PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لفظي ترجمو پهريون ڇاپو: 1996ع
بامحاوره ترجمو پهريون ڇاپو: 1936ع
گڏيل رنگين ترجمو پهريون ڇاپو: 2013ع
اهتمام: نور احمد ميمڻ
اشاعتي نگران: فضل الرحمان ميمڻ
ڪمپيوٽر لي آئوٽ: سنڌيڪا اڪيڊمي، ڪراچي
فارميٽنگ: ارشد سولنگي، آصف لغاري
ڪمپوزنگ: طارق حسن هيسباڻي
پروف ريڊنگ: مولانا عطا الله پٺاڻ، مولانا منير احمد چاچڙ
ڇپيندڙ: سنڌيڪا اڪيڊمي، ڪراچي فون: 021_32737290
ڇپائيندڙ: اسري قرآن اڪيڊمي، اسري اسلامڪ فائونڊيشن، حيدرآباد

ملڻ جا هنڌ:

سنڌيڪا بوڪ شاپ، جتوئي منزل حيدر چوڪ حيدرآباد فون: 03013594679 –
سنڌيڪا بوڪ شاپ، 19 بلديه پلازه گهنٽا گهر چوڪ سکر فون: 03013431537,071_5628368
العماد بوڪ سيلرز، اردو بازار، ڪراچي فون: 0300_343115, 0212214521

ڪتاب مرڪز فريئر روڊ، عزيز ڪتاب گهر بئراج روڊ، بخاري ڪتاب گهر، سکر ـ ڪانياواڙ بوڪ اسٽور اردو بازار ڪراچي ـ سنڌي ادبي بورڊ بوڪ شاپ، تلڪ چاڙهي حيدرآباد ـ عثمانيه لائبريري، چنيهاڻي ڪنڊيارو ـ نيشنل بوڪ اسٽور، نوراني بوڪ ڊپو بندر روڊ، رابيل ڪتاب گهر اسٽيشن روڊ، رهبر بوڪ اڪيڊمي رابعا سينٽر بندر روڊ لاڙڪاڻو ـ رحيم ڪتاب گهر مهراڻ چوڪ بدين ـ مدني اسلامي ڪتبخانو جنيد بوڪ اسٽور ۽ رشيد بوڪ اسٽور ٽاور چوڪ ـ حافظ بوڪ اسٽور مسجد روڊ، خيرپور ميرس ـ مولوي عبدالحي تاجران ڪتب، ڍڪ بازار، شڪارپور ـ ميمڻ بوڪ اسٽور، شاهي بازار نوشهرو فيروز ـ حافظ اينڊ ڪمپني، لياقت مارڪيٽ، نواب شاهه ـ مڪتبه يوسفيه، ميرپورخاص. عطار ڪتاب گهر، بدين، مهراڻ ڪتاب گهر، عمر ڪوٽ، حافظ ڪتاب گهر، ڪپرو سنڌ ڪتاب گهر، مورو، ساحر ڪتاب گهر، 0346_8948535 دادو

لکپڙهه لاءِ

سنڌيڪا اڪيڊمي B_24، نيشنل آٽو پلازه مارسٽن روڊ ڪراچي74400
ويب سائيٽ: www.sindhica.org
اي ميل: sindhica_academy@gmail.com

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هوالحق والمعين

قرآن حڪيم آخري امت لاءِ قيامت تائين هدايت ۽ رهبري جو الاهي ڪتاب آهي. حديث جا سمورا ڪتاب قرآن پاڪ لاءِ شرح جو درجو رکن ٿا. هنن ڪتابن ۾ ڪي ڪمزور حديثون بہ آيل آهن پر قرآن حڪيم انهن ڪمزورين کان پاڪ آهي. حضرت شاهہ ولي الله صاحب اڳين الاهي ڪتابن جهڙوڪ توريت، زبور ۽ انجيل کي حديث جي ڪتابن وانگر رکيو آهي جو انهن ۾ ڪمزور ۽ موضوع روايتون بہ آيل آهن. حضرت شاهہ صاحب اهڙي تحقيق پنهنجي ڪتاب سطعات فارسي ۾ فرمائي آهي. ابتدائي صدي هجريءَ ۾ سنڌ اندر قرآن پاڪ جو سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪيو ويو جو ڪشمير تائين پهچي ويو. اهو ترجمو منصوره سنڌ ۾ ٿيو هو. اڳتي هلي درياءِ سنڌ جي مستاني موجن ۾ گم ٿي ويو. جيئن منصوره سنڌ ۾ امام دائود ظاهري جي مذهب تي لکيل حديث جا ڪتاب درياءِ سنڌ جي موجن هيٺ اچي ويا.

ٻارهين صديءَ جي عالمن سنڌ ۾ قرآن پاڪ جي خدمت شروع ڪئي. اڳتي هلي امروٽ جي ڀلاري بزرگ مولانا تاج محمود صاحب رحہ جيڪو پير پاڳاري جي مريدن جو مريد هو. ان قرآن پاڪ جو سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪيو جيڪو نهايت مقبول ٿيو. حضرت امروٽي صاحب جي مريد مولانا حماد الله صاحب رحہ جي خاص مريد مولانا عبدالڪريم پيرائي اسان جي دور ۾ قرآن پاڪ جو سنڌي ترجمو ڪيو آهي جنهن جي گهٽي پاڳي کي مون بہ ڏٺو آهي. ترجمو نهايت سليس ۽ صاف ڪيو ويو آهي ۽ ان جي ڇپائي بہ نهايت عمدي ڪئي وئي آهي. اميد تہ اهو ترجمو بہ مولانا تاج محمود صاحب رحہ جي ترجمي وانگر نهايت مقبول ٿيندو.

غلام مصطفیٰ قاسمی
٥ رجب ١٤١٦ھ

(مولانا غلام مصطفيٰ قاسمي)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰيَاتُهَا ٧ (١) سُوْرَةُ الْفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ (٥) رُكُوْعُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

الله ٻاجهاري نهايت رحم واري جي نالي سان شروعات.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۙ ① الرَّحْمٰنِ

سڀ ساراهه الله لاءِ آهي جو پالڻهار جهانن جو. گهڻو ٻاجهارو

سڀ ساراهه (خاص) جهانن جي پالڻهار الله کي جڳائي. (جو) ٻاجهارو

الرَّحِيْمِ ۙ ② مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ؕ ③ اِيَّاكَ

وڏي رحم وارو. مالڪ ڏينهن حساب جو آهي. تنهنجي ئي

مهربان. قيامت جي ڏينهن جو مالڪ (آهي). تنهنجي ئي

نَعْبُدُ وَ اِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ ؕ ④ اِهْدِنَا

ٻانهپ ٿا ڪريون ۽ توکان ئي مدد ٿا گهرون. ڏيکار اسان کي

عبادت ڪيون ٿا ۽ توکان ئي مدد گهرون ٿا. اسان کي

الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ۙ ⑤ صِرَاطَ الَّذِيْنَ

واٽ سڌي. واٽ انهن جي

سڌي واٽ ڏيکار. جا انهن جي واٽ آهي جن تي

اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۙ ۵ غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ

فضل ڪيو تو جن تي نه ڏمر پيو جن تي

فضل ڪيو اٿئي. نه انهن جي (واٽ) جن تي (تنهنجو) ڏمر ٿيل آهي ۽

وَلَا الضَّآلِّيْنَ ⑦ ع

۽ نه گمراهه ٿيا.

نه گمراهن جي (واٽ).

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

آیَاتُهَا ٢٨٦ ٢ سُوْرَةُ الْبَقَرَةِ مَدَنِيَّةٌ ٨٧ رُكُوْعَاتُهَا ٤٠

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

الله ٻاجهاري نهايت رحم واري جي نالي سان شروعات.

الٓمّٓ ۚ ① ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ ۛ ۚ فِيْهِ ۛ ۚ

الم. هي ڪتاب ناهي ڪوئي شڪ ان ۾

هيءُ ڪتاب، جنهن ۾ ڪو شڪ ڪونهي،

هُدًى لِّلْمُتَّقِيْنَ ۙ ② الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ

واٽ ڏيکاريندڙ خدا ترسن کي جيڪي مڃين ٿا

انهن خدا ترسن کي سڌو رستو ڏيکاريندڙ آهي. جيڪي اڻ ڏٺي تي ايمان

بِالْغَيْبِ وَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَ مِمَّا

اڻ ڏٺي کي ۽ ساري پڙهن ٿا نماز ۽ ان مان جو

آڻيندا آهن ۽ نماز (ساري) پڙهندا آهن ۽ ڪين جيڪي

رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۙ ③ وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ

ڏنو اسان انهن کي خرچ ڪن ٿا. ۽ جيڪي مڃين ٿا

رزق ڏنوسين تنهن مان (الله جي راهه ۾) خرچ ڪندا آهن. ۽ اُهي (اي پيغمبر)

بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ

انکي جو نازل ڪيو ويو توڏانهن ۽ جو نازل ڪيو ويو تو کان اڳي

جيڪو (قرآن) توڏانهن لاٿو ويو ۽ جيڪي تو کان اڳ (ٻين پيغمبرن تي) لاٿو ويو

وَبِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ؕ ④

۽ پڇي جهان تي اهي يقين رکن ٿا.

تنهن کي مڃيندا ۽ اُهي آخرت تي يقين رکندا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أُولَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُولَٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ

اُهي آهن هدايت تي جاسندن رب کان آهي ۽ اُهي ئي ڪامياب آهن. بيشڪ جن

اهي ئي (انهيءَ) سڌي واٽ تي آهن جا سندن پالڻهار کان (ڏسيل) آهي ۽ اهي ئي ڇوٽڪاري وارا آهن. بيشڪ جن

كَفَرُوا سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ

انڪار ڪيو برابر آهي انهن لاءِ جو تون ڏيڄارين انهن کي يا نه ڏيڄارين نه مڃيندا. مُهر هڻي

انڪار ڪيو تن تي (اي پيغمبرا) تنهنجو کين ڏيڄارڻ يا نه ڏيڄارڻ هڪجهڙو آهي اهي ايمان نه آڻيندا. الله سندن

اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ ۖ وَعَلَىٰٓ أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ۖ وَلَهُمْ

الله انهن جي دلين تي ۽ انهن جي ڪنن تي. ۽ انهن جي اکين تي آهي پردو ۽ انهن لاءِ

دلين تي ۽ سندن ڪنن تي مُهر هڻي آهي ۽ سندن اکين تي ڇوڙ پردو (چڙهيل) آهي ۽ انهن لاءِ

عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ

آهي عذاب وڏو. ۽ ڪي ماڻهو آهن جي چون ٿا ته ايمان آندو سون الله تي ۽ ڏينهن

وڏو عذاب آهي. ۽ ماڻهن مان ڪي (اهڙا) آهن. جيڪي چوندا آهن ته الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي

ع ٧

الْآخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا

قيامت تي ۽ ناهن اُهي ايمان آڻيندڙ. اهي دلبو ڏين ٿا الله کي ۽ ايمان وارن کي ۽ نه ٿا

مڃيوسين ۽ حقيقت ۾ اهي مومن نه آهن. (انهيءَ ڇوڙ ڪري پنهنجي ڀانئڻ ۾) الله ۽ مومنن کي دلبو ڏيندا آهن

وقف لازم

يَخْدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ

ٺڳي ڪن مگر پاڻ سان ۽ نٿا سمجهن. انهن جي دلين ۾ مرض آهي

۽ حقيقت ۾ پاڻ کان سواءِ (ٻئي ڪنهن کي) دلبو نه ڏيندا آهن ۽ نه سمجهندا آهن. سندين دلين ۾ (منافقيءَ جي) بيماري آهي.

فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾

پوءِ وڌايو الله انهن جي مرض کي ۽ انهن لاءِ آهي عذاب ڏکوئيندڙ جو ڪوڙ هڻندا هئا.

پوءِ الله سندين بيماري وڌائي ۽ انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذا ب آهي. انهيءَ ڪري جو (هو) ڪوڙ ڳالهائيندا آهن.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوٓا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾

۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي ته نه وڳوڙ وجهو ملڪ ۾ چون ٿا، ته رڳو اسان سڌارو آڻيندڙ آهيون.

۽ جڏهن کين چئبو آهي ته ملڪ ۾ فساد نه وجهو (تڏهن) چوندا آهن ته اسين سڌاريندڙ ئي آهيون.

أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ

خبردار! بيشڪ اهي ئي فساد وجهندڙ آهن پر نه ٿا سوچين. ۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي

خبردار! اهي پاڻ فسادي آهن. پر نه سمجهندا آهن. ۽ جڏهن کين چئبو آهي ته جهڙيءَ طرح ٻين ماڻهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰمِنُوْا كَمَآ اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ كَمَآ اٰمَنَ السُّفَهَآءُ ط اَلَآ اِنَّهُمْ

ايمان آڻيو جيئن ايمان آندو ماڻهن، چوَن ٿا چا اسين ايمان آڻيون جيئن ايمان آندو بي سمجهن؟ خبردار! بيشڪ

ايمان آندو آهي (تهڙيءَ طرح اوهين بہ) ايمان آڻيو (تڏهن) چوندا آهن تہ جيئن بي سمجهن ايمان آندو آهي، تيئن ايمان آڻيون چا؟ خبردار! اهي ئي

هُمُ السُّفَهَآءُ وَلٰكِنْ لَّا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٣﴾ وَاِذَا لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْٓا اٰمَنَّا ج

اهي ئي بي سمجهہ آهن پر نٿا ڄاڻن. ۽ جڏهن گڏجن ٿا انهن سان جن ايمان آندو تہ چوَن ٿا اسان ايمان آندو آهي

بي سمجهہ آهن پر نہ ڄاڻندا آهن. ۽ جڏهن مومنن سان ملندا آهن (تڏهن) چوندا آهن تہ اسان ايمان آندو آهي ۽ جڏهن پنهنجن

وَاِذَا خَلَوْا اِلٰى شَيٰطِيْنِهِمْ لا قَالُوْٓا اِنَّا مَعَكُمْ لا اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُوْنَ ﴿١٤﴾

۽ جڏهن وڃن ٿا پنهنجن شيطانن ڏانهن چوَن ٿا اسان توهان سان آهيون رڳو اسان چٿرون ٿا ڪريون.

شيطانن (سردارن) سان اڪيلو ملندا آهن (تڏهن) چوندا آهن تہ اسين (پڪ) اوهان سان آهيون اسين (مومنن سان) رڳو چٿر ڪندڙ آهيون.

اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿١٥﴾ اُولٰٓئِكَ

الله چٿر ٿو ڪري انهن تي ۽ ڍر ٿو ڏئي انهن کي سندن شرارت ۾ ٿوڪرون ٿا کائين. اهي اهڙا آهن

الله انهن سان چٿر ڪندو آهي ۽ انهن کي، جو پنهنجيءَ گمراهيءَ ۾ حيران آهن، ڍيگهہ ڏيندو آهي.

الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى ص فَمَا رَبِحَتْ تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوْا

جن ڳنڍو گمراهيءَ کي هدايت جي عوض پوءِ نہ نفعو ڏنو واپار سندن ۽ نڪي ٿيا

اهي اُهي آهن جن هدايت جي بدران گمراهي ڳڍي (خريد ڪئي) پوءِ سندن واپار ڪين فائدو نہ ڏنو ۽ نڪي اهي

مُهْتَدِيْنَ ﴿١٦﴾ مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِى اسْتَوْقَدَ نَارًا ج فَلَمَّآ اَضَآءَتْ

هدايت وارا. مثال انهن جو ان جي مثال جهڙو آهي جنهن ٻاري باهہ پوءِ جڏهن روشن ڪيائين

هدايت وارا ٿيا. سندن مثال انهيءَ جي مثال جهڙو آهي جنهن باهہ ٻاري پوءِ جنهن مهل باهہ پنهنجي آسپاس کي

مَا حَوْلَهٗ ذَهَبَ اللّٰهُ بِنُوْرِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِيْ ظُلُمٰتٍ لَّا يُبْصِرُوْنَ ﴿١٧﴾

ان جي آسپاس کي تہ گم ڪئي الله روشني انهن جي ۽ ڇڏيائين انهن کي انڌيرين ۾ جو نہ پيا ڏسن.

روشن ڪيو (تنهن مهل) الله سندن سوجهرو اجهايو ۽ کين اونداهين ۾ ڇڏي ڏنائين جو نہ ڏسن.

صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ﴿١٨﴾ لا اَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَآءِ

ٻوڙا، گونگا، انڌا آهن پوءِ اهي نہ موٽندا. يا جيئن مينهن وسي ڪڪر مان

(اهي) ٻوڙا، گونگا، انڌا آهن، پوءِ اهي نہ موٽندا. يا (سندن مثال انهيءَ) آسماني برسات (وارن) جهڙو آهي

فِيْهِ ظُلُمٰتٌ وَّرَعْدٌ وَّبَرْقٌ ج يَجْعَلُوْنَ اَصَابِعَهُمْ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ

ان ۾ هجن اونداهيون ۽ گاج ۽ وڄ. وجهن ٿا آڱريون پنهنجون ڪنن پنهنجن ۾

جنهن ۾ اونداهيون ۽ گاج ۽ وڄ هجي. اهي پنهنجيون آڱريون پنهنجن ڪنن ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ؕ وَاللّٰهُ مُحِيْطٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ﴿١٩﴾

ڪڙڪن ڪان، پوُ مرڻ جي ڪان ۽ الله گهيرو ڪندڙ آهي ڪافرن تي.

ڪڙڪن ڪان، موت جي ڀٿو ڪري وجهن ۽ الله ڪافرن کي گهيرو ڪندڙ آهي.

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ اَبْصَارَهُمْ ؕ كُلَّمَآ اَضَآءَ لَهُمْ مَّشَوْا

اجهو وڄ تي جهٽي سندن اکين کي. جڏهين بہ روشني ڪري ٿي انهن لاءِ تہ هلن ٿا

وڄ سندين اکين (جي سوجهري) کي اماڻڪ کسڻ تي هجي! جڏهن بہ انهن لاءِ چمڪي (تڏهن) منجهس هلن

فِيْهِ ۙ وَاِذَآ اَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوْا ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَذَهَبَ

ان ۾ ۽ جڏهن اونده ڪري ٿي مٿن تہ بيهن ٿا. ۽ جيڪڏهن گهري ها الله تہ نئي ها

۽ جڏهن مٿن اونده ڪري تڏهن بيهي رهن. ۽ جيڪڏهن الله گهري ها تہ

بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢٠﴾ ع

سندن ڪنن ۽ اکين کي. بيشڪ الله هر شيءِ تي سگهہ رکندڙ آهي.

سندن ٻڌڻ ۽ سندن ڏسڻ ضرور وڃائي ڇڏي ها! ڇو تہ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي وسارو آهي.

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوْا رَبَّكُمُ الَّذِىْ خَلَقَكُمْ وَالَّذِيْنَ مِنْ

اي انسانو! ٻانهپ ڪريو پنهنجي پالڻهار جي جنهن پيدا ڪيو توهان کي ۽ انهن کي جي

اي انسانو! پنهنجي انهيءَ پالڻهار جي عبادت ڪريو جنهن اوهان کي ۽ جيڪي

قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿٢١﴾ الَّذِىْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فِرَاشًا

توهان کان اڳ هئا تہ من توهان بچي وڃو. جنهن ڪئي اوهان لاءِ ڌرتي فرش

اوهان کان اڳ هئا تن کي پيدا ڪيو تہ مَنَ اوهان ڊڄو. جنهن اوهان لاءِ زمين کي وڇاڻو بڻايو

وَّالسَّمَآءَ بِنَآءً ۖ وَّاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجَ بِهٖ مِنَ

۽ آسمان ڇت ۽ وسايو آسمان کان پاڻي پوءِ ڪڍيائين ان سان ڪيترائي

۽ آسمان کي ڇت ۽ (مينهن جو) پاڻي آسمان کان وسايائين، پوءِ ان سان (هر جنس جي) ميون منجهان

الثَّمَرٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ فَلَا تَجْعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا وَّاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٢﴾

ميوا توهان جي کاڌي لاءِ پوءِ نہ ڪريو الله سان ڪي برابر حالانڪ توهان ڄاڻو ٿا.

اوهان لاءِ روزي پيدا ڪيائين، پوءِ اوهين ڄاڻ هوندي الله سان ڪنهن کي شريڪ نہ ڪريو.

وَاِنْ كُنْتُمْ فِىْ رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا فَاْتُوْا بِسُوْرَةٍ مِّنْ

۽ جيڪڏهن آهيو توهان شڪ ۾ ان کان جيڪي لاٿوسون ٻانهي پنهنجي تي پوءِ آڻيو ڪا سورت ان

۽ پنهنجي ٻانهي (محمد ص) تي جيڪو (قرآن) لاٿوسون تنهن کان جيڪڏهن اوهين شڪ ۾ آهيو تہ ان جهڙي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّثْلِهٖ ۠ وَادْعُوْا شُهَدَآءَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٢٣﴾

جهڙي ۽ سڏيو پنهنجي رهبرن کي الله کان سواءِ جيڪڏهن توهان آهيو سچا.

ڪائي سورت بڻائي آڻيو ۽ الله کان سواءِ پنهنجا مددگار (ب) سڏيو جيڪڏهن اوهين سچا آهيو.

فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا وَلَنْ تَفْعَلُوْا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِىْ وَقُوْدُهَا

پوءِ جيڪڏهن اوهان اڻين نه ڪيو ۽ هرگز نه ڪري سگهندؤ ته پوءِ بچو انهيءَ باه کان جنهن جو ٻارڻ آهن

پوءِ جيڪڏهن (اڻين) نه ڪندو ۽ ڪري به ڪڏهن نه سگهندو ته انهيءَ باه کان ڊڄو جنهن جو ٻل

النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۖ اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٤﴾ وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

ماڻهو ۽ پٿر اها تيار ڪئي وئي آهي ڪافرن لاءِ. ۽ خوشخبري ٻڌاءِ انهن کي جن ايمان آندو

ماڻهو ۽ پهڻ آهن. اها نه مڃيندڙن لاءِ تيار ڪئي وئي آهي. ۽ جن ايمان آندو

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ

۽ ڪم ڪيا چڱا ته انهن لاءِ باغ آهن وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون.

۽ چڱا ڪم ڪيا تن کي (هيءَ) خوشخبري ڏي ته انهن لاءِ بهشت آهن. جن جي هيٺان نهرون پيون وهن.

كُلَّمَا رُزِقُوْا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِّزْقًا ۙ قَالُوْا هٰذَا الَّذِىْ رُزِقْنَا

جڏهن به کين ڏنو ويندو انهن مان ڪو ميوو کائڻ لاءِ چوندا ته هي اهو ئي آهي جو ڪارايو ويو اسان کي

جڏهن ڪڏهن ان مان ڪو به ميوو کاڄ لاءِ ڏنو پيو ويندن (تنهن مهل) پيا چوندا ته هيءُ (ميوو) اهو آهي جو اڳ اسان کي

مِنْ قَبْلُ ۙ وَاُتُوْا بِهٖ مُتَشَابِهًا ؕ وَلَهُمْ فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۙۗ

اڳ ۾ ۽ ملندو کين اهو ميوو ساڳيءَ شڪل ۾ ۽ انهن لاءِ اتي آهن زالون پاڪ

ڏنو ويو هو اهو (شڪل ۾) هڪ جهڙو (پيو) ڏبن ۽ انهن لاءِ منجهس پاڪ زالون آهن

وَّهُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَسْتَحْىٖٓ اَنْ يَّضْرِبَ مَثَلًا

۽ اهي اتي سدائين رهندا. بيشڪ الله نه ٿو لڄ ڪري جو بيان ڪري مثال

۽ اهي منجهس سدائين رهڻ وارا آهن. الله مڇر ۽ ان کان وڌيڪ (هيٺي)

مَّا بَعُوْضَةً فَمَا فَوْقَهَا ؕ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ

ڪوئي، مڇر يا ان کان مٿيري شيءِ جو پوءِ جن ايمان آندو اهي ڄاڻن ٿا ته اهو

جي مثال ڏيڻ کان حياءُ نه ڪندو آهي پوءِ جن ايمان آندو آهي سي (پڪ) ڄاڻندا آهن ته

الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَيَقُوْلُوْنَ مَاذَآ اَرَادَ اللّٰهُ

حق آهي سندن رب طرفان ۽ پر اهي جن ڪفر ڪيو سي چون ٿا ڇا ارادو ڪيو الله

اهو سندن پالڻهار وٽان (آيل) سچ آهي ۽ جن انڪار ڪيو سي چوندا آهن ته هن مثال ڏيڻ مان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِهٰذَا مَثَلًا ۘ يُضِلُّ بِهٖ كَثِيْرًا ۙ وَّيَهْدِيْ بِهٖ كَثِيْرًا ؕ وَمَا يُضِلُّ

الله جو چا مطلب آهي؟ (الله) ان سببان گھڻن کي ڀلائيندو آهي ۽ ان سببان گھڻن کي سڌو رستو ڏيکاريندو آهي

بِهٖٓ اِلَّا الْفٰسِقِيْنَ ۙ﴿۲۶﴾ الَّذِيْنَ يَنْقُضُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ

۽ ان سان اهڙن بي دينن کان سواءِ (ٻئي ڪنهين کي) نہ ڀلائيندو آهي. جيڪي الله جو انجام اُن جي پڪي ڪرڻ ڪانپوءِ ڀڃندا آهن

مِيْثَاقِهٖ ۪ وَيَقْطَعُوْنَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ وَيُفْسِدُوْنَ

۽ الله جن (ڪمن) جي ڳنڍڻ جو حڪم ڪيو آهي تن کي ڇنندا آهن ۽ ملڪ ۾ فساد وجھندا آهن.

فِي الْاَرْضِ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۲۷﴾ كَيْفَ تَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ

اهي ئي گھاٽي وارا آهن. اوهين هن هوندي بہ الله کي ڪھڙيءَ طرح نہ ٿا مڃيو؟ جو بي ساها هيو

وَكُنْتُمْ اَمْوَاتًا فَاَحْيَاكُمْ ۚ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۲۸﴾

پوءِ اوهان کي جيئرو ڪيائين، وري اوهان کي ماريندو، وري اوهان کي جياريندو، وري ڏانهس موٽايا ويندو.

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۗ ثُمَّ اسْتَوٰٓى

اهو (الله) آهي جنهن توهان (جي فائدي) لاءِ جيڪي (شيون) زمين ۾ آهن سي مڙيئي پيدا ڪيون. وري آسمان ڏانهن

اِلَى السَّمَآءِ فَسَوّٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ ؕ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۲۹﴾ وَاِذْ

متوجہ ٿيو پوءِ انهن کي ست آسمان ڪري برابر بيهاريائين ۽ اهو (الله) سڀ ڪنهن شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي.

قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ جَاعِلٌ فِي الْاَرْضِ خَلِيْفَةً ؕ قَالُوْٓا

۽ (اي پيغمبر!) جڏهن تنهنجي پالڻهار ملائڪن کي چيو تہ آءٌ زمين ۾ هڪ نائب مقرر ڪرڻ وارو آهيان.

اَتَجْعَلُ فِيْهَا مَنْ يُّفْسِدُ فِيْهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَآءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ

(تڏهن) چيائون تہ (تون) منجهس اهڙي کي ڇو ٿو پيدا ڪرين؟ جو منجهس فساد ڪندو ۽ (ناحق) رت هاريندو ۽ اسين

بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ؕ قَالَ اِنِّیْۤ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَعَلَّمَ

تعريف تنهنجي سان ۽ پاڪائي ڪريون ٿا تولاءِ. فرمايائين مون ڄاڻان ٿو جيڪي توهان نٿا ڄاڻو. ۽ سيکاريائين

تنهنجي ساراهہ سان (سندءِ) پاڪائي واکاڻيون ٿا ۽ توکي پاڪ ڪري مڃيون ٿا. فرمايائين تہ جيڪي توهان نہ ڄاڻندا آهيو سو آءٌ ڄاڻندو آهيان.

اٰدَمَ الْاَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ ۙ فَقَالَ اَنْۢبِئُوْنِیْ

آدم کي نالا سمورا پوءِ سامهون آندائين انهن کي ملائڪن تي پوءِ چيائين ٻڌايو مون کي

۽ (الله) آدم کي سڀئي نالا سيکاريا. وري اُهي (پڇا لاءِ) ملائڪن جي آڏو ڪيائين پوءِ فرمايائين تہ جيڪڏهن

بِاَسْمَآءِ هٰۤؤُلَآءِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ﴿۳۱﴾ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ

نالا هنن جا جيڪڏهن اوهين سچا آهيو. چيائون تون پاڪ آهين نہ آهي ڪا ڄاڻ اسان کي

سچا آهيو تہ هنن جا نالا ڏسيو؟. چيائون تہ تون پاڪ آهين جيڪي اسان کي ڄاڻايو اٿئي تنهن کانسواءِ

اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا ؕ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِیْمُ الْحَكِیْمُ ﴿۳۲﴾ قَالَ یٰۤاٰدَمُ اَنْۢبِئْهُمْ

مگر جيترو تو اسان کي سيکاريو بيشڪ تون ئي خوب ڄاڻندڙ پڪي ڪم وارو آهين. فرمايائين اي آدم! تون ٻڌاءِ هنن کي

اسان کي (ٻي) ڪا خبر نہ آهي ڇو تہ تون ئي ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهين (الله) چيو تہ اي آدم!

بِاَسْمَآئِهِمْ ۚ فَلَمَّاۤ اَنْۢبَاَهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ ۙ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ اِنِّیْۤ

نالا انهن جا پوءِ جڏهن ڪين ٻڌايائين انهن جا نالا تہ فرمايائين ڇا ڪونہ چيو هيم توهان کي تہ آءٌ ئي

انهن جا نالا کين ڏس! پوءِ جڏهن کين انهن جا نالا ڏسيائين (تڏهن الله) چيو تہ اوهان کي نہ چيو هوم ڇا؟

اَعْلَمُ غَیْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۙ وَاَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا كُنْتُمْ

ڄاڻان ٿو ڳجهہ آسمانن ۽ زمين جو ۽ آءٌ ڄاڻان ٿو جيڪي توهان ظاهر ڪريو ٿا ۽ جيڪي پيا

تہ آءٌ ئي آسمانن ۽ زمين جو ڳجهہ ڄاڻندو آهيان ۽ جيڪي پڌرو ڪيو ٿا ۽ جيڪي لڪايو ٿا سوبہ ڄاڻندو آهيان.

تَكْتُمُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْۤا اِلَّاۤ اِبْلِیْسَ ؕ

لڪايو. ۽ جڏهن چيوسون فرشتن کي تہ سجدو ڪريو آدم ڏانهن پوءِ انهن سجدو ڪيو مگر شيطان.

۽ (اي پيغمبر!) جڏهن ملائڪن کي چيوسون تہ آدم کي سجدو ڪريو، تڏهن شيطان ڌاران (ٻين)

اَبٰى وَاسْتَكْبَرَ ٭ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِیْنَ ﴿۳۴﴾ وَقُلْنَا یٰۤاٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ

انڪار ڪيو ۽ وڏائي ڪئي ۽ هئو ڪافرن مان. ۽ اسان چيو تہ اي آدم! ٽڪي پئو تون

سجدو ڪيو. هن انڪار ڪيو ۽ هٺ ڪيائين ۽ ڪافرن مان ٿيو. ۽ چيوسون تہ اي آدم! تون

وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَیْثُ شِئْتُمَا ۪ وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ

۽ تنهنجي زال جنت ۾ ۽ کائو ان مان مزي سان جتان چاهيو ۽ نہ ويجها ٿجو هن

۽ تنهنجي زال بهشت ۾ رهو ۽ جتان وڻيوَ اُتان مزي سان کائو ۽ هن وڻ کي ويجها نہ وڃجو نہ تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۳۵﴾ فَاَزَلَّهُمَا الشَّيْطٰنُ عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا

وڻ کي پوءِ ٿيندؤ ظالمن مان. پوءِ ترڪايو انهن ٻنهي کي شيطان اتان پوءِ ڪڍيائين ٻنهي کي

ظالمن مان (شمار) ٿيندؤ. پوءِ شيطان اُتاهون انهن کي ٿيڙيو پوءِ جنهن (مزي) ۾ هئا تنهن مان کين (ٻاهر) ڪڍيائين

مِمَّا كَانَا فِيْهِ ۪ وَقُلْنَا اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ

ان مان جنهن ۾ هئا ۽ چيوسون هيٺ لهو اوهين هڪ ٻئي جا ويري آهيو ۽ اوهان لاءِ

۽ چيوسون ته (بهشت مان) نڪري هيٺ ٿيو. اوهين هڪ ٻئي جا ويري آهيو ۽ اوهان لاءِ ڪنهن وقت

فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ﴿۳۶﴾ فَتَلَقّٰٓى اٰدَمُ مِنْ رَّبِّهٖ كَلِمٰتٍ

زمين ۾ رهڻ جي جاءِ ۽ سامان آهي ڪنهن وقت تائين. پوءِ سکي ورتا آدم پنهنجي پالينڌڙ کان ڪي لفظ

تائين زمين ۾ رهڻ جو هنڌ ۽ (گذران جو) سامان (ٺهرايل) آهي. پوءِ آدم پنهنجي پالڻهار وٽان ڪي لفظ سکيا

فَتَابَ عَلَيْهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿۳۷﴾ قُلْنَا اهْبِطُوْا مِنْهَا جَمِيْعًا ۚ

پوءِ ان مهر ڪئي مٿس، بيشڪ اهو معاف ڪندڙ مهربان آهي. اسان چيو ته لهي وڃو ان مان سمورا،

پوءِ (الله) مٿس ٻاجھه ڪئي، ڇو ته اهو ئي معافي ڏيندڙ مهربان آهي. چيوسون ته منجهائنس سڀ لهي هيٺ ٿيو!

فَاِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ مِّنِّىْ هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَاىَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

پوءِ جيڪڏهن اچي اوهان وٽ مون کان هدايت پوءِ جيڪي هليا ڏس منهنجي تي پوءِ ناهي ڊپ انهن تي

پوءِ جڏهن مون وٽان اوهان وٽ ڪا هدايت اچي تڏهن جيڪي منهنجيءَ هدايت تي هلندا تن کي ڪو ڀئو ڪونهي

وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۳۸﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ

۽ نڪي اهي ڏکارا ٿيندا. ۽ جن انڪار ڪيو ۽ ڪوڙو ڪيو اسانجي آيتن کي اهي آهن

۽ نڪي اهي غمگين ٿيندا. ۽ جن نه مڃيو ۽ اسان جي آيتن کي ڪوڙو ڄاتو، سي دوزخي آهن.

اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۳۹﴾ يٰبَنِىْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ الَّتِىْٓ

دوزخي اهي ان ۾ پيا هوندا. اي يعقوب جي اولاد! ياد ڪريو ڳڻ منهنجو جيڪو

اهي منجهس سدائين رهڻ وارا آهن. اي اسرائيل جو اولاد! اهي منهنجا ڳڻ ياد ڪريو، جيڪي

اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَوْفُوْا بِعَهْدِىْٓ اُوْفِ بِعَهْدِكُمْ ۚ وَاِيَّاىَ

مون ڪيو توهان تي ۽ پاڙيو انجام منهنجو ته مان پاڙيان انجام توهان جي کي ۽ مون کان

مون توهان تي ڪيا ۽ منهنجو انجام پاڙيو ته آءٌ (ب) اوهان جو انجام پاڙيان ۽ رڳو مون کان ڊپ رکو.

فَارْهَبُوْنِ ﴿۴۰﴾ وَاٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُوْنُوْٓا اَوَّلَ

ئي ڊڄو. ۽ مڃيو انکي جيڪي مون لاٿو سچو ڪندڙ ڪري توهان واري کي ۽ نه ٿيو توهان پهريان

۽ (اي بني اسرائيلو!) جيڪي اوهان وٽ آهي (يعني توريت) تنهن کي سچو ڪندڙ جيڪو (قرآن محمد ﷺ تي) لاٿم تنهن کي مڃيو ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَافِرٍۢ بِهٖ ۠ وَلَا تَشْتَرُوْا بِاٰيٰتِيْ ثَمَنًا قَلِيْلًا ؗ وَّاِيَّايَ فَاتَّقُوْنِ ﴿۴۱﴾ وَلَا تَلْبِسُوا

منڪر ان جا ۽ نہ وٺو منھنجي آيتن تي مُلھ ڪجھ بہ ۽ مون کان ئي ڊڄو. ۽ نہ ملايو

ان جا پھريان منڪر نہ ٿيو ۽ منھنجين آيتن جي (دنيا جي) ٿوري ملھ سان نہ وڪڻو ۽ رڳو مون کان ڊڄو.

الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۴۲﴾ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ

سچ کي ڪوڙ سان ۽ نہ لڪايو سچ کي حالانڪ توهان ڄاڻو ٿا. ۽ پڙهو نماز

۽ سچ کي ڪوڙ سان نہ ملايو ۽ نڪي اوهين ڄاڻ هوندي بہ سچ لڪايو. ۽ نماز پڙهو

وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَارْكَعُوْا مَعَ الرّٰكِعِيْنَ ﴿۴۳﴾ اَتَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَ

۽ ڏيو زڪوات ۽ رڪوع ڪريو رڪوع ڪندڙن سان. ڇا توهان حڪم ڪريو ٿا ماڻهن کي چڱائي جو ۽

۽ زڪوات ڏيو ۽ رڪوع ڪندڙن سان گڏجي رڪوع ڪريو. ماڻهن کي چڱائيءَ جو حڪم ڪريو ٿا؟

تَنْسَوْنَ اَنْفُسَكُمْ وَاَنْتُمْ تَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۴۴﴾ وَاسْتَعِيْنُوْا

وساريو ٿا پاڻ کي هوڏانهن توهان پڙهو ٿا ڪتاب ڇا پوءِ عقل نہ ٿا ڪريو. ۽ مدد وٺو

۽ پاڻ کي وساريو ٿا هن هوندي بہ جو توهين ڪتاب پڙهو ٿا پوءِ ڇو نہ ٿا سمجھو؟. ۽

بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ ؕ وَاِنَّهَا لَكَبِيْرَةٌ اِلَّا عَلَى الْخٰشِعِيْنَ ﴿۴۵﴾ ۙ الَّذِيْنَ

صبر ۽ نماز سان ۽ بيشڪ اها ڳري آهي مگر نيازمندن تي. جيڪي

صبر ۽ نماز سان سهارو وٺو ۽ اها انهن عاجزي ڪندڙن کان سواءِ ٻين کي ضرور ڏکي (لڳندي) آهي. جيڪي

يَظُنُّوْنَ اَنَّهُمْ مُّلٰقُوْا رَبِّهِمْ وَاَنَّهُمْ اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ ﴿۴۶﴾ ؏ يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

يائن ٿا تہ اهي ملڻا آهن پنهنجي رب سان ۽ اهي ان ڏانهن موٽڻا آهن. اي آل يعقوب!

يڪ يائيندا آهن تہ اهي پنهنجي پالڻهار کي ملڻ وارا آهن ۽ اهي ڏانهنس موٽڻ وارا آهن. اي بني اسرائيلو!

اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّيْ فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿۴۷﴾

ياد ڪريو منهنجو احسان جو ڪيو مون توهان تي ۽ بيشڪ آءٌ ڀلارو ڪيم توهان کي سيني قومن تي.

اهي منهنجا ڳڻ ياد ڪريو جيڪي مون اوهان تي ڪيا ۽ مون اوهان کي جهان (وارن) تي سڳورو ڪيو.

وَاتَّقُوْا يَوْمًا لَّا تَجْزِيْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْــًٔا وَّلَا يُقْبَلُ مِنْهَا

۽ ڊڄو ان ڏينهن کان جو نہ ٽاريندو ڪو ماڻهو ڪنهن کان ڪجھ بہ ۽ نہ قبول ڪئي ويندي ان جي

۽ انهيءَ ڏينهن کان ڊڄو جنهن ۾ ڪو (بہ) ڪنهن کان ڪجھ بہ ٽاري نہ سگھندو ۽ نڪي ڪانئس ڪا پارت

شَفَاعَةٌ وَّلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَاِذْ

ڪا سفارش ۽ نہ ورتو ويندو ان کان ڪو عوض ۽ نڪي اهي مدد ڪيا ويندا. ۽ جڏهن

قبول ڪبي ۽ نڪي ڪانئس ڪو عيوض وٺبو ۽ نڪي ڪين مدد ڏبي. ۽ (هي ڳڻ بہ ياد ڪريو تہ)

نَجَّيْنٰكُمْ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ يُذَبِّحُوْنَ

ڇڏايو اسان توهانکي فرعون وارن کان جو پهچائن پيا توهانکي بڇڙو عذاب ڳهن پيا

جڏهن اوهان کي فرعون جي ماڻهن کان ڇڏايوسون، جيڪي اوهان کي ڏاڍو ايذاءُ ڇڪائيندا هئا جو اوهان جا

اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ ؕ وَفِيْ ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ

توهان جي پٽن کي ۽ جيئرو پيا ڇڏين اوهانجي عورتن کي ۽ ان (ڇڏائڻ) ۾ مدد هئي توهان جي رب کان

پٽ ڪُهندا هُئا ۽ اوهان جون ڌيئرون جيئريون ڇڏيندا هئا ۽ اُن ۾ اوهان جي پالڻهار کان اوهان لاءِ

عَظِيْمٌ ﴿٤٩﴾ وَاِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَاَنْجَيْنٰكُمْ وَاَغْرَقْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ

وڏي. ۽ جڏهن چيريوسون اوهان لاءِ سمنڊ کي پوءِ بچايوسون توهانکي ۽ ٻوڙيوسون فرعون وارن کي

وڏي پرک هئي. ۽ (ياد ڪريو ته) جڏهن اوهان لاءِ سمنڊ کي چيريوسون پوءِ اوهان کي (ٻڏڻ کان) بچايوسون ۽ فرعون جي ماڻهن کي ٻوڙيوسون

وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿٥٠﴾ وَاِذْ وٰعَدْنَا مُوْسٰٓى اَرْبَعِيْنَ لَيْلَةً ثُمَّ

۽ توهان پئي ڏٺو. ۽ جڏهن وعدو ڪيوسون موسىٰ سان چاليهن راتين جو پوءِ

۽ اوهين ڏسندا رهيوَ. ۽ (ياد ڪريو) جڏهن موسىٰ کي چاليهن راتين جو انجام ڏنوسون وري

اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهٖ وَاَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ

بڻايو توهان ڳابو ان کان پٺيان ۽ توهان ظالم تي پيا. پوءِ معاف ڪيوسون توهان کي

ان (جي وڃڻ) کانپوءِ ڳابي کي (خدا ڪري) ورتوَ ۽ اوهين ظلم ڪندڙ هيوَ. وري ان کان پوءِ اوهان کي

مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٥٢﴾ وَاِذْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ

ان کان پوءِ ته من توهان شڪر ڪريو. ۽ جڏهن ڏنوسون موسىٰ کي ڪتاب

معاف ڪيوسون ته مَن اوهين شڪرانو ڪريو. ۽ (ياد ڪريو ته) جڏهن موسىٰ کي ڪتاب ۽ (سچ ۽ ڪوڙ جي

وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿٥٣﴾ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ

۽ فيصلي ڪندڙيان ته من توهان سڌو رستو وٺو. ۽ جڏهن چيو موسىٰ پنهنجي قوم کي اي منهنجي قوم!

وچ ۾) سڌو وجهندڙ ڏنوسين ته مَن اوهين هدايت وارا ٿيو. ۽ (ياد ڪريو ته) جڏهن موسىٰ پنهنجيءَ قوم کي چيو ته. اي منهنجي قوم!

اِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ اَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوْبُوْٓا اِلٰى بَارِئِكُمْ

بيشڪ اوهان ظلم ڪيو آهي پاڻ تي ڳابي کي بڻائي هن پوءِ موٽو پنهنجي پيدا ڪندڙ ڏانهن

اوهان ڳابي کي خدا ڪري وٺڻ سببان پاڻ تي ظلم ڪيو آهي! تنهن ڪري پنهنجي پيدا ڪندڙ ڏانهن موٽو

فَاقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ ؕ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ ؕ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ؕ

۽ قتل ڪريو پاڻ کي اهو ڀلو آهي توهان لاءِ توهانجي خالق وٽ پوءِ مهربان ٿيو توهان تي

۽ پاڻ کي ڪُهو اهو اوهان لاءِ توهان جي پيدا ڪندڙ وٽ چڱو آهي، پوءِ اوهان تي ٻاجهه ڪيائين،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿٥٤﴾ وَاِذْ قُلْتُمْ يٰمُوْسٰى لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ

بيشڪ اهوئي معاف ڪندڙ نهايت مهربان آهي. ۽ جڏهن توهان چيو اي موسيٰ! هرگز نہ يقين ڪنداسون توتي

ڇو تہ اهو ئي معافي ڏيندڙ مهربان آهي. ۽ (ياد ڪريو) جڏهن اوهان چيو تہ اي موسيٰ! جيستائين الله ڇتو (نہ)

حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْكُمُ الصّٰعِقَةُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿٥٥﴾

جيستائين ڏسون الله کي پڌرو پوءِ ورتو توهان کي وڄ ۽ توهان ڏسو پيا.

ڏسنداسون تيستائين توکي ڪڏهن بہ نہ مڃينداسون، پوءِ اوهان تي وڄ اچي ڪڙڪي ۽ اوهين ڏسندا رهيو.

ثُمَّ بَعَثْنٰكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا

وري اُٿاريو سون توهانکي بعد مرڻ توهان جي تہ من توهان احسان مڃيو. ۽ ڇانوَ ڪيا سي

وري اوهان جي مرڻ کان پوءِ اوهان کي جيئرو ڪيوسون تہ من اوهين شڪرانو ڪريو. ۽ اوهان تي

عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ؕ كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ

اوهان تي ڪڪر ۽ لاٿا سي توهان تي شڪر ۽ بٽيرا ڪائو سٺيون شيون

ڪڪر جي ڇانوَ ڪئي سون ۽ اوهان تي شڪر ۽ بٽيرا لاٿاسون تہ جيڪي

مَا رَزَقْنٰكُمْ ؕ وَمَا ظَلَمُوْنَا وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ

جيڪي ڏنيون سي توهان کي ۽ نہ نقصان ڪيائون اسانجو پر اهي پنهنجو ئي

اوهان کي سٺين شين مان رزق ڏنوسون سو کائو ۽ اسان تي (ڪوبہ) ظلم نہ ڪيائون، پر پاڻ تي

يَظْلِمُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَاِذْ قُلْنَا ادْخُلُوْا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوْا مِنْهَا حَيْثُ

نقصان ڪندا رهيا. ۽ جڏهن چيوسون گهڙو توهان هن شهر ۾ پوءِ کائو اُتان جتان

ظلم ڪندا هئا. ۽ جڏهن چيوسون تہ هن ڳوٺ ۾ گهڙو، پوءِ منجهائنس جتان وڻيو تتان مزي سان کائو

شِئْتُمْ رَغَدًا وَّادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَّقُوْلُوْا حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ

چاهيو مزي سان ۽ لنگهو دروازي کان سجدو ڪندي ۽ چئجو "بخش ڪر" تہ معاف ڪنداسون اوهان کي

۽ دروازي کان (سجدي واتگر) نوڙي لنگهو ۽ چئو تہ اسان جا ڏوهہ بخش! تہ اوهان جون مدايون اوهان کي بخشون

خَطٰيٰكُمْ ؕ وَسَنَزِيْدُ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا قَوْلًا

خطائون اوهان جون ۽ زيادہ ڏينداسون نيڪي ڪندڙن کي. پوءِ مٽائي ڪئي انهن جن ظلم ڪيو ٻي ڳالهہ

۽ چڱائي ڪندڙن کي سگهو وڌائينداسون. پوءِ (انهن) ظالمن جيڪي ڪين چيو ويو هو تنهن کي

غَيْرَ الَّذِيْ قِيْلَ لَهُمْ فَاَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا رِجْزًا

ان کان سواءِ جا ڪين چئي وئي پوءِ لاٿو سون مٿان - انهن تي جن ظلم ڪيو عذاب

مٽائي ٻيو چوڻ چيو، پوءِ (انهن) ظالمن تي سندن بڇڙي هجڻ سببان آسمان کان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿٥٩﴾ وَاِذِ اسْتَسْقٰى مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ

آسمان کان هن ڪري جو بي فرماني ڪندا هئا. ۽ جڏهن پاڻي گهريو موسيٰ پنهنجي ماڻهن لاءِ

عذاب لاٿوسون. ۽ (ياد ڪريو) جڏهن موسيٰ پنهنجي قوم لاءِ پاڻي گهريو تڏهن

فَقُلْنَا اضْرِبْ بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ ؕ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ

پوءِ چيوسون هڻ پنهنجي لٺ پٿر کي پوءِ ڦٽي نڪتا ان مان ٻارهن

چيوسون ته "پنهنجي لٺ پهڻ کي هڻ!" پوءِ منجهائنس ٻارهن چشما ڦاٽي نڪتا

عَيْنًا ؕ قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ؕ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا مِنْ رِّزْقِ اللّٰهِ

چشما سڃاڻي ورتي هر قبيلي پنهنجي پيچ کائو ۽ پيئو الله جي ڏني مان

سڀ ڪنهن ماڻهو بي شڪ پنهنجو تڙ سڃاتو، (چيوسون ته) الله جي رزق مان کائو ۽ پيئو

وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿٦٠﴾ وَاِذْ قُلْتُمْ يٰمُوْسٰى لَنْ

۽ نه ڦرو زمين ۾ فساد ڪندڙ ٿي ۽ جڏهن توهان چيو اي موسيٰ! هرگز

۽ زمين ۾ فسادي ٿي بگيڙ نه وجهو. ۽ جڏهن چيو ته اي موسيٰ!

نَّصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَّاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْۢبِتُ

بس نه ڪنداسون کاڌي هڪڙي تي دعا گهُر اسان لاءِ پنهنجي رب کان ته پيدا ڪري اسان لاءِ جيڪي ڄمائيندي آهي

هڪ طعام تي ڪڏهن نه صبر ڪنداسون، تنهن ڪري پنهنجي پالڻهار کان اسان لاءِ (دعا) گهر ته زمين جيڪا

الْاَرْضُ مِنْۢ بَقْلِهَا وَقِثَّآئِهَا وَفُوْمِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ؕ

زمين پنهنجو ساڳ ۽ پنهنجا ٻادرنگ ۽ پنهنجي ڪڻڪ ۽ پنهنجي دال ۽ پنهنجا بصر،

پنهنجي سبزي ۽ پنهنجيون ونگيون ۽ پنهنجي ٿوم ۽ پنهنجي مَهري (دال) ۽ پنهنجا بصر ڄمائيندي آهي

قَالَ اَتَسْتَبْدِلُوْنَ الَّذِىْ هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِىْ هُوَ خَيْرٌ ؕ اِهْبِطُوْا

فرمايائين ڇا مٽائي ٿا وٺو جيڪو اهو سادو آهي ان جي عوض جو تمام سٺو آهي لهي پئو

سي اسان لاءِ پيدا ڪري، چيائين ته جيڪي (شيون) چڱيون آهن سي سادين سان ڇو ٿا مٽايو؟ (جي نه ٿا رهو ته)

مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ مَّا سَاَلْتُمْ ؕ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ ق

ڪنهن شهر ۾ ته ملندو توهان کي جيڪي گهُريو اٿوَ، ۽ هنئي وئي انهن تي خواري ۽ تنگي

ڪنهن شهر ۾ لهي وڃو، پوءِ جيڪي گهرو ٿا سو سڀ اوهان لاءِ (اُتي موجود) آهي ۽ خواري ۽ محتاجي مٿن

وَبَآءُوْ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ

۽ موٽيا ڏمر الله جي سان، اهو هن ڪري جو نه مڃيندا هئا حڪمن

هنئي وئي ۽ الله جي ڏمر هيٺ وريا. اهو هن ڪري آهي جو انهن الله جي حڪمن کي نه ٿي مڃيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۭ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّكَانُوْا

اللہ جي کي ۽ قتل ڪندا هئا نبين کي نا حق سان، اهو هن ڪري جو بي فرمان ٿيا ۽ حد کان

۽ پيغمبرن کي ناحق ٿي ڪُهائون. اهو ڪم بي فرمانيءَ سببان ٿي ڪيائون ۽ حد کان

يَعْتَدُوْنَ ﴿٦١﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالنَّصٰرٰى وَ

لنگهي ويندا هئا. بيشڪ جيڪي مسلمان ٿيا ۽ جيڪي يهودي ٿيا ۽ عيسائي ۽

لنگهندڙ هئا. بيشڪ مومنن ۽ يهودين ۽ نصارن ۽

الصّٰبِـِٕيْنَ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ

ستارن جا پوڄاري جن بہ يقين ڪيو الله تي ۽ ڏينهن قيامت تي ۽ ڪم ڪيا چڱا پوءِ انهن لاءِ

صابئين منجهان جن الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي مڃيو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن لاءِ

اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٢﴾

اجر آهي سندن پالڻهار وٽ ۽ ناهي ڪوڊپ انهن تي ۽ نڪي اهي ڏُکارا ٿيندا.

سندن پالڻهار وٽ سندن اجر آهي ۽ کين نڪو ڀئو آهي ۽ نڪي اُهي غمگين ٿيندا.

وَاِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ۭ خُذُوْا مَآ اٰتَيْنٰكُمْ

۽ جڏهن ورتوسون انجام اوهان کان ۽ کڙو ڪيوسون اوهان جي مٿان جبل کي. وٺو جيڪي ڏنوسون توهان کي

۽ جڏهن اوهان کان انجام ورتوسون ۽ اوهان جي مٿان (جبل) طور کي کڙو ڪيوسون (تڏهن چيوسون تہ) جيڪو

بِقُوَّةٍ وَّاذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِّنْۢ

سوگهو ڪري ۽ ياد ڪريو جيڪي ان ۾ آهي تہ من توهان پرهيزگار ٿيو. وري ڦري ويؤ توهان ان

(توريت) اوهان کي ڏنوسون سو سوگهو ڪري وٺو ۽ جيڪي منجهس آهي سو ياد ڪريو. مَن اوهين ڊڄو. وري اُن کان پوءِ

بَعْدِ ذٰلِكَ ۚ فَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ لَكُنْتُمْ مِّنَ

کان بعد، پوءِ جيڪڏهن نہ هجي ها ڀلائي الله جي توهان تي ۽ ٻاجهہ ان جي تہ ٿيو ها

اوهين ڦريو پوءِ جيڪڏهن اوهان تي الله جو فضل ۽ سندس ٻاجهہ نہ ٿئي ها تہ اوهين ضرور

الْخٰسِرِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِيْنَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ

ڇيهي وارن مان. ۽ بيشڪ توهان ڄاتو انهن کي جن زيادتي ڪئي توهان مان ڇنڇر ۾

نقصان وارن مان ٿيو ها!. ۽ انهن کي بيشڪ ڄاتو اٿو. جيڪي اوهان مان ڇنڇر بابت حد کان لنگهيا

فَقُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا قِرَدَةً خٰسِـِٕيْنَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنٰهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ

پوءِ چيوسون انهن کي ٿي پئو پولا ذليل. پوءِ بڻايوسين ان واقعي کي دهشت اتي جي

پوءِ کين چيوسون تہ خسيس پولڙا ٿي پئو!. پوءِ اُن (قصي) کي اُن ڳوٺ جي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٦٦﴾ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى

حاضرن لاءِ ۽ پوين لاءِ ۽ نصيحت خدا ترسن لاءِ. ۽ جڏهن چيو موسيٰ

آسپاس وارن ۽ انهن جي پوين لاءِ عبرت ۽ خدا ترسن لاءِ نصيحت ڪئي سون. ۽ جڏهن موسيٰ

لِقَوْمِهٖٓ اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُكُمْ اَنْ تَذْبَحُوْا بَقَرَةً ؕ قَالُوْٓا اَتَتَّخِذُنَا

پنهنجي قوم کي ته الله حڪم ڪري ٿو توهان کي ته ڪهو ڳئون، چيائون چاڪرين ٿو اسان سان

پنهنجيءَ قوم کي چيو ته، الله اوهان کي ڳئون ڪُهڻ جو حڪم ڪري ٿو. (تڏهن) چيائون ته تون اسان

هُزُوًا ؕ قَالَ اَعُوْذُ بِاللّٰهِ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا ادْعُ

يوڳ؟ چيائين الله جي پناهه جو ٿيان آءٌ جاهلن مان. چيائون دعا گهُر

سان ٺوڪ ڪرڻ لڳين ٿو ڇا؟ (موسيٰ) چيو ته، آءٌ الله کان جاهلن مان هجڻ جي پناهه گهران ٿو. چيائون ته اسان لاءِ

لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِيَ ؕ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا

اسان لاءِ پنهنجي رب کان ته پڌائي اسان کي ڪهڙي آهي اها، چيائين اهو فرمائي ٿو ته اها ڳئون نه

پنهنجي پالڻهار کان دعا گهر ته اسان لاءِ چِٽائي ڪري ته اها (ڳئون) ڪهڙي (قسم جي) آهي؟ (موسيٰ) چيو ته الله چوي ٿو ته، اها ڳئون

فَارِضٌ وَّلَا بِكْرٌ ؕ عَوَانٌۢ بَيْنَ ذٰلِكَ ؕ فَافْعَلُوْا مَا تُؤْمَرُوْنَ ﴿٦٨﴾

ڪراڙي هجي ۽ نه وهڙي وچولي هجي ان ۾ پوءِ ڪريو جيڪو حڪم ڪيا وڃو ٿا.

نه ڪراڙي ۽ نه (ننڍي) گابي آهي، انهيءَ وچ ۾ وچٽري آهي پوءِ جيڪي اوهان کي حڪم ڏنو ويو سو ڪريو.

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا لَوْنُهَا ؕ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا

چيائون دعا گهُر اسان لاءِ پنهنجي رب کان ته پڌائي اسان کي ته ڪهڙو آهي رنگ ان جو؟ چيائين يقينا اهو فرمائي ٿو ته اها آهي

چيائون ته پنهنجي پالڻهار کان اسان لاءِ (دعا) گهر ته اسان لاءِ چِٽائي ڪري ته ان جو رنگ ڪهڙو آهي؟ (موسيٰ) چيو ته الله چوي ٿو ته اها

بَقَرَةٌ صَفْرَآءُ ۙ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ النّٰظِرِيْنَ ﴿٦٩﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا

ڳئون هيڊي سونهري رنگ ان جو وڻي ٿي ڏسندڙن کي. چيائون گهُر ڪر اسان لاءِ

ڳئون هيڊي ڪڪڙي آهي، سندس رنگ ڳوڙهو هيڊو آهي، ڏسندڙن کي پٺي وڻندي آهي. چيائون ته پنهنجي

رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِيَ ۙ اِنَّ الْبَقَرَ تَشٰبَهَ عَلَيْنَا ؕ وَاِنَّآ اِنْ

پنهنجي رب کان پڌائي اسان کي ڪهڙي آهي اها ڇو ته ڏڳيون گڏجي پيون آهن اسان تي ۽ بلاشڪ جي

پالڻهار کان اسان لاءِ (دعا) گهر ته اسان لاءِ وضاحت ڪري ته اها (ڳئون) ڪهڙي (پارين) آهي؟ ڇو ته ڳئون اسان وٽ (پاڻ ۾ جهڙين ۾)

شَآءَ اللّٰهُ لَمُهْتَدُوْنَ ﴿٧٠﴾ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُوْلٌ

گهريو الله ته راهه لهنداسون. چيائين اهو فرمائي ٿو ته اها ڳئون ناهي وهُو

وچڙيل آهي ۽ جيڪڏهن الله گهريو ته اسين ضرور لهنداسون. (موسيٰ) چيو ته الله چوي ٿو ته اها اهڙي ڳئون آهي، (جا) نڪي وهو آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ ۚ مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيهَا ۚ قَالُوا

جو کيڙي زمين ۽ نہ کي پياري ٿي پوک، بي عيب، نہ آهي کو ڏبک ان ۾، چيائون

جو زمين کيڙي ۽ نہ کي پوک پياري، بي عيب آهي، منجهس کو ڏبک کونهي، چيائون تہ

الْآنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ ۚ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ

هاڻي آندي تو پوري خبر، پوءِ ڪُٺائون ان کي ۽ نہ هئا ائين ڪرڻ وارا. ۽ جڏهن

هاڻي تو پورو پار آندو. پوءِ ان کي ڪُٺائون ۽ (انهيءَ ڪم) ڪرڻ تي نہ هئا. ۽ جڏهن

قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا ۖ وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنتُمْ

ماري وڌو توهان ماڻهو پوءِ هڪ ٻئي تي پيا هٽو ان ۾، ۽ الله پڌرو ڪندڙ هو جنهن کي توهان

هڪ شخص کي ڪُٺو، تڏهن ان (جي ماريندڙ) بابت تڪرار ڪيو ۽ جيڪي لڪائيندا آهيو سو الله

تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۚ كَذَٰلِكَ يُحْيِي اللَّهُ

لڪايو ٿي. پوءِ اسان چيو هڻو ان کي ان مان ڪو حصو. اهڙي طرح جياري ٿو الله

پڌرو ڪندڙ آهي . پوءِ چيوسون تہ سندس (گوشت جو) ڪجهہ ڀاڱو ان (مئل) کي هڻو. اهڙيءَ طرح الله مئلن کي

الْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم

مئن کي ۽ ڏيکاري ٿو توهان کي نشانيون پنهنجون تہ من توهان سمجهو. پوءِ سخت ٿيون دليون توهان جون

جياريندو آهي ۽ اوهان کي پنهنجيون نشانيون ڏيکاريندو آهي تہ مَن اوهين سمجهو. وري هن کان پوءِ اوهان جون

مِّن بَعْدِ ذَٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ

ان کان بعد پوءِ اهي ٿيون جهڙو پٿر يا وڌيڪ سخت، ۽ البت پٿرن مان ڪو

دليون سخت ٿيون پوءِ پٿر وانگر بلڪ وڌيڪ سخت ٿيون ۽ پٿرن مان

لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ

اهڙو آهي جو ڦٽن ٿيون ان مان نهرون، ۽ انهن مان ڪو اهڙو آهي جو ڦاٽي پوي ٿو پوءِ نڪري ٿو

ڪي اهڙا (بہ) آهن جو منجهانئن واهيون ڦاٽي نڪرنديون آهن ۽ منجهانئن ڪو ڦاٽندو آهي. پوءِ منجهانئس

مِنْهُ الْمَاءُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۗ وَمَا

ان مان پاڻي ۽ انهن مان ڪو اهڙو آهي جو ڪري ٿو پوي الله جي خوف کان ۽ ناهي

پاڻي نڪرندو آهي ۽ انهن مان ڪو الله جي ڀئو کان ڪري پوندو آهي ۽

اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُوا لَكُمْ

الله بي خبر توهان جي ڪمن کان. ڇا پوءِ توهان لالچ ڪريو ٿا تہ اهي سچائي رکندا توهان لاءِ

جيڪي ڪندا آهيو تنهن کان الله بي خبر نہ آهي. (اي مسلمانو! اوهين يهودين ۾) ڀاڙ لاءِ فرمانبردار هجڻ جو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَقَدْ كَانَ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُوْنَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ يُحَرِّفُوْنَهٗ

هوڏانهن هڪڙوٽولو انهن مان ٻڌندو هو ڪلامُ الله جو پوءِ اهي ڦيرائيندا هئا ان کي

هن هوندي بہ اچا آسرو رکو ٿا ڇا؟ جو بيشڪ منجهانئن هڪ ٽولو اهڙو آهي جو الله جو ڪلام ٻڌندا آهن وري ان

مِنْۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوْهُ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٥﴾ وَاِذَا لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

هن ڪان پوءِ جو سمجهيائون ٿي ان کي ۽ اُهي ڄاڻندا هئا. ۽ جڏهن ملن ٿا مومنن سان

جي سمجهڻ کان پوءِ اهي ڄاڻ هوندي بہ اُن کي مٽائيندا آهن. ۽ جڏهن مومنن کي ملندا آهن،

قَالُوْٓا اٰمَنَّا ۚۖ وَاِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ قَالُوْٓا اَتُحَدِّثُوْنَهُمْ

چون ٿا اسان ايمان آندوسون ۽ جڏهن اڪيلا ٿين ٿا اهي هڪ ٻئي سان تہ چون ٿا ڇا ٻڌايو ٿا توهان انهن کي

تڏهن چوندا آهن تہ ايمان آندوسون ۽ جڏهن هڪ ٻئي سان اڪيلو ملندا آهن (تڏهن پاڻ ۾) چوندا آهن تہ جيڪي الله

بِمَا فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَآجُّوْكُمْ بِهٖ عِنْدَ رَبِّكُمْ ؕ اَفَلَا

جنهن جي سڌ ڏني الله توهان کي جئن تڪرار ڪن توهان سان ان تي توهان جي رب وٽ ڇا پوءِ توهان

اوهان تي کوليو آهي، تنهن جي ڳالهہ ساڻن ڇو ڪندا آهيو؟ تہ ان سببان اوهان جي پالڻهار وٽ اوهان تي حجت وٺندا رهن،

تَعْقِلُوْنَ ﴿٧٦﴾ اَوَلَا يَعْلَمُوْنَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا

نہ ٿا سمجهو. ڇا نہ ٿا سمجهن تہ الله ڄاڻي ٿو جيڪي لڪائن ٿا ۽ جيڪي

اوهين ڇو نہ سمجهندا آهيو؟ نہ ڄاڻندا آهن ڇا؟ تہ جيڪي لڪائيندا آهن ۽ جيڪي ظاهر ڪندا آهن سو الله

يُعْلِنُوْنَ ﴿٧٧﴾ وَمِنْهُمْ اُمِّيُّوْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ الْكِتٰبَ اِلَّآ اَمَانِيَّ

ظاهر ڪن ٿا. ۽ ڪي انهن مان اڻ پڙهہ آهن جو نہ ٿا ڄاڻن ڪتاب کي مگر ڪوڙيون سڌون

ڄاڻندو آهي. ۽ منجهائن ڪي اڻ پڙهيا آهن جي ڪوڙن خيالن کان سواءِ ڪتاب کي ڪجهہ نہ ڄاڻندا آهن ۽ اهي

وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّوْنَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ يَكْتُبُوْنَ الْكِتٰبَ

۽ اهي رڳو وهم ٿا ڪن. پوءِ ويل آهي انهن لاءِ جيڪي لکن ٿا ڪتاب

رڳو گمان ڪندا آهن. پوءِ انهن لاءِ ويل آهي جيڪي پنهنجو هٿراڌو ڪتاب

بِاَيْدِيْهِمْ ۗ ثُمَّ يَقُوْلُوْنَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ لِيَشْتَرُوْا بِهٖ

هٿن پنهنجن سان پوءِ چَوَن ٿا تہ هي آهي الله جي طرفان جئن وٺن ان سان

لکندا آهن، وري (ماڻهن کي) چوندا آهن تہ هيءُ الله وٽان (آيو) آهي تہ جيئن اُن سان (دنيا جو)

ثَمَنًا قَلِيْلًا ؕ فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا كَتَبَتْ اَيْدِيْهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ

رقم ڪجهہ پوءِ خرابي آهي انهن لاءِ ان ڪري جو لکيو سندن هٿن ۽ ويل آهي انهن لاءِ

ٿورو ملهہ وٺن. پوءِ جيڪي سندن هٿن لکيو تنهن سببان انهن لاءِ ويل آهي ۽ جيڪي ڪمائيندا آهن

النصف

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّمَّا يَكْسِبُوْنَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوْا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُوْدَةً ؕ

ان کان جو کمائن ٿا. ۽ چون ٿا هرگز نہ لڳندي اسان کي باھ مگر ڏينهن ٿورڙا،

تنهن سببان (پڻ) انهن لاءِ ويل آهي. ۽ چون ٿا تہ باھ. چند ڏينهن کان سواءِ اسان کي ڪڏهن نہ ڇهندي،

قُلْ اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا فَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهٗٓ

(اي پيغمبر) چؤ ڇا توهان ورتو آهي الله وٽان انجام پوءِ نہ ڦيريندو الله پنهنجي انجام کي

(اي پيغمبرا کين) چئو تہ الله وٽان اهڙو انجام ورتو اٿوَ ڇا؟ تہ الله پنهنجي انجام کي ڪڏهن نہ ڦيريندو،

اَمْ تَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٠﴾ بَلٰى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً

يا چئو ٿا الله تي اهو جو نہ ٿا ڄاڻو. هائو جنهن ڪمائي بڇڙائي

يا الله تي اڻ ڄاتو (ڪوڙ) ڳالهائي رهيا آهيو؟. هائو. جن برائي ڪمائي

وَّاَحَاطَتْ بِهٖ خَطِيْٓــَٔتُهٗ فَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ

۽ ويڙهي ويو ان کي گناھ ان جو پوءِ اهي باھ وارا آهن، اهي

۽ سندن بڇڙائي کين ويڙهي ويئي سي دوزخي آهن. اهي منجهس

فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُولٰٓئِكَ

ان ۾ هميشہ هوندا. ۽ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا اهي آهن

سدائين رهڻ وارا آهن. ۽ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا سي بهشتي آهن،

اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٨٢﴾ ع وَاِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَ

صاحب جنت جا اهي ان ۾ هميشہ رهندا. ۽ جڏهن ورتوسون اقرار

اهي منجهس سدائين رهڻ وارا آهن. ۽ جڏهن بني اسرائيلن کان انجام ورتوسون

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ لَا تَعْبُدُوْنَ اِلَّا اللّٰهَ ۗ قف وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا

آل يعقوب کان تہ نہ ڪندؤ عبادت ڪنهن جي الله کان سواءِ ۽ ماءُ پيءُ سان ڀلائي ڪريو

تہ الله کان سواءِ ٻئي ڪنهن جي عبادت نہ ڪريو ۽ ماءُ پيءُ ۽ مٽن

وَّذِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَقُوْلُوْا لِلنَّاسِ حُسْنًا

۽ مائٽن ۽ ڇورن ٻارن ۽ ڏتڙيلن سان بہ ۽ چئو ماڻهن کي چڱي ڳالھ

۽ ڇورن (ٻارن) ۽ مسڪينن سان چڱائي ڪريو ۽ ماڻهن سان مٺو ڳالهايو

وَّاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْكُمْ

۽ ادا ڪريو نماز ۽ ڏيو زڪوات، پوءِ ڦري ويا توهان مگر ٿورڙا توهان مان

۽ نماز پڙهو ۽ زڪوات ڏيو، وري اوهان منجهان ٿورن کان سواءِ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاَنۡتُمۡ مُّعۡرِضُوۡنَ ﴿۸۳﴾ وَاِذۡ اَخَذۡنَا مِيۡثَاقَكُمۡ لَا تَسۡفِكُوۡنَ دِمَآءَكُمۡ

۽ توهان آهيو منهن موڙيندڙ. ۽ جڏهن ورتوسون توهان کان اقرار تہ نہ ڪندؤ پاڻ ۾ رتو ڇاڻ

(سڀ) ڦري ويؤ ۽ اوهين منهن موڙيندڙ هيو. ۽ جڏهن اوهان کان انجام ورتوسون تہ پنهنجا خون نہ ڪندو

وَلَا تُخۡرِجُوۡنَ اَنۡفُسَكُمۡ مِّنۡ دِيَارِكُمۡ ثُمَّ اَقۡرَرۡتُمۡ وَاَنۡتُمۡ

۽ نہ تڙيندؤ پنهنجن کي سندن گهرن مان پوءِ توهان اقرار ڪيو ۽ توهان اهو

۽ نہ پنهنجيءَ قوم کي پنهنجن ديسن مان لڏائيندو پوءِ اقرار ڪيو ۽ (انجا) اوهين

تَشۡهَدُوۡنَ ﴿۸۴﴾ ثُمَّ اَنۡتُمۡ هٰٓؤُلَآءِ تَقۡتُلُوۡنَ اَنۡفُسَكُمۡ وَتُخۡرِجُوۡنَ

مڃو ٿا. وري اوهان اهي آهيو جو قتل ڪريو ٿا پنهنجن کي ۽ ڪيو ٿا

گواه آهيو. (تنهن کان پوءِ) اوهين اهڙا ٿيا آهيو جو پنهنجيءَ قوم کي کهو ٿا ۽ پنهنجن مان

فَرِيۡقًا مِّنۡكُمۡ مِّنۡ دِيَارِهِمۡ ز تَظٰهَرُوۡنَ عَلَيۡهِمۡ بِالۡاِثۡمِ وَالۡعُدۡوَانِ ط

هڪ ٽولي پنهنجي کي سندن گهرن مان هڪ ٻئي جي مدد ڪريو ٿا انهن تي گناهَ ۽ زيادتي سان

هڪ ٽوليءَ تي ايذاءَ ۽ ڏاڍ ڪرڻ لاءِ (پاڻ ۾) هڪ ٻئي کي مدد ڏيئي ڪين سندن ديس مان لڏايو ٿا ۽ جيڪڏهن

وَاِنۡ يَّاۡتُوۡكُمۡ اُسٰرٰى تُفٰدُوۡهُمۡ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيۡكُمۡ اِخۡرَاجُهُمۡ ط

۽ جيڪڏهن اهي اچن ٿا توهان وٽ قيدي ٿي تہ عوض ڀري ڪين ڇڏايو ٿا هوڏانهن حرام آهي توهان تي ڪڍڻ انهن جو

(ڪي) قيدي ٿي اوهان وٽ ايندا آهن تہ سندن چٽي ڀري ڪين ڇڏائيندا آهيو. حالانڪ اهو سندن لوڏڻ اوهان تي حرام ٿيل آهي.

اَفَتُؤۡمِنُوۡنَ بِبَعۡضِ الۡكِتٰبِ وَتَكۡفُرُوۡنَ بِبَعۡضٍ ج فَمَا جَزَآءُ

ڇا پوءِ توهان مڃيو ٿا ڪجهہ ڪتاب ۽ انڪار ٿا ڪريو ڪجهہ حصي جو؟ پوءِ ناهي سزا

پوءِ ڇا جي لاءِ ڪي (حڪم) ڪتاب (توريت) جا مڃيندا آهيو ۽ ڪي نہ مڃيندا آهيو؟ پوءِ اوهان مان

مَنۡ يَّفۡعَلُ ذٰلِكَ مِنۡكُمۡ اِلَّا خِزۡىٌ فِى الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا ج وَيَوۡمَ

ان جي جيڪو ڪري اهو ڪم توهان مان مگر خواري دنيا جي حياتي ۾، ۽ قيامت

جيڪو اهڙو ڪم ڪري تنهن جي سزا دنيا جي حياتيءَ ۾ خواريءَ کان سواءِ ڪانہ آهي ۽

الۡقِيٰمَةِ يُرَدُّوۡنَ اِلٰٓى اَشَدِّ الۡعَذَابِ ط وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُوۡنَ ﴿۸۵﴾

ڏينهن موٽايا ويندا تمام سخت عذاب ڏانهن ۽ نہ آهي الله بي خبر توهان جي ڪمن کان.

قيامت جي ڏينهن سخت عذاب ڏانهن ورايا ويندا ۽ جيڪي ڪندا آهيو تنهن کان الله بي خبر نہ آهي.

اُولٰٓئِكَ الَّذِيۡنَ اشۡتَرَوُا الۡحَيٰوةَ الدُّنۡيَا بِالۡاٰخِرَةِ ز فَلَا يُخَفَّفُ

هي اُهي آهن جن خريد ڪئي زندگي دنيا جي آخرت جي عوض پوءِ نہ هلڪو ٿيندو

اهي اهي آهن جن آخرت جي بدران دنيا جي حياتي خريد ڪئي پوءِ ڪائڻ عذاب

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ع ١٠

عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ

انهن تان عذاب ۽ نڪي اهي مدد ڪيا ويندا. ۽ بيشڪ ڏنوسون موسيٰ کي ڪتاب

هلڪو نہ ڪيو ويندو ۽ نڪي کين مدد ڏبي. ۽ بيشڪ موسيٰ کي ڪتاب (توريت) ڏنوسون

وَقَفَّيْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ بِالرُّسُلِ ز وَاٰتَيْنَا عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ

۽ موڪلياسون پٺيانئس پيغمبر ۽ ڏناسون عيسيٰ پٽ مريم کي پڌرا نشان

۽ ڪانئس پوءِ (ٻيا) پيغمبر هڪ ٻئي پٺيان موڪلياسون ۽ عيسيٰ پٽ مريم جي کي چٽا معجزا ڏناسون

وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ط اَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى

۽ طاقت ڏنيسون انکي روح پاڪ سان ڇا پوءِ جڏهن آندو توهان وٽ ڪنهن پيغمبر انکيجو نہ ٿي چاهيو

۽ کيس پاڪ روح سان مدد ڏني سون. پوءِ جڏهن بہ ڪنهن پيغمبر اوهان وٽ اهي حڪم آندا ٿي، جن کي اوهان

اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ ج فَفَرِيْقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ ﴿٨٧﴾ وَ

توهان جي نفسن تہ وڏائي ڪيوَ پوءِ هڪ جماعت کي ڪوڙو ڪيوَ ۽ هڪ جماعت کي قتل ڪيوَ. ۽

جي دلين نہ ٿي گهريو، تڏهن اوهان (ان جي مڃڻ کان ڇو) وڏائي ڪئي؟ پوءِ (پيغمبرن جي) هڪ ٽوليءَ کي ڪوڙو ڄاتوَ ۽ ٻيءَ کي ڪُسوَ.

قَالُوْا قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ط بَلْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيْلًا مَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٨٨﴾

چيائون اسانجون دليون ڍڪيل آهن نہ پر لعنت وڌي انهن تي الله سندن ڪفر جي ڪري پوءِ ٿورا آهن جيڪي ايمان آڻن ٿا.

۽ چون ٿا تہ اسان جون دليون ڍڪيل آهن (نہ.) بلڪ الله سندن ڪفر سببان مٿن لعنت ڪئي آهي، پوءِ ٿورڙا ايمان آڻيندا.

وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتٰبٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ لا

۽ جڏهن آيو وٽن قرآن طرفان الله جي سچو ڪندڙ انکي جيڪو انهن وٽ آهي

۽ جڏهن الله وٽان ڪتاب (قرآن) انهيءَ (توريت) جو سچو ڪندڙ آين، جيڪو وٽن آهي ۽

وَكَانُوْا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُوْنَ عَلَى الَّذِيْنَ كَفَرُوْا صلے ج فَلَمَّا جَآءَهُمْ

هو ڏانهن اڳ ۾ فتح گهرندا هئا انهن تي جن ڪفر ڪيو پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ

(حقيقت ڪري قرآن جي لهڻ کان) اڳ ڪافرن تي سوڀ (ٿيڻ جون دعائون) گهرندا هئا، پوءِ جڏهن وٽن اهو آيو

مَّا عَرَفُوْا كَفَرُوْا بِهٖ ز فَلَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٨٩﴾ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهٖٓ

اهو جنهن کي سڃاتائون تہ انڪار ڪيائون انجو پوءِ لعنت الله جي آهي ڪافرن تي. خراب آهي اهو وڪرو ڪيائون جنهن تي

جنهن کي سڃاتائون ٿي تڏهن ان جو انڪار ڪيائون پوءِ ڪافرن تي الله جي لعنت آهي!. اهو بڇڙو (سودو) آهي،

اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَّكْفُرُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُّنَزِّلَ اللّٰهُ مِنْ

پاڻ کي جو انڪار ڪيائون جيڪي نازل ڪيو الله ساڙ ڪندي تہ (ڇو) نازل ڪيو الله پنهنجي

جنهن ۾ پاڻ ڏيئي، جيڪي الله (محمد صلي تي) لاٿو آهي تنهن جو نہ مڃڻ، هن (ڳالهہ) جي ساڙ ڪري ورتائون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَضْلِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۚ فَبَآءُوْ بِغَضَبٍ

فضل کي جنهن تي گهريائين پنهنجي ٻانهن مان پوءِ ڪنياڻون ڏمر

تہ الله پنهنجن ٻانهن مان جنهن تي گهرندو آهي تنهن تي پنهنجيءَ ٻاجهہ سان (ڪتاب چو) لاهيندو آهي؟ پوءِ (الله جي)

عَلٰى غَضَبٍ ۭ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۝٩٠ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ

مٿان ڏمر ۽ ڪافرن لاءِ آهي عذاب خوار ڪندڙ ۽ جڏهن چيو ويو انهن کي

ڏمر تي ڏمر هيٺ وريا ۽ ڪافرن لاءِ خوار ڪندڙ عذاب آهي. ۽ جڏهن کين چئبو آهي تہ جيڪو (قرآن)

اٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا نُؤْمِنُ بِمَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا

تہ مڃو جيڪي نازل ڪيو الله چيائون اسان مڃون ٿا جيڪو نازل ٿيو آهي اسان تي

الله لاٿو تنهن کي مڃيو! تڏهن چون ٿا تہ. جيڪو (توريت) اسان تي لٿل آهي تنهن کي مڃيندا آهيون ۽ جيڪي

وَيَكْفُرُوْنَ بِمَا وَرَآءَهٗ ۤ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا

۽ انڪار ڪن ٿا انڪان پٺيان آيل جو ۽ اهو حق آهي سچو ڪندڙ انڪي جيڪو

ان کان سواءِ آهي تنهن کي نہ مڃيندا آهن ۽ (حقيقت ڪري) اهو (قرآن) سچو آهي. جيڪو (توريت) وٽن آهي

مَعَهُمْ ۭ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُوْنَ اَنْۢبِيَآءَ اللّٰهِ مِنْ قَبْلُ

انهن وٽ آهي چؤ پوءِ چو توهان قتل ڪندا هئا الله جي نبين کي اڳي

تنهن جو سچو ڪندڙ (بہ) آهي. (اي پيغمبر! کين) چئو تہ. الله جي پيغمبرن کي اڳ چو ڪُٺو؟

اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝٩١ وَلَقَدْ جَآءَكُمْ مُّوْسٰى بِالْبَيِّنٰتِ ثُمَّ

جيڪڏهن توهان ايمان رکندڙ آهيو. ۽ بيشڪ آيو اوهان وٽ موسيٰ معجزن سان پوءِ

جيڪڏهن (توريت جا) مڃيندڙ آهيو. ۽ بيشڪ موسيٰ اوهان وٽ چٽا معجزا آندا وري

اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهٖ وَاَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ۝٩٢ وَاِذْ

توهان بڻايو ڳابي کي (خدا) ان کان بعد ۽ توهان بي انصاف ٿيا. ۽ جڏهن

ڪانئس پوءِ ڳابي کي (خدا ڪري) ورتو ۽ (ائين ڪرڻ سان) اوهين (پاڻ تي) ظلم ڪندڙ آهيو. ۽ جڏهن

اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ۭ خُذُوْا

ورتوسون توهان کان انجام ۽ ڪڙو ڪيوسون توهان جي مٿان جبل طور. وٺو

اوهان کان انجام ورتوسون ۽ اوهان جي مٿان طور (جبل) ڪڙو ڪيوسون (چيوسون تہ) سوگهو وٺو جيڪو

مَآ اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّاسْمَعُوْا ۭ قَالُوْا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا ۤ

جو ڏنوسون توهان کي سوگهو ڪري ۽ ٻڌو. چيائون ٻڌوسون ۽ نہ مڃيوسون

اوهان کي (توريت) ڏنو سين. سو ۽ ٻُڌو! تڏهن چيائون تہ. ٻڌوسون ۽ نہ مڃيوسون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَأُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ ۚ قُلْ

۽ ڏاپايو ويو سندن دلين ۾ گابي کي سندن ڪفر سبب، چئو

۽ انهن جي دلين ۾ سندن ڪفر سببان گابي جي پريت وڌي ويئي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ اوهان جو

بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾

بُرو آهي اهو جنهن جو حڪم ڪري ٿو اوهان کي ايمان اوهان جو جيڪڏهن آهيو اوهين ايمان وارا.

ايمان اوهان کي جنهن شيء جو حڪم ڪندو آهي سا بڇڙي آهي. جيڪڏهن اوهين (توريت جا) مڃيندڙ آهيو.

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً

تون چئو جيڪڏهن آهي توهان لاءِ گهر آخرت جو الله وٽ نجو

(اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ، جيڪڏهن آخرت جو ملڪ الله وٽ ٻين ماڻهن کان سواءِ خاص

مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٤﴾

ٻين ماڻهن کان سواءِ پوءِ طلب ڪريو موت جي جيڪڏهن آهيو سچا.

اوهان لاءِ آهي تہ جيڪڏهن (پنهنجي چوڻ ۾) سچا آهيو تہ موت گهرو. ۽ جيڪي

وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ

۽ هرگز نہ چاهيندا موت کي ڪڏهن بہ انڪري جو اڳي موڪليو سندن هٿن ۽ الله ڄاڻندڙ آهي

ڪرتوت سندن هٿن اڳي موڪليا آهن تن سببان اُن (موت) کي ڪڏهن بہ نہ گهرندا ۽ الله ظالمن کي (چڱيءَ

بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَىٰ حَيَاةٍ

ڏوهارين کي. ۽ ضرور لهندين انهن کي وڏيڪ حريص ماڻهن کان حياتي تي

طرح) ڄاڻندڙ آهي. ۽ (اي پيغمبر!) انهن (يهودين) کي جيئڻ تي (سيني) ماڻهن ۽ مشرڪن کان

وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا ۚ يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ

۽ انهن کان جيڪي شرڪ ڪن ٿا چاهي ٿو هرهڪڙو انهن مان تہ ڪيس عمر ملي هزار

وڌيڪ حرص وارو ضرور لهندين، منجهانئن هرهڪ گهرندو آهي تہ جيڪر هزار

سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ

سال هوڏانهن ناهي اها ڇڏائيندڙ اُن کي عذاب کان جو ڄمار مليس، ۽ الله ڏسندڙ آهي

ورهہ جياريو وڃي ها! ۽ اهو (ايڏو جيئڻ بہ) کيس عذاب کان پري ڪرڻ وارو نہ آهي. ۽ جيڪي ڪندا آهن

بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَىٰ

جيڪي ڪن ٿا. چؤ (تون) جيڪو آهي دشمن جبرئيل جو پوءِ تہ انهي لاٿو آهي قرآن تنهنجي

تنهن کي الله ڏسندڙ آهي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ، جيڪو جبرائيل جو ويري ٿيندو (سو الله جو ويري آهي) چو تہ جبرائيل قرآن کي

معانقة ٢

ع ١٠

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَّبُشْرٰى

دل تي | الله جي حڪم سان | سچو ڪندڙ | ان ڪي جو | ان کان اڳي آهي | ۽ | هدايت | ۽ | خوشخبري

الله جي حڪم سان تنهنجيءَ دل تي لاٿو آهي، جيڪي ڪانئس اڳي آهي تنهن کي سچو ڪندڙ آهي ۽ مومنن لاءِ هدايت ۽

لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٩٧﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّلّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَرُسُلِهٖ وَجِبْرِيْلَ

ايمان وارن لاءِ. | جيڪو | آهي | دشمن | الله جو | ۽ | ان جي فرشتن جو | ۽ | ان جي رسولن جو | ۽ | جبريل جو

خوشخبري آهي. جيڪو الله ۽ سندس ملائڪن ۽ سندس پيغمبرن ۽ جبرائيل ۽ ميڪائيل جو

وَمِيْكٰلَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَدُوٌّ لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿٩٨﴾ وَلَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ اٰيٰتٍۭ

۽ ميڪائيل جو | پوءِ بيشڪ | الله | دشمن آهي | ڪافرن جو. | ۽ | بيشڪ | اسان موڪليون آهن | توڏانهن | آيتون

ويري بڻجندو تہ بيشڪ الله (بہ اهڙن) ڪافرن جو ويري آهي. ۽ (اي پيغمبر!) بيشڪ توڏانهن صاف آيتون

بَيِّنٰتٍ ۚ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ اِلَّا الْفٰسِقُوْنَ ﴿٩٩﴾ اَوَكُلَّمَا عٰهَدُوْا عَهْدًا

پڌريون | ۽ نہ ٿا انڪار ڪن | انهن جو | مگر | بڇڙا ماڻهو. | ۽ ڇا جڏهن بہ | ٻڌن پيا | ڪو انجام

موڪليون سون ۽ بي دينن کان سواءِ ڪوبہ ان جو منڪر نہ ٿيندو. جڏهن بہ ڪو انجام ٻڌائون ٿي تہ

نَّبَذَهٗ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ ۭ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ

تہ انکي ڦٽو ڪري ٿي | هڪ ٽولي | انهن مان، | بلڪ | گهڻا انهن جا | يقين نہ ٿا ڪن. | ۽ جڏهن | آيو انهن وٽ

ان کي ڇو منجهائن هڪ ٽوليءَ ڦٽو ڪري ٿي؟ بلڪ منجهائن گهڻا ايمان نہ آڻيندا آهن. ۽ جڏهن پيغمبر (محمدﷺ)

رَسُوْلٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيْقٌ مِّنَ

پيغمبر | الله جي طرفان | سچو ڇوندڙ | انکي جيڪي | وٽن هو | تہ اُڇلايو | هڪ ٽولي | انهن مان

انهيءَ (يعني توريت) جو سچو ڪندڙ جيڪو وٽن آهي، الله وٽان آين (تڏهن) جن کي ڪتاب (توريت)

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ ۙ كِتٰبَ اللّٰهِ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ كَاَنَّهُمْ

جن کي | ڏنو ويو | ڪتاب | الله جي ڪتاب کي | پويان | پٺين پنهنجي | ڄڻ تہ اهي

ڏنو ويو تن مان هڪ ٽوليءَ الله جي ڪتاب کي پنهنجين پٺين پويان اُڇليو. ڄڻڪ اهي

لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٠١﴾ وَاتَّبَعُوْا مَا تَتْلُوا الشَّيٰطِيْنُ عَلٰى مُلْكِ سُلَيْمٰنَ ۚ

نہ | ٿا ڄاڻن. | ۽ | ڪيڏ لڳا | ان کي جو | پڙهندا هئا | شيطان | سليمان | جي | دور | ۾

ڄاڻندا ئي نہ آهن .۽ اهي (يهودي توريت جي پيروي ڇڏي) اهڙن (باطل علمن) جي پٺيان لڳا جيڪي سليمان جي ملڪ ۾ شيطان پڙهندا هئا

وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ الشَّيٰطِيْنَ كَفَرُوْا يُعَلِّمُوْنَ النَّاسَ

۽ نہ | ڪفر ڪيو هو | سليمان | پر | شيطانن | ڪفر ڪيو هو | جو سيکاريائون ٿي | ماڻهن کي

۽ سليمان (جادوءَ ڪرڻ جو) ڪفر نہ ڪيو پر شيطانن ڪفر ڪيو جو ماڻهن کي جادو سيکاريندا هئا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

السِّحْرَ ۚ وَمَآ أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوْتَ وَمَارُوْتَ ؕ

جادو ۽ (ڪيل لڳا) ان ڪي جو لاٿو ويو ٻن فرشتن تي بابل ۾ هاروت ۽ ماروت تي،

۽ ٻڌ (ان جي پٺيان پيا) جيڪي (اسماءِ الهيءَ جا اسرار) ٻن ملائڪن هاروت ۽ ماروت تي بابل (شهر) ۾ نازل ٿيا هئا

وَمَا يُعَلِّمٰنِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰى يَقُوْلَآ اِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ؕ

۽ اهي نہ سيکاريندا هئا ڪنهن کي بہ جيستائين چوندا هئا تہ اسان پرکا آهيون سو تون ڪفر نہ ڪجانءِ

۽ اهي ٻئي (انهن علمن مان) ڪجھ بہ ايسين ڪنهن هڪڙي کي نہ سيکاريندا هئا، جيسين (هيءَ نہ) چوندا هئا تہ اسين رڳو آزمائش آهيون، تنهن

فَيَتَعَلَّمُوْنَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُوْنَ بِهٖ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهٖ ؕ وَمَا هُمْ

پوءِ سکندا هئا انهن کان اهو جو ڦوٽ وجهن ان سان مرد ۽ سندس زال جي وچ ۾ ۽ ناهن اهي

ڪري (ان کي بيجا ڪم ۾ آڻي) ڪافر نہ بڻج. پوءِ ڪاڻئن اهو سکندا هئا. جنهن سان مڙس ۽ سندس زال جي وچ ۾ ڦيٽو وجهندا هئا

بِضَآرِّيْنَ بِهٖ مِنْ اَحَدٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَيَتَعَلَّمُوْنَ مَا يَضُرُّهُمْ

نقصان ڪندڙ ان (جادو) سان ڪنهن جو بہ الله جي امر کانسواءِ ۽ اهي سکندا هئا جيڪو کين نقصان ڏئي

۽ اهي ان سان ڪنهن هڪڙي کي الله جي حڪم کان سواءِ نقصان پهچائيندڙ نہ هئا. ۽ جيڪا کين نقصان ڏيندي ۽ کين

وَلَا يَنْفَعُهُمْ ؕ وَلَقَدْ عَلِمُوْا لَمَنِ اشْتَرٰىهُ مَا لَهٗ فِى الْاٰخِرَةِ مِنْ

۽ نہ نفعو ڏئين، ۽ ڄاتائون ٿي تہ جنهن خريد ڪيو ان کي ناهي ان لاءِ آخرت ۾ ڪو

فائدو نہ ڏيندي سا سکندا هئا ۽ بيشڪ ڄاتائون ٿي تہ جنهن اها ورتي تنهن کي آخرت ۾ ڪو نصيب نہ آهي

خَلَاقٍ ۛؕ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهٖٓ اَنْفُسَهُمْ ؕ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٠٢﴾

ڀاڱو، ۽ بڇڙو اهو جو وڪيائون ان سان پاڻ کي جيڪڏهن ڄاڻن ها.

۽ جنهن سان پاڻ کي وڪيائون سا ضرور بڇڙي آهي! جيڪر ڄاڻن ها (تہ پاڻ پلين ها!).

وَلَوْ اَنَّهُمْ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَمَثُوْبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ خَيْرٌ ؕ لَوْ كَانُوْا

۽ جيڪڏهن اهي يقين ڪن ها ۽ پرهيزگار ڪن ها تہ بدلو هو الله وٽان چڱو جي اهو

۽ جيڪڏهن اهي (يهودي) ايمان آڻين ها ۽ پرهيزگار ٿين ها تہ الله وٽان ضرور چڱو بدلو (ملين ها)

يَعْلَمُوْنَ ﴿١٠٣﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقُوْلُوْا رَاعِنَا وَقُوْلُوا انْظُرْنَا

سمجهن ها. اي ايمان وارو! نہ چئو راعنا ۽ چئو انظرنا

جيڪڏهن ڄاڻن ها! اي ايمان وارو (پيغمبر کي عرض ڪرڻ مهل) راعنا (جو لفظ) نہ چئو ۽ انظرنا (جو لفظ) چئو

وَاسْمَعُوْا ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٠٤﴾ مَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ

۽ ٻڌو ۽ منڪرن لاءِ عذاب آهي ڏکوئيندڙ. نہ ٿا چاهين اهي جن ڪفر ڪيو

۽ (اهو حڪم غور سان) ٻڌو ۽ ڪافرن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي. نڪي ڪو اهل ڪتاب جي ڪافرن مان

الربع

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَهْلِ الْكِتٰبِ وَلَا الْمُشْرِكِيْنَ أَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ

اهل ڪتاب مان ۽ نڪي جن شرڪ ڪيو تہ نازل ٿئي توهان تي ڪا چڱائي توهان

۽ نڪي ڪو مشرڪن مان. اوهان جي پالڻهار وٽان اوهان تي ڪنهن چڱائيءَ جو لهڻ چاهيندو آهي

رَّبِّكُمْ ۗ وَاللّٰهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۗ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ

جي رب طرفان ۽ الله چُونڊي ٿو پنهنجي رحمت سان جنهن کي گهري ۽ الله صاحبُ فضلَ

۽ الله پنهنجي ٻاجهہ سان جنهن کي وڻيس تنهن کي چونڊيندو آهي. ۽ الله وڏي فضل وارو آهي. (اي پيغمبر!)

الْعَظِيْمِ ﴿١٠٥﴾ مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَاْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ اَوْ

وڏي جو آهي. جيڪا ميٽيون ٿا ڪا آيت يا ويساريون ٿا ان کي تہ آڻيون ٿا بهتر ان ڪان يا

جي ڪا آيت منسوخ ڪندا آهيون يا (تنهنجيءَ دل تان) اُها وسارائيندا آهيون تہ اُنهيءَ ڪان چڱي يا ان جهڙي

مِثْلِهَا ۗ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٠٦﴾ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ

ان جهڙي ڇا نہ سمجهيو ٿو بيشڪ الله هر شيءِ تي قادر آهي ڇا نہ ڄاتو ٿو بيشڪ

آڻيندا آهيون نہ ڄاڻندو آهين ڇا؟ تہ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي وسوارو آهي. (اي پيغمبر!) نہ ڄاڻندو آهين ڇا؟

اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ

الله لاءِ بادشاهي آهي آسمان ۽ زمين جي ۽ ناهي توهان لاءِ سواءِ الله جي

تہ آسمانن ۽ زمين جي بادشاهي الله جي آهي ۽ الله ڪان سواءِ اوهان جو نڪو سنڀاليندڙ

مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿١٠٧﴾ اَمْ تُرِيْدُوْنَ اَنْ تَسْـَٔلُوْا رَسُوْلَكُمْ

ڪوئي دوست ۽ نڪي مددگار ڇا توهان گهرو ٿا تہ سوال ڪريو پنهنجي رسول ڪان

۽ نڪو مددگار آهي. (اي مسلمانؤ!) اوهين پنهنجي پيغمبر ڪان ائين سوال ڪرڻ چو ٿا گهرو؟

كَمَا سُئِلَ مُوْسٰى مِنْ قَبْلُ ۗ وَمَنْ يَّتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ

جهڙو سوال ڪيو ويو موسيٰ ڪان هن ڪان اڳ ۾ ۽ جيڪو وٺي ٿو ڪفر کي ايمان جي عوض

جيئن اڳ (يهودين) موسيٰ ڪان پڇيو هو ۽ جيڪو ايمان کي ڪفر سان مٽائيندو سو

فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ﴿١٠٨﴾ وَدَّ كَثِيْرٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يَرُدُّوْنَكُمْ

پوءِ اهو وڃائي ٿو سڌي رستي کي. چاهين ٿا ڪيترا اهل ڪتاب مان تہ جيڪر ڦيرائين توهان کي

بيشڪ سڌيءَ واٽ ڪان ڀُلو. اهل ڪتاب مان گهڻا گهرندا آهن تہ جيڪر اوهان جي

مِّنْۢ بَعْدِ اِيْمَانِكُمْ كُفَّارًا ۚ حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ اَنْفُسِهِمْ مِّنْۢ

مسلمان هجڻ کان پوءِ ڪافر ڪري ساڙ ڪان پنهنجي طرفان دلي طرح هن ڪان

ايمان آڻڻ ڪان پوءِ بہ اوهان کي حسد سبٻان جو سندين دلين ۾ آهي،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَعۡدِ مَا تَبَیَّنَ لَهُمُ الۡحَقُّ ۚ فَاعۡفُوۡا وَاصۡفَحُوۡا حَتّٰی یَاۡتِیَ اللّٰهُ

پوءِ جو پڌرو ٿي چڪو انھن لاءِ حق پوءِ توھان ڇڏيو ۽ مڙي وڃو جيستائين آڻي الله

متن جو حق پڌرو ٿي چڪو آهي، ان کان پوءِ بہ موٽائي ڪافر ڪن. پوءِ ايسين معاف ڪريو ۽ مڙي وڃو

بِاَمۡرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰی کُلِّ شَیۡءٍ قَدِیۡرٌ ﴿۱۰۹﴾ وَاَقِیۡمُوا الصَّلٰوةَ وَ

پنھنجي حڪم کي. بيشڪ الله هر شيءِ تي قادر آهي. ۽ توھان قائم ڪريو نماز ۽

جيسين الله پنھنجو حڪم موڪلي. ڇو تہ الله سڀ ڪنھن شيءِ تي وسوارو آهي. ۽

اٰتُوا الزَّکٰوةَ ؕ وَمَا تُقَدِّمُوۡا لِاَنۡفُسِکُمۡ مِّنۡ خَیۡرٍ تَجِدُوۡهُ عِنۡدَ اللّٰهِ ؕ

اداڪريو زڪوات، ۽ جا اڳي موڪليندَو پنھنجي لاءِ ڪا نيڪي تہ لھندَوانھيءَ کي الله وٽ،

(اي مسلمانو!) نماز پڙهو ۽ زڪوات ڏيو ۽ جيڪا چڱائي پاڻ لاءِ اڳي موڪليندَو سا

اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ بَصِیۡرٌ ﴿۱۱۰﴾ وَقَالُوۡا لَنۡ یَّدۡخُلَ الۡجَنَّةَ

بيشڪ الله اوھان جي عملن کي ڏسندڙ آهي. ۽ اهي چوڻ لڳا هرگز نہ ويندا بھشت ۾

الله وٽ لھندَو. بيشڪ جيڪي اوھين ڪندا آهيو تنھن کي الله ڏسندڙ آهي. ۽ (يھودي ۽ نصاريٰ) چون ٿا تہ

اِلَّا مَنۡ کَانَ هُوۡدًا اَوۡ نَصٰرٰی ؕ تِلۡكَ اَمَانِیُّهُمۡ ؕ قُلۡ هَاتُوۡا بُرۡهَانَکُمۡ

مگر جيڪي هوندا يھودي يا نصارا، اهي سندن سڌون آهن تون چوين تہ آڻيو پنھنجو دليل

يھودين ۽ نصارن کان سواءِ بھشت ۾ ڪوئي نہ گھڙندو. اهي سندن سڌون آهن. (اي پيمغبرا ڪين) چئو تہ

اِنۡ کُنۡتُمۡ صٰدِقِیۡنَ ﴿۱۱۱﴾ بَلٰی ٭ مَنۡ اَسۡلَمَ وَجۡهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ

جيڪڏهن اوھين سچا آهيو. هائو جنھن جھڪايو پنھنجو منھن الله لاءِ ۽ اهو

جيڪڏهن سچا آهيو تہ پنھنجو ڪو دليل آڻيو! هائو، جنھن پنھنجو منھن الله لاءِ نوڙايو ۽ اهو

مُحۡسِنٌ فَلَهٗۤ اَجۡرُهٗ عِنۡدَ رَبِّهٖ ۪ وَلَا خَوۡفٌ عَلَیۡهِمۡ وَلَا هُمۡ

چڱائي ڪندڙ آهي تہ ان لاءِ انجو اجر آهي سندس پالڻھار وٽ ۽ ناهي ڪو ڊپ انھن تي ۽ نڪي اهي

ڀلارو هوندو تنھن لاءِ سندن پالڻھار وٽ سندس اجر آهي ۽ نڪو ڪين ڀئو آهي ۽ نڪي اهي

یَحۡزَنُوۡنَ ﴿۱۱۲﴾ ع وَقَالَتِ الۡیَهُوۡدُ لَیۡسَتِ النَّصٰرٰی عَلٰی شَیۡءٍ ۪ وَّ

ڏکارا ٿيندا. ۽ چيو يھودين نہ آهن نصارا ڪنھن راهہ تي ۽

غمگين ٿيندا. ۽ يھودي چون ٿا تہ نصاريٰ ڪنھن دين تي نہ آهن ۽

قَالَتِ النَّصٰرٰی لَیۡسَتِ الۡیَهُوۡدُ عَلٰی شَیۡءٍ ۙ وَّهُمۡ یَتۡلُوۡنَ

چيو نصارن نہ آهن يھودي ڪنھن راهہ تي هوڏانھن اهي پڙهن ٿا

نصاريٰ چون ٿا تہ يھودي ڪنھن دين تي نہ آهن ۽ (حقيقت ڪري) اهي ڪتاب (توريت ۽

الثلثة

ع ۱۴

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَلْكِتٰبَ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَاللّٰهُ

كتاب کي اهڙيءَ طرح چئي انهن جيڪي نہ ٿا ڄاڻن هنن جهڙي ڳالهہ پوءِ الله

انجيل) پڙهندا آهن. اهڙيءَ طرح جيڪي نہ ڄاڻندا آهن سي (بہ) سندن چوڻ وانگر چوندا آهن۔ پوءِ

يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿١١٣﴾ وَ

نبيرو ڪندو انهن جي وچ ۾ قيامت ڏينهن ان ۾ جنهن ۾ اختلاف ڪندا هئا. ۽

الله قيامت جي ڏينهن سندن وچ ۾ جنهن (ڳالهہ) بابت جهڳڙو ڪندا هئا تنهن جو فيصلو ڪندو.

مَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ اَنْ يُّذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ

ڪير آهي وڏو ظالم ان کان جنهن روڪيو مسجدن الله جي کان تہ وٺجي اتي نالو الله جو

۽ ڪير ان کان وڌيڪ ظالم آهي؟ جنهن الله جي مسجدين ۾ سندس نالي ياد ڪرڻ کان جهليو

وَسَعٰى فِيْ خَرَابِهَا ؕ اُولٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ اَنْ يَّدْخُلُوْهَآ

۽ ڪوشش ڪيائين انهن جي ڦٽائڻ ۾، اُهي، نہ جڳائيندو هو انهن کي جو گهڙن انهن ۾

۽ انهن (مسجدين) جي ڦٽائڻ ۾ ڪوشش ڪيائين، اهڙن کي انهن (مسجدين) ۾ ڊڄندڙ ٿي گهڙڻ ڌاران

اِلَّا خَآئِفِيْنَ ؕ۬ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ

مگر ڊڄندڙ ٿي انهن لاءِ دنيا ۾ خواري آهي ۽ انهن لاءِ آخرت ۾ عذاب

(ٻيءَ طرح گهڙڻ) نہ جڳائيندو آهي، انهن لاءِ دنيا ۾ خواري آهي ۽ انهن لاءِ آخرت ۾ وڏو

عَظِيْمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۗ فَاَيْنَمَا تُوَلُّوْا فَثَمَّ وَجْهُ

وڏو آهي. ۽ الله جو ئي آهي اوڀر ۽ اولهہ پوءِ جيڏانهن منهن ڦيريندؤ تيڏانهن آهي ذات

عذاب آهي. ۽ اوڀر ۽ اولهہ الله جو آهي، پوءِ جيڏانهن پنهنجي منهن کي ڦيرايو تيڏانهن الله جي ذات آهي.

اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿١١٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۙ سُبْحٰنَهٗ ؕ

الله جي، بيشڪ خدا ڪشادگي ڪندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ چيائون ورتي آهي الله اولاد اهو پاڪ آهي.

بيشڪ الله (مهربانيءَ ۾) ڪشادگيءَ وارو، ڄاڻندڙ آهي. ۽ (ڪافر) چون ٿا تہ الله (پنهنجي لاءِ) اولاد ورتو آهي. (نہ،)

بَلْ لَّهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ﴿١١٦﴾ بَدِيْعُ

بلڪ انجو آهي جو ڪجهہ آسمانن ۽ زمين ۾ آهي، سمورا ان جا تابعدار آهن. اهو پيدا ڪندڙ

اهو تہ پاڪ آهي بلڪ جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي سو سندس (ملڪ) آهي مڙيئي سندس فرمانبردار آهن. آسمانن

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ

آسمانن ۽ زمين جو آهي، ۽ جڏهن فيصلو ڪري ٿو ڪنهن ڪم جو تہ رڳو چوي ٿو ان کي "ٿيءُ"

۽ زمين جو ٺاهيندڙ آهي ۽ جڏهن ڪوئي ڪم ڪندو آهي تڏهن ان کي رڳو چوندو آهي تہ "ٿيءُ."

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَيَكُوْنُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَاْتِيْنَآ

تڏاهو ٿي پوي ٿو. ۽ چيو انهن جيڪي نہ ٿا ڄاڻن ڇو نہ ٿو ڳالهائي اسان سان الله يا ڇو نٿي اچي اسان وٽ

تہ ٿي پوندو آهي. ۽ جيڪي نہ ڄاڻندا آهن، سي چوندا آهن تہ الله اسان سان ڇو نہ ڳالهائيندو آهي؟ يا ڪا نشاني

اٰيَةٌ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ؕ تَشَابَهَتْ

ڪا نشاني، اهڙي طرح چئي هئي انهن کان اڳ وارن هنن جهڙي ڳالهہ، هڪ جهڙيون ٿيون آهن

اسان وٽ ڇو نہ ايندي آهي؟ اهڙيءَ طرح جيڪي کانئن اڳ هئا تن سندن چوڻ وانگر چيو. سندين دليون هڪ جهڙيون

قُلُوْبُهُمْ ؕ قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿١١٨﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ

سندن دليون بيشڪ اسان بيان ڪيون آهن نشانيون ماڻهن لاءِ جي يقين ڪن ٿا. بيشڪ اسان موڪليو توکي سچ سان

آهن. بيشڪ اسان انهيءَ قوم لاءِ نشانيون بيان ڪيون آهن. جيڪي يقين رکندا آهن. (اي پيغمبر!) بيشڪ اسان توکي

بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۙ وَّلَا تُسْــَٔلُ عَنْ اَصْحٰبِ الْجَحِيْمِ ﴿١١٩﴾ وَلَنْ

خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري ۽ نہ پڇا ٿيندي توکان اهل دوزخ جي. ۽ هرگز نہ

سچ سان، خوش خبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري موڪليو ۽ (تون) دوزخين بابت نہ پڇبين. ۽ (اي پيغمبر!)

تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُوْدُ وَلَا النَّصٰرٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ؕ قُلْ

راضي ٿيندا توکان يهودي ۽ نکي نصارا جيستائين تون تابع ٿئين انهن جي طريقي جو چؤ

يهودي ايسين توکان ڪڏهن راضي نہ ٿيندا ۽ نکي نصاري، جيسين تون سندن دين جي تابعداري ڪرين

اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ؕ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ بَعْدَ الَّذِيْ

بيشڪ ڏس الله جو ئي هدايت آهي ۽ جيڪڏهن تون پوئلڳ ٿيندين سندن خواهشن جو هن کانپوءِ جو

(ڪين) چئو تہ. الله جي هدايت. اها (اسلام جي) هدايت آهي ۽ (اي پيغمبر!) تو وٽ جو علم آيو آهي تنهن کان

جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿١٢٠﴾

آيو تو وٽ علم نہ هوندو تولاءِ الله کان ڪوئي بچائيندڙ ۽ نکي واهرو.

پوءِ بہ جيڪڏهن (تون) سندن سڌن جي تابعداري ڪندين تہ تولاءِ الله وٽان نڪو سنڀاليندڙ ۽ نڪو مددگار ٿيندو.

وقف منزل

اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَتْلُوْنَهٗ حَقَّ تِلَاوَتِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُوْنَ

اهي ماڻهو ڏنو سون جن کي ڪتاب پڙهن ٿا ان کي جيئن حق آهي ان جي پڙهڻ جو اهي ئي مڃين ٿا

جن کي ڪتاب ڏنوسون سي ان کي اهڙيءَ طرح پڙهندا آهن جهڙو سندس پڙهڻ جو حق آهي. اهي ان کي مڃيندا آهن.

بِهٖ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿١٢١﴾ ع يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

ان کي ۽ جيڪو انڪار ڪري ٿو ان جو پوءِ اهي ئي نقصان وارا آهن. اي بني اسرائيل

۽ جيڪي ان کي نہ مڃيندا سي ئي گهاٽي وارا آهن. اي بني اسرائيلو!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّيْ فَضَّلْتُكُمْ

ياد ڪريو منهنجو احسان جو ڪيم توهان تي ۽ مون ڀلارو ڪيو توهانکي

اهي منهنجا ڳڻ ياد ڪريو جيڪي مون اوهان تي ڪيا ۽ مون جهان (وارن) تي اوهان کي

عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٢٢﴾ وَاتَّقُوْا يَوْمًا لَّا تَجْزِيْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَّلَا يُقْبَلُ

جهان وارن تي. ۽ ڊڄو ان ڏينهن کان جونه ٽاريندو ڪوئي شخص ڪنهن تان ڪجهه به ۽ نه قبوليو ويندو

سڳورو ڪيو. ۽ انهيءَ ڏينهن کان ڊڄو جنهن ۾ ڪو جيءُ ڪنهن جيءَ کان ڪجهه به ٽاري نه سگهندو ۽ نڪي کانئس

مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿١٢٣﴾ وَاِذِ ابْتَلٰٓى

ان کان عوض ۽ نه فائدو ڏينديان کي ڪا سفارش ۽ نڪي اهي مدد ڪيا ويندا. ۽ ياد ڪر جڏهن آزمايو

ڪو بدلو قبول ڪبو ۽ نڪي ڪيس ڪا پارت نفعو ڏيندي ۽ نڪي ڪين مدد ڏبي. ۽ جڏهن ابراهيم کي

اِبْرٰهٖمَ رَبُّهٗ بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهُنَّ ؕ قَالَ اِنِّيْ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا ؕ

ابراهيم کي سندس رب ڪن ڳالهين سان پوءِ ان پورو ڪيو انهن کي، فرمايائينس آءٌ ڪريان ٿو توکي ماڻهن لاءِ اڳواڻ،

سندس پالڻهار ڪن ڳالهين سان پرکيو پوءِ اهي پوريون ڪيائين (۽ الله) فرمايو ته آءٌ توکي ماڻهن لاءِ امام مقرر ڪرڻ وارو آهيان

قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِيْ ؕ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٢٤﴾ وَاِذْ

چيائين ۽ منهنجي اولاد مان به، فرمايائين نه پهچندو انجام منهنجو ظالمن کي. ۽ جڏهن

(تڏهن ابراهيم) چيو ته منهنجي اولاد مان به (امام ڪر! الله) فرمايو ته ظالمن کي (اهو) منهنجو انجام نه پهچندو. ۽ جڏهن

جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمْنًا ؕ وَاتَّخِذُوْا مِنْ مَّقَامِ

ڪيوسون ڪعبي کي جاءِ گڏ ٿيڻ جي ماڻهن لاءِ ۽ جاءِ امن جي، ۽ وٺو بيهڻ واري جاءِ

بيت الله کي ماڻهن جي موٽڻ جو ماڳ ۽ امن جو هنڌ مقرر ڪيوسون ۽ (هن امت کي حڪم ڪيوسون ته) مقام

اِبْرٰهٖمَ مُصَلًّى ؕ وَعَهِدْنَآ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ اَنْ طَهِّرَا

ابراهيم جي جاءِ نماز ڪري، ۽ تاڪيد ڪيوسون ابراهيم کي ۽ اسماعيل کي ته پاڪ ڪريو

ابراهيم کي (به) نماز پڙهڻ جي جاءِ ڪري وٺو ۽ ابراهيم ۽ اسماعيل کي وصيت ڪئي سون ته

بَيْتِيَ لِلطَّآئِفِيْنَ وَالْعٰكِفِيْنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ﴿١٢٥﴾ وَاِذْ قَالَ

منهنجي گهر کي طواف ڪندڙن لاءِ ۽ اعتڪاف وارن ۽ رڪوع ۽ سجدي ڪندڙن لاءِ. ۽ جڏهن چيو

منهنجي گهر کي طواف ڪندڙن ۽ اعتڪاف وارن ۽ رڪوع (۽) سجدي ڪندڙن لاءِ پاڪ رکو. ۽ جڏهن ابراهيم

اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَّارْزُقْ اَهْلَهٗ مِنَ الثَّمَرٰتِ

ابراهيم اي پروردگار! ڪر هن شهر کي امن وارو ۽ ڪاراءِ اتان وارن کي ڪي ميوا

چيو ته. اي منهنجا پالڻهار! هن (مڪي) کي امن جو شهر ڪر ۽ سندس رهندڙن مان انهن کي ميون جي روزي ڏي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَاُمَتِّعُهٗ

جن ايمان آندو انهن مان الله تي ۽ آخرت جي ڏينهن تي، فرمايائين ۽ جيڪو ڪافر ٿيندو پوءِ انکي نفعو ڏيندم

جيڪي منجهانئن الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي مڃين. (تڏهن الله) فرمايو ته جنهن نه مڃيو (تنهن کي به)، پوءِ اُن کي (حياتيءَ جا)

قَلِيْلًا ثُمَّ اَضْطَرُّهٗۤ اِلٰى عَذَابِ النَّارِ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿١٢٦﴾ وَ

ڪجهه وقت پوءِ ڇڪي آڻيندم انهيءَ کي عذاب باهه ڏي، ۽ اها خراب جاءِ آهي. ۽

ٿورڙا ڏينهن آسودو ڪندس وري کيس باهه جي عذاب ڏانهن بي وس ڪندس ۽ اها بڇڙي جاءِ آهي. ۽

اِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهٖمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمٰعِيْلُ ؕ رَبَّنَا تَقَبَّلْ

ياد ڪر جڏهن کنيا ٿي ابراهيم بنياد ڪعبي جا ۽ اسماعيل، چون پيا اي رب اسان جا قبول ڪر

جڏهن ابراهيم ۽ اسماعيل بيت (الله) جا بنياد اوساريندا هئا (تڏهن چوندا هئا ته) اي اسان جا پالڻهار! (هيءُ پورهيو) اسان کان

مِنَّا ؕ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ

اسان کان، بيشڪ تون ئي ٻڌندڙ جاڻندڙ آهين. اي رب اسانجا ۽ ڪر اسان کي فرمانبردار پنهنجو

قبول ڪر. چو ته تون ئي ٻڌندڙ جاڻندڙ آهين. (۽) اي اسان جا پالڻهار! ۽ اسان کي پنهنجو فرمانبردار ڪر

وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَاۤ اُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ ۪ وَاَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ

۽ اسان جي اولاد مان به هڪ جماعت فرمانبردار پنهنجي ۽ ڏيکار اسان کي حج جا ارڪان ۽ معاف ڪر

۽ اسان جي اولاد مان (به) هڪ ٽوليءَ کي پنهنجو فرمانبردار ڪر ۽ اسان کي اسان جي حج جا ارڪان سيکار ۽

عَلَيْنَا ۚ اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيْهِمْ

اسان کي بيشڪ تون ئي معاف ڪندڙ مهربان آهين. اي اسان جا نپائيندڙ ۽ اُٿار انهن ۾

اسان جون (خطائون) معاف ڪر. بيشڪ تون ئي وڏو معافي ڪندڙ مهربان آهين. ۽ اسان جا پالڻهار! منجهائن

رَسُوْلًا مِّنْهُمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ

وڏو رسول انهن مان جو پڙهي انهن تي تنهنجون آيتون ۽ سيکاري انهن کي ڪتاب

هڪ پيغمبر منجهن موڪل جو تنهنجون آيتون مٿن پڙهي ۽ کين ڪتاب

وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيْهِمْ ؕ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١٢٩﴾ ع

۽ حڪمت ۽ پاڪ ڪري انهن کي، تون ئي زبردست آهين حڪمت وارو آهين.

۽ حڪمت سيکاري ۽ کين سڌاري. بيشڪ تون ئي غالب حڪمت وارو آهين.

وَمَنْ يَّرْغَبُ عَنْ مِّلَّةِ اِبْرٰهٖمَ اِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهٗ ؕ

۽ ڪير آهي جو منهن موڙي دين ابراهيم کان مگر جنهن بي سمجهه بڻايو پاڻ کي،

۽ جنهن پاڻکي بي سمجهه ڪيو تنهن کان سواءِ (ٻيو) ڪير ابراهيم جي دين کان منهن موڙيندو؟

ع ١٥ ٨

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَ لَقَدِ اصْطَفَيْنٰهُ فِي الدُّنْيَا ج وَ اِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ

۽ تحقيق اسان چونڊيو هوان کي هن جهان ۾ ۽ بيشڪ اهو ٻئي جهان ۾

۽ بيشڪ ڪيس دنيا ۾ چونڊيوسون. ۽ اهو آخرت ۾ ضرور ڀلارن

لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٣٠﴾ اِذْ قَالَ لَهٗ رَبُّهٗٓ اَسْلِمْ لا قَالَ اَسْلَمْتُ

يقينن ڀلارن مان آهي. جنهن وقت چيو ان کي سندس پروردگار حڪم مڃ چيائين آءٌ حڪم مڃيم

مان آهي. جڏهن ڪيس سندس پالڻهار چيو ته، منهنجا حڪم مڃ (تڏهن) چيائين ته جهانن جي

لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٣١﴾ وَ وَصّٰى بِهَآ اِبْرٰهٖمُ بَنِيْهِ وَ يَعْقُوْبُ ط

جهانن جي پروردگار جو. ۽ پارت ڪئي ان جي ابراهيم پنهنجي پٽن کي ۽ يعقوب پڻ،

پالڻهار جا (سڀ) حڪم مڃيم. ۽ ابراهيم ۽ يعقوب پنهنجن پٽن کي ان (ڳالهه) جي وصيت ڪئي ته

يٰبَنِيَّ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى لَكُمُ الدِّيْنَ فَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا

ته اي منهنجا پٽئو! بيشڪ الله پسند ڪيو آهي توهان لاءِ اِهو دين پوءِ هرگز نه مرجو مگر

اي منهنجي اولادا! الله (هن) دين کي اوهان لاءِ چونڊيو آهي پوءِ اوهين

وَ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿١٣٢﴾ ط اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَآءَ اِذْ حَضَرَ يَعْقُوْبَ

توهان هجو مسلمان. ڇا توهان هئا موجود جڏهن آيو يعقوب تي

مسلمان هجڻ کان سواءِ نه مرجو (اي ڪتاب وارو) اوهين (تڏهن) حاضر هئو ڇا؟ جڏهن يعقوب کي

الْمَوْتُ لا اِذْ قَالَ لِبَنِيْهِ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْۢ بَعْدِيْ ط

موت جڏهن چيائين پنهنجن پٽن کي ڇا جي عبادت ڪندؤ مون کان پوءِ،

موت ويجهو ٿيو، جڏهن پنهنجن پٽن کي چيائين ته مون کان پوءِ ڪنهن جي عبادت ڪندؤ؟

قَالُوْا نَعْبُدُ اِلٰهَكَ وَ اِلٰهَ اٰبَآئِكَ اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِيْلَ

چيائون عبادت ڪنداسون تنهنجي خدا ۽ تنهنجي ابن ڏاڏن ابراهيم ۽ اسماعيل

(تڏهن) چيائون ته تنهنجي خدا ۽ تنهنجي پيءُ ڏاڏي ابراهيم ۽ اسماعيل

وَ اِسْحٰقَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ج صلے وَّ نَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿١٣٣﴾

۽ اسحاق جي خدا جي هڪ خدا ڪري ۽ اسان انجوئي حڪم مڃيندڙ آهيون.

۽ اسحاق جي خدا جي، جو اڪيلو خدا آهي. عبادت ڪنداسون ۽ اسين سندس حڪم مڃيندڙ آهيون.

تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ج لَهَا مَا كَسَبَتْ وَ لَكُمْ مَّا

اها جماعت هئي جا گذري وئي، انهن لاءِ هئي انهن جي ڪمائي ۽ توهان لاءِ آهي

اها ٽولي بيشڪ گذري ويئي آهي. جيڪي انهن ڪمايو سو انهن لاءِ آهي ۽ جيڪي اوهان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۳۴﴾ وَقَالُوْا كُوْنُوْا

توهانجي ڪمائي، ۽ توهان کان پڇا نہ ٿيندي انهن جي عملن جي. ۽ چيائون ٿيو

ڪمايو سو اوهان لاءِ آهي. ۽ جيڪي (اُهي) ڪندا هئا تنهن بابت اوهين نہ پڇبو. ۽ (ڪتاب وارا مسلمانن کي) چون ٿا تہ

هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى تَهْتَدُوْا ؕ قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهٖمَ

يهودي يا نصارا تہ هدايت وارا ٿيندؤ. تون چؤ پر اسان دين ابراهيم تي آهيون

يهودي يا نصاري ٿيو تہ هدايت وارا ٿيندؤ (اي پيغمبر! ڪين) چؤ تہ اسين ابراهيم

حَنِيْفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۱۳۵﴾ قُوْلُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ

جو هڪ طرفو هو. ۽ نہ هئو مشرڪن مان. توهان چئو تہ اسان ايمان آندو آهي الله تي

حنيف (هڪ طرفي) جي دين جا تابعدار آهيون ۽ اهو مشرڪن مان نہ هو. (ڪين) چئو تہ اسين الله کي مڃيون ٿا. ۽ (پڻ)

وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ

۽ ان تي جيڪو نازل ٿيو اسان ڏانهن ۽ جيڪو نازل ٿيو ابراهيم ۽ اسماعيل

جيڪو (قرآن) اسان ڏانهن لاٿو ويو آهي. ۽ جيڪي (صحيفا) ابراهيم ۽ اسماعيل

وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى وَعِيْسٰى

۽ اسحاق ۽ يعقوب ۽ ان جي اولاد ڏانهن ۽ ان تي جو مليو موسيٰ ۽ عيسيٰ کي

۽ اسحاق ۽ يعقوب ۽ يعقوب جي اولاد ڏانهن لاٿا ويا آهن. ۽ جيڪي موسيٰ ۽ عيسيٰ کي ڏنو ويو

وَمَآ اُوْتِيَ النَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ

۽ ان تي جو مليو سڀني نبين کي سندن پروردگار کان اسان نہ ٿا سٽو ڪريون ڪنهن جي بہ وچ ۾

۽ جيڪي ٻين پيغمبرن کي سندن پالڻهار کان ڏنو ويو. تنهن (سڀ) کي (مڃيون ٿا) منجهائن ڪنهن هڪ جي وچ ۾

مِّنْهُمْ ؗ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿۱۳۶﴾ فَاِنْ اٰمَنُوْا بِمِثْلِ

انهن مان ۽ اسان انهيءَ جا ئي مڃيندڙ آهيون. پوءِ جيڪڏهن انهن بہ ايمان آندو جئن

فرق نہ ٿا پائيون ۽ اسين اُن (هڪ الله) کي مڃيندڙ آهيون پوءِ جيڪڏهن الله کي.

مَآ اٰمَنْتُمْ بِهٖ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا هُمْ

توهان ايمان آندو آهي ان تي تہ يقينن اهي هدايت وارا ٿيا. ۽ جيڪڏهن ڦري ويا تہ پوءِ رڳو اهي

اوهان جي مڃڻ جهڙو مڃين تہ بيشڪ هدايت وارا ٿيندا. ۽ جيڪڏهن ڦرندا تہ اُهي

فِيْ شِقَاقٍ ۚ فَسَيَكْفِيْكَهُمُ اللّٰهُ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۱۳۷﴾ ط

مخالفت ۾ آهن. پوءِ اجهو پچندو تو پاران انهن سان الله ۽ اهو ئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

جهڳڙي ۾ ئي پوندا. پوءِ سگهو الله توکي اُنهن (جي شر) کان ڪافي ٿيندو. ۽ اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

صِبْغَةَ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً ز وَّنَحْنُ

رنگ اللہ جو ۽ ڪير آهي ڀلو الله ڪان رنگ ڏيڻ ۾ ۽ اسان

الله (پنهنجي دين جي رنگ سان اسان کي) رڱيو آهي ۽ رڱڻ ۾ الله ڪان وڌيڪ چڱو ڪير آهي؟ ۽ اسين سندس عبادت

لَهٗ عٰبِدُوْنَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ اَتُحَآجُّوْنَنَا فِي اللّٰهِ وَهُوَ

ان جي عبادت ڪندڙ آهيون. چؤ ڇا توهان جهڳڙو ڪريو ٿا اسان سان الله جي باري ۾ ۽ اهو

ڪندڙ آهيون. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ. الله (جي دين) بابت اسان سان تڪرار ڪريو ٿا ڇا؟ ۽ (حقيقت ڪري) اهو

رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۚ وَلَنَآ اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ۚ

اسان جو رب ۽ توهان جو رب آهي ۽ اسان لاءِ آهن اسان جا عمل ۽ توهان لاءِ آهن توهان جا عمل

اسان جو پالڻهار ۽ اوهان جو (بہ) پالڻهار آهي. ۽ اسان لاءِ اسان جا عمل ۽ اوهان لاءِ اوهان جا ڪرتوت آهن.

وَنَحْنُ لَهٗ مُخْلِصُوْنَ ﴿١٣٩﴾ اَمْ تَقُوْلُوْنَ اِنَّ اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ

۽ اسان انجا سچا ٻانها آهيون. ڇا توهان چئو ٿا تہ ابراهيم ۽ اسماعيل

۽ اسين سندس مخلص ٻانها آهيون. يا چئو ٿا تہ. ابراهيم ۽ اسماعيل ۽

وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطَ كَانُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ؕ

۽ اسحاق ۽ يعقوب ۽ سندن اولاد هئا يهودي يا عيسائي؟

اسحاق ۽ يعقوب ۽ يعقوب جو اولاد يهودي يا نصاريٰ هئا_ (اي پيغمبر! ڪين)

قُلْ ءَاَنْتُمْ اَعْلَمُ اَمِ اللّٰهُ ؕ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ

تون چؤ ڇا توهان زياده ڄاڻو ٿا يا الله. ۽ ڪير وڌو ظالم آهي ان ڪان جو

چئو تہ. اوهين وڌيڪ ڄاڻندڙ آهيو يا الله (وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي)؟ ۽ جيڪو اهڙي شاهدي

كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهٗ مِنَ اللّٰهِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ

لڪائي شاهدي الله جي، پاڻ وٽ ۽ ناهي الله بي خبر

لڪائي جا الله طرفان وٽس هجي تنهن ڪان وڌيڪ ظالم ڪير آهي؟ ۽ جيڪي ڪندا آهيو

عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ

توهان جي ڪمن ڪان. اها جماعت هئي جا گذري ويئي، انهن لاءِ هئي سندن ڪمائي

تنهن ڪان الله بي خبر نہ آهي.اها ٽولي بيشڪ گذري ويئي. جيڪي ڪمايائون سو انهن لاءِ آهي

وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْئَلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤١﴾ ع

۽ توهان لاءِ آهي توهان جي ڪمائي ، ۽ توهان ڪان پڇاڻ ٿيندي ان جي جيڪي اهي ڪندا هئا.

۽ جيڪي اوهان ڪمايو سو اوهان لاءِ آهي ۽ جيڪي (اهي) ڪندا هئا تنهن بابت (اوهين) نہ پڇيا ويندو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سَيَقُوْلُ السُّفَهَآءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلّٰىهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِيْ

اجهو چوندا بي سمجهه ماڻهو ڪنهن ڦيرايو انهن کي سندن قبلي کان جو

ماڻهن منجهان ڪي بي سمجهه سگهو چوندا ته انهن (مسلمانن) کي سندن اُن قبلي، جنهن ڏي (نماز پڙهندا) هئا

كَانُوْا عَلَيْهَا ۭ قُلْ لِّلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۭ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ

هئا انهي تي، چؤ الله جو آهي اوڀر ۽ اولهه، هلائي ٿو جنهن کي چاهي

تنهن کان ڪهڙيءَ ڳالهه ڦيرايو؟ (اي پيغمبرا ڪين) چئو ته، اوڀر ۽ اولهه الله جو آهي جنهن کي گهرندو آهي تنهن کي

اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝١٤٢ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنٰكُمْ اُمَّةً وَّسَطًا لِّتَكُوْنُوْا

رستي سنئين تي، ۽ اهڙي طرح ڪيوسون توهان کي امت ڀلاري جئن هجو

سڌي واٽ ڏيکاريندو آهي. ۽ (جهڙيءَ طرح اوهان جو قبلو ڀلو ڪيوسين) اهڙيءَ طرح اوهان کي ڀلي امت ڪيوسون ته

شُهَدَآءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ عَلَيْكُمْ شَهِيْدًا ۭ وَمَا

شاهد ماڻهن تي ۽ هجي رسول توهان تي شاهد، ۽ نه

ماڻهن تي شاهد هجو ۽ پيغمبر (محمدص) اوهان تي شاهد هجي، ۽ (اي پيغمبرا) جنهن (طرف) تي

جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِيْ كُنْتَ عَلَيْهَآ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَّتَّبِعُ الرَّسُوْلَ

مقرر ڪيو هاسان اهو قبلو جنهن تي (اڳي) هئين مگر ڏسون ته ڪهڙو پوئلڳ ٿئي ٿو رسول جو

(اڳي) هئين تنهن کي قبلو مقرر نه ڪيو هيوسون، پر هن لاءِ ته جيڪو پيغمبر جي پٺيان لڳي تنهن کي

مِمَّنْ يَّنْقَلِبُ عَلٰى عَقِبَيْهِ ۭ وَاِنْ كَانَتْ لَكَبِيْرَةً اِلَّا عَلَى

۽ ڪهڙو ڦري ٿو پنهنجين ڪڙين تي، ۽ بيشڪ هئي اها وڏي ڳالهه پر نه انهن تي

انهيءَ کان نکيڙيون جيڪو پنهنجين ڪڙين (پرڀوءِ) تي ڦري ۽ بيشڪ (اهو) جن کي الله هدايت ڪئي تن کان سواءِ

الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ ۭ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِيْعَ اِيْمَانَكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ

جن کي راهه ڏيکاري الله، ۽ الله اهڙو نه آهي جو وڃائي توهانجو ايمان، يقينن الله

(ٻين تي) ضرور ڏکيو آهي ۽ الله جو شان اهو نه آهي جو اوهان جي ايمان کي وڃائي، ڇو ته الله ماڻهن سان

بِالنَّاسِ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝١٤٣ قَدْ نَرٰى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَآءِ ۚ

ماڻهن تي نرمي ڪندڙ رحم وارو آهي. اسان ڏسون ٿا ڦرڻ تنهنجي منهن جو آڀ ڏانهن،

يقينن شفقت ڪندڙ مهربان آهي. (اي پيغمبرا) آسمان ڏانهن تنهنجو (هر هر) منهن ڦيرائڻ بيشڪ ڏسون ٿا،

فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰىهَا ۠ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۭ

پوءِ ضرور ڦيرائينداسون توکي ان قبلي تي جنهن کي پسند ڪرين ٿو پوءِ ڦيراءِ منهن پنهنجو طرف مسجد الحرام جي،

پوءِ جنهن قبلي کي پسند ڪرين ٿو (اوڏاهين) توکي ضرور ڦيرائينداسون پوءِ (اي پيغمبرا) پنهنجي منهن کي تعظيم واريءَ مسجد (حرام)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ ۭ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اُوْتُوا

۽ جتي بہ هجو پوءِ ڦيرايو پنهنجا منهن ان جي طرف، ۽ بيشڪ جن کي مليو آهي

ڏانهن ڦيراءِ ۽ (اي مسلمانو!) اوهين جتي هجو اتي پنهنجا منهن اوڏانهن ڦيرايو۔ ۽ جن کي ڪتاب ڏنو ويو آهي،

الْكِتٰبَ لَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۭ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٤﴾

ڪتابُ البت اُهي ڄاڻن ٿا تہ اهو ئي حق آهي سندن پالڻهار طرفان ۽ ناهي الله بي خبر انهن جي ڪمن کان.

سي ضرور ڄاڻن ٿا تہ اهو (ڦيرائڻ) سندن پالڻهار وٽان بلڪل حق آهي۔ ۽ جيڪي ڪندا آهن، تنهن کان الله بي خبر نہ آهي،

وَلَىِٕنْ اَتَيْتَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ بِكُلِّ اٰيَةٍ مَّا تَبِعُوْا قِبْلَتَكَ ۚ وَمَآ

۽ جيڪڏهن آڻيندين اهل ڪتاب وٽ سموريون نشانيون نہ هلندا تنهنجي قبلي تي، ۽ نڪي

۽ (قسم آهي) تہ جن کي ڪتاب ڏنو ويو آهي تن وٽ جيڪڏهن (تون) سڀ دليل آڻين تہ (بہ) تنهنجي قبلي جي تابعداري نہ ڪندا،

اَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ۭ وَلَىِٕنِ

تون هلندين سندن قبلي تي، ۽ ناهي انهن مان ڪوئي هلندڙ ٻئي جي قبلي تي، ۽ جيڪڏهن

۽ نڪي تون سندن قبلي جي تابعداري ڪندڙ آهين. ۽ نڪي انهن مان ڪي ڪن جي قبلي جي تابعداري ڪندڙ

اتَّبَعْتَ اَهْوَاۗءَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا جَاۗءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ اِنَّكَ اِذًا لَّمِنَ

تابعداري ڪندين انهن جي خواهشن جي هن کان پوءِ جو آيو تو وٽ علم تہ بيشڪ تون ان وقت بي

آهن۔ ۽ (قسم آهي) تہ ان کان پوءِ جو تو وٽ علم آيو جيڪڏهن سندن سڌن جي تابعداري ڪندين تہ تون اُن

الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٤٥﴾ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَعْرِفُوْنَهٗ كَمَا يَعْرِفُوْنَ

انصافن مان ٿيندين. اهي جن کي اسان ڏنو آهي ڪتاب سڃاڻن ٿا ان کي جئن سڃاڻن ٿا

مهل ظالمن مان ٿيندين. جن کي ڪتاب (توريت) ڏنوسون سي اُن کي ائين سڃاڻندا آهن جيئن پنهنجن پٽن کي

اَبْنَاۗءَهُمْ ۭ وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿١٤٦﴾

پنهنجن پٽن کي ۽ البت هڪ ٽولي وارا انهن منجهان لڪائن ٿا حق کي حالانڪ اهي ڄاڻن ٿا.

سڃاڻيندا آهن۔ ۽ منجهائن هڪ ٽولي ڄاڻ هوندي (بہ) بيشڪ حق کي لڪائيندي آهي.

اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلٍّ وِّجْهَةٌ

اهو حق آهي تنهنجي رب کان پوءِ نہ ٿيءُ تون شڪ ڪندڙن مان. ۽ هر هڪ لاءِ طرف آهي جو

اهو تنهنجي پالڻهار وٽان سچ آهي، تنهن ڪري تون شڪ وارن مان بنهہ نہ ٿيءُ. ۽ سڀ ڪنهن لاءِ (ڪو) هڪ قبلو آهي

هُوَ مُوَلِّيْهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ړ اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يَاْتِ بِكُمُ اللّٰهُ

اهو منهن ڪندڙ آهي ان ڏي پوءِ اڳرا ٿيو چڱاين ۾، جتي بہ توهان هوندؤ آڻيندو توهان کي الله

جنهن ڏانهن اُهو منهن ڪندو آهي، پوءِ چڱاين ڏانهن اڳرائي ڪريو. جتي هوندؤ (اُتان) الله اوهان کي گڏ ڪري آڻيندو

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

جَمِيْعًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ

گڏ ڪري، بيشڪ الله هر شيءِ تي قادر آهي. ۽ جنهن بہ جاءِ ڪان نڪرين

چو تہ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي. ۽ (اي پيغمبرا) جتان (بہ) نڪرين

فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَاِنَّهٗ لَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ ؕ

تہ ڦيراءِ پنهنجو منهن ڪعبة الله جي طرف ، ۽ يقينن اهوئي حق آهي تنهنجي رب طرفان ،

تہ پنهنجو منهن مسجد حرام ڏانهن ڦيراءِ ۽ بيشڪ اهو (ڦيرائڻ) تنهنجي پالڻهار وٽان بلڪل حق آهي.

وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٩﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ

۽ ناهي الله بي خبر توهانجي عملن ڪان. ۽ جتان بہ نڪرين تہ ڦيراءِ

۽ جيڪي ڪندا آهيو تنهن ڪان الله بي خبر نہ آهي. ۽ جتان (بہ) نڪرين تہ

وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ

پنهنجو منهن طرف مسجد الحرام جي، ۽ جتي بہ هجو تہ ڦيرايو پنهنجا رُخ

پنهنجو منهن مسجد حرام ڏانهن ڦيراءِ ۽ جتي هجو (تتي) پنهنجا منهن ان ڏانهن ڦيرايو

شَطْرَهٗ ۙ لِئَلَّا يَكُوْنَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ ۙ اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ ۗ

ان جي طرف جئن نہ هجي ماڻهن جو اوهان تي الزام مگر جن بي انصافي ڪئي انهن مان

(هن لاءِ) تہ منجهائن جن ظلم ڪيو تن ڪان سواءِ ٻين ماڻهن کي اوهان تي ڪا حجت نہ رهي. پوءِ ڪانئن نہ

فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِىْ ۗ وَلِاُتِمَّ نِعْمَتِىْ عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿١٥٠﴾

پوءِ نہ ڊڄو انهن ڪان ۽ ڊڄو مون ڪان ۽ جئن پوري ڪريان پنهنجي نعمت اوهان تي ۽ جئن اوهين هدايت وارا ٿيو.

ڊڄو ۽ مون ڪان ڊڄو ۽ (هن لاءِ) تہ (آءٌ) پنهنجي نعمت اوهان تي پوري ڪريان ۽ مَنَ اوهين هدايت وارا ٿيو.

كَمَآ اَرْسَلْنَا فِيْكُمْ رَسُوْلًا مِّنْكُمْ يَتْلُوْا عَلَيْكُمْ اٰيٰتِنَا وَيُزَكِّيْكُمْ

جئن موڪليو سون توهان ۾ وڏو رسول اوهان مان جو پڙهي ٿو اوهان تي آيتون اسان جون ۽ پاڪ ڪري ٿو توهان کي

جهڙيءَ طرح (اوهان تي نعمت پوري ڪئي سون تهڙيءَ طرح) اوهان منجهان پيغمبر اوهان ۾ موڪليوسون جو اسان جون آيتون اوهان تي

وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٥١﴾ؕ

۽ سيکاري ٿو توهان کي قرآن ۽ ان جو علم ۽ سيکاري ٿو توهانکي اهو جو اوهان نہ ڄاڻندا هئا.

پڙهندو آهي ۽ اوهان کي پاڪ ڪندو آهي ۽ اوهان کي ڪتاب ۽ حڪمت سيکاريندو آهي ۽ جيڪي نہ ڄاڻندا هيو سو (پڻ) اوهان کي سيکاريندو آهي.

فَاذْكُرُوْنِىْٓ اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوْا لِىْ وَلَا تَكْفُرُوْنِ ﴿١٥٢﴾ؑ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ

پوءِ ياد ڪريو مونکي تہ آءٌ ياد ڪريان توهان کي ۽ شڪر ڪريو منهنجو ۽ نہ ڪفر ڪريو. اي ايمان

تنهن ڪري مون کي ياد ڪريو تہ آءٌ اوهان کي ياد ڪريان ۽ منهنجو شڪر ڪريو ۽ منهنجي بي شڪري نہ ڪريو.

مُعَانَقَة ٣ — ع ١٨

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰمَنُوا اسْتَعِيْنُوْا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٥٣﴾

وارو! مدد وٺو صبر ۽ نماز سان، بيشڪ الله گڏ آهي صبر وارن سان

اي مومنو! صبر ۽ نماز سان سهارو وٺو. يقينن الله صابرن سان آهي.

وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَنْ يُّقْتَلُ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَمْوَاتٌ ۭ بَلْ اَحْيَاۗءٌ

۽ نہ چئو انهن لاءِ جي ماريا وڃن الله جي راهہ ۾ تہ اهي مئل آهن، بلڪ اهي جيئرا آهن

۽ جيڪي الله جي واٽ ۾ ڪُسن تن کي مئل نہ چئو، بلڪ (اهي) جيئرا آهن.

وَّلٰكِنْ لَّا تَشْعُرُوْنَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ

پر نہ تا سمجهو. ۽ ضرور آزمائيندا سون توهان کي ڪجهہ ڀؤ

پر اوهين نٿا سمجهو. ۽ اوهان کي ڊپ ۽ بک

وَالْجُوْعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْاَمْوَالِ وَالْاَنْفُسِ وَالثَّمَرٰتِ ۭ

۽ بُک سان ۽ نقصان ۽ مالن ۽ جانين ۽ ميون جي سان،

۽ مالن ۽ جانين جي ۽ ميون جي گهٽتائيءَ مان، ڪنهين شيءِ سان ضرور پرکينداسون.

وَبَشِّرِ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٥٥﴾ الَّذِيْنَ اِذَآ اَصَابَتْهُمْ مُّصِيْبَةٌ ۙ قَالُوْٓا اِنَّا

۽ بشارت ڏيءِ صبر وارن کي. اهي جڏهن پهچي ٿي انهن تي ڪا سختي چَون ٿا تہ اسان

۽ (اي پيغمبر!) انهن صابرن کي خوشخبري ڏي. جن کي جڏهن ڪا تڪليف پهچي ٿي (تڏهن) چون ٿا تہ

لِلّٰهِ وَاِنَّآ اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ ﴿١٥٦﴾ اُولٰۗىِٕكَ عَلَيْهِمْ صَلَوٰتٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَ

الله جا آهيون ۽ اسان ان ڏانهن موٽندڙ آهيون. اهي ئي آهن جن تي مهربانيون آهن الله جون ۽

اسين الله جا (ٻانها) آهيون ۽ اسين ان ڏانهن موٽندڙ آهيون. انهن تي سندن پالڻهار وٽان

رَحْمَةٌ ۣ وَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُهْتَدُوْنَ ﴿١٥٧﴾ اِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ

ٻاجهہ، ۽ اهي ئي آهن سڌي رستي وارا. بيشڪ صفا ۽ مروه جبل

مهربانيون ۽ ٻاجهہ آهي. ۽ اهي ئي سڌيءَ واٽ وارا آهن. صفا ۽ مروه (جبل)

مِنْ شَعَاۗىِٕرِ اللّٰهِ ۚ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ

الله جي نشانين مان آهن، پوءِ جيڪو حج ڪري خاني ڪعبي جو يا عُمرو ڪري پوءِ ناهي ڪو گناهہ

الله (جي عبادت) جي نشانين مان آهن، پوءِ جيڪو بيت الله جو حج ڪري يا عمرو، تنهن کي

عَلَيْهِ اَنْ يَّطَّوَّفَ بِهِمَا ۭ وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ

ان تي جو چڪر ڏئي ٻنهي جا، ۽ جيڪو خوشيءَ سان نيڪي ڪندو تہ برابر الله

ٻنهي جي طواف ڪرڻ ۾ ڪو گناهہ نہ آهي. ۽ جيڪو وڌيڪ چڱائي ڪندو (تنهن جي الله قبول ڪندو)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

شَاكِرٌ عَلِيْمٌ ﴿١٥٨﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْتُمُوْنَ مَآ اَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ

ڳڻ موڪيندڙ جاڻندڙ آهي. البت اهي ماڻهو جي لڪائن ٿا جيڪي نازل ڪياسون چٽا حڪم

چو تہ الله قبول ڪندڙ جاڻندڙ آهي. جيڪي پڌريون ڳالهيون ۽ هدايتون لاٿيون اٿئون تن کي جيڪي (ماڻهو)

وَالْهُدٰى مِنْۢ بَعْدِ مَا بَيَّنّٰهُ لِلنَّاسِ فِى الْكِتٰبِ ۙ اُولٰٓئِكَ

۽ سڌارستا ان کان بعد جو بيان ڪياسون اهي ماڻهن لاءِ ڪتاب ۾ اهي آهن جو

اُن کان پوءِ جو انهن کي ماڻهن لاءِ ڪتاب (توريت) ۾ بيان ڪيون سون. لڪائيندا آهن تن تي

يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللّٰعِنُوْنَ ﴿١٥٩﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا وَاَصْلَحُوْا

لعنت ڪري ٿو انهن تي الله ۽ لعنت ڪن ٿا انهن تي لعنت ڪندڙ. مگر جن توبه ڪئي ۽ سڌريا

الله لعنت ڪندو آهي ۽ لعنت ڪندڙ (بہ) انهن تي لعنت ڪندا آهن. پر جن توبه ڪئي ۽ (پاڻ) سڌاريائون

وَبَيَّنُوْا فَاُولٰٓئِكَ اَتُوْبُ عَلَيْهِمْ ۚ وَاَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿١٦٠﴾ اِنَّ

۽ حق ظاهر ڪيائون پوءِ اُهي آءٌ مهرباني ڪندس انهن تي ، ۽ آءٌ ئي توبه قبول ڪندڙ مهربان آهيان. بيشڪ

۽ (حق) بيان ڪيائون تن جي توبه قبول ڪندس. ۽ آءٌ ئي توبه قبول ڪندڙ مهربان آهيان.

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ اُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللّٰهِ

جن ڪفر ڪيو ۽ مري ويا ۽ اهي آهن ڪافر اهي انهن تي آهي ڦٽڪار الله جي

جن ڪفر ڪيو ۽ اُهي ڪافر ٿي مُئا تن تي الله

وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٦١﴾ ۙ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ

۽ ملائڪن جي ۽ ماڻهن سڀني جي. هميشہ رهندا ان (لعنت) ۾ نہ هلڪو ڪيو ويندو

۽ ملائڪن ۽ مڙني ماڻهن جي لعنت آهي. اُن (لعنت) ۾ سدائين رهڻ وارا آهن. ڪانئن

عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿١٦٢﴾ وَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ

انهن تان عذاب ۽ نڪي اهي مهلت ڏنا ويندا. ۽ مالڪ توهانجو خدا هڪ آهي ،

عذاب هلڪو نہ ڪبو ۽ نڪي ڪين مهلت ڏبي. ۽ اوهان جو خدا اڪيلو خدا آهي.

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ﴿١٦٣﴾ ع اِنَّ فِىْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

ناهي ڪو عبادت جي لائق مگر اهو ٻاجهارو مهربان. بيشڪ پيدا ڪرڻ آسمانن ۽ زمين جي ۾

ان کان سواءِ ڪو بہ عبادت جي لائق نہ آهي (اُهو) ٻاجهارو مهربان آهي. آسمانن ۽ زمين جي بڻائڻ (۾)

وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِىْ تَجْرِىْ فِى الْبَحْرِ

۽ ڦير گهير رات ۽ ڏينهن جي ۾ ۽ انهن ٻيڙين ۾ جيڪي ڪٽي هلن ٿيون درياءَ ۾

۽ رات ۽ ڏينهن جي ڦير گهير (۾) ۽ ٻيڙين (۾) جي اُنهيءَ (سامان) سان. جو ماڻهن کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ مَّآءٍ

ان شيءِ ڪي جا نفعو ڏئي ٿي ماڻهن ڪي ۽ جيڪو وسايو الله آسمان مان پاڻي

نفعو ڏيندو آهي درياءَ ۾ ترنديون آهن ۽ جيڪي آسمان کان (مينهن جو) پاڻي الله وسايو پوءِ ان سان

فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ ۪

پوءِ آباد ڪيائين ان سان زمين غير آباد ڪي ۽ پکيڙيائين ان ۾ هر قسم جا جاندار

زمين کي ان جي غيرآباد ٿيڻ کان پوءِ آباد ڪيائين ۽ ان (زمين) ۾ سڀ جنس جا جانور پکيڙيائين،

وَّتَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ

۽ گردش هوائن جي ۽ اهو ڪڪر جو چٽي ۾ آهي آسمان ۽ زمين جي وچ ۾

۽ هوائن جي گهلڻ (۾) ۽ آسمانن ۽ زمين جي وچ ۾ نوايل ڪڪرن (۾) سمجهہ واريءَ

لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿١٦٤﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّتَّخِذُ مِنْ دُوْنِ

انهن ۾ نشانيون آهن قوم عقلمند لاءِ . ۽ ماڻهن مان ڪي آهن جي بنائن ٿا غير خدا کي

قوم لاءِ ضرور نشانيون آهن. ۽ ماڻهن مان ڪي (اهڙا) آهن جي الله کان سواءِ (ٻين کي)

اللّٰهِ اَنْدَادًا يُّحِبُّوْنَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَشَدُّ حُبًّا

الله جي برابر پيار ڪن ٿا انهن سان جهڙو پيار الله سان، ۽ جن ايمان آندو اهي وڌيڪ سگهارڪندڙ آهن

الله جهڙو ڪري وٺندا آهن الله جي پيار وانگر پيارو رکندا اٿن ۽ جن ايمان آندو سي الله جي دوستيءَ ۾ ڏاڍا

لِّلّٰهِ ؕ وَلَوْ يَرَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ ۙ اَنَّ الْقُوَّةَ

الله لاءِ، ۽ جيڪر ڄاڻن ها اهي ماڻهو جن ظلم ڪيو جڏهن ڏسندا عذاب کي، بيشڪ طاقت

زور آهن، ۽ جن ظلم ڪيو سي جيڪڏهن (هن ڳالهہ کي هاڻي) سمجهن تہ جنهن مهل (قيامت جي ڏينهن) عذاب

لِلّٰهِ جَمِيْعًا ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾ اِذْ تَبَرَّاَ الَّذِيْنَ

الله جي آهي سموري ۽ پڪ سان الله سخت عذاب ڪندڙ آهي. جڏهن بيزار ٿيندا اهي

ڏسندا (۽ سمجهندا) تہ سموري سگهہ الله کي آهي ۽ الله سخت عذاب ڪرڻ وارو آهي (تہ جيڪر ڏاڍا پشيمان

اتُّبِعُوْا مِنَ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْا وَرَاَوُا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ

اڳواڻ پنهنجي پوئلڳن کان ۽ ڏسندا عذاب کي ۽ ڪٽجي ويندا ساڻن

ٿين!). جنهن مهل اڳواڻ، پوئلڳن کان بيزار ٿيندا ۽ عذاب کي ڏسندا ۽ سندن (سڀ) لاڳاپا ڇڄندا .

الْاَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْا لَوْ اَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّاَ

لاڳاپا ۽ چوندا اهي جن تابعداري ڪئي جيڪر ٿئي ها اسانجو موٽڻ تہ هوند بيزار ٿيون ها

۽ (تنهن مهل) پوئلڳ چوندا تہ جيڪر اسان کي (وري دنيا ۾) موٽڻو هجي ها، تہ ڪانئن اٿين بيزار ٿيون ها

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوْا مِنَّا ؕ كَذٰلِكَ يُرِيْهِمُ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ حَسَرٰتٍ

انهن کان جٺن بيزار ٿيو ويا اسان کان، اهڙي طرح ڏيکاريندو انهن کي الله ڪم انهن جا ارمانن ڪرڻ لاءِ

جيئن اسان کان بيزار ٿيا آهن! اهڙيءَ طرح الله سندن ڪرتوتن کي مٿن حسرتون بڻائي ڏيکاريندو.

عَلَيْهِمْ ؕ وَمَا هُمْ بِخٰرِجِيْنَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٧﴾ ع يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ كُلُوْا

پاڻ تي، ۽ ناهن اهي نڪرندڙ باهه کان. اي ماڻهو کائو

۽ اهي باهه مان نڪرڻ وارا نه آهن. اي انسانو! جيڪي شيون

مِمَّا فِى الْاَرْضِ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ وَّلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ

ان مان جيڪي زمين ۾ آهي حلال پاڪ ۽ نه هلو وکن شيطان جي تي

زمين ۾ آهن تن مان پاڪ، حلال کائو ۽ شيطان جي وکن تي نه هلو. ڇو ته اهو

اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿١٦٨﴾ اِنَّمَا يَاْمُرُكُمْ بِالسُّوْٓءِ وَالْفَحْشَآءِ وَ

ڇو ته اهو توهانجو دشمن پڌرو آهي رڳو اهو حڪم توڪري اوهان کي بڇڙائي ۽ بي حيائي جو ۽

اوهان جو پڌرو ويري آهي. (شيطان) رڳو اوهان کي بڇڙائيءَ ۽ بي حيائيءَ جو حڪم ڪري ٿو

اَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٦٩﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اتَّبِعُوْا

هن جو ته ڳاهه ڳاهيو الله تي جيڪي نه ٿا ڄاڻو. ۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي هلو ان تي

۽ هيءَ ته جيڪي ڳالهيون نه ڄاڻندا آهيو سي الله جي نسبت ۾ چئو. ۽ جڏهن کين چئجي ٿو ته جيڪي الله

مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا بَلْ نَتَّبِعُ مَآ اَلْفَيْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا ؕ اَوَلَوْ

جيڪي نازل ڪيو الله چون ٿا نه پر هلنداسون ان تي لڌوسون جنهن تي پنهنجن ابن ڏاڏن کي، ڇا جيتوڻيڪ

(قرآن) لاٿو تنهن جي تابعداري ڪريو (تڏهن) چون ٿا ته (نه.) بلڪ جنهن تي پنهنجن ابن ڏاڏن کي ڏٺوسون تنهن جي پٺيان لڳنداسون.

كَانَ اٰبَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ شَيْــًٔا وَّلَا يَهْتَدُوْنَ ﴿١٧٠﴾ وَمَثَلُ الَّذِيْنَ

سندن ابا ڏاڏا عقل نه رکندا هئا ذرو به ۽ نڪي رستي وارا هئا. ۽ مثال

جيتوڻيڪ سندن ابا ڏاڏا ڪجهه به نه ڄاڻندا هئا ۽ نڪي سڌيءَ واٽ تي هئا. ۽ ڪافرن (کي سڏيندڙ) جو مثال

كَفَرُوْا كَمَثَلِ الَّذِىْ يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ اِلَّا دُعَآءً وَّنِدَآءً ؕ

ڪافرن جو ان جي مثال جهڙو آهي جيڪو رڙ ڪري ٿو انڪي جو نه ٿو ٻڌي مگر سڏ ۽ پڪار،

ان ماڻهوءَ جي مثال وانگر آهي جو اهڙيءَ شيءِ کي واڪو ڪري ٻڌائي جا رڙ ۽ ڪوڪ کان سواءِ (ڪجهه) نه ٻڌي.

صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿١٧١﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُلُوْا

اهي ٻوڙا گونگا انڌا آهن تنهن ڪري اهي نه ٿا سمجهن. اي ايمان وارؤ کائو

(ڪافر) ٻوڙا، گونگا، انڌا آهن تنهن ڪري اهي (ڪجهه به) نه ٿا سمجهن. اي مومنو! جيڪا اوهان کي روزي

مِنْ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ وَاشْكُرُوْا لِلّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ﴿١٧٢﴾

پاڪ شيون جي ڏنيون سي توهان کي ۽ شڪر ڪريو الله جو جيڪڏهن آهيو انهي جي ئي عبادت ڪندا.

ڏني سون تنهن مان سٺيون شيون کائو ۽ جيڪڏهن اوهين خاص الله جي عبادت ڪندڙ آهيو ته سندس شڪرانو ڪريو.

اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيْرِ وَمَآ اُهِلَّ بِهٖ

رڳو حرام ڪيائين توهان تي ڏوئڻ ۽ رت ۽ گوشت سوئر جو ۽ جنهن تي نالو پڪاريو ويو

اوهان تي رڳو مردار ۽ رت ۽ سوئر جو گوشت ۽ جنهن شيء تي الله کان سواء ٻئي جو نالو پڪارجي

لِغَيْرِ اللّٰهِ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَلَآ اِثْمَ عَلَيْهِ ؕ

الله کان سواء ٻين جو پوء جيڪو لاچار ٿي پوي نه بي فرماني ڪندڙ ۽ نڪي حد ٽپندڙ پوء ناهي ڪو گناه ان تي،

سا حرام ڪيائين. پوء جيڪو لاچار ٿئي (۽ کائي پر) نه بي فرماني ڪندڙ هجي ۽ نڪي حد کان لنگهندڙ.

اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٧٣﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْتُمُوْنَ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ

بيشڪ الله بخشيندڙ مهربان آهي. بيشڪ جيڪي لڪائن ٿا انکي جو لاٿو آهي الله

تنهن تي گناه نه آهي، ڇو ته الله بخشڻهار مهربان آهي. الله ڪتاب مان جيڪي لاٿو سو، جيڪي ماڻهو

مِنَ الْكِتٰبِ وَيَشْتَرُوْنَ بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۙ اُولٰٓئِكَ مَا يَاْكُلُوْنَ

ڪتاب ۽ وٺن ٿا ان کي مُلهه ٿوري ٿي، اهي نه ٿا کائن

لڪائيندا آهن ۽ ان جي بدلي ٿورو ملهه وٺندا آهن اِهي پنهنجن پيٽن ۾ رڳي

فِيْ بُطُوْنِهِمْ اِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ ۚ

پنهنجي پيٽن ۾ مگر باه کي ۽ نه ڳالهائيندو انهن سان الله ڏينهن قيامت جي ۽ نڪي پاڪ ڪندن،

باه کائيندا آهن ۽ الله ساڻن قيامت جي ڏينهن نه ڳالهائيندو ۽ نڪي کين پاڪ ڪندو.

وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٧٤﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى

۽ انهن لاء عذاب ڏکوئيندڙ آهي. اهي ئي آهن جن ورتو گمراهي کي بدلي هدايت جي

۽ انهن لاء ڏکوئيندڙ عذاب آهي. اِهي (اهي) آهن جن هدايت جي بدران گمراهي

وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ اَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٧٥﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ

۽ سزا کي عوض بخشش جي، پوء ڪيڏا نه صبر ڪندڙ آهن باه تي! اهو هن ڪري ته

۽ بخشش جي بدران عذاب ورتو. پوء عجب آهي ته کين (دوزخ جي) باه تي ڪهڙيء (ڳالهه) صبر ڪرايو؟. اهو

اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ ؕ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِي الْكِتٰبِ

الله نازل ڪيو ڪتاب حق جو، ۽ جن جهڳڙو ڪيو ان ڪتاب ۾

هن ڪري (آهي) جو الله سچ سان ڪتاب (توريت) لاٿو. ۽ جن ڪتاب بابت اختلاف ڪيو سي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَفِیْ شِقَاقٍۭ بَعِیْدٍ ﴿۱۷۶﴾ لَیْسَ الْبِرَّ اَنْ تُوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ قِبَلَ

اهي ضد پرانهين ۾ آهن. ناهي ڀلائي جو ڦيرايو منهن پنهنجا طرف

ضرور وڏي ڦيٽي ۾ آهن. اوير ۽ اولهه ڏانهن اوهان جو پنهنجن منهن کي ڦيرائڻ

الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْیَوْمِ

ايرندي ۽ الهندي پر ڀلائي آهي جنهن مڃيو الله کي ۽ ڏينهن

ڪا نيڪي نه آهي پر (اصل) نيڪي (ان لاءِ) آهي جنهن الله ۽ قيامت جي ڏينهن

الْاٰخِرِ وَالْمَلٰٓىِٕكَةِ وَالْكِتٰبِ وَالنَّبِیّٖنَ ۚ وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّهٖ

پوئين کي ۽ ملائڪن ۽ ڪتابن ۽ نبين کي ۽ ڏنائين مال ان سان محبت هوندي

۽ ملائڪن ۽ ڪتابن ۽ پيغمبرن کي مڃيو، ۽ جنهن (ماڻهوءَ پنهنجو) مال ان سان

ذَوِی الْقُرْبٰى وَالْیَتٰمٰى وَالْمَسٰكِیْنَ وَابْنَ السَّبِیْلِ ۙ وَالسَّآىِٕلِیْنَ

مائٽن کي ۽ يتيمن ۽ ڏتڙيلن ۽ واٽهڙوءَ ۽ پنندڙن کي

محبت هوندي (به) مائٽن ۽ ڇورن (ٻارن) ۽ مسڪينن ۽ مسافرن ۽ سوال ڪندڙن کي

وَفِی الرِّقَابِ ۚ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ ۚ وَالْمُوْفُوْنَ بِعَهْدِهِمْ

۽ ٻانهن جي آزاديءَ ۾ ۽ قائم ڪيائين نماز ۽ ڏنائين زڪوات ۽ پاڙيندڙ پنهنجي انجام کي

۽ ٻانهن جي ڳردنين (آزاد ڪرڻ) ۾ ڏنو. ۽ نماز پڙهيائين ۽ زڪوات ڏنائين ۽ (اهي ماڻهو جي) جڏهن

اِذَا عٰهَدُوْا ۚ وَالصّٰبِرِیْنَ فِی الْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ وَحِیْنَ الْبَاْسِ ؕ

جڏهن به انجام ڪن، ۽ صبر ڪندڙ سختي ۾ ۽ سجائي ۾ ۽ جنگ جي وقت،

انجام ڪندا آهن ته پنهنجو انجام پاڙيندا آهن. ۽ سجائي ۽ ڏکيائيءَ ۾ ۽ جنگ مهل صبر

اُولٰٓىِٕكَ الَّذِیْنَ صَدَقُوْا ؕ وَاُولٰٓىِٕكَ هُمُ الْمُتَّقُوْنَ ﴿۱۷۷﴾ یٰٓاَیُّهَا الَّذِیْنَ

اهي ئي آهن سچار، ۽ اهي ئي آهن خدا ترس. اي اهي جن

ڪرڻ وارا آهن. اهي سچا آهن ۽ اهي ئي پرهيزگار آهن. اي مومنو! خون ڪيلن

اٰمَنُوْا كُتِبَ عَلَیْكُمُ الْقِصَاصُ فِی الْقَتْلٰى ؕ اَلْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ

ايمان آندو فرض ڪيو ويو توهان تي پورو بدلو خون ڪيلن ۾، آجو عوض آجي جي ۽ ٻانهو

بابت اوهان تي (بدلي وٺڻ ۾) برابري لازم ڪئي ويئي (جيئن ته) آزاد جي عيوض آزاد، ٻانهي جي عيوض

بِالْعَبْدِ وَالْاُنْثٰى بِالْاُنْثٰى ؕ فَمَنْ عُفِیَ لَهٗ مِنْ اَخِیْهِ شَیْءٌ

بدلي ٻانهي جي ۽ عورت عوض عورت جي، پوءِ معاف ڪيو ويو جنهن کي سندس ڀاءُ طرفان ڪجهه

ٻانهو ۽ عورت جي عيوض عورت آهي. پوءِ جنهن کي سندس ڀاءُ جي طرفان ڪجهه ڇڏيو وڃي ته پوءِ (خون جي بها وٺڻ ۾) چڱيءَ ريت سان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوْفِ وَاَدَآءٌ اِلَيْهِ بِاِحْسَانٍ ؕ ذٰلِكَ تَخْفِيْفٌ

تہ گهر ڪرڻ آهي جائز طرح ۽ ڏيڻ آهي ان کي چڱي نموني، اها هلڪائي آهي

(ان جي) پويان پوڻ گهرجي ۽ ان (وارث) ڏانهن (خون جي بها) چڱيءَ ريت سان پهچائڻ گهرجي. اهو

مِّنْ رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ؕ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَلَهٗ عَذَابٌ

توهان جي پالڻهار طرفان ۽ مهرباني، پوءِ جيڪو زيادتي ڪندو هن کان بعد تہ ان لاءِ عذاب

(حڪم) اوهان جي پالڻهار وٽان هلڪائي ۽ ٻاجھہ آهي. پوءِ جيڪو هن (حڪم) کان پوءِ زيادتي ڪندو

اَلِيْمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَكُمْ فِى الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يّٰاُولِى الْاَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ

دردناڪ آهي. ۽ توهان لاءِ قصاص ۾ حياتي آهي اي عقلمندؤ جئن توهان

تنهن لاءِ ڏکائيندڙ عذاب آهي. ۽ اي عقل وارو! اوهان لاءِ قصاص (وٺڻ) ۾ حياتي آهي تہ مَن اوهين پرهيزگار

تَتَّقُوْنَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمْ اِذَا حَضَرَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ اِنْ تَرَكَ

بچندا رهو. فرض ڪيو ويو توهان تي، جڏهن اچي توهان مان ڪنهن تي موت جيڪڏهن ڇڏي

ٿيو. جڏهن اوهان مان (ڪنهن) هڪ کي موت ويجهو ٿئي (اهو) جيڪڏهن (ڪجھہ) مال ڇڏي تہ

خَيْرًا ۖۚ الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِيْنَ بِالْمَعْرُوْفِ ۚ حَقًّا

مال، ڏياري وڃڻ پيءُ ماءُ ۽ مائٽن کي دستور موجب، حق آهي

تڏهن اوهان تي ماءُ پيءُ ۽ مائٽن لاءِ دستور موجب وصيت ڪرڻ لازم ڪئي ويئي. اهو پرهيزگارن

عَلَى الْمُتَّقِيْنَ ﴿١٨٠﴾ ؕ فَمَنْۢ بَدَّلَهٗ بَعْدَ مَا سَمِعَهٗ فَاِنَّمَآ اِثْمُهٗ

خدا ترسن تي. پوءِ جيڪو بدلائيندو انکي ان کان پوءِ جو ٻڌائين انهيءَ کي تہ رڳو ان جو گناهہ

تي حق آهي. پوءِ جيڪو اُن (وصيت) کي، اُن جي ٻڌڻ کان پوءِ ڦيرائيندو تہ ان (ڦيرائڻ) جو

عَلَى الَّذِيْنَ يُبَدِّلُوْنَهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿١٨١﴾ ؕ فَمَنْ خَافَ

انهن تي آهي جيڪي بدلائين ٿا ان کي، بيشڪ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. پوءِ جيڪو ڊڄي ٿو

گناهہ اُن جي ڦيرائيندڙن کان سواءِ ٻين تي نہ آهي، ڇو تہ الله ٻُڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. پوءِ جيڪو

مِنْ مُّوْصٍ جَنَفًا اَوْ اِثْمًا فَاَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَآ اِثْمَ عَلَيْهِ ؕ

ڏياريندڙ جي طرفداري يا گناهہ کان پوءِ ٺاهہ ڪري انهن جي وچ ۾ تہ ناهي ڪو گناهہ ان تي،

وصيت ڪندڙ جي. طرفداري يا گناهہ ڄاڻي سو انهن (وارثن) جي وچ ۾ پرچاءُ ڪري تہ مٿس

اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٨٢﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُتِبَ عَلَيْكُمُ

بيشڪ الله بخشيندڙ مهربان آهي. اي ايمان وارؤ فرض ڪيو ويو توهان تي

گناهہ نہ آهي ڇو تہ الله بخشڻهار مهربان آهي. اي مومنو! جيئن اوهان کان اڳين تي (روزا)

ربع

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ۝١٨٣

روزو رکڻ جهڙي طرح فرض ڪيو ويو جي توهان کان اڳ هئا انهن تي جيئن پرهيزگار ٿيو.

فرض ڪيا ويا هئا. تيئن اوهان تي (بہ) روزا فرض ڪيا ويا آهن تہ مَن اوهين پرهيزگار ٿيو.

اَيَّامًا مَّعْدُوْدٰتٍ ط فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيْضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ

ڏينهن ڳڻيل. پوءِ جيڪو هجي توهان مان بيمار يا هجي سفر تي

(روزا) ڳڻيل ڏينهن آهن. پوءِ اوهان مان جيڪو بيمار (هجي) يا مسافريءَ تي هجي (تنهن تي) ٻين ڏينهن مان

فَعِدَّةٌ مِّنْ اَيَّامٍ اُخَرَ ط وَعَلَى الَّذِيْنَ يُطِيْقُوْنَهٗ فِدْيَةٌ طَعَامُ

پوءِ ڳڻپ رکڻا آهن ڏينهن ٻيا. ۽ انهن تي آهي جيڪي طاقت رکن ٿا خيرات ڏيڻ کاڌو

(اوترا روزا) ڳڻپ رکڻ (لازم) آهي. ۽ جن کي (مسڪين جي کاڌي ڏيڻ جي) سگهه آهي تن تي هڪ مسڪين

مِسْكِيْنٍ ط فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهٗ ط وَاَنْ تَصُوْمُوْا خَيْرٌ

مسڪين جو. پر جيڪو وڌائي ڏئي خير تہ اهو ڀلو آهي انهيءَ لاءِ. ۽ توهان جو روزو رکڻ گهڻو ڀلو آهي

جو کاڌو فديہ (يعني فطراڻو ڏيڻ) لازم آهي. پوءِ جيڪو چڱائي وڌيڪ ڪندو تنهن لاءِ اُها ڀلي آهي ۽ جيڪڏهن علم وارا آهيو

لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝١٨٤ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ فِيْهِ

توهان لاءِ جيڪڏهن ڄاڻو ٿا. مهينو رمضان جو اُهو آهي جو لاٿو ويو ان ۾

(تہ اوهين سمجهي چڪا هوندؤ) تہ اوهان جو روزو رکڻ اوهان لاءِ ڀلو آهي. رمضان جو مهينو اهڙو (ڀلو) آهي جنهن ۾ قرآن لاٿو

الْقُرْاٰنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنٰتٍ مِّنَ الْهُدٰى وَالْفُرْقَانِ ج فَمَنْ

قرآن راهہ ڏيکاريندڙ ڪري ماڻهن لاءِ ۽ چِٽا حُڪم هدايت جا ۽ فيصلي جا پوءِ

ويو جو ماڻهن لاءِ سڌو رستو ڏيکاريندڙ آهي ۽ (اُن ۾) هدايت ڪرڻ ۽ (سچ ۽ ڪوڙ جي وچ ۾) سَنڌي وجهڻ جون چِٽيون ڳالهيون آهن.

شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ط وَمَنْ كَانَ مَرِيْضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ

جيڪو ڏسي توهان مان ان مهيني کي تہ روزا رکي ان جا ۽ جيڪو هجي بيمار يا سفر تي

پوءِ اوهان مان جيڪو اُنهيءَ مهيني ۾ (گهر ۾) حاضر هجي تنهن کي اُن ۾ روزو رکڻ گهرجي ۽ جيڪو بيمار هجي يا

فَعِدَّةٌ مِّنْ اَيَّامٍ اُخَرَ ط يُرِيْدُ اللّٰهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيْدُ

پوءِ ڳڻپ رکڻا آهن ڏينهن ٻيا. گهري ٿو الله توهان لاءِ آساني ۽ نہ ٿو گهري

سفر تي (هجي) تنهن کي ٻين ڏينهن مان (اوترو) ڳاڻاٽو (لازم) آهي. الله اوهان تي آساني ڪرڻ گهرندو آهي ۽

بِكُمُ الْعُسْرَ ز وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰىكُمْ

توهان لاءِ ڏکيائي ۽ جيئن پورو ڪريو ڳاڻاٽو ۽ وڏائي چئو الله جي ان تي جو هدايت ڪيائين توهان کي

اوهان تي (ڪا) ڏکيائي ڪرڻ نہ گهرندو آهي ۽ (گهرندو آهي) تہ اوهين ڳڻپ پوري ڪريو ۽ جيڪا اوهان کي هدايت ڪيائين تنهن تي الله

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿١٨٥﴾ وَاِذَا سَاَلَكَ عِبَادِيْ عَنِّيْ فَاِنِّيْ قَرِيْبٌ ط

۽ من توهان شڪر ڪريو. ۽ جڏهن پڇا ڪن توڪان منهنجا ٻانها منهنجي پوءِ آءٌ ويجهو آهيان،

جي وڏائي بيان ڪندا رهو ۽ مَن اوهين شڪرانو ڪريو. ۽ (اي پيغمبر!) جڏهن منهنجا ٻانها توڪان منهنجي پڇا ڪن (تڏهن چئو) ته آءٌ ويجهو آهيان.

اُجِيْبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ اِذَا دَعَانِ لا فَلْيَسْتَجِيْبُوْا لِيْ وَلْيُؤْمِنُوْا بِيْ

ورنايان ٿو سڏ هرسڏيندڙجو جڏهن به سڏيم پوءِ حڪم مڃين منهنجو ۽ ايمان آڻين مون تي

جڏهن (ڪو) مون کي سڏي ٿو تڏهن سڏيندڙ جو سڏ ورنايان ٿو. تنهن ڪري منهنجو حڪم قبول ڪرڻ گهرجين ۽ مون تي ايمان آڻڻ گهرجين

لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُوْنَ ﴿١٨٦﴾ اُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ اِلٰى

من اهي سڌرن. جائز ٿيو توهان لاءِ روزي جي رات ميلاپ پنهنجي

ته مَن اهي سڌرن. روزي جي رات ۾ اوهان لاءِ پنهنجين زالن سان صحبت ڪرڻ حلال ڪئي ويئي.

نِسَآئِكُمْ ط هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَاَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ ط عَلِمَ اللّٰهُ

زالن سان، اُهي ڍَڪ آهن توهان لاءِ ۽ توهان ڍَڪ آهيو انهن جو، جاتو الله

(جو) اُهي اوهان جو ڍڪ آهن ۽ اوهين اُنهن جا ڍڪ آهيو. الله جاتو ته اوهين پاڻ

اَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُوْنَ اَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ ج

ته توهان هٿ چراند ڪندا آهيو پاڻ ۾ سو بخشيائين توهان کي ۽ ڇڏي ڏنائين توهان کي،

سان خيانت ڪندا هيؤ پوءِ اوهان تي (ٻاجهه سان) موٽيو ۽ اوهان کي معاف ڪيائين، پوءِ هاڻي ساڻن صحبت

فَالْئٰنَ بَاشِرُوْهُنَّ وَابْتَغُوْا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ ص وَكُلُوْا وَاشْرَبُوْا

پوءِ هاڻي ميلاپ ڪريو انهن سان ۽ گهرو اهو جيڪو لکيو الله توهان لاءِ ۽ کائو ۽ پيئو

ڪريو ۽ الله اوهان لاءِ جيڪي (اولاد) لکيو آهي، تنهن جي طلب ڪريو ۽ (ايستائين) کائو ۽ پيئو

حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْاَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ص

جيستائين پڌرو ٿئي توهان لاءِ ڌاڳو اڇو ڌاڳي ڪاري مان باک ڦٽيءَ جو

جيستائين ڪاري ڌاڳي کان باک جو اڇو ڌاڳو اوهان لاءِ پڌرو ٿئي

ثُمَّ اَتِمُّوا الصِّيَامَ اِلَى الَّيْلِ ج وَلَا تُبَاشِرُوْهُنَّ وَاَنْتُمْ

پوءِ پورو ڪريو روزن کي رات تائين ۽ نه ميلاپ ڪريو انهن سان جڏهن جو توهان

پوءِ روزو رات توڻي پورو ڪريو. ۽ جنهن حالت ۾ اوهين مسجدين ۾ اعتڪاف وارا هجو ته

عٰكِفُوْنَ لا فِي الْمَسٰجِدِ ط تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ فَلَا تَقْرَبُوْهَا ط كَذٰلِكَ

ڏهي ۾ آهيو مسجدن اندر، اهي حدون الله جون آهن پوءِ نه ويجها ٿيو انهن کي، اهڙي طرح

انهن (زالن) سان صحبت نه ڪريو. اهي الله جون حدون آهن، پوءِ انهن کي ويجها نه وڃو. اهڙيءَ طرح

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يُبَيِّنُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿١٨٧﴾ وَلَا تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَكُمْ

بيان ڪري ٿو الله پنهنجون آيتون ماڻهن لاءِ تہ من اهي پرهيزگار ٿين. ۽ نہ کائو هڪ ٻئي جا مال

الله ماڻهن لاءِ پنهنجا حڪم پڌرا ڪندو آهي تہ مَنَ اهي پرهيزگار ٿين. ۽ اوهين پنهنجا مال پاڻ ۾

بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوْا بِهَآ اِلَى الْحُكَّامِ لِتَاْكُلُوْا فَرِيْقًا مِّنْ

پاڻ ۾ ناحق سان ۽ نہ پهچايو انهن کي حاڪمن تائين جيئن کائي وٺو ڪو حصو ماڻهن

ناحق سان نہ کائو ۽ اُن (مال) کي حاڪمن ڏانهن هن لاءِ (رشوت طور) نہ پهچايو تہ ماڻهن جي مال مان

اَمْوَالِ النَّاسِ بِالْاِثْمِ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿١٨٨﴾ ع يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَهِلَّةِ ؕ

جي ملڪيت مان ظلم سان جاڻي واڻي. پڇن ٿا توکان هر چنڊ بابت

ڪجھ (ڀاڱو) ظلم سان کائو هن هوندي بہ جو اوهين ڄاڻندا آهيو. (اي پيغمبر!) توکان چنڊن (يعني مهينن)

قُلْ هِيَ مَوَاقِيْتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ؕ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِاَنْ تَاْتُوا

چئہ تہ اهي وقت جا نشان آهن ماڻهن لاءِ ۽ حج لاءِ ۽ ناهي اها نيڪي جو اچو توهان

بابت پڇن ٿا، چئو تہ اهي ماڻهن ۽ حج لاءِ وقت مقرر ٿيل آهن ۽ نيڪي (هن ۾) نہ آهي تہ (احرام جي حالت ۾)

الْبُيُوْتَ مِنْ ظُهُوْرِهَا وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقٰى ۚ وَاْتُوا الْبُيُوْتَ

گهرن ۾ انهنجي پٺ کان پر نيڪ اهو آهي جو خدا ترس ٿئي ۽ اچو گهرن ۾

گهرن ۾ سندن پٺين پاسن کان اچو. پر (اصل) نيڪي (انهيءَ لاءِ) آهي جيڪو (الله کان) ڊڄي. ۽ گهرن ۾

مِنْ اَبْوَابِهَا ۠ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿١٨٩﴾ وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

دروازن کان ۽ ڊڄو الله کان جيئن توهان ڇٽي وڃو. ۽ جنگ ڪريو رستي الله جي ۾

سندن درن کان اچو ۽ الله کان ڊڄو تہ مَن اوهين ڇٽو. جيڪي اوهان سان وڙهن

الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ

انهن سان جي جنگ ڪن ٿا توهان سان ۽ زيادتي نہ ڪجو، بيشڪ الله نہ ٿو پسند ڪري

تن سان الله جي واٽ ۾ وڙهو ۽ حد کان نہ لنگهو ڇو تہ الله حد کان لنگهندڙن کي

الْمُعْتَدِيْنَ ﴿١٩٠﴾ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ وَاَخْرِجُوْهُمْ

زيادتي ڪندڙن کي. ۽ ڪُهو انهن کي جتي لهوڻ ۽ ڪڍو انهن کي

پسند نہ ڪندو آهي. ۽ جتي لهوڻ اتي ڪُهوڻ ۽ جتان اوهان کي لوڏيائون اُتان

مِّنْ حَيْثُ اَخْرَجُوْكُمْ وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقٰتِلُوْهُمْ

جتان ڪڍيائون توهان کي ۽ فتنو ڪرڻ ڏاڍو سخت آهي قتل ڪرڻ کان ۽ نہ لڙو انهن سان

لوڏيونِ ۽ فتنو (يعني شرڪ) ويڙهہ کان ڏاڍو (بڇڙو) آهي ۽ اوهين مسجد حرام وٽ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتّٰى يُقٰتِلُوْكُمْ فِيْهِ ۚ فَاِنْ قٰتَلُوْكُمْ

مسجد الحرام وٽ جيستائين لڙائي ڪن توهان سان ان ۾ پوءِ جيڪڏهن وڙهن توهان سان

(ايسين) تہ وڙهون جيسين منجهس اوهان سان (نہ) وڙهن، پوءِ جيڪڏهن اوهان سان وڙهن تہ انهن کي ماريو.

فَاقْتُلُوْهُمْ ؕ كَذٰلِكَ جَزَآءُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۹۱﴾ فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ

تہ ماريو انهن کي، اهڙي طرح آهي سزا ڪافرن جي. پوءِ جيڪڏهن بس ڪن تہ الله

ڪافرن جي سزا ائين آهي. ۽ جيڪڏهن بس ڪن (تہ اوهين بہ بس ڪريو) ڇو تہ الله بخشڻهار مهربان آهي.

غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۹۲﴾ وَقٰتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ

بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ جنگ ڪريو انهن سان جيسين نہ رهي شرڪ ۽ رهي

۽ ايستائين انهن سان وڙهو جيستائين فتنو (يعني شرڪ) نہ رهي ۽ خاص الله جو دين ٿئي.

الدِّيْنُ لِلّٰهِ ؕ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۹۳﴾

حڪم الله جو، پر جيڪڏهن بس ڪن تہ پوءِ ناهي سزا مگر ظالمن تي.

پوءِ جيڪڏهن بس ڪن تہ ظالمن کانسواءِ ڪنهين تي وڌيڪ زيادتي ڪرڻ نہ جڳائي.

اَلشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمٰتُ قِصَاصٌ ؕ فَمَنِ

مهينو عزت وارو هر مهيني عزت واري جي بدلي آهي ۽ سڀ عزتون هڪ ٻئي جي بدلي آهن، پوءِ جيڪو

تعظيم وارو مهينو تعظيم واري مهيني جي بدلي آهي ۽ تعظيمون (هڪ ٻئي جون) آڙياڙ آهن. پوءِ جيڪو

اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوْا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ ۪

زيادتي ڪري اوهان تي تہ زيادتي ڪريو ان تي جيتري زيادتي ڪيائين توهان تي

اوهان تي زيادتي ڪري تنهن تي اوتري زيادتي ڪريو جيتري اوهان تي زيادتي ڪيائين

وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۹۴﴾ وَاَنْفِقُوْا

۽ ڊڄو الله کان ۽ يقين ڪريو تہ بيشڪ الله پرهيزگارن سان گڏ آهي. ۽ خرچ ڪريو

۽ الله کان ڊڄو ۽ ڄاڻو تہ الله پرهيزگارن سان آهي. ۽ الله جي واٽ ۾

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا تُلْقُوْا بِاَيْدِيْكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ ۚۛ وَاَحْسِنُوْا ۚۛ

الله جي راهہ ۾ ۽ نہ اڇليو پنهنجو پاڻ کي هلاڪت ڏانهن، ۽ نيڪي ڪريو.

خرچيو ۽ (پاڻ) کي پنهنجن هٿن سان هلاڪت ۾ نہ وجهو، ۽ چڱائي ڪريو.

مع

اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۹۵﴾ وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ ؕ فَاِنْ

بيشڪ الله دوست رکي ٿو نيڪي ڪندڙن کي. ۽ پورو ڪريو حج ۽ عمرو الله خاطر، پوءِ جيڪڏهن

ڇو تہ الله چڱائي ڪندڙن کي دوست رکندو آهي. ۽ حج ۽ عمرو الله (جي راضپي) لاءِ پورو ڪريو. پوءِ جيڪڏهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ

روڪيا وڃو ته (ڏيو) جيڪا سولي هجي قرباني، ۽ نه ڪوڙايو پنهنجا مٿا

روڪيا وڃو ته جا قرباني آسانيءَ سان لهي (سا لازم آهي)۔ ۽ پنهنجا مٿا تيسين نه ڪوڙايو

حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ ۚ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ بِهِ

جيستائين وڃي پهچي قرباني پنهنجي جاءِ تي، پوءِ جيڪو تي پوي توهان مان بيمار يا هجيس

جيسين قرباني پنهنجيءَ جاءِ تي (نه) پهچي۔ پوءِ اوهان مان جيڪو بيمار هجي يا سندس

أَذًى مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ ۚ

اهنج سندس مٿي ۾ ته پوءِ بدلو آهي روزا يا خيرات يا قرباني،

مٿي ۾ تڪليف هجي (۽ وقت کان اڳيئي ڪوڙايائين) ته روزا يا خيرات يا قرباني عوض ڏيڻ (لازم) آهي.

فَإِذَا أَمِنْتُمْ وقفة فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ

پوءِ جڏهن توهان بي ڊپا ٿيو ته جيڪو فائدو وٺي عمري سان حج تائين ته ڏئي جا آسان هجي

پوءِ جڏهن بي ڀوا ٿيو تڏهن جيڪو فائدو وٺي (يعني) عمري کي حج سان (گڏي) سو جا قرباني

مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَ

قرباني، پوءِ جيڪو نه لهي (قرباني) ته روزا ٽن ڏينهن جا حج تائين ۽

آسانيءَ سان لهي (سا ڪري)، پوءِ جيڪو (قرباني) نه لهي (تنهن تي) حج (جي ڏينهن) ۾ ٽي ڏينهن روزا (لازم آهن)

سَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ ۗ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ۗ ذَٰلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ

ست، جڏهن موٽ ڪريو، اهي ڏهه پورا آهن، اهو ان لاءِ آهي جو نه هجي

۽ ست تڏهن جڏهن (سفر کان) موٽو۔ اهي پورا ڏهه (روزا) آهن۔ اهو (حڪم) انهيءَ لاءِ آهي

أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ

سندس گهرٻار پر سان مسجد الحرام ڪي، ۽ ڊڄو خدا کان ۽ ڄاڻو ته بيشڪ الله

جنهن جو ڪٽنب مسجد حرام جي ويجهو رهندڙ نه هجي۔ ۽ الله کان ڊڄو ۽ ڄاڻو ته الله

شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾ الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ ۚ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ

سخت عذاب ڏيندڙ آهي. حج جا مهينا معلوم آهن، پوءِ جيڪو لازم ڪري انهن ۾

سخت عذاب ڪندڙ آهي. حج (جو وقت) ڄاتل مهينا آهن. پوءِ جنهن (احرام ٻڌڻ سان پاڻ تي)

الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا

حج کي پوءِ ناهي بي حجابي ڪرڻ ۽ نه گناهه ڪرڻ ۽ نڪي جهڳڙو ڪرڻ حج ۾، ۽ جيڪا ڀ ڪريو ٿا

حج فرض ڪيو ته حج ۾ نه جماع جائز آهي ۽ نه گار ۽ نه جهيڙو۔ ۽ جيڪا چڱائي ڪريو ٿا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ خَيْرٍ يَّعْلَمْهُ اللّٰهُ ؕ وَتَزَوَّدُوْا فَاِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوٰى ؗ وَ

ڪا چڱائي تہ ڄاڻي ٿو ان کي الله، ۽ راھ خرچ کڻو بيشڪ ڀلو سمر آھي پرھيزگاري ۽

تنھن کي الله ڄاڻندڙ آھي. ۽ سمر کڻو ڇو تہ ڀلو سمر پرھيزگاري آھي ۽

اتَّقُوْنِ يٰۤاُولِی الْاَلْبَابِ ﴿١٩٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَبْتَغُوْا

ڊڄو مون کان اي مغز وارؤ . ناھي توھان تي ڪو ڏوھ جو گھرو نفعو

اي عقل وارو! مون کان ڊڄو. (حج ۾) پنھنجي پالڻھار کان روزي گھرڻ ۾

فَضْلًا مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ فَاِذَآ اَفَضْتُمْ مِّنْ عَرَفٰتٍ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ

واپار ۾ پنھنجي رب کان پوءِ جڏھن لھي اچو عرفات کان تڏھن ياد ڪريو الله کي

اوھان تي ڪو گناه ڪونھي. پوءِ جڏھن عرفات کان موٽو تڏھن مشعرالحرام (يعني مزدلفہ)

عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ ۪ وَاذْكُرُوْهُ كَمَا هَدٰىكُمْ ۚ وَاِنْ كُنْتُمْ

مزدلفي وٽ ، ۽ ياد ڪريوان کي جھڙي طرح توھان کي سيکاريائين، ۽ بيشڪ توھان ھئا

وٽ الله کي ياد ڪريو ۽ جيئن اوھان کي سڌو رستو ڏيکاريائين تيئن اوھين بہ کيس ياد ڪيو. ۽ بيشڪ اُن کان اڳ

مِّنْ قَبْلِهٖ لَمِنَ الضَّآلِّيْنَ ﴿١٩٨﴾ ثُمَّ اَفِيْضُوْا مِنْ حَيْثُ اَفَاضَ النَّاسُ

ان کان اڳ بالڪل اڻ ڄاڻ . وري واپس ٿيو جتان واپس ٿين عام ماڻھو

(اوھين) اڻڄاڻن مان ھيو. پوءِ (اوھين) اتان (عرفات کان) موٽو جتان عام ماڻھو موٽن ٿا.

وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٩٩﴾ فَاِذَا قَضَيْتُمْ

۽ معافي گھرو الله کان، بيشڪ الله بخشيندڙ مھربان آھي. پوءِ جڏھن توھان پورا ڪريو

۽ الله کان بخشش گھرو. ڇو تہ الله بخشڻھار مھربان آھي. پوءِ جڏھن پنھنجي حج جا ارڪان پورا ڪريو تڏھن

مَّنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَذِكْرِكُمْ اٰبَآءَكُمْ اَوْ اَشَدَّ ذِكْرًا ؕ فَمِنَ

پنھنجي حج جا ڪم تڏھن ياد ڪريو الله کي جيئن ياد ڪرڻ توھان جو پنھنجن وڏن کي يا اڃا بہ وڌيڪ ياد ڪرڻ، پوءِ

(منيٰ ۾) اوھين پنھنجي ابن ڏاڏن جي ياد ڪرڻ وانگر بلڪ (اُن کان بہ وڌيڪ) گھڻي قدر الله کي ياد ڪريو.

النَّاسِ مَنْ يَّقُوْلُ رَبَّنَآ اٰتِنَا فِی الدُّنْيَا وَمَا لَهٗ فِی الْاٰخِرَةِ مِنْ

ماڻھن مان ڪي چون ٿا اي رب اسان جا ڏي اسان کي دنيا ۾ ۽ ناھي تن لاءِ آخرت ۾ ڪو

پوءِ ماڻھن مان ڪي (اھڙا) آھن جي چوندا آھن تہ اي اسان جا پالڻھار! اسان کي دنيا ۾ (ئي چڱائي) ڏي! تن کي آخرت ۾

خَلَاقٍ ﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ رَبَّنَآ اٰتِنَا فِی الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِی

حصو. ۽ انھن مان ڪي چون ٿا اي اسان جا پالڻھار ڏي اسان کي دنيا ۾ نيڪي ۽

(ڪا) چڱائي نصيب نہ آھي. ۽ منجھائن ڪي (اھڙا) آھن جي چوندا آھن تہ اي اسان جا پالڻھار! اسان کي دنيا ۾ (بہ) چڱائي ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَّ قِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠١﴾ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ نَصِيْبٌ مِّمَّا

آخرت ۾ بہ نيڪي ۽ بچاءِ اسان کي باھ جي عذاب کان. اُھي ئي آھن جن لاءِ نصيب آھي سندن

آخرت ۾ (بہ) چڱائي ڏي ۽ اسان کي باھ جي عذاب کان بچاءِ! .انھن لاءِ جيڪي ڪمايائون تنھن مان

كَسَبُوْا ط وَاللّٰهُ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾ وَاذْكُرُوا اللّٰهَ فِيْٓ اَيَّامٍ مَّعْدُوْدٰتٍ ط

ڪمائيءَ مان ۽ الله جلد حساب وٺندڙ آھي. ۽ ياد ڪريو الله کي ڏينھن ڳڻيلن ۾.

نصيب آھي۔ ۽ الله سگھو حساب ڪندڙ آھي. ۽ (منيٰ وارن) ڳڻيلن ڏينھن ۾. الله کي ياد ڪريو۔

فَمَنْ تَعَجَّلَ فِيْ يَوْمَيْنِ فَلَآ اِثْمَ عَلَيْهِ ج وَمَنْ تَاَخَّرَ فَلَآ اِثْمَ

پوءِ جيڪو تڪڙو آيو ٻن ڏينھن ۾ پوءِ ناھي گناھ انھي تي، ۽ جيڪو رھجي پيو تہ ناھي گناھ

پوءِ جيڪو ٻن ڏينھن ۾ تڪڙو نڪري تنھن تي گناھ ڪونھي، ۽ جيڪو دير ڪري تنھن تي (بہ)

عَلَيْهِ لا لِمَنِ اتَّقٰى ط وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٢٠٣﴾

ان تي اھو پرھيزگار لاءِ آھي، ۽ ڊڄو الله کان ۽ ڄاڻو تہ بيشڪ توھان ان ڏانھن گڏ ڪيا ويندؤ.

گناھ نہ آھي (اھو حڪم) ان لاءِ آھي جيڪو پرھيزگاري ڪري ۽ الله کان ڊڄو ۽ ڄاڻو تہ اوھين ڏانھنس گڏ ڪيا ويندوَ

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّعْجِبُكَ قَوْلُهٗ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ

۽ ماڻھن مان ڪواھڙو بہ آھي جو وڻي ٿو توکي بيان ان جو دنيا جي زندگيءَ بابت ۽ شاھد ڪري ٿو

۽ ماڻھن مان ڪو (اھڙو) آھي جو سندس ڳالھائڻ دنيا جي حياتي ۾ توکي عجب ۾ وجھندو آھي ۽ جيڪي

اللّٰهَ عَلٰى مَا فِيْ قَلْبِهٖ لا وَهُوَ اَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٢٠٤﴾ وَاِذَا تَوَلّٰى سَعٰى

الله کي ان تي جو سندس دل ۾ آھي ھوڏانھن اھو سخت جھيڙاڪر آھي. ۽ جڏھن موٽي ٿو تہ ڊوڙندو رھي ٿو

سندس دل ۾ آھي تنھن تي، الله کي شاھد ڪندو آھي ھن ھوندي بہ. جو اھو وڏو جھڳڙالو آھي. ۽ جڏھن توکان موٽندو آھي تڏھن

فِي الْاَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيْهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ط وَاللّٰهُ لَا

ملڪ ۾ جئن وڳوڙ وجھي ان ۾ ۽ تباھ ڪري پوکون ۽ جانيون. ۽ الله نہ

ملڪ ۾ ھن لاءِ ڪوشش ڪندو آھي تہ منجھس فساد وجھي ۽ پوک ۽ نسل ناس ڪري، ۽ الله

يُحِبُّ الْفَسَادَ ﴿٢٠٥﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ اَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْاِثْمِ

ٿو پسند ڪري فساد کي. ۽ جڏھن چئجي ٿو ان کي ڊڄ الله کان تہ اياري ٿي ان کي وڏائي گناھ تي

فساد کي پسند نہ ڪندو آھي. ۽ جڏھن ان کي چئبو آھي تہ الله کان ڊڄ تڏھن وڏائي کيس گناھ تي آڪڙائيندي آھي

فَحَسْبُهٗ جَهَنَّمُ ط وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٢٠٦﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّشْرِيْ

پوءِ ڪافي آھي ان لاءِ جھنم ۽ اھو بڇڙو وڇاڻو آھي. ۽ ماڻھن مان ڪواھڙو بہ آھي جو وڪڻي ٿو

پوءِ کيس (سزا)، دوزخ ڪافي آھي ۽ اھو يقينن بڇڙو ھنڌ آھي!. ۽ ماڻھن مان ڪو اھڙو آھي جو

النّصف

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نَفْسَهُ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ ط وَاللّٰهُ رَءُوْفٌ م بِالْعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾

پاڻ کي گهرندي رضا الله جي، ۽ الله نرمي ڪندڙ آهي ٻانهن تي ۔

الله جي راضپي حاصل ڪرڻ لاءِ پاڻ کي وڪڻندو آهي۔ ۽ الله ٻانهن تي مهربان آهي.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا ادْخُلُوْا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً ص وَلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ

اي ايمان وارو! گهڙي اچو اسلام ۾ سمورا ۽ نہ هلو قدمن

اي ايمان وارو! پورا اسلام ۾ داخل ٿيو ۽ شيطان جي وکن تي نہ هلو

الشَّيْطٰنِ ط اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿٢٠٨﴾ فَاِنْ زَلَلْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا

شيطان جي تي بيشڪ اهو توهان جو دشمن آهي پڌرو. پوءِ جيڪڏهن ترڪندؤ ان کان پوءِ جو

ڇو تہ اهو اوهان جو پڌرو ويري آهي. پوءِ جيڪڏهن اوهين ان کان پوءِ، جو اوهان

جَآءَتْكُمُ الْبَيِّنٰتُ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٠٩﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ

آيا توهان وٽ چٽا دليل پوءِ يقين ڪريو تہ بيشڪ الله زبردست آهي حڪمت وارو آهي. نہ ٿا انتظار ڪن اهي

وٽ چٽا دليل آيا (اسلام کان) ترڪندؤ تہ ڄاڻو تہ الله غالب حڪمت وارو آهي. (ڪافر) هن ڪانسواءِ

اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيَهُمُ اللّٰهُ فِيْ ظُلَلٍ مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَ

مگر هي تہ اچي انهن وٽ الله ڇٽين ڪڪر جي ۾ ۽ ملائڪ بہ ۽

انتظار نہ ڪندا آهن تہ الله (جو عذاب) ڪڪر جي ڇانون ۾ وٽن اچي ۽ ملائڪ (بہ) ۽

قُضِيَ الْاَمْرُ ط وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ع ﴿٢١٠﴾ سَلْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

پورو ڪيو وڃي ڪم ، ۽ الله ڏي موٽايا وڃن ٿا سڀ ڪم. پڇا ڪر بني اسرائيل کان

ڪم پورو ڪيو وڃي۔ ۽ الله ڏانهن سڀ ڪم موٽايا ويندا آهن. (اي پيغمبر!) بني اسرائيل کان پڇا ڪر

ع ٢٥

كَمْ اٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ اٰيَةٍۭ بَيِّنَةٍ ط وَمَنْ يُّبَدِّلْ نِعْمَةَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ

ڪيترائي ڏناسون انهن کي حڪم چٽا ۽ جيڪو بدلائيندو نعمت الله جي ان کان پوءِ

تہ ڪين ڪيتريون چٽيون نشانيون ڏنيون سون! ۽ جيڪو الله جي نعمت کي پاڻ وٽ اچڻ کان پوءِ

مَا جَآءَتْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢١١﴾ زُيِّنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوا

جو آئي ان وٽ تہ يقينا الله سخت عذاب ڪندڙ آهي. سينگاري وئي ڪافرن لاءِ

مٽائيندو تہ بيشڪ الله سخت عذاب ڪندڙ آهي. ڪافرن لاءِ دنيا جي حياتي سينگاري وئي

الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُوْنَ مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا م وَالَّذِيْنَ اتَّقَوْا

حياتي دنيا جي ۽ اهي ٺوڪون ڪن ٿا ايمان وارن تي. ۽ جن خدا ترسي ڪئي

۽ مومنن سان ٺٺوليون ڪندا آهن ۽ جيڪي پرهيزگار آهن سي قيامت جي ڏينهن

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾

متي هوندا انهن کان قيامت ڏينهن، ۽ الله رزق ڏئي ٿو جنهن کي گهري بنا حساب.

انهن (ڪافرن) جي مٿان هوندا ـ ۽ الله جنهن کي گهرندو آهي تنهن کي اڻ ڳڻي روزي ڏيندو آهي.

كَانَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۟ فَبَعَثَ اللّٰهُ النَّبِيّٖنَ مُبَشِّرِيْنَ

هئا ماڻهو هڪڙي جماعت، پوءِ موڪليو الله نبين کي خوشخبري ڏيندڙ

سڀ ماڻهو هڪ ٽولي هئا پوءِ (ڦري اختلاف ۾ پيا تنهن ڪري) الله پيغمبرن کي خوشخبري ڏيندڙ

وَمُنْذِرِيْنَ ۪ وَاَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ

۽ ڊيڄاريندڙ ڪري ۽ لاٿائين انهن سان گڏ ڪتاب سچو جيئن فيصلو ڪري ماڻهن جي وچ ۾ ان جو

۽ ڊيڄاريندڙ ڪري موڪليو ۽ ساڻن سچ سان ڪتاب هن لاءِ لاٿائين ته (اهو ڪتاب) ماڻهن جي وچ ۾

فِيْمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ؕ وَمَا اخْتَلَفَ فِيْهِ اِلَّا الَّذِيْنَ اُوْتُوْهُ

جنهن ۾ جهڳڙو ڪندا هئا. ۽ رڳو جهڙو ڪيو ان ۾ انهن جن کي ڏنو ويو ڪتاب

جنهن (ڳالهه) بابت جهڳڙو ڪندا آهن (تنهن بابت) نبيرو ڪري ـ ۽ انهيءَ بابت (ٻئي ڪنهن نه) تڪرار نه ڪيو

مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۚ فَهَدَى اللّٰهُ

هن کان پوءِ جو آيا انهن وٽ صاف دليل هوڏ ڪندي پاڻ ۾، پوءِ راهه وڌائي الله

پر جن کي اهو (ڪتاب) ڏنو ويو تن پڌرن حڪمن اچڻ کان پوءِ پاڻ ۾ ساڙ پيل سببان (تڪرار ڪيو) پوءِ الله

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِهٖ ؕ وَاللّٰهُ يَهْدِيْ

مومنن کي اها راهه اختلاف ڪيائون جنهن ۾ حق واري پنهنجي حڪم سان، ۽ الله هدايت ڪري ٿو

اها سچي ڳالهه جنهن بابت جهڳڙو ڪيائون تنهن ڏانهن پنهنجي حڪم سان مومنن کي سڌو رستو ڏيکاريو ـ ۽ الله

مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٢١٣﴾ اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا

جنهن کي چاهي ٿو رستي سڌي ڏانهن. ڇا ڀانيو ٿا ته ويندؤ توهان

جنهن کي گهرندو آهي تنهن کي سڌو رستو ڏيکاريندو آهي. (اي مسلمانؤ! اوهين) هن هوندي به بهشت ۾ گهڙڻ

الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَاْتِكُمْ مَّثَلُ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ ؕ مَسَّتْهُمُ

بهشت ۾ ۽ اڃا نه آئي توهان وٽ حالت انهن واري جيڪي گذريا توهان کان اڳي، جو پهتي انهن کي

جو گمان ڪندا آهيو ڇا؟ جو اڃا اوهان تي انهن واري حالت نه آئي آهي، جيڪي اوهان کان اڳ گذريا ـ جن کي

الْبَاْسَآءُ وَالضَّرَّآءُ وَزُلْزِلُوْا حَتّٰى يَقُوْلَ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

سختي ۽ تڪليف ۽ ڌوڏيا ويا تان جو چوڻ لڳو رسول ۽ جن ايمان آندو

سختائي ۽ ڏک پهتو ۽ ايستائين لوڏيا ويا جيستائين پيغمبر ۽ جيڪي مومن ساڻس هئا (تن دعا گهري)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَعَهٗ مَتٰى نَصْرُ اللّٰهِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ نَصْرَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ ﴿٢١٤﴾ يَسْـَٔلُوْنَكَ

ان سان ترڪڏهن ايندي مدد الله جي، خبردار! مدد الله جي ويجهي آهي. پڇا ڪن ٿا توکان

چيو ته الله جي مدد ڪڏهن پهچندي! (چيو وين ته) هوشيار رهو! الله جي مدد ويجهي آهي!. (اي پيغمبرا)

مَاذَا يُنْفِقُوْنَ ؕ قُلْ مَاۤ اَنْفَقْتُمْ مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَ

ته ڇا خرچ ڪن، تون چؤ جيڪي خرچ ڪندؤ مال سو هجي ماءُ پيءُ ۽

توکان پڇن ٿا ته (اهي) ڇا خرچين؟ (کين) چئو ته جيڪو مال خرچيو، سو ماءُ پيءُ ۽

الْاَقْرَبِيْنَ وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ؕ وَ مَا تَفْعَلُوْا

مائٽن ۽ يتيمن ۽ ڏتڙيلن ۽ مسافرن لاءِ، ۽ جيڪي ڪندؤ توهان

مائٽن ۽ ڇورن (ٻارن) ۽ مسڪينن ۽ مسافرن کي (ڏيڻ جڳائي)۔ ۽ جيڪا ڄڳائي ڪندو (سا لهندو)

مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ﴿٢١٥﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ

ڪو خير پوءِ بيشڪ الله انهيءَ کي ڄاڻندڙ آهي. فرض ڪئي وئي توهان تي جنگ ۽ اها بري لڳي ٿي

ڇو ته الله ان کي ڄاڻندڙ آهي. (اي مومنو!) اوهان تي (ڪافرن سان) ويڙهه ڪرڻ فرض ڪئي وئي آهي ۽ اها اوهان کي

لَّكُمْ ۚ وَعَسٰۤى اَنْ تَكْرَهُوْا شَيْـًٔا وَّهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَعَسٰۤى اَنْ تُحِبُّوْا

توهان کي ۽ شايد توهان برو سمجهو ڪنهن شيءِ کي ۽ هجي اها چڱي توهان لاءِ. ۽ ڪڏهن پسند ڪريو

ناپسند لڳندي آهي ۽ شايد (اوهين) ڪنهن شيءِ کي ناپسند ڀانيو ۽ (حقيقت ڪري) اها اوهان لاءِ ڀلي هجي۔ ۽ شايد ڪنهن شيءِ کي

شَيْـًٔا وَّهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢١٦﴾ ع يَسْـَٔلُوْنَكَ

ڪنهن شيءِ کي ۽ اها خراب هجي توهان لاءِ ۽ الله ڄاڻي ٿو ۽ توهان نه ٿا ڄاڻو. پڇا ڪن ٿا توکان

پيارو رکو ۽ اها اوهان لاءِ بڇڙي هجي۔ ۽ الله ڄاڻندو آهي ۽ اوهين نه ڄاڻندا آهيو. (اي پيغمبرا) توکان

عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيْهِ ؕ قُلْ قِتَالٌ فِيْهِ كَبِيْرٌ ؕ وَصَدٌّ

مهيني عزت واري ۾ لڙائي ڪرڻ بابت، چؤ لڙائي ڪرڻ ان ۾ وڏو گناهه آهي ۽ روڪڻ

عزت وارن مهينن ۾ جنگ بابت پڇن ٿا. چئو ته منجهن ويڙهه ڪرڻ وڏو گناهه آهي ۽

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَكُفْرٌۢ بِهٖ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ وَاِخْرَاجُ اَهْلِهٖ

رستي الله جي کان ۽ انڪار ڪرڻ اُن جو ۽ (روڪڻ) مسجد حرام کان ۽ ڪڍي ڇڏڻ اتان وارن کي

الله جي واٽ کان جهلڻ ۽ الله کي نه مڃڻ ۽ مسجد حرام کان روڪڻ ۽ سندس رهڻ وارن کي منجهانئس لوڌڻ

مِنْهُ اَكْبَرُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَالْفِتْنَةُ اَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ؕ وَلَا يَزَالُوْنَ

ان مان وڏو گناهه آهي الله وٽ، ۽ فتنو ڪرڻ گهڻو وڏو آهي قتل ڪرڻ کان. ۽ هميشه

الله وٽ (اُن کان) تمام وڏو گناهه آهي. ۽ فتنو (يعني شرڪ) خون ڪرڻ کان بلڪل وڏو ڏوهه آهي۔ ۽ (ڪافر) جيڪڏهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يُقَاتِلُوْنَكُمْ حَتّٰى يَرُدُّوْكُمْ عَنْ دِيْنِكُمْ اِنِ اسْتَطَاعُوْا ط وَمَنْ

لڙائي ڪندا رهندا توهان سان جيئن هٽائين توهان کي توهان جي دين کان جيڪڏهن ڪري سگهيا، ۽ جيڪو

پچي سگهندا ته اوهان سان ايستائين سدائين پيا وڙهندا جيستائين اوهان کي اوهان جي دين (اسلام) کان

يَّرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَاُولٰٓئِكَ حَبِطَتْ

ڦري ويو اوهان مان پنهنجي دين کان پوءِ مئو ڪفر تي پوءِ اهي آهن جو برباد ٿيا

ڦيرائين. ۽ اوهان مان جيڪي پنهنجي دين کان ڦرندا پوءِ اهي ڪافر ٿي مرندا تن جي

اَعْمَالُهُمْ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ج وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ج هُمْ

عمل انهن جا دنيا ۾ ۽ آخرت ۾، ۽ اهي ئي دوزخي آهن، اهي

ڪئي ڪمائي دنيا ۽ آخرت ۾ چٽ ٿي ويئي ۽ اهي دوزخي آهن. اهي

فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢١٧﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا

ان ۾ هميشه رهندا. بيشڪ جن ايمان آندو ۽ جن هجرت ڪئي ۽ جهاد ڪيائون

منجهس سدائين رهڻ وارا آهن. جن ايمان آندو ۽ جن الله جي واٽ ۾ وطن ڇڏيو

فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ لا اُولٰٓئِكَ يَرْجُوْنَ رَحْمَتَ اللّٰهِ ط وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

الله جي راهه ۾ اهي ئي اميد رکن ٿا الله جي رحمت ۾ ۽ الله بخشيندڙ

۽ جهاد ڪيو سي الله جي ٻاجهه جا اميدوار آهن. ۽ الله بخشڻهار

رَّحِيْمٌ ﴿٢١٨﴾ يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ط قُلْ فِيْهِمَآ اِثْمٌ كَبِيْرٌ

مهربان آهي. پڇا ڪن ٿا توکان نشي ۽ ڳوٽ هلائڻ بابت چؤ انهن ٻنهي ۾ گناهه وڏو آهي

مهربان آهي. (اي پيغمبر!) توکان شراب ۽ جُوا بابت پڇن ٿا. چئو ته انهن ۾ وڏو گناهه

وَّمَنَافِعُ لِلنَّاسِ ز وَاِثْمُهُمَآ اَكْبَرُ مِنْ نَّفْعِهِمَا ط وَيَسْـَٔلُوْنَكَ

۽ ڪي فائدا به آهن ماڻهن لاءِ ۽ گناهه ٻنهي جو وڌيڪ وڏو آهي فائدي انهن جي کان. ۽ پڇا ڪن ٿا توکان

۽ ماڻهن لاءِ (ڪجهه) فائدا آهن ۽ سندن فائدي کان انهن جو گناهه تمام وڏو آهي. ۽ (پڻ) توکان پڇن ٿا ته

مَاذَا يُنْفِقُوْنَ ۵ قُلِ الْعَفْوَ ط كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ

ته ڇا خرچ ڪن، چؤ "بچت" اهڙي طرح بيان ٿو ڪري الله توهان لاءِ آيتون

(اهي خيرات ۾) ڇا خرچ ڪن؟ چئو ته (گهرج کان) وڌيڪ (بچت خرچيو). اهڙيءَ طرح الله اوهان لاءِ آيتون بيان ڪندو آهي

لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢١٩﴾ لا فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ط وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ

ته جيئن توهان سوچ ڪريو. دنيا ۽ آخرت ۾، ۽ پڇا ٿا ڪن توکان

ته مَنَ اوهين سوچيو. دنيا ۽ آخرت (جي ڪمن) ۾. ۽ (اي پيغمبر!) توکان يتيمن بابت پڇن ٿا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْيَتٰمٰى ؕ قُلْ اِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ ؕ وَاِنْ تُخَالِطُوْهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ ؕ

يتيمن بابت، چؤ سڌارڻ انهن کي تمام ڀلو آهي ۽ جيڪڏهن توهان گڏجي رهو انهن سان تہ توهان جا ڀائر آهن

چئو تہ انهن لاءِ سڌار، ڀلي آهي ۽ جيڪڏهن کين (کاڌي پيتي ۾ پاڻ سان) گڏيو تہ اوهان جا ڀائر آهن۔

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَاَعْنَتَكُمْ ؕ

۽ الله ڄاڻي ٿو بگاڙيندڙ ۽ سنواريندڙ کي، ۽ جيڪڏهن گهري ها الله تہ تنگ ڪري ها توهان کي

۽ الله بگاڙيندڙ کي سڌاريندڙ کان ڄاڻندو آهي۔ ۽ جيڪڏهن الله گهري ها تہ اوهان کي سختيءَ ۾ وجهي ها۔

اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٢٠﴾ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكٰتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّ ؕ

بيشڪ الله زبردست حڪمت وارو آهي. ۽ نہ نڪاح ڪريو شرڪ ڪندڙ عورتن سان جيستائين ايمان آڻن

ڇو تہ الله غالب حڪمت وارو آهي. ۽ (اي مسلمانو! ايستائين) مشرڪياڻين کي نہ پرڻجو جيستائين ايمان آڻين۔

وَلَاَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَّلَوْ اَعْجَبَتْكُمْ ۚ وَلَا تُنْكِحُوا

۽ البت ٻانهي مومنياڻي ڀلي آهي شرڪ واريءَ کان توڙي جو وڻي اها توهان کي ۽ نہ نڪاح ڪرايو

۽ بيشڪ مومنياڻي ٻانهي مشرڪياڻيءَ کان ڀلي آهي، جيتوڻيڪ اوهان کي (مشرڪياڻي) زياده وڻي، ۽ اوهين

الْمُشْرِكِيْنَ حَتّٰى يُؤْمِنُوْا ؕ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ

شرڪ ڪندڙ جو جيستائين جو ايمان آڻين ۽ البت ٻانهو مؤمن وڌيڪ ڀلو آهي مشرڪ کان

(ايسين) مشرڪن کي نہ پرڻايو جيسين ايمان آڻين. ۽ بيشڪ مومن ٻانهو، (آزاد) مشرڪ کان ڀلو آهي،

وَّلَوْ اَعْجَبَكُمْ ؕ اُولٰٓئِكَ يَدْعُوْنَ اِلَى النَّارِ ۖۚ وَاللّٰهُ يَدْعُوْٓا

توڙي جو اهو وڻي توهان کي، اُهي سڏن ٿا دوزخ ڏانهن ۽ الله سڏي ٿو

جيتوڻيڪ اوهان کي (مشرڪ) زياده وڻي۔ اهي (مشرڪ) باهہ ڏانهن سڏيندا آهن ۽ الله پنهنجي ارادي موجب

اِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِاِذْنِهٖ ۚ وَيُبَيِّنُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ

بهشت ۽ بخشش ڏانهن پنهنجي حڪم سان ۽ بيان ڪري ٿو پنهنجي آيتن کي ماڻهن لاءِ تہ من

بهشت ۽ بخشش ڏانهن سڏيندو آهي ۽ پنهنجون آيتون ماڻهن لاءِ بيان ڪندو آهي تہ مَنَ اُهي نصيحت وٺن.

يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٢١﴾ ع وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْمَحِيْضِ ؕ قُلْ هُوَ اَذًى ۙ

اهي هوشيار ٿين. ۽ پڇا ڪن ٿا توکان حيض بابت، چؤ اهو اهنج آهي

۽ (اي پيغمبر!) توکان حيض (جي حڪم) بابت پڇن ٿا۔ چئو تہ اها پليتي آهي،

فَاعْتَزِلُوا النِّسَآءَ فِى الْمَحِيْضِ ۙ وَلَا تَقْرَبُوْهُنَّ حَتّٰى

سو پري رهو عورتن کان حيض جي مُدت ۾ ۽ نہ ويجها ٿيون جيستائين

تنهن ڪري زالن کان حيض ۾ پري ٿيو ۽ ايستائين کين ويجها نہ وڃو جيستائين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَطْهُرْنَ ۚ فَاِذَا تَطَهَّرْنَ فَاْتُوْهُنَّ مِنْ حَيْثُ اَمَرَكُمُ اللّٰهُ ۭ

پاڪ ٿين پوءِ جڏهن پاڪ ٿي پيون تڏهن اچو انهن ڏانهن جتان حڪم ڪيو توهان کي الله،

پاڪ ٿين. پوءِ جڏهن بلڪل پاڪ ٿين تڏهن جنهن وات کان الله اوهان کي موڪل ڏني آهي (انهيءَ کان) انهن ڏانهن اچو.

اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِيْنَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِيْنَ ﴿٢٢٢﴾ نِسَاۗؤُكُمْ

بيشڪ الله محبت رکي ٿو توبهه ڪندڙن سان ۽ محبت رکي ٿو پاڪائي رکندڙن سان. زالون توهان جون

بيشڪ الله توبهه ڪندڙن کي دوست رکندو آهي ۽ (پڻ) پاڪائي ڪندڙن کي دوست رکندو آهي. اوهان جون

حَرْثٌ لَّكُمْ ۠ فَاْتُوْا حَرْثَكُمْ اَنّٰى شِئْتُمْ ۡ وَقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ ۭ

پوک آهي توهانجي لاءِ پوءِ اچو پنهنجي پوک ڏانهن جيئن توهان گهُرو ۽ اڳي موڪليو پاڻ لاءِ،

زالون اوهان لاءِ پوک آهن. پوءِ پنهنجي پوک ڏانهن جيئن وڻيوَ تيئن اچو. ۽ پاڻ لاءِ (چڱا ڪم)

وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ مُّلٰقُوْهُ ۭ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢٢٣﴾

۽ ڊڄو الله کان ۽ ڄاڻو ته بيشڪ اوهان ان سان ملندؤ، ۽ مبارڪ ڏچ مؤمنن کي.

اڳي موڪليو. ۽ الله کان ڊڄو ۽ ڄاڻو ته اوهين ساڻس ملندڙ آهيو ۽مؤمنن کي خوشخبري ڏي.

وَلَا تَجْعَلُوا اللّٰهَ عُرْضَةً لِّاَيْمَانِكُمْ اَنْ تَبَرُّوْا وَتَتَّقُوْا وَ

۽ نه ڪريو الله (جي نالي) کي آڙ پنهنجي قسمن لاءِ احسان ڪرڻ ۽ پرهيزگاري ڪان ۽

۽ اوهين پنهنجن قسمن لاءِ، چڱائيءَ ڪرڻ ۽ پرهيزگاري ڪرڻ ۽ ماڻهن جي وچ ۾

تُصْلِحُوْا بَيْنَ النَّاسِ ۭ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٢٤﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ

صلح ڪرائڻ ڪان ماڻهن جي وچ ۾، ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. نه وٺ ڪندو توهان کي

صلح ڪرائڻ کان (پاسو ڪرڻ واسطي) الله جو اسم پيش نه ڪريو. ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. الله اوهان کي

اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِيْٓ اَيْمَانِكُمْ وَلٰكِنْ يُّؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ

الله اجاين توهان جي قسمن ۾ پر پڪڙيندو توهان کي ان تي جو ارادو ڪيو

اوهان جي اجاين قسمن کڻڻ ۾ نه وٺ ڪندو آهي، پر اوهان جي دلين جيڪا نيت ڪئي آهي تنهن تي

قُلُوْبُكُمْ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِلَّذِيْنَ يُؤْلُوْنَ مِنْ نِّسَاۗىِٕهِمْ

توهان جي دلين، ۽ الله بخشيندڙ سهپ رکندڙ آهي. انهن لاءِ جيڪي قسم کڻن ٿا پنهنجي زالن کان

پڪڙيندو آهي. ۽ الله بخشڻهار بردبار آهي. جيڪي پنهنجين زالن (جي صحبت) کان قسم کڻن تن کي چار

تَرَبُّصُ اَرْبَعَةِ اَشْهُرٍ ۚ فَاِنْ فَاۗءُوْ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٢٦﴾

مهلت آهي چار مهينا، پوءِ جي موٽي مليا ته الله بخشيندڙ مهربان آهي.

مهينا ترسڻو آهي. پوءِ جيڪڏهن (انهن ڏانهن ان وقتن ۾) موٽيا ته (پهلي موٽڻ) چو ته الله بخشڻهار مهربان آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَاِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَالْمُطَلَّقٰتُ

۽ جي پڪوارادو ڪيائون طلاق جو تہ بيشڪ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ طلاق ڏنل عورتون

۽ جيڪڏهن طلاق جو پڪو ارادو ڪيائون (تہ پلي ڪن) ڇو تہ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ طلاق ڏنل زالون

يَتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ ثَلٰثَةَ قُرُوْٓءٍ ؕ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ اَنْ يَّكْتُمْنَ

ترسائين پاڻ کي ٽي حيض، ۽ ناهي جائز انهن کي جو لڪائين

پاڻ کي (ٻئي نڪاح ڪرڻ کان) ٽي حيض جهلين. ۽ جيڪڏهن الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي

مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِيْٓ اَرْحَامِهِنَّ اِنْ كُنَّ يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ

جيڪي پيدا ڪيو الله سندن پيٽن ۾ جيڪڏهن اهي ايمان رکن ٿيون الله ۽ آخرت تي،

مڃينديون آهن تہ الله سندين ڳهڻين ۾ جيڪي (ٻار يا حيض) پيدا ڪيو آهي سو ڪين لڪائڻ روا نہ آهي

وَبُعُوْلَتُهُنَّ اَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِيْ ذٰلِكَ اِنْ اَرَادُوْٓا اِصْلَاحًا ؕ

۽ سندن مڙس حق رکن ٿا موٽائڻ جو انهن کي انهيءَ (مدت) ۾ جيڪڏهن نيت رکن ٿا سڌاري آڻڻ جي،

۽ اُن (مدت) ۾ سندن مڙس جيڪڏهن سڌارو گهرن تہ سندن موٽائڻ جا وڏيڪ حقدار آهن. ۽ جهڙا (مڙسن جا

وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِيْ عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۪ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ

۽ عورتن لاءِ اهڙوئي (حق) آهي جهڙو عورتن مٿان جائز طرح ۽ مردن جو انهن تي

حق) انهن (زالن) تي آهن تهڙا انهن (زالن) جا (حق مڙسن تي) چڱيءَ ريت سان آهن. ۽ مڙسن کي مٿن

دَرَجَةٌ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٢٨﴾ ع اَلطَّلَاقُ مَرَّتٰنِ ۪ فَاِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوْفٍ

مرتبو آهي، ۽ الله زبردست حڪمت وارو آهي. طلاق (رجعي) آهي ٻہ ڀيرا پوءِ جهلڻ گهرجي جائز طور

وڏو مانُ (يعني حڪومت) آهي. ۽ الله غالب حڪمت وارو آهي. طلاق (رجعي پورا) ٻہ ڀيرا آهي. پوءِ چڱيءَ

اَوْ تَسْرِيْحٌۢ بِاِحْسَانٍ ؕ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ تَاْخُذُوْا مِمَّآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ

يا ڇڏي ڏيڻ چڱائي سان ۽ ناهي جائز توهان کي موٽائي وٺڻ ان مان جو ڏنو توهان انهن کي

طرح سان جهلڻ يا احسان سان ڇڏڻ (لازم) آهي. ۽ جيڪي ڪين ڏنو اٿوَ تنهن مان ڪجهہ (وراڻي) وٺڻ اوهان کي هن

شَيْـًٔا اِلَّآ اَنْ يَّخَافَآ اَلَّا يُقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ؕ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا يُقِيْمَا

ڪجهہ بہ مگر جو ڊڄن ٻئي تہ نہ سنڀاليندا حڪم الله جا پوءِ جي توهان ٻہ ڊڄو ٿا تہ اهي ٻئي نہ سنڀاليندا

(حالت) کان سواءِ حلال نہ آهي جو ٻئي الله جي حدن کي نہ پوري ڪرڻ کان ڊڄن. پوءِ جيڪڏهن (اي مسلمانؤ) اوهين ڊڄو تہ ٻئي

حُدُوْدَ اللّٰهِ ۙ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيْمَا افْتَدَتْ بِهٖ ؕ تِلْكَ

حڪم الله جا تہ ناهي گناهہ ٻنهي تي هن ۾ تہ اها عوض ڏئي انجو، اهي

الله جي حدن کي پورو ڪري نہ سگهندا تہ (زال) جيڪا شيءِ عيوض ۾ ڏئي تنهن (جي ڏيڻ وٺڻ) ۾ ٻنهي تي گناهہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

حُدُوْدُ اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوْهَا ۚ وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ

حدون الله جون آهن پوءِ نہ وڌي وڃو انهن ڪان. ۽ جيڪي ٽپي ويندا حدون الله جون پوءِ اهي

نہ آهي. اهي الله جون حدون آهن انهن ڪان لنگهي نہ وڃو. ۽ جيڪي الله جي حدن ڪان لنگهي ويندا سي

هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٢٢٩﴾ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهٗ مِنْۢ بَعْدُ حَتّٰى

ئي ظالم آهن. پوءِ جي (ٽين) طلاق ڏنائينس پوءِ نہ ٿيندي حلال انهيءَ لاءِ ان ڪان بعد جيستائين

ظالم آهن. پوءِ جيڪڏهن اُن کي (ٽين) طلاق (بہ) ڏنائين تہ اُن کان پوءِ (اُها زال) اُن کي (ايستائين) حلال نہ ٿيندي

تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهٗ ۗ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ اَنْ يَّتَرَاجَعَآ

شادي ڪري مڙس ٻئي سان. پوءِ جيڪڏهن انهيءَ طلاق ڏنس تہ ناهي گناهہ انهن تي جو موٽي نڪاح ڪن

جيستائين (اُها) ٻيو مڙس پرڻي. پوءِ جيڪڏهن (اُن بہ) کيس طلاق ڏني، تہ جيڪڏهن ٻئي (ڄڻا) الله جي حدن کي قائم رکي سگهڻ

اِنْ ظَنَّآ اَنْ يُّقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ يُبَيِّنُهَا

جي ڀانئن ٿا تہ قائم رکندا حدون الله جون. ۽ اهي قانون آهن الله جا بيان ڪري ٿو انهن کي

(جي پڪ) ڀانئين ٿا تہ (تڏهن پاڻ ۾ نڪاح ڪري) موٽن تہ ٻنهي تي گناهہ نہ آهي. ۽ اهي الله جون حدون آهن اُنهن کي

لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٢٣٠﴾ وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ

ماڻهن لاءِ جيڪي ڄاڻن ٿا. ۽ جڏهن طلاق ڏنوَ زالن کي پوءِ پهچن پنهنجي عدت کي

اُن قوم لاءِ بيان ڪندو آهي جي ڄاڻندا آهن. ۽ جڏهن زالن کي (ٻہ ڀيرا) طلاق ڏيو، پوءِ اُهي پنهنجي (عدت جي) مدي کي

فَاَمْسِكُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ اَوْ سَرِّحُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ ۪ وَلَا تُمْسِكُوْهُنَّ

تہ جهليو ڪين چڱيءَ ريت يا ڇڏي ڏيوني چڱائي سان ۽ نہ جهليو انهن کي

(اچي) پهچڻ لڳن تہ (تڏهن يا) اُنهن کي چڱيءَ ريت سان رکو يا انهن کي چڱيءَ ريت سان ڇڏيو ۽ ڏکوئڻ لاءِ

ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوْا ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهٗ ۗ وَلَا

نقصان پهچائڻ لاءِ جيئن توهان تعدي ڪريو ۽ جيڪو ڪندو ائين تہ بيشڪ انهيءَ ظلم ڪيو پاڻ تي. ۽ نہ

ڪين نہ جهليو تہ زيادتي ڪيو. ۽ جيڪو ائين ڪندو تنهن بيشڪ پاڻ تي ظلم ڪيو. ۽

تَتَّخِذُوْٓا اٰيٰتِ اللّٰهِ هُزُوًا ۡ وَّاذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمَآ اَنْزَلَ

بڻايو الله جي آيتن کي مسخري ۽ ياد ڪريو نعمت الله جي کي جا توهان تي آهي ۽ اُن کي جيڪي نازل ڪيائين

الله جي حڪمن کي ٺٺوليون ڪري نہ وٺو. ۽ پاڻ تي الله جي نعمت ياد ڪريو ۽ جيڪي اوهان تي ڪتاب ۽

عَلَيْكُمْ مِّنَ الْكِتٰبِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهٖ ۗ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا

توهان تي ڪتاب ۽ حڪمت سمجهائي ٿو توهان کي اُن سان. ۽ ڊڄو الله کان ۽ يقين ڪريو

دانائيءَ مان لاٿائين جنهن سان اوهان کي نصيحت ڏيندو آهي (اُهو احسان بہ ياد ڪريو). ۽ الله کان ڊڄو ۽ ڄاڻو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٢٣١﴾ وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ

تہ بيشڪ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. ۽ جڏهن طلاق ڏني توهان زالن کي پوءِ پهتيون

تہ الله سڀ ڪنهن شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. ۽ جڏهن زالن کي طلاق ڏيو، پوءِ پنهنجي (عدت جي) مدت کي

اَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوْهُنَّ اَنْ يَّنْكِحْنَ اَزْوَاجَهُنَّ اِذَا تَرَاضَوْا

پنهنجي عدت کي تہ نہ روڪيو انهن کي نڪاح ڪرڻ کان پنهنجي مڙسن سان جڏهن راضي ٿي پيا

پهچن تہ کين پنهنجن مڙسن سان پرڻجڻ کان نہ جهليو، جڏهن تہ پاڻ ۾

بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوْفِ ؕ ذٰلِكَ يُوْعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ

پاڻ ۾ چڱي ريت، اهو وعظ ڪيو وڃي ٿو ان کي جيڪو توهان مان ايمان رکي ٿو

چڱيءَ ريت سان راضي ٿين. اهو (حڪم) آهي جيڪو اوهان مان الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي مڃي تنهن کي

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ ذٰلِكُمْ اَزْكٰى لَكُمْ وَاَطْهَرُ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ

الله تي ۽ قيامت جي ڏينهن تي، اهو اٿوَ تمام سٺو توهان لاءِ ۽ نهايت پاڪ ۽ الله ڄاڻي ٿو

اُن سان نصيحت ڏجي ٿي. اهو (حڪم) اوهان کي ڏاڍو صاف ڪندڙ ۽ بلڪل پاڪ ڪندڙ آهي. ۽ الله ڄاڻندو آهي

وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٣٢﴾ وَالْوَالِدٰتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ

۽ توهان نہ ٿا ڄاڻو ۽ مائرون ٿڃ ڏين ٻارن پنهنجن کي ٻہ سال

۽ اوهين نہ ڄاڻندا آهيو. ۽ مائرون پنهنجن ٻارن کي پورا ٻہ ورهہ ٿڃ پيارين (اهو حڪم)

كَامِلَيْنِ لِمَنْ اَرَادَ اَنْ يُّتِمَّ الرَّضَاعَةَ ؕ وَعَلَى الْمَوْلُوْدِ لَهٗ

پورا انهيءَ لاءِ جيڪو چاهي تہ پورو ڪرائي ٿڃ جو وقت، ۽ ٻارَ واري تي آهي

انهيءَ لاءِ آهي جيڪو ٿڃ پيارڻ جي مدت پوري ڪرڻ گهري ۽ انهن (مائرن) جي خوراڪ ۽ انهن جي پوشاڪ

رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ؕ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ اِلَّا وُسْعَهَا ۚ

خوراڪ انهن جي ۽ پوشاڪ انهن جي رواج طور نہ تڪليف ڏبي ڪنهن کي مگر ان جي طاقت آهر،

هليءَ چليءَ وانگر پيءُ تي آهي. ڪنهن کي سندس وس کان وڌيڪ تڪليف نہ ٿي ڏجي.

لَا تُضَآرَّ وَالِدَةٌۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُوْدٌ لَّهٗ بِوَلَدِهٖ ۗ وَ

نہ ڏکائي وڃي ماءُ پنهنجي ٻار سبب ۽ نڪي پيءُ پنهنجي ٻار سبب ۽

ماءُ کي ٻار سببان تڪليف نٿي ڏجي ۽ نڪي پيءُ کي ٻار سببان. (تڪليف ڏجي) ۽

عَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَ ۚ فَاِنْ اَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَ

وارث تي پڻ ائين ئي لازم آهي پوءِ جي ٻنهي ارادو ڪيو ٿڃ ڇڏائڻ جو هڪ ٻئي جي رضامندي ۽

وارث تي (بہ) اهڙوئي (حق) آهي. پوءِ جيڪڏهن ٻئي پنهنجي رضامندي ۽ صلاح سان (ٻار جي ٿڃ)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ؕ وَاِنْ اَرَدْتُّمْ اَنْ تَسْتَرْضِعُوْٓا

مشوري سان تہ پوءِ ناهي ڪو گناه ٻنهي تي، ۽ جيڪڏهن گھرو ٿا توهان (ٻين ڪان) ٿڃ ڏيارڻ

جڏائڻ گھرن تہ مٿن گناه نہ آهي۔ ۽ جيڪڏهن پنهنجي اولاد کي (ٻيءَ ڪان) ٿڃ پيارڻ گھرو تہ

اَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَّآ اٰتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوْفِ ؕ

پنهنجن ٻارن کي تہ ناهي گناه توهان تي جڏهن ڏيو ٿا اهو جيڪو ڏيڻو اٿوَ رواج موجب

جڏهن اوهان رواج موجب (پيارينڌڙ کي) جيڪي ڏيڻو ڪيو سو پهچايو، تڏهن اوهان تي ڪو گناه نہ آهي۔

وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٢٣٣﴾ وَالَّذِيْنَ

۽ ڊڄو الله کان ۽ ڄاڻو تہ بيشڪ الله توهان جي عملن کي ڏسندڙ آهي. ۽ اهي جيڪي

۽ الله کان ڊڄو ۽ ڄاڻو تہ جيڪي اوهين ڪندا آهيو سو الله ڏسندڙ آهي. ۽ اوهان مان

يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا يَّتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ اَرْبَعَةَ

مري وڃن ٿا توهان مان ۽ ڇڏن ٿا زالون تہ اهي رَهائينديون پاڻ کي چار

جيڪي مرن ۽ زالون ڇڏين تہ اهي (زالون) پاڻ کي چار مهينا ۽ ڏهہ ڏينهن ترسائين۔ پوءِ جڏهن

اَشْهُرٍ وَّعَشْرًا ۚ فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا

مهينا ۽ ڏهہ ڏينهن پوءِ جڏهن پهچن پنهنجي عدت کي تہ ناهي گناه توهان تي ان ۾

پنهنجيءَ (عدت جي) مدت کي پهچن تڏهن جيڪي رواج موجب (يعني شرعي نڪاح) پنهنجي حق ۾

فَعَلْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿٢٣٤﴾

جو اهي ڪن پنهنجي حق ۾ دستور مطابق، ۽ الله توهان جي ڪمن جي خبر رکندڙ آهي.

ڪن تنهن ۾ اوهان تي ڪو گناه ڪونهي۔ ۽ جيڪي اوهين ڪندا آهيو تنهن جي الله خبر رکندڙ آهي.

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا عَرَّضْتُمْ بِهٖ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَآءِ

۽ ناهي ڪو ڏوهہ توهان تي ان ۾ جو اشارو ڪريو ٿا ان سان زالن جي سڱ ڇڪڻ جو

۽ زالن جي سنگ ڇڪائڻ بابت (عدت ۾) جيڪي آڇ ڪريو يا دلين ۾ لڪايو

اَوْ اَكْنَنْتُمْ فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ ؕ عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ سَتَذْكُرُوْنَهُنَّ وَلٰكِنْ

يا لڪايو ٿا ان کي پنهنجي دلين ۾، ڄاڻي ٿو الله تہ اجهو ڳالهہ ڪندؤ انهن سان پر

تنهن ۾ اوهان تي گناه نہ آهي، الله ڄاتو آهي تہ اوهين انهن (زالن) کي سگھو ئي ياد ڪندو پر

لَّا تُوَاعِدُوْهُنَّ سِرًّا اِلَّآ اَنْ تَقُوْلُوْا قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ۬ؕ وَلَا تَعْزِمُوْا

نہ وعدو ڪجو انهن سان ڳجهو مگر چوڻ گھرجي ڳالهہ سهائيندڙ، ۽ نہ ڪجو فيصلو

رواجيءَ طرح چئي چوڻ ڪان سواءِ ڪين ڳجهو انجام نہ ڏيو۔ ۽ نڪي ايستائين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتّٰى يَبْلُغَ الْكِتٰبُ اَجَلَهٗ ؕ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ

نڪاح ٻڌڻ جو جيستائين پهچي عدت پنهنجي پڄاڻي کي ۽ سمجهو تہ بيشڪ الله ڄاڻي ٿو

نڪاح جي پڪي نيت ڪريو جيستائين عدت پنهنجيءَ مدت کي پهچي. ۽ ڄاڻو تہ جيڪي اوهان جي دلين ۾ آهي

مَا فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوْهُ ۚ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿٢٣٥﴾

جو توهان جي دلين ۾ آهي پوءِ ڊڄوان کان ۽ ڄاڻو تہ بيشڪ الله بخشڻهار بردبار آهي.

سو الله ڄاڻندو آهي تنهن ڪري ڪانئس ڊڄو. ۽ ڄاڻو تہ الله بخشڻهار بردبار آهي.

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ مَا لَمْ تَمَسُّوْهُنَّ اَوْ

ناهي ڪوڏوهہ توهان تي جيڪڏهن طلاق ڏني اٿوَ زالن کي ان وقت جونہ هٿ لاتو اٿوَ انهن کي يا نہ

جيڪڏهن زالن کي (انهيءَ وقت) طلاق ڏيو جڏهن اڃا ڪين هٿ نہ لاتو اٿوَ يا انهن لاءِ ڪابين مقرر نہ ڪيو

تَفْرِضُوْا لَهُنَّ فَرِيْضَةً ۖۚ وَّمَتِّعُوْهُنَّ ۚ عَلَى الْمُوْسِعِ قَدَرُهٗ

مقرر ڪيو اٿوَ انهن لاءِ مَهر ۽ سامان ڏيو انهن کي سُڪئيي تي آهي سگهہ آهر

اٿوَ تہ اوهان تي گناهہ ڪونهي ۽ ڪين نفعي وٺڻ لاءِ هليءَ چليءَ وانگر (گهٽ ۾ گهٽ) جوڙو ڏيو. آسودي تي

وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهٗ ۚ مَتَاعًا ۢ بِالْمَعْرُوْفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٢٣٦﴾

۽ سڃي تي سگهہ آهر سامان شرع موجب اهو حق آهي چڱائي وارن تي.

پنهنجي وس آهر ۽ غريب تي پنهنجي وس آهر آهي. (اهو ڪم) ڀلارن تي لازم آهي.

وَاِنْ طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوْهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ

۽ جيڪڏهن طلاق ڏنوَ انهن کي اڳي هن کان جو هٿ لايو انهن کي ۽ مقرر ڪيو اٿوَ

۽ جيڪڏهن ڪين هٿ لائڻ کان اڳ، هن حالت ۾ انهن کي طلاق ڏيو جو ڪابين مقرر ڪيو اٿوَ.

لَهُنَّ فَرِيْضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ اِلَّآ اَنْ يَّعْفُوْنَ اَوْ يَعْفُوَا

انهن لاءِ مهر پوءِ اڌ ان جو جيڪي مقرر ڪيو اٿوَ مگر جو معاف ڪن ٿيون يا بخشي ٿو

تہ جيڪي مقرر ڪيو اٿوَ تنهن جو اڌ (ڏيڻ لازم آهي) پر جي (زالون) بخشين يا جنهن جي هٿ ۾

الَّذِيْ بِيَدِهٖ عُقْدَةُ النِّكَاحِ ؕ وَاَنْ تَعْفُوْٓا اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ؕ وَ

اهو جنهن جي هٿ ۾ عقدَ نڪاح جي آهي ۽ توهان جو بخشڻ زور ويجهو آهي پرهيزگاري کي. ۽

نڪاح جي ڳنڍِ آهي (يعني مڙس) سو بخشي (يعني پورو ڏي). ۽ اوهان جو بخشڻ پرهيزگاريءَ کي

لَا تَنْسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٢٣٧﴾

نہ وساريو احسان ڪرڻ پاڻ ۾. بيشڪ الله توهان جي عملن کي ڏسندڙ آهي.

ڏاڍو ويجهو آهي. ۽ اوهين پاڻ ۾ نيڪيءَ کي نہ وساريو. جو تہ جيڪي ڪندا آهيو سو الله ڏسندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

حَافِظُوْا عَلَى الصَّلَوٰتِ وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى ق وَقُوْمُوْا لِلّٰهِ قٰنِتِيْنَ ﴿٢٣٨﴾

پائبندي ڪريو سيني نمازن تي ۽ (خاص) وچينءَ نماز تي ۽ بيهو الله لاءِ فرمانبرداري ٿي.

سيني نمازن تي ۽ (خصوصن) وچينءَ نماز تي نگهباني ڪريو ۽ الله لاءِ فرمانبردار ٿي بيهو. پوءِ جيڪڏهن دشمنن کان

فَاِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا اَوْ رُكْبَانًا ج فَاِذَآ اَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا

پوءِ جيڪڏهن خوف اٿوَ تہ پيادا ٿي پڙهو يا سوار ٿي، پوءِ جڏهن بي خوف ٿيو تہ ياد ڪريو الله کي جيئن

ڊجو تہ پيادا ٿي يا سوار ٿي (اشارن سان نماز پڙهو) پوءِ جڏهن بي ڊپا ٿيو تڏهن جيئن اوهان کي جي نہ ڄاڻندا هيو

عَلَّمَكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٣٩﴾ وَالَّذِيْنَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَ

سيکاريائين توهان کي اهو جيڪو توهان نہ ڄاڻندا هئا. ۽ جيڪي وفات ڪن ٿا توهان مان ۽

سيکاريائين تيئن (سيني رڪنن جي بجا آوريءَ سان) الله کي ياد ڪريو. ۽ اوهان مان جيڪي مرن

يَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا صلے وَّصِيَّةً لِّاَزْوَاجِهِمْ مَّتَاعًا اِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ اِخْرَاجٍ ج

ڇڏن ٿا زالون، تہ چٽي وڃن پنهنجن زالن لاءِ سامان ڏيڻ جو سال تائين ۽ (گهر مان) نہ ڪڍڻ جو

۽ زالون ڇڏين تن کي هڪ ورهہ تائين پنهنجين زالن لاءِ (ڪين) فائدي ڏيڻ (۽) نہ لوڏڻ جي وصيت ڪرڻ لازم آهي،

فَاِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْ مَا فَعَلْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِنَّ مِنْ

پوءِ جيڪڏهن نڪري وڃن تہ ناهي گناهہ توهان تي انهيءَ ۾ جو اختيار ڪن پنهنجي حق ۾ ڪا

پوءِ جيڪڏهن (اهي) نڪرن تہ جيڪي پنهنجي حق ۾ (شريعت جي) دستور موجب ڪن تنهن ۾

مَّعْرُوْفٍ ط وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقٰتِ مَتَاعٌۢ بِالْمَعْرُوْفِ ط حَقًّا

چڱي ڳالهہ، ۽ الله زبردست حڪمت وارو آهي، ۽ طلاق ڏنل عورتن کي نفعو ڏيڻو آهي دستور مطابق، اهو لازم آهي

اوهان تي گناهہ نہ آهي. ۽ الله غالب حڪمت وارو آهي. ۽ طلاق ڏنل لاءِ هليءَ چليءَ وانگر

عَلَى الْمُتَّقِيْنَ ﴿٢٤١﴾ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٢٤٢﴾ ع اَلَمْ

خداترسن تي. اهڙي طرح پڌائي ٿو الله اوهان کي پنهنجا حڪم تہ من توهان سمجهو. ڇا نہ

پرهيزگارن تي خرچ لازم آهي. اهڙيءَ طرح الله پنهنجا حڪم اوهان لاءِ پڌرا ڪري ٿو تہ من اوهين سمجهو.

تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ خَرَجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ اُلُوْفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ ص

ڏٺو تو انهن کي جي نڪتا گهرن پنهنجن مان ۽ اهي هئا هزارين موت جي ڀؤ کان

(اي ڏسندڙ!) انهن ڏانهن نہ ڏٺو اٿئي ڇا؟ جيڪي پنهنجن ديسن مان موت جي ڊپ کان نڪتا ۽ اهي هزارين هئا پوءِ

فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ مُوْتُوْا قف ثُمَّ اَحْيَاهُمْ ط اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ

پوءِ چيو انهن کي الله مري وڃو، پوءِ جيئرو ڪيائين انهن کي بيشڪ الله مهر وارو آهي ماڻهن تي

الله انهن کي فرمايو تہ مرو! (تہ مري پيا) وري ڪين جياريائين. بيشڪ الله ماڻهن تي وڏي فضل ڪرڻ وارو آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿٢٤٣﴾ وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُوْٓا

پر گهڻا ماڻهو نہ ٿا شڪر ڪن. ۽ لڙائي ڪريو الله جي رستي ۾ ۽ ڄاڻو

پر گهڻا ماڻهو شڪر نہ ڪندا آهن. ۽ (اي مسلمانو!) الله جي واٽ ۾ (ڪافرن سان) ويڙھ ڪريو ۽ ڄاڻو

اَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٤٤﴾ مَنْ ذَا الَّذِيْ يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا

تہ يقينن الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ڪير آهي اهو جيڪو اوڌر ڏئي الله کي اوڌر سهڻي

تہ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. اهو ڪير آهي جو الله کي چڱو قرض اُڌارو ڏئي؟

فَيُضٰعِفَهٗ لَهٗٓ اَضْعَافًا كَثِيْرَةً ۭ وَاللّٰهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُۜطُ ۠ وَاِلَيْهِ

پوءِ وڌائي ڏيندو اهو انکي ٻيڻ ڪيترائي ۽ الله گهٽائي ٿو ۽ وڌائي ٿو ۽ ان ڏانهن

تہ (الله) ان لاءِ گهڻي قدر وڌائي. ۽ الله (رزق) تنگ ڪري ٿو ۽ (الله) ڪشادو ڪري ٿو ۽

تُرْجَعُوْنَ ﴿٢٤٥﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الْمَلَاِ مِنْۢ بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ مِنْۢ بَعْدِ مُوْسٰى ۘ

وقف لازم

موٽايا ويندؤ. ڇا نہ ڏٺي تو هڪ جماعت بني اسرائيل جي موسيٰ کان پوءِ،

ڏانهنس موٽايا ويندؤ. موسيٰ کان پوءِ بني اسرائيل جي ٽوليءَ ڏانهن نہ ڏٺو اٿيئي ڇا؟

اِذْ قَالُوْا لِنَبِيٍّ لَّهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۭ قَالَ

جڏهن چيائون نبيءَ پنهنجيءَ کي مقرر ڪر اسان لاءِ ڪو بادشاھ (تہ) لڙائي ڪريون راھ الله جي ۾، چيو پيغمبر

جڏهن پنهنجي پيغمبر کي چيائون تہ اسان لاءِ ڪو بادشاھ مقرر ڪر تہ الله جي واٽ ۾ ويڙھ ڪريون.

هَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ اَلَّا تُقَاتِلُوْا ۭ قَالُوْا وَمَا

ڇا ائين تہ ناهيو جي حڪم ٿئي توهان کي جنگ جو تہ نہ لڙو، چيائون ڇا ٿيو آهي

(تڏهن پيغمبر) چيو تہ، جيڪڏهن اوهان تي ويڙھ لازم ٿي تہ اوهين وڙهڻ کي ويجها نہ ويندؤ. چيائون تہ

لَنَآ اَلَّا نُقَاتِلَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَدْ اُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَ

اسان کي جو نہ لڙنداسون راھ الله جي ۾ هوڏانهن ڪڍيا ويا آهيون گهرن پنهنجن ۽

اسان کي ڇا (ٿيو) آهي جو الله جي واٽ ۾ انهيءَ هوندي بہ نہ وڙهنداسون جو (اسين) پنهنجن ديسن ۽ پنهنجن

اَبْنَاۗىِٕنَا ۭ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ ۭ وَ

ٻارن پنهنجن مان، پوءِ جڏهن واجب ڪئي وئي انهن تي جنگ تہ ڦري ويا مگر ٿورا انهن مان ۽

اولادن مان لوڌيا ويا آهيون؟ پوءِ جڏهن مٿن ويڙھ لازم ڪئي ويئي تڏهن منجهانئن ٿورڙن کان سواءِ

اللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اللّٰهَ قَدْ بَعَثَ

الله ڄاڻندڙ آهي ظالمن کي. ۽ چيو انهن کي سندن نبيءَ بيشڪ الله موڪليو آهي

(سڀ) ڦري ويا ۽ الله ظالمن کي ڄاڻندڙ آهي. ۽ سندن پيغمبر کين چيو تہ، الله طالوت کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَكُمْ طَالُوْتَ مَلِكًا ۭ قَالُوْٓا اَنّٰى يَكُوْنُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ اَحَقُّ

توهان لاءِ طالوت کي بادشاهه ڪري، چيائون ڪيئن ٿيندي ان جي حڪومت اسان تي ۽ اسان وڌيڪ لائق آهيون

اوهان لاءِ بادشاه مقرر ڪيو آهي. چيائون ته ان جي بادشاهي اسان تي ڪيئن ٿيندي! هن حالت ۾ جو اسين ڪائنس

بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ ۭ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰىهُ

حڪومت جا ان کان ۽ نه ڏني ويئي آهي ان کي آسودگي مال جي، چيائين يقينن الله چونڊيو آهي ان کي

بادشاهيءَ جا وڌيڪ حقدار آهيون ۽ مال مان ڪشادگي نه ڏني ويئي اٿس. (پيغمبر ڪين) چيو ته. الله اُن کي اوهان تي

عَلَيْكُمْ وَزَادَهٗ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ ۭ وَاللّٰهُ يُؤْتِيْ مُلْكَهٗ

توهان تي ۽ وڌايو آهي ان کي ڪشادو ڪري علم ۾ جسم ۾، ۽ الله ڏئي ٿو پنهنجو ملڪ

پسند ڪيو آهي ۽ کيس علم ۽ جسم ۾ گهڻو وڌايو اٿس. ۽ الله جنهن کي گهرندو آهي تنهن کي پنهنجو مُلڪ

مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿۲۴۷﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اٰيَةَ مُلْكِهٖٓ

جنهن کي گهري، ۽ الله گهڻو ڏيندڙ ڄاڻندڙ آهي، ۽ چيو انهن کي سندن نبيءَ ته نشاني ان جي حڪومت جي

ڏيندو آهي. ۽ الله (مهربانيءَ ۾) ڪشادگيءَ وارو ڄاڻندڙ آهي. ۽ کين سندن پيغمبر چيو ته. اُن جي بادشاهيءَ جي نشاني

اَنْ يَّاْتِيَكُمُ التَّابُوْتُ فِيْهِ سَكِيْنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ

هيءَ آهي جو ايندي توهان وٽ صندوق جنهن ۾ تسلي هوندي توهان جي رب کان ۽ ڪي بچيل تبرڪات جي ڇڏيا هئا

اوهان وٽ صندوق جو اچڻ آهي جنهن ۾ اوهان جي پالڻهار ڪان دل جو سڪون ۽ جيڪي موسىٰ جي خاندان ۽ هارون جي خاندان

اٰلُ مُوْسٰى وَاٰلُ هٰرُوْنَ تَحْمِلُهُ الْمَلٰۗىِٕكَةُ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ

موسيٰ وارن ۽ هارون وارن کڻي ايندا انهيءَ کي ملائڪ، بيشڪ ان ۾ نشاني آهي اوهان لاءِ

(تبرڪ) ڇڏيو تنهن جي بچت آهي اُن کي ملائڪ کڻي ايندا. جو ته اُن ۾ اوهان لاءِ بيشڪ (وڏي) نشاني آهي

اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۲۴۸﴾ ع فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوْتُ بِالْجُنُوْدِ ۙ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ

جيڪڏهن اوهان ويساهه رکندڙ آهيو. پوءِ جڏهن نڪتو طالوت لشڪر وٽي چيائين ته الله

جيڪڏهن اوهين مڃيندڙ آهيو. پوءِ جڏهن طالوت لشڪر سوڌو نڪتو (تڏهن لشڪر کي) چيائين ته. الله

مُبْتَلِيْكُمْ بِنَهَرٍ ۚ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّىْ ۚ وَمَنْ لَّمْ يَطْعَمْهُ

آزمائيندو اوهان کي هڪ واهه سان، پوءِ جيڪو پيئندو ان مان ته ناهي منهنجو ۽ جيڪو نه چکندو ان کي

نديءَ جي پاڻيءَ سان توهان کي پرکيندڙ آهي. پوءِ جيڪو منجهانئس پيئندو سو منهنجو نه آهي. ۽ جيڪو منجهانئس نه چکندو

فَاِنَّهٗ مِنِّىْٓ اِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةًۢ بِيَدِهٖ ۚ فَشَرِبُوْا مِنْهُ اِلَّا قَلِيْلًا

پوءِ بيشڪ اهو منهنجو آهي مگر جنهن پريو هڪ چرون پنهنجي هٿ سان، پوءِ گهڻن پيتو ان مان ڪن ٿورن

سواءِ هن جي جو پنهنجي هٿ سان هڪ لپ پري (پيئي) سو بيشڪ منهنجو آهي. پوءِ منجهائن ٿورڙن کان سواءِ (سڀني) اُن مان پيتو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنْهُمْ ؕ فَلَمَّا جَاوَزَهٗ هُوَ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ ۙ قَالُوْا لَا طَاقَةَ لَنَا

كان سواءِ. پوءِ جڏهن لنگهي ويو اتان پاڻ ۽ ايمان وارا انهيءَ سان گڏ چيائون ناهي طاقت اسان کي

پوءِ جنهن مهل اهو (طالوت) ۽ سندس سنگتي مومن اُن (نديءَ) کان لنگهيا (تنهن مهل پيئندڙن) چيو ته اڄ اسان کي

الْيَوْمَ بِجَالُوْتَ وَجُنُوْدِهٖ ؕ قَالَ الَّذِيْنَ يَظُنُّوْنَ اَنَّهُمْ مُّلٰقُوا

اڄ مقابلي جي جالوت ۽ سندس لشڪر سان، چيو انهن جن سمجهيو ٿي ته اُهي ملڻا آهن

جالوت ۽ سندس لشڪر سان (وڙهڻ جي) سگهه نه آهي (۽ تنهن مهل) جيڪي پڪو ڀروسو رکندا هئا ته اُهي الله کي ملندا

اللّٰهِ ۙ كَمْ مِّنْ فِئَةٍ قَلِيْلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيْرَةًۢ بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ مَعَ

الله سان ڪيترائي ٽولا ننڍا زور ٿي ويا جٿن وڏن کان الله جي حڪم سان، ۽ الله ٻيهڪ

تن چيو ته، ڪيترين ٿورين ٽولين گهڻن ٽولين تي الله جي حڪم سان غالب ٿي ويون آهن ۔ ۽ الله صابرن سان

الصّٰبِرِيْنَ ﴿٢٤٩﴾ وَلَمَّا بَرَزُوْا لِجَالُوْتَ وَجُنُوْدِهٖ قَالُوْا رَبَّنَآ اَفْرِغْ عَلَيْنَا

وارن سان گڏ آهي. ۽ جڏهن نڪتا جالوت ۽ ان جي لشڪر لاءِ چيائون اي رب اسان جا پرٽ اسان تي

ساڻ آهي. ۽ جنهن مهل (اهي طالوتي) جالوت ۽ سندس لشڪر (جي وڙهڻ) لاءِ نڪتا (تنهن مهل) چيائون ته اي اسان جا پالڻهار! اسان تي

صَبْرًا وَّثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٥٠﴾ ؕ فَهَزَمُوْهُمْ

مضبوطي ۽ پختا ڪر پير اسان جا ۽ سوڀ ڏي اسان کي ڪافر قوم تي. پوءِ ڀڃايائون انهن کي

صبر پلٽ ۽ اسان جا پير ثابت رک ۽ ڪافر ٽوليءَ تي اسان کي سوڀ ڏي! پوءِ الله جي حڪم سان

بِاِذْنِ اللّٰهِ ۙ وَقَتَلَ دَاوٗدُ جَالُوْتَ وَاٰتٰىهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَ

الله جي حڪم سان ۽ ماري وڌو داؤد جالوت کي ۽ ڏني انکي الله بادشاهي ۽ سياڻپ ۽

کين ڀڃايائون ۽ داؤد جالوت کي ڪُٺو ۽ الله اُن (داؤد) کي بادشاهي ۽ حڪمت ڏني

عَلَّمَهٗ مِمَّا يَشَآءُ ؕ وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ ۙ

سيکاريائين ان کي جيڪي گهريائين، ۽ جيڪڏهن نه هجي ها هٽائڻ الله جو ماڻهن کي، هڪڙن کي ٻين سان

۽ جيڪي ان لاءِ گهريائين سو سيکاريائين ۔ ۽ جيڪڏهن الله جو ٽارڻ هڪڙن ماڻهن سان ٻين کي نه هجي ها

لَّفَسَدَتِ الْاَرْضُ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ ذُوْ فَضْلٍ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٥١﴾

ته ضرور تباهه ٿي وڃي ها ملڪ پر الله مهر وارو آهي جهانن تي .

ته زمين ضرور خراب ٿئي ها پر الله جهان (وارن) تي ڀلائي ڪرڻ وارو آهي.

تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ؕ وَاِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٢٥٢﴾

اهي حڪم الله جا آهن جو اسان پڙهي ٻڌايون ٿا توکي پوري طرح ۽ بيشڪ تون رسولن مان آهين.

اهي الله جا حڪم آهن اهي توتي سچ سان پڙهون ٿا ۔ ۽ تون ضرور پيغمبرن مان آهين.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ۘ مِنْهُمْ مَّنْ

اهي رسول پلو ڪيو سون انهن مان هڪڙن کي ٻين تي انهن مان ڪو آهي جنهن سان

اهي پيغمبر آهن، انهن مان هڪڙن کي ٻين کان پلو ڪيوسين. منجهانئن ڪن سان الله ڳالهايو

كَلَّمَ اللّٰهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجٰتٍ ؕ وَاٰتَيْنَا عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ

ڳالهايو الله ۽ مٿي ڪيائين انهن مان ڪن جا درجا ۽ ڏنا سون عيسيٰ پٽ مريم کي

۽ ڪن کي درجن ۾ بلند ڪيائين. ۽ عيسيٰ پٽ مريم جي کي چٽا معجزا ڏناسون

الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِيْنَ

چٽا معجزا ۽ طاقت ڏني سون ان کي روح القدس سان، جيڪڏهن گهري ها الله ته نه وڙهن ها اهي جيڪي هئا

۽ کيس پاڪ روح سان مدد ڏني سون. ۽ جيڪڏهن الله گهري ها ته جيڪي (ماڻهو) انهن (پيغمبرن)

مِنْۢ بَعْدِهِمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ وَلٰكِنِ اخْتَلَفُوْا

رسولن بعد هن کان پوءِ جو آيا انهن وٽ پڌرا حڪم پر اختلاف ڪيائون

کانپوءِ هئا سي پاڻ وٽ چٽن معجزن اچڻ کان بعد (پاڻ ۾) نه وڙهن ها پر اختلاف ۾ پيا

فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلُوْا ۣ قف

پوءِ انهن مان ڪنهن ايمان آندو ۽ انهن مان ڪنهن ڪفر ڪيو ۽ جيڪڏهن گهري ها الله ته نه وڙهن ها.

پوءِ منجهائن ڪن ايمان آندو ۽ منجهائن ڪن ڪفر ڪيو. ۽ جيڪڏهن الله گهري ها ته (پاڻ ۾) نه وڙهن ها.

وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ ﴿۲۵۳﴾ ع يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْفِقُوْا مِمَّا

پر الله ڪري ٿو اهو جيڪي ارادو ٿو ڪري. اي ايمان وارؤ! خرچ ڪريو ان مان جو

پر الله جيڪي گهرندو آهي سو ڪندو آهي. اي مومنو! جيڪي اوهان کي روزق ڏنوسون تنهن مان

رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خُلَّةٌ وَّ

رزق ڏنوسون توهان کي اڳي ان کان جو اچي اهڙو ڏينهن ناهي واپار جنهن ۾ ۽ نڪي دوستي ۽

ان ڏينهن جي اچڻ کان اڳ خرچ ڪريو، جنهن ۾ نڪو واپار ۽ نڪا ياراڻي آهي ۽

لَا شَفَاعَةٌ ؕ وَالْكٰفِرُوْنَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۲۵۴﴾ اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ

نڪي سفارش، ۽ ڪافر ئي ظالم آهن. آهي الله ناهي ڪوئي مالڪ مگر اهو،

نڪا پارت هلندي. ۽ ڪافر ئي ظالم آهن. الله (اهو آهي جو) ان کان سواءِ ڪو عبادت جو لائق نه آهي،

اَلْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ۚ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ ؕ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ

سدا جيئرو بيهڪ ڏيندڙ، نه ٿي وٺي ان کي پنڪي ۽ نڪي ننڊ، انهيءَ جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي

(اهو سدائين) جيئرو (جهانن کي) بيهڪ ڏيندڙ آهي ڪيس نڪي پنڪي ۽ نڪي ننڊ ونندي آهي. جيڪي آسمانن ۾ آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ مَنْ ذَا الَّذِيْ يَشْفَعُ عِنْدَهٗٓ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ؕ يَعْلَمُ

۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ڪير آهي اهو جو پارت ڪري ان وٽ بنا موڪل ان جي، ڄاڻي ٿو

۽ جيڪي زمين ۾ آهي (سڀ) سندس (ملڪيت) آهي. ڪير آهي جو سندس موڪل ڌاران وٽس پارت ڪري سگهي؟

مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۚ وَلَا يُحِيْطُوْنَ بِشَيْءٍ

جيڪي انهن جي سامهون آهي ۽ جيڪي پٺيان اٿن، ۽ نہ ٿا گهيرو ڪن ڪنهن بہ شيءِ تي

جيڪي انهن (مخلوقن) جي اڳيان آهي ۽ جيڪي سندن پوئتان آهي سو (سڀ) ڄاڻندو آهي. جيڪي گهري تنهن کان سواءِ

مِّنْ عِلْمِهٖٓ اِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ ۚ وَ

ان جي علم مان مگر ان تي جيڪي اهو گهري، ماپايو ڪرسيءَ ان جي آسمانن ۽ زمين کي، ۽

سندس علم مان ڪنهن ذري کي (اهي) گهيرو ڪري نہ سگهندا آهن. سندس (بادشاهيءَ جي) ڪرسيءَ آسمانن ۽ زمين کي ليپٽيو آهي،

لَا يَئُوْدُهٗ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿٢٥٥﴾ لَآ اِكْرَاهَ

نہ ٿو ٿڪائي کيس سنڀالڻ انهن جو ۽ اهوئي تمام مٿاهون سڀ کان وڏو آهي. ناهي مجبوري

۽ انهن جي سنڀال کيس نہ ٿڪائيندي آهي، ۽ اهو (سڀ کان) مٿانهون وڏي وڏائيءَ وارو آهي. دين مڃائڻ ۾

فِي الدِّيْنِ ۙ قَدْ تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَّكْفُرْ بِالطَّاغُوْتِ

دين ۾، چوتہ پڌري ٿي پئي ڀلائي برائي کان پوءِ جيڪو نہ مڃي بي فرمان کي

ڪا زبردستي نہ آهي (چو تہ) بيشڪ گمراهيءَ کان هدايت (جدا ٿي) پڌري ٿي آهي، تنهن ڪري جيڪو طاغوت (يعني خدا کان

وَيُؤْمِنْ بِاللّٰهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى ۗ لَا انْفِصَامَ

۽ ايمان آڻي الله تي تہ بيشڪ انهيءَ پڪڙيو ڪڙو مضبوط جو ناهي ڇڄڻ

سواءِ ٻين معبودن) کي نہ مڃي ۽ الله کي مڃي تنهن بيشڪ اهڙي مضبوط ڪڙيءَ کي ورتو جنهن کي ڇڄڻ نہ آهي.

لَهَا ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٥٦﴾ اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۙ يُخْرِجُهُمْ

ان کي، ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. الله مددگار آهي ايمان وارن جو ڪڍي ٿو انهن کي

۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. الله مومنن جو سنڀاليندڙ آهي ڪين اونداهين مان سوجهري ڏانهن

مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَوْلِيٰٓـئُهُمُ الطَّاغُوْتُ ۙ

اونداهين مان روشنيءَ ڏانهن ۽ جن ڪفر ڪيو اهي تن جا مددگار شيطان آهن

ڪڍندو آهي. ۽ جيڪي ڪافر آهن تن جا مددگار (خدا کان سواءِ جن جي عبادت ڪن ٿا سي) بت آهن

يُخْرِجُوْنَهُمْ مِّنَ النُّوْرِ اِلَى الظُّلُمٰتِ ؕ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ

ڪڍن ٿا انهن کي روشنيءَ کان اونداهين ڏانهن. اهي جهنم وارا آهن. اهي

ڪين سوجهري مان اونداهين ڏانهن ڪڍندا آهن. اهي دوزخي آهن. اهي منجهس سدائين رهڻ وارا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٥٧﴾ ع اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْ حَآجَّ اِبْرٰهٖمَ فِيْ رَبِّهٖٓ اَنْ

ان ۾ هميشه رهندا. چا نه ڏٺو تو انهيءَ ڏانهن جنهن تڪرار ڪيو ابراهيم سان سندس پالڻهار بابت هن ڪري جو

آهن. (اي پيغمبر!) تو اُن ڏانهن نه ڏٺو ڇا؟ جنهن پنهنجي پالڻهار بابت ابراهيم سان (اُنهي مغروريءَ سبب)

اٰتٰىهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ م اِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّيَ الَّذِيْ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ لا

ڏني ان کي الله بادشاهي، جڏهن چيس ابراهيم منهنجو رب اهو آهي جو جياري ٿو ۽ ماري ٿو

تڪرار ڪيو جو الله کيس بادشاهي ڏني هئي. جڏهن ابراهيم چيو ته منهنجو پالڻهار اُهو آهي جيڪو جياريندو آهي ۽

قَالَ اَنَا اُحْيٖ وَاُمِيْتُ ط قَالَ اِبْرٰهٖمُ فَاِنَّ اللّٰهَ يَاْتِيْ بِالشَّمْسِ

هن چيو مان به جياريان ٿو ۽ ماريان ٿو، چيو ابراهيم ته الله آڻي ٿو سج

ماريندو آهي. (ڪافر) چيو ته آءٌ (به) جياريان ٿو ۽ ماريان ٿو. ابراهيم چيو ته، الله سج کي اوڀر کان اڀاريندو آهي

مِنَ الْمَشْرِقِ فَاْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِيْ كَفَرَ ط

اوڀر کان پوءِ آڻ تون ان کي اولهه کان پوءِ وائڙو ٿيو ڪافر.

تنهن ڪري (تون) اُن کي اولهه کان اڀار! پوءِ ڪافر هڪو ٻڪو (وائڙو) ٿي ويو. ۽ الله ظالم

وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٥٨﴾ ج اَوْ كَالَّذِيْ مَرَّ عَلٰى قَرْيَةٍ

۽ الله راهه نه ٿو ڏيکاري ظالمن جي قوم کي. يا نه ڏٺو تو انهيءَ ڏانهن جو لنگهيو هڪ ڳوٺ تان

ٽوليءَ کي سڌو رستو نه ڏيکاريندو آهي. يا انهيءَ طرح اُنهي (پيغمبر) کي (ڏٺئي ڇا؟) جو هڪ ڳوٺ وٽان هن حالت ۾

وَّهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا ج قَالَ اَنّٰى يُحْيٖ هٰذِهِ اللّٰهُ

۽ اهو ڊٺو پيو هو پنهنجن ڇتين تي، چيائين ڪيئن جياريندو هن کي الله

لنگهيو جو اُهو پنهنجين ڇتين سوڌو ڊٺل هو. (ڏسي ڪري) چيائين ته هن کي الله ڪهڙي طرح سندس ڦِٽڻ کان

بَعْدَ مَوْتِهَا ج فَاَمَاتَهُ اللّٰهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهٗ ط قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ط

ان جي فنا ٿيڻ بعد، پوءِ ماري ڇڏيو ان کي الله سؤ ورهيه پوءِ اٿاريائينس، ۽ فرمايائين ڪيترو رهيو آهين.

پوءِ وَسائيندو؟ پوءِ الله کيس سئو ورهه ماريو وري کيس (جياري) اٿاريائين. الله چيو ڪيترو رهئين؟

قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ط قَالَ بَلْ لَّبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ

چيائين رهيس ڏينهن يا ڪجهه حصو ڏينهن جو، فرمايائين نڪو، تون رهيو آهين هڪ سؤ ورهيه

چيائين ته هڪ ڏينهن يا ڪجهه پهر رهيو آهيان. (الله) چيو ته. بلڪ سئو ورهه دير ڪئي اٿيئي پوءِ پنهنجي

فَانْظُرْ اِلٰى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ج وَانْظُرْ اِلٰى حِمَارِكَ

پوءِ نهار پنهنجي کاڌي ۽ پيتي ڏانهن جو نه خراب ٿيو آهي ۽ ڏس پنهنجي گڏهه ڏانهن.

طعام ۽ پنهنجي پاڻيءَ ڏانهن نهار! جو اهو نه سنواريو آهي. پنهنجي (مئل) گڏه ڏانهن نهار (ته جياري توکي ڏيکاريون)

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلِنَجْعَلَكَ اٰيَةً لِّلنَّاسِ وَانْظُرْ اِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا

۽ ڪرڻ گهرون ٿا توکي نشاني ماڻهن لاءِ ۽ نظر ڪر هڏين ڏانهن ڪيئن ٿا ڪٺي جوڙيون انهنکي

۽ (اهو هن لاءِ ڪيوسين) تہ توکي ماڻهن لاءِ نشاني ڪريون ۽ (هاڻي گڏه جي) هڏن ڏانهن ڏس تہ ڪين ڪيئن چوريون ٿا،

ثُمَّ نَكْسُوْهَا لَحْمًا ؕ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهٗ ۙ قَالَ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

پوءِ ڍڪيون ٿا انهن تي گوشت، پوءِ جڏهن اهو ظاهر ٿيو ان لاءِ چيائين آءٌ يقين ڪريان ٿو بيشڪ الله هر شيءِ تي

وري انهن (هڏن) کي گوشت پهرايون ٿا. پوءِ جنهن مهل ان تي (اهو حال) پڌرو ٿيو (تڏهن) چيائين تہ، ڄاڻان ٿو تہ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي

قَدِيْرٌ ﴿٢٥٩﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اَرِنِيْ كَيْفَ تُحْيِ الْمَوْتٰى ؕ

سگهہ رکندڙ آهي. ۽ جڏهن چيو ابراهيم اي منهنجا رب! مونکي ڏيکار تہ ڪيئن جيئرو تو ڪرين مُئلن کي؟

وس وارو آهي. ۽ (ياد ڪر!) جڏهن ابراهيم چيو تہ اي منهنجا پالڻهار! مون کي ڏيکار تہ ڪهڙي طرح مُئلن کي جياريندو آهين.

قَالَ اَوَلَمْ تُؤْمِنْ ؕ قَالَ بَلٰى وَلٰكِنْ لِّيَطْمَىِٕنَّ قَلْبِيْ ؕ قَالَ فَخُذْ

فرمايائين تون ويساهہ نہ تو ڪرين؟ چيائين هائو، پر جئن قرار وٺي دل منهنجي، فرمايائين وٺ

(الله) چيو تہ، نہ تو مڃين ڇا؟ (ابراهيم) چيو تہ، هائو (مڃيان ٿو) پر هن لاءِ تہ منهنجيءَ دل کي تسلي ٿئي.

اَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ اِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلٰى كُلِّ جَبَلٍ

چار عدد پکي پوءِ هيراءِ انهن کي پاڻ ڏانهن وري ڪر هر هڪ جبل تي

(الله) چيو تہ چار پکي وٺ پوءِ ڪين پاڻ وٽ ٽڪرا ٽڪرا ڪر پوءِ منجهائن ڪو ڀاڱو هر هڪ جبل تي رک،

مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَاْتِيْنَكَ سَعْيًا ؕ وَاعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ

انهن مان هڪڙو حصو پوءِ سڏ ڪر انهن کي تہ ايندا تو ڏانهن ڊوڙندي، ۽ ڄاڻ تہ بيشڪ الله زبردست آهي

وري ڪين سڏ تہ تو ڏانهن ڊوڙندا ايندا. ۽ ڄاڻ تہ الله غالب حڪمت وارو آهي. جيڪي (ماڻهو)

حَكِيْمٌ ﴿٢٦٠﴾ ع مَثَلُ الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

حڪيم آهي. مثال انهن جو جيڪي خرچ ڪن ٿا پنهنجا مال الله جي راهہ ۾

پنهنجا مال الله جي واٽ ۾ خرچيندا آهن تن جو مثال انهيءَ داڻي جي مثال وانگر آهي

كَمَثَلِ حَبَّةٍ اَنْۢبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِيْ كُلِّ سُنْۢبُلَةٍ مِّائَةُ حَبَّةٍ ؕ

مثال ان داڻي جي آهي جو ڄمائي ست سنگ هر هڪ سنگ ۾ هجن سؤ داڻا،

جو ست سنگ ڄمائي هر هڪ سنگ ۾ سؤ داڻو هجي. ۽ الله جنهن کي گهرندو آهي

وَاللّٰهُ يُضٰعِفُ لِمَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٦١﴾ اَلَّذِيْنَ

۽ الله ٻيڻو ڪري ٿو جنهن لاءِ گهري، ۽ الله وڏائيندڙ آهي ڄاڻندڙ آهي. جيڪي ماڻهو

(تنهن کي) ٻيڻو ڏيندو آهي ۽ الله (مهربانيءَ ۾) ڪشادگيءَ وارو، ڄاڻندڙ آهي. جيڪي (ماڻهو)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُوْنَ مَآ اَنْفَقُوْا

خرچ ڪن ٿا | مال پنهنجا | الله جي راهه ۾ | وري | نه ٿا | ڪن | ڏيڻ پنيان

پنهنجو مال الله جي واٽ ۾ خرچيندا آهن وري پنهنجي ڏيڻ پنيان نڪي ٿورو رکندا آهن

مَنًّا وَّلَآ اَذًى ۙ لَّهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

ڪو ٿورو ۽ نڪي ايذاءُ | انهن لاءِ | اجورو آهي | سندن پالڻهار وٽ، | ۽ ناهي | ڊپ | انهن تي

۽ نڪي ايذائيندا آهن. تن لاءِ سندن پالڻهار وٽ سندن ثواب آهي ۽ نڪي ڪين ڪو ڀئو آهي

وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٢٦٢﴾ قَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ وَّمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ

۽ نڪي اهي | ڳڻتي ڪندا. | جواب | نرم ڏيڻ | ۽ معاف ڪرڻ بهتر آهي | اهڙيءَ خيرات کان

۽ نڪي اهي غمگين ٿيندا. مٺو ڳالهائڻ ۽ معاف ڪرڻ اُنهيءَ خيرات کان ڀلو آهي

يَّتْبَعُهَآ اَذًى ۭ وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَلِيْمٌ ﴿٢٦٣﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

جنهن جي پنيان هجي | ڏکوئڻ، | ۽ | الله | شاهوڪار آهي | سهنڊڙ آهي. | اي | ايمان وارؤ!

جنهن جي پنيان ايذاءُ هجي ۽ الله بي پرواهه بردبار آهي. اي مومنؤ! پنهنجين

لَا تُبْطِلُوْا صَدَقٰتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْاَذٰى ۙ كَالَّذِيْ يُنْفِقُ

نه | وڃايو | خيراتن پنهنجن کي | ٿوري ٽاڪڻ | ۽ ايذاءُ ڏيڻ سان | انهيءَ وانگر جيڪو | خرچ ڪري ٿو

خيراتين کي احسان رکڻ ۽ ايذائڻ سان اُنهيءَ ماڻهو وانگر نه وڃايو جيڪو پنهنجو مال

مَالَهٗ رِئَآءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ فَمَثَلُهٗ

پنهنجو مال | ڏيکاءُ | ماڻهن لاءِ | ۽ نه ٿو ويساهه ڪري | الله تي | ۽ ڏينهن پوئين تي، | پوءِ ان جو مثال آهي

ماڻهن کي ڏيکاري لاءِ خرچي ۽ الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي نه مڃي. پوءِ سندس مثال (اُنهيءَ) لسي

كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَاَصَابَهٗ وَابِلٌ فَتَرَكَهٗ صَلْدًا ۭ

جهڙو | لسو پٿر | جنهن تي | مٽي هجي | پوءِ وسيو ان تي | وڏڦڙو | پوءِ ڪري ڇڏيائين ان کي | سخت صاف.

پٿر وانگر آهي جنهن تي ٿوري مٽي (پيل) هجي ۽ مٿس وڏ ڦڙو مينهن وسي پوءِ چٽي ڇڏيس.

لَا يَقْدِرُوْنَ عَلٰي شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوْا ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي

اهي نه ٿا هٿ ڪري سگهن | ڪا شيءِ | ان مان جو | ڪمايائون | ۽ | الله | نه | ٿو راهه وٺائي

(تہ رياءَ وارن) جيڪي ڪمايو تنهن مان ڪنهن ذري تي (اُهي) وس وارا نه ٿيندا. ۽ الله ڪافر ٽوليءَ کي

الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٦٤﴾ وَمَثَلُ الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمُ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ

ڪافرن کي. | ۽ مثال | انهن جو جيڪي | خرچ ڪن ٿا | مال پنهنجا | گهرندي | خوشنودي

سڌو رستو نه ڏيکاريندو آهي. ۽ جيڪي پنهنجن مالن کي الله جي رضامندي حاصل ڪرڻ ۽ پنهنجن دلين ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهِ وَتَثْبِيْتًا مِّنْ اَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍۭ بِرَبْوَةٍ اَصَابَهَا وَابِلٌ

الله جي ۽ يقين ظاهر ڪرڻ لاءِ پنهنجي طرفان ان باغ جهڙو آهي جو دڙي تي هجي وسي جنهن تي وڏ ڦڙو

پڪي يقين پيدا ڪرڻ لاءِ خرچيندا آهن تن جو مثال هڪ باغ وانگر آهي جو دڙي تي هجي اُن تي وڏ ڦڙو مينهن وسي

فَاٰتَتْ اُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ ۚ فَاِنْ لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا

پوءِ آڻي پنهنجا ميوا ٻيڻا ڪري، پوءِ جي نه پيو ان تي وڏ ڦڙو ته پوءِ سنهي بوند، ۽ الله توهان جي

۽ پنهنجو ڦر ٻيڻو ڪري پر جيڪڏهن متس وڏ ڦڙو مينهن نه وسي ته ماڪ بس هجيس ۽

تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٢٦٥﴾ اَيَوَدُّ اَحَدُكُمْ اَنْ تَكُوْنَ لَهٗ جَنَّةٌ

ڪمن کي ڏسندڙ آهي. ڇا چاهي ٿو توهان مان ڪوئي ته هجي ان کي باغ

جيڪي اوهين ڪندا آهيو سو الله ڏسندڙ آهي. اوهان مان ڪو هڪ، (دل سان) گهرندو آهي ڇا؟ ته ان کي کجين

مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّاَعْنَابٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ لَهٗ فِيْهَا

کجين ۽ انگورن جو وهن پيون ان جي هيٺان واهيون انهيءَ لاءِ تنهن ۾ آهن

۽ انگورن جو هڪ باغ هجي جنهن جي هيٺان واهيون وهنديون هجن، اُن لاءِ منجهس سڀ ڪنهن (جنس جا)

مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ۙ وَاَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهٗ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَآءُ ۖ فَاَصَابَهَآ

هر قسم جا ميوا ۽ پهتي ان کي ڪراڙپ ۽ ان کي ٻار آهن ڪمزور، پوءِ اچي پوي ان باغ تي

ميوا هجن ۽ کيس ٻوڙهائپ اچي وڃي ۽ ان کي ڪمزور اولاد هجي پوءِ ان (باغ) کي (اهڙو) واچوڙو لڳي جنهن ۾

اِعْصَارٌ فِيْهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ

واچوڙو جنهن ۾ هجي باهه پوءِ اهو سڙي وڃي، اهڙي طرح بيان ڪري ٿو الله اوهان لاءِ آيتون

باهه هجي تنهن ڪري (سندس باغ) سڙي وڃي! اهڙيءَ طرح الله اوهان لاءِ (چٽيون) نشانيون بيان

لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢٦٦﴾ ع يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْفِقُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ

ته من توهان سوچ ڪريو. اي ايمان وارؤ! خرچ ڪريو ڪجهه پاڪ شيون

ڪندو آهي ته مَن اوهين سوچيو. اي مومنؤ! جيڪي ڪمايو تنهن مان (۽ پڻ) جيڪي اوهان لاءِ زمين مان

مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ اَخْرَجْنَا لَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ ۪ وَلَا تَيَمَّمُوا

پنهنجي ڪمائي مان ۽ ڪجهه ان مان جيڪي ڪڍيو سون توهان لاءِ زمين مان ۽ نه نيت ڪريو

پيدا ڪيوسون تنهن مان ڪي سٺيون شيون (خدا ڪارڻ) خرچ ڪريو ۽ اُن مان خراب شيءِ خرچ ڪرڻ

الْخَبِيْثَ مِنْهُ تُنْفِقُوْنَ وَلَسْتُمْ بِاٰخِذِيْهِ اِلَّآ اَنْ تُغْمِضُوْا

گندي شيءِ جي جو ان مان خرچ ڪريو هوڏانهن پاڻ ناهيو وٺندڙ ان کي سواءِ اکين ٻوٽڻ جي

جي نيت هن هوندي نه ڪريو جو (پاڻ) ان ۾ پنهنجين اکين ٻوٽڻ کان سواءِ ڪيس وٺڻ وارا نه آهيو.

ع ٢٦

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِيْهِ ؕ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيْدٌ ﴿٢٦٧﴾ اَلشَّيْطٰنُ يَعِدُكُمُ

ان ۾، ۽ يقين ڪريو تہ الله بي پرواهہ ساراهيل آهي. شيطان ڏيڇاري ٿو توهان کي

۽ ڄاڻو تہ الله بي پرواهہ ساراهيل آهي. (اي مسلمانو!) شيطان اوهان کي سڃائيءَ جو ڀئو ڏيندو آهي

الْفَقْرَ وَيَاْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَآءِ ۚ وَاللّٰهُ يَعِدُكُمْ مَّغْفِرَةً مِّنْهُ

سڃائي کان ۽ حڪم ڪري ٿو توهان کي گناهہ جو، ۽ الله وعدو ڏئي ٿو توهان کي پنهنجي بخشش

۽ اوهان کي بي حيائيءَ (جي ڪمن) جو حڪم ڪندو آهي ۽ الله اوهان کي پنهنجي پاران بخشش ۽ ڀلائي جو

وَفَضْلًا ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٦٨﴾ ۖۙ يُّؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَّشَآءُ ۚ

۽ مهربانيءَ جو، ۽ الله ڪشادگي ڪندڙ ڄاڻندڙ آهي. ڏئي ٿو دانائي جنهن کي گهُري،

وعدو ڏيندو آهي. ۽ الله (مهربانيءَ ۾) ڪشادگيءَ وارو ڄاڻندڙ آهي. جنهن کي گهرندو آهي، تنهن کي دانائي

وَمَنْ يُّؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ اُوْتِيَ خَيْرًا كَثِيْرًا ؕ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّآ

۽ جنهن کي ڏني وئي دانائي تہ بيشڪ مليائنس ڀلائي گهڻي، ۽ نہ ٿا سمجهن ان کي مگر

ڏيندو آهي ۽ جنهن کي دانائي ڏني وئي تنهن کي بيشڪ گهڻي چڱائي ڏني وئي. ۽ عقل وارن کان سواءِ

اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾ وَمَآ اَنْفَقْتُمْ مِّنْ نَّفَقَةٍ اَوْ نَذَرْتُمْ مِّنْ

مغز وارا. ۽ جيڪا ڏيو ٿا ڪائي خيرات يا باسيو ٿا ڪا

ٻيو ڪو نصيحت نہ پرائيندو آهي. ۽ (اي مسلمانو!) جيڪي اوهان خيرات ڪريو يا باس باسيو ٿا تنهن کي

نَّذْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُهٗ ؕ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ اِنْ

باس تہ بيشڪ الله ڄاڻي ٿو ان کي، ۽ ناهي ڏوهارين جو ڪوئي مددگار. جيڪڏهن

الله ڄاڻندو آهي ۽ ظالمن جو ڪو مددگار نہ آهي. جيڪڏهن خيراتون ظاهر ڪري ڏيندو

تُبْدُوا الصَّدَقٰتِ فَنِعِمَّا هِيَ ۚ وَاِنْ تُخْفُوْهَا وَتُؤْتُوْهَا الْفُقَرَآءَ

ظاهر ڪريو ٿا خيراتون تہ اها واهہ ڀلائي آهي ۽ جيڪڏهن ان کي لڪائي ۽ ڏيو ٿا محتاجن کي

تہ اهي (کهڙيون نہ) چڱيون آهن! ۽ جيڪڏهن انهن کي لڪائيندو ۽ اهي محتاجن کي ڏيندو تہ اهو اوهان لاءِ

فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ؕ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِّنْ سَيِّاٰتِكُمْ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ

تہ اهو بهتر آهي توهان لاءِ ۽ لاهيندو توهان کان ڪي گناهہ توهان جا ۽ الله توهان جي عملن جي

(ويتر) ڀلو آهي. ۽ الله اوهان جا ڪي گناهہ اوهان کان ميٽيندو. ۽ جيڪي اوهين ڪندا آهيو تنهن جي الله خبر رکندڙ آهي.

خَبِيْرٌ ﴿٢٧١﴾ لَيْسَ عَلَيْكَ هُدٰىهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ؕ

خبر رکندڙ آهي. نہ آهي توتي رستو وٺائڻ انهن کي پر الله راهہ تي آڻي ٿو جنهن کي گهري،

(اي پيغمبر!) توتي انهن (ڪافرن) کي هدايت (يعني دل ۾ اثر پيدا) ڪرڻ لازم نہ آهي پر الله جنهن کي گهرندو آهي تنهن کي هدايت ڪندو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ خَيْرٍ فَلِاَنْفُسِكُمْ ط وَمَا تُنْفِقُوْنَ اِلَّا ابْتِغَآءَ وَجْهِ اللّٰهِ ط

۽ جيڪي ڏيو ٿا ڪا خيرات پوءِ پنهنجي لاءِ اٿوَ. ۽ نہ ٿا خرچ ڪريو مگر الله جي رضا گهرڻ لاءِ.

۽ جيڪي ڪجهہ مال خرچيندا آهيو سو اوهان (جي ڀلي) لاءِ آهي ۽ الله جي رضامندي طلبڻ ڪان سواءِ (اوهين)

وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ خَيْرٍ يُّوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُوْنَ ﴿٢٧٢﴾

۽ جيڪي ڏيو ٿا ڪا خيرات پوري ڏني ويندي توهان کي ۽ توهان کي نہ نقصان ڏنو ويندو.

خرچ نہ ڪريو. ۽ جيڪي ڪجهہ مال خرچيو (اُن جو ثواب) اوهان کي پورو ڏبو ۽ اوهان تي ظلم نہ ڪبو.

لِلْفُقَرَآءِ الَّذِيْنَ اُحْصِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

آهي غريبن لاءِ جيڪي بند ٿيل آهن الله جي راهہ ۾ نہ ٿا هلي سگهن

اهڙن فقيرن کي (خيرات ڏيڻ لازم آهي) جيڪي الله جي واٽ ۾ روڪيل آهن. (واپار لاءِ) مُلڪ ۾

ضَرْبًا فِي الْاَرْضِ ز يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ اَغْنِيَآءَ مِنَ التَّعَفُّفِ ج

سفر لاءِ ملڪ ۾ ڀانئي ٿو انهن کي بي خبر آسودو سوال کان پرهيز سبب.

سفر ڪري نہ سگهندا آهن ناواقف (سندن) بي طمعيءَ سببان ڪين مالدار ڀائيندا آهن.

تَعْرِفُهُمْ بِسِيْمٰهُمْ ج لَا يَسْئَلُوْنَ النَّاسَ اِلْحَافًا ط وَمَا تُنْفِقُوْا

تون سڃاڻندين انهن کي سندن نموني مان نہ ٿا سوال ڪن ماڻهن کان چنبڙي ڪري، ۽ جيڪي ڏيو ٿا

سندين پيشانين مان ڪين سڃاڻندو آهين. چُنبڙي ماڻهن کان نہ پنندا آهن. ۽ جيڪي ڪجهہ

مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ﴿٢٧٣﴾ ع اَلَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ

ڪا خيرات پوءِ بيشڪ الله انکي ڄاڻندڙ آهي. جيڪي خرچ ٿا ڪن پنهنجا مال

مال خرچيندا آهيو سو الله ڄاڻندڙ آهي. جيڪي پنهنجا مال رات جو ۽ ڏينهن جو

بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ج

رات جو ۽ ڏينهن جو لڪائي ۽ پڌرو ڪري پوءِ انهن لاءِ اجورو آهي سندن پالڻهار وٽ.

ڳجهو ۽ پڌرو خرچيندا آهن تن لاءِ سندن پالڻهار وٽ سندن اجر آهي،

وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٢٧٤﴾ اَلَّذِيْنَ يَاْكُلُوْنَ الرِّبٰوا

۽ نہ آهي ڪو ڊپ تن تي ۽ نڪي اهي ڏکارا ٿيندا. جيڪي کائن ٿا وياج

۽ نڪي ڪين ڪو ڀئو آهي ۽ نڪي اُهي غمگين ٿيندا. جيڪي وياج کائيندا آهن سي (قبرن مان)

لَا يَقُوْمُوْنَ اِلَّا كَمَا يَقُوْمُ الَّذِيْ يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطٰنُ

نہ اٿندا آهن مگر جيئن اٿي ٿو اهو جنهن کي موهُو ڪندو آهي شيطان

رڳو اُنهيءَ (ماڻهو) جي اٿڻ وانگر اٿندا جنهن کي جِنَ اثر سببان چريو ڪيو هجي. اهو هن ڪري آهي

الربع ٥

وقف منزل

مِنَ الْمَسِّ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْٓا اِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبٰوا ۘ وَاَحَلَّ

اثر کان، اهو هن کري جو چياٸون تہ واپار آهي جهڙو وياج، هوڏانهن حلال ڪيو

جو اهي (وياج خور) چون ٿا تہ واپار وياج جهڙوئي آهي۔ حالانڪ الله واپار کي حلال ڪيو آهي

اللّٰهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰوا ؕ فَمَنْ جَآءَهٗ مَوْعِظَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ

الله واپار کي ۽ حرام ڪياٸين وياج کي، پوءِ جنهن وٽ آٸي نصيحت سندس پالیندڙ کان

۽ وياج کي حرام ڪيو آهي، پوءِ جنهن کي پنهنجي پالڻهار وٽان نصيحت آٸي ۽ (وياج) ڇڏياٸين تنهن لاءِ

فَانْتَهٰى فَلَهٗ مَا سَلَفَ ؕ وَاَمْرُهٗٓ اِلَى اللّٰهِ ؕ وَمَنْ عَادَ فَاُولٰٓئِكَ

پوءِ بس ڪري ويو پوءِ ان لاءِ آهي جو گذريو، ۽ ان جو ڪم آهي الله جي حوالي، ۽ جيڪي ڦريا تہ آهي

جيڪي اڳي ڪياٸين سو (هينئر معاف) آهي۔ ۽ (آخرت ۾) سندن مامرو الله ڏانهن (سونپيل) آهي ۽ جن وري

اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرْبِى

دوزخي آهن، اهي ان ۾ هميشہ رهندا. ناس ڪري ٿو الله وياج کي ۽ وڌاٸي ٿو

(وياج کاڌو) سي دوزخي آهن، اهي منجهس سداٸين رهڻ وارا آهن. الله وياج (جو ڪٽيو) ناس ڪري ڇڏيندو آهي

الصَّدَقٰتِ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ اَثِيْمٍ ﴿٢٧٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

خيراتن کي، ۽ الله نہ ٿو پسند ڪري هر بي شڪر ڏوهاريءَ کي. يقينن جن ايمان آندو

۽ خيراتن کي وڌاٸيندو آهي، ۽ الله ڪنهن بہ بي شڪر گنهگار کي دوست نہ رکندو آهي. جن ايمان آندو

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ لَهُمْ

۽ ڪم ڪيا چڱا ۽ پڙهياٸون نماز ۽ ڏناٸون زڪوات انهن لاءِ

۽ چڱا ڪم ڪيا ۽ نماز پڙهياٸون ۽ زڪوات ڏناٸون تن لاءِ سندن

اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٢٧٧﴾

اجورو آهي سندن پالیندڙ وٽ، ۽ ناهي ڊپ تن کي ۽ نہ کي اُهي ڏکارا ٿيندا.

پالڻهار وٽ سندن اجر آهي۔ ۽ نکي کين ڪو ڊپ آهي ۽ نکي اهي غمگين ٿيندا.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوْا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبٰوٓا اِنْ

اي ايمان وارو لحاظ ڪريو الله جو ۽ ڦٽو ڪريو جيڪي رهجي ويو ڪجهہ وياج جيڪڏهن

اي ايمان وارو! الله کان ڊڄو ۽ جيڪڏهن اوهين (الله ۽ رسول کي) مڃيندڙ آهيو تہ

كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٢٧٨﴾ فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا فَاْذَنُوْا بِحَرْبٍ مِّنَ اللّٰهِ

آهيو ايمان وارا. پوءِ جيڪڏهن اٸين نہ ڪيوَ تہ خبردار ٿيو جنگ کان جا آهي الله

جيڪي وياج مان رهيل آهي سو ڇڏيو! پوءِ جيڪڏهن (اٸين) نہ ڪندؤ تہ الله ۽ سندس رسول جي پاران اوهان

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَرَسُوْلِهٖ ۚ وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوْسُ اَمْوَالِكُمْ ۚ لَا تَظْلِمُوْنَ

۽ ان جي رسول سان، ۽ جيڪڏهن توبه ڪيو تہ پوءِ توهان لاءِ آهي موڙي توهانجي مالن جي، نہ ظلم ڪندؤ توهان

ڪي جنگ جو اعلان هجي. ۽ جيڪڏهن توبه ڪيوَ تہ اوهان لاءِ اوهان جي مالن جي موڙي آهي. نڪي وڌيڪ وٺو

وَلَا تُظْلَمُوْنَ ﴿٢٧٩﴾ وَاِنْ كَانَ ذُوْ عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ اِلٰى مَيْسَرَةٍ ؕ

۽ نہ ظلم ٿيندو توهان تي. ۽ جيڪڏهن اهو آهي سڄو تہ ڍر ڏيڻي آهي آسودگيءَ تائين،

۽ نڪي اوهان کي گهٽ ڏبو. ۽ جيڪڏهن (قرضي) سڃو هجي تہ سگهہ تائين مهلت ڏيڻ لازم آهي. ۽ جيڪڏهن

وَاَنْ تَصَدَّقُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٨٠﴾ وَاتَّقُوْا يَوْمًا

۽ بخشڻ توهان جو ڀلو آهي توهان لاءِ جيڪڏهن سمجھ رکو ٿا. ۽ ڊڄو ان ڏينهن کان

اوهين ڄاڻندا آهيو تہ. اوهان جو (قرض) بخشڻ اوهان لاءِ بهتر آهي. ۽ انهيءَ ڏينهن کان ڊڄو جنهن ۾

تُرْجَعُوْنَ فِيْهِ اِلَى اللّٰهِ ۗ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ

جو موٽايا ويندؤ ان ۾ الله ڏانهن، پوءِ پورو ڏنو ويندو هرهڪ کي جيڪي ڪمايائين

الله ڏانهن موٽايا ويندؤ، پوءِ سڀ ڪنهن ماڻهو کي، جيڪي ڪمايائين تنهن جو پورو بدلو ڏبو ۽

وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٢٨١﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ

۽ اهي نہ نقصان ڏنا ويندا. اي ايمان وارو! جيڪڏهن ڏيو وٺو پاڻ ۾ قرض

انهن تي ظلم نہ ڪبو. اي مومنو! جڏهن ڪنهن مقرر مدت تائين قرض جو معاملو ڪريو،

اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوْهُ ؕ وَلْيَكْتُبْ بَّيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ ۪

مدت مقرر تائين تہ لکو انهيءَ کي، ۽ لکي توهان جي وچ ۾ ڪوئي لکندڙ انصاف سان

تڏهن ان کي لکو! ۽ اوهان جي وچ ۾ لکندڙ کي انصاف سان لکڻ گهرجي ۽ جيئن ڪيس الله سيکاريو آهي،

وَلَا يَاْبَ كَاتِبٌ اَنْ يَّكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللّٰهُ فَلْيَكْتُبْ ۚ وَلْيُمْلِلِ

۽ نہ انڪار ڪري ڪو بہ لکندڙ لکڻ کان جيئن سيکاريو ان کي الله تيئن لکڻ گهرجيس، ۽ لکرائي

تيئن لکندڙ لکڻ کان انڪار نہ ڪري پوءِ لکڻ گهرجيس، ۽ جنهن تي قرض آهي سو (مطلب)

الَّذِيْ عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهٗ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْــًٔا ؕ

اهو جنهن تي آهي قرض ۽ ڊڄڻ گهرجيس الله پنهنجي رب کان ۽ نہ گهٽائي ان مان ڪجهہ بہ،

بيان ڪري ۽ پنهنجي پالڻهار الله کان ڊڄڻ گهرجيس ۽ منجهانئس ڪجهہ نہ گهٽائي.

فَاِنْ كَانَ الَّذِيْ عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيْهًا اَوْ ضَعِيْفًا اَوْ لَا يَسْتَطِيْعُ

پوءِ جيڪڏهن هجي اهو جنهن تي آهي قرض اڻ سمجهہ يا ڪمزور يا نہ ٿو سگهي

پوءِ جنهن تي قرض آهي سو جيڪڏهن اڻ سمجهہ يا هيڻو هجي يا بيان ڪري نہ سگهي تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَنْ يُّمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهٗ بِالْعَدْلِ ؕ وَاسْتَشْهِدُوْا

لکرائڻ | اهو پاڻ | پوءِ پل لکرائي | انجو سنڀاليندڙ | انصاف سان، | ۽ | ڪري ڇڏيو گواهه

سندس سنڀاليندڙ کي انصاف سان بيان ڪرڻ گهرجي۔ ۽ پنهنجن (مسلمان) مردن مان

شَهِيْدَيْنِ مِنْ رِّجَالِكُمْ ۚ فَاِنْ لَّمْ يَكُوْنَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ

ٻن شاهدن کي | پنهنجي | مردن مان | پوءِ جيڪڏهن | نه هجن | ٻه مرد | ته پوءِ هڪ مرد

ٻه گواهه شاهد ڪريو، پوءِ جيڪڏهن ٻه مرد نه هجن ته هڪ مرد ۽ ٻه زائفون. (انهن) شاهدن مان

وَّامْرَاَتٰنِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَآءِ اَنْ تَضِلَّ اِحْدٰىهُمَا

۽ ٻه مايون | جن کي | پسند رکو ٿا | شاهدن مان | مٿان | ڀلجي | ٻنهي مان ڪائي

جيڪي اوهان کي وڻن (شاهد ڪريو، هن لاءِ) ته جي انهن (ٻنهي) مان هڪڙي وساريندي

فَتُذَكِّرَ اِحْدٰىهُمَا الْاُخْرٰى ؕ وَلَا يَاْبَ الشُّهَدَآءُ اِذَا مَا دُعُوْا ؕ

ته پوءِ ياد ڏياري | هڪڙي | ٻيءَ کي، | ۽ نه انڪار ڪن | شاهد | جڏهن ٻه سڏيا وڃن،

ته انهن مان ٻي کيس ياد ڏياريندي۔ ۽ جڏهن شاهد (شاهديءَ لاءِ) سڏيا وڃن ته انڪار نه ڪن۔

وَلَا تَسْـَٔمُوْٓا اَنْ تَكْتُبُوْهُ صَغِيْرًا اَوْ كَبِيْرًا اِلٰٓى اَجَلِهٖ ؕ ذٰلِكُمْ

۽ نه سستي ڪريو | انجي لکڻ کان | ٿورو هجي | يا | گهڻو | ان جي وعدي تائين، | اهو اوهان

۽ ان جي مدت تائين ٿوري يا گهڻي (قرض) جي لکي ڏيڻ کان نه ٿڪجو۔ اهو (لکڻ) الله وٽ انصاف کي

اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ وَاَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَاَدْنٰٓى اَلَّا تَرْتَابُوْٓا اِلَّآ

وڌيڪ انصاف | الله وٽ | ۽ وڌيڪ سڌو | شاهديءَ لاءِ | ۽ تمام سولو آهي | جئن شڪ نه ڪريو | پر

تمام ويجهو ۽ شاهديءَ لاءِ بلڪل سڌو آهي ۽ اوهان جي شڪ ۾ نه پوڻ کي (به) ڏاڍو ويجهو آهي، پر

اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيْرُوْنَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ

جي | هجي | واپار | روبرو | جنهن کي ڏيو وٺو ٿا | پاڻ ۾ | پوءِ نه آهي | توهان تي

جيڪڏهن اوهان جو واپار روبرو هجي جو اوهين هٿون هٿ پاڻ ۾ پيا ڪريو ته ان جي نه لکڻ ۾

جُنَاحٌ اَلَّا تَكْتُبُوْهَا ؕ وَاَشْهِدُوْٓا اِذَا تَبَايَعْتُمْ ۪ وَلَا يُضَآرَّ

ڪو ڏوهه | جو نه | لکو ان کي، | ۽ شاهد ڪريو | جڏهن سودو ڪريو ٿا پاڻ ۾ | ۽ نه نقصان پهچايو وڃي

اوهان تي ڪو گناهه نه آهي۔ ۽ جڏهن ڏيو وٺو ته شاهد ڪريو ۽ لکندڙ ۽ شاهد کي نه ڏکوئجي۔

كَاتِبٌ وَّلَا شَهِيْدٌ ۬ ؕ وَاِنْ تَفْعَلُوْا فَاِنَّهٗ فُسُوْقٌۢ بِكُمْ ؕ وَاتَّقُوا

لکندڙ کي | ۽ نه | شاهد کي، | ۽ جيڪڏهن اٿين ڪندؤ | ته پوءِ اهو | گناهه آهي | توهان تي | ۽ | ڊڄو

۽ جيڪڏهن (اهڙو ڪم) ڪندو ته اهو اوهان کي گناهه آهي۔ ۽ الله کان ڊڄو۔ ۽ الله اوهان کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهَ ؕ وَيُعَلِّمُكُمُ اللّٰهُ ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٢٨٢﴾ وَاِنْ كُنْتُمْ

الله کان ۽ سيکاري ٿو توهان کي الله ۽ الله هر شيء کي ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن هجو توهان

سيکاري ٿو. ۽ الله سڀ ڪنهن شيء کي ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن اوهين مسافريء ۾ هجو

عَلٰى سَفَرٍ وَّلَمْ تَجِدُوْا كَاتِبًا فَرِهٰنٌ مَّقْبُوْضَةٌ ؕ فَاِنْ اَمِنَ

سفر تي ۽ نہ لهو ڪنهن لکندڙ کي تہ پوء گروي شيء قبضي هجي، پوء جيڪڏهن ڀروسو ڪري

۽ لکندڙ نہ لهو تہ (ڪا شيء) گروي قبضي ڪرڻ لازم آهي، پوء جيڪڏهن اوهان مان هڪڙا ٻين تي اعتبار رکن

بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِی اؤْتُمِنَ اَمَانَتَهٗ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ

توهان مان ڪو ڪنهن تي تہ پوء ادا ڪري اهو جنهن تي ڀروسو ڪيو ويو پنهنجي امانت کي ۽ ڪيس ڊڄڻ کپي الله

تہ جنهن تي اعتبار رکيو ويو. تنهن کي پنهنجي امانت (يعني قرض) ادا ڪرڻ گهرجي ۽ پنهنجي پالڻهار الله کان

رَبَّهٗ ؕ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ؕ وَمَنْ يَّكْتُمْهَا فَاِنَّهٗۤ اٰثِمٌ قَلْبُهٗ ؕ

پنهنجي رب کان ۽ نہ لڪائجو شاهدي کي ۽ جيڪو لڪائيندو ان کي تہ اهو آهي ڏوهاري دل جو

ڊڄڻ گهرجي ۽ شاهدي نہ لڪايو ۽ جيڪو ان کي لڪائيندو تہ بيشڪ سندس دل ڏوهارڻ آهي.

وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿٢٨٣﴾ ع لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا

۽ الله توهان جي ڪئي کي خوب ڄاڻندڙ آهي. الله جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جو

۽ جيڪي اوهان ڪندا آهيو سو الله ڄاڻندڙ آهي. جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو الله جي ئي (ملڪيت) آهي.

فِی الْاَرْضِ ؕ وَاِنْ تُبْدُوْا مَا فِیْۤ اَنْفُسِكُمْ اَوْ تُخْفُوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ

زمين ۾ آهي، ۽ جيڪڏهن ظاهر ڪندؤ جيڪي دلين ۾ اٿو يا لڪائيندؤ ان کي حساب ڪندو توهان سان انهيء جو

۽ جيڪي اوهان جي دلين ۾ آهي سو جيڪڏهن پڌرو ڪريو توڻي اهو لڪايو (تہ بہ) الله اوهان سان اُن جو حساب ڪندو.

اللّٰهُ ؕ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ

الله، پوء بخشيندو جنهن کي گهري ۽ عذاب ڪندو جنهن کي گهري، ۽ الله

پوء جنهن لاء گهرندو تنهن کي بخشيندو. ۽ جنهن لاء گهرندو تنهن کي عذاب ڪندو. الله سڀ ڪنهن شيء تي

عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢٨٤﴾ اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَّبِّهٖ

هر شيء تي قادر آهي. ايمان آندو رسول انهيء تي جو لاٿو ويو ان تي سندس رب جي طرفان

وسوارو آهي. پيغمبر (محمد ص) ڏانهن جيڪي سندس پالڻهار کان لاٿو ويو سو اُن مڃيو آهي

وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ قف

۽ مومن پڻ، سڀني ايمان آندو الله تي ۽ انجي ملائڪن تي ۽ ان جي ڪتابن تي ۽ انجي رسولن تي،

۽ مؤمنن (بہ)۔ سڀ ڪنهن الله ۽ سندس ملائڪن ۽ سندس ڪتابن ۽ سندس رسولن کي مڃيو آهي. (چون ٿا تہ) سندس

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهٖ قف وَقَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ق

نہ تا فرق ڪريون ڪنهن بہ هڪڙي ۾ سندس رسولن مان، ۽ چيائون پڌوسون ۽ مڃيوسون

پيغمبرن مان ڪنهن هڪ (جي مڃڻ) ۾ فرق نہ ڪندا آهيون. ۽ چيائون تہ ٻڌوسون ۽ (سندس حڪم) مڃيوسون.

غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا

تنهنجي بخشش (گهرجي) اي اسان جا رب ۽ توڏانهن ئي موٽڻو آهي. نہ ٿو تڪليف ڏئي الله ڪنهن نفس کي مگر

اي اسان جا پالڻهار! تنهنجي بخشش گهرون ٿا ۽ توڏانهن موٽڻو آهي. الله ڪنهن کي سندس وس ڌاران تڪليف نہ ڏيندو آهي

وُسْعَهَا ط لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ط رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا

سندس وس آهر، ان لاءِ آهي جيڪي ڪمايائين ۽ انجي مٿان آهي جيڪي ڪيائين، اي اسان جا رب نہ وٺ ڪر اسان کي

جيڪي (چڱو) ڪمايائين سو سندس (فائدي) لاءِ آهي ۽ جيڪي (بچڙو) ڪمايائين سو مٿس آهي. اي اسان جا پالڻهار!

اِنْ نَّسِيْنَآ اَوْ اَخْطَاْنَا ج رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ اِصْرًا كَمَا

جيڪڏهن ڪاويسر ڪريون يا چُڪ ڪريون، اي اسان جا رب نہ رک اسان تي اهڙو بار جهڙو

جيڪڏهن وساريون يا چُڪ ڪريون تہ اسان کي نہ پڪڙ! اي اسان جا پالڻهار! اسان تي اهڙو بار نہ رک جهڙو

حَمَلْتَهٗ عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِنَا ج رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ

رکيو تو انهن تي جيڪي اسان کان اڳ هئا، اي اسان جا رب نہ کڻاءِ اسان کي اهڙو بار جو نہ آهي طاقت

اسان کان اڳين تي رکيو هيئي. ۽، اي اسان جا پالڻهار! جنهن (بار) جي کڻڻ جي اسان کي سگهہ ڪانهي سو اسان تي

لَنَا بِهٖ ج وَاعْفُ عَنَّا وقفة وَاغْفِرْ لَنَا وقفة وَارْحَمْنَا وقفة اَنْتَ مَوْلٰنَا فَانْصُرْنَا

اسان کي ان جي، ۽ معاف ڪر اسان کي ۽ بخش اسان کي. ۽ ٻاجهہ ڪر اسان تي تون اسان جو سائين آهين پوءِ مدد ڪر

نہ رک. ۽ اسان کي معاف ڪر! ۽ اسان کي بخش ۽ اسان تي مهر ڪر! تون اسان جو سائين آهين تنهن ڪري

عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٨٦﴾ ع

اسان جي ڪافر قوم تي.

اسان کي ڪافر ٽوليءَ تي سوڀ ڏي.

سُوْرَةُ اٰلِ عِمْرٰنَ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٢٠٠ رُكُوْعَاتُهَا ٢٠

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الٓمّٓ ﴿١﴾ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ لا الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ﴿٢﴾ ط نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ

الر. الله ناهي ڪوئي عبادت جي لائق انهيءَ کان سواءِ اهو جيئرو سگهارو آهي. لاٿائين توتي ڪتاب

الر. الله (اهو آهي جو) ان کان سواءِ ڪوئي عبادت جو لائق نہ آهي (جو سدائين) جيئرو (جڳ جي) بيهڪ ڏيڻ وارو آهي. توتي (اهو) ڪتاب

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَاَنْزَلَ التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ ﴿٣﴾

حق سان ثابت ڪندڙ اڳين ڪتابن کي ۽ لاٿائين توارت ۽ انجيل.

سچ سان لاٿائين (جو) جيڪي (ڪتاب) کانئس اڳي آهن تن جي تصديق ڪندڙ آهي ۽ توريت ۽ انجيل کي لاٿائين.

مِنْ قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَاَنْزَلَ الْفُرْقَانَ ۬ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ

ان کان اڳ ۾ هدايت ڪندڙ ماڻهن لاءِ ۽ نازل ڪيائين فرقان کي، يقينن جن

اڳي ئي ماڻهن جي هدايت لاءِ ۽ (سچ ۽ ڪوڙ کي) سنڌو وجهندڙ لاٿائين. بيشڪ جن الله جي

كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ

نہ مڃيون آيتون الله جو انهن لاءِ عذاب سخت آهي، ۽ الله زبردست آهي

آيتن جو انڪار ڪيو تن لاءِ سخت عذاب آهي. ۽ الله غالب بدلي وٺڻ وارو آهي.

ذُو انْتِقَامٍ ﴿٤﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْاَرْضِ وَلَا

بدلو وٺندڙ آهي. بيشڪ الله نہ ٿي ڳجهي رهي انهيءَ تي ڪا شيءِ زمين ۾ ۽ نڪي

الله تي ڪائي شيءِ نڪي زمين ۾ ۽ نڪي آسمان ۾ ڳجهي رهندي آهي.

فِي السَّمَآءِ ؕ﴿٥﴾ هُوَ الَّذِيْ يُصَوِّرُكُمْ فِي الْاَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ ؕ

آسمان ۾. اهو ئي آهي جو شڪل ڏئي ٿو توهان کي پيٽن ۾ جيئن چاهي،

اهو (الله) اهو آهي جيڪو (مائن) جي ڳڀڻ ۾ جيئن گهرندو آهي (تيئن) اوهان جي شڪل ناهيندو آهي.

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٦﴾ هُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ

ناهي ڪوئي مالڪ انهيءَ کان سواءِ اهو زبردست داناءُ آهي. اهو ئي آهي جنهن نازل ڪيو توتي قرآن

ان کان سواءِ ڪوئي عبادت جو لائق نہ آهي (اهوئي) غالب حڪمت وارو آهي. اهو (الله) آهي جنهن توتي ڪتاب لاٿو

مِنْهُ اٰيٰتٌ مُّحْكَمٰتٌ هُنَّ اُمُّ الْكِتٰبِ وَاُخَرُ مُتَشٰبِهٰتٌ ؕ

ان جون ڪي آيتون چٽيون آهن اهي ڪتاب جو اصل آهن ۽ ٻيون مونجهاري واريون،

جنهن مان ڪي آيتون محڪم (يعني چٽي معنيٰ واريون) آهن اهي ڪتاب جو اصل آهن ۽ ٻيون متشابہ (يعني گهڻن معنائن واريون)

فَاَمَّا الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُوْنَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ

پوءِ اهي جن جي دلين ۾ ڪوٽ آهي پوءِ ڪڍ لڳن ٿا ان کي جا منجهائي ٿي ان مان

آهن، پوءِ جن جي دلين ۾ ڏنگائي آهي سي منجهائتس جيڪي متشابہ آهن تن جي پٺيان فتني پکيڙڻ

ابْتِغَآءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَآءَ تَاْوِيْلِهٖ ؐ ج وَمَا يَعْلَمُ تَاْوِيْلَهٗٓ

فتني وجهڻ لاءِ ۽ طلب ڪرڻ لاءِ انجي مطلب کي، حالانڪ نہ ٿو ڄاڻي ڪوئي ان جو ارٿ

۽ سندن (مطلبي) مراد گولڻ لاءِ لڳندا آهن، ۽ الله کان سواءِ ان جي مراد ڪوئي نہ ڄاڻندو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِلَّا اللّٰهُ ۘ وَالرّٰسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ اٰمَنَّا بِهٖ ۙ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ

اللهَ کان سواءِ ۽ مضبوط علم وارا چون ٿا مڃيون ٿا اسان ان کي سمورو اسان جي

۽ (جيکي) علم ۾ پختا (آهن سي) چوندا آهن تہ انهن کي مڃيوسون اهي مڙئي اسان جي پالڻهار وٽان آهن.

رَبِّنَا ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُولُوا الْأَلْبَابِ ۝٧ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ

رب طرفان آهي، ۽ نہ ٿا سمجهن مگر عقل وارا. اي رب اسان جا نہ موڙ دليون اسان جون هن کان پوءِ

۽ عقل وارن کان سواءِ (ٻيو) نصيحت نہ وٺندو آهي. اي اسان جا پالڻهار! جڏهن تو اسان کي هدايت ڪئي،

إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَّدُنْكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۝٨

جو هدايت ڪئي تو اسان کي ۽ ڏي اسان کي پنهنجي طرفان رحمت، بيشڪ تون ئي ڏيندڙ آهين.

تنهن کان پوءِ اسان جي دلين کي ڏنگائي نہ ڏي ۽ پاڻ وٽان اسان کي ٻاجھ عطا ڪر! ڇو تہ تون ئي بخشڻهار آهين.

رَبَّنَآ إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ ۚ إِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ

اي رب اسان جا بيشڪ تون ئي گڏ ڪندڙ آهين ماڻهن کي ان ڏينهن ناهي ڪو شڪ جنهن ۾، بيشڪ الله نہ ٿو ڦيرائي

اي اسان جا پالڻهار! تون اُن ڏينهن ۾ ماڻهن کي گڏ ڪندڙ آهين، جنهن ۾ ڪو شڪ نہ آهي. بيشڪ الله

الْمِيعَادَ ۝٩ ع إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَ

وعدو. بيشڪ جن ماڻهن ڪفر ڪيو هرگز نہ فائدو ڏيندو انهن کي سندن مال ۽

(پنهنجي) انجام کي نہ ڦيرائيندو آهي. بيشڪ جن ڪفر ڪيو تن کان ڪڏهن بہ سندن مال

لَآ أَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْئًا ۖ وَأُولٰٓئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ۝١٠ ۙ

نہ سندن اولاد الله وٽ ڪجھ بہ، ۽ اهي ئي آهن ٻارڻ باھ جو.

۽ سندن اولاد الله (جي عذاب) مان ڪجھ نہ ٽاريندو ۽ اِهي دوزخ جو ٻَلُ آهن.

كَدَأْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ كَذَّبُوا بِاٰيٰتِنَا ۚ

جهڙو حال ٿيو فرعون وارن جو ۽ انهن کان اڳين جو، ڪوڙو ڪيائون اسان جي آيتن کي

(انهن جو حال) فرعونين جي ۽ انهن جي حال جهڙو آهي جي کانئن اڳ هئا (انهن) اسان جي آيتن کي

فَأَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ وَاللّٰهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝١١ قُلْ

پوءِ پڪڙيو انهن کي الله سندن گناهن تي، ۽ الله سخت عذاب ڪندڙ آهي. چؤ

ڪوڙ ڀانيو. پوءِ الله سندن گناهن سببان کين پڪڙيو ۽ الله سخت سزا ڏيندڙ آهي. (اي پيغمبر!)

لِّلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلٰى جَهَنَّمَ ۚ وَبِئْسَ

انهن کي جن ڪفر ڪيو اجهو هيٺا ٿيندؤ ۽ هڪليا ويندؤ دوزخ ڏانهن، ۽ اهو برو

ڪافرن کي چئو تہ سگهو هيٺاهان ٿيندؤ ۽ دوزخ ڏانهن گڏ ڪيا ويندؤ ۽ (اُهو) بڇڙو هنڌ آهي!.

وقف لازم · وقف النبي · وقف منزل

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْمِهَادُ ⑫ قَدْ كَانَ لَكُمْ اٰيَةٌ فِيْ فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا ط فِئَةٌ تُقَاتِلُ

ماڳ آهي۔ ٿي آهي توهان لاءِ علامت ٻن ٽولن ۾ جي ٽڪريا پاڻ ۾ هڪ ٽولو وڙهي پيو

اُنهن ٻن ٽولن جي (پاڻ ۾) ويڙهه ڪرڻ ۾ اوهان لاءِ بيشڪ نشاني آهي۔ هڪڙي ٽولي الله جي

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَاُخْرٰى كَافِرَةٌ يَّرَوْنَهُمْ مِّثْلَيْهِمْ رَاْىَ الْعَيْنِ ط

الله جي راهه ۾ ۽ ٻيا ھئا ڪافر جن کي ڏسن پيا پاڻ کان ٻيڻو اکين ڏٺو.

واٽ ۾ وڙهي ۽ ٻي ڪافرن (جي) هُئي (مسلمانن) کين پاڻ کان ٻيڻو اکين جي ڏيٺ سان ڏٺو ٿي۔

وَاللّٰهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ط اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً

۽ الله پٽ پرائي ڪندو آهي پنهنجي مدد سان جنهن کي گهري، بيشڪ ان ۾ عبرت آهي

۽ الله جنهن کي وٽيس (تنهن کي) پنهنجي مدد سان سگهه ڏيندو آهي۔ چو ته ان ۾(سمجهه جي)

لِّاُولِي الْاَبْصَارِ ⑬ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوٰتِ مِنَ النِّسَآءِ وَالْبَنِيْنَ

اکين وارن لاءِ. سينگارجي پئي ماڻهن لاءِ محبت مزن وڻڻ جي عورتن ۽ پٽن

اکين وارن لاءِ ضرور عبرت آهي. ماڻهن لاءِ زالن ۽ پٽن ۽ سونن ۽ چانديءَ جي (وڏن وڏن)

وَالْقَنَاطِيْرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ

۽ گهڻي مال گڏ ٿيل مان سون ۽ چاندي ۽ گهوڙن پلن

سٿيلن ڍيرن ۽ نشان ڪيلن گهوڙن ۽ ڍورن ۽ پوک جي خواهشن جي

وَالْاَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ط ذٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ج وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ

۽ چوپاين جانورن ۽ پوکن مان. اهو سامان دنيا جي حياتي جو آهي. ۽ الله وٽ ئي

محبت سينگاري وئي آهي۔ اهو دنيا جي حياتيءَ جو سامان آهي. ۽ الله وٽ چڱو موٽڻ جو هنڌ آهي!.

حُسْنُ الْمَاٰبِ ⑭ قُلْ اَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذٰلِكُمْ ط لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا

سهڻو موٽڻ آهي. چؤ ڇا آءُ ٻڌايان توهان کي بهتر انهيءَ کان؟ پرهيزگارن لاءِ

(اي پيغمبر! کين) چئو ته ان کان ڀليءَ (شيءِ) جي خبر ڏيان؟ جن (شرڪ کان) پاڻ بچايو تن لاءِ سندن

عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَ

سندن پالڻهار وٽ باغ آهن وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون سدائين هوندا ان ۾ ۽

پالڻهار وٽ بهشت آهن، جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن، منجهن سدائين رهڻ وارا آهن۔

اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَّرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ ط وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ⑮ ج

زالون پاڪ ۽ راضپو الله جو. ۽ الله نظر ڪندڙ آهي ٻانهن تي.

۽ پاڪ زالون ۽ (ٻيو) الله جي پاران راضپو آهي ۽ الله ٻانهن کي ڏسندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَلَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اِنَّنَآ اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَقِنَا عَذَابَ

جيڪي چَوَنٿا اي رب اسان جا اسان ايمان آندوسون پوءِ بخش اسان کي گناهه اسان جا ۽ بچاءِ اسان کي عذاب

جيڪي چوندا آهن ته اي اسان جا پالڻهار! اسان توکي مڃيو آهي، تنهن ڪري اسان جا ڏوهه اسان کي بخش ۽

النَّارِ ﴿١٦﴾ اَلصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰدِقِيْنَ وَالْقٰنِتِيْنَ وَالْمُنْفِقِيْنَ وَ

باهه جي کان. اهي سهپ وارا ۽ سچا ۽ عبادت ڪندڙ ۽ خيرات ڪندڙ آهن ۽

باهه جي عذاب کان اسان کي بچاءِ! اُهي، صابر ۽ سچا ۽ تابعداري ڪندڙ ۽ سخي ۽ اسر مهل جو

الْمُسْتَغْفِرِيْنَ بِالْاَسْحَارِ ﴿١٧﴾ شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ

گناهه بخشائيندڙ اَسُر ويل. شاهدي ڏني الله هي ته ناهي ڪو عبادت جي لائق سواءِ ان جي

بخشش گهرندڙ آهن. الله (هيءَ) گواهي ڏني آهي ته الله کان سواءِ ڪوئي عبادت جو لائق نه آهي

وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ قَآئِمًۢا بِالْقِسْطِ ؕ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ

۽ پڻ ملائڪن ۽ علم وارن اهو انصاف وارو آهي، ناهي ڪوئي عبادت جي لائق مگر اهو زبردست

۽ ملائڪ ۽ علم وارا (به) انصاف تي قائم رهندي (اها شاهدي ڏيندا آهن)_ ان کان سواءِ ڪوئي عبادت جو

الْحَكِيْمُ ﴿١٨﴾ اِنَّ الدِّيْنَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ ۣ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِيْنَ

حڪمت وارو. بيشڪ دين الله وٽ اسلام ئي آهي، ۽ نه اختلاف ڪيو انهن

لائق نه آهي. اُهو غالب حڪمت وارو آهي. بيشڪ (وٽندڙ) دين الله وٽ اسلام آهي، ۽ جن کي ڪتاب (توريت ۽

اُوْتُوا الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ؕ

جن کي مليو ڪتاب مگر ان کان پوءِ جو آيو انهن وٽ علم ضد ڪندي پاڻ ۾.

انجيل) ڏنو ويو تن (اَڳ) تڪرار نه ڪيو پر وٽن علم آيو تنهن کان پوءِ پاڻ ۾ ضد سببان (تڪرار ڪيائون)_

وَمَنْ يَّكْفُرْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾ فَاِنْ

۽ جيڪو انڪار ڪندو الله جي آيتن جو ته بيشڪ الله جلد حساب ڪندڙ آهي. پوءِ جيڪڏهن

۽ جيڪو الله جي حڪمن کي نه مڃيندو ته بيشڪ الله (به) سگهو حساب وٺندڙ آهي. پوءِ جيڪڏهن

حَآجُّوْكَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلّٰهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ ؕ وَقُلْ

جهڳڙو ڪن توسان، تون چؤ مون جهڪايو منهن پنهنجو الله لاءِ ۽ جيڪو به تابع ٿيو منهنجو، ۽ چؤ

توسان جهيڙين ته چئو ته مون ۽ جنهن منهنجي تابداري ڪئي تنهن پنهنجو منهن (يعني سِر) الله لاءِ نوايو آهي_ ۽ (اي پيغمبر!)

لِّلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَالْاُمِّيّٖنَ ءَاَسْلَمْتُمْ ؕ فَاِنْ اَسْلَمُوْا فَقَدِ

انهن اهل ڪتاب کي ۽ اڻ پڙهيلن کي ڇا توهان اسلام آندو آهي؟ پوءِ جي اسلام آندائون ته

جن کي ڪتاب (توريت ۽ انجيل) ڏنو ويو تن کي ۽ اڻ پڙهيلن کي چئو ته اسلام آندو اٿو؟ (يا نه)_ پوءِ جيڪڏهن اسلام آڻن ته بيشڪ

النصف

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اهْتَدَوْا ۚ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ ۗ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾

هدايت وارا ٿيا ۽ جيڪڏهن منهن موڙيائون تہ رڳو توتي آهي پيغام پهچائڻ، ۽ الله ڏسندڙ آهي ٻانهن کي.

سڌيءَ واٽ وارا ٿيا، ۽ جيڪڏهن ڦري وڃن تہ توتي رڳو پيغام پهچائڻ آهي. ۽ الله ٻانهن کي ڏسندڙ آهي.

إِنَّ الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ

بيشڪ جيڪي ڪفر ڪن ٿا الله جي آيتن جو ۽ قتل ڪن ٿا نبين کي ناحق

بيشڪ جيڪي الله جي آيتن کي نٿا مڃين ۽ پيغمبرن کي ناحق ٿا ڪُهن ۽ ماڻهن مان

وَّيَقْتُلُوْنَ الَّذِيْنَ يَأْمُرُوْنَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ

۽ قتل ڪن ٿا انهن کي جيڪي امر ڪن ٿا انصاف جو ڪي ماڻهو پوءِ خبر ڏياءِ انهن کي

جيڪي (ڪين) انصاف جو حڪم ڪن ٿا تن کي ٿا ڪُهن پوءِ ڪين ڏکوئيندڙ عذاب جي

بِعَذَابٍ أَلِيْمٍ ﴿٢١﴾ أُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا

عذاب دردناڪ جي. اهي اهي آهن جو بيڪار ٿيا عمل انهن جا دنيا

سُڌ ڏي!. اهي (اهي) آهن، جن جي ڪمائي دنيا آخرت ۾ ناس ٿي ويئي

وَالْاٰخِرَةِ ۫ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٢٢﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِيْنَ أُوْتُوْا

۽ آخرت ۾ ۽ نہ آهي انهن لاءِ ڪوئي مددگار. ڇا نہ ڏٺو تو انهن ڏانهن جنکي مليو

۽ اُنهن جو ڪو مددگار ڪونهي. (اي پيغمبر!) جن کي ڪتاب مان ڪو ڀاڱو ڏنو ويو تن کي

نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يُدْعَوْنَ إِلٰى كِتٰبِ اللّٰهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ

ڀاڱو ڪتاب جو سڏجي ٿو انهن کي الله جي ڪتاب ڏانهن تہ فيصلو ڪري انهن ۾ پوءِ

نہ ڏٺو اٿيئي ڇا؟ (جو) الله جي ڪتاب ڏانهن (هن لاءِ) سڏيا وڃن ٿا تہ سندن وچ ۾ فيصلو ڪري پوءِ

يَتَوَلّٰى فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٢٣﴾ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوْا لَنْ

ڦري وڃي ٿو هڪ ٽولو انهن مان ۽ اهي منهن موڙيندڙ آهن. اهو اُن ڪري جو چيائون تہ هرگز نہ

منجهانئن هڪ ٽولي ڦري ويندي آهي ۽ اُهي منهن موڙيندڙ (بہ) آهن. اهو هن ڪري آهي جو اُهي چون ٿا تہ ٻاهہ

تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُوْدٰتٍ ۪ وَّغَرَّهُمْ فِيْ دِيْنِهِمْ مَّا كَانُوْا

پهچندي اسان کي باهہ مگر ڪي ڏينهن ڳاڻاوان ۽ ٺڳيو انهن کي سندن دين ۾ انهيءَ

ڪن ڳاڻون ڏينهن کان سواءِ اسان کي ڪڏهن نہ ڇهندي ۽ جيڪو ناهہ ٺاهيندا رهيا تنهن ڪين سندن دين ۾

يَفْتَرُوْنَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنٰهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيْهِ ۟ وَوُفِّيَتْ

ناهہ ٺاهڻ. پوءِ ڪيئن ڪندا جڏهن گڏ ڪنداسون ڪين اُن ڏينهن جو ناهي شڪ انهيءَ ۾. ۽ پورو ملندو

ٺڳيو آهي. پوءِ ڪهڙو (حال ٿيندن)؟ جڏهن ڪين اُن ڏينهن جنهن ۾ ڪو شڪ نہ آهي تنهن ۾ گڏ ڪنداسين ۽ سڀ ڪنهن ماڻهوءَ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللّٰهُمَّ مٰلِكَ

هر نفس کي جيڪي ڪمايائين ۽ اهي ظلم نہ ڪيا ويندا. چؤ اي الله مالڪ

جيڪي ڪمايو تنهن جو ڪيس پورو بدلو ڏبو ۽ انهن سان ظلم نہ ڪبو. (اي پيغمبر!) چئو تہ اي الله! ملڪ جا مالڪ!

الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاۗءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاۗءُ ۡ وَ

ملڪ جا تون ڏيئين ٿو بادشاهي جنهن کي گهرين ۽ کسين ٿو بادشاهي جنهن کان گهرين، ۽

جنهن کي گهرين تنهن کي بادشاهي ڏيئين ۽ جنهن کان وڻئي تنهن کان بادشاهي کسين ۽ جنهن کي گهرين

تُعِزُّ مَنْ تَشَاۗءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاۗءُ ۭ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۭ اِنَّكَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ

عزت ڏيئين ٿو جنهن کي گهرين ۽ خوار ڪرين ٿو جنهن کي گهرين، تنهنجي هٿ ۾ آهي ڀلائي، بيشڪ تون سڀ شيء تي

تنهن کي مانوارو ڪرين ۽ جنهن کي وڻيئي تنهن کي ذليل ڪرين! تنهنجي هٿ ۾ چڱائي آهي. بيشڪ تون

قَدِيْرٌ ﴿٢٦﴾ تُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ ۡ

وس وارو آهين. تون داخل ڪرين ٿو رات کي ڏينهن ۾ ۽ داخل ڪرين ٿو ڏينهن کي رات ۾

سڀ ڪنهن شيء تي وس وارو آهين. رات کي (گهٽائي) ڏينهن ۾ آڻين ٿو ۽ ڏينهن کي (گهٽائي) رات ۾ آڻين ٿو

وَتُخْرِجُ الْـحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْـحَيِّ ۡ وَتَرْزُقُ

۽ ڪڍين ٿو جيئري کي مئل کان ۽ ڪڍين ٿو مئل کي جيئري مان ۽ روزي رسائين ٿو

۽ مئي مان جيئري کي ڪڍين ٿو ۽ جيئري مان مئي کي ڪڍين ٿو ۽ جنهن کي گهرين تنهن کي

مَنْ تَشَاۗءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾ لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُوْنَ الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَاۗءَ

جنهن کي چاهين بي شمار. نہ وٺن مسلمان ڪافرن کي دوست ڪري

اڻ ڳڻي روزي ڏيندو آهين. (گهرجي تہ) مؤمن مؤمنن کان سواء ڪافرن کي دوست نہ بڻائين،

مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّٰهِ

مسلمانن کان سواء، ۽ جيڪو ڪندو ائين پوء ناهي اهو الله کان

۽ جيڪو ائين ڪندو تنهن جو الله (جي دين) سان (ڪو) واسطو نہ آهي، هن کان سواء تہ

فِيْ شَيْءٍ اِلَّآ اَنْ تَتَّقُوْا مِنْهُمْ تُقٰىةً ۭ وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهٗ ۭ وَ

ڪنهن شيء تي مگر جو ڪيو توهان انهن کان ڪو بچاء، ۽ ڊيڄاري ٿو توهان کي الله پاڻ کان، ۽

انهن (ڪافرن) کان، پاڻ بچائڻ لاء بچاء ڪريو ۽ الله پاڻ کان اوهان کي ڊيڄاريندو آهي. ۽ الله

اِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿٢٨﴾ قُلْ اِنْ تُخْفُوْا مَا فِيْ صُدُوْرِكُمْ اَوْ تُبْدُوْهُ

الله ڏانهن ئي موٽڻ آهي. چؤ جيڪڏهن لڪائيندؤ ڳالهہ پنهنجي اندر جي يا اها ظاهر ڪندؤ تہ

ڏانهن موٽڻو آهي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ، جيڪي اوهان جي دلين ۾ آهي سو جي لڪائيندؤ يا اهو پڌرو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَعْلَمْهُ اللّٰهُ ؕ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ

جاڻي ٿو ان کي الله، ۽ ڄاڻي ٿو جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ۽ الله

ڪندؤ تہ (بہ) اُن کي الله ڄاڻندو آهي ۽ جيڪي آسمانن ۾ ۽ جيڪي زمين ۾ آهي تنهن کي بہ ڄاڻي ٿو. ۽ الله

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ

هر شيء تي قادر آهي. جنهن ڏينهن لهندو هر نفس جا ڪيائين ڪا چڱائي

سڀ ڪنهن شيء تي وس وارو آهي. انهيءَ ڏينهن سڀ ڪو (ماڻهو) جيڪو چڱو ڪم ڪيائين ۽ جيڪو بڇڙو

مُّحْضَرًا ۚۛ وَّمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوْٓءٍ ۚۛ تَوَدُّ لَوْ اَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهٗٓ اَمَدًاۢ

پنهنجي آڏو ۽ جا ڪيائين ڪا برائي، چاهيندو جيڪر هجي ها سندس ۽ انهيءَ جي وچ ۾ فاصلو

ڪم ڪيائين تنهن کي آڏو لهندو (بڇڙي ڪم کي ڏسي) گهرندو تہ جيڪر سندس ۽ اُن جي وچ ۾ گهڻي ڊيگهہ هجي ها!

بَعِيْدًا ؕ وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهٗ ؕ وَاللّٰهُ رَءُوْفٌۢ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ قُلْ

پرانهون، ۽ ڊيڄاري ٿو توهان کي الله پاڻ کان، ۽ الله گهڻو نرمي ڪندڙ آهي ٻانهن تي، چؤ

۽ الله پاڻ کان اوهان کي ڊيڄاريندو آهي ۽ الله ٻانهن تي گهڻو مهربان آهي. (اي پيغمبر!) چئو تہ.

اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُوْنِيْ يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ ؕ

جيڪڏهن توهان سڪ رکو ٿا الله جي پوءِ تابعداري ڪريو منهنجي تہ محبت ڪندو توهان سان الله ۽ معاف ڪندو اوهان کي اوهان جا گناهہ.

جي اوهين الله کي دوست رکندا آهيو تہ منهنجي تابعداري ڪريو تہ الله اوهان کي دوست رکندو ۽ اوهان جا گناهہ اوهان کي بخشيندو.

وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣١﴾ قُلْ اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ

۽ الله بخشيندڙ مهربان آهي. چؤ حڪم مڃو الله ۽ رسول جو، پوءِ جيڪڏهن ڦري ويا تہ

۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. (اي پيغمبرا) چئو تہ الله ۽ پيغمبر جي فرمانبرداري ڪريو. پوءِ جيڪڏهن ڦري ويا تہ بيشڪ

اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٣٢﴾ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰٓى اٰدَمَ وَنُوْحًا وَّ

الله نہ ٿو پسند ڪري ڪافرن کي. بيشڪ الله چونڊيو آدم ۽ نوح ۽

الله (بہ) ڪافرن کي دوست نہ رکندو آهي. الله آدم ۽ نوح ۽ ابراهيم جي اولاد ۽ عِمران جي اولاد کي

اٰلَ اِبْرٰهِيْمَ وَاٰلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٣﴾ ۙ ذُرِّيَّةًۢ بَعْضُهَا مِنْۢ بَعْضٍ ؕ

ابراهيم جي اولاد ۽ عمران جي اولاد کي ساري جهانن تي. جو اولاد آهن ڪي انهن مان ڪن جي،

جهانن (وارن) تي سڳورو ڪيو آهي. جو پاڻ ۾ هڪ ٻئي جو نسل آهن۔ ۽ الله ٻڌندڙ

وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٣٤﴾ ۚ اِذْ قَالَتِ امْرَاَتُ عِمْرٰنَ رَبِّ اِنِّيْ نَذَرْتُ

۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. جڏهن چيو عورت عمران جي اي رب مون باسيو آهي

ڄاڻندڙ آهي. جڏهن عمران جي زال چيو تہ، اي منهنجا پالڻهار! جيڪي منهنجي پيٽ ۾ آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَكَ مَا فِیْ بَطْنِیْ مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّیْ ۚ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ ﴿٣٥﴾

تولاءِ جو منهنجي پيٽ ۾ آهي نجوڪري پوءِ قبول ڪر مون کان، بيشڪ تون ئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهين.

سو تو لاءِ آزاد ڪيل نذر ڪيم، تنهن ڪري مون کان قبول ڪر! بيشڪ تون ئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهين.

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّیْ وَضَعْتُهَاۤ اُنْثٰی ؕ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ

پوءِ جڏهن ڄڻيائين ان کي چيائين منهنجا رب مون ڄڻي آهي اها ڇوڪري، ۽ الله بهتر ڄاڻندڙ آهي

پوءِ جڏهن ان کي ڄڻيائين تڏهن چيائين تہ اي منهنجا پالڻهار! مون ڌيءُ ڄڻي۔ ۽ جيڪي اُن ڄڻيو

بِمَا وَضَعَتْ ؕ وَلَیْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰی ۚ وَاِنِّیْ سَمَّیْتُهَا مَرْیَمَ وَ

جنهن کي ڄڻيائين، ۽ ناهي پٽ ڌيءُ جهڙو، ۽ مون نالو رکيو ان جو مريم ۽

تنهن کي الله بهتر ڄاڻندڙ آهي۔ ۽ پٽ ڌيءُ جهڙو نہ آهي. ۽ مون سندس نالو مريم رکيو ۽

اِنِّیْۤ اُعِیْذُهَا بِكَ وَذُرِّیَّتَهَا مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ﴿٣٦﴾ فَتَقَبَّلَهَا

آءٌ پناهہ وٺان ٿي ان لاءِ تنهنجي ۽ ان جي اولاد لاءِ شيطان تڙيل کان، پوءِ ورتو ان کي

آءٌ ان کي ۽ سندس نسل کي تڙيل شيطان (جي شر) کان تنهنجيءَ پناهہ ۾ سونپيان ٿي. پوءِ ان کي سندس پالڻهار

رَبُّهَا بِقَبُوْلٍ حَسَنٍ وَّاَنْۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا ۙ وَّكَفَّلَهَا زَكَرِیَّا ؕۚ

سندس رب وٺڻ سهڻو ۽ پاليائين ان کي پالڻ سٺو ۽ سنڀاليندڙ ڪيائين ان جو زڪريا،

چڱي قبولڻ سان قبوليو ۽ ان کي چڱي پالڻ طرح پاليائين۔ ۽ سندس سنڀاليندڙ زڪريا کي ڪيائين۔

كُلَّمَا دَخَلَ عَلَیْهَا زَكَرِیَّا الْمِحْرَابَ ۙ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا ۚ قَالَ

جڏهن بہ ايندو هو ان وٽ زڪريا حجري ۾ تہ لهندو هو ان وٽ رزق، چيائين

جڏهن بہ زڪريا مٿس حجري ۾ لنگهندو هو تہ وٽس طعام (رکيل) لهندو هو۔ (هڪ وقت) چيائين تہ

یٰمَرْیَمُ اَنّٰی لَكِ هٰذَا ؕ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ یَرْزُقُ

اي مريم ڪٿان آيو تو لاءِ هيءُ، چيائين اهو الله وٽان آهي، بيشڪ الله رزق ڏئي ٿو

اي مريم! هيءُ ڪٿان تو لاءِ (آيو) آهي؟ چيائين تہ اهو الله وٽان (آيو) آهي۔ ڇو تہ الله جنهن کي وڻيس

مَنْ یَّشَآءُ بِغَیْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِیَّا رَبَّهٗ ۚ قَالَ رَبِّ

جنهن کي گهري بي حساب. اتي ئي دعا گهري زڪريا پنهنجي رب کان، چيائين اي رب

(تنهن کي) اڻ ڳڻي روزي ڏيندو آهي. اُتي زڪريا پنهنجي پالڻهار کي سڏيو، چيائين اي منهنجا پالڻهار!

هَبْ لِیْ مِنْ لَّدُنْكَ ذُرِّیَّةً طَیِّبَةً ۚ اِنَّكَ سَمِیْعُ الدُّعَآءِ ﴿٣٨﴾ فَنَادَتْهُ

ڏي مون کي پنهنجي طرفان ڪا اولاد چڱي، بيشڪ تون ئي دعا ٻڌندڙ آهين. پوءِ سڏيو ان کي

پاڻ وٽان مون کي ڀلو اولاد بخش، ڇو تہ تون دعا جو ٻڌندڙ آهين. پوءِ ملائڪن سڏيس

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْمَلٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٌ يُّصَلِّيْ فِي الْمِحْرَابِ ۙ اَنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ

ملائڪن ۽ ان بيٺي نماز پڙهي حجري ۾ تہ الله خوشخبري ٿو ڏئي توکي

۽ اُن حجري ۾ بيٺي نماز پڙهي ٿي (ملائڪن چيس تہ) الله توکي يحيٰ (جي ڄمڻ) جي خوشخبري ڏئي ٿو جو

بِيَحْيٰى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا وَّحَصُوْرًا وَّنَبِيًّا

يحيٰ جي اهو سچو ڪندڙ هوندو امر الله جي ڪي ۽ سردار ۽ ستي جتي هوندو ۽ نبي

الله جي حڪم (سان پيدا ٿيل عيسيٰ) جو، سچو ڪندڙ ۽ سردارِ سَتو جَتو ۽ صالحن مان پيغمبر آهي.

مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّقَدْ بَلَغَنِيَ

سڳورو هوندو. چيائين اي رب ڪيئن ٿيندو مون کي ٻار هوڏانهن پهتي آهي مون کي

چيائين ته اي منهنجا پالڻهار! مون کي پٽ ڪيئن ٿيندو! جو بيشڪ مون کي پوڙهائي اچي رسي آهي

الْكِبَرُ وَامْرَاَتِيْ عَاقِرٌ ؕ قَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ

ڪراڙپ ۽ منهنجي عورت سنڍ آهي، فرمايائين ائين ئي الله ڪندو آهي جيڪي چاهي. چيائين

۽ منهنجي زال سَنڍ آهي. (ملائڪ) چيو ته الله جيڪي گهرندو آهي سو اهڙيءَ طرح ڪندو آهي. چيائين ته

رَبِّ اجْعَلْ لِّيْٓ اٰيَةً ؕ قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ

اي رب! ڪر منهنجي لاءِ ڪا نشاني، فرمايائين نشاني اٿيئي ته نہ ڳالهائيندين ماڻهن سان ٽي ڏينهن

اي منهنجا پالڻهار! مون لاءِ ڪا نشاني مقرر ڪر! (الله) فرمايو ته تنهنجي نشاني (هيءَ) آهي ته ٽي ڏينهن اشاري کان سواءِ

اِلَّا رَمْزًا ؕ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ كَثِيْرًا وَّسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ﴿٤١﴾ ع

اشاري ڌاران، ۽ ذڪر ڪر پنهنجي رب جو گهڻو ۽ تسبيح پڙهہ شام ۽ صبح جو.

ماڻهن سان ڳالهائي نہ سگهندين ۽ پنهنجي پالڻهار کي گهڻو ياد ڪر ۽ صبح جو ۽ سانجهيءَ جو ساراهہ.

وَاِذْ قَالَتِ الْمَلٰٓئِكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰىكِ وَطَهَّرَكِ

۽ (ياد ڪر) جڏهن چيو ملائڪن اي مريم بيشڪ الله چونڊيو توکي ۽ پاڪ ڪيو توکي

۽ (ياد ڪر) جڏهن ملائڪن چيو ته اي مريم! الله توکي سڳورو ڪيو ۽ توکي پاڪ ڪيائين

وَاصْطَفٰىكِ عَلٰى نِسَآءِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٢﴾ يٰمَرْيَمُ اقْنُتِيْ لِرَبِّكِ وَ

۽ چونڊيائين توکي عورتن جهان وارين تي. اي مريم! ٻانهپ ڪر پنهنجي رب جي ۽

۽ توکي جهانن جي زائفن تي سڳورو ڪيائين. اي مريم! پنهنجي پالڻهار جي فرمانبرداري ڪر ۽

اسْجُدِيْ وَارْكَعِيْ مَعَ الرّٰكِعِيْنَ ﴿٤٣﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْغَيْبِ

سجدو ڪر ۽ رڪوع ڪر رڪوع ڪندڙن سان. اهي ڳالهيون ڳجهہ جون آهن

سجدو ڪر ۽ رڪوع ڪندڙن سان گڏجي رڪوع ڪر. اِها ڳجهين خبرن مان آهي اُن کي توڏانهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نُوْحِيْهِ اِلَيْكَ ؕ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يُلْقُوْنَ اَقْلَامَهُمْ اَيُّهُمْ

موڪليون ٿا اهي توڏانهن، ۽ ڪونہ هئين تون انهن وٽ جڏهن وڌاؤن ٿي پنهنجا قلم تہ ڪير انهن مان

وحي ڪيوسون. ۽ (تون) تڏهن وٽن نہ هئين جڏهن پنهنجا قلم (پُڪن لاءِ نهر ۾) وڌاؤن ٿي

يَكْفُلُ مَرْيَمَ ۪ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿۴۴﴾ اِذْ قَالَتِ

سنڀالي مريم کي ۽ ڪونہ هئين تون انهن وٽ جڏهن جهڳڙو ٿي ڪياؤن. (ياد ڪر) جڏهن چيو

تہ انهن مان ڪير مريم کي سنڀاليندو. ۽ تڏهن بہ وٽن نہ هئين جڏهن تڪرار ڪندا رهيا. جڏهن ملائڪن

الْمَلٰٓئِكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ ۖ اسْمُهُ الْمَسِيْحُ

ملائڪن اي مريم! بيشڪ الله خوشخبري ڏئي ٿو توکي هڪ امر جي پنهنجي طرفان جنهن جو نالو آهي مسيح

مريم کي چيو تہ اي مريم! الله پاڻ وٽان توکي هڪ (خاص) حڪم (سان پيدا ڪيل پٽ) جي خوشخبري ڏئي ٿو.

عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيْهًا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿۴۵﴾ ۙ

عيسيٰ پٽ مريم مهانڊو مڙس دنيا ۾ ۽ آخرت ۾ ۽ الله کي ويجهو هوندو.

سندس نالو مسيح عيسيٰ پٽ مريم جو. دنيا ۽ آخرت ۾ مرتبي وارو ۽ ويجهن پاڻهن مان ٿيندو.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَّمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۴۶﴾ قَالَتْ رَبِّ

۽ ڳالهائيندو ماڻهن سان پينگهي ۾ ۽ ڪرڙوڙ ٿي ۽ هوندو ڀلارن مان. چيائين اي رب!

۽ ماڻهن سان ڳالهائيندو پينگهي ۾ (ننڍي هوندي) ۽ جوانيءَ ۾ (بہ) ۽ صالحن مان هوندو. چيائين اي منهنجا پالڻهار!

اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ وَلَدٌ وَّلَمْ يَمْسَسْنِيْ بَشَرٌ ؕ قَالَ كَذٰلِكِ اللّٰهُ

ڪيئن ٿيندو مونکي ٻار حالانڪ نہ هٿ لاتو آهي مون کي ڪنهن ماڻهوءَ، فرمايائين ائين ئي الله

مون کي ڪيئن ٻار ٿيندو! جو مون کي (ڪنهن) ماڻهوءَ هٿ ئي نہ لاتو آهي. (ملائڪ) چيو تہ الله جيڪي گهرندو آهي

يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ؕ اِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿۴۷﴾

پيدا ڪندو آهي جيڪي چاهي، جڏهن فيصلو ڪري ٿو ڪنهن ڪم جو تہ ڳو چوي ٿو ان کي ٿيءُ تہ ٿي پوي ٿو.

سو اهڙيءَ طرح پيدا ڪندو آهي. جڏهن ڪو ڪم ڪندڙ آهي تہ ان لاءِ رڳو چوندو آهي: "ٿيءُ"، تہ ٿي پوندو آهي.

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ ﴿۴۸﴾ ۚ وَرَسُوْلًا

۽ سيکاريندو ان کي ڪتاب ۽ دانائي ۽ تورات ۽ انجيل. ۽ ڪندو ان کي رسول

۽ کيس ڪتاب ۽ دانائي ۽ توريت ۽ انجيل سيکاريندو. ۽ (ان کي) بني اسرائيلن ڏانهن پيغمبر

اِلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۙ اَنِّيْ قَدْ جِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۙ اَنِّيْٓ

بني اسرائيل ڏانهن، (چوندو) بيشڪ مون آندي توهان لاءِ نشاني توهان جي رب کان، تہ آءٌ

ڪري موڪليندو. (عيسيٰ چيو تہ) مون اوهان جي پالڻهار وٽان نشاني آندي آهي تہ آءٌ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَخْلُقُ لَكُمْ مِّنَ الطِّيْنِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيْهِ فَيَكُوْنُ

ٺاهيندس توهان لاءِ مٽيءَ مان پکيءَ جي شڪل پوءِ ڦوڪ ڏيندم ان ۾ تہ ٿي پوندو

اوهان لاءِ مٽيءَ مان پکيءَ جي شڪل جهڙو (بوتو) ٺاهيندس پوءِ منجهس ڦوڪيندس تہ الله جي حڪم سان

طَيْرًا بِإِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِ الْمَوْتٰى

اُڏندڙ الله جي حڪم سان، ۽ ڇُٽائيندس انڌي ۽ ڪوڙهه واري کي ۽ جياريندس مئلن کي

پکي ٿيندو ۽ (مادرزاد) انڌي ۽ ڪوڙهيءَ کي ڇُٽائيندس. ۽ الله جي حڪم سان. مُئي کي جياريندس.

بِإِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُوْنَ وَمَا تَدَّخِرُوْنَ فِيْ بُيُوْتِكُمْ ۗ

حڪمَ الله جي سان، ۽ ٻڌائيندس توهان کي جيڪي کائو ٿا ۽ جيڪي سانڍيو ٿا پنهنجن گهرن ۾.

۽ جيڪي کائيندا آهيو ۽ جيڪي پنهنجن گهرن ۾ سانيندا آهيو سو اوهان کي ڏسيندس.

إِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٤٩﴾ وَمُصَدِّقًا

يقينن انهيءَ ۾ نشاني آهي توهان لاءِ جيڪڏهن آهيو اوهين ايمان وارا، ۽ سچو چوندڙ

جيڪڏهن اوهين مڃيندڙ آهيو تہ اوهان لاءِ اُن ۾ هڪ نشاني آهي. ۽ جيڪو مون کان اڳ توريت (جو ڪتاب) آيل آهي

لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَلِأُحِلَّ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِيْ حُرِّمَ

پاڻ کان اڳ ۾ آيل تورات کي ۽ جئن حلال ڪريان توهان لاءِ ڪي شيون جيڪي حرام هيون

تنهن جو سچو ڪندڙ آهيان ۽ جيڪي (شيون) اوهان تي حرام ڪيل آهن تن مان ڪي اوهان لاءِ حلال ڪندس

عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۙ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَأَطِيْعُوْنِ ﴿٥٠﴾

توهان تي ۽ آندم توهان وٽ نشاني توهان جي رب کان پوءِ ڊڄو الله کان ۽ فرمان برداري ڪريو منهنجي

۽ اوهان جي پالڻهار وٽان اوهان لاءِ نشاني آندي اٿم پوءِ الله کان ڊڄو ۽ منهنجي تابعداري ڪريو.

إِنَّ اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ۗ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٥١﴾ فَلَمَّا

بيشڪ الله منهنجو رب ۽ توهان جو رب آهي پوءِ عبادت ڪريو انهيءَ جي، هيءُ رستو سڌو آهي. پوءِ جڏهن

بيشڪ الله منهنجو پالڻهار ۽ اوهان جو پالڻهار آهي تنهن ڪري سندس عبادت ڪريو. اها سئين واٽ آهي. پوءِ جنهن مهل

أَحَسَّ عِيْسٰى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِيْ إِلَى اللّٰهِ ۗ قَالَ

محسوس ڪيو عيسىٰ انهن جو ڪفر چيائين ڪير آهن مددڪندڙ منهنجا الله جي راهہ ۾؟ چيو

عيسىٰ کانئن ڪفر (جا ڪم) اکين سان ڏٺا (تنهن مهل) چيائين تہ الله (جي دين) ڏانهن منهنجا مددگار ڪير آهن؟

الْحَوَارِيُّوْنَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللّٰهِ ۚ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ ۚ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُوْنَ ﴿٥٢﴾

دوستن اسين الله جا ساٿ ڏيندڙ آهيون، ايمان آندو اٿئون الله تي، تون شاهد هُجُ تہ اسان فرانبردار آهيون.

حوارين چيو تہ، اسين الله (جي دين) جا مددگار آهيون. الله کي مڃيوسون، ۽ شاهدي ڏج تہ اسين پڪ مسلمان آهيون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبَّنَآ اٰمَنَّا بِمَآ اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُوْلَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿۵۳﴾

اي رب اسان جا اسان مڃيوسون ان کي جو تو نازل ڪيو آهي ۽ تابع ٿياسون رسول جا پوءِ تون لک اسان کي شاهدن سان گڏ.

(چيائون ته) اي اسان جا پالڻهار! جيڪي تو لاٿو سو، مڃيوسون ۽ (هن) پيغمبر جي تابعداري ڪئي سون، تنهن ڪري اسان کي شاهدن مان

وَمَكَرُوْا وَمَكَرَ اللّٰهُ ؕ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ ﴿۵۴﴾ ع اِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسٰۤى اِنِّىْ

۽ ڀٽ ستيائون (ڪافرن) ۽ الله ڀٽ ستي، ۽ الله ڀلو ستيندڙ آهي. جڏهن فرمايو الله اي عيسيٰ بيشڪ آءٌ

لک! ۽ (يهودين) رٿ رٿي ۽ الله به (ڳجهي) رٿ رٿي ۽ الله بهتر (ڳجهي) رٿ رٿيندڙ آهي. (ياد ڪر!) جڏهن الله چيو ته اي عيسيٰ! آءٌ

مُتَوَفِّيْكَ وَرَافِعُكَ اِلَىَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ

تنهنجو پورائو ڪندڙ ۽ کڻندڙ آهيان توکي پاڻ ڏانهن ۽ توکي پاڪ ڪندڙ آهيان انهن کان جن ڪفر ڪيو ۽

توکي ماريندڙ ۽ توکي پاڻ ڏانهن مٿي کڻندڙ آهيان ۽ جن ڪفر ڪيو تن (جي بهتانن) کان توکي پاڪ ڪندڙ آهيان

جَاعِلُ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْكَ فَوْقَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۚ

ڪندڙ آهيان انهن کي جن تابعداري ڪئي تنهنجي مٿانهون ڪافرن کان قيامت جي ڏينهن تائين،

۽ جن تنهنجي تابعداري ڪئي تن کي قيامت تائين ڪافرن تي مٿاهون (غالب) ڪندڙ آهيان. وري مون ڏانهن

ثُمَّ اِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَاَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيْمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿۵۵﴾

پوءِ مون ڏانهن آهي موٽڻ توهان جو پوءِ فيصلو ڪندس توهان ۾ ان جو جنهن ۾ توهان جهڳڙو ڪندا هئا.

اوهان جو موٽڻ آهي، پوءِ اوهان جي وچ ۾ جنهن ڳالهه بابت اوهين تڪرار ڪندا آهيو (تنهن بابت) نبيرو ڪندس،

فَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَاُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا فِى الدُّنْيَا

پوءِ جيڪي ڪافر ٿيا ته عذاب ڪندس انهن کي عذاب ڏاڍو دنيا ۾

پوءِ (انهن مان) جن ڪفر ڪيو تن کي دنيا ۽ آخرت ۾ بلڪل سخت سزا ڏيندس

وَالْاٰخِرَةِ ز وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿۵۶﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

۽ آخرت ۾ ۽ ناهي انهن لاءِ ڪوئي مددگار. ۽ باقي جن ايمان آندو ۽ ڪيائون

۽ انهن جو ڪو مددگار نه آهي. ۽ (انهن مان) جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن کي

الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۵۷﴾

چڱا ڪم ته پورو ڪري ڏيندو انهن کي سندن اجورو، ۽ الله نه ٿو پسند ڪري ظالمن کي.

(الله) سندن اجورا پورا ڏيندو. ۽ الله ظالمن کي دوست نه رکندو آهي.

ذٰلِكَ نَتْلُوْهُ عَلَيْكَ مِنَ الْاٰيٰتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيْمِ ﴿۵۸﴾ اِنَّ مَثَلَ عِيْسٰى

اهي پڙهي ٻڌايون ٿا توکي آيتون ۽ قرآن حڪمت وارو. بيشڪ مثال عيسيٰ جو

اهو (قصو) جو توتي پڙهون ٿا سو نشانين ۽ حڪمت واري ڪتاب مان آهي. الله وٽ عيسيٰ (جي پيدا ڪرڻ)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عِنْدَ اللّٰهِ كَمَثَلِ اٰدَمَ ؕ خَلَقَهٗ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿۵۹﴾

الله وٽ ائين آهي جئن آدم، ٺاهيائين ان کي مٽيءَ مان پوءِ چيائين ان کي ٿيءُ تہ ٿي پيو.

جو مثال آدم جي مثال جهڙو ٿي آهي. ان (آدم) کي مٽيءَ مان بڻايائين وري ان لاءِ چيائين "ٿيءُ" تہ: ٿي پيو.

اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِّنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿۶۰﴾ فَمَنْ حَآجَّكَ فِيْهِ

اهو حق آهي تنهنجي رب کان پوءِ نہ ٿيءُ تون شڪ ڪندڙن مان. پوءِ جيڪو جهڳڙو ڪري توسان ان ڳالهہ ۾

(اها ڳالهہ) تنهنجي پالڻهار وٽان سچي آهي، تنهن ڪري شڪ ڪندڙن مان نہ هج. پوءِ ان کان بعد جو تو وٽ

مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ اَبْنَآءَنَا وَاَبْنَآءَكُمْ

هن کان بعد جو آيو تو وٽ علم پوءِ تون چوءِ اچو تہ سڏيون اسان پنهنجا پٽ ۽ توهان پنهنجا پٽ

علم آيو جيڪو تو سان ان بابت جهڳڙو ڪري تہ چئو تہ، اچو تہ (اسين) پنهنجن پٽن ۽ اوهان جي پٽن ۽

وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمْ وَاَنْفُسَنَا وَاَنْفُسَكُمْ قف ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ

۽ اسين پنهنجون زالون ۽ اوهين پنهنجون زالون ۽ اسان پنهنجو پاڻ ۽ توهان پنهنجو پاڻ، پوءِ گهرون دعا پوءِ ڪريون

پنهنجين زالن ۽ اوهان جي زالن ۽ پاڻ کي ۽ اوهان کي سڏيون پوءِ (گڏجي پاراتي جي) زاريءَ سان

لَّعْنَتَ اللّٰهِ عَلَى الْكٰذِبِيْنَ ﴿۶۱﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ ج وَ

لعنت الله جي ڪوڙ هڻندڙن تي. بيشڪ اهو ئي آهي بيان سچو، ۽

دعا گهرون پوءِ الله جي لعنت ڪوڙن تي ڪريون!. اهو قصو ضرور سچو آهي، ۽ الله کان سواءِ

مَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۶۲﴾

ناهي ڪوئي عبادت جهڙو سواءِ الله جي، ۽ بيشڪ الله ئي زبردست آهي داناءُ آهي.

ڪوئي عبادت جو لائق نہ آهي. ۽ الله ئي يقينن غالب حڪمت وارو آهي. پوءِ جيڪڏهن ڦرن تہ

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِالْمُفْسِدِيْنَ ﴿۶۳﴾ ع قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ تَعَالَوْا

پوءِ جيڪڏهن نہ مڃين تہ يقينن الله ڄاڻندڙ آهي فساد ڪندڙن کي. چؤ اي اهل ڪتاب اچو

بيشڪ الله (بہ) فسادين کي ڄاڻندڙ آهي. (اي پيغمبر!) چئو تہ، اي ڪتاب وارو! هڪ ڳالهہ ڏانهن اچو جا اسان

اِلٰى كَلِمَةٍ سَوَآءٍۢ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اَلَّا نَعْبُدَ اِلَّا اللّٰهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهٖ

هڪ ڳالهہ ڏي جا هڪ جهڙي آهي اسان ۽ توهان جي وچ ۾ تہ نہ عبادت ڪريون ڪنهن جي سواءِ الله جي ۽ نہ شريڪ ڪريون انهيءَ سان

۽ اوهان جي وچ ۾ هڪ جهڙي آهي (اها هيءَ آهي) تہ الله کان سواءِ ڪنهن جي عبادت نہ ڪريون ۽ نڪي ساڻس

شَيْئًا وَّلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا اَرْبَابًا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ فَاِنْ تَوَلَّوْا

ڪنهن کي ۽ نہ بڻائي ڪوئي اسان مان ڪنهن کي مالڪ الله کان سواءِ، پوءِ جيڪڏهن ڦري وڃن

ڪنهن شيءِ کي شريڪ ڪريون ۽ نڪي اسان مان ڪو ڪنهن کي (بہ) الله کان سواءِ پالڻهار ڪري مڃي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَقُوْلُوا اشْهَدُوْا بِاَنَّا مُسْلِمُوْنَ ﴿٦٤﴾ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تُحَآجُّوْنَ

پوءِ توهان چئو. شاهد هجو تہ اسان مسلمان آهيون. اي اهل ڪتاب ڇو ٿا جهڳڙو ڪريو

پوءِ جيڪڏهن ڦرن تہ چئو تہ شاهد هجو تہ اسين پڪ مسلمان آهيون. اي ڪتاب وارؤ! ابراهيم بابت ڇالاءِ

فِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ وَمَآ اُنْزِلَتِ التَّوْرٰىةُ وَالْاِنْجِيْلُ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِهٖ ؕ

ابراهيم ۾ حالانڪ نہ نازل ٿيو هو تورات ۽ انجيل مگر انهيءَ کان پوءِ.

جهڳڙو ڪريو ٿا؟ ۽ حالانڪ توريت ۽ انجيل نہ لاٿا ويا پر ڪانئس پوءِ، پوءِ اوهين نہ سمجهندا آهيو ڇا؟

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٦٥﴾ هٰٓاَنْتُمْ هٰٓؤُلَآءِ حَاجَجْتُمْ فِيْمَا لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ فَلِمَ

ڇا پوءِ نہ ٿا سمجهو. اجهو توهان اهي آهيو جو جهڳڙو ڪيو اٿوَ ان ۾ جنهن جو توهان کي آهي علم پوءِ ڇو

(اي يهوديؤ!) اوهين اهي آهيو جو جنهن جو اوهان کي علم آهي تنهن بابت جهڳڙو ڪندا آهيو پر

تُحَآجُّوْنَ فِيْمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٦﴾

ٿا جهڳڙو ڪريو ان ۾ جو ناهي توهان کي ان جي ڪا خبر. ۽ الله ڄاڻي ٿو ۽ توهان نہ ٿا ڄاڻو.

جنهن جو اوهان کي ڪو علم آهي ئي نہ تنهن بابت ڇو جهڳڙو ڪندا آهيو؟ ۽ الله ڄاڻندو آهي ۽ اوهين نہ ڄاڻندا آهيو.

مَا كَانَ اِبْرٰهِيْمُ يَهُوْدِيًّا وَّلَا نَصْرَانِيًّا وَّلٰكِنْ كَانَ حَنِيْفًا

نہ هئو ابراهيم يهودي ۽ نڪو نصارو پر هئو هڪ طرفو

ابراهيم نڪي يهودي هو ۽ نڪي نصراني (هو) پر حنيف (هڪ طرفو) مسلمان هو.

مُّسْلِمًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿٦٧﴾ اِنَّ اَوْلَى النَّاسِ بِاِبْرٰهِيْمَ

مسلمان، ۽ نہ هئو اهو مشرڪن مان. بيشڪ زور ويجها ماڻهن ۾ ابراهيم کي

۽ مشرڪن مان نہ هو. ابراهيم کي اهي ماڻهو ويجها آهن جن

لَلَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ وَهٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ وَاللّٰهُ وَلِيُّ

اهي آهن جن پيروي ڪئي انجي ۽ هيءُ نبي ۽ جن ايمان آندو، ۽ الله دوست آهي

سندس تابعداري ڪئي ۽ (پڻ) هيءُ پيغمبر ۽ جن (مٿس) ايمان آندو. ۽ الله مومنن جو

الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٨﴾ وَدَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يُضِلُّوْنَكُمْ ؕ

مومنن جو. گهريو هڪ ٽولي اهل ڪتاب مان تہ جيڪر گمراهہ ڪن توهان کي

سنڀاليندڙ آهي. ڪتابن وارن مان ڪا ٽولي گهرندي آهي تہ جيڪر اوهان کي ڀلائين.

وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٦٩﴾ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ

۽ نہ ٿا گمراهہ ڪن مگر پاڻ کي ۽ نہ ٿا سمجهن. اي اهل ڪتاب

۽ آهي پاڻ کان سواءِ (ٻئي) ڪنهن کي نہ ڀلائيندا آهن ۽ نہ سمجهندا آهن. اي ڪتاب وارؤ!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُوْنَ ﴿٧٠﴾ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ

چا لاءِ انڪار ٿا ڪريو | الله جي آيتن جو | هوڏانهن اوهان | شاهد آهيو. | اي اهل ڪتاب

الله جي آيتن کي چا لاءِ نٿا مڃيو؟ ۽ (حقيقت ڪري) اوهين شاهدي ڏيو ٿا. اي ڪتاب وارؤ!

لِمَ تَلْبِسُوْنَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَاَنْتُمْ

چو ٿا ملايو | سچ کي | ڪوڙ سان | ۽ | لڪايو ٿا | حق کي | حالانڪ توهان

چا لاءِ سچ کي ڪوڙ سان ملائيندا آهيو ۽ سچ کي لڪائيندا آهيو؟ هن هوندي (بہ) جو اوهين ڄاڻندا آهيو.

تَعْلَمُوْنَ ﴿٧١﴾ ع وَقَالَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اٰمِنُوْا بِالَّذِيْٓ

ڄاڻو ٿا. | ۽ | چيو | هڪ ٽولي | اهل ڪتاب جي | تہ مڃيو | ان کي جو

۽ اهل ڪتاب مان ڪا ٽولي (پاڻ ۾) چوي ٿي تہ جيڪي مؤمنن تي لاٿو ويو آهي تنهن کي

اُنْزِلَ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُوْٓا اٰخِرَهٗ

نازل ڪيو ويو | مسلمانن تي | اڳياڙي | ڏينهن جي ۾ | ۽ | انڪار ڪريو | انجي پوياڙي ۾

(مؤمنن وٽ) ڏينهن جي اڳياڙيءَ ۾ مڃيو ۽ ان جي پوياڙيءَ ۾ انڪار ڪريو تہ مَن اُهي (شڪ ۾ پئجي دين

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تُؤْمِنُوْٓا اِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِيْنَكُمْ ۭ قُلْ

من اهي | ڦري وڃن. | ۽ | نہ | مڃيو | مگر | ان کي جيڪو | هلي | توهان جي دين تي، | چؤ

کان) ڦري وڃن. ۽ جيڪو اوهان جي دين جي تابعداري ڪري تنهن کان سواءِ (ٻئي) ڪنهن کي نہ مڃيو! (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ

اِنَّ الْهُدٰى هُدَى اللّٰهِ ۙ اَنْ يُّؤْتٰٓى اَحَدٌ مِّثْلَ مَآ اُوْتِيْتُمْ

بيشڪ | هدايت آهي | هدايت | الله جي (ڇاڪاڻ ن پت نہ ڪجو) تہ | ملندو | ڪنهن کي | اهڙو دين | جهڙو | مليو اوهان کي

هدايت الله واري هدايت آهي (۽ چون ٿا تہ متان مڃيو) تہ جهڙو (دين) اوهان کي ڏنو ويو آهي تهڙو ڪنهن (ٻئي) کي ڏنو ويندو يا

اَوْ يُحَآجُّوْكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۭ قُلْ اِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ ۚ يُؤْتِيْهِ

يا | اهي جوابدار ڪندا | توهان کي توهان جي خداوند، | چؤ | بيشڪ | ڀلائي | الله جي هٿ آهي، | ڏئي ٿو اها

اوهان جي پالڻهار وٽ اوهان تي حجت قائم ڪندا۔ (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ ڀلائي الله جي هٿ ۾ آهي. جنهن کي وڻيس

مَنْ يَّشَآءُ ۭ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٧٣﴾ ۙ يَّخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۭ

جنهن کي | گهري، | ۽ | الله | ڪشادگي ڪندڙ | ڄاڻندڙ آهي. | خاص ڪري ٿو | پنهنجي رحمت سان | جنهن کي | گهري،

تنهن کي اها ڏيندو آهي۔ ۽ الله (مهربانيءَ ۾) ڪشادگيءَ وارو ڄاڻندڙ آهي. جنهن کي وڻيس تنهن کي پنهنجيءَ

وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٧٤﴾ وَمِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ مَنْ اِنْ

۽ | الله | وڏي مهرباني وارو آهي. | ۽ | اهل ڪتاب مان ڪو اهڙو آهي | جو | جيڪڏهن

ٻاجهہ سان خاص ڪندو آهي۔ ۽ الله وڏي فضل وارو آهي. ۽ اهل ڪتاب مان ڪي اهڙا آهن جو جيڪڏهن وٽن

ع ٨ / ١٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَاْمَنْهُ بِقِنْطَارٍ يُّؤَدِّهٖٓ اِلَيْكَ ۚ وَمِنْهُمْ مَّنْ اِنْ تَاْمَنْهُ بِدِيْنَارٍ

امانت رکندين ان وٽ گهڻو مال تہ واپس ڪندو توڏانهن، ۽ انهن مان ڪو اهڙو آهي جيڪڏهن امانت رکندين ان وٽ هڪ اشرفي

تمام گهڻو مال امانت رکين تہ اهو (سمورو) توکي ورائي ڏيندا. ۽ منجهانئن ڪي اهڙا آهن جو جيڪڏهن وٽن هڪ دينار

لَّا يُؤَدِّهٖٓ اِلَيْكَ اِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَآئِمًا ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا

تہ موٽائي ڏيندو اها توکي مگر جيستائين ٿئين ان مٿان پڪو بيهندڙ، اهو هن ڪري جو چيائون

(اشرفي) امانت رکين تہ مٿن سدائين بيهي (مطالبي ڪرڻ) کان سواءِ توکي ورائي نہ ڏيندا_ اهو (نہ ڏيڻ) هن

لَيْسَ عَلَيْنَا فِى الْاُمِّيّٖنَ سَبِيْلٌ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ

ناهي اسان تي اڻ پڙهيلن جي حق ۾ ڪا پڪڙ، ۽ هڻن ٿا الله تي ڪوڙ

سببان آهي جو چون ٿا تہ هاڻ پڙهيل (جي مال کسڻ) ۾ اسان کي ڪا پڪڙ پڇاڙ نہ آهي ۽ الله تي اهي ڄاڻ هوندي بہ

وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿۷۵﴾ بَلٰى مَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ وَاتَّقٰى فَاِنَّ اللّٰهَ

حالانڪ اهي ڄاڻن ٿا. هائو جنهن پاڙيو پنهنجو انجام ۽ ڊنو پوءِ بيشڪ الله

ڪوڙ چوندا آهن. هائو! جنهن پنهنجو انجام پاڙيو ۽ ڊنو تہ بيشڪ الله ڊڄندڙن کي

يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۷۶﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَشْتَرُوْنَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَاَيْمَانِهِمْ

دوست رکي ٿو پرهيزگارن کي. بيشڪ جيڪي وٺن ٿا الله جي وعدي تي ۽ پنهنجي قسمن تي

دوست رکندو آهي. جيڪي الله سان ڪيل انجامن ۽ پنهنجن قسمن جي عيوض ٿورو ملھ وٺندا آهن،

ثَمَنًا قَلِيْلًا اُولٰٓئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ

رقم ٿوري اهي ماڻهو، ناهي ڪوئي پاڱو انهن لاءِ آخرت ۾ ۽ نہ ڳالهائيندو انهن سان

اهي (اُهي) آهن جن کي آخرت ۾ ڪو بهرو نہ آهي ۽ نکي قيامت جي ڏينهن الله ساڻن ڳالهائيندو

اللّٰهُ وَلَا يَنْظُرُ اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ ۖ وَلَهُمْ

الله ۽ نکي نگاھ ڪندو انهن ڏانهن قيامت ڏينهن ۽ نکي پاڪ ڪندو انهن کي ۽ انهن لاءِ

۽ نکي انهن ڏانهن نهاريندو ۽ نکي کين (گناهن کان) پاڪ ڪندو ۽ انهن لاءِ

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۷۷﴾ وَاِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيْقًا يَّلْوٗنَ اَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتٰبِ

عذاب ڏکوئيندڙ آهي. ۽ بيشڪ انهن مان هڪ ٽولو آهي جي مروڙن ٿا پنهنجون زبانون ڪتاب سان

ڏکوئيندڙ عذاب آهي. ۽ منجهانئن هڪ ٽولي آهي جا ڪتاب (پڙهڻ) ۾ پنهنجين زبانن کي هن لاءِ وڄائيندي

لِتَحْسَبُوْهُ مِنَ الْكِتٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتٰبِ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ هُوَ

جيئن ڀانيو توهان انهيءَ کي ڪتاب مان حالانڪ نہ آهي اهو ڪتاب مان ۽ چون ٿا اِهو

آهي تہ ان کي اوهين ڪتاب مان ڀانيو ۽ (حقيقت ڪري) اهو ڪتاب مان نہ آهي، ۽ (پڻ) چوندا آهن تہ اهو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ

طرفان الله جي آهي حالانڪ ناهي اهو الله جي طرفان، ۽ هٿن ٿا الله تي

الله وٽان آهي ۽ (حقيقت ڪري) اهو الله وٽان نه آهي، ۽ اهي ڄاڻ هوندي الله تي

الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ۝٧٨ مَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُّؤْتِيَهُ اللّٰهُ الْكِتٰبَ

ڪوڙ حالانڪ اهي ڄاڻن ٿا. نه آهي جائز ڪنهن ماڻهوءَ لاءِ جنهن کي ڏئي الله ڪتاب

ڪوڙ چوندا آهن. ڪنهن به ماڻهوءَ کي نه جڳائيندو آهي جو الله کيس ڪتاب ۽ دانائي ۽ پيغمبري ڏئي

وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُوْلَ لِلنَّاسِ كُوْنُوْا عِبَادًا لِّيْ

۽ دانش ۽ نبوت پوءِ اهو چوي ماڻهن کي ته ٿيو ٻانها منهنجا

۽ اهو وري ماڻهن کي چوي ته الله کان سواءِ منهنجا ٻانها ٿيو (اهو ائين ڪڏهن نه چوندو)

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ كُوْنُوْا رَبّٰنِيّٖنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُوْنَ الْكِتٰبَ

الله کي ڇڏي پر چوندو ته ٿيو الله وارا هن ڪري جو توهان پڙهائيندا آهيو ڪتاب

پر (چوندو ته) رب جا (سچا ٻانهان) ٿيو انهيءَ ڪري جو ڪتاب سيکاريو ٿا ۽

وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُوْنَ ۝٧٩ۙ وَلَا يَاْمُرَكُمْ اَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلٰٓئِكَةَ

۽ هن ڪري جو توهان پڙهندا آهيو. ۽ نڪي حڪم ڪندو توهان کي ته بڻايو ملائڪن کي

(پڻ) انهيءَ ڪري جو پڙهو ٿا. ۽ ملائڪن ۽ پيغمبرن کي رب ڪري مڃڻ جو اوهان کي حڪم نه ڪندو.

وَالنَّبِيّٖنَ اَرْبَابًا ؕ اَيَاْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ اِذْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝٨٠ ع

۽ نبين کي ٻاليندڙ، ڇا اهو چوندو توهان کي ڪفر لاءِ هن کان پوءِ جو توهان مسلمان ٿيا آهيو.

جڏهن اوهين مسلمان (يعني حڪم مڃڻ لاءِ تيار) ٿيا هجو ته پوءِ اوهان کي ڇو ڪفر جو حڪم ڪندو؟

وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ النَّبِيّٖنَ لَمَآ اٰتَيْتُكُمْ مِّنْ كِتٰبٍ وَّحِكْمَةٍ

۽ ياد ڪر جڏهن ورتو الله انجام نبين کان ته جڏهن ڏيندس توهان کي ڪتاب ۽ علم

۽ (ياد ڪر!) جڏهن الله (سيني) پيغمبرن کان انجام ورتو ته جيڪي ڪتاب ۽ حڪمت اوهان کي ڏيان

ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهٖ وَلَتَنْصُرُنَّهٗ ؕ

پوءِ اچي توهان وٽ ڪو رسول تصديق ڪندڙ ان جي جيڪو توهان وٽ آهي ته ضرور ايمان آڻيندؤ ان تي ۽ ضرور مدد ڪندؤ انهيءَ جي،

تنهن کان پوءِ (ٻيو) هڪ پيغمبر جيڪو (علم) اوهان وٽ آهي-تنهن جو سچو ڪندڙ اوهان وٽ اچي ته کيس ضرور مڃجو ۽ کيس ضرور

قَالَ ءَاَقْرَرْتُمْ وَاَخَذْتُمْ عَلٰى ذٰلِكُمْ اِصْرِيْ ؕ قَالُوْٓا اَقْرَرْنَا ؕ

فرمايائين ڇا توهان اقرار ڪيو ٿا ۽ ڪڻو ٿا انهيءَ تي منهنجو بار، چيائون اقرار ڪيو سون،

مدد ڏجو! (الله) چيو ته، اوهين اقرار ڪري چڪؤ؟ ۽ اُن تي منهنجي (حڪم جو) بار کنيو؟ چيائون ته، اقرار ڪيوسون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَالَ فَاشْهَدُوْا وَاَنَا مَعَكُمْ مِّنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٨١﴾ فَمَنْ تَوَلّٰى

فرمايائين شاهد هجو ۽ آءٌ توهان سان گڏ شاهدن مان آهيان. پوءِ جيڪي ڦرندا

(الله) چيو ته. اوهين (هڪبئي تي) شاهد هجو ۽ آءٌ (به) اوهان سان گڏ شاهد آهيان. پوءِ جيڪي هن کان

بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٨٢﴾ اَفَغَيْرَ دِيْنِ اللّٰهِ يَبْغُوْنَ

انهيءَ کان بعد ته اهي ئي بي فرمان آهن. ڇا پوءِ ڪو بيو دين الله جي دين کان سواءِ گهرن ٿا

بعد ڦرندا سي ئي بي دين آهن. الله جي دين کان سواءِ ڇو بيو (دين) طلبيندا آهن؟ ۽ جيڪي

وَلَهٗٓ اَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَّكَرْهًا وَّاِلَيْهِ

حالانڪ انهيءَ لاءِ جهڪيا آهن جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهن خوشيءَ ۽ ناخوشيءَ ۽ انهيءَ ڏانهن

آسمانن ۽ زمين ۾ آهن تن راضي توڙي رنج تي. کيس (ئي) مڃيو آهي ۽ ڏانهنس (ئي) موٽايا ويندا.

يُرْجَعُوْنَ ﴿٨٣﴾ قُلْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ

موٽايا ويندا. تون چؤ اسان ايمان آندو آهي الله تي ۽ ان تي جو لاٿو ويو اسان تي ۽ جيڪو لاٿو ويو

(اي پيغمبر!) چئو ته. اسان الله کي ۽ جيڪي اسان تي لاٿو ويو آهي، تنهن کي ۽ جيڪي

عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ

ابراهيم ۽ اسماعيل ۽ اسحاق ۽ يعقوب ۽ ان جي اولاد تي

ابراهيم ۽ اسماعيل ۽ اسحاق ۽ يعقوب ۽ يعقوب جي اولاد تي لاٿو ويو ۽ جيڪي موسىٰ

وَمَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى وَعِيْسٰى وَالنَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ لَا نُفَرِّقُ

۽ جيڪي مليو موسىٰ ۽ عيسىٰ ۽ نبين کي سندن پروردگار کان اسان نٿا سنڌو ڪريون

۽ عيسىٰ ۽ (بين) پيغمبرن کي سندن پالڻهار کان ڏنو ويو تنهن (سڀ) کي مڃيون ٿا. اُنهن (پيغمبرن) مان

بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ ۫ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿٨٤﴾ وَمَنْ يَّبْتَغِ غَيْرَ

انهن مان ڪنهن جي وچ ۾ ۽ اسان انهيءَ جا ئي مڃيندڙ آهيون. ۽ جيڪو طلب ڪندو سواءِ

ڪنهن هڪ جي (مڃڻ) ۾ فرق نٿا پائيون ۽ اسان اُن (الله) کي مڃيندڙ آهيون. ۽ جيڪو اسلام ڌاران بيو دين

الْاِسْلَامِ دِيْنًا فَلَنْ يُّقْبَلَ مِنْهُ ۚ وَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ

اسلام جي ڪو به دين پوءِ هرگز نه قبول ڪبو ويندو انهيءَ کان، ۽ اهو آخرت ۾ نقصان

طلبيندو تنهن کان اهو ڪڏهن نه قبول ڪبو ۽ اهو آخرت ۾ گهاٽي وارن مان آهي.

الْخٰسِرِيْنَ ﴿٨٥﴾ كَيْفَ يَهْدِي اللّٰهُ قَوْمًا كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ

وارن مان آهي. ڪيئن هدايت ڪندو الله اهڙي قوم کي جن ڪفر ڪيو ايمان آڻڻ کان پوءِ

الله اُن قوم کي ڪيئن هدايت ڪندو جي پنهنجي ايمان آڻڻ کان پوءِ ڪافر ٿيا؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَشَهِدُوْٓا اَنَّ الرَّسُوْلَ حَقٌّ وَّجَآءَهُمُ الْبَيِّنٰتُ ۭ وَاللّٰهُ لَا

۽ شاهدي ڏنائون ته اهو رسول سچو آهي ۽ آيا انهن وٽ معجزا ۽ الله نه ٿو

۽ (پهريائين) اقرار ڪيائون ته پيغمبر سچو آهي ۽ وٽن معجزا (بہ) آيا. ۽ الله

يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٨٦﴾ اُولٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ اَنَّ عَلَيْهِمْ

هدايت ڪري ظالم قوم کي. اهي کي سزا انهن جي آهي ته پوندي انهن تي

ظالم ٽوليءَ کي هدايت نہ ڪندو آهي. اهي اهي آهن جن تي سزا (هيءَ) آهي تہ مٿن

لَعْنَةَ اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ﴿٨٧﴾ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ

ڦٽڪار الله جي ۽ ملائڪن ۽ ماڻهن سڀني جي. هميشه رهندا ان ۾.

الله ۽ ملائڪن ۽ مڙني ماڻهن جي لعنت آهي. ان ۾ سدائين رهڻ وارا آهن.

لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿٨٨﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا

نہ هلڪو ڪيو ويندو انهن کان عذاب ۽ نڪي اهي مهلت ڏنا ويندا. مگر جن توبه ڪئي

ڪاڻن عذاب هلڪو نہ ڪبو ۽ نہ اُنهن کي مهلت ڏبي. پر جن اُن کان پوءِ توبهہ ڪئي

مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْا ۣ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٨٩﴾ اِنَّ

ان کان پوءِ ۽ چڱا ڪم ڪيائون پوءِ بيشڪ الله بخشڻهار مهربان آهي. بيشڪ

۽ (پاڻ) سڌاريائون تہ بيشڪ الله (بہ) بخشڻهار مهربان آهي. جن پنهنجي ايمان

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ ثُمَّ ازْدَادُوْا كُفْرًا لَّنْ تُقْبَلَ

جن ڪفر ڪيو ايمان آڻڻ کان پوءِ وري وڌيا ڪفر ۾ ته هرگز نہ قبول ڪئي ويندي

آڻڻ کان پوءِ ڪفر ڪيو وري تن جي ڪفر ۾ وڌيا تن جي توبهہ ڪڏهن بہ قبول نہ ڪبي.

تَوْبَتُهُمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الضَّآلُّوْنَ ﴿٩٠﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا

توبهہ انهن جي. ۽ اهي ئي گمراهہ آهن. بيشڪ جن ڪفر ڪيو ۽ مري ويا

۽ اهي ئي گمراهہ آهن. پڪ جن ڪفر ڪيو ۽ اهي ڪافر ٿي مُئا تن مان ڪو

وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُّقْبَلَ مِنْ اَحَدِهِمْ مِّلْءُ الْاَرْضِ ذَهَبًا وَّلَوِ

ڪفر جي حالت ۾ پوءِ هرگز نہ قبول ڪئي ويندي انهن مان ڪنهن بہ هڪڙي کان پريل زمين سون جي جيتوڻيڪ

هڪڙو اگرچہ سڄيءَ زمين جيترو سونُ (پنهنجن گناهن جي) عيوض ڏئي تہ بہ اهو اُن کان

افْتَدٰى بِهٖ ۭ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ وَّمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٩١﴾ ع

عوض ۾ ڏئي ان کي. اِهي اهي آهن جن لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ آهي ۽ ناهي انهن جو ڪوئي مددگار.

قبول نہ ڪبو. اِهي (اهي) آهن جن لاءِ ڏکائيندڙ عذاب آهي ۽ اُنهن جو ڪو مددگار ڪونهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتّٰى تُنْفِقُوْا مِمَّا تُحِبُّوْنَ ۬ؕ وَ مَا تُنْفِقُوْا

هرگز نہ حاصل ڪندؤ ڀلائي کي تان جو خرچ ڪريو پنهنجي پياري شيءِ مان، ۽ جا بہ خرچ ڪندؤ

ڇڱائيءَ کي ايسين ڪڏهن نہ پهچندؤ جيسين جن شين کي دوست رکندا آهيو تن مان (الله جي واٽ ۾ نہ) خرچ ڪريو ۽ جيڪا شيءِ

مِنْ شَیْءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِیْمٌ ﴿۹۲﴾ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا

ڪا شيءِ پوءِ الله ان کي ڄاڻندڙ آهي. هر کاڌو هئو حلال

(الله لڳ) خرچ ڪريو (سا ڀلي هئڻ گهرجي) چو تہ الله ان کي ڄاڻندڙ آهي. هر (ڪنهن قسم جو) طعام بني

لِّبَنِیْۤ اِسْرَآءِیْلَ اِلَّا مَا حَرَّمَ اِسْرَآءِیْلُ عَلٰى نَفْسِهٖ مِنْ قَبْلِ

بني اسرائيل لاءِ مگر اهو جنهن کي حرام ڪيو يعقوب پنهنجي نفس تي اڳي

اسرائيل لاءِ حلال هو ان کان سواءِ جيڪو يعقوب پاڻ تي توريت جي لهڻ کان اڳ حرام ڪيو هو

اَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرٰىةُ ؕ قُلْ فَاْتُوْا بِالتَّوْرٰىةِ فَاتْلُوْهَاۤ اِنْ

نازل ٿيڻ توريت کان. تون چؤ آڻيو توريت کي پوءِ پڙهي ٻڌايو اهو جيڪڏهن

(اي پيغمبر!) چئو تہ، جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ توريت آڻيو پوءِ اُهو پڙهو.

كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ﴿۹۳﴾ فَمَنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ مِنْۢ بَعْدِ

آهيو سچا. پوءِ جنهن ٺاهيو الله تي ڪوڙ انهيءَ کان

پوءِ جيڪي هن کان پوءِ الله تي ڪوڙ ٺاهيندا سي ئي ظالم آهن.

ذٰلِكَ فَاُولٰٓىٕكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۹۴﴾ قُلْ صَدَقَ اللّٰهُ ۫ فَاتَّبِعُوْا

بعد پوءِ اهي ئي ظالم آهن. چؤ سچ فرمايو الله. پوءِ تابع ٿيو

(اي پيغمبر!) چئو تہ، الله سچ چيو آهي پوءِ ابراهيم حنيف (هڪطرفي) جي دين جي

مِلَّةَ اِبْرٰهِیْمَ حَنِیْفًا ؕ وَ مَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِیْنَ ﴿۹۵﴾ اِنَّ

دين ابراهيم کي جو هڪ طرفو هو. ۽ نہ هئو شرڪ ڪندڙن مان. يقينن

تابعداري ڪريو ۽ (ابراهيم) مشرڪن مان نہ هو. (عبادت جو) پهريون گهرُ

اَوَّلَ بَیْتٍ وُّضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِیْ بِبَكَّةَ مُبٰرَكًا وَّ هُدًى

پهريون گهر جو رکيو ويو ماڻهن لاءِ اهو آهي مکي ۾ برڪت وارو ۽ هدايت

جو ماڻهن لاءِ بڻايو ويو، سو اهو ئي آهي جو مڪي ۾ برڪت وارو ۽ جڳ لاءِ هدايت آهي.

لِّلْعٰلَمِیْنَ ﴿۹۶﴾ فِیْهِ اٰیٰتٌۢ بَیِّنٰتٌ مَّقَامُ اِبْرٰهِیْمَ ۚ۬ وَ مَنْ دَخَلَهٗ

جهان وارن لاءِ. ان ۾ نشانيون آهن ظاهر (جهزوڪ) مقام ابراهيم، ۽ جيڪو ايندو ان ۾

جنهن ۾ پڌريون نشانيون آهن (هڪڙي) مقام ابراهيم آهي (جو ان ۾ ابراهيم جي پيرن جو نشان آهي)۔ ۽

وقف جبرئيل عليه السلام

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَانَ اٰمِنًا ؕ وَ لِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ

ٿيندو امن وارو. ۽ الله لاءِ آهي ماڻهن تي حج ڪرڻ بيت الله جو جيڪو طاقت رکي

جيڪو اُتي داخل ٿيو سو امن وارو آهي. ۽ الله لاءِ خاني ڪعبي جو حج اُنهن ماڻهن تي لازم آهي جن کي ڏانهنس

اِلَيْهِ سَبِيْلًا ؕ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۹۷﴾

ان تائين رستي جي، ۽ جنهن انڪار ڪيو پوءِ بيشڪ الله بي پرواهه آهي جهان وارن کان.

وات وڃڻ جي سگهه آهي. ۽ جنهن انڪار ڪيو (ته الله کي پرواهه نه آهي) ڇو ته الله جهانن کان بي پرواهه آهي.

قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۖ وَاللّٰهُ شَهِيْدٌ

چؤ اي اهل ڪتاب ڇو ٿا انڪار ڪريو الله جي آيتن جو حالانڪ الله شاهد آهي

(اي پيغمبر! ڪين) چئو ته، اي ڪتاب وارو! الله جي آيتن کي ڇو نٿا مڃيو؟ ۽ (حقيقت ڪري) جيڪي ڪندا آهيو

عَلٰى مَا تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۸﴾ قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَصُدُّوْنَ

ان تي جيڪي ڪريو ٿا. چؤ اي اهل ڪتاب ڇو ٿا روڪيو

تنهن تي الله شاهد آهي. (اي پيغمبر!) چئو ته، اي ڪتاب وارو! جيڪو ايمان آڻي تنهن کي الله جي وات کان ڇو ٿا جهليو؟

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ تَبْغُوْنَهَا عِوَجًا وَّاَنْتُمْ شُهَدَآءُ ؕ وَ

الله جي رستي کان انهن کي جن ايمان آندو ڳوليو ٿا ان ۾ عيب ۽ توهان شاهد آهيو. ۽

اُن (وات) جي ڏنگائي ٿا گهرو؟ هن هوندي جو اوهين ڄاڻندڙ آهيو. ۽ جيڪي (اوهين) ڪندا آهيو

مَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۹﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تُطِيْعُوْا

ناهي الله بي خبر توهان جي عملن کان. اي اهي جن ايمان آندو جيڪڏهن چيو وٺندؤ

تنهن کان الله بي خبر نه آهي. اي ايمان وارو! جيڪڏهن ڪتاب وارن مان ڪنهن به ٽوليءَ جي

فَرِيْقًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ يَرُدُّوْكُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ

ڪنهن ٽولي جو انهن مان جن کي ڏنو ويو ڪتاب ته موٽائيندا توهان کي ايمان کان پوءِ

فرمانبرداري ڪندؤ ته، اوهان جي ايمان آڻڻ کان پوءِ اوهان کي ڦيرائي ڪافر ڪندا.

كٰفِرِيْنَ ﴿۱۰۰﴾ وَكَيْفَ تَكْفُرُوْنَ وَاَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ اٰيٰتُ اللّٰهِ وَ

ڪافر ڪري. ۽ ڪيئن ٿا ڪفر ڪريو هوڏانهن پڙهجن ٿيون توهان تي آيتون الله جون ۽

۽ (اوهين) هن هوندي ڪيئن ڪافر ٿا ٿيو؟ جو الله جون آيتون اوهان تي پڙهجن ٿيون ۽ سندس پيغمبر

فِيْكُمْ رَسُوْلُهٗ ؕ وَمَنْ يَّعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِيَ اِلٰى صِرَاطٍ

توهان ۾ آهي رسول ان جو. ۽ جيڪو چنبڙندو الله کي پوءِ اهو هدايت وارو ٿيو رستي

اوهان ۾ آهي. ۽ جيڪو الله (جي دين) کي چنبڙي وٺندو تنهن کي بيشڪ سڌيءَ وات ڏانهن رستو ڏيکاريو ويندو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُّسۡتَقِيۡمٍ ﴿١٠١﴾ ع يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقٰتِهٖ وَلَا

سڌي ڏانهن. اي ايمان وارو ڊڄو الله کان جهڙو ڊڄڻ گهرجي ان کان ۽ نہ

اي مومنو! الله کان (ائين) ڊڄو جيئن ڪانئس ڊڄڻ جو حق آهي ۽ اوهين مسلمان

تَمُوۡتُنَّ اِلَّا وَاَنۡتُمۡ مُّسۡلِمُوۡنَ ﴿١٠٢﴾ وَاعۡتَصِمُوۡا بِحَبۡلِ اللّٰهِ جَمِيۡعًا

مرجو مگر توهان مسلمان هجو. ۽ چنبڙو رسيءَ الله جي کي گڏجي

هجڻ کان سواءِ نہ مرجو. ۽ الله جي رسيءَ (يعني قرآن) کي سڀئي چنبڙي وٺو ۽ ڌار ڌار نہ ٿيو

وَّلَا تَفَرَّقُوۡا ص وَاذۡكُرُوۡا نِعۡمَتَ اللّٰهِ عَلَيۡكُمۡ اِذۡ كُنۡتُمۡ اَعۡدَآءً

۽ نہ ڌار ڌار ٿيو ۽ ياد ڪريو احسان الله جو پنهنجي مٿان جڏهن توهان هئا پاڻ ۾ دشمن

۽ پاڻ تي الله جي نعمت کي ياد ڪريو جو جڏهن پاڻ ۾ ويري هيو پوءِ

فَاَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوۡبِكُمۡ فَاَصۡبَحۡتُمۡ بِنِعۡمَتِهٖۤ اِخۡوَانًا ج وَكُنۡتُمۡ

پوءِ جوڙ پيدا ڪيائين توهان جي دلين ۾ پوءِ ٿي پيا اوهين ان جي مهرباني سان ڀائر ۽ توهان هئا

اوهان جي دلين ۾ ميلاپ وڌائين پوءِ سندس فضل سان هڪبئي جا ڀائر ٿيو. ۽ اوهين

عَلٰى شَفَا حُفۡرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَاَنۡقَذَكُمۡ مِّنۡهَا ط كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ

ڪناري ڪڏ باهه جي تي پوءِ بچايائين توهان کي انهيءَ کان، اهڙي طرح پڌائي ٿو

دوزخ جي کڏ جي پر تي هيو، پوءِ اوهان کي ڪانئس بچايائين، اهڙيءَ طرح الله اوهان لاءِ

اللّٰهُ لَكُمۡ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُوۡنَ ﴿١٠٣﴾ وَلۡتَكُنۡ مِّنۡكُمۡ اُمَّةٌ

الله توهان کي پنهنجون آيتون جيئن توهان هدايت وارا ٿيو. ۽ پل تہ هجي توهان مان هڪ اهڙي جماعت

پنهنجيون نشانيون بيان ڪندو آهي تہ مَنَ اوهين هدايت وارا ٿيو. ۽ اوهان ۾ هڪ اهڙي جماعت هئڻ گهرجي

يَّدۡعُوۡنَ اِلَى الۡخَيۡرِ وَيَاۡمُرُوۡنَ بِالۡمَعۡرُوۡفِ وَيَنۡهَوۡنَ

جو سڏين نيڪي ڏانهن ۽ حڪم ڪن چڱن ڪمن جو ۽ روڪين

جي چڱائيءَ ڏانهن سڏين ۽ چڱن ڪمن جو حڪم ڪن ۽ برن ڪمن کان جهلين

عَنِ الۡمُنۡكَرِ ط وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الۡمُفۡلِحُوۡنَ ﴿١٠٤﴾ وَلَا تَكُوۡنُوۡا كَالَّذِيۡنَ

بڇڙائي کان، ۽ اهي ئي آهن ڪامياب. ۽ نہ ٿجو انهن وانگر جيڪي

۽ اهي ئي ڪامياب آهن. ۽ اوهين انهن جهڙا نہ ٿيو جي فرقو فرقو ٿي ويا

تَفَرَّقُوۡا وَاخۡتَلَفُوۡا مِنۡۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ الۡبَيِّنٰتُ ط وَاُولٰٓئِكَ

ڌار ٿي ويا ۽ اختلاف ڪيائون ان کان پوءِ جو آيا انهن وٽ چٽا دليل، ۽ اهي ئي آهن

۽ وٽن معجزا آيا ان کان پوءِ بہ تڪرار ڪيائون. ۽ انهن لاءِ وڏو عذاب

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيۡمٌ ﴿۱۰۵﴾ يَّوۡمَ تَبۡيَضُّ وُجُوۡهٌ وَّتَسۡوَدُّ وُجُوۡهٌ ۚ

جن لاءِ آهي عذاب وڏو. جنهن ڏينهن سفيد ٿيندا ڪي منهن ۽ ڪارا ٿيندا ڪي منهن،

آهي. اُنهيءَ ڏينهن، جو ڪي منهن گورا ٿيندا ۽ ڪي منهن ڪارا ٿيندا،

فَاَمَّا الَّذِيۡنَ اسۡوَدَّتۡ وُجُوۡهُهُمۡ ۟ اَكَفَرۡتُمۡ بَعۡدَ اِيۡمَانِكُمۡ

پوءِ اهي ماڻهو جن جا ڪارا ٿيا منهن (کين چئبو) ڇا توهان ڪفر ڪيو پنهنجي ايمان کان پوءِ،

پوءِ جن جا منهن ڪارا ٿيندا (چيو ويندن تہ) اوهين پنهنجي ايمان (آڻڻ) کان پوءِ ڇو

فَذُوۡقُوا الۡعَذَابَ بِمَا كُنۡتُمۡ تَكۡفُرُوۡنَ ﴿۱۰۶﴾ وَاَمَّا الَّذِيۡنَ

پوءِ چکو عذاب کي هن ڪري جو توهان ڪفر ڪندا هئا. ۽ اهي ماڻهو جو

ڪافر ٿيوَ؟ پوءِ اُنهيءَ ڪري جو اوهين ڪافر ٿيا هيو عذاب (جو مزو) چکو. ۽ جن جا

ابۡيَضَّتۡ وُجُوۡهُهُمۡ فَفِيۡ رَحۡمَةِ اللّٰهِ ؕ هُمۡ فِيۡهَا خٰلِدُوۡنَ ﴿۱۰۷﴾

روشن ٿيا انهن جا منهن سي الله جي رحمت ۾ هوندا، اهي ان ۾ هميشہ رهندا.

منهن گورا هوندا سي الله جي رحمت هيٺ رهندا_ اهي منجهس سدائين رهڻ وارا هوندا.

تِلۡكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتۡلُوۡهَا عَلَيۡكَ بِالۡحَقِّ ؕ وَمَا اللّٰهُ يُرِيۡدُ ظُلۡمًا

اِهي آيتون الله جون آهن جن کي پڙهون ٿا توتي اظهار حق لاءِ، ۽ الله نہ ٿو ارادو ڪري ظلم جو

(اي پيغمبر!) اِهي الله جون آيتون آهن جي (اسين) توتي سچيءَ طرح پڙهون ٿا_ ۽ الله جهانن لاءِ ظلم ڪرڻ

لِّلۡعٰلَمِيۡنَ ﴿۱۰۸﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الۡاَرۡضِ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ

جهان وارن تي. ۽ الله جوئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ۽ الله ڏانهن

نہ گهرندو آهي. ۽ جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي (سو خاص) الله جو آهي_ ۽ (سڀ) ڪم

تُرۡجَعُ الۡاُمُوۡرُ ﴿۱۰۹﴾ ع كُنۡتُمۡ خَيۡرَ اُمَّةٍ اُخۡرِجَتۡ لِلنَّاسِ تَاۡمُرُوۡنَ

موٽن ٿا سڀ ڪم. توهان ڀلي اُمت آهيو جا اُڀاري وئي ماڻهن لاءِ حڪم ڪريو ٿا

الله ڏانهن موٽايا ويندا. اوهين اهڙي ڀلي اُمت ماڻهن لاءِ پيدا ٿيل آهيو جو چڱن ڪمن جو حڪم ڪندا آهيو

بِالۡمَعۡرُوۡفِ وَتَنۡهَوۡنَ عَنِ الۡمُنۡكَرِ وَتُؤۡمِنُوۡنَ بِاللّٰهِ ؕ وَلَوۡ اٰمَنَ

چڱن ڪمن جو ۽ روڪيو ٿا بڇڙن ڪمن کان ۽ ايمان آڻيو ٿا الله تي، ۽ جيڪڏهن ايمان آڻن ها

۽ بُرن ڪمن کان جهليندا آهيو ۽ الله کي مڃيندا آهيو_ ۽ جيڪڏهن اهل ڪتاب ايمان آڻين ها

اَهۡلُ الۡكِتٰبِ لَكَانَ خَيۡرًا لَّهُمۡ ؕ مِنۡهُمُ الۡمُؤۡمِنُوۡنَ وَاَكۡثَرُهُمُ

اهل ڪتاب تہ ٿئي ها ڀلو انهن جو، ڪي انهن مان ايمان وارا آهن ۽ گهڻا انهن جا

تہ يقينن تن لاءِ ڀلو هجي ها! منجهانئن ڪي مؤمن آهن ۽ منجهانئن گهڻا بي دين آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْفٰسِقُوْنَ ﴿۱۱۰﴾ لَنْ يَّضُرُّوْكُمْ اِلَّآ اَذًى ۭ وَاِنْ يُّقَاتِلُوْكُمْ يُوَلُّوْكُمُ

بي فرمان آهن. اهي نہ تڪليف ڏيندا توهان کي مگر بدزباني جي. ۽ جيڪڏهن جنگ ڪندا توهان سان تہ ڦيريندا اوهان ڏي

(اهي زباني) ايذاء کان سواء اوهان کي ڪڏهن ڪوئي ڏکوئي نہ سگهندا ۽ جيڪڏهن اوهان سان وڙهندا تہ

الْاَدْبَارَ ۣ ثُمَّ لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿۱۱۱﴾ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ اَيْنَ مَا ثُقِفُوْٓا

پٺيون پوءِ مدد نہ ملندن. هنئي وئي انهن تي ذلت جتي بہ لڌا وڃن

اوهان کي پٺي ڏيئي ڀڄندا، وري مدد نہ ڏبن. الله جي ذمي ۽ ماڻهن جي پناه کان سواء

اِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ وَبَاۗءُوْ بِغَضَبٍ

مگر جي وٺن رسي الله جي ۽ رسي ماڻهن جي ۽ موٽيا ڏمر

جتي لڌا ويندا، اتي مٿن خواري هنئي وئي آهي ۽ الله جي ڏمر هيٺ وريا

مِّنَ اللّٰهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّھُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ

الله جي سان ۽ هنئي وئي مٿن محتاجي، اهو هن لاءِ جو اهي نہ مڃيندا هئا

۽ مٿن محتاجي هنئي وئي آهي. اها (سزا) هن ڪري آهي جو الله جي آيتن کي نہ ٿي مڃيائون

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ الْاَنْۢبِيَاۗءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۭ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّ

الله جي آيتن کي ۽ قتل ڪندا هئا نبين کي نا حق. اهو هن ڪري جو بي فرماني ڪيائون ۽

۽ پيغمبرن کي ناحق ٿي ڪُهائون ـ اهي (عادتون) اِنهيءَ ڪري آهن جو بي فرماني ڪيائون ۽

كَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ﴿۱۱۲﴾ لَيْسُوْا سَوَاۗءً ۭ مِنْ اَھْلِ الْكِتٰبِ اُمَّةٌ قَاۗىِٕمَةٌ

حد کان لنگهندا هئا. اهي نہ آهن هڪ جهڙا. اهل ڪتاب مان ڪا جماعت آهي سڌي رستي تي

حد کان لنگهندڙ هئا. اِهي (سڀ) هڪ جهڙا نہ آهن ـ ڪتاب وارن مان هڪڙي اهڙي سڌي ٽولي آهي

يَّتْلُوْنَ اٰيٰتِ اللّٰهِ اٰنَاۗءَ الَّيْلِ وَھُمْ يَسْجُدُوْنَ ﴿۱۱۳﴾ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ

پڙهن ٿا آيتون الله جون رات جي وقتن ۾ ۽ اهي سجدو ڪن ٿا. ايمان آڻن ٿا الله تي

جو الله جون آيتون رات جي وقتن ۾ پڙهندا آهن ۽ اُهي نماز (بہ) پڙهندا آهن. الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي

وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ

۽ ڏينهن قيامت تي ۽ حڪم ڪن ٿا چڱن ڪمن جو ۽ روڪين ٿا براين کان ۽

مڃيندا آهن ۽ چڱن ڪمن جو حڪم ڪندا آهن ۽ برن ڪمن کان جهليندا آهن ۽

يُسَارِعُوْنَ فِي الْخَيْرٰتِ ۭ وَاُولٰۗىِٕكَ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۱۴﴾ وَمَا يَفْعَلُوْا

تڪڙ ڪن ٿا چڱاين ۾. ۽ اهي ماڻهو ڀلارا آهن. ۽ جيڪا ڪندا

نيڪين (يعني دين مڃڻ) ۾ اڳرائي ڪندا آهن ـ ۽ اِهي ڀلارن مان آهن. ۽ جيڪا بہ چڱائي ڪندا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُّكْفَرُوْهُ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالْمُتَّقِيْنَ ﴿١١٥﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

ڪا ڀلائي تہ ھرگز نہ انڪار ڪيو ويندن ان جو، ۽ الله ڄاڻندڙ آھي پرھيزگارن کي. أھي ماڻھو

تنھن جي بي قدري ھرگز نہ ڪبي۔ ۽ الله پرھيزگارن کي ڄاڻندڙ آھي. جن ڪفر ڪيو تن

كَفَرُوْا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَاۤ اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ

جن ڪفر ڪيو ھرگز نہ ڪم ايندو انھن کي سندن مال ۽ نہ سندن اولاد الله وٽ

کان نڪي سندن مال ۽ نڪي سندن اولاد الله جو ڪجھ (عذاب) ٽاري سگھندا

شَيْـًٔا ؕ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿١١٦﴾ مَثَلُ مَا

ڪجھ بہ، ۽ اھي دوزخي آھن، اھي انھيءَ ۾ ھميشہ رھندا. مثال ان جو جيڪي

۽ أھي دوزخي آھن. أھي منجھس سدائين رھڻ وارا آھن. ھن دنيا جي حياتيءَ ۾

يُنْفِقُوْنَ فِيْ هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيْحٍ فِيْهَا صِرٌّ اَصَابَتْ

خرچ ڪن ٿا ھن حياتي دنيا جي ۾ اھڙي واءُ مثل آھي جنھن ۾ ھجي پارو جو پھتو

جيڪي (رياءَ لاءِ) خرچ ڪندا آھن تنھن جو مثال أنھيءَ واءُ جي مثال وانگر آھي جنھن ۾ پارو ھجي جو

حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوْۤا اَنْفُسَهُمْ فَاَهْلَكَتْهُ ؕ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ

ماڻھن جي پوک تي جن ظلم ڪيو پاڻ تي پوءِ تباھ ڪيائين ان کي، ۽ نہ ظلم ڪيو انھن تي الله

اُن ٽوليءَ جي پوک کي لڳي جن پاڻ تي ظلم ڪيو پوءِ اُن (پوک) کي ناس ڪري۔ ۽ الله ساڻن ظلم نہ ڪيو آھي

وَلٰكِنْ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿١١٧﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا

پر اھي پاڻ تي ظلم ڪن ٿا. اي ايمان وارو نہ وٺو

پر أھي پاڻ تي ظلم ڪن ٿا. اي ايمان وارَوا پنھنجن (مسلمانن) کان سواءِ ٻين (قومن) کي ڳجھو دوست ڪري

بِطَانَةً مِّنْ دُوْنِكُمْ لَا يَاْلُوْنَكُمْ خَبَالًا ؕ وَدُّوْا مَا عَنِتُّمْ ۚ قَدْ

پنھنجو ڪري ڌارين کي اھي ڪين گھٽائيندا توھان سان شرارت ۾، گھرن ٿا تہ توھان تڪليف ۾ ھجو، ظاھر

نہ وٺو (جو) اوھان جي نقصان ڪرڻ ۾ ڪا گھٽتائي نہ ڪندا آھن. اوھان جي تڪليف پسند ڪيائون. بيشڪ

بَدَتِ الْبَغْضَآءُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ۖۚ وَمَا تُخْفِيْ صُدُوْرُهُمْ اَكْبَرُ ؕ

ٿي آھي دشمني سندن واتن مان ۽ جيڪي لڪائن ٿيون انھن جون دليون سو تمام وڏيڪ آھي،

سندن واتن مان دشمني پڌري ٿي آھي ۽ جيڪو (ساڙ) سندن سينن لڪايو آھي سو تمام وڏو آھي

قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيٰتِ اِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿١١٨﴾ هٰۤاَنْتُمْ اُولَآءِ تُحِبُّوْنَهُمْ

بيشڪ ٻڌايون سون اوھان کي آيتون جيڪڏھن توھان سمجھو. اجھو توھان أھي آھيو جو دوست رکو ٿا انھن کي

بيشڪ اسان اوھان لاءِ نشانيون بيان ڪيون آھن. جيڪڏھن سمجھندا آھيو. اوھين أھي آھيو جو أنھن کي دوست رکندا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَا يُحِبُّوْنَكُمْ وَتُؤْمِنُوْنَ بِالْكِتٰبِ كُلِّهٖ ۚ وَاِذَا لَقُوْكُمْ قَالُوْٓا

۽ اهي نہ ٿا چاهين توهان کي حالانڪ توهان مڃو ٿا ڪتاب سموري کي، ۽ جڏهن گڏجن ٿا توهان کي چون ٿا

آهيو ۽ اهي اوهان کي دوست نہ رکندا آهن ۽ اوهين الله جي سڀني ڪتاب کي مڃيندا آهيو. ۽ جڏهن اوهان سان ملن ٿا (تڏهن) چون ٿا

اٰمَنَّا ۖۚ وَاِذَا خَلَوْا عَضُّوْا عَلَيْكُمُ الْاَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ ۭ قُلْ

اسين مسلمان آهيون، ۽ جڏهن اڪيلا ٿين ٿا تہ چٻاڙن ٿا توهان تي آڱريون غصي کان، چوين

تہ مڃيو سين، ۽ جڏهن اڪيلا ٿين ٿا (تڏهن) اوهان تي ڪاوڙ کان آڱرين کي چٻين ٿا. (اي پيغمبر! ڪين) چئو

مُوْتُوْا بِغَيْظِكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿١١٩﴾ اِنْ

مرو پنهنجي ڪاوڙ ۾، بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي دلين جي راز کي. جيڪڏهن

تہ (اوهين) پنهنجي ڪاوڙ سببان مرو! ڇو تہ الله سينن وارو (راز) ڄاڻندو آهي. (اي مومنو!) جيڪڏهن

تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۡ وَاِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَّفْرَحُوْا بِهَا ۭ

پهچي توهان کي ڪا چڱائي تہ بُري ٿي لڳي انهن کي ۽ جيڪڏهن پهچي ٿي توهان کي ڪا برائي تہ خوش ٿين ٿا ان تي،

اوهان کي ڪا چڱائي پهچندي آهي تہ کين ڏکوئيندي آهي ۽ جيڪڏهن اوهان کي ڪو ڏک پهچندو آهي تہ اُن سببان خوش ٿيندا آهن.

وَاِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُھُمْ شَـيْـــًٔـا ۭ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا

۽ جيڪڏهن توهان صبر ڪندؤ ۽ پرهيز ڪندؤ تہ نہ نقصان ڪندي توهان کي ٺڳي انهن جي ڪجهہ، بيشڪ الله انهن جي

۽ جيڪڏهن اوهين صبر ڪريو ۽ پرهيزگاري ڪريو تہ سندن مڪر اوهان کي ڪوبہ نقصان نہ رسائيندو ڇو تہ جيڪي ڪندا آهن

يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿١٢٠﴾ ع وَاِذْ غَدَوْتَ مِنْ اَھْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِيْنَ

عملن تي گهيرو ڪندڙ آهي. ۽ جڏهن تون صبح جو نڪري آئين پنهنجي گهر کان ويهارين پيو مسلمانن کي

تنهن کي الله گهيرو ڪندڙ آهي. (اي پيغمبر! ياد ڪر) جنهن مهل (تون) پنهنجي گهر مان سويرو نڪتين جو مومنن کي

مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ۭ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿١٢١﴾ ۙ اِذْ ھَمَّتْ طَّاۗىِٕفَتٰنِ

مورچن تي جنگ لاءِ، ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. جڏهن لڪائي توهان جي ٻن

جنگ لاءِ مورچن تي وهاريئي ٿي ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. (ياد ڪر!) جنهن مهل اوهان مان ٻن ٽولين ٻي همت ٿيڻ جو

مِنْكُمْ اَنْ تَفْشَلَا ۙ وَاللّٰهُ وَلِيُّهُمَا ۭ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ

ٽولن سستي ۽ الله انهن جو مددگار هئو. ۽ الله تي ڀل ڀروسو ڪن

ارادو ڪيو ۽ الله سندن مددگار هو. ۽ مومنن کي جڳائي تہ الله تي ڀروسو ڪن!.

الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَّاَنْتُمْ اَذِلَّةٌ ۚ فَاتَّقُوا

ايمان وارا. ۽ بيشڪ مدد ڪئي توهان جي الله بدر ۾ هوڏانهن توهان هئا ڪمزور. پوءِ ڊڄو

۽ بيشڪ اوهان کي انهيءَ حالت ۾ جو اوهين ڪمزور هيو بدر ۾ سوڀ ڏني. پوءِ الله کان ڊڄو مَن اوهين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿١٢٣﴾ اِذْ تَقُوْلُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ اَلَنْ يَّكْفِيَكُمْ

الله کان تہ جيئن شکر کريو. جنهن وقت تو چيو ٿي مسلمانن کي تہ ڇا نہ آهي ڪافي توهان کي

شکر ڪريو. (اي پيغمبر! انهيءَ مهل کي ياد ڪر) جنهن مهل تو مومنن کي چيو ٿي تہ اوهان کي اوهان جي

اَنْ يُّمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلٰفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُنْزَلِيْنَ ﴿١٢٤﴾ ط

جو مدد ڪري توهان جي توهان جو رب ٽن هزارن ملائڪن سان آسمان مان لاهي،

پالڻهار جي ٽن هزارن (آسمان کان) لاٿل ملائڪن سان مدد ڪرڻ ڪافي نہ آهي ڇا؟.

بَلٰٓى ۙ اِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا وَيَاْتُوْكُمْ مِّنْ فَوْرِهِمْ هٰذَا يُمْدِدْكُمْ

هائو جيڪڏهن صبر ڪندؤ ۽ پرهيزگار ڪندؤ ۽ اچن توهان تي انهيءَ گهڙيءَ ۾ تہ مدد موڪليندو

هائو! جيڪڏهن اوهين صبر ڪريو ۽ پرهيزگار ٿيو ۽ هڪدم اهي (ڪافر) اوهان تي اچي ڪڙڪن تہ اوهان جو پالڻهار

رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ اٰلٰفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِيْنَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ

توهان جو رب پنجن هزارن ملائڪن نشان رکندڙن سان. ۽ نہ ڪيو ان کي

پنجن هزارن نشان ڪيل ملائڪن سان اوهان کي مدد ڏيندو. ۽ الله اُن (مدد) کي رڳو اوهان جي

اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوْبُكُمْ بِهٖ ط وَمَا النَّصْرُ اِلَّا

الله مگر توهان جي خوشيءَ لاءِ ۽ جئن قرار وٺن دليون توهان جون ان سان ۽ ناهي مدد مگر

خوشخبريءَ لاءِ ڪيو آهي. ۽ هن لاءِ تہ اوهان جون دليون اُن سان (پلي تہ) اطمينان وٺن. ۽ الله غالب

مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿١٢٦﴾ لا لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِيْنَ

الله جي طرفان اهو زبردست حڪمت وارو آهي. جئن ڪپي چونڊ ماڻهو

حڪمت واري جي پارکان سواءِ ڪا مدد (ملڻي) نہ آهي. (۽) هن لاءِ تہ هڪ پاسو (يعني پاڳو) ڪافرن جو چني ڇڏي

كَفَرُوْٓا اَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوْا خَآئِبِيْنَ ﴿١٢٧﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ الْاَمْرِ

ڪافرن جا يا ذليل ڪري انهن کي پوءِ موٽي وڃن ناڪام ٿي. ناهي تنهنجو هن ڪم ۾

يا کين هيٺو ڪري ڇڏي تہ بي نصيب ٿي ڦرن. (اي پيغمبر!) اُن ڪم ۾ تنهنجو ڪو واسطو نہ آهي

شَيْءٌ اَوْ يَتُوْبَ عَلَيْهِمْ اَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَاِنَّهُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿١٢٨﴾ وَ

ڪجهہ بہ يا الله توبهہ قبول ڪري انهن جي يا عذاب ڪري انهن کي پوءِ بلاشڪ اهي ظالم آهن. ۽

(الله) يا مٿن ٻاجهہ سان موٽندو يا کين عذاب ڪندو، ڇو تہ اُهي ظالم آهن. ۽ جيڪي آسمانن

لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ط يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَ

الله جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، بخشيندو جنهن کي گهري ۽

۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي (سو خاص) الله جو آهي. جنهن کي گهرندو آهي، تنهن کي بخشيندو آهي

يُعَذِّبُ مَنۡ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿١٢٩﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ

عذاب ڪندو جنهن کي گهري، ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. اي اهي جن

۽ جنهن کي گهرندو تنهن کي عذاب ڪندو آهي. ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. اي ايمان وارؤ!

اٰمَنُوۡا لَا تَاۡكُلُوا الرِّبٰٓوا اَضۡعَافًا مُّضٰعَفَةً ۖ وَّاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمۡ

ايمان آندو نه کائو وياج ٻيڻو چؤڻو ڪري ۽ ڊڄو الله کان ته جيئن توهان

(اوهين) وياج ٻيڻو چؤڻو نه کائو ۽ الله کان ڊڄو مَنَ اوهين ڪامياب ٿيو.

تُفۡلِحُوۡنَ ﴿١٣٠﴾ ۚ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِىۡۤ اُعِدَّتۡ لِلۡكٰفِرِيۡنَ ﴿١٣١﴾ ۚ وَاَطِيۡعُوا اللّٰهَ

ڪامياب ٿيو. ۽ ڊڄو ان باهه کان جا تيار ڪئي وئي آهي ڪافرن لاءِ. ۽ حڪم مڃو الله جو

۽ ان باهه کان ڊڄو جيڪا ڪافرن لاءِ تيار ڪئي وئي آهي. ۽ الله ۽ رسول جي

وَالرَّسُوۡلَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُوۡنَ ﴿١٣٢﴾ ۚ وَسَارِعُوۡۤا اِلٰى مَغۡفِرَةٍ مِّنۡ رَّبِّكُمۡ

۽ رسول جو مَنَ توهان رحم ڪيا وڃو. ۽ ڊوڙو بخشش ڏانهن پنهنجي رب جي،

فرمانبرداري ڪريو ته مَن اوهان تي ٻاجهه ڪئي وڃي. ۽ (اوهين) پنهنجي پالڻهار جي بخشش ۽

وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا السَّمٰوٰتُ وَالۡاَرۡضُ ۙ اُعِدَّتۡ لِلۡمُتَّقِيۡنَ ﴿١٣٣﴾ ۙ الَّذِيۡنَ

۽ جنت ڏانهن جنهن جي ويڪر آسمانن ۽ زمين جيتري آهي تيار ڪئي وئي آهي پرهيزگارن لاءِ. جيڪي

انهيءَ بهشت ڏانهن اڱرائي ڪريو جنهن جي ويڪر آسمانن ۽ زمين جيتري آهي. انهن پرهيزگارن لاءِ تيار ڪيو

يُنۡفِقُوۡنَ فِى السَّرَّآءِ وَالضَّرَّآءِ وَالۡكٰظِمِيۡنَ الۡغَيۡظَ وَالۡعَافِيۡنَ

خرچ ڪن ٿا سک ۽ ڏک ۾ ۽ کائڻ ٿا ڪاوڙ کي ۽ معاف ڪن ٿا

ويو. جيڪي سک ۽ ڏک ۾ (الله ڪارڻ) خرچ ڪندا آهن ۽ ڪاوڙ کائيندڙ ۽ ماڻهن (جا قصور)

عَنِ النَّاسِ ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الۡمُحۡسِنِيۡنَ ﴿١٣٤﴾ ۚ وَالَّذِيۡنَ اِذَا فَعَلُوۡا

ماڻهن کي، ۽ الله پسند تو ڪري ڀلائي ڪندڙن کي. ۽ اهي جڏهن ڪن ٿا

معاف ڪندڙ آهن. ۽ الله ڀلارن کي دوست رکندو آهي. ۽ اهي جڏهن ڪو بيحيائيءَ جو ڪم ڪندا آهن،

فَاحِشَةً اَوۡ ظَلَمُوۡۤا اَنۡفُسَهُمۡ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسۡتَغۡفَرُوۡا لِذُنُوۡبِهِمۡ ۖ

ڇڙرو گناهه يا ظلم ڪن ٿا پاڻ تي ته ياد ڪن ٿا الله کي پوءِ معافي گهُرن ٿا پنهنجي گناهن جي.

يا پاڻ تي ظلم ڪندا آهن (تڏهن) الله کي ياد ڪندا آهن. ۽ پنهنجن گناهن جي بخشش گهرندا آهن

وَمَنۡ يَّغۡفِرُ الذُّنُوۡبَ اِلَّا اللّٰهُ ۖ وَلَمۡ يُصِرُّوۡا عَلٰى مَا فَعَلُوۡا

۽ ڪير بخشيندو گناهه الله کان سواءِ؟ ۽ نه ٿا ضد ڪن پنهنجي ڪئي تي

۽ الله کان سواءِ ڪير گناهه بخشيندو؟ ۽ جيڪي ڪيائون تنهن تي ڄاڻي ٻجهي هميشگي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۳۵﴾ اُولٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ مَّغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَجَنّٰتٌ

۽ اهي ڄاڻن ٿا. اُهي بدلو انهن جو آهي معافي سندن پالڻهار کان ۽ باغ

نہ ڪندا آهن. انهن جو اجر سندن پالڻهار وٽان بخشش ۽ بهشت آهن، جن جي هيٺان

تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ وَنِعْمَ اَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ﴿۱۳۶﴾

وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون هميشہ رهندا انهن ۾، ۽ ڀلي آهي مزدوري ڪم ڪندڙن جي.

نهرون وهنديون آهن، منجهن سدائين رهڻ وارا آهن ۽ ڪمائيندڙن جو اجر چڱو آهي!.

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ ۙ فَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا

گذريا آهن توهان کان اڳ ۾ ڪيئي واقعا پوءِ سير ڪريو زمين ۾ پوءِ ڏسو تہ

بيشڪ اوهان کان اڳ ڪيترا واقعا گذريا آهن پوءِ (اوهين) ملڪ ۾ گهمو ڦرو پوءِ نهاريو تہ

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۱۳۷﴾ هٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى

ڪيئن ٿي پڇاڙي ڪوڙي ڪندڙن جي. هيءُ بيان آهي ماڻهن لاءِ ۽ هدايت

نہ مڃيندڙن جي پڇاڙي ڪيئن ٿئي؟. هيءُ ماڻهن لاءِ بيان آهي ۽ پرهيزگارن لاءِ هدايت

وَّمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۳۸﴾ وَلَا تَهِنُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَنْتُمُ

۽ نصيحت آهي خوف ڪندڙن لاءِ. ۽ نہ سست ٿيو ۽ نکي غم ڪريو جڏهن اوهان

۽ نصيحت آهي. ۽ نہ سست ٿيو ۽ نکي غمگين ٿيو ۽ جيڪڏهن مؤمن آهيو تہ اوهان (ئي)

الْاَعْلَوْنَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۱۳۹﴾ اِنْ يَّمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ

بلند آهيو جيڪڏهن مؤمن آهيو. جيڪڏهن پهتو توهان کي زخم تہ بيشڪ

غالب (ٿيڻ وارا) آهيو. جيڪڏهن اوهان کي (اُحد ۾) ڪو گهاءُ پهتو آهي تہ بيشڪ اُن جهڙو گهاءُ ڪافرن کي

مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهٗ ؕ وَتِلْكَ الْاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ ۚ

پهتو آهي انهن ماڻهن کي بہ زخم اوترو ئي ۽ اهي ڏينهن ڦيرايون ٿا انهن کي ماڻهن جي وچ ۾

(بدر ۾) پهتو هو. ۽ هي اهڙا ڏينهن آهن جو (اسين) انهن کي ماڻهن جي وچ ۾ ڦيريندا آهيون (تہ نصيحت وٺن).

وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَآءَ ؕ وَاللّٰهُ لَا

۽ جيئن ظاهر ڪري الله ايمان وارن کي ۽ بڻائي اوهان مان ڪن کي شهيدَ. ۽ الله نہ ٿو

۽ هن لاءِ تہ الله مؤمنن کي نکيڙي ۽ اوهان مان ڪن کي شهيد ڪري. ۽ الله ظالمن کي

يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۴۰﴾ ۙ وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَيَمْحَقَ

پسند ڪري ظالمن کي ۽ جيئن پاڪ ڪري الله انهن کي جن ايمان آندو ۽ ميٽائي

دوست نہ رکندو آهي. ۽ هن لاءِ تہ الله مؤمن کي کرو ڪري ۽ ڪافرن کي ناس ڪري.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٤١﴾ اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ

كافرن كي. چا پانيو ٿا توهان ته ويندؤ بهشت ۾ ۽ نه ظاهر ڪيو الله

اوهان بهشت ۾ گهڙڻ جو گمان ڪيو آهي ڇا؟ هن هوندي جو الله اڃا اوهان مان مجاهدن کي

الَّذِيْنَ جٰهَدُوْا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ

لڙائي ڪندڙن کي توهان مان ۽ نڪي ظاهر ڪيائين صبر وارن کي. ۽ بيشڪ توهان گهرندا هئا

نه نکيڙيو آهي ۽ نڪي صابرن کي نکيڙيو آهي. ۽ بيشڪ اوهين موت کي اُن جي

الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَاَيْتُمُوْهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿١٤٣﴾

موت کي هن کان اڳ جو ملو ان سان پوءِ توهان ڏٺو انهيءَ کي ۽ توهان ڏسو پيا.

ملڻ کان اڳ گهرندا هيو ۽ بيشڪ اُن کي ڏٺو ۽ اوهين نهاريندا رهيو.

وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُوْلٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ اَفَا۟ئِنْ مَّاتَ

۽ ناهي محمد مگر وڏو رسول ان کان اڳي گذريا آهن ڪيئي رسول. ڇا پوءِ جيڪڏهن مري وڃي

۽ محمد ﷺ (الله جو) پيغمبر ئي آهي. بيشڪ اُن کان اڳ ڪيترا پيغمبر گذري ويا. پوءِ جيڪڏهن (اهو) مري وڃي

اَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَّنْقَلِبْ عَلٰى عَقِبَيْهِ

يا شهيد ٿئي ته توهان ڦري ويندؤ پنهنجين ڪڙين تي؟ ۽ جيڪو ڦرندو پنهنجين ڪڙين تي

يا قتل ٿئي ته (اوهين) پنهنجين ڪڙين (پَرِ پوءِ) تي ڦرندؤ ڇا؟ ۽ جيڪو پنهنجين ڪڙين (پَرِ پوءِ) تي ڦرندو

فَلَنْ يَّضُرَّ اللّٰهَ شَيْـًٔا وَسَيَجْزِى اللّٰهُ الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا كَانَ

پوءِ نه نقصان ڏيندو الله کي ڪجهه به. ۽ جلد بدلو ڏيندو الله شڪر گذارن کي. ۽ ناهي

سو الله کي ڪجهه به نقصان ڪڏهن نه پهچائيندو. ۽ الله شاڪرن (احسان مڃيندڙن) کي سنت ثواب ڏيندو.

لِنَفْسٍ اَنْ تَمُوْتَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ كِتٰبًا مُّؤَجَّلًا وَمَنْ يُّرِدْ

ڪنهن جو مرڻ مگر الله جي حڪم سان لکيل آهي وقت مقرر. ۽ جيڪو گهرندو

۽ الله جي مقرر وقت لکيل حڪم کان سواءِ ڪنهن کي مرڻو نه آهي. ۽ جيڪو دنيا جو ثواب گهرندو

ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ مِنْهَا وَمَنْ يُّرِدْ ثَوَابَ الْاٰخِرَةِ نُؤْتِهٖ

بدلو دنيا جو ڏينداسون ان کي انهيءَ مان. ۽ جيڪو گهرندو اجر آخرت جو ڏينداسون ان کي

تنهن کي اُن مان ڏينداسون. ۽ جيڪو آخرت جو ثواب گهرندو تنهن کي اُن مان ڏينداسون.

مِنْهَا وَسَنَجْزِى الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٤٥﴾ وَكَاَيِّنْ مِّنْ نَّبِيٍّ قٰتَلَ مَعَهٗ

انهيءَ مان. ۽ اڃهو بدلو ڏينداسون شڪر گذارن کي. ۽ ڪيترائي نبي لڙائي ڪئي انهن سان گڏجي

۽ شاڪرن کي (چڱو) ثواب سنت ڏينداسون. ۽ پيغمبرن مان گهڻان (ڪافرن سان) وڙهيا ساڻن گهڻا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رِبِّيُّوْنَ كَثِيْرٌ ۚ فَمَا وَهَنُوْا لِمَآ اَصَابَهُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَمَا

الله وارن گهڻن، پوءِ نہ ماندا ٿيا ان ڪري جو تڪليف پهتي انهن کي الله جي راهہ ۾ ۽ نڪي

الله وارا هئا پوءِ جيڪي الله جي واٽ ۾ کين پهتو تنهن سببان نڪي سست ٿيا ۽ نڪي

ضَعُفُوْا وَمَا اسْتَكَانُوْا ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا

لڙهي پيا ۽ نڪي ليلايائون، ۽ الله پيار ڪري ٿو پڪي بيهندڙن سان. ۽ نہ هو

هيٺا ٿيا ۽ نڪي عاجزي ڪيائون ۽ الله صابرن کي دوست رکندو آهي. ۽ سندن چوڻ (هن) قول

كَانَ قَوْلَهُمْ اِلَّآ اَنْ قَالُوْا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَاِسْرَافَنَا

ڪجهہ بہ چوڻ انهن جو مگر چيائون اي رب اسان جا معاف ڪر اسان جا گناهہ ۽ اسان جي زيادتي

کان سواءِ نہ هو تہ اي اسان جا پالڻهار! اسان کي اسان جا گناهہ (بخش)! ۽ اسان جي ڪم ۾ اسان

فِيْٓ اَمْرِنَا وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٤٧﴾

اسان جي ڪم ۾ ۽ ڄمائي رک اسان جي پيرن کي ۽ واهر ڪر اسان جي ڪافر قوم تي.

جي زيادتي بخش ۽ اسان جا پير ثابت رک ۽ اسان کي ڪافرن جي ٽوليءَ تي فتح ڏي!.

فَاٰتٰىهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْاٰخِرَةِ ۗ وَاللّٰهُ

پوءِ ڏنو انهن کي الله ثواب دنيا جو ۽ سهڻو ثواب آخرت جو، ۽ الله

پوءِ الله کين دنيا جو ثواب ۽ آخرت جو ڀلو ثواب ڏنو ۽ الله ڀلارن کي

يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٤٨﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تُطِيْعُوا

محبت ڪري ٿو چڱائي ڪندڙن سان. اي جيڪڏهن ايمان وارو جيڪڏهن چيو مڃيندؤ

دوست رکندو آهي. اي ايمان وارؤ! جيڪڏهن اوهين ڪافرن جو چيو مڃيندؤ تہ

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَرُدُّوْكُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿١٤٩﴾ بَلِ اللّٰهُ

ڪافرن جو تہ موٽائيندا اوهان کي پوئين پيرين پوءِ ٿي پوندؤ نقصان وارا. پر الله

اوهان کي اوهان جي ڪڙين (ڀر ڀوءِ) تي ڦيرائيندا پوءِ اوهين ڦري نقصان وارا ٿيندؤ .بلڪ الله

مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ خَيْرُ النّٰصِرِيْنَ ﴿١٥٠﴾ سَنُلْقِيْ فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ

آهي مالڪ توهان جو ۽ اهو ڀلو مددگار آهي. جلد وجهنداسون دلين انهن جي ۾ جن

اوهان جو سائين آهي، ۽ اهو بهتر مدد ڏيندڙ آهي. ڪافرن جي دلين ۾ هن سببان سگهو دهشت وجهنداسون

كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَآ اَشْرَكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا ۚ وَ

ڪفر ڪيو دهشت کي هن ڪري تہ شريڪ ڪيائون الله سان ان کي جو نہ لاٿائين ان جو ڪو دليل، ۽

جو الله سان اهڙيءَ شيءِ کي شريڪ ڪيائون جنهن لاءِ الله ڪا سَنَدَ نہ لاٿي آهي، ۽ سندن جاءِ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَاْوٰىهُمُ النَّارُ ؕ وَ بِئْسَ مَثْوَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٥١﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ

جاءِ انهن جي جهنم آهي ۽ اها بڇڙي آهي جاءِ ظالمن جي. ۽ سچو ڪيو توهان سان

باه آهي. ۽ (اهو) ظالمن جو بڇڙو هنڌ آهي. ۽ بيشڪ الله اوهان سان پنهنجو وعدو سچو ڪيو آهي

اللّٰهُ وَعْدَهٗۤ اِذْ تَحُسُّوْنَهُمْ بِاِذْنِهٖ ۚ حَتّٰۤى اِذَا فَشِلْتُمْ وَ

الله وعدو پنهنجو جڏهن گهو پيا انهن کي ان جي حڪم سان آخر جڏهن توهان سست ٿيا ۽

جڏهن نہ انهن (ڪافرن) کي، سندس حڪم سان پئي ڪُٺوَ، حتاڪ بي همت ٿيو ۽ ڪم (پوري ڪرڻ) ۾

تَنَازَعْتُمْ فِى الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَاۤ اَرٰىكُمْ مَّا تُحِبُّوْنَ ؕ

اختلاف ڪيوَ ڪم ۾ ۽ نہ چيو ورتوَ هن کان پوءِ جو ڏيکاريائين توهان کي اها شيءِ جنهن کي چاهيو پيا.

تڪرار ڪيوَ ۽ جيڪي پسند ڪندا هيوَ سو اوهان کي ڏيکاريائين تنهن کان پوءِ بہ بي فرماني ڪيوَ.

مِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الدُّنْيَا وَ مِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ۚ ثُمَّ

اوهان مان ڪو گهري پيو دنيا ۽ اوهان مان ڪو گهري پيو آخرت، پوءِ

اوهان مان ڪو (اهڙو) آهي جو دنيا گهرندو آهي ۽ اوهان مان ڪو (اهڙو) آهي جو آخرت گهرندو آهي، وري

صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۚ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ؕ وَاللّٰهُ

هٽايائين توهان کي انهن کان جيئن پرکي توهان کي، ۽ يقينن معاف ڪيائين توهان کي، ۽ الله

اوهان کي انهن کان هن لاءِ ڦيرايائين تہ اوهان کي پرکي، ۽ بيشڪ اوهان کي معافي ڏنائين. ۽ الله

ذُوْ فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٥٢﴾ اِذْ تُصْعِدُوْنَ وَلَا تَلْوٗنَ

مهربان آهي مؤمنن تي. ياد ڪريو جڏهن پڄو پيا توهان ۽ نہ پيا واجهايو

مومنن تي فضل ڪرڻ وارو آهي. جڏهن اوهين پري ٿي ڀڳو ۽ ڪنهن هڪ تي (ڪنڌ ڦيري) نہ ٿي واجهايوَ.

عَلٰۤى اَحَدٍ وَّالرَّسُوْلُ يَدْعُوْكُمْ فِىْۤ اُخْرٰىكُمْ فَاَثَابَكُمْ غَمًّاۢ بِغَمٍّ

ڪنهن ڏانهن ۽ رسول سڏي پيو توهان کي توهان جي پوين ۾ پوءِ ڏنائين توهان کي ڏک تي ڏک

۽ پيغمبر اوهان کي اوهان جي پٺيان سڏيندو رهيو پوءِ (الله) اوهان کي ڏک تي ڏک جو بدلو ڏنو

لِّكَيْلَا تَحْزَنُوْا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَاۤ اَصَابَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ

جيئن توهان افسوس نہ ڪريو ان تي جيڪو اوهان کان ٿي ويو ۽ نہ ان تي جيڪي توهان کي پهتو. ۽ الله خبر رکندڙ آهي

(اهو) هن لاءِ تہ جيڪي اوهان کان ٿي ويو، نڪي تنهن ۽ جيڪي اوهان کي پهتو نڪي تنهن تي غمگين ٿيو. ۽ جيڪي

بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ الْغَمِّ اَمَنَةً

جيڪي توهان ڪريو ٿا. وري نازل ڪيائين توهان تي ڏک کان پوءِ امن واري

اوهين ڪندا آهيو تنهن جي الله خبر رکندڙ آهي. وري ڏک کان پوءِ اوهان تي آرام، (جي) پنڪي لاٿائين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نُعَاسًا يَّغْشٰى طَآئِفَةً مِّنْكُمْ ۙ وَطَآئِفَةٌ قَدْ اَهَمَّتْهُمْ

ننڊ | جا غلبو ڪري پئي | هڪ ٽولي | توهان جي تي | ۽ | پيو ٽولو | ڳڻتيءَ ۾ وڌو انهن کي

جو اوهان مان هڪ ٽوليءَ تي غلبو ڪندي رهي ۽ ٻي ٽولي هئي جنهن کي سندن نفسن غمگين

اَنْفُسُهُمْ يَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ ؕ يَقُوْلُوْنَ

سندن سرن | اهي گمان پيا ڪن | الله ۾ | ڪوڙا | گمان | بيوقوفيءَ وارا، | چون پيا

ڪيو هو، ناحق جاهليت جو گمان الله تي پانيائون ٿي۔ چيائون ٿي ته اسان لاءِ

هَلْ لَّنَا مِنَ الْاَمْرِ مِنْ شَيْءٍ ؕ قُلْ اِنَّ الْاَمْرَ كُلَّهٗ لِلّٰهِ ؕ

ڇا آهي | اسان جي وس | ان ڪم مان | ڪا | شيءِ؟ | تون چؤ | بيشڪ | ڪم | سمورو | الله جي وس آهي

انهي ڪم مان ڇا ڪجهه (ٿيڻو) آهي؟ (اي پيغمبر!) چئو ته سڀ اختيار الله جو ئي آهي۔

يُخْفُوْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ مَّا لَا يُبْدُوْنَ لَكَ ؕ يَقُوْلُوْنَ لَوْ كَانَ

لڪائن ٿا | پنهنجي اندر ۾ | اهو جيڪي | نٿا ظاهر ڪن | تو سان، | چون ٿا | جيڪڏهن | هجي ها

جيڪي توتي پڌرو نه ڪندا آهن، سو پنهنجين دلين ۾ لڪائيندا آهن۔ چوندا آهن ته جيڪڏهن اسان جي وس

لَنَا مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هٰهُنَا ؕ قُلْ لَّوْ كُنْتُمْ

اسان جي وس | ان ڪم مان | ڪجهه | ته نه | مارجي وڃون ها | اتي، | چؤ | جيڪڏهن | هجو ها

۾ ڪجهه به ڪم هجي ها ته اسين هت نه ڪسون ها۔ (اي پيغمبر! ڪين) چئو ته، جيڪڏهن اوهين پنهنجن گهرن

فِيْ بُيُوْتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِيْنَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ اِلٰى مَضَاجِعِهِمْ ۚ

پنهنجي گهرن ۾ | ته به نڪري اچن ها | اهي | لکيل هئو | جن تي | موت | پنهنجي ڪرڻ جي جاين ڏانهن

۾ هجو ها ته جن تي ڪسڻ لکيل هو سي ضرور پنهنجي ڪوس جي جاين ڏانهن نڪرن ها،

وَلِيَبْتَلِيَ اللّٰهُ مَا فِيْ صُدُوْرِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِيْ قُلُوْبِكُمْ ؕ

۽ جيئن آزمائي | الله | جيڪي | توهان جي سينن ۾ آهي | ۽ | جيئن صاف ڪري | جيڪي | توهان جي دلين ۾ آهي.

۽ (هن لاءِ) ته جيڪي اوهان جي سينن ۾ آهي سو الله پرکي ۽ جيڪي اوهان جي دلين ۾ آهي سو ڪرو ڪري۔

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿١٥٤﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ

۽ | الله | ڄاڻندڙ آهي | سينن جي رازن کي. | بيشڪ | جيڪي | ڀڳا | توهان مان

۽ الله سينن وارو (ڀيد) ڄاڻندڙ آهي . اوهان مان جن انهيءَ ڏينهن منهن موڙيو جو

يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ ۙ اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطٰنُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوْا ۚ

جنهن ڏينهن | ٽڪريون | ٻه فوجون | رڳو | ٿيڙيو انهن کي | شيطان | سندن ڪنهن | ڪئي جي سبب،

ٻه ٽوليون (هڪ ٻئي جي) سامهون ٿيون ته انهن کي شيطان سندن ڪجهه ڪئي جي شامت جي سبب ٿيڙيو،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَقَدْ عَفَا اللّٰهُ عَنْهُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿١٥٥﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

۽ البت معاف ڪيو الله انهن کي، بيشڪ الله بخشڻهار بردبار آهي. اي ايمان وارو

۽ بيشڪ الله انهن کي معافي ڏني چو تہ الله بخشڻهار بردبار آهي. اي ايمان وارو!

لَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَقَالُوْا لِاِخْوَانِهِمْ اِذَا ضَرَبُوْا

نہ ٿيو انهن وانگر جن ڪفر ڪيو ۽ چيائون پنهنجي ڀائرن لاءِ جڏهن سفرتي نڪتا

انهن ڪافرن وانگر نہ ٿيو جي پنهنجي ڀائرن لاءِ جڏهن اهي ملڪ ۾ مسافري ڪن

فِى الْاَرْضِ اَوْ كَانُوْا غُزًّى لَّوْ كَانُوْا عِنْدَنَا مَا مَاتُوْا وَمَا قُتِلُوْا ۚ

ملڪ ۾ يا هئا جهاد ۾ جيڪر هجن ها اسان وٽ تہ نہ مرن ها ۽ نڪي ڪُسن ها

يا لڙائي ڪندڙ هجن (تڏهن) چون ٿا تہ جيڪڏهن اسان وٽ هجن ها تہ نہ مرن ها ۽ نڪي ڪسجن ها!

لِيَجْعَلَ اللّٰهُ ذٰلِكَ حَسْرَةً فِىْ قُلُوْبِهِمْ ۗ وَاللّٰهُ يُحْىٖ وَيُمِيْتُ ۗ

جيئن بڻائي الله ان کي ارمان انهن جي دلين ۾. ۽ الله ٿي جياري ٿو ۽ ماري ٿو،

تہ جيئن الله ان کي سندين دلين ۾ حسرت ڪري. ۽ الله ئي جياريندو آهي ۽ ماريندو آهي.

وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿١٥٦﴾ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

۽ الله توهان جي ڪمن کي ڏسندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن توهان شهيد ٿيؤ الله جي رستي ۾

۽ جيڪي اوهين ڪندا آهيو سو الله ڏسندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن اوهين الله جي واٽ ۾ قتل ٿي پيؤ

اَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُوْنَ ﴿١٥٧﴾ وَ

يا مري ويؤ تہ بخشش الله جي ۽ رحمت تمام ڀلي آهي انهيءَ کان جيڪي گڏ ڪن. ۽

يا مري پيو تہ جيڪي گڏ ڪندا آهن تنهن کان الله جي بخشش ۽ ٻاجھہ (بلڪل) ڀلي آهي. ۽

لَئِنْ مُّتُّمْ اَوْ قُتِلْتُمْ لَاِلَى اللّٰهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿١٥٨﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ

جيڪڏهن مرندؤ يا قتل ٿيندؤ ضرور الله ڏانهن گڏ ڪيا ويندؤ. پوءِ ڪارڻ رحمت

جيڪڏهن (اوهين) مري وڃو يا ڪسي پئو تہ ضرور الله ڏانهن گڏ ڪيا ويندؤ. پوءِ (اي پيغمبر!) الله جي

مِّنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ ۚ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيْظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوْا

الله جي تون نرم دل ٿيو آهين انهن لاءِ ۽ جيڪڏهن هجين ها شوخ، سخت دل تہ ٽڙي پکڙي وڃن ها

ٻاجھہ سببان انهن لاءِ نرم ٿيو آهين. ۽ جيڪڏهن ڪاوڙيل سخت دل هجين ها تہ ضرور تنهنجي آسپاس کان

مِنْ حَوْلِكَ ۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ

تنهنجي آس پاس کان پوءِ تون معاف ڪر انهن کي ۽ معافي گهر انهن لاءِ ۽ صلاح وٺ انهن کان

ڀڄي اٿن ها پوءِ ڪين معافي ڏي ۽ انهن لاءِ بخشش گهر ۽ ساڻن ڪم ۾ صلاح ڪر.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِي الْاَمْرِ ۚ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِيْنَ ﴿١٥٩﴾

ڪم ۾ پوءِ جڏهن پڪو ارادو ڪرين تہ ڀروسو ڪر الله تي، بيشڪ الله محبت ڪندو آهي توڪل وارن سان.

پوءِ جڏهن تون پڪو ارادو ڪرين تڏهن الله تي ڀرسو ڪر. ڇو تہ الله ڀروسي ڪندڙن کي دوست رکندو آهي.

اِنْ يَّنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ يَّخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِيْ

جيڪڏهن مدد ڪري توهان جي الله تہ ڪوئي ناهي ڏاڍو توهان لاءِ، ۽ جيڪڏهن ڇڏي ڏي توهان کي پوءِ ڪير آهي جو اهو

جيڪڏهن الله اوهان کي مدد ڏيندو تہ اوهان تي ڪو غالب (ٿيڻو) نہ آهي. ۽ جيڪڏهن اوهان کي مدد نہ ڏيندو تہ ا ن کان

يَنْصُرُكُمْ مِّنْۢ بَعْدِهٖ ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١٦٠﴾ وَمَا

مدد ڪندو توهان جي ان ڪان پوءِ؟ ۽ الله تي ئي ڀروسو ڪن ايمان وارا. ۽ ناهي

پوءِ ڪير اوهان کي مدد ڏيندو؟ مومنن کي جڳائي تہ الله تي ڀروسو ڪن. ۽ ڪنهن بہ پيغمبر کي (غنيمت جي مال ۾)

كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَّغُلَّ ؕ وَمَنْ يَّغْلُلْ يَاْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ

ڪنهن نبيءَ لاءِ جو گجهت ڪري، ۽ جيڪو گجهت ڪندو تہ آڻيندو لڪايل شيءِ قيامت ڏينهن.

خيانت ڪرڻ نہ جڳائي. ۽ جيڪو خيانت ڪندو سو جيڪا شيءِ خيانت ڪيائين تنهن سميت قيامت جي ڏينهن ايندو.

ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿١٦١﴾ اَفَمَنِ

پوءِ پوري ملندي سڀ ڪنهن کي پنهنجي ڪمائي ۽ اهي نہ ظلم ڪيا ويندا. ڇا پوءِ جيڪو

پوءِ سڀ ڪنهن ماڻهو جيڪي ڪمايو تنهن جو پورو بدلو کيس ڏنو ويندو ۽ انهن تي ظلم نہ ڪبو. جيڪو الله جي

اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْۢ بَآءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ؕ

هليو الله جي رضا تي ان جهڙو ٿيندو جيڪو موٽي آيو الله جي غضب ۾ ۽ جاءِ ان جي جهنم آهي،

رضامنديءَ جي پٺيان لڳو سو ان جهڙو آهي ڇا؟ جيڪو الله جي ڪاوڙ هيٺ ڦري آيو ۽ سندس جاءِ دوزخ آهي.

وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿١٦٢﴾ هُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌ ۢ

۽ اها خراب جڳهہ آهي. اهي درجن وارا آهن الله وٽ، ۽ الله ڏسندڙ آهي

۽ (اهو) موٽڻ جو بڇڙو هنڌ آهي!. اهي الله وٽ (وڏن) درجن وارا آهن. ۽ جيڪي ڪندا آهن سو الله

بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٦٣﴾ لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ بَعَثَ فِيْهِمْ رَسُوْلًا

سندن عملن کي. يقينن احسان ڪيو الله ايمان وارن تي جو موڪليائين انهن ۾ رسول

ڏسندڙ آهي. بيشڪ الله مومنن تي وڏو احسان ڪيو آهي. جڏهن تہ انهن ۾ سندن قوم مان پيغمبر

مِّنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ

انهن مان ئي جو پڙهي ٿو انهن تي آيتون ان جون ۽ پاڪ ٿو ڪري انهن کي ۽ سيکاري ٿو انهن کي ڪتاب

موڪليائين جو کين سندس آيتون پڙهي ٻڌائيندو آهي ۽ کين پاڪ ڪندو آهي ۽ کين ڪتاب ۽ دانائي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالۡحِكۡمَةَ ۚ وَاِنۡ كَانُوۡا مِنۡ قَبۡلُ لَفِىۡ ضَلٰلٍ مُّبِيۡنٍ ﴿۱۶۴﴾ اَوَلَمَّآ

۽ دانش، جيتوڻيڪ هئا انهيءَ کان اڳ البت گمراهي پڌري ۾. ڇا جڏهن

سيکاريندو آهي. ۽ بيشڪ هن کان اڳ پڌريءَ گمراهيءَ ۾ (پيل) هئا. ۽ جڏهن اوهان کي (جنگ اُحد ۾)

اَصَابَتۡكُمۡ مُّصِيۡبَةٌ قَدۡ اَصَبۡتُمۡ مِّثۡلَيۡهَا ۙ قُلۡتُمۡ اَنّٰى هٰذَا ؕ قُلۡ

پهتي توهان کي تڪليف حالانڪ پهچائي هئي توهان ان کان ٻيڻي تہ چيو توهان ڪٿان آئي اها؟ چؤ

ڏک پهتو جيتوڻيڪ (پنهنجن دشمنن کي) اُن جو ٻيڻو (ڏک بدر ۾) پهچايو هيو تہ بہ چيو ٿي تہ هيءَ (مصيبت) ڪٿان (پهتي) آهي؟

هُوَ مِنۡ عِنۡدِ اَنۡفُسِكُمۡ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ﴿۱۶۵﴾ وَمَآ

اها توهان کي پاڻ وٽان آهي، بيشڪ الله هر شيءِ تي قادر آهي. ۽ جيڪي

(اي پيغمبر!) چئو تہ اُها اوهان کي پاڻ وٽان (پهتي) آهي. بيشڪ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي وسارو آهي.۽

اَصَابَكُمۡ يَوۡمَ الۡتَقَى الۡجَمۡعٰنِ فَبِاِذۡنِ اللّٰهِ وَلِيَعۡلَمَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ ۙ ﴿۱۶۶﴾

رسيو توهان کي ان ڏينهن جو ٽڪريون ٻہ فوجون سو حڪم الله جي سان هو ۽ جيئن پڌرو ڪري ايمان وارن کي.

اُنهيءَ ڏينهن، جو ٽوليون پاڻ ۾ سامهون ٿيون (تنهن ڏينهن) جيڪي اوهان کي پهتو سو الله جي حڪم سان هو ۽ هن لاءِ تہ مؤمنن کي نکيڙي.

وَلِيَعۡلَمَ الَّذِيۡنَ نَافَقُوۡا ۚ ۖ وَقِيۡلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡا قَاتِلُوۡا فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ

۽ پڌرو ڪري انهن کي جن منافقي ڪئي، ۽ چيو ويو انهن کي اچو وڙهو الله جي راهہ ۾

۽ منافقن کي بہ نکيڙي، ۽ کين چيو ويو تہ اچو الله جي واٽ ۾ وڙهو يا (ڪافرن کان) دفاع ڪريو

اَوِادۡفَعُوۡا ؕ قَالُوۡا لَوۡ نَعۡلَمُ قِتَالًا لَّا تَّبَعۡنٰكُمۡ ؕ هُمۡ لِلۡكُفۡرِ

يا دفاع ڪريو، چيائون جيڪڏهن ڄاڻون ها اسان جنگ تہ ضرور هلون ها توهان سان. اهي ڪفر کي

چيائون تہ، جيڪڏهن اسان جنگ ڪرڻ ڄاڻون ها تہ ضرور اوهان سان هجون ها ـ اهي اُن ڏينهن

يَوۡمَئِذٍ اَقۡرَبُ مِنۡهُمۡ لِلۡاِيۡمَانِ ۚ يَقُوۡلُوۡنَ بِاَفۡوَاهِهِمۡ مَّا لَيۡسَ

تنهن ڏينهن وڌيڪ ويجها هئا ايمان کان، چوَن ٿا پنهنجي واتن سان اهو جيڪي ناهي

پاڻ ايمان کان ڪفر ڏي بلڪل ويجهو هئا. پنهنجن واتن سان اُهي (ڳالهيون) چوندا آهن جيڪي سندن دلين

فِىۡ قُلُوۡبِهِمۡ ؕ وَاللّٰهُ اَعۡلَمُ بِمَا يَكۡتُمُوۡنَ ﴿۱۶۷﴾ ۚ اَلَّذِيۡنَ قَالُوۡا لِاِخۡوَانِهِمۡ

سندن دلين ۾. ۽ الله وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي جيڪي لڪائن ٿا. انهن چيو پنهنجي برادر لاءِ

۾ نہ آهن ۽ جيڪي لڪائيندا آهن سو الله بلڪل ڄاڻندڙ آهي. (تہ) اِهي (اُهي) آهن جن پنهنجن ڀائرن کي چيو

وَقَعَدُوۡا لَوۡ اَطَاعُوۡنَا مَا قُتِلُوۡا ؕ قُلۡ فَادۡرَءُوۡا عَنۡ اَنۡفُسِكُمُ

۽ ويٺا رهيا جيڪر اهي چيو وڃن ها اسان جو تہ نہ مرن ها. چؤ پوءِ ٽاريو توهان پاڻ کان

۽ ويٺا رهيا تہ جيڪڏهن (اُهي) اسان جو چيو مڃين ها تہ نہ ڪُسجن ها (اي پيغمبر! کين) چئو تہ جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿١٦٨﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ قُتِلُوْا

موت کي جيڪڏهن آهيو سچا. ۽ نہ ڀانءِ تون انهن کي جي قتل ڪيا ويا

پاڻ کان موت کي ٽاريو. ۽ جيڪي الله جي واٽ ۾ ڪُٺا ويا تن کي مئل هرگز نہ ڀانءِ!

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَمْوَاتًا ؕ بَلْ اَحْيَآءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُوْنَ ﴿١٦٩﴾ فَرِحِيْنَ

الله جي راهہ ۾ مري ويل. بلڪ اهي جيئرا آهن پنهنجي رب وٽ رزق ڏنا تا وڃن. خوش ٿيندڙ آهن

بلڪ (اهي) جيئرا آهن (۽) پنهنجي پالڻهار وٽ روزي ڏنل آهن. جيڪي الله انهن کي پنهنجي فضل

بِمَآ اٰتٰهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۙ وَيَسْتَبْشِرُوْنَ بِالَّذِيْنَ لَمْ يَلْحَقُوْا

ان تي جيڪي ڏنو انهن کي الله پنهنجي مهر سان ۽ خوشي ڪن ٿا انهن لاءِ جيڪي نہ پهتا آهن

سان ڏنو آهي تنهن (حال) سان خوش ٿيندڙ آهن. ۽ جيڪي سندن پٺيان آهن تن مان جيڪي ساڻن

بِهِمْ مِّنْ خَلْفِهِمْ ۙ اَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿١٧٠﴾

انهن کي سندن پويان تہ ناهي ڪو خوف انهن کي ۽ نڪي اهي ڏکارا ٿيندا.

نہ گڏيا آهن انهن لاءِ هن ڪري خوش ٿيندا آهن تہ ڪين ڪو ڀئو نہ آهي ۽ نڪي اهي غمگين رهندا.

يَسْتَبْشِرُوْنَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ

خوشي ڪن ٿا نعمت الله جي تي ۽ مهرباني تي ۽ بيشڪ الله نہ ٿو وڃائي

الله جي نعمت ۽ فضل سان خوش ٿيندا آهن ۽ الله مؤمنن جو اجر نہ وڃائيندو آهي.

اَجْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٧١﴾ اَلَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ مِنْۢ بَعْدِ مَآ

اجر ايمان وارن جو. اهي جن سڏ ڏنو الله ۽ رسول کي هن کان پوءِ جو

جن پاڻ کي زخم پهچڻ کان پوءِ بہ، الله ۽ رسول جو حڪم قبول ڪيو.

اَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۛؕ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿١٧٢﴾

رسيا انهن کي زخم، انهن لاءِ آهي جن چڱا ڪم ڪيا انهن مان ۽ پرهيزگاري ڪيائون اجر وڏو.

انهن مان جن چڱائي ڪئي ۽ ڊنا تن لاءِ وڏو اجر آهي.

اَلَّذِيْنَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوْا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ

اهي جن کي چيو ماڻهن بيشڪ ماڻهو گڏ ٿيا آهن توهان لاءِ پوءِ ڊڄو انهن کان

جن کي ماڻهن چيو تہ ماڻهن (ڪافرن) اوهان لاءِ لشڪر گڏ ڪيو آهي تنهن ڪري کانئن ڊڄو! پوءِ (اِن چوڻ)

فَزَادَهُمْ اِيْمَانًا ۖ وَّقَالُوْا حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ ﴿١٧٣﴾ فَانْقَلَبُوْا

پوءِ وڌيو انهن جو ايمان، ۽ چيائون ڪافي آهي اسان لاءِ الله ۽ اهو ڀلو ڪارساز آهي. پوءِ موٽي آيا

هٿئون انهن جو ايمان وڌايو ۽ چيائون تہ اسان کي الله ڪافي آهي ۽ (اهو) چڱو وڪيل (پرجهلو) آهي.

وقف لازم

ع ۱۷

منزل ۱

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوْٓءٌ ۙ وَّاتَّبَعُوْا رِضْوَانَ اللّٰهِ ؕ

الله جي نعمت ۽ مهرباني سان نہ پهتي انهن کي ڪائي تڪليف ۽ هليا الله جي رضا تي،

پوءِ (اُهي مسلمان) الله جي نعمت ۽ فضل سان موٽيا ڪين ڪا سختي نہ پهتي ۽ الله جي راضپي جي پٺيان لڳا-

وَاللّٰهُ ذُوْ فَضْلٍ عَظِيْمٍ ﴿۱۷۴﴾ اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطٰنُ يُخَوِّفُ

۽ الله مهرباني وڏيءَ وارو آهي، رڳو اهو اتوَ شيطان جو ڊيڄاريندو آهي

۽ الله وڏي فضل وارو آهي. (اُهو اوهان کي جنگ کان جهليندڙ) شيطان کان سواءِ ٻيو نہ آهي جو پنهنجن دوستن کي

اَوْلِيَآءَهٗ ۠ فَلَا تَخَافُوْهُمْ وَخَافُوْنِ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۱۷۵﴾

پنهنجي دوستن کي پوءِ توهان نہ ڊڄو انهن کان ۽ ڊڄو مون کان جيڪڏهن آهيو ايمان وارا.

ڊيڄاريندو آهي جيڪڏهن (اوهين) مومن آهيو تہ اُنهن (ڪافرن) کان نہ ڊڄو ۽ مون کان ڊڄو.

وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِي الْكُفْرِ ۚ اِنَّهُمْ لَنْ يَّضُرُّوا

۽ نہ ڏکارو ڪن توکي اهي جن تڪڙائي ڪئي ڪفر ۾، اهي نقصان نہ ڪندا

۽ (اي پيغمبر!) جيڪي ڪفر (جي سوپ) ۾ اڳرائي ڪندا آهن سي توکي غمگين نہ ڪن! ڇو تہ اُهي الله کي ڪجھ بہ

اللّٰهَ شَيْـًٔا ؕ يُرِيْدُ اللّٰهُ اَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَهُمْ

الله جو ڪجھ بہ گهري ٿو الله تہ نہ ڏئي انهن کي ڪو فائدو آخرت ۾، ۽ انهن لاءِ

نقصان نہ لائيندا. الله گهرندو آهي تہ انهن کي آخرت ۾ ڪجھ بهرو نہ ڏئي. ۽ اُنهن لاءِ

عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۷۶﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ لَنْ

عذاب وڏو آهي. بيشڪ جن خريد ڪيو ڪفر کي ايمان جي عوض اهي نہ

وڏو عذاب آهي. جن ايمان جي بدران ڪفر خريد ڪيو سي الله کي

يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۷۷﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ

زيان ڪندا الله جو ڪجھ بہ، ۽ انهن لاءِ عذاب دردناڪ آهي. ۽ هرگز نہ سمجهن اهي جن

ڪجھ بہ نقصان نہ لائيندا. ۽ انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي. ۽ ڪافر (هيءُ) نہ ڀانئن تہ

كَفَرُوْٓا اَنَّمَا نُمْلِيْ لَهُمْ خَيْرٌ لِّاَنْفُسِهِمْ ؕ اِنَّمَا نُمْلِيْ لَهُمْ لِيَزْدَادُوْٓا

ڪفر ڪيو تہ جا ڍر ڏيون ٿا انهن کي ڀلي آهي انهن لاءِ، رڳو اسان ڍر ڏيون ٿا انهن کي تہ جيئن وڌن

ڪين اسان جي مهلت ڏيڻ اُنهن لاءِ ڀلي آهي- اُنهن کي هن ڪان سواءِ ڍر نہ ڏني سون تہ گناہ ۾ وڌن،

اِثْمًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿۱۷۸﴾ مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِيْنَ

گناہ ۾، ۽ انهن لاءِ آهي عذاب خوار ڪندڙ. نہ ٿو گهري الله جو ڇڏي ڏئي مؤمنن کي

۽ اُنهن لاءِ خوار ڪندڙ عذاب آهي. (اي منافقو!) الله کي نہ جڳائيندو آهي تہ جنهن تي اوهين آهيو تنهن تي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَلٰى مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتّٰى يَمِيْزَ الْخَبِيْثَ مِنَ الطَّيِّبِ ؕ وَمَا كَانَ

جنهن حال تي توهان آهيو جيستائين جدا ڪري پليد کي پاڪ کان، ۽ نه تو گهري

مومنن کي (ب) ڇڏي ڏي، تان جو پليت کي پاڪ کان ڌار ڪري. ۽ الله کي نه جڳائيندو آهي جو

اللّٰهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَجْتَبِيْ مِنْ رُّسُلِهٖ

الله جو خبر ڏئي توهان کي ڳجهه جي پر الله چونڊي ٿو پنهنجي رسولن مان

اوهان کي ڳجهه تي واقف ڪري. پر الله پنهنجن پيغمبرن مان جنهن کي گهرندو آهي تنهن کي چونڊيندو آهي.

مَنْ يَّشَآءُ ۪ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ۚ وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا فَلَكُمْ

جنهن کي چاهي پوءِ توهان يقين ڪريو الله تي ۽ سندس رسولن تي، ۽ جيڪڏهن توهان يقين ڪندا ۽ پرهيزگار ڪندا ته پوءِ توهان لاءِ آهي

پوءِ الله ۽ سندس پيغمبرن کي مڃو. ۽ جيڪڏهن (اوهين) مڃيندؤ ۽ ڊڄندؤ ته اوهان لاءِ

اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۷۹﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ

ثواب وڏو. ۽ هرگز نه سمجهن اهي جيڪي بخل ڪن ٿا ان ۾ جو ڏنو انهن کي الله

وڏو اجر آهي. ۽ جيڪي الله پنهنجي فضل سان کين ڏنو آهي تنهن ۾ جيڪي بخل ڪن سي (ائين) بلڪل

مِنْ فَضْلِهٖ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ ؕ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ؕ سَيُطَوَّقُوْنَ

پنهنجي مهرسان ته اهو بخل چڱو آهي انهن لاءِ، بلڪ اهو برو آهي انهن لاءِ، اجهو ڳٽ پارايا ويندن

نه ڀائين ته اهو (بُخل) کين ڪو چڱو آهي. بلڪ اهو انهن لاءِ بڇڙو آهي. جنهن شيءِ جو بخل ڪيائون سا

مَا بَخِلُوْا بِهٖ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَلِلّٰهِ مِيْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

بخل واري شيءِ جا قيامت ڏينهن، ۽ الله ئي وارث آهي آسمانن ۽ زمين جو

قيامت جي ڏينهن ڳٽ ڪري وجهبن. ۽ آسمانن ۽ زمين جي ميراث الله جي آهي.

وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿۱۸۰﴾ ع لَقَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا

۽ الله توهان جي عملن جي خبر رکندڙ آهي. يقينن ٻڌو الله چوڻ انهن جو جن چيو

۽ جيڪي ڪندا آهيو تنهن جي الله خبر رکندڙ آهي. بيشڪ الله انهن جو چوڻ ٻڌو جن چيو ته

اِنَّ اللّٰهَ فَقِيْرٌ وَّنَحْنُ اَغْنِيَآءُ ۘ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوْا وَقَتْلَهُمُ

ته الله سڃو آهي ۽ اسين آسودا آهيون، اسين لکون ٿا اهو چوڻ انهن جو ۽ مارڻ انهن جو

الله سڃو آهي ۽ اسين شاهوڪار آهيون. جيڪي چيائون سو لکنداسون ۽ انهن جو پيغمبرن کي

الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ وَّنَقُوْلُ ذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ ﴿۱۸۱﴾ ذٰلِكَ

نبين کي ناحق، ۽ چونداسون چکو عذاب ٻرندڙ باهه جو. اهو ان ڪري آهي

ناحق ڪُهڻ ب. ۽ (آخرت ۾) چونداسون ته ساڙيندڙ عذاب (جو مزو) چکو! اها (سزا) انهيءَ سببان

ع ۱۸ وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِمَا قَدَّمَتۡ اَيۡدِيۡكُمۡ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيۡسَ بِظَلَّامٍ لِّلۡعَبِيۡدِ ﴿١٨٢﴾

جو اڳتي موڪليو توهان جي هٿن ۽ بيشڪ الله ناهي ظلم ڪندڙ ٻانهن تي.

آهي جو اوهان جي هٿن اڳ موڪليو آهي ۽ (هن سببان) ته الله ٻانهن تي ظلم ڪندڙ نه آهي.

اَلَّذِيۡنَ قَالُوۡۤا اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيۡنَاۤ اَلَّا نُؤۡمِنَ لِرَسُوۡلٍ حَتّٰى

جن چيو ته الله تاڪيد ڪيو آهي اسان کي ته نه پَتِ ڪريون ڪنهن رسول تي جيستائين

جيڪي چون ٿا ته الله اسان سان انجام ڪيو آهي ته ڪنهن پيغمبر تي ايستائين ايمان نه آڻيون جيستائين

يَاۡتِيَنَا بِقُرۡبَانٍ تَاۡكُلُهُ النَّارُ ؕ قُلۡ قَدۡ جَآءَكُمۡ رُسُلٌ مِّنۡ

آڻي اسان وٽ اهڙي خيرات جو کائي ان کي باهه. چؤ ته آيا توهان وٽ رسول مون

(هو اهڙي) قرباني اسان وٽ (نه) آڻي جو اُن (قربانيءَ) کي باهه کائي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو ته، بيشڪ مون کان اڳ

قَبۡلِىۡ بِالۡبَيِّنٰتِ وَبِالَّذِىۡ قُلۡتُمۡ فَلِمَ قَتَلۡتُمُوۡهُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ

کان اڳي معجزن سان ۽ انهيءَ سان جيڪي توهان چيو پوءِ ڇالاءِ توهان قتل ڪيو انهن کي جيڪڏهن آهيو

ڪيترن پيغمبرن معجزا ۽ (پيو) جيڪي چيو سو اوهان وٽ آندو پوءِ جيڪڏهن اوهين سچا آهيو ته اُنهن (پيغمبرن) کي

صٰدِقِيۡنَ ﴿١٨٣﴾ فَاِنۡ كَذَّبُوۡكَ فَقَدۡ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّنۡ قَبۡلِكَ

اوهين سچا. پوءِ جي ڪوڙو ڪوٺين توکي پوءِ ڪوڙو ڪوٺيو ويو آهي رسولن کي توکان اڳ

ڇا لاءِ ڪُٺوَ؟ .پوءِ (اي پيغمبر!) جيڪڏهن توکي ڪوڙو ڀانيائون ته بيشڪ توکان اڳ ڪيترا پيغمبر ڪوڙا ڀانيا ويا هئا

جَآءُوۡ بِالۡبَيِّنٰتِ وَالزُّبُرِ وَالۡكِتٰبِ الۡمُنِيۡرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ نَفۡسٍ ذَآئِقَةُ

جن آندا هئا معجزا ۽ لکيل مضمون ۽ ڪتاب روشن. هر جيءُ چکندو

(جن) ڪيترين حجتون ۽ ڪيترا صحيفا ۽ نوراني ڪتاب (وٽن) آندا. سڀ ڪو نفس موت (جو مزو) چکندڙ آهي.

الۡمَوۡتِ ؕ وَاِنَّمَا تُوَفَّوۡنَ اُجُوۡرَكُمۡ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ ؕ فَمَنۡ زُحۡزِحَ

موت کي، ۽ توهان کي پورا ملندا توهان جا بدلا قيامت ڏينهن، جيڪو پري ڪيو ويو

۽ بيشڪ اوهان کي قيامت جي ڏينهن پورو اجر ڏبو. پوءِ جنهن کي باهه کان پري ڪيو ويو

عَنِ النَّارِ وَاُدۡخِلَ الۡجَنَّةَ فَقَدۡ فَازَ ؕ وَمَا الۡحَيٰوةُ الدُّنۡيَاۤ اِلَّا مَتَاعُ

باهه کان ۽ داخل ڪيو ويو جنت ۾ سو ڪامياب ٿيو. ۽ ناهي حياتي دنيا جي مگر سامان

۽ بهشت ۾ داخل ڪيو ويو سو بيشڪ مراد کي پهتو. ۽ دنيا جي حياتي ٺڳيءَ جي سامان کان سواءِ

الۡغُرُوۡرِ ﴿١٨٥﴾ لَتُبۡلَوُنَّ فِىۡۤ اَمۡوَالِكُمۡ وَاَنۡفُسِكُمۡ ۚ وَلَتَسۡمَعُنَّ مِنَ

ٺڳيءَ جو. البت پرکيو ويندو توهان کي توهان جي مالن ۽ جانين ۾. ۽ ضرور ٻڌندؤ توهان انهن کان

ڪجهه نه آهي!. (اوهين) پنهنجن مالن ۽ پنهنجين جانين ۾ ضرور پرکبَو. ۽ جن کي اوهان کان اڳ ڪتاب

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِیۡنَ اُوۡتُوا الۡکِتٰبَ مِنۡ قَبۡلِکُمۡ وَمِنَ الَّذِیۡنَ اَشۡرَکُوۡۤا اَذًی

جن کي ڏنو ويو ڪتاب توهان کان اڳ ۽ انهن کان جن شرڪ ڪيو، بد زباني

ڏنو ويو آهي تن کان ۽ مشرڪن کان گهڻيون گاريون ضرور ٻڌندؤ ۽ جيڪڏهن

کَثِیۡرًا ؕ وَاِنۡ تَصۡبِرُوۡا وَتَتَّقُوۡا فَاِنَّ ذٰلِکَ مِنۡ عَزۡمِ الۡاُمُوۡرِ ﴿۱۸۶﴾ وَ

گهڻي، ۽ جيڪڏهن توهان صبر ڪندؤ ۽ پرهيزڪندؤ پوءِ بيشڪ اهو پڪي پهه وارن ڪمن کان آهي. ۽

صبر ڪندو ۽ (الله کان) ڊڄندو ته اها (عادت) همت جي ڪمن مان آهي.

اِذۡ اَخَذَ اللّٰہُ مِیۡثَاقَ الَّذِیۡنَ اُوۡتُوا الۡکِتٰبَ لَتُبَیِّنُنَّہٗ لِلنَّاسِ

جڏهن ورتو الله انجام انهن کان جن کي ڏنو ويو ڪتاب ته ضرور توهان ٻڌائيندؤ اهو ماڻهن کي

۽ (ياد ڪر) جڏهن الله ڪتاب وارن کان هن لاءِ (پڪو) انجام ورتو ته اُن (ڪتاب) کي ماڻهن لاءِ بيان ڪجو

وَلَا تَکۡتُمُوۡنَہٗ ۫ فَنَبَذُوۡہُ وَرَآءَ ظُہُوۡرِہِمۡ وَاشۡتَرَوۡا بِہٖ ثَمَنًا

۽ نه لڪائيندؤ ان کي پوءِ اڇلايائون ان کي پنهنجي پٺين پويان ۽ ورتائون ان جي عوض مُلهه

۽ اُن کي نه لڪائجو، پوءِ اُن (انجام) کي پنهنجين پٺين پوئتان اُڇلايائون ۽ ان جي عيوض ٿورڙو ملهه ورتائون.

قَلِیۡلًا ؕ فَبِئۡسَ مَا یَشۡتَرُوۡنَ ﴿۱۸۷﴾ لَا تَحۡسَبَنَّ الَّذِیۡنَ یَفۡرَحُوۡنَ

ٿورو، پوءِ بڇڙو آهي جيڪي خريد ڪيائون. تون نه ڀانئجانءِ انهن کي جيڪي ڦوندڙجن ٿا

پوءِ جيڪي وٺندا آهن سو بڇڙو آهي!. (اي پيغمبر! تون) اُنهن کي چڱو نه ڀانءِ جيڪي پنهنجي ڪئي تي

بِمَاۤ اَتَوۡا وَّیُحِبُّوۡنَ اَنۡ یُّحۡمَدُوۡا بِمَا لَمۡ یَفۡعَلُوۡا فَلَا تَحۡسَبَنَّہُمۡ

پنهنجي ڪردار تي ۽ چاهن ٿا ته سَڏن واکاڻ ٿئي بنا ڪم ڪرڻ جي پوءِ مور نه سمجهه تون انهن کي

خوش ٿيندا آهن ۽ جيڪي نه ڪيائون تنهن تي پنهنجي ساراهڻ کي پسند ڪندا آهن ۽ پوءِ تون اُنهن کي عذاب کان

بِمَفَازَۃٍ مِّنَ الۡعَذَابِ ۚ وَلَہُمۡ عَذَابٌ اَلِیۡمٌ ﴿۱۸۸﴾ وَلِلّٰہِ مُلۡکُ

ڇُٽل عذاب کان، ۽ انهن لاءِ آهي عذاب دردناڪ. ۽ الله جي آهي حڪومت

ڇٽل نه ڀانءِ! ۽ اُنهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي. ۽ آسمانن ۽ زمين جي بادشاهي

السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ وَاللّٰہُ عَلٰی کُلِّ شَیۡءٍ قَدِیۡرٌ ﴿۱۸۹﴾ اِنَّ

آسمانن ۽ زمين ۾، ۽ الله هر شيءِ تي سگهه رکندڙ آهي. بيشڪ

الله جي آهي. ۽ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي وسوارو آهي. آسمانن ۽ زمين جي بڻاوت (۾)

فِیۡ خَلۡقِ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَاخۡتِلَافِ الَّیۡلِ وَالنَّہَارِ لَاٰیٰتٍ

پيدا ڪرڻ آسمانن ۽ زمين جي ۾ ڦيرگهير ۽ رات ۽ ڏينهن جي ۾ نشانيون آهن

۽ رات ڏينهن جي ڦيرگهير ۾ انهن سمجهه وارن لاءِ ضرور نشانيون آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِّاُولِی الۡاَلۡبَابِ ﴿۱۹۰﴾ الَّذِیۡنَ یَذۡکُرُوۡنَ اللّٰہَ قِیٰمًا وَّ قُعُوۡدًا وَّ

عقل وارن لاءِ. اهي جيڪي ياد ڪن ٿا الله کي بيٺي ۽ ويٺي ۽

جيڪي بيٺي ۽ ويٺي ۽ پنهنجن پاسن پر الله کي ياد ڪندا آهن

عَلٰی جُنُوۡبِہِمۡ وَ یَتَفَکَّرُوۡنَ فِیۡ خَلۡقِ السَّمٰوٰتِ وَ الۡاَرۡضِ ۚ

پاسن پر ۽ سوچ ڪن ٿا بناوت آسمانن ۽ زمين جي ۾،

۽ آسمانن ۽ زمين جي بناوت ۾ فڪر ڪندا آهن. (۽ چوندا آهن ته) اي اسان جا پالڻهار!

رَبَّنَا مَا خَلَقۡتَ ہٰذَا بَاطِلًا ۚ سُبۡحٰنَکَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿۱۹۱﴾

چون ٿا اي رب اسان جا نه پيدا ڪيو تو هن کي اجايو. پاڪ آهي تنهنجي ذات پوءِ بچاءِ اسان کي باهه جي عذاب کان.

هن کي بي رٿو نه بڻايو اٿيئي، توکي پاڪ ڄاڻون ٿا سو اسان کي باهه جي عذاب کان بچاءِ!.

رَبَّنَاۤ اِنَّکَ مَنۡ تُدۡخِلِ النَّارَ فَقَدۡ اَخۡزَیۡتَہٗ ؕ وَ مَا لِلظّٰلِمِیۡنَ

اي اسان جا رب بيشڪ تون جنهن کي وجهندين باهه ۾ پوءِ خوار ڪيئي ان کي، ۽ ناهي ظالمن لاءِ

اي اسان جا پالڻهار! جنهن کي تو باهه ۾ وڌو تنهن کي بيشڪ خوار ڪيئي ۽ ظالمن جو ڪو مددگار نه

مِنۡ اَنۡصَارٍ ﴿۱۹۲﴾ رَبَّنَاۤ اِنَّنَا سَمِعۡنَا مُنَادِیًا یُّنَادِیۡ لِلۡاِیۡمَانِ اَنۡ

ڪوئي مددگار. اي اسان جا پالڻهار بيشڪ اسان ٻڌو هڪ سڏيندڙ کي جو سڏي پيو ايمان لاءِ ته

آهي. اي اسان جا پالڻهار! اسان سڏيندڙ جي سڏ کي ٻڌو جو ايمان ڏانهن سڏيندو آهي ته پنهنجي پالڻهار تي

اٰمِنُوۡا بِرَبِّکُمۡ فَاٰمَنَّا ٭ۖ رَبَّنَا فَاغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوۡبَنَا وَ کَفِّرۡ عَنَّا سَیِّاٰتِنَا

ايمان آڻيو پنهنجي رب تي پوءِ ايمان آندو سون اي رب اسان جا پوءِ معاف ڪر اسان کي اسان جا گناهه ۽ ميسار اسان جون برايون

ايمان آڻيو، پوءِ مڃيوسون. اي اسان جا پالڻهار! اسان کي اسان جا گناهه بخش ۽ اسان کي اسان جون مدايون ميٽ

وَ تَوَفَّنَا مَعَ الۡاَبۡرَارِ ﴿۱۹۳﴾ ۚ رَبَّنَا وَ اٰتِنَا مَا وَعَدۡتَّنَا عَلٰی رُسُلِکَ

۽ پورائو ڪر اسان جو ڀلارن سان. اي رب اسان جا ۽ ڏي اسان کي جيڪي تو انجام ڪيو اسان سان پنهنجي رسولن جي رستي

۽ اسان کي ڀلارن سان گڏ موت (نصيب) ڪر. اي اسان جا پالڻهار! اسان کي پنهنجن پيغمبرن (جي زبان) سان جيڪو انجام ڏنو اٿيئي سو پاڙ! ۽

وَ لَا تُخۡزِنَا یَوۡمَ الۡقِیٰمَۃِ ؕ اِنَّکَ لَا تُخۡلِفُ الۡمِیۡعَادَ ﴿۱۹۴﴾ فَاسۡتَجَابَ

۽ نه خوار ڪر اسان کي ڏينهن قيامت بيشڪ تون وعده خلافي نه ڪندو آهين. پوءِ دعا قبول ڪئي

قيامت جي ڏينهن اسان کي خوار نه ڪج. بيشڪ تون وعدي خلافي نه ڪندو آهين.پوءِ سندن پالڻهار

لَہُمۡ رَبُّہُمۡ اَنِّیۡ لَاۤ اُضِیۡعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنۡکُمۡ مِّنۡ ذَکَرٍ

انهن جي سندن رب ته آءٌ نه وڃائيندس پورهيو ڪنهن پورهيت جو توهان مان مرد هجي

انهن جي دعا قبول ڪئي ته. آءٌ اوهان مان عمل ڪندڙ مرد يا عورت جو عمل نه وڃائيندس.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَوْ اُنْثٰى ۚ بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ ۚ فَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا وَاُخْرِجُوْا مِنْ

يا عورت، اوهان هڪ ٻئي مان آهيو، پوءِ جن هجرت ڪئي ۽ ڪڍيا ويا پنهنجن

اوهان هڪ ٻئي مان (پيدا ٿيل) آهيو (يعني سڀ هڪ جنس آهيو) پوءِ جن وطن ڇڏيو ۽ پنهنجن گهرن مان ڪڍيا ويا

دِيَارِهِمْ وَاُوْذُوْا فِيْ سَبِيْلِيْ وَقٰتَلُوْا وَقُتِلُوْا لَاُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ

گهرن مان ۽ ايذايا ويا منهنجي راهه ۾ ۽ جنگ ڪيائون ۽ شهيد ٿيا ته ضرور ميساريندم انهن کان

۽ منهنجيءَ واٽ ۾ ڏکويا ويا ۽ وڙهيا ۽ ڪُسا ويا، تن کان سندن مدايون ضرور ميٽيندس،

سَيِّاٰتِهِمْ وَلَاُدْخِلَنَّهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ

سندن برايون ۽ ضرور داخل ڪندم انهن کي بهشتن ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون.

۽ انهن کي (بهشت جي اهڙن) باغن ۾ ضرور داخل ڪندس جن جي هيٺان نهرون

ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾

اهو ثواب آهي الله جي طرفان، ۽ الله وٽ سهڻو بدلو آهي.

وهنديون آهن، (اهو) بدلو الله وٽان آهي۔ ۽ الله وٽ چڱو بدلو آهي.

لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِي الْبِلَادِ ﴿١٩٦﴾ مَتَاعٌ قَلِيْلٌ قف

هرگز ڌوڪي ۾ نه وجهي توکي اچ وڃ ڪافرن جي شهرن ۾. اهو فائدو گهٽ آهي،

(اي پيغمبر!) ملڪن ۾ ڪافرن جو ڦرڻ گهرڻ توکي نه ٺڳي، اهو ٿورڙو فائدو آهي،

ثُمَّ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۗ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾ لٰكِنِ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا

پوءِ جاءِ انهن جي دوزخ آهي. ۽ اها بڇڙي جاءِ آهي. مگر اهي ماڻهو جيڪي ڊنا پنهنجي

وري سندن جاءِ دوزخ آهي۔ ۽ (اهو) بڇڙو هنڌ آهي!. پر جيڪي پنهنجي پالڻهار کان ڊنا

رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا

رب کان تن لاءِ باغ آهن جو وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون هميشه رهندا انهن ۾

تن لاءِ باغ آهن جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن، ان ۾ سدائين رهڻ وارا آهن۔

نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّلْاَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾ وَاِنَّ

مهماني طور الله جي طرفان ۽ جيڪي الله وٽ آهي اهو ڀلو آهي ڀلارن لاءِ. ۽ بيشڪ

اها مهماني الله وٽان آهي ۽ جيڪي الله وٽ آهي سو ڀلارن لاءِ چڱو آهي ۽

مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَمَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ

ڪجهه اهل ڪتاب اهڙا آهن جي ايمان آڻن ٿا الله تي ۽ ان تي جيڪي لاٿو ويو توهان تي

ڪتاب وارن مان ڪي اهي آهن، جيڪي الله کي ۽ جيڪي تو ڏانهن (قرآن) لاٿو ويو تنهن کي ۽ جيڪي

الثلثة

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمَآ اُنۡزِلَ اِلَيۡهِمۡ خٰشِعِيۡنَ لِلّٰهِ ۙ لَا يَشۡتَرُوۡنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

۽ جيڪي لاٿو ويو انهن تي عاجزي ڪندڙ الله لاءِ نہ ٿا وڪڻن الله جي آيتن کي

(توريت) انهن ڏانهن لاٿو ويو تنهن کي الله جي عاجزي ڪندڙ ٿي مڃيندا آهن. الله جي آيتن کي

ثَمَنًا قَلِيۡلًا ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمۡ اَجۡرُهُمۡ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيۡعُ

رقم ٿوريءَ تي، اهي ئي آهن جن لاءِ سندن اجورو آهي پنهنجي رب وٽ، بيشڪ الله تڪڙو

ٿوري ملهہ سان نہ وڪڻندا آهن. اهي (اُهي) آهن جن لاءِ سندن پالڻهار وٽ سندن اجر آهي. بيشڪ الله

الۡحِسَابِ ﴿١٩٩﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اصۡبِرُوۡا وَصَابِرُوۡا وَرَابِطُوۡا ۟

حساب وٺندڙ آهي. اي اهي جن ايمان آندو صبر ڪريو ۽ هڪ ٻئي کي مضبوط ڪريو ۽ ڳنڍيل رهو.

سگهو حساب وٺندڙ آهي. اي ايمان وارو صبر ڪريو ۽ (جهاد لاءِ) مضبوط ٿيو ۽ جڙيا رهو.

وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُوۡنَ ﴿٢٠٠﴾ ع

۽ ڊڄو الله کان مَن توهان ڪامياب ٿيو.

۽ الله کان ڊڄو تہ مَن اوهين ڪامياب ٿيو.

سُوۡرَةُ النِّسَآءِ مَدَنِيَّةٌ — بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ — اٰيَاتُهَا ١٧٦ رُكُوۡعَاتُهَا ٢٣

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوۡا رَبَّكُمُ الَّذِىۡ خَلَقَكُمۡ مِّنۡ نَّفۡسٍ وَّاحِدَةٍ

اي انسانو! ڊڄو پنهنجي رب کان جنهن پيدا ڪيو توهان کي هڪ جِٽي مان

اي انسانو! اوهين اُنهيءَ پنهنجي پالڻهار کان ڊڄو جنهن اوهان کي هڪ جِٽي (آدم) مان پيدا ڪيو

وَّخَلَقَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا وَبَثَّ مِنۡهُمَا رِجَالًا كَثِيۡرًا وَّ

۽ خلقيائين ان مان سندس زال ۽ پکيڙيائين انهن ٻنهي مان مرد گهڻا ۽

۽ منجهانئس سندس زال پيدا ڪيائين ۽ انهن مان گهڻا مرد ۽ عورتون پکيڙيائين. ۽ اُنهيءَ الله کان

نِسَآءً ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِىۡ تَسَآءَلُوۡنَ بِهٖ وَالۡاَرۡحَامَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

عورتون، ۽ ڊڄو الله کان جو سوال ڪندا آهيو پاڻ ۾ ان جي نالي سان ۽ ڊڄو رشتن کان، بيشڪ الله

ڊڄو جنهن (جي نالي) سان (پاڻ ۾) هڪ ٻئي کان گهرندا آهيو ۽ مائٽيءَ (ڇنڻ) کان (بہ ڊڄو). ڇو تہ

كَانَ عَلَيۡكُمۡ رَقِيۡبًا ﴿١﴾ وَاٰتُوا الۡيَتٰمٰٓى اَمۡوَالَهُمۡ وَلَا تَتَبَدَّلُوا

آهي توهان تي نگاهہ رکندڙ. ۽ ڏيو يتيمن کي مال انهن جا ۽ نہ بدلايو

الله اوهان تي نگهبان آهي. ۽ يتيمن کي سندن مال ڏيو ۽ سنيءَ شيءِ کي بڇڙيءَ سان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْخَبِيْثَ بِالطَّيِّبِ ۠ وَلَا تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَهُمْ اِلٰٓى اَمْوَالِكُمْ ؕ اِنَّهٗ كَانَ

خراب مال انهن جي سٺي سان ۽ نہ کائو انهن جي ملڪيت پنهنجي ملڪيت سان گڏي، بيشڪ اهو آهي

نہ مٽايو ۽ انهن (يتيمن) جو مال پنهنجن مالن سان (گڏي) نہ کائو۔ ڇو تہ اهو وڏو ڏوھ آهي.

حُوْبًا كَبِيْرًا ۝۲ وَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تُقْسِطُوْا فِى الْيَتٰمٰى فَانْكِحُوْا

گناھ وڏو. ۽ جيڪڏهن ڊڄو ٿا تہ نہ انصاف ڪندؤ يتيم نياڻين ۾ تہ نڪاح ڪريو

جيڪڏهن ڊڄو تہ يتيم ڇوڪرين (جي نڪاح ڪرڻ) ۾ عدل نہ ڪندؤ تہ (ٻين) زالن مان

مَا طَابَ لَكُمْ مِّنَ النِّسَآءِ مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ۚ فَاِنْ خِفْتُمْ

جيڪي وڻن توهان کي عورتون ٻہ ٻہ ۽ ٽي ٽي ۽ چار چار، پوءِ جيڪڏهن ڊڄو ٿا

جيڪي اوهان کي وڻن سي ٻہ ٻہ ۽ ٽي ٽي ۽ چار چار پرڻجو. پوءِ جيڪڏهن ڊڄو ٿا تہ اوهان کان انصاف

اَلَّا تَعْدِلُوْا فَوَاحِدَةً اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ؕ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَلَّا

تہ برابري نہ ڪندؤ تہ پوءِ هڪڙي يا اهي (ٻانهيون) جن جا مالڪ آهيو، اهو ويجهو آهي تہ نہ

ٿي نہ سگهندو تہ هڪ (پرڻجو) يا اوهان جا هٿ جن (ٻانهين) جا مالڪ ٿيا آهن (سي رکو)۔ اهو هن کي ويجهو آهي

تَعُوْلُوْا ؕ ۝۳ وَاٰتُوا النِّسَآءَ صَدُقٰتِهِنَّ نِحْلَةً ؕ فَاِنْ طِبْنَ لَكُمْ

ڏاڍائي ڪندؤ. ۽ ڏيو عورتن کي سندن مهر خوشي سان، پوءِ جيڪڏهن ڇڏين توهان کي

تہ ڏاڍائي نہ ڪريو. ۽ زالن کي سندن ڪابين خوشيءَ سان ڏيو۔ پوءِ جيڪڏهن اوهان کي پاڻ خوشيءَ سان انهيءَ مان

عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوْهُ هَنِيْٓئًا مَّرِيْٓئًا ۝۴ وَلَا تُؤْتُوا

ڪجھ انهيءَ مان پنهنجو پاڻ تہ کائو اهو وڻندڙ سهائيندڙ ڪري. ۽ نہ ڏيو

ڪجھ ڇڏين تہ اهو سهائيندڙ وڻندڙ ڪري کائو. ۽ بي سمجهن کي پنهنجا اهي مال نہ ڏيو

السُّفَهَآءَ اَمْوَالَكُمُ الَّتِىْ جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ قِيٰمًا وَّارْزُقُوْهُمْ

بي سمجهن کي پنهنجا مال جنهن کي ڪيو الله توهان جو گذران ۽ کارايو انهن کي

جن کي الله اوهان لاءِ گذران جو سبب بڻايو آهي ۽ منجهانئس کين کارايو

فِيْهَا وَاكْسُوْهُمْ وَقُوْلُوْا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ۝۵ وَابْتَلُوا الْيَتٰمٰى

انهيءَ مان ۽ پارايو انهن کي ۽ چئو انهن کي ڳالھ چڱائي واري. ۽ آزمايو ڇورن ٻارن کي

۽ پهرايو ۽ کين چڱي ڳالھ چئو. ۽ ايستائين يتيمن کي پرکيو جيستائين

حَتّٰٓى اِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ ۚ فَاِنْ اٰنَسْتُمْ مِّنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوْٓا

جيستائين نڪاح جيڏا ٿين، پوءِ جيڪڏهن توهان سمجهو انهن ۾ ڪا چڱائي تہ حوالي ڪريو

پرڻي (جي عمر) کي پهچن، پوءِ جيڪڏهن انهن ۾ ڪا سياڻپ لهو تہ سندن مال کين ورائي ڏيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ ۚ وَلَا تَاْكُلُوْهَآ اِسْرَافًا وَّبِدَارًا اَنْ يَّكْبَرُوْا ۭ

انهن ڏانهن سندن ملڪيت، ۽ نہ ڪائو ان کي اجايو ۽ تکڙ ڪري تہ متان وڏا ٿين،

۽ اهي (مال) اجايو ۽ (سندن) وڏي ٿيڻ جي ڀؤ کان تکڙ ڪري نہ کائو ۽ جيڪو (سنڀاليندڙ) آسودو هجي

وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيْرًا فَلْيَاْكُلْ

۽ جيڪو آهي آسودو تہ پرهيز ڪري، ۽ جيڪو آهي محتاج تہ ڀل کائي

تنهن کي گهرجي تہ (يتيم جي مال کائڻ کان) پاسي رهي. ۽ جيڪو مسڪين هجي سو مناسب (خدمت) آهر

بِالْمَعْرُوْفِ ۭ فَاِذَا دَفَعْتُمْ اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ فَاَشْهِدُوْا

خدمت آهر، پوءِ جيڪڏهن حوالي ڪيو تا انهن کي سندن ملڪيت تہ شاهد ڪريو

کائيندو رهي. پوءِ جڏهن سندن مال کين ورائي ڏيو تڏهن مٿن شاهد ڪريو.

عَلَيْهِمْ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيْبًا ۝ لِلرِّجَالِ نَصِيْبٌ مِّمَّا تَرَكَ

انهن تي، ۽ ڪافي آهي الله حساب ڪندڙ. مردن لاءِ ڀاڱو آهي انهيءَ مان جيڪي ڇڏي ويا

۽ الله حساب ڪندڙ بس آهي. جيڪو (مال) ماءُ پيءُ ۽ مٽن ڇڏيو تنهن مان

الْوَالِدٰنِ وَالْاَقْرَبُوْنَ ۠ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيْبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ

پيءُ ماءُ ۽ رشتيدار، ۽ عورتن لاءِ آهي حصو ان مان جو ڇڏي ٿا پيءُ ماءُ

مردن لاءِ حصو آهي ۽ جيڪو (مال) ماءُ پيءُ ۽ مٽن ڇڏيو تنهن مان زائفن لاءِ (بہ) حصو آهي،

وَالْاَقْرَبُوْنَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ اَوْ كَثُرَ ۭ نَصِيْبًا مَّفْرُوْضًا ۝ وَاِذَا

۽ ڀيا مائٽ ٿورو هجي يا گهڻو، حصو مقرر ڪيل. ۽ جڏهن

اهو (ڇڏيل مال) ٿورو هجي يا گهڻو. حصا (الله جا) مقرر ڪيل آهن. ۽ جڏهن

حَضَرَ الْقِسْمَةَ اُولُوا الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنُ فَارْزُقُوْهُمْ

اچن ورهاست مهل مائٽ ويجها ۽ يتيم ٻار ۽ ڀيا غريب تہ انهن کي ڪجهہ ڏيو

ورهاڱي مهل مائٽيءَ وارا ۽ يتيم ۽ مسڪين حاضر ٿين تڏهن اُن (مال) مان انهن ماڻهن کي (ڪجهہ) ڏيو

مِّنْهُ وَقُوْلُوْا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ۝ وَلْيَخْشَ الَّذِيْنَ لَوْ تَرَكُوْا

ان مان ۽ ٻڌايو انهن کي ڳالهہ چڱي طرح. ۽ ڀل خطرو ڪن اهي ماڻهو جيڪڏهن ڇڏين

۽ انهن کي ملي ڳالهہ چئو.۽ انهن کي (الله کان) ڊڄڻ گهرجي جيڪي جيڪڏهن پنهنجي پٺيان

مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعٰفًا خَافُوْا عَلَيْهِمْ ۠ فَلْيَتَّقُوا اللّٰهَ

ها پنهنجي پٺيان اولاد ڪمزور تہ ڳڻتي ڪن ها انهن تي، تنهنڪري ڊڄن الله کان

هيڻو اولاد ڇڏين تہ مٿن ڊڄن (تہ ڪهڙو حال ٿيندن) پوءِ گهرجي تہ الله کان ڊڄن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلْيَقُوْلُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا ⑨ اِنَّ الَّذِيْنَ يَاْكُلُوْنَ اَمْوَالَ الْيَتٰمٰى

۽ چَوَن ڳالهه سڌي. بيشڪ جيڪي ماڻهو کائن ٿا مالَ چورن ٻارن جا

۽ گهرجي ته سڌي ڳالهه چون. جيڪي يتيمن جو مال ڏاڍ سان کائيندا آهن، سي

ظُلْمًا اِنَّمَا يَاْكُلُوْنَ فِيْ بُطُوْنِهِمْ نَارًا ؕ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيْرًا ⑩ ع

ڏاڍ سان رڳو اهي کائن ٿا پنهنجي پيٽن ۾ باهه کي، ۽ جلد داخل ٿيندا دوزخ ۾.

پنهنجن پيٽن ۾ رڳو باهه کائيندا آهن ۽ دوزخ ۾ سگهو گهڙندا.

يُوْصِيْكُمُ اللّٰهُ فِيْۤ اَوْلَادِكُمْ ۗ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ ۚ

حڪم ٿو ڪري توهان کي الله توهان جي اولاد جي حق ۾، ته مرد لاءِ آهي جيترو ڀاڱو ٻن عورتن جو.

الله اوهان جي اولاد بابت اوهان کي وصيت ٿو ڪري ته پٽ لاءِ (حصو) ٻن ڌيئرن جي ڀاڱي جيترو آهي.

فَاِنْ كُنَّ نِسَآءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۚ وَ

پوءِ جيڪڏهن آهن عورتون ٻن کان مٿي ته انهن لاءِ آهن ٻه ٽهيون ڇڏيل ملڪيت جون. ۽

۽ جيڪڏهن (فقط) ڌيئرون ٻن کان وڌيڪ هجن ته (مُئل) جيڪي ڇڏيو تنهن جون ٻه ٽهايون انهن لاءِ آهن. ۽

اِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ؕ وَلِاَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا

جيڪڏهن آهي هڪڙي ته انهيءَ لاءِ آهي اڌ. ۽ ميت جي پيءُ ماءُ لاءِ هر هڪ لاءِ انهن مان آهي

جيڪڏهن (فقط) هڪ آهي ته ان لاءِ اڌ آهي. ۽ مئل جيڪي ڇڏيو تنهن مان ان جي ماءُ پيءُ هرهڪ لاءِ

السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ اِنْ كَانَ لَهٗ وَلَدٌ ۚ فَاِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهٗ وَلَدٌ

ڇهون حصو ڇڏيل ملڪيت مان جي آهي ان کي اولاد، پر جيڪڏهن ناهي ان کي اولاد

ڇهون ڀاڱو آهي (سو تڏهن) جڏهن ان (مئل) کي اولاد هجي، ۽ جيڪڏهن ان کي اولاد نه هجي

وَّوَرِثَهٗۤ اَبَوٰهُ فَلِاُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ فَاِنْ كَانَ لَهٗۤ اِخْوَةٌ فَلِاُمِّهِ

۽ انجا وارث آهن پيءُ ماءُ پوءِ ان جي ماءُ لاءِ آهي ٽيون حصو، پوءِ جيڪڏهن آهن ان کي ڀائر ته ان جي ماءُ لاءِ

۽ ان جا وارث ماءُ پيءُ هجن ته ماءُ لاءِ ٽيون ڀاڱو (۽ باقي پيءُ لاءِ) آهي، ۽ جيڪڏهن ان (مئل) کي ڀائر هجن ته ماءُ لاءِ

السُّدُسُ مِنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُّوْصِيْ بِهَاۤ اَوْ دَيْنٍ ؕ اٰبَآؤُكُمْ وَ

ڇهون حصو آهي بعد ادا ڪرڻ وصيت جي جيڪا ڪري ويو يا قرض ادائي بعد. توهان جا پيئر ۽

ڇهون حصو آهي (اهو ورهاڱو) وصيت (جي ادائگيءَ کان پوءِ) جنهن لاءِ اها وصيت ڪيائين يا قرض جي ادائگي کان پوءِ (ڪرڻ) آهي.

اَبْنَآؤُكُمْ لَا تَدْرُوْنَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ؕ فَرِيْضَةً مِّنَ

توهان جا پٽ، نه ٿا ڄاڻو ته ڪير انهن مان ويجهو آهي اوهان لاءِ نفعي ۾. حصو مقرر آهي طرفان

اوهان جا پيئر ۽ اوهان جا پٽ (اوهين) نه ڄاڻندا آهيو ته انهن مان ڪهڙو اوهان لاءِ فائدي جي ڪري وڌيڪ ويجهو آهي؟ (اهو ورهاڱو)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿۱۱﴾ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ

الله جي، بيشڪ الله آهي علم رکندڙ حڪمت ڄاڻندڙ. ۽ توهان لاءِ اڌ آهي ان مال مان جو ڇڏي ويون

الله جي (پار کان) فرض ڪيل آهي. جو ته الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ جيڪي (مال) اوهان جي زالن ڇڏيو تنهن جو اڌ اوهان لاءِ آهي.

اَزْوَاجُكُمْ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَاِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ

توهان جون زالون جي ناهي انهن کي اولاد، پر جيڪڏهن آهي انهن کي اولاد پوءِ توهان لاءِ آهي

جيڪڏهن انهن کي ڪو ٻار ڪونه هجي، پر جيڪڏهن انهن کي ٻار هجي ته جيڪي ڇڏيائون تنهن مان چوٿون

الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ مِنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُّوْصِيْنَ بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ؕ

چوٿون حصو ان مان جو ڇڏي ويون بعد ادا ڪرڻ وصيت جي جا ڪري ويون يا قرض ادائي بعد،

ڀاڱو وصيت (جي ادائگيءَ کان پوءِ) جنهن لاءِ اها وصيت ڪيائون يا قرض جي ادائيگيءَ کان پوءِ اوهان لاءِ آهي.

وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّكُمْ وَلَدٌ ۚ فَاِنْ كَانَ

۽ انهن لاءِ آهي چوٿون حصو ان مان جيڪي ڇڏي ويؤ توهان جيڪڏهن ناهي توهان کي ڪو اولاد، پوءِ جيڪڏهن آهي

۽ جيڪي (مال) اوهان ڇڏيو تنهن مان جيڪڏهن اوهان کي ٻار ڪونهي ته انهن (زالن) لاءِ چوٿون ڀاڱو آهي ۽ جيڪڏهن

لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ

توهان کي اولاد ته انهن لاءِ اٺون حصو آهي ان مان جيڪي توهان ڇڏي ويا وصيت کان پوءِ

اوهان کي ٻار آهي ته جيڪي (مال) اوهان ڇڏيو تنهن مان وصيت (جي ادائگي کانپوءِ) جنهن لاءِ اها وصيت ڪئي اٿو يا قرض جي ادائگيءَ کان پوءِ

تُوْصُوْنَ بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ؕ وَاِنْ كَانَ رَجُلٌ يُّوْرَثُ كَلٰلَةً اَوِ

جا وصيت توهان ڪئي يا قرض ادائي بعد، ۽ جيڪڏهن ڪو مرد جنهن جو ورثو ڏجي ٿو آهي نهٽو اَڪٽو يا

انهن (زالن) لاءِ اٺون ڀاڱو آهي. ۽ جيڪڏهن ڪو (مئل) مرد يا عورت ورثو ڇڏي (۽ اهو) ڪلالہ هجي (يعني جنهن کي ماءُ پيءُ ۽ ڪو ٻار نه

امْرَاَةٌ وَّلَهٗٓ اَخٌ اَوْ اُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ ۚ فَاِنْ

ڪا عورت ۽ انکي آهي ماٽيتو ڀاءُ يا ڀيڻ ته پوءِ هر هڪ لاءِ آهي انهن مان ڇهون حصو، پوءِ جي

هجي) ۽ ان کي (ماٽيتو) هڪ ڀاءُ يا هڪ ڀيڻ هجي ته انهن منجهان هرهڪ لاءِ ڇهون حصو آهي. ۽ جيڪڏهن

كَانُوْٓا اَكْثَرَ مِنْ ذٰلِكَ فَهُمْ شُرَكَآءُ فِى الثُّلُثِ مِنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ

آهن وڌيڪ انهيءَ کان ته پوءِ اهي ڀائيوار آهن ٽئين ڀاڱي ۾ وصيت بعد

انهن کان وڌيڪ هجن ته اهي (سڀ) جا وصيت نقصان واري نه ڪئي ويئي هجي، تنهن

يُّوْصٰى بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ۙ غَيْرَ مُضَآرٍّ ۚ وَصِيَّةً مِّنَ اللّٰهِ ؕ

جا وصيت ڪئي وئي آهي يا قرض ادائي بعد، وصيت نقصان نه ڪندڙ، اهو حڪم آهي الله جي طرفان

يا قرض جي ادائگيءَ کانپوءِ ٽهائيءَ ۾ ڀائيوار آهن. (اهو) الله جو حڪم آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَلِيْمٌ ⑫ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ ۭ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

۽ الله علم رکندڙ سهپ رکندڙ آهي. اهي حدون الله جون آهن، ۽ جيڪو اطاعت ڪندو الله ۽ ان جي رسول جي

۽ الله ڄاڻندڙ بردبار آهي. اِهي الله جون حدون آهن— ۽ جيڪو الله ۽ سندس رسول جي فرمانبرداري ڪندو

يُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ وَ

تہ اهو داخل ڪندو انکي باغن ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون هميشہ رهندا ان ۾، ۽

تنهن کي (الله اهڙن) باغن ۾ داخل ڪندو جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن، اُن ۾ سدائين رهڻ وارا آهن.

ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ⑬ وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَيَتَعَدَّ

اهائي ڪاميابي وڏي آهي. ۽ جيڪو بي فرماني ڪندو الله ۽ ان جي رسول جي ۽ ٽپندو

۽ اُها وڏي مراد ماڻڻ آهي. ۽ جيڪو الله ۽ سندس رسول جي بي فرماني ڪندو ۽ سندس حدن کان

حُدُوْدَهٗ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيْهَا ۠ وَلَهٗ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ⑭ ع

ان جون حدون تہ داخل ڪندو ان کي باھ ۾ هميشہ رهندو ان ۾ ۽ ان لاءِ عذاب ذليل ڪندڙ آهي.

باهر ٽڪرندو تنهن کي باھ ۾ داخل ڪندو، اُن ۾ سدائين رهڻ وارو آهي ۽ اُن لاءِ خوار ڪندڙ عذاب آهي.

وَالّٰتِيْ يَاْتِيْنَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِّسَآئِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوْا عَلَيْهِنَّ

۽ اهي جو ڪن ٿيون بي شرمي توهان جي عورتن مان تہ شاهد آڻيو انهن تي

۽ اوهان جي زائفن مان جيڪي بي حيائيءَ جو ڪم ڪن تن تي پاڻ مان چار (مرد) شاهد ڪريو.

اَرْبَعَةً مِّنْكُمْ ۚ فَاِنْ شَهِدُوْا فَاَمْسِكُوْهُنَّ فِي الْبُيُوْتِ حَتّٰى

چار توهان مان، پوءِ جيڪڏهن اهي شاهدي ڏين پوءِ جهليو انهن کي گهرن ۾ جيسين پورو

پوءِ جيڪڏهن (شاهد) شاهدي ڏين تہ انهن کي ايستائين گهرن ۾ جهليو جيستائين

يَتَوَفّٰىهُنَّ الْمَوْتُ اَوْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لَهُنَّ سَبِيْلًا ⑮ وَالَّذٰنِ يَاْتِيٰنِهَا

ڪري انهن کي موت يا ڪري الله انهن لاءِ ڪو رستو. ۽ جي ٻہ مرد ڪن اهو ڪم

ڪين موت ماري يا الله انهن لاءِ ڪو رستو ڪڍي، ۽ اوهان مان جيڪي ٻہ مرد اهو ڪم ڪن

مِنْكُمْ فَاٰذُوْهُمَا ۚ فَاِنْ تَابَا وَاَصْلَحَا فَاَعْرِضُوْا عَنْهُمَا ۭ اِنَّ اللّٰهَ

توهان مان تہ سزا ڏيو انهن کي، پوءِ جيڪڏهن توبهہ ڪن ۽ چڱا ٿين تہ مڙي وڃو انهن کان، بيشڪ الله

تن کي مار ڏيو. پوءِ جيڪڏهن توبهہ ڪن ۽ پاڻ سڌارين تہ انهن (کي مار ڏيڻ) کان مڙو. ڇو تہ الله

كَانَ تَوَّابًا رَّحِيْمًا ⑯ اِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ

آهي توبهہ قبول ڪندڙ مهربان. رڳو توبهہ قبولڻ الله تي انهن لاءِ آهي جيڪي ڪن ٿا

توبہ قبول ڪندڙ مهربان آهي. الله کي رڳو انهن جي توبہ (قبول) ڪرڻ جڳائيندي آهي، جيڪي بي سمجهائيءَ سان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

السُّوْٓءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوْبُوْنَ مِنْ قَرِيْبٍ فَاُولٰٓئِكَ يَتُوْبُ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۗ

گناهہ اڻ ڄاڻ ٿي پوءِ پشيمان ٿين ٿا جلد ٿي تہ پوءِ اهي معاف ڪري ٿو الله انهن کي،

گناهہ ڪندا آهن، وري جهٽ پٽ توبہ ڪندا آهن انهن تي الله (ٻاجهہ سان) موٽندو آهي۔

وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿١٧﴾ وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ السَّيِّاٰتِ ۚ

۽ آهي الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو. ۽ نہ آهي توبهہ انهن جي جيڪي ڪن ٿا بڇڙايون

۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ انهن جي توبہ قبول ٿيڻي نہ آهي جيڪي بڇڙايون ڪندا (رهندا) آهن

حَتّٰٓى اِذَا حَضَرَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ اِنِّيْ تُبْتُ الْـٰٔنَ وَلَا الَّذِيْنَ

ايستائين جو جڏهن پهچي ٿو انهن مان ڪنهن تي موت چوي ٿو تہ مون توبهہ ڪئي هينئر ۽ ناهي انهن جي توبهہ

(۽ نہ ڇڏيندا آهن) تان جو جنهن مهل انهن مان ڪنهن کي موت پهچي تنهن مهل (ڇجي) چوي تہ هاڻي آءٌ توبہ ڪريان ٿو ۽ نڪي

يَمُوْتُوْنَ وَهُمْ كُفَّارٌ ۗ اُولٰٓئِكَ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٨﴾ يٰٓاَيُّهَا

جيڪي مرن ٿا ڪفر جي حال ۾، اهي کي تيار ڪيو سون انهن لاءِ عذاب دردناڪ. اي

انهن جي (توبہ قبول آهي) جيڪي ڪافر ٿي مرندا آهن۔ انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب تيار ڪيو اٿون.

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ تَرِثُوا النِّسَآءَ كَرْهًا ۗ وَلَا تَعْضُلُوْهُنَّ

ايمان وارؤ! ناهي جائز توهان لاءِ جو وارث ٿيو عورتن جا زورسان، ۽ نہ بند ڪريو انهن

اي ايمان وارؤ! اوهان کي عورتن جو (سندن) بي مرضيءَ وارث ٿيڻ روا نہ آهي۔ ۽ نڪي سندن

لِتَذْهَبُوْا بِبَعْضِ مَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيْنَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ

کي هن لاءِ تہ کسيو ڪجهہ ان مان جو ڏنو اٿو انهن کي مگر جي آڻين ڪا بي حيائي پڌري،

پڌري گناهہ ڪرڻ ڪانسواءِ ڪين هن لاءِ جهليو تہ جيڪي ڪين ڏنو هجيو تنهن مان ڪجهہ موٽائي وٺو.

وَعَاشِرُوْهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۚ فَاِنْ كَرِهْتُمُوْهُنَّ فَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَهُوْا شَيْـًٔا

۽ گذاريو انهن سان سٺي طرح، پوءِ جي ناپسند ڪريو ٿا انهن کي تہ ممڪن آهي جو ناپسند ڪريو ڪنهن شيءِ کي

۽ ساڻن چڱي هليءَ چليءَ وانگر گذاريو، پوءِ جيڪڏهن آهي اوهان کي نہ وڻن (تہ صبر ڪريو ڇوتہ) جا شيءِ اوهان کي نہ وڻندي هجي

وَّيَجْعَلَ اللّٰهُ فِيْهِ خَيْرًا كَثِيْرًا ﴿١٩﴾ وَاِنْ اَرَدْتُّمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ

۽ ڪري الله ان ۾ ڀلائي گهڻي. ۽ جيڪڏهن گهرو ٿا بدلائي وٺڻ زال جو زال جي جاءِ

تنهن ۾ ممڪن آهي تہ الله گهڻي چڱائي ڪري. ۽ جيڪڏهن (هڪ) زال جي بجاءِ ٻي زال پرڻڻ جو ارادو ڪريو

زَوْجٍ ۙ وَّاٰتَيْتُمْ اِحْدٰىهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا تَاْخُذُوْا مِنْهُ شَيْـًٔا ۗ اَتَاْخُذُوْنَهٗ

تي ۽ ڏنو اٿو انهن مان هڪڙيءَ کي وڏو مال تہ نہ وٺو ان مان ڪا شيءِ، ڇا وٺندؤ اهو

۽ انهن مان هڪڙي کي گهڻو مال (ڪابين ۾) ڏنو هجيو تہ منجهانئس ڪجهہ موٽائي نہ وٺو۔ (اوهين)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَاْخُذُوْنَهٗ وَقَدْ اَفْضٰى بَعْضُكُمْ اِلٰى

تهمت سان ۽ گناهه پڌري سان. ۽ ڪيئن ٿا وٺو اهو هوڏانهن ويجها ٿيا آهيو هڪ

بهتان ۽ پڌري گناهه ڪندي اهو (مال) کسيندا آهيو ڇا؟ اهو (مال) ڪهڙيءَ طرح کسيندا آهيو؟ حالانڪ اوهان هڪ ٻئي ڪان نفعو وٺي چڪو

بَعْضٍ وَّاَخَذْنَ مِنْكُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنْكِحُوْا مَا نَكَحَ اٰبَآؤُكُمْ

ٻئي کي ۽ ورتو زالن توهان کان وعدو پڪو. ۽ نہ نڪاح ڪريو جيڪي نڪاح ڪيون ابن ڏاڏن توهان جن

۽ (زالن بہ) اوهان کان (مهر ڏيڻ جو) پڪو انجام ورتو آهي. ۽ جيڪي زالون اوهان جي پيئرن پرڻيون سي اوهين

مِّنَ النِّسَآءِ اِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ؕ اِنَّهٗ كَانَ فَاحِشَةً وَّمَقْتًا ؕ وَسَآءَ

کي زالون مگر جو اڳ ۾ ٿي گذريو. بيشڪ اها آهي بي حيائي ۽ غضب جو ڪم، ۽ بڇڙو

نہ پرڻجو پر جيڪي اڳي گذريو (سو گذريو) ڇو تہ اها بي حيائي ۽ گناهه آهي ۽ اها بڇڙي واٽ آهي.

سَبِيْلًا ﴿٢٢﴾ ع حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ اُمَّهٰتُكُمْ وَبَنٰتُكُمْ وَاَخَوٰتُكُمْ وَعَمّٰتُكُمْ وَخٰلٰتُكُمْ

رستو. حرام ڪيون ويون توهان تي توهان جون مائرون ۽ ڌيئرون ۽ ڀينرون ۽ ڦڦيون ۽ ماسيون

(اي مسلمانو!) اوها ن تي اوهان جو ن مائر ۽ اوهان جو ن ڌيئر ۽ اوهان جون ڀينر ۽ اوهان جون ڦڦيون ۽ اوهان جون ماسيون

وَبَنٰتُ الْاَخِ وَبَنٰتُ الْاُخْتِ وَاُمَّهٰتُكُمُ الّٰتِيْۤ اَرْضَعْنَكُمْ وَاَخَوٰتُكُمْ

۽ ڀاءُ جون ڌيئرون ۽ ڀيڻ جو ڌيئرون ۽ توهان جون اُهي مائرون جن ٿڃ پياري توهان کي ۽ ڀينرون توهان جون

۽ ڀائٽيون ۽ ڀاڻيجيون ۽ اُهي اوهان جون مائر جن اوهان کي ٿڃ پياري ۽ اوهان جون رضاعي (ٿڃ گڏ پيتل)

مِّنَ الرَّضَاعَةِ وَاُمَّهٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَآئِبُكُمُ الّٰتِيْ فِيْ حُجُوْرِكُمْ مِّنْ نِّسَآئِكُمُ

ٿڃ جون ۽ مائرون توهان جي زالن جون ۽ اڳ ڄاڻيون توهان جون جيڪي پليون توهان جي هنج ۾ توهان جي انهن زالن مان

ڀينر ۽ اوهان جي زالن جون مائر (يعني سسون) ۽ اُهي اوهان جون اڳ ڄايون جيڪي اوهان جي هنجن ۾ پليون

الّٰتِيْ دَخَلْتُمْ بِهِنَّ ز فَاِنْ لَّمْ تَكُوْنُوْا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ ز

جن کي ويجها ٿيا آهيو، پوءِ جيڪڏهن نہ آهيو ويجها ٿيا انهن کي تہ پوءِ ناهي ڪو گناهه توهان تي،

(۽) اوهان جي انهن زالن مان هجن جن کي اوهين ويجها ويا آهيو پر جيڪڏهن اوهين اُنهن (سندن مائرن) کي ويجها نہ ويا آهيو تہ اوهان تي

وَحَلَآئِلُ اَبْنَآئِكُمُ الَّذِيْنَ مِنْ اَصْلَابِكُمْ لا وَاَنْ تَجْمَعُوْا

۽ زالون توهان جي پٽن جون جيڪي توهان جي پٺين مان آهن ۽ حرام آهي گڏ ڪرڻ

گناهه نہ آهي. ۽ اوهان جي اُنهن پٽن جون زالون جيڪي (پٽ) اوهان جي پٺين مان (پيدا ٿيل) آهن. ۽ ٻن ڀينرن جو گڏ پرڻجڻ

بَيْنَ الْاُخْتَيْنِ اِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٢٣﴾ لا

ٻن ڀينرن جو مگر جيڪو اڳي ٿي گذريو، بيشڪ الله بخشڻهار مهربان آهي.

(حرام ڪيو ويو آهي) پر جيڪي اڳ گذريو (سو گذريو) ڇو تہ الله بخشڻهار مهربان آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّالْمُحْصَنٰتُ مِنَ النِّسَآءِ اِلَّا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۚ كِتٰبَ

۽ نڪاح ٻڌل عورتون مگر اهي جن تي مالڪ ٿيا سڄا هٿ اوهان جا لکيو

۽ پرڻيل عورتون (بہ حرام آهن) پر اوهان جا هٿ جن (ٻانهين) جا مالڪ ٿيا آهن (سي حرام نہ آهن)، اهو حڪم

اللّٰهِ عَلَيْكُمْ ۚ وَاُحِلَّ لَكُمْ مَّا وَرَآءَ ذٰلِكُمْ اَنْ تَبْتَغُوْا بِاَمْوَالِكُمْ

الله جو آهي توهان تي، ۽ حلال ٿيون توهان لاءِ جيڪي انهن کان سواءِ آهن جيئن ونو پنهنجي مهر سان

الله اوهان تي لکيو آهي. ۽ انهن (حرام ڪيلن) کان سواءِ (ٻيون سڀ عورتون) اوهان لاءِ حلال آهن. جڏهن پنهنجن

مُّحْصِنِيْنَ غَيْرَ مُسٰفِحِيْنَ ۭ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهٖ مِنْهُنَّ

شادي ڪندڙ تي نہ زنا ڪندڙ، پوءِ اهي جن کان نفعو ورتو توهان انهن مان

مالن سان (ڪين) پرڻيندڙ. نہ زنا جو ارادو ڪندڙ هجو. ۽ پوءِ اهو (مال) جنهن جي عيوض انهن (زالن) کان

فَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ فَرِيْضَةً ۭ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا تَرٰضَيْتُمْ بِهٖ

تہ ڏيو انهن کي سندن مهر مقرر، ۽ ناهي گناه توهان تي ان ۾ جنهن تي پاڻ ۾ راضي هجو

(پرڻجڻ جو) فائدو ورتو تن کي سندن ڪابين مقرر ڪيل ڏيو. ۽ ڪابين مقرر ڪيل کان پوءِ جيتري (ڪابين) ۾

مِنْۢ بَعْدِ الْفَرِيْضَةِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٢٤﴾ وَمَنْ

بعد مقرر مهر جي، بيشڪ الله آهي ڄاڻندڙ حڪمت وارو. ۽ جيڪو

اوهين پاڻ ۾ راضي ٿيو تہ اوهان تي گناه نہ آهي. ڇو تہ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ اوهان

لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا اَنْ يَّنْكِحَ الْمُحْصَنٰتِ الْمُؤْمِنٰتِ فَمِنْ

نہ تو رکي توهان مان طاقت جو نڪاح ڪري پاڪدامن مؤمنياڻين سان تہ پوءِ

مان جيڪو آزاد مومنياڻين جي پرڻجڻ جي سگهہ نہ رکندو هجي سو انهن مان ڪو مومنياڻين ٻانهين مان.

مَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ فَتَيٰتِكُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ۭ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِكُمْ ۭ

انهن سان جن کي سنڀاليو توهان جي ساڄي هٿن توهان جون ٻانهيون ايمان واريون، ۽ الله خوب ڄاڻي ٿو توهان جي ايمان کي،

جن جا مالڪ اوهان (مومنن) مان آهن (ڪا پرڻي تہ عار نہ آهي). ۽ الله اوهان جي ايمان کي بلڪل ڄاڻندڙ آهي.

بَعْضُكُمْ مِّنْۢ بَعْضٍ ۚ فَانْكِحُوْهُنَّ بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ وَاٰتُوْهُنَّ

توهان مان هڪڙا ٻين مان آهن، پوءِ نڪاح ڪريو انهن سان سندن مالڪن جي موڪل سان ۽ ڏيو انهن کي

اوهان جا هڪڙا ٻين مان (پيدا ٿيل) آهن (يعني پاڻ ۾ هڪ جنس آهيو). پوءِ ڪين سندن مالڪن جي موڪل سان پرڻجو ۽ سندن ڪابين

اُجُوْرَهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ مُحْصَنٰتٍ غَيْرَ مُسٰفِحٰتٍ وَّلَا مُتَّخِذٰتِ

مهر انهن جا دستور موافق شادي ڪرايل نہ زناڪار ۽ نڪي وٺندڙ

عام هليءَ چليءَ وانگر ڪين ڏيو (اهي) نڪاح ٻڌلون نہ زنا ڪندڙيون ۽ نڪي ڳجهين يارن وٺڻ واريون هجن،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَخْدَانٍ ۚ فَاِذَآ اُحْصِنَّ فَاِنْ اَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ

گجها يدڪار ، پوءِ جڏهن نڪاح ۾ ٿي ويون پوءِ جيڪڏهن ڪن ڪا بي حيائي تہ انهن تي آهي

پوءِ جڏهن نڪاح ۾ آيون (تنهن ڪان) پوءِ جيڪڏهن (اهي) ڪوبہ بي حيائيءَ جو ڪم ڪن تہ جيڪا سزا

نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنٰتِ مِنَ الْعَذَابِ ۭ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ

اڌ ان جو جيڪا آزاد پاڪ دامن تي آهي سزا ، اهو حڪم انهيءَ لاءِ آهي جيڪو ڊڄي

آزاد عورتن تي آهي تنهن جو اڌ مٿن آهي- (اها ٻانهيءَ پرڻجڻ جي اجازت) اوهان مان اُنهيءَ لاءِ آهي جيڪو

الْعَنَتَ مِنْكُمْ ۭ وَاَنْ تَصْبِرُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٢٥

گناهہ ڪرڻ ڪان اوهان مان، ۽ صبر ڪرڻ توهان جو بهتر آهي توهان لاءِ، ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي.

زنا (جي گناهہ ۾ پوڻ) ڪان ڊڄي- ۽ اوهان جو صبر ڪرڻ اوهان لاءِ ڀلو آهي- ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي.

يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ

گهري ٿو الله تہ ٻڌائي توهان کي ۽ هلائي توهان کي رستن انهن جي تي جيڪي توهان کان اڳ هئا

الله گهرندو آهي تہ اوهان لاءِ کولي بيان ڪري ۽ جيڪي اوهان کان اڳ (گذريا) آهن تن جو رستو اوهان کي ڏيکاري

وَيَتُوْبَ عَلَيْكُمْ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝٢٦ وَاللّٰهُ يُرِيْدُ اَنْ يَّتُوْبَ

۽ معاف ڪري توهان کي، ۽ الله علم وارو حڪمت وارو آهي. ۽ الله گهري ٿو تہ رحم ڪري

۽ اوهان تي ٻاجهہ سان موٽي- ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ الله اوهان تي ٻاجهہ سان موٽڻ گهرندو آهي،

عَلَيْكُمْ ۣ وَيُرِيْدُ الَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ الشَّهَوٰتِ اَنْ تَمِيْلُوْا

توهان تي ۽ چاهن ٿا اهي جيڪي ڪڍ لڳن ٿا مزن کي تہ توهان لڙي وڃو

۽ جيڪي پنهنجين سڌن جي پٺيان لڳندا آهن سي اوهان جو (سڌيءَ واٽ کان) تمام ٻري

مَيْلًا عَظِيْمًا ۝٢٧ يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّخَفِّفَ عَنْكُمْ ۚ وَخُلِقَ الْاِنْسَانُ

گهڻو پري . چاهي ٿو الله تہ هلڪو ڪري بار توهان کان، ۽ پيدا ڪيو ويو آهي ماڻهو

لڙي وڃڻ گهرندا آهن. الله اوهان تان (بار) هلڪو ڪرڻ گهرندو آهي. ۽ انسان (اصل) هيڻو پيدا

ضَعِيْفًا ۝٢٨ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ

ڪمزور ڪري . اي ايمان وارؤ! نہ کائو مال پنهنجا پاڻ ۾

ڪيو ويو آهي. اي ايمان وارؤ! اوهين پاڻ ۾ هڪ ٻئي جو مال ناحق نہ کائو

بِالْبَاطِلِ اِلَّآ اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ ۣ وَ

ناحق مگر جو هجي واپار رضامندي توهان جي سان ، ۽

پر پاڻ ۾ رضامنديءَ سان واپار جي ڏيتي ليتي هجي تہ (ڀلي کائو)، ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَا تَقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ﴿۲۹﴾ وَمَنْ يَّفْعَلْ

نہ خونَ ڪريو پاڻ ۾، بيشڪ الله آهي توهان تي رحم ڪندڙ. ۽ جيڪو ڪندو

اوهان پاڻ کي هلاڪ نہ ڪريو. بيشڪ الله اوهان تي مهربان آهي. ۽جيڪو حد کان ٻاهر

ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَّظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيْهِ نَارًا ؕ وَكَانَ ذٰلِكَ

اهو ڪم سرڪشي ۽ ظلم سان پوءِ جلد اسان وجهنداسون ان کي باهہ ۾. ۽ آهي اهو ڪم

نڪرڻ ۽ ظلم سان ائين ڪندو تنهن کي باهہ ۾ سگهو وجهنداسين. ۽ اهو (ڪم) الله تي سهنجو آهي.

عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿۳۰﴾ اِنْ تَجْتَنِبُوْا كَبَآئِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ

الله تي آسان آهي. جيڪڏهن بچندؤ وڏن گناهن کان انهن مان جي منع ڪيل اٿو تہ معاف ڪنداسون

جيڪڏهن وڏن گناهن کان جن کان اوهان کي جهليو ويو پاسو ڪندا رهندؤ تہ اوهان جون (هلڪيون) مدايون

عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُّدْخَلًا كَرِيْمًا ﴿۳۱﴾ وَلَا تَتَمَنَّوْا

توهان جا ننڍا گناهہ ۽ داخل ڪنداسون توهان کي جڳهہ عزت واري ۾ ۽ نہ سڌ ڪريو

اوهان کان ميٽينداسين ۽اوهان کي عزت واريءَ جاءِ ۾ داخل ڪنداسين. ۽ جن شين سان

مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهٖ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ ؕ لِلرِّجَالِ نَصِيْبٌ

ان جي وڌايو الله جنهن سان توهان مان هڪڙن کي ٻين تي، مردن لاءِ ڀاڱو آهي

الله اوهان مان هڪڙن کي ٻين کان فضيلت ڏني آهي تن جي ريس نہ ڪريو. مردن لاءِ جيترو (پاڻ) ڪمايائون

مِّمَّا اكْتَسَبُوْا ؕ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيْبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ ؕ وَسْـَٔلُوا اللّٰهَ

ان مان جيڪي ڪمايائون، ۽ عورتن لاءِ حصو آهي ان مان جيڪي ڪمايائون ۽ گهُرو الله کان

تنهن مان حصو آهي ۽ زائفن لاءِ جيترو (پاڻ) ڪمايائون تنهن مان حصو آهي. ۽ الله مان سندس فضل گهرو

مِنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِيْمًا ﴿۳۲﴾ وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا

فضل ان جو، بيشڪ الله آهي هر شيءِ کي ڄاڻندڙ. ۽ هر هڪ لاءِ اسان ڪيا آهن

ڇو تہ الله سڀ ڪنهن شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. ۽ ماءُ پيءُ ۽ مائٽن جيڪي (مال) ڇڏيو

مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ وَالْاَقْرَبُوْنَ ؕ وَالَّذِيْنَ عَقَدَتْ اَيْمَانُكُمْ

وارث ان ۾ جو ڇڏيو پيءُ ماءُ ۽ مائٽن، ۽ اهي جن کي ڳنڍيو توهان جي قسمن

تنهن (سڀ) لاءِ وارث مقرر ڪياسون. ۽ جن کي (مائٽيءَ جهڙي ناتي ۾) اوهان جي قسمن

فَاٰتُوْهُمْ نَصِيْبَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ شَهِيْدًا ﴿۳۳﴾ ع

پوءِ ڏيو انهن کي سندن حصو، بيشڪ الله آهي هر شيءِ تي حاضر.

ٻڌو آهي تن کي سندن حصو ڏيو. بيشڪ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي واقف آهي.

۵
ع ۴
۲

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَلرِّجَالُ قَوّٰمُوْنَ عَلَى النِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ بَعْضَهُمْ

مرد حاڪم آهن زالن تي هن ڪري جو پلو ڪيو الله هڪڙن کي

مرد زائفن تي انهيءَ سببان حڪمران آهن جو الله انهن مان هڪڙن کي ٻين کان پلو ڪيو آهي

عَلٰى بَعْضٍ وَّبِمَآ اَنْفَقُوْا مِنْ اَمْوَالِهِمْ ؕ فَالصّٰلِحٰتُ قٰنِتٰتٌ حٰفِظٰتٌ

ٻين تي ۽ هن لاءِ تہ انهن خرچ ڪيا آهن مال پنهنجا، پوءِ ڀليون عورتون تابعداري ڪندڙ آهن نگهباني ڪندڙ

۽ (ٻيو) هن سببان جو پنهنجن مالن مان خرچ ڪندا آهن۔ پوءِ ڀلاريون، فرمانبردارڻيون، پريٺ نگاهہ رکڻ واريون

لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللّٰهُ ؕ وَالّٰتِيْ تَخَافُوْنَ نُشُوْزَهُنَّ فَعِظُوْهُنَّ

پر پٺ، جنهن سان نگهباني ڪئي الله، ۽ اهي زالون ڊڄو ٿا جن جي بد اخلاقي کان پوءِ نصيحت ڪريو انهن کي

انهيءَ ڪري جو الله (ڪين) ڍڪيو آهي (ڀلاريون آهن)۔ ۽ جن (زالن) جي بي فرماني معلوم ڪريو تن کي (زباني) نصيحت ڪريو

وَاهْجُرُوْهُنَّ فِى الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوْهُنَّ ۚ فَاِنْ اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوْا

۽ جدا ڪريو انهن کي بسترن ۾ ۽ مار ڪيون، پوءِ جيڪڏهن چيو وٺن توهان جو تہ نہ ڳوليو

۽ بسترن ۾ ڪين ڌار ڪريو ۽ مار ڏيون، پوءِ جيڪڏهن اوهان جي فرمانبرداري ڪن تہ مٿن ڪا (ايذاءَ جي)

عَلَيْهِنَّ سَبِيْلًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيْرًا ﴿۳۴﴾ وَاِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ

انهن تي ڪو الزام، بيشڪ الله آهي تمام مٿاهون زوروڏو. ۽ جيڪڏهن ڊڄو ٿا اختلاف کان

وات نہ ڳوليو۔ بيشڪ الله مٿاهون وڏي وڏائي وارو آهي. ۽ جيڪڏهن سندن وچ ۾ ڦيٽي جو ڊپ (محسوس) ڪريو

بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوْا حَكَمًا مِّنْ اَهْلِهٖ وَحَكَمًا مِّنْ اَهْلِهَا ۚ اِنْ

ٻنهي جي وچ ۾ تہ واريو هڪ امين مرد جي گهروارن کان ۽ ٻيو امين عورت جي گهراڻي کان، جيڪڏهن

تہ هن جي گهراڻي مان هڪ امين ۽ هُن جي گهراڻي مان (بہ) هڪ امين مقرر ڪريو. جيڪڏهن

يُّرِيْدَآ اِصْلَاحًا يُّوَفِّقِ اللّٰهُ بَيْنَهُمَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا خَبِيْرًا ﴿۳۵﴾

اهي ٻئي نيت ڪندا سڌاري جي تہ سڌارو آڻيندو الله انهن جي وچ ۾. بيشڪ الله آهي علم وارو خبر رکندڙ.

ٻئي (امين) صلح ڪرائڻ گهرندا تہ الله سندن وچ ۾ ميلاپ ڏيندو۔ ڇو تہ الله ڄاڻندڙ خبر رکندڙ آهي.

وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوْا بِهٖ شَيْـًٔا وَّبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا

۽ عبادت ڪريو الله جي ۽ نہ شريڪ ڪريو انهيءَ سان ڪنهين کي ۽ ماءُ پيءُ سان ڀلائي ڪريو

۽ (خاص) الله جي عبادت ڪريو ۽ ساڻس ڪنهن شيءِ کي شريڪ نہ ڪريو۔ ۽ ماءُ پيءُ سان

وَّبِذِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْجَارِ ذِى الْقُرْبٰى

۽ مائٽن سان ۽ ڇورن ٻارن ۽ غريبن ۽ پاڙيسري مائٽ

۽ مٽيءَ وارن سان ۽ ڇورن (ٻارن) ۽ مسڪينن ۽ مٽيءَ واري پاڙيچي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْۢبِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ وَمَا مَلَكَتْ

۽ پاڙيسري ڏارئي ۽ ساٿي گڏ رهندڙ ۽ راهه مسافر سان ۽ اهي جن جا

۽ ڌاريي پاڙيچي ۽ ويجهي سنگتي ۽ مسافر ۽ پنهنجن ٻانهن سان چڱائي ڪريو.

اَيْمَانُكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُوْرَا ۙ ﴿۳۶﴾ الَّذِيْنَ

اوهين مالڪ ٿيا آهيو، بيشڪ الله نه ٿو پسند ڪري ان کي جو آڪڙ ڪري، وڏائي ڪري، اهي جيڪي

جو ته جيڪو هٺيلو وڏائي ڪندڙ هجي تنهن کي الله دوست نه رکندو آهي .(۽ نڪي انهن کي) جيڪي

يَبْخَلُوْنَ وَيَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُوْنَ مَآ اٰتٰىهُمُ

ڪنجوسي ڪن ٿا ۽ سيڪارن ٿا ماڻهن کي ڪنجوسي ۽ لڪائن ٿا اهو جو ڏنو آهي انهن کي

(پاڻ) ڪنجوسي ڪندا آهن ۽ ماڻهن کي (به) ڪنجوسي ڪرڻ جو حڪم ڪندا آهن ۽ الله پنهنجي فضل سان ڪين

اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ؕ وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا مُّهِيْنًا ۚ ﴿۳۷﴾

الله پنهنجي مهرباني سان، ۽ تيار ڪيو سون ڪافرن لاءِ عذاب خوار ڪندڙ.

جيڪي ڏنو آهي، سو لڪائيندا آهن. ۽ (اهڙن) نه مڃيندڙن لاءِ خواريءَ وارو عذاب تيار ڪيو اٿون.

وَالَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ رِئَآءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُوْنَ

۽ انهن لاءِ به جيڪي خرچ ڪن ٿا پنهنجي ملڪيت ماڻهن جي ڏيکارڻ لاءِ ۽ نه ٿا ايمان آڻن

۽ (انهن لاءِ به) جيڪي پنهنجن مالن کي ماڻهن جي ڏيکاريءَ لاءِ خرچ ڪندا آهن. ۽ نڪي الله

بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ وَمَنْ يَّكُنِ الشَّيْطٰنُ لَهٗ قَرِيْنًا

الله تي ۽ نڪي ڏينهن پوئين تي، ۽ اهو جنهن جو شيطان سنگتي آهي

۽ نڪي قيامت جي ڏينهن کي مڃيندا آهن. ۽ جنهن جو سنگتي شيطان ٿيو ته اهو سنگتي بڇڙو آهي!.

فَسَآءَ قَرِيْنًا ﴿۳۸﴾ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ

پوءِ اهو بڇڙو سنگتي آهي. ۽ انهن جو ڪهڙو نقصان ٿئي ها جيڪڏهن ايمان آڻن ها الله تي ۽ ڏينهن قيامت تي

۽ مٿن ڪهڙي (ڏکيائي) هئي؟ جيڪڏهن الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي مڃين ها ۽ الله جيڪي

وَاَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَلِيْمًا ﴿۳۹﴾ اِنَّ اللّٰهَ

۽ خرچ ڪن ها انهيءَ مان جو ڏنو آهي انهن کي الله، ۽ آهي الله انهن جي خبر رکندڙ. بيشڪ الله

ڪين ڏنو آهي ان مان خرچين ها! ۽ الله انهن (جي حال) کي (چڱو) ڄاڻندڙ آهي. بيشڪ الله

لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۚ وَاِنْ تَكُ حَسَنَةً يُّضٰعِفْهَا وَيُؤْتِ

نه ٿو ظلم ڪري ذري جيترو، ۽ جيڪڏهن آهي ڪا نيڪي ته ٻيڻو ڪري ٿو ان کي ۽ ڏئي ٿو

ذري جيترو به ظلم نه ڪندو آهي، ۽ جيڪڏهن (ڪا) نيڪي هوندي ته ان کي ٻيڻو ڪندو آهي ۽ پاڻ وٽان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ لَّدُنْهُ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ اِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ

پاڻ وٽان ثواب وڏو. پوءِ ڇا حال ٿيندو جڏهن آڻينداسون هر امت مان

وڏو اجر ڏيندو آهي. پوءِ (تڏهن) ڪيئن (ڪندا)؟ جڏهن سڀ ڪنهن ٽوليءَ مان (هڪ) شاهد آڻينداسون

بِشَهِيْدٍ وَّجِئْنَا بِكَ عَلٰى هٰٓؤُلَآءِ شَهِيْدًا ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ يَّوَدُّ الَّذِيْنَ

شاهد ۽ آڻينداسون توکي انهن مٿان شاهد ڪري. تنهن ڏينهن چاهيندا جن

۽ (اي پيغمبر!) توکي (بہ) هن ٽوليءَ تي شاهد ڪري آڻينداسون. اُنهيءَ ڏينهن ڪافر ۽ جن پيغمبر جو چيو نہ مڃيو،

كَفَرُوْا وَعَصَوُا الرَّسُوْلَ لَوْ تُسَوّٰى بِهِمُ الْاَرْضُ ؕ وَلَا يَكْتُمُوْنَ

ڪفر ڪيو ۽ بي فرماني ڪئي رسول جي تہ جيڪر سڌي ڪئي وڃي مٿن زمين، ۽ نہ لڪائيندا

سي گهرندا تہ جيڪر مٿن زمين سنئين ڪئي وڃي؛ ۽ الله کان ڪائي ڳالھ لڪائي نہ سگهندا.

اللّٰهَ حَدِيْثًا ﴿٤٢﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْتُمْ

الله کان ڪائي ڳالھ. اي ايمان وارؤ! نہ ويجها ٿيو نماز کي جڏهن اوهين

اي ايمان وارو! اوهان نشي جي حالت ۾ ايستائين نماز کي ويجها نہ وڃو

سُكٰرٰى حَتّٰى تَعْلَمُوْا مَا تَقُوْلُوْنَ وَلَا جُنُبًا اِلَّا عَابِرِيْ سَبِيْلٍ

آهيو نشي وارا جيستائين ڄاڻو تہ ڇا ٿا چئو، ۽ نڪي تڙسان مگر گذرندڙ رستي جا

جيستائين جيڪي ڳالهايو ٿا سو سمجهو ۽ نڪي مسافرن کان سواءِ (مقيم) تڙ وارو (نماز پڙهي)

حَتّٰى تَغْتَسِلُوْا ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰٓى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَآءَ اَحَدٌ

جيستائين وهنجو، ۽ جيڪڏهن آهيو بيمار يا مسافريءَ تي يا آيو ڪو هڪڙو

جيسين تڙ ڪريو. ۽ جيڪڏهن اوهين بيمار هجو يا مسافريءَ تي هجو يا اوهان مان ڪوئي

مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَآئِطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَآءً

توهان مان پائخاني کان يا ميلاپ ڪيو اٿوَ عورتن سان پوءِ نہ تا لهو پاڻي

پاخاني کان اچي يا زالن کي ويجها ويا هجو ۽ پاڻي نہ لهو تہ پاڪ مٽيءَ سان

فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ ؕ اِنَّ

تہ تيمم ڪريو مٽيءَ پاڪ سان پوءِ مک ڪريو پنهنجن مُنهن کي ۽ هٿن کي. بيشڪ

تيمم ڪريو پوءِ پنهنجن منهن ۽ پنهنجن هٿن کي مک ڪريو. بيشڪ الله معافي ڏيندڙ

اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿٤٣﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا نَصِيْبًا

الله معاف ڪندڙ بخشيندڙ آهي. ڇا نہ ڏٺو تو انهن ڏانهن جن کي مليو ڀاڱو

بخشڻهار آهي. (اي پيغمبر!) انهن ڏانهن نہ ڏٺو اٿيئي ڇا؟ جن کي ڪتاب مان حصو ڏنو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنَ الْكِتٰبِ يَشْتَرُوْنَ الضَّلٰلَةَ وَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ تَضِلُّوا

كتاب مان خريد كن ٿا گمراهي كي ۽ چاهين ٿا ته اوهين ٿڙي وڃو

ريو آهي، اُهي گمراهي ڳنهندا آهن ۽ اوهان جو واٽ كان ٿڙڻ (ب) گهرندا آهن.

السَّبِيْلَ ﴿٤٤﴾ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَآئِكُمْ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَلِيًّا ۫

رستي كان. ۽ الله گهڻو ڄاڻندڙ آهي توهان جي دشمنن كي ۽ كافي آهي الله كارساز

۽ الله اوهان جي ويرين كي وڌيك ڄاڻندڙ آهي ۽ الله (سڀني كمن جو) كارساز بس آهي ۽

وَّكَفٰى بِاللّٰهِ نَصِيْرًا ﴿٤٥﴾ مِنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ

۽ كافي آهي الله مددگار. انهن مان جيكي يهودي آهن ڦيرائين ٿا لفظن كي

الله مددگار بس آهي. يهودين مان كي (توريت ۾) لفظن كي سندين جاين كان ڦيرائيندا آهن

عَنْ مَّوَاضِعِهٖ وَ يَقُوْلُوْنَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ

پنهنجي جاين مان ۽ چون ٿا ٻڌوسون ۽ نه مڃيوسون ۽ (چون ٿا) ٻڌ شال نه

۽ چوندا آهن ته ٻڌوسون ۽ نه مڃيوسون، ٻڌ شال نه ٻڌايل هجين. ۽ پنهنجيون زبانون وچڙائي

مُسْمَعٍ وَّرَاعِنَا لَيًّۢا بِاَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِى الدِّيْنِ ؕ وَلَوْ

ٻڌايل هجين ۽ (چون ٿا) راعنا موڙيندي زبانن پنهنجن كي ۽ جرح كندي دين ۾، ۽ جيكڏهن

۽ دين ۾ طعني هڻڻ لاءِ راعنا چوندا آهن ـ ۽ جيكڏهن (سمعنا و عصينا جي بجاءِ) سمعنا واطعنا (يعني ٻڌوسون ۽ فرمانبرداري

اَنَّهُمْ قَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا

اهي چون ها ٻڌوسون ۽ مڃيوسون ۽ تون ٻڌ ۽ نظر كر اسان تي ته هجي ها ڀلو

كئي سون) ۽ (اسمع غير مسمع جي هنڌ) اسمع (يعني ٻڌ) ۽ (راعنا لفظ جي بجاءِ لفظ) أنظرنا (يعني اسان جو خيال رک) چون ها

لَّهُمْ وَاَقْوَمَ ۙ وَلٰكِنْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ

انهن لاءِ ۽ دُرست پر ٿڙي ڇڏيو انهن كي الله سندن كفر جي كري پوءِ نه ايمان آڻيندا

ته انهن لاءِ ڀلو ۽ ڏاڍو درست هجي ها! پر الله سندن كفر سببان مٿن لعنت كئي آهي، پوءِ ٿورڙن كان سواءِ

اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٤٦﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اٰمِنُوْا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا

مگر ٿورڙا. اي اُهي جن كي ڏنو ويو كتاب ايمان آڻيوان تي جنهن كي نازل كيوسون تصديق كندڙ

(ٻيا) ايمان نتا آڻين. اي كتاب وارو! جيكو (قرآن) لاٿوسون جيكي اوهان وٽ آهي تنهن جو (آهو)

لِّمَا مَعَكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ نَّطْمِسَ وُجُوْهًا فَنَرُدَّهَا عَلٰٓى اَدْبَارِهَآ

ان كي جيكو توهان وٽ آهي اڳي ان كان جو ميٽايون كيترا منهن پوءِ ڦيرايون انهن كي پٺين ڏانهن

سچو كندڙ (ب) آهي تنهن كي اُنهيءَ كان اڳ مڃيو جو (ماڻهن جي) منهن (جي شكل) متايون پوءِ انهن كي سندين پٺين پوٽان كريون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّآ اَصْحٰبَ السَّبْتِ ؕ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ﴿٤٧﴾

يا ڦٽڪار ڪريون انهن تي جئن ڦٽڪار ڪئي سون ڇنڇر وارن تي، ۽ آهي حڪم الله جو پورو ٿيل.

يا مٿن اهڙي لعنت ڪريون جهڙي ڇنڇر وارن تي لعنت ڪئي سون ۽ الله جو (جيڪو) حڪم (جاري ٿيندو آهي) سو ٿي چڪندو آهي.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذٰلِكَ لِمَنْ

بيشڪ الله نه ٿو بخشي جو شريڪ ڪجي انهيءَ سان ۽ بخشي ٿو سواءِ شرڪ جي جنهن ڪي

بيشڪ الله هيءُ (ڏوهه) نه بخشيندو جو (ڪنهن کي به) ساڻس شريڪ ڪيو وڃي ۽ ان کان سواءِ (ٻيا ڏوهه) جنهن کي وڻيس

يَّشَآءُ ۚ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدِ افْتَرٰٓى اِثْمًا عَظِيْمًا ﴿٤٨﴾ اَلَمْ

گهُري، ۽ جيڪو شريڪ ڪندو الله سان پوءِ انهيءَ گهڙيو گناهه وڏو. ڇا نه

تنهن کي بخشيندو. ۽ جيڪو الله سان (ڪنهن کي) شريڪ بڻائيندو تنهن بيشڪ وڏي گناهه سان بهتان ٻڌو.

تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ يُزَكُّوْنَ اَنْفُسَهُمْ ؕ بَلِ اللّٰهُ يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَآءُ وَ

ڏٺو تو انهن ڏانهن جيڪي پاڪ ٿا چوَن پاڻ کي پر الله پاڪ ڪري ٿو جنهن کي چاهي ۽

(اي پيغمبر!) اُنهن ڏانهن نه ڏٺو اٿيئي ڇا؟ جيڪي پاڻ کي پاڻ پاڪ چوندا آهن. (نه!) بلڪ الله جنهن کي گهرندو آهي

لَا يُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ﴿٤٩﴾ اُنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ؕ

نه ظلم ڪيا ويندا تند جيترو. ڏس ڪيئن ٿا گهڙين الله تي ڪوڙ،

تنهن کي پاڪ ڪندو آهي ۽ تند جيترو به ظلم نه ڪبن. (اي پيغمبر!) ڏس ته الله تي ڪيئن ڪوڙ ٺاهيندا آهن؟

وَكَفٰى بِهٖٓ اِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿٥٠﴾ ؏ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا نَصِيْبًا

۽ ڪافي آهي اهو گناهه پڌرو. ڇا نه ڏٺو تو انهن ڏانهن جنکي مليو نصيب

۽ اهو پڌرو گناهه بس آهي. (اي پيغمبر!) اُنهن ڏانهن نه ڏٺو اٿيئي ڇا؟ جن کي ڪتاب مان ڀاڱو ڏنو ويو

مِّنَ الْكِتٰبِ يُؤْمِنُوْنَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوْتِ وَيَقُوْلُوْنَ

ڪتاب مان مڃين ٿا بتن کي ۽ شيطان کي ۽ چون ٿا

ته اهي بتن ۽ طاغوت کي مڃيندا آهن ۽ ڪافرن لاءِ چوندا آهن ته هيءُ ٽولي

لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا هٰٓؤُلَآءِ اَهْدٰى مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا سَبِيْلًا ﴿٥١﴾ اُولٰٓئِكَ

ڪافرن لاءِ ته اهي وڌيڪ سڌا آهن مسلمانن کان رستي تي. اُهي ئي آهن

مومنن کان وڌيڪ سنئين واٽ واري آهي. اِهي (اُهي) آهن جن تي الله

الَّذِيْنَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ ؕ وَمَنْ يَّلْعَنِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ نَصِيْرًا ﴿٥٢﴾ ؏

جن کي ٿڙي ڪڍيو الله، ۽ جنهن کي ٿڙيندو الله پوءِ هرگز نه لهندين انهيءَ لاءِ ڪوئي مددگار.

لعنت ڪئي آهي. ۽ جنهن تي الله لعنت ڪندو تنهن جو ڪو مددگار نه لهندين.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَمْ لَهُمْ نَصِيْبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَاِذًا لَّا يُؤْتُوْنَ النَّاسَ نَقِيْرًا ﴿٥٣﴾

يا آهي انهن جو کو ڀاڱو بادشاهيءِ مان؟ پوءِ تہ اهي نہ ڏيندا ماڻهن کي ذري بہ.

انهن کي بادشاهيءِ مان ڪو ڀاڱو آهي ڇا؟ ۽ (ڪين ڪٿي هجي بہ تہ) اُن مهل ماڻهن کي ترجيترو (بہ) نہ ڏين.

اَمْ يَحْسُدُوْنَ النَّاسَ عَلٰى مَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۚ فَقَدْ

يا ساڙ ڪن ٿا ماڻهن سان ان تي جيڪي ڏنو آهي انهن کي الله پنهنجي مهرباني سان پوءِ

بلڪ ماڻهن سان اُنهيءَ تي حسد ڪندا آهن. جيڪي الله پنهنجي فضل سان کين ڏنو آهي. پوءِ

اٰتَيْنَآ اٰلَ اِبْرٰهِيْمَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَاٰتَيْنٰهُمْ مُّلْكًا عَظِيْمًا ﴿٥٤﴾

اسان ڏنو سون ابراهيم جي خاندان کي ڪتاب ۽ دانائي ۽ ڏني سون انهن کي بادشاهي وڏي.

بيشڪ ابراهيم جي اولاد کي ڪتاب ۽ دانائي ڏني سون ۽ کين وڏي بادشاهي ڏني سون.

فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ بِهٖ وَمِنْهُمْ مَّنْ صَدَّ عَنْهُ ؕ وَكَفٰى بِجَهَنَّمَ

پوءِ انهن مان ڪنهن مڃيو ان کي ۽ انهن مان ڪو رڪجي پيو ان کان، ۽ ڪافي آهي دوزخ

پوءِ منجهانئن ڪي آهن جن اُن (ڪتاب) کي مڃيو ۽ منجهانئن ڪي آهن جي کانئس اٽڪي (رڪجي) رهيا.

سَعِيْرًا ﴿٥٥﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِنَا سَوْفَ نُصْلِيْهِمْ نَارًا ؕ كُلَّمَا

ساڙيندڙ. بيشڪ جن ڪفر ڪيو اسان جي آيتن جو جلد داخل ڪنداسون انهن کي باهہ ۾. جڏهن

۽ انهن لاءِ ٻرندڙ دوزخ ڪافي آهي. پڪ جن اسان جي آيتن کي نہ مڃيو تن کي باهہ ۾ سگهو گهيڙينداسون. جڏهن بہ

نَضِجَتْ جُلُوْدُهُمْ بَدَّلْنٰهُمْ جُلُوْدًا غَيْرَهَا لِيَذُوْقُوا الْعَذَابَ ؕ

پچي ويندي يون کلون انهن جون مٽائي ڏينداسون انهن کي کلون ٻيون جيئن چکن عذاب.

سندن کلون پڄنديون (تڏهن) سندين ٻيون کلون هن لاءِ (ٻيا) مٽائينداسون تہ (ڀلي) عذاب (جو مزو) چکن.

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿٥٦﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

بيشڪ الله آهي زبردست حڪمت وارو. ۽ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا

يقينن الله غالب حڪمت وارو آهي. ۽ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن کي (انهن) باغن ۾

سَنُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ

جلد داخل ڪنداسون انهن کي باغن ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون رهندا ان ۾

سگهو داخل ڪنداسون جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن. منجهن سدائين رهڻ وارا آهن.

اَبَدًا ؕ لَهُمْ فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۫ وَّنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيْلًا ﴿٥٧﴾

سدائين، انهن لاءِ اتي زالون پاڪ آهن ۽ داخل ڪنداسون انهن کي ڇانئن گهاٽين ۾.

انهن لاءِ منجهن پاڪ زالون آهن ۽ کين گهاٽن ڇانون ۾ داخل ڪنداسون.

الربع

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُكُمْ اَنْ تُؤَدُّوا الْاَمٰنٰتِ اِلٰۤى اَهْلِهَا ۙ وَاِذَا حَكَمْتُمْ

يقينن الله حڪم ٿو ڪري توهان کي تہ ڏيو امانتون مالڪن کي ۽ جڏهن فيصلو ڪريو

بيشڪ الله اوهان کي حڪم ٿو ڪري تہ امانتون سندن مالڪن کي پهچائي ڏيو ۽ جڏهن

بَيْنَ النَّاسِ اَنْ تَحْكُمُوْا بِالْعَدْلِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهٖ ؕ

ماڻهن جي وچ ۾ تہ فيصلو ڪريو انصاف سان، بيشڪ الله واهہ جي نصيحت ٿو ڏئي توهان کي!

ماڻهن جي وچ ۾ فيصلو ڪريو (تڏهن) انصاف سان حڪم ڪريو. بيشڪ الله اوهان کي جيڪا

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ سَمِيْعًاۢ بَصِيْرًا ﴿۵۸﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَطِيْعُوا اللّٰهَ

بيشڪ الله آهي ٻڌندڙ ڏسندڙ. اي ايمان وارؤ! حڪم مڃيو الله جو

نصيحت ڪري ٿو سا چڱي آهي. بيشڪ الله ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. اي ايمان وارؤ! الله جي فرمانبرداري ڪريو

وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَاُولِى الْاَمْرِ مِنْكُمْ ۚ فَاِنْ تَنَازَعْتُمْ فِيْ

۽ حڪم مڃيو رسول جو ۽ امر وارن پنهنجن جو پوءِ جيڪڏهن اختلاف ڪريو ڪنهن

۽ پيغمبر جي فرمانبرداري ڪريو ۽ اوهان مان جيڪو حاڪم هجي تنهن جي (بہ)، پوءِ جيڪڏهن ڪنهن شيءِ بابت

شَيْءٍ فَرُدُّوْهُ اِلَى اللّٰهِ وَالرَّسُوْلِ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ

ڳالهہ ۾ تہ موٽايو ان کي الله ۽ رسول ڏانهن جيڪڏهن اوهين ايمان رکو ٿا الله تي

جهڳڙو ڪريو تہ جيڪڏهن الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي مڃيندا آهيو تہ ان کي الله ۽ پيغمبر (جي حڪم) ڏانهن

وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَّاَحْسَنُ تَاْوِيْلًا ﴿۵۹﴾ اَلَمْ تَرَ

۽ ڏينهن قيامت تي، اهو زور ڀلو آهي ۽ زور سٺو آهي نتيجي ۾. ڇا نہ ڏٺو تو

رجوع ڪريو. اهو ڀلو ۽ نتيجي جي ڪري ڏاڍو چڱو آهي. (اي پيغمبر!) انهن ڏانهن نہ ڏٺو اٿئي ڇا؟

اِلَى الَّذِيْنَ يَزْعُمُوْنَ اَنَّهُمْ اٰمَنُوْا بِمَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَاۤ اُنْزِلَ مِنْ

انهن ڏانهن جيڪي چون ٿا تہ انهن ايمان آندو ان تي جيڪي لاٿو ويو تو تي ۽ جيڪي لاٿو ويو توکان

جيڪي ڀائيندا آهن تہ جيڪي تو ڏانهن لاٿو ويو ۽ جيڪي توکان اڳ لاٿو ويو تنهن کي پاڻ مڃيو اٿن.

قَبْلِكَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّتَحَاكَمُوْۤا اِلَى الطَّاغُوْتِ وَقَدْ اُمِرُوْۤا

اڳي اهي گهرن ٿا تہ فيصلو نين بي فرمان ڏانهن حالانڪ حڪم ڏنو ويو اٿن

اهي هن هوندي بہ. طاغوت (يعني غير خدا) ڏانهن (مقدمو نيئي) فيصلو ڪرائڻ گهرندا آهن.

اَنْ يَّكْفُرُوْا بِهٖ ؕ وَيُرِيْدُ الشَّيْطٰنُ اَنْ يُّضِلَّهُمْ ضَلٰلًاۢ بَعِيْدًا ﴿۶۰﴾

تہ نہ مڃين ان کي، ۽ چاهي ٿو شيطان تہ ڪري انهن کي گمراهہ گهڻو.

حالانڪ ان جي نہ مڃڻ جو حڪم ڪيو ويو اٿن. ۽ شيطان کين وڏي ڀل ۾ ڀلائڻ گهرندو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا اِلٰى مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَاِلَى الرَّسُوْلِ رَاَيْتَ

۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي اچو ان ڏانهن جيڪي نازل ڪيو الله، ۽ رسول ڏانهن تہ ڏسندين تون

۽ جڏهن کين چئجي تہ جيڪي الله لاٿو تنهن ڏانهن ۽ پيغمبر ڏانهن اچو تہ منافقن کي ڏسئين تہ

الْمُنٰفِقِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْكَ صُدُوْدًا ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ اِذَآ اَصَابَتْهُمْ

منافقن کي تہ رڪجي ويندا توکان پورو رڪجڻ. پوءِ ڪيئن ٿيندو جڏهن پهچندي انهن کي

توکان پوريءَ طرح جهلجي ويندا آهن. پوءِ (تڏهن) ڪيئن (ڪندا)؟ جڏهن کين ڪا تڪليف

مُّصِيْبَةٌ ۢ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ثُمَّ جَآءُوْكَ يَحْلِفُوْنَ ۖ بِاللّٰهِ

مصيبت سندن ڪئي سبب پوءِ تووٽ اچي قسم ڪڻندا الله جا

انهيءَ سببان پهچندي جو سندن هٿن اڳي موڪليو آهي پوءِ وري تو وٽ اچي الله جو قسم ڪڻندا تہ

اِنْ اَرَدْنَآ اِلَّآ اِحْسَانًا وَّتَوْفِيْقًا ﴿٦٢﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يَعْلَمُ اللّٰهُ مَا

نہ ڳو اسان ارادو ڪيو هو ڀلائي جو ۽ ٺهراءُ جو. اِهي اُهي ئي آهن جو ڄاڻي ٿو الله جيڪي

اسان جو چڱائي ۽ ٺهراءُ کان سواءِ (ٻيو) ڪو ارادو نہ هو. اِهي (اُهي) آهن جن جي دلين ۾ جيڪي (ڪفر ۽

فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۚ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَّهُمْ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ

انهن جي دلين ۾ آهي سو تون درگذر ڪر انهن کان ۽ نصيحت ڪر انهن کي ۽ چؤ انهن کي سندن حق ۾

نفاق) آهي سو الله ڄاڻندو آهي (جو وقت تي سزا لوڙيندا) پوءِ ڪاڻئن منهن موڙ ۽ کين نصيحت ڪر ۽ کين

قَوْلًاۢ بَلِيْغًا ﴿٦٣﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا لِيُطَاعَ بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ

ڳالهہ تمام پوري. ۽ نہ موڪليو سون ڪوئي رسول مگر جيئن تہ ان جي پيروي ڪجي الله جي حُڪم سان،

سندين دلين ۾ پهچندڙ ڳالهہ چئو. ڪوئي پيغمبر نہ موڪليوسون پر هن لاءِ تہ الله جي حڪم سان سندس تابعداري

وَلَوْ اَنَّهُمْ اِذْ ظَّلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ جَآءُوْكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللّٰهَ

۽ جيڪر اهي، جڏهن ظلم ڪيائون پاڻ تي، اچن ها تو وٽ پوءِ معافي گهُرن ها الله کان

ڪئي وڃي. ۽ جڏهن اُنهن (ماڻهن) پاڻ تي ظلم ڪيو تڏهن جيڪڏهن تو وٽ اچن ها پوءِ الله کان بخشش گهرن ها

وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُوْلُ لَوَجَدُوا اللّٰهَ تَوَّابًا رَّحِيْمًا ﴿٦٤﴾ فَلَا

۽ معافي گهري ها انهن لاءِ رسول تہ لهن ها الله کي معاف ڪندڙ مهربان. پوءِ قسم آهي

۽ پيغمبر اُنهن لاءِ بخشش گهري ها تہ الله کي ٻاجهہ سان موٽندڙ مهربان لهن ها!. پوءِ تنهنجي پالڻهار جو

وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُوْنَ حَتّٰى يُحَكِّمُوْكَ فِيْمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ

تنهنجي رب جو اهي ايمان وارا نہ ٿيندا تان جو فيصلو ڪرائن توکان جنهن ۾ اٽڪي پوَن پاڻ ۾

قسم آهي! تہ (اِهي ماڻهو ايستائين) مسلمان نہ آهن جيستائين اُنهيءَ معاملي ۾ جو سندن وچ ۾ پيو آهي توکان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ثُمَّ لَا يَجِدُوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوْا

پوءِ نہ لهن پنهنجي دلين ۾ ڪا تنگي ان کان جو فيصلو ڪيو تو ۽ قبول ڪن

فيصلو ڪرائن پوءِ (تون) جيڪو نبيرو ڪرين تنهن کان پنهنجين دلين ۾ ڪا اڙَڪَ نہ ڏسن ۽ (پوري) مڃڻ طرح مڃين.

تَسْلِيْمًا ﴿٦٥﴾ وَلَوْ اَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ اَنِ اقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ اَوِ

رضا خوشيءَ (سان) ۽ جيڪڏهن اسان لکون ها انهنتي تہ ماري وجهو پاڻ کي يا

۽ جيڪڏهن اسين مٿن لازم ڪريون ها تہ اوهين پاڻ کي ڪُهو يا پنهنجن ديسن مان

اخْرُجُوْا مِنْ دِيَارِكُمْ مَّا فَعَلُوْهُ اِلَّا قَلِيْلٌ مِّنْهُمْ ۭ وَلَوْ اَنَّهُمْ

نڪري وڃو پنهنجي گهرن مان تہ نہ عمل ڪن ها ان تي مگر ٿورا انهن مان، ۽ جيڪڏهن اهي

نڪرو، تہ منجهائن ٿورڙن کان سواءِ (ٻيا) اهو نہ ڪن ها_ ۽ جيڪا نصيحت ڪئي وڃي تنهن موجب

فَعَلُوْا مَا يُوْعَظُوْنَ بِهٖ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاَشَدَّ تَثْبِيْتًا ﴿٦٦﴾ لا

ڪن ها اهو جنهن جو ڪين حڪم ڪجي ٿو تہ هئو بهتر انهن لاءِ ۽ زياده پڪو ڪندڙ.

جيڪڏهن اهي ڪم ڪن ها تہ انهن لاءِ ضرور ڀلو ۽ (ايمان کي) وڌيڪ پڪي ڪرڻ وارو هجي ها.

وَّاِذًا لَّاٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ لَّدُنَّآ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٦٧﴾ لا وَّلَهَدَيْنٰهُمْ صِرَاطًا

۽ ان وقت ڪين ڏيون ها پنهنجي طرفان اجر وڏو. ۽ وٺايون ها انهن کي رستو

۽ انهيءَ وقت پاڻ وٽان ڪين وڏو اجر ضرور ڏيون ها. ۽ ضرور ڪين سڌي واٽ وٺايون ها.

مُّسْتَقِيْمًا ﴿٦٨﴾ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ فَاُولٰٓئِكَ مَعَ الَّذِيْنَ

سِڌو. ۽ جيڪي فرمانبرداري ڪندا الله ۽ رسول جي پوءِ اهي گڏ هوندا انهن سان

۽ جيڪي الله ۽ پيغمبر جي تابعداري ڪندا سي انهن سان گڏ رهندڙ آهن جن تي

اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيّٖنَ وَالصِّدِّيْقِيْنَ وَالشُّهَدَآءِ

فضل ڪيو الله جن تي يعني پيغمبر ۽ صديق ۽ شهيدَ

الله فضل ڪيو آهي (يعني) پيغمبر ۽ صديق ۽ شهيد ۽ صالح

وَالصّٰلِحِيْنَ ۚ وَحَسُنَ اُولٰٓئِكَ رَفِيْقًا ﴿٦٩﴾ ۭ ذٰلِكَ الْفَضْلُ

۽ صالحَ ۽ ڀلا آهن اهي سنگتي. اهو فضل

۽ اهي چڱا سنگتي آهن!. اهو فضل الله جي طرفان آهي_

مِنَ اللّٰهِ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ عَلِيْمًا ﴿٧٠﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا خُذُوْا حِذْرَكُمْ

اللہَ جو آهي، ۽ ڪافي آهي الله ڄاڻندڙ. اي ايمان وارؤ! وٺو بچاءُ (هٿيار) پنهنجو

۽ الله ڄاڻندڙ بس آهي. اي ايمان وارؤ! پنهنجي بچاءَ جو سامان وٺو پوءِ (جهاد لاءِ) ٽولا ٽولا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَانْفِرُوْا ثُبَاتٍ اَوِ انْفِرُوْا جَمِيْعًا ﴿٧١﴾ وَاِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَّيُبَطِّئَنَّ

پوءِ نڪرو ٽولا ٽي يا نڪرو گڏجي. ۽ توهان مان ڪو اهڙو آهي جو ڍر ڪري ٿو،

ٽي نڪرو يا گڏجي نڪرو. ۽ بيشڪ اوهان مان ڪو (اهڙو) آهي جو (جاڻي واڻي) دير ڪندو آهي،

فَاِنْ اَصَابَتْكُمْ مُّصِيْبَةٌ قَالَ قَدْ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيَّ اِذْ لَمْ

پوءِ جيڪڏهن پهچندي توهان کي ڪا مصيبت چوندو ته مهرباني ڪئي الله مون تي جو نه

پوءِ جيڪڏهن اوهان کي ڪا تڪليف پهچندي آهي ته چوندو آهي ته بيشڪ الله مون تي احسان ڪيو جو (آءٌ)

اَكُنْ مَّعَهُمْ شَهِيْدًا ﴿٧٢﴾ وَلَئِنْ اَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللّٰهِ

هيس انهن سان گڏ حاضر. ۽ جيڪڏهن پهتي توهان کي ڪا ڀلائي الله جي طرفان

ساڻن حاضر نه هيس. ۽ جيڪڏهن الله (جي پار) کان ڪو فضل اوهان کي پهچي ته (انهيءَ وانگر جو) ڄڻ ته

لَيَقُوْلَنَّ كَاَنْ لَّمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهٗ مَوَدَّةٌ يّٰلَيْتَنِيْ كُنْتُ

ته ضرور چوندو ڄڻ ته نه هئي توهان جي ۽ ان جي وچ ۾ ڪا دوستي ها جيڪر آءٌ هجان ها

اوهان جي ۽ سندس وچ ۾ دوستي نه هجي ضرور چوندو آهي ته مون کي ارمان آهي، جيڪر

مَعَهُمْ فَاَفُوْزَ فَوْزًا عَظِيْمًا ﴿٧٣﴾ فَلْيُقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ الَّذِيْنَ

گڏ انهن سان ته ماڻيان ها مراد وڏي. پوءِ ڀل ته لڙائي ڪن الله جي راهه ۾ اهي جيڪي

ساڻن هجان ها ته وڏي مراد ماڻيان ها!. پوءِ انهن (مومنن) کي جڳائي ته الله جي واٽ ۾ وڙهن جيڪي

يَشْرُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ ؕ وَمَنْ يُّقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

وڪڻن ٿا حياتي دنيا جي آخرت لاءِ. ۽ جيڪو لڙائي ڪري ٿو الله جي راهه ۾

دنيا جي حياتيءَ کي آخرت سان وڪڻندا آهن. ۽ جيڪو الله جي واٽ ۾ وڙهندو

فَيُقْتَلْ اَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٧٤﴾ وَ

پوءِ اهو قتل ٿي وڃي يا غالب ٿئي ته جلد ڏينداسون انهيءَ کي اجر وڏو. ۽

پوءِ ماريو وڃي يا غالب ٿئي تنهن کي سگهو ئي وڏو اجر ڏينداسون. ۽ (اي مسلمانو!)

مَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ

ڇا ٿيو آهي توهان کي جو نٿا لڙائي ڪريو راهه الله جي ۾ ۽ انهن ڪمزورن

اوهان کي ڇا (ٿيو) آهي؟ جو الله جي واٽ ۾ نه ٿا وڙهو حالانڪ هيڻن مردن

مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا

مردن ۽ عورتن ۽ ٻارن لاءِ جيڪي چون ٿا اي اسان جا پروردگار ڪڍ اسان کي

۽ عورتن ۽ ٻارن مان اهي آهن جي چون ٿا ته اي اسان جا پالڻهارا هن شهر مان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ اَهْلُهَا ۚ وَاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَّدُنْكَ وَلِيًّا ۙ

هن شهر مان جو ظالم آهن رهاڪوان جا، ۽ ڪر اسان لاءِ پاڻ وٽان ڪوئي حمايتي،

جنهن جا رهاڪو ظالم آهن اسان کي (ٻاهر) ڪڍ، ۽ پاڻ وٽان اسان جو (ڪو) سنڀاليندڙ ڪر

وَّاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَّدُنْكَ نَصِيْرًا ۭ۟﴿۷۵﴾ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقَاتِلُوْنَ

۽ ڪر اسان لاءِ پاڻ وٽان ڪو مددگار. اهي ماڻهو جن ايمان آندو لڙائي ڪن ٿا

۽ پاڻ وٽان اسان جو ڪو مددگار ڪر! جيڪي مومن آهن سي الله جي واٽ ۾ وڙهندا آهن.

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ الطَّاغُوْتِ

الله جي راهه ۾ ۽ اهي جن ڪفر ڪيو لڙائي ڪن ٿا شيطان جي راهه ۾

۽ جيڪي ڪافر آهن سي طاغوت جي واٽ ۾ وڙهندا آهن، تنهن ڪري

فَقَاتِلُوْٓا اَوْلِيَاۗءَ الشَّيْطٰنِ ۚ اِنَّ كَيْدَ الشَّيْطٰنِ كَانَ ضَعِيْفًا ﴿۷۶﴾ۧ

پوءِ توهان لڙائي ڪريو دوستن شيطان جي سان، بيشڪ فريب شيطان جو آهي ڪمزور.

شيطان جي ساٿين کي ماريو! بيشڪ شيطان جي ٺڳي ڪمزور آهي.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ قِيْلَ لَهُمْ كُفُّوْٓا اَيْدِيَكُمْ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ

ڇا نه ڏٺو تو انهن ڏانهن جن کي ته روڪيو چيو ويو پنهنجا هٿ ۽ قائم ڪريو نماز

(اي پيغمبر!) انهن ڏانهن نه ڏٺو اٿيئي ڇا؟ جن کي چيو ويو ته پنهنجن هٿن کي (ويڙهه کان) جهليو ۽ نماز پڙهو

وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ۚ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ

۽ ڏيو زڪوات، پوءِ جڏهن فرض ٿي انهن تي لڙائي ته ان وقت هڪ ٽولو انهن مان

۽ زڪوات ڏيو! پوءِ جنهن مهل مٿن ويڙهه لازم ڪئي ويئي تنهن مهل منجهانئن اوچتو هڪ ٽولي

يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللّٰهِ اَوْ اَشَدَّ خَشْيَةً ۚ وَقَالُوْا رَبَّنَا

ڊڄي پيو ماڻهن کان . جئين ڊڄ ٿئي الله جو يا اجابه وڌيڪ ڊڄڻ، ۽ چيائون رب اسان جا

الله جي خوف وانگر يا ان کان به وڌ خوف ڪرڻ ۾، ماڻهن کان ڊڄي ٿي. ۽ چيائون ته اي اسان جا پالڻهار!

لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ ۚ لَوْلَآ اَخَّرْتَنَآ اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ۭ

ڇا لاءِ فرض ڪئي تو اسان تي لڙائي، ڇو نه دير ڏني تو اسان کي مدت ويجهي تائين،

ڇالاءِ اسان تي ويڙهه لازم ڪئي اٿيئي؟ ويجهي وقت تائين تو اسان کي ڇو نه دير ڏني؟

قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيْلٌ ۚ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقٰى ۣ وَ

تون چؤ فائدو دنيا جو ٿورو آهي، ۽ آخرت ڀلي آهي پرهيزگار لاءِ. ۽

(اي پيغمبر!) چئو ته دنيا جو سامان ٿورڙو آهي، آخرت انهيءَ لاءِ ڀلي آهي جيڪو پرهيزگاري ڪندو

رکوع ۱۰

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَا تُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ﴿٧٧﴾ اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يُدْرِكْكُّمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ

اوهان تي ظلم نہ ڪبو تند جيترو. جتي بہ هوندؤ پهچندو توهان کي موت ۽ جيتوڻيڪ هجو

۽ توهان تي تند جيترو بہ ظلم نہ ڪيوويندو. جتي هوندؤ اُتي اوهان کي موت پهچندو جيتوڻيڪ مضبوط قلعن ۾

فِيْ بُرُوْجٍ مُّشَيَّدَةٍ ؕ وَاِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَّقُوْلُوْا هٰذِهٖ

قلعن بلندن ۾. ۽ جيڪڏهن پهچي ٿي انهن کي ڪا ڀلائي تہ چون ٿا هيءَ

(چو نہ) هوندؤ. جيڪڏهن ڪين ڪا چڱائي پهچندي آهي تہ چوندا آهن تہ هيءَ الله وٽان (پهتي) آهي،

مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَّقُوْلُوْا هٰذِهٖ مِنْ عِنْدِكَ ؕ

الله جي طرفان آهي، ۽ جيڪڏهن پهچي ٿي انهن کي ڪا تڪليف چون ٿا اها تنهنجي طرفان آهي،

۽ جيڪڏهن ڪين ڪا تڪليف پهچندي آهي تہ چوندا آهن تہ هيءَ تو وٽان پهتي آهي.

قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ ؕ فَمَالِ هٰٓؤُلَآءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُوْنَ

چؤ سڀ طرفان الله جي آهي، پوءِ ڇا ٿيو آهي هنن ماڻهن کي جو نہ ٿا ويجها ٿين

(ڪين) چئو تہ (ڏک سک) سڀ الله وٽان آهي. پوءِ هن قوم کي ڇا (ٿيو) آهي جو ڳالھ جي سمجهڻ کي

يَفْقَهُوْنَ حَدِيْثًا ﴿٧٨﴾ مَآ اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ ؗ وَمَآ

تہ سمجهن ڪا ڳالھ. جا پهچي ٿي توکي ڪا ڀلائي سا الله کان آهي ۽ جا

ويجهوئي نہ آهن؟. توکي جيڪا بہ چڱائي پهچي ٿي سا الله وٽان (پاڻ) ۽ توکي جيڪا بہ تڪليف پهچي ٿي

اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَّفْسِكَ ؕ وَاَرْسَلْنٰكَ لِلنَّاسِ رَسُوْلًا ؕ

پهچي ٿي توکي ڪا برائي پوءِ نفس تنهنجي کان آهي، ۽ اسان موڪليوسون توکي ماڻهن لاءِ رسول ڪري،

سا پنهنجي نفس (جي ڪمن جي شامت) کان (پاڻ)! ۽ توکي ماڻهن لاءِ پيغمبر ڪري موڪليوسون

وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ﴿٧٩﴾ مَنْ يُّطِعِ الرَّسُوْلَ فَقَدْ اَطَاعَ اللّٰهَ ۚ

۽ ڪافي آهي الله شاهد. جيڪو چيو مڃيندو رسول جو تہ انهيءَ چيو مڃيو الله جو.

۽ الله شاهد بس آهي. جيڪو پيغمبر جي فرمانبرداري ڪندو تنهن بيشڪ الله جي فرمانبرداري ڪئي

وَمَنْ تَوَلّٰى فَمَآ اَرْسَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ؕ ﴿٨٠﴾ وَيَقُوْلُوْنَ طَاعَةٌ ؗ

۽ جيڪو ڦرندو پوءِ نہ موڪليوسون توکي انهن تي سنڀاليندڙ ڪري. ۽ چون ٿا تابعدار آهيون .

۽ جيڪو ڦرندو تن تي توکي نگهبان ڪري نہ موڪليو اٿون. ۽ (منافق تو وٽ) چوندا آهن تہ فرمانبرداري (ڪنداسون)

فَاِذَا بَرَزُوْا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ الَّذِيْ

پوءِ جڏهن نڪرن ٿا تو وٽان تہ راتي ٿو رات جو هڪ ٽولو انهن مان ابتڙ ان کان جيڪي

پوءِ جڏهن تو وٽان هليا ويندا آهن تڏهن منجهائن هڪ ٽولي تنهنجي ڳالهين جي ابتڙ رات جو صلاحون ڪندي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَقُوْلُ ۚ وَاللّٰهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُوْنَ ۚ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ

تون چوين ٿو، ۽ الله لکي ٿو جيڪي راتِ جون صلاحون ڪن ٿا پوءِ منهن موڙ انهن کان ۽ ڀروسو ڪر

آهي ۽ جيڪي راتِ جو صلاحون ڪندا آهن سي الله لکندو آهي. تنهن ڪري ڪانئن منهن موڙ ۽ الله تي ڀروسو ڪر!

عَلَى اللّٰهِ ۚ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿٨١﴾ اَفَلَا يَتَدَبَّرُوْنَ الْقُرْاٰنَ ۚ وَلَوْ كَانَ

الله تي. ۽ بس الله ڪارساز آهي. ڇا نه تاغور ڪن قرآن ۾. ۽ جيڪڏهن هجي ها

۽ الله وڪيل بس آهي. قرآن ۾ ڇو نه سوچ ڪندا آهن؟ ۽ جيڪڏهن الله کان سواءِ

مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوْا فِيْهِ اخْتِلَافًا كَثِيْرًا ﴿٨٢﴾ وَاِذَا جَآءَهُمْ

اهو الله ڏاران ٻئي ڪان ته لهن ها ان ۾ اختلاف گهڻو. ۽ جڏهن اچي ٿي انهن وٽ

ٻئي (ڪنهن) وٽان هجي ها ته منجهس گهڻو اختلاف لهن ها! ۽ جڏهن وٽن امن جي يا خطري جي ڪا خبر

اَمْرٌ مِّنَ الْاَمْنِ اَوِ الْخَوْفِ اَذَاعُوْا بِهٖ ۚ وَلَوْ رَدُّوْهُ اِلَى الرَّسُوْلِ

ڪا خبر امن جي يا خوف جي ته ڦهلائين ٿا ان کي. ۽ جيڪڏهن موٽائين ها ان کي رسول ڏانهن

ايندي آهي (تڏهن) اُن کي مشهور ڪندا آهن ۽ جيڪڏهن اُن کي پيغمبر ڏانهن ۽ پنهنجن (مسلمانن) مان اميرن

وَاِلٰٓى اُولِى الْاَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِيْنَ يَسْتَنْۢبِطُوْنَهٗ مِنْهُمْ ۚ

۽ پنهنجن اختياريءَ وارن ڏانهن ته سمجهن ها ان کي اهي جيڪي ڪڍن ها مطلب ان جو انهن منجهان.

(حڪمرانن) ڏانهن پهچائين ها ته منجهانئن جيڪي اُن کي جاچيندا آهن سي ضرور اُن کي (چڱيءَ طرح) ڄاڻن ها!

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطٰنَ اِلَّا

۽ جيڪڏهن نه هجي ها مهرباني الله جي توهان تي ۽ ٻاجهه سندس ته پيروي ڪيو ها شيطان جي ٿورن

۽ جيڪڏهن الله جو فضل ۽ سندس ٻاجهه اوهان تي نه هجي ها ته ٿورڙن کان سواءِ ضرور شيطان جي پٺيان لڳو ها!

قَلِيْلًا ﴿٨٣﴾ فَقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ لَا تُكَلَّفُ اِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ

کان سواءِ. پوءِ تون لڙائي ڪر الله جي راهه ۾. ناهي جوابداري توتي مگر پنهنجي سِر جي ۽ اُٿار

پوءِ (اي پيغمبر!) الله جي واٽ ۾ جنگ ڪر! تنهجي سِر کان سواءِ توتي ٻار نه رکيو ويو آهي ۽ مومنن

الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّكُفَّ بَاْسَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ وَاللّٰهُ

مسلمانن کي. اجهو الله بند ڪندو لڙائي انهن جي جن ڪفر ڪيو. ۽ الله

کي همٿاءِ. ويجهو ئي الله ڪافرن جي ويڙهه کي روڪڻ تي آهي ۽ الله ويڙهه جي ڪري

اَشَدُّ بَاْسًا وَّاَشَدُّ تَنْكِيْلًا ﴿٨٤﴾ مَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَّكُنْ

زور آهي جنگ ۾ ۽ زور آهي سزا ڏيڻ ۾. جيڪو ڪندو سفارش چڱائي جي ٿيندو

ڏاڍو زور وارو ۽ سزا ڏيڻ ۾ (به) ڏاڍو زور وارو آهي. جيڪو چڱيءَ ڳالهه جي سفارش ڪندو تنهن لاءِ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَّهٗ نَصِيْبٌ مِّنْهَا ۚ وَمَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَّكُنْ لَّهٗ كِفْلٌ

انهيءَ لاءِ ڀاڱو ان مان، ۽ جيڪو ڪندو سفارش بڇڙائي جي هوندو انهيءَ لاءِ حصو

منجهانئس حصو آهي، ۽ جيڪو بڇڙيءَ ڳالهه جي سفارش ڪندو تنهن لاءِ منجهانئس حصو آهي

مِّنْهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيْتًا ﴿٨٥﴾ وَاِذَا حُيِّيْتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوْا

ان مان، ۽ آهي الله هر شيءِ تي ورهاست ڪندڙ. ۽ جڏهن ڪيڪاريو وڃي توهان کي سلام سان پوءِ جواب ڏيو

۽ الله سڀ شيءِ تي نگهبان آهي. ۽ جڏهن اوهان کي سلام ڪرڻ سان تعظيم ڏني وڃي تڏهن اُن کان بهتر

بِاَحْسَنَ مِنْهَآ اَوْ رُدُّوْهَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيْبًا ﴿٨٦﴾

بهتر ان کان يا ورايو ان کي، بيشڪ الله آهي هر شيءِ تي حساب وٺندڙ.

تعظيم سان (سلام) ورايو يا اوترو ورايو. بيشڪ الله سڀ ڪنهن شيءِ جو حساب ڪندڙ آهي.

اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ؕ

الله، ناهي ڪوئي عبادت جي لائق مگر اهو، ضرور گڏ ڪندو اوهان کي ڏينهن قيامت ۾ ناهي ڪو شڪ ان ۾،

الله (اهو آهي جو) اُن کان سواءِ ڪو عبادت جو لائق نہ آهي. قيامت جي ڏينهن جنهن ۾ (ڪو) شڪ نہ آهي

وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ حَدِيْثًا ﴿٨٧﴾ فَمَا لَكُمْ فِى الْمُنٰفِقِيْنَ

۽ ڪير آهي وڌيڪ سچو الله کان ڳالهه ڪرڻ ۾. پوءِ ڇا ٿيو آهي اوهان کي منافقن بابت

اوهان کي ضرور گڏ ڪندو ۽ الله کان ڪير (پنهنجي) ڳالهه ۾ وڌيڪ سچو آهي؟. اوهان کي ڇا (ٿيو) آهي جو منافقن

فِئَتَيْنِ وَاللّٰهُ اَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوْا ؕ اَتُرِيْدُوْنَ اَنْ تَهْدُوْا مَنْ

ٻہ ٽولا ٿيا آهيو ۽ الله اونڌو اُڇليو انهن کي سندن ڪئي سبب، ڇا اوهين گهرو ٿا انهن کي راهه تي آڻڻ جن کي

جي بابت ٻہ ٽوليون (ٿي پيا) آهيو؟ ۽ الله سندن ڪرتوتن سببان کين اونڌو ڪيو آهي. جنهن کي الله ڀلايو تنهن کي

اَضَلَّ اللّٰهُ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ سَبِيْلًا ﴿٨٨﴾ وَدُّوْا

گمراهه ڪيو الله، ۽ جن کي گمراهه ڪري الله تہ هرگز نہ لهندين انهيءَ لاءِ ڪو رستو. اهي چاهين ٿا

اوهين هدايت ڪرڻ گهرندا آهيو ڇا؟ جنهن کي الله ڀلائيندو آهي تنهن لاءِ ڪا واٽ ڪڏهن نہ لهندين. (اهي) گهرندا آهن تہ

لَوْ تَكْفُرُوْنَ كَمَا كَفَرُوْا فَتَكُوْنُوْنَ سَوَآءً فَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ

جيڪر اوهين ڪافر ٿيو جيئن اهي ڪافر آهن پوءِ ٿيندؤ هڪ جهڙا پوءِ نہ ڌاريو انهن مان

جيڪر اوهين ڪافر ٿيو جهڙا پاڻ ڪافر آهن تہ (سڀ) هڪجهڙا ٿيو. پوءِ منجهانئن ڪنهن کي ايستائين دوست

اَوْلِيَآءَ حَتّٰى يُهَاجِرُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوْهُمْ

دوست جيستائين هجرت ڪن الله جي راهه ۾، پوءِ جيڪڏهن ڦري وڃن تہ پڪڙيو انهن کي

ڪري نہ وٺو جيستائين الله جي واٽ ۾ وطن ڇڏين. پوءِ جيڪڏهن ڦري وڃن تہ پڪڙيون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ ص وَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَّ

۽ قتل ڪريو انهن کي جتي لهو انهن کي ۽ نہ بنايو انهن مان ڪنهن کي دوست ۽

۽ جتي لهونِ تتي قتل ڪريونِ ۽ منجهانئن ڪنهن کي نڪي دوست ۽ نڪي مددگار ڪري وٺو.

لَا نَصِيْرًا ﴿٨٩﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ يَصِلُوْنَ اِلٰى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَهُمْ

نڪي مددگار. مگر اهي جيڪي پهچن ٿا اهڙي قوم وٽ جو توهان جي ۽ انهن جي وچ ۾

پر (انهن سان نہ وڙهو) جيڪي اهڙيءَ قوم سان ڳنڍيل هجن جو اوهان جي ۽ انهن جي وچ ۾ معاهدو ٿيل هجي

مِّيْثَاقٌ اَوْ جَآءُوْكُمْ حَصِرَتْ صُدُوْرُهُمْ اَنْ يُّقَاتِلُوْكُمْ اَوْ يُقَاتِلُوْا

معاهدو آهي يا آيا توهان وٽ جو سوڙها ٿيا سينا انهن جا جو لڙائي ڪن توهان سان يا لڙائي ڪن

يا اوهان وٽ هن حال ۾ اچن جو اوهان سان وڙهڻ يا پنهنجي قوم سان وڙهڻ کان سندن سينا گهٽيل هجن

قَوْمَهُمْ ط وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقٰتَلُوْكُمْ ج فَاِنِ

پنهنجي قوم سان ۽ جيڪڏهن گهري ها الله تہ ٻچي ها انهن کي توهان تي پوءِ وڙهن ها توهان سان، پر جيڪڏهن

۽ جيڪڏهن الله گهري ها تہ کين اوهان تي غالب ڪري ها ۽ اوهان کي ضرور مارين ها! پوءِ جيڪڏهن

اعْتَزَلُوْكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوْكُمْ وَاَلْقَوْا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ لا فَمَا جَعَلَ

پاسو ڪن توهان کان پوءِ نہ جنگ ڪن توهان سان ۽ آڇ ڪن اوهان کي صُلح جي تہ نہ ڪيو آهي

اوهان کان پاسو ڪن ۽ اوهان سان نہ وڙهن ۽ اوهان ڏانهن صلح (جو پيغام) موڪلين تہ پوءِ الله اوهان لاءِ مٿن

اللّٰهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيْلًا ﴿٩٠﴾ سَتَجِدُوْنَ اٰخَرِيْنَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ

الله توهان لاءِ انهن تي ڪو رستو. اجهو ڏسندؤ ٻيا اهڙا جو چاهين ٿا تہ

ڪا (ويڙهہ جي) واٽ نہ ڪئي آهي. ٻي ٽوليءَ کي (اوهين) سگهوئي لهندؤ جو اوهان کان امن ۾ هجڻ گهرندا

يَّاْمَنُوْكُمْ وَيَاْمَنُوْا قَوْمَهُمْ ط كُلَّمَا رُدُّوْٓا اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْكِسُوْا فِيْهَا ج

امن ۾ رهن توهان کان ۽ امن ۾ رهن پنهنجي قوم کان، جڏهن موٽائجن ٿا اهي فساد ڏانهن تہ اونڌا ٿي ڪِرن ٿا ان ۾،

۽ پنهنجي قوم کان (بہ) امن ۾ هجڻ گهرندا. جڏهن بہ ڪنهن فتني ڏانهن سڏيا ويندا تڏهن منجهس جهٽ پٽ اونڌي منهن ڪري پوندا.

فَاِنْ لَّمْ يَعْتَزِلُوْكُمْ وَيُلْقُوْٓا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوْٓا اَيْدِيَهُمْ

پوءِ جيڪڏهن نہ پاسو ڪن توهان کان ۽ نہ آڇ ڪن توهان کي صلح جي ۽ نڪي جهلين جنگ کان پنهنجا هٿ

پوءِ جيڪڏهن اوهان کان پاسو نہ ڪن ۽ نڪي اوهان ڏانهن صلح (جو پيغام) موڪلين ۽ نڪي پنهنجن هٿن

فَخُذُوْهُمْ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ ط وَاُولٰٓئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ

تہ پڪڙيو انهن کي ۽ قتل ڪريو انهن کي جتي بہ لهونِ، ۽ اهي اُٿوَ جو ڪئي سون توهان لاءِ

کي (ويڙهہ کان) جهلين تہ انهن کي پڪڙيو ۽ جتي انهن کي لهو تتي انهن کي ڪُهو ۽ انهن تي اسان اوهان کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿٩١﴾ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَّقْتُلَ مُؤْمِنًا اِلَّا

انهن تي حجت پڌري. ۽ ناهي جائز مسلمان لاءِ جو ماري ڪنهن مسلمان کي مگر

پڌرو غلبو ڏنو آهي. ۽ مومن جو ڪنهن مومن کي مارڻ، ڀل چڪ کان سواءِ (ڪنهن حال ۾) نہ جڳائي

خَطَـًٔا ۚ وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَّدِيَةٌ

ڀل چڪ ۾ ۽ جنهن ماريو ڪنهن مسلمان کي ڀل ۾ تہ آزاد ڪرڻو آهي ٻانهو مسلمان ۽ خون بها

۽ جيڪو مومن کي ڀل چڪ سان ماري تہ (هڪ تہ) مومن ٻانهي کي آزاد ڪري ۽ (ٻيو تہ) چٽي

مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يَّصَّدَّقُوْا ۭ فَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ

حوالي ڪيل ان جي گهروارن ڏانهن مگر جي معاف ڪن، پوءِ جيڪڏهن مقتول آهي ان قوم کان جا توهان جي دشمن آهي

سندس وارثن کي پهچائي، پر جي بخشين (تہ انهن کي اختيار آهي)۔ پوءِ جيڪڏهن اوهان جي دشمن جي قوم مان آهي

وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۭ وَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ

۽ اهو مسلمان هئو تہ آزاد ڪرڻو آهي ٻانهو مسلمان، ۽ جيڪڏهن آهي مقتول اهڙي قوم مان

۽ اهو مومن هجي تہ (رڳو) مومن ٻانهي کي آزاد ڪرڻ لازم آهي (۽ چٽي معاف آهي) ۽ جيڪڏهن انهيءَ قوم مان آهي

بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖ وَتَحْرِيْرُ

جو توهان ۽ انهن جي وچ ۾ عهدنامو آهي تہ خون بها حوالي ڪيل ٿئي ان جي گهروارن ڏانهن ۽ آزاد ڪرڻو آهي

جو اوهان جي ۽ انهن جي وچ ۾ پڪو معاهدو ٿيل آهي تہ چٽي سندس وارثن کي پهچائجي ۽ مومن ٻانهي کي

رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۚ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ ۡ

ٻانهو مسلمان، پوءِ جيڪو نہ لهي تہ روزا رکڻا آهن ٻہ مهينا لڳو لڳ

آزاد ڪرڻ لازم آهي. ۽ جيڪو (ٻانهو) نہ لهي تہ ٻہ مهينا لڳولڳ روزا رکي (اهو ڪفارو) الله

تَوْبَةً مِّنَ اللّٰهِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٩٢﴾ وَمَنْ يَّقْتُلْ مُؤْمِنًا

گناهہ بخشائڻ لاءِ الله کان، ۽ آهي الله علم وارو حڪمت وارو. ۽ جيڪو قتل ڪري مسلمان کي

(جي پار)کان توبہ جي (قبول ٿيڻ) لاءِ آهي ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ جيڪو مومن کي ڄاڻي واڻي ماريندو

مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاۗؤُهٗ جَهَنَّمُ خٰلِدًا فِيْهَا وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ

ڄاڻي واڻي پوءِ سزا ان جي جهنم آهي هميشہ رهندو ان ۾ ۽ ڪاوڙيو آهي الله انهيءَ تي ۽

تنهن جي سزا دوزخ آهي. منجهس سدائين رهڻ وارو آهي ۽ الله مٿس ڏمريو ۽ مٿس لعنت ڪندو

لَعَنَهٗ وَاَعَدَّ لَهٗ عَذَابًا عَظِيْمًا ﴿٩٣﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا ضَرَبْتُمْ

لعنت ڪيائين ان کي ۽ تيار ڪيائين انهيءَ لاءِ عذاب وڏو. اي ايمان وارؤ! جڏهن سفر ڪريو توهان

۽ ان لاءِ وڏو عذاب تيار ڪيو اٿس. اي ايمان وارو! جڏهن اوهين الله جي واٽ ۾ (جهاد لاءِ) مسافري ڪريو

فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ فَتَبَیَّنُوْا وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَنْ اَلْقٰۤى اِلَیْكُمُ السَّلٰمَ

الله جي راھ ۾ تہ جاچ ڪريو ۽ نہ چئو ان کي جيڪو ڏئي توھان تي سلام

تڏھن (پوريءَ طرح) جاچيو ۽ جيڪو اوھان کي سلام ڪري تنھن کي اوھين دنيا جي

لَسْتَ مُؤْمِنًا ۚ تَبْتَغُوْنَ عَرَضَ الْحَیٰوةِ الدُّنْیَا ۫ فَعِنْدَ اللّٰهِ مَغَانِمُ

تہ ناھين تون مسلمان، گھرو ٿا اوھان سامان حياتي دنيا واريءَ جو پوءِ الله وٽ غنيمتون

حياتيءَ جو سامان طلبيندڙ ٿي، نہ چئو تہ تون مومن نہ آھين. چو تہ الله وٽ (ڏيڻ لاءِ) خزانا

كَثِیْرَةٌ ؕ كَذٰلِكَ كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَیْكُمْ فَتَبَیَّنُوْا ؕ اِنَّ

گھڻيون ٿي آھن . اھڙائي ھئا توھان پڻ اڳ ۾ پوءِ احسان ڪيو الله توھان تي تنھن ڪري جاچ ڪريو، بيشڪ

گھڻا آھن ـ اڳ اوھين بہ اھڙا ھيو پوءِ الله اوھان تي احسان ڪيو پوءِ اوھين (پوريءَ طرح) جاچيو ـ چو تہ

اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِیْرًا ﴿۹۴﴾ لَا یَسْتَوِی الْقٰعِدُوْنَ

الله توھان جي عملن جي خبر رکندڙ آھي. نہ ٿا برابر ٿين ويھي رھندڙ

جيڪي ڪندا آھيو. تنھن جي الله خبر رکندڙ آھي. مومنن مان ڪنھن عذر ڏاران (جھاد ڪان گھر ۾)

مِنَ الْمُؤْمِنِیْنَ غَیْرُ اُولِی الضَّرَرِ وَالْمُجٰهِدُوْنَ فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ

مسلمان سواءِ عذر جي ۽ جھاد ڪندڙ مسلمان الله جي راھ ۾

ويھي رھندڙ ۽ الله جي واٽ ۾ پنھنجن مالن ۽ پنھنجن سرن سان جھاد ڪندڙ

بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ؕ فَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجٰهِدِیْنَ بِاَمْوَالِهِمْ وَ

پنھنجن مالن ۽ جانين سان . اُتم ڪيو الله جھاد ڪندڙن کي پنھنجي مالن ۽

(اھي ٻئي) برابر نہ آھن. پنھنجن مالن ۽ پنھنجن سرن سان جھاد ڪندڙن کي الله (گھر ۾)

اَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقٰعِدِیْنَ دَرَجَةً ؕ وَكُلًّا وَّعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى ؕ وَ

جانين سان ويھي رھندڙن تي مرتبي ۾ . ۽ سڀني سان وعدو ڪيو الله ڀلائي جو . ۽

ويھي رھندڙن کان مرتبي ۾ ڀلو ڪيو آھي ۽ الله ھر ھڪ کي چڱائيءَ جو وعدو ڏنو آھي ۽

فَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجٰهِدِیْنَ عَلَى الْقٰعِدِیْنَ اَجْرًا عَظِیْمًا ﴿۹۵﴾ دَرَجٰتٍ

وڏايو الله مجاھدن کي ويھي رھندڙن تي اجر عظيم سان . درجن ۾

الله جھاد ڪندڙن کي ويھي رھندڙن کان وڏي اجر جي ڪري ڀلو ڪيو آھي. پاڻ وٽان درجا

مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَّرَحْمَةً ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِیْمًا ﴿۹۶﴾ اِنَّ الَّذِیْنَ

پاڻ وٽان ۽ بخشش ۽ ٻاجھ ۾ . ۽ الله بخشيندڙ مھربان آھي. بيشڪ اھي ماڻھو جن جو

۽ بخشش ۽ ٻاجھ ڪئي اٿس ۽ الله بخشڻھار مھربان آھي. بيشڪ جن پاڻ تي ظلم ڪيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَوَفّٰهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِيْٓ اَنْفُسِهِمْ قَالُوْا فِيْمَ كُنْتُمْ ؕ قَالُوْا كُنَّا

ساهہ ڪڍيو ملائڪن جي ظلم ڪندڙ هئا پاڻ تي چوندن ڇا ۾ هئا توهان ، چوندا اسين

آهي تن کي ملائڪ. مارڻ مهل چوندا آهن تہ اوهين ڪهڙي (حال) ۾ هيو؟ آهي چوندا تہ اسين

مُسْتَضْعَفِيْنَ فِي الْاَرْضِ ؕ قَالُوْٓا اَلَمْ تَكُنْ اَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً

بنهہ بي وس هئاسون ملڪ ۾. چوندن ملائڪ ڇا نہ هئي زمين الله جي ڪشادي

ملڪ ۾ بيوس هئاسون (ملائڪ کين) چوندا تہ. الله جو ملڪ ويڪرو نہ هو ڇا؟

فَتُهَاجِرُوْا فِيْهَا ؕ فَاُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿۹۷﴾

پوءِ لڏي وڃو ها ان ۾، پوءِ اهي آهن جن جي جاءِ دوزخ آهي، ۽ اها بُري جاءِ آهي.

جو ان ۾ لڏي وڃو ها. پوءِ انهن جي جاءِ دوزخ آهي ۽ اهو هنڌ بڇڙو آهي.

اِلَّا الْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

مگر جيڪي بي وس هئا ڪي مرد ۽ ڪي عورتون ۽ ٻار جو نہ پيا ڪري سگهن

پر مردن ۽ عورتن ۽ ٻارن مان هيڻان جي. ڪا واهہ لهي نہ سگهندا آهن

حِيْلَةً وَّلَا يَهْتَدُوْنَ سَبِيْلًا ﴿۹۸﴾ فَاُولٰٓئِكَ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّعْفُوَ

ڪا ڪوشش ۽ نہ پيا لهن ڪائي راهہ. پوءِ اهي، اميد آهي تہ الله معاف ڪري

۽ نڪا نڪرڻ جي ڪا واٽ وٺي سگهندا آهن. تہ سگهو انهن کي الله معاف ڪرڻ تي آهي

عَنْهُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿۹۹﴾ وَمَنْ يُّهَاجِرْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

انهن کي ۽ آهي الله معاف ڪندڙ بخشڻهار. ۽ جيڪو هجرت ڪندو الله جي راهہ ۾

۽ الله معافي ڏيندڙ بخشڻهار آهي. جيڪو الله جي واٽ ۾ وطن ڇڏيندو سو زمين ۾ گهڻيون رهڻ

يَجِدْ فِي الْاَرْضِ مُرٰغَمًا كَثِيْرًا وَّسَعَةً ؕ وَمَنْ يَّخْرُجْ مِنْۢ بَيْتِهٖ

تہ لهندو ملڪ ۾ رهڻ جي جاءِ گهڻي ۽ آسودگي، ۽ جيڪو نڪري ٿو پنهنجي گهر کان

جون جايون ۽ (روزيءَ جي) ڪشادگي لهندو ۽ جيڪو الله (جي واٽ ۾) ۽ سندس پيغمبر ڏانهن

مُهَاجِرًا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ اَجْرُهٗ

هجرت ڪندڙ ٿي الله ۽ ان جي رسول ڏانهن پوءِ پهچي ٿو ان کي موت تہ بيشڪ پيو ثواب ان جو

هجرت ڪندڙ ٿي پنهنجي گهر کان نڪرندو پوءِ کيس موت پهچندو تنهن جو اجر بيشڪ

عَلَى اللّٰهِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۱۰۰﴾ ع وَاِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْاَرْضِ

الله تي. ۽ آهي الله بخشيندڙ مهربان. ۽ جڏهن سفر ڪريو ملڪ ۾

الله تي (لازم) آهي ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. ۽ جڏهن اوهين ملڪ ۾ مسافري ڪريو

ع ۱۴

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَقْصُرُوْا مِنَ الصَّلٰوةِ ۖ اِنْ خِفْتُمْ

پوءِ ناهي توهان تي گناهه جو گهٽايو ڪجهه نماز جي ڊڄو ٿا

تڏهن جيڪڏهن ڊڄو ٿا تہ ڪافر اوهان کي پريشان ڪندا تہ نماز مان ڪجهہ

اَنْ يَّفْتِنَكُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ اِنَّ الْكٰفِرِيْنَ كَانُوْا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِيْنًا ﴿۱۰۱﴾

تہ پريشان ڪندا توهان کي ڪافر. بيشڪ ڪافر آهن توهان جا دشمن پڌرا.

گهٽائڻ ۾ اوهان تي گناهه ڪونهي. ڇو تہ ڪافر اوهان جا پڌرا ويري آهن.

وَاِذَا كُنْتَ فِيْهِمْ فَاَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلٰوةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ

۽ جڏهن تون هجين انهن ۾ پوءِ پڙهائين انهن کي نماز تہ بيهي هڪ ٽولو انهن مان

۽ (اي پيغمبر! ويڙهہ مهل) جڏهن منجهن هجين پوءِ کين نماز پڙهائين تہ. منجهائن هڪ ٽوليءَ کي توسان (نماز ۾) بيهڻ گهرجي

مَّعَكَ وَلْيَاْخُذُوْٓا اَسْلِحَتَهُمْ ۫ فَاِذَا سَجَدُوْا فَلْيَكُوْنُوْا مِنْ وَّرَآئِكُمْ ۪

گڏ توسان ۽ کڻي بيهن هٿيار پنهنجا. پوءِ جڏهن سجدو ڪن تہ ٿي وڃن توهان کان پوئتي

۽ پنهنجن هٿيارن کي (ساڻ) وٺڻ گهرجين. پوءِ جنهن مهل (اهي) سجدو ڏيئي بيهن (تنهن مهل) اوهان جي پوئتان ٿين

وَلْتَاْتِ طَآئِفَةٌ اُخْرٰى لَمْ يُصَلُّوْا فَلْيُصَلُّوْا مَعَكَ وَلْيَاْخُذُوْا

۽ اچي ٽولو ٻيو جن نہ پڙهي نماز پوءِ اهي نماز پڙهن توسان گڏ ۽ وٺي بيهن

۽ جنهن ٻي ٽوليءَ نماز نہ پڙهي آهي سي، اچن تن کي توسان نماز پڙهڻ گهرجي ۽ پنهنجي بچاءُ

حِذْرَهُمْ وَاَسْلِحَتَهُمْ ۚ وَدَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ تَغْفُلُوْنَ

پنهنجي هوشياري ۽ هٿيار پنهنجا ۽ چاهين ٿا ڪافر جيڪر توهان بي خبر هجو

(جي شين) ۽ پنهنجن هٿيارن کي وٺڻ گهرجين. ڪافر گهرندا آهن تہ جيڪر اوهين پنهنجن هٿيارن

عَنْ اَسْلِحَتِكُمْ وَاَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيْلُوْنَ عَلَيْكُمْ مَّيْلَةً وَّاحِدَةً ؕ وَ

پنهنجن هٿيارن ۽ پنهنجي سامان کان تہ اهي حملو ڪن توهان تي حملو هڪڙوئي، ۽

۽ پنهنجي سامان کان (ڪجهہ) بي خبر ٿيو تہ اوهان تي هڪ ئي ڀيري حملو ڪن.

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ كَانَ بِكُمْ اَذًى مِّنْ مَّطَرٍ اَوْ كُنْتُمْ مَّرْضٰٓى

ناهي ڏوهہ توهان تي جڏهن آهي توهان کي تڪليف مينهن کان يا هجو بيمار

۽ جيڪڏهن اوهان کي مينهن کان ڪا تڪليف هجي يا اوهين بيمار هجو تہ اوهان تي گناهه نہ آهي

اَنْ تَضَعُوْٓا اَسْلِحَتَكُمْ ۚ وَخُذُوْا حِذْرَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْكٰفِرِيْنَ

تہ لاهيو هٿيار پنهنجا ۽ رهو هوشيار. بيشڪ الله تيار ڪيو آهي ڪافرن لاءِ

تہ پنهنجا هٿيار لاهي رکو. ۽ پنهنجي بچاءُ جون شيون (ساڻ) وٺو. بيشڪ الله ڪافرن لاءِ خواري ڏيندڙ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَذَابًا مُّهِيْنًا ﴿١٠٢﴾ فَاِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلٰوةَ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ قِيٰمًا وَّقُعُوْدًا

عذاب خوار ڪندڙ. پوءِ جڏهن ادا ڪئي توهان نماز تہ ذڪر ڪريو الله جو بيٺي ۽ ويٺي

عذاب تيار ڪيو آهي. پوءِ جڏهن نماز پوري ڪريو (تڏهن) بيٺي ۽ ويٺي ۽ پنهنجن پاسن پر الله کي

وَّعَلٰى جُنُوْبِكُمْ ۚ فَاِذَا اطْمَاْنَنْتُمْ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ۚ اِنَّ الصَّلٰوةَ

۽ پنهنجن پاسن پر. پوءِ جڏهن قرار وٺو تہ سنياري پڙهو نماز. بيشڪ نماز

ياد ڪريو. پوءِ جڏهن اوهين دلجاءِ ڪريو تڏهن (اصلي دستور تي) نماز پڙهو. بيشڪ نماز

كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ كِتٰبًا مَّوْقُوْتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوْا فِي ابْتِغَآءِ الْقَوْمِ ؕ

آهي مسلمانن تي فرض وقت وارو. ۽ نہ سست ٿيو پيڇي ڪرڻ ڪافرن جي پر،

مومنن تي مقرر وقت تي فرض آهي. ۽ ڪافرن جي ڳول ڦول پر سستي نہ ڪريو.

اِنْ تَكُوْنُوْا تَاْلَمُوْنَ فَاِنَّهُمْ يَاْلَمُوْنَ كَمَا تَاْلَمُوْنَ ۚ وَتَرْجُوْنَ

جيڪڏهن توهان ايذايل آهيو تہ اهي پڻ ايذايل آهن جئن توهان ايذايل آهيو. ۽ توهان اميد رکو ٿا

جيڪڏهن اوهين ڏکوئبا آهيو تہ اهي بہ اوهان جهڙا ڏکوئبا آهن. ۽ اوهين الله پر اُها اميد ٿا رکو

مِنَ اللّٰهِ مَا لَا يَرْجُوْنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿١٠٤﴾ اِنَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ

الله پر جا اهي نہ ٿا اميد رکن. ۽ آهي الله علم رکندڙ حڪمت وارو. بيشڪ اسان لاٿو توتي

جا اميد اُنهن کي نہ آهي. ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. (اي پيغمبر!) بيشڪ اسان تو ڏانهن

الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَآ اَرٰىكَ اللّٰهُ ؕ وَلَا تَكُنْ

ڪتاب سچو جئن فيصلو ڪرين ماڻهن جي وچ پر ان سان جيڪي سمجهايو توکي الله. ۽ نہ ٿيءُ

سچو ڪتاب هن لاءِ لاٿو آهي تہ جيئن الله توکي سيکاريو آهي تيئن ماڻهن جي وچ پر فيصلو ڪرين. ۽

لِّلْخَآئِنِيْنَ خَصِيْمًا ﴿١٠٥﴾ وَّاسْتَغْفِرِ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا

کوٽن جو طرفدار. ۽ بخشش گهر الله کان. بيشڪ الله بخشيندڙ

خيانت ڪندڙن جي پاسداري نہ ڪر!. ۽ الله کان بخشش گهر. ڇو تہ الله بخشڻهار مهربان آهي.

رَّحِيْمًا ﴿١٠٦﴾ وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِيْنَ يَخْتَانُوْنَ اَنْفُسَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

مهربان آهي. ۽ نہ جهڳڙو ڪر انهن جي طرفان جيڪي کوٽ رکن ٿا پنهنجن دلين پر بيشڪ الله

۽ جيڪي پنهنجو پاڻ سان خيانت ڪندا آهن تن جي پاران (تون) نہ جهيڙ! ڇو تہ الله

لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا اَثِيْمًا ﴿١٠٧﴾ يَّسْتَخْفُوْنَ مِنَ النَّاسِ وَ

نہ ٿو پسند ڪري ان کي جو آهي کوٽ ڪندڙ ڏوهاري. لڪي وڃن ٿا ماڻهن کان ۽

خيانتي گنهگار کي دوست نہ رکندو آهي. ماڻهن کان لڪندا آهن ۽ الله کان لڪي نہ سگهندا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَا يَسْتَخْفُوْنَ مِنَ اللّٰهِ وَهُوَ مَعَهُمْ اِذْ يُبَيِّتُوْنَ مَا لَا يَرْضٰى

نہ تا لِکي سگهن الله کان ۽ اهو انهن سان گڏ آهي جڏهن رات جو کن ٿا اها ڳالهہ جو ناهي راضي

آهن ۽ جڏهن رات جو اهڙا صلاح ڪندا آهن جنهن صلاح کان (الله) راضي نہ آهي تڏهن اهو (الله) ساڻن آهي۔

مِنَ الْقَوْلِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطًا ﴿۱۰۸﴾ هٰۤاَنْتُمْ

ان ڳالهہ کان، ۽ آهي الله سندن عملن تي گهيرو ڪندڙ. اجهو توهان

۽ جيڪي ڪندا آهن تنهن کي الله گهيرو ڪندڙ آهي. خبردار! اوهين اهڙي قوم آهيو

هٰۤؤُلَآءِ جٰدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ فَمَنْ يُّجَادِلُ اللّٰهَ

اُهي آهيو جو جهڳڙو ڪيو ٿا انهن جي طرفان زندگي دنيا جي ۾. پوءِ ڪير جهڳڙو ڪندو الله سان

جو دنيا جي حياتيءَ ۾ (تہ) سندن پاران بحث ڪندا آهيو. پوءِ قيامت جي ڏينهن سندن پاران

عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَمْ مَّنْ يَّكُوْنُ عَلَيْهِمْ وَكِيْلًا ﴿۱۰۹﴾ وَمَنْ يَّعْمَلْ

انهن جي طرفان قيامت ڏينهن يا ڪير هوندو انهن جو پرجهلو. ۽ جيڪو ڪري ٿو

الله سان ڪير جهيڙو ڪندو؟ يا مٿن ڪير پرجهلو ٿيندو؟. ۽ جي ڪو بڇڙو ڪم ڪندو

سُوْٓءًا اَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهٗ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللّٰهَ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۱۱۰﴾

بڇڙائي يا ظلم ڪري ٿو پاڻ تي پوءِ معافي گهري ٿو الله کان تہ لهندو الله کي بخشيندڙ مهربان.

يا پاڻ تي ظلم ڪندو، وري الله کان بخشش گهرندو سو الله کي بخشڻهار مهربان لهندو.

وَمَنْ يَّكْسِبْ اِثْمًا فَاِنَّمَا يَكْسِبُهٗ عَلٰى نَفْسِهٖ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا

۽ جيڪو ڪري ٿو گناهہ پوءِ رڳو ڪري ٿو ان کي پنهنجي سر تي، ۽ آهي الله ڄاڻندڙ

۽ جيڪو ڪي گناهہ ڪري ٿو سو پاڻ لاءِ ئي ڪري ٿو ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي.

حَكِيْمًا ﴿۱۱۱﴾ وَمَنْ يَّكْسِبْ خَطِيْٓـَٔةً اَوْ اِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهٖ بَرِيْٓــًٔا فَقَدِ

حڪمت وارو. ۽ جيڪو ڪري ٿو غلطي يا گناهہ پوءِ تهمت ڏئي ٿو ان جي ڪنهن بي گناهہ کي تہ انهيءَ

۽ جي ڪو ڪا خطا يا گناهہ ڪري وري اها (تهمت) ڪنهن بيگناهہ تي هڻي تنهن بيشڪ بهتان ۽

احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿۱۱۲﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهٗ

ڪنيو بهتان ۽ گناهہ پڌرو. ۽ جيڪڏهن نہ هجي ها الله جو فضل تو تي ۽ ان جي مهرباني

پڌرو گناهہ ڪنيو. ۽ جيڪڏهن توتي الله جو فضل ۽ سندس ٻاجهہ نہ هجي ها تہ منجهانئن هڪ ٽوليءَ

لَهَمَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ اَنْ يُّضِلُّوْكَ ؕ وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ

تہ ارادو ڪيو هئو هڪڙي ٽولي انهن مان توکي ڀلائڻ جو، ۽ نہ ٿا ڀلائن مگر پنهنجو پاڻ کي

توکي غلطي ۾ وجهڻ جي پڪي نيت ڪئي هئي ۽ (اهي) پاڻ کان سواءِ (ڪنهن کي) نہ ڀلائيندا آهن

وَمَا يَضُرُّوْنَكَ مِنْ شَیْءٍ ؕ وَاَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ

۽ نہ تا نقصان ڪن تنهنجو ڪجهہ، ۽ لاٿو الله تو تي ڪتاب ۽ حڪمت

۽ توکي ڪوبہ نقصان نہ پهچائيندا ۽ الله توتي ڪتاب ۽ دانائي لاٿي آهي ۽ جيڪي تون

وَعَلَّمَكَ مَالَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ ؕ وَكَانَ فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ عَظِيْمًا ﴿۱۱۳﴾

۽ سيکاريائين توکي اهاشيءِ جا تون نہ ڄاڻندو هئين، ۽ آهي الله جو فضل توتي وڏو.

نہ ڄاڻندو هئين سو توکي سيکاريائين ۽ توتي الله جو وڏو فضل آهي.

لَاخَيْرَ فِیْ كَثِيْرٍ مِّنْ نَّجْوٰهُمْ اِلَّا مَنْ اَمَرَ بِصَدَقَةٍ اَوْ مَعْرُوْفٍ

ناهي ڪا ڀلائي سندن ڪيترين ڳجهين صلاحن ۾ مگر ڪوئي چوي خيرات لاءِ يا چڱي ڪم لاءِ

سندين گهڻين ڳجهين صلاحن ۾ ڪا چڱائي نہ آهي پر جنهن خيرات ڏيڻ يا چڱي ڪم يا ماڻهن جي وچ ۾

اَوْ اِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ ؕ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ

يا ناهہ ڪرائڻ لاءِ ماڻهن جي وچ ۾، ۽ جيڪو ڪندو اهوڪم گهرندي رضا

سڌاري ڪرڻ جو حڪم ڪيو (تنهن جي صلاح ۾ چڱائي آهي) ۽ جيڪو اهو (ڪم) الله جي رضامنديءَ ڳولڻ

اللّٰهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿۱۱۴﴾ وَمَنْ يُّشَاقِقِ الرَّسُوْلَ مِنْۢ

الله جي تہ جلد ڏينداسون انکي ثواب وڏو. ۽ جيڪو مخالفت ڪندو رسول جي جڏهن

لاءِ ڪندو تنهن کي سگهوئي وڏو اجر ڏينداسون. ۽ جيڪو هدايت جي چٽي ٿيڻ کان پوءِ پيغمبر جي

بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدٰى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيْلِ الْمُؤْمِنِيْنَ نُوَلِّهٖ

جو ظاهر ٿي انهيءَ لاءِ هدايت ۽ هلندو ابتڙ رستي مسلمانن جي تہ ڦيرائينداسون انکي

مخالفت ڪندو ۽ مومنن جي واٽ کان سواءِ ٻي واٽ وٺندو سو جيڏانهن ڦريو تيڏانهن ڪيس

مَا تَوَلّٰى وَنُصْلِهٖ جَهَنَّمَ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿۱۱۵﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ

جنهن پاسي ڦريو ۽ وجهنداسون انکي دوزخ ۾، ۽ اها بڇڙي جاءِ آهي. بيشڪ الله نہ تو بخشي

ڦيرينداسون ۽ ڪيس دوزخ ۾ گهيڙينداسون ۽ (اها) جاءِ بڇڙي آهي!. بيشڪ الله هي (ڏوهہ) نہ بخشيندو جو

اَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَّشَآءُ ؕ وَمَنْ يُّشْرِكْ

جو شريڪ ڪجي ان سان ۽ بخشي تو ٻيو ڏوهہ ان کان سواءِ جنهن لاءِ گهري ۽ جيڪو شريڪ ڪري تو

(ڪنهن کي) ساڻس شريڪ ڪيو وڃي ۽ ان کان سواءِ (ٻيا گناهہ) جنهن لاءِ گهرندو تنهن کي بخشيندو ۽ جيڪو

بِاللّٰهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا بَعِيْدًا ﴿۱۱۶﴾ اِنْ يَّدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖۤ

الله سان پوءِ اهو گمراهہ ٿي وڃي پري پيو. نہ ٿا سڏين ان کان سواءِ

الله سان (ڪنهن کي) شريڪ بڻائيندو سو بيشڪ وڏي، ڀُل ۾ ڀُلو. (هي مشرڪ) ان (الله) کان سواءِ عورتن (جي نالي وارن) کي

وقف لازم

اِلَّآ اِنٰثًا ۚ وَاِنْ يَّدْعُوْنَ اِلَّا شَيْطٰنًا مَّرِيْدًا ﴿١١٧﴾ لَّا لَّعَنَهُ اللّٰهُ ۘ وَقَالَ

مگر مادين کي ۽ نہ ٿا سڏين مگر شيطان سرڪش کي. تڙيوان کي الله، ۽ ان چيو

ٿي سڏيندا آهن ۽ (حقيقت) ۾ تڙيل شيطان کان سواءِ ٻئي کي نہ سڏيندا آهن. ان تي الله لعنت ڪئي آهي. ۽ (شيطان) چيو تہ

لَاَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيْبًا مَّفْرُوْضًا ﴿١١٨﴾ لَا وَّلَاُضِلَّنَّهُمْ وَ

آءٌ وٺندس تنهنجي ٻانهن مان حصو مقرر. ۽ ضرور ڀلائيندس انهن کي ۽

تنهنجي ٻانهن مان مقرر ڪيل حصو ضرور وٺندس. ۽ کين ضرور گمراه ڪندس ۽ کين ضرور سڌن ۾ وجهندس

لَاُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ اٰذَانَ الْاَنْعَامِ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ

سڌون ڏياريندس انهن کي ۽ حڪم ڪندس انهن کي پوءِ چيريندا ڪن جانورن جا ۽ حڪم ڪندس انهن کي

۽ کين ضرور حڪم ڪندس، پوءِ ضرور ڍورن جي ڪَنن کي چيريندا (رهندا) ۽ کين ضرور حڪم ڪندس

فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللّٰهِ ۭ وَمَنْ يَّتَّخِذِ الشَّيْطٰنَ وَلِيًّا مِّنْ دُوْنِ

تہ پوءِ بدلائيندا جوڙ الله جي، ۽ جنهن بڻايو شيطان کي دوست ڇڏي

تہ الله جي جوڙيل (صورت) کي مٽائيندا (رهندا) ۽ جيڪو الله کان سواءِ شيطان کي دوست ڪري وٺندو

اللّٰهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِيْنًا ﴿١١٩﴾ ۭ يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيْهِمْ ۭ وَمَا

الله کي تہ اهو پيو نقصان پڌري ۾. انجام ڏئي ٿو انهن کي ۽ سڌون ڏياري ٿو انهن کي، ۽ نہ

تنهن بيشڪ پڌرو نقصان پاتو. (شيطان) کين انجام ڏيندو آهي ۽ کين سڌن ۾ وجهندو آهي ۽ شيطان

يَعِدُهُمُ الشَّيْطٰنُ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿١٢٠﴾ اُولٰۗىِٕكَ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۡ وَلَا

ٿو انجام ڏئي انهن کي شيطان مگر ٺوڳي لاءِ. اهي ٿي جاءِ انهن جي دوزخ آهي ۽ نہ

ٺڳيءَ کان سواءِ (ٻيو ڪو) انجام نہ ڏيندو اٿن. اهڙن ماڻهن جي جاءِ دوزخ آهي ۽ اُن کان ڀڄڻ جي

يَجِدُوْنَ عَنْهَا مَحِيْصًا ﴿١٢١﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

لهندا اُتان جاءِ ڀڄڻ جي. ۽ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا

ڪا واه نہ لهندا. ۽ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن کي سگهوئي (اهڙن) باغن ۾

سَنُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ

جلد داخل ڪنداسون انهن کي باغن ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون رهندا ان ۾

داخل ڪنداسين جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن، منجهن هميشہ سدائين رهڻ وارا آهن.

اَبَدًا ۭ وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا ۭ وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ قِيْلًا ﴿١٢٢﴾ لَيْسَ

هميشہ، وعدو الله جو سچو آهي، ۽ ڪير آهي وڌيڪ سچو الله کان ڳالهہ ڪرڻ ۾. اهو ناهي

(اهو) الله جو پڪو انجام آهي ۽ انجام ڏيڻ ۾ الله کان وڌيڪ سچو ڪير آهي؟. نڪي اوهان جي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِاَمَانِيِّكُمْ وَلَآ اَمَانِيِّ اَهْلِ الْكِتٰبِ ؕ مَنْ يَّعْمَلْ سُوْٓءًا يُّجْزَ بِهٖ ۙ وَ

توهان جي سڌن تي ۽ نڪي سڌن اهل ڪتاب جي تي. جيڪو ڪندو بڇڙائي تہ بدلو ملندس ان جو ۽

سڌن تي ۽ نڪي ڪتاب وارن جي سڌن تي (چوٽڪارو) آهي. جيڪو ڪا بُرائي ڪندو تنهن کي ان جي سزا

لَا يَجِدْ لَهٗ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ يَّعْمَلْ

نہ لهندو پنهنجي لاءِ الله کان سواءِ ڪوئي حمايتي ۽ نہ ڪي مددگار. ۽ جيڪو ڪندو

ڏبي ۽ الله کان سواءِ پاڻ لاءِ نڪو سنڀاليندڙ ۽ نڪو مددگار لهندو. ۽ جيڪي (ماڻهو) مرد يا عورت

مِنَ الصّٰلِحٰتِ مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ

ڪم چڱا مرد هجي يا عورت ۽ اهو ايمان وارو هجي تہ اُهي داخل ٿيندا

مؤمن ٿي چڱا ڪم ڪندا سي بهشت ۾ گهڙندا ۽ تر جيترو بہ ظلم نہ ڪبن.

الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُوْنَ نَقِيْرًا ﴿١٢٤﴾ وَمَنْ اَحْسَنُ دِيْنًا مِّمَّنْ اَسْلَمَ

جنت ۾ ۽ نہ ظلم ڪيا ويندا ذري جيترو. ۽ ڪير زور ڀلو آهي دين ۾ ان کان جو جهڪائي

۽ دين جي اعتبار کان اُنهيءَ کان وڌيڪ چڱو ڪير آهي؟ جنهن پنهنجو مُنهن (پيشاني) الله لاءِ نوايو

وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَّاتَّبَعَ مِلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ؕ وَاتَّخَذَ

سر پنهنجو الله لاءِ ۽ اهو هجي چڱائي ڪندڙ ۽ هلي دين ابراهيم تي جو هڪ طرفو هئو. ۽ بڻايو

۽ اهو چڱائي ڪندڙ آهي ۽ ابراهيم حنيف (هڪ طرفي) جي دين جي پيروري ڪئي اٿس ۽ الله

اللّٰهُ اِبْرٰهِيْمَ خَلِيْلًا ﴿١٢٥﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ؕ

الله ابراهيم کي دوست. ۽ الله جو آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي.

ابراهيم کي (پنهنجو) خاص دوست بڻايو هو. ۽ جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو الله جو آهي

وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَىْءٍ مُّحِيْطًا ﴿١٢٦﴾ وَيَسْتَفْتُوْنَكَ فِى النِّسَآءِ ؕ قُلِ

۽ آهي الله هر شيءِ تي گهيرو ڪندڙ. ۽ پڇا ڪن ٿا توکان عورتن جي حق ۾. چؤ

۽ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي گهيرو ڪندڙ آهي. (اي پيغمبر!) زالُن بابت توکان پڇن ٿا. چئو تہ

اللّٰهُ يُفْتِيْكُمْ فِيْهِنَّ ۙ وَمَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فِى الْكِتٰبِ فِىْ يَتٰمَى

الله حڪم ڏئي ٿو توهان کي انهن ۾ ۽ جيڪي پڙهيو وڃي ٿو توهان تي قرآن ۾ يتيم

الله انهن بابت اوهان کي حڪم ڪري ٿو ۽ (پڻ) جيڪي اوهان کي (هن) ڪتاب ۾ (اڳ) پڙهي ٻڌايو ويو آهي سو

النِّسَآءِ الّٰتِىْ لَا تُؤْتُوْنَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُوْنَ اَنْ

عورتن جي باري ۾ جو نہ ٿا ڏيو انهن کي جيڪي لکيو ويو آهي انهن لاءِ ۽ چاهيو ٿا تہ

انهن يتيم زالن بابت آهي جن کي سندن حق، جيڪو انهن لاءِ لازم ڪيو ويو سو نہ ڏيندا آهيو ۽ کين پرڻجڻ جي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَنْكِحُوْهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الْوِلْدَانِ ۙ وَاَنْ تَقُوْمُوْا

شادي ڪريو انهن سان ۽ پڻ ڪمزور ٻارن جي باري ۾ ۽ هي ته قائم ڪريو

خواهش ڪندا آهيو ۽ (پڻ) هيڻن ٻارن بابت (سو اهو حڪم قائم آهي) ۽ يتيمن (جي حقن ادا

لِلْيَتٰمٰى بِالْقِسْطِ ؕ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِهٖ

يتيمن لاءِ انصاف ڪي، ۽ جيڪي ڪندؤ ڪا ڀلائي ته بيشڪ الله آهي ان ڪي

ڪرڻ) لاءِ انصاف تي قائم رهو. ۽ اوهين جيڪا ڪا چڱائي ڪندؤ تنهن کي الله ڄاڻندڙ آهي.

عَلِيْمًا ﴿١٢٧﴾ وَاِنِ امْرَاَةٌ خَافَتْ مِنْۢ بَعْلِهَا نُشُوْزًا اَوْ اِعْرَاضًا

ڄاڻندڙ. ۽ جيڪڏهن ڪا زال ڊڄي تي پنهنجي مڙس جي وڙهڻ يا پاسيري ٿيڻ کان

۽ جيڪڏهن ڪا زال پنهنجي مڙس جي بي پرواهيءَ يا منهن موڙڻ کان ڊڄي ته ٻنهي ڄڻا

فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ اَنْ يُّصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا ؕ وَالصُّلْحُ خَيْرٌ ؕ

ته ناهي گناهه انهن ٻنهي تي جو ڪرائن پاڻ ۾ ٺاهه، ۽ ٺاهه ڀلو آهي،

پاڻ ۾ صلح ڪن (ڪنهن نه ڪنهن قسم جو صلح) ته ٻنهي تي گناهه نه آهي ۽ صلح ڀلو آهي ۽ نفس (ته)

وَاُحْضِرَتِ الْاَنْفُسُ الشُّحَّ ؕ وَاِنْ تُحْسِنُوْا وَتَتَّقُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ

۽ جڪڙيا ويا آهن نفس لالچ سان ۽ جيڪڏهن ڀلائي ڪندؤ ۽ پرهيزڪندؤ ته بيشڪ الله

بخل جي آڏو ڪيا ويا آهن ۽ جيڪڏهن اوهين چڱائي ڪندؤ ۽ پرهيزگار ٿيندؤ ته جيڪي ڪندا

كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿١٢٨﴾ وَلَنْ تَسْتَطِيْعُوْٓا اَنْ تَعْدِلُوْا

توهان جي سيني ڪمن جي خبر رکندڙ آهي. ۽ توهان هرگز نه رکي سگهندؤ برابري ڪرڻ

آهيو تنهن جي الله خبر رکندڙ آهي. ۽ اوهين زالن جي وچ ۾ ڪڏهن به برابري رکي نه سگهندؤ

بَيْنَ النِّسَآءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيْلُوْا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوْهَا

زالن جي وچ ۾ ۽ توڙي جو ڪوشش ڪريو پوءِ نه لڙي وڃو صفا لڙڻ جو ڪري ڇڏيو ان کي

توڙيڪ گهڻي ڪوشش ڪريو تنهن ڪري اوهين (هڪ پاسي اهڙو)، سارو لاڙو نه لڙو جو ٻيءَ کي

كَالْمُعَلَّقَةِ ؕ وَاِنْ تُصْلِحُوْا وَتَتَّقُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١٢٩﴾

جهڙي لڙڪيل. ۽ جيڪڏهن ٺاهه ڪندؤ ۽ پرهيزڪندؤ ته يقينن الله بخشيندڙ مهربان آهي.

لڙڪيل وانگر ڇڏيو ۽ جيڪڏهن اوهين (پاڻ ۾) صلح ڪريو ۽ پرهيزگار ٿيو ته الله بخشڻهار مهربان آهي.

وَاِنْ يَّتَفَرَّقَا يُغْنِ اللّٰهُ كُلًّا مِّنْ سَعَتِهٖ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ وَاسِعًا

۽ جيڪڏهن ٻئي جدا ٿي وڃن ته آسودو ڪندو الله هرهڪ کي پنهنجي فضل سان، ۽ آهي الله ڪشادگي ڪندڙ

۽ جيڪڏهن ٻئي جدا ٿيندا ته الله پنهنجي فضل سان هر ڪنهن کي آسودو ڪندو ۽ الله (مهربانيءَ ۾) ڪشادگيءَ وارو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

حَكِيْمًا ﴿١٣٠﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا

حڪمت وارو. ۽ الله لاءِ ئي آهي جو آسمانن ۾ آهي ۽ جو زمين ۾ آهي، ۽ البت حڪم ڪيو سون

حڪمت وارو آهي. جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو الله جو آهي ۽ اوهان کان اڳ ڏنل

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَاِيَّاكُمْ اَنِ اتَّقُوا اللّٰهَ ۗ وَاِنْ

انهن کي جي ڏنا ويا ڪتابُ توهان کان اڳ ۽ توهان کي بہ تہ ڊڄو الله کان، ۽ جيڪڏهن

ڪتاب وارن کي ۽ (هاڻي) خاص اوهان کي بيشڪ وصيت ڪئي اٿئون تہ الله کان ڊڄو ۽ جيڪڏهن

تَكْفُرُوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ

ڪفر ڪندؤ تہ الله لاءِ ئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ۽ الله

نہ مڃيندؤ تہ (سمجهو تہ) جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو (خاص) الله جو آهي ۽ الله

غَنِيًّا حَمِيْدًا ﴿١٣١﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَكَفٰى

آسودو آهي ساراهيل آهي. ۽ الله لاءِ ئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ۽ ڪافي آهي

بي پرواھ ساراهيل آهي. ۽ جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو الله جو آهي۔ ۽ الله پرجهلو

بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿١٣٢﴾ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ اَيُّهَا النَّاسُ وَيَاْتِ بِاٰخَرِيْنَ ۗ

الله ڪارساز. جيڪڏهن اهو گهري تہ نئي توهان کي اي انسانو! ۽ آڻي ٻين کي،

بس آهي. اي انسانو! جيڪڏهن الله گهري تہ اوهان کي فنا ڪري ڇڏي ۽ ٻين کي پيدا ڪري

وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى ذٰلِكَ قَدِيْرًا ﴿١٣٣﴾ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا

۽ الله آهي انهيءَ تي سگهه رکندڙ. جيڪو گهري ٿو ثواب دنيا جو

۽ الله اِنهيءَ (ڪم) تي وس وارو آهي. جيڪو دنيا ۾ (پنهنجين چڱاين جو) ثواب

فَعِنْدَ اللّٰهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ سَمِيْعًا بَصِيْرًا ﴿١٣٤﴾

پوءِ نزديڪ الله جي تہ آهي ثواب دنيا جو ۽ آخرت جو، ۽ الله ٻڌندڙ آهي ڏسندڙ آهي.

گهرندو آهي تہ الله وٽ دنيا ۽ آخرت جو ثواب آهي ۽ الله ٻڌندڙ ۽ ڏسندڙ آهي.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ بِالْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلّٰهِ

اي ايمان وارؤ! رهو قائم انصاف تي شاهدي ڏيندڙ الله خاطر

اي ايمان وارو! انصاف تي قائم رهندڙ. الله ڪارڻ شاهدي ڏيندڙ ٿيو جو توڙيڪ اوهان کي

وَلَوْ عَلٰۤى اَنْفُسِكُمْ اَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِيْنَ ۚ اِنْ يَّكُنْ غَنِيًّا

توڙي هجيو پاڻ تي يا پيءُ ماءُ تي ۽ مائٽن تي، جيڪڏهن هجي آسودو

پاڻ تي يا ماءُ پيءُ يا مٽن تي هجي، جيڪڏهن (اهو ماڻهو جنهن تي حق ثابت ٿئي ٿو سو) آسودو هجي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَوْ فَقِيْرًا فَاللّٰهُ اَوْلٰى بِهِمَا ۣ فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوٰٓى اَنْ تَعْدِلُوْا ۚ

يا غريب ته الله مهربان آهي انهن تي، پوءِ نه هلو نفساني خواهشن تي عدالت ڪرڻ ۾،

يا سچو ته الله انهن تي وڌيڪ مهربان آهي. پوءِ انصاف ڪرڻ ۾ سَڌن جي پٺيان نه لڳو ۽ جيڪڏهن

وَاِنْ تَلْوٗٓا اَوْ تُعْرِضُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿١٣٥﴾

۽ جيڪڏهن ڳالهائيندؤ ڦوٽ تي يا منهن موڙيندؤ ته يقينن الله توهان جي ڪمن جي خبر رکندڙ آهي.

اوهين وچڙائي ڳالهائيندو يا منهن موڙيندو ته جيڪي ڪندا آهيو تنهن جي الله خبر رکندڙ آهي.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَالْكِتٰبِ الَّذِيْ

اي ايمان وارؤ! مڃيو الله ۽ ان جي رسول ۽ ان ڪتاب کي جو

اي ايمان وارؤ! الله کي ۽ سندس پيغمبر کي ۽ جيڪو ڪتاب پنهنجي پيغمبر تي لاٿائين

نَزَّلَ عَلٰى رَسُوْلِهٖ وَالْكِتٰبِ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ۭ وَمَنْ

لاٿائين پنهنجي رسول تي ۽ انهيءَ ڪتاب کي جو لاٿائين اڳ ۾، ۽ جيڪو

۽ جيڪو ڪتاب ڪانئس اڳ لاٿائين تنهن کي (ٻ) مڃيو ۽ جيڪو الله ۽ سندس ملائڪن ۽ سندس

يَّكْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَقَدْ

انڪار ڪندو الله جو ۽ ان جي ملائڪن ۽ ان جي ڪتابن ۽ ان جي رسولن ۽ ڏينهن قيامت جو پوءِ

ڪتابن ۽ سندس پيغمبرن ۽ قيامت جي ڏينهن کي نه مڃيندو سو بيشڪ وڏي ڀل ۾ ڀُلو.

ضَلَّ ضَلٰلًۢا بَعِيْدًا ﴿١٣٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا ثُمَّ

اهو گمراهه ٿي رستي کان پري پيو. بيشڪ جيڪي مسلمان ٿيا پوءِ ڪفر ڪيائون پوءِ

جن ايمان آندو وري ڪفر ڪيائون وري ايمان آندائون وري ڪفر ڪيائون

اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا ثُمَّ ازْدَادُوْا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ

مسلمان ٿيا وري ڪفر ڪيائون پوءِ وڌي ويا ڪفر ۾ ته نه آهي الله بخشڻ وارو انهن کي

وري ڪفر ۾ وڌندا ويا تن کي الله ڪڏهن نه بخشيندو ۽ نڪي کين ڪا واٽ

وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيْلًا ﴿١٣٧﴾ۭ بَشِّرِ الْمُنٰفِقِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ عَذَابًا

۽ نڪي ڏسيندو انهن کي رستو. تون خبر ڏئاءِ منافقن کي ته انهن لاءِ آهي عذاب

ڏيکاريندو. (اي پيغمبر! انهن) منافقن کي (هيءَ) سُڌ ڏي ته انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي.

اَلِيْمًا ﴿١٣٨﴾ لا الَّذِيْنَ يَتَّخِذُوْنَ الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۭ

دردناڪ. جيڪي وٺن ٿا ڪافرن کي دوست ڪري مسلمانن کي ڇڏي،

جيڪي مومنن کان سواءِ ڪافرن کي دوست ڪري وٺندا آهن انهن وٽان مانُ چوگهرندا آهن؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَيَبْتَغُوْنَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَاِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ﴿١٣٩﴾ وَقَدْ نَزَّلَ

ڇا ڳولهن ٿا انهن وٽ عزت؟ پوءِ بيشڪ عزت الله لاءِ آهي سموري. ۽ انهيءَ حڪم لاٿو

پوءِ يقينن هيڪاندو مانُ الله جو ئي آهي. بيشڪ الله اوهان تي ڪتاب ۾ (هي حڪم) لاٿو آهي

عَلَيْكُمْ فِي الْكِتٰبِ اَنْ اِذَا سَمِعْتُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَاُ

توهان تي قرآن ۾ ته جڏهن ٻڌو اوهان الله جي آيتن کي جو انڪار ڪيو وڃي انهن جو ۽ مسخري ڪئي وڃي

ته جڏهن (اوهين) ٻڌو ته الله جي آيتن جو انڪار ڪيو وڃي ٿو ۽ مٿس ٺٺولي ڪئي وڃي ٿي.

بِهَا فَلَا تَقْعُدُوْا مَعَهُمْ حَتّٰى يَخُوْضُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖٓ ۖ

انهن سان ته نه ويهو انهن سان گڏ جيستائين ڳهڙن ڪنهن ڳالهه ٻيءَ ۾

تڏهن (اوهين) ساڻن ايسين نه ويهو جيسين ٻي ڪنهن ڳالهه ۾ بحث (نه) ڪن. اوهين انهيءَ مهل

اِنَّكُمْ اِذًا مِّثْلُهُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ جَامِعُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْكٰفِرِيْنَ فِيْ جَهَنَّمَ

نه ته توهان به تنهن مهل انهن جهڙا آهيو. بيشڪ الله گڏ ڪندڙ آهي منافقن ۽ ڪافرن کي دوزخ ۾

(جي ويهندؤ ته) انهن جهڙا ٿيندؤ ڇو ته الله منافقن ۽ ڪافرن سڀني کي دوزخ ۾ گڏ ڪندڙ آهي.

جَمِيْعًا ﴿١٤٠﴾ الَّذِيْنَ يَتَرَبَّصُوْنَ بِكُمْ ۚ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللّٰهِ

سڀني کي. جيڪي انتظار ۾ آهن توهان جي، پوءِ جيڪڏهن ٿيندي توهان کي سوڀ الله جي طرفان

اهي (منافق) اوهان جو انتظار ڪندا آهن. پوءِ جيڪڏهن الله (جي پار) کان اوهان لاءِ ڪا سوڀ آهي ته چون ٿا

قَالُوْٓا اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ۖ وَاِنْ كَانَ لِلْكٰفِرِيْنَ نَصِيْبٌ ۙ قَالُوْٓا اَلَمْ

ته چوندا ڇا اسان نه هئاسون توهان سان گڏ، ۽ جيڪڏهن ٿيو ڪافرن جو وارو ته چوندا ڇا

ته (اسين) اوهان سان گڏ نه هئاسون ڇا؟ ۽ جيڪڏهن (سوڀ جو) ڀاڱو ڪافرن جو آهي ته ڪافرن کي چون ٿا

نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۗ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ

اسان آڙو نه ڏني سون توهان کي ۽ بچايو سون توهان کي مسلمانن کان، پوءِ الله فيصلو ڪندو توهان جي وچ ۾

ته اسين اوهان تي غالب نه آهيون ڇا؟ ۽ مؤمنن کان اوهان کي نه بچايوسون ڇا؟ پوءِ الله قيامت جي ڏينهن

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ وَلَنْ يَّجْعَلَ اللّٰهُ لِلْكٰفِرِيْنَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ سَبِيْلًا ﴿١٤١﴾

ڏينهن قيامت، ۽ هرگز نه ڪيو آهي الله ڪافرن لاءِ مسلمانن تي ڪو رستو.

اوهان جي وچ ۾ نبيرو ڪندو ۽ الله ڪافرن لاءِ مؤمنن تي (غلبي جي ڪا) واٽ نه ڪندو.

اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ يُخٰدِعُوْنَ اللّٰهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ ۚ وَاِذَا قَامُوْٓا

البت منافق ٺڳي ٿا ڪن الله سان ۽ اهو جزا ڏيندو انهن کي، ۽ جڏهن اٿن ٿا

منافق (پنهنجي پر ۾) الله کي دلبو ڏيندا آهن ۽ (حقيقت ڪري) الله کين دلبو ڏيندڙ آهي ۽ جڏهن نماز ڏانهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلَى الصَّلٰوةِ قَامُوْا كُسَالٰى ۙ يُرَآءُوْنَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ

نماز تي تراٽن تا ڏيکارين تا ماڻهن کي ۽ نہ ٿا ياد ڪن الله کي

اُٿندا آهن تڏهن آرسي ٿي اُٿندا آهن (رڳو) ماڻهن کي ڏيکاريندا آهن ۽ ٿورڙي ڪان سواءِ

اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٤٢﴾ مُّذَبْذَبِيْنَ بَيْنَ ذٰلِكَ ۖ لَآ اِلٰى هٰٓؤُلَآءِ وَلَآ اِلٰى

مگر ٿورو. لڙڪيل انهي جي وچ ۾ نہ هنن جي طرف ۽ نہ هُنن

الله کي ياد نہ ڪندا آهن. نہ هِن ٽوليءَ ڏانهن آهن ۽ نڪي هُن ٽوليءَ ڏانهن آهن. اِنهيءَ وچ ۾ حيران آهن

هٰٓؤُلَآءِ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ سَبِيْلًا ﴿١٤٣﴾ يٰٓاَيُّهَا

جي طرف، ۽ جنهن کي ڀلائي الله تہ هرگز نہ لهندين ان لاءِ ڪو رستو. اي

۽ جنهن کي الله ڀلائيندو تنهن لاءِ ڪڏهن واٽ نہ لهندين. اي ايمان وارؤ!

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ

ايمان وارؤ! نہ وٺو ڪافرن کي دوست ڪري ڇڏي مسلمانن کي،

اوهين ڪافرن کي مومنن کان سواءِ دوست ڪري نہ وٺو. پاڻ تي الله جو

اَتُرِيْدُوْنَ اَنْ تَجْعَلُوْا لِلّٰهِ عَلَيْكُمْ سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿١٤٤﴾ اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ

ڇا گهرو ٿا توهان تہ ڪريو الله جو پاڻ تي الزام پڌرو؟ بيشڪ منافق آهن

پڌرو الزام ثابت ڪرڻ گهرندا آهيو ڇا؟. بيشڪ منافق باهہ جي هيٺين طبقي ۾ هوندا،

فِى الدَّرْكِ الْاَسْفَلِ مِنَ النَّارِ ۚ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيْرًا ﴿١٤٥﴾ ۙ اِلَّا الَّذِيْنَ

طبقي هيٺين ۾ دوزخ جي، ۽ هرگز نہ لهندين انهن لاءِ ڪوئي مددگار. مگر جن

۽ انهن جو مددگار ڪوبہ نہ لهندين. پر جن توبہ ڪئي ۽ پاڻ سڌاريو ۽ الله کي چنبڙي ورتو

تَابُوْا وَاَصْلَحُوْا وَاعْتَصَمُوْا بِاللّٰهِ وَاَخْلَصُوْا دِيْنَهُمْ لِلّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ

توبہ ڪئي ۽ صالح ٿيا ۽ چنبڙيا الله کي ۽ نجي ڪيائون پنهنجي تابعداري الله لاءِ پوءِ اهي ئي

۽ خالص الله جا حڪم مڃيا سي مومنن سان آهن ۽ الله

مَعَ الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿١٤٦﴾ مَا

گڏ آهن ايمان وارن سان، ۽ جلد ڏيندو الله ايمان وارن کي درجو وڏو. ڇا

مومنن کي وڏو اجر سگهو ڏيندو. جيڪڏهن (سندس نعمتون ڄاڻي) شڪر ڪندو

يَفْعَلُ اللّٰهُ بِعَذَابِكُمْ اِنْ شَكَرْتُمْ وَاٰمَنْتُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ شَاكِرًا عَلِيْمًا ﴿١٤٧﴾

ڪندو الله توهان کي عذاب ڏيئي جيڪڏهن توهان شڪر ڪريو ۽ ايمان وارا ٿيو، ۽ آهي الله شڪر قبوليندڙ ڄاڻندڙ.

۽ ايمان آڻيندو تہ الله اوهان کي عذاب ڇا لاءِ ڪندو؟ ۽ الله (تہ) قدر سڃاڻيندڙ ڄاڻندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَا يُحِبُّ اللّٰهُ الْجَهْرَ بِالسُّوْٓءِ مِنَ الْقَوْلِ اِلَّا مَنْ ظُلِمَ ؕ وَ

نہ ٿو پسند ڪري الله وڏي آواز بڇڙي ڳالهائڻ ڪي مگر جنهن تي ظلم ٿيو هجي، ۽

الله مظلوم کان سواءِ ٻئي ڪنهن جو (ڪنهن کي) وڏي سڏ (۽ ڪليل طرح) بڇڙو ڳالهائڻ پسند نہ ڪندو آهي ۽

كَانَ اللّٰهُ سَمِيْعًا عَلِيْمًا ﴿١٤٨﴾ اِنْ تُبْدُوْا خَيْرًا اَوْ تُخْفُوْهُ اَوْ

آهي الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ. جيڪڏهن توهان ظاهر ڪندؤ ڪو چڱو ڪم يا لڪائيندؤ ان کي يا

الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. جيڪڏهن اوهين ڪا چڱائي پڌري (طرح) ڪندا آهيو يا اُها لڪائي ڪندا آهيو يا

تَعْفُوْا عَنْ سُوْٓءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيْرًا ﴿١٤٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

معاف ڪندؤ ڪا براڻي پوءِ بيشڪ الله آهي معاف ڪندڙ قدرت وارو. يقينن جيڪي

(ڪنهين سان) مدائيءَ ڪرڻ کان ٽارو ڪندا آهيو تہ بيشڪ الله معافي ڏيندڙ وس وارو آهي. بيشڪ جيڪي

يَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَيُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّفَرِّقُوْا بَيْنَ اللّٰهِ وَ

ڪفر ڪن ٿا الله ۽ ان جي رسولن جو ۽ ارادو ڪن ٿا فرق ڪرڻ جو درميان الله ۽

الله ۽ سندس پيغمبرن کي نہ مڃيندا آهن ۽ الله ۽ سندس پيغمبرن جي وچ ۾ فرق ڪرڻ گهرندا آهن

رُسُلِهٖ وَيَقُوْلُوْنَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَّنَكْفُرُ بِبَعْضٍ ۙ وَّيُرِيْدُوْنَ

سندس رسولن جي ۽ چون ٿا تہ مڃون ٿا ڪن کي ۽ نہ ٿا مڃون ٻين کي ۽ چاهين ٿا

۽ چوندا آهن تہ ڪن پيغمبرن کي مڃيون ٿا ۽ ڪن (پيغمبرن) کي نہ ٿا مڃيون

اَنْ يَّتَّخِذُوْا بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ﴿١٥٠﴾ ۙ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ

تہ وٺن انهيءَ وچ ۾ ڪو رستو. اهي ئي آهن ڪافر

۽ انهيءَ وچ ۾ ڪا ٻي واٽ وٺڻ گهرندا آهن. اهي ئي پڪ ڪافر آهن.

حَقًّا ۚ وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا مُّهِيْنًا ﴿١٥١﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ

پڪا. ۽ تيار ڪيو آهي اسان ڪافرن لاءِ عذاب خوار ڪندڙ. ۽ جن ايمان آندو الله

۽ ڪافرن لاءِ خواري ڏيندڙ عذاب تيار ڪيو اٿئون. ۽ جن الله ۽ سندس پيغمبرن کي مڃيو

وَرُسُلِهٖ وَلَمْ يُفَرِّقُوْا بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ اُولٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيْهِمْ

۽ ان جي رسولن تي ۽ نہ فرق ڪيائون انهن مان ڪنهين هڪ جي وچ ۾ تہ انهن کي جلد ڏيندو

۽ منجهانئن ڪنهن هڪ جي وچ ۾ فرق نہ ڪيو، انهن کي الله سندن اجر سگهو ڏيندو.

اُجُوْرَهُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١٥٢﴾ ۧ يَسْـَٔلُكَ اَهْلُ الْكِتٰبِ

سندن اجر، ۽ آهي الله بخشيندڙ مهربان. گهرن ٿا توکان اهل ڪتاب

۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. (اي پيغمبر!) ڪتاب وارا توکان سوال ٿا ڪن تہ آسمان کان (هڪ ئي ڀيري)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتٰبًا مِّنَ السَّمَآءِ فَقَدْ سَاَلُوْا مُوْسٰٓى اَكْبَرَ

تہ لاهج انهن تي ڪو ڪتاب آسمان کان پوءِ انهن سوال ڪيو هو موسيٰ کان وڏو

مٿن ڪتاب لاهين (اُن جو خيال نہ ڪر) ڇو تہ انهن کان (بہ) وڏو موسيٰ کان سوال ڪيو هئائون

مِنْ ذٰلِكَ فَقَالُوْٓا اَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ۚ

انهيءَ کان پوءِ چيائون ڏيکار اسان کي الله چِٽو پوءِ ورتو انهن کي وڄ سندن گناہ سبب،

جو چيائون تہ، اسان کي الله (اکين سان) چِٽو ڏيکار! پوءِ سندن گناہ سببان مٿن وڄ ڪري،

ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ فَعَفَوْنَا عَنْ

وري ٺاهيائون گابو (پوڄا لاءِ) وٽن معجزن پهچڻ کان بعد پوءِ معاف ڪيو سون

وري پاڻ وٽ معجزن جي اچڻ کان پوءِ گابي کي (خدا ڪري) ورتائون پوءِ اُن (سندن ڏوہ) کان

ذٰلِكَ ۚ وَاٰتَيْنَا مُوْسٰى سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّوْرَ

ان کي، ۽ ڏنو سون موسيٰ کي غلبو پڌرو. ۽ کڙو ڪيو سون انهن تي طور کي

معافي ڏني سون ۽ موسيٰ کي پڌرو غلبو ڏنوسون.۽ کانئن انجام وٺڻ لاءِ سندن مٿان (جبل) طور

بِمِيْثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَّقُلْنَا لَهُمْ

انهن کان وعدو وٺڻ لاءِ ۽ چيو سون انهن کي تہ داخل ٿيو دروازي کان سجدو ڪندي ۽ چيوسون انهن کي

کڙو ڪيوسون ۽ کين چيوسون تہ (شهر جي) دروازي کان سجدو ڪندڙ ٿي گهڙو ۽ کين (هيءَ بہ) فرمايوسون تہ

لَا تَعْدُوْا فِي السَّبْتِ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ﴿١٥٤﴾ فَبِمَا

تہ نہ لنگهو حد کان ڇنڇر ڏينهن ۾ ورتوسون انهن کان وعدو پڪو. پوءِ

ڇنڇر (جي ڏينهن مڇي نہ مارڻ جي حڪم ڪيل) حد کان نہ لنگهو ۽ کانئن پڪو انجام ورتوسون.

نَقْضِهِمْ مِّيْثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَقَتْلِهِمُ الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ

لعنت آين، سندن وعدہ ڀڃڻ سبب ۽ نہ مڃڻ ڪري الله جي آيتن کي ۽ خون ڪرڻ ڪري نبين کي ناحق

پوءِ سندن، انجام ڀڃڻ ۽ الله جي آيتن کي، سندن نہ مڃڻ ۽ پيغمبرن کي، سندن ناحق مارڻ (سببان سزا جوڳا ٿيا)

حَقٍّ وَّقَوْلِهِمْ قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ۭ بَلْ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ

۽ سندن هن چوڻ ڪري تہ دليون اسان جون پردي ۾ آهن، نہ پر مُهر هڻي الله انهن جي دلين تي سندن ڪفر جي ڪري

۽ سندن (اِنهيءَ) چوڻ سببان تہ اسان جون دليون ڍڪيل آهن (نہ!) بلڪ الله سندن ڪفر سببان مٿن مُهر هڻي آهي،

فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٥٥﴾ ص وَّبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلٰى مَرْيَمَ بُهْتَانًا

پوءِ نہ ايمان آڻيندا مگر ٿورا. ۽ سندن ڪفر جي ڪري ۽ سندن مڙهڻ جي ڪري مريم تي بهتان

تنهن ڪري ٿورن کان سواءِ ايمان نہ آڻيندا. ۽ سندن ڪفر سببان ۽ مريم تي سندن وڏي بهتان چوڻ سببان.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾ وَّقَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ

وڏو. ۽ سندن چوڻ جي ڪري تہ اسان قتل ڪيوسون مسيح عيسيٰ پٽ مريم الله جي

۽ سندن هن چوڻ سببان تہ الله جي پيغمبر مسيح عيسيٰ پٽ مريم جي کي ڪُٺو اٿئون

اللّٰهِ ۚ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلٰكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ ۗ وَاِنَّ

رسول کي، هوڏانهن نہ قتل ڪياڻون ان کي نکي ڦاسي ڏناڻونس پر انهيءَ جهڙو ٿي پيو اهو (مقتول) انهن لاءِ، ۽ پڪ

حالانڪ نکي ڪيس، ڪُٺائون ۽ نکي ڪيس سوريءَ تي چاڙهيائون پر انهن کي شُبهي ۾ وڌو ويو آهي ۽ جن

الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ ۗ مَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ

اهي جن اختلاف ڪيو انهيءَ ۾ سي خود شڪ ۾ آهن ان کان، ناهي انهن کي ان جي ڪا خبر

ان بابت تڪرار ڪيو سي ڪانئس شڪ ۾ آهن۔ گمان کان سواءِ ڪين ان جي ڪا

اِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ ۚ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾ بَلْ رَّفَعَهُ اللّٰهُ اِلَيْهِ ۗ

مگر پيروي وهم جي، ۽ ڪونہ ماريو هئائون ان کي پڪ، پر مٿي کڻي ورتو ان کي الله پنهنجي طرف،

پڪي ڄاڻپ نہ آهي۔ ۽ پڪ سان ڪيس نہ ڪُٺو اٿن. بلڪ الله ڪيس پاڻ ڏانهن مٿي کڻي ورتو ۽ الله

وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾ وَاِنْ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اِلَّا

۽ آهي الله زبردست حڪمت وارو. ۽ نہ رهندو ڪوئي اهل ڪتاب مگر

غالب حڪمت وارو آهي. ۽ ڪتاب وارن مان ڪوئي نہ رهندو پر سندس موت کان اڳ

لَيُؤْمِنَنَّ بِهٖ قَبْلَ مَوْتِهٖ ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ

ضرور ايمان آڻيندو انهيءَ تي ان جي مرڻ کي اڳ، ۽ ڏينهن قيامت اهو هوندو انهن تي

(سڀئي) مٿس ضرور ايمان آڻيندا ۽ قيامت جي ڏينهن (عيسيٰ) مٿن شاهد هوندو.

شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾ فَبِظُلْمٍ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ

شاهد. پوءِ ڪارڻ ظلم يهودين جي حرام ڪيون سون انهن تي

پوءِ يهودين جي ظلم سببان (گهڻيون) سٺيون شيون جي انهن لاءِ حلال ڪيل هيون سي

طَيِّبٰتٍ اُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾

ڪي سٺيون شيون جيڪي حلال هيون انهن لاءِ ۽ سندن رڪاوٽ وجهڻ جي ڪري الله جي رستي کان گهڻي قدر.

مٿن حرام ڪيون سون ۽ (پڻ) گهڻن (ماڻهن) کي الله جي واٽ کان سندن جهلڻ سببان.

وَّاَخْذِهِمُ الرِّبٰوا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَاَكْلِهِمْ اَمْوَالَ النَّاسِ

۽ سندن وياج وٺڻ جي ڪري حالانڪ روڪيل هئا انهيءَ کان ۽ سندن کائڻ جي ڪري مال ماڻهن جا

۽ پڻ سندن وياج وٺڻ سببان جو بيشڪ ڪانئس جهليا (بہ) ويا هئا ۽ (پڻ) ماڻهن جي مالن کي سندن ناحق کائڻ سببان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِالْبَاطِلِ ؕ وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ مِنْهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٦١﴾ لٰكِنِ

كوڙ تي، ۽ تيار ڪيو سون انهن مان منڪرن لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ. پر

(گهٽيون حلال شيون مٿن حرام ڪيون ويون) ۽ انهن مان ڪافرن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب تيار ڪيو اٿئون. پر

الرّٰسِخُوْنَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُوْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِمَآ اُنْزِلَ

جيڪي پختا آهن علم ۾ انهن مان ۽ ايمان وارا سي مڃين ٿا ان کي جيڪي لاٿو ويو

منجهانئن علم ۾ پڪا ۽ مومن، جيڪي توڏانهن نازل ڪيو ويو تنهن کي ۽ جيڪي

اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيْمِيْنَ الصَّلٰوةَ وَالْمُؤْتُوْنَ

توڏانهن ۽ جيڪي لاٿو ويو توکان اڳ ۾ ۽ قائم ڪندڙ آهن نماز کي ۽ ڏيندڙ

توکان اڳ نازل ڪيو ويو تنهن کي مڃيندا آهن ۽ نماز پڙهندڙ ۽ زڪوات ڏيندڙ

الزَّكٰوةَ وَالْمُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ اُولٰٓئِكَ سَنُؤْتِيْهِمْ

زڪوات کي ۽ ايمان آڻيندڙ آهن الله تي ۽ آخرت جي ڏينهن تي، اهي ئي آهن جلد ڏينداسون انهن کي

۽ الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي مڃيندڙ آهن. انهن کي سگهوئي وڏو اجر ڏينداسون.

اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿١٦٢﴾ ع اِنَّآ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ كَمَآ اَوْحَيْنَآ اِلٰى نُوْحٍ

اجر وڏو. بيشڪ وحي موڪليو سون توڏانهن جيئن وحي موڪليو سون نوح

اسان توڏانهن (اهڙيءَ طرح) وحي ڪيو جهڙيءَ طرح نوح ڏانهن ۽ ڪانئس پوءِ (ٻين)

وَّالنَّبِيّٖنَ مِنْ بَعْدِهٖ ۚ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ

۽ ٻين نبين ڏانهن ان کان پوءِ، ۽ وحي موڪليو سون ابراهيم ۽ اسماعيل

پيغمبرن ڏانهن وحي ڪيو هوسون ۽ ابراهيم ۽ اسماعيل ۽ اسحاق ۽ يعقوب

وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ وَعِيْسٰى وَاَيُّوْبَ وَيُوْنُسَ وَ

۽ اسحاق ۽ يعقوب ۽ انهن جي اولاد ۽ عيسيٰ ۽ ايوب ۽ يونس ۽

۽ يعقوب جي اولاد ۽ عيسيٰ ۽ ايوب ۽ يونس ۽ هارون ۽ سليمان

هٰرُوْنَ وَسُلَيْمٰنَ ۚ وَاٰتَيْنَا دَاوٗدَ زَبُوْرًا ﴿١٦٣﴾ ۚ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنٰهُمْ

هارون ۽ سليمان ڏانهن، ۽ ڏنوسون دائود کي زبور. ۽ ڪيترائي رسول جيڪي ٻڌايا سون

ڏانهن وحي ڪيوسون ۽ دائود کي زبور ڏنوسون. ۽ ٻيا (گهڻا) پيغمبر آهن جن جو هن کان اڳ توکي

عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ؕ وَكَلَّمَ اللّٰهُ

توکي اڳي ۽ ٻيا ڪيترا رسول نه ٻڌايا سون اهي توکي، ۽ ڳالهايو الله

بيان ٻڌايوسون ۽ (ٻيا گهڻا) پيغمبر آهن جن جو بيان توکي نه ٻڌايوسون ۽ الله موسيٰ سان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُوْسٰى تَكْلِيْمًا ﴿١٦٤﴾ رُسُلًا مُّبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ لِئَلَّا يَكُوْنَ

موسيٰ سان سڌو سنئون. ڪيترائي رسول خوشي ٻڌائيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ جيئن نہ رهي

گفتگو ڪئي. پيغمبر خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ هن لاءِ آهن تہ پيغمبرن (جي اچڻ)

لِلنَّاسِ عَلَى اللّٰهِ حُجَّةٌۢ بَعْدَ الرُّسُلِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿١٦٥﴾

ماڻهن جو الله تي ڪو الزام رسولن ڪان پوءِ. ۽ آهي الله زبردست حڪمت وارو.

ڪان پوءِ ماڻهن جي ڪا حجت الله تي نہ رهي ۽ الله غالب حڪمت وارو آهي.

لٰكِنِ اللّٰهُ يَشْهَدُ بِمَآ اَنْزَلَ اِلَيْكَ اَنْزَلَهٗ بِعِلْمِهٖ ۚ وَالْمَلٰٓئِكَةُ

پر الله شاهدي ڏئي ٿو تہ جيڪي نازل ڪيائين توڏانهن نازل ڪيائين انهيءَ ڪي پنهنجي علم سان. ۽ ملائڪ بہ

پر الله جيڪو (ڪتاب) توڏانهن لاٿو آهي تنهن لاءِ (پاڻ) شاهدي ٿو ڏئي تہ اُهو پنهنجي علم سان نازل ڪيو اٿس ۽

يَشْهَدُوْنَ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ﴿١٦٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا

شاهدي ٿا ڏين. ۽ ڪافي آهي الله شاهد. البتہ جن ماڻهن ڪفر ڪيو ۽ روڪيائون

ملائڪ بہ شاهدي ٿا ڏين ۽ الله گواه ڪافي آهي. جن انڪار ڪيو ۽ الله جي واٽ ڪان

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ قَدْ ضَلُّوْا ضَلٰلًۢا بَعِيْدًا ﴿١٦٧﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

الله جي رستي ڪان اهي گمراه ٿي وڃي پري پيا. بيشڪ جن انڪار ڪيو

(ماڻهن ڪي) جهليو سي بيشڪ وڏي ڀُل ۾ ڀُلا. بيشڪ جن انڪار ڪيو ۽ ظلم ڪندا رهيا

وَظَلَمُوْا لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيْقًا ﴿١٦٨﴾ لا

۽ ناحق ڪيو نہ الله بخشيندو انهن ڪي ۽ نڪي ڏسيندو انهن ڪي سڌو رستو.

تہ الله (جو شان اهڙو) نہ آهي جو ڪين بخشي ۽ نڪي (اهڙو) آهي جو ڪين (ٻي) ڪا (سڌي) واٽ ڏيکاري.

اِلَّا طَرِيْقَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۭ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ

مگر رستو دوزخ جو رهندا انهيءَ ۾ هميشہ. ۽ آهي اهو الله تي

دوزخ جي واٽ ڪان سواءِ. منجهس سدائين رهڻ وارا آهن ۽ اِهو الله تي سهنجو آهي.

يَسِيْرًا ﴿١٦٩﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ الرَّسُوْلُ بِالْحَقِّ مِنْ رَّبِّكُمْ

آسان. اي انسانو! آندو توهان وٽ رسول حق ڪي توهان جي پروردگار ڪان

اي انسانو! اوهان جي پالڻهار وٽان پيغمبر (محمد ﷺ) اوهان وٽ سچ وٺي آيو آهي تنهن ڪري مٿس ايمان

فَاٰمِنُوْا خَيْرًا لَّكُمْ ۭ وَاِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

پوءِ مڃيو تہ ڀلو ٿئي توهان جو. ۽ جيڪڏهن انڪار ڪندؤ تہ بيشڪ الله جو آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي

آڻيو جو اوهان لاءِ چڱو آهي ۽ جيڪڏهن نہ مڃيندؤ (تہ اوهان جو نقصان آهي) ڇو تہ جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿١٧٠﴾ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا

۽ زمين ۾ آهي، ۽ آهي الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو. اي اهل ڪتاب نہ وڌاءُ ڪريو

سو الله جو آهي ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. اي ڪتاب وارؤ! پنهنجي دين ۾ حد کان نہ لنگهو

فِيْ دِيْنِكُمْ وَلَا تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ ؕ اِنَّمَا الْمَسِيْحُ عِيْسَى

پنهنجي دين ۾ ۽ نہ ڳالهايو الله تي مگر سچ، رڳو خير هتو عيسيٰ

۽ نڪي سچ کان سواءِ الله تي (ڪجهہ ٻيو) چئو. عيسيٰ پٽ مريم جو الله جو پيغمبر ۽ سندس

ابْنُ مَرْيَمَ رَسُوْلُ اللّٰهِ وَكَلِمَتُهٗ ۚ اَلْقٰهَاۤ اِلٰى مَرْيَمَ وَرُوْحٌ

بن مريم آهي رسول الله جو ۽ امر انهيءَ جو، جنهن کي پهچايائين مريم تائين ۽ روح

(خاص) حڪم (سان پيدا ڪيل) آهي، اهو مريم ڏانهن هلايائين ۽ سندس پار کان هڪ روح آهي، تنهن ڪري

مِّنْهُ ز فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ۚ وَلَا تَقُوْلُوْا ثَلٰثَةٌ ؕ اِنْتَهُوْا خَيْرًا

انهيءَ کان پوءِ مڃيو الله کي ۽ ان جي رسولن کي، ۽ نہ چئو ٽي آهن، ڦڙي وڃو تہ ڀلو ٿئي

الله ۽ سندس پيغمبرن کي مڃيو ۽ (اوهين) ٽي (خدا) نہ چئو. (اهڙي چوڻ کان پاڻ کي) جهليو (اهو)

لَّكُمْ ؕ اِنَّمَا اللّٰهُ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ؕ سُبْحٰنَهٗۤ اَنْ يَّكُوْنَ لَهٗ وَلَدٌ ۘ لَهٗ مَا

توهان جو، رڳو الله مالڪ هڪڙوئي آهي، اهو هن کان پاڪ آهي تہ هجي ان کي اولاد، انهيءَ لاءِ آهي جيڪي

اوهان لاءِ ڀلو آهي. رڳو هڪ الله کان سواءِ ڪو عبادت جو لائق نہ آهي. پٽن جي هجڻ کان اهو پاڪ آهي.

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿١٧١﴾ ع

آسمانن ۾ ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ۽ ڪافي آهي الله ڪارساز.

جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو ان جو آهي ۽ الله سنڀاليندڙ ڪافي آهي.

لَنْ يَّسْتَنْكِفَ الْمَسِيْحُ اَنْ يَّكُوْنَ عَبْدًا لِّلّٰهِ وَلَا الْمَلٰٓئِكَةُ

بنهہ نہ ٿو عار ڪري مسيح تہ هجي ٻانهو الله جو ۽ نڪي ملائڪ

عيسيٰ الله جي ٻانهي هجڻ کان بنهہ عار نہ ڪندو آهي ۽ نڪي مقرب ملائڪ.

الْمُقَرَّبُوْنَ ؕ وَمَنْ يَّسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ

ويجهي درجي وارا، ۽ جيڪو عار ڪندو انهيءَ جي عبادت کان ۽ آڪڙ ڪندو تہ جلد گڏ ڪندو انهن

۽ جيڪو سندس ٻانهپ کان عار ڪندو ۽ وڏائي ڪندو تن سڀني کي (الله) پاڻ وٽ

اِلَيْهِ جَمِيْعًا ﴿١٧٢﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيْهِمْ

سڀني کي پاڻ وٽ. پوءِ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا تہ پورو ڏيندو انهن کي

سگهوئي گڏ ڪندو. پوءِ جن ايمان آندو آهي ۽ چڱا ڪم ڪيا آهن تن کي سندن اجر پورو ڏيندو

وقف لازم

ربع ٣

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اُجُوْرَهُمْ وَ يَزِيْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۚ وَاَمَّا الَّذِيْنَ

سندن اجورا ۽ وڌائي ڏيندو انهن کي پنهنجي مهرباني مان، ۽ جن

۽ (بلڪ) پنهنجي فضل سان کين وڌيڪ ڏيندو ۽ جن (ٻانهي هجڻ کان) عار ڪيو ۽ وڏائي ڪئي

اسْتَنْكَفُوْا وَاسْتَكْبَرُوْا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۙ وَّلَا يَجِدُوْنَ لَهُمْ

نفرت ڪئي ۽ آڪڙ ڪئي پوءِ عذاب ڏيندو انهن کي عذاب دردناڪ. ۽ نه لهندا پاڻ لاءِ

تن کي ڏکوئيندڙ عذاب جي سزا ڏيندو ۽ الله کان سواءِ پنهنجو نڪو سنڀاليندڙ

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿١٧٣﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمْ

الله کان سواءِ ڪوئي مددگار ۽ نه پليرائي ڪندڙ. اي انسانو! پهچي ويو توهان وٽ

۽ نڪو مددگار لهندا. اي انسانو! بيشڪ اوهان وٽ اوهان جي پالڻهار کان

بُرْهَانٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَاَنْزَلْنَآ اِلَيْكُمْ نُوْرًا مُّبِيْنًا ﴿١٧٤﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ

دليل توهان جي رب کان ۽ لاٿي سي توهان تي روشني پڌري. پوءِ جن

هڪ پڪي سَندَ آئي آهي ۽ اوهان ڏانهن چِٽو سوجهرو (قرآن) لاٿوسون. پوءِ جن الله کي مڃيو

اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوْا بِهٖ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِيْ رَحْمَةٍ مِّنْهُ

ايمان آندو الله تي ۽ چنبڙيا ان کي ته جلد داخل ڪندو انهن کي رحمت پنهنجي

۽ کيس چنبڙي ورتو تن کي پنهنجي ٻاجهه ۽ فضل هيٺ سگهو داخل ڪندو ۽ پاڻ ڏانهن کين سڌو رستو

وَفَضْلٍ ۙ وَّيَهْدِيْهِمْ اِلَيْهِ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿١٧٥﴾ؕ يَسْتَفْتُوْنَكَ ؕ

۽ مهرباني ۾ ۽ ڏيکاريندو انهن کي پاڻ ڏانهن رستو سڌو. فتوي پڇن ٿا تو کان،

ڏيکاريندو. (اي پيغمبر! جنهن کي اولاد ۽ ماءُ پيءُ نه هجي تنهن جي ميراث بابت) توکان پڇن ٿا. چئو ته.

قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيْكُمْ فِي الْكَلٰلَةِ ؕ اِنِ امْرُؤٌا هَلَكَ لَيْسَ لَهٗ وَلَدٌ

چئو الله حڪم ڏئي ٿو توهان کي نبيٺي آوتي ۾، ته جيڪڏهن اهڙو مرد مري پوي جو ناهي ان کي اولاد

الله اهڙي ڪلاله (جي ميراث) بابت اوهان کي فتوي ٿو ڏئي. جيڪڏهن (ڪو اهڙو) مرد مري جنهن کي ڪو اولاد نه آهي (۽ نه ماءُ

وَّلَهٗۤ اُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۚ وَهُوَ يَرِثُهَآ اِنْ لَّمْ يَكُنْ

۽ ان کي ڀيڻ آهي ته ان لاءِ آهي اڌ ڇڏيل مال جو، ۽ اهو وارث ٿيندو ڀيڻ جو جي نه آهي

پيءُ) ۽ کيس هڪ ڀيڻ آهي ته جيڪي ڇڏيائين تنهن جو اڌ ان لاءِ آهي، ۽ (جيڪڏهن اهڙي ڪا عورت مري وڃي ۽ ٻاءُ جيئرو اٿس ته)

لَّهَا وَلَدٌ ؕ فَاِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثٰنِ مِمَّا تَرَكَ ؕ وَاِنْ

ان کي اولاد، پر جيڪڏهن هجن ٻه ڀينر ته انهن لاءِ آهن ٻه ٽهايون ان مان جو ڇڏيائين، ۽ جيڪڏهن

ٻاءُ سندس وارث آهي سو تڏهن جو کيس ڪو اولاد نه هجي. پوءِ جيڪڏهن ٻه ڀينر هجن ته جيڪي ڇڏيائين تنهن مان ٻنهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَانُوْٓا اِخْوَةً رِّجَالًا وَّنِسَآءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ ؕ

ان جي برادر مرد ۽ عورتون آهن تہ مرد لاءِ آهي جيترو ڀاڱو ٻن عورتن جو،

لاءِ ٻہ ڀايون آهن ۽ جيڪڏهن (وارث) ڀيٽرون ۽ ڀائر هجن تہ مڙس (يعني ڀاءُ) لاءِ ٻن عورتن (ڀينرن) جي حصي جيترو آهي.

يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اَنْ تَضِلُّوْا ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٧٦﴾ ع

بيان ڪري ٿو الله توهان لاءِ متان گمراهہ ٿيو، ۽ الله هر شيءِ ڪي ڄاڻندڙ آهي.

الله اوهان لاءِ بيان ڪندو آهي تہ متان (اوهين) گمراهہ ٿيو ۽ الله سيڪنهن شيءِ ڪي ڄاڻندڙ آهي.

سُوْرَةُ الْمَآئِدَةِ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ — اٰيَاتُهَا ١٢٠ رُكُوْعَاتُهَا ١٦

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَوْفُوْا بِالْعُقُوْدِ ؕ اُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيْمَةُ

اي ايمان وارؤ! پورو ڪريو وعدن ڪي، حلال ڪيو ويو توهان لاءِ چوپايو

اي ايمان وارؤ! (پنهنجن) انجامن کي پاڙيو. جيڪي اوهان تي پڙهبو تنهن کان سواءِ (ٻيا)

الْاَنْعَامِ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَاَنْتُمْ حُرُمٌ ؕ

مال مگر اهي جيڪي ٻڌايا ويندا توهان کي نہ حلال سمجهو شڪار کي جو توهان هجو احرام ۾.

چوپايا ڍور اوهان لاءِ حلال ڪيا ويا آهن پر اوهين احرام وارا ٿي شڪار کي حلال سمجهندڙ نہ ٿيو. جو تہ الله

اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيْدُ ﴿١﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُحِلُّوْا شَعَآئِرَ اللّٰهِ

بيشڪ الله حڪم ڪري ٿو جيڪي گهري ٿو. اي ايمان وارؤ! نہ بي حرمتي ڪريو الله جي نشانين جي

جيڪي گهرندو آهي سو حڪم ڪندو آهي. اي ايمان وارؤ! (اوهين) نڪي الله جي عبادت جي نشانين جي بي تعظيمي ڪريو

وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَآئِدَ وَلَآ اٰمِّيْنَ

۽ نہ مهيني عزت واري جي ۽ نہ خيرات واري جانور جي ۽ نہ حرم لاءِ ڳانين پٽل جانورن جي ۽ نڪي قصد ڪري ايندڙن

۽ نڪي تعظيم واري مهيني جي ۽ نڪي (ڪعبي ڏانهن موڪليل) قربانيءَ (جي جانور) جي ۽ نڪي قلائد (الله لاءِ نذر ڪيلن جانورن جي ڳچين ۾ ٻڌل پٽن)

الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنْ رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا ؕ وَاِذَا

جي عزت واري گهر ڏانهن جيڪي گهرن ٿا فضل کي پنهنجي رب کان ۽ رضامندي کي، ۽ جڏهن

جي ۽ نڪي انهن ماڻهن جي (بي تعظيمي ڪريو) جيڪي پنهنجي پالڻهار جو فضل ۽ رضامندي گهرندڙ ٿي، تعظيم واري گهر (بيت الله) ڏانهن ٿيا وڃن.

حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوْا ؕ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ اَنْ صَدُّوْكُمْ

لاهيو احرام تہ پوءِ شڪار ڪريو ۽ نہ اُڀاري اوهان کي دشمني ماڻهن جي جو روڪيو هئائون توهان کي

۽ جڏهن اوهين احرام ڪرليو تڏهن (ڀلي) شڪار ڪريو ۽ اوهان کي انهن ماڻهن جي دشمني، هن ڳالهہ جو سبب نہ ٿئي جو جن اوهان کي تعظيم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وقف لازم

عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اَنْ تَعْتَدُوْا ۘ وَتَعَاوَنُوْا عَلَى الْبِرِّ وَ

مسجد الحرام کان تہ ظلم کريو، ۽ مدد کريو هڪ ٻئي جي چڱائي ۽

واري مسجد (حرام) کان جهليو هو. تن سان (اوهين) حد کان لنگهو ۽ چڱائيءَ ۽ پرهيزگاريءَ تي هڪ ٻئي سان تعاون ڪريو

التَّقْوٰى ۪ وَلَا تَعَاوَنُوْا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ

پرهيزگاري تي ۽ نہ مدد ڪريو گناهہ ۽ ظلم تي ۽ ڊڄو الله کان، بيشڪ

۽ گناه ۽ زيادتي تي هڪ ٻئي سان تعاون نہ ڪريو ۽ الله کان ڊڄو چو تہ، الله سخت عذاب

الربع

اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ② حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَ

الله سخت عذاب ڏيندڙ آهي. حرام ڪيو ويو توهان تي مئل ۽ رت ۽

ڪرڻ وارو آهي. اوهان تي حرام ڪجي ٿو مُئل جانور ۽ (سير جو) رت ۽ سوئر جو ماس ۽ جنهن شيءِ کي

لَحْمُ الْخِنْزِيْرِ وَمَآ اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوْذَةُ

گوشت سوئر جو ۽ اهو جو پڪاريو ويو غير الله لاءِ ان کي ۽ گهٽجي پوندڙ ۽ ڌڪ لڳل

الله جي نالي کان سواءِ ٻئي جي نالي سان سڏيو وڃي (يعني الله کان سواءِ ٻئي جي نالي مچتا ڪيل هجي) ۽ گهٽو ڏيئي ماريل

وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيْحَةُ وَمَآ اَكَلَ السَّبُعُ اِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ ۫ قف

۽ مٿان ڪري پوندڙ ۽ سڱ لڳل ۽ اهو جنهن کي کاڌو ڦاڙيندڙ مگر جنهن کي ڪهي وجهو،

۽ ڌڪ سان مئل ۽ ڪرڻ سان مئل ۽ ٻوري جي اڪل سان مئل (حرام ڪجي ٿو) ۽ جيڪو (جانور ڪنهن) ڦاڙيندڙ کاڌو (سو بہ). پر جنهن کي (مرڻ کان اڳ) ذبح ڪيو

وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَاَنْ تَسْتَقْسِمُوْا بِالْاَزْلَامِ ؕ ذٰلِكُمْ فِسْقٌ ؕ

۽ جو ڪُٺو ويو آستاني تي ۽ هي جو ڌارو وجهو توهان تيرن سان، اهو اٿوَ گناهہ،

(سو حرام نہ آهي) ۽ جو (جانور) آستانن تي ذبح ڪجي (سو بہ حرام ڪجي ٿو) ۽ اوهان جو تيرن سان ورهائڻ (بہ) اهي (مڙئي) گناهہ جا ڪم آهن.

اَلْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ دِيْنِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَ

اڄ آسرو لاٿو ڪافرن توهان جي دين کان پوءِ نہ ڊڄو انهن کان ۽

اڄ ڪافر اوهان جي دين کان نااميد ٿيا تنهن ڪري کانئن نہ ڊڄو ۽ مون کان ڊڄو!

اخْشَوْنِ ؕ اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِيْ

ڊڄو مون کان، اڄ ڪامل ڪيم توهان لاءِ دين توهان جو ۽ پوري ڪيم توهان تي پنهنجي مهرباني

اڄ اوهان جو دين اوهان لاءِ ڪامل ڪيم ۽ اوهان تي پنهنجي نعمت پوري ڪيم

وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِيْنًا ؕ فَمَنِ اضْطُرَّ فِيْ مَخْمَصَةٍ غَيْرَ

۽ پسند ڪيم توهان لاءِ اسلام کي دين ڪري، پوءِ جيڪو لاچار ٿيو بک ۾ ناهي

۽ اوهان لاءِ دين اسلام پسند ڪيم پوءِ جيڪو گناهہ ڏانهن نہ لاڙو ڪندڙ ٿي بک ۾ لاچار ٿئي (۽ مئين حرام

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُتَجَانِفٍ لِّاِثْمٍ ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ③ يَسْـَٔلُوْنَكَ مَاذَآ

لاڙو ڪندڙ گناه لاءِ پوءِ الله بخشڻھار مھربان آھي. پڇا ڪن ٿا توکان تہ ڪھڙي شيءِ

شين مان ڪجھ کائي تہ روا آھي) چو تہ الله بخشڻھار مھربان آھي. (اي پيغمبر!) توکان پڇن ٿا تہ انھن لاءِ

اُحِلَّ لَهُمْ ؕ قُلْ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبٰتُ ۙ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِّنَ الْجَوَارِحِ

حلال آھي انھن لاءِ، چؤ حلال ڪيون ويون توھان لاءِ سٺيون شيون ۽ جيڪي سيکاريا اٿوَ شڪاري جانور

ڪھڙيون شيون حلال ڪيون ويون آھن. چئو تہ اوھان لاءِ (سڀ) سُٺيون (شيون) حلال ڪيون ويون آھن ۽(اھو شڪار بہ حلال آھي) جيڪي

مُكَلِّبِيْنَ تُعَلِّمُوْنَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللّٰهُ ۫ فَكُلُوْا مِمَّآ اَمْسَكْنَ

شڪار پٺيان لاڙڻ لاءِ توھان سکيا ڏني آھي انھن کي ان مان جيڪي سيکاريو توھان کي الله پوءِ کائو ان مان جيڪي وٺي جھلن

شڪاري جانورن کي شڪار سيکاريندڙ ٿي. (اوھان) سيکاريو آھي (يعني) جيڪي الله (شڪار ڪرڻ جو دستور) اوھان کي سيکاريو تنھن مان انھن کي

عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهِ ۠ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

توھان لاءِ ۽ پڙھو نالو الله جو ان تي ۽ ڊڄو الله کان، بيشڪ الله

سيکاريو ھجيوَ تہ جيڪو (شڪار آھي) اوھان لاءِ جھلين تنھن مان کائو ۽ (جانور کي ٻجھڻ مھل)، ان تي الله جو نالو (يعني بسم الله الله اڪبر) چئو ۽

سَرِيْعُ الْحِسَابِ ④ اَلْيَوْمَ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبٰتُ ؕ وَطَعَامُ الَّذِيْنَ

جلد وٺندڙ آھي حساب. اڄ حلال ٿيون توھان لاءِ سٺيون شيون ۽ کڻي

الله کان ڊڄو چو تہ الله سگھو حساب وٺندڙ آھي. اڄ اوھان لاءِ سٺيون شيون حلال ڪيون ويون آھن. ۽ ڪتاب وارن جو طعام (بہ)

اُوْتُوا الْكِتٰبَ حِلٌّ لَّكُمْ ۠ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ ۫ وَالْمُحْصَنٰتُ

اھل ڪتاب جي حلال آھي توھان لاءِ ۽ کڻي اوھان جي حلال آھي انھن لاءِ ۽ پڻ پاڪدامن

اوھان لاءِ حلال آھي ۽ اوھان جو طعام انھن لاءِ حلال آھي ۽ (پڻ) پاڪ دامنيون مومنياڻيون

مِنَ الْمُؤْمِنٰتِ وَالْمُحْصَنٰتُ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ

مسلمان عورتون ۽ پاڪدامن عورتون انھن جون جن کي ڏنو ويو ڪتاب توھان

۽ جن کي اوھان کان اڳ ڪتاب ڏنو ويو تن مان پاڪ دامنيون جڏھن پرڻو ڪندڙ

قَبْلِكُمْ اِذَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ مُحْصِنِيْنَ غَيْرَ مُسٰفِحِيْنَ

کان اڳ جڏھن ڏيو توھان انھن کي سندن مھر شادي ڪندڙ ٿي نہ زنا ڪندڙ ٿي

نہ زنا ڪندڙ ۽ نہ ڳجھي آشنائي رکندڙ. جڏھن کين سندن ڪابين ڏيو (تہ حلال ڪيون ويون) ۽

وَلَا مُتَّخِذِيْٓ اَخْدَانٍ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِالْاِيْمَانِ فَقَدْ حَبِطَ

۽ نہ وٺندڙ لڪل ياري، ۽ جيڪو ڪفر ڪندو شريعت جو تہ ضايع ٿيندو

جيڪو ايمان (يعني انھن حڪمن مڃڻ) جو انڪار ڪندو تنھن جو ڪيو ڪمايو بيشڪ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَمَلُهٗ ز وَهُوَ فِى الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ⑤ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

عمل انهيءَ جو ۽ اهو آخرت ۾ ڇيندو نقصان وارن مان. اي ايمان وارؤ!

ناس ٿي ويو ۽ اهو آخرت ۾ خساري وارن مان آهي. اي ايمان وارؤ! جڏهن اوهين نماز لاءِ اٿو تڏهن

اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ فَاغْسِلُوْا وُجُوْهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ

جڏهن اٿو نماز تي ته ڌوئو پنهنجا منهن ۽ پنهنجا هٿ

پنهنجن منهن کي ۽ پنهنجن هٿن کي ٺونٺين تائين ڌوئو

اِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوْا بِرُءُوْسِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ ط وَاِنْ

ٺونٺين تائين ۽ مک ڪريو پنهجي مٿن جي ۽ ڌئو پنهنجا پير پيڏين تائين، ۽ جيڪڏهن

۽ پنهنجن مٿن کي مسح ڪريو ۽ پنهنجن پيرن کي پيڏين تائين (ڌوئو). ۽ جيڪڏهن اوهين

كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوْا ط وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰٓى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ

هجو توهان تڙسان ته غسل ڪريو، ۽ جيڪڏهن آهيو بيمار يا (آهيو) سفر تي يا

جنبي (يعني مٿي ميرا) هجو ته پاڪ ٿيو (يعني تڙ ڪريو). ۽ جيڪڏهن بيمار هجو يا مسافريءَ تي (هجو) يا

جَآءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَآئِطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوْا

آيو ڪوئي توهان مان پائخانہ ڪان يا ميلاپ ڪيو اٿوَ عورتن سان پوءِ نہ تالهو

اوهان منجهان ڪوبہ پائخانہ مان اچي يا اوهين زالن کي ويجها ويا هجو پوءِ اوهين پاڻي نہ لهو تہ

مَآءً فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ

پاڻي تہ ارادو ڪيو مٽيءَ پاڪ جو پوءِ مسح ڪريو پنهنجن منهن کي ۽ پنهنجن هٿن کي

پاڪ مٽيءَ سان تيمم ڪريو پوءِ پنهنجن منهن کي ۽ پنهنجن هٿن کي منجهانئس مسح ڪريو

مِّنْهُ ط مَا يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ حَرَجٍ وَّلٰكِنْ يُّرِيْدُ

انهيءَ مان، نہ ٿو گهُري الله تہ ڪري توهان تي ڪا تنگي ۽ پر چاهي ٿو

۽ الله اوهان تي ڪا تنگي نہ گهرندو آهي، پر گهرندو آهي تہ اوهان کي پاڪ ڪري

لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ⑥ وَ

تہ پاڪ ڪري توهان کي ۽ پوري ڪري نعمت پنهنجي توهان تي من توهان شڪر ڪريو. ۽

۽ اوهان تي پنهنجي نعمت پوري ڪري تہ مَن اوهين شڪرانو ڪريو. ۽ الله جي نعمت،

اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمِيْثَاقَهُ الَّذِىْ وَاثَقَكُمْ بِهٖٓ لا

ياد ڪرو نعمت الله جي پاڻ تي ۽ سندس انجام جو پڌائين توهان سان ان کي

جا اوهان تي آهي سا ياد ڪريو ۽ سندس اُهو انجام جيڪو اوهان سان پڪيءَ طرح ڪيائين تنهن کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ز وَاتَّقُوا اللّٰهَ ط اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ ۢ بِذَاتِ

جڏهن چيو توهان ٻڌوسون ۽ مڃيوسون ۽ ڊڄو الله کان، بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي راز

(ٻه ياد ڪريو) جڏهن اوهان چيو تہ ٻڌوسون ۽ مڃيوسون (تڏهن وري نہ ڦرو) ۽ الله کان ڊڄو۔ چو تہ الله سينن وارو (ڀيد)

الصُّدُوْرِ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ لِلّٰهِ شُهَدَآءَ

دلين جي ڪي، اي ايمان وارؤ! هجو بيهندڙ الله خاطر شاهدي ڏيندڙ

ڄاڻندڙ آهي. اي ايمان وارو! الله لڳ بيهڪ وٺندڙ ٿيو. انصاف سان شاهدي ڏيندڙ ٿيو

بِالْقِسْطِ ز وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰٓى اَلَّا تَعْدِلُوْا ط

انصاف سان، ۽ نہ اياري توهان کي دشمني ماڻهن جي هن تي جو نہ عدل ڪريو،

۽ ڪنهن قوم جي دشمني اوهان کي اوهان جي بي انصافي ڪرڻ تي نہ چڪي۔ انصاف ڪريو،

اِعْدِلُوْا قف هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ز وَاتَّقُوا اللّٰهَ ط اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌ ۢ

انصاف ڪريو، اهوئي وڌيڪ ويجهو آهي پرهيزگاري کي ۽ ڊڄو الله کان، بيشڪ الله خبر رکندڙ آهي

اهو پرهيزگاري کي ڏاڍو ويجهو آهي ۽ الله کان ڊڄو۔ چو تہ جيڪي اوهين ڪندا آهيو تنهن جي الله

بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۝ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لا

جيڪي توهان ڪريو ٿا. وعدو ڪيو آهي الله انهن سان جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا

خبر رکندڙ آهي. جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن سان الله وعدو ڪيو آهي

لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ عَظِيْمٌ ۝ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ

تہ انهن لاءِ بخشش ۽ ثواب وڏو آهي، ۽ جن ڪفر ڪيو ۽ ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي

تہ انهن لاءِ بخشش ۽ وڏو اجر آهي. ۽ جن ڪفر ڪيو ۽ اسان جي آيتن کي ڪوڙو ڀانيو

اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوْا نِعْمَتَ

اهي دوزخي آهن. اي ايمان وارؤ! ياد ڪريو مهرباني

اهي دوزخي آهن. اي ايمان وارو! الله جي نعمت، جا اوهان تي آهي سا ياد ڪريو

اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ اَنْ يَّبْسُطُوْٓا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ

الله جي پاڻ تي جڏهن خيال ڪيو ڪن ماڻهن تہ ڊگها ڪن توهان ڏانهن هٿ پنهنجا پوءِ بند ڪيائين

جڏهن هڪ قوم پنهنجن هٿن کي اوهان ڏانهن (ويڙهہ لاءِ) ڊگهي ڪرڻ جو ارادو ڪيو تڏهن

اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ ج وَاتَّقُوا اللّٰهَ ط وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝ ع

هٿ انهن جا توهان کان ۽ ڊڄو الله کان، ۽ الله تي ئي ڀل تہ ڀروسو ڪن ايمان وارا.

سندن هٿ اوهان کان جهليائين ۽ الله کان ڊڄو ۽ مومنن کي الله تي ئي ڀروسو ڪرڻ جڳائي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۚ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ

۽ الله بني اسرائيل کان بيشڪ انجام ورتو ۽ منجھن ٻارھن سردار مقرر ڪياسون

اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيْبًا ؕ وَقَالَ اللّٰهُ اِنِّيْ مَعَكُمْ ؕ لَئِنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ

۽ الله چيو تہ بيشڪ آءٌ اوھان سان ساڻ آھيان۔ جيڪڏھن نماز پڙھيو ۽ زڪوات ڏنو

وَاٰتَيْتُمُ الزَّكٰوةَ وَاٰمَنْتُمْ بِرُسُلِيْ وَعَزَّرْتُمُوْهُمْ وَاَقْرَضْتُمُ

۽ منھنجن پيغمبرن کي مڃيو ۽ کين مدد ڪيو ۽ الله کي چڱو قرض ڏنو

اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا لَّاُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَلَاُدْخِلَنَّكُمْ

تہ اوھان جون مدايون اوھان کان ضرور ميٽيندس ۽ اوھان کي اھڙن باغن ۾ ضرور داخل ڪندس

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ مِنْكُمْ

جن جي ھيٺان نهرون وھنديون آھن. سو وري ھن کان پوءِ اوھان مان جيڪو ڪافر ٿيندو

فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ﴿١٢﴾ فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِّيْثَاقَهُمْ

سو بيشڪ سڌيءَ واٽ کان ڀُلو. پوءِ سندن انجام ڀڄڻ سببان مٿن لعنت ڪئي سون

لَعَنّٰهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوْبَهُمْ قٰسِيَةً ۚ يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ

۽ سندين دلين کي سخت ڪيوسون. (اھي توريت ۾ ڪن) لفظن کي پنھنجين جاين کان بدلائين ٿا

عَنْ مَّوَاضِعِهٖ ۙ وَنَسُوْا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوْا بِهٖ ۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ

۽ جيڪا نصيحت ڪئي ويئي ھين تنھن مان ڪجھ حصو وساريائون ۽ منجھانئن ٿورڙن کان سواءِ

عَلٰى خَآئِنَةٍ مِّنْهُمْ اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ ؕ

انھن (سيني) جي (ھڪ نہ ٻيءَ) خيانت تي ھميشہ واقف ٿيندو رھندين. تنھن ڪري کين معاف ڪر ۽ مُڙي وڃ!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٣﴾ وَمِنَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّا نَصٰرٰٓى

بيشڪ الله پسند ڪري ٿو چڱائي ڪندڙن کي. ۽ انهن مان جن چيو اسان نصارا آهيون

چو تہ الله ڀلارن کي دوست رکندو آهي. ۽ جيڪي چون ٿا تہ. "اسين نصاريٰ آهيون." تن کان (بہ) سندن انجام

اَخَذْنَا مِيْثَاقَهُمْ فَنَسُوْا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوْا بِهٖ ۚ فَاَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ

ورتو سون انجام انهن کان پوءِ وساريائون ڀاڱو انهيءَ مان نصيحت ڪيا ويا جنهن سان پوءِ ٻجي سون انهن جي وچ ۾

ورتوسون پوءِ جيڪا نصيحت ڪئي ويئي هين تنهن مان (ڪجھہ) ڀاڱو وساريائون اِنهيءَ ڪري سندن وچ ۾

الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۗ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ

دشمني ۽ نفرت ڏينهن قيامت تائين، ۽ جلد ڀڌائيندو انهن کي

دشمني ۽ ساڙ قيامت جي ڏينهن تائين وڌوسون ۽ جيڪي ڪندا آهن، تنهن جي الله کين

اللّٰهُ بِمَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿١٤﴾ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ

الله جيڪي هئا ڪندا. اي اهل ڪتاب يقينن آيو توهان وٽ

سگهو سَڌ ڏيندو. اي ڪتاب وارَوا بيشڪ اسان جو پيغمبر (محمد ﷺ) اوهان وٽ آيو. اوهين (الله جي)

رَسُوْلُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيْرًا مِّمَّا كُنْتُمْ تُخْفُوْنَ مِنَ الْكِتٰبِ

اسان جو رسول جو ظاهر ڪري ٿو توهان لاءِ گهڻيون شيون انهن مان جي توهان لڪائيندا هئا ڪتاب مان

ڪتاب مان جيڪي لڪائيندا هيَو تن مان گهڻيون (ڳالهيون) اوهان کي بيان ڪري ٿو ۽

وَيَعْفُوْا عَنْ كَثِيْرٍ ۬ ؕ قَدْ جَآءَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ نُوْرٌ وَّكِتٰبٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٥﴾ ۙ

۽ ڇڏي ٿو گهڻيون ئي، بيشڪ آئي توهان وٽ الله کان روشني ۽ ڪتاب پڌرو.

گهڻين (ڳالهين) کان ٽارو ڪري ٿو. بيشڪ اوهان وٽ الله وٽان نور ۽ پڌرو ڪتاب (قرآن) آيو آهي.

يَّهْدِيْ بِهِ اللّٰهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهٗ سُبُلَ السَّلٰمِ وَيُخْرِجُهُمْ

ڏيکاري ٿو انهيءَ سان الله انهن کي جيڪي هليا سندس رضا تي رستا سلامتيءَ جا ۽ ڪڍي ٿو انهن کي

انهيءَ جي سببان الله انهن کي سڌو رستو ڏيکاريندو آهي، جيڪي سلامتيءَ جي واٽن ڏانهن سندس راضپو ڳولين ۽ کين

مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ بِاِذْنِهٖ وَيَهْدِيْهِمْ اِلٰى صِرَاطٍ

اونداهين مان روشني ڏانهن پنهنجي ارادي سان ۽ هلائي ٿو انهن کي راه

اونداهين مان سوجهري ڏانهن پنهنجي حڪم سان ٻاهر ڪڍي ٿو ۽ کين سڌيءَ واٽ ڏانهن رستو ڏيکاري ٿو.

مُّسْتَقِيْمٍ ﴿١٦﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيْحُ ابْنُ

سڌيءَ تي. يقينن اهي ڪافر ٿيا جن چيو تہ الله اهو ئي مسيح بن

جن چيو تہ پڪ الله پاڻ مسيح پٽ مريم جو آهي سي بيشڪ ڪافر ٿيا۔ (اي پيغمبر!) چئو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَرْيَمَ ط قُلْ فَمَنْ يَّمْلِكُ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ اَنْ يُّهْلِكَ

مريم آهي، تون چؤ ته پوءِ ڪير تاريندو الله جي طرفان ڪا شيءِ جيڪڏهن اهو گهُري ته هلاڪ ڪري

ته، جيڪڏهن الله عيسىٰ پٽ مريم جي کي ۽ سندس ماءُ کي ۽ جيڪي سڀئي زمين ۾ آهن

اَلْمَسِيْحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهٗ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا ط وَلِلّٰهِ

مسيح بن مريم کي ۽ ان جي ماءُ کي ۽ جيڪي به آهن زمين ۾ سمورا، ۽ الله جي لاءِ آهي

تن کي ناس ڪرڻ گهري ته ڪير الله کان انهن کي بچائي سگهندو؟ ۽ آسمانن ۽ زمين جي

مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ط يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ط وَاللّٰهُ

بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي، پيدا ٿو ڪري جيڪي چاهي، ۽ الله

۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي- تنهن جي بادشاهي الله جي آهي. جيڪي گهري ٿو سو پيدا ڪري ٿو ۽ الله

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٧﴾ وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ وَالنَّصٰرٰى نَحْنُ

هر شيءِ تي قادر آهي. ۽ چيو يهودين ۽ نصارن ته اسين آهيون

سڀ ڪنهن شيءِ تي وسوارو آهي. يهودي ۽ نصاريٰ چوندا آهن ته اسين الله جا پٽ ۽ سندس پيارا آهيون.

اَبْنٰٓؤُا اللّٰهِ وَاَحِبَّآؤُهٗ ط قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوْبِكُمْ ط بَلْ اَنْتُمْ

پٽ الله جا ۽ پيارا آهيون ان جا، چؤ ته پوءِ ڇو ٿو عذاب ڪري توهان کي اوهان جي ڏوهن ڪري، نه پر اوهين

(اي پيغمبر! کين) چئو ته. پوءِ توهان جي گناهن سببان ڇو عذاب ڪندو اٿوَ؟ بلڪ اوهين به انهيءَ جنس مان ماڻهو آهيو

بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ ط يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ط وَلِلّٰهِ

ماڻهو آهيو انهن مان جيڪي پيدا ڪيائين، بخشي ٿو جنهن کي چاهي ۽ عذاب ڪري ٿو جنهن کي چاهي، ۽ الله لاءِ

جيڪي خلقيائين. جنهن کي وڻيس (تنهن کي) بخشي ۽ جنهن کي وڻيس (تنهن کي) عذاب ڪري ۽

مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ز وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٨﴾

بادشاهي آهي آسمانن ۽ زمين جي ۽ جيڪي انهن ۾ آهي ۽ انهيءَ ڏانهن ئي موٽڻو آهي.

آسمانن ۽ زمين جي ۽ جيڪي سندن وچ ۾ آهي تنهن جي بادشاهي الله جي آهي ۽ ڏانهس موٽڻ آهي.

يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلٰى فَتْرَةٍ

اي اهل ڪتاب بيشڪ آيو اوهان وٽ اسان جو رسول جو هدايت ڪري ٿو توهان کي بند ٿيڻ

اي ڪتاب وارو! بيشڪ اوهان وٽ اسان جو پيغمبر اهڙي وقت ۾ آيو جو (ڪجهه وقت تائين) پيغمبرن جو اچڻ

مِّنَ الرُّسُلِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا جَآءَنَا مِنْۢ بَشِيْرٍ وَّلَا نَذِيْرٍ ز

رسولن جي وقت متان چئو ته نه آيو اسان ڏانهن ڪوئي خوشخبري ڏيندڙ ۽ نه ڊيڄاريندڙ.

بند ٿي چڪو هو. اوهان تي بيان ڪري ٿو، متان چئو ته. نڪو خوشخبري ڏيندڙ ۽ نڪو ڊيڄاريندڙ اسان وٽ آيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَقَدْ جَآءَكُمْ بَشِيْرٌ وَّنَذِيْرٌ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ

پوءِ اچھو آيو آهي توهان وٽ خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ، ۽ الله هر شيءِ تي

(هاڻو!) بيشڪ اوهان وٽ خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ آيو آهي ۽ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي.

قَدِيْرٌ ﴿١٩﴾ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ

قادر آهي. ۽ جڏهن چيو موسيٰ پنهنجي قوم کي اي منهنجي قوم! ياد ڪريو مهرباني الله جي

۽ (ياد ڪرا) جڏهن موسيٰ پنهجي قوم کي چيو ته، اي منهنجي قوم! پاڻ تي الله جي نعمت ياد ڪريو

عَلَيْكُمْ اِذْ جَعَلَ فِيْكُمْ اَنْۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُمْ مُّلُوْكًا ۖ وَّاٰتٰىكُمْ

پاڻ تي جڏهن پيدا ڪيائين توهان ۾ انبياء ۽ ڪيائين توهان کي بادشاه ۽ ڏنائين توهان کي

جو اوهان ۾ پيغمبر مقرر ڪيائين ۽ اوهان کي بادشاه ڪيائين ۽ اوهان کي اُهي (نعمتون)

مَّا لَمْ يُؤْتِ اَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٠﴾ يٰقَوْمِ ادْخُلُوا الْاَرْضَ

اهو جو نه ڏنائين ڪنهين کي جهانن مان. اي منهنجي قوم داخل ٿيو زمين

ڏنائين جي جهانن وارن مان ڪنهن کي (به) نه ڏنائين. اي منهنجي قوم! پاڪ زمين ۾ گهڙو

الْمُقَدَّسَةَ الَّتِىْ كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِكُمْ

پاڪ ۾ جا لکي آهي الله توهان جي لاءِ ۽ نه ڦري وڃو پنهنجين پٺين تي

جا الله اوهان لاءِ ٺهرائي آهي ۽ پوٺتي نه ڦرو نه ته ڦري خساري وارا ٿيندو.

فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿٢١﴾ قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّ فِيْهَا قَوْمًا جَبَّارِيْنَ ۖ

پوءِ ٿي پوندؤ نقصان ڪار. چيائون اي موسيٰ! بيشڪ اتي قوم آهي زبردست،

چيائون ته، اي موسيٰ! بيشڪ اتي ڏاڍي زور واري قوم آهي ۽ اسين منجهس ايسين ڪڏهن

وَاِنَّا لَنْ نَّدْخُلَهَا حَتّٰى يَخْرُجُوْا مِنْهَا ۚ فَاِنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا

۽ اسان اصل نه گهڙنداسون اتي تان جو اهي نڪري وڃن ان مان، پوءِ جيڪڏهن نڪرندا اتان

نه گهڙنداسون جيسين اهي منجهانئس (نه) نڪرن پوءِ جيڪڏهن اهي اُتان نڪرن ته اسين گهڙڻ

فَاِنَّا دٰخِلُوْنَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَجُلٰنِ مِنَ الَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ

پوءِ اسان داخل ٿينداسون. چيو ٻن ڄڻن انهن مان جيڪي ڊڄن پيا جو مهرباني ڪئي هئي الله

وارا آهيون. جيڪي الله کان ڊڄندا هئا تن مان ٻه ڄڻا جن تي الله نعمتون نازل ڪيون هيون چوڻ لڳا

عَلَيْهِمَا ادْخُلُوْا عَلَيْهِمُ الْبَابَ ۚ فَاِذَا دَخَلْتُمُوْهُ فَاِنَّكُمْ

انهن ٻنهي تي ته توهان گهڙي پئو انهن تي دروازي کان، پوءِ جڏهن داخل ٿيندؤ ان ۾ ته يقينن توهان

ته در کان مٿن (حملو ڪري) گهڙو پوءِ جڏهن در کان لنگهيو تڏهن اوهين پڪ غالب آهيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

غٰلِبُوْنَ ۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَتَوَكَّلُوْٓا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٢٣﴾ قَالُوْا

غالب ٿيندؤ، ۽ الله تي پروسو ڪريو جيڪڏهن آهيو اوهين مؤمن. چيائون

۽ جيڪڏهن مومن آهيو تہ پوءِ الله تي پروسو ڪريو. چيائون اي موسيٰ! بيشڪ اسين اصل ئي

يٰمُوْسٰٓى اِنَّا لَنْ نَّدْخُلَهَآ اَبَدًا مَّا دَامُوْا فِيْهَا فَاذْهَبْ اَنْتَ

اي موسيٰ اسان هرگز نہ ويندا سون اتي ڪڏهن بہ جيستائين اهي هوندا ان ۾ پوءِ وڃ تون

ڪڏهن منجهس نہ گهڙنداسون جيسين اهي منجهس رهندا تنهن ڪري تون ۽ تنهنجو رب

وَرَبُّكَ فَقَاتِلَآ اِنَّا هٰهُنَا قٰعِدُوْنَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّىْ لَآ اَمْلِكُ

۽ تنهنجو رب پوءِ ٻئي وڃي لڙو اسان هتي ئي ويٺا آهيون. چيو موسيٰ اي منهنجا رب! آءٌ نہ ٿو اختيار رکان

وڃو پوءِ وڙهو! بيشڪ اسين هتي (ئي) ويٺا آهيون. موسيٰ چيو تہ، اي منهنجا پالڻهار! آءٌ پنهنجي سر ۽ پنهنجي

اِلَّا نَفْسِىْ وَاَخِىْ فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٥﴾

مگر پاڻ تي ۽ پنهنجي ڀاءُ تي پوءِ جدائي وجهہ اسان جي وچ ۾ ۽ قوم بي فرمانن جي وچ ۾.

ڀاءُ کان سواءِ (ٻئي) ڪنهن تي اختيار نہ ٿو رکان تنهن ڪري اسان جي ۽ بي فرمان قوم جي وچ ۾ جدائي ڪر!.

قَالَ فَاِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ اَرْبَعِيْنَ سَنَةً ۚ يَتِيْهُوْنَ

فرمايائين تہ پوءِ اها حرام آهي انهن تي چاليهہ سال، پريشان هلندا رهندا

(الله) چيو تہ، اها (پاڪ زمين) چاليهہ ورهہ مٿن حرام ڪئي وئي آهي. زمين (يعني بريٽ) ۾ حيران پريشان رهندا.

فِى الْاَرْضِ ؕ فَلَا تَاْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٦﴾ ع وَاتْلُ عَلَيْهِمْ

ملڪ ۾، پوءِ تون نہ افسوس ڪر ماڻهن بي فرمانن تي، پڙهي ٻڌاءِ انهن کي

تنهن ڪري بي فرمان قوم تي ڏک نہ ڪر!. (اي پيغمبر!) آدم جي ٻن پٽن (هابيل ۽ قابيل) جي خبر کين

نَبَاَ ابْنَىْ اٰدَمَ بِالْحَقِّ ۘ اِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ اَحَدِهِمَا

خبر ٻن پٽن آدم جي سچي، جنهن وقت ڪيائون ڪجهہ خيرات پوءِ قبول ٿي وئي ٻن مان هڪڙي جي

سچيءَ طرح پڙهي ٻڌاءِ. جڏهن ٻنهي (هڪ هڪ) قرباني نذر ڪئي تڏهن ٻنهي مان هڪڙي جي قبول ڪئي ويئي

وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْاٰخَرِ ؕ قَالَ لَاَقْتُلَنَّكَ ؕ قَالَ اِنَّمَا يَتَقَبَّلُ

۽ نہ قبول پئي ٻئي جي، چيائين ضرور قتل ڪندس توکي، ان چيو رڳو قبول ڪندو آهي

۽ ٻئي جي قبول نہ ڪئي ويئي. (قابيل) چيو تہ، ضرور ماريندوسانءِ. (هابيل) چيو تہ الله رڳو پرهيزگارن جي

اللّٰهُ مِنَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٢٧﴾ لَئِنْۢ بَسَطْتَّ اِلَىَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِىْ مَآ

الله پرهيزگارن کان. جيڪڏهن تو ڊگهو ڪيو مون ڏانهن هٿ پنهنجو منهنجي مارڻ لاءِ تہ

(قرباني) قبول ڪندو آهي. جيڪڏهن پنهنجو هٿ منهنجي مارڻ لاءِ مون ڏانهن ڊگهو ڪندين تہ آءٌ

النّصف

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَنَا بِبَاسِطٍ يَّدِىَ اِلَيْكَ لِاَ قْتُلَكَ ۚ اِنِّىْٓ اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ

آءٌ ڪونه وڌائيندس پنهنجو هٿ توڏانهن تنهنجي مارڻ لاءِ، مون ڊڄان ٿو الله کان جو پالينڌڙ

پنهنجو هٿ تو ڏانهن ڪڏهن بہ ڊگهو نہ ڪندس تہ توکي ماريان، ڇو تہ آءٌ جهانن جي پالڻهار کان

الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٨﴾ اِنِّىْٓ اُرِيْدُ اَنْ تَبُوْٓاَ بِاِثْمِىْ وَاِثْمِكَ فَتَكُوْنَ

جهانن جو آهي. بلاشڪ آءٌ گهران ٿو تہ کٽي وڃين تون منهنجو ڏوهہ ۽ پنهنجو ڏوهہ پوءِ ٿئين تون

ڊڄان ٿو. منهنجو ارادو آهي تہ منهنجو گناهہ ۽ پنهنجو گناهہ تون کٽين تہ دوزخين مان ٿئين.

مِنْ اَصْحٰبِ النَّارِ ۚ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٩﴾ ۚ فَطَوَّعَتْ لَهٗ نَفْسُهٗ

باهہ وارن مان، ۽ اهو بدلو آهي ظالمن جو. پوءِ مڃايو ان کي سندس نفس

۽ ظالمن جي اِها سزا آهي. پوءِ سندس دل کيس سندس ڀاءُ جي ڪُهڻ تي آماده ڪيو

قَتْلَ اَخِيْهِ فَقَتَلَهٗ فَاَصْبَحَ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٣٠﴾ فَبَعَثَ اللّٰهُ

خون ڪرڻ پنهنجي ڀاءُ جو پوءِ ماريائين ان کي پوءِ ٿيو نقصان وارن مان، پوءِ موڪليو الله

پوءِ کيس ڪُهائين پوءِ خساري وارن مان ٿيو. پوءِ الله هڪ ڪانوَ کي موڪليو جنهن زمين ۾

غُرَابًا يَّبْحَثُ فِى الْاَرْضِ لِيُرِيَهٗ كَيْفَ يُوَارِىْ سَوْءَةَ اَخِيْهِ ؕ

هڪ ڪانگ جو کوٽي پيو ڌرتي کي جيئن ڏيکاري ان کي تہ ڪهڙي طرح پوري لاشُ پنهنجي ڀاءُ جو.

هن لاءِ کوٽيو ٿي تہ کيس ڏيکاري تہ پنهنجي ڀاءُ جي لاشي کي ڪيئن لڪائي؟ (ڪانوَ کي ڏسي)

قَالَ يٰوَيْلَتٰٓى اَعَجَزْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِثْلَ هٰذَا الْغُرَابِ فَاُوَارِىَ

چيائين افسوس! ڇا آءٌ هن کان بہ ويس جو ٿيان برابر هن ڪانءَ جي پوءِ لڪايان

چيائين تہ مون لاءِ ارمان آهي! تہ ڇو مُنجهيس؟ جي آءٌ هِن ڪانوَ جهڙو هجان ها تہ (بہ)

سَوْءَةَ اَخِىْ ۚ فَاَصْبَحَ مِنَ النّٰدِمِيْنَ ﴿٣١﴾ ۚۛ مِنْ اَجْلِ ذٰلِكَ ۛۚ

لاش پنهنجي ڀاءُ جو، پوءِ ٿي پيو پڇتائيندڙن مان، انهيءَ جي ڪري،

پنهنجي ڀاءُ جو لاشو لڪايان ها! پوءِ پشيمانن مان ٿيو. اِنهيءَ ڪري بني اسرائيلن تي

كَتَبْنَا عَلٰى بَنِىْٓ اِسْرَآءِيْلَ اَنَّهٗ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا ۢ بِغَيْرِ نَفْسٍ

حڪم لکيو سون بني اسرائيل تي بيشڪ جيڪو قتل ڪندو ڪنهن ماڻهو کي بنا عوض جان

لازم ڪيوسون تہ جيڪو ڪنهن جان جي عيوض يا زمين ۾ فساد وجهڻ (واري) کان سواءِ ٻئي

اَوْ فَسَادٍ فِى الْاَرْضِ فَكَاَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ وَمَنْ اَحْيَاهَا

يا بنا فساد ڪرڻ تي ملڪ ۾ تہ ڄڻ ماريو انهيءَ ماڻهن سڀني کي، ۽ جنهن جيئرو رکيو ان کي

ڪنهن کي ڪُهندو تنهن ڄڻڪ مڙني ماڻهن کي ڪُٺو ۽ جنهن ان کي بچايو تنهن ڄڻڪ

معانقة ٥ وقف النبي صلى الله عليه وآله وسلم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَكَاَنَّمَآ اَحْيَا النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنٰتِ ز

تہ ڄڻ جياريائين ماڻهن سمورن کي، ۽ تحقيق آندو انهن وٽ اسان جي رسولن صاف حڪمن کي

مڙني ماڻهن کي بچايو ۽ بيشڪ اسان جا (گهڻا) پيغمبر چٽن معجزن سان وٽن آيا

ثُمَّ اِنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ فِي الْاَرْضِ لَمُسْرِفُوْنَ ﴿٣٢﴾ اِنَّمَا

پوءِ ڪيترائي انهن مان ان کان بعد ملڪ ۾ حد کان لنگهندڙ آهن. رڳو هي

وري اُن کان پوءِ منجهانئن گهڻا ملڪ ۾ حد کان لنگهندڙ ٿيا. جيڪي الله ۽ سندس پيغمبر سان وڙهندا

جَزٰٓؤُا الَّذِيْنَ يُحَارِبُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَيَسْعَوْنَ فِي الْاَرْضِ

ٿي سزا آهي انهن جي جيڪي لڙائي ڪن ٿا الله سان ۽ ان جي رسول سان ۽ ڪوشش ڪن ٿا ملڪ ۾

۽ ملڪ ۾ فساد (وجهڻ) لاءِ ڪوشش ڪندا تن جي سزا هن کان سواءِ (ٻي ڪا) نہ آهي

فَسَادًا اَنْ يُّقَتَّلُوْٓا اَوْ يُصَلَّبُوْٓا اَوْ تُقَطَّعَ اَيْدِيْهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ

فساد ڪرڻ جي تہ انهن کي قتل ڪجي يا ڦاهي ڏجين يا ڪاٽجن هٿ انهن جا ۽ پير انهن جا

تہ ڪُهجين يا سوريءَ چاڙهجين يا سندن هٿ ۽ سندن پير اُبتڙ سبتڙ وڍجن

مِّنْ خِلَافٍ اَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْاَرْضِ ؕ ذٰلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا

اُبتڙ يا نيڪالي ڏجين ملڪ مان، اها انهن لاءِ خواري آهي دنيا ۾

يا ديس نيڪالي ڏجين. دنيا ۾ انهن لاءِ اِها خواري آهي ۽ آخرت ۾

وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٣٣﴾ ۙ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْ قَبْلِ

۽ انهن لاءِ آخرت ۾ عذاب وڏو آهي. مگر جن توبہ ڪئي اڳ ۾

انهن لاءِ وڏو عذاب آهي. پر جن اوهان جي قابوءَ ۾ پوڻ کان اڳ توبہ ڪئي.

اَنْ تَقْدِرُوْا عَلَيْهِمْ ۚ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٤﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ

توهان جي پڪڙڻ کان، پوءِ يقين ڪريو تہ الله بخشڻهار مهربان آهي. اي ايمان

پوءِ ڄاڻو تہ الله بخشڻهار مهربان آهي. اي ايمان وارؤ! الله کان ڊڄو ۽ ڏانهس وسيلو ڳوليو (يعني پنهنجي

اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَابْتَغُوْٓا اِلَيْهِ الْوَسِيْلَةَ وَجَاهِدُوْا فِيْ سَبِيْلِهٖ لَعَلَّكُمْ

وارؤ! ڊڄو الله کان ۽ گهرو انهيءَ ڏانهن ويجهڙائي ۽ جهاد ڪريو سندس راهہ ۾ جيئن توهان

نيڪ عملن جي وسيلي الله تعاليٰ ڏي ويجها ٿيو) ۽ سندس واٽ ۾ ڪوشش ڪريو تہ مَن اوهين

تُفْلِحُوْنَ ﴿٣٥﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ اَنَّ لَهُمْ مَّا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا

ڪامياب ٿيو. بيشڪ جن ڪفر ڪيو جي هجي وٽن جيڪي زمين ۾ آهي سارو

ڪامياب ٿيو. بيشڪ جن ڪفر ڪيو تن کي جيڪي زمين ۾ آهي سو مڙئي جيڪڏهن هجي ۽ اُن جيترو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّمِثْلَهٗ مَعَهٗ لِيَفْتَدُوْا بِهٖ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ

۽ اوترو ٻيو انهيءَ سان گڏ جيئن عوض ۾ ڏين ان کي ڏينهن قيامت جي کان عذاب تہ اهو نہ قبول ڪيو ويندو

ٻيو بہ گڏ (هجين) ۽ اهو قيامت جي ڏينهن جي عذاب کان (بچاءُ لاءِ) عيوض ڏين تہ ڪانئن

مِنْهُمْ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٣٦﴾ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنَ النَّارِ

انهن کان ۽ انهن لاءِ عذاب آهي دردناڪ. گهرندا تہ نڪرن باهہ کان

قبول نہ ڪبو ۽ انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي. باهہ مان نڪرڻ گهرندا ۽ (حقيقت ڪري)

وَمَا هُمْ بِخٰرِجِيْنَ مِنْهَا ۫ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ﴿٣٧﴾

۽ نہ ٿيندا اهي نڪرندڙ ان کان ۽ انهن لاءِ عذاب دائمي آهي.

منجهانئس اهي نڪرڻ وارا نہ آهن ۽ انهن لاءِ سدائين عذاب آهي. ۽ چورُ (مرد)

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوْٓا اَيْدِيَهُمَا جَزَآءًۢ بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ

چور مرد هجي يا چور عورت پوءِ وڍيو هٿ انهن جا سزا لاءِ سندن ڪئي سبب اهو عذاب آهي

۽ چورِ (عورت) انهن جاهٿ سندن ڪئي سببان سزا لاءِ وڍيو الله (جي پار) کان اهو عذاب آهي.

اللّٰهِ ۭ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَنْ تَابَ مِنْۢ بَعْدِ ظُلْمِهٖ وَاَصْلَحَ

الله جي طرفان ۽ الله زبردست حڪمت وارو آهي. پوءِ جنهن توبهہ ڪئي ڏوهہ ڪرڻ کان پوءِ ۽ سڌارو آندائين

۽ الله غالب حڪمت وارو آهي. پوءِ جنهن پنهنجي ڪيل (قصور) کان بعد توبهہ ڪئي ۽ چڱا ڪم ڪيا تنهن تي

فَاِنَّ اللّٰهَ يَتُوْبُ عَلَيْهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٩﴾ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ

تہ الله معاف ڪندو ان کي. بيشڪ الله بخشڻهار مهربان آهي. ڇا تون نہ ڄاتو تہ

الله (ٻاجهہ سان) موٽندو. ڇو تہ الله بخشڻهار مهربان آهي. (اي پيغمبر!) معلوم نہ اٿيئي ڇا؟ تہ آسمانن ۽ زمين جي

اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ يُعَذِّبُ مَنْ يَّشَاۗءُ وَيَغْفِرُ

الله جي بادشاهي آهي آسمانن ۽ زمين ۾. عذاب ڪري جنهن کي گهري ۽ بخشي

بادشاهي الله جي آهي. جنهن کي وڻيس تنهن کي عذاب ڪري جنهن کي وڻيس تنهن کي بخشي.

لِمَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٤٠﴾ يٰٓاَيُّهَا الرَّسُوْلُ

جنهن کي گهري ۽ الله هر شيءِ تي سگهہ رکندڙ آهي. اي رسول!

۽ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي وسوارو آهي. اي پيغمبر! (انهن جو حال) توکي غمگين نہ ڪري

لَا يَحْزُنْكَ الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا

نہ ڏکارو ڪن توکي اهي جيڪي تڪڙا پڄن ٿا ڪفر ۾ اهي جن چيو

جيڪي ڪفر ۾ ڪاهي پوندا آهن اهڙن (ماڻهن) مان جو پنهنجن واتن سان چوندا آهن تہ ايمان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰمَنَّا بِاَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوْبُهُمْ ۛۚ وَمِنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا ۛۚ

اسان مؤمن آهيون پنهنجي وات سان حالانڪ نہ ايمان آندو هو انهن جي دلين، ۽ ڪي يهودين مان اهڙا آهن،

آندوسون ۽ سندين دلين ايمان نہ آندو آهي، ۽ (پڻ) يهودين مان، جو ڏاڍا ڪوڙ ٻڌندڙ (يعني قبوليندڙ) آهن،

سَمّٰعُوْنَ لِلْكَذِبِ سَمّٰعُوْنَ لِقَوْمٍ اٰخَرِيْنَ ۙ لَمْ يَاْتُوْكَ ؕ يُحَرِّفُوْنَ

جو ڳڻ ڏين ٿا ڪوڙ هڻڻ لاءِ جاسوسي ڪندڙ ماڻهن ٻين لاءِ جيڪي نہ آيا آهن تو وٽ، ڦيرائين ٿا

ٻي قوم (ڪافرن) لاءِ جي اجان تو وٽ نہ آيا آهن جاسوسي ڪندڙ آهن۔ ڪن ڳالهين کي پنهنجن (صحيح)

الْكَلِمَ مِنْۢ بَعْدِ مَوَاضِعِهٖ ۚ يَقُوْلُوْنَ اِنْ اُوْتِيْتُمْ هٰذَا فَخُذُوْهُ

لفظن کي پنهنجي مقرر ٿيل معنائن بعد، چون ٿا جيڪڏهن ملي توهانکي اها معنيٰ تہ وٺوان کي

هنڌن تي هجڻ کان پوءِ بدلائيندا آهن، (ماڻهن کي) چوندا آهن تہ جيڪڏهن هيءُ (حڪم) ڏنو وڃيو تہ اهو قبول ڪجو

وَاِنْ لَّمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوْا ؕ وَمَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ فِتْنَتَهٗ فَلَنْ

۽ جيڪڏهن نہ ملي اها تہ ان کان پاڻ بچايو، ۽ جنهن کي گهري الله فتني ۾ وجهڻ پوءِ نہ

۽ جيڪڏهن اهو نہ ڏنو وڃيو تہ پري ٿجو۔ ۽ الله جنهن جي گمراه ڪرڻ جو ارادو ڪندو آهي تنهن لاءِ

تَمْلِكَ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَمْ يُرِدِ اللّٰهُ اَنْ يُّطَهِّرَ

مالڪ ٿيندين ان لاءِ الله وٽان ڪنهن شيءِ جو، اهي اهي ئي آهن جو نہ گهريو الله تہ پاڪ ڪري

الله (جي پار) کان (هدايت ڪرڻ جو) ڪجهہ اختيار نہ اٿيئي۔ اهي (اهڙا) آهن جو انهن جي دلين کي، الله پاڪ

قُلُوْبَهُمْ ؕ لَهُمْ فِى الدُّنْيَا خِزْىٌ ۖۚ وَّلَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ

دلين انهن جي کي، انهن لاءِ دنيا ۾ خواري آهي ۽ انهن لاءِ آخرت ۾ عذاب

ڪرڻ نہ گهرندو آهي۔ دنيا ۾ انهن لاءِ خواري آهي ۽ آخرت ۾ انهن لاءِ وڏو عذاب آهي.

عَظِيْمٌ ﴿٤١﴾ سَمّٰعُوْنَ لِلْكَذِبِ اَكّٰلُوْنَ لِلسُّحْتِ ؕ فَاِنْ جَآءُوْكَ

وڏو آهي. گهڻو ٻڌندڙ آهن ڪوڙ کي گهڻو کائيندڙ آهن حرام کي، پوءِ جيڪڏهن اچن تو وٽ

ڪرڙين (ڳالهين) جا ٻُڌندڙ آهن حرام (جو مال) کائيندڙ آهن۔ پوءِ جيڪڏهن تو وٽ اچن تہ

فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ اَوْ اَعْرِضْ عَنْهُمْ ۚ وَاِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ

تہ فيصلو ڪر انهن جي وچ ۾ يا منهن موڙ انهن کان، ۽ جيڪڏهن منهن موڙيندين انهن کان تہ اهي هرگز نہ

سندن (تڪرارن جي) وچ ۾ فيصلو ڪر، يا کانئن منهن موڙ. ۽ جيڪڏهن کانئن منهن موڙين تہ توکي

يَّضُرُّوْكَ شَيْـًٔا ؕ وَاِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ؕ اِنَّ

نقصان ڪندا تنهنجو ڪجهہ، ۽ جي فيصلو ڪرين تہ فيصلو ڪر انهن جي وچ ۾ انصاف سان، بيشڪ

ڪجهہ نقصان رسائي نہ سگهندا ۽ جيڪڏهن نبيرو ڪرين تہ سندن وچ ۾ انصاف سان فيصلو ڪرا چو تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ﴿٤٢﴾ وَكَيْفَ يُحَكِّمُوْنَكَ وَعِنْدَهُمُ

الله دوست رکي ٿو انصاف ڪندڙن کي. ۽ ڪيئن تا فيصلو ڪرائين توکان هوڏانهن انهن وٽ آهي

الله انصاف ڪندڙن کي دوست رکندو آهي. ۽ ڪيئن توکان هن حالت ۾ فيصلو ڪرائيندا؟ جو وٽن

التَّوْرٰىةُ فِيْهَا حُكْمُ اللّٰهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ۭ وَمَآ

تورات جنهن ۾ آهي حڪم الله جو وري ڦري وڃن ٿا ان کان پوءِ، ۽ نہ آهن

توريت آهي ان ۾ الله جو حڪم آهي وري ان کان پوءِ ڦري ويندا آهن. ۽ اهي

اُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٤٣﴾ اِنَّآ اَنْزَلْنَا التَّوْرٰىةَ فِيْهَا هُدًى وَّنُوْرٌ ۚ

اهي مڃڻ وارا. اسان ئي نازل ڪيو هو تورات جوان ۾ آهي هدايت ۽ روشني،

مومن نہ آهن. بيشڪ اسان توريت لاٿو آهي، منجهس هدايت ۽ نور آهي،

يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّوْنَ الَّذِيْنَ اَسْلَمُوْا لِلَّذِيْنَ هَادُوْا وَالرَّبّٰنِيُّوْنَ

جنهن سان فيصلو ڪندا هئا پيغمبر جيڪي فرمانبردار هئا انهن يهودين جو ۽ انهن جا بزرگ

فرمانبردار پيغمبرن ۽ الله وارن ۽ (يهودي) عالمن ان (توريت) سان يهودين لاءِ فيصلو ڪيو آهي

وَالْاَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوْا مِنْ كِتٰبِ اللّٰهِ وَكَانُوْا عَلَيْهِ شُهَدَآءَ ۚ

۽ عالم بہ هن ڪري جو اهي محافظ ڪيا ويا هئا الله جي ڪتاب جا ۽ هئا انهيءَ تي مقرر،

(يعني) انهيءَ سان جيڪي الله جي ڪتاب مان ياد ڪرايو وين ۽ مٿس شاهد هئا، پوءِ (ڪين

فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوْا بِاٰيٰتِيْ ثَمَنًا

پوءِ نہ ڊڄو ماڻهن کان ۽ ڊڄو مون کان ۽ نہ وٺو منهنجي آيتن سان بها

اسان سمجهايو هو تہ) ماڻهن کان نہ ڊڄو ۽ مون کان ڊڄو ۽ منهنجي آيتن کي ٿوري

قَلِيْلًا ۭ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ

ٿوري، ۽ جيڪي نہ فيصلو ڪن ان موجب جو نازل ڪيو الله تہ اهي ئي

ملهہ سان نہ وڪڻو. ۽ جيڪي الله لاٿو آهي تنهن سان جيڪي حڪم نہ ڪندا سي ئي ڪافر آهن.

الْكٰفِرُوْنَ ﴿٤٤﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيْهَآ اَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ ۙ

ڪافر آهن. ۽ لکيو سون انهن تي انهيءَ ۾ تہ جان جو بدلو جان آهي

۽ انهن (يهودين) تي توريت ۾ لازم ڪيوسون تہ ماڻهوءَ جو عيوض ماڻهو ۽ اک جو عيوض

وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْاَنْفَ بِالْاَنْفِ وَالْاُذُنَ بِالْاُذُنِ وَ

۽ اک جو بدلو اک آهي ۽ نڪ جو بدلو نڪ آهي ۽ ڪن جو بدلو ڪن آهي ۽

اک ۽ نڪ جو عيوض نڪ ۽ ڪن جي عيوض ڪن ۽ ڏند جو عيوض ڏند

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

السِّنَّ بِالسِّنِّ ۙ وَالْجُرُوْحَ قِصَاصٌ ؕ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهٖ فَهُوَ

ڏند جو بدلو ڏند آهي ۽ زخمن جو بدلو برابرو، پوءِ جنهن قرباني ڪئي ان سان پوءِ اها

۽ ڏنّ جو عيوض اوترو ڏنّ آهي. پوءِ جيڪو ان کي بخشيندو تنهن لاءِ اهو (بخشش سندس گناهن جو)

كَفَّارَةٌ لَّهٗ ؕ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ

پاڪائي آهي انهيءَ لاءِ، ۽ جنهن نه فيصلو ڪيو ان سان جنهن کي نازل ڪيو الله پوءِ اهي ئي آهن

ڪفارو آهي ۽ جيڪي الله لاٿو آهي تنهن سان جيڪي حڪم نه ڪندا سي ئي ظالم آهن.

الظّٰلِمُوْنَ ﴿٤٥﴾ وَقَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ

بي انصاف. ۽ پٺيان موڪليوسون انهن جي نموني تي عيسيٰ بن مريم کي

۽ انهن (پيغمبرن) جي طريقي تي عيسيٰ پٽ مريم جي کي پوئتان موڪليوسون جو

مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ ۠ وَاٰتَيْنٰهُ الْاِنْجِيْلَ

سچو ڄاڻندڙ ان کي جيڪي ان کان اڳ هئو يعني تورات، ۽ ڏنوسون ان کي انجيل

جيڪو ڪانئس اڳ (توريت) هو تنهن جو سچو ڪندڙ هو ۽ کيس انجيل ڏنوسون

فِيْهِ هُدًى وَّنُوْرٌ ۙ وَّمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ

جنهن ۾ راهه ۽ روشني هئي ۽ سچو ڄاڻندڙ ان کي جو ان کان اڳ هئو يعني تورات

جنهن ۾ هدايت ۽ نور آهي ۽ توريت جيڪو ڪانئس اڳ هو تنهن جو سچو ڪندڙ

وَهُدًى وَّمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٦﴾ وَلْيَحْكُمْ اَهْلُ الْاِنْجِيْلِ

۽ هدايت ۽ نصيحت ڊڄندڙن لاءِ. ۽ فيصلو ڪرڻ گهرجي انجيل وارن کي

۽ پرهيزگارن لاءِ هدايت ۽ نصيحت هو. ۽ انجيل وارن کي جڳائي ته جيڪي الله منجهس لاٿو

بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فِيْهِ ؕ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ

ان سان جيڪي نازل ڪيو آهي الله انهيءَ ۾، ۽ جن نه فيصلو ڪيو ان سان جو نازل ڪيو الله پوءِ اهي

تنهن سان فيصلو ڪن. ۽ جيڪي الله لاٿو تنهن موجب جيڪي فيصلو نه ڪندا سي ئي بي دين آهن.

هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَاَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا

ئي بي فرمان آهن. ۽ نازل ڪيوسون توڏانهن قرآن حق جو سچو چوندڙ

۽ (اي پيغمبر!) تو ڏانهن سچائيءَ سان ڪتاب لاٿوسون جيڪي ڪتاب ڪانئس اڳ آهن

لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتٰبِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ

ان کي جو ان کان اڳ آهي ڪتاب ۽ نگهباني ڪندڙ ان تي پوءِ تون فيصلو ڪر انهن ۾

تن جو سچو ڪندڙ ۽ مٿن نگهبان آهي تنهنڪري جيڪي الله لاٿو آهي تنهن موجب سندن وچ ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ الْحَقِّ ط

ان موجب جو نازل ڪيو الله ۽ نہ هل انهن جي سڌن تي ڇڏي ان کي جو آيو تو وٽ حق،

حڪم ڪر! ۽ جيڪو حق تو وٽ آيو آهي تنهن کان مڙي سندين سڌن جي تابعداري نہ ڪر! اوهان مان هر ڪنهن

لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَّمِنْهَاجًا ط وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ

هر ڪنهن لاءِ ڪئي سون توهان مان شريعت ۽ طريقت، ۽ جيڪڏهن گهري الله تہ ڪري ها توهان کي

ٽوليءَ لاءِ شريعت ۽ (هڪ سنئين) واٽ مقرر ڪئي سون. ۽ جيڪڏهن الله گهري ها تہ اوهان مڙني کي

اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَآ اٰتٰىكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ط

جماعت هڪڙي پر آزمائي ٿو توهان کي ان ۾ جيڪي ڏنائين توهان کي پوءِ اڳرائي ڪريو چڱاين ۾،

هڪ ٽولي ڪري ها پر (گهريائين) تہ جيڪي اوهان کي ڏنائين تنهن ۾ اوهان کي پرکي تنهن ڪري چڱاين ڏانهن اڳرائي ڪريو.

اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٤٨﴾ لا

الله ڏانهن ٿي آهي موٽڻ توهان سڀني جو پوءِ خبر ڏيندو توهان کي ان جي جنهن ۾ توهان اختلاف ڪندا هئا

اوهان مڙني جو الله ڏانهن موٽڻ آهي پوءِ جنهن (ڳالهہ) بابت اوهين تڪرار ڪندڙ هيؤ تنهن جي فيصلي جي اوهان کي خبر ڏيندو.

وَاَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ وَ

۽ هي تہ فيصلو ڪر انهن ۾ ان سان جيڪي نازل ڪيو الله ۽ نہ هل انهن جي سڌن تي ۽

۽ (وري بہ توکي حڪم ٿو ڪجي) تہ جيڪي الله لاٿو آهي تنهن سان سندن وچ ۾ حڪم ڪر ۽ سندين سڌن جي تابعداري نہ ڪر ۽

احْذَرْهُمْ اَنْ يَّفْتِنُوْكَ عَنْۢ بَعْضِ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكَ ط فَاِنْ

هوشيار ٿي انهن کان متان ڀلائين توکي ڪنهن اهڙي حڪم کان جو لاٿو الله توڏانهن، پوءِ جي

انهن کان بچندو رهہ تہ جيڪي الله توڏانهن لاٿو آهي تنهن جي ڪنهن (حڪم) کان متان توکي ٿيڙين. پوءِ جيڪڏهن

تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ اَنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّصِيْبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوْبِهِمْ ط

ڦري وڃن پوءِ سمجهہ تہ رڳو گهري ٿو الله تہ ڏئي انهن کي سزا سندن ڪن گناهن جي ڪري،

ڦرن تہ ڄاڻ تہ الله سندن ڪن گناهن سببان ڪين عذاب پهچائڻ گهرندو آهي -

وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ لَفٰسِقُوْنَ ﴿٤٩﴾ اَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُوْنَ ط

۽ بيشڪ گهڻائي ماڻهو بي فرمان آهن. ڇا پوءِ فيصلو ڪفر وارو گهرن ٿا؟

۽ ماڻهن مان گهڻا بي دين آهن. اڇا جاهليت وارو حڪم گهرندا آهن ڇا؟ ۽ (ڪتاب الاهي تي)

وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿٥٠﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ

۽ ڪير زور ڀلو آهي الله کان فيصلي ڪرڻ ۾ انهن ماڻهن لاءِ جي يقين رکن ٿا؟ اي جن

يقين ڪندڙ قوم لاءِ حڪم ڪرڻ ۾ الله کان وڌيڪ ڪير چڱو آهي؟. اي مومنو!

ع ١١

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُوْدَ وَالنَّصٰرٰٓى اَوْلِيَآءَ ۘ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ

ايمان آندو نہ بڻايو يهودين ۽ نصارن کي دوست انهن مان هڪڙا آهن ساٿي

يهودين ۽ نصارن کي دوست ڪري نہ وٺو۔ انهن مان هڪڙا ٻين جا دوست آهن۔ ۽ اوهان منجهان

بَعْضٍ ؕ وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَاِنَّهٗ مِنْهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى

ٻين جا. ۽ جيڪو دوستي رکندو انهن سان توهان مان پوءِ اهو انهن جو آهي. بيشڪ الله نہ تو هدايت ڪري

جيڪو ڪين دوست ڪري وٺندو سو بيشڪ منجهانئن آهي۔ چو تہ الله ظالم ٽوليءَ کي سڌو رستو نہ ڏيکاريندو

الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥١﴾ فَتَرَى الَّذِيْنَ فِىْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ يُّسَارِعُوْنَ

قوم بي انصاف کي. پوءِ ڏسندين انهن کي جن جي دلين ۾ روڳ آهي ڊوڙي وڃن ٿا

آهي. پوءِ جن جي دلين ۾ (منافقيءَ جي) بيماري آهي تن کي ڏسين ٿو تہ انهن (يهودين ۽ نصارن جي دوستيءَ) ۾

فِيْهِمْ يَقُوْلُوْنَ نَخْشٰٓى اَنْ تُصِيْبَنَا دَآئِرَةٌ ؕ فَعَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّاْتِىَ

انهن ۾ چون ٿا ڊڄون ٿا تہ متان پهچي اسان کي ڪا مصيبت پوءِ شايد جلد ئي الله آڻي

ڊوڙندا ويندا آهن چوندا آهن تہ پاڻ تي زماني جي ڦيري پهچڻ کان ڊڄون ٿا پوءِ ستت ئي الله

بِالْفَتْحِ اَوْ اَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهٖ فَيُصْبِحُوْا عَلٰى مَآ اَسَرُّوْا فِىْٓ اَنْفُسِهِمْ

فتح يا ڪوئي حڪم پنهنجي طرفان پوءِ ٿي پون ان تي جيڪي لڪايائون پنهنجي دلين ۾

فتح يا ٻيو حڪم پاڻ وٽان موڪليندو پوءِ پنهنجين دلين ۾ جيڪي لڪائيندا آهن تنهن تي پشيمان ٿيندا.

نٰدِمِيْنَ ﴿٥٢﴾ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَهٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ اَقْسَمُوْا

پشيماني ڪندڙ. ۽ چوندا جن ايمان آندو ڇا هي اهي آهن جيڪي قسم کڻندا هئا

۽ (قيامت ۾) مومن چوندا تہ هي اهي آهن ڇا؟ جيڪي (دنيا ۾) الله جا وڏا وڏا قسم کڻندا هئا

بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ ۙ اِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ ؕ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَاَصْبَحُوْا

الله جو سخت ڪندي پنهنجن قسمن کي تہ "اسان توهان سان گڏ آهيون" ضايع ٿيا عمل انهن جا پوءِ ٿري ٿيا

تہ اسين اوهان سان آهيون (اڄ منافقيءَ سببان) سندن (سڀ) ڪئي ڪمائي ناس ٿي! پوءِ (اهي)

خٰسِرِيْنَ ﴿٥٣﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَنْ يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ

نقصان وارا. اي ايمان وارؤ! جيڪو ڦرندو توهان مان پنهنجي دين کان

خساري وارا ٿيا. اي مومنو! اوهان منجهان جيڪو پنهنجي دين کان ڦرندو تہ سگهوئي الله اهڙي قوم

فَسَوْفَ يَاْتِى اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُّحِبُّهُمْ وَيُحِبُّوْنَهٗٓ ۙ اَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ

پوءِ جلد ئي آڻيندو الله اهي ماڻهو جن سان اهو حب رکي ٿو ۽ اهي حب رکن ٿا ان سان، نرمي ڪندڙ هوندا مسلمانن تي

کي پيدا ڪندو جن کي (پاڻ) دوست رکندو ۽ اهي کيس دوست رکندا. اهي مومنن سان نوڙت ڪندڙ

وقف لازم
وقف غفران
وقف منزل

الثلثة

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَعِزَّةٍ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ز يُجَاهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا يَخَافُوْنَ

سختي ڪندڙ | ڪافرن تي | جهاد ڪندا | الله جي راهه ۾ | ۽ نه | ڊڄندا

۽ ڪافرن تي سخت هوندا الله جي واٽ ۾ جهاد ڪندا ۽ ڪنهن ملامت ڪندڙ جي ملامت کان

لَوْمَةَ لَآئِمٍ ط ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ط وَاللّٰهُ وَاسِعٌ

ملامت ڪندڙن جي ملامت کان، | اهو | فضل الله جو آهي | ڏئي ٿو | جنهن کي گهري، | ۽ الله | گهڻو مهربان

نه ڊڄندا_ اهو الله جو فضل آهي جنهن کي وڻيس تنهن کي ڏيندو آهي۔ ۽ الله ڪشادي فضل وارو ڄاڻندڙ آهي.

عَلِيْمٌ ﴿٥٤﴾ اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ

ڄاڻندڙ آهي. | رڳو | دوست اوهان جو آهي | الله | ۽ | ان جو رسول | ۽ | اهي | ايمان وارا | جيڪي | قائم ڪن ٿا

(اي مومنو!) الله ۽ سندس پيغمبر ۽ انهن مومنن کان سواءِ اوهان جو ڪو دوست نه آهي جيڪي نماز پڙهندا آهن

الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رٰكِعُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَمَنْ يَّتَوَلَّ اللّٰهَ

نماز | ۽ | ڏين ٿا | زڪوات | ۽ | اهي رڪوع ڪندڙ آهن. | ۽ | جيڪو | دوستي رکندو | الله سان

۽ زڪوات ڏيندا آهن ۽ اهي رڪوع ڪندڙ آهن. ۽ جيڪو الله ۽ سندس پيغمبر

وَرَسُوْلَهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَاِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿٥٦﴾ ع

۽ ان جي رسول سان | ۽ | ايمان وارن سان | ته بيشڪ | جماعت | الله جي | اها سيني تي غالب آهي.

۽ مومنن کي دوست ڪري وٺندو (سو غالب ٿيندو) ڇو ته الله جي ٽولي ئي غالب آهي.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَكُمْ هُزُوًا وَّ

اي | ايمان وارؤ! | نه | بڻايو (دوست) | انهن کي | جن ورتو | توهان جي دين کي | مسخري | ۽

اي ايمان وارؤ! جن کي اوهان کان اڳ ڪتاب ڏنو ويو تن منجهان جن پنهنجي دين کي

لَعِبًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ اَوْلِيَآءَ ج

راند ڪري | انهن ماڻهن مان | جن کي مليو | ڪتاب | توهان کان اڳ ۾، | ۽ ڪافرن کي | دوست،

مذاق ۽ راند بڻايو آهي تن کي ۽ ڪافرن کي دوست نه بڻايو، ۽ جيڪڏهن مومن

وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٥٧﴾ وَاِذَا نَادَيْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ

۽ ڊڄو | الله کان | جيڪڏهن | توهان | ايمان وارا آهيو. | ۽ جڏهن | سڏيو ٿا توهان | نماز لاءِ

آهيو ته الله کان ڊڄو.۽ جڏهن (اوهين) نماز لاءِ بانگ ڏيندا آهيو (تڏهن اهي) ان کي

اتَّخَذُوْهَا هُزُوًا وَّلَعِبًا ط ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُوْنَ ﴿٥٨﴾ قُلْ

ته ڪن ٿا انهيءَ تي | مسخري | ۽ راند، | اهو هن ڪري | جو اهي | ماڻهو | بي | عقل آهن. | چؤ

مذاق ۽ راند ٺاهيندا آهن اهو هن سببان آهي جو اهي بي سمجهه قوم آهن. (اي پيغمبر!) چئو ته اي ڪتاب وارؤ!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ هَلْ تَنْقِمُوْنَ مِنَّآ اِلَّآ اَنْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ

اي اهل كتاب چا رڳو نفرت ٿا ڪريو اسان کان جو ايمان آندو اٿئون الله تي ۽ ان تي جيڪي نازل ٿيو

هن کان سواءِ اسان تي (ٻيو) ڪو عيب رکي سگهو ٿا ڇا؟ ته الله کي ۽ جيڪو اسان ڏانهن لاٿو ويو ۽ جيڪي اڳ

اِلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ ۙ وَاَنَّ اَكْثَرَكُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ

اسان ڏانهن ۽ جيڪي نازل ٿيو اڳي ۽ بيشڪ گهڻا توهان مان بي فرمان آهن. چئو ڇا

لاٿو ويو آهي تنهن کي مڃيو اٿئون ۽ بيشڪ اوهان منجهان گهڻا بي دين آهن. (اي پيغمبر! ڪين) چئو ته.

اُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذٰلِكَ مَثُوْبَةً عِنْدَ اللّٰهِ ۭ مَنْ لَّعَنَهُ اللّٰهُ وَ

ٻڌايان اوهان کي زور بڇڙو ان کان سزا ۾ الله وٽ اهو جنهن تي ڦٽڪار ڪئي الله ۽

الله وٽ هن کان وڌيڪ بڇڙيءَ عاقبت واري جي اوهان کي خبر ڏيان؟ (بڇڙيءَ عاقبت وارو) اهو آهي جنهن تي

غَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيْرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوْتَ ۭ

ڪاوڙيو ان تي ۽ ڪياتين انهن مان ڪن کي ڀولا ۽ سوئر ۽ جنهن پوڄا ڪئي شيطان جي،

الله لعنت ڪئي آهي ۽ مٿس ڏمر ڪيو آهي ۽ منجهانئن ڪي ڀولڙا ۽ سوئر ۽ غير خدا جا پوڄيندڙ ڪيائين.

اُولٰۤئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضَلُّ عَنْ سَوَآءِ السَّبِيْلِ ﴿٦٠﴾ وَاِذَا جَآءُوْكُمْ

اهي ئي ماڻهو تمام بڇڙي جاءِ وارا آهن ۽ سخت گمراهه سڌي رستي کان. ۽ جڏهن اچن ٿا توهان وٽ

اهي بڇڙي هنڌ رهڻ وارا آهن ۽ سڌيءَ واٽ کان بلڪل ڀُليل آهن!. ۽ جڏهن اوهان وٽ ايندا آهن. تڏهن چوندا آهن

قَالُوْۤا اٰمَنَّا وَقَدْ دَّخَلُوْا بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوْا بِهٖ ۭ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ

چون ٿا ته اسان ايمان آندو آهي هو ڏانهن آيا ڪفر سان ۽ اهي نڪري ويا ان سان، ۽ الله خوب ڄاڻي ٿو

ته ايمان آندوسون. هن هوندي جو (اهي) ڪفر سان اندر ايندا آهن ۽ اهي ان (ڪفر) سان ٻاهر ويندا آهن ۽ جيڪي لڪائيندا

بِمَا كَانُوْا يَكْتُمُوْنَ ﴿٦١﴾ وَتَرٰى كَثِيْرًا مِّنْهُمْ يُسَارِعُوْنَ فِي الْاِثْمِ

جيڪي لڪايو هئائون. ۽ تون ڏسندين ڪيترائي انهن مان تڪڙ ٿا ڪن گناهه

آهن تنهن کي الله چڱو ڄاڻندڙ آهي. ۽ (اي پيغمبر!) منجهانئن گهڻن کي ڏسين ٿو ته گناهه ۽ حد کان

وَالْعُدْوَانِ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ ۭ لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا

۽ ظلم ۾ ۽ حرام کائڻ ۾، تمام بڇڙو آهي جيڪي اهي ڪن پيا. ڇو نه

لنگهڻ ۽ پنهنجي حرام خوريءَ ۾ تڪڙ ڪندا آهن ۽ جيڪي ڪندا آهن سو ضرور بڇڙو آهي.

يَنْهٰىهُمُ الرَّبّٰنِيُّوْنَ وَالْاَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْاِثْمَ وَاَكْلِهِمُ

جهليو انهن کي بزرگن ۽ عالمن سندن ڳالهائڻ ڪوڙ کان ۽ سندن کائڻ

الله وارا ۽ عالم کين سندن ڪوڙ ڳالهائڻ ۽ سندن حرام خوريءَ کان ڇو نه جهليندا آهن؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

السُّحْتَ ط لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ يَدُ اللّٰهِ

حرام کان، تمام برو آهي جيڪي ڪندا هئا. ۽ چيو يهودين هٿ الله جو

جيڪي ڪندا آهن سو ضرور بڇڙو آهي. ۽ يهودي چوندا آهن ته الله جو هٿ تنگ آهي (يعني بخيل آهي) سندن هٿ

مَغْلُوْلَةٌ ط غُلَّتْ اَيْدِيْهِمْ وَلُعِنُوْا بِمَا قَالُوْا م بَلْ يَدٰهُ مَبْسُوْطَتٰنِ لا

بند ٿيل آهي، بند ٿي وڃن هٿ انهن جا ۽ لعنت پوين انهيءَ چوڻ تي، بلڪ هٿ انهيءَ جا ڪشادا آهن،

بنديل هجن! ۽ جيڪي چيائون تنهن سببان لعنت ڪئي وين. (ائين نه آهي) بلڪ سندس ٻئي هٿ ڪشادا آهن.

يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَآءُ ط وَلَيَزِيْدَنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ مَّآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ

خرچ ڪندو آهي جيئن گهري، ۽ البت وڌائيندو گهڻن کي انهن مان اهو جيڪي لاٿو ويو توڏانهن

جيئن وڻندو اٿس تيئن خرچيندو آهي. ۽ (قسم آهي ته) تنهنجي پالڻهار وٽان تو ڏانهن جيڪو (قرآن) لاٿو ويو آهي سو

مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ط وَاَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ

تنهنجي رب طرفان ڏاڍ ۽ ڪفر ۾، ۽ اسان وڌي آهي انهن جي وچ ۾ دشمني ۽ ڪاوڙ

منجهانئن گهڻن (يهودين) کي بي فرماني ۽ ڪفر ۾ ضرور وڌائيندو. ۽ قيامت جي ڏينهن تائين سندن وچ ۾

اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ط كُلَّمَآ اَوْقَدُوْا نَارًا لِّلْحَرْبِ اَطْفَاَهَا اللّٰهُ لا

تائين ڏينهن قيامت، جڏهن به ٻارن ٿا باهه جنگ جي ته وسائي ڇڏي ٿو ان کي الله

دشمني ۽ بغض وجهي ڇڏيوسون. جنهن مهل جنگ لاءِ باهه ٻاريندا آهن (تنهن مهل) الله اُها

وَيَسْعَوْنَ فِى الْاَرْضِ فَسَادًا ط وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٦٤﴾

۽ اهي ڪوشش ڪن ٿا ملڪ ۾ فساد جي، ۽ الله نه ٿو چاهي فساد ڪندڙن کي.

وسائيندو آهي ۽ فساد لاءِ ملڪ ۾ ڪوشش ڪندا آهن. ۽ الله فسادين کي دوست نه رکندو آهي.

وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْكِتٰبِ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ

۽ جيڪڏهن اهل ڪتاب جا ايمان آڻن ها ۽ پرهيز ڪن ها ته معاف ڪريون ها انهن کان سندن بڇڙايون

۽ جيڪڏهن ڪتاب وارا ايمان آڻين ها ۽ پرهيزگاري ڪن ها ته سندن گناه کانئن ضرور ميٽيون ها

وَلَاَدْخَلْنٰهُمْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ اَنَّهُمْ اَقَامُوا التَّوْرٰىةَ

۽ داخل ڪريون ها انهن کي نعمت جي باغن ۾. ۽ جي اهي قائم ڪن ها تورات کي

۽ کين نعمت جي باغن ۾ ضرور داخل ڪريون ها. ۽ جيڪڏهن اُهي توريت ۽ انجيل ۽ جيڪي سندن پالڻهار وٽان

وَالْاِنْجِيْلَ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ مِّنْ رَّبِّهِمْ لَاَكَلُوْا مِنْ فَوْقِهِمْ

۽ انجيل کي ۽ جيڪي نازل ڪيو ويو انهن ڏانهن سندن رب کان ته رزق کائن ها پنهنجي مٿان کان

انهن ڏانهن لاٿو ويو تنهن (حڪمن) کي قائم ڪن ها ته پنهنجي مٿاهون ۽ پنهنجن پيرن هيٺان

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ ؕ مِنْهُمْ اُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ؕ وَكَثِيْرٌ

۽ هيٺان پيرن پنهنجن کان. انهن مان ڪي ماڻهو وچٿرا آهن. ۽ گهڻا

ضرور (روزي) کائين ها. منجهائن هڪ ٽولي وچٿري آهي. انهن مان گهڻا جيڪي ڪندا آهن

مِّنْهُمْ سَآءَ مَا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٦﴾ ع يٰۤاَيُّهَا الرَّسُوْلُ بَلِّغْ مَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْكَ

انهن مان بڇڙا ڪم ڪندا آهن. اي رسول! پهچاءِ جيڪي لاٿو ويو توتي

سو بڇڙو آهي. اي پيغمبر! جيڪو (قرآن) تو ڏانهن تنهنجي پالڻهار وٽان لاٿو ويو آهي سو پهچاءِ!

مِنْ رَّبِّكَ ؕ وَاِنْ لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهٗ ؕ وَاللّٰهُ يَعْصِمُكَ

تنهنجي رب کان. ۽ جيڪڏهن ائين نہ ڪيو تو تہ نہ پهچايو تو پيغام انهيءَ جو. ۽ الله بچائيندو توکي

۽ جيڪڏهن (ائين) نہ ڪيئي تہ (ڄڻ) سندس پيغام نہ پهچايئي ۽ الله توکي ماڻهن کان پناه ڏيندو

مِنَ النَّاسِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٦٧﴾ قُلْ يٰۤاَهْلَ

ماڻهن کان. بيشڪ الله نہ ٿو راهہ ڏيکاري قوم ڪافرن کي. چؤ اي اهل

۽ الله ڪافرن جي قوم کي سڌو رستو نہ ڏيکاريندو آهي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ. اي ڪتاب وارؤ!

الْكِتٰبِ لَسْتُمْ عَلٰى شَىْءٍ حَتّٰى تُقِيْمُوا التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ وَ

ڪتاب! نہ آهيو توهان ڪنهن بہ ڳالهہ تي جيستائين قائم رکو تورات کي ۽ انجيل کي ۽

اوهين ايستائين ڪنهن واٽ تي نہ آهيو جيستائين توريت ۽ انجيل ۽ جيڪي اوهان جي پالڻهار کان اوهان

مَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ وَلَيَزِيْدَنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ مَّاۤ اُنْزِلَ اِلَيْكَ

جيڪو لاٿو ويو توهان ڏانهن توهان جي رب کان. ۽ ضرور وڌائيندو گهڻن کي انهن مان اهو جيڪي لاٿو ويو تو ڏانهن

ڏانهن لاٿو ويو تنهن (جي حڪمن) کي قائم نہ ڪريو. ۽ جيڪي تنهنجي پالڻهار کان تو ڏانهن لاٿو ويو آهي

مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ۚ فَلَا تَاْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٦٨﴾ اِنَّ

تنهنجي رب طرفان ڏاڍ ۽ ڪفر ۾، پوءِ نہ افسوس ڪر تون قوم ڪافرن تي. بيشڪ

سو منجهانئن گهڻن (يهودين) جي بي فرماني ۽ ڪفر کي وڌائيندو. تنهن ڪري ڪافرن جي قوم تي ارمان نہ ڪر!.

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالصّٰبِئُوْنَ وَالنَّصٰرٰى مَنْ

جيڪي ماڻهو مسلمان ٿيا ۽ جيڪي يهودي آهن ۽ ستارن جا پوڄاري ۽ عيسائي جن بہ

(جيڪي) مؤمن ۽ يهودي ۽ صابئي ۽ نصاري (آهن انهن مان) جن الله کي ۽ قيامت جي ڏينهن کي

اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ

ايمان آندو الله تي ۽ قيامت تي ۽ ڪم ڪيائون چڱا تہ ناهي ڪو ڊپ انهن تي ۽

مڃيو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن کي ڪو ڊپ ڪونہ آهي ۽ نڪي اهي غمگين ٿيندا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ وَاَرْسَلْنَآ

نکي اهي ڏکارا ٿيندا. برابر ورتوسون انجام بني اسرائيل کان ۽ موڪلياسون

بيشڪ بني اسرائيلن کان انجام ورتوسون ۽ انهن ڏانهن (گهڻا) پيغمبر موڪلياسون. جڏهن بہ

اِلَيْهِمْ رُسُلًا ؕ كُلَّمَا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُهُمْ ۙ فَرِيْقًا

انهن ڏانهن ڪيئي رسول، جڏهن آڻيندو هئو انهن وٽ رسول اهڙو حڪم جو نہ چاهيندا هئا سندن نفس تہ ڪن کي

وٽن ڪنهن پيغمبر جيڪي سندين دلين نہ ٿي گهريو سو حڪم ٿي آندو تڏهن هڪ ٽوليءَ کي

كَذَّبُوْا وَفَرِيْقًا يَّقْتُلُوْنَ ﴿٧٠﴾ وَحَسِبُوْٓا اَلَّا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ فَعَمُوْا

ڪوڙو ڪيائون ۽ ڪن کي قتل پيا ڪن. ۽ ڀانيائون تہ نہ ٿيندو ڪو عذاب پوءِ انڌا ٿيا

ڪوڙو ٿي ڀانيائون ۽ هڪ ٽوليءَ کي ڪُھائون ٿي. ۽ ڀانيائون ٿي تہ ڪو فتنو ٿيڻو نہ آهي، پوءِ (حق کان) انڌا ٿيا

وَصَمُّوْا ثُمَّ تَابَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوْا وَصَمُّوْا كَثِيْرٌ مِّنْهُمْ ؕ

۽ ٻوڙا ٿيا پوءِ توبهہ قبول ڪئي الله انهن جي پوءِ وري انڌا ٿيا ۽ ٻوڙا ٿيا گهڻا انهن مان،

۽ ٻوڙا ٿيا وري (بہ) الله مٿن (ٻاجهہ سان) موٽيو (جو پيغمبر موڪليائين) وري منجهانئن گهڻا (حق کان) انڌا ٿيا ۽

وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿٧١﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ

۽ الله ڏسندڙ آهي جيڪي عمل ڪن ٿا. بالڪل ڪفر ڪيو انهن جن چيو تہ الله اهو ئي

ٻوڙا ٿيا ۔ ۽ جيڪي ڪندا آهن سو الله ڏسندڙ آهي. بيشڪ جن چيو تہ "ٻڪ عيسيٰ پٽ مريم جو پاڻ الله آهي"

الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ ؕ وَقَالَ الْمَسِيْحُ يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اعْبُدُوا

عيسيٰ بن مريم آهي، ۽ چيو هو عيسيٰ اي بني اسرائيل! ٻانهپ ڪريو

سي ڪافر ٿيا ۔ ۽ عيسيٰ چوندو هو تہ اي بني اسرائيلو! الله جي عبادت ڪريو جو منهنجو پالڻهار ۽ اوهان جو

اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبَّكُمْ ؕ اِنَّهٗ مَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ

الله منهنجي پاليندڙ ۽ پنهنجي پاليندڙ جي، بيشڪ جو بہ شريڪ ڪندو الله سان تہ حرام ڪئي الله

پالڻهار آهي (هيءَ پڪي ڳالهہ آهي تہ) جيڪو الله سان شريڪ مقرر ڪندو تنهن تي بيشڪ الله

عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَاْوٰىهُ النَّارُ ؕ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾

ان تي جنت ۽ جاءِ انهيءَ جي باهہ آهي، ۽ ناهي ظالمن لاءِ ڪوئي مددگار.

بهشت حرام ڪيو آهي ۽ سندس جاءِ دوزخ آهي ۔ ۽ ظالمن جو ڪوبہ مددگار نہ آهي.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ ثَالِثُ ثَلٰثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ

وقف لازم

بيشڪ ڪافر ٿيا اهي جن چيو تہ الله آهي ٽيون ٽن مان، هوڏانهن ناهي ڪوئي عبادت جي لائق

جن چيو تہ، ٻڪ الله ٽن (خدائن) مان هڪ آهي سي بيشڪ ڪافر ٿيا ۔ حالانڪ هڪ الله کان سواءِ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِلَّآ إِلٰهٌ وَّاحِدٌ ط وَإِنْ لَّمْ يَنْتَهُوْا عَمَّا يَقُوْلُوْنَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِيْنَ

مگر معبود هڪڙو، ۽ جيڪڏهن نہ مڙيا اِنهيءَ چوڻ کان تہ ضرور پهچندو انهن مان

ڪوئي عبادت جو لائق نہ آهي جيڪي چوندا آهن تنهن کان جيڪڏهن پاڻ کي نہ جهليندا تہ منجهانئن ڪافرن کي

كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٧٣﴾ اَفَلَا يَتُوْبُوْنَ إِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُوْنَهٗ ط

ڪفر وارن کي عذاب دردناڪ. ڇا پوءِ نہ ٿا موٽن الله ڏانهن ۽ گناهہ بخشيائين انهيءَ کان،

ڏکوئيندڙ عذاب ضرور پهچندو. پوءِ الله ڏانهن ڇو نہ موٽندا آهن ۽ سندس بخشش ڇو نہ گهرندا آهن؟

وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٧٤﴾ مَا الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُوْلٌ ج قَدْ خَلَتْ

۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. ناهي عيسيٰ بن مريم مگر هڪ رسول، گذريا آهن

۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. عيسيٰ پٽ مريم جو رڳو پيغمبر آهي. بيشڪ کانئس اڳ (گهڻا) پيغمبر گذري ويا

مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ط وَأُمُّهٗ صِدِّيْقَةٌ ط كَانَا يَأْكُلٰنِ الطَّعَامَ ط اُنْظُرْ

انهيءَ کان اڳ ۾ بہ ڪيترائي رسول ۽ ماءُ انهيءَ جي سچار آهي، ٻئي کائيندا هئا کاڌو، ڏِسُ

۽ سندس ماءُ سچي (فرمانبردار) هئي۔ اهي کاڌو کائيندا هئا۔ (اي پيغمبر!) ڏس تہ ڪيئن

كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ انْظُرْ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿٧٥﴾ قُلْ

تہ ڪيئن ٻڌايون ٿا انهن کي آيتون پوءِ ڏِسُ تہ ڪيئن اُبتا ٿا ڦِرن. چؤ

انهن لاءِ نشانيون بيان ڪريون ٿا! وري ڏس تہ اهي ڪيئن ابتا ويندا آهن؟. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ.

اَتَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ط وَاللّٰهُ

ڇا بندگي ڪريو ٿا الله کي ڇڏي انهيءَ جي جيڪو نہ ٿو اختيار رکي توهان جي نقصان جو ۽ نڪي نفعي جو، ۽ الله

الله کانسواءِ انهن جي ڇو عبادت ڪندا آهيو؟ جي اوهان لاءِ نڪي ڏک ۽ نڪي سک جا مالڪ آهن۔ ۽ الله ئي

هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٧٦﴾ قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ

ئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. چؤ اي اهل ڪتاب نہ وڌاءُ ڪريو پنهنجي دين ۾

ٻڌندڙ ۽ ڄاڻندڙ آهي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ اي ڪتاب وارو! حق کان سواءِ پنهنجي دين ۾ حد کان نہ لنگهو

غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوْٓا اَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوْا مِنْ قَبْلُ وَ

ناحق جو ۽ نہ لڳو خواهشن قوم جي ٿي جيڪي گمراهہ ٿيا اڳي ئي ۽

۽ انهيءَ قوم جي سڌن جي پٺيان نہ لڳو، جيڪي بيشڪ (پاڻ بہ) اڳ ڀُلا آهن ۽

اَضَلُّوْا كَثِيْرًا وَّضَلُّوْا عَنْ سَوَآءِ السَّبِيْلِ ﴿٧٧﴾ ع لُعِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

گمراهہ ڪيائون گهڻن کي ۽ ڀلجي ويا سڌي رستي کان. لعنت ڪيا ويا اهي جن ڪفر ڪيو

(ٻين) گهڻن کي (بہ) ڀُلايو اٿن ۽ سڌيءَ واٽ کان ڀُلا آهن. بني اسرائيلن مان جيڪي ڪافر ٿيا تن تي

ع ١٠ ١٣

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْۢ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ عَلٰى لِسَانِ دَاوٗدَ وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ ؕ ذٰلِكَ بِمَا

بني اسرائيل مان زبان داؤد ۽ عيسي بن مريم جي سان اهو هن ڪري

دائود ۽ عيسيٰ پٽ مريم جي زبان سان لعنت ڪئي ويئي آهي. اهو هن سببان آهي جو بي فرماني ڪيائون

عَصَوْا وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ۝٧٨ كَانُوْا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُّنْكَرٍ فَعَلُوْهُ ؕ

جو بي فرمان ٿيا ۽ اهي حد کان لنگهندا هئا. نه جهليندا هئا هڪ ٻئي کي بڇڙائي کان جا ڪندا هئا.

۽ حد کان لنگهندا هئا. جيڪي بُرا ڪم ڪندا هئا تن کان هڪ ٻئي کي نه جهليندا هئا.

لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ۝٧٩ تَرٰى كَثِيْرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ

اهو بڇڙو هئو جو ڪندا هئا. (اي نبي) تون ڏسين ٿو / گهڻا انهن مان دوستي رکن ٿا ڪافرن سان.

جيڪي ڪندا هئا سو ضرور بد آهي. اي پيغمبر! منجهانئن گهڻن کي ڏسين ٿو ته ڪافرن سان دوستي رکندا آهن.

لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ اَنْفُسُهُمْ اَنْ سَخِطَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَ

برو آهي اهو جو موڪليو اٿن پنهنجي لاءِ پاڻ هي ته ڪاوڙيو آهي الله انهن تي ۽

جيڪي انهن پاڻ لاءِ اڳ موڪليو آهي سو بڇڙو آهي! جو مٿن الله جو ڏمرجڻ آهي ۽ اُن عذاب ۾

فِى الْعَذَابِ هُمْ خٰلِدُوْنَ ۝٨٠ وَلَوْ كَانُوْا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالنَّبِيِّ وَمَآ

عذاب ۾ اهي هميشه رهندا. ۽ جيڪڏهن ايمان آڻن ها الله ۽ نبيءَ ۽ ان تي جيڪي

سدائين رهڻ وارا آهن. ۽ جيڪڏهن (اهي) الله ۽ (پنهنجي) پيغمبر کي ۽ جيڪي پيغمبر ڏانهن لاٿو ويو

اُنْزِلَ اِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوْهُمْ اَوْلِيَآءَ وَلٰكِنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ۝٨١

نازل ڪيو ويو ان ڏانهن ته نه وٺن ها انهن کي دوست ڪري پر گهڻا انهن مان بي فرمان آهن.

تنهن کي مڃين ها ته انهن (مشرڪن) کي دوست ڪري نه وٺن ها پر منجهانئن گهڻا ايمان کان نڪتل آهن.

لَتَجِدَنَّ اَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوا الْيَهُوْدَ وَالَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا ۚ

ضرور لهندين تون زور سخت بين ماڻهن کان دشمني ڪرڻ ۾ مسلمانن لاءِ يهودين کي ۽ مشرڪن کي،

(اي پيغمبر!) يهودين ۽ مشرڪن کي مومنن لاءِ بين ماڻهن کان بلڪل وڌيڪ دشمني ڪرڻ وارو ضرور ڏسندين.

وَلَتَجِدَنَّ اَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةً لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّا نَصٰرٰى ؕ

۽ لهندين انهن مان زياده محبت ۾ مسلمانن لاءِ انهن کي جن چيو اسين نصارا آهيون

۽ جيڪي چون ٿا ته اسين نصاريٰ آهيون تن کي مسلمانن سان دوستي ڪرڻ ۾ ڏاڍو ويجهو ضرور ڏسندين.

ذٰلِكَ بِاَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيْسِيْنَ وَرُهْبَانًا وَّاَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ۝٨٢

اهو هن ڪري ته انهن مان ڪي عالم آهن ۽ ڪي درويش ۽ هنڪري جو اهي وڏائي نه ڪندا آهن

اهو هن سببان آهي جو منجهانئن ڪي عالم ۽ ڪي درويش آهن ۽ بيشڪ اهي وڏائي نه ڪندا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَى أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ

۽ جڏهن ٻڌن ٿا جيڪو نازل ڪيو ويو رسول تي ڏسندين اکيون انهن جون وهائيندي

۽ جيڪي پيغمبر ڏانهن لاٿو ويو سو، جڏهن ٻڌندا آهن تڏهن سندين اکين کي اِنهيءَ سببان جو، سچ

مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ ۚ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا

ڳوڙها هن ڪري جو سڃاتائون ڪجهه حق، چون ٿا اي رب اسان جا ايمان آندوسون پوءِ لک اسان کي

کي سڃاتائون ڳوڙها ڳاڙيندو ڏسندين، چوندا آهن تہ اي اسان جا پالڻهار! ايمان آندوسون تنهن ڪري اسان کي

مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٣﴾ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ

گڏ شاهدن سان. ۽ ڇا ٿيو آهي اسان کي جو نہ مڃون هڪ الله کي ۽ اُن کي جيڪو پهتو اسان وٽ

شاهدن ۾ لک. ۽ اسان کي ڇا (ٿيو) آهي؟ جو الله کي ۽ جيڪي اسان وٽ سچ (يعني قرآن) آيو تنهن کي

الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٤﴾

حق ۽ اميد ڪريون ٿا تہ داخل ڪندو اسان کي اسان جو پالڻهار گڏ قوم صالحن جي سان.

هن هوندي بہ نہ مڃيون جو اميد تہ رکون تہ اسان جو پالڻهار اسان کي صالحن جي ٽوليءَ سان (گڏي بهشت ۾) داخل ڪندو.

فَأَثَابَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

پوءِ بدلي ۾ ڏنا انهن کي الله سندن اِن چوڻ تي باغ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون

پوءِ جيڪي چيائون تنهن سببان الله کين بهشت ڏنو جنهن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن.

خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا

هميشہ اتي رهندا، ۽ اهو بدلو آهي چڱائي ڪندڙن جو. ۽ جن ڪفر ڪيو

منجهس سدائين رهڻ وارا آهن ۽ اهو ڀلارن جو بدلو آهي. ۽ جن ڪفر ڪيو ۽ اسان جي آيتن کي

وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

۽ ڪوڙو ڪيائون اسان جي آيتن کي اهي ئي آهين دوزخي. اي ايمان وارو!

ڪوڙو ڀانيو اُهي دوزخي آهن. اي ايمان وارؤ! جيڪي پاڪ شيون الله اوهان لاءِ

لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ

نہ حرام ڪريو اهي سٺيون شيون جيڪي حلال ڪيون الله توهان لاءِ ۽ نہ حد کان لنگهو. بيشڪ الله

حلال ڪيون آهن سي حرام نہ بڻايو ۽ نڪي حد کان لنگهو. ڇو تہ الله حد کان لنگهندڙن کي

لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا

نہ ٿو پسند ڪري حد کان لنگهندڙن کي. ۽ کائو انهيءَ مان جيڪي ڏنو توهان کي الله حلال پاڪ

دوست نہ رکندو آهي. ۽ جيڪي الله اوهان کي پاڪ حلال رزق ڏنو آهي تنهن مان کائو ۽ اُن الله کان ڊڄو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْٓ اَنْتُمْ بِهٖ مُؤْمِنُوْنَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ

۽ ڊڄو الله کان جنهن تي اوهين ايمان رکندڙ آهيو. نہ وٺ ڪندو توهان کي الله

جنهن کي اوهين مڃيندڙ آهيو. الله اوهان جي اجاين قسمن کڻڻ ۾ اوهان کي نہ پڪڙيندو

بِاللَّغْوِ فِيْٓ اَيْمَانِكُمْ وَلٰكِنْ يُّؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُّمُ الْاَيْمَانَ ۚ

توهان جي اجاين قسمن کڻڻ ۾ ۽ پر پڪڙيندو توهان کي انهن قسمن تي جن تي ڳنڍ ٻڌي اٿو.

پر جيڪي قسم اوهان پڪي نيت سان ڪنيا تنهن سببان اوهان کي وٺ ڪندو. پوءِ اُن جو ڪفارو

فَكَفَّارَتُهٗٓ اِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسٰكِيْنَ مِنْ اَوْسَطِ مَا تُطْعِمُوْنَ

پوءِ اُن جو ڏنڊ آهي کاڌو کارائڻ ڏهن غريبن کي وچٿرو جيڪو کارائيندا آهيو

وچٿرو (کاڌو) جيڪي پنهنجي عيال کي کارائيندا آهيو تنهن مان ڏهن مسڪينن کي کاڌو ڏيڻ آهي

اَهْلِيْكُمْ اَوْ كِسْوَتُهُمْ اَوْ تَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ ۭ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ

پنهنجن ڀاتين کي يا ڪپڙو ڍڪائڻ انهن کي يا آجو ڪرڻ ٻانهو، پوءِ جيڪو نہ لهي پوءِ روزا

يا ڪين ويس ڍڪائڻ يا ٻانهو آجو ڪرڻ (جڳائي)۔ پوءِ جيڪو نہ لهي تہ تي ڏينهن

ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ ۭ ذٰلِكَ كَفَّارَةُ اَيْمَانِكُمْ اِذَا حَلَفْتُمْ ۭ وَاحْفَظُوْٓا

ٽن ڏينهن جا، اهو ڪفارو آهي توهان جي قسمن جو جڏهن کڻي ويهو ۽ سنڀالي رکجو

روزو رکڻ لازم آهي۔ جڏهن اوهين قسم کڻو (۽ پڇو ٽڏهن) اهو ڪفارو اوهان جي قسمن جو آهي۔ ۽ پنهنجن قسمن کي

اَيْمَانَكُمْ ۭ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٨٩﴾

پنهنجا قسم، اهڙي طرح ٻڌائي ٿو الله توهان کي پنهنجا احڪام جئن توهان شڪر ڪريو.

(ڀڃڻ کان) سوگهو رکو۔ اهڙيءَ طرح الله اوهان لاءِ پنهنجا حڪم بيان ڪندو آهي تہ مَنَ اوهين شڪرانو ڪريو.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ

اي اهي جن ايمان آندو اهو شراب ۽ جوا ۽ پوڄا جا آستانا ۽ ڍارا

اي ايمان وارؤ! شراب ۽ جوا ۽ پوڄا جا آستانا ۽ ڍارا

رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٩٠﴾ اِنَّمَا

سڀ پليد اٿوَ ڪمَ شيطان جا پوءِ پاسيرا ٿيو انهيءَ کان تہ جئن ڇٽي وڃو. رڳو

پليت شيطاني ڪمن مان آهن، تنهن ڪري اوهين ڪائنن پرهيز ڪريو تہ مَن ڇٽو. شيطان جو ارادو

يُرِيْدُ الشَّيْطٰنُ اَنْ يُّوْقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ فِي الْخَمْرِ

چاهي ٿو شيطان تہ وجهي توهان ۾ دشمني ۽ وير شراب

شراب (پيارڻ) ۽ جوا (کيڏائڻ) ۾ هن کان سواءِ نہ آهي تہ اوهان جي وچ ۾ دشمني ۽ ڪاوڙ وجهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّنْتَهُوْنَ ﴿۹۱﴾

۽ جواجي ڪري ۽ سيڙائي توهان کي الله جي ذڪر کان ۽ نماز کان، ڇا پوءِ توهان روڪجي ويندؤ.

۽ الله جي ياد ڪرڻ کان ۽ نماز کان اوهان کي جهلي. پوءِ (هاڻي به) اوهين (نه) جهلبو ڇا؟.

وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَاحْذَرُوْا ۚ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا

۽ حڪم مڃيو الله جو ۽ حڪم مڃيو رسول جو ۽ ڊڄندا رهو، پوءِ جي ڦرندؤ ته يقين ڪريو

۽ الله جي فرمانبرداري ڪريو ۽ پيغمبر جي فرمانبرداري ڪريو ۽ ڊڄو! پوءِ جيڪڏهن اوهين ڦرندؤ ته پڪ ڄاڻو

اَنَّمَا عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿۹۲﴾ لَيْسَ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

رڳو اسان جي رسول تي آهي پيغام ڏيڻ پڌرو. نه آهي انهن تي جن ايمان آندو

ته اسان جي پيغمبرن تي رڳو پڌرو پيغام پهچائڻ آهي. جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن تي

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جُنَاحٌ فِيْمَا طَعِمُوْٓا اِذَا مَا اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا

۽ عمل صالح ڪيا ڪو گناهه ان ۾ جو کائي چڪا جڏهن اڳتي خوف ڪن ۽ ايمان آڻن

جيڪي (اڳ) کاڌائون تنهن ۾ گناهه نه آهي، جڏهن پرهيزگاري ڪيائون ۽ ايمان آندائون ۽ چڱا

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاَحْسَنُوْا ۭ وَاللّٰهُ يُحِبُّ

۽ ڪم چڱا ڪن وري خوف ڪن ۽ ايمان آڻين پوءِ ڊڄندا رهن ۽ چڱائي ڪن. ۽ الله دوست رکي ٿو

ڪم ڪيائون وري پرهيزگاري ڪيائون ۽ ايمان آندائون وري پرهيزگاري ڪيائون ۽ چڱائي ڪيائون. ۽ الله

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۹۳﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللّٰهُ بِشَيْءٍ مِّنَ

چڱائي ڪندڙن کي، اي ايمان وارؤ! ضرور آزمائيندو توهان کي الله شڪار جي

ڀلارن کي دوست رکندو آهي. اي ايمان وارو! الله ڪنهن شڪار (جي حڪم) سان جنهن کي اوهان جا هٿ يا اوهان

الصَّيْدِ تَنَالُهٗٓ اَيْدِيْكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَنْ يَّخَافُهٗ بِالْغَيْبِ ۚ

معاملي ۾ جنهن تي پهچن ٿا توهان جا هٿ ۽ توهان جا نيزا جيئن ڄاڻي الله ته ڪير توڊڄي ان کان پرپٺ.

جا تير پهچن اوهان کي هن لاءِ ضرور پرکيندو ته الله نکيڙي ته ڪير ڪانئس پرپٺ ڊڄندو آهي؟ پوءِ جيڪو

فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَلَهٗ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۹۴﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

پوءِ جنهن زيادتي ڪئي ان کان بعد ته انهيءَ لاءِ عذاب دردناڪ آهي. اي آهي جن ايمان آندو

هن کان پوءِ حد کان لنگهندو تنهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي. اي ايمان وارو! اوهين احرام (جي حالت) ۾

لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَاَنْتُمْ حُرُمٌ ۭ وَمَنْ قَتَلَهٗ مِنْكُمْ مُّتَعَمِّدًا

نه ماريو شڪار کي ۽ توهان هجو احرام ۾، ۽ جنهن ماريو ان کي توهان مان ڄاڻي واڻي

شڪار نه ڪريو. ۽ اوهان مان جنهن ڄاڻي واڻي اُن کي ماريو، پوءِ جيڪي ماريو اٿس

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَجَزَآءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهٖ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ

پوءِ بدلو ڏيڻو آهي جيڪو ماريائين اوترو چوپايو جانور فيصلو ڪندا ان جو پ انصاف وارا توهان جا

تنهن جهڙو جانور، جنهن لاءِ اوهان مان ٻہ معتبر فيصلو ڪن. سزا لازم آهي. اِها قرباني ڪعبي وٽ

هَدْيًا بٰلِغَ الْكَعْبَةِ اَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسٰكِيْنَ اَوْ عَدْلُ ذٰلِكَ صِيَامًا

اها سوکڙي ڪري پهچائبي ڪعبي ڏانهن يا ڏنڊ ۾ ٿئي خوراڪ غريبن جي يا برابر ان جي روزا

پهچڻي آهي۔ يا (مٿس سزا) مسڪينن جو کاڌو ڪفارو آهي يا ان جي برابر روزا رکي هن لاءِ تہ

لِّيَذُوْقَ وَبَالَ اَمْرِهٖ ؕ عَفَا اللّٰهُ عَمَّا سَلَفَ ؕ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ

جيئن چکي سزا پنهنجي ڪئي جي، معاف ڪيو الله جيڪي ٿي گذريو، ۽ جيڪو وري ڪندو تہ بدلو وٺندو

پنهنجي ڪم جي سزا چکي۔ جيڪي اڳي گذريو سو الله معاف ڪيو۔ ۽ جنهن موٽي (شڪار) ڪيو تنهن کان

اللّٰهُ مِنْهُ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٩٥﴾ اُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهٗ

الله انهيءَ کان، ۽ الله زبردست آهي بدلي وٺڻ وارو آهي، حلال ڪيو ويو توهان لاءِ شڪار درياءَ جو ۽ کاڌڻ ان جو

الله بدلو وٺندو ۽ الله زبردست بدلي وٺڻ وارو آهي. درياءَ جو شڪار اوهان لاءِ حلال ڪيو ويو ۽ ان جو کاڌڻ

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۚ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ

نفعي توهان جي لاءِ ۽ قافلي وارن لاءِ، ۽ حرام ڪيو ويو توهان تي شڪار خشڪي جو جيستائين

اوهان ۽ مسافرن لاءِ نفعي وارو آهي، ۽ جهنگ جو شڪار جيستائين اوهين احرام وارا هجو تيستائين اوهان تي

حُرُمًا ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْۤ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٩٦﴾ جَعَلَ اللّٰهُ الْكَعْبَةَ

احرام ۾ آهيو، ۽ ڊڄو الله کان جو انهيءَ ڏانهن گڏ ڪيا ويندؤ. بڻايو الله ڪعبي

حرام ڪيو ويو۔ ۽ ان الله کان ڊڄو جنهن ڏانهن گڏ ڪيا ويندؤ. الله تعظيم واري گهر ڪعبي ۽ تعظيم واري مهيني

الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيٰمًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَآئِدَ ؕ

عزت واري گهر کي ماڻهن جي بقاءَ لاءِ ۽ مهيني عزت واري کي پڻ ۽ قرباني کي ۽ پٽي پٽل جانورن کي،

۽ (ڪعبي ڏانهن موڪليل) قربانيءَ ۽ ڪنڌلي پٽل جانورن کي ماڻهن لاءِ بقاءَ جو سبب ڪيو۔

ذٰلِكَ لِتَعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاَنَّ

اهو انهيءَ ڪري جيئن توهان سمجهو تہ بيشڪ الله ڄاڻي ٿو جا شيءِ آسمانن ۾ آهي ۽ جا شيءِ زمين ۾ آهي ۽ بيشڪ

اِهو (هن لاءِ) تہ اوهين ڄاڻو تہ جيڪي آسمانن ۾ ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو بيشڪ الله ڄاڻندو آهي ۽

اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٩٧﴾ اِعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ وَاَنَّ اللّٰهَ

الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي۔ يقين ڪريو تہ الله سخت عذاب ڪندڙ آهي ۽ بيشڪ الله

الله سڀ ڪنهن شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. ڄاڻو تہ الله سخت سزا ڏيندڙ آهي ۽ (هي بہ تہ) الله بخشڻهار مهربان آهي .

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٩٨﴾ مَا عَلَى الرَّسُوْلِ اِلَّا الْبَلٰغُ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ

بخشڻهار مهربان آهي. ناهي رسول تي مگر پيغام پهچائڻ ۽ الله ڄاڻي ٿو جيڪي ظاهر ڪريو ٿا

پيغمبر تي رڳو پيغام پهچائڻ آهي۔ ۽ جيڪي پڌرو ڪندا آهيو ۽ جيڪي لڪائيندا آهيو (سو سڀ) الله ڄاڻندو آهي.

وَمَا تَكْتُمُوْنَ ﴿٩٩﴾ قُلْ لَّا يَسْتَوِى الْخَبِيْثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ اَعْجَبَكَ كَثْرَةُ

۽ جيڪي لڪايو ٿا. چؤ ناهي برابر پليد ۽ پاڪ جيتوڻيڪ وڻي ٿو توکي گهڻائي

(اي پيغمبر!) چئو ته. پليت ۽ پاڪ برابر نه آهن، جيتوڻيڪ پليت جي گهڻائي توکي زياده وڻي.

الْخَبِيْثِ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ يٰٓاُولِى الْاَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿١٠٠﴾ ع يٰٓاَيُّهَا

پليد جي، پوءِ ڊڄو الله کان اي مغز وارو جئن ڪامياب ٿيو. اي

پوءِ اي عقل وارو! الله کان ڊڄو ته مَنَ اوهين ڇٽو. اي ايمان وارو! انهن شين بابت

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَسْئَلُوْا عَنْ اَشْيَآءَ اِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ ۚ وَاِنْ

ايمان وارؤ! نه پڇو گهڻيون ڳالهيون جي اهي ظاهر ڪجن توهان لاءِ ته بُريون لڳنديوَ ۽ جي

سوال نه ڪريو جن جي حقيقت جيڪڏهن اوهان تي پڌروي ڪئي وڃي ته اوهان کي ڏکي لڳي ۽ جيڪڏهن قرآن

تَسْئَلُوْا عَنْهَا حِيْنَ يُنَزَّلُ الْقُرْاٰنُ تُبْدَ لَكُمْ ؕ عَفَا اللّٰهُ عَنْهَا ؕ وَاللّٰهُ

پڇندؤ انهن بابت جنهن وقت نازل ٿي رهيو آهي قرآن ته اُهي ظاهر ڪبيون توهان تي، معاف ڪيو الله اهو گناهه ۽ الله

لهڻ مهل اُن بابت سوال ڪريو ته اوهان لاءِ پڌرو ڪيو ويندو،اُنهن (سوالن) کان الله اوهان کي معافي ڏني ۽ الله

غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿١٠١﴾ قَدْ سَاَلَهَا قَوْمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ اَصْبَحُوْا بِهَا

بخشيندڙ بردبار آهي. بيشڪ سوال ڪيا اهڙا هڪ قوم جا اڳي هئي توهان کان پوءِ اهي ٿري ٿيا ان جا

بخشڻهار بردبار آهي. بيشڪ هڪ قوم اوهان کان اڳ اهڙين (ڳالهين) جو سوال ڪيو هيو(پر سمجهائڻ تي)،

كٰفِرِيْنَ ﴿١٠٢﴾ مَا جَعَلَ اللّٰهُ مِنْۢ بَحِيْرَةٍ وَّلَا سَآئِبَةٍ وَّلَا وَصِيْلَةٍ وَّ

انڪاري. نه بڻائي آهي الله ڪا بحيره ۽ نه سائبه ۽ نه وصيله ۽

وري اُن جا. ڦري منڪر ٿيا. الله نڪي بحيره ۽ نڪي سائبه ۽ نڪي وصيله ۽ نڪي حام مقرر

لَا حَامٍ ۙ وَّلٰكِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ؕ وَاَكْثَرُهُمْ

نڪو حام پر جن ڪفر ڪيو اهي گهڙين ٿا الله تي ڪوڙ، ۽ گهڻا انهن مان

ڪيو آهي پر ڪافر الله تي ڪوڙ ٻڌندا آهن ۽ منجهانئن گهڻا نه ٿا سمجهن.

لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿١٠٣﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا اِلٰى مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَاِلَى الرَّسُوْلِ

نه ٿا سمجهن. ۽ جڏهن ڪين چئجي ٿو ته اچو ان ڏانهن جيڪي نازل ڪيو الله ۽ اچو رسول ڏانهن

۽ جڏهن کين چئبو آهي ته جيڪي الله لاٿو آهي تنهن ڏانهن ۽ پيغمبر ڏانهن اچو (تڏهن) چوندا آهن ته جنهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَالُوْا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا ؕ اَوَلَوْ كَانَ اٰبَآؤُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ

چون ٿا كافي آهي اسان كي اهو جنهن تي لڌوسون پنهنجن ابن ڏاڏن كي، ڇا توڻي جو انهن جا ابا ڏاڏا نہ ڄاڻندا هجن

تي پنهنجن ابن ڏاڏن كي (هلندو) ڏٺوسون سو اسان لاءِ كافي آهي. جيتوڻيك سندن ابا ڏاڏا كجهہ نہ ڄاڻندا هئا

شَيْـًٔا وَّلَا يَهْتَدُوْنَ ﴿١٠٤﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا عَلَيْكُمْ اَنْفُسَكُمْ ۚ لَا يَضُرُّكُمْ

كجهہ ۽ نكي سڌي راهہ تي هجن. اي اهي جن ايمان آندو توهان بچايو سرَ پنهنجا. نہ نقصان ڏيندو توهان كي

۽ نكي هدايت وارا هئا؟. اي مومنو! اوهين پنهنجن نفسن جي كريو. جڏهن اوهين هدايت وارا ٿيو. تڏهن اهو اوهان كي

مَّنْ ضَلَّ اِذَا اهْتَدَيْتُمْ ؕ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُكُمْ

جيكو بہ گمراهہ ٿيو جڏهن توهان هدايت وارا آهيو. الله ڏانهن موٽڻ آهي توهان سيني جو پوءِ اهو خبر ڏيندو توهان كي

نقصان نہ رسائيندو جيكو ڀُلو. الله ڏانهن اوهان مڙني جو موٽڻ آهي، پوءِ جيكي اوهين كندا آهيو

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٠٥﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ اِذَا حَضَرَ

جيكي توهان كندا هئا. اي ايمان وارؤ! شاهدي توهانجي وچ ۾ جڏهن اچي تو

تنهن جي اوهان كي سُڌ ڏيندو. اي ايمان وارؤ! جڏهن اوهان مان كنهن كي موت ويجهو ٿئي تہ وصيت كرڻ

اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِيْنَ الْوَصِيَّةِ اثْنٰنِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ اَوْ اٰخَرٰنِ

توهان مان كنهن تي موت وصيت جي وقت ٻہ ماڻهو هجن سچا توهان مان يا ٻہ ٻيا

مهل ٻہ معتبر شاهد كريو جي اوهان (مسلمانن) مان هجن يا اوهان كان سواءِ ٻيا (يعني غير قوم جا) هجن

مِنْ غَيْرِكُمْ اِنْ اَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِى الْاَرْضِ فَاَصَابَتْكُمْ مُّصِيْبَةُ

توهان جي غيرن مان جيكڏهن توهان سفر كيو ملك ۾ پوءِ پهچي توهان كي تكليف

(اهو تڏهن) جيكڏهن اوهين ملك ۾ مسافر هجو، پوءِ اوهان كي موت جي مصيبت پهچي. جيكڏهن (اوهين

الْمَوْتِ ؕ تَحْبِسُوْنَهُمَا مِنْۢ بَعْدِ الصَّلٰوةِ فَيُقْسِمٰنِ بِاللّٰهِ اِنِ

موت جي، جهليو انهن ٻنهي كي نماز كان بعد پوءِ اهي ٻئي قسم كڻن الله جو جي

سندن گواهي ڏيڻ ۾ كو) شك ركو ٿا تہ (وچينءَ) نماز كان پوءِ اوهين ٻنهي كي جهليو پوءِ اهي (ٻئي) الله جو

ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِيْ بِهٖ ثَمَنًا وَّلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۙ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللّٰهِ

توهان كي شك پوي ڇون تہ نہ ٺاوڻون ان تي كا رقم توڙي هجي مائٽ ۽ نہ لكائيندا سون شاهدي الله جي

قسم كڻي (چون تہ) توڻيجو مائٽ هوندا، تہ بہ اسين قسم جي عيوض كا بها نہ وٺنداسون ۽ نكي الله جي (حكم واري) شاهدي لكائينداسون

اِنَّآ اِذًا لَّمِنَ الْاٰثِمِيْنَ ﴿١٠٦﴾ فَاِنْ عُثِرَ عَلٰٓى اَنَّهُمَا اسْتَحَقَّآ اِثْمًا

بيشك اسين ان وقت ڏوهارين مان آهيون. پوءِ جيكڏهن خبر پئي تہ اهي ٻئي ٿيا آهن ڏوهي

جي لكائي سون) تہ اتي جو اتي گنهگارن مان ٿينداسون. پوءِ جيكڏهن معلوم ٿئي تہ اهي ٻئي گناه جوڳا ٿيا، تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاٰخَرٰنِ يَقُوۡمٰنِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِيۡنَ اسۡتَحَقَّ عَلَيۡهِمُ الۡاَوۡلَيٰنِ

پوءِ ٻيا شاهد بيهن انهن جي عوض انهن مان جن جو حق ضايع ٿيو ٻه ويجها مائٽ

جن جي مال تي ٻئي حق رکيو آهي تن جي ويجهي مائٽيءَ وارن مان ٻيا ٻه ڄڻا انهن جي بجاءِ اُٿن پوءِ الله

فَيُقۡسِمٰنِ بِاللّٰهِ لَشَهَادَتُنَآ اَحَقُّ مِنۡ شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعۡتَدَيۡنَآ ۖ

پوءِ اهي قسم کڻندا الله جو ته اسان جي شاهدي وڌيڪ سچي آهي انهن ٻنهي جي شاهدي کان ۽ اسين حد کان نه لنگهيا آهيون

جو قسم کڻي چون ته "انهن ٻنهي جي شاهديءَ کان اسان جي شاهدي وڌيڪ سچي آهي ۽ حد کان نه لنگهندا آهيون

اِنَّآ اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيۡنَ ﴿۱۰۷﴾ ذٰلِكَ اَدۡنٰٓى اَنۡ يَّاۡتُوۡا بِالشَّهَادَةِ عَلٰى

ان وقت اسين ظالمن مان ٿيون ها. اهو ويجهو آهي ته ڏين شاهدي جيئن جو

نه ته اتي جو اتي ضرور ظالمن مان ٿينداسون." اهو (حڪم هن ڳالهه کي) ويجهو آهي ته اهي (وصي ماڻهو) سچي

وَجۡهِهَآ اَوۡ يَخَافُوۡٓا اَنۡ تُرَدَّ اَيۡمَانٌۢ بَعۡدَ اَيۡمَانِهِمۡ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ

آهي يا ڊڄن ته متان موٽائجن قسم هنن جي قسمن کان پوءِ ۽ ڊڄو الله کان

ڳالهه جي شاهدي ڏين يا پنهنجن قسمن کڻڻ کان پوءِ قسم جي رد ٿيڻ کان ڊڄن. ۽ الله کان ڊڄو ۽ (هي حڪم دل سان) ٻڌو!

وَاسۡمَعُوۡا ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهۡدِى الۡقَوۡمَ الۡفٰسِقِيۡنَ ﴿۱۰۸﴾ يَوۡمَ يَجۡمَعُ اللّٰهُ

۽ حڪم ٻڌو، ۽ الله نه ٿو هدايت ڪري بي دينن کي. جنهن ڏينهن گڏ ڪندو الله

۽ الله بي دين قوم کي سڌو رستو نه ڏيکاريندو آهي. (ياد ڪر!) جنهن ڏينهن الله سڀني پيغمبرن کي گڏ ڪندو (تنهن ڏينهن)

الرُّسُلَ فَيَقُوۡلُ مَاذَآ اُجِبۡتُمۡ ؕ قَالُوۡا لَا عِلۡمَ لَنَا ؕ اِنَّكَ اَنۡتَ عَلَّامُ

رسولن کي پوءِ چوندو ڇا جواب مليو هو توهان کي؟ چوندا ناهي خبر اسان کي، تون ئي ڄاڻندڙ آهين

چوندو ته اوهان کي ڇا جواب ڏنو ويو؟ چوندا ته اسان کي (ماڻهن جي دلين جي) ڪا خبر نه آهي. ڇو ته تون ئي ڳجهن جو وڏو ڄاڻندڙ آهين.

الۡغُيُوۡبِ ﴿۱۰۹﴾ اِذۡ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيۡسَى ابۡنَ مَرۡيَمَ اذۡكُرۡ نِعۡمَتِىۡ عَلَيۡكَ وَ

ڳجهن جو. جڏهن چوندو الله عيسيٰ ابن مريم کي ياد ڪر منهنجي نعمت پاڻ تي ۽

جڏهن (اُن ڏينهن) الله عيسيٰ پٽ مريم جي کي چوندو ته پاڻ تي ۽ پنهنجي ماءُ تي منهنجيون نعمتون ياد ڪر!

عَلٰى وَالِدَتِكَ ۘ اِذۡ اَيَّدْتُّكَ بِرُوۡحِ الۡقُدُسِ ۗ تُكَلِّمُ النَّاسَ

پنهنجي ماءُ تي، جنهن وقت مدد ڪئي مون تنهنجي روح پاڪ سان، ۽ تون ڳالهائين پيو ماڻهن سان

جڏهن توکي پاڪ روح سان مدد ڏنم (جو) ماڻهن سان پينگهي ۾ (خاص طرح) ۽ وڏي وهيءَ ۾

فِى الۡمَهۡدِ وَكَهۡلًا ۚ وَاِذۡ عَلَّمۡتُكَ الۡكِتٰبَ وَالۡحِكۡمَةَ وَالتَّوۡرٰٮةَ

پينگهي ۾ ۽ ڪرڙوڊ عمر ۾، ۽ جنهن وقت سيکاريم توکي ڪتاب ۽ حقيقت ۽ تورات

ڳالهائيندي ٿي. ۽ جڏهن توکي ڪتاب ۽ دانائي ۽ توريت ۽ انجيل سيکاريم،

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالْاِنْجِيْلَ ۚ وَاِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّيْنِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ بِاِذْنِيْ فَتَنْفُخُ

۽ انجيل، ۽ جنھن وقت بڻائين پيو مٽيءَ مان نمونو پکيءَ جو منھنجي حڪم سان پوءِ ڦوڪين پيو

۽ جڏھن منھنجي حڪم سان مٽيءَ مان پکيءَ جي شڪل جھڙو بڻائڻ پوءِ منجھس ڦوڪيڻ تہ

فِيْهَا فَتَكُوْنُ طَيْرًا بِاِذْنِيْ وَتُبْرِئُ الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ بِاِذْنِيْ ۚ

ان ۾ تہ ٿئي پيو اھو اُڏامندڙ منھنجي حڪم سان ۽ چڱائين پيو نپٽ انڌو ۽ ڪوڙھيو منھنجي حڪم سان

منھنجي حڪم سان پکي ٿيو ۽ منھنجي حڪم سان ماءُ ڄاول انڌي ۽ ڪوڙھي کي چڱايئي ٿي، ۽ جڏھن مئل

وَاِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتٰى بِاِذْنِيْ ۚ وَاِذْ كَفَفْتُ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ عَنْكَ اِذْ

۽ جنھن وقت اُٿارين پيو مُئل منھنجي حڪم سان، ۽ جنھن وقت ھٽايم يھودين کي توکان جڏھن

کي منھنجي حڪم (جيئرو ڪري) ڪڍيئہ ٿي، ۽ جڏھن بني اسرائيلن (جي شر) کي توسان

جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ اِنْ هٰذَآ اِلَّا

آندا تو انھن وٽ معجزا پوءِ چيو جن ڪفر ڪيو انھن مان تہ ناھي اھو مگر

جھليم جڏھن وٽن معجزن سان آئين تڏھن منجھانئن ڪافرن چيو تہ، ھيءُ رڳو پڌرو جادو آھي.

سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿١١٠﴾ وَاِذْ اَوْحَيْتُ اِلَى الْحَوَارِيّٖنَ اَنْ اٰمِنُوْا بِيْ وَ

جادو پڌرو. ۽ جنھن وقت دلين ۾ وڌم ڏوھين کي تہ ايمان آڻيو مون تي ۽

۽ جڏھن حوارين ڏانھن الھام ڪيم تہ مون تي ۽ منھنجي پيغمبر تي ايمان آڻيو، چيائون تہ ايمان

بِرَسُوْلِيْ ۚ قَالُوْٓا اٰمَنَّا وَاشْهَدْ بِاَنَّنَا مُسْلِمُوْنَ ﴿١١١﴾ اِذْ قَالَ

منھنجي رسول تي، چيائون ايمان آندوسون ۽ تون شاھد ھُج تہ اسين فرمانبردار آھيون. جڏھن چيو

آندوسون ۽ (اي عيسيٰ!) شاھد ھج تہ اسين مسلمان آھيون. (ياد ڪريو!) جڏھن حوارين چيو

الْحَوَارِيُّوْنَ يٰعِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيْعُ رَبُّكَ اَنْ يُّنَزِّلَ

حوارين اي عيسيٰ بن مريم! ڇا ڪري سگھي ٿو تنھنجو رب تہ لاھي

تہ، اي عيسيٰ پٽ مريم جا تنھنجو پالڻھار اسان تي آسمان کان ڪو (طعام جو) خونچو

عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَآءِ ۗ قَالَ اتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١١٢﴾

اسان تي خونچو ڪاڏي جو آسمان کان، چيائين ڊڄو الله کان جيڪڏھن ايمان وارا آھيو.

لاھي سگھندو ڇا؟ عيسيٰ چيو تہ، جيڪڏھن مؤمن آھيو تہ الله کان ڊڄو.

قَالُوْا نُرِيْدُ اَنْ نَّاْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوْبُنَا وَنَعْلَمَ اَنْ قَدْ

چيائون اسين چاھيون ٿا تہ جيڪر کائون ان مان ۽ قرار وٺن دليون اسان جون ۽ ڄاڻون تہ سچ

چيائون (اسين ھيءُ) گھرون ٿا تہ منجھانئس کائون ۽ اسان جون دليون آرام وٺن ۽ ڄاڻون تہ اسان کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

صَدَقْتَنَا وَنَكُوْنَ عَلَيْهَا مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿١١٣﴾ قَالَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ

ڳالهايو تو اسان سان ۽ هجون ان تي شاهدن مان. چيو عيسيٰ بن مريم

سچ چيو اٿيئي ۽ مٿس شاهد هجون. (تڏهن) عيسيٰ پٽ مريم جي چيو ته اي اسان جا پالڻهار الله!

اَللّٰهُمَّ رَبَّنَآ اَنْزِلْ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَآءِ تَكُوْنُ لَنَا عِيْدًا

اي الله اسان جا رب لاهِ اسان تي خونچو آسمان کان ته ٿئي اسان جي عيد

اسان تي هڪ دسترخوان آسمان کان لاهه ته اسان جي اڳين ۽ اسان جي پوين (سڀني) لاءِ

لِّاَوَّلِنَا وَاٰخِرِنَا وَاٰيَةً مِّنْكَ ۚ وَارْزُقْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿١١٤﴾

اسان جي اڳين ۽ پوين لاءِ ۽ نشاني تنهنجي طرفان، ۽ رزق ڏي اسان کي ۽ تون ئي وڏيڪ ڀلو رزق ڏيندڙ آهين.

عيد ٿئي ۽ تنهنجي نشاني ٿئي، ۽ اسان کي روزي ڏي ۽ تون چڱو روزي ڏيندڙ آهين.

قَالَ اللّٰهُ اِنِّيْ مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ ۚ فَمَنْ يَّكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَاِنِّيْٓ اُعَذِّبُهٗ

چيو الله بيشڪ آءٌ لاهيندڙ آهيان ان کي توهان تي، پوءِ جيڪو ڪفر ڪندو اڳتي توهان مان ته آءٌ اهڙو عذاب ڪندس

الله چيو ته، آءٌ اوهان تي (دسترخوان) لاهيندس، پوءِ اوهان مان جيڪو هن کان پوءِ بي فرماني ڪندو تنهن کي آءٌ اهڙو سخت عذاب ڪندس

عَذَابًا لَّآ اُعَذِّبُهٗٓ اَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١١٥﴾ ع وَاِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسَى ابْنَ

ان کي جو نه عذاب ڪندس اهڙو ڪنهين کي جهان وارن مان. ۽ جڏهن چوندو الله عيسيٰ بن

جو جهانن (جي رهندڙن) مان ڪنهن هڪ کي ان جهڙو عذاب نه ڪندس. ۽ (اُهو وقت ياد ڪر!) جڏهن الله چوندو ته اي عيسيٰ پٽ مريم جا!

مَرْيَمَ ءَاَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُوْنِيْ وَاُمِّيَ اِلٰهَيْنِ مِنْ دُوْنِ

مريم کي ڇا تو چيو هو ماڻهن کي ته مڃيو مون کي ۽ منهنجي ماءُ کي ٻه خدا ڪري الله کان

تون ماڻهن کي چيو هو ڇا؟ ته الله کان سواءِ مون کي ۽ منهنجي ماءُ کي ٻه خدا ڪري مڃيو. (عيسيٰ) چوندو ته

اللّٰهِ ۗ قَالَ سُبْحٰنَكَ مَا يَكُوْنُ لِيْٓ اَنْ اَقُوْلَ مَا لَيْسَ لِيْ ۚ بِحَقٍّ ۗ اِنْ كُنْتُ

سواءِ. چوندو تون پاڪ آهين ناهي لائق مون کي جو چوان اها ڳالهه جنهن جو نه اٿم ڪوئي حق، جيڪڏهن مون چيو

تون پاڪ آهين جنهن (ڳالهه) جو مون کي ڪو حق نه آهي سو چوڻ مون کي ڪيئن جڳائيندو هو؟ جيڪڏهن مون اُهو

قُلْتُهٗ فَقَدْ عَلِمْتَهٗ ۗ تَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِيْ وَلَآ اَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِكَ ۗ

هوندو اهو ته ضرور تو ڄاتو هوندو. تون ڄاڻين ٿو جيڪي منهنجي اندر ۾ آهي ۽ نه ٿو ڄاڻان آءٌ جيڪي تنهنجي اندر ۾ آهي،

چيو هوندو ته بيشڪ اُهو تو کي معلوم هوندو. جيڪي منهنجي دل ۾ آهي سو (تون) ڄاڻندو آهين ۽ جيڪي تنهنجي دل ۾ آهي سو (آءٌ) نه ڄاڻندو

اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿١١٦﴾ مَا قُلْتُ لَهُمْ اِلَّا مَآ اَمَرْتَنِيْ بِهٖٓ اَنِ

بيشڪ تون ئي ڳجهن کي ڏاڍو ڄاڻندڙ آهين. نه چيم انهن کي مگر اهو ئي جو حڪم ڪيو تو مونکي ان جو ته

آهيان. ڇو ته تون ئي ڳجهن جو ڏاڍو ڄاڻندڙ آهين. جنهن لاءِ مون کي حڪم ڪيو اٿيئي تنهن کان سواءِ (ٻيو ڪجهه) کين نه چيو اٿم (يعني) هي ته

وَقْفُ النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبَّكُمْ ۚ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيْدًا مَّا دُمْتُ فِيْهِمْ ۚ

عبادت ڪريو الله منهنجي رب ۽ پنهنجي رب جي ۽ هئس انهن جي خبر رکندڙ جيسيتائين رهيس انهن ۾

الله جي عبادت ڪريو جو منهنجو پالڻهار ۽ اوهان جو پالڻهار آهي. جيسين منجهن رهيس تيسين (آءٌ) مٿن نگهبان رهيس

فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِيْ كُنْتَ اَنْتَ الرَّقِيْبَ عَلَيْهِمْ ۭ وَاَنْتَ عَلٰي كُلِّ

پوءِ جڏهن پورو ڪيو تو مونکي تڏهن تون ئي نگهبان هئين انهن جو، ۽ تون ئي هر شيءِ جي

پوءِ جنهن مهل تو مون کي ڪٽي ورتو تہ تون ئي مٿن نگهبان رهئين ۽ تون سڀ ڪنهن شيءِ تي خبردار آهين.

شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿١١٧﴾ اِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَاِنَّهُمْ عِبَادُكَ ۚ وَاِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ

خبر رکندڙ آهين. جيڪڏهن تون عذاب ڪندين انهن کي تہ اُهي آهن ٻانها تنهنجا، ۽ جيڪڏهن تون معاف ڪندين انهن کي

جيڪڏهن کين عذاب ڪرين تہ اهي تنهنجا ٻانها آهن. ۽ جيڪڏهن کين بخشين تہ تون ئي غالب

فَاِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ اللّٰهُ هٰذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصّٰدِقِيْنَ

تہ بيشڪ تون ئي زبردست حڪمت وارو آهين. فرمائيندو الله هي اهو ڏينهن آهي جو فائدو ڏيندو سچن کي

حڪمت وارو آهين. الله فرمائيندو تہ هي اهو ڏينهن آهي جو سچن کي سندين سچائي فائدو ڏيندي.

صِدْقُهُمْ ۭ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ

سندن سچ. انهن لاءِ باغ آهن وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون رهندا انهن ۾

انهن لاءِ (اهي) بهشت آهن جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن، منجهن اصلي سدائين رهڻ وارا آهن.

اَبَدًا ۭ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ ۭ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١١٩﴾ لِلّٰهِ

هميشہ. راضي ٿيو الله انهن کان ۽ اهي راضي ٿيا ان کان، اها ئي ڪاميابي وڏي آهي. الله جي

الله کانئن راضي آهي ۽ اهي کانئس راضي آهن اِها وڏي مراد ماڻڻ آهي. آسمانن ۽ زمين جي

مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا فِيْهِنَّ ۭ وَهُوَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٢٠﴾

بادشاهي آهي آسمانن ۽ زمين ۾ ۽ جيڪي انهن ۾ آهي، ۽ اهو هر شيءِ تي سگهه رکندڙ آهي.

۽ جيڪي منجهن آهي تنهن جي بادشاهي الله جي آهي ۽ اهو سڀ ڪنهن شيءِ تي وسوارو آهي.

سُوْرَةُ الْاَنْعَامِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اٰيَاتُهَا ١٦٥ رُكُوْعَاتُهَا ٢٠

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمٰتِ

سڀ ساراهہ الله لاءِ جنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي ۽ بنايائين اونداهين

سڀ ساراهہ (خاص) اُن الله کي جڳائي جنهن آسمانن ۽ زمين کي بڻايو ۽ اونداهين ۽ سوجهرو پيدا ڪيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالنُّوْرَ ۬ ؕ ثُمَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُوْنَ ① هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ

۽ روشني کي، پوءِ بہ اهي ڪافر پنهنجي پروردگار سان ٻين کي برابر ٿا ڪن. اهوئي آهي جنهن پيدا ڪيو توهان کي

وري (بہ) ڪافر پنهنجي پالڻهار سان (ٻين کي) برابر ڪندا آهن. اهو (ئي الله) آهي جنهن اوهان کي

مِّنْ طِيْنٍ ثُمَّ قَضٰۤى اَجَلًا ؕ وَاَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهٗ ثُمَّ اَنْتُمْ

مٽيءَ مان پوءِ مقرر ڪيائين موت جو وقت، ۽ وقت اٿڻ جو مقرر آهي ان وٽ پوءِ توهان

مٽيءَ مان بڻايو وري (اوهان جي جيئڻ ۽ موت جي) مدت ٺهرايائين. ۽ (هڪڙي ٻي) مدت، وٽس مقرر ٿيل آهي. وري

تَمْتَرُوْنَ ② وَهُوَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوٰتِ وَفِي الْاَرْضِ ؕ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَ

شڪ ٿا ڪريو. ۽ اهوئي الله آهي آسمانن ۾ ۽ زمين ۾. ڄاڻي ٿو توهان جي اندر کي ۽

(اي ڪافرو! الله بابت) اوهين شڪ ڪندا آهيو. ۽ اهو ئي الله آسمانن ۽ زمين ۾ (سڀ ڪنهن جو معبود) آهي. اوهان جو ڳجهه ۽

جَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُوْنَ ③ وَمَا تَاْتِيْهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ مِّنْ اٰيٰتِ

ٻاهر کي ۽ ڄاڻي ٿو جيڪي توهان ڪيو ٿا. ۽ نہ ٿي اچي انهن وٽ ڪا آيت سندن رب جي آيتن

ظاهر ڄاڻندو آهي ۽ جيڪي ڪندا آهيو سو (بہ) ڄاڻندو آهي. سندن پالڻهار جي آيتن مان ڪا آيت وٽن نہ ايندي آهي

رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ④ فَقَدْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ؕ

مان مگر اهي ان کان منهن ٿا موڙين. پوءِ انهن ڪوڙو ڄيو سچ کي جڏهن آيو وٽن،

پر ڪانئس منهن موڙيندڙ آهن. پوءِ بيشڪ سچ (يعني قرآن) کي، جنهن مهل وٽن آيو (تنهن مهل) ڪوڙ ڀانيائون.

فَسَوْفَ يَاْتِيْهِمْ اَنْۢبٰٓؤُا مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ⑤ اَلَمْ يَرَوْا كَمْ

پوءِ اجهو ايندي انهن وٽ خبرون ان جون جنهن تي اهي چٿرون ٿا ڪن. ڇا نہ ٿا ڏسن تہ ڪيترائي

پوءِ جنهن (ڳالهہ) بابت چٿر ڪندا آهن تنهن جي (سزا جون) خبرون وٽن سگهو پهچنديون. (ڪافر) نہ ڏسندا آهن ڇا؟

اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ مَّكَّنّٰهُمْ فِي الْاَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ

هلاڪ ڪيا سون انهن کان اڳ ۾ ڪيئي جُڳ جن کي قوت ڏني سون ملڪ ۾ جا نہ طاقت ڏني اٿئون

تہ ڪانئن اڳ ڪيترا طبقا ناس ڪياسون جن کي زمين ۾ اهڙي طاقت ڏني هئي سون جو اوهان کي بہ نہ ڏني اٿئون

لَّكُمْ وَاَرْسَلْنَا السَّمَآءَ عَلَيْهِمْ مِّدْرَارًا ۪ وَّجَعَلْنَا الْاَنْهٰرَ تَجْرِيْ

توهان کي ۽ وسايا سون مينهن انهن تي وڏ ڦڙا ۽ بنايا سون اهڙا واهہ جو وهن پيا

۽ مٿن آسمان کان مينهن سانده وساياسون ۽ سندن هيٺان واهيون وهندڙ ڪيون سون پوءِ انهن

مِنْ تَحْتِهِمْ فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ وَاَنْشَاْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا

هيٺان انهن کان پوءِ تباهہ ڪيو سون انهن کي سندن گناهن جي ڪري ۽ پيدا ڪيا سون انهن کان پوءِ جٿا

کي سندن گناهن سببان هلاڪ ڪيوسون ۽ سندن پوئتان ٻين قومن کي پيدا ڪيوسون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰخَرِيْنَ ۞ وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتٰبًا فِيْ قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوْهُ بِاَيْدِيْهِمْ

بيا. ۽ جيڪڏهن لاهيون ها توتي ڪتاب ڪاغذن ۾ پوءِ ڇُهن ها ان کي هٿن پنهنجن سان

۽ جيڪڏهن توتي ڪاغذن ۾ (لکيل) ڪتاب (قرآن) نازل ڪريون ها پوءِ اُهي پنهنجا هٿ ڪيس لائين ها

لَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۞ وَقَالُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ

تہ بہ چون ها ڪافر ناهي اهو مگر جادو پڌرو. ۽ چون ها ڇو نہ لاٿو ويو

تہ جيڪي ڪافر آهن سي ضرور چون ها تہ هيءُ تہ رڳو پڌرو جادو آهي. ۽ چون ٿا تہ مٿس ملائڪ ڇو نہ لاٿو ويو؟

عَلَيْهِ مَلَكٌ ؕ وَلَوْ اَنْزَلْنَا مَلَكًا لَّقُضِيَ الْاَمْرُ ثُمَّ لَا يُنْظَرُوْنَ ۞ وَ

ان تي ڪو فرشتو. ۽ جيڪڏهن لاهيون ها ڪو فرشتو تہ پورو ٿي وڃي ها ڪم پوءِ ڪين ڍر نہ ملي ها. ۽

۽ جيڪڏهن اسين ملائڪ نازل ڪريون ها تہ ضرور ڪم پورو ٿي وڃي ها (يعني هلاڪ ٿي وڃن ها) وري ڪين مهلت (مور) نہ ڏجي ها!

لَوْ جَعَلْنٰهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنٰهُ رَجُلًا وَّلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَّا يَلْبِسُوْنَ ۞

جي ڪريون ها ان کي فرشتو تہ بہ ڪريون ها ان کي ماڻهو ۽ پڪ ٻلايون ها انهن کي جنهن ٻلي ويا آهن.

۽ جيڪڏهن کيس ملائڪ ڪريون ها تہ ضرور کيس مرد (جي شڪل ۾) بڻايون ها ۽ جهڙو شبهو (هاڻي) ڪندا آهن تهڙو شبهو مٿن قائم رکون ها.

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ سَخِرُوْا مِنْهُمْ

۽ چٿر ڪئي وئي آهي رسولن تي توهان کان اڳي پوءِ اُٿلي پيو انهن تي جن چٿر ڪئي انهن مان

۽ بيشڪ توکان اڳ (بين) پيغمبرن سان (بہ) چٿر ڪئي ويئي (آهي) پوءِ منجهانئن جن چٿرون ڪيون تن تي

مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۞ ع قُلْ سِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوْا

اهو عذاب جنهن تي مسخريون ڪندا هئا. اي پيغمبر! چؤ تہ گهمو ملڪ ۾ پوءِ ڏسو

جنهن (ڳالهہ) تي چٿر ڪندا هئا تنهن (جي سزا اچي) گهيرو ڪيو. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ ملڪ ۾ گهمو ۽ وري ڏسو تہ ڪوڙن جي پڇاڙي

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ۞ قُلْ لِّمَنْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

ڪيئن ٿي پڇاڙي ڪوڙي ڪندڙن جي. چؤ ڪنهن جو آهي جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي.

ڪيئن ٿي!. (اي پيغمبر! ڪافرن) پڇا ڪر تہ جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي سو ڪنهن جو آهي؟ چئو تہ الله جو آهي

قُلْ لِّلّٰهِ ؕ كَتَبَ عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ؕ لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ

چؤ الله جو آهي. لکي اٿائين پاڻ تي ٻاجهہ ڪرڻ. ضرور گڏ ڪندو توهان کي قيامت ڏينهن

جنهن (ٻانهن تي) ٻاجهہ (ڪرڻ) پاڻ تي لازم ڪئي آهي. قيامت جي ڏينهن جنهن ۾ شڪ نہ آهي

لَا رَيْبَ فِيْهِ ؕ اَلَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۞ وَلَهٗ

ناهي شڪ انهي ۾. جن نقصان ڪيو پنهنجو پوءِ اهي نہ ايمان آڻيندا. ۽ الله جو ئي آهي

ضرور اوهان کي گڏ ڪندو جن پاڻ کي خساري ۾ وڌو سي ڪڏهن ايمان نہ آڻيندا. ۽ جيڪو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَا سَكَنَ فِی الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ؕ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿١٣﴾ قُلْ اَغَيْرَ

جيڪو رهيو آهي رات ۽ ڏينهن ۾، ۽ اهو ٻڌندڙ چاڻندڙ آهي. تون چؤ ڇا

رات ۽ ڏينهن ۾ رهندو آهي سو اُن جي مِلڪ آهي۔ ۽ اهو ٻڌندڙ ۽ ڄاڻندڙ آهي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو ته. آسمانن ۽ زمين

اللّٰهِ اَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ؕ

الله کان سواءِ وٺان ڪو مددگار اهو ته پيدا ڪندڙ آهي آسمانن ۽ زمين جو ۽ اهوئي ڪارائي ٿو ۽ ڪارايو نه ٿو وڃي.

جي بڻائيندڙ الله کان سواءِ ٻئي کي سنڀاليندڙ ڪري ڇو وٺان؟ ۽ اهو (سڀني کي) روزي ڏيندو آهي ۽ ڪيس روزي ڪوئي نه ڏيندو آهي.

قُلْ اِنِّیْۤ اُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَسْلَمَ وَلَا تَكُوْنَنَّ

چؤ مون کي حڪم ڏنيو آهي ته آءٌ هجان سڀ کان پهريون فرمانبردار ۽ نه ٿجانءِ

چئو ته. مون کي حڪم ڏنو ويو آهي ته پهريون مسلمان آءٌ هجان ۽ (فرمايو ويو ته) تون مشرڪن مان مور نه هج.

مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٤﴾ قُلْ اِنِّیْۤ اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبِّیْ عَذَابَ يَوْمٍ

مشرڪن مان. چؤ آءٌ ڊڄان ٿو جيڪڏهن بي فرماني ڪيم پنهنجي رب جي، عذاب وڏي ڏينهن

چئو ته. جيڪڏهن پنهنجي پالڻهار جو چيو نه مڃيان ته آءٌ وڏي ڏينهن جي عذاب (پهچڻ) کان ڊڄان ٿو.

عَظِيْمٍ ﴿١٥﴾ مَنْ يُّصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهٗ ؕ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ

جي کان. اهو جو ٽاريو ويو عذاب ان کان تنهن ڏينهن ته بيشڪ رحم ڪيائين ان تي. ۽ اهائي ڪاميابي

اُن ڏينهن جنهن (ماڻهوءَ) کان (عذاب) ٽاريو ويندو تنهن تي بيشڪ ٻاجهه ڪئي ويئي۔ ۽ اها پڌري مراد ماڻڻ آهي.

الْمُبِيْنُ ﴿١٦﴾ وَاِنْ يَّمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗۤ اِلَّا هُوَ ؕ وَ

پڌري آهي. ۽ جيڪڏهن پهچائي توکي الله ڪا تڪليف ته ناهي ڪوئي هٽائيندڙ ان کي مگر اهوئي، ۽

جيڪڏهن الله توکي ڪو ڏک پهچائي ته ان (الله) کان سواءِ اُن جو ڪو لاهيندڙ نه آهي۔ ۽

اِنْ يَّمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٧﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ

جيڪڏهن پهچائي توکي ڀلائي ته اهو هر شيءِ تي قادر آهي. ۽ اهوئي دٻاءُ وجهندڙ آهي

جيڪڏهن اهو توکي سک پهچائي ته اهو سڀ ڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي. ۽ اهو پنهنجن ٻانهن تي

فَوْقَ عِبَادِهٖ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿١٨﴾ قُلْ اَیُّ شَیْءٍ اَكْبَرُ شَهَادَةً ؕ

پنهنجي ٻانهن تي، ۽ اهوئي حڪمت وارو خبر وارو آهي. پڇا ڪر ڪير آهي زوروڏو شاهدي ڏيڻ ۾.

غالب آهي ۽ اهو حڪمت وارو خبر رکندڙ آهي. پڇا ڪر ته شاهدي ۾ ڪير وڏو آهي؟ چئو ته منهنجي ۽

قُلِ اللّٰهُ قف ۙ شَهِيْدٌۢ بَيْنِیْ وَبَيْنَكُمْ قف وَاُوْحِیَ اِلَیَّ هٰذَا الْقُرْاٰنُ لِاُنْذِرَكُمْ

چؤ "الله" اهو شاهد آهي منهنجي ۽ توهان جي وچ ۾، ۽ موڪليو ويو مون ڏانهن هيءُ قرآن جئن ڊيڄاريان توهان کي

اوهان جي وچ ۾ الله شاهد آهي ۽ مون ڏانهن هي قرآن هن لاءِ وحي ڪيو ويو آهي ته اُن سان اوهان کي ۽ جن جن کي (هي قرآن) پهچي (تن سڀني کي)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِهٖ وَمَنْۢ بَلَغَ ؕ اَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُوْنَ اَنَّ مَعَ اللّٰهِ اٰلِهَةً اُخْرٰى ؕ قُلْ

انهيءَ سان ۽ جنهن کي بہ اهو پهچي، ڇا توهان شاهدي ڏيو ٿا تہ الله سان گڏ آهن ڪي خدا ٻيا؟ چؤ

ديڄاريان. (هيءَ ڳالهہ) اوهين ثابت ڪري سگهندؤ ڇا تہ الله سان ٻيا (بہ) عبادت جا لائق آهن؟ چئو تہ آءٌ (اهڙي باطل ڪم جي) شاهدي نہ ٿو ڏيان.

لَّاۤ اَشْهَدُ ۚ قُلْ اِنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ وَّاِنَّنِیْ بَرِیْٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ﴿۱۹﴾

مان نہ ٿو شاهدي ڏيان، چؤ رڳو اهوئي عبادت جي لائق اڪيلو آهي ۽ بيشڪ آءٌ بيزار آهيان انهن کان جن کي اوهان شريڪ بڻايو ٿا.

(بلڪل سچي ڳالهہ جي ثابتي لاءِ) چئو تہ هڪ الله کان سواءِ ڪوبہ عبادت جو لائق ڪونهي ۽ جن کي اوهين شريڪ بڻائيندا آهيو تن کان آءٌ بيزار آهيان.

اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَعْرِفُوْنَهٗ كَمَا يَعْرِفُوْنَ اَبْنَآءَهُمْ ۘ اَلَّذِيْنَ

اهي جن کي اسان ڏنو سون ڪتاب سڃاڻن ٿا انهيءَ کي جئن سڃاڻن ٿا پنهنجن ٻارن کي، جن

جن کي ڪتاب ڏنوسين سي اُن (پيغمبر) کي اهڙيءَ طرح سڃاڻندا آهن. جهڙيءَ طرح پنهنجن پٽن کي سڃاڻندا آهن جن

خَسِرُوْۤا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۲۰﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى

نقصان ڪيو پنهنجي سِرَ جو پوءِ اهي نہ ٿا ايمان آڻن. ۽ ڪير وڏيڪ ظالم آهي انهيءَ کان جيڪو مڙهي

پاڻ کي نقصان ۾ وڌو سي ايمان نہ آڻيندا. اُن کان وڌيڪ ظالم ڪير آهي؟ جنهن الله تي ڪوڙو ناهہ ٺاهيو

عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَيَوْمَ

الله تي ڪوڙ يا ڪوڙو ڪري انجي آيتن کي، بيشڪ نہ ٿا ڪامياب ٿين ظالم. ۽ جنهن ڏينهن

يا سندس آيتن کي ڪوڙو ڄاتو. ڪو شڪ نہ آهي تہ ظالم نہ ڇٽندا! ۽ (اهو وقت ياد ڪر) جنهن ڏينهن

نَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ نَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ اَشْرَكُوْۤا اَيْنَ شُرَكَآؤُكُمُ الَّذِيْنَ

گڏ ڪنداسون انهن سڀني کي پوءِ چونداسون مشرڪن کي تہ ڪٿي آهن توهان جا شريڪ اهي جن کي

اُتي مڙيئي گڏ ڪنداسين وري مشرڪن کي چونداسين تہ اوهان جا اُهي شريڪ جن کي اوهين (الله جو شريڪ)

كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿۲۲﴾ ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوْا وَاللّٰهِ رَبِّنَا

توهان ڀائيندا هئا. پوءِ نہ هوندو انهن جو ڪو فريب مگر هيءُ چوندا قسم الله اسان جي پالڻهار جو

ڀائيندا هيو ڪٿي آهن؟ وري سندن ڪوئي عذر هن چوڻ کان سواءِ نہ رهندو تہ. پنهنجي پالڻهار الله جو قسم آڻئون!

مَا كُنَّا مُشْرِكِيْنَ ﴿۲۳﴾ اُنْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوْا عَلٰۤى اَنْفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ

نہ هئاسون شريڪ ڪندڙ. نظر ڪر تہ ڪيئن ڪوڙ هنيائون پنهنجو پاڻ تي ۽ وسري ويو انهن کان

تہ اسين شرڪ ڪندڙ نہ هئاسون. (اي پيغمبر!) ڏس! تہ پاڻ تي ڪهڙو ڪوڙ چيائون ۽ جيڪي ناهہ ٺاهيندا آهن

مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿۲۴﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُ اِلَيْكَ ۚ وَجَعَلْنَا عَلٰى

جيڪو ناهہ ٺاهيندا هئا. ۽ انهن مان ڪي ڪن ٿا ڏين توڏانهن ۽ ڪياسون انهن جي

سي ڪائنن پلجي ويا. ۽ منجهائن ڪو اهڙو آهي جو تو ڏانهن (قرآن ٻڌڻ لاءِ) ڪن ڏيندو آهي. ۽ سندين دلين تي

وقف لازم باختلاف

وقف لازم

ع ٣

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قُلُوْبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ۭ وَاِنْ يَّرَوْا كُلَّ

دلين تي پردا انھيءَ جي سمجھڻ کان ۽ انھن جي ڪنن ۾ بار، ۽ جيڪڏھن ڏسندا سموريون

اُن جي سمجھڻ کان ڍڪ ۽ سندن ڪنن ۾ گھرائي ڪئي اٿئون ۽ جيڪڏھن سڀ معجزا ڏسندا

اٰيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوْا بِهَا ۭ حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءُوْكَ يُجَادِلُوْنَكَ يَقُوْلُ الَّذِيْنَ

نشانيون تہ بہ ڪونہ مڃيندا انھن کي، نيٺ جڏھن ايندا تووٽ توسان جھڳڙي ڪرڻ لاءِ چوندا

تہ (بہ) ڪين نہ مڃيندا۔ تان جو جنھن مھل تو سان جھڳڙو ڪندڙ ٿي تو وٽ ايندا (تنھن مھل) ڪافر چوندا تہ

كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٢٥﴾ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ

ڪافر ناھي ھيءُ مگر آڪاڻيون اڳين جون، ۽ اھي روڪين ٿا ان کان

ھيءُ اڳين جي آڪاڻين کان سواءِ (ٻيو) ڪجھ نہ آھي. ۽ اھي اُن (جي ٻڌڻ) کان (ٻين کي) جھليندا آھن ۽ (پاڻ بہ) ڪانئس

وَيَنْـَٔوْنَ عَنْهُ ۚ وَاِنْ يُّهْلِكُوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ

۽ پري ٿا ڀڄن ان کان، ۽ نہ ٿا تباھ ڪن مگر پاڻ کي ۽ نہ ٿا سمجھن، ۽ جيڪڏھن

پري ڀڄندا آھن ۽ پاڻ کان سواءِ (ٻئي ڪنھن کي) ھلاڪ نہ ٿا ڪن ۽ نہ ڄاڻندا آھن. ۽ جڏھن (اھي) باھ تي

تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوْا عَلَي النَّارِ فَقَالُوْا يٰلَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِاٰيٰتِ

تون ڏسين جنھن وقت بيھاريا ويندا باھ تي پوءِ چوندا ھاءِ جيڪر موٽايا وڃون ۽ نہ ڪوڙو ڪريون ھا پنھنجي رب جي

بيھاريا تڏھن جيڪر ڪين ڏسين! (تہ عجب ڪرين) پوءِ چوندا تہ اسان کي ارمان آھي! (جيڪر دنيا ۾) موٽايا وڃون ۽ پنھنجي پالڻھار جي آيتن

رَبِّنَا وَنَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢٧﴾ بَلْ بَدَا لَهُمْ مَّا كَانُوْا يُخْفُوْنَ

آيتن کي ۽ ٿيون ھا ايمان وارن مان. پر ظاھر ٿيو انھن لاءِ اھو جيڪي لڪائيندا ھئا

کي ڪوڙ نہ ڀانيون ۽ مومنن مان ٿيون. (نہ!) بلڪ ھن کان اڳ جيڪي (ڪفر ۽ گناھ) لڪائيندا ھئا سي (اڄ) ڪين پڌرا نظر آيا

مِنْ قَبْلُ ۭ وَلَوْ رُدُّوْا لَعَادُوْا لِمَا نُهُوْا عَنْهُ وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿٢٨﴾

اڳ ۾، ۽ جيڪڏھن موٽايا بہ وڃن تہ وري ڪندا اھو جنھن کان جھليا ويا ۽ يقينن اھي ڪوڙا آھن.

۽ جيڪڏھن (دنيا ڏانھن) موٽايا وڃن تہ جنھن (ڪم) کان جھليا ويا سو ئي وري ڪرڻ لڳندا ۽ بيشڪ اھي ضرور ڪوڙا آھن.

وَقَالُوْٓا اِنْ هِىَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوْثِيْنَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ

۽ چيائون ناھي حياتي مگر حياتي اسان جي دنيا واري ۽ نہ ڪي اسين اٿاريا ويندا سون. ۽ جي

۽ چون ٿا تہ ھن دنيا جي حياتيءَ کان سواءِ (ٻيو ڪجھ) نہ آھي ۽ اسين (مرڻ کان پوءِ وري) اُٿڻ وارا نہ آھيون. ۽ جنھن مھل

تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوْا عَلٰي رَبِّهِمْ ۭ قَالَ اَلَيْسَ هٰذَا بِالْحَقِّ ۭ قَالُوْا بَلٰى وَ

ڏسين جنھن وقت بيھاريا ويندا پنھنجي رب جي اڳيان. فرمائيندو ڇا ناھي اھو سچ؟ چوندا ھائو قسم آھي

پنھنجي پالڻھار جي آڏو بيھاريا (تنھن مھل) جيڪڏھن ڪين ڏسين (تہ عجب ڪرين). (الله) چوندو تہ ھيءُ (وري جيئرو ٿيڻ) سچ نہ آھي ڇا؟ چوندا ھائو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبِّنَا ؕ قَالَ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿٣٠﴾ ع قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ

پنهنجي پروردگار جو. فرمائيندو پوءِ چکو عذاب هن ڪري جو توهان انڪار ڪندا هئا. تباهه ٿي ويا اهي جن

اسان کي پنهنجي پالڻهار جو قسم آهي! (ته سچ آهي)۔ (الله) چوندو ته جيڪي اوهين ڪفر ڪندا هيو تنهن سببان عذاب (جو مزو) چکو. جن

كَذَّبُوْا بِلِقَآءِ اللّٰهِ ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَآءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوْا يٰحَسْرَتَنَا

ڪوڙو ڀانيو ملڻ الله جي کي، نيٺ جڏهن آئي انهن وٽ قيامت اوچتو چوندا هاءِ افسوس!

الله جي ملڻ کي ڪوڙ ڀانيو سي بيشڪ خساري وارا ٿيا۔ تان جو جڏهن اوچتو انهن تي قيامت ايندي (تڏهن) چوڻ لڳندا ته اسان

عَلٰى مَا فَرَّطْنَا فِيْهَا ۙ وَهُمْ يَحْمِلُوْنَ اَوْزَارَهُمْ عَلٰى ظُهُوْرِهِمْ ؕ اَلَا

جو ڪئي سون ڪمي انهيءَ ۾ ۽ اهي کڻندا بار پنهنجا پنهنجي پٺاڙن تي، خبردار!

اُن (قيامت) بابت جا ڪوتاهي ڪئي، تنهن تي اسان کي افسوس آهي! ۽ اهي پنهنجو بار پنهنجين پٺين تي کڻندا۔ خبردار!

سَآءَ مَا يَزِرُوْنَ ﴿٣١﴾ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ؕ وَلَلدَّارُ

بڇڙو آهي جيڪو بار کڻن ٿا. ۽ ناهي حياتي دنيا جي مگر راند ۽ ريجهه، ۽ يقينن

جيڪي کڻندا سو بڇڙو آهي. ۽ دنيا جي حياتي رڳو راند ۽ چرچو آهي۔ ۽ جيڪي پرهيزگار آهن تن لاءِ آخرت جي جاءِ

الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٣٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ اِنَّهٗ لَيَحْزُنُكَ

آخرت جو گهر ڀلو آهي انهن لاءِ جيڪي پرهيز ٿا ڪن، ڇا پوءِ نه ٿا سمجهو. اسان ڄاڻون ٿا ته ڏک ۾ وجهي ٿو توکي

ڀلي آهي۔ پوءِ ڇو نه ٿا سمجهو؟ بيشڪ ڄاڻون ٿا ته جيڪي (اهي) چوندا آهن سو توکي ضرور غمگين ڪندو

الَّذِىْ يَقُوْلُوْنَ فَاِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُوْنَكَ وَلٰكِنَّ الظّٰلِمِيْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

جيڪي چون ٿا پوءِ اهي نه ٿا ڪوڙو ڪن توکي پر اهي ظالم الله جي آيتن جو

پوءِ اهي نه (رڳو) توکي ڪوڙو چوندا آهن پر ظالم الله جي آيتن جو انڪار ڪندا آهن.

يَجْحَدُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوْا عَلٰى مَا

انڪار ٿا ڪن. ۽ پڻ ڪوڙا ڪوٺيا ويا رسول تو کان اڳ ۾ پوءِ سٺائون پنهنجي ڪوڙي

۽ بيشڪ تو کان اڳ (گهڻان) پيغمبر ڪوڙا سمجهيا ويا هئا. پوءِ پنهنجي ڪوڙي ڀانئجڻ ۽ پنهنجي ڏکوئجڻ تي

كُذِّبُوْا وَاُوْذُوْا حَتّٰٓى اَتٰىهُمْ نَصْرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ۚ

ڪوٺجڻ ۽ ايذائجڻ کي تان جو آئي وٽن مدد اسان جي، ۽ ناهي ڪوئي بدلائيندڙ ڳالهين الله جي کي،

ايسين صبر ڪندا رهيا جيسين کين اسان جي مدد پهتي، ۽ الله جي ڳالهين (يعني انجامن) کي (ڪوبه) ڦيريندڙ نه آهي

وَلَقَدْ جَآءَكَ مِنْ نَّبَاِى الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٣٤﴾ وَاِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ

۽ يقينن آيون آهن تو وٽ ڪجهه خبرون رسولن جون. ۽ جيڪڏهن آهي ڳرو ٿيو توتي

۽ بيشڪ تو وٽ پيغمبرن جي ڪجهه خبر آئي آهي. ۽ جيڪڏهن سندن منهن موڙڻ توکي ڏکيو لڳي ٿو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا

انهن جو منهن موڙڻ پوءِ جيڪڏهن تون سگهين تو جو ڳاهين تون ڪا سرنگهه زمين ۾ يا ڏاڪڻ

تہ جيڪڏهن زمين ۾ ڪا سرنگهہ هٽي سگهين يا آسمان تي ڪا ڏاڪڻ ڳاهي سگهين پوءِ وٽن کو

فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ

آسمان ۾ پوءِ آڻين تون انهن وٽ ڪو معجزو، ۽ جيڪڏهن گهري الله تہ گڏ ڪري ها انهن کي هدايت تي

معجزو آڻين (تہ آڻي انهن کي ڏيکار!) ۽ جيڪڏهن الله گهري ها تہ ضرور مڙني کي هدايت تي گڏ ڪري ها پوءِ اڻ ڄاڻن

فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٥﴾ إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ ۘ

پوءِ نہ ٿجانءِ تون اڻ ڄاڻن مان. رڳو مڃيندا تو کي اهي جيڪي ٻڌن ٿا،

مان نہ ٿج اجيڪي (حق طلبينديءَ حقي ڳالهہ کي) ٻڌندا آهن سي ئي (اسلام جي دعوت) قبول ڪندا آهن (انهن کي الله هدايت ڪندو آهي)

وَالْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ

۽ مئلن کي اٿاريندو الله پوءِ ان ڏانهن موٽايا ويندا. ۽ چون ٿا ڇو نہ لاٿي وئي

۽ مئلن (يعني ڪافرن) کي الله قيامت جي ڏينهن اٿاريندو وري ڏانهنس موٽايا ويندا. ۽ چون ٿا تہ سندس پالڻهار

عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ ۚ قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يُنَزِّلَ آيَةً وَ

ان تي ڪا نشاني سندس رب طرفان، چؤ بيشڪ الله قادر آهي جو نازل ڪري ڪا نشاني

وٽان ان (پيغمبر) تي ڪا نشاني ڇو نہ لاٿي وئي؟ (اي پيغمبر!) ڪين چئو تہ الله نشانيءَ جي لاهڻ تي وسوارو آهي پر

لَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ

پر گهڻائي انهن جا نہ ٿا ڄاڻن. ۽ ناهي ڪوئي چرندڙ زمين ۾ ۽ نہ ڪوئي پکي جو

منجهانئن گهڻا (ماڻهو) نہ ڄاڻندا آهن. ۽ نڪو زمين ۾ ڪوئي چرندڙ آهي ۽ نڪو پکي آهي جو پنهنجين کنڀڙائين سان اڏامي ٿو

يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَالُكُمْ ۚ مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ

اڏري پنهنجي پرن سان مگر اهي قومون آهن توهان جهڙيون، نہ ڇڏي آهي اسان لکڻ ۾ ڪا بہ شيءِ

پر اوهان جهڙيون ئي قومون آهن. (سڀ) ڪا شيءِ ڪتاب (يعني لوح محفوظ) ۾ لکڻ کان سواءِ نہ ڇڏي سون وري

ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ

پوءِ پنهنجي رب ڏانهن گڏ ڪيا ويندا. ۽ اهي جن ڪوڙو ڪوٺيو اسان جي آيتن کي ٻوڙا ۽ گونگا آهن

پنهنجي پالڻهار ڏانهن گڏ ڪيا ويندا. ۽ جن اسان جي آيتن کي ڪوڙ ڄاتو سي گونگا ۽ ٻوڙا، اونداهين ۾ (پيل) آهن.

فِي الظُّلُمَاتِ ۗ مَنْ يَشَإِ اللَّهُ يُضْلِلْهُ وَمَنْ يَشَأْ يَجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ

انڌيري ۾ پيل، جنهن کي گهري الله گمراهہ ڪري انکي، ۽ جنهن کي گهري تہ ڪري انهيءَ کي رستي

الله جنهن کي گهري تنهن کي ڀلائيندو آهي ۽ جنهن کي گهري تنهن کي سڌي واٽ تي بيهڪ ڏيندو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٣٩﴾ قُلْ اَرَءَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ اَوْ اَتَتْكُمُ السَّاعَةُ

سڌي تي. چؤ خبر ڏيو جيڪڏهن اچي توهان تي عذاب الله جو يا اچي توهان وٽ قيامت

(اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ (اوهين) ڏسو جيڪڏهن الله جو عذاب اوهان کي پهچي يا قيامت اوهان وٽ اچي

اَغَيْرَ اللّٰهِ تَدْعُوْنَ ۚ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٤٠﴾ بَلْ اِيَّاهُ تَدْعُوْنَ

ڇا توهان الله کان سواءِ ٻئي کي سڏيندؤ؟ جيڪڏهن آهيو سچا. بلڪ توهان انهيءَ کي ئي پڪاريندؤ

تہ جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ الله کان سواءِ ڪنهن کي سڏيندؤ؟ (نہ!) بلڪ خاص اُن کي سڏيندا آهيو پوءِ جيڪڏهن گهري

فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُوْنَ اِلَيْهِ اِنْ شَآءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُوْنَ ﴿٤١﴾ وَلَقَدْ

پوءِ ٽاريندو ان (مصيبت) کي سڏيو پيا جنهن لاءِ جي اهو گهري ۽ وساري ڇڏيندؤ جن کي شريڪ ٺاڪريو. ۽ بيشڪ

تہ جنهن (مصيبت جي لاهڻ) لاءِ اوهين ڪيس سڏيندا آهيو سا لاهي ڇڏي ۽ جنهن کي (الله سان) شريڪ ڪندا آهيو سو (اُنهيءَ مهل) وساريندا آهيو.

اَرْسَلْنَآ اِلٰٓى اُمَمٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَاَخَذْنٰهُمْ بِالْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ

موڪليا سون پنهنجا رسول قومن ڏانهن تو کان اڳي پوءِ ورتو سون انهن کي سختيءَ سان ۽ مصيبت سان تہ جيئن اهي

۽ بيشڪ اسان توکان اڳ (گهڻين) اُمتن ڏانهن (پيغمبر) موڪليا، پوءِ (اُنهن جي بي فرمائي سبب) کين اسان سختي ۽ تڪليف ڏيئي پڪڙيو

يَتَضَرَّعُوْنَ ﴿٤٢﴾ فَلَوْلَآ اِذْ جَآءَهُمْ بَاْسُنَا تَضَرَّعُوْا وَلٰكِنْ قَسَتْ قُلُوْبُهُمْ

نيزاري ڪن. پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ عذاب اسان جو تہ ڇو نہ ڪيائون نيزاري پر سخت ٿي ويون دليون انهن جون

تہ مَن اُهي زاري ڪن. پوءِ جنهن مهل اسان جو عذاب وٽن پهتو ٿي (تنهن مهل) ڇو نہ ٿي زاري ڪيائون؟ پر سندين دليون سخت ٿي ويون هيون

وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا نَسُوْا مَا ذُكِّرُوْا بِهٖ

۽ سينگاري ڏنو انهن کي شيطان اهو جو ڪجهہ ڪندا هئا. پوءِ جڏهن وساريائون اهو جو ياد ڏياريو وين

۽ جيڪي ڪم ڪندا هئا سي شيطان اُنهن لاءِ سينگاريا. پوءِ جيڪا نصيحت ڏني وين سا جنهن مهل وساريائون

فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ اَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ ۭ حَتّٰٓى اِذَا فَرِحُوْا بِمَآ اُوْتُوْٓا

تہ کوليا سون انهن تي دروازا هر شيءِ جا، نيٺ جڏهن قوندجي ويا انهيءَ ڏيب تي

(تنهن مهل) مٿن هر شيءِ جا دروازا کولياسون. تان جو جيڪي ڏنو وين تنهن سان جڏهن (چڱيءَ طرح) خوش ٿيا

اَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً فَاِذَا هُمْ مُّبْلِسُوْنَ ﴿٤٤﴾ فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ

تہ پڪڙيو سون انهن کي اوچتو پوءِ ان مهل اهي ٿيا نااميد. پوءِ ڪاٽي وئي پاڙ ان قوم جي جن

(تڏهن) کين اوچتو پڪڙيوسون پوءِ اُهي اُنهيءَ مهل نااميد ٿيا. پوءِ ظالم قوم جي پاڙ پٽي وئي.

ظَلَمُوْا ۭ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٥﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَخَذَ اللّٰهُ

ظلم ڪيو. ۽ سڀ ساراهہ الله لاءِ جو پالڻهار جهانن جو آهي. (چؤ اي نبي!) خبر ڏيو جيڪڏهن کسي وٺي الله

۽ سڀ ساراهہ جهانن جي پالڻهار الله کي جڳائي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ. ڏسو تہ جيڪڏهن الله اوهان جا ڪن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سَمْعَكُمْ وَاَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلٰى قُلُوْبِكُمْ مَّنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ

كن توهان جا ۽ اكيون توهان جون ۽ مُهر هڻي توهان جي دلين تي كير آهي مالك
الله كان سواءِ

۽ اوهان جون اكيون كسي وٺي ۽ اوهان جي دلين تي مهر هڻي ته انهيءَ الله كان سواءِ كير بيو خدا

يَاْتِيْكُمْ بِهٖ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُوْنَ ﴿۴۶﴾

جو آڻي ڏي توهان كي اهي، ڏس ته كيئن ٿا ورجايون آيتون پوءِ اهي
پاسيرا ٿا وڃن.

اوهان كي اهي ڏيندو؟ ڏس ته كهڙا دليل بيان كريون ٿا وري به اهي پاسو كندا آهن.

قُلْ اَرَءَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ بَغْتَةً اَوْ جَهْرَةً هَلْ

تون چؤ خبر ڏيو جيكڏهن اچي توهان تي عذاب الله جو اوچتو يا ظاهر
ته نه

(اي پيغمبر! كين) چئو ته، اوهين خبر ڏيو ته جيكڏهن الله جو عذاب اوچتو يا ظاهر ظهور اوهان كي پهچي

يُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّا

هلاك كيا ويندا مگر ماڻهو ظلم كندڙ. ۽ نه موكليندا آهيون اسان پيغمبر
مگر

ته ظالم قوم كان سواءِ (بيو كو) هلاك ٿيندو ڇا؟. ۽ پيغمبرن كي خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ

مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ ۚ فَمَنْ اٰمَنَ وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ كري پوءِ جن ايمان آندو ۽ پاڻ سڌاريو پوءِ ناهي كو خوف
انهن تي

كري موكليوسون پوءِ جن مڃيو ۽ پاڻ سڌاريو تن كي كو ڀئو نه آهي ۽ نكي اهي غمگين ٿيندا.

وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ

۽ نكي اهي ڏكارا ٿيندا. ۽ جن كوڙو كوٺيو اسان جي آيتن كي لڳندي انهن كي
سزا

۽ جن اسان جي آيتن كي كوڙ ڀانيو تن كي انهيءَ سببان جو بدكاري كندا هئا عذاب پهچندو،

بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿۴۹﴾ قُلْ لَّآ اَقُوْلُ لَكُمْ عِنْدِيْ خَزَآئِنُ اللّٰهِ

هن كري ته اهي نافرماني كندا هئا. تون چؤ آءٌ كونه چوان ٿو توهان كي ته مون وٽ آهن خزانا
الله جا

(اي پيغمبر! كين) چئو ته (آءٌ) اوهان كي نه ٿو چوان ته مون وٽ الله جا خزانا آهن نكي (آءٌ) ڳجهه ڄاڻندو آهيان

وَلَآ اَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَآ اَقُوْلُ لَكُمْ اِنِّيْ مَلَكٌ ۚ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى

۽ كونه ڄاڻان ٿو ڳجهه كي ۽ كونه چوان ٿو توهان كي ته آءٌ ملڪ آهيان، رڳو تابع آهيان ان جو جيكي وحي ٿيو

۽ نكي اوهان كي چوان ٿو ته آءٌ ملائك آهيان. جيكي مون ڏانهن وحي كيو ويندو آهي، تنهن كان سواءِ (ٻئي جي)

اِلَيَّ ؕ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ؕ اَفَلَا تَتَفَكَّرُوْنَ ﴿۵۰﴾ وَ

مون ڏانهن، چؤ ڇا برابر ٿيندو انڌو ۽ سڄو ڇا پوءِ نه ٿا فكر كريو.
۽

تابعداري نه كندو آهيان. چئو ته انڌو ۽ سڄو هك جهڙا آهن ڇا؟ پوءِ اوهين ڇو نه فكر كندا آهيو؟

ع ۹

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَنْذِرْ بِهِ الَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ اَنْ يُّحْشَرُوْٓا اِلٰى رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ

تون خوف ڏيار قرآن سان انهن کي جيڪي ڊڄن ٿا ته گڏ ڪيا ويندا پنهنجي رب وٽ نه هوندو انهن لاءِ

(اي پيغمبر!) جيڪي (ماڻهو) پنهنجي پالڻهار وٽ گڏ ٿيڻ کان ڊڄندا آهن تن کي هن (قرآن) سان ڊيڄار!

مِّنْ دُوْنِهٖ وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿۵۱﴾ وَلَا تَطْرُدِ الَّذِيْنَ

الله کان سواءِ ڪوئي مددگار ۽ نڪي سفارش ڪرڻ وارو ته من اهي بچي وڃن. ۽ نه تڙ انهن کي جيڪي

الله کان سواءِ اُنهن جو نڪو سنڀاليندڙ ۽ نڪو سفارش ڪندڙ آهي، مَنَ اهي پرهيزگاري ڪن. ۽ جيڪي

يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيْدُوْنَ وَجْهَهٗ ؕ مَا عَلَيْكَ

سڏين ٿا پنهنجي رب کي صبح ۽ شام گهُرن ٿا رضامندو انهيءَ جو، ناهي توتي

پنهنجي پالڻهار کي صبح ۽ سانجهيءَ جو سندس رضامندو گهرندڙ ٿي سڏيندا آهن تن کي نه تڙ! توتي

مِنْ حِسَابِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ وَّمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِّنْ شَيْءٍ

حساب انهن جي مان ڪجهه به ۽ ناهي حسابُ تنهنجي مان انهن تي ڪجهه به

سندن ڪجهه به حساب نه آهي ۽ نڪي مٿن تنهنجو ڪجهه به حساب آهي، پوءِ جو اُنهن کي

فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُوْنَ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۵۲﴾ وَكَذٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ

جو تڙين تون انهن کي پوءِ ٿيندين ظالمن مان. ۽ اهڙي طرح آزمايوسون انهن کي هڪ ٻئي سان

تڙيندين ته نامناسب ڪمن ڪندڙن مان ٿيندين. ۽ اهڙيءَ طرح منجهانئن ڪن کي ڪن سان پرکيوسون

لِّيَقُوْلُوْٓا اَهٰٓؤُلَآءِ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنْۢ بَيْنِنَا ؕ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَعْلَمَ

جيئن چون ته ڇا اهي هي ماڻهو آهن تورو ڪيو الله جن تي اسان جي وچان، ڇا ناهي الله چڱي طرح ڄاڻندڙ

ته چون ته هي اهي آهن ڇا جن تي اسان منجهان الله احسان ڪيو آهي؟ الله شڪر ڪندڙن کي

بِالشّٰكِرِيْنَ ﴿۵۳﴾ وَاِذَا جَآءَكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاٰيٰتِنَا فَقُلْ سَلٰمٌ

شڪر ڪندڙن کي؟ ۽ جڏهن اچن تو وٽ اهي جيڪي ايمان آڻن ٿا اسان جي آيتن تي پوءِ تون چئو سلام آهي

نه ڄاڻندو آهي ڇا؟ ۽ جيڪي اسان جي آيتن کي مڃيندا آهن سي جڏهن تو وٽ اچن ته (انهن کي) چئو السلام عليڪم

عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۙ اَنَّهٗ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ

توهان تي لکي ڇڏي آهي توهان جي رب پاڻ تي رحمت ته جيڪو به ڪري توهان مان

اوهان جي پالڻهار پاڻ تي ٻاجهه لازم ڪئي آهي ته اوهان مان جيڪو بي علميءَ سان

سُوْٓءًاۢ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْۢ بَعْدِهٖ وَاَصْلَحَ ۙ فَاَنَّهٗ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۵۴﴾

بڇڙائي جهالت سان پوءِ توبهه ڪري ان کان بعد ۽ پاڻ سڌاري پوءِ بيشڪ اهو بخشڻهار مهربان آهي.

ڪا بڇڙائي ڪندو وري ان کان پوءِ توبهه ڪيائين ۽ سڌريو ته اهو (الله) بخشڻهار مهربان آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ وَلِتَسْتَبِيْنَ سَبِيْلُ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٥٥﴾ ع

۽ اهڙي طرح كولي بيان كندا آهيون آيتون ۽ جيئن پڌرو ٿئي رستو گنهگارن جو.

۽ اهڙيءَ طرح آيتون بيان كندا آهيون (تہ عمل كريو) ۽ (هن لاءِ) تہ گنهگارن جو رستو (ماڻهن تي) پڌرو ٿئي.

قُلْ اِنِّيْ نُهِيْتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ قُلْ

تون چؤ تہ آءٌ روكيو ويو آهيان جو پانهپ كريان انهن جي جن كي توهان سڏيو ٿا الله كان سواءِ، چؤ

(اي پيغمبرا كين) چئو تہ. الله كان سواءِ جن كي سڏيو ٿا تن جي عبادت كرڻ كان مون كي منع كئي وئي آهي. ۽ چئو

لَآ اَتَّبِعُ اَهْوَاۗءَكُمْ ۙ قَدْ ضَلَلْتُ اِذًا وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُهْتَدِيْنَ ﴿٥٦﴾

آءٌ نہ هلندس توهان جي سڌن تي يقينن گمراهہ ٿيندس تنهن مهل ۽ نہ هوندس آءٌ هدايت وارن مان.

تہ آءٌ اوهان جي سڌن جي تابعداري نہ كندس (نہ تہ) بيشك اُنهيءَ مهل گمراهہ ٿيندس ۽ آءٌ هدايت وسرن مان نہ هوندس.

قُلْ اِنِّيْ عَلٰي بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَكَذَّبْتُمْ بِهٖ ۭ مَا عِنْدِيْ مَا

چؤ بيشك آءٌ ثابتي تي آهيان پنهنجي رب كان ۽ توهان كوڙو كيو آهي انهيءَ كي، ناهي مون وٽ اها شيءِ

چئو تہ آءٌ پنهنجي پالڻهار جي پڌري حجت تي آهيان ۽ اوهان اُن كي كوڙ ڀانيو آهي. جنهن شيءِ جي تكڙ كندا آهيو

تَسْتَعْجِلُوْنَ بِهٖ ۭ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ۭ يَقُصُّ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ

تكڙي گهرو ٿا جيكا، اختيار رڳو الله جو آهي، اهو پڌائي ٿو حق ۽ اهوئي ڀلو

سا مون وٽ نہ آهي. (اهڙو) حكم الله كان سواءِ ٻئي كنهن جي اختيار ۾ نہ آهي. اهو سچ كي بيان كندو آهي ۽ اهو

الْفٰصِلِيْنَ ﴿٥٧﴾ قُلْ لَّوْ اَنَّ عِنْدِيْ مَا تَسْتَعْجِلُوْنَ بِهٖ لَقُضِيَ الْاَمْرُ

فيصلو كندڙ آهي. چؤ جيكڏهن هجي ها مون وٽ اها شيءِ تكڙي گهُر كريو ٿا جنهن جي تہ ٿي وڃي ها فيصلو

(سڀني) فيصلي كندڙن كان ڀلو آهي. چئو تہ. جنهن جي تكڙ كندا آيو سا جيكڏهن مون وٽ هجي ها تہ منهنجي ۽

بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿٥٨﴾ وَعِنْدَهٗ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ

منهنجي ۽ توهان جي وچ ۾، ۽ الله زياده ڄاڻندڙ آهي ظالمن كي. ۽ ان وٽ آهن كنجيون ڳجهہ جون

اوهان جي وچ ۾ فيصلو ٿي وڃي ها ۽ الله ظالمن كي چڱيءَ طرح ڄاڻندڙ آهي. ۽ وٽس ڳجهہ جون كنجيون آهن ان (ڳجهہ جي كنجين) كي

لَا يَعْلَمُهَآ اِلَّا هُوَ ۭ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۭ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَّرَقَةٍ

نہ ٿو ڄاڻي تن كي كوئي مگر اهو، ۽ ڄاڻي ٿو جيكي پٽ ۽ درياءَ ۾ آهي، ۽ نہ ٿو كري كوئي پن

الله كان سواءِ (ٻيو كوبہ) كونہ ڄاڻندو آهي. ۽ جيكي پٽن ۽ دريائن ۾ آهي سو (بہ اهو) ڄاڻندو آهي ۽ كوئي پن نہ كرندو آهي

اِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِيْ ظُلُمٰتِ الْاَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَّلَا يَابِسٍ اِلَّا فِيْ

پر اهو ڄاڻي ٿو انهيءَ كي ۽ نہ كوئي داڻو اونداهين زمين جي ۾ ۽ نہ آلي شيءِ ۽ نہ سُكي مگر اها آهي

پر اُن كي اهو ڄاڻندو آهي ۽ نكي كو داڻو زمين جي اونداهين ۾ نكي كا آلي ۽ نكي كا سُكي شيءِ پڌري كتاب ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿٥٩﴾ وَهُوَ الَّذِىْ يَتَوَفّٰىكُمْ بِالَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ

دفتر بيان ڪندڙ ۾. ۽ اهو ئي آهي جو پورو ڪري ٿو توهان کي رات جو ۽ ڄاڻي ٿو جيڪي ڪيو ٿا

(لکيل) هجڻ کان سواءِ آهي. ۽ اهو (الله) آهي جيڪو اوهان کي رات جو (جھٽڪ) ماري ٿو ۽ جيڪي اوهين ڏينهن جو ڪمايو ٿا

بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيْهِ لِيُقْضٰٓى اَجَلٌ مُّسَمًّى ۚ ثُمَّ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ

ڏينهن جو پوءِ اُٿاري ٿو توهان کي ڏينهن جو جيئن پورو ٿئي وقت مقرر پوءِ انهيءَ ڏانهن آهي موٽڻ اوهان جو

سو (به) ڄاڻندو آهي وري اوهان کي اُن ۾ هن لاءِ (جاڳائي) اُٿاريندو آهي ته مقرر ٿيل مدت پوري ڪرائي وڃي. وري اوهان

ثُمَّ يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٦٠﴾ ۧ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ وَ

پوءِ خبر ڏيندو توهان کي اُن جي جيڪي توهان ڪندا هئا. ۽ اهو ئي غالب آهي پنهنجن ٻانهن تي ۽

(سپني) جو ڏانهس موٽڻ آهي، وري اوهين جيڪي ڪندا آهيو تنهن جي اوهان کي سُڌ ڏيندو. ۽ اهو پنهنجن ٻانهن تي غالب آهي

يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَآءَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ

موڪلي ٿو توهان تي پهريدار، نيٺ جڏهن ايندو توهان مان ڪنهن تي موت پورو ڪندا انهيءَ کي

۽ اوهان تي پنهنجا نگهبان موڪليندو آهي۔ تان جو جڏهن اوهان منجهان ڪنهن هڪ کي موت پهچي تڏهن

رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُوْنَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ ؕ اَلَا

قاصد اسان جا ۽ اهي نه گهٽتائي ڪندا. پوءِ موٽايو ويندا الله پنهنجي مالڪ سچي ڏانهن، خبردار

اسان جا قاصد (ملائڪ) اُن کي ماريندا آهن ۽ اهي ڪوتاهي نه ڪندا آهن. وري (سڀ مئل) سندن سچي ڌڻيءَ الله ڏانهن موٽايا ويندا۔ خبردار!

لَهُ الْحُكْمُ ۣ وَهُوَ اَسْرَعُ الْحٰسِبِيْنَ ﴿٦٢﴾ قُلْ مَنْ يُّنَجِّيْكُمْ مِّنْ

انهيءَ جو ئي حڪم آهي، ۽ اهو جلد حساب وٺندڙ آهي. چؤ ڪير ڇڏائيندو آهي توهان کي

اُن جو حڪم (غالب) آهي ۽ اهو جلد حساب وٺندڙ آهي. (اي پيغمبر!) چئو ته. اوهان کي پَٽن ۽ دريائن جي اونداهين کان

ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُوْنَهٗ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً ۚ لَئِنْ اَنْجٰىنَا مِنْ

اونداهين خشڪي ۽ سمنڊ جي کان جڏهن پڪاريندا آهيو ان کي نيزاري ڪري ۽ آهستي، ته جيڪڏهن ڇڏايائين اسان کي هن

ڪير ڇڏائيندو آهي (جڏهن) ڪيس زاريءَ سان ۽ ڳجهو سڏيندا آهيو؟ (۽ چوندا آهيو) ته جيڪڏهن اسان کي هن (ڏک) کان

هٰذِهٖ لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿٦٣﴾ قُلِ اللّٰهُ يُنَجِّيْكُمْ مِّنْهَا وَ

مصيبت کان ته ضرور ٿينداسون شڪر ڪندڙن مان. چؤ الله ئي بچائيندو آهي توهان کي انهيءَ کان ۽

(الله) ڇڏايو ته شڪر ڪندڙن مان ضرور ٿينداسون. (اي پيغمبر! ڪين) چئو ته. الله اوهان کي اُن کان ۽

مِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ اَنْتُمْ تُشْرِكُوْنَ ﴿٦٤﴾ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلٰٓى اَنْ يَّبْعَثَ

هر تڪليف کان وري توهان شريڪ ڪندا آهيو. چؤ اهو ئي قادر آهي جو موڪلي

سڀ ڪنهن ڏک کان ڇڏائيندو آهي وري (به) اوهين (اُن سان) شرڪ ڪندا آهيو. (اي پيغمبر!) ڪين چئو ته. اهو (الله)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِكُمْ اَوْ يَلْبِسَكُمْ

اوهان تي عذاب مٿان کان يا هيٺان توهان جي پيرن کان يا وچڙائي ڇڏي توهان کي

اوهان تي اوهان جي مٿان يا اوهان جي پيرن جي هيٺان عذاب موڪلڻ لاءِ وسوارو آهي يا اوهان کي ٽولي ٽولي ڪري وچڙائي

شِيَعًا وَّيُذِيْقَ بَعْضَكُمْ بَاْسَ بَعْضٍ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ

ٽولاٽولا ڪري ۽ مزو چکائي توهان مان ڪن کي ڪن جي ويڙهه جو، ڏس ته ڪيئن بيان ڪريون ٿا

۽ اوهان مان ڪن کي ڪن جي لڙائيءَ (جو مزو) چکائي. ڏس ته اسين ڪهڙيءَ طرح (طرحين طرحين)

الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُوْنَ ﴿٦٥﴾ وَكَذَّبَ بِهٖ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ؕ قُلْ

آيتون ته من اهي سمجهي وڃن. ۽ ڪوڙو ڪيو انهيءَ کي تنهنجي قوم حالانڪ اهو حق آهي، چئو

دليل بيان ٿا ڪريون ته من اهي سمجهن. ۽ تنهنجي قوم اُن (قرآن) کي ڪوڙ ڀانيو ۽ (حقيقت ڪري) اهو بلڪل سچ آهي.

لَّسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ﴿٦٦﴾ؕ لِكُلِّ نَبَاٍ مُّسْتَقَرٌّ ز وَّسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٧﴾

ناهيان آءٌ توهان جو ذميوار. هر ڳالهه جو وقت مقرر آهي ۽ جلد ئي توهان ڄاڻندؤ.

(اي پيغمبرا ڪين) چئو ته (آءٌ) اوهان جو ذميوار نه آهيان. هر هڪ شيءِ لاءِ هڪ وقت مقرر آهي ۽ سگهو ڄاڻندؤ.

وَاِذَا رَاَيْتَ الَّذِيْنَ يَخُوْضُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتّٰى

۽ جڏهن ڏسين انهن کي ته اجايو بحث ڪن ٿا اسان جي آيتن ۾ پوءِ منهن موڙ انهن کان جيستائين

۽ جيڪي اسان جي آيتن بابت اجايو بحث ڪندا آهن تن کي جڏهن ڏسين ته ايستائين کانئن منهن موڙ.

يَخُوْضُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖ ؕ وَاِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطٰنُ فَلَا تَقْعُدْ

بحث ڪن ڳالهه ٻيءَ ۾، ۽ جيڪڏهن ڀلائي توکي شيطان ته پوءِ نه ويهه

جيستائين اُن ڌاران ٻي ڪنهن ڳالهه ۾ بحث ڪن. ۽ جيڪڏهن شيطان توکان وسارائي ته ياد اچڻ کان پوءِ

بَعْدَ الذِّكْرٰى مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَى الَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ مِنْ حِسَابِهِمْ

ياداچڻ بعد گڏجي قوم ظالمن سان. ۽ ناهي پرهيزگارن مٿان انهن جي حساب مان

ظالم ٽوليءَ سان گڏ نه ويهه. ۽ جيڪي پرهيزگاري ڪندا آهن، تن تي اُنهن (ظالمن) جي

مِّنْ شَيْءٍ وَّلٰكِنْ ذِكْرٰى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿٦٩﴾ وَذَرِ

ڪجهه به پر نصيحت ڪرڻي آهي ته مَنَ اهي ڊڄن. ۽ ڇڏ

حساب جي ڪجهه به (ڇڪتاڻ) نه آهي پر (اُنهن کي) نصيحت ڪرڻ لازم آهي ته مَن اهي ڊڄن.۽

الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَعِبًا وَّلَهْوًا وَّغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَ

انهن کي جن بڻايو پنهنجي دين کي راند ۽ يوگ ۽ ڌوڪو ڏنو کين حياتي دنيا جيءَ ۽

(اي پيغمبر!) جن پنهنجي دين کي راند ۽ تماشو بڻايو آهي ۽ کين دنيا جي حياتيءَ ٺڳيو آهي تن کي ڇڏي ڏي! ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ذَكِّرْ بِهٖٓ اَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌۢ بِمَا كَسَبَتْ ۖ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

نصيحت ڪر قرآن سان متان ڦاسي پوي ڪو ماڻهو پنهنجي ڪئي سبب، ناهي انهيءَ لاءِ الله کان سواءِ

قرآن سان نصيحت ڪر! متان (قيامت جي ڏينهن) ڪوئي پنهنجي ڪئي جي سببان (هلاڪت ۾) ڦاسي. الله کان سواءِ ان جو

وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ ۚ وَاِنْ تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ مِنْهَا ۗ اُولٰٓئِكَ

ڪوئي مددگار ۽ نڪي سفارش وارو، ۽ جيڪڏهن عوض ڀري ڏئي پوري طرح ته نه ورتو ويندو ان کان، اهي ئي آهن

نه ڪو مددگار ۽ نه ڪو سفارش ڪندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن سڀڪا شيءِ عيوض ڏيندو ته ڪانئس نه ورتو ويندو. اهي اُهي آهن

الَّذِيْنَ اُبْسِلُوْا بِمَا كَسَبُوْا ۚ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيْمٍ وَّعَذَابٌ اَلِيْمٌۢ

جيڪي پڪڙجي ويا هن ڪري جو ڪمايائون، انهن لاءِ آهي پاڻي ڪوسو ۽ عذاب دردناڪ

جو جيڪي ڪيائون تنهن سببان (هلاڪت ۾) ڦاسي ويا اُنهن لاءِ ٽهڪندڙ پاڻيءَ مان پيئڻ ۽ ڏکوئيندڙ عذاب

بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ﴿٧٠﴾ قُلْ اَنَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَ

جو هئا ڪفر ڪندا. چؤ ڇا سڏيون اسين الله کان سواءِ ان کي جو نه فائدو ڏئي ٿو اسان کي ۽ نه

اُنهي ڪري آهي جو ڪفر ڪندا هئا. (اي پيغمبر! ڪين) چئو ته، الله کان سواءِ اهڙي کي سڏيون ڇا جيڪو اسان کي نه ڪي سک ڏيندو آهي ۽

لَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلٰٓى اَعْقَابِنَا بَعْدَ اِذْ هَدٰىنَا اللّٰهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ

نقصان ڏئي ٿو اسان کي ۽ اسين ڦيريا وڃون پنهنجن کڙين تي ان کان پوءِ جڏهن هدايت ڪئي اسان کي الله، انهيءَ ماڻهو وانگر گمراهه ڪيو جنهن کي

نڪي ڪي ڏک ڏيندو آهي؟ ۽ اُنهيءَ کان پوءِ، جو الله اسان کي هدايت ڪئي اُنهيءَ وانگر پنهنجين کڙين (پرپوءِ) تي موٽايا وڃون ڇا؟ جنهن کي

الشَّيٰطِيْنُ فِي الْاَرْضِ حَيْرَانَ ۖ لَهٗٓ اَصْحٰبٌ يَّدْعُوْنَهٗٓ

شيطانن برپٽ ۾ پريشان ڪري حالانڪ ان جا سنگتي سڏين ٿا ان کي

شيطانن جهنگ ۾ ڀلائي ڇڏيو هجي اهو حيران پيو ڦري سندس ڪي دوست هجن جي ان کي سڌي رستي ڏانهن پيا سڏين

اِلَى الْهُدَى ائْتِنَا ۗ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ۗ وَاُمِرْنَا لِنُسْلِمَ

سڌي رستي ڏانهن ته اچ اسان ڏانهن، چؤ بيشڪ هدايت الله جي اِهائي هدايت آهي، ۽ حڪم ڪيو آهي اسان کي ته مڃيون

ته اسان ڏانهن اچ (۽ اهو اچي ئي نه). (اي پيغمبر! ڪين) چئو ته، يقينن الله جي ڏسيل وات اهائي سڌي وات آهي ۽ اسان کي حڪم ڏنو ويو

لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧١﴾ وَاَنْ اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّقُوْهُ ۗ وَهُوَ الَّذِيْٓ اِلَيْهِ

پروردگار عالَم کي. ۽ هي به ته قائم رکو نماز ۽ ڊڄو ان کان، ۽ اهو ئي آهي جنهن ڏانهن

آهي ته جهانن جي پالڻهار جي فرمانبرداري ڪريون. ۽ (هيءُ به حڪم ڏنو ويو آهي) ته نماز پڙهو ۽ ڪانئس ڊڄو ۽ اهو (الله) آهي جنهن ڏانهن

تُحْشَرُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۗ وَيَوْمَ

گڏ ڪيا ويندؤ. ۽ اهو ئي آهي جنهن خلقيو آسمانن ۽ زمين کي پوري طرح، ۽ جنهن ڏينهن

اُٿاريا ويندؤ. ۽ اهو ئي آهي جنهن آسمانن ۽ زمين کي رِٽ سان بڻايو آهي. ۽ جنهن ڏينهن (قيامت لاءِ)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَقُوْلُ كُنْ فَيَكُوْنُ ۵ قَوْلُهُ الْحَقُّ ط وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ ط

چوندو "ٿيءُ" تہ ٿي پوندو. ڳالهہ ان جي سچي آهي، ۽ انهيءَ جي ئي بادشاهي آهي جنهن ڏينهن ڦوڪ ڏني ويندي قرناءِ ۾.

چوندو تہ ٿيءُ تہ ٿي پوندي، سندس ڳالهہ سچي آهي ۽ جنهن ڏينهن صور ۾ ڦوڪيو ويندو (تنهن ڏينهن) رڳو ان جي بادشاهي آهي

عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ط وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿٧٣﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ

اهو ڄاڻندڙ ڳجهہ ۽ ظاهر جو، ۽ اهو ئي حڪمت وارو خبروارو آهي. ۽ ياد ڪر جڏهن چيو ابراهيم

ڳجهہ ۽ ظاهر جو ڄاڻندڙ آهي ۽ اهو حڪمت وارو خبردار آهي. ۽ (ياد ڪر) جڏهن ابراهيم پنهنجي پيءُ آزر کي

لِاَبِيْهِ اٰزَرَ اَتَتَّخِذُ اَصْنَامًا اٰلِهَةً ج اِنِّيْٓ اَرٰىكَ وَقَوْمَكَ فِيْ ضَلٰلٍ

پنهنجي پيءُ آزر کي ڇا تون بڻائين ٿو بتن کي خدا، بيشڪ آءٌ ڏسان ٿو توکي ۽ تنهنجي قوم کي گمراهي

چيو تہ بتن کي خدا ڪري ڇو ٿو وٺين؟ آءٌ توکي ۽ تنهنجي قوم کي بيشڪ پڌري گمراهيءَ ۾ ڏسان ٿو.

مُّبِيْنٍ ﴿٧٤﴾ وَكَذٰلِكَ نُرِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ مَلَكُوْتَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلِيَكُوْنَ

پڌري ۾. ۽ اهڙيءَ ئي ڏيکاريون پيا ابراهيم کي بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي ۽ جيئن تہ هجي

۽ اهڙيءَ طرح ابراهيم کي آسمانن ۽ زمين جي بادشاهي ڏيکاري سون ٿي (هن لاءِ) تہ (اهو) يقين ڪندڙن مان ٿئي.

مِنَ الْمُوْقِنِيْنَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ الَّيْلُ رَاٰ كَوْكَبًا ج قَالَ هٰذَا رَبِّيْ ج

يقين وارن مان. پوءِ جڏهن ڍڪيو انهيءَ کي رات ڏٺائين تارو، چيائين هي منهنجو رب آهي؟

پوءِ جنهن مهل رات مٿس اونداهي ڪئي (تنهن مهل آسمان ۾) هڪ تارو ڏٺائين، چيائين، هيءُ منهنجو پالڻهار آهي،

فَلَمَّآ اَفَلَ قَالَ لَآ اُحِبُّ الْاٰفِلِيْنَ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّا رَاَ الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هٰذَا

پوءِ جڏهن لهي ويو چيائين آءٌ نہ ٿو چاهيان لهي ويندڙن کي. پوءِ جڏهن ڏٺائين چنڊ کي چمڪندي چيائين هي

پوءِ جنهن مهل (اهو) لٿو (تنهن مهل) چيائين تہ لهندڙن کي پيارو نہ ٿو رکان. پوءِ جنهن مهل چنڊ کي چمڪندڙ ڏٺائين (تنهن مهل) چيائين تہ

رَبِّيْ ج فَلَمَّآ اَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَّمْ يَهْدِنِيْ رَبِّيْ لَاَكُوْنَنَّ

منهنجو رب آهي؟ پوءِ جڏهن لهي ويو چيائين يقينن جيڪڏهن نہ هدايت ڪري ها مونکي منهنجو رب تہ هوندس ها

هيءُ منهنجو پالڻهار آهي، پوءِ جنهن مهل لٿو (تنهن مهل) چيائين تہ جيڪڏهن منهنجو پالڻهار مون کي هدايت نہ ڪندو تہ آءٌ ضرور

مِنَ الْقَوْمِ الضَّآلِّيْنَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا رَاَ الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هٰذَا رَبِّيْ هٰذَآ اَكْبَرُ ج فَلَمَّآ

گمراهن مان، پوءِ جڏهن ڏٺائين سج اڀرندي چيائين هيءُ منهنجو رب آهي هي گهڻو وڏو آهي، پوءِ جڏهن

گمراهہ قوم مان ٿيندس! پوءِ جنهن مهل سج کي چمڪندڙ ڏٺائين (تنهن مهل) چيائين تہ هيءُ منهنجو پالڻهار آهي (جو) هيءُ وڏو آهي، پوءِ

اَفَلَتْ قَالَ يٰقَوْمِ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ﴿٧٨﴾ اِنِّيْ وَجَّهْتُ وَجْهِيَ

لهي ويو چيائين اي منهنجي قوم بيشڪ آءٌ بيزار آهيان انهن کان جن کي توهان شريڪ ٿا بڻايو. بيشڪ مون ڪيو منهن پنهنجو

جنهن مهل لٿو تہ چيائين تہ اي منهنجي قوم! جن کي (اوهين خدا سان) شريڪ بڻائيندا آهيو تن کان آءٌ بيزار آهيان. مون (سڀني کان) هڪ طرفو ٿي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِلَّذِیْ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ حَنِیْفًا وَّمَاۤ اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِیْنَ ۚ﴿۷۹﴾ وَ

انهيءَ لاءِ جنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي هڪ طرفو ٿيس ۽ نه آهيان آئون مشرڪن مان. ۽

پنهنجي مهاڙ کي اُنهيءَ الله ڏانهن سامهون ڪيو آهي، جنهن آسمانن ۽ زمين کي بڻايو آهي ۽ مشرڪن مان نه آهيان . ۽

حَآجَّهٗ قَوْمُهٗ ؕ قَالَ اَتُحَآجُّوْٓنِّیْ فِی اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنِ ؕ وَلَاۤ اَخَافُ

تڪرار ڪيو ان سان سندس قوم. چيائين ڇا مون سان جهڳڙو ٿا ڪريو الله ۾ حالانڪ هدايت ڪيائين مونکي، ۽ نه تو ڊڄان مون

سندس قوم ساڻس تڪرار ڪيو. چيائين ته (اوهين) الله بابت مون سان هن حالت ۾ چو ٿا تڪرار ڪريو. جو بيشڪ مون کي سڌي رستي لاتو اٿس؟

مَا تُشْرِكُوْنَ بِهٖۤ اِلَّاۤ اَنْ یَّشَآءَ رَبِّیْ شَیْـًٔا ؕ وَسِعَ رَبِّیْ كُلَّ شَیْءٍ عِلْمًا ؕ

انهن کان جن کي شريڪ ٿا بڻايو مگر جيڪي گهري منهنجو رب، سمايو آهي منهنجي رب هر شيءَ کي علم ۾،

۽ جنهن کي ساڻس شريڪ ڪريو ٿا تنهن کان ڪين ڊڄندس پر منهنجي پالڻهار، جو ڪجهه (ڪرڻ) گهريو (سو ٿيڻو آهي). سڀ ڪا شيءِ منهنجي

اَفَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۸۰﴾ وَكَیْفَ اَخَافُ مَاۤ اَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُوْنَ اَنَّكُمْ

ڇا پوءِ نه ٿا نصيحت وٺو؟ ۽ ڪيئن آءٌ ڊڄندس توهان جي شريڪن کان ۽ نه ٿا ڊڄو توهان جو

پالڻهار جي علم ۾ سمائي آهي. پوءِ اوهين چو نه نصيحت مڃيندا آهيو؟. ۽ جنهن کي (الله سان) شريڪ ڪريو ٿا تنهن کان ڪيئن ڊڄندس ۽ (اوهين) هن

اَشْرَكْتُمْ بِاللّٰهِ مَا لَمْ یُنَزِّلْ بِهٖ عَلَیْكُمْ سُلْطٰنًا ؕ فَاَیُّ الْفَرِیْقَیْنِ

شريڪ ڪيو اٿوَ الله سان ان کي جنهن جو نه لاٿائين توهان تي ڪو دليل، پوءِ ڪهڙو پنهي ٽولن مان

کان نه ٿا ڊڄو جو اوهين الله ساڻ اُهو شريڪ ڪندا آهيو جنهن جي اوهان وٽ ڪا حجت لاٿل نه آهي. جيڪڏهن اوهين

اَحَقُّ بِالْاَمْنِ ۚ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۘ﴿۸۱﴾ اَلَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَلَمْ یَلْبِسُوْۤا

حقدار آهي امن جو، جيڪڏهن توهان ڄاڻو ٿا. جن ماڻهن ايمان آندو ۽ نه ملايائون

ڄاڻندا آهيو (ته ٻڌايو ته) ٻنهي ٽولين مان ڪهڙي، امن جي وڌيڪ حقدار آهي؟. جن ايمان آندو ۽ پنهنجي ايمان کي ڪفر سان

اِیْمَانَهُمْ بِظُلْمٍ اُولٰٓىِٕكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ۠﴿۸۲﴾ وَتِلْكَ

پنهنجو ايمان شرڪ سان انهن لاءِ ئي امن آهي ۽ اهي ئي هدايت وارا آهن. ۽ اها

نه وچڙايو انهن لاءِ امن آهي ۽ اهي هدايت وارا آهن. ۽ هي اسان جو دليل آهي جو ابراهيم کي

حُجَّتُنَاۤ اٰتَیْنٰهَاۤ اِبْرٰهِیْمَ عَلٰی قَوْمِهٖ ؕ نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مَّنْ نَّشَآءُ ؕ اِنَّ

اسان جي حجت آهي جا ڏني سون ابراهيم کي سندس قوم تي، مٿي ڪريون ٿا درجا جنهن جا گهرون، بيشڪ

سندس قوم تي (مقابلي لاءِ) ڏنوسون. جنهن کي گهرندا آهيون تنهن کي درجن ۾ مٿاهون ڪندا آهيون. بيشڪ

رَبَّكَ حَكِیْمٌ عَلِیْمٌ ﴿۸۳﴾ وَوَهَبْنَا لَهٗۤ اِسْحٰقَ وَیَعْقُوْبَ ؕ كُلًّا هَدَیْنَا ۚ

تنهنجو رب حڪمت وارو علم وارو آهي. ۽ بخشيوسون ان کي اسحاق ۽ يعقوب، سڀني کي هدايت ڪئي سون

تنهنجو پالڻهار حڪمت وارو ڄاڻندڙ آهي.۽ ابراهيم کي اسحاق ۽ يعقوب عطا ڪيوسون. سڀني کي هدايت ڪئي سون،

وقف لازم

ع ۹ / ۱۴

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمٰنَ وَأَيُّوبَ

۽ نوح کي هدايت ڪئي سون اڳ ۾ ۽ انهيءَ جي اولاد مان داؤد ۽ سليمان ۽ ايوب

۽ (ان کان) اڳ نوح کي هدايت ڪئي سون ۽ سندس اولاد مان داؤد کي ۽ سليمان ۽ ايوب

وَيُوسُفَ وَمُوسٰى وَهٰرُونَ ؕ وَكَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَزَكَرِيَّا

۽ يوسف ۽ موسيٰ ۽ هارون کي، ۽ اهڙيءَ طرح بدلو ڏيندا آهيون ڀلارن کي. ۽ زڪريا

۽ يوسف ۽ موسيٰ ۽ هارون کي (هدايت ڪئي سون) ۽ اهڙيءَ طرح اسين ڀلارن کي بدلو ڏيندا آهيون. ۽ زڪريا

وَيَحْيٰى وَعِيسٰى وَإِلْيَاسَ ؕ كُلٌّ مِنَ الصّٰلِحِينَ ﴿٨٥﴾ وَإِسْمٰعِيلَ وَالْيَسَعَ

۽ يحيٰ ۽ عيسيٰ ۽ الياس کي، اهي سڀ صالحن مان هئا. ۽ اسماعيل ۽ يسع

۽ يحيٰ ۽ عيسيٰ ۽ الياس کي به. جو هر هڪ ڀلارن مان هو. ۽ اسماعيل ۽ يسع ۽ يونس ۽ لوط کي به.

وَيُونُسَ وَلُوطًا ؕ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعٰلَمِينَ ﴿٨٦﴾ وَمِنْ اٰبَآئِهِمْ وَ

۽ يونس ۽ لوط کي، ۽ سڀني کي ڀلارپ ڏني سون جهان وارن تي. ۽ انهن جي ابن ڏاڏن ۽

۽ سڀني کي جڳ (جي رهندڙن) تي فضيلت ڏني سون. ۽ سندن پيئرن، ڏاڏن ۽ سندن اولاد

ذُرِّيّٰتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ ۚ وَاجْتَبَيْنٰهُمْ وَهَدَيْنٰهُمْ إِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾

سندن اولاد ۽ سندن برادر مان ڪن کي، ۽ چونڊيو سون انهن کي ۽ هدايت ڪئي سون انهن کي رستي سڌي ڏانهن.

۽ سندن ڀائرن مان به. ۽ کين سڳورو ڪيو سون ۽ کين سڌي واٽ ڏانهن هدايت ڪئي سون.

ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْدِى بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ؕ وَلَوْ أَشْرَكُوا

اهو رستو الله جو آهي هلائي ٿو ان تي جنهن کي گهري پنهنجن ٻانهن مان، ۽ جيڪڏهن شرڪ ڪن ها

اِها الله جي هدايت آهي پنهنجن ٻانهن مان جنهن لاءِ گهري تنهن کي ان سان رستي لائي ۽ جيڪڏهن (اِهي ماڻهو)

لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ أُولٰٓئِكَ الَّذِينَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ

ته ضرور ضايع ٿئي ها انهن کان جيڪي ڪمايائون. اهي اهي آهن جن کي ڏنو سون ڪتاب

شرڪ ڪن ها ته جيڪي ڪمايائون سو ڪانئن ضرور ناس ٿئي ها! اِهي اهي آهن جن کي ڪتاب ۽ حڪمت ۽ پيغمبري ڏني سون

وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ۚ فَإِنْ يَّكْفُرْ بِهَا هٰٓؤُلَآءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا

۽ شريعت ۽ نبوت. پوءِ جيڪڏهن ڪفر ڪندا ان جو مڪي وارا ته پوءِ مقرر ڪيا اٿئون انهن لاءِ ٻيا ماڻهو

پوءِ جيڪڏهن هي ماڻهو ان (قرآن جي ڳالهين) کي نه مڃين ته بيشڪ اسان هڪ قوم کي مقرر ڪيو آهي جو

لَّيْسُوا بِهَا بِكٰفِرِينَ ﴿٨٩﴾ أُولٰٓئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللّٰهُ فَبِهُدٰىهُمُ

جيڪي نه هوندا ان جو انڪار ڪندڙ. اهي آهن جن کي هدايت ڪئي الله پوءِ انهن جي طريقي تي

ان (قرآن جي ڳالهين) جا انڪار ڪندڙ نه ٿيندا. اهي آهن جن کي الله هدايت ڪئي آهي پوءِ تون به سندن طريقي تي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اقْتَدِهْ ؕ قُلْ لَّآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ؕ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿٩٠﴾

تون بہ هلُ، چؤ، مون نہ ٿو گھُران توهان کان ان تي ڪامزدوري، ناهي اهو مگر ياد ڏيارڻ جهان وارن لاءِ.

پيروي ڪر! چئو تہ، اوهان کان اُن (پيغام پهچائڻ) تي ڪو اجورو نہ ٿو گھران اهو قرآن خاص جهان (وارن) لاءِ نصيحت آهي.

وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖۤ اِذْ قَالُوْا مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰى بَشَرٍ

۽ نہ قدر ڪياٿون الله جو سندس شان آهر جڏهن چياٿون ناهي لاٿو الله ڪنهن انسان تي

۽ انهن (يهودين) الله جو سندس مانُ موافق قدر (جيئن ڪيس جڳائي تيئن) نہ ڪيو هن ڪري جو چياٿون تہ الله ڪنهن ماڻهو

مِّنْ شَيْءٍ ؕ قُلْ مَنْ اَنْزَلَ الْكِتٰبَ الَّذِيْ جَآءَ بِهٖ مُوْسٰى نُوْرًا وَّ

ڪجھ بہ، تون چؤ ڪنهن لاٿو اهو ڪتاب جو آندو ان کي موسيٰ نور ۽

تي ڪجھ نہ لاٿو آهي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ. اهو ڪتاب ڪنهن لاٿو جيڪو موسيٰ آندو هو؟ جو ماڻهن لاءِ نور ۽

هُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُوْنَهٗ قَرَاطِيْسَ تُبْدُوْنَهَا وَتُخْفُوْنَ كَثِيْرًا ۚ

هدايت ڪري ماڻهن لاءِ ڪريو ٿا جنهن کي ورقن ۾ ظاهر ڪريو ٿا انهن کي ۽ لڪايو ٿا گھڻن کي،

هدايت هو جنهن کي اوهين جزءِ جزءِ ڪريو ٿا ان (جي ڪنهن ڀاڱي) کي پڌرو ڪندا آهيو ۽ گھڻو لڪائيندا آهيو

وَعُلِّمْتُمْ مَّا لَمْ تَعْلَمُوْۤا اَنْتُمْ وَلَاۤ اٰبَآؤُكُمْ ؕ قُلِ اللّٰهُ ۙ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِيْ

۽ سيکاريو ويو توهان کي جيڪي نہ ڄاڻندا هئا توهان ۽ نڪي ابا ڏاڏا توهان جا، چؤ الله لاٿو بس ڇڏ انهن کي سندن

۽ جيڪي (ڳالهيون) نہ ڪي اوهين ۽ نہ ڪي اوهان جا پيءُ ڏاڏا ڄاڻندا هئا سي اوهان کي سيکاريون ويون. چئو تہ الله (ڪتاب لاٿو آهي) وري

خَوْضِهِمْ يَلْعَبُوْنَ ﴿٩١﴾ وَهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِيْ

ڇيڙ ڇاڙ ۾ پيا کيڏن. ۽ هي قرآن آهي جو لاٿو سون برڪت وارو سچو ڪندڙ ان کي

انهن کي سندن اجائي بحث ۾ راند ڪندو ڇڏي ڏي؛ ۽ هيءُ ڪتاب برڪت وارو آهي، اُن کي جيڪي (ڪتاب) اُن کان اڳ آهن تن کي

بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا ؕ وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ

جيڪو آهي ان کان اڳ ۾ ۽ جيئن تون ڊيڄارين مڪي وارن کي ۽ ان جي آس پاس کي، ۽ جيڪي مڃين ٿا

سچو ڪندڙ ڪري لاٿوسون هن لاءِ تہ (تون) مڪي وارن ۽ سندس آس پاس وارن کي ڊيڄارين ۽ جيڪي آخرت کي مڃيندا آهن

بِالْاٰخِرَةِ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَهُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ﴿٩٢﴾ وَمَنْ

آخرت کي اهي مڃين ٿا پڻ انهي کي ۽ اهي پنهنجي نماز تي پابند آهن. ۽ ڪير

سي اُن (قرآن) کي مڃيندا آهن ۽ اهي پنهنجن نمازن جي سنڀال ڪندا آهن. ۽ اُن کان وڌيڪ ظالم

اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ قَالَ اُوْحِيَ اِلَيَّ وَلَمْ يُوْحَ

وڌو ظالم آهي انهيءَ کان جو ناهي الله تي ڪوڙ يا چوي وحي ٿيو آهي مون ڏانهن حالانڪ نہ وحي ٿيو

ڪير آهي، جيڪو الله تي ڪوڙو ناهہ ناهي يا چوي تہ مون ڏانهن وحي ڪيو ويو آهي ۽ ڏانهس ڪجھ بہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلَيْهِ شَيْءٌ وَّمَنْ قَالَ سَاُنْزِلُ مِثْلَ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ ط وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ

ان ڏي كجھ بہ ۽ اهو چوي ٿو تہ اجھو مون بہ نازل كيان ٿو جھڙو نازل كيو آهي الله، ۽ جيكر ڏسين ها جڏهن

وحي نہ كيو ويو هجي يا چوي تہ جيئن الله (كتاب) نازل كيو آهي تيئن آءٌ (بہ كتاب) نازل كندس، ۽ (اي پيغمبر!) جيكڏهن ڏسين

الظّٰلِمُوْنَ فِيْ غَمَرٰتِ الْمَوْتِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ بَاسِطُوْٓا اَيْدِيْهِمْ ج اَخْرِجُوْٓا

ظالم هوندا سختين موت جي ۾ ۽ ملائك وڌائيندا هٿ پنهنجا، تہ كڍو ٻاهر

(نہ جيكر عجب لڳيئي) جڏهن ظالم موت جي سكراتن ۾ هوندا ۽ ملائك پنهنجن هٿن كي ڊگھو كندا (۽ چوندا) تہ پنهنجن ساهن كي

اَنْفُسَكُمْ ط اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوْنِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُوْلُوْنَ

ساهہ پنهنجا اڄ توهان كي بدلو ڏنو ويندو عذاب ذلت جو ان كري جو توهان چوندا هئا

ٻاهر كڍو! اڄ اوهان كي خواريءَ واري عذاب جي سزا اِنهيءَ سببان ڏني ويندي جو اوهين الله تي ناحق (ڳالهيون)

عَلَى اللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ اٰيٰتِهٖ تَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُوْنَا

الله لاءِ غلط ڳالهيون ۽ هئو ان جي آيتن كان وڏائي كندا. ۽ هينئر آيا آهيو اسان وٽ

چوندا هيو ۽ سندس آيتن كان وڏائي كندا هيو. ۽ بيشك اسان وٽ (اڄ) هڪ هڪ ٿي آيئو جيئن اوهان كي

فُرَادٰى كَمَا خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّتَرَكْتُمْ مَّا خَوَّلْنٰكُمْ وَرَآءَ ظُهُوْرِكُمْ ج

اكيلا جيئن پيدا كيو سون توهان كي پهرين ڀيري ۽ ڇڏي آيا آهيو جيكي ڏنوسون توهان كي پويان پٺين پنهنجي،

پهرين ڀيري پيدا كيو هوسون ۽ جيكي اوهان كي عطا كيو هوسون سو اوهان پنهنجين پٺين پوٺتان ڇڏي ڏنو

وَمَا نَرٰى مَعَكُمْ شُفَعَآءَكُمُ الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ اَنَّهُمْ فِيْكُمْ شُرَكٰٓؤُا ط

۽ نہ ٿا ڏسون توهان سان گڏ سفارشي توهان جا جن كي توهان پائيندا هئا تہ اهي اوهان ۾ اسان سان ڀائيوار آهن،

۽ اوهان جا سفارش كندڙ اوهان سان گڏ نہ ٿا ڏسون جن كي اوهين پنهنجن (احتياجن پوري كرڻ) ۾ (الله سان) شريك

لَقَدْ تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَّا كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿٩٤﴾ ع اِنَّ اللّٰهَ فَالِقُ

هينئر ڇڄي ويا توهان جا پاڻ ۾ لاڳاپا ۽ گم ٿيا توهان كان جن كي توهان پائيندا هئا. بيشك الله ڦٽائيندڙ آهي

پائيندا هيو. بيشك اوهان جو پاڻ ۾ ڳانڍاپو ڇنو ۽ جن كي اوهين پائيندا هيو سي اوهان كان ڀلجي ويا. پڪ الله

الْحَبِّ وَالنَّوٰى ط يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ط

داڻن ۽ ككڙين كي، كڍي ٿو جيئري كي مئل كان ۽ كيندڙ آهي مئل كي جيئري مان،

ٻج ۽ ككڙي كي ڦٽائيندڙ آهي. مئي مان جيئرو كيندڙ آهي ۽ جيئري مان مئو كيندڙ آهي.

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ﴿٩٥﴾ فَالِقُ الْاِصْبَاحِ ج وَجَعَلَ الَّيْلَ سَكَنًا

اهو ئي اٿو الله پوءِ كاڏي ٿا كوڙ تي كاهيا وڃو. ڦٽائيندڙ پرهہ كي ۽ كيائين رات كي آرام لاءِ

اهو (ئي) الله آهي. پوءِ اوهين كيڏانهن ڀلايا ويندا آهيو؟ پرهہ كي ڦٽائيندڙ آهي ۽ رات كي آرام ۽ سج ۽ چنڊ كي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ۭ ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿٩٦﴾ وَهُوَ

۽ سج ۽ چنڊ کي ڳاڻاڻي لاءِ، اهو انداز آهي زبردست علم واري جو. ۽ انهيءَ

(وقتن جي) حساب لاءِ (پيدا) ڪيائين ـ اهو اندازو (الله) زبردست ڄاڻندڙ ٺاهيو آهي. ۽ اهو (الله) آهي

الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ النُّجُوْمَ لِتَهْتَدُوْا بِهَا فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۭ

ٺي ٺاهيا اوهان لاءِ ستارا جيئن رستو وٺو انهن سان اونداهين برپٽ ۽ سمنڊ جي ۾،

جنهن تارن کي اوهان لاءِ هن ڪري (پيدا) ڪيو ته پٽن ۽ دريائن جي اونداهين ۾ ساڻن واٽون لهو.

قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٩٧﴾ وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَكُمْ مِّنْ

اسان کولي پڌايون آهن آيتون انهن ماڻهن کي جيڪي ڄاڻ رکن ٿا. ۽ هي اهوئي آهي جنهن پيدا ڪيو اوهان کي

بيشڪ ڄاڻندڙ قوم لاءِ نشانيون (کولي) بيان ڪيون سون. ۽ اهو (الله) آهي جنهن اوهان کي هڪ جان مان پيدا ڪيو

نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَّمُسْتَوْدَعٌ ۭ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ

هڪ ڄڻي مان پوءِ ڪٿي ڪنهن جو قرار ۽ ڪٿي رهي امانت ۾، اسان کولي پڌايون آهن ڳالهيون انهن ماڻهن لاءِ

پوءِ (اوهان لاءِ) ٽڪڻ جو هنڌ ۽ سانڀڻ جي جاءِ ڪيائين. بيشڪ سمجهندڙ ٽوليءَ لاءِ نشانيون (کولي) بيان ڪيون سون.

يَّفْقَهُوْنَ ﴿٩٨﴾ وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاۗءِ مَاۗءً ۚ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ نَبَاتَ

جيڪي سمجهه رکن ٿا. ۽ اهوئي آهي جنهن لاٿو آسمان کان پاڻي، پوءِ پيدا ڪيا سون ان سان سلا

۽ اهو (الله) آهي جنهن آسمان مان پاڻي وسايو پوءِ اُن سان هر شيءِ جا سلا ڄمايا سون

كُلِّ شَيْءٍ فَاَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا ۚ

هر شيءِ جا پوءِ ڪڍي سون ان مان ساوڪ ڪيون ٿا جنهن مان داڻا هڪبئي تي چڙهيل،

پوءِ اُن مان ساوڪ کي ڪڍيوسون پوءِ منجهائنس (سنگن ۾) گڏيل داڻا ڪيون ٿا ۽

وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَّجَنّٰتٍ مِّنْ اَعْنَابٍ

۽ کجين مان انهن جي سپڙين مان ڇڳا لڙڪندڙ ۽ باغ انگورن جا

کجين جي ڇپڙن مان گوشا لڙڪيل ۽ انگورن ۽ زيتونن ۽ ڏاڙهن جا

وَّالزَّيْتُوْنَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَّغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۭ اُنْظُرُوْٓا اِلٰى ثَمَرِهٖٓ

۽ زيتون ۽ ڏاڙهون هڪ ٻئي جهڙا ۽ جدا جدا، نظر ڪريو ان جي ڦر ڏانهن

باغ هڪ ٻئي جهڙا ۽ ڌار ڌار قسم جا (پيدا ڪياسون) جڏهن ڦرجن ته سندن ڦر ۽ ان جي

اِذَآ اَثْمَرَ وَيَنْعِهٖ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكُمْ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٩٩﴾ وَجَعَلُوْا

جڏهن ڦر ڏئي ۽ پچڻ ڏانهن، بيشڪ ان ۾ اٿو نشانيون ماڻهن ايمان وارن لاءِ. ۽ بڻايائون

پچڻ ڏانهن نهاريو! ڇو ته ان ۾ مڃيندڙ ٽولي لاءِ ضرور نشانيون آهن. ۽ (ڪافرن) جنن کي الله سان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِلّٰهِ شُرَكَآءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوْا لَهٗ بَنِيْنَ وَبَنٰتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ

الله لاءِ شريڪ جنن کي حالانڪ ان پيدا ڪيو آهي انهن کي ۽ گهڙيائون انهيءَ لاءِ پٽ ۽ ڌيئون بي وقوفيءَ سان،

شريڪ ٺهرايو آهي هن هوندي جو کين (الله) خلقيو آهي ۽ اُن لاءِ بي علميءَ سان پٽ ۽ ڌيئرون ٺاهيون اٿن.

سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿١٠٠﴾ بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اَنّٰى

اهو پاڪ آهي ۽ مٿاهون آهي ان کان جيڪي چون ٿا. اهو پيدا ڪندڙ آسمانن ۽ زمين جو آهي ڪٿان

اهو پاڪ آهي ۽ جيڪي بيان ڪندا آهن تنهن کان مٿاهون آهي. آسمانن ۽ زمين جو (بي مثال) بڻائيندڙ آهي. ڪيئن

يَكُوْنُ لَهٗ وَلَدٌ وَّلَمْ تَكُنْ لَّهٗ صَاحِبَةٌ ؕ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ وَهُوَ

ٿيندو انهيءَ کي پٽ ۽ نه آهي ان کي زال، ۽ پيدا ڪيائين هر شيءِ ۽ اهو ئي

اولاد ڪيئن ٿيندو؟ ۽ هوڏانهن ڪيس زال ئي نه آهي ۽ سڀ ڪا شيءِ (پاڻ) خلقيائين ۽ اهو سڀ ڪنهن شيءِ کي

بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٠١﴾ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ خَالِقُ كُلِّ

هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. اهو اٿو الله پاليندڙ توهان جو. ناهي ڪوئي عبادت جي لائق سواءِ ان جي پيدا ڪندڙ هر

ڄاڻندڙ آهي. اهو اوهان جو پالڻهار آهي. ان کان سواءِ ڪو عبادت جو لائق نه آهي، سڀ ڪنهن شيءِ کي پيدا

شَيْءٍ فَاعْبُدُوْهُ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ﴿١٠٢﴾ لَا تُدْرِكُهُ

شيءِ جو پوءِ عبادت ڪريو انهيءَ جي، ۽ اهو ئي هر شيءِ کي سنڀاليندڙ آهي، نه ٿيون پهچن ان کي

ڪندڙ آهي تنهن ڪري سندس عبادت ڪريو. ۽ اهو سڀ ڪنهن شيءِ کي سنڀاليندڙ آهي. (دنيا ۾) اکيون

الْاَبْصَارُ ۫ وَهُوَ يُدْرِكُ الْاَبْصَارَ ۚ وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ ﴿١٠٣﴾ قَدْ

نگاهون، ۽ اهو ڏسي ٿو نظرن کي، ۽ اهو ئي لطيف خبير آهي. بيشڪ

ڪيس ڏسي نه سگهنديون ۽ اهو اکين کي ڏسندو آهي ۽ اهو باريڪ بين خبر رکندڙ آهي. بيشڪ

جَآءَكُمْ بَصَآئِرُ مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ فَمَنْ اَبْصَرَ فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ عَمِيَ

آيون توهان وٽ سمجهاڻيون توهان جي رب کان، پوءِ جيڪو سمجهندو ته پاڻ لاءِ، ۽ جيڪو انڌو ٿيندو

اوهان جي پالڻهار کان اوهان وٽ نشان آيا آهن پوءِ جنهن ڏٺو (يعني سمجهيو) تنهن پاڻ لاءِ (نفعو ڪمايو) ۽ جيڪو انڌو ٿيو

فَعَلَيْهَا ؕ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيْظٍ ﴿١٠٤﴾ وَكَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ وَ

ته پاڻ تي، ۽ ناهيان آءٌ توهان جو نگهبان. ۽ اهڙي طرح ورائي آڻيون ٿا آيتون ۽

تنهن تي (اُن جو نقصان) آهي ۽ (اي پيغمبر! کين چئو ته) آءٌ اوهان تي نگهبان نه آهيان. ۽ اهڙيءَ طرح طرحين طرحين دليل بيان

لِيَقُوْلُوْا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهٗ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿١٠٥﴾ اِتَّبِعْ مَآ اُوْحِيَ

جيئن چون ته تون پڙهيو آهين ۽ جيئن بيان ڪريون ان کي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي سمجهن ٿا. تون هل ان تي جيڪي حڪم ٿيو

ڪريون ٿا ۽ هن لاءِ ته متان (ڪافر) چون ته تون پڙهيو آهين ۽ هن لاءِ ته هن (دين) کي اُنهيءَ قوم لاءِ پڌرو ڪريون جي ڄاڻن ٿا. (اي پيغمبر!) جيڪي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٠٦﴾ وَ

تو ڏانهن تنهنجي رب کان، ڪوئي ناهي مڃوتي جهڙو مگر اهو ئي، ۽ منهن موڙ مشرڪن کان. ۽

تنهنجي پالڻهار وٽان تو ڏانهن وحي ڪيو ويو آهي، تنهن جي تابعداري ڪر! اُن کان سواءِ ڪو عبادت جو لائق نہ آهي. ۽ مشرڪن کان منهن موڙ! ۽

لَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَآ اَشْرَكُوْا ۗ وَمَا جَعَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ۚ وَمَآ اَنْتَ

جيڪڏهن گهري ها الله تہ ڪونہ ڪن ها شرڪ، ۽ نہ ڪيو سون توکي انهن تي نگهبان، ۽ نہ آهين تون

جيڪڏهن الله گهري ها تہ شرڪ نہ ڪن ها! ۽ توکي مٿن نگهبان نہ ڪيو اٿئون، ۽ نہ ڪي تون

عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿١٠٧﴾ وَلَا تَسُبُّوا الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

انهن تي سنڀاليندڙ. ۽ نہ بروڳالهايو انهن کي پڪارن ٿا جن کي الله کان سواءِ

مٿن ڪو نظر ڪندڙ آهين. (اي مسلمانؤ!) جن کي (مشرڪ) الله کان سواءِ سڏيندا آهن تن کي گاريون نہ ڏيو

فَيَسُبُّوا اللّٰهَ عَدْوًۢا بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ كَذٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ اُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ۠

پوءِ اهي ڳالهائيندا الله کي ڏوڙي بنا سمجهہ جي، اهڙي طرح سينگارياسون هر قوم لاءِ سندن ڪم

(جو) متان (اهي) بي سمجهائي جي ڪري دشمنيءَ کان الله کي ڳالهائين. اهڙيءَ طرح هر امت لاءِ سندن عمل سينگارياسون

ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ مَّرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٠٨﴾ وَ

پوءِ سندن رب ڏانهن آهي موٽڻ انهن جو پوءِ ٻڌائيندن جيڪي ڪندا هئا. ۽

وري سندن پالڻهار ڏانهن سندن موٽڻ آهي پوءِ جيڪو ڪندا آهن تنهن جي کين سُڌ ڏيندو! ۽

اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَآءَتْهُمْ اٰيَةٌ لَّيُؤْمِنُنَّ

قسم کنيائون الله جو سخت ڪندي پنهنجي قسمن کي تہ جيڪڏهن آئي وٽن ڪا نشاني تہ ضرور مڃيندا

ڪافر پنهنجن سخت سنهن سان الله جو قسم کڻندا آهن تہ وٽن جيڪڏهن ڪو معجزو اچي تہ ان کي ضرور مڃيندا.

بِهَا ۗ قُلْ اِنَّمَا الْاٰيٰتُ عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ ۙ اَنَّهَآ اِذَا جَآءَتْ

ان کي، چؤ تہ رڳو نشانيون آهن الله وٽ ۽ ڇا خبر توهان کي تہ اهي نشانيون جڏهن اچن بہ

چئو تہ، معجزا تہ (خاص) الله وٽ آهن (اي مسلمانؤ!) اوهان کي ڪنهن سمجهايو آهي تہ اهي

لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠٩﴾ وَنُقَلِّبُ اَفْـِٕدَتَهُمْ وَاَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ

اهي نہ مڃيندا. ۽ ڦيري ڇڏيندا سون انهن جي دلين ۽ انهن جي اکين کي جئن جو نہ

(مڃيندا؟ بلڪ) جڏهن آيا تہ (بہ) نہ مڃيندا؟ .۽ سندين دلين کي ۽ سندين اکين کي ڦيرائيندا سون

يُؤْمِنُوْا بِهٖٓ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّنَذَرُهُمْ فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿١١٠﴾ ع

مڃيائون ان کي پهرين ڀيري ۽ ڇڏيون ٿا هنن کي سندن گمراهيءَ ۾ ڀيا ٽڪر کائن.

جيئن ان کي پهرين ڀيري نہ مڃيائون ۽ کين سندن گمراهيءَ ۾ حيران ٿيل ڇڏيندا سون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَوْ اَنَّنَا نَزَّلْنَآ اِلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتٰى وَحَشَرْنَا

۽ جيڪڏهن اسان لاهيون انهن ڏانهن ملائڪ ۽ ڳالهائن انهن سان مئا ۽ اٿاريون

۽ جيڪڏهن انهن تي اسين ملائڪ لاهيون ها ۽ ساڻن مئل (بہ) ڳالهائين ها ۽ هر شيءِ

عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْٓا اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ

انهن تي هر شيءِ کي ٽولا ٽولا ڪري نہ آهن جو ايمان آڻين مگر جي گهري الله

سندن آمهون سامهون ڪري گڏ (بہ) ڪريون ها تہ بہ الله جي گهر کان سواءِ ڪڏهن نہ ايمان آڻين ها!

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُوْنَ ﴿١١١﴾ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا

پر گهڻا انهن مان نادان آهن. ۽ اهڙي طرح ڪياسون هر نبيءَ لاءِ دشمن

پر انهن مان گهڻا بي سمجهائي ڪن ٿا. ۽ اهڙيءَ طرح هر ڪنهن پيغمبر لاءِ ماڻهن ۽ جنن مان شيطان. ويري

شَيٰطِيْنَ الْاِنْسِ وَالْجِنِّ يُوْحِيْ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ زُخْرُفَ

گهڻا شيطان ماڻهو ۽ جن سيکارين ٿا انهن مان ڪي ٻين کي سونهري

بڻاياسون (تہ پاڻ ۾) هڪ ٻئي کي وسوسو وجهي. ڳالهہ جي سهڻي بناوت سان ٺڳين.

الْقَوْلِ غُرُوْرًا ۭ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوْهُ فَذَرْهُمْ وَمَا

ڳالہ ڌوکي ڏيڻ لاءِ ۽ جيڪڏهن گهري ها تنهنجو رب تہ نہ ڪن ها اهو ڪم پوءِ ڇڏ انهن کي ۽ سندن

۽ جيڪڏهن تنهنجو پالڻهار گهري ها تہ اِهو ڪم نہ ڪن ها تنهن ڪري ڪين ۽ جيڪي ٺاهہ ٺاهيندا آهن، تن کي

يَفْتَرُوْنَ ﴿١١٢﴾ وَلِتَصْغٰٓى اِلَيْهِ اَفْـِٕدَةُ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ

ڪوڙ ٺاهڻ کي. ۽ جنهن تہ لڙي وڃن اوڏانهن دليون انهن جون جيڪي نہ ٿا مڃين

ڇڏي ڏي.۽ (هن لاءِ وسوسو وجهندا آهن) تہ جيڪي آخرت کي نہ مڃيندا آهن تن جون دليون ڏانهس لڙن

بِالْاٰخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوْا مَا هُمْ مُّقْتَرِفُوْنَ ﴿١١٣﴾ اَفَغَيْرَ

آخرت کي ۽ جنهن پسند ڪن ان کي ۽ ڪندا رهن جيڪي اهي غلط ڪم ڪندا آهن ڇا پوءِ سواءِ

۽ ان کي پسند ڪن ۽ (هن لاءِ) تہ اهي جيڪي ڪم ڪندڙ آهن سي ڪندا رهن. (اي پيغمبر! چئو تہ) الله ڌاران

اللّٰهِ اَبْتَغِيْ حَكَمًا وَّهُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ اِلَيْكُمُ الْكِتٰبَ مُفَصَّلًا ۭ

الله جي ڳوليان ڪو فيصلو ڪندڙ حالانڪ انهيءَ ئي لاٿو آهي توهان ڏانهن ڪتاب چٽو بيان ڪيل.

ٻيو فيصلو ڪندڙ هن هوندي ڇو گهران؟ جو انهيءَ اوهان ڏانهن کولي بيان ڪندڙ ڪتاب لاٿو آهي. ۽ جن کي

وَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَعْلَمُوْنَ اَنَّهٗ مُنَزَّلٌ مِّنْ رَّبِّكَ

۽ اهي جن کي ڏنوسون ڪتاب ڄاڻن ٿا تہ اهو ئي نازل ڪيل آهي تنهنجي رب کان

ڪتاب (توريت) ڏنوسون سي (چڱيءَ طرح) ڄاڻندا آهن تہ اهو تنهنجي پالڻهار کان جائي لاٿل آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِالْحَقِّ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿١١٤﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا

حق سان پوءِ هرگز نہ ٿجانءِ تون شڪ ڪندڙن مان. ۽ پورو ٿيو سخن تنهنجي رب جو سچائي

تنهن ڪري تون شڪ ڪندڙن مان مورنہ ٿج! ۽ تنهنجي پالڻهار جو سخن سچائي ۽ انصاف ۾ پورو آهي.

وَّعَدْلًا ۚ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿١١٥﴾ وَاِنْ

۽ انصاف ۾ ناهي ڪوئي بدلائيندڙ ان جي ڳالهين کي، ۽ اهو ئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن

سندن سخنن کي ڪو مٽائيندڙ نہ آهي. ۽ اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن زمين وارن (ماڻهن) مان گهڻن

تُطِعْ اَكْثَرَ مَنْ فِي الْاَرْضِ يُضِلُّوْكَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ اِنْ

چيو وٺندين گهڻن انهن جو جيڪي زمين ۾ آهن تہ ڀلائيندا تو کي الله جي راهہ کان، رڳو

(يعني ڪافرن) جو چيو مڃيندين تہ توکي الله جي واٽ کان ڀُلائيندا_ (اهي) رڳو

يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ﴿١١٦﴾ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ

اهي هلندا آهن گمان تي ۽ رڳو اهي اٽڪلون ڪندا آهن. بلاشڪ تنهنجو پروردگار خوب

گمان تي هلندا آهن ۽ اهي رڳو اٽڪل هڻندا آهن. بيشڪ تنهنجو پالڻهار انهن کي (بہ) چڱو ڄاڻندڙ آهي

اَعْلَمُ مَنْ يَّضِلُّ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۚ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿١١٧﴾ فَكُلُوْا

ڄاڻندڙ آهي جيڪي ڀُلن ٿا سندس راهہ کان، ۽ اهو خوب ڄاڻندڙ آهي هدايت وارن کي، پوءِ کائو

جيڪي سندس واٽ کان ڀُلا ۽ اهو هدايت وارن کي (بہ) چڱو ڄاڻندڙ آهي. پوءِ جيڪڏهن اوهين سندس آيتن کي

مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ بِاٰيٰتِهٖ مُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٨﴾ وَمَا

ان مان جو ورتو ويو نالو الله جو انهيءَ تي جيڪڏهن آهيو ان جي آيتن تي ايمان رکندڙ. ۽ ڇا ٿيو آهي

مڃيندا آهيو تہ جنهن تي الله جو نالو ياد ڪجي تنهن مان کائو.۽ اوهان کي ڇا (ٿيو) آهي؟ جو جنهن (شيءِ) تي

لَكُمْ اَلَّا تَاْكُلُوْا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ

توهان کي جو نہ ٿا کائو انهيءَ مان جو ورتو ويو نالو الله جو ان تي هوڏانهن کولي ٻڌايائين توهان کي

الله جو نالو ياد ڪجي ٿو تنهن مان نہ کائيندا آهيو هن هوندي جو جيڪي (شيون الله) اوهان تي حرام ڪيون آهن، سي

مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ اِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ اِلَيْهِ ۚ وَاِنَّ كَثِيْرًا لَّيُضِلُّوْنَ

جيڪي حرام ڪيائين توهان تي مگر اها شيءِ جو لاچار ٿيو انهيءَ لاءِ، ۽ بيشڪ ڪيترائي ڪارين ٿا ٻين کي

اوهان لاءِ بيشڪ کولي بيان ڪيون اٿس؟ پر جنهن (حرام شيءِ مان کائڻ) لاءِ اوهين مجبور ٿيو (سو روا آهي)_ ۽ گهڻا

بِاَهْوَآئِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِيْنَ ﴿١١٩﴾

پنهنجي خيالن تي بنا تحقيق جي، بيشڪ تنهنجو رب خوب ڄاڻي ٿو حد کان لنگهندڙن کي.

اڻ ڄاڻائيءَ سان پنهنجن سڌن سببان ضرور ڀُلائين ٿا_ بيشڪ تنهنجو پالڻهار حد کان لنگهندڙن کي چڱيءَ طرح ڄاڻندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَذَرُوْا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهٗ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْسِبُوْنَ الْاِثْمَ

۽ ڇڏيو پڌري گناھ کي ۽ لِڪل کي، بيشڪ جيڪي ڪن ٿا گناھ

۽ ظاهري گناھ ۽ باطني گناھ (سڀ طرح) ڇڏي ڏيو. جيڪي گناھ ڪندا آهن سي جيڪي ڪن ٿا

سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوْا يَقْتَرِفُوْنَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَاْكُلُوْا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ

جلد سزا پوڳيندا ان پنهنجي ڪئي جي، ۽ نہ کائو ان مان جو نہ ورتو ويو

تنهن سببان سگهو سزا ڏبين. ۽ جنهن (شيء) تي الله جو نالو ياد نہ ڪجي تنهن مان نہ کائو جو اهو (کائڻ)

اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَاِنَّهٗ لَفِسْقٌ ؕ وَاِنَّ الشَّيٰطِيْنَ لَيُوْحُوْنَ اِلٰٓى

نالو الله جو انهيءَ تي ۽ اهو کائڻ گناھ آهي، ۽ بيشڪ شيطان دل ۾ وجهن ٿا پنهنجن

ضرور گناھ آهي. ۽ شيطان پنهنجن يارن کي هن لاءِ وسوسو وجهندا آهن تہ اوهان سان

اَوْلِيٰٓئِهِمْ لِيُجَادِلُوْكُمْ ۚ وَاِنْ اَطَعْتُمُوْهُمْ اِنَّكُمْ لَمُشْرِكُوْنَ ﴿١٢١﴾ ع

دوستن کي تہ اهي وڙهن توهان سان، ۽ جيڪڏهن توهان چيو وٺندؤ انهنجو تہ توهان بہ مشرڪ آهيو.

جهيڙو ڪن. ۽ جيڪڏهن سندن چيو مڃيندؤ تہ اوهين (بہ) ضرور مشرڪ ٿيندؤ.

اَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَاَحْيَيْنٰهُ وَجَعَلْنَا لَهٗ نُوْرًا يَّمْشِيْ بِهٖ

ڇا پلا جيڪي هجي مُئل پوءِ جيئرو ڪيون ان کي ۽ ڪيون ان لاءِ روشني جو هلي پيو ان سان

جيڪو مئل هو تنهن کي جياريوسون ۽ ان لاءِ سوجهرو ڪيوسون جنهن سان، ماڻهن ۾ گهمي ٿو

فِي النَّاسِ كَمَنْ مَّثَلُهٗ فِي الظُّلُمٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ؕ كَذٰلِكَ

ماڻهن ۾ ان جهڙو ٿيندو جو هجي اونداهين ۾ جو نہ هجي نڪرندڙ اتان، اهڙي ريت

اهو ان جي مثال جهڙو آهي ڇا؟ جيڪو اونداهين ۾ آهي منجهانئس نڪرڻ وارو نہ آهي؟ اهڙيءَ طرح ڪافر

زُيِّنَ لِلْكٰفِرِيْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا فِيْ كُلِّ

سينگارجي پيا ڪافرن لاءِ انهن جا ڪرتوت. ۽ اهڙي طرح پيدا ڪيا سون هر

جيڪي ڪندا آهن سو انهن لاءِ سينگاريو ويو آهي. ۽ اهڙيءَ طرح هر ڳوٺ ۾ انهيءَ (ڳوٺ) جا وڏيرا. هن لاءِ بدڪار ڪياسون

قَرْيَةٍ اَكٰبِرَ مُجْرِمِيْهَا لِيَمْكُرُوْا فِيْهَا ؕ وَمَا يَمْكُرُوْنَ اِلَّا بِاَنْفُسِهِمْ

علائقي ۾ وڏا ماڻهو ڏوهارياتي جا جيئن بڇڙائي ڪن ان ۾، ۽ نہ ٿا بڇڙائي ڪن مگر پاڻ سان

تہ ان (ڳوٺ) ۾ فساد وجهندا رهن. ۽ (اهي) پاڻ کان سواءِ ٻئي ڪنهن لاءِ فساد نہ ڪندا آهن ۽ نہ ڄاڻندا آهن.

وَمَا يَشْعُرُوْنَ ﴿١٢٣﴾ وَاِذَا جَآءَتْهُمْ اٰيَةٌ قَالُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ حَتّٰى

۽ نہ ٿا سمجهن ۽ جڏهن اچي ٿي انهن وٽ ڪا آيت چون ٿا هرگز نہ مڃيندا سون جيستائين

۽ جڏهن وٽن ڪا آيت ايندي آهي (تڏهن) چوندا آهن تہ جهڙي (پيغمبري) الله جي پيغمبرن کي ڏني ويئي آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نُؤْتٰى مِثْلَ مَآ اُوْتِيَ رُسُلُ اللّٰهِ ؔۘ اَللّٰهُ اَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ

ڏنو وڃي اسان کي ان جهڙو جو ڏنو ويو الله جي رسولن کي. الله خوب ڄاڻي ٿو جتي ڪري

تهڙي جيستائين اسان کي (نہ) ڏني ويندي تيسين ڪڏهن نہ مڃينداسون. الله جنهن هنڌ پنهنجي پيغمبريءَ کي موڪلي (سو هنڌ) چڱيءَ طرح

رِسَالَتَهٗ ؕ سَيُصِيْبُ الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا صَغَارٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعَذَابٌ

پنهنجي رسالت کي، جلد پهچندي مجرمن کي خواري الله وٽ ۽ عذاب

ڄاڻندڙ آهي. جن ڏوهه ڪيو تن کي الله وٽان خواري ۽ سخت عذاب انهيءَ ڪري سگهو پهچندو

شَدِيْدٌۢ بِمَا كَانُوْا يَمْكُرُوْنَ ﴿۱۲۴﴾ فَمَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ اَنْ يَّهْدِيَهٗ يَشْرَحْ

سخت هن ڪري جو بڇڙائي پيا ڪن. پوءِ جنهن کي گهُري الله هدايت ڪرڻ تہ کولي ٿو

جو شرارتون ڪندا آهن. پوءِ الله جنهن کي هدايت ڪرڻ گهرندو آهي تنهن جو سينو اسلام لاءِ ڪشادو ڪندو آهي،

صَدْرَهٗ لِلْاِسْلَامِ ۚ وَمَنْ يُّرِدْ اَنْ يُّضِلَّهٗ يَجْعَلْ صَدْرَهٗ ضَيِّقًا

ان جو سينو اسلام لاءِ، ۽ جنهن کي گهُري گمراهہ ڪرڻ تہ ڪري ٿو سينو ان جو سخت

۽ جنهن کي ڀُلائڻ گهرندو آهي تنهن جي سيني کي اهڙو سخت سوڙهو ڪندو آهي جو ڄڻڪ

حَرَجًا كَاَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَآءِ ؕ كَذٰلِكَ يَجْعَلُ اللّٰهُ الرِّجْسَ

سوڙهو ڄڻ تہ اهو چڙهي ٿو آسمان ڏي، اهڙي طرح ڪري ٿو الله عذاب

آسمان تي چڙهي ٿو. جيڪي نہ مڃيندا آهن تن تي الله اهڙيءَ طرح پليتي رکندو آهي.

عَلَى الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۲۵﴾ وَهٰذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيْمًا ؕ قَدْ

انهن تي جيڪي نہ ٿا ايمان آڻين. ۽ هي آهي رستو تنهنجي رب جو سڌو، اسان کولي

۽ تنهنجي پالڻهار جي اِها سڌي واٽ آهي. بيشڪ اسان نشانيون انهيءَ قوم لاءِ کولي بيان ڪيون آهن جي نصيحت مڃيندا آهن.

فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّذَّكَّرُوْنَ ﴿۱۲۶﴾ لَهُمْ دَارُ السَّلٰمِ عِنْدَ رَبِّهِمْ

بيان ڪيون آهن آيتون ان قوم لاءِ جيڪي نصيحت وٺن. انهن لاءِ آهي جاءِ سلامتي جي سندن رب وٽ

انهن لاءِ سندن پالڻهار وٽ بهشت آهي ۽ اهو سندن سنڀاليندڙ آهي (هي سڀ) انهيءَ ڪري (آهي) جو (چڱا) ڪم ڪندا هئا.

وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۲۷﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ۚ

۽ اهوئي آهي مددگار انهن جو سندن عملن جي ڪري. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪندو انهن سيني کي،

۽ جنهن ڏينهن اُنهن مڙني کي گڏ ڪندو (چوندو) تہ اي جنن جيون ٽوليون! بيشڪ

يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُمْ مِّنَ الْاِنْسِ ۚ وَقَالَ اَوْلِيٰٓـؤُهُمْ

چوندو اي جنن جي جماعت پنهنجا ڪيا اٿوَ گهڻائي ماڻهو، ۽ چوندا ساٿي انهن جا

ماڻهن مان گهڻا پنهنجا (تابع) ڪيا هيوَ. ۽ ماڻهن مان سندن سنگتي چوندا تہ اي اسان جا پالڻهار! اسان

وقف منزل
وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنَ الْاِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَّبَلَغْنَآ اَجَلَنَا الَّذِیْٓ

ماڻهن مان اي رب اسان جا فائدو ورتو اسان مان هڪڙن ٻين کان ۽ پهتاسون مُدي پنهنجي کي جيڪو

منجهان هڪڙن ٻين کان فائدو ورتو ۽ انهيءَ پنهنجي مقرر مدت کي پهتاسون جيڪا تون اسان لاءِ مقرر ڪئي هئي.

اَجَّلْتَ لَنَا ؕ قَالَ النَّارُ مَثْوٰىكُمْ خٰلِدِیْنَ فِیْهَآ اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ؕ

تو مقرر ڪيو هئو اسان لاءِ، فرمائيندو باهه آهي توهانجي رهڻ جي جاءِ هميشه رهندؤ اُتي مگر جيڪي گهري الله،

(الله) چوندو ته اوهان جي رهڻ جو هنڌ دوزخ آهي جيسين الله گهريو تيسين منجهس سدائين رهندڙ هجو.

اِنَّ رَبَّكَ حَكِیْمٌ عَلِیْمٌ ﴿١٢٨﴾ وَكَذٰلِكَ نُوَلِّیْ بَعْضَ الظّٰلِمِیْنَ

بيشڪ تنهنجو رب داناءُ علم وارو آهي. ۽ اهڙي طرح ملائيندا سون هڪڙن ظالمن کي

بيشڪ تنهنجو رب حڪمت وارو ڄاڻندڙ آهي. ۽ اهڙيءَ طرح ظالمن مان ڪن کي ڪن تي جيڪي ڪندا آهن. تنهن (جي شامت) سببان

بَعْضًۢا بِمَا كَانُوْا یَكْسِبُوْنَ ﴿١٢٩﴾ یٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اَلَمْ

ٻين سان سندن ڪردار سبب، اي جماعت جنن جي ۽ انسانن جي ڇا نه

غالب ڪندا آهيون.۽ اي جنن ۽ ماڻهن جون ٽوليون! اوهان مان اوهان وٽ پيغمبر نه آيا هئا ڇا؟

یَاْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ یَقُصُّوْنَ عَلَیْكُمْ اٰیٰتِیْ وَیُنْذِرُوْنَكُمْ

آيا توهان وٽ رسول توهان مان جو پڙهائن توهان کي آيتون منهنجون ۽ ڊيڄارين توهان کي

جو منهنجيون آيتون اوهان تي پڙهيائون ٿي ۽ هن ڏينهن جي اچڻ کان اوهان کي

لِقَآءَ یَوْمِكُمْ هٰذَا ؕ قَالُوْا شَهِدْنَا عَلٰٓی اَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَیٰوةُ

ملاقات هن ڏينهن جي کان، چوندا اسان شاهدي ڏني پنهنجو پاڻ تي ۽ ٺوڪو ڏنو هو انهن کي حياتي

ڊيڄاريائون ٿي. چوندا ته پاڻ تي شاهدي ڏني سون ۽ کين دنيائي حياتيءَ ٺڳيو هو

الدُّنْیَا وَشَهِدُوْا عَلٰٓی اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰفِرِیْنَ ﴿١٣٠﴾ ذٰلِكَ

دنيا جي ۽ باسيندا پنهنجو پاڻ تي ته اهي ڪافر هئا. اهو هن

۽ (هاڻي) پاڻ تي شاهدي ڏنائون ته پاڻ ڪافر هئا. اِهو (پيغمبرن جو موڪلڻ) هن سببان آهي ته

اَنْ لَّمْ یَكُنْ رَّبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰی بِظُلْمٍ وَّاَهْلُهَا غٰفِلُوْنَ ﴿١٣١﴾

ڪري ته نه آهي تنهنجو رب تباهه ڪندڙ ڳوٺن کي ظلم جي سبب ۽ ڳوٺاڻا هجن بي خبر.

تنهنجو پالڻهار ڪنهن ڳوٺ کي هن حالت ۾ ظلم سان ڪڏهن ناس ڪرڻ وارو نه آهي جو سندس رهاڪو بيخبر هجن.

وَلِكُلٍّ دَرَجٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوْا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا یَعْمَلُوْنَ ﴿١٣٢﴾

۽ هر هڪ لاءِ درجا آهن ان مان جيڪي عمل ڪيائون ۽ ناهي رب تنهنجو بي خبر ان کان جيڪي ڪن ٿا.

۽ هر ڪنهن جيڪي عمل ڪيا تنهن مان انهن لاءِ درجا آهن. ۽ جيڪي ڪندا آهن تنهن کان تنهنجو پالڻهار بيخبر نه آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُوالرَّحْمَةِ ؕ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْۢ

۽ تنهنجو رب بي پرواهه رحمت وارو آهي، جيڪڏهن گهُري ته تنهي توهان کي ۽ پويان آڻي توهان

۽ تنهنجو پالڻهار بي پرواهه ٻاجهه وارو آهي. جيڪڏهن گهري ته اوهان کي ناس ڪري ۽ اوهان کان پوءِ

بَعْدِكُمْ مَّا يَشَآءُ كَمَآ اَنْشَاَكُمْ مِّنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ اٰخَرِيْنَ ﴿١٣٣﴾ؕ اِنَّ مَا

کان بعد جنهن کي چاهي جنهن جو پيدا ڪيائين توهان کي اولاد قوم ٻين جي مان. بيشڪ جيڪو

جنهن لاءِ گهري تنهن کي (اُن هنڌ) پيڙهيءَ تي ويهاري جيئن اوهان کي ٻي قوم جي نسل مان پيدا ڪيائين. بيشڪ

تُوْعَدُوْنَ لَاٰتٍ ۙ وَّمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿١٣٤﴾ قُلْ يٰقَوْمِ اعْمَلُوْا

توهان سان وعدو ڪيل آهي ضرور ايندو ۽ نه آهيو اوهين عاجز ڪندڙ. تون چئُو اي منهنجي قوم ڪم ڪريو

جيڪو انجام اوهان سان ڪجي ٿو سو ضرور اچڻو آهي ۽ اوهين ٿڪائڻ وارا نه آهيو. (اي پيغمبر!) چئُو ته. اي منهنجي

عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّيْ عَامِلٌ ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ مَنْ تَكُوْنُ لَهٗ

پنهنجن جاين تي آءٌ به ڪم ڪندڙ آهيان، پوءِ جلد ڄاڻندؤ ته ڪير آهي جو ٿيندو انهيءَ لاءِ

قوم! اوهين پنهنجي هنڌ عمل ڪريو آءٌ (به) عمل ڪندڙ آهيان. پوءِ سگهو ڄاڻندؤ ته آخرت ۾ ڪنهن جي

عَاقِبَةُ الدَّارِ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿١٣٥﴾ وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ مِمَّا ذَرَاَ

آخرت جو گهر، يقينن ناڪام ٿيندا ظالم. ۽ ڪياؤن الله لاءِ سندس پيدائش

چڱي عاقبت هوندي. سچ آهي ته ظالم نه ڇٽندا! ۽ جيڪي پوک ۽ ڍورن مان الله پيدا ڪيو آهي. تنهن مان ڪجهه حصو

مِنَ الْحَرْثِ وَالْاَنْعَامِ نَصِيْبًا فَقَالُوْا هٰذَا لِلّٰهِ بِزَعْمِهِمْ وَ

يعني پوک ۽ ڍورن مان حصو پوءِ چياؤن هي الله لاءِ آهي پنهنجي خيال سان ۽

(ڪافر) الله جو مقرر ڪندا آهن. ۽ پنهنجي گمان سان چوندا آهن ته هيءُ (حصو) الله جو آهي ۽ هيءُ اسان جي ٻتن جو آهي،

هٰذَا لِشُرَكَآئِنَا ۚ فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا يَصِلُ اِلَى اللّٰهِ ۚ وَ

هي اسان جي شريڪن لاءِ آهي، پوءِ جيڪو آهي انهن جي شريڪن لاءِ سو نه پيو پهچي الله تائين، ۽

وري جيڪو (حصو) سندن ٻتن جو هوندو آهي سو الله (واري حصي) سان ملي نه سگهندو آهي، ۽

مَا كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ يَصِلُ اِلٰى شُرَكَآئِهِمْ ؕ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿١٣٦﴾

جيڪو آهي الله لاءِ پوءِ اهو پهچي پيو انهن جي شريڪن تائين، بڇڙو آهي جو فيصلو ڪن ٿا.

جيڪو (حصو) الله جو هوندو آهي سو سندن ٻتن (واري حصي) سان ملي سگهندو آهي، جيڪو فيصلو ڪندا آهن سو بڇڙو آهي!

وَكَذٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيْرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ قَتْلَ اَوْلَادِهِمْ شُرَكَآؤُهُمْ

۽ اهڙي طرح سينگاري ڏنو آهي گهڻن مشرڪن کي قتل ڪرڻ پنهنجن ٻچن جو سندن شريڪن

۽ اهڙيءَ طرح گهڻن مشرڪن لاءِ سندن شريڪن (جن کي خدا ڪري مڃيندا آهن) سندن اولاد جو مارڻ سينگاريو آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِيُرْدُوْهُمْ وَلِيَلْبِسُوْا عَلَيْهِمْ دِيْنَهُمْ ۚ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا

جيئن تباهه ڪن انهن کي ۽ جيئن ملاوت ڪن انهن تي سندن مذهب ۾ ۽ جيڪڏهن گهري ها الله تہ ڪون

د (جيئن) کين هلاڪ ڪن ۽ سندن دين مٿن رلائي ملائي ڇڏين، ۽ جي الله گهري ها تہ اهو نہ ڪن ها! تنهن

فَعَلُوْهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُوْنَ ﴿١٣٧﴾ وَقَالُوْا هٰذِهٖٓ اَنْعَامٌ وَّ

ڪن ها اهو ڪم پوءِ ڇڏ انهن کي ۽ جيڪي ڪوڙ ٺاهن ٿا. ۽ چيائون اهي ڍور ۽

ڪري کين ۽ جيڪي ناهه ناهيندا آهن تنهن کي ڇڏي ڏي! ۽ پنهنجي خيال سان هيءَ (بہ) چوندا آهن تہ هي ڍور

حَرْثٌ حِجْرٌ ۖ لَّا يَطْعَمُهَآ اِلَّا مَنْ نَّشَآءُ بِزَعْمِهِمْ وَاَنْعَامٌ حُرِّمَتْ

پوک رک رکيل آهن نہ کائيندو ان کي ڪوئي مگر جنهن لاءِ اسان چاهيون سندن خيال سان ۽ ڪي جانور حرام ڪيون ويون

(۽) پوک حرام آهن. جنهن لاءِ گهرون تنهن کان سواءِ ان کي ڪوئي نہ کائي ۽ (چوندا آهن تہ) هڪڙن ڍورن جي پٺي (سواريءَ لاءِ)

ظُهُوْرُهَا وَاَنْعَامٌ لَّا يَذْكُرُوْنَ اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا افْتِرَآءً عَلَيْهِ ۚ

پٺيون انهن جون ۽ ڪي جانور نہ پيا وٺن انهن تي نالو الله جو ناهه ناهيندي ان تي،

حرام ڪئي وئي آهي ۽ (ٻين) ڍورن تي (ذبح وقت) الله جو نالو ياد نہ ڪندا آهن (اهي ڳالهيون) الله تي ڪوڙي ناهه ناهڻ سان (ڪندا آهن).

سَيَجْزِيْهِمْ بِمَا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُوْا مَا فِيْ بُطُوْنِ هٰذِهِ

جلد سزا ڏيندو انهن کي انهيءَ ڪوڙ ناهڻ جي، ۽ چيائون جو ڦر پيٽن ۾ آهي هنن

جيڪي ناهه ناهيندا آهن تنهن جي کين سگهو سزا ڏيندو. ۽ چوندا آهن تہ جيڪي هنن ڍورن جي پيٽن ۾ آهي

الْاَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذُكُوْرِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلٰٓى اَزْوَاجِنَا ۚ وَاِنْ يَّكُنْ

ڍورن کي اهو خاص اسان جا مرد کائن ۽ حرام آهي اسان جي زالن تي، ۽ جيڪڏهن اهو هوندو

سو خاص اسان جي مڙدن لاءِ آهي ۽ اسان جي زالن تي حرام ڪيل آهي، ۽ جيڪڏهن مئل هوندو تہ

مَّيْتَةً فَهُمْ فِيْهِ شُرَكَآءُ ۚ سَيَجْزِيْهِمْ وَصْفَهُمْ ۚ اِنَّهٗ حَكِيْمٌ

مئل پوءِ اهي سڀ ان ۾ شريڪ آهن، اجهو سزا ڏيندو انهن کي سندن بيان تي، اهو ئي حڪمت وارو

اهي (سڀ) ان ۾ ڀائيوار آهن. سندن تقرير جي کين سگهي سزا ڏيندو، ڇو تہ الله حڪمت وارو ڄاڻندڙ آهي.

عَلِيْمٌ ﴿١٣٩﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ قَتَلُوْٓا اَوْلَادَهُمْ سَفَهًۢا بِغَيْرِ عِلْمٍ

علم وارو آهي. ناڪام ٿيا اهي جن ڪُٺو پنهنجن ٻچن کي بيوقوفيءَ ڪري بنا ڄاڻ جي

جن پنهنجي اولاد کي بنا علم جي بيوقوفي ڪري ڪُٺو ۽ جيڪي الله سندن رزق ڏنو سو الله تي

وَّحَرَّمُوْا مَا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ افْتِرَآءً عَلَى اللّٰهِ ۚ قَدْ ضَلُّوْا وَمَا كَانُوْا

۽ حرام ڪيائون ان روزيءَ کي جا ڏني الله انهن کي ناهه ناهيندي الله تي، بيشڪ گمراهه ٿيا ۽ نہ هئا

ڪوڙي ناهه ناهڻ سان حرام ڪيائون سي بيشڪ نقصان وارا ٿيا. (اهي) بيشڪ ڀلا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُهْتَدِيْنَ ﴿١٤٠﴾ وَهُوَ الَّذِيْۤ اَنْشَاَ جَنّٰتٍ مَّعْرُوْشٰتٍ وَّغَيْرَ مَعْرُوْشٰتٍ

هدايت وارا. ۽ اهو ئي آهي جنهن پيدا ڪيا باغ پيھن وارا ۽ بنا پيھن جي

۽ هدايت وارا نہ آهن.۽ اهو (الله) آهي جنهن چھرن وارا ۽ بنا چھرن وارا باغ ۽ کجيون ۽ پوکون

وَّالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا اُكُلُهٗ وَالزَّيْتُوْنَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا

۽ کجيون ۽ پوکون جدا جدا ميوا انهن جا ۽ زيتون ۽ ڏاڙهون هڪ ٻئي سان لڳ ٻڳ

جن جا ڦر قسم قسم ۽ زيتون ۽ ڏاڙهون هڪجهڙا ۽ جدا جدا قسم جا پيدا ڪيا.

وَّغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ؕ كُلُوْا مِنْ ثَمَرِهٖۤ اِذَاۤ اَثْمَرَ وَاٰتُوْا حَقَّهٗ يَوْمَ

۽ صفا جدا. ان جو ڦر کائو جڏهن ڦرجي ۽ ڏيو حق ان جو لاباري

جڏهن ڦرن تڏهن سندن ڦر مان کائو ۽ سندن لاباري وقت الله جو حق (سندن زڪوات) ڏيو ۽ اجايو

حَصَادِهٖ ۖ وَلَا تُسْرِفُوْا ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿١٤١﴾ وَمِنَ الْاَنْعَامِ

ڏينهن. ۽ اجايو نہ وڃايو. بيشڪ اهو نہ ٿو پسند ڪري اجائي خرچ ڪندڙن کي. ۽ پيدا ڪيائين ڪي جانور

نہ وڃايو. ڇو تہ الله اجائي وڃائيندڙن کي دوست نہ رکندو آهي. ۽ ڍورن مان (وڏا وڏا) بار ڪڍڻ وارا

حَمُوْلَةً وَّفَرْشًا ؕ كُلُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعُوْا

بار ڪڍندڙ ۽ ڪي زمين سان لڳل کائو ان مان جو رزق ڏنو توهان کي الله ۽ نہ هلو

۽ زمين سان لڳل (ننڍا جانور پيدا ڪيائين)_ الله جيڪا اوهان جي روزي ڪئي آهي تنهن مان کائو ۽ شيطان جي

خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿١٤٢﴾ ثَمٰنِيَةَ اَزْوَاجٍ ۚ مِنَ الضَّاْنِ

شيطان جي وکن تي، اهو توهان جو دشمن پڌرو آهي. پيدا ڪيائين اٺ نرماد رڍن مان

وکن تي نہ هلو_ ڇو تہ اهو اوهان جو پڌرو ويري آهي. (ڍور) اٺ قسم آهن. رڍن مان ٻہ ۽ ٻڪرين مان ٻہ (نر ۽ ماديون) آهن_

اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ ؕ قُلْ ءٰۤالذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ

ٻہ ۽ ٻڪرين مان ٻہ. چؤ ڇا ٻئي نر حرام ڪيائين يا ٻئي ماديون

(اي پيغمبر! ڪافرن کي) چؤ تہ (الله) ٻنهي نرن کي حرام ڪيو آهي يا مادين کي يا جنهن کي ٻنهي قسمن

اَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ اَرْحَامُ الْاُنْثَيَيْنِ ؕ نَبِّـُٔوْنِيْ بِعِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ

يا اهو ڦر جنهن تي شامل آهي ڳڀيرڻ ٻنهي مادين جي، ٻڌايو مون کي دليل سان جيڪڏهن

جي مادين جي ڳڀين لپيٽيو آهي؟ جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ مون کي دليل سان خبر ڏيو!

صٰدِقِيْنَ ﴿١٤٣﴾ وَمِنَ الْاِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ ؕ قُلْ

سچا آهيو. ۽ اٺن مان ٻہ ۽ ڳاين مان ٻہ، چؤ

۽ اٺن مان ٻہ قسم ۽ ڳئن مان ٻہ قسم (اي پيغمبر! ڪافرن کي) چؤ تہ نرن کي الله حرام ڪيو آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

آٰلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ اَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ اَرْحَامُ

چا ٻئي نر حرام ڪيائين يا ٻئي ماديون يا اهو ٻچو جنهن تي ويڙهيل آهي ڳپيرڻ

يا مادين کي يا جنهن کي ٻنهي قسمن جي مادين جي ڳهڻين ليپيٽيو آهي؟

الْاُنْثَيَيْنِ ؕ اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَآءَ اِذْ وَصّٰىكُمُ اللّٰهُ بِهٰذَا ۚ فَمَنْ اَظْلَمُ

ٻنهي مادين جي، چا توهان حاضر هئا جڏهن حڪم ڏنو الله اهو، پوءِ ڪير وڌيڪ ظالم آهي

يا جنهن مهل الله اوهان کي اها وصيت ڪئي تنهن مهل (اوهين) حاضر هيؤ؟ پوءِ جيڪو الله تي

مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

ان کان جو ٺاهي الله تي ڪوڙ جيئن گمراهه ڪري ماڻهن کي بنا دليل، بيشڪ الله

ڪوڙو ٺاهه هڻي لاءِ ٺاهي ته ڄاڻپ کان سواءِ ماڻهن کي ڀلائي تنهن کان وڌيڪ ظالم ڪير آهي؟ ڇو ته الله ظالم

لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٤٤﴾ قُلْ لَّاۤ اَجِدُ فِىْ مَاۤ اُوْحِىَ اِلَىَّ

نه ٿو هدايت ڪري ماڻهن ظالمن کي. چؤ آءٌ نه ٿو لهان ان ۾ جو نازل ڪيل آهي مون ڏانهن

قوم کي سڌو رستو نه ڏيکاريندو آهي. (اي پيغمبر!) چئو ته جيڪي حڪم مون ڏانهن نازل ٿيا آهن تن مان ڪا

مُحَرَّمًا عَلٰى طَاعِمٍ يَّطْعَمُهٗۤ اِلَّاۤ اَنْ يَّكُوْنَ مَيْتَةً اَوْ دَمًا مَّسْفُوْحًا

ڪوئي حرام ڪنهن کائڻ واري تي جو کائي ان کي مگر اهو هجي مئل يا رت وهيل

شيءِ جنهن کي کائيندڙ کائي حرام نه ٿو لهان هن کان سواءِ ته (اهو) مئل هجي يا وهندڙ رت يا سوئر جو ماس،

اَوْ لَحْمَ خِنْزِيْرٍ فَاِنَّهٗ رِجْسٌ اَوْ فِسْقًا اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ ۚ فَمَنِ

يا گوشت سوئر جو پوءِ اهو سو پليت آهي يا ناجائز اها شيءِ جنهن تي پڪاريل هجي الله کان سواءِ ٻئي جو نالو پر جيڪو

جو اهي (سڀ) حرام آهن. يا گناهه طرح جنهن (شيءِ) تي الله جي نالي کان سواءِ ٻئي جو نالو سڏيو وڃي. پوءِ جي

اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَاِنَّ رَبَّكَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٤٥﴾ وَعَلَى

لاچار ٿيو نه بي فرماني ڪندڙ ۽ نه زيادتي ڪندڙ ته بيشڪ تنهنجو پالڻهار بخشيندڙ مهربان آهي. ۽

ڪو لاچاري حالت ۾ نڪي بي فرمان ۽ نڪي حد کان لنگهندڙ ٿئي (۽ منجهائنس ڪجهه کائي) ته بيشڪ تنهنجو پالڻهار بخشڻهار مهربان آهي.

الَّذِيْنَ هَادُوْا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِىْ ظُفُرٍ ۚ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ

يهودين تي حرام ڪيو سون هر ننهن وارو جانور، ۽ ڳائي مال ۽ ٻڪرين مان

۽ يهودين تي سڀئي ننهن وارا جانور حرام ڪيا هئاسون، ۽ (ٻڌ) ڳئن ۽ ٻڪرين مان

حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُوْمَهُمَاۤ اِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُوْرُهُمَاۤ اَوِ الْحَوَايَاۤ

اسان حرام ڪيون انهن تي چربيون انهن جون مگر اها جيڪا چاڙهي انهن جي پٺين يا آنڊن

انهن جي پٺي واريءَ لڳل وهه يا آنڊي واريءَ يا هڏن سان گڏيل وهه کان سواءِ (ٻي سڀ وهه) مٿن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ؕ ذٰلِكَ جَزَيْنٰهُمْ بِبَغْيِهِمْ ۖ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿١٤٦﴾

يا اها جيڪا ڳڻڀ وئي هڏ سان، اها سزا ڏني سون کين سندن بي فرمانيءَ جي، ۽ اسان سچا آهيون.

حرام ڪئي هئي سون. اِها سندين بي فرمانيءَ سببان کين سزا ڏني سون ۽ اسين ته ضرور سچ چوڻ وارا آهيون.

فَاِنْ كَذَّبُوْكَ فَقُلْ رَّبُّكُمْ ذُوْ رَحْمَةٍ وَّاسِعَةٍ ۚ وَلَا يُرَدُّ بَاْسُهٗ

پوءِ جيڪڏهن اهي ڪوڙو ڄاڻن توکي پوءِ چؤ توهان جو رب رحمت ڪشادي وارو آهي. ۽ نه هٽايو ويندو ان جو عذاب

پوءِ (اي پيغمبر!) جيڪڏهن توکي ڪوڙو پائين ته چئو ته اوهان جو پالڻهار گهڻي رحمت وارو آهي. ۽ ڏوهارڻ قوم کان

عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿١٤٧﴾ سَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا لَوْ شَآءَ اللّٰهُ

قوم ڏوهارين جي کان. هينئر چوندا اهي جن شرڪ ڪيو جيڪڏهن گهري ها الله ته

سندس عذاب نه ٽاريو. مشرڪ سگهو چوندا ته، جي الله گهري ها ته نڪي اسين شرڪ ڪريون ها ۽ نڪي اسان جا

مَآ اَشْرَكْنَا وَلَآ اٰبَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ ؕ كَذٰلِكَ كَذَّبَ

نه شرڪ ڪيون ها اسان ۽ نڪي اسان جا ابا ڏاڏا ۽ نڪي حرام ڪيون ها ڪائي شيءِ، اهڙي طرح ڪوڙو ڪيو هو

ابا ڏاڏا (شرڪ ڪن ها) ۽ نڪي اسين (پاڻ تي) ڪا شيءِ حرام ڪريون ها! اهڙيءَ طرح ڪافرن جيڪي اڳ هئا تن به ڪوڙ پاتيو،

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتّٰى ذَاقُوْا بَاْسَنَا ؕ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِّنْ

انهن کان اڳين به تيستائين چکيائون عذاب اسان جو. چؤ ڇا توهان وٽ آهي ڪوئي

تان جو اسان جي سزا (جو مزو) چکيائون. (اي پيغمبر! کين) چئو ته، اوهان وٽ ڪو دليل آهي ته

عِلْمٍ فَتُخْرِجُوْهُ لَنَا ؕ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ اَنْتُمْ اِلَّا

علم ته ظاهر ڪريوان کي اسان لاءِ، رڳو توهان هلو ٿا گمان تي ۽ توهان رڳو

اهو اسان کي ڪڍي آڻيو؟ (اوهين) رڳو گمان تي هلندا آهيو ۽ اوهين رڳو اٽڪل هڻندا آهيو.

تَخْرُصُوْنَ ﴿١٤٨﴾ قُلْ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ ۚ فَلَوْ شَآءَ لَهَدٰىكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٤٩﴾

اٽڪلون ٿا ڪريو. تون چؤ ته الله جو ئي آهي دليل پختو، پوءِ جيڪڏهن اهو چاهي ته هدايت ڪري توهان سڀني کي.

(اي پيغمبر! کين) چئو ته، الله جي حجت مضبوط آهي. جيڪڏهن گهري ها ته ضرور اوهان مڙني کي سڌو رستو ڏيکاري ها!

قُلْ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ الَّذِيْنَ يَشْهَدُوْنَ اَنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ هٰذَا ۚ

چؤ آڻيو پنهنجا شاهد جيڪي شاهدي ڏين ته الله حرام ڪئي آهي هيءَ شيءِ

(اي پيغمبر! کين) چئو ته، پنهنجن شاهدن کي سڏيو جيڪي شاهدي ڏين ته الله انهن (مٿين شين) کي حرام ڪيو آهي

فَاِنْ شَهِدُوْا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا

پوءِ جي اهي چون به ته تون نه انهن سان گڏ، ۽ نه هل انهن جي خواهشن تي جن ڪوڙو ڪوٺيو

پوءِ جيڪڏهن (اهي اچي) شاهدي ڏين ته (تون) انهن سان شاهدي نه ڏي! ۽ جن اسان جي آيتن کي ڪوڙ ڄاتو ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِاٰيٰتِنَا وَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُوْنَ ﴿۱۵۰﴾

اسان جي آيتن کي ۽ جيڪي نہ ٿا مڃين آخرت کي ۽ اهي پنهنجي رب سان ٻين کي برابر ٿا ڪن.

جيڪي آخرت کي نہ مڃيندا آهن تن جي چوڻ تي نہ هل! ۽ اهي پنهنجي پالڻهار سان ٻين کي برابر ڪن ٿا.

قُلْ تَعَالَوْا اَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ اَلَّا تُشْرِكُوْا بِهٖ شَيْـًٔا وَّ

چؤ اچو آءٌ پڙهان ٿو جيڪي حرام ڪيو توهان جي رب توهان تي تہ نہ شريڪ ڪريو انهيءَ سان ڪنهن شيءِ کي ۽

(اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ اوهان جي پالڻهار اوهان تي جيڪي حرام ڪيو آهي سو اچو تہ آءٌ پڙهي ٻڌايان. (اهو هي آهي تہ) اوهين ڪنهن شيءِ کي

بِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ۚ وَلَا تَقْتُلُوْٓا اَوْلَادَكُمْ مِّنْ اِمْلَاقٍ ؕ نَحْنُ

پيءُ ماءُ سان چڱائي ڪريو. ۽ نہ ڪهو پنهنجن ٻچن کي سڃائي ڪان. اسان

سائس شريڪ نہ ڪريو ۽ ماءُ پيءُ سان چڱائي ڪريو. ۽ اوهين پنهنجي اولاد کي سڃائيءَ سببان نہ ڪهو. اسين اوهان کي (بہ) ۽ (خاص) انهن کي (بہ)

نَرْزُقُكُمْ وَاِيَّاهُمْ ۚ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا

روزي ڏيندا آهيون توهان کي ۽ انهن کي ۽ نہ ويجها ٿيو بي حيائي کي جا ظاهر هجي ان مان يا

روزي ڏيندا آهيون. ۽ بي حيائيءَ جي ڪمن مان جيڪي پڌرو هجي ۽ جيڪي ڳجهو هجي تنهن (سڀ) کي (اوهين) ويجها نہ وڃو.

بَطَنَ ۚ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ ؕ ذٰلِكُمْ

لڪل هجي. ۽ نہ قتل ڪريو ماڻهوءَ کي جنهن کان روڪيو الله مگر حق سان. اهو اٿوَ.

۽ نڪي (اهڙي) ماڻهو کي ماريو جنهن جو مارڻ حق (شرعي قانون) کان سواءِ الله حرام ڪيو آهي. اهو (حڪم) آهي

وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۵۱﴾ وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا

حڪم ڪيائين توهان کي جنهن جو تہ من توهان عقل ڪريو. ۽ نہ ويجها ٿيو يتيم جي مال کي مگر

جنهن سان اوهان کي (الله) وصيت فرمائي آهي مَن اوهين سمجهو. ۽ جيڪو (طريقو) بهتر هجي تنهن کان سواءِ (ٻئي طريقي سان) يتيمن جي مال کي

بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۚ وَاَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيْزَانَ

اهڙي طرح جو جائز هجي تان جو پهچي پنهنجي جوانيءَ کي، ۽ پورو ڪريو ماڻ ۽ تور کي

ويجها نہ وڃو جيستائين اهو پنهنجي جوانيءَ کي پهچي. ۽ ماپ تور انصاف سان پوري ڏيو وٺو. اسين ڪنهن

بِالْقِسْطِ ۚ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَاِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوْا

انصاف سان، اسان نہ ٿا تڪليف ڏيون ڪنهين کي مگر ان جي طاقت آهر، ۽ جڏهن ڳالهايو تہ حق چئو

ماڻهو کي سندس وس کان سواءِ (وڌيڪ) تڪليف نہ ٿا ڏيون. ۽ جڏهن اوهين (پاڻ ۾) ڳالهايو تڏهن انصاف سان هلو

وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۚ وَبِعَهْدِ اللّٰهِ اَوْفُوْا ؕ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ

جيتوڻيڪ هجي مائٽ، ۽ الله سان ڪيل وعدو پاڙيو. اهو اٿوَ حڪم ڪيائين توهان کي جنهن جو مَنَ توهان

جيتوڻيڪ مائٽيءَ وارو هجي. ۽ الله جو انجام پاڙيو. انهيءَ (حڪم جي) اوهان کي وصيت ڪئي اٿس

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَذَكَّرُوْنَ ﴿١٥٢﴾ وَاَنَّ هٰذَا صِرَاطِيْ مُسْتَقِيْمًا فَاتَّبِعُوْهُ ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا

نصيحت وٺو. ۽ بيشڪ اها منهنجي راهه آهي سڌي پوءِ انهيءَ تي هلو، ۽ نه هلو

ته مَن اوهين نصيحت وٺو. ۽ هيءَ ته اِها منهنجي سڌي واٽ آهي تنهن ڪري اُن تي هلو. ۽ ٻين واٽن تي نه هلو جو اُهي

السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۭ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ

ٻين رستن تي پوءِ اهي پري ڪندا توهان کي ان جي راهه کان، اهو اٿو حڪم ڪيائين توهان کي جنهن جو من

واٽون اوهان کي سندس واٽ کان جدا ڪنديون انهيءَ (حڪم جي) اوهان کي وصيت فرمائي اٿس ته مَن اوهين

تَتَّقُوْنَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ تَمَامًا عَلَى الَّذِيْٓ اَحْسَنَ

پرهيزگار ٿيو. پوءِ ڏنوسون موسيٰ کي ڪتاب نعمت پوري ڪرڻ لاءِ انهيءَ تي جيڪو چڱو ڪم ڪري

پرهيزگاري ڪريو. وري موسيٰ کي ڪتاب انهيءَ ماڻهو تي پنهنجي نعمت جي پوري ڪرڻ لاءِ، جو ڀلارو هجي ۽

وَتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَاۗءِ رَبِّهِمْ

۽ بيان ڪرڻ لاءِ هر شيءِ کي ۽ هدايت لاءِ ۽ رحمت لاءِ ته جئن اهي ملاقات پنهنجي رب جيءَ کي

سڀ ڪنهن شيءِ جي تفصيل لاءِ ۽ هدايت ۽ ٻاجهه لاءِ ڏنوسون ته مَن اُهي پنهنجي پالڻهار جي ملاقات کي مڃين.

يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٥٤﴾ وَهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ فَاتَّبِعُوْهُ وَاتَّقُوْا لَعَلَّكُمْ

مڃين. ۽ هيءُ قرآن ڪتاب آهي جنهن کي لاٿوسون برڪت وارو آهي پوءِ هلو ان تي ۽ ڊڄو من توهان

هيءُ برڪت وارو ڪتاب (يعني قرآن) لاٿوسون تنهن ڪري اُن جي تابعداري ڪريو ۽ ڊڄو ته اوهان تي ٻاجهه ڪئي وڃي.

تُرْحَمُوْنَ ﴿١٥٥﴾ اَنْ تَقُوْلُوْٓا اِنَّمَآ اُنْزِلَ الْكِتٰبُ عَلٰي طَاۗىِٕفَتَيْنِ مِنْ

رحم ڪيا وڃو. متان چئو ته رڳو نازل ڪيو ويو ڪتاب ٻن جماعتن تي اسان کان

(هن لاءِ لاٿوسون ته اي ڪافرو!) متان چوڻ لڳو ته. اسان کان اڳ وارين ٻن ٽولين کان سواءِ ٻئي (ڪنهن) تي

قَبْلِنَا ۠ وَاِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغٰفِلِيْنَ ﴿١٥٦﴾ اَوْ تَقُوْلُوْا لَوْ اَنَّآ

اڳي ۽ اسان هئاسون ان جي تعليم کان بي خبر. يا چئو ته جيڪر نازل ٿئي

ڪتاب نه لاٿو ويو آهي ۽ اسين سندن پڙهي پڙهائي کان بيخبر هئاسون. يا چئو ته. جيڪڏهن اسان تي ڪو ڪتاب

اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتٰبُ لَكُنَّآ اَهْدٰى مِنْهُمْ ۚ فَقَدْ جَاۗءَكُمْ بَيِّنَةٌ

ها اسان تي به ڪتاب ته اسان ٿيون ها وڌيڪ هدايت وارا انهن کان، سو بيشڪ اچي ويو توهان وٽ رهبر

نازل ٿئي ها ته (اسين) ضرور اُنهن کان وڌيڪ هدايت وارا ٿيون ها. پوءِ بيشڪ اوهان جي پالڻهار کان (روشن) دليل

مِّنْ رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ ۚ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِ

توهان جي رب کان ۽ هدايت ۽ رحمت، پوءِ ڪير وڌو ظالم آهي انهيءَ کان جو ڪوڙو ڪري الله

۽ هدايت ۽ ٻاجهه اوهان وٽ آئي آهي. پوءِ اُن کان وڌيڪ ظالم ڪير آهي جو الله جي آيتن کي ڪوڙ ڄاڻي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهِ وَصَدَفَ عَنْهَا ط سَنَجْزِي الَّذِيْنَ يَصْدِفُوْنَ عَنْ اٰيٰتِنَا

جي آيتن کي ۽ منهن موڙي انهن کان. جلد سزا ڏينداسون انهن کي جيڪي منهن موڙين ٿا اسان جي آيتن کان

۽ ڪانئن منهن موڙي؟ جيڪي اسان جي آيتن کان منهن موڙيندا تن کي اُنهيءَ سببان بڇڙي عذاب جي سزا ڏينداسون

سُوْٓءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوْا يَصْدِفُوْنَ ﴿١٥٧﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ

بڇڙي عذاب جي هن ڪري جو اهي منهن موڙيندا هئا. نہ ٿا ڏسن مگر هي تہ

جو منهن موڙيندا هئا.هن کان سواءِ انتظار نہ ڪندا آهن تہ وٽن ملائڪ اچن يا تنهنجو پالڻهار

تَاْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَاْتِيَ رَبُّكَ اَوْ يَاْتِيَ بَعْضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ ط يَوْمَ

اچن انهن وٽ ملائڪ يا اچي تنهنجو رب يا اچن ڪي نشانيون تنهنجي رب جون. جنهن ڏينهن

اچي يا تنهنجي پالڻهار جون ڪي نشانيون اچن! جنهن ڏينهن تنهنجي پالڻهار جون ڪي نشانيون اينديون

يَاْتِيْ بَعْضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا اِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ

ايندين ڪي نشانيون تنهنجي رب جون نفعو نہ ڏيندو ڪنهن کي ايمان انهيءَ جو جنهن نہ

(تنهن ڏينهن) اهڙي ڪنهن ماڻهوءَ کي سندس ايمان آڻڻ فائدو نہ ڏيندو جنهن. اڳ ايمان نہ آندو هوندو

اٰمَنَتْ مِنْ قَبْلُ اَوْ كَسَبَتْ فِيْٓ اِيْمَانِهَا خَيْرًا ط قُلِ

ايمان آندو هو اڳ ۾ يا نہ ڪمائي هئي پنهنجي ايمان ۾ ڪا نيڪي، چؤ

يا پنهنجي ايمان ۾ چڱائي نہ ڪئي هوندي۔ (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ. (اوهين بہ) انتظار ڪريو

انْتَظِرُوْٓا اِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ﴿١٥٨﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ فَرَّقُوْا دِيْنَهُمْ وَ

انتظار ڪريو اسان بہ منتظر آهيون. بيشڪ جن ٽڪرا ڪيو پنهنجي دين کي ۽

اسين بہ انتظار ڪندڙ آهيون. جن پنهنجي دين کي ڌارو ڌار ڪري ڇڏيو ۽ ٽوليون ٽوليون ٿي ويا

كَانُوْا شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِيْ شَيْءٍ ط اِنَّمَآ اَمْرُهُمْ

ٿي ويا ٽولا ناهين تون انهن سان ڪنهن ڳالهہ ۾، رڳو ڪم انهن جو

تن سان تنهنجو ڪو واسطو نہ آهي۔ سندن ڪم الله جي ئي حوالي آهي وري جيڪي

اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿١٥٩﴾ مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ

الله جي حوالي آهي پوءِ خبر ڏيندو انهن کي ان جي جو ڪجهہ ڪندا هئا. جيڪو آڻيندو چڱائي

ڪندا آهن تنهن جي کين سُڌ ڏيندو. جيڪو ڪا چڱائي (الله جي حضور ۾) آڻيندو تنهن لاءِ ان جهڙيون

فَلَهٗ عَشْرُ اَمْثَالِهَا ج وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا

پوءِ ان لاءِ آهي ڏهوڻ انهي جي، ۽ جيڪو آڻيندو بڇڙائي پوءِ ان کي بدلو ڏنو ويندو

ڏهوڻيون آهن، ۽ جيڪو بڇڙائي آڻيندو تنهن کي ان جهڙيءَ کان سواءِ (بي) سزا نہ ڏبي ۽ انهن تي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿١٦٠﴾ قُلْ اِنَّنِيْ هَدٰىنِيْ رَبِّيْٓ

اوترو ئي ۽ اهي نه ظلم ڪيا ويندا. چؤ مون کي هلايو آهي منهنجي رب

ظلم نه ڪبو. (اي پيغمبر! ڪين) چئو ته. منهنجي پالڻهار مون کي سڌيءَ واٽ ڏانهن هدايت ڪئي آهي.

اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۚ دِيْنًا قِيَمًا مِّلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ۚ وَ

رستي سڌي تي، دين صحيح تي طريقي ابراهيم تي جو هڪ طرف هئو، ۽

جو محڪم دين ابراهيم حنيف (خدا ڏانهن هڪ طرفي) جو طريقو آهي، ۽ (ابراهيم)

مَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٦١﴾ قُلْ اِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَ

نه هئو مشرڪن مان. تون چؤ بيشڪ منهنجي نماز ۽ منهنجي خيرات ۽

مشرڪن مان نه هو. (اي پيغمبر! ڪين هيءُ به) چئو ته منهنجي نماز ۽ منهنجون مڙيئي عبادتون

مَحْيَايَ وَمَمَاتِيْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيْكَ لَهٗ ۚ وَ

منهنجو جيئڻ ۽ منهنجو مرڻ الله پروردگار جهانن جي لاءِ آهي. ناهي ڪو شريڪ ان جو، ۽

۽ منهنجو جيئڻ ۽ منهنجو مرڻ (سڀ) جهانن جي پالڻهار الله لاءِ آهي. ان جو ڪو شريڪ نه آهي. ۽ مون کي

بِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿١٦٣﴾ قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ

اهو ئي حڪم ڏيو اٿم ۽ آءٌ پهريون فرمانبردار آهيان. چؤ ڇا الله کان سواءِ

ان لاءِ حڪم ڏنل آهي ۽ آءٌ پهريون مسلمان آهيان. (اي پيغمبر!) چئو ته. الله کان سواءِ ٻيو پالڻهار ڇو گهران؟

اَبْغِيْ رَبًّا وَّهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ۭ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ

گهُرليان ڪو رب ۽ اهو پالينڌڙ هر شيءِ جو آهي، ۽ نه ٿو گناه ڪري هر ڪو ماڻهو

حالانڪ اهو هر شيءِ جو پالڻهار آهي. ۽ سڀ ڪو ماڻهو جيڪي ڪندو سو (بار) رڳو مٿس هوندو،

اِلَّا عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ۚ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ

مگر پاڻ تي، ۽ نه کڻندو ڪوئي بار کڻندڙ بار ٻئي جو، پوءِ پنهنجي رب ڏانهن آهي

۽ ڪو کڻندڙ ٻئي جو بار نه کڻندو، وري اوهان کي پنهنجي پالڻهار ڏانهن موٽڻ جو هنڌ آهي

مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ

موٽڻ اوهان جو پوءِ ٻڌائيندو توهان کي اها ڳالهه جنهن ۾ توهان جهڳڙو ڪندا هئا. ۽ اهي ئي

پوءِ جنهن ڳالهه بابت اوهين تڪرار ڪندا آهيو تنهن جي اوهان کي سُڌ ڏيندو. ۽ اهو (الله) آهي جنهن

الَّذِيْ جَعَلَكُمْ خَلٰٓئِفَ الْاَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ

ئي ڪيو توهان کي سنڀاليندڙ زمين جو ۽ مٿي ڪيائين توهان مان هڪڙن کي ٻين کان

اوهان کي زمين جو بادشاه ڪيو آهي ۽ اوهان مان ڪن جا درجا ڪن کان هن لاءِ بلند ڪيائين ته

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

دَرَجٰتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَآ اٰتٰىكُمْ ؕ اِنَّ رَبَّكَ سَرِيْعُ الْعِقَابِ ۖ

درجن ۾ جنهن آزمائي توهان کي ان ۾ جيڪي توهان کي ڏنائين. بيشڪ تنهنجو رب جلد عذاب ڪندڙ آهي،

جيڪي اوهان کي ڏنو اٿس تنهن ۾ اوهان کي پرکي. ڇو ته تنهنجو پالڻهار جلد سزا ڏيندڙ (به) آهي

وَاِنَّهٗ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۶۵﴾ ع

۽ بيشڪ اهوئي بخشڻهار مهربان آهي.

۽ بيشڪ اهو بخشڻهار مهربان (به) آهي.

سُوْرَةُ الْاَعْرَافِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ۲۰۶ رُكُوْعَاتُهَا ۲۴

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الٓمّٓصٓ ﴿۱﴾ كِتٰبٌ اُنْزِلَ اِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِيْ صَدْرِكَ حَرَجٌ

المص. هي ڪتاب لاٿو ويو توڏانهن پوءِ نه هجي تنهنجي دل ۾ ڪا پريشاني

المص.(اي پيغمبرا هي) ڪتاب تو ڏانهن لاٿو ويو ته ساڻس (ماڻهن کي) ڊيڄارين تنهن ڪري ان بابت

مِّنْهُ لِتُنْذِرَ بِهٖ وَذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۲﴾ اِتَّبِعُوْا مَآ اُنْزِلَ

هن کان جئن ڊيڄارين انهيءَ سان ۽ نصيحت ڪرين مؤمنن کي. هلو ان تي جيڪي نازل ٿيو

تنهنجي سيني ۾ ڪا تنگي ٿيڻ نه گهرجي ۽ مومنن لاءِ نصيحت آهي. جيڪي اوهان ڏانهن اوهان جي پالڻهار کان لاٿو ويو

اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ ؕ قَلِيْلًا مَّا

توهان ڏانهن توهان جي رب کان ۽ نه تابع ٿيو انهي کان سواءِ ٻين دوستن جا. تمام گهٽ تا

تنهن جي پيروي ڪريو ۽ ان (الله) کان سواءِ ٻين دوستن جي پيروي نه ڪريو. اوهان (تمام) گهٽ نصيحت وٺندا آهيو.

تَذَكَّرُوْنَ ﴿۳﴾ وَكَمْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا فَجَآءَهَا بَاْسُنَا بَيَاتًا اَوْ

سمجهو توهان. ۽ ڪيئي ڳوٺ هلاڪ ڪيا سون جو پهتو انهن تي عذاب اسان جو راتو واهه يا

۽ گهڻائي ڳوٺ هئا جي ويران ڪياسون پوءِ (يا) راتو واهه (سمهڻ مهل) انهن کي اسان جو عذاب پهتو يا اهي

هُمْ قَآئِلُوْنَ ﴿۴﴾ فَمَا كَانَ دَعْوٰىهُمْ اِذْ جَآءَهُمْ بَاْسُنَآ اِلَّآ اَنْ

هئا منجهند جو آرامي. پوءِ نه هو آواز انهن جو جڏهن آيو وٽن عذاب مگر چون

منجهند جو ننڊ ڪرڻ وارا هئا. پوءِ جڏهن ڪين اسان جو عذاب پهتو (تڏهن) سندين پڪارهن چوڻ کان سواءِ نه هئي

قَالُوْٓا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿۵﴾ فَلَنَسْئَلَنَّ الَّذِيْنَ اُرْسِلَ اِلَيْهِمْ

پيا ته برابر اسان هئاسين ظالم. پوءِ ضرور پڇنداسون انهن کان موڪليا ويا رسول جن ڏانهن

ته اسين (پاڻ تي) ظلم ڪندڙ هئاسون! پوءِ جن ڏانهن پيغمبر موڪليا ويا تن کان (به) ضرور پڇنداسون ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَنَسْـَٔلَنَّ الْمُرْسَلِيْنَ ۝٦ فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَّمَا كُنَّا

۽ ضرور پڇا ڪنداسون رسولن کان. پوءِ بيان ڪنداسون انهن تي ثابتي سان ۽ نہ هئاسون

پيغمبرن کان (بہ) ضرور پڇنداسون. پوءِ (سندن ڪرتوت) مٿن علم سان بيان ڪنداسون ۽ اسين پري نہ هئاسون.

غَآئِبِيْنَ ۝٧ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذِ ِالْحَقُّ ۚ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ

غير حاضر. ۽ تورَ تنهن ڏينهن پوري ٿيندي، پوءِ جنهن جا ڳرا ٿيا تورا

۽ اُن ڏينهن (عملن جي) تور سچ آهي، پوءِ جن جا پلڙا ڳرا ٿيا سي ئي ڇٽل آهن.

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝٨ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ

تہ اهي ئي ڪامياب آهن. ۽ جنهن جا هلڪا ٿيا تورا پوءِ اهي ئي آهن

۽ جن جا پلڙا هلڪا ٿيا سي اهي آهن جن پاڻ کي انهيءَ سببان نقصان لاتو جو

الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَظْلِمُوْنَ ۝٩ وَ

جن زيان ڪيو پنهنجو ان ڪري جو اسان جي آيتن جو انڪار ڪندا هئا. ۽

اسان جي آيتن بابت انڪار ڪندا هئا. ۽ بيشڪ اوهان کي زمين ۾ ٽڪايوسون

لَقَدْ مَكَّنّٰكُمْ فِى الْاَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيْهَا مَعَايِشَ ۭ قَلِيْلًا مَّا

اسان ٿي توهان کي قرار ڏنو سون زمين ۾ ۽ ڪئي سون توهان لاءِ انهيءَ ۾ معاشيات، تمام گهٽ

۽ منجهس اوهان لاءِ گذران (جو اپاءُ) رکيوسون۔ (پر اوهين) تورو شڪر ڪندا آهيو.

تَشْكُرُوْنَ ۝١٠ ع وَلَقَدْ خَلَقْنٰكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنٰكُمْ ثُمَّ قُلْنَا

تہ شڪر ڪريو. ۽ اسان پيدا ڪيو توهان کي پوءِ شڪليون ڏنيون سي اوهان کي پوءِ چيو سون

۽ بيشڪ اوهان کي پيدا ڪيوسون وري اوهان جي شڪل بڻائي سون وري ملائڪن کي چيوسون تہ

لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ ۖ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ لَمْ يَكُنْ مِّنَ

ملائڪن کي تہ سجدو ڪريو آدم کي، پوءِ سجدو ڪيائون مگر ابليس، نہ هئو سجدي

آدم کي سجدو ڪريو پوءِ شيطان کان سواءِ (ٻين) سجدو ڪيو (شيطان) سجدي ڪندڙن مان نہ ٿيو.

السّٰجِدِيْنَ ۝١١ قَالَ مَا مَنَعَكَ اَلَّا تَسْجُدَ اِذْ اَمَرْتُكَ ۭ قَالَ اَنَا خَيْرٌ

ڪندڙن مان. چيائين ڪهڙي رڪاوٽ هئي توکي جو نہ سجدو ڪيو تو جڏهن حڪم ڪيم توکي، چيائين آءٌ ڀلو آهيان

(الله) چيو تہ توکي سجدي ڪرڻ کان ڪهڙي (ڳالهہ) جهليو؟ جڏهن تہ توکي حڪم (بہ) ڪيم۔ چيائين تہ آءٌ ڪانئس ڀلو آهيان،

مِّنْهُ ۚ خَلَقْتَنِيْ مِنْ نَّارٍ وَّخَلَقْتَهٗ مِنْ طِيْنٍ ۝١٢ قَالَ فَاهْبِطْ

ان کان، تو پيدا ڪيو مون کي باهہ مان ۽ پيدا ڪيو تو ان کي مٽي مان. فرمايائين تون لهي وڃ

مون کي باهہ مان پيدا ڪيو اٿيئي ۽ اُن کي مٽيءَ مان پيدا ڪيو اٿيئي.(الله) چيو تہ اُن (آسمان) مان هيٺ لهي وڃ!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْهَا فَمَا يَكُوْنُ لَكَ اَنْ تَتَكَبَّرَ فِيْهَا فَاخْرُجْ اِنَّكَ

هتان | پوءِ ناهي توکي کو حق | جو | آڪڙ ڪرين تو | هتي | پوءِ نڪري وڃ | بيشڪ تون

توکي منجهس وڏائي ڪرڻ نہ جڳائيندي آهي تنهن ڪري (تون) نڪر! چو نہ تون خوار ٿيلن مان آهين.

مِنَ الصّٰغِرِيْنَ ﴿١٣﴾ قَالَ اَنْظِرْنِيْٓ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿١٤﴾ قَالَ اِنَّكَ

ذليلن مان آهين. | چيائين | ڍر ڏي مون کي | ڏينهن | قيامت تائين. | فرمايائين | بلاشڪ تون

چيائين قيامت جي ڏينهن تائين مون کي مهلت ڏي. (الله) فرمايو تہ يقينن تون مهلت ڏنلن مان آهين.

مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿١٥﴾ قَالَ فَبِمَآ اَغْوَيْتَنِيْ لَاَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ

مهلت ڏنلن مان آهين. | چيائين | جئن | گمراهہ ڪيو تو مونکي | تہ مون بہ ضرور ويهندس | انهن لاءِ | تنهنجي

چيائين تہ اِنهيءَ سببان جو تو مون کي گمراهہ ڪيو (آءٌ تہ) ماڻهن لاءِ تنهنجيءَ سڌيءَ واٽ تي ضرور وهندس.

الْمُسْتَقِيْمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَاٰتِيَنَّهُمْ مِّنْۢ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ

سڌي رستي تي. | پوءِ | ضرور ايندس انهن وٽ | انهن جي اڳيان | ۽ | انهن جي پٺيان

پوءِ سندن اڳيان ۽ سندن پوئتان ۽ سندن سڄي پاسي کان ۽ سندن کٻي پاسي

وَعَنْ اَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَآئِلِهِمْ ۭ وَلَا تَجِدُ اَكْثَرَهُمْ شٰكِرِيْنَ ﴿١٧﴾

۽ انهن جي ساڄي کان | ۽ | انهن جي کاٻي کان، | ۽ نہ | لهندين تون | گهڻا انهن مان | شڪر گذار.

کان وٽن ايندس ۽ منجهانئن گهڻا شڪر ڪندڙ نہ لهندين!

قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُوْمًا مَّدْحُوْرًا ۭ لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَاَمْلَئَنَّ

فرمايائين نڪر | هتان | بڇڙو ٿي | تڙيل ٿي، | جيڪو بہ تابع ٿيو تنهنجو | انهن مان | ضرور ڀريندس

(الله) فرمايو تہ تون آسمانن مان خوار (۽) تڙيل ٿي نڪري وڃ! انهن مان جيڪو تنهنجي تابعداري ڪندو (تنهن کي ۽ توکي

جَهَنَّمَ مِنْكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٨﴾ وَيٰٓاٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ

دوزخ کي | توهان سڀني مان | ۽ | اي آدم! | رهہ | تون | ۽ | تنهنجي زال | جنت ۾

دوزخ ۾ وجهي) اوهان مڙني مان دوزخ ضرور ڀريندس.۽ (چيوسون تہ) اي آدم! تون ۽ تنهنجي زال بهشت ۾

فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا

پوءِ کائو | جتان چاهيو | ۽ | نہ ويجها ٿيو | هن | وڻ کي | پوءِ ٿي پوندؤ

رهي رهو ۽ (جيڪي وڻيوَ سو) جتان وڻيو تتان کائو ۽ هن وڻ کي ويجها نہ وڃجو تہ تہ

مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٩﴾ فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطٰنُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا

گنهگار. | پوءِ خيال وڌو | انهن کي | شيطان | جيئن کولي | انهن لاءِ | اها شيءِ

ظالمن مان ٿيندؤ. پوءِ شيطان انهن کي هن لاءِ وسوسو وڌو تہ سندن اگهڙن مان جيڪي ڪائڻ ڍڪيل هو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وٗرِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْاٰتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهٰىكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هٰذِهِ

جا ڍڪيل هئي انهن کان يعني سندن اگهڙ ۽ چيائين نہ روڪيو توهان کي توهان جي رب هن

سو اُنهن لاءِ ظاهر ڪري ۽ چيائين تہ اوهان جي پالڻهار اوهان کي هن وڻ کان هن ڏاران نہ جهليو

الشَّجَرَةِ اِلَّآ اَنْ تَكُوْنَا مَلَكَيْنِ اَوْ تَكُوْنَا مِنَ الْخٰلِدِيْنَ ﴿٢٠﴾ وَ

وڻ کان مگر هن لاءِ تہ ٿيندؤ ملڪ يا ٿيندؤ هميشہ هوندن مان. ۽

آهي تہ متان اوهين ملائڪ ٿي پئو يا (اُن ۾) سدائين رهڻ وارن مان ٿي پئو. ۽ ساڪ کڻي

قَاسَمَهُمَآ اِنِّيْ لَكُمَا لَمِنَ النّٰصِحِيْنَ ﴿٢١﴾ فَدَلّٰىهُمَا بِغُرُوْرٍ ۚ فَلَمَّا

قسم کنيائين ٻنهي سان تہ آءٌ توهان جو خير خواه آهيان. پوءِ لاڙيائين انهن کي ڌوکي سان، پوءِ جڏهن

انهن کي چيائين تہ آءٌ (تہ) اوهان جو خير خواه آهيان. پوءِ اُنهن کي ٺڳيءَ سان لاڙي وڌائين. پوءِ جنهن مهل

ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفٰنِ عَلَيْهِمَا

چکيائون وڻ تہ ظاهر ٿي انهن لاءِ سندن اگهڙ ۽ شروع ٿيا ويڙهڻ پاڻ تي

وڻ مان چکيائون (تنهن مهل) سندين اوگهڙ کين ظاهر ٿي پئي ۽ بهشت جي وڻ مان پن (هڪ ٻئي سان ڳنڍي)

مِنْ وَّرَقِ الْجَنَّةِ ؕ وَنَادٰىهُمَا رَبُّهُمَآ اَلَمْ اَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكُمَا

پن بهشت جا، ۽ سڏيو انهن کي سندن رب ڇا نہ روڪيو هيم توهان کي انهيءَ

پاڻ تي ويڙهڻ لڳا ـ ۽ سندن پالڻهار انهن کي سڏيو (۽ چيائين تہ) اوهان کي هن وڻ کان نہ جهليو هوم ڇا؟

الشَّجَرَةِ وَاَقُلْ لَّكُمَآ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿٢٢﴾ قَالَا

وڻ کان ۽ نہ چيو هيم توهان کي تہ شيطان توهان جو دشمن پڌرو آهي. چيائون

۽ اوهان کي نہ چيو هوم ڇا تہ شيطان اوهان جو پڌرو ويري آهي؟. چيائون تہ اي اسان جا پالڻهار! اسان پاڻ تي

رَبَّنَا ظَلَمْنَآ اَنْفُسَنَا ٚ وَاِنْ لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُوْنَنَّ مِنَ

اي رب اسان جا ظلم ڪيوسون پاڻ تي، ۽ جيڪڏهن نہ بخشيندين اسان کي ۽ نہ رحم ڪندين تہ ضرور ٿينداسون

ظلم ڪيو آهي ۽ جيڪڏهن (تون) اسان کي نہ بخشيندين ۽ اسان تي ٻاجهہ نہ ڪندين تہ ضرور خساري وارن مان ٿينداسون.

الْخٰسِرِيْنَ ﴿٢٣﴾ قَالَ اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ

نقصان وارا. فرمايائين لهي وڃو توهان هڪ ٻئي جا دشمن آهيو. ۽ توهان لاءِ

(الله) فرمايو تہ هيٺ لهي وڃو! اوهين پاڻ ۾ هڪ ٻئي جا ويري آهيو. ۽ اوهان لاءِ زمين ۾

فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيْهَا تَحْيَوْنَ وَ

ڌرتيءَ ۾ ٽڪاڻو آهي ۽ سامان ڪجهہ وقت تائين. فرمايائين انهيءَ ۾ جيئندؤ ۽

رهڻ جو هنڌ ۽ (گذران جو) سامان (ڪنهن) وقت تائين (نهرايل) آهي. (الله) چيو تہ اوهين منجهس حياتي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾ ع يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ قَدْ أَنزَلْنَا عَلَيْكُمْ

اتي ئي مرندؤ ۽ انهيءَ مان ئي اٿاريا ويندؤ. اي اولادِ آدم! اسان لاٿي توهان تي

گذاريندؤ ۽ منجهس مرندؤ ۽ منجهانئس (جيئرا ٿي) نڪرندؤ. اي آدم جا اولاد! اوهان تي هڪ پوشاڪ بيشڪ لاٿيسون

لِبَاسًا يُوَٰرِي سَوْءَٰتِكُمْ وَرِيشًا ۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ۚ

پوشاڪ جا ڍڪي ٿي توهان جون اگهڙون ۽ لاٿوسون سينگار، ۽ لباس پرهيزجو اهوئي يلو آهي،

جا اوهان جي اگهڙن کي ڍڪيندي ۽ سينگار جا ڪپڙا ۽ پرهيزگاري جي پوشاڪ اِها (سيني ڪان) ڀلي آهي

ذَٰلِكَ مِنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ

اهي الله جون نشانيون آهن جئن اهي سمجهن. اي اولادِ آدم! نہ گمراهہ ڪري توهان کي

اِها الله جي نشانين مان آهي مَنَ اُهي نصيحت وٺن. اي آدم جي اولاد! شيطان اوهان کي اهڙيءَ طرح فتني ۾ نہ وجهي

ٱلشَّيْطَٰنُ كَمَآ أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ ٱلْجَنَّةِ يَنزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا

شيطان جئن ڪڍيائين توهان جي پيءُ ماءُ کي جنت مان لاٿائين انهن جا ڪپڙا

جهڙيءَ طرح اوهان جي ماءُ پيءُ کي بهشت مان ٻاهر ڪڍيائين جو سندين پوشاڪ ڪانئن هن لاءِ ڇڪي لاٿائين ته

لِيُرِيَهُمَا سَوْءَٰتِهِمَآ ۗ إِنَّهُۥ يَرَىٰكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُۥ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ۗ

جئن ڏيکاري انهن کي اگهڙ هڪ ٻئي جي، بيشڪ ڏسي ٿو توهان کي اهو ۽ ان جي قوم اتان ڪان جو نہ ٿا ڏسو توهان انهن کي،

ته کين سندن اوگهڙ ڏيکاري. سچ آهي تہ اهو پاڻ ۽ سندس لشڪر جتان اوهين اُنهن کي ڏسي نہ سگهندا آهيو (تتان اُهي) اوهان کي ڏسندا آهن.

إِنَّا جَعَلْنَا ٱلشَّيَٰطِينَ أَوْلِيَآءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٧﴾ وَإِذَا فَعَلُوا۟

اسان ئي ڪيو آهي شيطانن کي سنگتي انهن جو جيڪي ايمان نہ ٿا آڻين. ۽ جڏهن ڪن ٿا

جيڪي نہ مڃيندا آهن تن جو اسان شيطانن کي دوست بڻايو آهي.۽ (پڻ انهن جا دوست جي) جڏهن ڪو بي حيائي جو ڪم ڪن ٿا

فَٰحِشَةً قَالُوا۟ وَجَدْنَا عَلَيْهَآ ءَابَآءَنَا وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا ۗ قُلْ إِنَّ

بڇڙائي چون ٿا لڌوسون ان تي پنهنجن ابن ڏاڏن کي ۽ الله حڪم ڪيو آهي اسان کي ان جو، چؤ يقينن

(تڏهن) چون ٿا تہ اُن (واٽ) تي اسان پنهنجا ابا ڏاڏا (هلندا) ڏٺاسون ۽ الله اسان کي اُنهن (جي ڪرڻ) جو حڪم ڪيو آهي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ

ٱللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

الله نہ ٿو حڪم ڪري بڇڙي ڪم جو، ڇا چئو ٿا توهان الله تي اهو جيڪي نہ ٿا ڄاڻو؟

بيشڪ الله بي حيائيءَ جي ڪمن جو حڪم نہ ڪندو آهي. اوهين الله تي اهو (ڪوڙ) ڇو چوندا آهيو جنهن جي (سند) اوهين نہ ڄاڻندا آهيو؟

قُلْ أَمَرَ رَبِّى بِٱلْقِسْطِ ۖ قف وَأَقِيمُوا۟ وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ

چؤ حڪم ڪيو آهي منهنجي رب انصاف جو، ۽ سڌا ڪريو پنهنجا منهن هر نماز وقت

چؤ تہ منهنجي پالڻهار انصاف جو حڪم ڪيو آهي. ۽ (حڪم ڪيو اٿس تہ) پنهنجا منهن سڀ ڪنهن نماز مهل (الله ڏانهن) سڌا ڪريو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۬ ؕ كَمَا بَدَاَكُمْ تَعُوْدُوْنَ ﴿٢٩﴾

۽ پڪاريو انهي کي خالص ڪندڙ ان جي ٻانهپ کي، جيئن پيدا ڪيائين توهان کي تيئن پيهر موٽندؤ.

۽ اُن لاءِ سچا دينداري تي سندس عبادت ڪريو. جيئن پهريون اوهان کي پيدا ڪيائين تيئن (اوهين) موٽندؤ.

فَرِيْقًا هَدٰى وَفَرِيْقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلٰلَةُ ؕ اِنَّهُمُ اتَّخَذُوا

هڪ ٽولي کي هدايت ڪيائين ۽ ٻيو ٽولو ثابت ٿي انهن تي گمراهي، انهن بڻايو هو

هڪ ٽوليءَ کي هدايت ڪيائين ۽ ٻيءَ ٽوليءَ تي گمراهي لازم ٿي چڪي آهي. ڇو ته انهن الله

الشَّيٰطِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٣٠﴾

شيطان کي دوست الله کي ڇڏي ۽ ڀانئن ٿا ته اهي هدايت وارا آهن.

کان سواءِ شيطانن کي مددگار ڪري ورتو آهي ۽ ڀانئيندا آهن ته پاڻ هدايت وارا آهن.

يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَّكُلُوْا وَاشْرَبُوْا

اي اولادِ آدم! وٺو صاف لباس هر نماز وقت ۽ کائو ۽ پيئو

اي آدم جي اولاد! سڀ ڪنهن نماز مهل پنهنجي زينت (جي پوشاڪ) ڍڪيو ۽ کائو ۽ پيئو ۽ اجايو نه

وَلَا تُسْرِفُوْا ۚ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣١﴾ ع قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِيْنَةَ اللّٰهِ

۽ اجايو خرچ نه ڪريو بيشڪ اهو نه ٿو پسند ڪري اجائي خرچ ڪندڙن کي. چؤ ڪنهن حرام ڪيو الله جي پوشاڪ کي

وڃايو. ڇو ته الله اجائي وڃائيندڙن کي دوست نه رکندو آهي. (اي پيغمبر!) چئو ته. الله جي (بڻايل) زينت جيڪا

الَّتِيْٓ اَخْرَجَ لِعِبَادِهٖ وَالطَّيِّبٰتِ مِنَ الرِّزْقِ ؕ قُلْ هِيَ لِلَّذِيْنَ

جا پيدا ڪيائين پنهنجن ٻانهن لاءِ ۽ سٺيون شيون کاڌي جون؟ چؤ اهي آهن ايمان وارن

پنهنجن ٻانهن لاءِ پيدا ڪئي اٿس ۽ روزيءَ مان سٺيون شيون ڪنهن حرام ڪيون آهن؟ چئو ته اهي (شيون)

اٰمَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ

جي لاءِ دنيا جي زندگي ۾ خصوصا آخرت ۾، اهڙي طرح بيان ڪيون ٿا

دنيا جي حياتيءَ ۾ (۽) خلاصيون. قيامت جي ڏينهن مومنن لاءِ آهن. اهڙيءَ طرح جا قوم ڄاڻندي آهي

الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٣٢﴾ قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا

آيتن کي ان قوم لاءِ جيڪي سمجهن. چؤ رڳو حرام ڪيو منهنجي رب بي حيائي جي ڪمن کي جيڪي

تنهن لاءِ نشانيون بيان ڪندا آهيون. (اي پيغمبر!) چئو ته. منهنجي پالڻهار بي حيائيءَ جي ڪمن مان جيڪي ظاهر هجي ۽

ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْاِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَاَنْ تُشْرِكُوْا

پڌرا هجن يا جيڪي لڪل ۽ گناه کي ۽ سرڪشيءَ اجائي کي ۽ هن کي ته شريڪ ڪريو

جيڪي ڳجهو هجي ۽ (سڀ) گناه ۽ ناحق حد کان لنگهڻ ۽ اهڙيءَ شيءِ کي اوهان جو الله سان شريڪ ڪرڻ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا وَّاَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ مَا

الله سان اهو جو نه لاٿائين ان جو ڪو دليل ۽ هن کي ته چئو الله تي اهو جو

جنهن بابت ڪا حجت نه لاٿي اٿس ۽ جيڪي نه ڄاڻندا آهيو سو الله تي چوڻ، اِهي ٿي حرام ڪيون آهن.

لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ

نه ڄاڻو. ۽ هر هڪ ٽوليءَ آهي وقت مقرر، پوءِ جڏهن ايندو سندن وقت نه پوئتي ٿيندا

۽ هر ڪنهن امت جو هڪ وقت ٺهرايل آهي. پوءِ جڏهن سندن مدت پهچندي (تڏهن) هڪ گهڙي

سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿٣٤﴾ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ اِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ

گهڙي ۽ نه اڳتي ٿيندا. اي اولادِ آدم! جيڪڏهن اچن توهان وٽ رسول توهان مان

نه ڪي دير ڪندا ۽ نڪي اڳيرو ويندا. اي آدم جا اولادا جيڪڏهن اوهان وٽ اوهان مان پيغمبر اچن (جي) اوهان کي

يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ ۙ فَمَنِ اتَّقٰى وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

اچي پڙهن توهان کي منهنجون آيتون، پوءِ جيڪو ڊڄي ۽ چڱا ڪم ڪري ته ناهي ڪو خوف انهن تي

منهنجيون آيتون پڙهي ٻڌائين ته جيڪي ڊڄندا ۽ پاڻ سڌاريندا تن کي نه ڪو ڀؤ آهي ۽ نڪي اهي

وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَاسْتَكْبَرُوْا عَنْهَآ

۽ نڪي اهي ڏکارا ٿيندا. ۽ جن ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي ۽ وڏائي ڪيائون انهن کان

غمگين ٿيندا. ۽ جن اسان جي آيتن کي ڪوڙ ڀانيو ۽ انهن (جي قبولڻ) کان وڏائي ڪئي سي دوزخي آهن.

اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٣٦﴾ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى

اهي ئي آهن رهاڪو باهه جا، اهي ئي ان ۾ هميشه رهندا. پوءِ ڪير ڏاڍو ظالم آهي انهيءَ کان جو ٺاهي

اهي ان ۾ سدائين رهڻ وارا آهن. جنهن الله تي ڪوڙو ٺاهه ٺاهيو يا سندس آيتن کي ڪوڙ ڀانيو تنهن کان وڌيڪ ظالم ڪير آهي؟

عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ۗ اُولٰٓئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيْبُهُمْ

الله تي ڪوڙ يا ڪوڙو ڪري ان جي آيتن کي، اهي آهن جو پهچي ٿو انهن کي نصيب انهن جو

انهن کي (لوح محفوظ ۾) لکيل مان سندن حصو (سک ۽ ڏک جو) ملندو رهندو تان جو جنهن مهل

مِّنَ الْكِتٰبِ ۗ حَتّٰٓى اِذَا جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ ۙ قَالُوْٓا اَيْنَ مَا كُنْتُمْ

لکئي مان. نيٺ جڏهن ايندا انهن وٽ اسان جا قاصد ساهه ڪيندا انهن جو چوندا ڪٿي آهن جن کي توهان

اسان جا قاصد (ملائڪ) سندن روح ڪڍڻ لاءِ ايندا (تڏهن ڪين) چوندا ته اوهين الله کان سواءِ جن کي سڏيندا

تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۗ قَالُوْا ضَلُّوْا عَنَّا وَشَهِدُوْا

سڏيندا هئا الله کان سواءِ، چوندا گم ٿي ويا اسان کان ۽ شاهدي ڏيندا

هيو سي ڪٿي آهن؟ چوندا ته اسان کان پلجي ويا ۽ پاڻ تي شاهدي ڏيندا ته پاڻ ڪافر هئا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰفِرِيْنَ ﴿٣٧﴾ قَالَ ادْخُلُوْا فِيْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ

پاڻ تي تہ اهي پاڻ ڪافر هئا. فرمائيندو داخل ٿيو انهن ٽولين سان جيڪي هئا

(الله) چوندو تہ انهيءَ ٽوليءَ سان دوزخ ۾ گهڙو جيڪي اوهان کان اڳ جنن ۽ ماڻهن مان گذري ويا

مِنْ قَبْلِكُمْ مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ فِي النَّارِ ؕ كُلَّمَا دَخَلَتْ اُمَّةٌ لَّعَنَتْ

توهان کان اڳ ۾ جن ۽ ماڻهو باهہ ۾. جڏهن بہ داخل ٿيندي ڪا ٽولي لعنت ڪندي

جنهن مهل هڪ ٽولي پئي گهڙندي (تنهن مهل) پنهنجي سنگت تي لعنت پئي ڪندي. تان جو جنهن مهل

اُخْتَهَا ؕ حَتّٰٓى اِذَا ادَّارَكُوْا فِيْهَا جَمِيْعًا ۙ قَالَتْ اُخْرٰىهُمْ لِاُوْلٰىهُمْ رَبَّنَا

ڀيءُ ٽوليءَ تي، نيٺ جڏهن لهي ويهندا ان ۾ سمورا چوندا پويان انهن جا پنهنجن اڳين لاءِ اي رب اسان جا

منجهس مڙئي گهڙندا (تنهن مهل) سندن پوئين ٽولي پنهنجي ڀيرينءَ ٽوليءَ لاءِ چوندي تہ اي اسان جا پالڻهار!

هٰٓؤُلَآءِ اَضَلُّوْنَا فَاٰتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ ؕ قَالَ لِكُلٍّ

هنن گمراهہ ڪيو هو اسان کي پوءِ ڏي انهن کي عذاب ٻيڻو باهہ جو. فرمائيندو سڀني لاءِ

هنن اسان کي گمراهہ ڪيو هو تنهن ڪري انهن کي باهہ جو ٻيڻو عذاب ڏي. (الله) چوندو تہ سڀ ڪنهن لاءِ ٻيڻو عذاب آهي

ضِعْفٌ وَّلٰكِنْ لَّا تَعْلَمُوْنَ ﴿٣٨﴾ وَقَالَتْ اُوْلٰىهُمْ لِاُخْرٰىهُمْ فَمَا كَانَ

ٻيڻو عذاب آهي پر توهان نہ ٿا ڄاڻو. ۽ چوندا ڀريان پوين کي تہ نہ آهي

پر اوهين نہ ٿا ڄاڻو. ۽ منجهانئن ڀرين (ٽولي) انهن مان پوئين لاءِ چوندي تہ اسان تي اوهان جي

لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُوْنَ ﴿٣٩﴾ ع

توهان کي اسان تي ڪا ڀلائي پوءِ چکو عذاب پنهنجي ڪئي جو.

ڪا وڏائي ڪانهي تنهن ڪري جيڪي ڪمايو هيوَ تنهن سببان عذاب (جو مزو) چکو.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَاسْتَكْبَرُوْا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ اَبْوَابُ

بيشڪ جن ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي ۽ آڪڙ ڪيائون انهن کان تہ نہ کوليا ويندا انهن لاءِ در

جن اسان جي حڪمن کي ڪوڙو ڀانيو ۽ ڪانئن وڏائي ڪئي تن لاءِ آسمان جا دروازا نہ کوليا ويندا

السَّمَآءِ وَلَا يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ حَتّٰى يَلِجَ الْجَمَلُ فِيْ سَمِّ الْخِيَاطِ ؕ

آسمان جا ۽ نہ داخل ٿيندا جنت ۾ جيستائين گهڙي اُٺ پاڪي سئي جي ۾.

۽ نہ کي ايستائين بهشت ۾ گهڙندا جيستائين اٺ سُئيءَ جي پاکي مان (نہ) لنگهي.

وَكَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٤٠﴾ لَهُمْ مِّنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَّمِنْ

۽ اهڙي طرح بدلو ڏيندا آهيون ڏوهارين کي. انهن لاءِ دوزخ ۾ وڇاڻو آهي ۽ مٿان

۽ اهڙيءَ طرح ڏوهارين کي سزا ڏيندا آهيون. انهن لاءِ وڇاڻو (بہ) دوزخ جو هوندو ۽ سندن مٿان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ ؕ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤١﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

انهن جي ڍڪ ڍڪڻ، ۽ اهڙي ئي بدلو ڏينداسون ظالمن کي. ۽ جن ايمان آندو

پوش (به دوزخ جو) رهندو. ۽ اهڙي طرح ظالمن کي سزا ڏيندا آهيون. ۽ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَآ ز اُولٰٓئِكَ

۽ عمل ڪيائون چڱا اسان تڪليف نه ڏيندا آهيون ڪنهن کي مگر سندس طاقت آهر، اهي ئي

۽ حالانڪ ڪنهن ماڻهوءَ کي سندس وس کان وڌيڪ تڪليف ڏيندا ئي نه آهيون. اهي بهشتي آهن،

اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ج هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٤٢﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِيْ صُدُوْرِهِمْ

بهشتي آهن، اهي ان ۾ هميشه رهندا، ۽ ڪڍنداسون جيڪو انهن جي دلين ۾ آهي

اهي منجهس سدائين رهڻ وارا آهن. ۽ جيڪو غير سندن دلين ۾ هوندو سو ڪڍي ڇڏينداسون

مِّنْ غِلٍّ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ ج وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ

ناراضپو وهنديون انهن وٽ نهرون، ۽ چوندا الله جو شڪر جنهن

سندن (ماڙين جي) هيٺان واهيون پيون وهنديون. ۽ چوندا ته سڀ ساراه انهيءَ الله کي جڳائي جنهن اسان کي

هَدٰىنَا لِهٰذَا قف وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَآ اَنْ هَدٰىنَا اللّٰهُ ج لَقَدْ جَآءَتْ

رستو ڏيکاريو اسان کي هن جو، ۽ نه هئاسون پهچڻ جهڙا جيڪڏهن نه هدايت ڪري ها اسان کي الله، بيشڪ آيا

هن (بهشت) ڏانهن رستو لاتو. جيڪڏهن الله اسان کي هدايت نه ڪري ها ته ڪڏهن اسين هدايت نه لهون ها! بيشڪ اسان وٽ اسان

رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ط وَنُوْدُوْٓا اَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ اُوْرِثْتُمُوْهَا بِمَا

رسول اسان جي رب جا سچ سان، ۽ آواز ايندو ته هي جنت اٿوَ جا ورثي ۾ ملي توهان کي هن ڪري

جي پالڻهار جا پيغمبر سچ وٺي آيا. ۽ سڏيو ويندن ته هي بهشت (اوهان کي ڏنو ويو) آن جا انهيءَ سببان (اوهين) وارث آهيو جو

كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٤٣﴾ وَنَادٰٓى اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ اَصْحٰبَ النَّارِ اَنْ

جو توهان عمل ڪندا هئا. ۽ سڏيندا بهشتي دوزخ وارن کي ته

(چڱائي) ڪندا هيو. ۽ بهشتي دوزخين کي سڏيندا ۽ (چوندا) ته اسان جي پالڻهار اسان سان جيڪو انجام ڪيو

قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُّمْ مَّا وَعَدَ رَبُّكُمْ

لڌوسون ان کي جيڪو انجام ڏنو اسان کي اسان جي رب سچو پوءِ ڇا؟ توهان لڌوان کي جيڪي وعدو ڪيو توهان جي رب

سو بيشڪ سچو لڌوسون پوءِ اوهان جي پالڻهار اوهان سان جيڪو انجام ڪيو هو سو سچو نه لڌوَ ڇا؟

حَقًّا ط قَالُوْا نَعَمْ ج فَاَذَّنَ مُؤَذِّنٌۢ بَيْنَهُمْ اَنْ لَّعْنَةُ اللّٰهِ

سچو؟ چوندا هائو پوءِ پڙهو ڏيندو اعلان ڪندڙ انهن جي وچ ۾ ته لعنت آهي الله جي

چوندا ته هائو! پوءِ سڏيندڙ سندن وچ ۾ سڏيندو ته انهن ظالمن تي الله جي لعنت آهي.

الثلثة

عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤٤﴾ الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ۚ

ظالمن تي. جيڪي روڪيندا هئا الله جي راهه کان ۽ ڳوليندا هئا ان ۾ ڏنگائي،

جيڪي الله جي وات کان (ماڻهن کي) جهليندا رهيا ۽ ان (وات) جي ڏنگائي ڳهرندا رهيا.

وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ كٰفِرُوْنَ ﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ ۚ وَعَلَى الْاَعْرَافِ

۽ اهي آخرت جا انڪاري هئا. ۽ انهن جي وچ ۾ پردو هوندو ۽ اعراف تي

۽ اهي آخرت کي نہ مڃيندڙ هئا.۽ سندن وچ ۾ پردو ڪيو ويندو ۽ اعراف ۾ اهڙا ماڻهو هوندا جو

رِجَالٌ يَّعْرِفُوْنَ كُلًّا ۢبِسِيْمٰىهُمْ ۚ وَنَادَوْا اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ اَنْ

ڪي ماڻهو هوندا جيڪي سڃاڻندا سڀني کي سندن نشانين سان، ۽ سڏيندا جنت وارن کي تہ

سڀ ڪنهن کي سندن پيشانين مان سڃاڻيندا ۽ بهشتين کي سڏي السلام عليڪم چوندا.

سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ قف لَمْ يَدْخُلُوْهَا وَهُمْ يَطْمَعُوْنَ ﴿٤٦﴾ وَاِذَا صُرِفَتْ

سلام آهي توهان تي، اهي اجا اتي نہ پهتا هوندا ۽ اهي اميدوار هوندا. ۽ جڏهن ڦيرايون وينديون

(اجا) ان ۾ (پاڻ) نہ گهڙيا هوندا ۽ اهي اميدوار هوندا.۽ جڏهن سندن اکيون دوزخين ڏانهن

اَبْصَارُهُمْ تِلْقَآءَ اَصْحٰبِ النَّارِ ۙ قَالُوْا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ

انهن جون نگاهون طرف دوزخ وارن جي، چوندا اي رب اسان جا نہ ڪجانءِ اسان کي گڏ انهيءَ قوم

ڦيرايون وينديون (تڏهن) چوندا تہ اي اسان جا پالڻهار! اسان کي ظالم توليءَ سان نہ ڪر

الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤٧﴾ ع وَنَادٰٓى اَصْحٰبُ الْاَعْرَافِ رِجَالًا يَّعْرِفُوْنَهُمْ بِسِيْمٰىهُمْ

ظالم سان. ۽ سڏيندا اعراف وارا انهن ماڻهن کي جنکي سڃاڻندا سندن مهانڊن تي

۽ اعراف وارا جن ماڻهن کي سندن پيشانين مان سڃاڻندا تن کي سڏيندا، چوندا تہ اوهان جيڪي گڏ

قَالُوْا مَآ اَغْنٰى عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٤٨﴾ اَهٰٓؤُلَآءِ

چوندا تہ نہ ڪم آئي توهان کي توهان جي ميڙي ۽ جيڪا توهان وڏائي ڪندا هئا. ڇا هي اهي آهن

ڪيو هو سو ۽ جيڪا وڏائي ڪندا هيو تنهن اوهان کان ڪجهہ بہ نہ ٽاريو. هي اهي (ماڻهو نہ) آهن ڇا جن لاءِ

الَّذِيْنَ اَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللّٰهُ بِرَحْمَةٍ ؕ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ

جو توهان قسم کڻندا هئا تہ نہ پهچندي انهن کي الله جي مهرباني. هليا وڃو جنت ۾ ناهي ڪو ڊپ

اوهين (دنيا ۾) قسم کڻندا هيو تہ الله مٺن ٻاجهہ نہ ڪندو (يعني بهشت ۾ نہ گهڙيندن؟) (انهن کي حڪم ٿيو آهي تہ)

عَلَيْكُمْ وَلَآ اَنْتُمْ تَحْزَنُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَنَادٰٓى اَصْحٰبُ النَّارِ اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ

توهان تي ۽ نہ توهان ڏکارا ٿيندا. ۽ سڏيندا دوزخ وارا بهشت وارن کي

بهشت ۾ گهڙو! اوهان کي ڪو ڀئو نہ آهي ۽ نکي اوهين غمگين رهندؤ. ۽ دوزخي بهشتين کي سڏيندا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ ۚ قَالُوا

ته پرٽيو اسان تي ڪجهه پاڻي يا ڪجهه اهو جيڪو رزق ڏنو توهان کي الله، چوندا

(چوندا) ته ڪجهه پاڻي اسان تي پلٽيو يا الله اوهان کي جيڪي رزق ڏنو آهي تنهن مان (ڪجهه ڏيو) ـ چوندا ته

إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا

الله حرام ڪيا اهي ٻئي ڪافرن تي، انهن جن بڻايو پنهنجي دين کي تماشو

الله اهي ٻئي انهن ڪافرن تي حرام ڪيا آهن. جن پنهنجي دين کي تماشو ۽ راند ڪري ورتو ۽ انهن کي

وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۚ فَالْيَوْمَ نَنسَاهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ

۽ راند ۽ ڌوڪو ڏنو انهن کي حياتي دنيا جي، پوءِ اڄ وساريون ٿا انهن کي جيئن وساريائون ملاقات

دنيا جي حياتيءَ ٺڳيو. پوءِ انهن کي اڄ اسين وساريوسون جيئن (انهن) پنهنجي هن ڏينهن جي ملڻ کي وساريو هو ۽

يَوْمِهِمْ هَٰذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾ وَلَقَدْ جِئْنَاهُم

ڏينهن پنهنجي، هن جي ۽ جيئن جو اسان جي آيتن جو انڪار ڪندا هئا. ۽ يقينن آندو سون انهن ڏانهن

(جيئن) اسان جي آيتن جو انڪار ڪندا هئا. ۽ بيشڪ انهن کي هڪ ڪتاب ڏنوسون

بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

ڪتاب جنهن کي کولي بيان ڪيوسون علم سان هدايت ڪندڙ ۽ رحمت وارو انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ايمان آڻين.

جنهن کي ڄاڻ سان کولي بيان ڪيوسون ۽ اُنهيءَ قوم لاءِ هدايت ۽ ٻاجهه آهي جي مڃيندا آهن.

هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ ۚ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلُهُ يَقُولُ الَّذِينَ

نه ٿا انتظار ڪن مگر ان جي نتيجي جو، جنهن ڏينهن ايندو نتيجو ان جو چوندا اهي جن

(ڪافر) هن کان سواءِ انتظار نه ڪندا آهن ته اُن (جي وعدي) جي مراد اچي جنهن ڏينهن سندس مراد ايندي (تنهن ڏينهن) جن اُن کي

نَسُوهُ مِن قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَل لَّنَا مِن

وساريو هئو ان کي اڳيئي بيشڪ آيا هئا رسول اسان جي رب جا سچ سان، ڇا پوءِ آهن اسان لاءِ ڪي

اڳي وساريو هو سي چوندا ته بيشڪ اسان جي پالڻهار جا پيغمبر سچ سان آيا. پوءِ (اڄ) اسان لاءِ ڪي سفارش ڪرڻ وارا (ڪين) آهن؟

شُفَعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۚ

وسيلا پوءِ واهر ڪن اسان جي يا موٽايا وڃون پوءِ ڪريون عمل نه اهي جي ڪندا هئاسون،

جو اسان لاءِ پارت ڪن يا وري موٽايا وڃون ته جيڪي (عمل) ڪياسون تن کان سواءِ ٻيا (چڱا) عمل ڪريون ـ

قَدْ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ

بيشڪ تباهه ڪيائون پنهنجو پاڻ کي ۽ گم ٿيو انهن کان جيڪو ڳاهه ٺاهيندا هئا. بيشڪ

بيشڪ پاڻ کي نقصان لاتائون ۽ جيڪو ڳاهه ٺاهيندا هئا سو کانئن پلجي ويو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ

توهان جو رب الله آهي جنهن پيدا ڪيا آسمان ۽ زمين ڇهن ڏينهن ۾ پوءِ

اوهان جو پالڻهار اهو الله آهي جنهن آسمانن ۽ زمين کي ڇهن ڏينهن ۾ بڻايو وري عرش تي

اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ قف يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهٗ حَثِيْثًا لا

عڪس وڌائين عرش تي، ڍڪائي ٿو رات کي ڏينهن سان اهو طلبي ٿو ان کي تڪڙو

متوجه ٿيو. رات سان ڏينهن کي ڍڪيندو آهي (وري ڏينهن) ان (جي ڪڍ) جلد ايندو آهي

وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُوْمَ مُسَخَّرٰتٍۢ بِاَمْرِهٖ ط اَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَ

۽ پيدا ڪيائين سج ۽ چنڊ ۽ تارن کي تابعدار ڪري پنهنجي حڪم جو، خبردار ان جي ئي خالقيت آهي ۽

۽ سج ۽ چنڊ ۽ تارا سندس حڪم سان تِوايل آهن. خبردار! پيدا ڪرڻ ۽ حڪم ڪرڻ ان جو (ڪم) آهي

الْاَمْرُ ط تَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٥٤﴾ اُدْعُوْا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَّ

بادشاهت، برڪت وارو آهي الله پالينڙ جهانن جو. پڪاريو پنهنجي رب کي زاري ڪري ۽

جهانن جو پالڻهار الله وڏي برڪت وارو آهي. پنهنجي پالڻهار کي زاري ڪندڙ ۽ ڳجهيءَ طرح سڏيو

خُفْيَةً ط اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿٥٥﴾ ج وَلَا تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ

ڳجهي طرح، بيشڪ اهو نه ٿو پسند ڪري حد کان لنگهندڙن کي. ۽ نه وڳوڙ ڪريو ڌرتي ۾

جو نه اهو حد کان لنگهندڙن کي دوست نه رکندو آهي. ۽ اوهين ملڪ ۾ ان جي سڌاري کان پوءِ فساد نه وجهو

بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوْهُ خَوْفًا وَّطَمَعًا ط اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ

ان جي سڌاري کان پوءِ ۽ سڏيوان کي ڊڄندي ۽ اميدوار ٿي، بيشڪ رحمت الله جي

۽ ان (الله) کي ڀوائتا ۽ آسائتا ٿي سڏيو! جو نه الله جي ٻاجهه ڀلارن کي ويجهي آهي.

قَرِيْبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٦﴾ وَهُوَ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيٰحَ بُشْرًا

ويجهڙي آهي چڱائي ڪندڙن کي. ۽ هو اهوئي آهي جيڪو موڪلي ٿو هوائون خوشخبري ڏيندڙ

۽ اهو (الله) آهي جو وائن کي پنهنجي رحمت (واريءَ برسات) جي اڳيان خوشخبري ڏيندڙ ڪري گهلائيندو آهي.

بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ط حَتّٰٓى اِذَآ اَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنٰهُ

اڳي پنهنجي رحمت کان، نيٺ جڏهن کڻن ٿيون اهي ڪڪر ڳري کي ته هڪليندا آهيون ان کي

تان جو جنهن مهل (اهي) ڳرن ڪڪرن کي کڻن ٿيون ته انهن کي ڪنهن غيرآباد ديهه ڏانهن رواتو

لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَاَنْزَلْنَا بِهِ الْمَآءَ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ط

علائقي غير آباد لاءِ پوءِ وسائيندا آهيون ان سان پاڻي پوءِ ڪڍندا آهيون انهيءَ سان هر قسم جا ميوا،

ڪريون ٿا پوءِ انهن (ڪڪرن) مان پاڻي وسايون ٿا پوءِ ان سان هر جنس جا ميوا جمايون ٿا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَذٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتٰى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ

اهڙيءَ طرح اٿاريندا آهيون مُئلن کي مَنَ توهان غور ڪريو. ۽ علائقو ڀلو نڪرندا آهن

اهڙيءَ طرح اسين مُئن کي (قبرن مان) ٻاهر ڪڍندا آهيون تہ مَنَ اوهين نصيحت وٺو. ۽ (جا) سٺي زمين (آهي

نَبَاتُهٗ بِاِذْنِ رَبِّهٖ ۚ وَالَّذِىْ خَبُثَ لَا يَخْرُجُ اِلَّا نَكِدًا ۭ كَذٰلِكَ

سلان جا ان جي رب جي حڪم سان، ۽ جيڪو خراب آهي نہ نڪرندا مگر ٿانگ ٿونگ. اهڙيءَ طرح

تنهن) جا سلا سندس پالڻهار جي حڪم سان ڄمندا آهن. ۽ جيڪا اوٺي آهي (تنهن جا سلا) خراب سلن کان سواءِ ٻيا نہ ڄمندا آهن. اهڙيءَ طرح

نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّشْكُرُوْنَ ﴿٥٨﴾ ع لَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ

ڦيرايون ٿا آيتون قوم شڪرگذار لاءِ. بيشڪ موڪليو سون نوح کي سندس قوم ڏانهن

جيڪا قوم شڪرانو ڪندڙ آهي تنهن لاءِ نشانيون طرحين طرحين بيان ڪندا آهيون. بيشڪ نوح کي سندس قوم ڏانهن پيغمبر ڪري موڪليوسون.

فَقَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ اِنِّىْٓ اَخَافُ

پوءِ چيائين اي منهنجي قوم عبادت ڪريو الله جي ناهي توهان لاءِ ڪو مالڪ انهيءَ کان سواءِ، آءٌ ڊڄان ٿو

پوءِ چيائين تہ اي منهنجي قوم! الله جي عبادت ڪريو ان (الله) کان سواءِ ڪو اوهان جو خدا نہ آهي. آءٌ اوهان تي

عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٥٩﴾ قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهٖٓ اِنَّا لَنَرٰىكَ

توهان تي عذاب وڏي ڏينهن جي کان، چيو سردارن سندس قوم مان اسان ڏسون ٿا توکي

وڏي ڏينهن جي عذاب (اچڻ) کان ڊڄان ٿو. سندس قوم جي سردارن چيو تہ، اسين توکي پڌري گمراهيءَ

فِىْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ بِىْ ضَلٰلَةٌ وَّلٰكِنِّىْ رَسُوْلٌ

گمراهيءَ پڌريءَ ۾. چيائين اي منهنجي قوم ناهي مون ۾ گمراهي پر آءٌ رسول آهيان

۾ (پيل) ڏسون ٿا. چيائين تہ، اي منهنجي قوم! مون کي ڪا گمراهي ڪانهي پر آءٌ جهانن جي پالڻهار جو

مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦١﴾ اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّىْ وَاَنْصَحُ لَكُمْ وَ

رب العالمين جو. پهچايان ٿو توهان کي نياپا پنهنجي رب جا ۽ نصيحت ڪريان ٿو توهان کي ۽

پيغمبر آهيان. اوهان کي پنهنجي پالڻهار جو پيغام پهچائيندو آهيان ۽ اوهان کي نصيحت ڪندو آهيان ۽ الله (جي پار) کان

اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٢﴾ اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ

ڄاڻان ٿو الله جي طرفان اهو جيڪي توهان نہ ٿا ڄاڻو. ڇا توهان عجب ٿا ڪريو جو آيو توهان وٽ بيان

اهو ڄاڻندو آهيان جيڪي اوهين نہ ڄاڻندا آهيو. اوهان کي (هن ڳالهہ جي) عجب لڳو ڇا؟ تہ اوهان جي پالڻهار کان هڪ سمجهاڻي

مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوْا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٦٣﴾

توهان جي رب کان توهان جي هڪ مرد جي زبان تي جنهن اهو ڊيڄاري توهان کي ۽ جنهن تہ بچي وڃو ۽ جنهن تہ توهان تي رحم ٿئي.

اوهان مان هڪ مڙس جي هٿان اوهان وٽ هن لاءِ آئي تہ اوهان کي ڊيڄاري ۽ تہ اوهين پرهيزگار ٿيو ۽ تہ اوهان تي ٻاجهہ ڪئي وڃي؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَكَذَّبُوْهُ فَاَنْجَيْنٰهُ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ فِى الْفُلْكِ وَاَغْرَقْنَا الَّذِيْنَ

پوءِ ڪوڙو ڪيائونس پوءِ آجو ڪيوسون ان کي ۽ جيڪي ساڻس هئا ٻيڙي ۾ ۽ ٻوڙيا اسان اهي جن

پوءِ ڪيس ڪوڙو ڀانيائون پوءِ ان کي ۽ جيڪي ساڻس هئا تن کي ٻيڙيءَ ۾ بچايوسون ۽ جن اسان جي آيتن کي ڪوڙ ڄاتو

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا عَمِيْنَ ﴿٦٤﴾ ع وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ

ڪوڙيون ڪيون اسان جون آيتون، بيشڪ اهي هئا ماڻهو انڌا. ۽ عاد ڏانهن انهن جي ڀاءُ

تن کي ٻوڙيوسون. ڇو ته اُها انڌي قوم هئي. ۽ عاد (قوم) ڏانهن سندن ڀاءُ هود (پيغمبر ڪري موڪليوسون).

هُوْدًا ؕ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ

هود کي، چيائين اي منهنجي قوم عبادت ڪريو الله جي ناهي توهان لاءِ ڪو به مالڪ انهيءَ کان سواءِ،

چيائين ته اي منهنجي قوم! الله جي عبادت ڪريو ان (الله) کان سواءِ ڪو ٻيو اوهان جو خدا نه آهي.

اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٦٥﴾ قَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖۤ اِنَّا لَنَرٰىكَ

ڇا پوءِ نه ٿا ڊڄو. چيو سردارن جن ڪفر ڪيو هئو سندس قوم مان اسان ڏسون ٿا توکي

پوءِ ڇو نه ڊڄندا آهيو؟ سندن قوم مان ڪافرن سردارن چيو ته اسين بلاشڪ توکي بيوقوفيءَ ۾ ڏسندا آهيون

فِىْ سَفَاهَةٍ وَّاِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ

بي عقلي ۾ ۽ بنا شڪ ڀانيون ٿا توکي ڪوڙ هڻندڙن مان. چيائين اي منهنجي قوم ناهي

۽ اسين بلاشڪ توکي ڪوڙن مان ڀائيندا آهيون. چيائين ته اي منهنجي قوم! مون کي ڪا به بيوقوفي ڪانهي

بِىْ سَفَاهَةٌ وَّلٰكِنِّىْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦٧﴾ اُبَلِّغُكُمْ

مون کي بي عقلي پر مان رسول آهيان رب العالمين جو. پهچايان ٿو توهان کي

پر آءٌ جهانن جي پالڻهار جو موڪليل آهيان. اوهان کي پنهنجي پالڻهار جو پيغام پهچايان ٿو ۽ آءٌ اوهان لاءِ

رِسٰلٰتِ رَبِّىْ وَاَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ اَمِيْنٌ ﴿٦٨﴾ اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ

پيغام پنهنجي رب جا ۽ آءٌ توهان لاءِ خير خواهه آهيان امانت وارو. ڇا توهان کي عجب ٿو لڳي جو آيو توهان ڏانهن

امين، نصيحت ڪندڙ آهيان. (هن ڳالهه جو) عجب لڳو ڇا جو اوهان جي پالڻهار کان اوهان مان هڪ مڙس جي هٿان

ذِكْرٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ ؕ وَاذْكُرُوْۤا

بيان توهان جي رب کان هڪ ماڻهوءَ توهان جي تي جيئن اهو ڊيڄاري توهان کي، ۽ ياد ڪريو

سمجهاڻي هن لاءِ اوهان وٽ آئي ته اوهان کي ڊيڄاري؟ ۽ (اوهين اهو وقت به) ياد ڪريو جڏهن اوهان کي

اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنْۢ بَعْدِ قَوْمِ نُوْحٍ وَّزَادَكُمْ فِى الْخَلْقِ

جڏهن ڪيائين توهان کي نائب نوح جي قوم کان بعد ۽ وڌايائين توهان کي بدن جي

نوح جي قوم کان پوءِ (سندن) پيڙهيءَ تي وهاريائين ۽ اوهان کي جسماني طاقت ۾ وڌايائين،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَصْۜطَةً ۚ فَاذْكُرُوْٓا اٰلَآءَ اللّٰهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٦٩﴾ قَالُوْٓا

صحت ۾ پوءِ ياد ڪريو مهربانيون الله جون تہ توهان جو ڀلو ٿئي. چيائون

تنهن ڪري الله جون نعمتون ياد ڪريو تہ مَن اوهين ڇٽو. چيائون تہ (تون) هن لاءِ

اَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللّٰهَ وَحْدَهٗ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا ۚ

ڇا تون آيو آهين اسان وٽ تہ عبادت ڪريون الله هڪڙي جي ۽ ڇڏيو ڪريون جن کي پوڄيندا هئا اسان جا ابا ڏاڏا

اسان وٽ آيو آهين ڇا تہ رڳو هڪ الله جي عبادت ڪريون ۽ اسان جا ابا ڏاڏا جن کي پوڄيندا هئا سي ڇڏي ڏيون؟

فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٧٠﴾ قَالَ قَدْ وَقَعَ

پوءِ تون آڻ اهو جنهن سان ڌيڄارين ٿو اسان کي جي آهين تون سچن مان. چيائين پئجي ويو

جيڪڏهن تون سچو آهين تہ جنهن (عذاب) کان اسان کي ڌيڄارين ٿو سو آڻ! چيائين تہ بيشڪ اوهان تي اوهان جي

عَلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَّغَضَبٌ ؕ اَتُجَادِلُوْنَنِيْ فِيْٓ اَسْمَآءٍ

توهان تي توهان جي رب جو عذاب ۽ غضب، ڇا توهان مون سان جهڳڙو ٿا ڪيو انهن نالن ۾

پالڻهار وٽان عذاب ۽ ڏمر لازم ٿي چڪو آهي. اوهين مون ساڻ رڳو (انهن) نالن ۾ ڇو جهيڙو ڪندا آهيو

سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ مَّا نَزَّلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ؕ

جيڪي پاڻ رکيا اٿو توهان ۽ توهان جي ابن ڏاڏن نہ لاٿو آهي الله انهن جو ڪوئي ثبوت،

جن تي اوهان ۽ اوهان جي ابن ڏاڏن ڇڙو نالو رکيو آهي جن (جي مڃڻ) بابت الله ڪو دليل نہ لاٿو آهي؟

فَانْتَظِرُوْٓا اِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿٧١﴾ فَاَنْجَيْنٰهُ وَالَّذِيْنَ

پوءِ انتظار ڪريو آءٌ بہ توهان سان گڏ انتظار ڪندڙ آهيان. پوءِ آجو ڪيوسون ان کي ۽ جيڪي

پوءِ انتظار ڪريو بيشڪ آءٌ (بہ) اوهان سان گڏ انتظار ڪندڙ آهيان. پوءِ ان کي ۽ جيڪي ساڻس هئا تن کي

مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَمَا كَانُوْا

انهيءَ سان گڏ هئا پنهنجي رحم سان ۽ ڪاٽي سون پاڙ انهن جي جن ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي ۽ نہ هئا

پنهنجي ٻاجهہ سان بچايوسون ۽ جن اسان جي آيتن کي ڪوڙ ڄاتو تن جي پاڙ پٽي ڇڏي سون. ۽ اهي مؤمن نہ هئا.

مُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٢﴾ ع وَاِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا ۘ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ

مڃيندڙ. ۽ قوم ثمود ڏانهن موڪليوسون انهن جي ڀاءُ صالح کي، چيائين اي منهنجي قوم عبادت ڪريو الله جي،

۽ ثمودين ڏانهن سندن ڀاءُ صالح کي (پيغمبر ڪري موڪليوسون). چيائين تہ اي منهنجي قوم! الله جي عبادت ڪريو

مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ قَدْ جَآءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ هٰذِهٖ

ناهي توهان لاءِ ڪو مالڪ انهيءَ کان سواءِ، پهتو آهي توهان وٽ دليل توهان جي رب جو، هيءَ

اوهان جو الله کان سواءِ ٻيو ڪو خدا نہ آهي. بيشڪ اوهان وٽ اوهان جي پالڻهار کان هڪ معجزو آيو آهي. هيءَ

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمۡ اٰيَةً فَذَرُوۡهَا تَاۡكُلۡ فِيۡۤ اَرۡضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوۡهَا

ڏاچي الله جي توهان لاءِ نشاني آهي پوءِ ڇڏيوس چرندي رهي الله جي زمين ۾ ۽ نہ هٿ لائجوس

الله جي ڏاچي اوهان لاءِ نشاني آهي تنهن ڪري اُنهيءَ کي ڇڏي ڏيو تہ الله جي زمين ۾ چرندي رهي ۽ اُن کي ڪو ايذاءُ نہ پهچائجو

بِسُوۡٓءٍ فَيَاۡخُذَكُمۡ عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ﴿٧٣﴾ وَاذۡكُرُوۡۤا اِذۡ جَعَلَكُمۡ خُلَفَآءَ

براڻي سان پوءِ وٺندو توهان کي عذاب دردناڪ. ۽ ياد ڪريو جڏهن ڪياڻين توهان کي نائب

نہ تہ اوهان کي ڏکوئيندڙ عذاب وٺندو. ۽ جڏهن اوهان کي عادين کان پوءِ پيڙهيءَ تي وهاريائين (سو احسان بہ) ياد ڪريو

مِنۡۢ بَعۡدِ عَادٍ وَّبَوَّاَكُمۡ فِي الۡاَرۡضِ تَتَّخِذُوۡنَ مِنۡ سُهُوۡلِهَا

عاد کان پوءِ ۽ رهاياڻين توهان کي ملڪ ۾ جو ٺاهيو پيا ان جي ميدانن تي

۽ اوهان کي ملڪ ۾ جاءِ ڏناڻين ۽ ان جي پٽن تي ماڙيون بڻائيندا آهيو ۽ ٽڪرن کي ٽُڪي

قُصُوۡرًا وَّتَنۡحِتُوۡنَ الۡجِبَالَ بُيُوۡتًا ۚ فَاذۡكُرُوۡۤا اٰلَآءَ اللّٰهِ وَلَا تَعۡثَوۡا

ماڙيون ۽ ٽڪيو پيا جبل گهرن لاءِ، پوءِ ياد ڪريو مهربانيون الله جون ۽ نہ مچايو

گهر بڻائيندا آهيو، تنهن ڪري الله جون نعمتون ياد ڪريو ۽ (اوهين) ملڪ ۾ فسادي ٿي

فِي الۡاَرۡضِ مُفۡسِدِيۡنَ ﴿٧٤﴾ قَالَ الۡمَلَاُ الَّذِيۡنَ اسۡتَكۡبَرُوۡا مِنۡ

ملڪ ۾ فساد. چيو سردارن جن تڪبر ڪيو سندس

بگيڙ نہ وجهو. سندس قوم مان وڏائي ڪندڙن سردارن اُنهن کي چيو جن منجهانئن هيٺن

قَوۡمِهٖ لِلَّذِيۡنَ اسۡتُضۡعِفُوۡا لِمَنۡ اٰمَنَ مِنۡهُمۡ اَتَعۡلَمُوۡنَ

قوم مان اُنهن غريب ماڻهن کي جن ايمان آندو هو اُنهن مان ڇا توهان ڄاڻو ٿا

(ماڻهن) ايمان آندو هو تہ اوهين ڄاڻندا آهيو ڇا تہ صالح پنهنجي پالڻهار (جي طرف) کان موڪليل آهي؟

اَنَّ صٰلِحًا مُّرۡسَلٌ مِّنۡ رَّبِّهٖ ؕ قَالُوۡۤا اِنَّا بِمَاۤ اُرۡسِلَ بِهٖ مُؤۡمِنُوۡنَ ﴿٧٥﴾

تہ صالح موڪليل آهي پنهنجي رب کان؟ چياڻون بيشڪ اسان ان تي جنهن سان موڪليو ويو يقين ڪندڙ آهيون.

اُنهن چيو تہ، جنهن (شريعت) سان ان کي موڪليو ويو آهي تنهن تي اسين ايمان آڻيندڙ آهيون.

قَالَ الَّذِيۡنَ اسۡتَكۡبَرُوۡۤا اِنَّا بِالَّذِيۡۤ اٰمَنۡتُمۡ بِهٖ كٰفِرُوۡنَ ﴿٧٦﴾

چيو اُنهن مغرورن اسان اُن جو جيڪي مڃيو ٿا انڪار ڪندڙ آهيون.

وڏائي ڪندڙن چيو تہ، جنهن تي اوهان ايمان آندو آهي تنهن جا اسين منڪر آهيون.

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوۡا عَنۡ اَمۡرِ رَبِّهِمۡ وَقَالُوۡا يٰصٰلِحُ ائۡتِنَا

پوءِ پير وڍيائون ڏاچي جا ۽ ڦري ويا حڪم پنهنجي رب جي کان ۽ چيائون اي صالح! آڻ اسان تي

پوءِ ڏاچيءَ کي، کُچون ڪپي منڊو ڪيائون ۽ پنهنجي پالڻهار جي حڪم کان بي فرمان ٿيا ۽ (چٽر ڪري) چيائون تہ، اي صالح! جيڪڏهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِمَا تَعِدُنَآ اِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٧٧﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ

لاءِ جنهن سان ڏيچارين ٿو جيڪڏهن آهين رسولن مان. پوءِ ورتو انهن کي ڌوڏي

پيغمبرن مان آهين ته جنهن (عذاب) جو اسان سان انجام ڪيو اٿيئي سو اسان تي آڻ؟. پوءِ زلزلي (جي عذاب) ورتن

فَاَصْبَحُوْا فِيْ دَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ﴿٧٨﴾ فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰقَوْمِ

پوءِ صبح جو پيا هئا پنهنجن گهرن ۾ اونڌا گوڏن ڀر. پوءِ موٽيو انهن کان ۽ چيائين اي منهنجي قوم!

پوءِ پنهنجن گهرن ۾ ڪُرنڊڙا ٿي (مري) ويا. پوءِ (صالح) ڪانئن منهن موڙيو ۽ چيائين ته اي منهنجي قوم!

لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّيْ وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلٰكِنْ لَّا تُحِبُّوْنَ

مون پهچايو توهان کي پيغام پنهنجي رب جو ۽ گهڻوئي گهريم اوهان لاءِ پر اوهين نه پيا چاهيو

بيشڪ اوهان کي پنهنجي پالڻهار جو پيغام پهچايم ۽ اوهان کي نصيحت ڪيم پر اوهين نصيحت ڪندڙن کي دوست نه رکندا آهيو.

النّٰصِحِيْنَ ﴿٧٩﴾ وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ

گهڻگهرن کي. ۽ لوط کي جڏهن چيائين پنهنجي قوم کي ڇا ڪيو ٿا توهان بڇڙائي جا نه ڪئي اڳي توهان کان

۽ لوط کي (پيغمبر ڪري موڪليوسون) جڏهن پنهنجيءَ قوم کي چيائين ته اوهين اهڙي بي حيائي ڇو ڪندا آهيو

بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٨٠﴾ اِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ شَهْوَةً

اها ڪنهن به جهان وارن مان. توهان اچو ٿا نرن تي شهوت سان

جا اوهان کان اڳ ساري جهان (جي ماڻهن) مان ڪنهن هڪ به نه ڪئي آهي؟. جو اوهين عورتن کي ڇڏي نرن ڏانهن شهوت سان

مِّنْ دُوْنِ النِّسَآءِ ؕ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُوْنَ ﴿٨١﴾ وَمَا كَانَ جَوَابَ

زالون ڇڏي، پر توهان ماڻهو واهيات آهيو. ۽ نه هئو جواب

ويندا آهيو. بلڪ اوهين حد کان لنگهندڙ قوم آهيو. ۽ سندن قوم جي ورندي هن چوڻ کان سواءِ نه هئي

قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا اَخْرِجُوْهُمْ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ

سندس قوم جو مگر هي جو چيائون ته تڙي ڪيو انهن کي پنهنجي ڳوٺ مان، اهي ماڻهو

ته انهن کي (لوط سميت) پنهنجن ڳوٺن مان لوڏي ڇڏيو. ڇو ته اِهي ماڻهو پاڪ ٻڻبا آهن.

يَّتَطَهَّرُوْنَ ﴿٨٢﴾ فَاَنْجَيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ اِلَّا امْرَاَتَهٗ ۖ كَانَتْ مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ﴿٨٣﴾

پاڻ کي پاڪ ٿا رکن. پوءِ بچايوسين ان کي ۽ سندس عيال کي مگر سندس زال، اها رهجي وئي پوئتي رهندڙن ۾.

پوءِ اسان لوط کي ۽ سندس گهروارن کي. سندس زال کان سواءِ. بچايوسون (اها) رهيلن مان هئي.

وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ؕ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٨٤﴾ ع

۽ وسايوسون انهن تي مينهن پٿرن جو، پوءِ ڏس ته ڪيئن ٿيو انجام ڏوهارين جو.

۽ مٿن (پٿرن جو) مينهن وسايوسون. پوءِ (اي پيغمبر) ڏس ته ڏوهارين جي پڇاڙي ڪهڙي (خراب) ٿي!.

ع ١٠/١٢/١٧

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۗ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ

۽ موڪليوسون مدين ڏانهن انهن جي ڀاءُ شعيب کي، چيائين اي منهنجي قوم عبادت ڪريو الله جي ناهي توهان جو

۽ مدين (وارن) ڏانهن سندن ڀاءُ شعيب کي (پيغمبر ڪري موڪليوسون). چيائين ته اي منهنجي قوم! الله جي عبات ڪريو اوهان جو

مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۗ قَدْ جَآءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَاَوْفُوا الْكَيْلَ

ڪو مالڪ انهيءَ کان سواءِ، بيشڪ آيو توهان وٽ چٽو حڪم توهان جي رب کان پوءِ پورو رکو ماپ

الله کان سواءِ ٻيو ڪو خدا ڪونهي. بيشڪ اوهان وٽ اوهان جي پالڻهار کان (چٽيون) نشانيون آيون آهن تنهن ڪري

وَالْمِيْزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَآءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوْا فِى الْاَرْضِ

۽ تور کي ۽ نه کُٽائي ڏيو ماڻهن کي انهن جون شيون ۽ نه فساد ڪريو زمين ۾

ماپ ۽ تور پوري ڏيو وٺو ۽ ماڻهن کي سندن شيون گهٽ نه ڏيو ۽ ملڪ ۾ ان جي سڌاري کان پوءِ فساد نه وجهو.

بَعْدَ اِصْلَاحِهَا ۗ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٨٥﴾

ان جي سڌاري کان پوءِ، اهو ڀلو آهي توهان لاءِ جيڪڏهن ايمان وارا آهيو.

جيڪڏهن اوهين مومن آهيو ته اِهو اوهان لاءِ ڀلو آهي. ۽ سڀ ڪنهن رستي تي

وَلَا تَقْعُدُوْا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوْعِدُوْنَ وَتَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ

۽ نه ويهو هر ڏگ تي جو ڊيڄاريو ٿا ۽ روڪيو ٿا الله جي راهه

هن لاءِ نه ويهو ته جيڪو الله کي مڃي تنهن کي ڌمڪايو ۽ الله جي واٽ کان جهليو

اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ بِهٖ وَتَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ۚ وَاذْكُرُوْٓا اِذْ كُنْتُمْ قَلِيْلًا

کان ان کي جنهن ايمان آندو ان تي ۽ تلاش ٿا ڪريو ان ۾ ڏنگائي کي، ۽ ياد ڪريو جڏهن هئا اوهين ٿورا

۽ اُن (واٽ) جي ڏنگائي گهرو. ۽ ياد ڪريو جڏهن اوهين ٿوڙا هيوَ تڏهن اوهان کي وڌايائين

فَكَثَّرَكُمْ ۠ وَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٨٦﴾ وَاِنْ كَانَ

پوءِ گهڻو ڪيائين توهان کي ۽ نظر ڪريو ڪيئن ٿيو انجام فساد ڪندڙن جو. ۽ جيڪڏهن آهي

۽ ڏسو ته فساد وجهندڙن جي پڇاڙي ڪهڙي (ٻڇڙي) ٿي! ۽ جيڪڏهن اوهان مان هڪ ٽوليءَ

طَآئِفَةٌ مِّنْكُمْ اٰمَنُوْا بِالَّذِيْٓ اُرْسِلْتُ بِهٖ وَطَآئِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوْا

هڪڙي ٽولي توهان مان جن ايمان آندو ان تي جو آءٌ موڪليو ويو آهيان ان سان ۽ ٻي ٽولي نه ايمان آندو

انهيءَ کي مڃيو آهي جنهن سان موڪليو ويو آهيان ۽ ٻي ٽوليءَ نه مڃيو آهي ته (اوهان کي جڳائي ته

فَاصْبِرُوْا حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ بَيْنَنَا ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿٨٧﴾

ته صبر ڪريو جيستائين فيصلو ڪري الله اسان جي وچ ۾، ۽ اهو ڀلو آهي فيصلو ڪندڙن ۾.

ايستائين) صبر ڪريو جيسين اسان جي وچ ۾ الله حڪم ڪري، ۽ اهو چڱو حڪم ڪندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ لَنُخْرِجَنَّكَ يٰشُعَيْبُ

چيو سردارن جن وڏائي ڪئي ان جي قوم مان ته ضرور تڙينداسون توکي اي شعيب

سندس قوم مان هٺيلن سردارن (چٽر ڪري) چيو ته اي شعيب! توکي ۽ جن توکي مڃيو آهي، تن کي

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَآ اَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِيْ مِلَّتِنَا ؕ قَالَ

۽ انهن کي جن ايمان آندو توسان گڏ پنهنجي ڳوٺ مان يا موٽي اچو اسان جي طريقي ڏي، چيائين

پنهنجي شهر مان ضرور لوڏينداسون يا ته اوهين اسان جي ريت ۾ موٽي اچو. (شعيب) چيو ته جيتوڻيڪ اسين

اَوَلَوْ كُنَّا كٰرِهِيْنَ ﴿۸۸﴾ قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اِنْ عُدْنَا فِيْ

جيتوڻيڪ هجون اسان بيزار، بيشڪ مڙهيوسون الله تي ڪوڙ جيڪڏهن موٽياسون توهان جي

اوهان جي دين کي بُرو ڀائيندڙ آهيون (ته به موٽنداسون ڇا)؟ جيڪڏهن اسين اوهان جي ريت ۾ اُنهيءَ کان پوءِ جو الله اسان کي ڪانئس ڇڏايو،

مِلَّتِكُمْ بَعْدَ اِذْ نَجّٰنَا اللّٰهُ مِنْهَا ؕ وَمَا يَكُوْنُ لَنَآ اَنْ نَّعُوْدَ

دين ۾ ان کان پوءِ جو ڇڏايو اسان کي الله انهيءَ کان، ۽ ناهي لائق اسان کي جو موٽي اچون

موٽي اچون ته بيشڪ الله تي ڪوڙ مڙهيوسون. ۽ اسان جي پالڻهار الله جي گهر کان سواءِ اسان کي منجهس موٽڻ

فِيْهَآ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ رَبُّنَا ؕ وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ؕ

ان ۾ مگر جي گهري الله رب اسان جو، سمايو آهي اسان جي رب هر شيءِ کي علم ۾،

نه جڳائيندو آهي. اسان جي پالڻهار جي علم سڀني شين کي سمايو آهي، اسين الله تي ڀروسو ڪريون ٿا.

عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا ؕ رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَ

الله تي ئي ڀروسو ڪيو اٿئون، اي رب اسان جا نبيرو ڪر اسان ۽ اسان جي قوم جي وچ ۾ انصاف سان ۽

اي اسان جا پالڻهار! اسان جي ۽ اسان جي قوم جي وچ ۾ انصاف سان فيصلو ڪر ۽ تون چڱو

اَنْتَ خَيْرُ الْفٰتِحِيْنَ ﴿۸۹﴾ وَقَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ لَئِنِ

تون ئي ڀلو نبيرو ڪندڙ آهين. ۽ چيو سردارن جن ڪفر ڪيو ان جي قوم مان جيڪڏهن

فيصلو ڪندڙ آهين. ۽ سندس قوم مان ڪافرن جي ٽولي (پنهنجن يارن کي) چيو ته جيڪڏهن اوهين شعيب

اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا اِنَّكُمْ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿۹۰﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ

پٺيان لڳندؤ شعيب جي ته بيشڪ اوهان ان وقت نقصان وارا ٿيندا. پوءِ ورتو انهن کي زلزلي

جي تابعداري ڪندو ته اوهين اتي جو اُتي نقصان وارا ٿيندو. پوءِ اُنهن کي زلزلي (جي عذاب) ورتو پوءِ

فَاَصْبَحُوْا فِيْ دَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ﴿۹۱﴾ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَاَنْ

پوءِ صبح جو پيا هئا پنهنجن گهرن ۾ اونڌا گوڏن ڀر. اهي جن ڪوڙو ڪيو شعيب کي ڄڻ ته

پنهنجي جاين ۾ گوڏن ڀر ڪري (مري) ويا. جن شعيب کي ڪوڙو ڀانيو سي ڄڻڪ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ۚ اَلَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَانُوْا هُمُ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٩٢﴾

رهيائي ڪون هئا اتي، اهي جن ڪوڙو ڪيو شعيب کي ٿيا اهي ئي نقصان وارا.

انهن (ڳوٺن) ۾ رهيا ئي ڪونه هئا. جن شعيب کي ڪوڙو ڀانيو سي جيڪي (نقصان) وارا هئا.

فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰقَوْمِ لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَنَصَحْتُ

پوءِ موٽيو انهن کان ۽ چيائين اي منهنجي قوم بيشڪ مان پهچايا توهان کي پيغام پنهنجي رب جا ۽ نصيحت ڪيم

پوءِ کانئن منهن موڙيائين ۽ چيائين ته اي منهنجي قوم! بيشڪ اوهان کي پنهنجي پالڻهار جا پيغام پهچايا اٿم ۽ اوهان جي

لَكُمْ ۚ فَكَيْفَ اٰسٰى عَلٰى قَوْمٍ كٰفِرِيْنَ ﴿٩٣﴾ ع وَمَآ اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ

توهان کي، پوءِ ڪيئن افسوس ڪريان ڪافر قوم تي. ۽ نه موڪليوسون ڪنهن ڳوٺ ۾

خيرخواهي ڪيم تنهن ڪري (هاڻي) ڪافر قوم تي ڇا لاءِ ڏک ڪريان؟ ۽ ڪنهن ڳوٺ ۾ پيغمبرن مان ڪوبه نه موڪليوسون پر

مِّنْ نَّبِيٍّ اِلَّآ اَخَذْنَآ اَهْلَهَا بِالْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ

ڪو نبي مگر ورتوسون اتان وارن کي سختيءَ سان ۽ تڪليف سان من اهي

اتي جي رهاڪن کي (پيغمبرن جي نافرمانيءَ سبب) سختي ۽ مصيبت ۾ پڪڙيندا رهياسون ته مَن اهي عاجزي ڪن.

يَضَّرَّعُوْنَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتّٰى عَفَوْا وَّقَالُوْا

نيزاري ڪن. پوءِ بدلايوسون ڏک جي جاءِ تي سک نيٺ وڌي ويا ۽ چيائون

وري (ايستائين) ڏک جي بجاءِ سک مٽائي ڏنوسون جيستائين آسودا ٿيا ۽ چيائون ته بيشڪ

قَدْ مَسَّ اٰبَآءَنَا الضَّرَّآءُ وَالسَّرَّآءُ فَاَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ

ته پهتو هئو اسان جي ابن ڏاڏن کي اهڙو ڏک ۽ سک، پوءِ ورتوسون انهن کي اوچتو ۽ انهن کي

اسان جي ابن ڏاڏن کي (ائين) ڏک سک پهتو هو پوءِ اوچتو ئي انهن کي سندن بي خبريءَ جي حالت ۾

لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٩٥﴾ وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْقُرٰٓى اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ

خبر ئي نه پئي. ۽ جيڪڏهن انهن ڳوٺن وارا ايمان آڻين ها ۽ پرهيزگار ٿين ها ته کولي ڇڏيون ها انهن تي

پڪڙيوسون. ۽ جيڪڏهن انهن ڳوٺن وارا ايمان آڻين ها ۽ پرهيزگار ٿيڻجن ها ته مٿن آسمانن ۽ زمين کان

بَرَكٰتٍ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوْا فَاَخَذْنٰهُمْ بِمَا كَانُوْا

برڪتون آسمان جون ۽ زمين جون پر انهن ڪوڙو ڪيو پوءِ پڪڙيوسون انهن کي سندن عملن

برڪتون ضرور کوليون ها پر ڪوڙ ڀانيائون تنهن ڪري انهن جيڪي ڪيو تنهن سببان ڪين پڪڙيوسون.

يَكْسِبُوْنَ ﴿٩٦﴾ اَفَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَّاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا بَيَاتًا وَّهُمْ

جي ڪري. ڇا پوءِ بي ڊپا ٿيا آهن ڳوٺن وارا جو اچي انهن تي اسان جو عذاب راتو واهه ۽ اهي

ڳوٺن وارا جنهن حال ۾ سمهيل هجن تنهن مهل راتو واهه پاڻ تي اسان جي عذاب پهچڻ کان ڇو بي پروا ٿيا آهن؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نَآئِمُوْنَ ﴿٩٧﴾ اَوَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَّاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا ضُحًى وَّهُمْ

سُتل هجن. چا بي ڊپا ٿيا آهن ڳوٺن وارا جو اچي انهن وٽ اسان جو عذاب ڏينهن جو ۽ اهي

يا ڳوٺن وارا هن کان چو بي پروا ٿيا آهن جو اسان جو عذاب ڏينهن ڏٺي مهل وٽن اچي ۽ اهي راند ڪندا هجن؟

يَلْعَبُوْنَ ﴿٩٨﴾ اَفَاَمِنُوْا مَكْرَ اللّٰهِ ۚ فَلَا يَاْمَنُ مَكْرَ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ

راند پيا ڪن. چا بي ڊپا ٿيا آهن الله جي پڪڙ کان، پوءِ بي خوف نہ ٿا ٿين الله جي پڪڙ کان مگر ماڻهو

الله جي رٿ کان چو بي پروا ٿيا آهن؟ جو ٽوٽي واريءَ قوم کان سواءِ (ٻيو) ڪو الله جي رٿ کان

الْخٰسِرُوْنَ ﴿٩٩﴾ ع اَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِ

نقصان وارا. چا نہ سمجهائي ڏني انهن کي جي وارث ٿيا ملڪ جا ان جي مالڪن

بي پرو نہ ٿيندو آهي. جيڪي، ملڪ جي رهندڙن کان پوءِ وارث ٿين ٿا تن کي پڌرو نہ ٿيو آهي چا؟ تہ

اَهْلِهَآ اَنْ لَّوْ نَشَآءُ اَصَبْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ ۚ وَنَطْبَعُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ

کان پوءِ هن ڳالہ تہ جيڪڏهن گهُرون ها تہ وٺ ڪريون ها انهن کي سندن گناهن سبب، ۽ اسين مُهر هڻون ٿا انهن جي دلين تي

جيڪڏهن گهرون ها تہ کين سندن گناهن سببان سزا ڏيون ها. ۽ سندين دلين تي مُهر هڻون ها تہ اهي نہ ٻڌن ها.

فَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿١٠٠﴾ تِلْكَ الْقُرٰى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْۢبَآئِهَا ۚ

پوءِ اهي نہ ٿا ٻڌن. اهي آباديون هيون جو پڙهايون ٿا توکي انهن جون خبرون،

(اي پيغمبر!) اِهي ڳوٺ آهن جن جون خبرون توٽي بيان ڪريون ٿا. ۽ بيشڪ وٽن سندن پيغمبر

وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا بِمَا كَذَّبُوْا

۽ آيا هئا انهن وٽ رسول معجزن سان، پوءِ نہ پيا مڃين ان کي جنهن کي ڪوڙو ڪيو هئائون

جِتن معجزن سان آيا. پوءِ انهيءَ سببان جو اڳي ڪوڙ ڀانيائون اهي ڪڏهن بہ نہ مڃيندا هئا.

مِنْ قَبْلُ ۭ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٠١﴾ وَمَا وَجَدْنَا

اڳ ۾. اهڙي طرح مُهر هڻي ٿو الله ڪافرن جي دلين تي. ۽ نہ لڌاسون

اهڙيءَ طرح الله ڪافرن جي دلين تي مُهر هڻندو آهي.۽ منجهانئن گهڻن کي انجام (تي پورو) نہ

لِاَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ ۚ وَاِنْ وَّجَدْنَآ اَكْثَرَهُمْ لَفٰسِقِيْنَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ

گهڻا انهن جا وعدي تي، ۽ لڌاسون ڪيترائي انهن جا بي فرمان. وري

ڏٺوسون. ۽ منجهانئن گهڻن کي بي دين ڏٺوسون. وري کانئن پوءِ موسيٰ کي فرعون

بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَظَلَمُوْا

موڪليوسون انهن کان پوءِ موسيٰ کي معجزا ڏئي فرعون ۽ ان جي سردارن ڏانهن پوءِ ڪفر ڪيائون

۽ سندس قوم ڏانهن پنهنجن معجزن سان پيغمبر ڪري موڪليوسون پوءِ انهن کي نہ مڃيائون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِهَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿١٠٣﴾ وَقَالَ مُوْسٰى يٰفِرْعَوْنُ

انهن جو. پوءِ نظر ڪر ڪيئن ٿيو انجام فسادين جو. ۽ چيو موسيٰ اي فرعون

(اي پيغمبر!) ڏس تہ فساد ڪندڙن جي پڇاڙي ڪهڙيءَ طرح ٿي! ۽ موسيٰ (فرعون کي) چيو تہ، اي فرعون! آءٌ

اِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٠٤﴾ حَقِيْقٌ عَلٰٓى اَنْ لَّآ اَقُوْلَ

يقينن آءٌ رسول آهيان رب العالمين جو. پڪو آهيان هن تي تہ نہ ڳالهائيندس

جهانن جي پالڻهار جو پيغمبر آهيان. هن (ڳالهہ)تي قائم آهيان تہ الله تي سچ کان سواءِ ڪجهہ بہ

عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ ؕ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَاَرْسِلْ مَعِيَ

الله تي مگر سچ، اجهو آندي اٿم توهان وٽ نشاني توهان جي رب کان پوءِ وڃڻ ڏي مون سان گڏ

نہ چوان. بيشڪ اوهان وٽ اوهان جي پالڻهار کان چٽي معجزي سان آيو آهيان تنهن ڪري

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿١٠٥﴾ قَالَ اِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِاٰيَةٍ فَاْتِ بِهَآ اِنْ

بني اسرائيل کي. چيائين جيڪڏهن آندي اٿيئي ڪا نشاني تہ پيش ڪر ان کي جيڪڏهن

بني اسرائيلن کي مون سان (هلڻ جي) موڪل ڏي! (فرعون) چيو تہ جيڪڏهن ڪو معجزو آندو اٿيئي تہ جيڪڏهن

كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿١٠٦﴾ فَاَلْقٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٠٧﴾

تون آهين سچن مان. پوءِ اڇلايائين لٺ پنهنجي تہ اها ٿي پئي نانگ چٽو.

سچن مان آهين تہ اهو آڻ! پوءِ پنهنجي لٺ اڇلايائين تہ اڇلڻ سان ئي اها پڌرو واسينگ (نانگ) ٿي پيئي.

وَّنَزَعَ يَدَهٗ فَاِذَا هِيَ بَيْضَآءُ لِلنّٰظِرِيْنَ ﴿١٠٨﴾ ع قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ

۽ ڪڍيائين هٿ پنهنجو تہ اهو ٿي پيو صاف اڇو ڏسڻ وارن لاءِ. چيو سردارن قوم

۽ پنهنجو هٿ ٻاهر ڪڍيائين تہ اهو ڪڍڻ سان ئي ڏسندڙن لاءِ روشن ٿيو. فرعون جي قوم مان سڪر ماڻهو چوڻ

فِرْعَوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ عَلِيْمٌ ﴿١٠٩﴾ يُّرِيْدُ اَنْ يُّخْرِجَكُمْ مِّنْ

فرعون جي تہ هي جادوگر آهي هوشيار. چاهي ٿو تہ ڪڍي توهان کي توهان جي

لڳا تہ هيءُ پڪو ڄاڻو جادوگر آهي. اوهان کي اوهان جي ملڪ مان ڪڍي ڇڏڻ گهري ٿو.

اَرْضِكُمْ ۚ فَمَاذَا تَاْمُرُوْنَ ﴿١١٠﴾ قَالُوْٓا اَرْجِهْ وَاَخَاهُ وَاَرْسِلْ

ملڪ مان پوءِ ڇا ٿا صلاح ڏيو. چيائون ڍرَ ڍَڄ ان کي ۽ سندس ڀاءُ کي ۽ موڪل

تنهنڪري اوهين ڇا ٿا صلاح ڏيو؟ (فرعون کي) چيائون تہ کيس ۽ ڀاڻس کي ترساءِ ۽ ڪوٺيندڙ

فِي الْمَدَآئِنِ حٰشِرِيْنَ ﴿١١١﴾ يَاْتُوْكَ بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ﴿١١٢﴾ وَجَآءَ السَّحَرَةُ

ڳوٺن ۾ گڏ ڪندڙن کي. آڻن تو وٽ هر جادوگر هوشيار کي. ۽ آيا جادوگر

شهرن ڏانهن موڪل. تہ تو وٽ سڀيئي ڄاڻو جادوگر آڻين. ۽ فرعون وٽ جادوگر آيا چوڻ لڳا تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِرْعَوْنَ قَالُوْٓا اِنَّ لَنَا لَاَجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغٰلِبِيْنَ ﴿١١٣﴾ قَالَ نَعَمْ

فرعون وٽ چيائون اسان کي ملندي ڪجهه مزدوري جيڪڏهن اسان زور ٿي وڃون. چيائين هائو

جيڪڏهن اسين غالب ٿيون تہ اسان لاءِ ضرور (ڪو) انعام (هئڻ) گهرجي. فرعون چيو تہ. هائو! (انعام بہ ڏبو) ۽ اوهين

وَاِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿١١٤﴾ قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِمَّآ اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّآ

۽ توهان خاص ماڻهو ٿيندا. چيائون اي موسيٰ يا تون داؤ وجهہ يا

مرتبي وارن مان (بہ) ٿيندؤ. چيائون تہ اي موسيٰ! يا تون (جادوءَ جي شيءِ) اڇلڻ گهرجي يا (پهرين) اسين

اَنْ نَّكُوْنَ نَحْنُ الْمُلْقِيْنَ ﴿١١٥﴾ قَالَ اَلْقُوْا ۚ فَلَمَّآ اَلْقَوْا سَحَرُوْٓا اَعْيُنَ

هجون اسين داؤ وجهندڙ. چيائين توهان وجهو پوءِ جڏهن داؤ وڌائون تہ جادو ڪيائون ماڻهن جي

اڇليندڙ ٿيون؟ (موسيٰ) چيو تہ (اوهين) اڇليو. پوءِ جنهن مهل اڇليائون (تنهن مهل) ماڻهن جون اکيون جادوءَ سان

النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوْهُمْ وَجَآءُوْ بِسِحْرٍ عَظِيْمٍ ﴿١١٦﴾ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى

اکين تي ۽ ڊيڄاريائون انهن کي ۽ پيش ڪيائون جادو وڏو. ۽ حڪم ڪيوسون

بند ڪيائون ۽ انهن کي ڊيڄاريائون ۽ وڏا جادو آنداءئون. ۽ موسيٰ ڏانهن وحي موڪليوسون

مُوْسٰٓى اَنْ اَلْقِ عَصَاكَ ۚ فَاِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَاْفِكُوْنَ ﴿١١٧﴾ ۚ فَوَقَعَ

موسيٰ کي تہ اڇل پنهنجي لٺ. پوءِ اوچتو اها ڳهي ويئي ان کي جيڪي انهن بڻايو هو. پوءِ ثابت ٿيو

تہ پنهنجي لٺ اڇل! پوءِ جيڪو جادو ڪيائون تنهن کي اها انهيءَ مهل ڳهندي ويئي. پوءِ

الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١١٨﴾ ۚ فَغُلِبُوْا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوْا

حق ۽ رد ٿيو جيڪو اهي ڪن پيا. پوءِ هارايائون اتي ئي ۽ موٽيا

سچ پڌرو ٿيو ۽ جيڪي ڪندا رهيا سو ڪوڙو ٿيو. پوءِ (فرعون وارا) اُن هنڌ هيٺا ٿيا ۽ خوار ٿي موٽيا.

صٰغِرِيْنَ ﴿١١٩﴾ ۚ وَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ﴿١٢٠﴾ ۚ قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٢١﴾ ۙ

خوار ٿي. ۽ ڪري پيا جادوگر سجدي ۾. چيائون ايمان آندوسون رب العالمين تي.

۽ جادوگر سجدي ۾ ڪري پيا. چيائون تہ اسين جهانن جي پالڻهار تي ايمان آندوسون.

رَبِّ مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿١٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِهٖ قَبْلَ اَنْ

جو رب آهي موسيٰ ۽ هارون جو. چيو فرعون مڃيو تا توهان ان کي اڳي جو آءٌ

(جو) موسيٰ ۽ هارون جو پالڻهار (آهي). فرعون چيو تہ. اوهان منهنجي موڪل کان اڳ ئي ان تي ايمان ڇو آندو آهي؟

اٰذَنَ لَكُمْ ۚ اِنَّ هٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوْهُ فِي الْمَدِيْنَةِ لِتُخْرِجُوْا مِنْهَآ

اجازت ڏيان اوهان کي، بيشڪ هي ٺوڳو آهي جو ڏنو آٿو شهر ۾ جئن ڪڍو ان مان

هيءُ (اوهان جو) فريب آهي (جو پاڻ ۾ گڏجي) هن ڪري (هن) شهر ۾ ڪيو اٿوَ تہ سندس رهاڪن کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَهْلَهَا ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۲۳﴾ لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ

شهر وارن کي، سو اجهو چاڻندؤ. مان ضرور وڍيندم توهان جا هٿ ۽ توهان جا پير

منجهانئس کڍي ڇڏيو، پوءِ سگهوئي ڄاڻندؤ. اوهان جا هٿ ۽ اوهان جا پير ابتڙ سبتڙ ضرور وڍيندس

مِّنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَاُصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۱۲۴﴾ قَالُوْٓا اِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا

ابتڙ پوءِ ڦاهي ڏيندم توهان سڀني کي. چيائون اسان پنهنجي رب ڏانهن

وري اوهان مڙني کي ضرور سوريءَ چاڙهيندس. چيائون ته بيشڪ اسان پنهنجي پالڻهار ڏانهن موٽندڙ آهيون.

مُنْقَلِبُوْنَ ﴿۱۲۵﴾ وَمَا تَنْقِمُ مِنَّآ اِلَّآ اَنْ اٰمَنَّا بِاٰيٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتْنَا ۭ

وڃڻا آهيون. ۽ تون رڳو وير تو وٺين اسان کان جو ايمان آندو سون پنهنجي رب جي نشانين تي جڏهن آيون اسان وٽ

۽ تون رڳو هن ڪري اسان سان وير تو رکين ته. اسان جي پالڻهار جا حڪم جڏهن اسان وٽ آيا (تڏهن) اسان مڃيا آهن.

رَبَّنَآ اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَّتَوَفَّنَا مُسْلِمِيْنَ ﴿۱۲۶﴾ وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ

اي رب اسان جا پرٽ اسان تي صبر ۽ مار اسان کي مسلمان ڪري. ۽ چيو سردارن

اي اسان جا پالڻهار! اسان تي صبر پلٽ ۽ اسان کي مسلمان ڪري مار! ۽ فرعون جي قوم جي سردارن (کيس)

قَوْمِ فِرْعَوْنَ اَتَذَرُ مُوْسٰى وَقَوْمَهٗ لِيُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ

قوم فرعون جي ڇا تون ڇڏين ٿو موسيٰ کي ۽ سندس ماڻهن کي ته ڦل وگوڙ وجهن ملڪ ۾

چيو ته موسيٰ ۽ سندس قوم کي هن لاءِ ڇڏي ڏئين ٿو ڇا؟ ته ملڪ ۾ فساد وجهن ۽ توکي ۽ تنهنجي معبودن

وَيَذَرَكَ وَاٰلِهَتَكَ ۭ قَالَ سَنُقَتِّلُ اَبْنَآءَهُمْ وَنَسْتَحْيٖ نِسَآءَهُمْ ۚ

۽ ڇڏون توکي ۽ تنهنجي بتن کي، چيائين هينئر قتل ٿا ڪريون انهن جا پٽ ۽ جيئريون ٿا رکون انهن جو ڌيئون،

(جي عبادت) کي ڇڏي ڏين؟ چيائين ته سندن پٽ سگهوئي ڪهنداسون ۽ سندن ڌيئرون جيئريون ڇڏي ڏينداسون.

وَاِنَّا فَوْقَهُمْ قٰهِرُوْنَ ﴿۱۲۷﴾ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهِ اسْتَعِيْنُوْا بِاللّٰهِ وَ

۽ اسين انهن تي آڪرا آهيون. چيو موسيٰ پنهنجي قوم کي مدد گهرو الله کان ۽

۽ اسين سندن مٿان بيشڪ زور وارا آهيون. موسيٰ پنهنجيءَ قوم کي (دلگير ڏسي) چيو ته الله کان مدد گهرو ۽ صبر

اصْبِرُوْا ۚ اِنَّ الْاَرْضَ لِلّٰهِ ڦ يُوْرِثُهَا مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۭ وَ

سهپ ڪريو، بيشڪ ڌرتي الله جي آهي وارث ڪري ان جو جنهن کي گهري پنهنجي ٻانهن مان، ۽

ڪريو. ڇو ته ساري زمين الله جي آهي پنهنجن ٻانهن مان جنهن کي گهرندو آهي تنهن کي ان جو وارث بڻائيندو آهي

الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۲۸﴾ قَالُوْٓا اُوْذِيْنَا مِنْ قَبْلِ اَنْ تَاْتِيَنَا وَمِنْۢ

پڇاڙي آهي پرهيزگارن جي. چيائون آزار سٺا سون هن کان اڳ جو آئين تون اسان وٽ ۽ هن کان

۽ (چڱي) عاقبت پرهيزگارن لاءِ آهي. چيائون ته. اسين تنهنجي اچڻ کان اڳ (به) ۽ تنهنجي اچڻ کان پوءِ (به) ايذايا ويا آهيون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَعْدِ مَا جِئْتَنَا ؕ قَالَ عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُّهْلِكَ عَدُوَّكُمْ

پوءِ جو آئين اسان وٽ، چيائين سگهو ئي رب توهان جو تباهه ڪندو توهان جي دشمن کي

موسىٰ چين ته اُميد آهي ته اوهان جو پالڻهار اوهان جي دشمن کي ناس ڪري ڇڏيندو

وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٢٩﴾ وَلَقَدْ

۽ مالڪ بنائيندو توهان کي ملڪ جو پوءِ ڏسندو ته ڪيئن ٿا ڪم ڪريو. ۽ برابر

۽ مُلڪ ۾ اوهان کي پيڙهيءَ تي وهاريندو پوءِ ڏسندو ته (اوهين) ڪهڙي طرح عمل ٿا ڪريو؟. ۽ بيشڪ

اَخَذْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِيْنَ وَنَقْصٍ مِّنَ الثَّمَرٰتِ لَعَلَّهُمْ

پڪڙيوسون فرعون وارن کي ڏڪار سان ۽ نقصان سان ميون ۾ ته من اهي

فرعون جي قوم کي ڏڪار ۽ ميون جي گھٽتائي ۾ گرفتار ڪيوسون ته مَن اهي نصيحت وٺن.

يَذَّكَّرُوْنَ ﴿١٣٠﴾ فَاِذَا جَآءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوْا لَنَا هٰذِهٖ ۚ وَاِنْ

نصيحت وٺن. پوءِ جڏهن آئي انهن وٽ چڱائي چيائون هي اسان جو ڀاڱو آهي، ۽ جيڪڏهن

پوءِ جڏهن انهن کي سک پهتو ٿي تڏهن چيائون ٿي ته هيءُ اسان جو (حق) آهي ۽ جيڪڏهن انهن کي ڪو

تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَّطَّيَّرُوْا بِمُوْسٰى وَمَنْ مَّعَهٗ ؕ اَلَآ اِنَّمَا طٰٓئِرُهُمْ

پهتي انهن کي بُرائي ته نياڳ ڇَوَن پيا موسىٰ ۽ ان جي سنگت جو، خبردار رڳو نياڳ انهن جو ٿي آهي

ڏک پهچندو هو ته موسىٰ ۽ سندس سنگت کي نياڳو پائيندا هئا_ خبردار! الله وٽ ته سندن ئي نياڳائي آهي.

عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُوْا مَهْمَا تَاْتِنَا

الله وٽ پر گهڻا انهن جا نه ٿا سمجهن. ۽ چيائون جيڪا به آڻيندين اسان

پر منجهانئن گهڻا نه ٿا ڄاڻن. ۽ چيائون ته (اي موسىٰ) جڏهن به ڪا نشاني اسان وٽ هن لاءِ

بِهٖ مِنْ اٰيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا ۙ فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٣٢﴾

وٽ ڪا نشاني جيئن جادو ڪرين اسان تي ان سان، پوءِ به اسان توکي نه مڃيندا سون.

آڻيندين ته اُن سان اسان تي جادو ڪرين ته اسين توکي مڃڻ وارا نه آهيون.

فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوْفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ

پوءِ لاٿوسون انهن تي طوفان ۽ ماڪڙ ۽ جوءِ ۽ ڏيڏر

پوءِ مٿن طوفان ۽ ماڪڙ ۽ جوئان ۽ ڏيڏر ۽ رت، ڪليل معجزا

وَالدَّمَ اٰيٰتٍ مُّفَصَّلٰتٍ ۟ فَاسْتَكْبَرُوْا وَكَانُوْا قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ﴿١٣٣﴾

۽ رت، نشانيون جدا جدا. پوءِ به وڏائي ڪندا رهيا ۽ هئا ماڻهو ڏوهاري.

موڪلياسون پوءِ به وڏائي ڪيائون ۽ (اها) ڏوهاري قوم هئي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوْا يٰمُوْسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا

۽ جڏهن پوءِ پيو انهن تي عذاب ته چون پيا اي موسيٰ دعا گهُر اسان لاءِ پنهنجي رب کان جيئن

۽ جڏهن مٿن سزا پهتي ٿي (تڏهن) چيائون ٿي ته اي موسيٰ! پنهنجي پالڻهار کان انهيءَ وعدي سان جو

عَهِدَ عِنْدَكَ ۚ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ

پولي اٿس توسان، جيڪڏهن تون لاهي وٺين اسان کان عذاب ته ضرور ايمان آڻينداسون توتي ۽ ضرور ڇڏينداسون

توسان ڪيو اٿس اسان لاءِ دعا گهر، ته جيڪڏهن اسان تان عذاب لاٿئه ته توتي ضرور ايمان آڻينداسين ۽ بني اسرائيل کي (به)

مَعَكَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿١٣٤﴾ ۚ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ اِلٰٓى

توسان گڏ بني اسرائيل کي. پوءِ جڏهن لاٿوسون انهن کان عذاب ڪجهه

ضرور توسان هلڻ (جي موڪل) ڏينداسون. پوءِ جنهن مهل عذاب. جيڪو ڪين ٺهرايل مدت تائين انهيءَ ڪري پهچڻو هو، سو ڪائن

اَجَلٍ هُمْ بٰلِغُوْهُ اِذَا هُمْ يَنْكُثُوْنَ ﴿١٣٥﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنٰهُمْ

وقت تائين جو اهي ان کي پهچندڙ هئا ته پوءِ انهن انجام ڀڃي ڇڏيو. پوءِ بدلو ورتوسون انهن کان، ۽ ٻوڙيوسون کين

لاٿوسون ٿي (تنهن مهل) اتي جو اتي انهن انجام ڀڄو ٿي. پوءِ اسان ڪائڻ پورو وير ورتو جو انهن کي سمنڊ ۾ انهيءَ

فِي الْيَمِّ بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا عَنْهَا غٰفِلِيْنَ ﴿١٣٦﴾

پاڻيءَ ۾ جو اهي ڪوڙو ڪندا هئا اسان جي آيتن کي ۽ هئا انهن کان غفلت ڪندڙ.

ڪري ٻوڙيوسون جو انهن اسان جي آيتن کي ڪوڙ ڄاتو ۽ انهن کان بي خبر هئا.

وَاَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِيْنَ كَانُوْا يُسْتَضْعَفُوْنَ مَشَارِقَ الْاَرْضِ

۽ مالڪ بڻايوسون انهيءَ قوم کي جي ڪمزور ڪيا ويا هئا اڀرندن ان ملڪ جي ۾

۽ اها قوم جيڪا هيٺي هئي تنهن کي انهيءَ اوير ۽ اولهه جي زمين (يعني شام ۽ مصر) جو وارث ڪيوسون

وَمَغَارِبَهَا الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا ؕ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنٰى

۽ الهندن ۾ جن ۾ اسان برڪت رکي هئي، ۽ پورو ٿيو وعدو تنهنجي رب جو سهڻو

جنهن ۾ برڪت رکي هئي سون. ۽ تنهنجي پالڻهار جو بني اسرائيلن سان چڱو انجام اِنهي سببان پورو ٿيو جو

عَلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۙ بِمَا صَبَرُوْا ؕ وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ

بني اسرائيل تي، جو صبر ڪيائون، ۽ اسان ويران ڪيو ان کي جيڪي ٺاهيندو هو

صبر ڪيائون. ۽ فرعون ۽ سندس قوم جيڪي بڻايو ۽ جيڪا (اڏاوت) بلند ڪيئي هئائون

فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهٗ وَمَا كَانُوْا يَعْرِشُوْنَ ﴿١٣٧﴾ وَجٰوَزْنَا بِبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

فرعون ۽ ان جي قوم ۽ جيڪي ڇتيون ٺاهيندا هئا. ۽ اڪاريوسون بني اسرائيل کي

سا (سڀ) ناس ڪري ڇڏي سون. ۽ بني اسرائيلن کي سمنڊ کان پار ٽپايوسون پوءِ آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَىٰ أَصْنَامٍ لَّهُمْ ۚ قَالُوا

دريا، کان | پوءِ آيا | اهڙي قوم تي جو اهي | پوڄين پيا | بتن پنهنجن کي، | چيائون

هڪڙي اهڙي قوم تي پهتا جو پنهنجن بتن جا مجاور هئا (موسيٰ کي) چيائون ته اي موسيٰ!

يَا مُوسَى اجْعَل لَّنَا إِلَٰهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ

اوموسيٰ | ٺاهه | اسان لاءِ به خدا | جئن انهن جا آهن خدا، | چيائين | توهان ماڻهو

اسان لاءِ (به) هڪڙو اهڙو معبود بڻاءِ جهڙا هنن لاءِ معبود آهن۔ (موسيٰ) چيو ته بيشڪ اوهين جاهل قوم آهيو.

تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِيهِ وَبَاطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾

بي عقل آهيو. | بيشڪ اهي ماڻهو | برباد ٿيڻ واري طريقي تي آهن | ۽ ڪوڙو آهي | جيڪو | عمل ٿا ڪن.

بيشڪ هي ماڻهو پاڻ جنهن (مذهب ۾ پيل) آهن سو برباد ٿيل آهي ۽ جيڪي ڪندا رهندا آهن سو باطل آهي.

قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَٰهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٤٠﴾

چيائين | ڇا الله کان سواءِ | ڳوليان توهان لاءِ | ٻيو خدا | حالانڪ انهيءَ | اوهان کي ڀلارو ڪيو | جهان وارن تي.

موسيٰ چيو ته، الله کان سواءِ هن هوندي به اوهان لاءِ ٻيو معبود جو ڳولهيان جو اُن اوهان کي جهانن جي ماڻهن کان ڀلو ڪيو آهي؟.

وَإِذْ أَنجَيْنَاكُم مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۚ

۽ جڏهن ڇڏايوسون توهان کي | فرعون وارن کان | جو اهي ڏيندا هئا توهان کي | بڇڙو | عذاب

۽ (ياد ڪريو) جڏهن اوهان کي فرعون جي ماڻهن کان ڇڏايوسون جن اوهان کي بڇڙو عذاب چکايو ٿي۔

يُقَتِّلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۚ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَاءٌ مِّن

ڪهندا هئا | توهان جي پٽن کي | ۽ جيئرو رکندا هئا | توهان جي ڌيئن کي | ۽ انهيءَ ڇڏائڻ ۾ | احسان اتوَ | توهان جي

۽ اوهان جا پٽ ڪُهندا هئا ۽ اوهان جون ڌيئرون جيئريون ڇڏيندا هئا ۽ اُن ۾ اوهان جي پالڻهار کان اوهان لاءِ

رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾ وَوَاعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتْمَمْنَاهَا

رب جو | وڏو. | ۽ وعدو ڪيوسون | موسيٰ سان | ٽيهن | راتين جو | ۽ پورو ڪيوسون انهن کي

وڏي پرک هئي. ۽ موسيٰ کي ٽيهن راتين جو انجام ڏنوسون ۽ انهيءَ کي (ٻين) ڏهن سان پورو ڪيوسون

بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ۚ وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ

ڏهن سان | پوءِ پورو ٿيو | وعدي جو وقت | سندس رب جو | چاليهه | راتيون، | ۽ | چيو | موسيٰ | پنهنجي ڀاءُ

پوءِ سندس پالڻهار جو انجام چاليهن راتين جو پورو ٿيو. ۽ موسيٰ پنهنجي ڀاءُ هارون کي چيو

هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٢﴾

هارون کي | پٺيان سنڀال | منهنجي قوم کي | ۽ سڌارو آڻ | ۽ نه | ونجانءِ | رستو | فساد ڪندڙن جو.

ته منهنجي قوم ۾ منهنجو پوئتان خليفو ٿيءُ ۽ سڌارو ڪج ۽ فسادين جي واٽ تي نه هلج!.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَمَّا جَآءَ مُوْسٰى لِمِيْقَاتِنَا وَكَلَّمَهٗ رَبُّهٗ ۙ قَالَ رَبِّ اَرِنِيْٓ اَنْظُرْ

۽ جڏهن آيو موسيٰ اسان جي وعدي تي ۽ ڳالهايو ان سان سندس رب، چيائين منهنجا رب! ڏيکارينم تہ ڏسان

۽ جنهن مهل موسيٰ اسان جي انجام واري هنڌ آيو ۽ سندس پالڻهار ساڻس ڳالهايو (تنهن مهل) چيائين تہ اي منهنجا پالڻهار!

اِلَيْكَ ۭ قَالَ لَنْ تَرٰىنِيْ وَلٰكِنِ انْظُرْ اِلَى الْجَبَلِ فَاِنِ اسْتَقَرَّ

توڏانهن، فرمايائين هرگز نہ ڏسي سگهندين مونکي پر نظر ڪر جبل ڏانهن پوءِ جيڪڏهن اهو بيٺو

مون کي پاڻ ڏيکار تہ آءٌ توکي ڏسان! (الله) چيو تہ. مون کي ڪڏهن نہ ڏسي سگهندين پر جبل ڏانهن نهار! پوءِ جيڪڏهن هن

مَكَانَهٗ فَسَوْفَ تَرٰىنِيْ ۚ فَلَمَّا تَجَلّٰى رَبُّهٗ لِلْجَبَلِ جَعَلَهٗ دَكًّا

پنهنجي جاءِ تي تہ تون بہ ڏسندين مون کي، پوءِ جڏهن ڏيکاري ڏني ان جي رب جبل کي تہ ڪيائين ان کي پورا پورا

پنهنجي جاءِ تي ٽڪاءُ ڪيو تہ تون مون کي ڏسي سگهندين. پوءِ جنهن مهل سندس پالڻهار جبل ڏانهن تجلو ڪيو (تنهن مهل) ان کي ٽڪر ٽڪر

وَّخَرَّ مُوْسٰى صَعِقًا ۚ فَلَمَّآ اَفَاقَ قَالَ سُبْحٰنَكَ تُبْتُ اِلَيْكَ

۽ ڪري پيو موسيٰ بيهوش ٿي، پوءِ جڏهن هوشيار ٿيو چيائين تون پاڪ آهين آءٌ رجوع ٿيس توڏانهن

ڪري چڙيائين ۽ موسيٰ بيهوش ٿي ڪري پيو. پوءِ جنهن مهل هوش ۾ آيو (تنهن مهل) چوڻ لڳو تہ. توکي پاڪائي جڳائي تنهنجي درگاه ۾ توبهہ ڪيم

وَاَنَا اَوَّلُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٤٣﴾ قَالَ يٰمُوْسٰٓى اِنِّى اصْطَفَيْتُكَ عَلَى

۽ آءٌ پهريون مڃيندڙ آهيان. چيائين اي موسيٰ! مون چونڊيو آهي توکي

۽ آءٌ (سڀ کان) پهريون مؤمن آهيان. (الله) فرمايو تہ اي موسيٰ! مون توکي پنهنجي پيغمبريءَ ۽ پنهنجي ڳالهائڻ سان

النَّاسِ بِرِسٰلٰتِيْ وَبِكَلَامِيْ ۖ فَخُذْ مَآ اٰتَيْتُكَ وَكُنْ

ماڻهن تي پنهنجي پيغامن سان ۽ پنهنجي ڳالهائڻ سان، پوءِ وٺ جيڪي ڏنم توکي ۽ ٿيءُ

ماڻهن کان پلارو ڪيو آهي جيڪو (توريت) توکي ڏنو اٿم سو وٺ ۽ شڪر ڪندڙن مان هج.

مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٤٤﴾ وَكَتَبْنَا لَهٗ فِى الْاَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَىْءٍ مَّوْعِظَةً

شڪر گذارن مان. ۽ لکي سون انهيءَ لاءِ ڦرهين ۾ هر قسم جي نصيحت

۽ ان (موسيٰ) لاءِ سڀ ڪنهن شيءِ جي نصيحت واسطي ۽ سڀ ڪنهن شيءِ جي ڌار ڌار بيان واسطي

وَّتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَىْءٍ ۚ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَّاْمُرْ قَوْمَكَ يَاْخُذُوْا

۽ ڪليل بيان هر شيءِ جو، پوءِ وٺ انهن کي مضبوطي سان ۽ حڪم ڪر پنهنجي قوم کي تہ وٺن انهن جي

(توريت) تختين ۾ لکي ڏنوسون. (۽ چيو ويس) تہ ان کي پختائيءَ سان وٺ ۽ پنهنجي قوم کي حڪم ڪر تہ ان جون

بِاَحْسَنِهَا ۭ سَاُورِيْكُمْ دَارَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿١٤٥﴾ سَاَصْرِفُ عَنْ اٰيٰتِيَ

سٺين ڳالهين کي، جلد ڏيکاريندم توهان کي گهر ڏوهارين جو. آءٌ ڦيري ڇڏيندس پنهنجين آيتن کان

چڱيون ڳالهيون (عمل ۾) وٺندا رهن. اوهان کي بدڪارن جي جاءِ سگهو ڏيکاريندس. جيڪي زمين ۾ ناحق وڏائي ڪندا رهندا آهن تن کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِيْنَ يَتَكَبَّرُوْنَ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ وَاِنْ يَّرَوْا كُلَّ

انهن کي جيڪي وڏائي ٿا ڪن ڌرتي تي ناحق، ۽ جيڪڏهن ڏسندا هر

سگهو پنهنجين آيتن (جي سمجهه) کان جهليندس. ۽ جيڪڏهن سڀ نشانيون ڏسندا ته (به) انهن تي ايمان نه

اٰيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوْا بِهَا ۚ وَاِنْ يَّرَوْا سَبِيْلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوْهُ

نشاني ته به نه ايمان آڻيندا ان تي، ۽ جيڪڏهن ڏسندا راهه هدايت جي ته نه وٺندا ان کي

آڻيندا. ۽ جيڪڏهن هدايت جي وات ڏسندا ته ان کي وات نه بڻائيندا. ۽ جيڪڏهن

سَبِيْلًا ۚ وَاِنْ يَّرَوْا سَبِيْلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ؕ ذٰلِكَ

رستو ڪري، ۽ جيڪڏهن ڏسندا رستو گمراهيءَ جو بڻائيندا ان کي رستو، اهو

گمراهيءَ جي وات ڏسندا ته ان کي وات بڻائيندا. اهو هن سببان آهي جو اسان جي آيتن کي

بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا عَنْهَا غٰفِلِيْنَ ﴿١٤٦﴾ وَالَّذِيْنَ

هن ڪري جو ڪوڙو ڪيو اٿن اسان جي آيتن کي ۽ هئا انهن کان بي خبر، ۽ جن

ڪوڙ ڀانيائون ۽ انهن کان غافل رهيا هئا. ۽ جن اسان جي آيتن کي ۽ آخرت جي ملڻ کي

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَلِقَآءِ الْاٰخِرَةِ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ ؕ هَلْ يُجْزَوْنَ

ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي ۽ ملاقات آخرت جي کي اڪارت ٿيا عمل انهن جا، رڳو بدلو ڏنا ويندا

ڪوڙ ڄاتو تن جا اعمال ناس ٿيا. جيڪي ڪمائيندا آهن تنهن کان سواءِ ٻيو

اِلَّا مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٧﴾ ؏ وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوْسٰى مِنْۢ بَعْدِهٖ

جيڪي عمل ڪيائون. ۽ ٺاهيو موسيٰ جي قوم انهيءَ کان پويان

ڪو بدلو نه ڏبن. ۽ موسيٰ جي قوم ڪانئس پوءِ، انهن (قبطين) جي زيورن مان

مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهٗ خُوَارٌ ؕ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّهٗ لَا يُكَلِّمُهُمْ

پنهنجن ڳهڻن مان ڳابو بوتو جنهن کي هئي رنڀ، ڇا نه ڏٺائون ته اهو ڪونه پيو ڳالهائي انهن سان

ڳابي جو بوتو اهڙو ٺاهي ورتو جنهن کي رنڀ هئي. نه ٿي ڏٺائون ڇا ته اهو ساڻن نه ڳالهائيندو هو

وَلَا يَهْدِيْهِمْ سَبِيْلًا ۘ اِتَّخَذُوْهُ وَكَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ﴿١٤٨﴾ وَلَمَّا

۽ نڪي هدايت پيو ڪرين رستي جي، بڻايائون ان کي خدا ۽ هئا ظالم. ۽ جڏهن

۽ نڪي انهن کي ڪا وات ڏيکاريندو هو؟ ان کي (خدا ڪري) ورتائون ۽ ظالم هئا. ۽ جڏهن

سُقِطَ فِىْۤ اَيْدِيْهِمْ وَرَاَوْا اَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوْا ۙ قَالُوْا لَئِنْ لَّمْ

وٺي انهن جي هٿن کان ۽ ڏٺائون پاڻ کي گمراهه، چيائون جيڪڏهن نه

پنهنجي هٿان وين (يعني پشيمان ٿيا) ۽ سمجهيائون ته آهي پڪ گمراهه ٿيا (تڏهن) چيائون ته جيڪڏهن

ع ١٧

وقف لازم

يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۱۴۹﴾ وَلَمَّا رَجَعَ

رحم ڪيو اسان تي | اسان جي رب | ۽ نہ بخشيائين | تہ ضرور ٿينداسون | نقصان وارن مان. | ۽ جڏهن | موٽيو

اسان جو پالڻهار اسان تي ٻاجھہ نہ ڪندو ۽ اسان کي نہ بخشيندو تہ ضرور ٽوٽي وارن مان ٿينداسون! ۽ جڏهن

مُوْسٰۤى اِلٰى قَوْمِهٖ غَضْبَانَ اَسِفًا ۙ قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُوْنِيْ

موسيٰ | پنهنجي قوم ڏانهن | ڪاوڙيل | افسوس ڪندڙ، | چيائين | تمام بڇڙي ڪئي اٿوَ | پوئواري منهنجي

موسيٰ پنهنجي قوم ڏانهن ڏمريل افسوس ڪندڙ ٿي موٽيو (تڏهن) چيائين تہ جيڪي منهنجي پريٺ مون کان پوءِ ڪيو

مِنْۢ بَعْدِيْ ۚ اَعَجِلْتُمْ اَمْرَ رَبِّكُمْ ۚ وَاَلْقَى الْاَلْوَاحَ وَاَخَذَ

مون کان پوءِ، | ڇا اڳرائي ڪئي توهان | پنهنجي رب جي حڪم کان، | ۽ اڇلايائين | ڦرهيون | ۽ ورتائين

سو بڇڙو آهي. پنهنجي پالڻهار جي حڪم کان (اڳ) ڇو تکڙ ڪيوَ؟ ۽ ڦرهيون اڇليائين ۽ پنهنجي ڀاءُ جي

بِرَاْسِ اَخِيْهِ يَجُرُّهٗۤ اِلَيْهِ ؕ قَالَ ابْنَ اُمَّ اِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُوْنِيْ

وارن کان | پنهنجي ڀاءُ کي، | ڇڪيس پيو | پاڻ ڏانهن، | چيو (هارون) | امڙ جا پٽ! | بيشڪ | ماڻهن | ڪمزور ڄاتو مون کي

مٿي (جي وارن) کان وٺي ڪيس پاڻ ڏانهن ڇڪڻ لڳو. (هارون) چيو تہ اي منهنجا ڀاءُ! بيشڪ (هن) قوم مون کي هيٺو ڀانيو

وَكَادُوْا يَقْتُلُوْنَنِيْ ۖ فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْاَعْدَآءَ وَلَا تَجْعَلْنِيْ مَعَ

۽ | مارڻ تي هئا مون کي، | سو نہ | کِلاءِ | مون تي | دشمن | ۽ نہ | ڳنڍ مون کي

۽ منهنجي مارڻ تي سنبريا تنهن ڪري مون تي دشمن نہ کِلاءِ ۽ نہ ڪي مون کي ظالم قوم سان ڳنڍ!.

الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۵۰﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَلِاَخِيْ وَاَدْخِلْنَا

ماڻهن | مشرڪن سان. | چيو (موسيٰ) | رب منهنجا! | بخش مون کي | ۽ منهنجي ڀاءُ کي | ۽ داخل ڪر اسان کي

(موسيٰ) چيو تہ اي منهنجا پالڻهار! مون کي ۽ منهنجي ڀاءُ کي بخش ۽ اسان کي پنهنجي ٻاجھہ ۾ داخل ڪر.

فِيْ رَحْمَتِكَ ۖ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿۱۵۱﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ

پنهنجي رحمت ۾ | ۽ تون ئي | سڀ کان وڌ ٻاجهارو آهين. | بيشڪ | جن ماڻهن | بڻايو هو | ڳابي کي

۽ تون (سڀني) ٻاجھہ وارن کان وڌيڪ ٻاجهارو آهين. جن ڳابي کي (خدا ڪري) ورتو تن کي سندن پالڻهار وٽان

سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَكَذٰلِكَ

پهچندو انهن کي | غضب | سندن رب جو | ۽ | ذلت | دنيا جي حياتي ۾، | ۽ اهڙي طرح

ڏمر ۽ دنيا جي حياتيءَ ۾ خواري سگهو پهچندي. ۽ اهڙي طرح ٺاھہ ٺاهيندڙن کي سزا ڏيندا آهيون.

نَجْزِي الْمُفْتَرِيْنَ ﴿۱۵۲﴾ وَالَّذِيْنَ عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ ثُمَّ تَابُوْا مِنْۢ

سزا ڏيندا آهيون | ڪوڙ ٺاهيندڙن کي. | ۽ | جن | ڪم ڪيا | بڇڙا پوءِ | توبہ ڪيائون | ان

۽ (اي پيغمبر!) جن بڇڙا ڪم ڪري وري اُن کان پوءِ توبهہ ڪيائون ۽ ايمان آندائون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَعْدِهَا وَاٰمَنُوْٓا ۡ اِنَّ رَبَّكَ مِنْۢ بَعْدِهَا لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٥٣﴾ وَلَمَّا

کان بعد ۽ ايمان آندائون تہ رب تنهنجو ان کان پوءِ بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ جڏهن

(ان کي) تنهنجو پالڻهار ان (توبهہ) کانپوءِ بخشڻهار مهربان آهي. ۽ جڏهن موسيٰ جو ڏمر

سَكَتَ عَنْ مُّوْسَى الْغَضَبُ اَخَذَ الْاَلْوَاحَ ۖ وَفِيْ نُسْخَتِهَا

لٿو موسيٰ کان غصو تہ کنيائين ڦرهيون، ۽ ان جي لکئي ۾ هئي

لٿو تڏهن (توريت جون) ڦرهيون (ڪٽي) ورتائين. ان جي لکيي ۾ انهن لاءِ هدايت ۽ ٻاجهہ هئي،

هُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّلَّذِيْنَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُوْنَ ﴿١٥٤﴾ وَاخْتَارَ مُوْسٰى

هدايت ۽ رحمت انهن لاءِ جيڪي پنهنجي رب کان ڊڃن پيا. ۽ چونڊيا موسيٰ

جيڪي پنهنجي پالڻهار کان ڊڄندا آهن. ۽ موسيٰ پنهنجي قوم مان ستر ڄڻا اسان جي (ملاقات جي) انجام لاءِ

قَوْمَهٗ سَبْعِيْنَ رَجُلًا لِّمِيْقَاتِنَا ۚ فَلَمَّآ اَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ

پنهنجي قوم جا ستر ماڻهو اسان جي وعدي لاءِ پوءِ جڏهن ورتو انهن کي زلزلي چيائين

چونڊيا، پوءِ جنهن مهل انهن کي زلزلي ورتو (تڏهن موسيٰ) چيو تہ اي منهنجا پالڻهار! جيڪڏهن (تون)

رَبِّ لَوْ شِئْتَ اَهْلَكْتَهُمْ مِّنْ قَبْلُ وَاِيَّايَ ۭ اَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ

منهنجا رب! جيڪڏهن گهُرين ها تہ مارين ها انهن کي هن کان اڳ ۽ مون کي بہ، ڇا تون مارين ٿو اسان کي ان ڪري جو ڪيو

گهرين ها تہ هن کان اڳ انهن کي ۽ خاص مون کي هلاڪ ڪري ڇڏين ها. اسان منجهان بي عقلن جيڪي ڪيو

السُّفَهَآءُ مِنَّا ۚ اِنْ هِيَ اِلَّا فِتْنَتُكَ ۭ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَآءُ وَ

بيوقوفن اسان جي، اهو رڳو امتحان آهي تنهنجو، گمراهہ ڪرين انهي سان جنهن کي چاهين ۽

تنهن سببان اسان کي ڇو ٿو هلاڪ ڪرين؟ اها تنهنجي پرک (حڪمت) کان سواءِ نہ آهي. جنهن کي گهرين تنهن کي ان سان گمراهہ ڪندو آهين

تَهْدِيْ مَنْ تَشَآءُ ۭ اَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ

هدايت ڪرين جنهن کي گهُرين، تون آهين اسان جو مالڪ پوءِ بخش اسان کي ۽ ٻاجهہ ڪر اسان تي ۽ تون ڀلو

۽ جنهن کي گهرين تنهن کي (ان سان) هدايت ڪندو آهين. تون اسان جو سنڀاليندڙ آهين تنهن ڪري اسان کي بخش ۽ اسان تي ٻاجهہ ڪر ۽ تون

الْغٰفِرِيْنَ ﴿١٥٥﴾ وَاكْتُبْ لَنَا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِي الْاٰخِرَةِ

بخشيندڙ آهين. ۽ لِک اسان لاءِ هن دنيا ۾ ڀلائي ۽ آخرت ۾

(سڀ کان) اَچو بخشيندڙ آهين. ۽ اسان لاءِ هن دنيا ۾ ۽ آخرت ۾ چڱائي لک چو تہ اسين تو ڏانهن رجوع ٿيا آهيون.

اِنَّا هُدْنَآ اِلَيْكَ ۭ قَالَ عَذَابِيْٓ اُصِيْبُ بِهٖ مَنْ اَشَآءُ ۚ وَرَحْمَتِيْ

بيشڪ اسان موٽيا آهيون تو ڏانهن، چيائين عذاب پنهنجو وجهندو آهيان جنهن تي گهُران، ۽ رحمت منهنجي

(الله) فرمايو تہ آءٌ پنهنجو عذاب جنهن لاءِ وڻندو اٿم تنهن کي پهچائيندو آهيان، ۽ منهنجي ٻاجهہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ۭ فَسَاَكْتُبُهَا لِلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ

شامل آهي | هر شيءِ تي، | پوءِ اها لکندس | انهن لاءِ جيڪي | ڊڄندا | ۽ | ڏيندا | زڪوات

سڀ ڪنهن شيءِ کي شامل آهي۔ پوءِ آءٌ پنهنجي ٻاجهه اُنهن لاءِ لکندس جيڪي پرهيزگاري ڪندا آهن ۽ زڪوات ڏيندا آهن

وَالَّذِيْنَ هُمْ بِاٰيٰتِنَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٥٦﴾ اَلَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ الرَّسُوْلَ

۽ | جيڪي | اهي | اسان جي آيتن تي | ايمان آڻيندا. | اهي جيڪي | پيروي ڪندا | انهيءَ رسول

۽ جيڪي منهنجي آيتن تي ايمان آڻيندا آهن. (۽ پڻ آخرت جي رحمت انهن لاءِ لکندس) جيڪي اُنهيءَ نبي اُمي پيغمبر جي

النَّبِيَّ الْاُمِّيَّ الَّذِيْ يَجِدُوْنَهٗ مَكْتُوْبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرٰىةِ

نبيءَ، | مڪي واري جي | جنهن کي | لهن ٿا | لکيل | پاڻ وٽ | توارات

تابعداري ڪندا آهن جنهن جون وصفون توريت ۽ انجيل ۾ پاڻ وٽ لکيلون لهندا آهن (اهو)

وَالْاِنْجِيْلِ ۡ يَاْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهٰىهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ

۽ | انجيل ۾، | اهو حڪم ڪندو انهن کي | چڱن ڪمن جو | ۽ جهليندو انهن کي | بڇڙاين کان | ۽

انهن کي چڱن ڪمن جو حڪم ڪندو آهي ۽ برن ڪمن کان انهن کي جهليندو آهي ۽

يُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ

حلال ڪندو | انهن لاءِ | پاڪ شيون | ۽ حرام ڪندو | انهن لاءِ | پليت شيون | ۽ | لاهيندو | انهن کان

سُٺيون شيون اُنهن لاءِ حلال ڪندو آهي ۽ پليت شيون مٿن حرام ڪندو آهي ۽ سندن ڳرو بار ۽ جيڪي تڪليفون

اِصْرَهُمْ وَالْاَغْلٰلَ الَّتِيْ كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۭ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِهٖ وَعَزَّرُوْهُ

بار انهن جا | ۽ | اهي ڳٽ | جيڪي | انهن تي آهن، | پوءِ جن | ايمان آندو | ان تي | ۽ | ساٿ ڏنائون ان جو

مٿن هيون سي ڪاٽڻ لاهيندو آهي۔ پوءِ جن اُن تي ايمان آندو ۽ سندس تعظيم ڪئي ۽ مدد ڏنائون

وَنَصَرُوْهُ وَاتَّبَعُوا النُّوْرَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ مَعَهٗٓ ۙ اُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿١٥٧﴾

۽ مدد ڪيائون ان جي | ۽ | تابع ٿيا | ان نور جا | جيڪو | لاٿو ويو | انهيءَ سان گڏ | اهي ئي | ڪامياب آهن.

۽ اُنهيءَ نور (ڪلام الله) جي تابعداري ڪياٿون جيڪو ساڻس لاٿو ويو سي ئي ڇٽل آهن.

قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ جَمِيْعَا ِۨ الَّذِيْ لَهٗ

چؤ | اي انسانو! | بيشڪ آءٌ رسول آهيان | الله جو | توهان سڀني ڏانهن | جنهن جي

(اي پيغمبر!) چئو تہ اي انسانو! آءٌ اوهان مڙني ڏانهن اُن الله جو پيغمبر (ٿي آيو) آهيان جنهن جي آسمانن ۽ زمين ۾

مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۠ فَاٰمِنُوْا

حڪومت آهي | آسمانن | ۽ | زمين ۾، | ڪانهي بندگي | انهيءَ ڪان سواءِ | اهو جياري ٿو | ۽ | ماري ٿو | پوءِ ايمان آڻيو

بادشاهي آهي. اُن الله کان سواءِ (ٻيو) ڪو عبادت جو لائق نہ آهي اهو جياريندو آهي ۽ ماريندو آهي. تنهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ الَّذِيْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَكَلِمٰتِهٖ

الله تي ۽ ان جي موڪليل نبي امي تي جو اهو ايمان رکي ٿو الله ۽ ان جي حڪمن تي

ڪري الله ۽ سندس اُنهيءَ پيغمبر اُمي نبي تي ايمان آڻيو جيڪو الله ۽ سندس حڪمن ڪي مڃيندو آهي ۽

وَاتَّبِعُوْهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿١٥٨﴾ وَمِنْ قَوْمِ مُوْسٰٓى اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ

۽ اوهين تابع ٿيو انهيءَ جا جيئن هدايت وٺو. ۽ موسيٰ جي قوم مان ڪي ماڻهو هدايت ڪن ٿا

ان جي تابعداري ڪريو ته مَن اوهين سڌي واٽ لهو. ۽ موسيٰ جي قوم مان هڪ اهڙي ٽولي آهي جا (ماڻهن کي) سڌو رستو

بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ ﴿١٥٩﴾ وَقَطَّعْنٰهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ اَسْبَاطًا اُمَمًا ؕ وَ

حق جي ۽ ان موجب عدالت ڪن ٿا. ۽ جدا ڪيوسون انهن کي ٻارهن قبيلن ۾ جماعتون ڪري، ۽

ڏيکاريندي آهي ۽ (اُهي) اُن سان انصاف تي هلندا آهن. ۽ بني اسرائيلن مان ٻارهن پاڙا ٽوليون ڪري جدا ڪياسون. ۽ جڏهن

اَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى اِذِ اسْتَسْقٰىهُ قَوْمُهٗٓ اَنِ اضْرِبْ بِّعَصَاكَ

حڪم ڪيوسون موسيٰ کي جڏهن گهُريو پاڻي ان کان سندس قوم ته ڌڪ هڻ لٺ پنهنجي سان

موسيٰ کان سندس قوم پاڻي گهريو تڏهن ڏانهس وحي موڪليوسون ته پنهنجي لٺ پهڻ کي هڻ. پوءِ

الْحَجَرَ ۚ فَانْۢبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ؕ قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ

پاهڻ کي، پوءِ ڦٽي نڪتا ان مان ٻارهن چشما، سڃاتي ورتو هر قبيلي

(هيائين ته) اُن مان ٻارهن چشما ڦٽي وَهيا. بيشڪ سڀ ڪنهن ماڻهو پنهنجي پاڻي پيئڻ جي جاءِ

مَّشْرَبَهُمْ ؕ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَ

پنهنجي پيئڻ کي ۽ ڇانوَ ڪئي سون انهن تي ڪڪر جي ۽ اسان لاٿو انهن تي مَنُ ۽

ڄاتي ٿي. ۽ اسان مٿن ڪڪر جي ڇانو ڪئي ۽ مٿن مَن ۽ سلويٰ لاٿاسون. (۽ چيوسون ته)

السَّلْوٰى ؕ كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ ؕ وَمَا ظَلَمُوْنَا وَلٰكِنْ كَانُوْٓا

سلويٰ، کائو پاڪ شيون جيڪا روزي ڏني سون توهان کي، ۽ نه ڪس لاتائون اسان کي پر پنهنجو

جيڪا اوهان جي سٺي روزي بڻائي اٿون تنهن مان کائو. ۽ اسان جو ڪجهه نه وڃايائون پر

اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿١٦٠﴾ وَاِذْ قِيْلَ لَهُمُ اسْكُنُوْا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوْا

پاڻ کي ڪس لاتائون. ۽ جڏهن حڪم ٿيو انهن کي ته رهو هن شهر ۾ ۽ کائو

پاڻ کي نقصان ٿي لاتائون. ۽ جڏهن انهن کي چيو ويو ته هن ڳوٺ ۾ وڃي ٽڪو ۽ منجهانئس جتان وڻيو

مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُوْلُوْا حِطَّةٌ وَّادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ

ان مان جتان وڻيو ۽ چئو بخش اسان کي ۽ داخل ٿيو دروازي کان سجدو ڪندي ته بخشينداسون

تتان کائو ۽ چئو ته. "بخش (ڪر)" ۽ دروازي کان سجدو ڪندڙ ٿي لنگهو ته اوهان کي اوهان جون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَكُمْ خَطِيٓـٰٔتِكُمْ ؕ سَنَزِيْدُ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٦١﴾ فَبَدَّلَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ

توهان کي گناهہ توهان جا، اجهو وڌائينداسون چڱائي ڪندڙن کي. پوءِ بدلايو انهن جن ظلم ڪيو انهن مان

خطائون بخشيون. ڀلارن کي سگهو وڌيڪ (چڱائي) ڏينداسون. پوءِ انهن (بني اسرائيلن) مان جيڪي ظالم هئا

قَوْلًا غَيْرَ الَّذِیْ قِيْلَ لَهُمْ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ

لفظ ٻيو ان کان سواءِ جو ڪين چيو ويو پوءِ موڪليو سون انهن تي عذاب آسمان کان

تن کي جيڪا ڳالهہ چئي ويئي هئي سا انهن مٽائي ٻي ڳالهہ چئي، پوءِ مٿن آسمان کان انهيءَ سببان سزا موڪلي سون

بِمَا كَانُوْا يَظْلِمُوْنَ ﴿١٦٢﴾ ع وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِیْ كَانَتْ حَاضِرَةَ

انهيءَ ڪري جو ظلم ڪندا هئا. ۽ پڇ انهن کان ان ڳوٺ جي خبر جو هئو ڪناري

جو ظلم تي ڪيائون. ۽ (اي پيغمبر!) کانئن ان ڳوٺ (جي حال) بابت پڇا ڪر! جيڪو درياءَ جي ڪناري تي هو.

الْبَحْرِ ۘ اِذْ يَعْدُوْنَ فِی السَّبْتِ اِذْ تَاْتِيْهِمْ حِيْتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ

درياءَ جي تي، جڏهن زيادتي پيا ڪن ڇنڇر ۾ جڏهن اچن پيون انهن وٽ مڇيون انهن جون ڏينهن ڇنڇر تي

جڏهن (اهي منع هوندي) ڇنڇر (جي حڪم) ۾ حڪم عدولي ڪرڻ لڳا جڏهن انهن جون مڇيون سندن ڇنڇر ڏينهن

شُرَّعًا وَّيَوْمَ لَا يَسْبِتُوْنَ ۙ لَا تَاْتِيْهِمْ ۛۚ كَذٰلِكَ ۛۚ نَبْلُوْهُمْ بِمَا كَانُوْا

ترنديون ۽ جي ڏينهن ڇنڇر نہ هجين تہ ڪونہ پيون اچن انهن وٽ اهڙي طرح، آزمايون پيا انهن کي جو اهي ٻي

(پاڻيءَ جي مٿان) سندن سامهون ٻڏريون ٿي اينديون هيون ۽ جنهن ڏينهن ڇنڇر نہ ڪندا هئا تنهن ڏينهن (ٻاهر) نہ اينديون هيون. اهڙيءَ طرح

يَفْسُقُوْنَ ﴿١٦٣﴾ وَاِذْ قَالَتْ اُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُوْنَ قَوْمًا ۙ اللّٰهُ

فرماني ڪندا هئا. ۽ جنهن وقت چيو هڪ جماعت انهن مان ڇو ٿا سمجهايو اهڙن ماڻهن کي جن کي الله

انهن کي انهيءَ سببان ڀرکيوسون جو نافرماني ٿي ڪيائون. ۽ جڏهن منجهائن هڪ ٽولي (نصيحت ڪندڙن کي) چيو تہ اهڙيءَ قوم کي اوهين ڇو

مُهْلِكُهُمْ اَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ؕ قَالُوْا مَعْذِرَةً اِلٰی رَبِّكُمْ

هلاڪ ڪندو يا ڏيندڙ عذاب سخت، چيائون ٻارلاهڻ لاءِ توهان جي رب وٽ

نصيحت ڪندا آهيو جن کي الله هلاڪ ڪندڙ آهي يا ڪين سخت عذاب ڪندڙ آهي؟ تڏهن چيائون تہ (اسان جي نصيحت) اوهان جي پالڻهار وٽ

وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿١٦٤﴾ فَلَمَّا نَسُوْا مَا ذُكِّرُوْا بِهٖۤ اَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ يَنْهَوْنَ

۽ متان اهي ڊڄن. پوءِ جڏهن وساريائون اهو جو سمجهايو ويو انهن کي تہ اسان بچايو انهن کي جيڪي روڪين پيا

عذر آهي ۽ مَنَ اهي ڊڄن. پوءِ جيڪا نصيحت ڏني ويئي هين سا جنهن مهل وساريائون انهيءَ مهل انهن ماڻهن کي بچايوسون

عَنِ السُّوْٓءِ وَاَخَذْنَا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا بِعَذَابٍۭ بَـِٔيْسٍۭ بِمَا

بڇڙائيءَ کان ۽ پڪڙيوسون انهن کي جن ظلم ڪيو، عذاب خوفناڪ سان جو

جيڪي مدائي کان جهليندا هُين ۽ ظالمن کي سخت عذاب سان انهيءَ ڪري پڪڙيوسون جو هو بدڪار

وقف لازم

معانقة

النصف

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿١٦٥﴾ فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَّا نُهُوْا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا قِرَدَةً

نافرماني ڪندا هئا. پوءِ جڏهن وڌي ويا ان ڪم ۾ جنهن کان جهليا ويا چيوسون انهن کي ٿي پئو ٻولا

هئا. پوءِ جنهن کان جهليو ويو هُيَن تنهن کان جڏهن حد ٽپيا تڏهن کين چيوسون ته خوار ٿيل

خٰسِئِيْنَ ﴿١٦٦﴾ وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ

خوار. ۽ ياد ڪر جڏهن اطلاع ڪيو تنهنجي رب ته ضرور موڪليندو انهن تي ڏينهن قيامت تائين

ٻولڙا ٿيو. ۽ (ياد ڪر) جڏهن تنهنجي پالڻهار (يهودين کي) سُڌ ڏني ته (اهو) مٿن قيامت تائين (اهڙو حاڪم)

مَنْ يَّسُوْمُهُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ ؕ اِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيْعُ الْعِقَابِ ۖۚ

اهڙو ماڻهو جو ڏيندو انهن کي بڇڙو عذاب. بيشڪ تنهنجو رب جلد عذاب ڏيندڙ آهي.

ضرور مقرر ڪندو جيڪو انهن کي بڇڙي سزا چکائيندو رهندو. چو ته تنهنجو پالڻهار سگهو سزا ڏيندڙ آهي. ۽ اهو

وَاِنَّهٗ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٦٧﴾ وَقَطَّعْنٰهُمْ فِى الْاَرْضِ اُمَمًا ۚ مِنْهُمُ

۽ بيشڪ اهو غفور رحيم آهي. ۽ جدا ڪيوسون انهن کي ملڪ ۾ ٽولا ٽولا ڪري. ڪي انهن مان

بخشڻهار مهربان (بہ) آهي. ۽ انهن (بني اسرائيلن) کي ملڪ ۾ ٽوليون ٽوليون ڪري پکيڙي ڇڏيوسون.

الصّٰلِحُوْنَ وَمِنْهُمْ دُوْنَ ذٰلِكَ ؗ وَبَلَوْنٰهُمْ بِالْحَسَنٰتِ وَالسَّيِّاٰتِ

چڱا هئا ۽ ڪي انهن مان ٻيءَ طرح ۽ آزمايوسون انهن کي سکن ۽ ڏکن سان

منجهانئن ڪي سڌريل آهن ۽ ڪي اڻ سڌريل آهن ۽ انهن کي سکن ۽ ڏکن سان پرکيوسون ته مَن اهي موٽن.

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿١٦٨﴾ فَخَلَفَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَّرِثُوا الْكِتٰبَ

مَن اهي موٽي پوَن. پوءِ آيا انهن کان بعد برا پونير جي وارث ٿيا ڪتاب جا

وري ڪانئن پوءِ اهڙا بڇڙا انهن جي جڳهن تي ويٺا جو ڪتاب (توريت) جا (ڇڙا) وارث بڻيا.

يَاْخُذُوْنَ عَرَضَ هٰذَا الْاَدْنٰى وَيَقُوْلُوْنَ سَيُغْفَرُ لَنَا ۚ وَاِنْ

وٺن پيا روڳ هن دنيا جو ۽ چون پيا ته اسان کي بخشيو ويندو. ۽ جيڪڏهن

هن دنيا جو سامان اختيار ڪندا آهن ۽ چوندا آهن ته بخشباسون. ۽ جيڪڏهن وٽن ڪو اهڙو سامان ايندو آهي

يَّاْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهٗ يَاْخُذُوْهُ ؕ اَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِّيْثَاقُ

ايندو هو انهن وٽ مال ان جهڙو ته وٺندا هئا ان کي. ڇا نه ورتو ويو انهن کان وعدو

ته (اهي پشيمان نہ ٿيندا آهن ۽) اهو وٺندا آهن. ڪانئن ڪتاب (توريت) ۾ هي انجام نہ ورتو ويو هو ڇا

الْكِتٰبِ اَنْ لَّا يَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوْا مَا فِيْهِ ؕ وَ

ڪتاب جو ته نہ ڳالهائين الله تي ڪجهہ سچ کان سواءِ ۽ پڙهيائون جيڪي ان ۾ هئو. ۽

ته سچ کان سواءِ الله تي ڪجهہ بہ ڪين چون؟ ۽ جيڪي منجهس آهي سو پڙهيو بہ اٿن ۽ آخرت جو

اَلدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿١٦٩﴾ وَالَّذِيْنَ

گھر آخرت جو بھتر آھي پرھيزگارن لاءِ، ڇا پوءِ توھان نہ ٿا سمجھو؟ ۽ جيڪي

ملڪ انھن لاءِ ڀلو آھي جيڪي پرھيزگار آھن پوءِ ڇو نہ سمجھندا آھيو؟ ۽ جيڪي ڪتاب

يُمَسِّكُوْنَ بِالْكِتٰبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ ؕ اِنَّا لَا نُضِيْعُ اَجْرَ

مضبوط وٺن ٿا ڪتاب کي ۽ قائم ڪيائون نماز، تہ اسان نہ وڃائيندا سون اجورو

کي مضبوطيءَ سان وٺن ٿا ۽ نماز پڙھن ٿا (اھڙن) نيڪن جو اجر اسين نہ وڃائيندا آھيون.

الْمُصْلِحِيْنَ ﴿١٧٠﴾ وَاِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَاَنَّهٗ ظُلَّةٌ وَّظَنُّوْٓا

چڱائي آڻيندڙن جو. ۽ جنھن وقت ڪنيوسون جبل انھن جي مٿان ڄڻ تہ اھو ڇٽي ھو ۽ سمجھيائون

۽ (ياد ڪر!) جڏھن انھن جي مٿان جبل کي ٽنگيوسون ڄڻ تہ اھو ڇٽي ھو ۽ ڀانيائون تہ اھو مٿن ڪِرندو

اَنَّهٗ وَاقِعٌۢ بِهِمْ ۚ خُذُوْا مَآ اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّاذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ

تہ اھو ڪِرندڙ آھي مٿائن، ڇيوسون وٺو جيڪو ڏنوسون توھانکي مضبوطي سان ۽ ياد ڪريو جيڪي ان ۾ آھي جيئن اوھين

(کين چيوسون) تہ جيڪي اسان اوھان کي ڏنو آھي سو محڪم ڪري وٺو ۽ جيڪي منجھس آھي سو ياد ڪندا رھو

تَتَّقُوْنَ ﴿١٧١﴾ وَاِذْ اَخَذَ رَبُّكَ مِنْۢ بَنِيْٓ اٰدَمَ مِنْ ظُهُوْرِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ

پرھيزگار ٿيو. ۽ جڏھن ورتو تنھنجي رب بني آدم کان سندن پٺين مان انھن جي اولاد کي

تہ مَنَ اوھين (عذاب کان) بچو. ۽ (اي پيغمبر! ياد ڪر) جڏھن تنھنجي پالڻھار آدم جي اولاد مان (يعني) سندن پٺين مان سندن اولاد کي پيدا ڪيو

وَاَشْهَدَهُمْ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ ۚ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ؕ قَالُوْا بَلٰى ۛۚ شَهِدْنَا ۛۚ

۽ اقرار ورتائين انھن کان سندن سِرن تي، تہ ڇا نہ آھيان مان توھان جو رب، چيائون ھائو، اسان اقرار ڪيوسون،

۽ سندن وجود کي مٿن شاھد ڪيائين (۽ پڇيائين) تہ (آءٌ) اوھان جو پالڻھار نہ آھيان ڇا؟ چيائون تہ ھائو (آھين). گواھ ٿيا آھيون.

اَنْ تَقُوْلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غٰفِلِيْنَ ﴿١٧٢﴾

مٿان چئو قيامت ڏينھن تہ اسان ھئاسون ان کان بي خبر.

(اھا گواھي ھن لاءِ ورتي ھئي) تہ (متان) قيامت جي ڏينھن چئو تہ اسين ھن (ڳالھ) کان بي خبر ھئاسون.

اَوْ تَقُوْلُوْٓا اِنَّمَآ اَشْرَكَ اٰبَآؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْۢ

يا چئو تہ رڳو شرڪ ڪيو ھئو اسان جي ابن ڏاڏن اڳي کان ۽ اسين آھيون اولاد انھن

يا (متان) چئو تہ، شرڪ رڳو اسان جي ابن ڏاڏن اڳ ڪيو ھو ۽ اسين ڪانئن پوءِ اولاد ھئاسون. تنھن ڪري جيڪي

بَعْدِهِمْ ۚ اَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿١٧٣﴾ وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ

کان پوءِ جي، ڇا پوءِ تون تباھ ڪندين اسان کي ان ڪري جو ڪيو گمراھن. ۽ اھڙي طرح صاف پڌايون ٿا

بيھودن ڪيو تنھن سببان اسان کي ڇو تو ھلاڪ ڪرين؟. ۽ اھڙيءَ طرح اسين آيتون ڪليل طرح بيان ڪندا آھيون

ع ٢١

معانقة ٤ عند المتأخرين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْاٰيٰتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿١٧٤﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ الَّذِيْٓ اٰتَيْنٰهُ

آيتون   ته جئن اهي   موٽي پون.   ۽ پڙهه   انهن تي خبر   ان شخص جي   ڏنيون سي جنهن کي

ته من اهي موٽن. ۽ (اي پيغمبر!) تون اُن (ماڻهو) جو قصو کين پڙهي ٻڌاءِ جنهن کي پنهنجين آيتن جو علم ڏنو هيوسون

اٰيٰتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَاَتْبَعَهُ الشَّيْطٰنُ فَكَانَ مِنَ الْغٰوِيْنَ ﴿١٧٥﴾

پنهنجون آيتون   پوءِ سرڪي ويو   انهن کان   پوءِ پٺيان پيس   شيطان   نيٺ ٿيو   گمراهن مان.

(اهو) انهن (آيتن جي علم)مان (پاڻ پٽائي) نڪتو پوءِ شيطان سندس پٺيان لڳو پوءِ (اهو) گمراهن مان ٿيو.

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنٰهُ بِهَا وَلٰكِنَّهٗٓ اَخْلَدَ اِلَى الْاَرْضِ وَاتَّبَعَ

۽ جيڪڏهن گهرون ها ته   ڪٿي ونون ها ان کي   انهن آيتن سان   پر اهو   جهڪي پيو   زمين ڏانهن   ۽   ڪڍ لڳو

۽ جيڪڏهن اسين گهرون ها ته ڪيس انهن (آيتن) سان ضرور مٿاهون ڪريون ها پر هو زمين (جي پستيءَ) ڏانهن جهڪي پيو ۽

هَوٰىهُ ۚ فَمَثَلُهٗ كَمَثَلِ الْكَلْبِ ۚ اِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ اَوْ

پنهنجي خواهش کي،   پوءِ ان جو مثال   ڪتي جهڙو   جيڪڏهن   بار رکندين   ان تي   ته سهڪندو   يا

پنهنجين سڌن جي پٺيان لڳو پوءِ سندس مثال ڪتي جي مثال وانگر ٿيو. (جو) جيڪڏهن (تون) مٿس (ڪا شيءِ)

تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ ۭ ذٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ

ڇڏي ڏيندينس   ته به سهڪندو   اهو آهي   مثال   ان قوم جو   جن   ڪوڙو ڪيو   اسان جي آيتن کي،

اولارين ته سهڪي يا جي ڇڏي ڏينس ته (به) سهڪي. اهو اُنهيءَ قوم جو مثال آهي جن اسان جي آيتن کي ڪوڙ ڄاتو.

فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿١٧٦﴾ سَاۗءَ مَثَلَا ِۨالْقَوْمُ

پوءِ ٻڌاءِ   اهي احوال   ته جئن اهي   ڌيان ڪن.   ٻڇڙو   مثال آهي   ان قوم جو

پوءِ (اي پيغمبر! انهن کي) اها نصيحت پڙهي ٻڌاءِ ته من اهي سوچ ڪن. جن ماڻهن اسان جي آيتن

الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَاَنْفُسَهُمْ كَانُوْا يَظْلِمُوْنَ ﴿١٧٧﴾ مَنْ يَّهْدِ

جن   ڪوڙو ڪيو   اسان جي آيتن کي   ۽   اهي پاڻ تي   ظلم ڪندا هئا.   جنهن کي هدايت ڪري

کي ڪوڙ ڄاتو تن جو حال ٻڇڙو آهي ۽ انهن پاڻ تي ئي ظلم ڪيو. جنهن کي الله هدايت

اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِيْ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلْ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿١٧٨﴾

الله   پوءِ اهو هدايت وارو آهي،   ۽ جنهن کي گمراهه ڪري   پوءِ اهي   ئي   نقصان وارا آهن.

ڪئي سو هدايت وارو آهي، ۽ جن کي گمراهه ڪيائين سي ئي نقصان وارا آهن.

وَلَقَدْ ذَرَاْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيْرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ڮ لَهُمْ قُلُوْبٌ

۽ اسان پيدا ڪيا آهن   دوزخ لاءِ   گهڻيئي   جن   ۽   ماڻهو   انهن کي دليون آهن

۽ بيشڪ دوزخ لاءِ جنن ۽ ماڻهن مان گهڻا پيدا ڪيا اٿون انهن جون (اهڙيون) دليون آهن جو اُنهن سان (الله جو حڪم)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَا يَفْقَهُوْنَ بِهَا ۚ وَلَهُمْ اَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُوْنَ بِهَا ۚ وَلَهُمْ اٰذَانٌ

نہ ٿا سمجهن انهن سان ۽ انهن کي اکيون آهن نہ ٿا ڏسن انهن سان، ۽ انهن کي ڪن آهن

نہ سمجهندا آهن ۽ انهن جون (اهڙيون) اکيون آهن جو انهن سان (حقانيت) ڏسي نہ سگهندا آهن ۽ انهن جا (اهڙا) ڪن آهن

لَّا يَسْمَعُوْنَ بِهَا ۭ اُولٰۗىِٕكَ كَالْاَنْعَامِ بَلْ هُمْ اَضَلُّ ۭ اُولٰۗىِٕكَ هُمُ

نہ ٿا ٻڌن انهن سان، اهي جانورن جهڙا آهن پر اڃا بہ وڌيڪ گمراهہ، اهي ئي

جو انهن سان (حق کي) ٻڌي نہ سگهندا آهن. اهي ڍورن وانگر آهن بلڪ انهن کان بہ وڌيڪ گمراهہ آهن، اهي ئي غافل آهن.

الْغٰفِلُوْنَ ۝١٧٩ وَلِلّٰهِ الْاَسْمَاۗءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوْهُ بِهَا ۠ وَذَرُوا

بي خبر آهن، ۽ الله جا آهن سڀ نالا سُهڻا پوءِ پڪاريو ان کي انهن سان ۽ ڇڏي ڏيو

۽ الله جا نالا (سڀ) سهڻا آهن تنهن ڪري کيس انهن (نالن) سان سڏيو ۽ جيڪي سندس نالن

الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْٓ اَسْمَاۗىِٕهٖ ۭ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝١٨٠

انهن کي جيڪي ڦيرائين ٿا سندن نالن کي، اهي سزا ڏنا ويندا پنهنجي ڪئي جي.

کي ڦيرائيندا آهن تن کي ڇڏي ڏيو. ۽ جيڪي ڪندا آهن تنهن جي سگهو سزا ڏبن.

وَمِمَّنْ خَلَقْنَآ اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ ۝١٨١ وَالَّذِيْنَ

۽ انهن مان جن کي پيدا ڪيو سون هڪ جماعت آهي جيڪي رستو ڏيکارين ٿا حق جو ۽ ان پٽاندر عدالت ڪن ٿا. ۽ جن

۽ جيڪي اسان پيدا ڪيا آهن تن مان هڪ ٽولي آهي جا سچي (دين) جو سڌو رستو ڏيکاريندي آهي ۽ اُن (دين) سان انصاف ڪندا آهن. ۽ جن

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝١٨٢ وَاُمْلِيْ

ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي هري هري وٺنداسون انهن کي اتان جو اهي پروڙيندا ئي ڪين. ۽ آءٌ ڍر ڏيان ٿو

اسان جي آيتن کي ڪوڙ ڄاتو تن کي سگهو ڍر ڏيئي (اتاهون) سزا ڏينداسون جتان ڄاڻندا ئي نہ. ۽

لَهُمْ ۭ اِنَّ كَيْدِيْ مَتِيْنٌ ۝١٨٣ اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوْا ۫ مَا بِصَاحِبِهِمْ

انهن کي، بيشڪ منهنجي سِٽا سخت آهي. ڇا نہ ڌيان ڪيائون تہ ناهي انهن جي صاحب کي

انهن کي مهلت ڏيندس، ڇو تہ اسان جي رٿ مضبوط آهي. (اهي) سوچ نہ ڪندا آهن ڇا تہ سندن سنگتي (محمد ﷺ)

مِّنْ جِنَّةٍ ۭ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۝١٨٤ اَوَلَمْ يَنْظُرُوْا فِيْ مَلَكُوْتِ

ڪا چرِيائي، رڳو اهو ڊيڄاريندڙ آهي نروار. (۽) ڇا نہ ڏٺائون بادشاهي

کي ڪا چريائي ڪانهي؟ اهو تہ رڳو پڌرو ڊيڄاريندڙ آهي. آسمانن ۽ زمين جي بادشاهيءَ (۾) ۽ الله هر جنس مان

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ ۙ وَّاَنْ عَسٰٓى

آسمانن ۽ زمين جي کي ۽ ان کي جا پيدا ڪئي الله هر شيءِ ۽ هيءَ تہ شايد

جيڪي پيدا ڪيو آهي تنهن ۾ نہ نهاريندا آهن ڇا؟ ۽ متان سندن (موت جي نهرايل) مدت

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَنْ يَّكُوْنَ قَدِ اقْتَرَبَ اَجَلُهُمْ ج فَبِاَيِّ حَدِيْثٍۢ بَعْدَهٗ يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٨٥﴾

ٽيو هجي ويجهو موت انهن جو، پوءِ ڪهڙي ڳالهه تي قرآن کان پوءِ ايمان آڻيندا.

يڪ پوري ٽيڻ تي هجي! پوءِ قرآن کان بعد ڪهڙيءَ ڳالهه تي ايمان آڻيندا.

مَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ ط وَيَذَرُهُمْ فِيْ طُغْيَانِهِمْ

جنهن کي منجهائي الله ته ناهي ڪوئي راهه ڏيکاريندڙ ان کي، ۽ ڇڏي ڏئي ٿو انهن کي سندن شرارت ۾

جنهن کي الله گمراهه ڪندو آهي تنهن کي ڪو هدايت ڪرڻ وارو ڪونهي ۽ الله انهن کي سندن گمراهيءَ ۾ حيران ٿيل

يَعْمَهُوْنَ ﴿١٨٦﴾ يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰهَا ط قُلْ اِنَّمَا

پيا آوارا ڦرن. پڇن ٿا توکان قيامت بابت ته ڪڏهن ايندو وقت ان جو، تون چئو رڳو

ڇڏي ڏيندو آهي.(اي پيغمبر!) توکان قيامت بابت پڇن ٿا ته ڪهڙيءَ مهل اچڻي آهي؟ چئو ته. انهيءَ جي خبر رڳو منهنجي پالڻهار وٽ آهي،

عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّيْ ج لَا يُجَلِّيْهَا لِوَقْتِهَآ اِلَّا هُوَ ط ثَقُلَتْ فِي السَّمٰوٰتِ

ڄاڻ ان جي منهنجي رب وٽ آهي، ڪوئي نه کوليندو ان کي سندس وقت تي مگر اهو، اها ڳري آهي آسمانن

الله کان سواءِ ڪير سندس وقت تي ڪو پڌرو نه ڪندو. (ان جي اچڻ جي مهل جي ڄاڻ) آسمانن ۽ زمين ۾ ڳري ٿي آهي (يعني ڪو سمجهي

وَالْاَرْضِ ط لَا تَاْتِيْكُمْ اِلَّا بَغْتَةً ط يَسْـَٔلُوْنَكَ كَاَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا ط

۽ زمين ۾، نه ايندي توهان وٽ مگر اوچتو ئي، اهي پڇن ٿا توکان ڄڻ تون تلاش ۾ آهين ان جي،

نه ٿو سگهي)۔اها نه اوهان وٽ اوچتو ئي ايندي. (اي پيغمبر!) توکان (ائين) پڇن ٿا جو ڄڻڪ تون ان جي کوجنا ڪندڙ آهين۔

قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٨٧﴾ قُلْ

چئو رڳو ڄاڻ ان جي الله وٽ آهي پر گهڻا ماڻهو نٿا سمجهن. چئو ته

چئو ته ان جي خبر الله کان سواءِ ٻئي ڪنهن وٽ نه آهي پر گهڻا ماڻهو نه ڄاڻندا آهن. چئو ته.

لَّآ اَمْلِكُ لِنَفْسِيْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ط وَلَوْ كُنْتُ

نه آهيان مالڪ پنهنجي نفعي جو ۽ نڪي نقصان جو مگر جو گهري الله، ۽ جيڪڏهن مون

الله جي گهر ڌاران آءٌ پاڻ کي نڪي فائدو ۽ نڪي نقصان پهچائي سگهان ٿو۔ ۽ جيڪڏهن ڳجهه ڄاڻان ها

اَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ ۛ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوْٓءُ ۛ

ڄاڻان ها ڳجهه ته گهڻو ئي گڏ ڪريان ها ڀلائي کي، ۽ نه پهچي ها مون کي ڪا تڪليف،

ته گهڻيون چڱايون گڏ ڪريان ها. ۽ مون کي ڪو ڏک نه پهچي ها. آءٌ ته ان قوم لاءِ رڳو ڊيڄاريندڙ ۽

اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿١٨٨﴾ ع هُوَ الَّذِيْ

رڳو آءٌ آهيان خوف ڏياريندڙ ۽ خوشخبري ڏيندڙ ماڻهن کي جيڪي مڃوتي ڪن. اهوئي آهي جنهن

خوشخبري ڏيندڙ (پيغمبر) آهيان جيڪي مڃيندا آهن. اهو (الله) آهي جنهن اوهان کي هڪ وجود مان بڻايو

وقف لازم
وقف منزل

معانقة ١٨ عند المتقدمين ٢٣٦ / ٣

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَّجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ

پيدا ڪيو توهان کي شخص هڪڙي مان ۽ بڻايائين انهيءَ مان سندس زال جيئن آرام وٺي

۽ منجهانئس سندس زال هن لاءِ بڻايائين ته ساڻس سڪون وٺي، پوءِ جنهن مهل ساڻس ميلاپ ڪندو آهي

اِلَيْهَا ۚ فَلَمَّا تَغَشّٰىهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيْفًا فَمَرَّتْ بِهٖ ۚ فَلَمَّآ

ان وٽ، پوءِ جڏهن ميلاپ ڪيائينس ته کنيائين حمل هلڪو پوءِ هلندي رهي انهيءَ سان، پوءِ جڏهن

ته اها هلڪي بار سان ڳورهاري ٿيندي آهي ۽ ان سان گهمندي رهندي آهي ۽ وري جنهن مهل ڏاڍي ڳري ٿيندي

اَثْقَلَتْ دَّعَوَا اللّٰهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ اٰتَيْتَنَا صَالِحًا لَّنَكُوْنَنَّ مِنَ

ڳوري ٿي ته پنهي سڏيو الله پنهنجي رب کي ته جي ڏيندين اسان کي سالم ٻار ته هوند ٿينداسون

آهي (تنهن مهل) ٻئي پنهنجي پالڻهار کي سڏيندا آهن (ته قسم آهي) ته جيڪڏهن اسان کي صالح (ٻار) ڏيندين ته ضرور

الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٨٩﴾ فَلَمَّآ اٰتٰىهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهٗ شُرَكَآءَ فِيْمَآ اٰتٰىهُمَا ۚ

ٿورائتا. پوءِ جڏهن ڏنائين انهن کي سالم ٻار ته بڻايائون ان لاءِ ڀائيوار ان ۾ جو بخشيائين انهن کي،

شڪر ڪندڙن مان ٿينداسون. پوءِ جنهن مهل اُنهن کي صالح (پٽ) ڏيندو آهي (تنهن مهل) جيڪي انهن کي ڏنائين تنهن ۾ الله سان شريڪ

فَتَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿١٩٠﴾ اَيُشْرِكُوْنَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْـًٔا وَّهُمْ

پوءِ مٿاهون آهي الله ان کان جنهن کي شريڪ ٿا ڪن. ڇا شريڪ ٿا ڪن انهن کي جي نه ٿا پيدا ڪن ڪا شيءِ ۽ اهي پاڻ

مقرر ڪندا آهن. تنهن کان الله (جو شان) مٿاهون آهي.(هي مشرڪ) اهڙن کي ڇو ٿا شريڪ بڻائين جي ڪجهه بڻائي نه سگهندا آهن ۽ اهي

يُخْلَقُوْنَ ﴿١٩١﴾ ۖ وَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ لَهُمْ نَصْرًا وَّلَآ اَنْفُسَهُمْ

پيدا ڪيل آهن. ۽ نه ٿا ڪري سگهن انهن جي مدد ۽ نڪي پنهنجي ئي

پاڻ خلقيل آهن. ۽ نڪي انهن کي ڪا مدد ڏيئي سگهندا آهن ۽ نڪي پاڻ کي (ئي) مدد ڏيئي سگهندا آهن.

يَنْصُرُوْنَ ﴿١٩٢﴾ وَاِنْ تَدْعُوْهُمْ اِلَى الْهُدٰى لَا يَتَّبِعُوْكُمْ ۗ

مدد ٿا ڪن. ۽ جيڪڏهن تون سڏيندين انهن کي سڌي رستي ڏانهن نه ايندا توهان جي پويان،

۽ (اي پيغمبر!) جيڪڏهن اُنهن کي هدايت ڏانهن سڏيندَوَ ته اوهان جي تابعداري نه ڪندا

سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ اَدَعَوْتُمُوْهُمْ اَمْ اَنْتُمْ صَامِتُوْنَ ﴿١٩٣﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

برابر آهي توهان تي سڏيو انهن کي يا توهان چُپ رهو. بيشڪ جن کي

اوهان تي برابر آهي ته انهن کي سڏيو يا اوهين ماٺ ڪريو. الله کان سواءِ جن کي سڏيندا آهيو،

تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ عِبَادٌ اَمْثَالُكُمْ فَادْعُوْهُمْ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا

سڏيو ٿا الله کان سواءِ ٻانها آهن توهان جهڙا پوءِ سڏيو انهن کي پل ته ٻڌن سڏ

سي اوهان جهڙا ٻانها آهن، تنهن ڪري جيڪڏهن (اوهين) سچا آهيو ته انهن کي سڏيو، ته پوءِ پَلي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿١٩٤﴾ اَلَهُمْ اَرْجُلٌ يَّمْشُوْنَ بِهَآ ۡ اَمْ

توهان جو جيڪڏهن آهيو سچا. چا انهن کي پير آهن جو گهمن تا انهن سان يا

اوهان کي ورندي ڏين. انهن (بتن) کي ڪي پير آهن چا جن سان گهمندا آهن يا انهن کي ڪي هٿ آهن چا

لَهُمْ اَيْدٍ يَّبْطِشُوْنَ بِهَآ ۡ اَمْ لَهُمْ اَعْيُنٌ يُّبْصِرُوْنَ بِهَآ ۡ

انهن کي هٿ آهن جو پڪڙن تا انهن سان يا انهن کي اکيون آهن جو ڏسن تا انهن سان

جن سان وٺندا آهن يا انهن کي اکيون آهن چا جن سان ڏسندا آهن يا انهن کي ڪي ڪن آهن چا

اَمْ لَهُمْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا ؕ قُلِ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ كِيْدُوْنِ

يا انهن کي ڪن آهن جو اهي ٻڌندا آهن انهن سان، تون چئو سڏيو پنهنجن شريڪن کي پوءِ رٿيو مڪر مون لاءِ

جن سان ٻڌندا آهن؟ چئو ته (اوهين) پنهنجن بتن کي سڏيو پوءِ مون لاءِ (جيڪا) رٿ (اچيو سا) رٿيو

فَلَا تُنْظِرُوْنِ ﴿١٩٥﴾ اِنَّ وَلِيِّ َۧ اللّٰهُ الَّذِيْ نَزَّلَ الْكِتٰبَ ۖ وَهُوَ

پوءِ نه ڍر ڏيو مون کي. بيشڪ منهنجو مددگار آهي الله جنهن نازل ڪيو ڪتاب کي، ۽ اهو ئي

۽ مون کي مهلت نه ڏيو. بيشڪ منهنجو مددگار اهو الله آهي جنهن ڪتاب نازل ڪيو ۽ اهو نيڪن کي

يَتَوَلَّى الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٩٦﴾ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

مددگار آهي چڱن ماڻهن جو. ۽ اهي جن کي سڏيو تا انهيءَ کان سواءِ نه ٿا ڪري سگهن

مدد ڏيندو آهي. ۽ ان (الله) کان سواءِ جن کي سڏيندا آهيو سي اوهان کي ڪا مدد ڏيئي نه سگهندا آهن

نَصْرَكُمْ وَلَآ اَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُوْنَ ﴿١٩٧﴾ وَاِنْ تَدْعُوْهُمْ اِلَى الْهُدٰى

مدد توهان جي ۽ نه ڪي پنهنجي ئي مدد ڪندا آهن ۽ جيڪڏهن سڏيندين انهن کي هدايت ڏانهن

۽ نه ڪي پاڻ کي مدد ڏيئي سگهندا آهن. ۽ جيڪڏهن اوهين اُنهن کي هدايت ڏانهن سڏيو ته ڪين ٻڌندا

لَا يَسْمَعُوْا ؕ وَتَرٰىهُمْ يَنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿١٩٨﴾

نه ڪين ٻڌندا، ۽ ڏسين تو انهن کي ته نهارين تا توڏانهن ۽ اهي ڏسندا ئي نه آهن.

۽ ڪين ڏسندو آهين (ته جڻ) ته توڏانهن تڪين ٿا پر اهي ڏسندا ئي نه آهن.

خُذِ الْعَفْوَ وَاْمُرْ بِالْعُرْفِ وَاَعْرِضْ عَنِ الْجٰهِلِيْنَ ﴿١٩٩﴾ وَاِمَّا

وٺ معاف ڪرڻ کي ۽ حڪم ڪر چڱي ڪم جو ۽ منهن موڙ مورکن کان. ۽ جيڪڏهن

(اي پيغمبر!) معافي ڏيڻ جي عادت ڪر ۽ چڱي ڪم ڪرڻ جو حڪم ڪر ۽ جاهلن کان منهن موڙ. ۽

يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ

ڪٿڪي توکي شيطان کان ڪو ڪتڪو ته وٺ پناهه الله جي، بيشڪ اهو ئي ٻڌندڙ

جيڪڏهن توکي شيطان کان ڪو وسوسو پوي ته الله کان پناهه گهر. جو ته اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَيْفٌ مِّنَ الشَّيْطَٰنِ

جاڻندڙ آهي. بيشڪ جيڪي پرهيزگار ٿيا جڏهن پهچي ٿو انهن کي چڪر شيطان جو

جيڪي پرهيزگار آهن، تن کي جڏهن شيطان کان ڪو وسوسو پهچندو آهي تڏهن الله کي ياد ڪندا آهن

تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُم مُّبْصِرُونَ ﴿٢٠١﴾ وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي

ته هوشيار ٿين ٿا پوءِ ان وقت ٿي سندن اکيون کلي وينديون آهن. ۽ انهن جا يائر ڇڪن ٿا انهن کي گمراهي

پوءِ اُهي اُتهيءَ مهل (دانائيءَ واري نظر سان) ڏسندڙ ٿيندا آهن. ۽ اُنهن (شيطانن) جا يائر ڪين گمراهيءَ ۾ ڇڪيندا آهن.

الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾ وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِم بِآيَةٍ قَالُوا لَوْلَا

ڏانهن پوءِ اهي ڪين ٿا گهٽائين. ۽ جڏهن تون نه آندي انهن وٽ ڪا آيت چوَن ٿا ڇو نه

وري نه گهٽائيندا آهن. ۽ (اي پيغمبرا) جڏهن وٽن ڪا آيت نه آڻيند وآهين (تڏهن) چوندا آهن ته (پاڻ) ڇو نه ٺاهيندو آهين؟

اجْتَبَيْتَهَا ۚ قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ مِن رَّبِّي ۚ هَٰذَا بَصَائِرُ

ٺاهي آڻين اها. چؤ ته آءٌ رڳو هلان پيو ان تي جو حڪم اچي ٿو موڏانهن منهنجي رب ڪان. هي آهن سمجهاڻيون

چئو ته. جيڪي مون ڏانهن پنهنجي پالڻهار جو وحي ٿيندو آهي تنهن ڪان سواءِ (ڪنهن جي) تابعداري نه ڪندو آهيان.

مِن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَإِذَا

توهان جي رب جون ۽ هدايت ۽ رحمت انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ايمان آڻين. ۽ جڏهن

هي (قرآن) اوهان جي پالڻهار وٽان سوجهرو ۽ هدايت ۽ باجهه اُنهيءَ قوم لاءِ آهي جا مڃيندي آهي. ۽

قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾

پڙهيو وڃي قرآن ته ڪَنُ لائي ٻڌو ان کي ۽ ماٺ ڪريو ته مَنَ مرهِجي وڃو.

جڏهن قرآن پڙهيو وڃي (تڏهن) اُهو ڪن ڏيئي ٻُڌو ۽ چپ ڪريو مَنَ باجهه ڪجيو.

وَاذْكُر رَّبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ

۽ ياد ڪر پنهنجي رب کي دل پنهنجي ۾ عاجزي ۽ خوف سان ۽ نه وڏي

۽ پنهنجي پالڻهار کي پنهنجي دل ۾ عاجزيءَ ۽ ڀئو سان وڏي آواز کان (ڪجهه) جهڪر

الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ ﴿٢٠٥﴾ إِنَّ

واڪي صبح جو ۽ شام جو ۽ نه ٿيءُ غفلت وارن مان. بيشڪ

صبح ۽ سانجهيءَ جو ياد ڪر ۽ غافلن مان نه هج. بيشڪ جيڪي

الَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ

جيڪي تنهنجي رب وٽ آهن اهي نه ٿا وڏائي ڪن سندس عبادت ڪان ۽ پاڪائي چون ٿا انهيءَ جي

تنهنجي پالڻهار وٽ (ويجها) آهن (سي) سندس عبادت ڪان وڏائي نه ڪندا آهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

السجدة
وَلَهٗ يَسْجُدُوْنَ ۩ ﴿٢٠٦﴾ ع

۽ انهيءَ کي ئي سجدو ڪن ٿا.

۽ ان کي سجدو ڪندا آهن.

سُوْرَةُ الْاَنْفَالِ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٧٥ رُكُوْعَاتُهَا ١٠

شروع الله جي نالي سان جو ٻاجهارو مهربان آهي.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَنْفَالِ ؕ قُلِ الْاَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ ۚ فَاتَّقُوا

پڇن ٿا توکان مال غنيمت لاءِ، چؤ غنيمت جا مال الله ۽ رسول جا آهن پوءِ ڊڄو

(اي پيغمبر!) غنيمت جي مال بابت توکان پڇن ٿا. چئو ته غنيمت جو مال الله ۽ پيغمبر جو آهي، پوءِ

اللّٰهَ وَاَصْلِحُوْا ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۠ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗٓ اِنْ كُنْتُمْ

الله کان ۽ سڌارو آڻيو پنهنجي وچ ۾ ۽ تابعدار ٿيو الله جا ۽ سندس رسول جا جيڪڏهن آهيو اوهان

الله کان ڊڄو ۽ اوهين پنهنجو پاڻ ۾ ٺهراءُ ڪريو ۽ جيڪڏهن مومن آهيو ته الله ۽ سندس پيغمبر جي فرمانبرداري ڪريو.

مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١﴾ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ

مؤمن. رڳو ايمان وارا اهي آهن جو جڏهن يادڪجي ٿو الله کي ته ڌهلجي وڃن ٿيون

مومن اهي ئي آهن جن جون دليون جڏهن الله ياد ڪيو ويندو آهي (تڏهن) ڊڄنديون آهن ۽ جڏهن سندس آيتون

قُلُوْبُهُمْ وَاِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ اٰيٰتُهٗ زَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَّعَلٰى رَبِّهِمْ

دليون انهن جون ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون انهن تي سندس آيتون ته وڌائن ٿيون انهن جي ايمان کي ۽ اهي پنهنجي رب تي

انهن کي پڙهي ٻڌائبيون آهن تڏهن اهي سندن ايمان کي وڌائينديون آهن ۽ (اهي) پنهنجي پالڻهار تي

يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿٢﴾ ۚ الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿٣﴾ ؕ

ڀروسو ٿا ڪن. اهي قائم ڪن ٿا نماز کي ۽ اسان جي ڏني مان ڪجهه خرچ ڪن ٿا.

ڀروسو ڪندا آهن. اهي نماز پڙهندا آهن ۽ جيڪي کين رزق ڏنوسون تنهن مان خرچ ڪندا آهن.

اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا ؕ لَهُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ

اهي ئي مؤمن آهن سچا، انهن لاءِ مرتبا آهن سندن پروردگار وٽ ۽

اهي ئي پاڪ مومن آهن. انهن لاءِ سندن پالڻهار وٽ (وڏا) درجا ۽ بخشش ۽ چڱي روزي آهي.

مَغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿٤﴾ ۚ كَمَآ اَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْۢ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ ۠

بخشش ۽ روزي آبروءِ واري. جئن ڪڍيو توکي تنهنجي پالڻهار تنهنجي گهر مان حق خاطر

تنهنجي انهيءَ پالڻهار (جو قسم آهي) جنهن توکي (مديني منجهان) تنهنجي گهر مان (ڪنهن مصلحت لاءِ) ٻاهر آندو

وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ لَكٰرِهُوْنَ ۝۵ يُجَادِلُوْنَكَ فِي الْحَقِّ

۽ يقينن هڪ جماعت مؤمنن مان راضي نہ هئي. اهي بحث پيا ڪن توسان ان حق ۾

۽ بيشڪ مؤمنن منجهان هڪ ٽولي ضرور ناراض هئي. اهي سچي ڳالهہ بابت اُن جي پڌري ٿيڻ

بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَاَنَّمَا يُسَاقُوْنَ اِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ۝۶

پڌرائي کان بعد هڪلجن پيا جڻ تہ موت ڏانهن ۽ اهي ڏسن پيا

کان پوءِ (بہ) توسان گفتگو ڪندا رهيا جڻ تہ اهي (اکين سان) ڏسندي موت ڏانهن هڪليا وڃن ٿا.

وَاِذْ يَعِدُكُمُ اللّٰهُ اِحْدَى الطَّآئِفَتَيْنِ اَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّوْنَ

۽ ياد ڪر جڏهن وعدو ڪيو توهان سان الله ٻن ٽولين مان هڪڙيءَ جو تہ اها توهان لاءِ آهي ۽ اوهين چاهيو پيا

۽ (ياد ڪريو) جڏهن الله اوهان سان انجام ڪيو تہ (ڪافرن جي) ٻن ٽولين مان هڪ اوهان کي هٿ لڳندي ۽ اوهان گهريو ٿي

اَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُوْنُ لَكُمْ وَيُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّحِقَّ الْحَقَّ

تہ بنا هٿيارن واري ٽولي هجي توهان لاءِ ۽ گهُري پيو الله تہ مٿي ڪري حق کي

تہ بي هٿيار (ٽولي) اوهان لاءِ هجي ۽ الله گهريو ٿي تہ پنهنجي حڪم سان حق کي ثابت ڪري

بِكَلِمٰتِهٖ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكٰفِرِيْنَ ۝۷ لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ

پنهنجي قولن سان ۽ ڪپي پاڙ ڪافرن جي. جيئن ثابت رکي حق کي ۽ ناس ڪري

۽ ڪافرن جي پاڙ هڻي لاءِ وڃي. تہ حق کي ثابت ڪري ۽ باطل کي ناس ڪري توڙيڪ مجرم

الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ۝۸ اِذْ تَسْتَغِيْثُوْنَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ

باطل کي توڙي جو ناپسند ڪن ڏوهاري. ياد ڪريو جڏهن مدد گهرو پيا پنهنجي رب کان پوءِ ورنايائين

(ڏوهاري) ناراض رهن. جڏهن پنهنجي پالڻهار کي فرياد ٿي ڪيوَ تہ (اُها) اوهان جي (فرياد) قبول ڪيائين (فرمايائين)

لَكُمْ اَنِّيْ مُمِدُّكُمْ بِاَلْفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْدِفِيْنَ ۝۹ وَمَا جَعَلَهُ

توهان کي تہ آءٌ مدد ڪندڙ آهيان توهان جي هزار ملائڪن سان هڪ ٻئي پٺيان ايندڙ. ۽ نہ بڻايو انهيءَ کي

تہ آءٌ لڳو لڳ هڪ ٻئي پٺيان ايندڙ هڪ هزار ملائڪن سان اوهان جي مدد ڪندڙ آهيان. الله ان (مدد) کي رڳو

اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى وَلِتَطْمَئِنَّ بِهٖ قُلُوْبُكُمْ ۚ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا

الله مگر خوشخبري ۽ جيئن قرار وٺن انهيءَ سان دليون توهان جون، ۽ نہ ايندي مدد مگر

خوشخبري ڪيو هو ۽ تہ اُن سان اوهان جيون دليون تسلي واريون ٿين. ۽ الله جي پار کان سواءِ (ٻئي هنڌان)

مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝۱۰ اِذْ يُغَشِّيْكُمُ النُّعَاسَ اَمَنَةً

الله جي طرفان. بيشڪ الله زبردست آهي حڪمت وارو آهي. جنهن وقت وڌائين توهان تي اوجهڙا کي قرار لاءِ

مدد (ملڻي) نہ آهي. ڇو تہ الله غالب حڪمت وارو آهي. (ياد ڪريو) جنهن مهل پنهنجي طرف کان امن ڏيڻ لاءِ اوهان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنۡهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيۡكُمۡ مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً لِّيُطَهِّرَكُمۡ بِهٖ وَ

پنهنجي طرفان ۽ لاٿائين توهان جي مٿان آسمان کان پاڻي جيئن پاڪ ڪري اوهان کي ان سان ۽

ڪي اونگهه ڍڪايائين ۽ اوهان تي آسمان مان پاڻي هن لاءِ وسايائين ته اُن سان اوهان کي (وهنجارائي) پاڪ ڪري ۽

يُذۡهِبَ عَنۡكُمۡ رِجۡزَ الشَّيۡطٰنِ وَلِيَرۡبِطَ عَلٰى قُلُوۡبِكُمۡ وَيُثَبِّتَ

دفع ڪري اوهان کان وسوسو شيطان جو ۽ جيئن ڍاڍو ڪري اوهان جي دلين کي ۽ جمائي رکي

اوهان کان شيطان جي پليتي پري ڪري ۽ اوهان جي دلين کي مضبوط ڪري ۽ اُن سان (اوهان جي) قدمن کي

بِهِ الۡاَقۡدَامَؕ ﴿۱۱﴾ اِذۡ يُوۡحِىۡ رَبُّكَ اِلَى الۡمَلٰۤـئِكَةِ اَنِّىۡ مَعَكُمۡ فَثَبِّتُوا

انهيءَ سان توهان جا پير. جنهن وقت وحي ڪيو تنهنجي رب ملائڪن ڏانهن ته آءٌ اوهان سان گڏ آهيان پوءِ همت ڏياريو

جمائي رکي. (ياد ڪر) جڏهن تنهنجي پالڻهار ملائڪن ڏانهن وحي ڪيو ته آءٌ اوهان ساڻ آهيان

الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا ؕ سَاُلۡقِىۡ فِىۡ قُلُوۡبِ الَّذِيۡنَ كَفَرُوا الرُّعۡبَ

انهن کي جن ايمان آندو. اجهو وجهان ٿو دلين ۾ ڪافرن کي دهشت

تنهن ڪري مومنن کي همٿايو. ڪافرن کي دل ۾ سگهو دهشت وجهندس، پوءِ (اي مومنو!)

فَاضۡرِبُوۡا فَوۡقَ الۡاَعۡنَاقِ وَاضۡرِبُوۡا مِنۡهُمۡ كُلَّ بَنَانٍؕ ﴿۱۲﴾

پوءِ ڌڪ هڻو ڪافرن جي ڪنڌن تي ۽ ڪٽيو انهن جو سنڌ سنڌ.

گردنن تي ڌڪ هڻو ۽ انهن (جي آڱرين) جو سڀ ڪو سنڌ پڇو.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمۡ شَآقُّوا اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ ۚ وَمَنۡ يُّشَاقِقِ اللّٰهَ وَ

اهو هن لاءِ ته انهن مخالفت ڪئي الله جي ۽ ان جي رسول جي، ۽ جيڪو مخالفت ڪندو الله ۽

اهو (حڪم) هن سبب آهي جو انهن الله ۽ سندس پيغمبر جي مخالفت ڪئي ۽ جيڪو الله ۽

رَسُوۡلَهٗ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيۡدُ الۡعِقَابِ ﴿۱۳﴾ ذٰلِكُمۡ فَذُوۡقُوۡهُ وَاَنَّ

ان جي رسول جي پوءِ بيشڪ الله سخت عذاب ڪندڙ آهي. اهو اٿو پوءِ چکيو ان کي ۽ بيشڪ

سندس پيغمبر جي مخالفت ڪندو ته بيشڪ الله سخت سزا (ڏيندڙ) آهي. اِها (سزا اوهين) چکو ۽ (پڪ ڄاڻو) ته

لِلۡكٰفِرِيۡنَ عَذَابَ النَّارِ ﴿۱۴﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اِذَا لَقِيۡتُمُ

ڪافرن لاءِ آهي عذاب باهه جو. اي ايمان وارو جڏهن مقابلو ڪريو

ڪافرن لاءِ باهه جو عذاب آهي. اي مومنو! جڏهن (ويڙهه ۾) ڪافرن جي مُچي سان آمهون سامهون ٿيو

الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا زَحۡفًا فَلَا تُوَلُّوۡهُمُ الۡاَدۡبَارَ ۚ ﴿۱۵﴾ وَمَنۡ يُّوَلِّهِمۡ

ڪافرن سان ميدان جنگ ۾ ته نه ڦيرائي ڏيو انهن کي پٺيون. ۽ جيڪو ڦيري پڇندو انهن کان

تڏهن انهن کي پٺي ڏيئي نه ڀڄو. ۽ انهيءَ ڏينهن لڙائي جي چال ڪندڙ يا (پنهنجي لشڪر جي)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَوْمَئِذٍ دُبُرَهٗٓ اِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ اَوْ مُتَحَيِّزًا اِلٰى فِئَةٍ فَقَدْ

تنهن ڏينهن پٺي ڏئي سواءِ جنگي ڪارنامي ڏيکارڻ لاءِ يا گڏجڻ لاءِ ٽولي ڀر تہ اهو

ڪنهن ٽوليءَ ڏانهن پاسي ورندڙ ڪان سواءِ جيڪو انهن کي پٺي ڏيئي ڦرندو سو بيشڪ

بَآءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿١٦﴾

موٽيو ڏمر سان الله جي ۽ جاءِ ان جي جهنم آهي ۽ اها بڇڙي آهي جاءِ موٽڻ جي.

الله جي ڏمر هيٺ آيو ۽ سندس جاءِ دوزخ آهي ۽ اها بڇڙي جاءِ آهي.

فَلَمْ تَقْتُلُوْهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ قَتَلَهُمْ ۪ وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ

پوءِ نہ قتل ڪيو هئو توهان انهن کي پر الله قتل ڪيو انهن کي ۽ نہ ڇٽيو تو (انهن کي) جڏهن تو ڀٽريون هنيون

پوءِ ڪين اوهان قتل نہ ڪيو پر ڪين الله قتل ڪيو آهي ۽ (اي پيغمبر) جڏهن تو (ڌوڙ جي مٺ) اڇلي تڏهن (اها) تو نہ اڇلي پر

وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى ۚ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِيْنَ مِنْهُ بَلَآءً حَسَنًا ؕ اِنَّ

پر الله ڇٽيو (انهن کي) ۽ جيئن ڪري ايمان وارن تي پنهنجي طرفان مهرباني سهڻي، بيشڪ

الله اڇلي ۽ (هن لاءِ) تہ پاڻ وٽان مؤمنن کي (نعمت ڏيڻ سان) چڱيءَ طرح آزمائي. بيشڪ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿١٧﴾ ذٰلِكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ مُوْهِنُ كَيْدِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٨﴾

الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. اهو اٿو ۽ الله ڪمزور ڪندڙ آهي رٿا ڪافرن جي. (اي ڪافرو!)

اهو (حال) آهي ۽ الله ڪافرن جي مڪر کي ڪمزور ڪندڙ آهي. (اي ڪافرو!) جڏهن (بدر جي لڙائيءَ جي سنبرڻ مهل ڪفر ۽ اسلام جي

اِنْ تَسْتَفْتِحُوْا فَقَدْ جَآءَكُمُ الْفَتْحُ ۚ وَاِنْ تَنْتَهُوْا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ

جي ڀچو ٿا سوڀ جو تہ اچي آئي آهي اوهان وٽ اها سوڀ، ۽ جي هٽي ويندؤ تہ اهو ڀلو آهي توهان لاءِ،

سچائيءَ پرکڻ لاءِ) سوڀ گهريو تڏهن بيشڪ اوهان جي آڏو (اسلام کي) سوڀ آئي. ۽ جيڪڏهن اوهين (اسلام جي سچائي سمجهي ڪفر کان) بس

وَاِنْ تَعُوْدُوْا نَعُدْ ۚ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْـًٔا وَّلَوْ كَثُرَتْ ۙ

۽ جيڪڏهن موٽندؤ تہ اسان بہ موٽنداسون ۽ هرگز ڪم نہ ايندو توهان کي توهان جو لشڪر ڪجهہ بہ توڙي جو گهڻو هجي

ڪندؤ تہ اهو اوهان لاءِ چڱو آهي. ۽ جيڪڏهن ٻيهر (ويڙهہ لاءِ) ايندؤ تہ ورِي (اسلام کي فتح) ڏينداسون. ۽ اوهان جو لشڪر جيتوڻيڪ گهڻو هوندو

وَاَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٩﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَطِيْعُوا اللّٰهَ

۽ يقينن الله گڏ آهي مؤمنن سان. اي ايمان وارو! چيو مڃيو الله جو

تہ بہ اوهان کان ڪجهہ بہ نہ ٽاري سگهندو ۽ الله مؤمنن سان (ساڻ) آهي. اي ايمان وارؤ! الله ۽ سندس پيغمبر جي فرمانبرداري ڪريو

وَرَسُوْلَهٗ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَاَنْتُمْ تَسْمَعُوْنَ ﴿٢٠﴾ صلے ج وَلَا تَكُوْنُوْا

۽ ان جي رسول جو ۽ نہ پٺي ڏيو ان کي ۽ توهان حڪم بہ ٻڌو ٿا. ۽ نہ ٿيو

۽ اُن کان منهن نہ موڙيو حالانڪ اوهين (قرآن) ٻڌو ٿا. ۽ انهن (ڪافرن ۽ منافقن) جهڙا نہ ٿيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَالَّذِيْنَ قَالُوْا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿٢١﴾ اِنَّ شَرَّ

انهن وانگر جن چيو هو ٻڌوسون حالانڪ اهي ڪون ٻيا ٻڌن. بيشڪ بڇڙا

جن چيو تہ ٻڌوسون ۽ اهي نہ ٿا ٻڌن. الله وٽ (سيني چرندڙ) ساهدارن مان

الدَّوَآبِّ عِنْدَ اللّٰهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِيْنَ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿٢٢﴾ وَ

جانورن ۾ الله وٽ آهن ٻوڙا گونگا اهي جيڪي نہ ٿا سمجهن. ۽

بري ۾ برا (حق ٻڌڻ ۽ چوڻ ڪان) ٻوڙا ۽ گونگا آهن جي (ڪجهہ بہ) نہ سمجهندا آهن. ۽ جيڪڏهن

لَوْ عَلِمَ اللّٰهُ فِيْهِمْ خَيْرًا لَّاَسْمَعَهُمْ ؕ وَلَوْ اَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا

جيڪڏهن ڄاڻي ها الله انهن ۾ چڱائي تہ ٻڌائي ها انهن کي، ۽ جيڪڏهن ٻڌائي بہ ها انهن کي تہ ڦري وڃن ها

الله منجهن ڪا چڱائي ڄاڻي ها تہ ضرور کين ٻڌائي ها ۽ جيڪڏهن کين ٻڌائي تہ بہ اهي منهن موڙيندڙ ٿي

وَّهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٢٣﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اسْتَجِيْبُوْا لِلّٰهِ وَ

منهن موڙيندي. اي ايمان وارو! مڃيو حڪم الله جو ۽

ڦري وڃن ها. اي مسلمانو! الله ۽ پيغمبر جو سڏ قبول ڪريو جڏهن (پيغمبر)

لِلرَّسُوْلِ اِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيْكُمْ ۚ وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ يَحُوْلُ

رسول جو جڏهن سڏي توهان کي ان لاءِ جنهن ۾ توهان جي حياتي آهي، ۽ ڄاڻو تہ الله اوٽ آهي

اوهان کي هن لاءِ سڏي تہ اوهان (جي دلين) کي زنده ڪري. ۽ ڄاڻو تہ الله ماڻهو ۽ سندس دل جي

بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهٖ وَاَنَّهٗۤ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَاتَّقُوْا فِتْنَةً

ماڻهوءَ ۽ سندس دل جي وچ ۾ ۽ ڄاڻو تہ انهيءَ ڏانهن ئي گڏ ڪيا ويندؤ. ۽ بچو اهڙي فساد کان

وچ ۾ آڙ هوندو آهي ۽ يقينن اوهين (سڀ) ڏانهس ئي گڏ ڪبؤ. ۽ انهي فتني کان ڊڄو جو اوهان مان جن ظلم ڪيو

لَّا تُصِيْبَنَّ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْكُمْ خَآصَّةً ۚ وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ

جو نہ پهچندو رڳو انهن کي جن ظلم ڪيو توهان مان خاص ڪري، ۽ ڄاڻو تہ الله

ڇڙو تن کي (ئي) نہ پهچندو (بلڪ عام هوندو). ۽ ڄاڻو تہ الله سخت سزا ڏيندڙ آهي.

شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢٥﴾ وَاذْكُرُوْۤا اِذْ اَنْتُمْ قَلِيْلٌ مُّسْتَضْعَفُوْنَ

سخت عذاب ڪندڙ آهي. ۽ ياد ڪريو جڏهن توهان ٿورا هئا ڪمزور ڪيل

۽ (اي مڪي مان هجرت ڪندڙو! سندس احسانن کي) ياد ڪريو جڏهن اوهين ٿورڙا (۽) هيڻا هيو

فِى الْاَرْضِ تَخَافُوْنَ اَنْ يَّتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَاٰوٰىكُمْ

مڪي جي زمين ۾ ڊڄندا هيؤ تہ متان جهٽي وڃن اوهان کي ماڻهو پوءِ اَجهو ڏنائين اوهان کي

ڊنو ٿي تہ متان (ڪافر) ماڻهو اوهان کي اُمالڪ اغوا ڪري وڃن پوءِ اوهان کي جاءِ (پناهہ) ڏنائين ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهٖ وَرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٢٦﴾

۽ طاقت ڏنائين توهان کي پنهنجي مدد سان ۽ روزي ڏنائين توهان کي سٺين شين مان تہ جئن شڪر ڪريو.

اوهان کي پنهنجي مدد سان قوت ڏنائين ۽ اوهان کي سٺين شين مان روزي ڏنائين تہ مَن اوهين شڪرانو ڪريو.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَخُوْنُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ وَتَخُوْنُوْۤا

اي ايمان وارو! نہ ڳپت ڪريو الله ۽ رسول سان ۽ نہ ڪپت ڪريو

اي مؤمنو! الله ۽ پيغمبر جي خيانت نہ ڪريو ۽ اوهين ڄاڻي واڻي پاڻ ۾ (هڪ ٻئي جي) امانت جي خيانت (بہ) نہ ڪريو.

اَمٰنٰتِكُمْ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٧﴾ وَاعْلَمُوْۤا اَنَّمَاۤ اَمْوَالُكُمْ وَ

پنهنجن امانتن ۾ ۽ توهان ڄاڻو ٿا. ۽ يقين ڪريو تہ بيشڪ توهان جو مال ۽

۽ ڄاڻو تہ اوهان جا مال ۽ اوهان جو اولاد رڳو (اوهان لاءِ) آزمائش آهن

اَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗۤ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿٢٨﴾ ع يٰۤاَيُّهَا

توهان جو عيال پرکا آهي ۽ بيشڪ الله وٽ ٿي ثواب وڏو آهي. اي

۽ الله وٽ ئي وڏو اجر آهي. اي ايمان وارو! جيڪڏهن الله کان ڊڄندا

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنْ تَتَّقُوا اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّكُمْ فُرْقَانًا وَّيُكَفِّرْ عَنْكُمْ

ايمان وارو! جيڪڏهن ڊڄندؤ الله کان تہ ڪندو اوهان لاءِ چوٽڪارو ۽ دفع ڪندو توهان کان

رهندؤ تہ اوهان لاءِ (اوهان جي دلين ۾ حق ۽ باطل کي) نکيڙيندڙ (نور) پيدا ڪندو ۽ اوهان

سَيِّاٰتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٢٩﴾ وَ

توهان جون برايون ۽ بخشيندو توهان کي، ۽ الله مهرباني وڏي وارو آهي. ۽

جا گناهہ اوهان کان ٽاريندو ۽ اوهان کي بخشيندو ۽ الله وڏي فضل وارو آهي.

اِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِيُثْبِتُوْكَ اَوْ يَقْتُلُوْكَ اَوْ يُخْرِجُوْكَ ؕ

جڏهن رٿ پيا ڪن تو لاءِ ڪافر تہ قيد ڪن توکي يا قتل ڪن توکي يا نيڪالي ڏين توکي،

۽ (اي پيغمبر! ياد ڪر) جنهن مهل تو لاءِ ڪافرن رٿ ٿي ڪئي تہ توکي سوگهو ڪن يا توکي ڪهن يا لوڏين.

وَيَمْكُرُوْنَ وَيَمْكُرُ اللّٰهُ ؕ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ ﴿٣٠﴾ وَاِذَا تُتْلٰى

۽ رٿون پيا رٿين ۽ رٿ ڊاهي پيو الله، ۽ الله سڀ کان ڀلو رٿيندڙ آهي. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون

۽ (اها بڇڙي) رٿ ڪيائون ٿي. ۽ الله (بہ) رٿ ڪئي ٿي ۽ الله بهتر رٿ ڪندڙ آهي. ۽ جڏهن اسان جون آيتون

عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا قَالُوْا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَآءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هٰذَاۤ ۙ

انهن تي آيتون اسان جون چون ٿا تہ اسان ٻڌو سون جيڪڏهن اسان چاهيون تہ چئي ٿا سگهون هن جهڙو،

کين پڙهي ٻڌائجن ٿيون (تڏهن) چوندا آهن تہ ٻڌوسون، جيڪڏهن گهرون تہ انهيءَ جهڙو (اسين بہ) چئون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٣١﴾ وَاِذْ قَالُوا اللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ

هي آهن رڳو آڪاڻيون اڳين جون. ۽ جڏهن چيائون اي الله! جيڪڏهن آهي

(ٻ) هي تہ رڳو اڳين جون آڪاڻيون آهن. ۽ (ياد ڪريو) جڏهن (ڪافرن) چيو تہ اي الله! جيڪڏهن

هٰذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَاَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ السَّمَآءِ

اهو ئي حق تنهنجي طرفان تہ وساءِ اسان تي پٿر آسمان کان

هي (قرآن) تو وٽان حق آهي تہ اسان تي آسمان کان پٿر وساءِ يا ڪو اسان تي

اَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَاَنْتَ

يا آڻ اسان تي ڪو عذاب دردناڪ. ۽ ناهي الله عذاب ڪرڻ وارو انهن کي ۽ تون

ڏکوئيندڙ عذاب آڻ! ۽ الله کي نہ جڳائيندو آهي جو تنهنجي منجهن هوندي کين عذاب ڪري.

فِيْهِمْ ؕ وَمَا كَانَ اللّٰهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَمَا لَهُمْ

هجين انهن ۾، ۽ ناهي الله عذاب ڪندڙ انهن کي ۽ اهي معافي گهرندا هجن. ۽ ڇا اٿن

۽ الله کي (هي بہ) نہ جڳائيندو آهي جو کين هن هوندي عذاب ڪري جو اهي بخشش گهرندا هجن.

اَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللّٰهُ وَهُمْ يَصُدُّوْنَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

جو عذاب نہ ڪري انهن کي الله؟ ۽ اهي روڪين ٿا ڪعبة الله کان

۽ کين ڇا (ٿيو) آهي جو الله کين (پيغمبر جي هجرت کان پوءِ) عذاب نہ ڪري؟ هن هوندي جو مسجد الحرام کان (ماڻهن کي) جهليندا آهن.

وَمَا كَانُوْٓا اَوْلِيَآءَهٗ ؕ اِنْ اَوْلِيَآؤُهٗٓ اِلَّا الْمُتَّقُوْنَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ

۽ نہ آهن اهي وارث انهيءَ جا، رڳو وارث ان جا پرهيزگار آهن پر گهڻا انهنجا

حالانڪ اُن جا متولي نہ آهن. پرهيزگارن کان سواءِ ٻيو ڪو ان جو متولي نہ آهي پر اُنهن مان گهڻا نہ ڄاڻندا آهن.

لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٤﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ اِلَّا مُكَآءً وَّ

نہ ڄاڻن. ۽ رڳو آهي نماز انهن جي ڪعبي وٽ سيٽيون ۽

۽ سندن نماز الله جي گهر وٽ سيٽين ۽ تاڙين هڻڻ کان سواءِ (ڪجهہ) نہ آهي. پوءِ انهيءَ ڪري جو

تَصْدِيَةً ؕ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿٣٥﴾ اِنَّ

تاڙيون. پوءِ چکو عذاب کي هن ڪري جو ڪفر ڪندا آهيو. بيشڪ

ڪفر ڪندا هيو عذاب چکو. (۽) ڪافر پنهنجا مال هن لاءِ خرچ ڪن ٿا تہ

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ

ڪفر وارا خرچن ٿا پنهنجي ملڪيت جيئن روڪين الله جي راھ کان.

(ماڻهن کي) الله جي راھ کان جهلين پوءِ اهي سگهو (پنهنجا مال) خرچ ڪندا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَسَيُنْفِقُوْنَهَا ثُمَّ تَكُوْنُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُوْنَ ۬ۖ

پوءِ اجايو خرچ ڪندا رهندا، پوءِ | اهو ٿيندو | انهن لاءِ | ارمان | پوءِ | اهي هار کائيندا.

وري (اهو خرچڻ) متن حسرت ٿيندو وري هيٺا ٿيندا. ۽ ڪافر دوزخ ڏانهن

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِلٰى جَهَنَّمَ يُحْشَرُوْنَ ۙ﴿٣٦﴾ لِيَمِيْزَ اللّٰهُ الْخَبِيْثَ

۽ اهي جن | ڪفر ڪيو | دوزخ ڏانهن | گڏ ڪيا ويندا. | جيئن جدا ڪري | الله | پليت کي

گڏ ڪيا ويندا. ته (جيئن) الله پليت کي پاڪ کان ڌار ڪري ۽ پليت کي

مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيْثَ بَعْضَهٗ عَلٰى بَعْضٍ فَيَرْكُمَهٗ

پاڪ کان | ۽ | رکي | پليت کي | هڪ ٻئي تي | پوءِ ڍير ڪري انهيءَ

هڪ ٻئي تي رکي پوءِ (ڪيس سڀني) هيڪاندو ڍير ڪري پوءِ ان کي

جَمِيْعًا فَيَجْعَلَهٗ فِيْ جَهَنَّمَ ۭ اُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿٣٧﴾ۧ قُلْ

ساري کي | پوءِ وجهي ان کي | دوزخ ۾، | اهي ئي ماڻهو | نقصان وارا آهن. | چئو

دوزخ ۾ وجهي. اهي ئي خساري وارا آهن. (اي پيغمبر!) ڪافرن کي چئو ته

لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ يَّنْتَهُوْا يُغْفَرْ لَهُمْ مَّا قَدْ سَلَفَ ۚ

ڪافرن کي | جي | بس ڪن | ته ڪين معاف ڪيو ويندو جيڪي | اڳي ٿي چڪو

جيڪڏهن اوهين بس ڪندو ته جو ڪجهه گذريو سو ڪين بخشبو ۽ جيڪڏهن ٻيهر ويڙه ڪندا

وَاِنْ يَّعُوْدُوْا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٣٨﴾ وَقَاتِلُوْهُمْ

۽ جيڪڏهن موٽندا | ته پوءِ | ٿي گذريو آهي | طريقو | اڳين جو. | ۽ توهان لڙائي ڪريو انهن سان

ته بيشڪ اڳين جي (اها) عادت ٿي گذري آهي. ۽ (اي مومنو!) انهن سان (ايستائين) لڙائي ڪريو

حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ كُلُّهٗ لِلّٰهِ ۚ فَاِنِ

جيستائين | نه | رهي | فساد | ۽ | ٿئي | دين | سارو | الله لاءِ، | پوءِ جيڪڏهن

جيستائين (ڪفر جو) فتنو نه رهي ۽ سموري حڪومت رڳو الله جي ٿئي (يعني قانون الاهيءَ جو عمل هلي) پوءِ جيڪڏهن

انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٣٩﴾ وَاِنْ تَوَلَّوْا

بس ڪري ويا | ته | الله | سندن عمل کي | ڏسندڙ آهي. | ۽ جيڪڏهن | منهن موڙين

مڙي وڃن ته جيڪي ڪندا آهن سو الله ڏسندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن منهن موڙيائون (۽ باز نه آيا) ته

فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَوْلٰىكُمْ ۭ نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ ﴿٤٠﴾

پوءِ يقين ڪريو | ته | الله حمايتي آهي توهان جو، | واهه جو حمايتي آهي | ۽ | واهه جو | مددگار!

ڄاڻو ته الله اوهان جو سنڀاليندڙ آهي ۽ اهو ڀلو سنڀاليندڙ ۽ ڀلو مددگار آهي!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَاَنَّ لِلّٰهِ خُمُسَهٗ وَلِلرَّسُوْلِ

۽ جاڻو تہ جنگ مان جو ڪٽيو اٿو ڪجهہ پوءِ الله لاءِ آهي ان جو پنجون حصو ۽ رسول لاءِ

۽ جاڻو تہ جيڪو مال (غنيمت ڪافرن کان) اوهان جي هٿ ۾ آيو تنهن جو پنجون حصو الله ۽ پيغمبر ۽

وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ اِنْ

۽ مائٽي واري ۽ يتيمن ۽ غريبن ۽ مسافرن لاءِ جيڪڏهن

(پيغمبر جي) عزيزن ۽ يتيمن ۽ مسڪينن ۽ مسافرن لاءِ آهي. جيڪڏهن اوهان الله

كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ بِاللّٰهِ وَمَآ اَنْزَلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ

ايمان رکو ٿا الله تي ۽ ان تي جيڪي نازل ڪيوسين پنهنجي ٻانهي تي فيصلي واري ڏينهن

کي مڃيو آهي ۽ (پڻ) جيڪو (قرآن) پنهنجي ٻانهي (محمدصہ) تي فيصلي جي ڏينهن۔ جنهن ڏينهن ٻئي ٽوليون

يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ ۗ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٤١﴾ اِذْ اَنْتُمْ

جنهن ڏينهن ٽڪريا ٻئي لشڪر، ۽ الله هر شيءِ تي سگهہ رکندڙ آهي. جڏهن توهان هئا

پاڻ ۾ (مد) مقابل ٿيون۔ نازل ڪيوسون (تنهن تي يقين رکندا آهيو تہ ان حڪم تي عمل ڪريو)۔ ۽ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي.

بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوٰى وَالرَّكْبُ اَسْفَلَ

طرف ويجهي سان ۽ اهي هئا طرف پرئين سان ۽ قافلو هيٺ هئو

(اهو اهو وقت هو) جنهن مهل اوهين اورينءَ پر ۽ هو پرينءَ پر هئا ۽ (قافلي جا) سوار اوهان کان هيٺينءَ پر هئا.

مِنْكُمْ ۗ وَلَوْ تَوَاعَدْتُّمْ لَاخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيْعٰدِ ۙ وَلٰكِنْ لِّيَقْضِيَ

توهان کان، ۽ جيڪڏهن هڪ ٻئي سان وعدو ڪريو ها تہ ٻاڳي پوءِ تي وڃو ها وعدي ۾، پر پورو ڪرڻو هئو

۽ جيڪڏهن پاڻ ۾ (مقابلي لاءِ) انجام ڪريو ها تہ ضرور ان انجام ۾ بر خلاف ٿيو ها. پر هن لاءِ تہ جيڪو ڪم الله کي ڪرڻو هو

اللّٰهُ اَمْرًا كَانَ مَفْعُوْلًا ۙ ۵ لِّيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْۢ بَيِّنَةٍ وَّ

الله کي اهو ڪم جو ٿئي ٿيل هئو، جيئن مري ڪوئي تہ مري پڌرائي سان ۽

سو پورو ڪري (تہ حق پڌرو ٿئي ۽) هن لاءِ تہ جيڪو هلاڪ (گمراه) ٿئي سو چتائيءَ کان پوءِ مر تہ هلاڪ ٿئي ۽

يَحْيٰى مَنْ حَيَّ عَنْۢ بَيِّنَةٍ ۗ وَاِنَّ اللّٰهَ لَسَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۙ ﴿٤٢﴾ اِذْ

بچي ڪوئي تہ بچي پڌرائي سان، ۽ بيشڪ الله ٻڌندڙ جاڻندڙ آهي. جڏهن

جيڪو جيئرو ٿئي (يعني حق کي پروڙي) سو چتائيءَ کان پوءِ پل تہ جيئرو رهي۔ ۽ بيشڪ الله ٻڌندڙ جاڻندڙ آهي.(ياد ڪريو) جنهن مهل

يُرِيْكَهُمُ اللّٰهُ فِيْ مَنَامِكَ قَلِيْلًا ۗ وَلَوْ اَرٰىكَهُمْ كَثِيْرًا لَّفَشِلْتُمْ وَ

ڏيکاري پيو توکي اهي الله خواب ۾ ٿورا ڪري، ۽ جيڪڏهن ڏيکاري ها توکي اهي گهڻا ڪري تہ سست ٿيو ها ۽

الله تنهنجي خواب ۾ توکي اهي (ڪافر) ٿورا ڏيکاريا۔ ۽ جيڪڏهن توکي اهي گهڻا ڏيکاري ها تہ ضرور بي همت ٿيو ها ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَتَنَازَعْتُمْ فِى الْاَمْرِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ سَلَّمَ ؕ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ

اختلاف ڪريو ها — ڪم ڪرڻ ۾ — پر — الله — بچاءَ ڪيو. — بيشڪ — اهو ڄاڻندڙ آهي — دلين جي

ضرور (اُن) ڪم ۾ هڪ ٻئي سان تڪرار ڪريو ها پر الله (اُن تڪرار کان اوهان کي) بچايو. ڇو تہ اُهو سينن وارو (ڀيد) ڄاڻندڙ آهي.

الصُّدُوْرِ ﴿٤٣﴾ وَاِذْ يُرِيْكُمُوْهُمْ اِذِ الْتَقَيْتُمْ فِيْٓ اَعْيُنِكُمْ قَلِيْلًا

راز کي. — ۽ ياد ڪر جڏهن — ڏيکاريائين توهان کي اهي — مقابلي مهل — توهان جي نظرن ۾ — ٿورا ڪري

۽ (ياد ڪريو) جڏهن اوهين هڪ ٻئي جي سامهون ٿيو تڏهن (الله) اوهان جي اکين ۾ اُهي ٿورڙا ڪري ڏيکاريا ٿي

وَّيُقَلِّلُكُمْ فِيْٓ اَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللّٰهُ اَمْرًا كَانَ مَفْعُوْلًا ؕ وَ

۽ توهان کي ٿورڙو ڪيائين — انهن جي اکين ۾ — جئن پورو ڪري — الله — اهو ڪم — جو ڪرڻو هئو. — ۽

۽ اُنهن (ڪافرن) جي نگاهن ۾ اوهان کي ٿورڙا ڪري ڏيکاريائين ٿي هن لاءِ تہ الله اُهو ڪم پورو ڪري جيڪو ڪرڻو هو ۽

اِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿٤٤﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا لَقِيْتُمْ فِئَةً

الله ڏانهن ئي — موٽايا وڃن ٿا — سڀ ڪم. — اي ايمان وارو! — جڏهن — سامهون ٿيو — ڪنهن جٿي سان

الله ڏانهن (سڀ) ڪم موٽايا ويندا. اي ايمان وارو! جڏهن ڪنهن (ڪافر) ٽوليءَ سان (جنگ ۾) مقابلو ڪريو

فَاثْبُتُوْا وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٤٥﴾ ج وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ

تہ پڪا ٿي بيهو — ۽ — سنڀاليو — الله کي — گهڻو — تہ جيئن — فتح پايو. — ۽ — چيو مڃيو — الله

تڏهن ثابت قدم رهو ۽ الله کي گهڻو ياد ڪريو تہ مَن اوهين ڪامياب ٿيو. ۽ الله ۽ سندس پيغمبر جي

وَرَسُوْلَهٗ وَلَا تَنَازَعُوْا فَتَفْشَلُوْا وَتَذْهَبَ رِيْحُكُمْ وَاصْبِرُوْا ؕ

۽ ان جي رسول جو — ۽ — اختلاف نہ ڪريو — پوءِ سُست ٿيندؤ — ۽ — هلي ويندي — توهان جي طاقت — ۽ صبر ڪريو.

فرمانبرداري ڪريو ۽ پاڻ ۾ تڪرار نہ ڪريو نہ تہ ڪمزور ٿيندؤ ۽ اوهان جي (اتفاق جي) هوا هلي ويندي ۽ صبر ڪريو.

اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿٤٦﴾ ج وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ خَرَجُوْا مِنْ

بيشڪ — الله — ساڻ آهي — صبر وارن سان. — ۽ — نہ — ٿِجو — انهن وانگر جيڪي — نڪتا هئا — پنهنجن

ڇو تہ الله صابرن ساڻ آهي. ۽ اوهين اُنهن (بدر وارن ڪافرن) وانگر نہ ٿيو جيڪي پنهنجن

دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَّرِئَآءَ النَّاسِ وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ

گهرن مان — آڪڙ ڪري — ۽ — ماڻهن جي ڏيکاءَ لاءِ — ۽ — روڪين پيا — الله جي راهہ کان،

ديسن مان لاڏ سان ۽ ماڻهن جي ڏيکاري لاءِ نڪتا ۽ الله جي واٽ کان جهلڻ لڳا.

وَاللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿٤٧﴾ وَاِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ

۽ — الله — سندن عملن تي — گهيرو ڪندڙ آهي. — ۽ ياد ڪر جڏهن — سينگاريو — انهن لاءِ — شيطان

۽ جيڪي ڪندا آهن تنهن کي الله گهيرو ڪندڙ آهي. ۽ جڏهن شيطان سندن ڪرتوت اُنهن لاءِ سينگاريا

ع ٧ ١٠

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَاِنِّيْ

سندن ڪمن کي ۽ چيائين ناهي زور ٽيندڙ توهان تي اڄ ڪوئي ماڻهو ۽ مون

۽ (ڪافرن کي) چيائين ته اڄ ماڻهن مان ڪوبه اوهان تي غالب (ٽيٺو) نه آهي ۽ بيشڪ آءٌ اوهان جو پرجهلو

جَارٌ لَّكُمْ ۚ فَلَمَّا تَرَآءَتِ الْفِئَتٰنِ نَكَصَ عَلٰى عَقِبَيْهِ وَقَالَ

طرفدار آهيان توهان جو پوءِ جڏهن سامهون آيون ٻئي فوجون ته پرڪيو پنهنجي ڪڙين تي ۽ چيائين

آهيان. پوءِ جڏهن ٻئي لشڪر آمهون سامهون ٿيا تڏهن (شيطان) پنهجين ڪڙين (پَر پوءِ) تي ڀڳو ۽ چيائين

اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّنْكُمْ اِنِّيْٓ اَرٰى مَا لَا تَرَوْنَ اِنِّيْٓ اَخَافُ اللّٰهَ ۗ

آءٌ بالڪل بيزار آهيان توهان کان ۽ مان ڏسان ٿو اهو جيڪي اوهان نه ٿا ڏسو آءٌ ڊڄان ٿو الله کان،

ته آءٌ اوهان کان بيزار آهيان جيڪي اوهين نٿا ڏسو سو آءٌ ڏسان ٿو آءٌ الله کان ڊڄان ٿو.

وَاللّٰهُ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾ اِذْ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ

۽ الله سخت عذاب ڏيندڙ آهي، ياد ڪر جڏهن چون پيا منافق ۽ جن جي

۽ الله سخت سزا ڏيندڙ آهي. (اهو وقت ياد ڪريو) جنهن مهل منافقن ۽ جن جي دلين ۾ بيماري هئي تن چيو

فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ غَرَّ هٰٓؤُلَآءِ دِيْنُهُمْ ۗ وَمَنْ يَّتَوَكَّلْ

دلين ۾ مرض هئو ته ڌوڪو ڏنو آهي انهن کي دين انهن جي، ۽ جيڪو ڀروسو ڪندو

ته هنن (مسلمانن) کي سندن دين ٺڳيو آهي. ۽ جيڪو الله تي ڀروسو ڪندو آهي ته بيشڪ

عَلَى اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٤٩﴾ وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ يَتَوَفَّى الَّذِيْنَ

الله تي ته بيشڪ الله زبردست حڪمت وارو آهي، ۽ جي ڏسين ها جڏهن جو ماريندا انهن

الله غالب حڪمت وارو آهي. (اي ڏسندڙ!) جيڪڏهن (انهيءَ مهل) ڏسين جنهن مهل ملائڪ ڪافرن جو

كَفَرُوا ۙ الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُوْنَ وُجُوْهَهُمْ وَاَدْبَارَهُمْ ۚ وَذُوْقُوْا

ڪافرن کي ملائڪ ڌڪ هڻندا انهن جي منهن تي ۽ انهن جي پٺين تي، ۽ چوندن چکو

ساهه ڪڍندا آهن ۽ سندن منهن ۽ پٺين کي سٽيندا ڪٽيندا آهن (ته عجب ڪرين!) ۽ (چوندا اٿن ته هاڻي)

عَذَابَ الْحَرِيْقِ ﴿٥٠﴾ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ

عذاب باهه جو. اها سزا آهي ان جي جيڪو موڪليو توهان جي هٿن ۽ بيشڪ الله ناهي

ساڙيندڙ عذاب (جو مزو) چکو! اهو هن سببان آهي جو جيڪي اوهان جي هٿن اڳي موڪليو آهي. ۽ يقينن الله

بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿٥١﴾ كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ

ظلم ڪندڙ ٻانهن تي، جهڙي حال ٿيو فرعون وارن جو ۽ جيڪي انهن کان اڳ هئا،

ٻانهن تي ظلم ڪندڙ نه آهي. (انهن جو حال) فرعونين ۽ انهن جهڙو آهي جيڪي ڪانئن اڳ هئا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوْبِهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ

انکار کيائون الله جي آيتن جو پوء پڪڙيو انهن کي الله سندن گناهن جي ڪري، بيشڪ الله سگهارو آهي

(جو) الله جي آيتن کي نہ مڃيائون پوء الله سندن گناهن سببان کين پڪڙيو. چو تہ الله سگهارو سخت

شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٥٢﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً

سخت عذاب ڪندڙ آهي. اهو هن ڪري جو هرگز الله ناهي ڦيرائيندڙ ڪا نعمت

سزا ڏيندڙ آهي. اهو هن ڪري جو الله، جا نعمت ڪنهن قوم کي عطا ڪندو آهي تنهن کي. (اهو) ايستائين

اَنْعَمَهَا عَلٰى قَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا بِاَنْفُسِهِمْ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ

جا ڪيائين ڪنهن قوم تي جيسين اهي نہ ڦيرائين جا انهن وٽ آهي ۽ بيشڪ الله ٻڌندڙ

ڪڏهن نہ مٽائيندو آهي جيستائين جيڪي سندين دلين ۾ آهي سو (پاڻ نہ) مٽائيندا آهن ۽ الله ٻڌندڙ

عَلِيْمٌ ﴿٥٣﴾ ۙ كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ كَذَّبُوْا

ڄاڻندڙ آهي. جيئن حال ٿيو فرعون وارن جو. ۽ انهن کان اڳين جو. انهن ڪوڙو ڪيو

ڄاڻندڙ آهي. (انهن جو حال) فرعونين ۽ ٻڻ جيڪي کانئن اڳ هئا تن جهڙو آهي... (جن) پنهنجي پالڻهار جي آيتن

بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ وَاَغْرَقْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ ۚ

پنهنجي رب جي آيتن کي پوء هلاڪ ڪيوسون انهن کي سندن گناهن جي ڪري ۽ ٻوڙيوسون فرعون وارن کي،

کي ڪوڙ ڄاتائون تنهن ڪري انهن کي سندن گناهن سببان هلاڪ ڪيوسون ۽ فرعونين کي ٻوڙيوسون،

وَكُلٌّ كَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ﴿٥٤﴾ اِنَّ شَرَّ الدَّوَآبِّ عِنْدَ اللّٰهِ الَّذِيْنَ

۽ سڀ هئا ظلم ڪندڙ. بيشڪ تمام بڇڙا جانورن ۾ الله وٽ اهي آهن جي

۽ مڙئي ظالم هئا. (ڌرتيء تي چرندڙ) ساهدارن مان (سڀ کان) بڇڙا الله وٽ، ڪافر آهن

كَفَرُوْا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٥﴾ ۖ اَلَّذِيْنَ عٰهَدْتَّ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُوْنَ

منڪر ٿيا پوء اهي نہ ٿا ايمان آڻين. اهي جن سان تو عهدنامو ڪيو انهن مان پوء ڀڃن ٿا

جو اهي ايمان نہ ٿا آڻين. انهن مان جن سان (صلح جو) انجام ڪيو اٿيئي سي وري

عَهْدَهُمْ فِيْ كُلِّ مَرَّةٍ وَّهُمْ لَا يَتَّقُوْنَ ﴿٥٦﴾ فَاِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ

وعدو پنهنجو هر ڀيري ۾ ۽ اهي نہ ٿا ڊڄن. پوء جيڪڏهن تون پڪڙين انهن کي

هر ڀيري انجام ڀڃندا آهن ۽ اهي نہ ڊڄندا آهن. پوء جيڪڏهن لڙائيء ۾ کين لهين تہ

فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِمْ مَّنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿٥٧﴾

جنگ ۾ پوء ڦوٽ وجهہ انهن سان سندن پوين ۾ جيئن اهي ياد ڪن.

اهڙي سزا ڏين جو (کين ڏسي) جيڪي سندن پوئتان هجن تن کي ڀڄائين تہ مَن اهي ياد ڪن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْۢبِذْ اِلَيْهِمْ عَلٰى

۽ جيكڏهن توكي خطرو ٿئي كنهن قوم كان ڪُپت جو پوءِ اڇل انهن ڏانهن واعدو

۽ جيكڏهن كنهن قوم جي (معاهدي ڀڃڻ جي) خيانت كان ڊڄين تہ اُنهن ڏانهن (سندن معاهدي پوري ٿيڻ مهل) سڌو سنئون بيزاريءَ جو

سَوَآءٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْخَآئِنِيْنَ ﴿٥٨﴾ ۧ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

سڌو سنئون، بيشڪ الله نہ تو پسند كري دغابازن كي. ۽ هرگز نہ سمجهن كافر

اطلاع موكل. ڇو تہ الله خيانت كندڙن كي دوست نہ ركندو آهي. ۽ كافر (ائين) نہ ڀائين تہ (كي) اڳ كڍائي ويا.

سَبَقُوْا ؕ اِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُوْنَ ﴿٥٩﴾ وَاَعِدُّوْا لَهُمْ مَّا اسْتَطَعْتُمْ

تہ وڌي ويا، يقينن اهي ٿكائي نہ سگهندا. ۽ تيار كريو انهن لاءِ پنهنجي وس آهر

بك اهي نہ ٿكائي سگهندا. ۽ انهن لاءِ (لڙائي جي هٿيارن جي) سگهہ مان

مِّنْ قُوَّةٍ وَّمِنْ رِّبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُوْنَ بِهٖ عَدُوَّ اللّٰهِ وَعَدُوَّكُمْ

فوجي طاقت ۽ سرحد بندي جو هيسايو انهيءَ سان دشمن الله جي كي ۽ دشمن پنهنجي كي

۽ گهوڙن جي تيار ركڻ مان جيكي ٿي سگهيوَ سو الله جي ويرين ۽ پنهنجي ويرين كي دهشت ڏيڻ لاءِ تيار ركو

وَاٰخَرِيْنَ مِنْ دُوْنِهِمْ ۚ لَا تَعْلَمُوْنَهُمْ ۚ اَللّٰهُ يَعْلَمُهُمْ ؕ وَمَا

۽ ٻين كي بہ انهن كان سواءِ، جو نہ ٿا ڄاڻو توهان انهن كي، الله ڄاڻي ٿو انهن كي، ۽ جيكي

۽ انهن كان سواءِ ٻيءَ قوم كي (بہ). كين توهان نہ ڄاڻندا آهيو. انهن كي الله ڄاڻندو آهي. ۽ جيكي

تُنْفِقُوْا مِنْ شَيْءٍ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ يُوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ

خرچيو ٿا كنهن شيءِ مان الله جي راهہ ۾ پورو ملندو توهان كي ۽ توهان سان

كنهن شيءِ مان الله جي واٽ ۾ خرچ كندو سو اوهان كي پورو ڏبو ۽ اوهان كي (گهٽ ڏئي)

لَا تُظْلَمُوْنَ ﴿٦٠﴾ وَاِنْ جَنَحُوْا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ

نہ ظلم كيو ويندو. ۽ جيكڏهن كافر لاڙو كن صُلح لاءِ تہ تون بہ لاڙو كر ان لاءِ ۽ رك

ظلم نہ كبو. ۽ جيكڏهن صلح لاءِ لاڙو كن تہ (تون بہ) اُن ڏانهن لاڙو كر ۽ الله تي ڀروسو كر.

عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٦١﴾ وَاِنْ يُّرِيْدُوْٓا اَنْ يَّخْدَعُوْكَ

الله تي، بيشك اهوئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيكڏهن گهرن ٿا توكي ڏوكو ڏيڻ

ڇو تہ اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيكڏهن توكي دوكي ڏيڻ جو ارادو كن ٿا

فَاِنَّ حَسْبَكَ اللّٰهُ ؕ هُوَ الَّذِيْٓ اَيَّدَكَ بِنَصْرِهٖ وَبِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٢﴾ ۙ

تہ كافي آهي توكي الله، اهوئي آهي جنهن طاقت ڏني توكي پنهنجي مدد سان ۽ مسلمانن سان.

تہ يقينن تولاءِ الله كافي آهي. ۽ اهو ئي آهي جنهن توكي پنهنجي مدد ۽ مومنن سان سگهہ ڏني.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوْبِهِمْ ؕ لَوْ اَنْفَقْتَ مَا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا

۽ محبت وڌائين انهن جي دلين ۾، جيڪڏهن تون خرچ ڪرين ها جيڪي زمين ۾ آهي سمورو

۽ انهن (مومنن) جي دلين کي جوڙيائين. جيڪي زمين ۾ آهي سو مڙيئي جيڪڏهن تون خرچين ها

مَّآ اَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوْبِهِمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ اَلَّفَ بَيْنَهُمْ ؕ اِنَّهٗ عَزِيْزٌ

تہ نہ جوڙي سگهين ها انهن جون دليون پر الله الفت وڌي انهن جي وچ ۾، بيشڪ اهو زبردست

تہ سندن دلين کي جوڙي نہ سگهين ها! پر الله سندن وچ ۾ ميلاپ ڏنو. جو تہ اهو غالب

حَكِيْمٌ ۝٦٣ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللّٰهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝٦٤ ع

حڪمت وارو آهي. اي نبي! ڪافي آهي تولاءِ الله ۽ جيڪي تنهنجا تابعدار آهن مومن.

حڪمت وارو آهي. اي پيغمبر! توکي الله ۽ پڻ مومنن مان جن تنهنجي تابعداري ڪئي سي ڪافي آهن.

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلَى الْقِتَالِ ؕ اِنْ يَّكُنْ مِّنْكُمْ

اي نبي! پڙڪاءِ مسلمانن کي جنگ تي جيڪڏهن هوندا توهان مان

اي پيغمبر! مومنن کي لڙائيءَ تي همٿاءِ. جيڪڏهن اوهان مان صبر وارا ويهہ

عِشْرُوْنَ صٰبِرُوْنَ يَغْلِبُوْا مِائَتَيْنِ ۚ وَاِنْ يَّكُنْ مِّنْكُمْ

ويهہ ثابت قدم تہ زور ٿيندا ٻن سون کان، ۽ جيڪڏهن هوندا توهان مان

(ڄڻا) آهن تہ ٻن سون تي غالب ٿيندا. ۽ جيڪڏهن اوهان مان سئو (ڄڻا)

مِّائَةٌ يَّغْلِبُوْٓا اَلْفًا مِّنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُوْنَ ۝٦٥

هڪ سؤ تہ زور ٿيندا هزار ڪافرن کان چو تہ اها قوم بي سمجهہ آهي.

آهن تہ هزار ڪافرن تي غالب ٿيندا هن ڪري جو اها اهڙي قوم آهي جا نہ سمجهندي آهي.

اَلْئٰنَ خَفَّفَ اللّٰهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ اَنَّ فِيْكُمْ ضَعْفًا ؕ فَاِنْ يَّكُنْ

هينئر هلڪائي ڪئي الله توهان تان ۽ ڄاتائين تہ توهان ۾ ڪمزوري آهي، پوءِ جيڪڏهن هوندا

هاڻي الله اوهان تان بار هلڪو ڪيو ۽ اوهان ۾ ڪمزوري معلوم ڪيائين. تنهن ڪري جيڪڏهن

مِّنْكُمْ مِّائَةٌ صَابِرَةٌ يَّغْلِبُوْا مِائَتَيْنِ ۚ وَاِنْ يَّكُنْ مِّنْكُمْ

توهان مان هڪ سؤ ثابت قدم تہ زور ٿيندا ٻن سون کان، ۽ جيڪڏهن هوندا توهان مان

اوهان مان صبر وارا سئو (ڄڻا) هوندا تہ ٻن سون تي غالب ٿيندا. ۽ جيڪڏهن اوهان مان

اَلْفٌ يَّغْلِبُوْٓا اَلْفَيْنِ بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ۝٦٦

هزار تہ زور ٿيندا ٻن هزارن کان الله جي اذن سان، ۽ الله گڏ آهي مضبوط ماڻهن سان.

هزار هوندا تہ ٻن هزارن تي الله جي حڪم سان غالب ٿيندا. ۽ الله صابرن ساڻ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَّكُوْنَ لَهٗٓ اَسْرٰى حَتّٰى يُثْخِنَ فِي الْاَرْضِ ؕ

ناهي كنهن نبيءَ لاءِ جو هجن ان وٽ قيدي تہ رتوڇاڻ نہ كري ڌرتيءَ تي،

پيغمبر كي نہ جڳائيندو آهي جو (كافرن كي) قيد ۾ ركي (بلك كين قتل كري) ايتري تائين جو ملڪ ۾

تُرِيْدُوْنَ عَرَضَ الدُّنْيَا ۖۗ وَاللّٰهُ يُرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ؕ وَاللّٰهُ

توهان گهرو ٿا مال دنيا جو، ۽ الله گهري ٿو آخرت، ۽ الله

(كافرن جي عام) خونريزي كري. (اوهين) دنيا جو سامان گهرندا آهيو ۽ الله آخرت (جو ثواب ڏيڻ) گهرندو آهي. ۽ الله غالب

عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٦٧﴾ لَوْلَا كِتٰبٌ مِّنَ اللّٰهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيْمَآ

زبردست آهي داناءُ آهي، جيكڏهن نہ هجي ها لكيو الله جو اڳ ۾ تہ پهچي ها توهان كي انهيءَ

حكمت وارو آهي. جيكڏهن (توهان كي عذاب نہ كرڻ تقدير ۾) اڳيئي نہ لكي ها تہ (جيكر) اوهان جيكي (فديو) ورتو

اَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٦٨﴾ فَكُلُوْا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ ز

وٺڻ ۾ عذاب وڏو، پوءِ كائو جو مال غنيمت كيو اٿوَ حلال پاڪ سمجهي

تنهن ۾ اوهان كي ضرور وڏو عذاب پهچي ها. پوءِ جيكي اوهان مال غنيمت مان حاصل كريو سو پاڪ حلال (ڄاڻي) كائو

وَّاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٦٩﴾ ع يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ

۽ ڊڄو الله كان، بيشڪ الله غفور رحيم آهي. اي نبي! چئو

۽ الله كان ڊڄو چو تہ الله بخشڻهار مهربان آهي. اي پيغمبر! قيدين مان جيكي

ع ٥

لِّمَنْ فِيْٓ اَيْدِيْكُمْ مِّنَ الْاَسْرٰٓى ۙ اِنْ يَّعْلَمِ اللّٰهُ فِيْ قُلُوْبِكُمْ

انهن كي جيكي توهان جي هٿن ۾ آهن گجهہ قيدي، جيكڏهن ڄاڻندو الله توهان جي دلين ۾

اوهان جي هٿن ۾ آهن تن كي چئو تہ جيكڏهن الله اوهان جي دلين ۾ كا چڱائي ڄاڻي

خَيْرًا يُّؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّآ اُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ

كا چڱائي تہ ڏيندو توهان كي وڌيڪ ڀلو ان كان جيكي ورتو ويو توهان كان ۽ بخشيندو توهان كي، ۽ الله

تہ جيكي اوهان كان ورتو ويو تنهن كان چڱو اوهان كي ڏيندو ۽ اوهان كي بخشيندو ۽ الله

غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٧٠﴾ وَاِنْ يُّرِيْدُوْا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللّٰهَ

بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ جيكڏهن ارادو كن ٿا توسان دغا كرڻ جو تہ بيشڪ انهن دغا كئي هئي الله سان

بخشڻهار مهربان آهي. ۽ جيكڏهن توسان خيانت كرڻ گهرندا تہ بيشڪ الله سان اڳ (بہ) خيانت

مِنْ قَبْلُ فَاَمْكَنَ مِنْهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٧١﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

اڳ ۾ پوءِ پكڙايائين انهن كي، ۽ الله ڄاڻندڙ آهي داناءُ آهي. بيشڪ جن ماڻهن

كئي هئائون پوءِ (اوهان كي) انهن تي سگهارو كيائين ۽ الله ڄاڻندڙ حكمت وارو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ

ايمان آندو ۽ هجرت ڪئي ۽ وڙهيا پنهنجي مالن ۽ جانين سميت الله جي راهه ۾

جن ايمان آندو ۽ هجرت ڪئي ۽ پنهنجن مالن ۽ پنهنجين جانين سان الله جي واٽ ۾ جهاد ڪيو

اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ اٰوَوْا وَّنَصَرُوْٓا اُولٰٓئِكَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ؕ

۽ جن ماڻهن جاءِ ڏني ۽ مدد ڪئي اهي ئي هڪ ٻئي جا دوست آهن،

۽ جن جاءِ ڏني ۽ مدد ڪئي اِهي هڪ ٻئي جا دوست آهن. ۽ جن ايمان آندو ۽ هجرت نه ڪئي

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَمْ يُهَاجِرُوْا مَا لَكُمْ مِّنْ وَّلَايَتِهِمْ مِّنْ

۽ جن ايمان آندو ۽ گهر نه ڇڏيا ناهي توهان لاءِ انهن جي دوستيءَ مان ڪو

تن جي دوستي مان اوهان کي ايستائين ڪجهه به (فائدو) نه آهي جيستائين هجرت (نه) ڪن

شَيْءٍ حَتّٰى يُهَاجِرُوْا ۚ وَاِنِ اسْتَنْصَرُوْكُمْ فِي الدِّيْنِ

فائدو جيستائين اهي هجرت ڪن، ۽ جيڪڏهن اهي مدد گهرن توهان کان دين ۾

۽ جيڪڏهن دين (جي ڪم) ۾ اوهان کان مدد گهرن ته اوهان کي اُنهيءَ قوم کان سواءِ ٻيءَ قوم تي

فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ اِلَّا عَلٰى قَوْمٍۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا

ته ضروري آهي توهان تي مدد ڪرڻ مگر اهڙي قوم جي خلاف نه، جو توهان جي ۽ انهن جي وچ ۾ عهدنامو آهي، ۽ الله توهان جي

مدد ڏيڻ لازم آهي، جن جو اوهان جي ۽ اُنهن جي وچ ۾ معاهدو ٿيل هجي ۽ جيڪي ڪندا آهيو سو الله ڏسندڙ آهي.

تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٧٢﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ؕ

عملن کي ڏسندڙ آهي. ۽ جن ڪفر ڪيو اهي دوست آهن هڪبئي جا،

۽ جيڪي ڪافر آهن تن مان هڪڙا ٻين جا سنگتي آهن پر (اي مسلمانو!) جيڪڏهن

اِلَّا تَفْعَلُوْهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْاَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيْرٌ ﴿٧٣﴾ وَ

۽ جيڪڏهن ائين نه ڪندؤ ته پوندو فتنو ملڪ ۾ ۽ ڏاڍيڙ وڏو. ۽

اوهين اُها (ڳالهه) نه ڪندو ته ملڪ ۾ فتنو ۽ وڏو فساد ٿيندو. ۽ جن ايمان آندو

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ

جن ايمان آندو ۽ هجرت ڪئي ۽ جهاد ڪيو الله جي راهه ۾ ۽ جن انهن کي

۽ هجرت ڪئي ۽ الله جي واٽ ۾ جهاد ڪيو ۽ جن (هجرت ڪندڙن کي) جاءِ ڏني ۽ مدد ڪئي

اٰوَوْا وَّنَصَرُوْٓا اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا ؕ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّ

جڳهه ڏني ۽ مدد ڪئي اهي ئي مسلمان آهن سچا، انهن لاءِ بخشش آهي ۽

اهي ئي پڪا مؤمن آهن. اُنهن لاءِ بخشش ۽ عزت واري روزي آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿٧٤﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْۢ بَعْدُ وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا

روزي عزت واري. ۽ جن ايمان آندو انهن کان پوءِ ۽ هجرت ڪئي ۽ جهاد ڪيائون

۽ جن (انهن کان) پوءِ ايمان آندو ۽ هجرت ڪئي ۽ اوهان سان گڏ جهاد ڪيو سي ته

مَعَكُمْ فَاُولٰٓئِكَ مِنْكُمْ ؕ وَاُولُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ

توهان سان گڏجي پوءِ اهي ته توهان مان آهن ۽ مائٽي وارا زياده حقدار آهن هڪ ٻئي جا

اوهان مان آهن. ۽ مائٽي وارا الله جي حڪم موجب (پاڻ ۾) هڪ ٻئي جا وڌيڪ حقدار آهن.

فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٧٥﴾

الله جي ڪتاب ۾، بيشڪ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي.

ڇو ته الله سڀ ڪنهن شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي.

سُوْرَةُ التَّوْبَةِ مَدَنِيَّةٌ

اٰيَاتُهَا ١٢٩ رُكُوْعَاتُهَا ١٦

بَرَآءَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖٓ اِلَى الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١﴾ ؕ

بيزاري آهي الله ۽ سندس رسول جي انهن کان جن سان معاهدو ڪيو اٿوَ يعني مشرڪن کان.

جن مشرڪن سان اوهان معاهدو ڪيو تن ڏانهن الله ۽ سندس پيغمبر جي پار کان (معاهدي کان) دستبرداري (جو اعلان) آهي.

فَسِيْحُوْا فِى الْاَرْضِ اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَّاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ غَيْرُ

(ڇئون) ته گهمو ملڪ ۾ چار مهينا ۽ ڄاڻو ته توهان ناهيو

(اي مشرڪو! مسلمانن جي) ملڪ ۾ چار مهينا گهمو ڦرو ۽ ڄاڻو ته اوهين الله کي ٿڪائڻ وارا نه

مُعْجِزِى اللّٰهِ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ مُخْزِى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢﴾ وَاَذَانٌ مِّنَ اللّٰهِ

عاجز ڪندڙ الله کي ۽ بيشڪ الله خوار ڪندڙ آهي ڪافرن کي. ۽ ڄتاءُ آهي الله

آهيو ۽ (ڄاڻو) ته الله ڪافرن کي خوار ڪرڻ وارو آهي. ۽ وڏي حج جي ڏينهن الله ۽

وَرَسُوْلِهٖٓ اِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْاَكْبَرِ اَنَّ اللّٰهَ بَرِيْٓءٌ

۽ ان جي رسول طرفان ماڻهن لاءِ حج اڪبر جي ڏينهن ته الله بيزار آهي

سندس پيغمبر جي طرفان ماڻهن ڏانهن اعلان آهي ته الله ۽ سندس پيغمبر مشرڪن کان بيزار آهي

مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۙ۬ وَرَسُوْلُهٗ ؕ فَاِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَاِنْ

مشرڪن کان، ۽ سندس رسول، پوءِ جي توبه ڪندؤ ته اهو ڀلو آهي توهان لاءِ ۽ جيڪڏهن

پوءِ (اي مشرڪو!) جيڪڏهن (شرڪ کان) توبهه ڪندوَ ته اها اوهان لاءِ ڀلي آهي. ۽ جيڪڏهن اوهين منهن ڦيرائيندوَ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِ ۭ وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ

ڦرندؤ پوءِ ڄاڻو ته توهان ناهيو عاجز ڪندڙ الله کي، ۽ خبر ڏي

ته ڄاڻو ته اوهين الله کي ٿڪائڻ وارا نه آهيو ۽ (اي پيغمبر!) ڪافرن کي ڏکائيندڙ عذاب جي

كَفَرُوْا بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۙ ③ اِلَّا الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ

ڪافرن کي عذاب دردناڪ جي. مگر جن مشرڪن سان توهان عهد ڪيو هو

خبر ڏي. پر مشرڪن مان جن سان معاهدو ڪيو هيوَ وري (اُنهن) اوهان سان (معاهدي ۾) ڪو قصور

ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوْكُمْ شَيْـًٔـا وَّلَمْ يُظَاهِرُوْا عَلَيْكُمْ اَحَدًا فَاَتِمُّوْٓا

پوءِ انهن ڪوٽ نه ڪيو توهان سان ڪجهه ۽ نڪي پنيرائي ڪياڻون توهان جي خلاف ڪنهن جي پوءِ پاڙيو

نه ڪيو ۽ نڪي اوهان تي ٻئي ڪنهن کي مدد ڏناڻون تن جو (معاهدو) سندن مدت تائين

اِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ اِلٰى مُدَّتِهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ④

انهن سان انهن جو انجام سندن مدي تائين، بيشڪ الله پسند ڪري ٿو پرهيزگارن کي.

ساڻن پورو ڪريو. بيشڪ الله پرهيزگارن کي دوست رکندو آهي.

فَاِذَا انْسَلَخَ الْاَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِيْنَ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ

پوءِ جڏهن گذرن مهينا عزت وارا ته قتل ڪريو مشرڪن کي جتي لهو انهن کي

پوءِ (جن مهينن ۾ لڙائي) حرام (ڪئي ويئي آهي سي) مهينا جڏهن پورا ٿين تڏهن مشرڪن کي جتي لهو تتي اُنهن کي قتل ڪريو

وَخُذُوْهُمْ وَاحْصُرُوْهُمْ وَاقْعُدُوْا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ فَاِنْ

۽ پڪڙيو انهن کي ۽ بند ڪريو انهن کي ۽ ويهو انهن لاءِ هر گهٽ تي، پوءِ جيڪڏهن

۽ اُنهن کي پڪڙيو ۽ اُنهن جو گهيراءُ ڪريو ۽ سڀني گهٽن تي اُنهن لاءِ (گهاٽ ۾) ويهو. پوءِ جيڪڏهن

تَابُوْا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَخَلُّوْا سَبِيْلَهُمْ ۭ اِنَّ

توبه ڪن ۽ قائم ڪن نماز ۽ ڏين زڪوات پوءِ ڇڏيو رستو انهن جو، بيشڪ

توبهه ڪن ۽ نماز پڙهن ۽ زڪوات ڏين ته سندن واٽ ڇڏيو. ڇو ته الله بخشڻهار مهربان آهي.

اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ⑤ وَاِنْ اَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ اسْتَجَارَكَ

الله بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ جيڪڏهن ڪو به مشرڪن مان پناهه گهري توکان

۽ جيڪڏهن مشرڪن مان ڪو هڪڙو توکان اَمانُ گهري ته ڪيس اَمان ڏي جيستائين (هو)

فَاَجِرْهُ حَتّٰى يَسْمَعَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ اَبْلِغْهُ مَاْمَنَهٗ ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ

ته پناهه ڏج ان کي جيستائين ٻڌي قرآن کي پوءِ پهچاءِ انهيءَ کي سندس امن جي جاءِ تي، اهو هن لاءِ آهي ته

ڪلام الله ٻڌي پوءِ ڪيس سندس اَمن جي هنڌ پهچاءِ! اِهو هن ڪري جو اُها قوم اَهڙي آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَوْمٌ لَّا يَعْلَمُوْنَ ﴿٦﴾ كَيْفَ يَكُوْنُ لِلْمُشْرِكِيْنَ عَهْدٌ

اهي ماڻهو جاڻ نہ ٿا رکن. ڪيئن ٿيندو مشرڪن لاءِ ذمو

جو نہ ڄاڻندي آهي. الله وٽ ۽ سندس پيغمبر وٽ مشرڪن لاءِ انجام ڪيئن ٿيندو؟

عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ رَسُوْلِهٖٓ اِلَّا الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ

الله وٽ ۽ سندس رسول وٽ سواءِ انهن جي جن سان معاهدو ڪيو توهان مسجد

سواءِ انهن جي جن سان مسجد الحرام وٽ معاهدو ڪيو هيوَ. پوءِ اهي جيستائين اوهان جي معاهدي تي

الْحَرَامِ ۚ فَمَا اسْتَقَامُوْا لَكُمْ فَاسْتَقِيْمُوْا لَهُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ

الحرام وٽ. پوءِ جيستائين اهي سڌا رهن توهان سان تہ سڌا رهو توهان بہ انهن لاءِ. بيشڪ الله پسند تو ڪري

قائم رهن تيستائين اوهين بہ انهن لاءِ (سندن معاهدي تي) قائم رهو. ڇو تہ الله پرهيزگارن کي دوست رکندو آهي.

الْمُتَّقِيْنَ ﴿٧﴾ كَيْفَ وَاِنْ يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوْا فِيْكُمْ

پرهيزگارن کي. ڪيئن پلا ۽ جيڪڏهن اهي قبضو ڪندا توهان تي تہ نہ لحاظ رکندا توهان جي

ڪيئن (سندن معاهدو قائم رهندو؟) هوڏانهن جيڪڏهن اوهان تي غالب ٿين تہ اوهان بابت نہ ڪي مائٽي جو

اِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ۭ يُرْضُوْنَكُمْ بِاَفْوَاهِهِمْ وَتَاْبٰى قُلُوْبُهُمْ ۚ وَ

مائٽي جو ۽ نہ وعدي جو. خوش ٿا ڪن توهان کي زباني طور ۽ نہ ٿيون مڃين دليون انهن جون. ۽

۽ نہ ڪي معاهدي جو خيال رکن. اوهان کي پنهنجن (ملين) زبانن سان راضي ڪندا آهن ۽ سندن دليون انڪاري آهن. ۽

اَكْثَرُهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٨﴾ اِشْتَرَوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا فَصَدُّوْا

اڪثر اهي غدار آهن. وڪيائون الله جون آيتون رقم ٿوري تي پوءِ روڪيائون

منجهانئن گهڻا بي دين آهن. الله جي آيتن کي ٿوري ملهہ تي وڪيائون پوءِ (ماڻهن کي) سندس واٽ کان جهليائون.

عَنْ سَبِيْلِهٖ ۭ اِنَّهُمْ سَاۗءَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٩﴾ لَا يَرْقُبُوْنَ

ان جي رستي کان. بيشڪ بڇڙو آهي جيڪي اهي ڪن ٿا. نہ ٿا لحاظ رکن

اهي جيڪي ڪندا آهن سو بڇڙو آهي. ڪنهن مومن بابت نڪي مائٽيءَ جو ۽ نڪي معاهدي جو

فِيْ مُؤْمِنٍ اِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ۭ وَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُعْتَدُوْنَ ﴿١٠﴾ فَاِنْ

ڪنهن مسلمان بابت مائٽي جو ۽ نہ وعدي جو، ۽ اهي ئي ليڪو لنگهندڙ آهن. پوءِ جيڪڏهن

خيال رکندا آهن ۽ اهي ئي حد کان لنگهيل آهن. پوءِ جيڪڏهن (ڪفر کان) توبهہ ڪن ۽ نماز پڙهن

تَابُوْا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدِّيْنِ ۭ

توبہ ڪن ۽ قائم ڪن نماز ۽ ڏين زڪوات پوءِ ڀائر آهن توهان جا دين ۾.

۽ زڪوات ڏين تہ اوهان جا دين ۾ ڀائر آهن. ۽ جيڪي ماڻهو ڄاڻندا آهن تن لاءِ نشانيون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَنُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ⑪ وَاِنْ نَّكَثُوْٓا اَيْمَانَهُمْ

۽ اسين کولي ٻڌايون ٿا آيتون انهن ماڻهن کي جيڪي ڄاڻ ڪن. ۽ جيڪڏهن ڀڃن پنهنجا قسم

ڪولي بيان ڪريون ٿا. ۽ جيڪڏهن پنهنجن انجامن ٻڌڻ کان پوءِ پنهنجا قسم ڀڃن

مِّنْۢ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ فَقَاتِلُوْٓا اَئِمَّةَ الْكُفْرِ ۙ

عهدنامي کان پوءِ ۽ ٽوڪ ڪن توهان جي دين تي پوءِ وڙهو ڪفر جي اڳواڻن سان،

۽ اوهان جي دين ۾ طعني بازي ڪن ته ڪفر جي اڳواڻن سان جنگ ڪريو! ڇو ته انهن

اِنَّهُمْ لَآ اَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُوْنَ ⑫ اَلَا تُقَاتِلُوْنَ قَوْمًا

بس، نه آهن قَسم انهن جا شايد اهي روڪجي وڃن. ڇا نه ٿا وڙهو ان قوم سان

جو قَسم (اعتبار جوڳو) نه آهي. مَن اهي جهلجن. اهڙي قوم سان ڇو نه ٿا وڙهو جن پنهنجن قسمن کي

نَّكَثُوْٓا اَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوْا بِاِخْرَاجِ الرَّسُوْلِ وَهُمْ بَدَءُوْكُمْ اَوَّلَ

جن ڀڳا پنهنجا قسم ۽ سنبريا رسول جي ڪڍڻ تي ۽ انهن اڳرائي ڪئي توهان سان پهريائين،

ڀڳو ۽ پيغمبر جي لوڏڻ لاءِ سنبريا ۽ منڍئون اوهان سان (دشمني) ۾ پهل ڪرڻ لڳا؟

مَرَّةٍ ۭ اَتَخْشَوْنَهُمْ ۚ فَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشَوْهُ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ⑬

ڇا توهان ڊڄو ٿا انهن کان، ۽ الله وڌيڪ حقدار آهي جو ڊڄو انهيءَ کان جيڪڏهن ايمان رکندڙ آهيو.

ڪانئن ڇو ٿا ڊڄو؟ جيڪڏهن مومن آهيو ته الله (هن لاءِ) وڌيڪ حقدار آهي ته ڪانئس ڊڄو.

قَاتِلُوْهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ بِاَيْدِيْكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَ

وڙهو انهن سان ته عذاب ڪري انهن کي الله توهان جي هٿن سان ۽ خوار ڪري انهن کي ۽ مدد ڪري توهان جي انهن تي ۽

انهن سان وڙهو ته الله اوهان جي هٿان کين سزا ڏيندو ۽ کين خوار ڪندو ۽ اوهان کي مٿن سوڀ ڏيندو ۽

يَشْفِ صُدُوْرَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِيْنَ ⑭ ۙ وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوْبِهِمْ ۭ

ٺاري دليون ماڻهن مسلمانن جون. ۽ نئي ڪاوڙ انهن جي دلين جي،

مومنن جي قوم جي سينن کي شفا بخشيندو (يعني ٺاريندو). ۽ سندن دلين جي ڪاوڙ ختم ڪندو. ۽ الله

وَيَتُوْبُ اللّٰهُ عَلٰي مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ⑮ اَمْ

۽ بخشي ٿو الله جنهن کي گهُري، ۽ الله ڄاڻندڙ آهي داناءُ آهي. ڇا

جنهن لاءِ گهرندو تنهن تي ٻاجهه سان موٽندو ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ڀانئيندا آهيو ڇا

حَسِبْتُمْ اَنْ تُتْرَكُوْا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ جٰهَدُوْا مِنْكُمْ

ڀانيو اٿوَ ته ڇڏيو ويندو توهان کي ۽ اڃا نه ڄاڃيو الله انهن کي جن جهاد ڪيو توهان مان

ته اوهان کي (جهاد جي تڪليف کان) ڇڏيو ويندو؟ ۽ حقيقت ڪري اوهان مان جن جهاد ڪيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَمۡ يَتَّخِذُوۡا مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ وَلَا رَسُوۡلِهٖ وَلَا الۡمُؤۡمِنِيۡنَ

۽ نہ ورتائون اللہ کان سواءِ ۽ ان جي رسول ۽ مومنن کانسواءِ

۽ اللہ ۽ سندس پيغمبر ۽ مومنن کان سواءِ (ٻيو) ڪو ڳجهو دوست (بہ) نہ ورتائون تن کي اللہ اجان نہ نکيڙيو آهي.

وَلِيۡجَةً ؕ وَاللّٰهُ خَبِيۡرٌ ۢ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ ﴿١٦﴾ مَا كَانَ لِلۡمُشۡرِكِيۡنَ

ڪو پرجهلو. ۽ اللہ خبر رکندڙ آهي جيڪي توهان ڪريو ٿا. ناهي ڪم مشرڪن جو

۽ جيڪي ڪندا آهيو تنهن جي اللہ خبر رکندڙ آهي. پاڻ تي ڪفر جا اقراري ٿي، مشرڪن کي،

اَنۡ يَّعۡمُرُوۡا مَسٰجِدَ اللّٰهِ شٰهِدِيۡنَ عَلٰٓى اَنۡفُسِهِمۡ بِالۡكُفۡرِ ؕ

تہ آباد ڪن مسجدون اللہ جون ثابتي ڏيندي پاڻ تي ڪفر جي،

اللہ جي مسجدين جي آباد ڪرڻ جو حق ٿي نہ آهي. اهي اهي آهن جن جا اعمال

اُولٰٓئِكَ حَبِطَتۡ اَعۡمَالُهُمۡ ۖۚ وَفِى النَّارِ هُمۡ خٰلِدُوۡنَ ﴿١٧﴾ اِنَّمَا

اهي آهن جو بيڪار ٿيا عمل انهن جا، ۽ باه ۾ اهي هميشہ رهندا. رڳو

چٽ ٿي ويا، ۽ اهي باه ۾ سدائين رهڻ وارا آهن. اللہ جي مسجدين کي

يَعۡمُرُ مَسٰجِدَ اللّٰهِ مَنۡ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ وَاَقَامَ

آباد ڪندو مسجدون اللہ جون اهو جنهن يقين ڪيو اللہ ۽ آخرت جي ڏينهن تي ۽ قائم ڪئي

آباد ڪرڻ رڳو انهيءَ کي جڳائيندو آهي جنهن اللہ ۽ قيامت جي ڏينهن کي مڃيو ۽ نماز پڙهي

الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ وَلَمۡ يَخۡشَ اِلَّا اللّٰهَ فَعَسٰٓى اُولٰٓئِكَ

نماز ۽ ڏني زڪوات ۽ نہ ڊنو مگر اللہ کان، پوءِ اميد آهي تہ اهي

۽ زڪوات ڏني ۽ اللہ کان سواءِ (ٻئي ڪنهن کان) نہ ڊنو. پوءِ اميد آهي تہ اهي هدايت وارن مان

اَنۡ يَّكُوۡنُوۡا مِنَ الۡمُهۡتَدِيۡنَ ﴿١٨﴾ اَجَعَلۡتُمۡ سِقَايَةَ الۡحَآجِّ وَعِمَارَةَ

ٿيندا هدايت وارن مان. ڇا توهان ڪيو آهي پاڻي پيارڻ حاجين جو ۽ آباد ڪرڻ

آهن. اوهان جو حاجين کي پاڻي پيارڻ ۽ مسجد الحرام کي آباد رکڻ ان (جي عملن) جهڙو آهي جا

الۡمَسۡجِدِ الۡحَرَامِ كَمَنۡ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ وَجٰهَدَ

مسجد الحرام جو برابر انهيءَ سان جيڪو يقين ڪري اللہ تي ۽ آخرت جي ڏينهن تي ۽ جهاد ڪري

جنهن اللہ ۽ قيامت جي ڏينهن کي مڃيو ۽ اللہ جي وات ۾ جهاد ڪيو؟

فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ ؕ لَا يَسۡتَوٗنَ عِنۡدَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهۡدِى

اللہ جي راه ۾، اهي نہ آهن هڪجهڙا اللہ وٽ، ۽ اللہ نہ تو هدايت ڪري

اللہ وٽ (هيءَ ۽ اهي) برابر نہ آهن. ۽ اللہ ظالم قوم کي هدايت نہ ڪندو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٩﴾ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا

قوم ظالم کي. جن ماڻهن ايمان آندو ۽ هجرت ڪئي ۽ جنگ ڪئي

جن ايمان آندو ۽ هجرت ڪئي ۽ الله جي واٽ ۾ پنهنجن مالن ۽ پنهنجين جانين سان

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ۙ اَعْظَمُ دَرَجَةً

الله جي راهه ۾ پنهنجن مالن ۽ پنهنجن جانين سان، سي تمام وڏي مرتبي وارا آهن

جهاد ڪيو سي الله وٽ مرتبي ۾ بلڪل وڏا آهن ۽ اِهي ئي مراد ماڻڻ وارا

عِنْدَ اللّٰهِ ۭ وَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْفَاۗىِٕزُوْنَ ﴿٢٠﴾ يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ

الله وٽ، ۽ اهي ئي ڪامياب آهن. خوشخبري ڏئي ٿو انهن کي سندن پالڻهار پنهنجي رحمت

آهن. انهن کي سندن پالڻهار پاڻ وٽان ٻاجهه ۽ راضپي ۽ انهن باغن جي

مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ وَّجَنّٰتٍ لَّهُمْ فِيْهَا نَعِيْمٌ مُّقِيْمٌ ﴿٢١﴾ خٰلِدِيْنَ

۽ رضا ۽ باغن جي انهن لاءِ اتي آهي آرام هميشه وارو. اهي رهندا

خوشخبري ڏئي ٿو جن ۾ انهن لاءِ سدائين نعمتون آهن. منجهس سدائين رهڻ وارا آهن

فِيْهَآ اَبَدًا ۭ اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿٢٢﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ

اتي سدائين، بيشڪ الله وٽ اجورو وڏو آهي. اي اهي جن

چو ته الله وٽ ئي وڏو اجر آهي. اي مومنو! پنهنجن پيئرن

اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْٓا اٰبَاۗءَكُمْ وَاِخْوَانَكُمْ اَوْلِيَاۗءَ اِنِ اسْتَحَبُّوا

ايمان آندو نه وٺو پنهنجن ابن ڏاڏن ۽ پنهنجن ڀائرن کي دوست ڪري جيڪڏهن اهي پسند ڪن ٿا

۽ پنهنجن ڀائرن کي دوست ڪري نه وٺو جيڪڏهن (اهي) ڪفر کي ايمان کان پيارو رکن ته.

الْكُفْرَ عَلَي الْاِيْمَانِ ۭ وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ

ڪفر کي ايمان تي، ۽ جيڪي دوستي رکندا انهن سان توهان مان ته اهي ئي

۽ جيڪي اوهان مان انهن سان دوستي ڪندا سي ئي ظالم آهن.

الظّٰلِمُوْنَ ﴿٢٣﴾ قُلْ اِنْ كَانَ اٰبَاۗؤُكُمْ وَاَبْنَاۗؤُكُمْ وَاِخْوَانُكُمْ وَ

ظالم آهن. چؤ جيڪڏهن آهن توهان جا ابا ڏاڏا ۽ توهان جا پٽ پوٽا ۽ توهان جا ڀائر ۽

(اي پيغمبرا) چئو ته، جيڪڏهن اوهان جا پيئر ۽ اوهان جا پُٽ ۽ اوهان جا ڀائر ۽ اوهان جون زالون ۽ اوهان

اَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيْرَتُكُمْ وَاَمْوَالُۨ اقْتَرَفْتُمُوْهَا وَتِجَارَةٌ

توهان جون زالون ۽ توهان جو ڪٽنب ۽ اهي مال جيڪي ڪمايا اٿوَ ۽ واپار

جا مائٽ ۽ اهي مال جي اوهان ڪمايا آهن ۽ واپار، جنهن جي بند ٿيڻ کان ڊڄو ٿا

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسٰكِنُ تَرْضَوْنَهَآ اَحَبَّ اِلَيْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ

ڊڄو ٿا جنهن جي بيهي وڃڻ کان ۽ جايون جن کي چاهيو ٿا، وڌيڪ پيارا توهان کي الله کان

۽ جايون جن کي پسند ڪريو ٿا سي اوهان کي الله ۽ سندس پيغمبر ۽ سندس وات

وَرَسُوْلِهٖ وَجِهَادٍ فِيْ سَبِيْلِهٖ فَتَرَبَّصُوْا حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِهٖ ؕ

۽ ان جي رسول کان ۽ جهاد في سبيل الله کان ته انتظار ڪريو جيستائين موڪلي الله پنهنجو حُڪم،

۾ جهاد ڪرڻ کان وڌيڪ پيارا آهن ته (ايستائين) ترسو جيستائين الله پنهنجو عذاب آڻي

وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ

۽ الله نه ٿو هدايت ڪري ڏوهارين کي. يقينن توهان جي مدد ڪئي الله

۽ الله بي دين قوم کي سڌو رستو نه ڏيکاريندو آهي. بيشڪ الله اوهان کي گهڻن هنڌن ۾ سوڀ ڏني

فِيْ مَوَاطِنَ كَثِيْرَةٍ ۙ وَّيَوْمَ حُنَيْنٍ ۙ اِذْ اَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ

جاين گهڻين ۾ ۽ حنين واري ڏينهن به جڏهن وٺي پئي توهان کي گهڻائي توهان جي پوءِ اها نه

۽ (پڻ جنگ) حُنين جي ڏينهن، جو جڏهن اوهان جي گهڻائي اوهان کي عجب ۾ وڌو ۽ اوهان کان (اوهان جي

تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْـًٔا وَّضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ

ڪم آئي توهان کي ڪجهه به ۽ تنگ ٿي پئي توهان تي ڌرتي ويڪراڻ هوندي پوءِ

گهڻائي) ڪجهه به ڪاري نه سگهي ۽ زمين پنهنجي ويڪرائي هوندي (به) اوهان تي سوڙهي ٿي ويئي ۽ پوءِ

وَلَّيْتُمْ مُّدْبِرِيْنَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ اَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلٰى رَسُوْلِهٖ وَ

هٽي ويؤ توهان پٺيرا ٿي. ان کان پوءِ لاٿو الله پنهنجي طرفان قرار پنهنجي رسول تي ۽

اوهين پٺيرا ٿي ڦِريو. وري الله پنهنجي پار کان سڪون پنهنجي پيغمبر تي ۽ مومنن تي لاٿو ۽

عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَنْزَلَ جُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ

ايمان وارن تي ۽ لاٿائين اهڙا لشڪر جن کي توهان نه پيا ڏسو، ۽ عذاب ڏنائين

(ملائڪن جو) لشڪر لاٿائين جن کي نه ٿي ڏٺو ۽ ڪافرن کي سزا ڏنائين

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ وَذٰلِكَ جَزَآءُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ يَتُوْبُ اللّٰهُ مِنْۢ بَعْدِ

ڪافرن کي، ۽ اها ئي آهي سزا ڪافرن جي. پوءِ بخشي ٿو الله ان کان

۽ اها ڪافرن جي سزا آهي. وري ان کان پوءِ الله جنهن لاءِ وڻيس تنهن تي ٻاجهه سان موٽندو.

ذٰلِكَ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٧﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

پوءِ جنهن کي گهُري، ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي، اي ايمان وارو!

۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. اي مومنو! مشرڪ بس پليت آهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ

رڳو مشرڪ اٿو پليت پوءِ نہ ويجها ٿين مسجد الحرام کي پنهنجي

تنهن ڪري هن سال کان پوءِ مسجد الحرام جي ويجهو نہ وڃن. ۽ جيڪڏهن (اوهين)

عَامِهِمْ هَٰذَا ۚ وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللَّهُ مِنْ

هن سال کان پوءِ، ۽ جيڪڏهن ڊڄو ٿا سڃائي کان تہ اجهو آسودو ڪندو توهان کي الله پنهنجي

سڃائيءَ کان ڊڄندا آهيو تہ جيڪڏهن الله گهريو تہ پنهنجي فضل سان اوهان کي

فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾ قَاتِلُوا الَّذِينَ

فضل سان جي گهري، بيشڪ الله ڄاڻندڙ حڪيم آهي، لڙائي ڪريو انهن سان جيڪي

سگهوئي آسودو ڪندو. ڇو تہ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. جن کي ڪتاب ڏنو ويو تن مان جيڪي الله کي

لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ

نہ ٿا مڃين الله کي ۽ نہ آخرت واري ڏينهن کي ۽ نہ ٿا حرام چون جنهن کي حرام ڪيو

۽ قيامت جي ڏينهن کي نہ مڃيندا آهن ۽ نڪي الله ۽ سندس پيغمبر جي حرام ڪيل (شين)

اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ

الله ۽ ان جي رسول ۽ نہ ٿا هلن سچي دين تي يعني اهي جن کي

کي حرام ڪري ڄاڻندا آهن ۽ نڪي سچو دين قبول ڪندا آهن تن سان ايستائين

أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّىٰ يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٢٩﴾ ع

ڏنو ويو ڪتاب تان جو ادا ڪن ڍل هٿ سان ۽ اهي ذليل هجن.

وڙهو جيستائين (اهي) ذليل ٿي پنهنجي هٿان جزيو ڏين.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ

۽ چيو يهودين عزير الله جو پٽ آهي ۽ چيو نصارن عيسيٰ

۽ يهودين چيو تہ، عزير الله جو پٽ آهي ۽ نصارن چيو تہ، عيسيٰ الله جو پٽ آهي.

ابْنُ اللَّهِ ۖ ذَٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ ۖ يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ

الله جو پٽ آهي، اهي انهن جون ڳالهيون سندن واتن جون آهن. ريس ٿا ڪن ڳالهائڻ ۾ انهن سان جن

اهو سندن چوڻ سندن واتن سان آهي. اڳين ڪافرن جي چوڻ جهڙي

كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ ۚ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ ۚ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٣٠﴾ اتَّخَذُوا

ڪفر ڪيو هو اڳي، تباهہ ڪرين الله، ڪيڏانهن ٿا ڦيريا وڃن. ورتائون

ريس ڪندا آهن. الله منن لعنت ڪري! ڪيڏي جو ڪيڏي ڀُلايا ويندا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَالْمَسِيْحَ ابْنَ

پنهنجي علم وارن ۽ پنهنجي بزرگن کي رب ڪري الله کان سواءِ ۽ عيسيٰ پٽ

پنهنجن عالمن ۽ پنهنجن فقيرن ۽ عيسيٰ پٽ مريم جي کي الله کان سواءِ پالڻهار ڪري ورتائون،

مَرْيَمَ ۚ وَمَآ اُمِرُوْٓا اِلَّا لِيَعْبُدُوْٓا اِلٰـهًا وَّاحِدًا ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ

مريم کي، ۽ رڳو انهن کي حڪم ڪيل هئو ته عبادت ڪن خدا هڪڙي جي، ناهي ڪوئي مالڪ انهيءَ کان سواءِ

۽ هڪ الله جي عبادت ڪرڻ کان سواءِ ڪين ٻيو حڪم نه ڪيو ويو آهي؛ اُن کان سواءِ ڪو عبادت جو لائق نه آهي.

سُبْحٰنَهٗ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٣١﴾ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّطْفِئُوْا نُوْرَ اللّٰهِ

اهو پاڪ آهي ان کان جو شريڪ ٿا ڪن. اهي گھرن ٿا ته اجهائين الله جي روشنيءَ کي

جيڪي ساڻس شريڪ ڪندا آهن تنهن کان هو پاڪ آهي. ۽ پنهنجن واتن سان الله جي نور کي وسائڻ گھرندا

بِاَفْوَاهِهِمْ وَيَاْبَى اللّٰهُ اِلَّآ اَنْ يُّتِمَّ نُوْرَهٗ وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٣٢﴾

پنهنجن ڦوڪن سان ۽ انڪار ڪري ٿو الله مگر پورو ڪندو نور پنهنجو توڙي ناپسند ڪن ڪافر.

آهن ۽ الله پنهنجي نور کي پوري ڪرڻ کان سواءِ نه رهندو جيتوڻيڪ ڪافر اُرها ٿين.

هُوَ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ

اهوئي آهي جنهن موڪليو پنهنجو رسول هدايت سان ۽ سچي دين سان جيئن غالب ڪري ان کي

اهو (الله) آهي جنهن پنهنجي پيغمبر کي هدايت ۽ سچي دين سان هن لاءِ موڪليو ته ان کي

عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ ۙ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ﴿٣٣﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

سيني دينن تي، توڙي ناپسند ڪن مشرڪ، اي ايمان وارؤ!

سيني دينن تي غالب ڪري جيتوڻيڪ مشرڪ رنج ٿين. اي ايمان وارؤ! اهل ڪتاب جي عالمن

اِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ الْاَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَاْكُلُوْنَ اَمْوَالَ النَّاسِ

بيشڪ گھڻائي پڙهيل ۽ فقير کائين ٿا مال ماڻهن جا

۽ درويشن مان گھڻا ماڻهن جو مال نڳيءَ سان کائيندا آهن ۽ الله جي وات

بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ يَكْنِزُوْنَ

ناحق ۽ روڪين ٿا الله جي راهه کان، ۽ اهي جيڪي ذخيرو ڪن ٿا

کان (ماڻهن کي) جهليندا آهن. ۽ جيڪي سون ۽ چاندي جو خزانو گڏ ڪندا آهن

الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُوْنَهَا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ

سون ۽ چانديءَ کي ۽ نه ٿا خرچ ڪن ان کي الله جي راهه ۾، پوءِ بشارت ڏي انهن کي

۽ اهو الله جي وات ۾ نه خرچيندا آهن تن کي ڏکوئيندڙ عذاب جي خبر ڏي.

التّصف

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٣٤﴾ يَّوْمَ يُحْمٰى عَلَيْهَا فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوٰى

عذاب دردناڪ جي. جنهن ڏينهن تپايو ويندو ان کي دوزخ جي باهه ۾ پوءِ ڏنبيو ويندو

جنهن ڏينهن (سندن مال) دوزخ جي باهه ۾ تپائبو (جڏهن تپندو تہ) پوءِ ان سان سندن پيشانيون

بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوْبُهُمْ وَظُهُوْرُهُمْ ؕ هٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ

انهيءَ سان انهن جي پيشانين ۽ پاسن ۽ انهن جي پُٺين کي، هي آهي جيڪي دبي رکيو هئو توهان پنهنجي لاءِ

۽ سندن پاسيريون ۽ سندن پٺيون ڏنبيون. (چئبن تہ) هيءُ اهو (خزانو) آهي جيڪو پاڻ لاءِ گڏ ڪيو هيو

فَذُوْقُوْا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُوْنَ ﴿٣٥﴾ اِنَّ عِدَّةَ الشُّهُوْرِ عِنْدَ اللّٰهِ اثْنَا

پوءِ چکوان کي جيڪي توهان لڪائيندا هئا. بيشڪ انداز مهينن جو الله وٽ ٻارهن

سو جيڪو گڏ ڪيو هيوَ (اُن جو مزو) چکو. بيشڪ مهينن جو ڳاڻاٽو يقينن ڪتاب الاهيءَ ۾ الله وٽ ٻارهن

عَشَرَ شَهْرًا فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ مِنْهَآ

مهينا آهي الله جي ڪتاب ۾ جنهن ڏينهن خلقيائين آسمانن ۽ زمين کي انهن مان

مهينا آهي. جنهن ڏينهن کان آسمانن ۽ زمين کي بڻايائين، منجهانئس چار (مهينا) تعظيم وارا آهن.

اَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ؕ ذٰلِكَ الدِّيْنُ الْقَيِّمُ ۙ۬ فَلَا تَظْلِمُوْا فِيْهِنَّ

چار منع وارا آهن، اهو دين سڌو آهي، پوءِ نہ ظلم ڪجو انهن ۾

اِهو پڪو دين آهي تنهن ڪري اوهين پاڻ کي منجهن نقصان نہ لايو

اَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِيْنَ كَآفَّةً كَمَا يُقَاتِلُوْنَكُمْ كَآفَّةً ؕ

پاڻ تي، ۽ جنگ ڪريو مشرڪن سيني سان جيئن اهي وڙهن ٿا توهان سيني سان،

۽ سيني مشرڪن سان وڙهو جهڙيءَ طرح اوهان سان سيئي وڙهن ٿا ۽ ڄاڻو تہ

وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٦﴾ اِنَّمَا النَّسِيْٓءُ زِيَادَةٌ

۽ ڄاڻو بيشڪ الله گڏ آهي پرهيزگارن سان. رڳو لَنڊ وجهڻ واڌارو آهي

الله پرهيزگارن سان گڏ آهي. تعظيم وارن مهينن جو اڳي پوءِ ڪرڻ رڳو ڪفر ۾ واڌارو آهي.

فِى الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُحِلُّوْنَهٗ عَامًا وَّيُحَرِّمُوْنَهٗ

ڪفر ۾ گمراهہ ٿيندا آهن انهيءَ سان اهي جن ڪفر ڪيو جو جائز ڪن ٿا ان کي هڪڙي سال ۽ ناجائز ڪن ٿا ان کي

اُن سان ڪافر ڀُلايا ويندا آهن. اُن (مهيني) کي هڪ سال حلال ڳڻين ٿا ۽ ٻئي سال اُن کي حرام ڀانئين ٿا

عَامًا لِّيُوَاطِـُٔوْا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللّٰهُ فَيُحِلُّوْا مَا حَرَّمَ اللّٰهُ ؕ زُيِّنَ

ٻئي سال جيئن پورو ڪن انداز جنهن کي منع ڪيو الله پوءِ جائز ڪن جنهن کي حرام ڪيو الله، سينگاريا ويا آهن

هن لاءِ تہ الله جي حرام ڪيلن مهينن جي ڳاڻاٽي جي پورائي ڪن. پوءِ جن کي الله حرام ڪيو آهي تن کي حلال ٿا ڪن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَهُمْ سُوْٓءُ اَعْمَالِهِمْ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۳۷﴾ ع

انهن لاءِ سندن براڪم، ۽ الله نہ ٿو هدايت ڪري ڪافرن جي قوم کي،

انهن لاءِ سندن بڇڙا ڪرتوت سينگاريا ويا. ۽ الله ڪافرن جي قوم کي هدايت نہ ڪندو آهي.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَا لَكُمْ اِذَا قِيْلَ لَكُمُ انْفِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

اي ايمان وارؤ! ڇا ٿيو آهي توهان کي جڏهن چئجي ٿو توهان کي نڪرو الله جي راهہ ۾

اي ايمان وارؤ! اوهان کي ڇا (ٿيو) آهي؟ جو جڏهن اوهان کي چئبو آهي تہ الله جي واٽ ۾ (جهاد لاءِ) نڪرو

اثَّاقَلْتُمْ اِلَى الْاَرْضِ ۭ اَرَضِيْتُمْ بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مِنَ الْاٰخِرَةِ ۚ

تہ پنهنجي ٿا رهو ڌرتيءَ تي، ڇا راضي ٿيا آهيو دنيا جي زندگي تي آخرت جي عِوض،

تڏهن زمين ڏانهن ڳرا ٿي ڪرندا آهيو! آخرت جي بدران دنيا جي حياتيءَ سان راضي ٿيا آهيو ڇا؟

فَمَا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا قَلِيْلٌ ﴿۳۸﴾ اِلَّا تَنْفِرُوْا

پوءِ ناهي سامان زندگيءَ دنيا جو آخرت جي مقابلي ۾ مگر ٿورو. جيڪڏهن توهان نہ نڪرندؤ

پوءِ دنيا جي حياتيءَ جو سامان آخرت (جي مقابلي) ۾ ٿورڙي کان سواءِ ڪجهہ نہ آهي. جيڪڏهن نہ نڪرندؤ تہ.

يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ڏ وَّيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوْهُ

تہ عذاب ڪندو توهان کي عذاب دردناڪ، ۽ مٽائي آڻيندو ماڻهن ٻين کي ۽ توهان نہ زيان ڪندؤ

اوهان کي ڏکوئيندڙ عذاب جي سزا ڏيندو ۽ اوهان کان سواءِ ٻي قوم مٽائي آڻيندو ۽ اوهين کيس ڪجهہ ضرر نہ رسائيندؤ.

شَيْـًٔا ۭ وَاللّٰهُ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۳۹﴾ اِلَّا تَنْصُرُوْهُ فَقَدْ نَصَرَهُ

انجو ڪجهہ بہ ۽ الله هر شيءِ تي قادر آهي. جيڪڏهن توهان نہ مدد ڪندؤ ان جي تہ بيشڪ مدد ڪئي انهيءَ جي

۽ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي وسوارو آهي. جيڪڏهن پيغمبرکي مدد نہ ڏيندؤ تہ بيشڪ کيس الله مدد ڏني آهي.

اللّٰهُ اِذْ اَخْرَجَهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ثَانِيَ اثْنَيْنِ اِذْ هُمَا فِي الْغَارِ

الله جڏهن ڪڍيو هوانکي انهن ڪافرن اهو ٻيو هئو ٻن مان جڏهن اهي ٻئي هئا غار ۾

جنهن مهل ڪافرن (مڪي مان) کيس لوڏيو، ٻن مان هڪڙو پاڻ هو، جڏهن ٻئي غار ۾ (اندر) هئا.

اِذْ يَقُوْلُ لِصَاحِبِهٖ لَا تَحْزَنْ اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا ۚ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ

تنهن وقت چئي پيو پنهنجي ساٿيءَ کي ڏک نہ ڪر بيشڪ الله اسان سان گڏ آهي، پوءِ لاٿو الله

تڏهن پنهنجي سنگتيءَ کي چيائين تہ الڪو نہ ڪر! جو تہ الله اسان سان (گڏ) آهي. پوءِ الله مٿس

سَكِيْنَتَهٗ عَلَيْهِ وَاَيَّدَهٗ بِجُنُوْدٍ لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ

پنهنجي طرفان قرار انهيءَ تي ۽ مدد ڪيائينس اهڙي لشڪرسان جو نہ پيا ڏسو ۽ ڪيائين ڳالهہ

پنهنجو سڪون لاٿو ۽ کيس اهڙي لشڪر سان مدد ڪيائين جو اُن کي اوهان نہ ڏٺو ۽ ڪافرن جي ڳالهہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِيْنَ كَفَرُوا السُّفْلٰى ؕ وَ كَلِمَةُ اللّٰهِ هِيَ الْعُلْيَا ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ

كافرن جي هيٺ، ۽ ڳالهه الله جي اهائي مٿي آهي، ۽ الله زبردست آهي

كي هيٺ كيائين ۽ الله جي ڳالهه (هميشه) مٿاهين آهي ۽ الله غالب حكمت وارو آهي.

حَكِيْمٌ ﴿٤٠﴾ اِنْفِرُوْا خِفَافًا وَّ ثِقَالًا وَّ جَاهِدُوْا بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ

حكمت وارو آهي. نكري پئو هلكا هجو يا ڳرا ۽ لڙائي كريو پنهنجن مالن ۽ جانين سميت

(هر حال جنگ جي) ٿوري سامان ۽ گهڻي سامان سوڌا (جهاد لاءِ) نكرو ۽ پنهنجن مالن ۽ پنهنجين جانين سان

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٤١﴾ لَوْ كَانَ

الله جي راهه ۾ اهو ڀلو آهي توهان لاءِ جيكڏهن توهان سمجهه ركو ٿا. جيكڏهن هجي ها

الله جي واٽ ۾ جهاد كريو. اهو اوهان لاءِ ڀلو آهي جيكڏهن ڄاڻندا آهيو. جيكڏهن سامان

عَرَضًا قَرِيْبًا وَّ سَفَرًا قَاصِدًا لَّاتَّبَعُوْكَ وَلٰكِنْۢ بَعُدَتْ

مال ويجهو ۽ مسافري وچٿري ته ضرور اهي تنهنجي كڏ لڳن ها پر ڏور ٿي پيو

سولو ۽ سفر هلكو هجي ها ته ضرور تنهنجي پٺيان لڳن ها. پر مٿن پنڌ پري ٿيو.

عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ ؕ وَسَيَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا

انهن تي كشالو، ۽ جهٽ الله جو قسم كڻي چوندا ته جيكڏهن اسان كان ٿي سگهي ها ته نكرون ها

۽ سگهوئي الله جو قسم كڻندا، (چوندا ته) جيكڏهن اسين توفيق سواريون ها ته اوهان سان گڏ

مَعَكُمْ ۚ يُهْلِكُوْنَ اَنْفُسَهُمْ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿٤٢﴾ ع

توهان سان گڏجي، تباهه ٿا كن پاڻ كي، ۽ الله ڄاڻي ٿو ته اهي كوڙا آهن.

نكرون ها! پاڻ كي (منافقيءَ سببان) هلاك كن ٿا. ۽ الله ڄاڻي ٿو ته اهي كوڙا آهن.

عَفَا اللّٰهُ عَنْكَ ۚ لِمَ اَذِنْتَ لَهُمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِيْنَ

معاف كيو الله توكي، ڇو موكل ڏني تو انهن كي جيئن پڌرا ٿين ها تو لاءِ اهي جن

الله توكي معاف كيو. كين ڇا لاءِ تو موكل ڏني؟ جيسين تو لاءِ سچا پڌرا ٿين ها

صَدَقُوْا وَتَعْلَمَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَاْذِنُكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ

سچ چيو ۽ ڄاڻين ها تون كوڙن كي، كو نه موكل وٺندا تو كان جن ايمان آندو

۽ (تون) كوڙن كي ڄاڻين ها. جن الله ۽ قيامت جي ڏينهن كي مڃيو آهي سي پنهنجن

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ اَنْ يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ؕ

الله تي ۽ آخرت جي ڏينهن تي جهاد كرڻ كان پنهنجي مالن ۽ جانين سان،

مالن ۽ پنهنجين جانين سان جهاد كرڻ ۾ توكان موكل نه ٿا گهرن ۽ الله پرهيزگارن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٤﴾ اِنَّمَا يَسْتَاْذِنُكَ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ

۽ الله ڄاڻندڙ آهي متقين کي، رڳو موڪل وٺندا توکان اهي جيڪي نه ٿا ايمان رکن

کي ڄاڻندڙ آهي. انهن کان سواءِ ٻيو ڪو توکان موڪل نه گهرندو جيڪي، الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوْبُهُمْ فَهُمْ فِيْ رَيْبِهِمْ

الله ۽ آخرت جي ڏينهن تي ۽ شڪ ۾ آهن دليون انهن جون پوءِ اهي پنهنجي شڪ ۾

نه مڃيندا آهن ۽ سندن دليون شڪ ۾ پيل آهن پوءِ اهي پنهنجي شڪ ۾ حيران آهن.

يَتَرَدَّدُوْنَ ﴿٤٥﴾ وَلَوْ اَرَادُوا الْخُرُوْجَ لَاَعَدُّوْا لَهٗ عُدَّةً وَّلٰكِنْ

پريشان آهن. ۽ جيڪڏهن نيت ڪن ها نڪرڻ جي ته ضرور تيار ڪن ها پنهنجو سامان پر

۽ جيڪڏهن ٻاهر نڪرڻ گهرن ها ته ان لاءِ تياريءَ جو سامان تيار ڪن ها! پر الله سندن (جهاد تي)

كَرِهَ اللّٰهُ انْۢبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيْلَ اقْعُدُوْا مَعَ الْقٰعِدِيْنَ ﴿٤٦﴾

ناپسند ڪيو الله هلڻ انهن جو پوءِ بند ڪيائين انهن کي ۽ چيو ويو ويٺا رهو گڏ ويهندڙن سان.

وڃڻ پسند نه ڪيو تنهن ڪري کين توفيق نه ڏنائين ۽ چيو ويو ته ويهندڙن سان گڏ ويهي رهو.

لَوْ خَرَجُوْا فِيْكُمْ مَّا زَادُوْكُمْ اِلَّا خَبَالًا وَّلَاْاَوْضَعُوْا خِلٰلَكُمْ

جيڪڏهن هلن ها توهان سان ته نه وڌائين ها توهان ۾ مگر خرابي ۽ اٿ ڀڄائين ها توهان جي وچ ۾

جيڪڏهن اوهان ۾ (گڏجي) نڪرن ها ته اوهان ۾ شرارت کان سواءِ ٻيو ڪجهه نه وڌائين ها ۽ ضرور اوهان جو بگيڙ گهرندڙ ٿي

يَبْغُوْنَكُمُ الْفِتْنَةَ ۚ وَفِيْكُمْ سَمّٰعُوْنَ لَهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ

گهُرن ٿا توهان ۾ فتني کي، ۽ توهان ۾ جاسوس آهن انهن جا، ۽ الله سڄاڻندڙ آهي

اوهان جي وچ ۾ فساد وجهڻ لاءِ ڊوڙن ها! ۽ اوهان ۾ انهن جا (کي) جاسوس آهن ـ ۽ الله ظالمن کي ڄاڻندڙ آهي.

بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿٤٧﴾ لَقَدِ ابْتَغَوُا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوْا لَكَ الْاُمُوْرَ

ظالمن کي. اهي گهرندا هئا فتنو وجهڻ ان کان اڳ ۽ ڦيرائيندا هئا تنهنجي لاءِ رٿون

اهي اڳ بيشڪ فساد جي فڪر ۾ هئا ۽ تو لاءِ بڇڙيون صلاحون ڪندا رهيا تان جو مدد آئي

حَتّٰى جَآءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ اَمْرُ اللّٰهِ وَهُمْ كٰرِهُوْنَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْهُمْ

نيٺ آيو سچو وعدو ۽ غالب ٿيو الله جو دين ۽ اهي ناپسند ڪندڙ هئا ۽ انهن مان

۽ الله جو حڪم غالب ٿيو ۽ اهي ناراض هئا. ۽ منجهانئن ڪو چوي ٿو ته مون کي موڪل ڏي

مَّنْ يَّقُوْلُ ائْذَنْ لِّيْ وَلَا تَفْتِنِّيْ ؕ اَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوْا ؕ وَ

ڪو چوي ٿو موڪل ڏي مون کي ۽ نه وجهه فتني ۾ مون کي، خبردار! فتني ۾ پاڻ ڪريا آهن، ۽

۽ مون کي آزمائش ۾ نه وجهه! خبردار! (اهي پاڻ) آزمائش ۾ ڪريل آهن ـ ۽ بيشڪ دوزخ ڪافرن کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيْطَةٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ﴿٤٩﴾ اِنْ تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ج

بيشڪ دوزخ گهيرو ڪندڙ آهي ڪافرن تي. جيڪڏهن پهچي ٿي توکي ڪا ڀلائي تہ ٻُري لڳي ٿي انهن کي

گهيرو ڪندڙ آهي. (اي پيغمبر!) جيڪڏهن توکي ڪو سهڻو رسندو آهي تہ کين ڏکيو لڳندو آهي. ۽ جيڪڏهن

وَاِنْ تُصِبْكَ مُصِيْبَةٌ يَّقُوْلُوْا قَدْ اَخَذْنَآ اَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ

۽ جيڪڏهن پهچي ٿي توکي ڪا مصيبت چوَن ٿا اسان ورتي سون هوشياري اڳ ۾ ئي

توکي ڪو اهنج پهچندو آهي تہ چوندا آهن تہ بيشڪ پنهنجو ڪم اڳئي سنڀالي ورتو اٿئون ۽ آهي سُرها ٿي

وَيَتَوَلَّوْا وَّهُمْ فَرِحُوْنَ ﴿٥٠﴾ قُلْ لَّنْ يُّصِيْبَنَآ اِلَّا مَا كَتَبَ اللّٰهُ

۽ موٽن ٿا اهي خوشيون ڪندي. چؤ هرگز نہ پهچندو اسان کي مگر جيڪي لکيو الله

ڦرندا آهن. (اي پيغمبر!) چئو تہ، جيڪي الله اسان لاءِ لکيو آهي تنهن کان سواءِ ٻيو ڪجهہ اسان کي ڪڏهن نہ پهچندو

لَنَا ج هُوَ مَوْلٰنَا ج وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ

اسان لاءِ، اهوئي اسان جو سائين آهي، ۽ الله تي ڀل ڀروسو ڪن ايمان وارا. چؤ توهان نہ ٿا

آهو اسان جو سنڀاليندڙ آهي. ۽ مومنن کي الله تي ڀروسو ڪرڻ جڳائي. (اي پيغمبر! منافقن کي) چئو تہ اوهين

تَرَبَّصُوْنَ بِنَآ اِلَّآ اِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ ط وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ

انتظار ڪريو اسان لاءِ مگر هڪڙيءَ جو ٻن ڀلاين مان، ۽ اسان بہ انتظار ٿا ڪريون توهان لاءِ

اسان لاءِ ٻن چڱاين مان هڪڙيءَ کان سواءِ انتظار نہ ڪندا آهيو. ۽ اسين (بہ) اوهان لاءِ انتظار

اَنْ يُّصِيْبَكُمُ اللّٰهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهٖٓ اَوْ بِاَيْدِيْنَا صلے ز فَتَرَبَّصُوْٓا

تہ پهچائيندو توهان کي الله عذاب پنهنجي طرفان يا اسان جي هٿن سان. پوءِ اوهان انتظار ڪريو

ڪندا آهيون تہ الله پاڻ وٽان يا اسان جي هٿان اوهان کي سزا پهچائي، پوءِ اوهين انتظار ڪريو

اِنَّا مَعَكُمْ مُّتَرَبِّصُوْنَ ﴿٥٢﴾ قُلْ اَنْفِقُوْا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا لَّنْ يُّتَقَبَّلَ

اسان بہ اوهان سان گڏ انتظار ڪندڙ آهيون. چؤ خرچ ڪريو خوشيءَ يا ناخوشيءَ هرگز نہ قبول ڪيو ويندو

اسين (بہ) اوهان سان گڏ منتظر آهيون. چئو (تہ اي منافقو!) سُرها ٿي توڙي ارها ٿي خرچ ڪيو تہ بہ اوهان کان ڪڏهن

مِنْكُمْ ط اِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿٥٣﴾ وَمَا مَنَعَهُمْ اَنْ تُقْبَلَ

توهان کان، بيشڪ اوهين آهيو ماڻهو بي فرمان. ۽ نہ آڏو آئي انهن کي جو قبول ٿئي

قبول نہ ڪبو. ڇو تہ اوهين بي دين ٽولي آهيو. ۽ ڪانئن سندن خرچ جو قبول ڪرڻ هن کان سواءِ نہ جهليو ويو

مِنْهُمْ نَفَقٰتُهُمْ اِلَّآ اَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَبِرَسُوْلِهٖ وَلَا يَاْتُوْنَ

انهن کان سندن خيرات مگر هي ڳالهہ تہ انهن ڪفر ڪيو الله ۽ ان جي رسول جو ۽ نہ پيا اچن

تہ اهي الله ۽ سندس پيغمبر جا منڪر آهن ۽ نڪي آرس ڪرڻ کان سواءِ نماز پڙهندا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الصَّلٰوةَ اِلَّا وَهُمْ كُسَالٰى وَلَا يُنْفِقُوْنَ اِلَّا وَهُمْ كٰرِهُوْنَ ﴿٥٤﴾

نماز تي مگر اهي سست ٿي ۽ نہ پيا خرچ ڪن مگر اهي لاچار ٿي.

آهن ۽ نڪي (الله جي وات ۾) رنج ڪان سواءِ خرچيندا آهن.

فَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ ۭ اِنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ

پوءِ نہ عجب ۾ وجهن توکي سندن مال ۽ نہ سندن اولاد، رڳو ارادو ڪري ٿو الله تہ

پوءِ توکي نڪي سندن مال ۽ نڪي سندن اولاد عجب ۾ وجهي۔ الله رڳو گهرندو آهي تہ

لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ وَهُمْ

ڪين عذاب ڏئي ان سان دنيا جي زندگي ۾ ۽ نڪرن ساه انهن جا ۽ اهي

دنيا جي حياتيءَ ۾ ڪين عذاب ڪري ۽ سندن ساه ڪفر جي ٿي حالت ۾ نڪري.

كٰفِرُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَيَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ اِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ ۭ وَمَا هُمْ مِّنْكُمْ

هجن ڪافر. ۽ قسم ٿا کڻن الله جو تہ اهي توهان مان آهن ۽ ناهن اهي اوهان مان

۽ الله جو قسم کڻندا آهن تہ اهي اوهان منجهان آهن۔ ۽ (حقيقت ڪري) اهي اوهان منجهان نہ آهن

وَلٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَّفْرَقُوْنَ ﴿٥٦﴾ لَوْ يَجِدُوْنَ مَلْجَاً اَوْ مَغٰرٰتٍ

پر اهي ماڻهو ڊڄڻا آهن. جيڪڏهن اهي لهن ڪا جاءِ پناه جي يا ڇرون

پر اهي ڊڄڻي قوم آهي. جي ڪا پناه جي جاءِ يا ڪي ڇرون يا ڪو گهڙڻ جو هنڌ لهن ها تہ ان ڏانهن

اَوْ مُدَّخَلًا لَّوَلَّوْا اِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ

يا ڪا جاءِ سر لڪائڻ جي تہ لڙي وڃن انهي طرف ۽ اهي زور ڪن ها. ۽ انهن مان ڪي اهي آهن

اهي ڊوڙندا ٿي ڦرن ها. ۽ منجهانئن ڪي اهڙا آهن جي صدقن (جي ورهاڱي) ۾ توکي طعنو هڻندا آهن

يَّلْمِزُكَ فِي الصَّدَقٰتِ ۚ فَاِنْ اُعْطُوْا مِنْهَا رَضُوْا وَاِنْ لَّمْ

جي طعنو هڻن ٿا توکي صدقي ورهائڻ ۾، پوءِ جيڪڏهن ملين ٿو ان مان تہ خوش ٿين ٿا ۽ جي نہ

پوءِ جيڪڏهن منجهانئن ڏجين تہ سرها ٿيندا آهن ۽ جيڪڏهن منجهانئن نہ ڏجين تہ

يُعْطَوْا مِنْهَآ اِذَا هُمْ يَسْخَطُوْنَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ اَنَّهُمْ رَضُوْا مَآ اٰتٰىهُمُ

تو ملين ان مان تہ اهي ڪاوڙجن ٿا. جيڪر اهي راضي ٿين ها ان تي جيڪي ڏنو انهن کي

انهيءَ مهل ڪاوڙيا آهن. ۽ الله ۽ سندس پيغمبر جيڪي کين ڏنو آهي تنهن تي جيڪڏهن راضي ٿين ها

اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ ۙ وَقَالُوْا حَسْبُنَا اللّٰهُ سَيُؤْتِيْنَا اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ

الله ۽ ان جي رسول ۽ چون ها ڪافي آهي اسان کي الله اجهو ڏيندو اسان کي الله پنهنجي مهر سان

۽ چون ها تہ اسان کي الله ڪافي آهي اسان کي الله پنهنجي فضل سان ڏيندو ۽ سندس پيغمبر (بہ ڏيندو)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَرَسُوْلُهٗٓ ۙ اِنَّآ اِلَى اللّٰهِ رٰغِبُوْنَ ﴿٥٩﴾ ع اِنَّمَا الصَّدَقٰتُ لِلْفُقَرَآءِ

۽ ان جو رسول بيشڪ اسان پنهنجي الله ڪي چاهيندڙ آهيون. زڪواتون آهن رڳو غريبن

اسين الله ڏانهن اميدوار آهيون (ته انهن لاءِ ڀلو هجي ها!) صدقا رڳو فقيرن ۽ مسڪينن ۽ ان جي اگاڙي

وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْعٰمِلِيْنَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوْبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ

۽ محتاجن ۽ ان جي عملي وارن لاءِ ۽ انهن لاءِ جو. جوڙيل آهن دليون جن جون ۽ ٻانهن آزاد ڪرائڻ ۾

ڪندڙن ۽ جن (نئين مسلمانن) جون دليون (اسلام ڏانهن) جوڙڻيون آهن (تن لاءِ) ۽ ٻانهن جي آزاد ڪرڻ

وَالْغٰرِمِيْنَ وَفِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ؕ فَرِيْضَةً مِّنَ اللّٰهِ ؕ

۽ قرضين لاءِ ۽ الله جي راهه ۾ ۽ مسافر راهه واري لاءِ. فرض سمجهي الله جو.

۽ قرضين ۽ الله جي واٽ ۾ (جهاد ڪرڻ) ۽ مسافرن لاءِ آهن. (اهو) الله (جي پار) کان حڪم ٺيل آهي.

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٦٠﴾ وَمِنْهُمُ الَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ النَّبِيَّ وَ

۽ الله ڄاڻندڙ آهي حڪيم آهي. ۽ ڪي انهن مان اهي آهن جيڪي ايذائن ٿا نبيءَ کي ۽

۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ منجهانئن ڪي اهڙا آهن جي پيغمبر کي ايذائيندا آهن ۽ چوندا آهن ته هو

يَقُوْلُوْنَ هُوَ اُذُنٌ ؕ قُلْ اُذُنُ خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَيُؤْمِنُ

چون ٿا اهو رڳو ٻڌندڙ آهي، چؤ اهو ٻڌندڙ ڀلائي جو توهان لاءِ آهي يقين ڪري ٿو الله تي ۽ ويساهه ڪري ٿو

ٻڌندڙ آهي. چئو ته اوهان لاءِ ٻڌندڙ ڀلو آهي الله کي مڃيندو آهي ۽ مؤمنن (جي صلاح) کي (به) مڃيندو آهي

لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ؕ وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ

مسلمانن تي ۽ رحمت آهي انهن لاءِ جن ايمان آندو توهان مان ۽ اهي جيڪي ايذائين ٿا

۽ اوهان مان ايمان وارن لاءِ ٻاجهارو آهي. ۽ جيڪي الله جي پيغمبر کي ايذائيندا آهن

رَسُوْلَ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٦١﴾ يَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَكُمْ

الله جي رسول کي تن لاءِ آهي سزا ڏکوئيندڙ. قسم کڻن ٿا الله جو توهان لاءِ

تن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي. اوهان لاءِ الله جو قسم کڻندا آهن ته اوهان کي راضي ڪن.

لِيُرْضُوْكُمْ ۚ وَاللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗٓ اَحَقُّ اَنْ يُّرْضُوْهُ اِنْ كَانُوْا

جيئن راضي ڪن توهان کي ۽ الله ۽ ان جو رسول وڌيڪ حقدار آهي جو راضي ڪن انهيءَ کي جيڪڏهن اهي

۽ جيڪڏهن مؤمن آهن ته الله ۽ سندس پيغمبر وڌيڪ حقدار آهي جو ان کي راضي ڪن.

مُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٢﴾ اَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّهٗ مَنْ يُّحَادِدِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاَنَّ

ايمان رکن ٿا. ڇا نه ٿا ڄاڻن ته جيڪو سامهون ٿيندو الله کي ۽ ان جي رسول کي ته يقينن

نه ڄاڻندا آهن ڇا ته جيڪو الله ۽ سندس پيغمبر جي مخالفت ڪندو تنهن لاءِ بيشڪ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَهٗ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيْهَا ط ذٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيْمُ ﴿٦٣﴾ يَحْذَرُ

ان لاءِ باهه دوزخ جي آهي هميشه رهندو انهيءَ ۾، اها خواري وڏي آهي. ڊڄن ٿا

دوزخ جي باهه آهي. منجهس سدائين رهڻ وارو آهي. اها وڏي خواري آهي. منافق مسلمانن

الْمُنٰفِقُوْنَ اَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُوْرَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِيْ

ٻچاڙا متان لاٿي وڃي انهن تي ڪا سورت جا خبر ڏئي انهن کي ان جي جيڪي سندن

تي ڪنهن سوره جي لهڻ کان ڊڄن ٿا ته جيڪي سندين دلين ۾ آهي سو متان مسلمانن کي جاڻائي!

قُلُوْبِهِمْ ط قُلِ اسْتَهْزِءُوْا ج اِنَّ اللّٰهَ مُخْرِجٌ مَّا تَحْذَرُوْنَ ﴿٦٤﴾

دلين ۾ آهي. چؤ چٿر ڪندا رهو. بيشڪ الله پڌرو ڪندڙ آهي ان کي جنهن کان ڊڄو ٿا.

(اي پيغمبر! ڪين) چئو ته اوهين ڀلا ٺٺولي ڪريو، جو ته جنهن کان ڊڄندا آهيو سو الله پڌرو ڪندڙ آهي.

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ لَيَقُوْلُنَّ اِنَّمَا كُنَّا نَخُوْضُ وَنَلْعَبُ ط قُلْ

۽ جيڪڏهن پڇا ڪندين انهن کان ته ضرور چوندا رڳو اسان پوڳ ۽ راند ڀلا ڪريون، چؤ

۽ (اي پيغمبر!) جيڪڏهن ڪانئن پڇين ته ضرور چوندا ته بيشڪ کِل ۽ راند تي ڪئي سون. (ڪين) چئو ته

اَبِاللّٰهِ وَاٰيٰتِهٖ وَرَسُوْلِهٖ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوْا قَدْ

ڇا الله ۽ ان جي آيتن ۽ ان جي رسول سان ڀلا چٿرون ڪريو؟ نه ڪريو بهانا توهان

الله ۽ سندس آيتن ۽ سندس پيغمبر سان مسخري ڪيو ٿي ڇا؟. بهانو نه ڪريو! بيشڪ ايمان کان پوءِ

كَفَرْتُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ ط اِنْ نَّعْفُ عَنْ طَآئِفَةٍ مِّنْكُمْ

ڪافر ٿيا آهيو ايمان آڻڻ کان پوءِ، جيڪڏهن معاف ڪنداسون هڪ ٽولي کي توهان مان

ڪفر ڪيو اٿوَ. جيڪڏهن اوهان مان هڪ ٽوليءَ کان ٽرنداسون ته ٻيءَ ٽوليءَ کي

نُعَذِّبْ طَآئِفَةً ۢ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿٦٦﴾ ع اَلْمُنٰفِقُوْنَ وَ

ته سزا ڏينداسون ٻئي ٽولي کي ڇو ته اهي ڏوهاري آهن. منافق ۽

هن سببان سزا ڏينداسون جو اهي ڏوهي هئا. منافق ۽ منافقياڻيون

الْمُنٰفِقٰتُ بَعْضُهُمْ مِّنْۢ بَعْضٍ م يَاْمُرُوْنَ بِالْمُنْكَرِ وَ

منافقياڻيون هڪ ٻئي مان آهن، ڏَسُ ڏين ٿا بُرائيءَ جو ۽

هڪ ٻئي جهڙا آهن. (اهي) مدَن ڪمن جو حڪم ڪندا آهن ۽ چڱن ڪمن کان جهليندا

يَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوْفِ وَيَقْبِضُوْنَ اَيْدِيَهُمْ ط نَسُوا اللّٰهَ

روڪين ٿا چڱائي کان ۽ جهلين ٿا پنهنجا هٿ، وساريائون الله کي

آهن ۽ پنهنجا هٿ (خيرات ڏيڻ کان) بند ڪندا آهن الله کي وساريائون تنهن ڪري الله (به) ڪين وساريو.

ع١٤ وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَنَسِيَهُمْ ؕ اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الْمُنٰفِقِيْنَ

پوءِ الله وساريو انهن کي، بيشڪ منافق اهي ئي نافرمان آهن. وعدو ڏنو الله منافقن

بيشڪ منافق ئي بي دين آهن. الله منافقن ۽ منافقياڻن ۽ ڪافرن کي دوزخ جي باھ جو انجام ڏنو آهي

وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ هِيَ حَسْبُهُمْ ۚ

۽ منافقياڻين کي ۽ ڪافرن کي باھ دوزخ جو هميشه رهندا ان ۾، اها ڪافي آهي انهن لاءِ

منجهس سدائين رهڻ وارا آهن۔ اها کين ڪافي آهي، ۽ الله مٿن لعنت ڪئي آهي، ۽ انهن لاءِ هميشه

وَلَعَنَهُمُ اللّٰهُ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ﴿٦٨﴾ ۙ كَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ

۽ لعنت ڪئي انهن کي الله، ۽ انهن لاءِ عذاب دائمي آهي. انهن وانگر جيڪي هئا اوهان کان اڳ ۾،

جو عذاب آهي. اوهين (بہ) اهڙا ٿيا آهيو جيڪي اوهان کان اڳ هئا (آهي) اوهان کان طاقت ۾

كَانُوْٓا اَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَّاَكْثَرَ اَمْوَالًا وَّاَوْلَادًا ؕ فَاسْتَمْتَعُوْا

هئا ڏاڍا توهان کان طاقت ۾ ۽ گهڻا مال ۾ ۽ اولاد ۾، پوءِ انهن فائدو ورتو

مال ۽ اولاد ۾ گهڻو وڌيڪ هئا۔ پوءِ پنهنجي نصيب آهر فائدو ورتائون

بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلَاقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ

پنهنجي حصي آهر پوءِ توهان بہ فائدو ورتو پنهنجي حصي آهر جيئن فائدو ورتو هو

پوءِ اوهان بہ پنهنجي نصيب آهر فائدو ورتو جهڙيءَ طرح اوهان کان اڳين پنهنجي نصيب آهر

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَاقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِيْ خَاضُوْا ؕ اُولٰٓئِكَ

توهان کان اڳين پنهنجي ڀاڱي آهر ۽ توهان بڪ ڪئي جيئن انهن بڪ ڪئي هئي، اهي آهن

فائدو ورتو ۽ (اوهين بہ) انهن وانگر اجاين بحثن ۾ پئجي ويا آهيو جيئن اهي اجاين بحثن ۾ پيا.

حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ

جو بيڪار ٿيا عمل انهن جا دنيا ۾ ۽ آخرت ۾، ۽ اهي ئي

انهن جي ڪمائي دنيا ۽ آخرت ۾ ناس ٿي، ۽ اهي ئي خساري وارا آهن.

الْخٰسِرُوْنَ ﴿٦٩﴾ اَلَمْ يَاْتِهِمْ نَبَاُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوْحٍ

نقصان وارا آهن. ڇا نہ آئي وٽن خبر انهن جي جيڪي ڪانئن اڳ هئا قوم نوح

ڪانئن اڳين جي خبر نہ پهتي اٿن ڇا؟ جي نوح ۽ عاد ۽ ثمود جي قوم

وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ ۙ وَقَوْمِ اِبْرٰهِيْمَ وَاَصْحٰبِ مَدْيَنَ

۽ عاد ۽ ثمود جي ۽ قوم ابراهيم جي ۽ مدين وارن جي

۽ ابراهيم جي قوم ۽ مَدين وارا ۽ اونڌي ٿيلن ڳوٺن وارا هئا؟ جو انهن ڏانهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالْمُؤْتَفِكٰتِ ؕ اَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانَ اللّٰهُ

۽ ڪَبراونڌن ڳوٺن جي، آيا هئا انهن وٽ سندن رسول پڌرا حڪم کڻي، پوءِ الله نہ

سندن پيغمبر پڌرن معجزن سان آيا (تہ نہ مڃيائون)، پوءِ الله جو شان نہ هو جو مٿن ظلم ڪري

لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ۝٧٠ وَالْمُؤْمِنُوْنَ

ظلم ڪيو هو انهن تي پر اهي پنهنجو پاڻ تي ظلم ڪندا هئا. ۽ ايمان وارا

پر پاڻ تي ظلم ڪيائون تي. ۽ مؤمن ۽ مومنياڻيون (پاڻ ۾) هڪ ٻئي جا

وَالْمُؤْمِنٰتُ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۘ يَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ

۽ ايمان واريون هڪ ٻئي جا مددگار آهن، حڪم ڪن ٿا چڱي ڳالھ جو

مددگار آهن. چڱن ڪمن جو حڪم ڪندا آهن ۽ خراب ڪمن کان جهليندا آهن

وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ

۽ روڪين ٿا برائي کان ۽ قائم ڪن ٿا نماز ۽ ادا ڪن ٿا

۽ نماز کي قائم ڪندا آهن ۽زڪوات ڏيندا آهن ۽ الله ۽ سندس پيغمبر جي

الزَّكٰوةَ وَيُطِيْعُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ اُولٰٓئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللّٰهُ ؕ

زڪوات ۽ تابعداري ڪن ٿا الله ۽ ان جي رسول جي اهي آهن جن تي رحم ڪندو الله

فرمانبرداري ڪندا آهن. انهن تي الله سگهوئي ٻاجھ ڪندو. ڇو تہ الله

اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝٧١ وَعَدَ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ

بيشڪ الله زبردست حڪمت وارو آهي. وعدو ڪيو الله مومنن ۽ مومنياڻين سان

غالب حڪمت وارو آهي. الله مؤمنن ۽ مومنياڻين سان بهشت جو انجام ڪيو آهي،

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَمَسٰكِنَ

باغن جو وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون هميشہ رهندا اتي ۽ جڳهن

جنهن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن منجهس سدائين رهڻ وارا آهن ۽ (پڻ)

طَيِّبَةً فِيْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ؕ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ اَكْبَرُ ؕ ذٰلِكَ

سٺين جو باغن رهڻ وارن ۾ ۽ راضپو الله جو سڀ کان وڏي شيءِ آهي، اها

هميشہ رهڻ وارن باغن ۾ چڱين جاين جو (انجام اٿن)— ۽ الله جو راضپو (سڀ کان) تمام وڏو آهي.

هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝٧٢ ؏ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ

ئي ڪاميابي وڏي آهي. اي نبي! جهاد ڪر ڪافرن سان

اها وڏي مراد ماڻڻ آهي. اي پيغمبر! ڪافرن ۽ منافقن سان جهاد ڪر ۽

وقف لازم

ع ١٠

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۭ وَمَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۭ وَبِئْسَ

۽ منافقن سان ۽ سختي ڪر انهن تي، ۽ رهائش انهن جي دوزخ آهي، ۽ اها بڇڙي

مقن سختي ڪر! ۽ سندن جاءِ دوزخ آهي... ۽ اها جاءِ بڇڙي آهي.

الْمَصِيْرُ ﴿٧٣﴾ يَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ مَا قَالُوْا ۭ وَلَقَدْ قَالُوْا كَلِمَةَ

جاءِ آهي. قسم ٿا کڻن الله جو تہ نہ ڳالهايو اٿن، ۽ يقينن ڳالهايو اٿن لفظ

الله جو قسم کڻندا آهن تہ (پاڻ) نہ چيو اٿن ـ ۽ بيشڪ ڪفر جو ڪلمو چيو اٿن

الْكُفْرِ وَكَفَرُوْا بَعْدَ اِسْلَامِهِمْ وَهَمُّوْا بِمَا لَمْ يَنَالُوْا ۚ

ڪفر جو ۽ ڪافر ٿيا مسلمان ٿيڻ کانپوءِ ۽ ارادو ڪيائون اُن جو جنهن کي نہ پهتا،

۽ پنهنجي اسلام (آڻڻ) کان پوءِ ڪفر ڪيائون ۽ جنهن کي پهچي نہ سگهيا تنهن لاءِ زور لاتائون. ۽ اِهو

وَمَا نَقَمُوْٓا اِلَّآ اَنْ اَغْنٰىهُمُ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ مِنْ فَضْلِهٖ ۚ

رڳو بدلو پيا وٺن جو آسودو ڪيو هو انهن کي الله ۽ ان جي رسول پنهنجي مهرباني سان،

اُنهن رڳو هن ڳالهہ جو بدلو ڏنو جو الله پنهنجي فضل سان ۽ سندس رسول ڪين شاهوڪار ڪيو.

فَاِنْ يَّتُوْبُوْا يَكُ خَيْرًا لَّهُمْ ۚ وَاِنْ يَّتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ

پوءِ جيڪڏهن توبہ ڪن تہ ڀلي آهي انهن لاءِ، ۽ جيڪڏهن ڦري وڃن تہ عذاب ڪندن الله

پوءِ جيڪڏهن توبهہ ڪن تہ اُنهن لاءِ ڀلي آهي، ۽ جيڪڏهن ڦرندا تہ الله دنيا ۽ آخرت ۾

عَذَابًا اَلِيْمًا ۙ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ فِي الْاَرْضِ

عذاب دردناڪ دنيا ۽ آخرت ۾، ۽ نہ هوندو انهن لاءِ ڌرتيءَ ۾

ڪين ڏکوئيندڙ عذاب سان سزا ڏيندو. ۽ ملڪ ۾ اُنهن لاءِ نہ ڪو سنڀاليندڙ ۽ نہ ڪو مددگار آهي.

مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿٧٤﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ عٰهَدَ اللّٰهَ لَىِٕنْ

ڪوئي دوست ۽ نڪي مددگار، ۽ انهن مان ڪن انجام ڪيو هو الله سان تہ جيڪڏهن

۽ منجهائن ڪي آهن جن الله سان انجام ڪيو آهي تہ جيڪڏهن پنهنجي فضل

اٰتٰىنَا مِنْ فَضْلِهٖ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُوْنَنَّ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٧٥﴾

ڏنائين اسان کي پنهنجي فضل مان تہ ضرور خيرات ڪنداسون ۽ ضرور ٿينداسون صالحن مان.

سان اسان کي ڏنائين تہ ضرور خيرات ڏينداسون ۽ ڀلارن مان ٿينداسون.

فَلَمَّآ اٰتٰىهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ بَخِلُوْا بِهٖ وَتَوَلَّوْا وَّهُمْ

پوءِ جڏهن ڏنائين انهن کي پنهنجي فضل مان تہ ڪنجوسي ڪيائون اُن ۾ ۽ ڦري ويا ۽ اهي

پوءِ جنهن مهل پنهنجي فضل سان ڪين مال ڏنائين تہ اُن جي ڪنجوسائي ڪيائون ۽ اُهي منهن موڙيندڙ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُّعْرِضُوْنَ ﴿٧٦﴾ فَاَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِیْ قُلُوْبِهِمْ اِلٰی یَوْمِ یَلْقَوْنَهٗ

منهن موڙيندڙ ٿيا. پوءِ پٺيان لاتائين انهن کي نفاق سندن دلين جو ان ڏينهن تائين جو ملندا انهي سان

ٿي ٿيا. پوءِ (الله) سندن دلين ۾ کين سندن ملڻ جي ڏينهن تائين انهيءَ سببان منافقي لاڳو ڪري ڇڏي

بِمَآ اَخْلَفُوا اللّٰهَ مَا وَعَدُوْهُ وَبِمَا كَانُوْا یَكْذِبُوْنَ ﴿٧٧﴾ اَلَمْ

هن ڪري تہ ڀڃايئون الله سان ڪيل وعدو ۽ هن ڪري تہ اهي ڪوڙ ڳالهائيندا هئا. ڇا نہ

جو الله سان اهو انجام نہ پاڙيائون جيڪو ساڻس ڪيائون ۽ انهيءَ سببان جو ڪوڙ چوندا رهيا.

یَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ یَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوٰىهُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ عَلَّامُ

ٿا سمجهن تہ الله ڄاڻي ٿو انهن جا راز ۽ انهن جو مشورو ۽ بيشڪ الله ڳجهو ڄاڻندڙ آهي

نہ ڄاڻندا آهن ڇا تہ الله سندن ڳجها ۽ سندن پڌرا (سخن) ۽ سندن ڳجهيون صلاحون ڄاڻندو آهي

الْغُیُوْبِ ﴿٧٨﴾ اَلَّذِیْنَ یَلْمِزُوْنَ الْمُطَّوِّعِیْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِیْنَ

ڳجهاين جو. اهي ماڻهو جيڪي ٽوڪون ڪن ٿا خوشيءَ سان ڏيندڙن مومنن تي

۽ بيشڪ الله وڏو ڳجهہ ڄاڻندڙ آهي. اهي اهڙا آهن جو صدقي ڏيندڙن مومنن جي صدقي ڏيڻ ۾ طعنا هڻندا آهن

فِی الصَّدَقٰتِ وَالَّذِیْنَ لَا یَجِدُوْنَ اِلَّا جُهْدَهُمْ فَیَسْخَرُوْنَ

خيراتن ڪرڻ ۾ ۽ انهن تي جيڪي نہ ٿا لهن مگر پنهنجي پڄندي آهر پوءِ مسخري ٿا ڪن

۽ انهن کي (بہ طعنا هڻندا آهن) جيڪي (مزدوري ڪرڻ جي) محنت کان سواءِ ڪجهہ نہ لهندا آهن ۽ انهن سان مسخريون ڪندا آهن.

مِنْهُمْ ؕ سَخِرَ اللّٰهُ مِنْهُمْ ۫ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِیْمٌ ﴿٧٩﴾ اِسْتَغْفِرْ لَهُمْ

انهن تي، مسخري جو بدلو ڏنو الله انهن کي، ۽ انهن لاءِ عذاب دردناڪ آهي. بخشش گهُر انهن لاءِ

الله (بہ) سندن مسخرين جو کين بدلو ڏيندو ۽ انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي. انهن لاءِ بخشش گهرين يا انهن

اَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ؕ اِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِیْنَ مَرَّةً فَلَنْ

يا نہ بخشش گهُر انهن لاءِ، جيڪڏهن معافي گهُرندين انهن لاءِ ستر ڀيرا تڏهن بہ نہ

لاءِ بخشش نہ گهرين. جيڪڏهن انهن لاءِ ستر ڀيرا بخشش گهرين تہ بہ الله انهن کي نہ بخشيندو.

یَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ؕ وَاللّٰهُ

بخشيندو الله انهن کي، اهو هن لاءِ تہ نہ مڃيائون الله کي ۽ ان جي رسول کي، ۽ الله

اهو هن سببان آهي جو انهن الله ۽ سندس پيغمبر کي نہ مڃيو. ۽ الله بي دين قوم کي هدايت نہ

لَا یَهْدِی الْقَوْمَ الْفٰسِقِیْنَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ الْمُخَلَّفُوْنَ بِمَقْعَدِهِمْ

نہ ٿو هدايت ڪري قوم نافرمان کي، خوش ٿيا پوئتي رهيل پنهنجي ويهڻ تي

ڪندو آهي. الله جي پيغمبر جي (جهاد تي) وڃڻ کان پوءِ پٺتي رهندڙ پنهنجي (رهجي) ويهڻ تي خوش

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

خِلٰفَ رَسُوْلِ اللّٰهِ وَكَرِهُوْٓا اَنْ يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ

ابتڙ حڪم رسول الله جي ۽ ناپسند ڪيائون ته جهاد ڪن پنهنجن مالن ۽ جانين سميت

تيا ۽ پنهنجن مالن تي پنهنجين جانين سان الله جي واٽ ۾ جهاد ڪرڻ ناپسند ڪيائون

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَالُوْا لَا تَنْفِرُوْا فِي الْحَرِّ ؕ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ

الله جي راهه ۾ ۽ چيائون ته نڪرو گرميءَ ۾ تون چؤ باهه دوزخ جي

۽ پاڻ ۾ چيائون ته گرميءَ ۾ (جهاد لاءِ) نه نڪرو! (اي پيغمبر! ڪين) چئو ته. دوزخ جي باهه ڏاڍي گرم آهي.

اَشَدُّ حَرًّا ؕ لَوْ كَانُوْا يَفْقَهُوْنَ ﴿٨١﴾ فَلْيَضْحَكُوْا قَلِيْلًا وَّلْيَبْكُوْا

سخت گرم آهي، جي اهي سمجهن ها. پوءِ پل کلن ٿورو ۽ روئن

جيڪڏهن سمجهن ها (ته ائين نه ڪن ها!). پوءِ ٿورو کلڻ گهرجين ۽ گهڻو روئڻ گهرجين.

كَثِيْرًا ۚ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٨٢﴾ فَاِنْ رَّجَعَكَ اللّٰهُ اِلٰى

گهڻو، عوض انهيءَ جي جيڪي ڪمايائون. پوءِ جيڪڏهن موٽائي توکي الله انهن

اُنهن (اعمالن) جي بدلي ۾ جو جيڪي ڪندا آهن. پوءِ جيڪڏهن الله توکي منجهانئن ڪنهن ٽوليءَ ڏانهن

طَآئِفَةٍ مِّنْهُمْ فَاسْتَاْذَنُوْكَ لِلْخُرُوْجِ فَقُلْ لَّنْ تَخْرُجُوْا

جي ڪنهن ٽولي ڏانهن پوءِ اهي موڪل گهرن توکان هلڻ جي پوءِ چؤ توهان هرگز نه هلندؤ

موٽائي ئي ته نڪرڻ لاءِ توکان موڪلائيندا پوءِ چئو ته مون سان ڪڏهن به نه نڪرندؤ

مَعِيَ اَبَدًا وَّلَنْ تُقَاتِلُوْا مَعِيَ عَدُوًّا ؕ اِنَّكُمْ رَضِيْتُمْ

مون سان گڏجي ڪڏهين به ۽ هرگز نه وڙهندؤ مون سان گڏجي دشمن سان، توهان پسند ڪيو هو

۽ مون سان گڏجي ڪنهن دشمن سان ڪڏهن به نه وڙهندؤ. چو ته اوهين پهريون ڀيرو ويهڻ سان راضي ٿيو

بِالْقُعُوْدِ اَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوْا مَعَ الْخٰلِفِيْنَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تُصَلِّ عَلٰٓى

ويهڻ پهرئين ڀيري پوءِ ويهي رهو گڏ پوئتي رهندڙن سان. ۽ نه پڙهه جنازو ڪنهن

تنهن ڪري (هاڻي به) پوئتي ويهندڙن سان گڏجي ويهو. ۽ منجهانئن جيڪو مري تنهن

اَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّاتَ اَبَدًا وَّلَا تَقُمْ عَلٰى قَبْرِهٖ ؕ اِنَّهُمْ كَفَرُوْا

جو انهن مان جو مري ڪڏهين به ۽ نه بيهه ان جي قبر تي، بيشڪ انهن ڪفر ڪيو

تي بلڪل نماز نه پڙهه ۽ نڪي سندس قبر تي بيهه! بيشڪ اُنهن الله ۽ سندس

بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَمَاتُوْا وَهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٨٤﴾ وَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ

الله ۽ ان جي رسول جو ۽ مري ويا نافرمان ٿي، ۽ نه عجب ۾ وجهي توکي ملڪيت انهن جي

پيغمبر کي نه مڃيو ۽ اهي بي دين ٿي مئا. ۽ تون سندن مال ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَأَوْلَادُهُمْ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا

۽ اولاد انهن جي، رڳو ارادو رکي ٿو الله تہ سزا ڏئي کين ان سان دنيا ۾

سندن اولاد تي عجب نہ ڪر. الله گھرندو آهي تہ اُن جي سببان دنيا ۾ ئي کين عذاب ڪري

وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ

۽ نڪرن ساهہ انهن جا ۽ اهي هجن ڪافر. ۽ جڏهن نازل ڪجي ٿي ڪا سورت تہ

۽ سندن ساهہ ڪفر جي ئي حالت ۾ نڪرن. ۽ جيڪڏهن ڪا سورة (هن لاءِ) نازل

آمِنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ أُولُو الطَّوْلِ

ايمان آڻيو الله تي ۽ جهاد ڪريو گڏجي ان جي رسول سان تہ موڪل گھرن ٿا توکان مالدار

ٿئي ويندي آهي تہ الله کي مڃيو ۽ سندس پيغمبر سان گڏجي جهاد ڪريو تہ منجھانئن آسودا توکان

مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا

انهن مان ۽ چون ٿا ڇڏ اسان کي تہ هجون گڏ ويهندڙن سان. خوش آهن تہ هجن

موڪلائيندا آهن ۽ چوندا آهن تہ اسان کي ڇڏ تہ ويٺلن سان گڏ رهون. ويٺلن (عورتن) سان

مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾

گڏ پوئتي رهندڙ عورتن سان ۽ مهر هنئي وئي انهن جي دلين تي پوءِ اهي نہ ٿا سمجهن.

گڏ هجڻ ۾ راضي ٿيا ۽ سندين دلين تي مُهر هنئي ويئي پوءِ اهي نہ سمجهندا آهن.

لَٰكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ

پر رسول ۽ جن ايمان آندو ساڻس جهاد ڪيائون پنهنجن مالن

پر پيغمبر ۽ جن ساڻس ايمان آندو تن پنهنجن مالن ۽ پنهنجين جندن سان جهاد

وَأَنْفُسِهِمْ ۚ وَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾

۽ جانين سميت، ۽ انهن لاءِ ئي آهن ڀلايون ۽ اهي ئي ڪامياب آهن.

ڪيو ۽ اهي آهن جن لاءِ ڀلايون آهن ۽ اهي ئي ڇٽل آهن.

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ

تيار ڪيا الله انهن لاءِ باغ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون هميشہ رهندا

انهن لاءِ الله اهڙا باغ تيار ڪيا آهن جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن، منجهن سدائين رهڻ

فِيهَا ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾ وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ

انهن ۾، اهائي آهي ڪاميابي وڏي. ۽ آيا بهاني وارا ڪي بدوي

وارا آهن. اِها وڏي مراد ماڻڻ آهي. ۽ بدوين مان بهاني ڪرڻ وارا آيا تہ کين

ع ١١

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِيْنَ كَذَبُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ سَيُصِيْبُ

جيئن موڪل ملي انهن کي ۽ ويٺا رهيا اهي جن ڪوڙ ڳالهايو الله ۽ سندس رسول سان جلد پهچندو انهن کي

موڪل ڏني وڃي ۽ جن الله ۽ سندس پيغمبر کي ڪوڙو ڄاتو سي ويهي رهيا. منجهانئن

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۹۰﴾ لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَآءِ

جن ڪفر ڪيو انهن مان عذاب دردناڪ. ناهي ڪمزورن تي

ڪافرن کي ڏکوئيندڙ عذاب سگهوئي پهچندو. نڪي هيڻن تي ۽ نڪي

وَلَا عَلَى الْمَرْضٰى وَلَا عَلَى الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ مَا يُنْفِقُوْنَ

۽ نڪي بيمارن تي ۽ نه انهن تي جيڪي نٿا لهن جو خرچ ڪن،

بيمارن تي ۽ نڪي اهي جو جيڪي خرچين سو نٿا لهن تن تي ڪو گناهه آهي،

حَرَجٌ اِذَا نَصَحُوْا لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ؕ مَا عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ مِنْ

ڪو ڏوهه جڏهن سچائي ڪيائون الله ۽ سندس رسول لاءِ، ناهي انهن ڀلارن تي

جڏهن ته الله ۽ سندس پيغمبر جا خيرخواهه هجن. ڀلارن تي ڪو ڏوراپو نه

سَبِيْلٍ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۹۱﴾ لا وَّلَا عَلَى الَّذِيْنَ اِذَا مَآ اَتَوْكَ

ڪو الزام، ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. ۽ ناهي انهن تي ميار جڏهن آيا تو وٽ

آهي. ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. ۽ نڪي انهن تي (ڪو گناهه آهي) جي جڏهن تو وٽ آيا ته کين

لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَآ اَجِدُ مَآ اَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ ص تَوَلَّوْا وَّاَعْيُنُهُمْ

ته سواري ڏئين تون انهن کي تو چيو نه ٿو لهان آءٌ اهو جو سوار ڪريان توهان کي ان تي ته موٽيا ۽ اکيون انهن جون

(سواريءَ تي) چاڙهين (۽ تو) چيو ته (ڪا سواري) نه ٿو لهان جنهن تي اوهان کي چاڙهيان تڏهن اهي موٽيا

تَفِيْضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا اَلَّا يَجِدُوْا مَا يُنْفِقُوْنَ ﴿۹۲﴾ ط اِنَّمَا

وهائن پيون ڳوڙها ڏک کان هن تي جو نه پيا لهن ڪا شيءِ جا خرچ ڪن. رڳو

۽ هن ڏک کان سندين اکيون هنجون هاريندڙ هيون ته جيڪي (الله جي واٽ ۾) خرچين سو نه ٿا لهن! (ڏوراپي

السَّبِيْلُ عَلَى الَّذِيْنَ يَسْتَاْذِنُوْنَكَ وَهُمْ اَغْنِيَآءُ ج رَضُوْا بِاَنْ

الزام آهي انهن تي جيڪي موڪل گهرن ٿا توکان ۽ اهي آسودا آهن، خوش ٿيا هن تي ته

جي) واٽ رڳو انهن تي آهي جن توکان موڪلايو ۽ اُهي شاهوڪار هئا. رهيلن (عورتن) سان گڏ

يَّكُوْنُوْا مَعَ الْخَوَالِفِ لا وَطَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۹۳﴾

هجن گڏ پوئتي رهندڙ عورتن سان ۽ مهر هڻي الله انهن جي دلين تي پوءِ اهي نه ٿا ڄاڻن.

هجڻ ۾ راضي ٿيا ۽ الله سندين دلين تي مُهر هڻي پوءِ اُهي نه ڄاڻندا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَعْتَذِرُوْنَ اِلَيْكُمْ اِذَا رَجَعْتُمْ اِلَيْهِمْ ط قُلْ لَّا تَعْتَذِرُوْا

بهانا ٿا ڪن توهان وٽ جڏهن اچو ٿا انهن ڏانهن، چؤ بهانا نہ بڻايو

جڏهن (اوهين) اُنهن ڏانهن موٽندَو (تڏهن) اوهان وٽ بهانو ڪندا_ (اُنهن کي) چئو تہ بهانو نہ ڪريو

لَنْ نُّؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّاَنَا اللّٰهُ مِنْ اَخْبَارِكُمْ ط وَسَيَرَى اللّٰهُ

هرگز پت نہ ڪنداسون توهان تي پڌايون آهن اسان کي الله توهان جون ڳالهيون، ۽ جلد ڏسندو الله

اوهان (جي ڳالهہ) کي ڪڏهن نہ مجينداسون. بيشڪ اوهان جي حال کان الله اسان کي خبر ڏني آهي_ ۽ الله ۽

عَمَلَكُمْ وَرَسُوْلُهٗ ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

توهان جي ڪردار کي ۽ ان جو رسول پوءِ موٽايا ويندؤ جاڻندڙ ڳجهہ ۽ ظاهر جي ڏانهن

سندس پيغمبر اوهان جا عمل سگهوئي ڏسندو وري ڳجهہ ۽ ظاهر جي جاڻندڙ (الله) ڏانهن موٽايا ويندؤ

فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٤﴾ سَيَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَكُمْ اِذَا

پوءِ اهو خبر ڏيندو توهان کي جيڪي توهان عمل ڪندا هئا. جهٽ قسم کڻندا الله جو توهان سان جڏهن

پوءِ جيڪي تي ڪيو تَنهن جي اوهان کي سُڌ ڏيندو. جڏهن اُنهن ڏانهن موٽندَو (تڏهن) سنت ئي اوهان جي آڏو

اِنْقَلَبْتُمْ اِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوْا عَنْهُمْ ط فَاَعْرِضُوْا عَنْهُمْ ط اِنَّهُمْ

توهان موٽندؤ انهن ڏانهن جيئن ڇڏي ڏيو انهن کي، پوءِ ڇڏي ڏيو انهن کي، بيشڪ اهي

الله جو قسم هن لاءِ کڻندا تہ (اوهين) کانئن مڙي وڃو_ پوءِ کانئن مڙي وڃو_ ڇو تہ اهي

رِجْسٌ ز وَّمَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ج جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٩٥﴾ يَحْلِفُوْنَ

گندا آهن ۽ جاءِ انهن جي دوزخ آهي، عوض سندن ڪمن جي، قسم کڻن ٿا

پليت آهن ۽ جيڪي ڪمائيندا رهيا تنهن جي عيوض ۾ سندن جاءِ دوزخ آهي. اوهان وٽ هن لاءِ قسم کڻندا تہ

لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ ج فَاِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يَرْضٰى

توهان سان جيئن توهان راضي ٿيو انهن کان، پوءِ جيڪڏهن توهان راضي ٿيندؤ انهن کان تہ الله نہ راضي ٿيندو

(اوهين) کانئن راضي ٿيو، پوءِ جيڪڏهن (اوهين) کانئن راضي ٿيندَو تہ (بہ) الله

عَنِ الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٩٦﴾ اَلْاَعْرَابُ اَشَدُّ كُفْرًا وَّنِفَاقًا وَّاَجْدَرُ

نافرمان قوم کان، جهنگلي ماڻهو زور سخت آهن ڪفر ۽ نفاق ۾ لائق آهن

بي دين ماڻهن کان راضي نہ ٿيندو. بدوي ڪفر ۽ منافقيءَ ۾ تمام سخت آهن ۽ هن (عادت) جوڳا آهن

اَلَّا يَعْلَمُوْا حُدُوْدَ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ ط وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ

جو نہ ڄاڻن اهي قاعدا جيڪي نازل ڪيا الله پنهنجي رسول تي، ۽ الله ڄاڻندڙ آهي

جو الله پنهنجي پيغمبر تي جيڪي حڪم لاٿا تنهن جون (شرعي) حدون نہ ڄاڻن_ ۽ الله ڄاڻندڙ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

حَكِيْمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ الْاَعْرَابِ مَنْ يَّتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَّيَتَرَبَّصُ

حڪمت وارو آهي. ۽ ڪي ٻهراڙيءَ جا اهڙا آهن جو پاڻئين تا خيرات ڏيڻ ڪي چٽي ۽ انتظار ڪن تا

حڪمت وارو آهي. ۽ ٻدوين مان ڪي اهڙا آهن جو جيڪي خرچ ڪن ٿا سو چٽي ڄاڻند آهن ۽ اوهان تي زماني جي

بِكُمُ الدَّوَآئِرَ ؕ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ السَّوْءِ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٩٨﴾

توهان تي زماني جي چڪرن جو، انهن تي اچي چڪر برائيءَ جو، ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

ڦيرگهير (اچڻ) جا منتظر آهن. زماني جو بڇڙو ڦيرو مٿن هجي (شال)! ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

وَمِنَ الْاَعْرَابِ مَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا

۽ ڪي ٻهراڙيءَ وارا اهڙا آهن جو ايمان آڻن ٿا الله ۽ آخرت جي ڏينهن تي ۽ سمجهن ٿا

۽ بدوين مان ڪي اهڙا آهن جي الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي مڃيندا آهن ۽ جيڪي خرچيندا آهن

يُنْفِقُ قُرُبٰتٍ عِنْدَ اللّٰهِ وَصَلَوٰتِ الرَّسُوْلِ ؕ اَلَآ اِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ ؕ

خيرات ڪرڻ کي ويجهڙايون الله وٽ ۽ دعائون رسول جون، خبردار بلاشڪ اها ويجهڙائي آهي انهن لاءِ،

تنهن کي الله وٽ ويجهڙائيءَ جو ۽ پيغمبر جي دعائن (حاصل ڪرڻ) جو وسيلو ڪري وٺندا آهن. بيشڪ اها انهن لاءِ ويجهڙائيءَ (جو سبب)

سَيُدْخِلُهُمُ اللّٰهُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٩٩﴾ وَالسّٰبِقُوْنَ

جلد داخل ڪندو انهن کي الله پنهنجي رحمت ۾، بيشڪ الله بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ اڳرائي ڪندڙ

آهي. الله کين پنهنجي رحمت هيٺ سگهوئي داخل ڪندو. ڇو ته الله بخشڻهار مهربان آهي. ۽

الْاَوَّلُوْنَ مِنَ الْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ وَالَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُمْ بِاِحْسَانٍ ۙ

سڀ کان اول هجرت ڪندڙ ۽ مدد ڪندڙ ۽ جيڪي تابع ٿيا انهن جا چڱائي سان

مهاجرن ۽ انصارن مان (ايمان ۾) اڳرائي ڪرڻ وارا ۽ جن چڱائي سان سندن تابعداري ڪئي

رَّضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ

راضي ٿيو الله انهن کان ۽ اهي راضي ٿيا ان کان ۽ تيار ڪيائين انهن لاءِ باغ وهن ٿيون

انهن (سڀني) کان الله راضي آهي ۽ اهي ڪانئس راضي آهن ۽ انهن لاءِ باغ تيار ڪيا اٿس جن جي هيٺان

تَحْتَهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١٠٠﴾

جن جي هيٺان واهيون هميشه رهندا ان ۾ سدائين، اهائي ڪاميابي وڏي آهي.

نهرون وهنديون آهن منجهن سدائين رهڻ وارا آهن. اها وڏي مراد ماڻڻ آهي. ۽

وَمِمَّنْ حَوْلَكُمْ مِّنَ الْاَعْرَابِ مُنٰفِقُوْنَ ۛؕ وَمِنْ اَهْلِ الْمَدِيْنَةِ ۛ

۽ ڪجهه آهن توهان جي چوڌاري ٻهراڙيءَ جا منافق، ۽ ڪي مديني وارن مان به،

اوهان جي آس پاس وارن بدوين مان (به) ڪي منافق آهن. ۽ مديني وارن مان (به)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَرَدُوۡا عَلَى النِّفَاقِ ۣ لَا تَعۡلَمُهُمۡ ؕ نَحۡنُ نَعۡلَمُهُمۡ ؕ سَنُعَذِّبُهُمۡ

اڙجي ويٺا آهن نفاق تي، نہ تو ڄاڻين تون انهن کي، اسان ڄاڻون ٿا انهن کي، جلد سزا ڏينداسون انهن کي

کي منافقيءَ تي عادتي ٿي ويا آهن. (تون) کين نہ ڄاڻندو آهين. اسين اُنهن کي ڄاڻندا آهيون. سگهوئي کين

مَّرَّتَيۡنِ ثُمَّ يُرَدُّوۡنَ اِلٰى عَذَابٍ عَظِيۡمٍ ۚ ﴿١٠١﴾ وَاٰخَرُوۡنَ اعۡتَرَفُوۡا

ٻہ ڀيرا پوءِ موٽايا ويندا عذاب وڏي ڏانهن. ۽ ٻيا جن اقرار ڪيو

ٻہ ڀيرا عذاب ڪنداسون وري وڏي عذاب ڏانهن موٽايا ويندا. ۽ ٻيا (اهڙا) آهن جن پنهنجا گناه

بِذُنُوۡبِهِمۡ خَلَطُوۡا عَمَلًا صَالِحًا وَّاٰخَرَ سَيِّئًا ؕ عَسَى اللّٰهُ اَنۡ

پنهنجي گناهن جو گڏايائون عمل چڱا ۽ ٻيا خراب، ويجهو آهي الله جو

باسيا آهن، (اُنهن) چڱا ڪم ۽ ٻيا بڇڙا ڪم گڏي سڏي ڪيا آهن. اُميد آهي تہ الله

يَّتُوۡبَ عَلَيۡهِمۡ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿١٠٢﴾ خُذۡ مِنۡ اَمۡوَالِهِمۡ صَدَقَةً

بخشي انهن کي، بيشڪ الله بخشڻهار مهربان آهي. قبول ڪر انهن جي ملڪيت مان خيرات جو

مٿن ٻاجهہ سان موٽندو. ڇو تہ الله بخشڻهار مهربان آهي. سندن مالن مان زڪوات وصول ڪر! تہ ان سان کين

تُطَهِّرُهُمۡ وَتُزَكِّيۡهِمۡ بِهَا وَصَلِّ عَلَيۡهِمۡ ؕ اِنَّ صَلٰوتَكَ سَكَنٌ

پاڪ ڪرين تون انهن کي ۽ دل صاف ڪرين انهن جي ان سان ۽ دعا گهر انهن لاءِ، بيشڪ دعا تنهنجي قرار آهي

(ظاهر ۾ بہ) پاڪ ڪندو رهين ۽ کين (باطن ۾ بہ) سنئو ڪندو رهين ۽ مٿن رحمت جي دعا گهر. ڇو تہ تنهنجي دعا اُنهن لاءِ راحت آهي.

لَّهُمۡ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيۡعٌ عَلِيۡمٌ ﴿١٠٣﴾ اَلَمۡ يَعۡلَمُوۡۤا اَنَّ اللّٰهَ هُوَ يَقۡبَلُ التَّوۡبَةَ

انهن لاءِ، ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ڇا نہ ڄاڻائون تہ الله ئي قبول ڪندو آهي توبہ

۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ڄاڻندا نہ آهن ڇا؟ تہ الله ئي پنهنجي ٻانهن جي توبهہ قبول ڪندو آهي

عَنۡ عِبَادِهٖ وَيَاۡخُذُ الصَّدَقٰتِ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيۡمُ ﴿١٠٤﴾

پنهنجي ٻانهن جي ۽ وٺندو آهي خيراتون ۽ بيشڪ الله ئي توبہ قبوليندڙ مهربان آهي.

۽ (سندن) خيراتون قبول ڪندو آهي ۽ بيشڪ الله ئي توبهہ قبول ڪندڙ مهربان آهي.

وَقُلِ اعۡمَلُوۡا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمۡ وَرَسُوۡلُهٗ وَالۡمُؤۡمِنُوۡنَ ؕ وَ

۽ چؤ توهان ڪم ڪريو پوءِ اجهو ڏسندو الله توهان جي ڪم کي ۽ ان جو رسول ۽ مسلمان، ۽

۽ چئو تہ عمل ڪريو پوءِ الله ۽ سندس پيغمبر ۽ مؤمن (سڀيئي) اوهان جا عمل ڏسندا. ۽

سَتُرَدُّوۡنَ اِلٰى عٰلِمِ الۡغَيۡبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمۡ بِمَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ۚ ﴿١٠٥﴾

جلد موٽايا ويندؤ ڄاڻندڙ ڳجهہ ۽ ظاهر جي طرف پوءِ خبر ڏيندو توهان کي جيڪي توهان ڪندا هئا.

ڳجهہ ۽ ظاهر جي ڄاڻندڙ (الله) ڏانهن سگهو موٽايا ويندو پوءِ جيڪي ڪندا آهيو تنهن جي اوهان کي سُڌ ڏيندو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاٰخَرُوْنَ مُرْجَوْنَ لِاَمْرِ اللّٰهِ اِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَاِمَّا يَتُوْبُ عَلَيْهِمْ ؕ

۽ ڪي ٻيا ڍر ڍنل آهن الله جي فيصلي تائين اهو عذاب ڪري انهن کي يا معاف ڪري انهن کي،

۽ ٻيا (رهجي ويل) الله جي حڪم لاءِ رهايل آهن ته يا کين عذاب ڪري يا کين معاف ڪري. ۽ الله ڄاڻندڙ

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿١٠٦﴾ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَّكُفْرًا

۽ الله ڄاڻندڙ آهي حڪيم آهي. ۽ جن ٺاهي مسجد نقصان پهچائڻ لاءِ ۽ ڪفر لاءِ

حڪمت وارو آهي. ۽ (انهن مان اهڙا به آهن) جن نقصان پهچائڻ ۽ ڪفر ڪرڻ ۽ مسلمانن جي وچ ۾ ڏڦيڙ وجهڻ

وَّتَفْرِيْقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَاِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

۽ ڦوٽ وجهڻ لاءِ مسلمانن جي وچ ۾ ۽ گهٽ ٺاهڻ خاطر انهن لاءِ جن جنگ ڪئي الله ۽ ان جي رسول سان

۽ جن (ماڻهن) الله ۽ سندس پيغمبر سان اڳ ويڙهه ڪئي آهي تن واسطي گهات ٺاهڻ لاءِ (هڪ) مسجد بڻائي آهي.

مِنْ قَبْلُ ؕ وَلَيَحْلِفُنَّ اِنْ اَرَدْنَاۤ اِلَّا الْحُسْنٰى ؕ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّهُمْ

اڳ ۾، ۽ اهي ضرور قسم کڻندا ته ڪو اسان نيت ڪئي هئي نيڪيءَ جي، پر الله شاهدي ڏئي ٿو ته اهي

۽ (اهي) ضرور قسم کڻندا ته چڱائي کان سواءِ اسان جو (بڻائڻ ۾) ٻيو ڪو ارادو نه آهي. ۽ الله شاهدي ڏئي ٿو ته اهي

لَكٰذِبُوْنَ ﴿١٠٧﴾ لَا تَقُمْ فِيْهِ اَبَدًا ؕ لَمَسْجِدٌ اُسِّسَ عَلَى التَّقْوٰى

ڪوڙا آهن. نه بيهه انهيءَ ۾ ڪڏهين به، البت مسجد جا ٺاهي وئي پرهيز تي

ڪوڙا آهن. منجهس اصلي نه بيهه! (جا مسجد) پهرين ڏينهن کان ئي پرهيزگاريءَ تي اڏي وئي آهي

مِنْ اَوَّلِ يَوْمٍ اَحَقُّ اَنْ تَقُوْمَ فِيْهِ ؕ فِيْهِ رِجَالٌ يُّحِبُّوْنَ اَنْ يَّتَطَهَّرُوْا ؕ

پهرين ڏينهن کان لائق آهي جو تون بيهين ان ۾، انهيءَ ۾ مرد آهن جي پسند ڪن ٿا پاڪ رهڻ کي،

تنهن ۾ تو کي بيهڻ (يعني نماز پڙهڻ ۽ پڙهائڻ) وڌيڪ لائق آهي. جنهن ۾ اهڙا مرد آهن جي پاڪ رهڻ کي دوست رکندا آهن

وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِيْنَ ﴿١٠٨﴾ اَفَمَنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهٗ عَلٰى تَقْوٰى

۽ الله پسند ڪندو آهي پاڪ رهڻ وارن کي، ڇا پوءِ جنهن رکيو بنياد انهيءَ جو خوف

۽ الله، پاڪ رهڻ وارن کي دوست رکندو آهي. جنهن پنهنجي اڏاوت الله جي ڊپ ۽ (سندس) رضامنديءَ تي اڏي

مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ اَمْ مَّنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهٗ عَلٰى شَفَا

خدا تي ۽ ان جي رضا تي اهو ڀلو آهي يا جنهن اڏيو بنياد ان جو مٿان ڪناري

سو ڀلو آهي يا اهو جنهن پنهنجي اڏاوت تئن جي ڪرندڙ ڀر تي اڏي؟

جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهٖ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى

ڪاڏل ڪپر ڍهندڙ جي پوءِ ڍهي پيو ان سميت دوزخ جي باهه ۾، ۽ الله نه تو هدايت ڪري

پوءِ اها اڏيندڙ سميت دوزخ جي باهه ۾ ڪري. ۽ الله ظالمن جي قوم کي هدايت نه

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِيْ بَنَوْا رِيْبَةً فِيْ قُلُوْبِهِمْ

ظلم ڪندڙ قوم کي. هميشه تي پئي سندن اڏاوت جا ٺاهيائون، ارمان انهن جي دلين ۾

ڪندو آهي. جو بنياد ٺاهيائون سو سدائين سندن دلين ۾ شڪ (جو سبب) رهندو،

اِلَّآ اَنْ تَقَطَّعَ قُلُوْبُهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿١١٠﴾ اِنَّ اللّٰهَ اشْتَرٰى

جيسين جو ڪپجي پوَن دليون انهن جون، ۽ الله گهڻو ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. بيشڪ الله خريد ڪيا

سندن دلين جي وڍڻ کان سواءِ نه ويندو. ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. الله مؤمنن کان سندن

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اَنْفُسَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ بِاَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ ؕ

مسلمانن کان انهن جا ساهه ۽ انهن جا مال ته انهن لاءِ آهي جنت،

سر ۽ سندن مال هن ڪري گڏا جو پڪ بهشت انهن لاءِ آهي.

يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَيَقْتُلُوْنَ وَيُقْتَلُوْنَ وَعْدًا عَلَيْهِ

وڙهن ٿا الله جي راهه ۾ پوءِ مارن ٿا ۽ مارجن ٿا، وعدو آهي انهيءَ تي

(اهي) ان (انجام) تي الله جي واٽ ۾ وڙهندا آهن پوءِ ماريندا (به) آهن ۽ ماريا (به آهن). جو انجام

حَقًّا فِي التَّوْرٰىةِ وَالْاِنْجِيْلِ وَالْقُرْاٰنِ ؕ وَمَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ

سچو تورات ۽ انجيل ۽ قرآن ۾، ۽ ڪير آهي وڌيڪ پاڙيندڙ پنهنجو وعدو

توريت ۽ انجيل ۽ قرآن ۾ پڪيءَ طرح ٺيل آهي. ۽ الله کان وڌيڪ پنهنجي انجام

مِنَ اللّٰهِ فَاسْتَبْشِرُوْا بِبَيْعِكُمُ الَّذِيْ بَايَعْتُمْ بِهٖ ؕ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ

الله کان پوءِ خوش رهو پنهنجي واپار تي جو وٽجيو اٿو اهو، ۽ اها ئي ڪاميابي

کي پورو ڪندڙ ڪير آهي؟ پوءِ جنهن سودي جي بدران اوهان پاڻ کي وڪيو آهي تنهن سان خوش ٿيو. ۽ اهائي

الْعَظِيْمُ ﴿١١١﴾ اَلتَّآئِبُوْنَ الْعٰبِدُوْنَ الْحٰمِدُوْنَ السَّآئِحُوْنَ الرّٰكِعُوْنَ

وڏي آهي. اهي توبه ڪندڙ آهن عبادت ڪندڙ شڪر ڪندڙ روزا رکندڙ رڪوع ڪندڙ

وڏي مراد ماڻڻ آهي. توبهه ڪندڙ، عبادت ڪندڙ، ساراهه ڪندڙ، (خدا جي واٽ ۾) مسافري ڪندڙ، رڪوع

السّٰجِدُوْنَ الْاٰمِرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَالنَّاهُوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ

سجدو ڪندڙ حڪم ڪندڙ چڱائي جو ۽ روڪيندڙ برائي کان ۽

ڪندڙ، سجدو ڪندڙ، چڱائيءَ جو حڪم ڪندڙ ۽ مدائي کان جهليندڙ ۽ الله جي حدن

الْحٰفِظُوْنَ لِحُدُوْدِ اللّٰهِ ؕ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَ

نگهباني ڪندڙ الله جي احڪام جي، ۽ خوشخبري ڏيو ايمان وارن کي. ناهي اجازت نبيءَ کي ۽

کي نگاهه ۾ رکندڙ (انهن لاءِ بهشت جو انجام آهي) ۽ (اهڙن) مؤمنن کي خوشخبري ڏي!. پيغمبر ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ يَّسْتَغْفِرُوْا لِلْمُشْرِكِيْنَ وَلَوْ كَانُوْٓا اُولِيْ قُرْبٰى

مومنن کي جو معافي گهُرن مشرڪن لاءِ جيتوڻيڪ هجن مائٽ

مؤمنن کي مشرڪن لاءِ ڪين (هن ڳالهه جي) پڌري ٿيڻ کان پوءِ ته اُهي دوزخي آهن

مِنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُمْ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ

هن کان پوءِ جو ظاهر ٿيو انهن لاءِ ته اهي دوزخي آهن. ۽ نه هئي بخشش گهُرڻ

بخشش گهرڻ نه جڳائي توڙيڪ مائٽيءَ وارا هجن. ۽ ابراهيم جو پنهنجي پيءُ لاءِ

اِبْرٰهِيْمَ لِاَبِيْهِ اِلَّا عَنْ مَّوْعِدَةٍ وَّعَدَهَآ اِيَّاهُ ۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهٗٓ

ابراهيم جي پنهنجي پيءُ لاءِ مگر وعدي جي ڪري جو اهو ڪيو هئائين ان سان، پوءِ جڏهن خبر پيس ته

بخشش گهرڻ، انجام کان سواءِ نه هو جو اُن ساڻس انجام ڪيو هو. پوءِ جنهن دم ڪيس پڌرو ٿيو

اَنَّهٗ عَدُوٌّ لِّلّٰهِ تَبَرَّاَ مِنْهُ ۗ اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ لَاَوَّاهٌ حَلِيْمٌ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ اللّٰهُ

اهو دشمن آهي الله جو ته بيزار ٿيو انهيءَ کان، بيشڪ ابراهيم نرم دل سهپ وارو هو. ۽ الله اهڙو نه آهي

ته اُهو الله جو ويري آهي (تنهن دم) کانئس بيزار ٿيو. بيشڪ ابراهيم بلڪل ڪُونئريءَ دل وارو (۽) بردبار هو. ۽

لِيُضِلَّ قَوْمًۢا بَعْدَ اِذْ هَدٰىهُمْ حَتّٰى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَّا يَتَّقُوْنَ ۗ

جو گمراهه ڪري ڪنهن قوم کي هن کان پوءِ جو هدايت ڪيائين انهن کي تان جو پڌائي انهن کي اهو جنهن کان پرهيز ڪن.

الله جو ڪم نه آهي جو ڪنهن قوم کي سڌي رستي ڏيکارڻ کان پوءِ ڪين گمراه ڪري جيسين اُهي (ڳالهيون) اُنهن لاءِ پڌريون (نه)

اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١١٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ

بيشڪ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. بيشڪ الله لاءِ ئي آهي بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي،

ڪري جن کان اُنهن کي بچڻ گهرجي. بيشڪ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. بيشڪ آسمانن ۽ زمين جي بادشاهي الله جي ئي آهي.

يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۗ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿١١٦﴾

اهو جياري ٿو ۽ ماري ٿو، ۽ ناهي توهان لاءِ الله کان سواءِ ڪوئي دوست ۽ نڪو مددگار.

(اُهو) جياري ٿو ۽ ماري ٿو. ۽ الله کان سواءِ اوهان جو نه ڪو دوست ۽ نه ڪو مدد ڏيندڙ آهي.

لَقَدْ تَّابَ اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ الَّذِيْنَ

يقينن الله مهربان ٿيو نبي ۽ مهاجرن ۽ انصار تي جن

پيغمبر ۽ اُنهن مهاجرن ۽ انصارن تي بيشڪ الله ٻاجهه سان موٽيو جن سوڙهه جي وقت ۾

اتَّبَعُوْهُ فِيْ سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْۢ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيْغُ قُلُوْبُ فَرِيْقٍ

ساٿ ڏنو ان کي وقت ڏکئي ۾ هن کان پوءِ جو ڦري وڃڻ تي هيون دليون هڪ ٽولي جون

پيغمبر جي تابعداري ڪئي اُن کان پوءِ جو، منجهانئن هڪ ٽوليءَ جون دليون ڏڏي وڃڻ تي ويجهيون هيون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّهٗ بِهِمْ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝١١٧ۙ وَّعَلَى الثَّلٰثَةِ

انهن مان پوءِ مهربان ٿيو انهن تي، بيشڪ اهو انهن سان نرمي ڪندڙ رحم وارو آهي. ۽ انهن ٽن تي ٻـ

وري (الله) منهن ٻاجھ سان موٽيو ـ ڇو ته اهو منهن شفقت ڪندڙ مهربان آهي. ۽ انهن ٽن تي (به) جيڪي (جهاد

الَّذِيْنَ خُلِّفُوْا ۭ حَتّٰٓي اِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ

جن کي پوئتي رکيو ويو، نيٺ جڏهن تنگ ٿي انهن تي ڌرتي ويڪراڻ هوندي

کان) رهجي ويا هئا. تان جو جڏهن زمين ايتريءَ ويڪرائي هوندي به منهن سوڙهي ٿي وئي هئي ۽ سندن ساه

وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ اَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوْٓا اَنْ لَّا مَلْجَاَ مِنَ اللّٰهِ اِلَّآ

۽ سوڙها ٿيا انهن تي ساهه انهن جا ۽ ڀانيائون ته ناهي بچاءُ الله کان مگر

منهن منجهيا هئا ۽ ڀانيائون ٿي ته (هاڻي) الله (جي عذاب) کان بچڻ جي جاءِ سندس (بارگاهه) کان سواءِ ڪونه

اِلَيْهِ ۭ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوْبُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ۝١١٨ۧ

انهيءَ ڏانهن، پوءِ ٻاجھ ڪيائين انهن تي جيئن توبه ڪن، بيشڪ الله توبه قبوليندڙ رحم وارو آهي.

آهي. وري منهن هن لاءِ ٻاجھ سان موٽيو ته توبه ڪن ڇو ته الله ئي توبه قبول ڪندڙ مهربان آهي.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَكُوْنُوْا مَعَ الصّٰدِقِيْنَ ۝١١٩ مَا كَانَ

اي ايمان وارو! ڊڄو الله کان ۽ هجو گڏ سچن سان. نه جڳائي

اي ايمان وارو! الله کان ڊڄو ۽ سچن سان گڏ هجو.

لِاَهْلِ الْمَدِيْنَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِّنَ الْاَعْرَابِ اَنْ يَّتَخَلَّفُوْا

مديني وارن لاءِ ۽ جيڪي انهن جي چوڌاري بدوي آهن ته پوئتي رهن

مديني وارن ۽ سندس آس پاس وارن بدوين کي نڪي الله جي پيغمبر کان (جهاد ۾)

عَنْ رَّسُوْلِ اللّٰهِ وَلَا يَرْغَبُوْا بِاَنْفُسِهِمْ عَنْ نَّفْسِهٖ ۭ ذٰلِكَ

رسول الله کان ۽ نه زياده گهرن پنهنجي سرن کي ان جي سر کان، اهو

پوئتي رهڻ ۽ نڪي سندس وجود کان پاڻ کي پيارو رکڻ جڳائي ـ اهو

بِاَنَّهُمْ لَا يُصِيْبُهُمْ ظَمَاٌ وَّلَا نَصَبٌ وَّلَا مَخْمَصَةٌ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

هن ڪري ته نه ٿي لڳي انهن کي ڪا اُڃ ۽ نه ڪا ٿڪاوٽ ۽ نه بک الله جي راهه ۾

هن ڪري جو ڪين نڪي اُڃ ۽ نڪي ڏک ۽ نڪي بک الله جي واٽ ۾ پهچندي آهي

وَلَا يَطَـُٔوْنَ مَوْطِئًا يَّغِيْظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُوْنَ مِنْ عَدُوٍّ

۽ نه ٿا لنگهن ڪنهن لڪ تان جو ڪاوڙائي ٿو ڪافرن کي ۽ نه ٿا لهن دشمن کان

۽ نڪي اهڙي هنڌ ويندا آهن جتي ڪافر ڪاوڙجن ۽ نڪي دشمن کان (ڪو) اهنج پهچندو اٿن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نَّيْلًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهٖ عَمَلٌ صَالِحٌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ

ڪا شيءِ مگر لکجي ٿو انهن لاءِ ان سان عمل صالح، بيشڪ الله نہ ٿو وڃائي ثواب

پر انهن (هر هڪ ڳالهہ جي) بدلي چڱو عمل لکيو ويندو آهي۔ جو تہ الله ڀلارن جو اجر نہ

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۲۰﴾ وَلَا يُنْفِقُوْنَ نَفَقَةً صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً

چڱائي ڪندڙن جو. ۽ نہ ٿا خرچ ڪن ڪو خرچ ننڍو يا وڏو

وڃائيندو آهي. ۽ ڪو بہ خرچ۔ ٿورو يا گهڻو۔ نہ ڪندا آهن نڪي ڪا وادي

وَّلَا يَقْطَعُوْنَ وَادِيًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا

۽ نہ ٿا پار ڪن ڪا وادي مگر لکجي ٿو انهن لاءِ جيئن بدلو ڏئي انهن کي الله بهتر ان کان

ٽپيندا آهن پر انهن لاءِ (چڱو عمل) هن لاءِ لکيو ويندو آهي تہ جيڪو تمام چڱو ڪم ڪندا آهن

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۲۱﴾ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُوْنَ لِيَنْفِرُوْا كَآفَّةً ؕ فَلَوْلَا

جيڪو ڪم ڪن ٿا. ۽ نہ هئو جو مسلمان نڪري پون سمورا، پوءِ ڇو نہ

تنهن جو ڪين الله بدلو ڏئي. ۽ مؤمنن کي نہ ٺهندو آهي جو مڙيئي (گڏ) نڪرن. پوءِ

نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَآئِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوْا فِي الدِّيْنِ وَ

ٿو نڪري انهن جي هر قوم مان ڪو ٽولو جيئن علم حاصل ڪن دين جو ۽

ٽوليءَ مان ڪي جٿا منجهانئن هن لاءِ ڇو نہ نڪرندا آهن؟ تہ دين ۾ عالم ٿين ۽

لِيُنْذِرُوْا قَوْمَهُمْ اِذَا رَجَعُوْٓا اِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُوْنَ ﴿۱۲۲﴾ يٰٓاَيُّهَا

ڊيڄارين پنهنجي قوم کي جڏهن موٽي اچن انهن ڏانهن مَن اهي هوشيار ٿين. اي

جڏهن پنهنجي قوم ڏانهن موٽي وڃن تڏهن ان کي ڊيڄارين تہ مَن اهي ڊڄن.

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَاتِلُوا الَّذِيْنَ يَلُوْنَكُمْ مِّنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوْا فِيْكُمْ

ايمان وارو! لڙو انهن سان جيڪي ويجها آهن توهان کي ڪافر ۽ ڀل لهن توهان ۾

اي مومنو! ڪافرن مان جيڪي اوهان جي آس پاس آهن تن سان وڙهو ۽ ڀَلي تہ (اهي) اوهان ۾ ڪا

غِلْظَةً ؕ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۲۳﴾ وَاِذَا مَآ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ

سختي، ۽ ڄاڻو تہ الله گڏ آهي پرهيزگارن سان. ۽ جڏهن لاهجي ٿي ڪا سورت

ڏاڍائي ڏسن۔ ۽ ڄاڻو تہ الله پرهيزگارن سان گڏ آهي. ۽ جڏهن ڪا بہ سورة لاهبي آهي

فَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ اَيُّكُمْ زَادَتْهُ هٰذِهٖٓ اِيْمَانًا ۚ فَاَمَّا الَّذِيْنَ

پوءِ انهن مان ڪي چوَن ٿا ڪنهن جو توهان مان وڌايو هن سورت ايمان، پوءِ جن ماڻهن

تڏهن منجهانئن ڪو اهڙو آهي جو چوندو آهي تہ هن سورة اوهان مان ڪهڙي جو ايمان وڌايو آهي؟ پوءِ جن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰمَنُوْا فَزَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَّهُمْ يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿١٢٤﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ

ايمان آندو تـ وڌايائين انهن جو ايمان ۽ اهي خوش ٿا ٿين. ۽ پوءِ جن جي

ايمان آندو آهي تن جي ايمان کي وڌايو اٿس ۽ اهي خوش ٿيندا آهن. ۽ جن

فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا اِلٰى رِجْسِهِمْ وَمَاتُوْا

دلين ۾ مرض آهي پوءِ وڌايائين انهن لاءِ پليتي سندن پليتيءَ تي ۽ مري ويا

جي دلين ۾ بيماري آهي تن کي پليتيءَ تي پليتي وڌائي اٿس ۽ اهي

وَهُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿١٢٥﴾ اَوَلَا يَرَوْنَ اَنَّهُمْ يُفْتَنُوْنَ فِيْ كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً

۽ اهي كافر هئا. ڇا نـ ٿا ڏسن تـ اهي مصيبت ۾ پون ٿا هر سال ۾ هڪ ڀيرو

ڪافر ٿي مئا. نـ ڏسندا آهن ڇا تـ هر سال هڪ ڀيرو يا ٻه ڀيرا سزا ڏني ويندي اٿن؟

اَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوْبُوْنَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿١٢٦﴾ وَاِذَا مَآ اُنْزِلَتْ

يا ٻه ڀيرا پوءِ بـ توبہ نـ ٿا ڪن ۽ نکي اهي نصيحت ٿا پرائين. ۽ جڏهن لاهجي ٿي

وري نکي توبه ڪندا آهن ۽ نکي اهي نصيحت وٺندا آهن. ۽ جڏهن ڪا سورة (انهن بابت) نازل ڪبي آهي

سُوْرَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ ؕ هَلْ يَرٰىكُمْ مِّنْ اَحَدٍ ثُمَّ

ڪا سورت نهارين ٿا هڪ ٻئي ڏانهن، ڇا توهان کي ڏسي تـ ڪو نـ ڪوئي؟ پوءِ

(تڏهن) انهن مان هڪڙا ٻين ڏانهن (شرمندگيءَ کان) نهاريندا آهن. (۽ چوندا آهن تـ) ڪنهن اوهان کي ڏٺو آهي ڇا؟ وري

انْصَرَفُوْا ؕ صَرَفَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُوْنَ ﴿١٢٧﴾

هليا ٿا وڃن، ڦيرايون الله دليون انهن جون هن ڪري تـ اهي ماڻهو نـ ٿا سمجهن.

(گهرن ڏانهن) موٽندا آهن. الله سندن دليون هن سببان ڦيرايون آهن جو اها بي سمجهه قوم آهي.

لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيْزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ

بيشڪ آيو توهان وٽ رسول توهان منجهان ڏکي لڳي ٿي ان کي توهان جي تڪليف

(اي انسانو!) بيشڪ اوهان جي جنس منجهان اوهان وٽ پيغمبر آيو آهي اوهان جو ڏک مٿس اولو آهي

حَرِيْصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢٨﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا

گهڻگهرو آهي توهان جو ايمان وارن سان نرمي ڪندڙ مهربان آهي پوءِ جيڪڏهن اهي منهن ڦيرين

اوهان (جي هدايت) تي حريص آهي مسلمانن تي شفقت ڪندڙ مهربان آهي. پوءِ جيڪڏهن ڦرن تـ چئو تـ مون

فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ ۖ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ

تـ چئو ڪافي آهي مون کي الله، ناهي ڪوئي عبادت جي لائق انهي کان سواءِ، ان تي ئي ڀروسو ڪيم ۽ اهوئي مالڪ

کي الله ڪافي آهي، ان کان سواءِ ڪو عبادت جو لائق نـ آهي. مٿس ڀروسو ڪيم ۽ اهو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ﴿١٢٩﴾ ع

عرش عظيم جو آهي.

وڏي عرش جو مالڪ آهي.

سُوْرَةُ يُوْنُسَ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ١٠٩ رُكُوْعَاتُهَا ١١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الٓرٰ قف تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ﴿١﴾ اَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا اَنْ

الرا. هي آيتون آهن ڪتاب حڪمت واري جون. ڇا ماڻهن کي عجب آهي ته

آلرا۔ هي آيتون حڪمت واري ڪتاب جون آهن. ماڻهن کي (هيءَ ڳالهه) ڇو عجب ۾ وجهندي آهي؟ جو

اَوْحَيْنَآ اِلٰى رَجُلٍ مِّنْهُمْ اَنْ اَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ

اسان حڪم موڪليو هڪ مرد ڏانهن انهن مان ته ڊيڄار ماڻهن کي ۽ خوشخبري ڏي

منجهانئن هڪ مڙس ڏانهن وحي موڪليوسون ته ماڻهن کي ڊيڄار ۽ جن ايمان آندو تن کي

اٰمَنُوْٓا اَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ قَالَ الْكٰفِرُوْنَ

ايمان وارن کي ته انهن جو قدم سچائي جو آهي پنهنجي رب وٽ، چيو ڪافرن

خوشخبري ڏي ته انهن لاءِ سندن پالڻهار وٽ وڏو مرتبو آهي. ڪافرن چيو ته

اِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٢﴾ اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

ته هي جادوگر آهي پڌرو. بيشڪ رب توهان جو الله آهي جنهن پيدا ڪيو آسمانن

هيءَ پڌرو جادوگر آهي. بيشڪ اوهان جو پالڻهار اهو الله آهي جنهن آسمانن ۽

وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ

۽ زمين کي ڇهن ڏينهن ۾ پوءِ قرار ڪيائين تخت تي هلائي ٿو

زمين کي ڇهن ڏينهن ۾ بڻايو (۽) وري عرش ڏانهن توجه ڪيائين. (اهو ئي) ڪمن کي رٿيندو آهي.

الْاَمْرَ ؕ مَا مِنْ شَفِيْعٍ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ اِذْنِهٖ ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ

حڪم کي. ناهي ڪوئي سفارش ڪندڙ مگر ان جي اجازت کان پوءِ، اهو اٿوَ الله پاليندڙ توهان جو

ڪوئي سفارش ڪندڙ نه آهي پر سندس اجازت کان پوءِ۔ اهوئي اوهان جو پالڻهار الله آهي

فَاعْبُدُوْهُ ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٣﴾ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا ؕ وَعْدَ اللّٰهِ

پوءِ عبادت ڪريو انهي جي، ڇا پوءِ نه تا ڌيان ڪريو. انهي ڏانهن موٽڻ آهي توهان سڀني جو. وعدو الله جو

تنهن ڪري سندس عبادت ڪريو۔ پوءِ ڇو نه نصيحت وٺندا آهيو؟ اوهان مڙني جو ڏانهس موٽڻ آهي۔ الله جو انجام سچو آهي۔

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

حَقًّا ؕ اِنَّهٗ يَبۡدَؤُا الۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيۡدُهٗ لِيَجۡزِىَ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَ

سچو آهي، اهو پيدا ڪري ٿو خلق کي پوءِ موٽائيندو ان کي جيئن بدلو ڏئي انهن کي جن ايمان آندو ۽

اهوئي خلق کي پهريون (يہ) بڻائيندو آهي وري (بہ) ڪين هن لاءِ موٽائي بڻائيندو تہ جن ايمان آندو ۽

عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ بِالۡقِسۡطِ ؕ وَالَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا لَهُمۡ شَرَابٌ مِّنۡ

ڪر ڪيا چڱا انصاف واري، ۽ جن ڪفر ڪيو تن لاءِ آهي پاڻي

چڱا ڪم ڪيا تن کي انصاف سان بدلو ڏئي۔ ۽ جن نہ مڃيو تن لاءِ ٽهڪندڙ پاڻي

حَمِيۡمٍ وَّعَذَابٌ اَلِيۡمٌۢ بِمَا كَانُوۡا يَكۡفُرُوۡنَ ④ هُوَ الَّذِىۡ جَعَلَ

ٽهڪندڙ ۽ عذاب ڏکوئيندڙ جو اهي ڪفر ڪندا هئا. اهو آهي جنهن ڪيو

۽ ڏکوئيندڙ عذاب اِنهيءَ ڪري آهي جو ڪفر ڪيو هئائون. اهو (الله) آهي جنهن سج

الشَّمۡسَ ضِيَآءً وَّالۡقَمَرَ نُوۡرًا وَّقَدَّرَهٗ مَنَازِلَ لِتَعۡلَمُوۡا عَدَدَ

سج کي چمڪدار ۽ چنڊ کي روشن ۽ مقرر ڪيائينس لهڻ جون جايون جيئن ڄاڻو توهان ڳاڻاٽو

کي چمڪندڙ ۽ چنڊ کي روشن ڪيو ۽ اُن (چنڊ) جون منزلون هن لاءِ مقرر ڪيون تہ اوهين

السِّنِيۡنَ وَالۡحِسَابَ ؕ مَا خَلَقَ اللّٰهُ ذٰلِكَ اِلَّا بِالۡحَقِّ ۚ يُفَصِّلُ

سالن جو ۽ ليکو ڪرڻ، نہ پيدا ڪيو الله اهو سڀ مگر حق سان، ظاهر ڪري ٿو

ورهن جو ڳاڻيٽو ۽ حساب ڄاڻو۔ الله اِهو سچ کان سواءِ نہ بڻايو آهي،

الۡاٰيٰتِ لِقَوۡمٍ يَّعۡلَمُوۡنَ ⑤ اِنَّ فِى اخۡتِلَافِ الَّيۡلِ وَالنَّهَارِ وَمَا

نشانيون انهن ماڻهن لاءِ جيڪي سمجهن. بيشڪ ڦير گهير رات ۽ ڏينهن جي ۾ ۽ جيڪي

ڄاڻندڙ قوم لاءِ نشانيون کولي بيان ڪندو آهي. بيشڪ رات ۽ ڏينهن جي ڦير گهير (۾) ۽

خَلَقَ اللّٰهُ فِى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يَّتَّقُوۡنَ ⑥ اِنَّ

پيدا ڪيو الله آسمانن ۽ زمين ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جيڪي ڊڄن. بيشڪ

الله جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ بڻايو تنهن ۾ پرهيزگار قوم لاءِ ضرور نشانيون آهن. بيشڪ

الَّذِيۡنَ لَا يَرۡجُوۡنَ لِقَآءَنَا وَرَضُوۡا بِالۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا وَاطۡمَاَنُّوۡا

جيڪي نہ ٿا اميد رکن اسان جي ملڻ جي ۽ خوش رهيا دنيا جي زندگي سان ۽ آراميا

جيڪي اسان جي ملڻ جو آسرو نہ ٿا رکن ۽ دنيا جي حياتيءَ سان ريجهي ويا ۽ انهيءَ سان آرامي ٿي رهيا

بِهَا وَالَّذِيۡنَ هُمۡ عَنۡ اٰيٰتِنَا غٰفِلُوۡنَ ⑦ اُولٰٓئِكَ مَاۡوٰىهُمُ النَّارُ

انهيءَ سان ۽ جيڪي اهي اسان جي آيتن کان غافل آهن انهن لاءِ جاءِ رهڻ جي باهہ آهي

۽ اهي جيڪي اسان جي آيتن کان بي خبر رهيا، اهي جيڪي ڪمائيندا رهيا تنهن سببان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بما كانوا يكسبون ⑧ ان الذين امنوا وعملوا الصلحت

سندن ڪرتوتن جي ڪري، بيشڪ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا

سندس پالڻهار تن کي ڪيا ڪم چڱا ۽ مڃيو جن (۽) آهي. پاه هنڌ جو انهن

يهديهم ربهم بايمانهم ج تجري من تحتهم الانهر

پهچائيندو انهن کي انهن جو رب سندن ايمان جي ڪري، جتي وهن ٿيون هيٺان انهن جي واهيون

سندن ايمان سببان (اهڙن بهشتن ڏانهن) سڌو رستو ڏيکاريندو، جن جي هيٺان نعمتن وارن باغن ۾

في جنت النعيم ⑨ دعوىهم فيها سبحنك اللهم وتحيتهم

باغن نعمت وارن ۾، دعا انهن جي اتي هيءَ ته پاڪ آهي تنهنجي ذات اي الله ۽ ڪيڪار انهن جي

نهرون وهنديون آهن. منجهن سندن دعا (هيءَ) آهي ته اي الله! توکي پاڪائي جڳائي ۽ منجهن سندن آجيان

فيها سلم ج واخر دعوىهم ان الحمد لله رب العلمين ⑩ ع

اتي سلام، ۽ پڇاڙي انهن جي دعا جي هيءَ ته سڀ تعريفون الله لاءِ جو پاليندڙ جهانن جو آهي.

سلام آهي. ۽ سندن دعا جي پڇاڙي هيءَ آهي ته سڀ ساراه جهانن جي پالڻهار الله کي جڳائي.

ولو يعجل الله للناس الشر استعجالهم بالخير لقضي اليهم

۽ جيڪڏهن جلد ڏئي ها الله ماڻهن کي برائي انهن جي تڪڙي ڀلائي گهرڻ وانگر ته پوري ڪئي وڃي ها

۽ جيڪڏهن الله ماڻهن لاءِ مدائي جلد موڪلي ها جهڙو هي پنهنجي چڱائي جلد گهرندا آهن ته سندن (مقرر ٿيل) مدت اُنهن لاءِ

اجلهم ط فنذر الذين لا يرجون لقاءنا في طغيانهم يعمهون ⑪

انهن جي مدت، پوءِ ڇڏيون ٿا انهن کي جيڪي نه ٿا اميد رکن اسان سان ملڻ جي پنهنجي شرارت ۾ ٿاٻا ٻيا کائين.

پوري ڪئي وڃي ها. پوءِ جيڪي اسان جي ملڻ جي اميد نه رکندا آهن تن کي سندن گمراهيءَ ۾ حيران ڇڏيندا آهيون.

واذا مس الانسان الضر دعانا لجنبه او قاعدا او قائما ج

۽ جڏهن پهچي ٿي انسان کي تڪليف ته سڏي ٿو اسان کي پنهنجي پاسي ڀر يا ويٺي يا بيٺي،

۽ جنهن مهل ماڻهو کي ڪو ڏک پهچندو آهي (تنهن مهل) پنهنجي پاسي ڀر يا ويٺي يا بيٺي اسان کي سڏيندو آهي پوءِ جنهن مهل کانئس سندس

فلما كشفنا عنه ضره مر كان لم يدعنا الى ضر مسه ط كذلك

پوءِ جڏهن تاريون ٿا ان کان سندس مصيبت لنگهي ٿو جڻڪ سڏيوئي نه هئائين اسان کي مصيبت ڏانهن جا پهتي هئي ان کي، اهڙي طرح

ڏک لاهيندا آهيون (تنهن مهل اهڙي وساري ۾ پئجي) هليو ويندو آهي (جو) جڻڪ کيس جا اوکائي پهتي هئي تنهن (جي لاهڻ) لاءِ اسان کي

زين للمسرفين ما كانوا يعملون ⑫ ولقد اهلكنا القرون

سينگاريو ويو حد ٽپيندڙن لاءِ جيڪي جو اهي ڪن ٿا. ۽ يقينن تباهه ڪيو سون قومون

سڏيو ئي نه هئائين. اهڙيءَ طرح حد کان لنگهندڙ جيڪي ڪندا آهن سي اُنهن لاءِ سينگاريو ويو آهي. ۽ بيشڪ اوهان کان اڳ (گهڻين)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوْا ۙ وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ وَمَا كَانُوْا

توهان کان اڳ جڏهن انهن ظلم ڪيو، حالانڪ آندا هئا انهن وٽ سندن رسولن معجزا ۽ نہ هئا

قومن جڏهن ظلم ڪيو تڏهن (ڪين) هلاڪ ڪيو آٿون ۽ وٽن سندن پيغمبر چٽن معجزن سان آيا ۽ اهڙا نہ هئا جو

لِيُؤْمِنُوْا ؕ كَذٰلِكَ نَجْزِى الْقَوْمَ الْمُجْرِمِيْنَ ۝١٣ ثُمَّ جَعَلْنٰكُمْ

جو ايمان آڻين اهڙي طرح سزا ڏيندا آهيون ڏوهاري قوم کي. پوءِ ڪيوسون اوهان کي

ايمان آڻين۔ اهڙيءَ طرح ڏوهارڻ قوم کي سزا ڏيندا آهيون. وري ڪانئڻ پوءِ

خَلٰٓئِفَ فِى الْاَرْضِ مِنْۢ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُوْنَ ۝١٤ وَاِذَا

سنياليندڙ زمين ۾ انهن کان پوءِ جيئن ڏسون تہ ڪيئن ٿا عمل ڪيو. ۽ جڏهن

ملڪ ۾ اوهان کي سندن جڳهن تي وهاريوسون تہ ڏسون تہ اوهين ڪهڙيءَ طرح ڪم ڪريو ٿا؟ ۽ جڏهن

تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنٰتٍ ۙ قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا ائْتِ

پڙهجن ٿيون انهن تي آيتون اسان جون چٽيون چون ٿا اهي جيڪي نہ ٿا اميد رکن اسان جي ملاقات جي آڻ

اسان جون چٽيون آيتون کين پڙهي ٻڌائبيون آهن (تڏهن) جيڪي اسان جي ملڻ جي اميد نہ رکندا آهن سي چوندا آهن تہ

بِقُرْاٰنٍ غَيْرِ هٰذَآ اَوْ بَدِّلْهُ ؕ قُلْ مَا يَكُوْنُ لِىْٓ اَنْ اُبَدِّلَهٗ مِنْ

قرآن ٻيو هن کان سواءِ يا بدلاءِ ان کي، تون چؤ نہ ٿيندو مون کان جو بدلايان انهيءَ کي

هن کان سواءِ ڪو ٻيو قرآن آڻ يا ڪيس مٽاءِ! چئو تہ پنهنجي طرفان ان جي مٽائڻ جو مون کي اختيار ڪونهي،

تِلْقَآئِ نَفْسِىْ ۚ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَىَّ ۚ اِنِّىْٓ اَخَافُ اِنْ

طرفان پنهنجي، رڳو آءٌ تابعداري ڪريان ٿو ان جي جيڪو حڪم آيو مون ڏانهن، بيشڪ آءٌ ڊڄان ٿو، جي

جيڪي مون ڪي وحي ڪيو ويندو آهي تنهن کان سواءِ (ٻئي ڪنهن جي) تابعداري نہ ڪندو آهيان. بيشڪ آءٌ جيڪڏهن پنهنجي پالڻهار جي

عَصَيْتُ رَبِّىْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ۝١٥ قُلْ لَّوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا تَلَوْتُهٗ

بي فرماني ڪيم رب جي، عذاب وڏي ڏينهن جي کان. چؤ جيڪڏهن گهري ها الله تہ نہ پڙهان ها ان کي

نافرماني ڪريان تہ وڏي ڏينهن جي عذاب کان ڊڄان ٿو. چئو تہ، جيڪڏهن الله گهري ها تہ آءٌ اُن (قرآن کي اوهان تي) نہ پڙهان ها

عَلَيْكُمْ وَلَآ اَدْرٰىكُمْ بِهٖ ۖ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيْكُمْ عُمُرًا مِّنْ قَبْلِهٖ ؕ

توهان تي ۽ نہ ڪي اهو خبر ڏئي ها توهان کي ان جي، پوءِ گذاري اٿم توهان ۾ عمر انهيءَ کان اڳ ۾،

۽ نہ ڪي (الله) اُن سان اوهان کي ڄاڻائي ها! بيشڪ آءٌ اوهان ۾ هن کان اڳ (سڄي) ڄمار رهيس (تڏهن نہ پڙهيم)۔

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝١٦ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ

ڇا پوءِ نہ ٿا سمجهو؟ پوءِ ڪير وڌيڪ ظالم آهي انهيءَ کان جيڪو ٺاهي الله تي ڪوڙ يا

پوءِ ڇو نہ ٿا سمجهو؟ پوءِ اُن کان وڌيڪ ظالم ڪير آهي جو الله تي ڪوڙو ناهہ ٺاهي يا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿۱۷﴾ وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

كوڙو كري | ان جي آيتن كي. | يقينن | كامياب نہ ٿيندا | ڏوهاري. | ۽ | پوڄين ٿا | الله كي ڇڏي

سندس آيتن كي كوڙ ڄاڻي. سچ آهي تہ ڏوهاري نہ ڇٽندا. ۽ الله كان سواءِ جن كي پوڄيندا آهن سي نكي كين

مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ هٰٓؤُلَآءِ شُفَعَآؤُنَا

انهن كي جي | نہ | نقصان ڏين انهن كي | ۽ | نہ | نفعو | ۽ | چون ٿا | اهي | سفارشي آهن اسان جا

ڏک پهچائيندا آهن ۽ نكي كين سک پهچائيندا آهن ۽ چوندا آهن تہ هي الله وٽ اسان جا شفاعت كندڙ آهن.

عِنْدَ اللّٰهِ ؕ قُلْ اَتُنَبِّـُٔوْنَ اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا

الله وٽ. | تون چؤ | ڇا توهان ٻڌايو ٿا | الله كي | اها ڳالهہ جا | اهو نہ ٿو ڄاڻي | آسمانن ۾ | ۽ نكي

چئو تہ. اوهين الله كي اهڙيءَ شيءِ بابت ٻڌائيندا آهيو جا جيكا شيءِ (هو) نكي آسمانن ۾ ۽ نكي زمين ۾ ڄاڻندو آهي؟

فِي الْاَرْضِ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۱۸﴾ وَمَا كَانَ النَّاسُ

زمين ۾. | اهو پاڪ ذات آهي | ۽ | مٿاهون آهي ان كان | جو شريڪ ٿا كن. | ۽ | نہ | هئا | ماڻهو

اهو پاڪ آهي ۽ جنهن شيءِ كي ساڻس شريڪ كندا آهن تنهن كان اهو مٿاهون آهي. ۽ (اصل) ماڻهو

اِلَّآ اُمَّةً وَّاحِدَةً فَاخْتَلَفُوْا ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ

مگر | امت | هكڙي | پوءِ جدا جدا ٿيا. | ۽ جيكڏهن نہ هجي ها | ٻول | جو ٿيو آهي | تنهنجي رب كان

هک ٽوليءَ كان سواءِ نہ هئا پوءِ اختلاف كيائون. ۽ جيكڏهن تنهنجي پالڻهار جو حكم اڳ ٿيل نہ هجي ها تہ

لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيْمَا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿۱۹﴾ وَيَقُوْلُوْنَ لَوْلَآ اُنْزِلَ

تہ نبيرو ٿي وڃي ها | انهن ۾ | ان جو | جنهن ۾ اهي | جهڳڙو ٿا كن. | ۽ | چون ٿا | چو نہ | نازل كئي وئي

جنهن (ڳالهہ) بابت اختلاف كن ٿا تنهن جو سندن وچ ۾ فيصلو پورو كيو وڃي ها. ۽ چوندا آهن تہ سندن پالڻهار كان مٿس كو

عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ۚ فَقُلْ اِنَّمَا الْغَيْبُ لِلّٰهِ فَانْتَظِرُوْا ۚ اِنِّيْ مَعَكُمْ

انهيءَ تي | كا نشاني | ان جي رب كان. | پوءِ تون چؤ | رڳو | ڳجهہ | الله لاءِ آهي | پوءِ انتظار كريو. | آءٌ بہ | توهان سان گڏ

معجزو چو نہ لاٿو ويو آهي؟ چئو تہ ڳجهہ (جي خبر) الله كان سواءِ ٻئي كنهن كي نہ آهي، پوءِ انتظار كريو آءٌ بہ اوهان سان گڏ

مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿۲۰﴾ ع وَاِذَآ اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْۢ بَعْدِ ضَرَّآءَ

انتظار كندڙ آهيان. | ۽ جڏهن | چكايون ٿا | ماڻهن كي | رحمت | تكليف كان پوءِ

انتظار كندڙ آهيان. ۽ جڏهن ماڻهن كي تكليف پهچڻ كان پوءِ (پنهنجي) ٻاجهہ (سان سک جو مزو) چكائيندا آهيون

مَسَّتْهُمْ اِذَا لَهُمْ مَّكْرٌ فِيْٓ اٰيَاتِنَا ؕ قُلِ اللّٰهُ اَسْرَعُ مَكْرًا ؕ اِنَّ

جا كين پهتي هئي تہ | ان وقت | كن ٿا | حيلو | اسان جي آيتن ۾. | تون چؤ | الله زور | تكڙو | حيلو كندڙ آهي. | بيشک

(تڏهن) اتي جو اتي انهن كي اسان جي آيتن ۾ بدگمانيون (ٿينديون) آهن. چئو تہ الله رٿ رٿڻ ۾ ڏاڍو تكڙو آهي. بيشک

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رُسُلَنَا يَكۡتُبُوۡنَ مَا تَمۡكُرُوۡنَ ﴿٢١﴾ هُوَ الَّذِىۡ يُسَيِّرُكُمۡ فِى الۡبَرِّ وَالۡبَحۡرِ ؕ

اسان جا قاصد لکن ٿا جيڪي توهان حيلا هلايو ٿا. اهوئي آهي جو گهمائي ٿو توهان کي بر ۽ بحر ۾،

جيڪي اوهين بڇڙيون رٿون ڪندا آهيو سي اسان جا ملائڪ لکندا آهن. اهو (الله) آهي جيڪو اوهان کي بَرَ ۽ دريائن ۾ گهمائيندو آهي

حَتّٰٓى اِذَا كُنۡتُمۡ فِى الۡفُلۡكِ ۚ وَجَرَيۡنَ بِهِمۡ بِرِيۡحٍ طَيِّبَةٍ وَّفَرِحُوۡا بِهَا

آخر جڏهن هوندا آهيو توهان ٻيڙين ۾، ۽ اهي ڪشتي هلنديون آهن انهن کي سٺائي واءُ سان ۽ خوش ٿيندا آهن ان تي

تان جو جڏهن ٻيڙين ۾ هوندا آهيو. ۽ (اهي) پاتيڻن سميت سٺائن وائن سان هلنديون آهن ۽ انهن سان سرها

جَآءَتۡهَا رِيۡحٌ عَاصِفٌ وَّجَآءَهُمُ الۡمَوۡجُ مِنۡ كُلِّ مَكَانٍ وَّظَنُّوۡۤا

تا اچي ويندو آهي انهن تي طوفان ۽ ايندي آهي انهن تي ڇولي هر طرف کان ۽ اهي ڀائيندا آهن

ٿيندا آهن ته اوچتو ڪين اٿائو واءُ ڀهچندو آهي ۽ ڪين چوڌاري لهر ايندي آهي ۽ ڀانئيندا آهن ته بيشڪ (اها)

اَنَّهُمۡ اُحِيۡطَ بِهِمۡ ۙ دَعَوُا اللّٰهَ مُخۡلِصِيۡنَ لَهُ الدِّيۡنَ ۚ لَئِنۡ اَنۡجَيۡتَنَا

ته گهيرو ڪيو ويو آهي انهن تي ته سڏيندا آهن الله کي سچائي رکندڙ تي ان لاءِ دين ۾، جيڪڏهن بچايو تو اسان کي

ڪين ويڙهي ويئي! (تڏهن) الله جي عبادت ۾ سچائيءَ وارا ٿي ڪيس سڏيندا آهن. (۽ چوندا آهن) ته جيڪڏهن

مِنۡ هٰذِهٖ لَنَكُوۡنَنَّ مِنَ الشّٰكِرِيۡنَ ﴿٢٢﴾ فَلَمَّاۤ اَنۡجٰهُمۡ اِذَا هُمۡ يَبۡغُوۡنَ

هن مان ته ضرور ٿينداسون شڪر گذارن مان. پوءِ جڏهن بچايائين انهن کي ته اوچتو اهي بي فرماني ٿا ڪن

هن (مصيبت) کان اسان کي بچائين ته ضرور شڪراني ڪندڙن مان ٿينداسون! پوءِ جنهن مهل کين بچايائين (تنهن

فِى الۡاَرۡضِ بِغَيۡرِ الۡحَقِّ ؕ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَا بَغۡيُكُمۡ عَلٰٓى اَنۡفُسِكُمۡ ۙ مَّتَاعَ

ملڪ ۾ ناحق، اي انسانو! رڳو توهان جي بغاوت توهان جي سر تي آهي نفعو وٺو

مهل) اتي جو اُتي ملڪ ۾ ناحق شرارت ڪندا آهن. اي انسانو! اوهان جون شرارتون اوهان تي ئي آهن

الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا ۚ ثُمَّ اِلَيۡنَا مَرۡجِعُكُمۡ فَنُنَبِّئُكُمۡ بِمَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿٢٣﴾

حياتي دنيا جو پوءِ اسان ڏانهن اوهان جو موٽڻ آهي پوءِ ٻڌائينداسون توهان کي جيڪي توهان ڪندا هئا.

(هن) دنيا جي حياتي جو فائدو (لڏو) وري اوهان جو موٽڻ اسان ڏانهن آهي پوءِ جيڪي ڪندا آهيو تنهن جي اوهان کي سُڌ ڏينداسون.

اِنَّمَا مَثَلُ الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا كَمَآءٍ اَنۡزَلۡنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخۡتَلَطَ بِهٖ

رڳو مثال دنيا جي حياتي جو ان پاڻيءَ جهڙو آهي جو لاٿو سون آسمان مان پوءِ گڏجي پيا ان سان

دنيا جي حياتيءَ جو مثال رڳو انهيءَ پاڻيءَ وانگر آهي جنهن کي آسمان کان وسايو سون پوءِ ساڻس زمين جا

نَبَاتُ الۡاَرۡضِ مِمَّا يَاۡكُلُ النَّاسُ وَالۡاَنۡعَامُ ؕ حَتّٰٓى اِذَاۤ اَخَذَتِ

سلا زمين جا جن مان کائن ٿا ماڻهو ۽ جانور، تان جو جڏهن ورتي

(اهي) سلا رليا مليا جن مان ماڻهو ۽ ڍور کائيندا آهن. تان جو جنهن مهل زمين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْاَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ اَهْلُهَآ اَنَّهُمْ قٰدِرُوْنَ عَلَيْهَآ ۙ

ڏرتيءَ پنهنجي ساوڪ ۽ سينگار جي پٽي ۽ پانيو ان جي مالڪن تہ اهي وس وارا آهن ان تي

پنهنجي ساوڻ ورتي ۽ سينگاري ۽ سندس رهڻ وارن پانيو تہ پاڻ مٿس وس وارا آهن

اَتٰىهَآ اَمْرُنَا لَيْلًا اَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنٰهَا حَصِيْدًا كَاَنْ لَّمْ تَغْنَ

تہ اچي ويو ان تي امر اسان جو رات جو يا ڏينهن جو پوءِ ڪيوسون ان کي لابارو جڻڪ ڪا نہ هئي

(تنهن مهل) اوچتو ان کي رات جو يا ڏينهن جو اسان جو حڪم پهتو پوءِ ان کي لڻيل (ناس) ڪري ڇڏيوسون

بِالْاَمْسِ ۭ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ۝٢٤ وَاللّٰهُ يَدْعُوْٓا

ڪالهوڪر، اهڙيءَ طرح بيان ٿا ڪريون نشانيون انهن ماڻهن لاءِ جيڪي غور ٿا ڪن. ۽ الله سڏي ٿو

جڻڪ ڪالهہ ٿي نہ هئي۔ اهڙيءَ طرح سمجهندڙ قوم لاءِ نشانيون کولي بيان ڪندا آهيون. ۽ الله

اِلٰى دَارِ السَّلٰمِ ۭ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَاۗءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝٢٥ لِلَّذِيْنَ

سلامتي واري گهر ڏانهن، ۽ هدايت ڪري ٿو جنهن کي گهري رستي سڌي ڏانهن. انهن لاءِ جن

سلامتيءَ جي گهر ڏانهن سڏيندو آهي۔ ۽ جنهن کي وڻيس تنهن کي سڌيءَ واٽ ڏانهن هدايت ڪندو آهي.جن

اَحْسَنُوا الْحُسْنٰى وَزِيَادَةٌ ۭ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوْهَهُمْ قَتَرٌ وَّلَا ذِلَّةٌ ۭ

ڀلائي ڪئي ڀلائي آهي ۽ وڌيڪ بہ، ۽ نہ چڙهندي انهن جي منهن تي ڪاراڻ ۽ نہ خواري،

چڱائي ڪئي تن لاءِ (اهڙي) چڱائي بلڪ وڌيڪ آهي۔ ۽ سندن منهن کي نڪي ڪارنهن ۽ نڪي خواري ورڙهيندي۔

اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝٢٦ وَالَّذِيْنَ كَسَبُوا السَّيِّاٰتِ

اهي آهن جنت وارا، اهي ان ۾ سدائين رهندا، ۽ جن ڪمايون بڇڙايون

اهي بهشتي آهن، اهي منجهس سدائين رهڻ وارا آهن. ۽ جن بڇڙائي ڪمائي

جَزَاۗءُ سَيِّئَةٍۢ بِمِثْلِهَا ۙ وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۭ مَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ

تہ بدلو بڇڙائي جو اوترو ئي آهي ۽ چڙهندي انهن تي خواري، ناهي انهن لاءِ الله کان ڪوئي

تن لاءِ اُن جهڙي بڇڙي سزا آهي ۽ کين خواري ڍڪيندي۔ انهن کي الله (جي عذاب) کان ڪو

عَاصِمٍ ۚ كَاَنَّمَآ اُغْشِيَتْ وُجُوْهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ الَّيْلِ مُظْلِمًا ۭ

بچائيندڙ، جڻڪ ڍڪايو ويو انهن جي چهرن تي ٽڪرو رات ڪاريءَ جو،

بچائيندڙ نہ آهي، جڻڪ سندن منهن کي اونداهيءَ رات مان ٽڪرا ڍڪايا ويا آهن۔

اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝٢٧ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ

اهي دوزخ وارا آهن، اهي ان ۾ هميشہ رهندا. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪنداسون انهن سڀني کي پوءِ

اهي دوزخي آهن، منجهس سدائين رهڻ وارا آهن. ۽ جنهن ڏينهن انهن مڙني کي گڏ ڪنداسون وري

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا مَكَانَكُمْ اَنْتُمْ وَشُرَكَآؤُكُمْ ج فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ

چونداسون مشرڪن کي بيهو پنهنجي جاءِ تي توهان ۽ شريڪ توهان جا، پوءِ جدائي وجهنداسون انهن جي وچ ۾

مشرڪن کي چونداسون تہ اوهين ۽ اوهان جا (الله سان ٺهرايل) شريڪ پنهنجي هنڌ بيهو! پوءِ سندن وچ ۾

وَقَالَ شُرَكَآؤُهُمْ مَّا كُنْتُمْ اِيَّانَا تَعْبُدُوْنَ ﴿٢٨﴾ فَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا

۽ چوندا شريڪ کيل انهن جا تہ نہ هئا توهان اسان جي عبادت ڪندڙ. پوءِ ڪافي آهي الله شاهد

جدائي وجهنداسون ۽ سندن شريڪ چوندا تہ (اوهين) اسان کي پوڄيندڙ نہ هيو. پوءِ اسان جي ۽ اوهان جي وچ ۾

بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغٰفِلِيْنَ ﴿٢٩﴾ هُنَالِكَ تَبْلُوْا

اسان جي ۽ توهان جي وچ ۾ يقينن هئاسون توهان جي بندگي کان بي خبر. اتي آزمائيندو

الله شاهد ڪافي آهي تہ اسين اوهان جي پوڄا کان ضرور بيخبر هئاسون. اُن هنڌ سڀ ڪنهن ماڻهوءَ

كُلُّ نَفْسٍ مَّآ اَسْلَفَتْ وَرُدُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُمْ

سڀ ڪو ان کي جيڪي اڳي ڪيو هئائين ۽ رجوع ڪيا ويندا الله پنهنجي مالڪ سچي ڏانهن ۽ وسري ويندو انهن کان

جيڪي اڳي موڪليو هوندو سو (اُهي) لهندو ۽ پنهنجي سچي ڌڻيءَ الله ڏانهن موٽايا ويندا ۽ جيڪو ناه ناهيائون تي

مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٣٠﴾ ع قُلْ مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ اَمَّنْ

جيڪي ناه ناهيندا هئا. تون چؤ ڪير رزق ڏئي ٿو توهان کي آسمان ۽ زمين مان يا ڪير

سو ڪانئن پلجي ويندو. چئو تہ اوهان کي آسمان ۽ زمين مان ڪير روزي ڏيندو آهي؟

النّصف

يَّمْلِكُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَمَنْ يُّخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ

مالڪ آهي ڪنن ۽ اکين جو ۽ ڪير ڪڍي ٿو جيئري کي مئي کان ۽

ڪنن ۽ اکين جو ڪير مالڪ آهي؟ ۽ ڪير جيئري کي مُئي مان ڪڍندو آهي ۽ ڪير

يُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُّدَبِّرُ الْاَمْرَ ط فَسَيَقُوْلُوْنَ اللّٰهُ ج فَقُلْ

ڪڍي ٿو مئل کي جيئري مان ۽ ڪير ڪاهي ٿو ڪمن کي، پوءِ جلد چوندا تہ الله، پوءِ تون چؤ

مُئي کي جيئري مان ڪڍندو آهي ۽ ڪير ڪمن کي رٿيندو آهي؟ پوءِ سنت ئي چوندا تہ الله! پوءِ چئو تہ

اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٣١﴾ فَذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ ج فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ اِلَّا

ڇا پوءِ نہ ٿا ڊڄو. پوءِ اهو ئي اٿوَ الله رب توهان جو سچو. پوءِ ناهي حق کان بعد مگر

جو نہ ڊڄندا آهيو؟ پوءِ اُهوئي اوهان جو سچو پالڻهار الله آهي. پوءِ سچ کان پوءِ، گمراهيءَ کان سواءِ (ٻيو) ڇا آهي؟

الضَّلٰلُ ج صلے فَاَنّٰى تُصْرَفُوْنَ ﴿٣٢﴾ كَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى

گمراهي، پوءِ ڪيڏانهن ٿا موڙيا وڃو. اهڙي طرح ثابت ٿيو قول تنهنجي رب جو انهن تي

پوءِ ڪيڏي جو ڪيڏي ڦيرايا وڃوٿا؟ اهڙيءَ طرح تنهنجي پالڻهار جو حڪم اُنهن بدڪارن تي لازم ٿيو آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِيْنَ فَسَقُوْٓا اَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٣﴾ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ

جن بي فرماني ڪئي تہ اهي ايمان نہ آڻيندا. پڇا ڪر آهي ڪوئي توهان جي شريڪن ۾

جو اهي ايمان نہ آڻيندا. چئو تہ، اوهان جي معبودن مان ڪو آهي جا جيڪو خلق کي نئين

مَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ ؕ قُلِ اللّٰهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ

جيڪو پيدا ڪري خلق کي وري موٽائي ان کي، تون چؤ الله پيدا ڪندو آهي خلق کي پوءِ ان کي موٽائيندو آهي

سر بڻائي وري کين (ماري) موٽائي جياري؟ چئو تہ الله نئين سر خلق کي بنائي ٿو وري کيس موٽائي جياريندو،

فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ﴿٣٤﴾ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ ؕ

سو توهان ڪيڏانهن ٿا ابتا وڃو. پڇا ڪر آهي ڪوئي توهان جي شريڪن مان جو رستو ڏيکاري حق ڏانهن،

پوءِ اوهين ڪيڏي جو ڪيڏي ڦيرايا ويندا آهيو؟ چئو تہ، اوهان جي معبودن مان ڪو آهي جو حق ڏانهن ڪنهن کي هدايت ڪري؟

قُلِ اللّٰهُ يَهْدِيْ لِلْحَقِّ ؕ اَفَمَنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ اَحَقُّ اَنْ يُّتَّبَعَ

تون چؤ الله ئي رستو ڏيکاري ٿو حق جو، جا پوءِ جيڪو هدايت ڪري حق ڏانهن اهو لائق آهي تابعداري جو

چئو تہ. الله حق ڏانهن سڌو رستو ڏيکاريندو آهي. پوءِ جيڪو حق ڏانهن سڌو رستو ڏيکاري سو تابعداري ڪرڻ جو وڌيڪ حقدار آهي

اَمَّنْ لَّا يَهِدِّيْٓ اِلَّآ اَنْ يُّهْدٰى ۚ فَمَا لَكُمْ ۫ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ﴿٣٥﴾

يا اهو جيڪو خود رستو نہ ٿو لهي مگر جڏهن ڏس وڌايو وڃي ان کي، پوءِ ڇا ٿيو آهي توهان کي، ڪيئن ٿا فيصلو ڪريو.

يا اهو جيڪو (پاڻ) رستي ڏيکارڻ کان سواءِ، رستو نہ لهندو هجي؟ پوءِ اوهان کي ڇا ٿيو؟ ڪيئن فيصلو ڪريو ٿا!

وَمَا يَتَّبِعُ اَكْثَرُهُمْ اِلَّا ظَنًّا ؕ اِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِيْ مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔا ؕ

۽ نہ ٿا هلن گهڻا انهن جا مگر اٽڪل تي، يقينن اٽڪل نہ ڪفايت ڪندي حق لاءِ ڪجهہ بہ،

۽ انهن مان گهڻا رڳو گمان تي هلندا آهن. بيشڪ گمان سچ جي پورائي ڪجهہ بہ نہ ڪندو آهي.

اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَفْعَلُوْنَ ﴿٣٦﴾ وَمَا كَانَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ اَنْ

بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي جيڪو اهي ڪن ٿا. ۽ نہ آهي هيءُ قرآن جو

بيشڪ جيڪي ڪندا آهن سو الله ڄاڻندڙ آهي. ۽ هيءُ قرآن

يُّفْتَرٰى مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ تَصْدِيْقَ الَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ

ٺاهيو وڃي الله کان سواءِ پر اهو پرڪا آهي ان کان اڳين ڪتابن جي

الله کان سواءِ ڪنهن جو بڻايل نہ آهي پر ڪانئس اڳ جيڪي ڪتاب آهن تن جي تصديق ڪندڙ آهي

وَتَفْصِيْلَ الْكِتٰبِ لَا رَيْبَ فِيْهِ مِنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٧﴾ ۫ اَمْ يَقُوْلُوْنَ

۽ بيان لکيل حڪمن جو ناهي ڪو شڪ ان ۾ اهو رب العالمين جي طرفان آهي، ڇا چون ٿا ماڻهو تہ اهو

۽ حڪمن کي کولي بيان ڪندڙ آهي منجهس ڪو شڪ نہ آهي (تہ) جهانن جي پالڻهار کان آهي. يا چوندا آهن تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ فَاْتُوْا بِسُوْرَةٍ مِّثْلِهٖ وَادْعُوْا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ

ناهي آيو آهي، تون چؤ پوءِ توهان بہ آڻيو ڪا سورت ان جهڙي ۽ سڏيو جنهن ڪي سڏي سگهو

(محمدص) اهو پاڻئون ناهيو آهي. چئو تہ جيڪڏهن سچا آهيو تہ ان جهڙي ڪا سورت آڻيو ۽ الله کان سواءِ

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٣٨﴾ بَلْ كَذَّبُوْا بِمَا لَمْ يُحِيْطُوْا

الله کان سواءِ جيڪڏهن آهيو سچا. پر ڪوڙو چيوائون ان کي جنهن کي پورو

جنهن کي (سڏي) سگهو تنهن کي سڏيو. بلڪ جنهن علم کي پهچي نہ سگهيا تنهن کي ڪوڙ پانيائون

بِعِلْمِهٖ وَلَمَّا يَاْتِهِمْ تَاْوِيْلُهٗ ؕ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ

سمجهيوئي نہ اٿن ۽ اجا نہ آئي آهي وٽن ان جي حقيقت، اهڙي طرح ڪوڙو ڪيو هئو انهن کان اڳين بہ

۽ اجا وٽن سندن وعدن جي سچائي نہ آئي آهي. جيڪي کانئن اڳ هئا تن بہ اهڙيءَ طرح ڪوڙ پانيو هو

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٣٩﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يُّؤْمِنُ بِهٖ

پوءِ ڏس تہ ڪيئن ٿي پڇاڙي ظالمن جي. ۽ ڪي انهن مان يقين ڪن ٿا قرآن تي

پوءِ ڏس تہ ظالمن جي پڇاڙي ڪهڙيءَ طرح ٿي! ۽ منجهانئن ڪو ان (قرآن) تي ايمان آڻيندو آهي

وَمِنْهُمْ مَّنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهٖ ؕ وَرَبُّكَ اَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِيْنَ ﴿٤٠﴾ ع وَاِنْ

۽ ڪي انهن مان نہ ٿا يقين ڪن ان تي، ۽ تنهنجو رب گهڻو ڄاڻندڙ آهي فساد ڪندڙن کي. ۽ جيڪڏهن

۽ منجهانئن ڪو ان تي ايمان نہ آڻيندو آهي. ۽ تنهنجو پالڻهار فساد ڪندڙن کي وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي.۽ جيڪڏهن

كَذَّبُوْكَ فَقُلْ لِّيْ عَمَلِيْ وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ ۚ اَنْتُمْ بَرِيْٓـُٔوْنَ مِمَّآ اَعْمَلُ

ڪوڙو ڪن توکي پوءِ چؤ تہ مون لاءِ منهنجو عمل آهي ۽ توهان لاءِ توهان جو عمل، توهان الڳ آهيو ان کان جيڪي آءٌ ڪريان ٿو

توکي ڪوڙو پانئين تہ چئو مون لاءِ منهنجو عمل ۽ اوهان لاءِ اوهان جو عمل آهي. جيڪي (آءٌ) ڪريان ٿو تنهن کان اوهين ڇٽل آهيو

وَاَنَا بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٤١﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُوْنَ اِلَيْكَ ؕ اَفَاَنْتَ

۽ آءٌ الڳ آهيان انهيءَ کان جيڪي توهان ڪريو ٿا. ۽ ڪي انهن مان ڪن ٿا ڏين تنهنجي طرف، ڇا پوءِ تون

۽ جيڪي (اوهين) ڪريو ٿا تنهن کان آءٌ بيزار آهيان. ۽ منجهانئن ڪي توڏانهن (ڪَن ڏيئي قرآن کي) ٻڌندا آهن پوءِ تون

تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوْا لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿٤٢﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّنْظُرُ اِلَيْكَ ؕ

ٻڌائيندين ٻوڙن کي توڙي جو اهي عقل نہ ٿا رکن. ۽ انهن مان ڪي واجهائين ٿا توڏانهن،

ٻوڙن کي ٻڌائيندين ڇا جيتوڻيڪ نہ سمجهندا هجن؟ ۽ منجهانئن ڪوئي توڏانهن نهاريندو آهي

اَفَاَنْتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوْا لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿٤٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ

ڇا پوءِ تون رستو ڏيکاريندين انڌن کي توڙي جو اهي نہ ٿا ڏسن. بيشڪ الله نہ ٿو ظلم ڪري

پوءِ انڌن کي سڌو رستو ڏيکاريندين ڇا؟ جيتوڻيڪ ڏسندا ئي نہ هجن. الله ماڻهن تي ڪجهہ ئي ظلم نہ ڪندو آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

النَّاسَ شَيْـًٔا وَّلٰكِنَّ النَّاسَ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿٤٤﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ

ماڻهن تي ڪجهه بہ پر ماڻهو پنهنجو پاڻ تي ظلم ڪن ٿا. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪندو انهن کي

پر ماڻهو پاڻ تي پاڻ ظلم ڪندا آهن. ۽ جنهن ڏينهن (الله) کين گڏ ڪندو تنهن ڏينهن جڻڪ

كَاَنْ لَّمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُوْنَ بَيْنَهُمْ ؕ قَدْ

جڻڪ رهيائي نہ هئا مگر ڪا گهڙي ڏينهن مان سڃاڻندا پيا هڪٻئي کي، بيشڪ

(دنيا ۾) ڏينهن جي هڪ گهڙيءَ کان سواءِ (وڌيڪ) ترسيائي نہ هئا. پاڻ ۾ هڪ ٻئي کي سڃاڻندا_ بيشڪ

خَسِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَآءِ اللّٰهِ وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ﴿٤٥﴾ وَاِمَّا

ڇيهي ۾ پيا اهي جن ڪوڙو ڪيو الله سان ملاقات کي ۽ نہ هئا هدايت وارا. ۽ جيڪڏهن

جن الله جي ديدار کي ڪوڙ ڀانيو تن نقصان پاتو ۽ هدايت وارا نہ هئا. ۽ جيڪو انجام ساڻن ڪريون ٿا

نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ

ڏيکاريون توکي ڪجهه انهيءَ مان جنهنجو وعدو ڪيون ٿا انهن سان يا فوت ڪريون توکي پوءِ اسان ڏانهن ئي موٽڻ آهي انهن جو

تنهن منجهان ڪجهه جيڪڏهن توکي ڏيکاريون يا توکي فوت ڪريون تہ (هر حال ۾) سندن موٽڻ اسان ڏانهن آهي

ثُمَّ اللّٰهُ شَهِيْدٌ عَلٰى مَا يَفْعَلُوْنَ ﴿٤٦﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوْلٌ ۚ فَاِذَا

پوءِ الله شاهد آهي ان تي جيڪي ڪن ٿا. ۽ هر قوم لاءِ رسول آهي، پوءِ جڏهن

وري جيڪي ڪندا آهن تنهن تي الله شاهد آهي. ۽ سڀ ڪنهن امت لاءِ هڪ پيغمبر آهي. پوءِ جڏهن

جَآءَ رَسُوْلُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَ

آيو سندن رسول تہ فيصلو ٿيندو انهن جي وچ ۾ انصاف سان ۽ اهي نہ ظلم ڪيا ويندا. ۽

سندن پيغمبر آيو (تڏهن) سندن وچ ۾ انصاف سان نبيرو ڪيو ويو ۽ انهن تي ظلم نہ ڪيو ويو. ۽

يَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٤٨﴾ قُلْ لَّآ اَمْلِكُ

چون ٿا ڪڏهن آهي هيءُ واعدو جيڪڏهن آهيو سچا. تون چؤ آءٌ ناهيان مالڪ

چوندا آهن تہ جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ اهو انجام ڪڏهن ٿيندو؟ چئو تہ. (آءٌ) الله جي مرضيءَ

لِنَفْسِيْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ؕ لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ؕ اِذَا جَآءَ

پنهنجي لاءِ نقصان جو ۽ نڪي نفعي جو مگر جيڪي گهُري الله. هر قوم لاءِ وقت مقرر آهي جڏهن ايندو

کان سواءِ پاڻ کي نہ ڪي ڏک ۽ نہ ڪي سک پهچائي سگهان ٿو سڀ ڪنهن امت لاءِ هڪ مدت آهي_ جڏهن

اَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿٤٩﴾ قُلْ

وقت انهن جو پوءِ اهي نہ دير ڪندا ڪا گهڙي ۽ نہ اڳي ٿيندا. تون چؤ

سندس (ٺهرايل) مدت پهچي ٿي تڏهن هڪ گهڙي نڪي دير ڪندا ۽ نڪي اڳيرو ويندا. چئو تہ.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَتٰىكُمْ عَذَابُهٗ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ

ڏسو جيڪڏهن اچي توهان وٽ عذاب انهيءَ جو راتو واهه يا ڏينهن جو تہ ڇا جي تڪڙ ڪندا ان کان

مون کي خبر ڏيو تہ جيڪڏهن سندس عذاب رات جو يا ڏينهن جو اوهان تي اچي (تہ ڇا ڪري سگهندؤ؟) ڏوهاري اُن مان ڇا جي تڪڙ گهرندا آهن؟

الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٥٠﴾ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ اٰمَنْتُمْ بِهٖ ۭ اٰۗلْـٰٔنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهٖ

ڏوهاري. ڇا وري جڏهن اچي ويندو تہ اوهان مڃيندؤ ان کي، ڇا هينئر! هوڏانهن توهان ان جي

وري جنهن مهل (اهو) پهچندو (تنهن مهل) اُن تي ايمان آڻيندؤ ڇا؟ (چيو ويندن تہ)هاڻي (مڃيوَ؟) ۽ بيشڪ (اڳي) اُن کي

تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ قِيْلَ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ذُوْقُوْا عَذَابَ الْخُلْدِ ۚ

تڪڙ ڪندا هئا. پوءِ چيو ويندو ظالمن کي چکو عذاب هميشہ وارو،

تڪڙو گهرندا هيوَ. وري ظالمن کي چيو ويندو تہ هميشگيءَ وارو عذاب چکو. جيڪي اوهين ڪمائيندا

هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُوْنَ ﴿٥٢﴾ وَيَسْتَنْۢبِـُٔوْنَكَ اَحَقٌّ هُوَ ۭ

رڳو توهان کي اهو بدلو ملندو جو ڪمائيندا هئا. ۽ خبر پڇن ٿا توکان تہ ڇا سچ آهي اهو؟

هيو تنهن کان سواءِ ٻيو ڪو بدلو اوهان کي نہ ڏبو. ۽ توکان خبر پڇندا آهن تہ اهو (وعدو) سچ آهي؟

قُلْ اِيْ وَرَبِّيْٓ اِنَّهٗ لَحَقٌّ ڤ وَمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿٥٣﴾ ۧ وَلَوْ اَنَّ

چؤ هائو مونکي قسم آهي پروردگار جو تہ اهو سچ آهي ۽ ناهيو اوهين عاجز ڪندڙ. ۽ جيڪڏهن هجي ها

چئو تہ. هائو! مون کي پنهنجي پالڻهار جو قسم آهي! تہ ضرور سچ آهي، ۽ اوهين ٿڪائڻ وارا نہ آهيو.

لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِى الْاَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهٖ ۭ وَاَسَرُّوا

هر انهيءَ شخص کي جنهن ظلم ڪيو جو ڪجهہ زمين ۾ آهي تہ بدلي ۾ ڏئي ها ان کي، ۽ لڪائيندا

۽ جيڪڏهن سڀ ڪنهن ظلم ڪندڙ شخص کي جيڪي زمين ۾ آهي سو (سڀ) هجي ها تہ ضرور پنهنجي عيوض ڏئي ها! ۽

النَّدَامَةَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ ۚ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ

پڇتاءُ جڏهن ڏسندا عذاب کي، ۽ فيصلو ڪيو ويندو انهن جي وچ ۾ انصاف سان ۽ اهي

جڏهن عذاب ڏسندا تڏهن اندر (ئي اندر) ۾ لڄي ٿيندا. ۽ سندن وچ ۾ انصاف سان نبيرو ڪيو ويندو ۽ انهن تي

لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٥٤﴾ اَلَآ اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ اَلَآ اِنَّ

نہ ظلم ڪيا ويندا. خبردار! الله جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي، خبردار!

ظلم نہ ڪبو. خبردار! بيشڪ جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي سو الله جو آهي. (پنهنجي عيوض ۾ ڏيئي نہ سگهندؤ) خبردار!

وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٥٥﴾ هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ

وعدو الله جو سچو آهي پر ڪيترا ماڻهو نہ ڄاڻن. اهوئي جياري ٿو ۽ ماري ٿو

الله جو انجام سچو آهي پر انهن مان گهڻا نہ ڄاڻندا آهن. اهو جياريندو آهي ۽ ماريندو آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاِلَيۡهِ تُرۡجَعُوۡنَ ﴿٥٦﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ قَدۡ جَآءَتۡكُمۡ مَّوۡعِظَةٌ مِّنۡ

۽ انهيءَ ڏانهن ئي موٽايا ويندؤ. اي انسانو! بيشڪ آئي توهان وٽ نصيحت توهان جي

۽ اوهين ڏانهس موٽايا ويندؤ. اي انسانو! اوهان جي پالڻهار ڪان اوهان وٽ نصيحت ۽ جيڪا (بيماري)

رَّبِّكُمۡ وَشِفَآءٌ لِّمَا فِى الصُّدُوۡرِ ۙ وَهُدًى وَّرَحۡمَةٌ لِّلۡمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿٥٧﴾

رب ڪان ۽ شفا دلين جي بيماري لاءِ، ۽ هدايت ۽ رحمت مومنن لاءِ.

سينن ۾ آهي تنهن لاءِ شفا ۽ مومنن لاءِ هدايت ۽ رحمت آئي آهي.

قُلۡ بِفَضۡلِ اللّٰهِ وَبِرَحۡمَتِهٖ فَبِذٰلِكَ فَلۡيَفۡرَحُوۡا ؕ هُوَ خَيۡرٌ مِّمَّا

چؤ الله جي مهرباني سان ۽ سندس رحمت سان پوءِ ان سان پل تہ خوش ٿين، هي بهتر آهي انهيءَ ڪان

چئو تہ الله جي فضل سان ۽ سندس ٻاجهہ سان (قرآن نازل ٿيو آهي) پوءِ اُن سان خوش ٿيڻ گهرجين. جيڪي گڏ ڪندا آهن

يَجۡمَعُوۡنَ ﴿٥٨﴾ قُلۡ اَرَءَيۡتُمۡ مَّاۤ اَنۡزَلَ اللّٰهُ لَكُمۡ مِّنۡ رِّزۡقٍ فَجَعَلۡتُمۡ

جيڪي گڏ ٿا ڪن. چؤ ٻڌايو تہ جيڪو نازل ڪيو الله توهان لاءِ رزق پوءِ توهان ڪيو آهي

تنهن ڪان اهو ڀلو آهي. چئو تہ، ڪجهہ ڏسو ٿا؟ تہ الله روزيءَ مان جيڪي اوهان لاءِ لاٿو آهي پوءِ منجهانئس اوهان (پاڻ)

مِّنۡهُ حَرَامًا وَّحَلٰلًا ؕ قُلۡ آٰللّٰهُ اَذِنَ لَكُمۡ اَمۡ عَلَى اللّٰهِ تَفۡتَرُوۡنَ ﴿٥٩﴾ وَ

ان مان ڪو حرام ۽ ڪو حلال، چؤ ڇا الله موڪل ڏني اٿو يا الله تي ڪوڙ ٿا ناهيو. ۽

ڪجهہ حرام ۽ ڪجهہ حلال ڪيو آهي. چئو تہ الله اوهان کي موڪل ڏني آهي ڇا يا الله تي ناهہ ناهيندا آهيو؟ ۽

مَا ظَنُّ الَّذِيۡنَ يَفۡتَرُوۡنَ عَلَى اللّٰهِ الۡكَذِبَ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ ؕ اِنَّ

ڇا آهي خيال انهن جو جيڪي گهڙين ٿا الله تي ڪوڙ ڏينهن قيامت بابت؟، بيشڪ

جيڪي الله تي ڪوڙ ناهيندا آهن تن کي قيامت جي ڏينهن ڪهڙو گمان آهي (تہ ڪين عذاب نہ ڪندو ڇا؟)

اللّٰهَ لَذُوۡ فَضۡلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكۡثَرَهُمۡ لَا يَشۡكُرُوۡنَ ﴿٦٠﴾ وَمَا

الله مهربان آهي ماڻهن تي پر گهڻا انهن جا نہ ٿا شڪر ڪن. ۽ هوندو

بيشڪ الله ماڻهن تي ضرور وڏي فضل ڪرڻ وارو آهي، پر انهن مان گهڻا شڪرانو نہ ڪندا آهن. ۽

تَكُوۡنُ فِىۡ شَاۡنٍ وَّمَا تَتۡلُوۡا مِنۡهُ مِنۡ قُرۡاٰنٍ وَّلَا تَعۡمَلُوۡنَ مِنۡ

آهين تون ڪنهن بہ حال ۾ ۽ پڙهندو آهين ان ۾ ڪجهہ قرآن ۽ جو ڪندا آهيو ڪوئي

ڪنهن بہ حال ۾ نہ هوندو آهين ۽ الله جي طرف ڪان آيل قرآن مان جيڪي ڪجهہ پڙهندو آهين ۽ ڪوبہ ڪم اوهين نہ ڪندا آهيو

عَمَلٍ اِلَّا كُنَّا عَلَيۡكُمۡ شُهُوۡدًا اِذۡ تُفِيۡضُوۡنَ فِيۡهِ ؕ وَمَا يَعۡزُبُ

عمل تہ اسان هوندا آهيون توهان مٿان حاضر جڏهن توهان رُڌل هوندا آهيو ان ۾، نہ تو ڳجهو رهي

جڏهن منجهس لڳا رهندا آهيو، پر اسين (هر حال ۾) اوهان وٽ حاضر هوندا آهيون. ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَنْ رَّبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ وَلَآ

تنهنجي رب کان ذري جيترو بہ زمين ۾ ۽ نکي آسمان ۾ ۽ نہ

تنهنجي پالڻهار کان ذري جيترو بہ نہ ڪي زمين ۽ نہ ڪي آسمان ۾ (ڪجھ) ڳجهو رهندو آهي ۽ نہ ڪي

اَصْغَرَ مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْبَرَ اِلَّا فِي كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿٦١﴾ اَلَآ اِنَّ اَوْلِيَآءَ

ننڍو انهيءَ کان ۽ نہ ڪي وڏو مگر آهي دفتر پڌري ۾. خبردار! بيشڪ دوست

ان کان ٿورو ۽ نہ ڪي گهڻو. پر (سڀ) پڌري ڪتاب ۾ (لکيل) آهي. خبردار! الله جي پيارن کي

اللّٰهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٢﴾ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ

الله جا ناهي ڪو ڊپ انهن تي ۽ نہ اهي ڏکارا ٿيندا. جن ايمان آندو ۽

نہ ڪي ڀئو آهي ۽ نکي اهي غمگين رهندا. جن ايمان آندو ۽ پرهيزگاري ڪئي اٿن.

كَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿٦٣﴾ لَهُمُ الْبُشْرٰى فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ لَا

پرهيز ڪندا هئا. تن لاءِ خوشخبري آهي دنيا جي حياتي ۾ ۽ آخرت ۾، نہ ٿيون

تن لاءِ دنيا جي حياتيءَ ۽ آخرت ۾ خوشخبري آهي. الله جي حڪمن کي ڪا

تَبْدِيْلَ لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٦٤﴾ وَلَا يَحْزُنْكَ

بدلجن ڳالهيون الله جون، اهائي آهي ڪاميابي وڏي. ۽ نہ ڏکائي توکي

ڦيرگهير ڪانهي. اهائي وڏي مراد ماڻڻ آهي. ۽ سندن ڪا بہ ڳالهہ توکي نہ ڏکوئي.

قَوْلُهُمْ اِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٦٥﴾ اَلَآ اِنَّ لِلّٰهِ

ڳالهائڻ انهن جو، بيشڪ غلبو آهي الله جو سارو، اهوئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. خبردار الله لاءِ ئي آهي

بيشڪ سمورو غلبو الله جو ئي آهي. اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. خبردار! جيڪي

مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ

جيڪو آسمانن ۾ آهي ۽ جو زمين ۾ آهي، ۽ نہ تابعداري ڪن اهي جيڪي سڏين ٿا

آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو يقينن الله جو آهي. ۽ جيڪي الله کان سواءِ ٻين شريڪن جي

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ شُرَكَآءَ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا

الله کان سواءِ شريڪن کي، رڳو اهي پيروي ڪن ٿا وهم جي ۽ رڳو اهي آهن

عبادت ڪندا آهن سي (حقيقت ۾) گمان کان سواءِ ٻئي جي تابعداري نہ ڪندا آهن ۽ اهي رڳو اٽڪلبازي هلندا

يَخْرُصُوْنَ ﴿٦٦﴾ هُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ وَالنَّهَارَ

ڪوڙ گهڙيندڙ. اهوئي آهي جنهن پيدا ڪيو توهان لاءِ رات کي جيئن آرام وٺو ان ۾ ۽ ڏينهن کي

آهن. اهو (الله) آهي جنهن اوهان لاءِ رات کي هن ڪري بڻايو تہ منجهس آرام ڪريو ۽ ڏينهن کي

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُبْصِرًا ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّسْمَعُوْنَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ

ڏيکارڻ وارو، بيشڪ انهيءَ ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جي ٻڌن ٿا. چيائون ورتو آهي الله

روشن بڻايائين بيشڪ ان ۾ ٻڌندڙ قوم لاءِ نشانيون آهن. ڪافر چون ٿا ته الله (پنهنجي لاءِ) اولاد

وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ۭ هُوَ الْغَنِيُّ ۭ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ اِنْ

پٽ اهو پاڪ آهي، اهو بي پرواهه آهي، ان جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ناهي

ورتو آهي. اهو پاڪ آهي۔ اهو بي پرواهه آهي۔ جيڪي آسمانن ۾ آهي، ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو اُن جو آهي۔

عِنْدَكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍۢ بِهٰذَا ۭ اَتَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٨﴾

توهان وٽ ڪو ثبوت انهيءَ جو، ڇا چئو ٿا الله تي اهو جيڪي نه ٿا ڄاڻو.

هن (پٽ جي چوڻ) بابت اوهان وٽ ڪا سند نه آهي۔ جيڪي نه ڄاڻندا آهيو سو ڇو الله تي چوندا آهيو؟

قُلْ اِنَّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُوْنَ ﴿٦٩﴾ ۭ

تون چؤ بيشڪ جيڪي ٺاهين ٿا الله تي ڪوڙ نه ڇٽندا.

چئو ته، جيڪي الله تي ڪوڙو ٺاهه ٺاهيندا آهن سي يقينن نه ڇٽندا.

مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيْقُهُمُ الْعَذَابَ

سامان اٿن دنيا ۾ پوءِ اسان ڏانهن آهي موٽڻ انهن جو پوءِ چکائينداسون انهن کي عذاب

دنيا ۾ ڪجهه آسودو گذران هوندن وري اسان وٽ سندن موٽڻ آهي وري کين انهيءَ سببان سخت عذاب چکائينداسون

الشَّدِيْدَ بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ﴿٧٠﴾ ع وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ نُوْحٍ ۘ اِذْ قَالَ

سخت هن ڪري جو هئا ڪفر ڪندا. ۽ پڙهه انهن تي واقعو نوح جو، جڏهن چيائين

جو ڪفر ڪندا آهن. ۽ نوح جو قصو کين پڙهي ٻڌاءِ۔ جڏهن پنهنجي قوم کي چيائين ته اي

لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ اِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَّقَامِيْ وَتَذْكِيْرِيْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

پنهنجي قوم کي اي منهنجي قوم جيڪڏهن ڏکيو ٿيو آهي توهان تي منهنجو رهڻ ۽ منهنجو وعظ ڪرڻ الله جي آيتن سان

منهنجي قوم! جيڪڏهن منهنجو رهڻ ۽ الله جي آيتن سان منهنجي نصيحت ڏيڻ اوهان تي ڳري ٿي آهي

فَعَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ فَاَجْمِعُوْٓا اَمْرَكُمْ وَشُرَكَاۗءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ

پوءِ الله تي ڀروسو ٿو ڪريان پوءِ گڏجو پنهنجي رٿا تي پنهنجي شريڪن سميت پوءِ نه رهي

ته الله تي ڀروسو ڪيم پوءِ پنهنجي رٿا ۽ پنهنجن شريڪن جي مدد سان گڏجي صلاح ڪريو پوءِ اوهان جي رٿا

اَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوْٓا اِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُوْنِ ﴿٧١﴾ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ

توهان جي رٿ توهان تي لڪل پوءِ ڪري گذرو مون سان ۽ نه ڍر ڏيو م. پوءِ جيڪڏهن منهن موڙيو ٿا

اوهان کان ڳجهي نه رهي ته پوءِ مون سان (جو وڻيو سو) ڪري گذرو ۽ مون کي ڍر نه ڏيو. پوءِ جيڪڏهن (منهنجي چوڻ کان) ڦريو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَمَا سَاَلْتُكُمْ مِّنْ اَجْرٍ ؕ اِنْ اَجْرِیَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ ۙ وَاُمِرْتُ اَنْ

تہ مون نہ گھري آهي توهان کان کا مزدوري، ناهي منهنجي مزدوري مگر الله تي ۽ مونکي حڪم آهي تہ

(تہ جا ٿيو؟) مون اوهان کان ڪو اُجورو نہ گھريو هو. منهنجو اجورو الله کان سواءِ ٻئي تي تہ آهي ۽ مون کي حڪم ڪيو ويو آهي تہ

اَكُوْنَ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٧٢﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَنَجَّيْنٰهُ وَمَنْ مَّعَهٗ

آءٌ هجان فرمانبردارن مان. پوءِ ڪوڙو ڪيائون انهيءَ کي پوءِ بچايوسون ان کي ۽ جيڪي انهيءَ سان گڏ هئا

مسلمانن مان هجان. پوءِ ڪيس ڪوڙو ڀانيائون پوءِ ڪيس ۽ جيڪي ٻيڙيءَ ۾ ساڻس هئا تن کي بچايوسون

فِی الْفُلْكِ وَجَعَلْنٰهُمْ خَلٰٓئِفَ وَاَغْرَقْنَا الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ

ٻيڙيءَ ۾ ۽ ڪيوسون انهنکي جاءِنشين ۽ ٻوڙيوسون انهن کي جن ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي،

۽ ڪين اُنهن (ڪافرن) جو جانشين ڪيوسون، ۽ جن اسان جي آيتن کي ڪوڙو ڀانيو تن کي ٻوڙيوسون.

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهٖ

پوءِ ڏس ڪيئن ٿيو انجام ڊيڄاريلن جو. پوءِ موڪلياسون ان کان بعد

پوءِ ڏس تہ جن کي ڊيڄاريو ويو هو تن جي پڇاڙي ڪهڙيءَ طرح ٿي! وري ان (نوح) کان پوءِ (گھڻا) پيغمبر سندن

رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَآءُوْهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا بِمَا

ڪيترا رسول سندن قوم ڏانهن پوءِ آندائون انهن وٽ چِٽا دليل پوءِ نہ هئا جو ايمان آڻين ان تي

قوم ڏانهن موڪلياسون پوءِ وٽن پڌرن معجزن سان آيا پوءِ اهڙا نہ هئا جو جنهن شيءِ کي ڀريائين

كَذَّبُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ؕ كَذٰلِكَ نَطْبَعُ عَلٰى قُلُوْبِ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿٧٤﴾

ڪوڙو ڪيائون جنهن کي اڳ ۾. اهڙي طرح مُهر هڻندا آهيون دلين چڙواڳن جي تي.

ڪوڙ ڀانيو هئائون تنهن تي ايمان آڻين. اهڙيءَ طرح حد کان لنگهندڙن جي دلين تي مُهر هڻندا آهيون.

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى وَهٰرُوْنَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ

پوءِ موڪليوسون انهن کان بعد موسيٰ ۽ هارون کي فرعون ۽ سندس سردارن ڏانهن

وري کانئن پوءِ موسيٰ ۽ هارون کي فرعون ۽ سندس سردارن ڏانهن پنهنجن

بِاٰيٰتِنَا فَاسْتَكْبَرُوْا وَكَانُوْا قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ

پنهنجي آيتن سان پوءِ وڏائي ڪيائون ۽ هئا ماڻهو ڏوهاري. پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ حق

معجزن سميت موڪليوسون پوءِ وڏائي ڪيائون ۽ ڏوهارڻ قوم هئي. پوءِ جنهن مهل وٽن اسان وٽان سچي

مِنْ عِنْدِنَا قَالُوْٓا اِنَّ هٰذَا لَسِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧٦﴾ قَالَ مُوْسٰٓى اَتَقُوْلُوْنَ

اسان جي طرفان چيائون هيءَ تہ جادو پڌرو آهي. چيو موسيٰ ڇا توهان چئو ٿا

ڳالهہ آئي (تڏهن) چيائون تہ بيشڪ هيءَ پڌرو جادو آهي. موسيٰ چيو تہ جڏهن اوهان وٽ حق آيو تڏهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ ؕ اَسِحْرٌ هٰذَا ؕ وَلَا يُفْلِحُ السّٰحِرُوْنَ ﴿٧٧﴾ قَالُوْٓا

حق کي جڏهن آيو توهان وٽ چا اهو جادو آهي؟ ۽ ناڪام ٿيندا آهن جادوگر. چيائون

اُن لاءِ چو چوندا آهيو (تہ جادو آهي؟) هيءُ جادو آهي چا؟ حالانڪ جادوگر ڪامياب نہ ٿيندا آهن. چيائون

اَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا وَتَكُوْنَ لَكُمَا الْكِبْرِيَآءُ

چا تون آيو آهين اسان وٽ جيئن ڦيرين اسان کي اُن کان لڏوسون جنهن تي پنهنجن ابن ڏاڏن کي ۽ ٿئي توهان ٻنهي جي وڏيرپ

تہ اسان وٽ هن لاءِ آيو آهين چا تہ جنهن (ريت) تي اسان پنهنجا پيءُ ڏاڏا ڏٺا تنهن کان اسان کي ڦيرائين ۽ مُلڪ ۾ اوهان (ٻنهي) لاءِ

فِي الْاَرْضِ ؕ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٨﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُوْنِيْ

ملڪ ۾. ۽ نہ آهيون اسين توهان ٻنهي کي مڃيندڙ. ۽ چيو فرعون پيش ڪريو مون وٽ

وڏپ هجي؟ ۽ اسين اوهان ٻنهي کي مڃڻ وارا نہ آهيون. ۽ فرعون چيو تہ، سيڪي هوشيار جادوگر

بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰٓى اَلْقُوْا

هر جادوگر ڄاڻوگر کي. پوءِ جڏهن آيا جادوگر چيو اُنهن کي موسيٰ اڇلايو

مون وٽ آڻيو. پوءِ جنهن مهل جادوگر آيا (تنهن مهل) موسيٰ اُنهن کي چيو تہ جيڪي اڇلائڻو اٿوَ

مَآ اَنْتُمْ مُّلْقُوْنَ ﴿٨٠﴾ فَلَمَّآ اَلْقَوْا قَالَ مُوْسٰى مَا جِئْتُمْ بِهِ ۙ

جيڪي توهان اڇليندڙ آهيو. پوءِ جڏهن اڇلايائون چيو موسيٰ جيڪي آندو اٿوَ سو

سو اوهين اڇليو. پوءِ جنهن مهل اڇليائون (تنهن مهل) موسيٰ چيو تہ. جيڪي آندو اٿوَ سو جادو آهي.

السِّحْرُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَيُبْطِلُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٨١﴾

جادو آهي، الله اجهو رد ڪندو انکي، بيشڪ الله نہ ٺوسنواري ڪمُ شريرن جو.

الله اُن کي سگهوئي باطل ڪندو، ڇو تہ الله فسادين جو ڪم نہ ٺاهيندو آهي.

وَيُحِقُّ اللّٰهُ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٨٢﴾ ع فَمَآ اٰمَنَ لِمُوْسٰٓى

۽ ثابت ڪندو الله سچ کي پنهنجي حڪم سان توڙي جو ناپسند ڪن ڏوهاري. پوءِ نہ ايمان آندو موسيٰ تي

۽ الله حق کي پنهنجي حڪم سان ثابت ڪندو آهي جيتوڻيڪ ڏوهاري بڇان پائين. پوءِ موسيٰ تي

اِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّنْ قَوْمِهٖ عَلٰى خَوْفٍ مِّنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهِمْ

مگر ڪن جوانن اُن جي قوم مان خوف هوندي ۾ فرعون ۽ وڏن پنهنجن کان

سندس قوم مان هڪ ٽوليءَ کان سواءِ، فرعون ۽ سندس سردارن کان ڊڄڻ جي ڪري تہ،

اَنْ يَّفْتِنَهُمْ ؕ وَاِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْاَرْضِ ۚ وَاِنَّهٗ

تہ متان ايذائي انهن کي، ۽ بيشڪ فرعون سرڪشي ڪندڙ هئو ملڪ ۾. ۽ اهو هئو

متان کين ايذائين (ڪنهن) ايمان نہ آندو. ۽ بيشڪ فرعون (اُن) ملڪ ۾ هٺيلو هو ۽ اهو ضرور حد کان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَمِنَ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿٨٣﴾ وَقَالَ مُوْسٰى يٰقَوْمِ اِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ بِاللّٰهِ

حد کان لنگهندڙ. ۽ چيو موسيٰ اي منهنجي قوم جيڪڏهن توهان ايمان آندو آهي الله تي

لنگهندڙن مان هو. ۽ موسيٰ چيو ته، اي منهنجي قوم! جيڪڏهن اوهان الله تي ايمان آندو آهي ته

فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوْٓا اِنْ كُنْتُمْ مُّسْلِمِيْنَ ﴿٨٤﴾ فَقَالُوْا عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا ج

ته انهيءَ تي ئي پروسو ڪريو جيڪڏهن مسلمان آهيو. پوءِ چيائون اسان الله تي پروسو ڪيو آهي.

جي مسلمان آهيو ته مٿس پروسو ڪريو. پوءِ چيائون ته الله تي پروسو ڪيوسون، اي اسان جا

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٨٥﴾ لا وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ

اي اسان جا رب نه ڪر اسان کي آزمائش قوم ظالمن لاءِ. ۽ بچاءِ اسان کي پنهنجي رحمت سان

پالڻهار! اسان کي ظالمن جي قوم جي پرک نه ڪر. ۽ ڪافرن جي قوم کان پنهنجي ٻاجهه سان

مِنَ الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٨٦﴾ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰى وَاَخِيْهِ اَنْ تَبَوَّاٰ

هن ڪافر قوم کان. ۽ وحي موڪليوسون موسيٰ ۽ سندس ڀاءُ ڏانهن ته ٺاهيو

اسان کي بچاءِ! ۽ موسيٰ ۽ سندس ڀاءُ ڏانهن وحي ڪيوسون ته اوهين پنهنجي قوم لاءِ

لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوْتًا وَّاجْعَلُوْا بُيُوْتَكُمْ قِبْلَةً وَّاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ط

پنهنجي قوم لاءِ مصر ۾ گهرَ ۽ ڪريو پنهنجا گهر قبلي تي ۽ قائم ڪريو نماز،

مصر ۾ گهر بڻايو ۽ (انهن) پنهنجن گهرن کي قبلي جي سامهون ڪريو ۽ نماز پڙهو

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٨٧﴾ وَقَالَ مُوْسٰى رَبَّنَآ اِنَّكَ اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَ

۽ خوشخبري ڏج ايمان وارن کي. ۽ چيو موسيٰ اي رب اسان جا تو ڏنو آهي فرعون ۽

۽ مومنن کي خوشخبري ڏي. ۽ موسيٰ چيو ته، اي اسان جا پالڻهار! تو فرعون ۽ سندس سردارن کي

مَلَاَهٗ زِيْنَةً وَّاَمْوَالًا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا لا رَبَّنَا لِيُضِلُّوْا

سندس سردارن کي سينگار ۽ مال دنيا جي حياتيءَ ۾ اي رب اسان جا هن لاءِ ته گمراهه ڪن

سينگار ۽ (گهڻو) مال دنيا جي حياتيءَ ۾ (هن لاءِ) ڏنو آهي ته اي اسان جا پالڻهار! تنهنجي واٽ کان ماڻهن کي

عَنْ سَبِيْلِكَ ج رَبَّنَا اطْمِسْ عَلٰٓى اَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ

تنهنجي راهه کان، اي رب اسان جا ميساري ڇڏ انهن جا مال ۽ سخت ڪر دليون انهن جون

ڀلائين! اي اسان جا پالڻهار! سندن مال کي ناس ڪر ۽ سندين دلين تي مهر هڻ

فَلَا يُؤْمِنُوْا حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿٨٨﴾ قَالَ قَدْ اُجِيْبَتْ

ته ايمان آڻين جيسين ڏسن عذاب دردناڪ. فرمايائين قبول ڪئي وئي

جو جيستائين ڏکوئيندڙ عذاب (نه) ڏسن تيستائين ايمان نه آڻين! الله چيو ته، بيشڪ اوهان (ٻنهي) جي دعا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيْمَا وَلَا تَتَّبِعٰٓنِّ سَبِيْلَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٨٩﴾

دُعا توهان ٻنهي جي | پوءِ مضبوط ٿي بيهو | ۽ نہ | هلو | انهن جي طريقي تي | جيڪي | نہ | ٿا ڄاڻن.

قبول ڪئي ويئي پوءِ ٻئي مضبوط ٿي بيهو ۽ جيڪي نہ ڄاڻندا آهن تن جي طريقي جي تابعداري نہ ڪريو.

وَجٰوَزْنَا بِبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْبَحْرَ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُوْدُهٗ

۽ پار ڪيو سون | بني اسرائيل کي | درياءَ کان | پوءِ پٺيان پيوا انهن جي | فرعون | ۽ ان جو لشڪر

۽ بني اسرائيلن کي سمنڊ کان پار ڪيوسون پوءِ فرعون ۽ سندس لشڪر ظلم ۽ سرڪشي ڪرڻ

بَغْيًا وَّعَدْوًا ؕ حَتّٰٓى اِذَآ اَدْرَكَهُ الْغَرَقُ ۙ قَالَ اٰمَنْتُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ

ظلم ۽ زيادتي ڪرڻ لاءِ | نيٺ | جڏهن | ورتو ان کي | ٻڏڻ | چيائين | مون ايمان آندو | تہ ناهي ڪوئي عبادت جي لائق

لاءِ سندن پٺيان پيا. حتاڪ (فرعون لشڪر سوڌو) ٻڏڻ لڳو (تڏهن فرعون) چيو تہ. ايمان آندم. (سچ آهي) تہ

اِلَّا الَّذِيْٓ اٰمَنَتْ بِهٖ بَنُوْٓا اِسْرَآءِيْلَ وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٩٠﴾

مگر | اهوئي | جنهن تي ايمان آندو | بني اسرائيل | ۽ | آءٌ | آهيان مڃيندڙن مان.

جنهن تي بني اسرائيلن ايمان آندو آهي تنهن کان سواءِ ڪوئي عبادت جو لائق نہ آهي ۽ آءٌ مسلمانن منجهان آهيان.

آٰلْـٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٩١﴾ فَالْيَوْمَ

چا هينئر! | هوڏانهن | بي فرماني ڪئي تو | اڳ ۾ | ۽ | هُئين تون | فساد ڪندڙن مان. | پوءِ اڄ

(چيو ويس تہ) هاڻي (تو ايمان آڻين؟) ۽ بيشڪ اڳ تو نافرماني ڪئي ۽ فسادين مان هئين. پوءِ اڄ

نُنَجِّيْكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُوْنَ لِمَنْ خَلْفَكَ اٰيَةً ؕ وَاِنَّ كَثِيْرًا

بچايون ٿا تو کي | تنهنجي بدن سان | جيئن هجين تون | پنهنجي پوين لاءِ | نشاني. | بيشڪ | گهڻا

توکي تنهنجي لاشي سوڌو هن لاءِ بچائينداسون (۽ بيٺار تي اڇلينداسون) تہ جيڪي توکان پوءِ اچن تن لاءِ نشاني هجين. ۽ ماڻهن مان

مِّنَ النَّاسِ عَنْ اٰيٰتِنَا لَغٰفِلُوْنَ ﴿٩٢﴾ وَلَقَدْ بَوَّاْنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

ماڻهو | اسان جي نشانين کان | بي خبر آهن. | ۽ | رهايو سون | بني اسرائيل کي

گهڻا اسان جي نشانين کان ضرور بيخبر آهن. ۽ بيشڪ بني اسرائيلن کي چڱي هنڌ رهڻ جي جاءِ ڏني سون

مُبَوَّاَ صِدْقٍ وَّرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ۚ فَمَا اخْتَلَفُوْا حَتّٰى جَآءَهُمُ

سٺين جاين تي | ۽ | کارايون سون انهن کي | سٺيون شيون، | پوءِ نہ | اختلاف ڪيائون | تان جو | آيو انهن وٽ

۽ کين سٺين شين مان روزي ڏني سون. پوءِ (ايستائين) اختلاف نہ ڪيائون جيستائين وٽن علم (يعني قرآن نہ) آيو.

الْعِلْمُ ؕ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِيْ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا

علم. | بيشڪ رب تنهنجو | فيصلو ڪندو | انهن جي وچ ۾ | قيامت ڏينهن | جنهن ۾ | اهي

بيشڪ تنهنجو پالڻهار جنهن ڳالهہ بابت جهڳڙو ڪندا آهن تنهن جو قيامت ڏينهن سندن وچ ۾ فيصلو ڪندو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿٩٣﴾ فَاِنْ كُنْتَ فِيْ شَكٍّ مِّمَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ فَسْئَلِ

اختلاف ڪندا هئا. پوءِ جيڪڏهن تون آهين شڪ ۾ اُن کان جيڪي نازل ڪيوسون توڏانهن تہ پڇا ڪر

پوءِ جيڪي تو ڏانهن نازل ڪيوسون تنهن کان جيڪڏهن شڪ ۾ آهين تہ

الَّذِيْنَ يَقْرَءُوْنَ الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَقَدْ جَآءَكَ الْحَقُّ

انهن کان جي پڙهن ٿا ڪتاب توکان اڳ ۾. يقينن آيو تو وٽ حق

جيڪي توکان اڳ ڪتاب پڙهندا آهن تن کان پڇ! بيشڪ تنهنجي پالڻهار کان تو ڏانهن حق آيو آهي

مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الَّذِيْنَ

تنهنجي رب کان پوءِ هرگز نہ ٿيءُ شڪ ڪندڙن مان. ۽ هرگز نہ ٿيءُ انهن مان جن

پوءِ تون شڪ ڪندڙن مان نہ هج. ۽ نڪي تون انهن مان هج جن

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَتَكُوْنَ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٩٥﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ حَقَّتْ

ڪوڙو ڪيو الله جي ڳالهين کي پوءِ ٿيندين نقصان وارن مان. بيشڪ اهي، ثابت ٿيو

الله جي آيتن کي ڪوڙ ڄاتو نہ تہ تون خساري وارن مان ٿيندين. بيشڪ جن تي تنهنجي

عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٩٦﴾ وَلَوْ جَآءَتْهُمْ كُلُّ اٰيَةٍ

جن تي پول تنهنجي رب جو ايمان نہ آڻيندا. توڻيڪ اچي انهن وٽ هر نشاني

پالڻهار (جي عذاب) جو حڪم لازم ٿي چڪو آهي سي ايمان نہ آڻيندا. جيتوڻيڪ وٽن سڀ دليل اچن.

حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿٩٧﴾ فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ اٰمَنَتْ

جيستائين ڏسن عذاب دردناڪ. پوءِ ڪونہ هو اهڙو ڪو ڳوٺ جو ايمان آڻي

جيستائين ڪو ڏکوئيندڙ عذاب ڏسن. يونس جي قوم کان سواءِ ڪن ڳوٺن (وارن عذاب ڏسڻ وقت) ڇو نہ ايمان آندو؟

فَنَفَعَهَآ اِيْمَانُهَآ اِلَّا قَوْمَ يُوْنُسَ ۭ لَمَّآ اٰمَنُوْا كَشَفْنَا عَنْهُمْ

تہ فائدو ڏئي ان کي ايمان ان جو سواءِ قوم يونس جي، جڏهن انهن ايمان آندو تہ لاهي ڇڏيوسون انهن تان

تہ سندن ايمان ڪين فائدو ڏئي ها ـ جنهن مهل (يونس جي قوم) ايمان آندو (تنهن مهل) خواريءَ وارو

عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنٰهُمْ اِلٰى حِيْنٍ ﴿٩٨﴾

عذاب ذلت جو دنيا جي حياتيءَ ۾ ۽ نفعو ڏنوسون انهن کي ڪجهہ وقت لاءِ.

عذاب دنيا جي حياتيءَ ۾ کانئن لاٿوسون ۽ کين (ڪجهہ) وقت تائين فائدو ڏنوسون.

وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَاٰمَنَ مَنْ فِي الْاَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيْعًا ۭ اَفَاَنْتَ

۽ جيڪڏهن گهُري ها تنهنجو رب تہ ايمان آڻين ها جيڪي ملڪ ۾ آهن سڀيئي گڏجي، ڇا پوءِ تون

۽ جيڪڏهن تنهنجو پالڻهار گهري ها تہ جيڪي زمين ۾ آهن سي سڀيئي ضرور ايمان آڻين ها ـ پوءِ تون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تُكْرِهُ النَّاسَ حَتّٰى يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٩٩﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ

زور كندين ماڻهن كي تہ ٿين مسلمان؟ ۽ ناهي كنهن نفس لاءِ جو

ماڻهن كي زور كندين ڇا تہ مومن ٿين؟ كنهن بہ شخص كي الله جي گهر

تُؤْمِنَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَ يَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِيْنَ

ايمان آڻي سواءِ حكم الله جي، ۽ ڌري ٿو ٻڙائي انهن تي جيكي

كان سواءِ مومن ٿيڻ جو اختيار ئي نہ آهي. ۽ جيكي نہ ڄاڻندا آهن تن تي (كفر جي) پليتي ركندو آهي.

لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿١٠٠﴾ قُلِ انْظُرُوْا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَمَا

نہ ٿا سمجهن. چؤ ڏسو ڇا آهي آسمانن ۾ زمين ۾، ۽ نہ

چئو تہ نهاريو تہ آسمانن ۽ زمين ۾ كهڙيون (سندس قدرتون) آهن؟ ۽

تُغْنِي الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠١﴾ فَهَلْ

ٿيون فائدو ڏين نشانيون ۽ ڊيڄاريندڙ ان قوم كي جيكي نہ ٿا ايمان آڻين. پوءِ نہ ٿا

نہ مڃيندڙن قوم كي نشانيون ۽ ڊيڄاريندڙ فائدو نہ ڏيندا آهن. پوءِ

يَنْتَظِرُوْنَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ قُلْ

انتظار كن مگر انهن جي ڏينهن جهڙو جيكي گذري ويا انهن كان اڳ ۾، تون چؤ

انهن جهڙين مصيبتن كان سواءِ انتظار نہ كندا آهن جيكي كانئن اڳ گذري ويون (كين) چئو

فَانْتَظِرُوْٓا اِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ نُنَجِّيْ رُسُلَنَا

انتظار كريو آءٌ بہ توهان سان گڏ انتظار كندڙ آهيان. پوءِ بچائيندا سون پنهنجن رسولن كي

تہ انتظار كريو. آءٌ بہ اوهان سان گڏ انتظار كندڙن مان آهيان. وري اسين پيغمبرن كي ۽ جن

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كَذٰلِكَ ۚ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٣﴾ ؏ قُلْ يٰٓاَيُّهَا

۽ جن ايمان آندو اهڙي طرح، حق آهي اسان تي جو بچايون ايمان وارن كي. چؤ اي

ايمان آندو تن كي بچائيندا آهيون. اهڙيءَ طرح اسان تي حق آهي تہ مومنن كي بچايون. چئو تہ، اي انسانو!

النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِيْ شَكٍّ مِّنْ دِيْنِيْ فَلَآ اَعْبُدُ الَّذِيْنَ

انسانو! جيكڏهن آهيو اوهان شك ۾ منهنجي دين كان پوءِ آءٌ نہ ٿو عبادت كريان جن جي

جيكڏهن منهنجي دين كان شك ۾ آهيو تہ (ٻڌو!) الله كان سواءِ جن كي

تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ اَعْبُدُ اللّٰهَ الَّذِيْ يَتَوَفّٰىكُمْ ۖۚ

توهان عبادت ٿا كريو الله كان سواءِ پر آءٌ عبادت كريان ٿو الله جي جيكو ماريندو توهان كي،

پوڄيندا آهيو تن كي نہ پوڄيندس پر ان الله كي پوڄيندس جيكو اوهان كي ماريندو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٤﴾ وَاَنْ اَقِمْ وَجْهَكَ

۽ مونکي حڪم ڪيو آهي ته هجان ايمان وارن مان. ۽ هي ته سڌو ڪر تون پنهنجو منهن

۽ مون کي حڪم ڪيو ويو آهي ته مومنن مان هجان. ۽ (هيءُ) ته پنهنجي مهاڙ کي دين لاءِ

لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا ۚ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٠٥﴾ وَلَا تَدْعُ

دين ڏانهن هڪ طرفو ٿي، ۽ هرگز نه ٿيءُ شرڪ ڪندڙن مان. ۽ نه پڪار

هڪ طرفو ٿي سڌو ڪر ۽ مشرڪن مان نه هج! ۽ الله کان سواءِ انهي جي عبادت نه ڪر جيڪو توکي

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ ۚ فَاِنْ فَعَلْتَ فَاِنَّكَ اِذًا

الله کان سواءِ ان کي جو نه تو فائدو ڏئي توکي ۽ نکي نقصان، پوءِ جيڪڏهن ڪيئي ته تون ان وقت

نکي سک پهچائي ۽ نکي ڏک پهچائي، پوءِ جيڪڏهن (ائين) ڪندين ته اُنهيءَ مهل تون ظالمن مان ٿيندين.

مِّنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٠٦﴾ وَاِنْ يَّمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗٓ اِلَّا هُوَ ۚ وَاِنْ

گنهگارن مان آهين. ۽ جيڪڏهن رسائي توکي الله ڪو نقصان ته ناهي ڪوئي ٽاريندڙ ان کي سواءِ انهيءَ جي، ۽ جيڪڏهن

۽ جيڪڏهن الله توکي ڪو ڏک پهچائي ته اُن کان سواءِ ڪو اُن جي لاهڻ وارو ڪونهي. ۽ جيڪڏهن تو لاءِ ڀلائي

يُّرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهٖ ۭ يُصِيْبُ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۭ

گهري تو لاءِ چڱائي ته ناهي ڪوئي هٽائيندڙ ان جي فضل کي، پهچائي ٿو اها جنهن کي گهري پنهنجي ٻانهن مان.

گهري ته سندس فضل ڪو هٽائڻ وارو نه آهي- پنهنجن ٻانهن مان جنهن کي وڻيس تنهن کي ڀلائي پهچائيندو آهي-

وَهُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿١٠٧﴾ قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ الْحَقُّ

۽ اهو بخشڻهار مهربان آهي. چؤ اي انسانو! يقينن آيو توهان وٽ حق

۽ اهو بخشڻهار مهربان آهي. چئو ته، اي انسانو! بيشڪ اوهان وٽ اوهان جي پالڻهار کان حق آيو آهي.

مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ فَمَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ ضَلَّ

توهان جي پالڻهار کان. پوءِ جيڪو هدايت وارو ٿيو ته اهو رڳو هدايت لهي ٿو پاڻ لاءِ، ۽ جيڪو گمراهه ٿيو

پوءِ جيڪو هدايت وارو ٿيو سو پاڻ لاءِ هدايت ٿو لهي، ۽ جيڪو ڀلو

فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ۭ ﴿١٠٨﴾ وَاتَّبِعْ مَا يُوْحٰٓى

پوءِ اهو رڳو گمراهه ٿئي ٿو پاڻ لاءِ، ۽ ناهيان آءٌ اوهان جو ذميوار. ۽ هلُ ان تي جيڪو وحي ٿئي ٿو

تنهن تي گمراهيءَ هجڻ کان سواءِ (ٻيو ڪجھ) نه آهي- ۽ آءٌ اوهان جو ذميوار نه آهيان. ۽ جيڪي توڏانهن وحي ڪيو وڃي ٿو تنهن جي

اِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ ۚ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿١٠٩﴾

توڏانهن ۽ صبر ڪر جيستائين فيصلو ڪري الله، ۽ اهو سڀ کان ڀلو فيصلو ڪندڙ آهي.

تابعداري ڪر ۽ (ايستائين) صبر ڪر جيستائين الله نبيرو ڪري. ۽ اهو چڱو فيصلو ڪندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ هُوْدٍ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ اٰيَاتُهَا ١٢٣ رُكُوْعَاتُهَا ١٠

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الٓرٰ قف كِتٰبٌ اُحْكِمَتْ اٰيٰتُهٗ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَّدُنْ حَكِيْمٍ خَبِيْرٍ ۙ①

الرٰ. ڪتاب آهي جو مضبوط ٿيل آهن آيتون ان جون پوءِ کولي پڌايل آهن طرفان حڪمت واري خبردار جي.

آلرا_ (هي) ڪتاب آهي جنهن جون آيتون محڪم آهن .وري حڪمت واري داناء الله وٽان کولي بيان ڪيل آهن.

اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ؕ اِنَّنِيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ ۙ② وَّاَنِ

ته نه عبادت ڪريو مگر الله جي، بيشڪ آءٌ توهان لاءِ ان جي طرفان ڊيڄاريندڙ ۽ خوشخبري ڏيندڙ آهيان. ۽ هي

ته الله کان سواءِ ٻئي ڪنهن جي عبادت نه ڪريو_ آءٌ سندس طرف کان اوهان کي ڊيڄاريندڙ ۽ خوشخبري ڏيندڙ آهيان،

اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَّتَاعًا حَسَنًا

ته بخشايو پنهنجي رب کان پوءِ موٽو انهيءَ ڏانهن ته پهچائي توهان کي فائدو سٺو

۽ ته پنهنجي پالڻهار کان بخشش گهرو وري ڏانهس (توبهه ڪري) موٽو ته ٺهرايل مدت تائين اوهان کي

اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّيُؤْتِ كُلَّ ذِيْ فَضْلٍ فَضْلَهٗ ؕ وَاِنْ

ڪنهن وقت مقرر تائين ۽ ڏئي هر ڀلائي واري کي سندس ڀلائي، ۽ جيڪڏهن

چڱي نفعي سان فائدو ڏئي ۽ سڀ ڪنهن ڀلائيءَ واري کي سندس ڀلائي (جو عيوض ڏئي) ۽ جيڪڏهن

تَوَلَّوْا فَاِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيْرٍ ③ اِلَى اللّٰهِ

توهان ڦري ويندؤ ته آءٌ ڊڄان ٿو توهان تي عذاب وڏي ڏينهن جي کان، الله ڏانهن ئي

اوهين ڦرندو ته آءٌ اوهان تي وڏي ڏينهن جي عذاب (پهچڻ) کان ڊڄان ٿو. الله ڏانهن اوهان جو

مَرْجِعُكُمْ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ④ اَلَآ اِنَّهُمْ يَثْنُوْنَ

موٽڻ آهي توهان جو، ۽ اهو هر شيءِ تي قادر آهي. خبردار! اهي موڙين ٿا

موٽڻ آهي، ۽ اهو سڀ ڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي. خبردار! اهي پنهنجن سينن کي هن لاءِ ويڙهيندا آهن

صُدُوْرَهُمْ لِيَسْتَخْفُوْا مِنْهُ ؕ اَلَا حِيْنَ يَسْتَغْشُوْنَ ثِيَابَهُمْ ۙ

پنهنجي سينن کي جيئن لڪن ان کان، خبردار جڏهن اهي ويڙهن ٿا ڪپڙا پنهنجا،

ته ڪائنس لڪن_ خبردار! جنهن دم (اهي) پنهنجا ڪپڙا ڍڪيندا آهن (تنهن دم به) جيڪي

يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۚ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ⑤

ته اهو ڄاڻي ٿو جيڪي لڪائن ٿا ۽ جيڪي ظاهر ڪن ٿا، بيشڪ اهو ڄاڻندڙ آهي راز سينن جي ڪي.

لڪائيندا آهن ۽ جيڪي ظاهر ڪندا آهن (سو الله) ڄاڻندو آهي بيشڪ اهو سينن وارو (ڀيد) ڄاڻندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِى الْاَرْضِ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ

۽ ناهي كوئي ڇُرپُر كندڙ ڌرتيءَ ۾ مگر الله تي آهي روزي ان جي ۽ ڄاڻي ٿو اهو

۽ ڪو ڇُرندڙ زمين ۾ آهي ئي نه پر سندس روزي الله تي آهي ۽ سندس رهڻ جو

مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ؕ كُلٌّ فِىْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿٦﴾ وَهُوَ الَّذِىْ خَلَقَ

ان جي رهڻ جي جڳهه ۽ جتي سانڍيل آهي، سڀ آهن لوح محفوظ ۾. ۽ اهو آهي جنهن پيدا ڪيو

هنڌ ۽ سندس سانپ جي جاءِ (الله) ڄاڻندو آهي. سڀ پڌري ڪتاب ۾ (لکيل) آهي. ۽ اهو (الله) آهي جنهن

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِىْ سِتَّةِ اَيَّامٍ وَّكَانَ عَرْشُهٗ عَلَى الْمَآءِ

آسمانن ۽ زمين کي ڇهن ڏينهن ۾ ۽ هئو تخت ان جو پاڻيءَ تي

آسمانن ۽ زمين کي ڇهن ڏينهن ۾ بڻايو ۽ سندس عرش پاڻيءَ تي هو (اهو بڻائڻ هن ڪري آهي)

لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ؕ وَلَئِنْ قُلْتَ اِنَّكُمْ مَّبْعُوْثُوْنَ

جيئن آزمائي توهان کي ته ڪهڙو آهي توهان مان وڌيڪ سٺو عمل ۾. ۽ جيڪڏهن تون چوندين ته توهان اٿاريا ويندؤ

ته اوهان کي پرکي ته اوهان مان عملن جي اعتبار کان وڌيڪ ڀلو ڪير آهي. ۽ جيڪڏهن انهن کي چوين ته مرڻ کان پوءِ

مِنْۢ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُوْلَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧﴾

مرڻ کان پوءِ ته ضرور چوندا اهي جن ڪفر ڪيو ته ناهي هيءُ مگر جادو پڌرو.

اوهين جياريا ويندؤ ته ڪافر ضرور چوندا آهن ته هيءُ ته پڌرو جادو آهي.

وَلَئِنْ اَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ اِلٰٓى اُمَّةٍ مَّعْدُوْدَةٍ لَّيَقُوْلُنَّ مَا

۽ جيڪڏهن پوئتي ڪنداسون انهن کان عذاب ڪنهن وقت مقرر تائين ته ضرور چوندا ڪنهن

۽ جيڪڏهن ڪنهن مقرر ڪيل مدت تائين ڪانئن عذاب ڪٿي هٽايون ته ضرور چوندا ته اُن کي ڪنهن

يَحْبِسُهٗ ؕ اَلَا يَوْمَ يَاْتِيْهِمْ لَيْسَ مَصْرُوْفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ

جهليو آهي ان کي، خبردار! جنهن ڏينهن ايندو انهن وٽ نه هوندو هٽايل انهن کان ۽ ڪڙڪي پوندو انهن تي

جهليو آهي؟ خبردار! جنهن ڏينهن (اهو عذاب) وٽن ايندو (تنهن ڏينهن) ڪانئن ٽرڻو نه آهي ۽ جنهن (شيءِ) سان

مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٨﴾ ع وَلَئِنْ اَذَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ

اهو جنهن تي ٺوڪون ڪندا هئا. ۽ جيڪڏهن چکايون ٿا ماڻهوءَ کي پنهنجي طرفان رحمت پوءِ

ٺٺوليون ڪندا هئا سا کين وڪوڙي ويندي. ۽ جيڪڏهن ماڻهوءَ کي پاڻ وٽان ڪا ٻاجهه چکايون ٿا ۽ وري

نَزَعْنٰهَا مِنْهُ ۚ اِنَّهٗ لَيَئُوْسٌ كَفُوْرٌ ﴿٩﴾ وَلَئِنْ اَذَقْنٰهُ نَعْمَآءَ بَعْدَ ضَرَّآءَ

ٿا کسيون ٿا انهيءَ کان. ته اهو ناميد ناشاڪر ٿئي ٿو. ۽ جيڪڏهن چکايون ٿا ان کي سک ڏک پڄاڻا

اُها کانئس کسيون ٿا. ته اهو نااميد بي شڪر (بڻجندو) آهي. ۽ جيڪڏهن اُن کي ڏک پهچڻ کان پوءِ سک پهچايون

الجزء الثاني عشر (١٢)

ع ٧

مَسَّتْهُ لَيَقُوْلَنَّ ذَهَبَ السَّيِّاٰتُ عَنِّيْ ؕ اِنَّهٗ لَفَرِحٌ فَخُوْرٌ ۙ﴿۱۰﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ

جوکيس پهتوهو تہ ضرور چوندو ويئون مصيبتون مون کان، اهو ڦٻندڙ آکڙ کندڙ ٿئي ٿو. مگر اهي جن

تہ ضرور چوندو تہ مون کان ڏک ويا! اهو پڪ سرهو وڏائي کندڙ ٿيندو آهي. پر جن

صَبَرُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ﴿۱۱﴾

صبر کيو ۽ کيائون چڱا ڪم، اهي ئي آهن جن لاءِ آهي بخشش ۽ ثواب وڏو.

صبر کيو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن لاءِ بخشش ۽ وڏو اجر آهي.

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌۢ بَعْضَ مَا يُوْحٰٓى اِلَيْكَ وَضَآئِقٌۢ بِهٖ صَدْرُكَ اَنْ

پوءِ متان تون ڇڏين ڪجهہ انهيءَ مان جو وحي ڪجي ٿو توڏانهن ۽ تنگ ٿئي ان سان تنهنجي دل جو

پوءِ (اي پيغمبر!) جيڪي تو ڏانهن وحي ڪجي ٿو تنهن مان متان ڪجهہ ڇڏي ڏئين ۽ (پڻ) متان دل تنگ ڪرين

يَّقُوْلُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ جَآءَ مَعَهٗ مَلَكٌ ؕ اِنَّمَآ اَنْتَ نَذِيْرٌ ؕ

اهي چون ٿا چو نہ لاٿو ويو مٿس ڪو خزانو يا (چو نہ) آيو ان سان گڏ ملڪ، رڳو تون ڊيڄاريندڙ آهين،

ڪافرن جي هن چوڻ ڪري تہ مٿس خزانو چو نہ لاٿو ويو؟ يا ملائڪ ساڻس چو نہ آيو؟ (نہ ڇڏ ۽ نہ دل تنگ ڪر)۔ چو تہ تون ڊيڄاريندڙ

وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ؕ﴿۱۲﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ فَاْتُوْا

۽ الله هر شيءِ جو سنڀاليندڙ آهي. يا چون ٿا تہ اهو پاڻ ٺاهيو اٿائين، چؤ پوءِ توهان آڻيو

ئي آهين۔ ۽ الله هر شيءِ جو سنڀاليندڙ آهي. بلڪ (ائين بہ) چون ٿا تہ اهو (قرآن) پاڻ ٺاهيو اٿس۔ چئو تہ

بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهٖ مُفْتَرَيٰتٍ وَّادْعُوْا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ

ڏهہ سورتون ان جهڙيون ٺاهيل ۽ سڏيو جنهن کي سڏي سگهو الله کان سواءِ

جيڪڏهن سچا آهيو تہ (اوهين بہ) ان جهڙيون ڏهہ سورتون پاڻون ٺاهيل آڻيو ۽ الله کان سواءِ (ٻين) جن کي

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۱۳﴾ فَاِلَّمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَكُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَآ

جيڪڏهن آهيو سچا. پوءِ جيڪڏهن نہ ڏنائون جواب اوهان کي پوءِ ڄاڻو تہ رڳو

سڏي سگهو تن کي سڏيو. پوءِ جيڪڏهن اوهان جو (اهو چوڻ) قبول نہ ڪن تہ ڄاڻو تہ (اهو قرآن) رڳو

اُنْزِلَ بِعِلْمِ اللّٰهِ وَاَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿۱۴﴾

اهو لاٿو ويو آهي الله جي وحي سان ۽ ڄاڻو تہ ناهي ڪوئي حاڪم انهيءَ کان سواءِ، پوءِ ڇا اوهين مڃيندڙ آهيو؟

الله جي علم سان لاٿو ويو آهي ۽ (ڄاڻو) تہ ان کان سواءِ ٻيو ڪو عبادت جو لائق نہ آهي، پوءِ اوهين اسلام تي (محڪم) ڇو نہ رهندؤ؟

مَنْ كَانَ يُرِيْدُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِيْنَتَهَا نُوَفِّ اِلَيْهِمْ اَعْمَالَهُمْ

جيڪو ارادو ڪندو دنيا جي حياتيءَ جو ۽ ان جي زينت جو بدلو ڏينداسون انهن کي سندن عملن جو

جيڪي دنيا جي حياتيءَ ۽ سندن سينگار گهرندا هجن تن کي دنيا ۾ (ئي) سندن عملن جو اجورو پورو ڏينداسون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِيْهَا وَهُمْ فِيْهَا لَا يُبْخَسُوْنَ ﴿١٥﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ

دنيا ۾ ۽ اهي ان ۾ نقصان نہ ڏنا ويندا. اهي ئي آهن جن لاءِ ناهي آخرت ۾

۽ انهن کي ان ۾ گهٽ نہ ڏبو. اِهي اهي آهن جن لاءِ آخرت ۾ باہ کان سواءِ (ٻيو ڪجهہ) نہ آهي.

اِلَّا النَّارُ ۖ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوْا فِيْهَا وَبٰطِلٌ مَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٦﴾

مگر باہ ۽ بيڪار ٿيو جيڪي ڪمايائون دنيا ۾ ۽ اجايو ٿيو جيڪي ڪندا هئا.

۽ جيڪي دنيا ۾ ڪيائون سو چٽ ٿيو ۽ جيڪي ڪمائيندا هئا سو باطل ٿيو.

اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّهٖ وَيَتْلُوْهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَ

ڇا پوءِ جيڪو ماڻهو آهي ثابتي تي طرفان پنهنجي رب جي ۽ ان جي پويان آيو شاهد الله جو ۽

(اهو ماڻهو گمراهن جهڙو نہ آهي) جيڪو پنهنجي پالڻهار (جي طرف) کان پڌريءَ حجت تي هجي ۽ الله کان اُن لاءِ شاهد (يعني قرآن)

مِنْ قَبْلِهٖ كِتٰبُ مُوْسٰٓى اِمَامًا وَّرَحْمَةً ؕ اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ؕ وَ

ان کان اڳ آهي ڪتاب موسيٰ جو رهبر ۽ رحمت، اهي ئي ايمان ٿا آڻين انهيءَ تي، ۽

ايندو هجي ۽ اُن (قرآن) کان اڳ موسيٰ جو ڪتاب (توريت) رهبر ۽ رحمت (بہ گواہ) هجي. اِهي (ماڻهو) اُن (قرآن) تي ايمان آڻين ٿا ۽

مَنْ يَّكْفُرْ بِهٖ مِنَ الْاَحْزَابِ فَالنَّارُ مَوْعِدُهٗ ۚ فَلَا تَكُ فِيْ مِرْيَةٍ

جيڪو ڪفر ڪندو ان جو سيني فرقن مان پوءِ باہ ان جو انجام آهي، پوءِ نہ هُجُ شڪ ۾

(پوءِ انهن جي سيني) ٽولين مان جيڪو اُن (قرآن) جو انڪار ڪندو تنهن جي رهڻ جو هنڌ باہ آهي، تنهن ڪري (تون)

مِّنْهُ ۗ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٧﴾

انهيءَ کان. بيشڪ اهو حق آهي تنهنجي پالڻهار طرفان پر گهڻا ماڻهو نہ ٿا ويساهہ رکن.

کانئس شڪ ۾ نہ هُج. اهو تنهنجي پالڻهار جي پار کان حق (لٿو) آهي پر گهڻا ماڻهو ايمان نٿا آڻين.

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ؕ اُولٰٓئِكَ يُعْرَضُوْنَ

۽ ڪير وڌيڪ ظالم آهي انهيءَ کان جيڪو ٺاهي ٿو الله تي ڪوڙ، اهي پيش ڪيا ويندا

۽ جيڪو الله تي ڪوڙو ٺاهہ ٺاهي تنهن کان وڌيڪ ظالم ڪير آهي؟ اِهي پنهنجي پالڻهار جي آڏو ڪيا ويندا

عَلٰى رَبِّهِمْ وَيَقُوْلُ الْاَشْهَادُ هٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ كَذَبُوْا عَلٰى رَبِّهِمْ ۚ

پنهنجي رب وٽ ۽ چوندا شاهد تہ هي اهي آهن جن ڪوڙ هنيو پنهنجي رب تي،

۽ شاهد چوندا تہ اِهي اهي آهن جن پنهنجي پالڻهار تي ڪوڙ چيو.

اَلَا لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٨﴾ ۙ الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

خبردار! الله جي لعنت ظالمن تي آهي، جيڪي روڪين ٿا الله جي رستي کان

خبردار! (انهن) ظالمن تي الله جي لعنت آهي. جيڪي الله جي واٽ کان جهليندا آهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ؕ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿١٩﴾ اُولٰٓئِكَ لَمْ

۽ گھُرن ٿا ان ۾ موڙ، ۽ اهي ئي آخرت جو انڪار ڪندڙ آهن. اهي ماڻهو نہ

۽ ان جي ڏنگائي گھرندا آهن. ۽ اهي ئي آخرت کي نہ مڃيندا آهن. اهي

يَكُوْنُوْا مُعْجِزِيْنَ فِي الْاَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ

هئا عاجز ڪندڙ ڌرتيءَ ۾ ۽ نہ هئا انهن لاءِ سواءِ الله جي ڪي

ملڪ ۾ ڪڏهن عاجز ڪرڻ وارا نہ آهن ۽ الله کان سواءِ (ٻيا ڪي) انهن جا مددگار نہ آهن.

اَوْلِيَآءَ ۘ يُضٰعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ ؕ مَا كَانُوْا يَسْتَطِيْعُوْنَ السَّمْعَ وَ

دوست، ٻيڻو ڪيو ويندو انهن لاءِ عذاب، نہ هئا سگھہ رکندا ٻڌڻ جي ۽

انهن کي ٻٽو عذاب ڪيو ويندو. جو ٻڌي نہ ٿي سگھيا ۽ نہ

مَا كَانُوْا يُبْصِرُوْنَ ﴿٢٠﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ

نڪي ڏسندا هئا. اهي آهن جن زيان ڪيو پنهنجو ۽ گم ٿيو

ٿي ڏٺائون. اِهي اهي آهن جن پاڻ کي نقصان لاتو ۽

عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ اَنَّهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ

انهن کان جو ٺاھ ٺاهيندا هئا. پڪ بلاشڪ آخرت ۾ اهي آهن

جيڪو ٺاھ ٺاهيندا هئا سو ڪانئن پلجي ويو. بيشڪ اِهي (ماڻهو) ضرور آخرت ۾

الْاَخْسَرُوْنَ ﴿٢٢﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاَخْبَتُوْٓا

وڌيڪ نقصان وارا. بيشڪ جن ماڻهن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا ۽ نميا

خساري وارا آهن. پڪ جن ايمان آندو ۽ چڱا عمل ڪيا ۽ پنهنجي پالڻهار ڏانهن نِويا

اِلٰى رَبِّهِمْ ۙ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٣﴾ مَثَلُ

پنهنجي رب ڏانهن، اهي آهن جنت وارا، اهي ئي اتي هميشہ رهندا. مثال

سي بهشتي آهن. اهي منجهس سدائين رهڻ وارا آهن. انهن ٻن ٽولين جو مثال

الْفَرِيْقَيْنِ كَالْاَعْمٰى وَالْاَصَمِّ وَالْبَصِيْرِ وَالسَّمِيْعِ ؕ هَلْ يَسْتَوِيٰنِ

ٻن ٽولن جو جهڙو انڌو ۽ ٻوڙو ۽ ڏسندڙ ۽ ٻڌندڙ، ڇا اهي ٿئي هڪجهڙا آهن

انڌي ۽ ٻوڙي ۽ ڏسندڙ ۽ ٻڌندڙ وانگر آهي. (اِهي) مثال ۾ برابر آهن ڇا؟

مَثَلًا ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖٓ ۫ اِنِّيْ لَكُمْ

حال ۾، ڇا پوءِ نہ ٿا ڏيان ڪريو. ۽ اسان موڪليو نوح کي سندس قوم ڏانهن چيائين آءٌ اوهان لاءِ

پوءِ ڇو نہ ٿا نصيحت وٺو؟ ۽ بيشڪ اسان نوح کي سندس قوم ڏانهن موڪليو (ان چيو تہ) آءٌ اوهان لاءِ

وقف لازم

ع ٢

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٥﴾ أَن لَّا تَعْبُدُوٓا إِلَّا اللّٰهَ ۖ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ

ڊيڄاريندڙ پڌرو آهيان. تہ نہ عبادت ڪريو مگر الله جي، بيشڪ آءٌ ڊڄان ٿو توهان تي عذاب

پڌرو ڊيڄاريندڙ آهيان. تہ الله کان سواءِ (اوهين ٻئي جي) عبادت نہ ڪريو بيشڪ آءٌ اوهان تي ڏکوئيندڙ ڏينهن جي عذاب (پهچڻ) کان

يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٢٦﴾ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا نَرَاكَ إِلَّا

دردناڪ ڏينهن جي ڳالهہ. پوءِ چيو سردارن جن ڪفر ڪيو هو ان جي قوم مان تہ نہ ٿا ڏسون توکي مگر

ڊڄان ٿو. پوءِ سندن قوم مان ڪافر ٽوليءَ چيو تہ توکي پاڻ جهڙي ماڻهو کان سواءِ (ٻيو) نہ ٿا ڏسون

بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَرَاكَ اتَّبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ

ماڻهو پاڻ جهڙو ۽ نہ ٿا ڏسون توکي جو تابع هجن تنهنجا مگر جيڪي اهي خسيس آهن اسان ۾ ظاهر

۽ اسان مان مٿاڇري سوچ وارن خسيسن کان سواءِ (ٻيو) ڪو تنهنجو تابعدار نہ ٿا ڏسون.

الرَّأْيِ ۚ وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ ﴿٢٧﴾

ظهور، ۽ نہ ٿا ڏسون توهان لاءِ پاڻ تي ڪا فضيلت پر ڀانيون ٿا توهان کي ڪوڙا.

۽ پاڻ تي اوهان جي ڪا فضيلت نہ ٿا ڏسون بلڪ اوهان کي ڪوڙو ڀانئيندا آهيون.

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَآتَانِي

چيائين اي قوم ٻڌايو تہ سهي جيڪڏهن آءٌ هجان ثابتي تي پنهنجي رب طرفان ۽ ڏنائين مونکي

(نوح) چيو تہ، اي منهنجي قوم! (مون کي) ڏسيو تہ سهي تہ جيڪڏهن (آءٌ) پنهنجي پالڻهار جي پڪيءَ حجت تي هجان ۽ پاڻ وٽان مون کي

رَحْمَةً مِّنْ عِندِهِ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنُلْزِمُكُمُوهَا وَأَنتُمْ لَهَا

رحمت پاڻ وٽان پوءِ اها ڳجهي رهي توهان تي ڇا اسان چنبڙايون اوهان کي اها ۽ هجو توهان ان کي

رحمت ڏني هجيس (جنهن جي حقيقت) اوهان کان لڪائي وئي هجي، تہ اُن (جي مڃڻ) جو هن هوندي اوهان کي ڇو زور ڪريون جو اوهين اُن کي

كَارِهُونَ ﴿٢٨﴾ وَيَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا

ناپسند ڪندڙ. ۽ اي قوم آءٌ نہ ٿو گهران توهان کان ان تي ڪو مال، ناهي اجورو منهنجو مگر

ناپسند ڪندڙ هجو؟ ۽ اي منهنجي قوم! (آءٌ) اوهان کان ان بابت ڪو مال (املاڪ) نہ ٿو گهران. منهنجو اجورو الله کان

عَلَى اللّٰهِ ۚ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُوا ۚ إِنَّهُم مُّلَاقُو رَبِّهِمْ وَلَٰكِنِّي

الله تي ۽ نہ آهيان آءٌ تڙيندڙ انهن کي جن ايمان آندو، بيشڪ اهي ملاقات ڪندڙ آهن پنهنجي رب سان پر آءٌ

سواءِ ٻئي تي نہ آهي ۽ آءٌ مؤمنن کي تڙڻ وارو نہ آهيان. ڇو تہ اهي پنهنجي پالڻهار کي ملڻ وارا آهن پر (آءٌ)

أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٩﴾ وَيَا قَوْمِ مَن يَنصُرُنِي مِنَ اللّٰهِ إِن

ڏسان ٿو اوهان کي قوم نادان. ۽ اي قوم ڪير ڇڏائيندو مونکي الله کان جيڪڏهن

اوهان کي جاهل قوم ڏسان ٿو. ۽ اي منهنجي قوم! جيڪڏهن کين تڙيندس تہ مون کي الله کان ڪير ڇڏائيندو؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

طَرَدْتُّهُمْ ۗ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٣٠﴾ وَلَآ اَقُوْلُ لَكُمْ عِنْدِيْ خَزَآئِنُ

تڙي ڪيان انهن کي، ڇا پوءِ توهان نـ ٿا سمجهو. ۽ نـ ٿوچوان آءٌ توهان کي تـ مون وٽ آهن خزانا

پوءِ چو نـ سمجهندا آهيو؟ ۽ آءٌ اوهان کي نـ ٿو چوان تـ مون وٽ الله جا خزانا آهن

اللّٰهِ وَلَآ اَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَآ اَقُوْلُ اِنِّيْ مَلَكٌ وَّلَآ اَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ

الله جا ۽ نکي آءٌ ڄاڻان ٿو ڳُجهه کي ۽ نـ ٿوچوان تـ آءٌ کوملڪ آهيان ۽ نـ چوندم انهن لاءِ جن کي

۽ نکي (کي) ڳجهـ ڄاڻندو آهيان ۽ نکي چوان ٿو تـ آءٌ ملائڪ آهيان. ۽ جن کي اوهان جون اکيون حقير سمجهن

تَزْدَرِيْٓ اَعْيُنُكُمْ لَنْ يُّؤْتِيَهُمُ اللّٰهُ خَيْرًا ۗ اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا فِيْٓ

گهٽ ڪري ڏسن ٿيون اکيون اوهان جون تـ نـ ڏيندو انهن کي الله ڪا ڇڱائي، الله بهتر ڄاڻي ٿو جيڪي انهن جي

ٿيون تن لاءِ نـ ٿو چوان تـ الله کين ڪا ڀلائي ڪڏهن نـ ڏيندو. جيڪي سندن دلين ۾ آهي سو الله بهتر ڄاڻندڙ آهي،

اَنْفُسِهِمْ ۚ ۖ اِنِّيْٓ اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٣١﴾ قَالُوْا يٰنُوْحُ قَدْ جٰدَلْتَنَا

اندر ۾ آهي، آءٌ تـ ان وقت ظالمن مان ٿيندس. چيائون اي نوح! توجهڳڙو ڪيو آهي اسان سان

(جي چوندس) تـ آءٌ انهي مهل ظالمن مان ٿيندس. چيائون تـ اي نوح! بيشڪ تو اسان سان جهڳڙو ڪيو

فَاَكْثَرْتَ جِدَالَنَا فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٣٢﴾

پوءِ گهڻوئي جهڳڙو ڪيئي پوءِ آڻ اسان وٽ اهو جو وعدو ڪندو آهين اسان سان جيڪڏهن تون سچو آهين.

پوءِ اسان سان گهڻو ئي جهيڙو ڪيئہ سو جيڪڏهن سچن مان آهين تـ اسان سان جيڪو انجام ڪرين ٿو سو اسان وٽ آڻ!

قَالَ اِنَّمَا يَاْتِيْكُمْ بِهِ اللّٰهُ اِنْ شَآءَ وَمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿٣٣﴾ وَ

چيائين رڳو آڻيندو توهان وٽ ان کي الله جي گهُري ۽ ناهيو اوهين عاجز ڪندڙ. ۽

(نوح) چيو تـ. اهو اوهان وٽ رڳو الله آڻيندو جيڪڏهن آن گهريو تـ. ۽ اوهين (پجي) عاجز ڪرڻ وارا نـ آهيو. ۽

لَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِيْٓ اِنْ اَرَدْتُّ اَنْ اَنْصَحَ لَكُمْ اِنْ كَانَ اللّٰهُ

نـ فائدو ڏيندي توهان کي منهنجي نصيحت جي آءٌ چاهيان نصيحت ڪرڻ توهان کي جيڪڏهن الله

جيڪڏهن آءٌ اوهان کي نصيحت ڏيڻ گهران (پر) جيڪڏهن الله اوهان جو ڀلائڻ گهرندو تـ منهنجي نصيحت

يُرِيْدُ اَنْ يُّغْوِيَكُمْ ۗ هُوَ رَبُّكُمْ ۣ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٣٤﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ

گهري ٿو توهان کي گمراهـ ڪرڻ، اهو توهانجو رب آهي. ۽ انهيءَ ڏانهن ٿي موٽايا ويندؤ. يا چون ٿا

اوهان کي ڪو فائدو نـ ڏيندي. اهو اوهان جو پالڻهار آهي. ۽ ڏانهس موٽايا ويندو. بلڪ (هيئن بہ) چوندا آهن تـ (هن پيغمبر) اهو پاڻون

افْتَرٰىهُ ۗ قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهٗ فَعَلَيَّ اِجْرَامِيْ وَاَنَا بَرِيْٓءٌ مِّمَّا

تـ پاڻ ٺاهي آيو آهي، تون چؤ جيڪڏهن اهو ٺاهي آيو آهيان تـ پوءِ مون تي آهي گناهـ منهنجو ۽ آءٌ بيزار آهيان ان کان

ٺاهيو آهي. چئو تـ جيڪڏهن مون اُن کي پاڻ ٺاهيو آهي تـ منهنجو ڏوهه مون تي آهي ۽ جيڪي اوهين ڏوهه ڪندا آهيو تنهن کان آءٌ بيزار آهيان.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تُجۡرِمُوۡنَ ﴿۳۵﴾ ع وَاُوۡحِیَ اِلٰی نُوۡحٍ اَنَّهٗ لَنۡ یُّؤۡمِنَ مِنۡ قَوۡمِكَ

جيڪي گناهه ڪريو ٿا. ۽ وحي ڪيو ويو نوح ڏانهن ته نه ايمان آڻيندا تنهنجي قوم مان

۽ نوح ڏانهن وحي ڪيو ويو ته جنهن ايمان آندو آهي تنهن کان سواءِ تنهنجي قوم مان ٻيو ڪو به ڪڏهن

اِلَّا مَنۡ قَدۡ اٰمَنَ فَلَا تَبۡتَئِسۡ بِمَا كَانُوۡا یَفۡعَلُوۡنَ ﴿۳۶﴾ وَاصۡنَعِ

مگر جن ايمان آندو آهي پوءِ ڳڻتي نه ڪر ان تي جيڪي اهي ڪن ٿا. ۽ تون ٺاهه

ايمان نه آڻيندو تنهن ڪري جيڪي ڪندا آهن تنهن تي تون رنج نه ٿيءُ. ۽

الۡفُلۡكَ بِاَعۡیُنِنَا وَوَحۡیِنَا وَلَا تُخَاطِبۡنِیۡ فِی الَّذِیۡنَ ظَلَمُوۡا ۚ

ٻيڙي اسانجي نگاهه ۾ ۽ اسان جي حڪم سان ۽ نه ڳالهائجانءِ مون سان ظالمن جي لاءِ

اسان جي روبرو ۽ اسان جي حڪم سان ٻيڙي جوڙ ۽ ظالمن بابت مون کي نه چئج .جو ته اهي

اِنَّهُمۡ مُّغۡرَقُوۡنَ ﴿۳۷﴾ وَیَصۡنَعُ الۡفُلۡكَ ۟ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَیۡهِ مَلَاٌ مِّنۡ

بيشڪ اهي ٻوڙيا ويندا. ۽ اهو ٺاهڻ لڳو ٻيڙي، ۽ جڏهن به لنگهن پيا ان تي سردار سندس

ٻوڙيا ويندا. ۽ ٻيڙي ٺاهڻ لڳو ۽ جڏهن به سندس قوم مان ڪا ٽولي وٽانئس لنگهي ٿي (تڏهن) مٿس ٺٺوليون ڪيائون

قَوۡمِهٖ سَخِرُوۡا مِنۡهُ ؕ قَالَ اِنۡ تَسۡخَرُوۡا مِنَّا فَاِنَّا نَسۡخَرُ مِنۡكُمۡ

قوم جا ته ٺوڪون پيا ڪن ان تي، چيائين جيڪڏهن ٺوڪون ٿا ڪيو اسان تي ته اسان به ٺوڪون ڪنداسون توهان تي

ٿي. نوح ٿي چيو ته جيڪڏهن اوهين اسان تي ٺٺوليون ڪريو ٿا ته اسين (به) اهڙيون ٺٺوليون اوهان تي ڪنداسون

كَمَا تَسۡخَرُوۡنَ ﴿۳۸﴾ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُوۡنَ ۙ مَنۡ یَّاۡتِیۡهِ عَذَابٌ یُّخۡزِیۡهِ

جئن توهان ٺوڪون ٿا ڪريو. پوءِ اجهو ڄاڻندؤ ته ڪنهن تي اچي ٿو عذاب جو خوار ڪري انکي

جهڙيون ٺٺوليون (اوهين) ڪريو ٿا. پوءِ جنهن کي عذاب پهچندو تنهن کي سگهوئي ڄاڻندؤ جو (اهو) ان کي خوار ڪندو

وَیَحِلُّ عَلَیۡهِ عَذَابٌ مُّقِیۡمٌ ﴿۳۹﴾ حَتّٰۤی اِذَا جَآءَ اَمۡرُنَا وَفَارَ

۽ نازل ٿئي ٿو ان تي عذاب دائمي. ٺيڪ جڏهن آيو حڪم اسان جو ۽ اٻريو

۽ مٿس سدائين عذاب (پيو) لهندو. (انهيءَ ڪم ۾ هو) تان جو جڏهن اسان جو حڪم آيو ۽ تنور اٻاميو

التَّنُّوۡرُ ۙ قُلۡنَا احۡمِلۡ فِیۡهَا مِنۡ كُلٍّ زَوۡجَیۡنِ اثۡنَیۡنِ وَاَهۡلَكَ

تنور چيوسون کڻ ان ۾ هر جنس مان نر ماده ٻه عدد ۽ پنهنجا گهر وارا

چيوسون ته سڀ ڪنهن جنس (جي جانورن) مان ٻه ٻه (نر ۽ مادي) ۽ جن بابت حڪم ٿي چڪو آهي (ته هلاڪ

اِلَّا مَنۡ سَبَقَ عَلَیۡهِ الۡقَوۡلُ وَمَنۡ اٰمَنَ ؕ وَمَاۤ اٰمَنَ مَعَهٗۤ

مگر اهي جن ٿي چڪي ٿيو عذاب ۽ (کڻ) جن ايمان آندو. ۽ نه ايمان آندو هو ان سان

ڪيا) تن ڌاران (ٻيا) پنهنجي گهر وارا ۽ جن ايمان آندو سي منجهس چاڙهه ۽ ٿورن کان سواءِ مٿس ايمان نه آندو هئائون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلَّا قَلِيْلٌ ﴿٤٠﴾ وَقَالَ ارْكَبُوْا فِيْهَا بِسْمِ اللّٰهِ مَجْرٖىهَا وَمُرْسٰىهَا ط

مگر ٿورن. ۽ چيائين چڙهو انهيءَ ۾، الله جي نالي سان آهي هلڻ ان جو ۽ بيهڻ ان جو.

۽ (نوح) چيو تہ منجهس چڙهو. الله جي نالي سان سندس هلڻ ۽ سندس بيهڻ آهي.

اِنَّ رَبِّيْ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٤١﴾ وَهِيَ تَجْرِيْ بِهِمْ فِيْ مَوْجٍ كَالْجِبَالِ قف

بيشڪ منهنجو رب بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ اها ڪٽي هلي انهن کي لهرن ۾ جهڙا جبل

چو تہ منهنجو پالڻهار ضرور بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ اها جبلن جهڙين لهرين ۾ کين (ڪٽي) هلڻ لڳي.

وَنَادٰى نُوْحُ ابْنَهٗ وَكَانَ فِيْ مَعْزِلٍ يّٰبُنَيَّ ارْكَبْ مَّعَنَا

۽ سڏيو نوح پنهنجي پٽ کي ۽ اهو هئو پاسيرو اي پٽڙا! چڙهہ اسان سان

۽ نوح پنهنجي پٽ کي سڏيو ۽ اهو ڪناري تي هو تہ. اي منهنجا پٽ! اسان سان چڙهہ

وَلَا تَكُنْ مَّعَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٤٢﴾ قَالَ سَاٰوِيْۤ اِلٰى جَبَلٍ يَّعْصِمُنِيْ

۽ نہ هُج ڪافرن سان گڏ. چيائين اجهو آءٌ رهندس ڪنهن جبل تي جو بچائيندو مونکي

۽ ڪافرن سان گڏ نہ ٿيءُ. چيائين تہ (اهڙي) جبل تي پناه وٺندس جو مون کي پاڻيءَ کان بچائيندو.

مِنَ الْمَآءِ ط قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ اِلَّا مَنْ رَّحِمَ ج

پاڻي کان، چيائين ناهي ڪوئي بچائيندڙ اڄ الله جي حڪم کان مگر جنهن تي رحم ڪري،

(نوح) چيو تہ اڄ الله جي عذاب کان ڪو بچائيندڙ ڪونهي پر جنهن تي (پاڻ) رحم ڪري (سو بچي سگهندو.)

وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِيْنَ ﴿٤٣﴾ وَقِيْلَ يٰۤاَرْضُ

۽ اچي وٺي انهن ٻنهي جي وچ ۾ لهر پوءِ ٿي ويو ٻڏي ويلن مان. ۽ چيو ويو اي زمين

ايتري ۾ ٻنهي جي وچ ۾ لهر اچي پيئي ۽ (اهو) ٻڏلن مان ٿيو. ۽ فرمايو ويو تہ اي زمين!

ابْلَعِيْ مَآءَكِ وَيٰسَمَآءُ اَقْلِعِيْ وَغِيْضَ الْمَآءُ وَقُضِيَ الْاَمْرُ

گهي وڃ پاڻي پنهنجو ۽ اي آسمان بند ٿيءُ ۽ سڪي ويو پاڻي ۽ پورو ٿيو ڪم

(تون) پنهنجو پاڻي جُهي وڃ ۽ اي آسمان! (تون پنهنجو پاڻي) بند ڪر ۽ پاڻي سڪايو ويو ۽ ڪم پورو

وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُوْدِيِّ وَقِيْلَ بُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤٤﴾ وَ

۽ بيٺي ٻيڙي جوديءَ جبل تي ۽ چيو ويو تباهي هجي ماڻهن ظالمن لاءِ. ۽

ڪيو ويو ۽ (ٻيڙي جبل) جوديءَ تي بيٺي ۽ چيو ويو تہ (شل) ظالمن جي قوم ناس ٿئي! ۽

نَادٰى نُوْحٌ رَّبَّهٗ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابْنِيْ مِنْ اَهْلِيْ وَاِنَّ وَعْدَكَ

سڏيو نوح پنهنجي رب کي پوءِ چيائين اي رب! منهنجو پٽ تہ منهنجي گهر وارن مان آهي ۽ بيشڪ وعدو تنهنجو

نوح پنهنجي پالڻهار کي سڏيو ۽ چيائين اي منهنجا پالڻهار! منهنجو پٽ (بہ) منهنجي گهر وارن مان آهي. ۽

الربع

الْحَقُّ وَ اَنْتَ اَحْكَمُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يٰنُوْحُ اِنَّهٗ لَيْسَ مِنْ اَهْلِكَ ۚ

سچو آهي ۽ تون ئي وڏو حاڪم آهين. فرمايائين اي نوح! بلڪل اهو ناهي تنهنجي گهراڻي مان،

بيشڪ تنهنجو انجام بلڪل سچو آهي ۽ تون حاڪمن جو حاڪم آهين. (الله) فرمايو ته اي نوح! اهو تنهنجي گهر وارن مان نه آهي.

اِنَّهٗ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ ۖ فَلَا تَسْـَٔلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ؕ

بيشڪ اهو بد عمل آهي، پوءِ نه گهر مون کان اهو ناهي جنهن جي توکي خبر.

ڇو ته اهو اڻ سڌريل ڪمن وارو آهي. تنهن ڪري جنهن جي توکي ڪا خبر نه آهي تنهن بابت مون کان (ڪجهه) نه گهر.

اِنِّيْٓ اَعِظُكَ اَنْ تَكُوْنَ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿٤٦﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّيْٓ اَعُوْذُ بِكَ

آءٌ نصيحت ڪريان ٿو توکي متان ٿئين تون جاهلن مان. چيائين منهنجا رب! آءٌ پناهه وٺان ٿو تنهنجي

آءٌ توکي نصيحت ڪريان ٿو ته متان جاهلن مان ٿئين. (نوح) چيو ته، اي منهنجا پالڻهار! جنهن (ڳالهه) جي

اَنْ اَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ لِيْ بِهٖ عِلْمٌ ؕ وَ اِلَّا تَغْفِرْ لِيْ وَ تَرْحَمْنِيْٓ اَكُنْ

جو گهران توکان اهو جنهن جي ناهي مونکي چاڻ ۽ جي نه معاف ڪندين مونکي ۽ نه رحم ڪندين مون تي ته ٿيندم

حقيقت) جي مون کي خبر نه آهي تنهن بابت توکان گهرڻ جي آءٌ تو وٽان پناهه گهران ٿو ۽ جي تون نه بخشيندين ۽ رحم نه ڪندين ته

مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٤٧﴾ قِيْلَ يٰنُوْحُ اهْبِطْ بِسَلٰمٍ مِّنَّا وَ بَرَكٰتٍ عَلَيْكَ وَ عَلٰٓى اُمَمٍ

نقصان وارن مان. چيو ويو اي نوح! لهه سلامتي سان اسان جي طرفان ۽ برڪتن سان جي تو تي آهن ۽ انهن قومن تي

خساري وارن مان ٿيندس. چيو ويو ته اي نوح! اسان جي طرف کان سلامتيءَ ۽ برڪتن سان لهه جي تو تي هجن ۽ انهن ٽولين تي (به) جيڪي

مِّمَّنْ مَّعَكَ ؕ وَ اُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِّنَّا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٤٨﴾ تِلْكَ

جيڪي گڏ آهن تو سان، ۽ ڪي قومون آهن جن کي نفعو ڏينداسون پوءِ پهچندو انهن کي اسان کان عذاب دردناڪ. اهي آهن

تو سان آهن ۽ (بين ڪي) جماعتون هونديون جن کي (ڪجهه دنيوي) فائدو ڏينداسون وري انهن (مان ڪافرن) کي اسان وٽان ڏکوئيندڙ

مِنْ اَنْۢبَآءِ الْغَيْبِ نُوْحِيْهَآ اِلَيْكَ ۚ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَآ اَنْتَ وَ لَا قَوْمُكَ

خبرون غيب جون موڪليون ٿا اهي توڏانهن، نه ڄاڻندو هئين تون انهن کي پاڻ ۽ نڪي تنهنجي قوم

عذاب پهچندو. اهي (قصا) ڳجهين خبرن مان آهن جي تو ڏانهن وحي ڪريون ٿا. هن کان اڳ نڪي (ان کي تون) ڄاڻندو هئين ۽ نڪا تنهنجي

مِنْ قَبْلِ هٰذَا ۛؕ فَاصْبِرْ ۛؕ اِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٩﴾ؑ وَ اِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ

اڳ هن کان، پوءِ دلجاءِ ڪر، بيشڪ آخرت ڀلي آهي پرهيزگارن لاءِ. ۽ عاد ڏانهن موڪليوسين انهن جي ڀاءُ

قوم ڄاڻندي هئي. پوءِ صبر ڪر ڇو ته (يقينن) پڇاڙي پرهيزگارن لاءِ آهي. ۽ عاد وارن ڏانهن سندن ڀاءُ هود کي (موڪليوسون).

هُوْدًا ؕ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اِنْ اَنْتُمْ

هود کي، چيائين اي قوم! عبادت ڪريو الله جي ناهي توهان لاءِ ڪوئي مالڪ انهيءَ کان سواءِ، توهان

چيائين ته اي منهنجي قوم! الله جي عبادت ڪريو ان (الله) کان سواءِ اوهان جو ڪو معبود نه آهي. اوهين رڳو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلَّا مُفْتَرُوْنَ ﴿۵۰﴾ يٰقَوْمِ لَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ؕ اِنْ اَجْرِیَ اِلَّا

رڳو ڪوڙ ٺا گھڙيو. اي منهنجي قوم نہ ٿو گھُران توهان ڪان انهيءَ تي ڪا مزوري، ناهي منهنجي مزوري مگر

ناهہ ناهيندڙ آهيو. اي منهنجي قوم! اوهان ڪان هن (پيغام پهچائڻ تي) ڪو اجورو نہ ٿو گهران. منهنجو اجورو رڳو انهيءَ تي آهي

عَلَى الَّذِیْ فَطَرَنِیْ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۵۱﴾ وَيٰقَوْمِ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ

انهيءَ تي جنهن مونکي پيدا ڪيو آهي، ڇا پوءِ نہ ٿا سمجهو؟ ۽ اي منهنجي قوم! بخشايو پنهنجي رب ڪان پوءِ

جنهن مون کي پيدا ڪيو آهي. پوءِ اوهين ڇو نہ ٿا سمجهو؟ ۽ اي منهنجي قوم! پنهنجي پالڻهار ڪان بخشش گهرو وري

تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَآءَ عَلَيْكُمْ مِّدْرَارًا وَّيَزِدْكُمْ قُوَّةً

موٽو انهيءَ ڏانهن تہ وسائي آسمان ڪان توهان تي وڏ ڦڙو ۽ وڌائي توهان جي طاقت کي

سندس اڳيان توبهہ ڪريو تہ اوهان تي لڳو لڳ وسندڙ ڪڪر موڪليندو ۽ اوهان جي طاقت مٿي طاقت وڌائيندو

اِلٰى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿۵۲﴾ قَالُوْا يٰهُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَّمَا

توهان جي طاقت تي ۽ نہ منهن ڦيريو ڏوهاري ٿي. چيائون اي هود! تون نہ آندي آهي اسان وٽ ڪا ثابتي ۽ ناهيون

۽ اوهين ڏوهي ٿي منهن نہ ڦيريو. چيائون تہ اي هود! اسان وٽ ڪوئي دليل نہ آندو اٿيئي ۽

نَحْنُ بِتَارِكِیْٓ اٰلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿۵۳﴾

اسين ڇڏيندڙ پنهنجن خدائن کي تنهنجي چوڻ تي ۽ نڪي اسين توکي مڃيندڙ آهيون.

اسين تنهنجي چوڻ سان پنهنجن معبودن کي ڇڏڻ وارا نہ آهيون ۽ نڪي اسين توکي مڃيندڙ آهيون.

اِنْ نَّقُوْلُ اِلَّا اعْتَرٰىكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا بِسُوْٓءٍ ؕ قَالَ اِنِّیْٓ اُشْهِدُ

رڳو چئون ٿا تہ پهچائي آهي توکي ڪن اسان جي خدائن برائي، چيائين آءٌ شاهد ڪريان ٿو

اسين توکي رڳو (هيءَ ڳالهہ) چئون ٿا تہ اسان جي ڪن بتن (شايد) توکي ڪجهہ ايذايو آهي. (هود) چيو تہ آءٌ الله کي شاهد ڪريان ٿو

اللّٰهَ وَاشْهَدُوْٓا اَنِّیْ بَرِیْٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ﴿۵۴﴾ مِنْ دُوْنِهٖ فَكِيْدُوْنِیْ

الله کي ۽ توهان بہ شاهد هجو تہ آءٌ بيزار آهيان انهن کان جن کي توهان شريڪ ٿا ڪريو، انهيءَ کان سواءِ پوءِ دشمني ڪريو مون سان

۽ اوهين بہ شاهد هجو تہ آءٌ انهن کان بيزار آهيان جن کي (الله سان) شريڪ بڻائيندا آهيو. اُن (الله) ڌاران. پوءِ مون لاءِ سڀئي رٿا ڪريو

جَمِيْعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُوْنِ ﴿۵۵﴾ اِنِّیْ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ رَبِّیْ وَرَبِّكُمْ ؕ

سمورا پوءِ نہ ڍَر ڏيو مون کي. بيشڪ مون ڀروسو ڪيو آهي الله تي جو منهنجو رب آهي ۽ توهان جو رب آهي،

وري مون کي مهلت نہ ڏيو. مون پنهنجي پالڻهار ۽ اوهان جي پالڻهار الله تي ڀروسو ڪيو آهي. ڪو (جاندار) جرندڙ نہ آهي، جنهن

مَا مِنْ دَآبَّةٍ اِلَّا هُوَ اٰخِذٌۢ بِنَاصِيَتِهَا ؕ اِنَّ رَبِّیْ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۵۶﴾

ناهي ڪوئي ساهہ وارو مگر اهو پڪڙيندڙ آهي ان جي چوٽ کي، بيشڪ منهنجو رب رستي سڌي تي آهي.

جي پيشانيءَ (جي چڱن) اُن (الله) کان سواءِ ٻيو ڪو (هٿ ۾) وٺندڙ هجي. بيشڪ منهنجو پالڻهار سڌيءَ واٽ تي (ملڻ وارو) آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ مَّآ اُرْسِلْتُ بِهٖٓ اِلَيْكُمْ ؕ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّيْ

پوءِ جي اوهان منهن ڦيريندؤ ته آءٌ پهچائي چڪو آهيان توهان کي اهو جنهن سان موڪليو ويو آهيان توهان ڏانهن، ۽ آڻيندو منهنجو رب

پوءِ جيڪڏهن ڦرندؤ ته (مون کي ڇا ٿيندو؟) بيشڪ جنهن پيغام سان اوهان ڏانهن موڪليو ويو آهيان سو اوهان کي پهچايم. ۽ منهنجو پالڻهار

قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۚ وَلَا تَضُرُّوْنَهٗ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ رَبِّيْ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

قوم ٻيءَ کي، ۽ توهان نه نقصان پهچائيندا ان کي ڪجهه به، بيشڪ منهنجو رب هر شيءِ تي

اوهان کان سواءِ ٻي قوم کي اوهان جي جاءِ تي وهاريندو ۽ اوهين کيس ڪجهه ذرو نقصان پهچائي نه سگهندؤ. چو ته منهنجو پالڻهار سڀني شين تي

حَفِيْظٌ ﴿٥٧﴾ وَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُوْدًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ

نگهبان آهي ۽ جڏهن آيو عذاب اسان جو ته بچايوسون هود کي ۽ انهن کي جن ايمان آندو هئو ان سان گڏ

نگهبان آهي. ۽ جنهن مهل اسان جو عذاب پهتو (تنهن مهل) هود کي ۽ جن ساڻس ايمان آندو هو تن کي

بِرَحْمَةٍ مِّنَّا ۚ وَنَجَّيْنٰهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ عَادٌ ۟ۙ جَحَدُوْا

پنهنجي ٻاجهه سان، ۽ بچايوسون انهن کي عذاب گري کان، ۽ اهي هئا عادَ جن انڪار ڪيو

پنهنجي ٻاجهه سان بچايوسون. ۽ کين سخت عذاب کان ڇڏايوسون. ۽ اهو حال عاد وارن جو آهي جو پنهنجي

بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهٗ وَاتَّبَعُوْٓا اَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ﴿٥٩﴾

پنهنجي رب جي آيتن جو ۽ بي فرماني ڪيائون ان جي رسولن جي ۽ تابع ٿيا هر سرڪش ضديءَ جا.

پالڻهار جي نشانين جو انڪار ڪيائون ۽ پنهنجن پيغمبرن جي نافرماني ڪيائون ۽ سڀ ڪنهن هٺيلي فساديءَ جي حڪم جا تابعدار ٿيا.

وَاُتْبِعُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اَلَآ اِنَّ عَادًا

۽ پٺيان لاتي وين هن دنيا ۾ لعنت ۽ قيامت ڏينهن، خبردار! عاد وارن

۽ هن دنيا ۾ (به) ۽ قيامت جي ڏينهن (به) لعنت پويان لاتي وين. خبردار! بيشڪ عاد وارن پنهنجي پالڻهار جو

كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ؕ اَلَا بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ هُوْدٍ ﴿٦٠﴾ وَاِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ

ڪفر ڪيو پنهنجي رب جو، خبردار ڦٽڪار آهي عاد، قوم هود تي. ۽ ثمود ڏانهن موڪليوسين انهن جي ڀاءُ

انڪار ڪيو. خبردار! هود جي قوم عادين کي ڦٽ هجي! ۽ ثمود جي قوم ڏانهن سندن ڀاءُ صالح کي موڪليوسون.

صٰلِحًا ۘ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ هُوَ اَنْشَاَكُمْ

وقف لازم

صالح کي، چيائين اي منهنجي قوم عبادت ڪريو الله جي ناهي توهان لاءِ ڪو ٻيو مالڪ انهيءَ کان سواءِ، انهيءَ پيدا ڪيو توهان کي

چيائين ته اي منهنجي قوم! الله جي عبادت ڪريو ان کان سواءِ اوهان جو (ڪو ٻيو) معبود نه آهي. انهيءَ اوهان کي

مِّنَ الْاَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيْهَا فَاسْتَغْفِرُوْهُ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ ؕ

ڌرتي مان ۽ آباد ڪيائين توهان کي ان ۾ پوءِ بخشش گهُرو ان کان پوءِ موٽو انهيءَ ڏانهن،

زمين مان پيدا ڪيو ۽ منجهس اوهان کي آباد ڪيائين تنهن ڪري ڪانئس بخشش گهرو وري سندس اڳيان توبهه ڪريو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِنَّ رَبِّيْ قَرِيْبٌ مُّجِيْبٌ ﴿٦١﴾ قَالُوْا يٰصٰلِحُ قَدْ كُنْتَ فِيْنَا مَرْجُوًّا قَبْلَ

بيشڪ منهجو رب ويجهو آهي قبول ڪندڙ آهي. چيائون اي صالح! هئين تون اسان ۾ اميد ڪيل اڳي

بيشڪ منهنجو پالڻهار ويجهو (۽) قبول ڪندڙ آهي. چيائون تہ اي صالح! هن ڪان اڳ بيشڪ اسين تو ۾ (ڪيتري) اميدون رکندا هئاسون (جي

هٰذَآ اَتَنْهٰىنَآ اَنْ نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا وَاِنَّنَا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَآ

هن ڪان ڇا تون روڪين تو اسان کي ان جي عبادت ڪان جن کي پوڄيندا هئا اسان جا وڏا ۽ اسان آهيون شڪ ۾ ان ڪان سڏين تو اسان کي

هائي بند ٿيون) اسان جي ابن ڏاڏن جن کي پوڄيو تن جي پوڄڻ ڪان اسان کي ڇو ٿو جهلين؟ ۽ جنهن ڏانهن اسان کي سڏين ٿو تنهن ڪان اسين

اِلَيْهِ مُرِيْبٍ ﴿٦٢﴾ قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ

جنهن ڏانهن جو پريشان ڪندڙ آهي. چيائين اي قوم خبر ڏيو جيڪڏهن هجان آءٌ ثابتي تي پنهنجي

بلڪل شڪ ۾ پيل آهيون. (صالح) چيو تہ اي منهنجي قوم! (مون کي اوهين) ڏسيو تہ سهي تہ جيڪڏهن آءٌ پنهنجي پالڻهار ڪان چٽيءَ حجت تي هجان

رَّبِّيْ وَاٰتٰىنِيْ مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَّنْصُرُنِيْ مِنَ اللّٰهِ اِنْ عَصَيْتُهٗ قف

رب ڪان ۽ ڏنائين مون کي پنهنجي طرفان رحمت پوءِ ڪير بچائيندو مون کي الله ڪان جيڪڏهن بي فرماني ڪريان انهيءَ جي

۽ پنهنجي طرف ڪان مون تي (نبوت جي) ٻاجهہ ڪئي هجيس تہ جيڪڏهن (آءٌ اوهان جو چيو مڃي) سندس نافرماني ڪريان تہ الله ڪان مون کي

فَمَا تَزِيْدُوْنَنِيْ غَيْرَ تَخْسِيْرٍ ﴿٦٣﴾ وَيٰقَوْمِ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً

پوءِ نہ ٿا وڌايو توهان مون کي سواءِ نقصان جي. ۽ اي منهنجي قوم هيءَ ڏاچي الله جي آهي توهان لاءِ نشاني

ڪير ڇڏائيندو؟ پوءِ اوهان مون لاءِ رڳو نقصان وڌايو. ۽ اي منهنجي قوم! هيءَ الله جي ڏاچي اوهان لاءِ نشاني (معجزو) آهي

فَذَرُوْهَا تَاْكُلْ فِيْٓ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ فَيَاْخُذَكُمْ

پوءِ ڇڏيو ان کي تہ کائي الله جي زمين ۾ ۽ نہ پهچايو ان کي ايذاءُ پوءِ وٺندو توهان کي

پوءِ ان کي ڇڏيو تہ الله جي زمين ۾ (جتي وڻيس اتي) چري ۽ ان کي ڪو ايذاءُ نہ پهچائجو نہ تہ پوءِ اوهان کي

عَذَابٌ قَرِيْبٌ ﴿٦٤﴾ فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوْا فِيْ دَارِكُمْ ثَلٰثَةَ

عذاب جلد. پوءِ ڪُچ وڍيائون ان جي پوءِ چيائين مزو وٺو پنهنجي گهرن ۾ ٽي

سخت عذاب (اچي) وٺندو. پوءِ ان جون ڪُچون ڪپي (ماري وڌائون) پوءِ (صالح) چيو تہ اوهين پنهنجن گهرن ۾ (چڱا) ٽي ڏينهن گذاريو.

اَيَّامٍ ۭ ذٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوْبٍ ﴿٦٥﴾ فَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا صٰلِحًا

ڏينهن اهو وعدو آهي نہ ڪوڙو ٿيل. پوءِ جڏهن آيو عذاب اسان جو بچايوسي صالح کي

اهو انجام ڪوڙو نہ آهي. پوءِ جنهن مهل اسان جو عذاب آيو (تنهن مهل) صالح ۽ جن

وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ ۭ اِنَّ

۽ انهن کي جن ايمان آندو ان سان گڏ پنهنجي رحمت سان ۽ پڻ خواري ان ڏينهن جي ڪان. بيشڪ

ساٿس ايمان آندو هو تن کي پنهنجيءَ ٻاجهہ سان بچايوسون ۽ قيامت جي ڏينهن جي خواريءَ ڪان (بہ). تحقيق

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿٦٦﴾ وَاَخَذَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوْا

تنهنجو رب ڏاڍو آهي زبردست آهي. ۽ پڪڙيو ظالمن کي راڙ پوءِ صبح جو پيا هئا

تنهنجو پالڻهار وڏو طاقت وارو (۽) غالب آهي. ۽ (انهن) ظالمن کي هڪ راڙ ورتو پوءِ صبح جو

فِيْ دِيَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ﴿٦٧﴾ كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ؕ اَلَآ اِنَّ ثَمُوْدَاۡ

پنهنجي گهرن ۾ اونڌا گوڏن ڀر. ڄڻڪ رهيائي ڪين هئا اتي، خبردار ثمود

پنهنجن حويلين ۾ ڪرونڊڙا ٿي (مري) ويا. ڄڻ تہ انهن ۾ رهيا ئي نہ هئا. خبردار ٿيو! ثمود (جي قوم) پنهنجي

كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ؕ اَلَا بُعْدًا لِّثَمُوْدَ ﴿٦٨﴾ وَلَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُنَآ اِبْرٰهِيْمَ

انڪار ڪيو پنهنجي رب جو، خبردار! تباهي ٿي ثمود جي. يقينن آيا اسانجا قاصد ابراهيم وٽ

پالڻهار جو انڪار ڪيو. خبردار ٿيو! ثمود (جي قوم) تي لعنت پئي. ۽ بيشڪ اسان جا قاصد ابراهيم وٽ خوشخبري (ڏيڻ) لاءِ آيا

بِالْبُشْرٰى قَالُوْا سَلٰمًا ؕ قَالَ سَلٰمٌ فَمَا لَبِثَ اَنْ جَآءَ بِعِجْلٍ

خوشخبري کڻي چيائون سلام آهي، هن بہ چيو سلام پوءِ دير ڪي نہ ڪيائين تہ آندائين گابو

(پر) سلام ڏنائون. (ابراهيم) سلام ورايو پوءِ ڀُڳل گابي (جي گوشت آڻڻ) ۾ ڪا دير نہ ڪيائين.

حَنِيْذٍ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا رَاٰۤ اَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ اِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَاَوْجَسَ

ڀڳل. پوءِ جڏهن ڏٺائين تہ هٿ انهن جا نہ ٿا ورن ان ڏي اوپرو سمجهيائين انهن کي ۽ محسوس ڪيائين

پوءِ جنهن مهل سندن هٿن کي ان (گوشت) ڏانهن نہ پهچندو ڏٺائين (تنهن مهل) کين اوپرو ڀانيائين ۽ کانئن

مِنْهُمْ خِيْفَةً ؕ قَالُوْا لَا تَخَفْ اِنَّآ اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمِ لُوْطٍ ﴿٧٠﴾ وَامْرَاَتُهٗ

انهن مان خطرو. چيائون نہ ڊڄ اسان موڪليل آهيون قوم لوط جي طرف. ۽ سندس زال

دل ۾ ڊنو. چيائون تہ نہ ڊڄ اسان کي لوط جي قوم ڏانهن موڪليو ويو آهي. ۽ سنديس زال جا بيٺل هئي

قَآئِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنٰهَا بِاِسْحٰقَ ۙ وَمِنْ وَّرَآءِ اِسْحٰقَ يَعْقُوْبَ ﴿٧١﴾

بيٺي هئي پوءِ اها کلي پوءِ اسان خوشخبري ڏني ان کي اسحاق جي ۽ اسحاق پٺيان يعقوب جي.

سا کلي. پوءِ ان کي اسحاق جي (ڄمڻ) جي ۽ اسحاق جي پٺيان يعقوب جي مبارڪ ڏني سون.

قَالَتْ يٰوَيْلَتٰۤى ءَاَلِدُ وَاَنَا عَجُوْزٌ وَّهٰذَا بَعْلِيْ شَيْخًا ؕ اِنَّ هٰذَا

چيائين هاءِ ڦٽيس مون ڄڻينديس ۽ آءٌ ڪراڙي آهيان ۽ هي منهنجو مڙس آهي پوڙهو، بيشڪ هيءُ

چيائين تہ هاءِ افسوس! آءٌ هن حالت ۾ ڄڻينديس ڇا؟ جو آءٌ (پاڻ) ڪراڙي جهور آهيان ۽ هيءُ منهنجو مڙس بہ ٻڍو آهي. بيشڪ هيءُ ڳالهہ

لَشَيْءٌ عَجِيْبٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوْۤا اَتَعْجَبِيْنَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ رَحْمَتُ اللّٰهِ وَ

ڳالهہ عجيب آهي. چيائون ڇا تون عجب ٿي ڪرين الله جي حڪم تي الله جي رحمت ۽

ضرور عجب جهڙي آهي! چيائون تہ الله جي قدرت تي ڇو ٿي عجب ڪرين؟ اي هن گهر وارو! اوهان تي الله جي ٻاجهہ ۽

بَرَكٰتُهٗ عَلَيْكُمْ اَهْلَ الْبَيْتِ ؕ اِنَّهٗ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ

برڪتون ان جون آهن توهان تي اي اهل بيت، بيشڪ اهو ساراهيل آهي سڳورو آهي. پوءِ جڏهن لهي ويو

سندس برڪتون آهن۔ بيشڪ اهو (الله) ساراهيل وڏائيءَ وارو آهي. پوءِ جنهن مهل ابراهيم کان ڊپ لٿو

عَنْ اِبْرٰهِيْمَ الرَّوْعُ وَجَآءَتْهُ الْبُشْرٰى يُجَادِلُنَا فِيْ قَوْمِ

ابراهيم کان خوف ۽ آيس خوشخبري تہ بحث ڪرڻ لڳو اسان سان قوم

۽ خوشخبري پهتس (تنهن مهل) لوط جي قوم بابت اسان سان تڪرار ڪرڻ لڳو.

لُوْطٍ ﴿٧٤﴾ اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ لَحَلِيْمٌ اَوَّاهٌ مُّنِيْبٌ ﴿٧٥﴾ يٰۤاِبْرٰهِيْمُ اَعْرِضْ

لوط جي لاءِ، بيشڪ ابراهيم بردبار نرم دل رجوع ڪندڙ هئو. اي ابراهيم مڙي وڃ

چو تہ ابراهيم بردبار، نرم دل (الله ڏانهن) موٽندڙ هو. (چيوسون تہ) اي ابراهيم انهيءَ (ڳالهہ) کان مڙي وڃ.

عَنْ هٰذَا ۚ اِنَّهٗ قَدْ جَآءَ اَمْرُ رَبِّكَ ۚ وَاِنَّهُمْ اٰتِيْهِمْ عَذَابٌ

هن کان، بلاشڪ اچي ويو حڪم تنهنجي رب جو، ۽ انهن تي اچڻو آهي عذاب

چو تہ تنهنجي پالڻهار (جي عذاب) جو حڪم اچي چڪو آهي، ۽ کين اڻ ٽر عذاب اچڻ وارو آهي.

غَيْرُ مَرْدُوْدٍ ﴿٧٦﴾ وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوْطًا سِيْٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ

اڻ ٽر. ۽ جڏهن آيا اسان جا قاصد لوط وٽ منجهي پيو انهن کان ۽ تنگ ٿيو

۽ جڏهن اسان جا قاصد لوط وٽ آيا (تڏهن) سندس (اچڻ) سببان خفي ٿيو ۽

بِهِمْ ذَرْعًا وَّقَالَ هٰذَا يَوْمٌ عَصِيْبٌ ﴿٧٧﴾ وَجَآءَهٗ قَوْمُهٗ يُهْرَعُوْنَ

انهن جي ڪري دل ۾ ۽ چيائين هي ڏينهن ڏاڍو ڏکيو آهي. ۽ آيا ان وٽ ان جا ماڻهو ڊوڙندا

انهن جي سببان تنگ دل ٿيو ۽ چيائين تہ هيءَ ڏينهن ڏاڍو سخت آهي! ۽ سندس قوم ڏانهس ڊوڙندي آئي۔

اِلَيْهِ ؕ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ السَّيِّاٰتِ ؕ قَالَ يٰقَوْمِ هٰٓؤُلَآءِ

انهيءَ ڏانهن، ۽ ان کان اڳ ۾ ڪندا هئا بڇڙايون، چيائين اي منهنجي قوم هي آهن

۽ (اهي) اڳي بڇڙا ڪم ڪندا هئا۔ چيائين تہ اي منهنجي قوم! هي منهنجيون ڌيئرون اوهان (جي

بَنَاتِيْ هُنَّ اَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُوْنِ فِيْ ضَيْفِيْ ؕ

ڌيئر منهنجون اهي حلال آهن توهان لاءِ پوءِ ڊڄو الله کان ۽ نہ خوار ڪريو مونکي منهنجي مهمانن ۾.

نڪاح) لاءِ ڏاڍيون سليون آهن پوءِ الله کان ڊڄو ۽ منهنجي مهمانن (سان بڇڙي هلت ڪرڻ) ۾ مون کي لڄي نہ ڪريو.

اَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَّشِيْدٌ ﴿٧٨﴾ قَالُوْا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا

ڇا ناهي توهان ۾ ڪو ماڻهو سمجهدار؟ چيائون توکي معلوم آهي تہ ناهي اسان کي

اوهان ۾ ڪو ڀلارو مڙس ڪونهي ڇا (جو اوهان کي جهلي؟) چيائون تہ تون پڪ طرح ڄاڻي چڪو آهين تہ اسان کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِىْ بَنٰتِكَ مِنْ حَقٍّ ۚ وَاِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيْدُ ﴿٧٩﴾ قَالَ لَوْ اَنَّ لِىْ بِكُمْ

تنهنجي ڌيئن ۾ ڪا حاجت، ۽ تون ڄاڻين ٿو جيڪي اسين چاهيون ٿا. چيائين جيڪر هجيم ها توهان تي

تنهنجي ڌيئن ۾ ڪا احتياجي ڪانهي، ۽ جيڪي اسين گهرون ٿا سو ضرور تون ڄاڻندو آهين. (لوط) چيو تہ جيڪڏهن مون کي اوهان سان ڪا

قُوَّةً اَوْ اٰوِىْٓ اِلٰى رُكْنٍ شَدِيْدٍ ﴿٨٠﴾ قَالُوْا يٰلُوْطُ اِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ

سگهہ يا بچاءُ وٺان ها ڏاڍي ڏانهن. چيو مهمانن اي لوط اسان موڪليل آهيون تنهنجي رب جا

(مقابلي جي) سگهہ هجي ها يا ڪنهن مضبوط سهاري ڏانهن پناهہ وٺان ها! (ملائڪن) چيو تہ اي لوط! اسين تنهنجي پالڻهار جا موڪليل آهيون

لَنْ يَّصِلُوْٓا اِلَيْكَ فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ الَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ

هرگز نہ پهچندا توڏانهن پوءِ ڪڍ پنهنجي عيال کي حصي رات جي ۾ ۽ نہ واجهائي توهان مان

(اهي) تو وٽ ڪڏهن پهچي نہ سگهندا پوءِ پنهنجي گهروارن سوڌو ڪجهہ رات ڏيئي نڪر ۽ اوهان کي جڳائي تہ ڪو هڪڙو پوئتي نہ واجهائي پر

اَحَدٌ اِلَّا امْرَاَتَكَ ۭ اِنَّهٗ مُصِيْبُهَا مَآ اَصَابَهُمْ ۭ اِنَّ مَوْعِدَهُمُ

ڪوئي مگر تنهنجي زال، انکي سو پهچندو جيڪي پهتو انهن کي، بيشڪ انهن جي عذاب جو وقت

تنهنجي زال۔ هن کي جو جيڪو (عذاب) اُن (ڪافرن جي) قوم کي پهچندو سو اُن کي (بہ) پهچڻو آهي۔ سندن (عذاب پهچڻ جي) انجام جي مهل

الصُّبْحُ ۭ اَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيْبٍ ﴿٨١﴾ فَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا

آهي صبح، ڇا ناهي صُبح ويجهو. پوءِ جڏهن آيو حڪم اسانجو ڪيوسون ان جي مٿين پاسي کي

صبح آهي (تون اُٻهارو نہ ٿي) صبح ويجهو نہ آهي ڇا؟ پوءِ جنهن مهل اسان جو حڪم پهتو (تنهن مهل) اُن (ڳوٺ جي) مٿاهين (پاسي) کي هيٺاهون ڪيوسون

سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيْلٍ ڏ مَّنْضُوْدٍ ﴿٨٢﴾ مُّسَوَّمَةً

هيٺان ۽ وسايوسون ان تي پٿر ساڪر وارو تهہ بہ تهہ. نشان ڪيل

۽ اُن تي پڪي مٽيءَ جا ڳوڙها لڳو لڳ وساياسون. جو تنهنجي پالڻهار وٽان نشان تيل هئا۔

عِنْدَ رَبِّكَ ۭ وَمَا هِىَ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ بِبَعِيْدٍ ﴿٨٣﴾ ع وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ

تنهنجي رب وٽ، ۽ ناهن اهي ظالمن ڪان پري. ۽ موڪليوسون مدين ڏانهن سندن ڀاءُ

۽ اها (سزا) ظالمن ڪان پري نہ هئي. ۽ مدين (جي قوم) ڏانهن سندن ڀاءُ شعيب کي موڪليوسون۔

ع ٥ النصف

شُعَيْبًا ۭ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ وَلَا تَنْقُصُوا

شعيب کي. چيائين اي منهنجي قوم ٻانهپ ڪريو الله جي ناهي توهان لاءِ ڪو مالڪ انهيءَ کانسواءِ، ۽ نہ گهٽ ڪريو

(شعيب) چيو تہ اي منهنجي قوم! الله جي عبادت ڪريو ان کان سواءِ اوهان جو ڪو معبود ڪونهي۔ ۽

الْمِكْيَالَ وَالْمِيْزَانَ اِنِّىْٓ اَرٰىكُمْ بِخَيْرٍ وَّاِنِّىْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ

ماپ ۽ تور آءٌ ڏسان ٿو توهان کي آسودو ۽ آءٌ ڊڄان ٿو توهان تي

ماپ ۽ تور گهٽائي نہ ڏيو آءٌ اوهان کي آسودو ڏسان ٿو آءٌ اوهان تي وڪوڙيندڙ ڏينهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيْطٍ ﴿٨٤﴾ وَيٰقَوْمِ اَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيْزَانَ بِالْقِسْطِ

عذاب ڏينھن گھيري ڪندڙ کان. ۽ اي منھنجي قوم پورو رکو ماڻ ۽ ترازي کي انصاف سان

جي عذاب (پھچڻ) کان ڊجان ٿو. ۽ اي منھنجي قوم! ماڻ ۽ تور انصاف سان پوري ڏيو ونو

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِی الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿٨٥﴾

۽ نہ گُھٽائي ڏيو ماڻھن کي شيون انھن جون ۽ نہ مچايو ملڪ ۾ فساد.

۽ ماڻھن کي سندين شيون گھٽائي نہ ڏيو ۽ تڪي ملڪ ۾ فسادي ٿي بگيڙ وجھو.

بَقِيَّتُ اللّٰهِ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۚ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ

بچت الله وٽ بھتر آھي توھان لاءِ جيڪڏھن آھيو اوھان ايمان وارا، ۽ ناھيان مان توھان تي

جيڪڏھن اوھين مؤمن آھيو تہ الله جي بچايل بچت اوھان لاءِ ڀلي آھي. ۽ آءٌ اوھان تي نگھبان نہ آھيان.

بِحَفِيْظٍ ﴿٨٦﴾ قَالُوْا يٰشُعَيْبُ اَصَلٰوتُكَ تَاْمُرُكَ اَنْ نَّتْرُكَ مَا يَعْبُدُ

نگھبان. چيائون اي شعيب چا تنھنجي نماز توکي چئي ٿي تہ ڇڏي ڏيون جنکي پوڄيندا ھئا

چيائون تہ اي شعيب! تنھنجي نماز توکي حڪم ڪيو آھي چا تہ جنھن کي اسان جا ابا ڏاڏا پوڄيندا ھئا تنھن کي

اٰبَآؤُنَآ اَوْ اَنْ نَّفْعَلَ فِیْٓ اَمْوَالِنَا مَا نَشٰٓؤُا ؕ اِنَّكَ لَاَنْتَ الْحَلِيْمُ

اسان جا ابا ڏاڏا يا اھو ڪاروبار پنھنجي مالن ۾ جيڪي اسان گھرون ٿا، بيشڪ تون تہ ڏاڍو بردبار

يا پنھنجن مالن ۾ جيڪي ڪرڻ گھرندا آھيون سو ڇڏي ڏيون؟ (چٿر ڪري چيائون) تہ بيشڪ تون بردبار

الرَّشِيْدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰی بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّیْ

سمجھدار آھين. چيائين اي قوم ٻڌايو تہ جيڪڏھن آءٌ ھجان ثابتي تي پنھنجي رب کان

سئين رستي وارو آھين. (شعيب) چيو تہ اي منھنجي قوم! (اوھين) ڏسو تہ سھي تہ (آءٌ) جيڪڏھن پنھنجي پالڻھار جي چٽيءَ حجت تي ھجان

وَرَزَقَنِیْ مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ؕ وَمَآ اُرِيْدُ اَنْ اُخَالِفَكُمْ اِلٰی مَآ

۽ انھيءَ ڏنو ھجي مون کي پنھنجي طرفان رزق سٺو. ۽ آءٌ نہ ٿو گھران جو ابتڙ ڪريان توھان جي اھو ڪم جو

۽ پنھنجي پار کان چڱي روزي مون کي ڏني ھجيس (تہ اوھان جو چيو ڪيئن مڃيندس؟) ۽ جنھن کان اوھان کي جھليان ٿو تنھن کان اوھان

اَنْهٰكُمْ عَنْهُ ؕ اِنْ اُرِيْدُ اِلَّا الْاِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ ؕ وَمَا تَوْفِيْقِیْٓ

جھليان توھان کي انھيءَ کان، آءٌ نہ ٿو گھران مگر سڌارو آڻڻ جيترو جو ڪري سگھان، ۽ ناھي مون کي طاقت

(کي جھلڻ) جي ابتڙ ھلڻ نہ ٿو گھران. جيترو وس پھتم سو سڌاري ڪرڻ کان سواءِ نہ گھرندس. ۽ الله (جي فضل) کان سواءِ مون

اِلَّا بِاللّٰهِ ؕ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ اُنِيْبُ ﴿٨٨﴾ وَيٰقَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ

مگر الله جي، انھيءَ تي ئي ڀروسو ڪيو اٿم ۽ انھيءَ ڏانھن ئي موٽڻ اٿم. ۽ اي منھنجي قوم ھرگز نہ جرم ڪرائي توھان کي

کي ڪا سگھہ نہ آھي. مٿس ڀروسو ڪيم ۽ ڏانھس رجوع ڪريان ٿو. ۽ اي منھنجي قوم! اوھان کي مون سان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

شِقَاقِيْٓ اَنْ يُّصِيْبَكُمْ مِّثْلُ مَآ اَصَابَ قَوْمَ نُوْحٍ اَوْ قَوْمَ هُوْدٍ
منهنجي مخالفت جو پهچي توهان کي عذاب جهڙو جو پهتو قوم نوح کي يا قوم هود کي
دشمني ڪرڻ اهڙي عذاب پهچڻ جو سبب نہ بڻجي جهڙو عذاب نوح جي قوم يا هود جي قوم

اَوْ قَوْمَ صٰلِحٍ ؕ وَمَا قَوْمُ لُوْطٍ مِّنْكُمْ بِبَعِيْدٍ ﴿۸۹﴾ وَاسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ
يا قوم صالح کي، ۽ ناهي قوم لوط جي توهان کان پري. ۽ معافي گهُرو پنهنجي رب کان
يا صالح جي قوم کي پهتو۔ ۽ لوط جي قوم اوهان کان ڪا پري نہ آهي۔ ۽ پنهنجي پالڻهار کان بخشش گهرو

ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ ؕ اِنَّ رَبِّيْ رَحِيْمٌ وَّدُوْدٌ ﴿۹۰﴾ قَالُوْا يٰشُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ
پوءِ موٽو انهيءَ ڏانهن، بيشڪ منهنجو رب مهربان پيار ڪندڙ آهي. چيائون اي شعيب! نہ ٿا سمجهون
وري ان ڏانهن توبهہ ڪريو، چو تہ منهنجو پالڻهار مهربان (سڀ ڪنهن جو) سڄڻ آهي. چيائون تہ اي شعيب! جيڪي تون چوين ٿو

كَثِيْرًا مِّمَّا تَقُوْلُ وَاِنَّا لَنَرٰىكَ فِيْنَا ضَعِيْفًا ۚ وَلَوْلَا رَهْطُكَ
ڪيتريون ڳالهيون جيڪي تون چوين ٿو ۽ اسين ڏسون ٿا توکي پاڻ وٽ هيڻو، ۽ جيڪڏهن نہ هجي ها تنهنجو ٽولو
تنهن مان گهڻو نہ ٿا سمجهون ۽ توکي پاڻ مان بلڪل هيڻو ڏسون ٿا. ۽ جيڪڏهن تنهنجو ڪڙم نہ هجي ها تہ توکي پٿرن سان

لَرَجَمْنٰكَ ۫ وَمَآ اَنْتَ عَلَيْنَا بِعَزِيْزٍ ﴿۹۱﴾ قَالَ يٰقَوْمِ اَرَهْطِيْٓ اَعَزُّ عَلَيْكُمْ
تہ پٿرهڻون ها توکي ۽ ناهين تون اسان تي ڏاڍو. چيائين اي منهنجي قوم ڇا منهنجي جماعت وڌيڪ ڏاڍي آهي توهان تي
ماريون ها ۽ تون اسان تي ڪو سردار نہ آهين. (شعيب) چيو تہ اي منهنجي قوم! اوهان وٽ منهنجو ڪڙم الله کان وڌيڪ پيارو آهي ڇا؟

مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاتَّخَذْتُمُوْهُ وَرَآءَكُمْ ظِهْرِيًّا ؕ اِنَّ رَبِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿۹۲﴾
الله کان، ۽ ڪري ڇڏيو آهي اوهان انهيءَ کي پٺيءَ پويان، بيشڪ منهنجو رب توهان جي عملن تي گهيرو ڪندڙ آهي.
۽ ان (الله جي حڪم) کي پنهنجيءَ پٺيءَ پويان اڇلي ڇڏيو اٿوَ! بيشڪ جيڪي ڪندا آهيو سو منهنجي پالڻهار جي قابو ۾ آهي.

وَيٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّيْ عَامِلٌ ؕ سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ مَنْ
۽ اي منهنجي قوم توهان ڪم ڪريو پنهنجي ماڳ تي آءٌ بہ ڪم ڪندڙ آهيان، اجهو جاڻندؤ ڪنهن تي
۽ اي منهنجي قوم! اوهين پنهنجي پر تي عمل ڪريو آءٌ (بہ) عمل ڪندڙ آهيان۔ سگهوئي جاڻندؤ تہ ڪنهن کي

يَّاْتِيْهِ عَذَابٌ يُّخْزِيْهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ ؕ وَارْتَقِبُوْٓا اِنِّيْ مَعَكُمْ
اچي ٿو عذاب جو خوار ڪري انهيءَ کي ۽ ڪير آهي ڪوڙو، ۽ توهان انتظار ڪريو آءٌ بہ توهان سان گڏ
عذاب پهچي ٿو جو کيس خوار ڪندو ۽ جيڪو ڪوڙو آهي تنهن کي بہ۔ ۽ انتظار ڪريو آءٌ (بہ) اوهان سان گڏ

رَقِيْبٌ ﴿۹۳﴾ وَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا ۚ
انتظار ڪندڙ آهيان. ۽ جڏهن آيو اسان جو حُڪم بچايو سون شعيب کي ۽ جن ايمان آندو هئو انهيءَ تي پنهنجي رحمت سان،
انتظار ڪندڙ آهيان. ۽ جنهن مهل اسان جو عذاب آيو تنهن مهل شعيب کي ۽ جن ساڻس ايمان آندو هو تن کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاَخَذَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دِيَارِهِمْ

۽ ورتو انهن کي جن ظلم ڪيو راڙ پوءِ صبح جو پيا هئا پنهنجن گهرن ۾

پنهنجي ٻاجهه سان بچايوسون. ۽ ظالمن کي سخت ڪڙڪي (اچي) پڪڙيو پوءِ پنهنجن گهرن ۾ ڪرونڊڙا ٿي (مري) ويا.

جٰثِمِيْنَ ﴿۹۴﴾ كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ۗ اَلَا بُعْدًا لِّمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ

اونڌا ڳوڏن ڀر. ڄڻڪ هُيا ئي ڪونه اتي. خبردار! تباهي ٿي مدين جي جيئن تباهي ٿي

ڄڻڪ منجهن هئائي نه. خبردار! مدين وارن تي ڦٽ هجي جهڙي ثمود قوم تي ڦِٽ لعنت ٿي.

ثَمُوْدُ ﴿۹۵﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿۹۶﴾

ثمود جي. ۽ يقينن موڪليوسين موسيٰ کي پنهنجن نشانين سان ۽ دليل پڌري سان.

۽ بيشڪ موسيٰ کي پنهنجين نشانين ۽ پڌري حجت سان موڪليوسون.

اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَاتَّبَعُوْٓا اَمْرَ فِرْعَوْنَ ۚ وَمَآ اَمْرُ فِرْعَوْنَ

فرعون ۽ ان جي سردارن ڏي پوءِ انهن پيروي ڪئي حُڪم فرعون جي، ۽ نه هئو حڪم فرعون جو

فرعون ۽ سندس سردارن ڏانهن. پوءِ (سڀ ماڻهو) فرعون جي حڪم جي پويان لڳا ۽ فرعون جو حڪم

بِرَشِيْدٍ ﴿۹۷﴾ يَقْدُمُ قَوْمَهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَاَوْرَدَهُمُ النَّارَ ۗ وَبِئْسَ

صحيح. اڳيان هوندو پنهنجي قوم جي قيامت ڏينهن پوءِ آڻيندو انهن کي باهه تي، ۽ بڇڙو آهي

صحيح نه هو. قيامت جي ڏينهن (فرعون) پنهنجي قوم جو اڳواڻ ٿيندو پوءِ ڪين باهه ۾ گهيڙيندو. ۽

الْوِرْدُ الْمَوْرُوْدُ ﴿۹۸﴾ وَاُتْبِعُوْا فِيْ هٰذِهٖ لَعْنَةً وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ بِئْسَ

اهو گهيڙ گهڙيل. ۽ ڪڍ لاتي وين هن دنيا ۾ لعنت ۽ پڻ ڏينهن قيامت، بڇڙو آهي

جنهن گهٽ ۾ گهيڙيا ويندا سو بڇڙو آهي. ۽ هن (دنيا) ۾ (بہ) لعنت انهن پويان لڳائي ويئي ۽ قيامت جي ڏينهن (بہ).

الرِّفْدُ الْمَرْفُوْدُ ﴿۹۹﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْقُرٰى نَقُصُّهٗ عَلَيْكَ مِنْهَا

اهو ڏيب ڏنل. اهي آهن ڪجهه خبرون ڳوٺن جون بيان ڪيون ٿا انکي توتي انهن مان ڪي

جيڪو (لعنت جو) انعام مليَن سو بڇڙو آهي. (اي پيغمبر!) اِهي ڳوٺن جون خبرون آهن جي توتي بيان ڪريون ٿا انهن مان (ڪي)

قَآئِمٌ وَّحَصِيْدٌ ﴿۱۰۰﴾ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَمَآ

بيٺا آهن ۽ ڪي ڊٺل آهن. ۽ نه ظلم ڪيو اسان انهن تي پر ظلم ڪيائون پاڻ تي پوءِ نہ

قائم بيٺل ۽ (ڪي) ناس ٿيل آهن. ۽ اسان انهن تي ظلم نه ڪيو پر هنن پاڻ تي (پاڻهين) ظلم ڪيو پوءِ

اَغْنَتْ عَنْهُمْ اٰلِهَتُهُمُ الَّتِيْ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

ٽاريو انهن کان سندن معبودن جن کي سڏيندا هئا الله کان سواءِ

جنهن مهل تنهنجي پالڻهار جو حڪم پهتو (تنهن مهل) سندن معبودن، جن کي الله کان سواءِ سڏيندا هئا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ شَیْءٍ لَّمَّا جَآءَ اَمْرُ رَبِّكَ ؕ وَمَا زَادُوْهُمْ غَیْرَ تَتْبِیْبٍ ﴿١٠١﴾ وَكَذٰلِكَ

ڪجهہ جڏهن آيو حڪم تنهنجي رب جو، ۽ نہ وڌايائون انهن لاءِ سواءِ تباهي جي، ۽ اهڙي طرح آهي

ڪائڻ ڪجهہ بہ نہ تاريو ۔ ۽ هلاڪيءَ ڪان سواءِ (ٻيو ڪجهہ) ڪين نہ وڌايائون. ائين تنهنجي پالڻهار جو اُن مهل

اَخْذُ رَبِّكَ اِذَآ اَخَذَ الْقُرٰی وَهِیَ ظَالِمَةٌ ؕ اِنَّ اَخْذَهٗۤ اَلِیْمٌ

پڪڙڻ تنهنجي رب جو جڏهن وٺندو آهي ڳوٺن کي ۽ اهي هوندا آهن ظلم ڪندڙ. بيشڪ پڪڙان جي ايذائيندڙ آهي

ڳوٺن (وارن) کي اُن حالت ۾ پڪڙڻ ٿيندو آهي جنهن مهل اهي ظلم ڪندڙ ٿيندا آهن ۔ بيشڪ سندس پڪڙ سخت ڏکوئيندڙ آهي.

شَدِیْدٌ ﴿١٠٢﴾ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ الْاٰخِرَةِ ؕ ذٰلِكَ

سخت آهي. بيشڪ ان ۾ نشاني آهي انهي لاءِ جو ڊڄي ٿو عذاب آخرت جي کان، اهو

بيشڪ اِن (ڳالهہ) ۾ انهيءَ لاءِ نشاني آهي جو آخرت جي عذاب کان ڊنو آهي ۔ اهو اُهو ڏينهن آهي

یَوْمٌ مَّجْمُوْعٌ ۙ لَّهُ النَّاسُ وَذٰلِكَ یَوْمٌ مَّشْهُوْدٌ ﴿١٠٣﴾ وَمَا نُؤَخِّرُهٗۤ اِلَّا

ڏينهن آهي جو گڏ ٿيل هوندا ان ۾ ماڻهو ۽ اهو ڏينهن حاضريءَ وارو آهي. ۽ نہ ٿا پوئتي ڪريون ان کي مگر

جنهن ۾ ماڻهن کي ميڙيو ۽ اِهو اُهو ڏينهن آهي جنهن ۾ (سڀ) حاضر ٿيندا. ۽ ٿورڙي مدت کان سواءِ

لِاَجَلٍ مَّعْدُوْدٍ ﴿١٠٤﴾ یَوْمَ یَاْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ۚ فَمِنْهُمْ

وقت ٿوري لاءِ، جنهن ڏينهن اهو ايندو نہ ڳالهائيندو ڪوبہ مگر ان جي اجازت سان، پوءِ ڪي انهن مان

ان کي نہ ٿا پٺتي ڪريون. جنهن ڏينهن (اهو) ايندو تہ ڪو ماڻهو اُن (الله) جي موڪل کان سواءِ نہ ڳالهائيندو.

شَقِیٌّ وَّسَعِیْدٌ ﴿١٠٥﴾ فَاَمَّا الَّذِیْنَ شَقُوْا فَفِی النَّارِ لَهُمْ فِیْهَا زَفِیْرٌ

نڀاڳا هوندا ۽ ڪي سڀاڳا. پوءِ جيڪي نڀاڳا ٿيا پوءِ هوندا باهہ ۾ انهن لاءِ اتي هونديون دانهون

پوءِ اُنهن مان ڪي بدبخت ۽ ڪي نيڪ بخت هوندا. پوءِ جيڪي بدبخت ٿيا سي باهہ ۾ (گهڙندا) اُنهن کي منجهس رڙيون

وَّشَهِیْقٌ ﴿١٠٦﴾ ۙ خٰلِدِیْنَ فِیْهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا

۽ ڪوڪون. يڪو رهندا ان ۾ جيستائين رهندا آسمان ۽ زمين مگر

۽ دانهون هونديون. جيترو وقت تنهنجي پالڻهار گهريو اُن کان سواءِ، آسمانن ۽ زمين جي بقاءَ هجڻ تائين منجهس سدائين رهندا ۔

مَا شَآءَ رَبُّكَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا یُرِیْدُ ﴿١٠٧﴾ وَاَمَّا الَّذِیْنَ سُعِدُوْا

جنهن کي گهُري رب تنهنجو، بيشڪ تنهنجو رب بلڪل ڪندڙ آهي جو چاهي. پر جيڪي سڀاڳا آهن

جو تہ تنهنجو پالڻهار جيڪي گهرندو آهي سو ڪندو آهي. ۽ جيڪي نيڪ بخت ڪيا ويا سي بهشت ۾ (گهڙندا

فَفِی الْجَنَّةِ خٰلِدِیْنَ فِیْهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا

پوءِ اهي جنت ۾ هوندا هميشہ رهندا اتي جيستائين هوندا آسمان ۽ زمين مگر

۽) جيترو وقت تنهنجي پالڻهار گهريو اُن کان سواءِ آسمانن ۽ زمين جي بقاءَ هجڻ تائين منجهس سدائين رهندا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَا شَآءَ رَبُّكَ ؕ عَطَآءً غَيْرَ مَجْذُوْذٍ ﴿۱۰۸﴾ فَلَا تَكُ فِيْ مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ

جو گهري رب تنهنجو، ڏيندو انعام اڻ ڪُٽ. پوءِ نہ هُج تون شڪ ۾ ان کان جنهن جي پوڄا تا ڪن

(اها) بخشش اڻ ڪٽ آهي. تنهن ڪري اِهي جيڪا پوڄا ڪندا آهن تنهن کان تون شڪ ۾ نہ رهہ.

هٰٓؤُلَآءِ ؕ مَا يَعْبُدُوْنَ اِلَّا كَمَا يَعْبُدُ اٰبَآؤُهُمْ مِّنْ قَبْلُ ؕ وَاِنَّا

اهي، نہ تا پوڄا ڪن مگر جيئن پوڄا ڪندا هئا انهن جا ابا ڏاڏا اڳي، ۽ اسين

جهڙو سندن پيءُ ڏاڏا اڳ پوڄيندا هئا اُن کان سواءِ اِهي نہ پوڄيندا آهن. ۽ اسين

لَمُوَفُّوْهُمْ نَصِيْبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوْصٍ ﴿۱۰۹﴾ ع وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ

پورو ڏيندا سون انهن کي سندن حصو نہ اڌورو. ۽ ڏنو سون موسيٰ کي ڪتاب

ڪين اڻ ڪٽ (عذاب جو) حصو پورو ڏيندڙ آهيون. ۽ بيشڪ موسيٰ کي ڪتاب ڏنوسون پوءِ منجهس

فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ؕ

پوءِ مخالفت ڪئي وئي ان ۾ ۽ جيڪڏهن نہ هجي ها ٻول اڳي ٿيل تنهنجي رب جو تہ فيصلو ٿي وڃي ها انهن ۾،

اختلاف پيو. جيڪڏهن تنهنجي پالڻهار جو حڪم اڳي نہ ٿي چڪي ها تہ سندن وچ ۾ فيصلو ڪيو وڃي ها.

وَاِنَّهُمْ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿۱۱۰﴾ وَاِنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ

۽ اهي آهن شڪ ۾ ان کان جو بي قرار ڪندڙ آهي. ۽ بيشڪ سڀني کي تنهن وقت ضرور پورا پري ڏيندو تنهنجو رب

۽ اهي ڪانئس وڏي شڪ ۾ پيل آهن. ۽ جنهن مهل (اُٿاريا ويندا تنهن مهل) سڀ ڪنهن کي تنهنجو پالڻهار سندن اعمالن جو پورو بدلو ڏيندو.

اَعْمَالَهُمْ ؕ اِنَّهٗ بِمَا يَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿۱۱۱﴾ فَاسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ

سندن عمل، اهو سندن عملن جي خبر رکندڙ آهي. پوءِ سڌو ٿي رهہ جيئن توکي حڪم ٿيو آهي ۽ اهي بہ جيڪي موٽيا توسان گڏ

جو تہ جيڪي ڪندا آهن. تنهن جي اهو خبر رکندڙ آهي. پوءِ جيئن توکي حڪم ڪيو ويو آهي تيئن تون محڪم رهہ ۽ جن تو ساڻ

وَلَا تَطْغَوْا ؕ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿۱۱۲﴾ وَلَا تَرْكَنُوْٓا اِلَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا

۽ نہ اڳي پوءِ ٿيو. بيشڪ اهو توهان جي عملن کي ڏسندڙ آهي. ۽ نہ لاڙو ڪريو ظالمن ڏانهن

توبهہ ڪئي (سي بہ محڪم رهن) ۽ حد کان نہ لنگهو - جو تہ جيڪي ڪندا آهيو سو الله ڏسندڙ آهي. ۽ ظالمن

فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ ۙ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَآءَ

نہ تہ لڳندي توهانکي باهہ ۽ ناهن توهان لاءِ الله کان سواءِ ڪي واهرو

ڏانهن لاڙو نہ ڪريو نہ تہ اوهان کي باهہ لڳندي ۽ الله کان سواءِ ڪو اوهان جو دوست نہ آهي.

ثُمَّ لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿۱۱۳﴾ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا

پوءِ توهان مدد نہ ڪيا ويندؤ. ۽ قائم ڪر نماز ٻنهي پاسا ڏينهن جا ۽ ڪي پاڳا

وري مدد نہ ڏبو. ۽ ڏينهن جي اڳياڙيءَ ۽ پوياڙيءَ جي وقتن ۾ ۽ ڪو وقت رات ۾ (بہ) نماز پڙهہ.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنَ الَّيْلِ ۭ اِنَّ الْحَسَنٰتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّاٰتِ ۭ ذٰلِكَ ذِكْرٰى لِلذّٰكِرِيْنَ ﴿١١٤﴾

رات جا، بيشڪ چڱايون پري ڪنديون آهن براين کي، اها نصيحت آهي نصيحت وٺندڙن لاءِ.

جو تہ چڱايون مداين کي نيڪنديون آهن. نصيحت وٺندڙن لاءِ اها نصيحت آهي.

وَاصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١١٥﴾ فَلَوْلَا كَانَ

۽ صبر ڪريو پوءِ الله نہ ٿو وڃائي اجورو چڱائي ڪندڙن جو پوءِ ڇو نہ ٿيا

۽ صبر ڪر ڇو تہ الله ڀلارن جو اجر نہ وڃائيندو آهي. پوءِ اوهان کان اڳ اڳين

مِنَ الْقُرُوْنِ مِنْ قَبْلِكُمْ اُولُوْا بَقِيَّةٍ يَّنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ

توهان کان اڳين قومن مان سمجهہ ڀريا جيڪي جهلن ها فساد کان

صدين وارن مان (گهڻا) سمجهہ ڀريا ڇو نہ ٿيا؟ جو (ماڻهن کي) ملڪ ۾ فساد (وجهڻ) کان جهلين ها

فِى الْاَرْضِ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّنْ اَنْجَيْنَا مِنْهُمْ ۚ وَاتَّبَعَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا

ملڪ ۾ مگر ٿورا هئا جن کي بچايوسون انهن مان، ۽ ڪيڏانگا ظالم

پر ڪي ٿورڙا ٿيا جن کي منجهانئن بچايوسون ۽ جيڪي ظالم هئا سي جنهن (مال) ۾ آسودا ڪيا ويا

مَآ اُتْرِفُوْا فِيْهِ وَكَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿١١٦﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرٰى

ان کي جنهن ۾ کين عيش مليو ۽ هئا ڏوهاري. ۽ ناهي تنهنجو رب جو اجاڙي ڳوٺن کي

تنهن جي ڀليان لڳا ۽ آهي ڏوهاري هئا. ۽ (اي پيغمبر!) تنهنجو پالڻهار اهڙو نہ آهي جو ڳوٺن (وارن) کي

بِظُلْمٍ وَّاَهْلُهَا مُصْلِحُوْنَ ﴿١١٧﴾ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ

ظلم سان ۽ هجن اتي وارا سڌارو ڪندڙ. ۽ جيڪڏهن گهري ها تنهنجو رب تہ ڪري ها ماڻهن کي

سڌن سڌريل رهاڪن هوندي ظلم سان ناس ڪري ڇڏي. ۽ جيڪڏهن تنهنجو پالڻهار گهري ها تہ (سڀني) ماڻهن کي

اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلَا يَزَالُوْنَ مُخْتَلِفِيْنَ ﴿١١٨﴾ اِلَّا مَنْ رَّحِمَ رَبُّكَ ۭ

جماعت هڪڙي ۽ اهي هميشہ رهندا اختلاف ڪندڙ. مگر جنهن تي ٻاجهہ ڪري تنهنجو رب،

(هڪ ئي) امت ڪري ها ۽ (اهي) سدائين اختلاف ڪندا رهندا. پر جن تي تنهنجي پالڻهار رحم ڪيو (سي

وَلِذٰلِكَ خَلَقَهُمْ ۭ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ

۽ انهيءَ لاءِ پيدا ڪيو اٿس انهن کي، ۽ پوري ٿي ڳالهہ تنهنجي رب جي تہ ضرور ڀريندس دوزخ کي

هڪ ئي دين تي رهندا)۔ ۽ کين انهيءَ لاءِ الله پيدا ڪيو آهي۔ ۽ تنهنجي پالڻهار جو (هيءُ) ٻول پورو ٿيو تہ

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ﴿١١٩﴾ وَكُلًّا نَّقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ

جنن ۽ ماڻهن سڀني مان. ۽ سڀ بيان ڪيون ٿا توتي اهي خبرون

جنن ۽ ماڻهن مان گڏي دوزخ ضرور ڀريندس. ۽ (اي پيغمبر!) پيغمبرن جي خبرن مان تو وٽ اوترو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهٖ فُؤَادَكَ ۚ وَجَآءَكَ فِيْ هٰذِهِ الْحَقُّ وَ

رسولن جون جن سان قرار وٺايون ٿا تنهنجي قلب کي، ۽ آيو تووٽ هن ۾ حق ۽

بيان ڪريون ٿا جنهن سان تنهنجي دل کي مضبوط ڪريون. ۽ انهن (خبرن) ۾. حق ۽

مَوْعِظَةٌ وَّ ذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٢٠﴾ وَقُلْ لِّلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ اعْمَلُوْا

وعظ ۽ يادگيرو مومنن لاءِ. ۽ ٻڌاءِ انهن کي جي ايمان نه ٿا آڻين ته ڪم ڪريو توهان

مومنن لاءِ نصيحت ۽ سمجهاڻي تووٽ آئي آهي. ۽ (اي پيغمبر) جيڪي نه مڃيندا آهن تن کي چئو ته اوهين

عَلٰى مَكَانَتِكُمْ ؕ اِنَّا عٰمِلُوْنَ ﴿١٢١﴾ وَانْتَظِرُوْا ۚ اِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ﴿١٢٢﴾ وَلِلّٰهِ

پنهنجي جاءِ تي اسين به ڪم ڪندڙ آهيون. ۽ اوسيئڙو ڪريو، اسان به اوسيئڙو ڪندڙ آهيون. ۽ الله لاءِ آهي

پنهنجي جاءِ تي عمل ڪريو اسين (به) عمل ڪندڙ آهيون. ۽ انتظار ڪريو. اسين (به) انتظار ڪندڙ آهيون. ۽

غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاِلَيْهِ يُرْجَعُ الْاَمْرُ كُلُّهٗ فَاعْبُدْهُ

ڳجهه آسمانن ۽ زمين جو ۽ ان ڏانهن ئي موٽايو وڃي ٿو معاملو سارو پوءِ عبادت ڪر انهي جي

آسمانن ۽ زمين جو ڳجهه رڳو الله کي (معلوم) آهي ۽ سڀ ڪم ڏانهس موٽايا ويندا آهن. پوءِ سندس عبادت

وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ؕ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٢٣﴾ ع

۽ ڀروسو ڪر ان تي، ۽ ناهي تنهنجو رب بي خبر توهان جي عملن کان.

ڪر ۽ مٿس ڀروسو رک. ۽ جيڪي اوهين ڪندا آهيو تنهن کان تنهنجو پالڻهار بي خبر نه آهي.

سُوْرَةُ يُوْسُفَ مَكِّيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ١١١ — رُكُوْعَاتُهَا ١٢

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الٓرٰ ۫ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿١﴾ اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ

الرٰ. هي آيتون آهن ڪتاب بيان ڪندڙ جون. بيشڪ اسان نازل ڪيو ان کي قرآن عربي ڪري جيئن توهان

الرا۔ هي پڌري ڪتاب جون آيتون آهن. ۽ بيشڪ اسان ان کي قرآن عربي (ٻوليءَ وارو) نازل ڪيو ته مان

تَعْقِلُوْنَ ﴿٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَآ اَوْحَيْنَآ

سمجهو. اسان ٻڌايون ٿا توکي تمام سٺو قصو جو اسان وحي ڪيو آهي

اوهين سمجهو. (اي پيغمبر!) اسين توڏانهن هن قرآن کي پنهنجي وحي موڪلڻ سان

اِلَيْكَ هٰذَا الْقُرْاٰنَ ۖ وَاِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهٖ لَمِنَ الْغٰفِلِيْنَ ﴿٣﴾

توڏانهن هي قرآن ۽ تون هئين انهيءَ کان اڳ ۾ البت بي خبرن مان.

تمام سهڻو قصو توکي پڙهي ٻڌايون ٿا ۽ جڏهن ته (تون) هن کان اڳ بيشڪ بيخبرن مان هئين.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَّ

جڏهن چيو يوسف پنهنجي پيءُ کي اي منهنجا ابا بيشڪ مون ڏٺا يارهن ستارا ۽

(ياد ڪر!) جڏهن يوسف پنهنجي پيءُ کي چيو ته اي (منهنجا) ابا! مون يارهن تارا ۽

الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سٰجِدِينَ ﴿٤﴾ قَالَ يٰبُنَيَّ لَا تَقْصُصْ

سج ۽ چنڊ، ڏٺم انهن کي مون ڏانهن سجدو ڪندي. چيائين اي پٽڙا نه ٻڌائج

سج ۽ چنڊ ڏٺا، انهن کي ڏٺم ته مون کي ٿا سجدو ڪن. (يعقوب) چيو ته اي منهنجا پٽڙا! پنهنجو خواب

رُءْيَاكَ عَلَىٰٓ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا ؕ إِنَّ الشَّيْطٰنَ لِلْإِنْسَانِ

پنهنجو خواب پنهنجن ڀائرن کي پوءِ رٿيندا تولاءِ ڪو مڪر، بيشڪ شيطان ماڻهوءَ جو

پنهنجن ڀائرن وٽ بيان نه ڪج نه ته تولاءِ ڪو ڦند ڦيريندا_ ڇو ته شيطان انسان جو

عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٥﴾ وَكَذٰلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ

دشمن پڌرو آهي. ۽ اهڙيءَ طرح چونڊيندو توکي تنهنجو رب ۽ سيکاريندو توکي تعبير

پڌرو ويري آهي. ۽ اهڙيءَ طرح تنهنجو پالڻهار توکي سڳورو ڪندو ۽ توکي خوابن جو تعبير سيکاريندو

الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰٓ اٰلِ يَعْقُوبَ كَمَآ أَتَمَّهَا

ڳالهين جو ۽ پوري ڪندو پنهنجي نعمت توتي ۽ يعقوب جي گهراڻي تي جيئن پوري ڪيائين اها

۽ پنهنجي نعمت توتي ۽ يعقوب جي اولاد تي (اڳين) پوري ڪندو جيئن

عَلَىٰٓ أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ إِبْرٰهِيمَ وَإِسْحٰقَ ؕ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦﴾ ع

تنهنجي ابي ڏاڏي تي اڳ ۾ ابراهيم ۽ اسحاق تي، بيشڪ تنهنجو پروردگار علم وارو حڪمت وارو آهي.

اڳ تنهنجي پيءُ ڏاڏي ابراهيم ۽ اسحاق تي پوري ڪيائين بيشڪ تنهنجو پالڻهار ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي.

لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِٓ اٰيٰتٌ لِّلسَّآئِلِينَ ﴿٧﴾ إِذْ قَالُوا

يقينن آهن يوسف ۽ ان جي ڀائرن ۾ نشانيون پڇا ڪندڙن لاءِ. جڏهن چيائون

بيشڪ يوسف ۽ سندس ڀائرن (جي قصي) ۾ پڇندڙن لاءِ (ڳجهيون) نشانيون آهن. جڏهن (ڀائرن) چيائون

لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَىٰٓ أَبِينَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ ؕ إِنَّ أَبَانَا

ته يوسف ۽ ان جو ڀاءُ وڌيڪ پيارا آهن اسانجي ابي کي اسان کان ۽ اسين آهيون سگهارو جٿو، بيشڪ اسانجو پيءُ آهي

ته بيشڪ يوسف ۽ سندس (سڳو) ڀاءُ (بنيامين) اسان جي پيءُ وٽ اسان کان وڌيڪ پيارا آهن. جيتوڻيڪ اسين (گهڻا ڄڻا) وڏو جٿو آهيون بيشڪ

لَفِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٨﴾ اقْتُلُوا يُوسُفَ أَوِ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَّخْلُ لَكُمْ

ڀُل پڌري ۾. ماري وجهو يوسف کي يا ڦٽو ڪريوس ڪنهن ملڪ ۾ ته نجو ٿئي توهان لاءِ

اسان جو پيءُ پڌري ڀُل ۾ آهي. (هاڻي گهرجي ته) يوسف کي ڪُهو يا ڪيس ڪنهن ملڪ ۾ ڦٽي ڪري اچو ته

الربع

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَجْهُ اَبِيْكُمْ وَتَكُوْنُوْا مِنْۢ بَعْدِهٖ قَوْمًا صٰلِحِيْنَ ⑨ قَالَ قَآئِلٌ

رُخُ توهان جي پيءُ جو ۽ ٿي پئجو ان کان پوءِ ماڻهو صالح. چيو هڪ چوندڙ

اوهان جي پيءُ جي توجہ رڳو اوهان لاءِ ٿئي ۽ ان (ڪم) کان پوءِ اوهين سڌريل ٿجو. منجهائن (هڪ) چوندڙ چيو

مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوْا يُوْسُفَ وَاَلْقُوْهُ فِيْ غَيٰبَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ

انهن مان نہ قتل ڪريو يوسف کي ۽ اڇليو انکي کوه کوھ جي ۾ تہ ڪڍي ان کي ڪو

تہ يوسف کي نہ ماريو ۽ جيڪڏهن (ڪجھ) ڪندڙ آهيو تہ کوھ جي تري ۾ (ڪٿي) اڇلايوس

السَّيَّارَةِ اِنْ كُنْتُمْ فٰعِلِيْنَ ⑩ قَالُوْا يٰٓاَبَانَا مَا لَكَ لَا تَاْمَنَّا عَلٰى

قافلي وارو جيڪڏهن آهيو ڪم ڪندڙ. چيائون اي ابا اسان جا ڇا ٿيو آهي توکي جو نہ ٿو پت ڪرين اسان تي

تہ ڪو واٽهڙو ڪيس ڪڍي ويندو. (يعقوب کي) چيائون تہ اي بابا! توکي ڇا ٿيو آهي جو يوسف جي باري ۾

يُوْسُفَ وَاِنَّا لَهٗ لَنٰصِحُوْنَ ⑪ اَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَّرْتَعْ وَيَلْعَبْ

يوسف لاءِ ۽ اسين ان جا خير گھرا آهيون. ڇڏ انهيءَ کي اسان سان گڏ سڀاڻي تہ ميوا چوندي ۽ راند ڪيڏي

توکي اسان تي ڪو ڀروسو نہ ٿو ٿئي حالانڪ اسين سندس خيرخواھ آهيون. سڀاڻي اسان ساڻ ڪيس ڇڏ تہ کائي ۽ ڪيڏي

وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ⑫ قَالَ اِنِّيْ لَيَحْزُنُنِيْٓ اَنْ تَذْهَبُوْا بِهٖ وَاَخَافُ

۽ اسان ان جي سنڀال ڪندا سون. چيائين بيشڪ ڏکائي ٿو مون کي توهان جو وٺي وڃڻ ان کي ۽ آءٌ ڊڄان ٿو

۽ اسين سندس نگهبان آهيون. (يعقوب) چيو تہ اوهان جو ڪيس نئڻ مون کي ضرور مونجهو ٿو ڪري

اَنْ يَّاْكُلَهُ الذِّئْبُ وَاَنْتُمْ عَنْهُ غٰفِلُوْنَ ⑬ قَالُوْا لَئِنْ اَكَلَهُ

متان کائي ان کي بگهڙ ۽ توهين هجو انهيءَ کان بي خبر. چيائون جيڪڏهن کاڌو انکي

۽ ڊڄان ٿو تہ (متان) ڪيس بگهڙ کائي ۽ اوهين کانئس بيخبر هجو. چيائون تہ اسان جي (گھڻن ڄڻن جي)

الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ اِنَّآ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ⑭ فَلَمَّا ذَهَبُوْا بِهٖ وَ

ڪنهن بگهڙ هوندي اسين آهيون ٽولو طاقتور تہ اسين انهيءَ مهل بيڪار آهيون. پوءِ جڏهن وٺي ويا ان کي ۽

وڏي ٽولي هوندي بہ جيڪڏهن ڪيس بگهڙ کاڌو تہ اسين انهيءَ مهل ضرور ٽوٽي وارا هونداسون. پوءِ جنهن مهل

اَجْمَعُوْٓا اَنْ يَّجْعَلُوْهُ فِيْ غَيٰبَتِ الْجُبِّ ۚ وَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ

پاڻ ۾ پڪي ڪياڻون تہ وجهن ان کي تري کوھ جي ۾، ۽ وحي ڪيوسون ان ڏانهن تہ ضرور تون خبر ڏيندين انهن کي

ڪيس نياڻون (تنهن مهل) هن کي کوھ جي تري ۾ اڇلڻ تي اتفاق ڪياڻون ۽ اسان ان ڏانهن وحي ڪيوسون تہ

بِاَمْرِهِمْ هٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ⑮ وَجَآءُوْٓا اَبَاهُمْ عِشَآءً يَّبْكُوْنَ ⑯ ط

سندن انهيءَ ڪم جي ۽ اهي (توکي) نہ سڃاڻندا. ۽ آيا پنهنجي پيءُ وٽ رات جو روئندا.

سندن هن واقعي جي ڪين ضرور خبر ڏيندين ۽ اهي (توکي) نہ ڄاڻندا. ۽ پنهنجي پيءُ وٽ رات جو روئندا آيا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَالُوْا يٰٓاَبَانَآ اِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوْسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا

چيائون اي اباسانجا اسان وياسون ڊوڙپورائڻ ۽ ڇڏيوسون يوسف کي پنهنجي سامان وٽ

چيائون ته اي بابا! اسين ڳوءِ پچڻ وياسون ۽ يوسف کي پنهنجن سامانن تي ڇڏيوسون

فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ ۚ وَمَآ اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صٰدِقِيْنَ ﴿١٧﴾

پوءِ کائي ويو ان کي بگهڙ، ۽ نه آهين تون پت ڪندڙ اسان تي توڻي هجون سچا.

پوءِ ان کي بگهڙ کاڌو. ۽ توڻي اسين سچا آهيون ته به تون اسان تي پت ڪندڙ نه ٿيندين.

وَجَآءُوْ عَلٰى قَمِيْصِهٖ بِدَمٍ كَذِبٍ ۭ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ

۽ آنداٸون ان جي چولي تي رت ڪوڙو، چيائين نه، پر ٺاهي آهي توهان لاءِ

۽ سندس پهراڻ تي ڪوڙو رت لائي آنداٸون. (يعقوب) چيو ته (ائين نه آهي) بلڪ اوهان جي نفسن اوهان لاءِ (اُن) ڳالهه کي ٺاهيو آهي

اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا ۭ فَصَبْرٌ جَمِيْلٌ ۭ وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ ﴿١٨﴾

توهان جي نفسن اها ڳالهه، پوءِ صبر بهتر آهي، ۽ الله ڪان ٿي مدد گهربل آهي ان تي جيڪي توهان چئون ٿا.

تنهن ڪري (مون کي) چڱو صبر ڪرڻ گهرجي. ۽ جيڪي اوهين بيان ڪري رهيا آهيو تنهن تي الله ڪان ئي مدد گهري وڃي ٿي.

وَجَآءَتْ سَيَّارَةٌ فَاَرْسَلُوْا وَارِدَهُمْ فَاَدْلٰى دَلْوَهٗ ۭ قَالَ يٰبُشْرٰى

۽ آيو ڪو قافلو پوءِ موڪليائون پنهنجي پاڻي واري کي پوءِ انهيءَ لڙڪايو ڏول پنهنجو، چيائين واهه ڀلائي

۽ (اُن کوهه تي) قافلو آيو پوءِ پنهنجي پاڻي ڀريندڙ کي موڪليائون جنهن پنهنجو ٻوڪو وڌو. چيائين وهه واهه!

هٰذَا غُلٰمٌ ۭ وَاَسَرُّوْهُ بِضَاعَةً ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٩﴾ وَ

هيءُ ته ڇوڪرو آهي، ۽ لڪايائون ان کي واپار جو مال ڪري، ۽ الله گهڻو ڄاڻندڙ آهي جيڪي اهي ڪن ٿا. ۽

هي نينگر آهي! ۽ کيس هڪ (چڱي) موڙي سمجهي لڪايائون. ۽ جيڪي ڪيائون ٿي سو الله ڄاڻندڙ هو. ۽

شَرَوْهُ بِثَمَنٍۢ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُوْدَةٍ ۚ وَكَانُوْا فِيْهِ مِنَ الزّٰهِدِيْنَ ﴿٢٠﴾ ع

وڪيائون ان کي رقم ٿوريءَ تي ڪي پائليون ڳاڻيون، ۽ هئا انهيءَ ڪان پاسيرا.

کيس (ڀائرن) هلڪيءَ بها سان وڪيو جو ڪي چند درهم هئا ۽ سندس حق ۾ بيزاري (ظاهر) ڪندڙ هئا.

وَقَالَ الَّذِى اشْتَرٰىهُ مِنْ مِّصْرَ لِامْرَاَتِهٖٓ اَكْرِمِىْ مَثْوٰىهُ عَسٰٓى

۽ چيو انهيءَ جنهن خريد ڪيو ان کي مصر مان پنهنجي زال کي ته سٺي ڪر انهيءَ جي رهائش شايد

۽ مصر وارن مان جنهن کيس خريد ڪيو تنهن پنهنجي زال (زليخا) کي چيو ته هن جي چڱي تعظيم ڪج! متان

اَنْ يَّنْفَعَنَآ اَوْ نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا ۭ وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوْسُفَ فِى الْاَرْضِ ز

نفعو ڏئي اسان کي يا بڻايون ان کي پٽ، ۽ اهڙي طرح رهايوسون يوسف کي ان ملڪ ۾

اسان کي ڪو فائدو ڏئي يا کيس پٽيلو ڪري رکون. ۽ اهڙيءَ طرح يوسف کي مصر ۾ جاءِ ڏني سون

الثلثة ٢/٣

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلِنُعَلِّمَهٗ مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ ؕ وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰۤى اَمْرِهٖ

۽ جيئن سيکاريون ان کي تعبير خوابن جو، ۽ الله زور آهي پنهنجي ڪم ۾

۽ هن لاءِ تہ کيس خوابن جو تعبير سيکاريون. ۽ الله پنهنجي ڪم تي غالب آهي پر گهڻا

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهٗۤ اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا

پر ڪيترا ماڻهو نہ ٿا ڄاڻن. ۽ جڏهن پهتو پنهنجي جواني کي تہ ڏني سون ان کي سمجھ

ماڻهو نہ ڄاڻندا آهن. ۽ جڏهن (يوسف) پنهنجي جوانيءَ کي پهتو (تنهن مهل) کيس حڪمت ۽ علم ڏنوسون.

وَّعِلْمًا ؕ وَكَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٢٢﴾ وَرَاوَدَتْهُ الَّتِىْ هُوَ فِىْ

۽ علم، ۽ اهڙي طرح بدلو ڏيندا آهيون چڱائي وارن کي، ۽ خواهش ڪئي انهيءَ کان ان عورت جنهن جي

۽ اهڙيءَ طرح ڀلارن کي بدلو ڏيندا آهيون. ۽ جنهن مائيءَ جي گهر ۾ اُهو هو تنهن سندس نفس کي راغب ٿي

بَيْتِهَا عَنْ نَّفْسِهٖ وَغَلَّقَتِ الْاَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ ؕ قَالَ

گهر ۾ هئو سندس نفس جي ۽ بند ڪيائين دروازا ۽ چيائين هيڏي اچ، چيائين

۽ دروازا بند ڪيائين ۽ چيائين تہ اوري آءُ! (يوسف) چيو تہ الله جي پناهہ (گهريم)! انهيءَ

مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهٗ رَبِّىْۤ اَحْسَنَ مَثْوَاىَ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٢٣﴾

الله جي پناهہ بيشڪ اهو منهنجو نپائيندڙ آهي چڱي ڪيائين رهايش منهنجي، بيشڪ نہ ڪامياب ٿيندا آهن ظالم.

منهنجي نپائيندڙ (يعني عزيز) مون کي چڱي هنڌ رکيو آهي. هيءَ (ڳالهہ) سچي آهي تہ ظالم نہ ڇٽندا.

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ ۚ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَاۤ اَنْ رَّاٰ بُرْهَانَ رَبِّهٖ ؕ كَذٰلِكَ

يقينن ارادو ڪري چڪي هئي انهيءَ جو ۽ اهو بہ ارادو ڪري ها، جي نہ ڏسي ها طاقت پنهنجي رب جي، ائين ٿي ٿيو

۽ بيشڪ (اها) ان ڏانهن لڙي ۽ (يوسف بہ) ان ڏانهن لڙيو. جيڪڏهن پنهنجي پالڻهار جو دليل نہ ڏسي ها (تہ جيڪي ٿيڻو هو سو

لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوْٓءَ وَالْفَحْشَآءَ ؕ اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٢٤﴾

جيئن ڦيرايون ان کان برائي ۽ بيحيائيءَ کي، بيشڪ اهو هئو اسان جي ٻانهن نِجن مان.

ٿئي ها!) اهڙيءَ طرح (انهيءَ ڪري ٿيو) تہ جيئن بڇڙائي ۽ بي حيائي کانئس ٽاريون. سچ آهي تہ اهو اسان جي خالص ٻانهن مان هو.

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيْصَهٗ مِنْ دُبُرٍ وَّاَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا

۽ ٻئي ڊوڙيا دروازي ڏانهن ۽ ڦاڙيائين انجو چولو پُٺ کان ۽ مليا انهيءَ جي مڙس سان

۽ ٻئي دروازي ڏانهن ڊوڙيا ۽ مائيءَ ان (يوسف) جو پهراڻ پٺيءَ کان (ڇڪ ڏيندي) ڦاڙي وڌو ۽ سندس مڙس کي دروازي وٽ مليا.

الْبَابِ ؕ قَالَتْ مَا جَزَآءُ مَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكَ سُوْٓءًا اِلَّاۤ اَنْ يُّسْجَنَ اَوْ

دروازي وٽ، چيائين ڪهڙي سزا آهي ان جي جيڪو ارادو ڪري تنهنجي گهر ۾ برائي جو مگر هي تہ ان کي جيل ڏجي يا

(زليخا) چوڻ لڳي تہ جيڪو تنهنجي گهرواريءَ سان مدائي ڪرڻ جو ارادو ڪري تنهن جي سزا قيد ڪرڻ يا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۲۵﴾ قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِيْ عَنْ نَّفْسِيْ وَشَهِدَ شَاهِدٌ

سزا ڏکائيندڙ. چيائين انهيءَ ئي خواهش ڪئي مون کان منهنجي نفس جي ۽ طريقو پڌايو هڪڙي حاضر

ڏکائيندڙ عذاب ڏيڻ کان سواءِ (بي ڪا) نہ آهي. (يوسف) چيو تہ اها پاڻ مون کي منهنجي نفس کان راغب رهي هئي - ۽

مِّنْ اَهْلِهَا ۚ اِنْ كَانَ قَمِيْصُهٗ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ

ان عورت جي ماڻهن مان، جيڪڏهن آهي چولو ان جو ڦاٽل اڳ کان پوءِ هيءَ سچي آهي

سندس گهر جي پاتين مان هڪ شاهد شاهدي ڏني، تہ جيڪڏهن هن جو پهراڻ اڳ کان ڦاڙيو ويو آهي تہ (زليخا) سچي ۽ اهو

وَهُوَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿۲۶﴾ وَاِنْ كَانَ قَمِيْصُهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ

۽ اهو آهي ڪوڙ ڳالهائيندڙن مان. ۽ جيڪڏهن آهي چولو ان جو ڦاٽل پٺ کان پوءِ هيءَ ڪوڙي آهي

ڪوڙن مان آهي. ۽ جيڪڏهن سندس پهراڻ پٺيءَ کان ڦاڙيو ويو آهي تہ (زليخا) ڪوڙي

وَهُوَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿۲۷﴾ فَلَمَّا رَاٰ قَمِيْصَهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهٗ

۽ اهو آهي سچ چوندڙن مان. پوءِ جڏهن ڏٺائين چولو ان جو ڦاٽل پٺ کان چيائين بيشڪ اهو

۽ اهو سچن مان آهي. جنهن مهل (عزيز) پهراڻ پٺيءَ کان ڦاٽل ڏٺو (تنهن مهل) چيائين تہ اهو (جوڻ)

مِنْ كَيْدِكُنَّ ۭ اِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيْمٌ ﴿۲۸﴾ يُوْسُفُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ۫ سكتہ

مڪر آهي توهان عورتن جو، يقينن توهان جو مڪر تمام وڏو آهي. اي يوسف! ڇڏ انهيءَ ڳالھ کي

اوهان (رنن) جي مڪر مان آهي- چو تہ اوهان جو مڪر وڏو آهي. (اي يوسف!) ان (ڳالھ) مان منهن موڙ!

وَاسْتَغْفِرِيْ لِذَنْۢبِكِ ښ اِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخٰطِـِٕيْنَ ﴿۲۹﴾ ع وَقَالَ نِسْوَةٌ

۽ تون بہ معافي وٺ پنهنجي گناه جي، بيشڪ تون ئي گناهواري آهين. ۽ چوڻ لڳيون عورتون

۽ (اي زليخا!) تون (بہ) پنهنجي گناھ جي بخشش گهر! چو تہ تون ئي خطا وارن مان آهين. ۽ شهر ۾ ڪيترين عورتن پچاريو تہ عزيز

فِي الْمَدِيْنَةِ امْرَاَتُ الْعَزِيْزِ تُرَاوِدُ فَتٰىهَا عَنْ نَّفْسِهٖ ۚ قَدْ شَغَفَهَا

شهر جون تہ زال عزيز جي ڏتاري ٿي پنهنجي ٻانهي کي سندس نفس کان، جو مست ڪيو ان کي

جي زال پنهنجي جوان ٻانهي کي سندس نفس کان (بچڙي ڪم لاءِ) راغيندي آهي. بيشڪ (يوسف جي) پيار سندس دل ۾ پيهي ويو آهي-

حُبًّا ۭ اِنَّا لَنَرٰىهَا فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۳۰﴾ فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ اَرْسَلَتْ

محبت، اسين ڏسون ٿيون ان کي غلطي پڌري ۾. پوءِ جڏهن ٻڌائين نموني بازي انهن جي ماڻهو موڪليائين

اسين کيس ضرور پڌريءَ گمراهيءَ ۾ ڏسنديون آهيون. پوءِ جنهن مهل (زليخا) سندن گلا ڪرڻ ٻڌي (تنهن

اِلَيْهِنَّ وَاَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَاً وَّاٰتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّيْنًا

انهن ڏانهن ۽ تيار ڪيائين انهن لاءِ دعوت ۽ ڏنائين هر هڪ کي انهن مان ڇري

مهل) انهن ڏانهن (ماڻهو) موڪليائين ۽ انهن لاءِ مجلس تيار ڪيائين ۽ منجهانئن هر هڪ کي ڪپ ڏنائين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ ۚ فَلَمَّا رَاَيْنَهٗۤ اَكْبَرْنَهٗ وَقَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ

۽ چيائين نڪري اچ اِنهن جي آڏو، پوءِ جڏهن ڏٺائون ان کي وڏو ڄاتائون انهيءَ کي ۽ ڪپي وڌائون پنهنجا هٿ

۽ چيائين تہ (اي يوسف!) مٿن نڪر! جنهن دم ڪيس ڏٺائون تہ ڪيس وڏيڪ (سهڻو) ڄاتائون ۽ (سندس حسن

وَقُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا هٰذَا بَشَرًا ؕ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا مَلَكٌ كَرِيْمٌ ﴿۳۱﴾ قَالَتْ

۽ چيائون پاڪائي آهي الله جي ناهي هيءُ انسان، هي تہ رڳو ملڪ سڳورو آهي، چيائين

۾ محو ٿي) پنهنجا هٿ وڍيائون ۽ چيائون تہ الله پاڪ آهي! هيءُ (نينگر) ماڻهو تہ نہ آهي. پر (هڪ) ملائڪ سڳورو آهي! (زليخا) چيو

فَذٰلِكُنَّ الَّذِىْ لُمْتُنَّنِىْ فِيْهِ ؕ وَلَقَدْ رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ

هي اِتو اهو جو ملامت ڪئي تو هان مونکي انهيءَ ۾، ۽ مان خواهش ڪئي هئي ان کان سندس نفس جي

تہ اِهو اهو آهي جنهن (جي محبت) ۾ اوهين مون کي ٽوڪينديون هيون. ۽ بيشڪ سندس نفس کان ڪيس راڃيم ٿي

فَاسْتَعْصَمَ ؕ وَلَئِنْ لَّمْ يَفْعَلْ مَاۤ اٰمُرُهٗ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُوْنًا

پر پاڻ بچائي ويو، ۽ جيڪڏهن نہ ڪندو جيڪي آءٌ چوانس ٿي تہ ضرور قيد ڪيو ويندو ۽ البت ٿيندو

پوءِ پاڻ بچاياڻين. ۽ ڪيس جيڪو حڪم ڪريان ٿي سو جيڪڏهن نہ ڪندو تہ ضرور قيد ڪيو ويندو ۽ ضرور

مِّنَ الصّٰغِرِيْنَ ﴿۳۲﴾ قَالَ رَبِّ السِّجْنُ اَحَبُّ اِلَىَّ مِمَّا يَدْعُوْنَنِىْۤ اِلَيْهِ ۚ

ذليلن مان. چيائين اي منهنجا پروردگار قيد وڌيڪ پسند آهي مون کي ان کان سڏين ٿيون مون کي جنهن طرف،

بي مانن مان ٿيندو. (يوسف) چيو تہ اي منهنجا پالڻهار! جنهن (ڪم) ڏانهن مون کي سڏين ٿيون تنهن کان قيد

وَاِلَّا تَصْرِفْ عَنِّىْ كَيْدَهُنَّ اَصْبُ اِلَيْهِنَّ وَاَكُنْ مِّنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿۳۳﴾

۽ جيڪڏهن نہ ٽاريندين مون کان مڪر انهن جو تہ لڙي پوندس انهن ڏانهن ۽ ٿي پوندس جاهلن مان.

مون کي وڌيڪ پسند آهي ۽ جيڪڏهن سندن مڪر مون کان نہ ٽاريندين تہ انهن ڏانهن لڙندس ۽ جاهلن مان ٿيندس.

فَاسْتَجَابَ لَهٗ رَبُّهٗ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ

پوءِ دعا قبول ڪئي ان جي سندس رب پوءِ موڙيائين ان کان مڪر انهن جو، بيشڪ اهوئي ٻڌندڙ

پوءِ سندس پالڻهار ان جي دعا قبول ڪئي ۽ ڪانئس انهن جو مڪر ٽاريائين، بيشڪ اهو ئي ٻڌندڙ

الْعَلِيْمُ ﴿۳۴﴾ ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا رَاَوُا الْاٰيٰتِ لَيَسْجُنُنَّهٗ

ڄاڻندڙ آهي. پوءِ خيال آيو انهن کي ان کان پوءِ جو ڏٺائون حالات تہ ضرور بند رکن ان کي

ڄاڻندڙ آهي. وري بہ نشانين جي ڏسڻ کان پوءِ کين هيءُ (ڳالهہ) نظر آئي تہ ڪجهہ وقت تائين ڪيس ضرور قيد ۾ رکهن.

حَتّٰى حِيْنٍ ﴿۳۵﴾ ع وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيٰنِ ؕ قَالَ اَحَدُهُمَاۤ اِنِّىْۤ اَرٰىنِىْۤ

ڪجهہ وقت تائين. ۽ داخل ٿيا ان سان گڏ قيد ۾ ٻہ نوجوان، چيو انهن ٻنهي مان هڪڙي تہ آءٌ ڏسان ٿو پاڻ کي تہ

۽ ساڻس ٻہ جوان قيد ۾ گهڙيا. انهن مان هڪ چيو تہ مون پاڻ کي (ننڊ ۾) ڏٺو

ع ۱۴

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَعْصِرُ خَمْرًا ۚ وَقَالَ الْاٰخَرُ اِنِّيْٓ اَرٰىنِيْٓ اَحْمِلُ فَوْقَ رَاْسِيْ خُبْزًا

نپوڙي ڪيان ٿو شراب، ۽ چيو ٻئي ته آءٌ ڏسان ٿو پاڻ کي ته کڻان ٿو پنهنجي مٿي تي ماني

ته شراب نپوڙيان ٿو، ۽ ٻئي چيو ته مون پاڻ کي مٿي تي ماني کڻندو ۽ منجهانئس

تَاْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ ۭ نَبِّئْنَا بِتَاْوِيْلِهٖ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ٣٦

جو کائن ٿا پکي انهيءَ مان، ٻڌاءِ اسان کي مطلب ان جو، اسين ڏسون ٿا توکي ڀلارن مان،

پکين کي کائيندو ڏٺو. اسان کي اُن جي تعبير جي خبر ڏي، بيشڪ اسين توکي ڀلارن مان ڏسون ٿا.

قَالَ لَا يَاْتِيْكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقٰنِهٖٓ اِلَّا نَبَّاْتُكُمَا بِتَاْوِيْلِهٖ قَبْلَ اَنْ

چيائين نه ايندو اوهان وٽ کاڌو جو ملندو آهي توهان کي مگر آءٌ ٻڌائيندس اوهان کي مطلب ان جو اڳي هن کان جو

(يوسف) چيو ته جيڪو طعام اوهين کارايا ويندا آهيو سو اوهان وٽ ايندو ئي نه پر اوهان وٽ ان جي اچڻ کان اڳي ئي سندس تعبير آءٌ اوهان کي ڏسيندس.

يَّاْتِيَكُمَا ۭ ذٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِيْ رَبِّيْ ۭ اِنِّيْ تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ

اچي اوهان وٽ، هيءُ اٿوَ ان مان جيڪي سيکاريو مونکي منهنجي رب، بيشڪ آءٌ ڇڏيو اٿم دين اهڙن ماڻهن جو

اهو (تعبير ڪرڻ) اُنهن (ڳالهين) مان آهي جيڪي منهنجي پالڻهار مون کي سيکاريون آهن، بيشڪ مون اُن قوم جي ريت ڦٽي ڪئي آهي جيڪي

لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ٣٧ وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ

جيڪي نه ٿا مڃين الله کي ۽ اهي آخرت کان انڪار ڪندڙ آهن. ۽ مون ورتو دين پنهنجي

الله کي نه مڃيندا آهن ۽ اُهي آخرت جا (به) منڪر آهن. ۽ پنهنجي ابي ڏاڏن

اٰبَاۗءِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ۭ مَا كَانَ لَنَآ اَنْ نُّشْرِكَ

پيءُ ڏاڏن جو ابراهيم ۽ اسحاق ۽ يعقوب جو، ناهي جائز اسان لاءِ جو شريڪ ڪريون

ابراهيم ۽ اسحاق ۽ يعقوب جي دين جي پيروي ڪئي اٿم. ڪنهن شيءِ کي الله سان شريڪ ڪرڻ اسان کي

بِاللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۭ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ

الله سان ڪنهن شيءِ کي، اهو فضل الله جو آهي اسان تي ۽ ماڻهن تي

نه جڳائيندو آهي. اهو اسان تي ۽ ٻين ماڻهن تي الله جو فضل آهي پر گهڻا ماڻهو شڪرانو

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ٣٨ يٰصَاحِبَيِ السِّجْنِ ءَاَرْبَابٌ

پر ڪيترا ماڻهو نه ٿا شڪر ڪن اي منهنجا ٻه ساٿي قيد جا! ڇا پاليندڙ

نه ڪندا آهن. اي منهنجا (ٻئي) سنگتي قيدي! (هيءَ ڳالهه سمجهندا آهيو ته) جدا جدا گهڻا رب

مُّتَفَرِّقُوْنَ خَيْرٌ اَمِ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ٣٩ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ

جدا جدا بهتر آهن يا الله واحد القهار؟ نه ٿا پوڄيو اوهان

ڇڱا آهن يا اڪيلو زبردست الله (چڱو آهي)؟ الله کان سواءِ جن جي اوهين پوڄا ڪندا آهيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

دُوْنِهٖٓ اِلَّآ اَسْمَآءً سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ مَّآ اَنْزَلَ

انهيءَ کان سواءِ مگر ڪي اسم نالا رکيا اٿو جن جا توهان پاڻ ۽ توهان جي ابن ڏاڏن ڪونہ لاٿو آهي

سي رڳو نالا آهن جو اوهان ۽ اوهان جي پيءُ ڏاڏن نالا رکيا آهن. انهن جي بابت الله ڪا سند نازل نہ

اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ؕ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ اَمَرَ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا

الله انهن لاءِ ڪوئي دليل، ناهي حڪومت مگر الله جي، فرمايائين تہ نہ عبادت ڪريو

ڪئي آهي. الله کان سواءِ (ٻئي) ڪنهن جي حڪومت نہ آهي. حڪم ڪيائين تہ خاص اُن (الله) کان سواءِ ڪنهن

اِلَّآ اِيَّاهُ ؕ ذٰلِكَ الدِّيْنُ الْقَيِّمُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

مگر انهيءَ جي، اهو دين مضبوط آهي پر ڪيترا ماڻهو

جي عبادت نہ ڪريو. اهوئي دين سڌو آهي پر گهڻا ماڻهو نہ ڄاڻندا آهن.

لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٤٠﴾ يٰصَاحِبَيِ السِّجْنِ اَمَّآ اَحَدُكُمَا فَيَسْقِيْ رَبَّهٗ

نہ ٿا ڄاڻن. اي منهنجا قيدي سائيو! هڪڙو توهان ٻنهي مان پياريندو پنهنجي مالڪ کي

اي منهنجا قيدي سائيو! اوهان مان هڪڙو پنهنجي بادشاهہ کي شراب پياريندو،

خَمْرًا ۚ وَاَمَّا الْاٰخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَاْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَّاْسِهٖ ؕ

شراب، ۽ باقي ٻيو سو ڦاسي ڏنو ويندو پوءِ کائيندا پکي ان جي مٿي مان،

۽ ٻيو سوريءَ چاڙهيو ويندو پوءِ سندس مٿي مان پکي کائيندا. جنهن بابت پڇا

قُضِيَ الْاَمْرُ الَّذِيْ فِيْهِ تَسْتَفْتِيٰنِ ﴿٤١﴾ؕ وَقَالَ لِلَّذِيْ ظَنَّ اَنَّهٗ

پورو ٿي ويو فيصلو اهو جنهن ۾ توهان معلومات گهرو پيا. ۽ چيائين انهيءَ کي جنهن کي ڀانيائين تہ اهو

ڪريو ٿا سو ڪم پورو ٿي ويو. ۽ انهن ٻنهي مان جنهن لاءِ گمان هوس تہ (نيٺ) ڇٽندو تنهن کي

نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِيْ عِنْدَ رَبِّكَ ز فَاَنْسٰىهُ الشَّيْطٰنُ ذِكْرَ رَبِّهٖ

ڇٽندو ٻنهي مان ڳالهہ ڪجانءِ منهنجي پنهنجي مالڪ وٽ پوءِ وسارائي ان کان شيطان ڳالهہ ڪرڻ سندس مالڪ وٽ

چيائين تہ پنهنجي بادشاهہ وٽ مون کي ياد ڪج! پوءِ شيطان سندس بادشاهہ وٽ ڪانئس يادگيري وسارائي ڇڏي،

فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِيْنَ ﴿٤٢﴾ؑ وَقَالَ الْمَلِكُ اِنِّيْٓ اَرٰى سَبْعَ

پوءِ رهيو قيد ۾ ڪيئي ورهيہ. ۽ چيو بادشاهہ آءٌ ڏسان ٿو ست

تنهن ڪري (يوسف) ڪيترائي ورهيہ قيد ۾ رهيو. ۽ بادشاهہ چيو تہ، مون (ننڊ ۾) ست

بَقَرٰتٍ سِمَانٍ يَّاْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَّسَبْعَ سُنْۢبُلٰتٍ خُضْرٍ

ڳئون ٿلهيون جو کائن ٿيون انهن کي ست ڏٻريون ۽ ست سنگ ساوا

سهريون ڳئون ڏٺيون آهن جن کي ستن ڏٻرين کاڌو ٿي ۽ (ٻيا) ست ساوا سنگ ۽ ٻيا (ست) سُڪا

ع ٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّاُخَرَ يٰبِسٰتٍ ؕ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَاُ اَفْتُوْنِىْ فِىْ رُءْيَاىَ اِنْ كُنْتُمْ

۽ ٻيا سُڪا، اي ڪچهريءَ وارؤ جواب ڏيو مونکي منهنجي خواب جو جيڪڏهن اوهين

(ڏنا اٿم)۔ اي سردارؤ! جيڪڏهن اوهين خواب جو تعبير ڪندا آهيو ته منهنجي خواب جو مون کي تعبير ٻڌايو؟

لِلرُّءْيَا تَعْبُرُوْنَ ﴿٤٣﴾ قَالُوْٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍ ۚ وَمَا نَحْنُ بِتَاْوِيْلِ

خواب جو تعبير ڪندا آهيو. چيائون اهي موڙهاتيون ڪوڙن خوابن جون آهن ۽ ناهيون اسين معني

چيائون (اهي) پريشان (گنجريل) خواب آهن، ۽ اسين ڪوڙن خوابن جو تعبير نه ڄاڻندا آهيون.

الْاَحْلَامِ بِعٰلِمِيْنَ ﴿٤٤﴾ وَقَالَ الَّذِىْ نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ

اهڙن خوابن جي ڄاڻندڙ. چيو انهيءَ جو ڇٽي آيو هئو انهن ٻنهي مان ۽ ياد ڪيائين

۽ جيڪو ٻنهي مان ڇٽو هو ۽ گهڻي مدت کان پوءِ ياد آيس تنهن چيو ته، ان جي تعبير جي آءٌ

بَعْدَ اُمَّةٍ اَنَا اُنَبِّئُكُمْ بِتَاْوِيْلِهٖ فَاَرْسِلُوْنِ ﴿٤٥﴾ يُوْسُفُ اَيُّهَا الصِّدِّيْقُ

مدت کان پوءِ ته آءٌ ٻڌائيندس توهان کي انهيءَ جو تعبير پوءِ موڪليو مون کي، اي يوسف! اي سچا

توهان کي سُڌ ڏيندس پوءِ مون کي موڪليو. (پوءِ قيد خاني ڏانهن ويو چيائين ته) اي سچار يوسف!

اَفْتِنَا فِىْ سَبْعِ بَقَرٰتٍ سِمَانٍ يَّاْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَّسَبْعِ

نتوي ڏج اسان کي ستن ڳئن ٿلهين جي کائن ٿيون جنکي ست ڏٻريون ۽ ست

ستن سٻرين ڳئن بابت جن کي ستن ڏٻرين کاڌو ۽ ستن ساون سنگن

سُنْۢبُلٰتٍ خُضْرٍ وَّاُخَرَ يٰبِسٰتٍ ۙ لَّعَلِّىْٓ اَرْجِعُ اِلَى النَّاسِ

سنگ ساوا ۽ ٻيا سُڪا جيئن آءٌ موٽي وڃان ماڻهن ڏانهن

۽ ٻين (ستن) سڪن بابت (تعبير) ٻڌاءِ، ته جيڪر آءٌ ماڻهن ڏانهن موٽان ته

لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿٤٦﴾ قَالَ تَزْرَعُوْنَ سَبْعَ سِنِيْنَ دَاَبًا ۚ فَمَا

جيئن اهي معلوم ڪن. فرمايائين پوک ڪندؤ ست سال ساندهه، پوءِ جيڪو

مَن اهي ڄاڻن. (يوسف) چيو ته ست ورهيه سانده پوک ڪندا رهو، پوءِ جيڪي فصل لڻو (تنهن مان جيڪي کائو

حَصَدْتُّمْ فَذَرُوْهُ فِىْ سُنْۢبُلِهٖٓ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّا تَاْكُلُوْنَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ

لاباروڪريو ته ڇڏيو انهيءَ کي پنهنجي سنگ ۾ مگر ٿورو جيڪو توهان کائو، پوءِ

تنهن کان سواءِ ٻيو) سڀ سندس سنگن ۾ رکي ڇڏيو، انهن ٿورن کان سواءِ جيڪي اوهين کائو. وري

يَاْتِىْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَّاْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ

ايندا انهيءَ کان بعد ست سال سخت اهي کائي ويندا ان کي جيڪي توهان رکيو هئو

ان کان پوءِ ست سال سخت (ڏڪار) جا ايندا، انهن لاءِ جيڪي (ان) اڳي رکي ڇڏيو هوندؤ سو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَهُنَّ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّا تُحْصِنُوْنَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ

اتهن لاءِ مگر ٿورو ان مان جنهن کي سنڀالي رکندؤ. پوءِ ايندو انهيءَ کان بعد

جيڪي بچائي رکندؤ تنهن مان ٿورڙي کان سواءِ (ٻيو سڀ) کائيندا. وري اُن کان پوءِ اهڙو سال ايندو

عَامٌ فِيْهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيْهِ يَعْصِرُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ

هڪ سال جنهن ۾ مينهن وسندو ماڻهن تي ۽ ان ۾ هي رس نپوڙيندا. ۽ چيو بادشاهه

جنهن ۾ ماڻهن تي مينهن وسايا ويندا ۽ منجهس (ڊاک وغيره) نپوڙيندا. ۽ بادشاهه چيو تہ

ائْتُوْنِيْ بِهٖ ۚ فَلَمَّا جَآءَهُ الرَّسُوْلُ قَالَ ارْجِعْ اِلٰى رَبِّكَ

وٺي اچو مون وٽ انهيءَ کي، پوءِ جڏهن آيو ان وٽ قاصد چيائين موٽي وڃ پنهنجي مالڪ ڏانهن

يوسف مون وٽ آڻيو! پوءِ جنهن مهل وٽس قاصد آيو (تنهن مهل يوسف) چيو تہ پنهنجي بادشاهه ڏانهن موٽ!

فَسْـَٔلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الّٰتِيْ قَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ ۭ اِنَّ

پوءِ پڇا ڪرينس تہ ڪهڙو حال آهي انهن عورتن جو جن ڪپيا هئا هٿ پنهنجا، بيشڪ

پوءِ کانئس پڇ تہ انهن زائفن جو ڪهڙو حال هو جن پنهنجا هٿ وڍيا؟ بيشڪ منهنجو پالڻهار سندن مڪر کي

رَبِّيْ بِكَيْدِهِنَّ عَلِيْمٌ ﴿٥٠﴾ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ اِذْ رَاوَدْتُّنَّ يُوْسُفَ

منهنجو رب انهن جي مڪر کي ڄاڻندڙ آهي، چيو بادشاهه ڪهڙي حقيقت آهي توهان جي جڏهن ڏٺاريو ٿي توهان يوسف کي

ڄاڻندڙ آهي. (بادشاهه عورتن کان) پڇيو تہ اوهان جو ڇا حال هو جڏهن يوسف کي سندس نفس کان راٿيو ٿي؟

عَنْ نَّفْسِهٖ ۭ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوْٓءٍ ۭ

سندس نفس کان، چيائون الله پاڪ آهي اسان نہ ڄاتو سون ان تي ڪوئي عيب،

چيائون تہ الله پاڪ آهي، ڪا بڇڙائي متس نہ ڄاتي سون.

قَالَتِ امْرَاَتُ الْعَزِيْزِ الْـٰٔنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ ۡ اَنَا رَاوَدْتُّهٗ

چيو عزيز جي زال هاڻي پڌري ٿي پئي سچي ڳالهه مون ئي راٿيو هوان کي

عزيز جي زال چيو تہ. هاڻي حق پڌرو ٿيو، مون کيس سندس نفس کان راڻڻ گهريو هو

عَنْ نَّفْسِهٖ وَاِنَّهٗ لَمِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٥١﴾ ذٰلِكَ لِيَعْلَمَ اَنِّيْ

سندس نفس کان ۽ بيشڪ اهو سچن مان آهي، اهو ان لاءِ جو سمجهي تہ مون

۽ اهو بيشڪ سچن مان آهي. (يوسف چيو تہ) اهو هن لاءِ هو تہ (عزيز) ڄاڻي تہ مون

لَمْ اَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ كَيْدَ الْخَآىِٕنِيْنَ ﴿٥٢﴾

نہ خيانت ڪئي هئي انهيءَ سان پرپٺ ۽ بيشڪ الله نہ ٿو هلائي فريب دغابازن جو.

پرپٺ سندس خيانت نہ ڪئي هئي ۽ الله خيانت ڪندڙن جو فريب پورو ٿيڻ نہ ڏيندو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمَآ اُبَرِّئُ نَفْسِیْ ۚ اِنَّ النَّفْسَ لَاَمَّارَةٌۢ بِالسُّوْٓءِ اِلَّا مَا رَحِمَ

۽ آءٌ نہ تو پاڪ چوان پنهنجي نفس کي، بيشڪ نفس حڪم ڪندڙ آهي برائي جو مگر جي رحم ڪري

۽ (آءٌ) پنهنجي نفس کي پاڪ نہ ٿو پاتيان. ڇو تہ (جنهن تي) منهنجو پالڻهار ٻاجهہ ڪري تنهن کان سواءِ نفس (هميشہ) بڇڙائيءَ ڏانهن

رَبِّیْ ؕ اِنَّ رَبِّیْ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ﴿۵۳﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُوْنِیْ بِهٖۤ اَسْتَخْلِصْهُ

منهنجو رب، بيشڪ منهنجو رب بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ چيو بادشاهہ آڻيو مون وٽ انهيءَ کي تہ خاص ڪريان ان کي

گهڻو ڇڪيندڙ آهي. بيشڪ منهنجو پالڻهار بخشڻهار مهربان آهي. ۽ بادشاهہ چيو تہ. کيس مون وٽ آڻيو تہ (آءٌ) کيس پاڻ لاءِ مقرر ڪريان.

لِنَفْسِیْ ۚ فَلَمَّا كَلَّمَهٗ قَالَ اِنَّكَ الْیَوْمَ لَدَیْنَا مَكِیْنٌ اَمِیْنٌ ﴿۵۴﴾ قَالَ

پنهنجي ڪم لاءِ، پوءِ جڏهن گفتگو ڪيائين ان سان چيائين تہ تون اڄ اسان وٽ عهديدار امين آهين. چيائين

پوءِ جنهن مهل ساڻس ڳالهايائين (تنهن مهل سندس سياڻپ سمجهي) چيائين تہ تون اڄ اسان وٽ معتبر امانت وارو آهين.

اجْعَلْنِیْ عَلٰی خَزَآىِٕنِ الْاَرْضِ ۚ اِنِّیْ حَفِیْظٌ عَلِیْمٌ ﴿۵۵﴾ وَكَذٰلِكَ

مقرر ڪر مون کي ملڪ جي خزانن تي، بيشڪ آءٌ سنڀاليندڙ گهڻو ڄاڻندڙ آهيان. ۽ اهڙيءَ طرح

(يوسف) چيو تہ مون کي هن ملڪ (مصر) جي خزانن تي مقرر ڪر! ڇو تہ آءٌ نگهبان (۽ سڀني ڪمن جو) وڏيڪ

مَكَّنَّا لِیُوْسُفَ فِی الْاَرْضِ ۚ یَتَبَوَّاُ مِنْهَا حَیْثُ یَشَآءُ ؕ نُصِیْبُ

عزت ڏني سون يوسف کي ان زمين ۾، تہ رهائش ڪري ان ۾ جتي چاهي، پهچائيندا آهيون

ڄاڻندڙ آهيان. ۽ اهڙيءَ طرح يوسف (انهيءَ) ملڪ ۾ مرتبي وارو ڪيوسون. جتي وڻندو هوس تتي ٽڪندو هو.

بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَّشَآءُ وَلَا نُضِیْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِیْنَ ﴿۵۶﴾ وَلَاَجْرُ

پنهنجي رحمت جنهن کي گهرون ۽ نہ وڃائيندا آهيون اجر چڱن ماڻهن جو. ۽ ثواب

جنهن لاءِ وڻندڙ اٿئون تنهن تي پنهنجي ٻاجهہ پهچائيندا آهيون ۽ نيڪن جو اجر نہ وڃائيندا آهيون. ۽

الْاٰخِرَةِ خَیْرٌ لِّلَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا یَتَّقُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَجَآءَ اِخْوَةُ

آخرت جو بهتر آهي انهن لاءِ جن ايمان آندو ۽ پرهيزگاري ڪندا هئا ۽ آيا ڀائر

جن ايمان آندو ۽ پرهيزگاري ڪندا رهيا تن لاءِ آخرت جو اجر ڀلو آهي. ۽ يوسف جا ڀائر آيا

یُوْسُفَ فَدَخَلُوْا عَلَیْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهٗ مُنْكِرُوْنَ ﴿۵۸﴾ وَلَمَّا

يوسف جا پوءِ لنگهي ويا ان وٽ تہ سڃاتائين انهن کي ۽ اهي انکي ڪونہ پيا سڃاڻن. ۽ جڏهن

پوءِ وٽس (لنگهي) ويا تہ کين سڃاتائين ۽ اهي کيس نہ سڃاڻندڙ هئا. ۽ جنهن مهل

جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُوْنِیْ بِاَخٍ لَّكُمْ مِّنْ اَبِیْكُمْ ۚ اَلَا

تيار ڪيائين انهن لاءِ انهنجي سامان کي فرمايائين تہ وٺي اچجو مون وٽ پنهنجو ڀاءُ پيئيٽو. ڇا نہ ٿا

انهن لاءِ سندن سامان تيار ڪيائين (تنهن مهل کين) چيائين تہ پنهنجي پيئٽي ڀاءُ کي مون وٽ آڻيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَرَوْنَ اَنِّيْٓ اُوْفِي الْكَيْلَ وَاَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ ﴿۵۹﴾ فَاِنْ لَّمْ تَاْتُوْنِيْ

ڏسو تہ آءٌ پورو ڏيان ٿو ماڻ ۽ آءٌ آهيان ڀلو مهمان نواز. پوءِ جيڪڏهن نہ آڻيندؤ مون وٽ

اوهين نہ ٿا ڏسو ڇا تہ آءٌ پورو ماڻ ڏيان ٿو ۽ آءٌ چڱو مهماني ڪندڙ آهيان؟ پوءِ جيڪڏهن ڪيس مون وٽ نہ آڻيندؤ

بِهٖ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِيْ وَلَا تَقْرَبُوْنِ ﴿۶۰﴾ قَالُوْا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ

ان کي پوءِ نہ آهي ڪو ماڻ توهان لاءِ مون وٽ ۽ نڪي ويجها ٿجو مون کي. چيائون طلب ڪنداسون ان جي

تہ اوهان لاءِ مون وٽ ڪا مَٽِ ڪانهي ۽ نڪي مون کي ويجها ٿجو. چيائون تہ اُن بابت (ڪنهن بهاني سان) سندس پيءُ کي جلد راضي ڪنداسون

اَبَاهُ وَاِنَّا لَفٰعِلُوْنَ ﴿۶۱﴾ وَقَالَ لِفِتْيٰنِهِ اجْعَلُوْا بِضَاعَتَهُمْ

سندس پيءُ کان ۽ اسان اهڙين ڪندڙ آهيون. ۽ چيائين پنهنجن ماڻهن کي تہ رکو انهن جي رقم

۽ ضرور اسين (ائين) ڪرڻ وارا ٿينداسون. ۽ (يوسف) پنهنجن جوانن کي چيو تہ سندن موڙي سندن مٽين ۾ وجهي ڇڏيو

فِيْ رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُوْنَهَآ اِذَا انْقَلَبُوْٓا اِلٰٓى اَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ

سندن پورين ۾ جيئن اهي سڃاڻن ان کي جڏهن واپس ٿين پنهنجي گهر شايد اهي

پوءِ جڏهن پنهنجن گهر وارن ڏانهن موٽي وڃن (تڏهن) مَنَ انهيءَ کي سڃاڻن تہ شايد اهي وري اچن.

يَرْجِعُوْنَ ﴿۶۲﴾ فَلَمَّا رَجَعُوْٓا اِلٰٓى اَبِيْهِمْ قَالُوْا يٰٓاَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ

موٽي اچن. پوءِ جڏهن موٽي آيا پنهنجي پيءُ ڏانهن چيائون اي ابا روڪيو ويو اسان کان ماڻ

پوءِ جنهن مهل پنهنجي پيءُ وٽ (ڪنعان ۾) موٽي آيا (تنهن مهل) چيائون تہ اي ابا! (اَن) ماپي ڏيڻ اسان کان روڪيو ويو آهي.

فَاَرْسِلْ مَعَنَآ اَخَانَا نَكْتَلْ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ﴿۶۳﴾ قَالَ هَلْ

پوءِ موڪل اسان سان گڏ اسان جي ڀاءُ کي تہ ماڻ وٺي اچون ۽ يقينًا اسين ان جا واهرو آهيون. فرمايائين نہ ٿو

تنهن ڪري اسان سان اسان جي ڀاءُ (بنيامين) کي موڪل (ڏي تہ) مَٽِ وٺون ۽ اسين سندس نگهبان آهيون. (يعقوب ڪين) چيو تہ

اٰمَنُكُمْ عَلَيْهِ اِلَّا كَمَآ اَمِنْتُكُمْ عَلٰٓى اَخِيْهِ مِنْ قَبْلُ ؕ فَاللّٰهُ

پت ڪريان توهان تي انهيءَ لاءِ مگر جهڙي پت ڪيم توهان تي ان جي ڀاءُ لاءِ اڳ ۾. پوءِ الله

هن جي نسبت اوهان تي اهڙوئي اعتبار ٿو ڪريان جهڙو اڳ سندس ڀاءُ جي بہ نسبت اوهان تي اعتبار ڪيو هوم. پوءِ الله

خَيْرٌ حٰفِظًا ۪ وَّهُوَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿۶۴﴾ وَلَمَّا فَتَحُوْا مَتَاعَهُمْ

گهڻو ڀلو نگهبان آهي ۽ اهوئي سڀني مهربانن کان وڏيڪ مهربان آهي. ۽ جڏهن کوليائون پنهنجو سامان

چڱو نگهبان آهي ۽ اهو ٻاجهارن کان وڌ ٻاجهارو آهي. ۽ جنهن مهل پنهنجو سامان کوليائون (تنهن مهل)

وَجَدُوْا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ اِلَيْهِمْ ؕ قَالُوْا يٰٓاَبَانَا مَا نَبْغِيْ ؕ هٰذِهٖ

تہ لڌائون پنهنجي رقم جا موٽائي وئي انهن ڏانهن، چيائون اي ابا اسان جا ٻيو ڇا گهُرون، هي آهي

پنهنجي موڙي پاڻ وٽ موٽايل ڏٺائون. چيائون تہ اي اسان جا ابا! (ٻيو) اسان کي ڇا گهرجي؟ (جو) هيءَ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ اِلَيْنَا ۚ وَنَمِيْرُ اَهْلَنَا وَنَحْفَظُ اَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ

موڙي اسانجي موٽائي وئي آهي اسان ڏانهن ۽ گذارو آڻينداسون پنهنجي گهر جو ۽ چونڪي ڏينداسون پنهنجي ڀاءُ تي ۽ وڌائي آڻينداسون بار

موڙي اسان جي اسان ڏانهن وري موٽايل آهي (تہ موٽي وڃون)، ۽ پنهنجن گهروارن لاءِ اَن آڻيون ۽ پنهنجي ڀاءُ جي نگهباني ڪنداسون ۽ هڪ

بَعِيْرٍ ؕ ذٰلِكَ كَيْلٌ يَّسِيْرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ لَنْ اُرْسِلَهٗ مَعَكُمْ حَتّٰى تُؤْتُوْنِ

اٺ جو، اهو بار سولو آهي. چيائين هرگز نہ ڇڏيندس اُن کي توهان سان گڏ جيستائين ڏيو مون کي

اٺ جو بار وڌيڪ بہ وٺنداسون۔ اهو (جيڪو اَن آندو آڻيون سو) ماڻ ٿورو آهي. (يعقوب کين) چيو تہ (آءٌ) اوهان سان اُن کي (ايسين) ڪڏهن نہ

مَوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ لَتَاْتُنَّنِيْ بِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يُّحَاطَ بِكُمْ ۚ فَلَمَّآ اٰتَوْهُ

عهد الله جو تہ ضرور آڻيندؤ مون وٽ اُن کي مگر جو گهيرو ٿئي توهان تي، پوءِ جڏهن ڏنائونس

موڪليندس جيسين مون وٽ الله جي ساک (نہ) کڻندؤ تہ اوهين کنهن گهيري ۾ پوڻ کان سواءِ اُن کي مون وٽ ضرور آڻيندؤ پوءِ جنهن مهل

مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُوْلُ وَكِيْلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يٰبَنِيَّ

پڪو انجام پنهنجو چيائين الله اسان جي ڳالهين جو نگهبان آهي. ۽ چيائين اي منهنجا پٽؤ

کيس پنهنجو پڪو انجام ڏنائون (تنهن مهل يعقوب) چيو تہ جيڪي اسين چئون ٿا تنهن تي الله ذميوار آهي. ۽

لَا تَدْخُلُوْا مِنْۢ بَابٍ وَّاحِدٍ وَّادْخُلُوْا مِنْ اَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ؕ

نہ گهڙجو دروازي هڪڙي مان ۽ داخل ٿجو دروازن جُدارن مان،

(چيائين) تي اي پٽوا اوهين هڪ دروازي کان نہ گهڙجو ۽ الڳ الڳ دروازن مان گهڙجو۔

وَمَآ اُغْنِيْ عَنْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ؕ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ عَلَيْهِ

۽ نہ ٽوتاري سگهان توهان تان الله جي طرفان ڪا شيءِ، ناهي حڪم ڪنهن جو سواءِ الله جي، انهيءَ تي ئي

۽ آءٌ اوهان کان الله جي تقدير مان ڪابہ شيءِ ٽاري نہ ٿو سگهان۔ الله کان سواءِ (ٻئي) ڪنهن جو حڪم نہ آهي. مٿس

تَوَكَّلْتُ ۚ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوْا مِنْ حَيْثُ

ڀروسو ڪيم، ۽ انهيءَ تي ئي ڀل ڀروسو ڪن ڀروسي ڪرڻ وارا. ۽ جڏهن داخل ٿيا جتان جو

ڀروسو ڪيم. ۽ سڀ ڪنهن ڀروسي ڪندڙ کي مٿس ڀروسو ڪرڻ گهرجي. ۽ جهڙيءَ طرح سندن پيءُ کين حڪم فرمايو هو تهڙيءَ طرح جنهن

اَمَرَهُمْ اَبُوْهُمْ ؕ مَا كَانَ يُغْنِيْ عَنْهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا حَاجَةً

چيو هئو انهن کي سندن پيءُ، نہ پيو ٽاري سگهي انهن کان الله جي طرفان ڪا شيءِ مگر هڪ خيال

مهل (مصر جي دروازن کان) گهڙيا۔ (تنهن مهل جي ڪا سختي پهچين ها تہ سندن پيءُ) الله جي تقدير مان ڪائڻ ڪجهہ بہ ٽاري نہ ٿي سگهيو

فِيْ نَفْسِ يَعْقُوْبَ قَضٰىهَا ؕ وَاِنَّهٗ لَذُوْ عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنٰهُ وَلٰكِنَّ

هئو يعقوب جي دل ۾ سو پورو ڪيائين، ۽ اهو هئو وڏي علم وارو جو اسان تعليم ڏني هئي اُن کي پر

(اهو حڪم ڪرڻ) يعقوب جي دل ۾ رکيو هڪ خيال هو جو اُن کي پورو ڪيائين۔ ۽ جيڪي ڪيس سيکاريو هوسون تنهن سببان (اُهو) علم وارو هو پر

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٦٨﴾ ع وَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰى يُوْسُفَ اٰوٰٓى اِلَيْهِ

گهڻا ماڻهو نہ ٿا ڄاڻن. ۽ جڏهن داخل ٿيا يوسف وٽ جاءِ ڏنائين پاڻ وٽ

گهڻا ماڻهو نہ ڄاڻندا آهن. ۽ جنهن مهل يوسف وٽ ويا تنهن مهل اُن پنهنجي (سڳي) ڀاءُ کي پاڻ وٽ جاءِ ڏني.

اَخَاهُ قَالَ اِنِّيْٓ اَنَا اَخُوْكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا

پنهنجي ڀاءُ کي چيائين يقينًا مون ئي تنهنجو ڀاءُ آهيان پوءِ نہ غم کر اُن تي جو اهي ڪندا هئا. پوءِ جڏهن

چيائين تہ سچ پچ آءٌ تنهنجو ڀاءُ آهيان تنهن ڪري جيڪي ڪيو اٿن تنهن تي ڏک نہ ڪر! پوءِ جنهن مهل

جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِيْ رَحْلِ اَخِيْهِ ثُمَّ اَذَّنَ

تيار ڪيائين انهن جو سامان رکيائين پيالو بوريءَ ۾ پنهنجي ڀاءُ جي پوءِ آواز ڪيو

انهن لاءِ سندن سامان سنبرايائين (تنهن مهل) پنهنجي (سڳي) ڀاءُ جي مَڏيءَ ۾ پيالو لڪايائين وري آواز ڪندڙ آواز ڪيو

مُؤَذِّنٌ اَيَّتُهَا الْعِيْرُ اِنَّكُمْ لَسٰرِقُوْنَ ﴿٧٠﴾ قَالُوْا وَاَقْبَلُوْا عَلَيْهِمْ مَّاذَا

پڙهي ڏيندڙ اي قافلي وارؤ! توهان تہ چور آهيو. چيائون منهن ڪري انهن ڏانهن ڇا

تہ اي قافلي وارؤ! اوهين ضرور چور آهيو! (قافلي وارن ٻُڌي) انهن ڏانهن منهن ڪري چيو تہ.

تَفْقِدُوْنَ ﴿٧١﴾ قَالُوْا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ جَآءَ بِهٖ حِمْلُ بَعِيْرٍ

گم ڪيو اٿوَ؟ چيائون گم ڪيو اٿئون ماپو بادشاهه جو ۽ جيڪو آڻيندو ان کي تہ بار اٺ جو ملندس

ڇا وڃايو اٿوَ؟ چيائون تہ بادشاهه جو پيالو وڃايو اٿئون ۽ جنهن اُهو (لهي) آندو تنهن لاءِ اُٺ جو بار (انعام) آهي

وَّاَنَا بِهٖ زَعِيْمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْاَرْضِ

۽ آءٌ ان جو ضامن آهيان. چيائون الله جو قسم اوهان ڄاڻو ٿا تہ نہ آيا آهيون اسين فساد ڪرڻ لاءِ ملڪ ۾

۽ آءٌ (اُن انعام) جو ذميوار آهيان. چيائون تہ. الله جو قسم آهي! تہ اوهان کي خبر هوندي تہ اسين هن لاءِ نہ آيا آهيون تہ ملڪ ۾ ڏڦيڙ وجهون

وَمَا كُنَّا سٰرِقِيْنَ ﴿٧٣﴾ قَالُوْا فَمَا جَزَآؤُهٗٓ اِنْ كُنْتُمْ كٰذِبِيْنَ ﴿٧٤﴾ قَالُوْا

۽ نڪي آهيون چور. چيائون ڪهڙي سزا آهي ان جي جيڪڏهن ٿيو اوهين ڪوڙا؟ چيائون

۽ نڪي اسين چور آهيون. (وري نوڪرن) چيو تہ جيڪڏهن ڪوڙا هجو تہ اُن (چور) جي سزا ڪهڙي آهي؟ چيائون

جَزَآؤُهٗ مَنْ وُّجِدَ فِيْ رَحْلِهٖ فَهُوَ جَزَآؤُهٗ ط كَذٰلِكَ نَجْزِي

سزا ان جي اهو ئي آهي ليي جنهن جي بوري مان پوءِ اها آهي سزا ان جي، اهڙي طرح سزا ڏيندا آهيون

تہ اُن جي سزا (هيءَ) آهي تہ جنهن جي مَڏيءَ مان اُهو لڌو، سو (پاڻ) اُن جو بدلو آهي. اهڙيءَ طرح اسين ظالمن کي سزا ڏيندا آهيون.

الظّٰلِمِيْنَ ﴿٧٥﴾ فَبَدَاَ بِاَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ اَخِيْهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا

ظالمن کي. پوءِ شروعات ڪيائين انهن جي بورين سان اڳ ۾ پنهنجي ڀاءُ جي بوري کان پوءِ ڪڍيائين ان کي

پوءِ (يوسف) پنهنجي (سڳي) ڀاءُ جي بوري (ڳولڻ) کان اڳ اُنهن (ڀين) جون بوريون ڳولڻ شروع ڪيون. وري اُهو (پيالو) پنهنجي ڀاءُ جي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ وِّعَآءِ اَخِيْهِ ؕ كَذٰلِكَ كِدْنَا لِيُوْسُفَ ؕ مَا كَانَ لِيَاْخُذَ اَخَاهُ

پنهنجي ڀاءُ جي ٻوريءَ مان، اهڙيءَ طرح اٽڪل ڪئي سون يوسف لاءِ، اهو نہ وٽي سگهي ها پنهنجي ڀاءُ کي

ٻوريءَ مان ڪڍيائين. اهڙيءَ طرح يوسف کي تجويز سيکاري سون. جو بادشاهہ جي قانون موجب پنهنجي ڀاءُ کي

فِيْ دِيْنِ الْمَلِكِ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ؕ نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مَّنْ نَّشَآءُ ؕ

قانون انهيءَ بادشاهہ جي ۾ مگر جي گهري الله، بلند ڪندا آهيون درجا جنهن جا چاهيون،

الله جي گهر کان سواءِ وٺي نہ ٿي سگهيو. جنهن جي گهرندا آهيون تنهن کي درجن ۾ مٿاهون ڪندا آهيون. ۽

وَفَوْقَ كُلِّ ذِيْ عِلْمٍ عَلِيْمٌ ۝٧٦ قَالُوْٓا اِنْ يَّسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ

۽ مٿان هر علم واري تي وڏي علم وارو آهي. چيائون جيڪڏهن ان چوري ڪئي آهي تہ بيشڪ چوري ڪئي هئي

هر ڪنهن سياڻي جي مٿان سياڻو آهي. چيائون تہ جيڪڏهن (هن) چوري ڪئي آهي تہ اڳ سندس ڀاءُ (بہ) بيشڪ چوري

اَخٌ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ ۚ فَاَسَرَّهَا يُوْسُفُ فِيْ نَفْسِهٖ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ قَالَ

ان جي ڀاءُ هن کان اڳي، پوءِ رکيو ان کي يوسف پنهنجي دل ۾ ۽ نہ پڌرايائين اهو انهن کي، چيائين

ڪئي هئي. پوءِ اُن (ڳالهہ) کي يوسف پنهنجي دل ۾ لڪايو ۽ ڪين اها پڌري نہ ڪيائين (دل ۾) چيائين تہ

اَنْتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۚ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَصِفُوْنَ ۝٧٧ قَالُوْا يٰٓاَيُّهَا الْعَزِيْزُ

توهان ئي وڌيڪ بُرا آهيو انهيءَ ڏس ۾ ۽ الله گهڻو ڄاڻندڙ آهي ان کي جيڪي چئو ٿا. چيائون اي عزيز

اوهين بڇڙي مانَ وارا آهيو. ۽ جيڪي بيان ڪريو ٿا سو الله چڱو ڄاڻندڙ آهي! چيائون تہ اي عزيز!

اِنَّ لَهٗٓ اَبًا شَيْخًا كَبِيْرًا فَخُذْ اَحَدَنَا مَكَانَهٗ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ۝٧٨

هن جو پيءُ آهي پوڙهو وڏي عمر وارو پوءِ وٺ اسان مان هڪڙي کي ان جي جاءِ تي، اسين ڏسون ٿا توکي مهرباني ڪندڙن مان.

هن جو پيءُ پوڙهو وڏي ڄمار وارو آهي. تنهن ڪري اسان مان هڪڙو سندس بدران وٺ. اسين توکي نيڪن مان ڏسون ٿا.

قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اَنْ نَّاْخُذَ اِلَّا مَنْ وَّجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهٗٓ ۙ اِنَّآ

چيائين الله جي پناهہ جو وٺون ڪنهن کي سواءِ ان جي جو لڌو سون سامان پنهنجو ان وٽ بيشڪ اسين

چيائين الله پناهہ ۾ رکي! جو جنهن وٽ پنهنجو سامان لڌوسون تنهن کان سواءِ ٻئي ڪنهن کي پڪڙيون

اِذًا لَّظٰلِمُوْنَ ۝٧٩ فَلَمَّا اسْتَيْـَٔسُوْا مِنْهُ خَلَصُوْا نَجِيًّا ؕ قَالَ كَبِيْرُهُمْ

ان وقت ظلم ڪندڙ آهيون. پوءِ جڏهن نااميد ٿيا ان کان اڪيلا ويٺا صلاح ڪرڻ، چيو انهن جي وڏي

انهيءَ مهل اسين ظالم آهيون. پوءِ جنهن مهل کانئس نااميد ٿيا (تنهن مهل) نرويڪلا ٿي صلاح ڪندڙ

اَلَمْ تَعْلَمُوْٓا اَنَّ اَبَاكُمْ قَدْ اَخَذَ عَلَيْكُمْ مَّوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ وَمِنْ

ڇا نہ ٿا ڄاڻو تہ توهان جي پيءُ ورتو هئو توهان کان قسم الله جو ۽ انهيءَ کان

ٿيا. سندن وڏي (ڀاءُ) چيو تہ نہ ڄاڻندا آهيو تہ اوهان جي پيءُ اوهان کان الله جو پڪو قسم ورتو آهي؟ ۽ اڳ بہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَبْلُ مَا فَرَّطْتُّمْ فِيْ يُوْسُفَ ۚ فَلَنْ اَبْرَحَ الْاَرْضَ حَتّٰى يَاْذَنَ لِيْٓ

اڳ ۾ ڪين گهٽايو اٿوَ يوسف ۾، پوءِ آءٌ هرگز پري نہ ٿيندس هن ملڪ کان جيستائين اجازت ڏئي مونکي

اوهان يوسف جي نسبت ۾ ڪجهہ نہ گهٽايو هو. تنهن ڪري (جيسين) منهنجو پيءُ مون کي موڪل (نہ) ڏيندو

اَبِيْٓ اَوْ يَحْكُمَ اللّٰهُ لِيْ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿۸۰﴾ اِرْجِعُوْٓا اِلٰٓى اَبِيْكُمْ

منهنجو ابو يا فيصلو ڪري الله منهنجي لاءِ ۽ اهو ئي بهتر فيصلو ڪندڙ آهي. موٽي وڃو پنهنجي پيءُ ڏانهن

يا الله مون لاءِ حڪم نہ ڪندو تيسين آءٌ هن ملڪ مان ڪڏهن نہ نڪرندس ۽ اهو چڱو حڪم ڏيڻ وارو آهي. اوهين پنهنجي پيءُ وٽ موٽي وڃو

فَقُوْلُوْا يٰٓاَبَانَآ اِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ ۚ وَمَا شَهِدْنَآ اِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا

پوءِ چئو اي اسان جا ابا تنهنجي پٽ چوري ڪئي، ۽ نہ بيان ڪيو اسان مگر جيڪي ڄاتوسون ۽ نہ

پوءِ چئو تہ اي ابا! تنهنجي پٽ چوري ڪئي ۽ جيڪي ڄاتوسون اُن کان سواءِ ٻي (ڳالهہ) جي شاهدي نہ ڏني سون ۽

كُنَّا لِلْغَيْبِ حٰفِظِيْنَ ﴿۸۱﴾ وَسْـَٔلِ الْقَرْيَةَ الَّتِيْ كُنَّا فِيْهَا وَالْعِيْرَ

هئاسون اسان ڍرپٽ جا نگهبان. ۽ پڇا ڪر ان ڳوٺ کان جنهن ۾ اسين هئاسون ۽ انهيءَ قافلي

اسين ڳجهہ (جي خبر) نہ ڄاڻندا هئاسون. ۽ جنهن ڳوٺ ۾ هئاسون اُنهيءَ کان ۽ جنهن قافلي ۾ آياسون

الَّتِيْٓ اَقْبَلْنَا فِيْهَا ۭ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿۸۲﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ

کان بہ آيا آهيون جنهن ۾ ۽ اسين سچ ٿا چئون. فرمايائين نہ پر ٺاهي ڏني آهي توهان کي

تنهن کان پڇا ڪر! ۽ اسين ضرور سچا آهيون. (يعقوب) چيو تہ (نہ!) بلڪ توهان جي نفس اوهان لاءِ (هيءَ)

اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا ۭ فَصَبْرٌ جَمِيْلٌ ۭ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّاْتِيَنِيْ بِهِمْ

توهان جي نفسن اها ڳالهہ، پوءِ صبر ئي بهتر آهي. اميد آهي تہ الله آڻيندو مون وٽ انهن

ڳالهہ ٺاهي آهي تنهن ڪري چڱو صبر ڪرڻ (منهنجو ڪم) آهي۔ اميد آهي تہ الله انهن سڀني کي مون وٽ آڻيندو.

جَمِيْعًا ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ﴿۸۳﴾ وَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰٓاَسَفٰى

سڀني کي. اهو ئي علم رکندڙ آهي حڪمت وارو آهي. ۽ منهن ڦيريائين انهن کان ۽ چيائين هاءِ افسوس

ڇو تہ اهو ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ کانئن منهن موڙيائين ۽ چيائين يوسف لاءِ مون کي افسوس آهي!

عَلٰى يُوْسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنٰهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيْمٌ ﴿۸۴﴾

يوسف تي ۽ اڇيون ٿي ويون ٻئي اکيون ان جون ڏک کان پوءِ اهو هئو ڏڪارو.

۽ سندس ٻئي اکيون ڏک کان اڇيون ٿيون پوءِ اهو ڏک پريل هو!

قَالُوْا تَاللّٰهِ تَفْتَؤُا تَذْكُرُ يُوْسُفَ حَتّٰى تَكُوْنَ حَرَضًا اَوْ

چيائون تہ الله جو قسم تون يڪو ياد ڪندو رهندين يوسف کي جيستائين ٿئين تون لانجهو يا

۽ (سندس گهراڻي وارن) چيو تہ الله جو قسم آهي! تہ تون سدائين يوسف کي ساريندو رهندين جيسين مرڻ ڪنديءَ تي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَكُوْنَ مِنَ الْهٰلِكِيْنَ ﴿۸۵﴾ قَالَ اِنَّمَآ اَشْكُوْا بَثِّيْ وَحُزْنِيْٓ

ٿئين مئلن مان. چيائين آءٌ رڳو پڌرايان ٿو ويچوڙو پنهنجو ۽ ڏک پنهنجو

ٿين يا مئلن مان ٿئين. چيائين آءٌ ته پنهنجو ڏک ۽ بي قراري الله جي جناب ۾ بيان ڪندو آهيان

اِلَى اللّٰهِ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۸۶﴾ يٰبَنِيَّ اذْهَبُوْا فَتَحَسَّسُوْا

الله ڪي ۽ ڄاڻان ٿو الله کان اهو جيڪو توهان نه ٿا ڄاڻو. اي پٽؤ وڃو پوءِ ڳولا ڪريو

۽ الله جي طرف کان اهو ڄاڻندو آهيان جو اوهين نه ڄاڻندا آهيو. اي منهنجا پٽؤ! وڃو ۽

مِنْ يُّوْسُفَ وَاَخِيْهِ وَلَا تَايْـَٔسُوْا مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ لَا يَايْـَٔسُ

يوسف ۽ ان جي ڀاءُ جي ۽ نا اميد نه ٿيو الله جي رحمت کان. بيشڪ نا اميد نه ٿا ٿين

يوسف ۽ سندس ڀاءُ جي ڳولا ڪريو ۽ الله جي رحمت کان نااُميد نه ٿيو ـ ڇو ته الله جي ٻاجهه کان

مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۸۷﴾ فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلَيْهِ قَالُوْا

الله جي رحمت کان مگر ڪافر ماڻهو پوءِ جڏهن آيا ان وٽ چيائون

ڪافرن جي قوم کان سواءِ (ٻيو) ڪو (ٻ) نااميد نه ٿيندو آهي. پوءِ جنهن مهل يوسف وٽ آيا (تنهن مهل) چيائون

يٰٓاَيُّهَا الْعَزِيْزُ مَسَّنَا وَاَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجٰىةٍ

اي عزيز پهتي آهي اسان کي ۽ اسان جي عيال کي سختي ۽ آندا اٿئون پيسا ٿورڙا

ته اي عزيز! اسان کي ۽ اسان جي گهر وارن کي (ڏڪار جي) تڪليف پهتي آهي ۽ نڪمي ڪجهه قيمت کڻي آيا آهيون

فَاَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِيْنَ ﴿۸۸﴾

پوءِ تون پوري ڏج اسان کي ماڻ ۽ خيرات ڪر اسان تي، بيشڪ الله بدلو ڏيندو آهي خيرات ڪندڙن کي.

پوءِ اسان کي پوري مٿپ ڏي ۽ اسان کي (ڪجهه) خيرات (ٻ) ڏي ـ ڇو ته الله خير ڪندڙن کي چڱو بدلو ڏيندو آهي.

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَّا فَعَلْتُمْ بِيُوْسُفَ وَاَخِيْهِ اِذْ اَنْتُمْ جٰهِلُوْنَ ﴿۸۹﴾

چيائين ڇا ڄاڻو ٿا جيڪي توهان ڪيو يوسف ۽ ان جي ڀاءُ سان جڏهن توهان هئا بي سمجهه.

يوسف کين چيو ته جڏهن اوهين بي سمجهه هيو تڏهن جيڪي اوهان يوسف ۽ سندس ڀاءُ سان ڪيو سو ڄاڻو ٿا؟

قَالُوْٓا ءَاِنَّكَ لَاَنْتَ يُوْسُفُ ۭ قَالَ اَنَا يُوْسُفُ وَهٰذَآ اَخِيْ ۡ قَدْ مَنَّ

چيائون ڇا تون ئي يوسف آهين؟ چيائين آءٌ يوسف آهيان ۽ هيءُ منهنجو ڀاءُ آهي، احسان ڪيو آهي

چيائون ته: تون پڪ يوسف آهين ڇا؟ چيائين (هائو) آءٌ يوسف آهيان ۽ هيءُ منهنجو ڀاءُ آهي. بيشڪ

اللّٰهُ عَلَيْنَا ۭ اِنَّهٗ مَنْ يَّتَّقِ وَيَصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ

الله اسان تي، يقينن جيڪو پرهيزگار ڪندو ۽ صبر ڪندو ته بيشڪ الله نه ٿو وڃائي اجر

الله اسان تي احسان ڪيو آهي ـ جيڪو پرهيزگاري ڪندو ۽ صبر ڪندو ته الله ڀلارن جو اجر نه وڃائيندو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۹۰﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا

چڱائي ڪندڙن جو. چيائون الله جو قسم چونڊيو آهي توکي الله اسان تي ۽ بيشڪ اسين هئاسون

چيائون ته الله جو قسم آهي! ته بيشڪ الله توکي اسان کان ڀلو ڪيو آهي ۽ بيشڪ اسين

لَخٰطِـِٕيْنَ ﴿۹۱﴾ قَالَ لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ ؕ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ ۫ وَهُوَ

غلط ڪار. چيائين ناهي ميار توهان تي اڄ، بخشيندو الله توهان کي ۽ اهو

خطا ڪندڙ هئاسون. (يوسف) چيو اڄ اوهان تي ڪا ميار ڪانهي الله اوهان کي بخشيندو ۽ اهو

اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿۹۲﴾ اِذْهَبُوْا بِقَمِيْصِيْ هٰذَا فَاَلْقُوْهُ عَلٰى وَجْهِ

وڏيڪ مهربان آهي سڀني مهربانن کان. کڻي وڃو قميص منهنجي هيءَ پوءِ وجهو اها مٿهن تي منهنجي

(سڀني) ٻاجهارن کان وڌ ٻاجهارو آهي. هي منهنجو پهراڻ کڻي وڃو پوءِ اهو منهنجي پيءُ جي منهن تي گهمايو

اَبِيْ يَاْتِ بَصِيْرًا ۚ وَاْتُوْنِيْ بِاَهْلِكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۹۳﴾ وَلَمَّا فَصَلَتِ

آبي جي ته ايندو ڏسندڙ ٿي، ۽ آڻيو مون وٽ پنهنجو ڪٽنب سارو. ۽ جڏهن نڪتو

ته ڏسندڙ ٿيندو ۽ مڙيئي پنهنجي گهر جا ڀاتي مون وٽ آڻيو. ۽ جنهن مهل قافلو (مصر مان) نڪتو

الْعِيْرُ قَالَ اَبُوْهُمْ اِنِّيْ لَاَجِدُ رِيْحَ يُوْسُفَ لَوْلَآ اَنْ تُفَنِّدُوْنِ ﴿۹۴﴾

قافلو چيو پيءُ انهن جي ته آءٌ لهان ٿو خوشبوءِ يوسف جي جيڪڏهن نه سوداڻي ڄڻو مونکي،

(تنهن مهل) سندن پيءُ چيو ته جيڪڏهن (اوهين) مون کي اٻوجهه نه سمجهو ته مون کي يوسف جي بوءِ اچي ٿي.

قَالُوْا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِيْ ضَلٰلِكَ الْقَدِيْمِ ﴿۹۵﴾ فَلَمَّآ اَنْ جَآءَ الْبَشِيْرُ

چيائون الله جو قسم تون ته آهين پنهنجي ڀُل پُراڻي ۾ پوءِ جڏهن آيو خوشخبري ڏيندڙ

چيائون ته الله جو قسم آهي! ته تون اڳئين وساري ۾ آهين. پوءِ جنهن مهل خوشخبري ڏيندڙ آيو

اَلْقٰىهُ عَلٰى وَجْهِهٖ فَارْتَدَّ بَصِيْرًا ۚ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ ۚ اِنِّيْٓ

وڌائين اهو چولو سندس منهن تي ته موٽي ٿيو ڏسندڙ، چيائين مون نه تي چيو توهان کي، ته آءٌ

تنهن مهل سندس منهن تي اهو (پهراڻ) گهمايائين ته ڦري ڏسندڙ ٿيو. چيائين ته اوهان کي نه چيو هوم ڇا ته آءٌ

اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۹۶﴾ قَالُوْا يٰٓاَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَآ

ڄاڻان ٿو الله جي طرفان اهو جيڪي توهان نه ٿا ڄاڻو. چيائون اي ابا اسان جا بخشش گهُر اسان لاءِ اسان جي گناهن جي

الله جي پار کان اهو ڄاڻندو آهيان جيڪي اوهين نه ڄاڻندا آهيو؟ چيائون تي اي اسان جا ابا! اسان لاءِ اسان جي گناهن جي بخشش گهرا!

اِنَّا كُنَّا خٰطِـِٕيْنَ ﴿۹۷﴾ قَالَ سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّيْ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ

بيشڪ اسان خطاڪار آهيون. چيائين جلد معافي گهُرندس توهان لاءِ پنهنجي رب کان اهوئي بخشيندڙ

اسين بيشڪ گنهگار آهيون. (يعقوب) چيو ته (آءٌ) سگهو اوهان لاءِ پنهنجي پالڻهار کان بخشش گهرندس ڇو ته اهو ئي بخشڻهار

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الرَّحِيْمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰى يُوْسُفَ اٰوٰۤى اِلَيْهِ اَبَوَيْهِ وَقَالَ

مهربان آهي. پوءِ جڏهن آيا يوسف وٽ لاتائين پاڻ وٽ پنهنجي پيءُ ماءُ کي ۽ چيائين

مهربان آهي. پوءِ جنهن مهل يوسف وٽ پهتا (تنهن مهل) پنهنجي ماءُ پيءُ کي پاڻ وٽ جاءِ ڏنائين ۽ چيائين

ادْخُلُوْا مِصْرَ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ اٰمِنِيْنَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ اَبَوَيْهِ

رهو مصر ۾ جي گهُريو الله بي خوف ٿي. ۽ مٿي ويهاريائين پيءُ ماءُ کي

تہ جيڪڏهن الله گهريو تہ مصر ۾ بي ڊپا ٿي گهڙو! ۽ پنهنجي ماءُ پيءُ کي تخت تي ويهاريائين

عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوْا لَهٗ سُجَّدًا ۚ وَقَالَ يٰۤاَبَتِ هٰذَا تَاْوِيْلُ رُءْيَاىَ

تخت تي ۽ جهڪي پيا انهيءَ لاءِ سجدي ۾. ۽ چيائين اي ابا هيءُ آهي معني منهنجي خواب

۽ اهي ڏانهس ڪنڌ نوڙائي جُهڪيا. ۽ (يوسف) چيو تہ اي منهنجا ابا! هيءُ منهنجي اڳين خواب جو تعبير آهي

مِنْ قَبْلُ ۫ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّيْ حَقًّا ۭ وَقَدْ اَحْسَنَ بِيْۤ اِذْ اَخْرَجَنِيْ

اڳئين جي ڪيو آهي ان کي منهنجي رب سچو. ۽ مهرباني ڪيائين مون سان جڏهن ڪڍيائين مون کي

بيشڪ منهنجي پالڻهار ان کي سچو ڪيو. ۽ (الله) مون سان تڏهن بيشڪ احسان ڪيو جڏهن مون کي قيد مان ٻاهر ڪڍيائين

مِنَ السِّجْنِ وَجَآءَ بِكُمْ مِّنَ الْبَدْوِ مِنْۢ بَعْدِ اَنْ نَّزَغَ الشَّيْطٰنُ

بندِ مان ۽ آندائين توهان کي ڀهراڙي مان انهيءَ کان پوءِ جو فساد وڌو شيطان

۽ منهنجي ۽ منهنجي ڀائرن جي وچ ۾ شيطان ڦِٽائي وڌي تنهن کان پوءِ اوهان کي ڀهراڙيءَ کان (شهر ۾) آندائين.

بَيْنِيْ وَبَيْنَ اِخْوَتِيْ ۭ اِنَّ رَبِّيْ لَطِيْفٌ لِّمَا يَشَآءُ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْعَلِيْمُ

منهنجي ۽ منهنجي ڀائرن جي وچ ۾. بيشڪ منهنجو پالڻهار وڙ ڪندڙ آهي جنهن تي گهُري. اهوئي علم رکندڙ آهي

ڇو تہ منهنجو پالڻهار جنهن لاءِ وڻيس تنهن تي احسان ڪندڙ آهي. سچ آهي تہ اُهو ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي.

الْحَكِيْمُ ﴿١٠٠﴾ رَبِّ قَدْ اٰتَيْتَنِيْ مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِيْ مِنْ تَاْوِيْلِ

حڪمت وارو آهي. اي منهنجا رب توئي ڏني مونکي حڪومت ۽ سيکاري تو مون کي معني ڪرڻ

(يوسف چيو تہ) اي منهنجا پالڻهار! بيشڪ مون کي بادشاهي ڏني اٿيئي ۽ مون کي خوابن جو تعبير

الْاَحَادِيْثِ ۚ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۣ اَنْتَ وَلِيّٖ فِي الدُّنْيَا

ڳالهين جي، اي پيدا ڪندڙ آسمانن ۽ زمين جا، تون ئي منهنجو ڪم ڻاهيندڙ آهين دنيا

سيکاريو اٿيئي. اي آسمان ۽ زمين جا بڻائيندڙ! تون دنيا ۽ آخرت ۾ منهنجو وارث آهين.

وَالْاٰخِرَةِ ۚ تَوَفَّنِيْ مُسْلِمًا وَّاَلْحِقْنِيْ بِالصّٰلِحِيْنَ ﴿١٠١﴾ ذٰلِكَ

۽ آخرت ۾. وفات ڏي مونکي اسلام تي ۽ ملاءِ مونکي صالحن سان. اهو سڀ

مون کي مسلمان ڪري مار ۽ مون کي صالحن سان شامل ڪر! (اي پيغمبر!) اهو (قصو) ڳجهين خبرن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ اَنْبَآءِ الْغَيْبِ نُوْحِيْهِ اِلَيْكَ ج وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ اَجْمَعُوْٓا

غيب جي خبرن مان آهي جو موڪليون ٿا توڏانهن، ۽ ڪونہ هئين تون انهن وٽ جڏهن پڪو ڪيائون

مان آهي جو تو ڏانهن وحي ڪريون ٿا. ۽ انهن جڏهن فريب ڪندڙ ٿي پنهنجي ڪم جو ارادو ٿي ڪيو تڏهن

اَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُوْنَ ﴿١٠٢﴾ وَمَآ اَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ

پنهنجي ڪم کي ۽ اهي سٽ پيا سٽين. ۽ نہ آهن گهڻا ماڻهو توڻي تون حرص ڪرين

تون وٽن ڪونہ هئين. ۽ (اي پيغمبر!) جيتوڻيڪ حرص ڪرين تہ بہ گهڻا ماڻهو ايمان آڻيندڙ نہ آهن.

بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٣﴾ وَمَا تَسْـَٔلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ط اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ

ايمان آڻيندڙ. ۽ نڪو گهرين تون انهن کان ان تي ڪو اجورو، ناهي اها مگر نصيحت

۽ (تون) ان (قرآن جي پهچائڻ) تي ڪانئن ڪو اجورو نہ گهرندو آهين. اهو جهانن جي نصيحت کان سواءِ (ٻيو ڪجهہ) نہ آهي.

لِّلْعٰلَمِيْنَ ع ﴿١٠٤﴾ وَكَاَيِّنْ مِّنْ اٰيَةٍ فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يَمُرُّوْنَ

ساري جهان لاءِ. ۽ ڪيتريون نشانيون آهن آسمانن ۽ زمين ۾ جو گذرن ٿا

۽ ڪيتريون ئي نشانيون آسمانن ۽ زمين ۾ آهن جن تان لنگهندا آهن ۽ اهي (ڏسي ڪري)

عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُوْنَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُؤْمِنُ اَكْثَرُهُمْ بِاللّٰهِ

انهن تان ۽ اهي انهن کان منهن موڙيندڙ آهن. ۽ نہ ٿا ايمان آڻن گهڻا ماڻهو الله تي

انهن (تي ڌيان ڏيڻ) کان منهن موڙيندا آهن. ۽ منجهانئن گهڻا الله تي ايمان نہ آڻيندا آهن پر

اِلَّا وَهُمْ مُّشْرِكُوْنَ ﴿١٠٦﴾ اَفَاَمِنُوْٓا اَنْ تَاْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ

مگر اهي شرڪ ڪندڙ آهن. ڇا پوءِ اهي بي ڊپا آهن ان کان جو اچي پوين ڇپ

اهي (الله سان) شريڪ بڻائيندڙ آهن. (اهي) الله جي عذاب مان پاڻ وٽ ڇپ اچڻ کان

مِّنْ عَذَابِ اللّٰهِ اَوْ تَاْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿١٠٧﴾

الله جي عذاب جي يا اچي انهن تي قيامت اوچتو ۽ اهي خبر ئي نہ رکن.

يا قيامت جي (اهڙي حالت ۾) اوچتي پهچڻ کان بي پروا ٿيا آهن ڇا؟ جو اهي نہ ڄاڻندا هجن.

قُلْ هٰذِهٖ سَبِيْلِيْٓ اَدْعُوْٓا اِلَى اللّٰهِ قف عَلٰى بَصِيْرَةٍ اَنَا وَ

چؤ هيءَ منهنجي راهہ آهي سڏيان تو الله ڏانهن، سمجهہ تي مان ۽

(اي پيغمبر!) چئو تہ. هيءَ منهنجي واٽ آهي پڌري حجت سان، الله ڏانهن سڏيان ٿو. آءٌ ۽

مَنِ اتَّبَعَنِىْ ط وَسُبْحٰنَ اللّٰهِ وَمَآ اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٠٨﴾ وَمَآ

منهنجا پوئلڳ، ۽ الله پاڪ آهي ۽ ناهيان مان شرڪ ڪندڙن مان. ۽ نہ

منهنجا تابعدار بہ (سڏيندا آهن) ۽ الله پاڪ آهي ۽ آءٌ مشرڪن مان نہ آهيان. ۽ (اي پيغمبر!)

ع ١٢

وقف النبي صلى الله عليه وآله وسلم ١٢

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْٓ اِلَيْهِمْ مِّنْ اَهْلِ الْقُرٰى ؕ

موڪليوسون | توکان اڳ ۾ | مگر | مردن کي | وحي ڪيوسون | جن ڏانهن | جي ڳوٺن وارا هئا.

اسان توکان اڳ شهر وارن مان مردن کان سواءِ ٻيو ڪونه موڪليوسون جن ڏانهن وحي ڪيوسون.

اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ

ڇا پوءِ نه | گهميا آهن | ملڪ ۾ | جو ڏسن ها | ته ڪيئن | ٿي | پڇاڙي | انهن جي جيڪي

پوءِ ڇو نه زمين ۾ گهمي ڏسندا آهن ته جيڪي کانئن اڳ هئا تن جي پڇاڙي ڪهڙيءَ طرح ٿي

مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ اتَّقَوْا ؕ اَفَلَا

اڳ هئا انهن کان | ۽ | جاءِ | آخرت جي | بهتر آهي | انهن لاءِ جن | پرهيز ڪئي، | ڇا پوءِ نه

۽ آخرت جو گهر انهن لاءِ ڀلو آهي جيڪي ڊڄندا آهن. پوءِ ڇو نه ڄاڻندا آهيو؟

تَعْقِلُوْنَ ﴿١٠٩﴾ حَتّٰىٓ اِذَا اسْتَيْـَٔسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ قَدْ

تا سمجهو. | نيٺ | جڏهن | مايوس ٿيا | رسول | ۽ ماڻهن ڀانيو | ته ساڻن

(ايستائين ڍر ڏني سون) جيستائين پيغمبر (مدد پهچڻ کان) نااميد ٿيڻ لڳا ۽ (سندن قوم) ڀانيو ته انهن سان

كُذِبُوْا جَآءَهُمْ نَصْرُنَا ۙ فَنُجِّيَ مَنْ نَّشَآءُ ؕ وَلَا

ڪوڙ ڪيو ويو هئو | ته پهچي وئي انهن وٽ | اسان جي مدد | پوءِ بچايا ويا | اهي جن کي | اسان گهُريو، | ۽ | نه

ڪوڙ (انجام) ڪيو ويو آهي. وٽن اسان جي مدد پهتي پوءِ جنهن کي گهريوسون تنهن کي ڇوٽڪارو ڏنو ويو

يُرَدُّ بَاْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿١١٠﴾ لَقَدْ كَانَ فِيْ قَصَصِهِمْ

هٽايو ويندو | عذاب اسان جو | ماڻهن ڏوهارين کان. | يقينن | آهي | انهن جي ڳالهين ۾

۽ ڏوهارڻ قوم کان اسان جو عذاب ٽاريو نه ويندو آهي. بيشڪ عقل وارن لاءِ

عِبْرَةٌ لِّاُولِي الْاَلْبَابِ ؕ مَا كَانَ حَدِيْثًا يُّفْتَرٰى

عبرت | عقل وارن لاءِ، | نه | آهي قرآن | ڳالهه | هترادو ٺاهيل

انهن (پيغمبرن) جي قصن ۾ عبرت آهي. (هيءُ قرآن) ٺاهوتي اکاڻي نه آهي

وَلٰكِنْ تَصْدِيْقَ الَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيْلَ كُلِّ

پر | سچو ڪندڙ آهي | ان کي جو | ان کان اڳ ۾ آهي | ۽ | بيان آهي | هر

پر جيڪي (ڪتاب) کانئس اڳ آهن تن کي سچو ڪندڙ آهي ۽ سڀ ڪنهن

شَيْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿١١١﴾ ع

شيءِ جو | ۽ | هدايت | ۽ | رحمت آهي | انهن ماڻهن لاءِ | جيڪي ايمان آڻين.

شيءِ لاءِ تفصيل آهي ۽ ايمان واريءَ قوم لاءِ هدايت ۽ ٻاجهه آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوۡرَةُ الرَّعۡدِ مَدَنِيَّةٌ — بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ — اٰيَاتُهَا ۴۳ رُكُوۡعَاتُهَا ۶

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الٓمّٓرٰ ۚ تِلۡكَ اٰيٰتُ الۡكِتٰبِ ؕ وَالَّذِيۡۤ اُنۡزِلَ اِلَيۡكَ مِنۡ رَّبِّكَ الۡحَقُّ وَلٰكِنَّ

الٓمّٓرٰ، هي آهن آيتون ڪتاب جون، ۽ جو نازل ڪيو ويو توڏانهن تنهنجي رب کان اهو سچ آهي پر

المر. هي ڪتاب جون آيتون آهن. ۽ جيڪي تو ڏانهن تنهنجي پالڻهار وٽان نازل ڪيو ويو سو حق آهي پر

اَكۡثَرَ النَّاسِ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ ۝۱ اَللّٰهُ الَّذِيۡ رَفَعَ السَّمٰوٰتِ بِغَيۡرِ عَمَدٍ تَرَوۡنَهَا ثُمَّ

ڪيترا ماڻهو نه ٿا مڃين. الله اهو آهي جنهن مٿي ڪيو آسمانن کي رڳو ٿنڀي جو ڏسوان ڪي پوءِ

گهڻا ماڻهو نه مڃيندا آهن. الله اهو آهي جنهن آسمانن کي بنا ٿنڀن جي ڪڙو ڪيو آهي. انهن کي ڏسو ٿا وري

اسۡتَوٰى عَلَى الۡعَرۡشِ وَسَخَّرَ الشَّمۡسَ وَالۡقَمَرَ ؕ كُلٌّ يَّجۡرِيۡ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ

اهو قائم رهيو عرش تي ۽ ڄُڃهاياائين سج ۽ چنڊ کي، هرهڪ هلي ٿو مدت مقرر تائين،

عرش ڏي متوجه ٿيو ۽ سج ۽ چنڊ کي نواياائين. سڀڪو نهرايل مدت تائين هلندو آهي. (اهو سڀني)

يُدَبِّرُ الۡاَمۡرَ يُفَصِّلُ الۡاٰيٰتِ لَعَلَّكُمۡ بِلِقَآءِ رَبِّكُمۡ تُوۡقِنُوۡنَ ۝۲ وَهُوَ

اهو ٺاهي ٿو هرڪم کي بيان ڪري ٿو نشانين کي جيئن توهان پنهنجي رب سان ملاقات جو يقين ڪريو. ۽ اهو آهي

ڪمن کي رٿيندو آهي نشانيون تفصيل سان بيان ڪندو آهي ته مَن اوهين پنهنجي پالڻهار جي ملڻ جو يقين ڪريو. ۽ اهو (الله) آهي

الَّذِيۡ مَدَّ الۡاَرۡضَ وَجَعَلَ فِيۡهَا رَوَاسِيَ وَاَنۡهٰرًا ؕ وَمِنۡ كُلِّ الثَّمَرٰتِ

جنهن پکيڙيو ڌرتي کي ۽ ڪياائين ان ۾ جبل ۽ نديون، ۽ هرميون مان

جنهن زمين کي پکيڙيو ۽ منجهس جبل ۽ درياءَ بڻاياائين. ۽ منجهس سڀ ڪنهن ميوي مان ٻه ٻه قسم

جَعَلَ فِيۡهَا زَوۡجَيۡنِ اثۡنَيۡنِ يُغۡشِى الَّيۡلَ النَّهَارَ ؕ اِنَّ فِيۡ ذٰلِكَ

پيدا ڪياائين انهن ۾ قسم ٻه ٻه ڍڪي ٿو رات کي ڏينهن سان، انهيءَ ۾

بڻاياائين ڏينهن کي رات سان ڍڪيندو آهي. بيشڪ ان ۾ پروڙيندڙ قوم لاءِ نشانيون آهن.

لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يَّتَفَكَّرُوۡنَ ۝۳ وَفِى الۡاَرۡضِ قِطَعٌ مُّتَجٰوِرٰتٌ وَّجَنّٰتٌ

نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جي فڪر ڪن ٿا. ۽ زمين ۾ ٽڪرا آهن لڳو لڳ ۽ باغ

۽ زمين ۾ (مختلف قسم جا) ٽڪرا لڳو لڳ آهن ۽ انگورن جا باغ آهن ۽ پوکون

مِّنۡ اَعۡنَابٍ وَّزَرۡعٌ وَّنَخِيۡلٌ صِنۡوَانٌ وَّغَيۡرُ صِنۡوَانٍ يُّسۡقٰى بِمَآءٍ

انگورن جا ۽ پوکون ۽ کجيون ٻٽيون ۽ اڪيليون پياريو وڃي ٿو پاڻي

۽ کجيون آهن (انهن مان ڪي) جهڳٽا ۽ (ڪي) هڪ ٿڙ وارا آهن. انهن کي هڪ ئي پاڻي پياريو ويندو آهي،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّاحِدٍ ۙ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلٰى بَعْضٍ فِى الْاُكُلِ ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ

هڪ ئي، ۽ پلو ڪريون ٿا انهن مان ڪن ڪي ٻين تي ڦر ۾، بيشڪ انهيءَ ۾

۽ اسين ميوي ۾ ڪن (جي مزي) کي ڪن کان وڌيڪ ڪندا آهيون. بيشڪ اُن ۾ سمجهندڙ قوم لاءِ نشانيون آهن.

لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ④ وَاِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ ءَاِذَا

نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جيڪي غور ڪن ٿا. ۽ جيڪڏهن تون عجب ڪرين تہ عجيب آهي انهن جو هي چوڻ تہ ڇا جڏهن

۽ (اي پيغمبر!) جيڪڏهن توکي (سندن انڪار جو) عجب ٿيندو آهي تہ سندن (هن) چوڻ جو بہ عجب ڪرڻو آهي

كُنَّا تُرٰبًا ءَاِنَّا لَفِىْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ ۚ

ٿي ويندا سون مٽي ڇا اسان هونداسون بناوت نئين ۾؟ اهي آهن جن انڪار ڪيو پنهنجي پالڻهار جو.

(جو چوندا آهن) تہ هان. جڏهن مٽي ٿينداسون تہ اسين وري نئين سر بڻايا وينداسون ڇا؟ اهي آهي آهن جن

وَاُولٰٓئِكَ الْاَغْلٰلُ فِىْٓ اَعْنَاقِهِمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ

۽ اهي آهن جو ڳٽ هوندا انهن جي ڳچين ۾، ۽ اهي ئي دوزخي آهن، اهي

پنهنجي پالڻهار جو انڪار ڪيو، ۽ اِهي اهي آهن جن جي ڳچين ۾ ڳٽ هوندا. ۽ اِهي دوزخي آهن. اهي

فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ⑤ وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَ

اتي هميشہ رهندا. ۽ تڪڙو گهُرن ٿا توکان عذاب کي ڀلائي کان اڳ ۾ ۽

منجهس سدائين رهڻ وارا آهن. ۽ (اي پيغمبر!) ڀلائي (جي پهچڻ) کان اڳي ئي توکان برائي جلد گهرندا آهن ۽ بيشڪ

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثُلٰتُ ؕ وَاِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ

ٿي چڪيون آهن انهن کان اڳ ۾ ڪيئي عقوبتون، ۽ بيشڪ تنهنجو رب بخشڻ وارو آهي ماڻهن کي

کانئن اڳ (ماڻهن تي اهڙا) عذاب ٿي چڪا آهن.۽ تنهنجو پالڻهار ماڻهن کي سندن ڏوهي هجڻ هوندي بہ

عَلٰى ظُلْمِهِمْ ۚ وَاِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيْدُ الْعِقَابِ ⑥ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ

انهن جي ظلم هوندي، ۽ بيشڪ تنهنجو رب سخت عذاب ڪندڙ آهي. ۽ چون ٿا اهي ماڻهو

بخشڻ وارو آهي، ۽ تنهنجو پالڻهار سخت عذاب ڪرڻ وارو (بہ) آهي.۽ ڪافر چوندا آهن تہ

كَفَرُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرٌ وَّ

جن ڪفر ڪيو ڇو نہ لاٿي وئي ان تي ڪا نشاني سندس رب کان. رڳو تون ڊيڄاريندڙ آهين ۽

هن (پيغمبر) تي سندن پالڻهار کان (ڪا بہ) نشاني ڇو نہ نازل ڪئي وئي آهي؟ (اي پيغمبر!) تون رڳو ڊيڄاريندڙ آهين ۽

لِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ⑦ ع اَللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ اُنْثٰى وَمَا تَغِيْضُ

هر قوم لاءِ آهي هدايت ڪندڙ. الله ڄاڻي ٿو جيڪي کڻي ٿي پيٽ ۾ هر مادي ۽ جيڪي سُسائن ٿا

هر قوم لاءِ هدايت ڪرڻ وارو هوندو آهي. هر مادي (پنهنجي پيٽ ۾) جيڪو (حمل) کڻندي آهي سو الله ڄاڻندو آهي ۽

ع ۶

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْاَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ؕ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهٗ بِمِقْدَارٍ ۝۸ عٰلِمُ

رحمَ ۽ جيڪي وڌائن ٿا، ۽ هر شيءِ انهيءَ وٽ آهي اندازسان. اهو ڄاڻندڙ آهي

ڳيرڙين جيڪي گهٽائيندين آهن ۽ جيڪي وڌائيندين آهن (سڀ ڄاڻندو آهي) ـ ۽ هر شيءِ وٽس اندازي سان آهي.

الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيْرُ الْمُتَعَالِ ۝۹ سَوَآءٌ مِّنْكُمْ مَّنْ اَسَرَّ

ڳجهه ۽ ظاهر کي سڀ کان وڏو آهي مٿاهون آهي. برابر آهي ان وٽ جيڪو توهان مان لڪائي

ڳجهه ۽ ظاهر جو ڄاڻندڙ وڏو مٿاهون آهي. اوهان مان جيڪو ڳالهه هوريان ڪري ۽ جيڪو وڏي سڏ

الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهٖ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍۢ بِالَّيْلِ وَسَارِبٌۢ

ڳالهه کي ۽ جيڪو ڏاڍيان چوي ان کي ۽ جيڪو لڪي پوندڙ آهي رات ۾ ۽ هلندڙ آهي

ڳالهائي ۽ جيڪو رات جو لڪي ۽ ڏينهن جو پڌرو ٿي گهمي (سي سندس علم ۾) هڪ جهڙا آهن.

بِالنَّهَارِ ۝۱۰ لَهٗ مُعَقِّبٰتٌ مِّنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ يَحْفَظُوْنَهٗ

ڏينهن ۾. انهيءَ لاءِ واري تي ايندڙ آهن سندس اڳيان ۽ سندس پٺيان جيڪي حفاظت ڪن ٿا ان جي

ان (ماڻهو) لاءِ (ملائڪ پهريدار) هڪ ٻئي پٺيان ايندڙ سندس اڳيان ۽ سندس پوئتان (مقرر) آهن جو الله جي حڪم سان ان جي نگهباني

مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا

الله جي حڪم سان، بيشڪ الله نه ٿو ڦيرائي حالت ڪنهن قوم جي جيستائين اهي نه ڦيرائن حالت

ڪندا آهن ـ بيشڪ الله ڪنهن قوم جي حالت کي (ايستائين) نه ڦيرائيندو آهي جيستائين اُهي جيڪي سندن دلين ۾ آهي سو (پاڻ) نه ڦيرائين.

بِاَنْفُسِهِمْ ؕ وَاِذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِقَوْمٍ سُوْٓءًا فَلَا مَرَدَّ لَهٗ ۚ وَمَا لَهُمْ

پنهنجي، ۽ جڏهن گهري ٿو الله ڪنهن قوم لاءِ عذاب ته ناهي ڪوئي هٽائيندڙ ان کي ۽ ناهي انهن لاءِ

۽ جڏهن الله ڪنهن قوم جي خرابيءَ جو ارادو ڪندو آهي تڏهن ان کي ڪو ٽرڻ ڪونهي، ۽ نه ڪي اُنهن جو

مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّالٍ ۝۱۱ هُوَ الَّذِيْ يُرِيْكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَّ

ان کان سواءِ ڪوئي مددگار. اهوئي آهي جو ڏيکاري ٿو توهان کي کنوڻ خوف ۽

الله کان سواءِ ڪو مددگار آهي. اُهو (الله) آهي جيڪو اوهان کي ڀَو ۽ اميد لاءِ وڄ ڏيکاريندو آهي

طَمَعًا وَّيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ۝۱۲ۚ وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهٖ

اميد لاءِ ۽ اٿاري ٿو ڪڪر ڳرا، ۽ سبحان پڙهي ٿو رعد سندس حمد سان

۽ ڳرن ڪڪرن کي اٿاريندو آهي. ۽ گاج ۽ (سڀ) ملائڪ سندس ڀَوَ کان سندس ساراه سان پاڪائي واکاڻيندا آهن.

وَالْمَلٰٓئِكَةُ مِنْ خِيْفَتِهٖ ۚ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيْبُ بِهَا

۽ ٻيا ملائڪ به سندس ڀَوَ کان، ۽ موڪلي ٿو وڄون پوءِ ڪيرائي ٿو اهي

۽ وڄون موڪليندو آهي پوءِ اُهي جنهن لاءِ گهرندو آهي تنهن تي ڪيرائيندو آهي ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَنْ يَّشَآءُ وَهُمْ يُجَادِلُوْنَ فِي اللّٰهِ ۚ وَهُوَ شَدِيْدُ الْمِحَالِ ⑬ لَهٗ

جنهن تي گهري ۽ اهي جهڳڙو پيا ڪن الله جي شان ۾، حالانڪ اهو سخت پڪڙو وارو آهي. انهيءَ کي آهي

ڪافر الله بابت تڪرار ڪندا آهن. حالانڪ اهو سخت عذاب ڪرڻ وارو آهي. ڪيس (هر حال ۾) سڏڻ حق آهي.

دَعْوَةُ الْحَقِّ ؕ وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَسْتَجِيْبُوْنَ لَهُمْ

سڏڻ حق جو، ۽ اهي جيڪي سڏين ٿا ٻين کي نہ ٿا ورنائين انهن کي

۽ (ڪافر) الله کان سواءِ جن کي سڏيندا آهن سي ڪين ڪنهن (بہ) طرح ورندي ڏيئي نہ سگهندا (انهن سڏيندڙن جو مثال) رڳو انهيءَ (ماڻهوءَ)

بِشَيْءٍ اِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ اِلَى الْمَآءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهٖ ؕ وَ

ڪجهہ بہ مگر جهڙو ڪوئي ڊگها ڪري ٻئي هٿ پنهنجا پاڻيءَ ڏي جئن پهچي سندس وات ۾ ۽ ناهي اهو پهچندڙ ان کي، ۽

وانگر (آهي) جو پنهنجو ٻئي هٿ پاڻيءَ ڏانهن هن لاءِ ڊگهيريندڙ هجي تہ پاڻي سندس وات ۾ پوي ۽ اهو پاڻي سندس وات ۾ ڪڏهن پوڻ وارو نہ

مَا دُعَآءُ الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ⑭ وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ

سڏ ڪافرن جو رڳو ضايع آهي. ۽ الله کي سجدو ڪن ٿا جيڪي آسمانن

آهي. ۽ ڪافرن جو سڏڻ رڳو گمراهيءَ ۾ هجڻ آهي. ۽ جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهن سي سڀ ۽ اُنهن جا پاڇا بہ الله کي سجدو ڪندا آهن

وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَّكَرْهًا وَّظِلٰلُهُمْ بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ ۩ ⑮ قُلْ

السجدة

۽ زمين ۾ آهن خوشي ۽ ناخوشي ۽ انهن جا پاڇا بہ صُبح ۽ شام جو. چؤ

۽ سندن پاڇا (بہ) صبح جو ۽ سانجهيءَ جو (سجدو ڪندا آهن). (اي پيغمبر! ڪافرن) پڇ تہ آسمانن ۽ زمين جو

مَنْ رَّبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ قُلِ اللّٰهُ ؕ قُلْ اَفَاتَّخَذْتُمْ

ڪير آهي پالينڌڙ آسمانن ۽ زمين جو، تون چؤ الله آهي، چؤ ڇا پوءِ توهان ورتو ٿا

پالڻهار ڪير آهي؟ (سندن پاران) چئو تہ الله! (وري ڪافرن) پڇا ڪر تہ پوءِ الله کان سواءِ ٻيا اهڙا مددگار ڇو ورتا اٿوَ

مِّنْ دُوْنِهٖۤ اَوْلِيَآءَ لَا يَمْلِكُوْنَ لِاَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا ؕ قُلْ هَلْ

ٻين کي مددگار جو نہ آهن مالڪ پنهنجي سِرَ لاءِ نفعي جا ۽ نڪي نقصان جا، چؤ ڇا

جي پنهنجو پاڻ کي نڪي نفعو ۽ نڪي نقصان پهچائي سگهندا آهن؟ (۽ اي پيغمبر!) ڪين چئو تہ

يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ۙ اَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمٰتُ وَالنُّوْرُ ۚ

برابر آهي انڌو ۽ سڄو يا ڇا برابر آهي اونداهہ ۽ سوجهرو.

انڌو ۽ سڄو ڪو برابر آهي ڇا؟ يا اونداهيون ۽سوجهرو برابر آهي ڇا؟ الله لاءِ (اهڙا) شريڪ

اَمْ جَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَآءَ خَلَقُوْا كَخَلْقِهٖ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ ؕ

يا ڪيا اٿن الله لاءِ اهڙا شريڪ جن خلقيو هجي ان جي خلقڻ وانگر پوءِ گڏجي پئي اها مخلوق انهن تي،

مقرر ڪيا اٿن ڇا جو (انهن) الله جي مخلوقات جهڙي (خلق) خلقي هجي جو (اها) خلق مٿن هڪ جهڙي ٿي پيئي آهي؟

السجدة ٢

قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَیۡءٍ وَّهُوَ الۡوَاحِدُ الۡقَهَّارُ ﴿١٦﴾ اَنۡزَلَ

چؤ الله ئي پيدا ڪندڙ هر شيءِ جو آهي ۽ اهو ئي اڪيلو قبضو ڪندڙ آهي. لاٿائين

(اي پيغمبر! ڪين) چئو ته سڀ ڪنهن جو خلقڻهار الله آهي ۽ اهوئي اڪيلو غالب آهي. (جنهن) آسمان کان پاڻي

مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَسَالَتۡ اَوۡدِيَةٌ ۢ بِقَدَرِهَا فَاحۡتَمَلَ السَّيۡلُ زَبَدًا

آسمان مان پاڻي پوءِ وهي هليون نئيون پنهنجي قدر آهر پوءِ کنيو چڙ گج

وسايو پوءِ واديون پنهنجي قدر سارو وهيون پوءِ چڙ اڀامندڙ گج کي کنيو.

رَّابِيًا ؕ وَمِمَّا يُوۡقِدُوۡنَ عَلَيۡهِ فِی النَّارِ ابۡتِغَآءَ حِلۡيَةٍ اَوۡ مَتَاعٍ

اڀرندڙ کي، ۽ انهيءَ مان به جو رجائن ٿا ان کي باهه ۾ ڳولهڻ زيورن يا سامان لاءِ

۽ جيڪا شيءِ زيورن يا سامان جي طلب ڪرڻ لاءِ باهه ۾ ڳاريندا آهن اُن تي به

زَبَدٌ مِّثۡلُهٗ ؕ كَذٰلِكَ يَضۡرِبُ اللّٰهُ الۡحَقَّ وَالۡبَاطِلَ ۬ ؕ فَاَمَّا الزَّبَدُ

گج اڀري ٿي ان جهڙي، اهڙي طرح مثال ڏئي ٿو الله حق ۽ باطل جو، پوءِ گج

ان جهڙي گج (تيندي) آهي. اهڙيءَ طرح الله ڪري ۽ ڪوڙي جو مثال ڏيندو آهي. پر گج

فَيَذۡهَبُ جُفَآءً ۚ وَاَمَّا مَا يَنۡفَعُ النَّاسَ فَيَمۡكُثُ فِی الۡاَرۡضِ ؕ

ته وڃي ٿي سڪي، پر جا شيءِ فائدو ڏئي ٿي ماڻهن کي سا رهي ٿي ڌرتي ۾،

ته سڪي (ختم ٿي) ويندي آهي، ۽ جا (شيءِ) ماڻهن کي نفعو ڏيندي آهي سا زمين ۾ رهندي آهي.

كَذٰلِكَ يَضۡرِبُ اللّٰهُ الۡاَمۡثَالَ ﴿١٧﴾ ؕ لِلَّذِيۡنَ اسۡتَجَابُوۡا لِرَبِّهِمُ الۡحُسۡنٰی ؕ

اهڙي طرح بيان ڪري ٿو الله مثالن کي. انهن لاءِ جن جيءُ چيو پنهنجي رب کي ڀلائي آهي،

اهڙي طرح الله مثال ڏيندو آهي. جن پنهنجي پالڻهار جو حڪم قبول ڪيو تن لاءِ ڀلائي آهي.

وَالَّذِيۡنَ لَمۡ يَسۡتَجِيۡبُوۡا لَهٗ لَوۡ اَنَّ لَهُمۡ مَّا فِی الۡاَرۡضِ جَمِيۡعًا وَّ

۽ جن نه حڪم مڃيو ان جو جيڪر هجي انهن کي جيڪي زمين ۾ آهي سمورو ۽

۽ جيڪي سندس (حڪم) قبول نه ٿا ڪن سي، جيڪي زمين ۾ آهي سو سڀ ۽ پڻ اوترو ساڻس (ٻيو) اُنهن

مِثۡلَهٗ مَعَهٗ لَافۡتَدَوۡا بِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمۡ سُوۡٓءُ الۡحِسَابِ ۬ ۙ وَمَاۡوٰىهُمۡ

اوترو ٻيو به ان سان گڏ ته عوض ۾ ڏئي ڇڏين ان کي، انهن ماڻهن لاءِ آهي برو حساب ۽ جاءِ انهن جي

کي هجي، اهو جيڪڏهن عيوض ڏين (ته به قبول نه ڪبو). اُنهن لاءِ حساب جي خرابي آهي، ۽ سندن جاءِ

جَهَنَّمُ ؕ وَبِئۡسَ الۡمِهَادُ ﴿١٨﴾ ع اَفَمَنۡ يَّعۡلَمُ اَنَّمَآ اُنۡزِلَ اِلَيۡكَ

دوزخ آهي، ۽ اهو بڇڙو هنڌ آهي. ڇا پوءِ جو ماڻهو سمجهي ٿو ته جيڪي لاٿو ويو توڏانهن

دوزخ آهي. ۽ اُها بڇڙي جاءِ آهي! پوءِ جيڪي تو ڏانهن تنهنجي پالڻهار کان نازل ڪيو ويو آهي تنهن کي جيڪو ڄاڻندو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنۡ رَّبِّكَ الۡحَقُّ كَمَنۡ هُوَ اَعۡمٰى ؕ اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ اُولُوا الۡاَلۡبَابِ ۙ﴿١٩﴾ الَّذِيۡنَ

تنهنجي رب کان حق آهي اهوان جهڙو آهي جو انڌو هجي، رڳو نصيحت وٺندا عقل وارا. جيڪي

آهي ته سچ آهي سو ڪو اُن جهڙو آهي ڇا جيڪو انڌو هجي؟ سمجهه وارن کان سواءِ ڪو نصيحت نه وٺندو آهي. جيڪي

يُوۡفُوۡنَ بِعَهۡدِ اللّٰهِ وَلَا يَنۡقُضُوۡنَ الۡمِيۡثَاقَ ۙ﴿٢٠﴾ وَالَّذِيۡنَ يَصِلُوۡنَ

پورو ڪن ٿا قول الله سان ۽ نه ٽا ٽين واعدو. ۽ اهي جيڪي ڳنڍين ٿا

الله جو انجام پاڙيندا آهن ۽ انجام نه ڀڃندا آهن.۽ الله جنهن جي ڳنڍڻ جو حڪم ڪيو تنهن

مَاۤ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖۤ اَنۡ يُّوۡصَلَ وَيَخۡشَوۡنَ رَبَّهُمۡ وَيَخَافُوۡنَ سُوۡٓءَ

انکي جو حڪم ڪيو الله ان جي ڳنڍڻ جو ۽ ڊڄن ٿا پنهنجي رب کان ۽ خوف ڪن ٿا خراب

کي جيڪي (ماڻهو) ڳنڍيندا آهن ۽ پنهنجي پالڻهار کان ڊڄندا آهن ۽ حساب جي سختيءَ جو ڀئو ڪندا آهن.

الۡحِسَابِ ؕ﴿٢١﴾ وَالَّذِيۡنَ صَبَرُوا ابۡتِغَآءَ وَجۡهِ رَبِّهِمۡ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ

حساب جو. ۽ اهي جن صبر ڪيو طلب ڪرڻ خاطر رضا پنهنجي رب جي ۽ قائم ڪيائون نماز کي

۽ جن پنهنجي پالڻهار جي رضامندي حاصل ڪرڻ لاءِ صبر ڪيو ۽ نماز پڙهي ۽

وَاَنۡفَقُوۡا مِمَّا رَزَقۡنٰهُمۡ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً وَّيَدۡرَءُوۡنَ بِالۡحَسَنَةِ

۽ خرچ ڪيائون اسان جي ڏني مان لڪائي ۽ ظاهر ڪري ۽ ٽارين ٿا چڱائي سان

جيڪي ڪين روزي ڏني سون تنهن مان ڳجهو ۽ پڌرو خرچيائون ۽ ڀلائيءَ سان برائي ٽاريندا آهن

السَّيِّئَةَ اُولٰٓئِكَ لَهُمۡ عُقۡبَى الدَّارِ ۙ﴿٢٢﴾ جَنّٰتُ عَدۡنٍ يَّدۡخُلُوۡنَهَا

بڇڙائي کي اهي ئي آهن جن لاءِ آهي آخرت واري جاءِ. باغ رهڻ جا اهي داخل ٿيندا انهن ۾

تن لاءِ آخرت جو گهر آهي. (جي) هميشگيءَ وارا باغ آهن اُن ۾ گهڙندا ۽

وَمَنۡ صَلَحَ مِنۡ اٰبَآئِهِمۡ وَاَزۡوَاجِهِمۡ وَذُرِّيّٰتِهِمۡ وَالۡمَلٰٓئِكَةُ

۽ جيڪي صالح ٿيا انهن جي ابن ڏاڏن ۽ انهن جي زالن ۽ انهن جي اولاد مان ۽ ملائڪ

سندن ابن ڏاڏن ۽ سندن زالن ۽ سندن اولاد مان جيڪي سڌريل هوندا سي (به گهڙندا) ۽ سڀ ڪنهن

يَدۡخُلُوۡنَ عَلَيۡهِمۡ مِّنۡ كُلِّ بَابٍ ۚ﴿٢٣﴾ سَلٰمٌ عَلَيۡكُمۡ بِمَا صَبَرۡتُمۡ

ايندا انهن وٽ هر دروازي کان. چوندا سلام آهي توهان تي جو صبر ڪيو هو توهان

دروازي کان مٿن ملائڪ گهڙندا. (چوندا ته) انهيءَ ڪري جو (ڏکن ۾) صبر ڪيو هيوَ اوهان تي سلامتي آهي!

فَنِعۡمَ عُقۡبَى الدَّارِ ؕ﴿٢٤﴾ وَالَّذِيۡنَ يَنۡقُضُوۡنَ عَهۡدَ اللّٰهِ

پوءِ ڀلي آهي آخري جاءِ. ۽ جيڪي ماڻهو ڀڃن ٿا قول الله جو

پوءِ آخرت جو گهر ڀلو آهي. ۽ جيڪي الله جو انجام اُن جي پڪي ڪرڻ کان پوءِ ڀڃندا آهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْۢ بَعْدِ مِيْثَاقِهٖ وَيَقْطَعُوْنَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ وَ

ان جي پڪي ڪرڻ کان پوءِ ۽ ڇنن ٿا ان کي جنهن لاءِ حڪم ڪيو الله ڳنڍڻ جو ۽

۽ الله جن ڪمن جي ڳنڍڻ جو حڪم ڪيو آهي سو ڇنندا آهن ۽

يُفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ ۙ اُولٰٓئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوْٓءُ الدَّارِ ﴿٢٥﴾

بگيڙو ٿا ڪن ملڪ ۾، انهن لاءِ ئي آهي ڦٽڪار ۽ انهن لاءِ آهي بڇڙي جاءِ.

زمين ۾ فساد وجهندا آهن، انهن تي لعنت آهي ۽ انهن لاءِ بڇڙو گهر آهي!

اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ۭ وَفَرِحُوْا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۭ

الله ڪشادو ڪري ٿو رزق جنهن جو گهري ۽ تنگ ڪري ٿو. ۽ اهي خوش ٿيا دنيا جي حياتي تي،

الله جنهن لاءِ گهرندو آهي تنهن لاءِ روزي ڪشادي ڪندو آهي ۽ (ڪافر) دنيا جي حياتي سان خوش ٿيندا آهن.

وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فِى الْاٰخِرَةِ اِلَّا مَتَاعٌ ﴿٢٦﴾ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

۽ ناهي حياتي دنيا جي آخرت جي مقابلي ۾ مگر ٿورو سامان. ۽ چون ٿا اهي جن ڪفر ڪيو

۽ دنيا جي حياتي آخرت ۾ ٿوري موڙيءَ کان سواءِ نہ آهي. ۽ ڪافر چوندا آهن تہ هن جي پالڻهار کان هن تي

لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ۭ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ

ڇو نہ نازل ڪئي ويئي ان تي ڪا نشاني سندس رب کان، تون چؤ الله گمراهہ ڪري ٿو جنهن کي

معجزو ڇو نہ نازل ڪيو ويو آهي؟ (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ الله جنهن جي لاءِ گهرندو آهي تنهن کي گمراهہ ڪندو آهي

يَّشَآءُ وَيَهْدِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ اَنَابَ ﴿٢٧﴾ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَتَطْمَىِٕنُّ

گهري ۽ هدايت ڪندو آهي پاڻ ڏانهن ان کي جيڪو موٽي اچي. اهي جن ايمان آندو ۽ قرار ٿيون وٺن

۽ جيڪو موٽيو تنهن کي پاڻ ڏانهن هدايت ڪندو آهي. (اهي اُهي آهن) جن ايمان آندو ۽ سندن دليون

قُلُوْبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِ ۭ اَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَىِٕنُّ الْقُلُوْبُ ﴿٢٨﴾ اَلَّذِيْنَ

دليون انهن جون الله جي ذڪر سان، خبردار الله جي ذڪر سان قرار وٺنديون آهن دليون. اهي جن

الله جي ذڪر سان آرامي ٿينديون آهن. خبردار! الله جي ذڪر سان دليون آرام وٺنديون آهن.

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ طُوْبٰى لَهُمْ وَحُسْنُ مَاٰبٍ ﴿٢٩﴾ كَذٰلِكَ

ايمان آندو ۽ ڪيائون چڱا ڪم طوبيٰ آهي انهن لاءِ ۽ سٺي رهائش. اهڙي طرح

جن ايمان آندو ۽ چڱا عمل ڪيا تن لاءِ (آخرت ۾) خوشي ۽ چڱي جاءِ آهي. اهڙيءَ طرح

اَرْسَلْنٰكَ فِيْٓ اُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَآ اُمَمٌ لِّتَتْلُوَا۟ عَلَيْهِمُ

موڪليو سون توکي هڪ امت ۾ گذري ويون آهن ان کان اڳ ۾ ڪيئي امتون جيئن تون پڙهين انهن تي

توکي هڪ اهڙي ٽوليءَ ڏانهن جو، بيشڪ ڪانئن اڳ ڪيترين ٽولين گذري ويون آهن. هن لاءِ موڪليوسون تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُوْنَ بِالرَّحْمٰنِ ۭ قُلْ هُوَ رَبِّيْ

جيڪو وحي ڪيوسون توڏانهن ۽ اهي انڪار ٿا ڪن رحمان جو، چؤ اهو منهنجو رب آهي

جيڪي تو ڏانهن وحي ڪيوسون سو کين پڙهي ٻڌائين. ۽ اهي رحمان جا منڪر آهن. (اي پيغمبر! کين) چئو ته. اهو منهنجو پالڻهار آهي.

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ مَتَابِ ۝ ٣٠ وَلَوْ اَنَّ قُرْاٰنًا

ناهي ڪوئي عبادت جي لائق ان ڪانسواء، انهيءَ تي ڀروسو ڪيم ۽ انهيءَ ڏانهن ئي موٽڻو اٿم. ۽ جيڪڏهن هجي قرآن

ان ڪان سواءِ ٻيو ڪو معبود نه آهي. مٿس ڀروسو ڪيم ۽ ڏانهس منهنجو موٽڻ آهي.۽ جيڪڏهن سچ پچ قرآن اهڙو هجي ها

سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ اَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْاَرْضُ اَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتٰى ۭ بَلْ

ائين جو هلائجن انهيءَ سان پهاڙ يا ڪپجي ان سان ڌرتي يا ڳالهرائجي ان سان مُئن کي، بلڪ

جو ان سان جبل هلائجن ها يا اُن سان زمين ٽُڪر ٽُڪر ڪجي ها يا اُن سان مئلن کي ڳالهرائجي ها (ته به اهي ايمان نه

لِّلّٰهِ الْاَمْرُ جَمِيْعًا ۭ اَفَلَمْ يَايْـــَٔسِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ لَّوْ يَشَاۗءُ اللّٰهُ

الله لاءِ ئي آهي اختيار سمورو، ڇا پوءِ مايوس نه ٿيا آهن مومن (ڪافرن ڪان) جيڪڏهن گهُري ها الله

آڻين ها). بلڪ سڀ ڪم الله جي وس ۾ آهن. اِجا مومنن نه ڄاتو آهي ڇا ته جيڪڏهن الله گهري ها

لَهَدَى النَّاسَ جَمِيْعًا ۭ وَلَا يَزَالُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا تُصِيْبُهُمْ

ته راهه ڏيکاري ها ماڻهن سمورن کي، ۽ هميشه ڪافرن کي پهچندو رهندو

ته سيني ماڻهن کي هدايت ڪري ها؟ ۽ ڪافرن کي سندن ڪرتوتن سببان

بِمَا صَنَعُوْا قَارِعَةٌ اَوْ تَحُلُّ قَرِيْبًا مِّنْ دَارِهِمْ حَتّٰى يَاْتِيَ

سندن ڪئي سبب ڪو حادثو يا لهندو ويجهو انهن جي گهرن ڪان جيستائين اچي

سدائين سزا پهچندي آهي يا ايستائين سندن گهرن جي آسپاس پيئي پهچندي جيستائين الله جو انجام ايندو.

وَعْدُ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ۝ ٣١ ؏ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ

الله جو واعدو. بيشڪ الله نه ڦيرائيندو آهي وعدي کي. ۽ مسخري ڪئي وئي هئي رسولن سان

جو ته الله پنهنجي انجام کي نه ڦيرائيندو آهي.۽ (اي پيغمبر!) بيشڪ توکان اڳ پيغمبرن تي ٺٺوليون ڪيون ويون هيون

مِّنْ قَبْلِكَ فَاَمْلَيْتُ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ ۣ فَكَيْفَ

توکان اڳ ۾ پوءِ مون ڍر ڏني انهن کي جن ڪفر ڪيو پوءِ وٺي ڪيم انهن کي، پوءِ ڪيئن

پوءِ ڪافرن کي ڍر ڏنم وري کين پڪڙيم، پوءِ منهنجو عذاب ڪيئن هو!

كَانَ عِقَابِ ۝ ٣٢ اَفَمَنْ هُوَ قَاۗىِٕمٌ عَلٰي كُلِّ نَفْسٍۢ بِمَا كَسَبَتْ ۚ

هئو منهنجو عذاب. ڪيئن ٿا پائيو جيڪو خبر رکندڙ هجي هر شخص تي سندس ڪم جي،

سڀ ڪنهن ماڻهو جيڪي ڪمايو تنهن جي جيڪو خبر رکندڙ هجي (سو بيخبر بتن جهڙو آهي) ڇا؟ ۽ (ڪافرن) الله جا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَآءَ ؕ قُلْ سَمُّوْهُمْ ؕ اَمْ تُنَبِّـُٔوْنَهٗ بِمَا لَا يَعْلَمُ

هوڏانهن انهن ٺاهيا آهن الله لاءِ شريڪ. چئو نالا تہ وٺو انهن جا. يا توهان ٻڌايو ٿا الله کي جا اهو نہ ٿو ڄاڻي

شريڪ مقرر ڪيا آهن. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ انهن جا نالا بيان ڪريو. يا ڪيس اهو چتائيندا آهيو جا جيڪي (هو)

فِى الْاَرْضِ اَمْ بِظَاهِرٍ مِّنَ الْقَوْلِ ؕ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا

زمين ۾ يا ڪريو ٿا ڪا مٿاڇري ڳالهہ ڪجهہ ناهي سينگار جي آيو آهي ڪافرن تي

زمين ۾ نہ ڄاڻندو آهي؟ يا (بنا حقيقت جي الله سان شريڪ ڪرڻ اِهي) ڇڙيون ڳالهيون آهن. بلڪ ڪافرن کي سندن بڇڙو

مَكْرُهُمْ وَصُدُّوْا عَنِ السَّبِيْلِ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ

سندن مڪر ۽ روڪجي ويا الله جي راهہ کان. ۽ جنهن کي گمراهہ ڪري الله پوءِ ناهي انهيءَ لاءِ

خيال سهڻو ڪري ڏيکاريو ويو آهي ۽ اُهي (سنئين)واٽ کان روڪيا ويا آهن ۽ جنهن کي الله گمراهہ ڪري تنهن کي

مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾ لَهُمْ عَذَابٌ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ

ڪو رهبر. انهن تي عذاب آهي دنيا جي حياتي ۾ ۽ عذاب آخرت جو

ڪو هدايت ڪرڻ وارو ڪونهي. انهن لاءِ دنيا جي حياتيءَ ۾ عذاب آهي ۽ بيشڪ آخرت جي سزا تہ بلڪل سخت آهي.

اَشَقُّ ۚ وَمَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ وَّاقٍ ﴿٣٤﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِىْ وُعِدَ

زور سخت آهي، ۽ ناهي انهن کي الله کان ڪوئي بچائيندڙ. بيان جنت جو جنهنجو وعدو ڪيل آهي

۽ ڪين الله (جي عذاب) کان ڪو بچائڻ وارو نہ آهي. جنهن بهشت جو پرهيزگارن سان انجام ڪيو ويو آهي تنهن جو

الْمُتَّقُوْنَ ؕ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ اُكُلُهَا دَآئِمٌ وَّظِلُّهَا ؕ تِلْكَ

پرهيزگارن سان. تہ وهنديون ان جي هيٺان نهرون، ان جو ميوو اڻ کُٽ آهي ۽ ان جو پاڇو بہ. اها آهي

بيان (هي) آهي تہ اُن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن ۽ ان جا ميوا هميشہ آهن. ۽ ان جي ڇانو (سدائين رهندڙ آهي).

عُقْبَى الَّذِيْنَ اتَّقَوْا ۖ وَّعُقْبَى الْكٰفِرِيْنَ النَّارُ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِيْنَ

پڇاڙي پرهيزگارن جي، ۽ پڇاڙي ڪافرن جي آهي باهہ. ۽ اهي

پرهيزگارن جي اِها پڇاڙي آهي ۽ ڪافرن جي پڇاڙي باهہ آهي! ۽ جن کي ڪتاب ڏنو اٿئون سي

اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَفْرَحُوْنَ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمِنَ الْاَحْزَابِ

جن کي ڏنو سون ڪتاب خوش ٿا ٿين انهيءَ سان جو نازل ڪيو ويو تو ڏانهن ۽ ڪي ٽولا آهن

جيڪي تو ڏانهن نازل ڪيو ويو آهي تنهن سان سرها ٿيندا آهن (انهن) جماعتن مان ڪو اهڙو آهي جو اُن جي ڪن (ڳالهين)

مَنْ يُّنْكِرُ بَعْضَهٗ ؕ قُلْ اِنَّمَآ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ وَلَآ اُشْرِكَ

جي نہ ٿا مڃين ڪجهہ ان جو. چئو رڳو مونکي حڪم آهي تہ عبادت ڪريان الله جي ۽ نہ شريڪ ڪريان

جو انڪار ڪندو آهي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ، مون کي انهيءَ کان سواءِ ٻيو حڪم نہ ڪيو ويو آهي تہ الله جي عبادت ڪريان ۽ ساڻس (ڪنهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِهٖ ؕ اِلَيْهِ اَدْعُوْا وَ اِلَيْهِ مَاٰبِ ﴿۳۶﴾ وَ كَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ حُكْمًا

ان سان، انهيءَ ڏانهن سڏيان ٿو ۽ انهيءَ ڏانهن ئي موٽڻو اٿم. ۽ اهڙيءَ طرح نازل ڪيوسون ان کي حڪم ڪري

کي) شريڪ نہ ڪريان. ڏانهس (ماڻهن کي) سڏيان ٿو ۽ ڏانهس منهنجو موٽڻ آهي. ۽ اهڙيءَ طرح ان (قرآن) کي (هڪ) حڪم (ڪندڙ)

عَرَبِيًّا ؕ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ بَعْدَ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ

عربي ۾، ۽ جيڪڏهن تون هلندين انهن جي مرضيءَ تي ان کان پوءِ جو آيو تو وٽ علم

عربي (ٻوليءَ) ۾ موڪليوسون ۽ (اي پيغمبر!) جيڪڏهن تون پاڻ وٽ علم جي اچڻ کان پوءِ سندن سڌن جي تابعداري ڪندين تہ

مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا وَاقٍ ﴿۳۷﴾ ع وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا

تہ نہ هوندو تنهنجي لاءِ الله کان ڪوئي مددگار ۽ نڪي بچائيندڙ. ۽ اسان موڪليا آهن رسول

الله وٽان نڪو سنڀاليندڙ ۽ نڪو بچائيندڙ لهندين. ۽ بيشڪ توکان اڳ (ڪيترائي)

مِّنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ اَزْوَاجًا وَّ ذُرِّيَّةً ؕ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ

توکان اڳ ۾ ۽ اسان ڏنيون انهن کي زالون ۽ اولاد ۽ نہ ٿيو آهي ڪنهن رسول کان

پيغمبر موڪلياسون ۽ کين زالون ۽ اولاد ڏنوسون ۽ ڪنهن پيغمبر کي الله جي حڪم کان

اَنْ يَّاْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ لِكُلِّ اَجَلٍ كِتَابٌ ﴿۳۸﴾ يَمْحُوا اللّٰهُ

جو آڻي ڪا آيت مگر الله جي اذن سان. هر مقرر وقت لاءِ لکت آهي. ميساريندو آهي الله

سواءِ ڪنهن معجزي آڻڻ جو اختيار نہ آهي. هر ڪنهن مدت لاءِ حڪم لکيل آهي. الله ميٽيندو آهي

مَا يَشَآءُ وَيُثْبِتُ ۚۖ وَعِنْدَهٗٓ اُمُّ الْكِتٰبِ ﴿۳۹﴾ وَاِنْ مَّا نُرِيَنَّكَ

جيڪي گهري ۽ ثابت رکندو آهي، ۽ انهيءَ وٽ آهي اصل دفتر. ۽ جيڪڏهن ڏيکاريون توکي

جيڪي گهرندو آهي ۽ ثابت رکندو آهي جيڪي گهرندو آهي. ۽ وٽس اصل ڪتاب آهي. ۽ (اي پيغمبر!) جيڪو

بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ

ڪجهه ان مان جنهنجو وعدو ڪريون ٿا انهن سان يا فوت ڪريون توکي پوءِ رڳو توتي حڪم پهچائڻ آهي

انجام ساڻن ڪريان ٿو (تنهن مان) جيڪڏهن ڪجهہ توکي ڏيکاريان يا توکي ماريان تہ (بهرحال) توتي پيغام پهچائڻ

وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿۴۰﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَاْتِي الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا

۽ اسان تي حساب وٺڻ آهي. ڇا نہ ٿا ڏسن تہ اسين اچون ٿا زمين کي گهٽائيندا

۽ اسان تي حساب وٺڻ کان سواءِ (ٻيو ڪجهه) نہ آهي. ڇا نہ ڏسندا آهن ڇا؟ تہ اسين زمين کي سندس چوڌاري گهٽائيندا آهيون.

مِنْ اَطْرَافِهَا ؕ وَاللّٰهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهٖ ؕ وَهُوَ سَرِيْعُ

ان جي پاسن کان، ۽ الله حڪم ڪري ٿو ڪوئي هٽائيندڙ ناهي انجي حڪم کي، ۽ اهو سگهو وٺندڙ آهي

۽ الله حڪم ڪندو آهي سندس حڪم کي ڪو روڪڻ وارو نہ آهي ـ ۽ اهو (الله) سگهو حساب وٺندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْحِسَابِ ﴿٤١﴾ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلّٰهِ الْمَكْرُ جَمِيْعًا ط

حساب. ۽ پڻ فريب ڪيو هو انهن کان اڳين پوءِ الله جي وس آهي مڪر سمورو،

۽ جيڪي ڪافر انهن کان اڳ هئا تن بيشڪ فريب ڪيو پوءِ سڀ بچڙي سزا الله جي هٿ ۾ آهي. هر ماڻهو

يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ ط وَسَيَعْلَمُ الْكُفّٰرُ لِمَنْ عُقْبَى

اهو ڄاڻي ٿو جيڪي ڪري ٿو هر انسان ۽ جلد ڄاڻندا ڪافر ته ڪنهن جي لاءِ آخرت

جيڪا ڪمائي ڪندو آهي (سا الله) ڄاڻندو آهي ۽ ڪافر سگهو ڄاڻندا ته ڪنهن لاءِ آخرت جو گهر آهي.

الدَّارِ ﴿٤٢﴾ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَسْتَ مُرْسَلًا ط قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ

جو گهر آهي. ۽ چَوَن ٿا اهي جن ڪفر ڪيو ته ناهين تون رسول، چؤ الله

۽ ڪافر چوندا آهن ته تون پيغمبر نه آهين. (کين) چئو ته منهنجي وچ ۾

شَهِيْدًا بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ لا وَمَنْ عِنْدَهٗ عِلْمُ الْكِتٰبِ ﴿٤٣﴾ ع

شاهد ڪافي آهي منهنجي ۽ توهان جي وچ ۾ ۽ اهي ۾ جن وٽ آهي علم ڪتاب جو.

۽ اوهان جي وچ ۾ الله شاهد ڪافي آهي ۽ اُهي (به) جن وٽ ڪتاب جو علم آهي.

سُوْرَةُ اِبْرٰهِيْمَ مَكِّيَّةٌ ١۴ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝ — اٰيَاتُهَا ٥٢ رُكُوْعَاتُهَا ٧

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الٓرٰ قف كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمٰتِ

الرٰ. هي ڪتاب آهي جو لاٿو سون انکي توڏانهن جيئن تون ڪڍين ماڻهن کي اونداهين مان

الرا. هيءُ ڪتاب آهي جو (اي پيغمبر!) اُهو اسان تو ڏانهن هن لاءِ نازل ڪيو ته ماڻهن کي اونداهين مان

اِلَى النُّوْرِ ۵ بِاِذْنِ رَبِّهِمْ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ﴿١﴾ اللّٰهِ الَّذِيْ

نور ڏانهن سندن رب جي حڪم سان طرف رستي انهيءَ زبردست ساراهيل، الله جي اهو

سوجهري ڏانهن ڪڍين ۽ سندن رب جي حڪم سان انهيءَ ساراهيل غالب الله جي واٽ تي آڻين. جنهن جو

لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ط وَوَيْلٌ لِّلْكٰفِرِيْنَ

جنهن لاءِ آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ۽ خواري آهي ڪافرن لاءِ

اُهو (سڀئي) آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي. ۽ سخت عذاب جي ڪري انهن ڪافرن لاءِ ويل آهي!

مِنْ عَذَابٍ شَدِيْدِ ﴿٢﴾ الَّذِيْنَ يَسْتَحِبُّوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ

عذاب سخت کان. جيڪي پسند ڪن ٿا دنيا جي حياتيءَ کي آخرت تي

جيڪي دنيا جي حياتيءَ کي آخرت جي حياتي کان وڌيڪ پيارو رکندا آهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَ يَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ؕ اُولٰٓئِكَ
۽ روڪين ٿا اللہ جي راھ کان ۽ گھُرن ٿا ان ۾ وڪڙ. اهي آهن
۽ (ماڻهن کي) اللہ جي واٽ کان جهليندا آهن ۽ ان جي ڏنگائي گهرندا آهن. اهي

فِيْ ضَلٰلٍۭ بَعِيْدٍ ③ وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهٖ
گمراهي پرانهين ۾. ۽ نہ موڪليو سون ڪوئي رسول مگر ٻولي ڳالهائيندڙ پنهنجي قوم جي
وڏي گمراهيءَ ۾ آهن. ۽ ڪنهن پيغمبر کي سندس قوم جي ٻوليءَ کان سواءِ، ٻيءَ (ٻوليءَ) سان نہ موڪليوسون

لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ؕ فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَّشَآءُ وَ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ؕ
جيئن سمجهائي انهن کي، پوءِ گمراھ ڪري ٿو الله جنهن کي گهري ۽ هدايت ڪري ٿو جنهن کي گهري،
(هن لاءِ) تہ انهن کي (پڌرو) بيان ڪري. پوءِ الله جنهن کي گهري ٿو تنهن کي گمراھ ۽ جنهن لاءِ وڻيس تنهن کي هدايت ڪري ٿو.

وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ④ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اَنْ
۽ اهو زبردست آهي حڪيم آهي. ۽ بيشڪ موڪليو سون موسيٰ کي پنهنجين نشانين سان تہ
۽ اهو غالب حڪمت وارو آهي. ۽ بيشڪ موسيٰ کي پنهنجن معجزن سان موڪليوسون (چيوسون) تہ

اَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ۙ ۵ وَذَكِّرْهُمْ بِاَيّٰىمِ
ڪڍ پنهنجي قوم کي اونداهين مان نور ڏانهن، ۽ ياد ڏيار انهن کي ڏينهن
پنهنجي قوم کي اونداهين مان سوجهري ڏانهن ڪڍ ۽ کين الله (جي ڏمر) وارا ڏينهن ياد ڏيار!

اللّٰهِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ⑤ وَاِذْ قَالَ
الله جا، يقينن ان ۾ نشانيون آهن هر صبر ڪندڙ شڪر گذار لاءِ. ۽ جنهن وقت چيو
بيشڪ اُن ۾ هر هڪ صابر شاڪر لاءِ نشانيون آهن. ۽ (ياد ڪر!) جڏهن موسيٰ

مُوْسٰى لِقَوْمِهِ اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ اَنْجٰىكُمْ
موسيٰ پنهنجي قوم کي ياد ڪريو نعمت الله جي پنهنجي مٿان جڏهن ڇڏايائين توهان کي
پنهنجي قوم کي چيو تہ، پاڻ تي الله جون نعمتون ياد ڪريو جڏهن تہ فرعون جي (اُنهن)

مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ وَ يُذَبِّحُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ
فرعون وارن کان جيڪي ڏين پيا توهان کي بڇڙو عذاب ۽ ڪُهن پيا توهان جي پٽن کي
ماڻهن کان اوهان کي بچايائين جيڪي اوهان کي سخت عذاب چکائيندا هئا ۽ اوهان جا پٽ ڪُهندا هئا

وَ يَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ ؕ وَ فِيْ ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ⑥ ع
۽ جيئرو ڇڏين پيا توهانجي عورتن کي، ۽ ان ۾ توهان لاءِ مدد هئي توهان جي رب کان. وڏي
۽ اوهان جون ڏيئرون جيئرون ڇڏيندا هئا. ۽ هن ۾ اوهان جي پالڻهار کان اوهان لاءِ وڏي آزمائش هئي.

وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَاَزِيْدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ

۽ جڏهن اعلان ڪيو اوهان جي رب جيڪڏهن شڪر ڪندؤ تہ وڌائيندس اوهان کي ۽ جي بي شڪري ڪندؤ

۽ جڏهن اوهان جي پالڻهار اوهان کي خبردار ڪيو تہ جيڪڏهن اوهين شڪرانو ڪندؤ تہ اوهان کي ضرور وڌائيندس ۽ جيڪڏهن بي شڪري ڪندؤ

اِنَّ عَذَابِيْ لَشَدِيْدٌ ۝ وَقَالَ مُوْسٰٓى اِنْ تَكْفُرُوْٓا اَنْتُمْ وَمَنْ

تہ منهنجو عذاب سخت آهي. ۽ چيو موسيٰ جيڪڏهن ڪفر ڪندؤ توهان ۽ جيڪي بہ

تہ بيشڪ منهنجو عذاب سخت آهي. ۽ موسيٰ چيو تہ. اوهان جو ۽ سيني جهان وارن جو انڪار ڪرڻ (الله کي ڪجهہ نقصان لائي نہ سگهندو)

فِى الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ حَمِيْدٌ ۝ اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَبَؤُا

زمين ۾ آهن سمورا پوءِ بيشڪ الله بي پرواهہ آهي ساراهيل آهي. ڇا نہ آئي توهان وٽ خبر

ڇو تہ الله بي پرواهہ ساراهيل آهي. اوهان کي انهن جي سُڌ نہ پهتي آهي ڇا؟

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوْحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ ۛ وَالَّذِيْنَ

انهن جي جيڪي توهان کان اڳ ۾ هئا قوم نوح ۽ عاد ۽ ثمود جي، ۽ جيڪي

جيڪي اوهان کان اڳ نوح ۽ عاد ۽ ثمود جي قوم هئا. ۽ جيڪي ڪانئن پوءِ

مِنْۢ بَعْدِهِمْ ۛ لَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا اللّٰهُ ۗ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ

انهن کان پوءِ هئا، نہ ڄاڻي ڪوئي انهن کي الله کان سواءِ، آيا انهن وٽ رسول انهن جا نشانين سان

هئا. جن کي الله کان سواءِ ڪوئي نہ ڄاڻندو آهي. سندن پيغمبر وٽن پڌرن معجزن سان آيا پوءِ پنهنجا

فَرَدُّوْٓا اَيْدِيَهُمْ فِيْٓ اَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوْٓا اِنَّا كَفَرْنَا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ

پوءِ ورايائون پنهنجا هٿ پنهنجي واتن تي ۽ چيائون اسين انڪار ڪريون ان جو جنهن سان توهان کي موڪليو ويو

هٿ پنهنجن واتن ۾ ورايائون ۽ چيائون تہ جنهن شيءِ سان اوهان کي موڪليو ويو آهي تنهن جا اسين منڪر آهيون

بِهٖ وَاِنَّا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَنَآ اِلَيْهِ مُرِيْبٍ ۝ قَالَتْ رُسُلُهُمْ

آهي ۽ اسين شڪ ۾ آهيون ان کان سڏيو ٿا اسان کي جنهن ڏانهن شڪ پريشان ڪندڙ ۾. چيو انهن جي رسولن

۽ جنهن ڏانهن اوهين اسان کي سڏيندا آهيو. تنهن کان اسين سخت شڪ ۾ پيل آهيون. سندن پغمبرن چيو تہ.

اَفِى اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ يَدْعُوْكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ

ڇا الله ۾ شڪ اٿو جو پيدا ڪندڙ آهي آسمانن ۽ زمين جو، اهو سڏي ٿو توهان کي تہ بخشي توهان کي

(اوهان کي) آسمانن ۽ زمين جي بڻائيندڙ الله جي بابت ڪو شڪ آهي ڇا؟ (اهو) اوهان کي هن لاءِ سڏيندو آهي

مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۭ قَالُوْٓا اِنْ اَنْتُمْ

توهان جا گناهہ ۽ دير ڏئي توهان کي وقت مقرر تائين، چيائون نہ آهيو توهين

تہ اوهان جا گناهہ اوهان کي بخشي ۽ ٺهرايل مدت تائين اوهان کي مهلت ڏئي. چيائون تہ اوهين بہ اسان جهڙا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ؕ تُرِيْدُوْنَ اَنْ تَصُدُّوْنَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ
مگر آدمي اسان جهڙا، توهان گهرو ٿا اسان کي روڪڻ انهن کان جن کي پوڄيندا هئا
ماڻهو آهيو (تنهن ڪري اوهان جي چوڻ تي ڪيئن لڳون؟). جن کي اسان جا ابا ڏاڏا پوڄيندا هئا تن کان اسان کي

اٰبَآؤُنَا فَاْتُوْنَا بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿۱۰﴾ قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ
ابا ڏاڏا اسان جا پوءِ آڻيو اسان وٽ ڪو ثبوت پڌرو. چيو انهن کي سندن رسولن
جهلڻ جو ارادو رکندا آهيو. (جي سچا آهيو) ته اسان وٽ ڪو پڌرو دليل آڻيو. سندن پيغمبرن کين چيو ته

اِنْ نَّحْنُ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ
رڳو اسان ماڻهو آهيون توهان جهڙا پر الله مهرباني ڪري ٿو جنهن تي گهري
اسين (به) اوهان جهڙائي ماڻهو آهيون پر الله پنهنجن ٻانهن مان جنهن لاءِ گهرندو آهي تنهن تي احسان ڪندو آهي

مِنْ عِبَادِهٖ ؕ وَمَا كَانَ لَنَآ اَنْ نَّاْتِيَكُمْ بِسُلْطٰنٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ
پنهنجي ٻانهن مان، ۽ ناهي اسان لاءِ جو آڻيون توهان وٽ ڪو ثبوت سواءِ حڪم الله جي
۽ الله جي حڪم کان سواءِ اوهان وٽ ڪنهن دليل جي آڻڻ جي اسان کي ڪا سگهه نه آهي.

وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۱﴾ وَمَا لَنَآ اَلَّا نَتَوَكَّلَ
۽ الله تي ئي ڀل ڀروسو ڪن ايمان وارا. ۽ ڇا ٿيو آهي اسان کي جو نه ڀروسو ڪريون
۽ مؤمنن کي جڳائي ته الله تي ڀروسو ڪن. ۽ اسان کي ڇا (ٿيو) آهي؟ ته الله تي ڀروسو نه ڪريون

عَلَى اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنَا سُبُلَنَا ؕ وَلَنَصْبِرَنَّ عَلٰى مَآ اٰذَيْتُمُوْنَا ؕ وَ
الله تي حالانڪ انهيءَ ڏيکاريا آهن اسان کي اسان جا رستا، ۽ اسين ضرور صبر ڪنداسون جا تڪليف ڏني توهان اسان کي، ۽
۽ بيشڪ اسان کي اسان جي سڌن رستن جي هدايت ڪيائين ۽ جيڪي اسان کي ڏکوئيندا آهيو تنهن تي اسين ضرور

عَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿۱۲﴾ ع وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
الله تي ئي ڀل ڀروسو ڪن ڀروسي ڪندڙ. ۽ چيو ڪافرن
صبر ڪنداسون. ۽ ڀروسي ڪندڙن کي الله تي ڀروسو ڪرڻ جڳائي. ۽ ڪافرن پنهنجن پيغمبرن کي

لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ اَرْضِنَآ اَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِيْ مِلَّتِنَا ؕ وَ
پنهنجن رسولن کي ته ضرور ڪڍنداسون توهان کي پنهنجي ديس مان يا ضرور موٽندؤ اسانجي مذهب ۾،
چيو ته اوهان کي پنهنجي ملڪ مان لوڌينداسون يا اسان جي دين ڏانهن ضرور موٽو پوءِ سندن

فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۳﴾ لا وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ
پوءِ پڌايو انهن کي سندن پروردگار ته ضرور اسان تباهه ڪنداسون ظالمن کي. ۽ ضرور رهائينداسون توهان کي
پالڻهار انهن ڏانهن وحي ڪيو ته ظالمن کي ضرور ناس ڪنداسون. ۽ انهن کان پوءِ ملڪ ۾ اوهان کي ضرور

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِيْ وَخَافَ

ملڪ ۾ انھن کان پوءِ اھو انھيءَ لاءِ آھي جيڪو ڊنو منھنجي آڏو بيھڻ کان ۽ ڊنو

رھائيندا سين اھو (انجام) انھيءَ لاءِ آھي جيڪو منھنجي اڳيان بيھڻ کان ڊڄي ۽ منھنجي دڙڪي کان ڊڄي.

وَعِيْدِ ﴿١٤﴾ وَاسْتَفْتَحُوْا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ﴿١٥﴾ مِّنْ وَّرَآئِهٖ

منھنجي عذاب کان. ۽ اھي فتح گھرڻ لڳا ۽ ھارايو ھر سرڪش ضدي. انھيءَ جي پويان

۽ (پيغمبرن) سوڀ جون دعائون گھريون ۽ ھر ھٺيلو ضدي نامراد ٿيو. اُن جي پويان دوزخ آھي

جَهَنَّمُ وَيُسْقٰى مِنْ مَّآءٍ صَدِيْدٍ ﴿١٦﴾ يَّتَجَرَّعُهٗ وَلَا يَكَادُ يُسِيْغُهٗ

دوزخ آھي ۽ پياريو ويندو ان کي پاڻي ڪِنجھو. ڍُڪ ڀريندو انجو ۽ نہ ڳيت ڏئي سگھندو انھيءَ کي

۽ اُن کي پُونءِ جو پاڻي پياريو ويندو. اُن کي ڍُڪ ڍُڪ ڪري پيئندو ۽ اُن کي ڳيت ڏيئي بہ نہ سگھندو

وَيَاْتِيْهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَّمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ؕ وَمِنْ وَّرَآئِهٖ

۽ ايندو ان وٽ موت ھر طرف کان ۽ اھو نہ مرندو. ۽ ان جي پويان ھوندو

۽ ھر ڪنھن پاسي کان موت ايندس ۽ ھو مئل نہ ھوندو. ۽ اُن جي پويان سخت

عَذَابٌ غَلِيْظٌ ﴿١٧﴾ مَثَلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ اَعْمَالُهُمْ كَرَمَادِ

عذاب سخت. حال انھن جو جن ڪفر ڪيو پنھنجي رب جو ھي آھي تہ عمل انھن جا ھوندا خاڪ جھڙا

عذاب آھي. جن پنھنجي پالڻھار کان انڪار ڪيو تن جي ڪرتوتن جو مثال انھيءَ ڪيريءَ جھڙو آھي

ۨاشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ يَوْمٍ عَاصِفٍ ؕ لَا يَقْدِرُوْنَ مِمَّا كَسَبُوْا

تيز ھلي جنھن تي واءُ ڏينھن اوتر واري ۾. نہ قادر ٿيندا پنھنجي ڪمائي مان

جنھن کي آنڌي واري ڏينھن ۾ (سخت) واءُ اُڏائي. جيڪي ڪمايائون تنھن جي ذري تي پھچي

عَلٰى شَيْءٍ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ﴿١٨﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ خَلَقَ

ڪنھن شيءِ تي، اھا آھي گمراھي پرانھين. ڇا نہ ڏٺئي تہ الله پيدا ڪيا

نہ سگھندا. اھائي وڏي گمراھي آھي! (اي پيغمبر!) نہ ڏٺو اٿيئي ڇا تہ الله

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ؕ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَيَاْتِ بِخَلْقٍ

آسمان ۽ زمين حق سان، جيڪڏھن گھُري تہ گم ڪري توھان کي ۽ آڻي مخلوق

آسمانن ۽ زمين کي رٿ ساڻ بڻايو آھي؟ جيڪڏھن وڻيس تہ اوھان کي نيئي ۽ بي نئين خلق آڻي.

جَدِيْدٍ ﴿١٩﴾ وَّمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ ﴿٢٠﴾ وَبَرَزُوْا لِلّٰهِ جَمِيْعًا

نئين. ۽ ناھي اھو الله تي مشڪل. ۽ نڪري ايندا الله جي آڏو سمورا

۽ اھو (ڪرڻ) الله تي اوکو نہ آھي. ۽ مڙيئي الله جي اڳيان حاضر ٿيندا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَقَالَ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ

پوءِ چوندا ‏ هيٺا ‏ انهن کي ‏ جن هٺ ڪيو ‏ تہ اسين ‏ هٺاسون ‏ توهان جا ‏ پوئلڳ ‏ پوءِ ڇا

پوءِ هيٺا هيٺلن کي چوندا تہ، اسين اوهان جي پٺيان لڳا هئاسون پوءِ اوهين

اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ؕ قَالُوْا لَوْ هَدٰىنَا

اوهين ‏ بچائيندؤ ‏ اسان کي ‏ الله جي عذاب کان ‏ ڪجهہ؟ ‏ چوندا جيڪڏهن ‏ هدايت ڪري ها اسان کي

الله جي عذاب مان ڪجهہ اسان کان ٽارڻ وارا آهيو ڇا؟ (هٺيلا) چوندا تہ الله اسان کي هدايت ڪري ها تہ اسين

اللّٰهُ لَهَدَيْنٰكُمْ ؕ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ اَجَزِعْنَآ اَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا

الله ‏ تہ هدايت ڪريون ها توهان کي، ‏ برابر آهي ‏ اسان تي ‏ پِٽ ڪوهہ ڪريون ‏ يا ‏ صبر ڪريون ‏ نہ آهي ‏ اسان لاءِ

بہ اوهان کي هدايت ڪريون ها ـ (هاڻي) اسان جو رئڻ رڙڻ يا اسان جو صبر ڪرڻ اسان لاءِ هڪجهڙو آهي اسان کي ڪا واهہ نہ آهي.

مِنْ مَّحِيْصٍ ﴿٢١﴾ وَقَالَ الشَّيْطٰنُ لَمَّا قُضِيَ الْاَمْرُ اِنَّ اللّٰهَ وَعَدَكُمْ

ڪوئي ڇوٽڪارو. ‏ ۽ ‏ چوندو ‏ شيطان ‏ جڏهن ‏ ٿي ويندو ‏ فيصلو ‏ بيشڪ ‏ الله ‏ وعدو ڪيو توهان سان

۽ جڏهن ڪم پورو ڪيو ويندو تڏهن شيطان چوندو تہ الله اوهان سان سچو انجام ڪيو هوءِ مون اوهان

وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُّكُمْ فَاَخْلَفْتُكُمْ ؕ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِّنْ

وعدو ‏ سچو ‏ ۽ مون بہ وعدو ڪيو توهان ‏ سان پوءِ پورو نہ ڪيم ‏ ۽ نہ ‏ هئو ‏ منهنجو ‏ توهان تي ‏ ڪو

سان (ڪوڙو) وعدو ڪيو هو پوءِ اوهان سان نہ پاڙيم ـ مون کي اوهان تي اوهان جي سڏڻ کان سواءِ (ٻيو ڪو) زور نہ هو

سُلْطٰنٍ اِلَّآ اَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِيْ ۚ فَلَا تَلُوْمُوْنِيْ وَلُوْمُوْٓا

زور ‏ رڳو ‏ سڏ ڪيم توهان کي ‏ پوءِ توهان مڃي ورتو مونکي، ‏ پوءِ نہ ‏ نِنديو مون کي ‏ ۽ ‏ نِنديو

پوءِ اوهان منهنجو چيو قبول ڪيو، تنهن ڪري مون کي ملامت نہ ڪريو ـ ۽ (هاڻي) پاڻ کي ڦِٽ لعنت ڪريو ـ

اَنْفُسَكُمْ ؕ مَآ اَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَآ اَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ ؕ اِنِّيْ كَفَرْتُ

پنهنجو پاڻ کي، ‏ ناهيان ‏ آءٌ ‏ دانهن ورنائيندڙ توهان جي ‏ ۽ نہ ‏ توهان کي منهنجي ورنائيندؤ، ‏ آءٌ انڪار ٿو ڪريان

آءٌ اوهان جي دانهن ورنائڻ وارو نہ آهيان ۽ نڪي اوهين منهنجي دانهن ٻُڌڻ وارا آهيو ـ اوهان اڳي

بِمَآ اَشْرَكْتُمُوْنِ مِنْ قَبْلُ ؕ اِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَهُمْ عَذَابٌ

تہ توهان ‏ مونکي ڀائيوار ڪيو هئو ‏ اڳ ۾، ‏ بيشڪ ‏ ظالمن ‏ لاءِ ‏ عذاب

مون کي (الله) جو شريڪ بڻايو هو تنهن کان آءٌ بيزار آهيان ـ ڇو تہ ظالمن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي.

اَلِيْمٌ ﴿٢٢﴾ وَاُدْخِلَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ

دردناڪ آهي. ‏ ۽ ‏ داخل ڪيا ويندا ‏ اهي ‏ جن ايمان آندو ‏ ۽ ‏ چڱا ڪم ڪيا ‏ باغن ۾ ‏ وهن ٿيون

۽ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا سي (اُنهن) باغن ۾ داخل ڪيا ويندا جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْ ؕ تَحِيَّتُهُمْ فِيْهَا

جن جي هيٺان · واهيون · هميشه رهندا · انهن ۾ · حڪم · رب جي سان، · انهن جو آدرياءَ آهي · اتي

پنهنجي پالڻهار جي موڪل سان منجهن سدائين رهندڙ آهن. منجهس سندن ڪيڪار سلام آهي.

سَلٰمٌ ﴿٢٣﴾ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ

سلام. · ڇا نه ڏٺو تو · ڪيئن · بيان ڪيو الله · مثال · ڪلمي · پاڪ جو · جيئن وڻ

(اي پيغمبر!) توکي معلوم نه آهي ڇا؟ ته الله ڪهڙو مثال بيان ڪيو آهي پاڪ ڪلمون (اهڙي) پاڪ وڻ وانگر آهي

طَيِّبَةٍ اَصْلُهَا ثَابِتٌ وَّفَرْعُهَا فِي السَّمَآءِ ﴿٢٤﴾ تُؤْتِيْٓ اُكُلَهَا كُلَّ

پاڪ · جو پاڙ اُن جي مضبوط هجي · ۽ ٽاريون ان جون · آسمان ۾. · ڏئي تو · ڦل پنهنجو · هر

جنهن جي پاڙ مضبوط هجي ۽ سندس ٽاريون آسمان ۾ هجن. پنهنجي پالڻهار جي حڪم سان هر وقت پنهنجا

حِيْنٍ بِاِذْنِ رَبِّهَا ؕ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ

وقت · حڪم · رب جي سان، · ۽ بيان ڪري ٿو · الله · ڪيئي مثال · ماڻهن لاءِ · جيئن اهي

ميوا ڏيندو هجي. ۽ الله ماڻهن لاءِ مثال بيان ڪندو آهي ته مَنَ اهي نصيحت وٺن.

يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٥﴾ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيْثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيْثَةِ ۨاجْتُثَّتْ

سمجهن. · ۽ مثال · لفظ · خراب جو · جهڙو وڻ · خراب · جو پٽيو وڃي

۽ بڇڙي لفظ جو مثال (اهڙي) بڇڙي وڻ وانگر آهي جو زمين تان پٽيو وڃي.

مِنْ فَوْقِ الْاَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٢٦﴾ يُثَبِّتُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

زمين جي مٿاڇري تان · ناهي ان کي · ڪا مضبوطي. · پڪو ڪري ٿو · الله · ايمان وارن کي

اُن کي ڪو (پڪي پاڙ جو) ٽڪاءُ نه آهي. جن ايمان آندو تن کي الله دنيا جي حياتيءَ

بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ ۚ وَيُضِلُّ اللّٰهُ

ڳاله · پڪيءَ سان · دنيا جي حياتيءَ ۾ · ۽ · آخرت ۾. · ۽ ڀٽڪائي ٿو · الله

۾ ۽ آخرت ۾ پڪي قول سان مضبوط رکندو آهي. ۽ الله ظالمن کي گمراهه ڪندو آهي، ۽ الله جيڪي گهرندو آهي

الظّٰلِمِيْنَ ۙ وَيَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَآءُ ﴿٢٧﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ

بي انصافن کي، · ۽ ڪري ٿو · الله · جيئن گهري. · ڇا نه ڏٺو تو · انهن کي جن · مٽايو · الله جي نعمت کي

سو ڪندو آهي. (اي پيغمبر!) توکي اهي معلوم نه آهن ڇا؟ جن بي شڪريءَ سبب الله جي نعمتن کي مٽايو

كُفْرًا وَّاَحَلُّوْا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿٢٨﴾ جَهَنَّمَ ۚ يَصْلَوْنَهَا ؕ وَبِئْسَ

ڪفر سان · ۽ لاٿائون · پنهنجي قوم کي · پينگ جي گهر ۾. · جو دوزخ آهي، · پوندا ان ۾. · ۽ بڇڙو آهي

۽ پنهنجي قوم کي تباهيءَ جي گهر ۾ وڌو. دوزخ (۾)، اهي منجهس گهڙندا. اهو بڇڙو ٽڪاڻو آهي.

ع ٤ ١٦

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْقَرَارُ ﴿۲۹﴾ وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِّيُضِلُّوْا عَنْ سَبِيْلِهٖ ۭ قُلْ تَمَتَّعُوْا

اهو ٽڪڻ. ۽ ٺاپيائون الله لاءِ شريڪ جيئن ڀلائين الله جي راهه کان. تون چؤ مزا وٺو

۽ الله سان شريڪ مقرر ڪيائون ته سندس واٽ کان (ماڻهن کي) ڀلائين. (اي پيغمبر! کين) چئو ته اوهين مزا ماڻي وٺو

فَاِنَّ مَصِيْرَكُمْ اِلَى النَّارِ ﴿۳۰﴾ قُلْ لِّعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقِيْمُوا

پوءِ بنا شڪ جي موٽڻ توهان جو آهي باهه ڏانهن. چؤ منهنجي ٻانهن کي جن ايمان آندو ته سنڀالي پڙهن

چو ته اوهان جو (دوزخ جي) باهه ڏانهن موٽڻ آهي. (اي پيغمبر!) منهنجن انهن ٻانهن کي جيڪي جن ايمان آندو آهي

الصَّلٰوةَ وَيُنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً مِّنْ قَبْلِ اَنْ

نماز ۽ خرچ ڪن اسان جي ڏنيءَ مان لڪائي ۽ ظاهر ڪري ان کان اڳ ۾ جو

ته نماز پڙهندا رهن ۽ جيڪي کين روزق ڏنو اٿئون تنهن منجهان ڳجهو ۽ پڌرو ان ڏينهن جي اچڻ کان اڳ

يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خِلٰلٌ ﴿۳۱﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

اچي اهڙو ڏينهن جو نه هوندو واپار انهيءَ ۾ ۽ نڪي دوستي. الله اهو آهي جنهن پيدا ڪيو آسمانن

(الله جي واٽ ۾) خرچ ڪندا رهن جنهن ۾ نڪو واپار ۽ نه ڪا ياراڻي هوندي! الله اهو آهي جنهن آسمانن ۽ زمين کي

وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجَ بِهٖ مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ

۽ زمين کي ۽ لاٿائين آسمان کان پاڻي پوءِ ڪڍيائين ان سان ميوا توهان جي قوت لاءِ.

بڻايو ۽ آسمان کان (مينهن جو)پاڻي وسايو پوءِ ان سان (سڀ ڪنهن جنس جي) ميون مان اوهان جي روزي ڪڍيائين.

وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِهٖ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْاَنْهٰرَ ﴿۳۲﴾ ۚ وَ

۽ تابع ڪيائين توهان لاءِ ٻيڙيون جيئن هلن سمنڊ ۾ انجي امر سان. ۽ تابع ڪيائين توهان لاءِ نديون. ۽

اوهان کي ٻيڙيون هن لاءِ نوائي ڏنائين ته سندس حڪم سان سمنڊ ۾ ترنديون رهن. ۽اوهان کي نديون (به) نوائي ڏنائين. ۽

سَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَآىِٕبَيْنِ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿۳۳﴾ ۚ

تابع ڪيائين توهان لاءِ سج ۽ چنڊ سدائين هلندڙ ۽ ڪم لاٿائين توهان لاءِ رات ۽ ڏينهن کي.

اوهان لاءِ سدائين هلندڙ سج ۽ چنڊ نوائي ڏنائين. ۽ اوهان لاءِ رات ۽ ڏينهن نوائي ڏنائين.

وَاٰتٰىكُمْ مِّنْ كُلِّ مَا سَاَلْتُمُوْهُ ۭ وَاِنْ تَعُدُّوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوْهَا ۭ

۽ ڏنائين توهان کي هر شيءِ جيڪا توهان گهُري انکان. ۽ جيڪڏهن شمار ڪندؤ الله جي نعمتن کي ته نه ڳڻي سگهندؤ اهي.

۽ جيڪا شيءِ ڪانئس گهريو تنهن سڀ مان ڪجهه اوهان کي ڏنائين. ۽ جيڪڏهن الله جي نعمتن کي ڳڻيندؤ ته اهي ڳڻي نه سگهندؤ.

اِنَّ الْاِنْسَانَ لَظَلُوْمٌ كَفَّارٌ ﴿۳۴﴾ ع وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا

بيشڪ انسان بي انصاف بي شڪر آهي. ۽ جڏهن چيو ابراهيم اي منهنجا پروردگار ڪر هن

بيشڪ انسان ضرور بي انصاف بي شڪر آهي. ۽ (ياد ڪر) جڏهن ابراهيم چيو ته اي منهنجا پالڻهار! هن شهر (مڪي) کي امن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَلْبَلَدَ اٰمِنًا وَّاجْنُبْنِيْ وَبَنِيَّ اَنْ نَّعْبُدَ الْاَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ اِنَّهُنَّ

شهر کي امن وارو ۽ پري ڪر مون کي ۽ منهنجي پٽن کي پوڄا ڪرڻ بتن جي کان. اي منهنجا رب انهن

وارو ڪر ۽ مون کي ۽ منهنجي اولاد کي بتن جي پوڄڻ کان پاسي ڪر!. اي منهنجا پالڻهار! انهن (بتن)

اَضْلَلْنَ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ ۚ فَمَنْ تَبِعَنِيْ فَاِنَّهٗ مِنِّيْ ۚ وَمَنْ

ڀلايو آهي گهڻن ئي ماڻهن کي، پوءِ جيڪو تابعدار ٿيو منهنجو تہ اهو منهنجو آهي ۽ جنهن

ماڻهن مان گهڻن کي ڀلايو آهي، پوءِ جيڪو منهنجي پويان لڳو سو بيشڪ منهنجو آهي، ۽ جنهن

عَصَانِيْ فَاِنَّكَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٦﴾ رَبَّنَآ اِنِّيْٓ اَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِيْ

نافرماني ڪئي منهنجي پوءِ تون بخشڻهار مهربان آهين. اي اسانجا پالڻهار مون رهائي آهي ڪجهہ پنهنجي اولاد

منهنجي نافرماني ڪئي تہ بيشڪ تون بخشڻهار مهربان آهين. اي اسان جا پالڻهار! مون پنهنجي اولاد مان ڪن

بِوَادٍ غَيْرِ ذِيْ زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ ۙ رَبَّنَا لِيُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ

ميدان غيرآبادي واري ۾ نزديڪ تنهنجي گهر عزت واري جي، اي رب اسان جا جيئن اهي قائم ڪن نماز

کي غيرآباد ميدان ۾ تنهنجي تعظيم واري گهر (بيت الله) وٽ هن لاءِ ٽڪايو آهي تہ اي اسان جا پالڻهار! اهي

فَاجْعَلْ اَفْـِٕدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِيْٓ اِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ

پوءِ ڪر دليون ڪن ماڻهن جون تہ لاڙو ڪن انهن ڏانهن ۽ ڪاراءِ انهن کي

نماز پڙهن پوءِ ڪن ماڻهن جون دليون انهن ڏانهن لڙنديون ڪر ۽ کين ميون جي روزي ڏي!

مِّنَ الثَّمَرٰتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُوْنَ ﴿٣٧﴾ رَبَّنَآ اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِيْ وَمَا نُعْلِنُ ۗ

ميوا جيئن اهي شڪر ڪن. اي رب اسان جا تون ئي ڄاڻين ٿو جيڪي لڪايون ٿا ۽ جيڪي ظاهر ڪريون ٿا،

تہ مَن اهي شڪرانو ڪن. اي اسان جا پالڻهار! جيڪي (اسين) ڳجهو ڪريون ٿا ۽ جيڪي پڌرو ڪريون ٿا سو

وَمَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ ﴿٣٨﴾

۽ نہ ڳولڪل رهي الله تي ڪجهہ زمين ۾ ۽ نڪي آسمان ۾.

تون ڄاڻندڙ آهين۔ ۽ ڪا شيءِ نڪي زمين ۾ ۽ نڪي آسمان ۾ الله کان ڳجهي آهي.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ وَهَبَ لِيْ عَلَى الْكِبَرِ اِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ ۗ اِنَّ

شڪر الله جو جنهن ڏنو مون کي پيريءَ ۾ اسماعيل ۽ اسحاق، بيشڪ

سڀ ساراه انهيءَ الله کي جڳائي جنهن مون کي پيريءَ ۾ اسماعيل ۽ اسحاق عطا ڪيو. ڇو تہ منهنجو

رَبِّيْ لَسَمِيْعُ الدُّعَآءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ اجْعَلْنِيْ مُقِيْمَ الصَّلٰوةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِيْ ۖ

منهنجو رب ٻڌندڙ آهي دعا جو. اي منهنجا رب ڪر مونکي قائم ڪندڙ نماز جو ۽ منهنجي اولاد مان ۾.

پالڻهار ضرور دعا ٻڌندڙ آهي. اي منهنجا پالڻهار! مون کي ۽ منهنجي اولاد مان ڪن کي نماز پڙهندڙ ڪر!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَآءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ يَوْمَ يَقُوْمُ

اي اسانجا پالڻھار ۽ قبول ڪر منهنجي دعا. اي اسانجا رب بخش مونکي ۽ منهنجي ماءُ پيءُ کي ۽ ايمان وارن کي جنهن ڏينهن ٿيندو

۽ اسان جا پالڻھار! منهنجي دعا قبول ڪر! اي اسان جا پالڻھار! مون کي ۽ منهنجي ماءُ پيءُ کي ۽ مومن ماڻهن کي

الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ ع وَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظّٰلِمُوْنَ ۬ؕ اِنَّمَا

حساب. ۽ هرگز نہ ڀانءِ الله کي بي خبر انهن ڪمن کان جو ڪن ٿا ظالم. رڳو

(اُنهيءَ ڏينهن) بخش جنهن ڏينهن حساب قائم ٿيندو. ۽ جيڪي ظلم ڪندا آهن، تنهن کان الله کي بي خبر هرگز نہ ڀانءِ!

يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيْهِ الْاَبْصَارُ ﴿٤٢﴾ مُهْطِعِيْنَ مُقْنِعِيْ

ڍرڏئي ٿو انهن کي هڪ ڏينهن لاءِ جنهن ۾ ٽڙي ويندديون اکيون. اهي ڊوڙندا ايندا اڀي

الله کين رڳو اُنهي (ڏينهن) تائين ڍر ڏني آهي جنهن ڏينهن اکيون ٽڙي وينديون. تڪڙا ڊوڙندڙ پنهنجا ڳاٽ کڻندڙ هوندا!

رُءُوْسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ اِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ ۚ وَاَفْـِٕدَتُهُمْ هَوَآءٌ ﴿٤٣﴾ وَاَنْذِرِ

ڳاٽ نہ موٽنديون انهن ڏانهن سندن نگاهون، ۽ دليون انهن جون پريشان هونديون. ۽ ڍيڄار

پاڻ ڏانهن سندن نظر وري نہ سگهندي، ۽ سندن دليون پيون ڌهڪنديون! ۽ (اي پيغمبر!) ماڻهن کي

النَّاسَ يَوْمَ يَاْتِيْهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا رَبَّنَآ اَخِّرْنَآ

ماڻهن کي ان ڏينهن کان جو ايندو انهن ڏانهن عذاب پوءِ چوندا جن ظلم ڪيو اي رب اسان جا مهلت ڏي اسان کي

اُن ڏينهن کان ڍيڄار! (جنهن ڏينهن) کين عذاب پهچندو پوءِ ظالم چوندا تہ اي اسان جا پالڻھار! اسان کي

اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ۙ نُّجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ ؕ اَوَلَمْ تَكُوْنُوْٓا

ٿوري وقت تائين تہ قبول ڪريون تنهنجو سڏ ۽ تابع ٿيون رسولن جا. ڇا توهان

ٿورهيءَ مدت تائين مهلت ڏي تہ تنهنجي سڏ کي قبول ڪريون ۽ پيغمبرن جي فرمانبرداري ڪريون ۔(چيو

اَقْسَمْتُمْ مِّنْ قَبْلُ مَا لَكُمْ مِّنْ زَوَالٍ ﴿٤٤﴾ ۙ وَّسَكَنْتُمْ فِيْ مَسٰكِنِ

قسم نہ کڻندا هئا اڳ ۾ تہ نہ ٿيندو توهان جو ڪو هتي وڃڻ. ۽ توهان رهندا هئا انهن ماڻهن جي گهرن ۾

ويندن تہ) ھن کان اڳ اوهين قسم نہ کڻندا هيو ڇا تہ اوهان کي ڪا زوالي نہ ٿيندي! ۽ اوهين انهن جي جاين ۾ ٽڪيو

الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا

جن ظلم ڪيو هئو پاڻ تي ۽ ظاهر ٿيو توهان تي تہ ڪيئن ڪيوسون انهن سان ۽ بيان ڪياسون

جن پاڻ تي ظلم ڪيو ۽ اوهان لاءِ واضح ٿيو تہ انهن سان ڪيئن ڪيوسون! ۽ اوهان لاءِ ڪيئي

لَكُمُ الْاَمْثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدْ مَكَرُوْا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللّٰهِ مَكْرُهُمْ ؕ وَاِنْ

انهن لاءِ اهي مثال. ۽ سٽي هئائون سٽ پنهنجي ۽ هئي الله وٽ سٽ انهن جي، ۽ نہ

مثال بيان ڪياسون.۽ بيشڪ اُنهن پنهنجو (وڏو) مڪر ڪيو ۽ الله وٽ سندن مڪر (جي سزا) آهي۔ ۽ سندن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُوْلَ مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿٤٦﴾ فَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ مُخْلِفَ وَعْدِهٖ

هئي سِٽ انهن جي جو هٽي وڃن ها ان کان جبل. پوءِ هرگز نہ سمجھ الله کي وعدو ڦيرائيندڙ

مکر کو اهڙو نہ آهي جنهن سان جبل (پنهنجي جاين کان) هٽي وڃن. پوءِ (اي پيغمبر!) الله کي پنهنجن پيغمبرن ساڻ پنهنجي وعدي جي

رُسُلَهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرَ الْاَرْضِ

پنهنجي رسولن سان بيشڪ الله زبردست آهي بدلي وٺڻ وارو آهي. جنهن ڏينهن بدلائبي ڌرتي ٻيءَ ڌرتي سان

خلافي ڪندڙ هرگز نہ ڀانءِ! ڇو تہ الله زبردست (اُن ڏينهن) بدلي وٺڻ وارو آهي. جنهن ڏينهن هيءَ زمين مٽائي ٻي زمين ڪئي ويندي

وَالسَّمٰوٰتُ وَبَرَزُوْا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾ وَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ

۽ آسمان بہ ۽ اهي ظاهر ٿيندا الله واحد القهار آڏو. ۽ تون ڏسندين ڏوهارين کي

۽ آسمان (بہ)، ۽ (سڀ ماڻهو) الله هڪڙي (۽) زبردست جي آڏو ٿيندا. ۽ اُن ڏينهن ڏوهارين کي زنجيرن ۾

يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِيْنَ فِي الْاَصْفَادِ ﴿٤٩﴾ سَرَابِيْلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ وَّتَغْشٰى

انهيءَ ڏينهن جڪڙيل زنجيرن ۾. ڪپڙا انهن جا ڊامبر مان ۽ ڍڪيندي

ٻڌل ڏسندين. سندن ڪپڙا گندرف مان هوندا ۽ سندن منهن کي باهہ وڪوڙيندين. هن لاءِ تہ

وُجُوْهَهُمُ النَّارُ ﴿٥٠﴾ لِيَجْزِيَ اللّٰهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ

انهن جي منهن کي باهہ. جئن بدلو ڏئي الله هر شخص کي سندس ڪئي جو. بيشڪ الله جلد

هرڪ ماڻهو جيڪي ڪمايو تنهن جو ان کي الله بدلو ڏئي. بيشڪ الله جلد حساب ڪندڙ آهي.

الْحِسَابِ ﴿٥١﴾ هٰذَا بَلٰغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوْا بِهٖ وَلِيَعْلَمُوْٓا اَنَّمَا

حساب ڪندڙ آهي. هيءَ خبر پهچائڻي آهي ماڻهن کي ۽ جئن تہ ڊيڄاريا وڃن انهيءَ سان ۽ جئن ڄاڻن تہ رڳو

اهو (قرآن) ماڻهن کي پهچائڻو آهي تہ اُن سان ڊيڄاريا وڃن ۽ ڄاڻن تہ انهيءَ

هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ وَّلِيَذَّكَّرَ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٥٢﴾ ع

اهو ئي مالڪ هڪڙو آهي ۽ جئن نصيحت وٺن مغز وارا.

هڪ الله کان سواءِ ٻيو ڪو معبود نہ آهي ۽ عقل وارا نصيحت وٺن!

سُوْرَةُ الْحِجْرِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٩٩ رُكُوْعَاتُهَا ٦

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الٓرٰ قف تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ وَقُرْاٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿١﴾

الرٰ. هي آيتون آهن ڪتاب جون ۽ قرآن پڌري جون.

الرا ــ هي آيتون (هن) ڪتاب ۽ چٽي قرآن جون آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ كَانُوْا مُسْلِمِيْنَ ۝٢ ذَرْهُمْ يَاْكُلُوْا

كنهن وقت چاهيندا | كافر ته | جيكر هجن ها | اسلام آڻيندڙ. | ڇڏ انهن كي | ته كائن پيئن

كافر گهڻوئي (هيءُ) خواهش كندا ته جيكر مسلمان هجون ها! (اي پيغمبر!) كين ڇڏي ڏي ته (دنيا ۾) كائين

وَيَتَمَتَّعُوْا وَيُلْهِهِمُ الْاَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ۝٣ وَمَآ اَهْلَكْنَا

۽ فائدا وٺن | ۽ غافل كري انهن كي | اميد | پوءِ جلد | اهي ڄاڻندا. | ۽ نه تباهه كيو آهي اسان

۽ (لذتن ۾) مزا ماڻي وٺن، ۽ كين اميد غافل كري ڇڏيو پوءِ سگهوئي ڄاڻندا. ۽ كنهن ڳوٺ كي ويران نه كيوسون

مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُوْمٌ ۝٤ مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ

كنهن آبادي كي | مگر | ان جو | لكيو آهي | مقرر. | نه اڳي ويندو | كو ٽولو

پر (سندن بچڻ كمن جي كري) ان لاءِ مقرر حكم كيل هو. كابه قوم پنهنجي مقرر مدت كان نكي اڳرائي

اَجَلَهَا وَمَا يَسْتَاْخِرُوْنَ ۝٥ وَقَالُوْا يٰاَيُّهَا الَّذِيْ نُزِّلَ عَلَيْهِ

پنهنجي وقت كان ۽ نكي | پوئتي رهندا. | ۽ چيائون | اي | اهو | لاٿو ويو | جنهن تي

كندي ۽ نكي پوئتي رهي سگهندي. ۽ (كافرن) چيو ته، اي جنهن تي قرآن لاٿو ويو آهي!

الذِّكْرُ اِنَّكَ لَمَجْنُوْنٌ ۝٦ لَوْ مَا تَاْتِيْنَا بِالْمَلٰٓئِكَةِ اِنْ كُنْتَ مِنَ

قرآن | پڪ تون | ته چريو آهين. | ڇو نه | آڻدءِ اسان وٽ | ملائڪن كي | جيكڏهن | تون

بيشك تون پڪ چريو آهين. جيكڏهن تون سچن مان آهين ته اسان وٽ ملائڪ ڇو نه آڻيندو آهين؟

الصّٰدِقِيْنَ ۝٧ مَا نُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ اِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوْٓا اِذًا

سچو آهين. | نه لاهيندا آهيون اسان | ملائڪ | مگر | موقعي سان | ۽ نه | هوندا | ان وقت

(اي پيغمبر!) كين چئو ته، ملائڪ پڪي رٿ كان سواءِ نازل نه كندا آهيون ۽ (جيكڏهن نازل كريون ۽ نه مڃين ته) انهيءَ مهل انهن كي

مُّنْظَرِيْنَ ۝٨ اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ۝٩ وَ

مهلت ڏنل. | بيشك | اسان | لاٿو آهي | قرآن | ۽ اسان ئي ان جي نگهباني كندڙ آهيون. | ۽

مهلت نه ڏني ويندي. اسان ئي نصيحت (يعني قرآن) نازل كيو ۽ اسين ئي سندس ضرور حفاظت كندڙ آهيون. ۽

لَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِيْ شِيَعِ الْاَوَّلِيْنَ ۝١٠ وَمَا يَاْتِيْهِمْ

اسان موكليا آهن رسول | توكان اڳ | جماعتن | اڳين ۾. | ۽ نه ايندو هئو انهن وٽ

بيشك توكان اڳي پهرين ٽولين ۾ پيغمبر موكلياسون. ۽ كو پيغمبر وٽن نه ايندو هو جو

مِّنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝١١ كَذٰلِكَ نَسْلُكُهٗ فِيْ

كو به رسول | مگر | هئا | ان سان | مسخريون كندڙ. | اهڙي طرح | وجهندا آهيون | ان كي

انهيءَ سان ٺٺوليون كرڻ كان سواءِ (ٻيو كجهه) نه كندا هئا. اهڙي طرح ڏوهارين جي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قُلُوْبِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿١٢﴾ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٣﴾

دلين ۾ ڏوهارين جي. اهي ڪين مڃيندا ان کي ۽ ٿي گذري آهي رسم پهرين جي.

دلين ۾ (اهڙو خيال) وجهندا آهيون. جو اُن کي نہ مڃيندا، ۽ بيشڪ اڳين جي ريت هلي ايندي آهي.

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِّنَ السَّمَآءِ فَظَلُّوْا فِيْهِ يَعْرُجُوْنَ ﴿١٤﴾

۽ جيڪڏهن کوليون انهن تي دروازو آسمان جو پوءِ وڃن ان ۾ چڙهندا.

۽ جيڪڏهن آسمان مان ڪو دروازو مٿن کوليون ها پوءِ اُن ۾ سدائين مٿي چڙهندا رهن ها.

لَقَالُوْٓا اِنَّمَا سُكِّرَتْ اَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُوْرُوْنَ ﴿١٥﴾

تہ بہ چوندا رڳو مُنڊيون ويون آهن اسان جون اکيون نہ پر اسان ماڻهو جادو ڪيل آهيون.

تڏهن بہ ضرور چون ها تہ رڳو اسان جون اکيون منڊيون ويون آهن! بلڪ اسين جادو ڪيل قوم آهيون.

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِى السَّمَآءِ بُرُوْجًا وَّ زَيَّنّٰهَا لِلنّٰظِرِيْنَ ﴿١٦﴾ وَ حَفِظْنٰهَا

۽ بيشڪ اسان بڻايا آهن آسمان ۾ برج ۽ سينگاريوسين ان کي ڏسندڙن لاءِ ۽ بچايوسين ان کي

۽ بيشڪ آسمان ۾ برج بڻاياسون ۽ اُن کي ڏسندڙن لاءِ سينگاريوسون. ۽ اُن کي

مِنْ كُلِّ شَيْطٰنٍ رَّجِيْمٍ ﴿١٧﴾ اِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاَتْبَعَهٗ

هر شيطان تڙيل کان. مگر ڪوئي چوريءَ اچي ٻڌي پوءِ پٺيان پوي ٿي ان کي

هر ڪنهن تڙيل شيطان کان بچايوسون. پر جيڪو چوريءَ ڪن ڏئي تنهن جي ڪڍ

شِهَابٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٨﴾ وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَاَلْقَيْنَا فِيْهَا رَوَاسِىَ

امانڙي چٽي ٻرندڙ. ۽ ڌرتي کي پکيڙيوسون ۽ وڌاسون ان ۾ جبل

چٽو الانبو پوندو آهي. ۽ زمين کي پکيڙيوسون ۽ منجهس جبل کوڙياسون

وَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ شَىْءٍ مَّوْزُوْنٍ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيْهَا

۽ ڄمائي اٿئون ان ۾ هر شيءِ وزنائتي. ۽ بڻاياسون توهان لاءِ ان ۾

۽ منجهس هر شيءِ اندازي سان ڄمائي سون. ۽ منجهس اوهان لاءِ ۽ انهن لاءِ (قسم قسم

مَعَايِشَ وَمَنْ لَّسْتُمْ لَهٗ بِرٰزِقِيْنَ ﴿٢٠﴾ وَاِنْ مِّنْ شَىْءٍ اِلَّا

گذارا ۽ انهن لاءِ جو ناهيو اوهين انهن کي رزق ڏيندڙ. ۽ ناهي ڪا بہ شيءِ مگر

جي) روزي (پيدا) ڪئي سون جن کي (اوهين) روزي ڏيندڙ نہ آهيو. اهڙي ڪا شيءِ آهي ئي ڪانہ

عِنْدَنَا خَزَآئِنُهٗ ز وَمَا نُنَزِّلُهٗٓ اِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُوْمٍ ﴿٢١﴾ وَاَرْسَلْنَا الرِّيٰحَ

اسان وٽ آهن ذخيرا ان جا ۽ نہ ٿا لاهيون ان کي مگر قدر مقرر سان. ۽ اسان موڪليون هوائون

جنهن جا خزانا اسان وٽ نہ هجن انهن شين کي (اسين) مقرر اندازي کان سواءِ نہ لاهيندا آهيون. ۽ ڪکرن ڪندڙ وائن کي موڪليندا آهيون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَوَاقِحَ فَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَسْقَيْنٰكُمُوْهُ ۚ وَمَآ اَنْتُمْ لَهٗ

ڪکر ڪڻندڙ پوءِ لاٿوسون آسمان ڪان پاڻي پوءِ اهو پياريو سون اوهانکي، ۽ نہ آهيو اوهين انجا

پوءِ آسمان مان پاڻي وسائيندا آهيون، پوءِ اهو اوهان کي پياريندا آهيون. ۽ اهو اوهين (تلاون ۾)

بِخٰزِنِيْنَ ﴿٢٢﴾ وَاِنَّا لَنَحْنُ نُحْيٖ وَنُمِيْتُ وَنَحْنُ الْوٰرِثُوْنَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ

خزانہ دار. ۽ بيشڪ اسان ئي جيئرو ڪندا آهيون ۽ ماريندا آهيون ۽ اسان ئي وارث آهيون. ۽ اسان

گڏ ڪرڻ وارا نہ آهيو. ۽ اسين ئي جياريندا آهيون ۽ ماريندا آهيون ۽ اسين (سڀ ڪنهن جا) وارث آهيون. ۽ بيشڪ

عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِيْنَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَاْخِرِيْنَ ﴿٢٤﴾ وَاِنَّ

ڄاڻي چڪا آهيون اڳتي وڌندڙن کي توهان مان ۽ ڄاڻي چڪا آهيون پٺتي پوندڙن کي. ۽ بيشڪ

اوهان کان اڳ وارا بہ ڄاڻندا آهيون ۽ بيشڪ (اوهان کان) پوءِ ايندڙ (بہ) ڄاڻندا آهيون. ۽ بيشڪ

رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ ۭ اِنَّهٗ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٥﴾ ع وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ

تنهنجو رب ئي گڏ ڪندو انهن کي، اهو ئي حڪيم آهي علم وارو آهي. ۽ اسان خلقيو آهي انسان کي

تنهنجو پالڻهار کين اٿاريندو. بيشڪ اهو حڪمت وارو ڄاڻندڙ آهي. ۽ بيشڪ اسان آدم کي

مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿٢٦﴾ ۚ وَالْجَآنَّ خَلَقْنٰهُ مِنْ قَبْلُ

کڙڪندڙ چيڪي مٽي قري ويل مان. ۽ جنّ کي پيدا ڪيو سون ان کان اڳ ۾

ڳوهيل گنديءِ وڄندڙ مٽيءِ مان بڻايو. ۽ ان (آدم) کان اڳ جنن جي (وڏي يعني) جان کي

مِنْ نَّارِ السَّمُوْمِ ﴿٢٧﴾ وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ خَالِقٌۢ بَشَرًا

باهہ جڙواري مان. ۽ جنهن وقت چيو تنهنجي رب ملائڪن کي آءٌ پيدا ڪرڻ وارو آهيان بشر کي

جهيءِ واري باهہ مان بڻايوسون. ۽ جڏهن تنهنجي پالڻهار ملائڪن کي چيو تہ آءٌ آدم کي

مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿٢٨﴾ فَاِذَا سَوَّيْتُهٗ وَنَفَخْتُ فِيْهِ

کڙڪندڙ چيڪي مٽي قري ويل مان. پوءِ جڏهن تيار ڪيان انکي ۽ ڦوڪيان ان ۾

ڳوهيل سڙيل وڄندڙ مٽيءِ مان بڻائيندڙ آهيان. پوءِ جڏهن کيس ٺاهي برابر ڪريان ۽ منجهس پنهنجي روح مان

مِنْ رُّوْحِيْ فَقَعُوْا لَهٗ سٰجِدِيْنَ ﴿٢٩﴾ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُوْنَ ﴿٣٠﴾ لا

پنهنجو امر پوءِ ڪِري پئجو انهيءَ لاءِ سجدو ڪندڙ. پوءِ سجدو ڪيو ملائڪن سڀني گڏجي.

ڦوڪيان تڏهن کيس سجدو ڪندڙ ٿي ڪري پئجو! پوءِ انهن مڙني ملائڪن گڏجي سجدو ڪيو.

اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ اَبٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ مَعَ السّٰجِدِيْنَ ﴿٣١﴾ قَالَ يٰٓاِبْلِيْسُ

سواءِ ابليس جي، انهيءَ انڪار ڪيو تہ هجي گڏ سجدي ڪندڙن سان. چيائين اي ابليس

سواءِ ابليس جي. جنهن سجدي ڪندڙن سان گڏ هجڻ کان انڪار ڪيو. (الله) چيو تہ اي ابليس!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَا لَكَ اَلَّا تَكُوْنَ مَعَ السّٰجِدِيْنَ ﴿۳۲﴾ قَالَ لَمْ اَكُنْ لِّاَسْجُدَ لِبَشَرٍ

چا ٿيو توکي جو نہ ٿو ٿئين گڏ سجدي ڪندڙن سان. چيائين آءٌ ناهيان اهڙو جو سجدو ڪريان بشر کي

توکي ڇا ٿيو جو سجدي ڪرڻ وارن مان نہ ٿئين؟ (هن) چيو تہ مون کي نہ جڳائيندو آهي تہ آءٌ اهڙي ماڻهوءَ کي سجدو ڪريان

خَلَقْتَهٗ مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿۳۳﴾ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا

جنهن کي تو ناهيو ڪڙڪندڙ ڇيڪي مٽي ڦري ويل مان. چيائين پوءِ نڪر هتان

جنهن کي گهويل گنديءَ وجندڙ مٽيءَ مان بڻايو اٿئي. (الله) فرمايو تہ اُن (بهشت) مان نڪر!

فَاِنَّكَ رَجِيْمٌ ﴿۳۴﴾ وَّاِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿۳۵﴾ قَالَ

تون تڙيل آهين. ۽ بيشڪ توتي ڦِٽڪار آهي ڏينهن قيامت تائين. چيائين

ڇو تہ تون تڙيل آهين. ۽ توتي قيامت تائين لعنت آهي. (ابليس) چيو تہ اي منهنجا

رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْٓ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿۳۶﴾ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿۳۷﴾

اي منهنجا رب پوءِ ڍر ڏي مون کي ان ڏينهن تائين جو اٿاريا وڃن. فرمايائين پوءِ تون ڍر ڏنلن مان آهين.

پالڻهار! مون کي قيامت جي ڏينهن تائين مهلت ڏي. (الله) فرمايو تہ بيشڪ تون مهلت ڏنلن مان آهين.

اِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ﴿۳۸﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ اَغْوَيْتَنِيْ لَاُزَيِّنَنَّ

ڏينهن وقت مقرر تائين. چيائين اي منهنجا رب جيئن تہ گمراهہ ڪيو تو مون کي تہ ضرور سينگار ڪرائيندس

نهرايل وقت واري ڏينهن تائين. (ابليس) چيو تہ، اي منهنجا پالڻهار! تو جو مون کي گمراهہ ڪيو آهي تنهن ڪري آءٌ اُنهن لاءِ

لَهُمْ فِى الْاَرْضِ وَلَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۳۹﴾ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ

انهن لاءِ زمين ۾ ۽ گمراهہ ڪندس انهن سيني کي. مگر ٻانها تنهنجا انهن مان

زمين ۾ (گناهن کي) ضرور سينگاريندس ۽ ضرور سيني کي گمراهہ ڪندس. سواءِ انهن تنهنجن ٻانهن

الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۴۰﴾ قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيْمٌ ﴿۴۱﴾ اِنَّ

چونڊيل. فرمايائين هيءُ رستو آهي مون تائين سڌو. بيشڪ

جي جي سچا آهن. (الله) فرمايو تہ هيءَ واٽ مون تائين سڌي آهي.

عِبَادِيْ لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ اِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ

منهنجا ٻانها، نہ هلندو تنهنجو انهن تي ڪو زور سواءِ انهن جي جيڪي تنهنجي پٺيان لڳا

گمراهن مان جنهن تنهنجي تابعداري ڪئي تنهن کان سواءِ (ٻين) منهنجن ٻانهن تي تنهنجو ڪو وس نہ آهي.

مِنَ الْغٰوِيْنَ ﴿۴۲﴾ وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۴۳﴾ لَهَا سَبْعَةُ

گمراهن مان. ۽ بيشڪ دوزخ وعده جي جاءِ آهي انهن سيني لاءِ. ان کي آهن ست

۽ انهن مڙني گمراهن جي انجام واري جاءِ دوزخ آهي. ان کي ست دروازا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَبْوَابٍ ؕ لِكُلِّ بَابٍ مِّنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُوْمٌ ﴿٤٤﴾ ع اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ

دروازا. هر درلاءِ انھن مان حصو آهي ورهايل. يقينن پرهيزگار آهن

هر ڪنهن دروازي لاءِ انهن مان ورهايل ڀاڱو آهي. بيشڪ پرهيزگار

فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿٤٥﴾ ؕ اُدْخُلُوْهَا بِسَلٰمٍ اٰمِنِيْنَ ﴿٤٦﴾ وَنَزَعْنَا مَا

باغن ۾ ۽ چشمن ۾. چوندن هلوان ۾ سلامتي سان بي خطرا ٿي. ۽ ڪڍنداسين اهو جيڪي

باغن ۽ چشمن ۾ هوندا. (کين چئبو ته) انهن ۾ بي فڪرا ٿي سلامتيءَ سان گهڙو. ۽ سندن سينن ۾ جيڪي

فِيْ صُدُوْرِهِمْ مِّنْ غِلٍّ اِخْوَانًا عَلٰى سُرُرٍ مُّتَقٰبِلِيْنَ ﴿٤٧﴾ لَا يَمَسُّهُمْ

انهن جي دلين ۾ هوندو ناراضپو. پائر بڻجي پلنگن تي ويهندا هڪبئي جي سامهون. نه پهچندي کين

ڪينو هوندو سو انهن مان ڪڍنداسين، (هڪ ٻئي جا) ڀائر ٿي آمهون سامهون تختن تي ويٺا هوندا. اُتي کين تڪو

فِيْهَا نَصَبٌ وَّمَا هُمْ مِّنْهَا بِمُخْرَجِيْنَ ﴿٤٨﴾ نَبِّئْ عِبَادِيْٓ اَنِّيْٓ

اُتي ڪا تڪليف ۽ نه اهي اتان ڪڍيا ويندا. ٻڌاءِ منهنجي ٻانهن کي ته بيشڪ

تڪ پهچندو ۽ نه کي اُتان ڪڍيا ويندا. (اي پيغمبر!) منهنجن ٻانهن کي خبر ڏي ته آءٌ

اَنَا الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٤٩﴾ لا وَاَنَّ عَذَابِيْ هُوَ الْعَذَابُ الْاَلِيْمُ ﴿٥٠﴾

آءٌ بخشيندڙ مهربان آهيان. ۽ يقينن منهنجو عذاب اهو عذاب دردناڪ آهي.

بخشڻهار مهربان آهيان. ۽ منهنجو عذاب ئي ڏکوئيندڙ عذاب آهي.

وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ ﴿٥١﴾ م اِذْ دَخَلُوْا عَلَيْهِ فَقَالُوْا سَلٰمًا ؕ

۽ خبر ٻڌاءِ انهن کي ابراهيم جي مهمانن جي. جڏهن پهتا ان وٽ چيائون سلام.

۽ (اي پيغمبر!) انهن کي ابراهيم جي مهمانن جي خبر ڏي. جنهن مهل وٽس پهتا (تنهن مهل) چيائون سلام.

قَالَ اِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُوْنَ ﴿٥٢﴾ قَالُوْا لَا تَوْجَلْ اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلٰمٍ

چيائين اسان توهان کان ڊڄون ٿا. چيائون نه ڊڄ اسين توکي خوشخبري ڏيون ٿا نينگر

(ابراهيم) چيو ته اسين اوهان کان ڊڄندڙ آهيون. چيائون ته نه ڊڄ! اسين توکي علم واري پٽ جي مبارڪ ڏيون ٿا.

عَلِيْمٍ ﴿٥٣﴾ قَالَ اَبَشَّرْتُمُوْنِيْ عَلٰٓى اَنْ مَّسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ

علم واري جي. چيائين ڇا توهان خوشخبري ڏيو ٿا مونکي جڏهن پهتي آهي مونکي ڪراڙپ پوءِ ڇا جي ٿا

(ابراهيم) چيو ته مون کي هن هوندي به مبارڪ ڏيو ٿا ڇا؟ جو مون کي ٻڍاپ پهتي آهي. پوءِ ڪهڙي طرح

تُبَشِّرُوْنَ ﴿٥٤﴾ قَالُوْا بَشَّرْنٰكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِّنَ الْقٰنِطِيْنَ ﴿٥٥﴾

خوشخبري ڏيو. چيائون اسان خوشخبري ڏني آهي توکي سچي پوءِ نه ٿيءُ اميد لاهيندڙن مان.

مبارڪ ڏيو ٿا؟ چيائون ته، توکي جائي مبارڪ ڏيون ٿا. تنهن ڪري نااُميدن مان نه ٿي.

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَالَ وَمَنْ يَّقْنَطُ مِنْ رَّحْمَةِ رَبِّهٖٓ اِلَّا الضَّآلُّوْنَ ﴿٥٦﴾ قَالَ فَمَا

چيائين كير ٿيندو آهي ناامید رحمت پنهنجي رب جي كان سواءِ گمراهن جي. چيائين كهڙو

(ابراهيم) چيو تہ پنهنجي پالڻهار جي رحمت كان گمراهن كان سواءِ (ٻيو) كير نااميد ٿيندو؟ (وري) ابراهيم

خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٥٧﴾ قَالُوْٓا اِنَّآ اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمٍ مُّجْرِمِيْنَ ﴿٥٨﴾

احوال آهي توهان جو اي قاصدؤ. چياڻون اسان موكليا ويا آهيون قوم ڏوهارين جي طرف.

چيو تہ اي موكليل (ملائكؤ!) اوهان جو كهڙو كم آهي. چيائون تہ اسين ڏوهارين جي قوم ڏانهن موكليل آهيون.

اِلَّآ اٰلَ لُوْطٍ ؕ اِنَّا لَمُنَجُّوْهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٥٩﴾ اِلَّا امْرَاَتَهٗ قَدَّرْنَآ

سواءِ گهراڻي لوط جي، اسان بچائيندا سون انهن سمورن كي. مگر ان جي زال فيصلو كيو سون

لوط جي گهراڻي وارن كان سواءِ. جن مڙني كي اسين ضرور بچائيندڙ آهيون. سواءِ سندس زال جي. جنهن لاءِ طئي كيوسون تہ

اِنَّهَا لَمِنَ الْغٰبِرِيْنَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا جَآءَ اٰلَ لُوْطِ ۨ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٦١﴾ قَالَ

تہ اها آهي رهجي ويندڙن مان. پوءِ جڏهن آيا لوط جي گهر موكليل ملائڪ. چيائين

اها رهيلن مان آهي. پوءِ جنهن مهل موكليل (ملائڪ) لوط جي گهراڻي وارن ڏانهن آيا. (تنهن مهل لوط) چيو

اِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ﴿٦٢﴾ قَالُوْا بَلْ جِئْنٰكَ بِمَا كَانُوْا فِيْهِ يَمْتَرُوْنَ ﴿٦٣﴾

توهان ماڻهو آهيو اوپرا. چيائون تہ پر اسان آندي آهي تووٽ اها شيءِ جنهن ۾ اهي شڪ كندا هئا.

تہ اوهين اوپري قوم آهيو. چيائون تہ (نہ) بلڪ تو وٽ اهو (عذاب) وٺي آيا آهيون جنهن ۾ (كافر) شڪ كندا هئا.

وَاَتَيْنٰكَ بِالْحَقِّ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿٦٤﴾ فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ الَّيْلِ

۽ آندو اٿئون تووٽ حق ۽ بلاشڪ اسين سچا آهيون. پوءِ كڍ پنهنجي ٻچن كي رات جي ڇيڙي ۾

۽ تو وٽ سچ سان آيا آهيون ۽ بيشڪ اسين ضرور سچا آهيون. پوءِ پنهنجي كٽنب سميت راتواهڻ نكر

وَاتَّبِعْ اَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ وَّامْضُوْا حَيْثُ

۽ تون هل انهن جي پٺيان ۽ نہ واجهائي توهان مان كو بہ ۽ هليا وڃو جيڏانهن

۽ (تون) سندن پويان هل! ۽ اوهان مان كو هڪڙو (بہ) پوئتي نہ واجهائي ۽ جتي حكم كيو ويو اٿو

تُؤْمَرُوْنَ ﴿٦٥﴾ وَقَضَيْنَآ اِلَيْهِ ذٰلِكَ الْاَمْرَ اَنَّ دَابِرَ هٰٓؤُلَآءِ مَقْطُوْعٌ

حكم كيا وڃو. ۽ پهچايوسون ان ڏانهن اهو حكم تہ پاڙ انهن جي كپيل هوندي

اُتي وڃو! ۽ لوط ڏانهن هن حكم جو وحي كيوسون تہ انهن جي پاڙ صبح ٿيندي ئي

مُّصْبِحِيْنَ ﴿٦٦﴾ وَجَآءَ اَهْلُ الْمَدِيْنَةِ يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿٦٧﴾ قَالَ اِنَّ

صُبح سان. ۽ آيا شهروارا خوشيون كندي. هن چيو تہ

پٽي ويندي. ۽ شهر وارا خوشيون كندا آيا. (لوط) چيو تہ هي منهنجا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هٰٓؤُلَآءِ ضَيْفِيْ فَلَا تَفْضَحُوْنِ ﴿٦٨﴾ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُوْنِ ﴿٦٩﴾

هي مهمان آهن منهنجا پوءِ نہ لڄي ڪريو مونکي. ۽ ڊڄو الله کان ۽ نہ خوار ڪريو مونکي.

مهمان آهن پوءِ مون کي لڄي نہ ڪريو. ۽ الله کان ڊڄو ۽ خوار نہ ڪريوم.

قَالُوْٓا اَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧٠﴾ قَالَ هٰٓؤُلَآءِ بَنٰتِيْٓ اِنْ

چيائون ڇا اسان توکي منع نہ ڪئي هئي ڏيهہ جهان جي رهاڻ کان. چيائين اجهي هي منهنجون ڌيئر آهن جيڪڏهن

چيائون تہ. توکي ڏيهہ جهان وارن (جي مهماني) کان نہ جهليو هيوسون ڇا؟ (لوط) چيو تہ جيڪڏهن اوهين (منهنجو چيو)

كُنْتُمْ فٰعِلِيْنَ ﴿٧١﴾ لَعَمْرُكَ اِنَّهُمْ لَفِيْ سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿٧٢﴾ فَاَخَذَتْهُمُ

آهيو ڪرڻ وارا. قسم آهي تنهنجي سر جو يقينن اهي پنهنجي بيهوشيءَ ۾ عقل جا انڌا آهن. پوءِ پڪڙيو انهن کي

ڪندڙ ٿيندو تہ هي منهنجون ڌيئر حاضر آهن! (اي پيغمبر!) تنهنجي حياتي جو قسم آهي! تہ اهي (ڪافر) پنهنجي گمراهيءَ ۾ حيران آهن. پوءِ

الصَّيْحَةُ مُشْرِقِيْنَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ

راڙ سڄ اڀرندي. پوءِ ڪيوسون ان جي مٿئين پاسي کي هيٺان ۽ وسايون سون انهن تي

سڄ اڀرڻ مهل ڪڙڪي ورتن. ۽ ان شهر جو مٿيون پاسو ان جي هيٺ ڪيوسون ۽ مٿن

حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيْلٍ ﴿٧٤﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِيْنَ ﴿٧٥﴾

پٿريون ساڪر جون. بيشڪ ان ۾ نشانيون آهن سڃاڻڻ وارن لاءِ.

پڪل مٽيءَ جا ڳوڙها وسايا سون. بيشڪ ان ۾ عبرت وٺندڙن لاءِ نشانيون آهن.

وَاِنَّهَا لَبِسَبِيْلٍ مُّقِيْمٍ ﴿٧٦﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٧﴾

۽ اهي آهن البت رستي عام تي. يقينن ان ۾ نشاني آهي ايمان وارن لاءِ.

۽ اهو ڳوٺ هميشہ (جي اچ وڃ) واري وات تي هو. بيشڪ ان ۾ مومنن لاءِ نشانيون آهن.

وَاِنْ كَانَ اَصْحٰبُ الْاَيْكَةِ لَظٰلِمِيْنَ ﴿٧٨﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَ

۽ بيشڪ هئا رهاڪو جهنگل جا ڏوهاري. پوءِ بدلو ورتوسون انهن کان. ۽

۽ ايڪہ (شهر) وارا ظالم هئا. پوءِ کانئن بدلو ورتوسون. ۽ (لوطين ۽

اِنَّهُمَا لَبِاِمَامٍ مُّبِيْنٍ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ اَصْحٰبُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٨٠﴾

اهي ٻئي علائقا آهن رستي پڌري تي. ۽ البت ڪوڙو ڪيو حجر وارن رسولن کي.

ايڪہ وارن جا) ٻئي ڳوٺ پڌري رستي تي هئا. ۽ بيشڪ حجر وارن پيغمبرن کي ڪوڙو ڀانيو.

وَاٰتَيْنٰهُمْ اٰيٰتِنَا فَكَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ﴿٨١﴾ وَكَانُوْا يَنْحِتُوْنَ

۽ اسان ڏنيون سون انهن کي پنهنجون نشانيون پوءِ هئا انهن کان منهن موڙيندڙ. ۽ گهڙي ٿاهيندا هئا

۽ کين پنهنجيون نشانيون ڏنيون سون پوءِ انهن کان منهن موڙيندڙ ٿيا. ۽ ٻي فڪرا ٿي

وقف لازم

ع ٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنَ الْجِبَالِ بُيُوْتًا اٰمِنِيْنَ ﴿٨٢﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِيْنَ ﴿٨٣﴾

جبلن مان گهر بي فڪر تي. پوءِ ورتو انهن کي راڙ پره ڦٽيءَ.

جبلن مان ٽڪي گهر ٺاهيندا هئا. پوءِ کين صبح ٿيندي ئي ڪڙڪي (اچي) ورتو.

فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٨٤﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ

پوءِ نہ ڪم آيو انهن کي جيڪي ڪم ڪيائون. ۽ نہ خلقيا آهن اسان آسمان

پوءِ جيڪو ڪمايائون سو ڪائن ڪجهہ بہ ٽاري نہ سگهيو. ۽ آسمانن ۽ زمين کي

وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ ؕ وَاِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ

۽ زمين ۽ اهو جيڪي انهن ۾ آهي مگر حڪمت سان، ۽ بيشڪ قيامت ضرور اچڻ واري آهي

۽ جيڪي منجهن آهي سو رِٿ کان سواءِ نہ بڻايو اٿئون ـ ۽ قيامت ضرور اچڻي آهي پوءِ (سندن بي ادبين کان)

فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيْلَ ﴿٨٥﴾ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلّٰقُ الْعَلِيْمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ

تون پاسيرو رهہ انهن کان چڱي طرح. تنهنجو رب ئي آهي خلقيندڙ خبر رکندڙ. ۽

سهڻي طرح درگذر ڪر! بيشڪ تنهنجو پالڻهار وڏو خلقيندڙ (۽) گهڻو ڄاڻندڙ آهي. ۽ بيشڪ

اٰتَيْنٰكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِيْ وَالْقُرْاٰنَ الْعَظِيْمَ ﴿٨٧﴾ لَا تَمُدَّنَّ

اسان ڏنيون آهن توکي ست آيتون وري وري پڙهڻ لاءِ ۽ قرآن عاليشان. هرگز نہ ڪر

توکي ٻٽيون ست آيتون (يعني سورة فاتحہ) ۽ وڏو قرآن ڏنوسون.

عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ

نگاهون پنهنجون ان ڏانهن جنهنجو نفعو ڏنوسون ڪيترن کي انهن مان ۽ نہ ڏک ڪر انهن تي

انهن کي هر جنس جي سامان مان جيڪي شيون ڏنيون سون تن ڏانهن تون پنهنجون اکيون کڻي نہ نهار! ۽ نڪي

وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٨٨﴾ وَقُلْ اِنِّيْٓ اَنَا النَّذِيْرُ

۽ جهڪاءِ پنهنجا پر مومنن تي. ۽ چؤ آءٌ ئي آهيان ڊيڄاريندڙ

مٿن ڏک ڪر ۽ مومنن لاءِ پنهنجو (شفقت مان) پاسو جهڪو ڪر! ۽ چئو تہ بيشڪ آءٌ پڌرو ڊيڄاريندڙ آهيان.

الْمُبِيْنُ ﴿٨٩﴾ كَمَآ اَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِيْنَ ﴿٩٠﴾ الَّذِيْنَ جَعَلُوا الْقُرْاٰنَ

پڌرو. جيئن اسان نازل ڪيو عذاب ورهاست ڪندڙن تي. اهي جن ڪيو قرآن کي

جهڙيءَ طرح انهن ورهاست ڪندڙن تي (عذاب) نازل ڪيوسون. جن قرآن کي ٽڪرا ٽڪرا ڪيو.

عِضِيْنَ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسْئَلَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٩٣﴾

ٽڪرا ٽڪرا. پوءِ تنهنجي رب جو قسم ضرور پڇا ڪنداسون انهن سڀني کان. ان بابت جو اهي عمل ڪندا هئا.

(تهڙيءَ طرح) تنهنجي پالڻهار جو قسم آهي! تہ انهن مڙني کان ضرور پڇنداسون. جيڪي ڪندا آهن تنهن بابت.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿٩٤﴾ اِنَّا كَفَيْنٰكَ

پوءِ کولي پڌاءِ جو توکي حڪم ٿيو آهي ۽ منهن موڙ شرڪ ڪندڙن کان. اسان ئي ڪافي آهيون تولاءِ

پوءِ جيڪي توکي حڪم ڪجي ٿو سو کولي پڌاءِ ۽ مشرڪن کان منهن موڙ! اسان تنهنجي طرفان انهن چٺر

الْمُسْتَهْزِءِيْنَ ﴿٩٥﴾ الَّذِيْنَ يَجْعَلُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ۚ فَسَوْفَ

چٺر ڪندڙن تي. جيڪي بنائن ٿا الله سان گڏ خدا ٻيو. پوءِ جلد

ڪندڙن جي پورائي ڪئي. جي الله سان ٻيو معبود مقرر ڪندا آهن پوءِ سگهوئي ڄاڻندا.

يَعْلَمُوْنَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّكَ يَضِيْقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُوْلُوْنَ ﴿٩٧﴾

ڄاڻندا. ۽ اسين ڄاڻون ٿا ته تنهنجي تنگ ٿئي ٿي دل انهن جي ڳالهين کان.

۽ بيشڪ ڄاڻندا آهيون ته جيڪي چوندا آهن تنهن سببان تنهنجو سينو تنگ ٿيندو آهي.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِّنَ السّٰجِدِيْنَ ﴿٩٨﴾ وَاعْبُدْ رَبَّكَ

پوءِ تون پڙهه تعريف پنهنجي رب جي ۽ هُج سجدي ڪندڙن مان. ۽ عبادت ڪندو رهه پنهنجي رب جي

پوءِ تون پاڪائيءَ سان پنهنجي پالڻهار جي ساراهه ڪر ۽ سجدي ڪندڙن مان هج! ۽ (ايستائين) پنهنجي پالڻهار

حَتّٰى يَاْتِيَكَ الْيَقِيْنُ ﴿٩٩﴾

جيستائين اچي تو وٽ يقين (موت).

جي عبادت (پيو) ڪر جيستائين توکي موت پهچي.

سُوْرَةُ النَّحْلِ مَكِّيَّةٌ   بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○   اٰيَاتُهَا ١٢٨   رُكُوْعَاتُهَا ١٦

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اَتٰٓى اَمْرُ اللّٰهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوْهُ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿١﴾

آيو حڪم الله جو پوءِ تکڙ نه ڪريو ان ۾. اهو پاڪ آهي ۽ مٿاهون آهي ان کان جو شريڪ ٿا ڪن.

الله جو حڪم پهتو تنهن ڪري ان جي تکڙ نه ڪريو. الله پاڪ آهي ۽ انهيءَ شيءِ کان مٿاهون آهي جيڪا ساڻس شريڪ مقرر ڪندا آهن.

يُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوْحِ مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖٓ

لاهي ٿو ملائڪن کي وحي سان پنهنجي ارادي سان جنهن تي گهري پنهنجي ٻانهن مان

پنهنجن ٻانهن مان جنهن لاءِ گهرندو آهي تنهن تي پنهنجي ارادي سان ملائڪن کي وحي سان هن لاءِ نازل ڪندو آهي

اَنْ اَنْذِرُوْٓا اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاتَّقُوْنِ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

ته خبردار ڪريو ته ناهي ڪنهنجي بندگي سواءِ منهنجي پوءِ مون کان ئي ڊڄو پيدا ڪيائين آسمانن

ته (ماڻهن کي) ڊيڄاريو (ته الله ٿو فرمائي) ته مون کان سواءِ ٻيو ڪو عبادت جو لائق نه آهي تنهن ڪري مون کان ڊڄو!. آسمانن ۽ زمين کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ط تَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝٣ خَلَقَ الْاِنْسَانَ

۽ زمين کي ۔ حق سان، ۔ مٿاهون آهي ۔ ان کان ۔ جو شريڪ ٿا ڪن. ۔ پيدا ڪيائين ۔ انسان کي

رت سان بڻايائين. جيڪا شيءِ ساڻس شريڪ ڪندا آهن، تنهن کان (اهو) مٿاهون آهي. ماڻهوءَ کي نطفي مان خلقيائين

مِنْ نُّطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ ۝٤ وَالْاَنْعَامَ خَلَقَهَا ج لَكُمْ

قطري مان ۔ پوءِ اوچتو ۔ اهو آهي ۔ جهڳڙو ڪندڙ ۔ ظاهر. ۔ ۽ ۔ چوپاين کي ۔ پيدا ڪيائين ۔ توهان لاءِ

پوءِ اوچتو ئي اهو پڌرو جهڳڙالو ٿي پيو. ۽ اوهان لاءِ ڍور خلقيائين اُنهن مان گرم پوشاڪون ۽ (ٻيا)

فِيْهَا دِفْءٌ وَّمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ۝٥ وَلَكُمْ فِيْهَا جَمَالٌ حِيْنَ

انهن ۾ آهي ۔ گرم اوڇڻ ۔ ۽ گهڻا فائدا ۔ ۽ ڪن مان ۔ کائو ٿا. ۔ ۽ توهان لاءِ آهي ۔ انهن ۾ ۔ زيب ۔ جڏهن

فائدا آهن ۽ منجهانئن ڪي کائيندا آهيو. جنهن مهل (اُهي ڍور) واڙيندا آهيو ۽ جنهن مهل چوڙيندا آهيو (تنهن مهل)

تُرِيْحُوْنَ وَحِيْنَ تَسْرَحُوْنَ ۝٦ وَتَحْمِلُ اَثْقَالَكُمْ اِلٰى بَلَدٍ لَّمْ

گاهي ٿا اچو ۔ ۽ ۔ جڏهن ۔ چيڙيو ٿا. ۔ ۽ ۔ کڻن ٿا ۔ بار توهان جا ۔ انهيءَ شهر ڏانهن ۔ جو نه

اوهان لاءِ سونهن آهي. ۽ جنهن شهر ڏانهن اوهين پنهنجي جيئن کي جوکي ۾ وجهڻ کان سواءِ پهچي نه سگهندا آهيو

تَكُوْنُوْا بٰلِغِيْهِ اِلَّا بِشِقِّ الْاَنْفُسِ ط اِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝٧

ٿيو ها ۔ پهچندڙ اتي ۔ مگر ۔ جيءَ کي جفا ڏيڻ سان، ۔ بيشڪ ۔ توهان جو رب ۔ نرمي ڪندڙ ۔ مهربان آهي.

تنهن ڏانهن اوهان جو بار کڻندا آهن. ڇو ته اوهان جو پالڻهار وڏو ٻاجهارو مهربان آهي.

وَّالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيْرَ لِتَرْكَبُوْهَا وَزِيْنَةً ط وَيَخْلُقُ مَا

۽ پيدا ڪيائين گهوڙا ۔ ۽ خچر ۔ ۽ ۔ گڏهه ۔ جئن چڙهو انهن تي ۔ ۽ ڏيک ويک لاءِ ۔ ۽ پيدا ڪندو ۔ انڪي جيڪي

۽ گهوڙا ۽ خچر ۽ گڏهه هن لاءِ (خلقيائين) ته اُنهن تي اوهين چڙهو ۽ (اُنهن کي) زينت ڄاڻو. ۽ جيڪي شيون (اوهين) نه

لَا تَعْلَمُوْنَ ۝٨ وَعَلَى اللّٰهِ قَصْدُ السَّبِيْلِ وَمِنْهَا جَآئِرٌ ط وَلَوْ شَآءَ

توهان نه ٿا ڄاڻو. ۔ ۽ الله ڏانهن آهي ۔ وچترو ۔ رستو ۔ ۽ انهن مان ڪي ۔ ڏنگا آهن. ۔ ۽ جيڪڏهن اهو گهري ها

ڄاڻندا آهيو سي (به) پيدا ڪندو آهي. ۽ الله تي سڌو رستو (ڏسڻ) آهي ۽ اُنهن مان ڪي (رستا) ڏنگا آهن. ۽ جيڪڏهن

لَهَدٰىكُمْ اَجْمَعِيْنَ ۝٩ هُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً لَّكُمْ مِّنْهُ

ته سڌي راهه ڏئي ها توهان ۔ سڀني کي. ۔ اهو ئي آهي ۔ جنهن ۔ لاٿو ۔ آسمان مان ۔ پاڻي ۔ توهان لاءِ ۔ ان مان

(الله) گهري ها ته اوهان مڙني کي سڌو رستو ڏيکاري ها. اهو (الله) آهي جنهن آسمان مان اوهان لاءِ پاڻي وسايو. منجهانئس

شَرَابٌ وَّمِنْهُ شَجَرٌ فِيْهِ تُسِيْمُوْنَ ۝١٠ يُنْۢبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ

پيئو ٿا ۔ ۽ ۔ ان مان ڪي وڻ ٿين ٿا ۔ جن ۾ ۔ مال ٿا چاريو. ۔ ڦُٽائي ٿو ۔ توهان لاءِ ۔ ان سان ۔ پوک

ڪجهه پيئڻ جو آهي ۽ منجهانئس جهنگ (پيدا ٿيندو) آهي جنهن ۾ مال چاريندا آهيو. اُن سان پوک

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالزَّيْتُوْنَ وَالنَّخِيْلَ وَ الْاَعْنَابَ وَ مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ؕ اِنَّ

۽ زيتون ۽ کجيون ۽ انگور ۽ هر قسم جا ميوا، بيشڪ

۽ زيتون ۽ کجيون ۽ انگور ۽ هر جنس جا ميوا اوهان لاءِ ڄمائيندو آهي. بيشڪ اُن ۾

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿١١﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۙ

انهيءَ ۾ نشاني آهي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي سوچين ٿا. ۽ ڪم لاتائين توهان لاءِ رات ۽ ڏينهن کي

سوچيندڙ قوم لاءِ ضرور نشاني آهي. ۽ اوهان لاءِ رات ۽ ڏينهن

وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ؕ وَالنُّجُوْمُ مُسَخَّرٰتٌۢ بِاَمْرِهٖ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

۽ سج ۽ چنڊ کي، ۽ ستارا به ڪم ڪندڙ آهن ان جي حڪم سان، بيشڪ انهيءَ ۾

۽ سج ۽ چنڊ تابع ڪيائين. ۽ تارا سندس حڪم سان تابع ڪيل آهن بيشڪ اُن ۾ سمجھدار قوم لاءِ ضرور

لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَاَ لَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُخْتَلِفًا

نشانيون آهن انهن ماڻهن لاءِ جيڪي سمجھن ٿا. ۽ جيڪي پيدا ڪيائين توهان لاءِ ڌرتيءَ ۾ جدا جدا آهن

نشانيون آهن. ۽ قسمين قسمين رنگن جون (شيون ۽ جانور) جيڪي زمين ۾ پيدا ڪيائين سي به اوهان لاءِ آهن.

اَلْوَانُهٗ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّذَّكَّرُوْنَ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الَّذِيْ

رنگ انهن جا، بيشڪ انهيءَ ۾ نشاني آهي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ڌيان ڪن ٿا. ۽ اهو ئي آهي جنهن

بيشڪ ان ۾ نصيحت وٺندڙ قوم لاءِ ضرور نشاني آهي. ۽ اهو (الله) آهي جنهن درياءَ کي هن لاءِ

سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَاْكُلُوْا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَّتَسْتَخْرِجُوْا مِنْهُ حِلْيَةً

تابع ڪيو سمنڊ کي جئن کائو ان مان گوشت تازو ۽ ڪڍو انهيءَ مان زيور

تابع ڪيو ته اوهين منجھانئس تازو گوشت (يعني مڇي) کائو ۽ منجھانئس اهي زيور (يعني موتي) ڪڍو

تَلْبَسُوْنَهَا ۚ وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيْهِ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَ

جن کي پايو ٿا، ۽ ڏسين ٿو ٻيڙيون چيري هلندڙان ۾ ۽ جئن تلاش ڪريو ان جي فضل مان ۽

جيڪي اوهين پائيندا آهيو. ۽ منجھس ترندڙ ٻيڙيون ڏسندو آهين ۽ انهيءَ لاءِ ته اوهين سندس رزق ڳوليو ۽

لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿١٤﴾ وَاَلْقٰى فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَمِيْدَ بِكُمْ

جئين شڪر ڪريو. ۽ وڌائين ڌرتي ۾ جبل متان لوڏي توهان کي

ته مَن اوهين شڪرانو ڪريو. ۽ زمين ۾ مضبوط جبل کوڙيائين ته متان اها اوهان کي ڌوڏو ڏئي

وَاَنْهٰرًا وَّسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿١٥﴾ وَعَلٰمٰتٍ ؕ وَبِالنَّجْمِ هُمْ

۽ نهرون ۽ رستا جئن توهان سڌا هلو. ۽ نشانيون، ۽ ستارن سان اهي

۽ نديون (وهايائين) ۽ رستا بڻايائين ته مَن اوهين سڌو رستو لهو. ۽ (ٻيا به گهڻا) نشان. ۽ تارن سان اهي (ماڻهو)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَهۡتَدُوۡنَ ﴿۱۶﴾ اَفَمَنۡ يَّخۡلُقُ كَمَنۡ لَّا يَخۡلُقُ ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوۡنَ ﴿۱۷﴾

رستا لهندا آهن. ڇا پوءِ جيڪو پيدا ڪري ٿو ان جهڙو آهي جيڪو نہ ٿو پيدا ڪري، پوءِ ڇو نہ تا سمجهو.

سڌو رستو لهندا آهن. جيڪو پيدا ڪري سو اُنهيءَ جهڙو آهي ڇا جو (ڪجهہ بہ) پيدا نہ ڪري؟ پوءِ ڇو نہ نصيحت وٺندا آهيو؟

وَاِنۡ تَعُدُّوۡا نِعۡمَةَ اللّٰهِ لَا تُحۡصُوۡهَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَغَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿۱۸﴾

۽ جيڪڏهن شمار ڪندؤ الله جي نعمتن کي تہ نہ ڳڻي سگهندؤ انهن کي، الله بخشيندڙ مهربان آهي

جيڪڏهن اوهين الله جي نعمتن کي ڳڻيو تہ اُنهن کي (ڪڏهن بہ) ڳڻي نہ سگهندؤ. ڇو تہ الله بخشڻهار مهربان آهي.

وَاللّٰهُ يَعۡلَمُ مَا تُسِرُّوۡنَ وَمَا تُعۡلِنُوۡنَ ﴿۱۹﴾ وَالَّذِيۡنَ يَدۡعُوۡنَ

۽ الله ڄاڻي ٿو جيڪي لڪايو ٿا ۽ جيڪي ظاهر ڪريو ٿا. ۽ جن کي سڏين ٿا

۽ جيڪي لڪائيندا آهيو ۽ جيڪي پڌرو ڪندا آهيو سو الله ڄاڻندو آهي. ۽ جن کي الله کان سواءِ سڏيندا آهن

مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ لَا يَخۡلُقُوۡنَ شَيۡـًٔا وَّهُمۡ يُخۡلَقُوۡنَ ﴿۲۰﴾ؕ اَمۡوَاتٌ غَيۡرُ

الله کان سواءِ اهي نہ تا پيدا ڪن ڪا شيءِ ۽ اهي پاڻ پيدا ڪيا ويا آهن. اهي مئل آهن ناهن

سي ڪا شيءِ خلقي نہ سگهندا آهن ۽ اهي (پاڻ) خلقيا ويا آهن. مردا بي جان آهن

اَحۡيَآءٍ ۚ وَمَا يَشۡعُرُوۡنَ ۙ اَيَّانَ يُبۡعَثُوۡنَ ﴿۲۱﴾ اِلٰهُكُمۡ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ

جيئرا. ۽ نہ تا ڄاڻن تہ ڪڏهن اٿاريا ويندا. معبود توهان جو خدا هڪڙو آهي.

۽ نہ ڄاڻندا آهن تہ ڪڏهن اٿاريا ويندا. اوهان جو معبود هڪڙو خدا آهي.

فَالَّذِيۡنَ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ بِالۡاٰخِرَةِ قُلُوۡبُهُمۡ مُّنۡكِرَةٌ وَّهُمۡ

پوءِ جيڪي نہ تا يقين رکن آخرت تي دليون انهن جون انڪار ڪندڙ آهن ۽ اهي

پوءِ جيڪي آخرت کي نہ مڃيندا آهن تن جون دليون مڃڻ واريون نہ آهن ۽ اهي وڏائي

مُّسۡتَكۡبِرُوۡنَ ﴿۲۲﴾ لَا جَرَمَ اَنَّ اللّٰهَ يَعۡلَمُ مَا يُسِرُّوۡنَ وَمَا يُعۡلِنُوۡنَ ؕ

پاڻ پڏائيندڙ آهن. سچي ڳالهہ تہ الله ڄاڻي ٿو جيڪي لڪائن ٿا ۽ جيڪي ظاهر ڪن ٿا.

ڪندڙ آهن. (ڪافر) جيڪي لڪائيندا آهن ۽ جيڪي (هو) پڌرو ڪندا آهن سو بلاشڪ الله ڄاڻندو آهي.

اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الۡمُسۡتَكۡبِرِيۡنَ ﴿۲۳﴾ وَاِذَا قِيۡلَ لَهُمۡ مَّاذَاۤ اَنۡزَلَ

بيشڪ اهو نہ ٿو پسند ڪري وڏائي خورن کي. ۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي ڇا نازل ڪيو آهي

بيشڪ اُهو وڏائي ڪندڙن کي پسند نہ ڪندو آهي. ۽ جڏهن اُنهن کي چئبو آهي تہ اوهان جي پالڻهار ڇا نازل ڪيو آهي؟

رَبُّكُمۡ ۙ قَالُوۡۤا اَسَاطِيۡرُ الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿۲۴﴾ ۙ لِيَحۡمِلُوۡۤا اَوۡزَارَهُمۡ كَامِلَةً يَّوۡمَ

توهان جي پروردگار، چون ٿا آکاڻيون اڳين جون. جيئن کڻن پنهنجا بار پورا ڏينهن

(تڏهن) چوندا آهن تہ اڳين جون آکاڻيون! (اِهو سندن چوڻ) هن لاءِ آهي جو قيامت جي ڏينهن پنهنجا پورا بار کڻندا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْقِيٰمَةِ ۙ وَمِنْ اَوْزَارِ الَّذِيْنَ يُضِلُّوْنَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ اَلَا سَآءَ مَا

قيامت ۾ ۽ بار انهن جا پڻ جن کي گمراهه ٿا ڪن جهالت جي ڪري، خبردار بڇڙو آهي جيڪو

۽ جن کي بنا علم جي گمراهه ڪندا آهن تن جا (به) ڪجهه بار کڻندا. خبردار! جيڪو (بہ) بار کڻندا

يَزِرُوْنَ ﴿٢٥﴾ قَدْ مَكَرَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتَى اللّٰهُ بُنْيَانَهُمْ

بار کڻن ٿا. دغا ڪري چڪا آهن جيڪي انهن کان اڳ هئا پوءِ ڊاتو الله انهن جي اڏاوتن کي

سو بڇڙو آهي! جيڪي کائن اڳ هئا تن بيشڪ فريب ڪيو پوءِ الله جي حڪم سندن اڏاوتن کي بنيادن

مِّنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَاَتٰىهُمُ الْعَذَابُ

پيڙهه کان پوءِ ڪري پئي انهن جي ڇت انهن جي مٿان ۽ آيو انهن تي عذاب

کان پٽيو پوءِ انهن تي مٿانئن ڇت اچي ڪري ۽ ڪين عذاب اُتان پهتو

مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُخْزِيْهِمْ وَيَقُوْلُ

اتان کان جو پروڙ ئي نہ پين. پوءِ قيامت ڏينهن خوار ڪندو انهن کي ۽ چوندو

جتان جاتائون ئي نہ ٿي. وري قيامت جي ڏينهن ڪين خوار ڪندو ۽ چوندو تہ (اوهان جا) مون

اَيْنَ شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تُشَآقُّوْنَ فِيْهِمْ ؕ قَالَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا

ڪٿي آهن منهنجا شريڪ اهي جو توهان ضد ڪندا هئا انهن بابت، چوندا اهي جن کي ڏنو ويو

سان ٺهرايل شريڪ جن جي بابت اوهين تڪرار ڪندا هيو سي ڪٿي آهن؟ جن کي علم ڏنو ويو سي چوندا

الْعِلْمَ اِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوْٓءَ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٧﴾ ۙ الَّذِيْنَ تَتَوَفّٰىهُمُ

علم بيشڪ اڄ خواري ۽ خرابي آهي انهن ڪافرن تي. جن جو ساهه ڪيندا

تہ اڄ انهن ڪافرن تي خواري ۽ بڇڙائي آهي. جن جو ملائڪ اهڙي حالت ۾ ساهه ڪيندا آهن

الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِيْٓ اَنْفُسِهِمْ ۪ فَاَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ

ملائڪ اهڙي حالت ۾ جو ظلم ڪندڙ هئا پاڻ تي پوءِ اهي پيش ڪندا صلح کي تہ اسان ڪانہ ڪئي هئي ڪا

جو پاڻ تي ظالم هئا. اهي صلح پيش ڪندا (۽ چوندا تہ) اسان ڪا بڇڙائي نہ ڪئي هئي.

سُوْٓءٍ ؕ بَلٰٓى اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٨﴾ فَادْخُلُوْٓا اَبْوَابَ

بڇڙائي، هائو بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي جيڪي اوهين ڪندا هئا. پوءِ داخل ٿيو دروازن

(ملائڪ چوندا تہ) هائو! جيڪي اوهين ڪندا رهيو سو الله ڄاڻندڙ آهي. پوءِ دوزخ جي دروازن مان گهڙو

جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿٢٩﴾ وَقِيْلَ

دوزخ جي ۾ رهندڙ هميشہ ان ۾، پوءِ البت بڇڙي آهي جاءِ متڪبرن جي. ۽ چيو ويو

منجهس سدائين رهندڙ هجو. پوءِ وڏائي ڪندڙن جي جاءِ بڇڙي آهي. ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا مَاذَآ اَنْزَلَ رَبُّكُمْ ؕ قَالُوْا خَيْرًا ؕ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا

پرهيزگارن کي چا کي نازل ڪيو توهان جي رب، چيائون ڀلي ڳالهه کي، جن چڱائي ڪئي

پرهيزگارن کي چئبو آهي ته اوهان جي پالڻهار ڇا نازل ڪيو آهي؟ چوندا آهن ته چڱائي. جن هن دنيا ۾ چڱائي ڪئي

فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ؕ وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ ؕ وَلَنِعْمَ دَارُ

هن دنيا ۾ تن لاءِ چڱائي آهي، ۽ گهر آخرت جو تمام ڀلو آهي، ۽ ڏاڍي ڀلي آهي جاءِ

تن لاءِ چڱائي آهي. ۽ آخرت جو گهر ضرور ڀلو آهي. ۽ پرهيزگارن جو گهر ضرور ڀلو آهي.

الْمُتَّقِيْنَ ﴿۳۰﴾ جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ

پرهيزگارن جي. باغ آهن هميشه رهڻ لاءِ جن ۾ داخل ٿيندا وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون

جو هميشه جي رهڻ وارا باغ آهن، اُن ۾ گهڙندا اُنهن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن.

لَهُمْ فِيْهَا مَا يَشَآءُوْنَ ؕ كَذٰلِكَ يَجْزِي اللّٰهُ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۳۱﴾ الَّذِيْنَ

انهن لاءِ اتي آهي جيڪي گهرندا، اهڙي طرح بدلو ڏيندو الله پرهيزگارن کي. اهي جن جو

جيڪي گهرندا سو اُنهن لاءِ منجهن آهي. اهڙيءَ طرح الله پرهيزگارن کي بدلو ڏيندو. (اِهي اهي آهن) جن کي

تَتَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ طَيِّبِيْنَ ۙ يَقُوْلُوْنَ سَلٰمٌ عَلَيْكُمُ ۙ ادْخُلُوا

ساهه قبض ڪن ٿا ملائڪ اهڙي حال ۾ جو خوش ٿيندڙ آهن چوندن سلام هجي توهان تي داخل ٿيو

ملائڪ پاڪ حالت ۾ ماريندا آهن (ملائڪ) چوندا آهن السلام عليڪم!

الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۳۲﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ تَاْتِيَهُمُ

جنت ۾ جو توهان عمل ڪندا هئا. نه ٿا انتظار ڪن ڪافر مگر هي ته اچن انهن ڏانهن

جيڪي (عمل) ڪندا هيؤ تنهن سببان بهشت ۾ گهڙو. ڪافر (موت جي) ملائڪن جي پاڻ وٽ اچڻ

الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَاْتِيَ اَمْرُ رَبِّكَ ؕ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ

ملائڪ يا اچي حڪم تنهنجي رب جو، ائين ئي ڪيو هئو انهن جي ڪانئن اڳ هئا،

يا تنهنجي پالڻهار (جي عذاب) جي حڪم اچڻ کان سواءِ (ٻيو) ڪو انتظار نه ڪندا آهن. جيڪي کانئن

وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿۳۳﴾

۽ نه ظلم ڪيو انهن تي الله پر پنهنجو پاڻ تي ظلم ڪندا هئا.

اڳ هئا تن به اهڙي طرح ڪيو هو. ۽ الله مٿن ظلم نه ڪيو پر اهي پاڻ تي ظلم ڪندا هئا.

فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا عَمِلُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ

پوءِ پهتي انهن کي سزا سندن بڇڙن ڪمن جي ۽ اٿلي پيو انهن تي اهو جنهن ڳاله تي

پوءِ کين سندن ڪرتوتن جي بڇڙائي پهتي ۽ جنهن لاءِ ٺٺوليون ڪندا هئا سا کين ويڙهي ويئي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٣٤﴾ ع وَقَالَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا لَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا عَبَدْنَا

ٺوڪون ڪندا هئا. ۽ چيو انهن جن شرڪ ڪيو جيڪڏهن گهري ها الله تہ نہ پوڄا ڪريون ها

۽ مشرڪ چوندا آهن تہ جيڪڏهن الله گهري ها تہ ان کان سواءِ ڪا شيءِ نڪي اسين پوڄيون

مِنْ دُوْنِهٖ مِنْ شَيْءٍ نَّحْنُ وَلَآ اٰبَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ دُوْنِهٖ

انهيءَ ڪان سواءِ ڪنهن جي اسان ۽ اسان جا ابا ڏاڏا ۽ نڪي حرام ڪريون ها ان جي چوڻ ڪانسواءِ

ها ۽ نڪي اسان جا ابا ڏاڏا (پوڄين ها) ۽ نڪي ان جي حڪم کان سواءِ ڪا شي حرام ڪريون ها!

مِنْ شَيْءٍ ؕ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ

ڪا شيءِ، اهڙي طرح ڪيو هئو انهن جيڪي کانئن اڳ هئا، پوءِ ناهي رسولن تي

اهڙي طرح جيڪي کانئن اڳ هئا تن بہ ڪيو هو، پوءِ پيغمبرن تي پڌري (پيغام) پهچائڻ

اِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِيْ كُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوْلًا

مگر پيغام پهچائڻ پڌرو. ۽ اسان موڪليا سون هر قوم ۾ رسول

کان سواءِ (ٻيو ڪجهہ لازم) نہ آهي. ۽ بيشڪ هر قوم ۾ (هڪ) پيغمبر موڪليوسون

اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوْتَ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ هَدَى

تہ عبادت ڪريو الله جي ۽ پري ٿيو هر باطل کان، پوءِ انهن مان ڪن کي هدايت ڪئي

تہ الله جي عبادت ڪريو ۽ بتن (جي پوڄا) کان پري ٿيو، پوءِ منجهانئن ڪي اهڙا آهن جن کي الله هدايت ڪئي

اللّٰهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلٰلَةُ ؕ فَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ

الله ۽ انهن مان ڪي آهن ثابت ٿي جن تي گمراهي، پوءِ گهمو ڌرتي ۾

۽ منجهانئن ڪي اهڙا آهن جن تي گمراهي ثابت ٿي. پوءِ ملڪن ۾ گهمو وري ڏسو

فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٣٦﴾ اِنْ تَحْرِصْ

پوءِ ڏسو ڪيئن ٿي پڇاڙي ڪوڙي ڪندڙن جي. جيڪڏهن تون حرص ڪرين

تہ ڪوڙن جي پڇاڙي ڪيئن ٿي؟ (اي پغيمبر!) جيڪڏهن هنن کي هدايت ڪرڻ لاءِ حرص ڪندين (تہ منجهانئن

عَلٰى هُدٰىهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ يُّضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِّنْ

انهن جي هدايت تي تہ الله نہ توراهہ وڻائي جنهن کي گمراهہ ڪري ۽ ناهي انهن لاءِ ڪوئي

ڪوبہ فائدو نہ آهي) چو تہ الله جنهن کي گمراهہ ڪندو آهي تنهن کي هدايت نہ ڪندو آهي ۽ انهن جو ڪوبہ

نّٰصِرِيْنَ ﴿٣٧﴾ وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ ۙ لَا يَبْعَثُ اللّٰهُ مَنْ

مددگار. ۽ قسم کنيائون الله جا پڪا قسم تہ نہ اٿاريندو الله ان کي جيڪو

مددگار نہ آهي. ۽ الله جو پڪيءَ طرح قسم کنيائون تہ جيڪو مرندو تنهن کي الله (وري) نہ جياريندو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَّمُوْتُ ؕ بَلٰى وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٨﴾ۙ

مري تو، هائو وعدو تيل آهي انهيءَ تي سچو پر گهڻا ماڻهو نہ ٿا ڄاڻن.

هائو! وري (جيارينديو) ان (ڳالهہ) تي وعدو پڪ تي چڪو آهي پر گهڻا ماڻهو نہ ڄاڻندا آهن.

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِيْ يَخْتَلِفُوْنَ فِيْهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا

هن لاءِ تہ ظاهر ڪري انهن تي اهو جنهن ۾ اختلاف ڪندا هئا ۽ هن لاءِ جو ڄاڻن ڪافر

هن لاءِ (وري جيارينديو) تہ جنهن بابت تڪرار ڪندا آهن سو انهن کي (الله) پڌرو ڪري ٻڌائي ۽ تہ ڪافر ڄاڻن

اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰذِبِيْنَ ﴿٣٩﴾ اِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ اِذَآ اَرَدْنٰهُ اَنْ نَّقُوْلَ

تہ يقينن اهي ڪوڙا هئا. رڳو اسان جو چوڻ ڪنهن شيءِ کي جڏهن ارادو ڪريون انهيءَ جو تہ چوندا آهيون

تہ اهي (پاڻ) ڪوڙا هئا. ڪنهن بہ شيءِ لاءِ اسان جو چوڻ بس هي آهي تہ. جڏهن اسين ان کي (پيدا ڪرڻ) گهرندا

لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿٤٠﴾ۧ وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا فِي اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ

ان کي ٿيءُ تہ ٿي پوندي آهي. ۽ جن گهر ڇڏيا الله واسطي بعد

آهيون تڏهن ان کي چوندا آهيون تہ، "ٿيءُ!" تہ ٿي پوندي آهي. ۽ جن پاڻ تي ظلم ٿيڻ کان پوءِ الله (جي واٽ)

مَا ظُلِمُوْا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ؕ وَلَاَجْرُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ

مظلوم ٿيڻ جي ضرور رهائينداسون انهن کي دنيا ۾ چڱي جاءِ تي، ۽ ثواب آخرت جو تمام وڏو آهي،

۾ وطن ڇڏيو تن کي ضرور دنيا ۾ چڱي جاءِ ڏيندا آهيون. ۽ ضرور آخرت جو اجر تمام وڏو آهي.

لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿٤١﴾ۙ الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿٤٢﴾

ڪاش جي ڄاڻندا هجن ها. اهي جن سَهُپ ڪئي ۽ پنهنجي رب تي ڀروسو ڪن ٿا.

ڪاش! جو ڄاڻن ها. (اهي نعمتون انهن کي آهن) جن صبر ڪيو ۽ (جي) پنهنجي پالڻهار تي ڀروسو ڪن ٿا.

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْٓ اِلَيْهِمْ فَسْئَلُوْٓا اَهْلَ

۽ نہ موڪليا سون توکان اڳي مگر مرد جو وحي ڪندا هئاسون انهن ڏانهن پوءِ پڇا ڪريو اهلِ

۽ (اي پيغمبر!) توکان اڳ (ڪو پيغمبر) مردن کان سواءِ نہ موڪليو اٿئون انهن ڏانهن وحي ٿي ڪيوسون پوءِ (اي انسانؤ!)

الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٤٣﴾ۙ بِالْبَيِّنٰتِ وَالزُّبُرِ ؕ وَاَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ

علم کان جيڪڏهن توهان نہ ٿا ڄاڻو. موڪلياسون معجزن سان ۽ ڪتابن سان، ۽ نازل ڪيوسون توڏانهن

جيڪڏهن (اوهين) نہ ڄاڻندا آهيو تہ علم وارن کان پڇو. دليلن ۽ ڪتابن سان (موڪلياسون). ۽ اسان توڏانهن قرآن

الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ اِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٤٤﴾

هي قرآن جيئن تون بيان ڪرين ماڻهن لاءِ جنهن کي لاٿو ويو انهن ڏانهن ۽ جيئن تہ اهي فڪر ڪن.

هن لاءِ نازل ڪيو تہ جيڪي ماڻهن لاءِ نازل ڪيو ويو آهي سو انهن کي بيان ڪري ٻڌائين ۽ مَنَ اهي سوچين.

وقف لازم

النّصف

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ

چا پوءِ بي خطر ٿيا آهن اهي جن رٿيا بڇڙا ڪم هن ڪان ته گنوائي ڇڏي الله انهن کي ڌرتي ۾

جن برائين جي رٿ رٿي سي (هن ڪان) بي پروا ٿيا آهن. چا ته الله کين زمين ۾ گهائي ڇڏي

أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ

يا اچي انهن ڏانهن عذاب اتان جو ڪين پتو ئي نه پوي. يا پڪڙي انهن کي

يا جتان نه ڄاڻندا هجن اتان مٿن عذاب اچي؟ يا انهن کي سندن گهمڻ ڦرڻ ۾ پڪڙي

فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ

سندن گهمڻ ڦرڻ ۾ پوءِ ناهن اهي عاجز ڪندڙ. يا وٺ ڪري انهن کي ڏيچارڻ ڪان پوءِ.

پوءِ اهي عاجز ڪرڻ وارا نه آهن. يا ڀوائتي حالت ۾ کين پڪڙي. پوءِ اوهان جو

فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٤٧﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ

پوءِ بيشڪ توهان جو رب نرمي ڪندڙ مهربان آهي. ڇا نه تا ڏسن ان طرف جا پيدا ڪئي آهي الله ڪا به

پالڻهار ٻاجهارو مهربان آهي. الله جيڪي شيون خلقيون تن ڏانهن ڇو نه ڏسندا آهن جو

شَيْءٍ يَتَفَيَّأُ ظِلَالُهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ

شيءِ لڙن ٿا پاڇا ان جا ساڄي طرف ۽ کاٻي طرف سجدو ڪندي الله کي ۽ اهي

سندن پاڇا ساڄي ۽ کاٻي (پاسي) الله کي سجدو ڪندڙ ٿي لڙندا آهن ۽ اهي

دَاخِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

عاجزي ڪندڙ آهن. ۽ الله کي ئي سجدو ڪري ٿو جيڪو به آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪو زمين ۾ آهي

عاجزي ڪندڙ آهن. ۽ جيڪي آسمانن ۾ آهي سو ۽ جيڪي ساهدار زمين ۾ آهن سي ۽ ملائڪ

مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾ يَخَافُونَ

جانور ۽ ملائڪ ۽ اهي وڏائي نه ٿا ڪن. ڊڄن ٿا

(سڀ). الله کي سجدو ڪندا آهن ۽ اهي وڏائي نه ڪندا آهن. (ملائڪ) پنهنجي پالڻهار کان ڊڄندا آهن

رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۩ ﴿٥٠﴾ وَقَالَ

پنهنجي رب کان جو سندن مٿان آهي ۽ ڪن ٿا جيڪي حڪم ٿو ٿئين. ۽ فرمايو

جو سندن مٿان آهي ۽ جيڪو حڪم کين ٿو اچي سو ڪندا آهن. ۽ الله فرمايو آهي ته

السجدة ٣

اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَٰهَيْنِ اثْنَيْنِ ۖ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ فَإِيَّايَ

الله نه وٺو خدا ٻه ڪري رڳو اهو معبود هڪ آهي. پوءِ مون کان ئي

اوهين ٻه خدا ڪري نه وٺو. اُن هڪ الله کان سواءِ ٻيو ڪو عبادت جو لائق نه آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَارْهَبُوْنِ ﴿٥١﴾ وَلَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَهُ الدِّيْنُ

ڊڄو. ۽ انجو آهي جيڪي آسمانن ۾ زمين ۾ آهي ۽ ان جو دين

تنهن ڪري اوهين خاص مون کان ڊڄندا رهو. ۽ جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي سو سندس آهي ۽ ان جي عبادت سدائين

وَاصِبًا ۭ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَتَّقُوْنَ ﴿٥٢﴾ وَمَا بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ

دائمي آهي، ڇا پوءِ الله کان سواءِ ٻين کان ڊڄو ٿا؟ ۽ جا به توهان وٽ نعمت آهي سا طرفان الله جي آهي

(لازم) آهي. پوءِ الله کان سواءِ ٻين کان ڇو ڊڄندا آهيو؟ ۽ جيڪا نعمت اوهان تي ٿيل آهي سا الله جي پار کان آهي.

ثُمَّ اِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَاِلَيْهِ تَجْـَٔـرُوْنَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ اِذَا كَشَفَ الضُّرَّ

پوءِ جڏهن پهچي ٿي توهان کي ڪا تڪليف پوءِ ان ڏانهن ئي رڙو ٿا. پوءِ جڏهن لاهي ٿو تڪليف

پوءِ جڏهن اوهان تي سختي پهچي ٿي تڏهن ڏانهس دانهون ڪندا آهيو. وري جڏهن اوهان کان ڏک لاهي

عَنْكُمْ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ﴿٥٤﴾ لِيَكْفُرُوْا بِمَآ

توهان کان ان مهل هڪڙا توهان مان پنهنجي رب سان شرڪ ٿا ڪن. جئن انڪار ڪن انهيءَ شيءِ کان

(تڏهن) جهٽ پٽ اوهان مان ڪا ٽولي پنهنجي پالڻهار سان شريڪ مقرر ڪندي آهي. هن لاءِ ته ڪين جيڪي ڏنوسون

اٰتَيْنٰهُمْ ۭ فَتَمَتَّعُوْا ۣ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُوْنَ لِمَا لَا يَعْلَمُوْنَ

جا اسان ڏني انهن کي، ڀل مزا وٺو، پوءِ سگهوئي ڄاڻندؤ. ۽ ڪن ٿا انهن لاءِ جي نه ٿا ڄاڻن

تنهن جي بي شڪري ڪن. پوءِ دنيا ۾ خوش گذاريو، پوءِ سگهو ڄاڻندؤ. ۽ جيڪي ڪين ڏنوسون تنهن مان (ڪافر) انهن

نَصِيْبًا مِّمَّا رَزَقْنٰهُمْ ۭ تَاللّٰهِ لَتُسْـَٔـلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُوْنَ ﴿٥٦﴾

ڀاڱو ان مان جيڪي اسان ڏنو اٿن، قسم الله جو ضرور پڇا ڪيا ويندؤ ان جي جيڪي توهان ٺاهه ٺاهيندا هئا.

(ٻتن) لاءِ حصو مقرر ڪندا آهن جي نه ڄاڻندا آهن. الله جو قسم آهي ته جيڪي ٺاهه ٺاهيندا آهيو تنهن بابت ضرور پڇيا ويندؤ.

وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ الْبَنٰتِ سُبْحٰنَهٗ ۙ وَلَهُمْ مَّا يَشْتَهُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَاِذَا

۽ ڪن ٿا الله لاءِ ڌيئر اهو پاڪ آهي ۽ پنهنجي لاءِ جيڪي وڻين ٿو. ۽ جڏهن

۽ الله لاءِ ڌيئرون (مقرر) ڪندا آهن. اهو پاڪ آهي، ۽ پاڻ لاءِ جيڪي وڻندو اٿن (يعني پٽ، سو مقرر ڪندا آهن). ۽ جڏهن

بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِالْاُنْثٰى ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا وَّهُوَ كَظِيْمٌ ﴿٥٨﴾

واڌائي ڏني وڃي ٿي ڪنهن کي ڌيءَ جي ته ٿئي ٿو منهن ان جو ڪارو ۽ اهو آهي ڏک ڀريل.

منجهائن ڪنهن هڪ کي ڌيءَ (ڄمڻ) جي خبر ڏبي آهي (تڏهن) سندس منهن ڪارو ٿي ويندو آهي ۽ اهو ڏک ڀريل ٿيندو آهي.

يَتَوَارٰى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوْۗءِ مَا بُشِّرَ بِهٖ ۭ اَيُمْسِكُهٗ

لڪندو آهي ماڻهن کان ان جي برائي کان جنهنجي ڪيس خوشخبري ڏني وئي، ڇا جهلي انهيءَ کي

جيڪا ڪيس خراب خبر ڏني وئي تنهن جي (ناراضپي) سببان قوم کان پيو لڪندو آهي. (ڳڻتيءَ ۾ پوندو آهي ته) آن (ڌيءَ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَلٰى هُوۡنٍ اَمۡ يَدُسُّهٗ فِى التُّرَابِ ؕ اَلَا سَآءَ مَا يَحۡكُمُوۡنَ ﴿۵۹﴾

خواري تي يا پوري انکي مٽي ۾، خبردار بڇڙو آهي جيڪو فيصلو ٿا ڪن.

جي ٻار) کي خواريءَ هوندي (بہ زنده) رکي يا ان کي مٽيءَ ۾ دبي ڇڏي. خبردار! اهي جيڪو فيصلو ڪندا آهن سو بڇڙو آهي.

لِلَّذِيۡنَ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ بِالۡاٰخِرَةِ مَثَلُ السَّوۡءِ ۚ وَلِلّٰهِ الۡمَثَلُ

انهن جو جيڪي نہ ٿا مڃين آخرت کي حال بڇڙو آهي، ۽ الله جو شان

جيڪي آخرت کي نہ مڃيندا آهن تن جو مثال بڇڙو آهي. ۽ الله جو مثال مٿاهون آهي.

الۡاَعۡلٰى ؕ وَهُوَ الۡعَزِيۡزُ الۡحَكِيۡمُ ﴿۶۰﴾ ۧ وَلَوۡ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِظُلۡمِهِمۡ

بلند آهي، ۽ اهو زبردست آهي حڪيم آهي. ۽ جيڪڏهن پڪڙي ها الله ماڻهن کي سندن ظلم جي ڪري

۽ اهو غالب حڪمت وارو آهي. ۽ جيڪڏهن الله ماڻهن کي سندن ظلم سببان پڪڙي

مَّا تَرَكَ عَلَيۡهَا مِنۡ دَآبَّةٍ وَّلٰكِنۡ يُّؤَخِّرُهُمۡ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ

تہ نہ ڇڏي ها ڌرتي تي ڪوئي چرندڙ پر دير ڏئي ٿو انهن کي مدت مقرر تائين،

تہ ڪنهن چرندڙ کي زمين تي نہ ڇڏي پر انهن کي مقرر مدت تائين مهلت ڏيندو آهي.

فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمۡ لَا يَسۡتَاۡخِرُوۡنَ سَاعَةً وَّلَا يَسۡتَقۡدِمُوۡنَ ﴿۶۱﴾

پوءِ جڏهن ايندو وقت انهن جو تہ نہ پوئتي ٿيندا ڪا گهڙي ۽ نہ اڳتي ٿيندا.

پوءِ جنهن مهل سندن مدت پهچندي (تنهن مهل) هڪ گهڙي نڪي دير ڪندا ۽ نڪي اڳيرو ويندا.

وَيَجۡعَلُوۡنَ لِلّٰهِ مَا يَكۡرَهُوۡنَ وَتَصِفُ اَلۡسِنَتُهُمُ الۡكَذِبَ اَنَّ

۽ ڪن ٿا الله لاءِ جا پاڻ نہ ٿا پسند ڪن ۽ هڻن ٿيون زبانون انهن جون ڪوڙ تہ

۽ الله لاءِ اها شيءِ مقرر ڪندا آهن جيڪا (پاڻ) ناپسند ڪندا آهن ۽ سندن زبانون ڪوڙ بڪنديون آهن تہ.

لَهُمُ الۡحُسۡنٰى ؕ لَا جَرَمَ اَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَاَنَّهُمۡ مُّفۡرَطُوۡنَ ﴿۶۲﴾ تَاللّٰهِ

پاڻ لاءِ اٿن ڀلائي، بلاشڪ انهن لاءِ آهي باهہ ۽ اهي حد کان لنگهيل آهن. قسم الله جو

سندن لاءِ (چوڪاري جي) چڱائي آهي. بلاشڪ انهن لاءِ (دوزخ جي) باهہ آهي ۽ اهي حد کان لنگهي ويل آهن. الله

لَقَدۡ اَرۡسَلۡنَاۤ اِلٰٓى اُمَمٍ مِّنۡ قَبۡلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيۡطٰنُ اَعۡمَالَهُمۡ

اسان رسول موڪليا سي ڪيترين قومن ڏانهن توکان اڳ ۾ پوءِ سينگاريا انهن لاءِ شيطان سندن ڪم

جو قسم آهي! تہ. بيشڪ توکان اڳ امتن ڏانهن (پيغمبر) موڪلياسون پوءِ ڪين شيطان سندن عمل چڱا ڪري ڏيکاريا

فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الۡيَوۡمَ وَلَهُمۡ عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ﴿۶۳﴾ وَمَاۤ اَنۡزَلۡنَا عَلَيۡكَ

پوءِ اهو انهنجو سنگتي آهي اڄ ۽ انهن لاءِ آهي عذاب دردناڪ. ۽ نہ لاٿو سون توتي

پوءِ اهو اڄ سندن دوست آهي ۽ انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي. ۽ (اي پيغمبر!) توتي ڪتاب هن کان سواءِ نازل نہ ڪيوسون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْكِتٰبَ اِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِى اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ۙ وَهُدًى وَّرَحْمَةً

كتاب مگر هن لاءِ تہ پڌائين تون انهن کي اهو جو اختلاف ڪيائون ان ۾ ۽ ڏس ڀلو ۽ ٻاجه

تہ جن اُن بابت تڪرار ڪيو تن لاءِ تون وضاحت ڪرين ۽ (پڻ) مومن قوم لاءِ هدايت ۽ ٻاجه آهي.

لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٦٤﴾ وَاللّٰهُ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَحْيَا بِهِ

انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ايمان آڻين. ۽ الله لاٿو آسمان کان پاڻي پوءِ آباد ڪيائين انهيءَ سان

۽ الله آسمان کان (مينهن جو) پاڻي وسايو، پوءِ اُن سان زمين کي

الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّسْمَعُوْنَ ﴿٦٥﴾ ع

ڌرتي کي غير آبادي کان پوءِ. بيشڪ ان ۾ نشاني آهي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ٻڌن ٿا.

سندس ويرانيءَ کانپوءِ آباد ڪيائين. بيشڪ اُن ۾ ٻڌندڙ قوم لاءِ نشاني آهي.

وَاِنَّ لَكُمْ فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۭ نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا فِيْ بُطُوْنِهٖ

۽ بيشڪ توهان لاءِ چوپاين ۾ اڃرج آهي، پياريون ٿا توهان کي ان مان جيڪي سندن پيٽن ۾ آهي

۽ بيشڪ ڍورن ۾ اوهان لاءِ عبرت آهي. جيڪي سندن پيٽن ۾ آهي تنهن مان

مِنْۢ بَيْنِ فَرْثٍ وَّدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَآئِغًا لِّلشّٰرِبِيْنَ ﴿٦٦﴾ وَ

وچان ڇيڻي ۽ رت جي کير نجو وڻندڙ پيئندڙن کي ۽

ڇيڻن ۽ رت جي وچان نج کير اوهان کي پياريندا آهيون جو پيئندڙن کي لذت ڏيندڙ آهي. ۽

مِنْ ثَمَرٰتِ النَّخِيْلِ وَالْاَعْنَابِ تَتَّخِذُوْنَ مِنْهُ سَكَرًا وَّرِزْقًا

ڦل کجين ۽ انگورن جي مان وٺو ٿا ان مان نشو ۽ کاڌو

کجين جي ۽ انگورن جي ميون مان ڪو (اهڙو قسم) آهي جو ان مان شراب ۽ سٺي روزي بڻائيندا آهيو.

حَسَنًا ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿٦٧﴾ وَاَوْحٰى رَبُّكَ

ڀلو. بيشڪ ان ۾ اهڃاڻ آهي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي سمجهن. ۽ حڪم ڏنو تنهنجي رب

بيشڪ اُن ۾ سمجهدار قوم لاءِ نشاني آهي. ۽ تنهنجي پالڻهار ماکيءَ جي مک ڏانهن الهام ڪيو

اِلَى النَّحْلِ اَنِ اتَّخِذِيْ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوْتًا وَّمِنَ الشَّجَرِ وَ

ماکيءَ جي مک کي تہ ٺاهه جبلن ۾ گهر ۽ وڻن ۾ ۽

تہ ڪن جبلن ۾ ۽ وڻن ۾ ۽ جن (شين) مان (ماڻهو گهرن جون) ڇتيون جوڙيندا آهن تن ۾ گهر بڻاءِ!

مِمَّا يَعْرِشُوْنَ ﴿٦٨﴾ ۙ ثُمَّ كُلِيْ مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ فَاسْلُكِيْ سُبُلَ

جتي ڇپرا ٺاهين. پوءِ کاءِ سڀني ميون مان پوءِ هل پنهنجي

وري هر جنس جي ميون مان کاءِ! پوءِ پنهنجي پالڻهار جي واٽن تي آسانيءَ سان هل.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبِّكِ ذُلُلًاؕ يَخْرُجُ مِنْۢ بُطُوْنِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُهٗ فِيْهِ

رب جي رستن سولن ۾، نِڪري ٿي انهن جي پيٽن مان رس جدا جدا آهن رنگ انهيءَ جا انهيءَ ۾

سندس پيٽن مان رنگا رنگ پيئڻ جي شيءِ (يعني ماکي) نڪرندي آهي منجهس

شِفَآءٌ لِّلنَّاسِؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿٦٩﴾ وَاللّٰهُ

شفا آهي ماڻهن لاءِ، بيشڪ ان ۾ نشاني آهي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي سوچ ڪن ٿا. ۽ الله

ماڻهن لاءِ شفا آهي. بيشڪ اُن ۾ سوچ ڪندڙ قوم لاءِ عبرت آهي. ۽ الله

خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفّٰىكُمْ ۛ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ اِلٰۤى اَرْذَلِ الْعُمُرِ

پيدا ڪيو توهان کي پوءِ موت ڏيندو توهان کي ۽ توهان مان ڪو موٽايو وڃي ٿو ردي عمر ڏانهن

اوهان کي خلقيو وري اوهان کي ماريندو ۽ اوهان مان ڪو نڪمي (جهوري) عمر ڏانهن هن لاءِ موٽايو ويندو آهي

لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًاؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ ﴿٧٠﴾ وَاللّٰهُ

جيئن نه ڄاڻي سمجهڻ کان پوءِ ڪجهه به، بيشڪ الله علم وارو قدرت وارو آهي. ۽ الله

ته ڄاڻڻ کان پوءِ ڪجهه نه ڄاڻي. بيشڪ الله وڏو ڄاڻندڙ وڏي وس وارو آهي. ۽ الله

فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِۚ فَمَا الَّذِيْنَ فُضِّلُوْا

وڌايو آهي توهان مان هڪڙن کي ٻين تي رزق ۾، پوءِ ناهن اهي جن کي وڌيڪ ڏنو ويو

اوهان مان هڪڙن کي ٻين کان وڌيڪ روزي ڏني آهي، پوءِ اهي وڏ ڏتل روزي وارا

بِرَآدِّيْ رِزْقِهِمْ عَلٰى مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيْهِ سَوَآءٌؕ

موٽائيندڙ پنهنجو رزق انهن تي جن تي مالڪ ٿيا سندن هٿ ته هجن اهي انهيءَ ۾ هڪ جهڙا،

پنهنجي روزيءَ کي پنهنجن ٻانهن تي موٽائڻ وارا نه آهن ته اهي (سڀ) منجهس برابر هجن.

اَفَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ ﴿٧١﴾ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ

ڇا پوءِ الله جي ڏني تي انڪار ٿا ڪن. ۽ الله پيدا ڪيون توهان لاءِ توهان مان

پوءِ الله جي نعمتن جو ڇو انڪار ڪندا آهن؟ ۽ الله اوهان لاءِ اوهان جي جنس مان زالون پيدا

اَزْوَاجًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ بَنِيْنَ وَحَفَدَةً وَّ

عورتون ۽ پيدا ڪيائين توهان لاءِ توهان جي زالن مان پٽ ۽ پوٽا ۽

ڪيون ۽ اوهان جي زالن مان پٽ ۽ پوٽا (پيدا) ڪيائين ۽ اوهان کي سٺين

رَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِؕ اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُوْنَ وَبِنِعْمَتِ اللّٰهِ

ڪارايائين توهان کي سٺيون شيون، ڇا پوءِ ڪوڙ کي مڃين ٿا ۽ الله جي نعمت جو

شين مان روزي ڏنائين. پوءِ ڇو باطل کي مڃيندا آهن ۽ اهي ڇو الله جي نعمتن جو انڪار ڪندا آهن؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هُمْ يَكْفُرُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ

اهي انڪار ٿا ڪن؟. ۽ پوڄا ٿا ڪن الله کان سواءِ انهيءَ جي جيڪو نہ ٿو مالڪ ٿئي

۽ الله ڌاران اُنهن جي عبادت ڪندا آهن جيڪي آسمانن ۽ زمين

لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ شَيْئًا وَّلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ﴿٧٣﴾

ڪين رزق ڏيڻ جو آسمانن ۽ زمين مان ڪجهہ ۽ نڪي طاقت ٿي رکن ٿا.

مان ڪين روزي ڏيڻ جو ڪجهہ اختيار نہ رکندا آهن ۽ نہ ڪي (ڪجهہ ڪري) سگهندا آهن.

فَلَا تَضْرِبُوْا لِلّٰهِ الْاَمْثَالَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ

پوءِ نہ ڏاهيو الله لاءِ مثال. بيشڪ الله ڄاڻي ٿو ۽ توهان

پوءِ الله لاءِ (بجڙا) مثال بيان نہ ڪريو. ڇو تہ الله ڄاڻندو آهي ۽ اوهين

لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٧٤﴾ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا عَبْدًا مَّمْلُوْكًا لَّا يَقْدِرُ عَلٰى

نہ ٿا ڄاڻو. ڏنو الله مثال هڪ ٻانهي غلام جو جيڪو نہ ٿو وس رکي ڪنهين

نہ ڄاڻندا آهيو. الله هڪ خريد ٿيل ٻانهي جو مثال بيان ڪري ٿو جنهن جو ڪنهن شيءِ تي وس نہ هجي

شَيْءٍ وَّمَنْ رَّزَقْنٰهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا

شيءِ تي ۽ ان جو جنهن کي رزق ڏنو سون پنهنجي طرفان رزق سٺو پوءِ اهو خرچي ٿو ان مان لڪائي

۽ (ٻيو) اهو جنهن کي پاڻ وٽان چڱي روزي ڏني سون پوءِ اهو اُن مان (اسان جي واٽ ۾) ڳجهو ۽ پڌرو خرچ ڪندو هجي

وَّجَهْرًا ؕ هَلْ يَسْتَوٗنَ ؕ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٥﴾

۽ ظاهر ڪري، ڇا اهي برابر ٿيندا، سڀ تعريف الله جي آهي، پر گهڻا انهن مان نہ ٿا ڄاڻن.

(اهي ٻئي پاڻ ۾) برابر آهن ڇا؟ سڀ ساراهہ الله کي جڳائي. پر انهن مان گهڻا نہ ڄاڻندا آهن.

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ اَحَدُهُمَآ اَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلٰى

۽ ٻڌايو الله ٻيو مثال ٻن مردن جو هڪڙو ٻنهي مان گونگو آهي جو نہ ٿو وس رکي ڪنهين

۽ الله ٻن ماڻهن جو (ٻيو) مثال بيان ڪري ٿو جن ٻنهي مان هڪڙو گونگو هجي ڪنهن شيءِ تي وس ڪونہ هجيس

شَيْءٍ وَّهُوَ كَلٌّ عَلٰى مَوْلٰىهُ ۙ اَيْنَمَا يُوَجِّهْهُّ لَا يَاْتِ بِخَيْرٍ ؕ

شيءِ تي ۽ اهو بار آهي پنهنجي مالڪ تي جاڏي موڪليس ٿو نہ ٿو آڻي ڪا ڀلائي.

۽ اهو پنهنجي مالڪ تي بار هجي جيڏانهن موڪليس اُتان ڪا ڀلائي نہ آڻي.

هَلْ يَسْتَوِيْ هُوَ ۙ وَمَنْ يَّاْمُرُ بِالْعَدْلِ ۙ وَهُوَ عَلٰى صِرَاطٍ

ڇا برابر ٿئي ٿو هي ۽ اهو جيڪو حڪم ڪري انصاف سان ۽ اهو آهي رستي

اهو انهيءَ جي برابر آهي ڇا جيڪو انصاف جو حڪم ڏئي ۽ اهو سڌي واٽ تي هجي؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُسْتَقِيْمٍ ﴿٧٦﴾ وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ط وَمَآ اَمْرُ

۽ آسمانن ۽ زمين جو ڳجهه الله کي (معلوم) آهي. ۽ قيامت (اچڻ) جو ڪم (سنڌس اڳيان)

السَّاعَةِ اِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ اَوْ هُوَ اَقْرَبُ ط اِنَّ اللّٰهَ

رڳي اک ڇنڀ (جي دير) جهڙو آهي، بلڪ اهو انهيءَ کان به وڌيڪ نزديڪ آهي. جو نه الله

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٧٧﴾ وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ مِّنْۢ بُطُوْنِ اُمَّهٰتِكُمْ

سڀ ڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي. ۽ الله اوهان کي اوهان جي مائرن جي پيٽن مان ڪڍيو

لَا تَعْلَمُوْنَ شَيْـًٔا ۙ وَّجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ۙ

جو ڪجهه نه ڄاڻندا هيو ۽ اوهان جا ڪن ۽ اکيون ۽ دليون بڻايائين ته مَنَ

لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٨﴾ اَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرٰتٍ

اوهين شڪرانو ڪريو. آسمان جي فضا ۾ لڙڪيل پکين ڏانهن نه ڏسندا آهن ڇا؟

فِيْ جَوِّ السَّمَآءِ ط مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا اللّٰهُ ط اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ

انهن کي الله کان سواءِ ڪوئي نه جهليندو آهي. بيشڪ اُن ۾ ايمان واري قوم لاءِ نشانيون آهن.

يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٧٩﴾ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْۢ بُيُوْتِكُمْ سَكَنًا وَّجَعَلَ

۽ الله اوهان جي گهرن مان اوهان لاءِ آرام (جو هنڌ) بڻايو ۽ ڍورن جي چمڙن مان اوهان لاءِ گهر

لَكُمْ مِّنْ جُلُوْدِ الْاَنْعَامِ بُيُوْتًا تَسْتَخِفُّوْنَهَا

بڻايائين جن کي اوهين پنهنجي مسافريءَ جي ڏينهن ۽ پنهنجي ڪنهن هنڌ رهڻ جي ڏينهن ۾ هلڪو پائيندا آهيو

يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ اِقَامَتِكُمْ ۙ وَمِنْ اَصْوَافِهَا وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَآ

۽ سندن اُن ۽ سندن مِلسن ۽ سندن ڏاسن مان (گهر جو) اسباب ۽ فائدي جو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَثَاثًا وَّمَتَاعًا اِلٰى حِيْنٍ ﴿٨٠﴾ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّمَّا خَلَقَ ظِلٰلًا

تپڙ ۽ سامان ڪنهن وقت تائين. ۽ الله ڪيا توهان لاءِ پنهنجي مخلوق جا پاڇا

سامان بڻايو ٿا (جو ڪجھ) مدت تائين (ڪم ڏئي ٿو). ۽ الله پنهنجي خلقيل شين مان اوهان لاءِ ڇانئون بڻايون

وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَّجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيْلَ

۽ ڪيائين توهان لاءِ جبلن ۾ جايون ۽ ڪيائين توهان لاءِ پوشاڪون جي

۽ جبلن مان اوهان لاءِ ڇُرون بڻايائين ۽ اوهان لاءِ ڪپڙا بڻايائين جي اوهان کي گرمي (۽ سردي) کان بچائيندا آهن

تَقِيْكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيْلَ تَقِيْكُمْ بَاْسَكُمْ ؕ كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهٗ

بچائن ٿيون توهان کي گرمي کان ۽ پوشاڪون جي بچائن ٿيون توهان کي جنگ ۾ اهڙي طرح پورو ڪري ٿو پنهنجو احسان

۽ ڪپڙا جي، اوهان کي اوهان جي ويڙھ کان بچائيندا آهن. اهڙيءَ طرح اوهان تي پنهنجي نعمت پوري ڪندو آهي

عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُوْنَ ﴿٨١﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ

توهان تي ته جيئن توهان فرمانبردار ٿيو. پوءِ جيڪڏهن ڦري ويا ته رڳو توتي آهي پڌائڻ

ته مَن اوهين فرمانبرداري ڪريو. پوءِ جيڪڏهن ڦرندا ته (اي پيغمبر!) توتي پڌري پيغام پهچائڻ کان سواءِ (ٻيو ڪي) نه آهي.

الْمُبِيْنُ ﴿٨٢﴾ يَعْرِفُوْنَ نِعْمَتَ اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُوْنَهَا وَاَكْثَرُهُمُ

پڌرو. سڃاڻن ٿا الله جي نعمت کي پوءِ انڪار ٿا ڪن انجو ۽ گهڻا انهن مان

الله جي نعمت جاڻندا آهن، وري اُن کي نه مڃيندا آهن ۽ اُنهن مان گهڻا

الْكٰفِرُوْنَ ﴿٨٣﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا ثُمَّ لَا

بي شڪر آهن. ۽ جنهن ڏينهن بيهاريندا سون هر ٽولي مان شاهد پوءِ نه

ڪافر آهن. ۽ جنهن ڏينهن سڀ ڪنهن ٽوليءَ مان (هڪ) شاهد ڪڙو ڪنداسون اُنهيءَ ڏينهن

يُؤْذَنُ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿٨٤﴾ وَاِذَا رَاَ الَّذِيْنَ

موڪل ملندي ڪافرن کي ۽ نڪي انهن جي توبه ٿي ڪيندي. ۽ جڏهن ڏسندا

ڪافرن کي (عذر ڪرڻ لاءِ) موڪل نه ڏبي ۽ نڪي اُنهن جا عذر قبول ڪيا ويندا. ۽ جڏهن ظالم

ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿٨٥﴾

ظالم عذاب کي پوءِ نه هلڪو ڪيو ويندو انهن کان ۽ نڪي اهي ڍر ڏنا ويندا.

عذاب ڏسندا تڏهن ڪانئن (عذاب) نڪي هلڪو ڪبو ۽ نڪي اُنهن کي مهلت ڏبي.

وَاِذَا رَاَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا شُرَكَآءَهُمْ قَالُوْا رَبَّنَا هٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا

۽ جڏهن ڏسندا مشرڪ پنهنجن ٺهرايل شريڪن کي چوندا اي رب اسان جا هي آهن اسانجا اهي شرڪاءِ

۽ جڏهن مشرڪ پنهنجن بتن کي ڏسندا (تڏهن) چوندا ته اي اسان جا پالڻهار! هي اسان جا اُهي بت آهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ ج فَأَلْقَوْا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ

جن کي | سڏيندا هئاسون | توکان سواءِ | پوءِ اهي ڏيندا | انهن کي | جواب | تہ اوهين

جن کي توکان سواءِ سڏيندا هئاسين، پوءِ اُهي (بت) اُنهن کي ورندي ڏيندا تہ اوهين

لَكَٰذِبُونَ ﴿٨٦﴾ وَأَلْقَوْا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ وَضَلَّ عَنْهُمْ

ڪوڙا آهيو. | ۽ پيش ڪندا | ان ڏينهن | الله وٽ | عاجزي | ۽ وسري ويندو | انهن کان

ڪوڙا آهيو. اُنهيءَ ڏينهن الله جي آڏو عاجزي ڪندا ۽ جيڪو ناهہ ناهيندا هئا سو ڪانئن ڀُلجي ويندو.

مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

جيڪو | ناهہ ناهيندا هئا. | جن ماڻهن | ڪفر ڪيو | ۽ روڪيائون | الله جي رستي کان

جن انڪار ڪيو ۽ الله جي واٽ کان (ماڻهن کي) جهليو تن کي عذاب

زِدْنَٰهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾

وڌائينداسون انهن تي | عذاب | مٿان | عذابُ | جو | اهي | شرارت ڪندا هئا.

جي مٿان عذاب انهيءَ سببان وڌائينداسون جو (هو) فساد ڪندا هئا.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ

۽ جنهن ڏينهن | بيهارينداسون | هر فرقي ۾ | شاهدي ڏيندڙ | انهن تي | انهن منجهان

۽ اُن ڏينهن هر ٽوليءَ ۾ سندن جنس مان مٿن شاهد بيهارينداسون ۽

وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰؤُلَاءِ ط وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَٰبَ

۽ آڻينداسون | توکي | شاهد ڪري | انهن ماڻهن تي، | ۽ اسان نازل ڪيو آهي | توتي | ڪتاب

(اي پيغمبر!) توکي هنن (ڪافرن) تي شاهد آڻينداسون ۔ ۽ هر شيءِ جي وضاحت لاءِ

تِبْيَٰنًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾

بيان ڪندڙ | هر شيءِ جو | ۽ هدايت | ۽ رحمت | ۽ خوشخبري | مسلمانن لاءِ.

۽ مسلمانن جي هدايت ۽ ٻاجهہ ۽ خوشخبري ڏيڻ لاءِ توتي ڪتاب نازل ڪيوسون.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَٰنِ وَإِيتَآئِ ذِي الْقُرْبَىٰ

بيشڪ | الله | حڪم ڪري ٿو | عدالت | ۽ | ڀلائي | ۽ امداد ڏيڻ جو | مائٽن کي

بيشڪ الله انصاف ۽ ڀلائي (ڪرڻ) ۽ مائٽي وارن کي ڏيڻ جو حڪم ڪري ٿو

وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنكَرِ وَالْبَغْيِ ج يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ

۽ روڪي ٿو | بي حيائيءَ | ۽ | بڇڙائيءَ | ۽ ڏاڍ ڪرڻ کان، | وعظ ڪري ٿو | تہ جيئن

۽ بي حيائيءَ ۽ بُرائيءَ ۽ زبردستيءَ کان جهلي ٿو، اوهان کي نصيحت ڏئي ٿو تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَذَكَّرُوْنَ ﴿٩٠﴾ وَاَوْفُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا عٰهَدْتُّمْ وَلَا تَنْقُضُوا

ياد ڪريو. ۽ پاڙيو وعدي کي الله سان جڏهن وعدو ڪريو توهان ۽ نہ ڀڃو

مانَ اوهين نصيحت وٺو. ۽ جڏهن اوهين الله جو (ناٿو وني پاڻ ۾) انجام ڪريو (تڏهن اهو) انجام پاڙيو

الْاَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيْدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّٰهَ عَلَيْكُمْ كَفِيْلًا ؕ

قسمن کي انهن جي پڪي ڪرڻ کان پوءِ ۽ توهان بڻايو آهي الله کي پاڻ تي ضامن.

۽ اوهين قسمن کي سندن پڪي ڪرڻ کانپوءِ نہ ڀڃو جو بيشڪ الله کي پاڻ تي نگهبان ڪيو اٿو.

اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُوْنَ ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّتِيْ نَقَضَتْ غَزْلَهَا

بيشڪ الله ڄاڻي ٿو جيڪي ڪريو ٿا. ۽ نہ ٿجو انهيءَ عورت جهڙا جا اڌيڙي ڇڏي پنهنجي ڦوريءَ کي

جو تہ جيڪي ڪندا آهيو سو الله ڄاڻندو آهي. ۽ اُن عورت وانگر نہ ٿيو جنهن پنهنجو سٽ (ڪتڻ ۽) پڪي

مِنْۢ بَعْدِ قُوَّةٍ اَنْكَاثًا ؕ تَتَّخِذُوْنَ اَيْمَانَكُمْ دَخَلًاۢ بَيْنَكُمْ اَنْ

پڪي ڪرڻ کان پوءِ ڏرا ڏرا ڪري، وٺو ٿا پنهنجن قسمن کي ڏوکي ڏيڻ لاءِ هڪٻئي ۾ هن لاءِ

ڪرڻ کان پوءِ ڇني ڪوهي ڇڏيو. اوهين قسمن کي هن لاءِ پاڻ ۾ حيلو بڻايو ٿا تہ

تَكُوْنَ اُمَّةٌ هِيَ اَرْبٰى مِنْ اُمَّةٍ ؕ اِنَّمَا يَبْلُوْكُمُ اللّٰهُ بِهٖ ؕ وَلَيُبَيِّنَنَّ

تہ ٿئي هڪڙو ٽولو واڌارو ٻئي ٽولي کان، رڳو پرکي ٿو الله توهان کي انهيءَ سان، ۽ ظاهر ڪندو

(هڪ) ٽولي ٻيءَ ٽوليءَ کان وڌيڪ ٿئي. الله تہ اوهان کي رڳو اُن سان پرکيندو آهي. ۽ جنهن بابت

لَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٩٢﴾ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ

توهان تي قيامت ڏينهن اهو جنهن ۾ توهان جهڳڙو ڪندا هئا. ۽ جيڪڏهن گهري ها الله

اوهين تڪرار ڪندا آهيو سو قيامت جي ڏينهن اوهان جي لاءِ ضرور بيان ڪندو. ۽ جيڪڏهن الله گهري ها

لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ يُّضِلُّ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْ

تہ ڪري ها توهان کي جماعت هڪڙي پر راهہ وڃائي ٿو جنهن جي وڻيس ۽ راهہ ڏيکاري

تہ اوهان کي هڪ جماعت ڪري ها پر جنهن جي لاءِ وڻندو اٿس تنهن کي گمراهہ ڪندو آهي، ۽ جنهن جي لاءِ

مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَلَتُسْئَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٣﴾ وَلَا تَتَّخِذُوْٓا

جنهن کي چاهي، ۽ ضرور اوهان کان پڇا ٿيندي ان جي جيڪي اوهان ڪندا هئا. ۽ نہ وٺو

وڻندو اٿس تنهن کي هدايت ڪندو آهي. ۽ جيڪي اوهين ڪندا آهيو تنهن بابت اوهين ضرور پڇبؤ. ۽ اوهين

اَيْمَانَكُمْ دَخَلًاۢ بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌۢ بَعْدَ ثُبُوْتِهَا وَتَذُوْقُوا

پنهنجي قسمن کي ڏوکي لاءِ پنهنجي وچ ۾ تہ متان ترڪي وڃي پير مضبوطي کان بعد ۽ چکو توهان

پنهنجن قسمن کي پاڻ ۾ ٺڳي نہ بڻايو نہ تہ انهن جي پڪي ڪرڻ کان پوءِ اوهان جا پير ترڪندا ۽ (ماڻهن کي)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

السُّوْٓءَ بِمَا صَدَدْتُّمْ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿۹۴﴾

سزا ان ڪري جو روڪيو ٿي اوهان الله جي راھ کان، ۽ ٿئي توهان لاءِ عذاب وڏو.

الله جي واٽ کان جهلڻ سببان سزا چکندؤ ۽ اوهان کي وڏو عذاب ٿيندو.

وَلَا تَشْتَرُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۭ اِنَّمَا عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ

۽ نہ وٺو الله سان وعدي تي رقم ٿوري، بيشڪ جيڪي الله وٽ آهي اهو

۽ الله جي انجام کي ٿوري مله سان نہ وڪڻو. ڇو تہ جيڪڏهن اوهين ڄاڻندا آهيو تہ.

خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۹۵﴾ مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا

ڀلو آهي توهان لاءِ جيڪڏهن اوهين ڄاڻو ٿا. جيڪي توهان وٽ آهي کپي ويندو ۽ جيڪي

جيڪي الله وٽ آهي سو اوهان جي لاءِ چڱو آهي. جيڪي اوهان وٽ آهي سو کپي ويندو ۽ جيڪي

عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍ ۭ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِيْنَ صَبَرُوْٓا اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا

الله وٽ آهي سو بچندڙ آهي، ۽ ضرور بدلي ۾ ڏينداسون جن صبر ڪيو سندن اجورو انهن چڱن

الله وٽ آهي سو هميشہ رهڻ وارو آهي. ۽ جن صبر ڪيو تن کي سندن عملن جو بلڪل ڀلو بدلو ڏينداسون.

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۹۶﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ

عملن تي جو ڪندا هئا. جنهن ڪيو عمل چڱو مرد هجي يا عورت ۽ هجي مومن

جنهن چڱو عمل ڪيو (پوءِ) اهو مرد هجي يا عورت ۽ اهو مومن هوندو تہ ضرور کيس

فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا

تہ بخشيندا سون انکي، حياتي سٺي، ۽ ضرور بدلي ۾ ڏينداسون انهن کي سندن اجورو انهن جي چڱن ڪمن تي

ڀلي حياتي ڏيئي جياريندا سون. ۽ جيڪي ڪندا هئا تنهن جو بدلو ضرور کين تمام ڀلو ڏينداسون.

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۹۷﴾ فَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ

جو ڪندا هئا. پوءِ جڏهن پڙهين تون قرآن تہ پناھ وٺ الله جي شيطان

پوءِ (اي پيغمبر!) جڏهن قرآن پڙهين تڏهن تڙيل شيطان (جي شر) کان الله جي سام پئُو.

الرَّجِيْمِ ﴿۹۸﴾ اِنَّهٗ لَيْسَ لَهٗ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَلٰى

تڙيل کان. يقينن نہ هلندوان جو زور انهن تي جن ايمان آندو ۽ پنهنجي

ان کي ايمان وارن تي ۽ جيڪي پنهنجي پالڻهار تي ڀروسو ڪندا آهن تن تي ڪو غلبو نہ آهي.

رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿۹۹﴾ اِنَّمَا سُلْطٰنُهٗ عَلَى الَّذِيْنَ يَتَوَلَّوْنَهٗ وَالَّذِيْنَ

رب تي ڀروسو ڪن. رڳو زوران جو آهي انهن تي جيڪي دوستي رکن ٿا ان سان ۽ جيڪي

سندس غلبو رڳو انهن تي آهي جيڪي کيس دوست رکندا آهن ۽ (انهن تي بہ) جيڪي الله سان شريڪ (مقرر) ڪندا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هُمْ بِهٖ مُشْرِكُوْنَ ﴿۱۰۰﴾ وَاِذَا بَدَّلْنَآ اٰيَةً مَّكَانَ اٰيَةٍ ۙ وَّاللّٰهُ اَعْلَمُ

ان کي شريڪ ٺاهيندا آهن. ۽ جڏهن هڪ آيت عوض ٻيءَ آيت جي ۽ الله خوب ڄاڻي ٿو

آهن. ۽ جڏهن هڪڙيءَ آيت جي جاءِ تي ٻي آيت مٽائي آڻيندا آهيون ۽ الله جيڪي نازل ڪندو آهي سو چڱيءَ طرح ڄاڻندڙ آهي

بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوْٓا اِنَّمَآ اَنْتَ مُفْتَرٍ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۰۱﴾

جنهن کي نازل ٿو ڪري چون ٿا ڪافر رڳو تون ٺاهه ٺوٺاهين، نه پر گهڻا انهن جا نه ٿا ڄاڻن.

(تڏهن) چوندا آهن ته، تون رڳو پاڻون ٺاهيندڙ آهين. (نه!) بلڪ انهن مان گهڻا نه ڄاڻندا آهن.

قُلْ نَزَّلَهٗ رُوْحُ الْقُدُسِ مِنْ رَّبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِيْنَ

تون چؤ لاٿو آهي انهيءَ کي پاڪ ملڪ تنهنجي رب جي طرفان حق سان جئن ثابت رکي انهن کي جن

(اي پيغمبر!) ڪين چئو ته اهو قرآن تنهنجي پالڻهار وٽان جبرائيل سچ سان هن لاءِ نازل ڪيو آهي ته مومنن کي ثابت رکي

اٰمَنُوْا وَهُدًى وَّبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِيْنَ ﴿۱۰۲﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّهُمْ

ايمان آندو ۽ هدايت ۽ خوشخبري مسلمانن لاءِ. ۽ اسين ڄاڻون ٿا جو اهي

۽ مسلمانن لاءِ هدايت ۽ خوشخبري هجي. ۽ بيشڪ ڄاڻندا آهيون ته اهي

يَقُوْلُوْنَ اِنَّمَا يُعَلِّمُهٗ بَشَرٌ ؕ لِسَانُ الَّذِيْ يُلْحِدُوْنَ اِلَيْهِ

چون ٿا ته رڳو سيکاري ٿو انهيءَ کي ماڻهو، ٻولي انهيءَ جي تهمت ڏين ٿا جنهن ڏانهن

چوندا آهن ته اُن (پيغمبر) کي ڪو ماڻهو سيکاريندو آهي. جنهن ڏانهن اها نسبت ڪندا آهن تنهن جي ٻولي

اَعْجَمِيٌّ وَّهٰذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۱۰۳﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ

عجمي آهي ۽ هي (قرآن) زبان عربي صاف آهي. بيشڪ اهي ماڻهو جي نه ٿا مڃين

عجمي آهي ۽ هيءَ (قرآن) چٽي عربي ٻوليءَ ۾ آهي. بيشڪ جيڪي الله جي آيتن کي نه مڃيندا آهن

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۙ لَا يَهْدِيْهِمُ اللّٰهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۰۴﴾ اِنَّمَا

آيتون الله جون نه هدايت ڪندو انهن کي الله ۽ انهن لاءِ عذاب دردناڪ آهي. رڳو

تن کي الله سڌو رستو نه ڏيکاريندو آهي ۽ انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي.

يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۚ وَاُولٰٓئِكَ

گهڙين ٿا ڪوڙ اهي ماڻهو جيڪي نه ٿا ايمان آڻين الله جي آيتن تي، ۽ اهي

ڪوڙو ٺاهه انهن کان سواءِ ڪو نه ٺاهيندو آهي جيڪي الله جي آيتن کي نه مڃيندا آهن، اهي

هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ﴿۱۰۵﴾ مَنْ كَفَرَ بِاللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ اِيْمَانِهٖٓ اِلَّا مَنْ

ئي ڪوڙا آهن. جنهن ڪفر ڪيو الله جو پنهنجي ايمان آڻڻ کان پوءِ، نه اهو جنهن کي

(پاڻ) ڪوڙا آهن. جنهن کي (ڪفر ڪرڻ تي) زور ڪيو وڃي (اهو زبان سان ڪجهه چوي) ۽ سندس دل ايمان سان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِالْكُفْرِ

مجبور ڪيو ويو ۽ ان جي دل برقرار آهي ايمان تي پر اهي جن کولي ڪفر لاءِ

مطمئن هجي اُن کان سواءِ، جيڪو پنهنجي ايمان آڻڻ کانپوءِ الله جو انڪار ڪري بلڪ جيڪو ڪفر سان

صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾

دل پوءِ انهن تي غضب آهي الله جو، ۽ انهن لاءِ عذاب وڏو آهي.

سينو ويڪرو ڪري (يعني راضي ٿئي) اهڙن تي الله جو ڏمر آهي ۽ اُنهن لاءِ وڏو عذاب آهي.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ

اهو هن ڪري ته انهن پسند ڪيو حياتيءَ دنيا جي کي آخرت تي ۽ الله

اِهو هن ڪري جو اُنهن دنيا جي حياتيءَ کي آخرت کان وڌيڪ پسند ڪيو آهي ۽ (اِنهيءَ ڪري) ته الله

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ

نه ٿو راهه ڏيکاري قوم ڪافرن جي کي. اهي ئي آهن جو مُهر هڻئي الله

ڪافرن جي قوم کي هدايت نه ڪندو آهي. اِهي اُهي آهن جو سندن دلين ۽

عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٠٨﴾

انهن جي دلين تي ۽ انهن جي ڪنن تي ۽ انهن جي اکين تي، ۽ اهي ئي غافل آهن.

سندن ڪَنن ۽ سندن اکين تي الله مُهر هڻئي ۽ اُهي بي خبر آهن.

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٠٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ

ناهي شڪ ته آخرت ۾ اهي ئي نقصان وارا آهن. پوءِ بيشڪ تنهنجو رب انهن لاءِ

بلاشڪ اُهي ئي آخرت ۾ خساري وارا آهن. وري بيشڪ تنهنجو پالڻهار اُنهن کي (بخشي ٿو) جيڪي

هَاجَرُوا مِن بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ

جن هجرت ڪئي ايذائجڻ کان پوءِ وري جهاد ڪيائون ۽ ثابت بيٺا بيشڪ تنهنجو رب

(ڪفر جي ڪلمي چوڻ لاءِ ڪافرن جي هٿان) ايذايا ويا پوءِ وطن ڇڏيائون وري جهاد ڪيائون ۽ صبر ڪيائون. بيشڪ

مِن بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٠﴾ ع يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ

ان کان پوءِ بخشڻهار مهربان آهي. جنهن ڏينهن ايندو هر انسان سوال جواب ڪندي

تنهنجو پالڻهار اُن کان پوءِ ضرور بخشڻهار مهربان آهي. اُنهيءَ ڏينهن هر هڪ ماڻهو پنهنجي جيءَ طرفان جهيڙو ڪندو ايندو ۽

عَن نَّفْسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾

پنهنجي طرفان ۽ بدلو ڏنو ويندو هر شخص کي سندس عمل جو ۽ اهي ظلم نه ڪيا ويندا.

هر هڪ ماڻهو جيڪي ڪمايو تنهن جو ڪيس پورو بدلو ڏبو ۽ اُن سان ظلم نه ڪبو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ اٰمِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَّاْتِيْهَا

۽ پڌايو الله هڪ مثال تہ هڪڙو ڳوٺ هئو امن قرار وارو ايندو هو انهن وٽ

۽ الله هڪ ڳوٺ جو (هڪ) قصو بيان ڪيو آهي جو امن ۽ سڪون سان هو، ان کي سندس

رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِاَنْعُمِ اللّٰهِ فَاَذَاقَهَا

رزق جهجهو هر طرف کان پوءِ بي شڪري ڪيائون الله جي نعمتن جي پوءِ چکايو انهن کي

روزي هر ڪنهن هنڌان ججهي ايندي هئي، پوءِ الله جي نعمتن جي بي شڪري ڪيائين پوءِ

اللّٰهُ لِبَاسَ الْجُوْعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿۱۱۲﴾ وَلَقَدْ

الله لباس بک جو ۽ ڀؤ جو سندن ڪئي جي سبب. ۽

جيڪي ڪندا هئا تنهن سببان الله ڪيس بک ۽ ڀئو جي پوشاڪ (جومزو) چکايو. ۽ بيشڪ

جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوْهُ فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ

آيو انهن وٽ رسول انهن مان پوءِ ڪوڙو ڪيائون ان کي پوءِ ورتو انهن کي عذاب ۽ اهي

منجهانئن (هڪ) پيغمبر وٽن آيو، پوءِ ڪيس ڪوڙو ڀانيائون تنهن ڪري کين عذاب پڪڙيو ۽ اهي

ظٰلِمُوْنَ ﴿۱۱۳﴾ فَكُلُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلٰلًا طَيِّبًا ص وَّاشْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ

ظالم هئا. پوءِ کائو ان مان جيڪا روزي ڏني توهان کي الله حلال پاڪ، ۽ شڪر ڪريو الله جي احسان جو

ظالم هئا. پوءِ الله اوهان کي جيڪا حلال (۽) سٺي شيءِ روزي ڪري ڏني تنهن مان کائو ۽ جيڪڏهن

اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ﴿۱۱۴﴾ اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَ

جيڪڏهن اوهين ان جي بندگي ڪندا آهيو. رڳو حرام ڪيائين توهان تي مئل جانور ۽

اوهين خاص الله جي عبادت ڪندا آهيو تہ سندس نعمتن جو شڪرانو ڪريو. مئل ڊور ۽ رت ۽ سوئر جو ماس

الدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيْرِ وَمَآ اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ ج فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ

رت ۽ ماس سوئر جو ۽ اها شيءِ جنهن تي ورتو وڃي نالو الله کان سواءِ ٻئي جو، پوءِ جيڪو لاچار ٿيو نہ

۽ جنهن شيءِ کي الله جي نالي کان سواءِ ٻئي جي نالي سان سڏيو وڃي. تنهن کان سواءِ پيو، (ڪجهہ بہ) اوهان تي حرام نہ ڪيائين، پوءِ جيڪو

بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۱۵﴾ وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَا تَصِفُ

بي فرمان ۽ نہ حد کان لنگهندڙ تہ بيشڪ الله بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ نہ چئو انهيءَ شيءِ لاءِ جنهن کي ٻڌائن ٿيون

نڪي بي فرماني ڪندڙ ۽ نہ ڪي حد کان لنگهندڙ ٿي لاچار ٿئي (۽ کائي) تہ بيشڪ الله بخشڻهار مهربان آهي. ۽ جن شين کي اوهان جون

اَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هٰذَا حَلٰلٌ وَّهٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوْا عَلَى اللّٰهِ

توهان جو زبانون ڪوڙ هٽي تہ هي حلال آهي ۽ هو حرام آهي جئن ٺاهيو الله تي

زبانون ڪوڙ سان بيان ڪنديون آهن تن لاءِ (هن ڪري) نہ چئو تہ هيءُ حلال آهي ۽ هيءُ حرام آهي تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْكَذِبَ ۚ اِنَّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُوْنَ ﴿١١٦﴾

ڪوڙ. بيشڪ جيڪي ٺاهن ٿا الله تي ڪوڙ ڪامياب نہ ٿيندا.

الله تي ڪوڙو ٺاهہ ٺاهيو. جو تہ جيڪي الله تي ڪوڙو ٺاهہ ٺاهيندا آهن سي (ڪڏهن) نہ ڇٽندا.

مَتَاعٌ قَلِيْلٌ ۖ وَّلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى الَّذِيْنَ هَادُوْا

هي نفعو ٿورو آهي، ۽ انهن لاءِ عذاب دردناڪ آهي. ۽ انهن تي جيڪي يهودي ٿيا

۽ هيءُ (حياتي) ٿوري موڙي آهي ۽ انهن لاءِ (آخرت ۾) ڏکوئيندڙ عذاب آهي. ۽ جيڪي ٿوتي هن ڪان اڳ بيان ڪيوسون،

حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ

حرام ڪيوسون جيڪي پڌايوسون توکي اڳ ۾، ۽ اسان ظلم نہ ڪيو آهي انهن تي پر

سو يهودين تي حرام ڪيو هوسون، ۽ اسان مٿن ظلم نہ ڪيو پر (هو)

كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿١١٨﴾ ثُمَّ اِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِيْنَ عَمِلُوا السُّوْٓءَ

اهي پنهنجو پاڻ تي ظلم ڪندا هئا. پوءِ تنهنجو رب انهن لاءِ جن برايون ڪيون

پاڻ تي ظلم ڪندا هئا. وري جن بي سمجهائيءَ سان بڇڙا ڪم ڪيا

بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْٓا ۙ اِنَّ رَبَّكَ

ناداني سان وري توبهہ ڪيائون انهيءَ ڪان پوءِ ۽ سڌري ويا بيشڪ تنهنجو رب

وري اُن ڪان پوءِ توبهہ ڪيائون ۽ پاڻ سڌاريائون تن لاءِ تنهنجو پالڻهار اُن (توبهہ) ڪان پوءِ

مِنْۢ بَعْدِهَا لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١١٩﴾ اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ كَانَ اُمَّةً قَانِتًا لِّلّٰهِ

اُن ڪان پوءِ بخشڻهار مهربان آهي. بيشڪ ابراهيم هئو رهبر فرمانبردار الله جو

بلڪل ضرور بخشڻهار مهربان آهي. ابراهيم هڪ طرفو ٿيل الله جي عبادت ڪندڙ امام هو

حَنِيْفًا ۖ وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٢٠﴾ شَاكِرًا لِّاَنْعُمِهٖ ۖ اِجْتَبٰهُ وَ

هڪ طرفو. ۽ نہ هئو شرڪ ڪندڙن مان. شڪر ڪندڙ انهيءَ جي نعمتن جو. چونڊيو انکي الله ۽

۽ مشرڪن مان نہ هو. الله جي نعمتن جو شڪر ڪندڙ هو. (الله) کيس سڳورو ڪيو ۽

هَدٰىهُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿١٢١﴾ وَاٰتَيْنٰهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَاِنَّهٗ

هلايائين اُن کي رستي سڌي تي. ۽ ڏني سون انهيءَ کي دنيا ۾ ڀلائي، ۽ اهو آهي

سڌي واٽ ڏانهن هدايت ڪيائينس. ۽ دنيا ۾ کيس چڱائي ڏني سون. ۽ بيشڪ اهو آخرت ۾

فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٢٢﴾ ثُمَّ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ اَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ

آخرت ۾ ڀلن ماڻهن مان. پوءِ حڪم موڪليوسون توڏانهن تہ تابع ٿيءُ دين

ڀلارن مان آهي. (اي پيغمبر! اُن ڪان) پوءِ تو ڏانهن وحي ڪيوسون تہ هڪ مُهاڙي ابراهيم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٢٣﴾ اِنَّمَا جُعِلَ

ابراهيم هڪطرف واري جو، ۽ نہ هئو اهو شرڪ ڪندڙن مان. رکيو مقرر ڪيو ويو

جي دين جي تابعداري ڪر، ۽ ابراهيم مشرڪن مان نہ هو. جن ڇنڇر بابت

السَّبْتُ عَلَى الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ؕ وَاِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ

ڇنڇر انهن تي جن اختلاف ڪيو ان ۾، ۽ بيشڪ تنهنجو رب فيصلو ڪندو انهن جي وچ ۾

تڪرار ڪيو. تن ڪان سواءِ ٻين تي اُن (جي تعظيم) جو حڪم لازم نہ ڪيو ويو. ۽ بيشڪ تنهنجو پالڻهار

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿١٢٤﴾ اُدْعُ اِلٰى سَبِيْلِ

قيامت ڏينهن ان ۾ جنهن ۾ اهي اختلاف ڪندا هئا. تون سڏ پنهنجي رب جي

قيامت جي ڏينهن سندن وچ ۾ انهيءَ جو ضرور نبيرو ڪندو، جنهن ۾ تڪرار ڪندا آهن. (اي پيغمبر!) حڪمت

رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِيْ هِيَ

رستي ڏانهن صحيح ڳالهہ سان ۽ نصيحت سٺي سان ۽ بحث ڪر انهن سان سهڻي

۽ سهڻي نصيحت سان پنهنجي پالڻهار جي واٽ ڏانهن (ماڻهن کي) دعوت ڏي ۽ سهڻي نموني ساڻن بحث ڪر!

اَحْسَنُ ؕ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيْلِهٖ وَهُوَ اَعْلَمُ

طريقي، بيشڪ تنهنجو پروردگار ئي ڏاڍو ڄاڻي ٿو انهن کي جي ڀلجي ويا سندس راهہ کان ۽ اهو زياده ڄاڻندڙ آهي

جو تہ جيڪو الله جي واٽ کان گمراهہ ٿيو تنهن کي تنهنجو پالڻهار وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي ۽ اهو

بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿١٢٥﴾ وَاِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوْا بِمِثْلِ مَا عُوْقِبْتُمْ بِهٖ ؕ

رستي وارن کي. ۽ جيڪڏهن بدلو وٺو تہ سزا ڏيو ايتري جيتري توهان کي تڪليف ڏني وئي آهي.

هدايت وارن کي (بہ) وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن (ڪافرن کان) بدلو وٺو تہ جيترو ايذايا ويا هجو اوترو اُنهن کي ايذايو.

وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِّلصّٰبِرِيْنَ ﴿١٢٦﴾ وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ اِلَّا

۽ جيڪڏهن سهي ويندؤ تہ اهو بهتر آهي صبر وارن لاءِ. ۽ تون صبر ڪر ۽ ناهي صبر تنهنجو مگر

۽ جيڪڏهن اوهين صبر ڪريو تہ اُهو صابرن لاءِ ڀلو آهي. ۽ (اي پيغمبر!) صبر ڪر ۽ تنهنجو صبر الله جي توفيق سان

بِاللّٰهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِيْ ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ﴿١٢٧﴾

الله جي توفيق سان ۽ نہ ڏک ڪر انهن تي ۽ نہ ٿيءُ تنگ انهن جي فريب کان.

ٿي آهي ۽ جيڪو فريب ڪندا آهن، تنهن بابت نڪي متن ڏک ڪر ۽ نڪي تنگ دل ٿيءُ.

اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَّالَّذِيْنَ هُمْ مُّحْسِنُوْنَ ﴿١٢٨﴾ ع

بيشڪ الله انهن سان آهي جيڪي پرهيزگار آهن ۽ انهن سان جيڪي چڱائي ڪندڙ آهن.

پڪ جيڪي پرهيزگاري ڪندڙ آهن ۽ جيڪي ڀلارا آهن تن سان الله گڏ آهي.

ع ١٦ / ٢٢

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ بَنِیْٓ اِسْرَآءِیْلَ مَکِّیَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ○ | اٰیَاتُهَا ١١١ رُکُوْعَاتُهَا ١٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

سُبْحٰنَ الَّذِیْٓ اَسْرٰی بِعَبْدِهٖ لَیْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

پاڪ آهي اها ذات جنهن سير ڪرايو پنهنجي ٻانهي کي رات جو بيت الله کان

اهو (الله) پاڪ آهي جنهن پنهنجي ٻانهي (محمدﷺ) کي هڪڙي رات (جي اندر) تعظيم واري مسجد (حرام) مان.

اِلَی الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِیْ بٰرَکْنَا حَوْلَهٗ لِنُرِیَهٗ مِنْ اٰیٰتِنَا ؕ اِنَّهٗ

بيت المقدس تائين اهو جو برڪت رکي سون ان جي چوڌاري جيئن ڏيکاريون کيس پنهنجون نشانيون، بيشڪ

انهيءَ مسجد اقصيٰ تائين، جنهن جي چوڌاري برڪت رکي سون، هن لاءِ سير ڪرايو ته کيس پنهنجيون نشانيون ڏيکاريون.

هُوَ السَّمِیْعُ الْبَصِیْرُ ① وَاٰتَیْنَا مُوْسَی الْکِتٰبَ وَجَعَلْنٰهُ هُدًی

اهوئي ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. ۽ ڏنوسون موسيٰ کي ڪتاب ۽ ڪيوسون انکي هادي

بيشڪ اهوئي ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. ۽ موسيٰ کي ڪتاب (توريت) ڏنوسون ۽ ان کي بني اسرائيلن لاءِ هدايت ڪرڻ وارو ڪيوسون

لِّبَنِیْٓ اِسْرَآءِیْلَ اَلَّا تَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِیْ وَکِیْلًا ؕ② ذُرِّیَّةَ مَنْ

بني اسرائيل لاءِ ته نه وٺو مون کان سواءِ ڪوئي ڪارساز. اي اولاد انهن جي جنکي

(۽ چيوسون) ته مون (الله) کان سواءِ (ٻيو) ڪو پرجهلو نه وٺو. اي (اُن قوم جي) اولاد! جن کي

حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ؕ اِنَّهٗ کَانَ عَبْدًا شَکُوْرًا ③ وَقَضَیْنَآ اِلٰی بَنِیْٓ

کنيون سون نوح سان گڏ، بيشڪ اهو هئو ٻانهو شڪرگذار. ۽ فيصلو ٻڌايوسون بني

نوح سان گڏ (ٻيڙيءَ ۾) چاڙهيوسون. بيشڪ اهو شاڪر ٻانهو هو. ۽ بني اسرائيلن ڏانهن (سندن) ڪتاب ۾

اِسْرَآءِیْلَ فِی الْکِتٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِی الْاَرْضِ مَرَّتَیْنِ وَلَتَعْلُنَّ

اسرائيل کي ڪتاب ۾ ته ضرور توهان وڳوڙ وجهندؤ ملڪ ۾ ٻه ڀيرا ۽ ضرور توهان ڪندؤ

(هي حڪم) موڪليوسون ته اوهين ملڪ ۾ ٻه ڀيرا ضرور فساد ڪندؤ ۽ اوهين ضرور وڏي سرڪشي ڪندؤ.

عُلُوًّا کَبِیْرًا ④ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ اُوْلٰىهُمَا بَعَثْنَا عَلَیْکُمْ عِبَادًا لَّنَآ

سرڪشي وڏي. پوءِ جڏهن ايندو موقعو پهريون ته اُٿاريندا سون توهان تي ٻانها پنهنجا

پوءِ جڏهن ٻنهي مان پهريون انجام (فساد جو) ايندو (تڏهن) اوهان تي پنهنجا ڏاڍا سورهيه

اُولِیْ بَاْسٍ شَدِیْدٍ فَجَاسُوْا خِلٰلَ الدِّیَارِ ؕ وَکَانَ وَعْدًا مَّفْعُوْلًا ⑤

سخت لڙائي وارا پوءِ ڪاهي پوندا شهرن ۾، ۽ اهو وعدو پورو ٿيڻو آهي.

ٻانها ڪڙا ڪنداسون جي شهرن جي وچ ۾ ڪاهي پوندا ۽ اهو انجام (پورو) ٿيڻو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَاَمْدَدْنٰكُمْ بِاَمْوَالٍ وَّبَنِيْنَ وَ

پوءِ ورايوسون توهان جو وارو انهن تي ۽ مدد ڏني سون توهان کي مالن سان ۽ پٽن سان ۽

وري اوهان کي هڪ ڀيرو مٿن غلبو ڏينداسون ۽ مال ۽ اولاد سان اوهان کي (لڳولڳ) وڌائينداسون ۽

جَعَلْنٰكُمْ اَكْثَرَ نَفِيْرًا ⑥ اِنْ اَحْسَنْتُمْ اَحْسَنْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ قف

ڪيوسون توهان جو وڌو لشڪر. جيڪڏهن چڱائي ڪندؤ تہ چڱائي ڪندؤ پاڻ سان،

اوهان جي لشڪر کي وڌائينداسون. جيڪڏهن اوهين چڱائي ڪندو تہ (اها) پاڻ لاءِ چڱائي ڪندو

وَاِنْ اَسَاْتُمْ فَلَهَا ؕ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ لِيَسُوْٓءٗا وُجُوْهَكُمْ

۽ جيڪڏهن بڇڙائي ڪندؤ تہ پنهنجي لاءِ، پوءِ جڏهن ايندو موقعو ٻيو (تہ آڻينداسون ٻيا) جيئن بڇڙو ڪن توهان جي منهن کي

۽ جيڪڏهن اوهين بڇڙائي ڪندو تہ پاڻ لاءِ. پوءِ جڏهن ٻيو انجام (فساد جو) پهچندو تہ ٻيا، اوهان جا منهن ارها ڪندا

وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوْهُ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّلِيُتَبِّرُوْا مَا عَلَوْا

۽ گهڙن مسجد ۾ جيئن گهڙيا هئا ان ۾ پهرئين ڀيري ۽ ويران ڪن ان کي جنهن تي وس هلين

۽ اهڙيءَ طرح مسجد ۾ گهڙندا جهڙيءَ طرح اُن ۾ پهريون ڀيرو گهڙيا هئا ۽ جنهن تي غالب ٿيندا تنهن کي چڱيءَ طرح اجاڙيندا.

تَتْبِيْرًا ⑦ عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يَّرْحَمَكُمْ ۚ وَاِنْ عُدْتُّمْ عُدْنَا ۘ وَجَعَلْنَا

ويران پوريءَ طرح اميد تہ رب توهان جو رحم ڪندو توهان تي، ۽ جيڪڏهن ڦرندؤ تہ اسان بہ ڦرنداسون ۽ ڪيو اٿئون

(جيئو ويو تہ) اوهان جو پالڻهار ويجهو ٿي اوهان تي ٻاجهہ ڪندو ۽ جيڪڏهن اوهين (ٽيون ڀيرو) ڦرندو تہ اسين بہ (سزا ڏيڻ

جَهَنَّمَ لِلْكٰفِرِيْنَ حَصِيْرًا ⑧ اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَهْدِيْ لِلَّتِيْ

جهنم ڪافرن لاءِ بندي خانو. بيشڪ هيءُ قرآن ڏيکاري ٿو اها راهہ

ڏانهن) ڦرنداسون. ۽ ڪافرن لاءِ دوزخ کي قيد خانو مقرر ڪيوسون. هيءُ قرآن اُنهيءَ (واٽ) ڏانهن رستو ڏيکاريندو آهي،

هِيَ اَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِيْنَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ الصّٰلِحٰتِ اَنَّ

جيڪا سڌي آهي ۽ خوشخبري ڏئي ٿو ايمان وارن کي جيڪي ڪن ٿا چڱا ڪم تہ

جيڪا ڏاڍي سڌي آهي ۽ اُنهن مومنن کي خوشخبري ڏيندو آهي جيڪي چڱا ڪم ڪندا آهن تہ

لَهُمْ اَجْرًا كَبِيْرًا ⑨ۙ وَّاَنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ اَعْتَدْنَا

انهن لاءِ آهي ثواب وڏو ۽ يقينن جيڪي نہ ٿا مڃين آخرت کي تيار ڪيوسون

انهن لاءِ بلڪل وڏو اجر آهي. ۽ جيڪي آخرت کي نہ مڃيندا آهن تن لاءِ بلڪل ڏکوئيندڙ

لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ⑩ ع وَيَدْعُ الْاِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَآءَهٗ بِالْخَيْرِ ؕ

انهن لاءِ عذاب دردناڪ ۽ گهري ٿو انسان برائي کي جيئن دعا گهرندو آهي ڀلائي لاءِ،

عذاب تيار ڪيو اٿئون. ۽ انسان برائيءَ کي (اهڙو) گهرندو آهي جهڙو ڀلائيءَ کي سندس گهرڻ هوندو آهي.

وقف لازم

ع

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَكَانَ الۡاِنۡسَانُ عَجُوۡلًا ﴿١١﴾ وَجَعَلۡنَا الَّيۡلَ وَالنَّهَارَ اٰيَتَيۡنِ

۽ آهي انسان تڪڙو. ۽ ڪيوسون رات ۽ ڏينهن کي ٻه نشانيون

۽ انسان اُبهرو (جلد باز) آهي. ۽ رات ۽ ڏينهن کي ٻه نشانيون ڪيوسون. پوءِ رات جي

فَمَحَوۡنَاۤ اٰيَةَ الَّيۡلِ وَجَعَلۡنَاۤ اٰيَةَ النَّهَارِ مُبۡصِرَةً لِّتَبۡتَغُوۡا فَضۡلًا

پوءِ ميساريسون نشاني رات واري ۽ ڪئي سون نشاني ڏينهن واري ڏيکاريندڙ جيئن طلب ڪريو فضل

نشاني کي ميٽايوسون ۽ ڏينهن جي نشاني کي هن لاءِ روشن ڪيوسون ته پنهنجي پالڻهار جو فضل ڳوليو

مِّنۡ رَّبِّكُمۡ وَلِتَعۡلَمُوۡا عَدَدَ السِّنِيۡنَ وَالۡحِسَابَ ؕ وَكُلَّ شَىۡءٍ

پنهنجي رب جو ۽ جيئن ڄاڻو انداز ورهين جو ۽ ليکو ڪرڻ، ۽ هر شيءِ

۽ (پڻ هن لاءِ) ته اوهين سالن جو ڳاڻاٽو ۽ حساب ڄاڻو. ۽ هر هڪ شيءِ جو

فَصَّلۡنٰهُ تَفۡصِيۡلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ اِنۡسَانٍ اَلۡزَمۡنٰهُ طٰۤئِرَهٗ فِىۡ عُنُقِهٖ ؕ

بيان ڪئي سون ڪولي. ۽ هر انسان کي چنبڙائي سون سندس بدقسمتي ان جي ڪنڌ ۾،

تفصيلي بيان ڪيوسون. ۽ هر ماڻهو جي ڳچيءَ ۾ سندس عمل نامو ٻڌوسون ۽ قيامت جي

وَنُخۡرِجُ لَهٗ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ كِتٰبًا يَّلۡقٰهُ مَنۡشُوۡرًا ﴿١٣﴾ اِقۡرَاۡ كِتٰبَكَ ؕ

۽ ظاهر ڪنداسون ان لاءِ قيامت ڏينهن ڪتاب ڏسندو انهيءَ کي ڪليل. پڙهه پنهنجو ڪتاب،

ڏينهن هڪ ڪتاب انهيءَ لاءِ ڪينداسون جو اُن کي کليل ملندو. (چيو ويندس ته) پنهنجو ڪتاب پڙهه!

كَفٰى بِنَفۡسِكَ الۡيَوۡمَ عَلَيۡكَ حَسِيۡبًا ﴿١٤﴾ ؕ مَنِ اهۡتَدٰى فَاِنَّمَا

ڪافي آهي تنهنجو نفس اڄ توڪان حساب وٺندڙ. جيڪو هدايت وٺندو سو

اڄ تنهنجو نفس ئي توتي حساب وٺندڙ ڪافي آهي. جيڪو هدايت وارو ٿيو اهو رڳو

يَهۡتَدِىۡ لِنَفۡسِهٖ ۚ وَمَنۡ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَا ؕ وَلَا تَزِرُ

هدايت وٺندو پنهنجي لاءِ، ۽ جيڪو گمراهه ٿيو اهو گمراهه ٿيو پاڻ تي، نه کڻندو ڪوئي

پاڻ لاءِ ئي هدايت وارو ٿيو ۽ جيڪو ڀلو (گمراهه ٿيو) سو رڳو پاڻ لاءِ ڀلندو. ۽ ڪو بار کڻندڙ ٻئي ڪنهن

وَازِرَةٌ وِّزۡرَ اُخۡرٰى ؕ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِيۡنَ حَتّٰى نَبۡعَثَ رَسُوۡلًا ﴿١٥﴾

بار کڻندڙ بار ٻئي جو. ۽ نه آهيون اسين عذاب ڪندڙ جيستائين موڪليون ڪنهن رسول کي.

جو بار نه کڻندو. ۽ اسين ايستائين عذاب ڪندڙ نه آهيون جيستائين ڪنهن پيغمبر کي (نه) موڪليون.

وَاِذَاۤ اَرَدۡنَاۤ اَنۡ نُّهۡلِكَ قَرۡيَةً اَمَرۡنَا مُتۡرَفِيۡهَا فَفَسَقُوۡا فِيۡهَا

۽ جڏهن گهرندا آهيون تباهه ڪرڻ ڪنهن ڳوٺ کي ته حڪم ڪندا آهيون اتان جي سرمائيدارن کي پوءِ اهي بي فرماني ڪندا آهن ان ۾

۽ جڏهن اسين ڪنهن ڳوٺ کي ناس ڪرڻ گهرندا آهيون (تڏهن) اُنهن مان آسودن کي حڪم ڪندا آهيون پوءِ منجهس

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنٰهَا تَدْمِيْرًا ⑯ وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنَ

پوءِ ثابت ٿيندي انهيءَ تي سزا پوءِ ڪندا آهيون انکي بلڪل ويران. ۽ ڪيتريون ئي هلاڪ ڪيون سون

نافرماني ڪندا آهن تنهن ڪري مٿس عذاب لازم ٿيندو آهي، پوءِ چڱيءَ طرح ان جي پاڙ پٽيندا آهيون. ۽ ڪيترائي

الْقُرُوْنِ مِنْۢ بَعْدِ نُوْحٍ ؕ وَكَفٰى بِرَبِّكَ بِذُنُوْبِ عِبَادِهٖ خَبِيْرًا

قومون نوح کان پوءِ، ۽ ڪافي آهي تنهنجو رب پنهنجي ٻانهن جي گناهن جي خبر رکندڙ

جهانن مان نوح کان پوءِ ناس ڪياسون. ۽ تنهنجو پالڻهار پنهنجن ٻانهن جي گناهن جي خبر رکندڙ ڏسندڙ ڪافي آهي.

بَصِيْرًا ⑰ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهٗ فِيْهَا مَا نَشَآءُ

ڏسندڙ. جيڪو ارادو ڪري ٿو هن دنيا جو جلد ڏيون ٿا ان کي ان ۾ جيڪي گهرون

جيڪو دنيا (جي آسودگي) گهرندو آهي تنهن کي منجهس جيڪي گهرندا آهيون سو جلد ڏيندا آهيون. جنهن لاءِ

لِمَنْ نُّرِيْدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهٗ جَهَنَّمَ ۚ يَصْلٰهَا مَذْمُوْمًا

جنهن لاءِ گهرون پوءِ ڪريون ٿا انهيءَ لاءِ دوزخ، پوندو ان ۾ خوار ٿي

گهرندا آهيون (تنهن کي ڏيندا آهيون) وري ان لاءِ دوزخ مقرر ڪيوسون، جنهن ۾ (هو) خوار (۽) تڙيل ٿي گهڙندو.

مَّدْحُوْرًا ⑱ وَمَنْ اَرَادَ الْاٰخِرَةَ وَسَعٰى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ

تڙيل ٿي. ۽ جيڪو چاهي ٿو آخرت ۽ ڪري ٿو انهيءَ لاءِ ڪوشش ۽ اهو

۽ جنهن آخرت گهري ۽ ان لاءِ چڱي ڪوشش ڪئي ۽ اهو مؤمن (بہ) هجي سي اهي آهن

مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَّشْكُوْرًا ⑲ كُلًّا نُّمِدُّ هٰٓؤُلَآءِ

ايمان وارو آهي تہ انهن جي آهي ڪوشش قبول ڪيل. هر ڪنهن کي مدد ڏيون ٿا هنن کي

جن جي ڪوشش قبول ٿيل آهي. هن ٽوليءَ جي ۽ هُن ٽوليءَ جي هرهڪ کي تنهنجي

وَهٰٓؤُلَآءِ مِنْ عَطَآءِ رَبِّكَ ؕ وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ مَحْظُوْرًا ⑳

۽ هُنن کي تنهنجي رب جي بخشش مان، ۽ ناهي بخشش تنهنجي رب جي بند ٿيل.

پالڻهار جي بخشش مان لڳولڳ ڏيون ٿا ۽ تنهنجي رب جي ڏات ڪا، روڪيل نہ آهي.

اُنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ؕ وَلَلْاٰخِرَةُ اَكْبَرُ

ڏس تہ ڪيئن وڌايوسون هڪڙن کي ڪن ٻين تي، ۽ آخرت وڏي آهي

ڏس تہ انهن مان هڪڙن کي ٻين کان (دنيا منجهہ رزق ۽ مرتبي ۾) ڪهڙي طرح ڀلو ڪيو اٿئون ۽ آخرت تہ

دَرَجٰتٍ وَّاَكْبَرُ تَفْضِيْلًا ㉑ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَقْعُدَ

درجن ۾ ۽ وڏي آهي فضيلت ۾. نہ ٺاهہ الله سان گڏ ٻيو خدا پوءِ ويهي رهندين

درجن جي ڪري بلڪل وڏي ۽ مان ڏيڻ ڪري بلڪل وڌيڪ آهي. (اي انسان تون) الله سان ٻيو ڪو معبود مقرر نہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَذْمُوْمًا مَّخْذُوْلًا ﴿٢٢﴾ وَقَضٰى رَبُّكَ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّآ اِيَّاهُ وَ

خوار ٿي بي وس ٿي. ۽ فيصلو ڪيو تنهنجي رب ته نه عبادت ڪريو مگر انهيءَ جي ۽

ڪري ته پشيمان (۽) خوار ٿي ويندين. ۽ تنهنجي پالڻهار حڪم ڪيو آهي ته اُنڪان سواءِ ٻئي ڪنهن جي عبادت نه

بِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ؕ اِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ اَحَدُهُمَآ اَوْ

ماءُ پيءُ سان ڀلائي ڪريو. جيڪڏهن پهچي تو وٽ ڪراڙپ کي ٻنهي مان ڪوئي يا

ڪريو ۽ ماءُ پيءُ سان نيڪي ڪريو جيڪڏهن ٻنهي مان ڪو هڪڙو تنهنجي آڏو پوڙهائپ کي پهچي يا

كِلٰهُمَا فَلَا تَقُلْ لَّهُمَآ اُفٍّ وَّلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَّهُمَا قَوْلًا

اهي ٻئي پوءِ نه چئو انهن کي اُف ۽ نه جهڻڪ ڏي انهنکي ۽ ڳالهاءِ انهن سان ڳالهه

ٻئي ته ڪين تون اُف (ب) نه چئج ۽ نڪي ڪين جهڻڪج ۽ ساڻن چڱي ڳالهه (ادب واري) ڳالهائج.

كَرِيْمًا ﴿٢٣﴾ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ

ادب واري. ۽ جهڪاءِ انهن لاءِ پر عاجزي جا ٻاجهه مان ۽ چؤ

۽ انهن لاءِ عاجزي جون ٻانهون نرميءَ مان هيٺاهيون ڪج ۽ چئج ته اي منهنجا پالڻهار! اُنهن تي (اهڙي طرح) ٻاجهه

رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيٰنِيْ صَغِيْرًا ﴿٢٤﴾ؕ رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا فِيْ نُفُوْسِكُمْ ؕ

اي پروردگار ٻاجهه ڪر انهن ٻنهي تي جيئن پاليائون مونکي ننڍڙو ڪري. توهان جو رب وڌيڪ ڄاڻي ٿو ان کي جيڪي توهان جي دلين ۾ آهي.

ڪر جهڙيءَ طرح مون کي ننڍپڻ ۾ پاليائون ٿي! جيڪي اوهان جي دلين ۾ آهي سو اوهان جو پالڻهار چڱيءَ طرح ڄاڻندڙ آهي.

اِنْ تَكُوْنُوْا صٰلِحِيْنَ فَاِنَّهٗ كَانَ لِلْاَوَّابِيْنَ غَفُوْرًا ﴿٢٥﴾ وَاٰتِ

جيڪڏهن توهان نيڪ هوندؤ پوءِ بيشڪ اهو توبهه وارن لاءِ بخشيندڙ آهي. ۽ ڏج

جيڪڏهن اوهين سڌريل هوندؤ (ته بخشيندو) ڇو ته الله توبهه ڪندڙن کي بخشڻهار آهي. ۽ مائٽي

ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهٗ وَالْمِسْكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيْرًا ﴿٢٦﴾

مائٽ کي سندس حق ۽ محتاج کي ۽ مسافر کي ۽ نه خرچ ڪر اجايو خرچ.

وارن ۽ مسڪينن کي ۽ مسافرن کي سندن حق ڏي ۽ اڍنگائيءَ سان اجايو نه وڃاءِ!

اِنَّ الْمُبَذِّرِيْنَ كَانُوْٓا اِخْوَانَ الشَّيٰطِيْنِ ؕ وَكَانَ الشَّيْطٰنُ

بيشڪ اجايو خرچ ڪندڙ آهن ڀائر شيطانن جا. ۽ شيطان

ڇو ته اجايو وڃائيندڙ شيطانن جا ڀائر آهن ۽ شيطان پنهنجي پالڻهار جي نافرماني

لِرَبِّهٖ كَفُوْرًا ﴿٢٧﴾ وَاِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَآءَ رَحْمَةٍ مِّنْ رَّبِّكَ

پنهنجي رب جو بي فرمان آهي ۽ جيڪڏهن تون منهن موڙين انهن کان طلب ڪندي رزق جي پنهنجي رب کان

ڪندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن تون (ان رزق جي اڻ هوند ڪري) اُنهن کان منهن موڙين. جنهن رزق جي ملڻ جي پنهنجي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَرْجُوْهَا فَقُلْ لَّهُمْ قَوْلًا مَّیْسُوْرًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ یَدَكَ مَغْلُوْلَةً

جنهن جي آس رکين ٿو پوءِ ڏج انهنکي جواب سولو. ۽ نہ ڪر هٿ پنهنجو ٻڌل

پالڻهار کان اُميد رکين ٿو تہ (کين) جهڻڪي نہ موٽاءِ بلڪ (ساڻن) مٺي ڳالھ ڳالهاءِ. ۽ نڪي پنهنجي هٿ کي (بخل

اِلٰی عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُوْمًا مَّحْسُوْرًا ﴿٢٩﴾

پنهنجي ڪنڌ سان ۽ نہ کولي ڇڏان کي صفا ڇوٽ پوءِ ويهندين تون مايوس ٿڪل ٿي.

مان) پنهنجي ڳچيءَ ۾ بند ڪر ۽ نڪي اُهو سارو کولي ڇڏ! جو پوءِ ملامت ڪيل (۽) پشيمان ٿي ويهي رهين.

اِنَّ رَبَّكَ یَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ یَّشَآءُ وَ یَقْدِرُ ؕ اِنَّهٗ كَانَ بِعِبَادِهٖ

بيشڪ تنهنجو رب ڪشادو ڪري ٿو رزق کي جنهن لاءِ گهري ۽ تنگ ڪري ٿو. اهو ٿي آهي پنهنجن ٻانهن جي

تنهنجو پالڻهار جنهن لاءِ گهرندو آهي تنهن جي روزي ڪشادي ڪندو آهي ـ ڇو تہ اُهو پنهنجن ٻانهن جي

خَبِیْرًۢا بَصِیْرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوْۤا اَوْلَادَكُمْ خَشْیَةَ اِمْلَاقٍ ؕ نَحْنُ

خبر رکندڙ ڏسندڙ. ۽ نہ قتل ڪريو پنهنجي اولاد کي سڃائيءَ جي خوف کان. اسان ٿي

خبر رکندڙ ڏسندڙ آهي ۽ پنهنجن ٻارن کي سڃائيءَ جي ڊپ کان نہ ڪُهو. اسين

نَرْزُقُهُمْ وَ اِیَّاكُمْ ؕ اِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْاً كَبِیْرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا

روزي ڏيندا آهيون انهن کي ۽ توهان کي. بيشڪ مارڻ انهن جو آهي ڏوھ وڏو. ۽ نہ ويجها ٿيو

کين ۽ (خود) اوهان کي روزي ڏيندا آهيون ـ بيشڪ انهن کي ڪُهڻ وڏو ڏوھ آهي. ۽ زنا کي ويجها نہ وڃو

الزِّنٰۤی اِنَّهٗ كَانَ فَاحِشَةً ؕ وَسَآءَ سَبِیْلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ

زنا کي اها آهي بي حيائي، ۽ بڇڙي راھ. ۽ نہ ماريو ماڻهو

ڇو تہ اها بيحيائي آهي ۽ اها واٽ بڇڙي آهي. ۽ اهڙي شخص کي نہ ڪُهو جنهن جو (شرعي)

الَّتِیْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ ؕ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُوْمًا فَقَدْ جَعَلْنَا

جنهنکي حرام ڪيو آهي الله مگر حق سان، ۽ جيڪو ماريو ويو بي قصور تہ ڪيو اٿئون

حق کان سواءِ ڪُهڻ الله حرام ڪيو آهي ۽ جيڪو ناحق ماريو وڃي تنهن جي وارث کي (قصاص جو) اختيار

لِوَلِیِّهٖ سُلْطٰنًا فَلَا یُسْرِفْ فِّی الْقَتْلِ ؕ اِنَّهٗ كَانَ مَنْصُوْرًا ﴿٣٣﴾

انهيءَ جي وارث لاءِ حق پوءِ اهو وڌاءُ نہ ڪري قتل ڪرڻ ۾، بيشڪ اهو آهي مدد ڪيل.

ڏنوسون پوءِ جڳائي تہ مارڻ ۾ (پاڻون بدلو وٺي) زيادتي نہ ڪري ـ ڇو تہ اُهو (قصاص وٺڻ ۾) مدد ڏنل ٿيو آهي.

وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ الْیَتِیْمِ اِلَّا بِالَّتِیْ هِیَ اَحْسَنُ حَتّٰی یَبْلُغَ

۽ نہ ويجها وڃو مال يتيم جي کي مگر انهيءَ طرح جو اهو بهتر هجي، تانجو پهچي پنهنجي

۽ نڪي ڪنهن ڇوري ٻار جي مال کي چڱي (نيت) کان سواءِ ويجها وڃو جيستائين هو بلوغت کي پهچي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَشُدَّهٗ ص وَاَوۡفُوۡا بِالۡعَهۡدِ ج اِنَّ الۡعَهۡدَ كَانَ مَسۡـُٔوۡلًا ﴿۳۴﴾ وَاَوۡفُوا

جواني کي ۽ پاڙيو وعدو، جو وعدي جي پڇا ٿيندي. ۽ پورو پريو

۽ (پنهنجو) انجام پاڙيو، ڇو ته انجام جي بابت بلڪل پڇا ٿيندي. ۽ جڏهن ماڻ پريو تڏهن پورو پريو

الۡكَيۡلَ اِذَا كِلۡتُمۡ وَزِنُوۡا بِالۡقِسۡطَاسِ الۡمُسۡتَقِيۡمِ ؕ ذٰلِكَ خَيۡرٌ

ماڻ جڏهن ماپ ڪيو ۽ تور ڪريو تارازيءَ پوريءَ سان، اهو ڀلو آهي

۽ سنئين ترازي سان توريو. اها (پوري) ماپ ۽ تور) ڀلي ۽ عاقبت

وَّاَحۡسَنُ تَاۡوِيۡلًا ﴿۳۵﴾ وَلَا تَقۡفُ مَا لَيۡسَ لَكَ بِهٖ عِلۡمٌ ؕ اِنَّ السَّمۡعَ

۽ خاصي نتيجي وارو. ۽ نه پنيان پؤ جنهن جي ناهي توکي ڄاڻ، بيشڪ ڪَنُ

جي ڪري بلڪل چڱي آهي. ۽ (اي ٻانها!) جنهن شيء جي توکي ڪا سُڌ نه آهي تنهن جي پويان نہ لڳ! ڇو ته

وَالۡبَصَرَ وَالۡفُؤَادَ كُلُّ اُولٰٓئِكَ كَانَ عَنۡهُ مَسۡـُٔوۡلًا ﴿۳۶﴾ وَلَا تَمۡشِ

۽ اک ۽ دل انهن سڀني جي ان ڪان پڇا ٿيندي. ۽ نه هل

ڪن ۽ اک ۽ دل انهن سڀني (عضون) کان انهيءَ بابت بلڪل پڇا ٿيندي. ۽ زمين ۾ (تون) آڪڙ

فِى الۡاَرۡضِ مَرَحًا ج اِنَّكَ لَنۡ تَخۡرِقَ الۡاَرۡضَ وَلَنۡ تَبۡلُغَ الۡجِبَالَ

ڌرتيءَ تي آڪڙ ڪري، تون ڪين ڦاڙيندين زمين کي ۽ نڪي پهچندين جبلن کي

ڪري نه گهم. ڇو ته تون نڪي زمين کي چيري سگهندين ۽ نڪي ڊيگهه ۾ جبل (جي چوٽي) کي پهچي سگهندين.

طُوۡلًا ﴿۳۷﴾ كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهٗ عِنۡدَ رَبِّكَ مَكۡرُوۡهًا ﴿۳۸﴾ ذٰلِكَ مِمَّاۤ

ڊگهوٽي. انهن سڀني مان آهن خراب ڪم تنهنجي رب وٽ نفرت ڪيل. اهو انهيءَ مان آهي جيڪا

انهن سڀني (عادتن) جي بڇڙائي تنهنجي پالڻهار وٽ ناپسند آهي. اِهي حڪم اُنهن مان آهن جيڪي

اَوۡحٰۤى اِلَيۡكَ رَبُّكَ مِنَ الۡحِكۡمَةِ ؕ وَلَا تَجۡعَلۡ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا

موڪلي آهي توڏانهن تنهنجي رب حڪمت، ۽ نه ٺاهه الله جي هوندي ٻيو خدا

تنهنجي پالڻهار تو ڏانهن حڪمت منجهان وحي ڪيا آهن. ۽ الله سان ٻيو ڪو معبود مقرر نه ڪر

اٰخَرَ فَتُلۡقٰى فِىۡ جَهَنَّمَ مَلُوۡمًا مَّدۡحُوۡرًا ﴿۳۹﴾ اَفَاَصۡفٰٮكُمۡ رَبُّكُمۡ

ٻوءِ پوندين دوزخ ۾ مايوس ٿي ڌڪاريل ٿي. ڇا پلا چونڊي ڏنائين توهان کي توهان جي رب

نه ته تون خوار (۽) تڙيل ٿي دوزخ ۾ وڌو ويندين. (اي مشرڪو!) اوهان جي پالڻهار اوهان کي پُٽن لاءِ چونڊيو

بِالۡبَنِيۡنَ وَاتَّخَذَ مِنَ الۡمَلٰٓئِكَةِ اِنَاثًا ؕ اِنَّكُمۡ لَتَقُوۡلُوۡنَ قَوۡلًا

پٽ ۽ پاڻ رکيائين ملائڪ ڌيئر ڪري، يقينن توهان چئو ٿا ڳالهه

۽ (پاڻ) ملائڪن کي (پنهنجون) ڌيئر ڪري ورتائين ڇا؟ بيشڪ اوهين هيءَ وڏي ڳالهه ڪندا آهيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَظِيۡمًا ﴿٤٠﴾ وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا فِيۡ هٰذَا الۡقُرۡاٰنِ لِيَذَّكَّرُوۡا ؕ وَمَا يَزِيۡدُهُمۡ

وڏي. ۽ البت ڌهرائي اٿئون سمجهاڻي هن قرآن ۾ تہ جيئن نصيحت وٺن، ۽ اهو نہ ٿو وڌائي انهن کي

۽ بيشڪ هن قرآن ۾ هن لاءِ وري وري سمجهايوسون تہ نصيحت وٺن ۽ اهو انهن بابت نفرت ڪرڻ کان سواءِ (ٻيو

اِلَّا نُفُوۡرًا ﴿٤١﴾ قُلۡ لَّوۡ كَانَ مَعَهٗۤ اٰلِهَةٌ كَمَا يَقُوۡلُوۡنَ اِذًا لَّابۡتَغَوۡا

مگر تاهہ ۾. تون چؤ جيڪڏهن هجن ها انهيءَ سان گڏ ٻيا مالڪ جيئن اهي چون ٿا تہ ضرور تلاش ڪن ها

ڪجهہ) ڪين ٿو وڌائي. (اي پيغمبر!) چئو تہ جيڪڏهن ساڻس ٻيا معبود جهڙيءَ طرح چوندا آهن (تهڙيءَ طرح) هجن ها تہ اهي اُنهيءَ در

اِلٰى ذِى الۡعَرۡشِ سَبِيۡلًا ﴿٤٢﴾ سُبۡحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يَقُوۡلُوۡنَ عُلُوًّا

عرش واري ڏانهن ڪو دڳو. اهو پاڪ آهي ۽ مٿانهون آهي انهنجي چوڻ کان تمام

عرش جي مالڪ ڏانهن (جنگ جي) واٽ طلبين ها! اهو پاڪ آهي ۽ جيڪي چوندا آهن تنهن کان گهڻو مٿاهون آهي.

كَبِيۡرًا ﴿٤٣﴾ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوٰتُ السَّبۡعُ وَالۡاَرۡضُ وَمَنۡ فِيۡهِنَّ ؕ

مٿي. ان جي پاڪائي بيان ٿا ڪن آسمان ست ۽ زمين ۽ جيڪي انهن ۾ آهن،

ست آسمان ۽ زمين ۽ جيڪي منجهن آهن سي اُن جي پاڪائي بيان ڪندا آهن. ۽ ڪا (بہ) شيءِ اهڙي نہ آهي

وَاِنۡ مِّنۡ شَىۡءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمۡدِهٖ وَلٰـكِنۡ لَّا تَفۡقَهُوۡنَ تَسۡبِيۡحَهُمۡ ؕ

۽ ناهي ڪا بہ شيءِ مگر تسبيح پڙهي ٿي انهيءَ جي تعريف سان پر توهان نہ ٿا سمجهو انهن جي تسبيح کي،

جا سندس ساراهہ سان گڏ پاڪائي بيان نہ ڪندي هجي پر (اوهين) سندس تسبيح نہ سمجهندا آهيو.

اِنَّهٗ كَانَ حَلِيۡمًا غَفُوۡرًا ﴿٤٤﴾ وَاِذَا قَرَاۡتَ الۡقُرۡاٰنَ جَعَلۡنَا بَيۡنَكَ وَ

بيشڪ اهو بردبار بخشڻهار آهي. ۽ جڏهن تون پڙهندو آهين قرآن تہ ڪندا آهيون تنهنجي ۽

بيشڪ اهو بردبار بخشڻهار آهي.۽ جڏهن (تون) قرآن پڙهندو آهين (تڏهن) تنهنجي وچ ۾ ۽

بَيۡنَ الَّذِيۡنَ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ بِالۡاٰخِرَةِ حِجَابًا مَّسۡتُوۡرًا ۙ﴿٤٥﴾ وَّجَعَلۡنَا

انهن جي وچ ۾ جيڪي نہ ٿا مڃين آخرت کي، اوٽ لڪل، ۽ ڪندا آهيون

جيڪي آخرت کي نہ مڃيندا آهن تن جي وچ ۾ (اسين) لڪل پردو ڪندا آهيون. ۽ اُن جي

عَلٰى قُلُوۡبِهِمۡ اَكِنَّةً اَنۡ يَّفۡقَهُوۡهُ وَفِىۡۤ اٰذَانِهِمۡ وَقۡرًا ؕ وَاِذَا

انهن جي دلين تي پردا ان جي سمجهڻ کان ۽ سندن ڪنن ۾ ٻوڙاڻ، ۽ جڏهن

سمجهڻ کان سندين دلين تي پردو ۽ سندن ڪنن ۾ گهٻرائي وجهندا آهيون. ۽ جڏهن پنهنجي

ذَكَرۡتَ رَبَّكَ فِى الۡقُرۡاٰنِ وَحۡدَهٗ وَلَّوۡا عَلٰۤى اَدۡبَارِهِمۡ نُفُوۡرًا ﴿٤٦﴾

تون بيان ڪندو آهين قرآن ۾ پنهنجي رب اڪيلي کي تہ ڀڄندا آهن پٺي ڏئي تاهہ ڪائي.

هڪڙي پالڻهار کي قرآن ۾ ياد ڪرين ٿو تڏهن نفرت ڪندي پنهنجي پلين (پر پوءِ) تي موٽندا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُوْنَ بِهٖٓ اِذْ يَسْتَمِعُوْنَ اِلَيْكَ وَاِذْ هُمْ

اسان خوب ڄاڻون ٿا انکي جيڪي اهي ٻڌن ٿا جڏهن ڪن ڏين ٿا توڏانهن ۽ جڏهن اهي

(اي پيغمبر!) جنهن مهل تو ڏانهن ڪَن ڏئي جنهن (ٺٺولي ۽ کرڻ جي ارادي) سان (قرآن کي) ٻڌندا آهن ۽ جنهن مهل ڳجهيون صلاحون ڪندا آهن.

نَجْوٰٓى اِذْ يَقُوْلُ الظّٰلِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا ﴿٤٧﴾

صلاحون ڪن ٿا تڏهن چون ٿا، ظالم ته نه ٿا پيروي ڪريو مگر هڪ مرد جادو ڪيل جي.

جڏهن ظالم چوندا آهن ته (اوهين) رڳو جادو ڪيل مڙس جي تابعداري ڪريو ٿا (تنهن مهل سندين انهن ڳالهين کي) اسين چڱيءَ طرح ڄاڻندا آهيون.

اُنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوْا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوْا فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

ڏس ڪهڙا ٺاهيائون تولاءِ مثال پوءِ گمراه ٿي ويا پوءِ نه ٿا لهن

ڏس ته تو لاءِ ڪهڙا مثال ڏيندا آهن! پوءِ گمراه ٿيا تنهن ڪري سڌي واٽ لهي نه سگهندا آهن.

سَبِيْلًا ﴿٤٨﴾ وَقَالُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ

ڪو رستو. ۽ چون ٿا ڇا پلا جڏهن ٿي ويندا سون هڏا ۽ پور پور، ڇا اسان اُٿاريا ويندا سون

۽ چوندا آهن ته جڏهن اسين (مري ڳري) هڏا ۽ ذرا ذرا ٿينداسين (تڏهن) اسين وري نوان بڻجي

خَلْقًا جَدِيْدًا ﴿٤٩﴾ قُلْ كُوْنُوْا حِجَارَةً اَوْ حَدِيْدًا ﴿٥٠﴾ اَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ

نيئن سِر. چوين ٿي وڃو پاهڻ يا لوه. يا ڪا ٻي مخلوق جيڪا ڏکي هجي

اُٿنداسين ڇا؟ چئو ته پهڻ ٿيو يا لوه ٿيو. يا پنهنجين دلين ۾ جيڪا (ٻي) وڏي خلق ڀانئيندا آهيو (سا ٿيو ته به اُٿندؤ).

فِيْ صُدُوْرِكُمْ ۚ فَسَيَقُوْلُوْنَ مَنْ يُّعِيْدُنَا ۭ قُلِ الَّذِيْ فَطَرَكُمْ

توهان جي خيال ۾. پوءِ جلدي چوندا ڪير موٽائيندو اسان کي، تون چؤ اهوئي جنهن پيدا ڪيو توهان کي

پوءِ سگهو ئي چوندا ته ڪير اسان کي وري جياريندو؟ چئو ته جنهن اوهان کي پهريون ڀيرو پيدا ڪيو (اهو جياريندو).

اَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ فَسَيُنْغِضُوْنَ اِلَيْكَ رُءُوْسَهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هُوَ ۭ

پهرين ڀيري، پوءِ لوڏيندا تنهنجي پاسي پنهنجا ڪنڌ ۽ چوندا ڪڏهن ٿيندو اهو،

پوءِ توڏانهن پنهنجا ڪنڌ لوڏيندا ۽ چوندا ته اهو ڪڏهن ٿيندو؟ چئو ته اميد آهي ته

قُلْ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ قَرِيْبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ يَدْعُوْكُمْ فَتَسْتَجِيْبُوْنَ بِحَمْدِهٖ

چؤ متان هجي اهو ويجهو. جنهن ڏينهن سڏيندو توهان کي پوءِ هليا ايندؤ ان جي ساراه ڪندا

سگهو ٿيڻو آهي. جنهن ڏينهن الله اوهان کي سڏيندو (تنهن ڏينهن) اوهين سندس ساراه ڪندي ورندي ڏيندؤ

وَتَظُنُّوْنَ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٥٢﴾ ع وَقُلْ لِّعِبَادِيْ يَقُوْلُوا الَّتِيْ هِيَ

۽ ڀائيندؤ ته دير نه ڪئي اٿو مگر ٿوري. ۽ چؤ منهنجي ٻانهن کي ته ڳالهه ڪن اها جا

۽ ڀانئيندؤ ته ٿورڙو ئي وقت رهيا آهيون. ۽ (اي پيغمبر!) منهنجن ٻانهن کي چئو ته (هڪبئي سان) بلڪل

الربع

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَحْسَنُ ؕ اِنَّ الشَّيْطٰنَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ ؕ اِنَّ الشَّيْطٰنَ كَانَ

زور سٺي هجي، شيطان جهيڙو وجهندو آهي انهنجي وچ ۾. يقينن شيطان آهي

چڱي (ڳالهه) چوندا رهن. ڇو ته شيطان سندن وچ ۾ جهيڙو وجهندو آهي. بيشڪ شيطان ماڻهو جو

لِلْاِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِيْنًا ﴿٥٣﴾ رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِكُمْ ؕ اِنْ يَّشَاْ يَرْحَمْكُمْ

ماڻهوءَ جو دشمن پڌرو. رب توهان جو خوب ڄاڻي ٿو توهانکي، چاهي ته رحم ڪري توهان تي

پڌرو ويري آهي. اوهان جو پالڻهار اوهان کي چڱيءَ طرح ڄاڻندو آهي. جيڪڏهن وڻيس ته اوهان تي ٻاجهه ڪري

اَوْ اِنْ يَّشَاْ يُعَذِّبْكُمْ ؕ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ وَكِيْلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ

يا چاهي عذاب ڪري توهان کي ۽ اسان نه موڪليو آهي توکي انهن تي ڪارساز ڪري. ۽ رب تنهنجو

يا جيڪڏهن وڻيس ته اوهان کي عذاب ڪري. ۽ اسان توکي مٿن وڪيل ڪري نه موڪليو آهي. ۽

اَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيّٖنَ

خوب ڄاڻي ٿو انهن کي جي آسمانن ۽ زمين ۾ آهن، ۽ اسان فضيلت ڏني آهي ڪن نبين کي

جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي سو تنهنجو پالڻهار چڱيءَ طرح ڄاڻندو آهي. ۽ بيشڪ ڪن نبين کي ٻين کان وڌيڪ

عَلٰى بَعْضٍ وَّاٰتَيْنَا دَاوٗدَ زَبُوْرًا ﴿٥٥﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ

ڪن تي ۽ ڏنوسون داٶد کي زبور. چؤ سڏيو انهن کي جن کي ڀانيو ٿا

ڪيوسون ۽ داٶد کي زبور ڏنوسون. (اي پيغمبر!) چئو ته الله کان سواءِ ٻين جن کي (الله جهڙو) ڀانئيندا آهيو تن کي سڏيو

مِّنْ دُوْنِهٖ فَلَا يَمْلِكُوْنَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيْلًا ﴿٥٦﴾

انهيءَ کان سواءِ پوءِ اهي نه ٿا طاقت رکن لاهڻ تڪليف جي اوهان کان ۽ نڪي ٽارڻ جي.

پوءِ (اهي) اوهان کان نڪي ڪنهن تڪليف لاهڻ جو ۽ نڪي ٽارڻ جو اختيار رکندا آهن.

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ يَبْتَغُوْنَ اِلٰى رَبِّهِمُ الْوَسِيْلَةَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ

اهي جن کي پڪارين ٿا سي خود ڳولين ٿا پنهنجي رب تائين وسيلي کي ته ڪهڙو انهن مان وڌيڪ ويجهو آهي

هي (ڪافر خدا کان سواءِ) جن کي سڏيندا آهن سي پاڻ پنهنجي پالڻهار ڏانهن وسيلو ڳوليندا آهن ته انهن مان ڪير ڏاڍو ويجهو آهي؟

وَيَرْجُوْنَ رَحْمَتَهٗ وَيَخَافُوْنَ عَذَابَهٗ ؕ اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ

۽ اميد رکن ٿا ان جي رحمت جي ۽ ڊڄن ٿا ان جي عذاب کان، بيشڪ عذاب تنهنجي رب جو آهي

۽ سندس ٻاجهه جي اميد رکندا آهن ۽ سندس عذاب کان ڊڄندا آهن. ڇو ته تنهنجي پالڻهار جو عذاب ڊڄڻ جهڙي شيءِ آهي.

مَحْذُوْرًا ﴿٥٧﴾ وَاِنْ مِّنْ قَرْيَةٍ اِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوْهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ

خوفناڪ. ۽ ناهي ڪا آبادي مگر اسان ويران ڪندڙ آهيون ان کي ڏينهن قيامت کان اڳي

۽ ڪوبه ڳوٺ نه آهي جنهن (جي رهڻ وارن) کي (سندن بڇڙن ڪرتوتن سبب) قيامت جي ڏينهن کان اڳ اسين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَوْ مُعَذِّبُوْهَا عَذَابًا شَدِيْدًا ؕ كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ﴿٥٨﴾

يا ڏيندا سون ان کي عذاب سخت، آهي اهو دفتر ۾ لکيل.

ناس ڪرڻ وارا نہ آهيون يا اُن کي سخت سزا سان عذاب (نہ) ڏيندڙ آهيون. اهو حڪم ڪتاب ۾ لکيل آهي.

وَمَا مَنَعَنَآ اَنْ نُّرْسِلَ بِالْاٰيٰتِ اِلَّآ اَنْ كَذَّبَ بِهَا الْاَوَّلُوْنَ ؕ

۽ نہ روڪيو اسان کي نشانيون موڪلڻ کان مگر هن تہ ڪوڙو ڪيو هو انهن کي اڳين،

۽ اسان کي معجزن موڪلڻ کان اِنهيءَ ڳالھ کان سواءِ ٻي ڪنهن نہ روڪيو جو اڳين (ماڻهن) اُنهن کي ڪوڙ ڄاتو هو.

وَاٰتَيْنَا ثَمُوْدَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوْا بِهَا ؕ وَمَا نُرْسِلُ بِالْاٰيٰتِ

۽ ڏني سون ثمود کي ڏاچي عبرت لاءِ پوءِ ناحق ڪيائون انهيءَ سان ۽ موڪليندا آهيون نشانيون

۽ ثمود (جي قوم) کي ڏاچي معجزي لاءِ ڏني سون تہ اُن سان ظلم ڪيائون. ۽ اسين رڳو ڊيڄارڻ لاءِ معجزا موڪليندا آهيون.

اِلَّا تَخْوِيْفًا ﴿٥٩﴾ وَاِذْ قُلْنَا لَكَ اِنَّ رَبَّكَ اَحَاطَ بِالنَّاسِ ؕ وَمَا جَعَلْنَا

رڳو ڊيڄارڻ لاءِ. ۽ جڏهن چيوسون توکي تہ رب تنهنجي گهيرو ڪيو آهي ماڻهن تي، ۽ ڪيوسون انهيءَ

۽ (اي پيغمبر! ياد ڪر) جنهن مهل توکي چيوسون تہ تنهنجي پالڻهار ماڻهن جو (پنهنجي قدرت سان) گهيرو ڪيو آهي. ۽

الرُّءْيَا الَّتِيْٓ اَرَيْنٰكَ اِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُوْنَةَ

نظاري کي جيڪو ڏيکاريوسون توکي رڳو ماڻهن جي امتحان لاءِ ۽ انهيءَ وڻ کي ۾ جنهن تي لعنت ڪيل آهي

اسان توکي جيڪو خواب ڏيکاريو سو ۽ جو لعنت ڪيل (ٿوهر جو) وڻ قرآن ۾ بيان ڪيو ويو آهي سو ماڻهن جي آزمائش

فِي الْقُرْاٰنِ ؕ وَنُخَوِّفُهُمْ ۙ فَمَا يَزِيْدُهُمْ اِلَّا طُغْيَانًا كَبِيْرًا ﴿٦٠﴾ ع وَاِذْ قُلْنَا

قرآن ۾. ۽ اسان ڊيڄاريون ٿا انهن کي پوءِ اهو نہ ٿو وڌائي انهنکي مگر شرارت وڏي ۾. ۽ جڏهن اسان چيو

کان سواءِ نہ آهي. ۽ اسين جو ڪين ڊيڄاريندا آهيون سو ڪين وڏي شرارت کان سواءِ (ٻيو ڪجهه) نہ وڌائيندو آهي. ۽ جڏهن

لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ؕ قَالَ ءَاَسْجُدُ لِمَنْ

ملائڪن کي تہ سجدو ڪريو آدم کي پوءِ سجدو ڪيائون مگر ابليس، ان چيو ڇا آءُ سجدو ڪريان ان کي جيڪو

ملائڪن کي چيوسون تہ آدم کي سجدو ڪريو پوءِ ابليس کان سواءِ (ٻين) سجدو ڪيو (ابليس) چيو تہ جنهن کي مٽيءَ

خَلَقْتَ طِيْنًا ﴿٦١﴾ ج قَالَ اَرَءَيْتَكَ هٰذَا الَّذِيْ كَرَّمْتَ عَلَيَّ ز لَئِنْ

پيدا ڪيو تو مٽيءَ مان. چوڻ لڳو ڀلا ڏس تہ هي جنهن کي تو عزت ڏني آهي مون تي جيڪڏهن

مان پيدا ڪيئي تنهن کي ڇو سجدو ڪريان؟ (وري ابليس) چيو تہ ڏس هيءَ جنهن کي تو مون تي شرف ڏنو جيڪڏهن

اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَاَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهٗٓ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٦٢﴾ قَالَ

ڍر ڏئين مونکي ڏينهن قيامت تائين تہ ٻيخ ڪيندس ان جي اولاد جي سواءِ ٿورن جي، فرمايائين،

مون کي قيامت جي ڏينهن تائين مهلت ڏيندين تہ ٿورڙن کان سواءِ سندس (ٻي) اولاد کي پاڙئون پٽيندس. (الله) چيو

اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاؤُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا ﴿٦٣﴾

وڃ | پوءِ جيڪو هليو توسان | انهن مان | تہ | دوزخ آهي | سزا توهان جي | سزا | پوري،

تہ وڃ! پوءِ منجهانئن جن تنهنجي تابعداري ڪئي تہ اوهان سڀني جي سزا دوزخ آهي (۽ آها) بلڪل پوري سزا (آهي).

وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ

۽ ٿينگ ڏيار | جن کي | سگهين | انهن مان | پنهنجي آواز سان ۽ | چاڙهہ | انهن تي

۽ منجهانئن جنهن کي (ٻُلائي) سگهين تنهن کي پنهنجي سڏ سان ٿِڙاءِ ۽ پنهنجن

بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ ۚ

پنهنجا گهوڙي سوار | ۽ | پيادا | ۽ پائيوار ٿيءُ انهن سان | مال | ۽ | اولاد ۾ | ۽ | دلاسا ڏيءُ انهن کي،

سوارن ۽ پيادن سان مٿن چڙهائي ڪر ۽ سندن مال ۽ اولاد ۾ پائيواري ڪر ۽ کين انجام ڏي!

وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٦٤﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ

۽ نہ ٿو دلاسو ڏئي انهن کي | شيطان | مگر | ٺوڳو. | بيشڪ منهنجا ٻانها | ناهي | توکي | انهن تي

۽ شيطان ٺڳي کان سواءِ کين ڪو دلاسو نہ ڏيندو آهي. بيشڪ منهنجن ٻانهن تي توکي ڪا سگهہ نہ آهي.

سُلْطَانٌ ۚ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٦٥﴾ رَبُّكُمُ الَّذِي يُزْجِي لَكُمُ الْفُلْكَ

ڪا طاقت، | ۽ ڪافي آهي تنهنجو رب ڪم سنڀاليندڙ. | توهان جو پالڻهار اهو آهي جو هلائي ٿو توهان لاءِ | ٻيڙيون

۽ تنهنجو پالڻهار نگهبان ڪافي آهي.اوهان جو پالڻهار اهو آهي جيڪو اوهان لاءِ سمنڊ ۾ ٻيڙيون

فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾ وَإِذَا

سمنڊ ۾ | جيئن ڳوليو | ان جو فضل، | اهوئي | آهي | توهان تي مهربان. | ۽ جڏهن

هن لاءِ هلائيندو آهي تہ سندس روزي ڳوليو. بيشڪ اهو اوهان تي ٻاجهارو آهي. ۽ جڏهن اوهان کي

مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ

پهچي ٿي توهان کي تڪليف | سمنڊ ۾ | تہ وسري ٿا وڃن جنکي | توهان سڏيندا هئا | الله کانسواءِ. | پوءِ جڏهن بچائي آندائين توهان کي

درياءَ ۾ ڪا تڪليف پهچندي آهي تڏهن خاص ان (الله) کان سواءِ ٻين جن کي اوهين سڏيندا آهيو سي وسري ويندا اٿوَ پوءِ

إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾ أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يَخْسِفَ

سڪي تي | تہ ڦري ٿا وڃو | ۽ آهي | انسان | بي شڪر. | ڇا پوءِ بي خطر ٿيا آهيو ان کان جو گنوائي

جنهن مهل اوهان کي خشڪيءَ تي پهچائيندو آهي (تنهن مهل) منهن موڙيندا آهيو ۽ انسان ڏاڍو بي شڪر آهي. (اوهين)

بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ

توهان کي | سڪيءَ جي طرف | يا | موڪلي | توهان تي | پٿرن جو طوفان | پوءِ | نہ | لهو | پاڻ لاءِ

پاڻ کي خشڪيءَ جي ڪنهن پاسي ۾ گهائڻ کان يا پاڻ تي (پٿر جي) طوفان اچڻ کان بي پروا ٿيا آهيو ڇا؟ وري اوهين پاڻ لاءِ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَكِيْلًا ﴿۶۸﴾ اَمْ اَمِنْتُمْ اَنْ يُّعِيْدَكُمْ فِيْهِ تَارَةً اُخْرٰى فَيُرْسِلَ

كوئي كارساز. يا بي خوف ٿيا آهيو هن کان تہ موٽائي توهان کي سمنڊ ڏي ٻيهر پوءِ موڪلي

کو واهرو نہ لهندو. يا ٻئي ڀيري ان (ساڳئي سمنڊ) ۾ موٽائڻ کان بي پروا ٿيا آهيو ڇا؟ پوءِ اوهان تي

عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ الرِّيْحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوْا

توهان تي جهٽڪو هوا جو پوءِ ٻوڙي توهان کي ڪفر جي ڪري پوءِ نہ لهو

واءُ جو طوفان موڪلي پوءِ اوهان کي اوهان جي ڪفر سببان ٻوڙي وري اُنهي (ٻوڙڻ جي) ڪري پاڻ لاءِ اسان تي

لَكُمْ عَلَيْنَا بِهٖ تَبِيْعًا ﴿۶۹﴾ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِيْٓ اٰدَمَ وَحَمَلْنٰهُمْ فِي الْبَرِّ

پاڻ لاءِ اسان تي ان جو ڪو پيڇو ڪندڙ. ۽ يقينن اسان عزت ڏني آهي آدم جي اولاد کي ۽ سوار ڪيوسون انهنکي پٽ ۾

ڪو پيڇي ڪرڻ وارو نہ لهندو. ۽ بيشڪ آدم جي اولاد کي شرف ڏنوسون ۽ کين خشڪيءَ ۽ سمنڊ ۾ (سوارين

وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ وَفَضَّلْنٰهُمْ عَلٰى كَثِيْرٍ مِّمَّنْ

۽ درياءَ ۾ ۽ ڪارايون سون انهن کي سٺيون شيون ۽ ڀلائي ڏني سون انهنکي پنهنجيءَ گهڻيءَ

تي) کنيوسون ۽ کين سٺين شين مان روزي ڏني سون ۽ جيڪي خلقياسون تن مان گهڻن کان کين

خَلَقْنَا تَفْضِيْلًا ﴿۷۰﴾ يَوْمَ نَدْعُوْا كُلَّ اُنَاسٍۭ بِاِمَامِهِمْ فَمَنْ

مخلوق تي گهڻي ڀلائي. جنهن ڏينهن سڏينداسون هر ٽولي کي سندن اڳواڻ سان گڏ. پوءِ جنهنکي بہ

زياده مانُ وارو ڪيوسون. جنهن ڏينهن هر ڪنهن ٽوليءَ کي سندن اڳواڻ سان سڏينداسون، پوءِ جنهن

اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ فَاُولٰٓئِكَ يَقْرَءُوْنَ كِتٰبَهُمْ وَلَا يُظْلَمُوْنَ

ڏنو ويو سندس عملنامو ساڄي هٿ ۾ پوءِ اهي پڙهندا پنهنجو عملنامو ۽ نہ ظلم ڪيا ويندا

کي سندن اعمال نامو سڄي هٿ ۾ ڏنو ويندو سي پنهنجو اعمال نامو پڙهندا ۽ تند جيترو بہ ظلم نہ ڪبن.

فَتِيْلًا ﴿۷۱﴾ وَمَنْ كَانَ فِيْ هٰذِهٖٓ اَعْمٰى فَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ اَعْمٰى

تند جيترو. ۽ جيڪو ٿيندو هن دنيا ۾ انڌو سو آخرت ۾ بہ انڌو هوندو

۽ جيڪو هن دنيا ۾ (حق سڃاڻڻ کان) انڌو ٿيو سو آخرت ۾ (بہ) انڌو (هوندو) ۽ واٽ کان

وَاَضَلُّ سَبِيْلًا ﴿۷۲﴾ وَاِنْ كَادُوْا لَيَفْتِنُوْنَكَ عَنِ الَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ

۽ ڀليل رستي کان. ۽ اهي برغلائڻ پيا توکي انهيءَ کان جو اسان وحي ڪيو هئو

بنهہ ڀُليل رهندو. ۽ جيڪي تو ڏانهن (پنهنجن حڪمن جو) وحي ڪيوسون تنهن کان توکي هن لاءِ دوکي ۾ وجهڻ

اِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهٗ ۖ وَاِذًا لَّاتَّخَذُوْكَ خَلِيْلًا ﴿۷۳﴾ وَلَوْلَآ

تو ڏانهن جيئن تون ٺاهين اسان تي ڪا ٻي ڳالهہ، ۽ انهيءَ مهل بڻائن ها توکي گهاٽو دوست. ۽ جيڪڏهن نہ هجي ها

لڳا هئا تہ تون ان کان سواءِ ٻيو ڪو اسان تي ٺاهہ ٺاهين ۽ انهيءَ مهل توکي دوست بڻائين. ۽ جيڪڏهن اسين توکي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَنْ ثَبَّتْنٰكَ لَقَدْ كِدْتَّ تَرْكَنُ اِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيْلًا ﴿٧٤﴾ اِذًا لَّاَذَقْنٰكَ

اسانجو پختور ڪڻ توکي تہ ويجهو هُئين تون جو لاڙو ڪرين ها انهن ڏانهن ٿورڙو. ان ڪري مهل چکايون ها توکي

(پنهنجي ڳالھ تي) پختو نہ رکون ها تہ ويجهو هو جو بيشڪ انهن ڏانهن ڪجھ ٿورڙي لڙي پوين ها! تہ اتي جو اُتي

ضِعْفَ الْحَيٰوةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيْرًا ﴿٧٥﴾

ٻيڻو حياتيءَ ۾ ۽ ٻيڻو موت ۾ پوءِ نہ لهين ها پاڻ لاءِ اسان تي ڪوئي مددگار.

حياتي جو ٻيڻو عذاب ۽ موت جو (بہ) ٻيڻو عذاب توکي چکايون ها وري پاڻ لاءِ اسان تي ڪو مددگار نہ لهين ها!

وَاِنْ كَادُوْا لَيَسْتَفِزُّوْنَكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجُوْكَ مِنْهَا وَاِذًا

۽ اهي هلڪڙو ڪرڻ پيا چاهين توکي زمين ۾ جيئن ڪيي ڇڏين توکي اتان ۽ تنهن وقت

۽ (اي پيغمبر! مڪي جي) زمين مان سگهوئي توکي هن لاءِ بيقرار ڪندا تہ منجهانئس توکي لڏائين ۽ انهيءَ مهل

لَّا يَلْبَثُوْنَ خِلٰفَكَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ

اهي پاڻ ئي نہ رهن ها توکان پوءِ مگر ٿورو. اهو طريقو انهن جو آهي جنکي موڪليوسون توکان اڳي

توکان پوءِ (پاڻ بہ) ٿورو وقت رهندا. توکان اڳ جيڪي پنهنجا پيغمبر موڪلياسون تن جي دستور موافق (جو سندن قومن کين لڏايو تہ ناس

مِنْ رُّسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيْلًا ﴿٧٧﴾ ع اَقِمِ الصَّلٰوةَ

پنهنجن رسولن مان ۽ نہ لهندين تون اسان جي دستور ۾ ڪوئي ڦيرو. قائم ڪر نماز کي

ڪيو وين) ۽ اسان جي دستور کي ڪا ڦيرقار نہ لهندين. سج لڙي کان وٺي رات جي اونداهيءَ تائين نماز پڙھ

لِدُلُوْكِ الشَّمْسِ اِلٰى غَسَقِ الَّيْلِ وَقُرْاٰنَ الْفَجْرِ ؕ اِنَّ قُرْاٰنَ الْفَجْرِ كَانَ

سج لڙڻ سان رات جي اوندھ تائين ۽ قرآن پڙهڻ کي صبح جو. بيشڪ قرآن پڙهڻ صبح جو آهي

۽ فجر جو قرآن (پڙھ)۔ بيشڪ فجر جو قرآن پڙهڻ مهل ملائڪ حاضر ٿين ٿا.

مَشْهُوْدًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهٖ نَافِلَةً لَّكَ ۖ عَسٰٓى اَنْ يَّبْعَثَكَ

حاضر ڪيل. ۽ ڪجھ رات جو پوءِ اوجاڳو ڪر انهيءَ سان. نفل طور پنهنجي لاءِ اجهو اٿاريندو توکي

۽ ڪجھ رات جو اُن (قرآن) سان تهجد پڙھ جو (اِها) تو لاءِ وڌيڪ عبادت آهي تنهنجو پالڻهار سگهوئي توکي سارا هيل

رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا ﴿٧٩﴾ وَقُلْ رَّبِّ اَدْخِلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّ

تنهنجو پروردگار مقام محمود ۾. ۽ چؤ منهنجا رب مونکي داخل ڪر سچي طرح ۽

جاءِ (مقام محمود) ۾ اٿاريندو. ۽ (اي پيغمبر!) چئو تہ اي منهنجا پالڻهار! مون کي (مديني ۾) سچائيءَ سان

اَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَّاجْعَلْ لِّيْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا ﴿٨٠﴾

ٻاهر ڪڍ مونکي سچي طرح ۽ ڪر منهنجي لاءِ پنهنجي طرفان حڪومت مدد ڪندڙ.

داخل ڪر ۽ (مڪي مان) مون کي سچائيءَ سان ٻاهر ڪڍ ۽ پاڻ وٽان مون لاءِ ڪا قوت مدد ڏيندڙ ڪر!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَقُلْ جَآءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ ؕ اِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوْقًا ﴿۸۱﴾

۽ چؤ آيو سچ ۽ ويو ڪوڙ، بيشڪ باطل ٿيو برباد.

۽ (اي پيمغبرا) چئو تہ سچ آيو ۽ ڪوڙ ڀڳو ۽ ڪوڙ ڀڄندڙ آهي.

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَّرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۙ وَلَا يَزِيْدُ

۽ نازل ڪريون ٿا اهو قرآن جو شفاء آهي ۽ رحمت آهي مؤمنن لاءِ ۽ نٿو وڌائي

۽ اسين قرآن کي نازل ڪريون ٿا جو اهو سارو مومنن لاءِ شفا ۽ ٻاجھ آهي ۽

الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا خَسَارًا ﴿۸۲﴾ وَاِذَآ اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَ

ظالمن تي مگر خسارو. ۽ جڏهن نعمت ڪريون ٿا انسان تي تہ منهن ٿو موڙي ۽

ظالمن بابت نقصان ڪان سواءِ (ٻيو ڪي) نہ وڌائيندو آهي. ۽ جڏهن انسان تي ڪا نعمت (نازل)ڪندا آهيون (تڏهن) منهن موڙيندو آهي ۽

نَاٰ بِجَانِبِهٖ ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَـُٔوْسًا ﴿۸۳﴾ قُلْ كُلٌّ يَّعْمَلُ عَلٰى

ڦيري ٿو پنهنجو پاسو، ۽ جڏهن پهچي ٿي ان کي برائي ٿئي ٿو مايوس. تون چؤ سڀ ڪو ڪم ڪري ٿو پنهنجي

پاسيرو ٿيندو آهي، ۽ جڏهن ڪيس تڪليف پهچندي آهي (تڏهن) مايوس ٿيندو آهي. (اي پيمغبرا) چئو تہ سڀ ڪو پنهنجي ڍول تي ڪم ڪندو

شَاكِلَتِهٖ ؕ فَرَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ اَهْدٰى سَبِيْلًا ﴿۸۴﴾ ع وَيَسْـَٔلُوْنَكَ

ڍول تي، پوءِ رب توهانجو گهڻو ڄاڻندڙ آهي انهيءَ کي جيڪو وڌيڪ ونندڙ آهي رستي کي. ۽ سوال ٿا ڪن توکان

آهي. پوءِ جيڪو وڌيڪ سڌيءَ واٽ تي آهي تنهن کي تنهنجو پالڻهار چڱيءَ طرح ڄاڻندو آهي. ۽ (اي پيمغبرا) توکان روح بابت پڇن ٿا.

عَنِ الرُّوْحِ ؕ قُلِ الرُّوْحُ مِنْ اَمْرِ رَبِّيْ وَمَآ اُوْتِيْتُمْ مِّنَ الْعِلْمِ اِلَّا

روح بابت، چؤ روح آهي منهنجي رب جو امر ۽ نہ ڏنا ويا آهيو اوهين علم مگر

چئو تہ روح منهنجي پالڻهار جي امر مان آهي ۽ اوهان کي ٿورڙي علم کان سواءِ ڪجھ نہ ڏنو ويو آهي.

قَلِيْلًا ﴿۸۵﴾ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ

ٿورو. ۽ جيڪڏهن اسان گهرون تہ نيئون ان شيءِ کي جا وحي ڪئي اٿئون توڏانهن پوءِ نہ لهندين

۽ جيڪو (قرآن) توڏانهن وحي ڪيوسون سو جيڪڏهن گهرون تہ ورائي وٺون تہ پوءِ تون پاڻ لاءِ

لَكَ بِهٖ عَلَيْنَا وَكِيْلًا ﴿۸۶﴾ لا اِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ؕ اِنَّ فَضْلَهٗ كَانَ

پنهنجي لاءِ اسان جي مٿان ڪو ڀرجهلو. مگر رحمت پنهنجي رب جي، بيشڪ مهرباني انهيءَ جي آهي

اسان تي ڪو ڀرجهلو نہ لهندين. پر تنهنجي پالڻهار جي ٻاجھ (ان ورائي وٺڻ کي جهلي رکيو) آهي. جو تہ سندس فضل

عَلَيْكَ كَبِيْرًا ﴿۸۷﴾ قُلْ لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰٓى اَنْ يَّاْتُوْا

توتي وڏي. چؤ يقينن جيڪڏهن گڏ ٿين انسان ۽ جن هن تي تہ آڻين

توتي وڏو آهي. (اي پيمغبرا) چئو تہ. جيڪڏهن ماڻهو ۽ جن. هن قرآن جهڙي (ٻئي ڪنهن ڪتاب)

بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا یَاْتُوْنَ بِمِثْلِهٖ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ

اهڙو قرآن تہ هرگز نہ آڻيندا اهڙو قرآن توڙي جو هجن هڪبئي جا

آڻڻ لاءِ گڏ ٿين تہ ان جهڙو ڪڏهن آڻي نہ سگهنداجيتوڻيڪ هڪ ٻئي کي مدد ڏين.

ظَهِیْرًا ﴿۸۸﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِیْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ز

مددگار. ۽ اسان ٿي دهرايا آهن ماڻهن لاءِ هن قرآن ۾ سڀ مثال

۽ بيشڪ هن قرآن ۾ هر مثال ماڻهن لاءِ دهرائي بيان ڪيو اٿئون پر گهڻا ماڻهو

فَاَبٰۤى اَكْثَرُ النَّاسِ اِلَّا كُفُوْرًا ﴿۸۹﴾ وَقَالُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى تَفْجُرَ

پر نہ رهيا اڪثر ماڻهو انڪار ڪرڻ کان. ۽ چيائون نہ مڃينداسون توکي جيستائين وهائين

بي شڪري جي انڪار ڪندا آهن. ۽ چوندا آهن تہ اسين توکي (ايستائين) ڪڏهن نہ مڃينداسون جيستائين

لَنَا مِنَ الْاَرْضِ یَنْۢبُوْعًا ﴿۹۰﴾ لا اَوْ تَكُوْنَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِیْلٍ وَّ

اسان لاءِ ڌرتي مان چشمو. يا ٿئي تنهنجي لاءِ باغ کجين ۽

زمين ۾ اسان لاءِ ڪو چشمو وهائين. يا کجين ۽ انگورن مان تولاءِ ڪو باغ ٿئي پوءِ

عِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْاَنْهٰرَ خِلٰلَهَا تَفْجِیْرًا ﴿۹۱﴾ لا اَوْ تُسْقِطَ السَّمَآءَ كَمَا

انگورن جو پوءِ ڪڍين واهيون انهيءَ وچان وهائي. يا ڪيرائين آسمان کي جيئن

سندس وچ ۾ تون وهندڙ واهيون وهائين. يا جهڙيءَ طرح تو ڀانيو تهڙيءَ طرح اسان تي آسمان

زَعَمْتَ عَلَیْنَا كِسَفًا اَوْ تَاْتِیَ بِاللّٰهِ وَالْمَلٰٓىٕكَةِ قَبِیْلًا ﴿۹۲﴾ لا اَوْ یَكُوْنَ

چوندو آهين اسان تي ٽڪرا ڪري يا آڻين الله کي ۽ ملائڪن کي روبرو. يا ٿئي وڃي

ٽڪر ٽڪر ڪري ڪيرائين يا تون الله ۽ ملائڪن کي سامهون آڻين. يا توکي ڪا سوني

لَكَ بَیْتٌ مِّنْ زُخْرُفٍ اَوْ تَرْقٰى فِی السَّمَآءِ ط وَلَنْ نُّؤْمِنَ لِرُقِیِّكَ

تولاءِ هڪ گهر سون سان سينگاريل يا تون چڙهين آسمان تي، ۽ نہ مڃينداسون تنهنجي چڙهڻ کي

ماڙي هجي يا آسمان تي چڙهين۔ ۽ تنهنجي چڙهڻ کي (ايستائين) ڪڏهن نہ مڃينداسون

حَتّٰى تُنَزِّلَ عَلَیْنَا كِتٰبًا نَّقْرَؤُهٗ ط قُلْ سُبْحَانَ رَبِّیْ هَلْ كُنْتُ اِلَّا

جيستائين لاهي آڻين اسان تي ڪتاب جنهن کي اسين پڙهون، تون چؤ پاڪائي منهنجي رب جي نہ آهيان آءٌ مگر

جيستائين اسان تي (اهڙو لکيل) ڪتاب لاهين جنهن کي پڙهون۔ چئو تہ، منهنجو پالڻهار پاڪ آهي، آءٌ رڳو

بَشَرًا رَّسُوْلًا ﴿۹۳﴾ ع وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ یُّؤْمِنُوْۤا اِذْ جَآءَهُمُ الْهُدٰۤى

هڪ انسان رسول. ۽ نہ جهليو ماڻهن کي ايمان آڻڻ کان جڏهن آئي انهن وٽ هدايت

پيغام پهچائڻ وارو آهيان. ۽ جڏهن ماڻهن وٽ هدايت آئي (تڏهن) ڪين ايمان آڻڻ کان هن ڳالهہ ڪنهن نہ جهليو آهي

ع ۱۰ ۹

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلَّاۤ اَنۡ قَالُوۡۤا اَبَعَثَ اللّٰهُ بَشَرًا رَّسُوۡلًا ﴿٩٤﴾ قُلۡ لَّوۡ كَانَ فِی الۡاَرۡضِ

مگر هن ڳالھ جو چوڻ لڳا ڇا ڀلا موڪليو آهي الله آدمي کي رسول ڪري. تون چؤ جيڪڏهن هجن ها ڌرتيءَ تي

جو چوندا آهن تہ الله ڇو ماڻهو کي پيغمبر ڪري موڪليو؟ (اي پيغمبر!) چئو تہ جيڪڏهن ملائڪ (اوهان جيان)

مَلٰٓئِكَةٌ يَّمۡشُوۡنَ مُطۡمَئِنِّيۡنَ لَنَزَّلۡنَا عَلَيۡهِمۡ مِّنَ السَّمَآءِ مَلَكًا

ملائڪ جيڪي گھمن ها آرام سان تہ موڪليون ها انهن تي آسمان مان ملڪ کي

زمين ۾ ٽڪندڙ ٿي گھمن ڦرن ها تہ اسين مٿن ضرور آسمان مان ملائڪ پيغمبر ڪري موڪليون ها!

رَّسُوۡلًا ﴿٩٥﴾ قُلۡ كَفٰی بِاللّٰهِ شَهِيۡدًۢا بَيۡنِیۡ وَبَيۡنَكُمۡ ؕ اِنَّهٗ كَانَ بِعِبَادِهٖ

رسول ڪري. چؤ تہ ڪافي آهي الله شاهد منهنجي ۽ توهان جي وچ ۾. بيشڪ اهو آهي پنهنجن ٻانهن

(اي پيغمبر!) چئو تہ. الله اوهان ۽ اسان جي وچ ۾ شاهد ڪافي آهي. بيشڪ اهو پنهنجن ٻانهن جي

خَبِيۡرًۢا بَصِيۡرًا ﴿٩٦﴾ وَمَنۡ يَّهۡدِ اللّٰهُ فَهُوَ الۡمُهۡتَدِ ۚ وَمَنۡ يُّضۡلِلۡ فَلَنۡ

جي خبر رکندڙ نظر رکندڙ. ۽ جنهنکي الله راھ وڏائي پوءِ اهو آهي هدايت وارو ۽ جنهنکي گمراھ ڪري پوءِ نہ

خبر رکندڙ ڏسندڙ آهي.۽ جنهن کي الله هدايت ڪئي سو هدايت وارو آهي، ۽ جيڪي گمراھ ٿيا

تَجِدَ لَهُمۡ اَوۡلِيَآءَ مِنۡ دُوۡنِهٖ ؕ وَنَحۡشُرُهُمۡ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ

لهندين تون انهن لاءِ ڪوئي دوست الله کانسواءِ ۽ اٿاريندا سون انهن کي قيامت ڏينهن

تن لاءِ تون الله کان سواءِ ڪوبہ دوست نہ لهندين. ۽ کين قيامت جي ڏينهن سندن منهن ڀر

عَلٰی وُجُوۡهِهِمۡ عُمۡيًا وَّبُكۡمًا وَّصُمًّا ؕ مَاۡوٰهُمۡ جَهَنَّمُ ؕ كُلَّمَا خَبَتۡ زِدۡنٰهُمۡ

سندن منهن ڀر انڌو ۽ ٻوڙو ۽ گونگو ڪري، جاءِ انهنجي جهنم آهي، جڏهن بہ جهڪو ٿيندو تہ ڀڙڪائيندا سون انهن تي

انڌا ۽ گونگا ۽ ٻوڙا ڪري گڏ ڪنداسون. سندن جاءِ دوزخ آهي. جنهن مهل جهڪو ٿيندو تنهن مهل انهن لاءِ دوزخ

سَعِيۡرًا ﴿٩٧﴾ ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمۡ بِاَنَّهُمۡ كَفَرُوۡا بِاٰيٰتِنَا وَقَالُوۡۤا ءَاِذَا كُنَّا

باھ کي. اها انهن جي سزا آهي جو اهي انڪار ڪندا هئا اسان جي آيتن جو ۽ چوندا هئا ڇا جڏهن اسان

کي وڌيڪ تپائينداسون. اها سندن سزا هن سببان آهي جو اسان جي نشانين جو انڪار ڪيائون ۽ چيائون تہ جڏهن اسين

عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبۡعُوۡثُوۡنَ خَلۡقًا جَدِيۡدًا ﴿٩٨﴾ اَوَلَمۡ يَرَوۡا اَنَّ

ٿينداسون هڏا ذرا ذرا ڇا اسان اٿاريا وينداسون پيدا ٿي نئين سر. ڇا نہ ڏٺو اٿن تہ

هڏا ۽ چورو ٿينداسون (تڏهن) وري نئين سر پيدا ٿي اٿاريا وينداسون ڇا؟ نہ ڏسندا آهن ڇا تہ،

اَللّٰهُ الَّذِیۡ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ قَادِرٌ عَلٰۤی اَنۡ يَّخۡلُقَ مِثۡلَهُمۡ

الله اهو آهي جنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي قادر آهي جو پيدا ڪري انهن جهڙا ٻيا

جنهن الله آسمانن ۽ زمين کي بڻايو سو سندن اهڙي بڻائڻ تي وس وارو آهي ۽ انهن لاءِ اها مدت مقرر

النصف

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَجَعَلَ لَهُمۡ اَجَلًا لَّا رَيۡبَ فِيۡهِ ط فَاَبَى الظّٰلِمُوۡنَ اِلَّا كُفُوۡرًا ﴿٩٩﴾ قُلۡ

۽ ڪري انهن لاءِ هڪ وقت جنهن ۾ شڪ ناهي، پوءِ انڪار ڪيو ظالمن رڳو بي شڪرتي، چئُ

ڪيائين جنهن ۾ ڪو شڪ نہ آهي. پوءِ ظالم انڪار ڪان سواءِ ڪجهہ قبول نہ ڪندا آهن. (اي پيغمبر!) چئُ تہ

لَّوۡ اَنۡتُمۡ تَمۡلِكُوۡنَ خَزَآئِنَ رَحۡمَةِ رَبِّيۡٓ اِذًا لَّاَمۡسَكۡتُمۡ خَشۡيَةَ

جيڪڏهن توهان مالڪ هجو ها منهنجي رب جي رحمت جي خزانن جا تہ ضرور بند رکو ها ڪپائي ڇڏڻ جي

جيڪڏهن اوهين منهنجي پالڻهار جي ٻاجهہ جي خزانن جا مالڪ هجو ها تہ اُنهيءَ مهل (سڀ) خرچ ٿي وڃڻ جي ڊپ کان

الۡاِنۡفَاقِ ط وَكَانَ الۡاِنۡسَانُ قَتُوۡرًا ﴿١٠٠﴾ ع وَلَقَدۡ اٰتَيۡنَا مُوۡسٰى تِسۡعَ اٰيٰتٍۭ

خوف ڪان. ۽ آهي انسان تنگ دل. ۽ اسان ڏنيون موسيٰ کي نَوَ نشانيون

اوهين ضرور بند رکو ها ـ ۽ انسان پڪو پيچ (بخيل) آهي. ۽ بيشڪ موسيٰ کي نَوَ پڌريون نشانيون ڏنيون سون

بَيِّنٰتٍ فَسۡـَٔلۡ بَنِيۡٓ اِسۡرَآءِيۡلَ اِذۡ جَآءَهُمۡ فَقَالَ لَهٗ فِرۡعَوۡنُ

چٽيون پوءِ تون پڇ بني اسرائيل کان جڏهن اهو آيو انهن وٽ تہ چيو انهيءَ کي فرعون

پوءِ بني اسرائيلن کان پڇ تہ جڏهن (اهو) وٽن آيو تڏهن کيس فرعون چيو تہ. اي موسيٰ!

اِنِّيۡ لَاَظُنُّكَ يٰمُوۡسٰى مَسۡحُوۡرًا ﴿١٠١﴾ قَالَ لَقَدۡ عَلِمۡتَ مَاۤ اَنۡزَلَ هٰٓؤُلَاۤءِ

آءٌ پانيان ٿو توکي اي موسيٰ جادو ڪيل. فرمايائين تون ڄاڻين ٿو تہ نہ لاٿيون آهن هي نشانيون

بيشڪ توکي يقينن جادو ٿيل پائيندو آهيان. (موسيٰ) چيو تہ. بيشڪ تو ڄاتو آهي تہ اِهي (نشانيون)

اِلَّا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ بَصَآئِرَ ج وَاِنِّيۡ لَاَظُنُّكَ يٰفِرۡعَوۡنُ

مگر رب آسمانن ۽ زمين جي ظاهر دليل ڪري ۽ آءٌ سمجهان ٿو توکي اي فرعون

آسمانن ۽ زمين جي پالڻهار کان سواءِ (ٻئي ڪنهن) نہ نازل ڪيون آهن (اوهان جي) سمجهائڻ لاءِ (تہ ڪين ڏسي مون کي مڃيو). ۽ اي فرعون!

مَثۡبُوۡرًا ﴿١٠٢﴾ فَاَرَادَ اَنۡ يَّسۡتَفِزَّهُمۡ مِّنَ الۡاَرۡضِ فَاَغۡرَقۡنٰهُ وَمَنۡ

تباهہ ٿيندين. پوءِ ارادو ڪيائين تہ پريشان ڪري انهنکي ملڪ ۾ پوءِ ٻوڙيوسون انکي ۽ جيڪي

بيشڪ آءٌ توکي (اُنهن جي انڪار سببان) هلاڪ ٿيل پائيندو آهيان. پوءِ فرعون ملڪ مان سندن لوڏڻ جو ارادو ڪيو، پوءِ فرعون ۽ سندس

مَّعَهٗ جَمِيۡعًا ﴿١٠٣﴾ لا وَّقُلۡنَا مِنۡۢ بَعۡدِهٖ لِبَنِيۡٓ اِسۡرَآءِيۡلَ اسۡكُنُوا

انهيءَ سان گڏهئا سمورا. ۽ چيوسون ان کان بعد بني اسرائيل کي توهان رهو

ساري سنگت کي ٻوڙيوسون. ۽ ڪائنس پوءِ بني اسرائيلن کي چيوسون تہ انهيءَ ملڪ ۾ رهو

الۡاَرۡضَ فَاِذَا جَآءَ وَعۡدُ الۡاٰخِرَةِ جِئۡنَا بِكُمۡ لَفِيۡفًا ﴿١٠٤﴾ ط وَبِالۡحَقِّ

ملڪ ۾ پوءِ جڏهن ايندو وعدو آخرت جو آڻينداسون توهان کي گڏي سڏي. ۽ حق سان

پوءِ جڏهن آخرت جو وعدو آيو (تڏهن) اوهان کي لپيٽي آڻينداسون. ۽ اُن (قرآن) کي اسان سچ سان نازل

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَنْزَلْنٰهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ ؕ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿١٠٥﴾

نازل ڪيوسون قرآن کي ۽ حق سان لٿو، ۽ نہ موڪليوسون توکي مگر خوشخبري ڏيندڙ ۽ خوف ڏيڻ وارو

ڪيو آهي ۽ اهو سچ سان نازل ٿيو آهي. ۽ توکي خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ کان سواءِ نہ موڪليوسون.

وَقُرْاٰنًا فَرَقْنٰهُ لِتَقْرَاَهٗ عَلَى النَّاسِ عَلٰى مُكْثٍ وَّنَزَّلْنٰهُ تَنْزِيْلًا ﴿١٠٦﴾

۽ قرآن کي ڌار ڌار ڪيوسون جيئن تون پڙهين اهو ماڻهن تي ڍر سان ۽ نازل ڪيوسون انهيءَ کي درجي بدرجي.

۽ اسان قرآن کي جدا جدا (سورتون ۽ آيتون) هن لاءِ ڪيوسون تہ اهو ماڻهن کي آهستي آهستي پڙهي ٻڌائين ۽ اُن کي ٿورو ٿورو ڪري لاٿوسون.

قُلْ اٰمِنُوْا بِهٖٓ اَوْ لَا تُؤْمِنُوْا ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهٖٓ اِذَا

چؤ توهان مڃيو انکي يا نہ مڃيو، بيشڪ جن کي ڏنو ويو آهي علم انهيءَ کان اڳ ۾ جڏهن

(اي پيغمبر!) چئو تہ اوهين اُن (قرآن) کي مڃيو توڙي نہ مڃيو. بيشڪ جن کي هن کان اڳ علم ڏنو ويو آهي تن وٽ جڏهن

يُتْلٰى عَلَيْهِمْ يَخِرُّوْنَ لِلْاَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَّيَقُوْلُوْنَ سُبْحٰنَ رَبِّنَآ

تلاوت ڪئي وڃي ٿي انهن تي تہ ڪري پوندا آهن منهن ڀر سجدي ۾. ۽ چوندا آهن پاڪ آهي اسان جو پروردگار

(قرآن) پڙهبو آهي (تڏهن) سجدو ڪندڙ ٿي ڪاڏين ڀر ڪرندا آهن. ۽ چوندا آهن تہ اسان جو پالڻهار پاڪ آهي.

اِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُوْلًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّوْنَ لِلْاَذْقَانِ يَبْكُوْنَ وَ

بيشڪ آهي وعدو اسان جي رب جو پورو ٿيل. ۽ ڪِرندا آهن ڪاڏين ڀر روئندي ۽

بيشڪ اسان جي پالڻهار جو انجام ضرور (پورو) ٿيڻو آهي. ۽ روئندا ڪاڏين ڀر ڪِرندا آهن ۽ (قرآن)

يَزِيْدُهُمْ خُشُوْعًا ﴿١٠٩﴾ السجدة قُلِ ادْعُوا اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ ؕ اَيًّا مَّا

وڌائي ٿو انهن جي عاجزي کي. چؤ سڏيو الله کي يا سڏيو رحمان کي. جيئن بہ

منجهن عاجزي وڌائيندو آهي. (اي پيغمبر!) چئو تہ (الله کي) الله سڏيو يا رحمان سڏيو. جنهن نالي سان

تَدْعُوْا فَلَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ۚ وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا

سڏيو پوءِ انهيءَ جا سڀ نالا سهڻا آهن. ۽ نہ ڏاڍيان پڙهہ پنهنجي نماز ۽ نہ

(اوهين) سڏيو انهيءَ جا (سڀ) نالا سهڻا آهن. ۽ پنهنجي نماز ۾ نڪي تمام ڏاڍيان پڙهہ ۽ نڪي

تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ

هوريان پڙهہ اها ۽ وٺ وچترو رستو. ۽ چؤ سڀ تعريفون الله جون آهن جو

تمام هوريان پڙهہ. انهيءَ جي وچواري واٽ اختيار ڪر. ۽ چئو تہ سڀ ساراهہ انهيءَ الله کي جڳائي جنهن

لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيْكٌ فِى الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ

نہ ٺورڪي اولاد ۽ ناهي ان جو ڪو شريڪ ملڪ ۾ ۽ ناهي

(پاڻ لاءِ) ڪو اولاد نہ ورتو آهي ۽ نڪي سندس ملڪ ۾ ڪو ڀائيوار آهي ۽ نڪي

وقف لازم

السجدة ٢

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَهٗ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيْرًا ﴿١١١﴾ ع

ان جو ڪوئي مددگار ڪمزوري ڪان ۽ وڏائي بيان ڪر انهيءَ جي تمام وڏو چاڻي.

ڪنهن هيٺائي جي سبب سنڌس ڪو مددگار آهي ۽ هن جي گهڻي قدر وڏائي بيان ڪر.

سُوْرَةُ الْكَهْفِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ١١٠ رُكُوْعَاتُهَا ١٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ عَلٰى عَبْدِهِ الْكِتٰبَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَّهٗ

سڀ تعريف الله لاءِ آهي، جنهن نازل ڪيو پنهنجي ٻانهي تي ڪتاب ۽ نہ ڪيائين ان ۾

سڀ ساراهہ انهيءَ الله کي جڳائي جنهن پنهنجي ٻانهي (محمدص) تي ڪتاب لاٿو ۽ اُن ۾ ڪو ڏنگ (ڏانو) نہ

عِوَجًا ۜ ﴿١﴾ قَيِّمًا لِّيُنْذِرَ بَاْسًا شَدِيْدًا مِّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِيْنَ

ڪو وڪڙ. بالڪل سڌو جيئن ڊيڄاري عذاب سخت ڪان پنهنجي طرفان ۽ خوشخبري ڏئي ايمان وارن کي

رکيائين. (هن لاءِ) سڌو ڪيائين تہ پاڻ وٽان سخت مصيبت کان ڪافرن کي ڊيڄاري ۽ اُنهن مومنن کي خوشخبري

الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾ مَّاكِثِيْنَ فِيْهِ

جيڪي ڪندا آهن چڱا ڪم تہ انهن لاءِ آهي اجر سٺو. ٽڪندا ان ۾

ڏئي جيڪي چڱا ڪم ڪندا آهن تہ اُنهن لاءِ چڱو اجر آهي. منجهس سدائين رهڻ وارا آهن.

اَبَدًا ﴿٣﴾ وَّيُنْذِرَ الَّذِيْنَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ﴿٤﴾ مَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ

هميشہ. ۽ خوف ڏياري انهن کي جن چيو تہ ورتو آهي الله پٽ. ڪانهي انهنکي ان جي ڪا

۽ اُنهن کي ڊيڄاري جيڪي چون ٿا تہ الله (پاڻ لاءِ) پٽ ورتو آهي. جنهن جو نڪي ڪين

عِلْمٍ وَّلَا لِاٰبَآئِهِمْ ۭ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ۭ اِنْ

خبر ۽ نڪي سندن ابن ڏاڏن کي، وڏي آهي اها ڳالهہ جا نڪري ٿي انهن جي واتن مان، نہ ٿا

۽ نڪي سندن پيءُ ڏاڏن کي ڪو علم آهي. وڏي (گناهہ جي) ڳالهہ آهي جا سندن واتن مان نڪري ٿي! اُهي

يَّقُوْلُوْنَ اِلَّا كَذِبًا ﴿٥﴾ فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ اِنْ لَّمْ

ڳالهائن مگر ڪوڙ. سو شايد تون هلاڪ ڪندين پنهنجي سر کي انهن جي پٺيان جيڪڏهن اهي نہ

ڪوڙ چوڻ کان سواءِ (ٻيو ڪجهہ) نہ چوندا آهن. جيڪڏهن انهن هن (قرآن واري) ڳالهہ تي ايمان نہ آندو تہ شايد تون (اي

يُؤْمِنُوْا بِهٰذَا الْحَدِيْثِ اَسَفًا ﴿٦﴾ اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْاَرْضِ زِيْنَةً

مڃين هن ڳالهہ کي ارمان ڪندي. اسان بڻايو سون ان کي جيڪي ڌرتي مٿان آهي سينگار

پيغمبر! اُن) ارمان کان سندن پويان پاڻ هلاڪ ڪرين. جيڪي زمين تي آهي سو اسان اُن جي سينگار لاءِ هن ڪري ڪيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَهَا لِنَبْلُوَهُمْ اَيُّهُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ٧ وَاِنَّا لَجٰعِلُوْنَ مَا عَلَيْهَا

ان جو جيئن آزمايون انهنکي تہ ڪهڙا آهن نيڪو ڪار. ۽ اسان ٿي ڪندڙ آهيون جيڪي انهيءَ تي آهي

تہ ڪين آزمايون تہ اُنهن منجهان عملن ۾ وڌيڪ چڱو ڪير آهي؟ ۽ اُن زمين تي جيڪا (آبادي) آهي سا اسين

صَعِيْدًا جُرُزًا ٨ اَمْ حَسِبْتَ اَنَّ اَصْحٰبَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيْمِ

ميدان صاف. ڇا تو سمجهيو آهي تہ صاحب غار جا ۽ رقيم وارا

ميدان ڪرڻ وارا آهيون. ڀانيو اٿيئي ڇا؟ تہ غار ۽ رقيم (سندن نالن واري ڪتبي) وارا

كَانُوْا مِنْ اٰيٰتِنَا عَجَبًا ٩ اِذْ اَوَى الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوْا رَبَّنَآ

اسان جي قدرتن مان عجيب آهن. جڏهن پناهہ ورتي جوانن ڇُر ۾ پوءِ چيائون اي رب اسان جا

اسان جي عجب نشانين مان هئا! جڏهن غار ۾ انهن جوانن پناهہ ورتي تڏهن چيائون تہ اي اسان جا پالڻهار!

اٰتِنَا مِنْ لَّدُنْكَ رَحْمَةً وَّهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا ١٠ فَضَرَبْنَا

ڪر اسان تي پنهنجي طرفان ٻاجهہ ۽ تيار ڪر اسان لاءِ اسان جي ڪم ۾ آساني. پوءِ هنياسون

پاڻ وٽان اسان کي ٻاجهہ عطا ڪر ۽ اسان جي ڪم ۾ اسان لاءِ آساني ڪر! پوءِ ڪيترائي ورهہ غار ۾ سندن ڪنن تي

عَلٰٓى اٰذَانِهِمْ فِى الْكَهْفِ سِنِيْنَ عَدَدًا ١١ ثُمَّ بَعَثْنٰهُمْ لِنَعْلَمَ اَيُّ

انهن جي ڪنن تي پردا غار ۾ ڪيترائي سال. پوءِ اٿاريوسون انهنکي جيئن ڄاڻون تہ

(گهاٽي ننڊ جا پردا) هنياسون. وري ڪين هن لاءِ اٿاريوسون تہ ڏيکاريون تہ ڄا مدت رهيا سا

الْحِزْبَيْنِ اَحْصٰى لِمَا لَبِثُوْٓا اَمَدًا ١٢ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَاَهُمْ

ٻن ٽولن مان ڪهڙي ڳڻيو آهي پنهنجي رهڻ جو وقت. اسان پڌايون ٿا توکي خبر انهن جي

ٻنهي ٽولين مان ڪهڙيءَ کي ياد آهي؟ اسين توکي سندن سچي خبر بيان ڪريون ٿا _ بيشڪ اُهي چند نوجوان

بِالْحَقِّ ۭ اِنَّهُمْ فِتْيَةٌ اٰمَنُوْا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنٰهُمْ هُدًى ١٣ وَّرَبَطْنَا

پوري، تہ اهي اهڙا جوان هئا جن ايمان آندو هئو پنهنجي پالڻهار تي ۽ اسان وڌائي هئي انهن جي سمجهہ. ۽ ڏاڍيو ڪيوسون

هئا جو پنهنجي رب تي ايمان آندو هئائون ۽ ڪين وڌيڪ هدايت ڪئي هئي سون. ۽ سندن دلين کي مضبوط

عَلٰى قُلُوْبِهِمْ اِذْ قَامُوْا فَقَالُوْا رَبُّنَا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

انهن جي دلين کي جڏهن اٿيا تہ چيائون اسانجو رب آهي رب آسمانن ۽ زمين جو

ڪيوسون. جڏهن اُٿيا تڏهن چيائون تہ. اسان جو رب! آسمانن ۽ زمين جو رب آهي اُن کان سواءِ ٻئي ڪنهن کي

لَنْ نَّدْعُوَا۟ مِنْ دُوْنِهٖٓ اِلٰهًا لَّقَدْ قُلْنَآ اِذًا شَطَطًا ١٤ هٰٓؤُلَآءِ قَوْمُنَا

هرگز نہ سڏينداسون انهيءَ کان سواءِ ٻيو ڌڻي نہ تہ ڳالهايوسون تڏهن عقل کان پري. اها اسان جي قوم آهي

معبود ڪري نہ سڏينداسون (جي سڏيوسون تہ) ضرور بيشڪ اُنهي مهل بيهودي ڳالهہ چئي سون. اسان جي هن

ع ١٢

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اٰلِهَةً ؕ لَوْلَا یَاْتُوْنَ عَلَیْهِمْ بِسُلْطٰنٍۭ بَیِّنٍ ؕ

جن بڻايا | الله کان سواءِ | ٻيا خدا. | ڇو نہ ٿا | آڻين | انهن تي | ڪو دليل | پڌرو،

قوم الله کان سواءِ ٻيا معبود ورتا آهن. مٿن ڇو نہ ڪو پڌرو دليل آڻيندا آهن؟ پوءِ جيڪو

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰی عَلَی اللّٰهِ كَذِبًا ؕ ⑮ وَاِذِ اعْتَزَلْتُمُوْهُمْ

پوءِ ڪير وڌيڪ ظالم آهي ان کان | جيڪو ٺاهي | الله تي | ڪوڙ. | ۽ جڏهن پاسيرا ٿيا آهيو انهن کان

الله تي ڪوڙو ٺاهہ ٺاهي تنهن کان وڌيڪ ظالم ڪير آهي؟ ۽ جڏهن اوهين انهن (مشرڪن) کان ۽ الله کان سواءِ

وَمَا یَعْبُدُوْنَ اِلَّا اللّٰهَ فَاْوٗٓا اِلَی الْكَهْفِ یَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ

۽ جن | جي عبادت ڪن ٿا | الله کانسواءِ | پوءِ هلي وڃو | غار ۾ | تہ پکيڙيندو توهان لاءِ | توهان جو رب

جن کي پوڄيندا آهن تن کان پاسي ٿيو تڏهن غار ڏانهن پناهہ وٺو تہ اوهان جو رب اوهان لاءِ پنهنجي رحمت پکيڙيندو

مِّنْ رَّحْمَتِهٖ وَیُهَیِّئْ لَكُمْ مِّنْ اَمْرِكُمْ مِّرْفَقًا ⑯ وَتَرَی الشَّمْسَ اِذَا

پنهنجي رحمت | ۽ تيار ڪندو | توهان لاءِ | توهان جي ڪم ۾ | آساني. | ۽ تون ڏسندين سج کي | جڏهن

۽ اوهان جي ڪم ۾ اوهان لاءِ سولائي مهيا ڪندو. ۽ (اي ڏسندڙ!) جڏهن سج اڀري (تڏهن)

طَلَعَتْ تَّزٰوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْیَمِیْنِ وَاِذَا غَرَبَتْ تَّقْرِضُهُمْ

اڀري ٿو | تہ لڙي ٿو | انهن جي غار کان | طرف | ساڄي | ۽ جڏهن | لهي ٿو | تہ ڪتي ٿو انهن کي

ڏسندين تہ (اُس) سندن غار کان سڄي پاسي لڙندي آهي ۽ جڏهن لهي تڏهن سندس کاٻي پاسي

ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِیْ فَجْوَةٍ مِّنْهُ ؕ ذٰلِكَ مِنْ اٰیٰتِ اللّٰهِ ؕ مَنْ

طرف | کاٻي | ۽ اهي آهن | اگهڙ ۾ | ان جي، | اهو نظارو | الله جي قدرتن مان آهي، | جنهن کي

مڙندي آهي ۽ اهي اُن (غار جي) ويڪرائيءَ ۾ آهن. اِها الله جي نشانين مان آهي. جنهن کي الله هدايت

یَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ وَمَنْ یُّضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ وَلِیًّا

هدايت ڪري الله | تہ اهو هدايت وارو آهي، | ۽ جنهن کي گمراهہ ڪري | تہ نہ لهندين تون ان جو | ڪوئي ساٿي

ڪري سو هدايت وارو آهي، ۽ جنهن کي گمراهہ ڪري تنهن لاءِ ڪو بہ دوست واٽ ڏيکاريندڙ نہ لهندين.

مُّرْشِدًا ⑰ ع وَتَحْسَبُهُمْ اَیْقَاظًا وَّهُمْ رُقُوْدٌ ۖۗ وَّنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ

رهبر. | ۽ تون سمجهندين انهنکي | جاڳندڙ | هوڏانهن اهي | سُتل آهن | ۽ اٿلايون ٿا انهن کي | طرف

۽ تون کين جاڳندڙ ڀائيندين پر اِهي (ننڊ ۾) سمهيل آهن ۽ کين ساڄي پاسي ۽

الْیَمِیْنِ وَذَاتَ الشِّمَالِ ۖۗ وَكَلْبُهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعَیْهِ بِالْوَصِیْدِ ؕ

ساڄي | ۽ | طرف | کاٻي | ۽ سندن ڪتو پٽاريون وينو آهي | پنهنجون دستيون | در تي،

کاٻي پاسي تي اٿلائيندا آهيون ۽ سندن ڪُتو چائنٺ تي اڳيون ٽنگون ڊگهيريو پيو آهي.

۲ ع ۵ ۱۴

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَّلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ⑱

جي تون ليئو پائين انهن ڏانهن تہ پٺي ڏئي ڀڄين انهن کان ۽ ڀرجي وڃين انهن کان دهشت ۾.

جيڪڏهن مٿن ٻيهي ڏسين تہ کانئن ڀڄندڙ ٿي پٺي ڦيرين ۽ کانئن دهشت مان ڀرجي وڃين.

وَكَذٰلِكَ بَعَثْنٰهُمْ لِيَتَسَآءَلُوْا بَيْنَهُمْ ؕ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ

۽ ائين ئي اٿاريوسون انهن کي جيئن پڇا ڳاڇا ڪن پاڻ ۾. ڳالهايو هڪڙي انهن مان ڪيترو

۽ اهڙيءَ طرح کين هن لاءِ اٿاريوسون تہ پاڻ ۾ پڇن. منجهائن چوندڙ چيو تہ (اوهين هتي) ڪيترو ٽڪيو؟

لَبِثْتُمْ ؕ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ؕ قَالُوْا رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا

ٽڪيا آهيو. چيائون ٽڪيا آهيون ڏينهن يا حصو ڏينهن جو. چيائون رب توهانجو وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي جيترو

چيائون تہ هڪ ڏينهن يا ڏينهن جو ڪجهہ (حصو) رهياسون. (ڪن) چيو تہ جيترو اوهين رهيا آهيو سو اوهان

لَبِثْتُمْ ؕ فَابْعَثُوْٓا اَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هٰذِهٖٓ اِلَى الْمَدِيْنَةِ فَلْيَنْظُرْ

رهيا آهيو پوءِ موڪليو پاڻ مان هڪڙي کي پنهنجي سِڪي هِن سان شهر ڏانهن پوءِ ڏسي تہ

جو رب وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي. پوءِ پاڻ مان هڪ کي هن پنهنجي سِڪي سان شهر ڏانهن موڪليو پوءِ ڀلي ڏسي

اَيُّهَآ اَزْكٰى طَعَامًا فَلْيَاْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ

ڪهڙو آهي پاڪ کاڌو پوءِ آڻي توهان لاءِ کاڌو ان مان ۽ سوچي ڪم ڪري ۽ نہ پتو ڏئي

تہ اُن (ڳوٺ) جو ڪهڙو وڌيڪ پاڪ (حلال) طعام آهي پوءِ منجهانئس ڪجهہ (طعام) اوهان وٽ آڻي ۽ جڳائي تہ (خريداري مهل) نرمي (۽

بِكُمْ اَحَدًا ⑲ اِنَّهُمْ اِنْ يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوْكُمْ اَوْ يُعِيْدُوْكُمْ

توهانجو ڪنهين کي. اهي جيڪڏهن واقف ٿيندا توهان تي تہ پٿر هڻندا توهانکي يا موٽائيندا توهانکي

هوشياري) ڪري ۽ اوهان جو حال ڪنهن هڪڙي کي (بہ) نہ ڄاڻائي. ڇو تہ جيڪڏهن (اهي) اوهان تي واقف ٿيندا تہ اوهان کي سنگسار ڪندا يا

فِيْ مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوْٓا اِذًا اَبَدًا ⑳ وَكَذٰلِكَ اَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ

پنهنجي مذهب ۾ ۽ هرگز نہ ڇٽي سگهندؤ تنهن وقت ڪڏهن بہ. ۽ اهڙي طرح واقف ڪرايوسون انهن تي

پنهنجي مذهب ۾ اوهان کي موٽائيندا ۽ اُنهيءَ مهل اوهين بلڪل ڪڏهن نہ ڪامياب ٿيندؤ. ۽ اهڙيءَ طرح (تڏهن) ماڻهن کي هن لاءِ مٿن

لِيَعْلَمُوْٓا اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيْهَا ۚ اِذْ

جئن ماڻهو ڄاڻن تہ وعدو الله جو سچو آهي ۽ بيشڪ قيامت ناهي ڪو شڪ ان ۾. جڏهن

خبردار ڪيوسون تہ ڄاڻن تہ الله جو انجام سچو آهي ۽ بيشڪ قيامت (ٿيڻي) آهي، منجهس ڪو شڪ نہ آهي، تڏهن

يَتَنَازَعُوْنَ بَيْنَهُمْ اَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوْا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا ؕ رَبُّهُمْ

ماڻهو جهڳڙو پيا ڪن پاڻ ۾ پنهنجي ڳالهہ تي پوءِ چيائون اڏيو انهن تي ڪا جاءِ. انهن جو رب

انهن جي ڳالهہ بابت پاڻ ۾ جهڳڙو ڪرڻ لڳا، پوءِ چيائون تہ. انهن (جي غار) تي ڪا اڏاوت اڏيو. سندن پالڻهار

نصف القرآن باعتبار عدد الحروف [illegible] من النصف الاول والآخر

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَعْلَمُ بِهِمْ ؕ قَالَ الَّذِيْنَ غَلَبُوْا عَلٰٓى اَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ

وڏيڪ ڄاڻي ٿو انهن کي، چيو انهن جيڪي اڳرا هئا پنهنجي ڪم ۾ تہ ٺاهينداسون انهن وٽ

ڪين وڏيڪ ڄاڻندڙ آهي. جيڪي پنهنجي ڳالهہ ۾ غالب ٿيا تن چيو تہ، انهن (جي غار) تي مسجد ضرور بڻائينداسون.

مَّسْجِدًا ﴿٢١﴾ سَيَقُوْلُوْنَ ثَلٰثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ

مسجد. اجهو چوندا اهي ٽي آهن چوٿون انهن جو ڪتو آهي، ۽ ڪي چوندا تہ پنج آهن ڇهون انهن

(ڪي) چوندا تہ (اهي) ٽي آهن، چوٿون سندن ڪُتو آهي، (ڪي) چوندا تہ پنج آهن، ڇهون سندن

كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ سَبْعَةٌ وَّثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ ؕ قُلْ رَّبِّيْٓ

جو ڪتو آهي ڇُٽيندي اڻ ڏٺي کي، ۽ ڪي چوندا تہ ست آهن ۽ اٺون انهن جو ڪتو آهي، تون چؤ منهنجو رب

ڪُتو آهي، ڳجهہ بابت اٽڪل هڻندا آهن. ۽ (ڪي) چوندا تہ ست آهن اٺون سندن ڪتو آهي. (اي پيغمبرا) چئو تہ،

اَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَّا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا قَلِيْلٌ ۟ قف فَلَا تُمَارِ فِيْهِمْ اِلَّا مِرَآءً

بهتر ڄاڻي ٿو انهن جي عدد کي نہ ٿا ڄاڻن ڪن انهن جي مگر ٿورا، پوءِ نہ ڪر بحث انهن بابت مگر بحث

سندن ڳاڻيٽو منهنجو پالڻهار وڏيڪ ڄاڻندڙ آهي، انهن کي رڳا ڪي ٿورا ڄاڻندا آهن، پوءِ انهن بابت سرسري جهڳڙي ڪرڻ کان سواءِ جهڳڙو نہ ڪر

ظَاهِرًا ۠ وَّلَا تَسْتَفْتِ فِيْهِمْ مِّنْهُمْ اَحَدًا ﴿٢٢﴾ ع وَلَا تَقُوْلَنَّ لِشَايْءٍ اِنِّيْ

مٿاڇرو ۽ نہ پڇا ڪر انهن جي هنن مان ڪنهين کان. ۽ نہ چئجانءِ ڪنهن ڪم لاءِ تہ آءٌ

۽ نڪي انهن بابت ڪافرن مان ڪنهن هڪ کان پڇا ڪر! ۽ ڪنهن ڪم لاءِ هرگز نہ چئو تہ، آءٌ ڀڪ

فَاعِلٌ ذٰلِكَ غَدًا ﴿٢٣﴾ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ز وَاذْكُرْ رَّبَّكَ اِذَا نَسِيْتَ وَقُلْ

ڪندس اهو سڀاڻي. مگر هي تہ جي گهري الله ۽ سنڀال پنهنجي رب کي جڏهن وسارين ۽ چؤ

هيءُ سڀاڻي ڪندس! پر (چئو) انشاء الله، ۽ جڏهن وسارين (تڏهن) پنهنجي رب کي ياد ڪر ۽ چئو تہ،

عَسٰٓى اَنْ يَّهْدِيَنِ رَبِّيْ لِاَقْرَبَ مِنْ هٰذَا رَشَدًا ﴿٢٤﴾ وَلَبِثُوْا فِيْ كَهْفِهِمْ

اميد آهي تہ ڏيکاريندو مونکي منهنجو رب وڏيڪ ويجهي انهيءَ کان چڱي راهہ. ۽ اهي رهيا پنهنجي غار ۾

سگهوئي منهنجو پالڻهار هن کان بہ وڏيڪ ويجهو سڌو رستو مون کي ڏيکاريندو. ۽ اهي پنهنجي غار ۾

ثَلٰثَ مِائَةٍ سِنِيْنَ وَازْدَادُوْا تِسْعًا ﴿٢٥﴾ قُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوْا ۚ لَهٗ

ٽي سؤ سال ۽ وڌيڪ رهيا نو ورهيہ. چؤ الله گهڻو ڄاڻي ٿو جيترو رهيا، انهيءَ وٽ آهي

ٽن سون ورهن کان، نوَ ورهہ وڌيڪ رهيا. چئو تہ، جيڪي رهيا سو الله وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي، اُن کي آسمانن

غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اَبْصِرْ بِهٖ وَاَسْمِعْ ؕ مَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ

ڳجهہ آسمانن ۽ زمين جو. اهو واهہ جو ڏسي ٿو ۽ واهہ جو ٻڌي ٿو. نہ آهي انهن لاءِ اُن کانسواءِ

۽ زمين جو ڳجهہ (معلوم) آهي. ڪهڙو عجيب ڏسندڙ ۽ ڪهڙو عجيب ٻڌندڙ آهي! اُن کان سواءِ ڪو انهن جو مددگار نہ آهي،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنۡ وَّلِيٍّ ز وَّلَا يُشۡرِكُ فِيۡ حُكۡمِهٖۤ اَحَدًا ﴿٢٦﴾ وَاتۡلُ مَاۤ اُوۡحِيَ اِلَيۡكَ

كوئي مددگار ۽ نہ ٿو شريڪ ڪري پنهنجي حڪومت ۾ ڪنهن کي. ۽ پڙهہ جيڪي وحي موڪليو ويو توڏانهن

۽ پنهنجي حڪم ۾ ڪنهن هڪ کي ڀائيوار نہ ڪندو آهي. ۽ تنهنجي پالڻهار جي ڪتاب مان جيڪي توڏانهن

مِنۡ كِتَابِ رَبِّكَ ؕ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ج قف وَلَنۡ تَجِدَ مِنۡ دُوۡنِهٖ مُلۡتَحَدًا ﴿٢٧﴾

تنهنجي رب جي ڪتاب مان ناهي ڪوئي بدلائيندڙ ان جي قولن کي، ۽ هرگز نہ لهندين تون انهيءَ کانسواءِ ڪا جاءِ پناهہ.

وحي ڪيو ويو سو پڙهہ سندس حڪم کي ڪا ڦيرڦار نہ آهي، ۽ ان کان سواءِ تون ڪا واهہ نہ لهندين.

وَاصۡبِرۡ نَفۡسَكَ مَعَ الَّذِيۡنَ يَدۡعُوۡنَ رَبَّهُمۡ بِالۡغَدٰوةِ وَالۡعَشِيِّ

۽ بند ڪر پنهنجو پاڻ کي گڏ انهن سان جيڪي سڏين ٿا پنهنجي رب کي صبح ۽ شام

۽ پاڻ کي انهن سان صبر ۾ رک جيڪي پنهنجي پالڻهار کي صبح ۽ سانجهيءَ جو ياد ڪندا آهن. سندس رضامندي گهرندا

يُرِيۡدُوۡنَ وَجۡهَهٗ وَلَا تَعۡدُ عَيۡنٰكَ عَنۡهُمۡ ج تُرِيۡدُ زِيۡنَةَ الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا ج

چاهين ٿا انهيءَ جو رضامندو ۽ نہ ڦرن تنهنجون نگاهون انهن کان چاهين ٿو رونق دنيا جي زندگي جي،

آهن ۽ (گهرجي تہ) تنهنجون اکيون دنيا جي حياتيءَ جي سينگار جو ارادو رکي انهن (ياد ڪندڙن) کان (ٻئي پاسي) نہ واجهائين.

وَلَا تُطِعۡ مَنۡ اَغۡفَلۡنَا قَلۡبَهٗ عَنۡ ذِكۡرِنَا وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ وَكَانَ اَمۡرُهٗ

۽ نہ چيو وٺ ان جو جنهنجي دل کي غافل ڪيوسون پنهنجي ذڪر کان ۽ اهو ڪيڙلڳو پنهنجي خواهش کي ۽ آهي ڪم انجو

۽ انهيءَ جي فرمانبرداري نہ ڪر جنهن جي دل اسان پنهنجي ياد ڪرڻ کان غافل ڪئي ۽ پنهنجي خواهش جي پٺيان لڳو ۽

فُرُطًا ﴿٢٨﴾ وَقُلِ الۡحَقُّ مِنۡ رَّبِّكُمۡ قف فَمَنۡ شَآءَ فَلۡيُؤۡمِنۡ وَّمَنۡ شَآءَ

حد کان لنگهيل. ۽ چؤ تہ حق آيل آهي توهان جي رب کان، پوءِ جيڪو چاهي مڃي، ۽ جيڪو چاهي

سندس ڪم حد کان وڌيل آهي. ۽ چئو تہ. (اهو سخن) اوهان جي پالڻهار وٽان (آيل) سچ آهي. پوءِ جنهن کي وڻي

فَلۡيَكۡفُرۡ لا اِنَّاۤ اَعۡتَدۡنَا لِلظّٰلِمِيۡنَ نَارًا لا اَحَاطَ بِهِمۡ سُرَادِقُهَا ط وَاِنۡ

نہ مڃي، بيشڪ اسان تيار ڪئي آهي ظالمن لاءِ باهہ ويڙهي ويندا انهنکي ان جا پردا، ۽ جيڪڏهن

سو ايمان آڻي ۽ جنهن کي وڻي سو نہ مڃي. اسان ظالمن لاءِ باهہ تيار ڪئي آهي ۽ ان جا پردا انهن کي ويڙهيندا ۽

يَّسۡتَغِيۡثُوۡا يُغَاثُوۡا بِمَآءٍ كَالۡمُهۡلِ يَشۡوِي الۡوُجُوۡهَ ط بِئۡسَ الشَّرَابُ ط وَ

رڙندا پاڻي لاءِ تہ ملندن پاڻي جهڙو ٽامو پگهريل، پڃندو مُنهن کي، ڏاڍو بڇڙو آهي اهو پاڻي، ۽

جيڪڏهن فرياد ڪندا تہ انهن جي فرياد اهڙي پاڻيءَ سان ورنائي ويندي جو پگهاريل ٽامي وانگر هوندو. سندن منهن کي پُڃندو. اهو بڇڙو پيڻ آهي! ۽

سَآءَتۡ مُرۡتَفَقًا ﴿٢٩﴾ اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اِنَّا لَا نُضِيۡعُ اَجۡرَ

بري آهي جاءِ آرام جي. بيشڪ جن ايمان آندو ۽ ڪيا چڱا ڪم اسين نہ وڃائيندا سون ثواب

بڇڙو آرام جو هنڌ آهي! بيشڪ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تہ جنهن چڱو ڪم ڪيو آهي، تنهن جو اجر اسين

الثلثة

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَنْ اَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهِمُ

ان جو جنهن ڀلو ڪم ڪيو. انهن لاءِ آهن باغ ٽڪڻ لاءِ وهنديون انهن هيٺان

انهن جي هيٺان نهرون وهنديون هونديون، اهي (اهي) آهن جن لاءِ (بهشت) عدن جا باغ آهن جن جي هيٺان نهرون نہ وڃائينداسون.

الْاَنْهٰرُ یُحَلَّوْنَ فِیْهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّیَلْبَسُوْنَ ثِیَابًا

واهيون پارايا ويندا اتي ڪنگڻ سون جا ۽ پهريندا ڪپڙا

وهنديون آهن، منجهن سونن ڪنگڻن جا زيور انهن کي پارايا ويندا ۽

خُضْرًا مِّنْ سُنْدُسٍ وَّاِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِـِٕیْنَ فِیْهَا عَلَی الْاَرَآئِكِ ؕ نِعْمَ

ساوا سنهي پٽ جا ۽ ٿلهي ريشم جا ٽيڪون ڏيندڙ هوندا اتي پلنگن تي، تمام ڀلو آهي

سُندس ۽ استبرق پٽ جي سائي پوشاڪ ڍڪيندا. اتي تختن تي تڪيو لائي وهندا. اِهو بدلو

الثَّوَابُ ؕ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلًا رَّجُلَیْنِ جَعَلْنَا

بدلو. ۽ ڀلي آهي جاءِ آرام جي. ۽ ٻڌاءِ انهنکي مثال ٻن ماڻهن جو ڏناسون

ڀلو آهي. ۽ آرام جي جاءِ بہ ڀلي آهي! ۽ (اي پيغمبرا) کين ٻن ماڻهن جو قصو بيان ڪر. انهن مان هڪڙي لاءِ

لِاَحَدِهِمَا جَنَّتَیْنِ مِنْ اَعْنَابٍ وَّحَفَفْنٰهُمَا بِنَخْلٍ وَّجَعَلْنَا

ٻنهي مان هڪڙي کي ٻہ باغ انگورن جا، ۽ اسان کيون چوڌاري انهن جي ڪجيون ۽ ڪئي سون

انگورن جا ٻہ باغ پيدا ڪيا هئاسون ۽ انهن جي چوڌاري ڪجيون پيدا ڪيون هيون سون ۽

بَیْنَهُمَا زَرْعًا ﴿٣٢﴾ كِلْتَا الْجَنَّتَیْنِ اٰتَتْ اُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِّنْهُ شَیْـًٔا ۙ وَّ

ٻنهي ۾ اندر پوک، ٻنهي باغن ڏنو ڦل پنهنجو ۽ نہ گهٽايائون ان مان ڪجهہ ۽

انهن جي وچ ۾ پوک پيدا ڪئي هئي سون. ٻنهي باغن پنهنجا ميوا پچايا ۽ منجهائن ڪجهہ گهٽ نہ ڪيائون

فَجَّرْنَا خِلٰلَهُمَا نَهَرًا ﴿٣٣﴾ وَّكَانَ لَهٗ ثَمَرٌ ۚ فَقَالَ لِصَاحِبِهٖ وَهُوَ یُحَاوِرُهٗٓ

وهايوسون انهن جي وچ ۾ واهہ. ۽ ٿيو ان لاءِ ميوو، پوءِ چيائين پنهنجي سنگتي کي جڏهن ڳالهائي پيو ان سان

۽ انهن جي وچ ۾ واهہ وهايوسون. ۽ ان کي (گهڻو) ڦر مليو. پوءِ پنهنجي سنگتيءَ سان ڳالهائيندي کيس چيائين تہ

اَنَا اَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَّاَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٤﴾ وَدَخَلَ جَنَّتَهٗ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ ۚ

آءٌ گهڻو آهيان توکان مال ۾ ۽ عزت وارو همراهن ۾. ۽ گهڙيو پنهنجي باغ ۾ هو ڏاڍو انهن ظلم ڪندڙ هئو پاڻ لاءِ.

آءٌ توکان مال ۾ وڌيڪ آهيان ۽ افرادن جي اعتبار کان (بہ) وڌيڪ طاقتور آهيان. ۽ پنهنجي باغ ۾ گهڙيو ۽ اهو پاڻ لاءِ ظالم هو،

قَالَ مَآ اَظُنُّ اَنْ تَبِیْدَ هٰذِهٖٓ اَبَدًا ﴿٣٥﴾ وَّمَآ اَظُنُّ السَّاعَةَ قَآئِمَةً ۙ وَّ

چيائين آءٌ نہ ٿو ڀانيان تہ ويران ٿيندو هي باغ ڪڏهن بہ. ۽ نہ ٿو ڀانيان تہ قيامت قائم ٿيندي ۽

چيائين تہ مون کي هن (باغ) جي ناس ٿيڻ جو بلڪل ڪو گمان نہ آهي. ۽ نڪي قيامت جي قائم ٿيڻ جو مون کي ڪو

ع ١٦

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَئِنْ رُّدِدْتُّ اِلٰى رَبِّيْ لَاَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهٗ صَاحِبُهٗ

جيڪڏهن رجوع ڪيو ويو مونکي پنهنجي رب ڏانهن تہ ضرور لهندس ان کان بهتر جڳهہ. چيو ان کي سندس ساٿيءَ

گمان آهي ۽ جيڪڏهن پنهنجي پالڻهار ڏانهن (ڪٿي) موٽيس (بہ) تہ هن کان (بہ) ڀلي جاءِ ضرور لهندس. سندس سنگتيءَ ساڻس گفتگو

وَهُوَ يُحَاوِرُهٗٓ اَكَفَرْتَ بِالَّذِيْ خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ

جڏهن اهو ڳالهائي پيو ڇا تون منڪر ٿيو آهين انهيءَ جو جنهن پيدا ڪيو توکي مٽيءَ مان پوءِ قطري مان

ڪندي کيس چيو تہ، جنهن توکي مٽيءَ مان بڻايو، وري نطفي مان وري سنئين لڳين مڙس ڪيائين. تنهن جو ڇو تو انڪار ڪيو؟.

ثُمَّ سَوّٰىكَ رَجُلًا ﴿٣٧﴾ لٰكِنَّا۠ هُوَ اللّٰهُ رَبِّيْ وَلَآ اُشْرِكُ بِرَبِّيْٓ اَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَآ

پوءِ بڻايائين توکي ماڻهو. پر آءٌ چوان تو تہ اهوئي الله منهنجو رب آهي ۽ آءٌ نہ تو شريڪ ڪريان پنهنجي رب سان ڪنهن کي. ۽ ڇو نہ

(آءٌ هيءُ ويساهہ رکندو آهيان تہ) منهنجو پالڻهار الله آهي ۽ آءٌ پنهنجي پالڻهار سان ڪوبہ شريڪ نہ ڪندس. ۽ جڏهن

اِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ اللّٰهُ ۙ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ ۚ اِنْ تَرَنِ اَنَا

جڏهن داخل ٿئين پنهنجي باغ ۾ چيئي تہ جيڪي گهري الله ناهي طاقت مگر الله جي. جيڪڏهن تون ڏسين ٿو مونکي تہ آءٌ

تون پنهنجي باغ ۾ گهڙين تڏهن چو نہ چيئي تہ ماشاءالله! (جيڪي الله گهريو سو ٿيڻو آهي) الله (جي مدد) کان سواءِ ڪا طاقت نہ

اَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَّوَلَدًا ﴿٣٩﴾ فَعَسٰى رَبِّيْٓ اَنْ يُّؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ

گهٽ آهيان توکان مال ۽ اولاد ۾. پوءِ اميد آهي تہ منهنجو رب ڏئي مونکي بهتر تنهنجي باغ کان

آهي. جيڪڏهن تون پاڻ کان مون کي مال ۽ اولاد ۾ گهٽ ڏسين ٿو، تہ اميد آهي جو منهنجو پالڻهار تنهنجي باغ کان ڀلو مون کي ڏئي

وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَآءِ فَتُصْبِحَ صَعِيْدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ اَوْ

۽ موڪلي انهيءَ تي ڪا آفت آسمان مان پوءِ ٿي وڃي ميدان صاف. يا

۽ اُن (تنهنجي باغ) تي آسمان کان ڪا آفت موڪلي، پوءِ ڦري صاف ميدان ٿي پوي. يا سندس پاڻي

يُصْبِحَ مَآؤُهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيْعَ لَهٗ طَلَبًا ﴿٤١﴾ وَاُحِيْطَ بِثَمَرِهٖ فَاَصْبَحَ

ٿي وڃي پاڻي اُن جو هيٺ پوءِ هرگز نہ سگهين تون اُن کي ڳولي. ۽ پهچي وئي آفت اُن جي ڦل تي پوءِ صبح سان

سُڪي وڃي پوءِ اُن کي ڪڏهن لهي نہ سگهين! ۽ سندس ميوي کي چٽ ڪيو ويو پوءِ اُن (جي بڻائڻ) ۾ جيڪي خرچ ڪيو

يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلٰى مَآ اَنْفَقَ فِيْهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَيَقُوْلُ

مهٽي پيو پنهنجا هٿ انهيءَ تي جو خرچ ڪيائين اُن ۾ ۽ اهو اونڌو پيو هئو پنهنجي ڇپرن تي ۽ چوي پيو

هئائين تنهن تي پنهنجا هٿ مليندو رهيو ۽ اهو (باغ) پنهنجن (بڻايل) ڇپرن سميت ڪريل هو ۽ چوندو رهيو تہ

يٰلَيْتَنِيْ لَمْ اُشْرِكْ بِرَبِّيْٓ اَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُنْ لَّهٗ فِئَةٌ يَّنْصُرُوْنَهٗ

هاءِ افسوس نہ شريڪ ڪريان ها پنهنجي رب سان ڪنهين کي. ۽ نہ هئو انکي ڪو جٿو جو مدد ڪن انهيءَ جي

افسوس آهي! پنهنجي پالڻهار سان ڪنهن کي شريڪ مقرر نہ ڪريان ها! (تہ چڱو هو). ۽ نڪي اُن لاءِ ڪا جماعت هئي جو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلّٰهِ الْحَقِّ ط

الله کان سواءِ ۽ نہ هئو کو بدلو وٺندڙ. اتي حکومت الله سچي جي آهي.

الله کان سواءِ ڪيس مدد ڏئي ۽ نڪي (پاڻ) بدلي وٺڻ وارو هو. ان هنڌ سچي الله جي بادشاهي آهي. اهو ثواب (ڏيڻ) ۾ ڀلو

هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾ ع وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا

ان جو اجر ڀلو آهي ۽ ان جو بدلو ڀلو آهي. ۽ ٻڌاءِ انهنکي مثال دنيا جي حياتي جو

۽ بدلي ڏيڻ ۾ (بہ) ڀلو آهي. ۽ (اي پيغمبر!) انهن کي دنيا جي حياتيءَ جو مثال بيان ڪر جا انهيءَ پاڻيءَ وانگر آهي.

كَمَآءٍ اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ هَشِيْمًا

ان پاڻيءَ جهڙو آهي جنهن کي اسان لاٿو آسمان مان پوءِ گڏجن ٿا انهيءَ سان سلا ڌرتي جا پوءِ ٿي پون ٿا ذرا ذرا

جنهن کي آسمان کان وسايوسون پوءِ ان سان زمين جا سلا گهاٽا ڄميا.پوءِ ڦري ڀريل ڪک ٿيا.

تَذْرُوْهُ الرِّيٰحُ ط وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾ اَلْمَالُ وَالْبَنُوْنَ

اڏارن ٿيون ان کي هوائون، ۽ الله آهي هر شيءِ تي قدرت وارو. ملڪيت ۽ پٽ

انهن کي وائن اڏايو ۽ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي. مال ۽ اولاد دنيا جي

زِيْنَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ج وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا

سينگار آهن دنيا جي حياتيءَ جو، ۽ رهندڙ نيڪيون بهتر آهن تنهنجي رب وٽ ثواب لاءِ

حياتي جو سينگار آهي. ۽ سدائين رهندڙ چڱايون تنهنجي پالڻهار وٽ ثواب ڪري ڀليون

وَّخَيْرٌ اَمَلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْاَرْضَ بَارِزَةً لا وَّ

۽ بهتر آهن اميد لاءِ. ۽ جنهن ڏينهن هلائينداسون جبلن کي ۽ ڏسندين ڌرتيءَ کي کليل ۽

۽ اميد ڪري چڱيون آهن. ۽ (ياد ڪر!) جنهن ڏينهن جبلن کي هلائينداسون ۽ زمين کي صفا پٽي ڏسندين ۽

حَشَرْنٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ اَحَدًا ﴿٤٧﴾ ج وَعُرِضُوْا عَلٰى رَبِّكَ صَفًّا ط

گڏ ڪنداسون انهن کي پوءِ نہ ڇڏينداسون انهن مان ڪنهين کي. ۽ پيش ڪيا ويندا تنهنجي رب وٽ قطار ٻڌائي.

ماڻهن کي گڏ ڪنداسون. پوءِ منجهائن ڪنهن هڪ کي نہ ڇڏينداسون. ۽ (اهي) تنهنجي پالڻهار وٽ صفون ڪري پيش ڪيا ويندا_ (چونداسون

لَقَدْ جِئْتُمُوْنَا كَمَا خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ ز بَلْ زَعَمْتُمْ اَلَّنْ نَّجْعَلَ

توهان اچي ويا آهيو اسان وٽ جيئن پيدا ڪيوسون توهان کي پهرين پيري پر اوهين ڀائيندا هئا تہ اسان هرگز نہ ڪنداسون

تہ)جهڙي طرح اوهان کي پهريون ڀيرو پيدا ڪيو هوسون (تهڙيءَ طرح) اسان وٽ آيا آهيو بلڪ ڀائيندا هيو تہ اوهان جي لاءِ انجام (جو هنڌ) نہ ڪنداسون.

لَكُمْ مَّوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ الْكِتٰبُ فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا

توهان لاءِ ڪو انجام. ۽ رکيو ويندو دفتر پوءِ ڏسندين ڏوهارين کي ڊڄندڙ ان کان جيڪي

۽ اعمال نامو رکيو ويندو، پوءِ جيڪي منجهس هوندو تنهن کان ڏوهارين کي ڊڄندڙ ڏسندين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِيْهِ وَيَقُوْلُوْنَ يٰوَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَّلَا

ان ۾ آهي ۽ چوندا هاءِ افسوس ڪهڙو آهي هي دفتر نہ ٿو رهائي ننڍي ڳالھ ۽ نڪي

۽ چوندا تہ اسان لاءِ ارمان آهي! هن اعمال نامي کي ڇا ٿيو آهي جو نڪي ننڍي (گناھ) کي ۽ نڪي وڏي کي

كَبِيْرَةً اِلَّآ اَحْصٰىهَا ۚ وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا ؕ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ

وڏي مگر ڳڻي ٿو انھي کي، ۽ ڏسندا جيڪي عمل ڪيائون سامهون، ۽ نہ ظلم ڪندو تنھنجو رب

ڳڻائي کان سواءِ ڇڏيو اٿس، ۽ جيڪي ڪيائون سو حاضر لھندا۔ ۽ تنھنجو پالڻھار ڪنھن تي بہ ظلم نہ ڪندو.

اَحَدًا ۝٤٩ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ؕ

ڪنھين تي. ۽ جڏهين چيوسون ملائڪن کي تہ سجدو ڪريو آدم ڏانھن پوءِ سجدو ڪيائون مگر ابليس،

۽ جڏهن ملائڪن کي چيوسون تہ آدم کي سجدو ڪريو. تڏهن ابليس کان سواءِ ٻين سجدو ڪيو۔ اهو جنن مان

كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ اَمْرِ رَبِّهٖ ؕ اَفَتَتَّخِذُوْنَهٗ وَذُرِّيَّتَهٗٓ اَوْلِيَآءَ

اهو هئو جنن مان پوءِ نڪري ويو الله جي حڪم کان، ڇا پوءِ توهان وٺو ٿا انکي ۽ انجي اولاد کي دوست ڪري

هو، پوءِ پنھنجي پالڻھار جي حڪم جي نافرماني ڪيائين۔ پوءِ اوهين ڪيس ۽ سندس اولاد کي مون کان سواءِ

مِنْ دُوْنِيْ وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ ؕ بِئْسَ لِلظّٰلِمِيْنَ بَدَلًا ۝٥٠ مَآ اَشْهَدْتُّهُمْ

مون کان سواءِ ۽ اهي آهن توهانجا دشمن، بڇڙو آهي ظالمن لاءِ بدلو. مون نہ ڏيکاريو هئو انھن کي

ڇو دوست وٺندا آهيو؟ حالانڪ اهي اوهان جا ويري آهن۔ (شيطان) ظالمن لاءِ بڇڙو بدلو آهي. نڪي

خَلْقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَا خَلْقَ اَنْفُسِهِمْ ۠ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ

پيدا ڪرڻ آسمانن ۽ زمين جو ۽ نہ پيدا ڪرڻ سندن نفسن جو، ۽ ناهيان آءٌ وٺندڙ

آسمانن ۽ زمين جي بڻائڻ مهل انھن (شيطانن ۽ سندس اولاد) کي حاضر ڪيو هوم ۽ نڪي کين پيدا ڪرڻ مهل ۽ نڪي آءٌ

الْمُضِلِّيْنَ عَضُدًا ۝٥١ وَيَوْمَ يَقُوْلُ نَادُوْا شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ

گمراهن کي مددگار ڪري، ۽ جنھن ڏينھن فرمائيندو سڏيو منھنجي شريڪن کي جن کي توهان پائيندا هئا

گمراهن کي ٻانھن ٻيلي وٺندڙ آهيان. ۽ جنھن ڏينھن الله چوندو تہ (اي مشرڪو!) اوهين انھن کي سڏيو جن کي منھنجا شريڪ ڄاڻندا هيو.

فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَّوْبِقًا ۝٥٢ وَرَاَ الْمُجْرِمُوْنَ

پوءِ اهي سڏيندا انھن کي تہ اهي جواب نہ ڏيندا انھنکي ۽ ڪنداسون انھن جي وچ ۾ هلاڪت جي جڳھ. ۽ ڏسندا ڏوهاري

پوءِ انھن کي سڏيندا، پوءِ اهي کين ورندي نہ ڏيندا ۽ سندن وچ ۾ هلاڪت جو هنڌ ڪنداسون. ۽ ڏوهاري باھ کي

النَّارَ فَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ مُّوَاقِعُوْهَا وَلَمْ يَجِدُوْا عَنْهَا مَصْرِفًا ۝٥٣ وَلَقَدْ

باھ کي پوءِ ڀائيندا تہ کين پوڻو آهي ان ۾ ۽ نہ لھندا ان کان موٽڻ جي واھ. ۽ بيشڪ

ڏسندا پوءِ (پڪ) ڀائيندا تہ اهي ان ۾ (اجهو) ڪرندا ۽ ڪانئس ڪا موٽڻ جي واھ نہ لھندا. ۽ بيشڪ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

صَرَّفْنَا فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ؕ وَكَانَ الْاِنْسَانُ اَكْثَرَ

دهرايوسي هن قرآن ۾ ماڻهن لاءِ هر مثال، ۽ آهي انسان سڀ ڪنهن

هن قرآن ۾ هر طرح جا مثال ماڻهن لاءِ بيان ڪياسون ۽ انسان هر شيءِ کان وڌيڪ

شَيْءٍ جَدَلًا ﴿۵۴﴾ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُّؤْمِنُوْۤا اِذْ جَآءَهُمُ الْهُدٰى وَيَسْتَغْفِرُوْا

کان وڌيڪ جهڳڙالو. ۽ نه روڪيو ماڻهن کي جو ايمان آڻين جڏهن آئي انهن وٽ هدايت ۽ گناهه بخشائين

جهڳڙالو آهي. ۽ ماڻهن وٽ جڏهن هدايت آئي تڏهن کين ايمان آڻڻ ۽ پنهنجي پالڻهار کان بخشش گهرڻ کان،

رَبَّهُمْ اِلَّاۤ اَنْ تَاْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْاَوَّلِيْنَ اَوْ يَاْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿۵۵﴾

پنهنجي رب کان مگر هن ڳالهه ته اچي انهن وٽ طرح اڳين جي يا اچي انهن وٽ عذاب سامهون.

هن ڌاران ڪنهن نه جهليو جو اڳين جي رسم (جهڙي پاڙ پٽ سزا) وٽن اچي يا وٽن سامهون عذاب پهچي.

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّا مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ ۚ وَيُجَادِلُ

۽ نه ٿا موڪليون رسولن کي مگر خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري، ۽ جهڳڙو ڪن ٿا

۽ پيغمبرن کي رڳو خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري موڪليون ٿا. ۽ ڪافر ڪوڙو جهڳڙو هن لاءِ ڪندا آهن

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوْا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوْۤا اٰيٰتِيْ وَمَاۤ اُنْذِرُوْا

ڪافر ڪوڙ تي جئن ترڪائن انهيءَ سان حق کي ۽ ورتائون منهنجي آيتن کي ۽ انهن جي ڊيڄارڻ کي

ته ان سان سچ کي ٿيڙين، ۽ منهنجين نشانين کي ۽ جنهن سان ڊيڄاريا ويا تنهن کي ٺوڳ ڪري ورتائون.

هُزُوًا ﴿۵۶﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ فَاَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ

مسخري ڪري ۽ ڪير وڌيڪ ظالم آهي انهيءَ کان جنهن کي سمجهايو ويو آيتون سندس رب جون پوءِ منهن موڙيو انهن کان ۽ وساري ڇڏي

۽ ان کان وڌيڪ ظالم ڪير آهي، جنهن کي سندن پالڻهار جي نشانين سان نصيحت ڏني وڃي ته ان کان منهن موڙي ۽

مَا قَدَّمَتْ يَدٰهُ ؕ اِنَّا جَعَلْنَا عَلٰى قُلُوْبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْۤ

جيڪي موڪليو انهنجي هٿن، بيشڪ اسان ڪياسون انهن جي دلين تي پردا ان جي سمجهڻ کان ۽ سندن

جيڪي سندس هٿن اڳي ڪري موڪليو سو وساري؟ اسان ان جي سمجهڻ کان سندن دلين تي پردا ڪيا ۽

اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ؕ وَاِنْ تَدْعُهُمْ اِلَى الْهُدٰى فَلَنْ يَّهْتَدُوْۤا اِذًا اَبَدًا ﴿۵۷﴾

ڪنن ۾ ٻوڙاڻ، ۽ جيڪڏهن سڏيندين انهن کي هدايت ڏانهن ته هرگز نه ايندا هدايت تي انهيءَ وقت ڪڏهين به.

سندن ڪنن ۾ گهٻرائي (وڏي سون). ۽ جيڪڏهن تون کين هدايت ڏانهن سڏين ته ان وقت سڌو رستو ڪڏهن به نه لهندا.

وَرَبُّكَ الْغَفُوْرُ ذُو الرَّحْمَةِ ؕ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوْا لَعَجَّلَ لَهُمُ

۽ تنهنجو رب بخشڻهار ٻاجهارو آهي، جيڪڏهن وٺ ڪري انهن کي سندن ڪئي تي ته جلد موڪلي ها

۽ تنهنجو رب بخشڻهار ٻاجهارو آهي. جيڪڏهن کين سندن ڪئي سببان پڪڙي ها ته انهن لاءِ عذاب تکو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْعَذَابَ ؕ بَلْ لَّهُمْ مَّوْعِدٌ لَّنْ يَّجِدُوْا مِنْ دُوْنِهٖ مَوْئِلًا ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ

عذاب، پر انهن لاءِ وقت رکيل آهي هرگز نہ لهندا ان کان پريان ڇوٽڪارو. ۽ اهي

موڪلي ها! (نہ!) بلڪ انهن لاءِ انجام ٿيل آهي جو اُن کان سواءِ ڪا واھ نہ لهندا. ۽ اِهي ڳوٺ آهن جو انهن کي

الْقُرٰٓى اَهْلَكْنٰهُمْ لَمَّا ظَلَمُوْا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَّوْعِدًا ﴿٥٩﴾ وَاِذْ قَالَ

ڳوٺ هلاڪ ڪيوسون انهن کي جڏهن ظالم ٿيا ۽ ڪيوسون انهن جي هلاڪت لاءِ وقت مقرر. ۽ جڏهن چيو

(تڏهن) ناس ڪيوسون جڏهن ظلم ڪيائون ۽ اُنهن جي ناس ڪرڻ لاءِ (هڪ) انجام مقرر ڪيوسون. ۽ (ياد ڪر!)

مُوْسٰى لِفَتٰىهُ لَآ اَبْرَحُ حَتّٰٓى اَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ اَوْ اَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾

موسىٰ پنهنجي همراه کي تہ نہ رهندس جيستائين پهچان ٻن دريائن جي ميلاپ تي يا هلندو رهان ڪو زمانو.

جڏهن موسىٰ پنهنجي سنگتيءَ کي چيو تہ. سدائين پيو پنڌ ڪندس جيستائين ٻن دريائن جي گڏ ٿيڻ جي هنڌ پهچندس يا گهڻو وقت پيو هلندس.

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوْتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيْلَهٗ فِى الْبَحْرِ

پوءِ جڏهن ٻئي پهتا پنهي جي ميلاپ تي تہ وساريائون پنهنجي مڇي پوءِ ورتو انهيءَ پنهنجو رستو درياءَ ۾

پوءِ جنهن مهل ٻن دريائن جي گڏ ٿيڻ جي هنڌ کي پهتا (تنهن مهل) پنهنجي مڇي وساريائون جنهن پنهنجي واٽ درياءَ ۾ سرنگھ جيان ورتي.

سَرَبًا ﴿٦١﴾ فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتٰىهُ اٰتِنَا غَدَآءَنَا ؗ لَقَدْ لَقِيْنَا مِنْ سَفَرِنَا

سرنگھ ٺاهي. پوءِ جڏهن اڳتي هليا چيائين پنهنجي همراھ کي آڻ اسان وٽ ڪاڏو اسان جو اسان ڏٺي آهي پنهنجي هن سفر

پوءِ جڏهن اڳتي هليا (تڏهن موسىٰ) پنهنجي سنگتيءَ کي چيو تہ. اسان کي پنهنجو منجهند وارو ڪاڏو ڏي! بيشڪ اسان جي هن

هٰذَا نَصَبًا ﴿٦٢﴾ قَالَ اَرَءَيْتَ اِذْ اَوَيْنَآ اِلَى الصَّخْرَةِ فَاِنِّيْ نَسِيْتُ الْحُوْتَ ؗ

۾ تڪاوٽ. چيائين ڇا تون نہ ڏٺو جڏهن ويناهئاسون پٿر وٽ تہ مون وساري هئي مڇي

مسافريءَ ۾ اسان کي ٿڪ پهتو آهي. چيائين تہ. (نہ) ڏٺيءَ ڇا جڏهن پهڻ وٽ ترسيا هئاسون تڏهن مون (اُتي) مڇي وساري

وَمَآ اَنْسٰنِيْهُ اِلَّا الشَّيْطٰنُ اَنْ اَذْكُرَهٗ ۚ وَاتَّخَذَ سَبِيْلَهٗ فِى الْبَحْرِ ۖ

۽ نہ ويسر ڪرائي مونکان اها مگر شيطان جو ڳالھ ڪريان ان جي، ورتائين دڳ پنهنجو درياءَ ۾

۽ اُن جي يادگيري مون کان شيطان کان سواءِ ٻئي ڪنهن نہ وسارائي، ۽ پنهنجي واٽ درياءَ ۾ عجب طرح سان ورتائين.

عَجَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ ۖ فَارْتَدَّا عَلٰٓى اٰثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٦٤﴾

عجيب نموني. فرمايائين اهوئي آهي جنهن جي ڳولا ڪريون پيا پوءِ موٽيا ٻئي پنهنجن رندن تي جاچيندي.

(موسىٰ) چيو تہ. اِهو هنڌ اُهو آهي جنهن کي اسين ڳوليون ٿا پوءِ هو پنهنجي پوئين پيرين ڳوليندا موٽيا.

فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ اٰتَيْنٰهُ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّا

پوءِ لڌائون هڪ ماڻهو اسان جي ٻانهن مان جنهنکي ڏني هئي سون رحمت پنهنجي طرفان ۽ سيکاريو هئوسون انکي پنهنجو

پوءِ منهنجن ٻانهن مان اهو ٻانهو لڌائون جنهن کي پاڻ وٽان رحمت ڏني هئي سون ۽ پاڻ وٽان ڪيس علم سيکاريو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عِلۡمًا ﴿۶۵﴾ قَالَ لَهٗ مُوۡسٰی هَلۡ اَتَّبِعُكَ عَلٰۤی اَنۡ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمۡتَ

علم. چيو انکي موسيٰ ڇا هلان آءٌ توسان هن لاءِ ته سيکارين مونکي انهيءَ مان جيکو سيکاريو ويو

هوسون. موسيٰ اُن کي چيو ته، جي آءٌ تنهنجي سنگت ڪريان ته جيڪا توکي سڌي وات سيکاري ويئي آهي، تنهن مان مون کي

رُشۡدًا ﴿۶۶﴾ قَالَ اِنَّكَ لَنۡ تَسۡتَطِیۡعَ مَعِیَ صَبۡرًا ﴿۶۷﴾ وَكَیۡفَ تَصۡبِرُ عَلٰی مَا

توکي علم. چيائين تون هرگز نه ڪري سگھندين مون سان گڏ صبر. ۽ ڪيئن صبر ڪندين اهڙي شيءِ تي جو

بہ سيکارين. (خضر) چيو ته، تون مون سان صبر ڪري نه سگھندين. ۽ جنهن جي توکي خبر ئي نه آهي تنهن تي تون

لَمۡ تُحِطۡ بِهٖ خُبۡرًا ﴿۶۸﴾ قَالَ سَتَجِدُنِیۡۤ اِنۡ شَآءَ اللّٰهُ صَابِرًا وَّلَاۤ اَعۡصِیۡ

ناهي تنهنجي وس ان کي سمجھڻ. چيائين تون لهندين مونکي جيڪڏهن گھريو الله صبر وارو ۽ نه برخلافي ڪندم

ڪئي صبر ڪندين؟ (موسيٰ) چيو ته، جي الله گھريو ته مون کي صبر ڪندڙ لهندين ۽ آءٌ تنهنجي ڪنهن حڪم جي نافرماني نه

لَكَ اَمۡرًا ﴿۶۹﴾ قَالَ فَاِنِ اتَّبَعۡتَنِیۡ فَلَا تَسۡـَٔلۡنِیۡ عَنۡ شَیۡءٍ حَتّٰۤی اُحۡدِثَ

تنهنجي حڪم جي. چيائين جيڪڏهن هلين تو مون سان ته نه پڇا ڪجانءِ ڪنهن شيءِ جي جيسين آءٌ پڌايان

ڪندس. (خضر) چيو ته، جيڪڏهن منهنجي سنگت ڪرين ته (ايستائين) مون کان ڪنهن ڳالھ بابت نه پڇج جيستائين (آءٌ) پاڻ

لَكَ مِنۡهُ ذِكۡرًا ﴿۷۰﴾ فَانۡطَلَقَا وقفة حَتّٰۤی اِذَا رَكِبَا فِی السَّفِیۡنَةِ خَرَقَهَا ؕ قَالَ

توکي ان جو بيان. پوءِ روانا ٿيا، آخر جڏهن چڙهيا ٻيڙيءَ ۾ ته ڀڳائين ان کي، چيائين

تو سان ان جو بيان (نه) ڪريان. پوءِ ٻئي (اُٿي) هليا. تان جو جڏهن ٻيڙيءَ ۾ چڙهيا تڏهن (خضر) اُن کي سوراخ ڪيو. (موسيٰ)

اَخَرَقۡتَهَا لِتُغۡرِقَ اَهۡلَهَا ۚ لَقَدۡ جِئۡتَ شَیۡـًٔا اِمۡرًا ﴿۷۱﴾ قَالَ اَلَمۡ اَقُلۡ

تو ڀڳو انهيءَ ڪي جيئن ٻوڙين ان جي سواري کي. البت تو ڪيو آهي ڪم اڻڳو. چيائين ڇا مون نه چيو هئو

چيو ته تو اُن کي اِنهيءَ لاءِ سوراخ ڪيو ڇا ته ٻيڙيءَ وارن کي ٻوڙين؟ بيشڪ تو اڻڳو ڪم ڪيو. (خضر) چيو ته، توکي نه

اِنَّكَ لَنۡ تَسۡتَطِیۡعَ مَعِیَ صَبۡرًا ﴿۷۲﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذۡنِیۡ بِمَا نَسِیۡتُ وَ

ته تون نه ڪري سگھندين مون سان گڏ صبر. چيائين نه وٺ ڪر مونکي منهنجي وسري تي ۽

چيو هوم، ڇا ته تون مون سان صبر ڪري نه سگھندين. (موسيٰ) چيو ته، جيڪي مون وساريو تنهن سببان مون کي نه پڪڙ ۽

لَا تُرۡهِقۡنِیۡ مِنۡ اَمۡرِیۡ عُسۡرًا ﴿۷۳﴾ فَانۡطَلَقَا وقفة حَتّٰۤی اِذَا لَقِیَا غُلٰمًا فَقَتَلَهٗ ۙ

نه ڦهچاءِ مونکي منهنجي ڪم ۾ سختي. پوءِ ٻئي هليا، تان جو جڏهن مليا هڪ ڇوڪر سان ته ماري وڌائين انکي،

منهنجي ڪم ۾ مون تي سختي نه وجھ! پوءِ ٻئي هليا، تان جو جڏهن هڪ ڇوڪر کي مليا، تڏهن (خضر) اُن کي ڪُنو.

قَالَ اَقَتَلۡتَ نَفۡسًا زَكِیَّةًۢ بِغَیۡرِ نَفۡسٍ ؕ لَقَدۡ جِئۡتَ شَیۡـًٔا نُّكۡرًا ﴿۷۴﴾

چيائين ڇا تو ماريو هڪ ماڻهو بي ڏوھ کي بنا عوض، بيشڪ تو ڪيو ڪم خراب.

(موسيٰ) چيو ته، قصاص ڌاران بيگناھ جان کي ڇو ڪُٺئي؟ بيشڪ تو خراب ڪم ڪيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيْعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾ قَالَ اِنْ

چيائين چانہ چيو هومون توکي تہ تون نہ ڪري سگهندين مون سان گڏ صبر. چيائين جيڪڏهن

(خضر) چيو تہ، توکي نہ چيو هوم چا تہ تون مون سان (گڏ رهي) ڪڏهن نہ صبر ڪري سگهندين؟ (موسىٰ) چيو تہ

سَاَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍۢ بَعْدَهَا فَلَا تُصٰحِبْنِيْ ۚ قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَّدُنِّيْ

آءٌ توکان پڇا ڪريان ڪجھ بہ هن کان پوءِ تہ نہ گڏ رکجانءِ مونکي، بيشڪ تون پهتين منهنجي طرفان

جيڪڏهن هن کانپوءِ ڪنهن ڳالھ بابت توکان پڇان تہ منهنجي سنگت نہ ڪج! بيشڪ منهنجي پاران

عُذْرًا ﴿٧٦﴾ فَانْطَلَقَا وقفة حَتّٰٓى اِذَآ اَتَيَآ اَهْلَ قَرْيَةِ ِۨ اسْتَطْعَمَآ

لاچار ڪي. پوءِ هلڻي هليا، آخر آيا هڪ ڳوٺ وارن وٽ کاڌو گهريائون

عذر (جي حد) کي پهتين. پوءِ (ٻئي) هليا. تان جو جنهن مهل هڪڙي ڳوٺ وارن وٽ آيا (تنهن مهل) اُن جي رهاڪن کان

اَهْلَهَا فَاَبَوْا اَنْ يُّضَيِّفُوْهُمَا فَوَجَدَا فِيْهَا جِدَارًا يُّرِيْدُ اَنْ

اتي وارن کان پوءِ انڪار ڪيائون انهن جي مهماني ڪرڻ کان پوءِ لڌائون اتي هڪ ڀت جا ڪرڻ تي

کاڌو گهريائون تہ (انهن) اُن سندن مهماني ڪرڻ کان انڪار ڪيو. پوءِ اُن (ڳوٺ) ۾ هڪ ڍهڻ کي ويجهي ڀت ڏٺائون پوءِ

يَّنْقَضَّ فَاَقَامَهٗ ؕ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ اَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ

هئي پوءِ سڌو ڪيائين انکي، چيو موسىٰ جي چاهين ها وٺين ها اُن تي مزدوري. چيائين

اُها (خضر ڍاهي ٻيهر) اوساري. (موسىٰ) چيو تہ جيڪڏهن گهرين ها تہ اُن (جي اوسارڻ) تي مزوري ضرور وٺين ها! (خضر) چيو

هٰذَا فِرَاقُ بَيْنِيْ وَبَيْنِكَ ۚ سَاُنَبِّئُكَ بِتَاْوِيْلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ

هاڻي جدائي آهي منهنجي ۽ تنهنجي وچ ۾، اجهو ٻڌايان ٿو توکي رازان جو نہ ڪري سگهيو تو

تہ هاڻي منهنجي ۽ تنهنجي وچ ۾ جدائي پيئي، هاڻي توکي اُنهن (ڳالهين) جي حقيقت جي سڌ ڏيان ٿو جن تي تون صبر

عَّلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾ اَمَّا السَّفِيْنَةُ فَكَانَتْ لِمَسٰكِيْنَ يَعْمَلُوْنَ فِي الْبَحْرِ

جنهن تي صبر. پر اها ٻيڙي تہ هئي غريبن جي جيڪي ڌنڌو ڪندا هئا درياءَ ۾

ڪري نہ سگهئين. پر ٻيڙي (جا ڀڃي وئي سا) مسڪينن جي هئي (جنهن تي) هو درياءَ ۾ پورهيو ڪندا

فَاَرَدْتُّ اَنْ اَعِيْبَهَا وَكَانَ وَرَآءَهُمْ مَّلِكٌ يَّاْخُذُ كُلَّ سَفِيْنَةٍ

پوءِ مون گهريو تہ نقص ڪريان انهي ۾ ۽ انهن جي پويان هڪ بادشاھ هئو جو وٺي پيو هر ٻيڙي

(وتندا) هئا. پوءِ اُن کي عيبدار ڪرڻ گهريم جو سندن پوئتان اهڙو بادشاھ هو جنهن سڀ ڪا ٻيڙي ٻيگر ۾

غَصْبًا ﴿٧٩﴾ وَاَمَّا الْغُلٰمُ فَكَانَ اَبَوٰهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِيْنَآ اَنْ يُّرْهِقَهُمَا

ٻيگر ۾. ۽ پر ڇوڪرو پوءِ هئا ماءُ پيءُ انجا ايمان وارا پوءِ ڊناسون تہ رسائي ٻنهي کي

ٿي ورتي. ۽ نينگر (جو ماريو ويو) تنهن جا ماءُ پيءُ مومن هئا. تنهن ڪري ڊناسون تہ نافرمانيءَ ۽ ڪفر ڪرڻ سان ٻنهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ﴿٨٠﴾ فَاَرَدْنَآ اَنْ يُّبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكٰوةً وَّ

بي فرماني ۽ ڪفر تي. پوءِ ارادو ڪيوسون تہ بدلي ۾ ڏئي انهنکي انهن جو رب ڀلو انهيءَ کان پاڪائي ۾ ۽

ڪي عاجز ڪندو. پوءِ گهريو سون تہ سندن پالڻهار کين ان جي بدلي اُن کان بہ پاڪبازيءَ جي ڪري وڌيڪ ڀلو ۽

اَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨١﴾ وَاَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلٰمَيْنِ يَتِيْمَيْنِ فِى الْمَدِيْنَةِ

تمام ويجهو ٻاجهہ ۾. ۽ پر ڀت پوءِ اها هئي ٻن ٻارن يتيمن جي انهي شهر ۾

ٻاجهہ جي ڪري وڌيڪ ويجهو (اولاد) ڏئي. ۽ جيڪا ڀت (ڍاهي ويٺي) سا شهر ۾ ٻن يتيمن ٻارن جي هئي

وَكَانَ تَحْتَهٗ كَنْزٌ لَّهُمَا وَكَانَ اَبُوْهُمَا صَالِحًا ۚ فَاَرَادَ رَبُّكَ اَنْ

۽ هئو ان جي هيٺان خزانو ٻنهي جو ۽ هئو پيءُ انهن جو چڱو ماڻهو، پوءِ گهريو تنهنجي رب تہ

۽ ان جي هيٺان سندن خزانو هو ۽ سندن ماءُ پيءُ نيڪ هئا پوءِ تنهنجي پالڻهار گهريو تہ

يَّبْلُغَآ اَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا ۖ رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۚ وَمَا

هي ٻئي پهچن پنهنجي جواني کي ۽ ڪوڍي ڪڍن پنهنجو خزانو، مهرباني تنهنجي رب جي سان، ۽ مون

ٻئي پنهنجي جوانيءَ کي پهچن ۽ پنهنجو خزانو تنهنجي پالڻهار جي ٻاجهہ سان ڪڍن ۽

فَعَلْتُهٗ عَنْ اَمْرِىْ ۗ ذٰلِكَ تَاْوِيْلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَّلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾

اهو نہ ڪيو ٿي پنهنجي ارادي سان، اهو آهي مطلب ان جو نہ ڪري سگهيو تو جنهن تي صبر.

اهو پنهنجي راءِ سان نہ ڪيم۔ اها اُن جي حقيقت آهي، جنهن تي تون صبر ڪري نہ سگهئين.

وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنْ ذِى الْقَرْنَيْنِ ۗ قُلْ سَاَتْلُوْا عَلَيْكُمْ مِّنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾

۽ پڇن ٿا توکان ذي القرنين جي خبر، چؤ تہ ٻڌايان ٿو توهان کي انهيءَ جو بيان.

۽ (اي پيغمبر!) توکان ذوالقرنين بابت پڇن ٿا۔ چئو تہ اوهان کي اُن جو (ڪجهہ) بيان ڪري ٻڌايان ٿو.

اِنَّا مَكَّنَّا لَهٗ فِى الْاَرْضِ وَاٰتَيْنٰهُ مِنْ كُلِّ شَىْءٍ سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَاَتْبَعَ

بيشڪ اسان بادشاهي ڏني سون انهيءَ کي زمين ۾ ۽ ڏنوسون ان کي هر قسم جو سامان. پوءِ هلايائين

بيشڪ اسان اُن کي زمين ۾ مضبوط حڪومت ڏني ۽ سڀ ڪنهن شيءِ جو سامان کيس ڏنوسون. پوءِ سامان

سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِىْ

سامان کي. نيٺ جڏهن پهتو سج لهڻ واري طرف ڏٺائين ان کي تہ لهي ٿو هڪ

(جي مدد) سان هليو. ايترو (سير ڪيائين) جو سج لهڻ جي هنڌ پهتو اُن کي گپ‍ڙاٺي گرم تلاءَ ۾ لهندو ڏٺائين

عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَّوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا ۬ ؕ قُلْنَا يٰذَا الْقَرْنَيْنِ اِمَّآ

ڍٻي ڪاري ۾ ۽ لڌائين اتي ڪن ماڻهن کي، اسان چيوسون اي ذي القرنين تون

۽ اُن (تلاءَ) وٽ هڪ قوم کي ڏٺائين۔ چيوسون تہ اي ذوالقرنين! انهن کي يا سزا ڏين يا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَنْ تُعَذِّبَ وَاِمَّآ اَنْ تَتَّخِذَ فِيْهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ اَمَّا مَنْ ظَلَمَ

انهن کي عذاب ڪرين يا شروع ڪرين انهن ۾ ڪا چڱائي. چيائين جنهن ظلم ڪيو

منجهن ڪو چڱائي جو سڌارو ڪرين (تہ توکي اختيار آهي). (ذوالقرنين) چيو تہ جيڪو (ماڻهو) ظلم ڪندو

فَسَوْفَ نُعَذِّبُهٗ ثُمَّ يُرَدُّ اِلٰى رَبِّهٖ فَيُعَذِّبُهٗ عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨٧﴾ وَاَمَّا

تہ اسان انهي کي سزا ڏينداسون پوءِ موٽايو ويندو پنهنجي رب ڏانهن پوءِ اهو عذاب ڪندو انکي عذاب سخت. پر

تهن کي سزا ڏينداسون وري پنهنجي پالڻهار ڏانهن ورايو ويندو، پوءِ اهو کيس سخت عذاب جي سزا ڏيندو. ۽ جيڪو

مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهٗ جَزَآءَ ۨ الْحُسْنٰى ۚ وَسَنَقُوْلُ لَهٗ

جنهن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا تہ انهيءَ لاءِ آهي بدلو ڀلو. ۽ حڪم ڪنداسون ان کي

ايمان آڻيندو ۽ چڱا ڪم ڪندو تنهن کي چڱو بدلو ملندو ۽ پنهنجي معاملي ۾ ان کي

مِنْ اَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتّٰىٓ اِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ

پنهنجي ڪم ۾ سولو. وري هلايائين ساٿ ڪي. نيٺ جڏهن پهتو سج اڀرڻ طرف

سولائي (جهڙو ڪم) چونداسون. وري سامان (جي مدد) سان هليو. ايترو (سفر ڪيائين) جو سج اڀرڻ جي هنڌ

وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلٰى قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَلْ لَّهُمْ مِّنْ دُوْنِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾

ڏٺائين انکي تہ اڀري پيو اهڙي قوم تي جو نہ ڪيو هو اسان انهن لاءِ سج جي اڳيان ڪوئي پردو.

پهتو تہ اهو هڪ اهڙي قوم تي اڀرندو ڏٺائين جن لاءِ سج کان اوريان ڪا اوٽ نہ بڻائي هئي سون.

كَذٰلِكَ ۭ وَقَدْ اَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتّٰىٓ

اتي بہ اٿين ٿي ٿيو. ۽ اسان کي پوري خبر آهي جيڪي ان وٽ هئو. وري هلايائين ساٿ ڪي. نيٺ

اهڙيءَ طرح (سندس قصو آهي)_ ۽ بيشڪ اسان وٽ ان جي سڄي خبر آهي. وري سامان (جي مدد) سان هليو. ايترو

اِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُوْنِهِمَا قَوْمًا ۙ لَّا يَكَادُوْنَ

جڏهن پهتو ٻن جبلن جي وچ ۾ لڌائين انهن جي اڳيان اهڙا ماڻهو، جو نہ پيا

جو جڏهن ٻن جبلن جي وچ ۾ پهتو تہ انهن جي هن پاسي اهڙي قوم ڏٺائين جا ڪا بہ ڳالهہ سمجهي

يَفْقَهُوْنَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوْا يٰذَا الْقَرْنَيْنِ اِنَّ يَاْجُوْجَ وَمَاْجُوْجَ

سمجهن ڪا ٻولي. چيائون اي ذوالقرنين بيشڪ ياجوج ۽ ماجوج

نہ ٿي سگهي. چيائون تہ اي ذوالقرنين! بيشڪ ياجوج ۽ ماجوج

مُفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلٰٓى اَنْ

فساد ڪندڙ آهن ملڪ ۾ پوءِ ڇا ادا ڪريون تو لاءِ ڍل هن لاءِ جو

ملڪ ۾ فساد وجهندڙ آهن، تنهن ڪري تو لاءِ اسين هن شرط تي ڍن مقرر ڪريون تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّيْ فِيْهِ رَبِّيْ خَيْرٌ فَاَعِيْنُوْنِيْ

ٿاهين تون اسان جي ۽ انهن جي وچ ۾ بند. چيائين اها جنهن ۾ سگهه ڏني آهي مونکي منهنجي رب زور ڀلي آهي پوءِ مدد ڪريو مونجي

تون اسان جي ۽ سندن وچ ۾ آڙ بڻائين. (ذوالقرنين) چيو ته. منهنجي پالڻهار جيڪا مون کي ان بابت سگهه ڏني

بِقُوَّةٍ اَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ اٰتُوْنِيْ زُبَرَ الْحَدِيْدِ ۭ حَتّٰٓي

محنت سان ته ٺاهيان توهان جي ۽ انهن جي وچ ۾ ديوار. آڻي ڏيو مونکي ٽڪرا لوهه جا. آخر

آهي سا ڀلي آهي. پوءِ اوهين مون سان زور بار جي مدد ڪريو ته اوهان جي ۽ سندن وچ ۾ وڏي آڙ بڻايان. لوهه جا ٽڪر مون وٽ

اِذَا سَاوٰى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوْا ۭ حَتّٰٓي اِذَا جَعَلَهٗ نَارًا ۙ

پري ستو ڪيائين ٻنهي جبلن جي وچ کي چيائين هاڻ ڦوڪيوس، تان جو جڏهن ڪيائين ان کي باهه

آڻيو. جڏهن ٻنهي جبلن جي وچ ۾ (پري) پورائي ڪيائين (تڏهن) چيائين ته (هاڻ ڌوڻ) ڌئنو. تان جو جڏهن ان کي (تپائي)

قَالَ اٰتُوْنِيْٓ اُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٦﴾ ۭ فَمَا اسْطَاعُوْٓا اَنْ يَّظْهَرُوْهُ وَ

چيائين آڻيو مون وٽ ته پرٽيان ان تي ٽامو پگهريل. بس پوءِ نه سگهيا چڙهي ان تي ۽

باهه ڪيائين (تڏهن) چيائين ته مون وٽ آڻيو ته مٿس پگهاريل ٽامو پلٽيان. پوءِ (ياجوج ماجوج) نڪي اُن تي چڙهي سگهيا ۽

مَا اسْتَطَاعُوْا لَهٗ نَقْبًا ﴿٩٧﴾ قَالَ هٰذَا رَحْمَةٌ مِّنْ رَّبِّيْ ۚ فَاِذَا جَاۗءَ

نه هٿي سگهيا ان ۾ ڪاٽ. چيائين هيءُ ٻاجهه آهي منهنجي پروردگار جي پوءِ جڏهن ايندو

نڪي اُن کي ڪا سرنگهه هٿي سگهيا. چيائين ته هيءُ منهنجي رب جي (هڪڙي) ٻاجهه آهي. جنهن مهل

وَعْدُ رَبِّيْ جَعَلَهٗ دَكَّاۗءَ ۚ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّيْ حَقًّا ﴿٩٨﴾ ۭ وَتَرَكْنَا

وعدو منهنجي رب جو ڪندو انهيءَ کي ڌرا ڌرا، ۽ آهي وعدو منهنجي رب جو سچو. ۽ ڇڏينداسون

منهنجي رب جو انجام ايندو (تنهن مهل) اُن کي سنئون ڪري ڇڏيندو. ۽ منهنجي رب جو انجام سچو آهي. ۽ اُن

بَعْضَهُمْ يَوْمَىِٕذٍ يَّمُوْجُ فِيْ بَعْضٍ وَّنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَجَمَعْنٰهُمْ

انهن مان هڪڙن کي تنهن ڏينهن ته ڇوليون هڻندا ايندا ٻين ۾ ۽ ڦوڪي ويندي صور پوءِ گڏ ڪنداسون انهن کي

ڏينهن ڇڏينداسون ته هڪ ٻئي ۾ گهاٽ ٿيندا (ايندا) ۽ صور ۾ ڦوڪيو ويندو پوءِ اُنهن مڙني کي گڏ

جَمْعًا ﴿٩٩﴾ ۙ وَّعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَىِٕذٍ لِّلْكٰفِرِيْنَ عَرْضَۨا ﴿١٠٠﴾ ۙ الَّذِيْنَ

پوري طرح. ۽ پڌرو ڪنداسون دوزخ انهيءَ ڏينهن ڪافرن تي سامهون آڻي. اهي جن جون

ڪنداسون. ۽ ان ڏينهن اُنهن ڪافرن کي دوزخ آڏو ڪنداسون جيئن آڏو ڪجي. جن جيون

كَانَتْ اَعْيُنُهُمْ فِيْ غِطَاۗءٍ عَنْ ذِكْرِيْ وَكَانُوْا لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

اکيون هيون پردي ۾ منهنجي ذڪر کان ۽ نڪي اهي سگهندا هئا

اکيون منهنجي يادگيري کان ڍڪ ۾ هيون ۽ (ساڻ کان ڪجهه) ٻڌي نه سگهندا هئا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سَمْعًا ﴿١٠١﴾ ع اَفَحَسِبَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنْ يَّتَّخِذُوْا عِبَادِيْ مِنْ

ٻڌي. چا ڀوءِ سمجهيو آهي ڪافرن جو بنائين منهنجي ٻانهن کي مون

ڪافرن (اجها پاڻ کي سزا جوڳو) نہ ڀانيو آهي ڇا جو مون کان سواءِ منهنجن ٻانهن کي دوست

دُوْنِيْٓ اَوْلِيَآءَ ۭ اِنَّآ اَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكٰفِرِيْنَ نُزُلًا ﴿١٠٢﴾ قُلْ هَلْ

کان سواءِ مددگار. اسان تيار ڪيو آهي دوزخ کي ڪافرن جي مهماني لاءِ. تون چؤ ڇا

ورتو اٿن؟ اسان ڪافرن جي رهڻ لاءِ دوزخ تيار ڪيو آهي. (اي پيغمبر!) چئو تہ ڪرتوتن

نُنَبِّئُكُمْ بِالْاَخْسَرِيْنَ اَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾ ۭ اَلَّذِيْنَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ

اسان ٻڌايون توهان کي آهي جن جا بيڪار ٿيا عمل؟ اهي ئي آهن جن جي ضايع ٿي محنت

جي ڪري بلڪل ٽوٽي وارن جي اوهان کي سُڌ ڏيون ڇا؟ جن پنهنجي محنت دنيا جي حياتيءَ ۾

فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُوْنَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾ اُولٰٓئِكَ

دنيا جي حياتي ۾ ۽ اهي سمجهن پيا تہ پاڻ چڱي ٿا ڪن ڪار. اهي ئي آهن

اجائي وڃائي ۽ اهي (پنهنجي لاءِ) ڀانئيندا آهن تہ اهي (پاڻ) چڱو ڪم ڪندا آهن. اِهي اهي

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَلِقَآئِهٖ فَحَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيْمُ

جن ڪفر ڪيو پنهنجي رب جي آيتن جو ۽ ان سان ملاقات جو پوءِ برباد ٿيا انهن جا عمل پوءِ نہ ڪنداسون

آهن جن پنهنجي پالڻهار جي آيتن ۽ سندس ملڻ جو انڪار ڪيو پوءِ سندن ڪئي ڪمائي چٽ ٿي پوءِ انهن لاءِ

لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَزْنًا ﴿١٠٥﴾ ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوْا

انهن لاءِ قيامت ڏينهن ڪائي تور. اهو بدلو انهن جو آهي دوزخ جو ڪفر ڪياڻون

قيامت جي ڏينهن ڪا تور ڪڙي نہ ڪنداسون. اِها سندين سزا دوزخ اِنهي سببان آهي جو ڪفر ڪيائون

وَاتَّخَذُوْٓا اٰيٰتِيْ وَرُسُلِيْ هُزُوًا ﴿١٠٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

۽ بڻايائون منهنجي آيتن ۽ رسولن کي مسخري. بيشڪ جن ماڻهن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا

۽ منهنجي آيتن ۽ منهنجي پيغمبرن کي ٺٺولي ڪري ورتائون. جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا

كَانَتْ لَهُمْ جَنّٰتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٠٧﴾ لا خٰلِدِيْنَ فِيْهَا لَا يَبْغُوْنَ

آهن انهن لاءِ فردوس جا باغ مهماني. هميشہ رهندا انهن ۾ نہ گهرندا

تن لاءِ فردوس جا باغ مهماني (جي جاءِ) آهن. منجهن سدائين رهڻ وارا آهن ڪاڻئن وري

عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٨﴾ قُلْ لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمٰتِ رَبِّيْ لَنَفِدَ الْبَحْرُ

اتان موٽڻ تون چؤ جيڪڏهن ٿئي سمنڊ مَس منهنجي رب جي ڳالهين لاءِ تہ کپي وڃي سمنڊ

ڦرڻ نہ گهرندا. چئو تہ جيڪڏهن منهنجي پالڻهار جي سخنن (لکڻ) لاءِ سمنڊ مس ٿئي تہ منهنجي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَبۡلَ اَنۡ تَنۡفَدَ كَلِمٰتُ رَبِّیۡ وَلَوۡ جِئۡنَا بِمِثۡلِهٖ مَدَدًا ﴿١٠٩﴾ قُلۡ اِنَّمَاۤ اَنَا

هن کان اڳ جو پوريون ٿين ڳالهيون منهنجي رب جون جيتوڻيڪ آڻيون انهي جيترو مدد ۾. تون چئو ته آءٌ رڳو

پالڻهار جي سخنن پوري ٿيڻ کان اڳ سمنڊ کپي ويندو. توڙيڪ جهڙس (ٻيا سمنڊ) مدد لاءِ آڻيون. چئو ته آءٌ

بَشَرٌ مِّثۡلُكُمۡ يُوۡحٰۤى اِلَیَّ اَنَّمَاۤ اِلٰهُكُمۡ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَمَنۡ كَانَ يَرۡجُوۡا لِقَآءَ

بشر آهيان اوهان جهڙو وحي ڪيو وڃي ٿو مون ڏانهن بيشڪ معبود اوهان جو الله هڪڙو ئي آهي، پوءِ جيڪو به اميد رکي ٿو ملاقات جي

اوهان جهڙو ئي ماڻهو آهيان مون ڏانهن وحي موڪليو ويندو آهي ته اوهان جو معبود رڳو هڪ الله آهي، پوءِ جيڪو پنهنجي پالڻهار

رَبِّهٖ فَلۡيَعۡمَلۡ عَمَلًا صَالِحًا وَّلَا يُشۡرِكۡ بِعِبَادَةِ رَبِّهٖۤ اَحَدًا ﴿١١٠﴾

پنهنجي رب سان ته اهو ڪري ڪم چڱا ۽ نه شريڪ ڪري عبادت پنهنجي رب جي ۾ ڪنهين کي.

جي ملڻ جي اميد رکي تنهن کي جڳائي ته چڱا ڪم ڪري ۽ پنهنجي پالڻهار جي عبادت ۾ ڪنهن هڪڙي کي شريڪ نه ڪري.

سُوۡرَةُ مَرۡيَمَ مَكِّيَّةٌ — بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ — اٰيَاتُهَا ٩٨ رُكُوۡعَاتُهَا ٦

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

كٓهٰيٰعٓصٓ ﴿١﴾ ذِكۡرُ رَحۡمَتِ رَبِّكَ عَبۡدَهٗ زَكَرِيَّا ﴿٢﴾ اِذۡ نَادٰى رَبَّهٗ

ڪهيعص. هي بيان آهي تنهنجي رب جي رحمت جو پنهنجي ٻانهي زڪريا تي. جڏهن سڏيائين پنهنجي رب

ڪهيعص تنهنجي پالڻهار جي ٻاجهه سندس ٻانهي زڪريا (تي ٿيل) جو. (هي) بيان آهي. جڏهن پنهنجي پالڻهار

نِدَآءً خَفِيًّا ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّیۡ وَهَنَ الۡعَظۡمُ مِنِّیۡ وَاشۡتَعَلَ الرَّاۡسُ

کي ڳجهي سڏ، چيائين اي منهنجا رب ڪمزور ٿيا آهن هڏا منهنجا ۽ اڇو ٿيو آهي مٿو

کي آهستي ٻاڏائي سڏيائين. چيائين تي منهنجا پالڻهار! منهنجي (لڱن جا) هڏا ڪمزور ٿيا آهن ٻڍائيءَ کان

شَيۡبًا وَّلَمۡ اَكُنۡۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا ﴿٤﴾ وَاِنِّیۡ خِفۡتُ الۡمَوَالِیَ

ڪراڙپ کان ۽ ناهيان آءٌ تنهنجي سڏڻ کان اي رب نااميد. ۽ مون ڊڄان ٿو پنهنجن کان

منهنجو مٿو (اڇو) چمڪي ٿو ۽ اي منهنجا پالڻهار! توکي سڏڻ کان نااميد نه آهيان. ۽ آءٌ پنهنجي پوئتان

مِنۡ وَّرَآءِیۡ وَكَانَتِ امۡرَاَتِیۡ عَاقِرًا فَهَبۡ لِیۡ مِنۡ لَّدُنۡكَ وَلِيًّا ﴿٥﴾ يَّرِثُنِیۡ وَ

پنهنجي پٺيان ۽ آهي زال منهنجي سنڍ پوءِ بخش مون کي پنهنجي طرفان اهڙو قريب. جو وارث ٿئي منهنجو ۽

پنهنجن مائٽن کان ڊڄان ٿو ۽ منهنجي زال سنڍ آهي تنهن ڪري پاڻ وٽان مون کي ڪو وارث بخش!

يَرِثُ مِنۡ اٰلِ يَعۡقُوۡبَ ۖ وَاجۡعَلۡهُ رَبِّ رَضِيًّا ﴿٦﴾ يٰزَكَرِيَّاۤ

وارث ٿئي آل يعقوب جو ۽ ڪران کي منهنجا رب پسند پيل. اي زڪريا

جو منهنجو وارث ٿئي ۽ يعقوب جي اولاد جو (به) وارث ٿئي ۽ اي منهنجا پالڻهار! اُن کي صالح ڪر! (چيوسون ته)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلٰمِ ﹰنِ اسْمُهٗ يَحْيٰى ۙ لَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ⑦

اسان خوشخبري ڏيون ٿا توکي پٽ جي جنهنجو نالو يحيٰ آهي نہ ڪيو آهي اسان اڳي انهيءَ نالي وارو.

اي زڪريا! اسان توکي هڪ نينگر جي مبارڪ ڏيون ٿا جنهن جو نالو يحيٰ آهي اڳ اهڙي نالي وارو ڪو نہ ڪيوسون.

قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّكَانَتِ امْرَاَتِيْ عَاقِرًا وَّقَدْ بَلَغْتُ

چيائين منهنجا رب ڪٿان ٿيندو مونکي ٻار ۽ آهي زال منهنجي سنڍ ۽ مان ٿي ويو آهيان

چيائين اي منهنجا پالڻهار! مون کي پٽ هن حالت ۾ ڪيئن ٿيندو! جو منهجنجي زال سنڍ آهي ۽ بيشڪ آءٌ پيري ڪان

مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ⑧ قَالَ كَذٰلِكَ ۚ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَّقَدْ

ڪراڙپ ڪان جهور. چيائين اهڙي ٿيندو فرمايو تنهنجي رب اهو مون تي آسان آهي ۽ مون

جهورائي کي پهتو آهيان. (جبرئيل) چيو تہ اهڙي طرح (ٿيڻو) آهي. تنهنجي پالڻهار چيو آهي تہ اهو مون تي آسان آهي ۽ بيشڪ

خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْـًٔا ⑨ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْ اٰيَةً ؕ

پيدا ڪيو توکي اڳ ۽ نہ هئين تون ڪا شيءِ. چيائين منهنجا رب ڪر مون لاءِ ڪا نشاني،

هن کان اڳ توکي پيدا ڪيو اٿم ۽ تون (اصل) ڪجهہ نہ هئين. زڪريا چيو تہ. اي منهنجا پالڻهار! مون لاءِ ڪا نشاني ڪر!

قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ⑩ فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِهٖ

فرمايائين تنهنجي نشاني هي آهي تہ نہ ڳالهائيندين ماڻهن سان ٽي راتيون صحت هوندي. پوءِ نڪري آيو پنهنجي قوم ڏي

فرمايائين تہ تنهنجي نشاني (هيءَ آهي) تہ ماڻهن سان سانده ٽي (ڏينهن) راتيون ڳالهائي نہ سگهندين. پوءِ محراب مان

مِنَ الْمِحْرَابِ فَاَوْحٰى اِلَيْهِمْ اَنْ سَبِّحُوْا بُكْرَةً وَّعَشِيًّا ⑪ يٰيَحْيٰى

حجري کان پوءِ اشارو ڪيائين انهن ڏانهن تہ ساراهيو ڏٽي کي صبح ۽ شام. اي يحيٰ

پنهنجي قوم ڏانهن نڪتو پوءِ انهن ڏانهن اشارو ڏنائين تہ صبح ۽ سانجهيءَ جو (الله جي) پاڪائي بيان ڪريو. (۽ يحيٰ

خُذِ الْكِتٰبَ بِقُوَّةٍ ؕ وَاٰتَيْنٰهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ⑫ ۙ وَّحَنَانًا مِّنْ لَّدُنَّا

وٺ ڪتاب مضبوطي سان، ۽ ڏنوسون ان کي حڪم ٻاراڻپ ۾. ۽ شوق پنهنجي طرفان

جمي ڄهن ورهين جو ٿيو تہ) چيوسون تہ اي يحيٰ! ڪتاب کي مضبوطيءَ سان وٺ ۔ ۽ ٻاراڻي (عمر) ۾ کيس علم ڏنوسون. ۽ پاڻ وٽان

وَزَكٰوةً ؕ وَكَانَ تَقِيًّا ⑬ ۙ وَّبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ⑭ وَ

۽ پاڪائي، ۽ هئو پرهيزگار. ۽ خدمتگذار ماءُ پيءُ جو ۽ نہ هئو اڙدو بي چيو. ۽

کيس شفقت ۽ پاڪبازي ڏني سون ۔ ۽ (اهو) پرهيزگار هو. ۽ پنهنجي ماءُ پيءُ سان نيڪي ڪرڻ وارو هو ۽ هٺيلو نافرمان نہ هو.

سَلٰمٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوْتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ⑮ ع وَاذْكُرْ

سلام آهي ان تي جنهن ڏينهن ڄائو ۽ جنهن ڏينهن مرندو ۽ جنهن ڏينهن اٿاريو ويندو جيئرو ڪري. ۽ بيان ڪر

۽ جنهن ڏينهن ڄائو ۽ جنهن ڏينهن مرندو ۽ جنهن ڏينهن جيئرو ٿي اٿندو (تنهن ڏينهن) مٿس سلام هجي. ۽

وقف لازم

فِي الْكِتٰبِ مَرْيَمَ ۘ اِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ اَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾ لا فَاتَّخَذَتْ

ڪتاب ۾ مريم جو جڏهن پريري ٿي پنهنجي ماڻهن کان اڀرندي طرف، پوءِ ورتائين

مريم (جو قصو) ڪتاب ۾ ياد ڪر! جڏهن پنهنجن گهروارن کان اڀرندي هنڌ پرڀري ٿي، پوءِ ڪانئن

مِنْ دُوْنِهِمْ حِجَابًا ۣ فَاَرْسَلْنَآ اِلَيْهَا رُوْحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا

اڳيان انهن کان اوٽ. پوءِ موڪليوسون انهيءَ ڏانهن پنهنجو ملڪ پوءِ بڻجي آيو ان وٽ جهڙو ماڻهو

هڪ اوٽ ورتائين، پوءِ ڏانهس پنهنجو ملائڪ موڪليوسون پوءِ هو ان جي اڳيان پورو ماڻهو (وانگر)

سَوِيًّا ﴿١٧﴾ قَالَتْ اِنِّيْٓ اَعُوْذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ اِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ اِنَّمَآ

صاف. چيائين آءٌ پناهه ٿي وٺان رحمان جي توکان جيڪڏهن تون آهين خوف رکندڙ. چيائين رڳو

بڻجي بيٺو. (مريم) چيو آءٌ توکان ٻاجهاري (الله) جي سام پوان ٿي! جيڪڏهن پرهيزگار آهين (ته مون کان پري ٿيءُ).

اَنَا رَسُوْلُ رَبِّكِ ۖ لِاَهَبَ لَكِ غُلٰمًا زَكِيًّا ﴿١٩﴾ قَالَتْ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ

آءٌ قاصد آهيان تنهنجي رب جو جيئن ڏيان توکي ڇوڪرو پاڪ. چيائين ڪٿان ٿيندو مونکي ٻار

ملائڪ چيو ته، آءٌ ته تنهنجي پالڻهار جو هن لاءِ موڪليل آهيان ته توکي پاڪباز ڇوڪرو بخشيان. (مريم) چيو ته مون کي ٻار ڪيئن ٿيندو!

وَّلَمْ يَمْسَسْنِيْ بَشَرٌ وَّلَمْ اَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾ قَالَ كَذٰلِكِ ۚ قَالَ رَبُّكِ هُوَ

الربع

۽ نه هٿ لاتو آهي مونکي ڪنهن انسان ۽ نڪي آهيان آءٌ بدڪار. چيائين ائين ئي ٿيندو، فرمايو تنهنجي رب اهو

جو مون کي ڪنهن ماڻهوءَ نه ڇهيو آهي ۽ نڪي آءٌ بدڪار آهيان. (ملائڪ) چيو ته اهڙيءَ طرح (ٿيڻو) آهي، تنهنجي پالڻهار فرمايو ته اهو

عَلَيَّ هَيِّنٌ ۚ وَلِنَجْعَلَهٗٓ اٰيَةً لِّلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّا ۚ وَكَانَ اَمْرًا

مون تي آسان آهي، ۽ جيئن ته ڪريون ان کي نشاني ماڻهن لاءِ ۽ رحمت پنهنجي طرفان، ۽ آهي اهو ڪم

مون تي سولو آهي. ۽ (هن لاءِ) ته ان کي ماڻهن جي لاءِ پنهنجي طرف کان نشاني ۽ ٻاجهه (جو وسيلو) ڪريون ۽ (اهو) ڪم

مَّقْضِيًّا ﴿٢١﴾ فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهٖ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾ فَاَجَآءَهَا

طئي ٿيل. پوءِ پيٽ واري ٿي ان سان پوءِ پري ٿي وئي ان ڪري پري ڪنهن جڳهه تي. پوءِ آندو ان کي

طئي ٿيل آهي. پوءِ ان سان پيٽ ٿيس پوءِ ان سان پريري هنڌان الڳ ٿي. پوءِ ويم جي سورن

الْمَخَاضُ اِلٰى جِذْعِ النَّخْلَةِ ۚ قَالَتْ يٰلَيْتَنِيْ مِتُّ قَبْلَ هٰذَا

سورن طرف ٿُڙ کجيءَ جي، چيائين هاءِ افسوس! مري وڃان ها انهيءَ کان اڳ ۾

کجي جي ٿڙ ڏانهن نيس. چيائين ته جيڪر هن کان اڳ مران ها، ۽ اصل وسري ويل

وَكُنْتُ نَسْيًا مَّنْسِيًّا ﴿٢٣﴾ فَنَادٰىهَا مِنْ تَحْتِهَآ اَلَّا تَحْزَنِيْ قَدْ جَعَلَ

۽ ٿي وڃان ها صفا وسريل، پوءِ سڏ ڪيائين انکي سندس هيٺان کان ته ڏک نه ڪر بيشڪ ڪيو آهي

هجان ها! (ته چڱو هو). پوءِ کيس (ملائڪ) سندس هيٺين طرف کان سڏيو ته ڏک نه ڪر! بيشڪ تنهنجي پالڻهار

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾ وَهُزِّىٓ اِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسٰقِطْ عَلَيْكِ

تنهنجي رب تنهنجي هيٺان چشمو. ۽ لوڏ پاڻ ڏانهن ٽڙ کجي جو تہ ڪيرينديءِ توتي

تنهنجي هيٺان تلاءُ پيدا ڪيو آهي. ۽ کجيءَ جي ٽڙ کي پاڻ ڏانهن ڌوڻ تہ توتي

رُطَبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾ فَكُلِىْ وَاشْرَبِىْ وَقَرِّىْ عَيْنًا ۚ فَاِمَّا تَرَيِنَّ

ڪتل پڪل. پوءِ کاءُ ۽ پيءُ ۽ ٺار اکيون، پر جيڪڏهن ڏسين

تازيون ڪارڪون ڇاڻي. پوءِ کاءُ ۽ نيڻ ٺار! پوءِ جيڪڏهن ڪنهن ماڻهوءَ کي ڏسين

مِنَ الْبَشَرِ اَحَدًا ۙ فَقُوْلِىْٓ اِنِّىْ نَذَرْتُ لِلرَّحْمٰنِ صَوْمًا فَلَنْ اُكَلِّمَ

ماڻهن مان ڪنهن کي تہ چئجانءِ مون باسيو آهي رحمان لاءِ روزو پوءِ هرگز نہ ڳالهائيندس

تہ چئُو تہ، آءٌ الله لاءِ روزو باسيو آهي تنهن ڪري ڪنهن ماڻهو سان اڄ اصل نہ ڳالهائيندس.

الْيَوْمَ اِنْسِيًّا ﴿٢٦﴾ فَاَتَتْ بِهٖ قَوْمَهَا تَحْمِلُهٗ ۗ قَالُوْا يٰمَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ

اڄ ڪنهين ماڻهو سان. پوءِ آنداڪين اُن کي پنهنجي قوم ۾ کڻي ڪري، چيائون اي مريم البت آندي تو

پوءِ اُن کي پنهنجي قوم وٽ کڻي آئي. چيائون تہ اي مريم! بيشڪ بڇڙي شيءِ آندي اٿيئي.

شَيْـًٔا فَرِيًّا ﴿٢٧﴾ يٰٓاُخْتَ هٰرُوْنَ مَا كَانَ اَبُوْكِ امْرَاَ سَوْءٍ وَّمَا كَانَتْ

هيءَ شيءِ اوپري. اي ڀيڻ هارون جي نہ هئو پيءُ تنهنجو ماڻهو بڇڙو ۽ نہ هئي

اي هارون جي ڀيڻ! نڪي تنهنجو پيءُ بڇڙو مڙس هو ۽ نڪي ماءُ

اُمُّكِ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾ ۖ فَاَشَارَتْ اِلَيْهِ ۗ قَالُوْا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِى الْمَهْدِ

ماءُ تنهنجي بدڪار. پوءِ اشارو ڏنائين انهيءَ ڏانهن، چيائون ڪيئن ڳالهايون اُن سان جو آهي پينگهي

بدڪار هئي. پوءِ ڏانهنس اشارو ڏنائين. چيائون تہ جيڪو پينگهي ۾ ٻار آهي، تنهن سان ڪيئن

صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ قَالَ اِنِّىْ عَبْدُ اللّٰهِ ۟ؕ اٰتٰىنِىَ الْكِتٰبَ وَجَعَلَنِىْ نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ ۙ

جو ٻار. ان چيو بيشڪ آءٌ ٻانهو آهيان الله جو، ڏنو اٿائين مونکي ڪتاب ۽ ڪيائين مونکي نبي.

ڳالهايون! (عيسىٰ) چيو تہ. آءٌ الله جو ٻانهو آهيان. مون کي ڪتاب ڏنو اٿس ۽ مون کي پيغمبر ڪيو اٿس.

وَّجَعَلَنِىْ مُبٰرَكًا اَيْنَ مَا كُنْتُ ۠ وَاَوْصٰنِىْ بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ

۽ ڪيائين مونکي برڪت وارو جتي بہ هجان ۽ ٻارت ڪيائين مونکي نماز جي ۽ زڪوات جي

۽ جتي هوندس اُتي مون کي برڪت وارو ڪيائين ۽ جيسين جيئرو هوندس تيسين مون کي نماز (پڙهڻ) ۽ زڪوات (ڏيڻ)

مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ ۖ وَّبَرًّۢا بِوَالِدَتِىْ ۫ وَلَمْ يَجْعَلْنِىْ جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ وَالسَّلٰمُ

جيستائين جيئرو هجان. ۽ خدمتگار پنهنجي ماءُ جو ۽ نہ ڪيائين مونکي اڙدو بدبخت. ۽ سلام آهي

جو حڪم ڪيائين. ۽ پنهنجي ماءُ سان چڱائي ڪندڙ (ڪيائين) ۽ مون کي هٺيلو بدبخت نہ ڪيائين. ۽ جنهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُّ وَيَوْمَ أَمُوْتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾ ذٰلِكَ عِيْسَى

مون تي جنهن ڏينهن ڄائس ۽ جنهن ڏينهن مرندس ۽ جنهن ڏينهن اٿاريو ويندس جيئرو ڪري. اهو آهي عيسىٰ

ڏينهن ڄائس ۽ جنهن ڏينهن مرندس ۽ جنهن ڏينهن وري جيئرو ٿي اٿندس تنهن ڏينهن مون تي سلام آهي. اهو (قصو)

ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِيْ فِيْهِ يَمْتَرُوْنَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلّٰهِ أَنْ

پٽ مريم جو. چيائين سچي ڳالهه جنهن ۾ ماڻهو شڪ ٿا ڪن. نه آهي الله کي جو

عيسىٰ پٽ مريم جو آهي، سچي ڳالهه آهي جنهن ۾ (ماڻهو) شڪ ڪندا آهن. الله کي (پاڻ لاءِ)

يَتَّخِذَ مِنْ وَّلَدٍ ۙ سُبْحٰنَهٗ ؕ إِذَا قَضٰى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ

رکي اولاد اهو پاڪ آهي، جڏهن ڪندو آهي ڪو ڪم پوءِ رڳو چوندو آهي ان کي ٿيءُ

ڪو پٽ وٺڻ نه جڳائيندو آهي اهو پاڪ آهي. جڏهن ڪو ڪم ڪندو آهي تڏهن ان لاءِ رڳو چوندو آهي ته ٿيءُ

فَيَكُوْنُ ﴿٣٥﴾ؕ وَإِنَّ اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ؕ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٣٦﴾

ته ٿي پوندو آهي. ۽ بيشڪ الله آهي پالڻهار منهنجو ۽ پالڻهار توهان جو پوءِ عبادت ڪريو ان جي. هي آهي رستو سڌو.

ته ٿي پوندو آهي. ۽ الله منهنجو پالڻهار ۽ اوهان جو پالڻهار آهي تنهن ڪري سندس عبادت ڪريو. اها سڌي واٽ آهي.

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْۢ بَيْنِهِمْ ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ مَّشْهَدِ

پوءِ جدا ٿي ويا ٽولا پاڻ ۾. پوءِ ويل آهي انهن لاءِ جن ڪفر ڪيو. ڏسڻ وقت

پوءِ ڪن ٽولين پاڻ ۾ اختلاف ڪيو، پوءِ ڪافرن لاءِ وڏي ڏينهن جي اچڻ ڏسڻ کان

يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٣٧﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ ۙ يَوْمَ يَأْتُوْنَنَا لٰكِنِ الظّٰلِمُوْنَ

وڏي ڏينهن کي. ڏاڍو ٻڌندا ۽ ڏاڍو ڏسندا جنهن ڏينهن ايندا اسان وٽ پر ظالم

ويل آهي. جنهن ڏينهن اسان وٽ ايندا (تنهن ڏينهن) ڪهڙو نه چڱو ٻڌندا! ۽ ڪهڙو نه چڱو ڏسندا! پر ظالم

الْيَوْمَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٨﴾ وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ

اڄ ڏينهن گمراهي پڌري ۾ آهن. ۽ ڊيڄار انهن کي افسوس واري ڏينهن کان جنهن وقت پورو ٿي ويندو

اڄ پڌري گمراهيءَ ۾ آهن. ۽ کين پشيماني جي ڏينهن کان ڊيڄار! جنهن ڏينهن ڪم پورو ڪبو.

الْأَمْرُ ۘ وَهُمْ فِيْ غَفْلَةٍ وَّهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ

ڪم ۽ اهي هوندا غفلت ۾ ۽ اهي نه ايمان آڻيندا. اسان ئي مالڪ هونداسون

۽ اهي غفلت ۾ آهن ۽ اهي ايمان نٿا آڻين. بيشڪ اسين زمين جا

الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُوْنَ ﴿٤٠﴾ؑ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ

زمين جا ۽ جيڪي ان تي آهي ۽ اسان جي طرف کين موٽايو ويندو. ۽ بيان ڪر ڪتاب ۾

۽ جيڪي مٿس آهي تنهن جا وارث آهيون ۽ اسان ڏانهن موٽايا ويندا. ۽ ابراهيم (جو قصو) ڪتاب

وقف لازم

ع ٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِبْرٰهِيْمَ ۬ؕ اِنَّهٗ كَانَ صِدِّيْقًا نَّبِيًّا ۝٤١ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ يٰۤاَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ

ابراهيم جو، بيشڪ اهو هئو سچو نبي، جڏهن چيائين پنهنجي پيءُ کي اي ابا چو ٿو پوڄا ڪرين

۽ ياد ڪر۔ بيشڪ اهو سچار پيغمبر هو. جڏهن پنهنجي پيءُ کي چيائين ته. اي ابا! جيڪو نه ڪي

مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِيْ عَنْكَ شَيْئًا ۝٤٢ يٰۤاَبَتِ اِنِّيْ

ان جي جيڪو نه ٿو ٻڌي ۽ نه ٿو ڏسي ۽ نه ٿو ٽاري توکان ڪجهه به. اي منهنجا ابا بيشڪ

ٻڌي، نه ڪي ڏسي ۽ نه ڪي توکان ڪجهه ٽاري ٿنهن جي پوڄا ڇو ڪندو آهين؟ اي ابا! بيشڪ (الله جي پار

قَدْ جَآءَنِيْ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَاْتِكَ فَاتَّبِعْنِيْۤ اَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ۝٤٣

مون وٽ آيو آهي اهو علم جو نه آيو تو وٽ پوءِ پٺيان لڳ منهنجي ته ڏسيان توکي دڳ سڌو.

کان) مون وٽ (اها) ڄاڻ آئي آهي جا تو وٽ نه آئي آهي تنهن ڪري منهنجي تابعداري ڪر ته توکي سڌو رستو ڏيکاريان.

يٰۤاَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطٰنَ ؕ اِنَّ الشَّيْطٰنَ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ عَصِيًّا ۝٤٤

اي ابا نه پوڄا ڪر شيطان جي، بيشڪ شيطان آهي الله جو بي فرمان.

اي ابا! شيطان کي نه پوڄ۔ ڇو ته شيطان الله جو نافرمان آهي.

يٰۤاَبَتِ اِنِّيْۤ اَخَافُ اَنْ يَّمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ فَتَكُوْنَ

اي ابا آءٌ ڊڄان ٿو متان پهچي توکي عذاب الله جو پوءِ ٿي پوين

اي ابا! آءٌ توتي الله جي عذاب پهچڻ کان ڊڄان ٿو پوءِ متان شيطان

لِلشَّيْطٰنِ وَلِيًّا ۝٤٥ قَالَ اَرَاغِبٌ اَنْتَ عَنْ اٰلِهَتِيْ يٰۤاِبْرٰهِيْمُ ۚ لَئِنْ

شيطان جو ساٿي. انهيءَ چيو ڇا تون منهن موڙيندڙ آهين منهنجي مالڪن کان اي ابراهيم جيڪڏهن

جو سنگتي ٿئين. (پڻس) چيو ته اي ابراهيم! تون منهنجي معبودن کان ڇو ڦرڻ وارو آهين؟ جيڪڏهن

لَمْ تَنْتَهِ لَاَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِيْ مَلِيًّا ۝٤٦ قَالَ سَلٰمٌ عَلَيْكَ ۚ سَاَسْتَغْفِرُ

نه مڙئين ته پٿر هڻندس توکي ۽ ڇڏي وڃ مونکان ڪو وقت. چيائين سلام هجي توتي، جلد معافي گهرندس

نه روڪبين ته توکي ضرور پٿرن سان ماريندس ۽ گهڻي مدت مون کان پاسي ٿيءُ. (ابراهيم) چيو ته توتي سلام هجي!

لَكَ رَبِّيْ ؕ اِنَّهٗ كَانَ بِيْ حَفِيًّا ۝٤٧ وَاَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُوْنَ

تولاءِ پنهنجي رب کان، بيشڪ اهو آهي مون تي مهربان. ۽ آءٌ ڇڏي وڃان ٿو توهان کي ۽ جن کي پڪاريندا آهيو

آءٌ تولاءِ پنهنجي پالڻهار کان بخشش گهرندس۔ ڇو ته اهو مون تي مهربان آهي. ۽ الله کان سواءِ جن کي سڏيندا آهيو تن کان ۽

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَاَدْعُوْا رَبِّيْ ۖ عَسٰۤى اَلَّاۤ اَكُوْنَ بِدُعَآءِ رَبِّيْ شَقِيًّا ۝٤٨

الله کان سواءِ ۽ آءٌ دعا گهران ٿو پنهنجي رب کان، اميد آهي ته نه ٿيندس پنهنجي رب جي دعا کان بي نصيب.

اوهان کان پاسو ڪريان ٿو ۽ پنهنجي پالڻهار جي عبادت ڪندس، اميد آهي ته پنهنجي رب جي دعا سان بدبخت نه ٿيندس.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۙ وَهَبْنَا لَهٗۤ اِسْحٰقَ

پوءِ جڏهن پاسيرو ٿيو انهن کان ۽ جن جي اهي پوڄا ڪندا هئا الله کان سواءِ تہ ڏنوسون انکي اسحاق

پوءِ جڏهن کانئن ۽ الله کان سواءِ جن کي پوڄيندا هئا تن کان پاسو ڪيائين (تڏهن) کيس اسحاق ۽ يعقوب عطا ڪيوسون

وَيَعْقُوْبَ ؕ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾ وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِّنْ رَّحْمَتِنَا وَ

۽ يعقوب، ۽ هرهڪ کي ڪيوسون نبي. ۽ ڏنوسون انهن کي پنهنجي رحمت مان ۽

۽ هر هڪ کي پيغمبر ڪيوسون. ۽ کين پنهنجي ٻاجهہ مان (گهڻيون شيون) عطا ڪيون سون ۽

جَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٥٠﴾ ع وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ مُوْسٰۤى ۫

ڪيوسون انهن جو ٻول سچو مٿانهون. ۽ بيان ڪر ڪتاب ۾ موسيٰ جو

انهن جي نيڪ نامي بلند ڪئي سون. ۽ ڪتاب ۾ موسيٰ (جو قصو) ياد ڪر! بيشڪ

اِنَّهٗ كَانَ مُخْلَصًا وَّكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾ وَنَادَيْنٰهُ مِنْ جَانِبِ

بيشڪ اهو هئو چونڊيل ۽ هئو رسول نبي: ۽ سڏيوسون انهي کي طور جي

اهو چونڊيل هو ۽ پيغمبر نبي هو. ۽ طور (جبل) جي سڄي پر کان کيس سڏيوسون

الطُّوْرِ الْاَيْمَنِ وَقَرَّبْنٰهُ نَجِيًّا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهٗ مِنْ رَّحْمَتِنَاۤ اَخَاهُ

پاسي ساڄي کان ۽ ويجهو ڪيوسون ان کي ڳالهائڻ لاءِ. ۽ ڏنوسون ان کي پنهنجي رحمت مان سندس ڀاءُ

۽ همراز ٿيڻ لاءِ کيس ويجهو ڪيوسون. ۽ پنهنجي ٻاجهہ سان سندس ڀاءُ هارون پيغمبر ڪري کيس

هٰرُوْنَ نَبِيًّا ﴿٥٣﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ اِسْمٰعِيْلَ ۫ اِنَّهٗ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ

هارون نبي ڪري. ۽ بيان ڪر ڪتاب ۾ اسماعيل جو اهو هئو سچو وعدي جو

عطا ڪيوسون. ۽ ڪتاب ۾ اسماعيل (جو قصو) ياد ڪر! بيشڪ اهو انجام جو پورو

وَكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ﴿٥٤﴾ ج وَكَانَ يَاْمُرُ اَهْلَهٗ بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ ۪ وَكَانَ

۽ هئو رسول نبي. ۽ حڪم ڪندو هئو پنهنجي گهروارن کي نماز ۽ زڪوات جو ۽ هئو

۽ پيغمبر نبي هو. ۽ پنهنجي گهر وارن کي نماز ۽ زڪوات جو حڪم ڪندو هو ۽

عِنْدَ رَبِّهٖ مَرْضِيًّا ﴿٥٥﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ اِدْرِيْسَ ۫ اِنَّهٗ كَانَ صِدِّيْقًا

پنهنجي پروردگار جو پيارو. ۽ بيان ڪر ڪتاب ۾ ادريس جو اهو هئو سچو

پنهنجي پالڻهار وٽ پسند هو. ۽ ڪتاب ۾ ادريس (جو قصو) ياد ڪر! بيشڪ اهو سچار

نَّبِيًّا ﴿٥٦﴾ قلى وَّرَفَعْنٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ

نبي. ۽ کنيوسون انهيءَ کي جاءِ مٿينءَ ڏانهن. هي اهي ئي آهن انعام ڪيو الله جن

پيغمبر هو. ۽ وڏي مرتبي ڪري سندس مانُ مٿاهون ڪيوسون. اِهي اُهي آهن جن تي الله فضل ڪيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنَ النَّبِيّٖنَ مِنْ ذُرِّيَّةِ اٰدَمَ ق وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ز وَّ

پيغمبرن تي آدم جي اولاد مان ۽ انهن مان جنکي سوار ڪيوسون نوح سان گڏ ۽

آدم جي اولاد منجهان پيغمبرن مان ۽ جن کي نوح سان (ٻيڙي ۾) ڪنيوسون ۽

مِنْ ذُرِّيَّةِ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْرَآءِيْلَ ز وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا ط اِذَا تُتْلٰى

اولاد ابراهيم ۽ يعقوب جي مان ۽ انهن مان جنکي هدايت ڏني سون ۽ چونڊيوسون جڏهن پڙهبيون

ابراهيم ۽ يعقوب جي اولاد مان ۽ جن کي هدايت ڪئي سون ۽ چونڊيوسون (تن مان آهن) جڏهن

عَلَيْهِمْ اٰيٰتُ الرَّحْمٰنِ خَرُّوْا سُجَّدًا وَّبُكِيًّا ۝٥٨ فَخَلَفَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ

هيون انهن تي آيتون الله جون ڪري پوندا سجدي ۾ روئندي. وري آيا انهن کان پوءِ

الله جون آيتون کين پڙهي ٻڌائبيون هيون تڏهن سجدو ڪندڙ ۽ روئندڙ ٿي ڪري پوندا هئا. پوءِ سندن پوئتان

السجدة ۵

خَلْفٌ اَضَاعُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوٰتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ۝٥٩

نااهل جن وڃايو نماز کي ۽ پٺيان لڳا خواهشن جي پوءِ جلد پوندا دوزخ جي تري ۾.

ڪيترا نااهل پيڙهي تي ويٺا (جن) نماز ڇڏي ڏنائون ۽ خواهشن جي پٺيان لڳا پوءِ سگهو گمراهيءَ جي سزا لهندا.

اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ

مگر جنهن توبه ڪئي ۽ ايمان آندو ۽ ڪم چڱا ڪيا پوءِ اهي داخل ٿيندا جنت ۾

پر جن توبهه ڪئي ۽ ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا سي بهشت ۾ گهڙندا ۽

وَلَا يُظْلَمُوْنَ شَيْئًا ۝٦٠ جَنّٰتِ عَدْنِ ۨالَّتِيْ وَعَدَ الرَّحْمٰنُ عِبَادَهٗ

۽ نه ظلم ڪيا ويندا ڪجهه. باغ رهڻ لاءِ جن جو وعدو ڪيو آهي الله پنهنجي ٻانهن سان

مٿن ڪوبه ظلم نه ڪبو. هميشه جا باغ آهن جن لاءِ الله پنهنجن ٻانهن سان پريٺ انجام ڪيو آهي.

بِالْغَيْبِ ط اِنَّهٗ كَانَ وَعْدُهٗ مَاْتِيًّا ۝٦١ لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا لَغْوًا اِلَّا سَلٰمًا ط

پرپٺ. بيشڪ آهي ان جو وعدو اچڻ وارو. نه ٻڌندا اتي بڪواس پر سلام.

بيشڪ سندس انجام پهچڻو آهي. اُن ۾ سلام کان سواءِ (ٻي) ڪا بيهودي ڳالهه نه ٻڌندا.

وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيْهَا بُكْرَةً وَّعَشِيًّا ۝٦٢ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِيْ نُوْرِثُ

۽ انهن لاءِ هوندو رزق اتي صبح ۽ شام. هي اهو بهشت آهي جو وارث ڪنداسون

۽ منجهس انهن لاءِ صبح ۽ سانجهيءَ جو سندن روزي آهي. اهو بهشت اهو آهي جو منهنجن ٻانهن مان جيڪو

مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۝٦٣ وَمَا نَتَنَزَّلُ اِلَّا بِاَمْرِ رَبِّكَ ج لَهٗ مَا

پنهنجي ٻانهن مان انهن کي جي آهن پرهيزگار. ۽ نه ٿا لهون اسان مگر تنهنجي رب جي حڪم سان اُن جوئي آهي جيڪي

پرهيزگار هجڻدو تنهن کي (اُن جي) وارث ڪنداسون. ۽ (ملائڪن چيو ته) تنهنجي پالڻهار جي حڪم کان سواءِ نه لهندا آهيون. جيڪي اسان جي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَيۡنَ اَيۡدِيۡنَا وَمَا خَلۡفَنَا وَمَا بَيۡنَ ذٰلِكَ ۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٤﴾ رَبُّ

اسان جي اڳيان آهي ۽ اسان جي پٺيان آهي ۽ جو ان جي وچ ۾ آهي، ۽ ناهي تنهنجو رب وساريندڙ. پاليندڙ

آڏو آهي ۽ جيڪي اسان جي پويان آهي ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي تنهن جي (سڀ خبر) ان کي آهي، ۽ تنهنجو پالڻهار وسارڻ وارو نہ آهي.

السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا فَاعۡبُدۡهُ وَاصۡطَبِرۡ لِعِبَادَتِهٖ ؕ هَلۡ

آسمانن جو ۽ زمين جو ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي پوءِ تون عبادت ڪر انهيءَ جي ۽ مضبوط رھ ان جي عبادت تي، ڇا

آسمان ۽ زمين جو ۽ جيڪي سندن وچ ۾ آهي تنهن جو پالڻهار آهي پوءِ سندس عبادت ڪر ۽ سندس عبادت تي صبر ڪر (يعني مضبوط رھ).

تَعۡلَمُ لَهٗ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُوۡلُ الۡاِنۡسَانُ ءَاِذَا مَا مِتُّ لَسَوۡفَ اُخۡرَجُ

تون ڄاڻين ٿو ڪو ان جي نالي وارو. ۽ چوي ٿو انسان ڇا جڏهن آءٌ مرندس تہ اٿاريو ويندس

تون ان نالي وارو ڪو ڄاڻندو آهين ڇا؟ ۽ ماڻهو چوندو آهي تہ جڏهن مرندس (تڏهن) جيئرو ٿي ڪڍبس ڇا؟

حَيًّا ﴿٦٦﴾ اَوَلَا يَذۡكُرُ الۡاِنۡسَانُ اَنَّا خَلَقۡنٰهُ مِنۡ قَبۡلُ وَلَمۡ يَكُ شَيۡئًا ﴿٦٧﴾

جيئرو ڪري. ڇا نہ ٿو ياد ڪري اهو ماڻهو تہ اسان ئي پيدا ڪيو اٿهي کي اڳ ۾ ۽ نہ هئو ڪا شيءِ.

انسان کي ياد نہ آهي ڇا تہ کيس اڳ پيدا ڪيوسون حالانڪ ڪجھ بہ نہ هو؟

فَوَرَبِّكَ لَنَحۡشُرَنَّهُمۡ وَالشَّيٰطِيۡنَ ثُمَّ لَنُحۡضِرَنَّهُمۡ حَوۡلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ۚ

پوءِ قسم تنهنجي رب جو تہ ضرور گڏ ڪنداسون انهن کي ۽ شيطانن کي پوءِ آڻينداسون انهن کي دوزخ جي چوڌاري گوڏن ڀر.

پوءِ تنهنجي رب جو قسم آهي! تہ انهن کي ۽ شيطانن کي گڏ ڪنداسون وري دوزخ جي چوڌاري کين گوڏن ڀر حاضر ڪنداسون.

ثُمَّ لَنَنۡزِعَنَّ مِنۡ كُلِّ شِيۡعَةٍ اَيُّهُمۡ اَشَدُّ عَلَى الرَّحۡمٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ۚ

پوءِ جدا ڪنداسون هر ٽولي مان جيڪو انهن مان ڏاڍو هئو رحمان تي آڪڙيل.

وري هرهڪ ٽوليءَ مان اهڙن (ماڻهن) کي ڌار ڪنداسون جن انهن مان ٻاجهاري (الله) جي سخت نافرماني ڪئي.

ثُمَّ لَنَحۡنُ اَعۡلَمُ بِالَّذِيۡنَ هُمۡ اَوۡلٰى بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَاِنۡ مِّنۡكُمۡ اِلَّا

پوءِ اسين گھڻو ڄاڻون ٿا انهنکي جيڪي اهي لائق آهن ان ۾ پوڻ جا. ۽ ناهي ڪوبہ توهان مان مگر

وري جيڪي ان (جهنم) ۾ گھڙڻ جا وڌيڪ حقدار آهن تن کي اسين چڱيءَ طرح ڄاڻندا آهيون. ۽ اوهان مان ڪو

وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلٰى رَبِّكَ حَتۡمًا مَّقۡضِيًّا ﴿٧١﴾ ۚ ثُمَّ نُنَجِّى الَّذِيۡنَ اتَّقَوۡا وَّ

اتي ايندو. اهو آهي تنهنجي رب جو پڪو فيصلو ٿيل. پوءِ بچائينداسون انهن کي جيڪي پرهيز ڪن ٿا ۽

(اهڙو) ڪونهي جو ان (جهنم) تي اچڻ وارو نہ آهي. تنهنجي پالڻهار تي اهو (انجام) لازم مقرر آهي. وري پرهيزگارن کي

نَذَرُ الظّٰلِمِيۡنَ فِيۡهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَاِذَا تُتۡلٰى عَلَيۡهِمۡ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ

ڇڏينداسون ڏوهارين کي ان ۾ گوڏن ڀر. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون انهن تي اسان جون آيتون چٽيون چون ٿا

بچائينداسون ۽ ظالمن کي منجهس ڪرونڊڙو ڇڏينداسون. ۽ جڏهن اسان جون چٽيون آيتون انهن کي پڙهي ٻڌائبيون آهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا ۙ اَيُّ الْفَرِيْقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَّاَحْسَنُ

كفر وارا ايمان وارن كي تہ كهڙو ٻنهي ٽولن مان ڀلو آهي درجي ۾ ۽ معتبر

(تڏهن) كافر مومنن كي چوندا آهن تہ ٻنهي ٽولين مان كير مرتبي جي كري بهتر ۽ مجلس جي كري معتبر آهي؟

نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ اَثَاثًا وَّرِءْيًا ﴿٧٤﴾

مجلس ۾. ۽ كيترين ئي هلاك كيون سون انهن كان اڳي قومون جي بهتر هيون سامان ۾ ۽ ڏيک ويک ۾.

۽ كانئن اڳ كيترائي جڳ ناس كياسون جو اهي (ظاهري ساز) سامان ۽ ڏيک ويک جي كري وڌيک چڱا هئا.

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدًّا ۚ حَتّٰٓى اِذَا رَاَوْا

چئو جيكو آهي گمراهي ۾ پوءِ ڍل ڍر ڏئي انهيءَ كي الله ڍگهي. ايستائين جو ڏسن

چئو تہ، جيكو گمراهيءَ ۾ آهي تنهن كي الله وڌيک وڌائيندو آهي، تان جو جيكو

مَا يُوْعَدُوْنَ اِمَّا الْعَذَابَ وَاِمَّا السَّاعَةَ ؕ فَسَيَعْلَمُوْنَ مَنْ هُوَ

انهيءَ جنهن جو ساڻن وعدو ڪيل آهي يا عذاب يا قيامت، پوءِ سمجهي ويندا تہ كنهن جي آهي

انجام يا تہ عذاب جو يا قيامت جو (ساڻن) كيو ويو سو جڏهن ڏسندا. تڏهن هو ڄاڻندا تہ

شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضْعَفُ جُنْدًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيْدُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اهْتَدَوْا هُدًى ؕ

بڇڙي جاءِ ۽ كمزور فوج. ۽ وڌائي ٿو الله هدايت وارن جي هدايت كي،

بڇڙي مانَ وارو ۽ لشكر جي كري وڌيک هيٺو كير آهي! ۽ الله هدايت وارن كي هدايت ۾ وڌائيندو آهي.

وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٧٦﴾ اَفَرَءَيْتَ

۽ باقي رهندڙ نيكيون ڀليون آهن تنهنجي رب وٽ ثواب ۾ ۽ ڀليون آهن موٽ ۾. ڇا پوءِ ڏٺو تو

۽ باقي رهندڙ نيكيون تنهنجي پالڻهار وٽ ثواب كري ڀليون ۽ موٽ كري چڱيون آهن. (اي پيغمبرا) انهيءَ كي

الَّذِيْ كَفَرَ بِاٰيٰتِنَا وَقَالَ لَاُوْتَيَنَّ مَالًا وَّوَلَدًا ﴿٧٧﴾ ؕ اَطَّلَعَ الْغَيْبَ

اهو جنهن كفر كيو اسان جي آيتن جو ۽ چيائين ضرور ملندو مونكي مال ۽ اولاد. ڇا اهو واقف ٿيو آهي ڳجهہ تي

تہ ڏنو اٿيئي ڇا جنهن اسان جي آيتن كي نہ مڃيو ۽ چيائين تہ مون كي مال ۽ اولاد ضرور ڏنو ويندو؟ (اهو) ڳجهہ ڄاڻندو آهي ڇا

اَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ﴿٧٨﴾ ۙ كَلَّا ؕ سَنَكْتُبُ مَا يَقُوْلُ وَنَمُدُّ

يا ورتائين الله وٽان كو وعدو. ائين ناهي، اجهو اسان لكون ٿا جيكي چوي ٿو ۽ انگهائينداسون

يا الله وٽان كو انجام ورتو اٿس؟. ائين (هرگز) نہ آهي. جيكي چوندو آهي سو سگهوئي لكنداسون ۽

لَهٗ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾ ۙ وَّنَرِثُهٗ مَا يَقُوْلُ وَيَاْتِيْنَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾ وَاتَّخَذُوْا

ان لاءِ عذاب كي ڍگهو كري. ۽ اسان مالک آهيون ان جا جيكي چوي ٿو ۽ ايندو اسان وٽ اكيلو. ۽ بڻايائون

ان لاءِ ڍگهو عذاب وڌائينداسون. ۽ جيكي چوي ٿو سو كانئس كسينداسون ۽ اسان وٽ اكيلو ايندو. ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لِّيَكُوۡنُوۡا لَهُمۡ عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّا ؕ سَيَكۡفُرُوۡنَ

الله کان سواءِ ٻيا آڳا جيئن ٿين اهي انھن جا مددگار. اٿين ناهي، اجھو اهي انڪار ڪندا

الله کان سواءِ ٻيا معبود هن لاءِ ورتا اٿن تہ اُنھن لاءِ مانَ جو سبب ٿين. ائين (اصل) نہ آهي۔ (اهي) سندن پوڄا جو انڪار

بِعِبَادَتِهِمۡ وَيَكُوۡنُوۡنَ عَلَيۡهِمۡ ضِدًّا ﴿٨٢﴾ اَلَمۡ تَرَ اَنَّاۤ اَرۡسَلۡنَا الشَّيٰطِيۡنَ

انھن جي عبادت جو ۽ ٿيندا انھن جا مخالف. ڇا تو نہ ڏٺو تہ اسان ڇڏيا آهن شيطان

ڪندا ۽ انھن جا دشمن (۽ مخالف) ٿيندا. (اي پيغمبر!) نہ ڏٺو اٿيئي ڇا تہ شيطانن کي ڪافرن تي موڪليو سون

عَلَى الۡكٰفِرِيۡنَ تَؤُزُّهُمۡ اَزًّا ﴿٨٣﴾ فَلَا تَعۡجَلۡ عَلَيۡهِمۡ ؕ اِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمۡ

منڪرن تي جيڪي اڀارين ٿا انھن کي ڏاڍو. پوءِ نہ تڪڙ ڪر انھن تي، رڳو اسين ڳڻيون ٿا انھن جو

تہ (اهي) کين لوڏا ڏيئي ڏوڙين؟. پوءِ مٿن (عذاب جي) تڪڙ نہ ڪر! اسين اُنھن لاءِ (سندن عملن ۽ ڏينھن جي پوري) ڳڻ

عَدًّا ﴿٨٤﴾ يَوۡمَ نَحۡشُرُ الۡمُتَّقِيۡنَ اِلَى الرَّحۡمٰنِ وَفۡدًا ﴿٨٥﴾ وَّنَسُوۡقُ الۡمُجۡرِمِيۡنَ

وقت. جنھن ڏينھن گڏ ڪنداسون پرهيزگارن کي رحمان وٽ مھمان ڪري، ۽ هڪليندا سون ڏوهارين کي

ڳڻيندا آهيون. اُن ڏينھن پرهيزگارن کي مھمانن وانگر ٻاجهاري (الله) وٽ گڏ ڪنداسون. ۽ ڏوهين کي

اِلٰى جَهَنَّمَ وِرۡدًا ﴿٨٦﴾ لَا يَمۡلِكُوۡنَ الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنِ اتَّخَذَ

دوزخ ڏانھن اڃايل ڪري. اهي نہ مالڪ ٿيندا سفارش جا مگر جنھن ورتو

دوزخ ڏانھن اُڃو روانو ڪنداسون. جنھن الله وٽان انجام ورتو تنھن کان سواءِ (ٻيا ڪي) شفاعت ڪري نہ سگھندا.

عِنۡدَ الرَّحۡمٰنِ عَهۡدًا ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحۡمٰنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَقَدۡ جِئۡتُمۡ شَيۡئًا

الله وٽان وعدو. ۽ چون ٿا ورتي آهي الله اولاد. بيشڪ آندي اٿو ڳالھ

۽ چوندا آهن تہ الله پاڻ لاءِ اولاد ورتو آهي. (جئبن تہ) بيشڪ اوهان بڇڙي شيءِ آندي!

اِدًّا ﴿٨٩﴾ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرۡنَ مِنۡهُ وَتَنۡشَقُّ الۡاَرۡضُ وَتَخِرُّ الۡجِبَالُ

ڳري. جو آسمان ڦاٽڻ تي آهن انهي کان ۽ چيرجڻ تي آهي ڌرتي ۽ ڍهي پون جبل

انهيءَ (چوڻ) کان اِجهو آسمان ترڪي پوندا ۽ زمين ڦاٽي پوندي ۽ جبل ذرا ذرا ٿي ڪرندا!

هَدًّا ﴿٩٠﴾ اَنۡ دَعَوۡا لِلرَّحۡمٰنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾ وَمَا يَنۡۢبَغِىۡ لِلرَّحۡمٰنِ اَنۡ يَّتَّخِذَ

پور پور ٿي. جو چون ٿا رحمان جي لاءِ اولاد. ۽ نہ ٿي سونھين رحمان کي اولاد

انهيءَ سببان جو (اُنھن) الله لاءِ پٽ (ٻڌائي) سڏيا! ۽ الله کي اولاد وٺڻ نہ جڳائيندو آهي.

وَلَدًا ﴿٩٢﴾ اِنۡ كُلُّ مَنۡ فِى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ اِلَّاۤ اٰتِى الرَّحۡمٰنِ عَبۡدًا ﴿٩٣﴾

رکڻ. ناهي ڪوبہ جيڪو آسمانن ۽ زمين ۾ هجي مگر ايندو رحمان جو ٻانهو ٿي.

جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهن سي سڀ الله وٽ ٻانها ٿي ايندا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَقَدۡ اَحۡصٰىهُمۡ وَعَدَّهُمۡ عَدًّا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمۡ اٰتِيۡهِ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ

يقينن شمار ڪيائين انهن جو ۽ ڳڻيائين انهن کي پورو. ۽ هر ڪا انهن مان ايندو انهي وٽ قيامت ڏينهن

بيشڪ (الله) ڪين شمار ڪيو آهي ۽ سندن تعداد ڳڻيو اٿس. ۽ قيامت جي ڏينهن انهن مان هرهڪ

فَرۡدًا ﴿٩٥﴾ اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ سَيَجۡعَلُ لَهُمُ

اڪيلو ٿي. بيشڪ جن ماڻهن ايمان آندو ۽ ڪيائون ڪم چڱا ته ڪندو انهن کي

وٽس اڪيلو ايندو. بيشڪ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن لاءِ الله سگهو محبت

الرَّحۡمٰنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾ فَاِنَّمَا يَسَّرۡنٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الۡمُتَّقِيۡنَ

رحمان پيار. پوءِ اسان سولو ڪيو آهي قرآن تنهنجي زبان تي جيئن خوشخبري ڏئين ان سان ڊڄندڙن کي

پيدا ڪندو. پوءِ اهو (قرآن) تنهنجي زبان تي رڳو هن لاءِ آسان ڪيوسون ته (تون) ساڻس پرهيزگارن

وَتُنۡذِرَ بِهٖ قَوۡمًا لُّدًّا ﴿٩٧﴾ وَكَمۡ اَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُمۡ مِّنۡ قَرۡنٍؕ هَلۡ

۽ ڊيڄارين انهي سان قوم جهڳڙالو کي. ۽ ڪيترين هلاڪ ڪيون سين انهن کان اڳ قومون. ڇا

کي خوش خبري ڏئين ۽ اُن سان جهڳڙالو قوم کي ڊيڄارين. ۽ ڪانئن اڳ ڪيترا جڳ ناس ڪياسون.

تُحِسُّ مِنۡهُمۡ مِّنۡ اَحَدٍ اَوۡ تَسۡمَعُ لَهُمۡ رِكۡزًا ﴿٩٨﴾ ع

ڇسين ٿو انهن مان ڪوئي هڪڙو يا ٻڌين ٿو انهن جي کا پٽڪ.

منجهانئن ڪنهن هڪ جو پتو لهين ٿو ڇا يا سندن پٽڪ ٻڌين ٿو ڇا؟

النصف

سُوۡرَةُ طٰهٰ مَكِّيَّةٌ — بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ — اٰيَاتُهَا ١٣٥ رُكُوۡعَاتُهَا ٨

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

طٰهٰ ﴿١﴾ مَاۤ اَنۡزَلۡنَا عَلَيۡكَ الۡقُرۡاٰنَ لِتَشۡقٰۤى ﴿٢﴾ اِلَّا تَذۡكِرَةً لِّمَنۡ

طٰهٰ نه لاٿو آهي اسان توتي هيءُ قرآن ته مصيبت ۾ پوين. پر نصيحت آهي انهي لاءِ

طٰهٰ توتي قرآن هن لاءِ نه لاٿوسون ته تون اوکو ٿئين. پر جيڪو ڊڄي تنهن جي نصيحت ڏيڻ لاءِ (لاٿوسون).

يَّخۡشٰى ﴿٣﴾ تَنۡزِيۡلًا مِّمَّنۡ خَلَقَ الۡاَرۡضَ وَالسَّمٰوٰتِ الۡعُلٰى ﴿٤﴾ اَلرَّحۡمٰنُ

جيڪو خوف رکي. لاٿل آهي ان جو جنهن پيدا ڪيو زمين ۽ آسمانن مٿانهن کي. اهو ٻاجهارو

انهي (جي طرف) کان لهڻ وارو آهي جنهن زمين کي ۽ بلند آسمانن کي بڻايو آهي. (اهو) ٻاجهارو

عَلَى الۡعَرۡشِ اسۡتَوٰى ﴿٥﴾ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الۡاَرۡضِ وَ

عرش تي قائم آهي. ان جو آهي جيڪي آسمان ۾ آهي ۽ جيڪي ڌرتي ۾ آهي ۽

عرش تي قائم آهي. جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي ۽ جيڪي ٻنهي جي وچ ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰى ۝٦ وَاِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَاِنَّهٗ يَعْلَمُ

جيڪي انهن ٻنهي جي وچ ۾ آهي ۽ جيڪي هيٺ آلي مٽي ڪان آهي. ۽ جيڪڏهن ڏاڍيان ڳالهائيندين پوءِ اهو تہ ڄاڻي ٿو

آهي ۽ جيڪي زمين جي تري هيٺان آهي سو اُن جو آهي. ۽ جيڪڏهن (تون ڀل) ڏاڍيان ڳالهائين تہ بيشڪ اهو

السِّرَّ وَاَخْفٰى ۝٧ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ۝٨ وَهَلْ

هوريان ڪي ۽ تمام لڪل ڪي. الله ئي آهي جنهن کان سواءِ ڪنهن جي عبادت ڪانهي، انهي جا نالا سهڻا آهن. ۽ ڇا

لڪ (۾) ۽ صفا آهستي (چيل ڳالهہ سڀ) ڄاڻندو آهي. الله (اهو آهي جو) ان کان سواءِ ٻيو ڪو بہ معبود نہ آهي. اُن جا نالا تمام سهڻا آهن.

اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ۝٩ اِذْ رَاٰ نَارًا فَقَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُوْٓا اِنِّيْٓ

پهتي تو وٽ خبر موسىٰ جي. جڏهن ڏٺائين باهہ ڪي پوءِ چيائين پنهنجي گهروارن کي ترسو مون

۽ (اي پيغمبر!) توکي موسىٰ جي ڳالهہ نہ پهتي آهي ڇا؟ جڏهن باهہ ڏٺائين تڏهن پنهنجي گهر جي ڀاتين کي چيائين تہ ترسو!

اٰنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّيْٓ اٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِقَبَسٍ اَوْ اَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ۝١٠

ڏٺي آهي باهہ شايد ڪٿي اچان توهان وٽ ان مان چُوچڙي يا لهي اچان باهہ تان ڪو ڏَسُ.

جو مون باهہ ڏٺي آهي اُميد تہ منجهانئس ڪو اگر اوهان وٽ ڪٿي اچان يا باهہ تي ڪو (ڏڳ جي) ڏس ڏيڻ وارو لهان.

فَلَمَّآ اَتٰىهَا نُوْدِيَ يٰمُوْسٰى ۝١١ ؕ اِنِّيْٓ اَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ ۚ اِنَّكَ

پوءِ جڏهن آيو اتي سڏ ٿيس اي موسىٰ! آءٌ آهيان رب تنهنجو پوءِ لاهہ جُتي پنهنجي جو تون آهين

پوءِ جنهن مهل باهہ وٽ آيو (تنهن مهل) اُن کي سڏيو ويو تہ اي موسىٰ! بيشڪ آءٌ تنهنجو پالڻهار آهيان تنهن ڪري

بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۝١٢ ؕ وَاَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوْحٰى ۝١٣

ميدان پاڪ طوىٰ ۾. ۽ مان چونڊيو آهي توکي سو ٻڌ جيڪي حڪم ٿئي.

پنهنجي جُتي (پري) لاهہ! ڇو تہ تون پاڪ ميدان طوىٰ ۾ آهين. ۽ مون توکي چونڊيو آهي تنهن ڪري جيڪي وحي ڪجي ٿو سو ٻڌُ؟

اِنَّنِيْٓ اَنَا اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاعْبُدْنِيْ ۙ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ لِذِكْرِيْ ۝١٤

يقينن آءٌ ئي الله آهيان ناهي ڪوئي عبادت جي لائق مونکان سواءِ پوءِ منهنجي بندگي ڪر ۽ قائم رک نماز کي منهنجي يادگيري لاءِ.

سچ پچ آءٌ الله آهيان. مون کان سواءِ (ٻيو ڪو) معبود نہ آهي تنهن ڪري منهنجي عبادت ڪر ۽ منهنجي ياد ڪرڻ لاءِ نماز قائم ڪر.

اِنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ اَكَادُ اُخْفِيْهَا لِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعٰى ۝١٥

بيشڪ قيامت اچڻي آهي آءٌ لڪايان پيو انهيءَ کي جيئن بدلو ڏنو وڃي هر شخص کي سندس ڪمائي جو.

بيشڪ قيامت اچڻي آهي. اُن جي (وقت جي اچڻ) کي هن ڪري ڳجهو ڪريان ٿو تہ جيئن هر ڪنهن ماڻهوءَ کي سندس محنت جو بدلو ڏجي.

فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ فَتَرْدٰى ۝١٦

پوءِ هرگز نہ روڪي توکي ان کان اهو جيڪو نہ ٿو يقين رکي انهي تي ۽ ڪيو لڳو پنهنجي خواهش کي تہ پوءِ هلاڪ ٿيندين.

جيڪو اُن کي نہ مڃيندو آهي ۽ پنهنجين سڌن جي پٺيان لڳو آهي سو توکي اُن (جي مڃڻ) کان متان روڪي تہ پوءِ هلاڪ ٿيندين.

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمَا تِلْكَ بِيَمِيْنِكَ يٰمُوْسٰى ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ ۚ اَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا

۽ ڇا آهي تنهنجي ساڄي هٿ ۾ اي موسيٰ؟ چيائين اها لٺ آهي منهنجي، ٽيڪ ڏيندو آهيان ان تي

۽ اي موسيٰ! اها تنهنجي ساڄي هٿ ۾ ڇا آهي؟ چيائين ته، هيءَ منهنجي لٺ آهي، مٿس ٽيڪ ڏيندو آهيان

وَاَهُشُّ بِهَا عَلٰى غَنَمِيْ وَلِيَ فِيْهَا مَاٰرِبُ اُخْرٰى ﴿١٨﴾ قَالَ اَلْقِهَا

۽ پن ڇاڻيندو آهيان ان سان پنهنجي ٻڪرين تي ۽ منهنجا ان ۾ ڪيئي ڪم آهن ٻيا به. فرمايائين اڇل انهيءَ کي

۽ ان سان پنهنجي ٻڪرين تي (وڻ جا) پَنَ ڇاڻيندو آهيان ۽ منجهس مون لاءِ ٻيا (به) فائدا آهن. (الله) فرمايو ته. اي موسيٰ!

يٰمُوْسٰى ﴿١٩﴾ فَاَلْقٰهَا فَاِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعٰى ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ ۫

اي موسيٰ. پوءِ اڇليائين ان کي ته ڦري ٿي اها بلا جو ڊوڙي پئي. فرمايائين ته پڪڙينس ۽ نه ڊڄ.

اها اڇلاءِ! پوءِ اها اڇليائين ته اها انهيءَ مهل ڊوڙندڙ واسينگ (نانگ) ٿي پيئي. (الله) فرمايو ته، انهيءَ کي وٺ ۽ نه ڊڄ!

سَنُعِيْدُهَا سِيْرَتَهَا الْاُوْلٰى ﴿٢١﴾ وَاضْمُمْ يَدَكَ اِلٰى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ

اجهو موٽائينداسون ان کي ان جي حالت پهرينءَ تي. ۽ ملاءِ پنهنجو هٿ پنهنجي بغل سان ته نڪرندو

اسين اجهو انهيءَ کي سنديس پهرينءَ شڪل ۾ موٽائينداسون. ۽ پنهنجو هٿ پنهنجي بغل سان ملاءِ ته

بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوْٓءٍ اٰيَةً اُخْرٰى ﴿٢٢﴾ لِنُرِيَكَ مِنْ اٰيٰتِنَا الْكُبْرٰى ﴿٢٣﴾

اڇو ٿي بي عيب معجزو ٻيو. جيئن ڏيکاريون توکي پنهنجون نشانيون وڏيون.

بي عيبو اڇو ٿي نڪري، اها ٻي نشاني (هن لاءِ) آهي. ته توکي پنهنجين وڏين نشانين مان ڏيکاريون.

اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِيْ صَدْرِيْ ﴿٢٥﴾ وَ

وڃ فرعون ڏانهن اهو حد کان لنگهي ويو آهي. چيائين منهنجا رب ڪشادو ڪر منهنجو سينو. ۽

فرعون ڏانهن وڃ جو بيشڪ اهو سرڪش ٿيو آهي. (موسيٰ) چيو ته، اي منهنجا پالڻهارا مون لاءِ منهنجو سينو ڪول.

يَسِّرْ لِيْٓ اَمْرِيْ ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِيْ ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوْا قَوْلِيْ ﴿٢٨﴾

آسان ڪر منهنجي لاءِ منهنجو ڪم. ۽ کول اٽڪاءُ منهنجي زبان جو. ته سمجهن منهنجي ڳالهه.

۽ منهنجو ڪم مون لاءِ سولو ڪر. ۽ منهنجي زبان جي هٻڪ لاهه. ته (اهي) منهنجي ڳالهه سمجهن.

وَاجْعَلْ لِّيْ وَزِيْرًا مِّنْ اَهْلِيْ ﴿٢٩﴾ هٰرُوْنَ اَخِي ﴿٣٠﴾ اشْدُدْ بِهٖٓ اَزْرِيْ ﴿٣١﴾

۽ ڪر منهنجي لاءِ وزير منهنجي گهر مان. هارون منهنجي ڀاءُ کي. ڏاڍو ڪر ان سان منهنجي طاقت کي.

۽ منهنجي گهروارن منجهان مون لاءِ ڪو وزير مقرر ڪر. (يعني) منهنجي ڀاءُ هارون کي. ان سان منهنجي طاقت مضبوط ڪر.

وَاَشْرِكْهُ فِيْٓ اَمْرِيْ ﴿٣٢﴾ كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيْرًا ﴿٣٣﴾ وَّنَذْكُرَكَ كَثِيْرًا ﴿٣٤﴾ اِنَّكَ

۽ شريڪ ڪر انهيءَ کي منهنجي ڪم ۾. ته پاڪائي بيان ڪريون تنهنجي گهڻي. ۽ ذڪر ڪريون تنهنجو گهڻو. بيشڪ

۽ منهنجي ڪم ۾ ان کي ڀائيوار ڪر. ته تنهنجي گهڻي پاڪائي بيان ڪريون. ۽ توکي گهڻو ياد ڪريون. بيشڪ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كُنْتَ بِنَا بَصِيْرًا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدْ اُوْتِيْتَ سُؤْلَكَ يٰمُوْسٰى ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ

تون آهين اسان کي ڏسندڙ. فرمايائين ڏني وئي توکي تنهنجي گهرج اي موسيٰ. ۽ بيشڪ

تون اسان جو حال ڏسندڙ آهين. (الله) چيو ته، اي موسيٰ! بيشڪ (تولاءِ) تنهنجو سوال قبول ڪيو ويو. ۽

مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً اُخْرٰٓى ﴿٣٧﴾ اِذْ اَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اُمِّكَ مَا يُوْحٰٓى ﴿٣٨﴾ اَنِ

ٺورو ڪيوسون توتي هڪ دفعو ٻيو. جڏهن حڪم ڪيوسون تنهنجي ماءُ کي جيڪو پڌائجي ٿو. ته

بيشڪ توتي هڪ ٻيو (ٻيوهه) احسان ڪيوسون. جڏهن تنهنجي ماءُ ڏانهن اُهو الهام ڪيوسون جيڪو الهام ڪرڻو هو.

اقْذِفِيْهِ فِى التَّابُوْتِ فَاقْذِفِيْهِ فِى الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ

وجهه ان کي پيٽيءَ ۾ پوءِ ڦٽو ڪر ان کي درياءَ ۾ پوءِ اڇليندو انهيءَ کي درياءُ ڪنڌي ڏي

ته اُن (نينگر) کي صندوق ۾ وجهه پوءِ اُن کي درياءَ ۾ اُڇل! ته درياءُ کيس ڪپ تي اڇليندو (۽)

يَّاْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّىْ وَعَدُوٌّ لَّهٗ ط وَاَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّىْ ج وَلِتُصْنَعَ

ڪڍندو ان کي دشمن منهنجو ۽ دشمن ان جو ۽ وڌم توتي محبت پنهنجي طرفان. ۽ جيئن پاليو وڃين

منهنجو ويري ۽ سندس ويري کيس وٺندو. ۽ پاڻ وٽان توتي (اي موسيٰ!) پيار وڌم. ۽ (گهريم) ته منهنجي اکين اڳيان پلجين.

عَلٰى عَيْنِىْ ﴿٣٩﴾ اِذْ تَمْشِىْٓ اُخْتُكَ فَتَقُوْلُ هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى مَنْ

تون منهنجي نگاهه ۾. جڏهن آئي تنهنجي ڀيڻ پوءِ چوي پئي ڇا آءٌ ڏس ڏيان توهان کي ان تي جيڪو

جڏهن تنهنجي ڀيڻ گهمي ٿي (تڏهن) چيائين ٿي ته جيڪو ان کي سنڀالي تنهن جو اوهان کي ڏس ڏيان؟

يَّكْفُلُهٗ ط فَرَجَعْنٰكَ اِلٰٓى اُمِّكَ كَىْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۵ وَقَتَلْتَ

پالي انهي کي. پوءِ موٽايوسون توکي تنهنجي ماءُ ڏانهن جيئن ٺرن اکيون ان جون ۽ نه ڏکاري ٿئي. ۽ تو ماريو ڏو

پوءِ توکي تنهنجي ماءُ ڏانهن موٽايوسون ته اُن جا نيڻ ٺرن ۽ غمگين نه ٿئي ۽ هڪڙو ماڻهو ماريئي

نَفْسًا فَنَجَّيْنٰكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنّٰكَ فُتُوْنًا ۵ قف فَلَبِثْتَ سِنِيْنَ

هڪ ماڻهو کي پوءِ ڇڏايوسون توکي مونجهه کان ۽ نجو ڪيوسون توکي آزمائي. پوءِ تون رهي پئين ڪيترا ورهيه

پوءِ توکي ڏک کان ڇڏايوسون ۽ توکي پرڪڻ طرح پرکيوسون. پوءِ مدين وارن ۾ ڪيترائي ورهيه رهئين

فِىْٓ اَهْلِ مَدْيَنَ ۵ لا ثُمَّ جِئْتَ عَلٰى قَدَرٍ يّٰمُوْسٰى ﴿٤٠﴾ وَاصْطَنَعْتُكَ

مدين وارن ۾. پوءِ تون آئين تقدير سان اي موسيٰ. ۽ خاص ڪيم توکي

وري اي موسيٰ! تون تقدير (الاهيءَ) مطابق آئين. ۽ (اي موسيٰ) توکي خاص پاڻ لاءِ بڻايم.

لِنَفْسِىْ ﴿٤١﴾ ج اِذْهَبْ اَنْتَ وَاَخُوْكَ بِاٰيٰتِىْ وَلَا تَنِيَا فِىْ ذِكْرِىْ ﴿٤٢﴾ ج

پنهنجي لاءِ. وڃ تون ۽ تنهنجو ڀاءُ منهنجون آيتون کڻي ۽ نه سستي ڪجو منهنجي ذڪر ۾.

تون ۽ تنهنجو ڀاءُ منهجين نشانين سميت (فرعون ڏانهن) وڃو ۽ منهنجي ياد ڪرڻ ۾ سستي نه ڪجو.

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِذْهَبَآ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ﴿۴۳﴾ فَقُوْلَا لَهٗ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهٗ يَتَذَكَّرُ

وڃو ٻئي فرعون ڏانهن جو اهو سرڪش ٿيو آهي. پوءِ ڳالهائجو انهيءَ سان ڳالهه نرم شايد نصيحت قبولي

فرعون ڏانهن وڃو جو اهو سرڪش ٿيو آهي. پوءِ اُن سان نرميءَ سان ڳالهائجو ته مَنَ اهو نصيحت وٺي

اَوْ يَخْشٰى ﴿۴۴﴾ قَالَا رَبَّنَآ اِنَّنَا نَخَافُ اَنْ يَّفْرُطَ عَلَيْنَآ اَوْ اَنْ يَّطْغٰى ﴿۴۵﴾ قَالَ

يا ڊڄي وڃي. چيائون رب اسان جا اسين ڊڄون ٿا ته متان زيادتي ڪري اسان تي يا ڏاڍ ڪري. فرمايائين

يا ڊڄي. چيائون ته اي اسان جا پالڻهار! اسين ڊڄون ٿا ته متان اسان تي زيادتي ڪري يا حد کان لنگهي. (الله) چيو ته

لَا تَخَافَآ اِنَّنِيْ مَعَكُمَآ اَسْمَعُ وَاَرٰى ﴿۴۶﴾ فَاْتِيٰهُ فَقُوْلَآ اِنَّا رَسُوْلَا رَبِّكَ

نه ڊڄو آءٌ توهان سان گڏ آهيان ٻڌان ٿو ۽ ڏسان ٿو. پوءِ وڃو وٽس ۽ چئو ته اسان ٻئي تنهنجي رب جا رسول آهيون

نه ڊڄو بيشڪ آءٌ اوهان سان گڏ آهيان ٻڌان ٿو ۽ ڏسان ٿو. پوءِ وٽس وڃو ۽ چئو ته. اسين تنهنجي پالڻهار جا موڪليل آهيون

فَاَرْسِلْ مَعَنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۙ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ۭ قَدْ جِئْنٰكَ بِاٰيَةٍ

پوءِ آزاد ڪر اسان سان بني اسرائيل کي ۽ نه ايذاءُ ڏي انهن کي، اسان آندي آهي تو وٽ نشاني

پوءِ بني اسرائيلن کي اسان سان (هلڻ جي) موڪل ڏي ۽ کين نه ڏکوءِ. بيشڪ تو وٽ تنهنجي پالڻهار (جي طرف) کان نشانيءَ

مِّنْ رَّبِّكَ ۭ وَالسَّلٰمُ عَلٰى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدٰى ﴿۴۷﴾ اِنَّا قَدْ اُوْحِيَ اِلَيْنَآ

تنهنجي رب جي، ۽ سلامتي آهي ان تي جيڪو هلي هدايت تي. يقينن حڪم ڪيو ويو اسان ڏانهن

سان آيا آهيون. ۽ جيڪو سڌي رستي تي هلي تنهن تي سلامتي آهي. بيشڪ اسان ڏانهن وحي موڪليو ويو آهي ته جيڪو (الله جي

اَنَّ الْعَذَابَ عَلٰى مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿۴۸﴾ قَالَ فَمَنْ رَّبُّكُمَا يٰمُوْسٰى ﴿۴۹﴾

ته عذاب ان تي آهي جيڪو ڪوڙو ڪري ۽ منهن ڦيري. چيائين ڪهڙو آهي رب توهان جو اي موسيٰ؟

حڪمن کي) ڪوڙ ڀانئي ۽ منهن موڙي تنهن تي عذاب (مقرر ٿيل) آهي. (فرعون) چيو ته پوءِ اي موسيٰ! اوهان جو رب ڪير آهي؟

قَالَ رَبُّنَا الَّذِيْٓ اَعْطٰى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهٗ ثُمَّ هَدٰى ﴿۵۰﴾ قَالَ فَمَا بَالُ

چيائين اسان جو رب اهو آهي جنهن ڏني هر شيءِ کي سندس صورت پوءِ رستو ڏيکاريائين. چيائين پوءِ ڪهڙو حال ٿيندو

(موسيٰ) چيو ته. اسان جو رب اهو آهي جنهن هر شيءِ کي سندس صورت بخشي وري هدايت ڪيائين. (فرعون) چيو

الْقُرُوْنِ الْاُوْلٰى ﴿۵۱﴾ قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّيْ فِيْ كِتٰبٍ ۚ لَا يَضِلُّ رَبِّيْ

قومن پهرين جو. چيائين ان جي خبر منهنجي خدا وٽ آهي دفتر ۾. نه ٿو ڀلي منهنجو رب

ته. پهرين قومن جو ڪهڙو حال آهي؟ (موسيٰ) چيو ته. انهن جي خبر منهنجي رب وٽ ڪتاب ۾ آهي، منهنجو رب نڪي

وَلَا يَنْسَى ﴿۵۲﴾ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَّسَلَكَ لَكُمْ فِيْهَا

۽ نه ٿو وساري. اهو جنهن پيدا ڪئي توهان لاءِ زمين وڇائو ڪري ۽ جاري ڪيائين توهان لاءِ انهي ۾

ڀلندو آهي ۽ نڪي وساريندو آهي. جنهن اوهان لاءِ زمين کي وڇائو بڻايو ۽ توهان لاءِ منجهس رستا جاري ڪيا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُبُلًا وَّاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۭ فَاَخْرَجْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِّنْ نَّبَاتٍ

رستا ۽ لاٿائين آسمان کان پاڻي، پوءِ اسان پيدا ڪياسون ان سان جوڙا سلن مان

۽ آسمان کان پاڻي وسايو. پوءِ اُن سان هر جنس جا سلن مان جوڙا جماياسون.

شَتّٰى ﴿٥٣﴾ كُلُوْا وَارْعَوْا اَنْعَامَكُمْ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّاُولِي النُّهٰى ﴿٥٤﴾

طرحين طرحين. کائو ۽ چاريو پنهنجي جانورن کي. بيشڪ انهيءَ ۾ نشانيون آهن عقل وارن لاءِ.

(چيوسون تہ) کائو ۽ پنهنجي ڍورن کي چاريو. بيشڪ اُن ۾ عقل وارن لاءِ نشانيون آهن.

مِنْهَا خَلَقْنٰكُمْ وَفِيْهَا نُعِيْدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اُخْرٰى ﴿٥٥﴾

انهيءَ مان پيدا ڪيوسون توهان کي ۽ انهي ۾ موٽائينداسون توهان کي ۽ انهي مان ڪڍنداسون توهان کي ٻئي ڀيري.

ان (مٽيءَ) مان اوهان کي خلقيوسون ۽ منجهس اوهان کي ورائينداسون ۽ منجهانئس اوهان کي ٻيو ڀيرو ڪڍنداسون.

وَلَقَدْ اَرَيْنٰهُ اٰيٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَاَبٰى ﴿٥٦﴾ قَالَ اَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا

۽ يقينن اسان ڏيکاريون ان کي آيتون پنهنجون سموريون پوءِ ڪوڙو ڪيائين ۽ انڪار ڪيائين. چوي پيو آيو آهين تہ ڪڍين اسان کي

۽ بيشڪ اُن (فرعون) کي سڀيئي نشانيون ڏيکاريون سون پوءِ ڪوڙ ڀانيائين ۽ انڪار ڪيائين. (فرعون) چيو تہ. اي موسىٰ! اسان وٽ هن لاءِ آيو آهين ڇا

مِنْ اَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يٰمُوْسٰى ﴿٥٧﴾ فَلَنَاْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهٖ فَاجْعَلْ

اسان جي ملڪ مان پنهنجي جادو سان اي موسىٰ. پوءِ اسان بہ آڻينداسون تنهنجي لاءِ جادو اهڙوئي سو ڪر مقرر

تہ پنهنجي جادوءَ سان اسان جي ملڪ مان اسان کي لوڏين؟ پوءِ اسان بہ اهڙوئي جادو تو وٽ ضرور آڻينداسون (جهڙو تون اسان کي ڏيکارين ٿو)

بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَّا نُخْلِفُهٗ نَحْنُ وَلَآ اَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿٥٨﴾

اسان جي ۽ پنهنجي وچ ۾ وقت نہ هٽنداسون انکان اسان ۽ نکي تون ئي، هڪ ميدان سڌي تي.

تنهن ڪري اسان جي ۽ پنهنجي وچ ۾ اهڙو انجام (جو وقت) ڪنهن صاف پٽ ۾ مقرر ڪر جو ان کان نکي تون ۽ نکي اسين ڦرون.

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّيْنَةِ وَاَنْ يُّحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ﴿٥٩﴾ فَتَوَلّٰى

چيائين توهان سان انجام آهي جشن واري ڏينهن ۽ ميڙيا وڃن ماڻهو منجهند جو. پوءِ پٺي ڏني

چيائين تہ. اوهان جي انجام جو وقت جشن جو ڏينهن آهي ۽ ماڻهو ڏينهن چڙهئي گڏ ٿين. پوءِ فرعون (گهر ڏانهن) موٽيو

فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهٗ ثُمَّ اَتٰى ﴿٦٠﴾ قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوْا

فرعون پوءِ گڏ ڪيائين پنهنجي سٽا پوءِ آيو. چيو انهن کي موسىٰ ويل هجيو نہ مڙهيو

پوءِ پنهنجا فند گڏ ڪري وري آيو. موسىٰ جادوگرن کي چيو تہ. اوهان تي ويل هجي! الله تي ڪوڙو ناهہ نہ ناهيو

عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۚ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرٰى ﴿٦١﴾

الله تي ڪوڙ اهو پاڙ پٽيندو توهان جي عذاب سان ۽ ناڪام ٿيو اهو جنهن ناهيو ڪوڙ.

نہ تہ اوهان جي ڪنهن آفت سان پاڙ پٽيندو. ۽ جنهن ناهہ ناهيو سو بيشڪ نامراد ٿيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَتَنَازَعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَاَسَرُّوا النَّجْوٰى ﴿٦٢﴾ قَالُوْٓا اِنْ هٰذٰنِ

پوءِ انهن بحث ڪيو پنهنجي ڪم لاءِ پاڻ ۾ ۽ لڪايائون صلاح ڪي. چون پيا اهي ٻئي

پوءِ پنهنجي ڪم بابت پاڻ ۾ گفتگو ڪيائون ۽ ڳجهيون صلاحون ڪيائون. چيائون تہ هي ٻئي ضرور جادوگر آهن

لَسٰحِرٰنِ يُرِيْدٰنِ اَنْ يُّخْرِجٰكُمْ مِّنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيْقَتِكُمُ

جادوگر آهن جيڪي چاهين ٿا تہ ڪيڍي ڇڏين توهان کي توهان جي ملڪ مان پنهنجي جادو سان ۽ گم ڪن توهان جي طريقي

پنهنجي جادوءَ سان اوهان کي اوهان جي ملڪ مان لوڏڻ ۽ اوهان جي (جادوگريءَ واري) نرالي طريقي کي وڃائڻ گهرندا آهن.

الْمُثْلٰى ﴿٦٣﴾ فَاَجْمِعُوْا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوْا صَفًّا ۚ وَقَدْ اَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ

ڀلي کي. پوءِ گڏ ڪريو پنهنجا ڪرتب. ۽ اچو قطار ڪري، ۽ سوڀارو ٿيندو اڄ اهوئي

تنهن ڪري پنهنجا جادوءَ (جا سامان) گڏ ڪريو وري قطار ٻڌي اچو ۽ جيڪو اڄ مٿانهون ٿيو سو بيشڪ ڪامياب ٿيو.

اسْتَعْلٰى ﴿٦٤﴾ قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِمَّآ اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّآ اَنْ نَّكُوْنَ اَوَّلَ

جو غالب ٿيندو. چيائون اي موسىٰ تون اڇليندين يا اسين هجون پهريان

چيائون تہ اي موسىٰ! (تون) اڇليندين يا پهرين اسين (پنهنجو ڏارو) اُڇليون؟

مَنْ اَلْقٰى ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ اَلْقُوْا ۚ فَاِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ

اڇليندڙ. فرمايائين بلڪ توهان ئي اڇليو. پوءِ اوچتو انهن جون رسيون ۽ لٺيون سندس خيال ۾ آيو

(موسىٰ) چيو تہ ڀلي (اوهين) اڇليو. پوءِ اوچتو ئي سندن رسا ۽ سندن لٺيون جادوءَ (جي اثر)

اِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ اَنَّهَا تَسْعٰى ﴿٦٦﴾ فَاَوْجَسَ فِيْ نَفْسِهٖ خِيْفَةً مُّوْسٰى ﴿٦٧﴾

تہ انهن جي جادو ڪان ڊوڙن ٿيون. پوءِ محسوس ڪيو پنهنجي دل ۾ خطري کي موسىٰ.

ڪان موسىٰ جي خيال ۾ آيو تہ جهٽڪ اهي ڊوڙن ٿيون. پوءِ موسىٰ پنهنجي دل ۾ ڪجهہ ڊپ محسوس ڪيو.

قُلْنَا لَا تَخَفْ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعْلٰى ﴿٦٨﴾ وَاَلْقِ مَا فِيْ يَمِيْنِكَ تَلْقَفْ مَا

اسان چيو تہ ڊڄ بيشڪ تون ئي غالب آهين. ۽ اڇل جيڪي تنهنجي هٿ ۾ آهي تہ ڳهي وڃي جيڪي

چيوسون تہ. نہ ڊڄ! پڪ تون ئي غالب آهين. ۽ جيڪي تنهنجي ساڄي هٿ ۾ آهي سو اڇل تہ جيڪي ٺاهيائون

صَنَعُوْا ۭ اِنَّمَا صَنَعُوْا كَيْدُ سٰحِرٍ ۭ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ اَتٰى ﴿٦٩﴾

انهن ڪيو. انهن جيڪي ڪيو سو مڪر مداريءَ جو آهي، ۽ سوڀ نہ لهندو مداري جتي بہ اچي.

سو ڳهي وڃي. جيڪي ٺاهيائون سو رڳو هڪ جادوگر جو فريب ئي آهي ۽ جادوگر جتي ويندو اُتي ڪامياب نہ ٿيندو.

فَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِرَبِّ هٰرُوْنَ وَمُوْسٰى ﴿٧٠﴾ قَالَ

پوءِ جهڪي پيا جادوگر سجدي ۾ چيائون ايمان آندوسون رب تي هارون ۽ موسىٰ جي. چيو فرعون

پوءِ سڀ جادوگر سجدو ڪندڙ ٿي ڪري پيا. چيائون تہ. موسىٰ ۽ هارن جي رب تي ايمان آندوسون. (فرعون) چيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰمَنْتُمْ لَهٗ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ ؕ اِنَّهٗ لَكَبِيْرُكُمُ الَّذِىْ عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ۚ

مڃيو ٿا توهان ان کي اڳ ۾ ئي جو آءٌ اجازت ڏيان توهانکي، اهوئي وڏو آهي توهان جو جنهن سيکاريو توهان کي سحر،

ته، اوهان منهنجي موڪل ڏيڻ کان اڳ ان تي ڇو ايمان آندو؟ بيشڪ اهو اوهان جو ضرور وڏو (اُستاد) آهي، جنهن اوهان کي

فَلَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَّلَاُوصَلِّبَنَّكُمْ

پوءِ ضرور ڪٽيندس توهان جا هٿ ۽ توهان جا پير ابتڙ ۽ ڦاسي ڏيندم توهان کي

جادو سيکاريو آهي. تنهن ڪري اوهان جا هٿ ۽ اوهان جا پير اُبتا سبتا ضرور وڍيندس ۽ اوهان کي ڪجين جي ٿڙن ۾ ضرور

فِىْ جُذُوْعِ النَّخْلِ ز وَلَتَعْلَمُنَّ اَيُّنَآ اَشَدُّ عَذَابًا وَّاَبْقٰى ﴿٧١﴾ قَالُوْا لَنْ

ڪجين جي ٿڙن تي ۽ ضرور ڄاڻندؤ ته اسان مان ڪنهنجو آهي سخت عذاب ۽ گهڻي تائين رهندڙ، چيائون نه

سوريءَ چاڙهيندس ۽ ضرور ڄاڻندؤ ته اسان مان ڪنهن جو عذاب وڌيڪ سخت ۽ گهڻي تائين رهڻ وارو آهي. چيائون ته،

نُّؤْثِرَكَ عَلٰى مَا جَآءَنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَالَّذِىْ فَطَرَنَا فَاقْضِ مَآ

اڳرو ڪنداسون توکي ان تي جيڪي آندا اسان وٽ موسىٰ چٽا دليل ۽ نه انهي تي جنهن پيدا ڪيو اسان کي پوءِ تون ڪر جيڪي

چٽن دليلن مان جيڪي اسان وٽ آيا تن تي ۽ جنهن اسان کي پيدا ڪيو تنهن تي توکي ڪڏهن زيادتي نه ڏينداسون، تنهن ڪري جيڪي تون

اَنْتَ قَاضٍ ؕ اِنَّمَا تَقْضِىْ هٰذِهِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾ؕ اِنَّآ اٰمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ

ڪرڻ وارو آهين، رڳو تون ڪندين هن دنيا جي حياتي ۾. اسان ايمان آندو پنهنجي رب تي جيئن بخشي

ڪرڻ وارو آهين سو ڪر. (تون) رڳو دنيا جي هن حياتيءَ بابت فيصلو ڪندين. بيشڪ اسان پنهنجي پالڻهار تي هن لاءِ ايمان آندو آهي ته اسان

لَنَا خَطٰيٰنَا وَمَآ اَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ ؕ وَاللّٰهُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿٧٣﴾ اِنَّهٗ

اسان کي اسان جا گناهه ۽ اهو جيڪي تو مجبور ڪيو اسان کي جادو ڪرڻ تي، ۽ الله ڀلو آهي ۽ سدائين رهندڙ آهي. پڪ

جون خطائون ۽ جنهن جادو ڪرڻ تي تو اسان کي زور ڪيو سو اسان کي بخشي. ۽ الله (سڀ کان) ڀلو ۽ سدائين رهڻ وارو آهي. سچ آهي

مَنْ يَّاْتِ رَبَّهٗ مُجْرِمًا فَاِنَّ لَهٗ جَهَنَّمَ ؕ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ﴿٧٤﴾

جيڪو آيو پنهنجي رب وٽ ڏوهي ٿي ته انهيءَ لاءِ دوزخ آهي نه مرندو ان ۾ ۽ نه جيئرو هوندو.

ته جيڪو پنهنجي پالڻهار وٽ ڏوهاري ٿي ايندو تنهن لاءِ بيشڪ دوزخ آهي. اهو منجهس نڪي مرندو ۽ نڪي جيئندو.

وَمَنْ يَّاْتِهٖ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصّٰلِحٰتِ فَاُولٰٓئِكَ لَهُمُ الدَّرَجٰتُ

۽ جيڪو آيو پنهنجي رب وٽ مومن ٿي عمل چڱا ڪندي ته اهي ئي آهن جن لاءِ درجا

۽ جيڪي مومن ٿي چڱا ڪم ڪري وٽس ايندا، سي آهي آهن جن لاءِ وڏا مرتبا آهن.

الْعُلٰى ﴿٧٥﴾ لا جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ

بلند آهن. باغ رهڻ لاءِ وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون هميشه رهندا انهي،

سدائين رهڻ جا باغ. جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن. منجهن سدائين رهڻ وارا آهن. ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا مَنْ تَزَكّٰى ﴿٧٦﴾ وَلَقَدْ اَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى ۙ اَنْ اَسْرِ

۽ اهو آهي بدلو انهيءَ جو جيڪو پاڪ ٿيو. ۽ اسان حڪم موڪليو موسيٰ ڏانهن تہ راتو واهہ ڪڍ

جيڪو پاڪ ٿيو تنهن جو اهو بدلو آهي. ۽ بيشڪ موسيٰ ڏانهن وحي ڪيوسون تہ راتو واهہ

بِعِبَادِيْ فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِيْقًا فِى الْبَحْرِ يَبَسًا ۙ لَّا تَخٰفُ دَرَكًا

منهنجي ٻانهن کي پوءِ ٺاهہ انهن لاءِ رستو سمنڊ ۾ سڪل، نہ ڊڄندين پڪڙ کان

منهنجي ٻانهن سميت نڪر! پوءِ سمنڊ ۾ انهن لاءِ سڪي واٽ بڻاءِ (دشمنن کان) پڪڙجڻ جو ڊپ نہ ڪر

وَّلَا تَخْشٰى ﴿٧٧﴾ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُوْدِهٖ فَغَشِيَهُمْ مِّنَ الْيَمِّ

۽ نہ ڊڄندين. پوءِ پٺيان پيو انهن جي فرعون پنهنجي لشڪر سميت پوءِ ڍڪيو انهن کي سمنڊ مان

۽ نڪي (ٻڏڻ کان) ڊڄ. پوءِ فرعون پنهنجي لشڪر سميت سندن پوئتان پيو پوءِ سمنڊ مان (پاڻي جو اهو ڪَن) کين وري ويو

مَا غَشِيَهُمْ ﴿٧٨﴾ وَاَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهٗ وَمَا هَدٰى ﴿٧٩﴾ يٰبَنِىٓ

انهيءَ جنهن ٻوڙيو انهن کي. ۽ گمراهہ ڪيو فرعون پنهنجي قوم کي ۽ نہ هدايت ڪيائين. اي بني

جيڪو کين ورتو هو. ۽ فرعون پنهنجي قوم کي گمراهہ ڪيو ۽ سڌي رستي نہ لاتو. اي بني اسرائيلو! بيشڪ

اِسْرَآءِيْلَ قَدْ اَنْجَيْنٰكُمْ مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوٰعَدْنٰكُمْ جَانِبَ الطُّوْرِ

اسرائيل اسان ڇڏايوسون توهان کي توهان جي دشمن کان ۽ انجام ڪيوسون توهان سان طور جي

اوهان کي اوهان جي دشمن کان بچايوسون ۽ طور (جبل) جي ساڄي پاسي کان اوهان کي (توريت ڏيڻ جو) انجام ڪيوسون

الْاَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ﴿٨٠﴾ كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ

ساڄي پاسي ۽ لاٿاسون توهان تي ٽُکر ۽ ٻٽيرا. کائو سٺين شين مان

۽ منّ ۽ سلويٰ اوهان تي لاٿاسون. (۽ چيوسون تہ) سٺين (شين) مان جيڪا اوهان جي روزي ڪئي سون سا کائو

مَا رَزَقْنٰكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيْهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِىْ ۚ وَمَنْ

جيڪي ڏنيون سون توهان کي ۽ نہ بي فرماني ڪريو ان ۾ پوءِ نازل ٿيندو توهان تي منهنجو غضب، ۽ جنهن تي

۽ منجهس نافرماني نہ ڪريو نہ تہ اوهان تي منهجو ڏمر نازل ٿيندو، ۽ جنهن تي منهنجو ڏمر نازل ٿيو

يَّحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِىْ فَقَدْ هَوٰى ﴿٨١﴾ وَاِنِّىْ لَغَفَّارٌ لِّمَنْ تَابَ وَ

پيو منهنجو غضب تہ اهو برباد ٿيو. ۽ آءٌ بخشيندڙ آهيان ان کي جنهن توبہ ڪئي ۽

سو بيشڪ اجڙيو. ۽ جنهن توبهہ ڪئي ۽ ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا وري سڌو رستو لڌائين

اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدٰى ﴿٨٢﴾ وَمَآ اَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ

يقين ڪيو ۽ چڱو عمل ڪيو پوءِ رهيو هدايت تي. ۽ ڪنهن تڪڙو آندو توکي پنهنجي قوم کان

تنهن کي بيشڪ آءٌ بخشيندڙ آهيان. ۽ اي موسيٰ! ڪنهن توکي پنهنجي قوم کان (اڳ اچڻ جي) تڪڙ ڪرائي؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يٰمُوۡسٰى ﴿٨٣﴾ قَالَ هُمۡ اُولَآءِ عَلٰۤى اَثَرِىۡ وَعَجِلۡتُ اِلَيۡكَ رَبِّ لِتَرۡضٰى ﴿٨٤﴾

اي موسيٰ. چيائين اجهو اهي منهنجي پٺيان آهن ۽ آءٌ تکڙو آيس توڏانهن منهنجا رب جيئن تون راضي ٿئين

چيائين تہ اهي اجهو منهنجي پوئتان آهن ۽ اي منهنجا پالڻهار! توڏانهن هن لاءِ تکڙ ڪيم تہ راضي ٿئين!

قَالَ فَاِنَّا قَدۡ فَتَنَّا قَوۡمَكَ مِنۡۢ بَعۡدِكَ وَاَضَلَّهُمُ السَّامِرِىُّ ﴿٨٥﴾

فرمايائين تہ اسان آزمايو سون تنهنجي قوم کي تنهنجي پٺيان ۽ گمراهہ ڪيو انهن کي سامريءَ.

(الله) چيو تہ اسان تنهنجي پويان تنهنجي قوم کي پرکيو ۽ کين سامريءَ گمراهہ ڪيو.

فَرَجَعَ مُوۡسٰۤى اِلٰى قَوۡمِهٖ غَضۡبَانَ اَسِفًا ۚ قَالَ يٰقَوۡمِ اَلَمۡ يَعِدۡكُمۡ

پوءِ موٽيو موسيٰ پنهنجي قوم ڏانهن ڪاوڙجي افسوس ڪندي، چيائين اي قوم ڇا نہ وعدو ڪيو توهان سان

پوءِ موسيٰ پنهنجي قوم ڏانهن ڪاوڙجي ارمان ۾ موٽيو. چيائين تہ. اي منهنجي قوم! اوهان جي پالڻهار اوهان کي چڱو

رَبُّكُمۡ وَعۡدًا حَسَنًا ۬ ؕ اَفَطَالَ عَلَيۡكُمُ الۡعَهۡدُ اَمۡ اَرَدۡتُّمۡ اَنۡ يَّحِلَّ عَلَيۡكُمۡ

توهانجي رب وعدو ڀلو، ڇا پوءِ ڊگهي ٿي توهان تي مدت يا توهان گهريو تہ پوي توهان تي

انجام نہ ڏنو هو ڇا؟ پوءِ اوهان تي مدو ڊگهو ٿي پيو ڇا يا پنهنجي پالڻهار جو ڏمر پاڻ تي نازل ٿيڻ گهريو؟

غَضَبٌ مِّنۡ رَّبِّكُمۡ فَاَخۡلَفۡتُمۡ مَّوۡعِدِىۡ ﴿٨٦﴾ قَالُوۡا مَاۤ اَخۡلَفۡنَا مَوۡعِدَكَ

غضب توهان جي رب کان پوءِ برخلافي ڪئي توهان منهنجي وعدي جي، چيائون نہ برخلافي ڪئي اٿئون تنهنجي وعدي جي

تنهن ڪري منهنجي انجام جي برخلافي ڪيو. چيائون تہ پنهنجي وس کان تنهنجي انجام جي برخلافي نہ ڪئي سون

بِمَلۡكِنَا وَلٰكِنَّا حُمِّلۡنَاۤ اَوۡزَارًا مِّنۡ زِيۡنَةِ الۡقَوۡمِ فَقَذَفۡنٰهَا فَكَذٰلِكَ

پنهنجي اختيار سان پر کڻايا ويا اسان کي بار قوم جي زيورن جا پوءِ اڇلايا سون پوءِ اهڙي طرح

پر (فرعون جي) قوم جي زيورن مان بار کنيا هئاسون پوءِ اهي اڇلاياسون ۽ اهڙيءَ طرح

اَلۡقَى السَّامِرِىُّ ﴿٨٧﴾ فَاَخۡرَجَ لَهُمۡ عِجۡلًا جَسَدًا لَّهٗ خُوَارٌ فَقَالُوۡا

ڍاليو سامريءَ. پوءِ تيار ڪيائين انهن لاءِ گابو بوتو جنهن کي هئي رنڀ پوءِ چيائون

سامريءَ (باهہ ۾) وڌا. پوءِ انهن لاءِ گابي جو بوتو (ناهي) ڪڍيائين جنهن کي رنڀ هئي، پوءِ چيائون تہ

هٰذَاۤ اِلٰهُكُمۡ وَاِلٰهُ مُوۡسٰى ۬ فَنَسِىَ ﴿٨٨﴾ اَفَلَا يَرَوۡنَ اَلَّا يَرۡجِعُ اِلَيۡهِمۡ

هي آهي اِلٰہ توهان جو ۽ الٰہ موسيٰ جو. پوءِ وساريائين. ڇا پوءِ نہ ٿا ڏسن تہ اهو نہ ٿو ڏئي انهنکي

هيءَ اوهان جو معبود ۽ موسيٰ جو معبود آهي ۽ (موسيٰ) ڀلي ويو آهي. نہ ٿي ڏٺائون ڇا تہ (اهو) انهن کي

قَوۡلًا ۬ ۙ وَّلَا يَمۡلِكُ لَهُمۡ ضَرًّا وَّلَا نَفۡعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدۡ قَالَ لَهُمۡ هٰرُوۡنُ

جواب، ۽ نہ تو مالڪ ٿئي انهن جي نقصان جو ۽ نڪي نفعي جو. ۽ يقينن چيو انهن کي هارون

ورندي ورائي نہ ٿو ڏئي ۽ کين نڪي ڏک ۽ نڪي سک ڏيئي سگهي ٿو؟ ۽ بيشڪ هارون اڳ ئي کين چيو هو تہ.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ قَبْلُ يٰقَوْمِ اِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهٖ ج وَاِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمٰنُ فَاتَّبِعُوْنِيْ

اڳ ۾ ته اي منهنجي قوم رڳو توهان کي آزمايو ويو ان سان، ۽ بلاشڪ رب توهانجو رحمان آهي پوءِ منهنجي تابعداري ڪريو

اي منهنجي قوم! اوهين ان (ڳائي) سان پرکيا ويا آهيو. ۽ بيشڪ اوهان جو پالڻهار ٻاجهارو (الله) آهي تنهن ڪري منهنجي

وَاَطِيْعُوْٓا اَمْرِيْ ﴿٩٠﴾ قَالُوْا لَنْ نَّبْرَحَ عَلَيْهِ عٰكِفِيْنَ حَتّٰى يَرْجِعَ اِلَيْنَا

۽ مڃيو حڪم منهنجو چيائون نڪو رهنداسون ان تي ٽڪندڙ جيسين موٽي اچي اسان وٽ

تابعداري ڪريو ۽ منهنجو حڪم مڃيو. چيائون ته (اسين ايسين) مٿس مجاور رهنداسون جيسين موسىٰ اسان ڏانهن موٽي.

مُوْسٰى ﴿٩١﴾ قَالَ يٰهٰرُوْنُ مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ ضَلُّوْٓا ﴿٩٢﴾ اَلَّا تَتَّبِعَنِ ط

موسىٰ. چيائين اي هارون ڪنهن روڪيو توکي جڏهن ڏٺو تو انهن کي گمراهه ٿيندي، جو نه پٺيان لڳين منهنجي،

(موسىٰ اچي) چيو ته، اي هارون! توکي ڪنهن جهليو جڏهن ڪين گمراهه ٿيندو ڏٺئي؟ ته منهنجي پٺيان نه لڳئين.

اَفَعَصَيْتَ اَمْرِيْ ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَاْخُذْ بِلِحْيَتِيْ وَلَا بِرَاْسِيْ ج

ڇا پوءِ رد ڪيو تو حڪم منهنجو چيائين اي منهنجي امڙ جا پٽ نه پڪڙ منهنجي ڏاڙهي ۽ نه مٿي جا وار،

منهنجي حڪم جي ڇو نافرماني ڪيئي؟ هارون چيو ته اي ادا! نڪي مون کي ڏاڙهيءَ کان وٺ ۽ نڪي منهنجي مٿي کان،

اِنِّيْ خَشِيْتُ اَنْ تَقُوْلَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ وَلَمْ تَرْقُبْ

آءٌ ڊنس ته تون چوندين ته ڦوٽ وڌءِ بني اسرائيل ۾ ۽ نه خيال رکيئي

آءٌ (هن ڳالهه کان) ڊنس ته متان چوين ته يعقوب جي اولاد جي وچ ۾ جدائي وڌئي ۽ منهنجي چوڻ جي نگاهه نه رکيئي.

قَوْلِيْ ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يٰسَامِرِيُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوْا

منهنجي چوڻ جو. چيو موسىٰ ڇا حال آهي تنهنجو اي سامري، چيائين مون ڏٺو اهو جو نه ڏٺو ٻين

موسىٰ چيو ته، اي سامري! تنهنجو ڇا معاملو آهي؟ چيائين ته. اها (شيءِ) ڏٺم جا (ماڻهن) نه ڏٺي

بِهٖ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ اَثَرِ الرَّسُوْلِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذٰلِكَ سَوَّلَتْ

انهي کي پوءِ ڀريم مُٺ رسول جي رند تان پوءِ اها وڌم ۽ اهڙي طرح ٺاهي ڏنو

پوءِ ان قاصد (ملائڪ) جي پيرن جي (مٽيءَ جي) هڪ مُٺ ڀريم پوءِ اها (ڳائي جي بوتي ۾) وڌم ۽ اهڙيءَ طرح

لِيْ نَفْسِيْ ﴿٩٦﴾ قَالَ فَاذْهَبْ فَاِنَّ لَكَ فِي الْحَيٰوةِ اَنْ تَقُوْلَ لَا مِسَاسَ ص

مونکي منهنجي نفس. فرمايائين هليو وڃ پوءِ تولاءِ آهي عمر ۾ جو چوندين نه هٿ لڳي

منهنجي نفس (اهو) مون لاءِ سينگاريو. (موسىٰ) چيو ته وڃ! بيشڪ توکي حياتيءَ ۾ (هيءَ سزا) آهي ته چوندو رهندين

وَاِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ تُخْلَفَهٗ ج وَانْظُرْ اِلٰٓى اِلٰهِكَ الَّذِيْ

۽ بيشڪ تولاءِ هڪ وعدو ٿيل آهي جو ان کان ڪين گسائيندين، ۽ ڏس پنهنجي خدا ڏانهن جنهن تي

ته، نه ڇهو! ۽ تولاءِ بيشڪ (ٻيو به) انجام آهي جنهن جي توسان برخلافي نه ڪبي، ۽ پنهنجي معبود ڏانهن نهار! جنهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا ؕ لَنُحَرِّقَنَّهٗ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهٗ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ اِنَّمَآ

تيو هئين مجاور. اسان ضرور ساڙينداسون انهي کي پوءِ چٽينداسون ان کي سمنڊ ۾ اڏاري. رڳو

تي مجاور ٿي ويٺو هئين. اسين ان کي ضرور ساڙينداسون وري ان (جي کيريءَ) کي درياءَ ۾ ڪنڊائڻ وانگر ڪنڊائينداسين.

اِلٰهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾ كَذٰلِكَ

معبود توهانجو الله ئي آهي اهو جو ناهي ڪو مالڪ سواءِ ان جي. ماپايائين هر شيءِ کي علم ۾. اهڙي طرح

اوهان جو معبود الله آهي. انهيءَ کان سواءِ ٻيو ڪو عبادت جو لائق نہ آهي. سڀڪا شيءِ (سندس) علم ۾ سمائي آهي. (اي

نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ وَقَدْ اٰتَيْنٰكَ مِنْ لَّدُنَّا

بيان ڪريون ٿا توتي ڪجهه خبرون ان جون جيڪي گذريو. ۽ ڏنوسون توکي پنهنجي طرفان

پيغمبر!) اهڙيءَ طرح جيڪي گذري ويا تن جي خبرن مان توتي بيان ڪريون ٿا. ۽ پاڻ وٽان توکي نصيحت (يعني قرآن) ڏنوسون.

ذِكْرًا ﴿٩٩﴾ مَنْ اَعْرَضَ عَنْهُ فَاِنَّهٗ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وِزْرًا ﴿١٠٠﴾

قرآن. جيڪو منهن موڙيندو انهي کان تہ اهو کڻندو قيامت ڏينهن بار.

جيڪو ڪانئس منهن موڙيندو سو قيامت جي ڏينهن (گناهن جو) بار کڻندو.

خٰلِدِيْنَ فِيْهِ ؕ وَسَآءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حِمْلًا ﴿١٠١﴾ يَّوْمَ يُنْفَخُ فِي

هميشہ رهندا ان ۾. ۽ بڇڙو آهي انهن لاءِ قيامت جي ڏينهن بار کڻڻ. جنهن ڏينهن ڦوڪي ويندي

منجهس سدائين رهڻ وارا آهن. ۽ قيامت جي ڏينهن انهن کي بار کڻڻ بڇڙو آهي. جنهن ڏينهن صور ۾ ڦوڪيو

الصُّوْرِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِيْنَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾ يَّتَخَافَتُوْنَ بَيْنَهُمْ

صور ۽ گڏ ڪنداسون ڏوهارين کي ان ڏينهن نيرين اکين وارو ڪري. هوريان ڳالهائيندا پاڻ ۾

ويندو ۽ ان ڏينهن ڏوهارين کي جهرو ڪري اُٿارينداسون. (تنهن ڏينهن) پاڻ ۾ سُس پُس ڪندا

اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُوْلُوْنَ اِذْ يَقُوْلُ اَمْثَلُهُمْ

نہ نہ ٽڪيا آهيو مگر ڏهہ ڏينهن. اسين خوب ڄاڻون ٿا جيڪي چون ٿا جڏهن چوندو انهن مان ڀلي

تہ اوهين (دنيا ۾) رڳو ڏهاڪو ڏينهن رهيو. جيڪي چوندا سو اسين چڱو ڄاڻندڙ آهيون. ان مهل منجهائن صحيح طريقي

طَرِيْقَةً اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾ وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ

رَوش وارو نہ نہ ترسيا آهيو مگر هڪ ڏينهن. ۽ پڇن ٿا توکان جبلن بابت پوءِ چؤ

وارو چوندو تہ هڪ ڏينهن کان سواءِ نہ رهيا آهيو. ۽ (اي پيغمبر!) جبلن بابت توکان پڇن ٿا. چئو تہ

يَنْسِفُهَا رَبِّيْ نَسْفًا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾ لَّا تَرٰى فِيْهَا

پوريندو انهن کي منهنجو رب پوري. پوءِ ڪري ڇڏيندن ميدان صاف. نہ ڏسندين انهي ۾

منهنجو پالڻهار انهن کي اڏائي ڪنڊائيندو. پوءِ ان (هنڌ) کي صاف ميدان ڪري ڇڏيندو. منجهس نڪي هيٺاهين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عِوَجًا وَّلَآ اَمْتًا ﴿١٠٧﴾ يَوْمَىِٕذٍ يَّتَّبِعُوْنَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهٗ ۚ وَخَشَعَتِ

لڙهه ۽ نڪي چاڙهه ان ڏينهن لڳندا پٺيان سڏيندڙ جي ناهي ڪوڏنگ ان ۾. ۽ جهڪا ٿيندا

۽ نڪي متاهين ڏسندين. اُن ڏينهن سڏيندڙ جي پوئتان لڳندا جنهن کي ڪا ڏنگائي نه هوندي. ۽ سڀ

الْاَصْوَاتُ لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾ يَوْمَىِٕذٍ لَّا تَنْفَعُ

آواز رحمان جي اڳيان پوءِ نه ٻڌندين مگر پٽڪو. ان ڏينهن فائدو نه ڏيندي

آواز الله لاءِ جهڪا ٿيندا پوءِ پٽڪ کان سواءِ ڪجهه نه ٻڌندين. جنهن کي الله موڪل ڏني ۽

الشَّفَاعَةُ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَرَضِيَ لَهٗ قَوْلًا ﴿١٠٩﴾ يَعْلَمُ

سفارش مگر جنهن کي موڪل ڏئي الله ۽ وڻيس ان جو ڳالهائڻ. اهو ڄاڻي ٿو

اُن جي چوڻ کان راضي ٿيو تنهن کان سواءِ اُن ڏينهن ڪا سفارش فائدو نه ڏيندي.

مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيْطُوْنَ بِهٖ عِلْمًا ﴿١١٠﴾ وَعَنَتِ

جيڪي انهن جي اڳيان آهي ۽ جيڪي انهن جي پٺيان آهي ۽ اهي نه ٿا گهيرو ڪن ان تي علم سان. ۽ جهڪي پيا

جيڪي سندن اڳيان ۽ جيڪي سندن پوئتان آهي سو (الله) ڄاڻندو آهي ۽ (ماڻهو) کيس سندن علم سان نٿا ڄاڻي سگهن.

الْوُجُوْهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّوْمِ ۭ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾ وَمَنْ

منهن سدا جيئري سگهاري جي آڏو، ۽ خراب ٿيو اهو جنهن کنيو ظلم. ۽ جيڪو

۽ سڀ چهرا سدائين جيئري، (جڳ کي) قائم رکندڙ لاءِ عاجزي ڪندڙ آهن۔ ۽ جنهن ظلم (جو بار) کنيو سو بيشڪ

يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخٰفُ ظُلْمًا وَّلَا هَضْمًا ﴿١١٢﴾

ڪندو چڱايون ۽ آهي ايمان وارو سو نه ڊڄندو ظلم کان ۽ نڪي نقصان کان.

نامراد ٿيو. ۽ جيڪو چڱا ڪم ڪندو ۽ اهو مؤمن (به) هوندو سو نڪي ظلم کان ۽ نڪي نقصان کان ڊڄندو.

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا وَّصَرَّفْنَا فِيْهِ مِنَ الْوَعِيْدِ

۽ اهڙيءَ طرح نازل ڪيوسون قرآن عربي ٻولي ۾ ۽ دهرايوسون ان ۾ ڪجهه دڙڪو

۽ اهڙيءَ طرح اهو عربي قرآن لاٿوسون ۽ منجهس طرحين طرحين دڙڪا بيان ڪياسون ته

لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ اَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٣﴾ فَتَعٰلَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ

من اهي پرهيزڪن يا پيدا ڪري انهن ۾ سمجهه. پوءِ مٿاهون آهي الله بادشاهه سچو.

مَنَ اهي ڊڄن يا (اهو) انهن لاءِ ڪا نصيحت پيدا ڪري. پوءِ الله سچو بادشاهه مٿاهون آهي.

وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْاٰنِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يُّقْضٰٓى اِلَيْكَ وَحْيُهٗ ۡ وَقُلْ

۽ نه تڪڙ ڪر قرآن سان ان کان اڳي جو پورو ٿئي توتي پهچڻ ان جو ۽ چؤ

۽ قرآن (جي پڙهڻ) ۾ اُن کان اڳ جو، توڏانهن اُن جو لهڻ پورو ڪجي تڪڙ نه ڪر ۽ چئو ته.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَّبِّ زِدْنِيْ عِلْمًا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدْ عَهِدْنَآ اِلٰۤى اٰدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَ

اي رب وڌاءِ منهنجو علم. ۽ اڳين ٿي پارت ڪئي سون آدم کي اڳ ۾ پوءِ وساريائين ۽

اي منهنجا پالڻهار! مون کي علم ۾ وڌاءِ! ۽ بيشڪ آدم کي اڳ حڪم ڪيو هيوسون پوءِ وساريائين ۽

لَمْ نَجِدْ لَهٗ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْۤا

نہ لڌي سون ان ۾ پڪائي. ۽ جڏهن چيو اسان ملائڪن کي سجدو ڪريو آدم ڏانهن تہ سجدي ۾ پيا

سندس ڪا پڪي نيت نہ لڌي سون. ۽ (ياد ڪر) جڏهن ملائڪن کي چيوسون تہ آدم کي سجدو ڪريو پوءِ

اِلَّاۤ اِبْلِيْسَ ؕ اَبٰى ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا يٰۤاٰدَمُ اِنَّ هٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا

مگر ابليس انڪار ڪيائين. پوءِ چيوسون اي آدم يقينن هي دشمن آهي تنهنجو ۽ تنهنجي زال جو پوءِ

ابليس کان سواءِ سڀني سجدو ڪيو۔ اُن انڪار ڪيو. پوءِ چيوسون تہ اي آدم! هيءُ تنهنجو ۽ تنهنجي زال جو ويري آهي

يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقٰى ﴿١١٧﴾ اِنَّ لَكَ اَلَّا تَجُوْعَ فِيْهَا وَ

ڪڍي نہ توهان کي جنت مان پوءِ تڪليف ۾ پوندين. بيشڪ تو لاءِ آهي تہ نہ بکيو ٿئين ان ۾ ۽

متان اوهان کي بهشت مان ڪڍي تہ ڏکيا ٿيو. بيشڪ تو لاءِ (هي آهي تہ) منجهس نڪي بک لڳندئي ۽

لَا تَعْرٰى ﴿١١٨﴾ وَاَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا فِيْهَا وَلَا تَضْحٰى ﴿١١٩﴾ فَوَسْوَسَ اِلَيْهِ

نہ اگهاڙو. ۽ هي بہ تہ نہ اُڃو ٿيندين اتي ۽ نہ اُس لڳندءِ. پوءِ خيال وڌو انهي کي

نڪي اگهاڙو ٿيندين. ۽ پڪ تون منجهس نڪي اُڃو ٿيندين ۽ نڪي اُس لڳندئي. پوءِ کيس شيطان وسوسو ڏنو

الشَّيْطٰنُ قَالَ يٰۤاٰدَمُ هَلْ اَدُلُّكَ عَلٰى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلٰى ﴿١٢٠﴾

شيطان چيائين اي آدم ڏَس ڏيان توکي بقا جي وڻ جو ۽ اهڙي ملڪ جو جيڪو پراڻو ٿي نہ ٿئي.

چيائين تہ اي آدم! سدائين رهڻ جي وڻ جو ۽ سدائين رهڻ واري بادشاهيءَ جو توکي ڏس ڏيان؟

فَاَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفٰنِ عَلَيْهِمَا

پوءِ ٻنهي کاڌو انهي مان پوءِ کلي پيا انهن تي بدن انهن جا ۽ لڳا چنبڙائڻ پاڻ تي

پوءِ منجهانئس ٻنهي کاڌو، تنهن ڪري انهن کي سندين اوگهڙ ظاهر ٿي ۽ بهشت (جي وڻ) جا پن پاڻ تي ويڙهڻ

مِنْ وَّرَقِ الْجَنَّةِ ۫ وَعَصٰۤى اٰدَمُ رَبَّهٗ فَغَوٰى ﴿١٢١﴾ ثُمَّ اجْتَبٰهُ رَبُّهٗ

پن بهشت جا ۽ چيو نہ ورتو آدم پنهنجي رب جو پوءِ ڀٽڪي ويو. وري چونڊيو ان کي سندس پروردگار

لڳا ۽ آدم پنهنجي پالڻهار جي نافرماني ڪئي. تنهن ڪري ڀٽڪي ويو. وري سندس پالڻهار کيس چونڊيو

فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدٰى ﴿١٢٢﴾ قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيْعًۢا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ

پوءِ وريو انهي تي ۽ دڳ لاتائينس. فرمايائين ٻئي لهو اتان گڏجي ٿيندؤ توهان هڪ ٻئي

پوءِ مٿس ٻاجھ سان موٽيو ۽ (کيس) سڌي رستي لاتائين. چيائين تہ منجهانئس ٻئي گڏ لهي وڃو! اوهان مان ڪي ڪن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَدُوٌّ ۚ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى ۙ فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ

جاواري، پوءِ جيڪڏهن اچي توهان وٽ منهنجي طرفان هدايت پوءِ جيڪو هليو منهنجي ڏس تي تہ نہ پلندو

جا ويري ٿيندا، پوءِ جڏهن اوهان وٽ منهنجي هدايت اچي تڏهن جنهن منهنجي تابعداري ڪئي سو گمراهہ نہ ٿيندو

وَلَا يَشْقَىٰ ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنكًا وَ

۽ نہ تڪليف ۾ پوندو. ۽ جنهن منهن موڙيو منهنجي ذڪر کان تہ انهيءَ لاءِ ٿيندو گذران تنگ ۽

۽ نڪي بدبخت ٿيندو. ۽ جيڪو منهنجي ياد ڪرڻ کان منهن موڙيندو تنهن لاءِ بيشڪ حياتي اهنجي ٿيندي

نَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَىٰ ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَىٰ وَقَدْ

آڻينداسون ان کي قيامت ڏينهن انڌو ڪري. چوندو اي منهنجا رب ڇو آندو تو مونکي انڌو ڪري ۽ آءٌ

۽ قيامت جي ڏينهن کيس انڌو ڪري اٿارينداسون. چوندو، اي منهنجا پالڻهار! مون کي انڌو ڪري ڇو اٿاريئہ ۽ بيشڪ

كُنتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾ قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا ۖ وَكَذَٰلِكَ الْيَوْمَ

تہ هئيس سڄو. فرمائيندو ائين ئي آيون تو وٽ اسان جون آيتون پوءِ اهي وساري ڇڏيئي، ۽ اهڙي طرح اڄ

(اڳي) سڄو هوس. (الله) چوندو تہ ائين آهي، تو وٽ اسان جيون آيتون آيون پوءِ ڪين وساريئي، ۽ اهڙيءَ طرح اڄ

تُنسَىٰ ﴿١٢٦﴾ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِن بِآيَاتِ رَبِّهِ ۚ

وساريو ويو تو کي، ۽ ائين ئي بدلو ڏيندا آهيون ان کي جيڪو حد ٽپي ۽ يقين نہ ڪري پنهنجي رب جي ڳالهين تي،

وساربين. ۽ اهڙيءَ طرح انهيءَ کي سزا ڏينداسون جيڪو حد کان لنگهيو ۽ پنهنجي پالڻهار جي نشانين کي نہ مڃيائين.

وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَىٰ ﴿١٢٧﴾ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم

۽ اجا عذاب آخرت جو وڌيڪ سخت آهي ۽ دائمي آهي. ڇا پوءِ نہ هدايت ڏني انهن کي هن ڳالهہ تہ ڪيترين ئي تباهہ ڪيوسون انهن کان اڳ

۽ آخرت جو عذاب ڏاڍو سخت ۽ جٽادار آهي. (هن ڳالهہ) کين سڌو رستو نہ ڏيکاريو. ڇا تہ کانئن اڳ ڪيترائي

مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي

قومون جو هي گهمن ٿا انهن جي جاين ۾، بيشڪ انهيءَ ۾ نشانيون آهن عقل

جڳ ناس ڪياسون جن جي جاين ۾ گهمندا آهن؟ بيشڪ اُن ۾ ڏيان وارن لاءِ نشانيون آهن. ۽ (اي پيغمبر!)

النُّهَىٰ ﴿١٢٨﴾ ع وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾

وارن لاءِ. جيڪڏهن نہ هجي ها فيصلو اڳاٽو تنهنجي رب جو تہ ٿئي ها عذاب لاڳو ۽ جي نہ هجي ها مدت مقرر.

جيڪڏهن تنهنجي پالڻهار جو حڪم اڳاٽو نہ ٿئي ها ۽ (پڻ) مدت مقرر ٿيل نہ هجي ها تہ ضرور (عذاب) لازم ٿئي ها.

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ

پوءِ تون صبر ڪر ان تي جيڪي چون ٿا ۽ تسبيح پڙهہ تعريف سان پنهنجي رب لاءِ اڳي سج اڀرڻ کان

پوءِ جيڪي چوندا آهن تنهن تي صبر ڪر ۽ سج اڀرڻ کان اڳ ۽ ان جي لهڻ کان اڳ پنهنجي پالڻهار جي پاڪائي ساراهہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَقَبْلَ غُرُوْبِهَا ۚ وَمِنْ اٰنَآئِ الَّيْلِ فَسَبِّحْ وَاَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ

۽ اڳي سج لٿي کان رات جي وقتن ۾ بہ ۽ پوءِ تسبيح پڙهہ ۽ ڏينهن جي طرفن ۾ يقينن تون

سان ڳڻ بيان ڪر ۽ رات جي (پهرين) گهڙين ۾ ۽ ڪجهہ گهڙيون ڏينهن جون پاڪائي بيان ڪر تہ من تون

تَرْضٰى ﴿١٣٠﴾ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِّنْهُمْ

راضي ٿيندين. ۽ نہ ڪڻ اکيون پنهنجون ان شيءِ ڏانهن جا ڏني سون ڪيترن کي انهن مان

خوش ٿئين. ۽ (اي پيغمبر!) تون پنهنجين اکين کي ان ڏانهن نہ کول. جنهن سان منجهانئن (ڪافرن جي) ٽولين کي دنيا جي حياتيءَ

زَهْرَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ لِنَفْتِنَهُمْ فِيْهِ ؕ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿١٣١﴾

رونق دنيا جي حياتي جي جيئن آزمايون انهن کي ان ۾. ۽ رزق تنهنجي رب جو بهتر ۽ پائدار آهي.

جي سينگار سان هن لاءِ آسودو ڪيوسون تہ منجهس ڪين پرکيون. ۽ تنهنجي پالڻهار جو رزق ڀلو ۽ سدائين (رهڻ) وارو آهي.

وَاْمُرْ اَهْلَكَ بِالصَّلٰوةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ؕ لَا نَسْــَٔلُكَ رِزْقًا ؕ نَحْنُ

۽ حڪم ڪر پنهنجي گهروارن کي نماز جو ۽ مضبوط ٿيءُ ان تي. اسين نہ ٿا گهرون توکان روزي. اسان ئي

۽ پنهنجي گهروارن کي نماز جو حڪم ڪر ۽ مٿس صبر ڪر (يعني قائم رهہ) توکان رزق نہ گهرندا آهيون. اسين

نَرْزُقُكَ ؕ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوٰى ﴿١٣٢﴾ وَقَالُوْا لَوْلَا يَاْتِيْنَا بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ

روزي ڏيون ٿا توکي، ۽ چڱي پڇاڙي آهي پرهيزگاريءَ جي. ۽ چيائون چو نہ ٿو آڻي اسان وٽ ڪا نشاني پنهنجي رب کان،

توکي روزي ڏيندا آهيون. ۽ چڱي عاقبت پرهيزگارن لاءِ آهي. ۽ چون ٿا تہ اسان وٽ پنهنجي پالڻهار جي ڪا نشاني چو نہ آڻيندو

اَوَلَمْ تَاْتِهِمْ بَيِّنَةُ مَا فِى الصُّحُفِ الْاُوْلٰى ﴿١٣٣﴾ وَلَوْ اَنَّآ اَهْلَكْنٰهُمْ

ڇا نہ آئي انهن وٽ نشاني اڳين آيل ڪتابن واري. ۽ جيڪڏهن اسين هلاڪ ڪريون انهن کي

آهي؟ جيڪي پهرين صحيفن ۾ آهي سي نشانيون وٽن نہ آيون آهن ڇا؟ ۽ جيڪڏهن اسين ڪين هن (پيغمبر موڪلڻ)

بِعَذَابٍ مِّنْ قَبْلِهٖ لَقَالُوْا رَبَّنَا لَوْلَآ اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا رَسُوْلًا فَنَتَّبِعَ

عذاب سان انهيءَ کان اڳ ۾ تہ چون ها اي اسان جا رب چو نہ موڪليئي اسان ڏانهن رسول تہ تابع ٿيون ها

کان اڳ عذاب سان ناس ڪريون ها تہ ضرور چون ها تہ، اي اسان جا پالڻهار! اسان ڏانهن پيغمبر چو نہ موڪليئہ نہ

اٰيٰتِكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَّذِلَّ وَنَخْزٰى ﴿١٣٤﴾ قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوْا ۚ

تنهنجي حڪمن جا ان کان اڳ ۾ جو ذليل ٿيون ها ۽ خوار ٿيون ها. تون چؤ هرهڪ انتظار ڪندڙ آهي پوءِ توهان بہ انتظار ڪريو

پنهنجي ذليل ٿيڻ ۽ خوار ٿيڻ کان اڳ تنهنجي آيتن جي تابعداري ڪريون ها؟ (اي پيغمبر!) چئو تہ، سڀ ڪو منتظر

فَسَتَعْلَمُوْنَ مَنْ اَصْحٰبُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدٰى ﴿١٣٥﴾ ع

پوءِ جلد ڄاڻندؤ تہ ڪهڙا آهن صاحب سڌيءَ راهہ جا ۽ ڪير آهن هدايت تي.

آهي پوءِ (اوهين بہ) منتظر رهو. پوءِ سگهوئي ڄاڻندو تہ سڌيءَ واٽ وارا ڪير آهن ۽ هدايت وارو ڪير ٿيو!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سورة الانبياء مكية | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اياتها ١١٢ ركوعاتها ٧

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِيْ غَفْلَةٍ مُّعْرِضُوْنَ ①

ويجهو ٿيو ماڻهن لاءِ سندن حساب ۽ اهي غفلت ۾ آهن منهن موڙيندڙ.

ماڻهن لاءِ سندن حساب ويجهو ٿيو آهي ۽ اهي غفلت ۾ (رهي ڪانئس) منهن موڙيندڙ آهن!

مَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنْ رَّبِّهِمْ مُّحْدَثٍ اِلَّا اسْتَمَعُوْهُ وَ

نه ٿي اچي انهن ڏانهن ڪا نصيحت سندن رب ڪان تازي مگر ٻڌن ٿا ان کي ۽

سندن پالڻهار وٽان ڪا نئين نصيحت وٽن نه ايندي آهي. پر ان کي (ٺٺولي وانگر راند) ڪيڏندي ٻڌندا آهن.

هُمْ يَلْعَبُوْنَ ② لَاهِيَةً قُلُوْبُهُمْ ۭ وَاَسَرُّوا النَّجْوَى ۖ الَّذِيْنَ

اهي راند ڪن ٿا. ويسليون آهن دليون انهن جون. ۽ لڪائي ڪيائون ڳجهي ڳالهه جن

سندن دليون وائڙيون آهن ۽ ظالم ڳجهيون صلاحون ڪندا آهن ته هي (پيغمبر)

ظَلَمُوْا ۖ هَلْ هٰذَآ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۚ اَفَتَاْتُوْنَ السِّحْرَ وَاَنْتُمْ

ظلم ڪيو ته ناهي هي (محمد صلي الله عليه وسلم) مگر ماڻهو توهان جهڙو. ڇا پوءِ اچو ٿا توهان جادو ۾

اوهان جهڙو ئي ماڻهو آهي، ۽ اوهين ڏسي وائسي جادوءَ ڪي ڇو ويجها ويندا آهيو؟

تُبْصِرُوْنَ ③ قٰلَ رَبِّيْ يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ز

ڏسي وائسي. ان چيو منهنجو رب ڄاڻي ٿو هر ڳالهه آسمان ۽ زمين ۾

(پيغمبر) چيو ته منهنجو پالڻهار سڀ ڳالهه ڄاڻندو آهي (جيڪا به) آسمان ۽ زمين ۾ (جتي هجي).

وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ④ بَلْ قَالُوْٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍۢ بَلِ

۽ اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. وري چيائون ڪوڙا خواب اٿس نه پر

۽ اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. بلڪ چيائون ته (اهو قرآن) اجايا خيالات آهن بلڪ ان کي ٺاهه ٺاهيو اٿس بلڪ

افْتَرٰىهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ ۚۖ فَلْيَاْتِنَا بِاٰيَةٍ كَمَآ اُرْسِلَ الْاَوَّلُوْنَ ⑤

اهو ڪوڙ ٺاهيو اٿس بلڪ اهو شعر چوندڙ آهي. پوءِ پيل آڻي اسان وٽ ڪا نشاني جيئن موڪليا ويا هئا اڳيان رسول.

اهو شاعر آهي. پوءِ ڄڳائي ته اسان وٽ ڪا نشاني آڻي جهڙيءَ طرح پهريان (پيغمبر) موڪليا ويا هئا.

مَآ اٰمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا ۚ اَفَهُمْ

ڪونه مڃيو هئائون انهن کان اڳي ڪنهن ڳوٺ وارن جنڪي اسان تباهه ڪيو هئو. ڇا پوءِ هي

(هائو!) ڪوبه ڳوٺ جنهن کي اڳ ناس ڪيوسون تنهن (جي رهاڪن پنهنجن پيغمبرن تي) ايمان نه آندو هو.

الجزء السابع عشر (١٧)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يُؤْمِنُوْنَ ۝٦ وَمَآ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْٓ اِلَيْهِمْ

ايمان آڻيندا؟ ۽ نہ موڪليوسان توکان اڳي مگر مردن کي وحي ڪندا هئاسون انهن ڏانهن

پوءِ هي ايمان آڻيندا ڇا؟ ۽ (اي پغيمبر!) توکان اڳ رڳو مرد پيغمبر موڪلياسون جن ڏانهن وحي ڪيوهيوسون.

فَسْـَٔلُوْٓا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝٧ وَمَا جَعَلْنٰهُمْ

پوءِ پڇاڪريو يادگيري وارن کان جيڪڏهن توهان نہ ڄاڻندا آهيو. ۽ نہ بڻايوسون انهن جو

(جيئو تہ) جيڪڏهن نہ ڄاڻندا آهيو تہ علم وارن کان پڇو. ۽ انهن (پيغمبرن) جو اهڙو جسو نہ بڻايوسون

جَسَدًا لَّا يَاْكُلُوْنَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوْا خٰلِدِيْنَ ۝٨ ثُمَّ

اهڙو جسم جو نہ کائين کاڌو ۽ نہ هئا هميشہ رهندڙ. پوءِ

جو طعام نہ کائن ۽ نہ سدائين رهڻ وارا هئا. وري ساڻن (پنهنجي) انجام

صَدَقْنٰهُمُ الْوَعْدَ فَاَنْجَيْنٰهُمْ وَمَنْ نَّشَآءُ وَاَهْلَكْنَا

سچو ڪيوسون انهن سان وعدو پوءِ بچايوسون انهن کي ۽ جنکي گهريوسون ۽ هلاڪ ڪيوسون

کي سچو ڪيوسون پوءِ انهن کي ۽ جنهن لاءِ گهريوسون تنهن کي بچايوسون ۽ حد کان لنگهندڙن

الْمُسْرِفِيْنَ ۝٩ لَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكُمْ كِتٰبًا فِيْهِ ذِكْرُكُمْ ؕ

حد لنگهندڙن کي بيشڪ اسان نازل ڪيو آهي توهان ڏانهن قرآن جنهن ۾ نصيحت آهي توهان لاءِ.

کي ناس ڪيوسون. بيشڪ اوهان ڏانهن هڪ ڪتاب نازل ڪيوسون جنهن ۾ اوهان لاءِ نصيحت آهي.

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝١٠ع وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً

ڇا پوءِ نہ ٿا سمجهو. ۽ ڪيترائي پيهين ڇڏياسون ڳوٺ جو هئا اهي ڏوهاري

پوءِ ڇو نہ سمجهندا آهيو؟ ۽ ڪيترائي ڳوٺ جو اهي ظالم هئا. ويران ڪياسون

وَّاَنْشَاْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا اٰخَرِيْنَ ۝١١ فَلَمَّآ اَحَسُّوْا بَاْسَنَآ اِذَا هُمْ

۽ اڀارياسون انهن کان پوءِ ماڻهو ٻيا. جڏهن ڏٺائون عذاب اسان جو تڏهن اهي

۽ ڪانئن پوءِ ٻيون قومون پيدا ڪيون سون. پوءِ جنهن دم اسان جو عذاب محسوس ڪيائون (تنهن دم) اُمالڪ

مِّنْهَا يَرْكُضُوْنَ ۝١٢ؕ لَا تَرْكُضُوْا وَارْجِعُوْٓا اِلٰى مَآ اُتْرِفْتُمْ فِيْهِ

ان کان ڀڄڻ لڳا. نہ ڀڄو ۽ موٽي اچو اوڏانهن جتي توهان عيش ڪندا هئا

اتاهون اهي ڀڳا ٿي. (چيوسون تہ) نہ ڀڄو ۽ جن (نعمتن) ۾ سکيا هيو تن ڏانهن ۽ پنهنجن

وَمَسٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُوْنَ ۝١٣ قَالُوْا يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ۝١٤

۽ موٽو پنهنجي گهرن ۾ متان توهان کان پڇيو وڃي. چيائون هاءِ اسان جي حال تي بيشڪ هئاسون اسان بي فرمان.

گهرن ڏانهن موٽو تہ مَنَ اوهان کان پڇيو وڃي. چوندا رهيا تہ اسان لاءِ ويل آهي بيشڪ اسين ظالم هئاسون!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَمَا زَالَتْ تِّلْكَ دَعْوٰىهُمْ حَتّٰى جَعَلْنٰهُمْ حَصِيْدًا خٰمِدِيْنَ ﴿١٥﴾

پوءِ يڪي هوندي اها انهنجي پڪار آخر ڪيوسون انهن کي لاباروتيل اجهامي ويندڙ.

پوءِ سدائين سندن اهو پڪارڻ هو، تان جو لڻيل (۽) وساميل ڪيوسون.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِيْنَ ﴿١٦﴾ لَوْ اَرَدْنَآ

۽ اسان نہ پيدا ڪيو آسمان ۽ زمين کي ۽ جيڪي انهنجي وچ ۾ آهي راند لاءِ. جيڪڏهن گهرون ها اسين

۽ آسمان ۽ زمين کي ۽ جيڪي سندن وچ ۾ آهي سا ڪا اسان راند نہ بنائي آهي. جيڪڏهن اسان کي راند بڻائڻ

اَنْ نَّتَّخِذَ لَهْوًا لَّاتَّخَذْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّآ اِنْ كُنَّا فٰعِلِيْنَ ﴿١٧﴾ بَلْ

بنائڻ شغل تہ بڻايون ها ان کي پاڻ وٽ، جيڪڏهن ڪجھ ڪريون ها. پر

جو ڪو ارادو هجي ها تہ ضرور ان کي پاڻ وٽان بڻايون ها جيڪڏهن اسين ڪندڙ هجون ها! (پر اسين ائين ڪندڙ نہ آهيون).

نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهٗ فَاِذَا هُوَ زَاهِقٌ ؕ وَ

هڻون ٿا حق کي باطل تي پوءِ مٿو ڀڃي ٿو ان جو پوءِ اهو گم ٿيندڙ آهي، ۽

بلڪ سچ کي ڪوڙ تي اڇليندا آهيون پوءِ اهو سندس مٿو ڀڃندو آهي. پوءِ انهيءَ مهل اهو (ڪوڙ) چٽ ٿيندڙ آهي.

لَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُوْنَ ﴿١٨﴾ وَلَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

توهان کي حيف هجي ان تي جيڪي چئو ٿا. ۽ انهيءَ لاءِ آهي جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي،

۽ جيڪي (الله جون) وصفون اوهين بيان ڪندا آهيو تنهن سببان اوهان لاءِ خرابي آهي! ۽ جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي

وَمَنْ عِنْدَهٗ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَلَا يَسْتَحْسِرُوْنَ ﴿١٩﴾ ۚ

۽ جيڪي ان وٽ حاضر آهن نہ ٿا وڏائي ڪن. ان جي عبادت کان ۽ نہ ٿا ٿڪجن.

سو الله جو آهي. ۽ جيڪي وٽس آهن سي سندس عبادت کان وڏائي نہ ڪندا آهن ۽ نڪي ٿڪبا آهن.

يُسَبِّحُوْنَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُوْنَ ﴿٢٠﴾ اَمِ اتَّخَذُوْٓا اٰلِهَةً

تسبيح پڙهن ٿا رات ۽ ڏينهن ۽ نہ ٿا سست ٿين. ڇا ورتا اٿن ٻيا خدا

(اهي) رات جو ۽ ڏينهن جو پاڪائي بيان ڪندا آهن. سست نہ ٿيندا آهن. زمين (جي شين) مان اهڙا معبود ورتا اٿن ڇا

مِّنَ الْاَرْضِ هُمْ يُنْشِرُوْنَ ﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ فِيْهِمَآ اٰلِهَةٌ

زمين ۾ اهي ٿا ڪين هلائين. جيڪڏهن هجن ها انهن ٻنهي ۾ ٻيا خدا

جو اهي (مٽي کان پوءِ ڪين) ڪڙو ڪندا؟ جيڪڏهن آسمان ۽ زمين ۾ الله کان سواءِ (گهڻا) معبود هجن ها تہ

اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿٢٢﴾

الله کان سواءِ تہ ٻئي تباهہ ٿي وڃن ها، پوءِ پاڪ آهي الله عرش جو مالڪ انهن ڳالهين کان جيڪي ٻڌائن ٿا.

(آسمان ۽ زمين) ٻئي اجڙن ها! پوءِ (ڪافر) جيڪو بيان ڪندا آهن تنهن (ڳالهہ) کان عرش جو مالڪ الله پاڪ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَا يُسْـَٔلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُوْنَ ﴿٢٣﴾ اَمِ اتَّخَذُوْا مِنْ

نہ پڇيو ويندو ان کان جيڪي اهو ڪري ٿو ۽ انهن کان پڇا ٿيندي. ڇا ورتا اٿن انهيءَ

(الله) جيڪي ڪندو آهي تنهن بابت (اُهو) نہ پڇبو ۽ اُنهن کان پڇا ڪبي. اُن کان سواءِ (ٻيا) معبود ڇو ورتائون؟

دُوْنِهٖٓ اٰلِهَةً ؕ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ ۚ هٰذَا ذِكْرُ مَنْ مَّعِيَ

کان سواءِ ٻيا معبود؟ چؤ آڻيو دليل پنهنجو هي ذڪر آهي مون سان گڏوارن جو

(اي پيغمبر کين) چئو تہ پنهنجو (توريت ۽ انجيل مان) دليل آڻيو. هي (قرآن) منهنجي سنگت جي نصيحت آهي

وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِيْ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۙ الْحَقَّ

۽ ذڪر مونکان اڳين جو، پر گهڻا انهن جا نہ ٿا ڄاڻن حق کي

۽(هي) مون کان اڳ وارن جي نصيحت آهي ۽ بلڪ اُنهن مان گهڻا حق کي نہ ڄاڻندا آهن،

فَهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ

پوءِ اهي منهن موڙيندڙ آهن. ۽ نہ موڪليو آهي اسان توکان اڳ ۾ ڪوئي رسول

تنهن ڪري اُهي منهن موڙيندڙ آهن. ۽ توکان اڳ جيڪو (بہ) پيغمبر موڪليوسون تنهن ڏانهن هي وحي

اِلَّا نُوْحِيْٓ اِلَيْهِ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاعْبُدُوْنِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ

مگر چوندا هئاسون ان کي تہ ناهي ڪوئي معبود مگر آءٌ پوءِ عبادت ڪريو منهنجي. ۽ چيائون ورتي آهي

ڪيوسون تہ مون کان سواءِ ڪو عبادت جو لائق نہ آهي. تنهن ڪري منهنجي عبادت ڪريو. ۽ چون ٿا تہ الله (پنهنجي لاءِ

الرَّحْمٰنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ؕ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُوْنَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُوْنَهٗ

رحمان اولاد الله پاڪ آهي، پر اهي ٻانها آهن عزت وارا. نہ ٿا اڳرائي ڪن انهي سان

ملائڪ) اولاد ورتو آهي. اهو پاڪ آهي۔ بلڪ (ملائڪ الله جا) سڳورا ٻانها آهن. ڳالهائڻ ۾ ان کان اڳاٽائي نہ ڪندا آهن ۽

بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِاَمْرِهٖ يَعْمَلُوْنَ ﴿٢٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ

ڳالهائڻ ۾ ۽ اهي ان جي حڪم سان ڪم ڪن ٿا. اهو ڄاڻي ٿو جيڪي انهن جي اڳيان آهي

اهي سندس حڪم موجب ڪم ڪندا آهن. جيڪي سندن اڳيان ۽ جيڪي سندن پوئتان آهي سو (الله) ڄاڻندو آهي

وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُوْنَ ۙ اِلَّا لِمَنِ ارْتَضٰى وَهُمْ

۽ جيڪي انهن جي پٺيان آهي ۽ نہ ٿا سفارش ڪن مگر ان جي جنهن لاءِ راضي ٿئي ۽ اهي

۽ (الله) جنهن کان راضي ٿئي تنهن کان سواءِ ٻئي لاءِ سفارش نہ ڪندا آهن ۽ اُهي

مِّنْ خَشْيَتِهٖ مُشْفِقُوْنَ ﴿٢٨﴾ وَمَنْ يَّقُلْ مِنْهُمْ اِنِّيْٓ اِلٰهٌ مِّنْ

ان جي خوف کان ڊڄندڙ آهن. ۽ جيڪو چوندو انهن مان تہ آءٌ خدا آهيان ان کان

سندس ڀؤ کان ڊڄندڙ آهن. ۽ منجهانئن جيڪو چوي تہ الله کان سواءِ آءٌ معبود آهيان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

دُوْنِهٖ فَذٰلِكَ نَجْزِيْهِ جَهَنَّمَ ؕ كَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿۲۹﴾ ع

سواءِ پوءِ انهي کي سزا ڏينداسون جهنم جي اهڙي طرح سزا ڏيندا آهيون ظالمن کي.

تنهن کي دوزخ جي سزا ڏينداسون. ظالمن کي اهڙي ئي سزا ڏيندا آهيون.

اَوَلَمْ يَرَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ كَانَتَا

ڇا نه ڏٺو ڪافرن ته آسمان ۽ زمين ٻئي هئا

ڪافرن نه ڏٺو آهي ڇا ته آسمان ۽ زمين بند ٿيل هئا؟ پوءِ انهن

رَتْقًا فَفَتَقْنٰهُمَا ؕ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَآءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ؕ

بند پوءِ کوليا سون اهي، ۽ بنايوسون پاڻيءَ مان هر شيءِ جيئري کي،

کي کوليوسون. ۽ سڀ کنهن جيئري شيءِ کي پاڻيءَ مان پيدا ڪيوسون.

اَفَلَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَمِيْدَ

ڇا پوءِ نه ٿا ايمان آڻين. ۽ رکياسون ڌرتي ۾ ڳراوزن ته لاڙو ڪري

پوءِ ڇو نه ايمان آڻيندا آهن؟ ۽ زمين ۾ جبل پيدا ڪياسون ته متان ڪين جيئري ڏوڏي

بِهِمْ ۖ وَجَعَلْنَا فِيْهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُوْنَ ﴿۳۱﴾

انهن ڏانهن ۽ ڪياسون انهن ۾ ڪشادا رستا ته جيئن اهي هلن.

۽ منجهس ويڪرا رستا بڻاياسون ته مَن اهي واٽ لهن.

وَجَعَلْنَا السَّمَآءَ سَقْفًا مَّحْفُوْظًا ۚۖ وَّهُمْ عَنْ اٰيٰتِهَا

۽ ڪيوسون آسمان کي ڇت مضبوط، ۽ اهي ان جي نشانين کان

۽ آسمان کي محفوظ ڇت بڻائي سون. ۽ اهي ان جي نشانين کان

مُعْرِضُوْنَ ﴿۳۲﴾ وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ

منهن موڙيندڙ آهن. ۽ اهو ڪي آهي جنهن پيدا ڪيو رات ۽ ڏينهن کي ۽ سج

منهن موڙيندڙ آهن. ۽ (الله) اهو آهي جنهن رات ۽ ڏينهن ۽ سج ۽ چنڊ بڻايو.

وَالْقَمَرَ ؕ كُلٌّ فِيْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ

۽ چنڊ کي، اهي سڀئي مدار ۾ ڦرن ٿا. ۽ نه ڪيوسون ڪنهن ماڻهوءَ لاءِ

هر هڪ (پنهنجي) دائري ۾ ترندو آهي. ۽ توکان اڳ ڪنهن ماڻهوءَ کي سدائين رهڻ وارو نه ڪيوسون.

مِّنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ ؕ اَفَا۟ئِنْ مِّتَّ فَهُمُ الْخٰلِدُوْنَ ﴿۳۴﴾ كُلُّ نَفْسٍ

توکان اڳي سدائين رهڻ، ڇا پوءِ جي تون مري وڃين ته اهي هميشه رهندا؟ هر نفس

جيڪڏهن تون مئين ته اهي سدائين رهڻ وارا آهن ڇا؟ سڀ ڪو جيءُ موت (جو مزو)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ۗ وَإِلَيْنَا

چکندڙ آهي موت کي. ۽ اسان آزمائيندا سون توهانکي برائي ۽ ڀلائي سان امتحان لاءِ ۽ اسان ڏانهن ئي

چکڻ وارو آهي. ۽ اوهان کي مدائي ۽ چڱائي سان آزمائش لاءِ پرکيندا آهيون. ۽ اسان ڏانهن

تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا رَآكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ

موٽايا ويندؤ. ۽ جڏهن ڏسن ٿا توکي اهي جن ڪفر ڪيو رڳو ڪن ٿا توسان

موٽائبو. ۽ جڏهن ڪافر توکي ڏسندا آهن تڏهن توکي رڳو ٺٺولي ڪري وٺندا آهن.

إِلَّا هُزُوًا ۗ أَهَٰذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ ۚ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ

مسخريون. ڇا هيءُ اهو آهي جيڪو ڳالهائيندو آهي توهانجي مالڪن کي، ۽ اهي خود رحمان جي ساراهه جا

(۽ چوندا آهن) ته هي اهو آهي ڇا؟ جيڪو اوهان جي معبودن (جي عيبن) جو ذڪر ڪندڙ آهي ۽ اهي الله کي

هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ ۚ سَأُرِيكُمْ آيَاتِي

ئي انڪاري آهن. پيدا ڪيو ويو انسان اُبهرو ڪري، جلد ڏيکاريندم توهان کي پنهنجون نشانيون

ياد ڪرڻ کان انڪار ڪندا آهن. انسان (فطرتن) جلدباز بڻايو ويو آهي، سگهو پنهنجيون نشانيون اوهان کي

فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ

پوءِ تکڙ نه ڪريو مون سان. ۽ چون ٿا ڪڏهن آهي اهو وعدو جيڪڏهن آهيو

ڏيکاريندس پوءِ مون کان (عذاب) جلد نه گهرو. ۽ چون ٿا ته جيڪڏهن اوهين سچا آهيو ته، اهو انجام ڪڏهن ٿيندو؟

صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكُفُّونَ عَنْ

سچا. جيڪر ڄاڻن ها ڪافر جنهن وقت نه روڪي سگهندا پنهنجن

جيڪڏهن ڪافر ان وقت کي ڄاڻن ها جنهن مهل نه کي پنهنجن منهن

وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٣٩﴾

منهن کان باهه کي ۽ نه پنهنجن پٺين کان ۽ نڪي اهي مدد ڏنا ويندا.

۽ نه کي پنهنجن پٺين کان باهه کي جهلي سگهندا ۽ نه کي ڪين مدد ڏبي (ته ائين نه چون ها)!

بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَ

بلڪ ايندي وٽن اوچتو پوءِ وائڙو ڪندي انهن کي پوءِ نه سگهه رکندا ان جي هٽائڻ تي ۽

بلڪ (اها گهڙي) وٽن اوچتو ايندي پوءِ کين حيران ڪندي پوءِ نڪي اها ٽاري سگهندا

لَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ

نڪي اهي مهلت ڏنا ويندا. ۽ يقينن مسخري ڪئي وئي رسولن سان توکان اڳي

۽ نڪي کين مهلت ڏبي. ۽ بيشڪ توکان اڳ پيغمبرن سان ٺٺوليون ڪيون ويون پوءِ منجهانئن جن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَحَاقَ بِالَّذِيۡنَ سَخِرُوۡا مِنۡهُمۡ مَّا كَانُوۡا بِهٖ يَسۡتَهۡزِءُوۡنَ ﴿٤١﴾ ع

پوءِ اٿلي پئي انهن تي جن مسخري ڪئي انهن سان اها شيءِ جنهن جي مسخري ڪندا هئا.

ٺٺوليون ڪيون تن تي اهو عذاب ڪڙڪيو جنهن سان ٺٺوليون ڪندا هئا.

قُلۡ مَنۡ يَّكۡلَؤُكُمۡ بِالَّيۡلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحۡمٰنِ ؕ بَلۡ هُمۡ

چؤ ڪير ٿو بچائي توهان کي رات جو ۽ ڏينهن جو رحمان کان، پر اهي

(اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ، رات ۽ ڏينهن جو ٻاجهاري (الله جي عذاب) کان ڪير اوهان جي نگهباني ڪندو آهي؟

عَنۡ ذِكۡرِ رَبِّهِمۡ مُّعۡرِضُوۡنَ ﴿٤٢﴾ اَمۡ لَهُمۡ اٰلِهَةٌ تَمۡنَعُهُمۡ

پنهنجي رب جي ياد کان منهن موڙيندڙ آهن. يا انهن لاءِ آهن ٻيا خدا جيڪي بچائن ٿا انهن کي

بلڪ اهي پنهنجي پالڻهار جي ياد ڪرڻ کان منهن موڙيندڙ آهن. اسان کان سواءِ (بچائڻ وارا ٻيا) ڪي معبود آهن

مِّنۡ دُوۡنِنَا ؕ لَا يَسۡتَطِيۡعُوۡنَ نَصۡرَ اَنۡفُسِهِمۡ وَلَا هُمۡ مِّنَّا

اسان کان سواءِ، نہ ٿا ڪري سگهن مدد پنهنجي ۽ نڪي اهي اسان کان

ڇا جو انهن کي بچائيندا؟ اهي پاڻ کي بہ مدد ڏيئي نہ سگهندا آهن ۽ نڪي اهي (هڪ ٻئي جي مدد سان) اسان

يُصۡحَبُوۡنَ ﴿٤٣﴾ بَلۡ مَتَّعۡنَا هٰٓؤُلَآءِ وَاٰبَآءَهُمۡ حَتّٰى طَالَ عَلَيۡهِمُ

ڇڏايا ويندا. بلڪ اسان فائدو ڏنو آهي انهن کي ۽ سندن ابن ڏاڏن کي تان جو ڊگهي ٿي انهن تي

(جي عذاب) کان بچندا. بلڪ ڪين ۽ سندن پيءُ ڏاڏن کي آسودو ڪيوسون تان جو سندن ڄمار ڊگهي ٿي.

الۡعُمُرُ ؕ اَفَلَا يَرَوۡنَ اَنَّا نَاۡتِى الۡاَرۡضَ نَـنۡقُصُهَا مِنۡ اَطۡرَافِهَا ؕ

ڄمار، ڇا پوءِ نہ ٿا ڏسن تہ اسين اچون ٿا ڌرتي کي گهٽائيندا ان جي پاسن کان،

پوءِ نہ ٿا ڏسن ڇا تہ (ڪافرن جي) ملڪ کي ان جي چوڌاري (مسلمانن جي غالب ٿيڻ سان) گهٽائيندا پيا اچون؟

اَفَهُمُ الۡغٰلِبُوۡنَ ﴿٤٤﴾ قُلۡ اِنَّمَآ اُنۡذِرُكُمۡ بِالۡوَحۡىِ ۖ وَلَا يَسۡمَعُ

ڇا پوءِ اهي زور ٿيندڙ آهن؟ چؤ آءٌ رڳو ڊيڄاريان ٿو توهان کي وحي سان ۽ نہ ٿا ٻڌن

پوءِ اهي ڏاڍا ٿيندا ڇا؟ (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ، آءٌ اوهان کي وحيءَ سان ئي ڊيڄاريندو آهيان ۽ ٻوڙا (ماڻهو) ڊيڄاريا ويندا

الصُّمُّ الدُّعَآءَ اِذَا مَا يُنۡذَرُوۡنَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِنۡ مَّسَّتۡهُمۡ نَفۡحَةٌ

ٻوڙا سڏ کي جڏهن ڪين ڊيڄاريو وڃي ٿو. ۽ جيڪڏهن پهچندي انهن کي لهس

آهن، تڏهن ٻوڙو (ڊيڄارڻ جو) سڏ نہ ٻڌندو آهي. ۽ جيڪڏهن تنهنجي پالڻهار جي عذاب مان ٿورڙو ئي ڪين پهچي

مِّنۡ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُوۡلُنَّ يٰوَيۡلَنَاۤ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيۡنَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ

تنهنجي رب جي عذاب جي تہ ضرور چوندا هاءِ افسوس اسان هئاسون ظالم ۽ رکنداسون

تہ ضرور چون تہ هاءِ ارمان! اسين ظالم هئاسون. ۽ قيامت جي

الْمَوَازِيْنَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا ط وَ

ساهمي عدل جي قيامت جي ڏينهن پوءِ نہ ظلم ڪيو ويندو ڪنهن سان ڪجهہ ۽

ڏينهن عدل جي ترازي رکنداسون. پوءِ ڪنهن بہ ماڻهوءَ تي ڪوبہ ظلم نہ ڪبو. ۽ جيڪڏهن

اِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ اَتَيْنَا بِهَا ط وَكَفٰى بِنَا

جيتوڻيڪ هجي اهو برابر آهر جي داڻي سان تہ بہ آڻينداسون انهيءَ کي، ۽ اسين ڪافي آهيون

(عمل) آهر جي داڻي جي تور هوندو تہ بہ اُن کي آڻينداسون. ۽ اسين حساب ڪندڙ بس آهيون

حٰسِبِيْنَ ﴿٤٧﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ الْفُرْقَانَ وَضِيَآءً

حساب لاءِ. ۽ البت ڏنوسون موسيٰ ۽ هارون کي معجزو ۽ نور

۽ بيشڪ موسيٰ ۽ هارون کي (سچ کي ڪوڙ کان) نکيڙيندڙ ڪتاب ۽ (اُنهن) پرهيزگارن لاءِ روشني

وَّذِكْرًا لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٨﴾ الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ

۽ نصيحت پرهيزگارن لاءِ. جيڪي ڊڄن ٿا پنهنجي رب کان پرپٺ ۽ اهي

۽ نصيحت ڏني سون. جيڪي پنهنجي پالڻهار کان پرپٺ ڊڄندا آهن ۽ اُهي

مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَهٰذَا ذِكْرٌ مُّبٰرَكٌ اَنْزَلْنٰهُ ط

قيامت کان بہ ڊڄندڙ آهن. ۽ هي ذڪر مبارڪ آهي جنهن کي اسان نازل ڪيو آهي

قيامت کان (پڻ) ڊڄندڙ آهن. ۽ هي (قرآن) هڪ برڪت واري نصيحت آهي جنهن کي نازل ڪيوسون.

اَفَاَنْتُمْ لَهٗ مُنْكِرُوْنَ ﴿٥٠﴾ ع وَلَقَدْ اٰتَيْنَآ اِبْرٰهِيْمَ رُشْدَهٗ

ڇا پوءِ توهان انهي جا انڪاري آهيو؟ ۽ بيشڪ ڏني سون ابراهيم کي سندس چڱي راهہ

پوءِ ڇو اوهين اُن جا منڪر ٿيندا آهيو؟ ۽ بيشڪ ابراهيم کي اڳ ئي سندس هدايت ڏني سون

مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهٖ عٰلِمِيْنَ ﴿٥١﴾ ج اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَا

اڳ ۾ ئي ۽ اسان ان کي ڄاڻندڙ هئاسون. جڏهن چيائين پنهنجي پيءُ ۽ پنهنجي قوم کي ڪهڙا

۽ کيس ڄاڻندڙ هئاسون. جڏهن پنهنجي پيءُ ۽ پنهنجي قوم کي چيائين تہ هي ڪهڙيون

هٰذِهِ التَّمَاثِيْلُ الَّتِيْٓ اَنْتُمْ لَهَا عٰكِفُوْنَ ﴿٥٢﴾ قَالُوْا

آهن هي بت جن لاءِ توهان سيڙيا ويٺا آهيو. چيائون

مورتون آهن جن تي اوهين ويهي عبادت ٿا ڪريو؟ چيائون تہ

وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا لَهَا عٰبِدِيْنَ ﴿٥٣﴾ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ اَنْتُمْ

لڌوسون پنهنجن ابن ڏاڏن کي انهن جي عبادت ڪندڙ. چيائين يقينن آهيو توهان

پنهنجا ابا ڏاڏا اُنهن جا پوڄيندڙ ڏٺاسون. (ابراهيم) چيو تہ بيشڪ اوهين پاڻ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاٰبَآؤُكُمْ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ اَمْ اَنْتَ

۽ توهان جا ابا ڏاڏا گمراهي پڌري ۾. چيائون ڇا آندو آهي تو اسان وٽ حق يا تون آهين

۽ اوهان جا ابا ڏاڏا پڌري گمراهيءَ ۾ آهيو. چيائون اسان وٽ سچ آندو اٿيئي يا تون

مِنَ اللّٰعِبِيْنَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَلْ رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

کيڏارين مان. چيائين پر رب توهان جو آهي رب آسمانن ۽ زمين جو

راند ڪندڙن مان آهين؟ (ابراهيم) چيو ته بلڪ اوهان جو پالڻهار اهو ئي آسمانن ۽ زمين جو پالڻهار آهي

الَّذِيْ فَطَرَهُنَّ ۖ وَاَنَا عَلٰى ذٰلِكُمْ مِّنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٥٦﴾ وَتَاللّٰهِ

جنهن پيدا ڪيو انهن کي ۽ آءٌ انهيءَ ڳالهه جي شاهدي ڏيندڙ آهيان. ۽ قسم الله جو

جنهن اهي بڻايا آهن ۽ آءٌ اُن (ڳالهه) تي شاهدي ڏيندڙن مان آهيان. ۽ الله جو قسم آهي!

لَاَكِيْدَنَّ اَصْنَامَكُمْ بَعْدَ اَنْ تُوَلُّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿٥٧﴾ فَجَعَلَهُمْ

ضرور آءٌ ڪار ڪندس توهان جي بتن سان هن ڪان پوءِ جو توهان ويندؤ پٺي ڏئي. پوءِ ڪيائين انهن کي

ته اوهان جي پٺيري ٿي ڦرڻ کان پوءِ اوهان جي بتن لاءِ ضرور ڪا رٿ ڪندس. پوءِ انهن کي

جُذٰذًا اِلَّا كَبِيْرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ اِلَيْهِ يَرْجِعُوْنَ ﴿٥٨﴾ قَالُوْا مَنْ

ٽڪر ٽڪر سواءِ سندن وڏي جي ته من اهي انهيءَ ڏانهن موٽي اچن. چيائون ڪنهن

سندن وڏي بت کان سواءِ ٽڪر ٽڪر ڪيائين ته من اهي ڏانهنس موٽن. چيائون ته

فَعَلَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَآ اِنَّهٗ لَمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥٩﴾ قَالُوْا سَمِعْنَا

ڪيو هيءُ اسان جي الاهن سان بيشڪ اهو ته ظالمن مان آهي. چيائون ٻڌو اٿئون

اسان جي بتن سان هيءُ حال ڪنهن ڪيو؟ بيشڪ اهو ظالمن مان آهي. چيائون ته هڪ جوان کان ٻڌوسون

فَتًى يَّذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهٗٓ اِبْرٰهِيْمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوْا فَاْتُوْا بِهٖ

هڪ جوان جو ٺڪر ڪندو آهي انهن جي ڪوٺيو ويندو آهي ان کي ابراهيم. چيائون آڻيو انکي

ته سندن گلا ٿي ڪيائين، اُن کي ابراهيم سڏيندا آهن. چيائون ته ڪيس ماڻهن جي اکين جي آڏو آڻيو

عَلٰٓى اَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُوْنَ ﴿٦١﴾ قَالُوْٓا ءَاَنْتَ فَعَلْتَ هٰذَا

سامهون ماڻهن جي ته اهي شاهدي ڏين. چيائون ڇا تو ڪيو اهو ڪم

ته مَنَ اهي گواهي ڏين. (جڏهن آندائونس تڏهن) چيائون تي اي ابراهيم! تو اسان جي بتن جو هيءُ حال ڪيو آهي ڇا؟

بِاٰلِهَتِنَا يٰٓاِبْرٰهِيْمُ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهٗ ۖ كَبِيْرُهُمْ هٰذَا فَسْـَٔلُوْهُمْ

اسان جي الاهن سان اي ابراهيم؟ چيائين نه پر ڪئي اها ڪار انهن جي وڏي هن، سو پڇا ڪريو انهن کان

ابراهيم چيو ته (نه!) بلڪ اِهو سندن هن وڏي ڪيو آهي، جيڪڏهن ڳالهائين ٿا ته کانئن پڇو!؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ

جيڪڏهن آهن ڳالهائيندڙ. پوءِ وريا پنهنجو پاڻ ڏانهن ۽ چيائون توهان ئي

پوءِ پاڻ ڏانهن (ڦِڪا ٿي) موٽيا پوءِ (هڪ ٻئي کي) چيائون ته بيشڪ اوهين پاڻ ئي انصاف آهيو.

الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نُكِسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَٰؤُلَاءِ

ظلم ڪندڙ آهيو. پوءِ اونڌا ٿيا پنهنجن سِرن تي، توکي سڌ آهي ته اهي نه

پوءِ پنهنجا ڪنڌ اونڌا ڪيائون. (چيائون) ته بيشڪ تون ڄاڻندو آهين ته هي نه

يَنْطِقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ

ڳالهائيندا آهن. چيائين ڇا پوءِ پوڄيو ٿا توهان الله کان سواءِ اهڙن کي جو نه فائدو ڏين توهان

ڳالهائيندا آهن. (ابراهيم) چيو ته پوءِ الله کان سواءِ اُنهن کي ڇو پوڄيندا آهيو جيڪي نه ڪي اوهان کي نفعو پهچائيندا

شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أُفٍّ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

ڪي ڪجهه ۽ نڪي نقصان ڏين توهان کي. آءٌ بيزار آهيان اوهان کان ۽ جنکي پوڄيو ٿا الله کانسواءِ.

آهن ۽ نه ڪي اوهان کي نقصان پهچائيندا آهن؟ اوهان تي ۽ جنهن کي الله کان سواءِ پوڄيندا آهيو تنهن تي حيف هجي!

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانْصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ

ڇا پوءِ نه ٿا عقل ڪريو. چيائون ساڙيو انهي کي ۽ مدد ڪريو پنهنجي الاهن جي جيڪڏهن

پوءِ (اوهين) نه سمجهندا آهيو ڇا؟ چيائون ته، اُن کي ساڙيو ۽ جيڪڏهن اوهين ڪجهه ڪرڻ گهرو ٿا ته پنهنجن بتن جو پلئو وٺو.

كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾ وَ

ڪجهه ڪندڙ آهيو. اسان چيوسون اي باهه ٿي پؤ ٿڌي ۽ سلامتيءَ واري ابراهيم تي. پوءِ

(پوءِ باهه ۾ وڌائونس) چيوسون ته اي باهه! ابراهيم تي ٿڌي ۽ سلامتيءَ واري ٿي پئو! ۽

أَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا

ارادو ڪيائون ان سان ايذاءَ جو پوءِ ڪيوسون انهنکي ناڪام. ۽ بچائي ڪڍيوسون انهي کي ۽ لوط کي

ڪيس ايذائڻ گهريائون تنهن ڪري ڪين بلڪل ٽوٽي وارو ڪيوسون. ۽ ڪيس ۽ لوط کي اهڙي زمين ڏانهن

إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ

انهي زمين ڏانهن جنهن ۾ برڪت ڪئي هئي سون جهان وارن لاءِ. ۽ بخشيوسون ان کي اسحاق،

بچائي آندوسون جنهن ۾ جهان وارن لاءِ برڪت ڪئي سون. ۽ ابراهيم کي اسحاق بخشيوسون.

وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾ وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً

۽ يعقوب انعام طور، ۽ سڀني کي ڪيوسون ڀلارو. ۽ بڻايوسون انهن کي اڳواڻ

۽ يعقوب. (جو سندس پوٽو هو) وڌيڪ (بخشيوسون) ۽ سڀني کي صالح ڪيوسون. ۽ اُهي اهڙا امام ڪياسون

يَهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا وَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرٰتِ وَاِقَامَ الصَّلٰوةِ

جي هدايت ڪن پيا اسان جي حڪم سان ۽ چوائي موڪليوسون انهن کي عمل ڪرڻ نيڪين جو ۽ قائم ڪرڻ نماز جو

جو اسان جي حڪم موجب سڌو رستو ڏيکاريندا هئا ۽انهن ڏانهن چڱن ڪمن ڪرڻ ۽ نماز پڙهڻ

وَاِيْتَآءَ الزَّكٰوةِ ۚ وَكَانُوْا لَنَا عٰبِدِيْنَ ﴿۷۳﴾ۙ وَلُوْطًا اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا

۽ ڏيڻ زڪوات جو، ۽ هئا اسان جي بندگي ڪندڙ. ۽ لوط کي ڏنوسون حڪم

۽ زڪوات ڏيڻ جو حڪم ڪيوسون ـ ۽ اسان جي عبادت ڪندڙ هئا. ۽ لوط کي حڪمت ۽ علم ڏنوسون

وَّعِلْمًا وَّنَجَّيْنٰهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِيْ كَانَتْ تَّعْمَلُ الْخَبٰٓئِثَ ؕ

۽ علم ۽ بچايوسون ان کي انهيءَ ڳوٺ کان جو اهي ڪندا هئا براڪم،

۽ کيس اهڙي ڳوٺ (وارن) کان بچايوسون جو گندا ڪم ڪندا هئا ـ ڇو

اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمَ سَوْءٍ فٰسِقِيْنَ ﴿۷۴﴾ۙ وَاَدْخَلْنٰهُ فِيْ رَحْمَتِنَا ؕ اِنَّهٗ

اهي هئا ماڻهو بڇڙا نافرمان. ۽ داخل ڪيوسون انکي پنهنجي رحمت ۾، بيشڪ اهو

تہ اهي بڇڙي نافرمان قوم هئا. ۽ کيس پنهنجي ٻاجهہ هيٺ داخل ڪيوسون ـ بيشڪ اهو

مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۷۵﴾ ع وَنُوْحًا اِذْ نَادٰى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ

هئو ڀلارن مان. ۽ نوح جي ڳالهہ جڏهن انهيءَ پڪاريو هئو اڳ تہ ورنايوسون انکي

صالحن مان هو. ۽ (اي پيغمبرا) نوح (جي قصي) کي (ياد ڪر) جڏهن (انهن پيغمبرن کان) اڳ دعا گهريائين

فَنَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ﴿۷۶﴾ۚ وَنَصَرْنٰهُ مِنَ

پوءِ بچايوسون ان کي ۽ سندس گهر کي مصيبت وڏي کان. ۽ ان جي مدد ڪئي سون انهيءَ

تڏهن سندس دعا قبول ڪئي سون پوءِ کيس ۽ سندس گهروارن کي وڏي مصيبت کان بچايوسون. ۽ کيس اهڙي قوم تي

الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمَ سَوْءٍ فَاَغْرَقْنٰهُمْ

قوم کان جن ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي، اهي هئا ماڻهو بڇڙا پوءِ ٻوڙيوسون

سوڀارو ڪيوسون جنهن اسان جي آيتن کي ڪوڙ ڀانيو ـ بيشڪ اهي بڇڙي قوم هئا تنهن ڪري انهن مڙني کي ٻوڙيوسون.

اَجْمَعِيْنَ ﴿۷۷﴾ وَدَاوٗدَ وَسُلَيْمٰنَ اِذْ يَحْكُمٰنِ فِي الْحَرْثِ اِذْ

انهن سڀني کي. ۽ داءُود ۽ سليمان جڏهن فيصلو ڪرڻ لڳا پوک جو جڏهن

۽ داءُود ۽ سليمان (جي قصي) کي (ياد ڪر!) جڏهن پوک بابت فيصلو ڪيائون جو

نَفَشَتْ فِيْهِ غَنَمُ الْقَوْمِ ۚ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شٰهِدِيْنَ ﴿۷۸﴾ۙ

رات جو ڀيل ڪئي ان ۾ قوم جي ڌڻ، ۽ اسين هئاسون انهن جي فيصلي ۾ حاضر.

هڪ قوم جي ڌڻ (رات جو) منجهس ڀيل ڪئي هئي ـ ۽ سندن فيصلي ڪرڻ وقت حاضر هئاسون.

ع ۵

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَفَهَّمْنٰهَا سُلَيْمٰنَ ج وَكُلًّا اٰتَيْنَا حُكْمًا وَّعِلْمًا ز وَّسَخَّرْنَا

پوءِ سمجهايوسون اهو فيصلو سليمان کي، ۽ پنهي کي ڏنوسون حڪم ۽ علم ۽ تابع ڪياسون

تڏهن اهو سليمان کي سمجهايوسون ۽ هر هڪ کي حڪمت ۽ علم ڏنوسون ۽ دائود کي جبل ۽ پکي تابع ڪري ڏناسون

مَعَ دَاوٗدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ ط وَكُنَّا فٰعِلِيْنَ ﴿٧٩﴾ وَعَلَّمْنٰهُ

دائود لاءِ جبل اهي تسبيح پڙهن پيا ۽ پکي پڻ، ۽ اهو اسان ئي ڪندڙ آهيون. ۽ سيکاريوسون انکي

جو (ساڻس) تسبيح چوندا هئا ۽ (اسين ائين) ڪرڻ وارا هئاسون. ۽ دائود کي اوهان لاءِ

صَنْعَةَ لَبُوْسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِّنْۢ بَاْسِكُمْ ج فَهَلْ اَنْتُمْ

ٺاهڻ زرهن جو توهان لاءِ جيئن بچائن توهان کي توهانجي لڙائي ۾، ڇا پوءِ اوهين

زره بڻائڻ هن لاءِ سيکاري سون تہ اوهان کي اوهان جي لڙائي (جي نقصان) کان بچائي، پوءِ اوهين ڪي

شٰكِرُوْنَ ﴿٨٠﴾ وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيْحَ عَاصِفَةً تَجْرِيْ بِاَمْرِهٖٓ اِلَى

شڪر ڪندؤ. ۽ سليمان لاءِ تابع ڪئي سون هواءِ تيز رفتار جو هلي پئي ان جي حڪم سان

شڪر ڪندڙ آهيو ڇا؟ ۽ سليمان کي تيز واءُ (تابع ڪري ڏنوسون) جو سندس حڪم سان اهڙيءَ زمين ڏانهن

الْاَرْضِ الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا ط وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عٰلِمِيْنَ ﴿٨١﴾ وَ

انهي ملڪ ڏانهن جو برڪت ڪئي سون اتي، ۽ اسان هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهيون. ۽

هلندو هو جنهن ۾ برڪت رکي سون. ۽ سڀ ڪنهن شيءِ کي ڄاڻندڙ آهيون. ۽ ديون

مِنَ الشَّيٰطِيْنِ مَنْ يَّغُوْصُوْنَ لَهٗ وَيَعْمَلُوْنَ عَمَلًا دُوْنَ

تابع ڪياسون ڪيترا شيطان جيڪي ٽٻيون پيا هڻن انهي لاءِ ۽ ڪن پيا ڪيترائي ڪم ان کان

مان ڪي اهڙا (تابع ڪري ڏناسون) جي ان لاءِ ٽٻندا هئا ۽ ان کان سواءِ ٻيو ڪم (بہ) ڪندا هئا.

ذٰلِكَ ج وَكُنَّا لَهُمْ حٰفِظِيْنَ ﴿٨٢﴾ لا وَاَيُّوْبَ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗٓ اَنِّيْ

سواءِ ۽ اسين هئاسون انهن جا سنڀاليندڙ. ۽ ايوب جي ڳالهہ جنهن وقت سڏيائين پنهنجي رب کي تہ

۽ اسين سندن نگهبان هئاسون. ۽ (اي پيغمبر!) ايوب (جي قصي) کي (ياد ڪر!) جڏهن پنهنجي پالڻهار کي سڏيائين تہ

مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿٨٣﴾ صلے فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَكَشَفْنَا

پهتي آهي مونکي تڪليف ۽ تون ئي سڀ کان وڌيڪ رحم وارو آهين. پوءِ پڌوسين ان کي پوءِ لاٿي سون

مون کي تڪليف پهتي آهي ۽ تون (سڀني) ٻاجهارن کان وڌ ٻاجهارو آهين. پوءِ سندس دعا قبول ڪئي سون پوءِ

مَا بِهٖ مِنْ ضُرٍّ وَّاٰتَيْنٰهُ اَهْلَهٗ وَمِثْلَهُمْ مَّعَهُمْ رَحْمَةً

اها سندس تڪليف ۽ ڏنوسون ان کي سندس گهر ٻار ۽ اوترا ٻيا بہ انهن سان گڏ ٻاجهہ سان

جيڪو ڪيس ڏک پهتو هو سو لاٿو سون ۽ سندس گهر وارا ڪيس (ورائي) ڏناسون ۽ اوترا ٻيا بہ ساڻن گڏ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرٰى لِلْعٰبِدِيْنَ ﴿٨٤﴾ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِدْرِيْسَ

پنهنجي طرفان ۽ نصيحت پانهن لاءِ ۽ اسماعيل ۽ ادريس

پنهنجيءَ پاڄهه وٽان (ڏناسون) ۽ (تہ) عبادت ڪندڙن لاءِ يادگيري هجي. ۽ اسماعيل ۽ ادريس

وَذَا الْكِفْلِ ؕ كُلٌّ مِّنَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿٨٥﴾ وَاَدْخَلْنٰهُمْ فِيْ رَحْمَتِنَا ؕ

۽ ذوالڪفل، اهي سمورا هئا صبر وارا. ۽ داخل ڪيوسون انهن کي پنهنجي رحمت ۾.

۽ ذوالڪفل (ياد ڪر) هرهڪ صابرن مان هو. ۽ کين پنهنجي پاڄهه ۾ داخل ڪيوسون

اِنَّهُمْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٦﴾ وَذَا النُّوْنِ اِذْ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ

بيشڪ اهي هئا پلارا. ۽ ڳالهہ مڇي جي صاحب جي جڏهن نڪتو ڪاوڙجي پوءِ پانيائين

بيشڪ اهي صالحن مان هئا. ۽ مڇي واري قصي کي (ياد ڪر) جڏهن هو (پنهنجي قوم) تي ڪاوڙجي ويو. پوءِ

اَنْ لَّنْ نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادٰى فِي الظُّلُمٰتِ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ

تہ نہ تنگي ڪنداسون مٿس پوءِ پڪاريائين اونداهين ۾ تہ ناهي ڪوئي مالڪ مگر تون ئي

(ذوالنون ائين) پانيو تہ اسان جي مٿس ڪڏهن پڪڙ نہ هلندي پوءِ اونداهين ۾ دانهون ڪيائين تہ توکان سواءِ ڪو

سُبْحٰنَكَ ۖۗ اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٨٧﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۙ وَنَجَّيْنٰهُ

پاڪ آهي تنهنجي ذات، آءٌ آهيان بي انصافن مان. پوءِ سڏ ٻڌوسون ان جو ۽ ڇڏايوسون انکي

معبود نہ آهي تون پاڪ آهين ۽ آءٌ گنهگارن مان آهيان! پوءِ سندس دعا قبول ڪئي سون ۽ کيس غم کان بچايوسون

مِنَ الْغَمِّ ؕ وَكَذٰلِكَ نُـْۨجِي الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٨٨﴾ وَزَكَرِيَّآ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗ

غم کان، ۽ اهڙيءَ ريت ڇڏائيندا آهيون مومنن کي. ۽ زڪريا جي ڳالهہ جڏهن سڏيائين پنهنجي رب کي

۽ اهڙيءَ طرح مومنن کي بچائيندا آهيون. ۽ زڪريا (جو قصو ياد ڪر) جڏهن پنهنجي پالڻهار کي سڏيائين

رَبِّ لَا تَذَرْنِيْ فَرْدًا وَّاَنْتَ خَيْرُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿٨٩﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۫

تہ اي منهنجا رب نہ ڇڏ مونکي اڪيلو ۽ تون ئي ڀلو وارث آهين. پوءِ سڏ ٻڌوسون ان جو

تہ اي منهنجا پالڻهار! مون کي اڪيلو نہ ڇڏ! ۽ تون ڇڱو وارث آهين. پوءِ سندس دعا قبول ڪئي سون

وَوَهَبْنَا لَهٗ يَحْيٰى وَاَصْلَحْنَا لَهٗ زَوْجَهٗ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا يُسٰرِعُوْنَ

۽ بخشيوسون ان کي يحيٰ ۽ چاڪ ڪيوسون انهي لاءِ ان جي زال کي، بلاشڪ اهي تڪڙ ڪندا هئا؟

۽ کيس يحيٰ بخشيوسون ۽ سندس زال کي سندس لاءِ چڱو ڪيوسون اهي نيڪين ۾ اڳرائي ڪندا هئا

فِي الْخَيْرٰتِ وَيَدْعُوْنَنَا رَغَبًا وَّرَهَبًا ؕ وَكَانُوْا لَنَا خٰشِعِيْنَ ﴿٩٠﴾

نيڪين ۾ ۽ سڏيندا هئا اسان کي اميد ۽ خوف وچان، ۽ هئا اسان جا نيازمند.

۽ اسان کي اميد ۽ ڀؤ ڪندي سڏيندا هئا ۽ اسان کان ڊڄندڙ هئا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالَّتِیْٓ اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِیْهَا مِنْ رُّوْحِنَا وَجَعَلْنٰهَا

۽ ڳالهه ان جي جنهن قابو ڪئي پنهنجي ڪنوارپ پوءِ ڦوڪ ڏني سون ان ۾ پنهنجي امر سان ۽ ڪيوسون ان کي

۽ (اُنهي مائيءَ جو قصو ياد ڪر!) جنهن پنهنجي اوگهڙ بچائي پوءِ منجهس پنهنجي روح مان ڦوڪيوسون ۽

وَابْنَهَآ اٰیَةً لِّلْعٰلَمِیْنَ ﴿٩١﴾ اِنَّ هٰذِهٖٓ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۖ وَّاَنَا

۽ ان جي پٽ کي نشاني جهان وارن لاءِ بيشڪ اها آهي توهان جي جماعت واحد جماعت ۽ آءٌ آهيان

کيس ۽ سندس پٽ کي ساري جڳ لاءِ نشاني ڪئي سون. بيشڪ اِهو اوهان جو دين، هڪ دين آهي ۽ آءٌ

رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْنِ ﴿٩٢﴾ وَتَقَطَّعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَیْنَهُمْ ؕ كُلٌّ اِلَیْنَا رٰجِعُوْنَ ﴿٩٣﴾

توهانجو پالڻهار پوءِ منهنجي بندگي ڪريو. ۽ ٽوڙي وڌائون پنهنجي معاملي کي پاڻ ۾. سڀئي اسان ڏانهن رجوع ٿيندا.

اوهان جو پالڻهار آهيان تنهن ڪري منهنجي عبادت ڪريو. ۽ پنهنجي (دين جي) ڪمن کي پاڻ ۾ ٽڪر ٽڪر ڪيائون.

فَمَنْ یَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْیِهٖ ۚ

پوءِ جيڪو ڪندو چڱا ڪم ۽ آهي مومن پوءِ ناهي بي قدري ان جي ڪوشش جي،

سڀئي مون ڏانهن موٽندڙ آهن. پوءِ جيڪو چڱا ڪم ڪندو ۽ اُهو مومن به هوندو تنهن جي محنت جي بي قدري نه ڪبي،

وَاِنَّا لَهٗ كٰتِبُوْنَ ﴿٩٤﴾ وَحَرٰمٌ عَلٰی قَرْیَةٍ اَهْلَكْنٰهَآ اَنَّهُمْ لَا یَرْجِعُوْنَ ﴿٩٥﴾

۽ اسان ئي ان جا لکندڙ آهيون. ۽ بندش پيل آهي ان ڳوٺ تي جنهنکي هلاڪ ڪيوسون بس اهي نه موٽندا.

۽ اسين اُن لاءِ لکندڙ آهيون. ۽ جنهن ڳوٺ کي ناس ڪيوسون تنهن تي (موٽڻ) حرام ٿيل آهي بيشڪ اُهي (دنيا ڏانهن وري) نه موٽندا.

حَتّٰٓی اِذَا فُتِحَتْ یَاْجُوْجُ وَمَاْجُوْجُ وَهُمْ مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ

آخر جڏهن کوليا ويندا ياجوج ۽ ماجوج ۽ اهي هر لاهيءَ تان

تان جو جڏهن ياجوج ۽ ماجوج کي کولبو ۽ اُهي هرڪنهن دڙي کان ڊوڙندا.

یَّنْسِلُوْنَ ﴿٩٦﴾ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَاِذَا هِیَ شَاخِصَةٌ اَبْصَارُ

ڊوڙندا ايندا. ۽ ويجهو ٿيو آهي وعدو سچو پوءِ ان وقت ٽڙي ويندیون اکيون

۽ (جڏهن قيامت جو) سچو وعدو پهچندو تڏهن اوچتو ئي ڪافرن جون اکيون ٽڙي ويندیون.

الَّذِیْنَ كَفَرُوْا ؕ یٰوَیْلَنَا قَدْ كُنَّا فِیْ غَفْلَةٍ مِّنْ هٰذَا بَلْ كُنَّا

ڪافرن جون، چوندا هاءِ افسوس! بلڪ هئاسون غفلت ۾ هن کان بلڪ هئاسون

(چوندا ته) هاءِ ارمان! بيشڪ هن (حال) کان بي خبريءَ ۾ هئاسون بلڪ اسين ظالم هئاسون!

ظٰلِمِیْنَ ﴿٩٧﴾ اِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ ؕ

ڏوهاري. بيشڪ توهان ۽ جنکي پوڄيندا آهيو توهان الله کان سواءِ ٻل آهيو دوزخ جو.

اوهين ۽ جن کي الله کان سواءِ پوڄيندا آهيو سي دوزخ جو ٻارڻ آهيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوْ كَانَ هَٰؤُلَاءِ آلِهَةً مَا وَرَدُوهَا ۖ وَ

توهان اتي اچڻا آهيو. جيڪڏهن هجن ها اهي خدا ته نه پون ها دوزخ ۾. ۽

اَن ۾ اوهين گهڙندڙ آهيو. جيڪڏهن اهي (بت) معبود هجن ها ته اَن (دوزخ) ۾ نه گهڙن ها!

كُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾

سمورا اتي هميشه رهندا. انهن جون اتي رڙيون هونديون ۽ اهي ان ۾ ڪجهه نه ٻڌندا.

۽ مڙيئي منجهس سدائين رهڻ وارا آهن. منجهس انهن کي رڙيون هونديون ۽ اهي منجهس (ڪجهه) نه ٻڌندا.

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿١٠١﴾

بيشڪ اهي مقرر ٿي جن لاءِ اسان جي طرفان چڱائي اهي انهي کان پري ڪيا ويندا.

جن لاءِ اسان وٽ اڳي ئي چڱائي (لکيل) آهي اهي اَن (دوزخ) کان پري ڪيا.

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا ۖ وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ

نه ٻڌندا آواز انهيءَ جو. ۽ اهي پنهنجي دل گهريل نعمتن ۾

(اهي) اَن جي ڀڻڪ نه ٻڌندا، ۽ جنهن (عيش) ۾ سندن جيءُ (رهڻ) گهرندو تنهن ۾

خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ

هميشه رهندا. نه ملول ڪندو انهن کي گهبرات وڏو ۽ ملندا انهن سان ملائڪ.

اهي سدائين رهندا. ڪين تمام وڏي گهبراهٽ غمگين نه ڪندي ۽ ڪين ملائڪ گڏبا

هَٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ

هي توهان جو اهو ڏينهن آهي جنهن جو توهان سان وعدو هئو. جنهن ڏينهن ويڙهينداسون آسمان کي

(۽ چوندن ته) هي اهو ڏينهن آهي جنهن جو اوهان کي وعدو ڏنو ويندو هو. جنهن ڏينهن آسمانن کي

كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ ۚ وَعْدًا

جيئن ويڙهجي ويڙهو ڪاغذن جو. جيئن پيدا ڪيوسون پهرئين ڀيري ايئن ئي موٽائينداسون ان کي، وعدو آهي

ڪاغذ جي ويڙهي وانگي ويڙهينداسون. جيئن پهريون (مخلوق) پيدا ڪرڻ شروع ڪئي سون (تيئن) اَن کي

عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٠٤﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ

اسان جو. اسان آهيون پورو ڪندڙ. ۽ اسان لکيو آهي زبور ۾ تورات کان

وري بنائينداسون. اهو انجام اسان تي لازم آهي. اسين ڪرڻ وارا آهيون. ۽ بيشڪ توريت کان پوءِ زبور ۾ لکيوسون

الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ فِي

پوءِ ته ملڪ جا وارث ٿيندا منهنجا ٻانها لائق ماڻهو. بيشڪ انهي ۾

ته منهنجا صالح ٻانها زمين جا وارث ٿيندا. هن (ڳالهه) ۾ عبادت ڪندڙ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هٰذَا لَبَلٰغًا لِّقَوْمٍ عٰبِدِيْنَ ۞١٠٦ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا رَحْمَةً

پرچار آهي | قوم | عبادت ڪندڙن لاءِ | ۽ رڳو | اسان موڪليو آهي توکي | رحمت ڪرڻ لاءِ

قوم لاءِ (مطلب جي) پورائي آهي. ۽ (اي پيغمبر!) توکي خاص جهانن جي رحمت لاءِ موڪليوسون.

لِّلْعٰلَمِيْنَ ۞١٠٧ قُلْ اِنَّمَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ

جهانن تي. | تون چؤ | رڳو | حڪم آيو آهي | مون ڏانهن | تہ | معبود توهان جو | خدا | هڪڙو آهي.

چئو تہ مون وٽ هن حڪم کان سواءِ وحي نہ ٿيندو آهي تہ هڪ الله کان سواءِ اوهان جو ڪو معبود نہ آهي.

فَهَلْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۞١٠٨ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ اٰذَنْتُكُمْ عَلٰى

ڇا پوءِ | توهان | حڪم مڃيندڙ آهيو. | پوءِ جيڪڏهن منهن موڙين | تون چؤ | توهان کي ڳالهہ پڌائي اٿم

پوءِ اوهين ڇو نہ حڪم مڃيندڙ آهيو؟ پوءِ جيڪڏهن ڦرن تہ چئو تہ اوهان (سڀني) کي (الله جي حڪم تي) هڪ جهڙو خبردار

سَوَآءٍ ۭ وَاِنْ اَدْرِيْٓ اَقَرِيْبٌ اَمْ بَعِيْدٌ مَّا تُوْعَدُوْنَ ۞١٠٩ اِنَّهٗ

پوري، | ۽ | آءٌ نہ ٿو ڄاڻان | تہ ويجهو آهي | يا | پري آهي | توهان سان ڪيل انجام. | اهو ئي

ڪيم. ۽ جيڪو اوهان کي انجام ڏنو ويو سو نہ ٿو ڄاڻان تہ ويجهو آهي يا پري آهي. بيشڪ الله

يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُوْنَ ۞١١٠ وَاِنْ

ڄاڻي ٿو | ڏاڍيان | ڳالهايل ڳالهہ | ۽ اهو ڄاڻي ٿو جيڪي توهان لڪايو ٿا. | ۽ | مون

ظاهري ڳالهہ (بہ) ڄاڻندو آهي ۽ جيڪي اوهين لڪائيندا آهيو سو (بہ) ڄاڻندو آهي. ۽ آءٌ نہ ڄاڻندو آهيان

اَدْرِيْ لَعَلَّهٗ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ۞١١١ قٰلَ

نہ ٿو ڄاڻان | شايد اها | پرکا هجي | توهان جي | ۽ | فائدو | ڪجهہ وقت تائين. | چيو رسول

تہ متان اهو ٺهرايل (دير) اوهان لاءِ پرک هجي ۽ هڪ وقت تائين (اوهان لاءِ) نفعو هجي. (پيغمبر) چيو تہ اي

رَبِّ احْكُمْ بِالْحَقِّ ۭ وَرَبُّنَا الرَّحْمٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ ۞١١٢ ع

اي منهنجا رب ڪر فيصلو | انصاف سان، | ۽ رب اسانجو | ٻاجهارو | مدد ورتل آهي | ان تي جيڪي | توهان بيان ڪيو ٿا.

منهنجا پالڻهار! سچو فيصلو ڪر! ۽ اسان جو پالڻهار ٻاجهارو آهي جيڪي اوهين بيان ڪندا آهيو تنهن تي ڪانئس مدد گهري ويندي آهي.

النصف ٩ع

سُوْرَةُ الْحَجِّ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٧٨ رُكُوْعَاتُهَا ١٠

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمْ ۚ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيْمٌ ۞١

اي انسانو! | ڊڄو پنهنجي رب کان، | بيشڪ | ڌوڏو | قيامت جو | شيءِ | وڏي آهي.

اي انسانو! پنهنجي پالڻهار کان ڊڄو، ڇو تہ قيامت وارو زلزلو وڏي شيءِ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ

جنهن ڏينهن ڏسندؤ انکي تہ وساريندي هر تج ڏيندڙ پنهنجي کير پياڪ کي ۽ ڪيريندي

جنهن ڏينهن اُن کي ڏسندؤ (تنهن ڏينهن) هر تج پياريندڙ (زائفان) جنهن (ٻار) کي تج پياريندي هوندي تنهن

كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكٰرٰى وَمَا هُمْ

هر پيٽ واري پنهنجي ٻچي کي، ۽ ڏسندين ماڻهن کي بيهوش ۽ نہ هونداهي

کي (دهشت کان) وساريندي ۽ هر پيٽ واري پنهنجي ڳَپ کي ڪيريندي ۽ ماڻهن کي بيهوش ڏسندين حالانڪ اهي

بِسُكٰرٰى وَلٰكِنَّ عَذَابَ اللّٰهِ شَدِيْدٌ ② وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ

بيهوش پر عذاب الله جو سخت آهي، ۽ ڪو ماڻهن مان اهو آهي جو جهڳڙو ڪري ٿو

نشي ۾ نہ هوندا پر الله جو عذاب سخت آهي! ۽ ماڻهن مان ڪو اهڙو آهي جو الله جي شان ۾

فِى اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطٰنٍ مَّرِيْدٍ ③ كُتِبَ عَلَيْهِ

الله جي شان ۾ بنا ڄاڻ جي ۽ پيروي ڪري ٿو هر شيطان سرڪش جي. لکجي ويو ان تي

بي سمجهي سان تڪرار ڪندو آهي ۽ هر شيطان تڙيل جي پٺيان لڳندو آهي. اُن (شيطان) تي لازم ڪيو ويو آهي

اَنَّهٗ مَنْ تَوَلَّاهُ فَاَنَّهٗ يُضِلُّهٗ وَيَهْدِيْهِ اِلٰى عَذَابِ السَّعِيْرِ ④

تہ جيڪو سنگت ڪندو ساڻس پوءِ اهو گمراه ڪندو ان کي ۽ وٺي ويندو ان کي عذاب دوزخ جي ڏانهن.

تہ جيڪو کيس دوست رکندو تنهن کي بيشڪ اهو گمراه ڪندو ۽ اُن کي دوزخ جي عذاب ڏانهن رستو ڏيکاريندو.

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِىْ رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَاِنَّا خَلَقْنٰكُمْ

اي انسانو! جيڪڏهن آهيو اوهان شڪ ۾ وري جيري ٿيڻ کان پوءِ اسان ئي ايايو آهي توهان کي

اي انسانو! جيڪڏهن (قيامت ۾) اٿارڻ کان اوهين شڪ ۾ پيل آهيو تہ اسان اوهان کي مٽيءَ مان بڻايو،

مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُّضْغَةٍ

مٽيءَ مان پوءِ قطري مان پوءِ رت جي دڳ مان پوءِ ٻوٽي

وري نطفي مان، وري رت جي دڳ مان، وري گوشت جي ٻوٽيءَ مان پورو بڻايل

مُّخَلَّقَةٍ وَّغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ۭ وَنُقِرُّ فِى الْاَرْحَامِ مَا

بڻيل ۽ اڻ بڻيل مان جيئن پڌايون توهان کي، ۽ رهايون ٿا پيٽن ۾ جنهنکي

۽ اڻ پورو بڻايل. هن لاءِ تہ اوهان کي کولي بيان ڪريون ۔۽ جنهن کي گهرندا آهيون تنهن کي مقرر

نَشَآءُ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوْٓا اَشُدَّكُمْ ۚ

گهرون وقت مقرر تائين پوءِ ڪڍون ٿا توهان کي ٻار ڪري پوءِ جيئن پهچو پنهنجي طاقت کي،

مدت تائين ڳڀڻين ۾ رهائيندا آهيون، وري ٻار بڻائي اوهان کي ٻاهر ڪڍندا آهيون. وري (نپائيندا آهيون) تہ اوهين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّتَوَفّٰى وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا

۽ توهان مان کو فوت ٿئي ٿو ۽ توهان مان کو رسائجي ٿو ردي عمر ڏانهن جيئن نه

پنهنجي جوانيءَ کي پهچو، ۽ اوهان مان کو (اڳي) مرندو آهي ۽ اوهان مان ڪنهن کي (جهورائي جي) نڪمي ڄمار

يَعْلَمَ مِنْۢ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْـًٔا ۭ وَتَرَى الْاَرْضَ هَامِدَةً فَاِذَآ

ڄاڻي سمجهڻ کان پوءِ ڪجهه به، ۽ ڏسين ٿو ڌرتيءَ کي غيرآباد پوءِ جڏهن

ڏانهن هن لاءِ ورايو ويندو آهي ته ڄاڻپ کان پوءِ ڪجهه نه ڄاڻي. ۽ زمين کي غيرآباد ڏسندو آهين پوءِ جڏهن

اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاۗءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَاَنْۢبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍۢ

وسايون ٿا ان تي مينهن ته چُري پُري ٿي ۽ اڀري ٿي ۽ ڦٽائي ٿي هر قسم

مٿس پاڻي وسائيندا آهيون تڏهن اپامندي آهي ۽ تازي ٿيندي آهي ۽ سڀ ڪنهن جنس مان چڱا سلا ڄمائيندي آهي.

بَهِيْجٍ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّهٗ يُحْيِ الْمَوْتٰى وَاَنَّهٗ

وڻندڙ مان. اهو هن ڪري ته بيشڪ الله حق آهي ۽ بيشڪ اهو جيئرو ڪندو آهي مئلن کي ۽ بيشڪ اهو

اهو (بيان) هن لاءِ آهي جو، الله (جوئي هجڻ) حق آهي ۽ اهوئي مئن کي جياريندو ۽ اهو

عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ وَّاَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيْهَا ۙ

هر شيءِ تي سگهه رکندڙ آهي. ۽ بيشڪ قيامت اچڻي آهي ناهي ڪو به شڪ جنهن ۾

سڀ ڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي. ۽ ته قيامت اچڻي آهي منجهس ڪو شڪ نه آهي

وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُوْرِ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ

۽ بيشڪ الله اٿاريندو قبرن ۾ پيلن کي. ۽ ماڻهن مان ڪو اهو آهي جو جهڳڙو ڪري ٿو

۽ ته جيڪي قبرن ۾ هوندا تن کي الله (قيامت ۾) اٿاريندو. ۽ ماڻهن مان ڪو اهڙو آهي جو الله جي شان ۾

فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّلَا هُدًى وَّلَا كِتٰبٍ مُّنِيْرٍ ۝ ثَانِيَ عِطْفِهٖ

الله جي شان ۾ بنا ڄاڻ جي ۽ بنا دليل جي ۽ بنا ڪتاب روشن جي. موڙيندي پنهنجي ڪلهي کي

بنا علم ۽ بنا هدايت ۽ بنا ڪنهن روشن ڪتاب جي تڪرار ڪندو آهي. (وڏائيءَ کان) ڪنڌ موڙيندڙ ٿي،

لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۭ لَهٗ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّنُذِيْقُهٗ

جيئن گمراهه ڪري الله جي رستي کان، ان جي لاءِ دنيا ۾ خواري آهي ۽ چکائينداسون انکي

هن لاءِ ته، (ماڻهن کي) الله جي واٽ کان گمراهه ڪري. ان لاءِ دنيا ۾ خواري آهي ۽ قيامت جي ڏينهن

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَذَابَ الْحَرِيْقِ ۝ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدٰكَ وَ

قيامت ڏينهن عذاب باهه جو. اهو هن ڪري جو موڪليو آهي تنهنجي هٿن ۽

ڪيس سڙڻ جو عذاب چکائينداسون. (چئبس ته) اِها سزا اُنهن ڪمن جيڪري آهي جو تنهنجي هٿن اڳي موڪليا آهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿١٠﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّعْبُدُ

بيشڪ الله ناهي ظلم ڪندڙ ٻانهن تي. ۽ ماڻهن مان ڪواهو آهي جو عبادت ڪري ٿو

۽ (انهيءَ ڪري) ته الله ٻانهن تي ظلم ڪندڙ نه آهي. ۽ ماڻهن مان ڪو اهڙو آهي جو الله جي عبادت آسيري پاسيري ڪندو

اللّٰهَ عَلٰى حَرْفٍ ۚ فَاِنْ اَصَابَهٗ خَيْرُ ِۨاطْمَاَنَّ بِهٖ ۚ وَاِنْ اَصَابَتْهُ

الله جي ڪناري تي، پوءِ جيڪڏهن پهتس ڪا ڀلائي ته قرار وٺندو ان سان ۽ جيڪڏهن پهتس

آهي، پوءِ جيڪڏهن ڪيس نفعو پهچندو آهي ته ان سان مطمئن ٿيندو آهي ۽ جيڪڏهن ڪيس ڪو ڏک پهچندو آهي

فِتْنَةُ ِۨانْقَلَبَ عَلٰى وَجْهِهٖ ۚ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةَ ۭ ذٰلِكَ هُوَ

ڪا تڪليف ته ڦري ويندو منهن ڀر، وڃايائين دنيا ۽ آخرت، اهوئي آهي

ته پنهنجي منهن ڀر ڦرندو آهي، دنيا ۽ آخرت گنوايائين. اِهوئي

الْخُسْرَانُ الْمُبِيْنُ ﴿١١﴾ يَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهٗ وَمَا

زيان ظاهر. سڏي ٿو الله کان سواءِ ان کي جيڪو نه ٿو نقصان ڏئي ان کي ۽ جو

پڌرو نقصان آهي. (اهو) الله کان سواءِ انهيءَ کي سڏيندو آهي جيڪو ڪيس نڪي نقصان لائيندو آهي ۽ نڪي

لَا يَنْفَعُهٗ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ﴿١٢﴾ ۚ يَدْعُوْا لَمَنْ ضَرُّهٗٓ

نه ٿو فائدو ڏئي ان کي اهوئي آهي گمراهه ٿيڻ پرانهون. سڏي ٿو ان کي جنهن جو نقصان

ڪيس نفعو ڏيندو آهي. اِها ئي وڏي گمراهي آهي. انهيءَ کي سڏيندو آهي جنهن جو نقصان

اَقْرَبُ مِنْ نَّفْعِهٖ ۭ لَبِئْسَ الْمَوْلٰى وَلَبِئْسَ الْعَشِيْرُ ﴿١٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ

ويجهو آهي سندس نفعي کان، بيشڪ بڇڙو آهي اهو دوست ۽ بڇڙو سنگتي. بيشڪ الله

سندس نفعي کان وڌيڪ ويجهو آهي. بيشڪ (اهڙو) سائين بڇڙو آهي (اهڙو) همراهه (به) بڇڙو آهي! بيشڪ

يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ

داخل ڪندو انهن کي جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا بهشتن ۾ وهن ٿيون انهن جي

جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن کي الله اهڙن باغن ۾ داخل ڪندو جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن.

تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ ﴿١٤﴾ مَنْ كَانَ يَظُنُّ

هيٺان واهيون، الله ڪندو آهي اهو جيڪي گهرندو آهي. جيڪو گمان ڪري ٿو

بيشڪ الله جيڪي گهرندو آهي سو ڪندو آهي. جيڪو ڀائيندو آهي ته

اَنْ لَّنْ يَّنْصُرَهُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ اِلَى

ته هرگز نه مدد ڪندو انجي الله دنيا ۽ آخرت ۾ پوءِ ٻڌي رسو مٿي

الله پيغمبر جي دنيا ۽ آخرت ۾ ڪڏهن مدد نه ڪندو، تنهن کي گهرجي ته ڇت ڏانهن رسي ٻڌي (ڦاهي) چڙهي،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

السَّمَآءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهٗ مَا يَغِيْظُ ﴿١٥﴾

آسمان طرف پوءِ ڦاھو ڪاٽي پوءِ ڏسي تہ ڇا نيو سندس حيلي ان ڪي جو ڪيس رنجائي ٿو.

وري گھرجيس تہ (اھا) ڇني پوءِ نھاري تہ ان جي ان حيلي ان ڪي ختم ڪيو جنھن ا نکي ڪاوڙايو ٿي!

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ يَهْدِيْ مَنْ يُّرِيْدُ ﴿١٦﴾

۽ اھڙي طرح لاٿوسون انھي ڪي آيتون چٽيون ڪري ۽ بيشڪ الله ھدايت ڏئي ٿو جنھن ڪي گھري.

۽ اھڙي طرح اُن (قرآن) ڪي پڌريون آيتون ڪري نازل ڪيوسون ۽ الله جنھن ڪي گھرندو آھي تنھن ڪي ھدايت ڪندو آھي.

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالصّٰبِـِٕيْنَ وَالنَّصٰرٰى

بيشڪ جن ايمان آندو ۽ جيڪي يھودي ٿيا ۽ ستارا پرست ۽ نصارا

بيشڪ جن ايمان آندو ۽ جيڪي يھودي ۽ صابئي ۽ نصاري

وَالْمَجُوْسَ وَالَّذِيْنَ اَشْرَكُوْٓا ۖ اِنَّ اللّٰهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ

۽ باھ جا پوڄاري ۽ جن شرڪ ڪيو يقينن الله فيصلو ڪندو انھن جي وچ ۾

۽ مجوسي ۽ مشرڪ آھن تن (سڀني) جي وچ ۾ الله قيامت جي ڏينھن نبيرو ڪندو.

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿١٧﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ

قيامت ڏينھن، بيشڪ الله ھر شيءِ تي شاھد آھي. ڇا نہ ڏٺو تو بيشڪ

ڇو تہ الله سڀ ڪنھن شيءِ تي حاضر آھي. (اي پيغمبر!) نہ ڏٺئي ڇا تہ

اللّٰهَ يَسْجُدُ لَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ

الله ڪي سجدو ڪن ٿا جيڪي بہ آسمانن ۾ آھن ۽ جيڪي زمين ۾ آھن ۽ سج

جيڪي آسمانن ۾ آھن ۽ جيڪي زمين ۾ آھن سي ۽ سج

وَالْقَمَرُ وَالنُّجُوْمُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَآبُّ وَكَثِيْرٌ

۽ چنڊ ۽ تارا ۽ جبل ۽ وڻ ۽ جانور ۽ ڪيترائي

۽ چنڊ ۽ تارا ۽ جبل ۽ وڻ ۽ ڍور ۽ ماڻھن مان گھڻا الله ڪي سجدو ڪندا آھن.

مِّنَ النَّاسِ ۗ وَكَثِيْرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۗ وَمَنْ يُّهِنِ اللّٰهُ

انسان، ۽ ڪيترا آھن مقرر ٿيو جن تي عذاب. ۽ جنھن ڪي خوار ڪري الله

۽ گھڻا (ماڻھو) آھن جن تي عذاب لازم ٿيو آھي. ۽ جنھن ڪي الله خوار ڪندو

فَمَا لَهٗ مِنْ مُّكْرِمٍ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ۩ ﴿١٨﴾ هٰذٰنِ خَصْمٰنِ

تہ ناھي انھيءَ لاءِ ڪوئي عزت ڏيندڙ. بيشڪ الله ڪري ٿو جيڪي گھري. ھي ٻہ ڌريون آھن جن

تنھن ڪي ڪو مانُ ڏيڻ وارو ڪونھي. ڇو تہ الله جيڪي گھرندو آھي سو ڪندو آھي. اِھي ٻئي ڌريون پاڻ ۾

السجدة ٦

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اخْتَصَمُوْا فِيْ رَبِّهِمْ ۡ فَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ

جهڳڙو ڪيو پنهنجي رب ۾، پوءِ جن ڪفر ڪيو ڦاهيا ويندا انهن جا ڪپڙا

ويڙهاڪ آهن، پنهنجي پالڻهار بابت تڪرار ڪندڙ آهن. پوءِ جن ڪفر ڪيو تن لاءِ باهه جا ڪپڙا اوچايا ويندا ـ

مِّنْ نَّارٍ ؕ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوْسِهِمُ الْحَمِيْمُ ﴿١٩﴾ يُصْهَرُ بِهٖ مَا

باهه مان، پرتيو ويندو انهن جي سرن مٿان تڇڪندڙ پاڻي، ڳري پوندو انهي سان جيڪي

۽ سندن مٿن جي مٿان تهڪندڙ پاڻي هاربو. جيڪي سندن پيٽن ۾ هوندو سو

فِيْ بُطُوْنِهِمْ وَالْجُلُوْدُ ؕ ﴿٢٠﴾ وَلَهُمْ مَّقَامِعُ مِنْ حَدِيْدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَآ

سندن پيٽن ۾ هوندو ۽ کلون بہ. ۽ انهن لاءِ وڏاڻ آهن لوهه جا. جڏهن

۽ کلون اُن سان ڳاريبيون. ۽ انهن جي ڪُٽڻ لاءِ لوهه جا وڏاڻ هوندا! جڏهن بہ منجهانئس

اَرَادُوْٓا اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ اُعِيْدُوْا فِيْهَا ۗ وَذُوْقُوْا

نڪرڻ جي ڪندا اتان جي مصيبت کان تہ موٽايا ويندا ان ۾، ۽ چکو

ڏک جي ڪري نڪرڻ گهرندا تڏهن منجهس وري ورائبن ۽ (چيو ويندن تہ) سڙڻ جو عذاب چکو.

عَذَابَ الْحَرِيْقِ ﴿٢٢﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

عذاب باهه جو. بيشڪ الله داخل ڪندو انهن کي جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم

بيشڪ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن کي الله اهڙن باغن ۾ داخل ڪندو

الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيْهَا مِنْ اَسَاوِرَ

چڱا باغن ۾ وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون پارايا ويندا اتي پٽا

جن جي هيٺان نهرون پيون وهنديون منجهن سون جا زيور ۽ موتي پارائبا ـ

مِنْ ذَهَبٍ وَّلُؤْلُؤًا ؕ وَلِبَاسُهُمْ فِيْهَا حَرِيْرٌ ﴿٢٣﴾ وَهُدُوْٓا اِلَى الطَّيِّبِ

سون جا ۽ موتي، ۽ پوشاڪ انهن جي اتي ريشمي هوندي، ۽ وات ملي انهن کي سٺيءَ

۽ منجهن سندن پوشاڪ پَٽ جي هوندي. ۽ (دنيا ۾) ڪين چڱي ڳالهه ڏانهن هدايت ڪئي وئي هئي،

مِنَ الْقَوْلِ ۚۖ وَهُدُوْٓا اِلٰى صِرَاطِ الْحَمِيْدِ ﴿٢٤﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

ڳالهه جي، ۽ ملي انهن کي وات الله ساراهيل جي. بيشڪ جن ڪفر ڪيو

۽ (الله) ساراهيل جي وات ڏانهن ڏگ لاتا ويا هئا! بيشڪ جن ڪفر ڪيو

وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِيْ جَعَلْنٰهُ

۽ روڪيائون الله جي راهه کان ۽ مسجد الحرام کان جنهنکي بنايو آهي اسان

۽ (ماڻهن کي) الله جي وات ۽ اُنهيءَ تعظيرواري مسجد (حرام) کان جهليندا آهن. جا ماڻهن لاءِ بنائي سون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِلنَّاسِ سَوَآءَ ۨ الْعَاكِفُ فِيْهِ وَالْبَادِ ؕ وَمَنْ يُّرِدْ فِيْهِ بِاِلْحَادٍ

ماڻهن لاءِ هڪ جهڙو آهي ان ۾ رهاڪو ۽ ٻاهريون، ۽ جيڪو ارادو ڪندو ان ۾ بي ديني

۽ جنهن ۾ شهري ۽ ٻهراڙي وارا برابر آهن۔ ۽ جيڪو منجهس ظلم سان زيادتي جو ارادو ڪندو

بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٢٥﴾ ۧ وَاِذْ بَوَّاْنَا لِاِبْرٰهِيْمَ مَكَانَ

جو ڏاڍ سان تہ چکائينداسون ان کي عذاب دردناڪ. ۽ جڏهن مقرر ڪئي سون ابراهيم لاءِ جاءِ

تنهن کي ڏکوئيندڙ عذاب چکائينداسون. ۽ (ياد ڪر!) جڏهن ابراهيم لاءِ بيت الله جو هنڌ مقرر ڪيوسون

الْبَيْتِ اَنْ لَّا تُشْرِكْ بِيْ شَيْئًا وَّطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّآئِفِيْنَ وَ

هن گهر جي تہ نہ شريڪ ڪجانءِ مون سان ڪنهن کي ۽ پاڪ رک منهنجي گهر کي طواف ڪندڙن لاءِ ۽

(۽ سمجهايوسون) تہ مون سان ڪنهن کي شريڪ نہ ڪر ۽ منهنجي گهر کي طواف ڪندڙن ۽

الْقَآئِمِيْنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ﴿٢٦﴾ وَاَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَاْتُوْكَ

قيام وارن لاءِ ۽ رڪوع سجدي وارن لاءِ. ۽ اعلان ڪر ماڻهن ۾ حج جو ايندا تو وٽ

قيام ڪندڙن ۽ رڪوع ڪندڙن (۽) سجدي ڪندڙن لاءِ پاڪ رک! ۽ ماڻهن ۾ حج جو پڙهو ڏي! تہ تو ڏانهن

رِجَالًا وَّعَلٰى كُلِّ ضَامِرٍ يَّاْتِيْنَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيْقٍ ﴿٢٧﴾ ۙ

پيادا ۽ هر ڏبري اٺ تي ايندا هليا. هر رستي پرانهين کان.

پيادا ۽ ڏٻرين ڏاچين تي جيڪي ڏورانهين پنڌ کان ايندين (هن لاءِ) چڙهي ايندا.

لِّيَشْهَدُوْا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ فِيْٓ اَيَّامٍ مَّعْلُوْمٰتٍ

جيئن حاضر ٿين پنهنجن فائدن لاءِ ۽ وٺن نالو الله جو ڏينهن جاڻايلن ۾

تہ پنهنجي فائدي جي هنڌ تي پهچن ۽ ڏورن مان جيڪا روزي ڪين الله ڏني

عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْۢ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ۚ فَكُلُوْا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا

ڪهڻ انهن جي تي جيڪي ڏنائين انهنکي چوپاين جانورن مان پوءِ کائو ان مان ۽ کارايو

تنهن تي جاڻايل ڏينهن ۾ (ذبح مهل) الله جو نالو ياد ڪن. پوءِ انهن منجهان (پاڻ بہ) کائو ۽

الْبَآئِسَ الْفَقِيْرَ ﴿٢٨﴾ ۫ ثُمَّ لْيَقْضُوْا تَفَثَهُمْ وَلْيُوْفُوْا نُذُوْرَهُمْ

مسڪين محتاج کي. موڪي لاهن مَرُ پنهنجي بدن جي ۽ پوريون ڪن پنهنجون باسون

عاجز فقيرَ بہ کارايو. وري پلي تہ پنهنجي (جسم جي) مَرُ لاهن ۽ پنهنجون ميجتائون پوريون ڪن

وَلْيَطَّوَّفُوْا بِالْبَيْتِ الْعَتِيْقِ ﴿٢٩﴾ ذٰلِكَ ۗ وَمَنْ يُّعَظِّمْ حُرُمٰتِ اللّٰهِ

۽ طواف ڪن گهر آڳاٽي جو. اهو اٿو ۽ جيڪو تعظيم ڪندو الله جي عزت ڏنل شين جي

۽ هن قديم گهر جو طواف ڪن. اِهو (حڪم) آهي. ۽ جيڪو الله جي عبادت جي رڪنن جو ادب ڪندو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَهُوَ خَيْرٌ لَّهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ؕ وَاُحِلَّتْ لَكُمُ الْاَنْعَامُ اِلَّا مَا يُتْلٰى

پوءِ اهو پلو آهي انهيءَ لاءِ سندس رب وٽ. ۽ حلال ڪيا ويا توهان لاءِ چوپايا ڍور مگر اهي جيڪي پڙهي ٻڌائبا

تنهن لاءِ اهو سندن پالڻهار وٽ ڀلو آهي. ۽ جيڪي اوهان کي پڙهي ٻڌائبو تنهن کان سواءِ ٻيا ڍور اوهان تي

عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْاَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوْا قَوْلَ

توهانکي پوءِ پاسو ڪريو پليتيءَ بتن جي کان ۽ پاسو ڪريو ڳالهه

حلال ڪيا ويا تنهن ڪري بتن جي پليتي کان پاسو ڪريو ۽ ڪوڙي ڳالهه کان (بہ) پاسو ڪريو.

الزُّوْرِ ۝٣٠ حُنَفَآءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِيْنَ بِهٖ ؕ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ

ڪوڙي کان. هڪ طرف ٿي الله لاءِ نہ شريڪ ڪندڙ انهي سان. ۽ جيڪو شريڪ ڪندو الله سان

الله ڏانهن هڪ طرفا ٿي (۽) ساڻس شريڪ نہ مقرر ڪندڙ ٿي. (پاسو ڪريو). ۽ جيڪو الله سان شريڪ مقرر

فَكَاَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ اَوْ تَهْوِيْ بِهِ الرِّيْحُ

پوءِ ڄڻ تہ ڪريو آسمان کان پوءِ جهٽن ٿا ان کي پکي يا اڏائي ٿي انکي واءُ

ڪندو سو ڄڻڪ آسمان کان ڪِريو جنهن کي (مردار خور) پکي ڪٽي ويا يا ڪيس واءُ (اڏائي)

فِيْ مَكَانٍ سَحِيْقٍ ۝٣١ ذٰلِكَ ۗ وَمَنْ يُّعَظِّمْ شَعَآئِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ

ڪنهن پرانهين جاءِ ۾ اهو آٿو ۽ جيڪو تعظيم ڪندو الله جي نشانين جي پوءِ بيشڪ اها

پري هنڌ اڇليو. اهو (حڪم) آهي. ۽ جيڪو الله جي (عبادت جي) نشانين جو ادب ڪري (بتن ۽ ڪوڙ کان پاڻ بچائي) سو

تَقْوَى الْقُلُوْبِ ۝٣٢ لَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ

پرهيز آهي دلين جي. توهان لاءِ انهن جانورن ۾ فائدا آهن وقت مقرر تائين پوءِ

پرهيزگار آهي) چو تہ اهو (ڪم) دلين جي پرهيزگاري مان آهي. اوهان لاءِ انهن (ڍورن) ۾ گهڻا نفعا مقرر مدت تائين آهن وري

مَحِلُّهَآ اِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيْقِ ۝٣٣ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّيَذْكُرُوا

پهچائڻو آهي ان کي خانہ ڪعبہ تائين. ۽ هر امت لاءِ جوڙي اٿئون قرباني تہ جيئن پڙهن

قدير گهر ڏانهن (ڪُسڻ لاءِ) پهچڻ جو هنڌ آٿن. ۽ هر ڪنهن توليءَ لاءِ قرباني جو طريقو هن لاءِ مقرر ڪيوسون

اسْمَ اللّٰهِ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْۢ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ؕ فَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ

نالو الله جو ذبح انجي تي جيڪي ڏناٿين چوپاين جانورن مان، پوءِ مالڪ اوهان جو الله

تہ ڪين ڍورن مان جيڪا روزي الله ڏني تنهن تي (قرباني ڪرڻ مهل) الله جو نالو ياد ڪن. پوءِ اوهان جو معبود هڪ الله

وَّاحِدٌ فَلَهٗٓ اَسْلِمُوْا ؕ وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِيْنَ ۝٣٤ الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ

اڪيلو آهي پوءِ انهيءَ جي فرمانبرداري ڪريو، ۽ بشارت ڏج عاجزي ڪندڙن کي. جيڪي جڏهن نالو وٺجي الله جو

آهي تنهن ڪري سندس حڪم مڃيو. ۽ انهن عاجزي ڪندڙن کي خوشخبري ڏي. جن جون دليون جڏهن الله ياد

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ عَلٰى مَآ اَصَابَهُمْ وَالْمُقِيْمِي

ته ڏڄي وڃن دليون انهن جون ۽ صبر ڪندڙن کي جي مصيبت پوي انهن تي ۽ قائم ڪندڙن

ڪنبو آهي (تڏهن) ٿَرِ ڪنديون آهن ۽ (پڻ انهن ماڻهن کي جو) جيڪي مٿن آيو تنهن تي صبر ڪندڙ آهن ۽ نماز

الصَّلٰوةِ ۙ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿٣٥﴾ وَالْبُدْنَ جَعَلْنٰهَا لَكُمْ

نماز کي ۽ جيڪي اسان ڏنو اٿن انهيءَ مان خرچ ڪن ٿا. ۽ قرباني جا اٺ ڪيوسون انهنکي توهان لاءِ

پڙهندڙ آهن ۽ ڪين جيڪا روزي ڏني سون تنهن مان خرچيندا آهن. ۽ قرباني وارن اٺن کي اوهان لاءِ

مِّنْ شَعَآئِرِ اللّٰهِ لَكُمْ فِيْهَا خَيْرٌ ۖ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوَآفَّ ۚ

نشانيون الله جون توهان جي لاءِ ان ۾ ڀلائي آهي پوءِ پڙهو نالو الله جو انهن تي قطار بنائي،

الله جي عبادت جي نشانين مان ڪيوسون منجهس اوهان لاءِ ڀلائي آهي پوءِ (قرباني ڪرڻ مهل) قطار ٻڌائي، مٿن الله جو نالو ياد

فَاِذَا وَجَبَتْ جُنُوْبُهَا فَكُلُوْا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۭ

پوءِ جيڪڏهن ڪري پون پاسي پر ته کائو انهيءَ مان ۽ کارايو نه گهُرندڙ ۽ گهرندڙ کي،

ڪريو، پوءِ جڏهن اهي (ڪُسجڻ کان بعد) پاسن پر ليٽن تڏهن منجهانئن کائو ۽ (فقيرن مان) گهرندڙ ۽ نه گهرندڙ کي کارايو.

كَذٰلِكَ سَخَّرْنٰهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٣٦﴾ لَنْ يَّنَالَ اللّٰهَ لُحُوْمُهَا

اهڙي طرح تابع ڪياسون جانور توهان لاءِ ته جيئن شڪر ڪريو. هرگز نه پهچندو الله وٽ گوشت انهن جو

اهڙيءَ طرح اهي اوهان کي تابع ڪري ڏناسون ته مَن اوهين شڪرانو ڪريو. نڪي انهن (قربانين) جو گوشت ۽ نڪي انهن جو

وَلَا دِمَآؤُهَا وَلٰكِنْ يَّنَالُهُ التَّقْوٰى مِنْكُمْ ۭ كَذٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ

۽ نه رت انهنجو پر پهچندي ان وٽ سچائي اوهان جي، اهڙي طرح تابع ڪياسون اهي توهان لاءِ

رت الله کي پهچند وآهي پر اوهان جي پرهيزگاري الله کي پهچندي آهي. اهڙيءَ طرح هي(جانور) اوهان کي تابع ڪري ڏنائين ته

لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰىكُمْ ۭ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٣٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ

ته جيئن الله جي وڏائي بيان ڪريو ان تي جو هدايت ڪيائين توهانکي، ۽ بشارت ڏي احسان ڪندڙن کي. بيشڪ الله

جيئن اوهين الله جي وڏائي (هن شڪراني سببان) بيان ڪريو جو اوهان کي هدايت ڪيائين. ۽ ڀلارن کي خوشخبري ڏي.

يُدٰفِعُ عَنِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُوْرٍ ﴿٣٨﴾ ع

دفاع ڪري ٿو مومنن جو. بيشڪ الله نه ٿو پسند ڪري هر خيانت ڪندڙ بي شڪر کي.

بيشڪ الله مومنن کان (سندن ويري) ٽاريندو آهي. ڇو ته الله هر خيانت ڪندڙ بي شڪر کي دوست نه رکندو آهي.

اُذِنَ لِلَّذِيْنَ يُقٰتَلُوْنَ بِاَنَّهُمْ ظُلِمُوْا ۭ وَاِنَّ اللّٰهَ عَلٰى نَصْرِهِمْ

لڙائي جو اذن مليو انهن کي جن سان لڙائي ڪئي وڃي جو انهن تي ظلم ڪيو ويو هئو، ۽ بيشڪ الله انهن جي مدد تي

جن سان (ڪافر) وڙهندا آهن تن کي (جهاد لاءِ) انهيءَ ڪري موڪل ڏني ويئي جو انهن تي ظلم ڪيو ويو آهي. ۽ بيشڪ الله

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَقَدِيْرُ ۙ ﴿٣٩﴾ الَّذِيْنَ اُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ اِلَّآ اَنْ يَّقُوْلُوْا

قادر آهي. اهي جن کي ڪڍيو ويو پنهنجي گهرن مان ناحق رڳو هن تي جو چون پيا

ڪين مدد ڏيڻ تي وس وارو آهي. جن کي پنهنجن ديسن مان ناحق (هن ڪري) لوڏيو ويو جو (هن) چوڻ ڪان

رَبُّنَا اللّٰهُ ؕ وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ

اسانجو پالڻهار الله آهي. جيڪڏهن نه هجي ها دفاع الله جو هڪڙن ماڻهن کي ٻين سان ته ڊاٺا وڃن ها

سواء (ٻيو) نه چيائون ته اسان جو پالڻهار الله آهي. ۽ جيڪڏهن ڪن ماڻهن سان ڪن کي الله نه ٽاري ها ته (جيڪر)

صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَّصَلَوٰتٌ وَّمَسٰجِدُ يُذْكَرُ فِيْهَا اسْمُ اللّٰهِ كَثِيْرًا ؕ

حجرا ۽ مڙهيون ۽ عبادت گاهون ۽ مسجدون جن ۾ ذڪر ٿئي ٿو الله جي نالي جو گهڻو.

خانقاهون ۽ گرجائون ۽ ڪنيسا ۽ مسجدون جن ۾ الله جو نالو گهڻو ياد ڪبو آهي سي ضرور ڊاهيون وڃن ها.

وَلَيَنْصُرَنَّ اللّٰهُ مَنْ يَّنْصُرُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿٤٠﴾ اَلَّذِيْنَ

۽ ضرور مدد ڪندو الله انهيءَ جي جيڪو مدد ڪندو ان جي. بيشڪ الله طاقت وارو آهي زبردست آهي. اهي ئي ماڻهو

۽ جيڪو الله (جي دين) جي مدد ڪندو آهي تنهن کي الله ضرور مدد ڏيندو آهي. بيشڪ الله زبردست (۽) زور

اِنْ مَّكَّنّٰهُمْ فِى الْاَرْضِ اَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ وَاَمَرُوْا

جيڪڏهن طاقت ڏيون انهن کي ملڪ ۾ ته اهي قائم ڪندا نماز ۽ ڏيندا زڪوات ۽ حڪم ڪندا

وارو آهي. انهن ماڻهن کي جو جيڪڏهن زمين ۾ غلبو ڏينداسون ته نماز قائم ڪندا ۽ زڪوات ڏيندا

بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ؕ وَلِلّٰهِ عَاقِبَةُ الْاُمُوْرِ ﴿٤١﴾ وَاِنْ

چڱن ڪمن جو ۽ روڪيندا براين کان ۽ الله لاءِ آهي پڇاڙي هر ڪم جي. ۽ جيڪڏهن

۽ چڱن ڪمن جو حڪم ڪندا ۽ بُرن ڪمن کان روڪيندا. ۽ سڀني ڪمن جي پڇاڙي الله لاءِ آهي. ۽ (اي پيغمبر!)

يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّعَادٌ وَّثَمُوْدُ ۙ ﴿٤٢﴾ وَ

ڪوڙو ٿا ڪن توکي ته ڪوڙو ڪيو هئو انهن کان اڳين به نوح جي قوم ۽ عاد ۽ ثمود. ۽

جيڪڏهن توکي ڪوڙو ٿا پائين ته بيشڪ کانئن اڳ نوح جي قوم ۽ عادين ۽ ثمودين (پيغمبرن کي) ڪوڙو ڄاتو هو.

قَوْمُ اِبْرٰهِيْمَ وَقَوْمُ لُوْطٍ ۙ ﴿٤٣﴾ وَّاَصْحٰبُ مَدْيَنَ ۚ وَكُذِّبَ مُوْسٰى

قوم ابراهيم ۽ لوط جي قوم. ۽ مدين وارن. ۽ ڪوڙو ڪيو ويو موسىٰ کي

۽ ابراهيم جي قوم ۽ لوط جي قوم (به). ۽ مدين وارن (به پنهنجي پيغمبر کي ڪوڙو ڄاتو). ۽ موسىٰ کي (به) ڪوڙو

فَاَمْلَيْتُ لِلْكٰفِرِيْنَ ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ ۚ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ﴿٤٤﴾ فَكَاَيِّنْ

پوءِ مهلت ڏني منڪرن کي آخر پڪڙيم انهن کي. پوءِ ڪيئن هئي منهنجي سزا. سو ڪيترائي

ڄاتو ويو پوءِ انهن ڪافرن کي ڍر ڏنم وري کين پڪڙيم. پوءِ منهنجي سزا ڪهڙي (نه سخت) هئي! پوءِ ڪيترائي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا

ڳوٺ تباھ ڪياسون انهنکي ۽ اهي هئا ظلم ڪندڙ پوءِ اهي اونڌا ٿيا پنهنجن ڇتين تي

ڳوٺ آهن جن کي ناس ڪيوسون ۽ اهي ظالم هئا پوءِ اهي پنهنجن ڇتين سميت ڊٺل آهن

وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَّقَصْرٍ مَّشِيْدٍ ﴿٤٥﴾ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ

۽ ڪيترائي کوھ بيڪار ٿيل ۽ ڪيترين ئي ماڙيون مضبوط. ڇا پوءِ نہ گهميا آهن ملڪ ۾

۽ گهڻا کوہ اجڙيل ۽ ڪيئي بلند ماڙيون (سڃيون پيون) آهن. پوءِ ملڪن ۾ نہ گهميا آهن ڇا؟

فَتَكُوْنَ لَهُمْ قُلُوْبٌ يَّعْقِلُوْنَ بِهَآ اَوْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا

پوءِ هجن انهن کي دليون سمجهن جن سان ۽ ڪن ٻڌن جن سان،

تہ ڪين (اهڙيون) دليون هجن جن سان اهي سمجهن ۽ ڪين (اهڙا) ڪَن هجن جن سان ٻُڌن.

فَاِنَّهَا لَا تَعْمَى الْاَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوْبُ الَّتِيْ

پوءِ ناهن انڌيون اکيون پر انڌيون آهن دليون جيڪي

بيشڪ هيءَ (حالت) آهي تہ سندن اکيون انڌيون نہ آهن پر دليون انڌيون اٿن جيڪي

فِي الصُّدُوْرِ ﴿٤٦﴾ وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ وَعْدَهٗ

سينن ۾ آهن. ۽ تڪڙو گهرن ٿا توکان عذاب ۽ هرگز نہ ڦيرائيندو الله پنهنجو وعدو.

(سندن) سينن ۾ آهن. ۽ (اي پيغمبرا) توکان عذاب جو جلد اچڻ گهرندا آهن ۽ الله پنهنجو انجام ڪڏهن ابتو

وَاِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَاَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ﴿٤٧﴾ وَكَاَيِّنْ

۽ هڪ ڏينهن تنهنجي رب وٽ آهي جهڙو هزار سال ان مان جيڪي توهان ڳڻيندا آهيو. ۽ ڪيترائي

نہ ڪندو. ۽ تنهنجي پالڻهار وٽ هڪ ڏينهن اوهان جي ڳاڻيٽي جي هزار ورہ جي برابر آهي. ۽ گهڻا

مِّنْ قَرْيَةٍ اَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ اَخَذْتُهَا وَاِلَيَّ

ڳوٺ ڍر ڏنم جن کي ۽ اهي هئا ڏوهاري پوءِ پڪڙيم انهن کي، ۽ مون ڏانهن ئي

ڳوٺ آهن جن کي مهلت ڏنم ۽ اهي ظالم هئا وري کين پڪڙيم. ۽ مون ڏانهن موٽڻ آهي.

الْمَصِيْرُ ﴿٤٨﴾ قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَآ اَنَا لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٤٩﴾

موٽڻو آهي. چؤ اي انسانو! رڳو آءٌ توهانکي ڊيڄاريندڙ آهيان پڌرو.

(اي پيغمبرا) چئو تہ اي انسانو! آءٌ اوهان کي رڳو پڌرو ڊيڄاريندڙ آهيان.

فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ

سو جن ماڻهن ايمان آندو ۽ ڪيا چڱا ڪم انهن لاءِ بخشش آهي ۽ روزي

پوءِ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن لاءِ بخشش ۽ عزت واري روزي آهي.

كَرِيْمٌ ﴿٥٠﴾ وَ الَّذِيْنَ سَعَوْا فِيْٓ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ

عزت واري. ۽ جيڪي ڊوڙيا اسان جي آيتن ۾ عاجز ڪرڻ لاءِ اهي ئي

۽ جيڪي اسان جي آيتن جي جهڪي ڪرڻ ۾ ڊوڙيا سي دوزخي آهن.

اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿٥١﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ وَّلَا نَبِيٍّ اِلَّآ

دوزخ وارا آهن. ۽ نه موڪليوسين توکان اڳي ڪو رسول يا نبي مگر

۽ (اي پيغمبر!) توکان اڳ نه ڪوئي پيغمبر ۽ نه ڪوئي نبي موڪليوسون پر جڏهن

اِذَا تَمَنّٰٓى اَلْقَى الشَّيْطٰنُ فِيْٓ اُمْنِيَّتِهٖ ۚ فَيَنْسَخُ اللّٰهُ مَا يُلْقِي

جڏهن پڙهي پڏائيندو هو تہ ملاوت ڪندو هو شيطان ان جي پڙهي پڏائڻ ۾، پوءِ ميساريندو آهي الله جيڪي ملاوت ڪندو آهي

(انساني) آرزو ڪيائون تڏهن شيطان سندن آرزوءَ ۾ (حرڪت) وجهڻ لڳو، پوءِ جيڪي شيطان وڌو سو الله

الشَّيْطٰنُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٥٢﴾ لِّيَجْعَلَ

شيطان پوءِ مضبوط ڪندو آهي الله پنهنجن آيتن کي، ۽ الله علم وارو حڪمت وارو آهي، جيئن ڪري

مٽائيندو رهيو وري الله پنهنجن آيتن کي محڪم ڪري ٿو ـ ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. هن لاءِ تہ

مَا يُلْقِي الشَّيْطٰنُ فِتْنَةً لِّلَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ وَّالْقَاسِيَةِ

ان کي جا ملاوت ڪري ٿو شيطان آزمائش انهن لاءِ جن جي دلين ۾ مرض آهي ۽ نٺر آهن

جيڪا شيطان (حرڪت) وڌي تنهن سان انهن کي (ڏار ڪري) پرکي جن کي دلين ۾ بيماري آهي ۽ سندن دليون

قُلُوْبُهُمْ ۗ وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَفِيْ شِقَاقٍۢ بَعِيْدٍ ﴿٥٣﴾ وَّلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ

جن جون دليون، ۽ بيشڪ اهي ظالم مخالفت پرانهين ۾ انهن. ۽ جيئن ڄاڻن جن کي

سخت آهن ـ ۽ بيشڪ ظالم وڏي ڦيٽي ۾ آهن. ۽ تہ جن کي علم ڏنو ويو سي ڄاڻن تہ

اُوْتُوا الْعِلْمَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوْا بِهٖ فَتُخْبِتَ لَهٗ

ڏنو ويو علم تہ بيشڪ اهو ئي حق آهي تنهنجي رب کان پوءِ ايمان آڻين ان تي پوءِ جهڪي پون الله لاءِ

اهو تنهنجي پالڻهار وٽان سچ آهي پوءِ ان تي ايمان آڻين ۽ سندن دليون الله لاءِ عاجزي ڪن ـ

قُلُوْبُهُمْ ۗ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهَادِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٥٤﴾

دليون انهن جون، ۽ بيشڪ الله ڏيکاريندڙ آهي ايمان وارن کي رستو سڌو.

۽ بيشڪ الله مؤمنن کي سڌي واٽ ڏانهن ضرور رستو ڏيکاريندڙ آهي.

وَلَا يَزَالُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتّٰى تَاْتِيَهُمُ السَّاعَةُ

۽ هميشه رهندا ڪافر شڪ ۾ قرآن کان جيستائين اچي انهن وٽ قيامت

۽ ڪافر انهي (وحي) کان (ايسين) سدائين شڪ ۾ هوندا جيسين اوچتو وٽن قيامت پهچي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَغْتَةً اَوْ يَاْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيْمٍ ﴿٥٥﴾ اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلّٰهِ ط

اوچتو يا اچي انهن وٽ عذاب ڏينهن نياڱي جو. بادشاهي تنهن ڏينهن الله جي آهي،

يا نياڱي ڏينهن جو عذاب وٽن پهچي. انهيءَ ڏينهن الله جي بادشاهي آهي. (اهو) سندن وچ ۾

يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ط فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فِيْ جَنّٰتِ

فيصلو ڪندو انهن جي وچ ۾، پوءِ جن ايمان آندو ۽ ڪم چڱا ڪيا رهندا باغن

نبيرو ڪندو. پوءِ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا سي نعمتن وارن باغن ۾ هوندا.

النَّعِيْمِ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا فَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ

نعمت وارن ۾، ۽ جن ڪفر ڪيو ۽ ڪوڙو ڪيائون اسان جي آيتن کي پوءِ اهي ڪي آهن جن لاءِ عذاب

۽ جن انڪار ڪيو ۽ اسان جي آيتن کي ڪوڙو ڀانيو سي اهي آهن جن لاءِ خواري وارو

مُّهِيْنٌ ﴿٥٧﴾ ع وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ قُتِلُوْٓا اَوْ مَاتُوْا

خوار ڪندڙ آهي. ۽ جن هجرت ڪئي راهه الله جي ۾ پوءِ شهيد ٿيا يا مري ويا

عذاب آهي. ۽ جن الله جي واٽ ۾ ديس ڇڏيو وري ڪُسجي ويا يا مُئا تن کي

لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللّٰهُ رِزْقًا حَسَنًا ط وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿٥٨﴾

تہ ضرور رزق ڏيندو انهن کي الله رزق چڱو، ۽ بيشڪ الله ڀلو رزق ڏيندڙ آهي.

الله چڱو رزق ڏيندو. ۽ الله چڱو روزي ڏيندڙ آهي.

لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُّدْخَلًا يَّرْضَوْنَهٗ ط وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَلِيْمٌ حَلِيْمٌ ﴿٥٩﴾

ضرور داخل ڪندو انهن کي اهڙي جاءِ ۾ پسند ڪندا ان کي، ۽ بيشڪ الله علم رکندڙ بردبار آهي.

جو هنڌ هنن کي وڻندو تنهن ۾ ضرور کين داخل ڪندو. ۽ بيشڪ الله ضرور ڄاڻندڙ بردبار آهي.

ذٰلِكَ ج وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوْقِبَ بِهٖ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ

اهو هيءُ تہ، جنهن بدلو ورتو اوتروئي جيترو ڪيس ايذايو ويو پوءِ ظلم ڪيو ويو ان تي تہ

اهو (فيصلو) آهي، ۽ جيڪو جيترو ايذايو ويو اوترو ايذائي، وري مٿس زيادتي ڪئي وڃي

لَيَنْصُرَنَّهُ اللّٰهُ ط اِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُوْرٌ ﴿٦٠﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ يُوْلِجُ

ضرور مدد ڪندو ان جي الله، بيشڪ الله معاف ڪندڙ بخشيندڙ آهي. اهو هن ڪري تہ الله داخل ڪندو آهي

تہ ان (ايذايل) کي الله مدد ڏيندو. بيشڪ الله معافي ڏيندڙ بخشڻهار آهي. اها (مدد) هن سببان آهي تہ الله

الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ

رات کي ڏينهن ۾ ۽ داخل ڪندو آهي ڏينهن کي رات ۾ ۽ بيشڪ الله ٻڌندڙ

رات کي ڏينهن ۾ داخل ڪندو آهي ۽ ڏينهن کي رات ۾ داخل ڪندو آهي ۽ (هن ڪري) تہ الله ٻڌندڙ

بَصِيْرٌ ﴿٦١﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَ اَنَّ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ

ڏسندڙ آهي. اهو هن ڪري تہ الله ئي حق آهي ۽ جنهن کي سڏين ٿا انهي

ڏسندڙ آهي. اها (مدد) هن ڪري آهي تہ الله پاڻ برحق آهي ۽ الله کان سواءِ جنهن کي سڏيندا آهن

دُوْنِهٖ هُوَ الْبَاطِلُ وَ اَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ﴿٦٢﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ

کان سواءِ اهو باطل آهي ۽ الله ئي مٿاهون وڏو آهي. ڇا نہ ڏٺو تو تہ

سو ڪوڙو آهي ۽ (هن ڪري) تہ الله ئي مٿاهون تمام وڏو آهي. (اي پيغمبر!) نہ ڏٺو اٿيئي ڇا تہ الله

اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ز فَتُصْبِحُ الْاَرْضُ مُخْضَرَّةً ط

الله لاٿو آسمان کان پاڻي پوءِ ٿئي ٿي ڌرتي ساوڪ واري.

آسمان مان (مينهن جو) پاڻي وسايو؟ پوءِ زمين ساول واري ٿيندي آهي.

اِنَّ اللّٰهَ لَطِيْفٌ خَبِيْرٌ ﴿٦٣﴾ج لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ط

بيشڪ الله مهرباني ڪندڙ خبر رکندڙ آهي. انهيءَ جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي.

جو تہ الله لطف ڪندڙ خبر رکندڙ آهي. جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو الله جو آهي.

وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿٦٤﴾ع اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا

۽ بيشڪ الله ئي بي پرواھ ساراهيل آهي. ڇا نہ ڏٺو تو تہ الله تابع ڪيو توهان لاءِ جا شيءِ

۽ الله ضرور بي پرواھ ساراهيل آهي. (اي پيغمبر!) نہ ڏٺو اٿيئي ڇا تہ جيڪي زمين ۾ آهي سو الله

فِي الْاَرْضِ وَ الْفُلْكَ تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِهٖ ط وَ يُمْسِكُ السَّمَآءَ

زمين ۾ آهي ۽ ٻيڙيءَ کي جا هلي ٿي سمنڊ ۾ ان جي حڪم سان، ۽ روڪي ٿو آسمان کي

اوهان لاءِ نوايو آهي ۽ ٻيڙيون درياءَ ۾ سندن حڪم سان ترنديون آهن. ۽ آسمان کي

اَنْ تَقَعَ عَلَى الْاَرْضِ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ط اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوْفٌ

ڪري پوڻ کان زمين تي مگر سندس حڪم سان، بيشڪ الله ماڻهن تي نرمي ڪندڙ

زمين تي ڪرڻ کان جهليندو آهي پر (جي ڪيرائيس تہ) سندس اختيار آهي. بيشڪ الله ماڻهن تي ٻاجهارو

رَّحِيْمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِيْٓ اَحْيَاكُمْ ز ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ط

مهربان آهي ۽ انهيءَ ئي جيئرو ڪيو توهان کي پوءِ ماريندو توهان کي وري جياريندو توهانکي.

مهربان آهي. ۽ اهو ئي آهي جنهن اوهان کي جياريو وري اوهان کي ماريندو وري اوهان کي جياريندو.

اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ ﴿٦٦﴾ لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوْهُ

بيشڪ انسان بي شڪر آهي. هر امت لاءِ اسان ڪيو سندن طريقو جو آهي هلن پيا انهيءَ تي

بيشڪ انسان بي شڪر آهي. سڀ ڪنهن ٽوليءَ لاءِ هڪ شريعت مقرر ڪئي سون جنهن تي اُهي عمل ڪندڙ آهن. پوءِ جڳائين تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَلَا يُنَازِعُنَّكَ فِي الْاَمْرِ وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ ط اِنَّكَ لَعَلٰى

پوءِ نہ اختلاف ڪن توسان هن ڪم ۾ تون سڏ پنهنجي رب ڏانهن، بيشڪ تون ٿي

توسان هن ڪم ۾ جهڳڙو نہ ڪن ۽ (تون) پنهنجي پالڻهار ڏانهن (ماڻهن کي) سڏيندو رھ۔ بيشڪ تون

هُدًى مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٦٧﴾ وَاِنْ جٰدَلُوْكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ

رستي سڌي تي آهين. ۽ جيڪڏهن جهڳڙو ڪن توسان پوءِ تون چؤ الله بهتر ڄاڻندڙ آهي

سڌي واٽ تي آهين. ۽ جيڪڏهن توسان جهڳڙو ڪن تہ چئو تہ، جيڪي ڪندا آهيو

بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٦٨﴾ اَللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا

جيڪي توهان ڪريو ٿا. الله فيصلو ڪندو توهان ۾ قيامت ڏينهن جنهن ۾

تنهن کي الله چڱو ڄاڻندڙ آهي. جنهن بابت اوهين تڪرار ڪندا آهيو تنهن بابت قيامت جي

كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٦٩﴾ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا

توهان اختلاف ڪندا هئا. ڇا نہ ڏٺو تو تہ بيشڪ الله ڄاڻي ٿو جيڪي

ڏينهن الله اوهان جي وچ ۾ نبيرو ڪندو. (اي پيغمبر!) معلوم نہ اٿيئي ڇا تہ جيڪي

فِي السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ط اِنَّ ذٰلِكَ فِيْ كِتٰبٍ ط اِنَّ ذٰلِكَ

آسمانن ۽ زمين ۾ آهي، بيشڪ اهو ڪتاب ۾ آهي، بيشڪ اهو

آسمانن ۽ زمين ۾ آهي سو الله ڄاڻندو آهي؟ بيشڪ اھا (ڳالھ) ڪتاب (لوح محفوظ) ۾ لکيل آهي

عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا

الله تي آسان آهي. ۽ عبادت ڪن ٿا الله کان سواءِ ان شيءِ جي

بيشڪ اهو الله تي آسان آهي. ۽ (ڪافر) الله کان سواءِ اُنهيءَ کي پوڄيندا آهن

لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا وَّمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهٖ عِلْمٌ ط

نہ لاٿو الله جنهن لاءِ ڪو ثبوت ۽ ان شيءِ جي ناهي انهن وٽ جنهن جي ڪا ڄاڻ،

جنهن لاءِ ڪا سند نہ لاٿي اٿس ۽ (پڻ) اُنهيءَ کي (پوڄيندا آهن) جنهن جي ڪين ڪا

وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ نَّصِيْرٍ ﴿٧١﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ

۽ ناهي ظالمن لاءِ ڪوئي مددگار. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون انهن تي

خبر نہ آهي ۽ ظالمن جو ڪو مددگار ڪونهي. ۽ جڏهن اسان جون چٽيون

اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ تَعْرِفُ فِيْ وُجُوْهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ط

آيتون اسانجون چٽيون تہ ڏسندين منهن ۾ ڪافرن جي سونڊ،

آيتون کين پڙهي ٻڌائبيون آهن تڏهن ڪافرن جي منهن ۾ ناراضپو سڃاڻندو آهين۔

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَكَادُوْنَ يَسْطُوْنَ بِالَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ؕ قُلْ

اجهو ٿا حملو ڪن انهن تي جيڪي پڙهن ٿا انهن تي اسانجون آيتون، تون چؤ

جيڪي مٿن اسان جون آيتون پڙهندا آهن تن تي ڪاهي پوڻ لاءِ ويجها ٿيندا آهن ـ (اي پيغمبر!)

اَفَاُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذٰلِكُمْ ؕ اَلنَّارُ ؕ وَعَدَهَا اللّٰهُ الَّذِيْنَ

ڇا خبر ڏيان توهان کي انهي کان زور بڇڙي شيءِ جي، اها باه اٿو، انهي جو انجام ڪيو آهي الله

ڪين چئو ته، هن کان وڌيڪ بڇڙي ڳالهه جي سُڌ اوهان کي ڏيان ڇا؟ (اها) باهه آهي ـ جنهن جو الله

كَفَرُوْا ؕ وَ بِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۷۲﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ

ڪافرن سان، ۽ اها بڇڙي آهي جاءِ موٽڻ جي. اي انسانو! بيان ڪجي ٿو مثال

ڪافرن کي انجام ڏنو آهي ـ ۽ اها جاءِ بڇڙي آهي. اي انسانو! هڪ مثال بيان

فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

پوءِ ڪن ڏئي ٻڌو انکي، بيشڪ جن کي پڪاريو ٿا الله کان سواءِ

ڪجي ٿو اهو اوهين ٻڌو ـ بيشڪ الله کان سواءِ جن کي سڏيندا آهيو

لَنْ يَّخْلُقُوْا ذُبَابًا وَّلَوِ اجْتَمَعُوْا لَهٗ ؕ وَاِنْ يَّسْلُبْهُمُ

اهي هرگز نه پيدا ڪندا مک ڪي توڙي جو سڀ گڏجن انهي لاءِ، ۽ جيڪڏهن ڪسي انهن کان

سي ڪا مک به پيدا نه ڪندا آهن، توڙيڪ اُن (جي بڻائڻ) لاءِ سڀئي گڏ ٿين ـ ۽ جيڪڏهن مک

الذُّبَابُ شَيْئًا لَّا يَسْتَنْقِذُوْهُ مِنْهُ ؕ ضَعُفَ الطَّالِبُ

مک ڪا شيءِ ته نه ڇڏائي سگهندا اها ان کان، ڪمزور آهي گهرندڙ

کانئن ڪا شيءِ ڪسي وٺي ته اها کانئس ڇڏائي به نه سگهندا ـ طالب ۽ مطلوب (يعني پوڄاري ۽ بت)

وَالْمَطْلُوْبُ ﴿۷۳﴾ مَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

۽ جنهن کان گهرجي. نه قدر ڪيائون الله جو سندس قدر آهي، بيشڪ الله

ٻئي هيڻا آهن. جهڙو الله جو قدر آهي (تهڙو) سندس قدر بجاءِ نه آندائون ـ بيشڪ الله

لَقَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿۷۴﴾ اَللّٰهُ يَصْطَفِيْ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا

سگهارو زبردست آهي، الله چونڊي ٿو ملائڪن مان رسول

ڏاڍو طاقتور (۽) غالب آهي. الله ملائڪن ۽ ماڻهن مان

وَّمِنَ النَّاسِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ ۢ بَصِيْرٌ ﴿۷۵﴾ ج يَعْلَمُ مَا

۽ ماڻهن مان پڻ، الله ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. ڄاڻي ٿو اهو جيڪو

پيغام پهچائڻ وارا چونڊيندو آهي ـ بيشڪ الله ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. جيڪي سندن اڳيان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَ مَا خَلْفَهُمْ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿٧٦﴾

انهن جي اڳيان آهي ۽ جيڪي انهن ڪان پٺيان آهي، ۽ الله ڏانهن ئي موٽايا ويندا سمورا ڪم.

۽ جيڪي سندن پويان آهي سو (الله) ڄاڻندو آهي۔ ۽ الله ڏانهن سڀ ڪم موٽايا وڃن ٿا.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا ارْكَعُوْا وَ اسْجُدُوْا وَ اعْبُدُوْا

اي ايمان وارو! رڪوع ڪريو ۽ سجدو ڪريو ۽ بندگي ڪريو

اي ايمان وارو! رڪوع ڪريو ۽ سجدو ڪريو ۽ پنهنجي

رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٧٧﴾ السجدة وَجَاهِدُوْا

پنهنجي رب جي ۽ ڪريو خير جا ڪم جيئن توهان ڪامياب ٿيو. ۽ جهاد ڪريو

پالڻهار جي عبادت ڪريو ۽ چڱا ڪم ڪريو ته مَنَ (اوهين) ڇُٽو. ۽ الله (جي دين)

فِى اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهٖ ؕ هُوَ اجْتَبٰىكُمْ وَ مَا

الله لاءِ حق جو جهاد، انهي ئي چونڊيو آهي توهان کي ۽ نه

۾ اهڙو جهاد ڪريو جهڙو ان جي جهاد جو حق آهي۔ انهيءَ اوهان کي چونڊيو ۽ اوهان

جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِى الدِّيْنِ مِنْ حَرَجٍ ؕ مِلَّةَ اَبِيْكُمْ

ڪيائين توهان تي دين ۾ ڪا تنگي، دين توهان جي پيءُ

تي دين ۾ ڪا تنگي نه ڪيائين ۔اوهان جي پيءُ ابراهيم وارو دين(اوهان جو دين ڪيائين)۔

اِبْرٰهِيْمَ ؕ هُوَ سَمّٰىكُمُ الْمُسْلِمِيْنَ ۙ مِنْ قَبْلُ وَ فِىْ هٰذَا

ابراهيم جو، انهيءَ ڪوٺيو توهان کي مسلمان، اڳي ئي ۽ هن قرآن ۾ به

الله اوهان جو نالو هن کان اڳ ۽ هن (قرآن) ۾ مسلمان هن لاءِ رکيو ته

لِيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ شَهِيْدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ

جيئن هجي رسول رهبر توهان جو ۽ توهان هجو رهبر

پيغمبر (محمدص) اوهان تي شاهد هجي ۽ اوهين ماڻهن تي شاهد هجو،

عَلَى النَّاسِ ۚۖ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَ اٰتُوا الزَّكٰوةَ وَ اعْتَصِمُوْا

ماڻهن جا، پوءِ قائم ڪريو نماز ۽ ڏيو زڪوات ۽ چنبڙي پئو

پوءِ نماز قائم ڪريو ۽ زڪوات ڏيو ۽ الله کي چنبڙي وٺو۔ (جو) اهو

بِاللّٰهِ ؕ هُوَ مَوْلٰىكُمْ ۚ فَنِعْمَ الْمَوْلٰى وَ نِعْمَ النَّصِيْرُ ﴿٧٨﴾ ع

الله کي، اهو مالڪ آهي توهانجو پوءِ واهه جو مالڪ آهي ۽ واهه جو مددگار آهي،

اوهان جو سائين آهي، پوءِ چڱو سائين ۽ چڱو مددگار آهي.

السجدة عند الامام الشافعي رحمة الله تعالیٰ

ركوع

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوۡرَةُ الۡمُؤۡمِنُوۡنَ مَكِّيَّةٌ | بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ | اٰيَاتُهَا ١١٨ رُكُوۡعَاتُهَا ٦

شروع الله ٻاجھاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجھاري مهربان جي نالي سان (شروع)

قَدۡ اَفۡلَحَ الۡمُؤۡمِنُوۡنَ ۝١ الَّذِيۡنَ هُمۡ فِيۡ صَلَاتِهِمۡ خٰشِعُوۡنَ ۝٢

يقينن ڇٽي ويا ايمان وارا. جيڪي اهي پنهنجن نمازن ۾ عاجزي ڪندڙ آهن.

بيشڪ (اهي) مومن ڪامياب ٿيا. جيڪي پنهنجيءَ نماز ۾ عاجزي ڪندڙ آهن.

وَالَّذِيۡنَ هُمۡ عَنِ اللَّغۡوِ مُعۡرِضُوۡنَ ۝٣ وَالَّذِيۡنَ هُمۡ لِلزَّكٰوةِ

۽ جيڪي اهي اجائي ڪم کان منهن موڙيندڙ آهن. ۽ جيڪي اهي زڪوات

۽ جيڪي اجائي ڳالهه کان منهن موڙيندڙ آهن. ۽ جي زڪوات ادا

فٰعِلُوۡنَ ۝٤ وَالَّذِيۡنَ هُمۡ لِفُرُوۡجِهِمۡ حٰفِظُوۡنَ ۝٥ اِلَّا

ادا ڪندڙ آهن. ۽ جيڪي اهي پنهنجن اگھڙن جا راکا آهن. مگر

ڪندڙ آهن. ۽ جي پنهنجين اوگھڙن کي (زنا کان) بچائيندڙ آهن. رڳو پنهنجين

عَلٰۤى اَزۡوَاجِهِمۡ اَوۡ مَا مَلَكَتۡ اَيۡمَانُهُمۡ فَاِنَّهُمۡ غَيۡرُ مَلُوۡمِيۡنَ ۝٦ فَمَنِ

پنهنجين زالن تي يا پنهنجي ٻانهين تي پوءِ اهي ناهن ڇينڀ ڪيل. پوءِ جيڪو

زالن يا پنهنجين ٻانهين (سان ڪڏ ٿيندا آهن) پوءِ بيشڪ اهي ملامت ڪيل نه آهن. پوءِ جيڪي

ابۡتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الۡعٰدُوۡنَ ۝٧ وَالَّذِيۡنَ هُمۡ لِاَمٰنٰتِهِمۡ

طلبي انهي کان سواءِ ته اهي ئي لڇ ڪان لنگھندڙ آهن. ۽ جيڪي اهي پنهنجي ڌراوتن

انهن (پنهنجين زالن يا پنهنجين ٻانهين) کان سواءِ طلبيندا سي ئي حد کان لنگھندڙ آهن. ۽ جيڪي پنهنجي

وَعَهۡدِهِمۡ رٰعُوۡنَ ۝٨ وَالَّذِيۡنَ هُمۡ عَلٰى صَلَوٰتِهِمۡ يُحَافِظُوۡنَ ۝٩ اُولٰٓئِكَ

۽ اقرارن جا نگھبان آهن. ۽ جيڪي اهي پنهنجين نمازن کي سنڀاليندڙ آهن. اهي

امانتن جي ۽ پنهنجي انجام جي رعايت ڪندڙ آهن. ۽ جيڪي پنهنجين نمازن جي نگاهه رکندا آهن. اهي

هُمُ الۡوٰرِثُوۡنَ ۝١٠ الَّذِيۡنَ يَرِثُوۡنَ الۡفِرۡدَوۡسَ ؕ هُمۡ فِيۡهَا خٰلِدُوۡنَ ۝١١

ئي ورثو وٺندڙ آهن. جيڪي وارث ٿيندا فردوس جا. اهي ئي ان ۾ هميشه رهندڙ هوندا.

ئي اهي وارث آهن. جيڪي (نيڪ) بهشت جا وارث ٿيندا_ اهي منجھس سدائين رهڻ وارا آهن.

وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا الۡاِنۡسَانَ مِنۡ سُلٰلَةٍ مِّنۡ طِيۡنٍ ۝١٢ ثُمَّ جَعَلۡنٰهُ

۽ بيشڪ جوڙيوسون انسان کي جوهر مٽي جي ڪان. پوءِ رکيوسون ان کي

۽ بيشڪ ماڻهوءَ کي مٽيءَ جي سَتَ مان بڻايوسون. وري ان کي نطفو ڪري

الجزء الثامن عشر (١٨)

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نُطْفَةً فِيْ قَرَارٍ مَّكِيْنٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ

قطرو كري مقرر جاءِ ۾. پوءِ بنايوسون قطري كي رت جو ڏڳ پوءِ كيوسون ڏڳ كي

محكم جاءِ ۾ رکيوسون. وري (اُن) نطفي کي رت جو ڏِڳ بڻايوسون وري (اُن) رت جي ڏِڳ کي ٻوٽي بڻايوسون

مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظٰمًا فَكَسَوْنَا الْعِظٰمَ لَحْمًا ق ثُمَّ

گوشت پوءِ بنايوسون گوشت كي هڏا پوءِ پارايوسون هڏن كي گوشت، پوءِ

وري (اُن) ٻوٽيءَ کي هڏا بڻاياسون پوءِ (انهن) هڏن کي گوشت پهرايوسون وري ان کي ٻي

اَنْشَاْنٰهُ خَلْقًا اٰخَرَ ط فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ اَحْسَنُ الْخٰلِقِيْنَ ﴿١٤﴾ ط ثُمَّ اِنَّكُمْ

ڏني سون انهن كي صورت آخري، وڏي بركت وارو آهي الله سهڻو پيدا كندڙ سڀني كان. وري توهان

(نئين) بڻاوت بڻائي سون. پوءِ الله (وڏيءَ) برڪت وارو (سڀ کان) وڌيڪ سهڻو خلقيندڙ آهي. وري بيشڪ

بَعْدَ ذٰلِكَ لَمَيِّتُوْنَ ﴿١٥﴾ ط ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُوْنَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ

ان كان پوءِ ضرور مرندؤ. پوءِ توهان قيامت ڏينهن اٿاريا ويندؤ. ۽ بيشڪ

اوهين ان کان پوءِ ضرور مرندَو. وري بيشڪ اوهين قيامت جي ڏينهن اٿاربو. ۽ بيشڪ

خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَآئِقَ ق صلے وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غٰفِلِيْنَ ﴿١٧﴾

بڻاياسون توهان جي مٿان ست رستا، ۽ نہ آهيون اسان خلق كان بي خبر.

اوهان جي مٿان ست آسمان بڻاياسون ۽ بڻائڻ کان بي خبر نہ هئاسون.

وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَاَسْكَنّٰهُ فِي الْاَرْضِ ق صلے وَاِنَّا

۽ لاٿوسون آسمان كان پاڻي پورو پوءِ رهايوسون انكي ڌرتي ۾. ۽ اسين

۽ آسمان کان پاڻي اندازي سان وسايوسون. پوءِ ان کي زمين ۾ رهايوسون ۽ بيشڪ

عَلٰى ذَهَابٍۢ بِهٖ لَقٰدِرُوْنَ ﴿١٨﴾ ج فَاَنْشَاْنَا لَكُمْ بِهٖ جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ

انكي گم كرڻ تي قادر آهيون. پوءِ پيدا كياسون توهان لاءِ انهي سان باغ كجين

اسين ان جي ورائي نيڻ تي وس وارا آهيون. پوءِ اُن سان کجين ۽ انگورن جا باغ اوهان لاءِ

وَّاَعْنَابٍ م لَكُمْ فِيْهَا فَوَاكِهُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿١٩﴾ لا وَشَجَرَةً

۽ انگورن جا. توهان لاءِ انهن ۾ ميوا آهن گهڻيئي ۽ انهن مان كائيندا آهيو. ۽ انهي وڻ كي

جماياسون. اوهان لاءِ انهن (باغن) ۾ گهڻا ميوا آهن ۽ انهن مان (کجھ) اوهين کائيندا آهيو. ۽ اهو (زيتون جو) وڻ

تَخْرُجُ مِنْ طُوْرِ سَيْنَآءَ تَنْۢبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْاٰكِلِيْنَ ﴿٢٠﴾

جو نكري ٿو طور سينا مان پيدا كري ٿو تيل كي ۽ ٻوڙ كائيندڙن لاءِ.

(پيدا ڪيوسون) جو طورسينا مان نڪرندو آهي (اهڙيءَ طرح) ڄمندو آهي. جو تيل ۽ کائڻ وارن لاءِ ٻوڙ پيدا ٿيندو آهي.

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاِنَّ لَكُمْ فِى الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً ؕ نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا فِىْ بُطُوْنِهَا وَلَكُمْ

۽ بيشڪ توهان لاءِ چوپاين ۾ عبرت آهي، پياريون ٿا توهان کي ان مان جا پيٽن جي اندر آهي ۽ توهان لاءِ

۽ بيشڪ اوهان لاءِ ڍورن ۾ (به) عبرت آهي. (جو) جيڪي سندن پيٽن (يعني اوهن) ۾ آهي تنهن مان اوهان کي (کير)

فِيْهَا مَنَافِعُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ

انهن ۾ فائدا آهن گهڻا ۽ انهن مان کائو ٿا. ۽ انهن تي ۽ ٻيڙين تي

پياريندا آهيون ۽ اوهان لاءِ منجهن (ٻيا به) گهڻا فائدا آهن ۽ منجهانئن (ڪجهه) کائيندا (به) آهيو. ۽ انهن تي ۽ ٻيڙين تي

تُحْمَلُوْنَ ﴿٢٢﴾ ع وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا

کنيا وڃو ٿا. ۽ اسان موڪليوسون نوح کي سندس قوم ڏانهن پوءِ چيائين اي منهنجي قوم عبادت ڪريو

اوهان کي سوار ڪبو آهي. ۽ بيشڪ نوح کي سندس قوم ڏانهن موڪليوسون، پوءِ چيائين ته اي منهنجي قوم! الله جي عبادت

اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَؤُا الَّذِيْنَ

الله جي ناهي توهان لاءِ ڪوئي خدا انهي کان سواءِ، ڇا پوءِ نه ٿا ڊڄو. پوءِ چيو سردارن جن

ڪريو ان کان سواءِ اوهان جو ڪو معبود نه آهي، پوءِ ڇو نه ڊڄندا آهيو؟ پوءِ سندس قوم مان جيڪي (سردار) ڪافر هئا. تن چيو

كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ مَا هٰذَآ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۙ يُرِيْدُ اَنْ يَّتَفَضَّلَ

ڪفر ڪيو سندس قوم مان ناهي هيءُ مگر ماڻهو توهان جهڙو گهري ٿو ته وڏائي ڪري

ته. هي رڳو اوهان جهڙو ماڻهو آهي، اوهان تي سرداري (حاصل) ڪرڻ گهرندو آهي. ۽ جيڪڏهن

عَلَيْكُمْ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَاَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً ۚۖ مَّا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِىْٓ اٰبَآئِنَا

توهان تي، ۽ جيڪڏهن چاهي ها الله ته لاهي ها ملائڪ، نه ٻڌوسون انهيءَ کي پنهنجن ابن ڏاڏن

الله گهري ها ته ملائڪن کي موڪلي ها. اها (ڳالهه ته) پنهنجن اڳين ابن ڏاڏن ۾ نه ٻڌي سون.

الْاَوَّلِيْنَ ﴿٢٤﴾ ج اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلٌۢ بِهٖ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوْا بِهٖ حَتّٰى

اڳين ۾. ناهي اهو ڪجهه مگر هڪ ماڻهو جنهنکي چريائپ آهي پوءِ انتظار ڪيو ان جو ڪنهن وقت

اهو ته رڳو هڪڙو ديوانو شخص آهي تنهن ڪري ان لاءِ هڪ وقت تائين ترسو.

حِيْنٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِىْ بِمَا كَذَّبُوْنِ ﴿٢٦﴾ فَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِ اَنِ

تائين. چيائين اي منهنجا رب مدد ڪر منهنجي جو انهن ڪوڙو ڪيو آهي مونکي. پوءِ حڪم ڪيوسين ان کي ته

(نوح) چيو اي منهنجا پالڻهار! مون کي مدد ڏي، انهيءَ ڪري جو مون کي ڪوڙو پانيائون. پوءِ ڏانهس وحي

اصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَاِذَا جَآءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّوْرُ ۙ

ٺاهه ٻيڙي اسانجي اکين آڏو ۽ اسان جي ڏس سان پوءِ جڏهن اچي حڪم اسان جو ۽ اٻامي تنور

ڪيوسون ته اسان جي اکين آڏو ۽ اسان جي حڪم سان ٻيڙي ٺاهه! پوءِ جڏهن اسان جو حڪم اچي ۽ تنور اٻامي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاسْلُكْ فِيْهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ

پوءِ ڪڍي هل انهيءَ ۾ هر شيءِ مان جوڙا ٻه ٻه ۽ پنهنجي عيال کي انهن کان سواءِ جن تي تي

تڏهن سڀ ڪنهن جوڙي مان ٻه ٻه (نر ۽ ماديون) ۽ پنهنجي گهروارا منجهس چاڙه ۾

عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ ۚ وَلَا تُخَاطِبْنِيْ فِي الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۚ اِنَّهُمْ

چڪو آهي فيصلو انهن مان، ۽ نه ڳالهاءِ مون سان ظالمن بابت بيشڪ اهي

منجهانئن جن بابت (هلاڪ ٿيڻ جو) حڪم تي چڪو (سي نه چاڙه)، ۽ ظالمن بابت مون کي نه چئو. ڇو ته اهي

مُّغْرَقُوْنَ ﴿٢٧﴾ فَاِذَا اسْتَوَيْتَ اَنْتَ وَمَنْ مَّعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ

ٻڏل ٿيندا. پوءِ جڏهن چڙهي ويهين تون ۽ جيڪي توسان گڏ آهن ٻيڙي تي پوءِ چؤ

ٻڏل آهن. پوءِ جڏهن ٻيڙي تي تون چڙهي ويهين ۽ تنهنجا سنگتي (ٻه ويهن) تڏهن چئو ته

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ نَجّٰىنَا مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٨﴾ وَقُلْ رَّبِّ

الله جو شڪر جنهن بچايو اسان کي ماڻهن ظالمن کان. ۽ چؤ اي منهنجا پالڻهار

سڀ ساراه انهيءَ الله کي جڳائي جنهن ظالمن جي قوم کان اسان کي بچايو. ۽ چئو ته، اي منهنجا پالڻهار!

اَنْزِلْنِيْ مُنْزَلًا مُّبٰرَكًا وَّاَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ ﴿٢٩﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ

لاهه مونکي برڪت واري هنڌ ۽ تون ئي سڀني کان ڀلو لاهيندڙ آهين. بيشڪ انهيءَ ۾ نشانيون آهن

مون کي برڪت واري هنڌ لاهه ۽ تون (سڀ کان) چڱو لاهيندڙ آهين! بيشڪ هن (قصي) ۾ نشانيون آهن

وَّاِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِيْنَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِيْنَ ۚ ﴿٣١﴾

۽ بيشڪ اسين آهيون آزمائيندڙ. پوءِ پيدا ڪياسون انهن کان پوءِ ماڻهو ٻيا.

۽ بيشڪ اسين پرکڻ وارا هئاسون. وري کانئن پوءِ ٻيو جُڳ پيدا ڪيوسون.

فَاَرْسَلْنَا فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ

پوءِ موڪليوسون انهن ۾ رسول انهن مان ته عبادت ڪريو الله جي ناهي توهان لاءِ ڪوئي خدا

پوءِ منجهن هڪ پيغمبر انهن (جي قبيلي) مان موڪليوسون (تنهن چين) ته الله جي عبادت ڪريو. ان کان

غَيْرُهٗ ۭ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٣٢﴾ ع وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ

انهي کان سواءِ، ڇا پوءِ نه ٿا ڊڄو؟ ۽ چيو سردارن سندس قوم مان جن ڪفر ڪيو ۽

سواءِ اوهان جو ڪوبه معبود نه آهي، پوءِ ڇو نه ڊڄندا آهيو؟ ۽ سندس قوم مان جن سردارن ڪفر ڪيو ۽ آخرت جي ملڻ کي

كَذَّبُوْا بِلِقَآءِ الْاٰخِرَةِ وَاَتْرَفْنٰهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ مَا هٰذَآ اِلَّا

ڪوڙو ڪيائون آخرت جي ملاقات کي ۽ اسان آسودو ڪيو هئو جنکي دنيا جي حياتي ۾ نه رڳو هي

ڪوڙ ڀانيو ۽ کين دنيا جي حياتيءَ ۾ آسودو به ڪيو هيوسون، تن چيو ته، هي (پيغمبر) رڳو اوهان جهڙو ماڻهو آهي (جو)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۙ يَاْكُلُ مِمَّا تَاْكُلُوْنَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُوْنَ ﴿٣٣﴾

ماڻهو آهي توهان جهڙو کائي ٿو جنهن مان توهان کائو ٿا ۽ پيئي ٿو جنهن مان توهان پيئو ٿا.

جنهن (قسم) منجهان (اوهين) کائيندا آهيو، تنهن مان (اهو به) کائيندو آهي ۽ جنهن (قسم) منجهان (اوهين) پيئندا آهيو تنهن مان (اهو به) پيئندو آهي.

وَلَئِنْ اَطَعْتُمْ بَشَرًا مِّثْلَكُمْ اِنَّكُمْ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿٣٤﴾ اَيَعِدُكُمْ اَنَّكُمْ

۽ جيڪڏهن توهان تابع ٿيندؤ هڪ ماڻهو پاڻ جهڙي جا تہ توهان يقينن نقصاني ٿيندؤ. ڇا وعدو ڏئي ٿو توهانکي

۽ جيڪڏهن پاڻ جهڙي ماڻهوءَ جو چيو مڃيندؤ تہ اوهين انهيءَ مهل ٽوٽي وارا ٿيندؤ. اوهان سان انجام ڪندو آهي ڇا تہ

اِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَّعِظَامًا اَنَّكُمْ مُّخْرَجُوْنَ ﴿٣٥﴾ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ

تہ جڏهن مري ويندؤ ۽ ٿيندؤ مٽي ۽ هڏا تہ توهان اٿاريا ويندؤ؟ اهو پري آهي پري آهي

جڏهن (اوهين) مرندؤ ۽ مٽي ۽ هڏا ٿيندؤ (تڏهن) اوهين ٻاهر ڪڍبؤ؟ جنهن جو اوهان کي انجام ڏجي ٿو سو

لِمَا تُوْعَدُوْنَ ﴿٣٦﴾ اِنْ هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيَا وَمَا

جنهن جو توهانکي وعدو ڏنيو آهي. رڳو هيءَ زندگي اسان جي دنيا واري آهي مرون ٿا ۽ جمون ٿا ۽ ناهيون

(ٻنهي ۽ جونءِ کان) پري (بلڪل) پري آهي. اسان جي رڳي هيءَ دنيا جي حياتي آهي (جنهن ۾) مرندا آهيون ۽ جيئندا آهيون ۽

نَحْنُ بِمَبْعُوْثِيْنَ ﴿٣٧﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلُ ۨافْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا وَّ

اسين وري اٿاريل. رڳو اهو آهي ماڻهو جنهن ناهيو الله تي ڪوڙ ۽

اسين (وري جيئرا ٿي) اٿڻ وارا نہ آهيون. هيءَ رڳو هڪ ماڻهو آهي جنهن الله تي ڪوڙ ٻڌو آهي ۽

مَا نَحْنُ لَهٗ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِيْ بِمَا كَذَّبُوْنِ ﴿٣٩﴾ قَالَ

نہ آهيون اسين ان کي مڃيندڙ. چيائين اي منهنجا رب مدد ڪر منهنجي جو انهن مونکي ڪوڙو ڪيو آهي. فرمايائين

اسين (ڪڏهن) مڃڻ وارا نہ آهيون. (پيغمبر) چيو تہ، منهنجا پالڻهار! مون کي مدد ڏي هن ڪري جو مون کي ڪوڙو ڀانيائون.

عَمَّا قَلِيْلٍ لَّيُصْبِحُنَّ نٰدِمِيْنَ ﴿٤٠﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنٰهُمْ

ٿوري وقت کان پوءِ ضرور اهي ٿيندا پشيمان. پوءِ پڪڙيو انهن کي حق جي هڪل پوءِ ڪيوسون انهن کي

(الله) فرمايو تہ، ٿوري مدت کان پوءِ پشيمان ٿيندا. پوءِ کين سچي انجام جي ڪري دهڪي پڪڙيو پوءِ کين ڪُتو

غُثَآءً ۚ فَبُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ قُرُوْنًا

ذرا پرزا. پوءِ هلاڪت آهي ظالمن جي قوم لاءِ. وري پيدا ڪياسون انهن کان پوءِ ٻيا

ڪيوسون، پوءِ ظالمن جي قوم تي لعنت هجي! وري کانئن پوءِ ٻيا جُڳ پيدا ڪياسون.

اٰخَرِيْنَ ﴿٤٢﴾ مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَمَا يَسْتَاْخِرُوْنَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ

ماڻهو. نہ اڳي ويندي ڪا قوم پنهنجي وقت کان ۽ نہ پوئتي رهندا. پوءِ

ڪائي ٽولي پنهنجيءَ مدت کان نہ اڳي ويندي آهي ۽ نڪي (اهي) دير ڪندا آهن. وري لڳو لڳ پنهنجن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا ؕ كُلَّمَا جَآءَ اُمَّةً رَّسُوْلُهَا كَذَّبُوْهُ فَاَتْبَعْنَا

موڪلياسون پنهنجا رسول لڳاتار. جڏهن آيو ڪنهن امت وٽ انهن جو رسول تہ ڪوڙو ڪيائونان کي پوءِ آندوسون

پيغمبرن کي موڪليوسون. جڏهن بہ ڪنهن ٽوليءَ وٽ سندن پيغمبر آيو (تڏهن) کيس ڪوڙو ڄاتائون. پوءِ انهن

بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَّجَعَلْنٰهُمْ اَحَادِيْثَ ۚ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٤٤﴾

هڪڙن کي ٻين جي پويان ۽ ڪري ڇڏيوسون انهنکي آکاڻيون، پوءِ هلاڪت آهي انهي قوم لاءِ جيڪي نہ ٿا مڃين.

کي هڪ ٻئي پٺيان (ناس) ڪيوسون ۽ کين (ٻين لاءِ) آکاڻيون ڪيوسون. پوءِ نہ مڃيندڙ قوم تي لعنت هجي.

ثُمَّ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى وَاَخَاهُ هٰرُوْنَ ۙ بِاٰيٰتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٤٥﴾ ۙ

پوءِ موڪليوسون موسىٰ ۽ ان جي ڀاءُ هارون کي، پنهنجين نشانين ۽ دليل پڌريءَ سان،

وري پنهنجي نشانين ۽ پڌريءَ حجت سان موسىٰ ۽ سندس ڀاءُ هارون کي موڪليوسون.

اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَاسْتَكْبَرُوْا وَكَانُوْا قَوْمًا عَالِيْنَ ﴿٤٦﴾ ۚ فَقَالُوْٓا

فرعون ۽ ان جي سردارن ڏانهن پوءِ وڏائي ڪيائون ۽ هئا ماڻهو هٺيلا. پوءِ چيائون

فرعون ۽ سندن لشڪر ڏانهن. پوءِ (انهن) وڏائي ڪئي ۽ (اهي) هٺيلي قوم هئا. پوءِ چيائون

اَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عٰبِدُوْنَ ﴿٤٧﴾ ۚ فَكَذَّبُوْهُمَا

ڇا ايمان آڻيون اهڙن ٻن ماڻهن تي جو اسان جهڙا آهن ۽ قوم انهن جي اسان جي غلام آهي. پوءِ ڪوڙو ڪيائون ٻنهي کي

تہ ڀاڻ جهڙن ٻن ماڻهن تي ڇو ايمان آڻيون؟ ۽ سندن قوم (تہ) اسان جو ٻانهپو ڪندڙ آهي. پوءِ انهن کي

فَكَانُوْا مِنَ الْمُهْلَكِيْنَ ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ لَعَلَّهُمْ

پوءِ ٿي ويا تباهہ. ۽ اسان ڏنوسون موسىٰ کي ڪتاب جيئن اهي

ڪوڙو ڄاتائون پوءِ هلاڪ ڪيلن مان ٿيا. ۽ بيشڪ موسىٰ کي ڪتاب ڏنوسون تہ مَن اهي

يَهْتَدُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهٗٓ اٰيَةً وَّاٰوَيْنٰهُمَآ اِلٰى

هدايت وٺن. ۽ ڪيوسون مريم جي پٽ ۽ سندس ماءُ کي نشاني ۽ رهايوسون ٻنهي کي

سڌو رستو لهن. ۽ مريم جي پٽ کي ۽ سندس ماءُ کي هڪ نشاني ڪئي سون ۽ انهن کي

رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَّمَعِيْنٍ ﴿٥٠﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوْا مِنَ الطَّيِّبٰتِ

دڙي واري قرار ۽ پاڻي واري ڏانهن. اي پيغمبرو! کائو پاڪ شيون

سنئين ۽ وهندڙ چشمن واري متاهين دڙي تي (رهڻ جي) جاءِ ڏسي سون. (چيوسون تہ) اي پيغمبرو! سنين شين

وَاعْمَلُوْا صَالِحًا ؕ اِنِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿٥١﴾ ؕ وَاِنَّ هٰذِهٖٓ اُمَّتُكُمْ

۽ عمل ڪريو چڱا. بيشڪ آءٌ انکي جو توهان ڪريو ٿا ڄاڻندڙ آهيان. ۽ هي توهان جي جماعت آهي

مان کائو ۽ چڱا ڪم ڪريو. بيشڪ جيڪي ڪندا آهيو سو آءٌ ڄاڻيندڙ آهيان. ۽ بيشڪ اوهان جو هي دين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّاَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُوْنِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ

جماعت هڪڙي ۽ آءٌ توهانجو پاليندڙ آهيان پوءِ لحاظ ڪريو. پوءِ ٽوڙي وڌائون پنهنجو معاملو پاڻ ۾

هڪ دين آهي ۽ آءٌ اوهان جو پالڻهار آهيان. تنهن ڪري مون کان ڊڄو. پوءِ (انهن) پنهنجي ڪم کي پاڻ ۾ ذرا ذرا ڪري ڇڏيو.

زُبُرًا ط كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُوْنَ ﴿٥٣﴾ فَذَرْهُمْ فِيْ غَمْرَتِهِمْ حَتّٰى

ٽڪرا ٽڪرا ڪري، سڀ ٽولا جيڪي وٽن آهي ان تي خوش ٿيندڙ آهن. پوءِ ڇڏ انهن کي سندن جهالت ۾ ڪنهن

سڀ ڪنهن ٽوليءَ وٽ جيڪي آهي. تنهن سان اها سرهي (رهندي) آهي. پوءِ (اي پيغمبر!) کين سندن غفلت ۾ هڪ وقت تائين ڇڏي ڏي.

حِيْنٍ ﴿٥٤﴾ اَيَحْسَبُوْنَ اَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهٖ مِنْ مَّالٍ وَّبَنِيْنَ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ

وقت تائين. ڇا اهي سمجهن ٿا ته جيڪي ڏيندا رهون ٿا انهنکي هتي مال ۽ پٽ. ته تکڙيون پهچايون ٿا

جنهن مال ۽ اولاد سان کين واڌارو ڏنوسون تنهن کي پائيندا آهن ڇا؟ نه ڪا انهن لاءِ

لَهُمْ فِي الْخَيْرٰتِ ط بَلْ لَّا يَشْعُرُوْنَ ﴿٥٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ هُمْ مِّنْ

انهن کي ڀلايون؟ اڳين نه آهي پر نه ٿا سمجهن. بيشڪ اهي ماڻهو جيڪي پنهنجي

چڱاين ڏيڻ ۾ تکڙ ٿا ڪريون (نه!) بلڪ نه سمجهندا آهن. بيشڪ اهي جيڪي

خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٨﴾

پاليندڙ جي خوف کان ڊڄندڙ آهن. ۽ اهي جيڪي پنهنجي رب جي آيتن تي يقين ٿا ڪن.

پنهنجي پالڻهار جي ڀؤ کان ڊڄندڙ آهن. ۽ اهي جيڪي پنهنجي پالڻهار جي نشانين تي ايمان آڻيندا آهن.

وَالَّذِيْنَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُوْنَ ﴿٥٩﴾ وَالَّذِيْنَ يُؤْتُوْنَ مَآ اٰتَوْا وَّ

۽ اهي جيڪي پنهنجي رب سان شريڪ نه ٿا ڪن. ۽ اهي جي ڏين ٿا جيڪي ڏنائون ۽

۽ اهي جيڪي پنهنجي پالڻهار سان شريڪ مقرر نه ڪندا آهن. ۽ جيڪي (اهو) ڏيندا آهن جيڪي (سندس واٽ ۾) ڏنائون

قُلُوْبُهُمْ وَجِلَةٌ اَنَّهُمْ اِلٰى رَبِّهِمْ رٰجِعُوْنَ ﴿٦٠﴾ اُولٰٓئِكَ يُسٰرِعُوْنَ

دليون انهن جون ڪنبندڙ آهن ته اهي پنهنجي رب ڏانهن موٽڻ وارا آهن. اهي ئي تکڙ ڪن ٿا

هن حال ۾ جو سندن دليون هن ڪري ڏڪنديون آهن ته اهي پنهنجي پالڻهار ڏانهن موٽڻ وارا آهن. اهي (ماڻهو) چڱاين ۾ تڪڙائي

فِي الْخَيْرٰتِ وَهُمْ لَهَا سٰبِقُوْنَ ﴿٦١﴾ وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا

ڀلاين ۾ ۽ اهي انهن ۾ اڳرائي ڪندڙ آهن. ۽ اسان نه ٿا تڪليف ڏيون ڪنهن کي مگر ان جي وس آهر

ڪندا آهن ۽ اهي ان لاءِ اڳرائي ڪندڙ آهن. ۽ (اسين) ڪنهن به جيءَ تي سندس طاقت کان سواءِ تڪليف نه ٿا رکون

وَلَدَيْنَا كِتٰبٌ يَّنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٦٢﴾ بَلْ قُلُوْبُهُمْ

۽ اسان وٽ دفتر آهي جو ڳالهائيندو آهي سچ ۽ اهي ظلم نه ڪيا ويندا. پر دليون انهن جون

۽ اسان وٽ هڪ ڪتاب آهي، جو سچ ڳالهائيندو آهي ۽ انهن تي ظلم نه ڪبو. بلڪ سندين دليون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِّن دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا

جهالت ۾ آهن | انهي کان | ۽ | انهن جا | ڪرتوت آهن | ان کان سواءِ ٻيا | اهي جن کي

انهن (ڳالهين) کان غفلت ۾ آهن ۽ هن کان سواءِ انهن جا ٻيا ڪرتوت بہ آهن، جي اهي

عَامِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْأَرُونَ ﴿٦٤﴾

ڪن ٿا. | نيٺ | جڏهن پڪڙينداسون | انهن جي آسودن کي | عذاب سان | تڏهن اهي | دانهون ڪندا.

ڪندا آهن. تانجو منجهائن عياشين (ماڻهن) کي جڏهن عذاب سان پڪڙيوسون، تڏهن دانهون ڪندا رهيا.

لَا تَجْأَرُوا الْيَوْمَ ۖ إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَىٰ

دانهون نہ ڪريو | اڄ، | توهان | اسان کان | ڇٽي نہ سگهندؤ. | بيشڪ | آيتون منهنجون | پڙهيون وينديون

(چيوسون) تہ اڄ دانهون نہ ڪريو، ڇو تہ اسان کان اوهان کي مدد نہ ملندي. بيشڪ اوهان کي منهنجيون آيتون پڙهي

عَلَيْكُمْ فَكُنتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا

توهان تي | پوءِ توهان | پنهنجن ڪڙين تي | ڦرڪي ويندا هيؤ. | آڪڙ ڪندي | انتي رات جو ويهي

ٻڌائيون وينديون هيون تڏهن اوهين پنهنجن ڪڙين ڀر (پوئتي) ڦرندا هيو. ان (قرآن) کان وڏائي ڪندڙ (۽) آکاڻين ۾ مشغول

تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُم مَّا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ

بڪواس ٿا ڪريو. | ڇا نہ | سمجهيائون | انهيءَ ڳالهہ کي | يا | آيو انهن وٽ | اهو جو | نہ | آيو هئو | انهنجي ابن ڏاڏن

ٿي (ڪيس) ڇڏيو ٿي. قرآن کي نہ سوچيائون ڇا يا وٽن اهڙي شيءِ آئي آهي، جا سندن اڳين ابن ڏاڏن وٽ نہ آئي هئي؟

الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنكِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ

اڳين وٽ. | يا | نہ | سڃاتائون | پنهنجي رسول کي | پوءِ اهي | انکي | اوپرو ٿا سمجهن. | يا

يا پنهنجي پيغمبر کي نہ سڃاتائون ڇا؟ تنهن ڪري اهي سندس منڪر (ٿيا) آهن. يا

يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ ۚ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ

چون ٿا | انکي | جنون آهي، | بلڪ | انهي تہ آندو آهي انهن وٽ | حق | ۽ | گهڻا انهن مان | حق جا

چوندا آهن تہ کيس چريائي آهي (نہ!) بلڪ (پيغمبر) وٽن سچي ڳالهہ آندي آهي ۽ منجهائن گهڻا سچ کي

كَارِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ

انڪاري آهن. | ۽ جيڪڏهن تابع ٿئي حق | انهن جي خيالن جو | تہ برباد ٿين ها | آسمان | ۽ | زمين

ٻُرو پائيندڙ آهن. ۽ جيڪڏهن الله سندن سڌن تي هلي ها تہ آسمان ۽ زمين ۽ جيڪي منجهن آهي، سي ويران ٿين ها.

وَمَن فِيهِنَّ ۚ بَلْ أَتَيْنَاهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَن ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٧١﴾

۽ جيڪي انهن ۾ آهن، | پر اچا ڏني سون انهن کي | سندن نصيحت | پوءِ اهي | پنهنجي نصيحت کان | منهن موڙيندڙ آهن.

(نہ!) بلڪ سندن نصيحت وٽن آندي سون ۽ اهي پنهنجيءَ نصيحت (ڪتاب) کان منهن موڙيندڙ آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ وَّهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿٧٢﴾ وَ

يا تون گھرين ٿو انهن کان وڌ پوءِ وڌ تنهنجي رب جو بهتر آهي، ۽ اهو ڀلو رزق ڏيندڙ آهي. ۽

يا ڪانئن ڪو نذرانو گھرندو آهين ڇا؟ پوءِ تنهنجي پالڻهار جو نذرانو (ڏيڻ) ڀلو آهي ۽ اهو (سڀ کان) چڱو روزي ڏيندڙ آهي. ۽

اِنَّكَ لَتَدْعُوْهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٧٣﴾ وَاِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ

بيشڪ تون سڏين ٿو انهن کي رستي سڌي ڏانهن. ۽ جيڪي ماڻهو نه ٿا مڃين

بيشڪ تون سڌي واٽ ڏانهن کين سڏيندو آهين. ۽ بيشڪ جيڪي آخرت کي نه مڃيندا آهن.

بِالْاٰخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنٰكِبُوْنَ ﴿٧٤﴾ وَلَوْ رَحِمْنٰهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ

آخرت کي رستي کان لڙي ويندڙ آهن. ۽ جيڪڏهن اسين رحم ڪريون ها انهن تي ۽ دفع ڪريون ها جيڪا انهن کي

سي سڌيءَ واٽ کان پاسيرا ٿيندڙ آهن. جيڪڏهن مٿن رحم ڪريون ها ۽ جيڪي کين ڏک پهتو سو لاهيون ها

مِّنْ ضُرٍّ لَّلَجُّوْا فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ اَخَذْنٰهُمْ

تڪليف آهي ته گھڙي پوندا پنهنجي شرارت ۾ دل جا انڌا ٿي. اسان وٺ ڪئي انهن کي

ته (به) سدائين پنهنجيءَ گمراهيءَ ۾ حيران رهن ها. ۽ بيشڪ کين عذاب سان پڪڙيوسون،

بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوْا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُوْنَ ﴿٧٦﴾ حَتّٰٓى اِذَا

عذاب سان پوءِ نه جهڪيا پنهنجي پروردگار لاءِ ۽ نڪي نيزاري ڪيائون. آخر جڏهن

پوءِ (به) پنهنجي پالڻهار جي اڳيان نه نوڙيا ۽ نڪي عاجزي ڪيائون. (پنهنجيءَ غفلت ۾ رهيا) تان جو جنهن مهل

فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيْدٍ اِذَا هُمْ فِيْهِ مُبْلِسُوْنَ ﴿٧٧﴾ ع

کوليوسون انهن تي دروازو جو ته اهي عذاب شديد ان ۾ نااميد ٿيڻ لڳا.

مٿن سخت عذاب وارو دروازو کوليوسون (تنهن مهل) اُتي جا اُتي انهيءَ ۾ نااميد ٿيا.

وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ۭ قَلِيْلًا

۽ انهيءَ ٿي پيدا ڪيا توهان جا ڪن ۽ اکيون ۽ دليون. توهان گھٽ

۽ (الله) اهو آهي، جنهن اوهان لاءِ ڪن ۽ اکيون ۽ دليون بڻايون (پر اوهين تمام) ٿورو

مَّا تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِيْ ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٧٩﴾

ٿا شڪر ڪريو. ۽ انهيءَ ٿي پکيڙيو توهان کي ڌرتي ۾ ۽ انهي ڏانهن ئي گڏ ڪيا ويندؤ.

شڪر ڪندا آهيو. ۽ (الله) اهو آهي جنهن اوهان کي زمين ۾ پيدا ڪيو ۽ ڏانهس ورِي گڏ ڪيا ويندؤ.

وَهُوَ الَّذِيْ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۭ

۽ اهو ٿي جياري ٿو ۽ ماري ٿو ۽ انهي جي اختيار آهي مٽاسٽا رات ۽ ڏينهن جي،

۽ (الله) اهو (آهي) جيڪو جياري ٿو ۽ ماري ٿو ۽ رات ۽ ڏينهن جو ڦيرڦار ڪرڻ اُن جو (ڪم) آهي،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوْا مِثْلَ مَا قَالَ الْاَوَّلُوْنَ ﴿٨١﴾ قَالُوْٓا ءَاِذَا

چا پوءِ نہ تا سمجھو. پر چوڻ لڳا جيئن چيو ھئو اڳين. چيائون چا جڏھن

پوءِ نہ سمجھندا آھيو چا؟ بلڪ جيئن اڳين چيو تيئن چوندا آھن. چون ٿا تہ اسان جڏھن مرنداسون

مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ

مرنداسون ۽ ٿينداسون مٽي ۽ هڏا چا اسان اٿاريل ٿينداسون. وعدو ڏنو ويو هو اسان کي

۽ مٽي ۽ هڏا ٿينداسون (تڏھن) وري جيئرا ٿي اٿنداسون چا؟ بيشڪ اسان کي

وَاٰبَآؤُنَا هٰذَا مِنْ قَبْلُ اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٨٣﴾ قُلْ

۽ اسان جي وڏن کي اھوئي اڳ ۾ ناھي ھيءُ مگر آکاڻيون اڳين جون. تون چؤ

۽ اسان جي اَبن ڏاڏن کي ھن کان اڳ انھيءَ (ڳالھہ) جو انجام ڏنو ويو آھي، اھي رڳو اڳين جا قصا آھن. چئو تہ

لِّمَنِ الْاَرْضُ وَمَنْ فِيْهَآ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُوْلُوْنَ

ڪنھن جي آھي ڌرتي ۽ جيڪي ان ۾ آھي جيڪڏھن اوھين ڄاڻو ٿا. سگھو چوندا

جيڪڏھن اوھين ڄاڻندا آھيو تہ (ٻڌايو تہ) زمين ۽ جيڪي منجھس آھي سو ڪنھن جو آھي؟ سگھو ئي چوندا تہ

لِلّٰهِ ۭ قُلْ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَنْ رَّبُّ السَّمٰوٰتِ السَّبْعِ وَ

الله جي. تون چؤ چا پوءِ نہ تا سوچ ڪريو. چؤ ڪير آھي رب آسمانن ستن جو ۽

(اھو سڀ) الله جو آھي. چئو تہ. پوءِ چو نہ نصيحت وٺندا آھيو؟ (اي پيغمبر ڪائن پڇ) تہ ستن آسمانن جو رب ۽

رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُوْلُوْنَ لِلّٰهِ ۭ قُلْ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٨٧﴾

رب عرش عظيم جو. سگھو چوندا الله لاءِ. چؤ چا پوءِ نہ ٿا پؤ ڪريو؟

وڏي عرش جو رب ڪير آھي؟ سگھوئي چوندا (اھو سڀ) الله جو آھي. چئو تہ پوءِ چو نہ ڊڄندا آھيو؟

قُلْ مَنْۢ بِيَدِهٖ مَلَكُوْتُ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُوَ يُجِيْرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ

تون چؤ ڪنھن جي ھٿ آھي حڪومت ھر شيءِ جي ۽ اھوئي بچائيندڙ آھي ۽ نہ بچايو ويندو ان کان ڪوئي

(ڪائن) پڇ تہ (اھو) ڪير آھي؟ جنھن جي ھٿ ۾ سڀ ڪنھن شيءِ جي حڪومت آھي ۽ اھو پناہ ڏيندو آھي ۽ ان (جي عذاب) کان ڪنھن کي پناہ

اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُوْلُوْنَ لِلّٰهِ ۭ قُلْ فَاَنّٰى تُسْحَرُوْنَ ﴿٨٩﴾

جيڪڏھن توھان ڄاڻو ٿا. سگھو چوندا الله لاءِ تون چؤ پوءِ ڪٿان توھان تي جادو لڳي ٿو.

ڏيڻي نہ سگھبي آھي، جيڪڏھن ڄاڻندا آھيو (تہ ڏسيو!) سگھوئي چوندا تہ (اھو سڀ) الله جي (ھٿ ۾) آھي (کين) چئو تہ پوءِ اوھين ڪٿان ٺڳجو ٿا؟

بَلْ اَتَيْنٰهُمْ بِالْحَقِّ وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿٩٠﴾ مَا اتَّخَذَ اللّٰهُ مِنْ وَّلَدٍ

پر اسان ڏنوسون انھن کي سچ ۽ اھي ڪوڙا آھن. نہ ورتو الله ڪوئي ٻار

بلڪ وٽن سچي (ڳالھہ) آندي اٿئون ۽ بيشڪ اھي ڪوڙا آھن. الله نڪي (پاڻ لاءِ) ڪنھن کي پٽ ڪري ورتو آھي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّمَا كَانَ مَعَهٗ مِنْ اِلٰهٍ اِذًا لَّذَهَبَ كُلُّ اِلٰهٍۢ بِمَا خَلَقَ وَ

۽ نڪي ساڻس ڪو (ٻيو) معبود آهي (جيڪڏهن ائين هجي ها) تہ هرڪو معبود پنهنجيءَ مخلوق کي وٺيو وڃي

لَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ؕ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿٩١﴾

ها ۽ اُهي هڪ ٻئي تي ڏاڍ ڪن ها ـ (ڪافر) جيڪي بيان ڪندا آهن تنهن کان الله پاڪ آهي.

عٰلِمِ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ فَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٩٢﴾ ع قُلْ رَّبِّ اِمَّا

ڳجهہ ۽ ظاهر جو ڄاڻندڙ آهي جنهن کي (ان سان) شريڪ بڻائيندا آهن. تنهن کان مٿاهون آهي. (اي پيغمبر!) چئو تہ اي منهنجا

تُرِيَنِّيْ مَا يُوْعَدُوْنَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِيْ فِي الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٩٤﴾

پالڻهار! جيڪو انجام ڪجين ٿو، سو جيڪر مون کي ڏيکارين، اي منهنجا پالڻهار! مون کي ظالمن جي قوم ۾ (داخل) نہ ڪر!

وَاِنَّا عَلٰٓى اَنْ نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقٰدِرُوْنَ ﴿٩٥﴾ اِدْفَعْ بِالَّتِيْ هِيَ

۽ جيڪو کين انجام ڏيون ٿا. تنهن جي توکي ڏيکارڻ تي بيشڪ اسين وس وارا آهيون. ڏاڍي چڱي طريقي سان

اَحْسَنُ السَّيِّئَةَ ؕ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَصِفُوْنَ ﴿٩٦﴾ وَقُلْ رَّبِّ اَعُوْذُ بِكَ

برائيءَ کي ٽار! (ڪافر) جيڪي بيان ڪندا آهن. سو اسين وڌيڪ ڄاڻندڙ آهيون. ۽ (اي پيغمبر!) چئو تہ اي منهنجا پالڻهار!

مِنْ هَمَزٰتِ الشَّيٰطِيْنِ ﴿٩٧﴾ وَاَعُوْذُ بِكَ رَبِّ اَنْ يَّحْضُرُوْنِ ﴿٩٨﴾

شيطانن جي وسوسن کان تنهنجي پناهہ گهران ٿو. ۽ اي منهنجا پالڻهار! پاڻ وٽ انهن جي وڃهي ٿيڻ کان (بہ) تنهنجي پناهہ وٺان ٿو.

حَتّٰىٓ اِذَا جَآءَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُوْنِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّيْٓ

(ڪافر پنهنجي غفلت ۾ هوندا) تان جو جنهن مهل منجهانئن ڪنهن کي موت ايندو (تنهن مهل) چوندو تہ اي منهنجا پالڻهار! مون کي دنيا ۾ (ورائي)

اَعْمَلُ صَالِحًا فِيْمَا تَرَكْتُ كَلَّا ؕ اِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَآئِلُهَا ؕ وَمِنْ

موٽاءِ. تہ جيڪي (اتي) ڇڏيم تنهن ۾ آءٌ جيڪر چڱا عمل ڪريان! ائين (ڪڏهن ٿيڻو) نہ آهي. بيشڪ اها هڪ ڳالهہ آهي جيڪا اهو چوندڙ آهي ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّرَآئِهِمْ بَرْزَخٌ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿١٠٠﴾ فَاِذَا نُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَلَا

جي پويان پردو آهي انهي ڏينهن تائين جو اٿاريا ويندا. پوءِ جڏهن ڦوڪيو ويندو صور ۾ تہ نہ

سندن اڳيان هڪ پردو (عالم قبر) انهيءَ ڏينهن تائين رهندو (جنهن ڏينهن قيامت ۾) اٿاريا ويندا. پوءِ جنهن مهل

اَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَّلَا يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿١٠١﴾ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ

رهنديون مائٽيون انهن جي وچ ۾ تنهن ڏينهن ۽ نڪي هڪبئي کان پڇا ڪندا. پوءِ اهي ڳرا ٿيا جن جا عمل

صور ۾ ڦوڪبو (تنهن مهل) اُن ڏينهن سندن وچ ۾ نہ ذاتيون رهنديون ۽ نڪي پاڻ ۾ پڇا ڳاڇا ڪندا. پوءِ جنهن (جي

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ

پوءِ اهي ئي ڪامياب آهن. ۽ جن جا هلڪا ٿيندا عمل پوءِ اهي ئي آهن جن

نيڪيءَ) جو پلڙو ڳرو ٿيو سي ئي ڇٽل آهن. ۽ جنهنجو پلڙو هلڪو ٿيو سي اهي آهن

خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فِيْ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوْهَهُمُ

نقصان ڪيو پنهنجي سر جو هوندا دوزخ ۾ هميشہ رهندڙ. ساڙيندي انهن جي منهن کي

جن پاڻکي نقصان لاتو (اهي) دوزخ ۾ سدائين رهندڙ آهن. ۽ سندن منهن کي باھ ساڙيندي

النَّارُ وَهُمْ فِيْهَا كٰلِحُوْنَ ﴿١٠٤﴾ اَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِيْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ

باھ ۽ اهي ان ۾ بدشڪل هوندا. ڇا منهنجون آيتون ڪونہ پڙهيون ٿي ويئون توهان تي پوءِ اوهين

۽ اُهي منجهس بدشڪلا ٿيندا. (چيو ويندو تہ) منهنجون آيتون اوهان کي نہ پڙهي ٻڌائيون ويون ڇا؟ پوءِ اوهين

بِهَا تُكَذِّبُوْنَ ﴿١٠٥﴾ قَالُوْا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَآلِّيْنَ ﴿١٠٦﴾

انهن کي ڪوڙو ڪندا هئا. چوندا اي رب اسانجا زور ڀئجي ويو اسان تي نياڳ اسان جو ۽ هئاسون ماڻهو گمراهہ.

اُنهن کي ڪوڙ ڀائيندا هُيو؟ چوندا تہ اي اسان جا پالڻهار! اسان جي بدبختي اسان تي غالب ٿي ويئي ۽ گمراهہ قوم هئاسون!

رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا مِنْهَا فَاِنْ عُدْنَا فَاِنَّا ظٰلِمُوْنَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ اخْسَـُٔوْا فِيْهَا

اي رب اسان جا ڪڍ اسان کي انهيءَ مان پوءِ جيڪڏهن وري ڪيوسون تہ بيشڪ اسين آهيون ظالم. فرمايائين چائي پايو ان ۾

اي اسان جا پالڻهار! هتان اسان کي ٻاهر ڪڍ! پوءِ جيڪڏهن موٽي (ڪفر) ڪريون تہ بيشڪ اسين ظالم ٿيون. (الله) فرمائيندو

وَلَا تُكَلِّمُوْنِ ﴿١٠٨﴾ اِنَّهٗ كَانَ فَرِيْقٌ مِّنْ عِبَادِيْ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ

۽ نہ ڳالهايو مون سان. بيشڪ هڪ جماعت هئي منهنجن ٻانهن جي چوندا هئا اي رب اسان جا

تہ منجهس خوار پيا رهو ۽ مون سان نہ ڳالهايو. چو تہ منهنجن ٻانهن مان هڪ ٽولي هئي جا چوندي هئي تہ. اي اسان جا پالڻهار!

اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّخَذْتُمُوْهُمْ

اسان ايمان آندو آهي پوءِ بخش اسان کي ۽ رحم ڪر اسان تي ۽ تون ئي پلو ٻاجهارو آهين. پوءِ ورتو توهان انهن کي

اسان ايمان آندو تنهن ڪري اسان کي بخش ۽ اسان تي رحم ڪر جو تون (سڀ کان) چڱو ٻاجهارو آهين. پوءِ (اوهين) کين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سِخْرِيًّا حَتّٰۤى اَنْسَوْكُمْ ذِكْرِيْ وَكُنْتُمْ مِّنْهُمْ تَضْحَكُوْنَ ﴿١١٠﴾ اِنِّيْ

مسخري ڪري نيٺ ويسارايائون توهان کان منهنجو ذڪر ۽ توهان انهن تي کلندا هئا. مان

مذاق ڪري ورتو جيسين (سندن دشمنيءَ) اوهان (جي دلين) کان منهنجي يادگيري وسارائي ۽ اوهين مٿن کلندا ٿي. بيشڪ

جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوْۤا ۙ اَنَّهُمْ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ﴿١١١﴾ قٰلَ كَمْ لَبِثْتُمْ

بدلو ڏنو انهن کي اڄ سندن صبر جي ڪري بيشڪ اهي ڪامياب آهن. فرمايائين ڪيترو ٽڪيا آهيو

اڄ کين بدلو ڏنم. انهيءَ ڪري جو صبر ڪيو هئائون (۽ هيءُ) تہ اهي ئي مراد ماڻيندڙ آهن. (الله) فرمائيندو تہ زمين ۾

فِى الْاَرْضِ عَدَدَ سِنِيْنَ ﴿١١٢﴾ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسْئَلِ

زمين ۾ انداز سالن جو؟ چوندا ٽڪيا آهيون هڪ ڏينهن يا اڌ ڏينهن پڇا ڪر

(اوهين) ڪيترا ورهيہ رهيا هيو؟. چوندا تہ هڪ ڏينهن يا ڏينهن جو پاڱو رهياسون پوءِ ڳڻيندڙن کان پڇا ڪر!

الْعَآدِّيْنَ ﴿١١٣﴾ قٰلَ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا لَّوْ اَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿١١٤﴾

ڳڻيندڙن کان. فرمايائين رڳو ٽڪيا آهيو ٿورڙو جيڪڏهن توهان ڄاڻو ٿا.

(الله) فرمائيندو تہ ٿوريءَ (دير) کان سواءِ نہ رهيا هيو جيڪر اوهين ڄاڻو ها!

اَفَحَسِبْتُمْ اَنَّمَا خَلَقْنٰكُمْ عَبَثًا وَّاَنَّكُمْ اِلَيْنَا لَا تُرْجَعُوْنَ ﴿١١٥﴾

ڇا پوءِ توهان ڀانيو هئو تہ اسان پيدا ڪيو آهي توهان کي اجايو ۽ توهان اسان ڏانهن نہ موٽايا ويندؤ؟

اوهين ڀانيو ٿا ڇا تہ اوهان کي اجايو بڻايو اٿون ۽ اوهين اسان ڏانهن وري نہ موٽايا ويندؤ؟

فَتَعٰلَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيْمِ ﴿١١٦﴾

پوءِ مٿاهون آهي الله بادشاهہ سچو. ناهي ڪوئي حاڪم انهي کانسواءِ پروردگار عرش عزت واري جو.

پوءِ الله سچو بادشاهہ تمام مٿاهون آهي. ان کان سواءِ ڪو عبادت جو لائق نہ آهي. (اهو) سڳوري عرش جو رب آهي.

وَمَنْ يَّدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ۙ لَا بُرْهَانَ لَهٗ بِهٖ ۙ فَاِنَّمَا حِسَابُهٗ

۽ جيڪو سڏيندو گڏ الله سان ٻئي خدا کي ناهي ڪوئي ثبوت ان وٽ انهي جو پوءِ رڳو ان جو حساب آهي

۽ جيڪو الله سان گڏ ٻئي معبود کي سڏيندو، جنهن جو ڪيس ڪو دليل ڪونهي، تنهن جو حساب

عِنْدَ رَبِّهٖ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿١١٧﴾ وَقُلْ رَّبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ

سندس رب وٽ. بيشڪ نہ ڇٽندا ڪافر. ۽ چؤ اي منهنجا رب بخش ۽ رحم ڪر

سندس پالڻهار وٽ ئي آهي. سچ آهي تہ ڪافر نہ ڇٽندا. ۽ چئو تہ. اي منهنجا پالڻهار! بخش ۽ رحم ڪر

وَاَنْتَ خَيْرُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿١١٨﴾ ع

۽ تون ئي سڀ کان وڏيڪ رحم ڪندڙ آهين.

۽ تون (سڀني) ٻاجهارن کان چڱو آهين.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ النُّوْرِ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝ — اٰيَاتُهَا ٦٤ رُكُوْعَاتُهَا ٩

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

سُوْرَةٌ اَنْزَلْنٰهَا وَفَرَضْنٰهَا وَاَنْزَلْنَا فِيْهَآ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ لَّعَلَّكُمْ

هي سورت آهي جا اسان نازل ڪئي آهي ۽ ان جا حڪم فرض آهن ۽ اسان لاٿيون آهن ان ۾ آيتون چٽيون ته جيئن توهان

(هيءَ هڪ) سورت آهي جا نازل ڪئي سون ۽ اُن (جي حڪمن) کي فرض ڪيوسون ۽ منجهس پڌريون آيتون نازل ڪيون

تَذَكَّرُوْنَ ۝١ اَلزَّانِيَةُ وَالزَّانِيْ فَاجْلِدُوْا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ

ياد ڪريو. ڪاري ۽ ڪارو پوءِ هڻو هر هڪ کي انهن ٻنهي مان سؤ

سون، ته مَن اوهين نصيحت وٺو. ۽ زنا ڪندڙ عورت ۽ زنا ڪندڙ مرد ٻنهي منجهان هرهڪ کي سئو دُرا هڻو

جَلْدَةٍ ۪ وَّلَا تَاْخُذْكُمْ بِهِمَا رَاْفَةٌ فِيْ دِيْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ

لڪڻ ۽ نه وٺي توهان کي ٻنهي تي نرمي الله جي دين ۾ جي توهان

۽ جيڪڏهن اوهين الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي مڃيندا آهيو ته الله جي دين ۾ اوهان کي انهن ٻنهي تي نرمي ڪرڻ نه

تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۚ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَآئِفَةٌ

يقين رکو ٿا الله تي ۽ آخرت جي ڏينهن تي، ۽ پئي ڏسن انهن جي سزا کي ڪجهه

جڳائي ۽ مومنن مان هڪ ٽوليءَ کي انهن ٻنهي جي سزا تي حاضر ٿيڻ گهرجي.

مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝٢ اَلزَّانِيْ لَا يَنْكِحُ اِلَّا زَانِيَةً اَوْ مُشْرِكَةً ۡ وَّالزَّانِيَةُ

مسلمان. بدڪار مرد نڪاح نه ڪندو مگر بدڪار عورت سان يا مشرڪ عورت سان ۽ بدڪار عورت،

زنا ڪندڙ مرد، زنا ڪندڙ عورت يا مشرڪياڻيءَ کان سواءِ ٻي نه پرڻبو ۽ زنا ڪندڙ عورت، ڪيس زنا

لَا يَنْكِحُهَآ اِلَّا زَانٍ اَوْ مُشْرِكٌ ۚ وَحُرِّمَ ذٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ۝٣

نڪاح نه ڪندو ان سان مگر بدڪار مرد يا مشرڪ. ۽ منع ٿيل آهي اها (بدڪاري) ايمان وارن تي.

ڪندڙ مرد يا مشرڪ کان سواءِ ٻيو نه پرڻبو ۽ اهو (زنا ڪندڙ زائفان سان نڪاح ڪرڻ) مومنن تي حرام ڪيو ويو آهي.

وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ الْمُحْصَنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَاْتُوْا بِاَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ

۽ جيڪي تهمت ڏين ٿا پاڪدامن عورتن کي پوءِ نه ٿا پيش ڪن چار شاهد

۽ جيڪي پاڪدامن عورتن تي تهمت لائين وري چار شاهد نه آڻين

فَاجْلِدُوْهُمْ ثَمٰنِيْنَ جَلْدَةً وَّلَا تَقْبَلُوْا لَهُمْ شَهَادَةً اَبَدًا ۚ

ته هڻو انهن کي اسي لڪڻ ۽ نه قبول ڪريو انهنجي شاهدي ڪڏهن به،

ته کين اسي دُرا هڻو ۽ انهن جي گواهي اصلي قبول نه ڪريو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ۝٤ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ

۽ اهي ئي ڏوهدار آهن. مگر جن توبهه ڪئي انهيءَ کان پوءِ

۽ اهي ئي بي دين آهن. پر هن کان پوءِ جن توبهه ڪئي ۽

وَاَصْلَحُوْا ۚ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٥ وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ اَزْوَاجَهُمْ

۽ پاڻ سڌاريائون ته الله بخشڻهار مهربان آهي. ۽ جيڪي تهمت ڏين ٿا پنهنجن زالن کي

پاڻ سڌاريو، ته الله بخشڻهار مهربان آهي. ۽ جيڪي پنهنجين زالن کي تهمت لائين

وَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ شُهَدَآءُ اِلَّآ اَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ اَحَدِهِمْ اَرْبَعُ

۽ ناهن انهن تي شاهد پاڻ کان سواءِ ته شاهدي اهڙيءَ هڪ جي چار ڀيرا

۽ کين پاڻ کان سواءِ ڪي شاهد نه هجن ته اهڙي هرهڪ جي (سچي) شاهدي چار ڀيرا (هيئن ڏيڻ) آهي

شَهٰدٰتٍۭ بِاللّٰهِ ۙ اِنَّهٗ لَمِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝٦ وَالْخَامِسَةُ اَنَّ لَعْنَتَ اللّٰهِ

شاهدي ڏيڻ آهي الله جي قسم سان ته اهو پاڻ سچو آهي. ۽ پنجين ڀيرا ته الله جي لعنت پئي

ته الله جو قسم آهي! ته بيشڪ پاڻ سچ چوندڙن مان آهي. ۽ پنجون ڀيرو چوي ته جيڪڏهن

عَلَيْهِ اِنْ كَانَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۝٧ وَيَدْرَؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ

مٿس جيڪڏهن آهي ڪوڙ ڳالهائيندڙن مان. ۽ ٽاريندي عورت کان سزا کي

ڪوڙن مان هوندو ته مٿس الله جي لعنت هجي. ۽ ان زال کان (هيءَ ڳالهه) سزا ٽاريندي

اَنْ تَشْهَدَ اَرْبَعَ شَهٰدٰتٍۭ بِاللّٰهِ ۙ اِنَّهٗ لَمِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۝٨

سندس شاهدي ڏيڻ چار ڀيرا شاهدي الله جي قسم سان ته اهو مرد ڪوڙو آهي.

جو چار ڀيرا شاهدي ڏئي ته الله جو قسم! آهي ته بيشڪ اهو مڙس ڪوڙ چوندڙن مان آهي.

وَالْخَامِسَةَ اَنَّ غَضَبَ اللّٰهِ عَلَيْهَآ اِنْ كَانَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝٩

۽ پنجين ڀيرا ته الله جو ڏمر هجي مٿس جيڪڏهن اهو مرد سچ ڳالهائيندڙ آهي.

۽ پنجون ڀيرو (هيءَ شاهدي ڏئي) ته جيڪڏهن اهو مڙس سچن مان آهي ته اُن (يعني زال) تي الله جو ڏمر هجي.

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكِيْمٌ ۝١٠ ع

۽ جي نه هجي ها الله جو فضل توهان تي ۽ سندس رحمت! ۽ بيشڪ الله توبهه قبوليندڙ حڪمت وارو آهي.

۽ جيڪڏهن اوهان تي الله جو فضل ۽ سندس ٻاجهه نه هجي ها (ته عذاب تيز ها) ۽ بيشڪ الله توبهه قبول ڪندڙ حڪمت وارو آهي.

اِنَّ الَّذِيْنَ جَآءُوْ بِالْاِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ ۭ لَا تَحْسَبُوْهُ شَرًّا لَّكُمْ ۭ

بيشڪ جن آندو بهتان اهو ٽولو آهي توهان مان، نه ڀانيو انهي کي برو پاڻ لاءِ،

بيشڪ جن ڪوڙو بهتان آندو سي اوهان مان ئي هڪ ٽولي آهن، (اوهين) اُن (بهتان) کي نه ڀانيو ته اوهان لاءِ (ڪو) خراب آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ؕ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَّا اكْتَسَبَ مِنَ الْاِثْمِ ۚ

پر اهو ڀلو آهي اوهان لاءِ، هرهڪ ماڻهو لاءِ آهي انهن مان جيترو ڪيائين گناهه.

بلڪ اهو اوهان لاءِ ڀلو آهي. منجهانئن سڀ ڪنهن ماڻهوءَ گناهه مان جيڪي ڪمايو سو، سندس لاءِ آهي.

وَالَّذِىْ تَوَلّٰى كِبْرَهٗ مِنْهُمْ لَهٗ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ⑪ لَوْلَآ اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ

۽ جنهن ڪنيو وڏو بار انهن مان ان لاءِ آهي عذاب وڏو. توهان جڏهن ٻڌو هوان ڪي ڇو نه

۽ منجهانئن جنهن بهتان جو وڏو لڙ مچايو تنهن لاءِ وڏو عذاب آهي. جڏهن اهو ٻڌو تڏهن

ظَنَّ الْمُؤْمِنُوْنَ وَالْمُؤْمِنٰتُ بِاَنْفُسِهِمْ خَيْرًا ۙ وَّقَالُوْا هٰذَآ

گمان ڪيو هئو مومنن ۽ مومنياڻين پنهنجي دلين ۾ چڱو ۽ چون ها هي

مومن مردن ۽ مومن زالن پنهنجن (هم دينن) ۾ چڱو گمان ڇو نه ڪيو؟ ۽ ڇو نه چيائون ته هي

اِفْكٌ مُّبِيْنٌ ⑫ لَوْلَا جَآءُوْ عَلَيْهِ بِاَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ ۚ فَاِذْ لَمْ يَاْتُوْا

ڪوڙ آهي پڌرو. ڇو نه آنداٺون ان تي چار شاهد. پوءِ جڏهن نه آنداٺون

پڌرو بهتان آهي؟ ان (ڳالهه) تي چار شاهد ڇو نه آنداٺون؟ پوءِ جڏهن شاهد نه آنداٺون

بِالشُّهَدَآءِ فَاُولٰٓئِكَ عِنْدَ اللّٰهِ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ⑬ وَلَوْلَا

شاهد ته اهي ئي الله وٽ ڪوڙا آهن. ۽ جيڪڏهن نه هجي ها

تڏهن اهي ئي الله وٽ ڪوڙا آهن. ۽ جيڪڏهن الله جو فضل ۽ سندس ٻاجهه

فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِىْ مَآ

الله جي مهرباني توهان تي ۽ سندس ٻاجهه دنيا ۽ آخرت ۾ ته پهچي ها توهان کي جنهن ۾

دنيا ۽ آخرت ۾ اوهان تي نه هجي ها ته جنهن (ڳالهه) بابت چرچو مچايو (تنهن بابت) اوهان کي

اَفَضْتُمْ فِيْهِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ⑭ اِذْ تَلَقَّوْنَهٗ بِاَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُوْلُوْنَ

توهان ڪاهي پيا هئا عذاب وڏو. جڏهن توهان هلائڻ لڳا ان کي پنهنجي زبانن سان ۽ چئو پيا

(تڏهن ئي) وڏو عذاب پهچي ها. جڏهن ان کي پنهنجن زبانن سان هاڪيندا رهيو ۽ جنهن (ڳالهه جي حقيقت)

بِاَفْوَاهِكُمْ مَّا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ وَّتَحْسَبُوْنَهٗ هَيِّنًا ۖ وَّهُوَ عِنْدَ

پنهنجن واتن سان جنهنجي نه هئي توهان کي حقيقت ۽ سمجهو پيا ان کي هلڪو ۽ اهو آهي

جي اوهان کي ڪا خبر نه هئي سا پنهنجن واتن سان چوندا رهيو ۽ انکي هلڪو ٿي ڀانيو ۽ (حقيقت ڪري) اهو

اللّٰهِ عَظِيْمٌ ⑮ وَلَوْلَآ اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ قُلْتُمْ مَّا يَكُوْنُ لَنَآ اَنْ

الله وٽ وڏو. ۽ ڇو نه جڏهن ٻڌو هئو توهان ان کي چيو توهان ناهي لائق اسان کي جو

الله وٽ وڏو (گناهه) هو. ۽ جڏهن اهو ٻڌو (تڏهن) ڇو نه چيو ته اسان کي اهو چوڻ نه جڳائيندو آهي،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نَّتَكَلَّمَ بِهٰذَا ۖ سُبْحٰنَكَ هٰذَا بُهْتَانٌ عَظِيْمٌ ﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ اللّٰهُ

گفتگو ڪريون ان ۾، پاڪ آهي تنهنجي ذات هي آهي بهتان وڏو، سيکت ڏئي ٿو توهان کي الله

(اي الله!) تنهنجي پاڪائي بيان ڪريون ٿا، هي وڏو بهتان آهي. الله اوهان کي نصيحت ٿو ڪري

اَنْ تَعُوْدُوْا لِمِثْلِهٖٓ اَبَدًا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٧﴾ ۚ وَيُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ

متان وري ڪريو اهڙو ڪم ڪڏهن جيڪڏهن آهيو توهان ايمان وارا. ۽ بيان ڪري ٿو الله توهان لاءِ

ته جيڪڏهن مؤمن آهيو ته (ٻيهر) وري اصلي اهڙو (ڪم) نه ڪجو. ۽ الله اوهان لاءِ آيتون بيان ٿو ڪري

الْاٰيٰتِ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿١٨﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُحِبُّوْنَ اَنْ تَشِيْعَ

آيتون، ۽ الله داناءُ آهي حڪمت وارو آهي. جيڪي ماڻهو چاهين ٿا ته پکڙجي

۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. بيشڪ جيڪي (ماڻهو) مؤمنن (جي نسبت) ۾ بدڪاريءَ (جي تهمت) جي

الْفَاحِشَةُ فِى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۙ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ؕ

بي حيائي مسلمانن ۾ تن لاءِ آهي عذاب دردناڪ دنيا ۾ ۽ آخرت ۾،

پڌري ٿيڻ کي دوست رکندا آهن تن لاءِ دنيا ۽ آخرت ۾ ڏکوئيندڙ عذاب آهي

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَ

۽ الله ڄاڻي ٿو ۽ توهان نه ٿا ڄاڻو. ۽ جي نه هجي ها مهرباني الله جي توهان تي ۽

۽ الله ڄاڻندو آهي ۽ اوهين نه ڄاڻندا آهيو. ۽ جيڪڏهن اوهان تي الله جو فضل ۽ سندس ٻاجهه نه هجي ها

رَحْمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٠﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

سندس رحمت ۽ بيشڪ الله نرمي ڪندڙ مهربان آهي. اي اهي جن ايمان آندو

(ته ضرور خراب ٿيو ها) ۽ بيشڪ الله بخشڻهار مهربان آهي. اي ايمان وارو!

لَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ وَمَنْ يَّتَّبِعْ خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ

نه هلو شيطان جي وکن تي، ۽ جيڪو هلندو شيطان جي وکن تي

اوهين شيطان جي وکن تي نه هلو ۽ جيڪو شيطان جي وکن تي هلندو ته شيطان ته بي حيائيءَ

فَاِنَّهٗ يَاْمُرُ بِالْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ ؕ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَ

پوءِ اهو حڪم ڪندو آهي بيحيائي ۽ بڇڙي ڪم جو. ۽ جيڪڏهن نه هجي ها مهرباني الله جي توهان تي ۽

(جون ڳالهيون) ۽ گندا ڪم ڏسيندو آهي ۽ جيڪڏهن اوهان تي الله جو فضل ۽ سندس ٻاجهه نه هجي ها

رَحْمَتُهٗ مَا زَكٰى مِنْكُمْ مِّنْ اَحَدٍ اَبَدًا ۙ وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ يُزَكِّىْ مَنْ يَّشَآءُ ؕ

سندس رحمت ته نه سڌري ها توهان مان ڪوئي ڪڏهن به، پر الله سڌاري ٿو جنهنکي گهري،

ته اوهان مان ڪو هڪ ڪڏهن نه سڌري ها! پر الله جنهن کي گهرندو آهي (تنهن کي) پاڪ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢١﴾ وَلَا يَاْتَلِ اُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ

۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ نه قسم کڻي فضيلت وارو توهان مان ۽ ڪشادگي وارو

ڪندو آهي ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ اوهان مان فضل وارا ۽ آسودا

اَنْ يُّؤْتُوْٓا اُولِي الْقُرْبٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَالْمُهٰجِرِيْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۖ

امداد ڏيڻ کان مائٽن ۽ غريبن ۽ هجرت ڪندڙن کي الله جي راهه ۾

مائٽيءَ وارن ۽ مسڪينن ۽ الله جي واٽ ۾ وطن ڇڏيندڙن کي (ڪجهه به) نه ڏيڻ جو قسم نه کڻن

وَلْيَعْفُوْا وَلْيَصْفَحُوْا ۭ اَلَا تُحِبُّوْنَ اَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

۽ پل معاف ڪن ۽ ٽري وڃن. ڇا نه ٿا چاهيو ته بخشي الله توهان کي. ۽ الله بخشڻهار

۽ جڳائي ته معاف ڪن ۽ ٽارو ڪن! اوهين نه گهرندا آهيو ڇا ته الله اوهان کي بخشي؟ ۽ الله بخشڻهار

رَّحِيْمٌ ﴿٢٢﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ الْمُحْصَنٰتِ الْغٰفِلٰتِ الْمُؤْمِنٰتِ لُعِنُوْا

مهربان آهي. جيڪي ماڻهو تهمت ڏين ٿا پاڪدامن بي خبر ايمان وارين عورتن کي اهي لعنت ڪيا ويا

مهربان آهي. بيشڪ جيڪي (ماڻهو) پاڪدامن بيخبر مومنياڻين تي تهمت لائيندا آهن،

فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۠ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٢٣﴾ يَّوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ

دنيا ۽ آخرت ۾ ۽ انهن لاءِ آهي عذاب وڏو. جنهن ڏينهن شاهدي ڏينديون انهن تي

تن تي دنيا ۽ آخرت ۾ لعنت آهي ۽ انهن لاءِ (اُنهيءَ ڏينهن) وڏو عذاب آهي. اُنهن جيڪي ڪمايو هو تنهن بابت سندن زبانون

اَلْسِنَتُهُمْ وَاَيْدِيْهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢٤﴾ يَوْمَىِٕذٍ

سندن زبانون ۽ سندن هٿ ۽ پيران جي جيڪي ڪندا هئا. ان ڏينهن

۽ سندن هٿ ۽ سندن پير جنهن ڏينهن مٿن شاهدي ڏيندا. اُن ڏينهن الله کين

يُّوَفِّيْهِمُ اللّٰهُ دِيْنَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُوْنَ اَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِيْنُ ﴿٢٥﴾

پوري ڏيندو انهنکي الله سندن سزا حق واري ۽ ڄاڻندا ته بيشڪ الله ئي سچو آهي، کولي ٻڌائيندڙ آهي.

انصاف سان سندن بدلو پورو ڏيندو. ۽ (اهي) ڄاڻندا ته الله ئي سچو پڌري ڪرڻ وارو آهي.

اَلْخَبِيْثٰتُ لِلْخَبِيْثِيْنَ وَالْخَبِيْثُوْنَ لِلْخَبِيْثٰتِ ۚ وَالطَّيِّبٰتُ لِلطَّيِّبِيْنَ

بڇڙيون آهن بڇڙن لاءِ ۽ بڇڙا بڇڙين لاءِ. ۽ چڱيون آهن چڱن لاءِ

پليت زالون پليت مردن لاءِ (لائق) آهن پليت مرد پليت زالن لاءِ (لائق) آهن ۽ پاڪ زالون پاڪ مردن لاءِ (لائق) آهن

وَالطَّيِّبُوْنَ لِلطَّيِّبٰتِ ۚ اُولٰۗىِٕكَ مُبَرَّءُوْنَ مِمَّا يَقُوْلُوْنَ ۭ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ

۽ چڱا چڱين لاءِ. اهي آجا آهن ان کان جيڪي ڪين چون ٿا، انهن لاءِ بخشش

۽ پاڪ مرد پاڪ زالن لاءِ (لائق) آهن. (انهن جي بنسبت ماڻهو) جيڪي چوندا آهن، تنهن (ڳالهه) کان اهي پاڪ آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿٢٦﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَدْخُلُوْا بُيُوْتًا غَيْرَ بُيُوْتِكُمْ

۽ روزي عزت واري آهي. اي ايمان وارو نہ داخل ٿيو ڪنهن بہ گهر ۾ پنهنجن گهرن کان سواءِ

انهن لاءِ بخشش ۽ سڳوري روزي آهي. اي ايمان وارؤ پنهنجن گهرن کان سواءِ ٻين (ماڻهن جي) گهرن ۾ (ايسين) نہ گهڙو

حَتّٰى تَسْتَاْنِسُوْا وَتُسَلِّمُوْا عَلٰۤى اَهْلِهَا ؕ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ

جيستائين اجازت وٺو ۽ سلام چئو انهن گهروارن تي، اهو اٿو بهتر توهان لاءِ جيئن اوهين

جيسين (نہ) موڪلايو ۽ اُن جي رهڻ وارن تي سلام (نہ) ڏيو ـ اهو اوهان لاءِ چڱو آهي مَنَ اوهين

تَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٧﴾ فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فِيْهَاۤ اَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوْهَا حَتّٰى يُؤْذَنَ

ياد رکو. پوءِ جيڪڏهن نہ لهو اتي ڪوئي تہ نہ گهڙو ان ۾ جيسين موڪل ملي

نصيحت وٺو. پوءِ جيڪڏهن منجهس ڪنهن کي نہ ڏسو تہ ان ۾ (ايسين) نہ گهڙو، جيسين اوهان کي موڪل (نہ) ڏجي

لَكُمْ ۚ وَاِنْ قِيْلَ لَكُمُ ارْجِعُوْا فَارْجِعُوْا هُوَ اَزْكٰى لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا

توهان کي، ۽ جيڪڏهن چيو وڃي توهان کي تہ موٽي وڃو پوءِ موٽي وڃو اهو تمام چڱو آهي توهان لاءِ، ۽ الله توهان جي

۽ جيڪڏهن اوهان کي چئجي تہ موٽو، تہ موٽي وڃو. اهو اوهان لاءِ تمام سٺو آهي، ۽ جيڪي اوهين ڪندا آهيو. سو الله

تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَدْخُلُوْا بُيُوْتًا

عملن کي ڄاڻندڙ آهي. ناهي توهان تي ڪو گناهہ جو گهڙي وڃو گهرن ۾

ڄاڻندڙ آهي. اهڙن گهرن ۾ گهڙڻ کان اوهان کي ڪو گناهہ ڪونهي جنهن ۾ ڪوئي نہ رهندو هجي، منجهس

غَيْرَ مَسْكُوْنَةٍ فِيْهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا تَكْتُمُوْنَ ﴿٢٩﴾

جيڪي رهائشي نہ آهن. اتي سامان آهي توهانجو. ۽ الله ڄاڻي ٿو جيڪي ظاهر ڪريو ٿا ۽ جيڪي لڪايو ٿا.

اوهان جو سامان (رکيل) هجي ۽ جيڪي پڌرو ڪندا آهيو ۽ جيڪي لڪائيندا آهيو، سو الله ڄاڻندو آهي.

قُلْ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ يَغُضُّوْا مِنْ اَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوْا فُرُوْجَهُمْ ؕ ذٰلِكَ

چؤ مسلمانن کي تہ جهڪائين پنهنجون نگاهون ۽ بچائن پنهنجون اگهڙون، اهو

مومنن کي چئو تہ پنهنجين اکين کي هيٺ ڪن ۽ پنهنجين اوگهڙن کي بچائيندا رهن. اهو

اَزْكٰى لَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ﴿٣٠﴾ وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنٰتِ يَغْضُضْنَ

تمام چڱو آهي انهن لاءِ، بيشڪ الله خبر رکندڙ آهي جيڪي ڪن ٿا. ۽ چؤ ايمان وارين کي تہ هيٺ ڪن

انهن لاءِ تمام سٺو آهي، جيڪي ڪندا آهن. تنهن جي بيشڪ الله خبر رکندڙ آهي. ۽ مومنياڻين کي چئو تہ پنهنجيون

مِنْ اَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوْجَهُنَّ وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ اِلَّا مَا

پنهنجون اکيون ۽ بچائين پنهنجون اگهڙون ۽ نہ ظاهر ڪن پنهنجي زينت مگر جا

اکيون جهڪيون ڪن ۽ پنهنجن اوگهڙن کي بچائينديون رهن ۽ پنهنجي سينگار (يعني زيورن جي جاين) کي ظاهر نہ ڪن، پر

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلٰى جُيُوْبِهِنَّ ص وَلَا يُبْدِيْنَ

ظاهر ٿيڻي آهي ۽ وجهن پنهنجن رون کي پنهنجن گريبانن تي ۽ نہ ظاهر ڪن

انهن مان جيڪي ظاهر (ضروري) آهن (جهڙا هٿ پير). ۽ جڳائين تہ پنهنجين چادرن کي پنهنجن گريبانن تي لاهي ڇڏين، ۽

زِيْنَتَهُنَّ اِلَّا لِبُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اٰبَآئِهِنَّ اَوْ اٰبَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اَبْنَآئِهِنَّ

پنهنجي زينت مگر پنهنجن مڙسن لاءِ يا پنهنجن ابن يا مڙسن جي ابن يا پٽن پنهنجن

پنهنجن مڙسن يا پنهنجن پيئن يا پنهنجن سُهرن يا پنهنجن پٽن

اَوْ اَبْنَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَنِيْٓ اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَنِيْٓ اَخَوٰتِهِنَّ

يا پٽن پنهنجي مڙس جي لاءِ يا پنهنجن ڀائرن لاءِ يا ڀائٽين يا ڀاٽيجن لاءِ

يا پنهنجن مڙسن جي پٽن يا پنهنجن ڀائرن يا پنهنجن ڀائٽين يا پنهنجن ڀاڻيجن

اَوْ نِسَآئِهِنَّ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّ اَوِ التّٰبِعِيْنَ غَيْرِ اُولِي الْاِرْبَةِ

يا پنهنجن عورتن يا ٻانهين لاءِ يا اهڙن نوڪرن لاءِ جي نہ آهن خواهش وارا

يا پنهنجن (مسلمان) زالن يا پنهنجن ٻانهن يا خدمتگار مردن مان (عورتن ڏانهن) اڻ خواهش وارن

مِنَ الرِّجَالِ اَوِ الطِّفْلِ الَّذِيْنَ لَمْ يَظْهَرُوْا عَلٰى عَوْرٰتِ النِّسَآءِ ص

مرد يا اهي ڇوڪرا جي نہ ٿا سمجهہ رکن عورتن جي اگهڙن تي

يا جن ٻارن کي عورتن جي اوگهڙ جو سماءُ نہ پوي تن کان سواءِ ٻين (سيني) جي اڳيان پنهنجو سينگار ظاهر نہ ڪن

وَلَا يَضْرِبْنَ بِاَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِيْنَ مِنْ زِيْنَتِهِنَّ ط وَتُوْبُوْٓا

۽ نہ هڻن پير پنهنجا اهڙا جو معلوم ٿئي اهو جو لڪائن ٿيون پنهنجن زيورن مان. ۽ رجوع ٿيو

۽ پنهنجن پيرن سان (زيور) هن لاءِ نہ ڇمڪائين تہ سندن سينگار مان جيڪي ڳجهو آهي، سو ڄاتو وڃي، ۽

اِلَى اللّٰهِ جَمِيْعًا اَيُّهَ الْمُؤْمِنُوْنَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۳۱﴾ وَاَنْكِحُوا الْاَيَامٰى

الله جي طرف سمورا اي ايمان وارو جيئن توهان ڪامياب ٿيو. ۽ شادي ڪرايو پنهنجن ويڌل

اي مسلمانو! اوهين مڙيئي الله جي اڳيان توبهہ ڪريو تہ مَن اوهين ڇٽو. ۽ پنهنجيءَ (قوم) مان رنڻن زالن کي پرڻايو

مِنْكُمْ وَالصّٰلِحِيْنَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَاِمَآئِكُمْ ط اِنْ يَّكُوْنُوْا فُقَرَآءَ

عورتن جي ۽ پنهنجن نيڪ ٻانهن ۽ ٻانهين جي، جيڪڏهن هوندا مسڪين تہ

۽ پنهنجن ٻانهن ۽ پنهنجين ٻانهين مان نيڪن کي (بہ پرڻايو). جيڪڏهن (هو) غريب هوندا تہ

يُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ط وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿۳۲﴾ وَلْيَسْتَعْفِفِ

آسودو ڪندو انهن کي الله پنهنجي فضل سان، ۽ الله ڪشادگي ڏيندڙ سڀ ڪجهہ ڄاڻندڙ آهي. ۽ پرهيز ڪن

الله پنهنجي فضل سان کين آسودو ڪندو ۽ الله (مهربانيءَ ۾) ڪشادگيءَ وارو ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ نِكَاحًا حَتّٰى يُغْنِيَهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ؕ وَالَّذِيْنَ

جيڪي نہ ٿا پهچن نڪاح ڪي جيسين آسودو ڪرين الله پنهنجي مهر سان، ۽ جيڪي

برٽجي نہ ٿا سگهن، تن کي ايسين پاڪدامن رهڻ گهرجي، جيسين کين الله پنهنجي فضل سان آسودو ڪري.

يَبْتَغُوْنَ الْكِتٰبَ مِمَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوْهُمْ اِنْ عَلِمْتُمْ فِيْهِمْ

گهرن ٿا دستاويز توهان جي ٻانهن مان پوءِ لکي ڏيو انهن کي جيڪڏهن سمجهو ٿا انهن ۾

۽ اوهان جي ٻانهن مان جيڪي (آزاديءَ لاءِ عيوض ڏيڻ جو) لکيل انجام گهرن تن ۾ جيڪڏهن ڪا چڱائي ڄاڻو تہ

خَيْرًا ۖ وَّاٰتُوْهُمْ مِّنْ مَّالِ اللّٰهِ الَّذِيْٓ اٰتٰىكُمْ ؕ وَلَا تُكْرِهُوْا فَتَيٰتِكُمْ

ڪا چڱائي، ۽ ڏيو انهن کي جيڪو ڏنو اٿائين توهان کي، ۽ نہ مجبور ڪريو پنهنجين جوڪرين کي الله جي مال مان

کين لکيل انجام ڏيو ۽ جيڪو مال الله اوهان کي ڏنو آهي، تنهن مان کين ڏيو ۽ اوهانجيون ٻانهيون جيڪڏهن

عَلَى الْبِغَآءِ اِنْ اَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوْا عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَ

بدڪاريءَ تي، جڏهن اهي چاهين ٿيون شادي ڪي، تہ جيئن ڪمايو سامان دنيا جي حياتي جو، ۽

پاڪدامن رهڻ جو ارادو ڪن ٿيون انهن کي اوهين دنيا جي حياتيءَ جي سامان حاصل ڪرڻ لاءِ بدڪاريءَ تي زور نہ

مَنْ يُّكْرِهْهُّنَّ فَاِنَّ اللّٰهَ مِنْۢ بَعْدِ اِكْرَاهِهِنَّ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ

جيڪو مجبور ڪندو انهن کي پوءِ بيشڪ الله انهن جي مجبوريءَ بعد بخشڻهار مهربان آهي. ۽ تحقيق

ڪريو. ۽ جيڪو کين زور ڪندو تہ زور ڪرڻ کان پوءِ انهن (ٻانهين) کي الله بخشڻهار مهربان آهي. ۽ بيشڪ

اَنْزَلْنَآ اِلَيْكُمْ اٰيٰتٍ مُّبَيِّنٰتٍ وَّمَثَلًا مِّنَ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ

اسان نازل ڪيون آهن توهان ڏانهن آيتون پڌريون ۽ بيان انهن جو جيڪي گذريا آهن توهان کان اڳ

اوهان ڏانهن چٽيون نشانيون ۽ جيڪي اوهان کان اڳ گذري ويا تن جا مثال ۽ پرهيزگارن

وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٤﴾ ع اَللّٰهُ نُوْرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ مَثَلُ نُوْرِهٖ

۽ نصيحت پرهيزگارن لاءِ. الله روشن ڪندڙ آهي آسمانن ۽ زمين کي، ان جي روشني جو مثال

لاءِ نصيحت لاٿي سون. الله آسمانن ۽ زمين کي روشن ڪندڙ آهي. سندس نور جو مثال

كَمِشْكٰوةٍ فِيْهَا مِصْبَاحٌ ؕ اَلْمِصْبَاحُ فِيْ زُجَاجَةٍ ؕ اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا

جاري جهڙو آهي جنهن ۾ بتي هجي، اها بتي هجي ڪائي ۾، اهو ڪائو چڻ تہ آهي

انهيءَ جاري وانگر آهي، جنهن ۾ ڏيو هجي، ڏيو قنديل ۾ هجي، اهو قنديل چڻڪ چمڪندڙ ستارو

كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُّوْقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُّبٰرَكَةٍ زَيْتُوْنَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَّلَا

تارو چمڪندڙ اها ٻاريل آهي برڪت واري وڻ زيتون مان جو نہ اوڀر وارو ۽ نہ

آهي، جو انهيءَ برڪت واري زيتون جي وڻ (جي تيل) مان ٻار جي جو نڪي اوڀر ۽ نڪي اولهہ (چمندو) آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

غَرْبِيَّةٍ ۙ يَّكَادُ زَيْتُهَا يُضِيْٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ؕ نُوْرٌ عَلٰى نُوْرٍ ؕ

اولهه وارو، اجهو ٿو تيل ان جو روشني ڪري توڙي جو نه لڳي انکي باهه، نور عليٰ نور،

سندس تيل جيتوڻيڪ باهه نه پهتي هجي ته به سوجهري ڪرڻ کي ويجهو آهي. نور تي نور آهي.

يَهْدِي اللّٰهُ لِنُوْرِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ ؕ

راهه ڏيکاري ٿو الله پنهنجي نور جي جنهنکي گهري، ۽ بيان ڪري ٿو الله مثال ماڻهن جي لاءِ،

الله جنهن کي گهرندو آهي. تنهن کي پنهنجي نور سان سڌو رستو ڏيکاريندو آهي ۽ الله ماڻهن لاءِ مثال بيان ڪندو آهي ۽

وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۳۵﴾ فِيْ بُيُوْتٍ اَذِنَ اللّٰهُ اَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ

۽ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي، انهن گهرن ۾ جو حڪم ڪيو آهي الله ته بلند ڪيو وڃين ۽ ياد ڪيو وڃي

الله سڀڪنهن شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. (انهيءَ نور جو هنڌ) انهن گهرن ۾ (آهي) جن لاءِ الله حڪم ڪيو آهي ته انهن جي

فِيْهَا اسْمُهٗ ۙ يُسَبِّحُ لَهٗ فِيْهَا بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ ﴿۳۶﴾ رِجَالٌ ۙ لَّا تُلْهِيْهِمْ

انهن ۾ سندس نالو، تسبيح پڙهن ٿا ان جي اتي صبح ۽ شام، اهي مرد جنکي نه ٿو غافل ڪري

تعظيم ڪجي ۽ انهن ۾ سندس نالو ياد ڪجي. انهن ۾ صبح ۽ سانجهيءَ جو الله جي پاڪائي بيان ڪندا آهن. (يعني اهڙا)

تِجَارَةٌ وَّلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَاِقَامِ الصَّلٰوةِ وَاِيْتَآءِ الزَّكٰوةِ ۙ

واپار ۽ نه وڪرو الله جي ذڪر کان ۽ قائم ڪرڻ نماز ۽ ڏيڻ زڪوات کان

مڙس جو کين نڪي واپار ۽ نڪي سودو الله جي ياد ڪرڻ ۽ نماز پڙهڻ ۽ زڪوات ڏيڻ کان جهليندو آهي.

يَخَافُوْنَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيْهِ الْقُلُوْبُ وَالْاَبْصَارُ ﴿۳۷﴾ لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ

اهي ڊڄن ٿا اهڙي ڏينهن کان جو ڦري ويندا ان ۾ دليون ۽ اکيون. جيئن بدلو ڏئي انهنکي الله

انهيءَ ڏينهن کان ڊڄندا آهن. جنهن ۾ دليون ۽ اکيون اُبتيون ٿينديون!. هن لاءِ ته جيڪي تمام چڱا عمل ڪيائون. تن جو کين

اَحْسَنَ مَا عَمِلُوْا وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَآءُ

وڌيڪ ڀلو سندن عملن کان ۽ وڌائي انهنکي پنهنجي فضل سان، ۽ الله رزق ڏئي ٿو جنهن کي چاهي

الله بدلو ڏئي ۽ کين پنهنجي فضل سان وڌيڪ به ڏئي ۽ الله جنهن کي گهرندو آهي (تنهن کي) اڻ ڳڻي روزي ڏيندو آهي.

بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿۳۸﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍۭ بِقِيْعَةٍ يَّحْسَبُهُ

بي حساب. ۽ اهي جن ڪفر ڪيو انهن جا عمل آهن جهڙي رڃ رڻ پٽ ۾ ڀانئي ٿو ان کي

۽ جن ڪفر ڪيو، تن جا اعمال رڻ پٽ جي رڃ وانگر آهن. جو اڃو ان کي پاڻي ڀانئي.

الظَّمْاٰنُ مَآءً ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَآءَهٗ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَّوَجَدَ اللّٰهَ عِنْدَهٗ

اڃايل پاڻي، تان جو جڏهن ايندو ان وٽ ته نه لهندو اتي ڪا شيءِ ۽ لهندو الله کي پاڻ وٽ

تان جو جڏهن ان وٽ اچي (تڏهن) ان کي ڪا شيءِ نه لهي ۽ الله کي ئي ان وٽ لهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَوَفّٰىهُ حِسَابَهٗ ؕ وَاللّٰهُ سَرِيۡعُ الۡحِسَابِ ﴿٣٩﴾ۙ اَوۡ كَظُلُمٰتٍ فِىۡ بَحۡرٍ

پوءِ پوروڏيندو ان کي سندس حساب ۽ الله تکڙو حساب وٺندڙ آهي. يا جهڙيون اونداهيون هجن درياءَ

جو اهو کيس سندس حساب پورو پهچائي ڏئي ۽ الله جلد حساب وٺندڙ آهي. يا (ڪافرن جي اعمالن جو مثال) اونداهين

لُّجِّىٍّ يَّغۡشٰهُ مَوۡجٌ مِّنۡ فَوۡقِهٖ مَوۡجٌ مِّنۡ فَوۡقِهٖ سَحَابٌ ؕ ظُلُمٰتٌۢ

اونهي ۾ جنهنکي ڍڪي لهر جنهن جي مٿان هجي لهر ان جي مٿان ڪڪر، اهي اونداهيون آهن

وانگر آهي جو اونهي درياءَ ۾ لهرين جي مٿان لهرين ويڙهيس مٿانئس جهڙ هجي، هڪ ٻئي جي مٿان (اهي)

بَعۡضُهَا فَوۡقَ بَعۡضٍ ؕ اِذَاۤ اَخۡرَجَ يَدَهٗ لَمۡ يَكَدۡ يَرٰٮهَا ؕ وَمَنۡ لَّمۡ يَجۡعَلِ

هڪبئي جي مٿان، جڏهن اهو ٻاهر ڪڍي پنهنجو هٿ تہ نہ ڏسي سگهي ان کي. ۽ اهو جنهن لاءِ نہ ڪري

اونداهيون هجن. جڏهن پنهنجو هٿ ڪڍي (تڏهن) ان کي ڏسي نہ سگهي ۽ جنهن کي الله سوجهرو نہ ڏنو

اللّٰهُ لَهٗ نُوۡرًا فَمَا لَهٗ مِنۡ نُّوۡرٍ ﴿٤٠﴾ؑ اَلَمۡ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُسَبِّحُ لَهٗ مَنۡ

الله روشني پوءِ ناهي ان لاءِ ڪائي روشني. ڇا نہ ڏٺئي تہ الله جي پاڪائي چون ٿا جيڪي

تنهن کي ڪوسوجهرو ڪونهي. نہ ڏٺو اٿئي ڇا؟ تہ جيڪي آسمانن ۾ زمين ۾ آهن سي ۽ ڪليل پرن

فِى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَالطَّيۡرُ صٰٓفّٰتٍ ؕ كُلٌّ قَدۡ عَلِمَ صَلَاتَهٗ وَ

آسمانن ۽ زمين ۾ آهن ۽ اڏامندڙ پکي کنڀ کوليندي، هرهڪ ڄاتي آهي ان جي عبادت ۽

وارا پکي الله جي پاڪائي بيان ڪندا آهن. بيشڪ پنهنجيءَ نماز ۽ پنهنجيءَ تسبيح (پڙهڻ جي طريقي) کان واقف آهن

تَسۡبِيۡحَهٗ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌۢ بِمَا يَفۡعَلُوۡنَ ﴿٤١﴾ وَلِلّٰهِ مُلۡكُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ۚ

ان جي تسبيح، ۽ الله ڄاڻندڙ آهي جيڪي اهي ڪن ٿا. ۽ الله جي آهي بادشاهي آسمانن ۽ زمين ۾،

۽ جيڪي ڪندا آهن. سو الله ڄاڻندڙ آهي. ۽ آسمانن ۽ زمين جي بادشاهت الله جي آهي

وَاِلَى اللّٰهِ الۡمَصِيۡرُ ﴿٤٢﴾ اَلَمۡ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُزۡجِىۡ سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيۡنَهٗ

۽ الله ڏانهن ئي موٽڻو آهي. ڇا نہ ڏٺو تو جو الله هڪلي ٿو ڪڪر کي پوءِ ملائي ٿو پاڻ ۾

۽ الله ڏانهن ورڻو آهي. (اي پيغمبر!) نہ ڏٺو اٿيئي ڇا تہ الله ڪڪرن کي هلائيندو آهي، وري انهن کي پاڻ ۾

ثُمَّ يَجۡعَلُهٗ رُكَامًا فَتَرَى الۡوَدۡقَ يَخۡرُجُ مِنۡ خِلٰلِهٖ ۚ وَيُنَزِّلُ

پوءِ ڪري ٿو انهي کي هڪبئي تي تهہ پوءِ ڏسين ٿو مينهن کي نڪري پيو انهي جي وچان، ۽ وسائي ٿو

گڏيندو آهي، وري کين تهن تي تهہ ڪندو آهي، پوءِ ڦڙي ڏسندو آهين تہ سندن وچان نڪرندي آهي ۽ آسمان کان

مِنَ السَّمَآءِ مِنۡ جِبَالٍ فِيۡهَا مِنۡۢ بَرَدٍ فَيُصِيۡبُ بِهٖ مَنۡ يَّشَآءُ وَيَصۡرِفُهٗ

ڪڪرن جبلن جهڙن مان ڳڙن کي پوءِ پهچائي ٿو ان کي جنهن تي گهري ۽ هٽائي ٿو ان کي

اتي جي ڳڙن جي جبلن مان ڳڙو وسائيندو آهي، پوءِ جنهن کي وڻيس، تنهن کي لڳائيندو آهي ۽ جنهن کان وڻيس

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَنْ مَّنْ يَّشَآءُ ۭ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهٖ يَذْهَبُ بِالْاَبْصَارِ ۝٤٣ يُقَلِّبُ اللّٰهُ

جنهن کان گهري، اجهو چمڪارو انجي وڄ جو نئي ٿو اکين کي، ڦيرائي ٿو الله

تنهن کان اهو ٽاريندو آهي. ان (ڪڪر) جي وڄ جو چمڪاٽ (جڻ تہ) اجهو اکيون ٿو نئي! الله

الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّاُولِي الْاَبْصَارِ ۝٤٤ وَاللّٰهُ خَلَقَ

رات ۽ ڏينهن کي، بيشڪ انهيءَ ۾ آهي عبرت اکين وارن لاءِ، ۽ الله پيدا ڪيو

رات ۽ ڏينهن کي مٽائيندو آهي، بيشڪ ان ۾ ڏسڻ وارن لاءِ عبرت آهي. ۽ الله

كُلَّ دَآبَّةٍ مِّنْ مَّآءٍ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِيْ عَلٰي بَطْنِهٖ ۚ وَمِنْهُمْ مَّنْ

هر چرندڙ کي پاڻي مان، پوءِ انهن مان ڪو هلي ٿو پيٽ ڀر، ۽ انهن مان ڪو

سڀڪو جاندار پاڻيءَ مان بڻايو آهي، پوءِ منجهائن ڪي پنهنجي پيٽ ڀر هلندا آهن ۽ منجهائن ڪي

يَّمْشِيْ عَلٰي رِجْلَيْنِ ۚ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِيْ عَلٰٓي اَرْبَعٍ ۭ يَخْلُقُ اللّٰهُ

هلي ٿو ٻن پيرن تي، ۽ انهن مان ڪو هلي ٿو چئن تي، پيدا ڪري ٿو الله

ٻن پيرن تي هلندا آهن ۽ منجهائن ڪي چئن (پيرن) تي هلندا آهن. الله جيڪي گهرندو آهي، سو پيدا ڪندو

مَا يَشَآءُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٤٥ لَقَدْ اَنْزَلْنَآ اٰيٰتٍ مُّبَيِّنٰتٍ ۭ

جيڪي چاهي، بيشڪ الله هر شيء تي قادر آهي. اسان نازل ڪيون آهن آيتون کولي پڌائيندڙ،

آهي، ڇو تہ الله سڀ ڪنهن شيء تي وس وارو آهي. بيشڪ پڌريون آيتون نازل ڪيون سون

وَاللّٰهُ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰي صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝٤٦ وَيَقُوْلُوْنَ اٰمَنَّا

۽ الله هدايت ڪري ٿو جنهن کي گهري ٿو رستي سڌي ڏانهن. ۽ چون ٿا اسان ايمان آندو

۽ الله جنهن کي گهري تنهن کي سڌو رستو ڏيکاريندو آهي. ۽ (منافق) چوندا آهن تہ الله تي ۽ پيغمبر تي ايمان آندوسون

بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُوْلِ وَاَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ۭ

الله تي ۽ رسول تي ۽ تابعداري ڪئي سون پوءِ ڦري ٿو وڃي هڪ ٽولو انهن مان ان کان پوءِ.

۽ فرمانبرداري ڪئي سون، وري ان کان پوءِ منجهائن هڪ ٽولي ڦري وڃي ٿي

وَمَآ اُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ۝٤٧ وَاِذَا دُعُوْٓا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ لِيَحْكُمَ

۽ ناهن اهي ايمان وارا. ۽ جڏهن سڏيا وڃن ٿا الله ۽ ان جي رسول ڏانهن جيئن فيصلو ڪري

۽ اهي ايمان وارا نہ آهن. ۽ جڏهن الله ۽ سندس پيغمبر ڏانهن سڏبا آهن تہ سندن وچ ۾ (پيغمبر) نبيرو ڪري

بَيْنَهُمْ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ۝٤٨ وَاِنْ يَّكُنْ لَّهُمُ الْحَقُّ يَاْتُوْٓا

انهن جي وچ ۾ تہ اوچتو ڪي ماڻهو انهن مان منهن موڙيندڙ آهن. ۽ جيڪڏهن هوندو انهن جو حق تہ ايندا

(تڏهن) اُمالڪ منجهائن هڪ ٽولي منهن موڙيندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن (ڪنهن تي) سندن حق هوندو آهي تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ

انهي ڏانهن قبول ڪندڙ ٿي. چا انهن جي دلين ۾ مرض آهي يا شڪ ۾ پيا آهن يا ڊڄن ٿا

پيغمبر ڏانهن ڪنڌ نوائي ايندا آهن. سندين دلين ۾ بيماري آهي چا يا شڪ ۾ پيا آهن يا ڊڄندا آهن

أَن يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ ۚ بَلْ أُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّمَا

تہ متان ظلم ڪري الله انهن تي ۽ رسول ان جو، نہ پر اهي پاڻ ظالم آهن. رڳو

تہ الله ۽ سندس پيغمبر مٿن ظلم ڪندو؟ (نہ!) بلڪ اهي پاڻ بي انصاف آهن.

كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ

هوندو آهي قول مومنن جو جڏهن سڏيا ويندا آهن الله ۽ ان جي رسول ڏانهن جيئن فيصلو ڪري تن جي وچ ۾

جڏهن مومنن کي الله ۽ سندس پيغمبر ڏانهن سڏبو آهي تہ (پيغمبر) سندن وچ ۾ نبيرو ڪري

أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَن يُطِعِ

تہ چوندا آهن ٻڌوسون ۽ چيو ورتوسون ۽ اهي ماڻهو ئي ڪامياب آهن. ۽ جيڪو چيو وٺندو

تڏهن انهن جو چوڻ رڳو هيءُ هوندو آهي تہ ٻڌوسون ۽ حڪم مڃيوسون ۽ اهي ئي ڇٽل آهن. ۽ جيڪو

اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٥٢﴾

الله ۽ سندس رسول جو ۽ ڊڄندو الله کان ۽ لحاظ ڪندو ان جو پوءِ اهي ئي مراد ماڻيندڙ آهن.

الله ۽ سندس پيغمبر جو چيو مڃيندو ۽ الله کان ڊڄندو ۽ ان (جي نافرمانيءَ) کان بچندو (تہ) پوءِ اهي ئي مراد ماڻيندڙ آهن.

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ ۖ قُل

۽ قسم کڻن ٿا الله جو پڪو ڪندي پنهنجي قسمن کي تہ جيڪڏهن تون حڪم ڪندين تہ ضرور نڪري پوندا، چوين

۽ الله جا وڏا قسم پڪيءَ طرح کڻندا آهن تہ جيڪڏهن کين (جهاد جو) حڪم ڪرين تہ ضرور (سڀ ڦٽي ڪري پنهنجي ديس مان) نڪرندا.

لَّا تُقْسِمُوا ۖ طَاعَةٌ مَّعْرُوفَةٌ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾ قُلْ

قسم نہ کڻو، چيو وٺو چڱيءَ طرح، بيشڪ الله خبر رکندڙ آهي جيڪي توهان ڪريو ٿا. تون چؤ

(اي پيغمبر! کين) چئو تہ، اوهين قسم نہ کڻو، دستوري فرمانبرداري (ڪريو). جو تہ جيڪي ڪندا آهيو (تنهن جي) الله خبر رکندڙ آهي. چئو تہ،

أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ

حڪم مڃيو الله جو ۽ حڪم مڃيو رسول جو، پوءِ جيڪڏهن منهن ڦيريندا تہ رڳو پوندو ان تي جيڪي ان کي ڪتايو ويو

الله جي فرمانبرداري ڪريو ۽ پيغمبر جي فرمانبرداري ڪريو، پوءِ جيڪڏهن ڦرندؤ تہ جيڪي پيغمبر تي (الله جي حڪمن پهچائڻ جو

وَعَلَيْكُم مَّا حُمِّلْتُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا ۚ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا

۽ پوندو توهان تي جيڪي توهان کي ڪتايو ويو، ۽ جيڪڏهن حڪم مڃيندؤ انهي جو تہ هدايت لهندؤ ۽ ناهي رسول تي مگر

حق) رکيو ويو، تنهن جو ذمو مٿس ئي آهي ۽ جيڪي اوهان تي رکيو ويو (تنهن تي عمل ڪرڻ جو حق) اوهان تي ئي آهي ۽ جيڪڏهن سندس

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَلْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

پهچائڻ پڌرو. انجام ڏنو الله جن ايمان آندو توهان مان ۽ ڪم ڪيا چڱا ته

چيو مڃيندو ته هدايت لهندو ۽ پيغمبر تي ته رڳو پڌرو پيغام پهچائڻ (لازم) آهي. اوهان مان جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا، تن کي الله انجام ڏنو

لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْاَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ۪

ضرور حاڪم ڪندو انهن کي ملڪ ۾ جيئن حاڪم ڪيائين انهن کي جيڪي کانئن اڳ هئا

آهي ته ملڪ ۾ کين ضرور خليفو ڪندو، جيئن کانئن اڳين کي حاڪم ڪيائين ۽ سندن انهيءَ دين کي

وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِيْنَهُمُ الَّذِي ارْتَضٰى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ

۽ ضرور مضبوط ڪندو انهن لاءِ سندن دين کي جيڪو پسند ڪيو اٿائين انهن لاءِ ۽ ضرور بدلائي ڏيندو انهن کي

جو انهن واسطي پسند ڪيو اٿس، انهن لاءِ ضرور پختو ڪندو ۽ سندن خوف کانپوءِ کين مٽائي امن ڏيندو (آهي)

مِّنْۢ بَعْدِ خَوْفِهِمْ اَمْنًا ؕ يَعْبُدُوْنَنِيْ لَا يُشْرِكُوْنَ بِيْ شَيْئًا ؕ وَمَنْ كَفَرَ

انهن جي خوف کان پوءِ امن، اهي عبادت ڪندا منهنجي نه شريڪ ڪندا مون سان ڪنهين کي، ۽ جيڪي انڪار ڪندا

منهنجي عبادت ڪندا رهندا (۽) مون سان ڪنهن شيءِ کي شريڪ نه ڪندا ۽ جيڪي اِن کان پوءِ ناشڪري

بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ

انهي کان پوءِ ته اهي ئي گنهگار آهن. ۽ قائم ڪيو نماز کي ۽ ڏيو زڪوات

ڪندا سي ئي بي دين آهن. ۽ نماز پڙهو ۽ زڪوات ڏيو ۽ پيغمبر جي

وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

۽ چيو مڃيو رسول جو ته توهان تي رحم ڪيو وڃي. نه پائنجانءِ ڪافرن کي

فرمانبرداري ڪريو ته مَنَ اوهان تي رحم ڪيو وڃي. ڪافرن کي نه پائڻ ته

مُعْجِزِيْنَ فِي الْاَرْضِ ۚ وَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ؕ وَلَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿٥٧﴾ ع

عاجز ڪندڙ زمين ۾، ۽ جاءِ انهن جي باهه آهي، ۽ اها بڇڙي آهي جاءِ موٽڻ جي.

زمين ۾ ٿڪائيندڙ آهن. ۽ سندن جاءِ دوزخ آهي ۽ البته اهو موٽڻ جو هنڌ بڇڙو آهي!

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِيَسْتَاْذِنْكُمُ الَّذِيْنَ مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ وَالَّذِيْنَ

اي اهي جن ايمان آندو اجازت وٺي اچن اوهان کان اوهان جا ٻانها ۽ اوهان جا ٻار

اي ايمان وارو! اوهان جي ٻانهن کي ۽ جيڪي اوهان (جي ٻارن) مان بلوغت کي نه پهتا آهن،

لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلٰثَ مَرّٰتٍ ؕ مِنْ قَبْلِ صَلٰوةِ الْفَجْرِ

جيڪي نه پهتا آهن جوانيءَ کي توهان مان ٽي ڀيرا، اڳي صبح جي نماز کان

تن کي ٽي وقت (گهرن ۾ اچڻ لاءِ) اوهان کان موڪلائڻ گهرجي. فجر جي نماز کان اڳ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَحِيْنَ تَضَعُوْنَ ثِيَابَكُمْ مِّنَ الظَّهِيْرَةِ وَمِنْۢ بَعْدِ صَلٰوةِ

۽ جڏهن لاهي رکو ٿا پنهنجا لٽا منجهند جو ۽ بعد نماز

۽ منجهند جو جڏهن اوهين پنهنجا ڪپڙا لاهي رکندا آهيو ۽ سومهڻيءَ جي نماز کان پوءِ، (جو اهي) اوهان لاءِ

الْعِشَآءِ ۣ ثَلٰثُ عَوْرٰتٍ لَّكُمْ ؕ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌۢ

سومهڻي جي، اهي ٽي وقت توهان جي اگهڙ جا آهن، ناهي توهان تي ۽ نڪي انهن تي ڪا تنگي

ٽي اوگهڙ (جا وقت) آهن. انهن (وقتن) کان پوءِ (هڪ ٻئي وٽ اوهان جي اچڻ وڃڻ ۾) نڪي اوهان تي ۽

بَعْدَهُنَّ ؕ طَوّٰفُوْنَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلٰى بَعْضٍ ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ

انهن وقتن کان پوءِ، اهي ڦرندڙ آهن اوهان تي هڪ ٻئي وٽ، اهڙي طرح پڌائي ٿو

نڪي انهن تي گناهه آهي. اوهين هڪ ٻئي تي هر هر ڦرندڙ گهرندڙ آهيو. اهڙيءَ طرح

اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۵۸﴾ وَاِذَا بَلَغَ الْاَطْفَالُ مِنْكُمُ

الله توهان کي آيتون، ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ جڏهن پهچن ٻار اوهان جا

الله اوهان لاءِ حڪم بيان ڪري ٿو ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ جڏهن اوهان جا ٻار بلوغت کي پهچن.

الْحُلُمَ فَلْيَسْتَاْذِنُوْا كَمَا اسْتَاْذَنَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ كَذٰلِكَ

جواني کي تہ موڪل گهرن جيئن موڪل گهري هئي انهن کان اڳين، اهڙي طرح

تڏهن ڪين اهڙيءَ طرح موڪل وٺڻ گهرجي، جهڙيءَ طرح انهن (چوڪرن) جا اڳيان (يعني وڏا). موڪل وٺندا

يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۵۹﴾ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَآءِ

بيان ڪري ٿو الله توهان لاءِ پنهنجون آيتون ۽ الله ڄاڻندڙ آهي حڪمت وارو آهي. ۽ اهي پوڙهيون عورتون

آهن. اهڙيءَ طرح الله اوهان لاءِ پنهنجا حڪم بيان فرمائي ٿو. ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ جيڪي ٻڍيون زائفون

الّٰتِيْ لَا يَرْجُوْنَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ اَنْ يَّضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ

جيڪي نہ ٿيون اميد رکن شادي جي ناهي انهن تي ڪو گناهه جو لاهي رکن پنهنجا ڪپڙا

پرڻي جو ڪو آسرو نہ رکنديون هجن سي جيڪڏهن سينگار جي ظاهر نہ ڪرڻ جي ارادي سان پنهنجون چادريون نہ

غَيْرَ مُتَبَرِّجٰتٍۭ بِزِيْنَةٍ ؕ وَاَنْ يَّسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ

نہ ظاهر ڪندي پنهنجي سينگار کي، ۽ پرهيز ڪرڻ بهتر آهي انهن لاءِ، ۽ الله ٻڌندڙ

ڍڪين تہ مٿن گناهه ڪونهي ۽ جيڪڏهن (ان کان بہ) بچن تہ انهن لاءِ ڀلو آهي ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

عَلِيْمٌ ﴿۶۰﴾ لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَّلَا

ڄاڻندڙ آهي. ناهي انڌي تي ڪو حرج ۽ نہ منڊي تي ڪو حرج ۽ نہ

انڌي تي ڪو حرج نہ آهي ۽ نڪي منڊي تي ڪو حرج ۽ نڪي بيمار تي ڪو حرج ۽ نڪي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَلَى الْمَرِيْضِ حَرَجٌ وَّلَا عَلٰۤى اَنْفُسِكُمْ اَنْ تَاْكُلُوْا مِنْۢ بُيُوْتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ

بيمار تي كو حرج ۽ نڪي توهان تي جو كائو پنهنجن گهرن مان يا پنهنجن

خود اوهان (ماڻهن) تي (ڪو حرج) آهي، جي اوهين پنهنجن گهرن (مان) يا پنهنجن پين جي گهرن

اٰبَآئِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اُمَّهٰتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اِخْوَانِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَخَوٰتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ

پيئن جي گهرن مان يا پنهنجي مائن جي گهرن يا پنهنجي ڀائرن جي گهرن يا پنهنجي ڀينرن جي گهرن يا پنهنجي

يا پنهنجين مائرن جي گهرن يا پنهنجن ڀائرن جي گهرن يا پنهنجين ڀينرن جي گهرن يا پنهنجن چاچن جي گهرن

اَعْمَامِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ عَمّٰتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَخْوَالِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ خٰلٰتِكُمْ اَوْ مَا

چاچن جي گهرن يا پنهنجين ڦپين جي گهرن يا پنهنجن مامن جي گهرن يا پنهنجين ماسين جي گهرن مان يا

يا پنهنجين ڦپين جي گهرن يا پنهنجن مامن جي گهرن يا پنهنجين ماسين جي گهرن يا

مَلَكْتُمْ مَّفَاتِحَهٗۤ اَوْ صَدِيْقِكُمْ ؕ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَاْكُلُوْا جَمِيْعًا

جنهن جي ڪنجين جا مالڪ آهيو يا پنهنجن دوستن وٽان، ناهي توهان تي گناه جو كائو گڏجي

جن (گهرن) جون ڪنجيون اوهان جي هٿ آهن، يا پنهنجن دوستن جي گهرن مان کائو، گڏجي (کائڻ) يا ڌار ڌار

اَوْ اَشْتَاتًا ؕ فَاِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوْتًا فَسَلِّمُوْا عَلٰۤى اَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ

يا جدا جدا، پوءِ جڏهن وڃو ڪنهن گهر ۾ ته سلام چئو پاڻ ۾ دعا الله جي طرفان

تي کائڻ ۾ اوهان تي ڪو گناه ڪونهي، پوءِ جڏهن گهرن ۾ گهڙو تڏهن پنهنجن ماڻهن تي سلام ڏيو جو (اها)

مُبٰرَكَةً طَيِّبَةً ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٦١﴾ ع

برڪت واري ڀلي، اهڙي طرح بيان ڪري ٿو الله توهان لاءِ آيتون جيئن توهان سمجهو.

الله وٽان برڪت واري سٺي دعا آهي، اهڙيءَ طرح الله اوهان لاءِ حڪم بيان ڪندو آهي ته مَنَ اوهين سمجهو.

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاِذَا كَانُوْا مَعَهٗ

رڳو ايمان وارا اهي آهن جن يقين ڪيو الله ۽ سندس رسول تي ۽ جڏهن هوندا آهن ان سان گڏ

مؤمن رڳو اهي آهن، جن الله ۽ سندس پيغمبر تي ايمان آندو آهي ۽ جڏهن گڏ ٿي ڪرڻ واري ڪنهن ڪم ۾ ساڻس هوندا آهن

عَلٰۤى اَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوْا حَتّٰى يَسْتَاْذِنُوْهُ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَاْذِنُوْنَكَ

ڪنهن گڏيل ڪم ۾ ته هليا نه ويندا آهن جيسين موڪل وٺن انهيءَ کان، بيشڪ جيڪي ماڻهو اجازت گهرن ٿا توکان

(تڏهن) ايسين ڪيڏي نه ويندا آهن، جيسين ڪانئن موڪل (نه) وٺندا آهن، بيشڪ (اي پيغمبر!) جيڪي

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۚ فَاِذَا اسْتَاْذَنُوْكَ لِبَعْضِ

اهي ئي آهن جو ايمان رکن ٿا الله ۽ سندس رسول تي، پوءِ جڏهن موڪل گهرن توکان پنهنجي ڪنهن

توکان موڪلائيندا آهن، سي اهي آهن جي الله ۽ سندس پيغمبر کي مڃيندا آهن، پوءِ جڏهن پنهنجن ڪن ڪمن لاءِ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

شَاْنِهِمْ فَاْذَنْ لِّمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

کم لاءِ ته اجازت ڏج جنهن لاءِ گهرين انهن مان ۽ معافي گهر انهن لاءِ الله کان. بيشڪ الله

ڪم لاءِ اجازت گهرن ته انهن مان جنهن لاءِ گهرين تنهن کي موڪل ڏي ۽ انهن لاءِ الله کان بخشش گهر. ڇو ته الله

غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٦٢﴾ لَا تَجْعَلُوْا دُعَآءَ الرَّسُوْلِ بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ؕ

بخشيندڙ مهربان آهي. نه ڪريو سڏڻ رسول جو پاڻ ۾ جيئن سڏ ڪرڻ توهان جو هڪٻئي کي.

بخشڻهار مهربان آهي. اوهين پيغمبر کي سڏڻ اهڙيءَ طرح نه ڀانيو جهڙيءَ طرح اوهان جو پاڻ ۾ هڪ ٻئي کي سڏڻ آهي.

قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ يَتَسَلَّلُوْنَ مِنْكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِيْنَ يُخَالِفُوْنَ

خوب سڃاڻي ٿو الله انهن کي جيڪي کسڪي وڃن ٿا توهان کان ٻئي جي آڙ ۾، پوءِ ڊڄڻ گهرجي انهن کي جيڪي مخالفت ڪن ٿا

بيشڪ الله انهن کي ڄاڻندو آهي، جيڪي اوهان مان ٻئي جي اوٽ ڪري کسڪي ويندا آهن. پوءِ جيڪي سندس حڪم

عَنْ اَمْرِهٖۤ اَنْ تُصِيْبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ يُصِيْبَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٦٣﴾ اَلَآ اِنَّ لِلّٰهِ

ان جي حڪم جي متان پهچي انهن کي نقصان يا پهچي انهن کي عذاب دردناڪ. خبردار بيشڪ الله لاءِ آهي

جي ابتڙ هلندا آهن، تن کي پاڻ تي آفت پهچڻ کان يا پاڻ تي ڪنهن ڏکوئيندڙ عذاب پهچڻ کان ڊڄڻ گهرجي. خبردار!

مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ قَدْ يَعْلَمُ مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ ؕ وَيَوْمَ يُرْجَعُوْنَ

جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي، اهو ڄاڻي ٿو جنهن تي توهان آهيو، ۽ جنهن ڏينهن موٽايا ويندؤ

جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي، سو بيشڪ الله جو آهي، جنهن (حال) تي اوهين آهيو تنهن کي بيشڪ الله ڄاڻندو آهي ۽ جنهن

اِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٦٤﴾

انهي ڏانهن پوءِ خبر ڏيندو انهن کي جيڪي عمل ڪيائون. ۽ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي.

ڏينهن ڏانهس موٽايا ويندا (تنهن ڏينهن) جيڪي (عمل) ڪيائون تنهن جي کين سڌ ڏيندو ۽ الله سڀ ڪنهن شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي.

سُوْرَةُ الْفُرْقَانِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٧٧ رُكُوْعَاتُهَا ٦

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

تَبٰرَكَ الَّذِيْ نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهٖ لِيَكُوْنَ لِلْعٰلَمِيْنَ نَذِيْرًا ﴿١﴾

وڏي برڪت وارو آهي اهو جنهن لاٿو قرآن کي پنهنجي ٻانهي تي جيئن ٿئي جهان وارن لاءِ ڊيڄاريندڙ.

اهو (الله) وڏو برڪت وارو آهي، جنهن پنهنجي ٻانهي تي (حق باطل جو) فرق ڪندڙ (قرآن هن لاءِ) نازل ڪيو ته جهان وارن لاءِ ڊيڄاريندڙ هجي.

الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ

اهو جنهن لاءِ آهي بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي ۽ نه ورتائين اولاد ۽ ناهي

(اهو آهي) جنهن کي آسمانن ۽ زمين جي بادشاهي آهي ۽ (پاڻ لاءِ) نڪو اولاد ورتائين ۽ نڪي بادشاهيءَ ۾

ع

لَّهٗ شَرِيْكٌ فِى الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَىْءٍ فَقَدَّرَهٗ تَقْدِيْرًا ②

ان جو ڪوئي ڀائيوار حڪومت ۾ ۽ پيدا ڪيائين هر شيءِ کي پوءِ پورو ڪيائين ان جو انداز.

سائس ڪو شريڪ آهي ۽ سڀ ڪنهن شيءِ کي بڻايائين، پوءِ اُن جو اندازو پوريءَ طرح ٺهرايائين.

وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اٰلِهَةً لَّا يَخْلُقُوْنَ شَيْئًا وَّهُمْ يُخْلَقُوْنَ وَ

۽ ورتائون انهي کان سواءِ ٻيا خدا جي نہ ٿا پيدا ڪن ڪا شيءِ ۽ اهي پاڻ پيدا ڪيل آهن ۽

۽ (ڪافرن) الله کان سواءِ اهي معبود ورتا آهن، جو ڪجهہ بڻائي نہ سگهندا آهن ۽ اهي پاڻ پيدا ڪيل آهن ۽

لَا يَمْلِكُوْنَ لِاَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا وَّلَا يَمْلِكُوْنَ مَوْتًا وَّلَا حَيٰوةً

نہ آهن مالڪ پنهنجي سر جي نقصان ۽ نڪي نفعي جا ۽ نہ آهن مالڪ موت جا ۽ نہ حياتي جا

پاڻ لاءِ نڪي ڏک ۽ نڪي سک جو اختيار اٿن ۽ نڪي موت ۽ نڪي حياتيءَ

وَّلَا نُشُوْرًا ③ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اِفْكُ ِۨافْتَرٰىهُ

۽ نہ وري اٿڻ جا. ۽ چيو انهن جن ڪفر ڪيو ناهي اهو مگر ڪوڙ جنهن کي بڻايو اٿس

۽ نڪي وري جيئري ٿيڻ جو اختيار اٿن. ۽ ڪافر چوندا آهن تہ هيءُ (قرآن) رڳو ڪوڙو قصو آهي، (جو) اهو پاڻ ناهيو اٿس

وَاَعَانَهٗ عَلَيْهِ قَوْمٌ اٰخَرُوْنَ ۛۚ فَقَدْ جَآءُوْ ظُلْمًا وَّزُوْرًا ④ وَ

۽ ساٿ ڏنو آهي ان سان انهي تي ٻين ماڻهن، سو اهي آيا آهن ظلم تي ۽ ڪوڙ تي. ۽

۽ ان (جي ناهڻ) تي ٻي قوم بہ ڪيس مدد ڏني آهي، (اهڙي چوڻ سان) بيشڪ اُنهن ظلم ۽ ڪوڙ (ڪم ۾) آندو آهي. ۽

قَالُوْٓا اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ اكْتَتَبَهَا فَهِىَ تُمْلٰى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَّ

چيائون، آڪاٺيون اڳين جون آهن جنکي لکايو اٿس پوءِ اهي پڙهيون وڃن ٿيون ان تي صبح ۽

چيائون تہ (هي قرآن) اڳين جا قصا آهن، جو اهي لکايا اٿس، پوءِ اهي متس صبح ۽ سانجهيءَ پڙهبا آهن.

اَصِيْلًا ⑤ قُلْ اَنْزَلَهُ الَّذِىْ يَعْلَمُ السِّرَّ فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

شام. چؤ نازل ڪيو انکي انهيءَ جيڪو ڄاڻي ٿو ڳجهہ کي آسمانن ۽ زمين ۾.

(اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ، اهو (قرآن) اُنهيءَ (الله) نازل ڪيو آهي، جيڪو آسمانن ۽ زمين جو ڳجهہ ڄاڻندو آهي.

اِنَّهٗ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ⑥ وَقَالُوْا مَالِ هٰذَا الرَّسُوْلِ يَاْكُلُ

بيشڪ اهو بخشڻهار مهربان آهي. ۽ چيائون ڇا ٿيو آهي هن رسول کي جو کائي ٿو

بيشڪ اهو بخشڻهار مهربان آهي. ۽ (ڪافر) چون ٿا تہ، هن پيغمبر کي ڇا (ٿيو) آهي، جو کاڌو کائيندو آهي

الطَّعَامَ وَيَمْشِىْ فِى الْاَسْوَاقِ ؕ لَوْلَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُوْنَ

کاڌو ۽ گهمي ٿو بازارين ۾، ڇو نہ موڪليو ويو انهيءَ ڏي ملڪ تہ هجي ها

۽ بازارين ۾ گهمندو آهي، ڏانهس ملائڪ ڇو نہ نازل ڪيو ويو آهي؟ تہ اهو ساڻس (گڏ) ڊيڄاريندڙ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَعَهٗ نَذِيْرًا ۙ﴿۷﴾ اَوْ يُلْقٰٓى اِلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ تَكُوْنُ لَهٗ جَنَّةٌ يَّاْكُلُ مِنْهَا ؕ وَ

ان سان گڏ ڊيڄاريندڙ. يا اڇليو وڃي ها انهي ڏانهن خزانو يا هجي ها ان کي باغ جو کائي ها انهي مان ۽

هجي. يا ڏانهس (آسمان کان) خزانو ڇو نہ اڇليو ويو؟ يا ان کي ڪو باغ ڇو نہ آهي؟ جو منجهانئس کائي، ۽

قَالَ الظّٰلِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا ﴿۸﴾ اُنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوْا

چيو ظالمن، نہ ٿا پيروي ڪريو مگر هڪ ماڻهو جادو ڪيل جي. ڏس تہ ڪيئن بيان ڪيائون

ظالم چوندا آهن تہ. اوهين رڳو جادو ڪيل ماڻهو جي تابعداري ڪندا آهيو. (اي پيغمبر!) ڏس تہ تو لاءِ ڪهڙيءَ

لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوْا فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا ﴿۹﴾ تَبٰرَكَ الَّذِيْٓ اِنْ

تو لاءِ مثال پوءِ گمراه ٿيا پوءِ نہ ٿا لهي سگهن رستو. وڏي برڪت وارو آهي اهو جيڪڏهن

طرح جون ڳالهيون ڪندا آهن. پوءِ (اهي) گمراه ٿيا ۽ (هاڻي) ڪا وات لهي نہ ٿا سگهن. اهو (الله) وڏو برڪت وارو آهي.

شَآءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ ذٰلِكَ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ

گهري تہ ڪري تو لاءِ بهتر انکان باغ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون

جيڪڏهن گهري تہ (دنيا ۾) تو لاءِ هن (چيل) کان ڀلا باغ جن جي هيٺان واهيون پيون وهن، سي توکي ڏئي

وَيَجْعَلْ لَّكَ قُصُوْرًا ﴿۱۰﴾ بَلْ كَذَّبُوْا بِالسَّاعَةِ ۣ وَاَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ

۽ ڪري تو لاءِ ماڙيون. پر انهن ڪوڙو ڪيو آخرت کي ۽ اسان تيار ڪئي ان لاءِ جنهن ڪوڙو ڪيو

۽ توکي وڏيون ماڙيون (بہ) ڏئي. بلڪ قيامت کي ڪوڙ ڀانيو اٿن ۽ جنهن قيامت کي ڪوڙو ڀانيو تنهن لاءِ

بِالسَّاعَةِ سَعِيْرًا ﴿۱۱﴾ اِذَا رَاَتْهُمْ مِّنْ مَّكَانٍۭ بَعِيْدٍ سَمِعُوْا لَهَا تَغَيُّظًا

آخرت کي باه. جڏهن اها ڏسندي انهنکي پري کان تہ ٻڌندا ان جو جوش

دوزخ تيار ڪيو اٿئون. جڏهن (دوزخ) انهن کي ڏورانهين هنڌ کان ڏسندو (تڏهن) اُن جون ڪاوڙ جون هڪلون

وَّزَفِيْرًا ﴿۱۲﴾ وَاِذَآ اُلْقُوْا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِيْنَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُوْرًا ﴿۱۳﴾ ؕ

۽ ڦوڪارو. ۽ جڏهن اڇليا ويندا ان جي سوڙهي جاءِ ۾ جڪڙي تہ پڪاريندا اتي موت کي.

۽ گجڪار ٻڌندا. ۽ جڏهن اُتان هٿ پير جڪڙيل، سوڙهي هنڌ سٽيا ويندا (تڏهن) اُتي (پاڻ لاءِ) هلاڪت کي سڏيندا.

لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُوْرًا وَّاحِدًا وَّادْعُوْا ثُبُوْرًا كَثِيْرًا ﴿۱۴﴾ قُلْ اَذٰلِكَ خَيْرٌ

نہ سڏيو اڄ موت هڪڙي کي پر سڏيو موتن گهڻن کي. تون چؤ ڀلا اهو چڱو آهي

(چيو ويندن تہ) اڄ اوهين هڪ هلاڪت کي نہ پڪاريو پر گهڻين هلاڪتن کي پڪاريو. (اي پيغمبر!) ڪين چئو تہ. اهو

اَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِيْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ؕ كَانَتْ لَهُمْ جَزَآءً وَّمَصِيْرًا ﴿۱۵﴾

يا بهشت هميشہ رهڻ لاءِ جنهنجو وعدو ڪيل آهي پرهيزگارن سان، اهو آهي انهن جو بدلو ۽ جاءِ موٽڻ جي.

ڀلو آهي يا اهو هميشہ وارو بهشت جنهن جو پرهيزگارن کي انجام ڏنو ويو آهي؟ جو انهن لاءِ بدلو ۽ موٽڻ جو هنڌ هوندو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ خٰلِدِينَ ؕ كَانَ عَلٰى رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْئُولًا ﴿١٦﴾

انهن لاءِ اتي آهي جيڪي گهرندا هميشه رهندي، آهي تنهنجي رب جو اهو انجام پڪو.

جيڪي گهرندا سو انهن لاءِ منجهس سدائين (موجود) هوندو. تنهنجي پالڻهار کان (اهو) وعدو گهريل آهي.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَيَقُولُ ءَاَنْتُمْ

۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪندو انهن کي ۽ جنکي پوڄين ٿا الله کان سواءِ پوءِ چوندن ڇا توهان

۽ اُن ڏينهن کين ۽ جن کي الله کان سواءِ پوڄيندا آهن، تن کي الله گڏ ڪندي، پوءِ چوندو ته اوهان

اَضْلَلْتُمْ عِبَادِي هٰٓؤُلَآءِ اَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُوا سُبْحٰنَكَ

گمراهه ڪيو هئو منهنجن ٻانهن هنن کي يا اهي پاڻ گمراهه ٿيا هئا رستي کان. چوندا تون پاڪ آهين

هنن منهنجن ٻانهن کي گمراهه ڪيو هو يا اهي پاڻ واٽ کان گمراهه ٿيا هئا؟ چوندا ته، تنهنجي

مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَآ اَنْ نَّتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ اَوْلِيَآءَ وَلٰكِنْ

ناهي لائق اسان جي لاءِ جو وٺون توکان سواءِ پيا دوست پر

پاڪائي بيان ٿا ڪريون، توکان سواءِ اسان کي ڪو دوست وٺڻ نه جڳائيندو هو، پر اُنهن کي ۽ سندن

مَّتَّعْتَهُمْ وَاٰبَآءَهُمْ حَتّٰى نَسُوا الذِّكْرَ ۚ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٨﴾ فَقَدْ

تو سکيو رکيو انهن کي ۽ سندن ابن ڏاڏن کي تانجو وساريائون تنهنجي ياد کي ۽ ٿيا اهي ماڻهو برباد. اجهو هنن

پِين ڏاڏن کي آسودو ڪيئه تان جو نصيحت وساريائون ۽ هلاڪ ٿيل قوم ٿيا. پوءِ (چونداسون ته اي ڪافرو!) بيشڪ

كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَقُولُونَ ۙ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَّلَا نَصْرًا ۚ وَمَنْ

ڪوڙو ڪيو توهان کي توهان جي ڳالهه ۾ پوءِ نه ٿا سگهو عذاب ٽاري ۽ نڪي مدد ڪري، ۽ جيڪو

جيڪي (ڳالهيون هنن معبودن بابت) چيو ٿي، تن ۾ اُنهن اوهان کي ڪوڙو ڪيو پوءِ (اوهين) نڪي عذاب ٽاري سگهو

يَّظْلِمْ مِّنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ

ظلم ڪندو توهان مان چکائينداسون ان کي عذاب وڏو. ۽ نه موڪلياسون توکان اڳي

ٿا ۽ نڪي مدد وٺي سگهو ٿا. ۽ اوهان مان جنهن ظلم ڪيو هوندو، تنهن کي وڏو عذاب چکائينداسون. ۽ توکان

مِنَ الْمُرْسَلِينَ اِلَّآ اِنَّهُمْ لَيَاْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْاَسْوَاقِ ؕ وَ

رسول مگر اهي کائيندا هئا کاڌو ۽ هلندا هئا بازارين ۾، ۽

اڳ پيغمبرن مان جيترا به موڪليا سون سي (به توئي وانگي) کاڌو کائيندا هئا ۽ بازارين ۾ گهمندا هئا ۽

جَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً ؕ اَتَصْبِرُونَ ۚ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾ ع

ڪيوسون توهان مان هڪڙن کي ٻين لاءِ آزمائش، ڇا صبر ڪيو ٿا؟ ۽ آهي رب تنهنجو ڏسندڙ.

اوهان کي (پاڻ ۾) هڪ ٻئي لاءِ پرک ڪيو اٿئون (ته ڏسون ته) صبر ڪريو ٿا (يا نه)؟ ۽ تنهنجو پالڻهار ڏسندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلٰٓئِكَةُ

۽ چيو انهن جيڪي نہ ٿا اميد رکن اسان جي ملڻ جي ڇو نہ لاٿا ويا اسان تي ملائڪ

۽ جيڪي اسان جي ملڻ جي اميد نہ رکندا آهن سي چوندا آهن تہ اسان تي ڇو نہ ملائڪ نازل ڪيا ويا

اَوْ نَرٰى رَبَّنَا ؕ لَقَدِ اسْتَكْبَرُوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْ عُتُوًّا كَبِيْرًا ﴿٢١﴾

يا اسان ڏسون ها پنهنجي رب کي، انهن وڏائي رکي پنهنجن دلين ۾ ۽ آڪڙ ڪيائون آڪڙ وڏي.

يا پنهنجي پالڻهار کي (ڇو نہ ٿا) ڏسون؟ بيشڪ اُنهن پنهنجين دلين (نفسن) ۾ وڏائي ڪئي ۽ تمام وڏو هٺ ڪيائون.

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰى يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِيْنَ وَيَقُوْلُوْنَ

جنهن ڏينهن ڏسندا ملائڪن کي نہ هوندي خوشخبري تنهن ڏينهن ڏوهارين کي ۽ چوندن

جنهن ڏينهن ملائڪن کي ڏسندا تنهن ڏينهن ڏوهارين لاءِ ڪا خوشخبري نہ آهي ۽ چوندا تہ

حِجْرًا مَّحْجُوْرًا ﴿٢٢﴾ وَقَدِمْنَآ اِلٰى مَا عَمِلُوْا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنٰهُ

بندش مضبوط پيل آهي. ۽ اسان رخ ڪنداسون انهن جي عملن ڏانهن جيڪي ڪيا اٿن پوءِ ڪنداسون ان کي

(الله ڪري اوهين شال) گهڻو پري هجو! ۽ جيڪو بہ عمل ڪيائون تنهن ڏانهن اسين رخ ڪنداسون. پوءِ اُن کي

هَبَآءً مَّنْثُوْرًا ﴿٢٣﴾ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَّاَحْسَنُ

دز پکڙيل. بهشت وارا تنهن ڏينهن ڀلي جاءِ قرار ۾ ۽ چڱي جاءِ

اڏاميل ڌوڙ ڪري ڇڏينداسون. انهيءَ ڏينهن بهشتين جي رهڻ جي جاءِ تمام ڀلي ۽ آرام ڪرڻ جي جاءِ بہ تمام

مَقِيْلًا ﴿٢٤﴾ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَآءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلٰٓئِكَةُ تَنْزِيْلًا ﴿٢٥﴾

آرام ۾ هوندا. ۽ جنهن ڏينهن ڦاٽندو آسمان ڪڪرن سان ۽ لاٿا ويندا ملائڪ هيٺ.

سهڻي هوندي. ۽ جنهن ڏينهن آسمان ڪڪرن سان ڦاٽندو ۽ ملائڪ لڳولڳ لاهبا.

اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذِ ۣ الْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ ؕ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكٰفِرِيْنَ عَسِيْرًا ﴿٢٦﴾

بادشاهي تنهن ڏينهن سچي هوندي الله جي، ۽ ٿيندو اهو ڏينهن ڪافرن تي ڏکيو.

اُن ڏينهن سچي حڪومت ٻاجهاري (الله) جي آهي، ۽ اهو ڏينهن ڪافرن تي سخت ٿيندو . ۽ جنهن ڏينهن

وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِى اتَّخَذْتُ مَعَ

۽ جنهن ڏينهن چَڪ هڻندو ظالم پنهنجي هٿن کي چوندو افسوس جيڪر وٺان ها

ظالم پنهنجا ٻئي هٿ چٻيندو، چوندو تہ هاءِ ارمان! (جيڪر) پيغمبر سان گڏ واٽ

الرَّسُوْلِ سَبِيْلًا ﴿٢٧﴾ يٰوَيْلَتٰى لَيْتَنِىْ لَمْ اَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيْلًا ﴿٢٨﴾

رسول وارو رستو. هاءِ ارمان جيڪر آءٌ نہ وٺان ها فلاڻي کي دوست ڪري.

وٺان ها! (تہ چڱو هو). هڙ هڙ ارمان! جيڪر فلاڻي کي دوست نہ وٺان ها؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَقَدْ اَضَلَّنِيْ عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ اِذْ جَآءَنِيْ ؕ وَكَانَ الشَّيْطٰنُ لِلْاِنْسَانِ

انهي پلايو مون کي نصيحت کان جڏهن اها مون وٽ آئي، ۽ آهي شيطان انسان سان

بيشڪ جڏهن مون وٽ نصيحت آئي تنهن کان پوءِ هن مون کي ان کان گمراه ڪيو ۽ شيطان ماڻهوءَ کي

خَذُوْلًا ﴿۲۹﴾ وَقَالَ الرَّسُوْلُ يٰرَبِّ اِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوْا هٰذَا الْقُرْاٰنَ

دغا ڪندڙ. ۽ چوندو رسول اي منهنجا رب بيشڪ منهنجي قوم ڪيو هن قرآن کي

(وقت تي) دغا ڏيندڙ آهي. ۽ پيغمبر چوندو ته اي منهنجا پالڻهار! بيشڪ منهنجيءَ قوم هن قرآن کي

مَهْجُوْرًا ﴿۳۰﴾ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِيْنَ ؕ وَ

ترڪ. ۽ اهڙي طرح ڪندا آهيون هر نبيءَ لاءِ دشمن ڏوهارين مان، ۽

ڇڏي ڏنو هو. ۽ اهڙيءَ طرح سڀڪنهن پيغمبر لاءِ ڏوهارين مان ويري بڻاياسون. ۽

كَفٰى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَّنَصِيْرًا ﴿۳۱﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَا نُزِّلَ

ڪافي آهي تنهنجو رب هدايت ڪندڙ ۽ مددگار. ۽ چيو انهن جن ڪفر ڪيو ڇو نه لاٿو ويو

تنهنجو پالڻهار هدايت ڪرڻ وارو ۽ مدد ڏيڻ وارو ڪافي آهي. ۽ ڪافر چون ٿا ته، پيغمبر تي سارو قرآن هڪ ئي

عَلَيْهِ الْقُرْاٰنُ جُمْلَةً وَّاحِدَةً ۚۛ كَذٰلِكَ ۚۛ لِنُثَبِّتَ بِهٖ فُؤَادَكَ وَ

انهي تي قرآن هڪ ئي دفعي، اهڙي طرح مضبوط ڪريون ٿا انهي سان تنهنجي دل کي ۽

ڀيري ڇو نه نازل ڪيو ويو؟ اهڙيءَ طرح (ٿورو ٿورو ڪري لاٿوسون) ته ان سان تنهنجيءَ دل کي مضبوط ڪريون ۽ اهو

رَتَّلْنٰهُ تَرْتِيْلًا ﴿۳۲﴾ وَلَا يَاْتُوْنَكَ بِمَثَلٍ اِلَّا جِئْنٰكَ بِالْحَقِّ وَاَحْسَنَ

پڙهيوسون ان کي ٿورو ٿورو ڪري. ۽ نه ٿا آڻين تو وٽ ڪو مثال، مگر اسان ڏيندا آهيون توکي سچو جواب ۽ تمام ڀلو

آهستي آهستي پڙهي ٻڌايوسون. ۽ (ڪافر) تو وٽ اهڙي ڪا حجت نه ٿا آڻين جنهن جو اسين سچو (جواب) ۽ وڌيڪ

تَفْسِيْرًا ؕ﴿۳۳﴾ اَلَّذِيْنَ يُحْشَرُوْنَ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ اِلٰى جَهَنَّمَ ۙ اُولٰٓئِكَ

بيان. جيڪي گڏ ڪيا ويندا پنهنجن منهن پر دوزخ ڏانهن اهي ئي

سهڻو تفصيل تو وٽ نه ٿا آڻيون. جيڪي پنهنجن منهَن پر دوزخ ڏانهن گڏ ڪيا ويندا آهي

شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضَلُّ سَبِيْلًا ﴿۳۴﴾ ع وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَ

بڇڙي جاءِ وارا ۽ غلط رستي وارا آهن. ۽ اسان ڏنوسون موسىٰ کي ڪتاب ۽

جاءِ جي اعتبار کان تمام بڇڙا ۽ وات کي بلڪل وڃائيندڙ آهن! ۽ بيشڪ موسىٰ کي ڪتاب ڏنوسون

جَعَلْنَا مَعَهٗٓ اَخَاهُ هٰرُوْنَ وَزِيْرًا ﴿۳۵﴾ فَقُلْنَا اذْهَبَآ اِلَى الْقَوْمِ الَّذِيْنَ

ڪيوسون ان سان گڏ سندس ڀاءُ هارون کي ڪم سنڀاليندڙ. پوءِ چيوسون وڃو ٻئي ان قوم ڏانهن جن

۽ ساڻس سندس ڀاءُ هارون وزير ڪيوسون. پوءِ چيوسون ته (ٻئي) انهيءَ قوم ڏانهن وڃو جن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۭ فَدَمَّرْنٰهُمْ تَدْمِيْرًا ۝٣٦ وَقَوْمَ نُوْحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا

ڪوڙو ڪيو اسانجي آيتن کي، پوءِ ڪيوسون انهنکي صفا تباهہ. ۽ پڻ نوح جي قوم کي جڏهين انهن ڪوڙو ڪيو

اسان جي آيتن کي ڪوڙو ڀانيو. پوءِ (آخر)ڪين پاڙئون پٽيوسون. ۽ نوح جي قوم! جڏهن پيغمبرن کي ڪوڙو ڄاتو (تڏهن)

الرُّسُلَ اَغْرَقْنٰهُمْ وَجَعَلْنٰهُمْ لِلنَّاسِ اٰيَةً ۭ وَاَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ

رسولن کي تہ ٻوڙيوسون انهن کي ۽ ڪيوسون انهن کي ماڻهن لاءِ عبرت، ۽ اسان تيار ڪيو آهي ظالمن لاءِ

ڪين ٻوڙيوسون ۽ ڪين ماڻهن لاءِ (عبرت وٺڻ جي) نشاني بڻايوسون. ۽ ظالمن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب تيار ڪيوسون.

عَذَابًا اَلِيْمًا ۝٣٧ۚ وَّعَادًا وَّثَمُوْدَا۟ وَاَصْحٰبَ الرَّسِّ وَقُرُوْنًۢا

عذاب دردناڪ. ۽ پڻ عاد ۽ ثمود ۽ ڪوهہ وارن ۽ ٻين قومن

۽ عادين ۽ ثمودين ۽ رس وارن ۽ انهن جي وچ ۾ گهڻن جُڳن کي (ناس ڪيوسون).

بَيْنَ ذٰلِكَ كَثِيْرًا ۝٣٨ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْاَمْثَالَ ۡ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيْرًا ۝٣٩ وَ

وچ وارين گهڻين کي. ۽ سڀني کي ٻڌاياسون سندن واقعا ۽ سڀني کي تباهہ ڪيوسون هلاڪ ڪري. ۽

۽ هرهڪ کي بيان ڪري ٻڌايوسون ۽ سڀني کي ناس ڪيوسون (جيئن) ناس ڪرڻ (گهرجي). ۽ بيشڪ

لَقَدْ اَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِيْٓ اُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ ۭ اَفَلَمْ

اهي ٽي آيا آهن انهي ڳوٺ تان جنهن تي وسايو ويو مينهن عذاب جو. ڇا پوءِ نہ

(ڪافر) اُن ڳوٺ وٽان ٽي آيا آهن. جنهن تي (پٿرن جو) بڇڙو مينهن وسايو ويو هو. ان کي نہ ٽي ڏٺائون ڇا؟

يَكُوْنُوْا يَرَوْنَهَا ۚ بَلْ كَانُوْا لَا يَرْجُوْنَ نُشُوْرًا ۝٤٠ وَاِذَا رَاَوْكَ اِنْ يَّتَّخِذُوْنَكَ

ڏسندا هئا انهن کي، بلڪ اهي نہ اميد رکندا هئا وري اُٿڻ جي. ۽ جڏهن ڏسن ٿا توکي تہ رڳو وٺن ٿا توکي

بلڪ اهي وري جيئري ٿيڻ جي اميد نہ رکندا هئا. ۽ جڏهن توکي ڏسن ٿا. (تڏهن) توکي رڳو ٺٺولي ڪري وٺن ٿا

اِلَّا هُزُوًا ۭ اَهٰذَا الَّذِيْ بَعَثَ اللّٰهُ رَسُوْلًا ۝٤١ اِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ

مسخري ڪري، ڇا هي اهو آهي جنهنکي موڪليو آهي الله رسول ڪري. اهو تہ قريب هئو جو گمراهہ ڪري ها اسان کي

(چون ٿا تہ) هيءُ اُهو (شخص) آهي ڇا جنهن کي الله پيغمبر ڪري موڪليو آهي؟ بيشڪ اسان کي پنهنجن

اٰلِهَتِنَا لَوْلَآ اَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۭ وَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ حِيْنَ يَرَوْنَ

اسانجن معبودن کان جيڪڏهن نہ مضبوط رهون ها ان تي، ۽ جلد ڄاڻندا جنهن وقت ڏسندا

ٻتن (جي پوڄا) کان تڏهن ئي ڀُلائي ڇڏي ها. جيڪڏهن اسين مٿن پڪا نہ رهون ها؛ ۽ جڏهن عذاب ڏسندا (تڏهن) ڄاڻندا

الْعَذَابَ مَنْ اَضَلُّ سَبِيْلًا ۝٤٢ اَرَءَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰىهُ ۭ

عذاب تہ ڪير ڀلندڙ آهي رستي کان. ڇا تو ڏٺو انهي کي جنهن ورتو خدا ڪري پنهنجي خواهش کي،

تہ واٽ کي بلڪل وڃائيندڙ ڪير آهي؟ (اي پيغمبر! تو) اُن کي ڏٺو جنهن پنهنجيءَ سَڌَ کي پنهنجو معبود ڪري ورتو؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَفَاَنْتَ تَكُوْنُ عَلَيْهِ وَكِيْلًا ﴿٤٣﴾ اَمْ تَحْسَبُ اَنَّ اَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُوْنَ

چا پوءِ تون تيندين انهي جو سنڀاليندڙ. چا تون ڀانئين ٿو تہ گهڻا انهن مان ٻڌن ٿا

پوءِ تون مٿس ڪو نگهبان ٿيندين ڇا؟ ڀانيو اٿئي ڇا تہ منجهائن گهڻا ٻڌن ٿا يا

اَوْ يَعْقِلُوْنَ ۭ اِنْ هُمْ اِلَّا كَالْاَنْعَامِ بَلْ هُمْ اَضَلُّ سَبِيْلًا ﴿٤٤﴾ ع اَلَمْ

يا سمجهن ٿا. ناهن اهي مگر حيوانن جهڙا بلڪ اهي زياده گمراهہ آهن. ڇا نہ

سمجهن ٿا؟ اهي رڳو ڍورن وانگر آهن. بلڪ اهي واٽ کي (جانورن کان بہ) وڌيڪ وڃائيندڙ آهن.

تَرَ اِلٰى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ ۚ وَلَوْ شَآءَ لَجَعَلَهٗ سَاكِنًا ۚ ثُمَّ جَعَلْنَا

ڏٺو تو پنهنجي رب ڏانهن ڪيئن پکيڙيائين ڇانوَ کي، ۽ جيڪڏهن گهري ها تہ ڪري ها انکي ٽڪندڙ، پوءِ ڪيوسون

(اي پيغمبر!) پنهنجي پالڻهار ڏانهن نہ ڏٺو اٿئي ڇا تہ ڇانوَ کي ڪيئن ڊگهو ڪيائين؟ ۽ جيڪڏهن گهري ها تہ ان کي (هڪ هنڌ) بيهاري ڇڏي ها، وري

الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيْلًا ﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنٰهُ اِلَيْنَا قَبْضًا يَّسِيْرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ

سج کي انهي تي سونهون. وري سوڙهو ڪيوسون ان کي پنهنجي طرف ٿورو ٿورو ڪري. ۽ اهوئي آهي

سج کي مٿس (پنهنجيءَ قدرت جو) دليل ڪيوسون. وري اُن (ڇانوَ) کي پاڻ ڏانهن هوريان هوريان سوڙهو ڪيوسون (جيئن) سوڙهو ڪرڻ (گهرجي). ۽

الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِبَاسًا وَّالنَّوْمَ سُبَاتًا وَّجَعَلَ النَّهَارَ

جنهن بڻايو توهان لاءِ رات کي ڍڪ ۽ ننڊ کي آرام ۽ بڻايائين ڏينهن کي

(الله) اهو آهي، جنهن اوهان لاءِ رات کي پردو ۽ ننڊ کي آرام ڪيو ۽ ڏينهن کي

نُشُوْرًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ الرِّيٰحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ۚ

اُٿڻ لاءِ. ۽ اهوئي آهي جنهن موڪليون هوائون خوشخبري ڏيندڙ پنهنجي رحمت کان اڳ ۾،

اُٿڻ پکڙڻ جو وقت ڪيائين. ۽ (الله) اهو آهي جنهن پنهنجيءَ ٻاجھ (يعني مينهن) کان اڳي هوائن کي خوشخبري ڏيندڙ

وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً طَهُوْرًا ﴿٤٨﴾ لِّنُحْيِۦَ بِهٖ بَلْدَةً مَّيْتًا وَّنُسْقِيَهٗ

۽ لاٿوسون آسمان مان پاڻي پاڪ. جيئن آباد ڪريون انهي سان زمين غيرآباد کي ۽ پياريون

ڪري موڪليو ۽ آسمان مان پاڪ پاڻي (هن لاءِ) وسايوسون. تہ اُن سان ويران شهر کي آباد ڪريون ۽ تہ

مِمَّا خَلَقْنَآ اَنْعَامًا وَّاَنَاسِيَّ كَثِيْرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنٰهُ بَيْنَهُمْ

اهو پنهنجي پيدا ڪيل جانورن ۽ ماڻهن گهڻن کي. ۽ ڦيرايوسون ان کي انهن جي وچ ۾

پنهنجن پيدا ڪيل ڍورن ۽ گهڻن ماڻهن کي اهو پياريون. ۽ بيشڪ اُن (مينهن) کي سندن وچ ۾ هن ڪري ڦيرائيندا

لِيَذَّكَّرُوْا ۖ فَاَبٰٓى اَكْثَرُ النَّاسِ اِلَّا كُفُوْرًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا

جيئن نصيحت وٺن پر نہ مڃيا گهڻا ماڻهو ڪفر ڪرڻ کان. ۽ جيڪڏهن گهرون ها تہ موڪليون ها

آهيون تہ نصيحت وٺن، پوءِ گهڻا ماڻهو بيشڪريءَ کان سواءِ نہ ٿا رهن. ۽ جيڪڏهن گهرون ها تہ هرهڪ ڳوٺ ۾ هڪ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِيْ كُلِّ قَرْيَةٍ نَّذِيْرًا ۝۵۱ فَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَجَاهِدْهُمْ بِهٖ جِهَادًا كَبِيْرًا ۝۵۲

هر ڳوٺ ۾ ڊيڄاريندڙ. پوءِ تون نہ چيو وٺ كافرن جو ۽ مقابلو كر انهن جو قرآن سان مقابلو وڏو.

ڊيڄاريندڙ موكليون ها! پوءِ تون كافرن جو چيو نہ مڃ ۽ اُن (قرآن جي حكم) سان (مقابلي طرح) ساڻن وڏو جهاد كر!

وَهُوَ الَّذِيْ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَّهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌ ۚ

۽ اهوئي آهي جنهن گڏ ملايو ٻن دريائن كي هي مٺو اُڃ لاهڻ وارو ۽ هو لوڻ كارو.

۽ (الله) اهو آهي، جنهن ٻن دريائن كي پاڻ ۾ ملايو. جو هيءُ (هكڙو) مٺو اُڃ لاهيندڙ ۽ هي (ٻيو) لوڻيانو كارو آهي.

وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَّحِجْرًا مَّحْجُوْرًا ۝۵۳ وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ

۽ كيائين انهن جي وچ ۾ پردو ۽ آڙ مضبوط. ۽ اهوئي آهي جنهن پيدا كيو

۽ سندن وچ ۾ اوٽ ۽ مضبوط پردو بڻايائين. ۽ (الله) اهو آهي، جنهن پاڻيءَ مان ماڻهو كي بڻايو.

مِنَ الْمَآءِ بَشَرًا فَجَعَلَهٗ نَسَبًا وَّصِهْرًا ۭ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيْرًا ۝۵۴ وَيَعْبُدُوْنَ

پاڻي مان ماڻهوءَ كي پوءِ كيائين اُن جي پيڙهي ۽ ساهراڻ، ۽ آهي تنهنجو رب وڏي طاقت وارو. ۽ پوڄين ٿا

پوءِ كيس پيڙهيءَ ۾ سيڱپيءَ (ساهراڻ) جي مائٽيءَ وارو كيائين ۽ تنهنجو پالڻهار وسارو آهي. ۽ الله كان

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۭ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلٰى رَبِّهٖ

الله كان سواءِ انكي جو نہ تو فائدو ڏئي انهنكي ۽ نہ تو نقصان پهچائي انهن كي، ۽ آهي كافر پنهنجي رب كان

سواءِ اهڙن جي پوڄا كندا آهن، جي كين نہ كي سک ڏين ۽ نہ كو كين ڏک پهچائين ۽ كافر پنهنجي پالڻهار كي

ظَهِيْرًا ۝۵۵ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ۝۵۶ قُلْ مَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ

پٺيرو. ۽ رڳو اسان موكليو توكي خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ. چؤ آءٌ نہ تو گهران توهان كان ان تي

پٺي ڏيڻ وارو آهي. ۽ (اي پيغمبر!) اسان توكي رڳو خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ كري موكليو آهي. (كين) چئو تہ آءٌ اوهان

مِنْ اَجْرٍ اِلَّا مَنْ شَآءَ اَنْ يَّتَّخِذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ۝۵۷ وَتَوَكَّلْ عَلَى

كو اجورو مگر جيكو چاهي تہ وٺي پنهنجي رب ڏانهن رستو. ۽ ڀروسو كر انهي

كان اُن (قرآن جي پهچائڻ) تي كو اُجورو نہ ٿو گهران. پر جيكو پنهنجي پالڻهار ڏانهن واٽ وٺڻ گهري (سو ڀلي تہ وٺي!) ۽ (اي

الْحَيِّ الَّذِيْ لَا يَمُوْتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهٖ ۭ وَكَفٰى بِهٖ بِذُنُوْبِ عِبَادِهٖ

جيئري تي جيكو نہ مرندو ۽ تسبيح پڙهہ ان جي تعريف سان، ۽ كافي آهي اهو پنهنجي ٻانهن جي گناهن جي

پيغمبر! تون اُنهيءَ الله) جيئري تي ڀروسو كر. جيكو (كڏهن) نہ مرندو ۽ سندس ساراهہ سان گڏ پاكائي بيان كر ۽ اهو پنهنجن ٻانهن جي گناهن

خَبِيْرَا ۝۵۸ ۚ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ

خبر ركندڙ. جنهن پيدا كيو آسمانن ۽ زمين كي ۽ جيكي انهن جي وچ ۾ آهي ڇهن ڏينهن ۾

جي خبر ركندڙ كافي آهي. جنهن آسمانن ۽ زمين كي ۽ جيكي سندن وچ ۾ آهي (سو) ڇهن ڏينهن ۾ بڻايو.

ع عند المتقدمين ۲

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۚۛ اَلرَّحْمٰنُ فَسْـَٔلْ بِهٖ خَبِيْرًا ﴿٥٩﴾ وَاِذَا قِيْلَ

پوءِ قائم رهيو عرش تي، اهو ٻاجهارو آهي پوءِ پڇا ڪر ان جي خبرداري ڪان، ۽ جڏهن چئجي ٿو

وري عرش تي قائم ٿيو، (اهو) ٻاجهارو آهي، پوءِ سندس (صفتون) ڪنهن خبر رکندڙ ڪان پڇ! ۽ جڏهن کين چئبو آهي ته

لَهُمُ اسْجُدُوْا لِلرَّحْمٰنِ قَالُوْا وَمَا الرَّحْمٰنُ ۗ اَنَسْجُدُ لِمَا تَاْمُرُنَا وَ

انهن کي ته سجدو ڪريو رحمان جو، چون ٿا ڪير آهي رحمان، ڇا سجدو ڪريون ان کي جنهنجو حڪم ٿو ڪرين اسان کي ۽

رحمان کي سجدو ڪريو (تڏهن) چوندا آهن ته رحمان ڇا آهي؟ جنهن لاءِ اسان کي حڪم ٿو ڪرين، تنهن کي ڇو سجدو

زَادَهُمْ نُفُوْرًا ﴿٦٠﴾ۧ السجدة تَبٰرَكَ الَّذِيْ جَعَلَ فِي السَّمَآءِ بُرُوْجًا وَّجَعَلَ

ان وڌايو انهن جي نفرت کي، وڏي برڪت وارو آهي اهو جنهن ڪيا آسمان ۾ بُرج ۽ ڪيائين

ڪريون؟ ۽ (انهيءَ ڳالهه هئڻون) سندن نفرت وڌائي. اهو (الله) وڏيءَ برڪت وارو آهي، جنهن آسمان ۾ برج بڻايا ۽ منجهس

فِيْهَا سِرٰجًا وَّقَمَرًا مُّنِيْرًا ﴿٦١﴾ وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً

انهن ۾ سج ۽ چنڊ روشني ڪندڙ. ۽ اهو ئي آهي جنهن ڪيو رات ۽ ڏينهن کي هڪٻئي پٺيان

ڏيو (يعني سج) ۽ چمڪندڙ چنڊ بڻايو. ۽ (الله) اهو آهي، جنهن رات ۽ ڏينهن کي هڪ ٻئي جي پٺيان ايندڙ

لِّمَنْ اَرَادَ اَنْ يَّذَّكَّرَ اَوْ اَرَادَ شُكُوْرًا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ الَّذِيْنَ

ان ماڻهوءَ لاءِ جيڪو چاهي ته ذڪر ڪري يا چاهي شڪر ڪري. ۽ ٻانها ٻاجهاري جا اهي آهن جيڪي

انهيءَ (ماڻهوءَ) لاءِ بڻايو. جيڪو نصيحت وٺڻ گهري يا شڪرانو ڪرڻ گهري. ۽ ٻاجهاري (الله) جا ٻانها اهي آهن.

يَمْشُوْنَ عَلَى الْاَرْضِ هَوْنًا وَّاِذَا خَاطَبَهُمُ الْجٰهِلُوْنَ قَالُوْا

هلندا آهن زمين تي نرمي سان ۽ جڏهن ڳالهائيندا آهن انهن سان جاهل ته چوندا آهن

جيڪي زمين تي نِوڙت سان گهمندا آهن ۽ جڏهن بي عقل ساڻن ڳالهائيندا آهن (تڏهن) چوندا آهن ته

سَلٰمًا ﴿٦٣﴾ وَالَّذِيْنَ يَبِيْتُوْنَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَّقِيَامًا ﴿٦٤﴾ وَالَّذِيْنَ

سلام هجيو. ۽ اهي جيڪي رات گذارين ٿا پنهنجي رب لاءِ سجدي ۽ قيام ۾. ۽ اهي جيڪي

سلامت هجو (شال!) ۽ اهي جيڪي پنهنجي پالڻهار کي سجدو ڪندڙ ۽ قيام ڪندڙ ٿي راتيون گذاريندا آهن. ۽

يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ ۖ اِنَّ عَذَابَهَا كَانَ

چون ٿا اي رب اسان جا هٽاءِ اسان تان عذاب جهنم جو، بيشڪ عذاب ان جو آهي

اهي جيڪي چوندا آهن ته. اي اسان جا پالڻهار! اسان کان دوزخ جو عذاب ٽار! بيشڪ دوزخ جو عذاب

غَرَامًا ﴿٦٥﴾ۖ اِنَّهَا سَآءَتْ مُسْتَقَرًّا وَّمُقَامًا ﴿٦٦﴾ وَالَّذِيْنَ اِذَآ اَنْفَقُوْا

چٽي. بيشڪ اها بڇڙي آهي جاءِ قرار جي ۽ جاءِ رهڻ جي. ۽ اهي جڏهن خرچ ڪن ٿا

(وڏي) چٽي آهي. بيشڪ اهو آرام ڪرڻ جو هنڌ ۽ رهڻ جو هنڌ بڇڙو آهي. ۽ اهي جو جڏهن خرچ ڪندا آهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَمْ يُسْرِفُوْا وَلَمْ يَقْتُرُوْا وَكَانَ بَيْنَ ذٰلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾ وَالَّذِيْنَ

اجايو خرچ نہ ٿا ڪن ۽ نڪي تنگي ٿا ڪن ۽ آهي اهو وچٿرو. ۽ اهي جيڪي

(تڏهن) نہ ڪي اجايو خرچيندا آهن ۽ نہ ڪي تنگي ڪندا آهن ۽ انهن (ٻنهي) جي وچ ۾ پورا هلندا آهن. ۽ اهي

لَا يَدْعُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ وَلَا يَقْتُلُوْنَ النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ

نہ ٿا سڏين الله سان گڏ ٻئي کي ۽ نہ ٿا قتل ڪن ماڻهوءَ کي جنهن جي منع ڪئي

جيڪي الله ساڻ ڪنهن ٻئي معبود کي نہ پوڄيندا آهن ۽ نڪي اهي ماڻهوءَ کي ماريندا آهن. جنهن جو

اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُوْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ يَلْقَ اَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُّضٰعَفْ

الله مگر حق سان ۽ نڪي زنا ٿا ڪن. ۽ جيڪو ڪندو اهو ڪم پوندو عذاب ۾. ٻيڻو ڪيو ويندو

حق ڪان سواءِ مارڻ الله حرام ڪيو آهي ۽ نڪي زنا ڪندا آهن ۽ جيڪو اهي ڪم ڪندو، سو سخت عذاب لهندو.

لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَيَخْلُدْ فِيْهٖ مُهَانًا ﴿٦٩﴾ ۖ اِلَّا مَنْ تَابَ

ان جو عذاب قيامت ڏينهن ۽ هميشہ رهندو ان ۾ خوار ٿي. مگر جنهن توبہ ڪئي

قيامت جي ڏينهن ان کي ٻيڻو عذاب ڪبو ۽ منجهس سدائين خوار رهندو، پر جن توبهه ڪئي

وَاٰمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِهِمْ حَسَنٰتٍ ؕ

۽ ايمان آندو ۽ ڪياڻين چڱا ڪم پوءِ انهن جون بدلائيندو الله برايون ڀلاين سان،

۽ ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا سي، اهي آهن جن جون مدايون الله ڦيرائي نيڪيون ڪندو

وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٧٠﴾ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاِنَّهٗ يَتُوْبُ

۽ آهي الله بخشڻهار مهربان. ۽ جنهن توبہ ڪئي ۽ ڪيا چڱا ڪم پوءِ اهو موٽي آيو

۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. ۽ جيڪو توبهہ ڪري ۽ چڱا ڪم ڪري سو بيشڪ

اِلَى اللّٰهِ مَتَابًا ﴿٧١﴾ وَالَّذِيْنَ لَا يَشْهَدُوْنَ الزُّوْرَ ۙ وَاِذَا مَرُّوْا بِاللَّغْوِ

الله ڏانهن پورو موٽڻ. ۽ جيڪي نہ ٿا شامل ٿين ڪوڙي ڪم ۾ ۽ جڏهن لنگهن ٿا بيهودگي تان

الله ڏانهن نيٺ وري موٽي ٿو. ۽ اهي جيڪي ڪوڙي شاهدي نہ ڏيندا آهن ۽ جڏهن بيهودي ڪم تي لنگهندا آهن،

مَرُّوْا كِرَامًا ﴿٧٢﴾ وَالَّذِيْنَ اِذَا ذُكِّرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوْا عَلَيْهَا

ته لنگهن ٿا شرافت سان ۽ اهي جڏهن ڪين سمجهائجي ٿو سندن رب جي آيتن سان نہ ٿا ٿي پون ان تي

(تڏهن چڱيءَ ريت) معززن وانگر لنگهندا آهن. ۽ اهي جو جڏهن ڪين سندن پالڻهار جي آيتن سان نصيحت ڏبي آهي (تڏهن) اُن

صُمًّا وَّعُمْيَانًا ﴿٧٣﴾ وَالَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا

ٻوڙا ۽ انڌا. ۽ جيڪي چون ٿا اي رب اسان جا عطا ڪر اسان کي اسان جي زالن

(جي ٻڌڻ سان) ٻوڙا ۽ انڌا ٿي نہ ڪرندا آهن. ۽ اهي جيڪي چوندا آهن تہ، اي اسان جا پالڻهار! اسان جي زالن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَذُرِّيّٰتِنَا قُرَّةَ اَعْيُنٍ وَّاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِيْنَ اِمَامًا ﴿٧٤﴾ اُولٰٓئِكَ

۽ اسان جي اولاد مان — ٺار — اکين جو — ۽ — ڪر اسان کي — پرهيزگارن جو — اڳواڻ. — انهن کي

۽ اسان جي اولاد مان اسان کي اکين جو ٺار بخش ۽ اسان کي پرهيزگارن جو امام ڪر! اهي (اُهي) آهن

يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوْا وَيُلَقَّوْنَ فِيْهَا تَحِيَّةً وَّسَلٰمًا ﴿٧٥﴾

بدلو ڏنو ويندو — بلند جاين جو — هن ڪري ته — صبر ڪيائون — ۽ ملاقات ٿيندن — اتي — دعا — ۽ — سلام سان.

جن کي سندن صبر سببان وڏيون ماڙيون عيوض ۾ ڏبيون ۽ ان ۾ چڱي دعا ۽ سلام پهچائبن.

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَّمُقَامًا ﴿٧٦﴾ قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ

هميشه رهندا — ان ۾، — اها ڀلي آهي — جاءِ قرار جي — ۽ — جاءِ رهڻ جي. — چو — نه ٿو پرواهه ڪري — توهان جي

منجهس سدائين رهڻ وارا آهن. اُهو آرام ڪرڻ جو ۽ رهڻ جو سهڻو هنڌ آهي. (اي پيغمبرا ڪين) چئو ته جيڪڏهن (الله کي) اوهان جو سڏڻ نه

رَبِّيْ لَوْلَا دُعَاۗؤُكُمْ ۚ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُوْنُ لِزَامًا ﴿٧٧﴾ ع

منهنجو رب — جيڪڏهن نه سڏيو توهان ان کي — سو توهان ڪوڙو ڪري چڪا آهيو — پوءِ جلد — ٿيندي — سزا لازم.

هجي ته منهنجي پالڻهار کي اوهان جي ڪا پرواهه نه آهي. بيشڪ اوهان (پيغمبر کي) ڪوڙو ڀانيو، تنهن ڪري سگهو (اوهان لاءِ) عذاب لازم ٿيندو.

الربع — ع ٣

سُوْرَةُ الشُّعَرَاۗءِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٢٢٧ — رُكُوْعَاتُهَا ١١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

طٰسۗمّۗ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٢﴾ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ اَلَّا

طسم. — هي — آيتون آهن — ڪتاب — بيان ڪندڙ جون. — شايد تون — هلاڪ ڪندين — پاڻ کي — جي

طسم. هي پڌري ڪتاب جون آيتون آهن. متان تون پاڻ کي هن سببان گهٽي ماريندڙ ٿئين

يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٣﴾ اِنْ نَّشَاْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَاۗءِ اٰيَةً فَظَلَّتْ

اهي — ايمان نه آڻين. — جيڪڏهن اسين چاهيون — ته لاهيون — انهن تي — آسمان کان — ڪا نشاني — پوءِ ٿين

ته (ڪافر) مسلمان نه ٿا ٿين. جيڪڏهن اسين گهرون ته آسمان مان مٿن ڪا (اهڙي) نشاني نازل ڪريون جنهن جي

اَعْنَاقُهُمْ لَهَا خٰضِعِيْنَ ﴿٤﴾ وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمٰنِ

ڪنڌ انهن جا — انهي جي آڏو — جهڪندڙ. — ۽ نه ٿي اچي انهن وٽ — ڪا نصيحت — رحمان جي

آڏو سندن گردن جهڪيا ٿين. ۽ ٻاجهاري (الله) کان ڪائي نئين نصيحت وٽن نه ايندي آهي جو

مُحْدَثٍ اِلَّا كَانُوْا عَنْهُ مُعْرِضِيْنَ ﴿٥﴾ فَقَدْ كَذَّبُوْا فَسَيَاْتِيْهِمْ اَنْۢبٰۗؤُا

نئين — مگر — آهن — انهي کان — منهن ڦيريندڙ. — پوءِ انهن ڪوڙو ڪوٺيو — پوءِ اجهو ايندي يون انهن وٽ — خبرون

ڪانئس منهن موڙيندڙ (نه) آهن. پوءِ بيشڪ ڪوڙ ڀانئي چڪا، تنهن ڪري سگهوئي وٽن اهي خبرون اينديون

المنزل الخامس (٥)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝٦ اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الْاَرْضِ كَمْ اَنْۢبَتْنَا

اُن جون جنهن تي ٺوڪون ڪندا هئا. ڇا نہ ڏٺو انهن ڌرتيءَ ڏانهن ڪيترين ئي پيدا ڪيوسون

جن سان (اهي) ٺٺوليون ڪندا هئا. زمين ڏانهن نہ ڏٺو اٿن ڇا تہ منجهس هر ڪنهن چڱيءَ جنس جا

فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيْمٍ ۝٧ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ

ان ۾ هر قسم جون چڱيون شيون. بيشڪ انهيءَ ۾ نشاني آهي. ۽ نہ آهن گهڻا انهن مان

ڪيترائي سلا ڄمايا سون؟. بيشڪ ان ۾ نشاني آهي ۽ منجهائن گهڻا مڃڻ وارا نہ آهن.

مُّؤْمِنِيْنَ ۝٨ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ۝٩ وَاِذْ نَادٰى رَبُّكَ

مڃيندڙ. ۽ بيشڪ تنهنجو رب اهو ئي زبردست آهي رحم وارو آهي. ۽ جڏهن سڏيو تنهنجي رب

۽ بيشڪ تنهنجو پالڻهار ئي غالب مهربان آهي. ۽ جڏهن تنهنجي پالڻهار موسيٰ کي سڏيو

مُوْسٰٓى اَنِ ائْتِ الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝١٠ قَوْمَ فِرْعَوْنَ ؕ اَلَا يَتَّقُوْنَ ۝١١

موسيٰ کي تہ اچ ظالمن جي قوم ڏانهن. فرعون جي قوم ڏانهن، ڇو اهي خوف نہ ٿا ڪن.

تہ ظالمن جي قوم ڏانهن وڃ!. ڇا فرعون جي قوم آهي (ڪانئن پڇ تہ) پرهيزگاري نہ ڪندا ڇا؟

قَالَ رَبِّ اِنِّيْٓ اَخَافُ اَنْ يُّكَذِّبُوْنِ ۝١٢ وَيَضِيْقُ صَدْرِيْ وَلَا

چيائين منهنجا رب آءٌ ڊڄان ٿو تہ مونکي ڪوڙو ڪندا. ۽ تنگ ٿيندي دل منهنجي ۽ نہ

موسيٰ چيو تہ، اي منهنجا پالڻهار! بيشڪ آءٌ ڊڄان ٿو تہ متان مون کي ڪوڙو پائين. ۽ منهنجو سينو تنگ ٿئي ۽ منهنجي زبان پوري نہ

يَنْطَلِقُ لِسَانِيْ فَاَرْسِلْ اِلٰى هٰرُوْنَ ۝١٣ وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْۢبٌ فَاَخَافُ

هلندي زبان منهنجي پوءِ حڪم موڪل هارون ڏانهن ۽ انهن جو مون تي ڏوهہ آهي پوءِ آءٌ ڊڄان ٿو

اُلندي آهي. تنهن ڪري هارون ڏانهن (پيغمبريءَ جو حڪم) موڪل. ۽ انهن جو مون تي ڏوهہ آهي، تنهن ڪري ڊڄان ٿو تہ متان مون

اَنْ يَّقْتُلُوْنِ ۝١٤ قَالَ كَلَّا ۚ فَاذْهَبَا بِاٰيٰتِنَآ اِنَّا مَعَكُمْ مُّسْتَمِعُوْنَ ۝١٥

تہ متان مون کي ماري وجهن. چيائين هرگز نہ، پوءِ وڃو ٻئي اسان جي نشانين سان اسان توهان سان گڏ ٻڌندڙ آهيون.

کي ماري ڇڏين. (الله) فرمايو ائين (ٿيڻو) نہ آهي، پوءِ منهنجين نشانين سان ٻئي (ڄڻا) وڃو، بيشڪ اسين اوهان سان گڏ ٻڌندڙ آهيون.

فَاْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُوْلَآ اِنَّا رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝١٦ اَنْ اَرْسِلْ

پوءِ اچو فرعون ڏانهن پوءِ چئو اسان موڪليل آهيون رب العالمين جا. تہ ڇڏ

تنهن ڪري فرعون وٽ وڃو ۽ چئوس تہ بيشڪ اسين جهان جي پالڻهار جا (هن پيغام سان) موڪليل آهيون. تہ

مَعَنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۝١٧ قَالَ اَلَمْ نُرَبِّكَ فِيْنَا وَلِيْدًا وَّلَبِثْتَ

اسان سان بني اسرائيل کي. ان چيو ڇا نہ پاليو هئو اسان توکي پاڻ وٽ ٻاري ڪري ۽ تون رهيو آهين

بني اسرائيل کي اسان ساڻ موڪل. (فرعون) چيو تہ، توکي پنهنجن (ٻاتين) ۾ ننڍڙو ڪري نہ پاليو هيوسون ڇا؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِيْنَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِيْنَ ﴿١٨﴾ وَ فَعَلْتَ فَعْلَتَكَ الَّتِيْ فَعَلْتَ وَ

اسان ۾ پنهنجي عمر جا ڪيئي سال. ۽ تو ڪيو هئو پنهنجو ڪم جيڪو ڪيو تو ۽

۽ پنهنجيءَ عمر جا ڪيترائي ورهيه اسان ۾ گذاريئي. ۽ تو پنهنجو اهو ڪم ڪيو جو تون ڪري چڪين ۽

اَنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٩﴾ قَالَ فَعَلْتُهَآ اِذًا وَّ اَنَا مِنَ الضَّآلِّيْنَ ﴿٢٠﴾

تون ٿيو آهين بي شڪرن مان. چيائين ڪيو هئم اهو تنهن وقت آءٌ رستي تي نه هئس.

تون بيشڪرن مان آهين. (موسيٰ) چيو ته. جنهن مهل اهو ڪم ڪيو هوم (تنهن مهل) آءٌ بي سمجهن مان هوس.

فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِيْ رَبِّيْ حُكْمًا وَّ جَعَلَنِيْ

پوءِ ڀڄي ويس توهان ڪان جڏهن ڊنم توهان ڪان پوءِ ڏنو مونکي منهنجي رب حڪم ۽ ڪيائين مونکي

پوءِ جنهن مهل اوهان جي (ايذاءَ) کان ڊنس (تنهن مهل) اوهان ڪان ڀڳس. پوءِ منهنجي پالڻهار مون کي سياڻپ بخشي ۽

مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٢١﴾ وَ تِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ اَنْ عَبَّدْتَّ بَنِيْٓ

رسولن مان. ۽ اها ڪا مهرباني آهي جنهنجو ٽورو ڪرين ٿو مون تي جو غلام بڻايو اٿئي بني

مون کي پيغمبرن مان ڪيائين. ۽ اهو اهو احسان آهي ڇا جنهن جو مون تي ٽورو رکين ٿو؟ ته بني اسرائيل کي ٻانهو ڪري ورتو اٿئي.

اِسْرَآءِيْلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ السَّمٰوٰتِ

اسرائيل کي. چيو فرعون ڪير آهي رب العالمين؟ چيائين اهو پالڻهار آهي آسمانن

فرعون چيو ته. جهانن جو رب ڇا (کي چئبو) آهي؟ (موسيٰ) چيو ته. آسمانن ۽ زمين جو ۽ جيڪي

وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۭ اِنْ كُنْتُمْ مُّوْقِنِيْنَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهٗٓ

۽ زمين جو ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي، جيڪڏهن توهان يقين ڪريو. ان چيو پنهنجي ڪچهري وارن کي

سندن وچ ۾ آهي، تنهن جو پالڻهار آهي، جيڪڏهن اوهين ويساهه رکندڙ آهيو. (فرعون) پنهنجي آس پاس وارن کي چيو

اَلَا تَسْتَمِعُوْنَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٢٦﴾ قَالَ

ڇا توهان نه ٿا ٻڌو؟ چيائين پالڻهار توهان جو ۽ پالڻهار توهان جي ابن ڏاڏن اڳين جو. ان چيو

ته. (اوهين) نه ٿا ٻڌو ڇا؟ (موسيٰ) چيو ته. (اهو) اوهان جو پالڻهار ۽ اوهان جي اڳين ابن ڏاڏن جو پالڻهار آهي. (فرعون) چيو ته.

اِنَّ رَسُوْلَكُمُ الَّذِيْٓ اُرْسِلَ اِلَيْكُمْ لَمَجْنُوْنٌ ﴿٢٧﴾ قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ

بيشڪ رسول توهان جو جيڪو موڪليو ويو توهان ڏانهن سو چريو آهي. چيائين اهو پالڻهار آهي اوڀر

اوهان جو پيغمبر جيڪو اوهان ڏانهن موڪليو ويو آهي سو بيشڪ چريو آهي. (موسيٰ) چيو ته. اوڀر ۽ اولهه ۽ جيڪي

وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۭ اِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ

۽ اولهه جو ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي، جيڪڏهن توهان عقل رکو ٿا. ان چيو جيڪڏهن ورتو اٿيئي

انهن ٻنهي جي وچ ۾ آهي، تنهن جو (به) پالڻهار آهي، جيڪڏهن اوهين سمجهه رکندا آهيو (ته اها سمجهاڻي بس آهي). (فرعون) چيو ته.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلٰهًا غَيْرِيْ لَاَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُوْنِيْنَ ﴿٢٩﴾ قَالَ اَوَلَوْ جِئْتُكَ

خدا مون کان سواءِ ڪو بيو تہ ضرور ڪندس آءٌ توکي قيدين مان، چيائين ڇا توڻي جو آءٌ آڻيان تو وٽ

جيڪڏهن مون کان سواءِ ڪو بيو خدا ورتئي تہ ضرور توکي قيدين مان ڪندس. (موسىٰ) چيو تہ. جيتوڻيڪ تو وٽ پڌري

بِشَيْءٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَاْتِ بِهٖٓ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٣١﴾

ڪا شيءِ پڌري، ان چيو پوءِ آڻ اها جيڪڏهن آهين تون سچن مان.

شيءِ آڻيان تہ بہ (قيد ڪندين) ڇا؟. (فرعون) چيو تہ. جيڪڏهن تون سچن مان آهين تہ اها آڻ؟

فَاَلْقٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِيْنٌ ﴿٣٢﴾ وَّنَزَعَ يَدَهٗ فَاِذَا

پوءِ اڇلايائين لٺ پنهنجي تہ اوچتو اها ٿي پئي نانگ چٽو. ۽ ڪڍيائين هٿ پنهنجو تہ اوچتو

پوءِ پنهنجي لٺ اڇلايائين تہ اها اهالڪ پڌرو واسينگ (نانگ) ٿي پيئي. ۽ پنهنجو هٿ ڪڍيائين تہ اوچتو اهو ڏسندڙن

هِيَ بَيْضَآءُ لِلنّٰظِرِيْنَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَاِ حَوْلَهٗٓ اِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ

اهو روشن ٿي پيو ڏسندڙن لاءِ. ان چيو پنهنجي ڪچهري جي سردارن کي يقينن هيءُ ڪو جادوگر آهي

لاءِ چمڪندڙ ٿي پيو. (فرعون) پنهنجن آسپاس وارن سردارن کي چيو تہ. بيشڪ هيءُ (شخص) وڏو ڄاڻون جادوگر آهي.

عَلِيْمٌ ﴿٣٤﴾ يُّرِيْدُ اَنْ يُّخْرِجَكُمْ مِّنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهٖ ۖ فَمَاذَا

ڄاڻو، جو چاهي ٿو تہ ڪڍي توهان کي توهان جي ملڪ مان پنهنجي جادو سان، پوءِ ڇا ٿا

(هو) اوهان کي اوهان جي ملڪ مان پنهنجي جادوءَ سان لوڏڻ گهري ٿو. پوءِ مون کي (هاڻي) ڇا ٿا حڪم ڪريو؟

تَاْمُرُوْنَ ﴿٣٥﴾ قَالُوْٓا اَرْجِهْ وَاَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَآئِنِ حٰشِرِيْنَ ﴿٣٦﴾

حڪم ڪريو؟ چيائون ڍر ڏي ان کي ۽ سندس ڀاءُ کي ۽ موڪل ڳوٺن ۾ گڏ ڪندڙن کي.

چيائون تہ. کيس ۽ سندس ڀاءُ کي ترساءِ ۽ شهرن ۾ ڪوٺيندڙن کي موڪل!

يَاْتُوْكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيْمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيْقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُوْمٍ ﴿٣٨﴾

جو آڻين تو وٽ هر وڏي جادوگر ڄاڻوءَ کي. پوءِ گڏ ڪيا ويا ماندا! موقعي تي ڏينهن مقرر ۾.

تہ هر وڏي ڄاڻون جادوگر کي تو وٽ آڻين. پوءِ هڪ ڏينهن جي ٺهرايل انجام تي جادوگر گڏ ڪيا ويا.

وَّقِيْلَ لِلنَّاسِ هَلْ اَنْتُمْ مُّجْتَمِعُوْنَ ﴿٣٩﴾ لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ

۽ چيو ويو ماڻهن کي ڇا توهان بہ گڏ ٿيندؤ! جيئن اسان تابع ٿيون جادوگرن جا

۽ ماڻهن کي چيو ويو تہ. اوهين (بہ) گڏ ٿيڻ وارا آهيو ڇا؟ جيڪڏهن اُهي (جادوگر) غالب ٿيا تہ مَن اسين

اِنْ كَانُوْا هُمُ الْغٰلِبِيْنَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ قَالُوْا لِفِرْعَوْنَ

جيڪڏهن اهي زور ٿي ويا. پوءِ جڏهن آيا جادوگر چيائون فرعون کي

اُنهن جا تابعدار ٿيون. پوءِ جنهن مهل جادوگر آيا (تنهن مهل) فرعون کي چيائون تہ جيڪڏهن اسين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَئِنَّ لَنَا لَاَجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغٰلِبِيْنَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ وَاِنَّكُمْ

ڇااسان لاءِ آهي مزدوري جيڪڏهن ٿيون اسين زور. ان چيو هائو ۽ اوهين

ڏاڍا ٿيون تہ اسان لاءِ ڪو انعام آهي (يا نہ؟) (فرعون) چيو تہ، هائو ۽ بيشڪ اوهين انهيءَ مهل

اِذًا لَّمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰۤى اَلْقُوْا مَاۤ اَنْتُمْ مُّلْقُوْنَ ﴿٤٣﴾

ان وقت ٿيندا وڏن عهدن تي. چيو انهن کي موسيٰ اڇلايو جيڪي توهان اڇليندڙ آهيو.

(منهنجن) ويجهن مان ٿيندو. کين (موسيٰ) چيو تہ، جيڪي (ڏارا) اوهين اڇلڻ وارا آهيو، سي اڇليو.

فَاَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوْا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ اِنَّا لَنَحْنُ

پوءِ اڇلايائون رسا پنهنجا ۽ لٺيون پنهنجون ۽ چيائون فرعون جي عزت جو قسم تہ بيشڪ اسان ئي

پوءِ هنن پنهنجا رسا ۽ پنهنجيون لٺيون اڇليون ۽ چيائون تہ فرعون جي عزت جو قسم آهي! تہ بيشڪ اسين ئي

الْغٰلِبُوْنَ ﴿٤٤﴾ فَاَلْقٰى مُوْسٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَاْفِكُوْنَ ﴿٤٥﴾

زور آهيون. پوءِ اڇلايو موسيٰ پنهنجي لٺ کي تہ اوچتو اها ڳڙڪائي پئي ان کي جو انهن بڻايو هئو.

غالب ٿينداسون. پوءِ موسيٰ پنهنجي لٺ اڇلي تہ اها اتي جو اتي جيڪو ناٽڪ بڻائيندا ويا سو ڳهندي ويئي.

فَاُلْقِىَ السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ﴿٤٦﴾ قَالُوْۤا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٧﴾

پوءِ ڪري پيا جادوگر سجدو ڪندي. چوڻ لڳا ايمان آندوسون رب العالمين تي.

پوءِ جادوگر سجدو ڪندڙ ٿي ڪريا. چيائون تہ، جهانن جي پالڻهار تي ايمان آندوسون.

رَبِّ مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿٤٨﴾ قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهٗ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ ۚ اِنَّهٗ

موسيٰ ۽ هارون جي رب تي. ان چيو توهان مڃي ويا ان کي اڳي هن کان جو آءٌ موڪل ڏيان توهان کي، يقينن

(جو) موسيٰ ۽ هارون جو رب آهي. (فرعون) چيو تہ. ان کان اڳ، جو اوهان کي موڪل ڏيان، اوهان موسيٰ تي ڇو

لَكَبِيْرُكُمُ الَّذِىْ عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ۚ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۬ؕ لَاُقَطِّعَنَّ

اهو وڏو آهي توهان جو جنهن سيکاريو توهان کي جادو، پوءِ اجهو اوهين ڄاڻندؤ ضرور وڍيندس

ايمان آندو؟ بيشڪ اهو اوهان جو وڏو (استاد) آهي، جنهن اوهان کي جادو سيکاريو، پوءِ سگهو ڄاڻندؤ.

اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَّلَاُوصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٤٩﴾

هٿ توهان جا ۽ پير توهان جا ابتڙ ۽ ضرور ڦاهي ڏيندس توهان سڀني کي.

اوهان جا هڪ پاسي جا هٿ ۽ ٻئي پاسي جا پير ضرور وڍيندس ۽ اوهان مڙني کي (گڏ) ضرور سوريءَ چاڙهيندس.

قَالُوْا لَا ضَيْرَ ۫ اِنَّاۤ اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُوْنَ ﴿٥٠﴾ اِنَّا نَطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَ لَنَا

چيائون ناهي ڪو حرج بيشڪ اسين پنهنجي رب ڏانهن موٽي ويندڙ آهيون. بيشڪ اسان اميد ٿا ڪريون تہ معاف ڪندو اسان کي

چيائون تہ. ڪو حرج نہ آهي، بيشڪ اسين پنهنجي پالڻهار ڏانهن موٽڻ وارا آهيون. بيشڪ اسين اميد ٿا رکون تہ اسان جو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبُّنَا خَطٰيٰنَآ اَنْ كُنَّآ اَوَّلَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٥١﴾ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰى

رب اسان جو گناهہ اسان جا جو اسين آهيون پهريان ايمان آڻيندڙ. ۽ حڪم ڪيوسون موسيٰ کي

پالڻھار اسان جا ڏوھ اسان کي بخشيندو. انھيءَ ڪري جو پھريون (اسين) مسلمان ٿيا آهيون. ۽ موسيٰ ڏانھن وحي ڪيوسون

اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِيْٓ اِنَّكُمْ مُّتَّبَعُوْنَ ﴿٥٢﴾ فَاَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَآئِنِ

تہ رات جو ڪڍ منھنجي ٻانھن کي جو توهان جي پٺيان پوندا. پوءِ موڪليا فرعون شهرن ۾

تہ منھنجن ٻانھن کي راتو واہ وٺي نڪر! ڇو تہ (فرعون ۽ سندس لشڪر) اوهان جي پٺيان پوندا. پوءِ فرعون شھرن

حٰشِرِيْنَ ﴿٥٣﴾ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيْلُوْنَ ﴿٥٤﴾ وَاِنَّهُمْ لَنَا

گڏ ڪندڙ. تہ اهي ماڻهو آهن جماعت ٿوري. ۽ اهي اسان کي

۾ ڪوٺيندڙ موڪليا. (چيائين) تہ بيشڪ هي ٿورڙن (ماڻھن) جو مچو آهي. ۽ بيشڪ اُنھن اسان کي

لَغَآئِظُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَاِنَّا لَجَمِيْعٌ حٰذِرُوْنَ ﴿٥٦﴾ فَاَخْرَجْنٰهُمْ مِّنْ جَنّٰتٍ

ڪاوڙائيندڙ آهن. ۽ اسين سمورا هٿيارن وارا آهيون. پوءِ اسان ڪڍيو انھن کي باغن

ڪاوڙايو آهي. ۽ اسين هٿيارن واري جماعت آهيون. (الله فرمائي ٿو تہ) پوءِ اُنھن (فرعونين) کي باغن

وَّعُيُوْنٍ ﴿٥٧﴾ وَّكُنُوْزٍ وَّمَقَامٍ كَرِيْمٍ ﴿٥٨﴾ كَذٰلِكَ ؕ وَاَوْرَثْنٰهَا بَنِيْٓ

۽ چشمن ۽ ڪاڻين ۽ جاين پلين مان. ائين ئي ڪيوسون ۽ وارث بڻايوسون انھن جو بني

۽ چشمن کان ٻاهر ڪڍيوسون. ۽ خزانن ۽ عزت واري جاءِ مان (بہ). اهڙيءَ طرح (ڪيوسون). ۽ اُنھن (شين) جو

اِسْرَآءِيْلَ ﴿٥٩﴾ فَاَتْبَعُوْهُمْ مُّشْرِقِيْنَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا تَرَآءَ الْجَمْعٰنِ قَالَ

اسرائيل کي. پوءِ پٺيان پيئن سج اڀرڻ سان. پوءِ جڏهن ڏٺو هڪٻئي کي ٻنهي جماعتن چيو

بني اسرائيلن کي وارث ڪيوسون. پوءِ سج اُڀرندي ئي انھن (بني اسرائيلن) جي پوئتان پيا. پوءِ جنھن مهل ٻنھي ٽولين

اَصْحٰبُ مُوْسٰٓى اِنَّا لَمُدْرَكُوْنَ ﴿٦١﴾ قَالَ كَلَّا ۚ اِنَّ مَعِيَ رَبِّيْ

سنگت موسيٰ جي اسان تہ پڪڙجي پياسون. چيائين هرگز نہ. بيشڪ مون سان گڏ منھنجو رب آهي،

هڪ ٻئي کي ڏٺو (تنھن مهل) موسيٰ جي سنگتين چيو تہ، بيشڪ اسان کي پھچي ويا! (موسيٰ) چيو تہ. ائين نہ آهي، بيشڪ

سَيَهْدِيْنِ ﴿٦٢﴾ فَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى اَنِ اضْرِبْ بِّعَصَاكَ الْبَحْرَ ؕ

اجھو دڳ لائيندو مونکي، پوءِ وحي ڪيوسون موسيٰ ڏانھن تہ هڻ لٺ پنھنجي سمنڊ کي،

منھنجو پالڻھار مون ساڻ آهي، سگھو مون کي رستي لائيندو. پوءِ موسيٰ ڏانھن وحي ڪيوسين تہ پنھنجي لٺ سمنڊ کي هڻ!

فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيْمِ ﴿٦٣﴾ وَاَزْلَفْنَا ثَمَّ

پوءِ اهو چيرجي پيو پوءِ ٿي پئي هر ڦاڪ پاڻيءَ جي جھڙو جبل وڏو. ۽ ويجھو آندوسون

پوءِ اهو چيرجي پيو، پوءِ هر ڀاڱو وڏي پهاڙ جھڙو ٿي پيو. ۽ انهن ٻين (يعني فرعونين) کي اُن هنڌ ويجھو ڪيوسون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْاٰخَرِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَاَنْجَيْنَا مُوْسٰى وَمَنْ مَّعَهٗٓ اَجْمَعِيْنَ ﴿٦٥﴾ ثُمَّ

اتي ٻين کي، ۽ بچايوسون موسىٰ کي ۽ جيڪي انهيءَ سان گڏ هئا سمورا، پوءِ

۽ موسىٰ ۽ سندس سنگتين مڙني کي بچايوسون، وري (هنن) ٻين (يعني فرعونين)

اَغْرَقْنَا الْاٰخَرِيْنَ ﴿٦٦﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ

ٻوڙيوسون ٻين کي. بيشڪ انهيءَ ۾ نشاني آهي، ۽ نہ تيا گهڻا انهن مان

کي ٻوڙيوسون. بيشڪ انهيءَ (قصي) ۾ نشاني آهي ۽ انهن مان گهڻا مڃڻ وارا نہ هئا.

مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٦٧﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٦٨﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ

ايمان آڻيندڙ. ۽ بيشڪ تنهنجو پاليندڙ اهو زبردست مهربان آهي. ۽ پڙهي ٻڌاءِ انهن کي خبر

۽ بيشڪ تنهنجو پالڻهار ئي غالب مهربان آهي. ۽ انهن کي ابراهيم جو قصو پڙهي ٻڌاءِ!

اِبْرٰهِيْمَ ﴿٦٩﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَا تَعْبُدُوْنَ ﴿٧٠﴾ قَالُوْا نَعْبُدُ

ابراهيم جي. جڏهن چيائين پنهنجي پيءُ ۽ پنهنجي قوم کي ڇا جي عبادت ڪريو ٿا؟ چيائون پوڄيون ٿا

جڏهن پنهنجي پيءُ ۽ پنهنجيءَ قوم کي چيائين تہ ڇاکي پوڄيندا آهيو؟ چيائون تہ، (اسين) بتن کي پوڄيندا آهيون.

اَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عٰكِفِيْنَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُوْنَكُمْ اِذْ

بتن کي پوءِ آهيون تن جي آڏو ويهندڙ. چيائين ڀلا ٻڌن ٿا توهان جو جنهن وقت

پوءِ سدائين انهن جا مجاور ٿي رهندا آهيون. (ابراهيم) چيو تہ، جڏهن (هنن کي) سڏيو ٿا (تڏهن) اوهان جو (سڏ) ٻڌن ٿا؟

تَدْعُوْنَ ﴿٧٢﴾ اَوْ يَنْفَعُوْنَكُمْ اَوْ يَضُرُّوْنَ ﴿٧٣﴾ قَالُوْا بَلْ وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا

سڏ ٿا ڪريو؟ يا فائدو ڏين ٿا توهان کي يا نقصان ڏين ٿا؟ چيائون نہ پر لڌوسون پنهنجن وڏن کي

يا اوهان کي سک پهچائيندا آهن يا ڏک ڏيندا آهن؟ چيائون (نہ!) بلڪ پنهنجن پيءُ ڏاڏن کي

كَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ﴿٧٤﴾ قَالَ اَفَرَءَيْتُمْ مَّا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ﴿٧٥﴾ اَنْتُمْ وَ

اِئين ڪندا هئا. چيائين ڇا پوءِ خبر اٿوَ جنهن جي عبادت ڪريو ٿا. توهان ۽

اِئين ڪندو ڏٺوسون. ابراهيم چيو تہ، (انهن کي) ڏٺو اٿوَ جن کي پوڄيندا رهيوَ؟ اوهين ۽

اٰبَآؤُكُمُ الْاَقْدَمُوْنَ ﴿٧٦﴾ؗ فَاِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّيْٓ اِلَّا رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧٧﴾

توهان جا ابا ڏاڏا اڳيان، پوءِ بيشڪ اهي دشمن آهن منهنجا سواءِ رب العالمين جي.

اوهان جا اڳيان ابا ڏاڏا. بيشڪ اهي جهانن جي پالڻهار کان سواءِ منهنجا ويري آهن.

الَّذِيْ خَلَقَنِيْ فَهُوَ يَهْدِيْنِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِيْ هُوَ يُطْعِمُنِيْ وَيَسْقِيْنِ ﴿٧٩﴾

جنهن پيدا ڪيو مون کي پوءِ اهو رستو ڏيکاري ٿو مونکي. ۽ اهو ٿي کارائي ٿو مون کي ۽ پياري ٿو مونکي.

جنهن مون کي پيدا ڪيو آهي، وري اهوئي مون کي سڌو رستو ڏيکاريندو. ۽ اهو آهي جو مون کي کارائيندو آهي ۽ پياريندو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِيْنِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِيْ يُمِيْتُنِيْ ثُمَّ يُحْيِيْنِ ﴿٨١﴾

۽ جڏهن بيمار ٿيان ٿو تہ اهوئي شفا ڏئي ٿو مونکي. ۽ اهو ماريندو مونکي وري جياريندو مونکي.

۽ جڏهن بيمار ٿيندو آهيان، تڏهن اهو ئي مون کي شفا ڏيندو آهي. ۽ اهو آهي جو مون کي ماريندو، وري اهوئي مون کي جياريندو.

وَالَّذِيْ اَطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَ لِيْ خَطِيْٓئَتِيْ يَوْمَ الدِّيْنِ ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِيْ

۽ اهو جو اميد رکان ٿو تہ بخشيندو مونکي منهنجي خطا قيامت جي ڏينهن. اي منهنجا رب عطا ڪر مونکي

۽ اهو آهي جو آسرو اٿم تہ قيامت جي ڏينهن منهنجون خطائون مون کي بخشيندو. اي منهنجا پالڻهار! مون کي

حُكْمًا وَّاَلْحِقْنِيْ بِالصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٣﴾ وَاجْعَلْ لِّيْ لِسَانَ صِدْقٍ

علم ۽ ملاءِ مون کي صالحن سان. ۽ ڪر منهنجي لاءِ پچار چڱي

دانائي بخش ۽ مون کي صالحن سان شامل ڪر! ۽ پوين ۾ منهنجي چڱي يادگيري (قائم) ڪر!

فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِيْ مِنْ وَّرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيْمِ ﴿٨٥﴾ وَاغْفِرْ لِاَبِيْٓ

پوين ۾. ۽ ڪر مونکي وارث بهشت نعمت واري جو. ۽ بخش منهنجي پيءُ کي

۽ مون کي نعمت واري بهشت جي وارثن مان ڪر! ۽ منهنجي پيءُ کي بخش!

اِنَّهٗ كَانَ مِنَ الضَّآلِّيْنَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخْزِنِيْ يَوْمَ يُبْعَثُوْنَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا

بيشڪ اهو آهي گمراهن مان. ۽ نہ خوار ڪر مونکي جنهن ڏينهن مئا اٿاربا. تنهن ڏينهن نہ

جو اهو گمراهن مان آهي. ۽ جنهن ڏينهن (ماڻهو جيئرا ٿي) اٿندا (تنهن ڏينهن) مون کي خوار نہ ڪج! جنهن

يَنْفَعُ مَالٌ وَّلَا بَنُوْنَ ﴿٨٨﴾ اِلَّا مَنْ اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ ﴿٨٩﴾ وَاُزْلِفَتِ

نفعو ڏيندو مال ۽ نڪي اولاد. مگر جو آيو الله وٽ دل سالم سان. ۽ ويجهو ڪيو ويندو

ڏينهن نڪي مال ۽ نڪي پٽ نفعو ڏيندا. پر اهو (فائدي وارو هوندو) جو الله وٽ سالم دل آڻيندو. ۽

الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٩٠﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ لِلْغٰوِيْنَ ﴿٩١﴾ وَقِيْلَ لَهُمْ اَيْنَمَا

بهشت پرهيزگارن لاءِ ۽ ظاهر ڪيو ويندو دوزخ گمراهن لاءِ. ۽ چيو ويندو انهن کي ڪٿي آهن اهي

پرهيزگارن لاءِ بهشت ويجهو ڪيو ويندو. ۽ گمراهن لاءِ دوزخ ظاهر ڪيو ويندو. ۽ کين چيو ويندو تہ اهي ڪٿي

كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ﴿٩٢﴾ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ هَلْ يَنْصُرُوْنَكُمْ اَوْ يَنْتَصِرُوْنَ ﴿٩٣﴾

جن جي توهان پوڄا ڪندا هئا. الله کان سواءِ. ڇا مدد ڪن ٿا توهان جي يا پلؤ وٺن ٿا.

آهن، جن کي پوڄيندا هيوَ؟ الله کان سواءِ؟ (هاڻي) اهي اوهان کي مدد ڏين ٿا يا (پاڻ) بدلو وٺي سگهن ٿا؟

فَكُبْكِبُوْا فِيْهَا هُمْ وَالْغَاوٗنَ ﴿٩٤﴾ وَجُنُوْدُ اِبْلِيْسَ اَجْمَعُوْنَ ﴿٩٥﴾ قَالُوْا

پوءِ اونڌا اڇليا ويندا ان ۾ اهي ۽ سڀ گمراهہ. ۽ لشڪر ابليس جا سارا. چوندا

پوءِ اهي گمراهہ (پوڄيندڙ) ۽ بت منجهس اونڌا ڪري اڇليا ويندا. ۽ مڙيئي شيطاني لشڪر بہ (اڇلائبا).

وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾ تَاللّٰهِ اِنْ كُنَّا لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٩٧﴾ اِذْ

۽ اهي اتي جهيڙو ڪندا. قسم خدا جو بيشڪ هئاسون گمراهي پڌري ۾. جڏهن

۽ (تڏهن) اهي منجهس هڪ ٻئي سان جهڳڙو ڪندي پيا چوندا. تہ الله جو قسم آهي! بيشڪ! سين تہ پڌريءَ گمراهيءَ ۾ هئاسون. جڏهن

نُسَوِّيْكُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٩٨﴾ وَمَآ اَضَلَّنَآ اِلَّا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا

برابر پيا ڪريون توهان کي رب العالمين سان. ۽ نہ گمراهہ ڪيو اسان کي مگر ڏوهارين. پوءِ ناهي اسان جو

اوهان کي جهانن جي پالڻهار سان برابر ٿي ڪيوسون. ۽ (هنن) مجرمن کان سواءِ ٻئي ڪنهن اسان کي گمراهہ نہ ڪيو. پوءِ اسان جو (هاڻي) ڪو

مِنْ شَافِعِيْنَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيْقٍ حَمِيْمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَوْ اَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُوْنَ

ڪوئي سفارش ڪندڙ. ۽ نڪو دوست مهربان. پوءِ جيڪر ٿئي اسان جو موٽڻ تہ ٿيون

ڪو سفارش ڪرڻ وارو آهي. ۽ نڪو ڪو غمخوار دوست آهي. پوءِ جيڪر هڪ ڀيرو اسان کي (وري دنيا ۾ وڃڻ)

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٢﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۭ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ

ايمان وارن مان. بيشڪ انهيءَ ۾ نشاني آهي، ۽ ناهن گهڻا انهن مان

ملي تہ مومنن مان ٿيون! بيشڪ ان ۾ ضرور نشاني آهي ۽ انهن مان گهڻا مومن نہ آهن.

مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٣﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوْحِ

ايمان آڻيندڙ. ۽ بيشڪ تنهنجو رب زبردست رحم وارو آهي. ڪوڙو ڪيو قوم نوح

۽ بيشڪ تنهنجو پالڻهار ئي غالب مهربان آهي. نوح جي قوم پيغمبرن کي ڪوڙو ڄاتو.

ِۨ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٠٥﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ نُوْحٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿١٠٦﴾ اِنِّيْ لَكُمْ

جي رسولن کي. جڏهن چيو انهن کي سندس ڀاءُ نوح ڇا نہ ٿا ڊڄو. آءٌ توهان جو

جڏهن کين سندن ڀاءُ نوح چيو تہ، (الله کان) ڇو نہ ٿا ڊڄو؟ بيشڪ آءٌ اوهان لاءِ

رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٠٧﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٠٨﴾ وَمَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ

رسول امانت وارو آهيان. پوءِ ڊڄو الله کان ۽ چيو وٺو منهنجو. ۽ نہ ٿو گهران آءٌ توهان کان ان تي ڪا

امين پيغمبر آهيان. پوءِ الله کان ڊڄو ۽ منهنجو چيو مڃو. ۽ اوهان کان ان (پيغام جي پهچائڻ) تي ڪو اجورو نہ

اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١١٠﴾

مزوري، ناهي مزوري منهنجي مگر پالڻهار جهانن جي تي. پوءِ ڊڄو الله کان ۽ تابعداري ڪريو منهنجي.

ٿو گهران. منهنجو اجورو تہ رڳو جهانن جي پالڻهار تي آهي. پوءِ الله کان ڊڄو ۽ منهنجو چيو مڃو.

قَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْاَرْذَلُوْنَ ﴿١١١﴾ قَالَ وَمَا عِلْمِيْ بِمَا

چيائون ڪيئن مڃون تو کي ۽ ڪيڏ لڳا آهن تنهنجي نيچ ماڻهو. چيائين ۽ ڪهڙي خبر مونکي ان جي جيڪي

چيائون تہ توتي ايمان ڇو آڻيون؟ ۽ حالانڪ نيچ ماڻهن (ڪنهن دنياوي لالچ لاءِ) تنهنجي تابعداري ڪئي آهي. (نوح) چيو تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَ

اهي ڪم ڪن ٿا. ناهي حساب انهن جو پر منهنجي رب تي جيڪڏهن توهان سمجهه رکو ٿا. ۽

بون کي ڪهڙي سڌ تہ (هو) ڇا (نيت) ڪندا رهيا آهن؟ جيڪڏهن اوهين سمجهه وارا آهيو تہ، سندن حساب منهنجي پالڻهار کان سواءِ ٻئي ڪنهن تي نہ آهي.

مَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَئِنْ

ناهيان آءٌ تڙيندڙ ايمان وارن کي. رڳو آءٌ آهيان ڊيڄاريندڙ پڌرو. چيائون جيڪڏهن

۽ آءٌ مومنن کي تڙڻ وارو نہ آهيان. آءٌ تہ رڳو پڌرو ڊيڄاريندڙ آهيان. چيائون تہ، اي نوح! جيڪڏهن

لَمْ تَنْتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي

نہ مڙندين اي نوح تہ ضرور ٿيندين سنگسارن مان. چيائين اي منهنجا رب منهنجي قوم

تون نہ رهندين تہ ضرور سنگسار ٿيندين. (نوح) چيو تہ، اي منهنجا پالڻهار! بيشڪ منهنجيءَ قوم مون کي

كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ

ڪوڙو ڪيو مون کي. پوءِ فيصلو ڪر منهنجي ۽ انهن جي وچ ۾ پورو فيصلو ۽ بچاءِ مون کي ۽ جيڪي مون سان گڏ آهن

ڪوڙو ڄاتيو. تنهن ڪري منهنجي ۽ سندن وچ ۾ چڱيءَ طرح فيصلو ڪر ۽ مون کي ۽ جيڪي مومن مون ساڻ آهن، تن

الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿١١٩﴾ ثُمَّ

مومن. پوءِ بچايوسون ان کي ۽ جيڪي ان سان گڏ هئا ٻيڙي ڀريل ۾. پوءِ

کي بچاءِ. پوءِ کيس ۽ سندس سنگتين کي ڀريل ٻيڙيءَ ۾ بچايوسون. وري ڪانئن

أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ

ٻوڙيوسون ان کان بعد باقي رهندڙن کي. بيشڪ انهيءَ ۾ نشاني آهي، ۽ نہ هئا اڪثر انهن جا

پوءِ رهيلن کي ٻوڙيوسون. بيشڪ ان ۾ وڏي نشاني آهي، ۽ انهن مان گهڻا مڃيندڙ نہ هئا.

مُؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ عَادٌ

ايمان وارا. ۽ بيشڪ تنهنجو رب ئي زبردست رحم وارو آهي. ڪوڙو ڪيو عاد

۽ بيشڪ تنهنجو پالڻهار ئي غالب مهربان آهي. عاد (جي قوم) پيغمبرن کي ڪوڙو ڄاتو.

الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّي لَكُمْ

رسولن کي. جڏهن چيو انهن کي سندن ڀاءُ هود ڇا نہ ٿا ڊڄو. آءٌ توهان جو

جڏهن سندن ڀاءُ هود کين چيو تہ، (الله کان) ڇو نہ ڊڄندا آهيو؟ بيشڪ آءٌ اوهان جو

رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٢٦﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ

رسول آهيان امانت وارو. پوءِ ڊڄو الله کان ۽ چيو وٺو منهنجو. ۽ نٿو گهران آءٌ توهان کان ان تي

امين پيغمبر آهيان. پوءِ الله کان ڊڄو ۽ منهنجو چيو مڃو. ۽ آءٌ اوهان کان اُن (پيغام) پهچائڻ تي ڪو اجورو نہ ٿو گهران.

النصف

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٢٧﴾ اَتَبْنُوْنَ بِكُلِّ رِيْعٍ

مزوري، رڳو منهنجي مزوري آهي جهانن جي پالينڊڙ تي. ڇا ٺاهيو ٿا هر مٿاهين ٿي

منهنجو اجورو رڳو جهانن جي پالڻهار تي آهي. سڀڪنهن دڙي تي اجايا مشغول ٿي نشان ڇو بڻائيندا آهيو؟

اٰيَةً تَعْبَثُوْنَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُوْنَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُوْنَ ﴿١٢٩﴾ وَاِذَا

مينار اجايا. ۽ ٺاهيو ٿا ڪارخانا شايد توهان هميشہ رهندؤ. ۽ جڏهن

۽ (ڇو) پڪيون ماڙيون بڻائيندا آهيو؟ ڄڻڪ اوهين سدائين رهندؤ؟ ۽ جڏهن اوهين دست درازي ڪندا

بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِيْنَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٣١﴾ وَاتَّقُوا

هٿ ڳنڍيو ٿا تہ هٿ ڳنڍيو ٿا سرڪش ٿي. پوءِ ڊڄو الله کان ۽ تابعداري ڪريو منهنجي. ۽ ڊڄو

آهيو (تڏهن) زبردست ٿي دست درازي ڪندا آهيو. پوءِ الله کان ڊڄو ۽ منهنجو چيو مڃو. ۽ اُنهيءَ (الله) کان ڊڄو جنهن

الَّذِيْۤ اَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٣٢﴾ اَمَدَّكُمْ بِاَنْعَامٍ وَّبَنِيْنَ ﴿١٣٣﴾ وَجَنّٰتٍ

انهي کان جنهن ڏنو توهان کي جيڪي ڄاڻو ٿا ڏنائين توهان کي چوپايا مال ۽ پٽ. ۽ باغ

اوهان کي اُنهيءَ (شيءِ) جي مدد ڏني جا (اوهين) ڄاڻندا آهيو. اوهان کي ڍورن ۽ پٽن (ڏيڻ) سان مدد ڏني اٿس. ۽ باغن

وَّعُيُوْنٍ ﴿١٣٤﴾ اِنِّيْۤ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٣٥﴾ قَالُوْا سَوَآءٌ

۽ چشما. آءٌ خوف ٿو ڪيان توهان تي عذاب کان وڏي ڏينهن جي. چياءون هڪجهڙو آهي

۽ (باغن جي) چشمن (ڏيڻ) سان بہ. بيشڪ آءٌ اوهان تي وڏي ڏينهن جي عذاب (پهچڻ) کان ڊڄان ٿو. چياءون تہ.

عَلَيْنَاۤ اَوَعَظْتَ اَمْ لَمْ تَكُنْ مِّنَ الْوٰعِظِيْنَ ﴿١٣٦﴾ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا خُلُقُ

اسان لاءِ تون نصيحت ڪرين يا نہ ٿئين ناهي نصيحت ڪندڙ. اها مگر عادت

(جي)تون (اسان کي) نصيحت ڏين يا نصيحت ڏيندڙن مان نہ هجين تہ اسان لاءِ هڪجهڙو آهي. اها اڳين جي ئي عادت آهي.

الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ﴿١٣٨﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَاَهْلَكْنٰهُمْ ۭ اِنَّ

اڳين ماڻهن جي. ۽ ناهيون اسين عذاب ڪيل. پوءِ ڪوڙو ڪيائون انهي کي پوءِ هلاڪ ڪيوسون انهن کي، بيشڪ

۽ اسين (ڪڏهن) عذاب ڪيل نہ ٿينداسون. پوءِ ڪيس ڪوڙو ڀانيائون تنهن ڪري کين هلاڪ ڪيوسون. بيشڪ ان

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۭ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٣٩﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ

انهي ۾ آهي نشاني، ۽ نہ هئا گهڻا انهن جا ايمان وارا. ۽ بيشڪ تنهنجو رب ئي اهو زبردست

(قصي) ۾ نشاني آهي ۽ منجهانئن گهڻا مڃڻ وارا نہ هئا. ۽ بيشڪ تنهنجو پالڻهار ئي غالب

الرَّحِيْمُ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٤١﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ صٰلِحٌ

رحم وارو آهي، ڪوڙو ڪيو ثمود رسولن کي. جڏهن چيو انهن کي سندن ڀاءُ صالح

مهربان آهي. ثمود (جي قوم) پيغمبرن کي ڪوڙو ڀانيو. جڏهن کين سندن ڀاءُ صالح چيو تہ.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿١٤٢﴾ اِنِّیْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِیْنٌ ﴿١٤٣﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِیْعُوْنِ ﴿١٤٤﴾ وَ

چانه تا ڊڄو؟ آءٌ توهان جو رسول آهيان امانت وارو. پوءِ ڊڄو الله کان ۽ چيو وٺو منهنجو. ۽

(الله کان) ڇو نه ڊڄندا آهيو؟ بيشڪ آءٌ اوهان لاءِ امين پيغمبر آهيان. پوءِ الله کان ڊڄو ۽ منهنجو چيو مڃو. ۽

مَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِیَ اِلَّا عَلٰی رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿١٤٥﴾

نه ٿو گهران مان توهان کان ان تي ڪا مزدوري، منهنجي مزوري آهي رب العالمين تي.

آءٌ اوهان کان ان (پيغام پهچائڻ) تي ڪو اجورو نه ٿو گهران. منهنجو اجورو رڳو جهانن جي پالڻهار تي آهي.

اَتُتْرَكُوْنَ فِیْ مَا هٰهُنَآ اٰمِنِیْنَ ﴿١٤٦﴾ فِیْ جَنّٰتٍ وَّعُیُوْنٍ ﴿١٤٧﴾ وَّزُرُوْعٍ

ڇا توهان ڇڏيا ويندؤ هتان جي شين ۾ امن سان. باغن ۽ چشمن ۾ ۽ پوکن ۾

اهو جيڪي هتي (دنيا ۾) آهي، تنهن ۾ اوهان کي بي ڀئو ڇڏي ڏبو ڇا (ته هميشه آرام ۾ رهو)؟ باغن ۾ ۽ چشمن ۾.

وَّنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِیْمٌ ﴿١٤٨﴾ وَتَنْحِتُوْنَ مِنَ الْجِبَالِ بُیُوْتًا فٰرِهِیْنَ ﴿١٤٩﴾

۽ کجين ۾ جن جا ڇڳا ڳتل آهن. ۽ گهڙيو ٿا جبلن ۾ گهر ڪاريگر ٿي.

۽ پوکن ۽ کجين ۾ جن جاگوشا ڪونئرا آهن. ۽ ڪاريگر ٿي جبلن مان (تراشي) گهر بڻائيندا آهيو.

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِیْعُوْنِ ﴿١٥٠﴾ وَلَا تُطِیْعُوْٓا اَمْرَ الْمُسْرِفِیْنَ ﴿١٥١﴾ الَّذِیْنَ

پوءِ ڊڄو الله کان ۽ چيو وٺو منهنجو. ۽ نه مڃيو حڪم حد کان لنگهندڙن جو. جيڪي

پوءِ الله کان ڊڄو ۽ منهنجو چيو مڃو. ۽ انهن حد کان لنگهندڙن جو چيو نه مڃو. جيڪي

یُفْسِدُوْنَ فِی الْاَرْضِ وَلَا یُصْلِحُوْنَ ﴿١٥٢﴾ قَالُوْٓا اِنَّمَآ اَنْتَ مِنَ

وڳوڙ وجهن ٿا ملڪ ۾ ۽ سڌارو نه ٿا ڪن، چيائون رڳو تون آهين

ملڪ ۾ بگيڙ وجهندا آهن ۽ سڌارو نه ڪندا آهن. چيائون ته، تون رڳو جادو ڪيلن مان آهين.

الْمُسَحَّرِیْنَ ﴿١٥٣﴾ مَآ اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۚ فَاْتِ بِاٰیَةٍ اِنْ كُنْتَ

جادو ڪيل. نه آهين تون مگر ماڻهو اسان جهڙو. پوءِ آڻ نشاني جيڪڏهن آهين

تون رڳو اسان جهڙو ماڻهو آهين. جيڪڏهن تون سچن مان آهين ته ڪا نشاني آڻ.

مِنَ الصّٰدِقِیْنَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ هٰذِهٖ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَّلَكُمْ شِرْبُ یَوْمٍ مَّعْلُوْمٍ ﴿١٥٥﴾

تون سچو. چيائين هي ڏاچي آهي جنهن لاءِ پيئڻ جو وارو آهي ۽ توهان لاءِ آهي وارو ڏينهن مقرر جو.

(صالح) چيو ته، هيءَ ڏاچي آهي. ان جي (پاڻي) پيئڻ لاءِ ۽ اوهان جي (پاڻي) پيئڻ لاءِ واري جو ڏينهن مقرر ٿيل آهي.

وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ فَیَاْخُذَكُمْ عَذَابُ یَوْمٍ عَظِیْمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوْهَا

۽ نه هٿ لايو ان کي ايذائڻ لاءِ پوءِ وٺندو توهان کي عذاب ڏينهن وڏي جو. پوءِ منڊو ڪيائون ان کي

۽ اوهين ڪيس ڪو ايذاءُ نه پهچائجو، نه ته اوهان کي وڏي ڏينهن جو عذاب پڪڙيندو. پوءِ اُن جون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاَصْبَحُوْا نٰدِمِيْنَ ﴿١٥٧﴾ فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَ

پوءِ ٿيا پشيمان. پوءِ ورتو انهن کي عذاب. بيشڪ انهي ۾ آهي نشاني. ۽

ڪُچون ڪپيائون (۽ ماري وڌائون) پوءِ پشيمان ٿيا. پوءِ کين عذاب پڪڙيو. بيشڪ ان ۾ نشاني آهي

مَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٥٨﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿١٥٩﴾ كَذَّبَتْ

ناهن گهڻا انهن جا مڃيندڙ. ۽ بيشڪ تنهنجو رب زبرست رحم وارو آهي. ڪوڙو ڪيو

۽ منجهائن گهڻا مڃڻ وارا نہ هئا. ۽ بيشڪ تنهنجو پالڻهار ئي غالب مهربان آهي.

قَوْمُ لُوْطِ ِۨالْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٦٠﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ لُوْطٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿١٦١﴾

قوم لوط جي رسولن کي. جڏهن چيو انهن کي سندن ڀاءُ لوط ڇا نہ ٿا ڊڄو.

لوط جي قوم پيغمبرن کي ڪوڙو ڄاتو. جڏهن کين سندن ڀاءُ لوط چيو تہ، (الله کان) ڇو نہ ڊڄندا آهيو؟

اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٦٢﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٦٣﴾ وَمَآ اَسْـَٔلُكُمْ

آءٌ آهيان توهان جو رسول امانت وارو. پوءِ ڊڄو الله کان ۽ چيو وٺو منهنجو ۽ آءٌ نہ ٿو گهران توهان کان

بيشڪ آءٌ اوهان جو امين پيغمبر آهيان. پوءِ الله کان ڊڄو ۽ منهنجو چيو مڃو. ۽ اُن (پيغام پهچائڻ) تي اوهان کان

عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦٤﴾ اَتَاْتُوْنَ الذُّكْرَانَ

ان تي ڪا مزوري. ناهي مزوري منهنجي مگر رب العالمين تي. ڇا اچو ٿا نرن ڏانهن

ڪو اجورو نہ ٿو گهران. منهنجو اجورو رڳو جهانن جي پالڻهار تي آهي. دنيا جهان جي نرن ڏانهن (بڇڙائيءَ لاءِ) ڇو ويندا آهيو؟

مِنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُوْنَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ ؕ بَلْ اَنْتُمْ

جهان وارن مان. ۽ ڇڏيو ٿا اهو جيڪي پيدا ڪيون توهان لاءِ توهان جي رب عورتون، پر توهان

۽ جيڪي اوهان جي پالڻهار اوهان لاءِ اوهان جون زالون خلقيون آهن تن کي ڇو ڇڏيندا آهيو؟ بلڪ اوهين

قَوْمٌ عٰدُوْنَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوْا لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ يٰلُوْطُ لَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِيْنَ ﴿١٦٧﴾

ماڻهو آهيو حد لتاڙيندڙ. چيائون جيڪڏهن نہ مڙندين اي لوط تہ ضرور ٿيندين نيڪالي ڏنلن مان.

حد کان لنگهندڙ قوم آهيو. چيائون تہ، اي لوط! جيڪڏهن نہ رهندين تہ ضرور لوڏائبين.

قَالَ اِنِّيْ لِعَمَلِكُمْ مِّنَ الْقَالِيْنَ ﴿١٦٨﴾ رَبِّ نَجِّنِيْ وَاَهْلِيْ مِمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٦٩﴾

چيائين آءٌ توهان جي انهيءَ عمل تي سخت رنج آهيان. اي منهنجا رب نجات ڏي مونکي ۽ منهنجي گهروارن کي انهي کان جو اهي ڪن ٿا.

لوط چيو تہ، بيشڪ آءٌ اوهان جي ڪِرت کان رنج آهيان. اي منهنجا پالڻهار! جيڪي (هو) ڪندا آهن، تنهن جي شَر کان مون کي ۽ منهنجي گهر جي ڀاتين کي بچاءِ.

فَنَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٧٠﴾ اِلَّا عَجُوْزًا فِي الْغٰبِرِيْنَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا

پوءِ بچايوسون انکي ۽ سندس گهروارن سيني کي. مگر هڪ پوڙهي ٿي پوئتي رهندڙن ۾. پوءِ تباهه ڪيوسون

پوءِ کيس ۽ سندس مڙني ڀاتين کي بچايوسون. سواءِ (هڪڙيءَ) ٻڍڙيءَ زال جي جا رهيلن مان هئي. وري (اُنهن) ٻين جي پاڙ پٽي سون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْاٰخَرِيْنَ ﴿١٧٢﴾ وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ۚ فَسَآءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿١٧٣﴾

ٻين کي. ۽ وسايوسون انهن تي مينهن، پوءِ بڇڙو آهي مينهن ڊيڄاريلن جو.

۽ مٿن (پٿرن جو) مينهن وسايوسون. پوءِ ڊيڄاريلن جو مينهن بڇڙو آهي.

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٧٤﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ

بيشڪ آهي انهي ۾ نشاني، ۽ ناهن گهڻا انهن جا ايمان آڻيندڙ. ۽ بيشڪ تنهنجو رب

بيشڪ هن ۾ وڏي نشاني آهي ۽ منجهانئن گهڻا مڃڻ وارا نه هئا. ۽ بيشڪ تنهنجو پالڻهار

لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ اَصْحٰبُ لْئَيْكَةِ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٧٦﴾ اِذْ قَالَ

ئي زبردست مهربان آهي. ڪوڙو ڪيو جهنگل وارن رسولن کي. جڏهن چيو

ئي غالب مهربان آهي. (شهر) ايڪ وارن پيغمبرن کي ڪوڙو ڀانيو. جڏهن کين شعيب چيو ته.

لَهُمْ شُعَيْبٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿١٧٧﴾ اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٧٨﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ

انهن کي شعيب ڇا نه ٿا ڊڄو. آءٌ آهيان توهان جو رسول امانت وارو. پوءِ ڊڄو الله کان

(الله کان) ڇو نه ٿا ڊڄو؟ بيشڪ آءٌ اوهان لاءِ امين پيغمبر آهيان. پوءِ الله کان ڊڄو

وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٧٩﴾ وَمَآ اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا

۽ چيو ونو منهنجو. ۽ آءٌ نه ٿو گهران توهان کان ان تي مزوري، ناهي منهنجي مزوري مگر

۽ منهنجو چيو مڃو. ۽ آءٌ اوهان کان ان (پيغام پهچائڻ) تي ڪو اجورو نه ٿو گهران. منهنجو اجورو رڳو

عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٨٠﴾ اَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُوْنُوْا مِنَ الْمُخْسِرِيْنَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوْا

رب العالمين تي. پورو پريو ماپي کي ۽ نه ٿيو گهٽ ڏيندڙن مان. ۽ توريو

جهانن جي پالڻهار تي آهي. ماڻ پورو پريو ۽ ڪَسُ لائيندڙن مان نه ٿيو. ۽ سنئينءَ

بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيْمِ ﴿١٨٢﴾ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا

تارازيءَ پوريءَ سان. ۽ نه ڪٽائي ڏيو ماڻهن کي انهن جون شيون ۽ نه ڪريو

تارازيءَ سان توريو. ۽ ماڻهن کي سندن شيون گهٽ نه ڏيو ۽ ملڪ ۾

فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿١٨٣﴾ وَاتَّقُوا الَّذِيْ خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٨٤﴾

ملڪ ۾ فساد. ۽ ڊڄو انهي کان جنهن پيدا ڪيو توهان کي ۽ مخلوق اڳينءَ کي.

فسادي ٿي بگيڙ نه وجهو. ۽ انهيءَ (الله) کان ڊڄو جنهن اوهان کي ۽ اڳينءَ خلق کي خلقيو.

قَالُوْٓا اِنَّمَآ اَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِيْنَ ﴿١٨٥﴾ وَمَآ اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَاِنْ

چيائون رڳو تون آهين جادو ڪيل. ۽ ناهين تون مگر ماڻهو اسان جهڙو ۽ اسين

چيائون ته تون رڳو جادو ڪيلن مان آهين. ۽ تون رڳو اسان جهڙو ماڻهو آهين. ۽ بيشڪ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نَّظُنُّكَ لَمِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿١٨٦﴾ فَاَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ السَّمَآءِ اِنْ

پائيون ٿا توکي — ڪوڙو. — سو ڪيراءِ — اسان تي — ڪو ٽڪرو — آسمان جو — جيڪڏهن

اسين توکي ڪوڙن مان ڀائيندا آهيون. جيڪڏهن تون سچن مان آهين ته اسان تي آسمان مان ڪا ڇپ ڪيراءِ!

كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿١٨٧﴾ قَالَ رَبِّيْٓ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوْهُ

آهين تون — سچو. — چياٿين منهنجو رب زياده ڄاڻي ٿو اُن کي جيڪي توهان ڪريو ٿا. پوءِ ڪوڙو ڪيائون ان کي

(شعيب) چيو ته، جيڪي اوهين ڪندا آهيو، سو منهنجو پالڻهار چڱيءَ طرح ڄاڻندو آهي. پوءِ ان کي ڪوڙو ڀانيائون،

فَاَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ ؕ اِنَّهٗ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٨٩﴾

پوءِ ورتو انهن کي — عذاب — ڇانوري واري ڏينهن، بيشڪ اهو هئو — عذاب — وڏي ڏينهن جو.

تنهن ڪري ڇانيءَ واري ڏينهن جي عذاب کين پڪڙيو، بيشڪ اهو وڏي ڏينهن جو عذاب هو.

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٩٠﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ

يقينن انهي ۾ آهي نشاني، ۽ نه هئا گهڻا انهن جا ايمان آڻيندڙ. ۽ بيشڪ تنهنجو رب

بيشڪ هن (احوال) ۾ (وڏي) نشاني آهي ۽ منجهانئن گهڻا مڃڻ وارا نه هئا. ۽ بيشڪ تنهنجو پالڻهار

لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿١٩١﴾ وَاِنَّهٗ لَتَنْزِيْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ

زبردست — مهربان آهي. ۽ بيشڪ هي قرآن نازل ڪيل آهي پروردگار جهانن جو. لاٿو ان کي

ئي غالب مهربان آهي. ۽ بيشڪ اهو (قرآن) جهانن جي پالڻهار کان لاٿل آهي. اُن کي

الرُّوْحُ الْاَمِيْنُ ﴿١٩٣﴾ عَلٰى قَلْبِكَ لِتَكُوْنَ مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ

ملڪ — جبرئيل، تنهنجي دل تي — جيئن ٿئين تون — ڊيڄاريندڙن مان. — ٻولي

روح الامين (يعني جبرائيل) لاٿو. تنهنجيءَ دل تي، (هن لاءِ) ته ڊيڄاريندڙن مان ٿئين. (جي)

عَرَبِيٍّ مُّبِيْنٍ ﴿١٩٥﴾ وَاِنَّهٗ لَفِيْ زُبُرِ الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٩٦﴾ اَوَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ اٰيَةً

عربي — چٽيءَ سان. ۽ بيشڪ اهو آهي ڪتابن اڳين جي ۾. ڇا ناهي انهن لاءِ هي نشاني

پڌريءَ عربيءَ ٻوليءَ ۾ آهي. ۽ بيشڪ سندس خبر اڳين صحيفن ۾ (لکيل) آهي. انهن لاءِ (اها) نشاني نه آهي ڇا ته.

اَنْ يَّعْلَمَهٗ عُلَمٰٓؤُا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنٰهُ عَلٰى بَعْضِ

جو ڄاڻن ٿا انهي کي — پڙهيل — بني اسرائيل جا. ۽ جيڪڏهن نازل ڪريون ها ان کي — ڪنهن

بني اسرائيلن جا عالم اُن (جي حقانيت) ڄاڻن ٿا؟ ۽ جيڪڏهن قرآن کي (عربن کان سواءِ ٻئي) ڪنهن عجميءَ تي نازل ڪريون ها.

الْاَعْجَمِيْنَ ﴿١٩٨﴾ فَقَرَاَهٗ عَلَيْهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ مُؤْمِنِيْنَ ﴿١٩٩﴾ كَذٰلِكَ سَلَكْنٰهُ

ٻي ٻولي واري تي. پوءِ پڙهي ها ان کي انهن تي ته نه ٿين ها ان کي مڃيندڙ. اهڙي طرح وڌوسون اهو (انڪار)

پوءِ اهو مٿن پڙهي ها ته ان کي (به) مڃڻ وارا نه ٿين ها! اهڙيءَ طرح گنهگارن جي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِىْ قُلُوْبِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿٢٠١﴾

ڏوهارين جي دلين ۾. اهي نہ مڃيندا. ان کي جيستر ڏسن عذاب دردناڪ.

دلين ۾ اهو (انڪار) وڌوسون. اُن تي (ايسين) ايمان نہ آڻيندا، جيسين ڏکوئيندڙ عذاب (نہ) ڏسندا.

فَيَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُوْلُوْا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُوْنَ ﴿٢٠٣﴾

پوءِ ايندو انهن وٽ اوچتو ۽ خبر ئي نہ پوندن. پوءِ چوندا ڇا اسان کي مهلت ملندي.

پوءِ اوچتو وٽن عذاب ايندو ۽ اهي بيخبر هوندا. پوءِ چوندا تہ اسين مهلت ڏنل ٿينداسون ڇا؟

اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿٢٠٤﴾ اَفَرَءَيْتَ اِنْ مَّتَّعْنٰهُمْ سِنِيْنَ ﴿٢٠٥﴾ ثُمَّ جَآءَهُمْ

ڇا پوءِ اهي اسان جي عذاب کي تڪڙو ٿا گهرن. ڇا پوءِ تو ڏٺو تہ جيڪڏهن نفعو ڏيون انهن کي ڪيئي سال. وري اچي انهن وٽ

پوءِ ڇو اسان جو عذاب تڪڙو گهرندا آهن؟ پوءِ ڏٺو اٿيئي ڇا؟ تہ جيڪڏهن کين ڪيئي ورهيہ عيش ڪرڻ (جي مهلت) ڏيون.

مَّا كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ ﴿٢٠٦﴾ مَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يُمَتَّعُوْنَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَآ اَهْلَكْنَا

اهو عذاب جنهن جو کين وعدو ڪيل هئو. تہ ڪهڙي ڪم ايندو انهن کي سندن نفعي وارو هجڻ. ۽ اسان نہ هلاڪ ڪيو آهي

وري وٽن اهو اچي جنهن جو انجام ڏنو پئي وين. تہ سندن آسودو هجڻ ڪانئن ڪجهہ نہ ٽاريندو! ۽ اهڙي ڪنهن

مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا لَهَا مُنْذِرُوْنَ ﴿٢٠٨﴾ ذِكْرٰى وَمَا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا

ڪنهن ڳوٺ کي مگر ان لاءِ هوندا آهن ڊيڄاريندڙ. ياد ڏيارڻ لاءِ. ۽ نہ آهيون اسين ظلم ڪندڙ. ۽ نہ

ڳوٺ کي ناس نہ ڪيوسون، جنهن لاءِ ڊيڄاريندڙ (نہ) هئا. نصيحت ڏيڻ لاءِ. ۽ اسين ظالم نہ هياسون. ۽

تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيٰطِيْنُ ﴿٢١٠﴾ وَمَا يَنْۢبَغِىْ لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ﴿٢١١﴾ اِنَّهُمْ

لاٿو آهي قرآن کي شيطانن. ۽ ناهي اها حيثيت انهن کي ۽ نہ ڪري سگهندا. يقينن اهي

اُن (قرآن) کي شيطانن نازل نہ ڪيو آهي. ۽ نڪي کين جڳائيندو آهي ۽ نڪي ڪري سگهندا آهن. بيشڪ اهي

عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُوْلُوْنَ ﴿٢١٢﴾ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَكُوْنَ

ٻڌڻ کان پاسي ڪيل آهن. سو تون نہ سڏجانءِ الله سان گڏ ٻي خدا کي پوءِ ٿيندين

(ملائڪن جي ڪلام) ٻڌڻ (جي جاءِ) کان پري ڪيل آهن. تنهن ڪري الله سان گڏ ڪنهن ٻئي معبود کي نہ سڏ! نہ تہ

مِنَ الْمُعَذَّبِيْنَ ﴿٢١٣﴾ وَاَنْذِرْ عَشِيْرَتَكَ الْاَقْرَبِيْنَ ﴿٢١٤﴾ وَاخْفِضْ

عذاب وارن مان. ۽ ڊيڄار پنهنجن مائٽن ويجهن کي. ۽ جهڪاءِ

عذاب وارن مان ٿيندين. ۽ پنهنجن ويجهن مائٽن کي ڊيڄار! ۽ مومنن مان جيڪو تنهنجي

جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢١٥﴾ فَاِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ

پنهنجي ٻاجهہ جا پر انهن لاءِ جيڪي تنهنجا تابع ٿيا ايمان وارا. پوءِ جيڪڏهن بي فرماني ڪن تنهنجي تہ چؤ

تابعداري ڪري، تنهن لاءِ پنهنجو ٻازو جهڪو ڪر (يعني نرمي ڪر). پوءِ جيڪڏهن تنهنجي نافرماني ڪن تہ

معٌ عِندَ المُتقدمين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٢١٦﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ﴿٢١٧﴾ الَّذِيْ

آءٌ بيزار آهيان ان کان جيڪي توهان ڪيو ٿا. ۽ تون ڀروسو ڪر انهي زبردست رحم واري تي، جيڪو

جٿو نہ. جيڪي ڪندا آهيو. تنهن کان بيشڪ آءٌ بيزار آهيان. ۽ اُنهيءَ غالب مهربان (الله) تي ڀروسو ڪر. جيڪو

يَرٰىكَ حِيْنَ تَقُوْمُ ﴿٢١٨﴾ وَتَقَلُّبَكَ فِي السّٰجِدِيْنَ ﴿٢١٩﴾ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٢٢٠﴾

ڏسي ٿو توکي جڏهن اٿندو آهين. ۽ تنهنجي اٿڻ ويهڻ کي سجدي ڪندڙن ۾. بيشڪ اهوئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

(تهجد وقت) تنهنجي اٿڻ مهل توکي ڏسي ٿو. ۽ سجدي ڪندڙن ۾ تنهنجو ڦرڻ بہ ڏسي ٿو. بيشڪ اُهو ئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

هَلْ اُنَبِّئُكُمْ عَلٰى مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيٰطِيْنُ ﴿٢٢١﴾ تَنَزَّلُ عَلٰى كُلِّ اَفَّاكٍ

ڇا آءٌ ٻڌايان توهان کي تہ ڪنهن تي لهندا آهن شيطان. لهندا آهن هر ڪوڙ هڻندڙ

اوهان کي سُڌ (نہ) ڏيان ڇا تہ ڪنهن تي شيطان لهندا آهن؟ سڀڪنهن ٻٽاڪيءَ گنهگار تي لهندا آهن.

اَثِيْمٍ ﴿٢٢٢﴾ يُّلْقُوْنَ السَّمْعَ وَاَكْثَرُهُمْ كٰذِبُوْنَ ﴿٢٢٣﴾ وَالشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوٗنَ ﴿٢٢٤﴾

ڏوهاري تي. اهي آڻين ٿا ٻڌل ڳالهہ ۽ اڪثر انهنجا ڪوڙا آهن. ۽ شاعر، ڪڍ لڳندا آهن انهن جي گمراهہ.

جو ٻُڌل (ڳالهہ اُن جي ڪَن ۾ آڻي) وجهندا آهن ۽ منجهانئن گهڻا ڪوڙا آهن. ۽ گمراهہ (ماڻهو) ئي شاعرن جي تابعداري ڪندا آهن.

اَلَمْ تَرَ اَنَّهُمْ فِيْ كُلِّ وَادٍ يَّهِيْمُوْنَ ﴿٢٢٥﴾ وَاَنَّهُمْ يَقُوْلُوْنَ مَا لَا يَفْعَلُوْنَ ﴿٢٢٦﴾

ڇا نہ ڏٺو تو تہ اهي هر ميدان ۾ ڀٽڪندا آهن. ۽ اهي چوندا آهن جيڪي ڪندا نہ آهن.

نہ ڏٺو اٿيئي ڇا تہ. اهي هر ميدان ۾ حيران ٿيندا آهن. ۽ بيشڪ اُهي اهو چوندا آهن. جيڪي نہ ڪندا آهن.

اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَذَكَرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا وَّانْتَصَرُوْا مِنْۢ

مگر اهي شاعر جن ايمان آندو ۽ ڪيا چڱا ڪم ۽ ياد ڪيائون الله کي تمام گهڻو ۽ پلؤ ورتائون هن

پر جن ايمان آندو ۽ چڱا عمل ڪيا ۽ الله کي گهڻو ساريائون ۽ (پنهنجي) ڏکوئجڻ کان پوءِ بدلو ورتائون.

بَعْدِ مَا ظُلِمُوْا ۭ وَسَيَعْلَمُ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اَيَّ مُنْقَلَبٍ يَّنْقَلِبُوْنَ ﴿٢٢٧﴾

کان پوءِ جو مظلوم ٿيا. ۽ جلد ڄاڻندا جن ظلم ڪيو تہ ڪهڙي جاءِ ڏي ٿا موٽن.

(اُهي گمراهہ نہ آهن). ۽ ظالم سگهوئي ڄاڻندا تہ ڪهڙي موٽڻ جي هنڌ وري موٽندا!

سُوْرَةُ النَّمْلِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٩٣ رُكُوْعَاتُهَا ٧

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

طٰسٓ ۣ تِلْكَ اٰيٰتُ الْقُرْاٰنِ وَكِتَابٍ مُّبِيْنٍ ﴿١﴾ هُدًى وَّبُشْرٰى

طس، هي آيتون قرآن ۽ ڪتاب واضح جون آهن هدايت ۽ دل جي خوشي آهن

طس. هي قرآن ۽ پڌري ڪتاب جون آيتون آهن. اُنهن مومنن لاءِ هدايت ۽ خوشخبري آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِلْمُؤْمِنِيْنَ ۝٢ الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ

ايمان وارن لاءِ. جيڪي پڙهندا آهن نماز ۽ ڏيندا آهن زڪوات ۽ اهي

جيڪي نماز پڙهندا آهن ۽ زڪوات ڏيندا آهن ۽ اهي آخرت تي (بہ)

بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ۝٣ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ

آخرت تي يقين رکندا آهن. بيشڪ جيڪي نہ ٿا مڃين آخرت کي سينگاري ڏنا اٿئون انهن کي

يقين رکندا آهن. بيشڪ جيڪي آخرت کي نہ مڃيندا آهن، تن لاءِ سندن ڪرتوت سينگارياسون.

اَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُوْنَ ۝٤ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَهُمْ سُوْٓءُ الْعَذَابِ وَهُمْ

سندن ڪم پوءِ اهي دل جا انڌا آهن. اهي ئي آهن جن لاءِ بڇڙي نموني جو عذاب آهي ۽ اهي ئي

پوءِ اهي حيران رهندا آهن. اهي اهي آهن جن لاءِ عذاب جي سختي آهي، اهي

فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْاَخْسَرُوْنَ ۝٥ وَاِنَّكَ لَتُلَقَّى الْقُرْاٰنَ مِنْ لَّدُنْ

آخرت ۾ وڏيڪ نقصان وارا آهن ۽ بيشڪ توکي ڏنو وڃي ٿو قرآن طرفان

ئي آخرت ۾ ٽوٽي وارا آهن. ۽ (اي پيغمبر!) بيشڪ توکي حڪمت واري ڄاڻندڙ (الله) وٽان قرآن ڏنو وڃي ٿو.

حَكِيْمٍ عَلِيْمٍ ۝٦ اِذْ قَالَ مُوْسٰى لِاَهْلِهٖٓ اِنِّيْٓ اٰنَسْتُ نَارًا ۭ سَاٰتِيْكُمْ

حڪمت واري علم واري جي. جنهن وقت چيو موسيٰ پنهنجي گهروارن کي مون ڏٺي آهي باهہ. اجهو آڻيان ٿو

(ياد ڪر!) جڏهن موسيٰ پنهنجي گهر جي ڀاتين کي چيو تہ، بيشڪ مون باهہ ڏٺي آهي. اجهو اوهان وٽ

مِّنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ اٰتِيْكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُوْنَ ۝٧

اتان ڪا خبر يا آڻيان ٿو توهان وٽ اماڙي ٻريل تہ توهان گرمي وٺو.

اتان ڪا خبر آڻيندس يا اوهان وٽ (ڪو) مَتل ٽانڊو آڻيندس تہ مَنَ اوهين پاڻ سيڪيو.

فَلَمَّا جَآءَهَا نُوْدِيَ اَنْۢ بُوْرِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا ۭ وَسُبْحٰنَ

پوءِ جڏهن آيو ان وٽ تہ آواز ڏنو تہ برڪت وارو آهي اهو جيڪو باهہ وٽ آهي ۽ جو ان جي چوڌاري آهي، ۽ پاڪ آهي

پوءِ جنهن مهل (باهہ) وٽ آيو، (تنهن مهل) سڏيو ويو تہ جو باهہ ۾ ۽ جو سندس چوگرد آهي، سو برڪت وارو ڪيو ويو آهي

اللّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝٨ يٰمُوْسٰٓى اِنَّهٗٓ اَنَا اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝٩

الله پروردگار جهانن جو. اي موسيٰ بيشڪ آءٌ آهيان الله زبردست حڪمت وارو.

۽ جهانن جو پالڻهار الله پاڪ آهي. (چيو ويو تہ) اي موسيٰ! بيشڪ (ڳالهہ هيءَ آهي تہ) آءٌ الله غالب حڪمت وارو آهيان.

وَاَلْقِ عَصَاكَ ۭ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَاۗنٌّ وَّلّٰى مُدْبِرًا وَّلَمْ يُعَقِّبْ ۭ

۽ تون اڇلاءِ لٺ پنهنجي، پوءِ جڏهن ڏٺائين تہ چري پئي جڻڪ اها سرنگهہ آهي، ڦريو پٺي ڏئي ۽ نہ واجهايائين پوئتي.

۽ پنهنجيءَ لٺ کي اڇل! پوءِ جنهن مهل ان کي چُرندو ڏٺائين جڻڪ اها نانگ آهي (تنهن مهل) پٺي ڏيئي ڀڳو ۽ پوئتي نہ موٽيو.

الثلثة

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يٰمُوْسٰى لَا تَخَفْ ۖ اِنِّيْ لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿١٠﴾ اِلَّا مَنْ ظَلَمَ

اي موسيٰ نہ ڊڄ، بيشڪ نہ ڊڄندا آهن مون وٽ رسول. پر جنهن ظلم ڪيو

(چيوسون تہ) اي موسيٰ! نہ ڊڄ! بيشڪ مون وٽ پيغمبر نہ ڊڄندا آهن. پر جنهن ظلم ڪيو وري مدائيءَ کان پوءِ

ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ سُوْٓءٍ فَاِنِّيْ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١١﴾ وَاَدْخِلْ يَدَكَ

پوءِ وري ڪيائين چڱائي برائي کان پوءِ تہ بيشڪ آءٌ بخشيندڙ مهربان آهيان. ۽ وجهہ هٿ پنهنجو

متائي چڱائي ڪيائين تہ بيشڪ (انهيءَ لاءِ) آءٌ بخشڻهار مهربان آهيان. ۽ پنهنجو هٿ پنهنجي گريبان ۾ گهيڙ تہ

فِيْ جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوْٓءٍ ۫ فِيْ تِسْعِ اٰيٰتٍ اِلٰى فِرْعَوْنَ

پنهنجي گريبان ۾ تہ نڪرندو روشن ٿي بنا عيب جي، نون نشانين ۾ فرعون

بي عيب چمڪندڙ ٿي نڪري (انهن ٻن معجزن سان) جي نون معجزن ۾ (داخل) آهن. فرعون ۽ سندس قوم ڏانهن (وڃ).

وَقَوْمِهٖ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿١٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ اٰيٰتُنَا مُبْصِرَةً

۽ سندس قوم ڏانهن، بيشڪ اهي آهن ماڻهو بي فرمان. پوءِ جڏهن آيون انهن وٽ اسان جون نشانيون چٽيون

بيشڪ اهي بدڪار قوم آهن. پوءِ جنهن مهل اسان جون چٽيون آيتون وٽن پهتيون، (تنهن مهل) چيائون تہ

قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٣﴾ ۚ وَجَحَدُوْا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَآ اَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا

چيائون هي آهي جادو پڌرو. ۽ انڪار ڪيائون انهن جو حالانڪ مڃيو هئو انهن کي سندن دلين، بي انصافي

هيءُ پڌرو جادو آهي.۽ بي انصافيءَ ۽ وڏائيءَ کان انهن (نشانين) جو انڪار ڪيائون. حالانڪ سندن دلين انهن کي پڪ ڄاتو

وَّعُلُوًّا ؕ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿١٤﴾ ع وَلَقَدْ اٰتَيْنَا

۽ مغروري جي ڪري، پوءِ ڏس ڪيئن ٿيو انجام فسادين جو. ۽ اسان ڏنوسون

هو (تہ الله جي طرف کان آيل آهن)، پوءِ ڏس تہ فسادين جي پڇاڙي ڪهڙيءَ طرح ٿي!۽ بيشڪ داؤد ۽ سليمان کي علم ڏنوسون

دَاوٗدَ وَسُلَيْمٰنَ عِلْمًا ۚ وَقَالَا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ فَضَّلَنَا عَلٰى

داؤد ۽ سليمان کي علم، ۽ ٻنهي چيو شڪر آهي الله جو جنهن ڀلائي ڏني اسان کي

۽ ٻنهي چيو تہ، سڀ ساراهہ انهيءَ الله کي جڳائي جنهن پنهنجن گهڻن مومن ٻانهن تي اسان

كَثِيْرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٥﴾ وَوَرِثَ سُلَيْمٰنُ دَاوٗدَ وَقَالَ

ڪيترن پنهنجن ٻانهن ايمان وارن جي مٿان. ۽ وارث ٿيو سليمان داؤد جو ۽ چيائين

کي فضيلت ڏني آهي. ۽ سليمان داؤد جو وارث ٿيو ۽ چيائين تہ انسانو! اسان کي

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَاُوْتِيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ؕ اِنَّ

اي انسانو! سيڪاريو ويو اسان کي گفتگو پکين جو ۽ ڏنو ويو اسان کي سڀ ڪنهن شيءِ مان، بيشڪ

پکين جي ٻولي سيکاري وئي آهي ۽ اسان کي سڀڪا نعمت ڏني وئي آهي، بيشڪ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِيْنُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ لِسُلَيْمٰنَ جُنُوْدُهٗ مِنَ الْجِنِّ

اهو ته آهي فضل ظاهر ۽ گڏ ڪيو ويو سليمان لاءِ سندس لشڪر جنن

اهائي پڌري ڀلائي آهي. ۽ سليمان لاءِ جنن ۽ ماڻهن ۽ پکين مان سندس لشڪر گڏ ڪيا ويا.

وَالْاِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿١٧﴾ حَتّٰٓى اِذَآ اَتَوْا عَلٰى وَادِ النَّمْلِ ۙ

۽ ماڻهن ۽ پکين مان پوءِ اهي تولا ٺاهيا ويندا هئا. نيٺ جڏهن آيا ڪولين جي ميدان ۾

پوءِ اهي لڳولڳ صفون ٻڌائي بيهاريا ويندا هئا. تان جو جڏهن ڪولين جي ميدان تي پهتا

قَالَتْ نَمْلَةٌ يّٰٓاَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوْا مَسٰكِنَكُمْ ۚ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٰنُ

چيو ڪوليءَ اي ڪوليو! گهڙي وڃو پنهنجن ٻرن ۾. ته چيتاڙي نه توهان کي سليمان

(تڏهن) هڪ ڪول چيو ته. اي ڪوليون! اوهين پنهنجن ٻرڙن ۾ گهڙو ته سليمان ۽ سندس لشڪر

وَجُنُوْدُهٗ ۙ وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّنْ قَوْلِهَا وَقَالَ

۽ ان جو لشڪر ۽ انهن کي خبر ئي نه پوي. پوءِ مرڪيو کلندي ان جي ڳالهائڻ تي ۽ چيائين

پنهنجي بيخبريءَ ۾ اوهان کي نه لتاڙين. پوءِ (سليمان) ان جي ڳالهائڻ کان مُرڪي کِليو ۽ چيائين ته

رَبِّ اَوْزِعْنِيْٓ اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ

اي منهنجا رب دل ۾ وجهه مونکي ته شڪر ڪريان تنهنجي نعمت جو جا نعمت ڪئي تو مون تي ۽ منهنجي ماءُ پيءُ تي

اي منهنجا پالڻهار! مون کي توفيق ڏي ته تنهنجي انهن نعمتن جو شڪر ڪريان، جي مون تي ۽ منهنجي ماءُ پيءُ تي ڪيون

وَاَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰىهُ وَاَدْخِلْنِيْ بِرَحْمَتِكَ فِيْ عِبَادِكَ

۽ عمل ڪريان چڱو جو تون راضي ٿئين ان کان ۽ داخل ڪر مونکي پنهنجي رحمت سان پنهنجن ٻانهن

اٿئي ۽ (توفيق ڏينم) ته اهڙا چڱا ڪم ڪريان جن کان تون راضي ٿئين ۽ مون کي پنهنجيءَ ٻاجهه سان پنهنجن صالحن ٻانهن ۾ داخل ڪر.

الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٩﴾ وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَآ اَرَى الْهُدْهُدَ ۖ اَمْ كَانَ

صالحن ۾. ۽ جاچ ڪيائين پکين جي پوءِ چيائين ڇا ٿيو اٿم جو نه ٿو ڏسان ڪاٺ ڪٽڙي کي يا آهي

۽ پکين جي جانچ پڙتال ڪيائين، پوءِ (هُد هُد کي نه ڏسي ڪري) چيائين ته، مون کي ڇا (ٿيو) آهي، جو هُد هُد نه ٿو ڏسان يا

مِنَ الْغَآئِبِيْنَ ﴿٢٠﴾ لَاُعَذِّبَنَّهٗ عَذَابًا شَدِيْدًا اَوْ لَاَاذْبَحَنَّهٗٓ اَوْ لَيَاْتِيَنِّيْ

غير حاضرن مان. ضرور انکي سزا ڏيندس سزا تمام سخت يا ڪُهي ڇڏيندس ان کي يا ته آڻي مون وٽ

هو غيرحاضر آهي؟ ضرور سخت سزا ڏيندومانس يا ضرور ڪُهندوسانس يا مون وٽ ڪو پڌرو

بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيْدٍ فَقَالَ اَحَطْتُّ بِمَا لَمْ تُحِطْ

ڪو دليل چِٽو. پوءِ دير نه ڪيائين گهڻي جو اچي چيائين معلومات ڪئي اٿم اهڙي ناهي توکي خبر

دليل آڻي. پوءِ گهڻو نه ترسيو ته (اچي) چيائين ته اهڙي خبر آندي اٿم جنهن جي توکي ڪا سُڌ نه هئي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِهٖ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَاٍۭ بِنَبَاٍ يَّقِيْنٍ ﴿۲۲﴾ اِنِّيْ وَجَدْتُّ امْرَاَةً تَمْلِكُهُمْ

جنهن جي آندي اٿم ٿو وٽ سبا کان هڪ خبر يقيني. بيشڪ آءٌ ڏسي آيو آهيان هڪ عورت جا بادشاهي ڪري ٿي انهن تي

۽ (شهر) سبا کان (هيءَ) پڪي خبر تو وٽ آندي اٿم. بيشڪ! مون هڪ عورت ڏٺي جا انهن تي بادشاهي ٿي ڪري

وَاُوْتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَّلَهَا عَرْشٌ عَظِيْمٌ ﴿۲۳﴾ وَجَدْتُّهَا وَقَوْمَهَا

۽ ڏني وئي آهي ان کي هر شيءِ ۽ انهي کي تخت آهي شاندار. ۽ ڏٺم ان کي ۽ سندس قوم کي

۽ کيس سڀ ڪا نعمت ڏني وئي آهي ۽ ان کي وڏو تخت (بہ) آهي. کيس ۽ سندس قوم کي

يَسْجُدُوْنَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ

جو سجدو ٿا ڪن سج کي الله کي ڇڏي ۽ سينگاريو آهي انهن لاءِ شيطان سندن عملن کي

الله کان سواءِ سج جي پوڄا ڪندو ڏٺم ۽ شيطان انهن لاءِ سندن ڪرتوت سينگاريا آهن ۽ کين (الله جي) واٽ

فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُوْنَ ﴿۲۴﴾ اَلَّا يَسْجُدُوْا لِلّٰهِ

پوءِ روڪيائين انهن کي راهه کان پوءِ اهي نہ ٿا رستو لهن. تہ سجدو ڪن الله کي

کان جهليو اٿس. تنهن ڪري اهي هدايت نہ ٿا لهن. (آهي) انهيءَ الله کي سجدو چو نہ ٿا ڪن. جو آسمانن ۽

الَّذِيْ يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُوْنَ وَ

جو ڪڍي ٿو لڪل شيءِ کي آسمانن ۽ زمين مان ۽ ڄاڻي ٿو اهو جيڪي لڪايو ٿا ۽

زمين جون ڳجهيون شيون پڌريون ڪندو آهي؟ ۽ جيڪي لڪائيندا آهيو ۽ جيڪي پڌرو ڪندا آهيو سو

مَا تُعْلِنُوْنَ ﴿۲۵﴾ اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ۩ ﴿۲۶﴾ قَالَ سَنَنْظُرُ

جيڪي ظاهر ٿا ڪريو. الله ئي آهي ناهي ڪو ٻيو خدا مگر اهو ئي آهي مالڪ عرش عظيم جو. چيائين اسان ڏسون ٿا

(بہ) ڄاڻندو آهي. الله (اهو آهي جو) اُن کان سواءِ (ٻيو) ڪو عبادت جي لائق نہ آهي (اهو) وڏي عرش جو پالڻهار آهي. (سليمان)

اَصَدَقْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿۲۷﴾ اِذْهَبْ بِّكِتٰبِيْ هٰذَا فَاَلْقِهْ اِلَيْهِمْ

تون سچ ٿو چوين يا آهين ڪوڙن مان. کڻي وڃ خط منهنجو هي پوءِ اڇلاءِ ان کي انهن ڏانهن

چيو تہ ڏسنداسين تہ سچ چيو اٿيئي يا ڪوڙن مان آهين؟ هيءُ منهنجو خط کڻي وڃ. پوءِ اهو انهن ڏانهن اڇل.

ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُوْنَ ﴿۲۸﴾ قَالَتْ يٰۤاَيُّهَا الْمَلَؤُا اِنِّيْۤ اُلْقِيَ

پوءِ هٽي وڃ انهن کان پوءِ ڏس ڪهڙي ٿا ورندي ڏين. چوڻ لڳي اي ڪچهري وارؤ بيشڪ اڇليو ويو آهي

وري ڪانئن منهن ڦيراءِ، پوءِ ڏس تہ ڇا ٿا ورندي ڏين؟ (بلقيس خط ڏسي) چيو تہ. اي سردارو! مون ڏانهن مانائتو

اِلَيَّ كِتٰبٌ كَرِيْمٌ ﴿۲۹﴾ اِنَّهٗ مِنْ سُلَيْمٰنَ وَاِنَّهٗ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿۳۰﴾

مون ڏانهن هڪ خط عزت وارو. اهو آهي سليمان کان ۽ بيشڪ اهو آهي نالي الله ٻاجهاري مهربان جي سان شروع.

خط اڇليو ويو آهي. بيشڪ اهو (خط) سليمان وٽان (آيل) آهي ۽ بيشڪ اهو الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع) آهي.

السجدة ٨

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَلَّا تَعْلُوْا عَلَيَّ وَاْتُوْنِيْ مُسْلِمِيْنَ ﴿٣١﴾ قَالَتْ يٰۤاَيُّهَا الْمَلَؤُا اَفْتُوْنِيْ فِيْۤ

تہ ن وڏائي ڪريو مون تي ۽ اچو مون وٽ فرمانبردار ٿي. چوڻ لڳي اي ڪچهري وارؤ! صلاح ڏيو مونکي منهنجي

تہ منهنجي آڏو وڏائي نہ ڪريو ۽ مون وٽ مسلمان ٿي اچو. (بلقيس وري) چيو تہ. اي سردارؤ! منهنجي ڪم ۾ مون کي صلاح ڏيو.

اَمْرِيْ ۚ مَا كُنْتُ قَاطِعَةً اَمْرًا حَتّٰى تَشْهَدُوْنِ ﴿٣٢﴾ قَالُوْا نَحْنُ اُولُوْا قُوَّةٍ وَّ

ڪم ۾ ناهيان آءٌ نبيريندڙ ڪو ڪم جيستر توهان حاضر هجو. چيائون اسان طاقتور ۽

(آءٌ) ڪو ڪم ايسين نبيريندڙ نہ آهيان. جيسين اوهين حاضر (نہ) ٿيندؤ؟ چيائون تہ. اسين زوراور ۽

اُولُوْا بَاْسٍ شَدِيْدٍ ۙ۬ وَّالْاَمْرُ اِلَيْكِ فَانْظُرِيْ مَاذَا تَاْمُرِيْنَ ﴿٣٣﴾ قَالَتْ اِنَّ

سخت جنگ ڪندڙ آهيون ۽ حڪم تنهنجي حوالي آهي پوءِ تون ڏس ڪهڙو ٿي حڪم ڪرين؟ چوڻ لڳي يقينن

ڏاڍا جنگي جوان آهيون ۽ معاملو تنهنجي حوالي آهي، پوءِ نهار تہ ڇا ٿي حڪم ڪرين؟ چيائين تہ. بيشڪ

الْمُلُوْكَ اِذَا دَخَلُوْا قَرْيَةً اَفْسَدُوْهَا وَجَعَلُوْۤا اَعِزَّةَ اَهْلِهَاۤ اَذِلَّةً ۚ وَكَذٰلِكَ

بادشاهہ جڏهن گهڙندا آهن ڪنهن ڳوٺ ۾ ويران ڪندا ان کي ۽ ڪندا آهن ان جي عزت وارن کي ذليل، ۽ ائين ئي

بادشاهہ جنهن مهل ڪنهن ڳوٺ ۾ گهڙندا آهن. (تنهن مهل) ان کي اجاڙيندا آهن ۽ ان جي مانوارن کي بي مانو ڪندا آهن

يَفْعَلُوْنَ ﴿٣٤﴾ وَاِنِّيْ مُرْسِلَةٌ اِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنٰظِرَةٌۢ بِمَ يَرْجِعُ

ڪندا آهن. ۽ آءٌ موڪليان ٿي انهن ڏانهن سوکڙي پوءِ ڏسان تہ ڪهڙي ورندي ٿا آڻين

۽ (سڀئي بادشاهہ) ائين ئي ڪندا آهن. ۽ بيشڪ آءٌ انهن ڏانهن ڪا سوکڙي موڪليان ٿي. پوءِ ڏسان تہ قاصد ڇا سان

الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا جَآءَ سُلَيْمٰنَ قَالَ اَتُمِدُّوْنَنِ بِمَالٍ ۫ فَمَاۤ اٰتٰىنِۦَ اللّٰهُ

قاصد. پوءِ جڏهن پهتو سليمان وٽ چيائين ڇا توهان ڏيو ٿا مونکي مال پوءِ جيڪي ڏنو آهي مونکي الله

موٽن ٿا؟ پوءِ جنهن مهل سليمان وٽ (قاصد) آيو، (تنهن مهل سليمان) چيو تہ. اوهين مون کي مال سان امداد ڪريو ٿا ڇا؟ پوءِ جيڪي مون کي الله ڏنو

خَيْرٌ مِّمَّاۤ اٰتٰىكُمْ ۚ بَلْ اَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُوْنَ ﴿٣٦﴾ اِرْجِعْ اِلَيْهِمْ

اهو گهڻو ڀلو آهي انهي کان جيڪي توهان کي ڏنائين بلڪ توهان پنهنجي سوکڙي تي خوش ٿيو ٿا. موٽي وڃ انهن ڏانهن

آهي، سو انهيءَ کان ڀلو آهي. جيڪي اوهان کي ڏنو اٿس. بلڪ اوهين پنهنجن سوغاتن سان خوش ٿا ٿيو. (سندن سوکڙين سميت) انهن ڏانهن موٽي وڃ!

فَلَنَاْتِيَنَّهُمْ بِجُنُوْدٍ لَّا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِّنْهَاۤ اَذِلَّةً وَّهُمْ

پوءِ آڻينداسون انهن تي اهڙا لشڪر جو ناهي طاقت انهن کي انهن سان ۽ ضرور ڪيڍنداسون انهن کي اتان ذليل ڪري ۽ اهي

(اسين) بيشڪ اهڙا لشڪر وٽن آڻينداسون. جن جي سامهون ٽڪڻ جي انهن کي ڪا مجال نہ هوندي ۽ ان هنڌان کين بلڪل بيمانو ڪري ڪيڍنداسون ۽

صٰغِرُوْنَ ﴿٣٧﴾ قَالَ يٰۤاَيُّهَا الْمَلَؤُا اَيُّكُمْ يَاْتِيْنِيْ بِعَرْشِهَا قَبْلَ اَنْ يَّاْتُوْنِيْ

خوار هوندا. فرمايائين اي ڪچهريءَ وارؤ! ڪير توهان مان آڻيندو مون وٽ ان جو تخت اڳي هن کان جو اهي اچن مون وٽ

اهي ذليل هوندا. (سليمان) چيو تہ. اي سردارؤ! اوهان مان ڪو انهن جي مسلمان ٿي مون وٽ اچڻ کان اڳ سندس تخت مون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُسْلِمِيْنَ ﴿٣٨﴾ قَالَ عِفْرِيْتٌ مِّنَ الْجِنِّ اَنَا اٰتِيْكَ بِهٖ قَبْلَ اَنْ تَقُوْمَ مِنْ

فرمانبردار ٿي. چيو سرڪش جن مون آڻيندس تووٽ ان کي هن کان اڳي جو تون اٿين پنهنجي

وٽ آڻيندو؟ جنن مان هڪڙي وڏي جن چيو تہ. تون پنهنجي جاءِ تان اٿين، تنهن کان اڳي آءٌ اهو تو وٽ آڻيندس

مَّقَامِكَ ۚ وَاِنِّيْ عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ اَمِيْنٌ ﴿٣٩﴾ قَالَ الَّذِيْ عِنْدَهٗ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتٰبِ

مجلس کان، ۽ بيشڪ مون انهي تي سگهہ رکندڙ امانتوارو آهيان. فرمايو انهيءَ جنهن وٽ هئو علم ڪتاب جو

۽ بيشڪ آءٌ مٿس وڏو سگهارو معتبر آهيان. (بيو) شخص جنهن وٽ ڪتاب مان علم هو، (تنهن) چيو تہ.

اَنَا اٰتِيْكَ بِهٖ قَبْلَ اَنْ يَّرْتَدَّ اِلَيْكَ طَرْفُكَ ؕ فَلَمَّا رَاٰهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهٗ

آءٌ آڻيندس تووٽ ان کي اڳي تنهنجي اک ڇنڀ کان، پوءِ جڏهن ڏٺائين ان کي رکيل پاڻ وٽ

تنهنجي نگاه جي تو ڏانهن موٽڻ کان اڳي آءٌ اهو (تخت) تو وٽ آڻيندس، پوءِ جنهن مهل (سليمان) اهو پاڻ وٽ رکيل ڏٺو

قَالَ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّيْ ۖ لِيَبْلُوَنِيْٓ ءَاَشْكُرُ اَمْ اَكْفُرُ ؕ وَمَنْ شَكَرَ

چيائين اها آهي مهرباني منهنجي رب جي، جيئن آزمائي مونکي تہ آءٌ شڪر تو ڪريان يا بي شڪري تو ڪريان، ۽ جنهن شڪر ڪيو

(تنهن مهل) چيائين تہ. هيءُ منهنجي پالڻهار جي فضل مان آهي (هن لاءِ) تہ مون کي پرکي تہ شڪر ڪريان تو يا بيشڪري ڪريان تو

فَاِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ رَبِّيْ غَنِيٌّ كَرِيْمٌ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَكِّرُوْا

پوءِ رڳو اهو شڪر تو ڪري پنهنجي لاءِ، ۽ جنهن ڪفر ڪيو تہ پوءِ منهنجو رب بي پرواهہ سخي آهي. فرمايائين اوپرو ڪريو

۽ جيڪو شڪر ڪندو سو رڳو پنهنجي (نفعي) لاءِ شڪر ڪندو ۽ جنهن بي شڪري ڪئي تہ منهنجو پالڻهار بي پرواهہ ڪرم ڪندڙ آهي.

لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرْ اَتَهْتَدِيْٓ اَمْ تَكُوْنُ مِنَ الَّذِيْنَ لَا يَهْتَدُوْنَ ﴿٤١﴾

ان لاءِ سندس تخت کي ڏسون تہ سمجهي ٿي يا آهي انهن مان جيڪي نہ ٿا سڃاڻن؟

(سليمان) چيو تہ. ان جي تخت کي ان (جي آزمائش) لاءِ بدليو تہ ڏسون تہ سڃاڻي ٿي يا انهن مان ٿئي ٿي، جيڪي نہ سڃاڻن؟

فَلَمَّا جَآءَتْ قِيْلَ اَهٰكَذَا عَرْشُكِ ؕ قَالَتْ كَاَنَّهٗ هُوَ ۚ وَاُوْتِيْنَا الْعِلْمَ

پوءِ جڏهن آئي تہ چيو ويو ڇا اهڙو آهي تخت تنهنجو، چيائين جڻ هيءُ اهو آهي، ۽ اسان کي ڏني وئي آهي ڄاڻ

پوءِ جنهن مهل (بلقيس) آئي (تنهن مهل) چيو ويو تہ. تنهنجو تخت ههڙو آهي ڇا؟ چيائين تہ. هيءُ ڄڻڪ اهو ئي آهي ۽ هن کان اڳ (سليمان جي

مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِيْنَ ﴿٤٢﴾ وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَّعْبُدُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ

انهي کان اڳ ۾ ئي ۽ ٿيا آهيون اسين فرمانبردار. ۽ روڪيائين ان کي جنهن جي پوڄا ڪندي هئي الله کان سواءِ،

سچائيءَ بابت) اسان کي ڄاڻ ڏني ويئي هئي ۽ اسين حڪم مڃيندڙ آهيون. ۽ الله کان سواءِ جنهن جي پوڄا ڪندي هئي، تنهن کان کيس (سليمان)

اِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كٰفِرِيْنَ ﴿٤٣﴾ قِيْلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ ۚ فَلَمَّا رَاَتْهُ حَسِبَتْهُ

بيشڪ اها هئي قوم ڪافرن جي مان. چيو ويو کيس گهڙ محلات ۾، پوءِ جڏهن ڏٺائين ان کي ڀانيائين ان کي

جهليو، بيشڪ اها ڪافرن جي قوم مان هئي، ان کي چيو ويو تہ. محلات ۾ گهڙ! پوءِ اها جنهن مهل ڏٺائين (تنهن مهل) ان کي پاڻيءَ جو تلاءُ ڀانيائين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لُجَّةً وَّكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا ؕ قَالَ اِنَّهٗ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّنْ قَوَارِيْرَ ۬ؕ قَالَتْ

ڇرپاڻيءَ جي ۽ کولڻ لڳي پنهنجون پنيون، فرمايائين اهو محل جڙيل آهي شيشي مان، چوڻ لڳي

۽ پنهنجن پنين تان ڪپڙو لاٿائين. (سليمان) چيو ته. اها محلات شيشن سان جڙيل آهي، چيائين ته

رَبِّ اِنِّيْ ظَلَمْتُ نَفْسِيْ وَاَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمٰنَ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٤﴾ ع

اي منهنجا رب بيشڪ مون ظلم ڪيو پاڻ تي ۽ فرمانبردار ٿي آهيان سليمان سان گڏ الله رب العالمين لاءِ.

منهنجا پالڻهارا بيشڪ مون پاڻ تي پاڻ ظلم ڪيو ۽ (هاڻي) جهانن جي پالڻهار الله کي سليمان سميت مڃيم.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَاۤ اِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ فَاِذَا هُمْ

۽ اسان موڪليو هئو ثمود ڏانهن سندس ڀاءُ صالح کي ته عبادت ڪريو الله جي پوءِ اهي

۽ بيشڪ ثمود (قوم) ڏانهن سندن ڀاءُ صالح کي موڪليوسون ته الله جي عبادت ڪريو، پوءِ اهي اُن مهل

فَرِيْقٰنِ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يٰقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُوْنَ بِالسَّيِّئَةِ

ٻه ٽولا ٿي پاڻ ۾ جهڳڙو پيا ڪن. چيائين اي منهنجي قوم ڇو تا تڪڙو ڪرو برائي کي

ٻه ٽوليون ٿي جهڳڙو ڪندا رهيا (صالح) چيو ته. اي منهنجي قوم! اوهين چڱائي کان اڳ برائيءَ جي تڪڙ ڇو ڪندا آهيو؟

قَبْلَ الْحَسَنَةِ ۚ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُوْنَ اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَ

ڀلائي کان اڳ، ڇو نه تا معافي گهرو الله کان من توهان تي رحم ڪيو وڃي. چيائون اسان سوڻ وٺون تا توسان ۽

الله کان بخشش ڇو نٿا گهرو ته مَن اوهان تي رحم ڪيو وڃي؟ چيائون ته. توکي ۽ تنهنجي سنگت کي نياڳو سمجهيوسون

بِمَنْ مَّعَكَ ؕ قَالَ طٰٓئِرُكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَ

اُن سان جيڪي توسان گڏ آهي. چيائين سوڻ توهان جو الله وٽ آهي بلڪ توهان ماڻهو پرکيا وڃو تا. ۽

(صالح) چيو ته. اوهان جو نياڳ الله وٽ آهي، بلڪ اوهين پرکيل قوم آهيو. ۽ (اُن)

كَانَ فِي الْمَدِيْنَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُّفْسِدُوْنَ فِي الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُوْنَ ﴿٤٨﴾

هئا شهر ۾ نو ڄڻا وڳوڙ پيا وجهن ملڪ ۾ ۽ سڌارو نه پيا آڻين.

شهر ۾ نَو ڄڻا هئا جي ملڪ ۾ ڏڦيڙ وجهندا هئا ۽ سڌارو نه ڪندا هئا.

قَالُوْا تَقَاسَمُوْا بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهٗ وَاَهْلَهٗ ثُمَّ لَنَقُوْلَنَّ لِوَلِيِّهٖ مَا شَهِدْنَا

چيائون قسم کڻي الله جو ته ضرور راتاهو هڻنداسون انهيءَ تي ۽ سندس گهر تي پوءِ چونداسون ان جي وارث کي ته ڪونه هئاسون

انهن الله جو قسم پاڻ ۾ کڻي چيو ته. صالح کي ۽ سندس گهروارن کي راتاهو هڻي ماريون، وري سندن وارث کي ضرور چونداسين

مَهْلِكَ اَهْلِهٖ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَمَكَرُوْا مَكْرًا وَّمَكَرْنَا مَكْرًا وَّهُمْ

تباهي وقت سندس گهراڻي جي ۽ اسين سچ ٿا چئون. ۽ سٽياڻون سيٽ ۽ اسان ٻه سٽي سٽ ۽ انهن کي

ته. (اسين) سندس گهروارن جي هلاڪ ٿيڻ مهل حاضر نه هئاسون ۽ بيشڪ اسين سچا آهيون. ۽ هنن هڪڙي قسم جو فريب ڪيو ۽ اسان ٻه هڪڙي

لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٥٠﴾ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ ۙ اَنَّا دَمَّرْنٰهُمْ وَقَوْمَهُمْ

پتو ئي نہ پيو. پوءِ ڏس ڪيئن ٿيو انجام انھن جي مڪر جو اسان تباھ ڪيوسون انھن کي ۽ سندن قوم

قسم جي رٿ رٿي ۽ اُھي بي خبر ھئا. پوءِ (اي پيغمبر!) نھار تہ سندن فريب جي پڇاڙي ڪھڙيءَ طرح ٿي! جو اسان کين ۽ سندن سڄي قوم کي ناس ڪيو.

اَجْمَعِيْنَ ﴿٥١﴾ فَتِلْكَ بُيُوْتُهُمْ خَاوِيَةًۢ بِمَا ظَلَمُوْا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ

سيني کي. پوءِ اھي گھر آھن انھن جا اونڌا ڪيل جو ظلم ڪيائون. بيشڪ انھي ۾ نشاني آھي ماڻھن لاءِ

پوءِ انھيءَ سببان جو ظلم ڪيائون، اھي سندن گھر اجڙيل آھن. ڄاڻندڙ قوم لاءِ بيشڪ ھن ۾ وڏي نشاني آھي.

يَّعْلَمُوْنَ ﴿٥٢﴾ وَاَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿٥٣﴾ وَلُوْطًا اِذْ قَالَ

جيڪي ڄاڻن ٿا. ۽ اسان بچايو انھن کي جن ايمان آندو ۽ ڊڄندا ھئا. ۽ موڪليوسون لوط کي جڏھن چيائين

۽ جن ايمان آندو ۽ پرھيزگاري ڪئي تن کي بچايوسين. ۽ لوط کي (موڪليوسون). جڏھن پنھنجيءَ قوم کي

لِقَوْمِهٖٓ اَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ﴿٥٤﴾ اَئِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ

پنھنجي قوم کي ڇا ڪريو ٿا بي حيائي ۽ توھان ڏسو بہ ٿا. ڇا توھان اچو ٿا مردن تي

چيائين تہ، اوھين بيحيائيءَ (جو ڪم) ڇو ڪندا آھيو؟ ۽ اوھين ڏسندا (بہ) آھيو؟. اوھين زالن کي ڇڏي مردن ڏانھن شھوت

شَهْوَةً مِّنْ دُوْنِ النِّسَآءِ ؕ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُوْنَ ﴿٥٥﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ

شھوت سان عورتن کي ڇڏي، بلڪ توھان ماڻھو نادان آھيو. پوءِ نہ ھئو جواب

سان ڇو ويندا آھيو؟ بلڪ اوھين جاھل قوم آھيو. تڏھن سندس قوم جي ورندي رڳو ھيءَ ھئي تہ،

قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا اَخْرِجُوْٓا اٰلَ لُوْطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ

سندس قوم جو مگر ھي تہ چون پيا ڪڍو لوط وارن کي پنھنجي ڳوٺ مان، اھي ماڻھو آھن

چيائون تہ پنھنجي ڳوٺ مان لوط جي گھروارن کي تڙيو، ڇو تہ اھي ماڻھو پاڪ ھجڻ گھرندا

يَّتَطَهَّرُوْنَ ﴿٥٦﴾ فَاَنْجَيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ اِلَّا امْرَاَتَهٗ ۫ قَدَّرْنٰهَا مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ﴿٥٧﴾

جو پاڪ ٿا ٿين. پوءِ بچايوسون ان کي ۽ سندس گھراڻي کي مگر ان جي زال رکيوسون ان کي پوئتي رھندڙن ۾.

آھن. پوءِ کيس ۽ سندس گھروارن کي بچايوسون، سواءِ سندس زال جي، جنھن کي پوئتي رھيلن مان ٺھرايوسون.

وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ۚ فَسَآءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿٥٨﴾ ع قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ

۽ وسايوسون انھن تي مينھن، پوءِ بڇڙو ھئو مينھن ڊيڄاريلن جو. تون چؤ سڀ تعريف الله لاءِ آھي

۽ مٿن مينھن وسايوسون، پوءِ ڊيڄاريلن جو مينھن بڇڙو آھي! (اي پيغمبر!) چئو تہ. سڀ ساراہ الله کي جڳائي

وَسَلٰمٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى ؕ ءٰٓاللّٰهُ خَيْرٌ اَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٥٩﴾ ط

۽ سلام آھي سندس ٻانھن تي جن کي چونڊيائين، ڇا الله ڀلو آھي يا جن کي اھي شريڪ ٿا ڪن؟

۽ سندس اُنھن ٻانھن تي سلام ھجي جن کي پسند ڪيائين. الله ڀلو آھي يا اُھو جنھن کي (اھي الله جو) شريڪ بڻائيندا آھن؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَمَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً ج

چا ڪنهن جوڙيو آسمانن ۽ ڌرتيءَ کي ۽ لاٿو توهان لاءِ آڀ مان پاڻي،

(نہ بلڪ پڇون ٿا تہ) اهو ڪير آهي، جنهن آسمانن ۽ زمين کي بڻايو ۽ اوهان لاءِ آسمان مان پاڻي وسايو؟

فَاَنْۢبَتْنَا بِهٖ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ ج مَا كَانَ لَكُمْ اَنْ تُنْۢبِتُوْا شَجَرَهَا ط

پوءِ ڄماياسون ان سان باغ تازگيءَ وارا، ناهي توهان لاءِ جو ڦُٽايو ان جا وڻ،

پوءِ اُن سان (هر طرح جا) رونق وارا باغ ڄماياسون. انهن (باغن) جي وڻن جي ڄمائڻ جي اوهان کي (ڪا سگهه) نہ هئي.

ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ط بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَّعْدِلُوْنَ ﴿٦٠﴾ ط اَمَّنْ جَعَلَ الْاَرْضَ

چا آهي ڪوئي پاڻيوار الله سان، نہ پر آهي ماڻهو رستي کان لڙي ٿا وڃن. چا ڪنهن ڪيو زمين کي

الله سان ڪو ٻيو معبود آهي ڇا؟ بلڪ اُهي (اهڙي) قوم آهن جو (سڌي رستي کان) ٿڙي هلندا آهن. (نہ بلڪ پڇون ٿا

قَرَارًا وَّجَعَلَ خِلٰلَهَآ اَنْهٰرًا وَّجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ

جاءِ رهڻ جي ۽ ڪيائين ان جي وچ ۾ واهہ ۽ وڌائين ان تي وزن ۽ ڪيائين

تہ) زمين کي ٽڪاءُ وارو ڪنهن ڪيو؟ ۽ اُن جي وچ ۾ نهرون (ڪنهن) پيدا ڪيون؟ ۽ مٿس جبل (ڪنهن) پيدا ڪيا؟

بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ط ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ط بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٦١﴾ ط

ٻن دريائن ۾ سنڌو، چا آهي ڪوئي مالڪ ٻيو الله سان گڏ، پر گهڻا انهن جا نہ ٿا ڄاڻ رکن.

۽ ٻن دريائن جي وچ ۾ (ڪنهن) اوٽ بڻائي؟ الله سان ڪو ٻيو معبود آهي ڇا؟ بلڪ انهن مان گهڻا نہ ڄاڻندا آهن.

اَمَّنْ يُّجِيْبُ الْمُضْطَرَّ اِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوْٓءَ وَيَجْعَلُكُمْ

ڀلا ڪير ٿو سڏ ڏئي اڙيل کي جڏهن سڏي ٿو ان کي ۽ ٽاري ٿو مصيبت ۽ ڪري ٿو توهان کي

(نہ بلڪ پڇون ٿا تہ) پريشان حال جي دعا ڪير قبول ڪندو آهي؟ جڏهن (هو) الله کي سڏيندو آهي ۽ (ڪير) تڪليف دور

خُلَفَآءَ الْاَرْضِ ط ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ط قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٦٢﴾ ط

والي ملڪ جو، چا آهي ڪو حاڪم الله کان سواءِ، ورلي ٿا نصيحت وٺو.

ڪندو آهي؟ ۽ اوهان کي زمين ۾ (ڪير اڳين جو) وارث ڪند وآهي؟ الله سان ڪو ٻيو معبود آهي ڇا؟ اوهين گهٽ نصيحت وٺندا آهيو.

اَمَّنْ يَّهْدِيْكُمْ فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُّرْسِلُ الرِّيٰحَ

ڀلا ڪير ٿو ڏگ لائي توهان کي اونداهين پٽ ۽ درياءَ جي ۾ ۽ ڪير ٿو موڪلي واءُ

(نہ بلڪ پڇون ٿا تہ) اوهان کي بر ۽ بحر جي اونداهين ۾ ڪير (سڌو) رستو ڏيکاريندو آهي؟ ۽ پنهنجيءَ ٻاجهہ (يعني مينهن)

بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ط ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ط تَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا

واڌاين وارا پنهنجي مهر اڳيان، چا آهي ڪو مالڪ الله سان گڏ، مٿي آهي الله تن کان

کان اڳ خوشخبري ڏيندڙ هوائن کي ڪير گهلائيندو آهي؟ الله سان ڪو ٻيو معبود آهي ڇا؟ (ڪافر) جيڪي شريڪ مقرر ڪندا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٣﴾ اَمَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَمَنْ يَّرْزُقُكُمْ

جن کي شريڪ ٿا ڪن. چا ڪير تو نٿون ناهي خلق کي پوءِ موٽائي ٿو ان کي ۽ ڪير ٿو روزي ڏئي ٿو هان کي

تن کان الله تمام مٿاهون آهي. ڀلا نئين سر خلق ڪير بڻائيندو آهي؟ وري ٻيهر ان کي بنائيندو. ۽ اوهان کي آسمان ۽

مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ؕ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ؕ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ

آسمان ۽ زمين مان، چا آهي ڪو ٻيو خدا الله سان گڏ، چؤ آڻيو پنهنجو دليل

زمين مان ڪير روزي ڏيندو آهي؟ الله سان ڪو ٻيو معبود آهي چا؟ (اي پيغمبر! ڪين) چئو ته، جيڪڏهن اوهين سچا

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٦٤﴾ قُلْ لَّا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

جيڪڏهن آهيو سچا تون چؤ نه تو ڄاڻي ڪو به آسمانن ۽ زمين ۾

آهيو ته پنهنجي حجت آڻيو. (اي پيغمبر! ڪين) چئو ته، آسمانن ۽ زمين ۾ جيڪي به آهن، سي الله کان سواءِ

الْغَيْبَ اِلَّا اللّٰهُ ؕ وَمَا يَشْعُرُوْنَ اَيَّانَ يُبْعَثُوْنَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ادّٰرَكَ

ڳجھ کي سواءِ الله جي، ۽ اهي نه ٿا ڄاڻن ته ڪڏهن اٿاريا ويندا. بلڪ ماندو ٿيو

ڳجھه نه ڄاڻندا آهن ۽ نڪي ڄاڻندا آهن ته ڪڏهن وري اٿاربن. بلڪ سندن ڄاڻپ

عِلْمُهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ ۫ بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ مِّنْهَا ۫ بَلْ هُمْ

علم انهن جو آخرت جي باري ۾، بلڪ اهي شڪ ۾ آهن انهي کان، بلڪ اهي

آخرت (جي نسبت) ۾ عاجز ٿي پيئي آهي. بلڪ اهي ڪانئس شڪ ۾ آهن. (نه!) بلڪ اُن (جي سمجھه) کان

مِّنْهَا عَمُوْنَ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا تُرٰبًا وَّاٰبَآؤُنَآ اَئِنَّا

انکان انڌا آهن. ۽ چيو انهن جن ڪفر ڪيو چا جڏهن ٿينداسون اسان مٽي ۽ ابا ڏاڏا اسان جا چا اسان

انڌا آهن. ۽ ڪافر چوندا آهن ته، جڏهن اسين مٽي ٿينداسون ۽ اسان جا پيءُ ڏاڏا (به. تڏهن به) اسين وري

لَمُخْرَجُوْنَ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا هٰذَا نَحْنُ وَاٰبَآؤُنَا مِنْ قَبْلُ ۙ اِنْ

ڪڍيا ويندا سون. وعدو ڏنا وياسون اهو اسان ۽ ابا ڏاڏا اسان جا اڳي ناهي

قبرن مان ڪڍباسون چا؟ بيشڪ اسان کي ۽ اسان جي پيءُ ڏاڏن کي هن کان اڳ انهيءَ (ڳالهه) جو انجام ڏنو ويو آهي.

هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٦٨﴾ قُلْ سِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا

هي ڪجهه به مگر آکاڻيون اڳين جون. تون چؤ گهمو زمين ۾ پوءِ ڏسو

هيءَ رڳو اڳين جون آکاڻيون آهن. (اي پيغمبر! ڪين) چئو ته، زمين ۾ گهمو ۽ ڏسو ته

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٦٩﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ

ڪيئن ٿيو انجام ڏوهارين جو. ۽ نه غم ڪر انهن تي ۽ نه ٿي!

گنهگارن جي ڇپاڙي ڪهڙيءَ طرح ٿي هئي! ۽ (اي پيغمبر!) مٿن ڏک نه ڪر ۽ سندن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِيْ ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ﴿٧٠﴾ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ

تنگيءَ ۾ ان کان جو اهي فريب ٿا ڪن. ۽ چون ٿا ڪڏهن آهي اهو وعدو جيڪڏهن آهيو

فريب ڪرڻ کان خفتگيءَ ۾ نہ رهہ. ۽ چوندا آهن تہ جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ اِهو انجام ڪڏهن ٿيندو؟

صٰدِقِيْنَ ﴿٧١﴾ قُلْ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ رَدِفَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِيْ

سچا. تون چئو پري ناهي جو اچي پهچي توهان کي ڪجهہ ان مان جنهن جي

(ڪين) چئو تہ. جيڪي تڪڙو گهرندا آهيو، تنهن مان ڪجهہ متان اوهان جي پنيءَ پويان (ويجهو) هجي.

تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ

تڪڙ ٿا ڪريو. ۽ بيشڪ تنهنجو رب مهربان آهي ماڻهن تي پر

۽ بيشڪ تنهنجو پالڻهار ماڻهن تي فضل ڪرڻ وارو آهي، پر گهڻا ماڻهو

اَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿٧٣﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ

گهڻا ماڻهو نہ ٿا شڪر ڪن. ۽ بيشڪ رب تنهنجو ڄاڻي ٿو جيڪي لڪائن ٿا

شڪر نہ ڪندا آهن. ۽ سندن سينا جيڪي لڪائيندا آهن ۽ جيڪي پڌرو ڪندا آهن،

صُدُوْرُهُمْ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ﴿٧٤﴾ وَمَا مِنْ غَآئِبَةٍ فِي السَّمَآءِ

سينا انهن جا ۽ جيڪي ظاهر ڪن ٿا. ۽ ناهي ڪا شيءِ ڳجهي آسمانن

سو تنهنجو پالڻهار بيشڪ ڄاڻندو آهي. ۽ آسمان ۽ زمين ۾ اهڙي ڪا (شيءِ) ڳجهي نہ آهي.

وَالْاَرْضِ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿٧٥﴾ اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَقُصُّ

۽ زمين ۾ مگر موجود آهي دفتر بيان ڪندڙ ۾. بيشڪ هي قرآن پڌائي ٿو

جا پڌري ڪتاب ۾ (لکيل) نہ آهي. بيشڪ هيءُ قرآن بني اسرائيلن کي

عَلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اَكْثَرَ الَّذِيْ هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿٧٦﴾ وَاِنَّهٗ

بني اسرائيل کي گهڻيون ئي شيون جن ۾ اهي اختلاف ٿا ڪن. ۽ بيشڪ اهو قرآن

گهڻيون اهي ڳالهيون بيان ڪندو آهي، جن بابت اهي تڪرار ڪندا هئا. ۽ بيشڪ اهو

لَهُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٧﴾ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِيْ بَيْنَهُمْ

رهبر آهي ۽ رحمت آهي ايمان وارن لاءِ. بيشڪ رب تنهنجو فيصلو ڪندو انهن جي وچ ۾

مومنن لاءِ هدايت ۽ ٻاجهہ آهي. بيشڪ تنهنجو پالڻهار پنهنجي حڪم سان سندن وچ ۾ نبيرو ڪندو

بِحُكْمِهٖ ج وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْعَلِيْمُ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ط اِنَّكَ عَلَى

پنهنجي حڪم سان، ۽ اهو زبردست آهي علم وارو آهي. پوءِ تون ڀروسو ڪر الله تي، بيشڪ تون ئي

۽ اهو غالب ڄاڻندڙ آهي. پوءِ (اي پيغمبرا تون) الله تي ڀروسو ڪر. بيشڪ تون پڌري سچي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْحَقِّ الْمُبِيْنِ ﴿۷۹﴾ اِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَآءَ

حق پڌري تي آهين. تون نہ ٻڌائي سگهندين مئن کي ۽ نہ ٻڌائيندين ٻوڙن کي سڏ

(دين) تي آهين. بيشڪ تون نڪي مُئن کي ٻڌائي سگهندين ۽ نڪي ٻوڙن کي سڏ ٻڌائي سگهندين

اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿۸۰﴾ وَمَآ اَنْتَ بِهٰدِى الْعُمْىِ عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ ؕ

جڏهن موٽن پٺي ڏئي. ۽ ناهين تون رستو ڏيکاريندڙ انڌن کي سندن ڀلجڻ تي.

جڏهن (هو) پٺي ڏيئي ڦرن. ۽ نڪي تون انڌن کي سندن گمراهيءَ کان (موٽڻ لاءِ) سڌو رستو ڏيکاريندڙ آهين

اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُّؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿۸۱﴾ وَاِذَا وَقَعَ

رڳو تون ٻڌائيندين انهن کي جيڪي مڃين ٿا اسان جي آيتن کي پوءِ اهي مسلمان آهن. ۽ جڏهن پوندو

(تون) رڳو انهيءَ کي ٻڌائيندين جيڪو اسان جي آيتن تي ايمان آڻيندو، پوءِ اهي فرمانبردار آهن. ۽ جڏهن

الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ اَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ الْاَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ ۙ اَنَّ

اهو قول انهن تي تہ ڪڍنداسون انهن لاءِ هڪ جانور ڌرتي مان جو ڳالهائيندو انهن سان تہ

مٿن (عذاب جو) انجام لازم ٿيندو (تڏهن) انهن لاءِ هڪ جانور زمين مان ڪڍنداسون. جو ساڻن ڳالهائيندو، انهيءَ ڪري جو

النَّاسَ كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا لَا يُوْقِنُوْنَ ﴿۸۲﴾ ع وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ

ماڻهو اسان جي آيتن کي نہ مڃيندا هئا. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪنداسون هر امت مان

ماڻهو اسان جي آيتن تي يقين نہ رکندا هئا. ۽ انهيءَ ڏينهن، جو سيڪنهن امت مان اهڙي ٽولي کي ڪٺو ڪنداسون.

فَوْجًا مِّمَّنْ يُّكَذِّبُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿۸۳﴾ حَتّٰٓى اِذَا جَآءُوْ

هڪ ٽولو جو ڪوڙو ڪندو هئو اسان جي آيتن کي پوءِ اهي ٽولا بيهاريا ويندا. نيٺ جڏهن سڀ ايندا

جنهن اسان جي آيتن کي ڪوڙو ڄاتو ٿي، پوءِ اهي (هڪ ٻئي جي پهچڻ تائين) بيهاريا ويندا. تانجو جڏهن (سڀ) ايندا (تڏهن الله)

قَالَ اَكَذَّبْتُمْ بِاٰيٰتِىْ وَلَمْ تُحِيْطُوْا بِهَا عِلْمًا اَمَّا ذَا كُنْتُمْ

تہ فرمائيندو ڇا ڪوڙو ڪيو هئو توهان منهنجي آيتن کي ۽ نہ پهتي هئي انهن تي توهان جي سمجهہ يا ٻڌايو توهان ڇا

چوندو تہ، اوهان منهنجين آيتن کي ڇو ڪوڙو ڄاتو هو؟ ۽ انهن کي اوهان سمجهہ ۾ نہ هيو يا (چئو تہ) اوهان ڪهڙو ڪم ڪيو ٿي؟

تَعْمَلُوْنَ ﴿۸۴﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوْا فَهُمْ لَا يَنْطِقُوْنَ ﴿۸۵﴾

ڪندا هئا. ۽ پوندو اهو عتاب انهن تي جو ظلم ڪيائون پوءِ اهي ڪونہ ڳالهائيندا.

۽ سندن ظلم ڪرڻ سببان مٿن (عذاب جو) انجام لازم ٿي چڪو، پوءِ اهي (ماڻهو) ڳالهائي نہ سگهندا.

اَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا الَّيْلَ لِيَسْكُنُوْا فِيْهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ؕ

ڇا نہ ڏٺائون جو ڪيوسون رات کي جيئن آرام ڪن ان ۾ ۽ ڪيوسون ڏينهن کي ڏسڻ لاءِ.

نہ ڏٺو اٿن ڇا تہ، اسان رات کي (هن لاءِ) پيدا ڪيو تہ منجهس آرام وٺن ۽ ڏينهن کي روشن (بنايوسون)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنْفَخُ

بيشڪ انهي ۾ نشانيون آهن انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ايمان ٿا آڻين. ۽ جنهن ڏينهن ڦوڪيو ويندو

بيشڪ هن ۾ مڃيندڙ قوم لاءِ (منهنجي قدرت جون) نشانيون آهن. ۽ (ياد ڪريو) جنهن ڏينهن صور ۾ ڦوڪبو

فِي الصُّوْرِ فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ

صور ۾ پوءِ گهبرائيندا جيڪي آسمانن ۾ آهن ۽ جيڪي زمين ۾ آهن، مگر جنهن کي

(تنهن ڏينهن) جيڪي آسمانن ۾ آهن ۽ جيڪي زمين ۾ آهن، سي سڀئي گهبرائيندا، پر جن لاءِ الله گهريو آهي،

شَآءَ اللّٰهُ ؕ وَكُلٌّ اَتَوْهُ دٰخِرِيْنَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً

گهري الله، ۽ سمورا ايندا ان وٽ عاجزي ڪندڙ ٿي. ۽ ڏسين ٿو - جبلن کي تون ڀانئين ٿو انهن کي جميل

(سي نه گهبرائيندا) ۽ سڀڪو وٽس عجز انڪساريءَ سان ايندو. ۽ تون جبلن کي ڏسين ٿو انهن کي (زمين ۾) جميل ڀانئين ٿو؟

وَّهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ؕ صُنْعَ اللّٰهِ الَّذِيْٓ اَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ؕ

۽ اهي هلندا جيئن ڪڪر هلن، جوڙ الله جي جنهن پڪو ڪيو هر شيءِ کي،

حالانڪ اهي ڪڪرن جي هلڻ وانگر هلندا (اها انهيءَ) الله جي ڪاريگري آهي، جنهن سڀڪنهن شيءِ کي پڪو ڪري جوڙيو آهي،

اِنَّهٗ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَفْعَلُوْنَ ﴿٨٨﴾ مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ خَيْرٌ مِّنْهَا ۚ

بيشڪ ان کي خبر آهي جيڪي توهان ڪريو ٿا. جيڪو آڻيندو چڱائي پوءِ انهي لاءِ بهتر آهي ان کان،

بيشڪ جيڪي ڪندا آهيو، تنهن جي اهو خبر رکندڙ آهي. جيڪو نيڪي آڻيندو، تنهن لاءِ ان کان ڀلو (بدلو) آهي

وَهُمْ مِّنْ فَزَعٍ يَّوْمَئِذٍ اٰمِنُوْنَ ﴿٨٩﴾ وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ

۽ اهي گهبراهٽ کان ان ڏينهن امن ۾ رهندا. ۽ جيڪو آڻيندو برائي پوءِ اهي وڌا ويندا

۽ اهي ان ڏينهن جي گهبرائڻ کان امن وارا هوندا. ۽ جيڪي گناهه آڻيندا تن جا منهن ٻاهه ۾ اونڌا

وُجُوْهُهُمْ فِي النَّارِ ؕ هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٠﴾

منهن ڀر باهه ۾، نه بدلو ملندو توهان کي مگر جيڪي توهان ڪندا هئا.

ڪري وجهبا (چيو ويندن) ته جيڪي ڪندا هيو، تنهن کان سواءِ ٻيو ڪو بدلو نه ٿو ڏجيو.

اِنَّمَآ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ رَبَّ هٰذِهِ الْبَلْدَةِ الَّذِيْ حَرَّمَهَا وَلَهٗ

رڳو حڪم ٿيو اٿم ته بندگي ڪريان هن شهر جي رب جي جنهن عزت ڏني انکي ۽ انهي جي ئي آهي

(اي پيغمبر! چئو ته) مون کي ته (هيءُ) حڪم ڪيل آهي ته هن شهر (مڪي) جي مالڪ جي عبادت ڪريان، جنهن ان کي تعظيم

كُلُّ شَيْءٍ ؗ وَّاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٩١﴾ وَاَنْ اَتْلُوَا

هر شيءِ ۽ مونکي حڪم ٿيو آهي ته هجان فرمانبردارن مان ۽ پڙهي ٻڌايان

وارو ڪيو ۽ سڀڪا شيءِ سندس آهي ۽ مون کي حڪم ڪيل آهي ته مسلمانن مان هجان. ۽ (هيءُ) ته قرآن پڙهان،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْقُرْاٰنَ ج فَمَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ج وَمَنْ ضَلَّ

قرآن، پوءِ جيڪو هدايت وارو ٿيو اهو هدايت وارو ٿيو پنهنجي لاءِ، ۽ جيڪو گمراهه ٿيو

پوءِ جيڪو هدايت وارو ٿيو سو رڳو پاڻ لاءِ هدايت وارو ٿئي ٿو ۽ جيڪو گمراهه ٿيو ته چئُو ته.

فَقُلْ اِنَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ

پوءِ چؤ ته آءٌ رڳو ڊيڄاريندڙ آهيان. ۽ چؤ سڀ ساراهه الله لاءِ آهي اجهو ڏيکاريندو توهان کي نشانيون پنهنجون

آءٌ رڳو ڊيڄاريندڙ آهيان. ۽ چئو ته، سڀ ساراهه الله کي جڳائي، (اهو) اوهان کي پنهنجيون نشانيون سگهو ڏيکاريندو،

فَتَعْرِفُوْنَهَا ط وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٣﴾ ع

پوءِ توهان سڃاڻندؤ انهن کي، ۽ ناهي رب تنهنجو بي خبر ان کان جيڪي توهان ڪيو ٿا.

پوءِ جن کي (اوهين) سڃاڻيندؤ ۽ جيڪي ڪندا آهيو، تنهن کان اوهان جو پالڻهار بي خبر نه آهي.

سُوْرَةُ الْقَصَصِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٨٨ رُكُوْعَاتُهَا ٩

شروع الله ٻاجهار مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

طٰسٓمّٓ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٢﴾ نَتْلُوْا عَلَيْكَ مِنْ

طسم، هي آيتون آهن ڪتاب پڌري جون. اسان پڙهون ٿا توتي

طسم. هيءَ پڌري ڪتاب جون آيتون آهن. (اي پيغمبر!) موسيٰ ۽ فرعون جو ڪجهه احوال

نَّبَاِ مُوْسٰى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٣﴾ اِنَّ

خبر موسيٰ ۽ فرعون جي سچي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ايمان ٿا آڻين. بيشڪ

مؤمن ماڻهن (جي ٻڌائڻ) لاءِ توکي سچيءَ طرح پڙهي ٻڌايون ٿا. بيشڪ فرعون ملڪ ۾

فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْاَرْضِ وَجَعَلَ اَهْلَهَا شِيَعًا يَّسْتَضْعِفُ

فرعون ڏاڍ ڪيو ملڪ ۾ ۽ ڪيائين اتان جي ماڻهن کي ٽولا، ڪمزور پيو ڪري

وڏائي ڪئي هئي ۽ ان جي رهڻ وارن کي ٽوليون ٽوليون ڪري ڇڏيو هيائين، منجهانئن هڪ ٽوليءَ کي هيٺو ڪيو هيائين،

طَآئِفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ اَبْنَآءَهُمْ وَيَسْتَحْيٖ نِسَآءَهُمْ ط اِنَّهٗ

هڪ ٽولي کي انهن مان ڪُهي پيو پٽ انهن جا ۽ جيئرو ڇڏي پيو انهن جي عورتن کي. بيشڪ

جو سندن پٽ ڪُهندو هو ۽ سندين ڌيئرون جيئريون ڇڏيندو هو. بيشڪ اهو

كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٤﴾ وَنُرِيْدُ اَنْ نَّمُنَّ عَلَى الَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْا

اهو هئو فسادين مان. ۽ اسان چاهيون پيا ته انعام ڪريون انهن تي جيڪي ڪمزور ڪيا ويا

فسادين مان هو. ۽ گهريوسون ته جن کي ملڪ ۾ هيٺو ڪيو ويو هو، تن تي احسان ڪريون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِي الْاَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ اَئِمَّةً وَّنَجْعَلَهُمُ الْوٰرِثِيْنَ ۝٥ وَ

ملڪ ۾ ۽ ڪريون انهن کي اڳواڻ ۽ ڪريون انهن کي جاءِ نشين. ۽

۽ تن کي اڳواڻ بڻايون ۽ کين وارث ڪريون. ۽ کين ملڪ ۾ دبدبو ڏيون

نُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَجُنُوْدَهُمَا

زوروٺايون انهن کي ملڪ ۾ ۽ ڏيکاريون فرعون ۽ هامان ۽ سندن لشڪرن کي،

۽ فرعون ۽ هامان ۽ سندن لشڪرن کي انهن (هيٺن) کان اها (ڳالهه) ڏيکاريون

مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَحْذَرُوْنَ ۝٦ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اُمِّ مُوْسٰٓى اَنْ

انهن کان اهو جنهن کان ڊڄندا هئا. ۽ حڪم موڪليوسون موسىٰ جي ماءُ ڏانهن ته

جنهن کان ڊڄندا هئا. ۽ موسىٰ جي ماءُ ڏانهن الهام ڪيوسون ته

اَرْضِعِيْهِ ۚ فَاِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَاَلْقِيْهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِيْ

ٿڃ ڏي انهي کي. پوءِ جڏهن خوف ڪرين ان تي پوءِ اڇلينس درياءَ ۾ ۽ نه ڊڄ

ان کي کير پيار! پوءِ جڏهن متس خطرو پائنين تڏهن کيس درياءَ ۾ اڇلج ۽ نڪي ڊڄج

وَلَا تَحْزَنِيْ ۚ اِنَّا رَآدُّوْهُ اِلَيْكِ وَجَاعِلُوْهُ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝٧

۽ نڪي ڏک ڪر. اسان موٽائينداسون ان کي توڏانهن ۽ ڪنداسون ان کي رسولن مان.

۽ نڪي غمگين ٿج. ڇو ته اسين کيس تو ڏانهن ورائڻ وارا آهيون ۽ کيس پيغمبرن مان ڪرڻ وارا آهيون.

فَالْتَقَطَهٗٓ اٰلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُوْنَ لَهُمْ عَدُوًّا وَّحَزَنًا ۭ اِنَّ

پوءِ لڌو ان کي فرعون جي گهروارن جيئن ٿئي انهن جو دشمن ۽ ڏک جو ڪارڻ. بيشڪ

پوءِ فرعون جي گهراڻي وارن ان کي کڻي ورتو ته (نيٺ) انهن لاءِ ويري ۽ ڏک (جو سبب) ٿئي. يقينن

فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَجُنُوْدَهُمَا كَانُوْا خٰطِـِٕيْنَ ۝٨ وَقَالَتِ امْرَاَتُ

فرعون ۽ هامان ۽ انهن جو لشڪر هئا خطا ڪار. ۽ چيو زال

فرعون ۽ هامان ۽ سندن لشڪر خطا ڪندڙ هئا. ۽ فرعون جي زال چيو ته،

فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِّيْ وَلَكَ ۭ لَا تَقْتُلُوْهُ ڰ عَسٰٓى اَنْ يَّنْفَعَنَآ

فرعون جي هي ٺار آهي اکين جو مون لاءِ ۽ تولاءِ، نه ماريو انهي کي، اميد ته نفعو ڏيندو اسان کي

هيءُ ڇوڪر منهنجي لاءِ ۽ تنهنجي لاءِ اکين جو ٺار آهي! ان کي نه ڪهو! مَن اسان کي فائدو ڏئي

اَوْ نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝٩ وَاَصْبَحَ فُؤَادُ

يا پاليونس پٽ ڪري ۽ اهي نه پيا سمجهن. ۽ صبح سان دل

يا کيس پٽ ڪريون ۽ اهي (ان حال جي حقيقت) نه ڄاڻندا هئا. ۽ موسىٰ جي ماءُ جي دل

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اُمِّ مُوْسٰى فٰرِغًا ۭ اِنْ كَادَتْ لَتُبْدِيْ بِهٖ لَوْلَآ اَنْ رَّبَطْنَا

موسيٰ جي ماءُ جي | ٿي بي قرار، | اجهو | ڪري ها | پڌرو | ان کي | جيڪڏهن نہ | قابو ڪريون ها

بي قرار ٿي .اها ان راز کي ظاهر ڪرڻ تي هئي، جيڪڏهن سندس دل کي اسين مضبوط نہ ڪريون ها!

عَلٰى قَلْبِهَا لِتَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝١٠ وَقَالَتْ لِاُخْتِهٖ قُصِّيْهِ

قلب ان جو | جيئن هجي | يقين ڪندڙن مان. | ۽ چيائين | سندس ڀيڻ کي | پٺيان لڳينس.

(هن لاءِ) تہ يقين ڪندڙن مان ٿئي. ۽ موسيٰ جي ڀيڻ کي چيائين تہ، سندس پيرو ڪر.

فَبَصُرَتْ بِهٖ عَنْ جُنُبٍ وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝١١ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ

پوءِ ڏسي پئي | انکي | پري کان | ۽ اهي | نہ پيا سمجهن. | ۽ بند ڪئي سون | ان تي

پوءِ (اها) ان کي پري کان ڏسندي رهي ۽ انهن نہ ٿي ڄاتو. ۽ (ڀيڻس جي پهچڻ کان) اڳ مٿس دائين جو کير

الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰٓى اَهْلِ بَيْتٍ

ٿڃ دائين جي | اڳ ۾ ئي | پوءِ هيءَ چوڻ لڳي | ڇا | ڏسيان توهان کي | اهڙو گهراڻو

حرام ڪيوسون. پوءِ ڀيڻس چيو تہ، (آءٌ) اوهان کي اهڙو گهراڻو ڏسيان جو (اهي) اوهان

يَّكْفُلُوْنَهٗ لَكُمْ وَهُمْ لَهٗ نٰصِحُوْنَ ۝١٢ فَرَدَدْنٰهُ اِلٰٓى اُمِّهٖ كَيْ

جي پالين ان کي | توهان لاءِ | ۽ اهي | انهي جا | گهڻگهرا آهن. | پوءِ موٽايوسون ان کي | سندس ماءُ ڏانهن | جيئن

جي پاران ان جي سنڀال ڪن؟ ۽ اهي ان جا گهڻ گهرا هجن. پوءِ ڪيس سندس ماءُ ڏانهن وري پهچايوسون تہ

تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّلٰكِنَّ

ٺري | نيڻ انجو | ۽ نہ | ڏک ڪري | ۽ سمجهي | تہ | وعدو | الله جو | حق آهي | پر

سندس اکيون ٺرن ۽ غمگين نہ ٿئي ۽ (هيءَ بہ) ڄاڻي تہ بيشڪ الله جو انجام سچو آهي، پر

اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝١٣ ع وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهٗ وَاسْتَوٰٓى اٰتَيْنٰهُ

ڪيترا ماڻهو | نہ | ٿا ڄاڻن. | ۽ جڏهن | اهو پهتو | پنهنجي جواني کي | ۽ | پختو ٿيو | تہ ڏني سون ان کي

گهڻا ماڻهو نہ ڄاڻندا آهن. ۽ جنهن مهل پنهنجي جوانيءَ کي پهتو ۽ پختو ٿيو (تنهن مهل) ڪيس

حُكْمًا وَّعِلْمًا ۭ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ۝١٤ وَدَخَلَ

سمجهہ | ۽ | علم، | ۽ | اهڙي طرح | بدلو ڏيندا آهيون | چڱائي وارن کي. | ۽ | آيو

دانائي ۽ علم ڏنوسون ۽ اهڙيءَ طرح ڀلارن کي (چڱو) بدلو ڏيندا آهيون. ۽ (موسيٰ) شهر ۾

الْمَدِيْنَةَ عَلٰى حِيْنِ غَفْلَةٍ مِّنْ اَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيْهَا

شهر ۾ | جنهن وقت | غافل هئا | اتي جا ماڻهو | پوءِ ڏٺائين | ان ۾

اتي جي رهاڪن جي غفلت جي وقت ۾ گهڙيو، پوءِ اتي بہ مڙس پاڻ ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلٰنِ ۫ هٰذَا مِنْ شِيْعَتِهٖ وَهٰذَا مِنْ عَدُوِّهٖ ۚ فَاسْتَغَاثَهُ

ٻه ماڻهو | وڙهن پيا پاڻ ۾ | هڪڙو | سندس ٽولي جو | ۽ | ٻيو | ان جي دشمن جو، | پوءِ مدد گهري کانئس

وڙهندا ڏٺائين. هي (هڪڙو) سندس قوم مان هو ۽ هي (ٻيو) سندس ويريءَ (فرعون جي قوم) مان هو ۽ پوءِ

الَّذِىْ مِنْ شِيْعَتِهٖ عَلَى الَّذِىْ مِنْ عَدُوِّهٖ ۙ فَوَكَزَهٗ مُوْسٰى

انهيءَ جو | سندس ٽولي مان هئو | ان تي جو | سندس دشمن کان هئو | پوءِ مُڪ هنئي انکي موسىٰ

جيڪو سندس قوم مان هو، تنهن انهيءَ تي همراهي گهري جيڪو سندس ويريءَ (جي قوم) مان هو. پوءِ موسىٰ ان کي مُڪ هنئي

فَقَضٰى عَلَيْهِ ۫ قَالَ هٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ

پوءِ پورو ڪيائين انکي، | چيائين | هي آهي | شيطان جي ڪم کان، | بيشڪ اهو | دشمن | گمراهه ڪندڙ

۽ ان کي پورو ڪيائين. چيائين ته، هيءُ شيطان جي ڪم مان آهي. بيشڪ اهو پڌرو گمراهه ڪندڙ ويري آهي.

مُّبِيْنٌ ﴿۱۵﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّىْ ظَلَمْتُ نَفْسِىْ فَاغْفِرْ لِىْ فَغَفَرَ لَهٗ ؕ

پڌرو آهي. | چيائين اي منهنجا رب مون | ظلم ڪيو | پاڻ تي | پوءِ معاف ڪر مونکي | پوءِ معاف ڪيائين ان کي،

چيائين ته، اي منهنجا پالڻهار! بيشڪ مون پاڻ تي ظلم ڪيو، تنهن ڪري مون کي بخش! پوءِ کيس بخشيائين.

اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿۱۶﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ اَنْعَمْتَ عَلَىَّ فَلَنْ

بيشڪ | اهو ئي بخشيندڙ | مهربان آهي. | چيائين | اي منهنجا رب جيئن تو مهرباني ڪئي آهي مون تي | پوءِ هرگز نه

بيشڪ اهو ئي بخشڻهار مهربان آهي. چيائين ته، اي منهنجا پالڻهار! جيڪو مون تي فضل ڪيو اٿيئي تنهن سببان

اَكُوْنَ ظَهِيْرًا لِّلْمُجْرِمِيْنَ ﴿۱۷﴾ فَاَصْبَحَ فِى الْمَدِيْنَةِ خَآئِفًا

ٿيندس | حمايتي | ڏوهارين جو. | پوءِ صبح ڪيائين | ان شهر ۾ | ڊڄندڙ ٿي

ڏوهارين جو مددگار ڪڏهن نه ٿيندس. پوءِ صبح ٿيندي شهر ۾ ڊڄندو خبرون

يَّتَرَقَّبُ فَاِذَا الَّذِى اسْتَنْصَرَهٗ بِالْاَمْسِ يَسْتَصْرِخُهٗ ؕ قَالَ

انتظار ڪندي | ته اوچتو | جنهن | مدد گهري هئي ان کان | ڪالهه | مدد لاءِ پڪاري پيو ان کي | چيو

جاچيندو رهيو ته اوچتو جنهن ڪالهه کانئس مدد گهري هئي، تنهن کانئس (وري) رڙ ڪري مدد گهري.

لَهٗ مُوْسٰٓى اِنَّكَ لَغَوِىٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۱۸﴾ فَلَمَّآ اَنْ اَرَادَ اَنْ يَّبْطِشَ

ان کي | موسىٰ | تون ته آهين ڀليل | پڌرو. | پوءِ جڏهن | گهريائين | پڪڙڻ

موسىٰ کيس چيو ته، بيشڪ تون صفا ٻي راهو آهين. پوءِ جيڪي ٻنهي جو ويري هو تنهن ڏانهن (موسىٰ) جنهن مهل هٿ

بِالَّذِىْ هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا ۙ قَالَ يٰمُوْسٰٓى اَتُرِيْدُ اَنْ تَقْتُلَنِىْ

ان کي | جو هئو | دشمن | ٻنهي جو، | چيائين | اي موسىٰ | ڇا گهرين ٿو | ته | خون ڪرين مونکي

ڊگهيرڻ جو ارادو ڪيو، (تنهن مهل) فرياد ڪندڙ موسىٰ کي پاڻ تي سنبريل سمجهي) چيو ته، اي موسىٰ! جيئن ڪالهه هڪڙي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًۢا بِالْاَمْسِ ۖ اِنْ تُرِيْدُ اِلَّآ اَنْ تَكُوْنَ جَبَّارًا

جيئن خون ڪيو تو ماڻهو ڪالهه، نه تو چاهين تون مگر هي ته هجين سرڪش

ماڻهوءَ کي ماريئه تيئن مون کي (به) مارڻ جو ارادو ڪرين ٿو ڇا؟ ملڪ ۾ جابر ٿيڻ کان سواءِ تنهنجو

فِي الْاَرْضِ وَمَا تُرِيْدُ اَنْ تَكُوْنَ مِنَ الْمُصْلِحِيْنَ ﴿١٩﴾ وَ

هن ملڪ ۾ ۽ نه تو گهرين ته ٿئين تون صلح ڪرائيندڙن مان. ۽

ٻيو ڪو ارادو نه آهي ۽ تون سڌاريندڙن مان پنهنجو هجڻ نه ٿو گهرين. ۽

جَآءَ رَجُلٌ مِّنْ اَقْصَا الْمَدِيْنَةِ يَسْعٰى ۫ قَالَ يٰمُوْسٰٓى

آيو هڪ ماڻهو پاهران شهر کان ڊوڙندي چيائين اي موسىٰ

هڪ مڙس شهر جي پرين پاسي کان ڊوڙندو آيو ۽ چيائين ته. اي موسىٰ! بيشڪ

اِنَّ الْمَلَاَ يَاْتَمِرُوْنَ بِكَ لِيَقْتُلُوْكَ فَاخْرُجْ اِنِّيْ لَكَ

يقينًا سردار صلاح ٿا ڪن تولاءِ ته قتل ڪن توکي پوءِ نڪري وڃ بيشڪ آءٌ تنهنجي

(هتان جا) سردار تو لاءِ رٿ ڪن ٿا، ته توکي ڪُهن. تنهن ڪري تون نڪر! بيشڪ آءٌ تو لاءِ

مِنَ النّٰصِحِيْنَ ﴿٢٠﴾ فَخَرَجَ مِنْهَا خَآئِفًا يَّتَرَقَّبُ ۫ قَالَ رَبِّ نَجِّنِيْ

خيرخواهن مان آهيان. پوءِ نڪتو اتان ڊڄندي انتظار ڪيندي چيائين اي منهنجا رب بچاءِ مونکي

خير گهرندڙن مان آهيان. پوءِ (موسىٰ) ڊڄندو بچندو اُن (شهر) مان نڪتو. چيائين ته، اي منهنجا پالڻهار!

مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢١﴾ ع وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسٰى

ظالمن جي قوم کان. ۽ جڏهن رخ رکيائين طرف مدين جي چيائين اميد آهي ته

ظالمن جي قوم کان مون کي بچاءِ! ۽ جنهن مهل مدين (شهر) جي طرف منهن ڪيائين (تنهن مهل) چيائين ته. اميد اٿر

رَبِّيْٓ اَنْ يَّهْدِيَنِيْ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ

رب منهنجو ڏسيندو مونکي، سڌو رستو. ۽ جڏهن پهتو مدين جي پاڻيءَ تي

ته منهنجو پالڻهار مون کي سڌي واٽ ڏيکاريندو. ۽ جنهن مهل مدين جي تڙ تي پهتو (تنهن مهل) اُن تي

وَجَدَ عَلَيْهِ اُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْقُوْنَ ۫ وَوَجَدَ مِنْ دُوْنِهِمُ

ڏٺائين ان تي گهڻا ماڻهو جو مال پيا پيارين، ۽ ڏٺائين انهن کان پريرو

ماڻهن جي هڪ ٽولي (جانورن کي) پاڻي پياريندي ڏٺائين ۽ انهن کان سواءِ ٻه عورتون (به پنهنجو ڌڻ پاڻي

امْرَاَتَيْنِ تَذُوْدٰنِ ۚ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا ۭ قَالَتَا لَا نَسْقِيْ حَتّٰى

ٻن عورتن کي رڊون روڪينديون، چيائين ڇا حال آهي توهان جو، پنهنجي چيو ته نه ٿيون پياريون اسان جيستر

پيئڻ کان) جهليندين ڏٺائين. (موسىٰ) چيو ته. اوهان جو ڇا معاملو آهي؟ چيائون ته (اسين) ايسين (پنهنجي ڌڻ کي پاڻي) نه پياريندين سون. جيسين

ع ٨

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يُصْدِرَ الرِّعَآءُ سكتة وَاَبُوْنَا شَيْخٌ كَبِيْرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقٰى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلّٰٓى

پياري موٽن ڌنار ۽ پيءُ اسان جو پوڙهو وڏو آهي. پوءِ پياريائين مال ٻنهي جو پوءِ موٽي آيو

ڌنار (پنهنجا جانور پياري نہ) موٽائين ۽ اسان جو پيءُ وڏو پيڙو آهي، پوءِ اُنهن (جي ڌڻ) کي پاڻي پيارايائين. وري (ويهڻ لاءِ) ڇانوَ ڏانهن ڦريو

اِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ اِنِّيْ لِمَآ اَنْزَلْتَ اِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيْرٌ ﴿٢٤﴾

ڇانوَ ڏانهن ۽ چيائين منهنجا رب بيشڪ آءٌ انهي لاءِ جو لاهين تون مون ڏانهن ڪا نعمت حاجتمند آهيان.

پوءِ چيائين تہ. اي منهنجا پالڻهار! بيشڪ جيڪي مون ڏانهن چڱائيءَ مان موڪلين تنهن لاءِ آءٌ محتاج آهيان.

فَجَآءَتْهُ اِحْدٰىهُمَا تَمْشِيْ عَلَى اسْتِحْيَآءٍ ز قَالَتْ اِنَّ اَبِيْ يَدْعُوْكَ

پوءِ آئي ان وٽ ٻنهي مان هڪڙي جو هلي پئي حياءُ سان چيائين بيشڪ پيءُ منهنجو سڏي ٿو توکي

پوءِ منجهانئن هڪڙي لڄ سان گهمندي وٽس آئي، چيائين تہ منهنجو پيءُ توکي هن لاءِ سڏي ٿو تہ

لِيَجْزِيَكَ اَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا ط فَلَمَّا جَآءَهٗ وَقَصَّ عَلَيْهِ

جيئن ڏئي توکي بدلو ان جو جو پاڻي پياريو تو اسان لاءِ. پوءِ جڏهن آيو ان وٽ ۽ ٻڌايائين انکي

جيڪو اسان (جي ڌڻ) کي پاڻي پياريئي تنهن جي مزوري توکي ڏئي، پوءِ جنهن مهل وٽس آيو ۽ سچو قصو

الْقَصَصَ لا قَالَ لَا تَخَفْ قف وقفة نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٥﴾

ڳالهہ چيائين نہ ڊڄ، بچيو آهين ظالمن جي قوم کان.

وٽس بيان ڪيائين (تنهن مهل شعيب) چيو تہ. ڊڄ نہ (هاڻي) ظالم قوم کان بچي نڪتين.

قَالَتْ اِحْدٰىهُمَا يٰٓاَبَتِ اسْتَاْجِرْهُ ز اِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَاْجَرْتَ الْقَوِيُّ

چوڻ لڳي ٻنهي مان هڪڙي اي ابا مزدور ڪر انهيءَ کي بيشڪ ڀلو آهي جيڪو مزور بيهارين سگهارو

منجهانئن هڪ چيو تہ. آبا. هن کي مزور ڪري رک! چو تہ ڀلو (نوڪر) جنهن کي مزور رکين اهو آهي جو سگهارو

الْاَمِيْنُ ﴿٢٦﴾ قَالَ اِنِّيْٓ اُرِيْدُ اَنْ اُنْكِحَكَ اِحْدَى ابْنَتَيَّ هٰتَيْنِ

امانت وارو هجي. چيائين آءٌ گهران ٿو تہ پرڻايان توکي هڪڙيءَ سان ٻن ڌيئرن پنهنجين هنن مان

اعتبار جوڳو هجي. (شعيب) چيو تہ. منهنجو ارادو آهي تہ هنن پنهنجن ٻن ڌيئرن مان هڪڙي هن شرط تي توکي پرڻايان تہ

عَلٰٓى اَنْ تَاْجُرَنِيْ ثَمٰنِيَ حِجَجٍ ج فَاِنْ اَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ ج

هن شرط تي جو ڪم ڪرين مون وٽ آٺ سال، پوءِ جيڪڏهن پورا ڪيا تو ڏهہ سال تہ مهرباني تنهنجي،

آٺ سال منهنجي مزوري ڪرين ۽ جيڪڏهن تون ڏهہ (ورهيہ) پورا ڪندين تہ اهو تنهنجي طرفان (احسان) آهي

وَمَآ اُرِيْدُ اَنْ اَشُقَّ عَلَيْكَ ط سَتَجِدُنِيْٓ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ

۽ نہ ٿو گهران تہ ڪا سختي ڪريان توتي، اجهو لهندين مون کي انشاءَالله

۽ آءٌ توتي (ڪا) سختي ڪرڻ نہ ٿو گهران، جيڪڏهن الله گهريو تہ مون کي خير خواهن مان ڏسندين.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذٰلِكَ بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ ۭ اَيَّمَا الْاَجَلَيْنِ قَضَيْتُ

پلن ماڻهن مان. چيائين اهو ٿيو منهنجي ۽ تنهنجي وچ ۾. جهڙي بہ ٻنهي مدتن مان پوري ڪيان

(موسىٰ) چيو تہ، منهنجي ۽ تنهنجي وچ ۾ اهو (انجام) آهي. انهن ٻنهي مدتن مان جيڪا بہ پوري ڪريان

فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ ۭ وَاللّٰهُ عَلٰي مَا نَقُوْلُ وَكِيْلٌ ﴿٢٨﴾ فَلَمَّا قَضٰى مُوْسَى

پوءِ نہ ٿئي ڪا زيادتي مون تي، ۽ الله ان تي جيڪي چئون ٿا شاهد آهي. ۽ جڏهن پورو ڪيو موسىٰ

تہ مون تي ڪو زور بار نہ هوندو ۽ جيڪي چئون ٿا، تنهن تي الله شاهد (ڪافي) آهي. پوءِ جنهن مهل موسىٰ (اها) مدت

الْاَجَلَ وَسَارَ بِاَهْلِهٖٓ اٰنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّوْرِ نَارًا ۚ قَالَ

وقت ۽ وٺي هليو پنهنجي گهروارن کي تہ ڏٺائين طور جي پاسي کان باهہ، چيائين

پوري ڪئي ۽ پنهنجي گهروارن کي وٺي هليو، (تنهن مهل وچ رستي ۾ ڪوه) طور جي پاسي ڏانهن باهہ ڏٺائين،

لِاَهْلِهِ امْكُثُوْٓا اِنِّىْٓ اٰنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّيْٓ اٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ

پنهنجي گهروارن کي ترسو مون ڏٺي آهي باهہ شايد آڻيان توهان وٽ اتان ڪا خبر يا

پنهنجي گهروارن کي چيائين تہ، ترسو بيشڪ مون باهہ ڏٺي آهي. اميد اٿم اتان ڪا خبر يا

جَذْوَةٍ مِّنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُوْنَ ﴿٢٩﴾ فَلَمَّآ اَتٰىهَا نُوْدِيَ مِنْ

ٽانڊو باهہ جو جيئن توهان پاڻ سيڪيو. پوءِ جڏهن آيو ان وٽ تہ سڏ ٿيو

ڪو باهہ جو ٽانڊو اوهان وٽ آڻيندس تہ مَن اوهين پاڻ سيڪيو. پوءِ جڏهن اُنهيءَ (باهہ)

شَاطِئِ الْوَادِ الْاَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبٰرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ اَنْ

ميدان جي ساڄي طرف کان برڪت واري علائقي ۾ وڻ منجهان تہ

وٽ آيو (تڏهن) ميدان جي سڄيءَ پر کان مبارڪ جاءِ ۾ وڻ مان سڏيو ويو تہ

يّٰمُوْسٰٓى اِنِّىْٓ اَنَا اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٠﴾ۙ وَاَنْ اَلْقِ عَصَاكَ ۭ فَلَمَّا

اي موسىٰ آءٌ آهيان الله رب العالمين. ۽ تون اڇل لٺ پنهنجي، پوءِ جڏهن

اي موسىٰ! بيشڪ آءٌ جهانن جو پالڻهار الله آهيان. ۽ تون پنهنجي لٺ اڇل! پوءِ جنهن مهل ان کي چُرندو

رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَاۗنٌّ وَّلّٰى مُدْبِرًا وَّلَمْ يُعَقِّبْ ۭ يٰمُوْسٰٓى اَقْبِلْ

ڏٺائين اُن کي تہ چري پئي جهڙو نانگ ڦريو پٺي ڏيئي ۽ نہ ڏٺائين پوٺتي، اي موسىٰ اڳي اچ

ڏٺائين تہ جهڙڪ اها نانگ آهي. (تنهن مهل) پٺيرو ٿي ڦريو ۽ پوٺتي نہ موٽيو. (چيوسون تہ) اي موسىٰ! اوري اچ

وَلَا تَخَفْ ۣ اِنَّكَ مِنَ الْاٰمِنِيْنَ ﴿٣١﴾ اُسْلُكْ يَدَكَ فِيْ جَيْبِكَ

۽ نہ ڊڄ، بيشڪ تون بي خطر آهين. وجهہ هٿ پنهنجو گريبان پنهنجي ۾

۽ نہ ڊڄ! جو بيشڪ تون امن وارن مان آهين. پنهنجو هٿ گريبان ۾ وجهہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوْٓءٍ ز وَّاضْمُمْ اِلَيْكَ جَنَاحَكَ

تہ نڪري چمڪندڙ ٿي بنا عيب جي، ۽ ملاءِ پاڻ ڏي ھٿ پنھنجو

تہ بي عيب چمڪندڙ ٿي نڪري ۽ خوف کان (تسلي ٿيڻ لاءِ) پنھنجون ٻانھون پاڻ ڏانھن ملاءِ.

مِنَ الرَّهْبِ فَذٰنِكَ بُرْهَانٰنِ مِنْ رَّبِّكَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ ط

خوف کان پوءِ اھي ٻئي دليل آھن تنھنجي رب جي طرفان فرعون ۽ سندس سردارن ڏانھن،

پوءِ اِھي ٻئي حجتون فرعون ۽ سندس لشڪر ڏانھن تنھنجي پالڻھار (جي طرف) کان آھن.

اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّىْ قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا

اھي آھن ماڻھو بي فرمان. چيائين اي رب! مون ماريو ھئو انھن جو ھڪ ماڻھو

بيشڪ اُھي بدڪار ماڻھو ھئا. چيائين تہ، اي منھنجا پالڻھار! بيشڪ منجھانئن ھڪ شخص کي مون ماريو آھي،

فَاَخَافُ اَنْ يَّقْتُلُوْنِ ﴿٣٣﴾ وَاَخِىْ هٰرُوْنُ هُوَ اَفْصَحُ مِنِّىْ لِسَانًا

پوءِ ڊڄان ٿو تہ ماريندا مونکي، ۽ ڀاءُ منھنجو ھارون اھو چٽو آھي مونکان ڳالھائڻ ۾

تنھن ڪري آءٌ پنھنجي مارجڻ کان ڊڄان ٿو. ۽ منھنجو ڀاءُ ھارون مون کان (زبان جي ڪري) وڌيڪ چٽو ڳالھائيندڙ آھي،

فَاَرْسِلْهُ مَعِىَ رِدْاً يُّصَدِّقُنِىْٓ ز اِنِّىْٓ اَخَافُ اَنْ يُّكَذِّبُوْنِ ﴿٣٤﴾

پوءِ رسول ڪرانڪي مون سان گڏ مدد لاءِ تہ تصديق ڪري منھنجي آءٌ ڊڄان ٿو تہ ڪوڙو ڪندا مونکي.

تنھن ڪري ان کي مون سان مدد ڏيندڙ ڪري موڪل تہ منھنجي تصديق ڪري، ڇو تہ آءٌ پنھنجي ڪوڙي ٿيڻ کان ڊڄان ٿو.

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِاَخِيْكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطٰنًا فَلَا

فرمايائين سگھو ڏاڍو ڪنداسون ڏورو تنھنجو ڀاءُ تنھنجي سان ۽ ڪنداسون توھان جو غلبو پوءِ نہ

(الله) چيو تہ، سگھو تنھنجا بازو تنھنجي ڀاءُ سان مضبوط ڪنداسون ۽ اوھان کي غلبو ڏينداسون. پوءِ (اُھي)

يَصِلُوْنَ اِلَيْكُمَا ۚ بِاٰيٰتِنَآ ۚ اَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغٰلِبُوْنَ ﴿٣٥﴾

پھچندا توھان تائين اسان جي نشانين سبب، توھان ۽ جيڪو بہ توھان جو تابع ٿيندو سوڀارا ھوندؤ.

اوھان ڏانھن (ايذاءَ لاءِ) پھچي نہ سگھندا. اسان جي معجزن سببان. اوھين ٻئي ۽ جيڪي اوھان جي پٺيان لڳا، سي غالب رھندا.

فَلَمَّا جَآءَهُمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ

پوءِ جڏھن آنديون انھن وٽ موسيٰ نشانيون اسان جون پڌريون چيائون ناھي اھو مگر جادو

پوءِ جنھن مھل موسيٰ اسان جي پڌرن معجزن سان وٽن آيو (تنھن مھل) چيائون تہ ھي رڳو ھٺرادو

مُّفْتَرًى وَّمَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِىْٓ اٰبَآئِنَا الْاَوَّلِيْنَ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ

ٺٺون ناھيل ۽ ڪونہ ٻڌوسون اھڙو ابن ڏاڏن پنھنجن اڳين ۾. ۽ چيو

جادو آھي ۽ اھا ڳالھ پنھنجن پھرين پيءُ ڏاڏن ۾ نہ ٻڌي سون. ۽ موسيٰ چيو تہ،

معانقة ١١

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُوسٰى رَبِّيْٓ اَعْلَمُ بِمَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِهٖ وَمَنْ

موسيٰ رب منهنجو وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي ان کي جو آڻي هدايت کي انهيءَ وٽان ۽ ان کي

منهنجو پالڻهار انهيءَ کي وڌيڪ ڄاڻندو آهي، جنهن وٽائنس هدايت آندي آهي ۽ جنهن لاءِ

تَكُوْنُ لَهٗ عَاقِبَةُ الدَّارِ ۭ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ۝٣٧ وَقَالَ

جو ٿئي جنهن لاءِ آخرت جو گهر، يقينن نه ڪامياب ٿيندا ظالم. ۽ چيو

(آخرت ۾ موچاري) عاقبت جو گهر آهي، بيشڪ ظالم نه ڇٽندا. ۽ فرعون چيو ته:

فِرْعَوْنُ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَاُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرِيْ ۚ فَاَوْقِدْ لِيْ

فرعون اي ڪچهريءَ وارو آءٌ نه ٿو ڄاڻان اوهان جو ڪو ٻيو خدا پاڻ کانسواءِ، پوءِ ٻاهه ٻار مون لاءِ

اي (منهنجا) سردارو! مون اوهان لاءِ پاڻ کان سواءِ ڪو ٻيو معبود نه ڄاتو آهي، پوءِ اي هامان! مون لاءِ

يٰهَامٰنُ عَلَى الطِّيْنِ فَاجْعَلْ لِّيْ صَرْحًا لَّعَلِّيْٓ اَطَّلِعُ اِلٰٓى

اي هامان مٽي تي پوءِ ٺاهه منهنجي لاءِ محلات ته جيئن آءٌ ليئو پايان طرف

سرن جو (ڪورو) ٻار، پوءِ مون لاءِ هڪ ماڙي بڻاءِ ته مَن موسيٰ جي معبود ڏانهن نهاريان

اِلٰهِ مُوْسٰى ۙ وَاِنِّيْ لَاَظُنُّهٗ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۝٣٨ وَاسْتَكْبَرَ هُوَ

خدا موسيٰ جي ۽ مون پڪو ٿو ڄاڻان انکي ڪوڙن مان. ۽ وڏائي ڪئي انهيءَ

۽ آءٌ بيشڪ کيس ڪوڙن مان ڀانيان ٿو. ۽ اُن (فرعون) ۽ سندس لشڪرن

وَجُنُوْدُهٗ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ اِلَيْنَا

۽ سندس لشڪرن ملڪ ۾ نا حق ۽ ڀانيائون ته اهي اسان ڏانهن

ناحق ملڪ ۾ وڏائي ڪئي ۽ ڀانيائون ته، اهي اسان ڏانهن نه موٽائبا.

لَا يُرْجَعُوْنَ ۝٣٩ فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ فِي الْيَمِّ ۚ فَانْظُرْ

ڪين موٽندا. پوءِ پڪڙيوسون ان کي ۽ سندس لشڪرن کي پوءِ اڇليوسون انهن کي درياءَ ۾ پوءِ ڏس

پوءِ کيس ۽ سندس لشڪرن کي پڪڙيوسون، پوءِ کين سمنڊ ۾ اڇليوسون، پوءِ ڏس

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظّٰلِمِيْنَ ۝٤٠ وَجَعَلْنٰهُمْ اَىِٕمَّةً يَّدْعُوْنَ

ته ڪيئن ٿيو انجام ظالمن جو. ۽ ڪيوسون انهن کي اڳواڻ جو سڏين ٿا

ته ظالمن جي پڇاڙي ڪهڙيءَ طرح ٿي! ۽ اسان اُهي (دوزخين جا اڳواڻ) بڻايا جو (ماڻهن کي) باهه

اِلَى النَّارِ ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا يُنْصَرُوْنَ ۝٤١ وَاَتْبَعْنٰهُمْ فِيْ هٰذِهٖ

باهه ڏانهن، ۽ قيامت ڏينهن نه مدد ڏنا ويندا. ۽ ڪڍ لڳائي سون انهن کي هن

ڏانهن سڏيندا هئا ۽ قيامت جي ڏينهن مدد نه ڏبن. ۽ هن دنيا ۾ لعنت

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الدُّنْيَا لَعْنَةً ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ هُمْ مِّنَ الْمَقْبُوحِيْنَ ﴿٤٢﴾ ع

دنيا ۾ لعنت، ۽ ڏينهن قيامت اهي بڇڙا ڪيل هوندا.

سندن پوٺتان لاتي سون ۽ قيامت جي ڏينهن اُهي بڇڙن مان هوندا.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ مِنْۢ بَعْدِ مَآ اَهْلَكْنَا الْقُرُوْنَ

۽ اسان ڏنو موسيٰ کي ڪتاب ان کان پوءِ جو هلاڪ ڪيون سون قومون

۽ بيشڪ موسيٰ کي ڪتاب ڏنوسون، ان کان پوءِ جو پهرين جُڳن کي هلاڪ ڪيوسون

الْاُوْلٰى بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٤٣﴾

اڳيون سمجهائڻ لاءِ ماڻهن کي ۽ هدايت ۽ رحمت تہ جيئن ياد ڪن.

جو (اُهو) ماڻهن لاءِ چٽو دليل ۽ هدايت ڪندڙ ۽ ٻاجهہ هو تہ مَن اُهي نصيحت وٺن.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ اِذْ قَضَيْنَآ اِلٰى مُوْسَى الْاَمْرَ

۽ نہ هئين تون الهندي طرف جڏهن اسان موڪليو موسيٰ ڏانهن حڪم

۽ (اي پيغمبرا تون تڏهن) الهندي پاسي کان نہ هئين، جڏهن موسيٰ ڏانهن وحي موڪليوسون

وَمَا كُنْتَ مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٤٤﴾ لا وَلٰكِنَّآ اَنْشَاْنَا قُرُوْنًا فَتَطَاوَلَ

۽ نڪي تون هئين حاضرن مان. پر اسان پيدا ڪيون ڪيئي جماعتون پوءِ ڊگهي ٿي

۽ نڪي (تون اُتي) حاضرن مان هئين. پر ڪيترائي جُڳ (موسيٰ کان پوءِ) پيدا ڪياسون، پوءِ مٿن مدت

عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۚ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِيْٓ اَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوْا

انهن جي ڄمار ۽ نہ هئين تون رهندڙ مدين وارن ۾ جو پڙهي ٻڌائين

ڊگهي گذري. ۽ نڪي (تون) مدين وارن ۾ رهندڙ هئين جو اسان جون آيتون کين پڙهي ٻڌائيئي ٿي

عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا لا وَلٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِيْنَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّوْرِ

انهن کي اسان جون آيتون پر اسان ئي آهيون موڪليندڙ. ۽ نہ هئين طور جي پاسي

پر اسين (پيغمبرن کي) موڪليندا رهياسون. ۽ نڪي (تون ڪوهہ) طور جي پاسي هئين

اِذْ نَادَيْنَا وَلٰكِنْ رَّحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ

جڏهن سڏيو اسان پر رحمت آهي تنهنجي رب جي جيئن ڊيڄارين ان قوم کي جو

جڏهن (موسيٰ) کي سڏيوسون، پر تنهنجي پالڻهار جي ٻاجهہ توتي (هن لاءِ ٿي) آهي تہ تون اُنهيءَ قوم کي ڊيڄارين،

اَتٰىهُمْ مِّنْ نَّذِيْرٍ مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٤٦﴾

نہ آيو انهن ڏانهن ڪو ڊيڄاريندڙ توکان اڳ ۾ جيئن اهي نصيحت وٺن.

جن وٽ توکان اڳ ڪو ڊيڄاريندڙ نہ آيو تہ مَنَ اُهي نصيحت وٺن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَوْلَآ اَنْ تُصِيْبَهُمْ مُّصِيْبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ فَيَقُوْلُوْا

جيڪڏهن ائين نه هجي ها جو پهچي انهنکي عذاب انهي سبب جو پيش ڪيو سندن هٿن ته چون ها

۽ جيڪڏهن ائين نه هجي ها ته سندن هٿن جيڪي اڳي موڪليو آهي، تنهن جي سبب انهن تي جڏهن مصيبت پهچي، تڏهن (متان)

رَبَّنَا لَوْلَآ اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا رَسُوْلًا فَنَتَّبِعَ اٰيٰتِكَ وَنَكُوْنَ

اي رب اسان جا ڇو نه موڪليو تو اسان ڏانهن رسول پوءِ هلون ها تنهنجي حڪمن تي ۽ ٿيون ها

چون ته اي اسان جا پالڻهار! اسان ڏانهن ڪو پيغمبر ڇو نه موڪليئي ته تنهنجي آيتن جا تابعدار ٿيون ها ۽ مومنن مان هجون ها (ته

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوْا لَوْلَآ

ايمان وارن مان. پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ حق اسان جي طرفان چوڻ لڳا ڇو نه

توکي نه موڪليون ها). پوءِ جنهن مهل اسان وٽان انهن وٽ سچو (وحي) آيو، (تنهن مهل) چوڻ لڳا ته

اُوْتِيَ مِثْلَ مَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى ؕ اَوَلَمْ يَكْفُرُوْا بِمَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى

ڏنو ويو اسان کي جهڙو ڏنو ويو موسىٰ کي، ڇا نه ڪفر ڪيائون ان جو جيڪي ڏنو ويو موسىٰ کي

جهڙو (معجزو) موسىٰ کي ڏنو ويو، تهڙو هن پيغمبر کي ڇو نه ڏنو ويو آهي؟ جيڪي اڳي موسىٰ کي ڏنو ويو، تنهن جو انڪار نه ڪيو

مِنْ قَبْلُ ۚ قَالُوْا سِحْرٰنِ تَظٰهَرَا ۫ وَقَالُوْٓا اِنَّا بِكُلٍّ

هن کان اڳ، چيائون اهي ٻه جادو آهن پاڻ ۾ موافق، ۽ چيائون اسان سڀني جا

ائين ڇا؟ (هاڻي) چون ٿا ته (توريت ۽ قرآن) ٻئي هڪ جهڙا جادو آهن ۽ چون ٿا ته، اسين هر هڪ جا

كٰفِرُوْنَ ﴿٤٨﴾ قُلْ فَاْتُوْا بِكِتٰبٍ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ هُوَ اَهْدٰى مِنْهُمَآ

منڪر آهيون. تون چؤ آڻيو ڪو ڪتاب الله وٽان جو اهو زياده هدايت ڪندڙ هجي ٻنهي کان

منڪر آهيون. (ڪين) چئو ته جيڪڏهن سچا آهيو ته الله وٽان ڪو ڪتاب آڻيو، جو اهو انهن ٻنهي کان

اَتَّبِعْهُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٤٩﴾ فَاِنْ لَّمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَكَ فَاعْلَمْ

ته هلان ان تي جيڪڏهن توهان سچا آهيو. پوءِ جيڪڏهن نه وراڻن توکي پوءِ ڄاڻ

وڌيڪ سڌو رستو ڏيکاريندڙ هجي ته ان جي تابعداري ڪريان. پوءِ جيڪڏهن تنهنجي ڳالهه قبول نه ڪن ته ڄاڻ ته

اَنَّمَا يَتَّبِعُوْنَ اَهْوَآءَهُمْ ؕ وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوٰىهُ بِغَيْرِ

ته رڳو اهي هلن ٿا پنهنجي خواهشن تي، ۽ ڪير آهي وڌيڪ گمراهه انهي کان جو هليو پنهنجي خواهش تي بنا

اهي رڳو پنهنجن سڌن تي هلندا آهن ۽ جيڪو الله جي رستي ڏيکارڻ کان سواءِ پنهنجيءَ سڌ تي هلي،

هُدًى مِّنَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥٠﴾ ع وَلَقَدْ

هدايت الله جي، بيشڪ الله نه ٿو هدايت ڪري ظالمن جي قوم کي. ۽ البت

تنهن کان وڌيڪ گمراهه ڪير آهي؟ بيشڪ الله ظالمن جي قوم کي سڌو رستو نه ڏيکاريندو آهي. ۽ بيشڪ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ

لڳولڳ پهچايوسون انهن لاءِ قرآن کي تہ جيئن اهي نصيحت وٺن. جن کي ڏنوسون

هن قرآن کي انهن لاءِ لڳولڳ موڪليوسون تہ مَنَ اهي نصيحت وٺن. جن کي هن (قرآن) کان اڳ

الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِهٖ هُمْ بِهٖ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٢﴾ وَاِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ قَالُوْٓا

ڪتاب انهي کان اڳ ۾ اهي انهي تي يقين رکن ٿا. ۽ جڏهن پڙهجي ٿو انهن تي چون ٿا

ڪتاب ڏنو اٿئون سي ان (قرآن) کي مڃيندا آهن. ۽ جڏهن کين (هيءُ قرآن) پڙهي ٻڌائبو آهي، (تڏهن) چوندا آهن

اٰمَنَّا بِهٖٓ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّنَآ اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهٖ مُسْلِمِيْنَ ﴿٥٣﴾

مڃيوسون ان کي اهو حق آهي اسان جي رب ڪان اسان هئاسون ان کان اڳيئي مڃيندڙ.

تہ ان تي ايمان آندو سون. بيشڪ اهو اسان جي پالڻهار وٽان سچو آهي، بيشڪ اسين اُن (جي نازل ٿيڻ) کان اڳي ئي مسلمان هئاسون.

اُولٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ اَجْرَهُمْ مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوْا وَيَدْرَءُوْنَ بِالْحَسَنَةِ

انهن کي ڏنو ويندو سندن اجر ٻہ ڀيرا هن لاءِ جو ثابت رهيا ۽ اهي ٽاريندا هئا چڱائي سان

اِهي اهي آهن جن کي سندن اجر ٻہ ڀيرا ڏبو. انهيءَ ڪري جو صبر ڪيائون ۽ مدائيءَ کي چڱائيءَ سان ٽاريندا آهن

السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿٥٤﴾ وَاِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ اَعْرَضُوْا

برائي کي ۽ اسان جي ڏني مان خرچ ڪندا هئا. ۽ جڏهن ٻڌندا هئا اجائي ڳالهہ تہ منهن موڙيندا هئا

۽ جيڪا کين روزي ڏني اٿئون، تنهن مان خرچيندا آهن. ۽ جڏهن ڪا بيهودي ڳالهہ ٻڌندا آهن (تڏهن) اُن کان

عَنْهُ وَقَالُوْا لَنَآ اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ز سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ ز

ان کان ۽ چوندا هئا اسان جا عمل اسان سان ۽ توهان جا عمل توهان سان، سلام هجي توهان تي

منهن موڙيندا آهن ۽ چوندا آهن تہ اسان جا عمل اسان لاءِ آهن، اوهان تي سلام هجي،

لَا نَبْتَغِي الْجٰهِلِيْنَ ﴿٥٥﴾ اِنَّكَ لَا تَهْدِيْ مَنْ اَحْبَبْتَ وَلٰكِنَّ

نہ ٿا چاهيون جاهلن کي. بيشڪ تون نہ ٿو آڻين راهہ تي جن کي چاهين تون پر

(اسين) جاهلن (جي سنگت) کي نہ ٿا گهرون. (اي پيغمبر!) بيشڪ تون جنهن کي گهرين تنهن کي هدايت ڪري نہ ٿو سگهين، پر

اللّٰهَ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ج وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُوْٓا

الله راهہ تي آڻي جنهن کي گهري، ۽ اهوئي وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي هدايت وارن کي. ۽ چيائون

الله جنهن کي گهرندو آهي، تنهن کي هدايت ڪندو آهي ۽ اهو هدايت وارن کي چڱيءَ طرح ڄاڻندو آهي. ۽ (ڪي) چوندا آهن

اِنْ نَّتَّبِعِ الْهُدٰى مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ اَرْضِنَا ط اَوَلَمْ نُمَكِّنْ

جيڪڏهن هلون هدايت تي توسان گڏ تہ اغوا ٿينداسون پنهنجي ملڪ مان، ڇا نہ ٽڪايو آهي اسان

تہ جيڪڏهن تو ساڻ هدايت جي تابعداري ڪنداسون تہ پنهنجي ملڪ مان ترڙجي ويندا سون. ڪين حرم ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَهُمْ حَرَمًا اٰمِنًا يُّجْبٰۤى اِلَيْهِ ثَمَرٰتُ كُلِّ شَیْءٍ رِّزْقًا مِّنْ لَّدُنَّا

انهن کي حرم امن واري ۾ جو ڇڪجي اچن ٿا ان ڏانهن ڦل هر جنس جا روزي اسان جي طرفان

امن سان نه ٽڪايوسون ڇا؟ جو ان ڏانهن سڀڪنهن جنس جو ميوو پاڻ وٽان روزيءَ طرح پهچائبو آهي.

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍۢ بَطِرَتْ

پر کيترا انهن مان نه ٿا ڄاڻن. ۽ کيترائي هلاڪ ڪياسون اهڙا ڳوٺ جيڪي آڪڙجي ويا هئا

پر انهن مان گهڻا (ماڻهو) نه ڄاڻندا آهن. ۽ ڳوٺن مان کيترائي ويران ڪياسون، جي پنهنجي گذران ۾ حد کان لنگهيا هئا،

مَعِيْشَتَهَا ۚ فَتِلْكَ مَسٰكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِّنْۢ بَعْدِهِمْ اِلَّا

پنهنجي عيش تي، پوءِ اهي آهن ماڳ انهن جا جو نه آباد ٿيا اجا تائين مگر

پوءِ اهي سندن رهڻ جون جايون آهن، انهن کان پوءِ ڪن ٿورڙن (وقتن) کان سواءِ (اتي) رهيو ئي ڪو نه آهي.

قَلِيْلًا ۗ وَكُنَّا نَحْنُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى

ٿورا، ۽ اسان ئي وارث آهيون. ۽ ناهي رب تنهنجو برباد ڪندڙ ڳوٺن کي

۽ (آخر) اسين (ئي) وارث هياسون. ۽ (اي پيغمبر!) تنهنجو پالڻهار ڳوٺن کي (ايسين) ڪڏهن ناس ڪرڻ وارو نه آهي،

حَتّٰى يَبْعَثَ فِیْۤ اُمِّهَا رَسُوْلًا يَّتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا

جيستر موڪلي انهنجي مرڪز ۾ ڪو رسول جو پڙهي پڌائي انهن کي آيتون اسانجون، ۽ ناهيون اسين

جيسين ان جي ڪنهن وڏي شهر ۾ ڪو پيغمبر (نه) موڪلي، جو اسان جون آيتون کين پڙهي پڌائي ۽ ڳوٺن کي

مُهْلِكِی الْقُرٰۤى اِلَّا وَاَهْلُهَا ظٰلِمُوْنَ ﴿٥٩﴾ وَمَاۤ اُوْتِيْتُمْ مِّنْ

هلاڪ ڪندڙ ڳوٺن کي مگر جڏهن اتي جا رهاڪو ظالم هجن، ۽ جيڪي مليو آهي توهان کي

ڪڏهن به ناس ڪرڻ وارا نه آهيون، سواءِ انهيءَ حالت جي جو سندن رهڻ وارا ظالم هجن. ۽ هر جنس مان جيڪي اوهان

شَیْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَزِيْنَتُهَا ۚ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ

ڪجهه به پوءِ اهو سامان آهي دنيا جي زندگي جو ۽ سينگاران جو، ۽ جيڪي رب وٽ آهي اهو گهڻو ڀلو

کي ڏنو ويو آهي، سو دنيا جي حياتيءَ جو سامان ۽ سندس سينگار آهي ۽ جيڪي الله وٽ آهي، سو ڀلو آهي

وَّاَبْقٰى ۗ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٦٠﴾ اَفَمَنْ وَّعَدْنٰهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ

۽ جٽاءُ دار آهي، ڇا پوءِ نه ٿا سمجهو. ڇا پوءِ اهو جنهن سان وعدو ڪيوسون وعدو سهڻو پوءِ اهو

۽ سدائين رهڻ وارو آهي، پوءِ ڇو نه سمجهه رکندا آهيو؟ ڀلا جنهن کي انجام چڱو ڏنوسون پوءِ اهو

لَاقِيْهِ كَمَنْ مَّتَّعْنٰهُ مَتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

ملي ان کي ان جهڙو آهي جنهن کي ڏنوسون سامان دنيا جي حياتي جو پوءِ اهو قيامت ڏينهن

ان کي ملڻ وارو آهي، سو انهيءَ جهڙو آهي ڇا، جنهن کي رڳو دنيا جي حياتيءَ جي سامان سان خوشحال ڪيوسون، وري اهو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنَ الْمُحْضَرِيْنَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِيَ

هجي گرفتارن مان، ۽ جنهن ڏينهن سڏيندو انهن کي پوءِ چوندو ڪٿي آهن شريڪ منهنجا

قيامت جي ڏينهن (عذاب ۾) حاضر ڪيلن مان هجي؟ ۽ جنهن ڏينهن (الله) کين سڏي چوندو ته. منهنجا اُهي شريڪ ڪٿي آهن.

الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذِيْنَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا

جن جو توهان عقيدو رکندا هئا. چوندا اهي جن تي ثابت ٿيو اهو قول اي رب اسان جا

جن کي اوهين (مون جهڙو) ڀائيندا هيوَ؟ (اُن ڏينهن) جن تي عذاب (جو حڪم) لازم ٿي چڪو هوندو سي چوندا ته اي اسان

هٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ اَغْوَيْنَا ۚ اَغْوَيْنٰهُمْ كَمَا غَوَيْنَا ۚ تَبَرَّاْنَآ اِلَيْكَ ز

هي اهي آهن جنکي گمراهه ڪيوسون، گمراهه ڪيوسون انهن کي جيئن اسان گمراهه ٿياسون، اسان بيزار ٿي آياسون توڏانهن

جا پالڻهار! هي اُهي آهن جن کي گمراهه ڪيوسون. جهڙا پاڻ گمراهه ٿياسون تهڙو کين (به) ڪيوسون. (هاڻي سيني کان) تنهنجي آڏو بيزار ٿيون ٿا.

مَا كَانُوْٓا اِيَّانَا يَعْبُدُوْنَ ﴿٦٣﴾ وَقِيْلَ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ

اهي ڪونه پوڄيندا هئا اسان کي، ۽ چيو ويندو ته سڏيو شريڪن پنهنجن کي پوءِ سڏيندا انهن کي

اُهي اسان کي نه پوڄيندا هئا. ۽ چيو ويندو ته پنهنجن شريڪن کي سڏيو. پوءِ کين سڏيندا

فَلَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَرَاَوُا الْعَذَابَ ۚ لَوْ اَنَّهُمْ كَانُوْا يَهْتَدُوْنَ ﴿٦٤﴾

پوءِ اهي نه جواب ڏيندا انهن کي ۽ ڏسندا عذاب کي، جيڪر اهي هدايت وارا هجن ها.

ته (اُهي) کين ورندي نه ڏيندا ۽ عذاب ڏسندا، (تڏهن سڌ ڪندا ته) جيڪر اُهي (دنيا ۾) هدايت وارا هجن ها!

وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ مَاذَآ اَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتْ

۽ جنهن ڏينهن سڏيندو انهن کي پوءِ چوندو توهان ڪهڙو جواب ڏنو رسولن کي. پوءِ بند ٿينديون

۽ جنهن ڏينهن (الله) کين سڏيندو، پوءِ چوندو ته اوهان پيغمبرن کي ڪهڙي ورندي ڏني؟ پوءِ اُن ڏينهن

عَلَيْهِمُ الْاَنْۢبَآءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿٦٦﴾ فَاَمَّا مَنْ تَابَ

انهن تي خبرون اُن ڏينهن پوءِ اهي کين پڇندا هڪٻئي کان. پوءِ جنهن توبهه ڪئي

(سڀ) ڳالهيون کين ڀلجي وينديون، پوءِ اُهي پاڻ ۾ (به) نه پُڇندا. پوءِ جنهن

وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ مِنَ الْمُفْلِحِيْنَ ﴿٦٧﴾

۽ ايمان آندو ۽ ڪم چڱا ڪيا ته اميد آهي جو ٿيندو ڇٽندڙن مان.

توبهه ڪئي ۽ ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا. سو اميد آهي ته ڇٽلن مان ٿيندو.

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ ۗ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ ۗ سُبْحٰنَ

۽ تنهنجو رب پيدا ڪري ٿو جيڪي چاهي ۽ پسند ڪري. ناهي انهنکي ڪوئي اختيار. الله پاڪ

۽ (اي پيغمبر!) تنهنجو پالڻهار جيڪي گهرندو آهي، سو خلقيندو آهي ۽ (جنهن کي گهرندو آهي تنهن کي) چونڊيندو آهي. انهن کي ڪو اختيار ڪونهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهِ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُوْرُهُمْ وَ

آهي ۽ مٿانهون آهي ان کان جو شريڪ ٿا ڪن. ۽ تنهنجو رب ڄاڻي ٿو جيڪي لڪائن ٿا سينا انهن جا ۽

الله کي پاڪائي آهي ۽ جنهن کي ساڻس شريڪ مقرر ڪندا آهن تنهن کان تمام مٿاهون آهي. ۽ سندن سينا جيڪي لڪائيندا آهن ۽ جيڪي پڌرو ڪندا آهن

مَا يُعْلِنُوْنَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۭ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْاُوْلٰى

جو ظاهر ڪن ٿا. ۽ اهوئي الله آهي ناهي ڪوئي مالڪ انهي کان سواءِ ان جي ئي ساراهه آهي دنيا

سو تنهنجو ڀالثهار ڄاڻندو آهي. ۽ اهو الله آهي ان کان سواءِ ڪو عبادت جي لائق نہ آهي. دنيا ۽ آخرت ۾ سندس

وَالْاٰخِرَةِ ۡ وَلَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٧٠﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ

۽ آخرت ۾ ۽ ان جوئي حڪم آهي ۽ انهي ڏانهن موٽايا ويندؤ. تون چؤ خبر ڏيو جيڪڏهن

ساراهه آهي ۽ سندس ئي حڪومت آهي ۽ ڏانهس اوهان کي موٽائبو. (ڪين) چئو تہ. ڏسو تہ سهي،

جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ

ڪري الله توهان تي رات يڪي ڏينهن قيامت تائين ڪير آهي

جيڪڏهن الله اوهان تي قيامت جي ڏينهن تائين هميشہ رات (قائم) ڪري ڇڏي تہ الله کان سواءِ

اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِضِيَآءٍ ۭ اَفَلَا تَسْمَعُوْنَ ﴿٧١﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ

حاڪم الله کان سواءِ جو آڻي توهان تي روشني، ڇا پوءِ نہ ٿا ٻڌو. تون چؤ خبر ڏيو

(بيو) ڪهڙو معبود آهي جو اوهان وٽ سوجهرو آڻيندو؟ پوءِ نہ ٻڌندا آهيو ڇا؟ (ڪين) چئو تہ. ڏسو تہ سهي،

اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ

جيڪڏهن ڪري الله توهان تي ڏينهن سانده قيامت جي ڏينهن تائين ڪير آهي

جيڪڏهن الله اوهان تي قيامت جي ڏينهن توڙي، هميشہ ڏينهن (قائم) ڪري ڇڏي تہ الله کان سواءِ

اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُوْنَ فِيْهِ ۭ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٧٢﴾

حاڪم الله کان سواءِ جو آڻي توهان وٽ رات ڪي آرام ڪيو جنهن ۾، ڇا پوءِ نہ ٿا ڏسو

(بيو) ڪهڙو معبود آهي، جو اوهان وٽ رات آڻيندو، جنهن ۾ اوهين آرام وٺو؟ پوءِ اوهين نہ ٿا ڏسو ڇا؟

وَمِنْ رَّحْمَتِهٖ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ

۽ پنهنجي رحمت سان ڪيائين توهان لاءِ رات ۽ ڏينهن جيئن آرام وٺو ان ۾

۽ پنهنجيءَ ٻاجهہ سان اوهان لاءِ رات ۽ ڏينهن بڻايائين تہ (اوهين) منجهس آرام وٺو

وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ

۽ طلب ڪريو ان جي فضل مان ۽ جيئن توهان شڪر ڪريو. ۽ جنهن ڏينهن سڏيندو انهن کي

۽ سندس فضل مان (روزي) طلب ڪريو تہ مَن اوهين شڪرانو ڪريو. ۽ جنهن ڏينهن (الله) کين سڏي چوندو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِىَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا

پوءِ چوندو كٿي آهن شريڪ منهنجا جن جو توهان عقيدو رکندا هئا. ۽ ڪڍنداسون

تہ اهي منهنجا شريڪ ڪٿي آهن، جن کي اوهين (مون جهڙو) ڀائيندا هيو؟ ۽ هرهڪ ٽوليءَ مان

مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا فَقُلْنَا هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوْٓا اَنَّ الْحَقَّ

هر امت مان شاهدي ڏيندڙ پوءِ چونداسون آڻيو دليل پنهنجو پوءِ ڄاڻندا تہ بيشڪ حق

هڪ شاهد جدا ڪنداسون ۽ چونداسون تہ پنهنجو دليل پيش ڪريو؟ پوءِ (اهي) ڄاڻندا تہ بيشڪ حق الله جي پاسي آهي

لِلّٰهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٧٥﴾ ع اِنَّ قَارُوْنَ كَانَ مِنْ

الله لاءِ آهي ۽ گم ٿي ويندو کانئن اهو جو ٺاهيندا هئا. قارون هئو

۽ جيڪو ناهہ ٺاهيندا هئا سو کانئن پلي ويندو. بيشڪ قارون موسيٰ جي قوم مان هو.

قَوْمِ مُوْسٰى فَبَغٰى عَلَيْهِمْ ص وَاٰتَيْنٰهُ مِنَ الْكُنُوْزِ مَآ اِنَّ

قوم موسيٰ جي مان پوءِ زيادتي ڪيائين انهن تي ۽ ڏناسون ان کي خزانا ايترا جو

پوءِ مٿن بغاوت ڪرڻ لڳو ۽ کيس خزانن مان ايترو ڏنو هيوسون، جو

مَفَاتِحَهٗ لَتَنُوْٓاُ بِالْعُصْبَةِ اُولِى الْقُوَّةِ ق اِذْ قَالَ لَهٗ قَوْمُهٗ

ان جي ڪنجين ٽڪايو ٿي هڪ ٽولي طاقتور کي، جڏهن چيو ان کي سندس قوم

سندس ڪنجين سگهہ واري ٽوليءَ کي ٿڪايو ٿي، جڏهن سندس قوم کيس چيو تہ

لَا تَفْرَحْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِيْنَ ﴿٧٦﴾ وَابْتَغِ فِيْمَآ اٰتٰىكَ

نہ ڦونڊ ڪر بيشڪ الله نہ ٿو پسند ڪري ڦونڊڙن کي، ۽ گهر انهيءَ مان جيڪي ڏنو توکي

(مال ڏسي) نہ اَڪڙج! ڇو تہ الله اَڪڙ ڪندڙن کي پسند نہ ڪندو آهي. ۽ الله توکي جيڪي ڏنو آهي، تنهن سان

اللّٰهُ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيْبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَاَحْسِنْ

الله آخرت وارو گهر ۽ نہ وسار حصو پنهنجو دنيا مان ۽ ڀلائي ڪر

آخرت جي گهر جي ڀلائي طلب ڪر ۽ دنيا مان پنهنجو (نيڪ عمل ڪرڻ جو) حصو نہ وسار ۽ جهڙيءَ طرح

كَمَآ اَحْسَنَ اللّٰهُ اِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِى الْاَرْضِ ط اِنَّ

جيئن ڀلائي ڪئي الله توسان ۽ نہ طلب ڪر فساد جي ملڪ ۾ بيشڪ

الله توسان چڱائي ڪئي آهي، تهڙيءَ طرح (تون سندس خلق سان) چڱائي ڪر ۽ زمين ۾ فساد وجهڻ نہ گهر، ڇو تہ

اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٧٧﴾ قَالَ اِنَّمَآ اُوْتِيْتُهٗ عَلٰى عِلْمٍ

الله نہ ٿو پسند ڪري فساد ڪندڙن کي. چيائين رڳو مليو آهي مونکي اهو مال پنهنجي سمجهہ تي،

الله فساد ڪرڻ وارن کي پسند نہ ڪندو آهي. (قارون) چيو تہ، اهو (گهڻو مال) تہ رڳو هڪ هنر سان، جو مون وٽ آهي، مون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عِنْدِیْ ؕ اَوَلَمْ یَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهٖ مِنَ

چا نہ جاڻائين تہ الله هلاڪ ڪيون انهيءَ کان اڳ ۾ ڪيتريون

ڪي مليو آهي. نہ ڄاتو هئائين ڇا تہ بيشڪ الله کانئس اڳ (اهي) ڪيترائي جُڳ ناس ڪري ڇڏيا هئا.

الْقُرُوْنِ مَنْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَّ اَكْثَرُ جَمْعًا ؕ وَلَا یُسْـَٔلُ

قومون جيڪي اهي وڌيڪ هيون ان کان طاقت ۾ ۽ زياده مال ۾. ۽ نہ پڇبو

جيڪي کانئس ڏاڍيءَ سگهہ وارا ۽ وڏي جماعت وارا هئا ۽ ڏوهارين کان

عَنْ ذُنُوْبِهِمُ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿۷۸﴾ فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِهٖ فِیْ زِیْنَتِهٖ ؕ

گناهن جو ڏوهارين کان. پوءِ نڪتو پنهنجي قوم تي پنهنجي ٺٺ سان.

سندن ڏوهن بابت (عذر) نہ پڇبو. پوءِ (هڪ ڏينهن) پنهنجي قوم جي سامهو ن پنهنجي سينگار سان نڪتو.

قَالَ الَّذِیْنَ یُرِیْدُوْنَ الْحَیٰوةَ الدُّنْیَا یٰلَیْتَ لَنَا مِثْلَ مَاۤ

چيو انهن جيڪي چاهيندا هئا حياتي دنيا جي هاءِ جيڪر هجي ها اسان کي ايترو جيڪي

جيڪي دنيا جي حياتي گهرندا هئا، تن چيو تہ، هئہ ارمان! اهڙو (مال جيڪر) اسان کي (بہ) هجي ها

اُوْتِیَ قَارُوْنُ ۙ اِنَّهٗ لَذُوْ حَظٍّ عَظِیْمٍ ﴿۷۹﴾ وَقَالَ الَّذِیْنَ

ڏنو ويو قارون کي بيشڪ اهو وڏي ڀاڱ وارو آهي. ۽ چيو انهن جن کي

جهڙوڪ قارون کي ڏنو ويو آهي! بيشڪ اهو وڏي نصيب وارو آهي. ۽ جن کي علم ڏنو ويو تن چيو تہ،

اُوْتُوا الْعِلْمَ وَیْلَكُمْ ثَوَابُ اللّٰهِ خَیْرٌ لِّمَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ

ڏنو ويو علم ويل هجيوَ درجو الله وٽ بهتر آهي انهيءَ لاءِ جيڪو ايمان آڻي ۽ ڪري ڪم

اوهان لاءِ ويل هجي! الله جو ثواب انهيءَ ماڻهوءَ لاءِ ڀلو آهي، جنهن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا.

صَالِحًا ۚ وَلَا یُلَقّٰىهَاۤ اِلَّا الصّٰبِرُوْنَ ﴿۸۰﴾ فَخَسَفْنَا بِهٖ وَبِدَارِهِ

چڱا. ۽ نہ ڏنو ويندو اهو مگر صبروارن کي. پوءِ گهوايوسون ان کي ۽ سندس گهر کي

اها (ڳالهہ) صابرن کان سواءِ (ٻئي) ڪنهن جي دل ۾ نہ گهڙندي آهي. پوءِ کيس ۽ سندس گهر کي زمين ۾ ڳهايوسون.

الْاَرْضَ قف فَمَا كَانَ لَهٗ مِنْ فِئَةٍ یَّنْصُرُوْنَهٗ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ق

ڌرتي ۾، پوءِ نہ هئو انکي ڪو ٽولو جو مدد ڪن ان جي الله کان سواءِ

پوءِ الله کان سواءِ ڪا ٽولي ان لاءِ ڪانہ هئي، جا کيس مدد ڏئي

وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِیْنَ ﴿۸۱﴾ وَاَصْبَحَ الَّذِیْنَ تَمَنَّوْا مَكَانَهٗ

۽ نہ هئو بدلي وٺندڙن مان. ۽ صبح جو جن سڌ ڪئي تي ان جي مرتبي جهڙي

۽ نڪي پاڻ وير وٺڻ وارن مان هو. ۽ جن ڪالهہ سندس مرتبي جي سڌ تي ڪئي سي صبح جو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِالْاَمْسِ يَقُوْلُوْنَ وَيْكَاَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ

ڪالهه چوڻ لڳا هاءِ بيشڪ الله وڌائي ٿو رزق جنهن لاءِ گهري ٿو

چوڻ لڳا تہ، عجب آهي تہ الله پنهنجن ٻانهن مان جنهن لاءِ گهرندو آهي (تنهن جي) روزي ڪشادي ڪندو آهي

مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ ۚ لَوْلَآ اَنْ مَّنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا ۭ

پنهنجي ٻانهن مان ۽ گهٽائي ٿو، جيڪڏهن نہ مهرباني ڪري ها الله اسان تي تہ گهنوائي ڇڏي ها اسان کي،

۽ تنگ (بہ) ڪندو آهي. جيڪڏهن الله اسان تي احسان نہ ڪري ها تہ اسان کي (بہ زمين ۾) گهائي ڇڏي ها!

وَيْكَاَنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ نَجْعَلُهَا

هاءِ بيشڪ نہ ڪامياب ٿيندا ڪافر. اهو آهي گهر آخرت جو ڪريون ٿا ان کي

نہ ڄاتو ائين تہ ڪافرن کي ڇوٽڪارو نہ آهي؟ اهو آخرت جو گهر آهي. جنهن کي اسان انهن لاءِ مقرر ڪيو آهي،

لِلَّذِيْنَ لَا يُرِيْدُوْنَ عُلُوًّا فِي الْاَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۭ وَالْعَاقِبَةُ

انهن لاءِ جيڪي نہ ٿا چاهين وڏائي ڪرڻ زمين ۾ ۽ نڪي فساد، ۽ چڱي پڇاڙي آهي

جيڪي ملڪ ۾ وڏائي ڪرڻ نہ گهرندا آهن ۽ نڪي فساد وجهڻ (گهرندا آهن) ۽ (چڱي) عاقبت

لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٨٣﴾ مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ خَيْرٌ مِّنْهَا ۚ وَمَنْ جَآءَ

پرهيزگارن لاءِ. جيڪو آڻي چڱائي تہ ان کي ملندو بهتر انهي کان، ۽ جيڪو آڻي

پرهيزگارن لاءِ آهي. جيڪو چڱائي آڻيندو تنهن لاءِ اُن کان ڀَلو (بدلو) آهي ۽ جيڪو

بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِيْنَ عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ اِلَّا مَا

برائي پوءِ نہ بدلو ڏنو ويندو انهن کي جن ڪيون برايون. مگر اهو جيڪي

مدائي آڻيندو تہ مدائين ڪرڻ وارا رڳو اُها سزا لهندا جيڪي ڪيائون ٿي.

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٨٤﴾ اِنَّ الَّذِيْ فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لَرَاۗدُّكَ

ڪندا هئا. بيشڪ اهو جنهن مقرر ڪيو توتي قرآن اهو موٽائيندو توکي

بيشڪ جنهن (الله) توتي قرآن نازل ڪيو، سو موٽڻ جي جاءِ (آخرت) ڏانهن توکي ضرور موٽائڻ وارو آهي.

اِلٰى مَعَادٍ ۭ قُلْ رَّبِّيْٓ اَعْلَمُ مَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى وَمَنْ هُوَ

ماڳ تي، تون چؤ منهنجو رب وڌيڪ ڄاڻي ٿو تہ ڪنهن آندي هدايت ۽ ڪير آهي اهو

(اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ، جنهن هدايت آندي. تنهن کي منهنجو پالڻهار چڱو ڄاڻندڙ آهي ۽ انهيءَ کي بہ جيڪو

فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنْتَ تَرْجُوْٓا اَنْ يُّلْقٰٓى اِلَيْكَ الْكِتٰبُ

گمراهي پڌري ۾. ۽ نہ هئين تون آسرو رکندو تہ موڪليو ويندو توڏانهن قرآن

پڌريءَ گمراهيءَ ۾ آهي. ۽ توکي ڪو آسرو نہ هو تہ توڏانهن (هيءُ) ڪتاب لاهبو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ ظَهِيْرًا لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿٨٦﴾

مگر مليو رحمت سان، تنهنجي رب کان پوءِ هرگز نہ ٿجانءِ مددگار ڪافرن جو.

پر تنهنجي پالڻهار جي ٻاجھ سان (لاٿو ويو) پوءِ ڪافرن جو مددگار هرگز نہ ٿيءُ.

وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ بَعْدَ اِذْ اُنْزِلَتْ اِلَيْكَ وَادْعُ

۽ اهي هرگز نہ روڪين توکي الله جي حڪمن کان جڏهن لاٿا ويا توڏانهن ۽ سڏ

۽ (اي پيغمبر!) توکي الله جي آيتن (جي پهچائڻ) کان، ان کان بعد جو تو ڏانهن موڪليون ويون، (ڪافر) نہ جهلين ۽

اِلٰى رَبِّكَ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ

پنهنجي رب ڏانهن ۽ نہ ٿيءُ مشرڪن مان. ۽ نہ پڪار الله سان گڏ

پنهنجي پالڻهار ڏانهن (ماڻهن کي) سڏ ۽ مشرڪن مان ڪڏهن نہ ٿيءُ. ۽ الله سان گڏ ٻئي ڪنهن کي

اِلٰهًا اٰخَرَ ۘ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۣ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهٗ ۭ

مالڪ ٻيو. ناهي ڪوئي بندگي جي لائق مگر اهو. هر شيءِ فنا ٿيندڙ آهي مگر انهي جي ذات.

معبود (سمجهي) نہ سڏ، ان کان سواءِ ڪو عبادت جي لائق نہ آهي. سندس ذات کان سواءِ سڀڪا شيءِ ناس ٿين

وقف لازم

لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٨٨﴾ ع

انهيءَ جو ئي حڪم آهي ۽ انهيءَ ڏانهن ئي موٽايا ويندؤ.

واري آهي. سڀ حڪم ان جو ئي آهي ۽ ڏانهس موٽايا ويندو.

الثلثة ع ٥

سُوْرَةُ الْعَنْكَبُوْتِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٦٩ رُكُوْعَاتُهَا ٧

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الٓمّٓ ﴿١﴾ اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ يُّتْرَكُوْٓا اَنْ يَّقُوْلُوْٓا اٰمَنَّا وَهُمْ

الم. ڇا سمجهيو آهي ماڻهن تہ ڇٽي ويندا هن چوڻ تي تہ اسان ايمان آندو آهي ۽ اهي

الم. ماڻهن ڀانيو آهي ڇا تہ سندن (رڳو ايتري) چوڻ تي تہ "ايمان آندوسون". اهي ڇڏي ڏبا ۽ اهي

لَا يُفْتَنُوْنَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ

نہ آزمايا ويندا. ۽ يقينن اسان آزمايو انهن کي جيڪي انهن کان اڳ هئا پوءِ ضرور ظاهر ڪندو

نہ آزمائبا؟ ۽ جيڪي ڪانئن اڳ هئا، تن کي بيشڪ پرکيوسون. پوءِ

اللّٰهُ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٣﴾ اَمْ حَسِبَ

الله انهن کي جن سچ چيو ۽ ضرور ظاهر ڪندو ڪوڙن کي. ڇا سمجهيو آهي انهن

جيڪي سچا آهن، تن کي الله ضرور ڏار ڪندو ۽ ڪوڙن کي (بہ) ضرور ڏار ڪندو. جيڪي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَلَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ السَّيِّاٰتِ اَنْ يَّسْبِقُوْنَا ؕ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿٤﴾

جيڪي ڪن ٿا بڇڙا ڪم تہ نڪري ويندا اسان ڪان. بروآهي اهو جيڪو فيصلو ٿا ڪن.

بڇڙايون ڪن ٿا، تن ڀانيو آهي ڇا تہ اسان ڪان اڳي نڪري ويندا؟ جيڪو فيصلو ڪن ٿا، سو بڇڙو آهي.

مَنْ كَانَ يَرْجُوْا لِقَآءَ اللّٰهِ فَاِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ لَاٰتٍ ؕ وَهُوَ

جيڪو اميد رکي ٿو الله سان ملاقات جي پوءِ وعدو الله جو ايندڙ آهي، ۽ اهو

جيڪو الله جي ملڻ جي اميد رکندو آهي، سو (سمجهي) تہ بيشڪ الله جي ٺهرايل مدت ضرور اچڻي آهي. ۽ اهو

السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٥﴾ وَمَنْ جَاهَدَ فَاِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهٖ ؕ

ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪو جهاد ڪندو پوءِ رڳو جهاد ڪري ٿو پنهنجي نفس لاءِ.

ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪو (الله جي دين لاءِ) ڪوشش ڪري سو رڳو پنهنجي لاءِ ئي ڪوشش ٿو ڪري.

اِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

بيشڪ الله بي پرواهہ آهي جهان وارن ڪان. ۽ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا

ڇو تہ الله جهانن ڪان بي پرواهہ آهي. ۽ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا.

الصّٰلِحٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَحْسَنَ

چڱا ضرور اسان معاف ڪنداسون انهن ڪان گناهہ انهن جا ۽ ضرور بدلو ڏينداسون انهن کي زور ڀلو

تن ڪان سندن مدايون ضرور ميٽينداسون ۽ جيڪي ڪندا هئا، تنهن جو ڪين

الَّذِيْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ

ان ڪان جيڪي ڪندا هئا. ۽ حڪم ڪيوسون انسان کي پنهنجي ماءُ پيءُ سان

ڏاڍو چڱو بدلو ڏينداسون. ۽ ماڻهوءَ کي پنهنجي ماءُ پيءُ سان چڱائيءَ ڪرڻ جو حڪم ڪيوسون.

حُسْنًا ؕ وَاِنْ جَاهَدٰكَ لِتُشْرِكَ بِيْ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ

چڱي هلڻ جو، ۽ جيڪڏهن اهي وڙهن توسان جيئن تون شريڪ ڪرين مونسان ان کي جو ناهي توکي ان جو علم

۽ (اي ماڻهوا) جيڪڏهن (اهي) مون سان ڪنهن کي شريڪ ڪرڻ جي لاءِ توکي مجبور ڪن، جنهن (جي حقيقت) جي توکي ڪا ڄاڻپ نہ آهي

فَلَا تُطِعْهُمَا ؕ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٨﴾

پوءِ نہ چيو وٺ انهن جو، مون ڏانهن آهي موٽڻ توهانجو پوءِ ٻڌائيندس توهان کي جيڪي توهان ڪم ڪندا هئا.

تہ انهن جو چيو نہ مڃ! اوهان جو مون ڏانهن موٽڻ آهي، تنهن ڪري جيڪي ڪندا هيؤ، تنهن جي اوهان کي سڌ ڏيندس.

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصّٰلِحِيْنَ ﴿٩﴾

۽ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا ضرور داخل ڪنداسون انهنکي ڀلن ماڻهن ۾.

۽ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا. تن کي صالحن (جي ٽوليءَ) ۾ ضرور داخل ڪنداسون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّقُوْلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ فَاِذَآ اُوْذِيَ فِي اللّٰهِ جَعَلَ

۽ ڪي ماڻهو اهڙا آهن جو چون ٿا اسان ايمان آندوسون الله تي پوءِ جڏهن انکي ايذاءُ ڏنو ويو الله جي راهه ۾ تہ ڪري ٿو

۽ ماڻهن مان ڪي (اهڙا) آهن. جيڪي چوندا آهن تہ الله تي ايمان آندو اٿئون، پوءِ جڏهن الله (جي واٽ) ۾ انکي (ڪو) ايذاءُ پهچايو ويندو آهي، (تڏهن)

فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللّٰهِ ؕ وَلَئِنْ جَآءَ نَصْرٌ مِّنْ رَّبِّكَ

ماڻهن جي ستائڻ کي جهڙو عذاب الله جو ۽ جيڪڏهن اچي مدد تنهنجي رب جي

ماڻهن جي ايذائڻ کي الله جي عذاب وانگر سمجهندو آهي ۽ جيڪڏهن تنهنجي پالڻهار وٽان ڪا مدد ايندي آهي

لَيَقُوْلُنَّ اِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ؕ اَوَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَعْلَمَ بِمَا فِيْ صُدُوْرِ

تہ چون ٿا اسان توهان سان گڏ آهيون، ۽ ڇا ناهي الله ڄاڻندڙ ان کي جيڪو سينن ۾ آهي

تہ چوندا آهن تہ، بيشڪ اسين اوهان ساڻ هياسون. جيڪي جهان (وارن) جي دلين ۾ آهي سو الله چڱيءَ طرح ڄاڻندو نہ آهي ڇا؟

الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ ﴿١١﴾

جهان وارن کي. ۽ ضرور ڄاڻندو الله ايمان وارن کي ۽ ضرور ڄاڻندو ڪوڙن ماڻهن کي.

۽ جن ايمان آندو آهي، تن کي الله ضرور ڌار ڪندو ۽ منافقن کي بہ ضرور ڌار ڪندو.

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّبِعُوْا سَبِيْلَنَا وَلْنَحْمِلْ

۽ چيو ڪافرن ايمان وارن کي هلو اسان جي رستي تي ۽ اسان کڻنداسون

۽ ڪافر مومنن کي چون ٿا تہ، (اوهين) اسان جي واٽ جي تابعداري ڪريو ۽ (اسين) اوهان جون

خَطٰيٰكُمْ ؕ وَمَا هُمْ بِحٰمِلِيْنَ مِنْ خَطٰيٰهُمْ مِّنْ شَيْءٍ ؕ اِنَّهُمْ

گناهہ توهان جا، ۽ ناهن اهي کڻندڙ انهن جي گناهن مان ڪجهہ بہ، بيشڪ اهي

مدايون کڻنداسين. حالانڪ اهي سندن مداين مان ڪجهہ بہ کڻڻ وارا نہ آهن. بيشڪ اهي

لَكٰذِبُوْنَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ اَثْقَالَهُمْ وَاَثْقَالًا مَّعَ اَثْقَالِهِمْ ز وَ

ڪوڙا آهن. ۽ ضرور کڻندا پنهنجا بار ۽ ٻيا بار پنهنجي بارن سان گڏ. ۽

ڪوڙا آهن. ۽ پنهنجون (گناهن جون) ڳنڙيون ۽ (ٻيون ڪيئي) ڳنڙيون پنهنجي گناهن سان ضرور کڻندا ۽

لَيُسْـَٔلُنَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَمَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿١٣﴾ ع وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا

ضرور پڇا ڪئي ويندن قيامت ڏينهن انهن ڳالهين بابت جي ٺاهيندا هئا ۽ اسان موڪليوسون نوح کي

جيڪو ناهہ ٺاهيندا آهن، تنهن بابت قيامت جي ڏينهن ضرور پُڇيا ويندا. ۽ بيشڪ نوح کي سندس قوم ڏانهن موڪليوسون،

اِلٰى قَوْمِهٖ فَلَبِثَ فِيْهِمْ اَلْفَ سَنَةٍ اِلَّا خَمْسِيْنَ عَامًا ؕ فَاَخَذَهُمُ

سندس قوم ڏانهن پوءِ رهيو انهن ۾ هزار سال پنجاهہ سالن گهٽ، پوءِ ورتو انهن کي

پوءِ پنجاهہ ورهيہ گهٽ (هڪ) هزار سال منجهن رهيو. پوءِ کين طوفان پڪڙيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الطُّوفَانُ وَهُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿۱۴﴾ فَاَنْجَيْنٰهُ وَاَصْحٰبَ السَّفِيْنَةِ وَ

طوفان ۽ اهي ظالم هئا. پوءِ بچايوسون ان کي ۽ ٻيڙيءِ وارن کي ۽

۽ اهي ظالم هئا. پوءِ کيس ۽ ٻيڙيءِ وارن کي (ٻُڏڻ کان) بچايوسون ۽ ان (ٻيڙيءِ) کي

جَعَلْنٰهَآ اٰيَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۵﴾ وَاِبْرٰهِيْمَ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا

کيوسون ان کي عبرت جهان وارن لاءِ. ۽ ابراهيم کي جڏهن چيائين پنهنجي قوم کي بندگي ڪريو

جهان (وارن) لاءِ نشاني ڪيوسون. ۽ ابراهيم کي (موڪليوسون) جڏهن پنهنجيءَ قوم کي چيائين ته. الله جي عبادت ڪريو

اللّٰهَ وَاتَّقُوْهُ ؕ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۶﴾ اِنَّمَا تَعْبُدُوْنَ

الله جي ۽ ڊڄوانهيءَ کان، اهو اٿو ڀلو توهان لاءِ جيڪڏهن توهان سمجهه رکو ٿا. رڳو پوڄيو ٿا

۽ کانئس ڊڄو. اهو اوهان لاءِ ڀلو آهي. جيڪڏهن اوهين ڄاڻندا آهيو. اوهين ته الله کان سواءِ

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْثَانًا وَّتَخْلُقُوْنَ اِفْكًا ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ تَعْبُدُوْنَ

الله کان سواءِ بتن کي ۽ ناهيو ٿا ڪوڙ، بيشڪ جن کي توهان پوڄيو ٿا

بتن کي پوڄيندا آهيو ۽ اوهين (ڪوڙو) ناهه ناهيندا آهيو. بيشڪ الله کان سواءِ جن کي پوڄيندا آهيو.

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَا يَمْلِكُوْنَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوْا عِنْدَ اللّٰهِ الرِّزْقَ

سواءِ الله جي اهي نه آهن مالڪ توهان جي رزق جا پوءِ گهرو الله وٽان رزق کي

سي اوهان کي روزي (ڏيڻ) جا (ڪي) مالڪ نه آهن. تنهن ڪري الله وٽان روزي طلب ڪريو ۽ سندس

وَاعْبُدُوْهُ وَاشْكُرُوْا لَهٗ ؕ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۱۷﴾ وَاِنْ تُكَذِّبُوْا فَقَدْ

۽ بندگي ڪريو ان جي ۽ شڪر ڪريو انهي جو، ان ڏانهن ٿي موٽايا ويندؤ، ۽ جيڪڏهن ڪوڙو ڪندؤ پوءِ

عبادت ڪريو ۽ سندس شڪرانو ڪريو. ڏانهس موٽايا ويندو. ۽ جيڪڏهن ڪوڙو پائيو ٿا ته. (ڇا ٿيو؟) بيشڪ اوهان کان اڳ

كَذَّبَ اُمَمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ؕ وَمَا عَلَى الرَّسُوْلِ اِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿۱۸﴾

ڪوڙو ڪيو هو ڪيترن قومن توهان کان اڳ. ۽ ناهي رسول تي مگر پهچائڻ پڌرو.

(ڪيترين) اُمتن (پنهنجن پيغمبرن کي) ڪوڙو پائيو هو ۽ پيغمبر تي پڌري پيغام پهچائڻ کان سواءِ (ٻيو ڪجهه رکيل) نه آهي.

اَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللّٰهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ

ڇا نه ٿا ڏسن ڪيئن نئون پيدا ڪري ٿو الله خلق کي وري موٽائي ٿو ان کي، بيشڪ اهو

نه ڏٺو اٿن، ڇا؟ ته الله خلق کي ڪهڙيءَ طرح نئين سر بڻائيندو آهي. وري ان کي ٻيهر بڻائيندو. بيشڪ اهو (ڪم)

عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿۱۹﴾ قُلْ سِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ بَدَاَ الْخَلْقَ

الله تي آسان آهي. چؤ گهمو ملڪ ۾ پوءِ ڏسو ڪيئن شروع ڪيائين پيدائش

الله تي آسان آهي. (کين) چئو ته. ملڪ ۾ گهمو. پوءِ نظر ڪريو ته الله ڪيئن نئين سر خلق کي پيدا ڪيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ثُمَّ اللّٰهُ يُنْشِئُ النَّشْاَةَ الْاٰخِرَةَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٢٠ۚ

وري الله اٿاريندو اٿارڻ پيهر، بيشڪ الله هر شيءِ تي قادر آهي،

وري ان پيدا ڪيل کي الله پيهر پيدا ڪندو. جو ته الله سيڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي.

يُعَذِّبُ مَنْ يَّشَاۗءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَّشَاۗءُ ۚ وَاِلَيْهِ تُقْلَبُوْنَ ۝٢١

عذاب ڪري ٿو جنهن کي گهري ۽ رحم ڪري ٿو جنهنکي چاهي، ۽ انهيءَ ڏانهن موٽايا ويندؤ.

جنهن کي وڻيس تنهن کي عذاب ڪري ۽ جنهن کي وڻيس تنهن تي رحم ڪري ۽ (اوهين) ڏانهس موٽايا ويندؤ.

وَمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاۗءِ ۡ وَمَا لَكُمْ

۽ ناهيو اوهين عاجز ڪندڙ زمين ۾ ۽ نڪي آسمان ۾ ۽ ناهي ڪوئي توهان جو

۽ اوهين نڪي زمين ۾ ۽ نڪي آسمان ۾ عاجز ڪرڻ وارا آهيو ۽ اوهان جو الله کان سواءِ

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ۝٢٢ۧ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ

الله کان سواءِ ڪو حمايتي ۽ نڪي مددگار. ۽ اهي جن انڪار ڪيو الله جي

نه ڪو سڄڻ ۽ نه ڪو مددگار آهي. ۽ جن الله جي آيتن ۽ سندس ملڻ جو انڪار ڪيو،

اللّٰهِ وَلِقَاۗىِٕهٖٓ اُولٰۗىِٕكَ يَىِٕسُوْا مِنْ رَّحْمَتِيْ وَاُولٰۗىِٕكَ لَهُمْ

آيتن جو ۽ ان سان ملڻ جو اهي نااميد ٿيا منهنجي رحمت کان ۽ انهن لاءِ آهي

سي منهنجي ٻاجهه کان نااميد ٿيا آهن ۽ انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي.

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝٢٣ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُوا اقْتُلُوْهُ

عذاب دردناڪ. پوءِ نه هئو ڪو جواب سندس قوم جو مگر هي چيائون ته قتل ڪريوس

پوءِ ابراهيم جي قوم جي ورندي هن چوڻ کان سواءِ (ٻي) ڪانه هئي ته ان کي ڪُهه

اَوْ حَرِّقُوْهُ فَاَنْجٰىهُ اللّٰهُ مِنَ النَّارِ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ

يا ساڙيوس پوءِ بچايوان کي الله باهه کان، يقينن انهيءَ ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ

يا ان کي ساڙيو، پوءِ الله کيس باهه کان بچايو. بيشڪ هن (احوال) ۾ مڃيندڙ قوم لاءِ وڏيون نشانيون آهن.

يُّؤْمِنُوْنَ ۝٢٤ وَقَالَ اِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْثَانًا ۙ مَّوَدَّةَ

جيڪي ايمان آڻين ٿا. ۽ چيائين رڳو بڻايو آهي توهان الله کان سواءِ بتن کي دوستي لاءِ

۽ (ابراهيم) چيو ته، اوهان دنيا جي حياتيءَ ۾ رڳو پاڻ ۾ دوستيءَ جي ڪري الله کان سواءِ

بَيْنِكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ

هڪٻئي ۾ دنيا جي حياتي ۾، وري قيامت ڏينهن انڪار ڪندا هڪڙا توهان مان

بتن کي اختيار ڪيو آهي، وري قيامت جي ڏينهن اوهين هڪٻئي جو انڪار ڪندؤ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِبَعْضٍ وَّيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا ز وَّمَاْوٰىكُمُ النَّارُ وَمَا

پين جو ۽ لعنت ڪندا هڪڙا پين کي ۽ جاءِ توهان جي آهي باھ ۽ نہ هوندو

۽ اوهان مان هڪڙا پين تي لعنت ڪندا ۽ اوهان جي جاءِ دوزخ آهي ۽

لَكُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٢٥﴾ فَاٰمَنَ لَهٗ لُوْطٌ م وَقَالَ اِنِّيْ مُهَاجِرٌ

توهان لاءِ ڪوئي مددگار. پوءِ مڃيو انهيءَ کي لوط. ۽ چيائين مان ڇڏيان ٿو وطن

اوهان جو ڪوبہ مددگار نہ آهي. پوءِ ابراهيم تي لوط ايمان آندو ۽ ابراهيم چيو تہ، بيشڪ آءٌ

وقف لازم

اِلٰى رَبِّيْ ط اِنَّهٗ هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢٦﴾ وَوَهَبْنَا لَهٗٓ اِسْحٰقَ وَ

پنهنجي رب خاطر بيشڪ اهو زبردست آهي حڪمت وارو آهي. ۽ بخشيوسون ان کي اسحاق ۽

پنهنجي پالڻهار ڏانهن وطن ڇڏڻ وارو آهيان. بيشڪ اهو غالب حڪمت وارو آهي. ۽ ان کي اسحاق ۽

يَعْقُوْبَ وَجَعَلْنَا فِيْ ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتٰبَ وَاٰتَيْنٰهُ

يعقوب ۽ مقرر ڪئي سون ان جي اولاد ۾ نبوت ۽ ڪتاب ۽ ڏنوسون ان کي

يعقوب بخشيوسون ۽ سندس اولاد ۾ پيغمبري ۽ ڪتاب مقرر ڪيوسون ۽ کيس دنيا ۾

اَجْرَهٗ فِي الدُّنْيَا ج وَاِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٢٧﴾

بدلوان جو دنيا ۾، ۽ اهو آخرت ۾ آهي صالحن مان.

سندس اجر ڏنوسون ۽ بيشڪ اهو آخرت ۾ (بہ) صالحن مان آهي.

وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ ز مَا

۽ لوط کي جڏهن چيائين پنهنجي قوم کي تہ توهان ڪيو ٿا اهڙي بي حيائي جو

۽ لوط کي (پيغمبر ڪري موڪليوسون) جڏهن پنهنجيءَ قوم کي چيائين تہ، اوهين اهو بي حيائيءَ جو ڪم ڪندا آهيو جو

سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٨﴾ اَئِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ

نہ اڳي ڪئي توهان کان اها ڪنهن بہ جهان وارن مان. ڇا توهان اچو ٿا

جهان وارن مان ڪنهن هڪ (بہ) اهو اوهان کان اڳ نہ ڪيو آهي. ڇا اوهين نرن ڏانهن (شهوت سان) ويندا آهيو

الرِّجَالَ وَتَقْطَعُوْنَ السَّبِيْلَ لا ۵ وَتَاْتُوْنَ فِيْ نَادِيْكُمُ

مردن تي ۽ ڪپيو ٿا رستي کي ۽ ڪيو ٿا پنهنجي ڪچهري ۾

۽ واٽ تي ڦُر ڪندا آهيو ۽ پنهنجي مجلس ۾ بد ڪم ڪندا آهيو؟

الْمُنْكَرَ ط فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُوا ائْتِنَا

بڇڙائي، پوءِ نہ هئو جواب ان جي قوم جو مگر هي چيائون تہ آڻ اسان تي

پوءِ سندس قوم جي ورندي هن چوڻ کان سواءِ نہ هئي تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِعَذَابِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ

عذاب الله جو جيڪڏهن تون آهين سچن مان. چيائين اي رب منهنجا

جيڪڏهن سچن مان آهين ته الله جو عذاب اسان وٽ آڻ!؟ (لوط) چيو ته، اي منهنجا پالڻهار!

انْصُرْنِيْ عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٣٠﴾ ع وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَآ

مدد ڪر منهنجي فسادي قوم تي. ۽ جڏهن آندي هئي اسان جي رسولن

مون کي فسادين جي قوم تي مدد ڏي! ۽ جنهن مهل اسان جي قاصدن (ملائڪن)

اِبْرٰهِيْمَ بِالْبُشْرٰى ۙ قَالُوْٓا اِنَّا مُهْلِكُوْٓا اَهْلِ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ ۚ

ابراهيم وٽ خوشخبري انهن چيو اسان تباهه ڪندڙ آهيون هن ڳوٺ وارن کي،

ابراهيم وٽ خوشخبري آندي (تنهن مهل) چيائون ته، اسين هن ڳوٺ وارن کي ناس ڪرڻ وارا آهيون.

اِنَّ اَهْلَهَا كَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ﴿٣١﴾ صلے قَالَ اِنَّ فِيْهَا لُوْطًا ؕ قَالُوْا

بيشڪ ان جا رهاڪو آهن ڏوهاري. چيائين ته ان ۾ لوط به آهي، چيائون

ڇو ته اتي رهڻ وارا ظالم (ٿيا) آهن. (ابراهيم) چيو ته، بيشڪ اُن ۾ لوط آهي. چيائون ته جيڪو به

نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَنْ فِيْهَا ۫ وقفة لَنُنَجِّيَنَّهٗ وَاَهْلَهٗٓ اِلَّا امْرَاَتَهٗ ۫

اسان ڄاڻون ٿا تن کي جيڪي اتي آهن، ضرور بچائينداسون ان کي ۽ سندس عيال کي مگر زال ان جي

منجهس آهي، تنهن کي اسين چڱو ڄاڻندڙ آهيون. کيس ۽ سندس گهر جي ڀاتين کي ضرور بچائينداسون. سواءِ سندس زال جي

كَانَتْ مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّآ اَنْ جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوْطًا سِيْٓءَ

اها آهي پوئتي رهندڙن ۾. ۽ جڏهن اچي پهتا قاصد اسان جا لوط وٽ ته ڳڻتي ٿيس

جا باقي رهيلن مان ٿيندي. ۽ جنهن مهل اسان جا قاصد لوط وٽ آيا، تنهن مهل انهن جي (اچڻ) سببان ناراض ٿيو

بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَّقَالُوْا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ تف

انهن جي ۽ تنگ ٿيو انهن جي ڪري دل ۾ ۽ انهن چيو نه ڊڄ ۽ نڪي ڏک ڪر.

۽ انهن جي (اچڻ) سببان دل تنگ ٿيو ۽ (انهن) چيو ته نڪي ڊڄ ۽ نڪي غمگين ٿي،

اِنَّا مُنَجُّوْكَ وَاَهْلَكَ اِلَّا امْرَاَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ﴿٣٣﴾

اسان بچائينداسون توکي ۽ گهروارن کي مگر تنهنجي زال اها هوندي رهندڙن ۾.

بيشڪ اسين توکي ۽ تنهنجي گهر جي ڀاتين کي بچائڻ وارا آهيون، سواءِ تنهنجيءَ زال جي، جا باقي رهيلن مان ٿيندي.

اِنَّا مُنْزِلُوْنَ عَلٰٓى اَهْلِ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ

اسان لاهيندڙ آهيون هن ڳوٺ وارن تي عذاب آسمان کان

بيشڪ اسين هن ڳوٺ وارن تي هڪ عذاب انهيءَ سببان آسمان کان لاهڻ وارا آهيون.

ربع ١٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً

جو اهي بدڪاري ڪندا هئا. ۽ بيشڪ ڪري ڇڏيوسون ان ڳوٺ ڪي نشاني پڌري

جو بدڪار ٿيا آهن. ۽ بيشڪ اِن ڳوٺ جي پڌري نشاني، سمجهندڙ قوم لاءِ ڇڏي سون.

لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا

سمجهدار ماڻهن لاءِ. ۽ موڪليوسون مدين ڏانهن انهن جي ڀاءُ شعيب کي، پوءِ چيائين اي منهنجي قوم بندگي ڪريو

۽ مدين (وارن) ڏانهن سندس ڀاءُ شعيب کي موڪليوسون، پوءِ چيائين ته، اي منهنجي قوم! الله جي عبادت ڪريو

اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٣٦﴾

الله جي ۽ اميد رکو آخري ڏينهن جي ۽ نه ٿيو ملڪ ۾ فساد ڪندڙ.

۽ قيامت جي ڏينهن جي اميد رکو ۽ فسادي ٿي ملڪ ۾ نه گهمو ڦرو. پوءِ ان کي

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٣٧﴾

پوءِ ڪوڙو چيائون انکي پوءِ ورتو انهن کي زلزلي پوءِ ٿي پيا صبح سان پنهنجن گهرن ۾ گوڏن ڀر.

ڪوڙو ڀانيائون، تنهن ڪري ڪين زلزلي اچي ورتو، پوءِ پنهنجن گهرن ۾ (ٿي) اونڌا ٿي (مري) پيا.

وَعَادًا وَثَمُودَ وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم مِّن مَّسَاكِنِهِمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ

۽ ڪيوسون هلاڪ عاد ۽ ثمود کي ۽ ظاهر آهن توهان تي کي گهر انهن جا، ۽ سينگاريا انهن لاءِ

۽ عاد ۽ ثمود کي (ڇٽ ڪيوسون) ۽ بيشڪ سندن گهرن مان ڪي اوهان تي ظاهر ٿي چڪا آهن ۽ شيطان انهن لاءِ

الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٣٨﴾

شيطان سندن عمل پوءِ روڪيائين انهن کي راهه کان ۽ هئا سمجهي سگهندڙ.

سندن عمل سينگاريا هئا، پوءِ ڪين (سڌيءَ) واٽ کان جهليائين ۽ (اهي) سمجهه وارا (به) هئا.

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُم مُّوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ

۽ قارون ۽ فرعون ۽ هامان کي، ۽ ڪٿي آيو انهن وٽ موسيٰ نشانيون

۽ قارون ۽ فرعون ۽ هامان کي (به ڇٽ ڪيوسون) ۽ بيشڪ موسيٰ پڌرن معجزن سان وٽن آيو هو،

فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ ﴿٣٩﴾ فَكُلًّا أَخَذْنَا

پوءِ وڏائي ڪيائون ملڪ ۾ ۽ نه هئا زور ٿيندڙ. پوءِ سڀني کي ورتوسون

پوءِ ملڪ ۾ وڏائي ڪيائون ۽ (اسان کان) اڳ ڪڍي ويندڙ نه هئا. پوءِ سڀ ڪنهن کي سندس گناهه

بِذَنبِهِ فَمِنْهُم مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُم مَّنْ

گناهه جي ڪري، پوءِ انهن مان ڪو اهڙو هئو جو موڪليوسون ان تي پٿرن جو مينهن ۽ انهن مان ڪنهن کي

سببان پڪڙيوسون، پوءِ منجهانئن ڪن تي سخت آنڌي موڪلي سون ۽ منجهانئن ڪن کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ ج وَمِنْهُمْ مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ الْاَرْضَ ج وَمِنْهُمْ

ورتو ڪڙڪي، ڌرتي ۾، گسوايوسون ۽ انهن مان ڪنهن کي ۽ انهن مان

ڪڙڪي (اچي) ورتو ۽ منجهائن ڪن کي زمين ۾ گهايوسون ۽ منجهائن

مَّنْ اَغْرَقْنَا ج وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ

ڪنهن کي ٻوڙيوسون، ۽ نہ آهي الله اهڙو جو ظلم ڪري انهن تي پر اهي پنهنجو پاڻ تي

ڪن کي ٻوڙيوسون. ڪڏهن ٿيڻو نہ هو، جو الله مٿن ظلم ڪري، پر هنن پنهنجو پاڻ تي

يَظْلِمُوْنَ ۝٤٠ مَثَلُ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْلِيَآءَ كَمَثَلِ

ظلم ڪندا هئا. مثال انهن جو جن بڻايا الله کان سواءِ ٻيا حمايتي جهڙو مثال

ظلم ٿي ڪيو. جن الله کان سواءِ (ٻيا) دوست ورتا آهن، تن جو مثال ڪوريئڙي جي مثال وانگر آهي،

الْعَنْكَبُوْتِ ۚ اِتَّخَذَتْ بَيْتًا ط وَاِنَّ اَوْهَنَ الْبُيُوْتِ لَبَيْتُ

ڪوريئڙي جو، جنهن بڻايو گهر، ۽ بيشڪ زور ڪمزور گهر آهي گهر

جنهن گهر ناهيو ۽ بيشڪ (سيني) گهرن ۾ وڌيڪ هيڻو ڪوريئڙي جو گهر آهي. جيڪڏهن

الْعَنْكَبُوْتِ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ۝٤١ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُوْنَ

ڪوريئڙي جو. جيڪر اهي سمجهن ها. بيشڪ الله ڄاڻي ٿو اهو سڏين ٿا

(اها ڳالهہ) ڄاڻن ها (تہ ائين نہ ڪن ها). بيشڪ جنهن شي کي الله کان سواءِ پوڄيندا آهن، سا جيڪا

مِنْ دُوْنِهٖ مِنْ شَيْءٍ ط وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝٤٢

انهي کان سواءِ جنهن بہ شيءِ کي، ۽ اهوئي زبردست آهي حڪمت وارو آهي.

بہ هجي تنهن کي الله ڄاڻندو آهي ۽ اهو غالب حڪمت وارو آهي.

وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ج وَمَا يَعْقِلُهَآ

۽ اهي مثال ٻڌايون ٿا ماڻهن لاءِ، ۽ نہ ٿا سمجهن انهن کي

۽ اهي مثال آهن جن کي ماڻهن لاءِ بيان ڪندا آهيون، ۽ انهن کي ڄاڻندڙن کان سواءِ

اِلَّا الْعٰلِمُوْنَ ۝٤٣ خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

مگر علم وارا. پيدا ڪيو الله آسمانن ۽ زمين کي

ڪو ڪونہ سمجهندو آهي. الله آسمانن ۽ زمين کي (چڱيءَ) رٿ سان خلقيو

بِالْحَقِّ ط اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۝٤٤ ع

جيئن گهربو هئو، بيشڪ انهي ۾ نشاني آهي ايمان وارن لاءِ.

آهي، بيشڪ ان (ڪم) ۾ مومنن لاءِ (وڏي) نشاني آهي.

وقف لازم

ع ١٤ ٤

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اُتْلُ مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتٰبِ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ ؕ اِنَّ الصَّلٰوةَ

پڙهي ٻڌاءِ جيڪي وحي ڪيو ويو توڏانهن ڪتاب ۽ قائم ڪر نماز، بيشڪ نماز

(اي پيغمبر!) ڪتاب مان جيڪي توڏانهن وحي ڪيو ويو سو پڙھ ۽ نماز قائم ڪر. بيشڪ نماز بيحيائيءَ

تَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ ؕ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ

روڪي ٿي بي حيائي ۽ ٻڇڙائيءَ کان، ۽ البت ذڪر الله جو تمام وڏو آهي، ۽ الله ڄاڻي ٿو

۽ بري (ڪم ڪرڻ) کان جهليندي آهي ۽ بيشڪ الله جو ياد ڪرڻ (سڀ کان) وڏو آهي ۽ جيڪي ڪندا آهيو. سو الله

مَا تَصْنَعُوْنَ ﴿٤٥﴾ وَلَا تُجَادِلُوْٓا اَهْلَ الْكِتٰبِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ

جيڪي ڪيو ٿا. ۽ نہ جهڳڙو ڪريو اهل ڪتاب سان مگر اهڙي طرح جو اهو

ڄاڻيندو آهي. ۽ ڪتاب وارن مان جن بي انصافي ڪئي تن کان سواءِ ٻين سان ڏاڍي سهڻي طريقي کان سواءِ

اَحْسَنُ ۖ اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ وَقُوْلُوْٓا اٰمَنَّا بِالَّذِيْٓ اُنْزِلَ

بهتر هجي مگر انهن سان جيڪي بي انصافي ڪن انهن مان ۽ چئو اسان مڃيوسون ان کي جيڪي نازل ڪيو ويو

تڪرار نہ ڪريو ۽ چئو تہ جيڪي اسان ڏانهن نازل ڪيو ويو آهي ۽ جيڪي اوهان ڏانهن

اِلَيْنَا وَاُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَاِلٰهُنَا وَاِلٰهُكُمْ وَاحِدٌ وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿٤٦﴾

اسان ڏانهن ۽ نازل ڪيو ويو توهان ڏانهن ۽ مالڪ اسان جو ۽ مالڪ توهان جو هڪ آهي ۽ اسين انهي جا فرمانبردار آهيون.

نازل ڪيو ويو آهي، تنهن تي اسان ايمان آندو آهي ۽ اسان جو معبود ۽ اوهان جو معبود هڪ آهي ۽ اسين مسلمان آهيون.

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ ؕ فَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ

۽ اهڙي طرح نازل ڪيوسون توڏانهن ڪتاب، پوءِ اهي، جن کي ڏنوسون ڪتاب

۽ (جهڙيءَ طرح اڳيان ڪتاب نازل ڪياسون) اهڙيءَ طرح اسان تو ڏانهن ڪتاب (قرآن) نازل ڪيو. پوءِ جن کي

يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ۚ وَمِنْ هٰٓؤُلَآءِ مَنْ يُّؤْمِنُ بِهٖ ؕ وَمَا يَجْحَدُ

سي مڃين ٿا انکي، ۽ هنن مان بہ ڪي مڃين ٿا ان کي، ۽ نہ ٿا انڪار ڪن

ڪتاب ڏنوسون اهي ان کي مڃيندا آهن. ۽ انهن (عربن) مان ڪو (اهڙو آهي). جو ان تي ايمان آڻيندو آهي ۽ ڪافرن کان

بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا الْكٰفِرُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَمَا كُنْتَ تَتْلُوْا مِنْ قَبْلِهٖ مِنْ

اسان جي آيتن جو مگر ڪافر. ۽ نہ تون پڙهندو هئين ان کان اڳ ڪو ڪوئي

سواءِ (ٻيو) ڪو اسان جي آيتن جو انڪار نہ ڪندو آهي. ۽ انهيءَ (قرآن جي لهڻ) کان اڳ ڪو ڪتاب نڪي تون پڙهندو هئين

كِتٰبٍ وَّلَا تَخُطُّهٗ بِيَمِيْنِكَ اِذًا لَّارْتَابَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿٤٨﴾ بَلْ

ڪتاب ۽ نہ لکندو هئين انکي ساڄي هٿ پنهنجي سان جو شڪ ۾ پون اهي ڪوڙا. پر اهو

۽ نڪي اهو پنهنجي سڄي هٿ سان لکندو هئين (جيڪڏهن لکين پڙهين ها) تہ انهيءَ مهل اهي ڪوڙا ضرور شڪ ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَلْ هُوَ اٰيٰتٌۢ بَيِّنٰتٌ فِيْ صُدُوْرِ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ ؕ وَمَا يَجْحَدُ

قرآن آيتون پڌريون آهن سينن ۾ انهن جي جن کي ملي آهي ڄاڻ، ۽ نہ ٿا انڪار ڪن

پون ها. بلڪ اهو (قرآن) پڌريون آيتون (آهي) انهن جي سينن ۾ (محفوظ) آهي، جن کي علم ڏنو ويو آهي ۽

بِاٰيٰتِنَاۤ اِلَّا الظّٰلِمُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَقَالُوْا لَوْلَاۤ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيٰتٌ مِّنْ

اسان جي آيتن جو مگر ظالم. ۽ چيائون ڇو نہ لاٿيون ويون مٿس نشانيون سندس

ظالمن کان سواءِ (ٻيو) ڪو اسان جي آيتن جو انڪار نہ ڪندو آهي. ۽ چون ٿا تہ سندس پالڻهار کان مٿس معجزا ڇو نہ نازل

رَّبِّهٖ ؕ قُلْ اِنَّمَا الْاٰيٰتُ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ وَاِنَّمَاۤ اَنَا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٥٠﴾

رب کان، تون چؤ رڳو نشانيون الله وٽ آهن، ۽ رڳو آءٌ ڊيڄاريندڙ آهيان پڌرو.

ڪيا ويا آهن؟ (کين) چئو تہ معجزا (تہ رڳو منهنجي) الله وٽ آهن ۽ آءٌ تہ رڳو پڌرو ڊيڄاريندڙ آهيان.

اَوَلَمْ يَكْفِهِمْ اَنَّاۤ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ يُتْلٰى عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ

ڇا نہ ڪافي ٿيو انهن کي جو اسان لاٿوسون توتي ڪتاب اهو پڙهجي ٿو انهن تي، بيشڪ

اسان توتي ڪتاب نازل ڪيو، جو کين پڙهي ٻڌائبو آهي، سو کين ڪافي نہ آهي ڇا؟ بيشڪ

فِيْ ذٰلِكَ لَرَحْمَةً وَّذِكْرٰى لِقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٥١﴾ قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ

انهيءَ ۾ رحمت ۽ نصيحت آهي ماڻهن لاءِ جيڪي مڃين ٿا. چؤ ڪافي آهي الله

هن ۾ مومنن جي قوم لاءِ رحمت ۽ نصيحت آهي. کين چئو تہ الله

بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ شَهِيْدًا ۚ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

منهنجي ۽ توهانجي وچ ۾ شاهد، اهو ڄاڻي ٿو جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي،

منهنجي ۽ اوهان جي وچ ۾ شاهد ڪافي آهي، جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي سو اهو ڄاڻندو آهي

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوْا بِاللّٰهِ ۙ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿٥٢﴾

۽ جن ماڻهن مڃيو ڪوڙ کي ۽ ڪفر ڪيائون الله جو، اهي ئي نقصان وارا آهن.

۽ جن باطل کي مڃيو ۽ الله جو انڪار ڪيو سي ئي ٽوٽي وارا آهن.

وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ ؕ وَلَوْلَاۤ اَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَآءَهُمُ

۽ تڪڙو گهرن ٿا توکان عذاب کي، ۽ جيڪڏهن نہ هجي ها وقت مقرر تہ اچي ها انهن تي

۽ توکان عذاب تڪڙو گهرندا آهن ۽ جيڪڏهن (ان جي)مدت مقرر ٿيل نہ هجي ها تہ کين

الْعَذَابُ ؕ وَلَيَاْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٥٣﴾ يَسْتَعْجِلُوْنَكَ

عذاب، ۽ اوس ايندو انهن تي اوچتو ۽ اهي نہ ڄاڻندا. تڪڙو گهرن ٿا توکان

عذاب ضرور پهچي ها ۽ (اهو) مٿن پڪ اوچتو ايندو ۽ اهي بيخبر هوندا. توکان عذاب تڪڙو گهرندا آهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِالْعَذَابِ ؕ وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيْطَةٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ۙ﴿۵۴﴾ يَوْمَ يَغْشٰهُمُ

عذاب کي ۽ بيشڪ دوزخ گهيرو ڪندڙ آهي ڪافرن تي. جنهن ڏينهن ڍڪيندو انهن کي

۽ بيشڪ دوزخ ڪافرن کي (اُنهيءَ ڏينهن) وڪوڙيندڙ آهي. جنهن ڏينهن ڪين عذاب

الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ وَيَقُوْلُ ذُوْقُوْا

عذاب انهن جي مٿان ۽ انهن جي پيرن هيٺان ۽ چوندو چکو

سندن مٿان ۽ سندن پيرن جي هيٺان ويڙهيندو ۽ (الله) چوندو تہ

مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۵۵﴾ يٰعِبَادِىَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ اَرْضِىْ

ان کي جو توهان ڪندا هئا. اي منهنجا ٻانهؤ جن ايمان آندو آهي بيشڪ ڌرتي منهنجي

جيڪي ڪندا هيؤ تنهن جو (مزو) چکو. اي منهنجا مومن ٻانهؤ! بيشڪ منهنجي زمين ويڪري آهي،

وَاسِعَةٌ فَاِيَّايَ فَاعْبُدُوْنِ ﴿۵۶﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ قف

ڪشادي آهي پوءِ منهنجي ئي عبادت ڪريو. هر جيئرو چکڻ وارو آهي موت کي،

تنهن ڪري خاص منهنجي عبادت ڪريو. هرهڪ نفس موت جو مزو چکڻ وارو آهي،

ثُمَّ اِلَيْنَا تُرْجَعُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

پوءِ اسان ڏانهن موٽايا ويندؤ. ۽ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا

وري اسان ڏي موٽائبو. ۽ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا،

لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ

اسان رهائينداسون انهن کي جنت جي ماڙين ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون

تن کي ضرور بهشت جي ماڙين ۾ ٽڪائينداسون، جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن،

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ نِعْمَ اَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ۖۗ﴿۵۸﴾ الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَ

هميشہ رهندا ان ۾ واهہ جو اجر آهي ڪم ڪندڙن جو. انهن جو جن صبر ڪيو ۽

منجهن سدائين رهڻ وارا آهن (انهن چڱن) ڪمن ڪندڙن جي مزوري چڱي آهي، جن صبر ڪيو ۽

عَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿۵۹﴾ وَكَاَيِّنْ مِّنْ دَآبَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا ۖۗ

پنهنجي رب تي ڀروسو ڪيو ۽ ڪيترائي جيتامڙا نہ ٿا کڻن ڇوڙو پنهنجو.

پنهنجي پالڻهار تي ڀروسو ڪندا آهن. ۽ ڪيترا ئي جانور پنهنجي روزي (ساڻ)نہ کڻندا آهن،

اَللّٰهُ يَرْزُقُهَا وَاِيَّاكُمْ ۖ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۶۰﴾ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ

الله ڏئي ٿو انهن کي ۽ اوهان کي ۽ اهوئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن پڇندين انهن کان

الله انهن کي ۽ اوهان کي روزي ڏيندو آهي ۽ اهوئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن ڪانئن پڇين تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

تہ ڪنھن خلقيو آسمانن ۽ زمين کي ۽ تابع ڪيو سج ۽ چنڊ کي

ڪنھن آسمانن ۽ زمين کي بڻايو ۽ (ڪنھن) سج ۽ چنڊ کي نوايو آھي؟ تہ ضرور چوندا

لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ۚ فَاَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿٦١﴾ اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ

تہ ضرور چوندا الله، پوءِ ڪيڏانھن ڦيريا ٿا وڃن. الله ڪشادو ڪري ٿو رزق جنھن لاءِ

تہ الله! پوءِ ڪيڏانھن ڦيرايا ويندا آھن؟ الله پنھنجي ٻانھن مان جنھن لاءِ گھري تنھن جي روزي ڪشادي ڪندو آھي

يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَهٗ ۭ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٦٢﴾

گھري ٿو پنھنجن ٻانھن مان ۽ گھٽ ڪري ان جو، بيشڪ الله ھر شيءِ کي ڄاڻندڙ آھي.

۽ (جنھن لاءِ گھري تنھن جي) تنگ ڪندو آھي، ڇو تہ الله ھر شيءِ کي ڄاڻندڙ آھي.

وَلَىِٕنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ نَّزَّلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ

۽ جيڪڏھن تون پڇا ڪندين انھن کان تہ ڪنھن لاٿو آسمان مان پاڻي پوءِ آباد ڪيائين ان سان زمين کي

۽ جيڪڏھن کانئن پڇين تہ ڪنھن آسمان کان پاڻي وسايو، پوءِ ان سان زمين کي ان جي مرڻ (غير آباد ٿيڻ)

مِنْۢ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ۭ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۭ بَلْ اَكْثَرُهُمْ

ان جي غير آباد ھجڻ کان پوءِ تہ ضرور چوندا الله، تون چؤ سڀ ساراہ الله لاءِ آھي، پر گھڻا انھن مان

کان پوءِ جيئرو (آباد) ڪيو؟ تہ ضرور چوندا تہ الله! (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ، سڀ ساراہ الله کي جڳائي، بلڪ منجھانئن گھڻا

لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿٦٣﴾ ع وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا لَهْوٌ وَّلَعِبٌ ۭ وَ

نہ ٿا سمجھن. ۽ ناھي ھيءَ حياتي دنيا جي مگر ريجھ ۽ راند، ۽

نہ ڄاڻندا آھن. ۽ ھيءَ دنيا جي حياتي تہ تماشي ۽ راند کان سواءِ ٻيو ڪجھہ نہ آھي ۽ بيشڪ آخرت جي

اِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ لَهِىَ الْحَيَوَانُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿٦٤﴾ فَاِذَا

بيشڪ گھر آخرت جو اھائي آھي حياتي، جيڪڏھن سمجھن ھا. پوءِ جڏھن

حويلي ئي سدائين حياتيءَ (واري) آھي. جيڪڏھن ڄاڻن ھا (تہ آخرت کي دنيا کان وڌيڪ پسند ڪن ھا!) پوءِ (اھي) جڏھن

رَكِبُوْا فِى الْفُلْكِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۥ ۚ فَلَمَّا نَجّٰىهُمْ

چڙھن ٿا ٻيڙي ۾ پڪارين ٿا الله کي سچائي رکندڙ ان جي دين لاءِ، پوءِ جڏھن ڇڏائي آڻي ٿو انھن کي

ٻيڙين ۾ چڙھندا آھن، (تڏھن) رڳو الله کي سندس سچو اعتقاد رکندڙ ٿي سڏيندا آھن، پوءِ جڏھن کين پر ڏانھن

اِلَى الْبَرِّ اِذَا هُمْ يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٥﴾ ۙ لِيَكْفُرُوْا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ ۚ ۙ وَلِيَتَمَتَّعُوْا ۣ وقفة

شڪيءَ تي انھي وقت اھي شرڪ ٿا ڪن، جيئن انڪار ڪن اسان جي ڏني جو، ۽ ڀل تہ مزو ماڻين،

بچائي پھچائيندو آھي، (تڏھن) اتي جو اتي (ھن ڪري) شرڪ ڪندا آھن. تہ جيڪي کين ڏنوسون تنھن جي بي شڪري ڪن، ۽

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿٦٦﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا اٰمِنًا وَّيُتَخَطَّفُ

پوءِ جلد چاڻندا. ڇا نہ ڏٺائون تہ اسان ڪيو آهي حرم کي امن وارو حالانڪ ڪنيا وڃن ٿا

پل تہ مزا ماڻي وٺن، پوءِ سگهوئي (حال جي حقيقت) ڄاڻندا. نہ ڏٺائون ڇا تہ اسان (مڪي جي) حرم کي امن جي جاءِ ڪئي؟ حالانڪ

النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ۚ اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُوْنَ وَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ

ماڻهو انهن جي چوڌاري، ڇا پوءِ ڪوڙ تي يقين ٿا رکن ۽ الله جي احسان جو

سندن آس پاس کان ماڻهو اُسالڪ ڪجي ويندا آهن. پوءِ ڇو ڪوڙ (باطل) کي مڃيندا آهن ۽ الله جي نعمتن جو (ڇو)

يَكْفُرُوْنَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ

انڪار ٿا ڪن. ۽ ڪير وڌيڪ ظالم آهي ان کان جيڪو گهڙي الله تي ڪوڙ يا

انڪار ڪندا آهن؟ ۽ ان کان وڌيڪ ظالم ڪير آهي، جيڪو الله تي ڪوڙو ناهہ ناهي يا

كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهٗ ۚ اَلَيْسَ فِيْ جَهَنَّمَ مَثْوًى

ڪوڙو ڪري حق کي جڏهن اهو وٽس اچي، ڇا ناهي دوزخ ۾ جاءِ

جڏهن وٽس حق آيو، تڏهن ان کي ڪوڙو ڄاڻي؟ ڪافرن جي جاءِ دوزخ ۾ نہ آهي ڇا؟

لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِيْنَ جَاهَدُوْا فِيْنَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ

منڪرن جي. ۽ جن جهاد ڪيو اسان لاءِ تہ ضرور ڏيکارينداسون انهن کي واٽون پنهنجون.

۽ جن اسان (جي واٽ) ۾ ڪوشش ڪئي، تن کي ضرور پنهنجون واٽون ڏيکارينداسون

وَاِنَّ اللّٰهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٦٩﴾ ع

۽ بيشڪ الله گڏ آهي چڱائي وارن سان.

۽ بيشڪ الله ڀلارن سان گڏ آهي.

سُوْرَةُ الرُّوْمِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٦٠ رُكُوْعَاتُهَا ٦

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الٓمّٓ ﴿١﴾ غُلِبَتِ الرُّوْمُ ﴿٢﴾ فِيْٓ اَدْنَى الْاَرْضِ وَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ غَلَبِهِمْ

الم. هارايو رومين. ڀرواري ملڪ ۾ ۽ اهي هارائڻ کان پوءِ

الم. رومي هيٺا ٿيا. ويجهي ملڪ ۾ ۽ اهي پنهنجي هيٺي ٿيڻ کان پوءِ

سَيَغْلِبُوْنَ ﴿٣﴾ فِيْ بِضْعِ سِنِيْنَ ۬ؕ لِلّٰهِ الْاَمْرُ مِنْ قَبْلُ

اجهو سوڀارا ٿيندا. ٿورن ئي سالن ۾. الله جو ئي آهي سڀ ڪم اڳي

سگهوئي غالب ٿيندا. ٿورن ورهين ۾ الله جي ئي (هٿ ۾) حڪومت اڳي توڙي پوءِ آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمِنْ بَعْدُ ؕ وَيَوْمَئِذٍ يَّفْرَحُ الْمُؤْمِنُوْنَ ④ بِنَصْرِ اللّٰهِ ؕ يَنْصُرُ

۽ پوءِ، ۽ تنهن ڏينهن خوش ٿيندا مسلمان. الله جي مدد سان، اهو مدد ڪري ٿو

۽ انهيءَ ڏينهن مومن خوش ٿيندا. الله جي مدد سان. (الله) جنهن کي گهري تنهن کي سوڀ ڏيندو آهي

مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ⑤ وَعْدَ اللّٰهِ ؕ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ

جنهن کي چاهي، ۽ اهوئي زبردست آهي رحم وارو آهي. ٿيو الله جو وعدو، نه ڦيريندو الله

۽ اهوئي غالب مهربان آهي. الله انجام ڪيو آهي. الله پنهنجو انجام نه ڦيرائيندو.

وَعْدَهٗ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ⑥ يَعْلَمُوْنَ ظَاهِرًا

پنهنجي وعدي کي پر گهڻا ماڻهو نه تا ڄاڻن. ڄاڻن ٿا ظاهري

پر گهڻا ماڻهو نه ڄاڻندا آهن. ظاهر دنيا جي حياتيءَ جون (رٿون)

مِّنَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚۖ وَهُمْ عَنِ الْاٰخِرَةِ هُمْ غٰفِلُوْنَ ⑦ اَوَلَمْ

دنيا جي زندگي، ۽ اهي آخرت کان بي خبر آهن. ڇا نه

ڄاڻندا آهن ۽ اُهي آخرت کان بي خبر آهن. پنهنجين دلين ۾

يَتَفَكَّرُوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ ۫ مَا خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

ٿا سوچين پنهنجين دلين ۾، نه پيدا ڪيو الله آسمانن ۽ زمين کي

نه سوچيائون ڇا؟ ته الله آسمانن ۽ زمين کي ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾

وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ وَاِنَّ كَثِيْرًا

۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي رڳو حق سان ۽ وقت مقرر سان، ۽ ڪيترائي

آهي، تنهن کي پوريءَ رٿ ۽ مقرر مدت کان سواءِ نه بڻايو آهي ۽ بيشڪ ماڻهن مان گهڻا

مِّنَ النَّاسِ بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ لَكٰفِرُوْنَ ⑧ اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ

ماڻهو پنهنجي رب جي ملاقات جو انڪار ڪندڙ آهن. ڇا نه سير ڪيو اٿن زمين ۾

پنهنجي پالڻهار جي ملڻ کان منڪر آهن. ملڪ ۾ نه گهميا آهن ڇا؟

فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ كَانُوْٓا اَشَدَّ

پوءِ ڏسن ته ڪيئن ٿيو انجام انهن کان اڳين جو، اهي هئا وڌيڪ

جو نهارين ته جيڪي کانئن اڳ هئا تن جي پڇاڙي ڪهڙيءَ طرح ٿي؟ جي کانئن

مِنْهُمْ قُوَّةً وَّاَثَارُوا الْاَرْضَ وَعَمَرُوْهَآ اَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوْهَا

انهن کان طاقت ۾ ۽ کيڙيائون ڌرتي کي ۽ آباد ڪيائون ان کي وڌيڪ انهي کان جو آباد ڪيو هنن ان کي

وڌيڪ سگهه وارا هئا ۽ زمين کيڙيائون ۽ اها جيڪي پاڻ آباد ڪيائون، تنهن کان وڌيڪ اها انهن آباد ڪئي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ط فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ

۽ آندا انهن وٽ سندن رسولن چٽا حڪم، پوءِ ناهي ائين الله جو ظلم ڪري انهن تي پر

۽ سندن پيغمبر وٽن معجزن سان آيا. پوءِ الله جو شان اهڙو نہ هو جو مٿن ظلم ڪري پر

كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِيْنَ اَسَآءُوا

اهي پاڻ تي ظلم ڪندا هئا. پوءِ ٿيو انجام انهن جو جن برائي ڪئي

پاڻ تي ظلم ڪيائون ٿي. وري جن بڇڙائي ڪئي، تن جي پڇاڙي بڇڙي ٿي،

السُّوْٓاٰى اَنْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَكَانُوْا بِهَا يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿١٠﴾ اَللّٰهُ

تمام بڇڙو جو ڪوڙو ڪيائون الله جي آيتن کي ۽ هئا انهن تي مسخري ڪندا. الله

هن ڪري جو الله جي آيتن کي ڪوڙو ڀانيائون ۽ مٿن ٺٺوليون ڪندا هئا. الله خلق کي

عـ

يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿١١﴾ وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ

نئين سر ڪري ٿو پيدائش وري موٽائي ٿو ان کي پوءِ انهيءَ ڏانهن رجوع ڪيا ويندؤ. ۽ جنهن ڏينهن ٿيندي قيامت

نئين سر بڻائي ٿو، وري ان کي ٻيهر بڻائيندو ،وري ڏانهس اوهين موٽائبو. ۽ جنهن ڏينهن قيامت قائم ٿيندي

يُبْلِسُ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿١٢﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ مِّنْ شُرَكَآئِهِمْ شُفَعٰٓؤُا وَكَانُوْا

نااميد ٿيندا ڏوهاري. ۽ نہ هوندا انهن لاءِ سندن شريڪن مان ڪي بہ سفارش ڪندڙ ۽ اهي ٿيندا

تنهن ڏينهن گنهگار نااميد ٿيندا. ۽ (الله سان مقرر ڪيلن) سندن شريڪن مان ڪو بہ انهن جي سفارش ڪرڻ وارو نہ

بِشُرَكَآئِهِمْ كٰفِرِيْنَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَّتَفَرَّقُوْنَ ﴿١٤﴾

پنهنجن شريڪن جا انڪار ڪندڙ. ۽ جنهن ڏينهن ٿيندي قيامت تنهن ڏينهن وچڙي ويندا.

ٿيندو ۽ پنهنجن (ٺهرايلن) شريڪن جا منڪر ٿيندا. ۽ جنهن ڏينهن قيامت قائم ٿيندي، تنهن ڏينهن (ماڻهو)

فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَهُمْ فِيْ رَوْضَةٍ يُّحْبَرُوْنَ ﴿١٥﴾

پوءِ جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا تہ اهي باغ ۾ بهاري ڪرايا ويندا.

ڌارو ڌار ٿيندا. پوءِ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا سي باغن ۾ خوش ڪبا.

وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَلِقَآئِ الْاٰخِرَةِ فَاُولٰٓئِكَ

۽ پر جن ڪفر ڪيو ۽ ڪوڙو ڪيائون اسان جي آيتن کي ۽ آخرت جي ملاقات کي پوءِ اهي

۽ جن ڪفر ڪيو ۽ اسان جي آيتن کي ۽ قيامت جي ملڻ کي ڪوڙ ڄاتو سي عذاب ۾ حاضر

فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُوْنَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ حِيْنَ تُمْسُوْنَ وَحِيْنَ تُصْبِحُوْنَ ﴿١٧﴾

عذاب ۾ پڪڙيل هوندا. پوءِ تسبيح پڙهو الله جي جڏهن شام ٿا ڪريو ۽ جڏهن صبح ٿا ڪريو.

ڪيل هوندا. پوءِ جنهن مهل سانجهي ڪريو ۽ جنهن مهل صبح ڪريو، تنهن مهل الله جي پاڪائي بيان ڪيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَعَشِيًّا وَّحِيْنَ تُظْهِرُوْنَ ⑱

۽ انهي جي ساراهه آهي آسمانن ۽ زمين ۾ ۽ ٽيهري ءَ جو ۽ جڏهن ٻيپهري ٿا ڪريو.

۽ آسمانن ۽ زمين ۾ ان جي ساراه آهي ۽ پوئين پهر ۽ جنهن مهل منجهند ڪريو (تنهن مهل بہ پاڪائي بيان ڪريو).

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِ

ڪڍي ٿو جيئري کي مئل مان ۽ ڪڍي ٿو مئل کي جيئري مان ۽ آباد ڪري ٿو

مُئي مان جيئرو ڪيندو آهي ۽ جيئري مان مُئو ڪيندو آهي ۽ زمين کي

الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ط وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُوْنَ ⑲ ع وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنْ

زمين کي ان جي غير آباد ٿيڻ کان پوءِ، ۽ اهڙي طرح ڪڍيا ويندؤ. ۽ انهي جي نشانين مان هي آهي تہ

ان جي مرڻ کان پوءِ جياريندو آهي ۽ اهڙيءَ طرح (اوهين قبرن مان) ڪڍبو. ۽ سندس نشانين مان هيءُ آهي جو

خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ اِذَآ اَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُوْنَ ⑳ وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ

پيدا ڪيائين توهان کي مٽي مان پوءِ تڏهن توهان ماڻهو ٿي پکڙجي پيا آهيو. ۽ ان جي نشانين مان آهي

اوهان کي مٽيءَ مان بڻايائين، وري انهيءَ مهل اوهين ماڻهو ٿي گهمو ڦرو ٿا. ۽ سندس نشانين مان هيءُ آهي

اَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا لِّتَسْكُنُوْٓا اِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ

تہ پيدا ڪيائين توهان لاءِ توهان جي جنس مان جويون جيئن آرام وٺو انهن وٽ ۽ ڪيائين توهان جي وچ ۾

جو اوهان جي جنس مان اوهان لاءِ زالون پيدا ڪيائين تہ انهن سان آرام وٺو ۽ اوهان جي وچ ۾

مَّوَدَّةً وَّرَحْمَةً ط اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ㉑ وَمِنْ

پيار ۽ ٻاجهہ، بيشڪ انهي ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جيڪي سوچ ٿا ڪن. ۽ ان جي

پيار ۽ ٻاجهہ پيدا ڪيائين. بيشڪ هن ۾ انهيءَ قوم لاءِ نشانيون آهن. جيڪي ڌيان رکندا آهن. ۽

اٰيٰتِهٖ خَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافُ اَلْسِنَتِكُمْ وَاَلْوَانِكُمْ ط

نشانين مان آهي پيدا ڪرڻ آسمانن ۽ زمين جو ۽ جدا جدا هجڻ توهان جي زبانن ۽ رنگن جو.

آسمانن ۽ زمين جو بڻائڻ ۽ اوهان جي ٻولين ۽ رنگن جو قِسمين قسمين هجڻ سندس نشانين مان آهي.

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّلْعٰلِمِيْنَ ㉒ وَمِنْ اٰيٰتِهٖ مَنَامُكُمْ بِالَّيْلِ

بيشڪ انهي ۾ نشانيون آهن علم وارن لاءِ. ۽ ان جي نشانين مان آهي ننڊ ڪرڻ توهان جي رات جو

بيشڪ ان ۾ ڄاڻيندڙن لاءِ نشانيون آهن. ۽ اوهان جو رات ۽ ڏينهن ۾ سمهڻ ۽ اوهان جو

وَالنَّهَارِ وَابْتِغَآؤُكُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ط اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ

۽ ڏينهن جو ۽ طلبڻ توهان جو ان جي فضل کي، بيشڪ انهي ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ

سندس فضل مان روزي طلب ڪرڻ سندس نشانين مان آهي، بيشڪ هن ۾ ان قوم لاءِ نشانيون آهن، جيڪي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَّسْمَعُوْنَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖ يُرِيْكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَّطَمَعًا وَّيُنَزِّلُ

جيڪي ٻڌن ٿا. ۽ ان جي نشانين مان آهي جو ڏيکاري ٿو توهانکي وڄ خوف لاءِ ۽ اميد لاءِ ۽ لاهي ٿو

(ڪن لائي) ٻڌندا آهن. ۽ سندس نشانين مان (هيءَ بہ) آهي، جو اوهان کي ڊيڄارڻ ۽ اميد رکڻ لاءِ وڄ ڏيکاريندو

مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَيُحْيٖ بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

آسمان ڪان پاڻي پوءِ جيئرو ڪري ٿو ان سان ڌرتي کي ان جي موت ڪان پوءِ، بيشڪ انهي ۾

آهي ۽ آسمان ڪان پاڻي وسائيندو آهي، پوءِ اُن سان زمين کي اُن جي مرڻ ڪان پوءِ جياريندو آهي بيشڪ هن ۾

لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖۤ اَنْ تَقُوْمَ السَّمَآءُ وَالْاَرْضُ

نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جيڪي سمجهن ٿا. ۽ ان جي نشانين مان آهي جو قائم آهن آسمان ۽ زمين

انهيءَ قوم لاءِ نشانيون آهن، جيڪي سمجهہ رکندا آهن. ۽ سندس حڪم سان آسمان ۽ زمين جو بيهڻ سنديس نشانين

بِاَمْرِهٖ ؕ ثُمَّ اِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً ۖۗ مِّنَ الْاَرْضِ ۖۗ اِذَآ اَنْتُمْ تَخْرُجُوْنَ ﴿٢٥﴾

ان جي امر سان، وري جڏهن سڏ ڪندو توهان کي هڪڙو سڏ، ڌرتي مان ان وقت توهان نڪري پوندؤ.

مان آهي، وري جنهن مهل اوهان کي زمين مان هڪ ئي ڀيري سڏيو ويندو (تنهن مهل) جهٽ پٽ اوهين نڪرندؤ.

وَلَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ الَّذِيْ

۽ ان جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي، سمورا انهي جا تابعدار آهن. ۽ اهو ئي آهي جو

۽ جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي سو سندس آهي، سيئي سندس فرمانبردار آهن. ۽ اهو ئي آهي، جيڪو

يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَهُوَ اَهْوَنُ عَلَيْهِ ؕ وَلَهُ الْمَثَلُ

نئين سر ڪري ٿو پيدائش وري موٽائي ٿو ان کي ۽ اهو تمام آسان آهي ان تي، ۽ انهيءَ جو شان

خلق کي نئين سر بڻائيندو آهي، وري ان کي ورائي بڻائيندو ۽ اهو مٿس بلڪل سهنجو آهي ۽ آسمانن ۽ زمين ۾

الْاَعْلٰى فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢٧﴾ ع ضَرَبَ

تمام بلند آهي آسمانن ۽ زمين ۾، ۽ اهو زبردست آهي حڪمت وارو آهي. ٻڌايائين

سندس ئي صفت تمام مٿاهين آهي ۽ اهو غالب حڪمت وارو آهي. (الله) اوهان لاءِ

لَكُمْ مَّثَلًا مِّنْ اَنْفُسِكُمْ ؕ هَلْ لَّكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ

توهان کي مثال توهان جي نفسن جو، ته ڇا توهان لاءِ توهانجي ٻانهن مان آهي

اوهان جي حال جو هڪ مثال بيان ڪيو آهي (تہ) اوهان جا هٿ جن (ٻانهن) جا مالڪ ٿيا آهن، سي جيڪي (مال) اوهان کي ڏنوسون تنهن ۾ اوهان جا

مِّنْ شُرَكَآءَ فِيْ مَا رَزَقْنٰكُمْ فَاَنْتُمْ فِيْهِ سَوَآءٌ تَخَافُوْنَهُمْ

ڪوئي شريڪ ان ۾ جيڪي ڏنوسون توهانکي ڇا پوءِ اوهين انهي ۾ برابر آهيو ڊڄو ٿا انهن ڪان

ڪي ڀائيوار آهن ڇا؟ جو اهي ۽ اوهين اُن (مال) ۾ برابر (حصي وارا) هجو ۽ (اوهين) اُنهن جي (ڀائيواريءَ جي دعوئ) ڪان اهڙيءَ طرح ڊڄندا آهيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾

جيئن ڊڄڻ توهان جو پنهنجن کان اهڙيءَ طرح کولي پڌايون ٿا نشانيون ماڻهن لاءِ جيڪي سمجهن ٿا.

جهڙيءَ طرح اوهان کي پاڻ جهڙن (جي ڀائيواريءَ) کان ڊپ آهي، اهڙيءَ طرح انهيءَ قوم لاءِ نشانيون کولي بيان ڪندا آهيون، جيڪي سمجهه رکندا آهن.

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ فَمَن يَهْدِي

پر هلن ٿا ظالم پنهنجن خواهشن تي بنا سمجهه جي، پوءِ ڪير رستو ڏيکاريندو ان کي

بلڪ ظالم اڻ ڄاڻائيءَ سان پنهنجن سڌن جا تابعدار ٿيا آهن. پوءِ جنهن کي الله گمراهه ڪيو،

مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ ۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ

جنهن کي گمراهه ڪيو الله، ۽ ناهي انهن لاءِ ڪوئي مددگار. پوءِ تون سڌو ڪر پنهنجو منهن دين لاءِ

تنهن کي ڪير هدايت ڪندو؟ ۽ انهن لاءِ ڪو مددگار ڪونهي. پوءِ (اي پيغمبر!) پنهنجي منهن کي دين لاءِ هڪ

حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ۚ

هڪ طرفو ٿي، الله جي دين تي جنهن تي پيدا ڪيائين انسان کي. ناهي ڪا مٽ سٽ الله جي خلقڻ ۾،

طرفو ڪري بيهار. الله جي دين جي (پيروي ڪر) جنهن تي ماڻهن کي پيدا ڪيائين. الله جي خلقڻ کي ڪا مٽ

ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾

اهوئي دين سڌو آهي پر گهڻا ماڻهو نه ٿا ڄاڻن.

سٽ نه آهي، اهوئي سڌو دين آهي پر گهڻا ماڻهو نه ڄاڻيندا آهن.

مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾

ٿيو رجوع ڪندڙ انهيءَ ڏانهن ۽ ڊڄو ان کان ۽ قائم ڪريو نماز کي ۽ نه ٿيو مشرڪن مان.

ڏانهس موٽندڙ ٿي (عبادت ڪريو) ۽ کانئس ڊڄو ۽ نماز پڙهندا رهو ۽ مشرڪن مان نه ٿيو.

مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا ۖ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ

انهن مان جن ڦوٽ وڌي پنهنجي دين ۾ ۽ ٿيا فرقا، سڀ ٽولا ان تي جيڪي وٽن آهي

انهن مان نه ٿيو جن پنهنجي دين کي ڌاروڌار ڪيو ۽ ٽوليون ٽوليون ٿي ويا، سڀڪا ٽولي انهيءَ تي خوش آهي، جيڪي وٽس آهي.

فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾ وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُم مُّنِيبِينَ

خوش ٿيندڙ آهن. ۽ جڏهن پهچي ٿي ماڻهن کي تڪليف ته سڏين ٿا پنهنجي رب کي رجوع ٿيندڙ

۽ جڏهن ماڻهن کي ڪا تڪليف پهچندي آهي، (تڏهن) پنهنجي پالڻهار ڏانهن متوجه ٿي کيس سڏيندا آهن.

إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَاقَهُم مِّنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم بِرَبِّهِمْ

انهيءَ ڏانهن پوءِ جڏهن چکائي ٿو انهن کي پنهنجي طرفان رحمت ته ان وقت ٿي ڪي ماڻهو انهن مان پنهنجي رب سان

وري جڏهن اهو پاڻ وٽان ڪين ٻاجهه چکائيندو آهي، (تڏهن) انهيءَ مهل منجهائن ڪا ٽولي پنهنجي پالڻهار سان (هن لاءِ)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يُشۡرِكُوۡنَ ﴿٣٣﴾ لِيَكۡفُرُوۡا بِمَآ اٰتَيۡنٰهُمۡ ؕ فَتَمَتَّعُوۡا ۟ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُوۡنَ ﴿٣٤﴾ اَمۡ

شريڪ ٿا ڪن. جيئن انڪار ڪن اسان جي ڏنيءَ جو، پوءِ نفعو وٺو، پوءِ جلد ڄاڻندؤ. يا

شريڪ بڻائيندي آهي. تہ جيڪي ڪين ڏنوسون تنهن جي بي شڪري ڪن، پوءِ مزا ماڻي وٺو! پوءِ سگهوئي (حال حقيقت) ڄاڻندؤ.

اَنۡزَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ سُلۡطٰنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوۡا بِهٖ يُشۡرِكُوۡنَ ﴿٣٥﴾ وَ

اسان لاٿو آهي انهن تي ڪو دليل پوءِ اهو چوين ٿو جنهن ڪري ان سان شريڪ ڪندا آهن. ۽

مٿن ڪا سند لاٿي سون ڇا؟ جو اُنهيءَ (شيءِ) جي (سچائي) بابت ڳالهائي ٿي، جنهن شيءِ کي الله سان شريڪ ڪندا آهن. ۽ جڏهن

اِذَآ اَذَقۡنَا النَّاسَ رَحۡمَةً فَرِحُوۡا بِهَا ؕ وَاِنۡ تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتۡ

جڏهن چکايون ٿا ماڻهن کي رحمت خوش ٿين ٿا ان تي، ۽ جيڪڏهن پهچي ٿي انهن کي ڪا برائي ان سبب جو موڪليو

ماڻهن کي ٻاجهہ چکائيندا آهيون (تڏهن) ان سان سرها ٿيندا آهن ۽ جيڪڏهن انهيءَ سببان جو سندن هٿن (مدايون) اڳي موڪليون ڪين ڪو

اَيۡدِيۡهِمۡ اِذَا هُمۡ يَقۡنَطُوۡنَ ﴿٣٦﴾ اَوَلَمۡ يَرَوۡا اَنَّ اللّٰهَ يَبۡسُطُ الرِّزۡقَ

سندن هٿن ان وقت اهي نااميد ٿا ٿين. ڇا نہ ڏٺائون تہ الله ڪشادو ڪري ٿو رزق

ڏک پهچندو آهي تہ انهيءَ ئي مهل نااميد ٿيندا آهن. نہ ڏٺو اٿن ڇا؟ تہ الله جنهن لاءِ گهرندو آهي، تنهن جي روزي ڪشادي ڪندو آهي

لِمَنۡ يَّشَآءُ وَيَقۡدِرُ ؕ اِنَّ فِيۡ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يُّؤۡمِنُوۡنَ ﴿٣٧﴾ فَاٰتِ

جنهن جو گهري ۽ گهٽ ڪري ٿو، بيشڪ انهيءَ ۾ نشانيون آهن انهن ماڻهن لاءِ جيڪي يقين رکن ٿا. پوءِ ڏي

۽ (جنهن لاءِ گهرندو آهي، تنهن جي) گهٽ ڪندو آهي. بيشڪ هن ۾ مڃيندڙ قوم لاءِ نشانيون آهن. تنهن ڪري

ذَا الۡقُرۡبٰى حَقَّهٗ وَالۡمِسۡكِيۡنَ وَابۡنَ السَّبِيۡلِ ؕ ذٰلِكَ خَيۡرٌ لِّلَّذِيۡنَ

مائٽ کي سندس حق ۽ مسڪين کي ۽ مسافر کي، اهو تمام ڀلو آهي انهن لاءِ جيڪي

مائٽيءَ واري ۽ مسڪين ۽ مسافر کي، سندس حق ڏي، اهو انهن لاءِ ڀلو آهي، جيڪي

يُرِيۡدُوۡنَ وَجۡهَ اللّٰهِ ۫ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الۡمُفۡلِحُوۡنَ ﴿٣٨﴾ وَمَآ اٰتَيۡتُمۡ

چاهين ٿا رضا الله جي ۽ اهي ئي ڪامياب آهن. ۽ جيڪو ڏيو ٿا

الله جو راضپو گهرندا آهن ۽ اِهي ئي ڇوٽڪاري وارا آهن. ۽ وياج مان جيڪي ڏنو هجيو

مِّنۡ رِّبًا لِّيَرۡبُوَا۠ فِيۡۤ اَمۡوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرۡبُوۡا عِنۡدَ اللّٰهِ ۚ وَمَآ

ڪو وياج تہ جيئن واڌارو ٿئي ماڻهن جي مالن ۾ سو نہ وڌندو الله وٽ، ۽ اهو جيڪي

تہ ماڻهن جي مال ۾ وڌي، سو الله وٽ نہ وڌندو ۽ الله جو راضپو

اٰتَيۡتُمۡ مِّنۡ زَكٰوةٍ تُرِيۡدُوۡنَ وَجۡهَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الۡمُضۡعِفُوۡنَ ﴿٣٩﴾

ڏيو ٿا زڪوات ۾ گهرندي رضا الله جي پوءِ اهي ئي ٻيڻو ڪمائيندڙ آهن.

گهرندڙ ٿي زڪوات مان جيڪي ڏنو هجيو. پوءِ اِهي ئي (پنهنجي مال کي الله وٽ) ٻيڻو ڪندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ؕ هَلْ

الله اهو آهي جنهن پيدا ڪيو توهان کي پوءِ رزق ڏنائين توهان کي وري ماريندو توهانکي وري جيئاريندو توهانکي، آهي

الله اهو آهي جنهن اوهان کي بڻايو، وري اوهان کي روزي ڏنائين، وري اوهان کي ماريندو، وري اوهان کي جيئاريندو،

مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّفْعَلُ مِنْ ذٰلِكُمْ مِّنْ شَيْءٍ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى

ڪوئي اوهان جي شريڪن مان جو ڪري ٿو انهن ڪمن مان ڪا شيءِ، پاڪائي آهي انهي جي ۽ اهو مٿانهون آهي

اوهان جي (ٺهرايل) شريڪن مان ڪو اهڙو آهي ڇا، جو اهڙن ڪمن مان ڪجهه ڪري (سگهي؟) الله پاڪ آهي ۽ ان کان تمام مٿاهون آهي،

عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٤٠﴾ ع ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ

انهن کان جنکي شريڪ ٿا ڪن، ظاهر ٿيو فساد سڪيءَ ۽ سمنڊ ۾ انڪري جيڪي ڪيو

جنهن کي (ساڻس) شريڪ ٺهرائيندا آهن. ماڻهن جي هٿن جي ڪئي سببان بر ۽ بحر ۾ فساد هن لاءِ پڌرو ٿيو آهي ته

اَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيْقَهُمْ بَعْضَ الَّذِيْ عَمِلُوْا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٤١﴾ قُلْ

ماڻهن جي هٿن جيئن چکائي انهنکي ڪجهه سزا سندن ڪمن جي جيئن اهي رجوع ڪن. چئو

جيڪي (مدا ڪم) ڪيائون تنهن جي ڪجهه (سزا) کين چکائي ته مَنَ اهي موٽن. چئو ته

سِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلُ ؕ

سير ڪريو ملڪ ۾ پوءِ نظر ڪريو ته ڪيئن ٿيو انجام انهن جو جيڪي اڳ هئا،

ملڪ ۾ گهمو، پوءِ ڏسو ته جيڪي اڳ هئا تن جي پڄاڙي ڪيئن ٿي؟

كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّشْرِكِيْنَ ﴿٤٢﴾ فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ الْقَيِّمِ مِنْ

هئا گهڻا انهنجا شريڪ ڪندڙ. پوءِ تون سڌو رک منهن پنهنجو دين سڌي لاءِ انهي کان

منجهانئن گهڻا مشرڪ هئا. پوءِ پنهنجي منهن کي ان ڏينهن جي اچڻ کان اڳ

قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ يَوْمَئِذٍ يَّصَّدَّعُوْنَ ﴿٤٣﴾

اڳ ۾ جو اچي اهڙو ڏينهن جو موٽڻو ناهي الله جي طرفان ان ڏينهن ماڻهو ٽڙي پکڙي ويندا.

سڌي دين لاءِ بيهار! جو الله وٽان اُن (ڏينهن) کي رد ٿيڻو نه آهي، اُن ڏينهن (ماڻهو) الڳ الڳ ٿيندا.

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهٗ ۚ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِاَنْفُسِهِمْ

جنهن ڪفر ڪيو پوءِ ان تي آهي ڪفر انهيءَ جو، ۽ جن ڪيا چڱا ڪم پوءِ پنهنجي لاءِ ٿا

جيڪو ڪافر ٿيو تنهن تي سندس ڪفر آهي ۽ جن چڱا ڪم ڪيا سي پاڻ لاءِ

يَمْهَدُوْنَ ﴿٤٤﴾ لا لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنْ فَضْلِهٖ ؕ

سڌارو ڪن. جيئن بدلو ڏئي انهن کي جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا پنهنجي فضل مان،

هنڌ وڇائين ٿا. ته جن ايمان آندو ۽ چڱا عمل ڪيا تن کي (الله) پنهنجي فضل سان بدلو ڏئي،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن يُرْسِلَ ٱلرِّيَاحَ مُبَشِّرَٰتٍ

اهو ــ نہ ــ توپسند کري ــ کافرن کي. ــ ۽ ــ ان جي نشانين مان هي آهي تہ ــ موڪلي ٿو ــ هوائون ــ خوشخبري ڏيندڙ

بيشڪ اهو ڪافرن کي دوست نہ رکندو آهي. ۽ سندس نشانين مان هيءُ آهي تہ خوشخبري ڏيندڙ هيرون گهلائيندو آهي

وَلِيُذِيقَكُم مِّن رَّحْمَتِهِۦ وَلِتَجْرِىَ ٱلْفُلْكُ بِأَمْرِهِۦ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن

۽ جيئن چکائي توهان کي ــ پنهنجي ٻاجھ مان ــ ۽ ــ جيئن تہ هلن ــ ٻيڙيون ــ ان جي حڪم سان ــ ۽ ــ جيئن طلب ڪريو ــ ان جي

۽ تہ اوهان کي پنهنجي ڪجھ ٻاجھ چکائي ۽ تہ سندس حڪم سان ٻيڙيون ترن ۽ تہ سندس فضل مان (روزي) طلب ڪريو

فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا

رزق مان ــ ۽ ــ من ــ اوهان شڪر ڪريو. ــ ۽ ــ اسان ــ موڪلياسون ــ توکان اڳي ــ ڪيترا رسول

۽ تہ مَن اوهين شڪرانو ڪريو. ۽ بيشڪ توکان اڳ گهڻن پيغمبرن کي سندن قوم ڏانهن موڪليوسون.

إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَٱنتَقَمْنَا مِنَ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا۟ ۖ

سندن قومن ڏانهن ــ پوءِ آندائون انهن وٽ ــ معجزا ــ پوءِ بدلو ورتوسون ــ انهن کان جن ــ ڏوھ ڪيا.

پوءِ وٽن معجزن سان آيا، پوءِ جن نافرماني ڪئي، تن کان بدلو ورتوسون

وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ

۽ آهي ــ حق ــ اسان تي ــ مدد ڪرڻ ــ ايمان وارن جي. ــ الله ــ اهو آهي جو ــ موڪلي ٿو ــ هوائون

۽ مومنن کي سوڀارو رکڻ اسان تي حق آهي. الله اهو آهي جيڪو وائن کي موڪليندو آهي، پوءِ (اهي) ڪڪر کي

فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُۥ فِى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ يَشَآءُ وَيَجْعَلُهُۥ كِسَفًا

پوءِ اٿارين ٿيون ــ ڪڪر کي ــ پوءِ پکيڙي ٿو ان کي ــ آسمان ۾ ــ جهڙي طرح ــ گهري ٿو ــ ۽ ــ ڪري ٿو ان کي ــ ٽڪرا ٽڪرا

ڪنڌيون آهن، پوءِ جيئن (الله) گهرندو آهي، تيئن آسمان ۾ ان (ڪڪر) کي ڪنڌرائيندو آهي، پوءِ ان کي تہ تہ ڪندو آهي،

فَتَرَى ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَٰلِهِۦ ۖ فَإِذَآ أَصَابَ بِهِۦ مَن يَشَآءُ

پوءِ تون ڏسندين ــ مينهن کي ــ نڪري ٿو ــ ان جي وچان، ــ پوءِ جڏهن ــ پهچائي ٿو ــ انکي ــ جنهن تي ــ چاهي

پوءِ (تون) ڦڙين کي ڏسندو آهين، جو ان (ڪڪر) جي وچ مان نڪرنديون آهن، پوءِ جڏهن پنهنجن ٻانهن مان جنهن تي وسندو اٿس، تنهن تي اهو

مِنْ عِبَادِهِۦٓ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلِ

پنهنجي ٻانهن مان ــ تہ ان وقت ــ اهي ــ خوشي ٿا ڪن. ــ ۽ ــ بيشڪ ــ هئا ــ ان کان اڳي

(مينهن) پهچائيندو آهي، (تڏهن) انهيءَ ئي مهل اهي خوش ٿيندا آهن. ۽ جيتوڻيڪ اڳ ان (مينهن) جي

أَن يُنَزَّلَ عَلَيْهِم مِّن قَبْلِهِۦ لَمُبْلِسِينَ ﴿٤٩﴾ فَٱنظُرْ إِلَىٰٓ ءَاثَٰرِ رَحْمَتِ ٱللَّهِ

جو ــ وسايو وڃي ــ انهن تي ــ پهريائين ــ نااميد. ــ پوءِ نظر ڪر ــ الله جي رحمت جي نشانين ڏانهن

مٿن وسائجڻ کان اڳيئي نااميد ٿيندڙ هئا. پوءِ الله جي ٻاجھ جي نشانين ڏانهن نهار تہ ڪهڙيءَ طرح

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَيْفَ يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ اِنَّ ذٰلِكَ لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ج

كيئن ٿو جياري زمين کي ان جي مرڻ کان پوءِ، بيشڪ اهوئي جياريندڙ آهي مئلن کي،

زمين کي سندس مرڻ کان پوءِ جيئاري ٿو! بيشڪ اهو (الله) مئن کي ضرور جيارڻ وارو آهي ۽ اهو (الله) سڀڪنهن

وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٥٠﴾ وَلَئِنْ اَرْسَلْنَا رِيْحًا فَرَاَوْهُ مُصْفَرًّا

۽ اهو هر شيءِ تي قادر آهي. ۽ جيڪڏهن اسان موڪليون لڪ پوءِ ڏسن پوک هيڊي

شيءِ تي وس وارو آهي. ۽ جيڪڏهن ڪو واءُ (جو جهولو) گهلايون (جو ان کي سڪائي ڇڏي) پوءِ اُن (پوک) کي هيڊو

لَّظَلُّوْا مِنْۢ بَعْدِهٖ يَكْفُرُوْنَ ﴿٥١﴾ فَاِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ

ته ڦري ٿين ٿا انهي کان پوءِ ڪفر ڪرڻ. پوءِ تون نه ٻڌائي سگهندين مئن کي ۽ نه ٻڌائيندين

ٿيندو ڏسن ته ان کان پوءِ بي شڪري ڪرڻ لڳندا آهن. پوءِ (اي پيغمبر!) تون سڏ نڪي مئن کي ٻڌائي سگهندين ۽ نڪي ٻوڙن کي ٻڌائي سگهندين،

الصُّمَّ الدُّعَآءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿٥٢﴾ وَمَآ اَنْتَ بِهٰدِ الْعُمْيِ

ٻوڙن کي سڏ جڏهن ڦريا پٺي ڏئي. ۽ ناهين تون دڳ لائيندڙ انڌن کي

جڏهن ته اُهي پٺي ڏيئي منهن ڦيرائين. ۽ نڪي تون انڌن کي سندن گمراهيءَ کان (روڪي) سڌو رستو ڏيکاريندڙ آهين.

عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ ؕ اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُّؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿٥٣﴾ ع

سندن گمراهي کان، رڳو تون ٻڌائيندين انهنکي جيڪي يقين رکن ٿا اسان جي آيتن تي پوءِ اهي ئي مسلمان آهن.

تون ته رڳو انهن کي ٻڌائي سگهندين، جن اسان جي آيتن تي ايمان آندو آهي، پوءِ اُهي مسلمان به آهن.

اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ ضُعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْۢ بَعْدِ ضُعْفٍ

الله ئي آهي جنهن بڻايو توهان کي ڪمزوريءَ مان وري ڏنائين ڪمزوري کان پوءِ

الله اهو آهي، جنهن اوهان کي (پهرين) ڪمزور (شيءِ) مان خلقيو آهي. وري هيڻائيءَ کان پوءِ (اوهان ۾) سگهه پيدا ڪيائين.

قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْۢ بَعْدِ قُوَّةٍ ضُعْفًا وَّشَيْبَةً ؕ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ج

سگهه وري ڏنائين طاقت کان پوءِ ڪمزوري ۽ ڪراڙپ، اهو پيدا ٿو ڪري جيڪي گهري ٿو،

وري سگهه کان پوءِ (اوهان کي) هيڻائي ۽ ٻڍائي ڏنائين. جو گهرندو آهي، سو خلقيندو آهي

وَهُوَ الْعَلِيْمُ الْقَدِيْرُ ﴿٥٤﴾ وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُوْنَ ۙ

۽ اهوئي ڄاڻندڙ آهي قدرت وارو آهي. ۽ جنهن ڏينهن ٿيندي قيامت قسم کڻندا ڏوهاري،

۽ اهو ڄاڻندڙ وس وارو آهي. ۽ جنهن ڏينهن قيامت قائم ٿيندي (تنهن ڏينهن) گنهگار قسم کڻندا ته

مَا لَبِثُوْا غَيْرَ سَاعَةٍ ؕ كَذٰلِكَ كَانُوْا يُؤْفَكُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ

نه ترسيا هئا مگر هڪ گهڙي، اهڙي طرح ويندا هئا ابتا ۽ چوندا اهي جن کي

(دنيا ۾) هڪ گهڙيءَ کان سواءِ (وڌيڪ) نه رهيا هئا (سون)_ اهڙيءَ طرح (رستي کان) ڦيرايا ويندا هئا. ۽ جن کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اُوْتُوا الْعِلْمَ وَالْاِيْمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ اِلٰى يَوْمِ الْبَعْثِ ز

ڏنو ويو علم ۽ ايمان يقينن توهان رهيا آهيو الله جي لکيي ۾ تائين ڏينهن قيامت.

علم ۽ ايمان ڏنو ويو آهي، سي کين چوندا تہ الله جي ڪتاب ۾ لکيئي موافق جيئري تي اُٿڻ جي ڏينهن توڙي (دنيا ۾) رهيا آهيو.

فَهٰذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلٰكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنْفَعُ

پوءِ هي آهي ڏينهن اٿڻ جو پر توهان هئا نہ ڄاڻندا. پوءِ ان ڏينهن نہ نفعو ڏيندو

پوءِ هيءُ جيئري ٿي اٿڻ جو ڏينهن آهي، پر اوهين نہ ڄاڻندا هيو. پوءِ اُن ڏينهن

الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا

ظالمن کي بهانو انهن جو ۽ نڪي انهنجي توبہ گهربل آهي. ۽ بيشڪ بيان ڪياسون

ظالمن کي سندن عذر ڪرڻ فائدو نہ ڏيندو ۽ نڪي انهن کان توبهہ طلب ڪبي. ۽ بيشڪ ماڻهن لاءِ

لِلنَّاسِ فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ط وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِاٰيَةٍ

ماڻهن لاءِ هن قرآن ۾ هر طرح جا مثال. ۽ جيڪڏهن آڻيندين انهن وٽ ڪا آيت تہ

هن قرآن ۾ هر طرح جا مثال بيان ڪياسون. ۽ جيڪڏهن وٽن ڪا نشاني (تون) آڻين

لَّيَقُوْلَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا مُبْطِلُوْنَ ﴿٥٨﴾ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ

ضرور چوندا ڪافر ناهيو توهان مگر ڪوڙ هڻندڙ. اهڙي طرح مهر هڻي ٿو الله

تہ ڪافر ضرور چوندا تہ اوهين رڳو ڪوڙا آهيو. اهڙيءَ طرح جيڪي نہ ڄاڻندا آهن،

عَلٰى قُلُوْبِ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٥٩﴾ فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّ

انهنجي دلين تي جيڪي نہ ٿا ڄاڻن. پوءِ صبر ڪر بيشڪ وعدو الله جو حق آهي ۽

تن جي دلين تي الله مهر هڻندو آهي. پوءِ (اي پيغمبرا) صبر ڪر، چو تہ الله جو وعدو سچو آهي ۽

لَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِيْنَ لَا يُوْقِنُوْنَ ﴿٦٠﴾ ع

نہ هلڪو ڪن توکي اهي ماڻهو جيڪي نہ ٿا يقين ڪن.

جيڪي يقين نہ رکندا آهن، سي توکي هلڪو نہ سمجهن.

سُوْرَةُ لُقْمٰنَ مَكِّيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ٣٤ — رُكُوْعَاتُهَا ٤

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الٓمّٓ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ﴿٢﴾ هُدًى وَّرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِيْنَ ﴿٣﴾

الم. هي آيتون آهن قرآن حڪيم جون. هدايت ۽ رحمت ڀلارن لاءِ.

الم هي آيتون حڪمت واري ڪتاب جون آهن. (جو) هدايت ۽ ٻاجهہ اُنهن ڀلارن لاءِ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَ يُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَ

جيڪي قائم ڪن ٿا نماز ۽ ڏين ٿا زڪوات ۽

جيڪي نماز پڙهندا آهن ۽ زڪوات ڏيندا آهن ۽ اُهي آخرت جو

هُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ④ اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ

اهي آخرت تي يقين ٿا رکن. اهي آهن هدايت تي پنهنجي رب کان ۽ اهي ئي

ويساه (ٻه) رکندا آهن. اهي پنهنجي پالڻهار جي سڌي رستي تي آهن ۽ اِهي ئي ڇوٽڪاري وارا آهن.

الْمُفْلِحُوْنَ ⑤ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّشْتَرِيْ لَهْوَ الْحَدِيْثِ لِيُضِلَّ

ڪامياب آهن. ۽ ماڻهن مان ڪو اهڙو به آهي جو خريد ڪري ٿو راند جون ڳالهيون جيئن گمراهه ڪري

۽ ماڻهن مان ڪو (اهڙو) آهي جو بيهوديءَ ڳالهه کي ڳنهندو آهي ته (ماڻهن کي)

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ وَّيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۭ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ

الله جي راهه کان بنا سمجهه، ۽ بڻائي ٿو ان کي مسخري، انهن لاءِ آهي

اڻڄاڻائيءَ سان الله جي واٽ کان ڀُلائي ۽ اُن (واٽ) کي ٺٺولي ڪري وٺي. اِنهن لاءِ ئي خواريءَ وارو

عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ⑥ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا وَلّٰى مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ

عذاب ذليل ڪندڙ. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون مٿس آيتون اسانجون پٺي ڏئي ٿو مغرور ٿي جڻ

عذاب آهي. ۽ جڏهن اسان جون آيتون ڪيس پڙهي ٻڌائبيون آهن. (تڏهن) هٺيلو ٿي مُنهن ڦيرائيندو آهي. ڄڻڪ

لَّمْ يَسْمَعْهَا كَاَنَّ فِيْٓ اُذُنَيْهِ وَقْرًا ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ⑦

نه ٻڌائين انهن کي جڻ ته ان جي ڪنن ۾ ٻوڙاڻ آهي، پوءِ خبر ڏي انهي کي عذاب دردناڪ جي.

انهن کي ٻڌوئي نه هئائين. ڄڻڪ سندس ٻنهي ڪنن ۾ گهٻرائي آهي. تنهن ڪري کيس ڏکوئيندڙ عذاب جي خبر ڏي.

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتُ النَّعِيْمِ ⑧ خٰلِدِيْنَ

بيشڪ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا تن لاءِ آهن باغ نعمت وارا. هميشه رهندا

بيشڪ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن لاءِ نعمت وارا باغ آهن. منجهن سدائين رهڻ وارا آهن

فِيْهَا ۭ وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ⑨ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

انهن ۾، وعدو الله جو سچو آهي، ۽ اهو زبردست حڪمت وارو آهي، ڻاهيائين آسمانن کي

(اهو) الله جو پڪو انجام ڏنل آهي ۽ اهو غالب حڪمت وارو آهي. آسمانن کي ري ٿنڀن بڻايائين.

بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَاَلْقٰى فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَمِيْدَ بِكُمْ

بنا ٿنڀ جي جو توهان ڏسوان ڪي ۽ وڌائين زمين ۾ جبل متان لوڏي توهان کي

جو ڪين ڏسو ٿا ۽ زمين ۾ جبل وڌائين ته متان اوهان کي ڏوڏي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ ؕ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَنْۢبَتْنَا

۽ پکيڙيائين ان ۾ هر قسم جا جانور، ۽ لاٿو سون آسمان مان پاڻي پوءِ ڦٽايون اسان

۽ منجهس هر جنس جا جانور پکيڙيائين ۽ آسمان کان پاڻي وسايوسون، پوءِ

فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾ هٰذَا خَلْقُ اللّٰهِ فَاَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقَ

ان ۾ هر قسم جون جنسون پليون. هي آهي پيدا ڪرڻ الله جو پوءِ ڏيکاريو مونکي ڇا پيدا ڪيو آهي

منجهس سڀ هر جنس جا اوڀڙ ڄمايا سون. اها الله جي بڻاوت آهي، پوءِ مون کي ڏيکاريو تہ جيڪي اُن (الله) کان سواءِ

الَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖ ؕ بَلِ الظّٰلِمُوْنَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿١١﴾ ع وَلَقَدْ

پين انهي کان سواءِ؟ پر ظالم گمراهي پڌري ۾ آهن. ۽ بيشڪ

(ٻيا) آهن، تن ڇا بڻايو آهي؟ بلڪ ظالم پڌريءَ ڀُل ۾ آهن. ۽ بيشڪ لقمان کي

اٰتَيْنَا لُقْمٰنَ الْحِكْمَةَ اَنِ اشْكُرْ لِلّٰهِ ؕ وَمَنْ يَّشْكُرْ فَاِنَّمَا يَشْكُرُ

ڏني سون لقمان کي دانائي تہ شڪر ڪر الله جو، ۽ جيڪو شڪر ڪندو پوءِ رڳو شڪر ڪري ٿو

حڪمت ڏني سون (چيوسون) تہ الله جو شڪر ڪر ۽ جيڪو شڪر ڪندو سو رڳو پنهنجي جيءَ (جي نفعي) لاءِ شڪر ڪندو

لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيْدٌ ﴿١٢﴾ وَاِذْ قَالَ لُقْمٰنُ لِابْنِهٖ

پنهنجي لاءِ، ۽ جيڪو انڪار ڪندو تہ الله بي پرواهہ آهي ساراهيل آهي. ۽ جڏهن چيو لقمان پنهنجي پٽ کي

۽ جيڪو بي شڪري ڪندو تہ بيشڪ الله بي پرواهہ ساراهيل آهي. ۽ (ياد ڪر) جڏهن لقمان پنهنجي پٽ کي چيو

وَهُوَ يَعِظُهٗ يٰبُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللّٰهِ ؕ اِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيْمٌ ﴿١٣﴾

۽ اهو سمجهائي پيو ان کي اي پٽڙا نہ شريڪ ڪر الله سان، بيشڪ شرڪ ظلم آهي وڏو.

۽ اُنهيءَ کيس سمجهايو ٿي تہ اي منهنجا پٽڙا! الله سان (ڪنهن کي) شريڪ نہ ڪر! ڇو تہ شرڪ وڏي بي انصافي آهي.

وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ ۚ حَمَلَتْهُ اُمُّهٗ وَهْنًا عَلٰى وَهْنٍ وَّ

۽ پارت ڪئي سون انسان کي سندس ماءُ پيءُ لاءِ کنيو پيٽ ۾ ان کي سندس ماءُ تڪليف سان تڪليف تي ۽

۽ ماڻهوءَ کي سندس ماءُ پيءُ بابت حڪم ڪيوسون. جو ماڻس تڪليف جي مٿان تڪليف سهي کيس (پنهنجي پيٽ ۾) کنيو ۽ ٻن ورهين

فِصٰلُهٗ فِيْ عَامَيْنِ اَنِ اشْكُرْ لِيْ وَلِوَالِدَيْكَ ؕ اِلَيَّ الْمَصِيْرُ ﴿١٤﴾ وَ

ٿڃ ڇڏائڻ ان جي ٻن سالن ۾ تہ شڪر ڪر منهنجو ۽ پنهنجي پيءُ ماءُ جو، مون ڏانهن ئي موٽڻو آهي. ۽

۾ سندس (ٿڃ جي) ڇڏائڻ آهي (حڪم جو مطلب هي آهي) تہ منهنجو ۽ پنهنجي ماءُ پيءُ جو شڪرانو ڪر (جو آخر) مون ڏانهن (ئي) موٽڻ آهي. ۽

اِنْ جَاهَدٰكَ عَلٰٓى اَنْ تُشْرِكَ بِيْ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ۙ فَلَا تُطِعْهُمَا

جيڪڏهن جهيڙو ڪن توسان هن لاءِ تہ شريڪ ڪرين مون سان جو ناهي توکي ان جو علم پوءِ نہ وٺ چيو انهن جو

جيڪڏهن (اهي) مون سان (ڪنهن کي) شريڪ ڪرڻ لاءِ توکي مجبور ڪن، جنهن جي توکي ڪا ڄاڻپ نہ آهي تہ سندن (انهيءَ جوڻ جي) فرمانبرداري

وَقفُ النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ع ٢/٢

النّصف

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوْفًا ز وَّاتَّبِعْ سَبِيْلَ مَنْ اَنَابَ اِلَيَّ ج

۽ هل انهن پنهي سان دنيا ۾ ادب سان ۽ هل رستو انهي جو جنهن منهن ڪيو مون ڏانهن،

ته ڪر ۽ دنيا ۾ ساڻن چڱيءَ ريت سنگت ڪر ۽ جنهن مون ڏانهن موٽ ڪئي هجي، تنهن جي واٽ جي تابعداري ڪر، وري اوهان جو مون

ثُمَّ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٥﴾ يٰبُنَيَّ اِنَّهَآ

پوءِ مون ڏانهن ئي موٽڻ آهي توهانجو پوءِ ٻڌائيندس توهان کي اهو جو ڪندا هيؤ. اي پٽڙا جيڪڏهن

ڏانهن ورڻ آهي، پوءِ جيڪي ڪندا هُيَو، تنهن جي اوهان کي سَدَ ڏيندس. (لقمان هيءَ به چيو ته) اي منهنجا پٽڙا! ڪابه (شيءِ)

اِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِيْ صَخْرَةٍ اَوْ

هجي وزن داڻي سرنهن جو پوءِ اهو هجي پٿر ۾ يا

جيڪڏهن آهر جي داڻي جيتري آهي، پوءِ اُها ڪنهن پهڻ ۾ هجي يا آسمانن ۾

فِي السَّمٰوٰتِ اَوْ فِي الْاَرْضِ يَاْتِ بِهَا اللّٰهُ ط اِنَّ اللّٰهَ لَطِيْفٌ خَبِيْرٌ ﴿١٦﴾

آسمانن ۾ يا ڌرتي ۾ ته حاضر ڪندو اُن کي الله بيشڪ الله جهونجار خبردار آهي.

يا زمين ۾ (هجي) ته (به) الله ان کي آڻي حاضر ڪندو، چو ته الله باريڪ بين خبر رکندڙ آهي.

يٰبُنَيَّ اَقِمِ الصَّلٰوةَ وَاْمُرْ بِالْمَعْرُوْفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ

اي پٽڙا قائم ڪر نماز ۽ چؤ چڱائي ۽ روڪ برائي کان ۽ سهه

اي منهنجا پٽڙا! نماز پڙهه ۽ چڱي ڪم جو حڪم ڪر ۽ مدي (ڪم) کان منع ڪر ۽

عَلٰى مَآ اَصَابَكَ ط اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ﴿١٧﴾ ج وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ

جا تڪليف پهچي توکي، بيشڪ اهو ضروري ڪمن مان آهي. ۽ نه موڙ ڳل پنهنجو

توکي جيڪا تڪليف پهچي، تنهن تي صبر ڪر، چو ته اهي (ڪم) هدايت وارن ڪمن مان آهن. ۽ ماڻهن لاءِ پنهنجو ڳل

لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا ط اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ

ماڻهن کان ۽ نه هل زمين تي آڪڙ سان، بيشڪ الله نه ٿو پسند ڪري ڪنهن ۾

(يعني منهن) ڦيرو نه ڪر ۽ زمين ۾ لاڏ سان نه گهم، چو ته الله سڀ ڪنهن هنيلي وڏائيءَ

مُخْتَالٍ فَخُوْرٍ ﴿١٨﴾ ج وَاقْصِدْ فِيْ مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ ط

ٽلندڙ وڏائي ڪندڙ کي، ۽ وچترو ٿيءُ پنهنجي هلڻ ۾ ۽ گهٽاءِ پنهنجي آواز کي،

ڪندڙ کي دوست نه رکندو آهي. ۽ پنهنجي گهمڻ ۾ وچولي چال هل ۽ پنهنجو آواز ڍرو ڪر،

اِنَّ اَنْكَرَ الْاَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيْرِ ﴿١٩﴾ ع اَلَمْ تَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ

بيشڪ زور ڀڄڙو آوازن مان البت آواز گڏه جو آهي. ڇا نه ڏٺو توهان بيشڪ الله ڪم لاتائين توهان لاءِ

چو ته آوازن مان ڀڄڙو (آواز) گڏهه جي هينگ آهي. نه ڏٺو اٿوَ ڇا ته جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَّا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ وَاَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهٗ ظَاهِرَةً وَّ

جيڪي آسمانن ۾ ۽ جيڪي زمين ۾ آهي ۽ پوريون ڪيائين توهان تي نعمتون پنهنجون ظاهري ۽

سو اوهان کي تابع ڪري ڏنو آهي ۽ پنهنجون پڌريون ۽ ڳجهيون نعمتون اوهان تي ڀرپور ڪيائين؟ ۽

بَاطِنَةً ؕ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ فِی اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّلَا هُدًى

باطني، ۽ ڪي ماڻهو آهن جي جهڳڙو ڪن ٿا الله جي باري ۾، نه سمجهه ۽ نه هدايت

ماڻهن مان ڪي (اهڙا) آهن جو اڻ ڄاڻائيءَ سان ۽ بنا هدايت ۽ روشن ڪتاب هجڻ کان سواءِ الله بابت جهڳڙو ڪندا آهن.

وَّلَا كِتٰبٍ مُّنِيْرٍ ﴿٢٠﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اتَّبِعُوْا مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا بَلْ نَتَّبِعُ

۽ نه ڪو ڪتاب روشن. ۽ جڏهن چئجي انهن کي هلو ان حڪم تي جيڪي لاٿو الله چون ٿا نه ڪو اسان هلنداسون

۽ جڏهن کين چئبو آهي ته جيڪي الله نازل ڪيو، تنهن جي تابعداري ڪريو، (تڏهن چوندا آهن ته نه!) بلڪ اسان

مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا ؕ اَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطٰنُ يَدْعُوْهُمْ اِلٰى عَذَابِ

ان تي لڌوسون جنهن تي ابن ڏاڏن پنهنجن کي ڇا جيتوڻيڪ شيطان سڏيندو رهي انهن کي دوزخ جي عذاب

جنهن تي پنهنجا پيءُ ڏاڏا (هلندا) ڏٺا، تنهن جي تابعداري ڪنداسون. توڻيڪ شيطان دوزخ جي عذاب ڏانهن کين سڏي ٿو ته بہ

السَّعِيْرِ ﴿٢١﴾ وَمَنْ يُّسْلِمْ وَجْهَهٗٓ اِلَى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ

ڏانهن ۽ جنهن ڪيو منهن پنهنجو الله ڏانهن ۽ اهو چڱائي ڪندڙ آهي ته بيشڪ اهو چنبڙيو

(ان جي پيروي ڪندا ڇا؟). ۽ جنهن پنهنجي مهاڙ الله ڏانهن ڪئي ۽ اهو چڱن ڪمن ڪرڻ وارو آهي، تنهن بيشڪ

بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى ؕ وَاِلَى اللّٰهِ عَاقِبَةُ الْاُمُوْرِ ﴿٢٢﴾ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنْكَ

ڪڙيءَ مضبوط سان، ۽ الله جي طرف آهي پڇاڙي هر ڪم جي. ۽ جنهن ڪفر ڪيو پوءِ نه ڏکوئي توکي

مضبوط ڪڙي کي پڪڙيو ۽ (سيني) ڪمن جي پڇاڙي الله ڏانهن آهي. ۽ جيڪو ڪفر ڪري تنهن جو ڪفر توکي غمگين نه ڪري.

كُفْرُهٗ ؕ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ

ڪفر ان جو. اسان ڏي آهي موٽڻ انهن جو پوءِ ٻڌائينداسون کين جيڪي ڪيائون. بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي راز

کين اسان ڏانهن ورڻو آهي، پوءِ جيڪو ڪيائون تنهن جي کين سُڌ ڏينداسون، ڇو ته الله سينن وارو (ڳجهه) ڄاڻندڙ آهي.

الصُّدُوْرِ ﴿٢٣﴾ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيْلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ اِلٰى عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿٢٤﴾

سينن جي کي. نفعو ڏينداسون انهن کي ٿورو پوءِ آڙائينداسون انهن کي عذاب سخت ۾.

(دنيا ۾) کين ٿورو (وقت) آسودو ڪريون ٿا، وري کين سخت عذاب ڏانهن ڇڪي نينداسون.

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ؕ قُلِ

۽ جيڪڏهن پڇندين انهن کان ته ڪنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي ته ضرور چوندا الله، چؤ

۽ جيڪڏهن کانئن پڇندين ته آسمانن ۽ زمين کي ڪنهن بڻايو آهي؟ ته ضرور چوندا ته الله! چئو ته

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۭ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٥﴾ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ

سڀ ساراه الله جي آهي، پر گهڻا ماڻهو نہ ٿا ڄاڻن. الله جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي،

سڀ ساراه خاص الله کي جڳائي، بلڪ منجهانئن گهڻا نہ ڄاڻندا آهن. جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي سو الله جو ئي آهي.

اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ اَنَّ مَا فِي الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ اَقْلَامٌ

بيشڪ الله ئي بي پرواه آهي ساراهيل آهي. بيشڪ جيڪي بہ زمين ۾ آهن وڻ جيڪڏهن تين قلم

بيشڪ الله ئي بيپرواه ڏاڍو ساراهيل آهي. ۽ جيڪي وڻ زمين ۾ آهن، سي جيڪڏهن قلم ٿين

وَّالْبَحْرُ يَمُدُّهٗ مِنْۢ بَعْدِهٖ سَبْعَةُ اَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمٰتُ اللّٰهِ ۭ اِنَّ

۽ سمنڊ ٿئي مس ان جي ان کان پوءِ (پيا) ست سمنڊ نہ کٽنديون ڳالهيون الله جون، بيشڪ

۽ سمنڊ (جو پاڻي) اُن جي مَس ٿئي ان کان پوءِ ست سمنڊ (بيا بہ) هجن تہ الله (جي قدرت) جون ڳالهيون نہ کٽنديون. جو تہ

اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٧﴾ مَا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ اِلَّا كَنَفْسٍ وَّاحِدَةٍ ۭ اِنَّ

الله زبردست حڪيم آهي. ناهي پيدا ڪرڻ توهان جو ۽ نڪي وري جيارڻ توهان جو مگر جيئن جند هڪڙي، بيشڪ

الله غالب حڪمت وارو آهي. اوهان (سڀني) جو خلقڻ ۽ اوهان جو وري جيارڻ رڳو هڪڙي ماڻهو (جي خلقڻ ۽ وري جيارڻ) جهڙو آهي. بيشڪ

اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ﴿٢٨﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ

الله سڻندڙ ڏسندڙ آهي. ڇا نہ ڏٺو تو تہ الله وجهي ٿو رات کي ڏينهن ۾ ۽ وجهي ٿو ڏينهن کي

الله ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. نہ ڏٺو اٿيئي ڇا؟ تہ الله رات کي ڏينهن ۾ داخل ڪندو آهي ۽ ڏينهن کي رات ۾ داخل

فِي الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۡ كُلٌّ يَّجْرِيْٓ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّ

رات ۾ ۽ ڪم ۾ لڳايائين سج ۽ چنڊ کي سيئي هلن ٿا وقت مقرر تائين ۽

ڪندو آهي. ۽ سج ۽ چنڊ کي نوايائين، سڀڪو مقرر مدت توڻي هلندو آهي ۽ (نہ ڏٺو اٿيئي ڇا)

اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿٢٩﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا

يقينن الله توهان جي عملن جي خبر رکندڙ آهي. اهو هن ڪري تہ الله ئي سچ آهي ۽ بيشڪ جنکي

تہ جيڪي ڪندا آهيو، تنهن جي الله خبر رکندڙ آهي. اِهي (ڪم) هن ڪري آهن تہ الله ئي برحق آهي ۽ بيشڪ

يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهِ الْبَاطِلُ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ﴿٣٠﴾ اَلَمْ تَرَ

سڏين ٿا انهيءَ کان سواءِ ڪوڙ آهي ۽ بيشڪ الله ئي مٿانهون تمام وڏو آهي. ڇا نہ ڏٺءِ

ان کان سواءِ جنهن (ٻئي) کي سڏيندا آهن سو ڪوڙ آهي ۽ بيشڪ الله ئي تمام مٿاهون وڏو آهي. نہ ڏٺو اٿيئي ڇا؟

اَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللّٰهِ لِيُرِيَكُمْ مِّنْ اٰيٰتِهٖ ۭ اِنَّ

تہ ٻيڙيون هلن ٿيون سمنڊ ۾ الله جي فضل سان جيئن ڏيکاري توهان کي ڪي پنهنجون نشانيون، يقينن

تہ ٻيڙيون الله جي ئي فضل سان سمنڊ ۾ ترنديون آهن (هن لاءِ) تہ (الله) اوهان کي پنهنجين نشانين مان ڏيکاري، بيشڪ هن ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿۳۱﴾ وَاِذَا غَشِيَهُمْ مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا

انهي ۾ نشانيون آهن هر صبر ڪندڙ شڪر ڪندڙ لاءِ. ۽ جڏهن ڍڪين ٿيون انهن کي ڇوليون جهڙا ڪڪر ته پڪارين ٿا

سڀڪنهن وڏي صابر شاڪر لاءِ نشانيون آهن. ۽ جڏهن کين (درياء جي) لهر ڇانو ڪندڙ ڪڪرن وانگر وڙهيندي آهي (تڏهن)

اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۚ فَلَمَّا نَجّٰىهُمْ اِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ؕ وَمَا

الله کي نجي ڪندڙ ان لاءِ بندگي، پوءِ جڏهن بچائي آڻي ٿو انهن کي سڪيءَ ڏانهن پوءِ ڪي انهن مان وچڙا هلن ٿا. ۽ نه ٿو

خاص الله کي نلو ڏانهنس مهاڙ ڪري سڏيندا آهن. پوءِ جنهن مهل کين پر ڏانهن بچائي پهچائيندو آهي (تنهن مهل) منجهانئن ڪي وچڙا هوندا آهن

يَجْحَدُ بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُوْرٍ ﴿۳۲﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا

انڪار ڪري اسان جي آيتن جو مگر هر غدار بي شناس. اي انسانو! خوف ڪريو پنهنجي رب جو ۽ ڊڄو

۽ سڀڪنهن دغاباز بي شڪر کان سواءِ ٻيو ڪوبه اسان جي آيتن جو انڪار نه ڪندو آهي. اي انسانو! پنهنجي پالڻهار کان ڊڄو ۽ اُن ڏينهن کان (به) ڊڄو

يَوْمًا لَّا يَجْزِيْ وَالِدٌ عَنْ وَّلَدِهٖ ۫ وَلَا مَوْلُوْدٌ هُوَ جَازٍ عَنْ وَّالِدِهٖ

انهي ڏينهن کان جو نه ٿو ڪم اچي پيءُ پنهنجي پٽ کي، ۽ نه پٽ ڪم ايندو پنهنجي پيءُ کي

جنهن ۾ ڪو پيءُ پنهنجي پُٽ جي پورائي نه ڪندو ۽ نه ڪو پٽ پنهنجي پيءُ جي ڪجهه به پورائي ڪندڙ هوندو.

شَيْـًٔا ؕ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ٝ وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ

ڪجهه به. بيشڪ وعدو الله جو سچو آهي پوءِ نه ٺڳي توهان کي دنيا جي حياتي، ۽ نه ٺڳي توهان کي

بيشڪ الله جو وعدو سچو آهي. تنهن ڪري نڪي اوهان کي دنيا جي حياتي ٺڳي ۽ نڪي اوهان کي

بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ﴿۳۳﴾ اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَيُنَزِّلُ

الله جي نالي سان ٺڳيباز. بيشڪ الله وٽ آهي خبر قيامت جي، ۽ اهو وسائي ٿو

الله بابت ٺڳيندڙ (شيطان) ٺڳي. بيشڪ قيامت جي خبر الله وٽ ئي آهي

الْغَيْثَ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْاَرْحَامِ ؕ وَمَا تَدْرِيْ نَفْسٌ مَّاذَا

مينهن کي، ۽ ڄاڻي ٿو جيڪي ماءُ جي پيٽ ۾ آهي، ۽ نه ٿو سمجهي ڪوئي شخص ته ڇا

۽ (اهو ئي) مينهن وسائيندو آهي ۽ جيڪي ڳڀڻين ۾ آهي، سو (به) ڄاڻندو آهي ۽ ڪو ئي جيءُ نه

تَكْسِبُ غَدًا ؕ وَمَا تَدْرِيْ نَفْسٌۢ بِاَيِّ اَرْضٍ تَمُوْتُ ؕ

ڪندو سڀاڻي، ۽ نه ٿو سمجهي ڪوئي شخص ته ڪهڙي ملڪ ۾ مرندو.

ڄاڻندو آهي ته (ڀاڻ) سڀاڻي ڇا ڪندو ۽ ڪو به جيءُ نه ڄاڻندو آهي ته (ڀاڻ) ڪهڙيءَ زمين تي مرندو.

اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ﴿۳۴﴾ ع

يقينن الله سڀ ڪجهه ڄاڻندڙ خبر رکندڙ آهي.

بيشڪ الله ڄاڻندڙ خبر رکندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ | اٰيَاتُهَا ٣٠ | رُكُوْعَاتُهَا ٣

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الٓمّٓ ﴿١﴾ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ لَا رَيْبَ فِيْهِ مِنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ

الم. نازل ڪرڻ قرآن جو ناهي ڪو شڪ ان ۾ رب العالمين جي طرفان آهي. ڇا چون ٿا ته ٺاهي

الم. (هن) ڪتاب جو لاهڻ، منجهس ڪو شڪ ڪونهي (جو) جهانن جي پالڻهار وٽان آهي. چوندا آهن ڇا

افْتَرٰىهُ ۚ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اَتٰىهُمْ مِّنْ نَّذِيْرٍ

ٺاهيو اٿس انڪي، اٿين ناهي اهو ثابت آهي تنهنجي رب طرفان جيئن ڊيڄارين تون انهن ماڻهن کي جوڻ آيو انهن ڏي ڪو ڊيڄاريندڙ

ته ان (قرآن) کي پاڻ ٺاهيو اٿس؟ (نه!) بلڪ اهو تنهنجي پالڻهار وٽان سچو (آيل) آهي (هن لاءِ) ته انهيءَ قوم کي ڊيڄارين جن وٽ توکان اڳ

مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُوْنَ ﴿٣﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ

توکان اڳ ۾ من اهي اچن راهه تي. الله ئي آهي جنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽

ڪو ڊيڄاريندڙ نه آيو آهي ته مَنَ اهي هدايت لهن. الله اهو آهي جنهن آسمانن ۽ زمين کي ۽

الْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ؕ

زمين کي ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي ڇهن ڏينهن ۾ پوءِ قائم رهيو عرش تي.

جيڪي سندس وچ ۾ آهي، سو ڇهن ڏينهن ۾ بڻايو، وري عرش تي قائم ٿيو.

مَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا شَفِيْعٍ ؕ اَفَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٤﴾ يُدَبِّرُ

ناهي اوهان لاءِ ان کان سواءِ ڪوئي ويجهڙو ۽ نه مددگار، ڇا پوءِ نه ٿا ڌيان ڪريو. اهو هلائي ٿو

ان کان سواءِ اوهان لاءِ نڪي ڪو سڄڻ ۽ نڪي ڪو پارت ڪندڙ آهي، پوءِ نصيحت نه ٿا وٺو ڇا؟

الْاَمْرَ مِنَ السَّمَآءِ اِلَى الْاَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ اِلَيْهِ فِيْ يَوْمٍ كَانَ

حڪم کي آسمان کان زمين تائين وري اهو چڙهي ٿو انهي ڏانهن هڪ ڏينهن ۾ جنهن

آسمان کان زمين ڏانهن هر ڪم جي رٿا ڪندو آهي، وري (اها تدبير) ان ڏينهن ۾ ڏانهس مٿي ويندي آهي. جنهن ڏينهن

مِقْدَارُهٗٓ اَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ﴿٥﴾ ذٰلِكَ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

جو انداز هزار سال آهي توهان جي ڳڻپ ۾. اهو ڄاڻندڙ آهي ڳجهه جو ۽ ظاهر جو

جو اندازو هزار ورهيه جيترو انهيءَ (ليکي) مان آهي، جو ڳڻيندا آهيو. اِها (سندس وصف) آهي. جو ڳجهه ۽ ظاهر جو ڄاڻندڙ

الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٦﴾ الَّذِيْٓ اَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهٗ وَبَدَاَ خَلْقَ

زبردست آهي رحم وارو آهي. اهو جنهن سُٺي ٺاهي هر شيءِ جا پيدا ڪيائين ۽ شروع ڪيائين بناوت

غالب مهربان آهي. جنهن جيڪا شيءِ پيدا ڪئي سا سڀڪا چڱيءَ طرح بڻائي ۽ ماڻهن جي پيدائش کي

الۡاِنۡسَانِ مِنۡ طِیۡنٍ ۚ﴿۷﴾ ثُمَّ جَعَلَ نَسۡلَهٗ مِنۡ سُلٰلَةٍ مِّنۡ مَّآءٍ مَّهِیۡنٍ ۚ﴿۸﴾

انسان جي متيءَ مان، پوءِ ٺاهيائين اولاد ان جي جوهر پاڻي ڪمزور جي مان،

گاري مان (ٺئون) شروع ڪيائين. وري سندس اولاد حقير پاڻيءَ جي نچوڙ مان بڻايائين. وري ڪيس

ثُمَّ سَوّٰىهُ وَ نَفَخَ فِیۡهِ مِنۡ رُّوۡحِهٖ وَ جَعَلَ لَكُمُ السَّمۡعَ وَ الۡاَبۡصَارَ

پوءِ تيار ڪيائين ان کي ۽ ڦوڪيائين ان ۾ سندس ساهه ۽ ٺاهيائين توهان لاءِ ڪن ۽ اکيون

سنئين لڱين ڪيائين ۽ منجهس پنهنجو روح ڦوڪيائين ۽ اوهان لاءِ ڪَن ۽ اکيون ۽ دليون بڻايائين.

وَ الۡاَفۡـِٕدَةَ ؕ قَلِیۡلًا مَّا تَشۡكُرُوۡنَ ﴿۹﴾ وَ قَالُوۡۤا ءَاِذَا ضَلَلۡنَا فِی الۡاَرۡضِ

۽ دليون، تمام ٿورو شڪر ٿا ڪريو. ۽ چيائون ڇا جڏهن گم ٿي وينداسون زمين ۾

اوهين ٿورو شڪر ڪندا آهيو. ۽ چون ٿا تہ جڏهن زمين ۾ رلي ملي وياسون (تڏهن بہ)

ءَاِنَّا لَفِیۡ خَلۡقٍ جَدِیۡدٍ ۬ؕ بَلۡ هُمۡ بِلِقَآئِ رَبِّهِمۡ كٰفِرُوۡنَ ﴿۱۰﴾ قُلۡ

ڇا اسان ٿينداسون نئين پيدائش ۾، بلڪ اهي پنهنجي رب جي ملاقات جا انڪاري آهن. تون چؤ

اسين وري نئين سر بڻباسين ڇا؟ (نہ!) بلڪ اهي پنهنجي پالڻهار جي ملڻ کان منڪر آهن. (اي پيغمبر! ڪين) چئو

یَتَوَفّٰىكُمۡ مَّلَكُ الۡمَوۡتِ الَّذِیۡ وُكِّلَ بِكُمۡ ثُمَّ اِلٰی رَبِّكُمۡ تُرۡجَعُوۡنَ ﴿۱۱﴾ ع

پورو ڪندو توهان کي ملڪ الموت جو مقرر ڪيو ويو. توهان تي پوءِ پنهنجي رب ڏانهن موٽايا ويندؤ.

تہ، جيڪو موت جو ملائڪ اوهان تي مقرر ڪيل آهي سو اوهان جو روح ڪڍندو وري پنهنجي پالڻهار ڏانهن موٽائبو.

وَ لَوۡ تَرٰۤی اِذِ الۡمُجۡرِمُوۡنَ نَاكِسُوۡا رُءُوۡسِهِمۡ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ ؕ رَبَّنَاۤ اَبۡصَرۡنَا

۽ جيڪڏهن تون ڏسين ها جڏهن ڏوهاري جهڪائيندڙ هوندا سر پنهنجي رب وٽ، چوندا اي رب اسان جا ڏٺوسون

۽ (انهيءَ مهل) جيڪڏهن ڏسين جنهن مهل گنگهار پنهنجي پالڻهار جي سامهون پنهنجا ڪنڌ اونڌا ڪندڙ هوندا. (اهي گنهگار چوندا تہ) اي اسان

وَ سَمِعۡنَا فَارۡجِعۡنَا نَعۡمَلۡ صَالِحًا اِنَّا مُوۡقِنُوۡنَ ﴿۱۲﴾ وَ لَوۡ شِئۡنَا لَاٰتَیۡنَا

۽ ٻڌوسون پوءِ موٽاءِ اسان کي تہ عمل ڪريون چڱا اسين يقين ڪندڙ آهيون. ۽ جيڪڏهن چاهيون اسان تہ ڏيون

جا پالڻهار! ڏٺوسون ۽ ٻڌوسون! هاڻي اسان کي (دنيا ۾) موٽاءِ تہ چڱو ڪم ڪريون! بيشڪ اسين يقين ڪندڙ آهيون. ۽ جيڪڏهن گهرون ها

كُلَّ نَفۡسٍ هُدٰىهَا وَ لٰكِنۡ حَقَّ الۡقَوۡلُ مِنِّیۡ لَاَمۡلَـَٔنَّ جَهَنَّمَ

هر شخص کي سندس هدايت پر ثابت آهي قول منهنجو تہ ضرور ڀريندس جهنم کي

تہ سڀڪنهن شخص کي هدايت ڪريون ها پر مون وٽان (هي) حڪم ٺهرائجي چڪو آهي تہ جِنن ۽ ماڻهن (انهن ٿي) مڙني مان

مِنَ الۡجِنَّةِ وَ النَّاسِ اَجۡمَعِیۡنَ ﴿۱۳﴾ فَذُوۡقُوۡا بِمَا نَسِیۡتُمۡ لِقَآءَ یَوۡمِكُمۡ

جنن ۽ ماڻهن مان گڏي. پوءِ چکو جو وساري ڇڏيو ملاقات پنهنجي هن ڏينهن

دوزخ ضرور ڀريندس. پوءِ هن ڏينهن جي ملڻ کي جو وساريو هيوَ، تنهن سببان (عذاب) چکو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هٰذَا ۚ اِنَّا نَسِيْنٰكُمْ وَذُوْقُوْا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤﴾ اِنَّمَا

جي، اسان بہ وساريو توهان کي ۽ چکو عذاب هميشہ وارو عوض پنهنجي عملن جي. رڳو

بيشڪ اسان (بہ) اوهان کي وساريو ۽ جيڪي ڪندا هيؤ. تنهن سببان هميشگيءَ جو عذاب چکو.

يُؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِّرُوْا بِهَا خَرُّوْا سُجَّدًا وَّسَبَّحُوْا بِحَمْدِ

مڃين ٿا آيتون اسان جون اهيئي جڏهن نصيحت ڪجين ٿي انهن سان تہ ڪرن ٿا سجدو ڪندي ۽ پاڪائي پڙهن ٿا پنهنجي رب

اسان جي آيتن تي رڳو اهي ايمان آڻيندا آهن جن کي انهن (آيتن) سان جڏهن نصيحت ڏبي آهي، تڏهن سجدو ڪندڙ ٿي ڪرندا آهن ۽ پنهنجي پالڻهار

رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿١٥﴾ السجدة تَتَجَافٰى جُنُوْبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ

جي تعريف سان ۽ اهي نہ ٿا وڏائي ڪن. قرار نہ ٿا وٺن پاسا انهن جا سمهڻ جي جاين کان

جي پاڪائي ساراہ سان بيان ڪندا آهن ۽ اهي وڏائي نہ ڪندا آهن. سندن پاسا سمهڻ جي هنڌ کان الڳ ٿي

يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَّطَمَعًا ؗ وَّمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ

سڏين ٿا پنهنجي رب کي خوف ۽ لالچ سان، ۽ اسان جي ڏني مان خرچ ڪن ٿا. پوءِ نہ ٿو ڄاڻي ڪوئي

پنهنجي پالڻهار کي خوف ۽ اميد سان سڏيندا آهن ۽ جيڪا کين روزي ڏني سون، تنهن مان خرچيندا آهن. پوءِ جيڪو اکين جو ٺار

نَفْسٌ مَّآ اُخْفِيَ لَهُمْ مِّنْ قُرَّةِ اَعْيُنٍ ۚ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٧﴾

شخص جيڪي لڪايو ويو آهي انهن لاءِ ٺار اکين جو، عوض سندس عملن جي،

انهن لاءِ لڪايو ويو آهي، سو ڪو جيءُ نہ ٿو ڄاڻي! اهو بدلو هنن جيڪي ڪمايو هو تنهن سبب آهي.

اَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا ۭ لَا يَسْتَوٗنَ ﴿١٨﴾ اَمَّا الَّذِيْنَ

ڇا پوءِ جيڪو آهي ايماندار ان جهڙو آهي ڏوهاري، نہ برابر ٿيندا. پر اهي جن

جيڪو مومن آهي سو بدڪار جي برابر آهي ڇا؟ (اهي ٻئي ڪڏهن) برابر نہ ٿيندا. جن ايمان آندو

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ جَنّٰتُ الْمَاْوٰى ۡ نُزُلًاۢ بِمَا

ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا پوءِ انهن لاءِ باغ رهڻ لاءِ آهن، مهماني طور انهي ڪري

۽ چڱا ڪم ڪيا تن لاءِ بهشت (جا باغ) مهمانيءَ طور رهڻ جو هنڌ آهي. ان ڪري جو (چڱا) ڪم ڪندا رهيا.

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٩﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ فَسَقُوْا فَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ۭ كُلَّمَآ اَرَادُوْٓا اَنْ

جو عمل ڪندا هئا پر اهي جن گناہ ڪيا پوءِ جاءِ انهن جي باہ آهي، جڏهن ارادو ڪندا نڪرڻ

پر جن بڇڙائي ڪئي تن جي رهڻ جو هنڌ دوزخ آهي، جنهن مهل منجهانئس نڪرڻ جو ارادو ڪندا،

يَّخْرُجُوْا مِنْهَآ اُعِيْدُوْا فِيْهَا وَقِيْلَ لَهُمْ ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ الَّذِيْ

جو ان مان تہ موٽايا ويندا ان ۾ ۽ چيو ويندو انهن کي چکو عذاب باہ جو جنهن کي

(تنهن مهل) منجهس ورائي (پيا) وجهبا ۽ کين چئبو تہ ان باہ جو عذاب چکو جنهن کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ﴿٢٠﴾ وَلَنُذِيْقَنَّهُمْ مِّنَ الْعَذَابِ الْاَدْنٰى دُوْنَ

توهان ننيو كوڙو چوندا هئا. ۽ ضرور چکائيندا سون انهن کي عذاب اڳي

اوهين كوڙو پائيندا هيو. ۽ کين وڏي عذاب کان سواءِ هلكي سزا (دنيا ۾ ب) ضرور چکائيندا سون ته مَن اهي

الْعَذَابِ الْاَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٢١﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ

عذاب وڏي کان ته جيئن موٽن. ۽ كير وڌو ظالم آهي ان کان جنهنکي پڌايون وڃن آيتون

(سڌيءَ واٽ ڏانهن) ورن. ۽ ان کان وڌيڪ ظالم كير آهي؟ جنهن کي سندس پالڻهار جي آيتن سان نصيحت ڏجي

رَبِّهٖ ثُمَّ اَعْرَضَ عَنْهَا ؕ اِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِيْنَ مُنْتَقِمُوْنَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ

سندس رب جون پوءِ منهن موڙي انهن کان، بيشڪ اسان ڏوهارين کان بدلو وٺندڙ آهيون. ۽ تحقيق

ته وري انهن کان منهن موڙي ـ بيشڪ اسين ڏوهارين کان بدلو وٺندڙ آهيون. ۽ بيشڪ

اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ فَلَا تَكُنْ فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَآئِهٖ وَجَعَلْنٰهُ

ڏنوسون موسىٰ کي ڪتاب پوءِ تون نه هج شبهي ۾ قرآن جي ملڻ کان ۽ ڪيوسون ان کي

موسىٰ کي ڪتاب ڏنوسون، پوءِ تون ان (قرآن) جي ملڻ کان شڪ ۾ نه ٿيءُ ۽ ان (موسىٰ) کي

هُدًى لِّبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿٢٣﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ اَئِمَّةً يَّهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا

هادي بني اسرائيل جو. ۽ ڪياسون انهن مان اڳواڻ جيڪي هدايت ڪندا هئا اسانجي حڪم سان

بني اسرائيلن لاءِ هدايت بڻايوسون. ۽ منجهائن پيشوا ڪيا (هيا) سون جي اسان جي حڪم سان سڌو رستو ڏيکاريندا هئا.

لَمَّا صَبَرُوْا ؕۛ وَكَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يُوْقِنُوْنَ ﴿٢٤﴾ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ

جڏهن سختيون سٺائون، ۽ اسان جي آيتن تي يقين رکندا هئا. بيشڪ تنهنجو رب ئي فيصلو ڪندو انهن جي وچ ۾

جڏهن جو (اهي ڏکن تي) صبر ڪندا رهيا ۽ (اهي) اسان جي آيتن تي يقين رکندا هئا. بيشڪ تنهنجو پالڻهار ئي قيامت جي ڏينهن سندن وچ ۾

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿٢٥﴾ اَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ

قيامت ڏينهن جنهن ۾ جو اهي اختلاف ڪندا هئا. ڇا نه سمجهه آئي انهن کي ته اسان

انهيءَ (ڳالهه) جو نبيرو ڪندو، جنهن بابت جهڳڙو ڪندا هئا. (هن ڳالهه) کين هدايت نه ڪئي آهي ڇا؟ ته،

اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ الْقُرُوْنِ يَمْشُوْنَ فِيْ مَسٰكِنِهِمْ ؕ اِنَّ

ڪيترائي هلاڪ ڪيا انهن کان اڳي ڳوٺن وارا جو اهي هلن ٿا انهن جي گهرن ۾، بيشڪ

کانئن اڳ ڪيترائي جُڳ ناس ڪياسون، جن جي گهرن ۾ (اهي) گهمندا آهن! بيشڪ هن (ڳالهه)

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ ؕ اَفَلَا يَسْمَعُوْنَ ﴿٢٦﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَسُوْقُ الْمَآءَ

انهي ۾ عبرتون آهن، ڇا پوءِ نه ٿا ٻڌن؟ ڇا نه ڏٺائون ته اسان وهايون ٿا پاڻي کي

۾ وڏيون نشانيون آهن، پوءِ نه ٻڌندا آهن ڇا؟ نه ڏٺائون ڇا؟ ته، اسين اُڃڙ (ويران) زمين ڏانهن پاڻي وهائيندا آهيون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلَى الۡاَرۡضِ الۡجُرُزِ فَنُخۡرِجُ بِهٖ زَرۡعًا تَاۡكُلُ مِنۡهُ اَنۡعَامُهُمۡ وَاَنۡفُسُهُمۡ ؕ

زمين غيرآباد ڏانهن پوءِ ڪيون ٿا ان سان پوک جو کائن ٿا انهيءَ مان سندن جانور ۽ خود پاڻ.

پوءِ ان سان پوک ڄمائيندا آهيون، جنهن مان سندن ڍور ۽ اهي پاڻ کائيندا آهن.

اَفَلَا يُبۡصِرُوۡنَ ﴿۲۷﴾ وَيَقُوۡلُوۡنَ مَتٰى هٰذَا الۡفَتۡحُ اِنۡ كُنۡتُمۡ صٰدِقِيۡنَ ﴿۲۸﴾

ڇا پوءِ نہ ٿا ڏسن؟ ۽ چون ٿا ڪڏهن ٿيندي سوڀ جيڪڏهن آهيو اوهين سچا.

پوءِ نہ ڏسندا آهن ڇا؟ ۽ چون ٿا تہ، جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ اهو فيصلو ڪڏهن ٿيندو؟

قُلۡ يَوۡمَ الۡفَتۡحِ لَا يَنۡفَعُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡۤا اِيۡمَانُهُمۡ وَلَا هُمۡ يُنۡظَرُوۡنَ ﴿۲۹﴾

تون چؤ ڏينهن سوڀ جي نہ فائدو ڏيندو ڪافرن کي سندن ايمان ۽ نکي اهي ڍرڏنا ويندا.

(اي پيغمبرا ڪين) چئو تہ فيصلي جي ڏينهن ڪافرن کي سندن ايمان آڻڻ فائدو نہ ڏيندو ۽ نہ کين مهلت ڏبي.

فَاَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَانۡتَظِرۡ اِنَّهُمۡ مُّنۡتَظِرُوۡنَ ﴿۳۰﴾ ع

پوءِ تون منهن موڙ انهن کان ۽ انتظار ڪر اهي بہ انتظار ڪندڙ آهن.

پوءِ ڪائن منهن موڙ ۽ انتظار ڪر! بيشڪ اهي (بہ) انتظار ڪندڙ آهن.

سُوۡرَةُ الۡاَحۡزَابِ مَدَنِيَّةٌ — بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ — اٰيَاتُهَا ۷۳ رُكُوۡعَاتُهَا ۹

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللّٰهَ وَلَا تُطِعِ الۡكٰفِرِيۡنَ وَالۡمُنٰفِقِيۡنَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

اي نبي ڊڄ الله کان ۽ نہ چيو وٺ ڪافرن ۽ منافقن جو، بيشڪ الله

اي پيغمبر! الله کان ڊڄ ۽ ڪافرن ۽ منافقن جو چيو نہ مڃ! ڇو تہ الله

كَانَ عَلِيۡمًا حَكِيۡمًا ۙ﴿۱﴾ وَّاتَّبِعۡ مَا يُوۡحٰۤى اِلَيۡكَ مِنۡ رَّبِّكَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

آهي ڄاڻندڙ حڪمت وارو. هل ان تي جيڪي وحي ٿئي توڏانهن تنهنجي رب کان، بيشڪ الله

ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ جيڪي تنهنجي پالڻهار وٽان تو ڏانهن وحي ڪجي ٿو، تنهن جي تابعداري ڪر، ڇو تہ

كَانَ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ خَبِيۡرًا ۙ﴿۲﴾ وَّتَوَكَّلۡ عَلَى اللّٰهِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيۡلًا ﴿۳﴾

آهي ان تي جيڪي ڪريو ٿا خبر رکندڙ. ۽ ڀروسو ڪر الله تي ۽ ڪافي آهي الله ڪم ٺاهيندڙ.

جيڪي ڪندا آهيو تنهن جي الله خبر رکندڙ آهي. ۽ الله تي ڀروسو ڪر ۽ الله سنڀاليندڙ ڪافي آهي.

مَا جَعَلَ اللّٰهُ لِرَجُلٍ مِّنۡ قَلۡبَيۡنِ فِىۡ جَوۡفِهٖ ۚ وَمَا جَعَلَ اَزۡوَاجَكُمُ

نہ ڪيون آهن الله هڪ ماڻهوءَ لاءِ ٻہ دليون سندس اندر ۾، ۽ نہ ڪيائين زالون توهان جون

الله ڪنهن ماڻهوءَ جي اندر ۾ ٻہ دليون (پيدا) نہ ڪيون آهن ۽ نکي اوهان جي انهن زالن کي جن کي اوهين ماءُ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الّٰٓئِيْ تُظٰهِرُوْنَ مِنْهُنَّ اُمَّهٰتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ اَدْعِيَآءَكُمْ اَبْنَآءَكُمْ ؕ

اهي جن كي ماءُ جهڙو چئو ٿا، مائرون توهان جون، ۽ نہ كيائين توهان جي پٽيلن كي توهان جا پٽ،

جني وينا آهيو. سي اوهان جون (حقيقي) مائر كيائين ۽ نكي اوهان جي پٽيلن كي اوهان جا (حقيقي) پٽ كيائين،

ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِاَفْوَاهِكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَقُوْلُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيْلَ ﴿٤﴾

اهو اٿو چوڻ توهان جو پنهنجي واتن جو، ۽ الله چوي ٿو حق ۽ اهو ڏيكاري ٿو رستو.

اهو اوهان جو چوڻ اوهان جي واتن جو آهي ۽ الله سچ چوندو آهي ۽ اهو ئي (سڌو) رستو ڏيكاريندو آهي.

اُدْعُوْهُمْ لِاٰبَآئِهِمْ هُوَ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ لَّمْ تَعْلَمُوْٓا اٰبَآءَهُمْ

سڏيو انهن كي سندن پيئرن جو اهو پورو انصاف آهي الله وٽ، پوءِ جيكڏهن نہ ڄاڻو انهن جا پيئر

كين سندن پيئرن جا (پٽ كري) سڏيو. اهو الله وٽ بلكل انصاف آهي، پوءِ جيكڏهن سندن پيئر نہ ڄاڻندا هجو

فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدِّيْنِ وَمَوَالِيْكُمْ ؕ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيْمَآ

پوءِ آهن ڀائر توهان جا دين ۾ ۽ توهان جا دوست، ۽ ناهي توهان تي كو گناهہ هن ۾

تہ اوهان جا دين ۾ ڀائر ۽ اوهان جا دوست آهن ۽ جنهن ڳالهائڻ ۾ غلطي كئي هجيو. تنهن ۾ اوهان تي

اَخْطَاْتُمْ بِهٖ ۙ وَلٰكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوْبُكُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٥﴾

جو ڀلجي چڪا اٿو اهو پر ان ۾ جو ارادو كيو توهان جي دلين، ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي،

كو گناهہ نہ آهي، پر اوهان جي دلين جيكي ڄاڻي واڻي كيو (تنهن ۾ گناهہ) آهي ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي.

اَلنَّبِيُّ اَوْلٰى بِالْمُؤْمِنِيْنَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ وَاَزْوَاجُهٗٓ اُمَّهٰتُهُمْ ؕ

نبي بهتر آهي مومنن لاءِ سندن سرن كان ۽ بيبيون ان جون سندن مائرون آهن،

پيغمبر مومنن تي سندن جندن كان وڌيك حق ركندو آهي ۽ سندس زالون سندن مائر آهن ۽

وَاُولُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ

۽ مائٽي وارا هكڙا بهتر آهن ٻين لاءِ الله جي كتاب ۾

مائٽيءَ وارا هك ٻئي جا پاڻ ۾ الله جي كتاب ۾

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُهٰجِرِيْنَ اِلَّآ اَنْ تَفْعَلُوْٓا اِلٰٓى اَوْلِيٰٓئِكُمْ مَّعْرُوْفًا ؕ كَانَ

مومنن ۽ مهاجرن كان مگر هي جو كريو پنهنجن دوستن سان مهرباني، آهي

(ٻين) مومنن ۽ هجرت كندڙن كان وڌيك حقدار آهن، پر پنهنجن دوستن سان احسان كريو (تہ جائز آهي).

ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ﴿٦﴾ وَاِذْ اَخَذْنَا مِنَ النَّبِيّٖنَ مِيْثَاقَهُمْ وَ

اهو كتاب ۾ لكيل. ۽ جڏهن ورتوسون نبين كان سندن وعدو ۽

اهو (حكم) كتاب ۾ لكيل آهي. ۽ (ياد كر!) جڏهن پيغمبرن كان سندن انجام ورتوسون ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْكَ وَمِنْ نُّوْحٍ وَّاِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ ص وَاَخَذْنَا

توکان ۽ نوح ۽ ابراهيم ۽ موسيٰ ۽ عيسيٰ پٽ مريم کان ۽ ورتوسون

(پڻ) توکان ۽ نوح ۽ ابراهيم ۽ موسيٰ ۽ عيسيٰ پٽ مريم جي کان (به ورتوسون) ۽ (هن لاءِ)

مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ﴿٧﴾ لا لِّيَسْـَٔلَ الصّٰدِقِيْنَ عَنْ صِدْقِهِمْ ج وَاَعَدَّ

انهن کان وعدو پڪو. تہ جيئن پڇا ڪري الله سچن کان سندن سچ جي، ۽ تيار ڪيائين

کانئن پڪو انجام ورتوسون. تہ (الله) سچن کان سندن سچائيءَ بابت پڇي ۽ ڪافرن لاءِ

لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿٨﴾ ع يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ

ڪافرن لاءِ عذاب دردناڪ. اي ايمان وارو! ياد ڪريو مهرباني الله جي

ڏکوئيندڙ عذاب تيار ڪيو اٿس. اي ايمان وارو! پاڻتي الله جو احسان ياد ڪريو. جڏهن (ڪافرن جا)

عَلَيْكُمْ اِذْ جَآءَتْكُمْ جُنُوْدٌ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا وَّجُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا ط

پنهنجي مٿان جڏهن آيا توهان وٽ لشڪر پوءِ اسان موڪليوسون انهن تي طوفان ۽ اهڙا لشڪر جو نہ ڏٺو توهان انهن کي،

لشڪر اوهان تي (چڙهائي ڪري) آيا، تڏهن مٿن واءُ موڪليوسون ۽ (اوهان جي مدد لاءِ ملائڪن جا) اهڙا لشڪر بہ، جن کي اوهان نہ ٿي ڏٺو

وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ﴿٩﴾ ج اِذْ جَآءُوْكُمْ مِّنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ

۽ الله توهان جي عملن کي ڏسندڙ آهي. جڏهن اهي آيا توهان وٽ توهان جي مٿئين طرف کان ۽

(پوءِ ڪافرن کي ڀڄائي اوهان کي بچايوسون) ۽ جيڪي ڪريو ٿا سو الله ڏسندڙ آهي. جڏهن (اهي) اوهان جي مٿان ۽

اَسْفَلَ مِنْكُمْ وَاِذْ زَاغَتِ الْاَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوْبُ الْحَنَاجِرَ وَ

هيٺئين پاسي توهان جي کان ۽ جڏهن ڦري ويون اکيون ۽ پهتيون دليون نڙگهٽن تي ۽

اوهان جي هيٺان اوهان وٽ آيا ۽ انهيءَ مهل اکيون ڏرا ڏيئي ويون ۽ دليون (دهشت کان) نڙگهٽن کي پهتيون ۽

تَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ الظُّنُوْنَا ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُوْنَ وَزُلْزِلُوْا زِلْزَالًا

ڪريو پيا الله ۾ ڪيئي گمان. اتي آزمايا ويا مومن ۽ ڌوڏيا ويا ڌوڏڻ

الله جي بہ نسبت ڪيئي گمان پائيو ٿي! اتي مومنن کي پرکيو ويو ۽ کين تمام سخت لوڏيو ويو.

شَدِيْدًا ﴿١١﴾ وَاِذْ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ

سخت. ۽ جڏهن چون پيا منافق ۽ اهي جن جي دلين ۾ مرض هئو

۽ انهيءَ مهل منافقن ۽ جن جي دلين ۾ بيماري آهي، تن چيو ٿي تہ، الله ۽ سندس

مَّا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗۤ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿١٢﴾ وَاِذْ قَالَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ

تہ انجام ڪيو اسان سان الله ۽ ان جي رسول مگر ڌوڪي جو. ۽ جڏهن چوڻ لڳو هڪ ٽولو انهن جو

پيغمبر اسان کي ٺڳيءَ کان سواءِ (ٻيو) ڪو انجام نہ ڏنو آهي. ۽ انهيءَ مهل منجهانئن هڪ ٽوليءَ چيو تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَاَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوْا ۚ وَيَسْتَاْذِنُ فَرِيْقٌ مِّنْهُمُ

اي يثرب وارو! ناهي جاءِ بيهڻ جي توهان لاءِ پوءِ موٽو پوئتي. ۽ موڪل گھري پيو پيو ٽولو انهن مان

اي مديني وارو! اوهان لاءِ (هتي ترسڻ جي) ڪا جاءِ ڪانهي، تنهن ڪري موٽو! ۽ منجهائنئن هڪ ٽوليءَ پيغمبر ڪان موڪلايو ٿي

النَّبِيَّ يَقُوْلُوْنَ اِنَّ بُيُوْتَنَا عَوْرَةٌ ۛ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ ۚ اِنْ يُّرِيْدُوْنَ

نبي ڪان چون پيا تہ گھر اسان جا هيڪلا آهن. ۽ نہ هئا اهي هيڪلا. رڳو اهي ارادو ڪن پيا

۽ چوڻ لڳا تہ اسان جا گھر هيڪلا آهن. حالانڪ اهي هيڪلا نہ هئا. ڀڄڻ ڪان سواءِ (ٻيو) ڪو ارادو نہ هئن.

اِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ اَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا

ڀڄڻ جو. ۽ جيڪڏهن ڪاهہ ٿئي ها انهن تي مديني جي آسپاس ڪان پوءِ ڪين چيو وڃي ها

۽ جيڪڏهن اُن (مديني) جي آس پاس ڪان مٿن ڪا (ڪافرن جي فوج) اچي ڪڙڪي ها ،وري ڪانئن خانہ جنگي طلب ڪئي وڃي ها

الْفِتْنَةَ لَاٰتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوْا بِهَآ اِلَّا يَسِيْرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوْا

فساد لاءِ تہ ڪري ڏين ها اهو ۽ نہ دير ڪن ها ان ۾ مگر ٿوري. ۽ انهن ڪيو

تہ ضرور اها ڪن ها ۽ ان لاءِ ٿوري دير ڪان سواءِ ترسن ٿي نہ ها! ۽ هن ڪان اڳ ۾

عَاهَدُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُوَلُّوْنَ الْاَدْبَارَ ۭ وَكَانَ عَهْدُ اللّٰهِ

هٿو وعدو الله سان اڳ ۾ تہ نہ ويندا پٺي ڏئي. ۽ آهي وعدو الله سان

الله سان انجام ڪيو هٿائون تہ (ڀڄڻ لاءِ) پٺيون نہ ڦيرائيندا ۽ الله جي انجام جي (ضرور) پڇا ڪئي ويندي.

مَسْئُوْلًا ﴿١٥﴾ قُلْ لَّنْ يَّنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ اِنْ فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ اَوِ

پڇا ڪيل. چؤ هرگز فائدو نہ ڏيندو توهان کي ڀڄڻ جيڪڏهن ڀڄندؤ موت ڪان يا

(ڪين) چئو تہ. جيڪڏهن اوهين مرڻ يا مارجڻ ڪان ڀڄندو تہ ڀڄڻ اوهانکي فائدو نہ ڏيندو ۽ انهيءَ مهل

الْقَتْلِ وَاِذًا لَّا تُمَتَّعُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِيْ يَعْصِمُكُمْ

قتل ٿيڻ ڪان ۽ ان وقت فائدو نہ لهندؤ مگر ٿورو. چؤ ڪير آهي جو بچائي توهان کي

بلڪل ٿورو ٿي (زندگيءَ جو) فائدو ڏنو ويندو. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ. اوهان کي الله (جي عذاب) ڪان ڪير بچائيندو؟

مِّنَ اللّٰهِ اِنْ اَرَادَ بِكُمْ سُوْٓءًا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۭ وَ

الله ڪان جيڪڏهن اهو گھري توهان جي برائي يا چاهي توهان لاءِ رحمت. ۽

جيڪڏهن اهو اوهان کي ڪا تڪليف پهچائڻ گھري يا اوهان کي ڪا ٻاجهہ پهچائڻ گھري (تہ اها ڪير روڪيندو؟) ۽

لَا يَجِدُوْنَ لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿١٧﴾ قَدْ

نہ لهندا پاڻ لاءِ الله ڪان سواءِ ڪو حمايتي ۽ نہ ڪي مددگار. يقينن

الله ڪان سواءِ پاڻ لاءِ نہ ڪو دوست ۽ نہ ڪو مددگار لهندا. اوهان مان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَعْلَمُ اللّٰهُ الْمُعَوِّقِيْنَ مِنْكُمْ وَالْقَآئِلِيْنَ لِاِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ

جاڻي ٿو الله انهن کي جيڪي جهلين ٿا توهان مان ۽ جيڪي چون ٿا پنهنجن ڀائرن کي اچو

(جهاد کان) جهليندڙن ۽ پنهنجن ڀائرن کي (هيئن) چوندڙن کي تہ اسان ڏانهن اچو. بيشڪ الله ڄاڻندو آهي

اِلَيْنَا ۚ وَلَا يَاْتُوْنَ الْبَاْسَ اِلَّا قَلِيْلًا ۝١٨ اَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۚۖ فَاِذَا

اسان ڏانهن، ۽ اهي نہ ٿا اچن لڙائي تي مگر گهٽ. بخيلي ڪندڙ آهن توهان تي، پوءِ جڏهن

۽ ٿورن کان سواءِ (ٻيا) لڙائيءَ ۾ نہ ٿا اچن. (هئون) اوهان تي پيچائي ڪندڙ آهن. پوءِ جنهن مهل

جَآءَ الْخَوْفُ رَاَيْتَهُمْ يَنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ تَدُوْرُ اَعْيُنُهُمْ كَالَّذِيْ

اچي ٿو خوف تہ ڏسندين انهن کي تہ هاريندا توڏانهن ڦرن ٿيون انهن جون اکيون ان جيان

ڀئو (جو وقت) اچي (تنهن مهل) ڪين ڏسين تہ تو ڏانهن سندن اکيون اُن (ماڻهو) وانگر نهاريندڙيون آهن. جنهن تي

يُغْشٰى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۚ فَاِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوْكُمْ بِاَلْسِنَةٍ

بيهوشي ٿئي جنهن تي موت جي، پوءِ جڏهن لهي وڃي ڀؤ تہ ڏنيندا توهان کي زبانن

موت (جي سڪرات) جي بيهوشي پهتي هجي، پوءِ جنهن مهل (جنگ جو) ڀئو لهندو آهي. تنهن مهل (غنيمت جي) مال (وٺڻ)

اَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ ؕ اُولٰٓئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوْا فَاَحْبَطَ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ ؕ حِدَادٍ

تکين سان حرص ڪندڙ مال تي، انهن نہ ايمان آندو هو پوءِ چٽ ڪيا الله عمل انهن جا

تي لالچي ٿي اوهان کي تکين زبانن سان ايذائيندا آهن. انهن ايمان نہ آندو. تنهن ڪري الله سندن اعمال چٽ ڪيا

وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ۝١٩ يَحْسَبُوْنَ الْاَحْزَابَ لَمْ

۽ آهي اهو الله تي آسان. ڀائن ٿا تہ لشڪر اڃا نہ

۽ اهو (ڪم) الله تي آسان آهي. (خوف جي ڪري) ڀائيندا آهن تہ (ڪافرن جا) لشڪر نہ ويا آهن

يَذْهَبُوْا ۚ وَاِنْ يَّاْتِ الْاَحْزَابُ يَوَدُّوْا لَوْ اَنَّهُمْ بَادُوْنَ

ويا آهن، ۽ جيڪڏهن اچي وڃن لشڪر تہ چاهيندا جيڪر پاڻ هجن ها ٻاهر

۽ جيڪڏهن (ڪافرن جا) ڪي لشڪر اچن ها تہ (هيءُ ڳالهہ) گهرن ها تہ اهي جيڪر جهنگن ۾ ويٺل هجن ها

فِي الْاَعْرَابِ يَسْاَلُوْنَ عَنْ اَنْۢبَآئِكُمْ ؕ وَلَوْ كَانُوْا فِيْكُمْ مَّا قٰتَلُوْٓا

ٻدوين ۾ پڇن ها توهان جون خبرون، ۽ جيڪڏهن هجن ها توهان وٽ نہ لڙائي ڪن ها

(۽) اوهان جون خبرون (هر ڪنهن کان) پڇندا رهن ها ۽ جيڪڏهن اوهان ۾ هجن ها تہ رڳو ٿورا (اچي) جنگ ۾ وڙهن ها.

اِلَّا قَلِيْلًا ۝٢٠ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيْ رَسُوْلِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَنْ

مگر گهٽ. بيشڪ آهي توهان لاءِ رسول الله ۾ پيروي چڱي ان ماڻهو

بيشڪ اوهان لاءِ الله جي پيغمبر (جي طريقي) ۾ عمدي پيروي انهيءَ لاءِ آهي، جيڪو الله (جي رضا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيْرًا ﴿۲۱﴾ وَلَمَّا

لاءِ جيڪو اميد ڪري ٿو الله ۾ ۽ ڏينهن پوئين ۾ ۽ يادڪري الله کي گهڻوئي. ۽ جنهن

جي اميد) ۽ قيامت جي ڏينهن (جي اچڻ) جي اميد رکندو هجي ۽ الله کي گهڻو ياد ڪندو هجي. ۽ جنهن مهل مؤمنن

رَاَ الْمُؤْمِنُوْنَ الْاَحْزَابَ ۙ قَالُوْا هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَ

ڏٺو مسلمانن لشڪرن کي چيائون هي اهو آهي جنهن جو وعدو ڪيو اسان سان الله ۽ ان جي رسول ۽

(ڪافرن) جي لشڪرن کي ڏٺو (تنهن مهل) چيائون ته هي اهو انجام آهي، جيڪو الله ۽ سندس پيغمبر اسان کي ڏنو هو ۽

صَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ ۫ وَمَا زَادَهُمْ اِلَّآ اِيْمَانًا وَّتَسْلِيْمًا ﴿۲۲﴾

سچ چيو الله ۽ ان جي رسول ۽ رڳو ان وڌايو انهن کي ايمان ۽ تابعداري ۾.

الله ۽ سندس پيغمبر سچ فرمايو هو ۽ انهيءَ (حالت) انهن کي ايمان ۽ فرمانبرداريءَ ۾ هيڪاندو وڌايو.

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ رِجَالٌ صَدَقُوْا مَا عَاهَدُوا اللّٰهَ عَلَيْهِ ۚ فَمِنْهُمْ

مومنن مان ڪيترن مردن سچو ڪيو ان کي جنهن تي وعدو ڪيائون الله سان، پوءِ انهن مان

مومنن مان ڪي اهڙا مڙس آهن، جو جيڪو الله سان انجام ڪيو هئائون تنهن تي سچائي ڪيائون، پوءِ منجهائن ڪنهن

مَّنْ قَضٰى نَحْبَهٗ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّنْتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوْا تَبْدِيْلًا ۙ ﴿۲۳﴾

ڪنهن پورو ڪيو پنهنجو ڪم ۽ انهن مان ڪو انتظار ڪري ٿو، ۽ ڪابه ڦيرڦار نه ڪيائون.

پنهنجو ذمو پورو ڪيو ۽ منجهائن ڪو انتظار ڪندو آهي ۽ (پنهنجي چوڻ کي) ڪنهن طرح نه مٽايائون. (اهو هن

لِّيَجْزِيَ اللّٰهُ الصّٰدِقِيْنَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِيْنَ اِنْ شَآءَ

جيئن بدلو ڏئي الله سچن کي سندن سچائي جو ۽ سزا ڏئي منافقن کي جيڪڏهن گهري

ڪري آهي) ته الله سچن کي سندن سچائيءَ سببان بدلو ڏئي ۽ جيڪڏهن گهري ته منافقن کي عذاب ڪري

اَوْ يَتُوْبَ عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۲۴﴾ ۚ وَرَدَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ

يا توبه قبول ڪري انهن جي، بيشڪ الله آهي بخشڻهار مهربان. ۽ موٽايو الله

يا (توبه جي توفيق ڏيڻ سان) مٿن ٻاجهه سان موٽي، ڇو ته الله بخشڻهار مهربان آهي. ۽ الله ڪافرن کي سندن

كَفَرُوْا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوْا خَيْرًا ۭ وَكَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ الْقِتَالَ ۭ

ڪافرن کي سندن ڪاوڙ سميت نه حاصل ڪيائون ڪا چڱائي، ۽ بچايو الله مومنن کي جنگ کان،

ڏمر سميت موٽايو جو ڪا چڱائي نه لڌائون ۽ الله مومنن جي پاران ويڙهه بابت ڪافي ٿيو

وَكَانَ اللّٰهُ قَوِيًّا عَزِيْزًا ﴿۲۵﴾ ۚ وَاَنْزَلَ الَّذِيْنَ ظَاهَرُوْهُمْ مِّنْ اَهْلِ

۽ الله سگهارو آهي زبردست آهي. ۽ لاٿائين انهن کي جن مدد ڪئي انهن جي اهل

۽ الله سگهارو غالب آهي. ۽ ڪتاب وارن مان جن انهن (مشرڪن) جي مدد ڪئي هئي، تن کي (الله) سندن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْكِتٰبِ مِنْ صَيَاصِيْهِمْ وَقَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيْقًا

ڪتاب وارن مان سندن ڪوٽن تان ۽ وڌائين انهن جي دلين ۾ رعب هڪڙن کي

ڪوٽن مان لاٿو ۽ سندين دلين ۾ دهشت وڌائين (جو) هڪ ٽوليءَ کي ماريو ٿي،

تَقْتُلُوْنَ وَتَاْسِرُوْنَ فَرِيْقًا ﴿٢٦﴾ وَاَوْرَثَكُمْ اَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَ

قتل پيا ڪيو ۽ گرفتار پيا ڪيو ٻين کي. ۽ مالڪ بڻاياءِين توهان کي انهن جي زمين ۽ گهرن ۽

۽ ٻيءَ ٽوليءَ کي قيد ڪيو ٿي. ۽ (نيٺ) اوهان کي سندين زمين ۽ سندن گهرن ۽ سندن مالن ۽

اَمْوَالَهُمْ وَاَرْضًا لَّمْ تَطَـُٔوْهَا ۚ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرًا ﴿٢٧﴾

ملڪيتن جو ۽ ٻي زمين جو جنهن تي توهان پير ئي نہ رکيا هئا. ۽ آهي الله هر شيءِ تي قادر.

انهيءَ زمين جو وارث ڪيائين، جنهن تي پير (به) نہ گهمايا هيوَ ۽ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي.

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّاَزْوَاجِكَ اِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِيْنَتَهَا

اي نبي چئو پنهنجي زالن کي جيڪڏهن اوهان گهرو ٿيون زندگي دنياواري ۽ ان جو سينگار

اي پيغمبر! پنهنجين زالن کي چئو تہ. جيڪڏهن اوهين دنيا جي حياتي ۽ ان جو سينگار گهرنديون هجو تہ

فَتَعَالَيْنَ اُمَتِّعْكُنَّ وَاُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ﴿٢٨﴾ وَاِنْ

پوءِ اچو تہ ڏيان توهان کي سامان ۽ ڇڏي ڏيان توهان کي سهڻي طرح. ۽ جيڪڏهن

اچو تہ اوهان کي سامان ڏيان ۽ چڱيءَ طرح ڇڏيان. ۽ جيڪڏهن اوهين

كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَالدَّارَ الْاٰخِرَةَ فَاِنَّ اللّٰهَ

توهان چاهيو ٿيون الله ۽ ان جي رسول کي ۽ گهر آخرت جي کي تہ بيشڪ الله

الله ۽ سندس پيغمبر ۽ آخرت جي گهر (يعني بهشت) کي گهرو ٿيون تہ بيشڪ. اوهان مان

اَعَدَّ لِلْمُحْسِنٰتِ مِنْكُنَّ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٢٩﴾ يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ

تيار ڪيو آهي ڀلارين لاءِ توهان مان ثواب وڏو. اي نبي جون گهرواريون

نيڪ بختن لاءِ الله وڏو اجر تيار ڪيو آهي. اي پيغمبر جون زالون!

مَنْ يَّاْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُّضٰعَفْ لَهَا

جا ڪندي توهان مان ڪسائي پڌري تہ ڏني ويندي ان کي

اوهان مان جيڪا ظاهر ظهور بيحيائي ڪندي، تنهن کي وڌائي ٻيڻو

الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۗ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿٣٠﴾

سزا ٻيڻي، ۽ آهي اهو الله تي آسان.

عذاب ڪيو ويندو ۽ اهو الله تي آسان آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمَنْ يَّقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُّؤْتِهَآ

۽ جيڪا فرمانبرداري ڪندي توهان مان الله ۽ ان جي رسول جي ۽ عمل ڪندي چڱا تہ ڏينداسون انهيءَ کي

۽ اوهان مان جيڪا الله ۽ سندس پيغمبر جي تابعداري ڪندي ۽ چڱا ڪم ڪندي، تنهن کي

اَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ ۙ وَاَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيْمًا ﴿٣١﴾ يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ

ثواب ان جو ٻہ دفعا ۽ اسان تيار ڪئي آهي ان لاءِ روزي عزت واري. اي نبي جون گهرواريون ناهيو اوهين

سندس اجر ٻہ ڀيرا ڏينداسين ۽ ان لاءِ عزت واري روزي تيار ڪنداسين. اي پيغمبر جون زالون! اوهين ڪن ٻين

كَاَحَدٍ مِّنَ النِّسَآءِ اِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ

جيئن ڪي عام عورتون جيڪڏهن پرهيزگاري ڪريو پوءِ نرمي نہ ڪريو ڳالهائڻ ۾ پوءِ لالچ ڪندو

زائفن جهڙيون نہ آهيو. جيڪڏهن اوهين (الله کان) ڊڄنديون آهيو تہ (ڪنهن ڌاريئي ماڻهوءَ سان) ڳالهائڻ ۾ هيٺاهين نہ ڪريو،

الَّذِيْ فِيْ قَلْبِهٖ مَرَضٌ وَّقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ

اهو جنهن جي دل ۾ بيماري آهي ۽ ڳالهايو ڳالهہ درست. ۽ رهو

چو تہ جنهن جي دل ۾ بيماري آهي، سو (متان) طمع ڪري ۽ چڱو سخن ڳالهايو. ۽ پنهنجن گهرن ۾ رهو

فِيْ بُيُوْتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْاُوْلٰى وَاَقِمْنَ

گهرن پنهنجن ۾ ۽ نہ نڪرو نڪرڻ جاهليت اڳئين جيان ۽ قائم ڪريو

۽ اڳئين جاهليت جي سينگار وانگر سينگار نہ ڪريو ۽ نماز قائم رکو

الصَّلٰوةَ وَاٰتِيْنَ الزَّكٰوةَ وَاَطِعْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ اِنَّمَا يُرِيْدُ

نماز ۽ ڏيو زڪوات ۽ چيو مڃيو الله ۽ سندس رسول جو، رڳو چاهي ٿو

۽ زڪوات ڏيو ۽ الله ۽ سندس پيغمبر جي فرمانبرداري ڪريو. اي پيغمبر

اللّٰهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ

الله تہ پري ڪري توهان کان خرابي اي گهروارؤ ۽ پاڪ ڪري توهان کي

جا گهروارؤ! الله رڳو هيءُ گهرندو آهي تہ اوهان کان پليتي دور ڪري ۽ تہ اوهان کي چڱيءَ طرح پاڪ ڪري.

تَطْهِيْرًا ﴿٣٣﴾ ج وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلٰى فِيْ بُيُوْتِكُنَّ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ وَالْحِكْمَةِ ؕ

پوري طرح پاڪ. ۽ ياد ڪريو جيڪي پڙهجي ٿو توهان جي گهرن ۾ الله جي آيتن ۽ حڪمت مان،

۽ اوهان جي گهرن ۾ جيڪي الله جي آيتن ۽ دانائيءَ جي ڳالهين (علم شريعت) مان پڙهبو آهي، سو ياد ڪريو.

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَطِيْفًا خَبِيْرًا ﴿٣٤﴾ ع اِنَّ الْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمٰتِ وَالْمُؤْمِنِيْنَ

بيشڪ الله آهي باريڪ بين خبر رکندڙ. يقينن مسلمان مرد ۽ مسلمان عورتون ۽ ايمان وارا مرد

چو تہ الله لطف ڪندڙ خبر رکندڙ آهي. بيشڪ مسلمان مرد ۽ مسلمان زائفون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالْمُؤْمِنٰتِ وَالْقٰنِتِيْنَ وَالْقٰنِتٰتِ وَالصّٰدِقِيْنَ

۽ ايمان واريون عورتون ۽ فرمانبردار مرد ۽ فرمانبردار عورتون ۽ سچا مرد

۽ مؤمن ۽ مومنياڻيون ۽ فرمانبردار ۽ فرمانبردارڻيون ۽ سچار ۽ سچاريون

وَالصّٰدِقٰتِ وَالصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰبِرٰتِ وَالْخٰشِعِيْنَ وَالْخٰشِعٰتِ

۽ سچيون عورتون ۽ صبر وارا مرد ۽ صبر واريون عورتون ۽ عاجزي ڪندڙ مرد ۽ عاجزي ڪندڙ عورتون

۽ صبر وارا ۽ صبرواريون ۽ (الله کان) ڊڄندڙ ۽ (الله کان) ڊڄندڙيون ۽ خيرات ڪرڻ وارا

وَالْمُتَصَدِّقِيْنَ وَالْمُتَصَدِّقٰتِ وَالصَّآئِمِيْنَ وَالصّٰٓئِمٰتِ وَالْحٰفِظِيْنَ

۽ خير ڏيندڙ مرد ۽ خير ڏيندڙ عورتون ۽ روزو رکندڙ مرد ۽ روزو رکندڙ عورتون ۽ حفاظت ڪندڙ مرد

۽ خيرات ڪرڻ واريون ۽ روزي رکڻ وارا ۽ روزي رکڻ واريون ۽ پنهنجين اوگھڙن جي حفاظت ڪرڻ وارا

فُرُوْجَهُمْ وَالْحٰفِظٰتِ وَالذّٰكِرِيْنَ اللّٰهَ كَثِيْرًا وَّالذّٰكِرٰتِ لا اَعَدَّ

پنهنجي اگھڙن جي ۽ حفاظت ڪندڙ عورتون ۽ ذڪر ڪندڙ مرد الله جو گھڻو ۽ ذڪر ڪندڙ عورتون تيار ڪئي آهي

۽ حفاظت ڪرڻ واريون ۽ الله کي گھڻو ياد ڪندڙ ۽ ياد ڪندڙيون انهن (سڀني) لاءِ

اللّٰهُ لَهُمْ مَّغْفِرَةً وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٣٥﴾ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَّلَا

الله انهن لاءِ بخشش ۽ ثواب وڏو. ۽ ناهي ڪنهن مومن ۽

الله بخشش ۽ وڏو اجر تيار ڪيو آهي. ۽ جڏهن الله ۽ سندس پيغمبر ڪنهن ڪم بابت حڪم ڪري

مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗٓ اَمْرًا اَنْ يَّكُوْنَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ

مومنياڻي لاءِ جڏهن حڪم ڪري الله ۽ ان جو رسول ڪنهن ڪم جو ته هجي انهنکي اختيار

(تڏهن) ڪنهن مومن ۽ ڪنهن مومنياڻيءَ کي انهيءَ پنهنجي ڪم ۾ ڪو اختيار هجڻ نه جڳائي.

مِنْ اَمْرِهِمْ ط وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا

سندن ڪم ۾ ۽ جيڪو بي فرماني ڪندو الله جي ۽ ان جي رسول جي سو گمراهه ٿيو گمراهي

۽ جيڪو الله ۽ سندس پيغمبر جي نافرماني ڪندو سو بيشڪ پڌريءَ ڀُل ۾ ڀُلو. ۽ (اي پيغمبر!

مُّبِيْنًا ﴿٣٦﴾ وَاِذْ تَقُوْلُ لِلَّذِيْٓ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاَنْعَمْتَ عَلَيْهِ

پڌري ۽ جڏهن توچيو ان کي مهرباني ڪئي الله جنهن تي ۽ تو به مهرباني ڪئي ان تي

ياد ڪر) جڏهن تو انهيءَ شخص کي چيو ٿي جنهن تي الله فضل ڪيو آهي ۽ تو (به) مٿس احسان ڪيو

اَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْفِيْ فِيْ نَفْسِكَ مَا اللّٰهُ

ترجهل پاڻ وٽ پنهنجي زال ۽ ڊڄ الله کان ۽ رکين پيو پنهنجي دل ۾ اها شيءِ الله

ته پنهنجيءَ زال کي پاڻ وٽ جهل ۽ (طلاق نه ڏي) ۽ الله کان ڊڄ! ۽ تو پنهنجيءَ دل ۾ اها (ڳالهه) لڪائي ٿي، جنهن کي الله

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُبْدِيْهِ وَتَخْشَى النَّاسَ ج وَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشٰىهُ ط فَلَمَّا قَضٰى

جنهن کي ظاهر ڪندڙ آهين ۽ حذر ڪرين پيو ماڻهن کان، ۽ الله وڌيڪ حقدار آهي جو حذر ڪرين ان کان، پوءِ جڏهن پليو

پڌرو ڪندڙ آهي ۽ ماڻهن کان ڊڄين ٿي، حالانڪ الله (هن ڳالهه جو) وڌيڪ حقدار آهي، جو ان کان ڊڄين. پوءِ جنهن مهل

زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنٰكَهَا لِكَيْ لَا يَكُوْنَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ حَرَجٌ

زيد انهيءَ کان آسرو ته پرڻائي سون توکي اها جيئن نه رهي مٿان مومنن جي ڪا تنگي

زيد ان (عورت) کان پنهنجي حاجت پوري ڪئي، (يعني طلاق ڏنائين تنهن مهل) ان کي تو سان پرڻايوسون (هن لاءِ) ته مومنن تي پنهنجي پٽيلن جي

فِيْٓ اَزْوَاجِ اَدْعِيَآئِهِمْ اِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا ط وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ

زالن پٽيلن جي ۾ جڏهن اهي لاهين انهن مان آسرو، ۽ آهي امر الله جو

زالن پرڻجڻ ۾ ڪا اوکائي نه رهي، جڏهن (اهي) انهن کان پنهنجي حاجت پوري ڪن (يعني طلاق ڏين.) ۽ الله جو (جيڪو) حڪم

مَفْعُوْلًا ﴿٣٧﴾ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيْمَا فَرَضَ اللّٰهُ لَهٗ ط

پورو ٿيل. ناهي نبي تي ڪا تنگي ان ڳالهه ۾ جا مقرر ڪئي الله انهيءَ لاءِ،

(آهي سو) ٿيڻو آهي. پيغمبر تي انهيءَ ۾ ڪو حرج نه آهي، جيڪي الله ان (پيغمبر) لاءِ حلال ڪيو آهي،

سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ط وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ قَدَرًا

اهو دستور آهي الله جو انهن ۾ جيڪي ٿي گذريا آهن اڳي، ۽ آهي ڪم الله جو انداز آهر

جيڪي اڳ گذري ويا تن ۾ (به) الله جو اهو دستور هو ۽ الله جو حڪم ٺهرايل (انهن لاءِ) مقرر آهي.

مَّقْدُوْرَا ﴿٣٨﴾ الَّذِيْنَ يُبَلِّغُوْنَ رِسٰلٰتِ اللّٰهِ وَيَخْشَوْنَهٗ وَلَا يَخْشَوْنَ

مقرر ٿيل. جيڪي پهچائين ٿا نياپا الله جا ۽ ڊڄن ٿا انهي کان ۽ نه ٿا ڊڄن ڪنهين

جيڪي الله جا پيغام پهچائيندا آهن ۽ ڪانئس ڊڄندا آهن ۽ الله کان سواءِ ٻئي ڪنهن کان نه ڊڄندا آهن

اَحَدًا اِلَّا اللّٰهَ ط وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيْبًا ﴿٣٩﴾ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ اَبَآ اَحَدٍ مِّنْ

هڪڙي کان سواءِ الله جي، ۽ ڪافي آهي الله حساب وٺندڙ. نه آهي محمد پيءُ ڪنهين جو توهان جي

۽ الله حساب ڪندڙ ڪافي آهي. محمد (ص) اوهان جي مردن مان ڪنهن هڪ جو پيءُ نه آهي،

رِّجَالِكُمْ وَلٰكِنْ رَّسُوْلَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِيّٖنَ ط وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ

مردن مان پر رسول الله جو ۽ خاتم النبيين آهي، ۽ الله هر شيءِ کي

پر الله جو پيغمبر آهي ۽ سڀني پيغمبرن جي مُهر آهي ۽ الله هر شيءِ کي

شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿٤٠﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيْرًا ﴿٤١﴾ وَّ

ڄاڻندڙ آهي. اي اهي جن ايمان آندو ذڪر ڪريو الله جو ذڪر گهڻو. ۽

ڄاڻندڙ آهي. اي ايمان وارو! الله کي تمام گهڻو ياد ڪريو. ۽ صبح ۽ سانجهيءَ جو ڪيس

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ الَّذِيْ يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلٰٓئِكَتُهٗ

تسبيح پڙهوان جي صبح ۽ شام اهو آهي جو رحمت موڪلي ٿو توهان تي ۽ ان جا ملائڪ

پاڪائيءَ سان واڪاڻيو. هو اهو آهي جو اوهان تي رحمت موڪلي ٿو ۽ سندس ملائڪ بہ اوهان لاءِ رحمت جي دعا گهرندا آهن

لِيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ۭ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَحِيْمًا ﴿٤٣﴾

جيئن ڪڍي توهان کي اونداهين مان روشني ڏانهن، ۽ آهي مومنن تي ٻاجهارو.

تہ اوهان کي اونداهين مان سوجهري ڏانهن ڪڍي ۽ الله مومنن تي مهربان آهي.

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهٗ سَلٰمٌ ۚ وَاَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرِيْمًا ﴿٤٤﴾ يٰٓاَيُّهَا

ڪيڪار انهن جي جنهن ڏينهن ملندا ان سان سلام هوندو ۽ تيار ڪيائين انهن لاءِ اجر ڀلو. اي

جنهن ڏينهن الله کي ملندا (تنهن ڏينهن) سندن ڪيڪار سلام آهي ۽ انهن لاءِ سڳورو اجر تيار ڪيو اٿس. اي پيغمبر!

النَّبِيُّ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿٤٥﴾ وَّدَاعِيًا

نبي اسان موڪليو آهي توکي ڏس ڏيندڙ ۽ خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري، ۽ سڏيندڙ

بيشڪ اسان توکي شاهدي ڏيندڙ ۽ خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري موڪليو. ۽ الله ڏانهن

اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَسِرَاجًا مُّنِيْرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ مِّنَ

الله ڏانهن سندس حڪم سان ۽ ڏيئو روشن ڪري. ۽ خوشخبري ڏي مومنن کي تہ بيشڪ انهن لاءِ آهي

سندس حڪم سان سڏيندڙ ۽ روشن ڏيئو (ڪري موڪليوسون). ۽ مومنن کي خوشخبري ڏي تہ انهن لاءِ

اللّٰهِ فَضْلًا كَبِيْرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَدَعْ

الله جي طرفان مهرباني وڏي. ۽ نہ چيو وٺ ڪافرن ۽ منافقن جو ۽ ڇڏ

الله جي پار کان وڏو فضل آهي. ۽ ڪافرن ۽ منافقن جو چيو نہ مڃ ۽ سندن ايذائڻ (جي خيال) کي ڇڏ

اَذٰىهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿٤٨﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ

انهن جي ڏڪائڻ کي ۽ ڀروسو ڪر الله تي ۽ ڪافي آهي الله ڪارساز. اي اهي جن

۽ الله تي ڀروسو ڪر ۽ الله ڪارساز آهي. اي ايمان وارو!

اٰمَنُوْٓا اِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ

ايمان آندو جڏهن نڪاح ڪريو مومنياڻين سان پوءِ طلاق ڏيو ٿا انهن کي اڳي ئي جو

جڏهن مومنياڻين کي پرڻجو ۽ وري کين هٿ لائڻ کان اڳ ۾ طلاق ڏيو،

تَمَسُّوْهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّوْنَهَا ۚ فَمَتِّعُوْهُنَّ

هٿ لايو انهن کي تہ ناهي توهان لاءِ انهن تي ڪا عدت جا پوري ڪرايو. پوءِ فائدو ڏيو انهن کي

تڏهن منجهن ڪا عدت اوهان لاءِ ڪانهي، جنهن کي (اوهين) ڳڻيو پوءِ کين (چڙو) جوڙو ڏيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَسَرِّحُوْهُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ﴿٤٩﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّاۤ اَحْلَلْنَا لَكَ اَزْوَاجَكَ

۽ ڇڏيو انهن کي ڇڏڻ چڱي طرح. اي نبي اسان حلال ڪيون تولاءِ زالون تنهنجون اهي

۽ چڱيءَ طرح سان کين ڇڏيو. اي پيغمبر! بيشڪ، اسان تو لاءِ اهي زالون حلال ڪيون جن کي

الّٰتِيْۤ اٰتَيْتَ اُجُوْرَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ مِمَّاۤ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلَيْكَ

جن کي ڏنا تو سندن مهر ۽ اهي ٻانهيون جيڪي ڏياريون الله توکي

تو سندن ڪابين ڏنو ۽ جيڪي ٻانهيون الله توتي عنايت ڪيون تن مان جن تي تنهنجو هٿ مالڪ ٿئي سي

وَبَنٰتِ عَمِّكَ وَبَنٰتِ عَمّٰتِكَ وَبَنٰتِ خَالِكَ وَبَنٰتِ خٰلٰتِكَ

۽ تنهنجيون سوٽيون ۽ ڦُڦاتيون ۽ ماروٽيون ۽ ماساتيون

۽ تنهنجي چاچي جون ڌيئر ۽ تنهنجي ڦُڦين جون ڌيئر ۽ تنهنجي مامي جون ڌيئر ۽ تنهنجي ماسين جون ڌيئر،

الّٰتِيْ هَاجَرْنَ مَعَكَ ؗ وَامْرَاَةً مُّؤْمِنَةً اِنْ وَّهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ

اهي جن هجرت ڪئي توسان، ۽ ڪا عورت مومنياڻي جيڪڏهن بخشي تي پنهنجو پاڻ نبي لاءِ

جن تو سان گڏ هجرت ڪئي، حلال ڪيون سون ۽ اها مومنياڻي زالڻان به (حلال ڪئي سون) جيڪا پنهنجي جند پيغمبر کي (سواءِ مهر

اِنْ اَرَادَ النَّبِيُّ اَنْ يَّسْتَنْكِحَهَا ۗ خَالِصَةً لَّكَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ

جيڪڏهن چاهي نبي ته شادي ڪري انهي سان، خاص تولاءِ نه ٻين مومنن لاءِ،

وڻڻ جي) بخشي، بشرطيڪ پيغمبر ڪيس پرڻجڻ جو ارادو ڪري (اهو حڪم) مومنن کان سواءِ خاص تو لاءِ آهي.

قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِيْۤ اَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ

اسان کي معلوم آهي جيڪي اسان مقرر ڪيو آهي انهن تي سندن زالن ۽ سندن ٻانهين جي حق ۾

انهن (مومن) تي سندن زالن ۽ سندن ٻانهين بابت جن تي سندن هٿ مالڪ ٿيا آهن ۽ جيڪي (ڪابين ۽ خرچ ڏيڻ) فرض

لِكَيْلَا يَكُوْنَ عَلَيْكَ حَرَجٌ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٥٠﴾ تُرْجِيْ

جيئن نه هجي توتي ڪا تنگي ۽ آهي الله بخشڻهار مهربان. تون ڍر ڏئين

ڪيو اٿئون. سو بيشڪ ڄاتو اٿئون (اهو) هن ڪري ته توتي ڪو حرج نه هجي ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي.

مَنْ تَشَآءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِيْۤ اِلَيْكَ مَنْ تَشَآءُ ؕ وَمَنِ ابْتَغَيْتَ

جنهن کي گهرين انهن مان ۽ رهائين پاڻ وٽ جنهن کي تون چاهين ۽ جنهن کي گهرائين انهن مان

منجهائن جنهن کي گهرين تنهن کي ڇڏي ڏيين ۽ جنهن کي گهرين تنهن کي پاڻ وٽ جاءِ ڏيين ۽ جن کي تو پاسي ڪيو

مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ؕ ذٰلِكَ اَدْنٰۤى اَنْ تَقَرَّ اَعْيُنُهُنَّ

جن کي تو الڳ ڪيو هئو پوءِ ناهي ڪو گناهه توتي، اهو ويجهو آهي ته ٺرن اکيون انهن جون

تن مان جنهن کي وري طلب ڪرين ته توتي ڪو گناهه نه آهي. اهو (اختيار) هن (ڳالهه) کي تمام ويجهو آهي ته سندن اکيون ٺرن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَآ اٰتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ

۽ نہ ڏکاريون ٿين ۽ راضي رهن اُن تي جيڪي تو ڏنو انهن کي سموريون، ۽ الله ڄاڻي ٿو

۽ (اهي) غمگين نہ ٿين ۽ جيڪي تون کين ڏيين تنهن کان اهي سڀ خوش ٿين ۽ جيڪي اوهان جي دلين ۾ آهي،

مَا فِيْ قُلُوْبِكُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَلِيْمًا ﴿٥١﴾ لَا يَحِلُّ لَكَ

جيڪي توهان جي دلين ۾ آهي، ۽ الله علم رکندڙ سهپ رکندڙ آهي. ناهن حلال تو لاءِ

سو الله ڄاڻندو آهي ۽ الله ڄاڻندڙ بردبار آهي. (اي پيغمبرا) انهن (ٻن قسمن) کان پوءِ توکي ٻيون زالون حلال نہ آهن

النِّسَآءُ مِنْۢ بَعْدُ وَلَآ اَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ اَزْوَاجٍ وَّلَوْ

عورتون هن کان پوءِ ۽ نہ بدلائيندين انهن کي ٻين زالن سان جتوڻيڪ

۽ نڪي انهن جي بجاءِ (ٻيون) زالون نڪاح ڪرين، جيتوڻيڪ

اَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ اِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى

وڻي توکي سونهن انهن جي مگر جا مِلڪ هجي تنهنجي هٿ، ۽ الله هر

سندن سونهن توکي پسند اچي، پر تنهنجو هٿ جنهن جو مالڪ ٿيو آهي. (تنهن ۾ توکي اختيار آهي) ۽ الله

كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيْبًا ﴿٥٢﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَدْخُلُوْا بُيُوْتَ

شيءِ تي نگهبان آهي. اي ايمان وارو! نہ وڃو نبي جي

سڀني شيءِ تي نگهبان آهي. اي مومنو! پيغمبر جي گهرن ۾ اُنهيءَ (وقت) کان سواءِ اندر نہ وڃو (جنهن وقت)

النَّبِيِّ اِلَّآ اَنْ يُّؤْذَنَ لَكُمْ اِلٰى طَعَامٍ غَيْرَ نٰظِرِيْنَ اِنٰىهُ ۙ وَلٰكِنْ

گهرن ۾ پر جو موڪل ڏني وڃي توهان کي کاڌي کائڻ لاءِ نہ انتظار ڪندڙ ان جي پچڻ جو پر

اوهان کي ڪنهن طعام (کائڻ) لاءِ اچڻ جي موڪل ڏني وڃي (۽ اهڙي وقت وڃو جو) اُن جي تيار ٿيڻ جو انتظار ڪندڙ نہ هجو

اِذَا دُعِيْتُمْ فَادْخُلُوْا فَاِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوْا وَلَا مُسْتَاْنِسِيْنَ

جڏهن سڏ ٿئي توهان کي پوءِ اندر وڃو پوءِ جڏهن کائي ٻيهو تہ هليا وڃو ۽ نہ ورونهہ ڪندڙ

پر جڏهن اوهان کي سڏيو وڃي، تڏهن اندر وڃو، پوءِ جڏهن کائي چڪو تڏهن نڪري وڃو ۽ ڪنهن ڳالهہ ۾ ريجهي ويهي نہ رهو،

لِحَدِيْثٍ ؕ اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيٖ مِنْكُمْ ز وَاللّٰهُ

ڪنهن ڳالهہ ۾، بيشڪ اهو تڪليف ڏئي ٿو نبيءَ کي پوءِ حياءُ ڪري ٿو توهان کان، ۽ الله

ڇو تہ اِنهي (ڪم) پيغمبر کي ايذايو ٿي، پوءِ هُن اوهان کان لڄ ٿي ڪئي ۽ الله حق (چوڻ)

لَا يَسْتَحْيٖ مِنَ الْحَقِّ ؕ وَاِذَا سَاَلْتُمُوْهُنَّ مَتَاعًا فَسْئَلُوْهُنَّ مِنْ

نہ ٿو حياءُ ڪري حق جي ڳالهہ کان، ۽ جڏهن گهرو انهن کان ڪا شيءِ تہ گهرو انهن کان پردي

کان لڄ نہ ڪندو آهي ۽ جڏهن انهن (پيغمبر جي ٻيبين) کان ڪا شيءِ گهرو تڏهن پردي جي ٻاهران کائڻ گهرو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّرَآءِ حِجَابٍ ط ذٰلِكُمْ اَطْهَرُ لِقُلُوْبِكُمْ وَقُلُوْبِهِنَّ ط وَمَا كَانَ لَكُمْ

پٺيان، اهو وڌيڪ پاڪ ڪندڙ آهي توهانجي دلين ۽ انهن جي دلين کي، ۽ نہ جڳائي توهان کي

اهو (ڪم) اوهان جي دلين ۽ انهن جي دلين لاءِ ڏاڍو پاڪ آهي ۽ اوهان کي نہ جڳائيندو آهي

اَنْ تُؤْذُوْا رَسُوْلَ اللّٰهِ وَلَآ اَنْ تَنْكِحُوْٓا اَزْوَاجَهٗ مِنْۢ بَعْدِهٖٓ اَبَدًا ط

جو تڪليف ڏيو الله جي رسول کي ۽ نڪي هي تہ شادي ڪريو ان جي بيبين سان انهي کان پوءِ ڪڏهن بہ،

تہ الله جي پيغمبر کي ايذايو ۽ نڪي (جڳائيندو آهي) تہ ان کان پوءِ سندس زالون اوهين ڪڏهن پرڻجو.

اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمًا ﴿٥٣﴾ اِنْ تُبْدُوْا شَيْئًا اَوْ تُخْفُوْهُ

بيشڪ اهو آهي الله وٽ وڏو گناهہ. جيڪڏهن ظاهر ڪندؤ ڪا ڳالهہ يا توهان لڪائيندؤ انکي

چو تہ اهو (ڪم) الله وٽ وڏو (گناهہ) آهي. جيڪڏهن ڪنهن ڳالهہ کي پڌرو ڪريو يا ان کي لڪايو

فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿٥٤﴾ لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيْٓ اٰبَآئِهِنَّ

پوءِ الله ئي آهي هر شيءِ جو ڄاڻندڙ ناهي گناهہ انهن عورتن تي سندن پيئرن جي اچڻ ۾

تہ بيشڪ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. زالن تي نہ کي پنهنجن پين

وَلَآ اَبْنَآئِهِنَّ وَلَآ اِخْوَانِهِنَّ وَلَآ اَبْنَآءِ اِخْوَانِهِنَّ وَلَآ اَبْنَآءِ

۽ نڪي انهن جي پٽن ۽ نڪي انهن جي ڀائرن ۽ نڪي ڀائٽين ۽ نڪي

۽ نہ کي پنهنجن پٽن ۽ نہ کي پنهنجن ڀائرن ۽ نہ کي پنهنجن ڀائٽين ۽ نہ کي پنهنجن ڀاڻيجن ۽ نہ کي

اَخَوٰتِهِنَّ وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّ ج وَاتَّقِيْنَ اللّٰهَ ط

ڀاڻيجن ۽ نہ پنهنجين عورتن ۽ نہ انهن کان جن تي مالڪ ٿيا سندن هٿ، ۽ ڊڄنديون رهو الله کان.

پنهنجن (مسلمان) زالن ۽ نہ کي جن تي سندن هٿ مالڪ ٿيا آهن. تن جي اڳيان (پردي نہ ڪرڻ ۾) گناهہ آهي، ۽ (اي عورتو!) الله کان ڊڄو.

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدًا ﴿٥٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰٓئِكَتَهٗ

بيشڪ الله آهي هر شيءِ تي حاضر. بيشڪ الله ۽ انهيءَ جا ملائڪ

چو تہ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي حاضر آهي. بيشڪ الله ۽ سندس ملائڪ

يُصَلُّوْنَ عَلَى النَّبِيِّ ط يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا صَلُّوْا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوْا

صلوات پڙهن ٿا نبي تي، اي ايمان وارؤ! صلوات پڙهو انهيءَ تي ۽ سلام ڪريو

پيمغبر تي رحمت موڪليندا آهن. اي ايمان وارو! اوهين بہ مٿن صلوات پڙهو ۽ پوريءَ طرح سلام چئو.

تَسْلِيْمًا ﴿٥٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِي

سلام چئي. بيشڪ جيڪي ماڻهو رنجائن ٿا الله ۽ ان جي رسول کي لعنت ڪئي انهن تي الله

بيشڪ. جيڪي الله ۽ سندس پيغمبر کي ايذائيندا آهن، تن تي الله

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الدُّنۡيَا وَالۡاٰخِرَةِ وَاَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابًا مُّهِيۡنًا ﴿٥٧﴾ وَالَّذِيۡنَ

دنيا ۽ آخرت ۾ ۽ تيار ڪيائين انهن لاءِ عذاب خوار ڪندڙ. ۽ جيڪي

دنيا ۽ آخرت ۾ لعنت ڪئي آهي ۽ انهن لاءِ خواريءَ وارو عذاب تيار ڪيو اٿس. ۽ جيڪي (ماڻهو)

يُؤۡذُوۡنَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ وَالۡمُؤۡمِنٰتِ بِغَيۡرِ مَا اكۡتَسَبُوۡا فَقَدِ احۡتَمَلُوۡا

ايذائن ٿا مومنن ۽ مومنياڻين کي بي گناهه پوءِ بيشڪ کنيو انهن

مومنن ۽ مومنياڻين کي اهڙي ڪم (جي تهمت) سان ايذائيندا آهن، جو انهن نه ڪيو هجي، تن بيشڪ

بُهۡتَانًا وَّاِثۡمًا مُّبِيۡنًا ﴿٥٨﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلۡ لِّاَزۡوَاجِكَ وَبَنٰتِكَ

وڏو ڪوڙ ۽ گناهه پڌرو. اي نبي چؤ پنهنجي زالن کي ۽ ڌيئرن کي

ڪوڙي ناهه ۽ پڌري گناهه جو بار کنيو. اي پيغمبر! پنهنجين زالن ۽ پنهنجين ڌيئرن

وَنِسَآءِ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ يُدۡنِيۡنَ عَلَيۡهِنَّ مِنۡ جَلَابِيۡبِهِنَّ ؕ ذٰلِكَ

۽ مسلمانن جي عورتن کي ته لڙڪيائين پاڻ تي چادرون پنهنجيون، اهو

۽ مومنن جي عورتن کي چئو ته. (جيڪڏهن ٻاهر نڪرن ته) پاڻ تي پنهنجون چادريون وجهن. اهو (هن ڳالهه کي)

اَدۡنٰۤى اَنۡ يُّعۡرَفۡنَ فَلَا يُؤۡذَيۡنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوۡرًا رَّحِيۡمًا ﴿٥٩﴾

ويجهو آهي جو ڪين ڄاتو وڃي پوءِ نه ايذايون وڃن، ۽ آهي الله مرهيندڙ مهربان.

تمام ويجهو آهي ته، اهي سڃاتيون وڃن (ته هي پرديدار آهن). پوءِ ڪين ايذاءُ ڏنو نه وڃي ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي.

لَئِنۡ لَّمۡ يَنۡتَهِ الۡمُنٰفِقُوۡنَ وَالَّذِيۡنَ فِىۡ قُلُوۡبِهِمۡ مَّرَضٌ وَّالۡمُرۡجِفُوۡنَ

اجا جيڪڏهن نه مڙيا منافق ۽ اهي جن جي دلين ۾ روڳ آهي ۽ غلط خبرون پکيڙيندڙ

منافق ۽ جن جي دلين ۾ بيماري آهي، سي ۽ مديني ۾ ڪوڙين ڳالهين پکيڙڻ وارا جيڪڏهن (پنهنجيءَ عادت کان) نه جهليا

فِى الۡمَدِيۡنَةِ لَنُغۡرِيَنَّكَ بِهِمۡ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُوۡنَكَ فِيۡهَاۤ اِلَّا

مديني ۾ ته اڀاريندا سون توکي انهن تي پوءِ نه رهندا تنهن جي پاڙي انهي شهر ۾ مگر

ته مٿن توکي مسلط ڪنداسون، وري ٿورن (ڏينهن) کان سواءِ ان (يعني مديني) ۾ تنهنجا پاڙيسري

قَلِيۡلًا ﴿٦٠﴾ مَّلۡعُوۡنِيۡنَ ۛۚ اَيۡنَمَا ثُقِفُوۡۤا اُخِذُوۡا وَقُتِّلُوۡا تَقۡتِيۡلًا ﴿٦١﴾

ٿورو. ڦٽڪار ڪيل، جتي به لڀندا پڪڙيا ويندا ۽ ماريا ويندا قتل ڪري،

نه ٿيندا. ڦٽيل آهن، جتي لڀندا تتي پڪڙبا ۽ چڱيءَ طرح ڪُسبا. جيڪي

سُنَّةَ اللّٰهِ فِى الَّذِيۡنَ خَلَوۡا مِنۡ قَبۡلُ ۚ وَلَنۡ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ

اهو الله جو دستور آهي انهن ۾ جيڪي گذري ويا اڳي، ۽ هرگز نه لهندين الله جي دستور ۾

(هن کان) اڳ گذري ويا تن ۾ (به) الله جو اهو دستور هو ۽ الله جي دستور کي ڪڏهن مٽ سٽ نه ڏسندين.

ركوع

معانقة ١٢ عند المتاخرين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَبْدِيْلًا ﴿٦٢﴾ يَسْـَٔلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ط قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا

ڪا تبديلي. پڇن ٿا توکان ماڻهو قيامت جو، چؤ رڳو خبران جي

ماڻهو توکان قيامت بابت پڇن ٿا. (کين) چئو ته، ان جي خبر رڳو الله وٽ آهي

عِنْدَ اللّٰهِ ط وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُوْنُ قَرِيْبًا ﴿٦٣﴾ اِنَّ

الله ڪي آهي، ۽ توکي ڇا خبر شايد اها گهڙي هجي ويجهي، بيشڪ

۽ ڪهڙيءَ (ڳالهه) توکي ڄاڻايو ته متان قيامت ويجهڙوئي ٿيندي هجي؟ بيشڪ الله

اللّٰهَ لَعَنَ الْكٰفِرِيْنَ وَاَعَدَّ لَهُمْ سَعِيْرًا ﴿٦٤﴾ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا

الله ڦٽڪار ڪئي آهي ڪافرن تي ۽ تيار ڪيائين انهن لاءِ دوزخ، رهندا ان ۾

ڪافرن تي لعنت ڪئي آهي ۽ انهن لاءِ ساڙيندڙ باهه تيار ڪئي اٿس. منجهس سدائين رهڻ وارا آهن،

اَبَدًا ج لَا يَجِدُوْنَ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿٦٥﴾ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوْهُهُمْ

هميشه، نه لهندا ڪو حمايتي ۽ نڪي مددگار، جنهن ڏينهن اونڌا ڪبا منهن انهن جا

نڪي ڪو سڄڻ ۽ نڪي ڪو مددگار لهندا. جنهن ڏينهن سندن منهن باهه ۾ اونڌا ڪبا (تنهن ڏينهن)

فِي النَّارِ يَقُوْلُوْنَ يٰلَيْتَنَآ اَطَعْنَا اللّٰهَ وَاَطَعْنَا الرَّسُوْلَا ﴿٦٦﴾ وَقَالُوْا

باهه ۾ چوندا هاءِ جيڪر تابعداري ڪيون ها الله جي ۽ تابعداري ڪيون ها رسول جي، ۽ چوندا

چوندا ته، اسان لاءِ هڪ ارمان! (جيڪر) الله جي فرمانبرداري ڪريون ها ۽ پيغمبر جي (به) فرمانبرداري ڪريون ها (ته چڱو هوا) ۽ چوندا

رَبَّنَآ اِنَّآ اَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَآءَنَا فَاَضَلُّوْنَا السَّبِيْلَا ﴿٦٧﴾ رَبَّنَآ

اي رب اسان جا اسان تابعداري ڪئي سردارن پنهنجن ۽ وڏن پنهنجن جي پوءِ ڀلايائون اسان کي رستي کان. اي رب اسان جا

ته اي اسان جا پالڻهارا بيشڪ اسان پنهنجن سردارن ۽ پنهجن وڏن جي فرمانبرداري ڪئي ته انهن اسان کي واٽ کان ڀُلايو. اي اسان جا پالڻهارا

اٰتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيْرًا ﴿٦٨﴾ ع يٰٓاَيُّهَا

ڏي انهن کي ٻيڻو عذاب ۽ وجهه انهن تي ڏٽڪار وڏي. اي

کين ٻيڻو عذاب ڪر ۽ مٿن تمام وڏي لعنت ڪر. اي ايمان وارو!

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ اٰذَوْا مُوْسٰى فَبَرَّاَهُ اللّٰهُ مِمَّا

ايمان وارو نه ٿيو انهن وانگر جن ايذايو موسىٰ کي پوءِ صاف ڪيو الله انهي کان جو

(اوهين) انهن وانگر نه ٿيو. جن موسىٰ کي ايذايو. پوءِ جيڪي چيائون تنهن کان الله کيس پاڪ ڪيو

قَالُوْا ط وَكَانَ عِنْدَ اللّٰهِ وَجِيْهًا ﴿٦٩﴾ ط يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا

چيائون، ۽ هئو وٽ الله جي مهانڊو. اي ايمان وارو ڊڄو

۽ (اهو) الله وٽ مان وارو هو. اي ايمان وارو! الله کان ڊڄو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهَ وَقُوْلُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا ﴿٧٠﴾ يُّصْلِحْ لَكُمْ اَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ

الله کان ۽ چئو ڳالھ سڌي، تہ سنواري توهان لاءِ ڪم توهان جا ۽ بخشي توهان کي

۽ سڌي ڳالھ چئو. (تہ) اوهان جا عمل اوهان لاءِ سڌاري ۽ اوهان جا گناھ اوهان کي بخشي

ذُنُوْبَكُمْ ۭ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيْمًا ﴿٧١﴾

ڏوھ توهان جا، ۽ جيڪو تابع ٿيندو الله جو ۽ سندس رسول جو پوءِ پھتو ڪاميابيءَ وڏي کي.

۽ جيڪو الله ۽ سندس پيغمبر جي فرمانبرداري ڪندو، تنھن بيشڪ وڏي مراد ماڻي.

اِنَّا عَرَضْنَا الْاَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَالْجِبَالِ فَاَبَيْنَ

بيشڪ اسان آڇي هئي امانت آسمانن تي ۽ زمين تي ۽ جبلن تي پوءِ انڪار ڪيائون

بيشڪ اسان آسمانن ۽ زمين ۽ جبلن کي امانت آڇي، تہ ان جي کڻڻ کان انڪار ڪيائون

اَنْ يَّحْمِلْنَهَا وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْاِنْسَانُ ۭ اِنَّهٗ كَانَ

ان جي کڻڻ کان ۽ ڊڄي ويا انھي کان ۽ کنيو ان کي انسان، جو اهو هئو

۽ کانئس ڊنا ۽ ان کي انسان کنيو، بيشڪ اهو

ظَلُوْمًا جَهُوْلًا ﴿٧٢﴾ لِّيُعَذِّبَ اللّٰهُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْمُنٰفِقٰتِ

ظلوم جهول. جيئن سزا ڏئي الله منافقن ۽ منافقياڻين

وڏو ظالم جاهل آهي. (هيءَ آڇ هن لاءِ آهي) تہ الله منافقن ۽ منافقياڻين

وَالْمُشْرِكِيْنَ وَالْمُشْرِكٰتِ وَيَتُوْبَ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ۭ

۽ مشرڪن ۽ مشرڪياڻين کي ۽ بخشي الله مؤمنن ۽ مؤمنياڻين کي،

۽ مشرڪن ۽ مشرڪياڻين کي عذاب ڪري ۽ الله مومنن ۽ مومنياڻين تي ٻاجھ سان موٽي

وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٧٣﴾ ع

۽ آهي الله بخشيندڙ مهربان.

۽ الله بخشڻھار مهربان آهي.

سُوْرَةُ سَبَا مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٥٤ رُكُوْعَاتُهَا ٦

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَلَهُ

سڀ ساراھ الله لاءِ آهي، ان جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي ۽ انھي جي

سڀ ساراھ اُنھيءَ الله کي جڳائي جو جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، سو (سڀ) سندس آهي ۽ ان جي ئي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْحَمْدُ فِي الْاٰخِرَةِ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ① يَعْلَمُ مَا يَلِجُ

تعريف آهي آخرت ۾. ۽ اهوئي حڪمت وارو خبر رکندڙ آهي. ڄاڻي ٿو ان کي جو گهڙي ٿو

ساراه آخرت ۾ آهي ۽ اهو ئي حڪمت وارو خبر رکندڙ آهي. جيڪي زمين ۾ گهڙندو آهي ۽ جيڪي

فِي الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ

زمين ۾ ۽ جو نڪري ٿو انهي مان ۽ جو لهي ٿو آسمان کان ۽ جو چڙهي ٿو

منجهانئس نڪرندو آهي ۽ جيڪي آسمان مان لهندو آهي ۽ جيڪي منجهس چڙهندو آهي، سو (سڀ اُهو) ڄاڻندو آهي

فِيْهَا ؕ وَهُوَ الرَّحِيْمُ الْغَفُوْرُ ② وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

ان ۾. ۽ اهوئي ٻاجهارو بخشڻهار آهي. ۽ چيو ڪافرن

۽ اُهو ئي مهربان بخشڻهار آهي. ۽ ڪافر چوندا آهن ته. اسان تي قيامت (ڪڏهن) نه ايندي.

لَا تَاْتِيْنَا السَّاعَةُ ؕ قُلْ بَلٰى وَرَبِّيْ لَتَاْتِيَنَّكُمْ ۙ عٰلِمِ الْغَيْبِ ۚ

ڪانه ايندي اسان وٽ قيامت، چؤ هائو قسم آهي منهنجي رب جو ضرور ايندي توهان وٽ قسم عالم الغيب جو.

(ڪين) چئو ته. ها مون کي پنهنجي (اُنهيءَ) ڳجهه ڄاڻندڙ جو قسم آهي! ته اوهان وٽ ضرور ايندي.

لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ وَ

نه ٿو غائب رهي انهي کان ذري جيترو آسمانن ۾ ۽ نه زمين ۾ ۽

جنهن کان ذري جيترو نڪي آسمانن ۾ نڪي زمين ۾ ڳجهو رهي ٿو ۽ ان ۽ کان تمام

لَآ اَصْغَرُ مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْبَرُ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ③ لِّيَجْزِيَ

نه ننڍو انهي کان ۽ نه وڏو مگر آهي ڪتاب پڌري ۾. جيئن بدلو ڏي

ننڍي (ڪا شيءِ اهڙي) ڪانهي ۽ نڪي تمام وڏي جا پڌري ڪتاب ۾ (لکيل) نه آهي. هن لاءِ ته

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ

انهن کي جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا. اهي آهن جن لاءِ آهي معافي ۽ رزق

جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن کي بدلو ڏئي، اُنهن لاءِ ئي بخشش ۽ عزت واري روزي آهي.

كَرِيْمٌ ④ وَالَّذِيْنَ سَعَوْ فِيْٓ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ

عزت وارو. ۽ جن ڪوشش ڪئي اسان جي آيتن ۾ مقابلي جي اهي آهن جن لاءِ آهي عذاب

۽ جيڪي اسان جي آيتن ۾ مقابلو ڪندڙ ٿي ڊوڙيا انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب جي سزا آهي.

مِّنْ رِّجْزٍ اَلِيْمٌ ⑤ وَيَرَى الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ

گناهه جو دردناڪ. ۽ ڏسن ٿا اهي جن کي علم ڏنو ويو ته جيڪي نازل ڪيو ويو

۽ جن کي علم ڏنو ويو آهي، سي سمجهندا آهن ته جيڪو (قرآن) تنهنجي پالڻهار

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ هُوَ الْحَقَّ ۙ وَيَهْدِيْٓ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ۝٦

توڏانهن تنهنجي رب کان سو حق آهي ۽ اهو ڏيکاري ٿو رستو زبردست ساراهيل جو.

وٽان تو ڏانهن نازل ڪيو ويو آهي، سو برحق آهي ۽ غالب ساراهيل (الله) جي وات ڏانهن رستو ڏيکاريندڙ آهي.

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ يُّنَبِّئُكُمْ اِذَا

۽ چيو ڪافرن ڇا ڏسيون توهان کي اهڙو ماڻهو جيڪو ٻڌائي ٿو توهان کي جڏهن

۽ ڪافر (هڪ ٻئي کي) چوندا آهن ته. اوهان کي اهڙو ماڻهو ڏسيون ڇا؟ جو اوهان کي ٻڌائي ته جڏهن

مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ۙ اِنَّكُمْ لَفِيْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ۝٧ اَفْتَرٰى

ذرا ذرا ٿيندؤ بلڪل ذرا، يقينن اوهين پيدائش نئين ۾ هوندؤ. ڇا ٺاهيو اٿس

(اوهين) ڳري صفا ذرا ذرا ٿيندو (تڏهن) بيشڪ اوهين نئين سر خلقيا ويندؤ. (اُنهيءَ) الله تي ڪوڙو ناهه ناهيو آهي

عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَمْ بِهٖ جِنَّةٌ ۭ بَلِ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ

الله تي ڪوڙ يا ان کي ڪو جنون آهي، پر جيڪي نه ٿا مڃين آخرت کي

يا کيس ڪا چريائي آهي (نه!) بلڪ جيڪي آخرت کي نه مڃيندا آهن، سي عذاب ۾ هوندا

فِي الْعَذَابِ وَالضَّلٰلِ الْبَعِيْدِ ۝٨ اَفَلَمْ يَرَوْا اِلٰى مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ

عذاب ۾ آهن ۽ گمراهي پرانهين ۾. ڇا نه ٿا ڏسن اهو جيڪي سندن اڳيان آهي

۽ (آهي) وڏي ڀل ۾ آهن. جيڪي سندن اڳيان ۽ جيڪي سندن پويان آسمان ۽

وَمَا خَلْفَهُمْ مِّنَ السَّمَاۗءِ وَالْاَرْضِ ۭ اِنْ نَّشَاْ نَخْسِفْ بِهِمُ

۽ جيڪي سندن پٺيان آهي آسمان ۽ زمين، جيڪڏهن اسين گهرون ته ڳنوائي ڇڏيون کين

زمين مان (بڻايو ويو) آهي، سو (غور ڪري) نه ڏٺائون ڇا؟ جيڪڏهن گهرون ته کين زمين ۾ ڳهائي

الْاَرْضَ اَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ السَّمَاۗءِ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

ڌرتي ۾ يا ڪيرايون انهن تي ڪو ٽڪرو آسمان کان، بيشڪ انهي ۾

ڇڏيون يا آسمان کان مٿن ٽڪرا ڪيرايون. بيشڪ ان ۾ سڀ ڪنهن

لَاٰيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ۝٩ ع وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوٗدَ مِنَّا فَضْلًا ۭ

نشاني آهي هر ٻانهي رجوع ڪندڙ لاءِ. ۽ بيشڪ ڏني سون داؤد کي پنهنجي طرفان بزرگي،

(الله ڏانهن) موٽندڙ ٻانهي لاءِ (وڏي) نشاني آهي. ۽ بيشڪ داؤد کي پاڻ وٽان بزرگي ڏني سون،

يٰجِبَالُ اَوِّبِيْ مَعَهٗ وَالطَّيْرَ ۚ وَاَلَنَّا لَهُ الْحَدِيْدَ ۝١٠ ۙ اَنِ اعْمَلْ

اي جبلو! تسبيح پڙهو ان سان گڏجي ۽ پکي به، ۽ نرم ڪيوسون ان لاءِ لوه کي. ته ٺاهه

(۽ حڪم ڪيوسون ته) اي جبلو! ساڻس تسبيحون چئو ۽ پکين کي (اُن جو فرمانبردار ڪيوسون) ۽ ان لاءِ لوهه کي نرم ڪيوسون. (حڪم ڏنوسون) ته

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سٰبِغٰتٍ وَّقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوْا صَالِحًا ۭ اِنِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ

وڏيون زرهون ۽ ماپ ڪر ڪڙين جي ۽ ڪم ڪريو چڱا، بيشڪ آءٌ توهان جي ڪمن کي

ريڪريون زرهون بڻاءِ ۽ اندازي سان ڪڙيون ٺاهہ! ۽ (اي دائود جي گهراڻي وارؤ!) چڱا ڪم ڪريو. جو تہ جيڪي (اوهين) ڪندا آهيو سو بيشڪ آءٌ

بَصِيْرٌ ۝ وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيْحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَّرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۚ

ڏسندڙ آهيان. ۽ سليمان جي لاءِ هوا ان جي صبح جو پنڌ مهينو هو ۽ شام جو پنڌ مهينو.

ڏسندڙ آهيان. ۽ واءُ کي سليمان لاءِ (تابع ڪيوسون) اُن جي اُڳپاڙيءَ جي منزل مهيني جو پنڌ ۽ پوپاڙيءَ جي منزل (بہ) مهيني جو پنڌ هئي.

وَاَسَلْنَا لَهٗ عَيْنَ الْقِطْرِ ۭ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَّعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ

۽ وهايوسون ان لاءِ چشمو پگهريل ٽامي جو. ۽ جنن مان ڪي ڪم ڪندا هئا ان جي آڏو

۽ اُن لاءِ ٽامي جو چشمو وهايوسون ۽ جنن مان (بہ ڪن کي فرمانبردار ڪيوسون) جو سندس پالڻھار جي حڪم سان سندس اڳيان ڪمائيندا هئا

بِاِذْنِ رَبِّهٖ ۭ وَمَنْ يَّزِغْ مِنْهُمْ عَنْ اَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ

سندس رب جي حڪم سان، ۽ جيڪو ڦرندو هئو انهن مان اسان جي حڪم کان تہ چکائيندا هئاسون انهي کي سزا

۽ منجهانئن جيڪو اسان جي حڪم کان مڙيو تنهن کي باهہ جو عذاب چکائيندا هئاسون.

السَّعِيْرِ ۝ يَعْمَلُوْنَ لَهٗ مَا يَشَاۗءُ مِنْ مَّحَارِيْبَ وَتَمَاثِيْلَ وَجِفَانٍ

باهہ جي. ٺاهيندا هئا ان لاءِ جيڪي چاهيندو هئو تجرون ۽ مورتون ۽ پيالا

جيڪي گهرندو هو سو ان لاءِ ڪي قلعا ۽ مورتون ۽ حوض جيڏا پيالا ۽ وڏيون ديڳيون.

كَالْجَوَابِ وَقُدُوْرٍ رّٰسِيٰتٍ ۭ اِعْمَلُوْٓا اٰلَ دَاوٗدَ شُكْرًا ۭ وَقَلِيْلٌ مِّنْ

جهڙا تلاءَ ۽ ديڳيون اڻ چرندڙ، ڪم ڪريو اي دائود جا گهروارا شڪر ڪندي، ۽ گهٽ آهن

جي نہ چرنديون هيون سي بڻائيندا هئا (چيوسون تہ) اي دائود جا اولاد! شڪرانو ڪريو! ۽ منهنجن ٻانهن مان ٿورا

عِبَادِيَ الشَّكُوْرُ ۝ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلٰي

منهنجا ٻانها شڪرگذار. پوءِ جڏهن آندوسون انهي تي موت تہ نہ ڏسايو انهنکي سندس

شڪرانو ڪندڙ آهن. پوءِ جنهن مهل مٿس موت جي حڪم ڪيوسون (تنهن مهل) سندس موت تي

مَوْتِهٖٓ اِلَّا دَاۗبَّةُ الْاَرْضِ تَاْكُلُ مِنْسَاَتَهٗ ۚ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ

مرڻ جو مگر ڌرتيءَ جي جيت جو کائي پيو اُن جي لٺ کي، پوءِ جڏهن ڪري پيو تہ ڄاتو

اُڏيهيءَ کان سواءِ (ٻئي ڪنهن) اُنهن (جنن) کي نہ ڄاڻايو جو سندس لٺ کي ٿي کاڌائين، پوءِ جنهن مهل ڪريو، (تنهن مهل)

الْجِنُّ اَنْ لَّوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوْا فِي الْعَذَابِ

جنن پڪ جيڪڏهن ڄاڻن ها ڳجهہ تہ نہ رهن ها عذاب

جنن معلوم ڪيو تہ جيڪڏهن ڳجهہ ڄاڻن ها تہ خواريءَ واري عذاب ۾ نہ رهن ها!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْمُهِيْنِ ﴿١٤﴾ لَقَدْ كَانَ لِسَبَاٍ فِيْ مَسْكَنِهِمْ اٰيَةٌ ۚ جَنَّتٰنِ عَنْ يَّمِيْنٍ

خوار ڪندڙ ۾. يقينن هئي سبا جي قوم لاءِ سندن رهڻ جي هنڌ نشاني، ٻه باغ ساڄي

بيشڪ سبا جي قوم لاءِ سندن ديسن ۾ (هڪ) نشاني هئي، (يعني) ٻه باغ ساڄي ۽ کاٻي پاسي

وَّ شِمَالٍ ۬ؕ كُلُوْا مِنْ رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوْا لَهٗ ؕ بَلْدَةٌ

۽ کاٻي کان، کائو رزق پنهنجي رب جو ۽ شڪر ڪريو ان جو، اهو ديس آهي

کان هئا (چيو وين ته) پنهنجي پالڻهار جي رزق مان کائو ۽ سندس شڪرانو ڪريو (اوهان لاءِ هيءُ) شهر

طَيِّبَةٌ وَّرَبٌّ غَفُوْرٌ ﴿١٥﴾ فَاَعْرَضُوْا فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ

سٺو ۽ رب بخشڻهار. پوءِ منهن موڙيائون پوءِ موڪليسون انهن تي ٻوڏ عرم جي

سٺو آهي ۽ پالڻهار بخشڻهار آهي. پوءِ (شڪر ڪرڻ کان) منهن موڙيائون تنهن ڪري (بند ڀڃي) سخت ڇڙڪي مٿن وهايوسون

وَبَدَّلْنٰهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ اُكُلٍ خَمْطٍ وَّاَثْلٍ وَّشَيْءٍ

۽ ڏناسون کين بدلي سندن ٻن باغن جي ٻه باغ ٻيا ٻئي ڪسارن ميون ۽ لئن ۽ ڪجهه

۽ سندن (انهن) ٻن باغن جي بدلي کين (ٻيا) ٻه باغ ڦِکن ميون ۽ لئن وارا ۽ ڪجهه

مِّنْ سِدْرٍ قَلِيْلٍ ﴿١٦﴾ ذٰلِكَ جَزَيْنٰهُمْ بِمَا كَفَرُوْا ؕ وَهَلْ نُجٰزِيْٓ

ٻيرين وارا. اهو بدلو ڏنوسون انهن کي سندن بي شڪري جي ڪري، ۽ اسان سزا نه ڏيندا آهيون

ٿورين ٻيرين وارا ڏناسون. سندن بي شڪريءَ سببان کين اها سزا ڏني سون ۽ بي شڪر کان سواءِ (ٻئي) ڪنهن کي سزا نه

اِلَّا الْكَفُوْرَ ﴿١٧﴾ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا

مگر بي شڪرن کي. ۽ ڪيا هئاسون انهن جي وچ ۾ ۽ انهن ڳوٺن جي وچ ۾ جن ۾ برڪت رکي هئي سون

ڏيندا آهيون. ۽ سندن وچ ۾ ۽ اهي ڳوٺ جن ۾ برڪت رکي سون تن جي وچ ۾ پڌرا ڳوٺ

قُرًى ظَاهِرَةً وَّقَدَّرْنَا فِيْهَا السَّيْرَ ؕ سِيْرُوْا فِيْهَا لَيَالِيَ وَاَيَّامًا

ٻيا ڳوٺ پڌرا ۽ مقرر ڪيون سون انهن ۾ منزلون، گهمو انهن ۾ راتيان ۽ ڏينهان

(لڳولڳ) ڪياسون ۽ انهن ۾ اچ وڃ جو پورو بندوبست رکيوسون (چيوسون ته) راتيان ۽ ڏينهان

اٰمِنِيْنَ ﴿١٨﴾ فَقَالُوْا رَبَّنَا بٰعِدْ بَيْنَ اَسْفَارِنَا وَظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ

بي خوف ٿي. پوءِ چيائون اي رب ڊگها ڪر اسان جا سفر ۽ ظلم ڪيائون پاڻ تي

منجهن بي ڀوا گهمندا رهو. پوءِ چيائون ته، اي اسان جا پالڻهار! اسان جي مسافرين ۾ ڏورائي ڪر ۽ پاڻ تي ظلم ڪيائون

فَجَعَلْنٰهُمْ اَحَادِيْثَ وَمَزَّقْنٰهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ

پوءِ ڪري ڇڏيوسون انهن کي آکاڻيون ۽ ڪيوسون انهن کي ٽڪرا ٽڪرا. بيشڪ انهي ۾ نشانيون آهن

تنهن ڪري انهن کي (ٻين جي لاءِ) آکاڻيون ڪيوسين ۽ کين تمام ذرا پرزا ڪري ڇني ڦاڙي ڇڏيوسون، بيشڪ هن ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ اِبْلِيْسُ ظَنَّهٗ

هر صبر ڪندڙ شڪرگذار لاءِ ۽ سچي ڪري ڏيکاري انهن تي ابليس پنهنجي اٽڪل

سڀ ڪنهن وڏي صابر شاڪر لاءِ نشانيون آهن. ۽ بيشڪ ابليس انهن بہ نسبت پنهنجي گمان کي سچو لڌو

فَاتَّبَعُوْهُ اِلَّا فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهٗ عَلَيْهِمْ

پوءِ پيروي ڪيائون ان جي سواءِ هڪ جماعت مومن جي. ۽ نہ هئو ان جو انهن تي

جو مؤمنن جي هڪ ٽوليءَ کان سواءِ ٻين ان جي تابعداري ڪئي. ۽ ان جو مٿن ڪو زور نہ هو

مِّنْ سُلْطٰنٍ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُّؤْمِنُ بِالْاٰخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا

ڪو زور مگر جيئن اسان ڄاڻون ڪير تو ايمان آڻي آخرت تي ۽ ڪير آهي انهي کان

پر (اسين پرکيون) تہ جيڪو آخرت کي مڃيندو هجي، تنهن کي انهيءَ کان ڌار ڪريون، جيڪو ان کان شڪ ۾ (پيل) هجي

فِيْ شَكٍّ ؕ وَرَبُّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيْظٌ ﴿٢١﴾ ع قُلِ ادْعُوا الَّذِيْنَ

شڪ ۾. ۽ تنهنجو رب هر شيءِ تي نگهبان آهي. چؤ سڏيو انهن کي جن کي

۽ تنهنجو پالڻهار سڀڪنهن شيءِ تي نگهبان آهي. (ڪين) چئو تہ الله کان سواءِ جن ۾ اوهين (خدائيءَ جو) گمان ڪندا آهيو

زَعَمْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۚ لَا يَمْلِكُوْنَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ

پاتيو تا الله کان سواءِ اهي ناهن مالڪ ذري جيتري جا آسمانن ۾

تن کي سڏيو! اهي نڪي آسمانن ۾ ۽ نڪي زمين ۾ ذري جيترا (بہ) مالڪ آهن

وَلَا فِي الْاَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيْهِمَا مِنْ شِرْكٍ وَّمَا لَهٗ مِنْهُمْ

۽ نڪي زمين ۾ ۽ ناهي انهن جو ٻنهي ۾ ڪو ڀائيچارو ۽ نڪي ان جو انهن مان

۽ نڪي منجهن کا ڀائيواري آهي ۽ نڪي منجهانئن ڪو الله جو مددگار آهي.

مِّنْ ظَهِيْرٍ ﴿٢٢﴾ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهٗۤ اِلَّا لِمَنْ اَذِنَ لَهٗ ؕ حَتّٰىٓ

ڪوئي مددگار. ۽ نہ فائدو ڏيندي سفارش ان وٽ مگر جنهن لاءِ اجازت ڏني، آخر

نڪي وٽس (ٻئي ڪنهن جي) سفارش فائدو ڏيندي، پر جنهن لاءِ اجازت ڏني هوندائين (فرشتا ڪنهن حڪم نازل ٿيڻ مهل گهٻرائجي ويندا آهن) تان جو

اِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوْبِهِمْ قَالُوْا مَاذَا ۙ قَالَ رَبُّكُمْ ؕ قَالُوا الْحَقَّ ۚ وَهُوَ

جڏهن گهٻراهٽ لهندو انهن جي دلين تان چوندا ڇا چيو توهان جي رب، چوندا حق چيائين، اهو ئي

جنهن مهل سندن دلين کان پريشاني لهندي آهي (تنهن مهل) چوندا آهن تہ، اوهان جي پالڻهار ڇا چيو آهي؟ (مٿيان هيٺين کي) چوندا آهن تہ سچ فرمايو اٿس ۽

الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ﴿٢٣﴾ قُلْ مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ قُلِ

مٿانهون آهي وڏو آهي. چؤ ڪير روزي ڏئي ٿو توهان کي آسمانن ۽ زمين مان، چؤ

اهو (سڀ کان) مٿاهون وڏو آهي. (ڪين) چئو تہ، اوهان کي آسمانن ۽ زمين مان ڪير روزي ڏيندو آهي؟ چئو تہ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهُ لا وَاِنَّآ اَوْ اِيَّاكُمْ لَعَلٰى هُدًى اَوْ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢٤﴾ قُلْ

الله. ۽ بيشڪ اسان يا اوهان هدايت تي آهيون يا گمراهي پڌري ۾. چئو

الله (ڏيندو آهي) ۽ بيشڪ اسين يا اوهين (يا تہ) هدايت تي آهيون يا پڌريءَ گمراهيءَ ۾. چئو تہ. جيڪي

لَّا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّآ اَجْرَمْنَا وَلَا نُسْـَٔلُ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٥﴾ قُلْ يَجْمَعُ

نہ پڇاڻو ٿيندو اوهان کان اسان جي گناهن جو ۽ نہ پڇا ٿيندي اسان کان توهان جي عملن جي. چئو گڏ ڪندو

اسان ڏوه ڪيا آهن. تنهن بابت اوهين نہ پڇيا ويندؤ ۽ جيڪي اوهين ڪندا آهيو. تنهن بابت اسين نہ پڇيا وينداسين. چئو تہ.

بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ ط وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيْمُ ﴿٢٦﴾ قُلْ

اسان سڀني کي اسان جو رب پوءِ فيصلو ڪندو اسان جي وچ ۾ حق سان. ۽ اهوئي فيصلو ڪندڙ ڄاڻندڙ آهي. چئو

اسان جو پالڻهار اسان (مڙني) کي گڏ ڪندو وري اسان (۽ اوهان) جي وچ ۾ حق سان فيصلو ڪندو ۽ اهوئي (سچو) فيصلو ڪندڙ ڄاڻندڙ آهي. چئو تہ.

اَرُوْنِيَ الَّذِيْنَ اَلْحَقْتُمْ بِهٖ شُرَكَآءَ كَلَّا ط بَلْ هُوَ اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢٧﴾

ڏيکاريو مون کي اهي جن کي ملايو اٿو انهيءَ سان شريڪ بنائي، هرگز نہ. بلڪ اهوئي الله زبردست حڪمت وارو آهي.

جن کي اوهان ساڻس شريڪ بنائي ملايو آهي. سو مون کي ڏيکاريو؟ (چئو تہ) اهڙيءَ طرح نہ آهي. بلڪ اهو الله غالب حڪمت وارو آهي.

وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا كَآفَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَ

۽ نہ موڪليوسون توکي مگر سڀني ماڻهن لاءِ خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري پر گهڻا

۽ (اي پيغمبر!) توکي تہ مڙني ماڻهن لاءِ خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري موڪليوسون، پر گهڻا ماڻهو

النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٨﴾ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ

ماڻهو نہ ٿا ڄاڻن. ۽ چون ٿا ڪڏهين آهي اهو وعدو جيڪڏهن اوهين

نہ ڄاڻندا آهن. ۽ چوندا آهن تہ، جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ (قيامت جو) انجام ڪڏهن ٿيندو؟

صٰدِقِيْنَ ﴿٢٩﴾ قُلْ لَّكُمْ مِّيْعَادُ يَوْمٍ لَّا تَسْتَاْخِرُوْنَ عَنْهُ سَاعَةً

سچا آهيو. چئو توهان سان وعدو آهي هڪ اهڙي ڏينهن جو نہ دير ڪندؤ ان کان ڪا گهڙي

چئو تہ، اوهان لاءِ اهڙي ڏينهن جو انجام آهي، جنهن کان هڪ گهڙي نڪي دير ڪندؤ

وَّلَا تَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿٣٠﴾ ع وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ بِهٰذَا الْقُرْاٰنِ

۽ نہ اڳي ٿيندؤ. ۽ چيو ڪافرن هرگز نہ مڃينداسون هن قرآن کي

۽ نڪي اڳي ويندؤ. ۽ ڪافر چون ٿا تہ، هن قرآن کي ڪڏهن نہ مڃينداسون

النصف

وَلَا بِالَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ ط وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الظّٰلِمُوْنَ مَوْقُوْفُوْنَ

۽ نڪي ان کي جو انهي کان اڳي آهي، ۽ جيڪر تون ڏسين ها جڏهن اهي ظالم بيهاريا ويندا

۽ نڪي انهيءَ کي جيڪو ڪانئس اڳ آهي. ۽ (اي ڏسندڙ!) جڏهن ظالم پنهنجي پالڻهار جي اڳيان بيهاريا (تڏهن) جيڪڏهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضِ ۨ الْقَوْلَ ۚ يَقُولُ الَّذِينَ

پنهنجي رب وٽ، هٽندا هڪ ٻئي تي ڳالهه، چوندا اهي جن کي

ڏسين (ته عجب ڪرين) جو (پاڻ ۾) اُنهن مان هڪڙا ٻين ڏي ڳالهه ورائيندا. جيڪي هيٺا آهن

اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ

ڪمزور ڪيو ويو انهن کي جن تڪبر ڪيو جيڪڏهن نه هجوها توهان ته اسان هجون ها ايمان وارا. چوندا آهن

سي هٺيلن کي چوندا ته جيڪڏهن اوهين نه هجو ها ته اسين مومن هجون ها!

الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَىٰ

جن هٽ ڪيو انهن کي جي ڪمزور ڪيا ويا هئا ڇا اسان جهليو هئو توهان کي هدايت کان

هٺيلا هيٺن کي چوندا ته، جڏهن (هدايت) اوهان وٽ آئي تڏهن

بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ ۖ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ

هن کان پوءِ جڏهن آئي توهان وٽ پر توهان پاڻ ڏوهاري هئا. ۽ چوندا اهي جن کي

اسان اوهان کي هدايت کان جهليو هو ڇا؟ (نه!) بلڪ اوهين پاڻ گهنگهار هيو. ۽ هيٺا هٺيلن کي چوندا

اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا

هيسايو ويو هئو، انهن مغرورن کي نه پر مڪر توهان جي رات ۽ ڏينهن واري جڏهن اوهان حڪم ڪندا هئا اسان کي

ته (ائين نه آهي) بلڪ رات ۽ ڏينهن جي (اوهان جي) فريب ڪرڻ (اسان کي جهليو هو) جڏهن اسان کي حڪم ڪندا هئو ته

أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا ۚ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا

ته انڪار ڪريون الله جو ۽ ڪريون انجا جوڙيوال، ۽ لڪائيندا پڇتاءَ کي جڏهن ڏسندا

الله سان ڪفر ڪريون ۽ ساڻس شريڪ ٺهرايون. ۽ جڏهن عذاب کي ڏسندا (تڏهن) پشيماني (دل ۾) لڪائيندا

الْعَذَابَ ۚ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ هَلْ يُجْزَوْنَ

عذاب کي، ۽ وجهنداسون ڳٽ انهنجي ڳچين ۾ جن ڪفر ڪيو، نه بدلو ڏنا ويندا

۽ ڪافرن جي ڳچين ۾ ڳٽ وجهنداسون. جيڪي ڪندا هيا تنهن ڪان سواءِ ٻئي جي سزا نه ڏبن.

إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا

مگر جيڪي عمل ڪندا هئا. ۽ نه موڪليوسون ڪنهن ڳوٺ ۾ ڪوئي ڊيڄاريندڙ مگر

۽ ڪنهن ڳوٺ ۾ ڪو ڊيڄاريندڙ نه موڪليوسون. پر ان جي عياشبين (ماڻهن) چيو ته،

قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٤﴾ وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ

چيو اتان جي آسودن ته اسين توهان ڏي موڪليل پيغام کي نه ٿا مڃون. ۽ چيائون اسان گهڻا آهيون

بيشڪ جنهن شيءِ سان اوهين موڪليا ويا آهيو (تنهن کي) اسين نه مڃيندڙ آهيون. ۽ چيائون ته، اسين گهڻي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَمْوَالًا وَّاَوْلَادًا ۙ وَّمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ﴿٣٥﴾ قُلْ اِنَّ رَبِّيْ يَبْسُطُ

مال ۽ اولاد ۾ ۽ اسان نہ ٿيندا سون عذاب ڪيل. چؤ بيشڪ منهنجو رب ڪشادي ڪري ٿو

مال ۽ اولاد وارا آهيون ۽ اسان کي عذاب ٿيڻو نہ آهي. چئو تہ. منهنجو پالڻهار جنهن لاءِ گهري تنهن جي روزي ڪشادي ڪندو آهي

الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٦﴾ وَ

روزي جنهن جي چاهي ۽ پوري رکي ٿو پر گهڻا ماڻهو نہ ٿا ڄاڻن. ۽

۽ (جنهن لاءِ گهري تنهن جي) تنگ ڪندو آهي، پر گهڻا ماڻهو نہ ڄاڻندا آهن. ۽ نڪي

مَآ اَمْوَالُكُمْ وَلَآ اَوْلَادُكُمْ بِالَّتِيْ تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفٰٓى اِلَّا مَنْ

ناهي توهان جي ملڪيت ۽ نڪي اولاد اوهان جي اها شيءِ جا ويجهو ڪري اوهان کي اسان وٽ درجي ۾ مگر جن

اوهان جا مال ۽ نڪي اوهان جا اولاد اهڙي شيءِ آهن، جو اوهان کي اسان وٽ مرتبي جي ڪري ويجهو ڪن، پر

اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ۫ فَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ جَزَآءُ الضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوْا وَ

مڃيو ۽ ڪيا چڱا ڪم، پوءِ انهن لاءِ بدلو آهي ٻيڻو سبب عملن جي ڪري ۽

(ويجها آهي آهن) جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن جيڪي ڪمايو. تنهن سببان انهن لاءِ ٻيڻو بدلو آهي ۽

هُمْ فِى الْغُرُفٰتِ اٰمِنُوْنَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِيْنَ يَسْعَوْنَ فِىْٓ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ

اهي ماڙين ۾ امن سان هوندا. ۽ جيڪي ڪوشش ڪن ٿا اسان جي آيتن ۾ مقابلي جي

اهي بي پوا وڏين ماڙين ۾ رهندا. ۽ جيڪي اسان جي آيتن (جي رد ڪرڻ) ۾ مقابلو ڪندڙ ٿي ڪوشش ڪندا آهن.

اُولٰٓئِكَ فِى الْعَذَابِ مُحْضَرُوْنَ ﴿٣٨﴾ قُلْ اِنَّ رَبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ

اهي عذاب ۾ حاضر ڪيل هوندا. چئو بيشڪ منهنجو رب ڪشادو ڪري ٿو رزق کي

اهي عذاب ۾ حاضر ڪبا. چئو تہ. بيشڪ منهنجو پالڻهار پنهنجن ٻانهن مان جنهن لاءِ گهرندو آهي، تنهن جي روزي

لِمَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَهٗ ۭ وَمَآ اَنْفَقْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ

جنهن لاءِ چاهي پنهنجي ٻانهن مان ۽ پورو تو ڏئي ان کي، ۽ جيڪو خرچ ڪريو ٿا ڪجهہ

ڪشادي ڪندو آهي ۽ (جنهن لاءِ گهرندو آهي تنهن جي) تنگ ڪندو آهي ۽ جيڪي اوهين ڪجهہ خرچيندؤ

فَهُوَ يُخْلِفُهٗ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿٣٩﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ

پوءِ ڏئي ٿو ان جو بدلو. ۽ اهو آهي ڀلو روزي ڏيندڙ. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪندو انهن سڀني کي پوءِ

تنهن جو الله بدلو ڏيندو ۽ اهو چڱو روزي ڏيندڙ آهي. ۽ جنهن ڏينهن انهن مڙني کي گڏ ڪندو وري

يَقُوْلُ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اَهٰٓؤُلَآءِ اِيَّاكُمْ كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ ﴿٤٠﴾ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ

چوندو ملائڪن کي چا اهي توهان جي عبادت ڪندا هئا؟ چوندا تون پاڪ آهين

ملائڪن کي. چوندو تہ (هي) اهي آهن چا جيڪي اوهان کي پوڄيندا هئا؟ (ملائڪ) چوندا تہ تون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَنۡتَ وَلِيُّنَا مِنۡ دُوۡنِهِمۡ ۚ بَلۡ كَانُوۡا يَعۡبُدُوۡنَ الۡجِنَّ ۚ اَكۡثَرُهُمۡ

تون ئي مالڪ آهين اسان جو نہ اُهي، بلڪ اهي پوڄيندا هئا جنن کي، ڪيترا انهن جا

پاڪ ذات آهين، اسان جو تون سائين آهين، نہ اهي. بلڪ اهي جنن کي پوڄيندا هئا. انهن مان گهڻا

بِهِمۡ مُّؤۡمِنُوۡنَ ﴿٤١﴾ فَالۡيَوۡمَ لَا يَمۡلِكُ بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ نَّفۡعًا وَّلَا

انهن کي مڃيندڙ هئا. پوءِ اڄ نہ مالڪ ٿيندو توهان مان ڪوبہ ڪنهن لاءِ نفعي جو ۽ نڪي

کين مڃيندڙ هئا. پوءِ اڄ اوهان مان ڪوبہ هڪ ٻئي کي نڪي سک پهچائڻ جو ۽ نڪي ڏک پهچائڻ جو اختيار

ضَرًّا ؕ وَنَقُوۡلُ لِلَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا ذُوۡقُوۡا عَذَابَ النَّارِ الَّتِيۡ كُنۡتُمۡ بِهَا

نقصان جو، ۽ چونداسون ظالمن کي تہ چکو عذاب انهي باهہ جو جنهن کي توهان

رکي ٿو ۽ ظالمن کي چونداسون تہ اُن باهہ جي سزا (جو مزو) چکو. جنهن کي اوهين ڪوڙ ڀائيندا هيو.

تُكَذِّبُوۡنَ ﴿٤٢﴾ وَاِذَا تُتۡلٰى عَلَيۡهِمۡ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوۡا مَا هٰذَاۤ اِلَّا

ڪوڙ چوندا هئا. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون مٿن آيتون اسان جون چٽيون چون ٿا ناهي اهو مگر

۽ جڏهن اسان جون پڌريون آيتون کين پڙهي ٻڌائبيون آهن، تڏهن (هڪٻئي کي) چوندا آهن تہ هيءُ رڳو

رَجُلٌ يُّرِيۡدُ اَنۡ يَّصُدَّكُمۡ عَمَّا كَانَ يَعۡبُدُ اٰبَآؤُكُمۡ ۚ وَقَالُوۡا مَا هٰذَاۤ

هڪ ماڻهو گهري ٿو تہ جهلي اوهان کي ان کان جنهن جي پوڄا ڪندا هئا ابا ڏاڏا اوهان جا، ۽ چيائون ناهي اهو

هڪڙو ماڻهو آهي، جو جنهن کي اوهان جا ابيءُ ڏاڏا پوڄيندا هئا. تنهن کان اوهان کي جهلڻ گهرندو آهي ۽ چوندا آهن تہ

اِلَّاۤ اِفۡكٌ مُّفۡتَرًى ؕ وَقَالَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا لِلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمۡ ۙ اِنۡ

مگر ڪوڙ ٺاهيل، ۽ چيو ڪافرن حق لاءِ جڏهن آيو انهن وٽ، ناهي

هيءُ (قرآن) رڳو ڪوڙو ٺاهہ آهي ۽ ڪافرن وٽ جڏهن سچي ڳالهہ آئي (تڏهن) اُن لاءِ، چوندا آهن تہ

هٰذَاۤ اِلَّا سِحۡرٌ مُّبِيۡنٌ ﴿٤٣﴾ وَمَاۤ اٰتَيۡنٰهُمۡ مِّنۡ كُتُبٍ يَّدۡرُسُوۡنَهَا وَمَاۤ

اهو مگر جادو پڌرو. ۽ نہ ڏنا هئاسون انهن کي نڪي ڪتاب پڙهندا هجن جن کي ۽ نڪي

هيءُ رڳو پڌرو جادو آهي. حالانڪ اُنهن (مشرڪن) کي نڪي ڪو ڪتاب ڏنوسون جنهن کي پڙهن، ۽ نڪي

اَرۡسَلۡنَاۤ اِلَيۡهِمۡ قَبۡلَكَ مِنۡ نَّذِيۡرٍ ﴿٤٤﴾ؕ وَكَذَّبَ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ ۙ

موڪليو هئوسون انهن ڏانهن توکان اڳ ڪوبہ ڊيڄاريندڙ. ۽ ڪوڙو ڪيو هئو انهن کان اڳين پڻ،

توکان اڳ ڪو ڊيڄاريندڙ اُنهن ڏانهن موڪليوسون. ۽ کانئن اڳين بہ ڪوڙ ڄاتو هو، حالانڪ جيڪي اُنهن کي ڏنو هيوسون،

وَمَا بَلَغُوۡا مِعۡشَارَ مَاۤ اٰتَيۡنٰهُمۡ فَكَذَّبُوۡا رُسُلِيۡ ۫ فَكَيۡفَ كَانَ نَكِيۡرِ ﴿٤٥﴾ ع

۽ نہ پهتا ان جي ڏهين پتيءَ کي جيڪي ڏنوسون انهن کي پوءِ ڪوڙو ڪيائون منهنجي رسولن کي، پوءِ ڪيئن هئي منهنجي ڏمڪي؟

تنهن جي ڏهينءَ پتيءَ کي بہ (اِهي مشرڪ) نہ پهتا آهن. پوءِ اُنهن اسان جي پيغمبرن کي ڪوڙو ڀانيو. پوءِ منهنجو عذاب ڪيئن هو؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قُلۡ اِنَّمَاۤ اَعِظُكُمۡ بِوَاحِدَةٍ ۚ اَنۡ تَقُوۡمُوۡا لِلّٰهِ مَثۡنٰى وَ فُرَادٰى ثُمَّ

چؤ آءٌ رڳو سمجهايان ٿو توهان کي هڪ ڳالهہ، تہ اُٿو الله واسطي ٻہ ٻہ ۽ هڪ هڪ ٿي پوءِ

ڪين چئو تہ اوهان کي رڳو هڪ ڳالهہ جي نصيحت ڪريان ٿو تہ ٻہ ٻہ ۽ هڪ هڪ ٿي الله (جي ڪم) لاءِ ڪَرا ٿيو، وري

تَتَفَكَّرُوۡا ۫ مَا بِصَاحِبِكُمۡ مِّنۡ جِنَّةٍ ؕ اِنۡ هُوَ اِلَّا نَذِيۡرٌ لَّكُمۡ بَيۡنَ

سوچ ڪريو، نہ آهي توهان جي همراهہ ۾ ڪو جنون، رڳو اهو ڊيڄاريندڙ آهي توهان کي

سوچيو (تہ) اوهان جي سنگتيءَ کي ڪا چريائي نہ آهي، (بلڪ) اهو تہ سخت عذاب (جي پُڄڻ) کان اڳ

يَدَىۡ عَذَابٍ شَدِيۡدٍ ﴿۴۶﴾ قُلۡ مَا سَاَلۡتُكُمۡ مِّنۡ اَجۡرٍ فَهُوَ لَكُمۡ ؕ

اڳ ۾ عذاب سخت کان. چئو جيڪو گهريو اٿم توهان کان اجورو سو نيٺهہ ھجي توهان کي

اوهان کي ڊيڄاريندڙ آهي. (ڪين) چئو تہ، اوهان کان ڪوئي اجورو گهريو هجيم سو اوهان کي ئي هجي،

اِنۡ اَجۡرِىَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ شَهِيۡدٌ ﴿۴۷﴾ قُلۡ

ناهي اجورو منهنجو پر الله تي، ۽ اهو هر شيءِ تي شاهد آهي. چؤ

منهنجو اجورو الله کان سواءِ ٻئي ڪنهن تي نہ آهي ۽ اهو هر شيءِ تي شاهد آهي. (ڪين) چئو تہ.

اِنَّ رَبِّىۡ يَقۡذِفُ بِالۡحَقِّ ۚ عَلَّامُ الۡغُيُوۡبِ ﴿۴۸﴾ قُلۡ جَآءَ الۡحَقُّ وَمَا

بيشڪ منهنجو رب آڻي ٿو حق کي، ڄاڻندڙ آهي ڳجهين ڳالهين جو. چؤ آيو حق ۽ نہ

بيشڪ منهنجو پالڻهار حق کي منهنجي دل ۾ وجهندو آهي، (اهو) ڳجهن جو ڄاڻندڙ آهي. (ڪين) چئو تہ، حق آيو ۽ ڪوڙو

يُبۡدِئُ الۡبَاطِلُ وَمَا يُعِيۡدُ ﴿۴۹﴾ قُلۡ اِنۡ ضَلَلۡتُ فَاِنَّمَاۤ اَضِلُّ

تو پيدا ڪري باطل ڪنهين شيءِ کي ۽ نڪي موٽائيندو. چؤ جيڪڏهن آءٌ ڀُلجي ويس تہ رڳو ڀلندس

(معبود) نڪي نئين سر پيدا ڪري ٿو ۽ نڪي ٻيهر پيدا ڪندو. (ڪين) چئو تہ، جيڪڏهن گمراهہ ٿيس تہ رڳو پاڻ لاءِ گمراهہ ٿيان ٿو

عَلٰى نَفۡسِىۡ ۚ وَاِنِ اهۡتَدَيۡتُ فَبِمَا يُوۡحِىۡۤ اِلَىَّ رَبِّىۡ ؕ اِنَّهٗ سَمِيۡعٌ

پاڻ تائين، ۽ جي رستو ورتم تہ هن ڪري جو حڪم موڪلي ٿو مون ڏانهن رب منهنجو، اهوئي ٻڌندڙ

۽ جيڪڏهن هدايت وارو ٿيس تہ (اها) انهيءَ سببان آهي جو منهنجو پالڻهار مون ڏانهن وحي موڪليندو آهي. بيشڪ اهو ٻڌندڙ

قَرِيۡبٌ ﴿۵۰﴾ وَلَوۡ تَرٰٓى اِذۡ فَزِعُوۡا فَلَا فَوۡتَ وَاُخِذُوۡا مِنۡ مَّكَانٍ

ويجهو آهي. ۽ جيڪر ڏسين ها جڏهن گهٻرائيندا پوءِ نہ هوندن ڳسائڻ ۽ پڪڙيا ويندا جاءِ

ويجهو آهي. ۽ جنهن مهل پريشان ٿيندا ۽ (الله جي عذاب کان) ڇوٽڪارو ڪونہ لهندا ۽ ويجهي هنڌان پڪڙيا (تنهن مهل) جيڪڏهن ڏسين

قَرِيۡبٍ ﴿۵۱﴾ ۙ وَّقَالُوۡۤا اٰمَنَّا بِهٖ ۚ وَاَنّٰى لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِنۡ مَّكَانٍۢ

ويجهڙي کان. ۽ چوندا تہ ايمان آندوسون انهي تي ۽ ڪٿان آهي انهن لاءِ هٿ اچڻ اهو جاءِ

(تہ عجب ڪرين!) ۽ چوندا تہ (هاڻي) اُن (قرآن) تي ايمان آندوسون ۽ (اُتي دنيا جي) پري واري هنڌ کان ڪين (ايمان)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَعِيْدٍ ﴿٥٢﴾ وَّقَدْ كَفَرُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ۚ وَيَقْذِفُوْنَ بِالْغَيْبِ مِنْ

پرانهين کان. حالانڪ ڪفر ڪيائون ان جو اڳ ۾، ۽ ڇٽين ٿا اڻ ڏٺي تي

ڪٿان هٿ ايندو؟ حالانڪ اڳي اُن قرآن کي نہ مڃيندا هئا ۽ پري واري هنڌ کان اڻ ڏٺو (گمان جا تير) اُڇليندا رهيا.

مَّكَانٍۢ بَعِيْدٍ ﴿٥٣﴾ وَحِيْلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُوْنَ كَمَا فُعِلَ

جاءِ ڏورانهين کان. ۽ آڙو ڏيو ويو انهن جي ۽ سندن خواهشن جي وچ ۾ جيئن ڪيو ويو

۽ اُنهن جي ۽ اُهي جيڪي سڌون ڪندا رهيا تن جي وچ ۾ آڙ وڌي ويئي، جهڙيءَ طرح

بِاَشْيَاعِهِمْ مِّنْ قَبْلُ ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا فِيْ شَكٍّ مُّرِيْبٍ ﴿٥٤﴾

انهنجي طريقي وارن سان اڳي، بيشڪ اهي هئا شڪ پريشان ڪندڙ ۾.

انهن جهڙن (ٻين) سان اڳ ڪيو ويو، ڇو تہ اُهي بہ وڏي شڪ ۾ پيل هئا.

سُوْرَةُ فَاطِرٍ مَّكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٤٥ رُكُوْعَاتُهَا ٥

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ جَاعِلِ الْمَلٰۗىِٕكَةِ رُسُلًا

سڀ ساراهہ الله لاءِ آهي جو ناهيندڙ آسمانن ۽ زمين جو بڻائيندڙ ملائڪن کي قاصد

سڀ ساراهہ خاص الله کي جڳائي جو آسمانن ۽ زمين جو بڻائيندڙ آهي، ملائڪن کي قاصد ڪرڻ وارو آهي،

اُولِيْٓ اَجْنِحَةٍ مَّثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ۭ يَزِيْدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاۗءُ ۭ

جيڪي آهن ڪنيڙا تين ٻن ٻن ۽ ٽن ٽن ۽ چئن چئن وارا، وڌائي ٿو پيدائش ۾ جيڪي گهري ٿو،

جو ٻن ٻن ۽ ٽن ٽن ۽ چئن چئن پَرن وارا آهن، جيڪي گهري سو (سندن) خلقت ۾ وڌائي ٿو،

اِنَّ اللّٰهَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١﴾ مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَّحْمَةٍ

بيشڪ الله هر شيءِ تي سگهہ رکندڙ آهي، جا بہ کولي ٿو الله ماڻهن لاءِ ڪجهہ رحمت

جو تہ الله هر شيءِ تي وس وارو آهي. الله ماڻهن لاءِ (پنهنجيءَ) ٻاجهہ مان جيڪي کوليندو

فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۚ وَمَا يُمْسِكْ ۙ فَلَا مُرْسِلَ لَهٗ مِنْۢ بَعْدِهٖ ۭ وَ

پوءِ ناهي ڪو بہ روڪيندڙ ان کي، ۽ جا روڪي ٿو تہ ناهي ڪو بہ موڪليندڙ انکي انهي کان پوءِ ۽

تنهن کي ڪو بند ڪرڻ وارو نہ آهي ۽ جيڪي بند ڪندو، تنهن کي ان (جي بند ڪرڻ) کان پوءِ ڪو کولڻ وارو نہ

هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ ۭ

اهو زبردست آهي حڪيم آهي. اي انسانو ياد ڪريو مهرباني الله جي پاڻ تي

آهي ۽ اُهو غالب حڪمت وارو آهي. اي انسانو! پاڻ تي اللهجون نعمتون ياد ڪيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ط

چا آهي ڪو ٻيو پيدا ڪندڙ الله کان سواءِ جو رزق ڏئي اوهان کي آسمان ۽ زمين مان،

الله کان سواءِ ڪو خلقيندڙ آهي ڇا؟ جو آسمان ۽ زمين مان اوهان کي روزي ڏئي ٿو.

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ز صلے فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ③ وَاِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ

ناهي ڪو مالڪ مگر اهو ئي، پوءِ ڪيڏانهن ٿا ڦيريا وڃو. ۽ جيڪڏهن ڪوڙو ڪن توکي ته ڪوڙا ڪيا ويا هئا

ان (الله) کان سواءِ ڪو عبادت جو لائق نہ آهي، پوءِ ڪيڏانهن ڦيرايا ويندا آهيو؟ ۽ (اي پيغمبر!) جيڪڏهن توکي ڪوڙو پائين

رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ ط وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ④ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّ

رسول توکان اڳي به، ۽ طرف الله جي موٽايا وڃن ٿا سڀ ڪم. اي انسانو! بيشڪ

ته بيشڪ توکان اڳ (ٻيا ڪيترائي) پيغمبر ڪوڙا ڄاتا ويا ۽ سڀ ڪم الله ڏانهن موٽائجن ٿا. اي انسانو! بيشڪ

وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وقفة وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ

انجام الله جو سچو آهي پوءِ نہ ٺوڪي ۽ وجهي توهان کي حياتي دنيا جي، ۽ نہ ٺوڪي ۽ وجهي توهان کي الله سان

الله جو انجام سچو آهي، تنهن ڪري نڪي اوهان کي دنيا جي حياتي ٺڳي ۽ نڪي ٺڳيندڙ (شيطان) الله بابت اوهان کي ٺڳي.

الْغَرُوْرُ ⑤ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوْهُ عَدُوًّا ط اِنَّمَا يَدْعُوْا

ٺوڪيباز. بيشڪ شيطان توهان جو دشمن آهي پوءِ وٺو انهي کي دشمن ڪري، رڳو سڏيندو آهي

بيشڪ شيطان اوهان جو ويري آهي، تنهن ڪري ان کي ويري (ڪري) وٺو (هو) پنهنجيءَ ٽوليءَ کي رڳو هن لاءِ سڏيندو آهي

حِزْبَهٗ لِيَكُوْنُوْا مِنْ اَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ط ⑥ اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ عَذَابٌ

پنهنجي ٽولي کي ته ٿين صاحب دوزخ جا. جن ڪفر ڪيو تن لاءِ عذاب

ته دوزخين مان ٿين. جن ڪفر ڪيو، تن لاءِ سخت عذاب آهي

شَدِيْدٌ ط وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ

سخت آهي، ۽ جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا انهن لاءِ معافي آهي ۽ ثواب

۽ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن لاءِ بخشش ۽ وڏو اجر آهي.

كَبِيْرٌ ⑦ ع اَفَمَنْ زُيِّنَ لَهٗ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ فَرَاٰهُ حَسَنًا ط فَاِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ

وڏو. ڇا پوءِ سينگاريو ويو جنهن لاءِ ڇڏو ڪم ان جو پوءِ ڏٺائين ان کي ڀلو، بيشڪ الله گمراهہ ڪري ٿو

جنهن لاءِ سندس بڇڙو ڪم سينگاريو ويو، پوءِ ان کي هن چڱو (ڪري) ڏٺو (سو چڱي ڪم ڪندڙ جهڙو هوندو) ڇا؟ پوءِ بيشڪ الله

مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ز صلے فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ

جنهن کي وڻيس ۽ هدايت ڪري ٿو جنهن کي وڻيس، پوءِ نہ وڃي سڙ تنهنجو انهن تي

جنهن کي گهرندو آهي، تنهن کي گمراهہ ڪندو آهي ۽ جنهن کي گهرندو آهي، تنهن کي هدايت ڪندو آهي. تنهن ڪري متان ارمان ڪرڻ

ع ١٤

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

حَسَرٰتٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ﴿۸﴾ وَاللّٰهُ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ

افسوس ڪندي، بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي جيڪي ڪن ٿا. ۽ الله اهو آهي جو موڪلي ٿو

سببان تنهنجو ساهه نه وڃي! ڇو ته جيڪي ڪندا آهن، سو الله ڄاڻندڙ آهي. ۽ الله اهو آهي، جنهن وائن کي موڪليو.

الرِّيٰحَ فَتُثِيْرُ سَحَابًا فَسُقْنٰهُ اِلٰى بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَاَحْيَيْنَا بِهِ

هوائن کي پوءِ اٿارين ٿيون ڪڪر کي پوءِ هلايون ٿا انهي کي شهر مئل ڏانهن پوءِ جيئرو ڪيون ٿا ان سان

پوءِ انهن ڪڪر کي ڪنيو، پوءِ ان (ڪڪر) کي ويران ڳوٺ ڏانهن روانو ڪيوسون. پوءِ ان (جي پاڻيءَ) سان

الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ كَذٰلِكَ النُّشُوْرُ ﴿۹﴾ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ الْعِزَّةَ

ڌرتي کي ان جي مرڻ کان پوءِ، اهڙي طرح آهي جيئرو ٿي اٿڻ. جيڪو گهري ٿو عزت

زمين کي سندس ويرانيءَ کان پوءِ جياريوسون. اهڙيءَ طرح (قبرن مان) مُئلن جو اٿڻ آهي. جيڪو مانُ گهري (سو ياد رکي) ته

فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمِيْعًا ؕ اِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ

پوءِ الله جي آهي عزت سموري، انهي ڏانهن ئي چڙهندو آهي ڪلمو طيب ۽ ڪم چڱو مٿي ڪڻندو آهي

سڀ مانُ الله لاءِ ئي آهي (اُن وٽان عزت ملندي آهي). ڏانهس پاڪ سخن چڙهندو آهي ۽ ان (پاڪ سخن) کي چڱو عمل

يَرْفَعُهٗ ؕ وَالَّذِيْنَ يَمْكُرُوْنَ السَّيِّاٰتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ؕ وَ

ان کي، ۽ جيڪي رٿين ٿا برايون تن لاءِ عذاب سخت آهي، ۽

مٿي چاڙهيندو آهي ۽ جيڪي بڇڙائين جي رٿ ڪندا آهن تن لاءِ سخت عذاب آهي ۽

مَكْرُ اُولٰٓئِكَ هُوَ يَبُوْرُ ﴿۱۰﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ

رٿ انهن جي اها تباهه ٿيندي، ۽ الله پيدا ڪيو توهان کي مٽي مان پوءِ قطري مان

اُها رٿ انهن جي برباد ٿيندي. ۽ الله اوهان کي مٽيءَ مان پيدا ڪيو، وري نطفي مان (بڻايائين)

ثُمَّ جَعَلَكُمْ اَزْوَاجًا ؕ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى وَلَا تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهٖ ؕ

پوءِ ڪيائين توهان کي جوڙا، ۽ نه ٿي پيٽ سان ٿئي ڪا مادي ۽ نڪي ڄڻي ٿي ان جي علم کان سواءِ،

وري اوهان کي جوڙو جوڙو (مڙس ۽ زال) ڪيائين ۽ مادين مان ڪابه سندس علم کان سواءِ نه ڏکي ٿيندي آهي ۽ نڪي ڄڻيندي آهي

وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُّعَمَّرٍ وَّلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهٖٓ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ ؕ اِنَّ

۽ نه ڄمار ڏني وڃي ٿي ڪنهن عمر واري کي ۽ نه گهٽائي وڃي ٿي ان جي عمر مگر اهو آهي ڪتاب ۾ بيشڪ

۽ نڪي ڪنهن وڏي عمر واري کي ڄمار ڏبي آهي ۽ نڪي سندس ڄمار مان (ڪجهه) گهٽائبو آهي، پر (اهو) ڪتاب ۾ (لکيل) آهي. بيشڪ

ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿۱۱﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرٰنِ ۖ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ

اهو الله تي آسان آهي، ۽ ناهن برابر ٻه درياءَ هي مٺو اڃ لاهيندڙ

اهو (ڪم) الله تي آسان آهي. ۽ (اهي) ٻه درياءَ هڪجهڙا نه آهن. (جن مان) هيءُ هڪ مٺو اُڃ لاهيندڙ آهي،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سَآئِغٌ شَرَابُهٗ وَهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌ ؕ وَمِنْ كُلٍّ تَاْكُلُوْنَ لَحْمًا طَرِيًّا

وٽندڙ آهي پاڻي انهي جو ۽ هي لوڻ کارو، ۽ هرهڪ مان کائو ٿا گوشت تازو

سندس پاڻي وٽندڙ آهي ۽ اهو (ٻيو) کارو ڪوڙو آهي ۽ هرهڪ مان (مڇيءَ جو) تازو گوشت کائيندا آهيو

وَّتَسْتَخْرِجُوْنَ حِلْيَةً تَلْبَسُوْنَهَا ۚ وَتَرَى الْفُلْكَ فِيْهِ مَوَاخِرَ

۽ ڪڍو ٿا ڳهه جيڪي پايو ٿا، ۽ ڏسين ٿو ٻيڙيون ان ۾ چيري هلندڙ

۽ زيور (يعني موتي منجهانئن) ڪڍندا آهيو جيڪي پائيندا آهيو ۽ منجهس (پاڻيءَ ڪي) چيريندڙ ٻيڙيون ڏسندو آهين،

لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۱۲﴾ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ

جيئن تلاش ڪريو ان جو فضل ۽ من توهان شڪر ڪريو. وجهي ٿو رات کي ڏينهن ۾

(هن لاءِ) ته سندس فضل مان (روزي) طلب ڪريو ۽ مَن اوهين شڪرانو ڪريو. رات کي ڏينهن ۾ داخل ڪندو آهي

وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ ۙ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَّجْرِيْ

۽ وجهي ٿو ڏينهن کي رات ۾ ۽ ڪم ۾ لڳايائين سج ۽ چنڊ کي، هرهڪ هلي ٿو

۽ ڏينهن کي رات ۾ داخل ڪندو آهي ۽ سج ۽ چنڊ کي تابع ڪيائين، هرهڪ مقرر وقت تي هلندو آهي.

لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ؕ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ

وقت مقرر تائين، اهو اٿوَ الله پالڻهار توهانجو انهي جي آهي بادشاهي، ۽ جن کي پڪاريو ٿا

اهو الله اوهان جو پالڻهار آهي، اُن جي بادشاهي آهي ۽ جن کي الله کان سواءِ سڏيندا آهيو،

مِنْ دُوْنِهٖ مَا يَمْلِكُوْنَ مِنْ قِطْمِيْرٍ ؕ ﴿۱۳﴾ اِنْ تَدْعُوْهُمْ لَا يَسْمَعُوْا

انهي کان سواءِ اهي نه ٿا مالڪ ٿين ڇلڪي جا. جي سڏيندؤ انهن کي ته نه ٻڌندا

سي کارڪ جي ککڙيءَ جي تند (جيتري ذري) جا (ٻ) مالڪ نه آهن. جيڪڏهن کين سڏيو ته اوهان جو سڏ نه ٻڌندا آهن

دُعَآءَكُمْ ۚ وَلَوْ سَمِعُوْا مَا اسْتَجَابُوْا لَكُمْ ؕ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُوْنَ

سڏ توهان جو، ۽ جيڪڏهن ٻڌن به نه جواب ڏيندا توهان کي، ۽ قيامت ڏينهن انڪار ڪندا

۽ جيڪڏهن (ڪٿي) ٻڌن (ٻ) ته به اوهان کي ورندي نه ڏيندا ۽ قيامت جي ڏينهن اوهان جي شريڪ ٺهرائڻ جا

بِشِرْكِكُمْ ؕ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيْرٍ ﴿۱۴﴾ ع يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اَنْتُمُ الْفُقَرَآءُ

اوهان جي شرڪ جو، ۽ نه خبر ڏيندو توکي ڪوئي مثل خبر رکندڙ جي. اي انسانو! اوهين محتاج آهيو

منڪر ٿيندا ۽ توکي خبر رکندڙ جهڙي ڪوبه خبر نه ڏيندو. اي انسانو! اوهين الله جا محتاج آهيو

اِلَى اللّٰهِ ۚ وَاللّٰهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿۱۵﴾ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَيَاْتِ بِخَلْقٍ

الله ڏانهن، ۽ الله ئي بي پرواهه ساراهيل آهي. جيڪڏهن چاهي ته نئي توهان کي ۽ آڻي مخلوق

۽ الله اهوئي بي پرواهه ساراهيل آهي. جيڪڏهن گهري ته اوهان کي ناس ڪري ۽ نئين خلق پيدا ڪري.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

جَدِيْدٍ ﴿١٦﴾ وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ

نئين. ۽ ناهي اهو ڪم الله تي ڳرو. ۽ نه کڻندو ڪو بار کڻندڙ بار

۽ اهو (ڪم) الله لاءِ ڏکيو نه آهي. ۽ ڪوبه بار کڻندڙ ٻئي جو بار نه کڻندو ۽ جيڪڏهن (گناهن جي)

اُخْرٰى ۭ وَاِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ اِلٰى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَّلَوْ

ٻئي جو. ۽ جيڪڏهن سڏيندو ڪو بار وارو پنهنجي بار ڏانهن نه کنيو ويندو ان مان ڪجهه به توڻي

ڳوري بار وارو پنهنجي بار کڻڻ ڏانهن ڪنهن کي سڏيندو، توڻيڪ مائٽيءَ وارو هوندو ته به منجهانئس

كَانَ ذَا قُرْبٰى ۭ اِنَّمَا تُنْذِرُ الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَاَقَامُوا

هجي مائٽي وارو. رڳو تون ڊيڄاريندين انهن کي جيڪي خوف رکن ٿا پنهنجي رب جو پرپٺ ۽ قائم ڪن ٿا

ڪجهه نه کنيو ويندو. تون ته انهن کي ڊيڄاري سگهندين، جيڪي پنهنجي پالڻهار کان پرپٺ ڊڄندا آهن ۽ نماز

الصَّلٰوةَ ۭ وَمَنْ تَزَكّٰى فَاِنَّمَا يَتَزَكّٰى لِنَفْسِهٖ ۭ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٨﴾

نماز. ۽ جيڪو پاڪائي رکندو پوءِ اهو پاڪائي رکي ٿو پنهنجي لاءِ. ۽ الله ڏانهن ئي موٽڻو آهي.

پڙهندا آهن ۽ جيڪو پاڪائي ڪري ٿو سو رڳو پاڻ لاءِ پاڪائي ڪري ٿو ۽ الله ڏانهن موٽڻو آهي.

وَمَا يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ﴿١٩﴾ وَلَا الظُّلُمٰتُ وَلَا النُّوْرُ ﴿٢٠﴾ وَ

۽ نه ٿو برابر ٿئي انڌو ۽ سڄو. ۽ نه اونده ۽ نه سوجهرو. ۽

۽ انڌو ۽ سڄو برابر نه آهن. ۽ نڪي اونداهيون ۽ نڪي سوجهرو! ۽ نڪي ڇانوَ

لَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُوْرُ ﴿٢١﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْاَحْيَاۗءُ وَلَا الْاَمْوَاتُ ۭ اِنَّ

نه ڇانو ۽ نڪي اُس. ۽ ناهن برابر جيئرا ۽ نڪي مئل. بيشڪ

۽ نڪي اُس (پاڻ ۾ هڪ جهڙا آهن). ۽ نڪي جيئرا ۽ نڪي مُئل برابر ٿين ٿا. بيشڪ

اللّٰهَ يُسْمِعُ مَنْ يَّشَاۗءُ ۚ وَمَآ اَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّنْ فِي الْقُبُوْرِ ﴿٢٢﴾ اِنْ اَنْتَ

الله ٻڌائي ٿو جنهن کي گهري، ۽ نه آهين تون ٻڌائيندڙ انهن کي جي قبرن ۾ آهن. ناهين تون

الله جنهن کي گهري تنهن کي ٻڌائيندو آهي ۽ تون ڪو قبرن وارن کي ٻڌائيندڙ نه آهين. تون ته رڳو ڊيڄاريندڙ

اِلَّا نَذِيْرٌ ﴿٢٣﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۭ وَاِنْ مِّنْ اُمَّةٍ

مگر ڊيڄاريندڙ. اسان توکي موڪليو آهي حق ڏيئي خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري. ۽ ناهي ڪا امت

آهين. بيشڪ اسان توکي سچي دين سان خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري موڪليو ۽ اهڙي ڪا ٽولي آهي ئي ڪانه

اِلَّا خَلَا فِيْهَا نَذِيْرٌ ﴿٢٤﴾ وَاِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ

مگر گذريو آهي ان ۾ ڊيڄاريندڙ. ۽ جيڪڏهن ڪوڙو ڪن ٿا توکي ته پوءِ ڪوڙو ڪيو آهي انهن جيڪي

جنهن ۾ ڪو ڊيڄاريندڙ نه گذريو آهي. ۽ جيڪڏهن توکي ڪوڙو ٿا ڀانئين ته ڪانئن اڳين به بيشڪ ڪوڙو ڀانيو هو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَبْلِهِمْ ۚ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتٰبِ الْمُنِيْرِ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ

کانئن اڳي هئا، آيا هئا انهن وٽ سندن رسول معجزن سان ۽ صحيفن سان ۽ ڪتاب روشن سان. پوءِ

جن وٽ سندن پيغمبر چٽن معجزن سان ۽ صحيفن سان ۽ روشن ڪتابن سان آيا هئا. وري

اَخَذْتُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ﴿٢٦﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ

مون پڪڙيو انهن کي جن ڪفر ڪيو پوءِ ڪيئن هئي سختي منهنجي. ڇا نہ ڏٺو تو بيشڪ الله لاٿو

ڪافرن کي پڪڙيم. پوءِ منهنجي سزا ڪيئن هئي!؟ نہ ڏٺو اٿئي ڇا تہ الله

مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ ثَمَرٰتٍ مُّخْتَلِفًا اَلْوَانُهَا ؕ وَمِنَ

آسمان مان پاڻي، پوءِ ڪڍياسون ان سان ميوا جدا جدا رنگ انهن جا، ۽

آسمان کان پاڻي وسايو. پوءِ ان سان ميوا پيدا ڪياسون، جن جا رنگ قسمين قسمين آهن ۽ جبلن مان

الْجِبَالِ جُدَدٌ ۢ بِيْضٌ وَّحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُهَا وَغَرَابِيْبُ سُوْدٌ ﴿٢٧﴾

جبلن مان ڪي پٽا اڇا ۽ ڳاڙها جدا جدا رنگن وارا ۽ ڪي ٽيور ڪارا.

ڌارون آهن. ڪي اڇيون ۽ ڪي ڳاڙهيون انهن جا طرحين طرحين رنگ آهن ۽ ڪي نهايت ڪاريون (بہ) آهن.

وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَآبِّ وَالْاَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهٗ كَذٰلِكَ ؕ

۽ ماڻهن ۽ جانورن ۽ چوپاين مان جدا جدا رنگ انهن جا اهڙي طرح.

۽ اهڙيءَ طرح ماڻهن ۽ جُرندڙ ن(ساهدارن) ۽ ڍورن مان (بہ) جو انهن جا رنگ طرح طرح جا آهن. (بڻاياسين).

اِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ غَفُوْرٌ ﴿٢٨﴾

رڳو ڊڄندا آهن الله کان سندن ٻانهن مان عالم، بيشڪ الله زبردست آهي بخشيندڙ آهي.

الله کان سندن ٻانهن مان رڳو علم وارا ڊڄندا آهن. بيشڪ الله غالب بخشڻهار آهي.

اِنَّ الَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ كِتٰبَ اللّٰهِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْفَقُوْا مِمَّا

بيشڪ جيڪي ماڻهو پڙهن ٿا الله جو ڪتاب ۽ قائم ڪن ٿا نماز ۽ خرچين ٿا اسان جي

بيشڪ جيڪي (ماڻهو) الله جو ڪتاب پڙهندا آهن ۽ نماز (پوريءَ طرح) پڙهندا آهن ۽ جيڪي ڪين ڏنوسون.

رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً يَّرْجُوْنَ تِجَارَةً لَّنْ تَبُوْرَ ﴿٢٩﴾ لِيُوَفِّيَهُمْ

ڏني مان لڪائي ۽ ظاهر ڪري اميد رکن ٿا اهڙي واپار جي جيڪو نہ ويندو ٽوٽ ۾. جيئن پورو ڪري ڏئي کين

تنهن مان ڳجهو ۽ پڌرو خرچيندا آهن. سي اهڙي واپار جي اميد رکندا آهن. جو ڪڏهن (بہ) نہ برباد ٿيندو. (هن لاءِ) تہ الله کين سندن

اُجُوْرَهُمْ وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّهٗ غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ﴿٣٠﴾ وَالَّذِيْٓ

سندن ثواب ۽ وڌائي ڏئين فضل پنهنجي مان، اهو ئي بخشيندڙ شڪر قبوليندڙ آهي. ۽ جيڪو

اجر پورو ڏئي ۽ پنهنجي فضل سان کين وڌيڪ بہ ڏئي. چو تہ اهو بخشڻهار قدر ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتٰبِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ ط

اسان موڪليو آهي توڏانهن ڪتاب اهوئي حق آهي بحال رکندڙ اڳين ڪتابن کي،

توڏانهن ڪتاب مان وحي ڪيوسون سو سچ آهي، جيڪي کانئس اڳ آهن. تن کي به سچو ڪندڙ آهي.

اِنَّ اللّٰهَ بِعِبَادِهٖ لَخَبِيْرٌۢ بَصِيْرٌ ﴿٣١﴾ ثُمَّ اَوْرَثْنَا الْكِتٰبَ الَّذِيْنَ

بيشڪ الله پنهنجي ٻانهن تي خبر رکندڙ ڏسندڙ آهي. پوءِ وارث ڪيوسون ڪتاب جو انهن کي جن کي

بيشڪ الله پنهنجن ٻانهن جي خبر رکندڙ ڏسندڙ آهي. وري انهن کي ڪتاب جو وارث ڪيوسون، جن کي

اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ج فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ ج وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ج

چونڊيوسون ٻانهن پنهنجن مان، پوءِ انهن مان ڪو ظلم ڪندڙ آهي پاڻ لاءِ، ۽ انهن مان ڪو وچٿرو آهي

پنهنجن ٻانهن مان چونڊيوسون، پوءِ منجهائن ڪي پاڻ لاءِ ظالم آهن ۽ منجهائن ڪي وچٿرا آهن

وَمِنْهُمْ سَابِقٌۢ بِالْخَيْرٰتِ بِاِذْنِ اللّٰهِ ط ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيْرُ ﴿٣٢﴾ ط

۽ انهن مان ڪو اڳرو آهي ڀلاين ۾ حڪم الله جي سان، اهو آهي احسان وڏو.

۽ منجهائن ڪي الله جي حڪم سان چڱائين ۾ اڳرائي ڪندڙ آهن. اِهو ئي وڏو فضل آهي.

جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا يُحَلَّوْنَ فِيْهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّ

باغ رهڻ جا آهي داخل ٿيندا انهن ۾ پارايا ويندن اتي ڪنگڻ سون جا ۽

(انهن لاءِ) هميشه وارا باغ (آهن) جن ۾ (اهي) گهڙندا، منجهن سون جا ڪنگڻ ۽ موتي پهرائبن

لُؤْلُؤًا ج وَلِبَاسُهُمْ فِيْهَا حَرِيْرٌ ﴿٣٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْٓ اَذْهَبَ

موتي، ۽ پوشاڪ انهن جي اتي آهي ريشم. ۽ چوندا شڪر الله جو جنهن نيو

۽ انهن ۾ سندن لباس پٽ هوندو. ۽ چوندا ته، سڀ ساراه انهيءَ الله کي جڳائي، جنهن اسان کان (سڀ)

عَنَّا الْحَزَنَ ط اِنَّ رَبَّنَا لَغَفُوْرٌ شَكُوْرُۨ ﴿٣٤﴾ لا الَّذِيْٓ اَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ

اسان کان ڏک، بيشڪ رب اسان جو بخشڻهار قدردان آهي، اهو جنهن لاٿو اسان کي سدا رهڻ واري گهر ۾

ڏک ٽاريا. بيشڪ اسان جو پالڻهار بخشڻهار قدر ڄاڻندڙ آهي. جنهن اسان کي پنهنجي فضل سان سدائين رهڻ

مِنْ فَضْلِهٖ ج لَا يَمَسُّنَا فِيْهَا نَصَبٌ وَّلَا يَمَسُّنَا فِيْهَا لُغُوْبٌ ﴿٣٥﴾

پنهنجي مهرباني سان، نه پهچي ٿي اسان کي اتي ڪا تڪليف ۽ نه پهچي ٿي اسان کي اتي مونجهه.

واري هنڌ لاٿو. نڪي اسان کي منجهس ڪو ڏک پهچندو ۽ نڪي اسان کي منجهس ڪو ٿڪ پهچندو.

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ ج لَا يُقْضٰى عَلَيْهِمْ فَيَمُوْتُوْا وَ

۽ جن ڪفر ڪيو تن لاءِ آهي باهه دوزخ جي، نه حڪم ڪيو ويندو مٿائن ته مرن ۽

۽ جن ڪفر ڪيو تن لاءِ دوزخ جي باهه آهي. نڪي مٿن حڪم ڪبو ته مرن ۽ نڪي کانئن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِّنْ عَذَابِهَا ؕ كَذٰلِكَ نَجْزِىْ كُلَّ كَفُوْرٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ

نہ هلڪو ٿيندو انهن کان عذاب اتان جو، اهڙي طرح سزا ڏيندا آهيون هر بي شڪر کي، ۽ اهي

انجي عذاب مان ڪجهه هلڪو ڪبو. سڀ ڪنهن بي شڪر کي اهڙيءَ طرح سزا ڏيندا آهيون. ۽ اهي (دوزخي) منجهس

يَصْطَرِخُوْنَ فِيْهَا ۚ رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِىْ كُنَّا

رڙيون ڪندا ان ۾، اي رب اسان جا ڪڍ اسان کي تہ عمل ڪريون چڱا نہ اهي جيڪي

دانهون ڪندا تہ. اي اسان جا پالڻهار! اسان کي ڪڍ تہ جيڪي ڪم ڪندا هئاسون، تن ڌاران ٻيا چڱا ڪم ڪريون.

نَعْمَلُ ؕ اَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَّا يَتَذَكَّرُ فِيْهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَآءَكُمُ النَّذِيْرُ ؕ

ڪندا هئاسون، ڇا نہ عمر ڏني هئي سون توهان کي ايتري جو سمجهي ان ۾ جيڪو سمجهي ۽ آيو توهان وٽ ڊيڄاريندڙ،

(چيو ويندن تہ) اوهان کي ايتري ڄمار نہ ڏني هئي سون ڇا؟ تہ، جيڪو نصيحت وٺڻ گهري ها سو منجهس نصيحت وٺي سگهي ها ۽ اوهان

فَذُوْقُوْا فَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ نَّصِيْرٍ ﴿٣٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ عٰلِمُ غَيْبِ السَّمٰوٰتِ

پوءِ چکو جو ناهي ظالمن لاءِ ڪوئي مددگار. بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي ڳجهہ آسمانن

وٽ ڊيڄاريندڙ (بہ) آيو، تنهن ڪري (پنهنجيءَ ڪمائيءَ جو مزو) چکو، ڇو تہ ظالمن جو ڪو مددگار نہ آهي. بيشڪ الله آسمانن ۽ زمين

وَالْاَرْضِ ؕ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٣٨﴾ هُوَ الَّذِىْ جَعَلَكُمْ

۽ زمين جو، اهوئي ڄاڻندڙ آهي راز سينن جي ڪي. اهو آهي جنهن ڪيو توهان کي

جو ڳجهہ ڄاڻندڙ آهي، بيشڪ اهو سينن وارو (ڳجهہ بہ) ڄاڻندڙ آهي. (الله) اهو آهي، جنهن اوهان کي زمين ۾

خَلٰٓئِفَ فِى الْاَرْضِ ؕ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهٗ ؕ وَلَا يَزِيْدُ الْكٰفِرِيْنَ

جاءِ نشين زمين ۾، پوءِ جيڪو ڪفر ڪندو تہ ان تي آهي ڪفر انهيءَ جو، ۽ نہ وڌائيندو ڪافرن تي

(اڳين جو) پيڙهيءَ وارو ڪيو، پوءِ جيڪو ڪفر ڪندو تنهن تي سندس ڪفر (جو نقصان) آهي ۽ نڪي ڪافرن لاءِ سندن ڪفر

كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ اِلَّا مَقْتًا ۚ وَلَا يَزِيْدُ الْكٰفِرِيْنَ كُفْرُهُمْ اِلَّا

ڪفر انهن جو سندن رب وٽ مگر ڏمر کي ۽ نہ وڌائيندو ڪافرن تي سندن ڪفر مگر

سندن پالڻهار وٽ ڏمر کان سواءِ (ٻيو ڪجهہ) وڌائيندو ۽ نڪي ڪافرن لاءِ سندن ڪفر نقصان کان سواءِ (ٻيو ڪجهہ) وڌائيندو.

خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ شُرَكَآءَكُمُ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ

نقصان کي. چؤ ڇا ڏٺا اٿوَ شريڪ پنهنجا جن کي پڪاريو ٿا سواءِ الله جي،

(کين) چئو تہ، الله کان سواءِ جن پنهنجن (ٺهرايلن) ٻتن کي سڏيندا آهيو، سي ڏٺا اٿوَ ڇا؟

اَرُوْنِىْ مَاذَا خَلَقُوْا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى السَّمٰوٰتِ ۚ اَمْ

ڏيکاريو مون کي ڇا خلقيو اٿن زمين ۾ يا انهن جو ڀائيچارو آهي آسمانن ۾، يا

مون کي ڏيکاريو تہ زمين مان ڇا بڻايو اٿن؟ يا آسمانن ۾ سندن ڪا ڀائيواري آهي ڇا؟ يا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا فَهُمْ عَلٰى بَيِّنَتٍ مِّنْهُ ج بَلْ اِنْ يَّعِدُ الظّٰلِمُوْنَ

ڏنو اٿئون انھن کي ڪتاب پوءِ اهي آهن ان جي حوالي تي، پر نہ تا ڪن وعدو ظالم

ڪين ڪو ڪتاب ڏنو اٿون ڇا؟ جو اهي ان جي پڌريءَ حجت تي آهن؟ (نہ!) بلڪ ظالم هڪ ٻئي کي رڳو

بَعْضُهُمْ بَعْضًا اِلَّا غُرُوْرًا ﴿٤٠﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ اَنْ تَزُوْلَا ۚ

هڪ ٻئي سان مگر ڌوکي جو. بيشڪ الله جهلي بيٺو آهي آسمانن ۽ زمين کي ٽري وڃڻ کان،

ٺڳيءَ جو انجام ڏيندا آهن. بيشڪ، الله آسمانن ۽ زمين کي ٽرڻ کان نگاه (۾) رکندو آهي

وَلَئِنْ زَالَتَآ اِنْ اَمْسَكَهُمَا مِنْ اَحَدٍ مِّنْۢ بَعْدِهٖ ط اِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا

۽ جي ٽڙي ويا تہ نہ جهلي سگهندو انهن کي ڪوئي ان کان پوءِ، يقينن اهو آهي بردبار

۽ جيڪڏهن ٽڙيا تہ الله کان پوءِ انهن کي ڪو بہ روڪي نہ سگهندو. بيشڪ اهو بردبار

غَفُوْرًا ﴿٤١﴾ وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَآءَهُمْ نَذِيْرٌ

بخشڻهار. ۽ قسم کنيائون الله جا پڪا قسم تہ جيڪڏهن آيو انهن وٽ ڪو ڊيڄاريندڙ

بخشڻهار آهي. ۽ انهن پنهنجن پڪن قسمن سان الله جو قسم کنيو تہ جيڪڏهن وٽن ڪو بہ ڊيڄاريندڙ آيو تہ

لَّيَكُوْنُنَّ اَهْدٰى مِنْ اِحْدَى الْاُمَمِ ج فَلَمَّا جَآءَهُمْ نَذِيْرٌ مَّا زَادَهُمْ

تہ ضرور ٿيندا وڌيڪ هدايت وارا هرهڪ امت کان، پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ ڊيڄاريندڙ، نہ وڌايائين انهن لاءِ

هرهڪ امت کان وڌيڪ هدايت وارا ٿيندا، پوءِ جنهن مهل ڊيڄاريندڙ وٽن آيو، (تنهن مهل ان جي اچڻ)

اِلَّا نُفُوْرًا ۨ ﴿٤٢﴾ اسْتِكْبَارًا فِى الْاَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ ط وَلَا يَحِيْقُ الْمَكْرُ

مگر نفرت کي، مغروري جي ڪري ملڪ ۾ ۽ رٿ ٻڇڙي ڪي، ۽ نہ وٽ ڪندي رٿ

رڳو سندن نفرت وڌائي. ملڪ ۾ وڏائي ڪرڻ ۽ ٻڇڙيءَ رٿ رٿڻ سبب (نفرت ڪيائون) ۽ ٻڇڙيءَ رٿ رٿڻ (جو نتيجو)

السَّيِّئُ اِلَّا بِاَهْلِهٖ ط فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا سُنَّتَ الْاَوَّلِيْنَ ج فَلَنْ تَجِدَ

ٻڇڙي مگر رٿيندڙن کي، پوءِ ڇا اهي انتظار ڪن ٿا رڳو ڪارروائي اڳين وارن جو، پوءِ هرگز نہ لهندين

ان جي هلت ڪرڻ وارن کان سواءِ ٻئي تي نہ پوندو آهي، تنهن ڪري رڳو اڳين جي (عذاب جي) دستور جا منتظر آهن، پوءِ (تون)

لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ۚ ج وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَحْوِيْلًا ﴿٤٣﴾ اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا

طريقہ ڪار الله جي ۾ ڪا تبديلي، ۽ هرگز نہ لهندين الله جي دستور ۾ ڪو ڦيرو. ڇا نہ گهميا آهن

ڪڏهن الله جي دستور کي ڪا مٽ سٽ نہ ڏسندين ۽ (تون) الله جي دستور کي ڪڏهن ڪا ڦيرگهير نہ ڏسندين. زمين ۾ نہ

فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوْٓا

زمين ۾ پوءِ ڏسن ها تہ ڪيئن ٿي پڇاڙي انهن جي جيڪي انهن کان اڳ هئا ۽ هئا اهي

گهميا آهن ڇا؟ جو ڏسن تہ جيڪي کانئن اڳ هئا تن جي پڇاڙي ڪهڙي ٿي! ۽ اهي

أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۚ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمٰوٰتِ

ڏاڍا انهن کان طاقت ۾ ۽ الله اهڙو نہ آهي جو عاجز ڪري ڪيس ڪا شيءِ آسمانن ۾

ڪاڻن سگهہ ۾ تمام ڏاڍا هئا ۽ الله اهڙو نہ آهي؛ جو ڪيس آسمانن ۾ ڪابہ شيءِ ٿڪائي ۽ نڪي زمين

وَلَا فِي الْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٤﴾ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ

۽ نڪي زمين ۾ بيشڪ اهو ڄاڻندڙ آهي سگهہ رکندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن پڪڙي ها الله ماڻهن کي

۾ (ٿڪائي) بيشڪ اهو ڄاڻندڙ وس وارو آهي. ۽ جيڪڏهن الله ماڻهن کي سندن ڪرتوتن سببان پڪڙي ها

بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلٰى ظَهْرِهَا مِنْ دَآبَّةٍ وَّلٰكِنْ يُّؤَخِّرُهُمْ إِلٰٓى أَجَلٍ

سندن ڪئي سبب تہ نہ ڇڏي ها ڌرتي جي پٺي تي ڪوئي چرندڙ پر ير ڍڪي ٿو انهن کي وقت

تہ ڪو چرندڙ زمين جي پٺيءَ تي نہ ڇڏي ها. پر ڄاڻي ٿيل مدت تائين ڪين مهلت ڏئي ٿو.

مُّسَمًّى ۚ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِعِبَادِهٖ بَصِيرًا ﴿٤٥﴾ ع

مقرر تائين، پوءِ جڏهن ايندو وقت انهن جو پوءِ بيشڪ الله آهي پنهنجي ٻانهن تي نگاهہ رکندڙ.

جڏهن سندن مدت آئي تڏهن بيشڪ الله پنهنجن ٻانهن کي ڏسندڙ آهي.

سُوْرَةُ يٰسٓ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٨٣ رُكُوْعَاتُهَا ٥

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يٰسٓ ﴿١﴾ وَالْقُرْاٰنِ الْحَكِيْمِ ﴿٢﴾ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٣﴾

يٰسٓ. قسم آهي قرآن حڪمت واري جو. تہ يقينن تون رسولن مان آهين.

اي پيغمبرا (هن) حڪمت واري قرآن جو قسم آهي. بيشڪ تون پيغمبرن مان آهين.

عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٤﴾ تَنْزِيْلَ الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ﴿٥﴾ لِتُنْذِرَ قَوْمًا

رستي سڌي تي آهين. نازل ڪيل زبردست رحم واري جو. جيئن ڊيڄارين ان قوم کي

سڌيءَ واٽ تي. (الله) غالب مهربان وٽان (قرآن جو) لاهڻ آهي. (هن لاءِ) تہ اهڙيءَ قوم کي ڊيڄارين

مَّآ أُنْذِرَ اٰبَآؤُهُمْ فَهُمْ غٰفِلُوْنَ ﴿٦﴾ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ

جو نہ ڊيڄاريا ويا ابا ڏاڏا انهن جا پوءِ اهي بي خبر آهن. بيشڪ ثابت ٿيو ٻول

جو سندن پيءُ ڏاڏا نہ ڊيڄاريا ويا آهن. تنهن ڪري اهي بي خبر آهن. بيشڪ انهن مان گهڻن تي

عَلٰٓى أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلْنَا فِيْٓ أَعْنَاقِهِمْ

انهن مان ڪيترن تي پوءِ اهي نہ ايمان آڻيندا. بيشڪ ڪياسون ڳچين انهن جي ۾

(عذاب جو) قول لازم ٿيو آهي، تنهن ڪري اهي ايمان نہ ٿا آڻين. بيشڪ اسان سندين ڳچين ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَغْلٰلًا فَهِيَ اِلَى الْاَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُوْنَ ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا مِنْۢ

ڳٽ پوءِ اهي ڪاڏين تائين هوندن پوءِ اهي ڳاٽي ٽنگيل ٿيندا. ۽ ڪنداسون

ڳٽ وڌا، پوءِ اهي ڪاڏين تائين (پيل) اٿن، تنهن ڪري اهي ڳاٽي ٽنگيل آهن. ۽

بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ سَدًّا وَّمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاَغْشَيْنٰهُمْ

انهن جي آڏو بند ۽ انهن جي پويان بندُ پوءِ ڪين ڍڪينداسون

سندن اڳيان اوٽ ۽ سندن پوئتان (بـ) اوٽ ڪئي سون، پوءِ ڪين ڍڪيوسون، تنهن ڪري

فَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿٩﴾ وَسَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ

پوءِ اهي نـ ڏسندا. ۽ برابر آهي انهن لاءِ جو تون ڊيڄارين انهن کي يا نـ

اهي (ڪجھ) نـ ڏسندا. ۽ ڪين تنهنجو ڊيڄارڻ ۽ ڪين تنهنجو نـ ڊيڄارڻ سندن لاءِ هڪ جهڙو آهي،

تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠﴾ اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ

ڊيڄارين اهي ڪونـ مڃيندا. تون رڳو ان کي ڊيڄاريندين جيڪو هليو سمجهاڻي تي ۽ ڊنو

(اهي) ايمان نـ آڻيندا. تون رڳو ان کي ڊيڄاريندين جيڪو نصيحت تي هلي ۽ ٻاجهاري (الله) کان

الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ ۚ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَّاَجْرٍ كَرِيْمٍ ﴿١١﴾ اِنَّا نَحْنُ

الله کان پرپٺ، پوءِ مبارڪ ڏي انکي بخشش جي ۽ اجر عزت واري جي. بيشڪ اسين

پرپٺ ڊڃي، تـ پوءِ ان کي بخشش ۽ سڳوري اجر جي خوشخبري ڏي. بيشڪ اسين مُئلن کي جياريندا آهيون

نُحْيِ الْمَوْتٰى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوْا وَاٰثَارَهُمْ ۗ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنٰهُ

جيئرو ڪيون ٿا مئلن کي ۽ لکون ٿا جيڪي اڳي موڪليائون ۽ سندن نشانن کي، ۽ هر شيءِ کي ڳڻي رکيو آهي اسان،

۽ جيڪي (مدا توڻي چڱا ڪم ڪري) اڳي موڪليائون سي ۽ سندن پيرن جا نشان لکون ٿا ۽ هر شيءِ کي

فِيْٓ اِمَامٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٢﴾ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلًا اَصْحٰبَ الْقَرْيَةِ ۘ

لوح محفوظ ۾. ۽ ٻڌاءِ انهن کي واقعو ان ڳوٺ وارن جو.

پڌري ڪتاب (لوح محفوظ) ۾ ڳڻيو اٿون. ۽ انهن سان ڳوٺ وارن جو قصو بيان ڪر،

اِذْ جَآءَهَا الْمُرْسَلُوْنَ ﴿١٣﴾ اِذْ اَرْسَلْنَآ اِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ

جڏهن آيا اتي رسول. جڏهن موڪلياسون انهن ڏانهن ٻـ ڄڻا

جڏهن وٽن پيغمبر آيا. جڏهن جو انهن ڏانهن ٻن پيغمبرن کي موڪليوسون، پوءِ ٻنهي کي ڪوڙو ڀانيائون،

فَكَذَّبُوْهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوْٓا اِنَّآ اِلَيْكُمْ

پوءِ ڪوڙو ڀانيائون انهنکي پوءِ پٺڀرائي ڪئي سون ٽئين سان پوءِ چيائون اسان توهان ڏانهن

تنهن ڪري ٽئين سان غلبو ڏنوسون. پوءِ (ڳڏجي) چيائون تـ. بيشڪ اسين اوهان ڏانهن

وقف غفران

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُّرْسَلُوْنَ ﴿١٤﴾ قَالُوْا مَآ اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا لا وَ مَآ

موڪليل آهيون. انهن چيو توهان نہ رڳو ماڻهو آهيو اسان جهڙا ۽ ڪونہ

موڪليل آهيون. چيائون تہ اوهين رڳو اسان جهڙا ماڻهو آهيو ۽ ٻاجهاري

اَنْزَلَ الرَّحْمٰنُ مِنْ شَیْءٍ لا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَكْذِبُوْنَ ﴿١٥﴾ قَالُوْا

موڪليو آهي (الله) ٻاجهاري ڪجھ بہ توهان رڳو ڪوڙ ٿا ڳالهايو. چيائون

(الله) ڪا شيءِ نہ لاٿي آهي، اوهين رڳو ڪوڙا آهيو. چيائون تہ اسان جو پالڻهار

رَبُّنَا يَعْلَمُ اِنَّآ اِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُوْنَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَآ اِلَّا الْبَلٰغُ

رب اسان جو ڄاڻي ٿو تہ اسان اوهان ڏانهن موڪليل آهيون. ۽ رڳو اسان تي آهي پهچائڻ

ڄاڻندو آهي تہ بيشڪ اسان اوهان ڏانهن موڪليل آهيون. ۽ اسان تي پڌري پيغام پهچائڻ کان سواءِ

الْمُبِيْنُ ﴿١٧﴾ قَالُوْٓا اِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ ج لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهُوْا

پڌرو. انهن چيو اسان نڀاڳ ڄاتو آهي توهان جو، جيڪڏهن نہ مڙندؤ تہ ضرور

(ٻيو ڪجھ لازم) نہ آهي. چيائون تہ بيشڪ اسان اوهان جي (اچڻ) سببان بدبختي سمجھي آهي. جيڪڏهن اوهين نہ جهلبو

لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَ لَيَمَسَّنَّكُمْ مِّنَّا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٨﴾

پٿر هڻي ماريندا سون توهان کي ۽ ضرور پهچندو توهانکي اسان کان عذاب دردناڪ.

تہ اوهان کي پٿرن سان ماريندا سون ۽ ضرور اسان کان اوهان کي ڏکوئيندڙ عذاب پهچندو.

قَالُوْا طَآئِرُكُمْ مَّعَكُمْ ط اَئِنْ ذُكِّرْتُمْ ط بَلْ اَنْتُمْ

چيائون نڀاڳ توهان جو توهان سان آهي، ڇا ان ڪري جو سمجهايو ويو توهانکي، بلڪ اوهان

(پيغمبرن) چيو تہ اوهان جي بدبختي اوهان سان آهي. جيڪڏهن اوهان کي نصيحت ڏبي آهي تہ (انهيءَ ڪري) ڇا؟ بلڪ اوهين

قَوْمٌ مُّسْرِفُوْنَ ﴿١٩﴾ وَ جَآءَ مِنْ اَقْصَا الْمَدِيْنَةِ

ماڻهو آهيو ليڪو لنگهندڙ. ۽ آيو ٻاهران شهر جي

حد کان لنگهيل قوم آهيو. ۽ شهر جي پرين پاسي کان هڪ مڙس ڊوڙندو

رَجُلٌ يَّسْعٰى قَالَ يٰقَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٢٠﴾ لا

هڪ ماڻهو ڊوڙندو چيائين اي منهنجي قوم تابعداري ڪريو رسولن جي.

آيو. چيائين تہ، اي منهنجي قوم! پيغمبرن جي تابعداري ڪريو.

اتَّبِعُوْا مَنْ لَّا يَسْئَلُكُمْ اَجْرًا وَّ هُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٢١﴾

تابعداري ڪريو اهڙن جي جيڪي نہ ٿا گهرن توهان کان اجورو ۽ اهي هدايت وارا آهن.

(اوهين) انهن جي تابعداري ڪريو. جيڪي اوهان کان ڪو اجورو نہ گهرندا آهن ۽ اهي سڌيءَ واٽ وارا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمَا لِيَ لَآ أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ ءَأَتَّخِذُ

۽ ڇاهي مونکي جو نہ بندگي ڪريان ان ذات جي جنھن پيدا ڪيو مونکي ۽ انهي ڏانھن موٽايا ويندؤ. ڇا بڻايان مان

۽ مون کي ڇا (ٿيو) آهي؟ جو انهيءَ (الله) جي عبادت نہ ڪريان. جنهن مون کي پيدا ڪيو ۽ (اوهين بہ) ڏانهس موٽايا ويندؤ. اُن کان سواءِ

مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً إِن يُرِدْنِ الرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِ عَنِّي شَفَٰعَتُهُمْ

انهي کان سواءِ ٻيا مالڪ جوجيڪڏهن گهري مون لاءِ رحمان ڪو نقصان تہ نہ ٽاريندي مونکان پارت انهن جي

ٻيا معبود وٺان ڇا؟ جيڪڏهن ٻاجهارو (الله) مون کي ڏک پهچائڻ گهري تہ انهن جي شفاعت مون کان ڪجهہ (بہ ڏک) نہ ٽاريندي ۽ نڪي (اهي)

شَيْـًٔا وَلَا يُنقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّيٓ إِذًا لَّفِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِنِّيٓ ءَامَنتُ

ڪجهہ بہ ۽ نڪي اهي ڇڏائيندم. بيشڪ مان ان وقت هوندس گمراهي پڌري ۾. مان ايمان آندو

مون کي ڇڏائيندا. (جي ائين ڪندس تہ) بيشڪ آءٌ انهيءَ مهل پڌريءَ گمراهيءَ ۾ هوندس. بيشڪ مون اوهان جي پالڻهار تي ايمان آندو آهي.

بِرَبِّكُمْ فَٱسْمَعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ٱدْخُلِ ٱلْجَنَّةَ ۖ قَالَ يَٰلَيْتَ قَوْمِي

توهان جي رب تي پوءِ ٻڌو مون کان. حُڪم ٿيس هل جنت ۾. چيائين ڪاش قوم منهنجي

پوءِ مون کان ٻُڌو!. (اِن چوڻ تي کيس شهيد ڪيائون). چيو ويس تہ. بهشت ۾ گهڙ! چيائين هٿ ارمان! (جيڪر) منهنجي

يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ ٱلْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾ ۞ وَمَآ

ڄاڻي ها. ان کي جو بخشيو مونکي رب منهنجي ۽ ڪيائين مونکي عزت وارن مان. ۽ نہ لاٿو

قوم ڄاڻي ها!. تہ ڇا جي ڪري منهنجي پالڻهار مون کي بخشيو ۽ مون کي سڳورن مان

أَنزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِۦ مِنۢ بَعْدِهِۦ مِن جُندٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا كُنَّا

اسان ان جي قوم تي ان کان پوءِ ڪو لشڪر آسمان کان ۽ نڪي آهيون

ڪيائين. ۽ ڪانئس پوءِ سندس قوم تي آسمان کان ڪو لشڪر نہ لاٿوسون ۽ نڪي (لشڪر)

مُنزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَٰمِدُونَ ﴿٢٩﴾

لاهيندڙ. رڳو هئي هڪڙي هڪل پوءِ اوچتو اهي اجهامي ويا.

لاهيندڙ آهيون. (سندن سزا) رڳو هڪ سخت رڙ هئي، پوءِ انهيءَ (ٿي) دم اهي (باهہ وانگر) وسامي (مري) ويا.

يَٰحَسْرَةً عَلَى ٱلْعِبَادِ ۚ مَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا۟ بِهِۦ

هاءِ افسوس ٻانهن تي، نہ آيو انهن وٽ ڪو رسول جنهن تي اهي ٺوڪون

ٻانهن تي ارمان آهي! (جو) وٽن ڪو (بہ اهڙو) پيغمبر نہ آيو. جنهن سان ٺٺوليون نہ ٿي ڪيائون.

يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ يَرَوْا۟ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ ٱلْقُرُونِ أَنَّهُمْ

نہ ڪندا هجن. ڇا نہ ڏٺائون تہ ڪيترين ئي تباهہ ڪيون سين انهن کان اڳ پيڙهيون جو اهي

نہ ڏٺو اٿن ڇا؟ تہ. ڪانئن اڳ ڪيترائي (ماڻهن جا) طبقا ناس ڪياسون (جو) اهي انهن ڏانهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِنْ كُلٌّ لَّمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٣٢﴾ وَ

انهن ڏانهن نہ ٿا موٽن. ۽ ناهن سمورا مگر مڙيوئي اسان وٽ حاضر ڪيل آهن ۽

موٽي نہ ٿا اچن. ۽ جيڪي بہ آهن. سي سڀ اسان وٽ حاضر ڪبا. ۽ هڪ نشاني انهن

اٰيَةٌ لَّهُمُ الْاَرْضُ الْمَيْتَةُ ۚ اَحْيَيْنٰهَا وَاَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ

نشاني آهي انهن لاءِ زمين غير آباد، جياريوسون انکي ۽ ڪڍيوسون ان مان اناج پوءِ انهي مان

(جي جيئارڻ) لاءِ مثل زمين آهي، جنهن کي جياريوسون ۽ منجهانئس (اُن جا) داڻا ڪڍياسون. جو ان مان

يَاْكُلُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَجَعَلْنَا فِيْهَا جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّاَعْنَابٍ وَّفَجَّرْنَا

اهي کائن ٿا. ۽ بنايا سون ان ۾ باغ ڪجين ۽ انگورن جا ۽ جاري ڪياسون

کائيندا آهن. ۽ منجهس ڪجورن ۽ انگورن جا باغ پيدا ڪياسون ۽ انهن (باغن) ۾

فِيْهَا مِنَ الْعُيُوْنِ ﴿٣٤﴾ لِيَاْكُلُوْا مِنْ ثَمَرِهٖ ۙ وَمَا عَمِلَتْهُ اَيْدِيْهِمْ ؕ

انهي ۾ چشما. جيئن کائن ڦل ان جو ۽ جيڪي ڪمايو انهن جي هٿن،

ڪي چشما وهاياسون. (هن لاءِ) تہ سندس ميوي مان کائيندا رهن ۽ انهن (ميون) کي سندن هٿن نہ بڻايو آهي،

اَفَلَا يَشْكُرُوْنَ ﴿٣٥﴾ سُبْحٰنَ الَّذِيْ خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْۢبِتُ

ڇا پوءِ نہ ٿا شڪر ڪن؟ پاڪ آهي اها ذات جنهن پيدا ڪيو جنسن سڀني کي انهي کان جو جمائي ٿي

پوءِ ڇو تہ شڪرانو ڪندا آهن؟ اهو (الله)، پاڪ آهي، جنهن اُها شيءِ جيڪا زمين جمائيندي آهي سا ۽ سندن جيئن مان

الْاَرْضُ وَمِنْ اَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٦﴾ وَاٰيَةٌ لَّهُمُ الَّيْلُ ۚ

زمين ۽ خود ماڻهن مان ۽ انهن شين مان جنکي اهي نہ ٿا ڄاڻن. ۽ نشاني آهي انهن لاءِ رات،

۽ جيڪي (شيون) نہ ڄاڻندا آهن، تن مان سڀني جنسن کي جوڙو جوڙو (ڪوڙو ۽ مٺو، نر ۽ مادي) پيدا ڪيو. ۽ انهن لاءِ هڪ نشاني رات آهي.

نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَاِذَا هُمْ مُّظْلِمُوْنَ ﴿٣٧﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِيْ لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ؕ

ڇڪي ڪيون ٿا ان کان ڏينهن کي پوءِ اوچتو اهي اونده ۾ آهن. ۽ سج هلي ٿو پنهنجي ٺهيل رستي تي،

(جو) اُن مان ڏينهن کي ڇڪي ڪڍندا آهيون. پوءِ انهيءَ مهل اهي اونداهيءَ ۾ رهندا آهن. ۽ سج پنهنجي ٽڪاڻي جي جاءِ تي پيو هلندو آهي.

ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿٣٨﴾ وَالْقَمَرَ قَدَّرْنٰهُ مَنَازِلَ حَتّٰى عَادَ

اها آهي جوڙجڪ زبردست علم رکندڙ جي. ۽ چنڊ جون مقرر ڪيون سين منزلون نيٺ وڃي ٿئي ٿو

اهو غالب (الله) جو اندازو (ٺهرايل) آهي. ۽ چنڊ لاءِ منزلون مقرر ڪيون سون تان جو پراڻي کجيءَ جي

كَالْعُرْجُوْنِ الْقَدِيْمِ ﴿٣٩﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْۢبَغِيْ لَهَاۤ اَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ

جهڙي مڙيل ڳڻي پراڻي نہ سج کان ٿيندو جو پهچي چنڊ کي

(سُڪل) چڙهيءَ وانگر وري (ڏنگو) ٿيندو آهي. نڪي سج کي چنڊ جي پهچڻ جي (ڪا) مجال آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَا الَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ؕ وَكُلٌّ فِيْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ ﴿٤٠﴾ وَاٰيَةٌ لَّهُمْ

۽ نڪي رات اڳرائي ڪندي ڏينهن تي، ۽ سڀئي پنهنجي مدار ۾ گردش ٿا ڪن. ۽ نشاني آهي انهن لاءِ

۽ نڪي رات (سج لهڻ کان اڳ) ڏينهن تي اڳرائي ڪندڙ آهي ۽ (سج ۽ چنڊ ۽ تارن مان) هرهڪ آسمان ۾ پيو هلندو آهي. ۽ انهن لاءِ هڪ نشاني

اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِّنْ مِّثْلِهٖ

تہ اسان ڪنيو انهن جي نسل کي ڀيڙي ڀريل ۾. ۽ پيدا ڪيون اسان انهن لاءِ ان جهڙيون

(هيءَ بہ) آهي، جو اسان سندن اولاد کي ڀريل ٻيڙيءَ ۾ کنيو. ۽ انهن لاءِ ان (ٻيڙيءَ) جهڙيون (ٻيون سواريون بہ) بڻايون سون جن تي سواري ڪندا آهن.

مَا يَرْكَبُوْنَ ﴿٤٢﴾ وَاِنْ نَّشَاْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيْخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُوْنَ ﴿٤٣﴾

جن تي سوار ٿين ٿا. ۽ جيڪڏهن اسان گهرون تہ ڪين ٻوڙيون پوءِ نہ ڪو واهرو انهن جو ۽ نڪي اهي ڇڏايا ويندا،

۽ جيڪڏهن گهرون تہ کين ٻوڙي ڇڏيون، پوءِ انهن لاءِ ڪو داتهن ورنائڻ وارو نہ ٿئي ۽ نڪي اهي ڇڏائبا. پر پاڻ

اِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَاعًا اِلٰى حِيْنٍ ﴿٤٤﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اتَّقُوْا مَا

پر رحمت اسان جي ۽ فائدو ڪجھ وقت تائين. ۽ جڏهن چيو ويو انهن کي ڊڄو ان کان جو

وٽان ٻاجھ ڪئي سون ۽ هڪ وقت تائين (اهي) آسودا ڪياسون. ۽ جڏهن کين چئبو آهي تہ انهيءَ (عذاب) کان ڊڄو جيڪو

بَيْنَ اَيْدِيْكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٤٥﴾ وَمَا تَاْتِيْهِمْ مِّنْ

توهان جي اڳيان آهي ۽ جو توهانجي پنيان آهي تہ من توهان رحم ڪيا ٿيو. ۽ نہ ايندي هئي انهن وٽ

اوهان جي اڳيان ۽ اوهان جي پنيان (اچڻو) آهي تہ مَن اوهان تي ٻاجھ ڪجي. ۽ سندس پالڻهار جي نشانين مان

اٰيَةٍ مِّنْ اٰيٰتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ﴿٤٦﴾ وَاِذَا قِيْلَ

ڪا نشاني نشانين مان سندن رب کان مگر هئا ان کان منهن موڙيندڙ. ۽ جڏهن چيو ويو

ڪائي (اهڙي) نشاني وٽن نہ ايندي آهي، جنهن کان (هو) منهن موڙيندڙ نہ هوندا آهن. ۽ جڏهن کين چئبو آهي

لَهُمْ اَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ ۙ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

انهن کي تہ خرچ ڪريو ان مان جيڪي ڏنو آهي توهانکي الله، چيو جن ڪفر ڪيو انهن کي جن ايمان آندو

تہ جيڪي الله اوهان کي رزق ڏنو آهي، تنهن مان خرچيو. (تڏهن) ڪافر مومنن کي چوندا آهن

اَنُطْعِمُ مَنْ لَّوْ يَشَآءُ اللّٰهُ اَطْعَمَهٗٓ ۖ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٤٧﴾

ڇا کارايون اسين انکي جي گهري ها الله تہ کارائي ها انهي کي؟ ناهيو توهان مگر گمراهي پڌري ۾.

تہ اهڙي کي ڇو کارايائون؟ جو جيڪڏهن الله گهري ها تہ کيس کارائي ها! اوهين رڳو پڌريءَ گمراهيءَ ۾ آهيو.

وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنْظُرُوْنَ

۽ چون ٿا ڪڏهن ٿيندو اهو موقعو جيڪڏهن آهيو اوهين سچ چوندڙ. نہ ٿا انتظار ڪن

۽ چوندا آهن تہ جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ اهو انجام ڪڏهن (پورو) ٿيندو؟. اهي رڳو هڪ سخت آواز جو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُوْنَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

مگر هڪل هڪڙي جو سا پڪڙيندي انهنکي ۽ اهي پاڻ ۾ وڙهندا هوندا. پوءِ نہ ڪري سگهندا

انتظار ڪندا آهن. جو اهو انهيءَ حالت ۾ ڪين (اوچتو) پڪڙيندو. جو اهي جهڳڙو ڪندا هوندا. پوءِ (اهي) نڪي وصيت

تَوْصِيَةً وَّلَآ اِلٰٓى اَهْلِهِمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٥٠﴾ ع وَنُفِخَ فِى الصُّوْرِ فَاِذَا هُمْ

جو ڪجهہ وصيت ڪرڻ ۽ نڪي پنهنجي عيال ڏانهن واپس ٿيندا. ۽ ڦوڪ ڏبي ڪرناءِ ۾ پوءِ اوچتو اهي

ڪري سگهندا ۽ نڪي پنهنجي گهروارن ڏانهن موٽي سگهندا. ۽ صور ۾ ڦوڪبو، پوءِ اهي اتي جو اتي

مِّنَ الْاَجْدَاثِ اِلٰى رَبِّهِمْ يَنْسِلُوْنَ ﴿٥١﴾ قَالُوْا يٰوَيْلَنَا مَنْۢ بَعَثَنَا مِنْ

قبرن مان نڪري پنهنجي رب ڏانهن ڊوڙندا. چوندا هاءِ مصيبت ڪنهن اٿاريو اسان کي پنهنجي

پنهنجي پالڻهار ڏانهن قبرن مان ڊوڙندا. چوندا تہ. اسان لاءِ ويل آهي! اسان کي اسان جي سمهڻ جي جاءِ (قبرن) مان ڪنهن

مَّرْقَدِنَا سكتة هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٥٢﴾ اِنْ كَانَتْ

ننڊ وارين جاين مان، اجهو هي وعدو آهي رحمان جو ۽ سچ چيو هو رسولن. نہ هوندي

اٿاريو؟ (ملائڪ چوندا هائو!) هيءَ اهو آهي، جيڪو ٻاجهاري (الله) انجام ڏنو هو ۽ پيغمبرن سچ چيو هو.

اِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَاِذَا هُمْ جَمِيْعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُوْنَ ﴿٥٣﴾ فَالْيَوْمَ

مگر هڪل هڪڙي پوءِ اوچتو اهي سمورا اسان وٽ حاضر ڪيا ويندا. پوءِ اڄ

(اهو واقعو) رڳو هڪ سخت رڙ هوندي، پوءِ اهي اتي گڏ ڪري اسان وٽ حاضر ڪيا ويندا. پو اڄ

لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا وَّلَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٥٤﴾ اِنَّ

نہ ظلم ٿيندو ڪنهن سان ڪجهہ بہ ۽ نہ ٿي بدلو ملندو توهان کي مگر جيڪي توهان ڪندا هئا. بيشڪ

ڪنهن جيءَ تي ڪجهہ بہ ظلم نہ ڪبو ۽ جيڪي ڪندا هيو، رڳو ان جو اوهان کي بدلو ڏبو. بيشڪ

اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِىْ شُغُلٍ فٰكِهُوْنَ ﴿٥٥﴾ ج هُمْ وَاَزْوَاجُهُمْ فِىْ ظِلٰلٍ

بهشت وارا اڄ شغل ۾ خوش هوندا. اهي ۽ سندن زالون پاڇن ۾

بهشتي اڄ مزن ماڻڻ ۾ مشغول هوندا. اهي ۽ سندن زالون ڇانوَن ۾ پلنگن تي

عَلَى الْاَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔوْنَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيْهَا فَاكِهَةٌ وَّلَهُمْ مَّا يَدَّعُوْنَ ﴿٥٧﴾

پلنگن تي ٽيڪ ڏيو ويٺا هوندا. انهن لاءِ اتي ميوا هوندا ۽ انهن لاءِ آهي جيڪي گهرندا.

ٽيڪ ڏيئي ويهندڙ هوندا. انهن لاءِ بهشت ۾ ميوا آهن ۽ جيڪي گهرندا سو (ٻاڻ) انهن لاءِ آهي. چيو ويندو تہ

سَلٰمٌ قف قَوْلًا مِّنْ رَّبٍّ رَّحِيْمٍ ﴿٥٨﴾ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ اَيُّهَا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٥٩﴾

سلام چيو ويندن رب مهربان طرفان. ۽ ڌار ٿيو اڄ اي ڏوهاريو.

پالڻهار مهربان (الله) کان (اوهان تي) سلام هجي! ۽ (چوندا سون تہ) اي گنهگارو! اڄ (نيڪن کان) جدا ٿيو!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ أَن لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطَٰنَ ۖ إِنَّهُ لَكُمْ

چا نہ چيو هو مون توهان کي اي اولاد آدم جي تہ نہ عبادت ڪجو شيطان جي، بيشڪ اهو توهان جو

اي آدم جا اولاد! اوهان ڏانهن پيغام نہ موڪليو هيم ڇا؟ تہ. شيطان کي نہ پوڄجو. جو بيشڪ اهو

عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَأَنِ اعْبُدُونِي ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ

دشمن پڌرو آهي. ۽ عبادت ڪريو منهنجي. هيءُ رستو سڌو آهي. ۽ اهو ڪاري

اوهان جو پڌرو ويري آهي. ۽ تہ منهنجي عبادت ڪجو. (جو) اها سڌي واٽ آهي. ۽ بيشڪ

أَضَلَّ مِنكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا ۖ أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَٰذِهِ جَهَنَّمُ

ويو آهي توهان جا ماڻهو گهڻائي، ڇا پوءِ توهان اهو نہ ٿي ڇاتو؟ هيءُ دوزخ آهي

(شيطان) اوهان مان گهڻيءَ خلق کي گمراهہ ڪيو. پوءِ اوهين نہ سمجهندا هيؤ ڇا؟ هيءُ اهو دوزخ آهي.

الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ اصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ الْيَوْمَ

جنهن جو توهان کي وعدو ڏنل هو. داخل ٿيو ان ۾ اڄ جو توهان ڪفر ڪندا هئا. اڄ

(جنهن) جو اوهان کي وعدو ڏبو هو. ان ۾ اڄ اتهيءَ ڪري گهڙو جو ڪفر ڪندا هيؤ. اڄ سندن واتن

نَخْتِمُ عَلَىٰٓ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَآ أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُم بِمَا

مهر هڻنداسون انهن جي واتن تي ۽ ڳالهائيندا اسان سان هٿ انهن جا ۽ شاهدي ڏيندا پير انهن جا جيڪي

تي مهر هڻنداسون ۽ جيڪي ڪندا هئا. تنهن بابت سندن هٿ اسان سان ڳالهائيندا ۽ سندن پير شاهدي ڏيندا.

كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰٓ أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ

اهي ڪم ڪندا هئا. ۽ جيڪڏهن اسين گهرون تہ ليپو ڏيون سندن اکين تي پوءِ ڀڄن رستي ڏانهن

۽ جيڪڏهن گهرون تہ سندين اکين کي ناس ڪريون. پوءِ واٽ ڏانهن ڊوڙن تہ ڪٿان

فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَمَسَخْنَٰهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَٰعُوا

پوءِ ڪيئن ڏسندا. ۽ جيڪڏهن اسين گهرون تہ سندن شڪل بدلايون جتي جو هجن پوءِ نہ هلي سگهندا

ڏسندا؟ ۽ جيڪڏهن گهرون تہ سندين جاين تي (ئي) ڪين بدشڪل ڪري ڇڏيون تہ پوءِ نڪي اڳتي هلي سگهن

مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَن نُّعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ ۖ أَفَلَا

اڳتي ۽ نہ پوئتي موٽندا. ۽ جنهن کي وڏي عمر ڏيندا آهيون تہ ابتو ڪندا آهيون انکي بناوت ۾، ڇا پوءِ نہ

۽ نڪي پوئتي موٽن. ۽ جنهن کي وڏيءَ ڄمار وارو ڪندا آهيون. تنهن کي بناوت ۾ ابتو ڪندا آهيون (ابتري ڳالهہ بہ)

يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَّمْنَٰهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنۢبَغِي لَهُۥٓ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ

ٿا سمجهن. ۽ نہ سيکاريو اسان انهي کي شعر ۽ نڪي لائق آهي ان لاءِ. هيءُ رڳو نصيحت

نہ سمجهندا آهن ڇا؟ ۽ ان (پيغمبر) کي نڪي شعر سيکاريو اٿون ۽ نڪي (شعر) ان جو لائق هو. هيءُ تہ رڳو نصيحت

وقف غفران

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّقُرْاٰنٌ مُّبِيْنٌ ﴿٦٩﴾ لِّيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَّيَحِقَّ الْقَوْلُ

۽ قرآن ظاهر آهي جيئن ڊيڄاري انکي جيڪوهجي جيئرو ۽ ثابت ٿئي عذاب

۽ پڌرو قرآن ٿي آهي. ته انهيءَ کي ڊيڄاري جيڪو جيئرو (يعني سمجهه وارو) هجي ۽ ڪافرن تي حجت ثابت ٿئي.

عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٧٠﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِّمَّا عَمِلَتْ اَيْدِيْنَاۤ اَنْعَامًا

ڪافرن تي. چا نه ڏٺائون ته اسان پيدا ڪيا انهن لاءِ پنهنجي قدرت سان چوپايا

نه ڏٺو اٿن چا ته اسان انهن لاءِ انهن شين مان ڍور پيدا ڪيا. جن کي اسان جي هٿن بڻايو؟ پوءِ اُهي اُنهن جا

فَهُمْ لَهَا مٰلِكُوْنَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنٰهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوْبُهُمْ وَمِنْهَا

پوءِ اهي انهن جا مالڪ آهن. ۽ اهي نوايا سون انهن لاءِ پوءِ ڪي سندن چڙهيءَ جا آهن ۽ ڪن کي

مالڪ آهن. ۽ انهن (ڍورن) کي اُنهن جو تابعدار ڪيوسون، پوءِ منجهانئن ڪي سندن چڙهيءَ جا آهن ۽ منجهانئن ڪي

يَاْكُلُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ ؕ اَفَلَا يَشْكُرُوْنَ ﴿٧٣﴾ وَاتَّخَذُوْا

ڪائيندا آهن. ۽ انهن لاءِ جانورن ۾ ٻيا فائدا به آهن ۽ (کير) پيئڻ، چا پوءِ نه ٿا شڪر ڪن. ۽ ورتائون

(اهي) ڪائيندا آهن. ۽ اُنهن لاءِ اُنهن ڍورن ۾ گهڻا فائدا آهن ۽ پيئڻ (جون شيون يعني کير) آهن. پوءِ چو نه شڪر ڪندا

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿٧٤﴾ؕ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَهُمْ ۙ

الله کان سواءِ ٻيا خدا ته شايد انهنجي مدد ڪئي ويندي. اهي نه ڪري سگهندا مدد انهن جي

آهن؟. ۽ الله کان سواءِ ٻيا معبود ڪي ورتا اٿن ته مَن ڪين مدد ڏني وڃي. (اهي) ڪين مدد ڏيئي نه سگهندا

وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحْضَرُوْنَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ ۘ اِنَّا نَعْلَمُ مَا

۽ اهي انهن جو لشڪر هوندا حاضر ڪيل. پوءِ نه ڏکارو ڪن توکي ڳالهيون انهن جون. بيشڪ اسين ڄاڻون ٿا جيڪي

۽ اهي (بت) اُنهن جو لشڪر ٿي گڏ ڪيا ويندا. پوءِ (اي پيغمبر!) توکي سندن چوڻ نه ڏکوئي، جيڪي ڳجهو ڪندا آهن

يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ﴿٧٦﴾ اَوَلَمْ يَرَ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنٰهُ مِنْ نُّطْفَةٍ

لڪائن ٿا ۽ جيڪي ظاهر ڪن ٿا. چا نه ڏٺو انسان ته اسان پيدا ڪيوان کي قطري مان

۽ جيڪي پڌرو ڪندا آهن، سو بيشڪ اسين ڄاڻون ٿا. انسان نه ڏٺو آهي چا؟ ته. اسان ڪيس نطفي مان بڻايو.

فَاِذَا هُوَ خَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَّنَسِيَ خَلْقَهٗ ؕ قَالَ

پوءِ اوچتو اهو ٿيو جهڳڙالو پڌرو. ۽ ناهيائين اسان لاءِ مثال ۽ وساريائين پنهنجي پيدائش. چيائين

پوءِ اهو اُنهيءَ (ئي) مهل پڌرو جهيڙاڪ ٿيندو آهي. ۽ اسان لاءِ هڪ مثال بيان ڪندو آهي ۽ پنهنجيءَ پيدائش کي وساريندو آهي. چوندو آهي

مَنْ يُّحْيِ الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيْمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيْهَا الَّذِيْۤ اَنْشَاَهَاۤ اَوَّلَ

ڪير جيئرو ڪندو هڏن کي جڏهن اهي ڳريل هجن؟ چؤ جيئرو ڪندو انهن کي اهو جنهن پيدا ڪيو هو انهن کي پهرين

ته. (هنن) هڏن کي ڪير جياريندو. جنهن حالت ۾ اهي پُٺا ٿيل هوندا؟ (اي پيغمبر!) ڪين چئو ته. جنهن انهن کي پهرين ڀيرو بڻايو سو انهن

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَرَّةٍ ط وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمُۨ ﴿٧٩﴾ الَّذِىْ جَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الشَّجَرِ

پيري، ۽ اهو هر پيدائش کي ڄاڻندڙ آهي، جنهن پيدا ڪئي توهان لاءِ وڻ

ڪي (وري) جياريندو ۽ اهو سڀ ڪنهن پيدائش کي ڄاڻندڙ آهي. جنهن سائي وڻ مان اوهان لاءِ باهه پيدا ڪئي،

الْاَخْضَرِ نَارًا فَاِذَآ اَنْتُمْ مِّنْهُ تُوْقِدُوْنَ ﴿٨٠﴾ اَوَلَيْسَ الَّذِىْ خَلَقَ

سائي مان باهه پوءِ ان وقت توهان ان مان باهه ٻاريو ٿا. ڇا ناهي اهو، جنهن پيدا ڪيو

پوءِ اوهين انهيءَ مهل منجهانئس (باهه) ٻاريندا آهيو. جنهن آسمانن ۽ زمين کي بڻايو، سو انهن جهڙن جي بڻائڻ تي

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يَّخْلُقَ مِثْلَهُمْ ط بَلٰى ق وَهُوَ الْخَلّٰقُ

آسمانن ۽ زمين کي وسوارو هن تي جو پيدا ڪري انهن جهڙا، هائو ۽ اهوئي پيدا ڪندڙ آهي

وس وارو نه آهي ڇا؟ هائو! (وس وارو آهي) ۽ اهو وڏو بڻائيندڙ، (سڀ) ڄاڻندڙ آهي. سندس حڪم هن کان سواءِ

الْعَلِيْمُ ﴿٨١﴾ اِنَّمَآ اَمْرُهٗٓ اِذَآ اَرَادَ شَيْـًٔا اَنْ يَّقُوْلَ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿٨٢﴾

ڄاڻندڙ آهي. بس حڪم ان جو جڏهن ارادو ڪري ڪنهن شيءِ جو ته چوي ان کي ٿيءُ ته ٿيو پوي.

(ٻيو) ڪونه آهي ته جڏهن ڪا شيءِ (بڻائڻ) گهرندو آهي، تڏهن ان لاءِ رڳو چوندو آهي ته ٿيءُ، ته (اها شي) ٿي پوندي آهي.

فَسُبْحٰنَ الَّذِىْ بِيَدِهٖ مَلَكُوْتُ كُلِّ شَىْءٍ وَّاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٨٣﴾ ع

پوءِ پاڪ آهي اها ذات جنهن جي هٿ ۾ آهي حڪومت هر شيءِ جي ۽ انهيءَ ڏانهن ئي موٽايا ويندؤ.

پوءِ اهو (الله) پاڪ آهي، جنهن جي هٿ ۾ هر شيءِ جي حڪومت آهي ۽ ڏانهس اوهين موٽايا ويندؤ.

سُوْرَةُ الصّٰٓفّٰتِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ١٨٢ رُكُوْعَاتُهَا ٥

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالصّٰٓفّٰتِ صَفًّا ﴿١﴾ فَالزّٰجِرٰتِ زَجْرًا ﴿٢﴾ فَالتّٰلِيٰتِ ذِكْرًا ﴿٣﴾ اِنَّ اِلٰهَكُمْ

قسم آهي صف ٻڌندڙن جو قطار ڪري، پوءِ هڪل ڪندڙن جو زور سان هڪل ڪري، پوءِ پڙهندڙن جو ياد ڪري، بيشڪ حاڪم توهان جو

قطار ڪري صفن ٻڌڻ وارن (ملائڪن) جو قسم آهي، پوءِ جهڙڪ ڏيئي (شيطانن کي) ڌمڪائڻ وارن (ملائڪن) جو قسم آهي، پوءِ (قرآن) پڙهڻ وارن جماعت جو قسم آهي،

لَوَاحِدٌ ﴿٤﴾ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ ﴿٥﴾

هڪ ئي آهي. پروردگار آسمانن ۽ زمين جو ۽ جيڪي هنهن جي وچ ۾ آهي ۽ پالڻهار اڀرندن جو.

ته اوهان جو معبود هڪڙو (ئي) آهي. (جو اهو) آسمانن ۽ زمين جو ۽ جيڪي انهن (ٻنهي) جي وچ ۾ آهي، تنهن جو رب آهي ۽ (اهو) اڀرڻ (۽ الهڻ) وارن طرفن

اِنَّا زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِزِيْنَةِ ِۨالْكَوَاكِبِ ﴿٦﴾ وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَيْطٰنٍ

بيشڪ اسان سينگاريوسون آسمان دنيا جو سونهن ستارن جي سان، ۽ بچاءُ ڪيوسون هر شيطان

جو (به) رب آهي. بيشڪ اسان دنيا جي آسمان کي تارن جي سونهن سان سينگاريو، ۽ سيڪنهن حدکان لنگهندڙ شيطان کان (انهيءَ کي) حفاظت ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَّارِدٍ ۞ ۷ لَا يَسَّمَّعُوْنَ اِلَى الْمَلَاِ الْاَعْلٰى وَ يُقْذَفُوْنَ مِنْ كُلِّ

هر چُتيا وجن تا ۽ مٿينءَ ڏانهن مجلس تا ڪَنُ ڏئي سگهن نہ هٺيلي ڪان.

رڪيوسون. تہ (جيئن شيطان) ملاءِ اعليٰ ڏانهن ڪن ڏيئي (ڳالهيون) نہ ٻُڌن ۽ سيڪنهن طرف ڪان (اُنهن ڏانهن) اُماڙيون اڇلبيون آهن.

جَانِبٍ ۞ ۸ دُحُوْرًا وَّلَهُمْ عَذَابٌ وَّاصِبٌ ۞ ۹ اِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ

طرف ڪان، ڀڄائڻ لاءِ ۽ انهن لاءِ آهي عذاب دائمي، مگر جنهن ڏني جهٽ

(اُنهن جي) تڙڻ لاءِ. انهن لاءِ هميشہ جو عذاب آهي. پر جنهن (چوريءَ ڪن ڏيئي ملاءِ اعليٰ جي ڳالهين مان ڪنهن ڳالهہ ڪي)

فَاَتْبَعَهٗ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ۞ ۱۰ فَاسْتَفْتِهِمْ اَهُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمْ مَّنْ

پوءِ پٺيان پويس ٽو الانبو چمڪندڙ. پوءِ پڇ انهن ڪان ڇا اهي ڏکيا آهن پيدا ڪرڻ يا ٻيا جن ڪي

جهٽيو. تنهن کي پوٺتان ٻرندڙ اُماڙي پوندي آهي. پوءِ ڪانئن پڇ تہ آهي پيدا ڪرڻ ۾ تمام مشڪل آهن ڇا يا (ذڪر ڪيل شيون).

خَلَقْنَا ؕ اِنَّا خَلَقْنٰهُمْ مِّنْ طِيْنٍ لَّازِبٍ ۞ ۱۱ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُوْنَ ۞ ۱۲

اسان پيدا ڪيو آهي، بيشڪ اسان پيدا ڪيو آهي انهن کي مٽيءَ چيڪي مان. پر تون عجب ۾ پئين ۽ اهي ڪن ٿا مسخري،

جن کي اسان بڻايو آهي؟ بيشڪ اسان کين چيڪيءَ مٽيءَ مان بڻايو. بلڪ (ڪافرن جي حال ڪان) عجب ڪيئي ۽ اهي ٺٺوليون ڪندا آهن.

وَاِذَا ذُكِّرُوْا لَا يَذْكُرُوْنَ ۞ ۱۳ وَاِذَا رَاَوْا اٰيَةً يَّسْتَسْخِرُوْنَ ۞ ۱۴ وَقَالُوْٓا اِنْ

۽ جڏهن سمجهائجين ٿو تہ نہ ٿا سمجهن. ۽ جڏهن ڏسن ٿا ڪو معجزو تہ ٺوڪون ٿا ڪن. ۽ چون ٿا

۽ جڏهن سمجهائبو اٿن. (تڏهن) نہ سمجهندا آهن. ۽ جڏهن (ڪو) ڪا نشاني ڏسن (تڏهن) ٺٺوليون ڪندا آهن. ۽ چوندا آهن

هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۞ ۱۵ ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ ۞ ۱۶

اهو آهي رڳو جادو پڌرو. ڇا جڏهن مرنداسون ۽ ٿينداسون مٽي ۽ هڏا تہ ڇا اسان پڪ اٿاريا وينداسون.

تہ هيءَ (قرآن) رڳو پڌرو جادو آهي. هان! جڏهن مرنداسون ۽ مٽي ۽ هڏا ٿينداسون (تڏهن) اسين وري (جيئرا ٿي) اٿنداسون ڇا؟

اَوَاٰبَآؤُنَا الْاَوَّلُوْنَ ۞ ۱۷ قُلْ نَعَمْ وَاَنْتُمْ دَاخِرُوْنَ ۞ ۱۸ فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ

يا اسان جا ابا ڏاڏا اڳيان بہ. چؤ هائو ۽ توهان خوار هوندؤ. پوءِ رڳو اها هڪل ٿيندي

اسان جا اڳيان ابيءَ ڏاڏا بہ (اُٿاريا) ڇا؟ چئو تہ هائو (اُٿاريا) ۽ اوهان خوار هوندو. پوءِ اهو (اُٿڻ) رڳو هڪ سخت هڪل هوندي،

وَّاحِدَةٌ فَاِذَا هُمْ يَنْظُرُوْنَ ۞ ۱۹ وَقَالُوْا يٰوَيْلَنَا هٰذَا يَوْمُ الدِّيْنِ ۞ ۲۰

هڪڙي پوءِ ان وقت اهي ڏسڻ لڳندا. ۽ چوندا هاءِ ويل اسان لاءِ هي آهي ڏينهن حساب جو.

پوءِ اُهي اُتي جو اُتي ڏسڻ لڳندا. ۽ چوندا تہ هٺ ارمان! اسان لاءِ هيءَ بدلي (ونڻ) جو ڏينهن آهي. (چئبن تہ)

هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ۞ ۲۱ اُحْشُرُوا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا

هي آهي ڏينهن فيصلي وارو جنهن کي توهان هٺا ڪوڙو ڪندا. گڏ ڪريو ڏوهارين کي

فيصلي جو ڏينهن. جنهن کي اوهين ڪوڙو پائيندا هيو سو هيءَ آهي. (چئبو تہ اي ملائڪو!) ظالمن کي ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَ اَزْوَاجَهُمْ وَ مَا كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ ﴿٢٢﴾ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَاهْدُوْهُمْ

۽ انهن جي سنگت کي ۽ جنهن جي پوڄا ڪندا هئا. الله کان سواءِ، پوءِ وٺايو انهن کي

سندن سنگتين کي ۽ جن کي الله کان سواءِ پوڄيندا هئا، تن کي گڏ ڪريو. پوءِ کين

اِلٰى صِرَاطِ الْجَحِيْمِ ﴿٢٣﴾ وَقِفُوْهُمْ اِنَّهُمْ مَّسْـُٔوْلُوْنَ ﴿٢٤﴾ مَا لَكُمْ

دڳ دوزخ جو. ۽ بيهاريون ته انهن کان پڇا ٿئي. ڇا ٿيو اٿو

دوزخ جي واٽ ڏانهن ڏس ڏيو. ۽ کين ترسايو جو بيشڪ کانئن پڇبو. ته اوهان کي ڇا (ٿيو) آهي.

الربع

لَا تَنَاصَرُوْنَ ﴿٢٥﴾ بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُوْنَ ﴿٢٦﴾ وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ

نه ٿا ڪريو مدد هڪٻئي جي. پر اهي اڄ ڏينهن پاڻ قبول ڪندا. ۽ سامهون ٿي هڪ ٻئي

جو هڪ ٻئي جي مدد نه ٿا ڪريو؟ بلڪ اهي اڄ ڪنڌ نوائيندڙ آهن. ۽ ڪي ڪن ڏانهن منهن ڪري هڪ ٻئي کان

عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ﴿٢٧﴾ قَالُوْٓا اِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَاْتُوْنَنَا عَنِ الْيَمِيْنِ ﴿٢٨﴾

تي سوال جواب ڪندا. چوندا توهان ٿي ايندا هئا اسان وٽ ساڄي کان.

پڇڻ لڳندا. (ماڻهو پنهنجن سردارن کي) چوندا ته بيشڪ اوهين (گمراه ڪرڻ لاءِ) سڄي (۽ کبي) پاسي کان اسان وٽ ايندا هيو.

قَالُوْا بَلْ لَّمْ تَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٢٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ ۚ

جواب ڏيندا بلڪ نه هئا اوهين ايمان وارا. ۽ نه هئو اسان جو توهان تي ڪو زور،

(سردار) چوندا ته (نه!) بلڪ اوهين پاڻ مڃيندڙ نه هيو. ۽ اوهان تي اسان جو ڪو زور نه (هلندو) هو. بلڪ

بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طٰغِيْنَ ﴿٣٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَآ ۖ اِنَّا لَذَآئِقُوْنَ ﴿٣١﴾

پر توهان هئا ماڻهو بي فرمان. پوءِ ثابت ٿيو اسان تي قول اسان جي رب جو، پڪ اسان اهو چکندڙ آهيون.

(اوهين) پاڻ حد کان لنگهيل قوم هيو. پوءِ اسان تي اسان جي پالڻهار جو چوڻ ثابت ٿيو ته. بيشڪ اسين (عذاب) چکندڙ هجون.

فَاَغْوَيْنٰكُمْ اِنَّا كُنَّا غٰوِيْنَ ﴿٣٢﴾ فَاِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِى الْعَذَابِ

پوءِ گمراهه ڪيوسون اوهان کي پڪ اسان به گمراهه هئاسون. پوءِ اهي ان ڏينهن عذاب ۾

پوءِ اوهان کي گمراه ڪيوسون. جو بيشڪ اسين (پاڻ) به گمراه هياسون. پوءِ بيشڪ. اهي انهيءَ ڏينهن عذاب ۾

مُشْتَرِكُوْنَ ﴿٣٣﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِيْنَ ﴿٣٤﴾ اِنَّهُمْ كَانُوْٓا اِذَا

گڏيل هوندا. بيشڪ اسان ائين ٿي ڪندا آهيون ڏوهارين سان. اهي هئا جو جڏهن

هڪ ٻئي سان گڏ شريڪ هوندا. بيشڪ اسين ڏوهارين سان اهڙيءَ طرح ڪندا آهيون. بيشڪ اهي (اهڙا) هئا جو جڏهن کين چئبو هو

قِيْلَ لَهُمْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ۙ يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُوْلُوْنَ اَئِنَّا لَتَارِكُوْٓا

کين چئبو هو ناهي ڪوئي لائق عبادت سواءِ الله جي ته وڏائي ڪندا هئا. ۽ چوندا هئا ڇا اسين ڇڏي ڏيون

ته الله کان سواءِ (ٻيو) ڪو عبادت جي لائق نه آهي (تڏهن) وڏائي ڪندا هئا. ۽ چوندا هئا ته اسان هڪ جنوني شاعر جي (چوڻ) تي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُوْنٍ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَآءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٣٧﴾

پنهنجي معبودن کي هڪ شاعر مجنون جي ڪري. بلڪ انهيءَ آندو سچو دين ۽ سچو چيائين رسولن کي.

پنهنجن معبودن کي ڇڏينداسون ڇا؟ بلڪ (پيغمبر محمدص) سچ (يعني قرآن) آندو ۽ (سڀني) پيغمبرن کي سچو ڄاتائين.

اِنَّكُمْ لَذَآئِقُوا الْعَذَابِ الْاَلِيْمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ

بيشڪ اوهان آهيو چکندڙ عذاب دردناڪ. ۽ رڳو سزا ڏنا ويندؤ پنهنجي

بيشڪ اوهين ڏکائيندڙ عذاب (جو مزو) چکڻ وارا هجو. ۽ جيڪي ڪندا هيؤ. تنهن کان سواءِ (ٻيو) ڪو بدلو نہ ڏبو.

تَعْمَلُوْنَ ﴿٣٩﴾ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٤٠﴾ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ

ڪئي جي. مگر ٻانها الله جا سچائي وارا اهي ئي جن لاءِ آهي رزق

پر الله جا خاص ٻانها (عذاب کان بچندا). انهن لاءِ روزي مقرر (ٿيل) آهي.

مَّعْلُوْمٌ ﴿٤١﴾ فَوَاكِهُ ۚ وَهُمْ مُّكْرَمُوْنَ ﴿٤٢﴾ فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿٤٣﴾

خاص. ميوا. ۽ اهي عزت وارا آهن. باغن نعمتن وارن ۾.

(قسمين) ميوا ۽ اهي عزت ڏنل هوندا. نعمت وارن باغن ۾.

عَلٰى سُرُرٍ مُّتَقٰبِلِيْنَ ﴿٤٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَاْسٍ مِّنْ مَّعِيْنٍ ﴿٤٥﴾ بَيْضَآءَ

پلنگن تي هڪٻئي جي سامهون. ڦيرايو ويندو انهن تي پيالو وهندڙ مشروبات مان. اڇي رنگ وارو

پلنگن تي هڪ ٻئي جي آمهون سامهون (ويٺل هوندا). وهندڙ شراب جو پيالو مٿن پيو ڦيرائبو. جو (بلڪل)

لَذَّةٍ لِّلشّٰرِبِيْنَ ﴿٤٦﴾ لَا فِيْهَا غَوْلٌ وَّلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَ

لذيذ پيئندڙن لاءِ. نہ ان ۾ متو ڦرندو ۽ نکي اهي ان کان بيهوش ٿيندا. ۽

اڇو پيئندڙن لاءِ مزيدار هوندو. نکي منجهس مٿي جي ڦيري هوندي ۽ نکي اهي ڪانئس نشي وارا ٿيندا. ۽

عِنْدَهُمْ قٰصِرٰتُ الطَّرْفِ عِيْنٌ ﴿٤٨﴾ كَاَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُوْنٌ ﴿٤٩﴾

انهن وٽ آهن نگاهہ جهڪائيندڙ حورون وڏين اکين واريون. ڄڻڪ اهي آنا آهن ڍڪي رکيل.

وڏين اکين واريون هيٺ نهاريندڙ (زالون) وٽن هونديون. ڄڻڪ اهي (حورون)، ڍڪيل آنا آهن.

فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ

پوءِ منهن ڪري هڪٻئي ڏانهن پڇا ڳاڇا ڪندا. چوندو ڪو ڳالهائيندڙ انهن مان

پوءِ ڪي (ماڻهو) ڪن ڏانهن منهن ڪري هڪ ٻئي کان پڇڻ لڳندا. منجهانئن ڪو چوندڙ چوندو تہ،

اِنِّيْ كَانَ لِيْ قَرِيْنٌ ﴿٥١﴾ يَّقُوْلُ اَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِيْنَ ﴿٥٢﴾ ءَاِذَا مِتْنَا

تہ هئو منهنجو هڪ سنگتي. چوندو هئو تہ ڇا تون مڃيندڙن مان آهين؟ جڏهن مرنداسون

بيشڪ (دنيا ۾) منهنجو هڪ سنگتي هو. جو چوندو هو تہ. تون (قيامت جي) مڃيندڙ ٿيو آهين ڇا؟ هان! جڏهن مرنداسون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَدِيْنُوْنَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ اَنْتُمْ مُّطَّلِعُوْنَ ﴿٥٤﴾

۽ ٿينداسون مٽي ۽ هڏا تہ ڇا پڪ اسان کي بدلو ڏنو ويندو؟ چوندو ڇا توهان ڏسندؤ انهيءَ کي؟

۽ مٽي ۽ هڏا ٿينداسون (تڏهن) اسان کي بدلو ڏنو ويندو ڇا؟ (وري اهو) چوندو تہ. اوهين (بہ دوزخين کي) ڏسو ٿا ڇا؟

فَاطَّلَعَ فَرَاٰهُ فِيْ سَوَآءِ الْجَحِيْمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَاللّٰهِ اِنْ كِدْتَّ لَتُرْدِيْنِ ﴿٥٦﴾

پوءِ ليئو پائيندو تہ ڏسندو ان کي وچ دوزخ ۾ چوندس الله جو قسم تو تہ ڪڏهن ڪيريو ٿي مونکي،

پوءِ (پاڻ) جهاتي پائيندو تہ اُهو (سنگتي) دوزخ جي وچ ۾ ڏسندو. چوندو تہ. الله جو قسم! تہ تون مون کي ذري گهٽ هلاڪ ٿي ڪيو.

وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّيْ لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِيْنَ ﴿٥٧﴾ اَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِيْنَ ﴿٥٨﴾

جي نہ ٿئي مهرباني منهنجي رب جي تہ هجان ها ورتلن مان. ڇا پوءِ ناهيون اسين مرندڙ،

۽ جيڪڏهن منهنجي پالڻهار جو (مون تي) فضل نہ ٿئي ها تہ بيشڪ آءٌ (بہ عذاب ۾) حاضر ڪيلن مان هجان ها! بيشڪ. اسين نڪي (هاڻي وري)

اِلَّا مَوْتَتَنَا الْاُوْلٰى وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ﴿٥٩﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ

مگر موت اسان جو پهريون ۽ نہ آهيون اسين عذاب ڪيل ؟ بيشڪ هي آهي ڪاميابي

مرڻ وارا آهيون. رڳو اسان جو پهريون مرڻ هو (جو ٿي چڪو) ۽ نڪي عذاب ڪيل آهيون. بيشڪ. اِها وڏي مراد ماڻڻ آهي.

الْعَظِيْمُ ﴿٦٠﴾ لِمِثْلِ هٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعٰمِلُوْنَ ﴿٦١﴾ اَذٰلِكَ خَيْرٌ نُّزُلًا

وڏي. اهڙي شيءِ لاءِ ڀل تہ ڪم ڪن ڪم ڪندڙ. ڇا اها ڀلي مهماني آهي

اهڙيءَ (نعمت) لاءِ ڀلي تہ عمل ڪندڙ عمل ڪن!. ڀلا اها (بيان ڪيل نعمت) مهمانيءَ طور ڀلي آهي

اَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّوْمِ ﴿٦٢﴾ اِنَّا جَعَلْنٰهَا فِتْنَةً لِّلظّٰلِمِيْنَ ﴿٦٣﴾ اِنَّهَا شَجَرَةٌ

يا وڻ ٿوهر جو؟ اسان ڪيو آهي ان کي عذاب ظالمن لاءِ. بيشڪ اهو وڻ

يا ٿوهر جو وڻ؟ بيشڪ اسان اِن (وڻ) کي ظالمن جي لاءِ عذاب بڻايو آهي. بيشڪ. اِهو هڪ وڻ آهي.

تَخْرُجُ فِيْٓ اَصْلِ الْجَحِيْمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَاَنَّهٗ رُءُوْسُ الشَّيٰطِيْنِ ﴿٦٥﴾

نڪري ٿو دوزخ جي تري ۾. ان جا سنگ آهن جهڙيون منڍيون شيطانن جون.

جو دوزخ جي تري ۾ پيدا ٿيندو آهي. اُن جون تاريون ڄڻڪ شيطانن جا مٿا آهن.

فَاِنَّهُمْ لَاٰكِلُوْنَ مِنْهَا فَمَالِـُٔوْنَ مِنْهَا الْبُطُوْنَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ اِنَّ لَهُمْ

پوءِ اهي کائيندا انهيءَ مان پوءِ ڀريندا ان مان پيٽن کي. پوءِ بيشڪ انهن لاءِ

پوءِ بيشڪ. دوزخي اُن مان کائيندا پوءِ منجهانئس پيٽ ڀريندا. وري انهن لاءِ اُن (کاڄ)

عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيْمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ اِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَاِلَى الْجَحِيْمِ ﴿٦٨﴾

ان مٿان آهي ملاوت ٽهڪندڙ پاڻي جي. پوءِ يقينن موٽڻ انهن جو ٿيندو آڙاھ باهہ ڏانهن.

تي ٽهڪندڙ پاڻيءَ جي ملاوت هوندي. وري بيشڪ. (کائڻ پيئڻ کان پوءِ) سندن موٽڻ دوزخ ڏانهن هوندو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ﴿٦٩﴾ فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَقَدْ

بيشڪ انهن لڌو هئو پنهنجن ابن ڏاڏن کي گمراهہ پوءِ اهي انهن جي رڳدن تي ڊوڙن ٿا. ۽ ٿي ويا

بيشڪ، انهن پنهنجن ابن ڏاڏن کي گمراهہ ڏٺو. تنهن ڪري اهي (بہ) سندن پيرن تي ڊوڙن ٿا. ۽ بيشڪ

ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿٧٢﴾

گمراهہ انهن کان اول گهڻا اڳيان. ۽ يقينن اسان موڪلياسون انهن ۾ ڊيڄاريندڙ.

کانئن اڳ اڳين مان گهڻا گمراهہ ٿيا هئا. ۽ بيشڪ، منجهن ڊيڄاريندڙ موڪليا هئاسون.

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٧٣﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾

پوءِ ڏس ڪيئن ٿي پڇاڙي ڊيڄاريلن جي، مگر ٻانها الله جا سچا.

پوءِ نهار تہ ڊيڄاريلن جي پڇاڙي ڪيئن ٿي! پر الله جا خاص ٻانها (انهن جي پڇاڙي چڱي ٿي).

وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ

۽ پڪاريو اسان کي نوح پوءِ واهہ جو پڌوسون پڪار کي. ۽ ڇڏايوسون انکي ۽ سندس ڪٽنب کي

۽ بيشڪ نوح اسان کي سڏيو پوءِ اسين چڱا (دعا) قبول ڪندڙ آهيون. ۽ کيس ۽ سندس (تعلق دارن) ماڻهن کي وڏيءَ

الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ

مونجهہ وڏي کان. ۽ ڪيوسون ان جي اولاد کي ئي باقي رهندڙ. ۽ ڇڏيوسون انهيءَ لاءِ

مصيبت کان بچايوسون. ۽ (فقط) سندس اولاد کي ئي باقي رهيل ڪيوسون. ۽ پوين ۾ ان لاءِ (چڱي يادگيري) ڇڏي سون.

فِي الْآخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَامٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي

پوين ۾. تہ سلام آهي نوح تي جهانن ۾. بيشڪ اسان اهڙوئي بدلو ڏيندا آهيون

ساري جڳ ۾ نوح تي شال سلام هجي! بيشڪ اسين ڀلارن کي اهڙيءَ طرح بدلو ڏيندا آهيون.

الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ﴿٨٢﴾

ڀلارن کي. اهو هئو اسان جي ٻانهن مؤمنن مان. پوءِ ٻوڙيوسون ٻين کي.

بيشڪ، اهو اسان جي مؤمن ٻانهن مان آهي. وري ٻين کي ٻوڙيوسون.

وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾

۽ بيشڪ ان جو تابعدار هو ابراهيم جڏهن آندائين پنهنجي رب وٽ دل سلامت.

۽ بيشڪ نوح جي پيروي ڪندڙن مان ابراهيم هو. (ياد ڪر) جڏهن (هو) پنهنجي پالڻهار وٽ سالم دل سان آيو.

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ أَئِفْكًا آلِهَةً

جنهن وقت چيائين پنهنجي پيءُ ۽ پنهنجي قوم کي تہ ڇا جي عبادت ڪريو ٿا؟ ڇا هٿرادو مالڪن کي

(ياد ڪر) جڏهن پنهنجي پيءُ ۽ پنهنجيءَ قوم کي چيائين تہ اوهين ڇا کي پوڄيندا آهيو؟ الله کان سواءِ هٿرادو نهيلن معبودن کي

ركوع ٣ | وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

دُوْنَ اللّٰهِ تُرِيْدُوْنَ ﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٨٧﴾ فَنَظَرَ نَظْرَةً

الله کان سواءِ | مجيو ٿا. | پوءِ ڪهڙو | خيال آهي توهان جو | رب العالمين ۾. | پوءِ نظر ڪيائين | هڪ ڀيرو

گهرو ٿا ڇا؟. پوءِ جهانن جي پالڻهار بابت اوهان جو ڪهڙو گمان آهي؟ پوءِ تارن ۾ هڪ ڀيرو ڇتائي ڏٺائين.

فِي النُّجُوْمِ ﴿٨٨﴾ فَقَالَ اِنِّيْ سَقِيْمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِيْنَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ اِلٰٓى

تارن ۾. | پوءِ چيائين | آءٌ | بيمار آهيان. | پوءِ موٽي ويا | ان کان | پٺي ڏيئي. | پوءِ لڪي ويو | انهن جي

پوءِ چيائين ته آءٌ بيمار ٿيندس. پوءِ ڪانئس پٺي ڏيئي ڦريا. پوءِ سندن معبودن ڏانهن منهن ڪيائين

اٰلِهَتِهِمْ فَقَالَ اَلَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُوْنَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ

بتن ڏانهن | پوءِ چيائين | ڇو نه | ٿا کائو؟ | ڇا ٿيو اٿوَ | نه | ٿا ڳالهايو؟ | پوءِ وريو | انهن تي

۽ چيائين ته اوهين (ڪجهه) نه ٿا کائو ڇا؟ اوهان کي ڇا (ٿيو) آهي، جو نٿا ڳالهايو؟ پوءِ سڄي هٿ (يعني زور)

ضَرْبًا بِالْيَمِيْنِ ﴿٩٣﴾ فَاَقْبَلُوْٓا اِلَيْهِ يَزِفُّوْنَ ﴿٩٤﴾ قَالَ اَتَعْبُدُوْنَ مَا

ڌڪ هڻندي | زور سان. | پوءِ آيا | ان ڏانهن | ڀڄندا. | چيائين | ڇا عبادت ڪريو ٿا | انهن جي جنکي

سان مٿن ڏاڍا ڌڪ هڻڻ لڳو. پوءِ قوم (وارا) ڏانهس ڊوڙندا سامهون آيا. (ڪين) چيائين ته جنهن کي اوهين (پاڻ) گهڙيندا آهيو، تنهن کي ڇو پوڄيندا آهيو؟

تَنْحِتُوْنَ ﴿٩٥﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا ابْنُوْا لَهٗ بُنْيَانًا

گهڙيو ٿا؟ | ۽ | الله | پيدا ڪيو توهان کي | ۽ | جنکي توهان ٺاهيو ٿا. | چيائون | اوساريو | ان لاءِ | هڪ جاءِ

هن هوندي جو الله اوهان ۽ جيڪي اوهين ڪريو ٿا، تنهن کي پيدا ڪيو. (هڪ ٻئي کي) چيائون ته. ابراهيم لاءِ ڪا اڏاوت اڏيو.

فَاَلْقُوْهُ فِي الْجَحِيْمِ ﴿٩٧﴾ فَاَرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ الْاَسْفَلِيْنَ ﴿٩٨﴾

پوءِ اڇليوس | آڙاهه ۾. | پوءِ رٿيائون | انهيءَ لاءِ | مڪر | پوءِ ڪيوسون انهن کي | هيٺ.

پوءِ کيس (باهه جي) آڙاهه ۾ اڇليو. پوءِ ساڻس فريب ڪرڻ جو ارادو ڪيائون. پوءِ کين هيٺاهان ٿيندڙ ڪيوسون.

وَقَالَ اِنِّيْ ذَاهِبٌ اِلٰى رَبِّيْ سَيَهْدِيْنِ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِيْ مِنَ

۽ چيائين | بيشڪ مان | ويندڙ آهيان | پنهنجي رب ڏانهن | اجهو مونکي راهه ڏيکاريندو. | اي رب منهنجا | بخش | مونکي | کو

(ابراهيم) چيو ته. بيشڪ آءٌ پنهنجي پالڻهار ڏانهن رجوع ڪرڻ وارو آهيان (اهو) سگهوئي مون کي واٽ ڏيکاريندو (جتي سندس رضا هوندي). اي منهنجا پالڻهار!

الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٠٠﴾ فَبَشَّرْنٰهُ بِغُلٰمٍ حَلِيْمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ

صالحين مان. | پوءِ مبارڪ ڏني سون کيس | نينگر | بردبار جي. | پوءِ جڏهن | پهتو | ان سان گڏ | ڊڪ ڊوڙ کي | چيائين

صالحن مان (ڪو پٽ) مون کي عطا ڪر! پوءِ کيس هڪ بردبار نينگر جي خوشخبري ڏني سون. پوءِ جڏهن ساڻس گڏجي ڪم ڪار ڪرڻ (واريءَ عمر)

يٰبُنَيَّ اِنِّيْٓ اَرٰى فِي الْمَنَامِ اَنِّيْٓ اَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرٰى ؕ قَالَ

اي پٽڙا | مان | ڏسان ٿو | ننڊ ۾ | ته | ڪهان ٿو توکي | پوءِ تون ڏس | ڇا ٿو ڀائين؟ | چيائين

کي پهتو (تڏهن ابراهيم) چيو ته. اي منهنجا پٽڙا! بيشڪ آءٌ ننڊ ۾ ڏسان پيو ته آءٌ توکي ڪُهان ٿو پوءِ تون نظر ڪر ته تنهنجي دل ۾ ڇا ٿو اچي؟ چيائين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يٰٓاَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ز سَتَجِدُنِيْٓ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ مِنَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٠٢﴾

اي ابا كري چڏ جنهن جو توکي حڪم ٿئي ٿو. اجهو لهندين مونکي انشاءالله سهپ وارن مان.

تہ اي منهنجا ابا! جنهن (ڪم) جو توکي حڪم ڏنو وڃي ٿو سو ڪر! جيڪڏهن الله گهريو تہ مون کي صبر ڪرڻ وارن مان لهندين.

فَلَمَّآ اَسْلَمَا وَتَلَّهٗ لِلْجَبِيْنِ ﴿١٠٣﴾ج وَنَادَيْنٰهُ اَنْ يّٰٓاِبْرٰهِيْمُ ﴿١٠٤﴾لا قَدْ

پوءِ جڏهن مڃي چڪا ٻئي ۽ ليٽايائينس نراڙ تي. ۽ اسان ان کي سڏي چيو تہ اي ابراهيم! تحقيق

پوءِ جڏهن ٻنهي حڪم مڃيو ۽ ابراهيم (پنهنجي) پٽ کي پيشانيءَ ڀر ليٽايو. ۽ کيس سڏيوسون تہ اي ابراهيم!. بيشڪ

صَدَّقْتَ الرُّءْيَا ج اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٠٥﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ

تو سچو ڪيو خواب کي. بيشڪ اسان اهڙي طرح بدلو ڏيندا آهيون ڀلارن کي. بيشڪ اها آهي

تو خواب کي سچو ڪيو. بيشڪ اسين ڀلارن کي اهڙيءَ طرح بدلو ڏيندا آهيون. بيشڪ اها پڌري

الْبَلٰٓؤُا الْمُبِيْنُ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنٰهُ بِذِبْحٍ عَظِيْمٍ ﴿١٠٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ

آزمائش پڌري. ۽ اسان ان جي عوض ڏنو گهيٽو سهڻو. ۽ ڇڏيوسون ان لاءِ

پرک آهي. ۽ قربانيءَ جي وڏي جانور سان ان جو عيوض ڏنوسون. ۽ پوين ۾ (چڱي ساراهہ) ان لاءِ ڇڏي سون.

فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿١٠٨﴾صلے سَلٰمٌ عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ ﴿١٠٩﴾ كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١١٠﴾

پوين ۾. تہ سلام آهي ابراهيم تي. اهڙوئي بدلو ڏيندا آهيون ڀلارن کي.

ابراهيم تي شال سلام هجي! ڀلارن کي اهڙيءَ طرح بدلو ڏيندا آهيون.

اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنٰهُ بِاِسْحٰقَ نَبِيًّا مِّنَ

اهو هئو اسان جي ٻانهن مؤمنن مان. ۽ خوشخبري ڏني سون ان کي اسحاق جي تہ اهو نبي

بيشڪ اهو اسان جي مؤمن ٻانهن مان آهي. ۽ کيس اسحاق جي خوشخبري ڏني سون جو صالحن مان هڪڙو نبي آهي.

الصّٰلِحِيْنَ ﴿١١٢﴾ وَبٰرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلٰٓى اِسْحٰقَ ط وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ

سڳورو ٿيندو. ۽ وڌايوسون ان کي ۽ اسحاق کي، ۽ ٿيندو انهن جي اولاد کو نيڪ

۽ ابراهيم تي ۽ اسحاق تي برڪت نازل ڪئي سون ۽ ٻنهي جي اولاد مان ڪي نيڪوڪار آهن

وَّظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ مُبِيْنٌ ﴿١١٣﴾ع وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلٰى مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿١١٤﴾ج

۽ کو ظلم ڪندڙ پنهنجي جان تي پڌرو. ۽ يقينن ٿورو ڪيوسون موسيٰ ۽ هارون تي.

۽ ڪي پاڻ تي ظاهر ظهور ظلم ڪندڙ آهن. ۽ بيشڪ موسيٰ ۽ هارون تي احسان ڪيوسون.

وَنَجَّيْنٰهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ﴿١١٥﴾ج وَنَصَرْنٰهُمْ فَكَانُوْا

۽ ڇڏايوسون انهن کي ۽ سندن قوم کي مصيبت وڏي مان. ۽ اسان انهن جي مدد ڪئي پوءِ ٿي ويا

۽ کين ۽ سندس قوم کي وڏيءَ سختيءَ کان بچايوسون. ۽ کين مدد ڏني سون پوءِ آهي

ركوع ٣

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هُمُ الْغٰلِبِيْنَ ﴿١١٦﴾ وَاٰتَيْنٰهُمَا الْكِتٰبَ الْمُسْتَبِيْنَ ﴿١١٧﴾ وَهَدَيْنٰهُمَا

اهي زور. ۽ اسان ڏنو ٻنهي کي ڪتاب بيان ڪندڙ. ۽ اسان ڏيکاريو انهن کي

غالب رهيا. ۽ کين پڌرو ڪتاب ڏنوسون. ۽ کين سڌي رستي لاتوسون.

الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ﴿١١٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿١١٩﴾ سَلٰمٌ

رستو سڌو. ۽ رکيوسون انهن لاءِ پوين ۾. تہ سلام آهي

۽ پوين ۾ (چڱي ساراه) انهن لاءِ ڇڏي سون. موسىٰ ۽هارون تي شال سلام هجي!

عَلٰى مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿١٢٠﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٢١﴾ اِنَّهُمَا

موسىٰ ۽ هارون تي. بيشڪ اهڙي طرح بدلو ڏيندا آهيون ڀلارن کي. اهي ٻئي هئا

بيشڪ اسين ڀلارن کي اهڙيءَ طرح بدلو ڏيندا آهيون. بيشڪ اهي (ٻئي)

مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٢٢﴾ وَاِنَّ اِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٢٣﴾ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ

اسان جي ٻانهن ايمان وارن مان. ۽ بيشڪ الياس هئو رسولن مان. جڏهن چيائين پنهنجي قوم کي

اسان جي مؤمنن ٻانهن مان آهن. ۽ بيشڪ الياس پيغمبرن مان هو. جڏهن پنهنجيءَ قوم کي چيائين تہ (الله کان)

اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿١٢٤﴾ اَتَدْعُوْنَ بَعْلًا وَّتَذَرُوْنَ اَحْسَنَ الْخَالِقِيْنَ ﴿١٢٥﴾ اللّٰهَ

ڇا نہ ٿا ڊڄو؟ ڇا توهان پڪاريو ٿا بُت کي ۽ ڇڏيو ٿا تمام سهڻي خلقيندڙ کي، الله

ڇو نہ ڊڄندا آهيو؟. ڇو بَعل (نالي بت) کي پوڄيندا آهيو ۽ سڀ کان ڀلي خلقيندڙ کي ڇڏيندا آهيو؟ (جو) الله

رَبَّكُمْ وَرَبَّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٢٦﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَاِنَّهُمْ لَمُحْضَرُوْنَ ﴿١٢٧﴾

پنهنجي رب کي ۽ پنهنجن ابن ڏاڏن جي رب کي. پوءِ ڪوڙو ڪيائون ان کي پوءِ اهي ٿيا پڪڙيل.

اوهان جو پالڻهار ۽ اوهان جي اڳين ابن ڏاڏن جو پالڻهار آهي. پوءِ کيس ڪوڙو ڀانيائون تنهن ڪري اهي بيشڪ (دوزخ ۾) حاضر ڪيل آهن.

اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿١٢٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿١٢٩﴾

مگر ٻانها الله جا نِجا. ۽ ڇڏيوسون ان لاءِ پوين ۾.

پر الله جا خاص ٻانها (ڇٽل آهن). ۽ پوين ۾ (چڱي ساراه) ان لاءِ ڇڏي سون.

سَلٰمٌ عَلٰٓى اِلْ يَاسِيْنَ ﴿١٣٠﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٣١﴾ اِنَّهٗ

تہ سلام هجي الياسين تي. بيشڪ اسان اهڙوئي بدلو ڏيندا آهيون ڀلائي ڪندڙن کي اهو هئو

الياس تي شال سلام هجي! بيشڪ اسين ڀلارن کي اهڙيءَ طرح بدلو ڏيندا آهيون. بيشڪ اهو

مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٣٢﴾ وَاِنَّ لُوْطًا لَّمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٣٣﴾ اِذْ

اسان جي ٻانهن ايمان وارن مان. ۽ بيشڪ لوط هئو رسولن مان. جڏهن

اسان جي مؤمنن ٻانهن مان آهي. ۽ بيشڪ لوط پيغمبرن مان هو. (ياد ڪر) جڏهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٣٤﴾ اِلَّا عَجُوْزًا فِي الْغٰبِرِيْنَ ﴿١٣٥﴾ ثُمَّ

ڇڏايوسون ان کي ۽ سندس ڪٽنب ساري کي، مگر پوڙهي زال جا پوئتي رهندڙن ۾ ٿي. پوءِ

ان کي ۽ سندس مڙني گهروارن کي بچايوسون. سواءِ هڪ ڪراڙيءَ زال جي جا پٺتي رهندڙن ۾ ٿي. وري (ٻين)

دَمَّرْنَا الْاٰخَرِيْنَ ﴿١٣٦﴾ وَاِنَّكُمْ لَتَمُرُّوْنَ عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِيْنَ ﴿١٣٧﴾ وَبِالَّيْلِ ط

هلاڪ ڪيوسون ٻين کي. ۽ توهان انهن تان لنگهندا آهيو صبح جي وقت، ۽ رات جو،

ٻين کي هلاڪ ڪيوسون. ۽ بيشڪ اوهين انهن (جي ڳوٺن) وٽان صبح جو لنگهندا آهيو. ۽ رات جو (ٻ).

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿١٣٨﴾ ع وَاِنَّ يُوْنُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٣٩﴾ ط اِذْ اَبَقَ اِلَى

ڇا نه ٿا سمجهو؟ ۽ بيشڪ يونس هئو رسولن مان. جڏهن ڀڄي آيو

پوءِ ڇو نه سمجهندا آهيو؟ ۽ بيشڪ يونس پيغمبرن مان هو. جڏهن (هو) ڀريل ٻيڙيءَ

الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ﴿١٤٠﴾ فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِيْنَ ﴿١٤١﴾ ج فَالْتَقَمَهُ

ٻيڙيءَ ڀريل ڏانهن. پوءِ گڏجي ڍار وڌائين پوءِ ٿيو ڍڪ وارن ۾. پوءِ ڳهي ويئي ان کي

ڏانهن ڀڄو. پوءِ (ٻيڙيءَ وارن سان) ڀڪو وڌائين ته (پاڻ) ڀڪي ڀيلن مان ٿيو. پوءِ کيس مڇي ڳهي وئي

الْحُوْتُ وَهُوَ مُلِيْمٌ ﴿١٤٢﴾ فَلَوْلَآ اَنَّهٗ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِيْنَ ﴿١٤٣﴾ لَلَبِثَ

مڇي ۽ اهو هئو منتظر. پوءِ جيڪڏهن نه هجي ها سبحان پڙهندڙ، ته ترسي ها

۽ اهو (اهڙو ڪم ڪندڙ هو جو) ملامت جو لائق هو. پوءِ اهو جيڪڏهن تسبيح چوندڙن مان نه هجي ها. ته انهيءَ

فِيْ بَطْنِهٖٓ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿١٤٤﴾ ج فَنَبَذْنٰهُ بِالْعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيْمٌ ﴿١٤٥﴾ ج

ان جي پيٽ ۾ ان ڏينهن تائين جو اٿاريا ويندا. پوءِ ڪيريوسون ان کي پڌر تي ۽ اهو هئو بيمار.

(قيامت واري) ڏينهن تائين جنهن ۾ (ماڻهو) اُٿارجن، ان جي پيٽ ۾ رهي ها! پوءِ کيس صاف پٽ ۾ اڇليوسون ۽ اهو بيمار هو.

وَاَنْۢبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَّقْطِيْنٍ ﴿١٤٦﴾ ج وَاَرْسَلْنٰهُ اِلٰى مِائَةِ اَلْفٍ

۽ ڄمايوسون ان تي وڻ ايرائون (ڪدوءَ) جو. ۽ موڪليوسون ان کي هڪ لک ماڻهن ڏانهن

۽ مٿس وڻ ڪدوءَ (جي قسم) مان ڄمايوسون. ۽ کيس (هڪ) لک يا (اُن کان) وڌيڪ (ماڻهن) ڏانهن موڪليوسون.

اَوْ يَزِيْدُوْنَ ﴿١٤٧﴾ ج فَاٰمَنُوْا فَمَتَّعْنٰهُمْ اِلٰى حِيْنٍ ﴿١٤٨﴾ ط فَاسْتَفْتِهِمْ اَلِرَبِّكَ

يا زياده ٿين. پوءِ انهن ايمان آندو پوءِ نفعو ڏنوسون انهن کي ڪنهن وقت تائين. پوءِ پڇا ڪر انهن کان ڇا تنهنجي رب لاءِ

پوءِ (انهن) ايمان آندو، پوءِ هڪ وقت تائين کين آسودو ڪيوسون. پوءِ (اي پيغمبر!) انهن (يعني مشرڪن) کان پڇ ته

الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُوْنَ ﴿١٤٩﴾ اَمْ خَلَقْنَا الْمَلٰٓئِكَةَ اِنَاثًا وَّهُمْ

ڌيئر آهن ۽ انهن لاءِ پٽ. يا پيدا ڪياسون ملائڪ ماديون ڪري ۽ اهي

تنهنجي پالڻهار کي ڌيئر آهن ڇا ۽ کين پٽ آهن؟ يا ملائڪن کي ماديون (ڪري) بڻايوسون ۽ اهي (اُن وقت)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

شٰهِدُوْنَ ﴿۱۵۰﴾ اَلَآ اِنَّهُمْ مِّنْ اِفْكِهِمْ لَيَقُوْلُوْنَ ﴿۱۵۱﴾ وَلَدَ اللّٰهُ ۙ وَاِنَّهُمْ

شاهد آهن خبردار بيشڪ اهي پنهنجو ٺاهه ٺاهي چون ٿا، تہ پار ڄڻيا آهن الله حالانڪ اهي

حاضر هئا؟ خبردار هجو! (تہ) بيشڪ اهي پنهنجي (هٿرادو ٺهيل) ڪوڙ مان چوندا آهن. تہ الله (اولاد کي) ڄڻيو آهي،

لَكٰذِبُوْنَ ﴿۱۵۲﴾ اَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِيْنَ ﴿۱۵۳﴾ مَا لَكُمْ ۫ كَيْفَ

ڪوڙا آهن. چا ڌيئون اٽس ڏيئرون پٽن تي؟ چا ٿيو آ توهان کي، ڪيئن ٿا

۽ پڪ اهي ڪُوڙا آهن. پٽن کان ڌيئر پسند ڪيائين چا؟. اوهان کي چا ٿيو آهي، ڪيئن

تَحْكُمُوْنَ ﴿۱۵۴﴾ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿۱۵۵﴾ اَمْ لَكُمْ سُلْطٰنٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۵۶﴾ فَاْتُوْا

فيصلو ڪريو؟ چا پوءِ نہ ٿا ڌيان ڪريو. يا توهان وٽ آهي ڪو دليل چٽو پوءِ آڻيو

فيصلو ڪندا آهيو؟ (اوهين) چو نہ ڌيان ڪندا آهيو؟. يا اوهان لاءِ ڪا پڌري حجت آهي؟

بِكِتٰبِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۱۵۷﴾ وَجَعَلُوْا بَيْنَهٗ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا ؕ

پنهنجو ڪتاب جيڪڏهن سچا آهيو. ۽ بڻايائون انهيءَ ۽ جنن جي وچ ۾ مائٽي،

جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ پنهنجو ڪتاب آڻيو! ۽ (ڪافرن) الله ۽ جنن جي وچ ۾ مائٽي مقرر ڪئي ۽ بيشڪ

وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ اِنَّهُمْ لَمُحْضَرُوْنَ ﴿۱۵۸﴾ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿۱۵۹﴾

حالانڪ ڄاتو آهي جنن تہ خود هوندا حاضر ڪيل. پاڪ آهي الله ان کان جيڪي بيان ڪن ٿا.

جنن ڄاتو آهي تہ اهي (قيامت ۾ حساب لاءِ) ضرور حاضر ڪيا ويندا. (ڪافر) جيڪو بيان ڪندا آهن. تنهن کان الله پاڪ آهي.

اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۱۶۰﴾ فَاِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُوْنَ ﴿۱۶۱﴾ مَآ اَنْتُمْ

پر ٻانها الله جا سچا. پوءِ بيشڪ توهان ۽ اهي جنکي پوڄيو ٿا. نہ آهيو توهان

پر الله جا خاص ٻانها (انهن جو چوڻ سچو آهي). پوءِ (اي ڪافرو!) بيشڪ اوهين ۽ جن (بتن) کي پوڄيندا آهيو. اوهين (سڀئي) اُن (يعني ڪُوڙن

عَلَيْهِ بِفٰتِنِيْنَ ﴿۱۶۲﴾ اِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيْمِ ﴿۱۶۳﴾ وَمَا مِنَّآ اِلَّا لَهٗ

انهيءَ تي ڪاريندڙ، مگر ان کي جيڪو داخل ٿيندو دوزخ ۾. ۽ ناهي اسان مان ڪوبہ مگر ان لاءِ

معبودن جي عبادت) لاءِ گمراهہ ڪرڻ وارا نہ آهيو. پر انهيءَ کي جيڪو (پاڻ) دوزخ ۾ گهڙڻ وارو آهي. ۽ (ملائڪ چوندا آهن تہ) اسان مان اهڙو آهي ئي

مَقَامٌ مَّعْلُوْمٌ ﴿۱۶۴﴾ وَّاِنَّا لَنَحْنُ الصَّآفُّوْنَ ﴿۱۶۵﴾ وَاِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُوْنَ ﴿۱۶۶﴾

مرتبو آهي مقرر، ۽ بيشڪ اسان ملائڪ آهيون قطارون ڪندڙ. ۽ اسان ئي آهيون سبحان الله پڙهندڙ.

ڪونہ جنهن لاءِ (عبادت جي) هڪ جاءِ مقرر نہ آهي. ۽ بيشڪ. اسين صف ٻڌڻ وارا آهيون. ۽ بيشڪ. اسين تسبيح چوڻ وارا آهيون.

وَاِنْ كَانُوْا لَيَقُوْلُوْنَ ﴿۱۶۷﴾ لَوْ اَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْاَوَّلِيْنَ ﴿۱۶۸﴾

۽ اهي مڪي وارا چوندا هئا، جي هجي ها اسان وٽ ڪا معلومات اڳين جي،

۽ بيشڪ. (ڪافر) چوندا هئا، تہ جيڪڏهن اسان وٽ پهرين جو احوال هجي ها،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَكُنَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿١٦٩﴾ فَكَفَرُوْا بِهٖ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿١٧٠﴾

تہ ٿيون ها پانھا الله جا سچا. نيٺ انڪار ڪيائون (قرآن) جو پوءِ اجھو خبر پوندن.

تہ ضرور الله جا خالص پانھا ٿيون ها! وري اُن (يعني قرآن) جا منڪر ٿيا، پوءِ سگھوئي (ڪفر جي پڇاڙي) ڄاڻندا.

وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٧١﴾ ۚۖ اِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُوْرُوْنَ ﴿١٧٢﴾

۽ ٿي چڪو آهي انجام اسان جو پنهنجن پانهن رسولن لاءِ. تہ يقينن انهن لاءِ مدد ڪيل آهي.

۽ بيشڪ پنهنجن پيغمبر پانهن لاءِ اسان جو وعدو اڳيئي ٿي چڪو. تہ بيشڪ اُهي (اسان جا پيغمبر) ئي مدد ڏنل آهن.

وَاِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿١٧٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿١٧٤﴾ ۙ وَّاَبْصِرْهُمْ

۽ بيشڪ لشڪر اسان جا انهن لاءِ غالب آهن. پوءِ تون منهن موڙ انهن کان ڪجھ وقت. ۽ ڏسندو رھ

۽ بيشڪ اسان جو لشڪر ئي غالب آهي. پوءِ ڪائنن هڪ وقت تائين منهن موڙ. ۽ کين ڏسندو رھ! پوءِ اُهي بہ

فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ﴿١٧٥﴾ اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿١٧٦﴾ فَاِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ

پوءِ جلد اهي نتيجو ڏسندا. ڇا پوءِ اسان جي عذاب جي تڪڙ ٿا ڪن. پوءِ جڏهن اهو لٿو انهن جي اڱڻ تي

سگھوئي ڏسندا. (هي ڪافر) اسان جو عذاب جلد گهرندا آهن ڇا؟. پوءِ جڏهن سندن (گهرن جي) اڱڻ ۾ (عذاب) لهندو.

فَسَآءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿١٧٧﴾ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿١٧٨﴾ ۙ وَّاَبْصِرْ

پوءِ تہ بڇڙو ليو صبح ڊيڄاريلن جو. ۽ تون منهن موڙ انهن کان ڪجھ وقت. ۽ انتظار ڪر

تڏهن ڊيڄاريلن جو صبح بڇڙو ٿيندو! ۽ ڪائنن هڪ وقت تائين منهن موڙ. ۽ ڏسندو رھ! پوءِ اُهي بہ سگھوئي

فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ﴿١٧٩﴾ سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿١٨٠﴾ ۚ

پوءِ جلد اهي ڏسندا. پاڪ آهي پروردگار تنهنجو صاحب عزت جو تنهن کان جيڪي اهي چون ٿا.

(نتيجو) ڏسندا. تنهنجو پالڻهار عزت وارو آهي. جيڪي (اُهي ڪافر) بيان ڪندا آهن. تنهن کان (اهو) پاڪ آهي.

وَسَلٰمٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٨١﴾ ۚ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٨٢﴾ ع

۽ سلام آهي رسولن تي. ۽ سڀ ساراھ الله لاءِ جو پالينڌڙ آهي جهانن جو

۽ (الله جي) پيغمبرن تي شال سلام هجي! ۽ جهانن جي پالڻهار الله کي ئي سڀ ساراھ جڳائيندي آهي.

سُوْرَةُ صٓ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٨٨ رُكُوْعَاتُهَا ٥

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

صٓ وَالْقُرْاٰنِ ذِى الذِّكْرِ ﴿١﴾ ؕ بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِىْ عِزَّةٍ وَّشِقَاقٍ ﴿٢﴾

صٓ قسم آهي قرآن سمجهاڻي واري جو. پر اهي منڪر مغروريءَ ۾ ۽ مخالفت ۾ آهن.

صٓ (هن) قرآن نصيحت (ڏيڻ) واري جو قسم آهي! (تہ جنهن دين ڏانهن سڏين ٿو سو سچ آهي). بلڪ ڪافر وڏائيءَ ۽ مخالفت ۾ (پيل) آهن.

كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ فَنَادَوْا وَّلَاتَ حِيْنَ مَنَاصٍ ﴿٣﴾ وَ

ڪيترائي تباهہ ڪياسون انھن کان اڳيان جُڳ پوءِ رڙيون ڪيائون ۽ نہ هو اهو وقت ڇوٽڪاري جو. ۽

ڪانئن اڳ گھڻائي جڳ هلاڪ ڪياسون، پوءِ دانهون ڪرڻ لڳا ۽ اهو ڇوٽڪاري جو وقت نہ هو. ۽

عَجِبُوْٓا اَنْ جَآءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ ز وَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا سٰحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٤﴾

عجب ۾ پيا تہ آيو انھن وٽ ڊيڄاريندڙ انھن مان ۽ چيو ڪافرن تہ هي جادوگر آهي ڪوڙو آهي.

منجھانئن هڪ ڊيڄاريندڙ وٽن آيو تہ عجب ڪرڻ لڳا ۽ (اهي) ڪافر چوڻ لڳا تہ هيءُ (شخص) جادوگر ڪوڙو آهي.

اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ﴿٥﴾ وَانْطَلَقَ الْمَلَاُ

ڇا ڪيائين ايترن معبودن جي عوض هڪ الله. بيشڪ هي تہ شيءِ اچرج ڏيندڙ آهي. ۽ اٿي هليا سردار

ڇا (ڏسو تہ) سڀني معبودن کي هڪ معبود ڪيائين؟ بيشڪ هيءُ ڏاڍي عجيب ڳالھ آهي. ۽ منجھانئن (سُڪرن جي) ٽولي (هڪ ٻئي

مِنْهُمْ اَنِ امْشُوْا وَاصْبِرُوْا عَلٰٓى اٰلِهَتِكُمْ ۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ يُّرَادُ ﴿٦﴾

انھن مان تہ هلو ۽ پڪا رهو الھن پنھنجن تي، بيشڪ هي اهڙي شيءِ آهي جنھن جو ارادو ڪيل آهي.

کي چوندي) هلي وئي تہ هلو ۽ پنھنجن معبودن (جي پوڄا) تي پڪا رهو! بيشڪ هن (نئين دين ۾ ڪو) غرض رکيو ويو آهي.

مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِى الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِ ۚ اِنْ هٰذَآ اِلَّا اخْتِلَاقٌ ﴿٧﴾ ءَاُنْزِلَ

نہ ٻڌي سون اهڙي ڪا ڳالھ دين پوئي ۾ ناهي اها مگر هٿرادو ڳالھ. ڇا لاٿو ويو

اها (ڳالھ) پوئين دين ۾ (ڪڏهن) نہ ٻڌي سون. هيءُ تہ رڳو ٺاهہ آهي. اسان مڙني جي وچان مٿس ئي

عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا ط بَلْ هُمْ فِىْ شَكٍّ مِّنْ ذِكْرِىْ ج بَلْ لَّمَّا

انھيءَ تي اهو ذڪر اسان جي وچان، بلڪ اهي آهن شڪ ۾ نصيحت منھنجي کان، پر اڃا

قرآن نازل ڪيو ويو ڇا؟ بلڪ اهي (ڪافر) منھنجيءَ نصيحت کان شڪ ۾ (پيل) آهن (نہ!) بلڪ اڃا

يَذُوْقُوْا عَذَابِ ﴿٨﴾ اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَآئِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيْزِ الْوَهَّابِ ﴿٩﴾

چکيو اٿن عذاب منھنجو. ڇا انھن وٽ آهن خزانا تنھنجي رب جي رحمت جا جيڪي زبردست ڪندڙ آهي.

منھنجو عذاب نہ چکيو اٿن. تنھنجي پالڻھار غالب بخشڻھار جي ٻاجھ جا (ڪي) خزانا وٽن آهن ڇا؟

اَمْ لَهُمْ مُّلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا قف فَلْيَرْتَقُوْا فِى الْاَسْبَابِ ﴿١٠﴾

يا انھن جي بادشاهي آهي آسمانن ۽ زمين ۾ ۽ جيڪي ٻنهي جي وچ ۾ آهي، پوءِ پيل چڙهي وڃن ڏاڪڻين جي وسيلي.

آسمانن ۽ زمين جي ۽ جيڪي اُنھن (ٻنهي) جي وچ ۾ آهي، تهن جي بادشاهي اُنھن جي آهي ڇا؟ (جي ائين آهي) تہ جڳائي تہ رسين سان (لڙڪي) مٿي چڙهن.

جُنْدٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُوْمٌ مِّنَ الْاَحْزَابِ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّ

اهو بہ ڪو لشڪر آهي اُتي فوجن مان. ڀاڄ کاڌل ڪوڙو ڪيو هو انھن کان اڳي نوح جي قوم ۽

شڪست کاڌل ٽولين مان هي هڪ (گڏ ٿيل) لشڪر آهي. اِنھن کان اڳ نوح جي قوم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَادٌ وَّفِرْعَوْنُ ذُو الْاَوْتَادِ ۙ﴿١٢﴾ وَثَمُوْدُ وَقَوْمُ لُوْطٍ وَّاَصْحٰبُ لْـَٔيْكَةِ ؕ

عاد ۽ فرعون ميخن واري. ۽ ثمود ۽ قوم لوط ۽ ٻيلي وارن،

۽ عاد ۽ ميخن واري فرعون (نبين کي) ڪوڙو ڄاتو. ۽ ثمود ۽ لوط جي قوم ۽ (شهر) ايڪه وارن. انهن جماعتن به

اُولٰٓئِكَ الْاَحْزَابُ ﴿١٣﴾ اِنْ كُلٌّ اِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ﴿١٤﴾ ع وَمَا

اهي آهن اهي فوجون. انهن سڀني ڪوڙ ڪيو هو رسولن کي پوءِ لڳن سزا منهنجي. ۽ نه

(کين ڪوڙو ڄاتيو). اهي ٽوليون (جيڪي به هيون تن) سڀني پيغمبرن کي ڪوڙو ڄاتيو، تنهن ڪري منهنجي سزا (مٿن) لازم ٿي. ۽

يَنْظُرُ هٰٓؤُلَآءِ اِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ﴿١٥﴾ وَقَالُوْا

ٿا انتظار ڪن اهي منڪر مگر راڙ هڪڙي جو نه هوندي ان کي ڪا ساهي. ۽ چيائون

هي (هن وقت جا ڪافر به) رڳو هڪ سخت آواز جا منتظر رهندا آهن. جنهن کي ڪا ساهي نه هوندي. ۽ (ٺٺوليءَ طرح) چوندا آهن

رَبَّنَا عَجِّلْ لَّنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿١٦﴾ اِصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ

اي رب اسان جا جلدي ڏي اسان کي ڇٽو اسان جو اڳي حساب جي ڏينهن کان. صبر ڪر تون ان تي جيڪي چون ٿا

ته اي اسان جا پالڻهار! حساب جي ڏينهن کان اڳ اسان (جي عذاب) جو ڀاڱو اسان کي جلد ڏي! (اي پيغمبر!) جيڪي چوندا آهن. تنهن تي صبر ڪر

وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوٗدَ ذَا الْاَيْدِ ۚ اِنَّهٗٓ اَوَّابٌ ﴿١٧﴾ اِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهٗ

۽ ياد ڪر اسان جي ٻانهي داؤد هٿن سڄي کي، اهو هئو موٽندڙ. اسان تابع ڪيا سون پهاڙ انهيءَ سان گڏ

۽ اسان جي طاقت واري ٻانهي داؤد کي ياد ڪر! بيشڪ اهو رجوع ڪرڻ وارو هو. بيشڪ اسان جبلن کي سندس تابع ڪيو (جو)

يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِشْرَاقِ ۙ﴿١٨﴾ وَالطَّيْرَ مَحْشُوْرَةً ؕ كُلٌّ لَّهٗٓ اَوَّابٌ ﴿١٩﴾ وَ

تسبيح پڙهندا هئا شام جو ۽ صبح جو ۽ پکي به گڏيل، اهي سڀ ان لاءِ موٽندڙ هئا. ۽

سانجهيءَ ۽ صبح جو (ساڻس) تسبيحون پڙهندا هئا. ۽ گڏ ڪيل پکين کي به (سندس تابع ڪيوسين) هرهڪ (تسبيح چوڻ ۾) سندس فرمانبردار هو. ۽

شَدَدْنَا مُلْكَهٗ وَاٰتَيْنٰهُ الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ الْخِطَابِ ﴿٢٠﴾ وَهَلْ اَتٰىكَ

مضبوط ڪئي سون ان جي بادشاهي ۽ ڏني سون ان کي دانش ۽ فيصلي واري ڳالهه ۽ ڇا آئي تو وٽ

سندس بادشاهيءَ کي مضبوط ڪيوسون ۽ کيس دانائي ۽ فيصلي ڪرڻ جي تدبير ڏني سون. ۽ (ڀاڙ ۾ ڀن) وڙهندڙن جي خبر تو وٽ نه پهتي آهي ڇا؟

نَبَؤُا الْخَصْمِ ۘ اِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ ۙ﴿٢١﴾ اِذْ دَخَلُوْا عَلٰى دَاوٗدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ

خبر جهڳڙي وارن جي، جڏهن ٽپي آيا عبادتگاهه ۾، جڏهن اندر آيا داؤد وٽ ته گهٻرائجي ويو انهن کان

جڏهن (اهي) ڀت ٽپي حُجري ۾ آيا. جڏهن داؤد وٽ (اندر) پهتا تڏهن (هو) کانئن ڊڄي ويو، چيائون ته. نه ڊڄ!

قَالُوْا لَا تَخَفْ ۚ خَصْمٰنِ بَغٰى بَعْضُنَا عَلٰى بَعْضٍ فَاحْكُمْ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ

چيائون نه ڊڄ، ٻه جهڳڙالو آهيون ڏاڍ ڪيو اسان مان هڪڙي ٻئي تي پوءِ فيصلو ڪر اسان جي وچ ۾ حق سان

(اسين) ٻه جهڳڙو ڪندڙ آهيون. اسان مان هڪڙي ٻئي تي ڏاڍ ڪيو آهي، تنهن ڪري اسان جي وچ ۾ انصاف سان فيصلو ڪر

ع ٩

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ هَٰذَا أَخِي قف لَهُ

۽ پري نہ ٽجاءِ ۽ ڏَس اسان کي سڌو رستو. هي آهي ڀاءُ منهنجو، هن کي آهن

۽ (فيصلي ۾) بي انصافي نہ ڪر ۽ اسان کي سڌيءَ واٽ ڏانهن رستي لاءِ! بيشڪ هيءُ منهنجو ڀاءُ آهي. جنهن کي نوانوي رڍون آهن

تِسْعٌ وَّتِسْعُونَ نَعْجَةً وَّلِيَ نَعْجَةٌ وَّاحِدَةٌ قف فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي

نوانوي رڍون ۽ مون کي رڍ هڪڙي، پوءِ چيائين ڏي مونکي اها ۽ زور آهي مون ڪان

۽ مون کي هڪ رڍ آهي. پوءِ هن چيو تہ، اها (هڪ رڍ) بہ منهنجي حوالي ڪر ۽ مون تي ڳالهائڻ ۾ سختي ڪري رهيو آهي.

فِي الْخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِ ط وَإِنَّ كَثِيرًا

ڳالهائڻ ۾. دائود چيو بيشڪ ظلم ڪيائين توتي گهري تو رڍ تنهنجي پنهنجين رڍن هوندي. بلاشڪ ڪيترائي

دائود چيو تہ، (هن) تنهنجيءَ (هڪ) رڍ جي گهرڻ ڪري تہ، پنهنجين رڍن سان گڏي، توتي بيشڪ ظلم ڪيو ۽ بيشڪ ڀائيوارن

مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

ڀائيوار ظلم ڪندا آهن هڪ ٻئي تي سواءِ انهن جي جن ايمان آندو ۽ ڪيا

مان گهڻا هڪبئي تي ظلم ڪندا آهن. سواءِ انهن جي جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا

الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ ط وَظَنَّ دَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَ

ڪم چڱا ۽ اهي تمام ٿورڙا آهن، ۽ سمجهيو دائود تہ رڳو سندس امتحان ورتوسون پوءِ معافي گهريائين پنهنجي رب کان ۽

۽ اُهي (ظلم نہ ڪندڙ) ٿورا آهن ۽ دائود ڄاتو تہ ڪيس پرکيو اٿئون. تنهن ڪري پنهنجي پالڻهار کان بخشش گهريائين ۽

خَرَّ رَاكِعًا وَّأَنَابَ ﴿٢٤﴾ السجدة فَغَفَرْنَا لَهُ ذَٰلِكَ ط وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَ

جهڪيو رڪوع ۾ ۽ رجوع ٿيو. پوءِ معاف ڪيوسون ان کي اهو، ۽ ان جو اسان وٽ درجو آهي ۽

سجدو ڪندڙ ٿي ڪري پيو ۽ (الله ڏانهن) رجوع ڪيائين. پوءِ ڪيس اِهو (سندس گناهہ) بخشيوسون ۽ بيشڪ ان لاءِ اسان وٽ مرتبو آهي ۽

السجدة ١٠

حُسْنَ مَآبٍ ﴿٢٥﴾ يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُمْ

چڱو ماڳ. اي دائود بيشڪ اسان ڪيوسون توکي خليفو زمين ۾ پوءِ تون فيصلو ڪر

چڱو موٽڻ جو هنڌ آهي. (چيوسون تہ) اي دائود! بيشڪ اسان توکي زمين ۾ نائب مقرر ڪيو.تنهن ڪري ماڻهن جي وچ ۾

بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ط إِنَّ

ماڻهن ۾ انصاف سان ۽ نہ هل سَڌَ تي پوءِ اها ڀلائيندي توکي الله جي راهہ کان، بيشڪ

انصاف سان فيصلو ڪر ۽(نفس جي) سڌ جي تابعداري نہ ڪر جو(اها) توکي الله جي واٽ کان ڀلائيندي۔ بيشڪ

الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ

جيڪي ڀلجي ويا الله جي راهہ کان انهن لاءِ عذاب سخت آهي هن ڪري جو وساريائون ڏينهن

جيڪي الله جي واٽ کان ڀلن ٿا. تن لاءِ انهيءَ سببان سخت عذاب آهي. جو حساب جي ڏينهن کي وساريائون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْحِسَابِ ۟ع ﴿٢٦﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ؕ ذٰلِكَ ظَنُّ

حساب جو. ۽ نہ پيدا ڪيوسون آسمان کي ۽ زمين کي ۽ جيڪي ٻنهي جي وچ ۾ آهي اجايو، اهو خيال آهي

۽ آسمان ۽ زمين کي ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي، سو اجايو نہ بڻايوسون_ اهو ڪافرن جو گمان آهي،

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنَ النَّارِ ؕ﴿٢٧﴾ اَمْ نَجْعَلُ الَّذِيْنَ

ڪافرن جو، پوءِ ويل آهي انهن لاءِ جن ڪفر ڪيو باھ کان. ڇا اسان ڪنداسون انهن کي جن

تنهن ڪري ڪافرن لاءِ باھ (جي عذاب) جي خرابي آهي! جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ كَالْمُفْسِدِيْنَ فِي الْاَرْضِ ۫ اَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِيْنَ

ايمان آندو ۽ ڪياؤن ڪم چڱا برابر انهن جي جيڪي فساد ڪندڙ آهن زمين ۾ يا ڪنداسون پرهيزگارن کي

تن کي زمين ۾ فساد وجهڻ وارن جي برابر ڪريون ٿا ڇا؟ يا پرهيزگارن کي بڇڙن وانگر ڪريون ٿا ڇا؟.

كَالْفُجَّارِ ﴿٢٨﴾ كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ اِلَيْكَ مُبٰرَكٌ لِّيَدَّبَّرُوْٓا اٰيٰتِهٖ وَلِيَتَذَكَّرَ

برابر ڏوهارين سان؟ هي ڪتاب لاٿوسون ان کي توڏانهن برڪت وارو آهي جيئن سمجهن آيتون ان جون ۽ نصيحت وٺن

هيءُ (قرآن) برڪت وارو ڪتاب آهي، جو ان کي توڏانهن نازل ڪيوسون تہ (ماڻهو) ان جي آيتن ۾ ڌيان ڪن ۽ عقل وارا نصيحت وٺن!

اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٢٩﴾ وَوَهَبْنَا لِدَاوٗدَ سُلَيْمٰنَ ؕ نِعْمَ الْعَبْدُ ؕ اِنَّهٗٓ اَوَّابٌ ؕ﴿٣٠﴾

عقل وارا. ۽ بخشي ڏنوسون داؤد کي سليمان، اهو ڀلو ٻانهو هئو، بيشڪ اهو رجوع ڪندڙ هو.

۽ داؤد کي سليمان (نالي پٽ) عطا ڪيوسون. (سليمان) چڱو ٻانهو هو_ بيشڪ اهو (الله ڏانهن) ورڻ وارو هو. (ياد ڪر!) جڏهن

اِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصّٰفِنٰتُ الْجِيَادُ ۙ﴿٣١﴾ فَقَالَ اِنِّيْٓ اَحْبَبْتُ حُبَّ

(ياد ڪر) جڏهن پيش ڪيا ويا ان تي شام جو ڪُرڪٽي بيهندڙ ڀلا گهوڙا. پوءِ چيائين مون پسند ڪئي محبت مال جي

پوياڙيءَ جو تڪا گهوڙا وٽس پيش ڪيا ويا. پوءِ چيائين تہ، بيشڪ مون پنهنجي پالڻهار جي ياد ڪرڻ کان (ڀلي هنن گهوڙن جي)

الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّيْ ۚ حَتّٰى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٢﴾ وقفة رُدُّوْهَا عَلَيَّ ؕ فَطَفِقَ

پنهنجي رب جي ذڪر کان نيٺ ڍڪجي ويو سج پردي ۾. (چيائين) موٽايو انهن کي مون ڏانهن، پوءِ شروع ڪيائين

مال جي پيار کي (وڌيڪ) دوست رکيو. تان جو (سج) اوٽ جي پٺيان لڪيو (۽ وچين نماز قضا ٿي). (چيائين تہ هنن) گهوڙن کي مون وٽ

مَسْحًا بِالسُّوْقِ وَالْاَعْنَاقِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمٰنَ وَاَلْقَيْنَا

هٿ هلائڻ انهن جي پنين ۽ ڪنڌن تي. ۽ البت اسان آزمايو سليمان کي ۽ اڇلايوسون

موٽائي آڻيو. پوءِ (گهوڙن جي) ڄنگهن ۽ ڪنڌن تي (ڪُهڻ لاءِ) هٿ لائڻ شروع ڪيائين. ۽ بيشڪ سليمان کي پرکيوسون ۽ سندس تخت تي

عَلٰى كُرْسِيِّهٖ جَسَدًا ثُمَّ اَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَهَبْ لِيْ مُلْكًا لَّا

ان جي ڪرسيءَ تي هڪڙو جسم پوءِ انهيءَ رجوع ڪيو. چيائين اي رب منهنجا معاف ڪر مونکي ۽ ڏي مونکي اهڙي حڪومت جو

هڪ ڌڙ اڇليوسون، وري (الله ڏانهن) موٽيو. چيائين تہ، اي منهنجا پالڻهار! مون کي بخش! ۽ مون کي اهڙي بادشاهي عطا ڪر جو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَنۡۢبَغِيۡ لِاَحَدٍ مِّنۡۢ بَعۡدِيۡ ۚ اِنَّكَ اَنۡتَ الۡوَهَّابُ ﴿۳۵﴾ فَسَخَّرۡنَا لَهُ الرِّيۡحَ

نہ ھجي | ڪنھين کي | مون کان پوءِ، | بيشڪ تون ئي عطا ڪندڙ آھين. | پوءِ تابع ڪئي سون ان لاءِ | ھوا

مون کان پوءِ ڪنھن کي بہ نہ جڳائي. بيشڪ تون ئي عطا ڪندڙ آھين. پوءِ واءُ کي سندس تابع ڪيوسون. جتي پھچڻ

تَجۡرِيۡ بِاَمۡرِهٖ رُخَآءً حَيۡثُ اَصَابَ ﴿۳۶﴾ وَالشَّيٰطِيۡنَ كُلَّ بَنَّآءٍ وَّ

جاھلي پئي | ان جي حڪم سان | آرام سان | جتي پھچڻ گھري | ۽ | پڻ شيطان | سمورا | اوساري وارا | ۽

گھرندو ھو (تتي) آرام سان سندس حڪم سان ھلندي ھئي. ۽ ديون کي (سندس تابع ڪيوسون) جو ھرھڪ عمارتون اڏيندڙ ۽

غَوَّاصٍ ﴿۳۷﴾ وَّاٰخَرِيۡنَ مُقَرَّنِيۡنَ فِي الۡاَصۡفَادِ ﴿۳۸﴾ هٰذَا عَطَآؤُنَا فَامۡنُنۡ

ٽوبا. | ۽ | ٻيا | ٻڌل | زنجيرن ۾. | ھيءَ آھي | بخشش اسان جي | پوءِ تون ٿورو ڪرين

(دريا ۾) ٽٻندڙ ھو. ۽ ٻيا (ديو) زنجيرن ۾ جڪڙيل (تابع) ڪياسون. (چيوسون تہ) ھيءَ اسان جو ڏيڻ آھي. پوءِ (ڀل ڪنھن تي) احسان ڪر

اَوۡ اَمۡسِكۡ بِغَيۡرِ حِسَابٍ ﴿۳۹﴾ وَاِنَّ لَهٗ عِنۡدَنَا لَزُلۡفٰى وَحُسۡنَ مَاٰبٍ ﴿۴۰﴾ ع

يا | بند ڪرين | بنا ليکي. | ۽ بيشڪ ان جو | اسان وٽ | وڏو مرتبو آھي ۽ عمدو | آستانو.

يا رکي ڇڏ (جيئن توکي وڻي) تہ (توتي) حساب نہ آھي. ۽ بيشڪ ان لاءِ اسان وٽ مرتبو ۽ چڱو موٽڻ جو ھنڌ آھي.

وقف لازم

وَاذۡكُرۡ عَبۡدَنَاۤ اَيُّوۡبَ ۘ اِذۡ نَادٰى رَبَّهٗۤ اَنِّيۡ مَسَّنِيَ الشَّيۡطٰنُ بِنُصۡبٍ

۽ ياد ڪر | اسان جي ٻانھي | ايوب کي، | جڏھن سڏيائين | پنھنجي رب کي تہ مونکي ڏني آھي | شيطان | تڪليف

۽ اسان جي ٻانھي ايوب کي يادڪر. جڏھن پنھنجي پالڻھار کي ھاڏاياائين تہ مون کي شيطان تڪليف ۽ ايذاءُ

وَّعَذَابٍ ﴿۴۱﴾ اُرۡكُضۡ بِرِجۡلِكَ ۚ هٰذَا مُغۡتَسَلٌۢ بَارِدٌ وَّشَرَابٌ ﴿۴۲﴾

۽ | ايذاءُ. | (چيوسون) ھڻ | لت پنھنجي، | اجھو ھيءُ | وھنجڻ جو | ٿڌو پاڻي آھي ۽ | پيئڻ جو.

پھچايو آھي. (تڏھن چيوسون تہ زمين تي) پنھنجي لت ھڻ. جو ھيءُ (چشمو) وھنجڻ جو ھنڌ ٿڌو ۽ پيئڻ لاءِ (مٺو) آھي. ۽

وَوَهَبۡنَا لَهٗۤ اَهۡلَهٗ وَمِثۡلَهُمۡ مَّعَهُمۡ رَحۡمَةً مِّنَّا وَذِكۡرٰى لِاُولِى الۡاَلۡبَابِ ﴿۴۳﴾

۽ ڏنوسون | ان کي سندس گھرٻار | ۽ انھن جھڙو ٻيو بہ انھن سان گڏ | ٻاجھ | پنھنجي سان | ۽ | يادگار | عقلمندن لاءِ.

کيس سندس گھروارا ۽ ساڻن اوترا (ٻيا بہ) عطا ڪياسون (ھيءَ) اسان جي طرف کان ٻاجھ ۽ ڏيان وارن لاءِ نصيحت آھي.

وَخُذۡ بِيَدِكَ ضِغۡثًا فَاضۡرِبۡ بِّهٖ وَلَا تَحۡنَثۡ ؕ اِنَّا وَجَدۡنٰهُ صَابِرًا ؕ

۽ وٺ | پنھنجي ھٿ ۾ | موڙھاتي | پوءِ ھڻ | اھا | ۽ نہ | ڀڃ قسم، | بيشڪ اسان | لڌوسون ان کي | صبر وارو.

۽ (چيوسون تہ) پنھنجي ھٿ ۾ ٻھارو وٺ پوءِ اُن سان (پنھنجيءَ زال کي) ڌڪ ھڻ ۽ قسم نہ ڀڃ! بيشڪ اسان کيس صابر لڌو

نِعۡمَ الۡعَبۡدُ ؕ اِنَّهٗۤ اَوَّابٌ ﴿۴۴﴾ وَاذۡكُرۡ عِبٰدَنَاۤ اِبۡرٰهِيۡمَ وَاِسۡحٰقَ وَيَعۡقُوۡبَ

اھو ڀلو ٻانھو ھو. | اھو رجوع ڪندڙ ھو. | ۽ ياد ڪر | اسان جي ٻانھن | ابراھيم | ۽ | اسحاق | ۽ | يعقوب کي

(ايوب) چڱو ٻانھو ھو. اُھو (الله ڏانھن) ورڻ وارو ھو. ۽ اسان جي ٻانھن ابراھيم ۽ اسحاق ۽ يعقوب کي ياد ڪر جي ھٿن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٥﴾ إِنَّا أَخْلَصْنٰهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ﴿٤٦﴾

اهي وڏي طاقت ۽ نظر وارا هئا. اسان چونڊيو سون انهن کي خاص وصف سان جا يادگيري آخرت جي آهي.

۽ اکين وارا (يعني علم ۽ عمل وارا) هئا. بيشڪ اسان کين هڪ پاڪ عادت لاءِ نرالو ڪيو جو آخرت جو ياد ڪرڻ آهي.

وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٧﴾ وَاذْكُرْ إِسْمٰعِيلَ وَالْيَسَعَ

۽ بيشڪ اهي اسان وٽ آهن چونڊيل ڀلارن مان. ۽ ياد ڪر اسماعيل ۽ يسع

۽ بيشڪ اهي اسان وٽ چونڊيل ڀلارن مان هئا. ۽ اسماعيل ۽ يسع ۽ ذوالڪفل کي ياد ڪر،

وَذَا الْكِفْلِ ؕ وَكُلٌّ مِّنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾ هٰذَا ذِكْرٌ ؕ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ

۽ ذالڪفل کي، ۽ هئا سمورا ڀلارن مان. هي آهي بيان، ۽ بيشڪ پرهيزگارن لاءِ آهي سهڻو

۽ هرهڪ نيڪن مان هو. هيءُ (قرآن) نصيحت آهي ۽ بيشڪ پرهيزگارن لاءِ چڱو موٽڻ جو هنڌ آهي.

مَآبٍ ﴿٤٩﴾ جَنّٰتِ عَدْنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ الْأَبْوَابُ ﴿٥٠﴾ مُتَّكِـِٕيْنَ فِيهَا يَدْعُونَ

ماڳ. باغ هميشه رهڻ لاءِ کليل انهن لاءِ دروازا. ٽيڪ ڏيندي ان ۾ گهرائيندا

(يعني) هميشه (رهڻ) جا باغ آهن، (جن جا) دروازا انهن لاءِ کليل آهن. اتي ٽيڪ ڏيندڙ هوندا،

فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَّشَرَابٍ ﴿٥١﴾ وَعِنْدَهُمْ قٰصِرٰتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٌ ﴿٥٢﴾

اتي ميوا گهڻا ۽ پيئڻ جون شيون. ۽ انهن وٽ هونديون نظر هيٺ ڪندڙ هڪ جيڏيون.

اتي گهڻا ميوا ۽ شراب پيا گهرندا. ۽ وٽن هيٺ نگاه ڪرڻ واريون ۽ عمر ۾ هڪ جيڏيون (زالون) هونديون.

هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَّفَادٍ ﴿٥٤﴾

هي اهو آهي جو وعدو ڪيا وڃو ٿا ڏينهن قيامت لاءِ. بيشڪ هي اسان جو رزق آهي جنهن کي ڪا کوٽ ناهي.

هيءُ اهو آهي جنهن جو حساب جي ڏينهن لاءِ انجام ڏنو وڃيو ٿو. بيشڪ اهو اسان جو رزق آهي، جنهن کي ڪا کوٽ نه هوندي.

هٰذَا ؕ وَإِنَّ لِلطّٰغِينَ لَشَرَّ مَآبٍ ﴿٥٥﴾ جَهَنَّمَ ۚ يَصْلَوْنَهَا ۚ فَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٥٦﴾

اهو پڌو. ۽ بيشڪ بي فرمانن لاءِ آهي برو ٺڪاڻو. دوزخ، جنهن ۾ پوندا، پوءِ بڇڙو آهي اهو وڇائو.

اهو (ڀلارن لاءِ) آهي ۽ بيشڪ حد کان لنگهندڙن لاءِ بڇڙو موٽڻ جو هنڌ آهي!. (جو) دوزخ آهي، ان ۾ گهڙندا (۽) پوءِ (اهو) بڇڙو وڇائو آهي!

هٰذَا ۙ فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَّغَسَّاقٌ ﴿٥٧﴾ وَّآخَرُ مِنْ شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ ﴿٥٨﴾ هٰذَا

اهو. پوءِ پيل چکن ان کي گرم پاڻي ۽ رت پوڻ آهي، ۽ ٻيا به ان جهڙا ڪيئي عذاب. هيءُ

هيءُ (عذاب) ڪوسو پاڻي آهي ۽ پوڻ آهي، پوءِ پيل ته اهو چکن! ۽ اهڙو قسمين قسمين ٻيو (عذاب) به آهي. (ڏوهارين جي اڳواڻن کي چئبو ته) هي (ڪافر)

فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ ۚ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ ؕ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿٥٩﴾ قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ

فوج لنگهي آئي توهان سان گڏ. ناهي مرحبا انهن کي، بيشڪ اهي پوندا باه ۾. چوندا پر توهان ئي آهيو

هڪ ٽولي آهي جا (باه ۾) اوهان سان گڏ گهڙڻ واري آهي. (اڳواڻ چوندا ته) شال کين ڪا ويڪري جاءِ نه هجي! ڇو ته اهي باه ۾ گهڙڻ وارا آهن. (تابع) چوندا ته

الثلثة

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَا مَرْحَبًا بِكُمْ ۭ اَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوْهُ لَنَا ۚ فَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٦٠﴾ قَالُوْا رَبَّنَا مَنْ

ناهي مرحبا توهان کي، توهان ئي اڳي کيو ان کي اسان لاءِ پوءِ بڇڙي آهي اها جاءِ رهڻ جي. چوندا اي رب اسان جا جنهن

(ٻ!) بلڪ اوهان کي شال ڪا ويڪري جاءِ نه هجي! (جو) اوهان اسان لاءِ ڪفر کي پراڻي رسم ڪري ڇڏيو، پوءِ (دوزخ) بڇڙي جاءِ آهي. چوندا ته اي اسان

قَدَّمَ لَنَا هٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦١﴾ وَقَالُوْا مَا لَنَا لَا نَرٰى

اڳيان آندي اسان لاءِ اها پوءِ وڌائج ان لاءِ عذاب ٻيڻو باهه ۾. ۽ چوندا ڇا ٿيو آهي اسان کي جو نه ٿا ڏسون

جا پالڻهار! جنهن اسان لاءِ هيءَ (ڪفر جي) پراڻي رسم ٺاهي هجي، تنهن جي حق ۾ دوزخ ۾ ٻيڻو عذاب زياده ڪر. ۽ (دوزخي) چوندا ته اسان کي ڇا (ٿيو) آهي.

رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِّنَ الْاَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ اَتَّخَذْنٰهُمْ سِخْرِيًّا اَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ

اهي ماڻهو جنکي شمار ڪندا هئاسون شريرن ۾. ڇا ورتو هئوسون انهن کي مسخري ڪري يا لڙي ويون آهن انهن کان

جو (انهن مسلمانن مسڪينن) ماڻهن کي نه ٿا ڏسون. جن کي بڇڙن مان ڳڻيندا هئاسون؟ (ناحق) ساڻن ٺٺوليون ڪندا هئاسون ڇا يا ڪاڻ (اسان جون) اکيون

الْاَبْصَارُ ﴿٦٣﴾ اِنَّ ذٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ اَهْلِ النَّارِ ﴿٦٤﴾ قُلْ اِنَّمَآ اَنَا مُنْذِرٌ ۖ وَّ

نگاهون. بيشڪ اهو حق آهي جهڳڙو دوزخ وارن جو. تون چؤ رڳو مون ڊيڄاريندڙ آهيان ۽

ترڪيون آهن؟ بيشڪ دوزخين جو پاڻ ۾ جهيڙو ڪرڻ اها (هڪ) سچي (ڳالهه) آهي. (کين) چئو ته، آءٌ رڳو ڊيڄاريندڙ آهيان ۽

مَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا

ناهي ڪوئي حاڪم مگر الله واحد القهار. پالڻهار آسمانن ۽ زمين جو ۽ جيڪي

(رڳو) اڪيلي زبردست الله کان سواءِ (ٻيو) ڪو به عبادت جو لائق نه آهي. آسمانن ۽ زمين جو ۽ جيڪي انهن (ٻنهي) جي وچ ۾ آهي.

بَيْنَهُمَا الْعَزِيْزُ الْغَفَّارُ ﴿٦٦﴾ قُلْ هُوَ نَبَؤٌا عَظِيْمٌ ﴿٦٧﴾ اَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُوْنَ ﴿٦٨﴾

انهن جي وچ ۾ آهي زبردست بخشڻهار. چؤ اها خبر وڏي آهي، توهان ان کان منهن موڙيندڙ آهيو.

تنهن جو پالڻهار غالب بخشڻهار آهي. (کين) چئو ته، اهو (قرآن) هڪ وڏي خبر آهي. اوهين ڪانئس منهن موڙيندڙ آهيو.

مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَاِ الْاَعْلٰٓى اِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٦٩﴾ اِنْ يُّوْحٰٓى اِلَيَّ

نه هئي مون کي ڪا ڄاڻ جماعت مٿينءَ جي جنهن وقت انهن ڇؤ پڇؤ ڪئي. رڳو وحي ڪيو ويجي ٿو مون ڏانهن

مون کي (انهيءَ جماعت) وڏي مرتبي وارن ملائڪن (جي حال) جي ڪا به خبر نه آهي، جڏهن (اهي) پاڻ ۾ سوال جواب ڪندا آهن. مون ڏانهن هيءُ

اِلَّآ اَنَّمَآ اَنَا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧٠﴾ اِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ خَالِقٌۢ بَشَرًا

ته بيشڪ آهيان مان ڊيڄاريندڙ پڌرو. جنهن وقت چيو رب تنهنجي ملائڪن کي ته مان پيدا ڪندڙ آهيان انسان کي

ئي وحي ٿيندو آهي ته، آءٌ رڳو پڌرو ڊيڄاريندڙ آهيان. (ياد ڪرا) جڏهن تنهنجي پالڻهار ملائڪن کي چيو ته، بيشڪ آءٌ ڳاري مان هڪ ماڻهو بڻائڻ وارو آهيان.

مِّنْ طِيْنٍ ﴿٧١﴾ فَاِذَا سَوَّيْتُهٗ وَنَفَخْتُ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِيْ فَقَعُوْا لَهٗ

مٽي مان. پوءِ جڏهن ٺاهيان ان کي ۽ ڦوڪيان ان ۾ پنهنجو روح ته ڪري پئجو ان لاءِ

پوءِ جڏهن کيس پورو ٺاهي رنان ۽ منجهس پنهنجو روح ڦوڪيان، تڏهن کيس سجدو ڪندڙ ٿي ڪري پئجو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سٰجِدِیْنَ ﴿۷۲﴾ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُوْنَ ﴿۷۳﴾ اِلَّآ اِبْلِیْسَ ؕ اِسْتَكْبَرَ

سجدو ڪندڙ ٿي. پوءِ سجدو ڪيو ملائڪن سمورن مڙني. مگر ابليس، وڏائي ڪيائين

پوءِ ملائڪن مڙني گڏجي سجدو ڪيو. پر ابليس (سجدو نہ ڪيو) ھن وڏائي ڪئي ۽ ڪافرن مان ٿيو.

وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِیْنَ ﴿۷۴﴾ قَالَ یٰٓاِبْلِیْسُ مَا مَنَعَكَ اَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ

۽ ٿيو ڪافرن مان. فرمايائين اي ابليس! ڪنھن روڪيو توکي سجدي ڪرڻ کان ان کي جو مون ناھيو

(الله) چيو تہ. اي ابليس! جنھن کي پنھنجن ٻنھي ھٿن سان پيدا ڪيم، تنھن کي سجدي ڪرڻ کان توکي ڪھڙيءَ ڳالھ جھليو؟

بِیَدَیَّ ؕ اَسْتَكْبَرْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِیْنَ ﴿۷۵﴾ قَالَ اَنَا خَیْرٌ مِّنْهُ ؕ خَلَقْتَنِیْ

پنھنجي ھٿن سان، ڇا تو وڏائي ڪئي يا آھين تون مرتبي وارن مان؟ چيائين مان ڀلو آھيان انھي کان، پيدا ڪيو تو مونکي

تو وڏائي ڪئي ڇا يا تون (حقيقت ۾) وڏي مرتبي وارن مان آھين؟. ابليس چيو تہ. آءٌ ان کان ڀلو آھيان، (جو) مون کي باھ

مِنْ نَّارٍ وَّخَلَقْتَهٗ مِنْ طِیْنٍ ﴿۷۶﴾ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِیْمٌ ﴿۷۷﴾

باھ مان ۽ پيدا ڪيئي ھن کي مٽي مان، فرمايائين تہ نڪري وڃ ھن جنت مان پوءِ بلاشڪ تون تڙيل آھين.

مان بڻايئي ۽ ان کي مٽيءَ مان بڻايئي. الله چيو تہ. (بس ھينئر ئي) ان مان نڪر جو بيشڪ تون تڙيل آھين.

وَّاِنَّ عَلَیْكَ لَعْنَتِیْۤ اِلٰی یَوْمِ الدِّیْنِ ﴿۷۸﴾ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِیْۤ اِلٰی یَوْمِ

۽ بيشڪ توتي لعنت منھنجي آھي ڏينھن قيامت تائين. چيائين رب منھنجا پوءِ مھلت ڏي مونکي ان ڏينھن تائين

۽ بيشڪ توتي جزا جي ڏينھن تائين منھنجي لعنت آھي. ان چيو تہ. اي منھنجا پالڻھار! تڏھن انھيءَ ڏينھن تائين مون کي مھلت ڏي،

یُبْعَثُوْنَ ﴿۷۹﴾ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِیْنَ ﴿۸۰﴾ اِلٰی یَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ﴿۸۱﴾

جنھن ۾ اٿاريا ويندا. فرمايائين پوءِ تون مھلت ڏنلن مان آھين، مقرر وقت جي ڏينھن تائين.

(جنھن ڏينھن سڀ ماڻھو قبرن مان) اٿاريا وڃن. الله فرمايو تہ. (چڱو) بيشڪ تون مھلت ڏنلن مان آھين. انھيءَ ٺھرايل وقت جي ڏينھن تائين.

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَاُغْوِیَنَّهُمْ اَجْمَعِیْنَ ﴿۸۲﴾ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِیْنَ ﴿۸۳﴾

چيائين تنھنجي عزت جو قسم تہ ضرور گمراھ ڪندس انھن سڀني کي، مگر ٻانھا تنھنجا انھن مان چونڊيل.

(ابليس) چيو تہ. تڏھن تنھنجي عزت جو قسم آھي! تہ ضرور انھن مڙني کي گمراھ ڪندس، منجھانئن تنھنجن خالص ٻانھن کان سواءِ (جو انھن ني

قَالَ فَالْحَقُّ ؗ وَالْحَقَّ اَقُوْلُ ﴿۸۴﴾ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ

فرمايائين تہ ھي سچ آھي ۽ آءٌ سچ چوان ٿو. تہ ضرور ضرور ڀريندم دوزخ توسان ۽ انھن سان جيڪي تنھنجي پٺيان لڳا انھن

وس نہ ھلندو). الله فرمايو تہ. (اھا ڳالھ) سچ آھي ۽ (آءٌ) سچ چوان ٿو. تہ توسان ۽ منجھانئن جيڪي تنھنجي پيروي ڪندا تن مڙني سان دوزخ کي

اَجْمَعِیْنَ ﴿۸۵﴾ قُلْ مَآ اَسْئَلُكُمْ عَلَیْهِ مِنْ اَجْرٍ وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِیْنَ ﴿۸۶﴾

سڀني سان. اي نبي چؤ آءٌ نہ تو گھران ان تي ڪو اجورو ۽ نہ آھيان مون بناوت ڪندڙن مان.

ضرور ڀريندس. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ. آءٌ اوھان کان قرآن (پھچائڻ) بابت ڪو اجورو نہ ٿو گھران ۽ نڪي آءٌ (ڪوڙ) ناھڻ وارن مان آھيان.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَاَهٗ بَعْدَ حِيْنٍ ﴿٨٨﴾

اهو (قرآن) رڳو نصيحت آهي جهان وارن لاءِ. ۽ ضرور ضرور ڄاڻندؤ ان جي حقيقت ڪجهه وقت ڪان پوءِ.

هي (قرآن) تہ جهانن لاءِ نصيحت آهي. ۽ ڪنهن وقت ڪان پوءِ ان (جي سچائي) جي خبر ضرور اوهين ڄاڻندو.

سُوْرَةُ الزُّمَرِ مَكِّيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ٧٥ — رُكُوْعَاتُهَا ٨

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿١﴾ اِنَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ

نازل ڪرڻ ڪتاب جو آهي الله زبردست حڪمت واري طرفان. بيشڪ اسان لاٿوسون توڏانهن ڪتاب

(هن) ڪتاب جو نازل ڪرڻ غالب حڪمت واري الله (جي طرف) کان آهي. بيشڪ اسان توڏانهن سچ سان ڪتاب نازل ڪيو

بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ﴿٢﴾ اَلَا لِلّٰهِ الدِّيْنُ الْخَالِصُ ط

حق سان پوءِ بندگي ڪر الله جي نجوتي ان جي ٻانهپ لاءِ. خبردار الله لاءِ ئي آهي ٻانهپ نجي.

تہ الله لاءِ (پنهنجيءَ) عبادت کي خالص ڪري خاص ان جي عبادت ڪر. خبردار ٿيءُ! خالص عبادت الله ئي جي لاءِ آهي

وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ م مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقَرِّبُوْنَآ اِلَى

۽ جن بڻايا ان کان سواءِ مددگار. تہ نہ ٿا پوڄون انهن کي مگر جيئن ويجهو ڪن اسان جو

۽ جن الله کان سواءِ ٻيا دوست ڪري ورتا. (سي چوندا آهن تہ) انهن کي رڳو هن لاءِ پوڄيندا آهيون تہ اسان کي

اللّٰهِ زُلْفٰى ط اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِيْ مَا هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ٥ اِنَّ

الله ڏانهن درجو. بيشڪ الله فيصلو ڪندو انهن جي وچ ۾ جنهن شيءِ ۾ آهي جهڳڙو ڪن ٿا. بيشڪ

الله ڏانهن مرتبي ۾ ويجهو ڪن. جنهن (ڳالهہ) بابت آهي جهڳڙو ڪندا آهن. تنهن بابت بيشڪ انهن جي وچ ۾ الله فيصلو ڪندو

اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ هُوَ كٰذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾ لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَّتَّخِذَ وَلَدًا

الله نہ ٿو رستو ڏئي انکي جيڪو ڪوڙو آهي ڏميندڙ آهي. جيڪڏهن گهري ها الله اولاد بنائڻ

بيشڪ الله انهيءَ کي سڌو رستو نہ ڏيکاريندو آهي. جيڪو ڪوڙو (۽) بي شڪر آهي. جيڪڏهن الله (پاڻ لاءِ) اولاد وٺڻ گهري ها تہ

لَّاصْطَفٰى مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ لا سُبْحٰنَهٗ ط هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٤﴾

تہ چونڊي ها پنهنجي مخلوق مان جنهن کي چاهي. اهو پاڪ آهي. اهو الله اڪيلو آهي ڏاڍو آهي.

جيڪي (ڪجهه) بڻايو اٿس. تنهن مان جيڪو وڻيس ها سو چونڊي ها. (پر) ان جي ذات پاڪ آهي. اهو تہ الله اڪيلو (۽) زبردست آهي.

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ج يُكَوِّرُ الَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ

پيدا ڪيائين آسمانن ۽ زمين کي پوري طرح. ويڙهي ٿو رات کي ڏينهن تي ۽ ويڙهي ٿو

آسمانن ۽ زمين کي (پوريءَ) رٿ سان بڻايائين. رات کي ڏينهن تي لپيٽيندو آهي ۽ ڏينهن کي رات تي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

النَّهَارَ عَلَى الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ

ڏينهن کي رات تي ۽ ڪم لاتائين سج ۽ چنڊ کي هرهڪ هلي ٿو وقت مقرر لاءِ

لپيٽيندو آهي ۽ سج ۽ چنڊ کي تابع ڪيائين. هرهڪ ٺهرايل مدت تي هلندو آهي.

اَلَا هُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفَّارُ ۝٥ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ

خبردار اهوئي زبردست آهي بخشڻهار آهي. پيدا ڪيائين توهان کي جيءَ هڪڙي مان پوءِ ٺاهيائين

خبردار! اهو (ئي) غالب بخشڻهار آهي. اوهان کي هڪ جيءَ مان بڻايائين، وري منجهانئس

مِنْهَا زَوْجَهَا وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ الْاَنْعَامِ ثَمٰنِيَةَ اَزْوَاجٍ ۗ يَخْلُقُكُمْ

ان مان سنڌس زال ۽ لاٿائين توهان لاءِ ڍورن مان اٺ نر ماد پيدا ڪري ٿو توهان کي

سنڌس زال کي پيدا ڪيائين ۽ ڍورن مان اٺ قسم اوهان لاءِ لاٿائين. اوهان کي اوهان جي

فِيْ بُطُوْنِ اُمَّهٰتِكُمْ خَلْقًا مِّنْۢ بَعْدِ خَلْقٍ فِيْ ظُلُمٰتٍ ثَلٰثٍ ۗ

مائرن جي پيٽن ۾ هڪ بناوت پٺيان ٻيءَ بناوت سان انڌيرن ٽن ۾

مائن جي پيٽن ۾ هڪ (قسم جي) بڻاوت کانپوءِ ٻئي (قسم جي) بڻاوت. ٽن اونداهين ۾ پيدا ڪندو آهي، اهو الله اوهان

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ فَاَنّٰى تُصْرَفُوْنَ ۝٦ اِنْ

اهو اٿو الله پالڻهار توهان جو انهيءَ جوئي ملڪ آهي، ناهي ڪوئي بندگي جي لائق انهيءَ کان سواءِ، پوءِ ڪيڏانهن ٿا ڦيريا وڃو. جيڪڏهن

جو پالڻهار آهي، ان جي ئي (ساري) بادشاهي آهي. ان کان سواءِ (ٻيو) ڪو عبادت جو لائق نہ آهي، پوءِ ڪيڏانهن ڦيرايا ويندا آهيو؟ جيڪڏهن

تَكْفُرُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ ۟ وَلَا يَرْضٰى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ ۚ وَاِنْ

منڪر ٿيندؤ تہ بيشڪ الله بي پرواهہ آهي توهان کان، ۽ نہ ٿو پسند ڪري پنهنجي ٻانهن لاءِ ڪفر کي، ۽ جيڪڏهن

بي شڪري ڪندؤ تہ بيشڪ الله اوهان کان بيپرواهہ آهي ۽ پنهنجن ٻانهن جي بي شڪريءَ کي پسند نہ ڪندو آهي ۽ جيڪڏهن

تَشْكُرُوْا يَرْضَهُ لَكُمْ ۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ۗ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ

شڪر ڪندؤ تہ اهو پسند ڪندوان کي توهان لاءِ، ۽ نہ کڻندو ڪوئي بار کڻندڙ بار ٻئي جو، پوءِ پنهنجي رب ڏانهن

شڪر ڪندؤ تہ اوهان لاءِ ان کي پسند ڪندو ۽ ڪو بار کڻندڙ ٻئي جو بار نہ کڻندو، وري اوهان جو موٽڻ پنهنجي پالڻهار

مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۗ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝٧

آهي موٽڻ توهان جو اهو خبر ڏيندو توهان کي جيڪي توهان ڪندا هئا. بيشڪ اهو ڄاڻندڙ آهي دلين جي راز کي،

ڏانهن آهي، پوءِ جيڪي ڪندا هيو، تنهن جي اوهان کي سڌ ڏيندو. بيشڪ، اهو سينن وارو (ڳجهہ) ڄاڻندڙ آهي.

وَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهٗ مُنِيْبًا اِلَيْهِ ثُمَّ اِذَا خَوَّلَهٗ نِعْمَةً

۽ جڏهن پهچي ٿي ماڻهوءَ کي ڪا مصيبت پڪاري ٿو پنهنجي رب کي رجوع ٿيندي انهيءَ ڏانهن پوءِ جڏهن بخشي ٿو ان کي نعمت

۽ جڏهن ماڻهوءَ کي ڪو ڏک پهچندو آهي (تڏهن) پنهنجي پالڻهار کي ڏانهس ورندڙ ٿي سڏيندو آهي، وري جڏهن پاڻ وٽان ڪيس ڪا نعمت بخشيندو آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُوٓا اِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِّيُضِلَّ

پنهنجي طرف رجوع ڪندڙ ٿي، پوءِ جڏهن کيس پنهنجي طرفان ڪا نعمت ڏئي ٿو ته پنهنجي تڪليف وساري ٿو ۽ الله جا شريڪ بڻائي ٿو ته جيئن گمراهه ڪري

پنهنجي تہ وساريائين اها جنهن ڏانهن ان کي سڏيندو هيو اڳي ۽ بڻايائين الله لاءِ شريڪ جيئن گمراهه ڪري

(تنهن) جنهن (مطلب) لاءِ اڳ سڏيندو هو، تنهن کي وساريندو آهي ۽ الله لاءِ شريڪ مقرر ڪندو آهي، تہ سندس وات کان (ماڻهن کي) ڀلائي.

عَنْ سَبِيْلِهٖ ؕ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيْلًا ۖۗ اِنَّكَ مِنْ اَصْحٰبِ النَّارِ ۝٨

ان جي رستي کان. اي تبي چوينس فائدو وٺ پنهنجي ڪفر مان ٿورو. بيشڪ تون آهين دوزخ وارن مان.

(اي پيغمبر!) چئو تہ. (اي ڪافر!) پنهنجي ڪفر (جي حالت) ۾ ٿورو (وقت) نفعو وٺ! بيشڪ تون دوزخين مان آهين.

اَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ اٰنَآءَ الَّيْلِ سَاجِدًا وَّقَآئِمًا يَّحْذَرُ الْاٰخِرَةَ وَيَرْجُوْا

ڇا جيڪو بندگي ڪندڙ آهي گهڙيون رات جون سجدو ڪندي، ۽ قيام ڪندي ڊڄي ٿو آخرت کان ۽ آسرو ڪري ٿو

ڀلا جيڪو رات جي وقتن ۾ سجدو ڪندڙ ۽ بيهي عبادت ڪندڙ آهي، آخرت (جي عذاب) کان ڊڄندو آهي ۽ پنهنجي پالڻهار

رَحْمَةَ رَبِّهٖ ؕ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى الَّذِيْنَ يَعْلَمُوْنَ وَالَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ؕ

ٻاجهہ پروردگار جو چئو ڇا برابر ٿيندا آهي جيڪي ڄاڻن ٿا ۽ جيڪي نہ ٿا ڄاڻن.

جي ٻاجهہ جي اميد رکندو آهي (سو ڀلو آهي يا اهو بي شڪر مشرڪ؟)_ (اي پيغمبر!) چئو تہ. سمجهہ وارا ۽ بي سمجهہ (پاڻ ۾) برابر

اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۝٩ قُلْ يٰعِبَادِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوْا رَبَّكُمْ ؕ

رڳو سمجهن ٿا عقل وارا. چئو اي منهنجا ٻانهو! جن ايمان آندو ڊڄو پنهنجي رب کان،

ٿيندا ڇا؟ ڏيان وارائي نصيحت وٺندا آهن. چئو تہ. اي منهنجا مومن ٻانهو! پنهنجي پالڻهار کان ڊڄو.

لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا فِىْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ؕ وَاَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةٌ ؕ اِنَّمَا

انهن لاءِ، جن چڱائي ڪئي هن دنيا ۾، چڱائي آهي، ۽ الله جي ڌرتي ويڪري آهي، رڳو

جن هن دنيا ۾ چڱائي ڪئي، تن ئي لاءِ (آخرت ۾) چڱائي آهي ۽ الله جو ملڪ ويڪرو آهي. رڳو صابرن کي

يُوَفَّى الصّٰبِرُوْنَ اَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝١٠ قُلْ اِنِّىْٓ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ

ڏنو ويندو قرار وارن کي سندن اجورو اڻ ڳڻيو. چئو مونکي حڪم ٿيو آهي تہ عبادت ڪريان

سندس بدلو اڻ ڪٿ ڏبو. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ. بيشڪ مون کي حڪم ٿيو آهي تہ الله لاءِ (پنهنجي) عبادت

اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ۝١١ۙ وَاُمِرْتُ لِاَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ الْمُسْلِمِيْنَ ۝١٢ قُلْ

الله جي نجي ڪندي ان جي ٻانهپ، ۽ حڪم ٿيو اٿم تہ هجان اول فرمانبردارن مان. چئو

خالص ڪري رڳو ان جي عبادت ڪريان. ۽ مون کي حڪم ٿيو آهي تہ (سڀ کان) پهريون حڪم مڃيندڙ (آءٌ ئي) هجان. چئو تہ.

اِنِّىْٓ اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبِّىْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ۝١٣ قُلِ اللّٰهَ اَعْبُدُ

مون ڊڄان ٿو جي بي فرماني ڪيم پنهنجي رب جي، عذاب ڏينهن وڏي کان. چئو الله جي ئي عبادت ڪريان ٿو

جيڪڏهن آءٌ پنهنجي پالڻهار جي نافرماني ڪريان تہ بيشڪ آءٌ وڏي ڏينهن جي عذاب کان ڊڄان ٿو. چئو تہ. پنهنجي عبادت

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُخْلِصًا لَّهٗ دِيْنِيْ ﴿١٤﴾ فَاعْبُدُوْا مَا شِئْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ ؕ قُلْ اِنَّ الْخٰسِرِيْنَ

نجي ڪندي ان لاءِ پنهنجي ٻانهپ، پوءِ توهان پوڄا ڪريو جنهن جي وڻيو انهيءَ ڪان سواءِ، چئو بلاشڪ نقصان وارا

الله لاءِ خالص ڪري فقط ان جي عبادت ڪريان ٿو. پوءِ الله ڪان سواءِ جنهن ڪي (اوهين) گهرو تنهن ڪي پوڄيو (ڪين) چئو ته، بيشڪ ٽوٽي وارا

الَّذِيْنَ خَسِرُوْۤا اَنْفُسَهُمْ وَاَهْلِيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اَلَا ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ

اهي آهن جن زيان ڪيو پنهنجي سرن جو ۽ پهنجي گهروارن جو قيامت ڏينهن، خبردار اهو ئي نقصان آهي

اهي آهن (جن گمراهه ٿيڻ سبب) پاڻ ڪي ۽ پنهنجن گهروارن ڪي قيامت جي ڏينهن خساري ۾ وڌو، خبردار! اهو ئي پڌرو نقصان آهي.

الْمُبِيْنُ ﴿١٥﴾ لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ؕ ذٰلِكَ

پڌرو. انهن لاءِ مٿانئن ڪڪر باهه جا هوندا ۽ سندن هيٺان ٻه ڪڪر، انهيءَ سان

سندن مٿان باهه جون ڇٽيون ۽ سندن هيٺان ٻه (اهڙا) وڇاڻا هوندا. اهو (عذاب) آهي،

يُخَوِّفُ اللّٰهُ بِهٖ عِبَادَهٗ ؕ يٰعِبَادِ فَاتَّقُوْنِ ﴿١٦﴾ وَالَّذِيْنَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوْتَ

ڊيڄاري ٿو الله پنهنجي ٻانهن کي، اي منهنجا ٻانهؤ پوءِ ڊڄو مونکان. ۽ جيڪي پري رهيا شيطانن کان

جنهن کان الله پنهنجن ٻانهن کي ڊيڄاري ٿو. تنهن ڪري اي منهنجا ٻانهؤ! مون کان ڊڄو. ۽ جن (ماڻهن) بتن جي پوڄا ڪرڻ

اَنْ يَّعْبُدُوْهَا وَاَنَابُوْۤا اِلَى اللّٰهِ لَهُمُ الْبُشْرٰى ۚ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾ الَّذِيْنَ

جو انهن جي عبادت ڪن ۽ موٽيا پنهنجي الله ڏانهن انهن لاءِ خوشخبري آهي، پوءِ تون مبارڪ ڏي منهنجي انهن ٻانهن کي، جيڪي

کان پاسو ڪيو ۽ الله ڏانهن وريا تن لاءِ خوشخبري آهي، پوءِ (اي پيغمبر!) منهنجن انهن ٻانهن کي خوشخبري ڏي، جيڪي

يَسْتَمِعُوْنَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُوْنَ اَحْسَنَهٗ ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ هَدٰىهُمُ اللّٰهُ

ٻڌن ٿا ڳالهه پوءِ هلن ٿا ان مان سٺيءَ تي، اهي ئي آهن جن کي هدايت ڪئي الله

ڳالهه ٻڌندا آهن. پوءِ ان مان تمام چڱيءَ تي هلندا آهن، اهي (اهي) آهن جن کي الله هدايت ڪئي آهي

وَاُولٰٓئِكَ هُمْ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿١٨﴾ اَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ ؕ

۽ اهي ئي عقل وارا آهن. ڇا پوءِ اهو جنهن تي ثابت ٿيو حڪم عذاب جو،

۽ اهي ئي عقل وارا آهن. ڀلا جنهن تي عذاب جو حڪم ثابت ٿيو (سو بچي سگهندو ڇا؟) تون باهه ۾

اَفَاَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ﴿١٩﴾ لٰكِنِ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّنْ

ڇا پوءِ تون ڇڏائيندين ان کي جيڪو باهه ۾ آهي؟ پر اهي جيڪي ڊڄن ٿا پنهنجي رب کان انهن لاءِ آهن ماڙيون جن جي

پيل کي ڇڏائي سگهندين ڇا؟ پر جيڪي پنهنجي پالڻهار کان ڊنا تن لاءِ وڏيون ماڙيون آهن،

فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ ۙ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ وَعْدَ اللّٰهِ ؕ لَا يُخْلِفُ

مٿان آهن ماڙيون ٺهيل، وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون، اهو الله جو وعدو آهي، نه ٿو ڦيرائي

انهن جي مٿان (ٻيون) ماڙيون اڏيليون آهن. انهن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن الله (اهو) انجام ڪيو آهي،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهُ الْمِيْعَادَ ﴿٢٠﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَسَلَكَهٗ يَنَابِيْعَ فِي

الله وعدي کي. چا نہ ڏٺو تو بيشڪ الله وسايو آسمان کان پاڻي پوءِ وهايائين ان کي چشما ڪري

الله انجام نہ ڦيرائيندو آهي. نہ ڏٺو اٿيئي ڇا؟ تہ الله آسمان کان پاڻي وسايو پوءِ اُن کي زمين جي چشمن ۾ وهايائين،

الْاَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهٖ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا اَلْوَانُهٗ ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرٰىهُ مُصْفَرًّا

زمين ۾ پوءِ ڪڍي ٿو انهيءَ سان پوک رنگارنگي پوءِ تيار ٿي اچي پوءِ ڏسندين ان کي هيڊو

وري ان سان قسمين قسمين رنگ جي پوک ڄمائيندو آهي، وري سڪي ويندي آهي، پوءِ ان کي زردو ٿيل ڏسندو آهين،

ثُمَّ يَجْعَلُهٗ حُطَامًا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿٢١﴾ اَفَمَنْ

پوءِ ڪري ٿو ان کي پورا پورا، بيشڪ انهيءَ ۾ نصيحت آهي عقلمندن لاءِ ڇا پوءِ جنهن جو

وري ان کي ذرا ذرا ڪندو آهي. بيشڪ اِن ۾ عقل وارن لاءِ نصيحت آهي. ڀلا جنهن جو سينو (دين) اسلام لاءِ

شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهٗ لِلْاِسْلَامِ فَهُوَ عَلٰى نُوْرٍ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ فَوَيْلٌ لِّلْقٰسِيَةِ

کولي الله سينو اسلام لاءِ پوءِ اهو روشني تي آهي پنهنجي پالڻهار کان، پوءِ ويل آهي انهن لاءِ جن جون

الله کوليو آهي ۽ اهو پنهنجي پالڻهار جي نور (جي سوجهري) تي هجي (سو سخت دل وارن ڪافرن جهڙو ٿيندو ڇا؟) پوءِ انهن لاءِ ويل آهي،

قُلُوْبُهُمْ مِّنْ ذِكْرِ اللّٰهِ ؕ اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢٢﴾ اَللّٰهُ نَزَّلَ اَحْسَنَ

دليون سخت آهن ياد الله جي کان، اهي گمراهي پڌري ۾ آهن. الله نازل ڪئي ڀلي

جن جيون دليون الله جي ياد ڪرڻ کان سخت (ٿيون) آهن. اهي پڌريءَ گمراهيءَ ۾ آهن. الله تمام چڱي ڳالهه (يعني) اهڙو ڪتاب نازل ڪيو

الْحَدِيْثِ كِتٰبًا مُّتَشَابِهًا مَّثَانِيَ ۖ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُوْدُ الَّذِيْنَ

ڳالهه قرآن جي پاڻ ۾ ملندڙ وري وري آندل جو ڪانڊارجي ٿي ان کان لُونءِ انهن جي

جو هڪ ٻئي جهڙا، (سندس مضمون) دهرايل آهن، ان (جي پڙهڻ) کان انهن (ماڻهن) جون کلون ڪانڊاريبون آهن، جيڪي

يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ۚ ثُمَّ تَلِيْنُ جُلُوْدُهُمْ وَقُلُوْبُهُمْ اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ ؕ

جيڪي ڊڄن ٿا پنهنجي رب کان پوءِ نرم ٿين ٿيون کلون انهن جون ۽ دليون انهن جون الله جي ذڪر ڏانهن،

پنهنجي پالڻهار کان ڊڄندا آهن. وري سندين کلون ۽ سندين دليون الله جي ياد ڪرڻ تي ڪُنڻيون ٿينديون آهن.

ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْدِيْ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ

اها آهي واٽ الله جي هدايت ڪري ٿو ان سان جنهن کي چاهي، ۽ جنهن کي گمراهه ڪري الله پوءِ ناهي انهي لاءِ

اها الله جي هدايت آهي جنهن کي گهري (تنهن کي) اُن سان واٽ ڏيکاري ٿو ۽ جنهن کي الله گمراه ڪري، تنهن کي ڪو

مِنْ هَادٍ ﴿٢٣﴾ اَفَمَنْ يَّتَّقِيْ بِوَجْهِهٖ سُوْٓءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَقِيْلَ

ڪو به هدايت ڪندڙ، ڇا پوءِ ڪو به بچائيندو پنهنجي منهن کي بري عذاب کان قيامت ڏينهن؟ ۽ چيو ويندو

هدايت ڪندڙ ڪونهي. ڀلا جيڪو قيامت جي ڏينهن پنهنجي منهن سان بڇڙي عذاب کي روڪي ٿو (سو چڱل جي برابر ٿيندو ڇا؟)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِلظّٰلِمِيْنَ ذُوْقُوْا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُوْنَ ﴿٢٤﴾ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ

ظالمن کي چکو جيڪو توهان ڪمائيندا هئا. ڪوڙو ڪيو انهن جيڪي انهن کان اڳ هئا

۽ ظالمن کي چئبو ته جيڪي ڪندا هيو (تنهن جي سزا) چکو. جيڪي ڪانئن اڳ هئا تن به ڪوڙ پاتيو (ها)

فَاَتٰىهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٢٥﴾ فَاَذَاقَهُمُ اللّٰهُ الْخِزْيَ

پوءِ آيو انهن ڏانهن عذاب اتان جو ڪين پتوئي نه پيو. پوءِ چکائي انهن کي الله خواري

پوءِ وٽن اتان عذاب پهتو. جتان جاڻندا ئي نه هئا. پوءِ الله ڪين دنيا جي حياتيءَ ۾ خواري

فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٦﴾

دنيا جي حياتي ۾، ۽ عذاب آخرت جو تمام وڏو آهي، جيڪڏهن اهي ڄاڻن ها.

چکائي ۽ بيشڪ آخرت جو عذاب (ته) تمام وڏو آهي. جيڪڏهن (اها ڳالهه) ڄاڻن ها (ته پاڻ کي

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ

۽ بيشڪ بيان ڪياسون ماڻهن لاءِ هن قرآن ۾ سڀ مثال ته من اهي

عذاب کان بچائين ها!) ۽ بيشڪ ماڻهن لاءِ هن قرآن ۾ هر قسم جا مثال بيان ڪياسون ته

يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٧﴾ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِيْ عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿٢٨﴾

سمجهن. قرآن آهي عربي ۾ ٻنا ور وڪڙ جي ته من اهي بچن.

مَن اهي نصيحت وٺن. قرآن عربي (ٻوليءَ ۾) بي عيب (نازل ڪيوسون) ته مَن اهي ڊڄن.

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيْهِ شُرَكَآءُ مُتَشٰكِسُوْنَ

ٻڌايو الله مثال هڪ ماڻهوءَ جو جنهن ۾ ڪيترائي ڀائيوار هجن تڪرارِيل

الله مثال بيان ٿو ڪري ته هڪ ٻانهو جنهن ۾ (گهڻا) بدمزاج (مالڪ) ڀائيوار آهن ۽ (ٻيو)

وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ ؕ هَلْ يَسْتَوِيٰنِ مَثَلًا ؕ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ۚ

۽ ٻيو ماڻهو سارو هڪ شخص لاءِ، ڇا اهي ٻئي برابر آهن مثال ۾، سڀ تعريف الله جي آهي

ٻانهو خالص هڪڙي مڙس جي ملڪيت آهي، مثال ۾ اِهي ٻئي (ٻانها) برابر ٿيندا ڇا؟ سڀ ساراهه الله ئي کي جڳائي،

بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٩﴾ اِنَّكَ مَيِّتٌ وَّاِنَّهُمْ مَّيِّتُوْنَ ﴿٣٠﴾

پر ڪيترائي انهن جا نه ٿا سمجهن. بيشڪ توکي مرڻو آهي ۽ اهي به مرڻدا

پر انهن مان گهڻا نه ڄاڻندا آهن. (اي پيغمبر!) بيشڪ تون (به) مرندين ۽ بيشڪ اهي (به) مرندا.

ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُوْنَ ﴿٣١﴾

پوءِ بلاشڪ توهان قيامت ڏينهن رب پنهنجي وٽ جهڳڙو ڪندؤ.

وري بيشڪ اوهين قيامت جي ڏينهن پنهنجي پالڻهار وٽ پاڻ ۾ جهڳڙو ڪندؤ.

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللّٰهِ وَ كَذَّبَ

پوءِ ڪير ان کان وڌو ظالم آهي جنهن ڪوڙ هنيو الله تي ۽ ڪوڙو ڪيائين

پوءِ اُن کان وڌيڪ ظالم ڪير آهي، جنهن الله تي ڪوڙ ناهيو ۽ جڏهن سچو دين وٽس آيو

بِالصِّدْقِ اِذْ جَآءَهٗ ؕ اَلَيْسَ فِيْ جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿۳۲﴾

سچ کي جڏهن آيو ان وٽ، ڇا ناهي دوزخ ۾ جاءِ رهڻ جي ڪافرن لاءِ

(تڏهن) انکي ڪوڙ ڄاڻائين؟ ڪافرن جي جاءِ دوزخ ۾ نه آهي ڇا؟

وَ الَّذِيْ جَآءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهٖۤ اُولٰٓىِٕكَ هُمُ

۽ جنهن آندي سچي ڳالهه ۽ سچو سمجهيائين انکي اهي ئي

۽ جنهن سچو دين آندو ۽ (جنهن) ڪيس سچو ڄاتو، اهي ئي پرهيزگار آهن.

الْمُتَّقُوْنَ ﴿۳۳﴾ لَهُمْ مَّا يَشَآءُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ ذٰلِكَ جَزٰٓؤُا

خوف رکندڙ آهن. انهن لاءِ آهي جيڪي گهرن پنهنجي رب وٽ، اهو بدلو آهي

جيڪي گهرندا سو انهن لاءِ سندن پالڻهار وٽ آهي، ڀلارن جو بدلو اهو آهي.

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۳۴﴾ ۚۖ لِيُكَفِّرَ اللّٰهُ عَنْهُمْ اَسْوَاَ الَّذِيْ عَمِلُوْا

ڀلارن جو. جيئن ميساري الله انهن کان بڇڙا ڪم جيڪي ڪيائون

ته جيڪي بڇڙا ڪم ڪيائون سي الله کانئن ميٽي ۽ جيڪي چڱا

وَ يَجْزِيَهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ الَّذِيْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۳۵﴾

۽ عطا ڪري انهن کي سندن اجورو عوض ان سٺي ڪم جي جو ڪندا هئا.

ڪم ڪندا هئا تن بابت سندن (چڱو) اجورو ڪين بدلي ۾ ڏئي.

اَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهٗ ؕ وَ يُخَوِّفُوْنَكَ بِالَّذِيْنَ مِنْ

ڇا ناهي الله ڪافي پنهنجي ٻانهي لاءِ، ۽ اهي ڊيڄارين ٿا توکي ٻين کان انهيءَ

الله پنهنجي ٻانهي (محمدﷺ) کي ڪافي نه آهي ڇا؟ ۽ الله کان سواءِ جيڪي (ٻيا) آهن، تنکان توکي

دُوْنِهٖ ؕ وَ مَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ﴿۳۶﴾ ۚ وَ مَنْ يَّهْدِ

ڪان سواءِ. ۽ جنهن جي راهه وڃائي الله پوءِ ناهي انکي ڪو رستو ڏيکاريندڙ. ۽ جنهن کي راهه ڏيکاري

ڊيڄاريندا آهن ۽ جنهن کي الله ڀُلائي، تنهن کي ڪو هدايت ڪرڻ وارو نه آهي. ۽ جنهن کي الله هدايت

اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ مُّضِلٍّ ؕ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِعَزِيْزٍ ذِي انْتِقَامٍ ﴿۳۷﴾

الله پوءِ ناهي ان لاءِ ڪوبه ڀلائيندڙ، ڇا ناهي الله زبردست بدلي وٺڻ وارو.

ڪري تنهن کي ڪو ڀُلائڻ وارو نه آهي، الله غالب بدلي وٺڻ وارو نه آهي ڇا؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلُنَّ

جي پڇندين انهن کان تہ ڪنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي ضرور چوندا

۽ (اي پيغمبر!) جيڪڏهن ڪافرن پڇين تہ آسمانن ۽ زمين کي ڪنهن بڻايو آهي؟ تہ ضرور چوندا تہ. الله! (پوءِ ڪين)

اللّٰهُ ؕ قُلْ اَفَرَءَيْتُمْ مَّا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ اَرَادَنِيَ

الله، چؤ ڇا پوءِ خبر ڏيو جن کي پڪاريو ٿا سواءِ الله جي جيڪڏهن گهري مونکي

چئو تہ. الله کان سواءِ جن کي سڏيندا آهيو. تن کي ڏسو (تہ سهي) جيڪڏهن الله مون کي ڪا سختي (پهچائڻ) گهري

اللّٰهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كٰشِفٰتُ ضُرِّهٖۤ اَوْ اَرَادَنِيْ بِرَحْمَةٍ هَلْ

الله نقصان ڏيڻ ڇا اهي آهن ان جو نقصان ٽاريندڙ يا اهو چاهي مون لاءِ ڪا رحمت ڇا

تہ اهي ان جي (پهچايل) سختيءَ جي لاهڻ وارا آهن ڇا؟ يا مون کي ڪو سک (پهچائڻ) گهري تہ اهي (بت)

هُنَّ مُمْسِكٰتُ رَحْمَتِهٖ ؕ قُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ ؕ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ

اهي جهليندڙ آهن ان جي رحمت کي، چؤ ڪافي آهي مونکي الله، انهيءَ تي ئي ڀروسو ڪن ٿا

سندس (پهچايل) سک جي بند ڪرڻ وارا آهن ڇا؟ (تون ڪين) چئو تہ مون کي الله ڪافي آهي، ڀروسي ڪندڙ مٿس (ئي)

الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿۳۸﴾ قُلْ يٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّيْ عَامِلٌ ۚ

ڀروسو ڪندڙ. چؤ اي منهنجي قوم توهان ڪم ڪريو پنهنجي جاءِ تي مان بہ ڪم ڪندڙ آهيان،

ڀروسو ڪندا آهن. (ڪين) چئو تہ. اي منهنجي قوم! اوهين پنهنجيءَ جاءِ تي عمل ڪريو. بيشڪ آءٌ (بہ پنهنجيءَ جاءِ تي)

فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۳۹﴾ مَنْ يَّاْتِيْهِ عَذَابٌ يُّخْزِيْهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ

پوءِ اجهو ڄاڻندؤ. تہ ڪنهن تي اچي ٿو عذاب جو خوار ڪري ان کي ۽ پوي ٿو ان تي

عمل ڪندڙ آهيان، پوءِ سگهوئي ڄاڻندؤ. تہ ڪنهن تي (اهو) عذاب اچي ٿو. جو کيس خوار ڪندو ۽ مٿس

عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ﴿۴۰﴾ اِنَّاۤ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ ۚ

عذاب دائمي. بيشڪ اسان لاٿوسون توتي ڪتاب ماڻهن لاءِ حق سان،

هميشہ جو عذاب لهي ٿو. بيشڪ. اسان توتي ڪتاب ماڻهن لاءِ سچ سان لاٿو. پوءِ جيڪو هدايت وارو

فَمَنِ اهْتَدٰى فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ

پوءِ جيڪو هدايت وٺندو تہ پنهنجي ڀلي لاءِ، ۽ جيڪو گمراهہ ٿيو تہ رڳو گمراهہ ٿيندو پاڻ لاءِ.

ٿيو سو خاص پنهنجي (فائدي) لاءِ ۽ جيڪو گمراهہ ٿيو سو رڳو پنهنجي (نقصان) لاءِ گمراهہ ٿئي ٿو

وَمَاۤ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿۴۱﴾ ع اَللّٰهُ يَتَوَفَّى الْاَنْفُسَ حِيْنَ

۽ نہ آهين تون انهن جو ذميوار. الله پورو ڪري وٺي ٿو جيئرن کي سندن

۽ تون مٿن ڪو ذميوار نہ آهين. الله ماڻهن جا روح سندن مرڻ جي مهل ڪڍندو آهي ۽ جيڪو نہ مُئو آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَوْتِهَا وَالَّتِيْ لَمْ تَمُتْ فِيْ مَنَامِهَا ۚ فَيُمْسِكُ الَّتِيْ قَضٰى

مرڻ مهل ۽ جيڪي نہ مئا تن کي سندن ننڊ ۾، پوءِ روڪي ٿو انکي حڪم ڪيائين

(تنهن جو روح) سندس ننڊ (جي حالت) ۾ (ڪڍندو آهي) پوءِ جنهن تي موت جو حڪم ڪيو اٿس. تنهن کي

عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْاُخْرٰٓى اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۭ اِنَّ

جنهن تي موت جو ۽ ڇڏي ٿو ٻئي کي وقت مقرر تائين، بيشڪ

جهليندو آهي ۽ ان ٻئي کي هڪ مقرر مدت تائين ڇڏيندو آهي. بيشڪ هن ۾ انهن ماڻهن لاءِ

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ۝٤٢ اَمِ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ

انهيءَ ۾ نشانيون آهن قوم لاءِ جيڪي سوچن ٿا. ڇا بڻايا اٿن الله کانسواءِ

نشانيون آهن، جيڪي سوچيندا آهن. الله کان سواءِ ٻيا شفاعت ڪرڻ وارا ورتا اٿن ڇا؟ (ڪين)

اللّٰهِ شُفَعَاۗءَ ۭ قُلْ اَوَلَوْ كَانُوْا لَا يَمْلِكُوْنَ شَيْـــًٔا وَّلَا يَعْقِلُوْنَ ۝٤٣

شفاعت دار، چؤ ڇا جيتوڻيڪ اهي نہ مالڪ ٿين ٿا ڪنهن شيءِ جا ۽ نڪي عقل رکن ٿا.

چئو تہ، جيتوڻيڪ اهي نڪي ڪجهہ اختيار رکندا هجن ۽ نڪي سمجهندا هجن (تہ بہ شفاعت ڪندا ڇا؟)

قُلْ لِّلّٰهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيْعًا ۭ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ

چؤ الله وٽ ئي آهي ڇوٽڪارو سمورو، انجي آهي حڪومت آسمانن ۽ زمين تي،

(ڪين) چئو تہ. سڀ شفاعت الله جي (وس) آهي. آسمانن ۽ زمين جي بادشاهي اُن جي آهي (اوهين) وري

ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝٤٤ وَاِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَحْدَهُ اشْمَاَزَّتْ قُلُوْبُ

پوءِ انهيءَ ڏانهن موٽايا ويندؤ. ۽ جڏهن نالو ورتو وڃي الله اڪيلو جو تہ ڦنجهي وڃن ٿيون دليون

ڏانهس موٽائبو. ۽ جڏهن اڪيلي الله (جي نالي) کي ياد ڪبو آهي (تڏهن) جيڪي آخرت کي نہ مڃيندا آهن

الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ ۚ وَاِذَا ذُكِرَ الَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖٓ

انهن جون جيڪي نہ ٿا يقين ڪن آخرت جو، ۽ جڏهن نالو وٺجي الله کانسواءِ ٻين جو

تن جون دليون ٿهنديون آهن ۽ جڏهن الله کان سواءِ ٻين کي ياد ڪبو آهي. تڏهن انهيءَ

اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُوْنَ ۝٤٥ قُلِ اللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

تہ ان وقت اهي خوش ٿين ٿا. چؤ اي الله پيدا ڪندڙ آسمانن ۽ ڌرتيءَ جا

ئي مهل اهي سرها ٿيندا آهن. (اي پيغمبر!) چئو تہ، اي الله آسمانن ۽ زمين جا پيدا ڪندڙ!

عٰلِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ اَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيْ مَا

ڄاڻندڙ ڳجهہ ۽ ظاهر جا تون ئي فيصلو ڪندين پنهنجي ٻانهن ۾ جنهن شيءِ ۾

ڳجهہ ۽ ظاهر جا ڄاڻندڙ! تون ئي پنهنجن ٻانهن جي وچ ۾ جنهن (ڳالهہ) بابت (اهي) جهڳڙو ڪندا رهيا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿۴۶﴾ وَلَوْ اَنَّ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مَا فِي الْاَرْضِ

اهي اختلاف كندا هئا ۽ جيكڏهن هجي ظالمن كي اهو جيكو ڌرتيءَ ۾ آهي

(تنهن بابت) نبيرو كندين. ۽ جيكي زمين ۾ (مال) آهي سو سڀيئي ۽ اُن جيترو ٻيو ساڻس جيكڏهن ظالمن

جَمِيْعًا وَّمِثْلَهٗ مَعَهٗ لَافْتَدَوْا بِهٖ مِنْ سُوْٓءِ الْعَذَابِ يَوْمَ

سمورو ۽ ان جيترو ٻيو ۽ تہ جيكر عوض ۾ ڏين ها انكي بڇڙي عذاب كان قيامت

كي هجي (تہ جيكر) اهو قيامت جي ڏينهن بڇڙي عذاب كان (ٻچڻ لاءِ) بدلو ڏئي ڇڪن (تہ بہ كانئن عذاب

الْقِيٰمَةِ ۭ وَبَدَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مَا لَمْ يَكُوْنُوْا يَحْتَسِبُوْنَ ﴿۴۷﴾

ڏينهن. ۽ ظاهر ٿيو انهن لاءِ الله جي طرفان اهو جنهن جو گمان بہ نہ كندا هئا

ٽري نہ سگهندو) ۽ الله جي طرف كان اهڙو (معاملو) انهن لاءِ ظاهر ٿيندو جنهن جو گمان (ئي) نہ ركندا هئا.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ

۽ ظاهر ٿيون انهن لاءِ برايون جيكي كمايائون ۽ پئجي ويو انهن تي اهو جنهن تي

۽ جيكي بڇڙايون كمايون هيائون سي انهن لاءِ ظاهر ٿينديون ۽ جنهن سزا جون ٺٺوليون كندا هئا. سا كين ويڙهي ويندي.

يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿۴۸﴾ فَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ۡ ثُمَّ اِذَا خَوَّلْنٰهُ

ٺوكون كندا هئا. پوءِ جڏهن پهچي ٿي ماڻهو كي كا تكليف تہ سڏي ٿو اسان كي، پوءِ جڏهن عطا كريون ٿا ان كي

پوءِ جڏهن انسان كي كا تكليف پهچندي آهي (تڏهن) اسان كي سڏيندو آهي. وري جڏهن ان كي پاڻ وٽان كا نعمت

نِعْمَةً مِّنَّا ۙ قَالَ اِنَّمَآ اُوْتِيْتُهٗ عَلٰي عِلْمٍ ۭ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ

نعمت پنهنجي چوي ٿو رڳو اهو مليو آهي مونكي سمجهہ تي، پر اها پر كا آهي

ڏيندا آهيون (تڏهن) چوندو آهي تہ. اها رڳو پنهنجيءَ ڄاڻ سان (جا، مون ۾ آهي) مون كي ڏني وئي آهي (ائين نہ آهي) بلك اها

وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۴۹﴾ قَدْ قَالَهَا الَّذِيْنَ مِنْ

پر گهڻا انهن جا نہ ٿا سمجهن. بيشك ائين چيو هو انهن جيكي

(نعمت) آزمائش آهي. پر انهن مان گهڻا نہ ڄاڻندا آهن. بيشك كانئن اڳين (بہ) اها (ڳالهہ) چئي هئي.

قَبْلِهِمْ فَمَآ اَغْنٰي عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۵۰﴾ فَاَصَابَهُمْ

كانئن اڳ هئا پوءِ نہ كم آيو انهن كي اهو جيكي كمايائون. پوءِ پهتيون انهن كي

پوءِ جيكي (كرتوت) كيائون ٿي، تن كانئن كجهہ بہ (مصيبت) نہ ٽاري. پوءِ جيكي كمايائون تنهن

سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا ۭ وَالَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْ هٰٓؤُلَاۗءِ سَيُصِيْبُهُمْ

عقوبتون سندن كمائي جون، ۽ جيكي ظالم ٿيا انهن (مكي وارن) مان اجهو پهچنديون انهن كي

جون بڇڙايون كين پهتيون ۽ هنن مان (بہ) جيكي ظالم آهن، تن جيكي كمايو تنهن جون بڇڙايون كين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا ۭ وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿٥١﴾ اَوَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّ

(هاڻي) سگهوئي پهچنديون ۽ اهي عاجز ڪرڻ وارا نہ آهن. نہ ڄاتو اٿن ڇا تہ الله جنهن لاءِ گهرندو آهي،

اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاۗءُ وَيَقْدِرُ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ

(تنهن جو) رزق ڪشادو ڪندو آهي ۽ (جنهن لاءِ گهرندو آهي تنهن جو) گهٽ ڪندو آهي؟ بيشڪ! هن (ڪم) ۾

لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٥٢﴾ قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓي اَنْفُسِهِمْ

انهن ماڻهن لاءِ نشانيون آهن. جيڪي ايمان آڻيندا آهن. (منهنجي طرفان انهن کي) چئو تہ. اي منهنجا اُهي ٻانهو جن

لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا ۭ

پاڻ تي ظلم ڪيو! (اوهين) الله جي رحمت کان نااميد نہ ٿيو. ڇو تہ الله سڀ گناهہ بخشيندو آهي.

اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٥٣﴾ وَاَنِيْبُوْٓا اِلٰى رَبِّكُمْ وَاَسْلِمُوْا لَهٗ

بيشڪ اهو ئي بخشڻهار مهربان آهي. ۽ پنهنجي پالڻهار ڏانهن ورو ۽ ان کان اڳي سندس فرمان بردار ٿيو

مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿٥٤﴾ وَاتَّبِعُوْٓا

جو اوهان وٽ عذاب اچي (۽) وري مدد نہ ڏجيوَ. ۽ اوهان جي پالڻهار کان اوهان ڏانهن

اَحْسَنَ مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ

جيڪا بلڪل چڱي شيءِ نازل ڪئي ويئي آهي، تنهن جي اُنهيءَ کان اڳ تابعداري ڪريو جو اوهان وٽ

الْعَذَابُ بَغْتَةً وَّاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ﴿٥٥﴾ اَنْ تَقُوْلَ نَفْسٌ

اوچتو عذاب اچي ۽ اوهين بيخبر هجو. (اُنهيءَ ڪري خدا ڏانهن مهاڙ ڪريو ۽ قرآن جي تابعداري ڪريو) تہ متان

يٰحَسْرَتٰى عَلٰي مَا فَرَّطْتُّ فِيْ جَنْۢبِ اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ لَمِنَ

پوءِ ڪوبہ جيءُ چوي تہ هاءِ ارمان! جو الله جي دين ۾ سستي ڪيم ۽ بيشڪ (آءٌ تہ) ٺٺولين ڪرڻ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

السّٰخِرِيْنَ ﴿۵۶﴾ اَوْ تَقُوْلَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰىنِيْ لَكُنْتُ مِنَ

كندڙن مان. يا متان چوي كوئي جيكر الله هدايت كري ها مونكي ته هجان ها

وارن مان هوس! يا چوي ته. جيكڏهن الله مون كي هدايت كري ها ته ضرور پرهيزگارن مان

الْمُتَّقِيْنَ ﴿۵۷﴾ اَوْ تَقُوْلَ حِيْنَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ اَنَّ لِيْ كَرَّةً

پرهيزگارن مان، يا متان چوي كوئي جنهن وقت ڏسي عذاب جيكر ٿئي منهنجو موٽي وڃڻ

ٿيان ها!. يا جڏهن عذاب ڏسي تڏهن چوي ته جي منهنجو ٻيو ڀيرو (دنيا ۾ وڃڻ) ٿئي ته جيكر

فَاَكُوْنَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۵۸﴾ بَلٰى قَدْ جَآءَتْكَ اٰيٰتِيْ فَكَذَّبْتَ

ته ٿيان نيكي كندڙن مان. هائو يقينن آيون تو وٽ آيتون منهنجيون پوءِ كوڙو كيو

ڀلارن مان ٿيان! (چئبس ته) هائو! بيشك تو وٽ منهنجيون نشانيون آيون هيون، پوءِ انهن كي كوڙ ڄاڻي

بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۵۹﴾ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى

تو انهن كي ۽ آكڙ كئي تو ۽ هئين منكرن مان. ۽ قيامت ڏينهن ڏسندين تون

۽ وڏائي كيئي ۽ كافرن مان ٿئين!. ۽ قيامت جي ڏينهن تون انهن كي ڏسندين جن الله

الَّذِيْنَ كَذَبُوْا عَلَى اللّٰهِ وُجُوْهُهُمْ مُّسْوَدَّةٌ ؕ اَلَيْسَ فِيْ جَهَنَّمَ

جن كوڙ هنيو الله تي منهن انهن جا كارا، ڇا نه آهي دوزخ ۾

تي كوڙ ٻڌو ته سندن منهن كارا ٿيل هوندا. وڏائي كندڙن جي جاءِ دوزخ ۾ نه آهي ڇا؟

مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿۶۰﴾ وَيُنَجِّي اللّٰهُ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ ز

جاءِ رهڻ جي وڏائي كندڙن لاءِ. ۽ بچائيندو الله پرهيزگارن كي سندن مراد موجب

۽ جن پرهيزگاري كئي، تن كي الله سندن ڇوٽكاري جي هنڌ ۾ (دوزخ كان) بچائي پهچائيندو،

لَا يَمَسُّهُمُ السُّوْٓءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۶۱﴾ اَللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ز

نه پهچندي انهن كي تكليف ۽ نكي اهي ڏكارا ٿيندا. الله پيدا كندڙ آهي هر شيءِ كي،

نكي كين كا مدائي پهچندي ۽ نكي اهي غمگين ٿيندا. الله (ئي) سيكنهن شيءِ جو خلقيندڙ آهي

وَّهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ﴿۶۲﴾ لَهٗ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ

۽ اهو هر شيءِ تي نگهبان آهي. انهيءَ وٽ آهن كنجيون آسمانن

۽ اهو سڀ كنهن شيءِ جي سنڀال كندڙ آهي. آسمانن ۽ زمين جون كنجيون انهيءَ

وَالْاَرْضِ ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۶۳﴾ ع

۽ زمين جون، ۽ جن كفر كيو الله جي آيتن جو اهي ئي نقصان وارا آهن.

وٽ ئي آهن ۽ جن الله جي نشانين جو انكار كيو، اهي ئي خساري وارا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قُلْ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَاْمُرُوْٓنِّيْٓ اَعْبُدُ اَيُّهَا الْجٰهِلُوْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ

چؤ / الله کان سواءِ / چئو ٿا مونکي / عبادت ڪريان پئي جي / اي جاهلو! / يقينن

(ڪين) چئو ته اي بي عقلو! مون کي (هيءُ) حڪم ڪندا آهيو ڇا ته الله کان سواءِ (ٻئي) ڪنهن جي عبادت ڪريان؟ ۽ (اي پيغمبر!) بيشڪ

اُوْحِيَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَىِٕنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ

حڪم موڪليو ويو / توڏانهن / ۽ / ته جيڪڏهن / توکان اڳين ڏانهن / توشرڪ ڪيو / ته ضرور رد ٿيندو

توڏانهن وحي ڪيو ويو ۽ جيڪي توکان اڳ (ٿيا پيغمبر) هئا تن (هرهڪ) ڏانهن (به). ته جيڪڏهن (الله سان ڪو) شرڪ مقرر ڪندين ته

عَمَلُكَ وَلَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٦٥﴾ بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ

عمل تنهنجو / ۽ ضرور ٿيندين / نقصان وارن مان. / بلڪ الله جي ئي / پوڄا ڪر / ۽ هج

تنهنجا عمل ضرور ناس ٿيندا ۽ ضرور ٽوٽي وارن مان ٿيندين. (نه!) بلڪ رڳو الله جي عبادت ڪر ۽

مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿٦٦﴾ وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ۖ وَالْاَرْضُ جَمِيْعًا

شڪرگذارن مان. / ۽ نه قدر ڪيائون الله جو / سندس قدر آهر. / هوڏانهن زمين / هوندي سموري

شڪر ڪرڻ وارن مان هج! ۽ (انهن) الله کي جيئن سندس (سڃاڻڻ جو) حق آهي. (تيئن) نه سڃاتو ۽ قيامت جي ڏينهن

قَبْضَتُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوٰتُ مَطْوِيّٰتٌۢ بِيَمِيْنِهٖ ۭ سُبْحٰنَهٗ

ان جي مٺ ۾ / قيامت ڏينهن / ۽ / آسمان / ويڙهيل / ان جي ساڄي ۾. / اهو پاڪ آهي

ساري زمين سندس مٺ ۾ هوندي ۽ آسمان سندس ساڄي هٿ ۾ ويڙهيل هوندا. اهو پاڪ آهي

وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٧﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَصَعِقَ مَنْ

۽ مٿانهون آهي / انهن کان جنکي / شريڪ ڪن ٿا. / ۽ ڦوڪيو ويندو / ڪرناءِ ۾ / پوءِ بيهوش ٿيندا / جيڪي

۽ انهيءَ کان مٿانهون آهي. جيڪي ساڻس شريڪ ٺهرائيندا آهن. ۽ (پهريون ڀيرو) صور ۾ ڦوڪيو ويندو. پوءِ جيڪو به

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَاۗءَ اللّٰهُ ۭ ثُمَّ نُفِخَ فِيْهِ

آسمانن ۾ آهن / ۽ جيڪي / زمين ۾ آهن / مگر جنهن کي گهري / الله. / پوءِ ڦوڪيو ويندو / ان ۾

آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪو به زمين ۾ آهي سو (سڀڪو) مرندو پر جنهن لاءِ الله گهريو (سو نه.) وري اُن ۾ ٻيو

اُخْرٰى فَاِذَا هُمْ قِيَامٌ يَّنْظُرُوْنَ ﴿٦٨﴾ وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُوْرِ

ٻيهر / پوءِ اوچتو / اهي / اٿي بيهندا / پيا ڏسندا. / ۽ چمڪي پوندي / ڌرتي / نورسان

ڀيرو ڦوڪبو ته اوچتو اُٿي (پيا) ڏسندا. ۽ زمين پنهنجي پالڻهار جي نور سان روشن ٿيندي

رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتٰبُ وَجِايْۗءَ بِالنَّبِيّٖنَ وَالشُّهَدَاۗءِ وَقُضِيَ

پنهنجي رب جي / ۽ رکيو ويندو / دفتر / ۽ / آڻبو / نبين / ۽ / شاهدن کي / ۽ فيصلو ٿيندو

۽ (عملن جو) ڪتاب رکبو ۽ پيغمبرن ۽ شاهدن کي آڻبو ۽ سندن وچ ۾ حق سان فيصلو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٦٩﴾ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا

انهن جي وچ ۾ حق سان ۽ اهي نہ ظلم ڪيا ويندا. ۽ پورو ڏنو ويندو هر شخص کي جيڪي

ڪبو ۽ انهن تي ظلم نہ ڪبو. ۽ سيڪنهن ماڻهوءَ جيڪي ڪمايو، تنهن جو پورو بدلو ڪيس ڏبو

عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُوْنَ ﴿٧٠﴾ ع وَسِيْقَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِلٰى

عمل ڪيائين ۽ اهو وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي جيڪي ڪن ٿا. ۽ هڪليا ويندا ڪافر

۽ جيڪي ڪندا آهن، تنهن کي الله چڱو ڄاڻندڙ آهي. ۽ ڪافرن کي ٽوليون ٽوليون ڪري دوزخ ڏانهن هڪالبو.

جَهَنَّمَ زُمَرًا ۭ حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءُوْهَا فُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ

دوزخ ڏانهن ٽولا ٽولا ڪري، نيٺ جڏهن ايندا اتي کوليا ويندا دروازا ان جا ۽ چوندا انهن کي

تان جو جڏهن اتي پهچندا (تڏهن) ان جا دروازا کولبا ۽ ان جا داروغا کين چوندا تہ، اوهان مان

خَزَنَتُهَآ اَلَمْ يَاْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَتْلُوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِ رَبِّكُمْ

چوڪيدار انهيءَ جا ڇا نہ آيا توهان وٽ ڪي رسول توهان مان جو پڙهي ٻڌائن توهان کي آيتون توهان جي رب جون

اوهان وٽ ڪي پيغمبر نہ آيا هئا ڇا؟ جو اوهان کي اوهان جي پالڻهار جون آيتون پڙهي ٻڌائين

وَيُنْذِرُوْنَكُمْ لِقَاۗءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا ۭ قَالُوْا بَلٰى وَلٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ

۽ ڊيڄارين توهان کي توهان جي هن ڏينهن جي پيش اچڻ کان، چوندا هائو پر ثابت ٿيو ٻول

۽ اوهان کي هن ڏينهن جي پيش اچڻ کان ڊيڄارين. چوندا تہ، هائو! (آيا هئا ڊيڄاريو بہ هئائون) پر ڪافرن تي عذاب

الْعَذَابِ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٧١﴾ قِيْلَ ادْخُلُوْٓا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ

عذاب جو ڪافرن تي. حڪم ٿيندو گهڙو دوزخ جي دروازن مان هميشہ رهندڙ

جو حڪم ثابت ٿيو آهي! (پوءِ انهن کي) چئبو تہ دوزخ جي دروازن مان گهڙو منجهس سدائين رهندڙ آهيو. پوءِ وڏائي

فِيْهَا ۚ فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿٧٢﴾ وَسِيْقَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ

اتي، پوءِ بڇڙي آهي جاءِ وڏائي ڪندڙن جي. ۽ روانا ڪيا ويندا اهي جيڪي ڊڄندا هئا پنهنجي رب کان

ڪندڙن جي جاءِ بڇڙي آهي!. ۽ جيڪي پنهنجي پالڻهار کان ڊنا، سي ٽوليون ٽوليون ڪري بهشت ڏانهن

اِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا ۭ حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءُوْهَا وَفُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ

جنت ڏانهن ٽولا ٽولا ڪري آخر جڏهن ايندا اتي ۽ کوليا ويندا دروازا ان جا ۽ چوندا

روانا ڪبا. تان جو جڏهن اتي ايندا ۽ وري ان جا دروازا کولبا ۽ ان جا داروغا کين چوندا

لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوْهَا خٰلِدِيْنَ ﴿٧٣﴾ وَقَالُوا

کين چوڪيدار ان جا سلامتي آهي توهان تي خوش هجو پوءِ داخل ٿيو ان ۾ هميشہ رهڻ لاءِ. ۽ هي چوندا

تہ اوهان تي سلام هجي! اوهين (هاڻي) خوش رهو پوءِ منجهس هميشہ رهڻ لاءِ گهڙو. ۽ چوندا تہ،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ صَدَقَنَا وَعْدَهٗ وَاَوْرَثَنَا الْاَرْضَ نَتَبَوَّاُ

سڀ تعريفون الله جون آهن جنهن پاڙيو اسان سان انجام پنهنجو ۽ مالڪ ڪيائين هن زمين جو رهنداسون

سڀ ساراهه انهيءَ الله کي جڳائي، جنهن پنهنجو انجام اسان سان پورو ڪيو ۽ اسان کي (هن) زمين جو وارث ڪيائين،

مِنَ الْجَنَّةِ حَیْثُ نَشَآءُ ۚ فَنِعْمَ اَجْرُ الْعٰمِلِیْنَ ﴿۷۴﴾ وَتَرَی

جنت ۾ جتي چاهيون، پوءِ سٺو آهي اهو اجورو عمل ڪندڙن جو ۽ ڏسندين تون

بهشت مان جتي وڻندو اتئون اتي جڳهه وٺون ٿا. پوءِ عمل ڪندڙن جو اجر (ڪهڙو نہ) چڱو آهي! ۽ ملائڪن کي

الْمَلٰٓئِكَةَ حَآفِّیْنَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ یُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۚ

ملائڪن کي گهيرو ڪندڙ چوڌاري عرش جي پاڪائي بيان ڪندا پنهنجي رب جي ساراهه سان،

عرش جي چوڌاري وڪوڙيندڙ ڏسندين پنهنجي پالڻهار جي ساراهه سان گڏ پاڪائي بيان ڪندا آهن

وَقُضِیَ بَیْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَقِیْلَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿۷۵﴾ ع

۽ فيصلو ڪبو انهن جي وچ ۾ انصاف سان ۽ چيو ويندو سڀ ساراهه الله لاءِ آهي جو پالڻهار جهانن جو آهي.

۽ انهن جي وچ ۾ انصاف جو حڪم ڪبو ۽ (آخر ۾) چيو ويندو تہ سڀ ساراهه جهانن جي پالڻهار الله کي جڳائي.

سُوْرَةُ الْمُؤْمِن مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ — اٰیَاتُهَا ۸۵ — رُكُوْعَاتُهَا ۹

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

حٰمٓ ﴿۱﴾ۚ تَنْزِیْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِیْزِ الْعَلِیْمِ ﴿۲﴾ۙ غَافِرِ

حٰم. نازل ڪرڻ ڪتاب جو آهي الله زبردست علم واري ڪان، بخشيندڙ

حٰم (هن) ڪتاب جو (هيٺ) لاهڻ الله غالب ڄاڻندڙ وٽان آهي. جو گناهہ بخشيندڙ

الذَّنْۢبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِیْدِ الْعِقَابِ ۙ ذِی الطَّوْلِ ؕ لَاۤ اِلٰهَ

گناهہ جو ۽ قبوليندڙ توبهہ جو سخت سزا ڏيندڙ صاحب انعام جو، ناهي ڪو بہ حاڪم

۽ توبهہ قبول ڪندڙ، سخت سزا ڏيندڙ، وڏيءَ سگهہ وارو آهي. ان کان سواءِ (ٻيو) ڪو عبادت جي لائق نہ آهي،

اِلَّا هُوَ ؕ اِلَیْهِ الْمَصِیْرُ ﴿۳﴾ مَا یُجَادِلُ فِیْۤ اٰیٰتِ اللّٰهِ اِلَّا الَّذِیْنَ

پر اهو، ان ڏانهن ئي موٽڻ آهي. نہ ٿا مخالفت ڪن الله جي آيتن ۾ پر اهي جن

ڏانهس ورڻو آهي. ڪافرن کان سواءِ الله جي آيتن بابت (ٻيو) ڪو بہ تڪرار نہ ڪندو آهي،

كَفَرُوْا فَلَا یَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِی الْبِلَادِ ﴿۴﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ

ڪفر ڪيو پوءِ نہ ڏوکو ڏئي توکي هلچل انهن جي شهرن ۾. ڪوڙو ڪيو انهن کان اڳ ۾

پوءِ شهرن ۾ (واپار لاءِ) سندن اچ وڃ توکي نہ ٺڳي! ڪانئن اڳ نوح جي قوم ۽ انهن کان پوءِ ٻين

ع ۵ الربع

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَوْمُ نُوْحٍ وَّالْاَحْزَابُ مِنْۢ بَعْدِهِمْ ۪ وَهَمَّتْ كُلُّ اُمَّةٍۭ بِرَسُوْلِهِمْ

نوح جي قوم ۽ ڪيترن فرقن انهن کان پوءِ ۽ ارادو ڪيو هر امت پنهنجي رسول جو تہ

(ڪيترن ئي) ٽولين ڪوڙ ڄاتو ۽ سيڪنهن ٽوليءَ پنهنجي پيغمبر جو ارادو ڪيو تہ کيس پڪڙين.

لِيَاْخُذُوْهُ وَجٰدَلُوْا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوْا بِهِ الْحَقَّ فَاَخَذْتُهُمْ ۫

پڪڙن انهيءَ کي ۽ جهڳڙو ڪن ڪوڙ سان جيئن ٽيڙن ان سان سچي دين کي پوءِ مون پڪڙيو انهن کي،

۽ اجايو (ڳالهين) سان جهيڙو ڪندا رهيا تہ جيئن ان سان حق کي ٽيڙين. پوءِ کين ورتم،

فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ⑤ وَكَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِيْنَ

پوءِ ڪيئن هئي سزا منهنجي، ۽ اهڙي طرح ثابت ٿيو حڪم تنهنجي رب جو انهن تي جن

پوءِ منهنجي سزا (ڏنڊ) ڪيئن هئي!؟ ۽ اهڙيءَ طرح تنهنجي پالڻهار جو حڪم ڪافرن تي ثابت ٿيو تہ

كَفَرُوْٓا اَنَّهُمْ اَصْحٰبُ النَّارِ ⑥ ۘ اَلَّذِيْنَ يَحْمِلُوْنَ الْعَرْشَ وَمَنْ

ڪفر ڪيو تہ بلاشڪ اهي دوزخي آهن. جيڪي ملائڪ کڻن ٿا عرش کي ۽ جيڪي

اهي دوزخي آهن. جيڪي (ملائڪ) عرش کي کڻندا آهن ۽ جيڪي ان جي چوڌاري آهن، سي پنهنجي

حَوْلَهٗ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ

انهيءَ جي چوڌاري آهن پاڪائي پڙهن ٿا پنهنجي رب جي ساراهہ سان ۽ يقين رکن ٿا انهيءَ تي ۽ گهرن ٿا معافي

پالڻهار جي پاڪائي ساراهہ سان گڏ بيان ڪندا آهن ۽ مٿس ايمان آڻيندا آهن ۽ مومنن لاءِ بخشش گهرندا آهن-

لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۚ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَّعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِيْنَ

ايمان وارن لاءِ، اي رب اسان جا ماپايو تو هر شيءِ کي رحمت ۽ علم سان پوءِ بخش انهن کي جن

(چوندا آهن تہ) اي اسان جا پالڻهار! سڀڪنهن شيءِ کي (پنهنجيءَ) ٻاجهہ ۽ علم ۾ وڪوڙيو اٿيئي، تنهن ڪري جن توبهہ ڪئي

تَابُوْا وَاتَّبَعُوْا سَبِيْلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيْمِ ⑦ رَبَّنَا وَاَدْخِلْهُمْ

توبهہ ڪئي ۽ هليا تنهنجي راهہ تي ۽ بچاءِ انهن کي عذاب باهہ جي کان. اي رب اسان جا ۽ داخل ڪر انهن کي

۽ تنهنجي واٽ جي تابعداري ڪئي، تن کي بخش ۽ کين دوزخ جي عذاب کان بچاءِ!. اي اسان جا پالڻهار! کين هميشہ رهڻ وارن باغن ۾ داخل ڪر،

جَنّٰتِ عَدْنِ ِ الَّتِيْ وَعَدْتَّهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ اٰبَآئِهِمْ وَ

باغن رهڻ وارن ۾ جن جو وعدو ڪيو تو انهن سان ۽ جيڪي سڌريا انهنجي ابن ڏاڏن مان ۽

جن جو سائن وعدو ڪيو اٿيئي ۽ جيڪو سندن پيُن ڏاڏن ۽ سندين زالن ۽ سندن اولاد مان سڌريل هجي،

اَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيّٰتِهِمْ ۭ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ⑧ ۙ وَقِهِمُ

سندن زالن ۽ سندن اولاد مان، بيشڪ تون ئي عزت وارو دانائيءَ وارو آهين. ۽ بچاءِ انهن کي

تنهن کي بہ (انهن باغن ۾ داخل ڪر) بيشڪ تون ئي غالب حڪمت وارو آهين. ۽ کين سختين کان بچاءِ!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

السَّيِّاٰتِ ؕ وَمَنْ تَقِ السَّيِّاٰتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهٗ ؕ وَذٰلِكَ

بچڙاين کان، ۽ جنهنکي بچايوتو ان ڏينهن براين کان تہ بيشڪ رحمت ڪئي توانهيءَتي، ۽ اها ئي

۽ جنهن کي اُن ڏينهن ۾ سختين کان بچايئي تنهن تي بيشڪ رحم ڪيئي ۽ اِهو (بچائڻ)

هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝۹ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ اللّٰهِ

آهي ڪاميابي وڏي. بيشڪ جن ڪفر ڪيو تن کي سڏي پڌائبو تہ ڏمر الله جو

وڏي مراد ماڻڻ آهي. بيشڪ! جن ڪفر ڪيو تن کي سڏبو (۽ چئبو) تہ الله جو (اوهان تي) ڏمرجڻ اوهان جي

اَكْبَرُ مِنْ مَّقْتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ اِذْ تُدْعَوْنَ اِلَى الْاِيْمَانِ فَتَكْفُرُوْنَ ۝۱۰

وڏو آهي توهان جي ڏمرجڻ کان پنهنجي نفس تي جڏهن سڏجي پيو توهان کي ايمان ڏانهن تہ انڪار پيا ڪريو.

پاڻ تي (اڄ جي) ڏمرجڻ کان تمام وڏو آهي، جڏهن جو اوهان کي (دنيا ۾) ايمان ڏانهن سڏبو هو ۽ نہ مڃيندا هيوَ.

قَالُوْا رَبَّنَآ اَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَاَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوْبِنَا

چوندا اي رب اسان جا توماريو اسان کي ٻہ ڀيرا ۽ توجياريو اسان کي ٻہ ڀيرا پوءِ اقرار ڪيوسون پنهنجن ڏوهن جو

چوندا تہ. اي اسان جا پالڻهار! اسان کي ٻہ ڀيرا ماريئي ۽ اسان کي ٻہ ڀيرا جياريئي، تنهن ڪري (هاڻي) پنهنجي گناهن کي (پڻ) مڃيوسون

فَهَلْ اِلٰى خُرُوْجٍ مِّنْ سَبِيْلٍ ۝۱۱ ذٰلِكُمْ بِاَنَّهٗٓ اِذَا دُعِيَ اللّٰهُ وَحْدَهٗ

پوءِ ڇا آهي نڪرڻ جو ڪوئي رستو؟ اهو اِنَّ ان ڪري جو جڏهن پڪاربو هئو الله اڪيلي کي تہ

پوءِ (هاڻي) نڪرڻ جي ڪا واهہ (ڪتي) آهي؟ (چئبن) اهو (عذاب اوهان کي) انهيءَ ڪري آهي جو جڏهن (خاص) اڪيلي الله کي سڏبو هو (تڏهن)

كَفَرْتُمْ ۚ وَاِنْ يُّشْرَكْ بِهٖ تُؤْمِنُوْا ؕ فَالْحُكْمُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيْرِ ۝۱۲ هُوَ

توهان نہ مڃيندا هئا، ۽ جيڪڏهن شرڪ ڪيو ويندو هو ان سان تہ توهان مڃيندا هئا، هاڻي فيصلو آهي الله مٿانهين وڏائي واري جو. اهو ئي آهي

اوهين انڪار ڪندا هيوَ ۽ جيڪڏهن ساڻس شريڪ ٺهرايو ويندو هو تہ (ان ڳالهہ کي) مڃيندا هيوَ، پوءِ (اڄ) تمام مٿاهين وڏي الله ئي جو حڪم آهي.

الَّذِيْ يُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ رِزْقًا ؕ وَمَا يَتَذَكَّرُ

جو ڏيکاري ٿو توهان کي قدرتون پنهنجون ۽ لاهي ٿو توهان لاءِ آسمان کان روزي، ۽ نہ پرائيندو ڪوئي

(الله) اهو آهي جيڪو اوهان کي پنهنجون نشانيون ڏيکاريندو آهي ۽ آسمان مان اوهان لاءِ روزي نازل ڪندو آهي ۽ نصيحت رڳو اهو وٺندو

اِلَّا مَنْ يُّنِيْبُ ۝۱۳ فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ وَلَوْ كَرِهَ

مگر جيڪو الله ڏي رجوع ٿيندو. پوءِ پڪاريو الله کي سچائي رکندي سندس ٻانهپ لاءِ، توڙي نہ پسند ڪن

جيڪو (الله ڏانهن) موٽندو. پوءِ الله لاءِ پنهنجيءَ عبادت کي خالص ڪري اُن کي سڏيو، جيتوڻيڪ ڪافر ٻچان

الْكٰفِرُوْنَ ۝۱۴ رَفِيْعُ الدَّرَجٰتِ ذُو الْعَرْشِ ۚ يُلْقِي الرُّوْحَ مِنْ اَمْرِهٖ

ڪافر. وڏن درجن وارو صاحب عرش جو، لاهي ٿو وحي کي پنهنجي حڪم سان

پائين. (اُهو) مرتبن کي وڏي ڪرڻ وارو (۽) عرش جو صاحب آهي. پنهنجن ٻانهن مان جنهن تي گهرندو آهي، (تنهن تي)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿۱۵﴾ يَوْمَ هُمْ بٰرِزُوْنَ ۚ

جنهن تي چاهي پنهنجي ٻانهن مان جيئن ڊيڄاري ڏينهن ملاقات جي کان. جنهن ڏينهن اهي پڌرا ٿيندا،

پنهنجي حڪم سان وحي موڪليندو آهي ته (اُهو ٻانهو ماڻهن کي الله جي) ملڻ جي ڏينهن کان ڊيڄاري. جنهن ڏينهن اُهي (قبرن مان) ٻاهر نڪرندا.

لَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ۭ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ۭ لِلّٰهِ الْوَاحِدِ

نه لڪندي الله تي انهن جي ڪابه شيء، ڪنهن جي حڪومت آهي اڄ ڏينهن، الله واحد

انهن جي ڪابه شيء الله کان ڳجهي نه رهندي. (الله فرمائيندو ته) اڄ ڪنهن جي بادشاهي آهي؟ (وري پاڻ چوندو ته) خاص اڪيلي غالب الله جي

الْقَهَّارِ ﴿۱۶﴾ اَلْيَوْمَ تُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍۢ بِمَا كَسَبَتْ ۭ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ ۭ

القهار جي آهي، اڄ بدلو ملندو هر ماڻهوءَ کي جهڙو ڪمايائين، نه ٿيندو ظلم اڄ،

(بادشاهي) آهي. اڄ سڀڪنهن جيءَ کي انهيءَ جو بدلو ڏبو، جيڪي ڪمايو اٿس. اڄ ڪو ظلم ڪونهي، بيشڪ الله

اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿۱۷﴾ وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْاٰزِفَةِ اِذِ الْقُلُوْبُ

بيشڪ الله تڪڙو حساب ڪندڙ آهي. ۽ ڊيڄار انهن کي ڏينهن ويجهي ٿيندڙ کان جڏهن دليون

جلد حساب وٺڻ وارو آهي. ۽ (اي پيغمبر!) کين قيامت جي ڏينهن (جي انهيءَ مهل) کان ڊيڄار جنهن مهل (سندين) دليون

لَدَى الْحَنَاجِرِ كٰظِمِيْنَ ۬ۥ مَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ حَمِيْمٍ وَّلَا شَفِيْعٍ

هونديون نڙگهٽن وٽ ڳيتان ڏيندڙ، نه هوندو ظالمن جو ڪوئي دوست نه ڪوئي سفارش وارو جنهن کي

نڙگهٽن کي ويجهيون ٿينديون (اهي) ڏک ڀريل هوندا. (اُن ڏينهن) ظالمن جو نه ڪو دوست ۽ نه ڪو پارت ڪندڙ هوندو

يُّطَاعُ ﴿۱۸﴾ يَعْلَمُ خَآئِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُوْرُ ﴿۱۹﴾ وَاللّٰهُ

مڃو تي هجي، ڄاڻي ٿو چوري ڪندڙ اکين کي ۽ جيڪي لڪائن ٿيون دليون. ۽ الله

جنهن جي ڳالهه مڃجي. اکين جي خيانت (واري نگاهه) ۽ جيڪي سينا لڪائيندا آهن. سو (الله) ڄاڻندو آهي. ۽ الله

يَقْضِيْ بِالْحَقِّ ۭ وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَقْضُوْنَ

فيصلو ڪندو حق جو ۽ جيڪي پڪارن ٿا الله کان سواءِ ٻين کي نه فيصلو ڪندا

انصاف سان حڪم ڪندو آهي ۽ (منڪر) الله کان سواءِ جن کي سڏيندا آهن، سي ڪجهه ۾ حڪم نه

بِشَيْءٍ ۭ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿۲۰﴾ اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا

ڪجهه ۾، بيشڪ الله ئي ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. ڇا نه سير ڪيائون

ڪندا آهن. ڇو ته الله ئي ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. ملڪ ۾ نه گهميا آهن ڇا؟ ته (نهاري)

ع ۲

فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ كَانُوْا مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ

زمين ۾ پوءِ ڏسن ته ڪيئن ٿيو انجام انهن جو جيڪي ڪانئن اڳ ۾ هئا،

ڏسن ته انهن جي پڇاڙي ڪهڙيءَ طرح ٿي، جيڪي ڪانئن اڳ هئا. اُهي ڪانئن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَانُوْا هُمْ اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَّ اٰثَارًا فِي الْاَرْضِ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ

هئا اهي وڌيڪ انهن کان طاقت ۾ ۽ يادگارن ۾ زمين ۾ پوءِ پڪڙيو انهن کي الله

سگهہ ۾ ۽ زمين تي نشانين (يعني محلاتن جوڙڻ) ۾ تمام ڏاڍا هئا. پوءِ الله سندن گناهن سببان کين پڪڙيو

بِذُنُوْبِهِمْ ط وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ وَّاقٍ ﴿٢١﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانَتْ

سندن ڏوهن جي ڪري، ۽ نہ هئو انهن کي الله کان ڪو بہ بچائيندڙ. اهو هن ڪري تہ هئا

۽ الله (جي عذاب) کان انهن کي ڪو بچائيندڙ نہ هو. اِها (سزا) هن ڪري هين جو سندن پيغمبر

تَّاْتِيْهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَكَفَرُوْا فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ ط اِنَّهٗ قَوِيٌّ

آئيندا انهن وٽ سندن رسول معجزن کي پوءِ نہ مڃيائون پوءِ پڪڙيو انهن کي الله، بيشڪ اهو ڏاڍو آهي

(پڌرن) معجزن سان وٽن آيا ٿي. پوءِ انڪار ڪيائون. تنهن ڪري الله کين پڪڙيو. بيشڪ! اهو سگهارو

شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢٣﴾

سخت سزا ڏيندڙ آهي. ۽ اسان موڪليوسون موسىٰ کي پنهنجي نشانين سان ۽ معجزي پڌري سان.

سخت سزا ڏيڻ وارو آهي. ۽ بيشڪ! موسىٰ کي پنهنجن معجزن ۽ پڌري حجت سان موڪليوسون.

اِلٰى فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَقَارُوْنَ فَقَالُوْا سٰحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا

فرعون ۽ هامان ۽ قارون ڏانهن پوءِ چيائون جادوگر آهي ڪوڙو آهي. پوءِ جڏهن

فرعون ۽ هامان ۽ قارون ڏانهن. پوءِ چيائون تہ. ڪوڙو جادوگر آهي. پوءِ جنهن مهل اسان وٽان

جَآءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوْٓا اَبْنَآءَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

آندائين انهن وٽ حق اسان وٽان چيائون ڪهو پٽ انهن جا جن ايمان آندو

هنن وٽ سچي (پيغام) سان آيو. (تنهن مهل) چيائون تہ جن مٿس ايمان آندو آهي. تن جا پٽ ڪهو

مَعَهٗ وَاسْتَحْيُوْا نِسَآءَهُمْ ط وَمَا كَيْدُ الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ﴿٢٥﴾

ان سان گڏ ۽ جيئرو ڇڏيو انهن جي عورتن کي، ۽ نہ هو فريب ڪافرن جو مگر بيڪار.

۽ سندن ڌيئرون جيئرون ڇڏيو ۽ ڪافرن جو فريب تہ (نيٺ) غلطيءَ ۾ آهي.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُوْنِيْٓ اَقْتُلْ مُوْسٰى وَلْيَدْعُ رَبَّهٗ ج اِنِّيْٓ اَخَافُ

۽ چيو فرعون ڇڏيو مونکي تہ ڪهان موسىٰ کي ۽ اهو پيل تہ سڏي پنهنجي رب کي، مون ڊڄان ٿو

۽ فرعون (درٻار وارن کي) چيو تہ. مون کي ڇڏيو تہ موسىٰ کي ڪُهان ۽ پلي تہ پنهنجي رب کي سڏي. بيشڪ آءٌ

اَنْ يُّبَدِّلَ دِيْنَكُمْ اَوْ اَنْ يُّظْهِرَ فِي الْاَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٢٦﴾ وَقَالَ

متان بگاڙي توهان جي مذهب کي يا وجهي ملڪ ۾ ڏڦيڙ. ۽ چيو

ڊڄان ٿو تہ متان اوهان جو دين مٽائي يا ملڪ ۾ فساد پيدا ڪري. ۽ موسىٰ چيو تہ. بيشڪ! مون سيڪنهن هٺيلي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُوْسٰى اِنِّىْ عُذْتُ بِرَبِّىْ وَرَبِّكُمْ مِّنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَّا يُؤْمِنُ

موسي مون پناهه ورتي آهي پنهنجي پالڻهار جي ۽ توهان جي پالڻهار جي هر ان هٺيلي کان جو نه ٿو مڃي

(جي لچائيءَ) کان، جو حساب جي ڏينهن کي نه مڃيندو آهي. پنهنجي پالڻهار ۽ اوهان جي پالڻهار جي پناهه ورتي.

بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٢٧﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ ۖ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ

ڏينهن حساب جو ۽ چيو مرد مومن قبيلي فرعون جي مان جو لڪائيندو هئو

۽ فرعون جي ماڻهن مان هڪ مومن مڙس، جو پنهنجو ايمان لڪائيندو هو، (تنهن)

اِيْمَانَهٗٓ اَتَقْتُلُوْنَ رَجُلًا اَنْ يَّقُوْلَ رَبِّىَ اللّٰهُ وَقَدْ جَآءَكُمْ

ايمان پنهنجو ڇا قتل ڪندؤ اهڙي ماڻهوءَ کي جو چوي ٿو ته پالڻهار منهنجو الله آهي ۽ آندائين توهان وٽ

چيو ته. اهڙي مڙس کي ڪُهو ٿا ڇا؟ جو چوي ٿو ته. منهنجو پالڻهار الله آهي ۽ بيشڪ اوهان وٽ اوهان جي

بِالْبَيِّنٰتِ مِنْ رَّبِّكُمْ ۗ وَاِنْ يَّكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهٗ ۚ وَاِنْ

معجزا توهان جي رب کان، ۽ جيڪڏهن هوندو ڪوڙو ته پوندو ان تي ڪوڙ انهيءَ جو، ۽ جيڪڏهن

پالڻهار کان (چٽا) معجزا آندا اٿس ۽ جيڪڏهن (ڪٿي) ڪوڙو هجي ته سندس ڪوڙ (جو وبال) مٿس آهي ۽ جيڪڏهن

يَّكُ صَادِقًا يُّصِبْكُمْ بَعْضُ الَّذِىْ يَعِدُكُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِىْ

هوندو سچو ته پهچندو توهان کي ڪجهه ان مان جنهنجو وعدو ڏئي ٿو اوهان کي، الله نه ٿو هدايت ڪري

سچو هوندو ته جيڪو وعدو اوهان سان ڪري ٿو. تنهن مان ڪجهه اوهان کي ضرور پهچندو. ڇو ته جيڪو حد کان

مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿٢٨﴾ يٰقَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظٰهِرِيْنَ

انهيءَ کي جو بيهودو ڪوڙو آهي، اي منهنجي قوم توهان جي بادشاهي آهي اڄ غالب آهيو

لنگهندڙ ڪوڙو هوندو، تنهن کي الله سڌو رستو نه ڏيکاريندو آهي. اي منهنجي قوم! اڄ اوهان جي بادشاهي آهي.

فِى الْاَرْضِ ۫ فَمَنْ يَّنْصُرُنَا مِنْۢ بَاْسِ اللّٰهِ اِنْ جَآءَنَا ۗ قَالَ

ملڪ ۾، پوءِ ڪير مدد ڪندو اسان جي پڪڙ الله جي کان جي اچي اسان تي، چيو

ملڪ ۾ (اوهين) غالب آهيو. جيڪڏهن (عذاب) اسان وٽ اچي ته الله جي عذاب کان (بچڻ لاءِ) اسان کي ڪير واهر ڏيندو؟ فرعون چيو

فِرْعَوْنُ مَآ اُرِيْكُمْ اِلَّا مَآ اَرٰى وَمَآ اَهْدِيْكُمْ اِلَّا سَبِيْلَ

فرعون رڳو ڏيکاريان ٿو توهان کي جيڪي مان ڏسان ٿو ۽ رڳو ڏسيان ٿو توهان کي رستو

ته. جيڪا (چڱي مصلحت) ڏسان ٿو تنهن کان سواءِ (ٻي) اوهان کي نه ٿو ڏيکاريان ۽ اوهان کي سڌي رستي کان سواءِ (ٻيو رستو) نه ٿو ڏيکاريان.

الرَّشَادِ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الَّذِىْٓ اٰمَنَ يٰقَوْمِ اِنِّىْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ مِّثْلَ

ڀلائي جو. ۽ چيو انهيءَ جنهن ايمان آندو اي منهنجي قوم پڪ مان ڊڄان ٿو توهان تي ان کان جيئن ٿيو

۽ جنهن ايمان آندو هو، تنهن چيو ته. اي منهنجي قوم! بيشڪ آءٌ اوهان تي اڳين ٽولين جهڙي (عذاب جي) ڏينهن (اچڻ) کان ڊڄان ٿو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَوْمِ الْاَحْزَابِ ﴿۳۰﴾ مِثْلَ دَاْبِ قَوْمِ نُوْحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ وَالَّذِيْنَ

ڏينهن اڳين ٽولين جو. جيئن حال قوم نوح ۽ عاد ۽ ثمود جو ۽ انهن جو جيڪي

جهڙو حال نوح جي قوم ۽ عاد ۽ ثمود ۽ جيڪي کانئن پوءِ هئا، تن جو (ٿيو هو تهڙو متان توهان جو به ٿئي)

مِنْۢ بَعْدِهِمْ ؕ وَمَا اللّٰهُ يُرِيْدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ ﴿۳۱﴾ وَيٰقَوْمِ اِنِّيْٓ اَخَافُ

انهن کان پوءِ هئا، ۽ نه ٿو الله گهري ظلم ڪرڻ ٻانهن لاءِ. ۽ اي منهنجي قوم يقين مون ڊڄان ٿو

۽ الله ٻانهن تي ظلم ڪرڻ نه گهرندو آهي. ۽ اي منهنجي قوم! بيشڪ، آءٌ اوهان تي هڪ ٻئي کي سڏڻ جي

عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿۳۲﴾ يَوْمَ تُوَلُّوْنَ مُدْبِرِيْنَ ۚ مَا لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ

توهان تي ڏينهن هڪل پڪار جي کان، جنهن ڏينهن ڀڄندؤ پٺيون ڏيئي، نه هوندو توهان کي الله کان

(انهيءَ) ڏينهن (اچڻ) کان ڊڄان ٿو. جنهن ڏينهن اوهين پٺيرا ٿي ڀڄندو. الله کان اوهان کي ڪو بچائڻ وارو نه هوندو

مِنْ عَاصِمٍ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ﴿۳۳﴾ وَلَقَدْ جَآءَكُمْ

ڪو به بچائيندڙ، ۽ جنهن کي گمراهه ڪري الله پوءِ ناهي انهيءَ جو ڪو به رهبر. ۽ بيشڪ آيو توهان وٽ

۽ جنهن کي الله ڀلائي ڇڏي تنهن کي ڪو (سڌو) رستو ڏيکارڻ وارو ڪونهي. ۽ بيشڪ! هن کان اڳ

يُوْسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا زِلْتُمْ فِيْ شَكٍّ مِّمَّا جَآءَكُمْ بِهٖ ؕ

يوسف ان کان اڳ ۾ معجزا کڻي پوءِ يڪو رهيا اوهين شڪ ۾ ان کان جو آندائين توهان وٽ.

اوهان وٽ يوسف معجزن سان آيو هو، پوءِ جيڪي اوهان وٽ آندائين، تنهن کان (اوهين) هميشه شڪ ۾ هئو،

حَتّٰىٓ اِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَّبْعَثَ اللّٰهُ مِنْۢ بَعْدِهٖ رَسُوْلًا ؕ كَذٰلِكَ

نيٺ جڏهن وفات ڪيائين چيو توهان هرگز نه موڪليندو الله ان کان پوءِ ڪو به رسول، اهڙي طرح

تان جو جڏهن مُئو (تڏهن) چيوَ ته ان کان پوءِ (ٻيو) ڪو پيغمبر الله نه موڪليندو. اهڙي طرح جيڪو حد

يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُّرْتَابُ ۚ ﴿۳۴﴾ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ

گمراهه ڪري ٿو الله ان کي جو حد لنگهندڙ شبهو ڪندڙ آهي. اهي جيڪي جهڳڙو ڪن ٿا

کان لنگهندڙ شڪ ڪندڙ آهي، تنهن کي الله ڀلائيندو آهي. انهن کي (ڀلائيندو آهي) جيڪي الله جي نشانين بابت

فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطٰنٍ اَتٰىهُمْ ؕ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ

الله جي آيتن ۾ بنا ثابتيءَ جا وٽن آئي هجي، اهو وڏو آهي ڪاوڙ لاءِ الله وٽ ۽ پڻ

اهڙيءَ حجت کان سواءِ، جا وٽن آئي هجي جهڳڙو ڪندا آهن، (اهو سندن جهڳڙو ڪرڻ) الله وٽ ۽ مومنن وٽ

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿۳۵﴾

ايمان وارن وٽ، اهڙي طرح مهر هڻي ٿو الله هر قلب هٺيلي سرڪش جي تي.

وڏي غضب جهڙي ڳالهه آهي. اهڙيءَ طرح الله سيڪنهن وڏائي ڪندڙ هٺيلي جي دل تي مهر هڻندو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يٰهَامٰنُ ابْنِ لِيْ صَرْحًا لَّعَلِّيْٓ اَبْلُغُ الْاَسْبَابَ ۳۶

۽ چيو فرعون اي هامان اڏاءِ مون لاءِ هڪ ماڙي شايد پهچان رستن تي،

۽ فرعون چيو ته. اي هامان! مون لاءِ هڪ ماڙي بڻاءِ، ته مَن (انهن) واٽن سان پهچان!

اَسْبَابَ السَّمٰوٰتِ فَاَطَّلِعَ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوْسٰى وَاِنِّيْ لَاَظُنُّهٗ كَاذِبًا ۭ وَكَذٰلِكَ

رستا آسمانن جا پوءِ ليئو پايان موسىٰ جي الله ڏانهن ۽ مان ته پانيان ٿوان کي ڪوڙو، ۽ اهڙيءَ طرح

آسمان جي واٽن کي. ته موسىٰ جي معبود ڏانهن نهاريان ۽ بيشڪ آءٌ کيس ڪوڙو پائيندو آهيان ۽ اهڙيءَ طرح

زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوْۗءُ عَمَلِهٖ وَصُدَّ عَنِ السَّبِيْلِ ۭ وَمَا كَيْدُ

سينگاريو ويو فرعون لاءِ بڇڙو ڪم انهيءَ جو ۽ روڪجي ويو راهه کان، ۽ رڳي هئي رٿ

فرعون کي سندن بڇڙو ڪم چڱوڪري ڏيکاريو ويو ۽ سڌيءَ وات کان جهليو ويو ۽ فرعون جو

فِرْعَوْنَ اِلَّا فِيْ تَبَابٍ ۳۷ ع وَقَالَ الَّذِيْٓ اٰمَنَ يٰقَوْمِ اتَّبِعُوْنِ

فرعون جي تباهي ۾، ۽ چيو انهيءَ جنهن ايمان آندو اي قوم! ڪيڙ لڳو منهجي

فريب رڳو تباهيءَ ۾ هو. ۽ جنهن ايمان آندو هو، تنهن چيو ته. اي منهنجي قوم! منهنجي تابعداري ڪريو

اَهْدِكُمْ سَبِيْلَ الرَّشَادِ ۳۸ ج يٰقَوْمِ اِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ ز

ته پهچايان اوهان کي ڀلائي جي راهه تي. اي منهنجي قوم رڳو هيءَ زندگي دنيا جي، وقتي فائدو آهي

ته (آءٌ) اوهان کي سڌي رستي لايان. اي منهنجي قوم! هيءَ دنيا جي حياتي (ٿوري) سامان کان سواءِ (ٻيو)

وَّاِنَّ الْاٰخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ۳۹ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰٓى

۽ بيشڪ آخرت ئي جاءِ رهڻ جي آهي، جنهن ڪئي بڇڙائي پوءِ رڳو بدلو ڏنو ويندس

ڪجهه نه آهي ۽ بيشڪ آخرت ئي سدائين رهڻ جو هنڌ آهي. جنهن برو ڪم ڪيو، تنهن کي رڳو

اِلَّا مِثْلَهَا ۚ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ

ايتروئي، ۽ جنهن ڪئي چڱائي مرد هجي يا عورت ۽ اهو مومن هجي

اهڙو بدلو ڏبو. ۽ جنهن چڱو ڪم ڪيو خواهه مرد هجي خواهه عورت ۽ اهو مومن (به) هجي

فَاُولٰۗىِٕكَ يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُوْنَ فِيْهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ۴۰

پوءِ اهي ئي داخل ٿيندا بهشت ۾ روزي ملندن اتي بي شمار.

ته اهي بهشت ۾ گهڙندا، منجهس اڻ ڳڻي روزي ڏبي. ۽ اي منهنجي قوم! مون کي

وَيٰقَوْمِ مَا لِيْٓ اَدْعُوْكُمْ اِلَى النَّجٰوةِ وَتَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَى النَّارِ ۴۱ ط

۽ اي منهنجي قوم! ڇا آهي مون لاءِ جو سڏيان ٿو توهان کي ڇوٽڪاري ڏانهن ۽ توهان سڏيو ٿا مونکي باهه ڏانهن.

ڇا (ٿيو) آهي جو (آءٌ) اوهان کي ڇوٽڪاري ڏانهن سڏيان ٿو ۽ (اوهين) مون کي باهه ڏانهن سڏيو ٿا؟

ع ۴ النصف

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَدْعُوْنَنِيْ لِاَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَاُشْرِكَ بِهٖ مَا لَيْسَ لِيْ بِهٖ عِلْمٌ ز وَّاَنَا

سڏيو ٿا مونکي تہ ڪفر ڪريان الله جو ۽ شريڪ بڻايان انهيءَ سان انکي جنهن جي ناهي مونکي ڪا خبر ۽ آءٌ

اوهين مون کي سڏيو ٿا تہ الله جو انڪار ڪريان ۽ ساڻس اهڙي شيءِ شريڪ ٺهرايان جنهن (جي حقيقت) جي مون کي ڄاڻ نہ آهي

اَدْعُوْكُمْ اِلَى الْعَزِيْزِ الْغَفَّارِ ﴿٤٢﴾ لَاجَرَمَ اَنَّمَا تَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَيْهِ لَيْسَ

سڏيان ٿو اوهانکي زبردست بخشيندڙ ڏانهن. پڪ اوهان ٿي آهيو جو سڏيو ٿا مونکي انهيءَ ڏانهن ناهي

۽ آءٌ اوهان کي غالب بخشڻهار ڏانهن سڏيان ٿو. بلاشڪ! اوهين مون کي انهيءَ ڏانهن سڏيو ٿا، جنهن کي

لَهٗ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْاٰخِرَةِ وَاَنَّ مَرَدَّنَآ اِلَى اللّٰهِ وَاَنَّ

جنهن کي سڏڻو دنيا ۾ ۽ نڪي آخرت ۾ ۽ بيشڪ موٽڻو آهي اسان کي الله ڏانهن ۽ بيشڪ

دنيا ۽ آخرت ۾ سڏڻ جو ڪو حق نہ آهي ۽ بيشڪ اسان جو موٽڻ الله ڏانهن آهي ۽ بيشڪ

الْمُسْرِفِيْنَ هُمْ اَصْحٰبُ النَّارِ ﴿٤٣﴾ فَسَتَذْكُرُوْنَ مَآ اَقُوْلُ لَكُمْ ط

حد اورانگهيندڙ ئي آهن صاحب دوزخ جا. پوءِ اجهو توهان ياد ڪندؤ جيڪي مان چوان ٿو توهانکي،

حد کان لنگهندڙ ئي دوزخي آهن. پوءِ جيڪي اوهان کي چوان ٿو. سو سگهو ياد ڪندؤ

وَاُفَوِّضُ اَمْرِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ط اِنَّ اللّٰهَ بَصِيْرٌ ۢ بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقٰىهُ

۽ مان حوالي ڪريان ٿو ڪم پنهنجو الله ڏانهن، بيشڪ الله ڏسندڙ آهي ٻانهن کي. پوءِ بچايو کيس

۽ (آءٌ) پنهنجو ڪم الله کي سونپيان ٿو. ڇو تہ الله ٻانهن (جي حال) کي ڏسندڙ آهي. پوءِ

اللّٰهُ سَيِّاٰتِ مَا مَكَرُوْا وَحَاقَ بِاٰلِ فِرْعَوْنَ سُوْٓءُ الْعَذَابِ ﴿٤٥﴾ ج

الله ان جي ايذائن کان جيڪي رٿيائون ۽ پئجي ويو فرعون وارن تي بڇڙو عذاب.

جيڪي فند سِٽيائون تن جي بڇڙائيءَ کان الله کيس بچايو ۽ فرعون جي ماڻهن کي بڇڙي عذاب ويڙهيو.

اَلنَّارُ يُعْرَضُوْنَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَّعَشِيًّا ج وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ قف

اها باهہ جو پيش ڪيا وڃن ٿا ان تي صبح ۽ شام، ۽ جنهن ڏينهن قائم ٿيندي قيامت،

جا باهہ آهي، جنهن تي صبح ۽ سانجهيءَ جو کين حاضر ڪبو آهي ۽ جنهن ڏينهن قيامت قائم ٿيندي،

اَدْخِلُوْٓا اٰلَ فِرْعَوْنَ اَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَاِذْ يَتَحَآجُّوْنَ فِي النَّارِ

(حڪم ايندو) داخل ڪريو فرعون وارن کي تمام سخت عذاب ۾، ۽ جڏهن اهي هڪٻئي سان جهڳڙو ڪندا باهہ ۾

(تنهن ڏينهن حڪم ڪبو تہ) فرعونين کي سخت عذاب ۾ گهيڙيو. ۽ (ياد ڪر) جڏهن باهہ ۾ هڪٻئي سان جهڳڙو ڪندا

فَيَقُوْلُ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ

پوءِ چوندا ڪمزور هٺيلن کي تہ اسان هئاسون توهان جا پوئلڳ پوءِ ڇا

(تڏهن) هيٺا هٺيلن کي چوندا تہ بيشڪ اسين اوهان جا تابعدار هئاسون، تنهن ڪري

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا نَصِيْبًا مِّنَ النَّارِ ﴿۴۷﴾ قَالَ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا

توهان تاريندڙ آهيو اسان کان ڪجهہ حصو باهہ جو؟ چوندا اهي جيڪي آڪڙ ڪندا هئا

باهہ (جي عذاب) مان ڪو حصو اوهين اسان کان ٽارڻ وارا آهيو (يا نہ)؟ هنيلا چوندا تہ. بيشڪ اسين

اِنَّا كُلٌّ فِيْهَآ ۙ اِنَّ اللّٰهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿۴۸﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ

تہ اسان سمورا ان ۾ آهيون بيشڪ الله ٿي فيصلو ڪيو آهي ٻانهن جي وچ ۾. ۽ چوندا

(پاڻ) سڀ منجهس (پيل) آهيون. جو تہ الله ٻانهن جي وچ ۾ نبيرو ڪري چڪو آهي. ۽ دوزخي دوزخ جي

فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوْا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ

باهہ ۾ پيل ماڻهو دوزخ جي چوڪيدارن کي سڏيو پنهنجي رب کي تہ هلڪو ڪري اسان کان هڪڙو ڏينهن

داروغن کي چوندا تہ. اوهين پنهنجي پالڻهار کي عرض ڪيو تہ اسان کان هڪڙو ڏينهن ڪجهہ عذاب هلڪو ڪري.

الْعَذَابِ ﴿۴۹﴾ قَالُوْٓا اَوَلَمْ تَكُ تَاْتِيْكُمْ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ؕ قَالُوْا

عذاب جو. چوندا ڇا نہ آيا هئا توهان وٽ رسول توهان جا معجزا کڻي، اهي چوندا

(داروغا) چوندا تہ. اوهان جا پيغمبر (پڌرن) معجزن سان اوهان وٽ نہ ايندا هئا ڇا؟ چوندا تہ. هائو!

بَلٰى ؕ قَالُوْا فَادْعُوْا ۚ وَمَا دُعٰٓؤُا الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ﴿۵۰﴾ اِنَّا

هائو. چوندن پوءِ توهان پاڻ گهرو، ۽ نہ هوندو سڏڻ ڪافرن جو مگر بيڪار. بيشڪ اسان

(ايندا هئا) (داروغا) چوندا تہ پوءِ (اوهين) پاڻ پڪاريو ۽ ڪافرن جو پڪارڻ رڳو گمراهيءَ ۾ آهي. بيشڪ! اسين

لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُوْمُ

مدد ڪندا آهيون پنهنجي رسولن جي ۽ مومنن جي دنيا جي زندگي ۾ ۽ جنهن ڏينهن بيهندا

پنهنجن پيغمبرن جي ۽ مومنن جي دنيا جي حياتيءَ ۾ ضرور مدد ڪنداسون ۽ جنهن ڏينهن شاهد ڪڙا ٿيندا

الْاَشْهَادُ ﴿۵۱﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظّٰلِمِيْنَ مَعْذِرَتُهُمْ

شاهد. تنهن ڏينهن نہ فائدو ڏيندو ظالمن کي سندن بهانو

(تنهن ڏينهن بہ مدد ڪنداسون). جنهن ڏينهن ظالمن کي سندن بهانو نفعو نہ ڏيندو ۽ کين لعنت آهي

وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوْٓءُ الدَّارِ ﴿۵۲﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْهُدٰى وَاَوْرَثْنَا

۽ انهن تي لعنت آهي ۽ انهن لاءِ بڇڙي جاءِ آهي. ۽ البت ڏني سون موسىٰ کي هدايت ۽ ورثي ۾ ڏنوسون

۽ انهن لاءِ (اتي) بڇڙي جاءِ آهي. ۽ بيشڪ موسىٰ کي هدايت ڏني سون ۽ بني اسرائيل کي

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْكِتٰبَ ﴿۵۳﴾ هُدًى وَّذِكْرٰى لِاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿۵۴﴾

بني اسرائيل کي ڪتاب جو هدايت ۽ نصيحت آهي عقل وارن لاءِ.

ڪتاب جو وارث ڪيوسون. جو ڏيان وارن جي سمجهائڻ ۽ نصيحت ڏيڻ لاءِ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاسْتَغْفِرْ لِذَنْۢبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ

پوءِ صبر ڪر بيشڪ وعدو الله جو سچو آهي ۽ بخشاءِ گناه پنهنجا ۽ پاڪائي بيان ڪر پنهنجي

پوءِ (اي پيغمبر!) صبر ڪر چو تہ الله جو وعدو سچو آهي ۽ پنهنجي گناه جي بخشش گهر ۽ صبح ۽ سانجهيءَ جو

رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ﴿٥٥﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْۤ اٰيٰتِ اللّٰهِ

پالڻهار جي حمد سان شام ۽ صبح جو. بيشڪ جيڪي جهڳڙو ڪن ٿا الله جي آيتن ۾

پنهنجي پالڻهار جي ساراه سان گڏ پاڪائي بيان ڪر! بيشڪ! جيڪي الله جي آيتن بابت (انهيءَ) حجت بنا جا وٽن آئي هجي

بِغَيْرِ سُلْطٰنٍ اَتٰىهُمْ ۙ اِنْ فِيْ صُدُوْرِهِمْ اِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ

بنا ثابتي جا وٽن آئي هجي رڳو انهن جي دلين ۾ وڏائي آهي جو نہ آهن

جهڳڙو ڪندا آهن. تن جي سينن ۾ وڏائيءَ (جي ارادي) کان سواءِ (ٻيو) ڪجهہ نہ آهي، جنهن کي اهي

بِبَالِغِيْهِ ۚ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿٥٦﴾ لَخَلْقُ

پهچڻدڙ ان کي، پوءِ پناه گهر الله جي، بيشڪ اهوئي ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. البت پيدا ڪرڻ

پهچڻ وارا نہ آهن. پوءِ الله جي پناه گهر! جو تہ اهو ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. بيشڪ! آسمانن ۽

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

آسمانن ۽ زمين جو تمام وڏو آهي پيدا ڪرڻ ماڻهن جي کان پر ڪيترا ماڻهو

زمين جي بڻاوت ماڻهن جي پيدا ڪرڻ کان تمام وڏي آهي، پر گهڻا ماڻهو

لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ۙ۬ وَالَّذِيْنَ

نہ ٿا سمجهن. ۽ ناهي هڪجهڙو انڌو ۽ سڄو، ۽ اهي جن

نہ ڄاڻيندا آهن. ۽ انڌو ۽ سڄو (ٻاڻ) ۾ برابر نہ آهي ۽ (نڪي) جن

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَلَا الْمُسِيْۗءُ ۭ قَلِيْلًا مَّا تَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٥٨﴾

ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا ۽ نڪي بدڪار، تمام ٿوري ٿا سوچ ڪريو.

ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا (سي) ۽ نڪي مدائيءَ ڪرڻ وارو (برابر آهن) اوهين گهٽ نصيحت وٺندا آهيو.

اِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيْهَا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

بيشڪ قيامت ضرور ايندي ناهي ڪو شڪ ان ۾ پر گهڻا ماڻهو

بيشڪ! قيامت ضرور اچڻي آهي، منجهس ڪو شڪ نہ آهي. پر گهڻا ماڻهو ويساه نہ آڻيندا آهن.

لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُوْنِيْۤ اَسْتَجِبْ لَكُمْ ۭ اِنَّ

نہ ٿا مڃين. ۽ فرمايو توهان جي پالڻهار پڪاريو مونکي تہ آءٌ توهان جو پڙاڻ، بيشڪ

۽ اوهان جو پالڻهار فرمائي ٿو تہ، اوهين مون کان دعا گهرو تہ اوهان جي قبول ڪريان. بيشڪ!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِيْنَ يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِيْ سَيَدْخُلُوْنَ جَهَنَّمَ دٰخِرِيْنَ ﴿٦٠﴾

جيڪي وڏائي ڪن ٿا منهنجي عبادت کان جلد داخل ٿيندا دوزخ ۾ ذليل ٿي.

جيڪي منهنجي عبادت کان وڏائي ڪندا آهن، سي خوار ٿي دوزخ ۾ سگهوئي گهڙندا.

اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ؕ

الله اهو آهي جنهن بنائي توهان لاءِ رات جيئن آرام وٺو ان ۾ ۽ ڏينهن ڏسڻ لاءِ.

الله اُهو آهي، جنهن اوهان لاءِ رات کي پيدا ڪيو ته منجهس آرام وٺو ۽ ڏينهن کي (اوهان جي هڪڻي کي)

اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

بيشڪ الله ٿي مهربان آهي ماڻهن تي پر گهڻا ماڻهو

ڏسڻ لاءِ (پيدا ڪيو) بيشڪ! الله ماڻهن تي (وڏي) فضل (ڪرڻ) وارو آهي. پر گهڻا ماڻهو شڪر نه

لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿٦١﴾ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۘ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ

نه ٿا شڪر ڪن. اهو ئي اٿو الله پالڻهار توهان جو پيدا ڪندڙ هر شيءِ جو. ناهي ڪو به عبادت جي لائق انهيءَ کانسواءِ

ڪندا آهن. اهو الله اوهان جو پالڻهار، هر شيءِ کي خلقيندڙ آهي. اُن کان سواءِ (ٻيو) ڪو عبادت جي لائق نه آهي.

فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ﴿٦٢﴾ كَذٰلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِيْنَ كَانُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

پوءِ ڪيڏانهن ٿا ڦيريا وڃو. اهڙي طرح ڦيريا وڃن ٿا اهي جيڪي الله جي آيتن جو

پوءِ اوهين ڪيڏانهن ڦيرايا ويندا آهيو؟ اهڙيءَ طرح اهي (سنئين واٽ کان) ڀلائبا آهن. جن الله جي آيتن جو

يَجْحَدُوْنَ ﴿٦٣﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ قَرَارًا وَّالسَّمَآءَ

انڪار ڪن ٿا. الله اهو آهي جنهن ڪئي توهان لاءِ زمين جاءِ قرار ۽ آسمان

انڪار ٿي ڪيو. الله اُهو آهي، جنهن اوهان لاءِ زمين کي آرام جوهنڌ ۽ آسمان کي ڇت بڻايو ۽ اوهان جي

بِنَآءً وَّصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ؕ

ڇت ۽ صورت ڏنائين توهان کي پوءِ سهڻو ڪيائين توهان جي صورتن کي ۽ روزي ڏنائين اوهان کي سٺين شين مان.

شڪل ناهيائين. پوءِ اوهان جون شڪليون تمام چڱيون بڻايائين ۽ اوهان کي سٺين شين مان روزي ڏنائين.

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۖ فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦٤﴾ هُوَ الْحَيُّ لَآ اِلٰهَ

اهو اٿو الله پالڻهار توهان جو. پوءِ برڪت وارو آهي الله پالڻهار جهانن جو. اهو جيئرو آهي ناهي ڪو به عبادت جي لائق

اهو الله اوهان جو پالڻهار آهي، پوءِ جهانن جو پالڻهار وڏيءَ برڪت وارو آهي. اُهو (سدائين) جيئرو آهي. ان کان سواءِ ڪو عبادت جو لائق نه آهي.

اِلَّا هُوَ فَادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ؕ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ

انهيءَ کان سواءِ پوءِ پڪاريو انهيءَ کي نجي ڪندڙ ان لاءِ بندگي. سڀ ڪا ساراهه الله لاءِ آهي جو پالڻهار آهي

تنهن ڪري ان لاءِ (پنهنجيءَ) عبادت کي خالص ڪري کيس سڏيو. سڀ ساراهه خالص جهانن جي پالڻهار الله

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦٥﴾ قُلْ اِنِّيْ نُهِيْتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ

جهانن جو. چؤ بيشڪ مون روڪيو ويو آهيان تہ عبادت ڪريان انهن جي جن کي پڪاريو ٿا

ڪي جڳائي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ. الله کان سواءِ جن کي (اوهين) سڏيندا آهيو، تن جي پوڄڻ کان، جڏهن منهنجي پالڻهار

دُوْنِ اللّٰهِ لَمَّا جَآءَنِيَ الْبَيِّنٰتُ مِنْ رَّبِّيْ ز وَاُمِرْتُ اَنْ اُسْلِمَ

الله کان سواءِ جڏهن آيا مون وٽ چٽا نشان منهنجي رب کان ۽ حڪم ٿيل اٿم تہ جهڪي پوان

وٽان مون وٽ (صاف) نشانيون آيون (تڏهن انهيءَ وقت) بيشڪ آءٌ جهليو ويو آهيان ۽ مون کي حڪم ڪيو ويو آهي تہ

لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦٦﴾ هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ

رب العالمين لاءِ. هو اهو ئي آهي جنهن خلقيو توهان کي مٽيءَ مان پوءِ

جهانن جي پالڻهار جو فرمانبردار هجان. (الله) اهو آهي، جنهن اوهان کي مٽيءَ مان بڻايو. وري نطفي مان. وري رت جي

نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوْٓا

قطري مان پوءِ رت جي دڳ مان پوءِ ڪڍي ٿو توهان کي ٻار ڪري پوءِ جيئن پهچو

دڳ مان. وري اوهان کي ٻار ڪري ڪڍي ٿو. وري (وڏو ڪري ٿو) تہ پل (اوهين) پنهنجي پوريءَ جوانيءَ

اَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُوْنُوْا شُيُوْخًا ج وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّتَوَفّٰى مِنْ قَبْلُ

پنهنجي جوانيءَ کي پوءِ ٿيو ڪراڙا، ۽ ڪي توهان مان مرن ٿا اڳي ئي

کي پهچو. وري (وڏو ڪري ٿو) تہ پل ٻڍڙا ٿيو. اوهان مان ڪو (ان کان) اڳ ماريو آهي. ۽ (ڪن کي

وَلِتَبْلُغُوْٓا اَجَلًا مُّسَمًّى وَّلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٦٧﴾ هُوَ الَّذِيْ يُحْيٖ

۽ جيئن پهچو وقت مقرر کي ۽ مَن اوهان سمجهو. هو اهو ئي آهي جو جياري ٿو

جڏي ٿو) تہ مقرر مدت کي پهچو ۽ تہ مَن اوهين سمجهو. (الله) اهو آهي، جيڪو جيارينده آهي

وَيُمِيْتُ ج فَاِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿٦٨﴾ اَلَمْ

۽ ماري ٿو. پوءِ جڏهن حڪم ڪري ڪنهن ڪم جو پوءِ رڳو چوي انکي ٿيءُ تہ ٿي پوي ٿو. ڇا نہ

۽ مارينده آهي. پوءِ جڏهن ڪنهن ڪم جو حڪم ڪندو آهي، تڏهن ان کي رڳو چوندو آهي تہ. ٿيءُ! تہ ٿي پوندو آهي.

تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ ط اَنّٰى يُصْرَفُوْنَ ﴿٦٩﴾ الَّذِيْنَ

ڏٺو تو انهن ڏانهن جيڪي جهڳڙو ڪن ٿا الله جي آيتن ۾ ڪيئن ٿا ڦيريا وڃن. اهي جن

(اي پيغمبر!) انهن ڏانهن نہ ڏٺو اٿيئي ڇا جيڪي الله جي آيتن بابت جهڳڙو ڪندا آهن؟ (اهي) ڪيڏانهن ڦيرايا ويندا آهن؟ جن

كَذَّبُوْا بِالْكِتٰبِ وَبِمَآ اَرْسَلْنَا بِهٖ رُسُلَنَا قف فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٠﴾ لا

ڪوڙو ڪيو هن ڪتاب کي ۽ جنهن سان موڪليو سون پنهنجي رسولن کي، پوءِ جلد ڄاڻندا.

ڪتاب کي ڪوڙو ڄاتو ۽ جنهن (شيءِ) سان پنهنجن پيغمبرن کي موڪليوسون تنهن کي (بہ)، سي سگهوئي ڄاڻندا.

معانقة ١٣ عند المتأخرين ١١

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

إِذِ الْأَغْلَٰلُ فِيٓ أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَٰسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾ فِي الْحَمِيمِ

جڏهن ڳٽ پوندا سندن ڳچين ۾ ۽ زنجير، گهليا ويندا، ٽهڪندڙ پاڻي ۾،

جڏهن سندن ڳچين ۾ ڳٽ ۽ زنجير (هوندا) اهي گهليا، ٽهڪندڙ پاڻيءَ ۾.

ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ

وري باهه ۾ پاريا ويندا. پوءِ چيو ويندن ڪٿي آهن اهي جن کي شريڪ ڪندا

وري باهه ۾ تڇڪايا ويندا. وري کين چئبو ته جيڪي اوهين شريڪ ٺهرائيندا هيو، سي ڪٿي آهن؟

تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾ مِن دُونِ اللَّهِ ۖ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَل لَّمْ نَكُن نَّدْعُوا

هئا توهان الله کي ڇڏي، چوندا اهي گم ٿي ويا اسان کان پر اسان ڪونه سڏيندا هئاسون

الله ڌاران (ٻيا) (اهي) چوندا ته اسان (جي نظر) کان گم ٿي ويا. بلڪ اسين ته ڪنهن شيءِ کي به اڳي نه

مِن قَبْلُ شَيْـًٔا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَٰفِرِينَ ﴿٧٤﴾ ذَٰلِكُم بِمَا كُنتُمْ

اڳ ۾ ڪنهين کي، اهڙي طرح ڀلائي ٿو الله ڪافرن کي. اهو اٿو جنهن سان توهان

پوڄيندا هئاسون. اهڙيءَ طرح الله ڪافرن کي گمراه ڪندو آهي. اها (سزا) انهيءَ سببان آهي، جو اوهين زمين ۾

تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾ ادْخُلُوٓا

ڦوند ڪندا هئا زمين ۾ ناحق ۽ جنهن سان توهان آڪڙ ڪندا هئا، گهڙو

ناحق خوشيءَ (سبب آڪڙ) ڪندا هيو ۽ هن سببان (به) جو اوهين لاڏ ڪندا هيو. (هاڻي) دوزخ جي

أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾

دوزخ جي درن مان هميشه رهندڙ ٿي ان ۾، پوءِ بڇڙي آهي اها جاءِ هٺيلن جي،

دروازن مان گهڙو! منجهس سدائين رهندڙ (آهيو)، پوءِ (ڏسو ته دوزخ) هٺيلن جي بڇڙي جاءِ آهي!

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۚ فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي

پوءِ ڇپ ڪر بيشڪ وعدو الله جو سچو آهي، پوءِ جيڪڏهن ڏيکاريون توکي ڪجهه تنهن مان جو

پوءِ (اي پيغمبر! تون) صبر ڪر. بيشڪ الله جو وعدو سچو آهي. پوءِ جيڪڏهن کين جيڪو انجام ڏيون ٿا، تنهن مان ڪجهه توکي (دنيا ۾) ڏيکاريون

نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٧٧﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا

وعدو ڪيوسون انهن سان يا وفات ڏيون توکي پوءِ اسان ڏانهن اهي موٽايا ويندا. ۽ بيشڪ موڪلياسون

يا (عذاب جي ظاهر ٿيڻ کان اڳ) توکي وفات ڏيون ته (به نيٺ) اسان ڏانهن موٽائبا. ۽ بيشڪ توکان اڳ

رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُم مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُم مَّن

ڪيترائي رسول توکان اڳ ۾ انهن مان ڪي اهي آهن جن جي خبر ڪئي سون توکي ۽ انهن مان ڪي اهي آهن جي

ڪيترائي پيغمبر موڪلياسون، منجهانئن ڪنهن جو احوال توکي بيان ڪيوسون ۽ منجهانئن ڪنهن جو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ؕ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ اَنْ يَّاْتِيَ بِاٰيَةٍ

نہ پڌاياسون توکي، ۽ ناهي ٿيڻو ڪنهن رسول کان جو آڻي ڪا آيت،

احوال توکي بيان نہ ڪيوسون ۽ ڪنهن بہ پيغمبر کي الله جي حڪم کان سواءِ ڪنهن (بہ)

اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ فَاِذَا جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ

الله جي حڪم کان سواءِ، پوءِ جڏهن آيو حڪم الله جو فيصلو ٿيندو انصاف سان ۽ هارائيندا

معجزي آڻڻ (جو اختيار) نہ هو. پوءِ جڏهن الله جو حڪم آيو. (تڏهن) انصاف سان فيصلو ڪيو ويندو ۽

هُنَالِكَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿٧٨﴾ ع اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَنْعَامَ لِتَرْكَبُوْا

اتي ڪوڙا، الله ئي آهي جنهن بڻايا توهان لاءِ چوپايا جيئن سوار ٿيو

اتي ڪوڙن نقصان پاتو. الله اهو آهي، جنهن اوهان لاءِ ڍور پيدا ڪيا تہ انهن مان ڪن تي چڙهو

مِنْهَا وَمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوْا عَلَيْهَا

ڪن تي ۽ ڪي کائيندا آهيو. ۽ اوهان لاءِ انهن ۾ پيا فائدا آهن ۽ جيئن پهچو چڙهي انهن تي

۽ منجهائن ڪي کائيندا آهيو. ۽ منجهن اوهان لاءِ گهڻا فائدا آهن ۽ تہ مٿن چڙهي اُنهيءَ مطلب کي،

حَاجَةً فِيْ صُدُوْرِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُوْنَ ﴿٨٠﴾ ط

ڪم لاءِ جو دلين ۾ هجيوَ ۽ انهن تي ۽ ٻيڙين تي کنيا ٿا وڃو.

جو اوهان جي دلين ۾ آهي، سو پورو ڪريو ۽ مٿن ۽ ٻيڙين تي اوهان کي چاڙهبو آهي.

وَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ ۖ فَاَيَّ اٰيٰتِ اللّٰهِ تُنْكِرُوْنَ ﴿٨١﴾ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا

۽ ڏيکاري ٿو توهان کي پنهنجون قدرتون پوءِ الله جي ڪهڙين قدرتن جو انڪار ڪندؤ. ڇا نہ گهميا آهن

۽ (الله) اوهان کي پنهنجيون نشانيون ڏيکاريندو آهي، پوءِ الله جي ڪهڙي (ڪهڙي) نشانين کان انڪار ڪندوَ؟

فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ

زمين ۾ پوءِ ڏسن تہ ڪيئن ٿي پڇاڙي هنن کان اڳين جي،

پوءِ زمين ۾ نہ گهميا آهن ڇا؟ جو نهارين تہ جيڪي ڪانئن اڳ هئا تن جي پڇاڙي ڪيئن ٿي؟

كَانُوْٓا اَكْثَرَ مِنْهُمْ وَاَشَدَّ قُوَّةً وَّاٰثَارًا فِي الْاَرْضِ فَمَآ اَغْنٰى

اهي هئا گهڻا انهن کان ۽ وڌيڪ زور طاقت ۾ ۽ يادگارن ڌرتي جي ۾ پوءِ نہ بچايو

(جو) ڪانئن گهڻا هئا ۽ سگهہ ۾ ۽ زمين تي نشانين (جي ڇڏڻ) ۾ تمام ڏاڍا هئا. پوءِ جيڪي

عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ

انهن کي سندن ڪمائي. پوءِ جڏهن آندا انهن وٽ سندن رسولن چٽا دليل

(ڪرتوت) ڪيائون تن ڪانئن ڪجهہ بہ نہ ٽاريو. پوءِ جنهن مهل سندن پيغمبر معجزن سان وٽن آيا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَرِحُوْا بِمَا عِنْدَهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ

تہ ڦنڊڻ لڳا ان تي جا انهن وٽ هئي چاڻ ۽ پئجي ويو مٿن اهو جنهن تي

(تنهن مهل) جيڪا (ڳذران جي) چاڻپ وٽن هئي، تنهن سببان خوش ٿيا ۽ جنهن (ڳالهہ) تي ٺٺوليون ڪندا هئا، تنهن (جي

يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَاَوْا بَاْسَنَا قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَحْدَهٗ وَ

چٿرون ڪندا هئا. پوءِ جڏهن ڏٺائون عذاب اسان جو چيائون ايمان آندوسون الله اڪيلي تي ۽

بڇڙائيءَ) ڪين ويڙهيو. پوءِ جنهن مهل اسان جو عذاب ڏٺائون (تنهن مهل) چيائون تہ اڪيلي الله تي ايمان آندوسون ۽

كَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهٖ مُشْرِكِيْنَ ﴿٨٤﴾ فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ اِيْمَانُهُمْ

انڪار ڪيوسون ان جو جنهن کي ساڻس شريڪ ڪندڙ هئاسون. پوءِ نہ فائدو ڏنو انهن کي سندن ايمان

جنهن شيءِ کي (ساڻس) شريڪ مقرر ڪندا هياسون تنهن جا منڪر ٿياسون. پوءِ جڏهن اسان جو عذاب ڏٺائون (تڏهن) سندن

لَمَّا رَاَوْا بَاْسَنَا ؕ سُنَّتَ اللّٰهِ الَّتِيْ قَدْ خَلَتْ فِيْ عِبَادِهٖ ۚ وَ

جڏهن ڏٺائون عذاب اسان جو، طريقو الله جو اهوئي آهي جو گذريو آهي سندس ٻانهن ۾، ۽

ايمان آڻڻ ڪين فائدو ڪڏهن نہ ڏنو. (اهو) الله جو دستور آهي جو سندس ٻانهن ۾ هليو ايندو آهي ۽

خَسِرَ هُنَالِكَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٨٥﴾ ع

نقصان وارا ٿيا اتي ڪافر.

ان هنڌ ڪافر ٽوٽي وارا ٿيا.

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

حٰمٓ ﴿١﴾ تَنْزِيْلٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿٢﴾ كِتٰبٌ فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ

حٰمٓ. نازل ڪرڻ آهي ٻاجهاري مهربان طرفان. اهو ڪتاب جو نکڙيل آهن آيتون ان جون.

حم (هن ڪتاب جو الله) ٻاجهاري مهربان وٽان نازل ٿيڻ آهي. (هيءُ اهڙو) ڪتاب آهي، جو سندس آيتون کولي بيان ڪيون ويون آهن.

قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٣﴾ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۚ فَاَعْرَضَ اَكْثَرُهُمْ

قرآن عربي انهن ماڻهن لاءِ آهي جيڪي سمجهن، خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ، پوءِ منهن موڙيو انهن جي گهڻن

قرآن عربيءَ ۾، سمجهہ وارن ماڻهن لاءِ آهي. جو خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ آهي. پوءِ گهڻن ماڻهن منهن موڙيو

فَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿٤﴾ وَقَالُوْا قُلُوْبُنَا فِيْٓ اَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُوْنَآ اِلَيْهِ

پوءِ اهي نہ ٿا ٻڌن. ۽ چيائون دليون اسانجون پردن ۾ آهن ان کان سڏيو ٿا اسان کي جنهن طرف

تنهن ڪري اهي (ان کي) ٻڌندا ئي نہ آهن. ۽ چوندا آهن تہ جنهن ڏانهن اسان کي سڏيندو آهين. تنهن کان اسان جيون دليون پردي ۾ آهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَفِيْٓ اٰذَانِنَا وَقْرٌ وَّمِنْۢ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ اِنَّنَا

۽ اسان جي ڪنن ۾ بار آهي ۽ اسان ۽ تنهنجي وچ ۾ پردو آهي پوءِ تون ڪم ڪر اسان بہ

۽ اسان جي ڪنن ۾ گهٻرائي آهي ۽ اسان جي ۽ اوهان جي وچ ۾ اوٽ آهي. تنهن ڪري (تون پنهنجيءَ طرح) ڪم ڪر، بيشڪ اسين

عٰمِلُوْنَ ۝٥ قُلْ اِنَّمَآ اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوْحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ

ڪم ڪريون ٿا. چؤ رڳو آءٌ ماڻهو آهيان اوهان جهڙو حڪم ڪيو ويو مون ڏانهن تہ بس مالڪ توهانجو الله

(پنهنجيءَ طرح) ڪم ڪرڻ وارا آهيون. (اي پيغمبرا ڪين) چئو تہ آءٌ (بہ) اوهان ئي جهڙو ماڻهو آهيان. (پر) مون ڏانهن وحي ڪيو ويندو آهي تہ

وَّاحِدٌ فَاسْتَقِيْمُوْٓا اِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوْهُ ؕ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِيْنَ ۝٦

هڪ آهي پوءِ سڌا ٿيو ان ڏانهن ۽ بخشايو انهيءَ کان، ۽ ويل آهي شرڪ ڪندڙن لاءِ.

اوهان جو معبود هڪ خدا آهي، تنهن ڪري ڏانهس سڌا متوجہ ٿيو ۽ کانئس بخشش گهرو ۽ (انهن) مشرڪن لاءِ ويل آهي.

الَّذِيْنَ لَا يُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ۝٧ اِنَّ

جيڪي نہ ٿا ڏين زڪوات ۽ اهي ئي آخرت جو انڪار ڪندڙ آهن. بيشڪ

جيڪي زڪوات نہ ڏيندا آهن ۽ اهي آخرت کي (بہ) نہ مڃيندا آهن. بيشڪ

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ۝٨ قُلْ

جن ايمان آندو ۽ ڪياڻون ڪم چڱا انهن لاءِ ثواب آهي ڪُٽ آهي. چؤ

جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن لاءِ اڻکٽ اجر آهي. (اي پيغمبرا ڪين) چئو تہ.

اَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُوْنَ بِالَّذِيْ خَلَقَ الْاَرْضَ فِيْ يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُوْنَ

ڇا توهان نہ ٿا مڃيو انهيءَ کي جنهن ٺاهي زمين ٻن ڏينهن ۾ ۽ ڪريو ٿا برابر

اوهين ان (الله) جو انڪار ڪندا آهيو ڇا جنهن زمين کي ٻن ڏينهن ۾ بڻايو؟ ۽ ان لاءِ (ٻين کي)

لَهٗٓ اَنْدَادًا ؕ ذٰلِكَ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ۝٩ وَجَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِيَ مِنْ

انهيءَ سان غيرن کي، اهو آهي پاليندڙ جهانن جو. ۽ رکيائين ان ۾ ڳرا جبل

شريڪ بڻائيندا آهيو. اهو (الله) جهانن جو پالڻهار آهي. ۽ ان، (زمين) ۾ مٿانئس پڪا جبل بڻايائين

فَوْقِهَا وَبٰرَكَ فِيْهَا وَقَدَّرَ فِيْهَآ اَقْوَاتَهَا فِيْٓ اَرْبَعَةِ اَيَّامٍ ؕ سَوَآءً

مٿانئس ۽ برڪت ڪيائين ان ۾ ۽ مقرر ڪيائين ان ۾ کاڌا ان جا چئن ڏينهن ۾، پورت

۽ منجهس برڪت رکيائين ۽ چئن ڏينهن ۾ منجهس ان (جي رهاڪن) جو قوت مقرر ڪيائين. پڇندڙن لاءِ برابر (کولي بيان

لِّلسَّآئِلِيْنَ ۝١٠ ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَ

گهرندڙن لاءِ. پوءِ ارادو ڪيائين آسمان ڏانهن ۽ اهو هئو دونهون پوءِ حڪم ڪيائين ان کي ۽

ڪيو ويو) آهي. وري آسمان ڏانهن توجہ ڪيائين ۽ اهو (ان وقت) دونهون هو. پوءِ ان کي ۽ زمين کي چيائين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِلْاَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا ؕ قَالَتَاۤ اَتَيْنَا طَآئِعِيْنَ ⑪ فَقَضٰهُنَّ

ڌرتي کي تہ اچو ٻئي رضا سان يا زور سان، چيائون آياسون رضا سان. پوءِ بنايائين انهن کي

تہ خوشيءَ سان خواہ مجبوريءَ سان (وجود ۾) اچو (ٻنهي) چيو تہ، خوشيءَ سان آياسون. پوءِ (ٻين) ٻن ڏينهن ۾

سَبْعَ سَمٰوٰتٍ فِيْ يَوْمَيْنِ وَاَوْحٰى فِيْ كُلِّ سَمَآءٍ اَمْرَهَا ؕ وَزَيَّنَّا

ست آسمان ٻن ڏينهن ۾ ۽ وڌائين هر آسمان ۾ ان جو ڪم، ۽ سينگاريوسون

انهن کي ست آسمان ٺاهيائين ۽ سڀ ڪنهن آسمان ۾ اُن (جي ڪم) جو حڪم موڪليائين ۽ دنيا جي آسمان کي

السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحَ ۖ وَحِفْظًا ؕ ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ

آسمان دنيا جي کي ٻتين سان، ۽ پهري لاءِ، اهائي جوڙجڪ آهي زبردست

(تارن جي) ڏيئن سان سينگاريوسون ۽ (شيطانن کان انهيءَ جي) حفاظت ڪئي سون. اِها (الله) غالب ڄاڻندڙ جي رٿ آهي.

الْعَلِيْمِ ⑫ فَاِنْ اَعْرَضُوْا فَقُلْ اَنْذَرْتُكُمْ صٰعِقَةً مِّثْلَ صٰعِقَةِ

خبر رکندڙ جي. پوءِ جي منهن موڙين تہ چؤ مون ڊيڄاريو اوهان کي اهڙي ڪڙڪي کان جيئن ڪڙڪو

پوءِ جيڪڏهن (اُهي) منهن موڙين تہ چئو تہ اوهان کي اهڙي عذاب کان ڊيڄاريم جهڙو عاد ۽ ثمود جو عذاب (هو).

عَادٍ وَّثَمُوْدَ ⑬ اِذْ جَآءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِنْۢ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ وَمِنْ

عاد ۽ ثمود جو. جڏهن آيا انهن وٽ رسول سندن اڳيان ۽ سندن

جڏهن پيغمبر سندن اڳيان ۽ سندن پويان انهن وٽ آيا (پيغمبرن چيو) تہ الله کان سواءِ

خَلْفِهِمْ اَلَّا تَعْبُدُوْۤا اِلَّا اللّٰهَ ؕ قَالُوْا لَوْ شَآءَ رَبُّنَا لَاَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً

پويان تہ نہ عبادت ڪريو ڪنهن جي سواءِ الله جي، چيائون جي گهري ها رب اسان جو تہ لاهي ها ملائڪ

(ٻئي) ڪنهن جي عبادت نہ ڪريو. چيائون تہ جيڪڏهن اسان جو پالڻهار گهري ها تہ ضرور ملائڪن کي موڪلي ها!

فَاِنَّا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كٰفِرُوْنَ ⑭ فَاَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوْا فِي الْاَرْضِ

پوءِ اسين جنهن سان اوهان موڪليا ويا آهيو انجو انڪار ڪندڙ آهيون. پوءِ عاد وارن تہ وڏائي ڪئي زمين ۾

تنهن ڪري (اوهين) جنهن سان موڪليا ويا آهيو، تنهن کي بيشڪ اسين مڃڻ وارا نہ آهيون. پوءِ عاد (وارن) زمين ۾ ناحق

بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوْا مَنْ اَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ؕ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ

ناحق ۽ چيائون ڪير آهي وڌيڪ اسان کان طاقت ۾، ڇا نہ ڏٺائون تہ بيشڪ الله

وڏائي ڪئي ۽ چيائون تہ طاقت ۾ اسان کان وڌيڪ ڏاڍو ڪير آهي؟ نہ ڏٺو اٿن ڇا تہ اهو الله جنهن

الَّذِيْ خَلَقَهُمْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ؕ وَكَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ⑮

جنهن پيدا ڪيو انهن کي اهوئي وڌيڪ آهي کانئن طاقت ۾، ۽ اهي اسان جي آيتن جو انڪار ڪندا هئا.

ڪين پيدا ڪيو سو طاقت ۾ کانئن وڌيڪ ڏاڍو آهي؟ ۽ (اُهي) اسان جي نشانين جو انڪار ڪندا رهيا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا صَرْصَرًا فِيْٓ اَيَّامٍ نَّحِسَاتٍ لِّنُذِيْقَهُمْ

پوءِ موڪلي سون انهن تي ڳري نڀاڳن ڏينهن ۾ جيئن چکايون انهن کي

تنهن ڪري منحوس ڏينهن ۾ مٿن سخت واءُ موڪليوسون ته ڪين دنيا جي حياتيءَ

عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَخْزٰى

عذاب خواري جو دنيا جي حياتي ۾، ۽ البت عذاب آخرت جو وڌيڪ خوار ڪندڙ آهي

۾ خواريءَ وارو عذاب چکايون ۽ بيشڪ آخرت جو عذاب ته وڌيڪ خراب ڪندڙ آهي ۽ انهن کي (ڪا)

وَهُمْ لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿١٦﴾ وَاَمَّا ثَمُوْدُ فَهَدَيْنٰهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمٰى

۽ اهي نه مدد ڪيا ويندا. ۽ پر ثمود پوءِ رستو ڏيکاريوسون انهن کي پوءِ پسند ڪيائون انڌائپ کي

مدد نه ڏبي. ۽ باقي ثمود (قوم)، سو انهن کي (سڌو) رستو ڏيکاريوسون، پوءِ هدايت کان

عَلَى الْهُدٰى فَاَخَذَتْهُمْ صٰعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُوْنِ بِمَا كَانُوْا

هدايت تي پوءِ ورتو انهن کي ڪڙڪي عذاب خوار ڪندڙ جي سندن

انڌائيءَ کي پسند ڪيائون، پوءِ خوار ڪندڙ عذاب جي (سخت) ڪڙڪي کين پڪڙيو، انهيءَ ڪري جو

يَكْسِبُوْنَ ﴿١٧﴾ ۚ وَنَجَّيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿١٨﴾ ۧ وَيَوْمَ يُحْشَرُ

عملن جي ڪري. ۽ بچايوسون انهن کي جن ايمان آندو ۽ پرهيز ڪندا هئا. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪيا ويندا

(بڇڙائي) ڪمائيندا هئا. ۽ جن ايمان آندو ۽ پرهيزگاري ڪندا هئا تن کي بچايوسون. ۽ جنهن ڏينهن الله جا ويري

اَعْدَآءُ اللّٰهِ اِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿١٩﴾ حَتّٰىٓ اِذَا مَا جَآءُوْهَا شَهِدَ

دشمن الله جا باهه ڏانهن پوءِ اهي تولا ڪيا ويندا. نيٺ جڏهن ايندا اتي شاهدي ڏيندا

باهه ڏانهن گڏ ڪيا ويندا، پوءِ (تنهن ڏينهن) اهي (سيني جي گڏجڻ تائين) ترسايا ويندا. تان جو جنهن مهل (اهي مڙيئي) اُن (دوزخ)

عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَاَبْصَارُهُمْ وَجُلُوْدُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢٠﴾

انهن تي ڪن انهن جا ۽ اکيون انهن جون ۽ کلون انهن جون اها جيڪي اهي ڪندا هئا.

وٽ ايندا، (تنهن مهل) سندن ڪن ۽ سندن اکيون ۽ سندين کلون جيڪي اهي (دنيا ۾) ڪندا هئا تنهن جي مٿن شاهدي ڏينديون.

وَقَالُوْا لِجُلُوْدِهِمْ لِمَ شَهِدْتُّمْ عَلَيْنَا ؕ قَالُوْٓا اَنْطَقَنَا اللّٰهُ الَّذِيْٓ

۽ چوندا پنهنجين کلن کي ڇالاءِ شاهدي ڏنوَ اسان تي، چونديون ڳالهرايو اسان کي الله جنهن

۽ پنهنجين کلن کي چوندا ته اسان تي شاهدي ڇو ڏنوَ؟ (سيپئي) چوندا ته اسان کي انهيءَ الله ڳالهرايو

اَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَّهُوَ خَلَقَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٢١﴾

ڳالهرايو هر شيءِ کي ۽ انهيءَ پيدا ڪيو توهان کي پهرئين ڀيري ۽ انهيءَ ڏانهن ئي موٽايا ويندؤ.

جنهن هر شيءِ کي ڳالهرايو ۽ انهيءَ اوهان کي پهريون ڀيرو بڻايو ۽ (وري به) ڏانهس موٽائبو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمَا كُنتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا

۽ ‏ نہ اوهان ‏ حجاب ڪندا هئا هن ڪان ‏ تہ ‏ شاهدي ڏيندا ‏ توهان تي ‏ ڳن توهان جا ‏ ۽

۽ اوهين پنهنجن ڪَنن ۽ پنهنجين اکين ۽ پنهنجين کلن جي پاڻ تي شاهدي ڏيڻ کان نہ لڪندا هيوَ

أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَٰكِن ظَنَنتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ

اکيون توهان جون ‏ ۽ ‏ کلون توهان جون ‏ پر ‏ توهان پانيو هئو ‏ تہ ‏ خود الله ‏ نہ تو ڄاڻي

پر اوهان (ائين) پانيو هو تہ جيڪي ڪندا آهيو، تنهن مان گهڻو (احوال) الله نہ ڄاڻندو آهي.

كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنتُم

گهڻيون شيون ‏ جيڪي ‏ توهان ڪريو. ‏ ۽ ‏ اهو آهي ‏ توهان جو گمان ‏ جيڪو ‏ توهان ڪيو

۽ اوهان جو اهو گمان، جيڪو پنهنجي پالڻهار جي حق ۾ (غلطيءَ سان) پانيو هيوَ

بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُم مِّنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن يَصْبِرُوا فَالنَّارُ

پنهنجي رب ۾ ‏ هلاڪ ڪياڻين توهان کي ‏ پوءِ ٿي پيا اوهين ‏ نقصان ڪارن مان. ‏ پوءِ جي ‏ صبر ڪن ‏ تہ بہ باهہ آهي

تنهن (هاڻي) اوهان کي هلاڪ ڪيو، تنهن ڪري (اڄ) ٽوٽي وارن مان ٿيو. پوءِ جيڪڏهن صبر ڪندا تہ (بہ)

مَثْوًى لَّهُمْ ۖ وَإِن يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُم مِّنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾ وَ

رهڻ جي جڳهہ ‏ انهن لاءِ ‏ ۽ ‏ جيڪڏهن ‏ معافي گهرن ‏ تہ نہ ٿيندا ‏ معافي ڏنل. ‏ ۽

انهن جي جاءِ باهہ آهي ۽ جيڪڏهن معافي گهرندا تہ (بہ) انهن کي معافي نہ ملندي. ۽ انهن لاءِ (شيطان) سنگتي

قَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُم مَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ

بڻياسون ‏ انهن کي ‏ سنگتي ‏ پوءِ سينگاريائون ‏ انهن لاءِ ‏ جيڪي ‏ سندن اڳيان هو ‏ ۽ ‏ جيڪي ‏ سندن پٺيان هو

مقرر ڪياسون، پوءِ جيڪي سندن اڳيان ۽ جيڪي سندن پويان آهي، تنهن کي انهن لاءِ (سندن سنگتين) سينگاريو

وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ

۽ مقرر ٿيو ‏ مٿن ‏ عذاب ‏ انهن قومن سان ‏ جيڪي گذري ويون ‏ انهن کان اڳ ۾

۽ (انهيءَ ڪري) انهن ٽولين ۾ (گڏجي) مٿن سزا ثابت ٿي، جيڪي ڪانئن اڳ جنن ۽ ماڻهن مان

الْجِنِّ وَالْإِنسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا

جن ‏ ۽ ‏ انسان. ‏ بيشڪ اهي ‏ ٿيا نقصان وارا. ‏ ۽ ‏ چيو ‏ ڪافرن

گذري ويا آهن. بيشڪ اهي سڀ ٽوٽي وارا هئا. ۽ ڪافرن (هڪ ٻئي کي) چيو تہ

لَا تَسْمَعُوا لِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾

نہ ‏ ٻڌو ‏ هن ‏ قرآن کي ‏ ۽ ‏ لڙ ڪريو ‏ ان ۾ ‏ جيئن توهان ‏ زور ٿي وڃو.

هن قرآن کي نہ ٻُڌو ۽ ان (جي پڙهڻ جي وچ) ۾ لڙ مچايو تہ مَن اوهين غالب ٿيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَلَنُذِيْقَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَذَابًا شَدِيْدًا ۙ وَّلَنَجْزِيَنَّهُمْ

پوءِ ضرور چکائينداسون انهن کي جن ڪفر ڪيو عذاب سخت ۽ ضرور بدلو ڏينداسون انهنکي

پوءِ ڪافرن کي ضرور سخت سزا (جو مزو) چکائينداسون ۽ جيڪي تمام بڇڙو (ڪم) ڪندا هئا.

اَسْوَاَ الَّذِيْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢٧﴾ ذٰلِكَ جَزَآءُ اَعْدَآءِ اللّٰهِ

برو ان جو جيڪي ڪندا هئا. اها آهي، سزا الله جي دشمنن جي

تنهن جو بدلو ڪين ضرور ڏينداسون. الله جي ويرين جي سزا اها (ٿي) باھ آهي. انهن لاءِ اتي

النَّارُ ۚ لَهُمْ فِيْهَا دَارُ الْخُلْدِ ۭ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا

باھ، تن لاءِ اتي آهي جڳھ هميشہ رهڻ جي، بدلو ان جو تہ اهي اسان جي آيتن جو

هميشہ جو گھر هوندو. انهيءَ ڪري سزا (هوندين) جو اسان جي نشانين جو انڪار

يَجْحَدُوْنَ ﴿٢٨﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا رَبَّنَآ اَرِنَا الَّذَيْنِ

انڪار ڪندا هئا. ۽ چوندا ڪافر اي رب اسان جا ڏيکار اسان کي اهي ٻئي

ڪندا هئا. ۽ ڪافر چوندا تہ. اي اسان جا پالڻهار! جنن ۽ ماڻهن مان جن اسان کي گمراھ ڪيو،

اَضَلّٰنَا مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ اَقْدَامِنَا لِيَكُوْنَا

جن گمراھ ڪيو اسان کي جن ۽ ماڻهو تہ ڪريون انهنکي هيٺان پنهنجن پيرن ۾ جيئن ٿين

سي اسان کي ڏيکار تہ ڪين پنهنجن پيرن جي هيٺان هن ڪري لتاڙيون تہ پلي تہ (سڀ کان)

مِنَ الْاَسْفَلِيْنَ ﴿٢٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا

تمام هيٺين مان. بيشڪ جن چيو پالڻهار اسان جو الله آهي پوءِ مضبوط ٿي بيٺا

هيٺاهان هجن. بيشڪ! جن چيو تہ اسان جو پالڻهار الله آهي. وري (ان ڳالھ تي) پڪا ٿي بيٺا

تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَلَّا تَخَافُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَبْشِرُوْا

تہ لهندا انهن تي ملائڪ (چوندا) نہ ڊڄو ۽ نہ ڏک ڪريو ۽ مبارڪ اٿوَ

تن تي (موت وقت رحمت جا) ملائڪ لهندا آهن (چوندا اٿن) تہ (هاڻي) نہ ڊڄو ۽ نڪي ڳڻتي ڪريو ۽ انهيءَ بهشت

بِالْجَنَّةِ الَّتِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ اَوْلِيٰٓؤُكُمْ فِي

ان بهشت جي جنهن جو توهان سان انجام هيو. اسين دوست آهيون توهان جا

(جي خوشخبريءَ) سان خوش ٿيو. جنهن جو اوهان کي وعدو ڏنو ويندو هو. اسين دنيا جي حياتيءَ ۾ اوهان جا

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَكُمْ فِيْهَا مَا تَشْتَهِيْٓ اَنْفُسُكُمْ

دنيا جي حياتي ۾ ۽ آخرت ۾، ۽ توهان لاءِ اتي اهو آهي جيڪي چاهين توهانجون دليون

دوست هئاسون ۽ آخرت ۾ بہ (اوهان جا دوست آهيون). ۽ جيڪي اوهان جو جيءُ خواهش ڪندو سو اوهان لاءِ منجهس آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَكُمْ فِيْهَا مَا تَدَّعُوْنَ ﴿٣١﴾ نُزُلًا مِّنْ غَفُوْرٍ رَّحِيْمٍ ﴿٣٢﴾ وَ

۽ توهان لاءِ اتي آهي جيڪي گهرايو. اها مهماني آهي بخشڻهار مهربان طرفان. ۽

۽ جيڪي اوهين گهرندؤ سو (پڻ) اوهان لاءِ منجهس آهي. (اها) مهماني بخشڻهار مهربان (الله) وٽان آهي. ۽

مَنْ اَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَآ اِلَى اللّٰهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَّقَالَ

ڪير زور سٺو آهي ڳالهائڻ ۾ ان کان جنهن سڏيو الله ڏانهن ۽ ڪيائين ڪم چڱا ۽ چيائين

انهيءَ کان وڌيڪ ڳالهه ۾ ڀلو ڪير آهي، جنهن الله ڏانهن سڏيو ۽ (پاڻ به) چڱو ڪم ڪيائين ۽ چيائين

اِنَّنِىْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِى الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ؕ

يقينن آءٌ مسلمان آهيان. ۽ نه ٿي برابر ٿئي چڱائي ۽ نڪي بڇڙائي،

ته بيشڪ آءٌ مسلمانن مان آهيان؟ ۽ نيڪي ۽ بدي (پاڻ ۾) برابر نه آهن جا نيڪي، ڏاڍي چڱي

اِدْفَعْ بِالَّتِىْ هِىَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِىْ بَيْنَكَ وَبَيْنَهٗ عَدَاوَةٌ

ٽار انهيءَ سان جا زور سٺي آهي، پوءِ ان وقت اهوئي جو تنهنجي ۽ ان جي وچ ۾ هوندي دشمني

هجي، تنهن سان (مدائيءَ کي) ٽار! پوءِ اهو (ماڻهو) جو انهيءَ جي ۽ تنهنجي وچ ۾ دشمني آهي،

كَاَنَّهٗ وَلِىٌّ حَمِيْمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلَقّٰهَآ اِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا ۚ وَ

جڻڪ دوست آهي دل گهريو. ۽ نه ڏنو ويندو اهو مگر صبر وارن کي، ۽

سو جهٽ پٽ جڻڪ دل گهريو دوست ٿي پوندو. ۽ اها ڳالهه صابرن کان سواءِ ٻئي کي حاصل نه ٿيندي آهي ۽

مَا يُلَقّٰهَآ اِلَّا ذُوْ حَظٍّ عَظِيْمٍ ﴿٣٥﴾ وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ

نه ڏنو ويندو اهو مگر ڀاڱ وڏي واري کي. ۽ جيڪڏهن ڇُهي توکي

نڪي وڏي نصيب واري کان سواءِ (ٻئي کي) اها حاصل ٿيندي آهي. ۽ جيڪڏهن توکي شيطان

الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٣٦﴾

شيطان کان ڪو وسوسو ته پناهه وٺ الله جي، بيشڪ اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

جو (دل ۾ وير وٺڻ لاءِ) ڪو وسوسو ڇهي ته الله جي پناهه گهر! بيشڪ اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

وَمِنْ اٰيٰتِهِ الَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ؕ لَا تَسْجُدُوْا

۽ ان جي قدرتن مان رات ۽ ڏينهن ۽ سج ۽ چنڊ آهن، نه سجدو ڪريو

۽ سندس (قدرت جي) نشانين مان رات ۽ ڏينهن ۽ سج ۽ چنڊ آهن. نڪي سج کي ۽

لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوْا لِلّٰهِ الَّذِىْ خَلَقَهُنَّ اِنْ

سج کي ۽ نه چنڊ کي ۽ سجدو ڪريو الله کي جنهن خلقيو انهن کي جي

نڪي چنڊ کي سجدو ڪريو ۽ انهيءَ الله کي سجدو ڪريو جنهن انهن کي خلقيو. جيڪڏهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ﴿٣٧﴾ فَاِنِ اسْتَكْبَرُوْا فَالَّذِيْنَ عِنْدَ

اوهين ان جي ئي عبادت ڪريو ٿا. پوءِ جيڪڏهن وڏائي ڪيائون تہ اهي جيڪي تنهنجي

خاص سنديس عبادت ڪندا آهيو. پوءِ (اي پيغمبر!) جيڪڏهن وڏائي ڪن تہ (ڇا ٿيو؟) جيڪي تنهنجي

رَبِّكَ يُسَبِّحُوْنَ لَهٗ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُوْنَ ﴿٣٨﴾ السجدة

پالڻهار وٽ آهن پاڪائي پڙهن ٿا ان جي رات جو ۽ ڏينهن جو ۽ اهي نہ ٿا ٿڪجن.

پالڻهار وٽ آهن سي رات ۽ ڏينهن سندس تسبيحون چوندا آهن ۽ اُهي نہ ٿڪبا آهن.

السجدة ١١

وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنَّكَ تَرَى الْاَرْضَ خَاشِعَةً فَاِذَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا

۽ ان جي قدرتن مان آهي جو تون ڏسين ٿو ڌرتيءَ کي نماڻي پوءِ جڏهن وسايون ٿا ان تي

۽ سندس (قدرت جي) نشانين مان هيءَ (بہ) آهي جو زمين کي وسائيل ڏسندو آهين. پوءِ جڏهن مٿس (مينهن جو) پاڻي وسايوسون

الْمَآءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۭ اِنَّ الَّذِيْٓ اَحْيَاهَا لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ۭ اِنَّهٗ

پاڻي تہ تازي ٿئي ٿي ۽ اڀري پئي ٿي. يقينن جنهن جياريو ان کي اهوئي جيارينڌڙ آهي مئلن کي. بيشڪ اهو

(تڏهن) اُپامي بيٺي ۽ سُجي (اُڀري) بيٺي. بيشڪ جنهن انهيءَ (زمين) کي جياريو آهي، سو ضرور مئن کي (بہ) جيارڻ وارو آهي.

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٣٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا

هر شيءِ تي سگهہ رکندڙ آهي. بلاشڪ جيڪي موڙ ٿا ڏين اسان جي آيتن ۾

بيشڪ اُهو سڀ ڪنهن شيءِ تي وسوارو آهي. بيشڪ جيڪي اسان جي آيتن ۾ ڏنگائي (الحاد) ڪندا آهن.

لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا ۭ اَفَمَنْ يُّلْقٰى فِي النَّارِ خَيْرٌ اَمْ مَّنْ يَّاْتِيْٓ اٰمِنًا

اهي لڪل ناهن اسان تي. ڇا پوءِ جيڪو اڇليو وڃي باهہ ۾ اهو چڱو آهي يا جيڪو ايندو امن سان

سي اسان کان ڳجها نہ آهن. ڀلا جيڪو باهہ ۾ وجهبو سو ڀلو آهي يا جيڪو قيامت جي ڏينهن امن وارو ٿي ايندو؟

يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ اِعْمَلُوْا مَا شِئْتُمْ ۙ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٤٠﴾

قيامت ڏينهن. ڪريو جيڪي اوهان کي وڻي. بيشڪ جيڪي ڪريو ٿا اهو ڏسندڙ آهي.

جيڪي وڻيوَ سو ڪريو. بيشڪ جيڪي ڪندا آهيو، سو اهو (الله) ڏسندڙ آهي. بيشڪ جن قرآن جو

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاۗءَهُمْ ۚ وَاِنَّهٗ لَكِتٰبٌ عَزِيْزٌ ﴿٤١﴾ لا

اهي جن انڪار ڪيو قرآن جو جڏهن آيو انهن وٽ. ۽ بيشڪ اهو ڪتاب آهي زبردست.

(انهي وقت) انڪار ڪيو، جڏهن وٽن آيو (سي اسان کان ڳجها نہ آهن). ۽ بيشڪ اُهو (اهڙو وڏو) سگهورو ڪتاب آهي.

لَّا يَاْتِيْهِ الْبَاطِلُ مِنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهٖ ۭ تَنْزِيْلٌ

نہ ٿو اچي ان وٽ ڪوڙ اڳيان ان جي ۽ نڪي پٺيان ان جي نازل ٿيل آهي

جو، نڪي اُن جي اڳيان ۽ نڪي ان جي پويان ڪوڙ داخل ٿيندو آهي. حڪمت واري ساراهيل (الله جي پار) کان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنْ حَكِيْمٍ حَمِيْدٍ ﴿۴۲﴾ مَا يُقَالُ لَكَ اِلَّا مَا قَدْ قِيْلَ لِلرُّسُلِ

داناءَ ساراهه ڪيل طرفان. رڳو چيو ٿو وڃي توکي جيڪي چيو ويو رسولن کي

لاٿل آهي. (اي پيغمبرا) توکي انهيءَ کان سواءِ (ٻيو) ڪجهه نه چئبو آهي. جيڪي توکان اڳ (ٻين) پيغمبرن کي چيو ويو هو.

مِنْ قَبْلِكَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ مَغْفِرَةٍ وَّذُوْ عِقَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۴۳﴾ وَلَوْ

توکان اڳ ۾. بيشڪ تنهنجو رب معافي ڏيڻ وارو ۽ سزا دردناڪ ڏيڻ وارو آهي. ۽ جيڪڏهن

بيشڪ تنهنجو پالڻهار بخشش وارو (به) آهي ۽ ڏکوئيندڙ سزا ڏيڻ وارو (به) آهي. ۽ جيڪڏهن اِن (ڪتاب) کي عجمي (يعني عربيءَ

جَعَلْنٰهُ قُرْاٰنًا اَعْجَمِيًّا لَّقَالُوْا لَوْلَا فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ ؕ ءَاَعْجَمِيٌّ

ڪريون ها اهو قرآن ٻي ٻوليءَ ۾ ضرور چون ها ڇو نه صاف پڌايون ويون آيتون ان جون، ڇا ٻولي اوپري

کان سواءِ ڌاري ٻوليءَ ۾) قرآن ڪريون ها ته ضرور (ڪافر) چون ها ته سندس آيتون ڇو نه کولي بيان ڪيون ويون آهن؟ ڀلا (قرآن) عجمي (ٻوليءَ ۾)

وَّعَرَبِيٌّ ؕ قُلْ هُوَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا هُدًى وَّشِفَآءٌ ؕ وَالَّذِيْنَ

۽ ماڻهو عربي! چؤ اهو ايمان وارن لاءِ هدايت ۽ ڇوٽڪارو آهي، ۽ جيڪي

۽ (ٻڌڻ وارا) عربيءَ (ٻوليءَ) وارا آهن (سو ڇو)؟ (اي پيغمبرا ڪين) چئو ته. اهو مومنن لاءِ هدايت ۽ شفا آهي ۽ جيڪي

لَا يُؤْمِنُوْنَ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرٌ وَّهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ؕ اُولٰٓئِكَ

ايمان نه ٿا آڻين انهن جي ڪنن ۾ ٻوڙاڻ آهي ۽ اهو انهن تي انڌائپ آهي، اهي

نه مڃيندا آهن تن جي ڪنن ۾ گهٻرائي آهي ۽ اهو (قرآن) مٿن انڌائي آهي. اِهي (اُنهن وانگر آهن جن)

يُنَادَوْنَ مِنْ مَّكَانٍۢ بَعِيْدٍ ﴿۴۴﴾ ع وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ

سڏيا وڃن ٿا پري جڳهه کان. ۽ ڏنوسون موسىٰ کي توارت

جڻڪ ڏوراهين هنڌ کان سڏيا ويندا آهن. ۽ بيشڪ موسىٰ کي ڪتاب ڏنوسون، پوءِ منجهس اختلاف

فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ

پوءِ اختلاف ڪيو ويو ان ۾. ۽ جي نه ڳالهه اڳي گذري ها تنهنجي رب جي ته هوند فيصلو ٿي وڃي ها

ڪيو ويو ۽ جيڪڏهن تنهنجي پالڻهار کان حڪم اڳاٽو نه ٿئي ها ته سندن وچ ۾ ضرور نبيرو ڪيو وڃي ها

بَيْنَهُمْ ؕ وَاِنَّهُمْ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿۴۵﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا

انهن ۾. ۽ بيشڪ اهي شڪ ۾ آهن ان کان پريشان ڪندڙ ۾. جنهن ڪم ڪيو چڱو

۽ بيشڪ اهي ڪانئس وڏي شڪ ۾ (پيل) آهن. جيڪو چڱا ڪم ڪندو سو پاڻ لاءِ (ڪندو)

فَلِنَفْسِهٖ ج وَمَنْ اَسَآءَ فَعَلَيْهَا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿۴۶﴾

پوءِ اهو پنهنجي لاءِ اٿس ۽ جنهن برائي ڪئي پوءِ اها ان تي پئي، ۽ ناهي تنهنجو رب ظلم ڪندڙ ٻانهن تي.

۽ جيڪو مدا ڪم ڪندو تن تي (ٿي ان جو نقصان) آهي ۽ تنهنجو پالڻهار ٻانهن تي ظلم ڪرڻ وارو نه آهي.

قرءة حفص بتسهيل الهمزة الثانية ١٢

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِلَيۡهِ يُرَدُّ عِلۡمُ السَّاعَةِ ؕ وَمَا تَخۡرُجُ مِنۡ ثَمَرٰتٍ مِّنۡ اَكۡمَامِهَا وَ

انهيءَ ڏانهن موٽائجي ٿي خبر قيامت جي، ۽ نہ ٿا نڪرن ميوا پنهنجن مکڙين مان ۽

قيامت (اچڻ) جي خبر الله (ڏي) جي حوالي آهي ۽ سندس علم کان سواءِ نہ ڪي ميوا پنهنجن ڳين (مکڙين) مان نڪرندا آهن ۽

مَا تَحۡمِلُ مِنۡ اُنۡثٰى وَلَا تَضَعُ اِلَّا بِعِلۡمِهٖ ؕ وَيَوۡمَ يُنَادِيۡهِمۡ اَيۡنَ شُرَكَآءِىۡ ۙ

نہ ٿي ڏکي ٿئي ڪا مادي ۽ نہ ٿي ڄڻي مگر انهيءَ جي علم سان ۽ جنهن ڏينهن سڏيندو انهن کي تہ ڪٿي آهن شريڪ منهنجا،

نہ ڪا مادي ڏکي ٿيندي آهي ۽ نکي ڄڻيندي آهي، ۽ ان ڏينهن (الله) کين سڏيندو تہ منهنجا شريڪ (جي اوهين مقرر ڪندا هيو سي) ڪٿي آهن؟

قَالُوۡۤا اٰذَنّٰكَ ۙ مَا مِنَّا مِنۡ شَهِيۡدٍ ۚ﴿٤٧﴾ وَضَلَّ عَنۡهُمۡ مَّا كَانُوۡا يَدۡعُوۡنَ

چوندا ٻڌايون ٿا توکي تہ ناهي اسان مان ڪوئي اقراري، ۽ وسري ويندا انهن کان اهي جنکي پڪاريندا هئا

چوندا تہ توکي خبر ڏني سون تہ اسان مان ڪوبہ (انهن جي) ثابت ڪرڻ وارو ڪونهي. ۽ جن کي (هن کان) اڳ (دنيا ۾) پوڄيندا هئا سي کائڻ

مِنۡ قَبۡلُ وَظَنُّوۡا مَا لَهُمۡ مِّنۡ مَّحِيۡصٍ ﴿٤٨﴾ لَا يَسۡـَٔمُ الۡاِنۡسَانُ مِنۡ دُعَآءِ

اڳ ۾ ۽ سمجهندا تہ ناهي سندن ڪا ڇوٽڪاري جي واهہ. نہ ٿو ٿڪ ٿئي ماڻهو گهرڻ

پلجي ويندا ۽ ڀائيندا تہ کين ڪو ڇوٽڪارو ڪونهي. انسان ڇڱائيءَ جي سڌڻ (دعا گهرڻ) کان نہ ٿڪبو آهي ۽

الۡخَيۡرِ ۫ وَاِنۡ مَّسَّهُ الشَّرُّ فَيَـُٔوۡسٌ قَنُوۡطٌ ﴿٤٩﴾ وَلَئِنۡ اَذَقۡنٰهُ رَحۡمَةً مِّنَّا

خير جي کان ۽ جيڪڏهن پهچي انکي تڪليف تہ ٿئي ٿو آسرو لاهيندڙ نااميد. ۽ جيڪڏهن چکايون ان کي رحمت پنهنجي

جيڪڏهن کيس (ڪا) مدائي پهچندي آهي تہ پوءِ نااميد ٿي آسرو ڇنندو آهي. ۽ جيڪڏهن کيس تڪليف پهچڻ کان پوءِ

مِنۡۢ بَعۡدِ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُ لَيَقُوۡلَنَّ هٰذَا لِىۡ ۙ وَمَاۤ اَظُنُّ السَّاعَةَ قَآئِمَةً ۙ

تنگي کان بعد جا کيس پهتي تہ ضرور چوندو هي منهنجو ڪارنامو آهي ۽ نہ ٿو ڀانيان تہ قيامت قائم ٿيندي

پاڻ وٽان ڪا ٻاجهہ چکائيندا آهيون تہ ضرور چوندو آهي تہ هيءَ مون (ڏي) لاءِ آهي ۽ نہ ٿو ڀانيان تہ قيامت قائم ٿيڻي آهي

وَّلَئِنۡ رُّجِعۡتُ اِلٰى رَبِّىۡۤ اِنَّ لِىۡ عِنۡدَهٗ لَـلۡحُسۡنٰى ۚ فَلَـنُنَبِّئَنَّ الَّذِيۡنَ

۽ جيڪڏهن موٽايو ويس پنهنجي رب ڏانهن تہ ۾ مون لاءِ هوندي ان وٽ ڀلائي، پوءِ ضرور خبر ڏينداسون

۽ جيڪڏهن (آءٌ) پنهنجي پالڻهار ڏانهن (ڪڏي) موٽايس تہ بيشڪ مون لاءِ وٽس (بہ) ضرور ڇڱي حالت هوندي. پوءِ ڪافرن جيڪي ڪيو آهي،

كَفَرُوۡا بِمَا عَمِلُوۡا ۫ وَلَـنُذِيۡقَنَّهُمۡ مِّنۡ عَذَابٍ غَلِيۡظٍ ﴿٥٠﴾ وَاِذَاۤ اَنۡعَمۡنَا

ڪافرن کي سندن ڪئي جي ۽ ضرور چکائينداسون انهن کي عذاب ڏاڍو. ۽ جڏهن نعمت ڪندا آهيون

تنهن بابت کين ضرور خبردار ڪنداسون ۽ کين سخت عذاب ضرور چکائينداسون. ۽ جڏهن انسان تي نعمت ڪندا آهيون.

عَلَى الۡاِنۡسَانِ اَعۡرَضَ وَنَاٰ بِجَانِبِهٖ ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُوۡ دُعَآءٍ

انسان تي منهن ڦيريندو آهي ۽ موڙيندو آهي پاسو پنهنجو ۽ جڏهن پهچي انکي تڪليف تہ آهو دعا

تڏهن منهن ڦيرائيندو آهي ۽ پنهنجو پاسو موڙيندو آهي ۽ جڏهن کيس (ڪا) تڪليف پهچندي آهي، تڏهن وڏيون ڊگهيون دعائون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَرِيْضٍ ﴿٥١﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهٖ مَنْ

وڏي واري آهي. چؤ (اي نبي) ڀڙايو تہ جيڪڏهن اهو (قرآن) الله جي طرفان هجي پوءِ توهان انڪار ڪريو ان جو تہ ڪير

گهرندو آهي. (اي پيغمبر! ڪين) چئو تہ. اوهين ڏسو تہ جيڪڏهن (قرآن) الله وٽان هجي وري سندس انڪار ڪريو تہ جيڪو

اَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِيْ شِقَاقٍۭ بَعِيْدٍ ﴿٥٢﴾ سَنُرِيْهِمْ اٰيٰتِنَا فِي الْاٰفَاقِ وَ

وڌيڪ گمراھ آهي انهيءَ کان جو هجي ڦوٽ پرانهين ۾. اجهو ڏيکارينداسون انهن کي نشانيون پنهنجون جهان ۾ ۽

وڏي ضد ۾ پيل هجي تنهن کان وڌيڪ گمراہ ڪير آهي؟ پنهنجيون نشانيون ملڪن ۾ ۽ سندن وجودن ۾ ڪين سگهوئي

فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ؕ اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ

ڪين پاڻ ۾ آخر ظاهر ٿيندو انهن لاءِ تہ بيشڪ اهو حق آهي. ڇا ناهي ڪافي تنهنجو رب

ڏيکارينداسون. تان جو ڪين پڌرو ٿيندو تہ بيشڪ اهو (قرآن) سچو آهي. تنهنجو پالڻهار ڪافي نہ آهي ڇا.

اَنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿٥٣﴾ اَلَآ اِنَّهُمْ فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَآءِ

تہ اهو هر شيءِ تي حاضر آهي. خبردار اهي شڪ ۾ آهن پنهنجي رب جي

جيڪو سيڪنهن شيءِ تي حاضر آهي؟ خبردار! بيشڪ اهي پنهنجي پالڻهار جي ملڻ کان شڪ ۾ (پيل) آهن.

رَبِّهِمْ ؕ اَلَآ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيْطٌ ﴿٥٤﴾ ع

ملاقات کان. خبردار اهو هر شيءِ تي گهيرو ڪندڙ آهي.

خبردار! بيشڪ اهو هر ڪنهن شيءِ کي وڪوڙيندڙ آهي.

سُوْرَةُ الشُّوْرٰى مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٥٣ رُكُوْعَاتُهَا ٥

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

حٰمٓ ﴿١﴾ عٓسٓقٓ ﴿٢﴾ كَذٰلِكَ يُوْحِيْٓ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۙ

حٰمٓ. عٓسٓقٓ. اهڙي طرح وحي موڪلي ٿو توڏانهن ۽ انهن ڏانهن جيڪي توکان اڳ هئا

حم. عسق. غالب حڪمت وارو الله اهڙيءَ طرح توڏانهن وحي موڪلي ٿو ۽ انهن ڏانهن (بہ)

اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٣﴾ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَهُوَ

الله زبردست پڪي ڪم وارو. انهيءَ جو آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي. ۽ اهو ئي

(موڪليندو رهيو). جيڪي توکان اڳ هئا. جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي (سڀ) سندس آهي ۽ اهو

الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿٤﴾ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلٰٓئِكَةُ

مٿانهون سڀ کان وڏو آهي. اجهو آسمان ڦاٽندا مٿئين پاسي کان ۽ ملائڪ

(سڀ کان) مٿاهون (۽) وڏو آهي. (الله جي دهشت کان) آسمان پنهنجي مٿان کان ڦاٽڻ تي آهن ۽ ملائڪ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لِمَنْ فِى الْاَرْضِ ؕ اَلَآ اِنَّ

سبحان پڙهن ٿا پنهنجي رب جي تعريف سان ۽ گناهه بخشائين ٿا انهن جا جيڪي زمين ۾ آهن، خبردار بيشڪ

پنهنجي پالڻهار جي ساراهه سان گڏ پاڪائي واکاڻيندا آهن ۽ جيڪي زمين ۾ آهن، تن لاءِ بخشش گهرندا آهن.

اللّٰهَ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝٥ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ اللّٰهُ

الله ئي بخشڻهار مهربان آهي. ۽ جن ورتا ان کان سواءِ پيارا ساٿي الله

خبردار! بيشڪ الله ئي بخشڻهار مهربان آهي. ۽ جن اُن کان سواءِ پيارا دوست ورتا آهن، تن تي الله

حَفِيْظٌ عَلَيْهِمْ ۖ وَمَآ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ۝٦ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَآ

ياد رکندڙ آهي انهن کي ۽ نه آهين تون انهن تي ذميوار. ۽ اهڙي طرح نازل ڪيوسون

نگاهه رکندڙ آهي ۽ تون مٿن ڪو ذميوار نه آهين. ۽ اهڙيءَ طرح توڏانهن عربيءَ (ٻوليءَ) ۾

اِلَيْكَ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِرَ يَوْمَ

توتي قرآن عربي ۾ جيئن ڊيڄارين تون مڪي کي ۽ جيڪي چوڌاري آهن ان کي ۽ ڊيڄارين گڏ ٿيڻ واري

قرآن وحي ڪيوسون ته مڪي وارن ۽ سندس آس پاس وارن کي ڊيڄارين ۽ قيامت جو ڏينهن

الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ؕ فَرِيْقٌ فِى الْجَنَّةِ وَفَرِيْقٌ فِى السَّعِيْرِ ۝٧ وَلَوْ

ڏينهن کان ناهي ڪو شڪ ان ۾، هڪ ٽولو بهشت ۾ هوندو ۽ هڪ ٽولو دوزخ ۾. ۽ جيڪڏهن

جنهن ۾ ڪو شڪ نه آهي، تنهن کان (بہ) ڊيڄارين، هڪ ٽولي بهشت ۾ ۽ ٻي ٽولي دوزخ ۾ هوندي. ۽ جيڪڏهن

شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ يُّدْخِلُ مَنْ يَّشَآءُ فِىْ

گهري ها الله ته ڪري ها انهن کي جماعت هڪڙي، پر اهو داخل ڪري ٿو جنهن کي چاهي پنهنجي

الله گهري ها ته انهن سڀني کي هڪ ٽولي ڪري ها، پر جنهن کي گهري تنهن کي پنهنجيءَ ٻاجهه ۾ داخل

رَحْمَتِهٖ ؕ وَالظّٰلِمُوْنَ مَا لَهُمْ مِّنْ وَّلِىٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ۝٨ اَمِ اتَّخَذُوْا

رحمت ۾، ۽ ظالم ناهي انهن لاءِ ڪو دوست ۽ نڪي مددگار. ڇا بڻايا اٿن

ڪندو آهي ۽ ظالمن جو نڪي ڪو دوست ۽ نڪي ڪو مددگار آهي. الله کان سواءِ پيا

مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ ۚ فَاللّٰهُ هُوَ الْوَلِىُّ وَهُوَ يُحْىِ الْمَوْتٰى ز وَهُوَ عَلٰى

الله کان سواءِ پيا دوست. پوءِ الله ئي دوست آهي ۽ اهو جياري ٿو مئلن کي ۽ اهو هر

ڪارساز ڪري ڇو ورتا اٿن؟ پوءِ الله ئي ڪارساز آهي ۽ اهوئي مڙن کي جياريندو آهي ۽ اهو سڀ ڪنهن

كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ۝٩ ع وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيْهِ مِنْ شَىْءٍ فَحُكْمُهٗٓ اِلَى

شيءِ تي قادر آهي. ۽ اهو جنهن ۾ توهان اختلاف ڪيو آهي ڪجهه بہ پوءِ فيصلو ان جو

شيءِ تي وسوارو آهي. ۽ جنهن (ڳالهه) بابت تڪرار ڪيو اٿو سو ڪجهه بہ هجي تہ اُنهيءَ جو نبيرو الله ڏانهن (حوالي ڪيل) آهي.

ع ١ / ٢

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهِ ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبِّيۡ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ ۖۚ وَاِلَيۡهِ اُنِيۡبُ ﴿١٠﴾ فَاطِرُ

الله تي آهي، اهو اٿو الله منهنجو پاليندڙ انهيءَ تي پروسو اٿم ۽ انهيءَ ڏانهن ٿي موٽندس. پيدا ڪندڙ آهي

منهنجو پالڻهار اهو الله آهي، مٿس ڀروسو ڪيم ۽ ڏانهس موٽان ٿو. آسمان ۽ زمين جو

السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ جَعَلَ لَكُمۡ مِّنۡ اَنۡفُسِكُمۡ اَزۡوَاجًا وَّمِنَ

آسمانن ۽ زمين جو، پيدا ڪيائين توهان لاءِ توهان مان جوڙا ۽

بڻائيندڙ آهي. اوهان جي جنس منجهان اوهان لاءِ زالون پيدا ڪيائين ۽ ڍورن (جي جنس) مان

الۡاَنۡعَامِ اَزۡوَاجًا ۚ يَذۡرَؤُكُمۡ فِيۡهِ ؕ لَيۡسَ كَمِثۡلِهٖ شَىۡءٌ ۚ وَهُوَ

جانورن مان جوڙا جوڙا، پکيڙيائين توهان کي ان ۾، نہ آهي ان جي برابر ڪا شيءِ، ۽ اهو

ڪيترائي قسم (بڻايائين)، انهيءَ طرح سان اوهان کي پکيڙي ٿو، ان جهڙي ڪا (بہ) شيءِ نہ آهي ۽ اهو

السَّمِيۡعُ الۡبَصِيۡرُ ﴿١١﴾ لَهٗ مَقَالِيۡدُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ۚ يَبۡسُطُ

ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. انهيءَ وٽ ٿي آهن ڪنجيون آسمانن ۽ زمين جون، ڪشادو ڪري ٿو

ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. آسمانن ۽ زمين جون ڪنجيون وٽس ٿي آهن. جنهن لاءِ گهري (تنهن لاءِ) روزي ڪشادي

الرِّزۡقَ لِمَنۡ يَّشَآءُ وَيَقۡدِرُ ؕ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَىۡءٍ عَلِيۡمٌ ﴿١٢﴾ شَرَعَ لَكُمۡ

رزق جنهن جو چاهي ۽ تنگ ڪري ٿو. بيشڪ اهو هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. مقرر ڪيائين توهان لاءِ

ڪندو آهي ۽ (جنهن لاءِ گهري تنهن لاءِ) تنگ ڪندو آهي. بيشڪ اهو هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. اوهان لاءِ اهو دين مقرر ڪيائين

مِّنَ الدِّيۡنِ مَا وَصّٰى بِهٖ نُوۡحًا وَّالَّذِىۡۤ اَوۡحَيۡنَاۤ اِلَيۡكَ وَمَا

اهو دين جنهن جو حڪم ڪيائين نوح کي ۽ اهو جيڪو وحي موڪليوسون تو ڏانهن ۽ اهو

جنهن (جي قائم ڪرڻ) جو نوح کي حڪم ڪيو هئائين ۽ جيڪو تو ڏانهن (بہ) وحي ڪيوسين ۽ اهو

وَصَّيۡنَا بِهٖۤ اِبۡرٰهِيۡمَ وَمُوۡسٰى وَعِيۡسٰٓى اَنۡ اَقِيۡمُوا الدِّيۡنَ وَ

جنهن جو حڪم ڪيوسون ابراهيم ۽ موسىٰ ۽ عيسىٰ کي تہ قائم رکو دين کي ۽

جنهن (جي قائم ڪرڻ) جو ابراهيم ۽ موسىٰ ۽ عيسىٰ کي حڪم ڪيوسون تہ دين کي قائم ڪريو ۽ منجهس

لَا تَتَفَرَّقُوۡا فِيۡهِ ؕ كَبُرَ عَلَى الۡمُشۡرِكِيۡنَ مَا تَدۡعُوۡهُمۡ اِلَيۡهِ ؕ اَللّٰهُ يَجۡتَبِىۡۤ

نہ ڌار ڌار ٿيو ان ۾، ڳرو ٿيو مشرڪن تي اهو جو تون سڏين ٿو ڪين انهيءَ طرف. الله چونڊي ٿو

ڌارو ڌار نہ ٿيو. مشرڪن کي اها (ڳالهہ) ڏکي لڳي، جنهن ڏانهن کين سڏيندو آهين. الله جنهن کي گهري (تنهن کي)

اِلَيۡهِ مَنۡ يَّشَآءُ وَيَهۡدِىۡۤ اِلَيۡهِ مَنۡ يُّنِيۡبُ ﴿١٣﴾ وَمَا تَفَرَّقُوۡۤا اِلَّا

پنهنجي طرف جنهن کي گهري ۽ رستو ڏيکاري ٿو پاڻ ڏانهن ان کي جيڪو موٽي ٿو. ۽ نہ جدا ٿيا مگر

پاڻ ڏانهن چونڊيندو آهي ۽ جيڪو (ڏانهنس) ورندو آهي، تنهن کي پاڻ ڏانهن هدايت ڪندو آهي. ۽ جو ساڻ پاڻ ۾ هون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنۡۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ الۡعِلۡمُ بَغۡيًۢا بَيۡنَهُمۡ ؕ وَلَوۡلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتۡ

ان کان پوءِ جڏهن آئي انهن وٽ ڄاڻ ضد ڪندي پاڻ ۾. ۽ جيڪڏهن نہ هجي ها ڳالهہ جا اڳي ٿي آهي

تنهن جي ڪري پاڻ وٽ علم پهچڻ کان پوءِ ڌارو ڌار ٿيا ۽ جيڪڏهن تنهنجي پالڻهار کان مقرر مدت تائين

مِنۡ رَّبِّكَ اِلٰۤى اَجَلٍ مُّسَمًّى لَّقُضِىَ بَيۡنَهُمۡ ؕ وَاِنَّ الَّذِيۡنَ اُوۡرِثُوا

تنهنجي رب جي طرفان وقت مقرر تائين تہ هوند فيصلو ٿي وڃي ها انهن جي وچ ۾. ۽ اهي جنکي وارث ڪيو ويو

(مهلت ڏيڻ جو) حڪم اڳي (جاري ٿيل) نہ هجي ها تہ ضرور سندن وچ ۾ (هاڻي ئي) فيصلو ڪجي ها ۽ بيشڪ جن کي

الۡكِتٰبَ مِنۡۢ بَعۡدِهِمۡ لَفِىۡ شَكٍّ مِّنۡهُ مُرِيۡبٍ ﴿١٤﴾ فَلِذٰلِكَ فَادۡعُ ۚ

ڪتاب جو نبين کان پوءِ البت ان کان شڪ پريشان ڪندڙ ۾ آهن. پوءِ انهيءَ ڪري تون دعوت ڏج

انهن (پيغمبرن) کان پوءِ ڪتاب ڏنو ويو سي دين کان وڏي شڪ ۾ (پيل) آهن. پوءِ (تون) انهيءَ (دين) ڏانهن سڏ!

وَاسۡتَقِمۡ كَمَاۤ اُمِرۡتَ ۚ وَلَا تَتَّبِعۡ اَهۡوَآءَهُمۡ ۚ وَقُلۡ اٰمَنۡتُ بِمَاۤ اَنۡزَلَ

۽ پڪو بيهہ جيئن توکي حڪم ٿيل آهي، ۽ نہ هل انهن جي سڌن پٺيان، ۽ چؤ مان ايمان آندو ان تي جيکي لاٿو

۽ جيئن توکي حڪم ڪيو ويو آهي (تيئن) پڪو ٿي بيهہ ۽ سندين سڌن جي تابعداري نہ ڪر ۽ چئو تہ جيڪو بہ ڪتاب الله لاٿو تنهن کي مڃيم

اللّٰهُ مِنۡ كِتٰبٍ ۚ وَاُمِرۡتُ لِاَعۡدِلَ بَيۡنَكُمُ ؕ اَللّٰهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمۡ ؕ لَنَاۤ

الله ڪتاب، ۽ مونکي حڪم ٿيل آهي تہ انصاف ڪريان توهان ۾، الله اساڄو ۽ توهانجو پاليندڙ آهي، اسان لاءِ

۽ مون کي حڪم ٿيل آهي تہ اوهان جي وچ ۾ انصاف ڪريان، الله اسان جو پالڻهار ۽ اوهان جو پالڻهار آهي، اسان لاءِ

اَعۡمَالُنَا وَلَكُمۡ اَعۡمَالُكُمۡ ؕ لَا حُجَّةَ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمُ ؕ اَللّٰهُ يَجۡمَعُ بَيۡنَنَا ۚ

اسانجا عمل ۽ توهان لاءِ توهان جا عمل آهن، ناهي ڪو بہ جهڳڙو اسان ۾ ۽ توهان ۾، الله گڏ ڪندو اسان سڀني کي،

اسان جا عمل ۽ اوهان لاءِ اوهان جا عمل آهن، اسان جي ۽ اوهان جي وچ ۾ ڪو تڪرار ڪونهي، الله اسان (سڀني) کي پاڻ ۾ (قيامت ڏينهن)

وَاِلَيۡهِ الۡمَصِيۡرُ ؕ ﴿١٥﴾ وَالَّذِيۡنَ يُحَآجُّوۡنَ فِى اللّٰهِ مِنۡۢ بَعۡدِ مَا

۽ انهيءَ ڏانهن ئي موٽڻو آهي، ۽ جيڪي جهيڙو ٿا وجهن الله جي دين ۾ ان جي مقبول ٿيڻ

گڏ ڪندو ۽ ڏانهس موٽڻ آهي. ۽ الله (جي دين) بابت سندس فرمان قبول ڪرڻ کان پوءِ جيڪي جهڳڙو ڪندا آهن،

اسۡتُجِيۡبَ لَهٗ حُجَّتُهُمۡ دَاحِضَةٌ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ وَعَلَيۡهِمۡ غَضَبٌ

کان پوءِ تہ انهن جو جهيڙو بيڪار آهي سندن رب وٽ ۽ انهن تي ڪاوڙ آهي

تن جي حجت سندن پالڻهار وٽ ڪوڙي ٿيڻ واري آهي ۽ مٿن (الله جو) ڏمر آهي

وَّلَهُمۡ عَذَابٌ شَدِيۡدٌ ﴿١٦﴾ اَللّٰهُ الَّذِىۡۤ اَنۡزَلَ الۡكِتٰبَ بِالۡحَقِّ وَالۡمِيۡزَانَ ؕ

۽ انهن لاءِ سخت عذاب آهي. الله اهو آهي جنهن لاٿو ڪتاب سچو ۽ ترازو (عدل)

۽ انهن لاءِ سخت عذاب آهي. الله اهو آهي جنهن سچو ڪتاب ۽ (انصاف جي) ترازي لاٿي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيْبٌ ﴿١٧﴾ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِيْنَ

۽ ڇا خبر توکي شايد قيامت ويجهي هجي. تڪڙو ٿا گهرن ان کي اهي جيڪي

۽ توکي ڪھڙيءَ ڳالھ ڄاڻايو تہ متان قيامت ويجهي هجي! جيڪي قيامت کي نہ مڃيندا آهن. سي اُن کي

لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهَا ۚ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مُشْفِقُوْنَ مِنْهَا ۙ وَيَعْلَمُوْنَ

نہ ٿا مڃن ان کي، ۽ جن مڃيو آهي سي ڊڄندڙ آهن ان کان ۽ ڄاڻن ٿا

تڪڙو گھرندا آهن. ۽ جن ايمان آندو آهي سي ان کان ڊڄندا آهن ۽ ڄاڻندا آهن تہ بيشڪ

اَنَّهَا الْحَقُّ ؕ اَلَآ اِنَّ الَّذِيْنَ يُمَارُوْنَ فِى السَّاعَةِ لَفِىْ ضَلٰلٍۢ بَعِيْدٍ ﴿١٨﴾

تہ اها برابر اچڻي آهي. خبردار جيڪي ماڻهو شڪ ٿا ڪن قيامت ۾ البت آهن ڏولائي ڏورانهين ۾.

اها سچ (اچڻي) آهي. خبردار! بيشڪ جيڪي قيامت بابت جهڳڙو ڪندا آهن. سي بيشڪ وڏيءَ گمراهيءَ ۾ آهن.

اَللّٰهُ لَطِيْفٌۢ بِعِبَادِهٖ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿١٩﴾ ع

الله نرمي ڪندڙ آهي پنهنجن ٻانهن سان عزت بخشي جنهن کي چاهي، ۽ اهوئي سگهارو زبردست آهي.

الله پنهنجن ٻانهن تي مهربان آهي، جنهن کي گهري (تنهن کي) روزي ڏيندو آهي ۽ اُهو سگهارو غالب آهي.

مَنْ كَانَ يُرِيْدُ حَرْثَ الْاٰخِرَةِ نَزِدْ لَهٗ فِىْ حَرْثِهٖ ۚ وَمَنْ كَانَ

جيڪو گهري ٿو پوک آخرت جي تہ واڌارو ڪندا آهيون اسان ان لاءِ سندس پوک ۾، ۽ جيڪو

جيڪو آخرت جي پوک گھرندو آهي، تنهن لاءِ سنديس پوک ۾ واڌارو ڪندا آهيون ۽ جيڪو دنيا جي

يُرِيْدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ مِنْهَا ۙ وَمَا لَهٗ فِى الْاٰخِرَةِ مِنْ نَّصِيْبٍ ﴿٢٠﴾

چاهي ٿو کيتي دنيا جي ڏيندا آهيون ان کي انهيءَ مان ۽ ناهي ان لاءِ آخرت ۾ ڪو ڀاڱو.

پوک جو ارادو ڪندو آهي، تنهن کي ڪجهہ منجهائنس ڏيندا آهيون ۽ آخرت ۾ ان جو ڪوبہ حصو نہ آهي.

اَمْ لَهُمْ شُرَكٰٓؤُا شَرَعُوْا لَهُمْ مِّنَ الدِّيْنِ مَا لَمْ يَاْذَنْۢ بِهِ اللّٰهُ ؕ

يا آهن انهن جا ڪي شريڪ جن هلايو آهي انهن لاءِ اهڙو طريقو جنهن جو نہ حڪم ڪيو آهي الله.

اُنهن (يعني ڪافرن) جا ڪي اهڙا شريڪ آهن جا جن انهن لاءِ دين مان (اُهو) نئون رستو ٺهرايو آهي؟ جنهن جو الله حڪم نہ ڏنو آهي؟

وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِىَ بَيْنَهُمْ ؕ وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَهُمْ

۽ جيڪڏهن نہ هجي ها فيصلو ڪيل تہ ڪيو وڃي ها نبيرو انهن جي وچ ۾، ۽ بيشڪ ظالمن لاءِ آهي

۽ جيڪڏهن فيصلي ڪرڻ جو وعدو (ٿيل) نہ هجي ها تہ ضرور (هاڻي ئي) سندن وچ ۾ نبيرو ڪجي ها ۽ بيشڪ ظالمن لاءِ ئي

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٢١﴾ تَرَى الظّٰلِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا كَسَبُوْا وَهُوَ

عذاب دردناڪ. ڏسندين ظالمن کي ڊڄندڙ پنهنجي ڪئي کان ۽ اهو

ڏکوئيندڙ عذاب آهي. (اي پيغمبر!) ظالمن جيڪي ڪمايو آهي، تنهن (جي عذاب) سببان کين ڊڄندڙ ڏسندين ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاقِعٌۢ بِهِمْ ؕ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فِيْ رَوْضٰتِ

پوندڙ آهي انهن تي، ۽ جن ايمان آندو ۽ كيا چڱا كم سي باغن

اهو (عذاب) کين پهچندڙ آهي. ۽ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا سي بهشتن جي باغن ۾ هوندا،

الْجَنّٰتِ ۚ لَهُمْ مَّا يَشَآءُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيْرُ ﴿٢٢﴾

بهشتن ۾ هوندا، انهن لاءِ آهي جيڪي گهرن پنهنجي رب وٽ، اهائي آهي مهرباني وڏي.

جيڪي گهرندا سو سندن پالڻهار وٽ انهن لاءِ (موجود) آهي، اِهو ئي وڏو فضل آهي.

ذٰلِكَ الَّذِيْ يُبَشِّرُ اللّٰهُ عِبَادَهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ

اهائي خوشخبري ڏئي ٿو الله ٻانهن پنهنجن کي جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا،

اهو (ثواب) اهو آهي، جنهن جي الله پنهنجن انهن ٻانهن کي خوشخبري ڏيندو آهي، جن ايمان آندو آهي ۽ چڱا ڪم ڪيا آهن.

قُلْ لَّآ اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبٰى ؕ وَمَنْ يَّقْتَرِفْ

چؤ نه ٿو گهران مان اوهان کان ان تي ڪا مزدوري پر محبت مائٽي واري، ۽ جيڪو ڪمائيندو

(اي پيغمبر! کين) چئو ته، آءٌ اوهان کان ان (پيغام پهچائڻ) تي ڪو اجورو نه ٿو گهران، پر (جڳائي ته) مائٽن (جي وچ) ۾ محبت

حَسَنَةً نَّزِدْ لَهٗ فِيْهَا حُسْنًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ﴿٢٣﴾ اَمْ

نيڪي وڌائينداسون تنهن لاءِ ان ۾ سٺائي، بيشڪ الله بخشڻهار قدردان آهي، يا

(رکو) ۽ جيڪو نيڪي ڪمائيندو، تنهن لاءِ ان نيڪيءَ ۾ خوبي وڌائينداسون. بيشڪ الله بخشڻهار قدردان آهي. چوندا آهن ڇا

يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ۚ فَاِنْ يَّشَاِ اللّٰهُ يَخْتِمْ عَلٰى

اهي چون ٿا مڙهيو اٿس الله تي ڪوڙ، پوءِ جيڪڏهن گهري الله ته مهر هڻي

ته (پيغمبر پاڻ) الله تي ڪوڙ ٺاهيو آهي؟ پوءِ جيڪڏهن الله گهري ته تنهنجيءَ دل تي مهر هڻي. الله باطل کي

قَلْبِكَ ؕ وَيَمْحُ اللّٰهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ

دل تنهنجي تي، ۽ ڊاهي ٿو الله ڪوڙ کي ۽ ثابت رکي ٿو سچ کي پنهنجي ڳالهين سان، بيشڪ اهو ڄاڻندڙ آهي

مٽائيندو آهي ۽ پنهنجن سخنن سان سچي دين کي ثابت ڪندو آهي. بيشڪ اهو سينن وارو (ڳجهه) ڄاڻندڙ آهي.

بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٢٤﴾ وَهُوَ الَّذِيْ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ وَ

دلين جي راز کي. ۽ اهو ئي قبول ڪندو آهي توبه پنهنجن ٻانهن جي ۽

۽ اِهو اهو آهي جو پنهنجن ٻانهن جي توبهه قبول ڪندو آهي ۽ گناهن کان معافي

يَعْفُوْا عَنِ السَّيِّاٰتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُوْنَ ﴿٢٥﴾ ۙ وَيَسْتَجِيْبُ الَّذِيْنَ

معاف ڪندو آهي بڇڙايون ۽ ڄاڻندو آهي جيڪي توهان ڪريو ٿا. ۽ ورنائيندو آهي انهن کي جن

ڏيندو آهي ۽ جيڪي ڪندا آهيو سو ڄاڻندو آهي. ۽ جن ايمان آندو آهي ۽ چڱا ڪم ڪيا آهن،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَيَزِيْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ وَالْكٰفِرُوْنَ

ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا ۽ وڌائيندو آهي انهن کي پنهنجي مهرباني سان، ۽ ڪافرن

تن جي دعا قبول ڪندو آهي ۽ پنهنجي فضل سان کين وڌيڪ (بہ) ڏيندو آهي ۽ ڪافرن لاءِ

لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ بَسَطَ اللّٰهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهٖ لَبَغَوْا

لاءِ عذاب سخت آهي. ۽ جي ڪشادي ڪري ها الله، روزي پنهنجي ٻانهن جي تہ بغاوت ڪن ها

ئي سخت سزا آهي. ۽ جيڪڏهن الله پنهنجن ٻانهن جي روزي ڪشادي ڪري ها تہ ملڪ ۾ ضرور بگيڙ

فِي الْاَرْضِ وَلٰكِنْ يُّنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَآءُ ؕ اِنَّهٗ بِعِبَادِهٖ خَبِيْرٌ

ملڪ ۾ پر لاهي ٿو ماپ سان جيڪي چاهي ٿو، بيشڪ اهو پنهنجي ٻانهن جي خبر رکندڙ

وجهن ها! پر جيترو (ٻانهن) گهرندو آهي، (اوترو) نازل ڪندو آهي، ڇو تہ اهو پنهنجن ٻانهن کي ڄاڻندڙ

بَصِيْرٌ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ الَّذِيْ يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوْا وَيَنْشُرُ

ڏسندڙ آهي. ۽ اهو ئي آهي جو وسائي ٿو مينهن انهن جي نااميدي کانپوءِ ۽ پکيڙي ٿو

ڏسندڙ آهي. ۽ (الله) اهو آهي جو (ماڻهن جي) نااميد ٿيڻ کان پوءِ مينهن هيٺ موڪليندو آهي ۽ پنهنجي رحمت

رَحْمَتَهٗ ؕ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿٢٨﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖ خَلْقُ السَّمٰوٰتِ

ٻاجھ پنهنجي، ۽ اهوئي ڪم ٺاهيندڙ ساراهيل آهي. ۽ ان جي نشانين مان آهي پيدا ڪرڻ آسمانن

پکيڙيندو آهي ۽ اهو (ئي) ڪارساز ساراهيل آهي. ۽ آسمانن ۽ زمين جو بڻائڻ ۽ جيڪي سندن

وَالْاَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيْهِمَا مِنْ دَآبَّةٍ ؕ وَهُوَ عَلٰى جَمْعِهِمْ

۽ زمين جو ۽ جيڪي پکيڙيائين انهن ۾ ساهه وارا، ۽ اهو انهن جي گڏ ڪرڻ تي

وچ ۾ چرندڙ پکيڙيائين تن جو (بڻائڻ) سندس نشانين مان آهي ۽ اهو جڏهن گهرندو (تڏهن) سندن گڏ ڪرڻ تي

اِذَا يَشَآءُ قَدِيْرٌ ﴿٢٩﴾ؑ وَمَآ اَصَابَكُمْ مِّنْ مُّصِيْبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ

جڏهن چاهي قادر آهي. ۽ جا پئي توهان کي ڪا مصيبت پوءِ اها توهان جي هٿن

وسوارو آهي. ۽ جيڪا بہ تڪليف اوهان کي پهچندي آهي، سا اوهان جي هٿن جي ڪمائيءَ سببان آهي

اَيْدِيْكُمْ وَيَعْفُوْا عَنْ كَثِيْرٍ ؕ ﴿٣٠﴾ وَمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ فِي الْاَرْضِ ۚۖ

جي ڪئي سبب آهي ۽ معاف ڪري ٿو الله گهڻو ئي. ۽ نہ آهيو توهان عاجز ڪندڙ زمين ۾،

۽ گهڻن (گناهن) کان (الله) ٽارو ڪندو آهي. ۽ اوهين زمين ۾ (ڀڄي) عاجز ڪرڻ وارا نہ آهيو

وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿٣١﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهِ

۽ نہ آهي توهان لاءِ الله کان سواءِ ڪو بہ ساٿي ۽ نڪو مددگار. ۽ ان جي نشانين مان آهن

۽ الله کان سواءِ اوهان جو نہ ڪو ڪارساز ۽ نہ ڪو مددگار آهي. ۽ سندس نشانين مان

رُكُوْعٌ ۱٠

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ﴿٣٢﴾ اِنْ يَّشَاْ يُسْكِنِ الرِّيْحَ فَيَظْلَلْنَ

پيڙيون سمنڊ ۾ جبلن جهڙيون. جيڪڏهن اهو گهري تہ روڪي هوا کي پوءِ ٿري تين

سمنڊ ۾ جبلن وانگر جهاز (۽ پيڙا هلندا) آهن. جيڪڏهن (الله) گهري تہ واءُ کي روڪي، پوءِ پيڙا

رَوَاكِدَ عَلٰى ظَهْرِهٖ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿٣٣﴾

بيهندڙ ان جي پٺيءَ تي، بيشڪ انهيءَ ۾ نشانيون آهن هر صبر ڪندڙ شڪرگذار لاءِ.

سمنڊ جي پٺيءَ تي (هلڻ کان) بيهي رهن. بيشڪ ان ۾ سڀڪنهن صبر ڪندڙ شڪر ڪندڙ لاءِ نشانيون آهن.

اَوْ يُوْبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوْا وَ يَعْفُ عَنْ كَثِيْرٍ ﴿٣٤﴾ وَّيَعْلَمَ الَّذِيْنَ

يا تباهہ ڪري انهن کي سندن ڪئي سبب ۽ معاف ڪري گهڻن کي، ۽ جيئن ڄاڻي انهن کي جيڪي

يا (جيڪڏهن گهري تہ) سندن ڪئي سببان ٻيڙين کي (ٻوڙي) ناس ڪري (تہ بہ وسوارو آهي) ۽ گهڻن (گناهن) کان ٽارو (بہ) ڪندو آهي. ۽ (تہ) جيڪي

يُجَادِلُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا ؕ مَا لَهُمْ مِّنْ مَّحِيْصٍ ﴿٣٥﴾ فَمَآ اُوْتِيْتُمْ مِّنْ

جهڳڙو ڪن ٿا اسان جي آيتن ۾، ناهي انهن لاءِ ڪو بہ ڇوٽڪارو. پوءِ جيڪي مليو توهان کي

اسان جي آيتن بابت جهڳڙو ڪندا آهن، سي ڄاڻن تہ انهن لاءِ ڪو ڇوٽڪارو نہ آهي. پوءِ جيڪي اوهان کي ڏنو ويو آهي، سو ڪجهہ بہ هجي

شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَّ اَبْقٰى لِلَّذِيْنَ

ڪجهہ بہ سو سامان آهي دنيا جي حياتي جو. ۽ جيڪي الله وٽ آهي بهتر ۽ برقرار آهي انهن لاءِ جن

تہ اهو دنيوي حياتيءَ جو (ٿورو) سامان آهي ۽ جيڪي الله وٽ آهي سو ڀلو ۽ هميشہ رهڻ وارو انهن لاءِ آهي، جن

اٰمَنُوْا وَ عَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿٣٦﴾ ۚ وَالَّذِيْنَ يَجْتَنِبُوْنَ كَبٰٓئِرَ

ايمان آندو ۽ پنهنجي رب تي ڀروسو ڪن ٿا. ۽ جيڪي پاسو ڪن ٿا وڏن گناهن

ايمان آندو آهي ۽ پنهنجي پالڻهار تي ڀروسو ڪندا آهن. ۽ (انهن لاءِ بہ) جيڪي وڏن گناهن ۽

الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَاِذَا مَا غَضِبُوْا هُمْ يَغْفِرُوْنَ ﴿٣٧﴾ ۚ وَالَّذِيْنَ

کان ۽ بي حيائي کان ۽ جڏهن بہ ڪاوڙجن ٿا تہ اهي معافي ڏين ٿا. ۽ اهي جن

بيحيائين کان پاڻ پليندا آهن ۽ جڏهن ڪاوڙبا آهن (تڏهن) اهي بخشيندا آهن. ۽ جن

اسْتَجَابُوْا لِرَبِّهِمْ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ ۖ وَاَمْرُهُمْ شُوْرٰى بَيْنَهُمْ ۖ

حڪم مڃيو پنهنجي پالڻهار جو ۽ ساري پڙهيائون نماز ۽ ڪم انهن جو صلاح سان آهي پاڻ ۾

پنهنجي پالڻهار جو حڪم مڃيو ۽ نماز پڙهي ۽ سندن ڪم پاڻ ۾ صلاح سان هوندو آهي

وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿٣٨﴾ ۚ وَالَّذِيْنَ اِذَآ اَصَابَهُمُ الْبَغْيُ

۽ اسان جي ڏني مان خرچ ڪن ٿا. ۽ اهي ماڻهو جڏهن ٿئي انهن تي ڏاڍ تہ

۽ جيڪي کين رزق ڏنوسون، تنهن مان خرچيندا آهن. ۽ اهي (اهڙا آهن) جو جڏهن کين ڪو ظلم پهچي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هُمۡ يَنۡتَصِرُوۡنَ ﴿٣٩﴾ وَجَزٰٓؤُا سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثۡلُهَا ۚ فَمَنۡ عَفَا

(تڏهن مظلوم جو مناسب) بدلو وٺندا آهن. ۽ برائيءَ جو بدلو اهڙي برائي آهي، پوءِ جيڪو معاف ڪري

وَاَصۡلَحَ فَاَجۡرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيۡنَ ﴿٤٠﴾ وَلَمَنِ

۽ صلح ڪري تنهن جو اجر الله تي آهي، بيشڪ الله ظالمن کي دوست نہ رکندو آهي. ۽ بيشڪ جيڪي

انۡتَصَرَ بَعۡدَ ظُلۡمِهٖ فَاُولٰٓئِكَ مَا عَلَيۡهِمۡ مِّنۡ سَبِيۡلٍ ﴿٤١﴾ ؕ اِنَّمَا

پنهنجي ايذائجڻ کان پوءِ وير وٺن تن تي ڪا (ڏوراپي جي) واٽ ڪانهي. (ڏوراپي جي)

السَّبِيۡلُ عَلَى الَّذِيۡنَ يَظۡلِمُوۡنَ النَّاسَ وَيَبۡغُوۡنَ فِى الۡاَرۡضِ

واٽ رڳو انهن تي آهي، جيڪي ماڻهن کي ايذائيندا آهن ۽ ملڪ ۾ ناحق فساد وجهندا آهن.

بِغَيۡرِ الۡحَقِّ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ﴿٤٢﴾ وَلَمَنۡ صَبَرَ وَغَفَرَ

انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي. ۽ البت جيڪو صبر ڪري ۽ بخشي (تہ)

اِنَّ ذٰلِكَ لَمِنۡ عَزۡمِ الۡاُمُوۡرِ ﴿٤٣﴾ ع وَمَنۡ يُّضۡلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ

بيشڪ اهو (ڳڻ) همت جي ڪمن مان آهي. ۽ جنهن کي الله گمراه ڪري تنهن جو

مِنۡ وَّلِىٍّ مِّنۡۢ بَعۡدِهٖ ؕ وَتَرَى الظّٰلِمِيۡنَ لَمَّا رَاَوُا الۡعَذَابَ

ان کان پوءِ ڪو پرجهلو ڪونهي ۽ (تون) ظالمن کي ڏسندين تہ جڏهن (اهي) سزا ڏسندا

يَقُوۡلُوۡنَ هَلۡ اِلٰى مَرَدٍّ مِّنۡ سَبِيۡلٍ ﴿٤٤﴾ ۚ وَتَرٰىهُمۡ يُعۡرَضُوۡنَ عَلَيۡهَا

(تڏهن) چوندا تہ (هاڻي دنيا ۾) ورڻ جي ڪا واه آهي ڇا؟ ۽ کين ڏسندين جو دوزخ جي آڏو ڪبن،

خٰشِعِيۡنَ مِنَ الذُّلِّ يَنۡظُرُوۡنَ مِنۡ طَرۡفٍ خَفِىٍّ ؕ وَقَالَ الَّذِيۡنَ

خواريءَ کان جهڪا ٿيل هوندا ڏٻيءَ اک سان پيا نهاريندا. ۽ مؤمن چوندا تہ بيشڪ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰمَنُوْٓا اِنَّ الْخٰسِرِيْنَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَاَهْلِيْهِمْ يَوْمَ

ايمان وارن بيشڪ نقصان وارا اهي آهن جن زيان ڪيو پنهنجو ۽ پنهنجي گهروارن جو ڏينهن

توڻي وارا آهي آهن جن پاڻ ڪي ۽ پنهنجن گهر وارن کي قيامت جي ڏينهن نقصان لاتو!

الْقِيٰمَةِ ؕ اَلَآ اِنَّ الظّٰلِمِيْنَ فِيْ عَذَابٍ مُّقِيْمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَ لَهُمْ

قيامت جي، خبردار بيشڪ ظالم هوندا عذاب دائمي ۾. ۽ نه هوندا انهن لاءِ

خبردار! بيشڪ ظالم هميشه جي عذاب ۾ هوندا. ۽ الله کان سواءِ انهن جا

مِّنْ اَوْلِيَآءَ يَنْصُرُوْنَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ

حمايتي جو مدد ڪن انهن جي الله کان سواءِ ۽ جنهن کي گمراه ڪري الله

ڪي پرجهلا نه هوندا جي ڪين مدد ڏين ۽ جنهن کي الله گمراه ڪري

فَمَا لَهٗ مِنْ سَبِيْلٍ ؕ ﴿٤٦﴾ اِسْتَجِيْبُوْا لِرَبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ

پوءِ ناهي انهيءَ لاءِ ڪو چارو. مڃيو حڪم پنهنجي پالڻهار جو هن کان اڳ جو اچي

تنهن لاءِ ڪا واٽ نه آهي. پنهنجي پالڻهار جو حڪم ان ڏينهن (جي اچڻ) کان اڳ قبول ڪريو، جنهن کي الله

يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ ؕ مَا لَكُمْ مِّنْ مَّلْجَاٍ يَّوْمَئِذٍ وَّمَا لَكُمْ

اهو ڏينهن جنهن کي ناهي هٽڻو الله جي طرفان، نه هوندو توهان لاءِ ڪو بچاءُ ان ڏينهن ۽ نه هوندو توهان کي

(جي پار) کان ٽرڻو نه آهي. ان ڏينهن نڪا اوهان کي واهه آهي ۽ نڪا اوهان لاءِ اوپري ٿي (لڪڻ جي جاءِ) آهي.

مِّنْ نَّكِيْرٍ ﴿٤٧﴾ فَاِنْ اَعْرَضُوْا فَمَآ اَرْسَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ؕ اِنْ

ڪو انڪار. پوءِ جيڪڏهن منهن موڙين ته نه موڪليو آهي اسان توکي انهن تي نگهبان ڪري، رڳو

پوءِ جيڪڏهن (اهي) منهن موڙين ته توکي مٿن نگهبان ڪري نه موڪليو اٿون. توتي پيغام پهچائڻ کان سواءِ

عَلَيْكَ اِلَّا الْبَلٰغُ ؕ وَاِنَّآ اِذَآ اَذَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا ۚ

توتي آهي پهچائڻ ۽ بيشڪ جڏهن اسان چکايون ٿا ماڻهوءَ کي پنهنجي پاران ته خوش ٿئي ٿو ان تي،

(ٻيو) ڪجهه لازم نه آهي ۽ بيشڪ اسين جڏهن انسان کي پاڻ وٽان رحمت (جو مزو) چکائيندا آهيون (تڏهن) ان سان خوش ٿيندو آهي

وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ فَاِنَّ الْاِنْسَانَ كَفُوْرٌ ﴿٤٨﴾

۽ جيڪڏهن پهچي ٿي انهن کي ڪا برائي ان جي جو پيش ڪيو سندن هٿن ته پوءِ اهو انسان بي شڪر آهي.

۽ جيڪڏهن ڪا تڪليف سندن هٿن جي اڳ ڪئي سببان کين پهچندي آهي ته بيشڪ ماڻهو بي شڪر (ٿيندو) آهي.

لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ؕ يَهَبُ لِمَنْ يَّشَآءُ

الله جي حڪومت آهي آسمانن ۽ زمين تي، پيدا ڪري ٿو جيڪي گهري، ڏئي ٿو جنهنکي وڻيس

آسمانن ۽ زمين جي بادشاهي خاص الله جي آهي. جيڪي گهري (سو) خلقيندو آهي. جنهن کي وڻيس (تنهن کي)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِنَاثًا وَّيَهَبُ لِمَنۡ يَّشَآءُ الذُّكُوۡرَ ﴿٤٩﴾ اَوۡ يُزَوِّجُهُمۡ ذُكۡرَانًا وَّاِنَاثًا ۚ

ڏيئرون ۽ ڏئي ٿو جنهن کي وٽيس پٽ. يا گڏي ڏئي ٿو انهن کي پٽ ۽ ڏيئرون.

ڏيئرون بخشيندو آهي ۽ جنهن کي وٽيس تنهن کي پٽ بخشيندو آهي. يا کين پٽ ۽ ڏيئرون گڏ ڏيندو آهي

وَيَجۡعَلُ مَنۡ يَّشَآءُ عَقِيۡمًا ؕ اِنَّهٗ عَلِيۡمٌ قَدِيۡرٌ ﴿٥٠﴾ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ

۽ ڪري ٿو جنهن کي چاهي سنڍ، بيشڪ اهو ڄاڻندڙ قدرت وارو آهي. ۽ نه آهي ڪنهن ماڻهوءَ

۽ جنهن کي وٽيس (تنهن کي) سنڍ ڪندو آهي، بيشڪ اهو ڄاڻندڙ وسوارو آهي. ۽ ڪنهن ماڻهوءَ لاءِ ٿيڻو ٿي نه آهي

اَنۡ يُّكَلِّمَهُ اللّٰهُ اِلَّا وَحۡيًا اَوۡ مِنۡ وَّرَآئِ حِجَابٍ اَوۡ يُرۡسِلَ رَسُوۡلًا

جو ڳالهائي ان سان الله پر اشاري سان يا پنيان پردي جي يا موڪلي ڪو قاصد

ته الله ساڻس ڳالهائي، سواءِ هن جي ته اشاري سان يا پردي جي پويان يا ڪنهن قاصد موڪلڻ سان (ڳالهائي).

فَيُوۡحِىَ بِاِذۡنِهٖ مَا يَشَآءُ ؕ اِنَّهٗ عَلِىٌّ حَكِيۡمٌ ﴿٥١﴾ وَكَذٰلِكَ اَوۡحَيۡنَاۤ

پوءِ اهو پهچائي ٿو ان جي حڪم سان جو چاهي ٿو، يقينن اهو مٿانهون حڪمت وارو آهي. ۽ اهڙي طرح موڪليوسون

پوءِ جيڪي الله گهري، سو سندس حڪم سان پهچائي ڏئي، بيشڪ اهو (سڀ کان) مٿاهون حڪمت وارو آهي. ۽ اهڙيءَ طرح اسان

اِلَيۡكَ رُوۡحًا مِّنۡ اَمۡرِنَا ؕ مَا كُنۡتَ تَدۡرِىۡ مَا الۡكِتٰبُ

توڏانهن قرآن کي پنهنجي ڪلام مان، نه ڄاڻندو هئين تون ته ڇا آهي ڪتاب

پنهنجي ڪلام سان توڏانهن قرآن وحي ڪيو (اي پيغمبر) تون نه ڄاڻندو هئين ته ڪتاب ڇا آهي؟ ۽ نڪي (ڄاڻندو هئين ته)

وَلَا الۡاِيۡمَانُ وَلٰكِنۡ جَعَلۡنٰهُ نُوۡرًا نَّهۡدِىۡ بِهٖ مَنۡ نَّشَآءُ

۽ ڇا آهي ايمان پر ڪيوسون انکي نور راهه ڏيکاريون ٿا ان سان جنهن کي چاهيون ٿا

ايمان (ڇا آهي)؟ پر قرآن کي نور ڪيو اٿئون، پنهنجن ٻانهن مان جنهن کي گهرون

مِنۡ عِبَادِنَا ؕ وَاِنَّكَ لَتَهۡدِىۡۤ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسۡتَقِيۡمٍ ﴿٥٢﴾

پنهنجي ٻانهن مان، ۽ بيشڪ تون هدايت ڪرين ٿو رستي سڌي ڏانهن.

(تنهن کي) ان سان سڌو رستو ڏيکاريندا آهيون ۽ بيشڪ تون سڌي رستي ڏانهن هدايت ڪندو آهين.

صِرَاطِ اللّٰهِ الَّذِىۡ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الۡاَرۡضِ ؕ

رستي الله جي ڏانهن جنهن جو آهي اهو سڀ جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي.

(يعني) انهيءَ الله جو رستو جو جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين آهي سو سندس آهي.

اَلَاۤ اِلَى اللّٰهِ تَصِيۡرُ الۡاُمُوۡرُ ﴿٥٣﴾ ع

خبردار الله ڏانهن ٿي موٽن ٿا سڀ معاملا.

خبردار! الله ڏانهن (ٿي سڀ) ڪم وري ويندا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ الزُّخْرُفِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ — اٰيَاتُهَا ٨٩ رُكُوْعَاتُهَا ٧

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

حٰمٓ ۚ ﴿١﴾ وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ۙ ﴿٢﴾ اِنَّا جَعَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ

حمر. قسم آهي ڪتاب پڌري جو. تہ اسان ڪيوسون انهيءَ کي قرآن عربي جيئن توهان

حمر. (هن) پڌري ڪتاب جو قسم آهي. تہ بيشڪ اسان هن (ڪتاب) کي عربيءَ (ٻوليءَ ۾) قرآن ڪيو آهي تہ مَنَ اوهين

تَعْقِلُوْنَ ﴿٣﴾ ۚ وَاِنَّهٗ فِيْٓ اُمِّ الْكِتٰبِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيْمٌ ﴿٤﴾ ؕ اَفَنَضْرِبُ

سمجهو. ۽ بيشڪ اهو لوح محفوظ ۾ اسان وٽ آهي تمام بلند مضبوط. ڇا پوءِ موڙيون اسان

سمجهو. ۽ بيشڪ اهو (ڪتاب) لوح محفوظ ۾ اسان وٽ (لکيل) آهي. بيشڪ (اهو ڪتاب) وڏي مرتبي وارو حڪمت وارو آهي.

عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا اَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِيْنَ ﴿٥﴾ وَكَمْ اَرْسَلْنَا

توهان کان انهيءَ ذڪر کي پاسي ڪري جو توهان آهيو قوم حد کان لنگهندڙ. ۽ ڪيترائي موڪلياسون

اوهان کان نصيحت کي هن ڪري منهن موڙي ڇهليندا سون ڇا تہ اوهين حد کان لنگهيل قوم آهيو؟ ۽ اڳين (قومن) ۾

مِنْ نَّبِيٍّ فِي الْاَوَّلِيْنَ ﴿٦﴾ وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ نَّبِيٍّ اِلَّا كَانُوْا بِهٖ

نبي اڳين ۾. ۽ نہ ايندو هئو انهن وٽ ڪوبہ پيغمبر پر اهي ان تي

گهڻائي پيغمبر موڪلياسون. ۽ وٽن ڪو بہ پيغمبر نہ ٿي آيو. جو ساڻس ٺٺوليون نہ ٿي ڪيائون.

يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٧﴾ فَاَهْلَكْنَآ اَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَّمَضٰى مَثَلُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٨﴾

ٺوڪون ڪندا هئا. پوءِ تباهہ ڪيوسون انهن کان بہ وڌي سگهہ وارن کي ۽ گذريو آهي مثال اڳين جو.

پوءِ انهن (قريشن) کان سگهہ ۾ تمام ڏاڍن (عاد ۽ ثمود) کي (جو ڪائنٽ بلڪل سگهارا هئا) ناس ڪيوسون ۽ اڳين جي حالت (اڳئين بيان ۾)

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلُنَّ خَلَقَهُنَّ

۽ جيڪڏهن پڇا ڪندين تون انهن کان تہ ڪنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي تہ ضرور چوندا پيدا ڪيو آهي انهن کي

گذري چڪي آهي. ۽ جيڪڏهن (تون) ڪائنٽ پڇين تہ آسمانن ۽ زمين کي ڪنهن بڻايو؟ تہ ضرور چوندا تہ انهن کي

الْعَزِيْزُ الْعَلِيْمُ ﴿٩﴾ ۙ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَّجَعَلَ لَكُمْ

زبردست ڄاڻ واري، جنهن ڪئي توهان لاءِ ڌرتي قرار جي جاءِ ۽ ڪيائين توهان لاءِ

زبردست ڄاڻندڙ (الله) بڻايو آهي. (انهيءَ الله) جنهن اوهان لاءِ زمين کي وڇاڻو بڻايو ۽ اوهان لاءِ منجهس

فِيْهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿١٠﴾ ۚ وَالَّذِيْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً

ان ۾ رستا جيئن توهان واٽ وارا ٿيو. ۽ جنهن لاٿو آسمان مان پاڻي

رستا بڻايا تہ مَنَ اوهين سڌو رستو لهو. ۽ (انهيءَ الله) جنهن آسمان مان اندازي سان پاڻي وسايو. پوءِ ان

ع ١٠

بِقَدَرٍ فَاَنْشَرْنَا بِهٖ بَلْدَةً مَّيْتًا ۚ كَذٰلِكَ تُخْرَجُوْنَ ⑪ وَالَّذِيْ

قدر آهر، پوءِ آباد ڪيوسون ان سان ملڪ غيرآباد، اهڙيءَ طرح اوهان کي ڪڍيو ويندو. ۽ جنهن

(پاڻيءَ) سان ويران شهر کي آباد ڪيوسون. اهڙيءَ طرح اوهان کي (قبرن مان) ڪڍبو. ۽ (اُهيءُ الله) جنهن

خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الْفُلْكِ وَالْاَنْعَامِ مَا

پيدا ڪيا جوڙا هر قسم جا ۽ ڪيائين توهان لاءِ ٻيڙيون ۽ چوپايا جانور جن تي

هر قسم جا جانور بڻايا ۽ اوهان لاءِ ٻيڙيون ۽ اُهي جانور بڻايائين جن تي (اوهين) چڙهو.

تَرْكَبُوْنَ ⑫ لِتَسْتَوٗا عَلٰى ظُهُوْرِهٖ ثُمَّ تَذْكُرُوْا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ اِذَا

سوار ٿيو ٿا. جيئن ٿي ويهو انهن جي پٺين تي پوءِ ياد ڪريو احسان پنهنجي رب جو جڏهن

تہ انهن جي پٺين تي سڌا ٿي ويهو. وري جڏهن مٿن سنوان ٿي ويهو (تڏهن) پنهنجي پالڻهار جي

اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُوْلُوْا سُبْحٰنَ الَّذِيْ سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا

ٿي ويهو ٿا ان تي ۽ چئو پاڪ آهي اها ذات جنهن تابع ڪيو اسان لاءِ هن کي ۽ نہ

نعمت ياد ڪيو ۽ چئو تہ اُهو (الله) پاڪ آهي. جنهن هيءُ اسان کي نوائي ڏنو ۽ (اسين) اُن کي (ڪڏهن)

كُنَّا لَهٗ مُقْرِنِيْنَ ⑬ وَاِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُوْنَ ⑭ وَجَعَلُوْا لَهٗ مِنْ

هئاسون ان تي سگهہ رکندڙ. ۽ بيشڪ اسان پنهنجي رب ڏانهن موٽندڙ آهيون. ۽ بڻايائون الله لاءِ

نوائڻ وارا نہ هئاسون. ۽ بيشڪ اسين پنهنجي پالڻهار ڏانهن موٽڻ وارا آهيون. ۽ الله لاءِ سندس ٻانهن مان

عِبَادِهٖ جُزْءًا ۭ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ مُّبِيْنٌ ⑮ؑ اَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ

سندس ٻانهن مان اولاد، بيشڪ انسان البت بي شڪر ظاهر آهي. ڇا ورتائين پنهنجيءَ مخلوق مان

اولاد مقرر ڪيائون. بيشڪ انسان پڌرو بي شڪر آهي. (الله) پنهنجيءَ مخلوقات مان (پاڻ لاءِ) ڌيئرون اختيار ڪيون ڇا

بَنٰتٍ وَّاَصْفٰىكُمْ بِالْبَنِيْنَ ⑯ وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ

ڌيئر ۽ چونڊي ڏنائين توهان کي پٽ؟ ۽ جڏهن واڌائي ڏجي ٿي انهن مان ڪنهن کي ان جي جنهن جو ڏنائين

۽ اوهان کي پٽن سان چونڊيو اٿس (ڇا)؟ ۽ جڏهن منجهائن ڪنهين کي انهيءَ شيءِ (يعني ڌيءَ جي ڄمڻ) جي خبر ڏجي جيڪا

لِلرَّحْمٰنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا وَّهُوَ كَظِيْمٌ ⑰ اَوَمَنْ يُّنَشَّؤُا

الله لاءِ مثال تہ ٿئي ٿو منهن ان جو ڪارو ۽ اهو آهي غم ۾ ڀريل. ڇا ۽ اهڙو جيڪو پلجي ٿو

ٻاجهاري (الله) لاءِ مثال بيان ڪئي اٿس، (تڏهن) سندس منهن ڪارانجي ويندو آهي ۽ اهو ڏک ۾ ڀريو هوندو آهي. جيڪو ڳهن

فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِيْنٍ ⑱ وَجَعَلُوا الْمَلٰۤئِكَةَ

زيورن ۾ ۽ اهو هجي جهڳڙي ۾ نہ بيان ڪندڙ. ۽ بڻايو اٿن ملائڪن کي،

۾ پالجي ٿو ۽ لڙائيءَ ۾ پڌرو نہ ٿو ٿئي. اهڙي کي (الله سان نسبت ڏين ٿا) ڇا؟ ۽ انهن ملائڪن کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِيْنَ هُمْ عِبٰدُ الرَّحْمٰنِ اِنَاثًا ؕ اَشَهِدُوْا خَلْقَهُمْ ؕ سَتُكْتَبُ

جيڪي اهي الله جا ٻانها آهن، عورتون، ڇا انهن ڏٺي هئي پيدائش انهن جي، اجهو لکبي

(الله جيون) ڏيئرون مقرر ڪيون اٿن جي (ٻانڌ) الله جا ٻانها آهن. (اهي) سندن پيدا ٿيڻ وقت حاضر هئا ڇا؟ سندين

شَهَادَتُهُمْ وَيُسْـَٔلُوْنَ ⑲ وَقَالُوْا لَوْ شَآءَ الرَّحْمٰنُ مَا عَبَدْنٰهُمْ ؕ

شاهدي انهن جي ۽ ڪانئن پڇا ٿيندي. ۽ چيائون جيڪڏهن گهري ها الله ته نه پوڄا ڪيون ها انهن جي،

(اها) شاهدي سگهو لکبي ۽ (هو قيامت ۾) پڇيا ويندا. ۽ چوندا آهن ته جيڪڏهن ٻاجهارو (الله) گهري ها ته انهن (ملائڪن) جي عبادت نه

مَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۗ اِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ⑳ؕ اَمْ اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا

ناهي انهن کي ان جي ڪا ڄاڻ، اهي رڳو اٽڪلون ٿا ڪن. ڇا اسان ڏنو آهي انهن کي ڪو ڪتاب

ڪريون ها! ڪين ان (ڳالهه) جي ڪا ڄاڻپ نه آهي، اهي رڳو اٽڪل هڻندا آهن. ڪين ان (قرآن) کان اڳ ڪو ڪتاب ڏنو اٿون ڇا.

مِّنْ قَبْلِهٖ فَهُمْ بِهٖ مُسْتَمْسِكُوْنَ ㉑ بَلْ قَالُوْٓا اِنَّا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا

ان کان اڳي پوءِ اهي ان کي چنبڙي وٺندڙ آهن. پر چيائون اسان ڏٺوسون پنهنجن ابن ڏاڏن کي

جو انهن اُن کي چنبڙي ورتو آهي؟ (نه!) بلڪ چوندا آهن ته بيشڪ اسان پنهنجن اَبن ڏاڏن کي هڪ طريقي تي ڏٺو

عَلٰٓى اُمَّةٍ وَّاِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ مُّهْتَدُوْنَ ㉒ وَكَذٰلِكَ مَآ اَرْسَلْنَا مِنْ

دين تي ۽ اسان آهيون انهن جي نشانن تي رستو وٺندڙ. ۽ اهڙي طرح جڏهن به موڪليوسون

۽ بيشڪ اسين سندن پيرن تي سڌو هلڻ وارا آهيون. ۽ اهڙيءَ طرح اڳ توکان ڪنهن ڳوٺ

قَبْلِكَ فِىْ قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيْرٍ اِلَّا قَالَ مُتْرَفُوْهَآ ۙ اِنَّا وَجَدْنَآ

توکان اڳ ۾ ڪنهن ڳوٺ ۾ ڪو خوف ڏياريندڙ ته چوڻ لڳا اتان جا سرمائيدار بيشڪ اسان ڏٺوسون

۾ ڪو ڊيڄاريندڙ نه موڪليوسون، پر ان جي عياشبين (ماڻهن) چيو ته اسان پنهنجا پيءُ ڏاڏا هڪ طريقي تي ڏٺا

اٰبَآءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَّاِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ مُّقْتَدُوْنَ ㉓ قٰلَ اَوَلَوْ جِئْتُكُمْ

پنهنجن ابن ڏاڏن کي هڪ طريقي تي ۽ اسان انهن جي وکن تي هلندڙ آهيون. چيائين ڇا جيتوڻيڪ آڻيان توهان وٽ

۽ بيشڪ اسين انهن جي (ئي) پيرن تي پيروي ڪندڙ آهيون. (پيغمبرا ڳين) چيو ته، (پنهنجن ابن ڏاڏن جي پيروي ڪندو) ڇا؟ جيتوڻيڪ اوهان وٽ

بِاَهْدٰى مِمَّا وَجَدْتُّمْ عَلَيْهِ اٰبَآءَكُمْ ؕ قَالُوْٓا اِنَّا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ

وڌيڪ سڌي راهه ان کان جنهن تي لڌو اٿوَ پنهنجن ابن ڏاڏن کي، چيائون اسان توهان جي آندل شيءِ کي

اهو (دين) آندو اٿم، جنهن (دين) تي اوهان پنهنجن پيُن ڏاڏن کي ڏٺو تنهن کان وڌيڪ سڌو رستو ڏيکاريندڙ آهي، چيائون ته جنهن شيءِ سان اوهان

كٰفِرُوْنَ ㉔ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ㉕ع

بلڪل نه مڃيندا سون. پوءِ بدلو ورتوسون انهن کان پوءِ ڏس ته ڪيئن ٿيو انجام ڪوڙي ڪندڙن جو.

کي موڪليو ويو آهي تنهن جا اسين منڪر آهيون. پوءِ ڪانئن بدلو ورتوسون، پوءِ ڏس ته ڪوڙن جي پڇاڙي ڪيئن ٿي!

النصف

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَ اِذۡ قَالَ اِبۡرٰهِيۡمُ لِاَبِيۡهِ وَقَوۡمِهٖۤ اِنَّنِىۡ بَرَآءٌ مِّمَّا تَعۡبُدُوۡنَ ۝٢٦ اِلَّا

۽ (ياد ڪر) جڏهن چيو ابراهيم پنهنجي پيءُ ۽ پنهنجي قوم کي تہ مان بيزار آهيان انڪان جنهن جي پوڄا ٿا ڪريو. سواءِ

۽ (ياد ڪر!) جڏهن ابراهيم پنهنجي پيءُ ۽ پنهنجيءَ قوم کي چيو تہ. جنهن شيءِ کي (اوهين) پوڄيندا آهيو. تنهن کان بيشڪ آءٌ بيزار آهيان.

الَّذِىۡ فَطَرَنِىۡ فَاِنَّهٗ سَيَهۡدِيۡنِ ۝٢٧ وَجَعَلَهَا كَلِمَةًۢ بَاقِيَةً فِىۡ

ان ذات جي جنهن خلقيو مونکي پوءِ اهو ڏگ لاڳيندو مونکي. ۽ ڪياڻين انهيءَ کي ڳالهہ رهندڙ پنهنجن

پر جنهن مون کي پيدا ڪيو سو بيشڪ مون کي سگهوئي هدايت ڪندو. ۽ الله سندن اولاد ۾ اها (توحيد جي ڪلمي جي)

عَقِبِهٖ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُوۡنَ ۝٢٨ بَلۡ مَتَّعۡتُ هٰۤؤُلَاۤءِ وَاٰبَآءَهُمۡ حَتّٰى

پونيرن ۾ متان اهي رجوع ٿين. بلڪ مون نفعو ڏنو انهن کي ۽ انهن جي ابن ڏاڏن کي ايسين

ڳالهہ هميشہ رهائي تہ متان اهي (ڪافر) موٽن. بلڪ اسان انهن ۽ سندن ابن ڏاڏن کي آسائتو ڪيو تان جو

جَآءَهُمُ الۡحَقُّ وَرَسُوۡلٌ مُّبِيۡنٌ ۝٢٩ وَلَمَّا جَآءَهُمُ الۡحَقُّ قَالُوۡا هٰذَا

آيو انهن وٽ سچو دين ۽ رسول پڌرو. ۽ جڏهن آيو وٽن اهو حق چيائون هي

وٽن سچو دين ۽ پڌرو پيغمبر (محمد ص) آيو. ۽ جنهن مهل سچو دين وٽن آيو (تنهن مهل) چيائون تہ هيءُ

سِحۡرٌ وَّاِنَّا بِهٖ كٰفِرُوۡنَ ۝٣٠ وَقَالُوۡا لَوۡلَا نُزِّلَ هٰذَا الۡقُرۡاٰنُ عَلٰى رَجُلٍ

جادو آهي ۽ اسان ان جا انڪاري آهيون. ۽ چيائون ڇو نہ لاٿو ويو هي قرآن ڪنهن ماڻهوءَ تي

جادو آهي ۽ بيشڪ اسين اُن جا منڪر آهيون. ۽ چيائون تہ (هنن) ٻن ڳوٺن (مڪي ۽ طائف) وارن مان ڪنهن وڏي ماڻهوءَ تي

مِّنَ الۡقَرۡيَتَيۡنِ عَظِيۡمٍ ۝٣١ اَهُمۡ يَقۡسِمُوۡنَ رَحۡمَتَ رَبِّكَ ؕ نَحۡنُ قَسَمۡنَا

ٻن ڳوٺن مان وڏي تي. ڇا اهي ورهائن ٿا رحمت تنهنجي رب جي، اسان ئي ورهايو آهي

هيءُ قرآن ڇو نہ نازل ڪيو ويو؟ اهي تنهنجي پالڻهار جي رحمت ورهائيندا آهن ڇا؟ دنيا جي حياتيءَ ۾

بَيۡنَهُمۡ مَّعِيۡشَتَهُمۡ فِى الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا وَرَفَعۡنَا بَعۡضَهُمۡ فَوۡقَ بَعۡضٍ

انهن جي وچ ۾ سندن گذران کي دنيا جي حياتي ۾ ۽ بلند ڪيا آهن هڪڙن جا ٻين جي مٿان

سندن روزي سندن وچ ۾ اسان ئي ورهائي آهي ۽ انهن مان هڪڙن کي ٻين کان وڏي مرتبي وارو ڪيوسون

دَرَجٰتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعۡضُهُمۡ بَعۡضًا سُخۡرِيًّا ؕ وَرَحۡمَتُ رَبِّكَ خَيۡرٌ مِّمَّا

مرتبا جيئن بڻائن هڪڙا ٻين کي خدمتگار. ۽ رحمت تنهنجي رب جي ڀلي آهي ان کان

تہ جيئن هڪڙا ٻين کي خدمتگار ڪري وٺن ۽ جيڪو (دنيا جو مال) گڏ ڪندا آهن. تنهن کان تنهنجي پالڻهار جي رحمت ڀلي آهي.

يَجۡمَعُوۡنَ ۝٣٢ وَلَوۡلَاۤ اَنۡ يَّكُوۡنَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً لَّجَعَلۡنَا لِمَنۡ

جو ميڙن ٿا. ۽ جيڪڏهن نہ هجي ها هيءَ تہ ٿيندا ماڻهو تولو هڪڙو ڪفر جو تہ ڪريون ها انهن لاءِ جيڪي

۽ جيڪڏهن ائين نہ هجي ها تہ (متان) ماڻهو هڪ ٽولي (ڪفر جي) ٿي وڃن تہ جيڪي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَّكْفُرُ بِالرَّحْمٰنِ لِبُيُوْتِهِمْ سُقُفًا مِّنْ فِضَّةٍ وَّمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُوْنَ ۝۳۳ لا

كفر ڪن ٿا اللہ جو سندن گھرن جون ڇتيون چانديءَ جون ۽ ڏاڪڻيون بہ جن تي اهي چڙهندا آهن.

پاجهاري (الله) جو انڪار ڪندا آهن، تن لاءِ سندن گهرن جون ڇتيون ۽ ڏاڪڻيون جن تي چڙهن سي چانديءَ جون ڪريون ها.

وَلِبُيُوْتِهِمْ اَبْوَابًا وَّسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِـُٔوْنَ ۝۳۴ لا وَزُخْرُفًا ؕ وَاِنْ كُلُّ

۽ انهن جي گهرن جا دروازا ۽ پلنگ جن تي اهي ٽيڪ ڏئي ويهندا آهن. (چاندي) ۽ سون ۽ ناهي

۽ سندن گهرن جا دروازا ۽ پلنگ جن تي ٽيڪ ڏئي ويهن (سي بہ چانديءَ جا ڪريون ها). ۽ (ٻيا) سون (جا بہ ڪريون ها).

ذٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَالْاٰخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِيْنَ ۝۳۵ ع

اهو ڪجهہ پر سامان دنيا جي حياتي جو، ۽ آخرت تنهنجي رب وٽ آهي، پرهيزگارن لاءِ.

۽ اهو سڀڪجهہ رڳو دنيا جي حياتيءَ جو (ٿورو مال) متاع آهي ۽ تنهنجي پالڻهار وٽ آخرت پرهيزگارن لاءِ آهي.

وَمَنْ يَّعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقَيِّضْ لَهٗ شَيْطٰنًا فَهُوَ لَهٗ قَرِيْنٌ ۝۳۶

۽ جيڪو انڌو ٿيندو اللہ جي ياد کان تہ ٻجينداسون ان تي شيطان پوءِ اهو انهيءَ جو ساٿي ٿئي ٿو.

۽ جيڪو ٻاجهاري (الله) جي ياد ڪرڻ کان غافل ٿيندو آهي، تنهن لاءِ هڪ شيطان مقرر ڪندا آهيون، جو اهو ان جو سنگتي هوندو آهي.

وَاِنَّهُمْ لَيَصُدُّوْنَهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ۝۳۷

۽ بيشڪ اهي روڪن ٿا انهن کي رستي کان ۽ ڀانئن ٿا تہ اهي پاڻ راهہ تي آهن.

۽ بيشڪ اهي (شيطان) انهن کي (سڌيءَ) واٽ کان جهليندا آهن ۽ (ماڻهو پاڻ) ڀائيندا آهن تہ اهي هدايت وارا آهن.

حَتّٰۤى اِذَا جَآءَنَا قَالَ يٰلَيْتَ بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ

نيٺ جڏهن ايندو اسان وٽ تہ چوندو هاءِ جيڪر هجي ها منهنجي ۽ تنهنجي وچ ۾ سنڌو اوڀر ۽ اولهہ جو پوءِ بڇڙو آهي

تان جو جڏهن اسان وٽ ايندو (تڏهن پنهنجي سنگتيءَ شيطان کي) چوندو تہ هاءِ افسوس! (جيڪر) منهنجي ۽ تنهنجي وچ ۾ اوڀر اولهہ جيتري ڏورائي

الْقَرِيْنُ ۝۳۸ وَلَنْ يَّنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ اِذْ ظَّلَمْتُمْ اَنَّكُمْ فِى الْعَذَابِ

اهو دوست ۽ هرگز نہ فائدو ڏيندو اوهان کي اڄ جڏهن توهان ظلم ڪيو بيشڪ توهان عذاب ۾

هجي ها! جو (تهنجي) سنگت بڇڙي آهي. ۽ (چونداسون تہ) چونڪ ظلم ڪيو اٿوَ (تنهن ڪري) اڄ اوهان کي (اِها ڳالهہ) اصل فائدو نہ ڏيندي تہ

مُشْتَرِكُوْنَ ۝۳۹ اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ اَوْ تَهْدِى الْعُمْىَ وَمَنْ كَانَ

شريڪ آهيو. ڇا پوءِ تون ٻڌائيندين ٻوڙن کي يا ڏڳ لائيندين انڌن کي ۽ انهن کي جيڪي

اوهين (۽ شيطان منهنجي) عذاب منجهہ پاڻ ۾ ڀائيوار هجو. (اي پيغمبر!) تون ٻوڙن کي ٻڌائي ٿو سگهين ڇا؟ يا انڌن کي ۽ اهو جيڪو پڌريءَ

فِىْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝۴۰ فَاِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَاِنَّا مِنْهُمْ مُّنْتَقِمُوْنَ ۝۴۱ لا اَوْ

آهن گمراهي پڌري ۾. پوءِ جيڪڏهن اسان نينداسون توکي تہ بہ انهن کان بدلو وٺنداسون. يا

گمراهيءَ ۾ آهي، تنهن کي هدايت ڪري سگهين ٿو ڇا؟ پوءِ جيڪڏهن توکي (هن جهان مان) نيون تہ بيشڪ اسين (اتي ئي) ڪانئن بدلو وٺڻ وارا آهيون. يا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾ فَاسْتَمْسِكْ

ڏيکاريندا سون توکي جيڪو انجام ڏنوسون انهن کي پوءِ اسان انهن تي سگهه رکندڙ آهيون. پوءِ تون سوگهو جهل

جيڪو کين انجام ڏنو آتون سو توکي ڏيکاريون تہ بہ بيشڪ اسين مٿن وسوارا آهيون. تنهن ڪري جيڪي

بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ

ان کي جيڪي موڪليل آهي تو ڏانهن، بيشڪ تون آهين رستي سڌي تي، ۽ بيشڪ اهو (قرآن) نصيحت آهي تو لاءِ

تو ڏانهن وحي ڪيو ويو. تنهن کي تون چنبڙي وٺ. بيشڪ تون سڌيءَ واٽ تي آهين. ۽ بيشڪ اهو (قرآن) تو لاءِ

وَلِقَوْمِكَ ۖ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ ﴿٤٤﴾ وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ

۽ تنهنجي قوم لاءِ، ۽ اجهو توهان کان پڇا ٿيندي. ۽ پڇا ڪر خبرون انهن جون جيڪي موڪلياسون تو کان اڳ ۾

۽ تنهنجيءَ قوم لاءِ نصيحت آهي ۽ (اوهين) سگهوئي پڇيا ويندؤ. ۽ پنهنجن پيغمبرن مان جيڪي توکان اڳ موڪليا هئاسون تن جو (احوال) پڇ

مِن رُّسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِن دُونِ الرَّحْمَٰنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ

پنهنجا رسول، ڇا ڪياسون رحمان کان سواءِ ڪي ٻيا خدا جن جي پوڄا ڪجي. ۽ يقينن

تہ ڀاجهاري (الله) کان سواءِ (ڪي) ٻيا معبود بڻايا هئاسون ڇا. جن جي پوڄا ڪئي وڃي؟ ۽ بيشڪ موسىٰ کي پنهنجين

أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ

موڪليوسون موسىٰ کي پنهنجي آيتن سان فرعون ۽ ان جي سردارن ڏانهن پوءِ چيائين بنا شڪ مان آهيان رسول رب

نشانين سان فرعون ۽ سندس سردارن ڏانهن موڪليوسون، پوءِ چيائين تہ بيشڪ آءٌ جهانن جي پالڻهار جو موڪليل آهيان.

الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا جَاءَهُم بِآيَاتِنَا إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا

العالمين جو. پوءِ جڏهن آندائين انهن وٽ نشانيون اسان جون تڏهن اهي انهن تي کلڻ لڳا. ۽ نہ

پوءِ جنهن مهل وٽن اسان جي نشانين سان آيو (تنهن مهل) اوچتو اهي انهن (معجزن) تي کلندا رهيا. ۽ ڪاٻہ

نُرِيهِم مِّنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۖ وَأَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ

ٿي ڏيکاري اسان انهن کي ڪا نشاني پر اها وڏي هئي پهرينءَ کان، ۽ پڪڙيوسون انهن کي عذاب سان

نشاني کين نہ ٿي ڏيکاري سون پر اها (نشاني) ان جي اڳين کان تمام وڏي هئي ۽ کين عذاب سان پڪڙيوسون

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا يَا أَيُّهَ السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ ۖ

تہ جيئن اهي موٽن. ۽ چيائون اي جادوگر دعا گهر اسان لاءِ پنهنجي رب کان ان سان جيئن ٻولي اٿس تووٽ.

تہ مَنَ اهي (ڪفر کان) موٽن. ۽ چيائون تہ، اي جادوگر! پنهنجي پالڻهار کان اسان لاءِ انهيءَ (وسيلي) سان دعا گهر، جنهن جو تو سان انجام ڪيو اٿس،

إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿٥٠﴾

بيشڪ اسان هدايت وارا ٿينداسون. پوءِ جڏهن ٽاريوسون انهن کان عذاب تہ اهي وعدو ڀڃي ويا.

تہ بيشڪ اسين هدايت وارا ٿينداسون. پوءِ جنهن مهل کانئن عذاب لاٿوسون (تنهن مهل) اهي اتي ئي (قول) ڀڃندا رهيا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَنَادٰى فِرۡعَوۡنُ فِىۡ قَوۡمِهٖ قَالَ يٰقَوۡمِ اَلَيۡسَ لِىۡ مُلۡكُ مِصۡرَ وَ

۽ پڙهو گهمايو فرعون پنهنجي قوم کي چيائين اي منهنجي قوم ڇا ناهي منهنجي پادشاهي مصر جي ۽

۽ فرعون پنهنجيءَ قوم ۾ پڙهو ڏنو، چيائين ته اي منهنجي قوم! مصر جي پادشاهي منهنجي نه آهي ڇا؟ ۽

هٰذِهِ الۡاَنۡهٰرُ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِىۡ ۚ اَفَلَا تُبۡصِرُوۡنَ ؕ ﴿٥١﴾ اَمۡ اَنَا خَيۡرٌ مِّنۡ

هي نهرون جو وهن ٿيون منهنجي هٺ هيٺ، ڇا توهان نه ٿا ڏسو. بلڪ آءٌ بهتر آهيان

هي نهرون منهنجي (ماڙين جي) هيٺان (نه) وهنديون آهن ڇا؟ اوهين نه ڏسندا آهيو ڇا؟ (نه!) بلڪ آءٌ هن (موسىٰ)

هٰذَا الَّذِىۡ هُوَ مَهِيۡنٌ ۙ وَّلَا يَكَادُ يُبِيۡنُ ﴿٥٢﴾ فَلَوۡلَاۤ اُلۡقِىَ عَلَيۡهِ اَسۡوِرَةٌ

هن کان جيڪو اهو ڪمزور آهي ۽ نه ٿو سگهي چٽو ڳالهائي. پوءِ ڇو نه وڌا ويا انکي ڪنگڻ

کان ڀلو آهيان، جيڪو خسيس آهي ۽ چٽو ڳالهائي به نٿو سگهي. پوءِ مٿس سون جا ڪنگڻ ڇو نه لاٿا ويا

مِّنۡ ذَهَبٍ اَوۡ جَآءَ مَعَهُ الۡمَلٰٓئِكَةُ مُقۡتَرِنِيۡنَ ﴿٥٣﴾ فَاسۡتَخَفَّ قَوۡمَهٗ

سون جا يا آيا ان سان ملائڪ گڏجي. پوءِ بيوقوف بڻايائين پنهنجي ماڻهن کي

يا ساڻس گڏ ٿي ملائڪ ڇو نه آيا؟ پوءِ پنهنجيءَ قوم کي بيوقوف بڻايائين، (تنهن ڪري)

فَاَطَاعُوۡهُ ؕ اِنَّهُمۡ كَانُوۡا قَوۡمًا فٰسِقِيۡنَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّاۤ اٰسَفُوۡنَا انۡتَقَمۡنَا

پوءِ چيو ورتائون ان جو، اهي هئا ماڻهو ڏوهاري. پوءِ جڏهن رنجايائون اسان کي ته بدلو ورتوسون

فرمانبرداري ڪيائونس، بيشڪ اهي بي دين قوم هئا. پوءِ جڏهن اسان کي ڪاوڙايائون (تڏهن) کانئن وير ورتوسون،

مِنۡهُمۡ فَاَغۡرَقۡنٰهُمۡ اَجۡمَعِيۡنَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلۡنٰهُمۡ سَلَفًا وَّمَثَلًا لِّلۡاٰخِرِيۡنَ ﴿٥٦﴾

انهن کان ۽ ٻوڙيوسون انهن سمورن کي، پوءِ ڪيوسون انهن کي اڳواڻ باهه ڏي ۽ عبرت پوين لاءِ.

پوءِ انهن سڀني کي ٻوڙيوسون. پوءِ کين (ڪافرن جو) اڳواڻ ۽ پوين لاءِ آکاڻي ڪيوسون.

وَلَمَّا ضُرِبَ ابۡنُ مَرۡيَمَ مَثَلًا اِذَا قَوۡمُكَ مِنۡهُ يَصِدُّوۡنَ ﴿٥٧﴾

۽ جڏهن بيان ڪيو ويو ابن مريم جو قصو تڏهن تنهنجي قوم ان تي شور مچايو.

۽ جڏهن مريم جي پٽ جو قصو بيان ڪيو ويو (تڏهن) اُمالڪ اُن (قصي) کان تنهنجي قوم گوڙ مچائيندي آهي. ۽

وَقَالُوۡۤا ءَاٰلِهَتُنَا خَيۡرٌ اَمۡ هُوَ ؕ مَا ضَرَبُوۡهُ لَكَ اِلَّا جَدَلًا ؕ بَلۡ هُمۡ قَوۡمٌ

۽ چيائون ڇا اسان جا الاهه بهتر آهن يا اهو، رڳو چيائون اهو تو وٽ جهڳڙي لاءِ، پر اهي ماڻهو آهن

(اهي) چوندا آهن ته اسان جا معبود ڀلا آهن يا اهو (عيسىٰ)؟ اهو مثال توسان رڳو جهيڙي لاءِ بيان ڪندا آهن. بلڪ اهي

خَصِمُوۡنَ ﴿٥٨﴾ اِنۡ هُوَ اِلَّا عَبۡدٌ اَنۡعَمۡنَا عَلَيۡهِ وَجَعَلۡنٰهُ مَثَلًا لِّبَنِىۡۤ

جهيڙيڪار. اهو عيسىٰ رڳو ٻانهو آهي مهرباني ڪئي سون جنهن تي ۽ ڪيوسون ان کي مثال بني

جهيڙاڪ قوم آهن. اهو (عيسىٰ) رڳو ٻانهو آهي، جنهن تي نعمت ڪئي اٿون ۽ بني اسرائيلن لاءِ ڪيس (هڪ)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdfFactory.com

إِسْرَآءِيلَ ﴿٥٩﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَٰٓئِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

اسرائيل لاءِ ۽ جيڪڏهن گهرون ها ته ڪريون ها توهان مان ملائڪ زمين ۾ جو ٿين توهان جا پوئير.

عبرت ڪئي سون. ۽ جيڪڏهن گهرون ها ته اوهان جي بدران زمين ۾ ملائڪن کي نائب ڪريون ها.

وَإِنَّهُۥ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ

۽ بيشڪ اهو عيسىٰ ڄاڻ آهي قيامت جي پوءِ نه شڪ ڪريو انهيءَ ۾ ۽ تابعداري ڪريو منهنجي، اهو رستو

۽ بيشڪ اهو (عيسىٰ) قيامت جي هڪ نشاني آهي، پوءِ اوهين قيامت ۾ شڪ نه ڪريو ۽ (اي پيغمبر! چئو ته) منهنجي تابعداري

مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطَٰنُ ۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٢﴾ وَلَمَّا

سڌو آهي. ۽ نه روڪي توهانکي شيطان، بيشڪ اهو توهان جو دشمن پڌرو آهي. ۽ جڏهن

ڪريو (جو) اها سڌي واٽ آهي. ۽ اوهان کي شيطان نه جهلي، ڇو ته اهو اوهان جو پڌرو ويري آهي. ۽ جنهن مهل

جَآءَ عِيسَىٰ بِالْبَيِّنَٰتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُم

آندو عيسىٰ معجزن کي چيائين بيشڪ آندي اٿم توهان وٽ دانائي (انجيل) ۽ جيئن پڌايان توهان کي

عيسىٰ چٽن معجزن سان آيو، (تنهن مهل) چيائين ته اوهان وٽ حڪمت آندي اٿم ۽ (آيو آهيان) ته جن ڳالهين

بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٦٣﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ

ڪجھ ان مان اختلاف ڪندا آهيو جنهن ۾، پوءِ ڊڄو الله کان ۽ چيو مڃيو منهنجو. بيشڪ الله ئي

۾ اختلاف ڪندا آهيو، تن مان ڪي اوهان لاءِ بيان ڪريان، پوءِ الله کان ڊڄو ۽ منهنجو چيو مڃو. بيشڪ الله ئي

رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦٤﴾ فَاخْتَلَفَ

منهنجو رب ۽ توهانجو رب آهي پوءِ بندگي ڪريو ان جي، هي رستو سڌو آهي. پوءِ جهڳڙو ڪيو

منهنجو پالڻهار ۽ اوهان جو پالڻهار آهي، تنهن ڪري سنديس عبادت ڪريو. اها سڌي واٽ آهي. پوءِ

الْأَحْزَابُ مِنۢ بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ

فرقن پاڻ ۾، پوءِ تباهي آهي انهن لاءِ جن ظلم ڪيا عذاب ڏينهن

جماعتن پاڻ ۾ اختلاف ڪيو، تنهن ڪري ڏکوئيندڙ ڏينهن جي عذاب کان ظالمن لاءِ ويل آهي!

أَلِيمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ

دردناڪ جي کان. رڳو انتظار ٿا ڪن انهيءَ گهڙيءَ جو ته اچي انهن وٽ اوچتو ۽ اهي

(اهي) رڳو قيامت (جي اچڻ) جو انتظار ڪندا آهن ته اوچتو وٽن اچي ۽ اهي بي خبر

لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾ الْأَخِلَّآءُ يَوْمَئِذٍۭ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا

بي خبر هجن. سڀ دوست تنهن ڏينهن هڪٻئي جا دشمن ٿيندا سواءِ

هجن. انهيءَ ڏينهن پرهيزگارن کان سواءِ (ٻيا) سڀيئي دوست هڪ ٻئي جا دشمن هوندا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْمُتَّقِيْنَ ﴿٦٧﴾ يٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَآ اَنْتُمْ تَحْزَنُوْنَ ﴿٦٨﴾ اَلَّذِيْنَ

پرهيزگارن جي. اي منهنجا ٻانهؤ! ناهي ڪوبه ڀؤ توهان تي اڄ ڏينهن ۽ نڪي توهان ڏکارا ٿيندؤ. اهي جن

(چيو ويندو تہ) اي منهنجا ٻانهؤ! اڄ اوهان کي نڪو ڀئو آهي ۽ نڪي اوهين غمگين ٿيو. جن

اٰمَنُوْا بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا مُسْلِمِيْنَ ﴿٦٩﴾ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ اَنْتُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ

يقين رکيو اسان جي آيتن تي ۽ هئا فرمانبردار. داخل ٿيو بهشت ۾ توهان ۽ توهان جون زالون،

اسان جي آيتن تي ايمان آندو ۽ مسلمان هئا. (تن کي چيو ويندو تہ) اوهين ۽ اوهان جيون زالون بهشت ۾ گهڙو

تُحْبَرُوْنَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَّاَكْوَابٍ ۚ وَفِيْهَا

خوش ڪيا ويندؤ. ڦيرايون ويندديون انهن تي ٿالهيون سونيون ۽ پيالا، ۽ اتي آهي

(اتي ڏاڍا) خوش ٿيندو. مٿن سون جيون پليٽون ۽ پيالا ڦيرائبا ۽ جيڪي دليون گهرنديون

مَا تَشْتَهِيْهِ الْاَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْاَعْيُنُ ۚ وَاَنْتُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٧١﴾ وَ

اهو جو گهرنديون انکي دليون ۽ ٺرنديون اکيون، ۽ توهان اتي هميشہ رهندؤ. ۽

۽ (جنهن جي ڏسڻ کان) اکيون ٺرنديون سو منجهس هوندو ۽ اوهين منجهس سدائين رهندو. ۽

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِيْٓ اُوْرِثْتُمُوْهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ فِيْهَا فَاكِهَةٌ

هي بهشت آهي جو ڏنو ويو توهان کي هن ڪري جو توهان عمل ڪندا هئا. اوهان لاءِ اتي ميوا

هيءُ اُهو بهشت آهي، جنهن جو اوهان کي اِنهيءَ سببان وارث ڪيو ويو جو اوهين (چڱا) ڪم ڪندا هيو. منجهس اوهان لاءِ

كَثِيْرَةٌ مِّنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٧٣﴾ اِنَّ الْمُجْرِمِيْنَ فِيْ عَذَابِ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ﴿٧٤﴾ صلے

گهڻا آهن جن مان کائيندؤ. بيشڪ ڏوهاري دوزخ جي عذاب ۾ هميشہ رهندڙ آهن.

گهڻا ميوا آهن. جن منجهان پيا کائيندو. بيشڪ ڏوهي دوزخ جي عذاب ۾ سدائين رهڻ وارا آهن.

لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيْهِ مُبْلِسُوْنَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْا

نہ هلڪو ڪبو انهن کان ۽ اهي ان ۾ نااميد ٿي رهندا. ۽ نہ ظلم ڪيو اسان انهن تي پر هئا

کانئن (عذاب) هلڪو نہ ڪبو ۽ اهي منجهس نااميد (ٿي چپ) رهندا. ۽ مٿن ظلم نہ ڪيوسون ۽ اهي (پاڻ ئي)

هُمُ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٧٦﴾ وَنَادَوْا يٰمٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ؕ قَالَ اِنَّكُمْ

اهي ظلم ڪندڙ. ۽ سڏيندا او مالڪ! موت آڻي اسان تي تنهنجو رب. اهو چوندو بيشڪ اوهان

ظالم هئا. ۽ (دوزخ جي دربان کي) سڏيندا تہ اي مالڪ! ڀل تہ تنهنجو پالڻهار اسان تي (موت جو) حڪم ڪري (تہ عذاب کان ڇٽون). (مالڪ)

مّٰكِثُوْنَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ جِئْنٰكُمْ بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كٰرِهُوْنَ ﴿٧٨﴾

رهڻ وارا آهيو. بيشڪ آندوسون توهان ڏي سچو دين پر گهڻا توهان مان حق کان نفرت ڪندڙ آهن.

چوندو تہ بيشڪ اوهين هميشہ رهڻ وارا آهيو. بيشڪ اوهان وٽ سچو دين آندوسون. پر اوهان مان گهڻا سچيءَ ڳالهہ کي ناپسند ڪرڻ وارا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَمۡ اَبۡرَمُوۡۤا اَمۡرًا فَاِنَّا مُبۡرِمُوۡنَ ﴿٧٩﴾ اَمۡ يَحۡسَبُوۡنَ اَنَّا لَا نَسۡمَعُ سِرَّهُمۡ وَ

ڇا انهن رٿيو هيو ڪو ڪم پوءِ اسين به رٿ ڪندڙ آهيون. ڇا سمجهن ٿا اهي ته اسين نه ٿا ٻڌون رازانهن جو ۽

(ڪافرن به) ڪنهن ڪم جي رٿ رٿي آهي ڇا؟ پوءِ بيشڪ اسين به پڪي رٿ رٿيندڙ آهيون. ڀانئيندا آهن ڇا ته اسين سندين ڳجهيون ڳالهيون ۽

نَجۡوٰىهُمۡ ؕ بَلٰى وَ رُسُلُنَا لَدَيۡهِمۡ يَكۡتُبُوۡنَ ﴿٨٠﴾ قُلۡ اِنۡ كَانَ لِلرَّحۡمٰنِ

صلاح انهن جي. هائو ۽ ملائڪ اسان جا انهن وٽ لکن ٿا. چئو جيڪڏهن هجي ها الله کي

سندين صلاحون نه ٻڌندا آهيون؟ (هائو! ٻڌندا آهيون) ۽ اسان جا موڪليل (ملائڪ) وٽن لکندا آهن. (تون) چئو ته، جيڪڏهن ٻاجهاري (الله) کي

وَلَدٌ ۖۗ فَاَنَا اَوَّلُ الۡعٰبِدِيۡنَ ﴿٨١﴾ سُبۡحٰنَ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ رَبِّ

ڪو ٻار، ته آءٌ هجان ها پهريون پوڄا ڪندڙ. پاڪ آهي پروردگار آسمانن ۽ زمين جو مالڪ

ڪو ٻار هجي ها ته آءٌ (سڀ ڪان) پهريون (ان الله جي) عبادت ڪندڙ آهيان (۽ اهڙي عقيدي جو منڪر آهيان). (اهي) جيڪي بيان ڪندا آهن.

الۡعَرۡشِ عَمَّا يَصِفُوۡنَ ﴿٨٢﴾ فَذَرۡهُمۡ يَخُوۡضُوۡا وَيَلۡعَبُوۡا حَتّٰى يُلٰقُوۡا

عرش جو ان کان جو اهي بيان ٿا ڪن. پوءِ ڇڏ انهن کي ته جهاڳن ۽ راند ڪن جيستائين پهچن

تنهن کان آسمانن ۽ زمين جو رب عرش جو مالڪ پاڪ آهي. پوءِ کين ڇڏ ته (ايسين ڪوڙين ڳالهين ۾) بڪ ڪن ۽ راند ڪن جيسين پنهنجي

يَوۡمَهُمُ الَّذِىۡ يُوۡعَدُوۡنَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ الَّذِىۡ فِى السَّمَآءِ اِلٰهٌ وَّفِى

پنهنجي ڏينهن ان کي جنهن جو کين وعدو ڏنيل آهي. ۽ اهو اهو آهي جو آسمان ۾ حاڪم آهي ۽

انهيءَ ڏينهن کي ملن جنهن جو کين انجام ڏجي ٿو. ۽ (الله) اهو آهي. جيڪو آسمانن ۾ (به) معبود آهي ۽

الۡاَرۡضِ اِلٰهٌ ؕ وَهُوَ الۡحَكِيۡمُ الۡعَلِيۡمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبٰرَكَ الَّذِىۡ لَهٗ مُلۡكُ السَّمٰوٰتِ

زمين ۾ حاڪم آهي، ۽ اهو حڪمت وارو علم وارو آهي. ۽ برڪت وارو آهي اهو جنهن لاءِ آهي حڪومت آسمانن

زمين ۾ (به) معبود آهي ۽ اهو حڪمت وارو ڄاڻندڙ آهي. ۽ اهو وڏيءَ برڪت وارو آهي، جنهن جي آسمانن ۽ زمين جي ۽ جيڪي

وَالۡاَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا ۚ وَعِنۡدَهٗ عِلۡمُ السَّاعَةِ ۚ وَاِلَيۡهِ تُرۡجَعُوۡنَ ﴿٨٥﴾

۽ زمين جي ۽ جيڪي ٻنهي جي وچ ۾ آهي، ۽ ان وٽ ئي آهي خبر قيامت جي، ۽ انهيءَ ڏانهن موٽايا ويندؤ.

انهن جي وچ ۾ آهي، تنهن جي بادشاهت آهي، وٽس ئي قيامت (جي اچڻ) جي خبر آهي ۽ ڏانهس ئي موٽائبو.

وَلَا يَمۡلِكُ الَّذِيۡنَ يَدۡعُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِهِ الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنۡ شَهِدَ

۽ نه ڪري سگهندا اهي جن کي پڪارين ٿا الله کان سواءِ سفارش پر جنهن شاهدي ڏني

۽ (ڪافر) جن (بتن) کي الله کان سواءِ سڏيندا آهن، سي شفاعت ڪري نه سگهندا آهن، پر اهي جن (دين جي) سچي شاهدي ڏني هوندي

بِالۡحَقِّ وَهُمۡ يَعۡلَمُوۡنَ ﴿٨٦﴾ وَلَئِنۡ سَاَلۡتَهُمۡ مَّنۡ خَلَقَهُمۡ لَيَقُوۡلُنَّ اللّٰهُ

سچي ۽ اهي علم رکن ٿا. ۽ جيڪڏهن پڇا ڪندين انهن کان ته ڪنهن خلقيو اٿن ته ضرور چوندا الله،

۽ اهي (ان جي حقيقت) ڄاڻندا آهن. (اهي شفاعت ڪندا). ۽ جيڪڏهن ڪافرن پڇين ته کين ڪنهن خلقيو آهي؟ ته ضرور چوندا ته الله (خلقيو آهي)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاَنّٰى يُؤۡفَكُوۡنَ ﴿۸۷﴾ وَقِيۡلِهٖ يٰرَبِّ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ قَوۡمٌ لَّا يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿۸۸﴾ فَاصۡفَحۡ

پوءِ ڪيڏانهن ڦيرايا ويندا آهن؟ ۽ (قسم آهي) پيغمبر جي اُنهيءَ چوڻ تي تہ اي منهنجا پالڻهار! بيشڪ هي اهڙي قوم آهن جو (ڪنهن طرح) ايمان

عَنۡهُمۡ وَقُلۡ سَلٰمٌ ؕ فَسَوۡفَ يَعۡلَمُوۡنَ ﴿۸۹﴾

نہ ٿا آڻين (اسين ڪين سندين هٺيلپ جي سزا ڏينداسون). (فرمايوسون) تہ ڪانئن منهن موڙ ۽ (موڪلائيءَ جو) سلام چئُہ پوءِ سگهوئي ڄاڻندا.

سُوۡرَةُ الدُّخَانِ مَكِّيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ٥٩ — رُكُوۡعَاتُهَا ٣

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

حٰمٓ ﴿۱﴾ وَالۡكِتٰبِ الۡمُبِيۡنِ ﴿۲﴾ اِنَّآ اَنۡزَلۡنٰهُ فِىۡ لَيۡلَةٍ مُّبٰرَكَةٍ اِنَّا كُنَّا

حم. (هن) پڌري ڪتاب جو قسم آهي. تہ بيشڪ اسان هن (ڪتاب) کي برڪت واريءَ رات ۾ لاٿو. بيشڪ اسين ڊيڄاريندڙ

مُنۡذِرِيۡنَ ﴿۳﴾ فِيۡهَا يُفۡرَقُ كُلُّ اَمۡرٍ حَكِيۡمٍ ﴿۴﴾ اَمۡرًا مِّنۡ عِنۡدِنَا ؕ اِنَّا كُنَّا

هئاسون. اُن (برڪت واريءَ رات) ۾ سڀڪو ڪم حڪمت وارو (لوح محفوظ کان) جدا ڪبو آهي. (اهو) پاڻ وٽان (پنهنجي خاص) حڪم سان (اَئين

مُرۡسِلِيۡنَ ﴿۵﴾ رَحۡمَةً مِّنۡ رَّبِّكَ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيۡعُ الۡعَلِيۡمُ ﴿۶﴾ رَبِّ السَّمٰوٰتِ

ڪبو آهي). بيشڪ اسين (ٿي پيغمبر کي) موڪلڻ وارا هئاسون. تنهنجي پالڻهار جي ٻاجهہ سبب. بيشڪ اهو ئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. (جو) آسمانن ۽

وَالۡاَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا ۘ اِنۡ كُنۡتُمۡ مُّوۡقِنِيۡنَ ﴿۷﴾ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحۡىٖ وَيُمِيۡتُ ؕ

زمين جو ۽ جيڪي اُنهن جي وچ ۾ آهي تنهن جو پالڻهار آهي. جيڪڏهن اوهين ڀروسو ڪندڙ آهيو (تہ ڀروسو ڪريو). اُن کان سواءِ (ٻيو) ڪوبہ عبادت جو لائق نہ آهي

رَبُّكُمۡ وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿۸﴾ بَلۡ هُمۡ فِىۡ شَكٍّ يَّلۡعَبُوۡنَ ﴿۹﴾ فَارۡتَقِبۡ

(جو) جياريندو آهي ۽ ماريندو آهي. (اهو ئي) اوهان جو پالڻهار ۽ اوهان جي اڳين ابن ڏاڏن جو پالڻهار آهي. بلڪ ڪافر (قيامت کان) شڪ ۾ ڪِيڏي رهيا

يَوۡمَ تَاۡتِى السَّمَآءُ بِدُخَانٍ مُّبِيۡنٍ ﴿۱۰﴾ يَّغۡشَى النَّاسَ ؕ هٰذَا عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ﴿۱۱﴾

آهن. پوءِ جنهن ڏينهن آسمان پڌرو دونهون آڻيندو (تنهن ڏينهن جي) تون انتظار ڪر! جو ماڻهن کي ويڙهي ويندو. (چوندا تہ) هيءُ ڏکوئيندڙ عذاب آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdfffactory.com

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُوْنَ ﴿١٢﴾ اَنّٰى لَهُمُ الذِّكْرٰى وَقَدْ

اي رب اسان جا ٽار اسان کان عذاب بيشڪ اسان يقين ڪندڙ آهيون. ڪيئن انهن کي نصيحت ٿيندي حالانڪ

اي اسان جا پالڻهار! اسان کان اهو عذاب ٽار! (جو) بيشڪ اسين مسلمان ٿيون ٿا. ڪين اها نصيحت ڪيئن (مفيد) ٿيندي! حالانڪ بيشڪ

جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوْا مُعَلَّمٌ مَّجْنُوْنٌ ﴿١٤﴾ اِنَّا

آيو انهن وٽ رسول بيان ڪندڙ، پوءِ منهن موڙيائون ان کان ۽ چيائون اهو پڙهايل آهي چريو آهي. بيشڪ اسين

وٽن پڌرو پيغمبر آيو هو. وري ڪانئس منهن موڙيائون ۽ چيائون (ته) (هيءُ) ماڻهو سيکاريل (۽) چريو آهي. بيشڪ اسين

كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَلِيْلًا اِنَّكُمْ عَآئِدُوْنَ ﴿١٥﴾ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ

عذاب ٽاريندڙ آهيون ڪجهه ته اوهين وري موٽندڙ آهيو. جنهن ڏينهن اسان پڪڙينداسون پڪڙ

ٿورو (وقت) عذاب ٽارڻ وارا آهيون. بيشڪ اوهين (وري ڪفر ۾) ڦرڻ وارا آهيو. جنهن ڏينهن تمام وڏي پڪڙ ڪنداسون،

الْكُبْرٰى ۚ اِنَّا مُنْتَقِمُوْنَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ

وڏي، ته اسان بدلو وٺنداسون. ۽ يقينن اسان آزمايو آهي انهن کان اڳ فرعون جي قوم کي ۽ آيو انهن وٽ

(تنهن ڏينهن) بيشڪ! اسين بدلو وٺڻ وارا آهيون. ۽ بيشڪ ڪانئن اڳ فرعون جي قوم جي آزمائش ڪئي سون ۽ وٽن

رَسُوْلٌ كَرِيْمٌ ﴿١٧﴾ اَنْ اَدُّوْٓا اِلَيَّ عِبَادَ اللّٰهِ ؕ اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٨﴾ وَّ

رسول سڳورو، ته حوالي ڪريو مون ڏانهن الله جا ٻانها بيشڪ مون آهيان توهان جو رسول امانتدار. ۽

(هن ڳالهه سان) سڳورو پيغمبر آيو. ته الله جي ٻانهن کي منهنجي حوالي ڪريو. بيشڪ آءٌ اوهان وٽ امانتدار پيغمبر (آيو) آهيان.

اَنْ لَّا تَعْلُوْا عَلَى اللّٰهِ ۚ اِنِّيْٓ اٰتِيْكُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٩﴾ ۚ وَاِنِّيْ عُذْتُ

هي ته نه وڏائي ڪريو الله تي، بيشڪ آءٌ آڻيان ٿو توهان وٽ دليل پڌرو. ۽ مان پناهه ورتي

(چوڻ آيو آهيان) ته الله جي آڏو هٺ نه ڪريو. بيشڪ آءٌ اوهان وٽ پڌري حجت سان آيو آهيان. ۽ بيشڪ مون پنهنجي

بِرَبِّيْ وَرَبِّكُمْ اَنْ تَرْجُمُوْنِ ﴿٢٠﴾ وَاِنْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا لِيْ فَاعْتَزِلُوْنِ ﴿٢١﴾

پنهنجي رب ۽ توهان جي رب جي جو پٿر هڻو مون کي، ۽ جيڪڏهن نه ٿا مڃيو مونکي ته پاسو ڪريو مونکان.

پالڻهار ۽ اوهان جي پالڻهار جي پناه ورتي ته (متان) مون کي پٿرن سان ماريو. ۽ جيڪڏهن مون تي ايمان نه آڻيو ته مون کان پاسو ڪريو.

فَدَعَا رَبَّهٗٓ اَنَّ هٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُوْنَ ﴿٢٢﴾ فَاَسْرِ بِعِبَادِيْ لَيْلًا اِنَّكُمْ

پوءِ سڏيائين پنهنجي رب کي ته بيشڪ هي ماڻهو ڏوهاري آهن. پوءِ وٺي هل منهنجي ٻانهن کي راتو واهه يقينن اوهين

پوءِ پنهنجي پالڻهار کي سڏيائين ته هي ڏوهاري قوم آهن. پوءِ (حڪم ڪيوسون ته) منهنجن ٻانهن کي راتو رات وٺي نڪر

مُّتَّبَعُوْنَ ﴿٢٣﴾ وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا ؕ اِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُوْنَ ﴿٢٤﴾ كَمْ تَرَكُوْا

ڪيڙا تل هوندؤ. ۽ ڇڏ سمنڊ کي بيٺل، بيشڪ اهو لشڪر آهي ٻڏڻ وارو. ڪيترائي ڇڏيائون

جو اوهان جي پٺيان پوندا. ۽ (تون) سمنڊ کي سڪل ڇڏ! بيشڪ اهي ٻڏڻ وارا لشڪر آهن.

وقف لازم

وقف لازم

الثلثة

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَمْ تَرَكُوْا مِنْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿٢٥﴾ وَّزُرُوْعٍ وَّمَقَامٍ كَرِيْمٍ ﴿٢٦﴾ وَّنَعْمَةٍ كَانُوْا فِيْهَا

باغ ۽ چشما، ۽ پوکون ۽ جايون سٺيون. ۽ آرام هئا جنهن ۾

گهڻائي باغ ۽ چشما ڇڏيائون. ۽ پوکون ۽ ڀليون جايون (ب). ۽ اهي نعمتون (ب) جنهن ۾ مزا ماڻيندا هئا.

فٰكِهِيْنَ ﴿٢٧﴾ كَذٰلِكَ ۫ وَاَوْرَثْنٰهَا قَوْمًا اٰخَرِيْنَ ﴿٢٨﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَآءُ

مزا ماڻيندڙ. اهڙي طرح وارث ڪيوسون انهن جو قوم ٻي ءَ کي. پوءِ نہ رنو انهن تي آسمان

اهڙيءَ طرح (اٿئي). ۽ ٻيءَ قوم کي انهن (شين) جو وارث ڪيوسون. پوءِ مٿن آسمان ۽ زمين نہ رُنو

وَالْاَرْضُ وَمَا كَانُوْا مُنْظَرِيْنَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ مِنَ

۽ زمين ۽ نہ هئا ڍر ڏنل. ۽ بيشڪ ڇڏايوسون بني اسرائيل کي

۽ تکي انهن کي مهلت ڏني ويئي. ۽ بيشڪ بني اسرائيلن کي خوار ڪندڙ عذاب کان

الْعَذَابِ الْمُهِيْنِ ﴿٣٠﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ ۭ اِنَّهٗ كَانَ عَالِيًا مِّنَ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣١﴾

عذاب ذليل ڪندڙ. فرعون جي کان. اهو هئو وڏائي خور حد ٽپيندڙن مان.

بچايوسون. جو فرعون کان (پهچندو) هون. بيشڪ اهو هنيلو حد کان لنگهندڙن مان هو.

وَلَقَدِ اخْتَرْنٰهُمْ عَلٰى عِلْمٍ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٢﴾ وَاٰتَيْنٰهُمْ مِّنَ الْاٰيٰتِ

۽ بيشڪ اسان پسند ڪيو انهن کي ڄاڻي سڄاڻي جهان وارن تي، ۽ ڏنيون سون انهن کي نشانيون

۽ بيشڪ بني اسرائيلن کي ڄاڻي واڻي (ساري) جهان وارن کان پسند ڪيوسون. ۽ کين اهي معجزا ڏناسون

مَا فِيْهِ بَلٰٓؤٌا مُّبِيْنٌ ﴿٣٣﴾ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَيَقُوْلُوْنَ ﴿٣٤﴾ اِنْ هِيَ اِلَّا مَوْتَتُنَا

جن ۾ هئي آزمائش پڌري، بيشڪ اهي (مکي وارا) چون ٿا، نہ آهي اهو پر مرڻ اسان جو

جن ۾ پڌري آزمائش هئي. بيشڪ اهي (مشرڪ) چوندا آهن. تہ (اسان جي پڄاڻي) رڳو اسان جو (هيءُ) پهريون

الْاُوْلٰى وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِيْنَ ﴿٣٥﴾ فَاْتُوْا بِاٰبَآىِٕنَآ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٣٦﴾

پهريون ڀيرو ۽ نکي اسين اٿاريا ويندا سون. پوءِ آڻيو اسان جي ابن ڏاڏن کي جي آهيو سچا.

موت آهي ۽ اسين وري نہ اٿارباسون. جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ اسان جي ابن ڏاڏن کي (جياري) آڻيو.

اَهُمْ خَيْرٌ اَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ ۙ وَّالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ اَهْلَكْنٰهُمْ ۡ اِنَّهُمْ كَانُوْا

ڇا اهي بهتر آهن يا قوم تبع جي ۽ جيڪي انهن کان اڳ هئا، برباد ڪيوسون انهن کي، بيشڪ اهي هئا

اِهي ڀلا آهن يا تبع (حميري) جي قوم ۽ جيڪي کانئن اڳ هئا سي؟ انهن (سڀني) کي ناس ڪيوسون. بيشڪ اهي

مُجْرِمِيْنَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِيْنَ ﴿٣٨﴾ مَا

ڏوهاري. ۽ نہ پيدا ڪيوسون آسمانن ۽ زمين کي ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي راند ڪندي. رڳو

ڏوهاري هئا. ۽ آسمانن ۽ زمين کي ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي سو راند ڪري نہ بڻايوسون. انهن کي پوريءَ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

خَلَقْنٰهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٩﴾ اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ

پيدا ڪيوسون انهن کي حق سان پر ڪيترا انهن مان نہ ٿا ڄاڻن. بيشڪ ڏينهن فيصلي جو

رٿ ڪان سواءِ نہ بڻايوسون. پر انهن مان گهڻا نہ ڄاڻندا آهن. بيشڪ انهن مڙني جو انجام نبيري جو ڏينهن آهي

مِيْقَاتُهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِيْ مَوْلًى عَنْ مَّوْلًى شَيْـًٔا وَّلَا هُمْ

وقت مقرر آهي سڀني لاءِ. تنهن ڏينهن نہ ڪم ايندو ڪوبہ دوست ڪنهن دوست کي ڪجهہ ۽ نڪي اهي

جنهن ڏينهن ڪوبہ دوست ڪنهن دوست کان ڪجهہ بہ (عذاب) نہ ٽاريندو ۽ نڪي کين مدد ڏبي.

يُنْصَرُوْنَ ﴿٤١﴾ اِلَّا مَنْ رَّحِمَ اللّٰهُ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٤٢﴾ اِنَّ شَجَرَتَ

مدد ڪيا ويندا. پر جنهن تي رحم ڪري الله. بيشڪ اهو زبردست رحم وارو آهي. بيشڪ وڻ

سواءِ انهيءَ جي جنهن تي الله رحم ڪيو. بيشڪ الله ئي غالب مهربان آهي. بيشڪ ٿوهر جو وڻ.

الزَّقُّوْمِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ الْاَثِيْمِ ﴿٤٤﴾ كَالْمُهْلِ ۚ يَغْلِيْ فِي الْبُطُوْنِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْيِ

ٿوهر جو. آهي کاڌو ڏوهاريءَ جو. رڃايل ٽامي وانگر ٽهڪندو پيٽن ۾. جيئن ٽهڪي

گنهگار جو کاڄ آهي. پگهريل ٽامي جيان. پيٽن ۾ ٽهڪندو. تتل پاڻي جي ٽهڪڻ وانگر.

الْحَمِيْمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوْهُ فَاعْتِلُوْهُ اِلٰى سَوَاۗءِ الْجَحِيْمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوْا فَوْقَ

گرم پاڻي. وٺوس پوءِ ڌڪو ڏيوس وچ دوزخ ۾. پوءِ پرتيو انجي

(ملائڪن کي چونداسون تہ) هن (ڏوهيءَ) کي پڪڙيو ۽ دوزخ جي وچ ڏانهن گهليوس. وري مٿي تي تتل پاڻي

رَاْسِهٖ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيْمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْكَرِيْمُ ﴿٤٩﴾ اِنَّ

سر مٿان عذاب گرم پاڻيءَ جو. چک، بيشڪ تون آهين عزت وارو سردار. بلاشڪ

هاريوس جو (اهو) عذاب (اٿس). (چئبس تہ اها سزا) چک. چو تہ تون (پنهنجي گمان ۾) سگهارو مانوارو آهين. بيشڪ

هٰذَا مَا كُنْتُمْ بِهٖ تَمْتَرُوْنَ ﴿٥٠﴾ اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ مَقَامٍ اَمِيْنٍ ﴿٥١﴾

هي اهو آهي جنهن ۾ توهان شڪ ڪندا هئا. يقينن پرهيزگار آهن گهر امن واريءَ ۾.

هيءُ اهو عذاب آهي، جنهن ۾ اوهين شڪ ڪندا هيو. بيشڪ پرهيزگار امن واريءَ جاءِ ۾ هوندا.

فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿٥٢﴾ يَّلْبَسُوْنَ مِنْ سُنْدُسٍ وَّاِسْتَبْرَقٍ

باغن ۽ چشمن ۾. پهريندا پٽ ۽ پٽيهر ويهندا

باغن ۽ چشمن ۾. سنهي پٽ جا (ڪپڙا) ۽ ٿلهي پٽ جا (ڪپڙا). هڪ ٻئي جي آمهون سامهون ٿي ويهندا.

مُّتَقٰبِلِيْنَ ﴿٥٣﴾ كَذٰلِكَ ۣ وَزَوَّجْنٰهُمْ بِحُوْرٍ عِيْنٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُوْنَ فِيْهَا

آمهون سامهون. اهڙي طرح، ۽ پرڻائينداسون انهن کي پوريون وڏين اکين واريون. گهرائيندا اتي

(سندن حال) ائين هوندو. ۽ کين وڏين (سهڻين) اکين واريون حورون پرڻائينداسون. منجهس

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِكُلِّ فَاكِهَةٍ اٰمِنِيْنَ ۝٥٥ لَا يَذُوْقُوْنَ فِيْهَا الْمَوْتَ اِلَّا الْمَوْتَةَ

هر ميوو قرارسان. نہ چکندا اتي موت سواءِ موت

سيڪو ميوو بي فڪرا ٿي گهرندا. ٻهرين موت کان سواءِ (جو دنيا ۾ مري چڪا) اتي (ٻيو) موت

الْاُوْلٰى ۚ وَوَقٰىهُمْ عَذَابَ الْجَحِيْمِ ۝٥٦ فَضْلًا مِّنْ رَّبِّكَ ۭ ذٰلِكَ

پهرئين جي. ۽ بچايائين انهن کي دوزخ جي عذاب کان. مهرباني آهي تنهنجي رب جي. اها ٿي آهي

نہ چکندا ۽ (الله) کين دوزخ جي عذاب کان بچايو. تنهنجي پالڻهار جي فضل سبب_ اها ٿي

هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝٥٧ فَاِنَّمَا يَسَّرْنٰهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ۝٥٨

ڪاميابي وڏي. پوءِ بيشڪ سولو ڪيوسون قرآن تنهنجي ٻوليءَ ۾ جيئن اهي سمجهن.

وڏي مراد ماڻڻ آهي. قرآن کي نہ تنهنجيءَ ٻوليءَ ۾ آسان ڪيوسون تہ مَن اُهي نصيحت وٺن.

فَارْتَقِبْ اِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُوْنَ ۝٥٩ ع

پوءِ انتظار ڪر بيشڪ اهي بہ انتظار ڪندڙ آهن.

پوءِ (تون) انتظار ڪر. بيشڪ اُهي بہ انتظار ڪرڻ وارا آهن.

سُوْرَةُ الْجَاثِيَةِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٣٧ رُكُوْعَاتُهَا ٤

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

حٰمٓ ۝١ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ۝٢ اِنَّ فِي السَّمٰوٰتِ

حٰمٓ. نازل ڪرڻ ڪتاب جو آهي الله زبردست حڪمت واري طرفان. بيشڪ آسمانن

حمٓ. (هن) ڪتاب جو لاهڻ الله غالب حڪمت واري (جي طرف) کان آهي. بيشڪ آسمانن

وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۝٣ وَفِيْ خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَآبَّةٍ

۽ زمين ۾ گهڻا نشان آهن مڃيندڙن لاءِ. ۽ پيدا ڪرڻ توهان جي ۾ ۽ اهي جيڪي پکيڙيائين جانور تن ۾

۽ زمين ۾ ايمان وارن لاءِ (پڪيون) نشانيون آهن. ۽ اوهان جي بڻاوٽ ۾ ۽ جيڪي چرندڙن مان پکيڙي ٿو، تنهن (جي بڻاوٽ) ۾

اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ۝٤ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ

نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جي يقين ڪن ٿا. ۽ بدلجڻ رات ۽ ڏينهن جي ۾ ۽ جيڪي لاٿو الله

انهن ماڻهن لاءِ نشانيون آهن، جيڪي يقين رکندا آهن. ۽ رات ۽ ڏينهن جي ڦيرگهير ۾ ۽ جيڪي الله آسمان کان

مِنَ السَّمَآءِ مِنْ رِّزْقٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيْفِ

آسمان مان رزق پوءِ جيئرو ڪيائين ان سان ڌرتي کي بعد غيرآباد ٿيڻ جي ۽ ڦيرگهير

روزي نازل ڪئي. پوءِ اُن سبب اُن زمين کي سندس غيرآباديءَ کان پوءِ آباد ڪيائين. تنهن ۾ ۽ وائن جي هلائڻ ۾

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الرِّيٰحِ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿٥﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ

هوائن جي ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جي سمجهن ٿا. اهي آهن آيتون الله جون پڙهون ٿا توتي صحيح.

انهن ماڻهن لاءِ نشانيون آهن، جيڪي سمجهه رکندا آهن. اهي الله جون آيتون آهن، جي توکي سچ سان پڙهي ٻڌايون ٿا.

فَبِاَيِّ حَدِيْثٍۭ بَعْدَ اللّٰهِ وَاٰيٰتِهٖ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٦﴾ وَيْلٌ لِّكُلِّ اَفَّاكٍ اَثِيْمٍ ﴿٧﴾ ۙ

پوءِ ڪهڙي ڳالهه تي الله ۽ انجي آيتن کان پوءِ ايمان آڻيندا. تباهي آهي هرهڪ ڪوڙ ناهيندڙ ڏوهاري لاءِ.

پوءِ (هاڻي) الله (جي نصيحت) ۽ سندس آيتن (جي ڇڏڻ) کان پوءِ ڪهڙيءَ ڳالهه تي ايمان آڻيندا؟ هر ڪنهن ٺاڪيءَ گنهگار لاءِ ويل آهي.

يَّسْمَعُ اٰيٰتِ اللّٰهِ تُتْلٰى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَّمْ يَسْمَعْهَا ۚ

اهو ٻڌي ٿو آيتون الله جون جو پڙهجن ٿيون مٿس پوءِ ضد ڪري ٿو وڏائي ڪندي ڄڻڪ نه ٻڌائين اهي،

الله جون آيتون ڪيس پڙهي ٻڌائبيون آهن ته ٻڌندو آهي، وري آڪڙجي ضد ڪندو آهي، ڄڻڪ اهي ٻڌيون ئي نه هئائين،

فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٨﴾ وَاِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيٰتِنَا شَيْـًٔا ۨاتَّخَذَهَا هُزُوًا ۭ

پوءِ خبر ڏج انهيءَ کي عذاب ڏکائيندڙ جي. ۽ جڏهن ڄاڻي ٿو اسان جي آيتن مان ڪجهه ته وٺي ٿو انهن کي مسخري ڪري،

تنهن ڪري ڪيس ڏکائيندڙ عذاب جي خوشخبري ٻڌاءِ! ۽ جڏهن اسان جي آيتن مان ڪنهن ڳالهه تي واقف ٿيندو آهي (تڏهن) ان کي ٺٺوڪ ڪري

اُولٰۗىِٕكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿٩﴾ ۭ مِنْ وَّرَاۗىِٕهِمْ جَهَنَّمُ ۚ وَلَا يُغْنِيْ عَنْهُمْ مَّا

اهي آهن جن لاءِ عذاب خوار ڪندڙ آهي. انهن جي پريان دوزخ آهي، ۽ نه ڪم ايندو انهن کي جيڪي

وٺندو آهي، انهن ئي لاءِ خوار ڪندڙ عذاب آهي. سندن ٻئي طرف کان دوزخ آهي ۽ جيڪي ڪمايائون تن کي اهو ڪانئن ڪجهه ٽاري سگهندو

كَسَبُوْا شَيْـًٔا وَّلَا مَا اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْلِيَاۗءَ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿١٠﴾ ۭ

ڪمايائون ڪجهه به ۽ نڪي اهي جن کي ورتائون الله کان سواءِ دوست ڪري، ۽ انهن لاءِ آهي عذاب وڏو.

۽ نڪي اهي جن کي الله ڌاران سڄڻ ڪري ورتائون (ڪانئن ٽاري سگهندا) ۽ انهن لاءِ وڏو عذاب آهي.

هٰذَا هُدًى ۚ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّنْ رِّجْزٍ اَلِيْمٌ ﴿١١﴾ ۧ

هيءُ هدايت آهي، ۽ جن نه مڃيون نشانيون پنهنجي رب جون انهن لاءِ عذاب آهي ڪڙڪي وارو دردناڪ.

هيءُ (قرآن) هدايت آهي ۽ جن پنهنجي پالڻهار جي آيتن جو انڪار ڪيو، تن کي سخت سزا جو ڏکوئيندڙ عذاب آهي.

اَللّٰهُ الَّذِيْ سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ فِيْهِ بِاَمْرِهٖ وَلِتَبْتَغُوْا

الله اهو آهي جنهن تابع ڪيو توهان لاءِ سمنڊ جيئن هلن ٻيڙيون ان ۾ سندس حڪم سان ۽ جيئن طلب ڪريو

الله اهو آهي جنهن درياءُ اوهان جي تابع ڪيو ته سندس حڪم سان منجهس ٻيڙيون هلن ۽ ته سندس فضل مان

مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿١٢﴾ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي

سندس فضل کي ۽ مَن توهان شڪر ڪريو. ۽ ڪم ۾ لڳايائين توهان لاءِ جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي

(روزي) طلب ڪيو ۽ ته مَن اوهين شڪرانو ڪريو. ۽ جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، سو سيئي پنهنجي پار کان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْاَرْضِ جَمِيْعًا مِّنْهُ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ⑬ قُلْ لِّلَّذِيْنَ

زمين ۾ آهي سڀ پنهنجي طرفان. بيشڪ ان ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جيڪي سوچ ڪن. (اي نبي) چؤ انهن کي جن

اوهان جي ڪم ۾ لڳايائين. بيشڪ ان ۾ انهن ماڻهن لاءِ نشانيون آهن، جي سوچيندا آهن. مومنن کي چئو ته،

اٰمَنُوْا يَغْفِرُوْا لِلَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ اَيَّامَ اللّٰهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوْا

ايمان آندو ته ڇڏي ڏين انهن کي جي نه ٿا اميد رکن الله جي ڏينهن جي جيئن اهو بدلو ڏئي ماڻهن کي ان جو جيڪي

جيڪي الله جي واقعن جي اميد نه رکندا آهن تن کان هن ڪري ٽارو ڪن ته انهيءَ سببان جو جيڪي ڪمايو هئائون

يَكْسِبُوْنَ ⑭ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ اَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۫ ثُمَّ

ڪندا هئا. جيڪو ڪم ڪندو چڱو سو پنهنجي لاءِ، ۽ جيڪو بڇڙائي ڪندو ته ان تي آهي پوءِ

(انهن مان) ڪنهن قوم کي (الله) سزا ڏئي. جيڪو چڱا ڪم ڪندو سو پاڻ لاءِ ۽ جيڪو مدائي ڪندو، تنهن تي

اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُوْنَ ⑮ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ

طرف پنهنجي رب جي موٽايا ويندو. ۽ يقين ڏنوسون بني اسرائيل کي ڪتاب ۽ حڪومت

(ان جو نقصان) آهي، وري پنهنجي پالڻهار ڏانهن موٽايا ويندو. ۽ بيشڪ بني اسرائيلن کي ڪتاب ۽ دانائي

وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ وَفَضَّلْنٰهُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۚ ⑯

۽ نبوت ۽ رزق ڏنوسون انهن کي سٺين شين مان ۽ ڀلائي ڏني سون کين جهان وارن تي.

۽ پيغمبري ڏني سون ۽ سٺين شين مان کين روزي ڏني سون ۽ کين جهان وارن کان ڀلارو ڪيوسون.

وَاٰتَيْنٰهُمْ بَيِّنٰتٍ مِّنَ الْاَمْرِ ۚ فَمَا اخْتَلَفُوْٓا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ

۽ ڏناسون انهن کي چٽا حڪم، پوءِ نه جهڳڙو ڪيائون پر ان کان پوءِ جو آيو وٽن

۽ دين بابت کين پڌرا دليل ڏناسون، پوءِ انهن (اُٽي) اختلاف نه ڪيو پر وٽن ڄاڻپ آئي، تنهن کان پوءِ پاڻ ۾ هٺ سببان

الْعِلْمُ ۙ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ؕ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِيْ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا

ڄاڻ ضد ڪندي پاڻ ۾. بيشڪ رب تنهنجو فيصلو ڪندو انهن جي وچ ۾ قيامت ڏينهن جنهن ۾

(اختلاف ڪيائون)_ بيشڪ جنهن ڳالهه بابت جهڳڙو ڪندا هئا، تنهن بابت قيامت جي ڏينهن تنهنجو پالڻهار

كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ⑰ ثُمَّ جَعَلْنٰكَ عَلٰى شَرِيْعَةٍ مِّنَ الْاَمْرِ فَاتَّبِعْهَا

جو اهي جهڳڙو ڪندا هئا. پوءِ رکيوسون توکي شريعت جي ڪم تي پوءِ هل ان تي

سندن وچ ۾ نبيرو ڪندو. وري (اي پيغمبر!) توکي دين جي پڌريءَ واٽ تي ڪيوسون، تنهن ڪري (تون) اُن (دين) جي تابعداري ڪر

وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ⑱ اِنَّهُمْ لَنْ يُّغْنُوْا عَنْكَ مِنَ

۽ نه ڪڏ لڳ خواهشن انهن جي تي جيڪي نه ٿا ڄاڻن. بلڪل اهي نه ٽاريندا توتان

۽ جيڪي نه ڄاڻندا آهن، تن جي سڌن جي پٺيان نه لڳ! ڇو ته اهي الله (جي آڏو) توکان ڪجهه به

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهِ شَيْـًٔا ۗ وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِيْنَ ﴿١٩﴾

الله کان ڪجهہ بہ. ۽ بيشڪ ظالم سنگتي آهن هڪبئي جا. ۽ الله ساٿي آهي پرهيزگارن جو.

تاري نہ سگهندا ۽ بيشڪ ظالم هڪ ٻئي جا دوست آهن ۽ الله پرهيزگارن جو دوست آهي.

هٰذَا بَصَآئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿٢٠﴾ اَمْ حَسِبَ

هي سمجهاڻيون آهن ماڻهن لاءِ ۽ هدايت ۽ رحمت ماڻهن لاءِ جيڪي يقين ڪن ٿا. ڇا سمجهيو آهي

هيءُ (قرآن) ماڻهن لاءِ چٽا دليل آهي ۽ جيڪي ماڻهو يقين رکندا آهن تن لاءِ هدايت ۽ ٻاجهہ آهي.

الَّذِيْنَ اجْتَرَحُوا السَّيِّاٰتِ اَنْ نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ

انهن جن ڪيون بڇڙايون تہ ڪنداسون ڪين برابر انهن سان جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا

جن مدايون ڪيون سي ڀائيندا آهن. ڇا تہ ڪين انهن وانگر ڪنداسون. جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا؟ تہ سندن جيئڻ

سَوَآءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۗ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ

هڪ جهڙو سندن جيئڻ ۽ سندن مرڻ، بڇڙو آهي جيڪي فيصلو ڪن ٿا. ۽ پيدا ڪيو الله آسمانن

۽ سندن مرڻ هڪ جهڙو هوندو (اهو) جيڪو فيصلو ڪندا آهن. سو بڇڙو آهي. ۽ الله آسمانن ۽ زمين کي پوريءَ رٿ سان بڻايو

وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٢٢﴾

۽ زمين کي رٿ سان ۽ جيئن بدلو ڏنو وڃي هر شخص کي پنهنجي ڪمائي جو ۽ اهي نہ ظلم ڪيا ويندا.

۽ هن لاءِ تہ هر ڪنهن شخص جيڪي ڪمايو. تنهن بابت ڪيس بدلو ڏجي ۽ مٿن ظلم نہ ڪبو.

اَفَرَءَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰىهُ وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلٰى عِلْمٍ وَّخَتَمَ عَلٰى

ڇا پوءِ تو ڏٺو اهو جنهن بڻايو پنهنجو خدا پنهنجي خواهش کي ۽ گمراهہ ڪيو ڪيس الله سمجهہ هوندي ۽ مهر هنيائين ان جي

(اي پيغمبر!) انهيءَ کي (نہ) ڏٺو اٿيئي ڇا؟ جنهن پنهنجي (نفس جي) سڌ کي معبود ڪري ورتو ۽ علم هوندي (گمراهہ ٿيو تہ) الله ڪيس

سَمْعِهٖ وَقَلْبِهٖ وَجَعَلَ عَلٰى بَصَرِهٖ غِشٰوَةً ۗ فَمَنْ يَّهْدِيْهِ مِنْۢ بَعْدِ

ڪنن تي ۽ ان جي دل تي ۽ وڌائين ان جي اکين تي پردو، پوءِ ڪير آهي جو هدايت ڪندس الله کان سواءِ،

گمراهہ ڪيو ۽ سندس ڪنن تي ۽ سنديس دل تي مهر هنيائين ۽ سندس اکين تي پردو وڌائين. پوءِ الله کان سواءِ ڪيس ڪير هدايت ڪندو؟

اللّٰهِ ۗ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٣﴾ وَقَالُوْا مَا هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيَا

ڇا پوءِ نہ ٿا سمجهو. ۽ چيائون ناهي اهو پر جيئڻ اسان جو دنيا وارو مرندا آهيون ۽ جيئندا آهيون

پوءِ ڇو نہ نصيحت وٺندا آهيو؟ ۽ چوندا آهن تہ اسان جي رڳو هيءَ دنيا جي حياتي آهي. جو مرندا آهيون ۽ جيئندا آهيون

وَمَا يُهْلِكُنَآ اِلَّا الدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۚ اِنْ هُمْ اِلَّا

۽ نہ ٿو ماري اسان کي پر زمانو، حالانڪ نہ آهي انهن کي ان جي خبر، رڳو اهي

۽ اسان کي رڳو زمانو ماريندو آهي ۽ ان (ڳالهہ) جي ڪين ڪا ڄاڻپ نہ آهي. اهي رڳو اٽڪل هڻندا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَظُنُّوْنَ ﴿٢٤﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ اِلَّآ اَنْ

گمان ڪن. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون مٿن آيتون اسان جون پڌريون تہ نہ آهي دليل انهن جو پر

۽ جڏهن اسان جون پڌريون آيتون کين پڙهي ٻڌائيبيون آهن (تڏهن) سندن حجت رڳو هيءَ چوڻ هوندو آهي

قَالُوا ائْتُوْا بِاٰبَآئِنَآ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللّٰهُ يُحْيِيْكُمْ

چيائون تہ آڻيو اسان جي ابن ڏاڏن کي جيڪڏهن اوهين سچا آهيو. چؤ (اي نبي) الله جياري ٿو توهان کي

تہ جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ اسان جي پيءُ ڏاڏن کي (جيئرو ڪري) آڻيو؟ (اي پيغمبر! کين) چئو تہ الله اوهان کي جياريندو آهي، وري اوهان

ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

پوءِ ماريندو توهانکي پوءِ گڏ ڪندو توهان کي قيامت جي ڏينهن ناهي ڪوشڪ ان ۾ پر ڪيترا ماڻهو

کي ماريندو وري اوهان کي قيامت جي ڏينهن جنهن ۾ ڪو شڪ نہ آهي، گڏ ڪندو پر گهڻا ماڻهو (ان ڳالهہ کي) نہ ڄاڻندا آهن.

لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٦﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ

نٿا سمجهن. ۽ الله لاءِ بادشاهي آهي آسمانن ۽ زمين جي، ۽ جنهن ڏينهن قائم ٿيندي قيامت

۽ آسمانن ۽ زمين جي بادشاهي الله جي آهي ۽ جنهن ڏينهن قيامت ٿيندي، تنهن ڏينهن ڪوڙا

يَوْمَئِذٍ يَّخْسَرُ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿٢٧﴾ وَتَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ جَاثِيَةً ۚ كُلُّ اُمَّةٍ

تنهن ڏينهن خوار ٿيندا ڪوڙ هڻندڙ. ۽ ڏسندين هر ٽولي کي گوڏن ڀر، هر ٽولو

نقصان پائيندا. ۽ (اي پيغمبر!) هر ڪنهن ٽوليءَ کي گوڏن ڀر (ويٺل) ڏسندين. سڀڪا ٽولي پنهنجي اعمال نامي

تُدْعٰى اِلٰى كِتٰبِهَا ۗ اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٨﴾ هٰذَا كِتٰبُنَا

سڏيو ويندو پنهنجي عملنامي ڏي، اڄ اوهان کي بدلو ڏنو ويندو اهو جيڪي اوهان عمل ڪندا هئا. هي دفتر اسان جو

ڏانهن سڏبي (چئبو) تہ جيڪي (اوهين) ڪندا هيو، تنهن جو اوهان کي اڄ بدلو ڏبو. (چونداسون) هيءُ اسان جو دفتر آهي،

يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ ۗ اِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٩﴾ فَاَمَّا

ڳالهائي ٿو توهان تي سچ، بيشڪ اسين لکندا هئاسون جيڪي اوهان عمل ڪندا هئا. پوءِ

جو اوهان تي پوري حقيقت پڌري ڪري ٿو. بيشڪ جيڪي اوهين ڪندا هيو، سو اسين لکندا هئاسون. پوءِ

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِيْ رَحْمَتِهٖ ۗ

جن يقين ڪيو ۽ ڪيائون چڱا ڪم تہ داخل ڪندو انهن کي سندن رب پنهنجي رحمت ۾.

جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن کي سندن پالڻهار پنهنجيءَ ٻاجهہ هيٺ داخل ڪندو. اها پڌري مراد

ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ﴿٣٠﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۗ اَفَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِيْ

اها ئي ڪاميابي پڌري آهي. ۽ جن انڪار ڪيو، ڇا نہ هيون آيتون منهنجون

ماڻڻ آهي. ۽ جن ڪفر ڪيو (تن کي چئبو) تہ اوهان وٽ منهنجيون آيتون نہ پڙهبيون هيون ڇا؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ﴿٣١﴾ وَاِذَا قِيْلَ

تلاوت ڪيل توهان تي پوءِ توهان وڏائي ڪئي ۽ هئا توهان ماڻهو ڏوهاري. ۽ جڏهن چيو ويو

پوءِ اوهان وڏائي ڪئي ۽ ڏوهاري قوم هيو. ۽ جڏهن چئبو هو ته الله جو وعدو سچو آهي

اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيْهَا قُلْتُمْ مَّا نَدْرِيْ مَا

بيشڪ وعدو الله جو سچو آهي ۽ قيامت ناهي ڪو شڪ ان ۾ توهان چيو نه ٿا ڄاڻون ته ڇا آهي

۽ قيامت ۾ ڪو شڪ ڪونه آهي (تڏهن) چوندا هيو ته (اسين) نه ڄاڻندا آهيون ته قيامت ڇا آهي؟

السَّاعَةُ ۙ اِنْ نَّظُنُّ اِلَّا ظَنًّا وَّمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِيْنَ ﴿٣٢﴾ وَبَدَا لَهُمْ

قيامت؟ رڳو اسين ان کي ڀانيون ٿا خيال ۽ نه آهيون اسين يقين ڪندڙ. ۽ ظاهر ٿينديون انهن تي

اسين رڳو هڪ (ٿورو) گمان ڀائيندا آهيون ۽ اسين (ڪڏهن) يقين ڪرڻ وارا نه آهيون. ۽ جيڪي ڪمايو هئائون تنهن جون

سَيِّاٰتُ مَا عَمِلُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَقِيْلَ

خرابيون سندن عملن جون ۽ پئجي ويندو انهن تي اهو جنهن تي ٺٺوليون ڪندا هئا. ۽ چيو ويندن

مدايون کين پڌريون ٿينديون ۽ جنهن شيءِ تي ٺٺوليون ڪندا هئا سا کين وڪوڙي ويندي. ۽ چئبو ته اڄ اوهان کي

الْيَوْمَ نَنْسٰىكُمْ كَمَا نَسِيْتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا وَمَاْوٰىكُمُ النَّارُ وَ

اڄ وساريون ٿا اوهان کي جيئن وساريو توهان ملاقات پنهنجي هن ڏينهن جي کي ۽ جاءِ توهان جي باهه آهي ۽

(اڄ) وساريندا سون. جيئن اوهان پنهنجي هن ڏينهن جي اچي پهچڻ کي وساريو هو ۽ (هاڻي) اوهان جي جاءِ دوزخ آهي ۽

مَا لَكُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٣٤﴾ ذٰلِكُمْ بِاَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ هُزُوًا وَّغَرَّتْكُمُ

نه آهي توهان لاءِ ڪو مددگار. اهو هن ڪري جو ورتو توهان الله جي آيتن کي مسخري ڪري ۽ ٺوڳو ڏنو توهان کي

اوهان جو ڪو مددگار نه آهي. اهو (عذاب اوهان کي) هن ڪري آهي، جو اوهان الله جي آيتن کي ٺٺوليون ڪري ورتو هو ۽

الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ۚ فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُوْنَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿٣٥﴾

حياتي دنيا جيءَ. پوءِ اڄ نه ڪڍيا ويندا ان کان ۽ نڪي انهن جي توبهه گهربل آهي.

دنيوي حياتيءَ اوهان کي ٺڳيو هو. تنهن ڪري اڄ منجهانئس نه ڪڍبن ۽ نه کي عذر طلب ڪبن.

فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَرَبِّ الْاَرْضِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ

پوءِ الله جي تعريف آهي جو رب آسمانن جو ۽ پاليندڙ زمين جو ۽ پاليندڙ جهانن جو آهي. ۽ ان جي ئي

پوءِ سڀ ساراهه خاص الله کي جڳائي جو آسمانن جو پالڻهار ۽ زمين جو پالڻهار ۽ جهانن جو پالڻهار آهي. ۽

الْكِبْرِيَآءُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۪ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٣٧﴾ ع

وڏائي آهي آسمانن ۽ زمين ۾، ۽ اهوئي زبردست حڪمت وارو آهي.

آسمانن ۽ زمين ۾ سندس وڏائي آهي ۽ اهو زبردست حڪمت وارو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ الْاَحْقَافِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ۳۵ رُكُوْعَاتُهَا ۴

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

حٰمٓ ﴿١﴾ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿٢﴾ مَا خَلَقْنَا

حم. نازل ڪرڻ ڪتاب جو آهي الله زبردست حڪمت واري ڪان. رڳو خلقياسون

حم. (هن) ڪتاب جو لاهڻ غالب حڪمت واري الله وٽان آهي. آسمانن ۽ زمين کي

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُّسَمًّى ط

آسمان ۽ زمين ۽ جيڪي ٻنهي جي وچ ۾ آهي حق سان ۽ وقت مقرر سان.

۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي تنهن کي پوريءَ رٿ سان ۽ هڪ مقرر مدت تائين (رهڻ لاءِ) بڻايو سون

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَمَّآ اُنْذِرُوْا مُعْرِضُوْنَ ﴿٣﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ مَّا تَدْعُوْنَ

۽ ڪافر جنهن شيءِ کان ڊيڄاريا ويا منهن موڙيندڙ آهن. چئو خبر ڏيو توهان جن کي پڪاريو ٿا

۽ ڪافر جنهن کان ڊيڄاريا ويا (تنهن کان) منهن موڙيندڙ آهن. (ڪين) چئو ته ڏسو ته سهي ته الله کان سواءِ جن کي سڏيندا آهيو

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقُوْا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ

سواءِ الله جي ڏيکاريو مون کي ڇا خلقيو اٿن زمين ۾ يا انهن جو ڀائيچارو آهي

(تن ڪا ٻڌاوت ٻڌائي آهي ڇا؟) مون کي ڏيکاريو ته زمين (جي شين) منجهان ڪهڙي شيءِ پيدا ڪئي اٿن؟ يا آسمانن (جي بڻائڻ) ۾ انهن جي

فِي السَّمٰوٰتِ ط اِيْتُوْنِيْ بِكِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ هٰذَآ اَوْ اَثٰرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ

آسمانن ۾. آڻيو مون وٽ ڪو دستاويز انهيءَ کان اڳ جو يا پراڻي معلومات

ڪا ڀائيواري (ثابت) آهي ڇا؟ جيڪڏهن سچا آهيو ته هن کان اڳ (آيل) ڪو به ڪتاب يا ڪا علمي سند مون وٽ آڻيو.

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٤﴾ وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ يَّدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

جيڪڏهن سچا آهيو. ۽ ڪير آهي زور ڀليل انهيءَ کان جو سڏي ٿو الله کان سواءِ

۽ انهيءَ کان وڌيڪ گمراه ڪير آهي؟ جيڪو الله کان سواءِ (ٻئي) اهڙي (ٻت) کي سڏي

مَنْ لَّا يَسْتَجِيْبُ لَهٗٓ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَآئِهِمْ

ان کي جيڪو نه ٿو ورنائي انهيءَ کي ڏينهن قيامت تائين ۽ اهي انهن جي سڏڻ کان

جو قيامت تائين سندس سڏ کي نه ورنائي ۽ اهي (ڪوڙا ٻت) سندن سڏڻ کان (ئي) بيخبر آهن.

غٰفِلُوْنَ ﴿٥﴾ وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوْا لَهُمْ اَعْدَآءً وَّكَانُوْا بِعِبَادَتِهِمْ

بي خبر آهن. ۽ جڏهن گڏ ڪياويندا ماڻهو ٿيندا هو انهن جا دشمن ۽ هوندا انهن جي مڃوتيءَ جا

۽ جڏهن (قيامت ۾) ماڻهو گڏ ڪبا (تڏهن اهي ٻت) سندن ويري هوندا ۽ سندن پوڄا کان منڪر

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كٰفِرِيْنَ ۝٦ وَ اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

منڪر. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون مٿن آيتون اسان جون پڌريون چوندا ڪافر

هوندا. ۽ جڏهن اسان جون پڌريون آيتون کين پڙهي ٻڌائبيون آهن (تڏهن اهي) ڪافر سچي ڳالھ (يعني قرآن) بنسبت

لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ۙ هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝٧ؕ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ

سچي ڳالھ کي جڏهن آئي انهن وٽ تہ هي جادو آهي پڌرو. يا چون ٿا پاڻ ٺاهيو اٿس، چؤ

جنهن مهل وٽن آيو (تنهن مهل) چوندا آهن تہ هيءُ پڌرو جادو آهي. بلڪ چوندا آهن تہ ان کي (پيغمبر پاڻ) ٺاهيو آهي. (کين) چئو تہ

اِنِ افْتَرَيْتُهٗ فَلَا تَمْلِكُوْنَ لِىْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ هُوَ اَعْلَمُ بِمَا

جي مان پاڻ ٺاهيو آهي ان کي تہ پوءِ نہ ٿا بچايو مون کي الله کان ڪجھ بہ، اهو گھڻو ڄاڻندڙ آهي ان کي

جيڪڏهن ان کي (پاڻ) ٺاهيو اٿم تہ اوهين الله کان (ڇڏائڻ واسطي) مون لاءِ ڪجھ ڪري نہ ٿا سگھو. جيڪي (قرآن بابت) گفتگو

تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ؕ كَفٰى بِهٖ شَهِيْدًاۢ بَيْنِىْ وَ بَيْنَكُمْ ؕ وَهُوَ الْغَفُوْرُ

جنهن کي توهان پچاريو ٿا، ڪافي آهي اهو شاهد منهنجي ۽ اوهان جي وچ ۾، ۽ اهو ئي بخشڻهار

ڪندا آهيو (سو) الله چڱيءَ طرح ڄاڻندڙ آهي. منهنجي ۽ اوهان جي وچ ۾ (الله) حق کي ظاهر ڪندڙ ڪافي آهي ۽ اهو بخشڻهار

الرَّحِيْمُ ۝٨ قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَآ اَدْرِىْ مَا يُفْعَلُ

مهربان آهي. چؤ تہ ناهيان ٻڌاءِ ڪو نئون رسول ۽ نہ تو ڄاڻان ڇا ٿيندو

مهربان آهي. چئو تہ آءٌ پيغمبرن مان ڪو نئون (آيل) نہ آهيان ۽ نہ تو ڄاڻان تہ مون سان ۽ اوهان سان (دنيا ۾) ڇا ڪيو ويندو؟

بِىْ وَلَا بِكُمْ ؕ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَىَّ وَمَآ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۝٩

مان سان ۽ توهان سان، رڳو هلان تو ان تي جيڪو حڪم ٿئي ٿو مونکي ۽ آءٌ رڳو ڊيڄاريندڙ آهيان پڌرو.

جيڪي مون ڏانهن وحي ڪيو ويندو آهي، تنهن کان سواءِ (ٻيءَ) ڪنهن (ڳالھ) جي تابعداري نہ ڪندو آهيان ۽ آءٌ رڳو پڌرو ڊيڄاريندڙ آهيان.

قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَكَفَرْتُمْ بِهٖ وَشَهِدَ

چؤ خبر ڏيو جيڪڏهن هجي اهو الله جي طرفان ۽ توهان ڪيو ٿا انڪار انهيءَ جو ۽ شاهدي ڏني

(کين) چئو تہ. ڏسو تہ سهي تہ جيڪڏهن (اهو قرآن) الله وٽان (آيل) آهي ۽ اوهين ان کي نہ ٿا مڃيو ۽

شَاهِدٌ مِّنْۢ بَنِىْٓ اِسْرَآءِيْلَ عَلٰى مِثْلِهٖ فَاٰمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ ؕ

هڪ شاهد بني اسرائيل مان پڻ اهڙي پوءِ ايمان بہ آندائين ۽ توهان ڪئي وڏائي،

بني اسرائيل مان هڪ شاهد اهڙي (ڪتاب) تي شاهدي ڏني هجي، پوءِ انهيءَ ايمان آندو ۽ اوهان (مڃڻ کان) وڏائي ڪئي

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝١٠ؒ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ

بيشڪ الله نہ تو هدايت ڪري ظالم قوم کي، ۽ چيو ڪافرن ايمان

(تہ ضرور ظالم ٿيندؤ). بيشڪ الله ظالمن جي قوم کي سڌو رستو نہ ڏيکاريندو آهي. ۽ ڪافرن مؤمنن بہ نسبت چيو تہ جيڪڏهن

ع ١

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰمَنُوْا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُوْنَآ اِلَيْهِ ؕ وَاِذْ لَمْ يَهْتَدُوْا بِهٖ فَسَيَقُوْلُوْنَ

وارن لاءِ جي هجي ها پلو تہ نہ اڳرائي ڪن ها اسان کان ان ڏي، ۽ جڏهن نہ هدايت وارا ٿيا ان سان تہ پوءِ چوڻ لڳا

(اهو دين) چڱو هجي ها تہ اهي ان ڏانهن اسان کان اڳرائي نہ ڪن ها ۽ جڏهن تہ (ڪافرن) ان سان هدايت نہ لڌي تڏهن

هٰذَآ اِفْكٌ قَدِيْمٌ ⑪ وَمِنْ قَبْلِهٖ كِتٰبُ مُوْسٰٓى اِمَامًا وَّرَحْمَةً ؕ وَ

هيءُ ڪوڙ آهي آڳاٽو. ۽ هئوان ڪان اڳ ڪتاب موسيٰ جو رهبر ۽ رحمت، ۽

سگهو چوندا تہ هيءُ (قرآن) هڪ پراڻو ڪوڙ آهي (جو هليو ٿو اچي). ۽ هن (قرآن) کان اڳ موسيٰ جو ڪتاب (دين ۾)

هٰذَا كِتٰبٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنْذِرَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۖ وَبُشْرٰى

آهي هي قرآن انکي سچو چوندڙ ٻولي عربيءَ ۾ جيئن ڊيڄاري ظلم ڪندڙن کي ۽ مبارڪ ڏي

راهنما ۽ رحمت هو ۽ هيءُ ڪتاب (ان جو) سچو ڪندڙ عربي ٻوليءَ ۾ آهي، هن لاءِ تہ ظالمن کي ڊيڄاري ۽

لِلْمُحْسِنِيْنَ ⑫ اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا فَلَا خَوْفٌ

نيڪيءَ وارن کي. بيشڪ جن چيو پالڻهار اسان جو الله آهي، وري قائم رهيا پوءِ ناهي ڪو خوف

ڀلارن کي خوشخبري ڏئي. بيشڪ جن چيو تہ اسان جو پالڻهار الله آهي، پوءِ ان (چوڻ) تي مضبوط رهيا.

عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ⑬ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ خٰلِدِيْنَ

انهن تي ۽ نڪي اهي ڏکارا ٿيندا. اهي ئي جنت وارا آهن هميشہ رهندا

تن کي نڪو ڀؤ آهي تہ ڪي غمگين هوندا. اهي بهشتي آهن منجهس سدائين رهڻ وارا آهن،

فِيْهَا ۚ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ⑭ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ

ان ۾، عوض ان جي جيڪي عمل ڪندا هئا. ۽ پارت ڪئي سون انسان کي پنهنجي پيءُ ماءُ سان

جيڪي ڪندا هئا. تنهن جي بدلي ۾ (اهو بهشت ڏبو). ۽ ماڻهوءَ کي پنهنجي ماءُ پيءُ سان چڱائي ڪرڻ جو حڪم ڪيوسون،

اِحْسٰنًا ؕ حَمَلَتْهُ اُمُّهٗ كُرْهًا وَّوَضَعَتْهُ كُرْهًا ؕ وَحَمْلُهٗ وَفِصٰلُهٗ

ڀلائي ڪرڻ جي، پيٽ ۾ کنيو انکي سندس ماءُ ڏکيائي سان ۽ ڄڻيائينس ڏکيائيءَ سان، ۽ هئڻ جو پيٽ ۾ رهڻ ۽ ٿڃ ڇڏڻ

(جو) تڪليف سان سندس ماءُ کيس (پيٽ ۾) کنيو آهي ۽ تڪليف سان کيس ڄڻيو آهي ۽ (ڳهٽ ۾ ڳهٽ) ان جو (پيٽ ۾) کڻڻ

ثَلٰثُوْنَ شَهْرًا ؕ حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ اَشُدَّهٗ وَبَلَغَ اَرْبَعِيْنَ سَنَةً ۙ

ٽيهہ مهينا، تيسين جڏهن رسيو پنهنجي طاقت کي ۽ پهتو چاليهن ورهين کي

۽ ان جو (کير کان) ڇڏائڻ ٽيهہ مهينا آهي، تان جو جڏهن پنهنجيءَ جوانيءَ کي پهتو ۽ چاليهن ورهن (جي ڄمار) کي پهتو

قَالَ رَبِّ اَوْزِعْنِيْٓ اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ

چيائين اي رب منهنجا ڀاڳو بخش مونکي تہ شڪر ڪريان تنهنجي احسان جو جيڪو ڪيو تو مون تي

(تڏهن) چوندو آهي تہ اي منهنجا پالڻهار! مون کي توفيق ڏي تہ تنهنجي انهيءَ نعمت جو شڪر ڪريان، جيڪا مون تي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَعَلٰى وَالِدَىَّ وَاَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰىهُ وَاَصْلِحْ لِىْ فِىْ

۽ منهنجي پيءُ ماءُ تي ۽ جيئن ڪم ڪريان پلو جنهن ڪان تون خوش ٿئين ۽ نيڪي آڻ مون لاءِ منهنجي

۽ منهنجي ماءُ پيءُ تي انعام ڪئي اٿيئي ۽ تہ (اهڙا) چڱا ڪم ڪريان جن ڪان (تون) راضي رهين ۽ منهنجي

ذُرِّيَّتِىْ ۚ اِنِّىْ تُبْتُ اِلَيْكَ وَاِنِّىْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿١٥﴾ اُولٰٓئِكَ

اولاد ۾. بيشڪ مون موٽيس توڏانهن ۽ بيشڪ آءٌ تابعدارن مان آهيان. هي اهي

اولاد مون لاءِ سڌار! بيشڪ آءٌ توڏانهن موٽيس ۽ بيشڪ آءٌ مسلمانن منجهان آهيان. اِهي اُهي آهن

الَّذِيْنَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ اَحْسَنَ مَا عَمِلُوْا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّاٰتِهِمْ

آهن جو قبول ڪريون ٿا انهن ڪان سٺا ڪم جيڪي ڪيا اٿن ۽ معاف ڪريون ٿا انهن جي براين ڪي

جن جا تمام چڱا ڪم جيڪي ڪيائون سي قبول ڪندا آهيون ۽ سندن مداين ڪان ٽارو ڪندا آهيون.

فِىْٓ اَصْحٰبِ الْجَنَّةِ ؕ وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِىْ كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ ﴿١٦﴾ وَالَّذِىْ

صاحبن جنت جي ۾. اهو وعدو سچو آهي جو ساڻن ڪيو ويندو هو. ۽ جنهن

(اهي) بهشتين ۾ (شمار) هوندا. جيڪو ساڻن سچو وعدو ڪبو هو تنهن جي ڪري. ۽ جنهن پنهنجي ماءُ پيءُ کي چيو تہ

قَالَ لِوَالِدَيْهِ اُفٍّ لَّكُمَآ اَتَعِدٰنِنِىْٓ اَنْ اُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُوْنُ

چيو پنهنجي پيءُ ماءُ کي تہ حيف هجيوَ چا ڌڙڪو ڏيو ٿا مون کي تہ ڪڍيو ويندس حالانڪ گذري ويا آهن زمانا

اوهان کي حيف هجي! مون کي انجام ڏيو ٿا چا تہ (قبرن مان) ڪڍيو ويندس؟ ۽ بيشڪ مون کان اڳ (ماڻهن جا) ڪيترائي جڳ گذري ويا آهن

مِنْ قَبْلِىْ ۚ وَهُمَا يَسْتَغِيْثٰنِ اللّٰهَ وَيْلَكَ اٰمِنْ ۖ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ

مون کان اڳ، ۽ اهي ٻئي پاڌائن پيا الله کي (چون پيا) ويل پويئي ايمان آڻ، بيشڪ ٻول الله جو

(تہ منجهائن وري ڪوبہ جيئرو نہ ٿيو) ۽ اهي ٻئي الله کي ٻاڏائيندا آهن (۽ چوندا اٿس تہ) ڪم بخت! ايمان آڻ. چو تہ

حَقٌّ ۚ فَيَقُوْلُ مَا هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٧﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ

سچو آهي، پوءِ چوي پيو هي آهن رڳو آڪاڻيون اڳين جون. هي اهي آهن

الله جو انجام سچو آهي، پوءِ چوندو آهي تہ، اهو (انجام) رڳو اڳوڻن جون آڪاڻيون آهن. اِهي اُهي آهن

حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِىْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ

ثابت ٿيو جن تي عذاب انهن قومن ۾ جيڪي گذري ويون انهن کان اڳ ۾ کي جن

جن تي (اهڙي) سزا لازم ٿي. (جهڙي انهن) ٽولين ۾ ٿي جي جِنن ۽ ماڻهن مان ڪانئن اڳ گذري ويا.

الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلٍّ دَرَجٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوْا ۚ

هئا ۽ کي ماڻهو، بيشڪ اهي ٽوٽي ۾ آهن. ۽ هر ڪنهن لاءِ درجا آهن سندن عملن جا،

بيشڪ اهي ٽوٽي وارا هئا. ۽ سڀ ڪنهن لاءِ (ڏار ڏار) درجا انهيءَ آهر آهن. جيڪي ڪم ڪيائون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ

۽ جيئن پورو بدلو ڏئي کين سندن عملن جو ۽ اهي نہ ظلم ڪيا ويندا. ۽ جنهن ڏينهن پيش ڪيا ويندا

۽ (هيءُ هن لاءِ) تہ (الله) سندن عملن جو کين پورو بدلو ڏئي ۽ مٿن ظلم نہ ڪبو. ۽ انهيءَ ڏينهن. جو ڪافر باہ جي آڏو ڪبا

كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ

ڪافر باہ تي، زيان ڪيون اوهان نعمتون پنهنجون حياتي پنهنجي دنياواريءَ ۾ ۽ مزا ماڻيو

(چئبن تہ) پنهنجون نعمتون پنهنجي دنيائي حياتيءَ ۾ (تہ) وڃائي چڪئو. ۽ انهن سان مزا ماڻيندا رهيو.

بِهَا ۚ فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي

انهن سان. پوءِ اڄ اوهان کي سزا ڏني ويندي عذاب ذلت جي هنڪري جو توهان تڪبر ڪندا هئا

تنهن ڪري اڄ اوهان کي خواريءَ جي عذاب جو بدلو انهيءَ ڪري ڏبو جو زمين ۾ ناحق وڏائي

الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾ وَاذْكُرْ أَخَا عَادٍ ۖ إِذْ

زمين ۾ ناحق ۽ هنڪري جو توهان بي فرمانيي ڪندا هئا. ۽ ياد ڪر عاد جي ڀاءُ کي، جڏهن

ڪندا هيو ۽ انهيءَ ڪري (بہ) جو بدڪاري ڪندا هيو. ۽ عاد جي ڀاءُ (هود جي قصي) کي ياد ڪر. جڏهن

أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ النُّذُرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ

ڊيجاريائين پنهنجي قوم کي احقاف ۾ ۽ گذري ويا هئا ڊيجاريندڙ انهن جي اڳيان ۽

پنهنجيءَ قوم کي (واديءَ) احقاف ۾ ڊيجاريائين ۽ بيشڪ سندس اڳيان ۽ سندس پوئتان (ڪيترائي) ڊيجاريندڙ گذريا هئا.

مِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ

پوئتان تہ نہ عبادت ڪريو پر الله جي، بيشڪ مان ڊڃان ٿو توهان تي عذاب ڏينهن

تہ الله کان سواءِ (ٻئي) ڪنهن جي عبادت نہ ڪريو. بيشڪ آءٌ اوهان تي وڏي ڏينهن جي عذاب (اچڻ) کان ڊڃان ٿو.

عَظِيمٍ ﴿٢١﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ آلِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ

وڏي جي کان. چيائون ڇا آيو آهين اسان وٽ تہ ڦيرين اسان کي اسان جي مالڪن کان، پوءِ آڻ اسان ڏي ان کي جنهن جو دڙڪو تو ڏين جيڪڏهن

چيائون تہ. اسان وٽ هن لاءِ آيو آهين ڇا تہ اسان کي پنهنجن معبودن (جي عبادت) کان ڦيرائين؟ پوءِ جيڪڏهن سچن مان آهين

كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٢﴾ قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا

آهين تون سچن مان. چيائين رڳو اها خبر آهي الله کي. ۽ پهچايان ٿو توهان کي اهو پيغام

تہ جيڪو وعدو اسان کي ڏئين ٿو سو اسان وٽ آڻ! چيائين تہ (اها) خبر رڳو الله کي آهي ۽ جنهن (پيغام) سان موڪليو ويو آهيان،

أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَٰكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا

جنهن سان موڪليو ويس، پر مان ڏسان ٿو تہ اوهين قوم جاهل آهيو. پوءِ جڏهن ڏٺائون انکي ڪڪر

سو اوهان کي پهچايان ٿو پر اوهان کي هڪ جاهل قوم ڏسان ٿو. پوءِ جنهن مهل ان کي ڪڪر (جهڙو) ڏٺائون. جو سندن وادين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مُّسْتَقْبِلَ اَوْدِيَتِهِمْ ۙ قَالُوْا هٰذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا ؕ بَلْ هُوَ مَا

سامهون ايندڙ سندن نئين تي چيائون هي بادل آهي وسڻ وارو اسان تي، پر هي اهو آهي

ڏانهن سامهون ايندڙ ھو، (تنهن مهل) چيائون ته هيءُ ككر آهي جو اسان تي وسندو. (هود چيو ته نه!) بلك اهو (ككر حقيقت ۾) اهو (عذاب) آهي

اسْتَعْجَلْتُمْ بِهٖ ؕ رِيْحٌ فِيْهَا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٢٤﴾ ۙ تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍۢ بِاَمْرِ

جنهن جي تكڙ تي كيوَ، اهو واءُ آهي جنهن ۾ عذاب دردناك آهي، جو تباهه كندو هر شيءِ كي پنهنجي رب جي

جنهن كي جلدي گهريو. (اها) هڪ آنڌي آهي، جنهن ۾ ڏكوئيندڙ عذاب آهي. (جا) پنهنجي پالڻهار جي حكم سان سڀ كنهن شيءِ كي ناس كندي.

رَبِّهَا فَاَصْبَحُوْا لَا يُرٰٓى اِلَّا مَسٰكِنُهُمْ ؕ كَذٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ

حكم سان پوءِ ٿيا اهڙا جو نه پيا ڏسجن پر گهر انهن جا، اهڙيءَ طرح سزا ڏيندا آهيون ڏوهاري

پوءِ (اهڙا ناس) ٿيا جو سندن گهرن كان سواءِ (ٻيو) كجهه نه ٿي ڏٺو ويو. اهڙيءَ طرح ڏوهاريءَ قوم كي سزا ڏيندا آهيون.

الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ مَكَّنّٰهُمْ فِيْمَآ اِنْ مَّكَّنّٰكُمْ فِيْهِ وَجَعَلْنَا

قوم كي. ۽ بيشڪ اسان جاءِ ڏني سون انهن كي اهڙي هنڌ جو نه جاءِ ڏني سون توهان كي اتي ۽ ڏنا سون

۽ بيشڪ انهن كي اهڙي جاءِ ڏني هئي سون جو اوهان كي به جاءِ نه ڏني سون ۽ انهن كي

لَهُمْ سَمْعًا وَّاَبْصَارًا وَّاَفْـِٕدَةً ۖ فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَآ

انهن كي ڪن ۽ اكيون ۽ دليون پوءِ نه تاريو انهن كان سندن كنن ۽ نكي

كن ۽ اكيون ۽ دليون ڏنيون هيون سون، پوءِ جڏهن الله جي آيتن جو انكار كيائون، تڏهن نكي سندن كنن

اَبْصَارُهُمْ وَلَآ اَفْـِٕدَتُهُمْ مِّنْ شَيْءٍ اِذْ كَانُوْا يَجْحَدُوْنَ ۙ بِاٰيٰتِ

سندن اكين ۽ نكي سندن دلين كنهن شيءِ كي جو ته اهي انكار كندا هئا الله جي آيتن

۽ نكي سندن اكين ۽ نكي سندن دلين كجهه به (عذاب) كانئن ٽاريو ۽ جنهن (عذاب) بابت

اللّٰهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٢٦﴾ ع وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا مَا

جو ۽ كڙكي پيو انهن تي اهو جنهن تي ٺوكون كندا هئا. ۽ بيشڪ تباهه كياسون جيكي

ٺٺوليون كندا هئا، سو مٿن كڙكيو. ۽ بيشڪ جيكي ڳوٺ اوهان جي آس پاس آهن، سي (سڀ) ناس كياسون

حَوْلَكُمْ مِّنَ الْقُرٰى وَصَرَّفْنَا الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٢٧﴾ فَلَوْلَا

توهان جي چوڌاري هئا ڳوٺ، ۽ وري وري پڌايون سون آيتون مَن اهي موٽن. پوءِ چو نه

۽ (پنهنجون) طرحين طرحين نشانيون پڌريون كيون سون ته مَن اهي (كفر كان) موٽن. پوءِ الله كان سواءِ (ٻين)

نَصَرَهُمُ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ قُرْبَانًا اٰلِهَةً ؕ بَلْ ضَلُّوْا

مدد كئي انهن جي جن كي بڻايائون الله كان سواءِ ويجهي ٿيڻ خاطر معبود، پر اهي گم ٿي ويا

جن كي (الله جي) ويجهڙائيءَ لاءِ (پنهنجا) معبود كري ورتا هيائون تن كين مدد چو نه ڏني هئي؟ (نه!) بلك (اهي عذاب وقت)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَنْهُمْ ج وَ ذٰلِكَ اِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٢٨﴾ وَاِذْ صَرَفْنَآ اِلَيْكَ

انهن کان، ۽ اهو هٿوسندن ڪوڙ ۽ جيڪي ٺاهه ٺاهيندا هئا. ۽ جڏهن لاڙيوسون توڏانهن

ڪانئن گم ٿي ويا ۽ اهو سندن ڪوڙ آهي ۽ جيڪو ٺاهه ٺاهيندا هئا (سو بہ گم ٿي ويو). ۽ (ياد ڪر!) جڏهن جنن مان هڪ ٽوليءَ کي

نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُوْنَ الْقُرْاٰنَ ج فَلَمَّا حَضَرُوْهُ قَالُوْٓا اَنْصِتُوْا ج

ٽولو جنن جو اهي ٻڌڻ پيا قرآن، پوءِ جڏهن آيا اتي چيائون ماٺ ڪريو.

توڏانهن لاڙيوسون جو قرآن ٻڌائون ٿي، پوءِ جنهن مهل پيغمبر وٽ پهتا، (تنهن مهل) چيائون تہ ماٺ ڪريو!

فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا اِلٰى قَوْمِهِمْ مُّنْذِرِيْنَ ﴿٢٩﴾ قَالُوْا يٰقَوْمَنَآ اِنَّا

پوءِ جڏهن پورو ٿيو تہ موٽيا پنهنجي قوم ڏانهن ڊيڄاريندڙ ٿي. چيائون اي قوم اسان جي بيشڪ اسان

پوءِ جنهن مهل (قرآن پڙهي) پورو ڪيو ويو تہ پنهنجيءَ قوم ڏانهن ڊيڄاريندڙ ٿي موٽيا. چيائون تہ، اي اسان جي قوم! بيشڪ اسان

سَمِعْنَا كِتٰبًا اُنْزِلَ مِنْۢ بَعْدِ مُوْسٰى مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

ٻڌو اهڙو ڪتاب جو لاٿو ويو موسىٰ کان پوءِ سچو چوندڙ انکي جيڪي ان جي اڳيان آهي

اهڙو ڪتاب ٻڌو جو موسىٰ کان پوءِ لاٿو ويو آهي، جو جيڪي ان کان اڳ (نازل ٿيل) هو، تنهن (سڀ) کي سچو ڪندڙ آهي،

يَهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ وَاِلٰى طَرِيْقٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٣٠﴾ يٰقَوْمَنَآ اَجِيْبُوْا دَاعِيَ

ڏس ڏئي ٿو حق ڏانهن ۽ طرف رستي سڌي جي. اي اسان جي قوم سڏ قبوليو الله جي

سچي دين ڏانهن ۽ سڌيءَ واٽ ڏانهن رستو ڏيکاري ٿو. اي اسان جي قوم! الله جي (طرف) سڏيندڙ کي سڏ ڏيو

اللّٰهِ وَاٰمِنُوْا بِهٖ يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِّنْ عَذَابٍ

سڏيندڙ جو ۽ ايمان آڻيو ان تي تہ بخشي توهان لاءِ گناهہ توهان جا ۽ بچائي توهانکي عذاب

۽ ان تي ايمان آڻيو تہ (الله) اوهان جا ڪي ڏوهہ اوهان کي بخشي ۽ ڏکوئيندڙ عذاب کان اوهان کي ڇڏائي.

اَلِيْمٍ ﴿٣١﴾ وَمَنْ لَّا يُجِبْ دَاعِيَ اللّٰهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْاَرْضِ وَ

دردناڪ کان. ۽ جيڪو نہ ورنائيندو الله ڏانهن سڏيندڙ کي پوءِ ناهي عاجز ڪندڙ زمين ۾ ۽

۽ جيڪو الله ڏانهن سڏيندڙ کي سڏ نہ ڏيندو سو ملڪ ۾ (ڀڄي) ٽڪائڻ وارو نہ آهي ۽

لَيْسَ لَهٗ مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءُ ط اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٢﴾ اَوَلَمْ

ناهن انهيءَ لاءِ ان کان سواءِ ڪي مددگار، اهي آهن گمراهي پڌري ۾. ڇا نہ

الله کان سواءِ ان جا ڪي سڄڻ نہ آهن، اهي پڌريءَ گمراهيءَ ۾ آهن. نہ ڏٺو اٿن ڇا؟

يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ

ڏٺائون تہ بيشڪ الله اهو آهي جنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي ۽ نہ ماندو ٿيو انهن جي بنائڻ ۾

تہ الله جنهن آسمانن ۽ زمين کي بڻايو آهي ۽ انهن جي بنائڻ ۾ نہ ٿڪو، سو هن (ڳالهہ)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُّحْيِۦَ الْمَوْتٰى ط بَلٰٓى اِنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ٣٣

سوئي قادر آهي | تہ جيئرو ڪري | مئلن کي، | هائو بيشڪ اهو | هر شيء تي | قادر آهي.

تي وس وارو آهي تہ مئلن کي جياري. هائو! بيشڪ اهو سڀ ڪنهن شيء تي وس وارو آهي.

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَلَى النَّارِ ط اَلَيْسَ هٰذَا بِالْحَقِّ ط

۽ (يادڪر) ان ڏينهن کي جو | پيش ڪيا ويندا | اهي جن | ڪفر ڪيو | باهہ تي، | ڇا نہ آهي | اهو | سچ،

۽ جنهن ڏينهن ڪافر باهہ جي سامهون آڻبا، (تنهن ڏينهن چئبن تہ) هي (وعدو) سچ نہ آهي ڇا؟ چوندا هائو!

قَالُوْا بَلٰى وَرَبِّنَا ط قَالَ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ٣٤

چوندا | هائو | قسم اسان جي رب جو، | چوندو | پوء چکو | عذاب کي | جو توهان | ڪفر ڪندا هئا.

اسان جي پالڻهار جو قسم آهي! (تہ سچ آهي) (الله) چوندو تہ (هاڻي) انهيء ڪري عذاب چکو جو انڪار ڪندا هيو.

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ اُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَّهُمْ ط

پوء صبر ڪر | جيئن صبر ڪيو | همت وارن | رسولن | ۽ نہ | سزا تڪڙي گهر | انهن لاء،

پوء (اي پيغمبر!) جيئن وڏيء همت وارن پيغمبرن صبر ڪيو هو تيئن (تون بہ) صبر ڪر! ۽ انهن لاء (عذاب) جلد نہ گهر. جنهن (قيامت) جو ڪين

كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوْعَدُوْنَ لا لَمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنْ

اهي | جنهن ڏينهن | ڏسندا | وعدي ڪيل وقت کي | ڄڻ نہ رهيا هئا | پر | ڪا گهڙي

انجام ڏجي ٿو، سو جنهن ڏينهن ڏسندا تنهن ڏينهن (اٿين پائيندا تہ دنيا ۾) ڄڻڪ اهي ڏينهن جي هڪ گهڙيء کان سواء (وڌيڪ) رهيا ئي نہ هئا.

نَّهَارٍ ط بَلٰغٌ ج فَهَلْ يُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ الْفٰسِقُوْنَ ٣٥ ع

الربع

ڏينهن جي، | اهو پهچائڻ آهي، | پوء نہ تا تباهہ ٿين | پر | ماڻهو | نافرمان.

(اهو پيغام) پهچائڻو آهي، پوء بدڪارن جي قوم کان سواء (ٻيو) هلاڪ نہ ڪبو.

سُوْرَةُ مُحَمَّدٍ مَّدَنِيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اٰيَاتُهَا ٣٨ رُكُوْعَاتُهَا ٤

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ١

جن | ڪفر ڪيو | ۽ | روڪيائون | الله جي راهہ کان | تہ برباد ڪيائين | انهن جي عملن کي

جن ڪفر ڪيو ۽ (ماڻهن کي) الله جي واٽ کان جهليو تن جي عملن کي الله چٽ ڪيو.

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاٰمَنُوْا بِمَا نُزِّلَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّهُوَ

۽ | جن | ايمان آندو ۽ | ڪيا | چڱا ڪم | ۽ مڃيائون | جيڪي لاٿو ويو | محمد تي | ۽ اهو ئي

۽ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا ۽ جيڪي محمد (ص) تي نازل ڪيو ويو ۽ اهو سنديس پالڻهار

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۙ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَاَصْلَحَ بَالَهُمْ ۝٢ ذٰلِكَ

حق آهي سندن رب کان لاٿائين انهن کان برايون انهن جون ۽ سڌاريائين حال انهن جو. اهو

وٺان سچ (آيل) آهي، تنهن کي مڃيائون، تن جون مدايون کانئن ميٽايائين ۽ سندن حال کي سڌاريائين. اهو

بِاَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَاَنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّبَعُوا

هنڪري ته جن ڪفر ڪيو اهي ڪيڙلڳا ڪوڙ کي ۽ بيشڪ جن ايمان آندو تابع ٿيا

هن ڪري آهي جو ڪافر ڪوڙ جي پٺيان لڳا ۽ مومنن پنهنجي پالڻهار جي سچي دين جي پيروي ڪئي،

الْحَقَّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۭ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ اَمْثَالَهُمْ ۝٣ فَاِذَا لَقِيْتُمُ

سچ کي جو سندن رب طرفان آهي، اهڙيءَ طرح بيان ڪري ٿو الله ماڻهن لاءِ مثال انهن جا. پوءِ جڏهن ٽڪرجو

اهڙيءَ طرح الله ماڻهن لاءِ سندن احوال بيان ڪندو آهي. پوءِ جڏهن اوهين ڪافرن سان جنگ ڪريو،

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَضَرْبَ الرِّقَابِ ۭ حَتّٰٓي اِذَآ اَثْخَنْتُمُوْهُمْ فَشُدُّوا

ڪافرن سان ته هڻون گردنون، ايستائين جڏهن رتوڇاڻ ڪريو انهن جي پوءِ ٻڌون

تڏهن (انهن جون) گردنيون ڪٽيو، تان جو جڏهن منجهن گهڻو رت ڇاڻ ڪيو، تڏهن قيدين کي مضبوط ٻڌو،

الْوَثَاقَ ڰ فَاِمَّا مَنًّۢا بَعْدُ وَاِمَّا فِدَاۗءً حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ اَوْزَارَهَا ڔ ۛ

رسا پوءِ يا ٺوروڪريون ان کان پوءِ يا عوض وٺون جيستائين رکي جنگ هٿيار پنهنجا،

وري (قيد کان) پوءِ يا ته احسان ڪرڻ (سان ڇڏڻ) يا ڇٽي وٺڻ (گهرجي) تان جو ويڙهه (وارا) پنهنجا هٿيار رکي ڇڏين

ذٰلِكَ ړ وَلَوْ يَشَاۗءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ ۙ وَلٰكِنْ لِّيَبْلُوَا۟ بَعْضَكُمْ

اهوئي ۽ جيڪڏهن گهري ها الله ته بدلو وٺي ها انهن کان پر آزمائي ٿو توهان مان هڪڙن کي

(يعني ويڙهه بند ٿئي)، اهو حڪم آهي ۽ جيڪڏهن الله گهري ها ته (پاڻ) کانئن بدلو وٺي ها. پر (گهرندو آهي ته)

بِبَعْضٍ ۭ وَالَّذِيْنَ قُتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُّضِلَّ اَعْمَالَهُمْ ۝٤

ٻين سان، ۽ جيڪي مارجي ويا الله جي راهه ۾ پوءِ هرگز نه وڃائيندو عمل انهن جا.

اوهان مان ڪن کي ڪن سان پرکي ۽ جيڪي الله جي واٽ ۾ ڪُٺا تن جا عمل ڪڏهن ڇٽ نه ڪندو.

سَيَهْدِيْهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ۝٥ۚ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ۝٦

اجهو هدايت ڪندو انهن کي ۽ سڌاريندو حال انهن جو. ۽ داخل ڪندو کين جنت ۾ ڄاڻايائين انهن کي.

کين سڌو رستو ڏيکاريندو ۽ سندن حال سڌاريندو. ۽ کين انهيءَ بهشت ۾ داخل ڪندو جيڪو کين ڄاڻايو اٿس.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تَنْصُرُوا اللّٰهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ ۝٧

اي ايمان وارؤ! جيڪڏهن مدد ڪندؤ الله جي ته مدد ڪندو توهان جي ۽ ڄمائيندو توهان جي قدمن کي.

اي ايمان وارؤ! جيڪڏهن اوهين الله (جي دين) جي مدد ڪندؤ ته (الله) اوهان جي مدد ڪندو ۽ اوهان جا قدم مضبوط ڪندو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَتَعْسًا لَّهُمْ وَاَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿٨﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَرِهُوْا

۽ جن كفر كيو پوءِ تباهي آهي انهن لاءِ ۽ گم ڪيائين عمل انهن جا. اهو هن ڪري جو انهن ناپسند ڪيو

۽ جن انڪار ڪيو تن کي شال هلاڪي هجي! ۽ (الله) سندن عملن کي چٽ ڪيو. اها (سزا) هن ڪري آهي جو

مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ﴿٩﴾ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا

انکي جو نازل ڪيو الله پوءِ بيڪار ڪيائين عمل انهن جا. ڇا پوءِ نہ گھميا زمين ۾ پوءِ ڏسن ته

جيڪي الله نازل ڪيو آهي، تنهن کي انهن ناپسند ڪيو، تنهن ڪري الله سندن عملن کي چٽ ڪيو. زمين ۾ نہ گھميا آهن ڇا تہ

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ دَمَّرَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ز وَلِلْكٰفِرِيْنَ

ڪيئن ٿي پڇاڙي انهن جي جيڪي انهن کان اڳ هئا. ڊاهو وڌو الله انهن تي ۽ ڪافرن لاءِ آهن

نهارين تہ جيڪي کائنئن اڳ هئا، تن جي پڇاڙي ڪيئن ٿي؟ الله مٿن هلاڪي نازل ڪئي ۽ ڪافرن لاءِ اهڙيون (ئي سزائون) آهن.

اَمْثَالُهَا ﴿١٠﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَوْلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاَنَّ الْكٰفِرِيْنَ

اهڙيون عقوبتون. هن ڪري ته الله سڄڻ آهي مؤمنن جو ۽ بيشڪ ڪافر

اهو هن ڪري آهي جو الله مومنن جو ڪارساز آهي ۽ (هن ڪري بہ) تہ ڪافرن جو ڪو سڄڻ نہ آهي.

لَا مَوْلٰى لَهُمْ ﴿١١﴾ ع اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

ناهي ڪو ڀرسائي انهن جو. يقينن الله داخل ڪندو انهن کي جن ايمان آندو ۽ عمل صالح ڪيا

جن ايمان آندو آهي ۽ چڱا ڪم ڪيا آهن. تن کي بيشڪ الله اهڙن باغن ۾ داخل ڪندو،

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَتَمَتَّعُوْنَ وَ

باغن ۾ جو وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون. ۽ جن ڪفر ڪيو فائدو وٺن ٿا ۽

جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن ۽ جن انڪار ڪيو (سي دنيا جو) نفعو وٺندا آهن ۽ ائين کائيندا آهن، جيئن

يَاْكُلُوْنَ كَمَا تَاْكُلُ الْاَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ﴿١٢﴾ وَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ

کائن ٿا جيئن کائيندا آهن ڍور ۽ باهہ آهي ٽڪاڻو انهن جو. ۽ ڪيترائي ڳوٺ

ڍور کائيندا آهن ۽ (هميشہ) سندن جاءِ باهہ آهي. ۽ (اي پيغمبر!) تنهنجي ڳوٺ، جنهن (جي ماڻهن) توکي ڪڍي ڇڏيو

هِيَ اَشَدُّ قُوَّةً مِّنْ قَرْيَتِكَ الَّتِيْٓ اَخْرَجَتْكَ ج اَهْلَكْنٰهُمْ فَلَا نَاصِرَ

اهي طاقتور هئا تنهنجي ڳوٺ کان جنهن ڪڍي ڇڏيو توکي. ناس ڪيوسون انهن کي پوءِ نہ هئو ڪو ڀرجهلو

تنهن کان وڌيڪ سگهہ وارا ڪيترائي ڳوٺ هئا. جو انهن کي ناس ڪيوسون، پوءِ انهن جو ڪو واهرو نہ هو.

لَهُمْ ﴿١٣﴾ اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّهٖ كَمَنْ زُيِّنَ لَهٗ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ

انهن جو. ڇا پوءِ جيڪو آهي پنهنجي رب جي سڌي ڏس تي سو ان وانگر آهي جو سينگاريو ويو ان لاءِ بڇڙو عمل ان جو

جيڪو پنهنجي پالڻهار کان پڌريءَ حجت تي هجي، سو انهيءَ جهڙو هي ڇا؟ جنهن کي سندس بڇڙا ڪم چڱا ڪري ڏيکاريا ويا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاتَّبَعُوْٓا اَهْوَآءَهُمْ ﴿١٤﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِيْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ؕ فِيْهَآ اَنْهٰرٌ

۽ هليا ‏ پنهنجي خيالن تي. ‏ بيان ‏ باغ جو ‏ جنهن جو ‏ وعدو ڏنل آهي ‏ پرهيزگارن سان، ‏ هي آهي تان ۾ ‏ واهه آهن

۽ پنهنجين سڌن جي پٺيان لڳا؟ جنهن بهشت جو پرهيزگارن کي انجام ڏنو ويو آهي، تنهن جي وصف هيءَ آهي، جو ان ۾ اهڙي پاڻيءَ جون نهرون آهن

مِّنْ مَّآءٍ غَيْرِ اٰسِنٍ ۚ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهٗ ۚ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ

پاڻي جا ‏ جو ڦريل نه آهي، ‏ ۽ واهه ‏ کير جا ‏ جو نه بدليو آهي ‏ مزو ان جو، ‏ ۽ نهرون

جو (گهڻي رهڻ ڪري) نه سينواريو آهي ۽ اهڙي کير جون نهرون آهن، جنهن جو مزو نه مٽيو آهي ۽ پيئندڙن کي لذت ڏيندڙ

خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشّٰرِبِيْنَ ۚ۬ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى ؕ وَلَهُمْ فِيْهَا

شراب لذيذ جون آهن ‏ پيئندڙن لاءِ، ‏ ۽ نهرون ‏ ماکيءَ ‏ صاف جون، ‏ ۽ انهن لاءِ ‏ اتي

شراب جون نهرون آهن ۽ صفا ڪيل ماکيءَ جون به نهرون آهن، ۽ انهن لاءِ منجهس هر جنس جا ميوا آهن

مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ ؕ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ

هر قسم جا ‏ ميوا آهن ‏ ۽ ‏ معافي ‏ سندن پروردگار جي، ‏ انهن جهڙو آهي ڇا جيڪي ‏ هميشه هجن ‏ باهه ۾

۽ سندن پالڻهار وٽان (مٽن) بخشش (به) آهي (اهي) انهن جهڙا آهن ڇا، جيڪي باهه ۾ سدائين رهڻ وارا هجن

وَسُقُوْا مَآءً حَمِيْمًا فَقَطَّعَ اَمْعَآءَهُمْ ﴿١٥﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُ اِلَيْكَ ۚ

۽ پيارياوجن پاڻي ‏ ٽهڪندڙ ‏ پوءِ ڪپي ‏ آنڊا انهن جا. ‏ ۽ انهن مان ‏ ڪي ‏ ڪن ڏين ٿا ‏ توڏانهن،

۽ جن کي ڪوسو پاڻي پياريو وڃي جو سندن آنڊن کي چني ڇڏي؟ ۽ منجهائن ڪو اهڙو آهي جو توڏانهن ڪن ڏيندو آهي،

حَتّٰٓى اِذَا خَرَجُوْا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوْا لِلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ اٰنِفًا ۟

نيٺ جڏهن ‏ نڪرن ٿا ‏ تو وٽان ‏ چون ٿا ‏ انهن کي جنکي ‏ ڏنو ويو ‏ علم ‏ ته ڇا ‏ چيائين هينئر،

تان جو جنهن مهل تو وٽان نڪرندا آهن (تنهن مهل) جن کي علم ڏنو ويو، تن کي چوندا آهن ته هاڻي (پيغمبر) ڇا چيو؟

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ وَاتَّبَعُوْٓا اَهْوَآءَهُمْ ﴿١٦﴾ وَالَّذِيْنَ

هي اهي آهن ‏ جو ‏ مهر هنئي الله ‏ انهن جي دلين تي ‏ ۽ ‏ هليا ‏ پنهنجي خواهشن تي. ‏ ۽ ‏ جيڪي

اهي اهي آهن، جن جي دلين تي الله مهر هنئي آهي ۽ جيڪي پنهنجي (نفس جي) سڌن تي هليا. ۽ جن سڌو رستو ورتو

اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَّاٰتٰىهُمْ تَقْوٰىهُمْ ﴿١٧﴾ فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا

هدايت وارا ٿيا ‏ وڌايائين انهن کي ‏ هدايت ۾ ‏ ۽ ‏ ڏنائين انهن کي ‏ پرهيزگاري. ‏ پوءِ ڇا رکو ‏ انتظار ٿا ڪن

تن کي الله هدايت ۾ وڌايو ۽ کين سندن پرهيزگاري ڏني. (ڪافر) پاڻ وٽ قيامت جي اوچتي اچڻ کان سواءِ (ٻي ڳالهه جا) منتظر نه آهن،

السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۚ فَقَدْ جَآءَ اَشْرَاطُهَا ۚ فَاَنّٰى لَهُمْ اِذَا جَآءَتْهُمْ

قيامت جو ‏ ته ‏ اچي انهن وٽ ‏ اوچتو، ‏ پوءِ ‏ اچي چڪيون آهن ‏ نشانيون ان جون، ‏ پوءِ ڪٿان ايندي ‏ وٽن، ‏ جڏهن ‏ آئي قيامت،

پوءِ بيشڪ ان جون نشانيون اچي چڪيون آهن، پوءِ جڏهن وٽن (قيامت) ايندي، تڏهن کين نصيحت وٺڻ ڪٿان (نفعي واري) ٿيندي؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ذِكْرٰىهُمْ ﴿١٨﴾ فَاعْلَمْ اَنَّهٗ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْۢبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ

نصيحت انهن جي. پوءِ يقين ڪر تہ ڪوبہ ناهي حاڪم پر الله ۽ معافي گهر پنهنجي گناهن لاءِ ۽ ايمان وارن

پوءِ ڄاڻ تہ الله کان سواءِ (ٻيو) ڪو عبادت جي لائق نہ آهي ۽ پنهنجن گناهن جي ۽ (سڀني) مؤمنن ۽ مومنياڻين لاءِ بخشش گهر

وَالْمُؤْمِنٰتِ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوٰىكُمْ ﴿١٩﴾ ع وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ

۽ ايمان وارين لاءِ، ۽ الله ڄاڻي ٿو ڦرڻ گهرڻ توهانجو ۽ رهڻ توهان جو. ۽ چون ٿا جن

۽ الله اوهان جي اچ وڃ جو هنڌ ۽ اوهان جي رهڻ جي جڳهہ ڄاڻندو آهي. ۽ مؤمن چوندا آهن تہ ڪا سوره

اٰمَنُوْا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُوْرَةٌ ۚ فَاِذَاۤ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَّذُكِرَ فِيْهَا

ايمان آندو چو نہ لاٿي ويئي ڪا سورت، پوءِ جڏهن لاٿي وئي ڪا سورت پڌري ۽ ذڪر ڪيو ويو ان ۾

چو نہ نازل ڪئي ويئي؟ پوءِ جڏهن پڌريءَ معنيٰ واري سوره نازل ڪئي وڃي ۽ ان ۾ جهاد جو ذڪر ڪيو وڃي

الْقِتَالُ ۙ رَاَيْتَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ يَّنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ نَظَرَ

جنگ جو، ڏسندين انهنکي جن جي دلين ۾ مرض آهي تہ ڏسندا توڏانهن ڏسڻ

تہ جن جي دلين ۾ بيماري آهي، تن کي ڏسندين تہ تو ڏانهن انهيءَ (ماڻهوءَ) جي نهارڻ وانگر ڏسندا آهن،

الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ؕ فَاَوْلٰى لَهُمْ ﴿٢٠﴾ ج طَاعَةٌ وَّقَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ ۫

ان جهڙو بي هوشي آئي جنهن تي موت کان، پوءِ تباهي آهي انهن لاءِ. ڪٻي فرمانبرداري ۽ ڳالهہ صحيح،

جنهن کي موت (جي سڪرات) کان بيهوشي پهتي هجي. پوءِ سندن لاءِ خرابي آهي!. فرمانبرداري ڪرڻ ۽ چڱي ڳالهہ چوڻ (ڪين بهتر) آهي.

فَاِذَا عَزَمَ الْاَمْرُ ۫ فَلَوْ صَدَقُوا اللّٰهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ﴿٢١﴾ ج فَهَلْ عَسَيْتُمْ

پوءِ جيڪڏهن پڪو ٿئي حڪم، پوءِ جيڪر سچا ٿين ها الله سان تہ هئو ڀلو انهن لاءِ. پوءِ ڇا ويجها آهيو هن ڪي

پوءِ جڏهن (جهاد جي) ڪم پڪو ٿي چڪي (تڏهن انڪار نہ ڪن). جيڪڏهن الله سان سچا هجن ها تہ سندن لاءِ ڀلو هجي ها! پوءِ (اي ڪمزور ايمان وارؤ)

اِنْ تَوَلَّيْتُمْ اَنْ تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ وَتُقَطِّعُوْۤا اَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾ اُولٰٓئِكَ

جي حاڪم ٿيو تہ فساد وجهو ملڪ ۾ ۽ ڇنو مائٽيون پنهنجيون. اِهي اُهي آهن

جيڪڏهن (اوهين ماڻهن جا) حاڪم ٿيو تہ (اوهين) هن (ڳالهہ) کي ويجها آهيو تہ زمين ۾ ضرور خرابي ڪندؤ ۽ پنهنجون مائٽيون ڇنندؤ. اِهي

الَّذِيْنَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فَاَصَمَّهُمْ وَاَعْمٰۤى اَبْصَارَهُمْ ﴿٢٣﴾ اَفَلَا يَتَدَبَّرُوْنَ

جن تي لعنت ڪئي الله پوءِ ڪين ٻوڙو ڪيائين ۽ انڌو ڪيائين سندن اکين کي. ڇا پوءِ نہ تا سمجهن

اهي آهن جن کي الله لعنت ڪئي، پوءِ کين ٻوڙو ڪيائين ۽ سندن اکيون انڌيون ڪيائين. ڇا قرآن ۾ غور نہ ڪندا آهن

الْقُرْاٰنَ اَمْ عَلٰى قُلُوْبٍ اَقْفَالُهَا ﴿٢٤﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ ارْتَدُّوْا عَلٰۤى اَدْبَارِهِمْ

قرآن کي يا انهن جي دلين تي ڪلف آهن. بيشڪ جيڪي ڦري ويا پنهنجين پٺين تي

يا (سندين) دلين تي، انهن (دلين) جا، تالا (لڳل) آهن؟ بيشڪ جيڪي (ماڻهو) ان کان پوءِ، جو کين هدايت (جي واٽ) پڌري ٿي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى ۙ الشَّيْطٰنُ سَوَّلَ لَهُمْ ؕ وَاَمْلٰى لَهُمْ ﴿٢٥﴾

هن کان پوءِ جو ظاهر ٿي انهن لاءِ هدايت، شيطان گمراهه ڪيو انهن کي، ۽ ڪين ڍِل ڪرايائين.

پنهنجن پٺين پر ڦريا تن کي شيطان (اهو ڪم) چڱو ڪري ڏيکاريو آهي ۽ ڪين مهلت (ھجڻ) جو وعدو ڏنو اٿس.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لِلَّذِيْنَ كَرِهُوْا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ سَنُطِيْعُكُمْ فِيْ بَعْضِ

اهو هن ڪري جو چيائون انهنکي جن ناپسند ڪيو ان کي جيڪي نازل ڪيو الله ته چيو وٺنداسون توهان جو ڪن

اهو (سڀ) هن ڪري آهي ته جيڪي الله نازل ڪيو آهي، تنهن کي جن (ماڻهن) ناپسند ڪيو آهي، تن کي انهن (منافقن) چيو ته ڪن ڪمن ۾ اوهان

الْاَمْرِ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾ فَكَيْفَ اِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُوْنَ

ڳالهين ۾، ھو ڏانهن الله ڄاڻي ٿو سندن ڳجهيون ڳالهيون. پوءِ ڇا حال ٿيندو جڏهن ساهه ڪيندا انهن جو ملائڪ ڌڪ هڻي

جو چيو مڃينداسون ۽ الله سندين ڳجهين ڳالهين (ڪرڻ) کي ڄاڻندو آهي. پوءِ (تڏهن سندن حال) ڪيئن ٿيندو؛ جڏهن ملائڪ سندن روح ڪيندا،

وُجُوْهَهُمْ وَاَدْبَارَهُمْ ﴿٢٧﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اتَّبَعُوْا مَآ اَسْخَطَ اللّٰهَ وَكَرِهُوْا

انهن جي منهن تي ۽ انهن جي پٺين تي. اهو هن ڪري جو اهي ڪيڏانگا ان کي جنهن ڪاوڙايو الله کي ۽ ناپسند ڪيائون

(جنهن مهل) سندن منهن ۽ سندن پٺيون ڪُٽيندا. اها (سزا) هن ڪري آهي ته جنهن شيءِ الله کي ڏمرايو، تنهن جي پٺيان لڳا ۽ سندس رضامندي کي

رِضْوَانَهٗ فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ﴿٢٨﴾ اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ

رضا ان جي پوءِ ڪيرايائين سندن عمل. ڇا ڀائين ٿا اهي جن جي دلين ۾ روڳ آهي

ناپسند ڪيائون، تنهن ڪري (الله) سندن عملن کي چٽ ڪيو. جن جي دلين ۾ بيماري (پيل) آهي، تن ڀانيو آهي ڇا ته

اَنْ لَّنْ يُّخْرِجَ اللّٰهُ اَضْغَانَهُمْ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَاَرَيْنٰكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ

ته نه ظاهر ڪندو الله انهن جي ڪوتائن کي. ۽ جيڪڏهن گهرون ها ته ڏيکاريون ها توکي اهي پوءِ تو ڄاتو اٿن

الله سندن (دلين جا) ساڙ ڪڏهن پڌرا نه ڪندو؟ ۽ جيڪڏهن گهرون ها ته اهي توکي ڏيکاريون ها، پوءِ سندن چهرن مان ڪين

بِسِيْمٰهُمْ ؕ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِيْ لَحْنِ الْقَوْلِ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾

سندن پارن تي، ۽ ضرور سڃاڻيندين ڪين غلط گفتار مان، ۽ الله ڄاڻي ٿو توهان جي عملن کي،

سڃاڻين ها ۽ ضرور ڪين ڳالهائڻ جي ڍنگ ۾ معلوم ڪرين ها ۽ الله اوهان جا ڪرتوت ڄاڻندو آهي،

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتّٰى نَعْلَمَ الْمُجٰهِدِيْنَ مِنْكُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ ۙ وَنَبْلُوَا۟ اَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾

۽ ضرور آزمائينداسون توهان کي جيسين ڄاڻون آسين مجاهدن توهان جن کي ۽ سهپ رکندڙن کي ۽ ظاهر ڪريون توهان جي خبرن کي.

۽ ضرور اوهان کي پرکينداسون ته اوهان مان مجاهدن ۽ صابرن کي معلوم ڪريون ۽ اوهان جا احوال جاچيون.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَشَآقُّوا الرَّسُوْلَ مِنْۢ بَعْدِ

بيشڪ جيڪي منڪر ٿيا ۽ روڪيائون الله جي رستي کان ۽ دشمن ٿيا رسول جا هن کان پوءِ

بيشڪ جن ڪفر ڪيو ۽ (ماڻهن کي) الله جي واٽ کان جهليو ۽ ڪين هدايت (جي واٽ) پڌري ٿي، تنهن کان پوءِ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدٰى ۙ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ؕ وَسَيُحْبِطُ اَعْمَالَهُمْ ﴿٣٢﴾

جو پڌري ٿي انهن لاءِ هدايت هرگز نہ زيان ڪندا الله جو ڪجھ بہ، ۽ اجهو بيڪار ڪندو سندن ڪمن کي.

پيغمبر جي مخالفت ڪيائون، سي الله جو ڪجھ نقصان نہ ڪندا ۽ (الله) سندن عمل سگهوئي چٽ ڪندو.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَلَا تُبْطِلُوْۤا اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٣﴾

اي ايمان وارو چيو وٺو الله جو ۽ چيو وٺو رسول جو ۽ نہ وڃايو پنهنجا ڪردار.

اي ايمان وارو! الله جو چيو مڃو ۽ پيغمبر جو چيو مڃو ۽ پنهنجا عمل نہ وڃايو.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ مَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ

اهي جن ڪفر ڪيو ۽ روڪيائون الله جي راھ کان پوءِ مري ويا ڪفر جي حال تي

بيشڪ جن ڪفر ڪيو ۽ (ماڻهن کي) الله جي واٽ کان جهليو، وري ڪافر ٿي مئا،

فَلَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾ فَلَا تَهِنُوْا وَتَدْعُوْۤا اِلَى السَّلْمِ ۖۗ وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ ۖۗ

تہ هرگز نہ بخشيندو الله انهن کي. پوءِ نہ گيدي ٿيو نہ سڏيو صلح ڏانهن، هو ڏانهن توهان آهيو مٿانهان

تن کي الله ڪڏهن نہ بخشيندو. پوءِ سست نہ ٿيو ۽ صلح ڏانهن نہ سڏيو ۽ اوهين (ئي) غالب آهيو ۽ الله اوهان

وَاللّٰهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَّتِرَكُمْ اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٥﴾ اِنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ؕ

۽ الله گڏ آهي اوهان سان ۽ اهو هرگز نہ گهٽائيندو توهان جي عملن کي. بس حياتي دنيا جي راند آهي ۽ تماشو.

سان ساڻ آهي ۽ اوهان جي عملن کي ڪڏهن ضايع نہ ڪندو. دنيا جي حياتي تہ رڳو راند ۽ تماشو آهي ۽ جيڪڏهن

وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا يُؤْتِكُمْ اُجُوْرَكُمْ وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ اَمْوَالَكُمْ ﴿٣٦﴾

۽ جيڪڏهن ايماندار ٿيندؤ ۽ پرهيز ڪندؤ تہ ڏيندو توهانکي اجورا توهان جا ۽ نہ گهرندو توهان کان مال توهانجا

(اوهين) ايمان آڻيندؤ ۽ پرهيزگاري ڪندؤ تہ اوهان جو اجورو اوهان کي ڏيندو ۽ اوهان کان اوهان جو (سڀ) مال نہ گهرندو.

اِنْ يَّسْـَٔلْكُمُوْهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوْا وَيُخْرِجْ اَضْغَانَكُمْ ﴿٣٧﴾ هٰۤاَنْتُمْ

جيڪڏهن گهري اوهان کان اهي پوءِ تنگ ڪريو تہ بخل ڪندؤ ۽ ظاهر ڪندو کوٽايون توهانجون. اجهو توهان

جيڪڏهن اوهان کان (اوهان جو) مال گهري، پوءِ (گهرڻ ۾) اوهان کي تنگ ڪري تہ (انهيءَ وقت ضرور) بخيلي ڪندؤ ۽ اها (بخيلي) اوهان جون

هٰۤؤُلَآءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ فَمِنْكُمْ مَّنْ يَّبْخَلُ ۚ وَ

اهي آهيو جو سڏجي ٿو اوهان کي تہ خرچ ڪريو الله جي راھ ۾، پوءِ توهان مان ڪو ڪنجوسي ٿو ڪري، ۽

بدنيتون ظاهر ڪندي. خبردار ٿجو! اوهين اهي (ماڻهو) آهيو جو اوهان کي سڏيو وڃي ٿو تہ الله جي واٽ ۾ خرچيو، پوءِ اوهان مان ڪو (تہ اهڙو) آهي جو

مَنْ يَّبْخَلْ فَاِنَّمَا يَبْخَلُ عَنْ نَّفْسِهٖ ؕ وَاللّٰهُ الْغَنِيُّ وَاَنْتُمُ الْفُقَرَآءُ ۚ

جيڪو بخل ڪري ٿو نہ تہ ٿو ڪري اهو رڳو نہ تو ڏئي پاڻ کي، ۽ الله آسودو آهي ۽ توهان سڃا آهيو.

بخيلي ٿو ڪري ۽ جيڪو بخيلي ٿو ڪري سو رڳو پاڻ سان بخيلي ٿو ڪري ۽ الله بي پرواھ آهي ۽ اوهين محتاج آهيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۙ ثُمَّ لَا يَكُوْنُوْٓا اَمْثَالَكُمْ ﴿٣٨﴾ ع

۽ جيڪڏهن ڦرندؤ ته مٽائي آڻيندو ماڻهو ٻيا پوءِ اهي نه ٿيندا توهان جهڙا.

۽ جيڪڏهن منهن موڙيندؤ ته اوهان کان سواءِ (ٻي) ڪنهن قوم کي مٽائي آڻيندو، پوءِ اُهي اوهان جهڙا نه هوندا.

سُوْرَةُ الْفَتْحِ مَدَنِيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ٢٩ — رُكُوْعَاتُهَا ٤

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِيْنًا ﴿١﴾ ۙ لِّيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْۢبِكَ

بيشڪ اسان سوڀ ڏني سون توکي سوڀ پڌري. جيئن بخشي توکي الله ان کان جو اڳي ٿيو گناهه تنهنجو

(اي پيغمبر!) بيشڪ اسان توکي پڌري فتح ڏني. (فتح جو نتيجو هيءُ آهي) ته تنهنجا قصور جيڪي اڳي گذريا ۽ جيڪي پوئتي رهيا

وَمَا تَاَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿٢﴾ ۙ وَّ

۽ جو پوءِ ٿيو ۽ پوري ڪري مهرباني پنهنجي توتي ۽ هلائي توکي رستي سڌي تي. ۽

سي (سڀ) الله توکي معاف ڪري ۽ توتي پنهنجي نعمت پوري ڪري ۽ توکي سڌي واٽ ڏيکاري. ۽

يَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا عَزِيْزًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ السَّكِيْنَةَ فِيْ قُلُوْبِ

جيئن مدد ڪري تنهنجي الله مدد زبردست. اِهو اُهو آهي جنهن لاٿو قرار دلين

الله زبردست سوڀ سان توکي سوڀارو ڪري. (الله) اُهو آهي، جنهن مؤمنن جي دلين ۾ سڪون نازل ڪيو

الْمُؤْمِنِيْنَ لِيَزْدَادُوْٓا اِيْمَانًا مَّعَ اِيْمَانِهِمْ ۭ وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ

مؤمنن جي ۾ جيئن وڌن ايمان ۾ گڏ پنهنجي ايمان سان، ۽ الله لاءِ آهن لشڪر آسمانن

ته (اُنهن جو) ايمان سندن (اڳئين) ايمان سان وڌيڪ ٿئي ۽ آسمانن ۽ زمين جا لشڪر الله جا (ئي) آهن

وَالْاَرْضِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٤﴾ ۙ لِّيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ

۽ زمين جا. ۽ الله آهي ڄاڻندڙ دانش وارو. جيئن داخل ڪري ايمان وارن مردن ۽ عورتن کي

۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. (آرام لاهڻ جي پڄاڙي هيءُ آهي) ته مؤمنن ۽ مؤمنياڻين کي اهڙن باغن

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ

باغن ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون سدائين رهندا انهن ۾ ۽ جيئن ميساري انهن کان

۾ داخل ڪري، جن جي هيٺان نهرون پيون وهن، اتي سدائين رهندا ۽ سندن مدايون ڪاٽي

سَيِّاٰتِهِمْ ۭ وَكَانَ ذٰلِكَ عِنْدَ اللّٰهِ فَوْزًا عَظِيْمًا ﴿٥﴾ ۙ وَّيُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِيْنَ

برايون انهن جون، ۽ آهي اها الله وٽ ڪاميابي وڏي. ۽ جيئن عذاب ڏئي منافقن

ميٽيندو ۽ اها الله وٽ وڏي ڪاميابي آهي. ۽ (ته) منافقن ۽ منافقياڻين کي ۽ مشرڪن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْمُشْرِكِيْنَ وَالْمُشْرِكٰتِ الظَّآنِّيْنَ بِاللّٰهِ ظَنَّ السَّوْءِ ؕ

۽ منافقاڻين کي ۽ شرڪ ڪندڙ مردن ۽ عورتن کي جو الله ۾ گمان ڪن ٿا تمام بڇڙو،

۽ مشرڪياڻين کي عذاب ڪري جي الله بابت تمام بڇڙو گمان پائيندڙ آهن. شال مصيبت

عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ السَّوْءِ ۚ وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَاَعَدَّ لَهُمْ

انهن تي هجي چڪر براڻي جو، ۽ ڪاوڙيو الله انهن تي ۽ لعنت وڌائين انهن تي ۽ تيار ڪيائين انهن لاءِ

مٿن هجي! ۽ مٿن الله ڏمريو ۽ کين لعنت ڪيائين ۽ انهن لاءِ دوزخ تيار ڪيائين

جَهَنَّمَ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ۞٦ وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَكَانَ

دوزخ، ۽ اها بڇڙي جاءِ آهي. ۽ الله لاءِ آهن لشڪر آسمانن ۽ زمين جا، ۽ آهي

۽ (دوزخ) بڇڙو هنڌ آهي!. ۽ آسمانن ۽ زمين جا لشڪر الله جا آهن ۽ الله غالب حڪمت

اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ۞٧ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ۞٨

الله زبردست دانش وارو. بيشڪ اسان موڪليوسون توکي خبر پڏائيندڙ ۽ بشارت ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري،

وارو آهي. بيشڪ! اسان توکي شاهدي ڏيندڙ ۽ خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري موڪليو.

لِّتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتُعَزِّرُوْهُ وَتُوَقِّرُوْهُ ؕ وَتُسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّ

جيئن ايمان آڻيو الله ۽ ان جي رسول تي ۽ مدد ڪريوان جي ۽ عزت ڪريوان جي، ۽ سبحان الله پڙهو صبح ۽

ته (اي مومنو!) اوهين الله ۽ سندس پيغمبر تي ايمان آڻيو ۽ سندس (دين جي) مدد ڪريو ۽ سندس عزت ڪريو ۽ صبح ۽ سانجهيءَ جو الله کي

اَصِيْلًا ۞٩ اِنَّ الَّذِيْنَ يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُوْنَ اللّٰهَ ؕ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ

شام بيشڪ جيڪي ماڻهو هٿ وٺن ٿا تنهنجو اهي رڳو بيعت ڪن ٿا الله سان، هٿ الله جو مٿان

پاڪائيءَ سان ساراهيو. بيشڪ! جيڪي توسان بيعت ڪندا آهن. سي الله ئي جي بيعت ڪندا آهن. سندن هٿن مٿان الله جو هٿ آهي.

اَيْدِيْهِمْ ۚ فَمَنْ نَّكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا

هٿن انهن جي آهي، پوءِ جنهن ڀڳو بيعت کي اهو رڳو ڀڃي ٿو پنهنجي سر تي، ۽ جنهن وفا ڪئي جنهن

پوءِ جيڪو (انجام) ڀڃندو سو رڳو پنهنجي جيءَ (جي جوکي) لاءِ ٿو ڀڃي ۽ جنهن (ڳالهه) تي الله سان انجام ڪيو اٿس،

عٰهَدَ عَلَيْهُ اللّٰهَ فَسَيُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ۞١٠ سَيَقُوْلُ لَكَ الْمُخَلَّفُوْنَ

تي وعدو ڪيائين الله سان پوءِ اجهو اهو ڏيندوان کي انعام وڏو. اجهو چوندا توکي پوئتي رهيل

تنهن کي جيڪو پورو ڪندو، پوءِ سگهو تنهن کي (الله) وڏو اجر ڏيندو. (اي پيغمبر!) بدوين مان پوئتي رهيل توکي چوندا ته

مِنَ الْاَعْرَابِ شَغَلَتْنَآ اَمْوَالُنَا وَاَهْلُوْنَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ يَقُوْلُوْنَ

واهڻي ترجهايو اسان کي اسان جي ملڪيتن ۽ اسان جي گهر وارن پوءِ تون گناهه بخشاءِ اسان جو، اهي چون ٿا

اسان کي پنهنجن مالن ۽ پنهنجن گهر جي ڀاتين رجهايو تنهن ڪري اسان لاءِ بخشش گهر! پنهنجن زبانن سان اها (ڳالهه) چوندا

منزل٦

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِاَلْسِنَتِهِمْ مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ؕ قُلْ فَمَنْ يَّمْلِكُ لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ

پنهنجن زبانن سان جو ناهي سندن دلين ۾، چؤ پوءِ ڪير مالڪ ٿيندو اوهان لاءِ الله وٽ

جا سندن دلين ۾ نہ آهي. ڪين چئو تہ، جيڪڏهن (الله) اوهان کي ڏک پهچائڻ جو ارادو ڪري يا اوهان کي سک پهچائڻ جو ارادو ڪري

شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا ؕ بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا

ڪنهن شيءِ جو جيڪڏهن گهري توهانجو نقصان يا چاهي توهان جو فائدو، پر آهي الله توهان

تہ الله جي سامهون اوهان لاءِ ڪير ڪجهہ ڪري سگهي ٿو؟ بلڪ جيڪي ڪندا آهيو، تنهن جي الله

تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ۝١١ بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَّنْقَلِبَ الرَّسُوْلُ وَالْمُؤْمِنُوْنَ

جي عملن جي خبر رکندڙ. پر توهان ڀانيو تہ هرگز نہ واپس ٿيندو رسول ۽ مسلمان

خبر رکندڙ آهي. (نہ) بلڪ ڀانيو تہ پيغمبر ۽ مومن پنهنجن گهروارن ڏانهن اصلي ڪڏهن نہ موٽندا

اِلٰٓى اَهْلِيْهِمْ اَبَدًا وَّزُيِّنَ ذٰلِكَ فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ ښ

طرف گهرن پنهنجي ڪڏهين بہ ۽ سينگاريو ويو اهو توهان جي دلين ۾ ۽ توهان گمان ڪيو هئو تمام بڇڙو،

۽ اهو (گمان) اوهان جي دلين ۾ چڱو (ڪري) ڏيکاريو ويو ۽ (تمام) بڇڙو گمان ڀانيو

وَكُنْتُمْ قَوْمًۢا بُوْرًا ۝١٢ وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْۢ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ فَاِنَّآ اَعْتَدْنَا

۽ توهان آهيو قوم برباد. ۽ جنهن نہ يقين ڪيو الله ۽ ان جي رسول تي پوءِ اسان تيار ڪئي آهي

۽ (اوهين) هلاڪ ٿيل قوم ٿيا ۽ جنهن الله ۽ سندس پيغمبر تي ايمان نہ آندو تہ بيشڪ اسان انهن ڪافرن

لِلْكٰفِرِيْنَ سَعِيْرًا ۝١٣ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَاۗءُ

ڪافرن لاءِ ٻرندڙ باهہ. ۽ الله لاءِ آهي بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي، معاف ڪري ٿو جنهن کي چاهي

لاءِ ٻرندڙ باهہ تيار ڪئي آهي. ۽ آسمانن ۽ زمين جي بادشاهي خاص الله جي آهي، جنهن کي وڻيس تنهن کي بخشي

وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَاۗءُ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝١٤ سَيَقُوْلُ الْمُخَلَّفُوْنَ

۽ عذاب ڏئي ٿو جنهن کي چاهي، ۽ آهي الله بخشڻهار مهربان. اجهو چوندا پوئتي رهيل

۽ جنهن کي وڻيس تنهن کي عذاب ڪري ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. جڏهن غنيمتن جي هٿ ڪرڻ لاءِ ويندؤ

اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى مَغَانِمَ لِتَاْخُذُوْهَا ذَرُوْنَا نَتَّبِعْكُمْ ۚ يُرِيْدُوْنَ

جڏهن توهان ويندؤ مال غنيمت ڏانهن جيئن هٿ ڪريوان کي تہ اسان کي ڇڏيو تہ اسان توهان سان هلون، اهي گهرن ٿا

تڏهن پوئتي رهيل چوندا تہ اسان کي ڇڏيو تہ اوهان سان هلون. گهرندا آهن تہ الله جي وعدي

اَنْ يُّبَدِّلُوْا كَلٰمَ اللّٰهِ ؕ قُلْ لَّنْ تَتَّبِعُوْنَا كَذٰلِكُمْ قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُ ۚ

بدلائڻ الله جي ڪلام کي، چئو هرگز نہ هلندؤ اسان سان، ائين فرمايو آهي الله اڳي ئي،

جي مخالفت ڪن. ڪين چئو تہ، اسان سان ڪڏهن نہ هلندؤ، اهڙيءَ طرح الله اڳي ئي فرمائي چڪو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَسَيَقُوْلُوْنَ بَلْ تَحْسُدُوْنَنَا ؕ بَلْ كَانُوْا لَا يَفْقَهُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٥﴾

پوءِ جلدي اهي چوندا نہ پر اوهان ساڙ ڪريو ٿا اسان سان، پر اهي نہ سمجهندا هئا مگر ٿورو.

پوءِ سگهو چوندا تہ (ائين نہ آهي) بلڪ اوهين اسان سان حسد ٿا ڪريو. بلڪ (هميشہ) ٿورڙي ڪان سواءِ (ڪجهہ بہ) نہ سمجهندا هئا.

قُلْ لِّلْمُخَلَّفِيْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ اِلٰى قَوْمٍ اُولِيْ بَاْسٍ شَدِيْدٍ

تون چؤ پوئتي رهيل بدوين کي اجهو سڏيا ويندؤ قوم سخت طاقتور ڏانهن

(اي پيغمبر!) پوئتي رهيلن بدوين کي چئو تہ سخت ويڙهہ واريءَ قوم (جي جنگ) ڏانهن (اوهين) سگهو سڏيا ويندؤ

تُقَاتِلُوْنَهُمْ اَوْ يُسْلِمُوْنَ ۚ فَاِنْ تُطِيْعُوْا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ اَجْرًا

توهان وڙهندؤ انهن سان يا اهي مسلمان ٿين، پوءِ جيڪڏهن توهان چوڻ ونندؤ تہ ڏيندو توهان کي الله بدلو

جو ساڻن ويڙهہ ڪندؤ يا تہ (اهي) مسلمان ٿيندا. پوءِ جيڪڏهن چيو مڃيندؤ تہ الله اوهان کي چڱو اجر ڏيندو

حَسَنًا ۚ وَاِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٦﴾

ڀلو، ۽ جيڪڏهن ڦني ڏيندؤ جيئن ڦني ڏني اٿوَ اڳ ۾ تہ عذاب ڪندو توهان کي عذاب دردناڪ.

۽ جيڪڏهن (ائين) ڦرندؤ جيئن (اوهين هن کان) اڳ ڦريا هيوَ تہ (الله) اوهان کي ڏکوئيندڙ عذاب جي سزا ڏيندو.

لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْمَرِيْضِ

نہ آهي انڌي تي ڪوبار ۽ نڪي منڊي تي ڪوبار ۽ نڪي بيمار تي

(اهڙي جهاد کان رهڻ ۾) نڪي انڌي تي ڪو گناهہ آهي ۽ نڪي منڊي تي ڪو گناهہ آهي ۽ نڪي بيمار تي ڪو گناهہ آهي

حَرَجٌ ؕ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ يُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

ڪوبار، ۽ جيڪو چيو ڪندو الله ۽ ان جي رسول جو تہ داخل ڪندس باغن ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان

۽ جيڪو الله ۽ سندس پيغمبر جو چيو مڃيندو تنهن کي (الله اهڙن) باغن ۾ داخل ڪندو جن جي هيٺان نهرون پيون وهن

الْاَنْهٰرُ ۚ وَمَنْ يَّتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٧﴾ ع لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ

واهيون، ۽ جيڪو ڦرندو تہ عذاب ڪندس عذاب دردناڪ. بيشڪ خوش ٿيو الله ايمان

۽ جيڪو ڦرندو تنهن کي ڏکوئيندڙ عذاب جي سزا ڏيندو. بيشڪ، الله مومنن کان (انهيءَ وقت) راضي ٿيو.

الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ يُبَايِعُوْنَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِيْ قُلُوْبِهِمْ

وارن کان جڏهن بيعت ڪن پيا توسان وڻ هيٺان پوءِ ڄاتائين جيڪي انهن جي دلين ۾ هئو

جنهن وقت وڻ هيٺ توسان بيعت ٿي ڪيائون، پوءِ جيڪي سندين دلين ۾ هو سو ڄاتائين، پوءِ

فَاَنْزَلَ السَّكِيْنَةَ عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيْبًا ﴿١٨﴾ لا وَّمَغَانِمَ كَثِيْرَةً

پوءِ نازل ڪيائين قرار انهن تي ۽ عطا ڪيائين انهنکي سوڀ ويجهي، ۽ غنيمتون گهڻيون

مٿن (دل جو) سڪون لاٿائين ۽ کين هڪ ويجهي سوڀ انعام ڏنائين. ۽ گهڻيون غنيمتون (بہ).

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَأْخُذُوْنَهَا ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَكُمُ اللّٰهُ مَغَانِمَ كَثِيْرَةً

جنکي حاصل ڪندا، ۽ آهي الله زبردست دانش وارو. ۽ انجام ڪيو توهان سان الله غنيمتن گهڻين جو

جو انهن کي (اهي) هٿ آڻيندا ۽ الله غالب حڪمت وارو آهي. الله اوهان کي گهڻين غنيمتن جو وعدو ڏنو آهي.

تَأْخُذُوْنَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هٰذِهٖ وَكَفَّ اَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ ۚ وَلِتَكُوْنَ

وصول ڪندؤ انهن کي پوءِ جلدي ڏنائين توهان کي هي ۽ جهليائين هٿ ماڻهن جا توهان کان، ۽ جيئن ته هجي اها

جن کي (اوهين) هٿ آڻيندؤ پوءِ (هينئر) هيءَ (خيبر جون غنيمتون) اوهان کي جلد عطا ڪيائين ۽ اوهان کان ماڻهن جا هٿ جهلي ڇڏيائين ۽ (اهي) هن لاءِ

اٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿٢٠﴾ وَّاُخْرٰى لَمْ تَقْدِرُوْا

نشاني مسلمانن لاءِ ۽ هلائي توهان کي رستي سڌي تي. ۽ ٻي فتح به جو قادر نه ٿيا آهيو

ته مومنن لاءِ اها هڪ (قدرت جي) نشاني هجي ۽ اوهان کي (الله) سڌو رستو ڏيکاري. ۽ ٻيون (غيمتون به) جن تي

عَلَيْهَا قَدْ اَحَاطَ اللّٰهُ بِهَا ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرًا ﴿٢١﴾

انهيءَ تي هوڏانهن گهيرو ڪيو آهي الله ان تي، ۽ آهي الله هر شيءِ تي سگهه رکندڙ.

قادر نه ٿيا آهيو، بيشڪ الله کي انهن جي خبر آهي، ۽ الله سڀ ڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي.

وَلَوْ قٰتَلَكُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوَلَّوُا الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُوْنَ وَلِيًّا وَّ

۽ جيڪڏهن لڙائي ڪن ها توهان سان ڪافر ته پٺي ڏئي ڀڄن ها پوءِ نه لهن ها ڪو دوست ۽

۽ جيڪڏهن ڪافر اوهان سان جنگ ڪن ها ته ضرور (پنهنجون) پٺيون ڦيرائين ها. وري نه ڪو دوست ۽ نه ڪو مددگار

لَا نَصِيْرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ اللّٰهِ الَّتِيْ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ ۖ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ

نڪي مددگار. اهو طريقو الله جو آهي جو هليو آيو آهي اڳي کان، ۽ هرگز نه لهندين طريقي

لهن ها. الله جو قانون (اثين آهي) جو (هن کان) اڳ هليو ايندو آهي ۽ الله جي دستور کي ڪڏهن ڪا ڦيرڦار نه ڏسندين.

اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ﴿٢٣﴾ وَهُوَ الَّذِيْ كَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ

الله جي ۾ ڪا ڦير گهير. ۽ اهو اهو آهي جنهن جهليو انهن جي هٿن کي توهان کان ۽ توهان جي هٿن کي انهن کان

۽ (الله) اهو آهي جنهن ڪافرن جا هٿ اوهان کان ۽ اوهان جا هٿ انهن کان، مڪي جي وچ ۾،

بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْۢ بَعْدِ اَنْ اَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا

واديءَ مڪي ۾ هن کان پوءِ جو غالب ڪيائين توهان کي انهن تي، ۽ آهي الله توهان

اوهان کي مٿن سوڀاري ڪرڻ کان پوءِ، روڪيا ۽ جيڪي ڪندا آهيو، تنهن کي الله ڏسندڙ آهي.

تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ﴿٢٤﴾ هُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ

جي عملن کي ڏسندڙ. اهي اهي آهن جن ڪفر ڪيو ۽ روڪيائون توهان کي مسجد

اهي (قريش) اهي آهن، جن ڪفر ڪيو ۽ اوهان کي مسجد حرام کان جهليو ۽ قربانيءَ کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوْفًا اَنْ يَّبْلُغَ مَحِلَّهٗ ؕ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُوْنَ

عزت واري کان ۽ قرباني کي جارو کيل هئي جو پهچي پنهنجي جاءِ تي، ۽ جي نہ هجن ها اتي
مرد مؤمن

بہ (جهلي چڏيائون) جو پنهنجيءَ جاءِ تي پهچڻ کان روکيل رهي ۽ جيڪڏهن (اهڙا ڪي) مڙس مومن

وَنِسَآءٌ مُّؤْمِنٰتٌ لَّمْ تَعْلَمُوْهُمْ اَنْ تَطَـُٔوْهُمْ فَتُصِيْبَكُمْ مِّنْهُمْ

۽ عورتون مؤمنياڻيون جنکي توهان نہ پيا ڄاڻو جو لتاڙي ماريو ها انهن کي پوءِ پهچي ها توهانکي انهن جي ڪري

۽ (ڪي) زالون مومنياڻيون (مڪي ۾) نہ هجن ها، جن کي اوهان نہ ڄاڻندا آهيو، (انهيءَ خيال ڪري) تہ (متان) کين لتاڙي ڇڏيو، پوءِ بي خبريءَ ۾

مَّعَرَّةٌ ۢبِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ لِيُدْخِلَ اللّٰهُ فِيْ رَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوْا

صدمو بي خبري سبب، (پر بچاءُ ٿيو) جيئن تہ داخل ڪري الله پنهنجي رحمت ۾ جنهنکي گهري، جيڪڏهن اهي الڳ هجن ها

انهن جو اوهان کي گناه پهچي (تہ هاڻي ئي فتح ٿئي ها!) (پر ديرهن ڪري آهي) تہ الله جنهن کي گهري (تنهن کي) پنهنجيءَ ٻاجهہ ۾ داخل ڪري،

لَعَذَّبْنَا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿٢٥﴾ اِذْ جَعَلَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

تہ عذاب ڪريون ها انهن مان ڪافرن کي عذاب دردناڪ. (يادڪر) جيڪڏهن ڪئي ڪافرن

جيڪڏهن (ٻئي ٽوليون) ڌار هجن ها تہ ضرور مڪي وارن مان ڪافرن کي ڏکائيندڙ عذاب (جي) سزا ڏيون ها! جڏهن ڪافرن پنهنجين دلين ۾

فِيْ قُلُوْبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلٰى

پنهنجي دلين ۾ هوڏ، هوڏ جاهليت واري پوءِ نازل ڪيو الله قرار پنهنجي

جاهليت جو جوش پيدا ڪيو، تڏهن الله پنهنجي پيغمبر تي ۽ مومنن تي پنهنجو آرام نازل ڪيو

رَسُوْلِهٖ وَعَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوٰى وَكَانُوْٓا اَحَقَّ

پيغمبر تي ۽ مسلمانن تي ۽ کين ثابت رکيائين ڪلمہ توحيد تي ۽ هئا اهي حقدار

۽ کين پرهيزگاريءَ جي ڳالهہ تي قائم رکيائين ۽ (اهي) اُن جا وڌيڪ حقدار ۽ ان جا لائق هئا

بِهَا وَاَهْلَهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿٢٦﴾ لَقَدْ صَدَقَ اللّٰهُ

انهيءَ جا ۽ لائق ان جا. ۽ آهي الله هر شيءِ جو علم رکندڙ. بيشڪ سچو ڪيو الله

۽ الله سڀڪنهن شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. بيشڪ، الله پنهنجي پيغمبر کي هر طرح جو، واقعي موافق خواب

رَسُوْلَهُ الرُّءْيَا بِالْحَقِّ ۚ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ

پنهنجي پيغمبر جي خواب کي حق سان تہ ضرور توهان داخل ٿيندؤ مسجد حرام ۾ انشاءالله

سچو ڏيکاريو، تہ جيڪڏهن الله گهريو تہ پنهنجا مٿا ڪوڙائي ۽ وار ڪترائي مسجد حرام

اٰمِنِيْنَ ۙ مُحَلِّقِيْنَ رُءُوْسَكُمْ وَمُقَصِّرِيْنَ ۙ لَا تَخَافُوْنَ ؕ فَعَلِمَ مَا لَمْ

بنا خطري ڪوڙائيندڙ مٿا پنهنجا يا ڪترائيندڙ. نہ ڊڄندؤ ڪنهن کان، پوءِ الله ڄاتو جيڪي توهان

۾ بي پوا ٿي ضرور گهڙندو ۽ نہ ڊڄندو، پوءِ (اوهان) جيڪي نہ ڄاڻندا آهيو، سو الله ڄاتو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَعْلَمُوْا فَجَعَلَ مِنْ دُوْنِ ذٰلِكَ فَتْحًا قَرِيْبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ

نہ ڄاتو | پوءِ ڪيائين | ان جي پٺيان | ويجهي | سوڀ | اهوئي آهي جنهن | موڪليو | پنهنجي رسول کي

تنهن ڪري اِن (مڪي جي فتح) کان اڳ (خيبر جي) فتح (الله) ويجهي مقرر ڪئي. (الله) اهو آهي، جنهن پنهنجي پيغمبر

بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ﴿٢٨﴾

هدايت سان | ۽ دين سچي سان | جيئن غالب ڪري انهيءَ کي | سيني دينن تي، | ۽ | الله شاهد ڪافي آهي.

کي هدايت ۽ سچي دين سان موڪليو ته ان کي (ٻين) سيني دينن تي غالب ڪري ۽ ا (حق) ظاهر ڪندڙ ڪافي آهي.

مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ ۭ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗٓ اَشِدَّاۗءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاۗءُ

محمد | رسول | الله جو آهي | ۽ | جيڪي | ان سان گڏ آهن | اهي ڏاڍا آهن | ڪافرن تي | ٻاجهارا آهن

محمد (ص) الله جو موڪليل آهي. ۽ جيڪي سندس گڏ آهن، سي ڪافرن تي ڏاڍا سخت آهن (۽) پاڻ ۾ (هڪ ٻئي تي وڏيڪ) مهربان آهن.

بَيْنَهُمْ تَرٰىهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَّبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَ

پاڻ ۾ | تون ڏسندين انهن کي | رڪوع ڪندڙ | سجدو ڪندڙ | گهرن ٿا | مهرباني | الله جي | ۽

(اي ڏسندڙ!) کين رڪوع ڪندڙ (۽) سجدو ڪندڙ ڏسندو آهين. الله جو فضل ۽ رضامندي طلبيندا آهن.

رِضْوَانًا ۡ سِيْمَاهُمْ فِيْ وُجُوْهِهِمْ مِّنْ اَثَرِ السُّجُوْدِ ۭ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ

رضا | انهن جي نشاني | انهن جي چهرن ۾ آهي | سجدن جي اثر کان، | اها | انهن جي ڳالهه

سندن (نيڪ بختيءَ جي) نشاني سندن منهن ۾ سجدي جي اثر کان (پڌري) آهي. اهو (جيڪي بيان ڪيو ويو سو) سندن (حال جو) قصو

فِي التَّوْرٰىةِ ڔ وَمَثَلُهُمْ فِي الْاِنْجِيْلِ ڔ كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْــَٔهٗ

تورات ۾ آهي | ۽ انهن جي ڳالهه | انجيل ۾ آهي، | جيئن ڪا پوک | ڪڍي | پنهنجو سلو

توريت ۾ (بيان ٿيل) آهي ۽ سندن مثال (جو قصو) انجيل ۾ (به بيان ٿيل آهي ته اهي) انهيءَ پوک وانگر آهن، جنهن پنهنجو (سائو) سلو ڪڍيو.

فَاٰزَرَهٗ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى عَلٰي سُوْقِهٖ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ

پوءِ سگهو ڪري ان کي | پوءِ ٿلهو ٿئي | پوءِ سڌو بيهي | تيلي پنهنجي تي | اهو وڻي ٿو | ڪڙمي کي

پوءِ ان (سلي) کي مضبوط ڪيائين، پوءِ ٿلهو ٿيو پوءِ پنهنجن ڏانڊين تي (سڌو) بيٺو جو ڪڙمين کي پيو وڻي

لِيَغِيْظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۭ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

جيئن ساڙي دل | انهن سان | ڪافرن جي | وعدو ڪيو | الله | جن | ايمان آندو

(اسلامي غلبي جو به آخر اهڙو حال آهي). ته (الله) ڪافرن کي اِنهن (مؤمنن جي ڏسڻ) ڪري ڪاوڙائي، جن ايمان آندو آهي

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنْهُمْ مَّغْفِرَةً وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٢٩﴾ ع

۽ ڪيا | ڪم ڀلا | انهن سان | بخشش جو | ۽ | اجر | عظيم جو.

۽ منجهانئن (جن) چڱا ڪم ڪيا (تن مڙني کي) بخشش ۽ وڏي اجر جو الله انجام ڏنو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ الْحُجُرٰتِ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ — اٰيَاتُهَا ۱۸ رُكُوْعَاتُهَا ۲

شروع الله پاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله پاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاتَّقُوا

اي ايمان وارؤ! نہ اڳرائي ڪريو سامهون الله ۽ سندس رسول جي ۽ ڊڄو

اي ايمان وارؤ! (اوهين) الله ۽ سندس پيغمبر جي آڏو (ڪنهن ڳالهہ ۾) اڳرائي نہ ڪريو ۽ الله کان ڊڄو.

اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ① يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَرْفَعُوْٓا اَصْوَاتَكُمْ

الله کان. بيشڪ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. اي ايمان وارؤ! نہ بلند ڪريو آواز پنهنجا

چو تہ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. اي ايمان وارؤ! پنهنجا آواز پيغمبر جي آواز کان مٿي نہ ڪريو

فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوْا لَهٗ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ

مٿي آواز نبي جي کان ۽ نڪي ڏاڍيان ڪريو ان سان گفتگو جيئن ڏاڍيان ڳالهائيندا آهيو هڪ ٻئي ۾

۽ جيئن اوهان جو هڪ ٻئي سان وڏي سڏ ڳالهائڻ آهي (تيئن) ساڻس ڳالهہ ڏاڍيان نہ ڳالهايو

اَنْ تَحْبَطَ اَعْمَالُكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ② اِنَّ الَّذِيْنَ يَغُضُّوْنَ

متان ڇٽ ٿي وڃن عمل توهان جا ۽ توهان نہ ڄاڻو. بيشڪ جيڪي جهڪو ٿا ڪن

جو متان اوهان جا عمل ڇٽ ٿي وڃن ۽ اوهين نہ ڄاڻندا هجو. بيشڪ جيڪي پنهنجن آوازن کي

اَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ امْتَحَنَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ

آوازن پنهنجن کي رسول الله وٽ اِهي اُهي آهن جو آزمايو الله انهن جي دلين کي

الله جي پيغمبر جي آڏو جهڪو ڪندا آهن. اِهي اُهي آهن جن جي دلين کي الله پرهيزگاريءَ (جي پڌري ڪرڻ)

لِلتَّقْوٰى ؕ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ عَظِيْمٌ ③ اِنَّ الَّذِيْنَ يُنَادُوْنَكَ مِنْ

ادب ۾. انهن لاءِ بخشش آهي ۽ اجر وڏو. بيشڪ جيڪي سڏين ٿا توکي

لاءِ آزمايو آهي. انهن لاءِ بخشش ۽ وڏو اجر آهي. بيشڪ جيڪي حجرن جي ٻاهران توکي سڏيندا آهن.

وَّرَآءِ الْحُجُرٰتِ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ④ وَلَوْ اَنَّهُمْ صَبَرُوْا حَتّٰى

حجرن جي ٻاهران گهڻا انهن مان سمجهہ نہ ٿا رکن. ۽ جيڪر اهي صبر ڪن ها جيسين

تن مان گهڻا بي سمجهہ آهن. ۽ جيڪڏهن اهي (ايستائين) صبر ڪن ها جيستائين

تَخْرُجَ اِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ⑤ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ

تون نڪري اچين انهن ڏانهن تہ اهو ڀلو هيو انهن لاءِ. ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. اي

انهن ڏانهن ٻاهر اچين. تہ انهن لاءِ ڀلو هجي ها. ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. اي ايمان وارؤ! جيڪڏهن ڪو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰمَنُوْٓا اِنْ جَآءَكُمْ فَاسِقٌۢ بِنَبَاٍ فَتَبَيَّنُوْٓا اَنْ تُصِيْبُوْا قَوْمًاۢ بِجَهَالَةٍ

ايمان وارؤ جيڪڏهن آڻي توهان وٽ ڪو فاسق ڪا خبر پوءِ جاچ ڪريو متان تڪليف ڏيو ڪن ماڻهن کي اڻ ڄاڻائيءَ سان

بدڪار ڪا خبر اوهان وٽ آڻي ته جاچ ڪريو جو (متان) ڪنهن قوم کي بي خبريءَ سان نقصان پهچايو.

فَتُصْبِحُوْا عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ نٰدِمِيْنَ ۝٦ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ فِيْكُمْ رَسُوْلَ

پوءِ ٿي پئو پنهنجي ڪئي تي پشيمان. ۽ ڄاڻو ته بيشڪ توهان ۾ الله جو رسول

پوءِ جيڪي اوهان ڪري چڪو، تنهن تي پشيمان ٿيو. ۽ ڄاڻو ته اوهان ۾ الله جو پيغمبر آهي،

اللّٰهِ ؕ لَوْ يُطِيْعُكُمْ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنَ الْاَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ حَبَّبَ اِلَيْكُمُ

آهي، جيڪڏهن چيو مڃي توهان جو گهڻين ڳالهين ۾ ته ڏکيا ٿيندؤ توهان پر الله محبت ڏني توهان کي

جيڪڏهن گهڻن ڪمن ۾ هو اوهان جو چيو مڃيندو ته (اوهين) ڏکيا ٿيندؤ پر الله اوهان وٽ ايمان کي پيارو ڪرايو

الْاِيْمَانَ وَزَيَّنَهٗ فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَكَرَّهَ اِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوْقَ وَ

ايمان جي ۽ سينگاريائين ان کي توهان جي دلين ۾ ۽ بڇان ڏنائين توهان کي ڪفر کان ۽ گناهن کان ۽

۽ اوهان جي دلين ۾ اُن کي سينگاريائين ۽ اوهان وٽ ڪفر ۽ بي ديني ۽ گناهه کي ناپسند ڪرايائين،

الْعِصْيَانَ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الرّٰشِدُوْنَ ۝٧ۙ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَنِعْمَةً ؕ

بي فرمانيءَ کان، اهي ئي آهن چڱي چال وارا. مهرباني ٿي الله جي ۽ احسان،

اِهي ئي سڌي رستي وارا آهن. الله جي فضل ۽ احسان سان ۽ الله ڄاڻندڙ

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝٨ وَاِنْ طَآئِفَتٰنِ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اقْتَتَلُوْا

۽ الله علم رکندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ جيڪڏهن ٻه ڌريون مسلمانن جون وڙهي پون

حڪمت وارو آهي. ۽ جيڪڏهن مومنن جون ٻه ٽوليون پاڻ ۾ وڙهن ته سندن وچ ۾ پرچاءُ ڪريو.

فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا ۚ فَاِنْۢ بَغَتْ اِحْدٰىهُمَا عَلَى الْاُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّتِيْ

ته ٺاهه ڪرايو انهن جي وچ ۾، پوءِ جيڪڏهن زيادتي ڪري انهن مان هڪڙي ٻيءَ تي پوءِ توهان لڙو انهيءَ سان جا

پوءِ جيڪڏهن (انهن) ٻنهي مان هڪڙي (ٽولي) ٻيءَ تي زيادتي ڪري ته جيڪا (ٽولي) زيادتي ڪري ٿي، تنهن سان (اوهين ايستائين) وڙهو

تَبْغِيْ حَتّٰى تَفِيْٓءَ اِلٰٓى اَمْرِ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ فَآءَتْ فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا

زيادتي ڪري ٿي ايستائين جو موٽي اچي الله جي حڪم ڏانهن، پوءِ جيڪڏهن موٽي اچي ته پوءِ ٺاهه ڪرايو ٻنهي جي وچ ۾

جيستائين الله جي حڪم ڏانهن موٽي اچي، پوءِ جيڪڏهن موٽي آئي ته سندن وچ ۾ انصاف سان پرچاءُ ڪريو

بِالْعَدْلِ وَاَقْسِطُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ۝٩ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ

برابريءَ سان ۽ انصاف ڪريو، بيشڪ الله محبت رکي ٿو انصاف ڪندڙن سان. رڳو مسلمان

۽ انصاف سان هلو. ڇو ته الله انصاف وارن کي پيارو رکندو آهي. مومن (حقيقت ڪري هڪ ٻئي جا)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِخْوَةٌ فَاَصْلِحُوْا بَيْنَ اَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿١٠﴾

ڀائر آهن، تنهن ڪري پنهنجن ٻنهي ڀائرن جي وچ ۾ پرچاءُ ڪريو ۽ الله کان ڊڄو ته مَن اوهان تي ٻاجهه ڪئي وڃي.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسٰۤى اَنْ يَّكُوْنُوْا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَآءٌ مِّنْ نِّسَآءٍ عَسٰۤى اَنْ يَّكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوْۤا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوْا بِالْاَلْقَابِ بِئْسَ الْاِسْمُ الْفُسُوْقُ بَعْدَ الْاِيْمَانِ وَمَنْ لَّمْ يَتُبْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿١١﴾

اي ايمان وارؤ! ڪا ٽولي ڪنهن ٽوليءَ تي ٺٺولي نه ڪري، جو متان (اهي حقيقت ڪري) ڪائڻن ڀلا هجن ۽ نه زالون ٻين زالن سان (ٺٺوليون ڪن) جو متان اُهي ڪائڻن ڀليون هجن ۽ نه ڪي پاڻ ۾ (هڪ ٻئي ڪي) عيب لايو ۽ نه ڪي هڪ ٻئي کي بڇڙن لقبن سان سڏيو (جو) ايمان آڻڻ کان پوءِ بڇڙائي جو نالو (وٺڻ) خراب آهي ۽ جن توبهه نه ڪئي سي ئي ظالم آهن.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوْا كَثِيْرًا مِّنَ الظَّنِّ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ وَّلَا تَجَسَّسُوْا وَلَا يَغْتَبْ بَّعْضُكُمْ بَعْضًا اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَّاْكُلَ لَحْمَ اَخِيْهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوْهُ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢﴾

اي ايمان وارؤ! گهڻي (۽ ٿوريءَ) بدگمانيءَ (ڪرڻ) کان پاڻ ڀليو، ڇو ته ڪا بدگماني ڪرڻ گناهه آهي ۽ نه ڪي جاسوسي ڪريو ۽ نه ڪو اوهان مان هڪ، ٻئي جي گلا ڪري، ڀلا اوهان مان ڪو هڪڙو پنهنجي مئي ڀاءُ جو گوشت کائڻ پسند ڪندو آهي ڇا، جنهن کان نفرت ڪندا آهيو؟ ۽ الله کان ڊڄو، ڇو ته الله توبهه قبول ڪندڙ مهربان آهي.

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَّاُنْثٰى وَجَعَلْنٰكُمْ

اي انسانو! بيشڪ اسان اوهان کي هڪ نر ۽ هڪ ماديءَ مان پيدا ڪيو ۽ اوهان کي ذاتيون ۽ پاڙا ڪيوسون

شُعُوْبًا وَّقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوْاؕ اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰىكُمْؕ اِنَّ

ذاتيون ۽ پاڙا جيئن هڪٻئي کي سڃاڻو. بيشڪ وڏيڪ ڀلو توهان ۾ الله وٽ آهي وڏيڪ پرهيزگار، بيشڪ

تہ (اوهين پاڻ ۾) هڪ ٻئي کي سڃاڻو. بيشڪ اوهان مان وڏيڪ مان وارو الله وٽ اُهو آهي، جيڪو اوهان مان وڏيڪ پرهيزگار آهي. بيشڪ

اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ﴿١٣﴾ قَالَتِ الْاَعْرَابُ اٰمَنَّاؕ قُلْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا وَلٰكِنْ

الله ڄاڻندڙ خبر رکندڙ آهي. چيو ٻهراڙي وارن اسان ايمان آندو آهي، چؤ نہ ايمان آندو اٿوَ پر

الله (سڀ) ڄاڻندڙ خبر رکندڙ آهي. ٻدوي چوندا آهن تہ ايمان آندو اٿئون (اي پيغمبر کين) چئو تہ (حقيقت ڪري) ايمان نہ آندو

قُوْلُوْۤا اَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْاِيْمَانُ فِيْ قُلُوْبِكُمْؕ وَاِنْ تُطِيْعُوا

چئو تہ اسان تابعدار ٿيا آهيون ۽ اڃا نہ گهڙيو آهي ايمان توهان جي دلين ۾. ۽ جيڪڏهن چيو مڃيندؤ

اٿو پر (اٿين) چئو تہ اسين مسلمان ٿيا آهيون ۽ اڃا اوهان جي دلين ۾ ايمان گهڙيو (ئي) نہ آهي ۽ جيڪڏهن

اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ لَا يَلِتْكُمْ مِّنْ اَعْمَالِكُمْ شَيْئًاؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ

الله جو ۽ انجي رسول جو تہ نہ گهٽائيندو توهان جي نيڪين مان ڪجهہ بہ. بيشڪ الله بخشڻهار

الله ۽ سندس پيغمبر جو چيو مڃيندؤ تہ اوهان جي عملن مان اوهان کي ڪجهہ (بہ) گهٽ نہ ڏيندو. چو تہ الله بخشڻهار

رَّحِيْمٌ ﴿١٤﴾ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ثُمَّ

مهربان آهي. رڳو ايمان وارا اهي آهن جن يقين ڪيو الله تي ۽ ان جي رسول تي پوءِ

مهربان آهي. (حقيقت ۾) مؤمن رڳو اهي آهن، جن الله ۽ سندس پيغمبر تي ايمان آندو، وري (ڪو) شڪ نہ ڪيائون

لَمْ يَرْتَابُوْا وَجٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ

نہ شڪ ڪيائون ۽ جهاد ڪيائون پنهنجن مالن سان ۽ پنهنجن جانين سان واٽ الله ۾. اهي ئي

۽ الله جي واٽ ۾ پنهنجن مالن ۽ پنهنجن جُسن سان جهاد ڪيائون. اِهي ئي سچا آهن. (اي پيغمبر! کين)

الصّٰدِقُوْنَ ﴿١٥﴾ قُلْ اَتُعَلِّمُوْنَ اللّٰهَ بِدِيْنِكُمْؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

سچا آهن. تون ٻڌاءِ ڇا توهان ڄاڻايو ٿا الله کي پنهنجي دينداري، ۽ الله تہ ڄاڻي ٿو جيڪي آسمانن ۾ آهي

چئو تہ. پنهنجو دين الله کي ڄڻائيندا آهيو ڇا؟ ۽ جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو (سڀ) الله ڄاڻندو آهي

وَمَا فِي الْاَرْضِؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٦﴾ يَمُنُّوْنَ عَلَيْكَ اَنْ

۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ۽ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. ٿورو ٿا ڪن توتي جو

۽ الله سڀڪنهن شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. (اي پيغمبر!) اسلام آڻڻ جو توتي احسان رکندا آهن،

اَسْلَمُوْاؕ قُلْ لَّا تَمُنُّوْا عَلَيَّ اِسْلَامَكُمْۚ بَلِ اللّٰهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ اَنْ

مسلمان ٿيا آهن، تون چؤ ٿورو نہ ڪريو مون تي پنهنجي اسلام جو، بلڪ الله ٿورو ڪيو توهان تي جو

(کين) چئو تہ. مون تي پنهنجي اسلام (آڻڻ) جو احسان نہ رکو. بلڪ اوهان تي الله احسان رکندو آهي. جو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هَدٰىكُمْ لِلْاِيْمَانِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿١٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ غَيْبَ

رستو ڏيکاريائين توهان کي ايمان جو جيڪڏهن آهيو سچا. بيشڪ الله ڄاڻي ٿو ڳجهه

اوهان کي ايمان جي هدايت ڪيائين، جيڪڏهن (اوهين) سچا آهيو (ته اِها ڳالهه سچي ڄاڻو). بيشڪ الله

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٨﴾ ع

آسمانن جو ۽ زمين جو، ۽ الله ڏسندڙ آهي جيڪي توهان ڪريو ٿا.

آسمانن ۽ زمين جو ڳجهه ڄاڻندو آهي، ۽ جيڪي ڪندا آهيو، سو الله ڏسندڙ آهي.

سُوْرَةُ قٓ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٤٥ رُكُوْعَاتُهَا ٣

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

قٓ ۚ وَالْقُرْاٰنِ الْمَجِيْدِ ﴿١﴾ ج بَلْ عَجِبُوْٓا اَنْ جَآءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ

ق، قسم آهي قرآن مجيد جو. پر عجب لڳن جو آيو انهن وٽ ڊيڄاريندڙ انهن مان

ق سڳوري قرآن جو قسم آهي (ته تون الله جو پيغمبر آهين). بلڪ (مڪي وارن) پنهنجيءَ قوم منجهان پاڻ وٽ هڪ ڊيڄاريندڙ جي اچڻ جو عجب ڪيو

فَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا شَيْءٌ عَجِيْبٌ ﴿٢﴾ ج ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ج

پوءِ چيو ڪافرن هي ڳالهه عجيب آهي. ڇا جڏهن مرنداسون ۽ ٿينداسون مٽي،

پوءِ ڪافرن چيو ته، هيءَ عجيب ڳالهه آهي. ڀلا جڏهن مرنداسون ۽ مٽي ٿينداسون (تڏهن وري جيئرا ٿينداسون ڇا؟)

ذٰلِكَ رَجْعٌۢ بَعِيْدٌ ﴿٣﴾ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ ج وَ

اهو موٽڻ ڏور آهي. بيشڪ ڄاتوسون ان کي جيڪي کائي ٿي زمين انهن مان، ۽

اهو (وري جيئرو ڪري) موٽائڻ (عقل کان) پري آهي. انهن (جي جسمن) مان جيڪي زمين (ڳاري) گهٽائيندي آهي سو بہ بيشڪ ڄاتو اٿئون، ۽

عِنْدَنَا كِتٰبٌ حَفِيْظٌ ﴿٤﴾ بَلْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ

اسان وٽ دفتر آهي سنڀاليندڙ. پر ڪوڙو ڪيائون حق کي جڏهن آيو انهن وٽ پوءِ اهي

اسان وٽ هڪ حفاظت ڪندڙ ڪتاب آهي. بلڪ سچو دين جڏهن وٽن آيو (تڏهن) ان کي ڪوڙ ڄاتائون، پوءِ اهي

فِيْٓ اَمْرٍ مَّرِيْجٍ ﴿٥﴾ اَفَلَمْ يَنْظُرُوْٓا اِلَى السَّمَآءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنٰهَا وَ

ڳالهه منجهيل ۾ آهن. ڇا پوءِ نہ ڏٺائون آسمان ڏانهن پنهنجي مٿان ڪيئن اڏيوسون ان کي ۽

وڄڙيل ڳالهه ۾ (اڙيل) آهن. پوءِ آسمان، جو سندن مٿان آهي، تنهن ڏانهن نہ ڏٺو اٿن ڇا؟ ته ان کي ڪيئن بڻايو اٿئون ۽

زَيَّنّٰهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوْجٍ ﴿٦﴾ وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَاَلْقَيْنَا فِيْهَا

سينگاريوسون ۽ ناهي ان ۾ ڪوبہ ڏنگو. ۽ زمين کي پکيڙيوسون ۽ وڌاسون ان ۾

ان کي (ڪيئن) سينگاريو اٿئون، ۽ ان ۾ ڪا ڦوٽ نہ آهي. ۽ زمين کي پکيڙيوسون ۽ منجهس جبل کوڙياسون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَوَاسِيَ وَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍۢ بَهِيْجٍ ۙ﴿٧﴾ تَبْصِرَةً وَّذِكْرٰى

وزن ۽ جماياسون ان ۾ ڪيئي قسمَ / وڻندڙ اک کولڻ ۽ ياد ڏيارڻ لاءِ

۽ منجهس سهڪنهن وڻندڙ جنس مان (سلا) جماياسون. سڀ ڪنهن (الله ڏانهن) ورندڙ ٻانهي جي

لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ﴿٨﴾ وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً مُّبٰرَكًا فَاَنْۢبَتْنَا بِهٖ

هر ٻانهي رجوع ڪندڙ کي. ۽ لاٿوسون آسمان کان پاڻي برڪت وارو پوءِ ڦٽاياسون انهيءَ سان

وات ڏيکارڻ ۽ نصيحت ڏيڻ لاءِ. ۽ آسمان کان برڪت وارو پاڻي لاٿوسون. پوءِ ان سان باغ ۽ لڻڻ واري

جَنّٰتٍ وَّحَبَّ الْحَصِيْدِ ۙ﴿٩﴾ وَالنَّخْلَ بٰسِقٰتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيْدٌ ۙ﴿١٠﴾ رِّزْقًا

باغ ۽ اناج لاباري وارا. ۽ ڪجيون ڊگهيون جن جا پوڪا آهن سٽيل، خوراڪ

پوک جو اَن جمايوسون. ۽ ڊگهيون ڪجيون (بہ) جن جا گوشا (ڏوڪن سان) سٽيل آهن. ٻانهن جي روزي (ڏيڻ) لاءِ.

لِّلْعِبَادِ ۙ وَاَحْيَيْنَا بِهٖ بَلْدَةً مَّيْتًا ؕ كَذٰلِكَ الْخُرُوْجُ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ

ٻندن لاءِ ۽ آباد ڪياسون ان سان ملڪ غيرآباد، ائين ئي آهي وري نڪرڻ ڪوڙو ڪيو انهن کان اڳي

۽ ان سان ويران شهر کي آباد ڪيوسون. اهڙيءَ طرح (اوهان جو قبرن مان وري جيئرو ٿي) نڪرڻ آهي. ڪانئن اڳ

قَوْمُ نُوْحٍ وَّاَصْحٰبُ الرَّسِّ وَثَمُوْدُ ۙ﴿١٢﴾ وَعَادٌ وَّفِرْعَوْنُ وَاِخْوَانُ

نوح جي قوم ۽ ڪچي کوھ وارن ۽ ثمود، ۽ عاد ۽ فرعون ۽ برادر

نوح جي قوم ۽ رس (جي شهر) وارن ۽ ثمود (قوم) ڪوڙ ڀانيو. ۽ عاد ۽ فرعون ۽ لوط جي ڀائرن.

لُوْطٍ ۙ﴿١٣﴾ وَّاَصْحٰبُ الْاَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ ؕ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ

لوط جي، ۽ جهنگل وارن ۽ تبع جي ماڻهن، سمورن ڪوڙو ڪيو رسولن کي پوءِ پيو

۽ ايڪ وارن ۽ تبع جي قوم. هر هڪ پيغمبرن کي ڪوڙو ڄاتو. پوءِ (مٿن) منهنجي عذاب جو انجام لازم ٿيو.

وَعِيْدِ ﴿١٤﴾ اَفَعَيِيْنَا بِالْخَلْقِ الْاَوَّلِ ؕ بَلْ هُمْ فِيْ لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ

عذاب منهنجو. ڇا پوءِ ٿڪيا آهيون پيدا ڪرڻ پهرئين کان، بلڪ اهي شڪ ۾ آهن پيدائش

پهرين (ڀيري جي) خلقڻ ۾ (ڪو) ٿڪا آهيون ڇا؟ (نہ) بلڪ اهي نئين سر پيدا ڪرڻ کان شڪ ۾ آهن.

جَدِيْدٍ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهٖ نَفْسُهٗ ۚۖ

نئين کان. ۽ اسان پيدا ڪيو آهي انسان کي ۽ اسان ڄاڻون ٿا جيڪي وسوسو وجهي ٿو ان کي سندس نفس

۽ بيشڪ ماڻهوءَ کي پيدا ڪيوسون ۽ سندس نفس کيس جيڪو وسوسو وجهندو آهي سو بہ ڄاڻندا آهيون.

وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيْدِ ﴿١٦﴾ اِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيٰنِ عَنِ

۽ اسان وڌيڪ ويجها آهيون ان ڏانهن ساھ جي رڳ کان. جڏهن وٺندا وٺڻ وارا ساڄي

۽ اسين ڏانهس (سندس) ساھ جي رڳ کان وڌيڪ ويجها آهيون. جڏهن بہ لکندڙ (هڪ) ساڄي پاسي کان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْيَمِيْنِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيْدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ اِلَّا لَدَيْهِ

كان ۽ کاٻي کان ويهندڙ. نہ تو ڳالهائي ڪا ڳالھ پر ان وٽ آهي

۽ (ٻيو) کاٻي پاسي کان وهندڙ لکندا آهن. ڪا ڳالھ نہ ڳالهائيندو آهي، جنهن جي لاءِ وٽس

رَقِيْبٌ عَتِيْدٌ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ مَا كُنْتَ

حفاظت ڪندڙ تيار. ۽ اچي وئي سختي موت جي سچ پچ، اها اٿيئي جنهن کان

هڪ نگهبان موجود نہ آهي. ۽ موت جي سختي سچ پچ ايندي، (چئبو تہ) اها (سزا) آهي، جنهن کان

مِنْهُ تَحِيْدُ ﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ ؕ ذٰلِكَ يَوْمُ الْوَعِيْدِ ﴿٢٠﴾ وَجَآءَتْ كُلُّ

تون لهرائيندين هئين. ۽ ڦوڪ ڏني ويندي ڪرناءِ ۾، اهو آهي ڏينهن ڌمڪي جو. ۽ حاضر ٿيندو هر

پاسو ڪندو هئين. ۽ صور ۾ ڦوڪيو ويندو اهو عذاب جي انجام جو ڏينهن آهي. ۽ هر هڪ ماڻهو ايندو

نَفْسٍ مَّعَهَا سَآئِقٌ وَّشَهِيْدٌ ﴿٢١﴾ لَقَدْ كُنْتَ فِيْ غَفْلَةٍ مِّنْ هٰذَا

جاندار ان سان گڏ هوندو هڪليندڙ ۽ حال ٻڌائيندڙ. يقينن هئين تون غفلت ۾ هن کان

جو ساڻس هڪ هڪليندڙ ۽ هڪ شاهد هوندو. (چئبو تہ) بيشڪ هن ڳالھ کان بي خبريءَ ۾ هئين،

فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيْدٌ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِيْنُهٗ

پوءِ پري ڪيوسون توکان پردو تنهنجو پوءِ نگاھ تنهنجي اڄ تيز آهي. ۽ چوندو همراھ ان جو

هاڻي توکان تنهنجو پردو کوليوسون. تنهن ڪري اڄ تنهنجي نگاه تکي آهي. ۽ سندس سنگتي ملائڪ چوندو

هٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيْدٌ ﴿٢٣﴾ ؕ اَلْقِيَا فِيْ جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيْدٍ ﴿٢٤﴾ ۙ مَّنَّاعٍ

هي آهي جيڪي مون وٽ آهي تيار. (توهان ٻئي) اُڇليو دوزخ ۾ هر منڪر هٺيلي. پلائي کان

تہ جيڪي مون وٽ لکيل موجود هو سو هيءُ آهي.(چئبو تہ) اي ٻئي (ملائڪو!) سيڪنهن ناشڪر هٺيلي کي دوزخ ۾ اڇليو.

لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيْبِ ﴿٢٥﴾ ۙ الَّذِيْ جَعَلَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَاَلْقِيٰهُ فِي

روڪيندڙ حد ٽپندڙ شبهي وجهندڙ کي، جنهن بڻايو الله سان گڏ خداءِ ٻيو پوءِ اڇليوس

(جو) خير کان جهليندڙ، حد کان لنگهندڙ. شڪ ڪندڙ آهي. جنهن الله سان ٻيو معبود ٺهرايو اهڙي (هرهڪ) کي

الْعَذَابِ الشَّدِيْدِ ﴿٢٦﴾ قَالَ قَرِيْنُهٗ رَبَّنَا مَآ اَطْغَيْتُهٗ وَلٰكِنْ كَانَ فِيْ

عذاب سخت ۾. چوندو ساٿي انهي جو اي رب اسان جا نہ باغي بڻايو مان انکي پر هئو پاڻ

سخت عذاب ۾ اُڇليو. سندس سنگتي (شيطان) چوندو تہ. اي منهنجا پالڻهار! مون ان کي گمراه نہ ڪيو هو، پر اهو (پاڻ)

ضَلٰلٍۭ بَعِيْدٍ ﴿٢٧﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوْا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ اِلَيْكُمْ

گمراهي پرانهينءَ ۾. الله فرمائيندو نہ جهڳڙو ڪريو مون وٽ حالانڪ اڳي موڪلي اٿم توهان ڏانهن

وڏيءَ گمراهيءَ ۾ (پيل) هو. (الله) چوندو تہ مون وٽ جهڳڙو نہ ڪريو. هن هوندي جو بيشڪ اوهان ڏانهن عذاب جو انجام (هن کان) اڳي موڪليو هوم.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِالْوَعِيْدِ ﴿٢٨﴾ مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَآ اَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ

دڙڪي. ڪانہ مٽائبي اها ڳالھ مون وٽ ۽ ناھيان مان ظلم ڪندڙ ٻانهن تي. جنهن ڏينهن

نہ ڪي مون وٽ انجام ڦيرائبو آهي ۽ نہ ڪي آءٌ ٻانهن تي ظلم ڪرڻ وارو آهيان. جنهن ڏينهن دوزخ کي

نَقُوْلُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُوْلُ هَلْ مِنْ مَّزِيْدٍ ﴿٣٠﴾ وَاُزْلِفَتِ

چونداسون جهنم کي ڀرجي وئين تون؟ ۽ اهو چوندو ڇا آهي ڪجھ وڌيڪ؟ ۽ ويجهي ڪبي

چونداسون تہ ڀريو آهين (يا نہ؟) ۽ (هو) چوندو تہ (ڀيو بہ) ڪجھ (اجا هن ڪان) وڌيڪ آهي ڇا؟ ۽ بهشت پرهيزگارن لاءِ

الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِيْنَ غَيْرَ بَعِيْدٍ ﴿٣١﴾ هٰذَا مَا تُوْعَدُوْنَ لِكُلِّ اَوَّابٍ

جنت پرهيزگارن لاءِ نہ پري. هي آهي جنهن جو وعدو ڪجي ٿو توهان سان هرهڪ توبہ ڪندڙ

ويجهو ڪبي پري نہ (هوندو). (چئبو تہ) جنهن جو اوهان کي سڀ ڪنهن (الله ڏانهن) رجوع ڪرڻ واري ۽ ادب نگاهہ رکڻ واري لاءِ انجام ڏبو هو

حَفِيْظٍ ﴿٣٢﴾ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ وَجَآءَ بِقَلْبٍ مُّنِيْبِ ﴿٣٣﴾

يادرکندڙ لاءِ. جيڪو ڊنو رحمان کان پرپٺ ۽ پيش ڪيائين دل توبہ واري.

سو هيءُ آهي. جيڪو پرپٺ ٻاجهاري (الله) کان ڊنو ۽ (الله ڏانهن) رجوع ٿيل دل سان آيو. (تنهن لاءِ بہ). (چئبو تہ)

ادْخُلُوْهَا بِسَلٰمٍ ۭ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُوْدِ ﴿٣٤﴾ لَهُمْ مَّا يَشَآءُوْنَ فِيْهَا وَلَدَيْنَا

هلو جنت ۾ سلامتي سان. اهو ڏينهن آهي هميشہ رهڻ جو. انهن لاءِ آهي جيڪي گھرندا اتي ۽ اسان وٽ

سلامتيءَ سان بهشت ۾ گھڙو. اهو سدائين رهڻ جو ڏينهن آهي. جيڪي گھرندا سو منجهس انهن لاءِ (موجود) آهي ۽ اسان وٽ

مَزِيْدٌ ﴿٣٥﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هُمْ اَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا

گھڻو ئي آهي. ۽ ڪيترين تباھ ڪيون سين انهن کان اڳ قومون جو اهي ڏاڍيون هيون انهن کان طاقت ۾

(ان کان) وڌيڪ بہ آهي. ۽ انهن کان اڳ ڪيترائي جُڳ هلاڪ ڪياسين. جي حملي ڪرڻ ۾ انهن کان بہ تمام ڏاڍا هئا.

فَنَقَّبُوْا فِى الْبِلَادِ ۭ هَلْ مِنْ مَّحِيْصٍ ﴿٣٦﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَذِكْرٰى

پوءِ جاچيائون شهرن ۾. تہ آهي ڪٿي ڇوٽڪارو؟ بيشڪ ان ۾ آهي سمجھاڻي

پوءِ شهرن ۾ ڳولا ڪرڻ لڳا تہ ڪا (ڀڄڻ جي) واهہ آهي؟. بيشڪ انهيءَ ڳالھ ۾ انهيءَ لاءِ نصيحت آهي.

لِمَنْ كَانَ لَهٗ قَلْبٌ اَوْ اَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيْدٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا

انهيءَ لاءِ جنهن کي دل هجي يا ڏئي ڪَنُ ۽ اهو ڪري توجھ. ۽ البت پيدا ڪيوسون

جنهن کي دل هجي يا جو دل لائي ڪن ڏئي. ۽ بيشڪ آسمانن ۽ زمين کي ۽ جيڪي

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ۖ وَّمَا مَسَّنَا مِنْ لُّغُوْبٍ ﴿٣٨﴾

آسمانن کي ۽ زمين کي ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي ڇهن ڏينهن ۾ ۽ نہ پهتي اسان کي ڪا ٿڪاوٽ.

ٻنهي جي وچ ۾ آهي، تنهن کي ڇهن ڏينهن ۾ بڻايوسون. ۽ اسان کي ڪو ٿڪ نہ ٿيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوْعِ الشَّمْسِ وَ

پوءِ تون سهپ رک ان تي جيڪي چون ٿا ۽ سبحان پڙهه پنهنجي رب جي تعريف سان اڳ سج اڀرڻ کان ۽

پوءِ (اي پيغمبر!) جيڪي (ڪافر) چوندا آهن، تنهن تي صبر ڪر ۽ سج اڀرڻ کان اڳ ۽ لهڻ کان اڳ پنهنجي پالڻهار جي پاڪائي

قَبْلَ الْغُرُوْبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاَدْبَارَ السُّجُوْدِ ﴿٤٠﴾ وَاسْتَمِعْ يَوْمَ

اڳ لهڻ کان. ۽ رات جو به پڙهه ان جي پاڪائي ۽ پٺيان سجدن کان. ۽ ڪن ڏئي ٻڌ جنهن ڏينهن

ساراهه سان بيان ڪر. ۽ ڪجهه (مهل) رات جو الله کي پاڪائيءَ سان ساراهه ۽ نماز کان پوءِ به. ۽ (هيءَ ڳالهه) ٻڌ ته جنهن ڏينهن

يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَّكَانٍ قَرِيْبٍ ﴿٤١﴾ يَّوْمَ يَسْمَعُوْنَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ

سڏيندو سڏيندڙ جڳهه ويجهيءَ کان. جنهن ڏينهن ٻڌندا راڙ حق جي، اهو

ويجهي هنڌ کان سڏيندڙ سڏيندو. جنهن ڏينهن سچ پچ سخت هڪل ٻڌندا، اهو (ڏينهن قبرن مان انهن جي) نڪرڻ جو ڏينهن آهي.

يَوْمُ الْخُرُوْجِ ﴿٤٢﴾ اِنَّا نَحْنُ نُحْيٖ وَنُمِيْتُ وَاِلَيْنَا الْمَصِيْرُ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ تَشَقَّقُ

ڏينهن آهي نڪرڻ جو. بيشڪ اسان جياريون ٿا ۽ ماريون ٿا ۽ اسان ڏانهن ئي آهي موٽڻ. جنهن ڏينهن ڦاٽندي

بيشڪ! اسين جياريندا آهيون ۽ ماريندا آهيون ۽ اسان ڏانهن موٽڻ آهي. جنهن ڏينهن زمين انهن (جي مٽي) کان ڦاٽندي

الْاَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ؕ ذٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيْرٌ ﴿٤٤﴾ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُوْلُوْنَ

ڌرتي انهن کان نڪرندا تڪڙائي، اهو گڏ ڪرڻ اسان تي سولو آهي. اسين گهڻو ڄاڻندڙ آهيون جيڪي چون ٿا

(تنهن ڏينهن) ڊوڙندا (ٻاهر ايندا) اِهو گڏ ڪرڻ اسان تي آسان آهي. جيڪي ڪافر چوندا آهن، سو اسين چڱيءَ طرح ڄاڻندا آهيون

وَمَآ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ ۫ فَذَكِّرْ بِالْقُرْاٰنِ مَنْ يَّخَافُ وَعِيْدِ ﴿٤٥﴾

۽ نه آهين تون انهن تي زور ڪندڙ، پوءِ سمجهاءِ تون قرآن سان ان کي جيڪو ڊڄي منهنجي ڌمڪيءَ کان.

۽ تون مٿن (ڪو) ڏاڍ ڪرڻ وارو نه آهين، پوءِ جيڪو منهنجي عذاب جي دڙڪي کان ڊڄي تنهن کي قرآن سان سمجهاءِ.

سُوْرَةُ الذّٰرِيٰتِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٦٠ — رُكُوْعَاتُهَا ٣

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالذّٰرِيٰتِ ذَرْوًا ﴿١﴾ فَالْحٰمِلٰتِ وِقْرًا ﴿٢﴾ فَالْجٰرِيٰتِ يُسْرًا ﴿٣﴾ فَالْمُقَسِّمٰتِ

قسم آهي ڇنڊڻ وارين جو اڏائي ڪري، پوءِ کڻي هلڻ وارين جو بار کي، پوءِ هلڻ وارين جو نرمي سان، پوءِ ورهائڻ وارين جو

قسم آهي اُڏائڻ واري (هوائن) جي جو (خاڪ کي) اُڏائين. پوءِ (پاڻيءَ جي) بار کڻڻ وارن (ڪڪرن) جو قسم آهي. پوءِ آسانيءَ سان هلندڙ (ٻيڙين) جو قسم آهي.

اَمْرًا ﴿٤﴾ اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾ وَّاِنَّ الدِّيْنَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾

حڪم کي، ته بيشڪ جيڪي وعدو ڪجيو ٿو سچ آهي. ۽ بيشڪ انصاف ٿيڻو آهي.

پوءِ ڪم ورهائڻ وارن (ملائڪن) جو قسم آهي. ته بيشڪ جيڪو اوهان سان انجام ڪجي ٿو سو سچ آهي ۽ بيشڪ عملن جو بدلو ضرور ٿيڻو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ﴿٧﴾ إِنَّكُمْ لَفِىْ قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾

قسم آهي آسمان واٽن واري جو. تہ بيشڪ اوهان آهيو ڳالهہ اختلافي ۾.

واٽن واري آسمان جو قسم آهي. تہ (اوهين) پاڻ ۾ تڪرار واريءَ هڪ ڳالهہ ۾ (پيل) آهيو. ان (قرآن) کان اُهو ڦيرايو

يُّؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ﴿٩﴾ قُتِلَ الْخَرّٰصُوْنَ ﴿١٠﴾ الَّذِيْنَ هُمْ

ڦيريو ويندو (حق کان) جنهن کي ڦيريو ويو. مار پوي ڳالهين ٺاهڻ وارن تي، جيڪي اهي

ويندو آهي، جيڪو (ازل ۾ نيڪيءَ کان) ڦيرايل آهي. انهن ڪوڙ هڻندڙن کي لعنت ڪئي ويئي،

فِيْ غَمْرَةٍ سَاهُوْنَ ﴿١١﴾ يَسْئَلُوْنَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّيْنِ ﴿١٢﴾

غفلت ۾ ويسلا آهن. پڇن ٿا تہ ڪڏهن ٿيندو بدلي جو ڏينهن.

جيڪي اٽڪلبازيءَ ۾ غافل آهن. پڇندا آهن تہ قيامت جو ڏينهن ڪڏهن ٿيندو؟

يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُوْنَ ﴿١٣﴾ ذُوْقُوْا فِتْنَتَكُمْ

جنهن ڏينهن اهي باهہ ۾ ساڙيا ويندا. (چئبن) چکو سڙڻ جو مزو،

(هائو!) انهيءَ ڏينهن جو انهن کي باهہ ۾ عذاب ڪبو. (چئبو تہ) پنهنجو عذاب چکو.

هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿١٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِيْنَ

هي آهي اهو جنهن جي توهان تکڙي گهر ڪندا هئا. بيشڪ پرهيزگار

هيءُ اُهو آهي، جنهن کي اوهين جلد گهرندا هيؤ. بيشڪ، پرهيزگار

فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿١٥﴾ اٰخِذِيْنَ مَآ اٰتٰهُمْ رَبُّهُمْ

باغن ۾ ۽ چشمن ۾ هوندا. وٺندڙ جيڪي ڏئين سندن رب،

باغن ۽ چشمن ۾ هوندا. جيڪي سندن پالڻهار کين ڏنو سو وٺڻ وارا هوندا،

إِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ ذٰلِكَ مُحْسِنِيْنَ ﴿١٦﴾ كَانُوْا قَلِيْلًا مِّنَ الَّيْلِ

بيشڪ اهي هئا هن کان اڳ ڀلا ڪم ڪندڙ، اهي ٿوري رات

بيشڪ اهي هن کان اڳ چڱائي ڪندڙ هئا. (اهڙا هئا جو) رات جو

مَا يَهْجَعُوْنَ ﴿١٧﴾ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ ﴿١٨﴾ وَفِيْ أَمْوَالِهِمْ

ننڊ ڪندا هئا. ۽ آسُرن جو اهي بخشش گهرندا هُئا. ۽ انهن جي مالن ۾

تمام ٿورو سُمهندا هئا. ۽ اهي اسُر جو بخشش گهرندا هئا. ۽ سندن مالن ۾ سوال ڪندڙ

حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُوْمِ ﴿١٩﴾ وَفِي الْأَرْضِ اٰيٰتٌ لِّلْمُوْقِنِيْنَ ﴿٢٠﴾

حصو هئو گهرندڙ جو ۽ نہ گهرندڙ غريب جو. ۽ زمين ۾ نشانيون آهن ويساهہ وارن لاءِ،

۽ نہ سوال ڪندڙ محتاج (ٻنهي) جو حصو (ٺهرايل) هو. ۽ يقين ڪندڙن لاءِ زمين ۾ (گهڻيون) نشانيون آهن.

وَفِيْٓ اَنْفُسِكُمْ ۭ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٢١﴾ وَفِي السَّمَاۗءِ رِزْقُكُمْ وَمَا

۽ توهان جي وجود ۾ به، ڇا پوءِ اوهين نه ٿا سوچيو. ۽ آسمان ۾ روزي آهي توهانجي ۽ جيڪي

۽ اوهان جي وجودن ۾ به. پوءِ اوهين نه ٿا ڏسو ڇا؟ ۽ اوهان جي روزي آسمان ۾ آهي

تُوْعَدُوْنَ ﴿٢٢﴾ فَوَرَبِّ السَّمَاۗءِ وَالْاَرْضِ اِنَّهٗ لَحَقٌّ مِّثْلَ

توهان سان انجام ڪيل آهي. پوءِ قسم آهي پروردگار آسمان ۽ زمين جي جو ته بيشڪ اهو سچ آهي جيئن

۽ اهو (به) جنهن جو اوهان کي انجام ڏجي ٿو. پوءِ آسمان ۽ زمين جي رب جو قسم آهي ته اِها

مَآ اَنَّكُمْ تَنْطِقُوْنَ ﴿٢٣﴾ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ

جو توهان ڳالهائيندا آهيو. ڇا آئي تو وٽ خبر ابراهيم جي مهمانن

خبر سچي آهي، جهڙيءَ طرح اوهين ڳالهائيندا آهيو. ابراهيم جي سڳورن مهمانن جي خبر

الْمُكْرَمِيْنَ ﴿٢٤﴾ اِذْ دَخَلُوْا عَلَيْهِ فَقَالُوْا سَلٰمًا ۭ قَالَ سَلٰمٌ ۚ

مانَ وارن جي. جڏهن اندر آيا ان وٽ چياؤنس سلام، هن به چيو سلام،

تو وٽ (نه) آئي آهي ڇا؟. جڏهن اهي وٽس آيا. تڏهن سلام چيائون. هن (به جواب ۾) سلام چيو.

قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ﴿٢٥﴾ فَرَاغَ اِلٰٓى اَهْلِهٖ فَجَاۗءَ بِعِجْلٍ سَمِيْنٍ ﴿٢٦﴾

ماڻهو آهن اوپرا. پوءِ ويو پنهنجي آڪهه ڏانهن ۽ آندائين ڳابو سٿيو.

(دل ۾ ڄاتائين ته هي) اوپرا ماڻهو آهن. پوءِ پنهنجي گهروارن ڏانهن تکو هليو ۽ ٿلهو ڳابو (پچائي) آندائين.

فَقَرَّبَهٗٓ اِلَيْهِمْ قَالَ اَلَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٢٧﴾ فَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيْفَةً ۭ

۽ پيش ڪيائين انهن جي اڳيان چيائين ڇا نه ٿا کائو؟ پوءِ دل ۾ رکيائين انهن کان خوف.

پوءِ اهو انهن کي ويجهو ڪيائين. چيائين ته ڇو نه ٿا کائو؟ پوءِ کانئن دل ۾ ڊپ محسوس ڪيائين.

قَالُوْا لَا تَخَفْ ۭ وَبَشَّرُوْهُ بِغُلٰمٍ عَلِيْمٍ ﴿٢٨﴾ فَاَقْبَلَتِ امْرَاَتُهٗ

چياؤنس نه ڊڄ، ۽ واڌائي ڏنائونس ٻار هوشيار جي. پوءِ آئي سندس زال

چيائون ته نه ڊڄ، ۽ ان کي هڪ داناءَ ٽينگر جي مبارڪ ڏنائون. پوءِ سندس زال دانهون ڪندي سامهون

فِيْ صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوْزٌ عَقِيْمٌ ﴿٢٩﴾

ڳالهائيندي پوءِ هنيائين هٿ پنهنجي منهن تي ۽ چيائين پوڙهي آهيان سنڍ.

آئي، پوءِ (عجب کان) پنهنجو منهن پٽيائين ۽ چيائين ته ٻڍڙي سنڍ (ڄڻيندي ڇا!)

قَالُوْا كَذٰلِكِ ۙ قَالَ رَبُّكِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْحَكِيْمُ الْعَلِيْمُ ﴿٣٠﴾

چياؤنس ائين ئي فرمايو تنهنجي رب، بيشڪ اهو حڪمت وارو ڄاڻندڙ آهي.

چيائون ته، ائين ئي تنهنجي پالڻهار فرمايو آهي، جو ته اهو حڪمت وارو ڄاڻندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٣١﴾ قَالُوْٓا اِنَّآ اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمٍ

چيائين پوءِ ڪهڙو آهي ڪم توهانجو اي قاصدؤ؟ چيائون تہ اسان موڪليا ويا آهيون ڏوهاري

(ابراهيم) چيو تہ، اي قاصدؤ! اوهان جو ڪهڙو غرض آهي؟ چيائون تہ، بيشڪ اسين هڪڙي ڏوهاري قوم

مُّجْرِمِيْنَ ﴿٣٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ طِيْنٍ ﴿٣٣﴾ مُّسَوَّمَةً عِنْدَ

قوم ڏانهن، تہ وسايون انهن تي پٿر مٽيءَ جا، نشان ڪيل تنهنجي

ڏانهن موڪليا ويا آهيون. تہ مٿن مٽيءَ جا ڳوڙها وسايون. جي حد کان لنگهندڙن لاءِ تنهنجي

رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣٤﴾ فَاَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيْهَا مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣٥﴾

رب وٽ حد کان لنگهندڙن لاءِ. پوءِ ٻاهر ڪڍياسون جيڪي هئا اتي ايمان وارا.

پالڻهار وٽ نشان ڪيل آهن. پوءِ مومنن مان جيڪو اتي هو تنهن کي ٻاهر ڪڍيوسون.

فَمَا وَجَدْنَا فِيْهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيْهَآ اٰيَةً

پوءِ نہ لڌوسون ان ۾ سواءِ هڪ گهر مسلمانن جي. ۽ ڇڏيسون اتي نشاني

پوءِ اتي مسلمانن جي هڪ گهر کان سواءِ (ٻيو ڪو گهر) نہ ڏٺوسون. ۽ جيڪي ڏکوئيندڙ عذاب کان ڏجندا آهن،

لِّلَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿٣٧﴾ وَفِيْ مُوْسٰٓى اِذْ اَرْسَلْنٰهُ اِلٰى

انهن لاءِ جيڪي ڏجن ٿا عذاب ڏکوئيندڙ کان. ۽ پڻ موسىٰ ۾ جڏهن موڪليوسون ان کي

تن لاءِ اتي (عبرت لاءِ) نشاني ڇڏي سون. ۽ موسىٰ (جي قصي) ۾ (بہ عبرت آهي) جڏهن کيس پڌري دليل سان

فِرْعَوْنَ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلّٰى بِرُكْنِهٖ وَقَالَ سٰحِرٌ اَوْ مَجْنُوْنٌ ﴿٣٩﴾

فرعون ڏانهن دليل چٽي سان. پوءِ منهن موڙيائين لشڪر سميت ۽ چيائين جادوگر يا چريو آهي.

فرعون ڏانهن موڪليوسون. پوءِ هن پنهنجي لشڪر سميت مُنهن موڙيو. چيائين تہ (هيءُ) جادوگر يا چريو آهي.

فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ فِى الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيْمٌ ﴿٤٠﴾ وَفِيْ عَادٍ اِذْ

پوءِ ورتوسون ان کي ۽ سندس لشڪر کي پوءِ اڇلايوسون انهن کي سمنڊ ۾ ۽ اهو هئو ملامت وارو. ۽ قوم عاد ۾ بہ جڏهن

تنهن ڪري ان کي ۽ سندس لشڪر کي پڪڙيوسون. پوءِ انهن کي ملامت وارو ڪري سمنڊ ۾ اڇليوسون. ۽ عاد جي (قصي)

اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيْحَ الْعَقِيْمَ ﴿٤١﴾ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ اَتَتْ عَلَيْهِ

موڪلي سون انهن تي هوا بي برڪت. نہ پئي ڇڏي ڪا شيءِ گهلي جنهن تي

۾ (بہ عبرت آهي) جڏهن اهڙو بي برڪت واءُ موڪليوسون. جو جنهن شيءِ تي اچي پهچي تنهن کي ڳريل هڏي

اِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيْمِ ﴿٤٢﴾ وَفِيْ ثَمُوْدَ اِذْ قِيْلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوْا حَتّٰى حِيْنٍ ﴿٤٣﴾

مگر ڪيائينس جهڙي ڳريل هڏي. ۽ قوم ثمود ۾ بہ جڏهن چيو ويو. انهن کي مزا ماڻيو تو ڪجهہ وقت تائين.

وانگر ڪرڻ کان سواءِ نہ ڇڏي. ۽ ثمود (جي قصي) ۾ (بہ عبرت آهي) جڏهن کين چيو ويو تہ، (اوهين) هڪ مدت تائين مزا ماڻيو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ فَاَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ﴿٤٤﴾ فَمَا

پوءِ آڪڙ ڪيائون پنهنجي پاليندڙ جي حڪم کان پوءِ ورتو انهن کي وڄ ڪڙڪاءَ واري ۽ اهي ڏسندا رهيا. پوءِ نہ

پوءِ پنهنجي پالڻهار جو حڪم (مڃڻ) کان هٽ ڪيائون، تنهن ڪري سندن ڏسندي ڪين (هڪ) سخت ڪڙڪي ورتو.

اسْتَطَاعُوْا مِنْ قِيَامٍ وَّمَا كَانُوْا مُنْتَصِرِيْنَ ﴿٤٥﴾ وَقَوْمَ نُوْحٍ مِّنْ

طاقت رکيائون اٿڻ جي ۽ نڪي هئا بدلو وٺندڙ. ۽ قوم نوح جي بہ انهن کان

پوءِ نڪي اٿي سگهيا ۽ نڪي وير وٺڻ وارا هئا. ۽ (هن کان) اڳ نوح جي قوم (کي هلاڪ ڪيوسون)

قَبْلُ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿٤٦﴾ وَالسَّمَآءَ بَنَيْنٰهَا بِاَيْىدٍ وَّاِنَّا

اڳي، بيشڪ اهي هئا ماڻهو نافرمان. ۽ آسمان کي اسان بڻايو آهي طاقت سان ۽ بيشڪ اسين

ڇو جو اهي بدڪار ماڻهو هئا. آسمان کي (پنهنجيءَ) قوت سان بڻايوسون ۽ بيشڪ اسين سگهارا آهيون.

لَمُوْسِعُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَالْاَرْضَ فَرَشْنٰهَا فَنِعْمَ الْمٰهِدُوْنَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ

سگهہ رکندڙ آهيون. ۽ زمين کي وڇايوسون پوءِ واهہ جو اسان پکيڙيندڙ آهيون. ۽ هر شيءِ

۽ زمين کي پکيڙيوسون جو چڱا پکيڙيندڙ آهيون. ۽ سيڪنهن شيءِ مان جوڙو جوڙو بڻايوسون تہ مَن اوهين

خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿٤٩﴾ فَفِرُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ ؕ اِنِّيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ

مان پيدا ڪياسون جوڙا جوڙا تہ مَنَ اوهين ڌيان ڪريو. پوءِ ڀڄو الله ڏانهن بيشڪ آءٌ اوهان کي ان کان ڊيڄاريندڙ

نصيحت وٺو. تنهن ڪري (اي پيغمبر! منهنجي ٻانهن کي چئو تہ) الله ڏانهن ڀڄو، بيشڪ آءٌ سندس طرف کان اوهان لاءِ پڌرو ڊيڄاريندڙ آهيان.

مُّبِيْنٌ ﴿٥٠﴾ وَلَا تَجْعَلُوْا مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ؕ اِنِّيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٥١﴾

پڌرو آهيان ۽ نہ ڪريو الله سان گڏ عبادت جي لائق ٻيو ڪوئي، بيشڪ آءٌ توهان کي ان کان ڊيڄاريندڙ پڌرو آهيان.

۽ الله سان (ٻيو) ڪو معبود نہ ٺهرايو. بيشڪ آءٌ سندس پار کان اوهان لاءِ پڌرو ڊيڄاريندڙ آهيان.

كَذٰلِكَ مَآ اَتَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا قَالُوْا سَاحِرٌ اَوْ

اهڙي طرح نہ آيو انهن کان اڳين ڏانهن ڪو رسول پر چيائون اهو جادوگر آهي يا

اهڙيءَ طرح جيڪي انهن کان اڳ هئا تن وٽ ڪوبہ پيغمبر نہ آيو، جو ان کي جادوگر يا چريو (سڏڻ) کان سواءِ

مَجْنُوْنٌ ﴿٥٢﴾ اَتَوَاصَوْا بِهٖ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُوْنَ ﴿٥٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَآ اَنْتَ

چريو. ڇا انهن هڪٻئي کي اها وصيت ڪئي هئي، نہ پر اهي ماڻهو آهن شرير. پوءِ (اي نبي) تون منهن موڙ انهن کان پوءِ ناهين تون

ٻيو ڪي نہ چيائون. ان (چوڻ) جي هڪ ٻئي کي وصيت ڪندا آهن ڇا؟ (نہ!) بلڪ اهي نافرمان قوم آهن. تنهن ڪري (اي پيغمبر!) ڪائڻ منهن موڙ!

بِمَلُوْمٍ ﴿٥٤﴾ وَّذَكِّرْ فَاِنَّ الذِّكْرٰى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٥٥﴾ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ

ميار ڏنل. ۽ سمجهائيندو رهہ ڇو تہ سمجهائڻ فائدو ڏئي ٿو ايمان وارن کي. ۽ نہ پيدا ڪيو مون جنن

هاڻي تون ميار وارو نہ آهين. ۽ سمجهائي ڏيندو رهہ! ڇو تہ سمجهائڻ مومنن کي فائدو ڏيندو آهي. ۽ جنن ۽ ماڻهن کي (ٻئي ڪنهن ڪم لاءِ)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُوْنِ ﴿٥٦﴾ مَآ اُرِيْدُ مِنْهُمْ مِّنْ رِّزْقٍ وَّمَآ اُرِيْدُ اَنْ

۽ انسانن کي مگر هن لاءِ تہ عبادت ڪن منهنجي. نہ ٿو گهران مان انهن کان ڪو روزينو ۽ نہ ٿو گهران تہ

نہ پيدا ڪيو سون، سواءِ هن جي تہ منهنجي عبادت ڪن. نڪي کانئن ڪا روزي ٿو گهران ۽ نڪي گهران ٿو تہ

يُّطْعِمُوْنِ ﴿٥٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِيْنُ ﴿٥٨﴾ فَاِنَّ

کارائن مون کي. بيشڪ الله اهوئي روزي ڏيندڙ ڏاڍو آهي. طاقتور بيشڪ

مون کي کارائين. بيشڪ! الله ئي روزي ڏيندڙ آهي جو تمام سگهارو زبردست آهي. پوءِ بيشڪ جن ظلم ڪيو

لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ذَنُوْبًا مِّثْلَ ذَنُوْبِ اَصْحٰبِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُوْنِ ﴿٥٩﴾

انهن ڏوهارين جو ڀوڪو پريو آهي جهڙو ڀوڪو انهن جي سنگت جو پوءِ نہ تڪڙي گهر ڪن مون کان.

تن لاءِ سندن يارن جي سزا جهڙو عذاب (جو ڀاڱو) آهي پوءِ مون کان جلد (عذاب) نہ گهرن. پوءِ

فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ يَّوْمِهِمُ الَّذِيْ يُوْعَدُوْنَ ﴿٦٠﴾ ع

پوءِ تباهي آهي منڪرن لاءِ سندن ان ڏينهن جنهن جي کين ڌمڪي ڏني وئي آهي.

ڪافرن لاءِ سندن ان ڏينهن کان ويل آهي، جنهن جو کين دڙڪو ڏنو وڃي ٿو!

سُوْرَةُ الطُّوْرِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ — اٰيَاتُهَا ٤٩ — رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالطُّوْرِ ﴿١﴾ وَكِتٰبٍ مَّسْطُوْرٍ ﴿٢﴾ فِيْ رَقٍّ مَّنْشُوْرٍ ﴿٣﴾ وَّالْبَيْتِ الْمَعْمُوْرِ ﴿٤﴾

قسم آهي طور جبل جو، قسم آهي ڪتاب لکيل جو، ورقن ۾، ڪليل قسم آهي گهر آباد ٿيل جو.

(جبل) طور جو قسم آهي. ۽ لکيل ڪتاب جو (قسم آهي) جو کليل ورقن ۾ (لکيل) آهي. ۽ آباد گهر جو (قسم آهي).

وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوْعِ ﴿٥﴾ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُوْرِ ﴿٦﴾ اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾

۽ ڇت مٿي ڪيل جو، قسم آهي سمنڊ اُپاميل جو، تہ بيشڪ عذاب تنهنجي رب جو ٿيڻو آهي.

۽ مٿاهين ڇت جو (قسم آهي). ۽ اُپامندڙ سمنڊ جو (قسم آهي). تہ بيشڪ تنهنجي پالڻهار جو عذاب ضرور ٿيڻو آهي.

مَّا لَهٗ مِنْ دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَّوْمَ تَمُوْرُ السَّمَآءُ مَوْرًا ﴿٩﴾ وَّتَسِيْرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾ ط

ناهي ان کي ڪوبہ هٽائيندڙ، جنهن ڏينهن ٿڙڪندو آسمان زور سان، ۽ هلندا پهاڙ تڪائتي.

ان کي ڪوبہ ٽارڻ وارو ڪونهي. جنهن ڏينهن آسمان موج هڻي ڦُرندو. ۽ جبل چڱيءَ طرح هلندا.

فَوَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿١١﴾ الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ خَوْضٍ يَّلْعَبُوْنَ ﴿١٢﴾ م

پوءِ تباهي آهي تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. اهي جيڪي اجائي ڳالهائڻ جي راند ڪندا آهن.

تنهن ڏينهن انهن ڪوڙ ڀائيندڙن لاءِ ويل آهي. جيڪي اجائي ڳالهائڻ ۾ راند ڪندا آهن.

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَوْمَ يُدَعُّوْنَ اِلٰى نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ⑬ هٰذِهِ النَّارُ الَّتِيْ كُنْتُمْ بِهَا

ان ڏينهن اهي ڌڪيا ويندا دوزخ جي باھ ڏانهن ڌڪا ڏئي. هيءَ باھ اها آتو جنهن کي توهان

جنهن ڏينهن دوزخ جي باھ ڏانهن ڌڪا ڏيئي روانا ڪبا. (تنهن ڏينهن چئبن تہ) هيءَ اها باھ آهي، جنهن کي (اوهين)

تُكَذِّبُوْنَ ⑭ اَفَسِحْرٌ هٰذَآ اَمْ اَنْتُمْ لَا تُبْصِرُوْنَ ⑮ اِصْلَوْهَا فَاصْبِرُوْٓا

ڪوڙو ڪندا هئا. ڇا پوءِ جادو آهي هيءَ يا اوهين نہ ٿا ڏسو. پئو ان ۾ پوءِ صبر ڪريو

ڪوڙ ڀائيندا هيوَ. هيءَ جادو آهي ڇا يا اوهين نہ ٿا ڏسو؟. اُن ۾ گهڙو، پوءِ صبر ڪريو يا نہ صبر ڪريو.

اَوْ لَا تَصْبِرُوْا ۚ سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ ۭ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ⑯

يا نہ صبر ڪريو. برابر آهي توهان تي، رڳو بدلو ڏجيو ٿو اهوئي جيڪي توهان عمل ڪندا هئا.

(تہ) اوهان تي هڪ جهڙي (ڳالھ) آهي، جيڪي اوهين ڪندا هيوَ، رڳو تنهن جو بدلو اوهان کي ڏنو ويندو.

اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّنَعِيْمٍ ⑰ فٰكِهِيْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمْ رَبُّهُمْ ۚ وَ

بيشڪ پرهيزگار باغن ۾ ۽ نعمت ۾ هوندا. مزا ماڻيندڙ ان سان جيڪي ڏنو اٿن سندن پروردگار، ۽

بيشڪ پرهيزگار باغن ۽ نعمتن ۾ هوندا. جيڪا (نعمت) کين سندن پالڻهار ڏني تنهن سان خوش هوندا ۽

وَقٰىهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيْمِ ⑱ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓــًٔـــا بِمَا كُنْتُمْ

بچايو انهنکي سندن رب عذاب باھ جي ڪان. کائو ۽ پيئو رڄ ڪري جو توهان چڱا ڪم

(انهيءَ ڪري بہ خوش هوندا جو) سندن پالڻهار کين دوزخ جي عذاب کان بچايو. (چئبن تہ) انهيءَ ڪري جو (چڱا) ڪم ڪندا هيوَ مزي سان کائو

تَعْمَلُوْنَ ⑲ مُتَّكِـــِٕيْنَ عَلٰى سُرُرٍ مَّصْفُوْفَةٍ ۚ وَزَوَّجْنٰهُمْ بِحُوْرٍ عِيْنٍ ⑳

ڪندا هئا. ٽيڪ ڏيندڙ پلنگن قطار وارن تي، ۽ پرڻائينداسون انهن کي حورن وڏين اکين وارين سان.

۽ پيئو. هڪ ٻئي جي برابر وڇايل پلنگن تي ٽيڪ ڏيئي ويٺل هوندا ۽ کين وڏين اکين وارين حورن سان پرڻائينداسون.

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِاِيْمَانٍ اَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ

۽ جن ايمان آندو ۽ پٺيان لڳي انهنکي سندن اولاد ايمان سان ملائينداسون انهن سان سندن اولاد

۽ جن ايمان آندو ۽ سندن اولاد ايمان سان سندن پيروي ڪئي، تن سان سندن اولاد کي (جنت ۾) ملائينداسون

وَمَآ اَلَتْنٰهُمْ مِّنْ عَمَلِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ ۭ كُلُّ امْرِیٴٍۢ بِمَا كَسَبَ رَهِيْنٌ ㉑

۽ نہ ڪا ٿيندا سون انهن کان سندن عملن مان ڪا شيءِ. سيڪو ماڻهو پنهنجي ڪئي ۾ ڳهہ پيل آهي.

۽ کين سندن عملن مان ڪجهہ (ذرو) بہ نہ گهٽائينداسون. هر هڪ ماڻهو جيڪي ڪمايو تنهن ۾ (اُهو پاڻ) ڳهہ ٿيل آهي.

وَاَمْدَدْنٰهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَّلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُوْنَ ㉒ يَتَنَازَعُوْنَ فِيْهَا كَاْسًا

۽ پيا ڏينداسون انهن کي ميوا ۽ گوشت ان مان جيڪي گهرندا. جهٽي وٺندا هڪٻئي کان ان ۾ پيالا

۽ انهن کي ميوو ۽ گوشت جنهن (قسم) مان گهرندا (تنهن مان) پيا ڏينداسون. اُتي شراب جا پيالا هڪ ٻئي کان پيا وٺندا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَّا لَغْوٌ فِيْهَا وَلَا تَاْثِيْمٌ ﴿٢٣﴾ وَيَطُوْفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَاَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ

ناهي وڦلڻ اتي ۽ نڪي گناهه. ۽ ايندا ويندا وٽن نوڪر انهن جا جڻڪ اهي موتي آهن

جنهن ۾ نڪي بڪ بڪ ۽ نڪو گناهه ۾ پوڻ هوندو. ۽ وٽن اهڙا نينگر سندن آسپاس (خدمت لاءِ) پيا ايندا ويندا جو جڻڪ اهي

مَّكْنُوْنٌ ﴿٢٤﴾ وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ﴿٢٥﴾ قَالُوْآ اِنَّا كُنَّا

ڍڪيل. ۽ سامهون ايندا هڪڙا ٻين تي پاڻ ۾ پڇا ڳاڇا لاءِ. چوندا ته بيشڪ اسين

ڍڪيل موتي آهن. ۽ انهن مان هڪڙا ٻين ڏانهن پاڻ ۾ پڇا ڪرڻ لاءِ منهن ڪندا. چوندا ته بيشڪ اسين

قَبْلُ فِيْٓ اَهْلِنَا مُشْفِقِيْنَ ﴿٢٦﴾ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَوَقٰىنَا عَذَابَ السَّمُوْمِ ﴿٢٧﴾

هن کان اڳ پنهنجي گهرن ۾ ڊجندڙ هئاسون. پوءِ ٿورو ڪيو الله اسان تي ۽ بچايائين اسان کي تڪليف لُڪَ جي کان.

هن کان اڳ پنهنجن گهروارن ۾ ڊجندڙ هئاسون. پوءِ الله اسان تي (وڏو) احسان ڪيو ۽ اسان کي دوزخ جي عذاب کان بچايائين.

اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوْهُ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيْمُ ﴿٢٨﴾ ع فَذَكِّرْ فَمَآ اَنْتَ بِنِعْمَتِ

بيشڪ اسان هن کان اڳ کيس پڪاريندا هئاسون. برابر اهوئي ڀلائي ڪندڙ ٻاجهارو آهي. پوءِ نصيحت ڪر جو تون پنهنجي رب جي

بيشڪ اسين هن کان اڳ کيس سڏيندا هئاسون. بيشڪ اهوئي احسان ڪندڙ مهربان آهي. پوءِ (اي پيغمبر! ڪين) نصيحت ڪر! جو تون پنهنجي پالڻهار

رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَّلَا مَجْنُوْنٍ ﴿٢٩﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهٖ رَيْبَ

فضل سان نه ڀوپو آهين ۽ نڪي چريو. يا چون ٿا ته هي شاعر آهي انتظار ٿا ڪريون انس گردش

جي فضل سان نه ڪي ڀوپو ۽ نه ڪي چريو آهين. بلڪ (تولاءِ) چوندا آهن ڇا ته شاعر آهي؟ (۽ اسين) سندن حق ۾ زماني جي ڦيرگهير اچڻ جا منتظر آهيون.

الْمَنُوْنِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوْا فَاِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُتَرَبِّصِيْنَ ﴿٣١﴾ ؕ اَمْ تَاْمُرُهُمْ

زماني جو. چؤ انتظار ڪندا رهو پوءِ آءٌ به توهان سان گڏ انتظار ڪندڙن مان آهيان. يا چون ٿا انهن کي

(انهن ڪافرن کي) چئو ته اوهين به انتظار ڪريو جو بيشڪ آءٌ به اوهان ساڻ انتظار ڪندڙ آهيان. ڪين سندن عقل

اَحْلَامُهُمْ بِهٰذَآ اَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُوْنَ ﴿٣٢﴾ ج اَمْ يَقُوْلُوْنَ تَقَوَّلَهٗ ۚ بَلْ

سندن عقل اها ڳالهه يا اهي ماڻهو شرارتي آهن. يا چون ٿا ته پاڻ ٺاهيو اٿائين انڪي، بلڪ اهي

اهو ڏس ڏيندا آهن ڇا يا اهي شرارتي قوم آهن؟. چوندا آهن ڇا ته هن، (قرآن) کي پاڻ ٺاهيو اٿس. (نه!) بلڪ

لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٣﴾ ج فَلْيَاْتُوْا بِحَدِيْثٍ مِّثْلِهٖٓ اِنْ كَانُوْا صٰدِقِيْنَ ﴿٣٤﴾ ؕ اَمْ

نه ٿا مڃين. پوءِ ڀل آڻين ڪا خبر ان جهڙي جيڪڏهن آهين سچا. يا

ايمان نٿا آڻين. پوءِ (ڪين) جڳائي ته جيڪڏهن سچا آهن ته ان جهڙو ڪو سخن (بنائي) آڻين.

خُلِقُوْا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ اَمْ هُمُ الْخٰلِقُوْنَ ﴿٣٥﴾ ؕ اَمْ خَلَقُوا السَّمٰوٰتِ

اهي پيدا ٿيا آهن سواءِ پيدا ڪندڙ جي يا اهي خود پيدا ڪندڙ آهن. يا انهن بڻايو آهي آسمانن

اهي بي سبب (پاڻهي) پيدا ٿي پيا آهن ڇا يا اهي (پاڻ) پيدا ڪندڙ آهن؟ آسمانن ۽ زمين کي بڻايو اٿن ڇا؟

ع ٤/٤٢

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالْاَرْضَ ۚ بَلْ لَّا يُوْقِنُوْنَ ﴿٣٦﴾ اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَآئِنُ رَبِّكَ اَمْ هُمُ

۽ زمين کي، پر اهي ويساهه نه ٿا ڪن. يا انهن وٽ تنهنجي رب جا خزانا آهن يا اهي

(نه!) بلڪ (اهي) يقين نه ڪندا آهن. تنهنجي پالڻهار جا خزانا وٽن آهن ڇا يا اهي داروغا آهن؟

الْمُصَيْطِرُوْنَ ﴿٣٧﴾ اَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَّسْتَمِعُوْنَ فِيْهِ ۚ فَلْيَاْتِ مُسْتَمِعُهُمْ

سنڀاليندڙ آهن. يا انهن وٽ ڪا ڏاڪڻ آهي پڌي ٿا وٽن جنهن تان، پوءِ پل ته آڻي انهن جو ٻڌندڙ

ڪين ڪا ڏاڪڻ آهي ڇا جنهن تي (چڙهي) ڪن ڏيئي ٻڌندا آهن؟ پوءِ جڳائي ته انهن مان ٻڌندڙ

بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٨﴾ اَمْ لَهُ الْبَنٰتُ وَلَكُمُ الْبَنُوْنَ ﴿٣٩﴾ اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ اَجْرًا

ڪو دليل چٽو. يا ان لاءِ ڌيئر آهن ۽ توهان لاءِ پٽ آهن. يا تون گهرندو آهين انهن کان ڪو اجورو

ڪو پڌرو دليل آڻي. الله کي ڌيئر آهن ڇا ۽ اوهان کي پٽ؟. انهن کان ڪا مزوري گهرين ٿو ڇا؟

فَهُمْ مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُوْنَ ﴿٤٠﴾ اَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُوْنَ ﴿٤١﴾

جو اهي چٽيءَ کان زيربار آهن. يا انهن وٽ ڳجهه آهي جو اهي لکن ٿا.

جو اهي (انهيءَ) چٽيءَ کان ڳوري بار (هيٺ) ٿيا آهن. انهن وٽ ڳجهه جو علم آهي ڇا؟ جو اهي لکندا آهن.

اَمْ يُرِيْدُوْنَ كَيْدًا ۭ فَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا هُمُ الْمَكِيْدُوْنَ ﴿٤٢﴾ اَمْ لَهُمْ

يا رٿن ٿا ڪا بڇڙي رٿ پوءِ جن ڪفر ڪيو اهي ڦوڪي ۾ آهن. ڇا انهن کي

ڪا بڇڙي رٿ ڪرڻ گهرندا آهن ڇا؟ پوءِ جن ڪفر ڪيو سي ئي فريب ۾ پيل آهن. انهن لاءِ الله کان سواءِ (ٻيو)

اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ ۭ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٤٣﴾ وَاِنْ يَّرَوْا كِسْفًا مِّنَ

ڪو ٻيو حاڪم آهي سواءِ الله جي، پاڪ آهي الله ان کان جو اهي شريڪ ٿا ڪن. ۽ جيڪڏهن ڏسن ڪو ٽڪرو آسمان

ڪو عبادت جو لائق آهي ڇا؟ (سائس) جيڪو شريڪ مقرر ڪندا آهن. تنهن کان الله پاڪ آهي. ۽ جيڪڏهن آسمان مان ڪو ٽڪرو

السَّمَآءِ سَاقِطًا يَّقُوْلُوْا سَحَابٌ مَّرْكُوْمٌ ﴿٤٤﴾ فَذَرْهُمْ حَتّٰى يُلٰقُوْا يَوْمَهُمُ

مان ڪرندي ته چوندا اهو ڪڪر آهي گهاٽو. پوءِ ڇڏ انهن کي تيستائين جو ڏسن پنهنجو اهو ڏينهن

ڪرندڙ ڏسندا ته. چوندا ته گهاٽو ڪڪر آهي. پوءِ (اي پيغمبر!) انهن کي ايستائين ڇڏي ڏي، جيستائين پنهنجو اهو

الَّذِيْ فِيْهِ يُصْعَقُوْنَ ﴿٤٥﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِيْ عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا وَّلَا هُمْ

جنهن ۾ بيهوش ڪيا ويندا. جنهن ڏينهن نه ٽاريندي انهن کان سندن بڇڙي رٿ ڪنهن شيءِ کي ۽ نڪي کين

ڏينهن ڏسن جنهن ۾ بيهوش ڪيو ويندن. جنهن ڏينهن سندن فريب ڪانئن ڪجهه به نه ٽاريندو ۽

يُنْصَرُوْنَ ﴿٤٦﴾ وَاِنَّ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا عَذَابًا دُوْنَ ذٰلِكَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ

ڪا مدد ملندي. ۽ بيشڪ انهن لاءِ جن ظلم ڪيو عذاب آهي انهي کان سواءِ ٻيو پر گهڻا انهن جا

نڪي کين مدد ڏبي. ۽ بيشڪ ظالمن لاءِ هن کان سواءِ ٻيو عذاب (به) آهي، پر انهن مان گهڻا نه ڄاڻندا آهن. ۽ (اي پيغمبر!)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَاِنَّكَ بِاَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ

نہ ٿا ڄاڻن. ۽ صبر ڪر پنهنجي رب جي حڪم تائين پوءِ بيشڪ تون اسان جي نگاهن ۾ آهين ۽ تسبيح پڙهه پنهنجي رب جي تعريف سان

تون پنهنجي پالڻهار جي حڪم (اچڻ) تائين صبر ڪر ڇو تہ تون اسان جي نظر هيٺ آهين ۽ جنهن مهل تون اٿين (تنهن مهل) پنهنجي پالڻهار

حِيْنَ تَقُوْمُ ﴿٤٨﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاِدْبَارَ النُّجُوْمِ ﴿٤٩﴾

جنهن مهل اٿين ٿو. ۽ رات جو پوءِ پاڪائي پڙهه ۽ تارن جي لهڻ کان پوءِ بہ.

جي ساراهہ سان پاڪائي بيان ڪر! ۽ ڪجهہ رات جو (بہ) سندس پاڪائي بيان ڪر ۽ ستارن جي لهڻ کان پوءِ (بہ)!

سُوْرَةُ النَّجْمِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٦٢ رُكُوْعَاتُهَا ٣

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالنَّجْمِ اِذَا هَوٰى ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوٰى ﴿٢﴾ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ

شاهد آهي اهو تارو جڏهن لٿو. نہ ڀُليو صاحب توهان جو ۽ نڪي منجهيو. ۽ نہ ٿو ڳالهائي پنهنجي

ستاري جو قسم آهي جڏهن لٿو. تہ اوهان جو (هيءُ) سنگتي (يعني محمد ﷺ) نڪي ڀُلو ۽ نڪي بي راهہ هليو. ۽ نڪي نفس جي سَدَ کان ڳالهائيندو آهي.

الْهَوٰى ﴿٣﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْيٌ يُّوْحٰى ﴿٤﴾ عَلَّمَهٗ شَدِيْدُ الْقُوٰى ﴿٥﴾ ذُوْمِرَّةٍ

خيال کان. ناهي اهو مگر حڪم جو وحي ڪيو ويو. ڄاڻايو ان کي سخت طاقتن واري، وڏي سمجهہ دار

هيءُ (قرآن ٻيو) نہ آهي. سواءِ وحي جي جو ڏانهس موڪليو ويندو آهي. ان کي ڏاڍيءَ سگهہ واري سيکاريو آهي. جو زور وارو آهي.

فَاسْتَوٰى ﴿٦﴾ وَهُوَ بِالْاُفُقِ الْاَعْلٰى ﴿٧﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلّٰى ﴿٨﴾ فَكَانَ قَابَ

پوءِ ٺهي آيو. ۽ اهو آسمان جي ڪناري مٿئين تي هو نيٺ ويجهو ٿيو پوءِ جهڪي آيو. پوءِ ٿيو ماپ ۾

پوءِ اهو سڌو بيٺو. ۽ اهو (آسمان جي) مٿاهين ڪناري تي هو. وري ويجهو ٿيو پوءِ هيٺ لٿو. پوءِ ٻن ڪمانن جيتري وٿي هئي

قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنٰى ﴿٩﴾ فَاَوْحٰى اِلٰى عَبْدِهٖ مَآ اَوْحٰى ﴿١٠﴾ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ

ڪمانن جي ٻن يا اڃا ويجهو. پوءِ نياپو ڏنائين ان جي ٻانهن کي جيڪي ان حڪم ڪيو. نہ غلط ڪيو ان جي دل

يا (اُن کان بہ) تمام ويجهو هو. پوءِ ان (الله) جي ٻانهي ڏانهن پيغام پهچايائين. جيڪي پهچايائين. جيڪي (پيغمبر جي) دل ڏٺو سو اُن ڪوڙ نہ ڄاتو.

مَا رَاٰى ﴿١١﴾ اَفَتُمٰرُوْنَهٗ عَلٰى مَا يَرٰى ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ رَاٰهُ نَزْلَةً اُخْرٰى ﴿١٣﴾

جنهنکي ڏٺائين. ڇا پوءِ جهڳڙو ڪيو ٿا ساڻس ان تي جيڪي ڏسي ٿو. ۽ بيشڪ ڏٺائين ان کي لهندي ٻيهر.

جيڪي (پيغمبر) ڏسندو آهي. تنهن ۾ ان سان ڇو جهڳڙو ڪندا آهيو؟ ۽ بيشڪ انهيءَ (ملائڪ) کي (انهيءَ مهل) ٻيو ڀيرو (سندس اصلي صورت ۾)

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهٰى ﴿١٤﴾ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَاْوٰى ﴿١٥﴾ اِذْ يَغْشَى

تمام وڏيءَ ٻير وٽ. انهيءَ وٽ آهي جنت الماويٰ. جڏهن ڇانئجي ويو

ڏٺو هيائين. سدرة المنتهيٰ (وڏي ٻير) وٽ. اُن (سدرة المنتهيٰ) وٽ رهڻ وارو باغ آهي. (ملائڪ کي انهيءَ مهل ڏٺائين). جنهن مهل ٻير کي انهيءَ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

السِّدْرَةَ مَا يَغْشٰى ﴿١٦﴾ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغٰى ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَاٰى مِنْ

پير تي اهو (نور) جو ڇانئجي پيو، نہ ڦري نگاهہ ۽ نڪي حد کان ٽپي، بيشڪ ڏٺائين ڪي

تي ڍڪيو، جنهن ڍڪيو ٿي. (پيغمبر جي اک) نہ ڪي ٿڙي ۽ نہ ڪي حد کان لنگهي. بيشڪ ڪي وڏيون نشانيون

اٰيٰتِ رَبِّهِ الْكُبْرٰى ﴿١٨﴾ اَفَرَءَيْتُمُ اللّٰتَ وَالْعُزّٰى ﴿١٩﴾ وَمَنٰوةَ الثَّالِثَةَ

نشانيون پنهنجي رب جون وڏيون. ڀلا توهان تہ ڏٺو آهي لات ۽ عزيٰ کي، ۽ منات ٽئين

پنهنجي پالڻهار جون ڏٺائين. لات ۽ عزيٰ کي ڏٺو اٿوَ ڇا؟. ۽ پوئين ٽين منات کي بہ؟ (جو اهي بت الله بڻي تہ سگهندا آهن).

الْاُخْرٰى ﴿٢٠﴾ اَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْاُنْثٰى ﴿٢١﴾ تِلْكَ اِذًا قِسْمَةٌ ضِيْزٰى ﴿٢٢﴾

پوئين کي، ڇا توهان کي پٽ ۽ انهيءَ (الله) کي ڌيئون. اها تہ آهي ورهاست ڪوڙي.

اوهان لاءِ پٽ آهن ڇا ۽ الله لاءِ ڌيئرون؟ اها (ورهاست) انهيءَ مهل بي انصافيءَ واري ورهاست آهي.

اِنْ هِيَ اِلَّآ اَسْمَآءٌ سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ مَّآ اَنْزَلَ اللّٰهُ

اهي رڳو نالا آهن جيڪي پاڻ رکيا اٿوَ توهان ۽ توهان جي ابن ڏاڏن نہ لاٿي آهي الله

اهي (سڀ) رڳا نالا آهن، جي اوهان پاڻ ۽ اوهان جي پيئن ڏاڏن مقرر ڪيا آهن. الله اُن (جي ثابتيءَ) جو

بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ۭ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْاَنْفُسُ ۚ

انهن لاءِ ڪا ثابتي، اهي رڳو هلن ٿا اٽڪل تي ۽ جيڪي چاهي جيءُ.

ڪو دليل نازل نہ ڪيو آهي (هيءُ رڳو) گمان تي هلندا آهن ۽ جيڪي (سندن) جيءُ سڌ ڪندا آهن، (تنهن تي بہ).

وَلَقَدْ جَآءَهُمْ مِّنْ رَّبِّهِمُ الْهُدٰى ﴿٢٣﴾ اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمَنّٰى ﴿٢٤﴾

هوڏانهن اچي وئي اٿن سندن رب کان هدايت. ڇا آهي انسان لاءِ جيڪي گهري.

۽ بيشڪ سندن پالڻهار کان وٽن هدايت آئي آهي. ماڻهو جيڪا سڌ ڪندو آهي سا ڪيس ملندي ڇا؟ پوءِ هو

فَلِلّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَالْاُوْلٰى ﴿٢٥﴾ وَكَمْ مِّنْ مَّلَكٍ فِي السَّمٰوٰتِ لَا تُغْنِيْ

پوءِ الله جي آهي آخرت ۽ دنيا. ۽ ڪيترائي ملڪ آهن آسمانن ۾ جو نہ ٿي فائدو ڏئي

جڳ ۽ هي جڳ الله جو آهي. ۽ آسمانن ۾ ڪيترائي ملائڪ آهن جن جي پارت ذري جيترو بہ

شَفَاعَتُهُمْ شَيْـًٔا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ اَنْ يَّاْذَنَ اللّٰهُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَرْضٰى ﴿٢٦﴾

سفارش تن جي ڪجهہ بہ مگر هن کان بعد جو اجازت ڏئي الله جنهن لاءِ چاهي ۽ پسند ڪري.

نفعو نہ ڪندي، پر الله جي موڪل ڏيڻ کان پوءِ جنهن لاءِ گهري ۽ راضي ٿئي.

اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ لَيُسَمُّوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ تَسْمِيَةَ الْاُنْثٰى ﴿٢٧﴾

بيشڪ جيڪي نہ ٿا مڃين آخرت کي اهي نالا رکن ٿا ملڪن تي نالا مادين جا.

بيشڪ جيڪي آخرت کي نہ مڃيندا آهن سي ملائڪن تي ڌيئرن جا نالا رکندا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ ؕ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ ۚ وَاِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِيْ

هوڏانهن ناهي کين ان جي ڪائي خبر، رڳو هلن ٿا اٽڪل تي، ۽ بيشڪ اٽڪل نه ٿي فائدو ڏئي

۽ ڪين اِن (ڳالھ) جي ڪا خبر نہ آهي، رڳو گمان تي هلندا آهن ۽ بيشڪ گمان حقيقت جي سڃاڻڻ ۾ ڪجھ بہ نفعو نہ ڏيندو آهي.

مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔا ﴿٢٨﴾ ۚ فَاَعْرِضْ عَنْ مَّنْ تَوَلّٰى ۙ عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ اِلَّا

سچ جو ڪجھ بہ. پوءِ منهن موڙ ان ڪان جنهن منهن موڙيو اسان جي قرآن ڪان ۽ انهيءَ نہ گهري مگر

پوءِ (اي پيغمبر!) انهيءَ ڪان منهن موڙ جنهن اسان جي ياد ڪرڻ ڪان منهن ڦيرايو ۽ دنيا جي حياتيءَ ڪان سواءِ

الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٢٩﴾ ؕ ذٰلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ ؕ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ

حياتي دنيا جي. اها آهي رسائي سندن پروڙ جي، بيشڪ تنهنجو رب ئي بهتر ڄاڻي ٿو تہ ڪير

(ٻيو) ڪجھ نہ گهريائين. اِها سندن علم جي پڄاڻي آهي. بيشڪ تنهنجو پالڻهار ئي انهيءَ کي چڱيءَ طرح ڄاڻيندڙ آهي، جيڪو

ضَلَّ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۙ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدٰى ﴿٣٠﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

ڀلجي ويو سندس راھ ڪان ۽ اهو خوب ڄاڻي ٿو ان کي جنهن هدايت ورتي. ۽ الله جوئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي

سندس واٽ کان ڀُلو ۽ جيڪو سڌي رستي هليو تنهن کي (بہ) اهو چڱيءَ طرح ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، سو الله جو

وَمَا فِي الْاَرْضِ ۙ لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اَسَآءُوْا بِمَا عَمِلُوْا وَيَجْزِيَ الَّذِيْنَ

۽ جيڪي زمين ۾ آهي، جيئن سزا ڏئي انهن کي جن ڪئي برائي سندس عملن جي ۽ بدلو ڏئي انهن کي جن

آهي تہ جن بڇڙا ڪم ڪيا تن کي انهن ڪمن جي ڪري نيٺ سزا ڏئي ۽ جن چڱايون ڪيون، تن کي ڀلائي جو (جوڳو) بدلو ڏئي.

اَحْسَنُوْا بِالْحُسْنٰى ﴿٣١﴾ ۚ اَلَّذِيْنَ يَجْتَنِبُوْنَ كَبٰٓئِرَ الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ اِلَّا

ڀلائي ڪئي، ڀلائي جو. اهي جيڪي پاسو ڪن ٿا وڏن گناهن ڪان ۽ بي حيائين ڪان سواءِ

جيڪي ننڍن گناهن ڪان سواءِ وڏن گناهن ۽ بي حيائيءَ ڪان پاڻ کي بچائيندا آهن. بيشڪ تنهنجو پالڻهار

اللَّمَمَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ؕ هُوَ اَعْلَمُ بِكُمْ اِذْ اَنْشَاَكُمْ مِّنَ

ننڍن گناهن جي، بيشڪ رب تنهنجو ڪشاديءَ بخشش وارو آهي، اهو خوب ڄاڻي ٿو توهان کي جڏهن اپايائين توهان کي

(انهن لاءِ) وڏي بخشش وارو آهي. اهو اوهان کي چڱو ڄاڻندڙ آهي. جڏهن اوهان کي زمين مان پيدا ڪيائين

الْاَرْضِ وَاِذْ اَنْتُمْ اَجِنَّةٌ فِيْ بُطُوْنِ اُمَّهٰتِكُمْ ۚ فَلَا تُزَكُّوْٓا اَنْفُسَكُمْ ؕ

ڌرتيءَ مان ۽ جڏهن توهان هئا ڪچا ٻار پنهنجي مائرن جي پيٽن ۾، پوءِ پاڪ نہ چئو پاڻ کي،

۽ جڏهن اوهين پنهنجن مائرن جي پيٽن ۾ ٻار هيؤ. تنهن ڪري اوهين پاڻ کي نہ ساراهيو. الله انهيءَ کي چڱيءَ

هُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقٰى ﴿٣٢﴾ ۧ اَفَرَءَيْتَ الَّذِيْ تَوَلّٰى ﴿٣٣﴾ ۙ وَاَعْطٰى قَلِيْلًا وَّ

اهو خوب ڄاڻي ٿو ان کي جيڪو پرهيزگار ٿيو. ڇا تو ڏٺو اهو جنهن منهن ڦيريو، ۽ ڏنائين ٿورو ۽

طرح ڄاڻندڙ آهي، جيڪو پرهيزگار ٿيو. (اي پيغمبر!) پوءِ ان کي نہ ڏٺو اٿيئي ڇا جيڪو ڦريو؟ ۽ ٿورو (مال) ڏنائين ۽

الرُّبُع

ركوع ٦

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَكْدٰى ﴿۳۴﴾ اَعِنْدَهٗ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرٰى ﴿۳۵﴾ اَمْ لَمْ يُنَبَّاْ بِمَا

كنجوس ٿيو. چا ان وٽ آهي علم غيب جو پوءِ اهو ڏسي ٿو. چا ان کي خبر نہ ڏني ويئي جا

سخت دل ٿيو. وٽس ڳجهہ جي خبر آهي چا جو جٽڪ اهو (سڀڪجهہ) اکين سان ڏسندو آهي؟ انهيءَ جي خبر کيس ڏني وئي، چا جيڪي

فِيْ صُحُفِ مُوْسٰى ﴿۳۶﴾ وَاِبْرٰهِيْمَ الَّذِيْ وَفّٰٓى ﴿۳۷﴾ اَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ

موسيٰ جي ڪتابن ۾ آهي، ۽ ابراهيم واري جنهن وفاداري ڪئي، تہ نہ کڻندو کو بہ بار کڻندڙ بار

موسيٰ جي صحيفن ۾ (لکيل) آهي، ۽ (جيڪي) ابراهيم (جي صحيفن ۾ آهي)، جنهن (الله جي حق کي) پورو ڪيو، (هيءُ حڪم) تہ کو بار کڻندڙ

اُخْرٰى ﴿۳۸﴾ وَاَنْ لَّيْسَ لِلْاِنْسَانِ اِلَّا مَا سَعٰى ﴿۳۹﴾ وَاَنَّ سَعْيَهٗ سَوْفَ

ٻئي جو ۽ ناهي ماڻهوءَ لاءِ مگر اهو جو ڪمايائين، ۽ بيشڪ سندس ڪمائي اجهو

ڪنهن ٻئي (جي گناہ) جو بار نہ کڻندو. ۽ ماڻهوءَ کي رڳو اها ئي (ڪمائي) ملندي جيڪا ڪيائين. ۽ تہ سندس ڪمائي جلد

يُرٰى ﴿۴۰﴾ ثُمَّ يُجْزٰىهُ الْجَزَآءَ الْاَوْفٰى ﴿۴۱﴾ وَاَنَّ اِلٰى رَبِّكَ الْمُنْتَهٰى ﴿۴۲﴾ وَ

ڏيکاري ويندي. پوءِ ڏنو ويندو ان کي بدلو پورو، ۽ بيشڪ تنهنجي رب ڏي ئي پهچڻ آهي. ۽

ڏٺي ويندي. وري کيس تمام پورو بدلو (انهيءَ ڪمائيءَ موجب) ڏنو ويندو. ۽ تہ تنهنجي پالڻهار ڏانهن

اَنَّهٗ هُوَ اَضْحَكَ وَاَبْكٰى ﴿۴۳﴾ وَاَنَّهٗ هُوَ اَمَاتَ وَاَحْيَا ﴿۴۴﴾ وَاَنَّهٗ خَلَقَ

بيشڪ اهوئي آهي جنهن کلايو ۽ روئاريو، ۽ انهيءَ ئي ماريو ۽ جياريو. ۽ انهيءَ ئي پيدا ڪيو

موٽڻ آهي. ۽ تہ ان ئي کِلايو ۽ رئاريو. ۽ تہ ان ئي ماريو ۽ جياريو. ۽ تہ ان (الله) نر ۽ مادي

الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰى ﴿۴۵﴾ مِنْ نُّطْفَةٍ اِذَا تُمْنٰى ﴿۴۶﴾ وَاَنَّ عَلَيْهِ

هر جوڙي نر ۽ مادي کي، هڪ ڦڙي مان جڏهن وڌو ويو، ۽ بيشڪ انهيءَ تي ئي آهي

جوڙو جوڙو بڻايو. منيءَ جي هڪ ڦڙي مان، جڏهن (ڳڀڻ ۾) هاريو وڃي. ۽ تہ اُن تي ئي

النَّشْاَةَ الْاُخْرٰى ﴿۴۷﴾ وَاَنَّهٗ هُوَ اَغْنٰى وَاَقْنٰى ﴿۴۸﴾ وَاَنَّهٗ هُوَ رَبُّ

جيارڻ ٻيهر، ۽ بيشڪ انهيءَ ئي آسودو ڪيو ۽ مالدار بنايو. ۽ اهوئي آهي رب

اهو ٻيو (ٻيهر) پيدا ڪرڻ آهي. ۽ تہ اُن ئي آسودو ڪيو ۽ مالدار بڻايو. ۽ تہ اهو ئي شعريٰ تاري جو رب آهي.

الشِّعْرٰى ﴿۴۹﴾ وَاَنَّهٗٓ اَهْلَكَ عَادَا الْاُوْلٰى ﴿۵۰﴾ وَثَمُوْدَاۡ فَمَآ اَبْقٰى ﴿۵۱﴾ وَقَوْمَ

شعريٰ (تاري) جو. ۽ بيشڪ انهيءَ ئي تباهہ ڪيو عاد اڳئين کي، ۽ ثمود کي پوءِ نہ بچايائين، ۽ نوح

۽ تہ اُن ئي پهرئين عاد کي ناس ڪيو. ۽ ثمود کي (بہ) پوءِ اُنهن مان (ڪنهن کي) باقي نہ ڇڏيائين. ۽

نُوْحٍ مِّنْ قَبْلُ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا هُمْ اَظْلَمَ وَاَطْغٰى ﴿۵۲﴾ وَالْمُؤْتَفِكَةَ

جي قوم کي انهن کان اڳ ۾ "اهي هئا وڌا ظالم ۽ وڌا شرير. ۽ اونڌن ڳوٺن کي

ان کان اڳ نوح جي قوم کي بہ (هلاڪ ڪيائين) جو تہ اهي ڏاڍا ظالم ۽ تمام حد کان لنگهيل هئا. ۽ (شهر) اونڌي ڪيل کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَهْوَىٰ ﴿٥٣﴾ فَغَشَّاهَا مَا غَشَّىٰ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا

هيٺ اڇلياتين. پوءِ ڍڪيو انهن کي جنهن ڍڪيو. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن ۾ شڪ ڪندين. هي

هيٺ اڇلياتين. پوءِ اُن کي ڍڪيو جنهن ڍڪيو. (يعني پٿرن جو مينهن وسايائين). پوءِ (اي انسان!) پنهنجي پالڻهار جي نعمتن مان ڪهڙيءَ ۾ تو

نَذِيرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْأُولَىٰ ﴿٥٦﴾ أَزِفَتِ الْآزِفَةُ ﴿٥٧﴾ لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ

ڊيڄاريندڙ آهي ڊيڄاريندڙن پهرين مان. ويجهي ٿي ويجهي ايندڙ. ناهي ان کي الله کان

شڪ ڪرين؟ هيءُ (پيغمبر) اڳين ڊيڄاريندڙن (جي جنس) مان (هڪ) ڊيڄاريندڙ آهي. ويجهي اچڻ واري (قيامت) ويجهي آئي. ان کي الله کان سواءِ

اللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾ أَفَمِنْ هَٰذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٥٩﴾ وَتَضْحَكُونَ وَ

سواءِ ڪوئي هٽائيندڙ. ڇا پوءِ هن ڳالهه تي عجب ٿا ڪريو. ۽ کلو ٿا ۽

ڪو ظاهر ڪرڻ وارو ڪونهي. هن ڳالهه کان تعجب ڪندا آهيو ڇا؟ ۽ کلندا آهيو ۽

لَا تَبْكُونَ ﴿٦٠﴾ وَأَنتُمْ سَامِدُونَ ﴿٦١﴾ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ۩ ﴿٦٢﴾

نہ ٿا روئو. ۽ توهان رانديون ٿا ڪريو. پوءِ اوهان سجدو ڪريو الله جو ۽ ان جي عبادت ڪريو.

نہ رئندا آهيو. ۽ اوهين راند ڪندڙ آهيو. پوءِ الله کي سجدو ڪريو ۽ عبادت ڪريو!

السجدة ١٢

سُورَةُ الْقَمَرِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ — آيَاتُهَا ٥٥ رُكُوعَاتُهَا ٣

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانشَقَّ الْقَمَرُ ﴿١﴾ وَإِن يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا

ويجهي ٿي اها گهڙي ۽ چيرجي پيو چنڊ ۽ جيڪڏهن اهي ڏسن ٿا ڪو معجزو تہ منهن ٿا ڦيرين ۽ چون ٿا

قيامت ويجهي آئي ۽ چنڊ چيرجي پيو. ۽ جيڪڏهن (ڪافر) ڪا نشاني ڏسندا تہ منهن موڙيندا ۽ چوندا تہ

سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿٢﴾ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣﴾

هي جادو آهي هلندڙ. ۽ ڪوڙو ڪيائون ۽ هليا پنهنجي سڌن تي ۽ هر ڪم آهي وقت مقرر تي.

هيءُ (اڳ کان) هلندڙ جادو آهي. ۽ ڪوڙ ڄاتائون ۽ پنهنجن سڌن تي هليا ۽ سڀڪو ڪم پنهنجي وقت تي ٺهرايل آهي.

وَلَقَدْ جَاءَهُم مِّنَ الْأَنبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ﴿٤﴾ حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا

۽ بيشڪ آيون انهن وٽ ڪي خبرون جن ۾ هٽي ڇينڀ، يعني سمجهاڻي پوري پوءِ نہ

۽ بيشڪ وٽن اهي خبرون آيون آهن، جن ۾ دڙڪو آهي، پوري ڏاهپ (بہ) آهي، پوءِ عبرت جيون ڳالهيون

تُغْنِ النُّذُرُ ﴿٥﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ ۘ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكُرٍ ﴿٦﴾

اثر ڪيو ڊيڄارڻ، پوءِ منهن موڙ انهن کان جنهن ڏينهن سڏيندو سڏيندڙ شيءِ اوپري ڏانهن،

ڪين ڪو فائدو نہ ٿيون ڏين. تنهن ڪري ڪانئن منهن موڙ. جنهن ڏينهن سڏيندڙ اڻ وڻندڙ شيءِ ڏانهن سڏيندو.

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

خُشَّعًا اَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُوْنَ مِنَ الْاَجْدَاثِ كَاَنَّهُمْ جَرَادٌ

جهڪندڙ هونديون | اکيون انهن جون | نڪرندا | قبرن ڪان | ڄڻڪ اهي آهن | ماڪڙ

(تنهن ڏينهن) پنهنجين جهڪين اکين سان قبرن مان ائين نڪرندا جو ڄڻڪ اهي پکڙيل مڪڙ آهن.

مُّنْتَشِرٌ ۝٧ مُّهْطِعِيْنَ اِلَى الدَّاعِ ؕ يَقُوْلُ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ۝٨

پکڙندڙ. | ڊوڙندا ويندا | طرف سڏيندڙ جي، | چوندا | ڪافر | هي ڏينهن آهي | ڏکيو.

(ان) سڏيندڙ ڏانهن ڊوڙندا ويندا. ڪافر چوندا تہ هيءُ ڏکيو ڏينهن آهي!. اِنهن کان اڳ نوح جي

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ فَكَذَّبُوْا عَبْدَنَا وَقَالُوْا مَجْنُوْنٌ وَّازْدُجِرَ ۝٩

ڪوڙو ڪيو | انهن کان اڳي | نوح جي قوم | پوءِ ڪوڙو ڪيائون | اسان جي ٻانهي کي | ۽ چيائون | چريو آهي | ۽ جهڙڪ ڏنو ويو آهي.

قوم ڪوڙ ڀانيو پوءِ اسان جي ٻانهي کي ڪوڙو ڄاتائون ۽ چيائون تہ چريو آهي ۽ (کيس) ڌمڪايو ويو.

فَدَعَا رَبَّهٗۤ اَنِّیْ مَغْلُوْبٌ فَانْتَصِرْ ۝١٠ فَفَتَحْنَاۤ اَبْوَابَ السَّمَآءِ بِمَآءٍ

پوءِ پڪاريائين پنهنجي رب کي | تہ آءٌ | عاجز ٿيو آهيان | تون بدلو وٺ. | پوءِ کولياسون | دروازا | آسمان جا | پاڻي

پوءِ هن پنهنجي پالڻهار کي عرض ڪيو (۽ چيائين) تہ بيشڪ آءٌ هيڻو آهيان، تنهن ڪري (اي رب!) تون ڪانئن وير وٺ!. پوءِ آسمان جا دروازا گهڻي وهندڙ

مُّنْهَمِرٍ ۝١١ وَّفَجَّرْنَا الْاَرْضَ عُيُوْنًا فَالْتَقَى الْمَآءُ عَلٰۤى اَمْرٍ قَدْ

وهندڙ سان، | ۽ چيرياسون | زمين مان | چشما | پوءِ گڏجي ويو | پاڻي | هڪ انداز تي جو | فيصلو

پاڻيءَ سان کولياسون. ۽ زمين مان چشما جاري ڪياسون پوءِ (چوڌاري) پاڻي گڏ ٿيو. جنهن ڪم لاءِ

قُدِرَ ۝١٢ وَحَمَلْنٰهُ عَلٰى ذَاتِ اَلْوَاحٍ وَّدُسُرٍ ۝١٣ تَجْرِیْ بِاَعْیُنِنَا ۚ جَزَآءً

ڪيل هو. | ۽ سوار ڪيوسون ان کي | تختن | ۽ ميخن واري (ٻيڙي) تي، | جيڪا هلي پئي | اسانجي نگاهن ۾، | بدلي وٺڻ لاءِ

فيصلو ڪيو ويو هو. ۽ ڪيس تختن ۽ ميخن واريءَ (ٻيڙيءَ) تي چاڙهيوسون. جا اسان جي اکين آڏو ٿي هلي (اهو پاڻي)

لِّمَنْ كَانَ كُفِرَ ۝١٤ وَلَقَدْ تَّرَكْنٰهَاۤ اٰیَةً فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ۝١٥ فَكَیْفَ

جنهن جو | ڪفر ڪيو ويو. | ۽ تحقيق | ڇڏيوسون ان کي | نشانيءَ لاءِ | پوءِ آهي | ڪو | نصيحت وٺندڙ. | پوءِ ڪيئن

انهيءَ شخص جي بدلي وٺڻ لاءِ جنهن کي نہ مڃيو هيائون. ۽ بيشڪ انهيءَ (سزا) کي (عبرت لاءِ) هڪ نشاني ڪري ڇڏيوسون. پوءِ آهي ڪو نصيحت

كَانَ عَذَابِیْ وَنُذُرِ ۝١٦ وَلَقَدْ یَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ

هئو | منهنجو عذاب ڪرڻ | ۽ ڊيڄارڻ. | ۽ يقينن | اسان سولو ڪيو | قرآن | سمجهڻ لاءِ | پوءِ آهي | ڪوئي

وٺڻ وارو؟ پوءِ منهنجو عذاب ۽ منهنجا دڙڪا ڪهڙيءَ طرح هيا!. ۽ بيشڪ قرآن کي نصيحت وٺڻ لاءِ آسان ڪيو اٿون. پوءِ آهي ڪو نصيحت وٺڻ وارو؟.

مُّدَّكِرٍ ۝١٧ كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَیْفَ كَانَ عَذَابِیْ وَنُذُرِ ۝١٨ اِنَّاۤ اَرْسَلْنَا

نصيحت وٺندڙ. | ڪوڙو ڪيو | عاد وارن | پوءِ ڪيئن هئو | منهنجو عذاب ڪرڻ | ۽ ڊيڄارڻ. | بيشڪ اسان | موڪلي سون

عاد (قوم) ڪوڙ ڀانيو، پوءِ منهنجو عذاب ۽ منهنجا دڙڪا ڪهڙيءَ طرح هئا!. بيشڪ اسان سخت طوفان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَلَيْهِمْ رِيْحًا صَرْصَرًا فِيْ يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ تَنْزِعُ النَّاسَ

انهن تي هوا تکي هڪ ڏينهن نياڳ واري اڻ کٽ ۾، اکيڙيائين ماڻهن کي

کي تمام سخت نياڳي ڏينهن ۾ مٿن موڪليو. جو ماڻهن کي پٽيائين ٿي ڄڻڪ اهي کجيءَ جي ٿڙن

كَاَنَّهُمْ اَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنْقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِيْ وَنُذُرِ ﴿٢١﴾ وَ

ڄڻڪ اهي آهن ٿڙ کجين پاڙان نڪتل جا. پوءِ ڪيئن هئو منهنجو عذاب ڪرڻ ۽ ڊيڄارڻ. ۽

جان پاڙون پٽيل آهن. پوءِ منهنجو عذاب ۽ منهنجا ڊڄڪا ڪهڙيءَ طرح هيا؟. ۽ بيشڪ قرآن کي

لَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ بِالنُّذُرِ ﴿٢٣﴾

يقينن اسان سولو ڪيو قرآن سمجهڻ لاءِ پوءِ آهي ڪو نصيحت وٺندڙ. ڪوڙو ڪيو ثمود ڊيڄاريندڙن کي،

نصيحت وٺڻ لاءِ آسان ڪيو اٿئون. پوءِ آهي ڪو نصيحت وٺڻ وارو؟ ثمود جي قوم ڊيڄاريندڙن کي ڪوڙو ڀانيو.

فَقَالُوْٓا اَبَشَرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهٗٓ ۙ اِنَّآ اِذًا لَّفِيْ ضَلٰلٍ وَّسُعُرٍ ﴿٢٤﴾ ءَاُلْقِيَ

پوءِ چيائون ڇا پنهنجي ماڻهوءَ هڪڙي جي ڪڍ لڳون بيشڪ اسين تڏهن گمراهي ۽ چريائپ ۾ آهيون. ڇا لاٿي ويئي

پوءِ چيائون ته اسين پنهنجي ئي قوم مان هڪڙي ماڻهوءَ جي تابعداري ڪريون ڇا؟ (جي ائين ڪريون ته) بيشڪ اُنهيءَ مهل ضرور گمراهيءَ ۽ چريائيءَ

الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْۢ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ اَشِرٌ ﴿٢٥﴾ سَيَعْلَمُوْنَ غَدًا مَّنِ

اها سمجهه ان تي اسان جي وچان بلڪ اهو وڏو ڪوڙو ڏاڍي آهي. اجهو ڄاڻي وٺندا سڀاڻي ته ڪير آهي

۾ هونداسون. اسان جي وچان انهيءَ تي ئي وحي نازل ڪيو ويو ڇا؟ (نه!) بلڪ اهو وڏو ڪوڙو، ڀاڻ ڀڏائيندڙ آهي. اجهو سڀاڻي ڄاڻندا ته

الْكَذَّابُ الْاَشِرُ ﴿٢٦﴾ اِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ

وڏو ڪوڙو ڏاڍي. يقينن اسان موڪليندڙ آهيون ڏاچيءَ کي سندن امتحان لاءِ پوءِ انتظار ڪر انهن جو

وڏو ڪوڙو ڀاڻ ڀڏائيندڙ ڪير آهي؟ بيشڪ اسين سندن پرک لاءِ (هڪ) ڏاچي موڪليندا سون. پوءِ (اي صالح!) انهن

وَاصْطَبِرْ ﴿٢٧﴾ وَنَبِّئْهُمْ اَنَّ الْمَآءَ قِسْمَةٌۢ بَيْنَهُمْ ۚ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾

۽ مضبوط رهه. ۽ ٻڌاءِ انهن کي ته پاڻي ورهايل آهي انهن جي وچ ۾، هرڪو اجر تي حاضر هجي.

جو منتظر رهه ۽ صبر ڪر! ۽ کين خبردار ڪر ته سندن وچ ۾ پاڻي ورهايل آهي. هرڪو (پنهنجي) واري تي حاضر ٿئي.

فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطٰى فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِيْ وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾

پوءِ سڏيائون ساٿي پنهنجي کي پوءِ ان هٿ چوهائي ڪئي پوءِ منهن ڪيائينس پوءِ ڪيئن هئو عذاب منهنجو ۽ ڊيڄارڻ.

پوءِ پنهنجي سنگتيءَ کي سڏيائون، پوءِ وڏيڪ هلت ڪيائين ۽ (وار ڪري ڏاچيءَ کي) منهن ڪيائين. پوءِ منهنجو عذاب ۽ منهنجا

اِنَّآ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَكَانُوْا كَهَشِيْمِ الْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾

بيشڪ اسان موڪلي سون انهن تي راڙ هڪڙي پوءِ ٿي پيا جهڙي ڀُريل واڙ.

ڊڄڪا ڪهڙيءَ طرح هئا! بيشڪ اسان هڪ ڏڪڪو مٿن موڪليو. پوءِ ڀُتي ڀيهر وانگر (ڍڳ) ٿي پيا.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوْطٍۭ

۽ يقينن سولو ڪيوسون قرآن سمجھڻ لاءِ پوءِ آھي ڪوئي سمجھڻ وارو. ڪوڙو ڪيو لوط جي قوم

بيشڪ قرآن کي نصيحت وٺڻ لاءِ آسان ڪيو اٿئون، پوءِ آھي ڪو نصيحت وٺڻ وارو؟ لوط جي قوم ڊيڄاريندڙن کي ڪوڙو ڄاتو.

بِالنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا اِلَّآ اٰلَ لُوْطٍ ؕ نَجَّيْنٰهُمْ بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾

ڊيڄاريندڙن کي. بيشڪ اسان چڙھيوسون انھن تي پٿرن وارو واءُ سواءِ ڪٽنب لوط جي، نجات ڏني سون انھن کي آسر جو.

بيشڪ اسان مٿن پٿرن وسائيندڙ واءُ کي موڪليو، سواءِ لوط جي گھروارن جي، جو انھن کي آسر مھل بچايوسون.

نِّعْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا ؕ كَذٰلِكَ نَجْزِيْ مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ اَنْذَرَهُمْ

مھرباني ڪندي پنھنجي طرفان. اھڙي طرح بدلو ڏيندا آھيون ان کي جيڪو ٿورو مڃي. ۽ پڪ (لوط) ڊيڄاريو انھن کي

پاڻ وٽان فضل سان، جنھن شڪرانو ڪيو، تنھن کي ائين ئي بدلو ڏيندا آھيون. ۽ بيشڪ (لوط) اسان جي پڪڙڻ کان کين ڊيڄاريو ھو، پوءِ ھتون

بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَاوَدُوْهُ عَنْ ضَيْفِهٖ فَطَمَسْنَآ

اسان جي پڪڙ کان پوءِ جھڳڙو ڪيائون ڊيڄاريندڙن سان. ۽ راڻ لڳس سندس مھمان کان پوءِ اسان ميساريون

انھن دڙڪن ڏيڻ جي ڪري (شڪ آڻي) تڪرار ڪيائون. ۽ بيشڪ لوط سان سندس مھمانن (ڪسڻ) بہ نسبت ڇڪتاڻ ڪيائون (تہ ڪيس غافل ڪن).

اَعْيُنَهُمْ فَذُوْقُوْا عَذَابِيْ وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ

سندن اکيون پوءِ چکو منھنجو عذاب ۽ ڊيڄارڻ. ۽ ڪڙڪيو انھن تي صبوح سويري عذاب

پوءِ سندن اکين (جي ديد) کي وڃايوسون. پوءِ (چيوسون تہ) منھنجو عذاب ۽ منھنجا دڙڪا چکو! ۽ بيشڪ صبح جو ھميشہ رھندڙ عذاب کين لتيو.

مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾ فَذُوْقُوْا عَذَابِيْ وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ

تڪندڙ. پوءِ چکو منھنجو عذاب ۽ ڊيڄارڻ. ۽ يقينن سولو ڪيوسون قرآن سمجھڻ لاءِ

پوءِ (چيو وين) تہ منھنجو عذاب ۽ منھنجا دڙڪا چکو. ۽ بيشڪ قرآن کي نصيحت وٺڻ لاءِ آسان ڪيو اٿئون.

فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ جَآءَ اٰلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا كُلِّهَا

پوءِ آھي ڪو سمجھڻ وارو. ۽ بيشڪ آيا فرعون وارن ڏي ڊيڄاريندڙ. ڪوڙو ڪيائون اسان جي نشانين سمورين کي

پوءِ آھي ڪو نصيحت وٺڻ وارو؟ ۽ بيشڪ فرعون جي قوم ڏانھن ڊيڄاريندڙ آيا. ھنن اسان جي مڙني نشانين کي ڪوڙو ڄاتو.

فَاَخَذْنٰهُمْ اَخْذَ عَزِيْزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ اَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ اُولٰٓئِكُمْ اَمْ لَكُمْ

پوءِ ورتوسون انھن کي وٺڻ زبردست قادر جيان. ڇا ڪافر توھان جا چڱا آھن انھن کان يا توھان لاءِ آھي

تنھن ڪري کين زبردست طاقتور جي پڪڙ وانگر پڪڙيوسون. (اي قريشو!) اوھان جا ڪافر انھن (تولين) کان وڌيڪ ڀلا آھن ڇا يا اوھان لاءِ

بَرَآءَةٌ فِي الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ نَحْنُ جَمِيْعٌ مُّنْتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ

ڇوٽڪارو ڪتابن ۾. يا چون ٿا اسان سمورا بدلو وٺندڙ آھيون. اجھو ڀڄايو ويندو اھو

(اڳين) ڪتابن ۾ ڪا ڇوٽڪاري جي چٺي آھي؟ چوندا آھن ڇا تہ اسين (سڀ گڏجي) ويروٺڻ وارا آھيون؟. انھيءَ گروھ کي جلد شڪست ڏبي

ع ١٨

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْجَمْعُ وَيُوَلُّوْنَ الدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ اَدْهٰى

لشڪر ۽ ڀڄندا پٺ ڏئي. پر اها گهڙي سندن انجام جي آهي ۽ اهو وقت تمام خوفناڪ

۽ پٺي ڦيرائي ڀڄندا. (نه!) بلڪ سندن انجام جي جاءِ قيامت آهي ۽ قيامت ڏاڍي سخت ۽ تمام ڪوڙي

وَّاَمَرُّ ﴿٤٦﴾ اِنَّ الْمُجْرِمِيْنَ فِيْ ضَلٰلٍ وَّسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُوْنَ

وقف لازم

۽ سخت ڪڙو آهي. يقينن ڏوهاري آهن گمراهي ۾ ۽ دوزخ ۾. جنهن ڏينهن گهليا ويندا

آهي. بيشڪ ڏوهاري گمراهيءَ ۽ چريائيءَ ۾ آهن. (ياد ڪر!) جنهن ڏينهن انهن کي سندن منهن ڀر (دوزخ جي)

فِي النَّارِ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ ؕ ذُوْقُوْا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ اِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنٰهُ

باهه ۾ منهن ڀر، (چيو ويندن) چکو چاٽ عذاب جي. بيشڪ اسان هر شيءِ پيدا ڪئي سون

باهه ۾ گهليو، چئبو ته، هاڻي دوزخ جي ڇهڻ جو مزو چکو. بيشڪ اسان سڀڪنهن شيءِ کي اندازي مطابق خلقيو آهي.

بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾ وَمَآ اَمْرُنَآ اِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ اَهْلَكْنَآ

پوري انداز سان. ۽ رڳو امر اسان جو هڪ اڪر آهي جهڙي اک ڇنڀ. ۽ يقينن اسان ختم ڪيا

۽ اسان جو ڪم رڳو اک ڇنڀ ۾ ٿيڻ وارو هڪ فرمان آهي. ۽ بيشڪ اوهان جهڙيون (ڪيتريون ئي) ٽوليون هلاڪ

اَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوْهُ فِي الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾ وَ

ڪيئي توهان جهڙا پوءِ آهي ڪوئي سمجهڻ وارو. ۽ جو ڪجهه ڪيو اٿن اهو ڪاغذن ۾ آهي. ۽

ڪيون سون، پوءِ آهي ڪو نصيحت وٺڻ وارو؟ ۽ جيڪي ڪيو اٿن سو (سڀ سندن) اعمال نامن ۾ (لکيل) آهي. ۽

كُلُّ صَغِيْرٍ وَّكَبِيْرٍ مُّسْتَطَرٌ ﴿٥٣﴾ اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّنَهَرٍ ﴿٥٤﴾

هر ننڍو ۽ وڏو لکيل آهي. بيشڪ پرهيزگار هوندا باغن ۽ نهرن ۾.

هر ننڍو ۽ وڏو (عمل سندن صحيفن ۾) لکيل آهي. بيشڪ پرهيزگار باغن ۽ نهرن ۾ هوندا.

فِيْ مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيْكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

ع ٣

جاءِ سچيءَ ۾ بادشاهه قدرت واري وٽ.

(آهي) سچيءَ مجلس ۾ سگهاري بادشاهه وٽ رهندا.

سُوْرَةُ الرَّحْمٰنِ مَدَنِيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اٰيَاتُهَا ٧٨ رُكُوْعَاتُهَا ٣

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اَلرَّحْمٰنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ﴿٣﴾ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾

الله ٻاجهاري، سيکاريو قرآن. پيدا ڪيائين انسان، سيکاريائين ان کي بيان.

ٻاجهاري (الله). قرآن سيکاريو. انسان کي پيدا ڪيائين. ان کي ڳالهائڻ سيکاريائين.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۙ﴿٥﴾ وَّالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدٰنِ ﴿٦﴾ وَالسَّمَآءَ

سج ۽ چنڊ هلڻ تا قانون سان، ول ۽ وڻ ڪن ٿا سجدو. ۽ آسمان کي

سج ۽ چنڊ پوري حساب تي هلندا آهن. ۽ وليون ۽ وڻ (الله کي) سجدو ڪندا آهن. ۽ آسمان کي

رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيْزَانَ ۙ﴿٧﴾ اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيْزَانِ ﴿٨﴾ وَاَقِيْمُوا

بلند ڪيائين ۽ رکيائين ترازي (انصاف جي) ته جيئن نه زيادتي ڪريو ترازيءَ ۾. ۽ پوري رکو

بلند ڪيائين ۽ انصاف جي ترازي رکيائين. هن لاءِ ته تور ۾ حد کان نه لنگهو. ۽ انصاف سان

الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيْزَانَ ﴿٩﴾ وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِلْاَنَامِ ۙ﴿١٠﴾

تور انصاف سان ۽ نه کوتي ڪريو ترازي. ۽ ڌرتيءَ کي رکيائين ماڻهن لاءِ.

پورو توريندا رهو ۽ تور ۾ کوٽ نه ڪريو. ماڻهن لاءِ زمين کي پکيڙيائين.

فِيْهَا فَاكِهَةٌ ۙ وَّالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ۖ﴿١١﴾ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ

ان ۾ آهن ميوا ۽ کجيون سپڙين واريون. ۽ اناج ٺهه وارا

منجهس (هر جنس جو) ميوو ۽ ڇپڙين واريون کجيون آهن. ۽ ٻهه وارو اَنُ ۽ خوشبودار ٻوٽا (به ان ۾)

وَالرَّيْحَانُ ۚ﴿١٢﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ

۽ گل خوشبودار. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. پيدا ڪيائين ماڻهوءَ کي

آهن. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندوَ؟ ماڻهوءَ کي ٺڪريءَ جهڙيءَ

صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۙ﴿١٤﴾ وَخَلَقَ الْجَآنَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ ۚ﴿١٥﴾ فَبِاَيِّ

وڄندڙ مٽيءَ مان جهڙو ٺڪر، ۽ پيدا ڪيائين جن کي باهه جي جڀيءَ مان. پوءِ پنهنجي

(سنهڙي سڪيءَ) وڄندڙ مٽيءَ مان بڻايائين. ۽ جن کي باهه جي الانبي مان بڻايائين. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!)

اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿١٦﴾ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۚ﴿١٧﴾ فَبِاَيِّ

رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ رب آهي ٻن اوڀرن ۽ ٻن اولهن جو. پوءِ پنهنجي

پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندوَ؟ جو ٻنهي اوڀرن جو پالڻهار ۽ ٻنهي اولهن جو پالڻهار آهي. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي

اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿١٨﴾ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيٰنِ ۙ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ

رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ هلايائين ٻن دريائن کي جي ملن ٿا، آهي انهن جي وچ ۾ پردو جو

پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندوَ؟ ٻن دريائن (کاري ۽ مٺي) کي وهايائين جو پاڻ ۾ گڏجي وهن ٿا. انهن ٻنهي جي وچ ۾ هڪ اوٽ آهي

لَّا يَبْغِيٰنِ ۚ﴿٢٠﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ

نه ٿا گڏجن. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. نڪرن ٿا انهن مان موتي

جو هڪ ٻئي تي زيادتي نه ڪندا آهن. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندوَ؟ انهن ٻنهي مان موتي ۽ مرجان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَئٰتُ

۽ مرجان. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ ۽ ان جا آهن هلندڙ ٻيڙا سڙهه چڙهيل

نڪرندا آهن. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ ۽ سمنڊ ۾ هلندڙ جهاز (سڙهه ڪتيل)

فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ﴿٢٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ

سمنڊ ۾ جبلن جهڙا. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ جيڪو

جبلن وانگر اونچا اُٿيءَ (الله) جا آهن. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ جيڪو به زمين تي آهي. سو سڀ

عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَّيَبْقٰى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلٰلِ وَالْاِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِاَيِّ

انهيءَ (زمين) تي آهي فنا ٿيندو. ۽ رهندو رخ تنهنجي رب وڏائيءَ ۽ عزت واري جو. پوءِ پنهنجي

فنا ٿيندو. ۽ (اي پيغمبر) تنهنجي پالڻهار جي هڪ ذات باقي رهندي جو عزت وارو ۽ نعمتن وارو آهي. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو)

اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢٨﴾ يَسْـَٔلُهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ كُلَّ يَوْمٍ

رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ گهري ٿو ان کان سڀ ڪو جو به آسمانن ۽ زمين ۾ آهي، هر وقت

پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ جيڪو به آسمانن ۽ زمين ۾ آهي سو سڀڪو الله کان گهرندو آهي. سڀڪنهن ڏينهن اهو

هُوَ فِيْ شَاْنٍ ﴿٢٩﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ اَيُّهَ

اهو پورت ڪندڙ آهي. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جي انڪار ڪندؤ اجهو واندا ٿينداسون توهان لاءِ اي

ڪم ۾ آهي. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ اي جنو ۽ انسانو! اسين واندا ٿي جلد (حساب ڪتاب لاءِ)

الثَّقَلٰنِ ﴿٣١﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٢﴾ يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ

بار وارؤ. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. اي جماعت جنن ۽ ماڻهن جي

اوهان ڏانهن متوجه ٿينداسون. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ اي جنن ۽ ماڻهن جا جٿو!

اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوْا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ فَانْفُذُوْا ۭ

جيڪڏهن توهان سگهو ٿا پڄي نڪرڻ طرفن آسمانن ۽ زمين جي ڪان ته نڪري وڃو.

جيڪڏهن اوهين آسمانن ۽ زمين جي پاسن کان ٻاهر نڪري سگهندا آهيو ته نڪرو. وڏي همت کان سواءِ ٻيءَ طرح

لَا تَنْفُذُوْنَ اِلَّا بِسُلْطٰنٍ ﴿٣٣﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٤﴾ يُرْسَلُ

(پر) نه نڪري سگهندؤ وڏي طاقت کان سواءِ. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. موڪليو ويندو

سان ٻاهر نڪري نه سگهندؤ (جا اوهان ۾ آهي ڪانه). پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟

عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّنْ نَّارٍ ۙ وَّنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرٰنِ ﴿٣٥﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ

توهان تي الانبو باهه جو ۽ دونهات پوءِ توهان نه بدلو وٺندؤ. پوءِ پنهنجي رب جي

اوهان تي باهه جو الانبو ۽ دونهون موڪلبو جو مقابلو ڪري نه سگهندؤ. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي

النّصف ع ٢ / ١٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ (٣٦) فَإِذَا انْشَقَّتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ (٣٧)

کھڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. پوءِ جڏهن ڦاٽندو تہ ٿيندو آسمان ڳاڙهو جهڙو رتڙ تيل.

پالڻهار جي کهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ پوءِ جڏهن آسمان ڦاٽندو تڏهن ڳاڙهيءَ چمڙيءَ وانگر گلابي ٿيندو.

فَبِأَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ (٣٨) فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْـَٔلُ عَنْ ذَنْۢبِهٖٓ إِنْسٌ

پوءِ پنهنجي رب جي کهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. پوءِ ان ڏينهن پڇا نہ ٿيندي ان جي گناهہ جي ڪنهن ماڻهو کان

پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي کهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ پوءِ اُن ڏينهن نڪي ماڻهو ۽ نڪي جن پنهنجي گناهہ بابت پڇبا.

وَّلَا جَآنٌّ (٣٩) فَبِأَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ (٤٠) يُعْرَفُ الْمُجْرِمُوْنَ

۽ نہ جن کان. پوءِ پنهنجي رب جي کهڙين نعمتن جي انڪار ڪندؤ. سڃاڻبا ڏوهاري

پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي کهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ ڏوهاري پنهنجي شڪلين مان پيا

بِسِيْمٰهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِيْ وَالْأَقْدَامِ (٤١) فَبِأَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

پنهنجن چهرن مان پوءِ پڪڙيا ويندا چوٽن ۽ پيرن کان. پوءِ پنهنجي رب جي کهڙين نعمتن جي

سڃاتا ويندا، پوءِ چُوٽن ۽ پيرن مان پڪڙبا. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي کهڙين نعمتن جو

تُكَذِّبٰنِ (٤٢) هٰذِهٖ جَهَنَّمُ الَّتِيْ يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُوْنَ (٤٣) يَطُوْفُوْنَ

انڪار ڪندؤ. هي دوزخ اهو آهي جنهن جو انڪار ڪندا هئا ڏوهاري. پيا ڦرندا

انڪار ڪندؤ؟ (چئبو تہ) هيءُ اهو دوزخ آهي، جنهن کي گنهگارن ڪوڙو پائيو هو. انهيءَ (دوزخ) ۾ ۽ تتي ٽهڪندڙ

بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيْمٍ اٰنٍ (٤٤) فَبِأَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ (٤٥) وَلِمَنْ خَافَ

ان جي وچ ۾ ۽ ٽهڪندڙ پاڻيءَ جي وچ ۾. پوءِ پنهنجي رب جي کهڙين نعمتن جي انڪار ڪندؤ. ۽ ان لاءِ جيڪو ڊنو

پاڻيءَ ۾ پيا ايندا ويندا. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي کهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ جيڪو پنهنجي پالڻهار جي آڏو

مَقَامَ رَبِّهٖ جَنَّتٰنِ (٤٦) فَبِأَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ (٤٧) ذَوَاتَآ أَفْنَانٍ (٤٨)

پنهنجي رب جي اڳيان بيهڻ کان ٻہ باغ آهن. پوءِ پنهنجي رب جي کهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ٻئي گهڻين ٽارين وارا.

بيهڻ کان ڊنو، تنهن لاءِ ٻہ باغ آهن. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي کهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ ٻئي باغ ساين ٽارين وارا (گهاٽا) آهن.

فَبِأَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ (٤٩) فِيْهِمَا عَيْنٰنِ تَجْرِيٰنِ (٥٠) فَبِأَيِّ اٰلَآءِ

پوءِ پنهنجي رب جي کهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. انهن ۾ ٻہ چشما وهن ٿا. پوءِ پنهنجي رب جي

پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي کهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ انهن (ٻن باغن) ۾ ٻہ چشما وهن ٿا. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!)

رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ (٥١) فِيْهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجٰنِ (٥٢) فَبِأَيِّ اٰلَآءِ

کهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. انهي ۾ آهن هر ميوي جون ٻہ جنسون. پوءِ پنهنجي رب جي

پنهنجي پالڻهار جي کهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ انهن ٻنهي (باغن) ۾ سڀڪنهن ميوي مان ٻہ ٻہ جنسون آهن. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!)

وقف لازم

ع ١٢

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٣﴾ مُتَّكِـِٕيْنَ عَلٰى فُرُشٍۭ بَطَآئِنُهَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ ؕ

ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ٽيڪ ڏيندڙ هوندا بسترن تي جن جا استر آهن تلهي پٽ جا،

پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندو؟ اهڙن وڇائڻن تي ٽيڪ ڏيئي ويٺا هوندا. جنهن جو استر استبرق پٽ مان هوندو

وَجَنَا الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٥﴾ فِيْهِنَّ

۽ ڦَر ٻنهي باغن جو ويجهو آهي. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. انهن ۾ آهن

۽ انهن ٻنهي باغن جو ميوو ويجهو هوندو. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندو؟ ٻنهي (باغن جي ماڙين) ۾

قٰصِرٰتُ الطَّرْفِ ۙ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ﴿٥٦﴾ فَبِاَيِّ

اکيون هيٺ ڪندڙ زالون، نه هٿ لاتو ڪين ڪنهن ماڻهوءَ انهن کان اڳ ۽ نڪي جن. پوءِ پنهنجي

هيٺ نگاهه ڪرڻ واريون (حيادار حورون) هونديون. جن کي انهن کان اڳ نڪي ڪنهن ماڻهوءَ ۽ نڪي ڪنهن جن ڇهيو هوندو. پوءِ

اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٧﴾ كَاَنَّهُنَّ الْيَاقُوْتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِاَيِّ

رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. جڻڪ اهي ياقوت ۽ مرجان آهن. پوءِ پنهنجي

(اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندو؟ اهي (حورون) جڻڪ ياقوت ۽ مرجان آهن. پوءِ

اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٩﴾ هَلْ جَزَآءُ الْاِحْسَانِ اِلَّا الْاِحْسَانُ ﴿٦٠﴾ فَبِاَيِّ

رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ناهي بدلو چڱائي جو پر چڱائي آهي. پوءِ پنهنجي

(اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندو؟ چڱائيءَ جو بدلو چڱائيءَ کان سواءِ (ٻيو) ڪونه آهي، پوءِ

اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦١﴾ وَمِنْ دُوْنِهِمَا جَنَّتٰنِ ﴿٦٢﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ۽ انهن ٻن کان سواءِ ٻيا ٻه باغ ٻه آهن. رب جي ڪهڙين نعمتن جو

(اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندو؟ انهن ٻن (باغن) کان سواءِ ٻيا ٻه باغ ٻه آهن. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي

تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٣﴾ مُدْهَآمَّتٰنِ ﴿٦٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٥﴾ فِيْهِمَا

انڪار ڪندؤ. ٻئي ساوا ڇهڇ. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ٻنهي ۾

پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندو؟ ٻئي ڏاڍا ساوا ڇهڇ آهن. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندو؟

عَيْنٰنِ نَضَّاخَتٰنِ ﴿٦٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٧﴾ فِيْهِمَا فَاكِهَةٌ

ٻه چشما آهن ڦوهارا هڻندڙ. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ٻنهي ۾ ميوا

انهن ٻنهي (باغن) ۾ ڦوهاري وانگر جوش سان پاڻي نڪرڻ وارا ٻه چشما هوندا. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندو؟

وَّنَخْلٌ وَّرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٩﴾ فِيْهِنَّ خَيْرٰتٌ

۽ کجيون ۽ ڏاڙهون آهن. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ۽ انهن ۾ سڳوريون

انهن ٻنهي باغن ۾ (هر جنس جو) ميوو ۽ کجيون ۽ ڏاڙهون هوندا. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندو؟ انهن (باغن)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

حِسَانٌ ﴿٧٠﴾ فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧١﴾ حُوْرٌ مَّقْصُوْرٰتٌ فِی الْخِیَامِ ﴿٧٢﴾

سهڻيون آهن. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. حورون پردي واريون تنبن ۾ هونديون

۾ سگهڙيون سهڻيون زالون هونديون. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ حورون تنبن منجهه پرده نشين هونديون.

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٣﴾ لَمْ یَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَ

پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. نه هٿ لاتو تن کي ڪنهن ماڻهوءَ انهن کان اڳ ۾ ۽

پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ انهن کي انهن (بهشتين) کان اڳ نڪي ڪنهين ماڻهوءَ ۽

لَا جَآنٌّ ﴿٧٤﴾ فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٥﴾ مُتَّكِـِٕیْنَ عَلٰی رَفْرَفٍ

نڪي جن. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ٽيڪ ڏيندڙ هوندا وهاڻن

نڪي ڪنهين جن ڇهيو آهي. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟ ساون وهاڻن ۽

خُضْرٍ وَّ عَبْقَرِیٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾ فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٧﴾

ساون تي ۽ پٿرڻين سهڻين تي. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ.

سهڻن غاليچن تي ٽيڪ ڏيئي ويٺل هوندا. پوءِ (اي جنو ۽ انسانو!) پنهنجي پالڻهار جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ؟

تَبٰرَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِی الْجَلٰلِ وَ الْاِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

برڪت وارو نالو آهي تنهنجي پالڻهار وڏائي ۽ عزت ڏيڻ واري جو.

تنهنجي پالڻهار عزت واري ۽ نعمتن واري جو نالو وڏي برڪت وارو آهي.

سُوْرَةُ الْوَاقِعَةِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ — اٰیَاتُهَا ٩٦ رُكُوْعَاتُهَا ٣

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَیْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ﴿٣﴾

جڏهن ٿي پوندو واقعو، ناهي ان جي ٿيڻ ۾ ڪو ڪوڙ. اهو لاهيندڙ چاڙهيندڙ هوندو.

جڏهن قيامت ايندي. جنهن جي اچڻ ۾ ڪو ڪوڙ نه آهي. (ڪن کي) جهڪي ڪرڻ واري ۽ (ڪن کي) مٿاهين ڪرڻ واري.

اِذَا رُجَّتِ الْاَرْضُ رَجًّا ﴿٤﴾ وَّ بُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ﴿٥﴾ فَكَانَتْ هَبَآءً

جڏهن ڌوڏي ويندي زمين ڏاڍو ڌوڏڻ. ۽ پوريا ويندا جبل پورپور ڪري، پوءِ ٿي ويندا ذرّ

جڏهن زمين سخت ڌوڏ ي(سان) ڌوڏبي. ۽ جبل پوريءَ طرح پيچي پورا ڪيا ويندا. پوءِ اڏاريل ذرّ وانگر ٿيندا.

مُّنْۢبَثًّا ﴿٦﴾ وَّ كُنْتُمْ اَزْوَاجًا ثَلٰثَةً ﴿٧﴾ فَاَصْحٰبُ الْمَیْمَنَةِ ۙ۬ مَاۤ اَصْحٰبُ

اڏاريل، ۽ توهان هوندؤ قسم ٽي. پوءِ ساڄي طرف وارا ڇا چئجن ساڄي

۽ اوهين ان ڏهن ٽي ٽوليون ٿيندؤ. پوءِ (هڪڙا نيڪ بخت) سڄي پاسي وارا، سڄي پاسي وارا ڪهڙا نه چڱي حال هوندا!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْمَيْمَنَةِ ۝٨ وَاَصْحٰبُ الْمَشْـَٔمَةِ ۙ۬ مَآ اَصْحٰبُ الْمَشْـَٔمَةِ ۝٩ وَالسّٰبِقُوْنَ

طرف وارا. ۽ کاٻي طرف وارا ڪهڙا آهن کاٻي وارا. ۽ اڳرائي ڪندڙ

۽ (ٻيا بدبخت) کاٻي پاسي وارا. کاٻي پاسي وارا ڪهڙا ته بدحال هوندا! ۽ (نيڪين ۾) اڳرائيءَ ڪرڻ وارا

السّٰبِقُوْنَ ۝١٠ اُولٰٓئِكَ الْمُقَرَّبُوْنَ ۝١١ فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ۝١٢ ثُلَّةٌ مِّنَ

سي اڳرائي وارا. اهي آهن ويجها. هوندا باغن نعمت وارن ۾. گهڻا

(ته نيٺ) اڳرائي وارا آهن. اهي (ئي) مقرب آهن. نعمتن وارن باغن ۾ هوندا. گهڻا ٻهرين مان.

الْاَوَّلِيْنَ ۝١٣ وَقَلِيْلٌ مِّنَ الْاٰخِرِيْنَ ۝١٤ عَلٰى سُرُرٍ مَّوْضُوْنَةٍ ۝١٥ مُّتَّكِـِٕيْنَ

اڳين مان. ۽ ٿورا پوين مان. هوندا پلنگن سوني واڻ وارن تي. ٽيڪ ڏئي ويهندڙ

۽ ٿورا پوين مان. (سون سان) واڻيل پلنگن تي. هڪ ٻئي جي آمهون سامهون تي مٿن ٽيڪ

عَلَيْهَا مُتَقٰبِلِيْنَ ۝١٦ يَطُوْفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُوْنَ ۝١٧ بِاَكْوَابٍ

انهن تي هڪٻئي سامهون. ڦيرائيندا انهن تي خادم سدائين رهيل. پيالن

ڏيئي ويٺل هوندا. هميشه (نئين نندي) رهڻ وارا نينگر وٽن پيا ڦرندا رهندا. پيالن ۽ جڳن سان ۽ وهندڙ

وَّاَبَارِيْقَ ۙ۬ وَكَاْسٍ مِّنْ مَّعِيْنٍ ۝١٨ لَّا يُصَدَّعُوْنَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُوْنَ ۝١٩

۽ صراحين ۽ گلاس کي پريل صاف چشمي مان. نه مٿي ۾ سور پوندن ان کان ۽ نه نشو ٿيندن،

شراب مان (پريل) گلاسن (سان). (اهڙو صاف) جنهن کان نکي مٿي ۾ سور پوندن ۽ نکي بيهوش ٿيندا.

وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُوْنَ ۝٢٠ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُوْنَ ۝٢١ وَ

۽ ميوو جنهن مان چونڊي ڪڍن، ۽ گوشت پکيءَ جو جنهن مان چاهين. ۽

۽ (پڻ هر جنس جو) ميوو جنهن (جنس) مان پسند ڪندا (تنهن مان پيا آڻيندن). ۽ پکين جو گوشت جنهن قسم مان (پاڻ) گهرندا (تنهن سان نينگر

حُوْرٌ عِيْنٌ ۝٢٢ كَاَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُوْنِ ۝٢٣ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا

حورون سهڻيون جهڙا موتي لڪايل. اهو بدلو آهي سندن

سدائين مٿن پيا ايندا ويندا). ۽ وڏين اکين واريون حورون. ڇڳل ڍڪيل موتين جهڙيون. جيڪي ڪمايو هيائون تنهن جي بدلي ۾ (اهو ڏبن).

يَعْمَلُوْنَ ۝٢٤ لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا لَغْوًا وَّلَا تَاْثِيْمًا ۝٢٥ اِلَّا قِيْلًا سَلٰمًا

عملن جو. نه ٻڌندا اتي بکواس ۽ نه ڏوهه ڏيڻ. پر چوڻ سلام

اتي نه ڪا اجائي بڪ، نه ڪا گناه جهڙي ڳالهه ٻڌندا. پر (هي ٻڌندا جو) هرڪو سلام سلام پيو چوندو.

سَلٰمًا ۝٢٦ وَاَصْحٰبُ الْيَمِيْنِ ۙ۬ مَآ اَصْحٰبُ الْيَمِيْنِ ۝٢٧ فِيْ سِدْرٍ

سلام. ۽ ٿو ساڄي پاسي وارا، ڇا ڇڄن ساڄي وارا. هوندا لاسڙ

۽ ساڄي پاسي وارا، ساڄي پاسي وارا ڪهڙي حال هوندا! لاسڙين (بنا ڪنڊي) ٻيرين ۾.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَّخْضُوْدٍ ﴿٢٨﴾ وَّطَلْحٍ مَّنْضُوْدٍ ﴿٢٩﴾ وَّظِلٍّ مَّمْدُوْدٍ ﴿٣٠﴾ وَّمَآءٍ مَّسْكُوْبٍ ﴿٣١﴾

بيرن ۾ ۽ ڪيوڙن جي چڳن ۾ ۽ پاڇن ڊگهن ۾ ۽ پاڻي وهايل ۾

۽ پربل قردار ڪيوڙن (جي وڻن) ۾. ۽ ڊگهن پاڇن ۾. ۽ (هيٺ) ڪرندڙ پاڻيءَ ۾.

وَّفَاكِهَةٍ كَثِيْرَةٍ ﴿٣٢﴾ لَّا مَقْطُوْعَةٍ وَّلَا مَمْنُوْعَةٍ ﴿٣٣﴾ وَّفُرُشٍ مَّرْفُوْعَةٍ ﴿٣٤﴾

۽ ميون گهڻن ۾ نه اڪلندڙ ۽ نه رڪ ڪيل، ۽ بسترن مٿانهن تي،

۽ گهڻن ميون ۾. (جو) نڪي کٽندا ۽ نڪي (کائڻ) جهلبا. ۽ مٿاهان وڇاڻا (جن تي هو هوندا).

اِنَّآ اَنْشَاْنٰهُنَّ اِنْشَآءً ﴿٣٥﴾ فَجَعَلْنٰهُنَّ اَبْكَارًا ﴿٣٦﴾ عُرُبًا اَتْرَابًا ﴿٣٧﴾

بيشڪ اسان پاليون آهن اهي چڱيءَ طرح، پوءِ ڪيون اٿئون اهي ڪنواريون پياريون هڪ جيڏيون،

بيشڪ اسان انهن (حورن) کي هڪ (خاص) نموني تي پيدا ڪيو آهي. پوءِ ڪين ڪنواريون بڻايوسون. مڙسن کي وڻندڙيون هڪ جيڏيون.

لِّاَصْحٰبِ الْيَمِيْنِ ﴿٣٨﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٣٩﴾ وَثُلَّةٌ مِّنَ الْاٰخِرِيْنَ ﴿٤٠﴾ ع

ساڄي پاسي وارن لاءِ. گهڻا آهن اڳين مان، ۽ گهڻا آهن پوين مان.

(نيڪ بختن) ساڄي پاسي وارن لاءِ. گهڻي جماعت پهرين مان. ۽ گهڻي جماعت پوين مان.

وَاَصْحٰبُ الشِّمَالِ ۙ مَآ اَصْحٰبُ الشِّمَالِ ﴿٤١﴾ فِيْ سَمُوْمٍ وَّحَمِيْمٍ ﴿٤٢﴾

۽ کاٻي وارا ڪهڙا آهن کاٻي وارا. هوندا گرم هوا ۽ ٽهڪندڙ پاڻي ۾.

۽ کاٻي پاسي وارا. کاٻي پاسي وارا ڪهڙا نه بد حال هوندا!. ڪوسي جهولي ۽ تتي پاڻيءَ ۾ هوندا.

وَّظِلٍّ مِّنْ يَّحْمُوْمٍ ﴿٤٣﴾ لَّا بَارِدٍ وَّلَا كَرِيْمٍ ﴿٤٤﴾ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ

۽ پاڇي ڪاري دونهين جي ۾. نه ٿڌو ۽ نه موافق. بيشڪ اهي هئا انهيءَ

۽ (اهڙي) ڪاري دونهين جي پاڇي ۾ رهندا. (جو) نڪي ٿڌو هوندو ۽ نڪي وڻندڙ. بيشڪ اهي

ذٰلِكَ مُتْرَفِيْنَ ﴿٤٥﴾ وَكَانُوْا يُصِرُّوْنَ عَلَى الْحِنْثِ الْعَظِيْمِ ﴿٤٦﴾

کان اڳ عياش. ۽ اهي ضد ڪندا هئا گناهه وڏي تي.

هن کان اڳ (دنيا ۾) سک ۾ پليل هئا. ۽ وڏي گناهه (يعني شرڪ) تي ضد ڪندا هئا.

وَكَانُوْا يَقُوْلُوْنَ ۙ اَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا

۽ چوندا هئا ڇا جڏهن اسان مرنداسون ۽ ٿي پونداسون مٽي ۽ هڏا ڇا تڏهن اسان

۽ چوندا هئا ته جڏهن مرنداسون ۽ مٽي ۽ هڏا ٿينداسون (تڏهن) اسين وري (قبرن مان)

لَمَبْعُوْثُوْنَ ﴿٤٧﴾ اَوَاٰبَآؤُنَا الْاَوَّلُوْنَ ﴿٤٨﴾ قُلْ اِنَّ الْاَوَّلِيْنَ وَالْاٰخِرِيْنَ ﴿٤٩﴾

اٿاريا وينداسون؟ ڇا ۽ اسان جا ابا ڏاڏا اڳيان. تون چؤ بيشڪ اڳيان ۽ پويان.

اٿاريا وينداسون ڇا؟ يا اسان جا پهريان پيءُ ڏاڏا (به اٿاربا ڇا)؟ (اي پيغمبر!) چئو ته. بيشڪ اڳيان پويان.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَمَجْمُوْعُوْنَ ۙ اِلٰى مِيْقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُوْمٍ ۝٥٠ ثُمَّ اِنَّكُمْ اَيُّهَا

گڏ ڪيل ٿيندا، وقت ڏينهن جاتل تي. پوءِ بيشڪ توهان اي

هڪ مقرر ڪيل ڏينهن جي وقت تي ضرور گڏ ڪيا ويندا. وري بيشڪ اوهين اي گمراهو.

الضَّآلُّوْنَ الْمُكَذِّبُوْنَ ۙ ۝٥١ لَاٰكِلُوْنَ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زَقُّوْمٍ ۙ ۝٥٢ فَمَالِئُوْنَ

گمراهو! ڪوڙو ڪندڙؤ، ضرور کائيندؤ وڻ ٿوهر جي مان، پوءِ ڀريندؤ

ڪوڙ پائيندڙوا. ضرور اوهين ٿوهر جي وڻ مان کائيندؤ. پوءِ منجهانئس پيٽن کي ڀريندؤ.

مِنْهَا الْبُطُوْنَ ۝٥٣ فَشٰرِبُوْنَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيْمِ ۝٥٤ فَشٰرِبُوْنَ

انهيءَ مان ڍڍن کي، پوءِ پيئندؤ متانئس تهڪندڙ پاڻي، پوءِ پيئندؤ

پوءِ متانئس ٽتل پاڻيءَ مان پيئندؤ. پوءِ اڃايل اٺن جي پيئڻ وانگر پيئندؤ.

شُرْبَ الْهِيْمِ ۝٥٥ هٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّيْنِ ۝٥٦ نَحْنُ خَلَقْنٰكُمْ

پيئڻ اڃيءَ ورتل اٺن وانگر. هيءَ آهي سندس مهماني ڏينهن قيامت جي. اسان پيدا ڪيو توهان کي

قيامت جي ڏينهن اها سندن مهماني آهي. اسان اوهان کي پيدا ڪيو. پوءِ (وري جيارڻ کي)

فَلَوْلَا تُصَدِّقُوْنَ ۝٥٧ اَفَرَءَيْتُمْ مَّا تُمْنُوْنَ ۝٥٨ ءَاَنْتُمْ تَخْلُقُوْنَهٗٓ

پوءِ ڇو نہ ٿا ويساهہ ڪريو. ڀلا ڏٺايو تہ اهو قطرو جو اڇليو ٿا. ڇا توهان پيدا ڪريو ٿا ان کي

ڇو نہ سچ پائيندا آهيو؟ ڀلا ڏسو تہ سهي تہ جيڪو ٽيپو (ڏاڻن جي گهٽين ۾) ڪيرائيندا آهيو. تنهن کي اوهين خلقيو ٿا ڇا؟

اَمْ نَحْنُ الْخٰلِقُوْنَ ۝٥٩ نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ

يا اسين پيدا ڪندڙ آهيون. اسان مقرر ڪيو آهي اوهان جي وچ ۾ موت کي ۽ نہ آهيون اسين

يا اسين خلقڻ وارا آهيون؟ اسان اوهان ۾ موت (اندازي سان) مقرر ڪيو آهي ۽ اسين عاجز نہ آهيون.

بِمَسْبُوْقِيْنَ ۙ ۝٦٠ عَلٰٓى اَنْ نُّبَدِّلَ اَمْثَالَكُمْ وَنُنْشِئَكُمْ فِيْ مَا

عاجز ڪيل. هن ڪان جو بدلائي آڻيون توهان جهڙن کي ۽ ٺاهيون توهان کي ان (صورت) ۾ جو

(هين) اوهان جهڙن جي مٽائي آڻڻ تي ۽ اوهان کي اهڙي (شڪل) ۾ پيدا ڪريون. جنهن کي

لَا تَعْلَمُوْنَ ۝٦١ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْاَةَ الْاُوْلٰى فَلَوْلَا تَذَكَّرُوْنَ ۝٦٢

توهان نہ ٿا ڄاڻو. ۽ يقينن توهان ڄاتو آهي پيدائش پهرين کي پوءِ ڇو نہ ٿا نصيحت وٺو.

ڄاڻندا ئي نہ هجو. ۽ بيشڪ پهرين پيدائش ڄاڻي چڪؤ. پوءِ ڇو نہ ٿا نصيحت وٺو؟

اَفَرَءَيْتُمْ مَّا تَحْرُثُوْنَ ۝٦٣ ءَاَنْتُمْ تَزْرَعُوْنَهٗٓ اَمْ نَحْنُ الزّٰرِعُوْنَ ۝٦٤

ڇا ڀلا ڏٺايو تہ جيڪي توهان پوکيو ٿا ڇا توهان ان کي ڄمايو ٿا يا اسان ڄمائيندڙ آهيون.

ڏسو تہ سهي جيڪي اوهين پوکيندا آهيو. سو اوهين ڄمائيندا آهيو ڇا؟ يا اسين ڄمائيندا آهيون؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنٰهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُوْنَ ﴿٦٥﴾ اِنَّا لَمُغْرَمُوْنَ ﴿٦٦﴾

جي اسين گھرون تہ ڪري ڇڏيون ان کي لتاڙيل گاھ پوءِ توھان وڃو قصا ڪريو. تہ اسان تي چٽي پئجي وئي.

جيڪڏھن گھرون تہ ان کي ناس ڪري ڇڏيون، پوءِ اوھين عجب ۾ رھجي وڃو. (۽ پيا چئو) تہ بيشڪ اسين ڏنڊ ۾ پوڻ وارا آھيون.

بَلْ نَحْنُ مَحْرُوْمُوْنَ ﴿٦٧﴾ اَفَرَءَيْتُمُ الْمَآءَ الَّذِيْ تَشْرَبُوْنَ ﴿٦٨﴾ ءَاَنْتُمْ

بلڪ اسين بدبخت ٿياسون. ڇا ڀلا ڏٺو اٿو تہ اھو پاڻي جنھن کي پيئو ٿا. ڇا توھان

بلڪ اسين بي نصيب آھيون. ڀلا ڏسو تہ سھي تہ جيڪو پاڻي پيئندا آھيو. اھو اوھين

اَنْزَلْتُمُوْهُ مِنَ الْمُزْنِ اَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُوْنَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنٰهُ

وسايو آھي ان کي ڪڪر مان يا اسين وسائيندڙ آھيون. جي اسان چاھيون تہ ڪري ڇڏيون ان کي

ڪڪرن مان ھيٺ لاھيندا آھيو ڇا يا اسين ھيٺ لاھيندا آھيون؟ جيڪڏھن گھرون تہ ان کي

اُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٠﴾ اَفَرَءَيْتُمُ النَّارَ الَّتِيْ تُوْرُوْنَ ﴿٧١﴾ ءَاَنْتُمْ

کارو پاڻي پوءِ ڇو نہ ٿا ٿورو مڃيو. ڀلا ڏٺو اٿو تہ اھا باھ جنھن کي اوھين ٻاريو ٿا. ڇا توھان

کارو ڪري ڇڏيون، پوءِ ڇو نہ شڪرانو ڪندا آھيو؟ ڀلا ڏسو تہ سھي تہ جا باھ (وڻ جي ٽاريءَ مان) ٻاريندا آھيو.

اَنْشَاْتُمْ شَجَرَتَهَآ اَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُوْنَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنٰهَا تَذْكِرَةً وَّ

پيدا ڪيو آھي انھيءَ جو وڻ يا اسان ڦٽائيندڙ آھيون. اسان ئي ڪيو آھي ان کي نصيحت لاءِ ۽

تنھن جي وڻ کي اوھان پيدا ڪيو آھي، ڇا يا اسين پيدا ڪندڙ آھيون؟ اسان اُن (وڻ) کي نصيحت وٺڻ لاءِ ۽ مسافرن جي فائدي لاءِ

مَتَاعًا لِّلْمُقْوِيْنَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٧٤﴾ فَلَآ اُقْسِمُ بِمَوٰقِعِ

سامان رڻ راھين لاءِ. پوءِ تون پاڪائي پڙھ پنھنجي رب بزرگيءَ واري جي نالي سان. مون کي قسم آھي ستارن جي

پيدا ڪيو آھي. تنھن ڪري پنھنجي پالڻھار جي وڏي نالي کي پاڪائيءَ سان ياد ڪر! پوءِ تارن جي لھڻ جي جاين جو قسم کڻان ٿو.

النُّجُوْمِ ﴿٧٥﴾ وَاِنَّهٗ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُوْنَ عَظِيْمٌ ﴿٧٦﴾ اِنَّهٗ لَقُرْاٰنٌ كَرِيْمٌ ﴿٧٧﴾

لھڻ جو. ۽ بيشڪ اھو قسم آھي جي توھان ڄاڻو تمام وڏو. بيشڪ ھي آھي قرآن ڀلارو.

۽ جيڪڏھن ڄاڻو تہ بيشڪ اھو قسم وڏو آھي. بيشڪ اھو (ڪتاب) سڳورو قرآن آھي.

فِيْ كِتٰبٍ مَّكْنُوْنٍ ﴿٧٨﴾ لَّا يَمَسُّهٗٓ اِلَّا الْمُطَهَّرُوْنَ ﴿٧٩﴾ تَنْزِيْلٌ مِّنْ رَّبِّ

لڪيل آھي دفتر لڪيل ۾. جنھن کي نہ ٿا ھٿ لائن مگر پاڪ. اھو لاٿل آھي جھانن جي

سانيل ڪتاب ۾ (لڪيل) آھي. پاڪائي وارن کان سواءِ ٻيو ڪو ان کي ھٿ نہ لائيندو آھي. جھانن جي پالڻھار

الْعٰلَمِيْنَ ﴿٨٠﴾ اَفَبِهٰذَا الْحَدِيْثِ اَنْتُمْ مُّدْهِنُوْنَ ﴿٨١﴾ وَتَجْعَلُوْنَ

پروردگار طرفان. ڇا پوءِ ھن ڳالھ (مڃڻ) ۾ توھان نرمي ٿا ڪريو. ۽ بڻايو ٿا

وٽان نازل ڪيل آھي. پوءِ اوھين ھن ڳالھ (جي مڃڻ) ۾ انڪار ڪرڻ وارا آھيو ڇا؟. ۽ اوھين (اُن مان) پنھنجو حصو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رِزْقَكُمْ اَنَّكُمْ تُكَذِّبُوْنَ ﴿٨٢﴾ فَلَوْلَآ اِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُوْمَ ﴿٨٣﴾ وَاَنْتُمْ

پنهنجو اهو نصيب تہ توهان ان کي ڪوڙو ٿا چئو؟ پوءِ ڇو نہ (موٽايو ٿا) جڏهن پهتو ساهہ نڙيءَ تي، حالانڪ اوهان

(هيءُ) ٻڌائيندا آهيو جو اوهين (اُن کي) ڪوڙ ٿا پائيو. پوءِ جنهن مهل (ڪنهن جو) ساهہ نڙگهٽ وٽ پهچي.

حِيْنَئِذٍ تَنْظُرُوْنَ ﴿٨٤﴾ وَ نَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلٰكِنْ

ان وقت پيا ڏسندا آهيو، ۽ اسان زور ويجها آهيون ان کي اوهان کان پر

۽ اوهين انهيءَ مهل پيا ٿا ڏسو. ۽ اسين اوهان جي بہ نسبت ڏانهس تمام ويجها آهيون،

لَّا تُبْصِرُوْنَ ﴿٨٥﴾ فَلَوْلَآ اِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِيْنِيْنَ ﴿٨٦﴾ تَرْجِعُوْنَهَآ

اوهين نہ ڏسندا آهيو، پوءِ جيڪڏهن ناهيو ڪنهن جي قبضي ۾، تہ ڇو نہ ٿا موٽايو انهيءَ کي

پر اوهين نہ ڏسندا آهيو. پوءِ جيڪڏهن (اوهين الله جي حڪم ۾) لاچار ٿيل نہ آهيو.

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٨٧﴾ فَاَمَّآ اِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿٨٨﴾

جي سچا آهيو. پوءِ جي هوندو اهو پيارن مان،

تہ جيڪڏهن اوهين سچا آهيو تہ ان (روح) کي (ڇو نہ ٿا) موٽايو؟ پر جيڪڏهن (مئل، الله جي) ويجهن ٻانهن

فَرَوْحٌ وَّ رَيْحَانٌ ۙ وَّ جَنَّتُ نَعِيْمٍ ﴿٨٩﴾ وَ اَمَّآ اِنْ كَانَ

تہ ان لاءِ آهي راحت ۽ روزي ۽ باغ نعمت وارو. ۽ جي هوندو اهو

مان هوندو. تہ اُن لاءِ خوشي ۽ خوشبوءِ ۽ نعمتن وارو باغ آهي. ۽ جيڪڏهن

مِنْ اَصْحٰبِ الْيَمِيْنِ ﴿٩٠﴾ فَسَلٰمٌ لَّكَ مِنْ اَصْحٰبِ الْيَمِيْنِ ﴿٩١﴾

ساڄي وارن مان، پوءِ سلام آهي تو لاءِ ساڄي طرف وارن کان.

سڄي پاسي وارن مان هوندو. تہ (چئبس اي ٻُڌڻ وارا!) سڄي پاسي وارن مان، توکي سلامتي آهي.

وَ اَمَّآ اِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِيْنَ الضَّآلِّيْنَ ﴿٩٢﴾

۽ جيڪڏهن آهي ڪوڙي ڪندڙن گمراهن مان،

۽ پر جيڪڏهن اهو ڪُوڙ پائيندڙن گمراهن مان هوندو.

فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيْمٍ ﴿٩٣﴾ وَّ تَصْلِيَةُ جَحِيْمٍ ﴿٩٤﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ

پوءِ مهماني اٽن ٽچڪندڙ پاڻي جي، ۽ داخلا جهنم جي. بيشڪ اهو بيان اهوئي

تہ (اُن لاءِ) ٽتل پاڻي مهماني آهي. ۽ (اُن کي) دوزخ ۾ گهڙڻ آهي. بيشڪ هيءَ خبر

حَقُّ الْيَقِيْنِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٩٦﴾

پڪو يقين آهي، پوءِ تون پاڪائي پڙهہ پنهنجي رب بزرگي واري جي نالي سان.

پوري يقيني آهي. تنهن ڪري پنهنجي پالڻهار وڏي جي نالي کي پاڪائيءَ سان ياد ڪر.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ الْحَدِيْدِ مَدَنِيَّةٌ ۝ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝ اٰيَاتُهَا ٢٩ ۝ رُكُوْعَاتُهَا ٤

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ① لَهٗ مُلْكُ

پاڪائي بيان ڪئي الله جي هر شيء جا آسمانن ۽ ڌرتي ۾ آهي، ۽ اهوئي زبردست پڪي ڪم وارو آهي. انهيءَ لاءِ آهي بادشاهي

جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي سو (سڀ) الله جي پاڪائي بيان ڪندو آهي،۽ اهو غالب حڪمت وارو آهي. آسمانن ۽ زمين جي

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ② هُوَ

آسمانن ۽ زمين جي، اهو جياري ٿو ۽ ماري ٿو، ۽ اهوئي هر شيء تي وس وارو آهي. اهوئي

بادشاهي ان جي آهي. (اهو) جيئاريندو آهي ۽ ماريندو آهي، ۽ اهو سڀ ڪنهن شيء تي وس وارو آهي. اهو

الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ③ هُوَ

پهريون ۽ پويون ۽ ظاهر ۽ ڳجهو آهي، ۽ اهوئي هر شيء کي ڄاڻندڙ آهي. اهوئي آهي

(سڀ ڪان) پهريون ۽(سڀ ڪان) پويون آهي ۽ (اهو) پڌرو ۽ (اهو) ڳجهو آهي. ۽ اهو سڀڪنهن شيء کي ڄاڻندڙ آهي.

الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى

جنهن خلقيو آسمانن ۽ ڌرتيء کي ڇهن ڏينهن ۾ پوء ويٺو

(الله) اهو آهي جنهن آسمانن ۽زمين کي ڇهن ڏينهن ۾ بڻايو. وري عرش تي قائم ٿيو.

الْعَرْشِ ۭ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ

تخت تي، ڄاڻي ٿو جيڪي اندروڃي ٿو زمين ۾ ۽ جيڪي نڪري ٿو ان ڪان ۽ جيڪي لهي ٿو

جيڪي زمين ۾ گهڙندو آهي ۽ جيڪي منجهانئس نڪرندو آهي ۽ جيڪي آسمان مان لهندو آهي

مِنَ السَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيْهَا ۭ وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا

آسمان ڪان ۽ جيڪي چڙهي وڃي ٿو ان ۾، ۽ اهو ڳڏ آهي توهان سان جتي به هجو، ۽ الله توهان

۽ جيڪي منجهس چڙهي ويندو آهي. سو (سڀ اهو) ڄاڻندڙ آهي ۽ جتي اوهين هجو اتي اهو اوهان سان ڳڏ آهي.۽

تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ④ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ

جي عملن کي ڏسندڙ آهي. انهيءَ لاءِ آهي بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي، ۽ الله ڏانهن ئي موٽايا وڃن ٿا

جيڪي ڪندا آهيو سو الله ڏسندڙ آهي. آسمانن ۽ زمين جي بادشاهي ان جي آهي.۽ الله ڏانهن سڀ ڪم ورايا وڃن ٿا.

الْاُمُوْرُ ⑤ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ ۭ وَهُوَ

سڀ ڪم. وجهي ٿو رات کي ڏينهن ۾ ۽ وجهي ٿو ڏينهن کي رات ۾، ۽ اهو

رات کي ڏينهن ۾ گهيڙيندو آهي ۽ ڏينهن کي رات ۾ گهيڙيندو آهي، ۽ اهو سينن وارو (ڳجهه)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝٦ اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاَنْفِقُوْا مِمَّا جَعَلَكُمْ

جاڻندڙ آهي سينن جي راز کي، ايمان آڻيو الله ۽ ان جي پيغمبر تي ۽ خرچ ڪريو ان مان ڪيائين توهان کي

جاڻندڙ آهي. الله ۽ سندس پيغمبر تي ايمان آڻيو ۽ انهيءَ (مال جي موڙيءَ) مان (اوهين) خرچيو جنهن ۾

مُّسْتَخْلَفِيْنَ فِيْهِ ؕ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَاَنْفَقُوْا لَهُمْ اَجْرٌ كَبِيْرٌ ۝٧

نائب جنهن ۾، پوءِ جن ويساهه ڪيو توهان مان ۽ خرچ ڪيائون تن لاءِ ثواب وڏو آهي.

اوهان کي ٻين جو وارث ڪيو اٿس، ۽ اوهان مان جن ايمان آندو ۽ (الله جي واٽ ۾) خرچ ڪيو تن لاءِ وڏو اجر آهي.

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ ۚ وَالرَّسُوْلُ يَدْعُوْكُمْ لِتُؤْمِنُوْا بِرَبِّكُمْ وَ

۽ ڇا ٿيو آهي توهان کي جو نه ٿا ايمان آڻيو الله تي، حالانڪ پيغمبر سڏي ٿو توهان کي ته ايمان آڻيو پنهنجي پالڻهار تي ۽

۽ اوهان کي ڇا (ٿيو) آهي جو الله تي ايمان نه ٿا آڻيو؟ حالانڪ پيغمبر اوهان کي سڏي ٿو ته اوهين پنهنجي پالڻهار تي ايمان آڻيو ۽

قَدْ اَخَذَ مِيْثَاقَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝٨ هُوَ الَّذِيْ يُنَزِّلُ عَلٰى

بيشڪ انهيءَ ورتو هو توهان کان وعدو جيڪڏهن آهيو يقين ڪندڙ. اهوئي آهي جو لاهي ٿو پنهنجي

بيشڪ الله اوهان کان انجام ورتو آهي، جيڪڏهن مجڻ وارا آهيو. (الله) اهو آهي. جيڪو پنهنجي ٻانهي (محمدﷺ) تي پڌريون آيتون

عَبْدِهٖۤ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ

ٻانهي تي آيتون پڌريون جيئن ڪيڍي توهان کي اونداهين کان روشني ڏانهن، ۽ بيشڪ الله

نازل ڪندو آهي ته (ڪفر جي) اونداهين مان (اسلام جي) سوجهري ڏانهن اوهان کي ڪيڍي، ۽ بيشڪ الله

بِكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝٩ وَمَا لَكُمْ اَلَّا تُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلِلّٰهِ

توهان تي نرمي ڪندڙ مهربان آهي. ۽ ڇا ٿيو آهي توهان کي جو نه ٿا خرچ ڪريو الله جي راهه ۾ حالانڪ الله لاءِ آهي

اوهان تي شفقت ڪندڙ مهربان آهي. ۽ اوهان کي ڇا (ٿيو) آهي جو الله جي واٽ ۾ نه خرچيندا آهيو؟ حالانڪ

مِيْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ لَا يَسْتَوِيْ مِنْكُمْ مَّنْ اَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ

ملڪيت آسمانن ۽ زمين جي، نه مٽ ٿيندو توهان مان ان سان جنهن خرچ ڪيو اڳي

آسمانن ۽ زمين جي ميراث خاص الله جي آهي. جنهن (مڪي جي) فتح کان اڳ خرچ ڪيو ۽ (الله جي دين لاءِ ڪافرن سان) وڙهيو تنهن جي برابر اوهان

الْفَتْحِ وَقٰتَلَ ؕ اُولٰٓئِكَ اَعْظَمُ دَرَجَةً مِّنَ الَّذِيْنَ اَنْفَقُوْا مِنْۢ بَعْدُ

فتح کان ۽ لڙائي ڪئي، اهي تمام وڏا آهن مرتبي ۾ انهن کان جن خرچ ڪيو ان کان پوءِ

مان ڪوبه ڪونهي، اِهي انهن کان تمام وڏي مرتبي وارا آهن. جن (فتح کان) پوءِ خرچ ڪيو ۽ (دين لاءِ) وڙهيا.

وَقٰتَلُوْا ؕ وَكُلًّا وَّعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝١٠ ع

۽ لڙائي ڪئي، ۽ سڀني سان وعدو ڪيو آهي الله ڀلائيءَ جو، ۽ الله توهان جي عملن جي خبر رکندڙ آهي.

۽ هر هڪ کي الله چڱو انجام ڏنو آهي، ۽ جيڪي ڪندا آهيو تنهن جي الله (پوري) خبر رکندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَنْ ذَا الَّذِيْ يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضٰعِفَهٗ لَهٗ وَلَهٗٓ

ڪير آهي اهو جو رڪت ڪري الله تي قرض چڱي جي پوءِ اهو ٻيڻا ڪري ڏئي ان کي ۽ ان لاءِ آهي

اهو ڪير آهي جو الله کي چڱو قرض ڏئي؟ پوءِ (الله) اهو (قرض) ان کي ٻيڻو ڪري ڏيندو ۽ ان لاءِ

اَجْرٌ كَرِيْمٌ ﴿١١﴾ يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ يَسْعٰى نُوْرُهُمْ بَيْنَ

اجر ڀلو. جنهن ڏينهن ڏسندين مؤمنن ۽ مؤمنياڻين کي تہ ڊوڙندو نور انهن جو انهن جي

سگهورو اجر آهي. (ياد ڪر!) جنهن ڏينهن مومنن ۽ مومنياڻين کي (هن حالت ۾) ڏسندين جو سندن نور انهن جي اڳيان

اَيْدِيْهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ بُشْرٰىكُمُ الْيَوْمَ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

اڳيان ۽ انهن جي ساڄي ڪان مبارڪ توهان جي اڄ اهي باغ آهن جو وهن ٿيون انهن جي هيٺان

۽ انهن جي سڄن پاسن ڪان پيو ڊوڙندو، (چئبن) تہ اوهان کي خوشبري هجي. جو اڄ اوهان لاءِ اهڙا باغ آهن جن جي هيٺان

الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يَقُوْلُ

واهيون هميشہ رهندڙ انهن ۾. اجهو اها آهي ڪاميابي وڏي. تنهن ڏينهن چوندا

نهرون پيون وهن، اتي سدائين رهندؤ. اِها ئي وڏي ڪاميابي آهي. جنهن ڏينهن منافق ۽ منافقياڻيون

الْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا انْظُرُوْنَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُّوْرِكُمْ ۚ

منافق مرد ۽ منافق عورتون مؤمنن کي نهاريو اسان ڏي تہ سوجهرو وٺون توهان جي نور مان.

(ڳالهه) مومنن کي چوندا تہ اسان ڏانهن (مهرباني جي نظر سان) نهاريو (تہ سهي) تہ اوهان جي (ايماني) نور مان (ڪجهہ) روشني وٺون.

قِيْلَ ارْجِعُوْا وَرَآءَكُمْ فَالْتَمِسُوْا نُوْرًا ۭ فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُوْرٍ لَّهٗ

چيو ويندن موٽو پوئتي پوءِ ڳولي اچو نور کي، پوءِ هنئي ويندي انهن جي وچ ۾ پٽ جنهن کي

چيو ويندو تہ اوهين پنهنجي پٺ تي (دنيا ڏانهن) موٽو پوءِ ڪو سوجهرو ڳوليو. پوءِ سندن وچ ۾ هڪ اهڙي پٽ هنئي ويندي جنهن کي

بَابٌ ۭ بَاطِنُهٗ فِيْهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهٗ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿١٣﴾

در هوندو، ان ۾ اندران هوندي رحمت ۽ ان جي ٻاهرين پاسي هوندو عذاب.

هڪ دروازو هوندو، ان (پٽ) جي اندران رحمت هوندي ۽ ان (پٽ) جي ٻاهران سامهون عذاب هوندو.

يُنَادُوْنَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ۭ قَالُوْا بَلٰى وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ

اهي سڏيندا انهن کي تہ ڇا نہ هئاسون توهان سان گڏ، چوندا هئو پر توهان تباهہ ڪيو پاڻ کي

منافق مسلمانن کي سڏيندا ۽ چوندا تہ اسين اوهان سان (دنيا ۾) گڏ نہ هياسون ڇا؟ (مسلمان) چوندا تہ هائو، پر پنهنجو پاڻ کي ڇتيءَ ۾ وڌو

وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِيُّ حَتّٰى جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَ

۽ توهان تاڙيو پئي ۽ شڪ پئي ڪيوَ ۽ ڏوڪو ڏنو توهان کي سڌن نيت آيو امر الله جو ۽

۽ (ايمان آڻڻ ۾) دير ڪندا رهيوَ ۽ (نبوت ۾) شڪ آڻيندا رهيوَ ۽ اوهان کي سڌن ٺڳي ڇڏيو، تان جو الله جو حڪم آيو ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

غَرَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ⑭ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَّلَا مِنَ

ڏوڪوڏنو توهان کي الله کان ڏوکيباز. پوءِ اڄ نه ورتو ويندو توهان کان ڪو عوضُ ۽ نڪي

اوهان کي الله (جي حڪم مڃڻ) کان (شيطان) ٺڳيندڙ ٺڳي ڇڏيو. تنهن ڪري (اي منافقو!) اڄ نڪي اوهان کان ۽ نڪي

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ مَاْوٰىكُمُ النَّارُ ۭ هِيَ مَوْلٰىكُمْ ۭ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ⑮

ڪافرن کان، توهان جي جاءِ باهه آهي، اهائي اوهان جي لائق آهي، ۽ بڇڙي آهي اها جاءِ

ڪافرن کان ڪو بدلو وٺبو. اوهان جي جاءِ (دوزخ جي) باهه آهي. اها اوهان جي لائق آهي.۽ اِها موٽڻ جي جاءِ بڇڙي آهي.

اَلَمْ يَاْنِ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوْبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ

ڇا نه آيو آهي وقت مؤمنن لاءِ ته جهڪي پون دليون انهن جون الله جي ياد لاءِ ۽ جيڪي نازل ٿيو

اڃا مومنن لاءِ اهو وقت نه آيو آهي ڇا؟ جو الله جي ياد ڪرڻ وقت ۽ وحيءَ الاهيءَ مان جيڪي نازل ٿيو، تنهن (جي ياد) اچڻ وقت

مِنَ الْحَقِّ ۙ وَلَا يَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ

الله کان ۽ ته نه ٿين انهن جهڙا جن کي مليو هو ڪتاب اڳ ۾ پوءِ ڊگهو گذريو

سندن دليون آزي ڪن ۽ انهن وانگر نه ٿين جن کي (هن کان) اڳ ڪتاب ڏنو ويو، پوءِ مٿن ڊگهي

عَلَيْهِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوْبُهُمْ ۭ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ⑯ اِعْلَمُوْٓا اَنَّ

انهن تي وقت پوءِ سخت ٿي ويون دليون انهن جون، ۽ ڪيترائي انهن مان دين مان خارج آهن. ڄاڻو ته بيشڪ

مدت گذري، تنهن ڪري سندن دليون سخت ٿي ويون، ۽ منجهانئن گهڻا بي دين آهن. ڄاڻو ته الله زمين کي سندس

اللّٰهَ يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۭ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ

الله آباد ڪندو آهي زمين کي ان جي غيرآبادي کان پوءِ، اسان صاف ٻڌايون آهن توهان کي آيتون ته مَنَ

ويرانيءَ کان پوءِ آباد ڪندو آهي، بيشڪ اسان اوهان لاءِ چٽيون نشانيون بيان ڪيون آهن ته مَنَ اوهين پرجهو (سمجهو).

تَعْقِلُوْنَ ⑰ اِنَّ الْمُصَّدِّقِيْنَ وَالْمُصَّدِّقٰتِ وَاَقْرَضُوا اللّٰهَ قَرْضًا

سمجهو. يقينن خير ڏيندڙ مرد ۽ خير ڏيندڙ عورتون ۽ جن قرض ڏنو الله کي قرض

بيشڪ خيرات ڏيندڙن ۽ خيرات ڏيندڙين کي ۽ جن الله کي سهڻو قرض ڏنو آهي،

حَسَنًا يُّضٰعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ اَجْرٌ كَرِيْمٌ ⑱ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَ

سهڻو ٻيڻو ڏنو ويندو انهن کي ۽ انهن لاءِ آهي اجر ڀلو. ۽ جن ايمان آندو الله تي ۽

تن کي ٻيڻو ڪري ڏبو ۽ انهن لاءِ سڳورو اجر آهي. ۽ جن الله ۽ سندس پيغمبرن تي

رُسُلِهٖٓ اُولٰۗىِٕكَ هُمُ الصِّدِّيْقُوْنَ ڰ وَالشُّهَدَاۗءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۭ لَهُمْ

ان جي رسولن تي اهي ئي آهن سچائي وارا. ۽ شاهد آهن پنهنجي رب وٽ، انهن لاءِ

ايمان آندو، اهي ئي پنهنجي پالڻهار وٽ سچار ۽ شهيد آهن. انهن لاءِ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَجْرُهُمْ وَنُوْرُهُمْ ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ

سندن اجر ۽ سندن نور آهي، ۽ جن انڪار ڪيو ۽ ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي اهي دوزخ

سندن اجر ۽ سندن نور آهي، ۽ جن ڪفر ڪيو ۽ اسان جي آيتن کي ڪوڙ ڀانيو، اهي

الْجَحِيْمِ ﴿١٩﴾ اِعْلَمُوْٓا اَنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ وَّزِيْنَةٌ وَّ

وارا آهن. چاڻو تہ رڳو حياتي دنيا جي راند آهي ۽ تماشو ۽ سينگار ۽

دوزخي آهن. چاڻو تہ دنيا جي حياتي رڳو هڪ راند ۽ تماشو ۽ (ظاهري) سينگار ۽ پاڻ ۾ فخر ڪرڻ

تَفَاخُرٌۢ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِى الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ ؕ كَمَثَلِ غَيْثٍ

آڪڙ ڪرڻ هڪٻئي تي پاڻ ۾ ۽ گهڻائي ڏيکارڻ مال ۾ ۽ اولاد ۾، جيئن مثال مينهن جو

۽ مالن ۽ اولادن ۾ (هڪ ٻئي کان) گهڻائي طلبڻ آهي. (انهيءَ جو مثال) اُنهيءَ مينهن وانگر (آهي)

اَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهٗ ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرٰىهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُوْنُ حُطَامًا ؕ

جو وڻي ٿو ڪڙمين کي سلوان جو پوءِ اهو اپري ٿو پوءِ ڏسندين انکي هيڊو ٿيل ان کان پوءِ ٿي ويندو گٽو،

جنهن جو سلو (جمائڻ) ڪڙمين کي عجب ۾ وجهي وري سڪي وڃي، پوءِ ان کي پيلو ٿيل ڏسين وري ڀري وڃي،

وَفِى الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۙ وَّمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٌ ؕ وَ

۽ آخرت ۾ سخت آهي، عذاب ۽ بخشش الله جي ۽ رضامندي بہ، ۽

۽ آخرت ۾ (الله جي دشمنن لاءِ) سخت عذاب آهي ۽ (الله جي دوستن لاءِ) الله کان بخشش ۽ رضامندي آهي. ۽

مَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ ﴿٢٠﴾ سَابِقُوْٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ

ناهي حياتي دنيا جي پر سامان ڏوکي جو. اڳرائي ڪريو بخشش ڏانهن پنهنجي

دنيا جي حياتي رڳو ٺڳيءَ جو سامان آهي. (تنهن ڪري) پنهنجي پالڻهار جي بخشش ۽ اُنهيءَ بهشت ڏانهن

رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ۙ اُعِدَّتْ

رب جي ۽ بهشت ڏانهن ويڪراڻ ان جي آهي جيئن ويڪراڻ آسمان ۽ زمين جي تيار ڪيل آهي

اڳرائي ڪريو، جنهن جي ويڪرائي آسمان ۽ زمين جي ويڪرائيءَ وانگر آهي. انهن لاءِ تيار ڪيو ويو آهي،

لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ؕ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ؕ

انهن لاءِ جن ايمان آندو الله تي ۽ ان جي پيغمبرن تي، اهو فضل الله جو آهي اهو ڏئي ٿو ان کي جنهن کي گهري،

جن الله ۽ سندس پيغمبرن تي ايمان آندو، اِهو الله جو فضل آهي جنهن کي وڻيس تنهن کي ڏيندو آهي،

وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٢١﴾ مَآ اَصَابَ مِنْ مُّصِيْبَةٍ فِى

۽ الله فضل وڏي وارو آهي، نہ ٿي پهچي ڪا مصيبت

۽ الله وڏي فضل وارو آهي. ۽ ڪابہ مصيبت نڪي زمين ۾ نڪي اوهان جي جندن ۾ پهچندي آهي،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْاَرْضِ وَلَا فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ اَنْ نَّبْرَاَهَا ؕ

زمين ۾ ۽ نڪي توهان جي جندن ۾ مگر لکيل آهي ڪتاب ۾ هن کان اڳ جو پيدا ڪريون ان کي،

پر انهيءَ کان اڳ جو اُن (مصيبت) کي پيدا ڪريون هڪ ڪتاب ۾ (لکيل) آهي. بيشڪ اِهو (ڪم)

اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ۚ ﴿٢٢﴾ لِّكَيْلَا تَاْسَوْا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوْا

بيشڪ اهو الله تي آسان آهي. جيئن نہ غم ڪريو توهان ان تي جيڪي ويو توهان کان ۽ نہ ڦونڊ ڪريو

الله تي آسان آهي. هن ڪري (اِها خبر ڏني اٿئون) تہ جيڪي اوهان جي هٿن مان ويو، تنهن تي ارمان نہ ڪريو ۽

بِمَآ اٰتٰىكُمْ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُوْرِ ۙ ﴿٢٣﴾ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ

ان تي جو ڏنائين توهان کي، ۽ الله نہ ٿو چاهي هر آڪڙ ڪندڙ وڏائي ڪندڙ کي، جيڪي پاڻ نہ ٿا ڏين

جيڪي اوهان کي عطا ڪيائين تنهن تي خوشي نہ ڪريو. ۽ الله سڀڪنهن هٺيلي پاڻ پڏائيندڙ کي دوست نہ رکندو آهي. (۽ انهن کي بہ دوست نہ رکندو آهي)

وَيَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ؕ وَمَنْ يَّتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ

۽ ڏسين ٿا ماڻهن کي نہ ڏيڻ، ۽ جيڪو منهن موڙيندو پوءِ بيشڪ الله پاڻ بي پرواهہ

جيڪي بخل ڪندا آهن ۽ ماڻهن کي بہ بيجائي ڏسيندا آهن. ۽ جيڪو منهن موڙيندو تہ بيشڪ الله ئي بي پرواهہ

الْحَمِيْدُ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنٰتِ وَاَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتٰبَ

ساراهيل آهي. بيشڪ موڪلياسون پنهنجا پيغمبر معجزا ڏئي ۽ لاٿوسون انهن سان گڏ ڪتاب

ساراهيل آهي. بيشڪ پنهنجن پيغمبرن کي پڌرين نشانين سان موڪليوسون ۽ ساڻن ڪتاب ۽ (انصاف جي) تارازي

وَالْمِيْزَانَ لِيَقُوْمَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۚ وَاَنْزَلْنَا الْحَدِيْدَ فِيْهِ بَاْسٌ

۽ ترازي (عدل جي) جيئن قائم ڪن ماڻهو انصاف کي، ۽ لاٿوسون لوهہ کي ان ۾ آهي ڌڏڪو

هن لاءِ موڪلي سون تہ ماڻهو انصاف کي قائم ڪن، ۽ لوهہ لاٿوسون جنهن ۾ سخت ڌڏڪو آهي

شَدِيْدٌ وَّمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَنْ يَّنْصُرُهٗ وَرُسُلَهٗ بِالْغَيْبِ ؕ

ڏاڍو ۽ فائدا ماڻهن لاءِ ۽ جيئن ظاهر ڪري الله تہ ڪير ٿو مدد ڪري الله جي ۽ ان جي رسولن جي پرپٺ،

۽ ماڻهن لاءِ ٻيا فائدا (بہ) آهن ۽ تہ جيڪو الله ۽ سندس پيغمبرن کي پرپٺ مدد ڏئي، تنهن کي الله معلوم

اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا وَّاِبْرٰهِيْمَ وَجَعَلْنَا فِيْ

يقينن الله طاقت وارو زبردست آهي. ۽ موڪليوسون نوح کي ۽ ابراهيم کي ۽ رکيوسون

ڪري. بيشڪ الله سگهارو زبردست آهي. ۽ بيشڪ نوح ۽ ابراهيم کي موڪليوسون ۽ سندن اولاد ۾

ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتٰبَ فَمِنْهُمْ مُّهْتَدٍ ۚ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٢٦﴾

انهن جي اولاد ۾ نبوت کي ۽ ڪتاب کي پوءِ انهن مان هدايت وارا آهن، ۽ گهڻا انهن مان نافرمان آهن.

پيغمبري ۽ ڪتاب (امانت) رکيوسون، پوءِ منجهانئن ڪي هدايت وارا آهن، ۽ منجهانئن گهڻا بي دين آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَاٰتَيْنٰهُ

وري موڪلياسون انهن جي پٺيان پنهنجا رسول ۽ پويان موڪليوسون عيسيٰ پٽ مريم جي ۽ ڏنوسون

وري سندن پٺيان پنهنجا (ٻيا) پيغمبر موڪلياسون ۽ پوئتان عيسيٰ پٽ مريم جي کي موڪليوسون ۽

الْاِنْجِيْلَ ۵ وَجَعَلْنَا فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ رَاْفَةً وَّرَحْمَةً ۭ

ان کي انجيل ۽ رکي سون انهن جي دلين ۾ جيڪي تابع ٿيا ان جا نرمي ۽ ٻاجھ،

کيس انجيل ڏنوسون. ۽ جن سندن تابعداري ڪئي تن جي دلين ۾ نرمي ۽ ٻاجھ رکي سون، ۽ اها گوشہ نشيني

وَرَهْبَانِيَّةَۨ ابْتَدَعُوْهَا مَا كَتَبْنٰهَا عَلَيْهِمْ اِلَّا ابْتِغَاۗءَ رِضْوَانِ

۽ گوشہ نشيني جا پاڻ ٺاهيائون نہ فرض ڪيو اسان انهيءَ کي انهن تي پر طلبڻ رضامندي

جا پاڻ ناهي هيائون. سا اسان مٿن فرض نہ ڪئي هئي، پر الله جي رضامندي جي طلب لاءِ (پاڻ ناهي هيائون)

اللّٰهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ۚ فَاٰتَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْهُمْ اَجْرَهُمْ ۚ

الله جو پوءِ نہ نباهيائون انکي حق انجي نباهڻ جو، پوءِ ڏنوسون انهنکي جن ايمان آندو انهن مان سندن اجورو،

پوءِ اُن جي نظرداريءَ جو پورو حق نظر نہ رکيائون، پوءِ منجهانئن جن (محمد ص تي) ايمان آندو تن کي سندن اجر ڏنوسون.

وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ۝٢٧ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَاٰمِنُوْا

۽ گهڻا انهن مان نافرمان آهن. اي اهي جن ايمان آندو ڊڄو الله کان ۽ ايمان آڻيو

۽ منجهانئن گهڻا بي دين آهن. اي ايمان وارؤ! الله کان ڊڄو ۽ سندس پيغمبر (محمد ص) تي ايمان آڻيو

بِرَسُوْلِهٖ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَّحْمَتِهٖ وَيَجْعَلْ لَّكُمْ نُوْرًا تَمْشُوْنَ

سندس پيغمبر تي تہ ڏئي اوهان کي ٻہ ڀاڱا پنهنجي رحمت جا ۽ ڪري توهان لاءِ روشني جو هلو

تہ اوهان کي پنهنجيءَ ٻاجھ مان ٻہ ڀاڱا ڏئي ۽ اوهان کي اهڙو نور ڏئي جنهن سان (رستو) هلو

بِهٖ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٢٨ۙ لِّئَلَّا يَعْلَمَ اَهْلُ الْكِتٰبِ

ان سان ۽ بخشي توهان کي، ۽ الله بخشڻهار رحم وارو آهي، تہ جيئن نہ سمجهن اهل ڪتاب

۽ اوهان کي بخشي، ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. هن ڪري (الله هيءَ خبر ڏني) تہ اهل ڪتاب ڄاڻن تہ

اَلَّا يَقْدِرُوْنَ عَلٰي شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ

تہ اهي نہ ٿا پهچن ڪنهن ٻہ الله جي فضل کي ۽ بيشڪ ڀلائي الله جي

اهي الله جي فضل مان ڪنهن شيءِ تي سگهہ رکي نہ سگهندا آهن ۽ (هيءَ بہ ڄاڻن) تہ فضل الله جي هٿ ۾ آهي،

اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝٢٩ۧ

هٿ آهي ڏئي ٿو ان کي جنهنکي گهري، ۽ الله وڏي فضل وارو آهي.

جنهن کي وڻيس تنهن کي ڏيندو آهي.۽ الله وڏي فضل وارو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ الْمُجَادَلَةِ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٢٢ رُكُوْعَاتُهَا ٣

شروع الله ٻاجھاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجھاري مهربان جي نالي سان (شروع)

قَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّتِيْ تُجَادِلُكَ فِيْ زَوْجِهَا وَتَشْتَكِيْٓ

البت ٻڌي الله ڳالھہ ان جي جيڪا ھرھر چوي پئي توکي پنھنجي مڙس بابت ۽ دانھن ڏئي پئي

بيشڪ الله اُنھيءَ (عورت) جو ڳالھائڻ ٻُڌو جنھن پنھنجي مڙس بابت تو سان جھڳڙو ٿي ڪيو ۽ الله جي آڏو

اِلَى اللّٰهِ ۖ وَاللّٰهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا ۗ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ①

الله کي ۽ الله ٻڌي پيو پاڻ ۾ ڳالھائڻ توھانجو، بيشڪ الله ٻڌندڙ ڏسندڙ آھي.

(پنھنجي) ڏک جو احوال (بيان) ٿي ڪيو ۽ الله اوھان ٻنھي جو پاڻ ۾ ڳالھائڻ ٻڌو ٿي. بيشڪ الله ٻڌندڙ ڏسندڙ آھي.

اَلَّذِيْنَ يُظٰهِرُوْنَ مِنْكُمْ مِّنْ نِّسَآئِهِمْ مَّا هُنَّ اُمَّهٰتِهِمْ ۗ

جيڪي ماءُ ٿا ڪوٺين توھان مان پنھنجي زالن کي ناھن اھي مائرون انھن جون.

اوھان مان جيڪي پنھنجين زالن سان اظھار ڪندا (يعني ماءُ چئي ويھندا) آھن. اھي (زالون ڪي) انھن جون مائر نہ آھن.

اِنْ اُمَّهٰتُهُمْ اِلَّا الّٰٓـِٔيْ وَلَدْنَهُمْ ۗ وَاِنَّهُمْ لَيَقُوْلُوْنَ مُنْكَرًا

رڳو مائرون انھن جون اھي آھن جن ڄڻيو انھن کي، ۽ بيشڪ اھي ڳالھائن ٿا خراب

سندن مائر (تہ) اھي آھن، جن کين ڄڻيو آھي ۽ بيشڪ اھي (ظھار ڪندڙ) ھڪ اڻ جڳائيندڙ ڳالھہ

مِّنَ الْقَوْلِ وَزُوْرًا ۗ وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُوْرٌ ② وَالَّذِيْنَ يُظٰهِرُوْنَ

لفظ ۽ ڪوڙ، ۽ بيشڪ الله معاف ڪندڙ بخشيندڙ آھي. ۽ جيڪي ماءُ چئي وجھن ٿا

۽ ڪوڙ چوندا آھن ۽ بيشڪ الله معافي ڏيندڙ بخشڻھار آھي. ۽ جيڪي پنھنجين زالن سان ظِھار ڪندا آھن

مِنْ نِّسَآئِهِمْ ثُمَّ يَعُوْدُوْنَ لِمَا قَالُوْا فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مِّنْ

پنھنجي زالن کي پوءِ موٽن ٿا ان چوڻ کان تہ آزاد ڪرڻ ٻانھي جو آھي

پوءِ (وري) جيڪي چيائون تنھن کان (پوئتي) موٽندا (رجوع ڪندا) آھن تہ (زال مڙس) جي پاڻ ۾ ھٿ لائڻ کان اڳ (ھڪ) ٻانھو

قَبْلِ اَنْ يَّتَمَآسَّا ۗ ذٰلِكُمْ تُوْعَظُوْنَ بِهٖ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ

اڳ ۾ ٻنھي جي ميلاپ کان، اھو اٿو، سيکت ڏجي ٿي توھان کي جنھن سان، ۽ الله توھان جي عملن جي

آجو ڪرڻ واجب آھي. اِنھيءَ (حڪم) سان اوھان کي نصيحت ڏجي ٿي ۽ جيڪي ڪندا آھيو. تنھن جي الله خبر رکندڙ آھي.

خَبِيْرٌ ③ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ

خبر رکندڙ آھي. پوءِ جيڪو نہ لھي ٻانھو تہ روزا رکي ٻہ مھينا لڳولڳ ھن

پوءِ جيڪو (ٻانھو) نہ لھي (تنھن تي) ٻنھي جي پاڻ ۾ ھٿ لائڻ کان اڳ ٻہ مھينا لڳولڳ روزا رکڻ (واجب) آھن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَبْلِ اَنْ يَّتَمَآسَّا ؕ فَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ سِتِّيْنَ مِسْكِيْنًا ؕ

کان اڳ جو پئي ميلاپ ڪن، پوءِ جيڪو نہ رکي سگهي تہ کارائڻ سٺ مسڪينن کي،

پوءِ جيڪو (روزا رکي) نہ سگهي، تنهن تي سٺ مسڪينن جو کارائڻ (واجب) آهي، اهو (حڪم هن لاءِ)

ذٰلِكَ لِتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ؕ وَتِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ ؕ وَ

اهو هن لاءِ آهي تہ جيئن حڪم مڃيو الله ۽ سندس رسول جا، ۽ اهي حدون پٽل الله جون آهن، ۽

آهي تہ (اوهين) الله ۽ سندس پيغمبر (جي حڪم) کي مڃيو ۽ اهي الله جون (مقرر ڪيل) حدون آهن ۽

لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ يُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَ

منڪرن لاءِ عذاب دردناڪ آهي، بيشڪ جيڪي مخالفت ڪن ٿا الله ۽

منڪرن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي. بيشڪ جيڪي الله ۽ سندس پيغمبر جي مخالفت ڪندا آهن،

رَسُوْلَهٗ كُبِتُوْا كَمَا كُبِتَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ اَنْزَلْنَآ

سندس رسول جي خوار ڪيا ويندا جيئن خوار ڪيا ويا انهن کان اڳيان حالانڪ اسان لاٿيون هيون

تن کي (ائين) خوار ڪيو ويو جيئن انهن کي خوار ڪيو ويو جيڪي کانئن اڳ هئا ۽ بيشڪ پڌريون آيتون نازل ڪيون سون

اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۝ۚ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ

آيتون پڌريون، ۽ ڪافرن لاءِ آهي عذاب ذليل ڪندڙ. ان ڏينهن جو اٿاريندو انهن کي

۽ منڪرن لاءِ خوار ڪندڙ عذاب آهي. جنهن ڏينهن انهن مڙني کي الله اٿاريندو (تنهن ڏينهن) کين

اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ اَحْصٰىهُ اللّٰهُ وَنَسُوْهُ ؕ

الله گڏ ڪري پوءِ خبر ڏيندن سندن ڪمن جي، ڳڻي رکيو آهي ان کي الله ۽ هنن وساريو ان کي،

(انهيءَ جي) سُڌ ڏيندو جيڪي ڪمايو هئائون. (جو) الله ان (سندن ڪئي) کي ڳڻي (رکي) ڇڏيو آهي ۽ (هنن)

وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ۝ ع اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا

۽ الله هر شيءِ جي خبر رکندڙ آهي. ڇا تو نہ ڏٺو تہ بيشڪ الله ڄاڻي ٿو جيڪي

اهو وساري ڇڏيو ۽ الله هر شيءِ تي گواهہ آهي. نہ ڏٺو اٿيئي ڇا تہ جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ مَا يَكُوْنُ مِنْ نَّجْوٰى ثَلٰثَةٍ

آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾، نہ هوندي ڪا ڳجهي صلاح ٽن ڄڻن جي

سو الله ڄاڻندو آهي؟ (ڪٿي بہ پاڻ ۾) ٽن ڄڻن جي ڳجهي صلاح ڪرڻ نہ هوندي آهي، پر انهن ۾ چوٿون الله آهي

اِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ اِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَآ اَدْنٰى

پر اهو آهي چوٿون انهن ۾ نکي پنجن جي پر اهو آهي ڇهون انهن ۾ ۽ نہ گهٽ

۽ نکي پنجن (ڄڻن) جي (ڳجهي صلاح ڪرڻ هوندي آهي) پر انهن ۾ ڇهون الله آهي ۽ نکي ان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْثَرَ اِلَّا هُوَ مَعَهُمْ اَيْنَ مَا كَانُوْا ۚ ثُمَّ

ان کان ۽ نہ وڌ پر اهو آهي گڏ انهن سان جتي بہ هجن، پوءِ

(گھاٽائي) کان تمام گهٽ ۽ نکي تمام وڌ آهن، پر الله ساڻن آهي، اهي جتي بہ هجن، وري

يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ

اهو ٻڌائيندو انهن کي سندن عمل قيامت ڏينهن، بيشڪ الله هر شيءِ

جيڪي ڪيو اٿن (تنهن جي) قيامت جي ڏينهن کين سُڌ ڏيندو، ڇو تہ الله سڀ ڪنهن شيءِ کي

عَلِيْمٌ ۝٧ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ نُهُوْا عَنِ النَّجْوٰى ثُمَّ يَعُوْدُوْنَ

ڄاڻندڙ آهي. ڇا نہ ڏٺو تو انهن ڏانهن جن کي جهليو ويو ڳجهين ڳالهين ڪرڻ کان پوءِ وري پيا ڪن

ڄاڻندڙ آهي. (اي پيغمبر!) انهن ڏانهن نہ ڏٺو اٿيئي ڇا؟ جن کي (مسلمانن جي ايذائڻ لاءِ پاڻ ۾) ڳجهين صلاحن ڪرڻ کان جهليو ويو، وري

لِمَا نُهُوْا عَنْهُ وَيَتَنٰجَوْنَ بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ

ان جهليل شيءِ کي ۽ پاڻ ۾ ڳالهيون ڪن پيا گناه ۽ ظلم ڪرڻ ۽ رسول جي

جنهن کان جهليا ويا سو ئي ڪندا آهن. ۽ گناه ۽ حد کان لنگهڻ ۽ پيغمبر جي نافرماني ڪرڻ بابت پاڻ ۾ ڳجهيون صلاحون ڪندا آهن

الرَّسُوْلِ ۫ وَاِذَا جَآءُوْكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللّٰهُ ۙ وَ

نافرمانيءَ جون، ۽ جڏهن اچن ٿا تو وٽ تہ سلام ڪن ٿا توتي جنهن سان نہ سلام ڪيو آهي توتي الله ۽

۽ جڏهن تو وٽ ايندا آهن، (تڏهن) توکي اُنهيءَ (لفظ) سان سلام ڪندا آهن، جنهن سان توکي الله سلام نہ ڪيو آهي ۽

يَقُوْلُوْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللّٰهُ بِمَا نَقُوْلُ ؕ حَسْبُهُمْ

چون ٿا پنهنجي دلين ۾ تہ ڇو نہ ٿو عذاب ڪري اسان کي الله انهيءَ ڳالهائڻ سان، ڪافي آهي

پنهنجين دلين ۾ چوندا آهن تہ جيڪي چوندا آهيون، تنهن جي ڪري الله اسان کي ڇو نہ ٿو عذاب ڪري؟

جَهَنَّمُ ۚ يَصْلَوْنَهَا ۚ فَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝٨ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

انهن لاءِ جهنم، پوندا ان ۾، پوءِ اها زور بڇڙي جاءِ آهي. اي ايمان وارو!

کين دوزخ ڪافي آهي، اُن ۾ گهڙندا. پوءِ دوزخ بڇڙي جاءِ آهي! اي ايمان وارو! جڏهن (اوهين) پاڻ ۾

اِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ

جڏهن ڪن ۾ ڳالهہ ڪريو تہ نہ سُس پُس ڪجو گناهہ ۽ حد ٽپڻ جي ۽ رسول جي

(ڪا) ڳجهي صلاح ڪريو (تڏهن جڳائي) تہ گناه ۽ حد کان لنگهڻ ۽ پيغمبر جي نافرمانيءَ بابت (ڪابہ) پاڻ ۾ صلاح

الرَّسُوْلِ وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوٰى ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْٓ اِلَيْهِ

نافرمانيءَ جي ۽ صلاح ڪجو ڀلائي ڪرڻ ۽ پرهيزگاريءَ جي، ۽ ڊڄو الله کان جنهن ڏانهن

نہ ڪريو ۽ چڱائيءَ ۽ پرهيزگاريءَ بابت صلاح ڪريو ۽ انهيءَ الله کان ڊڄو، جنهن ڏانهن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تُحْشَرُوْنَ ﴿٩﴾ اِنَّمَا النَّجْوٰى مِنَ الشَّيْطٰنِ لِيَحْزُنَ الَّذِيْنَ

گڏ ڪيا ويندؤ. | رڳو | اها سس پس | تہ شيطان ڪان آهي | جيئن دلگير ڪري

گڏ ڪيا ويندؤ. بڇڙي صلاح ڪرڻ تہ شيطان جو ئي ڪم آهي، هن لاءِ تہ مؤمنن کي دلگير ڪري

اٰمَنُوْا وَلَيْسَ بِضَآرِّهِمْ شَيْـًٔا اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ وَعَلَى اللّٰهِ

مومنن کي | ۽ اهو ناهي | بگاڙيندڙ انهن جو | ڪجهہ بہ | سواءِ | حڪم | الله جي، | ۽ | الله تي

۽ هو الله جي حڪم کان سواءِ ڪجهہ بہ نقصان پهچائڻ وارو نہ آهي ۽ جڳائي تہ مؤمن الله تي

فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا قِيْلَ لَكُمْ

پل تہ ڀروسو ڪن | ايمان وارا! | اي ايمان وارو! | جڏهن | چئجي | توهانکي

ڀروسو ڪن. اي ايمان وارو! جڏهن اوهان کي چئجي تہ (پنهنجين) مجلسن ۾ جاءِ ڪشادي ڪريو.

تَفَسَّحُوْا فِي الْمَجٰلِسِ فَافْسَحُوْا يَفْسَحِ اللّٰهُ لَكُمْ ۚ وَاِذَا قِيْلَ

ڪشادا ٿي ويهو | مجلسن ۾ | پوءِ ڪشادا ٿيو | تہ ڪشادگي ڪري | الله | اوهان لاءِ، | ۽ جڏهن | چئجي

تہ پوءِ (جاءِ) ڪشادي ڪريو تہ الله بہ اوهان (جي سيڪنهن مشڪل) جي ڪشادگي ڪري ۽ جڏهن

انْشُزُوْا فَانْشُزُوْا يَرْفَعِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ۙ وَالَّذِيْنَ

اُٿي وڃو | پوءِ اٿندا ڪريو | تہ مٿانهان ڪري | الله | توهان مان ايمان وارن جا | ۽

چئجي تہ اٿو، تڏهن اٿو تہ اوهان مان جن ايمان آندو آهي ۽ جن کي علم ڏنو ويو آهي،

اُوْتُوا الْعِلْمَ دَرَجٰتٍ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿١١﴾ يٰٓاَيُّهَا

علم وارن جا | درجا، | ۽ | الله | توهان جي عملن جي | خبر رکندڙ آهي. | اي

تن جا مرتبا الله وڏا ڪري ۽ جيڪي ڪندا آهيو، تنهن جي الله خبر رکندڙ آهي. اي ايمان وارو!

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُوْلَ فَقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيْ

ايمان وارو! | جڏهن | ڪن ۾ ڳالهايو | رسول سان | تہ پيش ڪريو | اڳ ۾

جڏهن اوهين (ڳجهو تہ) پيغمبر سان ڪا ڳجهي ڳالهہ ڪريو، تڏهن پنهنجيءَ ڳجهيءَ ڳالهہ ڪرڻ کان اڳ

نَجْوٰىكُمْ صَدَقَةً ۭ ذٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَاَطْهَرُ ۭ فَاِنْ لَّمْ

پنهنجي ڳالهہ ڪرڻ کان | خيرات ڪي، | اهو | ڀلو آهي | توهان لاءِ | ۽ | تمام پاڪ، | پوءِ جي | نہ

ڀريائين خيرات ڏيو. اهو (ڪم) اوهان لاءِ ڀلو ۽ تمام سٺو آهي. پوءِ جيڪڏهن ڪجهہ نہ لهو تہ بيشڪ

تَجِدُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢﴾ ءَاَشْفَقْتُمْ اَنْ تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيْ

لهو ڪجهہ بہ | تہ | الله | بخشيندڙ مهربان آهي. | ڇا ڊڄي ويا آهيو توهان | جو | پيش ڪريو | اڳ ۾

الله بخشڻهار مهربان آهي. اوهين (انهيءَ ڳالهہ کان) ڊڄي ويو ڇا؟ تہ پنهنجيءَ ڳجهيءَ ڳالهہ چوڻ کان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نَجْوٰىكُمْ صَدَقٰتٍ ۭ فَاِذْ لَمْ تَفْعَلُوْا وَتَابَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ

ڳجهي ڳالهه پنهنجيءَ کان خيراتون، پوءِ جڏهن نه ڪيو توهان ۽ معاف ڪيو الله توهان کي

پهريائين خيرات ڏيو؟ پوءِ جڏهن اوهان (ائين) نه ڪيو ۽ الله اوهان کان ٽارو ڪيو

فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۭ

پوءِ قائم ڪريو نماز ۽ ڏيو زڪوات ۽ تابعداري ڪريو الله ۽ سندس رسول جي،

تڏهن (هاڻي) نماز پڙهندا رهو ۽ زڪوات ڏيندا رهو ۽ الله ۽ سندس پيغمبر جو چيو مڃيو ۽ جيڪي

وَاللّٰهُ خَبِيْرٌ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٣﴾ ع اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا قَوْمًا

۽ الله خبر رکندڙ آهي توهان جي عملن جي، ڇا نه ڏٺو تو انهن ڏي جن دوست رکيو اهڙي قوم کي

ڪندا آهيو تنهن جي الله خبر رکندڙ آهي. (اي پيغمبر!) اُنهن ڏانهن نه ڏٺو اٿيئي ڇا، جن هڪ اهڙيءَ قوم سان دوستي رکي

غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۭ مَا هُمْ مِّنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ ۙ وَيَحْلِفُوْنَ

جو ڪاوڙيو الله انهن تي، نه آهي توهان مان آهن ۽ نڪي انهن مان ۽ اهي قسم پيا کڻن

جن تي الله ڏمريو آهي. نڪي اهي (يعني منافق) اوهان مان آهن ۽ نڪي انهن (يهودين) مان آهن ۽ اهي

عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿١٤﴾ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ۭ

ڪوڙ تي حالانڪ اهي ڄاڻن پيا. تيار ڪيو آهي الله انهن لاءِ عذاب سخت،

ڄاڻي ٻجهي ڪوڙ تي قسم کڻندا آهن. اُنهن لاءِ الله سخت عذاب تيار ڪيو آهي.

اِنَّهُمْ سَاۗءَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٥﴾ اِتَّخَذُوْٓا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً

بيشڪ بڇڙو آهي اهو جيڪي ڪندا هئا. ورتائون پنهنجي قسمن کي ڍال ڪري

ڇو ته اهي جيڪي ڪندا هئا سو بڇڙو آهي. پنهنجن قسمن کي ڍال ڪري ورتو اٿن

فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿١٦﴾ لَنْ

پوءِ روڪيائون الله جي رستي کان تنهنڪري انهن لاءِ عذاب ذلت وارو آهي. هرگز نه

۽ الله جي واٽ کان (ماڻهن کي) جهليائون، تنهن ڪري اُنهن لاءِ خواري ڏيندڙ عذاب آهي.

تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْـــًٔا ۭ اُولٰۗىِٕكَ

بچائيندو انهن کي سندن مال ۽ نه سندن اولاد الله کان ذري پر، اهي

الله (جي عذاب) کان نڪي سندن مال ۽ نڪي سندن اولاد ڪجهه به ٽاريندو. اهي

اَصْحٰبُ النَّارِ ۭ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿١٧﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا

جهنمي آهن، اهي ان ۾ پيا هوندا. جنهن ڏينهن اٿاريندو الله انهن سڀني کي

دوزخي آهن. اهي ان ۾ سدائين رهندا. جنهن ڏينهن انهن مڙني کي الله اٿاريندو. تنهن ڏينهن سندن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَيَحْلِفُوْنَ لَهٗ كَمَا يَحْلِفُوْنَ لَكُمْ وَ يَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ عَلٰى

پوءِ قسم کڻندا ان وٽ جيئن قسم کڻندا آهن توهان وٽ ۽ ڀانئن ٿا تہ ڀاڻ بہ حق تي

آڏو (اٿين) قسم کڻندا جيئن اوهان جي آڏو قسم کڻندا آهن ۽ ڀانئيندا آهن تہ اِهي ڪنهن (چڱيءَ)

شَیْءٍ ؕ اَلَاۤ اِنَّهُمْ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ⑱ اِسْتَحْوَذَ عَلَیْهِمُ الشَّیْطٰنُ

آهن، خبردار اهي ئي ڪوڙا آهن. غالب ٿيو انهن تي شيطان

ڳالهہ تي آهن. خبردار ٿيو! بيشڪ اِهي اصل ڪوڙا آهن. مٿن شيطان غالب ٿي ويو آهي،

فَاَنْسٰهُمْ ذِكْرَ اللّٰهِ ؕ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ الشَّیْطٰنِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ حِزْبَ

پوءِ وساراياٿين انهن کان ياد الله جي، اهي آهن ٽولو شيطان جو، خبردار بيشڪ ٽولو

پوءِ انهن (جي دل) کان الله جي يادگيري وساراياٿين. اِهي (ماڻهو) شيطان جي جماعت آهن. خبردار (ٿيو! تہ) بيشڪ شيطان

الشَّیْطٰنِ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ⑲ اِنَّ الَّذِیْنَ یُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَ رَسُوْلَهٗۤ

شيطان جو، اهي ئي ٽوٽي ۾ آهن. بيشڪ جيڪي مخالفت ڪن ٿا الله ۽ ان جي رسول جي

جي جماعت ئي ٽوٽي واري آهي. بيشڪ جيڪي الله ۽ سندس پيغمبر (جي حڪم) جي مخالفت ڪندا آهن،

اُولٰٓئِكَ فِی الْاَذَلِّیْنَ ⑳ كَتَبَ اللّٰهُ لَاَغْلِبَنَّ اَنَا وَ رُسُلِیْ ؕ

اهي ڪي ڪمزور آهن. فيصلو ڪيو الله تہ ضرور ڇانئجي ويندس مان ۽ منهنجا رسول،

سي تمام خواريءَ وارن (ذليل ماڻهن) ۾ آهن. الله لکي ڇڏيو آهي تہ آءٌ ضرور غالب رهندس ۽ منهنجا پيغمبر بہ،

اِنَّ اللّٰهَ قَوِیٌّ عَزِیْزٌ ㉑ لَا تَجِدُ قَوْمًا یُّؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَ الْیَوْمِ

بيشڪ الله سگهارو آهي زبردست آهي، نہ لهندين تون اهڙا ماڻهو جي مڃين، الله کي ۽ ڏينهن

ڇو تہ الله سگهارو زبردست آهي. (اي پيغمبر!) اهڙا قوم جيڪا الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي مڃيندي هجي، تنهن کي تون (هن وصف سان)

الْاٰخِرِ یُوَآدُّوْنَ مَنْ حَآدَّ اللّٰهَ وَ رَسُوْلَهٗ وَ لَوْ كَانُوْۤا اٰبَآءَهُمْ

قيامت کي جو دوستي رکن انهن سان جيڪي مخالف ٿيا الله ۽ ان جي رسول جا ٽوٽي هجن اهي سندس پيءُ ڏاڏا

نہ ڏسندين تہ جنهن الله ۽ سندس پيغمبر جي مخالفت ڪئي آهي، تنهن سان دوستي رکندا هجن، توڙي جو اهي (ماڻهو) سندن ابا ڏاڏا

اَوْ اَبْنَآءَهُمْ اَوْ اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَشِیْرَتَهُمْ ؕ اُولٰٓئِكَ كَتَبَ فِیْ

يا پٽ پوٽا يا ڀائر انهن جا يا مائٽ انهن جا، اهي ئي آهن جو لکيائين

يا سندن پٽ يا سندن ڀائر يا سندن مائٽ هجن. اِهي (مومن اهي) آهن، جن جي دلين ۾ الله ايمان لکيو آهي

قُلُوْبِهِمُ الْاِیْمَانَ وَ اَیَّدَهُمْ بِرُوْحٍ مِّنْهُ ؕ وَ یُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ

انهن جي دلين ۾ ايمان کي ۽ مدد ڪيائين انهن جي پنهنجي فيض سان، ۽ داخل ڪندو انهنکي باغن ۾

۽ جن کي پنهنجي ڳجهي فيض سان مدد ڏني اٿس ۽ انهن کي اهڙن باغن ۾ داخل ڪندو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُمْ

وهن ٿيون | جن جي هيٺان | واهيون | سدائين رهندا | ان ۾ | راضي ٿيو | الله | انهن کان

جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن، هو انهيءَ ۾ سدائين رهندا، الله کانئن راضي ٿيو ۽ اهي کانئس راضي ٿيا،

وَرَضُوْا عَنْهُ ؕ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ اللّٰهِ ؕ اَلَآ اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٢٢﴾

۽ اهي راضي ٿيا الله کان. | اهي آهن | لشڪر | الله جو. | خبردار بيشڪ | لشڪر | الله جو اهي ئي | ڪامياب ٿيندڙ آهن.

اهي الله جي جماعت آهن، خبردار (ٿيو! ته) بيشڪ الله جي جماعت ئي ڪامياب ٿيندڙ آهن.

سُوْرَةُ الْحَشْرِ مَدَنِيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اٰيَاتُهَا ٢٤ رُكُوْعَاتُهَا ٣

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١﴾

پاڪائي بيان ڪئي | الله جي | هر شيءِ جا | آسمانن ۾ | ۽ جا | زمين ۾ آهي، | ۽ اهو | زبردست | پڪي ڪم وارو آهي.

جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو (سڀ) الله جي پاڪائي بيان ڪندو آهي ۽ اهو غالب حڪمت وارو آهي.

هُوَ الَّذِىْٓ اَخْرَجَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ مِنْ

اهو | جنهن | ڪڍي ڇڏيو | انهن کي | جن ڪفر ڪيو | ڪتاب وارن مان

(الله) اهو آهي جنهن ڪتاب وارن مان ڪافرن کي سندن گهرن مان پهرينءَ ئي ويڙهه ۾

دِيَارِهِمْ لِاَوَّلِ الْحَشْرِ ؕ مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ يَّخْرُجُوْا وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ

سندن گهرن کان | پهرين | ويڙهه ۾، | نه ٿي ڀانيو توهان | ته | اهي ڪو نڪرندا | ۽ | انهن ڀانيو هو ته

ٻاهر ڪڍي ڇڏيو. (اي مسلمانو!) انهن جي نڪرڻ جو اوهين ڪو گمان نه ڪندا هيو ۽ اهي ڀائيندا هئا ته

مَّانِعَتُهُمْ حُصُوْنُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَاَتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ

بچائيندا انهن کي | سندن ڪوٽ | الله جي عذاب کان | پوءِ پهتو انهن تي | الله | اتان جو | نه

الله جي (عذاب) کان سندن قلعا کين بچائڻ وارا هوندا، پوءِ (اتان) وٽن الله (جو عذاب) پهتو

يَحْتَسِبُوْا وَقَذَفَ فِىْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُوْنَ بُيُوْتَهُمْ

گمان ڪيائون | ۽ | وڌائين | انهن جي دلين ۾ | ڌاڪو | جو ڊاهڻ لڳا | پنهنجا گهر

جتان ڄاڻندا ئي نه هئا ۽ سندن دلين ۾ اهڙي دهشت وڌائين جو پنهنجن هٿن سان ۽ مسلمانن

بِاَيْدِيْهِمْ وَاَيْدِى الْمُؤْمِنِيْنَ ۗ فَاعْتَبِرُوْا يٰٓاُولِى الْاَبْصَارِ ﴿٢﴾

پنهنجن هٿن سان | ۽ | هٿن | مسلمانن جي سان | پوءِ عبرت وٺو | اي اکين وارؤ

جي هٿن سان پنهنجن گهرن کي (پاڻ) ڊاهڻ لڳا، تنهن ڪري اي اکين وارؤ! عبرت وٺو!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَوْلَآ اَنْ كَتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَآءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا ط

۽ جيڪڏهن نہ | لکي ها | الله | مٿن | جلاوطني | تہ ضرور عذاب ڪرين ها | دنيا ۾

۽ جيڪڏهن الله مٿن جلاوطني نہ لکي ها تہ ڪين (بيءِ طرح) دنيا ۾ عذاب ڪري ها ۽ انهن کي

وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ۝٣ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَآقُّوا اللّٰهَ

۽ آهي انهن لاءِ | آخرت ۾ | عذاب باهہ جو. | اهو | هن ڪري تہ انهن | مخالفت ڪئي | الله

آخرت ۾ (بہ) باهہ جو عذاب آهي. اِهو (عذاب) هن ڪري آهي جو انهن الله ۽ سندس پيغمبر جي

وَرَسُوْلَهٗ ج وَمَنْ يُّشَآقِّ اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝٤

۽ ان جي رسول جي، | ۽ | جيڪو | مخالفت ڪندو | الله جي | پوءِ بيشڪ | الله | سخت | عذاب ڪندڙ آهي.

مخالفت ڪئي ۽ جيڪو الله جي مخالفت ڪندو تہ بيشڪ الله سخت عذاب (ڪرڻ) وارو آهي.

مَا قَطَعْتُمْ مِّنْ لِّيْنَةٍ اَوْ تَرَكْتُمُوْهَا قَآئِمَةً عَلٰٓى اُصُوْلِهَا

جيڪي | وڍيا توهان وڻ | کجين جا | يا | جيڪي ڇڏيوَ | بيهندڙ | پاڙن تي

(اي مؤمنو!) جيڪي کجين جا وڻ وڍيوَ يا انهن کي پنهنجين پاڙن تي (اصلوڪيءَ حالت ۾) بيٺل ڇڏيوَ

فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيُخْزِيَ الْفٰسِقِيْنَ ۝٥ وَمَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ

سو حڪم الله جي سان | ۽ | جيئن تہ خوار ڪري | بدڪارن کي. | ۽ جيڪي | مال ڏياريو | الله | پنهنجي رسول کي

سو الله جي حڪم سان ۽ هن لاءِ هو تہ بدڪارن (ڪافرن) کي خوار ڪري. ۽ انهن (يعني بني نضير جي مالن) مان جيڪو

مِنْهُمْ فَمَآ اَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَّلَا رِكَابٍ وَّلٰكِنَّ

انهن وٽان | پوءِ نہ | ڊوڙايا توهان | انهيءَ تي | گهوڙا | ۽ نہ ڪي | اُٺ | پر

(مال) الله پنهنجي پيغمبر کي هٿ ۾ ڏنو تنهن تي اوهان نڪي گهوڙا ۽ نڪي ڪي اُٺ ڊوڙايا هئا، پر

اللّٰهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهٗ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ ط وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٦

الله | قبضو ڏئي ٿو | پنهنجي رسولن کي | جنهن تي | چاهي، | ۽ | الله | هر شيءِ تي | سگهہ رکندڙ آهي.

الله پنهنجن پيغمبرن کي جنهن تي وڻيس (تنهن تي) غالب ڪندو آهي ۽ الله سڀڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي.

مَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى فَلِلّٰهِ وَلِلرَّسُوْلِ

جيڪي | مال ڏياريو | الله | پنهنجي رسول کي | ڳوٺن وارن کان | سو الله لاءِ آهي | ۽ | رسول لاءِ

ڳوٺاڻن (جي مالن) مان جيڪي الله پنهنجي پيغمبر کي هٿ ۾ ڏنو سو خاص الله لاءِ ۽ پيغمبر لاءِ

وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ لا

۽ | مائٽن | ۽ | يتيمن | ۽ | مسڪينن | ۽ | مسافر لاءِ

۽ (پيغمبر جي) مائٽن لاءِ ۽ يتيمن ۽ مسڪينن ۽ مسافرن لاءِ آهي (اِهو هن لاءِ بيان ڪيو ويو)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَيْ لَا يَكُوْنَ دُوْلَةًۢ بَيْنَ الْاَغْنِيَآءِ مِنْكُمْ ؕ وَمَآ اٰتٰىكُمُ

جيئن تہ نہ ٿئي ‏ اهو مال ذاتي ملڪيت ‏ آسودن جي وچ ۾ ‏ توهان مان ‏ ۽ جيڪي ڏئي توهان کي

تہ اهو (مال رڳو) اوهان مان دنياداارن جي درميان ڏيڻ وٺڻ ۾ نہ رهي ۽ جيڪي پيغمبر اوهان کي ڏئي

الرَّسُوْلُ فَخُذُوْهُ ۗ وَمَا نَهٰىكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوْا ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ

رسول ‏ پوءِ وٺو ان کي، ‏ ۽ روڪي توهان کي ‏ جنهن کان ‏ پوءِ رڪجي پئو، ‏ ۽ ڊڃو ‏ الله کان،

سو وٺو ۽ جنهن کان اوهان کي جهلي تنهن کي ڇڏي ڏيو ۽ الله کان ڊڄو. ڇو تہ الله سخت عذاب

اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۘ ۝٧ لِلْفُقَرَآءِ الْمُهٰجِرِيْنَ الَّذِيْنَ

ڇو تہ ‏ الله ‏ سخت ‏ عذاب ڪندڙ آهي. ‏ (۽ اهو مال) غريب ‏ مهاجرن لاءِ آهي ‏ جيڪي

(ڪرڻ) وارو آهي. (۽ اهو مٿي ڄاڻايل فيءِ جو مال) انهن هجرت ڪرڻ وارن مسڪينن لاءِ (بہ) آهي، جن کي

اُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَاَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنَ

ڪڍيا ويا ‏ پنهنجي گهرن ‏ ۽ ملڪيتن مان ‏ اهي گهرن ٿا ‏ رزق

سندن گهرن ۽ سندن مالن مان ٻاهر ڪڍيو ويو. جيڪي (پنهنجي) الله کان فضل ۽ (سندس)

اللّٰهِ وَرِضْوَانًا وَّيَنْصُرُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ

الله کان ‏ ۽ رضامندو ‏ ۽ مدد ڪن ٿا ‏ الله ‏ ۽ سندس رسول جي، ‏ اهي ‏ ئي

رضامندي طلبيندا آهن ۽ الله کي ۽ سندس پيغمبرن کي مدد ڏيندا آهن، اهي ئي سچا آهن.

الصّٰدِقُوْنَ ۚ ۝٨ وَالَّذِيْنَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْاِيْمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ

سچا آهن. ‏ ۽ انهن لاءِ جيڪي ‏ رهيا ‏ گهر ۾ ‏ ۽ رهيا ايمان ۾ ‏ انهن کان اڳ ۾

۽ (انهن لاءِ بہ آهي) جن دارالاسلام (يعني مديني) ۾ ۽ ايمان ۾ مهاجرن کان اڳ گهر ٻڌايو.

يُحِبُّوْنَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُوْنَ فِيْ صُدُوْرِهِمْ

اهي پيار ڪن ٿا ‏ انهن سان جن ‏ هجرت ڪئي ‏ انهن ڏانهن ‏ ۽ نہ ‏ ٿا لهن ‏ پنهنجي دلين ۾

جيڪو وٽن لڏي اچي تنهن کي دوست رکندا آهن ۽ جيڪي مهاجرن کي ڏنو ويو، تنهن بابت پنهنجين دلين ۾

حَاجَةً مِّمَّآ اُوْتُوْا وَيُؤْثِرُوْنَ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ

ڪا خواهش ‏ ان شيءِ جي جيڪا ڏني ويئي انهن کي ‏ ۽ اڳرو ڪن ٿا انهن کي ‏ پاڻ کان ‏ جيتوڻيڪ هجي ‏ کين

ڪا پريشاني نہ لهندا آهن ۽ (ٻين کي) پاڻ تي ترجيح ڏيندا آهن، توڻيڪ کين کو احتياج بہ هوندو آهي

خَصَاصَةٌ ؕ وَمَنْ يُّوْقَ شُحَّ نَفْسِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۚ ۝٩

بک، ‏ ۽ جيڪو بچايو وڃي ٿو ‏ لالچ ‏ نفس جي کان ‏ پوءِ اهي ئي ‏ مراد ماڻيندڙ آهن.

۽ جن کي سندن نفس جي حرص کان بچايو ويو سي ئي ڇٽڻ وارا آهن. ۽ (اهو مال انهن لاءِ بہ آهي)

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالَّذِيْنَ جَآءُوْ مِنْۢ بَعْدِهِمْ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَ

۽ انهن لاءِ به جيڪي | آيا | انهن کان پوءِ | چون ٿا | اي پالڻهار اسانجا | بخش اسان کي | ۽

جيڪي انهن (يعني مهاجرن ۽ انصارن) کان پوءِ آيا. چوندا آهن ته اي اسان جا پالڻهار! اسان کي بخش ۽

لِاِخْوَانِنَا الَّذِيْنَ سَبَقُوْنَا بِالْاِيْمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِيْ قُلُوْبِنَا

اسان جي ڀائرن کي | جيڪي | اڳي ٿي گذريا اسان کان | ايمان سان | ۽ نه | وجهه | اسانجي دلين ۾

اسان جي (انهن) ڀائرن کي (به) جن ايمان آڻڻ ۾ اسان کان اڳرائي ڪئي ۽ مومنن بنسبت اسان جي دلين ۾

غِلًّا لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا رَبَّنَآ اِنَّكَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٠﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى

کوٽ | ايمان وارن لاءِ | اي پالڻهار اسانجا | بيشڪ تون ٿي | نرمي ڪندڙ | رحم ڪندڙ آهين. | ڇا نه ڏٺو تو | انهن

ڪو کوٽ نه وجهه. اي اسان جا پالڻهار! بيشڪ تون ڏاڍو شفقت ڪندڙ مهربان آهين. انهن ڏانهن نه ڏٺو اٿيئي ڇا؟

ع ٢

الَّذِيْنَ نَافَقُوْا يَقُوْلُوْنَ لِاِخْوَانِهِمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ

ڏي جن | منافقي ڪئي | چون ٿا | ڀائرن پنهنجن کي | جن | ڪفر ڪيو | اهل

جيڪي منافق ٿيا جي پنهنجن انهن ڀائرن کي چوندا آهن جيڪي ڪتاب وارن مان منڪر آهن. ته (قسم آهي! ته)

الْكِتٰبِ لَىِٕنْ اُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيْعُ فِيْكُمْ

ڪتاب مان | ته جيڪڏهن | توهان کي ڪيڍيو ويو ته | اسان ضرور نڪرنداسون | توهان سان گڏ | ۽ نه | چيو وٺنداسون | توهان ۾

جيڪڏهن اوهان کي (وطن مان) تڙايو ويو ته (اسين به) اوهان سان گڏ نڪرنداسون ۽ اوهان جي حق ۾ ڪڏهن به ڪنهن جو چيو

اَحَدًا اَبَدًا ۙ وَّاِنْ قُوْتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّهُمْ

ٻئي ڪنهن جو | ڪڏهين به | ۽ جيڪڏهن جنگ ٿي ڪئي توهان سان ته | ضرور مدد ڪنداسون توهان جي | ۽ | الله | شاهدي ڏئي ٿو | ته اهي

نه مڃينداسون ۽ جيڪڏهن اوهان سان ويڙهه ڪئي ويندي ته اوهان جي ضرور مدد ڪنداسون. الله شاهدي ٿو ڏئي ته اهي

لَكٰذِبُوْنَ ﴿١١﴾ لَىِٕنْ اُخْرِجُوْا لَا يَخْرُجُوْنَ مَعَهُمْ ۚ وَلَىِٕنْ قُوْتِلُوْا

ڪوڙا آهن. | جيڪڏهن | اهي ڪيڍيا ويا ته | هي نه نڪرندا | انهن سان گڏ، | ۽ جيڪڏهن | جنگ ڪئي وئي انهن سان ته

پڪ ڪوڙا آهن. (قسم آهي! ته) جيڪڏهن (ڪتاب وارن کي وطن مان) تڙيو ته (اهي منافق) ساڻن (وطن مان) نه نڪرندا ۽ جيڪڏهن انهن سان

لَا يَنْصُرُوْنَهُمْ ۚ وَلَىِٕنْ نَّصَرُوْهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْاَدْبَارَ ۟ ثُمَّ لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿١٢﴾

هي ڪو نه مدد ڪندن، | ۽ جيڪڏهن | مدد ڪيائون انهن جي | ته ضرور ڦيرائيندا | پٺيون ڏئي، | پوءِ | نه | مدد ڪيا ويندا.

جنگ ڪبي ته ڪين مدد نه ڏيندا، پر جيڪڏهن (ڪئي) ڪين مدد ڏيندا به ته ضرور (پنهنجون) پٺيون ڦيرائيندا. وري (پوءِ ڪنهن به) ڪين مدد نه ڏبي!

لَاَنْتُمْ اَشَدُّ رَهْبَةً فِيْ صُدُوْرِهِمْ مِّنَ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ

يقينن توهان | تمام سخت | دهشت وارا آهيو | انهن جي دلين ۾ | الله کان به وڌيڪ، | اهو | هن ڪري ته اهي

(اي مسلمانو!) بيشڪ اوهين انهن جي دلين ۾ الله کان (به) وڌيڪ دهشت وارا آهيو. اهو هن ڪري جو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قَوۡمٌ لَّا يَفۡقَهُوۡنَ ﴿١٣﴾ لَا يُقَاتِلُوۡنَكُمۡ جَمِيۡعًا اِلَّا فِىۡ قُرًى مُّحَصَّنَةٍ

ماڻهو نہ ٿا سمجهہ رکن. ڪونہ مقابلو ڪندا توهان سان گڏجي مگر ڳوٺن قلعي وارن ۾

اهي بي سمجهہ قوم آهن. (سڀ) هڪ هنڌ تي اوهان سان (ٻاهر ڪڍهن) ويڙهہ نہ ڪندا، پر قلعي وارن (مضبوط) ڳوٺن ۾

اَوۡ مِنۡ وَّرَآءِ جُدُرٍؕ بَاۡسُهُمۡ بَيۡنَهُمۡ شَدِيۡدٌؕ تَحۡسَبُهُمۡ

يا پٺيان ڀتين ڪان، ويڙهہ انهن جي پاڻ ۾ سخت آهي، تون ڀانئين ٿو انهن کي

يا ڀتين جي آڙ ۾ (ڪندا) پاڻ ۾ انهن جي ويڙهہ تمام سخت پيل آهي، ڪين (مصلحت ۾) گڏ ٿيل ڀائيندو آهين،

جَمِيۡعًا وَّقُلُوۡبُهُمۡ شَتّٰىؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمۡ قَوۡمٌ لَّا يَعۡقِلُوۡنَۚ ﴿١٤﴾

گڏيل پر دليون سندن ڌار آهن، اهو هن ڪري تہ اهي ماڻهو نہ ٿا عقل رکن،

پر انهن جون دليون ڌار ڌار آهن. اِهو هن ڪري جو اِهي بيعقل قوم آهن. (سندن مثال)

كَمَثَلِ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ قَرِيۡبًا ذَاقُوۡا وَبَالَ اَمۡرِهِمۡۚ وَ

جيئن مثال انهن جو جيڪي هئا انهن کان ڪجهہ اڳي چکيائون سزا پنهنجي ڪئي جي، ۽

انهن جي مثال جهڙو آهي، جيڪي ڪانئن ڪجهہ اڳ هئا (جن) پنهنجي ڪئي جي سزا چکي ۽

لَهُمۡ عَذَابٌ اَلِيۡمٌۚ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ الشَّيۡطٰنِ اِذۡ قَالَ لِلۡاِنۡسَانِ

انهن لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ آهي، جهڙو مثال شيطان جو جڏهن چوي ٿو ماڻهوءَ کي

انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي. (ڪتاب وارن سان، منافقن جو مثال) شيطان جي مثال وانگر آهي. جڏهن ماڻهوءَ کي چوندو آهي تہ ڪافر ٿيءُ،

اكۡفُرۡۚ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ اِنِّىۡ بَرِىۡٓءٌ مِّنۡكَ اِنِّىۡۤ اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ

ڪفر ڪر، پوءِ جڏهن ان ڪفر ڪيو چوندو آهي مان بيزار آهيان تو کان بيشڪ مان ڊڄان ٿو الله جهانن

پوءِ جنهن مهل ڪافر ٿيو (تنهن مهل هو) چوندو آهي تہ بيشڪ آءٌ توکان بيزار آهيان، آءٌ جهانن جي پالڻهار کان ڊڄان ٿو.

الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿١٦﴾ فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَاۤ اَنَّهُمَا فِى النَّارِ خَالِدَيۡنِ فِيۡهَاؕ

جي پالڻهار کان. پوءِ آهي پڇاڙي ٻنهي جي تہ اهي ٻئي هوندا باهہ ۾ هميشہ رهندڙ ان ۾،

پوءِ (شيطان ۽ ماڻهوءَ) ٻنهي جي پڇاڙي هيئن ٿي تہ ٻئي اُتي باهہ ۾ هميشہ هوندا ۽ اها

وَ ذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الظّٰلِمِيۡنَ ﴿١٧﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ

۽ اها آهي سزا ظالمن جي. اي ايمان وارؤ! ڊڄو الله کان

ظالمن جي سزا آهي. اي ايمان وارؤ! الله کان ڊڄو ۽ جڳائي تہ سيڪو شخص سوچي تہ سڀاڻي (قيامت)

وَلۡتَنۡظُرۡ نَفۡسٌ مَّا قَدَّمَتۡ لِغَدٍۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَؕ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيۡرٌۢ

۽ پل ڏسي هر نفس تہ ڇا پيش ڪيائين سڀاڻي لاءِ، ۽ ڊڄو الله کان، بيشڪ الله خبر رکندڙ آهي

لاءِ ڇا اڳي موڪليو اٿس ۽ (وري بہ) الله کان ڊڄندا رهو، ڇو تہ جيڪي اوهين ڪندا آهيو، تنهن بابت الله خبر رکندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ نَسُوا اللّٰهَ فَاَنْسٰىهُمْ

توهان جي عملن جي. ۽ نہ ٿيو انهن جهڙا جن وساريو الله کي پوءِ وساريائين

۽ (اوهين) انهن جهڙا نہ ٿيو جن الله کي وساريو، پوءِ الله انهن کان سندن نفسن (جي اصلاح) کي وسرائي ڇڏيو.

اَنْفُسَهُمْ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِيْٓ اَصْحٰبُ النَّارِ

انهن کان سندن جانيون اهي ئي بدڪار آهن. نہ برابر ٿيندا دوزخ وارا

اهي ئي بيدين آهن. دوزخي ۽ بهشتي (پاڻ ۾) برابر نہ آهن.

وَاَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ؕ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ﴿٢٠﴾ لَوْ اَنْزَلْنَا

۽ بهشت وارا. صاحب بهشت جا اهي ئي مراد ماڻيندڙ آهن. جيڪڏهن لاهيون ها

بهشتي ئي مراد ماڻيندڙ آهن. جيڪڏهن هن قرآن کي ڪنهن جبل تي نازل

هٰذَا الْقُرْاٰنَ عَلٰى جَبَلٍ لَّرَاَيْتَهٗ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ

هيءُ قرآن ڪنهن جبل تي تہ ڏسين ها انکي دٻجي ويندڙ ڦاٽي پوندڙ. ڊپ

ڪريون ها تہ ضرور ان کي الله جي خوف کان عاجزي ڪندڙ، پرزا پرزا ٿيل

اللّٰهِ ؕ وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢١﴾

الله جي کان. ۽ اهي مثال ٻڌائيندا آهيون ماڻهن کي تہ مَن اهي ڌيان ڪن.

ڏسين ها ۽ اهي مثال ماڻهن لاءِ بيان ڪريون ٿا تہ مَن اهي سوچ ڪن.

هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۚ هُوَ

اهو الله آهي جو ناهي ڪوبہ عبادت جي لائق سواءِ انجي، ڄاڻندڙ ڳجهہ ۽ ظاهر ڪي، اهو

الله اهو آهي جنهن کان سواءِ (ٻيو) ڪو عبادت جي لائق ئي نہ آهي، (جو) ڳجهہ ۽ ظاهر جو ڄاڻندڙ آهي. اهو

الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ اَلْمَلِكُ

ٻاجهارو مهربان آهي. اهو الله آهي جو ناهي ڪوبہ عبادت جي لائق سواءِ ان جي، بادشاهہ

ٻاجهارو مهربان آهي. الله اهو آهي جنهن کان سواءِ (ٻيو) ڪو عبادت جو لائق ئي نہ آهي، (جو) بادشاهہ

الْقُدُّوْسُ السَّلٰمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيْزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ؕ

پاڪ ذات سلامتي ڏيندڙ امن ڏيندڙ نگهبان زبردست جهڪائيندڙ وڏائي وارو.

تمام پاڪ ذات، (سڀني عيبن کان) سلامت، امن ڏيڻ وارو، نگهبان، غالب، زبردست وڏائيءَ جو سائين آهي،

سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَآءُ

پاڪ آهي الله انهن جي شريڪ ڪرڻ کان. اهو الله پيدا ڪندڙ نئون بنائيندڙ شڪليون ٺاهيندڙ آهي انجا سڀ نالا

انهن جي شريڪ مقرر ڪرڻ کان الله پاڪ آهي. اهو الله خلقڻهار، نئون بڻائيندڙ شڪليون ٺاهيندڙ آهي. ان جا (سڀ) سهڻا نالا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْحُسْنٰى ؕ يُسَبِّحُ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢٤﴾ ع

چڱا آهن. پاڪائي پڙهن ٿا ان جي جيڪي بہ آسمانن ۾ زمين ۾ آهن. ۽ اهوئي زبردست ڏاهپ وارو آهي.

جيڪي (بہ) آسمانن ۽ زمين ۾ آهن سي (سڀ) سندس پاڪائي بيان ڪندا آهن ۽ اهو غالب حڪمت وارو آهي.

سُوْرَةُ الْمُمْتَحِنَةِ مَدَنِيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ١٣ — رُكُوْعَاتُهَا ٢

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا عَدُوِّيْ وَعَدُوَّكُمْ اَوْلِيَآءَ

اي ايمان وارو! نہ وٺو دشمن منهنجا ۽ دشمن پنهنجا دوست ڪري

اي ايمان وارو! منهنجي دشمن ۽ پنهنجي دشمن کي دوست (ڪري) نہ وٺو. انهن ڏانهن دوستيءَ

تُلْقُوْنَ اِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوْا بِمَا جَآءَكُمْ مِّنَ الْحَقِّ ۚ

رسائي ٿا ڪريو، انهن ڏانهن دوستي جي ڪري هو ڏانهن انڪار ڪيائون ان جو جيڪي آيو توهان وٽ سچو دين،

جا پيغام موڪليو ٿا، حالانڪ جيڪي اوهان وٽ سچو دين آيو آهي، تنهن جا (اهي) منڪر ٿي چڪا آهن.

يُخْرِجُوْنَ الرَّسُوْلَ وَاِيَّاكُمْ اَنْ تُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ رَبِّكُمْ ؕ اِنْ

ڪڍن ٿا وطن مان رسول کي ۽ توهان کي هن ڪري جو مڃيو ٿا الله پنهنجي رب کي، جيڪڏهن

پيغمبر کي ۽ اوهان کي (پنهنجن ديسن مان) هن ڪري لوڏين ٿا جو پنهنجي پالڻهار الله تي ايمان آندو اٿو.

كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِيْ سَبِيْلِيْ وَابْتِغَآءَ مَرْضَاتِيْ

نڪتا آهيو اوهان لڙائيءَ لاءِ منهنجي راهہ ۾ ۽ طلبڻ رضا منهنجي لاءِ

(ڪين دوست ڪري نہ وٺو) جيڪڏهن (خاص) منهنجيءَ واٽ ۾ جهاد ڪرڻ لاءِ ۽ منهنجي رضامندي حاصل ڪرڻ لاءِ (پنهنجن ديسن مان) نڪتا آهيو.

تُسِرُّوْنَ اِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ ۖ وَاَنَا اَعْلَمُ بِمَاۤ اَخْفَيْتُمْ وَمَاۤ

ڳجهي موڪليو ٿا انهن ڏانهن دوستي ۽ آءٌ چاڻان ٿو اهو جيڪي لڪايو ٿا ۽ جيڪي

انهن ڏانهن دوستيءَ جو ڳجهو پيغام (ڇو) ٿا موڪليو؟ حالانڪ جيڪي لڪايو ٿا ۽ جيڪي ظاهر ڪريو ٿا، سو آءٌ

اَعْلَنْتُمْ ؕ وَمَنْ يَّفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ﴿١﴾

ظاهر ڪريو ٿا. ۽ جيڪو ڪندو اهو ڪم اوهان مان تہ بيشڪ ڀُلي ويو سڌي رستي کان.

چڱيءَ طرح ڄاڻندو آهيان. ۽ اوهان مان جيڪو اهو (ڪم) ڪندو سو بيشڪ سڌو رستو ڀليو!

اِنْ يَّثْقَفُوْكُمْ يَكُوْنُوْا لَكُمْ اَعْدَآءً وَّيَبْسُطُوْۤا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ

جيڪڏهن لهندا توهان کي ٿيندا توهان جا دشمن ۽ ڊگها ڪندا توهان ڏانهن هٿ پنهنجا

جيڪڏهن (ڪافر) اوهان کي (ڪٿي بہ) لهندا تہ اوهان جا (پڪا) ويري هوندا ۽ اوهان ڏانهن پنهنجا هٿ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاَلْسِنَتَهُمْ بِالسُّوْٓءِ وَوَدُّوْا لَوْ تَكْفُرُوْنَ ۝٢ لَنْ تَنْفَعَكُمْ اَرْحَامُكُمْ

۽ زبانون پنهنجون برائي سان ۽ چاهين ٿا ته جيڪر توهان به ڪافر ٿيو. هرگز نه فائدو ڏيندين توهان کي مائٽيون توهانجون

۽ پنهنجون زبانون ايذاءِ لاءِ ڊگهيون ڪندا ۽ گهرندا ته جيڪر (ڪنهن طرح اوهين) ڪافر ٿيو. ڪڏهن به اوهان کي اوهان جا مائٽ

وَلَآ اَوْلَادُكُمْ ۚ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا

۽ نڪي اولاد توهان جي، قيامت ڏينهن، فيصلو ڪندو توهانجي وچ ۾ ۽ الله توهان جي

۽ نڪي اوهان جو اولاد قيامت جي ڏينهن ڪو فائدو ڏيندو. اوهان جي وچ ۾ (الله) فيصلو ڪندو ۽

تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝٣ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ

عملن کي ڏسندڙ آهي. بيشڪ آهي اوهان لاءِ پيروي سٺي ابراهيم ۾

جيڪي (اوهين) ڪندا آهيو، سو الله ڏسندڙ آهي. بيشڪ ابراهيم ۽ جيڪي ساڻس هئا تن (جي ڳالهين) ۾ اوهان لاءِ چڱي

وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ ۚ اِذْ قَالُوْا لِقَوْمِهِمْ اِنَّا بُرَءٰٓؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا

۽ انهن ۾ جيڪي ان سان گڏ هئا، جڏهن چيائون پنهنجي قوم کي ته يقينن اسان بيزار آهيون توهان کان ۽ انهن کان جنکي

پيروي آهي، جڏهن پنهنجيءَ قوم کي چيائون ته، بيشڪ اسين اوهان کان ۽ جن کي الله کان سواءِ (اوهين) پوڄيندا آهيو

تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۫ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ

پوڄيندا آهيو الله کانسواءِ انڪار ڪيوسون توهان جو ۽ پڌري ٿي اسان ۽ توهان جي وچ ۾

تن کان بيزار آهيون. اوهان جا منڪر ٿي چڪاسون ۽ اسان جي ۽ اوهان جي وچ ۾ هميشه دشمني

الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَآءُ اَبَدًا حَتّٰى تُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَحْدَهٗٓ اِلَّا

دشمني ۽ ڪاوڙ هميشه لاءِ جيسين ايمان آڻيو الله اڪيلي تي سواءِ

۽ وير (ايستائين) پڌرو ٿي چڪو جيستائين هڪ الله تي ايمان (نه) آڻيندؤ پر ابراهيم جو

قَوْلَ اِبْرٰهِيْمَ لِاَبِيْهِ لَاَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَآ اَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللّٰهِ

هڪ ڳالهه ابراهيم جي پنهنجي پيءُ لاءِ ته ضرور معافي گهرندس تو لاءِ حالانڪ ناهيان مالڪ تو لاءِ الله وٽان

پنهنجي پيءُ کي (هيءُ) چوڻ (پيروي جوڳو نه آهي) ته تو لاءِ ضرور بخشش گهرندس ۽ الله وٽان تو لاءِ

مِنْ شَيْءٍ ۗ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَاِلَيْكَ اَنَبْنَا وَاِلَيْكَ

ڪنهن شيءِ جو، اي رب اسانجا توتي پروسو ڪيوسون ۽ توڏانهن موٽياسون ۽ توڏانهن ئي

ڪجهه به نه ٿو ڪري سگهان (ابراهيم ۽ سندس ساٿين چيو ته) اي اسان جا پالڻهار! تو تي پروسو ڪيوسون ۽ توڏانهن موٽياسون

الْمَصِيْرُ ۝٤ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَاغْفِرْ لَنَا

موٽڻ آهي. اي رب اسان جا نه ڪر اسان کي زيردست ڪافرن جو ۽ بخش اسان کي

۽ توڏانهن (ئي) موٽڻو آهي. اي اسان جا پالڻهار! اسان کي ڪافرن جو زيردست نه ڪر! ۽ اي اسان جا پالڻهار!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبَّنَا ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ⑤ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيْهِمْ

اي رب اسان جا، بيشڪ تون ئي زبردست حڪمت وارو آهين. يقينن آهي توهان لاءِ انهن ۾

اسان کي بخش! چو تہ تون ئي غالب حڪمت وارو آهين. بيشڪ انهيءَ (مٿينءَ) جماعت ۾ چڱي پيروي اوهان

اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ ؕ وَمَنْ

پيروي چڱي ان ماڻهوءَ لاءِ جيڪو اميد رکي ٿو الله ۾ ۽ ڏينهن قيامت ۾، ۽ جيڪو

مان انهي لاءِ آهي، جيڪو الله (جي ملاقات) ۽ قيامت جي ڏينهن (جي اچڻ) جي اميد رکندو هجي ۽ جيڪو

يَّتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ⑥ ۧ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّجْعَلَ

منهن ڦيريندو پوءِ الله بي پرواهہ ساراهيل آهي. اميد آهي تہ الله ڪري

منهن موڙيندو تہ بيشڪ الله سڀ کان بي پرواهہ ساراهيل آهي. ويجهو آهي تہ الله اوهان جي

بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِيْنَ عَادَيْتُمْ مِّنْهُمْ مَّوَدَّةً ؕ وَاللّٰهُ قَدِيْرٌ ؕ

توهانجي وچ ۾ ۽ انهن جي وچ ۾ جن جا دشمن آهيو دوستي، ۽ الله ڪري سگهندڙ آهي،

۽ انهن جي وچ ۾ دوستي پيدا ڪري جن سان انهن منجهان دشمني رکي اٿوَ ۽ الله سگهارو آهي

وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ⑦ لَا يَنْهٰىكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِيْنَ لَمْ

۽ الله گهڻو بخشيندڙ وڏي رحم وارو آهي. نہ ٿو روڪي توهان کي الله انهن کان جيڪي نہ

۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. الله اوهان کي انهن کان نہ ٿو جهلي جن اوهان سان

يُقَاتِلُوْكُمْ فِي الدِّيْنِ وَلَمْ يُخْرِجُوْكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ اَنْ

وڙهيا توهان سان دين ۾ ۽ نہ ڪڍيائون توهانکي توهان جي گهرن مان تہ

دين (جي ڳالهہ) ۾ نڪي جنگ ڪئي آهي ۽ نڪي اوهان جي گهرن مان اوهان کي (ٻاهر) ڪڍيو آهي تہ

تَبَرُّوْهُمْ وَتُقْسِطُوْٓا اِلَيْهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ⑧ اِنَّمَا

انهن سان مهرباني ڪريو ۽ انصاف سان هلون. بيشڪ الله چاهي ٿو انصاف ڪندڙن کي. رڳو

ساڻن احسان ڪريو ۽ سندن حق ۾ انصاف ڪريو. چو تہ الله انصاف ڪرڻ وارن کي دوست رکندو آهي.

يَنْهٰىكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِيْنَ قٰتَلُوْكُمْ فِي الدِّيْنِ وَاَخْرَجُوْكُمْ

جهلي ٿو توهان کي الله انهن کان جن وڙهہ ڪئي توهان سان دين ۾ ۽ تڙيائون توهان کي

الله اوهان کي رڳو انهن کان جهلي ٿو. جن اوهان سان دين بابت وڙهہ ڪئي آهي ۽ اوهان کي اوهان جي گهرن مان

مِّنْ دِيَارِكُمْ وَظٰهَرُوْا عَلٰٓى اِخْرَاجِكُمْ اَنْ تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَنْ

توهان جي گهرن مان ۽ مدد ڪيائون توهانجي ڪڍڻ ۾ جو دوستي رکو انهن سان، ۽ جيڪي

(ٻاهر) ڪڍيو آهي ۽ اوهان جي ڪڍڻ ۾ (ٻين جي) مدد ڪئي آهي، (هن کان جهلي ٿو) تہ ساڻن دوستي

يَّتَوَلَّهُمْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٩﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا

دوستي رکندا انهن سان پوءِ اهي ئي ظلم ڪندڙ آهن. اي ايمان وارو! جڏهن

رکو ۽ جيڪي ساڻن دوستي رکندا سي ئي ظالم آهن. اي ايمان وارو! جڏهن اوهان وٽ

جَآءَكُمُ الْمُؤْمِنٰتُ مُهٰجِرٰتٍ فَامْتَحِنُوْهُنَّ ؕ اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِهِنَّ ۚ

اچن توهان وٽ مسلمان عورتون هجرت ڪري جاچ وٺو انهن جي، الله وڌيڪ ڄاڻي ٿو سندن ايمان کي،

مومنياڻيون وطن ڇڏي اچن تڏهن کين پرکيو. الله انهن جي ايمان کي چڱو ڄاڻيندڙ آهي.

فَاِنْ عَلِمْتُمُوْهُنَّ مُؤْمِنٰتٍ فَلَا تَرْجِعُوْهُنَّ اِلَى الْكُفَّارِ ؕ

پوءِ جيڪڏهن توهان سمجهو ٿا انهن کي ايمان تي ته نه موٽايو انهن کي ڪافرن ڏانهن.

پوءِ جيڪڏهن کين (پڪ) مومنياڻيون ڄاڻو (ته) انهن کي ڪافرن ڏانهن موٽائي نه موڪليو، نڪي اهي (مسلمان زالون)

لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّوْنَ لَهُنَّ ؕ وَاٰتُوْهُمْ مَّآ اَنْفَقُوْا ؕ

ناهن اهي حلال انهن ڪافرن لاءِ نڪي اهي حلال ٿيندا انهن عورتن لاءِ، ۽ ڏيو انهن کي جيڪي مهر ڏنائون،

پوءِ انهن (جي مڙسن ڪافرن) کي حلال آهن ۽ نڪي اهي (ڪافر مڙس) انهن (مسلمان زالن) کي حلال آهن ۽ جيڪي (ڪابين بابت) خرچ ڪيائون سو

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ اِذَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ ؕ

۽ ناهي گناهه توهان تي جو شادي ڪريو انهن سان جڏهن ڏيو انهن کي سندن مهر،

انهن (مڙسن) کي ڏيو ۽ جڏهن کين سندن ڪابين ڏيو (تڏهن) انهن جي نڪاح ڪرڻ ۾ اوهان تي (ڪو) گناهه نه آهي

وَلَا تُمْسِكُوْا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَسْئَلُوْا مَآ اَنْفَقْتُمْ وَلْيَسْئَلُوْا

۽ نه بند ڪريو شاديون ڪافر زالن جون ۽ گهري وٺو جيڪي توهان خرچ ڪيو ۽ پلي اهي به گهرن

۽ (پنهنجين زالن) ڪافرياڻين جو قبضو بند نه رکو. ۽ جيڪي اوهان (پنهنجين زالن تي ڪابين) خرچ ڪئي هجي سا (اُنهن کان) گهرو ۽ جيڪي انهن

مَآ اَنْفَقُوْا ؕ ذٰلِكُمْ حُكْمُ اللّٰهِ ؕ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ

جيڪي انهن خرچ ڪيو، اهو فيصلو الله جو آهي، فيصلو ڪري ٿو توهان ۾، ۽ الله ڄاڻندڙ

(ڪافرن پنهنجين زالن تي) خرچ ڪيو سو پلي ته اهي (اوهان کان) گهرن. اهو الله جو حڪم آهي. جو اوهان جي وچ ۾ فيصلو ٿو ڪري ۽ الله ڄاڻندڙ

حَكِيْمٌ ﴿١٠﴾ وَاِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ اِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ

حڪمت وارو آهي، ۽ جيڪڏهن وڃي هلي اوهان کان ڪا اوهان جي زالن مان ڪافرن ڏانهن پوءِ بدلو ورتو اٿوَ

حڪمت وارو آهي. ۽ جيڪڏهن اوهان جي زالن مان ڪا (اوهان جي هٿن مان) ڪافرن ڏانهن (مرتد ٿي) وڃي هجي (۽) پوءِ (ڪافرن کي) ايذايو (۽ لٽيو)

فَاٰتُوا الَّذِيْنَ ذَهَبَتْ اَزْوَاجُهُمْ مِّثْلَ مَآ اَنْفَقُوْا ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ

ته ڏيو انهن کي ويون جن جون زالون اوترو جيڪو خرچ ڪيو اٿن، ۽ ڊڄو الله کان

ته پوءِ جن جون زالون ويون هجن، تن کي (اُن مال مان) اوترو ڏيو، جيترو اُنهن (ڪابين ۾) خرچ ڪيو هو ۽ اُنهيءَ الله کان ڊڄو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الَّذِیْۤ اَنْتُمْ بِهٖ مُؤْمِنُوْنَ ⑪ یٰۤاَیُّهَا النَّبِیُّ اِذَا جَآءَكَ الْمُؤْمِنٰتُ

جنهن تي ۔ اوهان ۔ يقين رکندڙ آهيو. ۔ اي نبي ۔ جڏهن ۔ اچن تو وٽ ۔ مسلمان عورتون

جنهن تي اوهين ويساه رکندڙ آهيو. اي پيغمبر! جڏهن تو وٽ مومنياڻيون اچي هن (شرط) تي،

یُبَایِعْنَكَ عَلٰۤی اَنْ لَّا یُشْرِكْنَ بِاللّٰهِ شَیْـًٔا وَّلَا یَسْرِقْنَ وَلَا یَزْنِیْنَ

اقرار ڪرڻ توسان ۔ هن تي جو ۔ نه ۔ شريڪ ڪنديون ۔ الله سان ۔ ڪنهن کي ۔ ۽ نه ۔ چوري ڪنديون ۔ ۽ نه ۔ زنا ڪنديون

توسان بيعت ڪن ته ڪنهن کي الله سان شريڪ (مقرر) نه ڪنديون ۽ نڪي چوري ڪنديون ۽ نڪي زنا ڪنديون

وَلَا یَقْتُلْنَ اَوْلَادَهُنَّ وَلَا یَاْتِیْنَ بِبُهْتَانٍ یَّفْتَرِیْنَهٗ بَیْنَ

۽ نه ۔ قتل ڪنديون ۔ پنهنجا ٻچا ۔ ۽ نه ۔ هٿنديون ۔ تهمت ۔ جا گهڙن ٿيون

۽ نڪي پنهنجي اولاد کي ڪهنديون ۽ نڪي اهڙي ڪوڙي تهمت آڻينديون، جنهن کي پنهنجن هٿن ۽ پنهنجن

اَیْدِیْهِنَّ وَاَرْجُلِهِنَّ وَلَا یَعْصِیْنَكَ فِیْ مَعْرُوْفٍ فَبَایِعْهُنَّ

پنهنجي هٿن ۔ ۽ ۔ پيرن سان ۔ ۽ ۔ نه بي فرماني ڪنديون ۔ ڀلي ڪم ۾ ۔ پوءِ بيعت وٺ انهن جي

پيرن سان ٺاهيو هجين ۽ نڪي ڪنهن چڱي ڪم ۾ تنهنجي نافرماني ڪنديون ته (تڏهن) سندن بيعت قبول ڪر

وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ⑫ یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ

۽ ۔ معافي گهر ۔ انهن لاءِ ۔ الله کان، ۔ بيشڪ ۔ الله ۔ بخشيندڙ ۔ مهربان آهي. ۔ اي ايمان

۽ انهن لاءِ الله کان بخشش گهر! چو ته الله بخشڻهار مهربان آهي. اي ايمان وارو! اوهين انهيءَ قوم

اٰمَنُوْا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَیْهِمْ قَدْ یَىِٕسُوْا مِنَ

وارو! ۔ نه دوستي رکو ۔ اهڙي قوم سان ۔ جو ڪاوڙيو آهي ۔ الله ۔ انهن تي ۔ اهي نااميد ٿيا آهن

سان دوستي نه رکو، جنهن تي الله ڏمريو آهي، بيشڪ اهي آخرت (جي ثواب) کان (اهڙو) نااميد

الْاٰخِرَةِ كَمَا یَىِٕسَ الْكُفَّارُ مِنْ اَصْحٰبِ الْقُبُوْرِ ⑬ ع

آخرت کان ۔ جيئن ۔ نااميد ٿيا ۔ ڪافر ۔ قبرن وارا.

ٿيا آهن، جهڙوڪ ڪافر قبرن وارن کان نااميد ٿيا آهن.

سُوْرَةُ الصَّفِّ مَدَنِيَّةٌ ۔ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۔ اٰیَاتُهَا ١٤ ۔ رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِیْزُ

پاڪائي پڙهي ۔ الله لاءِ هر شيءِ جا ۔ آسمانن ۾ آهي ۔ ۽ جيڪا ۔ زمين ۾ آهي، ۔ ۽ ۔ اهو ۔ زبردست

جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو (سڀ) الله جي پاڪائي بيان ڪندو آهي ۽ اهو غالب

التّصف ٢٠/٧

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْحَكِيمُ ① يٰٓاَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ②

حڪمت وارو آهي. اي ايمان وارو! ڇو ٿا چئو اها شيءِ جا نه ٿا ڪريو.

حڪمت وارو آهي. اي ايمان وارو! جيڪي نه ڪندا آهيو سو (زبان سان) ڇو چوندا آهيو؟ الله وٽ اها

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ اَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ③ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ

وڏي بيزاري آهي الله وٽ هن تي جو چئو ٿا جيڪي نه ٿا ڪريو. يقينن الله دوستي رکي ٿو

(ڳالهه) ڏاڍي ناپسند آهي، جو (پين ڪي) اها (ڳالهه) چئو، جا (پاڻ) نه ڪريو. بيشڪ الله انهن کي

الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهٖ صَفًّا كَاَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَّرْصُوصٌ ④

انهن سان جي وڙهن ٿا ان جي راهه ۾ صفون ٻڌي ڄڻ ته اهي آهن پٽ سيهي پر تيل.

دوست رکندو آهي، جيڪي سندس واٽ ۾ (اهڙي) صف ٻڌي وڙهندا آهن (جو) ڄڻڪ اهي هڪڙي شيهي پلٽيل پٽ آهن.

وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَقَدْ تَّعْلَمُونَ

۽ جڏهن چيو موسيٰ پنهنجي قوم کي اي منهنجي قوم ڇو ٿا ايذايو مونکي ۽ ڄاڻو ٿا

۽ (ياد ڪر!) جڏهن موسيٰ پنهنجيءَ قوم کي چيو ته، اي منهنجي قوم! مون کي ڇو ايذائيندا آهيو؟ ۽ بيشڪ (اوهين) ڄاڻندا آهيو

اَنِّي رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ ؕ فَلَمَّا زَاغُوٓا اَزَاغَ اللّٰهُ قُلُوبَهُمْ ؕ وَاللّٰهُ

ته آءٌ الله جو موڪليل آهيان توهان ڏانهن، پوءِ جڏهن ڦري ويا ته ڦيرايو الله انهن جي دلين کي، ۽ الله

ته، آءٌ اوهان ڏانهن الله جو موڪليل (رسول) آهيان، پوءِ جنهن مهل ڏنگائي ڪيائون (تنهن مهل) الله سندن دلين کي ڏنگو ڪيو

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِينَ ⑤ وَاِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ

نه ٿو راهه وٺائي قوم بدڪار کي. ۽ جڏهن چيو عيسيٰ پٽ مريم

۽ الله بدڪارن جي قوم کي سڌو رستو نه ڏيکاريندو آهي. ۽ (اهو وقت ياد ڪر!) جڏهن عيسيٰ پٽ مريم جي چيو

يٰبَنِيٓ اِسْرَآءِيلَ اِنِّي رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ

اي بني اسرائيل! آءٌ موڪليل آهيان الله جو توهان ڏي سچو چوندڙ انڪي جيڪو مون کان

ته، اي بني اسرائيلو! بيشڪ آءٌ اوهان ڏانهن الله جو موڪليل (رسول) آهيان، جيڪو توريت منهنجي اڳيان آهي، تنهن جو سچو ڪندڙ آهيان

يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَّاْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهٗٓ

اڳي آهي توريت ۽ خوشخبري ڏيندڙ رسول جي جيڪو ايندو مون کان پوءِ جنهن جو نالو

۽ هڪ اهڙي پيغمبر جي خوشخبري ڏيندڙ آهيان، جو مون کان پوءِ ايندو، جنهن جو نالو احمد هوندو،

اَحْمَدُ ؕ فَلَمَّا جَآءَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ قَالُوا هٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ⑥

احمد آهي، پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ معجزن سان چيائون هي آهي جادو پڌرو.

پوءِ جنهن مهل (اهو احمدص) چٽن معجزن سان وٽن آيو، (تنهن مهل) چيائون ته هيءُ پڌرو جادو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعٰۤى

۽ ڪير وڏو ظالم آهي ان ڪان جنهن گهڙيو الله تي ڪوڙ هوڏانهن انکي سڏيو وڃي ٿو

۽ ان ڪان وڌيڪ ظالم ڪير آهي؟ جنهن الله تي ڪوڙ ٻڌو، حالانڪ ان کي اسلام ڏانهن سڏيو

اِلَى الْاِسْلَامِ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۚ﴿۷﴾ يُرِيْدُوْنَ

اسلام ڏانهن ۽ الله نـ تو راهه وٺائي ظالم قوم کي. اهي گهرن ٿا

ويندو آهي ۽ الله ظالمن جي قوم کي سڌو رستو نـ ڏيکاريندو آهي. (اهي ڪافر) گهرندا آهن

لِيُطْفِئُوْا نُوْرَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ ؕ وَاللّٰهُ مُتِمُّ نُوْرِهٖ وَلَوْ كَرِهَ

تـ وسائن الله جو نور پنهنجي ڦوڪن سان ۽ الله پورو ڪندڙ آهي پنهنجي نور کي توڙي جو نـ ٿا چاهين

تـ الله جي نور کي پنهنجن واتن سان وسائين، حالانڪ الله پنهنجي نور کي پوري ڪرڻ وارو آهي، توڙيڪ

الْكٰفِرُوْنَ ﴿۸﴾ هُوَ الَّذِيْۤ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ

ڪافر. هو اهو آهي جنهن موڪليو پنهنجي رسول کي هدايت ۽ دين سچي سان

ڪافرن کي بڇان لڳي. (الله) اهو آهي جنهن پنهنجي پيغمبر کي هدايت ۽ سچي دين سان موڪليو

لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ﴿۹﴾ يٰۤاَيُّهَا

جيئن غالب ڪري انکي دينن سڀني تي جيتوڻيڪ پسند نـ ٿا ڪن مشرڪ. اي اهي جن

تـ ان کي سڀني دينن تي غالب ڪري توڙيڪ مشرڪ بڇان پائين. اي ايمان وارؤ!

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى تِجَارَةٍ تُنْجِيْكُمْ مِّنْ عَذَابٍ

ايمان آندو ڇا آءٌ ڏس ڏيان توهانکي اهڙي واپار تي جو ڇڏائي توهان کي عذاب

اوهان کي انهيءَ واپار جو ڏس (نـ) ڏيان ڇا جو اوهان کي ڏکوئيندڙ عذاب ڪان بچائي؟

اَلِيْمٍ ﴿۱۰﴾ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتُجَاهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

ڏکوئيندڙ ڪان. مڃيو الله کي ۽ ان جي رسول کي ۽ جنگ ڪريو الله جي واٽ ۾

(يعني) الله ۽ سندس پيغمبر تي ايمان آڻيو ۽ پنهنجن مالن ۽ پنهنجين جانين سان

بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ ؕ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۱﴾

مالن پنهنجن ۽ سِرن پنهنجن سان. اهو اٿوَ تمام ڀلو اوهان لاءِ جيڪڏهن ڄاڻندا آهيو.

الله جي واٽ ۾ جهاد ڪريو، جيڪڏهن ڄاڻندا آهيو تـ اهو اوهان لاءِ ڀلو آهي.

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

تـ بخشي توهان کي گناهه توهانجا ۽ پهچائي توهانکي باغن ۾ جو وهن ٿيون انهن هيٺان

(جيڪڏهن ائين ڪندؤ تـ الله) اوهان جا گناهه اوهان کي بخشيندو ۽ اوهان کي (اهڙن) باغن ۾ داخل ڪندو، جن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْاَنْهٰرُ وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِيْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١٢﴾

واهيون ۽ گهرن پڪن ۾ باغن رهڻ وارن ۾، اها ڪاميابي وڏي آهي.

جي هيٺان نهرون وهنديون آهن ۽ سٺين جاين هميشه (رهڻ) وارن بهشتن ۾. اها وڏي ڪاميابي آهي.

وَاُخْرٰى تُحِبُّوْنَهَا ؕ نَصْرٌ مِّنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَرِيْبٌ ؕ وَبَشِّرِ

۽ ڪجهه ٻيو به جنهنکي توهان چاهيو ٿا، مدد الله جي ۽ سوڀ ويجهي ۽ خوشخبري ڏي

۽ ٻي (نعمت به ڏيندو) جنهن کي پسند ڪندا آهيو (اها نعمت) الله جي طرف کان مدد ۽ سوڀ آهي (جا) ويجهي (تيٺي) آهي

الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٣﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْۤا اَنْصَارَ اللّٰهِ كَمَا قَالَ

ايمان وارن کي. اي اهي جن ايمان آندو ٿي پئو مددگار الله (جي دين) جا جيئن چيو هو

۽ مومنن کي خوشخبري ڏي. اي ايمان وارو! (اوهين) الله جي دين جا مددگار ٿيو. جهڙيءَ طرح

عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيّٖنَ مَنْ اَنْصَارِيْۤ اِلَى اللّٰهِ ؕ قَالَ

عيسىٰ بن مريم دوستن کي، ڪير آهن ساٿ ڏيندڙ منهنجو الله جي طرف، چيو

عيسىٰ پٽ مريم جي پنهنجن خاص يارن کي چيو ته، الله (جي دين) ڏانهن (مهاڙ ڪري) منهنجا مددگار ڪير آهن؟ انهن

الْحَوَارِيُّوْنَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ فَاٰمَنَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْۢ بَنِيْۤ

انهن يارن اسين آهيون ساٿ ڏيندڙ الله جا پوءِ ايمان آندو هڪ ٽولي بني

خاص يارن چيو ته، اسين الله (جي دين) جا مددگار آهيون. پوءِ بني اسرائيلن

اِسْرَآءِيْلَ وَكَفَرَتْ طَّآئِفَةٌ ۚ فَاَيَّدْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا عَلٰى

اسرائيل جي ۽ ڪفر ڪيو ٻئي ٽولي، پوءِ اسان مدد ڪئي ايمان وارن جي سندن

مان هڪ ٽوليءَ ايمان آندو ۽ ٻيءَ ٽوليءَ انڪار ڪيو. تنهن ڪري ايمان وارن کي سندن دشمنن تي

عَدُوِّهِمْ فَاَصْبَحُوْا ظٰهِرِيْنَ ﴿١٤﴾ ع

دشمن تي پوءِ ٿي پيا غلبو ڪندڙ.

غلبو ڏنوسون، پوءِ غالب ٿي پيا.

سُوْرَةُ الْجُمُعَةِ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ١١ رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوْسِ

پاڪائي پڙهي ٿو الله جي جو ڪجهه آسمانن ۾ ۽ جو ڪجهه زمين ۾ آهي اهو بادشاه پاڪ ذات

جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو (سڀ) الله جي پاڪائي بيان ڪندو آهي، (جو) بادشاه، تمام پاڪ (ذات).

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ① هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ

زبردست دانائيءَ وارو آهي. اهوئي آهي جنهن اتاريو اڻ پڙهين ۾ وڏو رسول انهن مان جيڪو

غالب حڪمت وارو آهي. (الله) اهو آهي جنهن اڻ پڙهيلن ۾ انهن (جي قوم) مان هڪ پيغمبر پيدا ڪيو

يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَ

پڙهي ٿو انهن تي آيتون ان جون ۽ سڌاري ٿو انهنکي ۽ سيکاري ٿو انهنکي قرآن ۽ دانائي ۽

جو وٽن سندس آيتون پڙهندو آهي ۽ کين پاڪ ڪندو آهي ۽ کين ڪتاب ۽ دانائي سيکاريندو آهي ۽

إِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ② وَآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا

بيشڪ هئا اهي انهيءَ کان اڳ پڌري ۾ گمراهي ۽ ٻين انهن لاءِ بہ جيڪي

بيشڪ اهي (هن کان) اڳ پڌريءَ گمراهيءَ ۾ هُيا. ۽ انهن (بني آدم) مان ٻين (قومن) لاءِ (بہ). جي

يَلْحَقُوا بِهِمْ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ③ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ

اجا نہ گڏيا آهن انهن سان، ۽ اهو زبردست حڪمت وارو آهي. اهو فضل الله جو آهي نصيب ڪري

اجا انهن (مسلمانن) سان نہ مليا آهن ۽ اهو غالب حڪمت وارو آهي. اهو الله جو فضل آهي اهو انهيءَ کي ڏيندو آهي. جنهن کي

مَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ④ مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا

جنهنکي گهري، ۽ الله مهرباني وڏيءَ وارو آهي. مثال انهن جو جنکي ڪٽايو ويو

وٽندو اٿس ۽ الله وڏي فضل وارو آهي. جن (ماڻهن) کي توريت کڻايو ويو. پوءِ اهو نہ کنيائون (يعني اُن

التَّوْرَاةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا ۚ بِئْسَ

تورات پوءِ نہ عمل ڪيائون ان تي جهڙو مثال گڏه جو کڻي هلي ٿو ڪتابن کي، بڇڙو

موجب عمل نہ ڪيائون) تن جو مثال (انهيءَ) گڏه جي مثال وانگر آهي جو (گهڻا) ڪتاب کڻي،

مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

مثال آهي انهن ماڻهن جو جن ڪوڙو چيو الله جي آيتن کي، ۽ الله نہ ٿو راهہ ونائي ظلم ڪندڙ

جن الله جي آيتن کي ڪوڙ ٿي ڀانيو. تنهن قوم جو مثال بڇڙو آهي ۽ الله ظالم ماڻهن کي سڌو رستو نہ ڏيکاريندو آهي.

الظَّالِمِينَ ⑤ قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ

قوم کي. چؤ اي اهي جيڪي يهودي ٿيا جيڪڏهن دم ٿا هڻو تہ اوهين دوست آهيو

(اي پيغمبر!) چئو تہ، اي يهوديو! جيڪڏهن ڀائيندا آهيو تہ ٻين (سڀني) ماڻهن کان سواءِ رڳو

لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ⑥

الله جا نہ ٻيا ماڻهو تہ پوءِ گهرو موت کي جيڪڏهن آهيو توهان سچا.

اوهين الله جا دوست آهيو تہ جيڪڏهن (انهيءَ ڳالهہ ۾ اوهين) سچا آهيو تہ موت گهرو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَا يَتَمَنَّوْنَهٗٓ اَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ

۽ نہ گهرندا موت کي ڪڏهن بہ هن ڪري جو اڳي موڪليو آهي سندن هٿن ۽ الله ڄاڻندڙ آهي

۽ جيڪي سندن هٿن اڳي موڪليو آهي، تنهن جي ڪري اهو ڪڏهن نہ گهرندا ۽ الله ظالمن کي ڄاڻندڙ آهي.

بِالظّٰلِمِيْنَ ۝٧ قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذِيْ تَفِرُّوْنَ مِنْهُ فَاِنَّهٗ مُلٰقِيْكُمْ

ظالمن کي. چئو يقينا اهو موت جو ڀڄو ٿا انهيءَ کان اهو ملندو توهان کي

(اي پيغمبر!) چئو تہ، بيشڪ اهو موت جنهن کان ڀڄندا آهيو سو تہ ضرور اوهان کي پهچڻ وارو آهي، وري (اوهين)

ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ

پوءِ موٽايا ويندؤ ڄاڻندڙ ڳجهہ ۽ ظاهر ڏانهن پوءِ اهو خبر ڏيندو توهان کي ان جي جيڪي توهان

ڳجهہ ۽ ظاهر جي ڄاڻندڙ ڏانهن موٽايا ويندؤ، پوءِ جيڪي (اوهين دنيا ۾) ڪندا هئو، تنهن جي اوهان کي سُڌ ڏيندو.

تَعْمَلُوْنَ ۝٨ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا نُوْدِيَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ يَّوْمِ

ڪم ڪندا هئا. اي ايمان وارو جڏهن بانگ ڏني وڃي نماز لاءِ جمعي جي

اي ايمان وارؤ! جڏهن جمعي جي ڏينهن نماز لاءِ بانگ ڏني وڃي،

الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ؕ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ

ڏينهن تہ ڊوڙو الله جي ذڪر (نماز) ڏانهن ۽ ڇڏيو واپار کي، اهو ڀلو آهي توهان لاءِ

تڏهن الله جي ياد ڪرڻ ڏانهن ڊوڙو ۽ واپار ڇڏيو. جيڪڏهن (اوهين) ڄاڻندا آهيو تہ

اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝٩ فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوْا فِي

جيڪڏهن سمجهہ رکو ٿا. پوءِ جڏهن ادا ٿي وڃي نماز تہ پکڙجي پئو

اهو اوهان لاءِ ڀلو آهي. پوءِ جڏهن نماز پوري ڪئي وڃي، تڏهن زمين تي ڪنڌري وڃو

الْاَرْضِ وَابْتَغُوْا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا

زمين ۾ ۽ تلاش ڪريو الله جو فضل (رزق) ۽ ياد ڪريو الله کي تمام گهڻو

۽ الله جي فضل (رزق) جي طلب ڪريو ۽ الله کي گهڻو ياد ڪريو تہ مَن اوهين ڇٽو. ۽

لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝١٠ وَاِذَا رَاَوْا تِجَارَةً اَوْ لَهْوَا ۨانْفَضُّوْٓا اِلَيْهَا

جيئن توهان ڇُٽي وڃو ۽ جڏهن ڪي ڏسن ٿا واپار کي يا راند کي تہ لهي ٿا پون ان ڏانهن

(اهي مسلمان) جڏهن ڪو سودو (هلندو) يا ڪو تماشو ڏسن ٿا (تڏهن) ان ڏانهن ڊوڙي وڃن ٿا

وَتَرَكُوْكَ قَآئِمًا ؕ قُلْ مَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ مِّنَ اللَّهْوِ وَمِنَ

۽ ڇڏي ٿا وڃن توکي بيهندڙ، چؤ تہ جيڪي الله وٽ آهي اهو ڀلو آهي راند کان ۽

۽ (اي پيغمبر!) توکي (خطبي ۾) بيٺل ڇڏين ٿا (انهن کي) چئو تہ، جيڪي الله وٽ آهي، سو تماشي کان ۽ واپار کان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

التِّجَارَةِ ؕ وَاللّٰهُ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿١١﴾

واپار کان، ۽ الله پلو رزق ڏيندڙ آهي.

(وڏيڪ) پلو آهي ۽ الله (سڀني) روزي ڏيندڙن کان پلو آهي.

سُوْرَةُ الْمُنٰفِقُوْنَ مَدَنِيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ١١ — رُكُوْعَاتُهَا ٢

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اِذَا جَآءَكَ الْمُنٰفِقُوْنَ قَالُوْا نَشْهَدُ اِنَّكَ لَرَسُوْلُ اللّٰهِ ۘ وَاللّٰهُ

جڏهن اچن تا تو وٽ منافق چون ٿا اسين شاهدي ڏيون ٿا تہ تون آهين رسول الله جو، ۽ الله

جڏهن منافق تو وٽ ايندا آهن (تڏهن) چوندا آهن تہ شاهدي ٿا ڏيون تہ بيشڪ تون الله جو پيغمبر آهين ۽ الله

يَعْلَمُ اِنَّكَ لَرَسُوْلُهٗ ؕ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ لَكٰذِبُوْنَ ﴿١﴾

ڄاڻي ٿو تہ بيشڪ تون سندس رسول آهين، ۽ الله شاهدي ڏئي ٿو تہ منافق ڪوڙا آهن.

ڄاڻندو آهي تہ بيشڪ تون سندس پيغمبر آهين ۽ الله شاهدي ٿو ڏئي تہ بيشڪ (اِهي) منافق ڪوڙا آهن.

اِتَّخَذُوْٓا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ اِنَّهُمْ سَآءَ

ورتو اٿن پنهنجن قسمن کي ڍال ڪري پوءِ روڪيائون الله جي رستي کان، بيشڪ برو آهي

پنهنجن قسمن کي ڍال (ڪري) ورتو اٿن. پوءِ الله جي واٽ کان روڪين ٿا. بيشڪ اِهي جيڪي ڪندا آهن

مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا فَطُبِعَ عَلٰى

جيڪي اهي ڪندا هئا. اهو هن ڪري جو انهن ايمان آندو پوءِ ڪافر ٿيا پوءِ مهر هڻي وئي انهن جي

سو بڇڙو آهي. اِهو هن ڪري آهي جو انهن ايمان آندو وري انڪار ڪيائون، پوءِ انهن جي دلين تي مُهر هڻي وئي،

قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ﴿٣﴾ وَاِذَا رَاَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ اَجْسَامُهُمْ ؕ

دلين تي پوءِ اهي نہ ٿا سمجهن. جڏهن تون ڏسندين انهن کي تہ وڻندا تو کي جسم انهن جا،

تنهن ڪري اهي نہ سمجهندا آهن. ۽ (اي پيغمبر! تون) جڏهن کين ڏسندو آهين (تڏهن) سندن جسا توکي وڻندا آهن

وَاِنْ يَّقُوْلُوْا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ ؕ كَاَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ؕ

۽ جي ڳالهائن تہ ٻڌين ويٺو ڳالهائڻ انهن جو آهن جهڙا سڪا بنڊ ٽيڪ ڏنل،

۽ جيڪڏهن ڳالهائيندا آهن تہ انهن جي ڳالهہ (ڪَن ڏيئي) ٻڌندو آهين (حقيقت ڪري) اهي ڄڻڪ پٽ سان اُپيون ڪاٺيون

يَحْسَبُوْنَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ؕ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ؕ قٰتَلَهُمُ

ڀائين ٿا هر هڪل کي پاڻ تي، اهي ئي دشمن آهن پوءِ هوشيار ٿيءُ انهن کان، الله شال

رکيل آهن. سيڪنهن هڪل کي پاڻ تي (خطرو) ڀائيندا آهن. اهي ويري آهن. تنهن ڪري ڪاڻئن بچندو رهہ! الله کيس هلاڪ ڪري!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اللّٰهُ ۫ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿۴﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُوْلُ

مارين ڪيئن ٿا ڦيرائبا وڃن. ۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي اچو تہ بخشش گهري توهان لاءِ الله جو

ڪيڏانهن ڦيرائبا آهن؟ ۽ جڏهن ڪين چئبو آهي تہ اچو تہ، الله جو پيغمبر اوهان لاءِ بخشش گهري،

اللّٰهِ لَوَّوْا رُءُوْسَهُمْ وَرَاَيْتَهُمْ يَصُدُّوْنَ وَهُمْ مُّسْتَكْبِرُوْنَ ﴿۵﴾

رسول تہ موڙين ٿا مٿا پنهنجا ۽ ڏسندين انهن کي تہ پرڪي ٿا وڃن ۽ اهي وڏائي ڪندڙ آهن.

تڏهن پنهنجا مٿا موڙيندا آهن ۽ انهن کي ڏسندو آهين تہ وڏائي ڪندڙ ٿي رڪجي ويندا آهن.

سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ اَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ اَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ؕ لَنْ يَّغْفِرَ

برابر آهي انهن تي جو تون معافي گهرين انهن لاءِ يا نہ معافي گهرين انهن لاءِ، هرگز نہ بخشيندو

(تون) انهن لاءِ بخشش گهرين يا انهن لاءِ بخشش نہ گهرين تہ انهن لاءِ هڪ جهڙي (ڳالهہ) آهي. انهن کي

اللّٰهُ لَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿۶﴾ هُمُ الَّذِيْنَ

الله انهن کي، بيشڪ الله نہ ٿو راهہ ونائي ماڻهن نافرمانن کي، هي اهي آهن جي

الله ڪڏهن نہ بخشيندو ڇو تہ الله بي دينن جي قوم کي سڌو رستو نہ ڏيکاريندو آهي. اِهي اهڙا آهن جو (هڪ ٻئي

يَقُوْلُوْنَ لَا تُنْفِقُوْا عَلٰى مَنْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ حَتّٰى يَنْفَضُّوْا ؕ

چون ٿا تہ نہ خرچ ڪريو انهن تي جيڪي رسول الله وٽ آهن جيئن ڇڏي وڃن،

کي) چوندا آهن تہ جيڪي (مهاجر) الله جي پيغمبر وٽ آهن، تن تي خرچ نہ ڪريو، تان جو (ڪيس) ڇڏي وڃن

وَلِلّٰهِ خَزَآئِنُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ

۽ الله جا خزانا آهن آسمانن ۽ زمين ۾ پر منافق

۽ (هي نہ ڄاڻندا آهن تہ) آسمانن ۽ زمين جا خزانا خاص الله جا آهن، پر (ان ڳالهہ کي) منافق نہ سمجهندا آهن.

لَا يَفْقَهُوْنَ ﴿۷﴾ يَقُوْلُوْنَ لَئِنْ رَّجَعْنَآ اِلَى الْمَدِيْنَةِ لَيُخْرِجَنَّ

نہ ٿا سمجهن. اهي چون ٿا جيڪڏهن موٽياسون مديني ڏانهن ضرور ڪڍي ڇڏيندو

چوندا آهن تہ، جيڪڏهن (اسين) مديني ۾ موٽي پهتاسون تہ وڏيڪ حيثيت وارو تمام هيٺي کي

الْاَعَزُّ مِنْهَا الْاَذَلَّ ؕ وَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُوْلِهٖ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَ

طاقتور اتان ڪمزور کي، حالانڪ زور آهي الله کي ۽ ان جي رسول کي ۽ مومنن کي

اُتان ضرور ڪڍي ڇڏيندو! ۽ عزت (رڳو) الله کي ۽ سندس پيغمبر کي ۽ مومنن کي آهي،

لٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۸﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُلْهِكُمْ

پر منافق نہ ٿا ڄاڻن. اي ايمان وارو! نہ ويسلو ڪن توهان کي

پر (اها ڳالهہ) منافق نہ ڄاڻندا آهن. اي ايمان وارو! اوهان کي نڪي اوهان جا مال

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَمْوَالُكُمْ وَلَآ اَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ

مال توهان جا ۽ نه اولاد توهان جي الله جي ذڪر کان، ۽ جيڪي ڪندا ائين

۽ نڪي اوهان جو اولاد الله جي ياد ڪرڻ کان غافل ڪري ۽ جيڪي ائين ڪندا، سي ئي

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۝٩ وَاَنْفِقُوْا مِنْ مَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ قَبْلِ

پوءِ اهي ئي نقصان وارا آهن. ۽ ڏيو ان مان ڪجهه جيڪي اسان ڏنو آهي توهان کي هن کان اڳ

خساري وارا آهن. ۽ جيڪي اوهان کي روزي ڏني اٿئون. تنهن منجهان انهيءَ کان اڳ خرچ ڪريو.

اَنْ يَّاْتِيَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُوْلَ رَبِّ لَوْلَآ اَخَّرْتَنِيْٓ اِلٰٓى اَجَلٍ

جو اچي ڪنهن تي توهان مان موت پوءِ چوي اي منهنجا رب ڇو نه ڍر ڏنئي مون کي ٿوري

جو اوهان مان ڪنهن هڪڙي کي موت پهچي پوءِ چوڻ لڳي ته اي منهنجا پالڻهارا! جيڪر مون کي هڪ ويجهيءَ مدت تائين

قَرِيْبٍ ۙ فَاَصَّدَّقَ وَاَكُنْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝١٠ وَلَنْ يُّؤَخِّرَ اللّٰهُ

وقت تائين پوءِ جيڪر خيرات ڏيان ها ۽ ٿيان ها ڀلن ماڻهن مان. ۽ هرگز نه ڍر ڏيندو الله

مهلت ڏين ها ته خيرات ڪريان ها ۽ صالحن مان ٿيان ها! ۽ جڏهن ڪنهن نفس جو اجل ايندو آهي (تڏهن)

نَفْسًا اِذَا جَآءَ اَجَلُهَا ۭ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۝١١

ڪنهن جان کي جڏهن اچي ان جو وقت. ۽ الله خبر رکندڙ آهي توهان جي عملن جي.

اُن کي الله ڪڏهن مهلت نه ڏيندو آهي ۽ جيڪي ڪندا آهيو. تنهن جي الله خبر رکندڙ آهي.

سُوْرَةُ التَّغَابُنِ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ١٨ رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ لَهُ الْمُلْكُ وَ

پاڪائي بيان ڪري ٿو الله جي جيڪي به آهن ۾ ۽ جيڪي ڌرتيءَ ۾ آهي، ان جي ئي بادشاهي آهي ۽

جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سو (سڀ) الله جي پاڪائي بيان ڪندو آهي. سندس ئي بادشاهي آهي ۽

لَهُ الْحَمْدُ ۡ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝١ هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ

ان جي ئي ساراهه آهي ۽ اهو هر شيءِ تي قادر آهي. اهوئي آهي جنهن پيدا ڪيو توهان کي

سندس ئي ساراه آهي ۽ اهو سڀڪنهن شيءِ تي وس وارو آهي. (الله) اهو آهي. جنهن اوهان کي پيدا ڪيو.

فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَّمِنْكُمْ مُّؤْمِنٌ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝٢

پوءِ ڪو توهان مان منڪر ٿيو ۽ ڪو توهان مان مڃيندڙ، ۽ الله توهان جي ڪمن کي ڏسندڙ آهي.

پوءِ اوهان مان ڪو ڪافر ۽ اوهان مان ڪو مؤمن آهي ۽ جيڪي (اوهين) ڪندا آهيو. سو الله ڏسندڙ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ج

پيدا ڪيائين آسمانَ ۽ زمين رٽ سان ۽ صورت ڏنائين توهانکي پوءِ چڱيون ڪيائين صورتون توهانجون

آسمانن ۽ زمين کي پوريءَ رٽ سان بڻايائين ۽ اوهان کي صورت ڏنائين، پوءِ اوهان جون صورتون تمام

وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿٣﴾ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ

۽ ان ڏي ئي موٽڻ آهي. ڄاڻي ٿو جو ڪجهه آسمانن ۾ آهي ۽ ڌرتيءَ ۾ آهي. ۽ ڄاڻي ٿو

چڱيون بڻايائين ۽ ڏانهس موٽڻ آهي. جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي، سو (اهو) ڄاڻندو آهي ۽ جيڪي

مَا تُسِرُّوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ ط وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٤﴾

جو لڪايو ٿا ۽ جيڪي پڌرو ٿا ڪريو، ۽ الله ڄاڻندڙ آهي راز دلين جي کي.

لڪائيندا آهيو ۽ جيڪي پڌرو ڪندا آهيو سو (بہ) ڄاڻندو آهي ۽ الله سينن جو ڳجهه ڄاڻندڙ آهي.

اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَبْلُ ز فَذَاقُوْا وَبَالَ

ڇا نہ آئي توهان وٽ خبر انهن جي جن ڪفر ڪيو هن کان اڳ، پوءِ انهن چکي سزا

(هن کان) اڳ جيڪي ڪافر هئا تن جي خبر اوهان وٽ نہ آئي ڇا؟ پوءِ پنهنجي ڪئي جي سزا چکيائون

اَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٥﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهٗ كَانَتْ تَّاْتِيْهِمْ

پنهنجي ڪئي جي ۽ انهن لاءِ عذاب دردناڪ آهي. اهو هن ڪري تہ آئيندا هئا انهن وٽ

۽ انهن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب آهي. اهو (عذاب) هن ڪري آهي جو سندن پيغمبر (چٽن) معجزن سان وٽن ايندا هئا

رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالُوْٓا اَبَشَرٌ يَّهْدُوْنَنَا ز فَكَفَرُوْا وَتَوَلَّوْا

سندن رسول معجزا پوءِ چيائون ڇا آدمي ڪو اسان کي هدايت ڪندا؟ پوءِ منڪر ٿيا ۽ منهن موڙيائون

تہ چوندا هئا تہ، اسان کي (اسان جهڙا) ماڻهو (سڌو) رستو ڏيکاريندا ڇا؟ پوءِ انڪار ڪيائون ۽ منهن ڦيرايائون

وَّاسْتَغْنَى اللّٰهُ ط وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَمِيْدٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنْ

۽ بي پرواهي ڪئي الله، ۽ الله بي پرواه آهي ساراهيل آهي. چيو انهن جي ڪافر ٿيا تہ

۽ الله (بہ) بي پرواهي ڪئي ۽ الله بي پرواه ساراهيل آهي. ڪافر پائيندا آهن تہ (قبرن مان) ڪين ڪڍهن نہ اٿاريو.

لَّنْ يُّبْعَثُوْا ط قُلْ بَلٰى وَرَبِّيْ لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ط

هرگز نہ اٿاريو ويندن، چؤ هائو قسم منهنجي رب جو ضرور اٿاريا ويندؤ پوءِ اوهان کي خبر ڏني ويندي پنهنجي ڪئي جي،

(ڪين) چئو تہ هائو! منهنجي پالڻهار جو قسم آهي! تہ (اوهين) ضرور اٿاربو، وري جيڪي ڪندا هيو، تنهن جي اوهان کي ضرور سڌ ڏبي

وَذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿٧﴾ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَالنُّوْرِ الَّذِيْٓ

۽ اهو الله تي آسان آهي. پوءِ ايمان آڻيو الله ۽ سندس رسول تي ۽ انهيءَ نور (قرآن) تي جيڪو

۽ اهو (ڪم) الله تي آسان آهي. تنهن ڪري الله ۽ سندس پيغمبر تي ايمان آڻيو ۽ انهيءَ نور (يعني قرآن) تي بہ جيڪو

اَنْزَلْنَا ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ⑧ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ

لاٿوسون. ۽ الله کي توهان جي ڪمن جي خبر آهي. جنهن وقت گڏ ڪندو اوهان کي ڏينهن گڏ ٿيڻ تي

نازل ڪيوسون ۽ جيڪي ڪندا آهيو تنهن جي الله خبر رکندڙ آهي. جنهن مهل اوهان کي قيامت جي ڏينهن ۾ گڏ ڪندو (تنهن مهل اوهان کي

ذٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ ؕ وَمَنْ يُّؤْمِنْۢ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُّكَفِّرْ

اهو آهي ڏينهن ڪٽڻ هارائڻ جو. ۽ جيڪو يقين رکندو الله تي ۽ ڪندو ڀلا ڪم تہ ميٽيندو

ساري سڏ ڏبي) اهو ڏينهن هڪ ٻئي جي ڪٽڻ هارائڻ جو آهي ۽ جيڪو الله تي ايمان آڻيندو ۽ چڱا ڪم ڪندو، تنهن کان

عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ وَيُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ

انکان برايون ان جون ۽ داخل ڪندو ان کي اهڙن باغن ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون

سندس مدايون الله ميٽيندو ۽ ڪيس اهڙن باغن ۾ داخل ڪندو جن جي هيٺان نهرون

خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ⑨ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا

رهندا ان ۾ سدائين، اها ڪاميابي وڏي آهي. ۽ جن ڪفر ڪيو

وهنديون آهن، اتي سدائين رهندا، اها وڏي ڪاميابي آهي. ۽ جن ڪفر ڪيو ۽ اسان جي

وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ وَبِئْسَ

۽ ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي اهي جهنم وارا آهن هميشہ رهندا ان ۾، ۽ بڇڙي جڳهہ آهي

آيتن کي ڪوڙو ڄاتو، اهي دوزخي آهن، ان ۾ سدائين رهندا ۽ (اهو) هنڌ بڇڙو آهي.

الْمَصِيْرُ ⑩ مَآ اَصَابَ مِنْ مُّصِيْبَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَمَنْ

موٽڻ جي. نہ ٿي پهچي ڪا مصيبت بنا حڪم الله جي، ۽ جيڪو

الله جي حڪم کان سواءِ ڪابہ مصيبت نہ پهچندي آهي ۽ جيڪو الله تي ايمان آڻيندو،

يُّؤْمِنْۢ بِاللّٰهِ يَهْدِ قَلْبَهٗ ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ⑪ وَاَطِيْعُوا

يقين ڪندو الله تي تہ هدايت ڪندو ان جي دل کي، ۽ الله سڀ شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. ۽ حڪم مڃيو

تنهن جي دل کي (اهو) هدايت ڪندو ۽ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. ۽ الله جو چيو مڃيو

اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاِنَّمَا عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ

الله جو ۽ حڪم مڃيو رسول جو، پوءِ جيڪڏهن ڦرندؤ تہ رڳو رسول اسان جي تي آهي پهچائڻ

۽ پيغمبر جو چيو مڃيو، پوءِ جيڪڏهن منهن موڙيندؤ تہ اسان جي پيغمبر تي رڳو پڌرو پيغام پهچائڻ آهي.

الْمُبِيْنُ ⑫ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ⑬

پڌرو. الله، ناهي ڪوئي حاڪم ان کان سواءِ ۽ الله تي پل تہ ڀروسو ڪن ايمان وارا.

الله (اهو آهي جو) ان کان سواءِ (ٻيو) عبادت جي لائق نہ آهي ۽ مومنن کي جڳائي تہ الله تي (ئي) ڀروسو ڪن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ وَ اَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ
اي ايمان وارو بيشڪ اوهان جي زالن ۽ اوهانجي اولاد مان ڪي دشمن آهن توهانجا
اي ايمان وارو! بيشڪ ڪي اوهان جون زالون ۽ ڪو اوهان جو اولاد اوهان جو دشمن آهي،

فَاحْذَرُوْهُمْ ۚ وَاِنْ تَعْفُوْا وَتَصْفَحُوْا وَتَغْفِرُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ
پوءِ هوشيار تجو انهن کان، ۽ جيڪڏهن معاف ڪندؤ ۽ ٽارو ڪندؤ ۽ بخشيندؤ ته يقينن الله بخشڻهار
تنهن ڪري انهن کان بچو ۽ جيڪڏهن معاف ڪريو ۽ ٽارو ڪريو ۽ بخشيو ته بيشڪ الله (بہ) بخشڻهار

رَّحِيْمٌ ﴿١٤﴾ اِنَّمَآ اَمْوَالُكُمْ وَاَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۭ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ
مهربان آهي. رڳو ملڪيت اوهان جي ۽ اولاد اوهان جي آزمائش آهي، ۽ الله وٽ اجر
مهربان آهي. اوهان جا مال ۽ اوهان جو اولاد رڳو پرک آهن ۽ الله ئي وٽ وڏو اجر آهي.

عَظِيْمٌ ﴿١٥﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوْا وَاَطِيْعُوْا وَاَنْفِقُوْا
وڏو آهي. پوءِ ڊڄو الله کان جيترو ٿي سگهيو ۽ ٻڌو ۽ حڪم مڃيو ۽ خيرات ڪريو
تنهن ڪري جيترو ٿي سگهيو اوترو الله کان ڊڄو ۽ (الله جو حڪم) ٻڌو ۽ چيو مڃيو ۽ خرچ ڪريو

خَيْرًا لِّاَنْفُسِكُمْ ۭ وَمَنْ يُّوْقَ شُحَّ نَفْسِهٖ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿١٦﴾
پنهنجي ڀلائي لاءِ، ۽ جيڪي بچايا ويندا پنهنجي نفس جي حرص کان اهي ئي ڪامياب آهن.
ته خود اوهان جي لاءِ چڱو آهي ۽ جيڪي پنهنجي نفس جي حرص کان بچايا ويا سي ئي ڇٽڻ ورا آهن. جيڪڏهن

اِنْ تُقْرِضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضٰعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ
جيڪڏهن قرض ڏيندؤ الله کي قرض چڱو ته ٻيڻا ڪري ڏيندو اوهان کي ۽ گناهه بخشيندو توهان کي ۽ الله
الله کي چڱيءَ طرح قرض ڏيندو ته (الله) اوهان کي اهو (قرض) ٻيڻو (ورائي) ڏيندو ۽ اوهان کي بخشيندو ۽ الله

شَكُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿١٧﴾ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١٨﴾
قدر دان سهپ وارو آهي. ڄاڻندڙ ڳجهه ۽ ظاهر کي آهي زبردست پڪي ڪم وارو آهي.
قدردان بردبار آهي. ڳجهه ۽ ظاهر ڄاڻندڙ، غالب، حڪمت وارو آهي.

سُوْرَةُ الطَّلَاقِ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ١٢ رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.
الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاۗءَ فَطَلِّقُوْهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَاَحْصُوا
اي نبي (ٻڌاءِ) جڏهن طلاق ڏيو زالن کي ته طلاق ڏيو انهن کي سندن عدت تي ۽ ڳڻيو
اي پيغمبر! (پنهنجيءَ امت کي چئو ته اوهين) جڏهن زالن کي طلاق ڏيڻ جو ارادو ڪريو، تڏهن ڪين سندن عدت (جي شروع) ۾ طلاق ڏيو ۽ عدت ڳڻيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْعِدَّةَ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ رَبَّكُمْ ۚ لَا تُخْرِجُوْهُنَّ مِنْۢ بُيُوْتِهِنَّ وَلَا

عدت ۽ ڊڄو الله رب پنهنجي کان نہ ڪيو انهن کي سندن گھرن مان ۽ نہ ڪي

۽ پنهنجي پالڻهار الله کان ڊڄو. ڪين سندن گھرن مان (عدت جي مدت ۾) پڌريءَ بيحيائيءَ جي ڪم کان سواءِ

يَخْرُجْنَ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيْنَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ؕ وَتِلْكَ حُدُوْدُ

پاڻ نڪرن جيسين نہ آڻين ڪا بي حيائي پڌري، ۽ اهي حدون

نہ ڪڍو ۽ (جڳائي تہ) اهي (پاڻ بہ) نہ نڪرن ۽ اهي الله جون (مقرر ڪيل) حدون آهن ۽ جيڪو الله

اللّٰهِ ؕ وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهٗ ؕ لَا تَدْرِيْ

الله جون آهن، ۽ جيڪو ٽپندو حدون الله جون تہ ظلم ڪيائين پاڻ تي، ڇا خبر تو کي

جون حدون (لتاڙي) لنگھندو، تنهن بيشڪ پنهنجو پاڻ تي ظلم ڪيو. (ڪوبہ نہ) ڄاڻندو آهي

لَعَلَّ اللّٰهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذٰلِكَ اَمْرًا ① فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ

متان الله پيدا ڪري ان کان پوءِ ڪا نئين ڳالھ. پوءِ جڏهن پهچن پنهنجي عدت کي تہ

تہ اُن (طلاق ڏيڻ) کان پوءِ (متان) الله ٻيو ڪو رستو پيدا ڪري. پوءِ جڏهن (طلاق واريون) پنهنجيءَ مدت کي پهچن

فَاَمْسِكُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ اَوْ فَارِقُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ وَّاَشْهِدُوْا ذَوَيْ

جهليون شرعي طور يا ڇڏيون شرعي طور، ۽ شاهد ڪريو ٻہ

تڏهن چڱيءَ طرح سان ڪين رکو يا چڱيءَ طرح سان ڪين ڇڏي ڏيو ۽ پاڻ مان ٻہ معتبر شاهد

عَدْلٍ مِّنْكُمْ وَاَقِيْمُوا الشَّهَادَةَ لِلّٰهِ ؕ ذٰلِكُمْ يُوْعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ

چڱا ماڻهو پنهنجا ۽ سڌي ڏيو شاهدي الله خاطر، اجهو سکيا ڏنو وڃي ٿو ان (حڪم) سان اهو جيڪو

ڪريو ۽ الله لڳ شاهدي پوري ڏيو. اِنهيءَ (حڪم) سان اُنهيءَ کي نصيحت ڏجي ٿي، جيڪو

يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۬ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ

مڃيندو آهي الله کي ۽ ڏينهن قيامت کي، ۽ جيڪو ڊڄندو الله کان تہ ڪندو انهيءَ لاءِ

الله ۽ قيامت جي ڏينهن کي مڃيندو هجي ۽ جيڪو الله کان ڊڄندو تنهن جي نڪرڻ جي (الله) ڪا راه ڪندو.

مَخْرَجًا ② ۙ وَّيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ؕ وَمَنْ يَّتَوَكَّلْ

ڪا واھ، ۽ روزي ڏيندس اتان جو گمان بہ نہ هوندس، ۽ جيڪو ڀروسو ڪندو

۽ کيس اتاهون روزي ڏيندو، جتان گمان ئي نہ هوندس ۽ جيڪو الله تي ڀروسو ڪندو تنهن کي

عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بَالِغُ اَمْرِهٖ ؕ قَدْ جَعَلَ اللّٰهُ لِكُلِّ

الله تي پوءِ اهو ان لاءِ ڪافي آهي، بيشڪ الله پورو ڪندڙ آهي پنهنجو ڪم، ڪري ڇڏيو آهي الله هر

الله ڪافي آهي، بيشڪ! الله پنهنجي ڪم کي پورو ڪندڙ آهي. بيشڪ الله سيڪنهن شيءِ جو اندازو ڪيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾ وَالّٰٓـِٔيْ يَىِٕسْنَ مِنَ الْمَحِيْضِ مِنْ نِّسَآىِٕكُمْ اِنِ

شيءِ جو اندازو. ۽ جيڪي نااميد هجن حيض کان توهان جون زالون جيڪڏهن

آهي. ۽ اوهان جي (طلاق ڏنل) زالن مان جيڪي حيض کان نااميد ٿيون هجن (تن جي عدت بابت) جيڪڏهن

ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلٰثَةُ اَشْهُرٍ ۙ وَّالّٰٓـِٔيْ لَمْ يَحِضْنَ ؕ وَاُولَاتُ

شڪ ۾ پيا آهيو ته انهن جي عدت ٽي مهينا آهي ۽ انهن جي به جن کي نه حيض آيو آهي، ۽ پيٽ

شڪ ۾ پيا آهيو ته انهن جي عدت ٽي مهينا آهي ۽ جيڪي اڃا حيض واريون نه ٿيون آهن (تن جي مدت به ٽي مهينا آهي)

الْاَحْمَالِ اَجَلُهُنَّ اَنْ يَّضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ

واريون عدت انهن جي آهي ته ڄڻن پنهنجا بار، ۽ جيڪو ڊڄندو الله کان ته ڪندو

۽ پيٽ وارين زالن جي عدت اها آهي جو پنهنجو بار ڄڻين ۽ جيڪو الله کان ڊڄندو تنهن لاءِ

لَّهٗ مِنْ اَمْرِهٖ يُسْرًا ﴿٤﴾ ذٰلِكَ اَمْرُ اللّٰهِ اَنْزَلَهٗٓ اِلَيْكُمْ ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ

ان لاءِ سندس ڪم ۾ آساني. اهو حڪم الله جو آهي جيڪو نازل ڪيائين توهان ڏانهن، ۽ جيڪو ڊڄندو

الله سندس ڪم ۾ آساني ڪندو. اِهو الله جو حڪم آهي، جو اُهو اوهان ڏانهن نازل ڪيائين ۽ جيڪو الله کان ڊڄندو

اللّٰهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ وَيُعْظِمْ لَهٗٓ اَجْرًا ﴿٥﴾ اَسْكِنُوْهُنَّ مِنْ

الله کان ميٽيندو ان کان ان جون مدايون ۽ وڏائيندو ان لاءِ اجر کي. رهايو انهن کي اتي

تنهن جون مدايون الله کانئس ميٽيندو ۽ ان کي اجر وڏيڪ ڏيندو. جتي پنهنجي وس آهر (اوهين) ٽڪندا آهيو.

حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِّنْ وُّجْدِكُمْ وَلَا تُضَآرُّوْهُنَّ لِتُضَيِّقُوْا

جتي پاڻ رهندا آهيو پنهنجي وس آهر ۽ نه ايذائجو انهن کي جيئن تنگ

تتي انهن کي (عدت جا ڏينهن) ٽڪايو ۽ ڪين هن لاءِ نه ايذايو ته انهن کي تنگ ڪريو

عَلَيْهِنَّ ؕ وَاِنْ كُنَّ اُولَاتِ حَمْلٍ فَاَنْفِقُوْا عَلَيْهِنَّ حَتّٰى

ڪريو. ۽ جيڪڏهن آهن پيٽ واريون ته خرچ ڪريو انهن تي جيستائين

۽ جيڪڏهن پيٽ سان هجن ته جيسين پنهنجو بار ڄڻين (تيسين) ڪين خرچ ڏيو.

يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ فَاِنْ اَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ ۚ وَاْتَمِرُوْا

ڄڻين بار، پوءِ جيڪڏهن کير پيارن توهان جي ڇوڪري ته ڏيو انهن کي سندن اجورو، ۽ ڇيو وٺو

پوءِ جيڪڏهن اوهان جي حڪم موجب (اُهي ٻار کي) کير پيارين ته ڪين سندن مزوري ڏيو ۽ ھلي چليءَ موجب

بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوْفٍ ۚ وَاِنْ تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهٗٓ اُخْرٰى ؕ ﴿٦﴾

هڪٻئي جو پاڻ ۾ رواج موجب، ۽ جيڪڏهن پاڻ ۾ شدت ڪريو ته پوءِ کير پياري ان (ٻار) کي ڪا ٻي عورت.

پاڻ ۾ صلاح ڪريو ۽ جيڪڏهن پاڻ ۾ سختي ڪريو ته ان (ٻار) جي (پيءُ جي) ڇوڙ تي ٻي (ڪا) کير پياري.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِيُنْفِقْ ذُوْ سَعَةٍ مِّنْ سَعَتِهٖ ؕ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهٗ

پل خرچ ڪري　دنيادار　پنهنجي وسعت آهر،　۽ جنهن تي　روزي تنگ ٿيل آهي

جڳائي ته وس وارو پنهنجي وس آهر خرچ ڪري ۽ جنهن تي سندس روزي تنگ ڪئي ويئي آهي،

فَلْيُنْفِقْ مِمَّاۤ اٰتٰىهُ اللّٰهُ ؕ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا مَاۤ اٰتٰىهَا ؕ

ان کي خرچ ڪرڻ جڳائي　الله جي ڏني آهر،　نه ٿو زوريري　الله　ڪنهن کي　پر اوترو جيترو　ڪيس ڏنو اٿس،

تنهن کي جڳائي ته جيڪي الله کيس ڏنو آهي، تنهن مان خرچ ڪري، ڪنهن کي الله تڪليف نه ڏيندو آهي، پر (اوتري قدر) جيتري قدر الله کيس

سَيَجْعَلُ اللّٰهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُّسْرًا ۝ وَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ عَتَتْ

سگهوئي ڪندو　الله　پويان　ڏک جي　سک کي،　۽ ڪيترائي　ڳوٺ هئا　جن بي ڇيائي ڪئي

ڏنو آهي، سگهوئي الله ڏکيائي کان پوءِ سکيائي (ظاهر) ڪندو. ۽ (اهڙا) گهڻائي ڳوٺ (هئا) جن پنهنجي پالڻهار جي حڪم

عَنْ اَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهٖ فَحَاسَبْنٰهَا حِسَابًا شَدِيْدًا ۙ وَّعَذَّبْنٰهَا

پنهنجي پالڻهار جي حڪم جي　۽ ان جي رسولن جي　پوءِ پڪڙيوسون انهن کي　حساب　سخت سان　۽ عذاب ڪيوسون انهن کي

۽ سندس پيغمبرن (جي حڪم) کان نافرماني ڪئي، پوءِ سخت حساب سان انهن کي پڪڙيوسون ۽ سخت سزا سان کين عذاب ڪيوسون.

عَذَابًا نُّكْرًا ۝ فَذَاقَتْ وَبَالَ اَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ اَمْرِهَا

عذاب　اوپرو.　پوءِ چکيائون　سزا　پنهنجي ڪئي جي　۽ ٿي　پڇاڙي　سندن ڪم جي

پوءِ انهن (ڳوٺ وارن) پنهنجي ڪم جي سزا چکي ۽ انهن جي ڪم جي پڇاڙي خراب ٿي.

خُسْرًا ۝ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ۙ فَاتَّقُوا اللّٰهَ يٰۤاُولِي

خراب.　تيار ڪيو　الله　انهن لاءِ　عذاب　سخت،　پوءِ ڊڄو　الله کان　اي

انهن لاءِ الله سخت عذاب تيار ڪيو آهي. تنهن ڪري اي عقل وارا مومنو! الله کان

الْاَلْبَابِ ۛۚ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۛ ؕ قَدْ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكُمْ ذِكْرًا ۝ رَّسُوْلًا

عقل وارو!　جن　ايمان آندو،　بيشڪ نازل ڪيو　الله　اوهان ڏانهن　قرآن کي.　موڪليائين رسول کي

ڊڄو، بيشڪ الله اوهان ڏانهن هڪ ڪتاب (يعني قرآن) نازل ڪيو آهي. (۽) پيغمبر (به موڪليو اٿس)

يَّتْلُوْا عَلَيْكُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ مُبَيِّنٰتٍ لِّيُخْرِجَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

جيڪو پڙهي ٿو توهان تي　آيتون　الله جون　چٽيون　جيئن ڪڍي　انهن کي　جن ايمان آندو　۽ ڪيا عمل

جو اوهان تي الله جون پڌريون آيتون (هن لاءِ) پڙهندو آهي ته جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن کي (گمراهيءَ

الصّٰلِحٰتِ مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ؕ وَمَنْ يُّؤْمِنْۢ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ

صالح　انڌيرن مان　طرف　روشني جي،　۽ جيڪو　يقين ڪري　الله تي　۽　ڪم ڪري

جي) اونداهين کان (هدايت جي) سوجهري ڏانهن ڪڍي ۽ جيڪو الله تي ايمان آڻيندو ۽ چڱا ڪم ڪندو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

صَالِحًا يُّدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ

چڱا تہ داخل ڪندو تنهن کي اهڙن باغن ۾ وهن ٿيون جن هيٺان واهيون رهندا اتي

تنهن کي اهڙن باغن ۾ داخل ڪندو جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن. اتي هميشہ رهندا.

اَبَدًا ؕ قَدْ اَحْسَنَ اللّٰهُ لَهٗ رِزْقًا ⑪ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ وَّ

سدائين، بيشڪ سني ڏني الله ان کي روزي. الله اهو آهي جنهن خلقيا ست آسمان ۽

بيشڪ ان جي روزي الله چڱيءَ طرح ناهي آهي. الله اهو آهي جنهن ستن آسمانن کي بڻايو ۽ اوترين زمينون بہ (بڻايائين)

مِنَ الْاَرْضِ مِثْلَهُنَّ ؕ يَتَنَزَّلُ الْاَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى

زمينون اوترين، لهندو آهي حڪم انهنجي اندر جيئن ڄاڻو تہ بيشڪ الله

انهن (ٻنهي آسمانن ۽ زمينن) جي وچ ۾ (سڀني ڪمن جي رٿ جو) حڪم نازل ٿيندو آهي. (اهو هن لاءِ بيان ڪيوسون) تہ (اوهين) ڄاڻو تہ الله

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۙ وَّ اَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ⑫ ع

هر شيءِ تي قدرت وارو آهي ۽ بيشڪ الله گهيرو ڪيو آهي هر شيءِ تي علم سان.

سڀني شيءِ تي وس وارو آهي ۽ (پڻ ڄاڻو) تہ الله (پنهنجي) علم سان سڀني شيءِ کي وڪوڙيو آهي.

سُوْرَةُ التَّحْرِيْمِ مَدَنِيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اٰيَاتُهَا ١٢ رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ اَحَلَّ اللّٰهُ لَكَ ۚ تَبْتَغِيْ مَرْضَاتَ اَزْوَاجِكَ ؕ

اي نبي! تون ڇو حرام ڪرين ٿو جنهنکي حلال ڪيو الله تو لاءِ، تون چاهين ٿو راضپو زالين پنهنجين جو،

اي پيغمبر! جنهن شيءِ کي الله تو لاءِ حلال ڪيو آهي، سا (تون پاڻ تي) ڇو ٿو حرام ڪرين؟ (پاڻ تي حرام ڪرڻ سبب) پنهنجين زالن جو راضپو گهرين ٿو

وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ① قَدْ فَرَضَ اللّٰهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ اَيْمَانِكُمْ ۚ

۽ الله بخشيندڙ مهربان آهي. بيشڪ مقرر ڪيو الله توهان لاءِ کولڻ قسمن پنهنجن جو،

۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. بيشڪ الله اوهان لاءِ اوهان جي قسمن جو کولڻ (ڪفارت جي ڏيڻ سان) مقرر ڪيو آهي

وَاللّٰهُ مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ② وَاِذْ اَسَرَّ النَّبِيُّ اِلٰى

۽ الله حامي اوهانجو آهي ۽ اهو زياده ڄاڻندڙ آهي ڏاهپ وارو آهي. ۽ جڏهن لڪائي ڪئي نبيءَ (سڳوري)

۽ الله اوهان جو سائين آهي ۽ اهو ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ (ياد ڪر!) جڏهن پيغمبر پنهنجين زالن مان ڪنهن هڪڙيءَ

بَعْضِ اَزْوَاجِهٖ حَدِيْثًا ۚ فَلَمَّا نَبَّاَتْ بِهٖ وَاَظْهَرَهُ اللّٰهُ عَلَيْهِ

ڪنهن ٻيبيءَ پنهنجي سان ڪا ڳالهہ، پوءِ جڏهن ان کولي اها ڳالهہ ۽ ظاهر ڪيو ان کي الله نبيءَ تي

کي ڪا ڳالهہ ڳجهي چئي، پوءِ جڏهن ان (ڳالهہ) کي ان (ٻي ٻيءَ) پڌرو ڪيو ۽ الله پيغمبر کي ان (ڳجهي ڳالهہ جي پڌري ڪرڻ) تي واقف ڪيو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَرَّفَ بَعْضَهٗ وَاَعْرَضَ عَنْۢ بَعْضٍ ۚ فَلَمَّا نَبَّاَهَا بِهٖ قَالَتْ

تہ ڄاڻايائين ڪجھ ان مان ۽ منهن موڙيائين ڪجھ ڪان، پوءِ جڏهن ٻڌايائين بيبيءَ کي اهو ان چيو

(تڏهن) پيغمبر ڪجھ اُها (ڳالھ بي بيءَ کي) ڄاڻائي ۽ ڪجھ چوڻ کان منهن موڙيائين. پوءِ جڏهن ان (بي بيءَ) کي ڳجھي ڳالھ جي ٻڌري ڪرڻ کان واقف

مَنْ اَنْۢبَاَكَ هٰذَا ؕ قَالَ نَبَّاَنِىَ الْعَلِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿٣﴾ اِنْ تَتُوْبَاۤ اِلَى

ڪنهن خبر ڏني توکي اها؟ فرمايائين خبر ڏني مون کي علم واري خبر رکندڙ. جي اوهان ٻئي توبہ ڪنديون

ڪيائين (تڏهن) اُن (بيبيءَ) چيو تہ. اها توکي ڪنهن ڄاڻائي؟ (پيغمبر) فرمايو تہ. مون کي (الله) ڄاڻندڙ. خبر رکندڙ خبر ڏني. (اي پغمبر جون زالون!)

اللّٰهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوْبُكُمَا ۚ وَاِنْ تَظٰهَرَا عَلَيْهِ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ

الله وٽ تہ هوند لڙي پيون آهن دليون توهان جون، ۽ جيڪڏهن اوهين پٺڀرائي ڪنديون پاڻ ۾ انهي تي پوءِ الله آهي

جيڪڏهن اوهين ٻئي الله وٽ توبہ ڪنديون (تہ چڱو آهي) بيشڪ اوهان جون دليون ڏنگيون ٿي ويون آهن ۽ جيڪڏهن پيغمبر (جي ايذائڻ) تي (اوهين)

مَوْلٰىهُ وَجِبْرِيْلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ وَالْمَلٰٓئِكَةُ بَعْدَ ذٰلِكَ

ساٿي ان جو ۽ جبريل ۽ ڀلارا مومن، ۽ ملائڪ ان کان پوءِ آهن

ٻئي ڳڏجي ڏاڍ ڪنديون تہ بيشڪ الله سندس پرجهلو آهي ۽ جبرئيل ۽ سٺريل مومن (بہ). ۽ هن کان پوءِ ملائڪ (بہ) مددگار آهن.

ظَهِيْرٌ ﴿٤﴾ عَسٰى رَبُّهٗۤ اِنْ طَلَّقَكُنَّ اَنْ يُّبْدِلَهٗۤ اَزْوَاجًا خَيْرًا

پٺڀرائي ڪندڙ. سگهوئي سندس رب جيڪڏهن ڇڏي ڇڏي توهان کي بدلائي ڏيندو انکي زالون وڌيڪ ڀليون

جيڪڏهن پيغمبر اوهان کي طلاق ڏيندو تہ اميد آهي تہ سگهوئي سندس پالڻهار اوهان کان (ٻيون) چڱيون زالون

مِّنْكُنَّ مُسْلِمٰتٍ مُّؤْمِنٰتٍ قٰنِتٰتٍ تٰٓئِبٰتٍ عٰبِدٰتٍ سٰٓئِحٰتٍ

اوهان کان فرمانبردار يقين واريون نماز پڙهندڙ توبہ ڪندڙ ٻانهپ واريون روزا رکندڙ

فرمانبردار، مومنياڻيون، نماز پڙهندڙيون، توبہ ڪندڙيون، عبادت ڪرڻ واريون، روزو رکندڙيون، رنڙ ۽ ڪنواريون

ثَيِّبٰتٍ وَّاَبْكَارًا ﴿٥﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قُوْۤا اَنْفُسَكُمْ وَاَهْلِيْكُمْ

رنڙ ۽ ڪنواريون. اي مسلمانو! بچايو پاڻ کي ۽ پنهنجي گهرياتين کي

(ٻيون) ان کي عيوض ۾ ڏيندو. اي ايمان وارو! پاڻ کي ۽ پنهنجن گهر جي ڀاتين کي انهيءَ باھ کان بچايو.

نَارًا وَّقُوْدُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلٰٓئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ

باھ کان ٻارڻ جنهن جو ماڻهو ۽ پٿر آهن ان تي آهن ملائڪ شوخ ڏاڍ وارا

جنهن جو ٻارڻ ماڻهو ۽ پهڻ هوندا، جنهن (باھ) تي بي رحم، سخت ونڻ وارا ملائڪ (مقرر) آهن. جيڪي

لَّا يَعْصُوْنَ اللّٰهَ مَاۤ اَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُوْنَ مَا يُؤْمَرُوْنَ ﴿٦﴾

نہ ٿا بي فرماني ڪن الله جي جيڪي اهو چوين ۽ ڪن ٿا اهو ڪم جو ڪين حڪم ٿئي ٿو.

(الله) ڪين فرمايو آهي، تنهن ۾ الله جي نافرماني نہ ڪندا آهن ۽ جيڪي ڪين حڪم ڪبو آهي، سو ڪندا آهن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يايها الذين كفروا لا تعتذروا اليوم ط انما تجزون

اي كافرو! نہ بهانا كريو اڄ، رڳو سزا ڏجي ٿي توهان کي

(ان ڏينهن چئبو تہ) اي ڪافرو! اڄ بهانو (پيش) نہ ڪريو. جيڪي ڪندا هيو

ما كنتم تعملون ⑦ يايها الذين امنوا توبوا الى الله

ان جي جيكي توهان كندا هئا. اي ايمان وارؤ! توبہ كريو الله وٽ

رڳو تنهن جي اوهان کي سزا ڏجي ٿي. اي ايمان وارو! الله وٽ توبه ڪريو.

توبة نصوحا ط عسى ربكم ان يكفر عنكم سياتكم

توبہ سچي، سگهوئي رب اوهان جو لاهيندو اوهان كان گناهہ اوهان جا

سچي توبه. اوهان جي پالڻهار ۾ اميد آهي تہ اوهان جون مدايون اوهان کان ميٽيندو

ويدخلكم جنت تجري من تحتها الانهر لا يوم

۽ داخل كندو باغن ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون، ان ڏينهن

۽ اوهان کي (اهڙن) باغن ۾ داخل ڪندو جن جي هيٺان نهرون وهنديون آهن. جنهن ڏينهن

لا يخزي الله النبي و الذين امنوا معه ج نورهم

نہ خوار كندو الله نبيءَ كي ۽ انهن كي جن ايمان آندو گڏ انهيءَ سان، نور انهن جو

الله پيغمبر کي ۽ جن ساڻس ايمان آندو آهي، تن کي خوار نہ ڪندو. سندن (ايماني) نور سندن اڳيان ۽

يسعى بين ايديهم و بايمانهم يقولون ربنا اتمم

ڊوڙندو سندن اڳيان ۽ سندن ساڄي پاسي كان، چوندا اي رب اسان جا پورو كر

سندن سڄن پاسن کان ڊوڙندو. چوندا (تہ) اي اسان جا پالڻهار! اسان لاءِ اسان جو

لنا نورنا و اغفر لنا ج انك على كل شيء قدير ⑧

اسان لاءِ نور اسان جو ۽ بخش اسان كي، بيشك تون هر شيءِ تي سگهہ ركندڙ آهين.

نور پريور ڪر ۽ اسان کي بخش! ڇو تہ تون سڀ ڪنهن شيءِ تي وس وارو آهين.

يايها النبي جاهد الكفار و المنفقين و اغلظ

اي نبي! جنگ كر كافرن سان ۽ منافقن سان ۽ سختي كر

اي پيغمبر! ڪافرن ۽ منافقن سان جهاد ڪر ۽ مٿن سختي

عليهم ط و ماوىهم جهنم ط و بئس المصير ⑨

انهن تي، ۽ جاءِ انهن جي جهنم آهي، ۽ اها بڇڙي جاءِ آهي.

ڪر ۽ سندن جاءِ دوزخ آهي ۽ اهو (ٽڪاڻو) (جو) هنڌ بڇڙو آهي!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوا امْرَاَتَ نُوْحٍ وَّ

بيان ڪيو | الله | مثال | انهن لاءِ جن | ڪفر ڪيو، | نوح جي زال جو | ۽

الله نوح جي زال ۽ لوط جي زال جو هڪ مثال ڪافرن لاءِ بيان

امْرَاَتَ لُوْطٍ ؕ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا

لوط جي زال جو، | اهي هيون | زالون ٻن ٻانهن جون | اسان جي ٻانهن

ڪري ٿو. (اهي) اسان جي ٻن سڌريل ٻانهن (جي نڪاح) هيٺ هيون،

صَالِحَيْنِ فَخَانَتٰهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللّٰهِ

صالحن مان پوءِ | انهن ڪوٽ ڪيو ٻنهي سان | پوءِ اهي ٻئي نه ٽاري سگهيا | انهن ڪان | الله جو

پوءِ انهن (ٻنهي ڄڻن) سان، خيانت ڪيائون، پوءِ انهن (ٻنهي مرسن انهن پنهنجي زالن) ڪان الله جو

شَيْـًٔا وَّ قِيْلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدّٰخِلِيْنَ ⑩ وَضَرَبَ اللّٰهُ

ڪو عذاب ۽ چيو ويو ته داخل ٿيو ٻئي جهنم ۾ | گڏ داخل ٿيندڙن سان، | ۽ بيان ڪيو | الله

عذاب ڪجهه به نه ٽاريو ۽ (انهن کي) چئبو ته، باهه ۾ گهڙندڙن سان گڏ گهڙو. ۽ الله مومنن

مَثَلًا لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوا امْرَاَتَ فِرْعَوْنَ ۘ اِذْ قَالَتْ

مثال | انهن لاءِ جن | ايمان آندو | فرعون جي زال جو، | جڏهن | چيائين

لاءِ فرعون جي زال جو هڪ مثال بيان ڪري ٿو، جڏهن چيائين ته،

رَبِّ ابْنِ لِيْ عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِيْ مِنْ فِرْعَوْنَ

اي رب منهنجا جوڙ مون لاءِ | پاڻ وٽ | گهر | جنت ۾ | ۽ ڇڏاءِ مون کي | فرعون

اي منهنجا پالڻهارا پاڻ وٽ بهشت ۾ مون لاءِ ڪو گهر ٺاهه ۽ فرعون ۽

وَعَمَلِهٖ وَنَجِّنِيْ مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ⑪ وَمَرْيَمَ ابْنَتَ

۽ سندس ڪرتوتن کان ۽ ڇڏاءِ مون کي | قوم | ظالمن جي کان، | ۽ مثال مريم | ڌيءُ

سندس ڪم کان مون کي ڇڏاءِ ۽ ظالمن جي ٽولي کان (پڻ) مون کي بچاءِ! ۽ (پڻ) مريم ڌيءُ عمران

عِمْرٰنَ الَّتِيْٓ اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيْهِ مِنْ رُّوْحِنَا

عمران جو | جنهن | بچايو پنهنجي | اگهڙ کي | پوءِ ڦوڪيوسون ان ڏانهن | پنهنجو امر

جي (جو مثال بيان ڪريون ٿا) جنهن پنهنجي اوگهڙ کي بچايو، پوءِ ان (جي رحم) ۾ پنهنجو روح ڦوڪيوسون

وَصَدَّقَتْ بِكَلِمٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهٖ وَكَانَتْ مِنَ الْقٰنِتِيْنَ ⑫

۽ اها مڃيندي هئي | احڪام | پنهنجي رب جا ۽ سندس ڪتاب ۽ | اها هئي | نماز پڙهندڙن مان.

۽ پنهنجي پالڻهار جي حڪمن ۽ سندس ڪتابن کي سچ ڄاتو هيائين ۽ فرمانبردارن مان هئي.

وقف لازم

ركوع ٢

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ الْمُلْكِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ | اٰيَاتُهَا ٣٠ رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

تَبٰرَكَ الَّذِىۡ بِيَدِهِ الْمُلْكُ ز وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرُ ۨ لا ①

وڏي برڪت وارو آهي اهو جنهن جي هٿ ۾ آهي بادشاهي ۽ اهو هر شيءِ تي قادر آهي.

اهو (الله) وڏيءَ برڪت وارو آهي، جنهن جي هٿ ۾ (ساري ملڪ جي) بادشاهي آهي ۽ اهو سڀڪنهن شي تي وس وارو آهي.

الَّذِىۡ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ط

اهو جنهن خلقيو موت کي ۽ زندگيءَ کي جيئن پرکي توهان کي تہ توهان مان ڪير زورڀلو آهي عمل ۾،

(الله اهو آهي) جنهن موت ۽ حياتي پيدا ڪئي (انهي لاءِ) تہ اوهان کي پرکي تہ عمل جي ڪري تمام چڱو اوهان مان ڪير آهي؟

وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفُوْرُ ② لا الَّذِىۡ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ط

۽ اهو زبردست آهي بخشيندڙ آهي. جنهن خلقيا ست آسمان هڪٻئي مٿان،

۽ اهو غالب بخشڻهار آهي. (الله اهو آهي) جنهن ستن آسمانن کي طبقا (طبقا) بڻايو

مَا تَرٰى فِىۡ خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفٰوُتٍ ط فَارْجِعِ الْبَصَرَ لا هَلْ

نہ ڏسندين تون مهربان جي پيدا ڪرڻ ۾ ڪو فرق، پوءِ موٽاءِ نگاهہ کي ڇا

(اي ڏسندڙ! تون الله) ٻاجهاري جي بڻاوت ۾ ڪو فرق نہ ڏسندين. پوءِ ورائي (نظر ڪري) ڏس تہ

تَرٰى مِنْ فُطُوْرٍ ③ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ اِلَيْكَ

ڏسين ٿو ڪا ڏار. پوءِ وري موٽاءِ ڏسڻ کي ٻہ دفعا تہ ڦري ايندي توڏانهن

(ڪٿي) ڪا ڦوٽ ڏسين ٿو؟ پوءِ وري ٻہ نظر ڦيرائي ٻہ ڀيرا (ڏس) تہ (ضرور تنهنجي) نظر تو ڏانهن

الْبَصَرُ خَاسِئًا وَّهُوَ حَسِيْرٌ ④ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحَ

نظر ساٿي ٿي ۽ اها ٿڪل هوندي. ۽ بيشڪ اسان سينگاريو آهي آسمان ويجهي کي ٻتين سان

جهڪي ٿي ٿڪجي موٽندي. ۽ بيشڪ دنيا جي آسمان کي (ستارن جي) ڏيئن سان سينگاريو اٿئون

وَجَعَلْنٰهَا رُجُوْمًا لِّلشَّيٰطِيْنِ وَاَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيْرِ ⑤

۽ ڪيوسون انهنکي اوماڙيون شيطانن لاءِ ۽ تيار ڪيوسون انهن لاءِ عذاب ٻاهہ جو.

۽ انهن کي شيطان جي چٽڻ لاءِ (هٿيار) بڻايوسون ۽ شيطانن لاءِ دوزخ جو عذاب تيار ڪيو اٿئون.

وَلِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ط وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ⑥

۽ انهن لاءِ جن ڪفر ڪيو پنهنجي رب جو عذاب دوزخ جو آهي، ۽ اها بڇڙي جاءِ آهي.

۽ جن پنهنجي پالڻهار جو انڪار ڪيو تن لاءِ دوزخ جي سزا آهي ۽ اها (رهڻ جي) جاءِ بڇڙي آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِذَآ اُلْقُوْا فِيْهَا سَمِعُوْا لَهَا شَهِيْقًا وَّهِیَ تَفُوْرُ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ

جڏهن اڇليا ويندا ان ۾ ٻڌندا ان جون راڙيون ۽ اهو ٻيو اپامندو. جو اجهو ٽو ڦاٽي

جڏهن کين دوزخ ۾ اڇليو ويندو (تڏهن) ان جون (ڳڌهه جهڙيون) هينگون ٻڌندا ۽ اهو ٻيو اپامندو. جو ڪاوڙ کان (جڻ ته) اجهو ٽو ڦاٽي!

مِنَ الْغَيْظِ ۭ كُلَّمَآ اُلْقِیَ فِيْهَا فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ اَلَمْ يَاْتِكُمْ

جوش کان جڏهن به اڇلي ويندي ان ۾ ڪاٽي ڏل ته پڇندن رکوال ان جا ڇا نه آيو توهان وٽ

جنهن مهل ڪنهن ٽوليءَ کي ان ۾ ڀيو وجهبو (تنهن مهل) دوزخ جا داروغا انهن کان پڇندا ته اوهان وٽ ڪو

نَذِيْرٌ ﴿٨﴾ قَالُوْا بَلٰى قَدْ جَآءَنَا نَذِيْرٌ ڏ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ

ڪو ڏيڄاريندڙ. چوندا هائو برابر آيو اسان وٽ ڏيڄاريندڙ، پوءِ اسان ڪوڙو ڪيوسون ۽ چيوسون ته ناهي نازل ڪيو

ڏيڄاريندڙ (پيغمبر) نه آيو هو ڇا؟ چوندا هائو! بيشڪ اسان وٽ ڏيڄاريندڙ آيو هو، پر (ان کي) ڪوڙ ڄاتوسون ۽ چيوسون ته الله ڪا

اللّٰهُ مِنْ شَیْءٍ ۚ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِیْ ضَلٰلٍ كَبِيْرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوْا لَوْ كُنَّا

الله ڪجهه به. نه آهيو توهان مگر گمراهيءَ وڏي ۾. ۽ چوندا جيڪر

(به) شيءِ نه لاٿي آهي، بس اوهين ته وڏيءَ گمراهيءَ ۾ (پيل) آهيو. ۽ چوندا ته جيڪڏهن اسين ٻڌون ها

نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِیْٓ اَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ﴿١٠﴾ فَاعْتَرَفُوْا بِذَنْۢبِهِمْ ۚ

ٻڌون ها يا سمجهون ها ته نه هجون ها جهنم وارن ۾. پوءِ باسياڳون ڏوهه پنهنجا

يا سمجهون ها ته دوزخين (جي ٽوليءَ) ۾ (ڪڏهن داخل) نه ٿيون ها! پوءِ پنهنجو ڏوهه (پاڻ) مڃيندا.

فَسُحْقًا لِّاَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ﴿١١﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ

پوءِ پري ٿين رحمت کان جهنم وارا. بيشڪ جيڪي ڊڄن ٿا پنهنجي رب کان پرپٺ

پوءِ دوزخين تي لعنت هجي شال!. بيشڪ جيڪي پنهنجي پالڻهار کان پرپٺ ڊڄندا آهن.

لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ﴿١٢﴾ وَاَسِرُّوْا قَوْلَكُمْ اَوِ اجْهَرُوْا بِهٖ ۭ اِنَّهٗ

تن لاءِ آهي معافي ۽ اجر وڏو ۽ لڪائي ڳالهه ڪريو توهان يا ڏاڍيان چئو ان کي، بلاشڪ اهو

تن لاءِ بخشش ۽ وڏو اجر آهي. ۽ پنهنجي ڳالهه ڳجهي ڳالهايو يا اها پڌري چئو. ته بيشڪ الله

عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿١٣﴾ اَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ ۭ وَهُوَ اللَّطِيْفُ

ڄاڻندڙ آهي راز دلين جي کي. ڇا نه ٿو ڄاڻي اهو جنهن پيدا ڪيو؟ ۽ اهو اونهون ڏسندڙ

سينن جو ڳجهه ڄاڻندڙ آهي. جنهن پيدا ڪيو سو ڪيئن نه ڄاڻندو؟ ۽ اهو باريڪ بين

الْخَبِيْرُ ﴿١٤﴾ هُوَ الَّذِیْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ ذَلُوْلًا فَامْشُوْا فِیْ مَنَاكِبِهَا

خبر رکندڙ آهي. (۽) اهو آهي جنهن پيدا ڪئي توهان لاءِ ڌرتي سولي ڪري ته هلو ان جي رستن ۾

خبر رکندڙ آهي. (الله) اهو آهي جنهن زمين کي اوهان جي تابع ڪيو ته ان جي رستن ۾ گهمو ۽ الله جي رزق مان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَكُلُوْا مِنْ رِّزْقِهٖ ؕ وَاِلَيْهِ النُّشُوْرُ ﴿١٥﴾ ءَاَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَآءِ اَنْ

۽ کائو ان جي پيدائش مان، ۽ انهيءَ ڏانهن جيئرو ٿي اٿڻو آهي. ڇا توهان بي ڊپا ٿيا آهيو ان آسمان واري کان جو

کائو ۽ (جيئرو ٿي) ڏانهس ڪڙو ٿيڻو آهي. (اوهين) انهيءَ (الله) کان بي پروا ٿيا آهيو ڇا؟ جو آسمان ۾ آهي

يَّخْسِفَ بِكُمُ الْاَرْضَ فَاِذَا هِيَ تَمُوْرُ ﴿١٦﴾ اَمْ اَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَآءِ

گنوائي توهان کي ڌرتيءَ ۾ پوءِ اها ڦٽي ڏڏي. يا نه ڊنا ڊجو ان آسمان واري کان

ته مان اوهان کي زمين ۾ گهائي ڇڏي، پوءِ اتي جو اتي زمين ڏڏي. (اوهين) هن (ڳالهه) کان بي پروا ٿيا آهيو ڇا ته جيڪو (الله)

اَنْ يُّرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ؕ فَسَتَعْلَمُوْنَ كَيْفَ نَذِيْرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ

جو وسائي توهان تي پاهڻ، پوءِ اجهو ڄاڻندؤ ته ڪيئن آهي ڊيڄارڻ منهنجو ۽ پڪ

آسمان ۾ آهي سو مٿان اوهان تي پهڻ وسائيندڙ واءُ موڪلي؟ پوءِ (سگهو) ڄاڻندو ته منهنجو ڊيڄارڻ ڪيئن آهي! ۽ بيشڪ

كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ﴿١٨﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ

ڪوڙو ڀانيو هو. انهن کان اڳين به پوءِ ڪيئن هئي ڪاوڙ منهنجي. ڇا نه ٿا ڏسن اڏامندڙ پکين کي

جيڪي انهن کان اڳ هيا تن (به) ڪوڙ ڀانيو، پوءِ منهنجي سزا ڪهڙيءَ طرح هئي. پنهنجي مٿاهون پکين ڏانهن نه ڏٺو اٿن ڇا؟

فَوْقَهُمْ صٰٓفّٰتٍ وَّيَقْبِضْنَ ؔؕ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا الرَّحْمٰنُ ؕ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍۢ

پنهنجي مٿان پر کنديريندڙ ۽ (وري) اهي بند ڪن ٿا، نه ٿو جهلي سگهين ڪوئي سواءِ الله جي، بيشڪ اهو هر شيءِ کي

جي ڪنيڙائيون ٺيڙي هلندا آهن ۽ (ڪڏهن ڪڏهن) بند ڪندا آهن. انهن کي ٻاجهاري (الله) کان سواءِ (ٻيو) ڪوبه جهلي نه رکندو آهي. جو ته اهو

بَصِيْرٌ ﴿١٩﴾ اَمَّنْ هٰذَا الَّذِيْ هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِّنْ دُوْنِ

ڏسندڙ آهي. ڇا ڪهڙو آهي اهو جو هجي لشڪر توهان جو مدد ڪري ٿو توهان جي الله مهربان

سڀڪنهن شيءِ کي ڏسندڙ آهي. اهو اوهان جو لشڪر ڪهڙو آهي، جو اوهان کي ٻاجهاري (الله) کان سواءِ

الرَّحْمٰنِ ؕ اِنِ الْكٰفِرُوْنَ اِلَّا فِيْ غُرُوْرٍ ﴿٢٠﴾ ۚ اَمَّنْ هٰذَا الَّذِيْ يَرْزُقُكُمْ

کان سواءِ، رڳو ڪافر آهن دوکي ۾. ڇا ڪير اهو آهي جيڪو رزق ڏئي توهان کي

مدد ڏئي؟ ڪافر رڳو ڀولي ۾ (ڀيل) آهن. (ڀلا) اهو ڪير آهي جو جيڪڏهن الله پنهنجو رزق جهلي ته اهو اوهان کي

اِنْ اَمْسَكَ رِزْقَهٗ ۚ بَلْ لَّجُّوْا فِيْ عُتُوٍّ وَّنُفُوْرٍ ﴿٢١﴾ اَفَمَنْ يَّمْشِيْ مُكِبًّا

جيڪڏهن روڪي ڇڏي رزق پنهنجو بلڪ انهن زور ڀريو آهي سرڪشيءَ ۾ ۽ نفرت ۾. ڇا ڀلا جيڪو هلندو اونڌو،

روزي ڏئي؟ (ڪافر) سرڪشي ۽ (حق کان) نفرت ۾ اڙجي پيا آهن. ڀلا جيڪو پنهنجي منهن ڀر اونڌو ڪريل

عَلٰى وَجْهِهٖٓ اَهْدٰٓى اَمَّنْ يَّمْشِيْ سَوِيًّا عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٢٢﴾

منهن ڀر اهو وڌيڪ هدايت وارو آهي يا اهو جيڪو هلي ٿو سڌو واٽ سنئين تي؟

هلندو هجي، سو وڌيڪ سڌي رستي وارو آهي يا اهو جو سڌو سنئون سڌيءَ واٽ تي هلندو هجي؟

وقف لازم اختلافي
وقف منزل وقف غفران

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قُلْ هُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ۭ

چئُ هيءُ اهو آهي جنهن پيدا ڪيو اوهان کي ۽ جوڙيائين اوهان جا ڪَنَ ۽ اکيون ۽ دليون،

چئو ته، (الله) اهو آهي، جنهن اوهان کي پيدا ڪيو ۽ اوهان جا ڪن ۽ اکيون ۽ دليون بڻايون

قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِيْ ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَ

ٿورڙو ٿي توهان شڪر ٿا ڪريو. چئُ هيءُ اهو آهي جنهن پکيڙيو اوهان کي زمين ۾ ۽

(اوهين) ٿورڙو احسان مڃيندا آهيو. چئو ته، (الله) اهو آهي جنهن اوهان کي زمين ۾ پکيڙيو ۽ (اوهين)

اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٢٥﴾

ان ڏانهن ئي گڏ ڪيا ويندؤ. ۽ چون ٿا ڪڏهن آهي اهو وقت جيڪڏهن توهان آهيو سچا.

ڏانهس گڏ ڪيا ويندو. ۽ (ڪافر) چوندا آهن ته اهو انجام ڪڏهن (پورو) ٿيندو؟ جيڪڏهن سچا آهيو (ته ڏسيو!)

قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ ۠ وَاِنَّمَآ اَنَا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٢٦﴾ فَلَمَّا رَاَوْهُ

چئُ رڳو اها خبر الله کي آهي، ۽ رڳو مان آهيان ڊيڄاريندڙ پڌرو. پوءِ جڏهن ڏسندا ان کي

(اي پيغمبر ڪين) چئو ته، (اها) خبر رڳو الله وٽ آهي ۽ آءٌ رڳو پڌرو ڊيڄاريندڙ آهيان. ۽ جنهن مهل اُن (انجام) کي

زُلْفَةً سِيْۗـــَٔتْ وُجُوْهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَقِيْلَ هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ

ويجهو ٿيل ته بڇڙا ٿيندا بوٿ انهن جا جن انڪار ڪيو ۽ پڙايو ويندو هيءُ اهو (عذاب) آهي جنهن کي توهان

ويجهو ٿيل ڏسندا (تنهن مهل) ڪافرن جا منهن ڪاراٽجي ويندا ۽ چئبن ته جنهن کي طلبيندا هيو سو هيءُ آهي.

بِهٖ تَدَّعُوْنَ ﴿٢٧﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكَنِيَ اللّٰهُ وَمَنْ مَّعِيَ اَوْ

گهرندا هئا. چئُ خبر ڏيو ڇا جيڪڏهن پڪڙي مونکي الله ۽ منهنجي ساٿين کي يا

(اي پيغمبرا ڪين) چئو ته، ڏئو اٿو ڇا ته جيڪڏهن مون کي ۽ جيڪي مون سان ساڻ آهن، تن کي الله هلاڪ ڪري يا

رَحِمَنَا ۙ فَمَنْ يُّجِيْرُ الْكٰفِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ

ٻاجهه ڪري اسان تي پوءِ ڪير بچائيندو ڪافرن کي عذاب ڏکوئيندڙ کان. پڌاءِ اهو

الله اسان تي ٻاجهه ڪري ته (هر صورت ۾) ڪافرن کي ڏکائيندڙ عذاب کان ڪير ڇڏائيندو؟ (اي پيغمبرا ڪين) چئو ته، اهو

الرَّحْمٰنُ اٰمَنَّا بِهٖ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا ۚ فَسَتَعْلَمُوْنَ مَنْ هُوَ فِيْ

ٻاجهارو (الله) آهي جنهن تي ايمان آندوسون ۽ انهيءَ تي ئي ڀروسو آهي، پوءِ توهان جلدي ڄاڻندؤ ته ڪير آهي

ٻاجهارو آهي، ان تي ايمان آندوسون ۽ مٿس ڀروسو ڪيوسون. پوءِ سگهوئي ڄاڻندو ته پڌريءَ گمراهيءَ ۾ ڪير آهي؟

ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَصْبَحَ مَاۗؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ

گمراهي پڌري ۾. اي پيغمبر چئُ خبر ڏيو ڇا جيڪڏهن ٿي وڃي پاڻي اوهان جو هيٺ ته ڪير

(اي پيغمبرا ڪين) چئو ته، ڏئو اٿو ڇا ته جيڪڏهن اوهان جو پاڻي هيٺ پيهي وڃي ته

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَّاْتِيْكُمْ بِمَآءٍ مَّعِيْنٍ ﴿٣٠﴾ ع

آڻيندو اوهان وٽ پاڻي وهندڙ؟

اوهان وٽ وهندڙ (سنو) پاڻي ڪير آڻيندو؟

سُوْرَةُ الْقَلَمِ مَكِّيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ٥٢ — رُكُوْعَاتُهَا ٢

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

نٓ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُوْنَ ﴿١﴾ مَآ اَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُوْنٍ ﴿٢﴾

ن قسم آهي قلم جو ۽ ان جو جيڪي لکندا آهن، تہ ناهين تون مهرباني الله جي سان مجنون.

ن (عزت واري) قلم جو قسم آهي! ۽ ان جو بہ جيڪي (ملائڪ) لکندا آهن. تہ (اي پيغمبر!) تون پنهنجي پالڻهار جي فضل سان ڪو چريو نہ آهين.

وَاِنَّ لَكَ لَاَجْرًا غَيْرَ مَمْنُوْنٍ ﴿٣﴾ وَاِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيْمٍ ﴿٤﴾

۽ بيشڪ تو لاءِ اجر آهي اڻ ڪٽ. ۽ بيشڪ تون آهين خلق عظيم تي.

۽ بيشڪ تو لاءِ اڻ ڪٽ ثواب آهي، ۽ بيشڪ تون وڏي (بلند) اخلاق تي آهين.

فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُوْنَ ﴿٥﴾ بِاَيِّكُمُ الْمَفْتُوْنُ ﴿٦﴾ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ

پوءِ سگهو تون ڏسندين ۽ اهي بہ ڏسندا، تہ ڪير آهي توهان مان چريو. بيشڪ تنهنجو پالڻهار ئي گهڻو ڄاڻي ٿو

پوءِ (تون بہ) سگهوئي ڏسندين ۽ اهي (ڪافر بہ) ڏسندا. تہ اوهان مان ڪير چريو آهي؟. بيشڪ تنهنجو پالڻهار ئي انهيءَ کي تمام چڱي طرح ڄاڻندڙ آهي.

بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۠ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿٧﴾ فَلَا تُطِعِ

ان کي جو گمراهہ ٿيو سندس راهہ کان ۽ اهو گهڻو ڄاڻي ٿو هدايت وارن کي. پوءِ نہ چيو وڃ

جيڪو سندس واٽ کان گمراهہ ٿيو ۽ اهو (ئي) سنئينءَ واٽ وٺندڙ کي بہ تمام چڱيءَ طرح ڄاڻندڙ آهي. تنهن ڪري (تون)

الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٨﴾ وَدُّوْا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُوْنَ ﴿٩﴾ وَلَا تُطِعْ كُلَّ

ڪوڙي ڪندڙن جو. اهي چاهين ٿا جي تون ڍرو ٿئين تہ اهي بہ ڍرا ٿين. ۽ نہ چيو مڃ هر

ڪوڙ پائيندڙن جو چيو نہ مڃ. اهي گهرندا آهن تہ جيڪڏهن (تون ساڻن ڪنهن طرح) نرمي ڪرين، تہ اهي بہ (توسان) نرمي ڪن. ۽ تون سڀ ڪنهن

حَلَّافٍ مَّهِيْنٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَّشَّآءٍ بِنَمِيْمٍ ﴿١١﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ

قسميءَ ذليل جو. طعنا هڻندڙ ڪٽي هلندڙ چغلي. روڪيندڙ خير کان حد لنگهندڙ

وڏي قسمئي خوار (ذليل) جو چيو نہ مڃ!. (جو) طعنا هڻندڙ. چغلي ڪٽي هلندڙ. خير کان جهليندڙ. حد کان

اَثِيْمٍ ﴿١٢﴾ عُتُلٍّ ۢ بَعْدَ ذٰلِكَ زَنِيْمٍ ﴿١٣﴾ اَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَّبَنِيْنَ ﴿١٤﴾ ط

ڏوهاري، بد طبع ان کان پوءِ بدنسل، جو اهو آهي آسودو ۽ پٽن وارو.

لنگهيل، وڏو ڏوهي، بدعادتو. ان (سڀني) کان پوءِ حرامي (بہ) هجي. انهيءَ ڪري جو مال ۽ اولاد وارو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا قَالَ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿۱۵﴾ سَنَسِمُهٗ عَلَى

جڏهن پڙهجن ٿيون انکي آيتون اسان جون چئي ھي آڪاڻيون آهن اڳين جون. اجهو ڏنڀ ڏينداسون ان کي

جڏهن وٽس اسان جون آيتون پڙهجن (تڏهن) چوي ته اڳين جون آڪاڻيون آهن. سگهوئي کيس سونڊ (نڪ) تي ڏنڀ ڏينداسين.

الْخُرْطُوْمِ ﴿۱۶﴾ اِنَّا بَلَوْنٰهُمْ كَمَا بَلَوْنَآ اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ ۚ اِذْ اَقْسَمُوْا

سونڊ تي. اسان آزمايو آهي انهن کي جيئن آزمايوسون باغ وارن کي، جڏهن قسم کنيائون

بيشڪ اسان هنن کي (اهڙيءَ طرح) آزمايو، جهڙيءَ طرح باغ وارن کي آزمايو هيوسون. جڏهن قسم کنيائون

لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِيْنَ ﴿۱۷﴾ وَلَا يَسْتَثْنُوْنَ ﴿۱۸﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ

ته ضرور واڍي ڪندا ان جي صبح سان ٿي، ۽ نه ڪيائون انشاءالله. پوءِ ڦري آئي ان تي ڪا آفت

ته سويرو (ٿي) ان (پوک) کي ضرور لڻندا (سين). ۽ انشاء الله نه چيائون. پوءِ تنهنجي پالڻهار (جي پار) کان ان (باغ واري پوک) تي هڪ اهڙي

مِّنْ رَّبِّكَ وَهُمْ نَآئِمُوْنَ ﴿۱۹﴾ فَاَصْبَحَتْ كَالصَّرِيْمِ ﴿۲۰﴾ فَتَنَادَوْا

رب تنهنجي کان ۽ اهي ستائي پيا هئا. پوءِ ٿي ويو اهو جهڙو ويلايل (باغ)، پوءِ سڏيائون هڪٻئي کي

بلا ڦرندي ۽ اهي (اڃا) سمهيل ئي هئا. جو (اها) ناڙ وانگر ٿي پئي. پوءِ سويرو هڪ ٻئي کي سڏڻ لڳا.

مُصْبِحِيْنَ ﴿۲۱﴾ اَنِ اغْدُوْا عَلٰى حَرْثِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰرِمِيْنَ ﴿۲۲﴾

ڏڪيءَ مهل ته جلدي هلو پنهنجي زمين تي جيڪڏهن اٿو ڦل ڪاٽڻو.

ته جيڪڏهن اوهين لاباري ڪرڻ وارا آهيو ته پنهنجيءَ پوک تي سويرو هلو.

فَانْطَلَقُوْا وَهُمْ يَتَخَافَتُوْنَ ﴿۲۳﴾ اَنْ لَّا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ

پوءِ هليا ۽ اهي ڳالهائن پيا هڪٻئي سان هوريان، ته هرگز نه لنگهي باغ ۾ اڄ توهان تي

پوءِ (اهي) هليا ۽ هڪ ٻئي کي هوريان چوڻ لڳا. ته (جيئن) هن (پوک) ۾ اڄ اوهان وٽ ڪو مسڪين اندر اچي نه سگهي.

مِّسْكِيْنٌ ﴿۲۴﴾ وَّغَدَوْا عَلٰى حَرْدٍ قٰدِرِيْنَ ﴿۲۵﴾ فَلَمَّا رَاَوْهَا قَالُوْٓا اِنَّا

ڪو فقير، ۽ هليا ساجهر ڪنجوسيءَ تي زور ڏئي، پوءِ جڏهن ڏٺائون انکي چيائون ته

۽ (پنهنجي گمان ۾) بخل (جي نيت) تي سگهارا ٿي سويرو پهتا. پوءِ جنهن مهل ان (پوک) کي ڏٺائون (تنهن مهل) چيائون ته بيشڪ اسين

لَضَآلُّوْنَ ﴿۲۶﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُوْمُوْنَ ﴿۲۷﴾ قَالَ اَوْسَطُهُمْ اَلَمْ اَقُلْ

دڳ ڀلي وياسون، نه پر اسان بي نصيب ٿيا آهيون. ڳالهايو سندن وچين چا نه چيو هيم

(رستو) ڀليل آهيون. (نه نه!) بلڪ اسين بي نصيب (ٿيل) آهيون. سندن (چڱي) (ماڻهو) چيو ته اوهان کي نه چيو هوم ڇا ته

لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُوْنَ ﴿۲۸﴾ قَالُوْا سُبْحٰنَ رَبِّنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿۲۹﴾

توهان کي چو نه ٿا تسبيح پڙهو الله جي، چيائون پاڪ آهي اسان جو رب بيشڪ اسان آهيون ظالم.

الله جي پاڪائي چو نه ٿا بيان ڪريو؟ چيائون ته (اسين) پنهنجي پالڻهار جي پاڪائي بيان ٿا ڪريون. بيشڪ اسين (انهيءَ نيت ڪري) ظالم هئاسون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰی بَعْضٍ یَّتَلَاوَمُوْنَ ﴿۳۰﴾ قَالُوْا یٰوَیْلَنَاۤ اِنَّا

پوءِ هڪٻئي ڏانهن منهن ڪري پاڻ ۾ ملامت ڪن پيا. چون پيا ويل ٿي ويو اسان

پوءِ هڪ ٻئي کي ملامت ڪندڙ ٿي هڪڙن ٻين ڏانهن منهن ڪيو. چوڻ لڳا ته اسان لاءِ ويل هجي (شال)! بيشڪ اسين

كُنَّا طٰغِیْنَ ﴿۳۱﴾ عَسٰی رَبُّنَاۤ اَنْ یُّبْدِلَنَا خَیْرًا مِّنْهَاۤ اِنَّاۤ اِلٰی رَبِّنَا

ٿي آهيون ليڪو لنگهندڙ. رب اسان جو بدلي ڏئي اسان کي من ڀلو انهيءَ کان بيشڪ اسان پنهنجي پالڻهار ڏانهن

حد کان لنگهيل هئاسون. مَن اسان جو پالڻهار اسان کي هن کان (وڌيڪ) ڀلو (ٻيو باغ) بدلو ڏئي. بيشڪ اسين پنهنجي پالڻهار ڏانهن

رٰغِبُوْنَ ﴿۳۲﴾ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ ؕ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ كَانُوْا

اميد رکندڙ آهيون. ائين ئي اچي ٿو عذاب. ۽ يقيناً عذاب آخرت جو تمام وڏو آهي. جيڪر اهي

اميد رکندڙ آهيون. ائين ئي آفت (پوڻي) آهي ۽ بيشڪ آخرت جو عذاب تمام وڏو آهي. جيڪڏهن ڄاڻن ها

یَعْلَمُوْنَ ﴿۳۳﴾ اِنَّ لِلْمُتَّقِیْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتِ النَّعِیْمِ ﴿۳۴﴾

ڄاڻن ها. بيشڪ پرهيزگارن لاءِ سندن رب وٽ آهن باغ نعمت وارا.

(ته ائين ڪڏهن به نه ڪن ها). بيشڪ پرهيزگارن لاءِ سندن پالڻهار وٽ نعمت جا باغ آهن.

اَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِیْنَ كَالْمُجْرِمِیْنَ ﴿۳۵﴾ مَا لَكُمْ ۫ وقفة كَیْفَ تَحْكُمُوْنَ ﴿۳۶﴾

ڇا پوءِ ڪنداسون فرمانبردارن کي بي فرمانن جهڙو؟ ڇا ٿيو اٿوَ؟ ڪيئن ٿا فيصلو ڪريو؟

مسلمانن کي گنهگارن جهڙو ڪنداسون ڇا؟. اوهان کي ڇا (ٿيو) آهي، ڪهڙو نهراءُ ٿا ڪريو؟

اَمْ لَكُمْ كِتٰبٌ فِیْهِ تَدْرُسُوْنَ ﴿۳۷﴾ اِنَّ لَكُمْ فِیْهِ لَمَا تَخَیَّرُوْنَ ﴿۳۸﴾ اَمْ

ڇا توهان وٽ ڪو ڪتاب آهي جنهن ۾ پڙهو ٿا. ته توهان لاءِ ان ۾ آهي جيڪي چاهيو ٿا. يا

اوهان وٽ ڪو ڪتاب آهي ڇا؟ جنهن ۾ (هيءَ ڳالهه) پڙهندا آهيو. ته بيشڪ جيڪي اوهين پسند ڪندا آهيو سو آخرت ۾ اوهان لاءِ هوندو.

لَكُمْ اَیْمَانٌ عَلَیْنَا بَالِغَةٌ اِلٰی یَوْمِ الْقِیٰمَةِ ۙ اِنَّ لَكُمْ لَمَا

توهان لاءِ ڪي قسم آهن اسان جا پڪا ڏينهن قيامت تائين ته توهان کي ملندو جيڪي

اوهان جا اسان جي ذمي (هن ڳالهه جا) ڪي پڪا انجام ٿيل آهن ڇا؟ جو اهي قيامت تائين هلندا ته بيشڪ جيڪو حڪم ڪندؤ سوئي

تَحْكُمُوْنَ ﴿۳۹﴾ سَلْهُمْ اَیُّهُمْ بِذٰلِكَ زَعِیْمٌ ﴿۴۰﴾ اَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ

حڪم ڪندؤ. اي نبي پڇا ڪرين ته انهن مان ڪير ان جو ذميوار آهي؟ يا انهن کي شريڪ آهن.

اوهان کي ملندو. (اي پيغمبر!) مشرڪن کان پڇ ته انهن مان ڪير هن (ڳالهه) جو ذميوار آهي؟ انهن (مشرڪن) جا ڪي شريڪ آهن ڇا؟

فَلْیَاْتُوْا بِشُرَكَآئِهِمْ اِنْ كَانُوْا صٰدِقِیْنَ ﴿۴۱﴾ یَوْمَ یُكْشَفُ عَنْ

پوءِ ڀل آڻين پنهنجا شريڪ جيڪڏهن آهن سچا. (ياد ڪر) جنهن ڏينهن کولي ويندي

جيڪڏهن سچا آهن ته ڀل پنهنجن شريڪن کي (مدد لاءِ) آڻين. جنهن ڏينهن (قيامت ۾) پنيءَ جي تجلي ٿيندي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سَاقٍ وَّ یُدْعَوْنَ اِلَی السُّجُوْدِ فَلَا یَسْتَطِیْعُوْنَ ﴿٤٢﴾ خَاشِعَةً

پني ۽ سڏيا ويندا سجدي لاءِ پوءِ ڪري نہ سگھندا، جھڪندڙ

۽ انھن کي سجدي ڏانھن سڏبو پوءِ (سجدو) ڏيئي نہ سگھندا. انھن جون اکيون جھڪيون ھونديون

اَبْصَارُھُمْ تَرْھَقُھُمْ ذِلَّةٌ ؕ وَ قَدْ كَانُوْا یُدْعَوْنَ اِلَی السُّجُوْدِ

اکيون انھن جون ويڙھي ويندي انھن کي خواري، حالانڪ سڏيا ويندا ھئا سجدي ڏانھن

(۽) کين خواري وٺي ويندي ۽ بيشڪ انھن کي (دنيا ۾) سجدي ڏانھن سڏبو ھو، حالانڪ اھي چڱا ڀلا

وَ ھُمْ سٰلِمُوْنَ ﴿٤٣﴾ فَذَرْنِیْ وَ مَنْ یُّكَذِّبُ بِھٰذَا الْحَدِیْثِ ؕ

۽ ھئا اھي چڱا ڀلا. پوءِ ڇڏ مونکي ۽ ان کي جيڪو ڪوڙو ڪري ٿو ھن ڳالھ کي،

(بہ) ھئا. پوءِ (اي پيغمبر!) مون کي ۽ انھيءَ کي جو ھن (قرآن جي) ڳالھ کي ڪوڙ ڀائيندو آھي ڇڏي ڏي!

سَنَسْتَدْرِجُھُمْ مِّنْ حَیْثُ لَا یَعْلَمُوْنَ ﴿٤٤﴾ وَ اُمْلِیْ لَھُمْ ؕ اِنَّ

اجھو ڏيري ڏيري پڪڙينداسون ان کي اھڙي طرح جو خبر نہ پوندن. ۽ ڍر ڏيان ٿو انھن کي، بيشڪ

(اسين) انھن کي درجي بدرجي (اُتان دوزخ ۾) ڇڪينداسون، جتان اھي نہ ڄاڻندا آھن. ۽ انھن کي مھلت ڏيان ٿو. ڇو تہ

كَیْدِیْ مَتِیْنٌ ﴿٤٥﴾ اَمْ تَسْـَٔلُھُمْ اَجْرًا فَھُمْ مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُوْنَ ﴿٤٦﴾

منھنجي رٿ پڪي آھي. ڇا تون گھرين ٿو انھن کان اجورو پوءِ اھي چٽيءَ کان بار ھيٺ آھن.

منھنجي رٿ پڪي آھي. (تون) اِنھن کان ڪو اجورو گھرندو آھين ڇا؟ جنھن ڪري (اُنھيءَ) چٽيءَ کان ڳوري بار ھيٺ آھن.

اَمْ عِنْدَھُمُ الْغَیْبُ فَھُمْ یَكْتُبُوْنَ ﴿٤٧﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَ

يا انھن وٽ ڪو ڳجھ آھي جو اھي لکن ٿا. پوءِ (اي نبي) صبر ڪر پنھنجي پالڻھار جي حڪم تائين ۽

(يا) اِنھن وٽ ڪو ڳجھ (جو علم) آھي ڇا، جو اُھي لکندا آھن؟ پوءِ (تون) پنھنجي پالڻھار جي حڪم (اچڻ) تائين صبر ڪر ۽

لَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوْتِ ۘ اِذْ نَادٰی وَ ھُوَ مَكْظُوْمٌ ﴿٤٨﴾ لَوْ لَاۤ اَنْ

نہ ٿيءُ مڇيءَ جي صاحب وانگر، جڏھن پڪاريائين ۽ ھئو ڏکارو. جيڪڏھن نہ

مڇيءَ واري (يونس) وانگر نہ ھج! جڏھن دانھن ڪيائين ۽ اھو ڏک ۾ ڀرجي ويو ھو. (تڏھن) جيڪڏھن کيس

تَدٰرَكَهٗ نِعْمَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ لَنُبِذَ بِالْعَرَآءِ وَ ھُوَ مَذْمُوْمٌ ﴿٤٩﴾

پھچي ھا ان کي مھرباني سندس رب جي تہ جيڪر اڇلايو وڃي ھا پڌري پٽ ۽ ھجي ھا گلارو.

سندس پالڻھار جي طرفان رحمت نہ پھچي ھا تہ ضرور رڃ ۾ اڇليو وڃي ھا ۽ اُھو بڇڙي حال ھجي ھا!

فَاجْتَبٰهُ رَبُّهٗ فَجَعَلَهٗ مِنَ الصّٰلِحِیْنَ ﴿٥٠﴾ وَ اِنْ یَّكَادُ الَّذِیْنَ

پوءِ چونڊيو ان کي سندس رب ۽ ڪيائين ان کي ڀلن ماڻھن مان. ۽ بيشڪ ويجھا ٿيا آھن

پوءِ سندس پالڻھار کيس نوازيو ۽ صالحن مان ڪيائينس. ۽ بيشڪ ڪافر جڏھن قرآن ٻڌندا آھن

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَفَرُوْا لَيُزْلِقُوْنَكَ بِاَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُوْلُوْنَ

ڪافر جو ترڪيائين توکي پنهنجين نظرن سان جڏهن ٻڌندا آهن قرآن ۽ چون ٿا تہ

(تڏهن) توکي پنهنجين (تکين) اکين سان ٿيڙڻ تي هوندا آهن ۽ چوندا آهن تہ بيشڪ هيءُ

اِنَّهٗ لَمَجْنُوْنٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿٥٢﴾ ع

اهو مجنون آهي. هو ڏانهن اهو رڳو نصيحت آهي جهان وارن لاءِ.

(پيغمبر) چريو آهي. ۽ (حقيقت ۾) هيءُ (قرآن) تہ جهانن لاءِ نصيحت آهي.

سُوْرَةُ الْحَآقَّةِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٥٢ رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اَلْحَآقَّةُ ﴿١﴾ مَا الْحَآقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْحَآقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ

ثابت ٿيندڙ. ڇا آهي ثابت ٿيندڙ. ۽ توکي ڇا خبر تہ ڇا آهي ثابت ٿيندڙ. ڪوڙو ڪيو هو ثمود

قيامت. ڇا آهي (اها) قيامت؟ ۽ ڪهڙيءَ شيءِ توکي ڄاڻايو تہ قيامت ڇا آهي. ثمود ۽ عاد (قوم)

وَعَادٌۢ بِالْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَاَمَّا ثَمُوْدُ فَاُهْلِكُوْا بِالطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾ وَاَمَّا عَادٌ

۽ عاد انهيءَ ٺوڪيندڙ کي. پوءِ اهي ثمود وارا تباهہ ڪيا ويا زلزلي سان. ۽ پر عاد وارا

قيامت کي ڪوڙ ڄاتو. پر پوءِ ثمود (قوم) سي تہ هڪ سخت رڙ سان ناس ڪيا ويا. ۽ باقي (قوم) عاد!

فَاُهْلِكُوْا بِرِيْحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ

هلاڪ ڪيا ويا هوا ٿڌي تکيءَ سان، ڄا هلايائين انهن تي ست راتيون

سي هڪ بيحد ٿڌي تيز واءُ سان ناس ڪيا ويا. (الله) اُن (واءُ) کي ست راتيون ۽ اٺ ڏينهن

وَّثَمٰنِيَةَ اَيَّامٍ حُسُوْمًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيْهَا صَرْعٰى كَاَنَّهُمْ

۽ اٺ ڏينهن لڳولڳ پوءِ ڏسندين اهي ماڻهو اُن ۾ ڊسيل ڄڻ اهي

لڳولڳ مٿن ڪڙو ڪيو. پوءِ (اي ڏسندڙ! اُن) قوم کي اُن (زمين) ۾ پيل ڏٺيءَ تي ڄڻ تہ اهي

اَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرٰى لَهُمْ مِّنْۢ بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾ وَجَآءَ

بنڊ کجين جا پورا آهن. ڇا تون ڏسين ٿو انهن جو ڪو پونير. ۽ آيو

ڪريل کجيءَ جا (پتا) ٿڙ آهن! پوءِ انهن کي ڪجهہ بچيل ڏسين ٿو ڇا؟. ۽ فرعون ۽ جيڪي اُن کان اڳ هئا

فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهٗ وَالْمُؤْتَفِكٰتُ بِالْخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَوْا رَسُوْلَ

فرعون ۽ اُن کان اڳيان ڪافر ۽ اونڌن ڳوٺن وارا ڏوهاري ٻڌجي. پوءِ اهي بي فرمان ٿيا پنهنجي پاليندڙ

۽ اونڌي ناس ڪيل شهرن وارا (بہ) گناهہ (جا ڪم) ڪري آيا. ۽ پنهنجي پالڻهار جي موڪليل (رسول) جي نافرماني ڪيائون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبِّهِمْ فَاَخَذَهُمْ اَخْذَةً رَّابِيَةً ﴿١٠﴾ اِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَآءُ حَمَلْنٰكُمْ

جي رسول جا پوءِ ورتائين انهن کي وٺڻ ڏاڍو سخت. بيشڪ اسان جڏهن وڌي ويو پاڻي کنيوسون توهان کي

تهن ڪري (الله) وڏيءَ پڪڙ سان کين پڪڙيو. بيشڪ جڏهن پاڻي حد کان لنگهي ويو (تڏهن) اسان اوهان کي هلندڙ ٻيڙيءَ ۾ چاڙهيو.

فِي الْجَارِيَةِ ﴿١١﴾ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَّتَعِيَهَآ اُذُنٌ وَّاعِيَةٌ ﴿١٢﴾

ٻيڙيءَ ۾ جيئن ڪريون ان کي توهان لاءِ يادگار ۽ ٻڌي ان کي ڪَنُ سانڍيندڙ.

هن ڪري ته ان (ڳالهه) کي اوهان لاءِ يادگيري ڪريون ۽ ان کي ڪو ياد رکڻ وارو ڪَنُ ياد رکي.

فَاِذَا نُفِخَ فِي الصُّوْرِ نَفْخَةٌ وَّاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ وَّحُمِلَتِ الْاَرْضُ وَ

پوءِ جڏهن ڦوڪ ڏني ويندي صور ۾ ڦوڪ هڪڙي، ۽ کنيو ويندو زمين ۽

پوءِ جڏهن صور ۾ هڪڙي ڦوڪ ڦوڪبي. ۽ زمين ۽ جبل (پنهنجيءَ جاءِ تان) کنيا ويندا.

الْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَّاحِدَةً ﴿١٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ وَّقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾

جبلن کي پوءِ ٻئي ڊاٺا ويندا ڊاهڻ هڪ دفعي. تنهن ڏينهن قائم ٿيندي قيامت.

پوءِ هڪ ڀيرو انهن کي ڪُٽي سنهو ڪيو ويندو. پوءِ ان ڏينهن قيامت قائم ٿيندي.

وَانْشَقَّتِ السَّمَآءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَّاهِيَةٌ ﴿١٦﴾ وَّالْمَلَكُ عَلٰٓى

۽ ڏري پوندو آسمان پوءِ اهو ان ڏينهن ڍلڙو ٿيندو. ۽ ملائڪ هوندا ان جي

۽ آسمان ڦاٽندو، پوءِ اهو ان ڏينهن ڪمزور ٿيل هوندو. ۽ ملائڪ آسمان جي ڪنارن تي

اَرْجَآئِهَا ۚ وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمٰنِيَةٌ ﴿١٧﴾

پاسن تي، ۽ کڻندا عرش تنهنجي رب جو پنهنجي مٿان ان ڏينهن اٺ ڄڻا.

هوندا ۽ تنهنجي پالڻهار جو تخت ان ڏينهن اٺ ملائڪ پنهنجي مٿان کڻندا.

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُوْنَ لَا تَخْفٰى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ﴿١٨﴾ فَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ

ان ڏينهن اوهان حاضر ڪيا ويندؤ، ڳجهي نه رهندي توهانجي ڪا لڪل ڳالهه. پوءِ جنهنکي ڏنو ويو سندس ڪتاب

اُن ڏينهن اوهان کي (الله جي) آڏو ڪبو، اوهان (جي حال) جي ڪا ڳجهي ڳالهه لڪي نه رهندي، پوءِ جنهن کي سندس اعمالنامو سندس سڄي

بِيَمِيْنِهٖ ۙ فَيَقُوْلُ هَآؤُمُ اقْرَءُوْا كِتٰبِيَهْ ﴿١٩﴾ اِنِّيْ ظَنَنْتُ اَنِّيْ

ان جي سڄي هٿ ۾ پوءِ اهو چوندو وٺو پڙهو عملنامو منهنجو مون يقين ڪيو هو ته بيشڪ آءٌ

هٿ ۾ ڏنو ويو سو چوندو ته وٺو منهنجو اعمالنامو پڙهو! بيشڪ! مون يقين رکيو هو ته آءٌ

مُلٰقٍ حِسَابِيَهْ ﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿٢١﴾ فِيْ جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿٢٢﴾

ماڻيندس حساب پنهنجو، پوءِ اهو هوندو حياتيءَ وڻندڙ ۾، بهشت مٿاهين ۾.

پنهنجي حساب کي پهچندس. پوءِ اهو پلي زندگي ۾ هوندو. مٿاهين بهشت ۾.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قُطُوْفُهَا دَانِيَةٌ ﴿٢٣﴾ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓـًٔا بِمَآ اَسْلَفْتُمْ فِی

ميوا ان جا — ويجها هوندا. — کائو — ۽ — پيئو — رڄ ڪري — ان ڪري جو — اڳي ڪيو اٿو

جنهنجا ميوا (پهچڻ کي) ويجها هوندا. (چئبن ته) ڍئو ڪري کائو ۽ پيئو. انهيءَ سبب ڪري جو گذريل ڏينهن ۾ (نيڪ عمل)

الْاَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾ وَاَمَّا مَنْ اُوْتِیَ كِتٰبَهٗ بِشِمَالِهٖ ۙ فَيَقُوْلُ

زماني — گذريل ۾. — پر — جنهن کي — ڏنو ويو — سندس دفتر — کٻي هٿ ۾، — پوءِ چوندو

اڳي موڪليو هيوَ. ۽ جنهن کي سندس اعمالنامو سندس کاٻي هٿ ۾ ڏنو ويو سو چوندو هاءِ آرمان!

يٰلَيْتَنِیْ لَمْ اُوْتَ كِتٰبِيَهْ ﴿٢٥﴾ وَلَمْ اَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ ﴿٢٦﴾ يٰلَيْتَهَا

هاءِ جيڪر — نه مليم ها — منهنجو عملنامو. — ۽ — نه ڄاڻان ها ته ڪهڙو آهي حساب منهنجو. — هاءِ جيڪر

جيڪر منهنجو اعمالنامو مون کي نه ملي ها! ۽ (هاءِ ارمان! جيڪر) نه ڄاڻان ها ته منهنجو حساب ڇا آهي؟ هاءِ ارمان!

كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَآ اَغْنٰی عَنِّیْ مَالِيَهْ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّیْ

موت هجي ها پورو ڪندڙ. — نه بچايو — مونکي — منهنجي مال. — هلي وئي — مون کان

جيڪر موت نبيريندڙ هجي ها! منهنجي مال مون کي (ڪو) فائدو نه ڏنو! مون کان منهنجي بادشاهي ڇڏي وئي!

سُلْطٰنِيَهْ ﴿٢٩﴾ خُذُوْهُ فَغُلُّوْهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ الْجَحِيْمَ صَلُّوْهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِیْ

منهنجي ڏاڍ مڙسي. — وٺوس — ۽ ڳٽ وجهوس، — پوءِ — دوزخ ۾ — هٽوس، — پوءِ — هڪ

(ملائڪن کي چئبو ته اي ملائڪو!) پڪڙيوس، پوءِ ڳچيءَ ۾ ڳٽ ٻڌوس. وري دوزخ ۾ وجهوس. وري

سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُوْنَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوْهُ ﴿٣٢﴾ اِنَّهٗ كَانَ لَا يُؤْمِنُ

زنجير جنهن جي ڊيگهه آهي — ستر — هٿ — پوءِ ان ۾ جڪڙيوس. — بيشڪ اهو — نه مڃيندو هو

اهڙي زنجير ۾ قابو ڪريوس جنهن جي ڊيگهه ستر گز هجي. ڇو ته اهو (ماڻهو) الله کي نه مڃيندو هو.

بِاللّٰهِ الْعَظِيْمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلٰی طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ﴿٣٤﴾ فَلَيْسَ

الله — ايڏي وڏي کي، — ۽ — نه اڀاريندو هو — غريبن جي کارائڻ تي. — پوءِ ناهي

جو (سڀ کان) وڏو آهي. ۽ نڪي (ماڻهن کي) مسڪين جي کارائڻ تي تاڪيد ڪندو هو. تنهن ڪري

لَهُ الْيَوْمَ هٰهُنَا حَمِيْمٌ ﴿٣٥﴾ وَّلَا طَعَامٌ اِلَّا مِنْ غِسْلِيْنٍ ﴿٣٦﴾

ان جو — اڄ — هتي — ڪو حمايتي، — ۽ — نه اٿس کاڌو — سواءِ — پونءِ جي،

ان جو اڄ هت ڪو دوست ڪونهي. ۽ نڪي ان جو ڦٽن جي روڳ کان سواءِ (ٻيو) ڪو کاڌو آهي.

لَّا يَاْكُلُهٗٓ اِلَّا الْخَاطِئُوْنَ ﴿٣٧﴾ فَلَآ اُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٣٨﴾ وَمَا

نه کائيندا اهو — مگر — ڏوهاري. — پوءِ قسم ٿو کڻان — ان جو — جيڪي ڏسو ٿا، — ۽ جيڪي

(جو) ڏوهارين کان سواءِ (ٻيو) ڪو ان کي نه کائيندو. پوءِ جيڪي ڏسو ٿا، تنهن جو قسم کڻان ٿو. ۽ جيڪي

ركوع ١

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٣٩﴾ اِنَّهٗ لَقَوْلُ رَسُوْلٍ كَرِيْمٍ ﴿٤٠﴾ وَّمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ ط

نہ تا ڏسو. بيشڪ اهو ڪلام رسول سڳوري جو آهي، ۽ ناهي اهو ڪلام شاعر جو،

نہ تا ڏسو تنهن جو (بہ). تہ بيشڪ هيءُ (قرآن) هڪ سڳوري قاصد جو سنيهو آهي. ۽ اهو ڪنهن شاعر جو ڪلام نہ آهي،

قَلِيْلًا مَّا تُؤْمِنُوْنَ ﴿٤١﴾ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ ط قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٤٢﴾

ٿورڙو ئي يقين ٿا ڪريو. ۽ ناهي اها ڳالھ پوپي جي، ٿوري ئي نصيحت ٿا وٺو.

(اوهين) گهٽ يقين ٿا رکو. ۽ نڪي ڪنهن (اڳڪٿي ڪندڙ) پوپي جو ڪلام آهي، (اوهين) گهٽ نصيحت وٺو ٿا.

تَنْزِيْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ

اهو (قرآن) نازل ٿيل آهي پالڻهار جهانن جي ڪان، ۽ جيڪڏهن (رسول) بڻائي ها اسان تي ڪي

(هيءُ) جهانن جي پالڻهار کان نازل ٿيل آهي. ۽ جيڪڏهن (پيغمبر) اسان تي ڪي ڳالهيون (پاڻ) گهڙي ها.

الْاَقَاوِيْلِ ﴿٤٤﴾ لَاَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِيْنِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِيْنَ ﴿٤٦﴾

ڳالهيون، تہ اسان پڪڙيون ها ان جو ساڄو هٿ، پوءِ وڍي ڇڏيون ها ان جي شهہ رڳ ڪي،

تہ ضرور سڄي هٿ کان ڪيس پڪڙيون ها. وري سندس دل جي رڳ وڍي ڇڏيون ها.

فَمَا مِنْكُمْ مِّنْ اَحَدٍ عَنْهُ حٰجِزِيْنَ ﴿٤٧﴾ وَاِنَّهٗ لَتَذْكِرَةٌ

پوءِ نہ هجي ها توهان مان ڪو بہ ان کان روڪڻ وارو. ۽ بيشڪ قرآن نصيحت آهي

پوءِ اوهان مان ڪو هڪڙو (اسان جي عذاب کي) کانئس جهلڻ وارو نہ آهي. ۽ بيشڪ هيءُ (قرآن) پرهيزگارن لاءِ نصيحت آهي.

لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٨﴾ وَاِنَّا لَنَعْلَمُ اَنَّ مِنْكُمْ مُّكَذِّبِيْنَ ﴿٤٩﴾ وَاِنَّهٗ لَحَسْرَةٌ

خدا ترسن لاءِ ۽ بيشڪ اسان ڄاڻون ٿا تہ توهان مان ڪوڙو ڪندڙ آهن. ۽ بيشڪ اهو ارمان آهي

۽ بيشڪ اسين ڄاڻون ٿا تہ ڪي اوهان مان ڪوڙ پائيندا آهن. ۽ بيشڪ هيءُ (قرآن) ڪافرن لاءِ ارمان (جو سبب) آهي.

عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٥٠﴾ وَاِنَّهٗ لَحَقُّ الْيَقِيْنِ ﴿٥١﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٥٢﴾

ڪافرن تي. ۽ بيشڪ اهو (قرآن) پورو يقين آهي. تنهنڪري تون پاڪائي بيان ڪر پنهنجي رب جي نالي جي جو وڏائي وارو آهي

۽ بيشڪ هيءُ (قرآن) پورو سچو آهي. تنهن ڪري (تون) پنهنجي (سڀ کان) وڏي پالڻهار جي نالي کي پاڪائيءَ سان ياد ڪر.

سُوْرَةُ الْمَعَارِجِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ — اٰيَاتُهَا ٤٤ رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

سَاَلَ سَآئِلٌ بِعَذَابٍ وَّاقِعٍ ﴿١﴾ لِّلْكٰفِرِيْنَ لَيْسَ لَهٗ دَافِعٌ ﴿٢﴾

گهريو هڪ سائل عذاب پوندڙ، ڪافرن تي نہ آهي انکي کو ٽارڻ وارو.

هڪ سوال ڪندڙ. پوندڙ عذاب جو سوال ڪيو. ڪافرن تي، جنهن کي ڪو هٽائڻ وارو نہ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِّنَ اللّٰهِ ذِی الْمَعَارِجِ ﴿٣﴾ تَعْرُجُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ اِلَيْهِ فِیْ

الله جي طرفان مالڪ درجن جو. چڙهندا ملائڪ ۽ روح انهيءَ ڏانهن ان

جو وڏن مرتبن (ڏيڻ) واري الله جي طرف کان (پهتل) آهي. جنهن ڏينهن جي ديگهه پنجاه هزار ورهه آهي. تنهن ۾

يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهٗ خَمْسِيْنَ اَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾ فَاصْبِرْ صَبْرًا

ڏينهن ۾ جنهن جو اندازو آهي پنجاهه هزار ورهيه. پوءِ تون ماٺ ڪر مِٺي

ملائڪ ۽ جبرئيل الله ڏانهن (ڪافرن تي عذاب لاهڻ لاءِ) چڙهندا. تنهن ڪري تون چڱو صبر ڪر.

جَمِيْلًا ﴿٥﴾ اِنَّهُمْ يَرَوْنَهٗ بَعِيْدًا ﴿٦﴾ وَّنَرٰىهُ قَرِيْبًا ﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُوْنُ

ماٺ. اهي پائئين ٿا ان کي ڏور، ۽ اسان ڏسون ٿا ان کي ويجهڙو. جنهن ڏينهن ٿيندو

جو تہ ڪافر انهيءَ (ڏينهن) کي پري ڏسن ٿا. ۽ (اسين) ان کي ويجهو ٿا ڏسون. جنهن ڏينهن آسمان

السَّمَآءُ كَالْمُهْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُوْنُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْئَلُ

آسمان رجايل ٽامي وانگر، ۽ ٿيندا جبل رنگين اُنَ جهڙا، ۽ نہ پڇا ڪندو

پگهريل ٽامي وانگر ٿيندو. ۽ جبل پڃيل اُن وانگر ٿيندا. ۽ ڪو ويجهو (مائٽ) ڪنهن ٻئي ويجهي (مائٽ)

حَمِيْمٌ حَمِيْمًا ﴿١٠﴾ يُّبَصَّرُوْنَهُمْ ؕ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِیْ مِنْ

ڪو گهرو گهري دوست جي، اهي ڏيکاريا ويندا انهن کي، چاهيندو ڏوهاري جيڪر بدلي ۾ ڏئي

کان نہ پڇندو. (توڙي جو) اهي اُنهن کي ڏسڻ ۾ ايندا. گنهگار گهرندو تہ جيڪر ان ڏينهن جي عذاب جي بدران

عَذَابِ يَوْمِئِذٍۭ بِبَنِيْهِ ﴿١١﴾ وَصَاحِبَتِهٖ وَاَخِيْهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيْلَتِهِ

عذاب ان ڏينهن جي ڪان پٽ پنهنجا ۽ ٻيبي پنهنجي ۽ ڀاءُ پنهنجو، ۽ سندس مائٽ

پنهنجا (پيارا) پٽ بدلو ڏي. ۽ پنهنجي زال ۽ پنهنجو ڀاءُ (بہ). ۽ پنهنجو اُهو سارو قبيلو (بہ) جنهن ڪيس (دنيا ۾)

الَّتِیْ تُـْٔوِيْهِ ﴿١٣﴾ وَمَنْ فِی الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۙ ثُمَّ يُنْجِيْهِ ﴿١٤﴾ كَلَّا ؕ اِنَّهَا

جيڪي ڪوڙيءَ ڪن انکي، ۽ جيڪي بہ ملڪ ۾ آهن سمورا پوءِ پاڻ ڇڏائي، خبردار بيشڪ اها

تڪايو ٿي. ۽ اُهو (بہ) جيڪو سڀئي (سامان) زمين ۾ آهي پوءِ سندس اُهو (بدلو ڏيڻ) ڇڏائيس! ائين نہ آهي. بيشڪ اُهو

لَظٰى ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِّلشَّوٰى ﴿١٦﴾ تَدْعُوْا مَنْ اَدْبَرَ وَتَوَلّٰى ﴿١٧﴾ وَجَمَعَ

پرندڙ باهہ آهي، ڇڪيندڙ سر جي کل کي، سڏيندي ان کي جنهن پٺي ڏني ۽ منهن موڙيو، ۽ مال گڏ ڪيو

(دوزخ) هڪ (الائين هٿڻ واري) باهہ آهي. (مٿي جي) کل کي ڇڪيندڙ آهي. جيڪو (الله کان) پنيرو ٿيو ۽ منهن موڙيائين تنهن کي (اُها) سڏي ٿي. ۽

فَاَوْعٰى ﴿١٨﴾ اِنَّ الْاِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوْعًا ﴿١٩﴾ اِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ

پوءِ سانڍي رکيو. بيشڪ آدمي پيدائشي ڪروڏي آهي، جڏهن پهچيس تنگي تہ

(مال) گڏ ڪيائين پوءِ سانپيائين. بيشڪ! انسان حرص وارو پيدا ٿيل آهي. جڏهن (ڪو) ڏک پهچندو اٿس

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

جَزُوْعًا ﴿۲۰﴾ وَّاِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوْعًا ﴿۲۱﴾ اِلَّا الْمُصَلِّيْنَ ﴿۲۲﴾ الَّذِيْنَ

روئي پٽي، ۽ جڏهن پهچيس مال تہ روڪي رکي، مگر نماز پڙهندڙ، جيڪي

(تڏهن) دانهون ڪندو آهي. ۽ جڏهن کو سک پهچندو اٿس (تڏهن) ڪنجوس ٿيندو آهي. پر (آهي) نمازي (نہ). جيڪي

هُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ دَآئِمُوْنَ ﴿۲۳﴾ وَالَّذِيْنَ فِيْٓ اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ

اهي پنهنجي نماز تي پاٻند آهن. اهي جن جي ملڪيت ۾ حصو

پنهنجيءَ نماز تي هميشگي ڪندا آهن. ۽ اهي (بہ) جن جي مالن ۾ (الله جو) حصو مقرر ٿيل آهي.

مَّعْلُوْمٌ ﴿۲۴﴾ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُوْمِ ﴿۲۵﴾ وَالَّذِيْنَ يُصَدِّقُوْنَ بِيَوْمِ

جاتل آهي. سواليءَ ۽ محتاج لاءِ، ۽ جيڪي سچو چون ٿا ڏينهن

گهرندڙ ۽ نہ گهرندڙ محتاج لاءِ. ۽ اهي (بہ) جيڪي قيامت جي ڏينهن جو يقين رکندا آهن.

الدِّيْنِ ﴿۲۶﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُوْنَ ﴿۲۷﴾

قيامت ڪي، ۽ جيڪي اهي عذاب پروردگار جي کان ڊڄندڙ آهن.

۽ اهي جيڪي پنهنجي پالڻهار جي عذاب کان ڊڄڻ وارا آهن. بيشڪ سندن

اِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَاْمُوْنٍ ﴿۲۸﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ

بيشڪ سندن رب جو عذاب اڻ ڊرآهي، ۽ جيڪي اهي پنهنجي اگهڙن کي

پالڻهار جو عذاب (اهڙو آهي) جنهن کان بچي نہ سگهبو. ۽ اهي(بہ)جيڪي پنهنجن اوگهڙن جي حفاظت ڪرڻ وارا آهن.

حٰفِظُوْنَ ﴿۲۹﴾ اِلَّا عَلٰٓى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ

بچائيندڙ آهن، سواءِ پنهنجي زالن ۽ ٻانهين ڪان پوءِ اهي

پنهنجين زالن يا پنهنجين ٻانهين کان سواءِ (ٻين لاءِ). جو (اُنهن ڏانهن وڃڻ ۾) اهي

غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ﴿۳۰﴾ فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ

ناهن ڇينڀ ڪيل. پر جيڪي ڪرڻ گهرن پيو ڪجهہ پوءِ اهي

ملامت وارا نہ آهن. پوءِ جيڪي ان کان سواءِ (ٻي ڳالهہ) طلبيندا سي ئي

الْعٰدُوْنَ ﴿۳۱﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِاَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رٰعُوْنَ ﴿۳۲﴾

حد ٽپندڙ آهن. ۽ جيڪي پنهنجي ڏراوتن ۽ انجام جو خيال ڪندڙ آهن،

حد کان لنگهڻ وارا آهن. ۽ اهي (بہ) جيڪي پنهنجن امانتن کي ۽ پنهنجن انجامن کي پوري ڪرڻ وارا آهن.

وَالَّذِيْنَ هُمْ بِشَهٰدٰتِهِمْ قَآئِمُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ

۽ جيڪي پنهنجي شاهدين تي بيهندڙ آهن، ۽ جيڪي پنهنجي نماز تي

۽ اهي بہ جيڪي پنهنجين شاهدين تي قائم آهن. ۽ اهي بہ جيڪي پنهنجيءَ نماز جي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يُحَافِظُوْنَ ﴿٣٤﴾ اُولٰٓئِكَ فِىْ جَنّٰتٍ مُّكْرَمُوْنَ ﴿٣٥﴾ فَمَالِ الَّذِيْنَ

سنڀال رکن ٿا. اهي باغن ۾ عزت وارا ٿيندا. (اي نبي) ڇا ٿيو آهي انهن کي جن

سنڀال ڪندڙ آهن. اِهي (بهشت جي) باغن ۾ عزت سان رهندا. پوءِ ڪافرن کي ڇا (ٿيو) آهي

كَفَرُوْا قِبَلَكَ مُهْطِعِيْنَ ﴿٣٦﴾ عَنِ الْيَمِيْنِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِيْنَ ﴿٣٧﴾

ڪفر ڪيو جو توڏي ڊوڙندا اچن. ساڄي طرف کان ۽ کاٻي طرف کان ٽوليون ڪري.

جو توڏانهن ڪنڌ ڪڍي ڊوڙندڙ آهن؟ ساڄي پاسي کان ۽ کٻي پاسي کان ٽوليون ٽوليون ٿي.

اَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ اَنْ يُّدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيْمٍ ﴿٣٨﴾ كَلَّا

ڇا لالچ رکي ٿو هر انسان انهن مان ته داخل ڪيو وڃي بهشت نعمت واري ۾. ائين ناهي،

منجهانئن سيڪو شخص نعمت واري بهشت جي گهڙڻ جي طمع ڪري ٿو ڇا؟ ائين نہ آهي،

اِنَّا خَلَقْنٰهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٩﴾ فَلَآ اُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشٰرِقِ وَالْمَغٰرِبِ

بيشڪ پيدا ڪيوسون انهنکي ان مان جنهنکي ڄاڻن ٿا. پوءِ قسم ٿو کڻان اوڀر ۽ اولهه جي پروردگار جو

بيشڪ اسان انهن کي اُنهيءَ شيءِ مان پيدا ڪيو آهي، جنهن جي خبر اٿن. پوءِ اڀرندن ۽ اُلهندن جي پالڻهار جو قسم کڻان ٿو!

اِنَّا لَقٰدِرُوْنَ ﴿٤٠﴾ عَلٰٓى اَنْ نُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ

ته اسين سگهه رکون ٿا، ان تي جو مٽائي آڻيون (ٻيا) چڱا انهن کان ۽ ناهيون اسان

تہ بيشڪ اسين وس وارا آهيون. هن (ڳالهه) تي جو انهن کان چڱا (ٻيا) مٽائي آڻيون ۽ اسين ڪي

بِمَسْبُوْقِيْنَ ﴿٤١﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوْضُوْا وَيَلْعَبُوْا حَتّٰى يُلٰقُوْا يَوْمَهُمُ

عاجز ڪيل. پوءِ ڇڏي ڏين پل بڪ ڪن ۽ راند ڪيڏن تيستائين جو ڏسن پنهنجي ڏينهن کي

عاجز ٿيڻ وارا نہ آهيون. پوءِ (اي پيغمبر!) انهن کي (ايسين) ٺاهه ٺاهيندو ۽ راند ڪندو ڇڏي ڏي جيسين اهي

الَّذِىْ يُوْعَدُوْنَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يَخْرُجُوْنَ مِنَ الْاَجْدَاثِ سِرَاعًا

جنهن جو انجام ڪيل اٿن. اهو ڏينهن جو نڪرندا قبرن مان ڊوڙندي

پنهنجو اهو ڏينهن ڏسن جنهن جو کين انجام ڏجي ٿو. جنهن ڏينهن قبرن مان ڊوڙندا نڪرندا

كَاَنَّهُمْ اِلٰى نُصُبٍ يُّوْفِضُوْنَ ﴿٤٣﴾ خَاشِعَةً اَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ

ڄڻ اهي طرف ڪنهن نشان جي ڀڄا ٿا وڃن جهڪندڙ اکيون انهن جون ويڙهي ويندن

ڄڻ تہ اهي ڪنهن جهنڊي ڏانهن ڊڪن ٿا. (اُن وقت) سندن اکيون جهڪيون هونديون. انهن کي خواري وٺي

ذِلَّةٌ ؕ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِىْ كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ ﴿٤٤﴾

خواري، اهو آهي اهو ڏينهن جنهن جو انجام ڏنل هئن.

ويندي! اهو اهو ڏينهن آهي، جنهن جو کين انجام ڏنو ٿي ويو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ نُوْحٍ مَكِّيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ٢٨ — رُكُوْعَاتُهَا ٢

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ڀاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ڀاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اِنَّآ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖٓ اَنْ اَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ

بيشڪ اسان موڪليو نوح کي سندس قوم ڏانهن ته ڊيڄار پنهنجي قوم کي اڳي

بيشڪ اسان نوح کي سندس قوم ڏانهن موڪليو ته پنهنجي قوم کي، انهن وٽ ڏکوئيندڙ عذاب

اَنْ يَّاْتِيَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ① قَالَ يٰقَوْمِ اِنِّيْ لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ②

ان کان جو اچي انهن وٽ عذاب ڏکوئيندڙ. چيائين اي منهنجي قوم بيشڪ آءٌ اوهان لاءِ آهيان ڊيڄاريندڙ پڌرو.

جي پهچڻ کان اڳ ڊيڄار! چيائين تي اي منهنجي قوم! بيشڪ آءٌ اوهان جو پڌرو ڊيڄاريندڙ آهيان.

اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوْهُ وَاَطِيْعُوْنِ ③ يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ

جيئن عبادت ڪريو الله جي ۽ ڊڄو انهي کان ۽ چوڻ وٺو منهنجو ته بخشي توهان کي ڏوهه توهان جا

(۽ چوانو ٿو) ته الله جي عبادت ڪريو ۽ کانئس ڊڄو ۽ (ان ڳالهه ۾) منهنجو چيو مڃيو. ته اوهان جا گناهه اوهان کي بخشي

وَيُؤَخِّرْكُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ اِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ اِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُ ۘ

۽ رهائي توهان کي وقت مقرر تائين، بيشڪ وقت الله جو جڏهن ايندو ته نه پوئتي ڪيو ويندو.

۽ اوهان کي ٺهرايل وقت تائين ڍر ڏئي، چو ته جڏهن الله جو ٺهرايل وقت ايندو، (تڏهن) ان کي ڍر نه ڏبي،

لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ④ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ دَعَوْتُ قَوْمِيْ لَيْلًا وَّنَهَارًا ⑤

جيڪڏهن ڄاڻندا آهيو چيو (نوح) رب منهنجا بيشڪ مون سڏيو پنهنجي قوم کي رات ۽ ڏينهن.

جيڪڏهن ڄاڻندا آهيو (ته ان ڳالهه کي ياد رکو). (نوح) چيو ته اي منهنجا پالڻهار! بيشڪ آءٌ پنهنجي قوم کي رات ۽ ڏينهن سڏيندو رهيس.

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَآءِيْٓ اِلَّا فِرَارًا ⑥ وَاِنِّيْ كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ

پوءِ نه وڌايو انهن لاءِ سڏ منهنجي مگر ڀڄڻ کي. ۽ يقينن مان جڏهن به سڏيو تي انهن کي جيئن تون بخشين انهن کي

پوءِ منهنجي سڏڻ سندن حق ۾ ڀڄڻ کان سواءِ (ٻيو) ڪي نه وڌايو. ۽ بيشڪ مون جڏهن به انهن کي سڏيو ته (اهي توبه ڪن ۽ تون) انهن کي بخشين

جَعَلُوْٓا اَصَابِعَهُمْ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَاَصَرُّوْا

ته ڪياٺون تي پنهنجون آڱريون پنهنجن ڪنن ۾ ۽ ويڙهياٺون تي پاڻ تي ڪپڙا ۽ ضد ڪياٺون

(تڏهن) پنهنجيون آڱريون پنهنجن ڪنن ۾ وڌائون ۽ پنهنجا ڪپڙا (پاڻ تي) ويڙهيائون ۽ (ڪفر تي) قائم رهيا

وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ⑦ ثُمَّ اِنِّيْ دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ⑧ ثُمَّ اِنِّيْٓ

۽ تڪبر ڪياٺون تڪبر گهڻو. وري مان سڏيو انهن کي وڏي واڪي. پوءِ مان

۽ تمام گهڻو هٺ ڪيائون. وري بيشڪ مون انهن کي ڏاڍيان سڏيو. وري بيشڪ مون انهن کي

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ

چٽو پڌرو چيم انهنکي ۽ لڪائي چيم انهنکي ڳجهي طرح. پوءِ مون چيو معافي گهرو پنهنجي رب کان،

ظاهر ظهور چيو ۽ انهن کي ڳجهيءَ طرح (بہ) چيم. پوءِ چيم تہ پنهنجي پالڻهار کان بخشش گهرو.

إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٠﴾ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُمْ

بيشڪ اهو آهي بخشڻهار، تہ موڪلي مينهن توهان تي وڏ ڦڙو. ۽ وڌائي توهان کي

ڇو تہ اهو بخشڻهار آهي. تہ گهڻو وسندڙ مينهن اوهان تي لڳولڳ وسائي. ۽ اوهان کي

بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٢﴾

مال ۽ اولاد سان ۽ بڻائي توهان لاءِ باغ ۽ ڪري توهان لاءِ واهہ.

مال ۽ پٽ گهڻا ئي ڏئي ۽ اوهان کي باغ ڏئي ۽ اوهان کي نهرون بڻائي ڏئي.

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمْ

ڇا ٿيو اٿو جو نہ ٿا خيال ڪريو الله جي عظمت جو. ۽ هن پيدا ڪيو توهان کي ڪيترن نمونن ۾. ڇا نہ

اوهان کي ڇا (ٿيو) آهي، جو الله جي وڏائيءَ جو ويساهہ نہ ٿا رکو؟ حالانڪ اوهان کي مختلف مرحلن ۾ خلقيائين.

تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ الْقَمَرَ

ڏٺو اٿو ڪيئن جوڙيا الله ست آسمان هڪٻئي مٿان، ۽ ڪيائين چنڊ کي

نہ ڏسندا آهيو ڇا تہ الله ڪيئن ستن آسمانن کي طبقا طبقا بڻايو؟ ۽ انهن ۾ چنڊ کي

فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٦﴾ وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ

انهن ۾ روشن ۽ بڻايائين سج کي ڏيئو. ۽ الله پيدا ڪيو توهان کي

روشن ڪيائين ۽ سج کي (چمڪندڙ) ڏيئو ڪيائين. ۽ الله اوهان کي زمين منجهان هڪڙي ڄمائڻ

الْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَاللَّهُ

زمين مان ڪنهن طرح، وري واپس ڪندو توهان کي ان ۾ ۽ پوءِ ٻاهر ڪيندو اوهان کي پوري طرح. ۽ الله

طرح ڄمايو. وري اوهان کي زمين ۾ موٽائي نيندو ۽ هڪڙي (ٻاهر) ڪڍڻ طرح اوهان کي (ٻاهر) ڪيندو.

جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾ لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾

بڻائي توهان لاءِ زمين پکڙيل. جيئن وٺي هلو ان مان رستا ويڪرا.

۽ الله اوهان لاءِ زمين کي وڇائو بڻايو. تہ ان ۾ ويڪرين واٽن سان هلو.

قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَ

چيو نوح اي منهنجا رب! انهن چيو نہ مڃيو منهنجو ۽ پٺيان لڳا انهيءَ جي نہ وڌايو جنهنکي سندس مال ۽

نوح چيو تہ، اي منهنجا پالڻهارا بيشڪ انهن منهنجو چيو نہ مڃيو ۽ انهن (رئيسن جي) پويان لڳا جن جي حق ۾ سندن مال ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلَدُهٗۤ اِلَّا خَسَارًا ۚ﴿٢١﴾ وَمَكَرُوْا مَكْرًا كُبَّارًا ۚ﴿٢٢﴾ وَقَالُوْا لَا تَذَرُنَّ

سندس اولاد سواءِ ڇيهي جي. ۽ انهن هلايو مکر وڏو. ۽ چيائون هرگز نہ ڇڏجو

سندن اولاد خساري کان سواءِ (ٻيو) ڪجھ نہ وڌايو آهي. ۽ انهن (رئيسن) تمام وڏو فريب پکيڙيو. ۽ چيائون تہ.

اٰلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَّلَا سُوَاعًا ۙ۬ وَّلَا يَغُوْثَ وَيَعُوْقَ وَ

پنهنجي خدائن کي ۽ نہ ڇڏجو ود ۽ نہ سواع کي، ۽ نکي يغوث ۽ يعوق ۽

پنهنجن بتن کي ڪڏهن بہ نہ ڇڏيو ۽ نکي وَدّ ۽ نکي سُواع ۽ نکي يغوث ۽ يَعُوق ۽ نَسر کي

نَسْرًا ۚ﴿٢٣﴾ وَقَدْ اَضَلُّوْا كَثِيْرًا ۚ۬ وَلَا تَزِدِ الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا ضَلٰلًا ﴿٢٤﴾

نسر کي. ۽ اڪثين کي ڀلايائون گهڻن کي، ۽ (اي الله) نہ وڌاءِ تون ظالمن کي مگر گمراهي ۾.

(اوهين ڪڏهن) ڇڏيو. ۽ بيشڪ گهڻن کي گمراهہ ڪيائون ۽ (اي الله!) ظالمن کي گمراهيءَ کان سواءِ (ٻيو) ڪجھ وڌيڪ نہ ڏي.

مِمَّا خَطِيْٓـٰٔتِهِمْ اُغْرِقُوْا فَاُدْخِلُوْا نَارًا ۙ۬ فَلَمْ يَجِدُوْا لَهُمْ

پنهنجي گناهن جي ڪري ٻوڙيا ويا پوءِ وڌا ويا باهہ ۾ پوءِ نہ لڌائون پنهنجي لاءِ

انهن کي سندن گناهن جي سبب ڪري ٻوڙيو ويو، وري انهن کي باهہ ۾ وڌو ويو، پوءِ الله کان سواءِ

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَنْصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوْحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْاَرْضِ

الله کان سواءِ ٻيا مددگار. ۽ چيو نوح اي منهنجا پالڻهار نہ ڇڏ زمين تي

(ٻيو) ڪو پاڻ لاءِ مددگار نہ لڌائون. ۽ نوح چيو تہ، اي منهنجا پالڻهارا ڪافرن مان ڪو

مِنَ الْكٰفِرِيْنَ دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ اِنَّكَ اِنْ تَذَرْهُمْ يُضِلُّوْا عِبَادَكَ وَ

ڪافرن جو ڪوئي جهڳو. يقينن تون جيڪڏهن ڇڏيندين تہ گمراهہ ڪندا تنهنجي ٻانهن کي ۽

زمين تي رهندڙ نہ ڇڏ!، ڇو تہ تون جيڪڏهن انهن کي ڇڏيندين تہ تنهنجن ٻانهن کي گمراهہ ڪندا ۽

لَا يَلِدُوْٓا اِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَيَّ وَ

نہ ڄڻيندا مگر بدڪار منڪر. اي رب بخش مونکي ۽ منهنجي پيءُ ماءُ کي ۽

اهي بدڪار منڪر کان سواءِ (ٻيو) کي نہ ڄڻيندا. اي منهنجا پالڻهارا مون کي ۽ منهنجي ماءُ پيءُ کي بخش ۽

لِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَّلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ؕ وَلَا

جيڪي آيا منهنجي گهر ۾ مومن ٿي ۽ سڀني مومنن ۽ مؤمنياڻين کي، ۽ رکو

جيڪو منهنجي گهر ۾ مومن ٿي اچي، تنهن کي ۽ سڀني مومنن ۽ مومنياڻين کي (بخش) ۽

تَزِدِ الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا تَبَارًا ﴿٢٨﴾

وڌاءِ ظالمن کي تباهي ۾.

ظالمن کي هلاڪيءَ کان سواءِ (ٻيو) ڪجھ وڌيڪ نہ ڏي!

النّصف

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ الْجِنّ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٢٨ — رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

قُلْ اُوْحِيَ اِلَيَّ اَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوْٓا اِنَّا سَمِعْنَا

(اي نبي) چؤ وحي ڪيو ويو مون ڏانهن تہ ٻڌي ويو هڪ ٽولو جنن جو پوءِ چيائون بيشڪ اسان ٻڌوسون

(اي پيغمبر!) چئو تہ مون ڏانهن (هن ڳالهہ جو) وحي موڪليو ويو تہ جنن مان هڪ ٽوليءَ (قرآن) ٻڌو پوءِ چيائون تہ بيشڪ اسان هڪ

قُرْاٰنًا عَجَبًا ﴿١﴾ يَّهْدِيْٓ اِلَى الرُّشْدِ فَاٰمَنَّا بِهٖ ؕ وَلَنْ نُّشْرِكَ بِرَبِّنَآ

قرآن عجيب، جو ونائي ٿو رستو سڌو پوءِ اسان ايمان آندو انهيءَ تي، ۽ هرگز نہ شريڪ ڪنداسون پنهنجي رب سان

عجيب قرآن ٻڌو. جو سڌي رستي ڏانهن ڏس ڏئي ٿو تنهن ڪري ان تي ايمان آندوسون ۽ پنهنجي پالڻهار سان ڪنهن هڪڙي کي شريڪ اصل نہ ڪنداسون.

اَحَدًا ﴿٢﴾ وَّاَنَّهٗ تَعٰلٰى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَّلَا وَلَدًا ﴿٣﴾

ڪنهين کي، ۽ بيشڪ وڏو آهي شان اسان جي پالڻهار جو نہ ڪيائين ڪا زال ۽ نڪي اولاد.

۽ (بيان ڪرڻ لڳا) تہ اسان جي پالڻهار جو شان تمام وڏو آهي، نڪي ڪا زال ۽ نڪي ڪو اولاد رکيو اٿس.

وَّاَنَّهٗ كَانَ يَقُوْلُ سَفِيْهُنَا عَلَى اللّٰهِ شَطَطًا ﴿٤﴾ وَّاَنَّا ظَنَنَّآ اَنْ لَّنْ

۽ هيءَ تہ مڙهيندو آهي بي عقل اسان جو الله تي اجايون ڳالهيون، ۽ اسان ڀائيندا هئاسون تہ

۽ هيءَ تہ الله جي نسبت ۾ اسان مان ڪنهن بيوقوف ڪوڙو ناهہ ناهيو اٿس. ۽ هيءَ تہ اسان ڀانيو هو تہ

تَقُوْلَ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ﴿٥﴾ وَّاَنَّهٗ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ

ڪڏهن نہ چوندو ڪو ماڻهو يا جنُ الله تي ڪوڙ، ۽ هي تہ ڪيترائي مرد

انسان ۽ جن الله تي ڪڏهن ڪوڙ نہ چوندا. ۽ هيءَ تہ انسانن مان ڪيترا ماڻهو جنن جي مردن

الْاِنْسِ يَعُوْذُوْنَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوْهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾ وَّاَنَّهُمْ

انسانن مان پناه وٺندا هئا مردن جنن جي پوءِ وڌايائون انهن جي زيادتي کي، ۽ هي تہ انهن ماڻهن

جي سام پوندا هئا. پوءِ (ماڻهن) جنن (جي حق) ۾ (هٺئون) وڏائي وڌائي. ۽ تہ (اي جنو!) ماڻهن اهڙو

ظَنُّوْا كَمَا ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَّبْعَثَ اللّٰهُ اَحَدًا ﴿٧﴾ وَّاَنَّا لَمَسْنَا السَّمَآءَ

ڀانيو هو جيئن ڀانيو توهان تہ هرگز نہ اٿاريندو. الله ڪنهن کي، ۽ هي تہ اسان جاچيوسون آسمان کي

گمان ڪيو هو جهڙو اوهان گمان ڪيو هو تہ الله ڪنهن کي پيغمبر ڪري اصل نہ موڪليندو. ۽ هيءَ تہ اسان آسمان کي جاچيو،

فَوَجَدْنٰهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيْدًا وَّشُهُبًا ﴿٨﴾ وَّاَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ

پوءِ ڏٺوسون ان کي تہ ڀريو پيو هو چوڪيدارن ڏاڍن سان ۽ اماڙين سان، ۽ هي تہ اسان ويهندا هئاسون

پوءِ ڏٺوسون تہ سخت چوڪيدارن ۽ الانبن سان ڀرجي ويو آهي. ۽ هيءَ تہ اسين (اڳي) آسمان جي (گهٽن) رستن تي (ملائڪن جي گفتگو)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَنْ يَّسْتَمِعِ الْاٰنَ يَجِدْ لَهٗ شِهَابًا رَّصَدًا ﴿٩﴾

ان جي　جاين تي　ٻڌڻ لاءِ　پوءِ جيڪو　ڪن ڏئي ٿو　هينئر　لهي ٿو پاڻ لاءِ　اماڙي　تيار ٽيل.

ٻڌڻ لاءِ وهندا هياسين. پوءِ جيڪو هاڻي ڪَن ڏيندو آهي، سو پاڻ لاءِ تيار ٽيل الانبي وارو تارو ڏسندو آهي.

وَّاَنَّا لَا نَدْرِيْٓ اَشَرٌّ اُرِيْدَ بِمَنْ فِي الْاَرْضِ اَمْ اَرَادَ بِهِمْ

۽ هي ته اسان نه پيا ڄاڻون　ته برائي رٿي ويئي آهي　زمين وارن سان　يا گهريو آهي انهن لاءِ

۽ هيءَ ته اسين نه ٿا ڄاڻون ته جيڪي زمين ۾ آهن تن لاءِ ڪنهن مدائيءَ جو ارادو ڪيو ويو آهي يا انهن لاءِ

رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿١٠﴾ وَّاَنَّا مِنَّا الصّٰلِحُوْنَ وَمِنَّا دُوْنَ ذٰلِكَ ۖ كُنَّا

سندن پالڻهار　ڀلائي ڪي.　۽ هي ته ڪي اسان مان　ڀلارا آهن　۽ ڪي اسان مان　ٻي طرح.　هئاسون

سندن پالڻهار ڪو چڱائيءَ جو ارادو ڪيو آهي؟ ۽ هيءَ ته اسان مان ڪي سترِيل آهن ۽ اسان مان ڪي اُن ڪان سواءِ (ٻه) آهن. (اسين)

طَرَآئِقَ قِدَدًا ﴿١١﴾ وَّاَنَّا ظَنَنَّآ اَنْ لَّنْ نُّعْجِزَ اللّٰهَ فِي الْاَرْضِ وَلَنْ

ٽولا جدا خيالن وارا.　۽ اسان سمجهيوسون　ته هرگز نه ٿڪائي سگهنداسون الله کي　زمين ۾　۽ نڪي

مختلف ٽوليون ٽوليون هياسون. ۽ هيءَ ته اسان پڪ ڄاتو ته زمين ۾ الله کي ڪڏهن به ٿڪائي نه سگهنداسون ۽ نڪي

نُّعْجِزَهٗ هَرَبًا ﴿١٢﴾ وَّاَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدٰٓى اٰمَنَّا بِهٖ ۖ فَمَنْ يُّؤْمِنْ

ٿڪائيندا سون انکي ڀڄي ڪري.　۽ اسان جڏهن ٻڌوسون　قرآن ته ايمان آندوسون ان تي.　پوءِ جيڪو ڀروسو ڪندو

ڀڄي ڪڏهن ٿڪائي سگهنداسونس. ۽ هيءَ ته جڏهن اسان هدايت (جي ڳالهه) ٻڌي (تڏهن) ان تي ايمان آندوسون. پوءِ جيڪو پنهنجي پالڻهار تي

بِرَبِّهٖ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَّلَا رَهَقًا ﴿١٣﴾ وَّاَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُوْنَ وَمِنَّا

پنهنجي رب تي　سو نه ڊڄندو ڪنهن نقصان کان ۽ نڪي زيادتي کان.　۽ اسان مان ڪجهه　فرمانبردار آهن　۽ ڪجهه

ايمان آڻيندو سو نڪي ڪنهن نقصان کان ۽ نڪي ڪنهن ظلم کان ڊڄندو. ۽ هيءَ ته اسان مان ڪي مسلمان آهن ۽ اسان مان

الْقٰسِطُوْنَ ۖ فَمَنْ اَسْلَمَ فَاُولٰٓئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ﴿١٤﴾ وَاَمَّا الْقٰسِطُوْنَ

بي انصاف.　پوءِ جن اسلام آندو ته　انهن　ڳوليو ورتو سڌو رستو.　۽ باقي　بي انصاف

ڪي ظالم آهن. پوءِ جيڪي مسلمان ٿيا تن سڌيءَ وات جي سوچ ڪئي. ۽ باقي ظالم. سي دوزخ لاءِ ڪاٺيون هوندا.

فَكَانُوْا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾ وَّاَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوْا عَلَى الطَّرِيْقَةِ لَاَسْقَيْنٰهُمْ

سي ٿيندا　دوزخ لاءِ　ڪاٺيون.　۽ هي ته جيڪڏهن سڌا هلن ها　راهه تي　ته پيارون ها انهن کي

۽ (اي پيغمبر!) هيءَ (به چئو ته مون ڏانهن وحي موڪليو ويو آهي) ته جيڪڏهن (ماڻهو سڌيءَ) وات تي بيهڪ وٺن ها ته

مَّآءً غَدَقًا ﴿١٦﴾ لِّنَفْتِنَهُمْ فِيْهِ ۖ وَمَنْ يُّعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهٖ يَسْلُكْهُ

پاڻي　جام.　جيئن آزمايون انهنکي ان ۾.　۽ جيڪو　منهن موڙيندو　رب جي قرآن کان ته　موڪليندو ان کي

ضرور انهن (جي پوکن) کي گهڻو پاڻي پياريون ها. ته جيئن اُن (شڪار ڪرڻ) ۾ کين پرکيون ۽ جيڪو پنهنجي پالڻهار جي ياد ڪرڻ کان منهن موڙيندو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾ وَّاَنَّ الْمَسٰجِدَ لِلّٰهِ فَلَا تَدْعُوْا مَعَ اللّٰهِ اَحَدًا ﴿١٨﴾

عذاب چڙھندڙ ۾. ۽ هي تہ بيشڪ سجدي جون جايون الله لاءِ آهن پوءِ نہ سڏيو گڏ الله سان ڪنهن کي،

تنهن کي (الله) سخت عذاب ۾ ڦاسائيندو. ۽ هيءُ تہ (سڀ) مسجدون (خاص) الله جون آهن. تنهن ڪري الله سان (گڏ) ڪنهن جي عبادت نہ ڪريو.

وَّاَنَّهٗ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللّٰهِ يَدْعُوْهُ كَادُوْا يَكُوْنُوْنَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾

۽ هي تہ جڏهن بيهي ٻانهو الله جو سڏي پيو ان کي تہ اهي (ڪافر) هئا متس انبوھ ڪرڻ وارا.

۽ هيءُ تہ جنهن مهل الله جو ٻانهو (محمدص) بيٺو تہ سندس عبادت ڪري (تنهن مهل جن) متس ڳاهٽ ڪرڻ تي هئا.

قُلْ اِنَّمَآ اَدْعُوْا رَبِّيْ وَلَآ اُشْرِكُ بِهٖٓ اَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ اِنِّيْ لَآ اَمْلِكُ

(اي رسول) چؤ آءٌ رڳو سڏيان ٿو پنهنجي پروردگار کي ۽ نہ شريڪ ڪندس ان سان ڪنهن کي. چؤ (اي رسول) بيشڪ آءٌ نہ ٿو اختيار رکان

چئو تہ، آءٌ رڳو پنهنجي پالڻهار جي عبادت ڪريان ٿو ۽ ڪنهن هڪڙي کي ساڻس شريڪ نہ ٿو ڪريان. چئو تہ، بيشڪ آءٌ

لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ اِنِّيْ لَنْ يُّجِيْرَنِيْ مِنَ اللّٰهِ اَحَدٌ ۙ

اوهان لاءِ گمراهي جو ۽ نڪي هدايت جو. چؤ هرگز نہ بچائيندو مون کي الله کان ڪوئي،

اوهان کي ڏک پهچائڻ ۽ سنئين رستي تي آڻڻ جو وس نہ ٿو رکان. چئو تہ. بيشڪ مون کي الله (جي عذاب) کان ڪوبہ نہ بچائيندو

وَّلَنْ اَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ اِلَّا بَلٰغًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِسٰلٰتِهٖ ؕ

۽ نہ ٿو لهان ان کان سواءِ ڪوئي بچاءُ، مگر خبر پهچائڻ الله جي طرفان ۽ پيغام ان جا،

۽ ان کان سواءِ ڪا پناھ ڪڏهن نہ لهندس. پر الله جي پار کان خبر پهچائڻي آهي ۽ سندس پيغام پهچائڻا آهن

وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاِنَّ لَهٗ نَارَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ

۽ جيڪو بي فرماني ڪندو الله جي ۽ سندس رسول جي پوءِ بلاشڪ ان لاءِ آهي باھ دوزخ جي رهندا ان ۾

۽ جيڪو الله ۽ سندس پيغمبر جي نافرماني ڪندو. تنهن لاءِ بيشڪ دوزخ جي باھ آهي. جنهن ۾ سدائين رهندا.

اَبَدًا ؕ ﴿٢٣﴾ حَتّٰىٓ اِذَا رَاَوْا مَا يُوْعَدُوْنَ فَسَيَعْلَمُوْنَ مَنْ اَضْعَفُ

سدائين. نيٺ جڏهن ڏسندا انکي جيڪو ساڻن وعدو ڪجي ٿو تڏهن سگهو ڄاڻندا تہ ڪنهن جا زياده ڪمزور آهن

(ايستائين غفلت ۾ رهندا) جيسين ڪِ جيڪو انهن کي انجام ڏجي ٿو سو ڏسن. پوءِ ڄاڻندا تہ مددگار جي ڪري وڌيڪ هيڻو

نَاصِرًا وَّاَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ اِنْ اَدْرِيْٓ اَقَرِيْبٌ مَّا تُوْعَدُوْنَ اَمْ

مددگار ۽ تمام گهٽ ڳاڻاٽي ۾. چؤ مان نہ ٿو ڄاڻان تہ ڇا ويجهو آهي توهان سان ڪيل وعدو يا

۽ ڳاڻاٽي جي ڪري تمام ٿورو ڪير آهي. (ڪين) چئو تہ. آءٌ نٿو ڄاڻان تہ جنهن جو اوهان کي انجام ڏجي ٿو سو (الائي) ويجهو آهي يا

يَجْعَلُ لَهٗ رَبِّيْٓ اَمَدًا ﴿٢٥﴾ عٰلِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلٰى غَيْبِهٖٓ

ڪري ٿو ان لاءِ منهنجو رب ڪا دير. اهو ڳجهہ ڄاڻندڙ آهي پوءِ نہ ٿو واقف ڪري پنهنجي غيب تي

منهنجو پالڻهار ان جي ڪا (بي) مدت مقرر ڪندو؟ (اهو) ڳجهہ ڄاڻندڙ آهي، پوءِ پنهنجي ڳجهہ تي ڪنهن هڪڙي کي واقف نہ ڪندو آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَحَدًا ﴿۲۶﴾ اِلَّا مَنِ ارْتَضٰى مِنْ رَّسُوْلٍ فَاِنَّهٗ يَسْلُكُ مِنْۢ بَيْنِ

كنهين كي، مگر چونڊي جنهن رسول كي پوءِ اهو هلائي ٿو ان جي

سواءِ اُن پيغمبر جي جنهن کي پسند ڪيائين، پوءِ بيشڪ الله سندس اڳتان ۽ سندس پوئتان

يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ رَصَدًا ﴿۲۷﴾ لِّيَعْلَمَ اَنْ قَدْ اَبْلَغُوْا رِسٰلٰتِ رَبِّهِمْ

اڳيان ۽ ان جي پويان پهري كي، جيئن ظاهر كري ته انهن پهچايا پيغام پنهنجي پروردگار جا

نگهبان (ملائڪ) موڪليندو آهي. (هن لاءِ) ته ڄاڻي ته پنهنجي پالڻهار جا حڪم سچ پچ پهچايا اٿن

وَاَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَاَحْصٰى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿۲۸﴾

۽ گهيرو كيائين ان تي جا انهن وٽ آهي ۽ ڳڻيائين هر شيءِ جو عدد.

۽ جيڪي وٽن آهي تنهن کي (الله هر طرح پنهنجي) وس رکيو آهي ۽ سيڪنهن شيءِ جو ڳاڻاٽو ڳڻي ڇڏيو اٿس.

سُوْرَةُ الْمُزَّمِّلِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ۲۰ رُكُوْعَاتُهَا ۲

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان،

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يٰۤاَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ ﴿۱﴾ قُمِ الَّيْلَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۲﴾ نِّصْفَهٗۤ اَوِ انْقُصْ

اي ساٿي ٻڌائيندڙ، بيهه ساري رات مگر ڪجهه گهٽ، اڌ ان جو يا گهٽاءِ

اي (ڀاڻ تي) ڪپڙي ويڙهڻ وارا (مڙس!). رات جو اٿي پر ٿورو. رات جو اڌ يا ان کان ٿورو گهٽاءِ!

مِنْهُ قَلِيْلًا ﴿۳﴾ اَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْاٰنَ تَرْتِيْلًا ﴿۴﴾ اِنَّا سَنُلْقِيْ

ان مان ٿورو، يا وڌاءِ انهيءَ تي ۽ تمام ٺاهي پڙهه قرآن سمجهڻ لاءِ. بيشڪ اسان ترت رکنداسون

يا اڌ رات تي ڪجهه وڌاءِ ۽ قرآن ٺاهي ٺاهي (ترتيل سان) پڙهه!. بيشڪ اسين توتي هڪ ڳرو

عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيْلًا ﴿۵﴾ اِنَّ نَاشِئَةَ الَّيْلِ هِيَ اَشَدُّ وَطْاً وَّاَقْوَمُ

توتي كلام ڳرو. بيشڪ اٿڻ رات جو اهو آهي سخت لتاڙڻ ۾ ۽ تمام پڪو آهي

حڪم نازل ڪنداسون. بيشڪ رات جو اٿڻ (نفس جي) جهڪي ڪرڻ ۾ تمام سخت آهي ۽ (لفظن) چوڻ ۾

قِيْلًا ﴿۶﴾ اِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيْلًا ﴿۷﴾ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَ

پڙهڻ لاءِ. يقينن تولاءِ آهي ڏينهن ۾ ڌنڌو گهڻو. ۽ ياد ڪر نالو پنهنجي رب جو ۽

تمام پڪو آهي. بيشڪ توکي ڏينهن ۾ (ماڻهن کي دين سيکارڻ جو) گهڻو ڌنڌو آهي. ۽ پنهنجي رب جو نالو ياد ڪر ۽

تَبَتَّلْ اِلَيْهِ تَبْتِيْلًا ﴿۸﴾ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ

ٿي پؤ انهيءَ جو ٻين کي ڪاٽي، اهو آهي پاليندڙ اوڀر ۽ اولهه جو، ناهي ڪو مالڪ ان کان سواءِ

سڀني پاسن کان هڪ طرفو ٿي چڱيءَ طرح ڏانهس متوجه ٿيءُ. جو اوڀر ۽ اولهه جو رب آهي، ان کان سواءِ (ٻيو) ڪو عبادت جي لائق نه آهي،

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاتَّخِذْهُ وَكِيْلًا ﴿٩﴾ وَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا

پوءِ وٺ اُن کي کارساز ڪري. ۽ صبر ڪر ان تي جيڪي چون ٿا (ڪافر) ۽ پري ٿيءُ انهن کان پري ٿيڻ

تنهن ڪري (تون) ڪيس پرجهلو ڪري وٺ. ۽ (ڪافر) جيڪي چوندا آهن، تنهن تي صبر ڪر ۽ چڱيءَ طرح انهن کي ڇڏي ڏي.

جَمِيْلًا ﴿١٠﴾ وَذَرْنِيْ وَالْمُكَذِّبِيْنَ اُولِي النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيْلًا ﴿١١﴾

چڱي طرح. ۽ ڇڏ مونکي ۽ ڪوڙي ڪندڙن دولت وارن کي ۽ ڍر ڏي انهنکي ٿورڙي.

۽ مون کي ۽ جيڪي ڪوڙ پائيندڙ آسودا آهن، تن کي ڇڏي ڏي ۽ انهن کي ٿوري مهلت ڏي.

اِنَّ لَدَيْنَآ اَنْكَالًا وَّجَحِيْمًا ﴿١٢﴾ وَّطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَّعَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٣﴾

يقينن اسان وٽ آهن هٿڪڙيون ۽ ٻرڪندڙ باهه. ۽ کاڌو نڙيءَ ۾ اٽڪڻ وارو ۽ عذاب دردناڪ.

بيشڪ اسان وٽ (ڳرا) نيل ۽ (ٻاريل) باهه آهي. ۽ نڙي گهٽيندڙ طعام ۽ ڏکوئيندڙ عذاب آهي.

يَوْمَ تَرْجُفُ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيْبًا مَّهِيْلًا ﴿١٤﴾

جنهن ڏينهن ڏڏندي زمين ۽ (ڏڪندا) جبل ۽ ٿي پوندا پهاڙ واريءَ جا ڍڳ ڍٽل.

جنهن ڏينهن زمين ۽ جبل ڏڪندا ۽ جبل واريءَ جا ڍڳ هاريل ٿيندا.

اِنَّآ اَرْسَلْنَآ اِلَيْكُمْ رَسُوْلًا ۙ شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَآ اَرْسَلْنَآ اِلٰى

بيشڪ اسان موڪليوسون توهان ڏي رسول ڪي، رهبر ڪري توهان تي جيئن موڪليوسون

(اي انسانؤ) بيشڪ اسان اوهان ڏانهن هڪ پيغمبر اوهان تي شاهدي ڏيندڙ موڪليو. جهڙيءَ طرح فرعون ڏانهن

فِرْعَوْنَ رَسُوْلًا ﴿١٥﴾ فَعَصٰى فِرْعَوْنُ الرَّسُوْلَ فَاَخَذْنٰهُ اَخْذًا

فرعون ڏانهن رسول ڪي. پوءِ نافرماني ڪئي فرعون رسول جي پوءِ پڪڙيوسون ان کي پڪڙڻ

(موسيٰ) پيغمبر (ڪري) موڪليوسون. پوءِ فرعون اُن پيغمبر جي نافرماني ڪئي، تنهن ڪري ان کي سخت پڪڙ ۾ پڪڙيوسون.

وَّبِيْلًا ﴿١٦﴾ فَكَيْفَ تَتَّقُوْنَ اِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَّجْعَلُ الْوِلْدَانَ

سخت. پوءِ ڪيئن بچندؤ جي نه مڃيندؤ تنهن ڏينهن کان جو ڪندو ٻارڙن کي

پوءِ جيڪڏهن (اوهين) ڪافر رهندؤ ته اهڙي ڏينهن کان ڪيئن بچندؤ، جيڪو ٻارن کي ٻڍو ڪندو؟

شِيْبًا ﴿١٧﴾ السَّمَآءُ مُنْفَطِرٌۢ بِهٖ ۭ كَانَ وَعْدُهٗ مَفْعُوْلًا ﴿١٨﴾ اِنَّ هٰذِهٖ

ٻڍو. آسمان ڦاٽو آهي ان ۾، آهي وعدو ان جو پورو ٿيڻو. بيشڪ هيءَ

اُن (ڏينهن) ۾ آسمان ڦاٽندو. الله جو انجام (ضرور پورو) ٿيڻو آهي. بيشڪ هيءَ نصيحت آهي.

تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ﴿١٩﴾ اِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ

نصيحت آهي، پوءِ جيڪو گهري ته وٺي پنهنجي رب ڏانهن رستو. برابر تنهنجو پاليندڙ ڄاڻي ٿو

پوءِ جيڪو گهري سو پنهنجي پالڻهار ڏانهن واٽ وٺي! بيشڪ تنهنجو پالڻهار ڄاڻندو آهي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اَنَّكَ تَقُوْمُ اَدْنٰى مِنْ ثُلُثَيِ الَّيْلِ وَنِصْفَهٗ وَثُلُثَهٗ وَطَآئِفَةٌ

تہ تون بيهندو آهين قريب ٻہ ٽهايون رات جون ۽ اڌان جو ۽ ٽهائي ان جي ۽ هڪ جماعت

تہ تون ٻن ٽهائن رات جي ويجهو اٿندو آهين ۽ اڌ رات جو ۽ ٽهائي رات جي ۽ جيڪي تو ساڻ آهن تن مان بہ

مِّنَ الَّذِيْنَ مَعَكَ ؕ وَاللّٰهُ يُقَدِّرُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ؕ عَلِمَ اَنْ لَّنْ

انهن مان جيڪي ساڻ ڏيندڙ آهن توسان، ۽ الله ماپي ٿو رات کي ۽ ڏينهن کي، ان ڄاتو آهي تہ اوهان هرگز نہ

هڪ ٽولي (اٿندي آهي) ۽ الله رات ۽ ڏينهن جو اندازو ڪندو آهي، الله ڄاتو تہ اوهين رات جو اٿڻ پورو ڪري نہ ٿا سگهو،

تُحْصُوْهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوْا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْاٰنِ ؕ عَلِمَ

پورو ڪندؤ انکي پوءِ معاف ڪيائين توهان کي پوءِ پڙهو جيڪي ٿي سگهي قرآن مان، ان ڄاتو

تنهن ڪري اوهان تي ٻاجھ سان موٽيو، پوءِ جيترو آسان ٿي سگهي (سو) قرآن مان پڙهو،

اَنْ سَيَكُوْنُ مِنْكُمْ مَّرْضٰى ۙ وَاٰخَرُوْنَ يَضْرِبُوْنَ فِى الْاَرْضِ

تہ اجهو ٿيندا توهان مان ڪي بيمار ۽ ڪي ٻيا سفر ڪندا ملڪ ۾

الله ڄاڻي چڪو تہ اوهان مان ڪي بيمار ٿيندا ۽ ٻيا جي زمين ۾ مسافري ڪن ٿا،

يَبْتَغُوْنَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ ۙ وَاٰخَرُوْنَ يُقَاتِلُوْنَ فِىْ سَبِيْلِ

تلاش ڪندا الله جو فضل ۽ ٻيا لڙائي ڪندا راهہ

الله جي فضل مان (روزيءَ جي) طلب ڪن ٿا ۽ ٻيا الله جي واٽ ۾ (ڪافرن سان) وڙهن ٿا،

اللّٰهِ ۖؗ فَاقْرَءُوْا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ۙ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ

الله جي ۾، پوءِ پڙهو جيڪي ٿي سگهي انهيءَ مان ۽ پڙهندا رهو نماز ۽ ڏيو زڪوات

تنهن ڪري جيترو قرآن مان آسان ٿي سگهي سو پڙهو ۽ نماز کي قائم رکو ۽ زڪوات ڏيو

وَاَقْرِضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا ؕ وَمَا تُقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ مِّنْ

۽ قرض ڏيو الله کي قرض چڱو، ۽ جيڪو اڳتي موڪليندؤ پنهنجي لاءِ ڪو

۽ الله کي چڱيءَ طرح قرض ڏيو ۽ جيڪي پاڻ لاءِ نيڪيءَ مان اڳي موڪليندو

خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ خَيْرًا وَّاَعْظَمَ اَجْرًا ؕ وَاسْتَغْفِرُوا

چڱو ڪم تہ لهندؤ انکي الله وٽ وڌيڪ ڀلو ۽ وڏي اجر وارو، ۽ معافي گهرو

تنهن کي الله وٽ وڌيڪ چڱو ۽ اجر ڪري تمام وڏو لهندو ۽ الله کان بخشش گهرو،

اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٠﴾ ع

الله کان، بيشڪ الله بخشيندڙ مهربان آهي.

چو تہ الله بخشڻهار مهربان آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ الْمُدَّثِّرِ مَكِّيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ٥٦ — رُكُوْعَاتُهَا ٢

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

يٰٓاَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ۙ﴿١﴾ قُمْ فَاَنْذِرْ ۙ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۙ﴿٣﴾ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ۙ﴿٤﴾

اي چادر ويڙهيندڙ، اٿ پوءِ ڊيڄار، ۽ پنهنجي پاليندڙ جي پوءِ وڏائي ٻڌاءِ ۽ ڪپڙا پنهنجا پاڪ ڪر.

اي (پاڻ تي) ڪمبل ويڙهڻ وارا (مزمل!) اٿي پوءِ ڊيڄار! ۽ پنهنجي پالڻهار جي وڏائي بيان ڪر. ۽ پنهنجا ڪپڙا پاڪ ڪر.

وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ۙ﴿٥﴾ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ۙ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ؕ﴿٧﴾

۽ نجاست کي پوءِ پري ڪر، ۽ نه ڪر احسان ٿورو جو گهڻو ڪري وٺين، ۽ پنهنجي رب لاءِ پوءِ صبر ڪر.

۽ پليتيءَ کان پري رهه! ۽ نه جڳائي ته وڌيڪ گهرندڙ ٿي، احسان ڪرين. ۽ پنهنجي پالڻهار (جي حڪم) لاءِ صبر اختيار ڪر.

فَاِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُوْرِ ۙ﴿٨﴾ فَذٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَّوْمٌ عَسِيْرٌ ۙ﴿٩﴾ عَلَى

پوءِ جڏهن ڦوڪيو ويندو نفير ۾، پوءِ اهو ان ڏينهن وقت ڏکيو ٿيندو، ڪافرن

پوءِ جڏهن صور ۾ ڦوڪبو. تڏهن انهيءَ ڏينهن اوکو وقت ٿيندو.

الْكٰفِرِيْنَ غَيْرُ يَسِيْرٍ ﴿١٠﴾ ذَرْنِيْ وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيْدًا ۙ﴿١١﴾ وَّجَعَلْتُ

تي نه سولو. (اي نبي) ڇڏ مونکي ۽ جنهنکي پيدا ڪيم اڪيلو، ۽ ڪيم

ڪافرن تي اڻ سکيو (وقت) هوندو. مون کي ۽ جنهن کي اڪيلو پيدا ڪيم، تنهن کي ڇڏي ڏي!

لَهٗ مَالًا مَّمْدُوْدًا ۙ﴿١٢﴾ وَّبَنِيْنَ شُهُوْدًا ۙ﴿١٣﴾ وَّمَهَّدْتُّ لَهٗ تَمْهِيْدًا ۙ﴿١٤﴾

ان لاءِ مال گهڻو. ۽ پٽ ڪچهريدار، ۽ وڌايم انکي پوري طرح.

۽ ان کي گهڻو مال ڏنم. ۽ (مجلس ۾) حاضر ٿيڻ وارا پٽ (به ڏنم). ۽ ان کي پوريءَ طرح وڌايم.

ثُمَّ يَطْمَعُ اَنْ اَزِيْدَ ۙ﴿١٥﴾ كَلَّا ؕ اِنَّهٗ كَانَ لِاٰيٰتِنَا عَنِيْدًا ؕ﴿١٦﴾ سَاُرْهِقُهٗ

وري اهو لالچ ٿو ڪري ته اجها ڏيانس، ائين نه ٿيندو، بلاشڪ اهو آهي اسان جي آيتن سان ضد ڪندڙ. اجهو چاڙهيندس ان کي

وري (به) لالچ رکندو آهي ته (کيس) وڌيڪ ڏيان. ائين نه آهي. بيشڪ اهو اسان جي آيتن سان جهڳڙو ڪندڙ آهي. جلد ان کي

صَعُوْدًا ؕ﴿١٧﴾ اِنَّهٗ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۙ﴿١٨﴾ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۙ﴿١٩﴾ ثُمَّ قُتِلَ

اپي جبل تي. انهيءَ سوچ ڪئي ۽ ڳالهه ٺاهي، پوءِ مار پويس ڪيئن ڳالهه ٺاهيائين، پوءِ مار پويس

وڏيءَ سختيءَ سان تڪليف ڏيندس. جو ته اُن (دل ۾) سوچ ڪئي ۽ ٺهراءُ ڪيو، پوءِ لعنت هجيس شال! ڪيئن ٺهراءُ ڪيائين.

كَيْفَ قَدَّرَ ۙ﴿٢٠﴾ ثُمَّ نَظَرَ ۙ﴿٢١﴾ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۙ﴿٢٢﴾ ثُمَّ اَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ۙ﴿٢٣﴾

ڪيئن ڳالهه ٺاهيائين، وري ڏٺائين، پوءِ گهنڊ وڌائين ۽ پوٺ بجڙو ڪيائين، پوءِ پٺيرو ٿيو ۽ آڪڙ ڪيائين.

وري به لعنت هجيس شال! ڪيئن ٺهراءُ ڪيائين. پوءِ (غور ڪري) ڏٺائين، وري منهن ۾ شور وڌائين ۽ گهنڊ پاتائين. وري پٺيرو ٿيو ۽ وڏائي ڪيائين.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَقَالَ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا سِحْرٌ یُّؤْثَرُ ﴿٢٤﴾ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ﴿٢٥﴾ سَاُصْلِیْهِ

پوءِ چيائين هي (قرآن) رڳو جادو آهي جو هليو ٿو اچي. ناهي اهو (قرآن) مگر ٻول ماڻهوءَ جو. اجهو آءٌ وجهندس انکي

پوءِ چيائين ته هيءُ (قرآن) رڳو جادو آهي جو (جادوگرن کان) هليو ٿو اچي. هيءُ (قرآن) رڳو ماڻهوءَ جو ڪلام آهي. جلدان کي دوزخ ۾ وجهندس.

سَقَرَ ﴿٢٦﴾ وَمَاۤ اَدْرٰىكَ مَا سَقَرُ ﴿٢٧﴾ لَا تُبْقِیْ وَلَا تَذَرُ ﴿٢٨﴾ لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ ﴿٢٩﴾

دوزخ ۾. ۽ ڇا خبر توکي ڇا هي دوزخ. اهو نه ٿو بچائي ۽ نکي ڇڏي ٿو. لوساتيندڙ آهي ماڻهوءَ کي.

۽ توکي ڪهڙيءَ شيءِ ڄاڻايو ته دوزخ ڇا آهي؟ (اهو) نه ڪي ڪجهه (گوشت) رهائي ٿو ۽ نه ڪي (هڏا) ڇڏي ٿو. ماڻهن کي (ساڙي) ڪارو ڪندڙ آهي.

عَلَیْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٣٠﴾ وَمَا جَعَلْنَاۤ اَصْحٰبَ النَّارِ اِلَّا مَلٰٓىِٕكَةً

ان تي اُڻويهه ڄڻا آهن. ۽ رڳو مقرر ڪياسون سنڀاليندڙ باهه جا ملائڪ

اُن تي اُڻويهه (ڄڻا دربان) آهن. ۽ دوزخ جا دربان رڳو ملائڪ ڪيا اٿئون

وَّمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ اِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِیْنَ كَفَرُوْا لِیَسْتَیْقِنَ الَّذِیْنَ

۽ نه ڪيو اٿئون ڳاڻاٽو انهن جو مگر پرکا منڪرن لاءِ جيئن پڪ ڪن اهي جن کي

۽ سندن ڳاڻاٽو رڳو ڪافرن لاءِ پرک ڪئي اٿئون ته ڪتاب وارا يقين ڪن

اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَیَزْدَادَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْۤا اِیْمَانًا وَّلَا یَرْتَابَ الَّذِیْنَ

مليو ڪتاب ۽ جيئن وڌي ايمان وارن جو ايمان ۽ نه شڪ ۾ پون اهي

۽ ايمان وارا (پنهنجي) ايمان ۾ وڌن ۽ ڪتاب وارا ۽ مؤمن شڪ ۾

اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَالْمُؤْمِنُوْنَ وَلِیَقُوْلَ الَّذِیْنَ فِیْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ

جنکي ڏنو ويو ڪتاب ۽ مسلمان ۽ جيئن چون اهي جن جي دلين ۾ مرض آهي

نه پون ۽ ته جن جي دلين ۾ (منافقيءَ جي) بيماري آهي، سي ۽ ڪافر چون ته

وَّالْكٰفِرُوْنَ مَاذَاۤ اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا كَذٰلِكَ یُضِلُّ اللّٰهُ

۽ ڪافر ته ڇا ارادو ڪيو الله انهيءَ بيان مان، اهڙي طرح گمراهه ڪري ٿو الله

هن مثال ڏيڻ ۾ الله جو ڇا مطلب آهي؟ اهڙيءَ طرح الله جنهن کي گهري (تنهن کي) ڀلائيندو آهي

مَنْ یَّشَآءُ وَیَهْدِیْ مَنْ یَّشَآءُ وَمَا یَعْلَمُ جُنُوْدَ رَبِّكَ اِلَّا هُوَ

جنهن کي چاهي ۽ هدايت ڪري ٿو جنهنکي چاهي، ۽ نه ٿو ڄاڻي ڪوبه لشڪر تنهنجي رب جا مگر اهو پاڻ

۽ جنهن کي گهري (تنهن کي) هدايت ڪندو آهي ۽ تنهنجي پالڻهار جو لشڪر ان (الله) کان سواءِ (ٻيو) ڪوبه ڄاڻندو آهي

وَمَا هِیَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْبَشَرِ ﴿٣١﴾ كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٣٢﴾ وَالَّیْلِ اِذْ اَدْبَرَ ﴿٣٣﴾

۽ ناهي اها مگر نصيحت انسانن لاءِ. خبردار! قسم چنڊ جو. قسم رات جو جڏهن پٺيري ٿئي.

۽ هيءُ (دوزخ جي باهه) ته (سيکڻهن) ماڻهوءَ لاءِ رڳي نصيحت آهي. سچ چوان ٿو چنڊ جو قسم آهي. ۽ رات جو (قسم آهي) جڏهن پٺ ڦيري.

ع ١٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَالصُّبْحِ اِذَآ اَسْفَرَ ﴿٣٤﴾ اِنَّهَا لَاِحْدَى الْكُبَرِ ﴿٣٥﴾ نَذِيْرًا لِّلْبَشَرِ ﴿٣٦﴾ لِمَنْ

قسم صبح جو جڏهن چٽو ٿئي، بيشڪ اها باهه هڪ وڏي ڳالهه آهي، ڊيڄاريندڙ آهي ماڻهو کي، جيڪو

۽ صبح جو (قسم آهي) جڏهن روشن ٿئي. ته بيشڪ دوزخ هڪ وڏين (شين) مان آهي. (سيڪنهن) ماڻهوءَ کي ڊيڄاريندڙ آهي.

شَآءَ مِنْكُمْ اَنْ يَّتَقَدَّمَ اَوْ يَتَاَخَّرَ ﴿٣٧﴾ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِيْنَةٌ ﴿٣٨﴾

گهري توهان مان ته اڳتي وڌي يا پوئتي رهي. هر نفس پنهنجي ڪردار ۾ قائل آهي.

اوهان مان انهيءَ (بهشت) لاءِ جيڪو گهري ته اڳي وڌي يا (دوزخ ۾) پٺتي رهي. سڀڪو جيءُ پنهنجي ڪئي ۾ ڳهه پيل آهي.

اِلَّآ اَصْحٰبَ الْيَمِيْنِ ﴿٣٩﴾ فِىْ جَنّٰتٍ ۛ يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿٤٠﴾ عَنِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٤١﴾

مگر ساڄي پاسي وارا. باغن ۾ هوندا، سوال پڇندا، ڏوهارين کان.

پر سڄي پاسي وارا (چٽل آهن). (بهشت جي) باغن ۾ هوندا. گڏجي پڇندا. ڏوهارين کان.

مَا سَلَكَكُمْ فِىْ سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُوْا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّيْنَ ﴿٤٣﴾ وَلَمْ نَكُ

ڪهڙي شيءِ وڌو توهان کي دوزخ ۾. چوندا نه هئاسون نماز پڙهندڙ. ۽ نڪي

ته اوهان کي دوزخ ۾ ڪهڙيءَ ڳالهه وڌو؟ چوندا ته نڪي نمازين مان هياسون. ۽ نڪي

نُطْعِمُ الْمِسْكِيْنَ ﴿٤٤﴾ وَكُنَّا نَخُوْضُ مَعَ الْخَآئِضِيْنَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ

کاڌو ڏيندا هئاسون فقير کي. ۽ بڪ ڪندا هئاسون گڏ بڪواس ڪندڙن سان، ۽ ڪوڙو پائيندا هئاسون

مسڪينن کي کارائيندا هياسون. ۽ بڪواسين سان گڏ بڪواس ڪندا هياسون. ۽ بدلي جي ڏينهن کي

بِيَوْمِ الدِّيْنِ ﴿٤٦﴾ حَتّٰٓى اَتٰىنَا الْيَقِيْنُ ﴿٤٧﴾ فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ

قيامت جي ڏينهن کي، تيسين آيو اسان وٽ موت. پوءِ نه نفعو ڏيندي انهنکي پارت

ڪوڙ پائيندا هياسون. تان جو اسان تي موت آيو. پوءِ ڪين پارت ڪندڙن جي پارت نفعو نه ڏيندي.

الشّٰفِعِيْنَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِيْنَ ﴿٤٩﴾ كَاَنَّهُمْ

سفارش ڪندڙن جي. پوءِ ڇا ٿيو انهن جو نصيحت کان منهن ٿا موڙين، ڄڻ ته اهي

پوءِ انهن کي ڇا (ٿيو) آهي؟ جو نصيحت کان منهن موڙيندڙ (ٿيا) آهن. ڄڻ ته اهي

حُمُرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيْدُ كُلُّ امْرِئٍ

گڏهه ٿهندڙ آهن. جو ڀڳا شينهن کان. ۽ گهري ٿو هر شخص

ٿهندڙ گڏهه آهن. جي شينهن کان ڀڳا هجن. بلڪ منجهائن هرڪ ماڻهو گهرندو آهي

مِّنْهُمْ اَنْ يُّؤْتٰى صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا ؕ بَلْ لَّا يَخَافُوْنَ الْاٰخِرَةَ ﴿٥٣﴾

انهن مان ته ڪيس ڏنو وڃي ڪتاب کليل. ائين نه ٿيندو، پر اهي نه ٿا ڊڄن آخرت کان.

ته ڪيس (آسمان مان) کليل ڪتاب ڏجن. ائين نه آهي. بلڪ آخرت کان نه ٿا ڊڄن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

كَلَّآ اِنَّهٗ تَذْكِرَةٌ ۚ ﴿٥٤﴾ فَمَنْ شَآءَ ذَكَرَهٗ ۭ ﴿٥٥﴾ وَمَا يَذْكُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ

خبردار اهو قرآن نصيحت آهي. پوءِ جيڪو گهري ياد رکي اٿڪي. ۽ نہ ياد رکندا مگر جي

سچ آهي تہ بيشڪ قرآن هڪ نصيحت آهي. پوءِ جيڪو گهري سو ان کي پڙهي. ۽ الله جي گهرڻ کان سواءِ (ان کي) ياد ڪري نہ سگهندا

يَّشَآءَ اللّٰهُ ۭ هُوَ اَهْلُ التَّقْوٰى وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾ ع

گهري الله. اهوئي آهي جنهن کان پرهيز ڪجي ۽ اهوئي بخشڻ وارو آهي.

(الله) اهو آهي جنهن کان ڊڄڻ گهرجي ۽ (اهو) بخشش جو مالڪ آهي.

سُوْرَةُ الْقِيٰمَةِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٤٠ رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

لَآ اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ ﴿١﴾ وَلَآ اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ اَيَحْسَبُ

قسم ٿو کڻان ڏينهن قيامت جو. ۽ قسم ٿو کڻان نفس ملامت ڪندڙ جو. ڇا ڀانئي ٿو

قيامت جي ڏينهن جو قسم ٿو کڻان. ۽ ملامت ڪرڻ واري نفس جو قسم ٿو کڻان (تہ قيامت ۾ سڀ اٿندا). انسان ڀائيندو آهي ڇا

الْاِنْسَانُ اَلَّنْ نَّجْمَعَ عِظَامَهٗ ﴿٣﴾ بَلٰى قٰدِرِيْنَ عَلٰٓى اَنْ نُّسَوِّيَ

انسان تہ هرگز نہ گڏ ڪنداسون هڏا ان جا. هائو سگهہ رکندڙ آهيون هن تي جو ٺاهيون

تہ سندس هڏا گڏ نہ ڪنداسون؟ هائو! سندس آڱرين جي ڏوڙين جي سڌي ڪرڻ تي وس وارا آهيون.

بَنَانَهٗ ﴿٤﴾ بَلْ يُرِيْدُ الْاِنْسَانُ لِيَفْجُرَ اَمَامَهٗ ﴿٥﴾ يَسْئَلُ اَيَّانَ يَوْمُ

ڏوڏڙيون ان جون. پر ارادو ڪري ٿو انسان تہ گناهہ ڪندو رهي اڳتي. پڇا ٿو ڪري تہ ڪڏهن ٿيندي

بلڪ انسان هيءُ گهرندو آهي تہ پنهنجي اڳ (ايندڙ وقت) لاءِ گناهہ ڪري. پڇي ٿو تہ قيامت جو ڏينهن ڪڏهن ٿيندو؟

الْقِيٰمَةِ ﴿٦﴾ فَاِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ الشَّمْسُ

قيامت. پوءِ جڏهن اکيون ٽڙي وينديون. ۽ وٺبو چنڊ. ۽ گڏبو سج

پوءِ جڏهن اکيون ٽاٽي وينديون. ۽ چنڊ گرهبو. ۽ سج ۽ چنڊ (هڪ جاءِ) گڏ ڪبا.

وَالْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُوْلُ الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ اَيْنَ الْمَفَرُّ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾

۽ چنڊ. چوندو ماڻهو تنهن ڏينهن ڪيڏانهن ڀڄجي!! خبردار ڪانهي جاءِ پناهہ جي.

(تڏهن) ماڻهو چوندو تہ ڀڄڻ جي راهہ ڪٿي آهي؟ نہ نہ! ڪا واهہ ڪانهي.

اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَئِذِ ِالْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يُنَبَّؤُا الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍۢ بِمَا قَدَّمَ وَ

تنهنجي رب ڏانهن ان ڏينهن آهي جاءِ قرار جي. ٻڌايو ويندو ماڻهوءَ کي ان ڏينهن جيڪي اڳي موڪليائين ۽

تنهنجي پالڻهار وٽ ان ڏينهن ٽڪاءُ جو هنڌ آهي. ان ڏينهن ماڻهوءَ کي (انهيءَ حال حقيقت بابت) خبردار ڪبو جيڪي اڳي موڪليو هيائين

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

أَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ الْإِنسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ

رهائي آيو. بلڪ هوندو انسان پاڻ تي شاهد. توڙي جو پڌائي

۽ پوئتي رهايائين. بلڪ ماڻهو پنهنجي (الزام) لاءِ (پاڻ) هڪ حجت آهي. توڻيڪ پنهنجا بهانا پيش پيو ڪري.

مَعَاذِيرَهُ ﴿١٥﴾ لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ

پنهنجا لاچار. نه چورِ انهيءَ سان زبان پنهنجي جيئن تڪڙو وٺين انکي. بيشڪ اسان تي آهي گڏ ڪرڻ ان جو

(اي پيغمبر!) قرآن پڙهڻ مهل پنهنجي زبان کي (هن لاءِ) نه چورِ ته اهو جلدي (ياد ڪري) وٺين. جو نه (تنهنجي سيني ۾) قرآن جو گڏ ڪرڻ ۽ اُن جو پڙهڻ

وَقُرْآنَهُ ﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿١٩﴾

۽ پڙهڻ انجو. پوءِ جڏهن اسان پڙهون ان کي ته هل ان جي پڙهڻ تي، پوءِ بيشڪ اسان تي آهي پڌائڻ ان جو.

(آسان ڪرڻ) اسان جي ذمي آهي. پوءِ جڏهن قرآن (ملائڪ کان) پڙهايون تڏهن (پنهنجي دل) اُن جي پڙهڻ جي پنيان لڳا؛ وري بيشڪ اُن جي وضاحت

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ

خبردار پر چاهيو ٿا توهان تڪڙي شيءِ کي. ۽ ڇڏيو ٿا دير اچڻ واري کي. ڪي منهن ان ڏينهن

ڪرڻ اسان جي ذمي آهي. نه نه! بلڪ (اي ڪافرو) دنيا کي دوست رکندا آهيو. ۽ آخرت کي ڇڏيندا آهيو. ڪي چهرا اُن ڏينهن

نَاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾ تَظُنُّ

تازا هوندا. پنهنجي پالڻهار ڏي ڏسندڙ هوندا. ۽ ڪي منهن ان ڏينهن بڇڙا هوندا. ڀائيندا

تازا هوندا. پنهنجي پالڻهار ڏانهن ڏسندڙ هوندا. ڪي چهرا ان ڏينهن اداس (ٿيل) هوندا. ڀائيندا ته

أَن يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾ كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾ وَقِيلَ مَنْ سكتة

ته ڪئي ويندي ساڻن ڪمر ٽوڙ حالت. خبردار جڏهن پهچندو ساهه نڙيءَ تي، ۽ پڇيو ويندو ڪو آهي

ساڻن پليءَ ٽوڙ معاملو ڪيو ويندو. نه نه! جڏهن (ساهه) نڙگهٽ تي پهچندو. ۽ چيو ويندو ته ڪو ڦيٽو رکڻ

رَاقٍ ﴿٢٧﴾ وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾ وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ﴿٢٩﴾ إِلَىٰ

جهاڙ وارو. ۽ اهو ڀائيندو اها جدائي آهي، ۽ ملي ويندي پني پنيءَ سان، طرف

وارو آهي؟ ۽ (پڪ) ڀائيندو ته (هاڻي) هيءَ (وقت روح جي) جدا ٿيڻ (جو) آهي. ۽ هڪ پني ٻيءَ پنيءَ سان وچڙندي.

رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾ فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ ﴿٣١﴾ وَلَٰكِن

پالڻهار جي ان ڏينهن هلڻو آهي. پوءِ نه مڃوتي ڪيائين ۽ نڪي نماز پڙهيائين پر

اُن ڏينهن تنهنجي پالڻهار وٽ هلڻو آهي. پوءِ نڪي (الله جي ڪلام جي) تصديق ڪيائين ۽ نڪي نماز پڙهيائين. پر

كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٣٢﴾ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَمَطَّىٰ ﴿٣٣﴾ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ﴿٣٤﴾

ڪوڙو ڪيائين ۽ منهن موڙيائين، پوءِ هليو پنهنجي گهر سيني جي. تباهي تو لاءِ پوءِ تباهي،

ڪوڙ ڀانيائين ۽ منهن موڙيائين. وري پنهنجي گهروارن ڏانهن آڪڙجي هليو. توتي خرابي هجي! پوءِ توتي خرابي هجي!.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ثُمَّ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿٣٥﴾ اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَنْ يُّتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾

وري تباهي تولاءِ پوءِ تباهي. ڇا ڀانئي ٿو انسان تہ ڇڏيو ويندو ڇڙواڳ.

وري (ڀيھر چوان ٿو تہ) توتي خرابي ھجي، پوءِ توتي خرابي ھجي!. انسان (ائين) ڀانئي ٿو ڇا تہ (کيس) بيڪار ڇڏي ڏبو؟

اَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّنْ مَّنِيٍّ يُّمْنٰى ﴿٣٧﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ

ڇا نہ ھو ڦڙو جوڻ جو اڇليو ويو اھو. وري ٿيو رت جو دڳ پوءِ ان کي خلقيائين

(اھو) منيءَ جو ٽيپو نہ ھو ڇا؟ جو (ماءُ جي ڳڀڻ ۾) اڇليو ٿي ويو. وري (رت جو) دڳ ھو، پوءِ الله

فَسَوّٰى ﴿٣٨﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰى ﴿٣٩﴾ اَلَيْسَ

پوءِ سنئين لڳين ٺاھيائين، پوءِ ڪيائين ان مان ٻہ جنسون نر ۽ مادي. ڇا نا ھي

(ان کي) بڻايو ۽ (ان کي) سنئين لڳين ڪيائين. پوءِ منيءَ مان ٻہ جنسون نر ۽ مادي بڻايائين. اھو الله

ذٰلِكَ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُّحْيِۦَ الْمَوْتٰى ﴿٤٠﴾

اھو سگھہ رکندڙ ھن تي جو جيئرو ڪري مُئلن کي.

ھن (ڳالھہ) تي وس وارو نہ آھي ڇا جو مُئن کي جياري؟

سُوْرَةُ الدَّهْرِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٣١ — رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان. ازاد

الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان (شروع)

هَلْ اَتٰى عَلَى الْاِنْسَانِ حِيْنٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْـًٔا مَّذْكُوْرًا ﴿١﴾

بيشڪ گذريو انسان تي اھڙو دور زماني جو نہ ھئو ڪا شيءِ پچار ڪيل.

ڪڏھن انسان تي زماني مان ھڪ (اھڙو) وقت گذري چڪو آھي، جو (ھو اھڙي) ڪا شيءِ نہ ھو جا يادگيريءَ ۾ اچي.

اِنَّا خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ اَمْشَاجٍ ۖ نَّبْتَلِيْهِ فَجَعَلْنٰهُ سَمِيْعًا

اسان ٿي پيدا ڪيو انسان کي ٽيپي گڏايل مان تہ آزمايون ان کي پوءِ ڪيوسون ان کي ٻڌندڙ

بيشڪ اسان ماڻھوءَ کي ھڪڙي (ڳھڻ جڙن سان) گڏيل نطفي مان پيدا ڪيو تہ ان کي پرکيون، پوءِ ڪيس ٻڌندڙ ڏسندڙ ڪيوسون.

بَصِيْرًا ﴿٢﴾ اِنَّا هَدَيْنٰهُ السَّبِيْلَ اِمَّا شَاكِرًا وَّاِمَّا كَفُوْرًا ﴿٣﴾ اِنَّآ اَعْتَدْنَا

ڏسندڙ. بيشڪ اسان ڏيکاريو انھي کي رستو پوءِ اھو شڪر ڪندڙ ھجي يا ڪفر ڪندڙ. بيشڪ اسان تيار ڪيا آھن

بيشڪ اسان ڪيس سڌو دڳ ڏسيو، (ھاڻي ھو) شڪر ڪندڙ ٿئي يا بي شڪر. بيشڪ اسان ڪافرن لاءِ

لِلْكٰفِرِيْنَ سَلٰسِلَا۟ وَاَغْلٰلًا وَّسَعِيْرًا ﴿٤﴾ اِنَّ الْاَبْرَارَ يَشْرَبُوْنَ مِنْ

ڪافرن لاءِ زنجير ۽ ڳٽ ۽ ٻرندڙ باھہ. يقينن ڀلا ماڻھو پيئندا اھڙي

زنجير ۽ ڳٽ ۽ ٻرندڙ باھہ تيار ڪئي آھي. بيشڪ نيڪ بخت ٻانھا (انھيءَ شراب جي) پيالي مان پيئندا، جنھن جي

كَاْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُوْرًا ۝٥ عَيْنًا يَّشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللّٰهِ يُفَجِّرُوْنَهَا

پيالي مان آهي ملايل جنهن ۾ ڪافور. اهو چشمو جو پيئندا اتان الله جا ٻانها وهائيندا ان مان

ملاوت ڪافور (جي چشمي جي پاڻيءَ) جي هوندي. اهو هڪ چشمو آهي. جنهن مان الله جا (پيارا) ٻانها پيئندا. جنهن کي چڱيءَ طرح وهائيندا.

تَفْجِيْرًا ۝٦ يُوْفُوْنَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُوْنَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهٗ مُسْتَطِيْرًا ۝٧

واهيون. جيڪي پوري ڪندا آهن باس ۽ ڊڄندا آهن ان ڏينهن کان جنهن جو شر پکڙجي ويندو.

(جي الله جي) ٻاسيل ٻاس پوري ڪندا آهن ۽ ان ڏينهن کان ڊڄندا آهن. جنهن جي بڇڙائي (هر طرف) پڌري هوندي.

وَيُطْعِمُوْنَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّهٖ مِسْكِيْنًا وَّيَتِيْمًا وَّاَسِيْرًا ۝٨ اِنَّمَا

۽ کارائن ٿا کاڌو ان جي محبت ۾ فقير ۽ ڇوري ڀار ۽ قيدي کي. رڳو

۽ طعام جي (ڪين) ضرورت هوندي به محتاج ۽ يتيم ۽ قيديءَ کي کارائيندا آهن. (۽ چوندا آهن ته) اسين ته

نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللّٰهِ لَا نُرِيْدُ مِنْكُمْ جَزَآءً وَّلَا شُكُوْرًا ۝٩ اِنَّا نَخَافُ

کارايون ٿا توهان کي الله خاطر نه ٿا گهرون توهان کان عيوض ۽ نڪي شڪريو. بيشڪ اسان خوف ٿا ڪريون

اوهان کي الله جي راضپي واسطي کارائيندا آهيون. اوهان کان نه ڪو بدلو ۽ نه ڪا شڪرگذاري گهرندا آهيون. بيشڪ اسين

مِنْ رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوْسًا قَمْطَرِيْرًا ۝١٠ فَوَقٰىهُمُ اللّٰهُ شَرَّ ذٰلِكَ الْيَوْمِ

پنهنجي رب جو ڏينهن تيوڙيءَ سختيءَ واري کان. پوءِ بچايو انهن کي الله براڻي ان ڏينهن جي کان

پنهنجي پالڻهار کان هڪ ڏکئي ڏينهن کان ڊڄندا آهيون. جو تمام سخت آهي. پوءِ الله اُن ڏينهن جي شر کان ڪين بچايو

وَلَقّٰىهُمْ نَضْرَةً وَّسُرُوْرًا ۝١١ وَجَزٰىهُمْ بِمَا صَبَرُوْا جَنَّةً وَّحَرِيْرًا ۝١٢

۽ رسايائين انهنکي تازگي ۽ خوشي. ۽ عوض ۾ ڏنائين انهنکي جو سٺائون. باغ ۽ ريشم.

۽ انهن کي تازگي ۽ خوشي پهچائي. ۽ سندن صبر ڪرڻ سببان باغ ۽ پٽ (جو ويس) ڪين بدلو ڏنائين.

مُّتَّكِـِٕيْنَ فِيْهَا عَلَى الْاَرَآئِكِ ۚ لَا يَرَوْنَ فِيْهَا شَمْسًا وَّلَا زَمْهَرِيْرًا ۝١٣

ٽيڪ ڏيئي ويهندا ان ۾ پلنگن تي. نه ڏسندا اتي گرمي ۽ نڪي سردي.

اُن (باغ) ۾ پلنگن تي ٽيڪ ڏئي ويهندا. اتي نه ڪي سج جي تپش ۽ نڪي ڪا سخت سردي ڏسندا.

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلٰلُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوْفُهَا تَذْلِيْلًا ۝١٤ وَيُطَافُ

۽ ويجهيون هونديون مٿن ڇانئون ان جون ۽ جهڪايا ويندا ميوا ان جا تمام هيٺ. ۽ ڦيرايا ويندا

۽ ان (باغ) جون ڇانئون مٿن ويجهيون ٿيل هونديون ۽ ان جا ميوا (پهچ ۾) چڱيءَ طرح (لڙڪائي) ويجها ڪيا. ۽

عَلَيْهِمْ بِاٰنِيَةٍ مِّنْ فِضَّةٍ وَّاَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيْرَا۠ ۝١٥ قَوَارِيْرَا۠

انهن تي ٿانءَ چانديءَ جا ۽ گلاس جيڪي هوندا شيشي جا. شيشا

چانديءَ جي ٿانون ۽ پيالن سان وٽن اچ وڃ ٿيندي، جي شيشن وانگر هوندا. (پر) شيشا (به) چانديءَ جا

قرءَ حفص بغير الالف على الاصل فيهما ووقف على الاول بالالف وعلى الثاني بغير الالف ١٢

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوْهَا تَقْدِيْرًا ﴿١٦﴾ وَيُسْقَوْنَ فِيْهَا كَاْسًا كَانَ مِزَاجُهَا

چانديءَ جا ڳاهيوائن جنکي ماپ ڪري. ۽ ڪين پياريو ويندو اتي پيالو هوندي ملاوت ان ۾

جن کي انهن (پيارينڙن) پوري اندازي سان ٺهرايو آهي. ۽ اتي ڪين شراب جا پيالا پياريا، جنهن (جي پاڻيءَ) جي ملاوت

زَنْجَبِيْلًا ﴿١٧﴾ عَيْنًا فِيْهَا تُسَمّٰى سَلْسَبِيْلًا ﴿١٨﴾ وَيَطُوْفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ

سُنڍ جي. اهو چشمو اتي ڪوٺجي ٿو سلسبيل. ۽ ايندا ويندا انهن وٽ نوڪر

سُنڍ (جي چشمي) جي هوندي، اتي اُهو هڪ چشمو آهي، جنهن جو سلسبيل نالو رکيو ٿو وڃي. ۽ وٽن هميشه رهندڙ نينگر پيا گهمندا ڦرندا.

مُّخَلَّدُوْنَ ۚ اِذَا رَاَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنْثُوْرًا ﴿١٩﴾ وَاِذَا رَاَيْتَ ثَمَّ

هميشه حاضر. جڏهن ڏسندين انهن کي ته ڀائيندين انهن کي موتي ڪنڊريل. ۽ جڏهن ڏسندين ته اتي

(اي ڏسندڙ!) جڏهن انهن کي ڏسندين (تڏهن) انهن کي ڪنڊريل موتي پيو ڀائيندين. ۽ جڏهن اُتي نهاريندين

رَاَيْتَ نَعِيْمًا وَّمُلْكًا كَبِيْرًا ﴿٢٠﴾ عٰلِيَهُمْ ثِيَابُ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَّ

ڏسندين گهڻي نعمت ۽ بادشاهي وڏي. هوندا مٿانئن ڪپڙا سنهي پٽ جا ساوا ۽

(تڏهن) اڻ ڪٿ نعمت ۽ وڏي بادشاهي پيو ڏسندين. مٿانئن سنهي سائي پٽ جا ۽ ٿلهي پٽ جا

اِسْتَبْرَقٌ ز وَّحُلُّوْٓا اَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ ۚ وَسَقٰىهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا

ٿلها ريشمي ۽ پارايا ويندن ڪنگڻ چانديءَ جا، ۽ پياريندو انهن کي سندن پروردگار مشروب

ڪپڙا هوندا ۽ چانديءَ جا ڪنگڻ ڪين پارايا ويندا ۽ سندن پالڻهار ڪين تمام پاڪ شراب پياريندو.

طَهُوْرًا ﴿٢١﴾ اِنَّ هٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَّكَانَ سَعْيُكُمْ مَّشْكُوْرًا ﴿٢٢﴾

پاڪ بيشڪ اهو آهي توهان جو بدلو ۽ آهي ڪمائي توهان جي قبول.

(چيو ويندو ته) بيشڪ اِهو اوهان (جي عملن) جو بدلو آهي ۽ اوهان جي محنت قبول ڪيل آهي.

اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ تَنْزِيْلًا ﴿٢٣﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَ

بيشڪ اسان ٿي لاٿو توتي قرآن ٿورو ٿورو ڪري. پوءِ تون صبر ڪر پنهنجي پالڻهار جي فيصلي تائين ۽

بيشڪ اسان توتي قرآن درجي بدرجي لاٿو. پوءِ پنهنجي پالڻهار جي حڪم (اچڻ) تائين صبر ڪر ۽

لَا تُطِعْ مِنْهُمْ اٰثِمًا اَوْ كَفُوْرًا ﴿٢٤﴾ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿٢٥﴾

نه چيو مڃ انهن مان ڪنهن مجرم ۽ منڪر جو. ۽ ياد ڪر نالو پنهنجي رب جو صبح ۽ شام.

انهن (مان) ڪنهن گنهگار يا بي شڪر جو چيو نه مڃ! ۽ پنهنجي پالڻهار جو نالو صبح ۽ سانجهيءَ ياد ڪر.

وَمِنَ الَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهٗ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيْلًا ﴿٢٦﴾ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّوْنَ

۽ رات جو پوءِ سجدو ڪر ان کي ۽ تسبيح پڙهه ان جي رات گهڻي. بيشڪ اهي چاهين ٿا

۽ ڪجهه (وقت) رات ۾ ان لاءِ نماز پڙهه ۽ گهڻي رات سندس پاڪائي ساراهه!. بيشڪ اهي (ڪافر) دنيا کي

الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُوْنَ وَرَآءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيْلًا ﴿٢٧﴾ نَحْنُ خَلَقْنٰهُمْ وَ

تکڙيءَ ايندڙ وٽ کي ۽ ڦٽو ڪن پنيان پنهنجي ڏينهن ڳري کي. اسان پيدا ڪيو انهن کي ۽

پيارو رکندا آهن ۽ ڳري ڏينهن کي پنهنجي پنيان ڦٽو ڪندا آهن. اسان کين پيدا ڪيو ۽

شَدَدْنَآ اَسْرَهُمْ ۚ وَاِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَآ اَمْثَالَهُمْ تَبْدِيْلًا ﴿٢٨﴾ اِنَّ هٰذِهٖ

مضبوط ڪيوسون انهن جي سنڌن کي، ۽ جڏهن گهرنداسون ته مٽائي آڻينداسون ٻيا انهن جهڙا. بيشڪ هي

سندن سنڌ پختا ڪياسون ۽ جيڪڏهن گهرون (ته) انهن جهڙا ٻيا عيوض ۾ مٽائي آڻيون. بيشڪ اِها

تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ﴿٢٩﴾ وَمَا تَشَآءُوْنَ اِلَّآ

نصيحت آهي پوءِ جيڪو چاهي وٺي پنهنجي رب ڏانهن رستو. ۽ نه ٿا گهرو اوهان مگر

نصيحت آهي، پوءِ جيڪو گهري سو پنهنجي پالڻهار ڏانهن واٽ وٺي. ۽ اوهين نه گهرندو. پر اهو جيڪي

اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٣٠﴾ يُّدْخِلُ مَنْ يَّشَآءُ

جيڪي گهري الله. بيشڪ الله آهي گهڻو ڄاڻندڙ ڏاڍو ڏاناءُ. داخل ڪري ٿو جنهن کي گهري

الله گهري. چو ته الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. جنهن کي گهري (تنهن کي) پنهنجيءَ

فِيْ رَحْمَتِهٖ ؕ وَالظّٰلِمِيْنَ اَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿٣١﴾

پنهنجي رحمت ۾، ۽ ظالمن لاءِ تيار ڪيو اٿس عذاب دردناڪ.

رحمت ۾ داخل ٿو ڪري ۽ ظالمن لاءِ ڏکوئيندڙ عذاب تيار ڪيو اٿس.

سُوْرَةُ الْمُرْسَلٰتِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٥٠ رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالْمُرْسَلٰتِ عُرْفًا ﴿١﴾ فَالْعٰصِفٰتِ عَصْفًا ﴿٢﴾ وَّالنّٰشِرٰتِ

قسم آهي موڪليل نرم هوائن جو. پوءِ زور سان ڦُهلڻ وارين جو. ۽ قسم آهي ڪڪرن کي پکيڙيندڙ

وٽندڙن لڳندڙن هيرن جو قسم آهي. پوءِ زور سان لڳڻ وارن وائن جو قسم آهي. ۽ (ڪڪرن کي) ڪندڙن پکيڙيندڙن وائن

نَشْرًا ﴿٣﴾ فَالْفٰرِقٰتِ فَرْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُلْقِيٰتِ ذِكْرًا ﴿٥﴾

هوائن جو. پوءِ انهن کي ڌار ڌار ڪرڻ وارين جو. پوءِ قسم آهي ملائڪن پهچائيندڙن قرآن جو.

جو قسم آهي. پوءِ (ڪڪرن کي) هڪ ٻئي کان جدا ڪندڙن وائن جو قسم آهي. پوءِ وحي آڻيندڙن ملائڪن جو قسم آهي.

عُذْرًا اَوْ نُذْرًا ﴿٦﴾ اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾

بهاني پچڻ لاءِ يا ڊيڄارڻ لاءِ. بيشڪ جنهنجو توهان سان وعدو ڪجي ٿو اهو ٿيندڙ آهي.

(جي) عذر وڃائڻ لاءِ يا ڊيڄارڻ لاءِ (وحي آڻيندا آهن). ته بيشڪ جنهن (ڳالهه) جو اوهان کي انجام ڏجي ٿو سا ضرور ٿيڻي آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَاِذَا النُّجُوْمُ طُمِسَتْ ﴿٨﴾ وَ اِذَا السَّمَآءُ فُرِجَتْ ﴿٩﴾

پوءِ جڏهن تارا بي نور ٿيندا، ۽ جڏهن آسمان ڪوليو ويندو،

پوءِ جڏهن تارا ميٽي ڇڏبا. ۽ جڏهن آسمان چيربو.

وَ اِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ﴿١٠﴾ وَ اِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ ﴿١١﴾

۽ جڏهن جبل دز ڪيا ويندا، ۽ جڏهن رسولن کي حاضري ملندي.

۽ جڏهن جبل اڏائبا. ۽ جڏهن پيغمبر (ٺهرايل وقت تي) گڏ ڪبا. (تڏهن ثابت ٿيندو ته پيغمبرن کي)

لِاَیِّ یَوْمٍ اُجِّلَتْ ﴿١٢﴾ لِیَوْمِ الْفَصْلِ ﴿١٣﴾ وَ مَاۤ اَدْرٰىكَ مَا

آهي ڪهڙي ڏينهن لاءِ رهايا ويا آهن. فيصلي جي ڏينهن لاءِ. ۽ ڇا خبر توکي ته ڇا آهي

ڪهڙي ڏينهن لاءِ ترسايو ويو؟ فيصلي جي ڏينهن لاءِ. ۽ توکي ڪهڙيءَ شيءِ ڄاڻايو ته فيصلي

یَوْمُ الْفَصْلِ ﴿١٤﴾ وَیْلٌ یَّوْمَىٕذٍ لِّلْمُكَذِّبِیْنَ ﴿١٥﴾ اَلَمْ نُهْلِكِ

فيصلي جو ڏينهن. تباهي آهي تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. ڇا نه هلاڪ ڪيوسون

جو ڏينهن ڇا آهي؟ اُن ڏينهن ڪوڙ پائيندڙن لاءِ ويل آهي. پهرين کي هلاڪ نه

الْاَوَّلِیْنَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْاٰخِرِیْنَ ﴿١٧﴾ كَذٰلِكَ

پهرين کي. وري انهن جي ڪڍ لاتوسون پوين کي. اهڙي ئي

ڪيو اٿئون ڇا؟ وري (اُن کان پوءِ) پوين کي انهن جي پٺيان آڻيندا آهيون. ائين

نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِیْنَ ﴿١٨﴾ وَیْلٌ یَّوْمَىٕذٍ لِّلْمُكَذِّبِیْنَ ﴿١٩﴾

ڪار ڪريون ٿا ڏوهارين سان. تباهي آهي تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ.

ڏوهارين سان ڪندا آهيون. اُن ڏينهن ڪوڙ پائيندڙن لاءِ ويل آهي.

اَلَمْ نَخْلُقْكُّمْ مِّنْ مَّآءٍ مَّهِیْنٍ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنٰهُ

ڇا نه خلقيوسون توهان کي پاڻي خسيس مان، پوءِ رکيوسون انکي

اوهان کي خسيس پاڻيءَ مان نه بڻايو اٿئون ڇا؟. پوءِ اُن (پاڻيءَ) کي

فِیْ قَرَارٍ مَّكِیْنٍ ﴿٢١﴾ اِلٰى قَدَرٍ مَّعْلُوْمٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا

محفوظ جاءِ ۾، وقت مقرر تائين، پوءِ تيار ڪيوسون

هڪ پختي هنڌ ۾ رکيو سون. هڪ مقرر وقت تائين. پوءِ (ڪيس) پورو بڻايوسون

فَنِعْمَ الْقٰدِرُوْنَ ﴿٢٣﴾ وَیْلٌ یَّوْمَىٕذٍ لِّلْمُكَذِّبِیْنَ ﴿٢٤﴾

پوءِ واهه جو قدرت وارا آهيون. تباهي آهي تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ.

جو (اسين) چڱي سگهه وارا آهيون. اُن ڏينهن ڪوڙ پائيندڙن لاءِ ويل آهي.

اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ كِفَاتًا ﴿۲۵﴾ اَحْيَآءً وَّ اَمْوَاتًا ﴿۲۶﴾

چا نہ ڪئي سون / ڌرتي / ميڙي وٺندڙ. / جيئرن / ۽ / مئلن کي.

زمين کي ماپائڻ واري نہ ڪيو اٿئون چا؟ (جو) جيئرن ۽ مئن کي (ماپائي).

وَّ جَعَلْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ شٰمِخٰتٍ وَّ اَسْقَيْنٰكُمْ

۽ / ڪياسون / منجهس / گرا پهاڙ / بلند / ۽ / پياريوسون اوهان کي

۽ زمين ۾ وڏا پڪا جبل (پيدا) ڪياسون ۽ اوهان کي

مَّآءً فُرَاتًا ﴿۲۷﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۲۸﴾

پاڻي / وڻندڙ. / تباهي آهي / تنهن ڏينهن / ڪوڙي ڪندڙن لاءِ.

مٺو پاڻي پياريوسون. اُن ڏينهن ڪوڙ پائيندڙن لاءِ ويل آهي.

اِنْطَلِقُوْٓا اِلٰى مَا كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ﴿۲۹﴾

هلو / ان (دوزخ) ڏانهن / جنهنکي توهان / ڪوڙو پائيندا هئا.

(چيو ويندو تہ هاڻي) جنهن (دوزخ) کي اوهين ڪوڙ پائيندا هيو، تنهن ڏانهن هلو.

اِنْطَلِقُوْٓا اِلٰى ظِلٍّ ذِيْ ثَلٰثِ شُعَبٍ ﴿۳۰﴾ لَّا ظَلِيْلٍ

هلو / ان ڇانوَ ڏانهن جا / ٽن / شاخن واري آهي. / نہ ٿڌي آهي

(ڇٻن تہ) ٽن شاخن واريءَ ڇانوَ ڏانهن هلي پئو!. نہ ٿڌي (ڇانو)

وَّ لَا يُغْنِيْ مِنَ اللَّهَبِ ﴿۳۱﴾ اِنَّهَا تَرْمِيْ بِشَرَرٍ

۽ / نہ بچائيندي / جيبي کان. / اها / اڇلي ٿي / چڻنگون

هوندي ۽ نہ (باهہ جي) تَوَ کان بچائيندي! بيشڪ اُها (باهہ)

كَالْقَصْرِ ﴿۳۲﴾ كَاَنَّهٗ جِمٰلَتٌ صُفْرٌ ﴿۳۳﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ

ماڙيءَ جيڏيون. / چڻ تہ آهي / اُٺ / هيڊا آهن. / تباهي آهي / تنهن ڏينهن

ماڙيءَ جيڏيون چڻنگون اڇليندي آهي. چڻ تہ اُهي هيڊا اُٺ آهن. اُن ڏينهن ڪوڙ

لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۳۴﴾ هٰذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُوْنَ ﴿۳۵﴾ وَلَا يُؤْذَنُ

ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. / هي / اهو ڏينهن آهي / نہ ڳالهائيندا، / ۽ / نہ موڪل ملندي

پائيندڙن لاءِ ويل آهي. اِهو ڏينهن اُهو آهي جنهن ۾ نہ ڳالهائيندا. ۽ نڪي کين موڪل ڏبي

لَهُمْ فَيَعْتَذِرُوْنَ ﴿۳۶﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۳۷﴾

انهن کي / جو عذر پيش ڪن. / تباهي آهي / تنهن ڏينهن / ڪوڙي ڪندڙن لاءِ.

تہ (ڪو) عذر (بيان) ڪن. اُن ڏينهن ڪوڙ پائيندڙن لاءِ ويل آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ ۚ جَمَعْنٰكُمْ وَ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٣٨﴾

هي | ڏينهن | فيصلي جو آهي، | گڏ ڪيوسون اوهان کي | ۽ | اڳين کي.

هيءُ فيصلي جو ڏينهن آهي - اوهان کي ۽ اڳين کي گڏ ڪيوسون.

فَاِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيْدُوْنِ ﴿٣٩﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ

پوءِ جيڪڏهن | آهي اوهان کي | ڪووار ڪرڻو | پوءِ ڪريو مون تي. | تباهي آهي | تنهن ڏينهن

پوءِ جيڪڏهن اوهان کي ڪا بچڙي رٿ ڪرڻي آهي ته منهنجي حق ۾ رٿيو. اُن ڏينهن ڪوڙ پائيندڙن

لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٤٠﴾ اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ ظِلٰلٍ وَّ عُيُوْنٍ ﴿٤١﴾

ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. | بيشڪ | پرهيزگار | هوندا ڇانون ۾ | ۽ | چشمن ۾،

لاءِ ويل آهي. بيشڪ پرهيزگار ڇانوَن ۽ چشمن ۾ هوندا. ۽ جنهن جنس مان گهرندا

وَّ فَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُوْنَ ﴿٤٢﴾ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓـًٔا بِمَا

۽ | ميون ۾ | جهڙا | چاهين. | کائو | ۽ | پيئو | رڄ ڪري | جو

(تنهن جِنس جي) ميون ۾ هوندا. (چئبن ته چڱا) ڪم ڪندا هيوَ تنهن ڪري خوش ٿي کائو

كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٤٣﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٤٤﴾

اوهين چڱا ڪم ڪندا هئا. | بيشڪ اسان | اهڙو ئي | بدلو ڏيندا آهيون | ڀلارن کي.

۽ پيئو. بيشڪ اسين نيڪن کي ائين بدلو ڏيندا آهيون.

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٤٥﴾ كُلُوْا وَ تَمَتَّعُوْا قَلِيْلًا

تباهي آهي | تنهن ڏينهن | ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. | کائو | ۽ | مزا ماڻيو | ٿورو وقت

اُن ڏينهن ڪوڙ پائيندڙن لاءِ ويل آهي. (اي ڪوڙ پائيندڙوا دنيا ۾) ٿوري دير کائي وٺو ۽ مزا ماڻي وٺو.

اِنَّكُمْ مُّجْرِمُوْنَ ﴿٤٦﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٤٧﴾

بلاشڪ اوهين | ڏوهاري آهيو. | تباهي آهي | تنهن ڏينهن | ڪوڙي ڪندڙن لاءِ.

بيشڪ اوهين ڏوهاري آهيو. اُن ڏينهن ڪوڙ پائيندڙن لاءِ ويل آهي.

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ ارْكَعُوْا لَا يَرْكَعُوْنَ ﴿٤٨﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ

۽ جڏهن | چئجي ٿو | انهن کي | نماز پڙهو | ته نماز نه پڙهندا آهن. | تباهي آهي | تنهن ڏينهن

۽ جڏهن کين چئجي ته نماز پڙهو (تڏهن) نماز نه پڙهندا آهن. اُن ڏينهن ڪوڙ پائيندڙن

لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٤٩﴾ فَبِاَيِّ حَدِيْثٍۢ بَعْدَهٗ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٠﴾ ع

ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. | ڀلا ڪهڙي ڳالهه تي | قرآن کان پوءِ | ايمان آڻيندا.

لاءِ ويل آهي. پوءِ اُن (قرآن) کان پوءِ ڪهڙيءَ ڳالهه سان ايمان آڻيندا؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ النَّبَا مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ اٰيَاتُهَا ٤٠ رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله پاڄھاري مھربان جي نالي سان.

الله پاڄھاري مھربان جي نالي سان (شروع) سوره النبا مڪي آھي ۽ ھن ۾ چاليھ آيتون ۽ ٻه رڪوع آھن

عَمَّ يَتَسَآءَلُوْنَ ۚ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيْمِ ۙ ﴿٢﴾ الَّذِيْ هُمْ فِيْهِ

چا جي ھڪ ٻئي کان پڇا ڳاڇا ڪن. (پڇا ڳاڇا ڪن) خبر وڏيءَ جي . اھا جنھن ۾

ڪھڙيءَ ڳالھ بابت ھڪ ٻئي کان پڇن ٿا؟ (ھائو!) ھڪڙي اھڙي وڏي واقعي بابت. جنھن (جي ٿيڻ) ۾ اُھي (پاڻ ۾)

مُخْتَلِفُوْنَ ﴿٣﴾ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿٥﴾ اَلَمْ نَجْعَلِ

اھي اختلاف ڪندڙ آھن. خبردار اجھو ڄاڻندا، وري خبردار سگھو ڄاڻندا . ڇا نہ ڪيوسون

مختلف آھن. ائين (سندن خيالن وانگر) نہ آھي، سگھوئي ڄاڻندا. وري بہ (چئون ٿا تہ) ائين نہ آھي، سگھوئي ڄاڻندا.

الْاَرْضَ مِهٰدًا ﴿٦﴾ وَّالْجِبَالَ اَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَّخَلَقْنٰكُمْ اَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَّجَعَلْنَا

زمين کي وڇاڻو ، ۽ جبلن کي ميخون ، ۽ خلقيوسون اوھان کي نرماد، ۽ بڻايوسون

زمين کي وڇاڻو نہ ڪيو اٿئون ڇا؟ ۽ جبلن کي ميخون؟. ۽ اوھان کي جوڙو جوڙو (نر ۽ مادي) بڻايوسون. ۽ اوھان جي

نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾ وَّجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَّجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾

ننڊ توھان جي کي آرام، ۽ ڪيوسون رات کي پڙدو ، ۽ ڪيوسون ڏينھن کي گذران لاءِ .

ننڊ کي فرحت بڻايوسون. ۽ رات کي ڍڪ ڪيوسون. ۽ ڏينھن کي گذران (جو وقت) ڪيوسون.

وَّبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَّجَعَلْنَا سِرَاجًا وَّهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَّاَنْزَلْنَا

۽ اڏياسون توھان تي سَت (آسمان) مضبوط، ۽ بڻايوسون ڏيئو چمڪندڙ، ۽ وسايوسون

۽ اوھان جي مٿان ست مضبوط (آسمان) بڻاياسون. ۽ ھڪ چمڪندڙ ڏيئو (سج) بڻايوسون. ۽

مِنَ الْمُعْصِرٰتِ مَآءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِّنُخْرِجَ بِهٖ حَبًّا وَّنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَّجَنّٰتٍ

ڪڪرن کان پاڻي ھارجي پوندڙ، جيئن ڪڍون انھيءَ سان اَنَ ۽ اوڙ، ۽ باغ

ڪڪرن مان ريلا ڪري وھندڙ پاڻي وسايوسون. تہ اُن سان اَن ۽ سَلا ڄمايون. ۽ گھاٽا باغ (بہ). (اھا قدرت ڏسي

اَلْفَافًا ﴿١٦﴾ اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيْقَاتًا ﴿١٧﴾ يَّوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ

گھاٽا. بيشڪ ڏينھن فيصلي جو آھي مقرر، جنھن ڏينھن ڦوڪيو ويندو صور ۾

سمجھندا نہ آھن تہ) بيشڪ فيصلي جو ڏينھن ھڪ مقرر مھل آھي. جنھن ڏينھن صور ۾ ڦوڪبو (تنھن ڏينھن اوھين)

فَتَاْتُوْنَ اَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَّفُتِحَتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا ﴿١٩﴾ وَّسُيِّرَتِ

پوءِ اوھين ايندا ٽولا ٽولا ٿي. ۽ کوليو ويندو آسمان پوءِ ٿي پوندو دروازا . ۽ ھلايا ويندا

ٽوليون ٽوليون ٿي ايندو. ۽ آسمان کولبو. پوءِ (اھو) دروازا ٿي پوندو. ۽ جبل (دز ڪري) ھلائبا.

الجزء الثلثون (٣٠)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِّلطَّاغِينَ

جبل پوءِ ٿي پوندا رُڃ. بيشڪ جهنم هوندو گهاٽ، هٺيلن جي لاءِ

پوءِ رڃ وانگر ٿيندا. بيشڪ دوزخ انتظار ڪرڻ وارو آهي. جو هٺيلن جو (اهوئي) رهڻ جو هنڌ آهي.

مَآبًا ﴿٢٢﴾ لَّابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَّا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾

جڳهه، رهندا ان ۾ زمانا. نه چکندا اتي ٿڌاڻ ۽ نڪو پاڻي،

منجهس ڪيئي (زمانا) ڊگهيون مدتون رهندا. ان ۾ نڪا ٿڌائي ۽ نڪا پيئڻ جي شيءِ چکندا.

إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَاءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ

مگر ڪوسو پاڻي ۽ پُونءِ، (عملن جو) بدلو پورو. بيشڪ اهي نه ڊڄندا هئا

ٽتي پاڻيءَ ۽ روڳ کان سواءِ. (اهو سندن) پورو پورو بدلو آهي. ڇو ته اهي حساب ڏيڻ جي اميد نه رکندا هئا.

حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾

حساب ڏيڻ کان، ۽ ڪوڙو ڪيائون اسان جي آيتن کي ڪوڙو ڇٽي، ۽ هر شيءِ ڳڻيوسون ان کي لکي ڪري،

۽ اسان جي حڪمن کي بلڪل ڪوڙو پائيندا هئا. ۽ سڀ شيءِ کي لکي ڳڻي ڇڏيو اٿون.

فَذُوقُوا فَلَن نَّزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾

پوءِ چکو جو نه وڌائينداسون اوهان تي مگر عذاب. بيشڪ پرهيزگارن لاءِ آهي مراد حاصل،

پوءِ (چئبن ته اها سزا) چکو جو عذاب کان سواءِ اوهان تي (ٻيو) ڪجهه (به) نه وڌائينداسون. بيشڪ پرهيزگارن لاءِ ڪاميابي آهي.

-ع۱-

حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾

باغ ۽ انگور. ۽ نوجوان عورتون هڪ جيڏيون، ۽ پيالا ڀريل.

جو باغ ۽ انگور. ۽ هم عمر نوجوان زالون. ۽ شراب جا ڇلڪندڙ پيالا (هوندا).

لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًا ﴿٣٥﴾ جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾

نه ٻڌندا اتي بڪواس ۽ نڪي ڪوڙو چوڻ. اهو بدلو تنهنجي پالڻهار کان ملندو پورو.

اُتي نه ڪا اجائي ٻڪ ۽ نه ڪو ڪوڙ ٻڌندا. (اهو پورو) بدلو تنهنجي پالڻهار کان انعام عطا ڪيل حساب روءِ آهي.

رَّبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَٰنِ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ

جو پالڻهار آهي آسمانن ۽ زمين جو ۽ ان جو جيڪي ٻنهي جي وچ ۾ آهي اهو ٻاجهارو آهي نه ٿا سگهه رکن ان سان

جو آسمان ۽ زمين جو ۽ جيڪي ٻنهي جي وچ ۾ آهي. تنهن جو به ٻاجهارو پالڻهار آهي. ان (جي هيبت) کان ڪو به ورندي ڏئي نه سگهندو.

خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا ۖ لَّا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا

ڳالهائڻ جي، جنهن ڏينهن بيهندو روح ۽ ملائڪ قطار ڪري، نه ڳالهائي سگهندا مگر

جنهن ڏينهن روح (جبريل) ۽ (سڀئي) ملائڪ صفون ٻڌي بيهندا. (تنهن ڏينهن) جنهن کي ٻاجهاري (الله) موڪل

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۚ فَمَنْ

اجازت ڏني جنهنکي مالڪ مهربان ۽ ڳالهائي سڌو. اهو ڏينهن حق آهي، پوءِ جيڪو

ڏني هوندي ۽ صحيح ڳالهه ڳالهائي هوندائين. تنهن کان سواءِ (ٻيو ڪي به) نه ڳالهائيندا. اهو ڏينهن سچ پچ (ٺيٺ) آهي، تنهن ڪري جيڪو

شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ مَاٰبًا ﴿٣٩﴾ اِنَّآ اَنْذَرْنٰكُمْ عَذَابًا قَرِيْبًا ۚۖ يَّوْمَ

چاهي ته وٺي پنهنجي پالڻهار ڏانهن موٽ جاءِ بيشڪ اسان ڊيڄاريو توهان کي عذاب ويجهي کان، جنهن ڏينهن

گهري سو پنهنجي پالڻهار ڏانهن (پنهنجي) رهڻ جو هنڌ ٺاهي. بيشڪ اسان اوهان کي ويجهي عذاب (اچڻ) کان ڊيڄاري چڪاسون. جنهن ڏينهن

يَّنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدٰهُ وَيَقُوْلُ الْكٰفِرُ يٰلَيْتَنِيْ كُنْتُ تُرٰبًا ﴿٤٠﴾ ع

ڏسندو ماڻهو جيڪي موڪليو ان جي هٿن ۽ چوندو ڪافر هاءِ افسوس جيڪر هجان ها مٽي.

ماڻهو اهو ڏسندو جيڪي سندس ٻنهي هٿن اڳي ڪري موڪليو هو. ۽ ڪافر چوندو ته هئه ارمان! جيڪر آءٌ مٽي هجان ها (ته چڱو).

سُوْرَةُ النّٰزِعٰتِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٤٦ رُكُوْعَاتُهَا ٢

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالنّٰزِعٰتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَّالنّٰشِطٰتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَّالسّٰبِحٰتِ سَبْحًا ﴿٣﴾

قسم آهي ڇڪي ڪيندڙن جو ٻڏي هڻي، ۽ سولي ساهه ڪيندڙن جو نرم ٿي، ۽ ترندڙ ملائڪن جو جلدي تري،

اندر گهڙي (ساهه) ڇڪي آڻيندڙن (ملائڪن) جو قسم آهي. ۽ ڪولي آسانيءَ سان (ساهه جي) ڳنڍ ڇوڙيندڙن جو قسم آهي. ۽ چڱيءَ طرح سان ترندڙن جو قسم آهي.

فَالسّٰبِقٰتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدَبِّرٰتِ اَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾

پوءِ اڳرائي ڪندڙن جو اڳتي وڌي، پوءِ ڪاهه جوڙ ڪندڙن جو هر ڪم جي. جنهن ڏينهن ڏڏندي ڏڏڻ واري،

پوءِ ڊوڙي اڳرائي ڪندڙن جو قسم آهي. پوءِ (سڀ) ڪم جي رٿيندڙن (ملائڪن جي) ٽولين جو قسم آهي. ته جنهن ڏينهن ڌٻڻ واري ڌٻندي.

تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوْبٌ يَّوْمَئِذٍ وَّاجِفَةٌ ﴿٨﴾ اَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿٩﴾

پٺيان ايندي ٻي اچڻ واري، دليون تنهن ڏينهن ڌڙڪندڙ هونديون، اکيون انهن جون هيٺ هونديون.

اُن کي پٺيان لڳندڙ (ٻيو ڌوڏو) پٺيان لڳندو. تنهن ڏينهن ڪيترين ئي دليون ڏکي وڃڻ واريون هونديون. اُنهن جون اکيون (خواريءَ سبب) جهڪيون هونديون.

يَقُوْلُوْنَ ءَاِنَّا لَمَرْدُوْدُوْنَ فِى الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا

اهي ٿا چون ڇا اسين موٽايا ويندا سون ساڳيءَ حالت ۾. ڇا جڏهن ٿينداسون اسان هڏا

(هن ڪري ته) چون ٿا ته اسين پوئين پيرين موٽائباسون ڇا؟ ڀلا جڏهن ڀُتا هڏا ٿينداسون (تڏهن وري جيئنداسون ڇا؟)

نَّخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوْا تِلْكَ اِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَاِنَّمَا هِىَ زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ ﴿١٣﴾

ڀُراڻا؟ چيائون اهو تنهن وقت موٽڻ نقصان وارو آهي. پوءِ رڳو اها هڪل هڪڙي ٿيندي،

چوندا آهن ته اُنهيءَ مهل اهو ٻيهر موٽڻ (وڏو) نقصان وارو آهي. پوءِ اهو (واقعو) هڪڙي سخت هڪل آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وقف لازم

فَاِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ؕ﴿١٤﴾ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ﴿١٥﴾ اِذْ نَادٰىهُ

ته اوچتو اهي ميدان ۾ هوندا. چا آئي تو وٽ خبر موسىٰ جي، جڏهن سڏيس

پوءِ اتي جو اتي اهي هڪ پڌري ميدان ۾ حاضر ٿيل هوندا. (اي پيغمبر!) تو وٽ موسىٰ جي خبر پهتي آهي ڇا؟ جڏهن سندس

رَبُّهٗ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۚ﴿١٦﴾ اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ۖ﴿١٧﴾

سندس پالڻهار پاڪ ميدان طوىٰ ۾. ته وڃ فرعون ڏانهن اهو حد لنگهي ويو آهي،

پالڻهار کيس پاڪ ميدان طوىٰ ۾ سڏيو. ته فرعون ڏانهن وڃ! ڇو ته هو حد کان لنگهيو آهي.

فَقُلْ هَلْ لَّكَ اِلٰٓى اَنْ تَزَكّٰى ۙ﴿١٨﴾ وَاَهْدِيَكَ اِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ۚ﴿١٩﴾

پوءِ چئوس ڇا توکي آهي ارادو سڌرڻ جو؟ ۽ آءٌ رستو ڏيکاريان توکي تنهنجي رب جو پوءِ تون ڊڄين؟

پوءِ (اُن کي) چئو ته هن ڏانهن (ڪجهه) خيال اٿيئي ته سڌرجين؟ ۽ تنهنجي پالڻهار ڏانهن توکي (سڌو) رستو ڏيکاريان ته (تون اُن کان) ڊڄين.

فَاَرٰىهُ الْاٰيَةَ الْكُبْرٰى ۖ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ وَعَصٰى ۖ﴿٢١﴾ ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعٰى ۖ﴿٢٢﴾

پوءِ ڏيکاريائين ان کي نشاني وڏي. پوءِ ڪوڙو ڀانيائين ۽ چيو نه ورتائين. پوءِ پٺيرو ٿي تڪڙو هليو.

پوءِ فرعون کي وڏي نشاني ڏيکاريائين. پوءِ (فرعون موسىٰ کي) ڪوڙو ڀانيو ۽ نافرماني ڪيائين. وري (اُتان) پٺيرو ٿي تڪو هلڻ لڳو.

فَحَشَرَ فَنَادٰى ۖ﴿٢٣﴾ فَقَالَ اَنَا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰى ۖ﴿٢٤﴾ فَاَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ

پوءِ ماڻهو گڏ ڪيائين، پوءِ پڪاريائين، ۽ چيائين: آءٌ آهيان رب توهان جو مٿاهون. پوءِ پڪڙيو ان کي الله سزا

پوءِ (پنهنجيءَ قوم کي) گڏ ڪيائين، پوءِ پڙهو ڏنائين. پوءِ چيائين ته آءٌ اوهان جو تمام مٿاهون رب آهيان. پوءِ الله ان کي

الْاٰخِرَةِ وَالْاُوْلٰى ؕ﴿٢٥﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى ؕ﴿٢٦﴾ ءَاَنْتُمْ

آخرت ۽ دنيا جي سان. بيشڪ ان ۾ عبرت آهي انهيءَ لاءِ جيڪو خوف رکي. ڇا اوهان

آخرت ۽ دنيا جي عذاب ۾ پڪڙيو. بيشڪ هن (قصي) ۾ انهيءَ لاءِ نصيحت آهي، جيڪو ڊڄي. ڀلا بناوت ۾ وڌيڪ ڏکيا اوهين آهيو

رکوع

اَشَدُّ خَلْقًا اَمِ السَّمَآءُ ؕ بَنٰىهَا ﴿٢٧﴾ وقفة رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوّٰىهَا ۙ﴿٢٨﴾ وَ

ڏکيا آهيو پيدا ڪرڻ ۾ يا آسمان جهنکي ٺاهيائين؟ مٿي ڪيائين ڇت انجي پوءِ سڌو ڪيائين. ۽

يا آسمان؟ جنهن کي الله بڻايو. اُن جي ٿولهه بلند ڪيائين. پوءِ ان کي برابر بيهاريائين. ۽ ان جي

اَغْطَشَ لَيْلَهَا وَاَخْرَجَ ضُحٰىهَا ۖ﴿٢٩﴾ وَالْاَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ دَحٰىهَا ؕ﴿٣٠﴾

انڌيري ڪيائين رات ان جي ۽ ڪڍيائين اس ان جي، ۽ زمين کي ان کان پوءِ وڇايائين.

رات کي اونداهو ڪيائين ۽ اُن جو سوجهرو (ڏينهن جو) پڌرو ڪيائين. ۽ ان کان پوءِ زمين کي وڇايائين.

اَخْرَجَ مِنْهَا مَآءَهَا وَمَرْعٰىهَا ۖ﴿٣١﴾ وَالْجِبَالَ اَرْسٰىهَا ۙ﴿٣٢﴾ مَتَاعًا لَّكُمْ

ڪڍيائين ان مان پاڻي ۽ گاهه ان جو، ۽ جبلن کي کوڙيائين، ته گذران ٿئي توهان جو

ان مان سندس پاڻي ۽ سندس گاهه ڪڍيائين. ۽ جبلن کي مضبوط کوڙيائين. اوهان جي نفعي لاءِ ۽ اوهان جي ڍورن

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَلِاَنْعَامِكُمْ ﴿٣٣﴾ فَاِذَا جَآءَتِ الطَّآمَّةُ الْكُبْرٰى ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ

۽ توهان جي جانورن جو. وري جڏهن ايندو هنگامو وڏو، تنهن ڏينهن ساريندو

(جي نفعي) لاءِ. پوءِ جڏهن وڏو واقعو (قيامت جو) ايندو. اُن ڏينهن ماڻهو اهو ياد ڪندو،

الْاِنْسَانُ مَا سَعٰى ﴿٣٥﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ لِمَنْ يَّرٰى ﴿٣٦﴾ فَاَمَّا مَنْ طَغٰى ﴿٣٧﴾

انسان پنهنجي ڪمائي، ۽ ظاهر ڪيو ويندو دوزخ ڏسڻ واري لاءِ. پوءِ جيڪو حد لنگهيو.

جيڪي (دنيا ۾) ڪمايو هيائين. ۽ دوزخ اُنهيءَ لاءِ پڌرو ڪيو ويندو جيڪو ڏسڻ گهرندو. پوءِ جيڪو حد کان لنگهيو هوندو.

وَاٰثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَاِنَّ الْجَحِيْمَ هِيَ الْمَاْوٰى ﴿٣٩﴾ وَاَمَّا مَنْ

۽ پلو جاتائين حياتي دنيا جي کي. پوءِ بيشڪ دوزخ ئي رهڻ جي جاءِ آهي. ۽ جيڪو

۽ هن دنيا حياتيءَ کي اختيار ڪيو هونداڻين. تنهن جي جاءِ بيشڪ دوزخ آهي. ۽ جيڪو پنهنجي

خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى ﴿٤٠﴾ فَاِنَّ الْجَنَّةَ

ڊنو پنهنجي رب جي آڏو بيهڻ کان ۽ جهليائين نفس کي سڌ کان، پوءِ بيشڪ جنت ئي

پالڻهار جي (حضور ۾) روبرو بيهڻ جي هنڌ کان ڊنو ۽ نفس کي (هر) خواهش کان جهليائين. پوءِ تنهن جي جاءِ بيشڪ

هِيَ الْمَاْوٰى ﴿٤١﴾ يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰهَا ﴿٤٢﴾ فِيْمَ اَنْتَ

رهڻ جي جاءِ اٿس. (اي نبي) توکان پڇن ٿا قيامت جو تہ ڪڏهن بيهندي؟ ڇاڪاڻ آهين تون

بهشت آهي. (اي پيغمبر!) توکان قيامت بابت پڇن ٿا تہ ان جو (واقعو) ٿيڻ ڪڏهن آهي؟ (اي پيغمبر!) اُن جي خبر بابت تون

مِنْ ذِكْرٰىهَا ﴿٤٣﴾ اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰىهَا ﴿٤٤﴾ اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرُ مَنْ يَّخْشٰىهَا ﴿٤٥﴾

ان جي ڳالهہ ۾. تنهنجي رب وٽ آهي آخري ڄاڻ انهي جي. رڳو تون ڊيڄاريندڙ آهين ان کي جو ڊڄي انهيءَ کان.

ڪهڙي خيال ۾ آهين؟ اُن جي پڄاڻيءَ (جي خبر) تنهنجي پالڻهار وٽ آهي. جيڪو قيامت کان ڊڄي رڳو تنهن لاءِ تون (اي پيغمبر!) ڊيڄاريندڙ آهين.

كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰىهَا ﴿٤٦﴾

ڄڻ اهي جنهن ڏينهن ڏسندا انکي نہ رهيا هئا مگر ڪا شام يا ان جو صبح.

جنهن ڏينهن اُن کي ڏسندا (تنهن ڏينهن) ائين ڀائيندا تہ ڄڻڪ هڪڙي وقت سنجهي يا اُن جي صبح کان سواءِ (دنيا ۾) رهيائي نہ هيا.

سُوْرَةُ عَبَسَ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٤٢ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع) سوره عبس مڪي آهي ۽ هن ۾ ٻائيتاليهہ آيتون ۽ هڪ رڪوع آهي

عَبَسَ وَتَوَلّٰٓى ﴿١﴾ اَنْ جَآءَهُ الْاَعْمٰى ﴿٢﴾ وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّهٗ يَزَّكّٰٓى ﴿٣﴾

گهنڊ وڌائين ۽ منهن موڙيائين، جو آيو وٽس انڌو. ۽ ڇا خبر توکي شايد اهو سڌري پوي،

مُنهن ۾ گهنڊ وڌائين ۽ مُنهن موڙيائين. هن ڪري جو وٽس هڪ نابين آيو. ۽ ڪنهن سمجهايئي جيڪر اهو سڌري ها!

اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰى ۝٤ اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰى ۝٥ فَاَنْتَ لَهٗ

يا ڏيان ڪري تہ پوءِ نفعو ڏي انهيءَ کي نصيحت. پر جنهن بي پرواهي ڪئي. پوءِ تون ان جي

يا نصيحت ٻڌي ها، پوءِ اُها نصيحت ٻڌڻ نفعو ڏئيس ها! پر جنهن بي پرواهي ڪئي. پوءِ تنهن (جي سڌاري) لاءِ تون

تَصَدّٰى ۝٦ وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰى ۝٧ وَاَمَّا مَنْ جَآءَكَ يَسْعٰى ۝٨

پويان آهين. ۽ ناهي (بار) توتي جي اهو نہ سڌري. ۽ پر جيڪو آيو تو وٽ ڊوڙندو.

پٺيان پيو آهين. هن ۾ توتي (ڪا ميار) ڪانهي تہ اهو نہ سڌري. ۽ پر جيڪو تو وٽ ڊوڙندو آيو.

وَهُوَ يَخْشٰى ۝٩ فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰى ۝١٠ كَلَّآ اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۝١١ فَمَنْ

۽ اهو ڊڄي پيو. پوءِ تون ان کان لهرائين ٿو. ائين نہ ڪجي اهي (آيتون) نصيحت آهن. پوءِ جيڪو

۽ اُهو (پنهنجي الله کان) ڊڄندو آهي، پوءِ تنهن کان تون غافل ٿئين ٿو. ائين نہ آهي، بيشڪ اهي (قرآن جون آيتون) هڪ نصيحت آهي. پوءِ جيڪو

شَآءَ ذَكَرَهٗ ۝١٢ فِيْ صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ۝١٣ مَّرْفُوْعَةٍ مُّطَهَّرَةٍۭ ۝١٤ بِاَيْدِيْ

گهري تہ ياد ڪري ان کي آهن ورقن عزت وارن ۾، وڏي شان واريون پاڪ آهن. اهڙن لکندڙن جي

گهري سو ان (قرآن) کي ياد ڪري. (بيشڪ قرآن جون آيتون) تعظيم وارن ورقن ۾ (لکيل) آهن. جي مٿاهان ۽ پاڪ آهن. لکندڙن جي هٿن ۾.

وقف لازم

سَفَرَةٍ ۝١٥ كِرَامٍۭ بَرَرَةٍ ۝١٦ قُتِلَ الْاِنْسَانُ مَآ اَكْفَرَهٗ ۝١٧ مِنْ اَيِّ

هٿن ۾، جو ڀلاين وارا ۽ تابعدار آهن. مار پوي انسان کي ڪيڏو بي شڪر آهي. ڪهڙي

جي سڳورا ڀلارا آهن. مار پئي انسان تي! ڪهڙو نہ بي شڪر آهي!. (ڏيان ڪري تہ الله) ڪهڙي شيءِ مان پيدا ڪيس؟

شَيْءٍ خَلَقَهٗ ۝١٨ مِنْ نُّطْفَةٍ ؕ خَلَقَهٗ فَقَدَّرَهٗ ۝١٩ ثُمَّ السَّبِيْلَ

شيءِ مان خلقيائين انکي. مني جي قطري مان، ان کي پيدا ڪيائين پوءِ ماپي ناهيائين، پوءِ (اچڻ جو) دڳ

منيءَ جي هڪ ٽيپي مان خلقيائينس. پوءِ (وڏي ٿيڻ جو) اندازو مقرر ڪيائينس. وري (نڪرڻ جي) واٽ سنهنجي ڪيائينس.

يَسَّرَهٗ ۝٢٠ ثُمَّ اَمَاتَهٗ فَاَقْبَرَهٗ ۝٢١ ثُمَّ اِذَا شَآءَ اَنْشَرَهٗ ۝٢٢ كَلَّا لَمَّا

سولو ڪيائينس. پوءِ مارياٿين ان کي پوءِ قبر ڪيائين ان جي، پوءِ جڏهن گهرندو تہ ان کي اٿاريندو. خبردار نہ

وري ماريائينس، پوءِ قبر ۾ رکيائينس. وري جڏهن گهرندو تڏهن ان کي جيئرو ڪندو. ائين نہ آهي.

يَقْضِ مَآ اَمَرَهٗ ۝٢٣ فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ اِلٰى طَعَامِهٖٓ ۝٢٤ اَنَّا صَبَبْنَا

پورو ڪيائين جيڪي چيائينس. پوءِ پيل نهاري ماڻهو پنهنجي کاڌي ڏانهن. بيشڪ اسان پر ٽيوسون

جيڪو فرمايائينس سو پورو نہ ڪيائين. پوءِ جڳائي تہ ماڻهو پنهنجي کاڌي ڏانهن نهاري ڏسي. تہ اسان پاڻيءَ کي

الْمَآءَ صَبًّا ۝٢٥ ثُمَّ شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّا ۝٢٦ فَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا حَبًّا ۝٢٧

پاڻي آسمان مان، پوءِ چيريوسون زمين کي ڏاري. پوءِ ڦٽاياسون ان مان اَنُ.

چڱيءَ طرح (آسمان کان) پلٽيو. وري زمين کي پوريءَ طرح چيريوسون. پوءِ منجهس اَن ڄمايوسون.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَّعِنَبًا وَّقَضْبًا ﴿٢٨﴾ وَّزَيْتُوْنًا وَّنَخْلًا ﴿٢٩﴾ وَّحَدَآئِقَ غُلْبًا ﴿٣٠﴾ وَّفَاكِهَةً

۽ انگور ۽ سبزيون. ۽ زيتون ۽ ڪجيون. ۽ باغ گهاٽا. ۽ ميوا

۽ انگور ۽ ترڪاريون. ۽ زيتون ۽ ڪجيون. ۽ گهاٽا باغ. ۽ ميوو ۽ (وهٽن جو)

وَّاَبًّا ﴿٣١﴾ مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ ﴿٣٢﴾ فَاِذَا جَآءَتِ الصَّآخَّةُ ﴿٣٣﴾

۽ وڻيءَ. توهان جي نفعي لاءِ ۽ اوهان جي ڍورن لاءِ. پوءِ جڏهن ايندي هڪل.

گاهه (ٻه). اوهان جي نفعي لاءِ ۽ اوهان جي ڍورن (جي نفعي) لاءِ. پوءِ جڏهن ڪن ٻوڙا ڪندڙ (دهشت واري) هڪل ايندي.

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ اَخِيْهِ ﴿٣٤﴾ وَاُمِّهٖ وَاَبِيْهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهٖ وَ

انهيءَ ڏينهن ڀڄندو ماڻهو پنهنجي ڀاءُ کان. ۽ پنهنجي ماءُ ۽ پيءُ کان. ۽ پنهنجي زال ۽

انهيءَ ڏينهن ماڻهو پنهنجي ڀاءُ کان ڀڄندو. ۽ (پڻ) پنهنجيءَ ماءُ کان ۽ پنهنجي پيءُ کان. ۽ پنهنجيءَ گهرواريءَ کان ۽

بَنِيْهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَاْنٌ يُّغْنِيْهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوْهٌ

پٽ کان. هر ڪنهن ماڻهوءَ جو انهن مان تنهن ڏينهن اهڙو حال ٿيندو جو رجهائيندو انکي. ڪيترا چهرا

پنهنجن پٽن کان ڀڄندو. انهن مان سڀڪنهن مڙس لاءِ ان ڏينهن اهڙي حالت هوندي جو ڪيس بس هوندي. ڪيترائي مُنهن

يَّوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ

تنهن ڏينهن چمڪندڙ. کلندڙ خوش ٿيندڙ هوندا. ۽ ڪي مُنهن هوندا ان ڏينهن

ان ڏينهن روشن هوندا. کلندڙ ۽ (تمام) سرها هوندا. ۽ ڪيترائي مُنهن (هوندا)

عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

جن تي ڇائي هوندي، ويڙهي ويندي انهنکي ڪارنهن، اُهي ئي منڪر بدڪار آهن.

جن تي اُن ڏينهن رئي ٻيل هوندي. جن کي ڪارنهن ويڙهي ويندي. اِهي ئي منڪر بدڪار آهن.

ع ٤٢ / ٥

سُوْرَةُ التَّكْوِيْرِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٢٩ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَاِذَا النُّجُوْمُ انْكَدَرَتْ ﴿٢﴾ وَاِذَا الْجِبَالُ

جڏهن سج بي نور ٿيندو، ۽ جڏهن ستارا ميرا ٿيندا، ۽ جڏهن جبل

جڏهن سج ويڙهبو. ۽ جڏهن تارا ميرا ٿيندا. ۽ جڏهن جبل هلايا ويندا.

سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَاِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾ وَاِذَا الْوُحُوْشُ حُشِرَتْ ﴿٥﴾

هلايا ويندا، ۽ جڏهن ڏاچيون ڏکيون ويمر تي ڇڙواڳ ڇڏبيون، ۽ جڏهن جناور گڏ ڪيا ويندا،

۽ جڏهن ڏڪيون ڏاچيون بيڪار ڇڏبيون. ۽ جڏهن جهنگلي جانور گڏ ڪبا. ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وَاِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۝٦ وَاِذَا النُّفُوْسُ زُوِّجَتْ ۝٧ وَاِذَا الْمَوْءٗدَةُ

۽ جڏهن درياءَ ڀڙڪايا ويندا، ۽ جڏهن ساهہ بدن سان جوڙبا، ۽ جڏهن جيئري پوريل ڌيءَ کان

جڏهن درياءَ (باهہ وانگر) تپائبا. ۽ جڏهن ماڻهو پاڻ ۾ ملائبا. ۽ جڏهن جيئري پوريل نياڻي پڇبي.

سُئِلَتْ ۝٨ بِاَيِّ ذَنْۢبٍ قُتِلَتْ ۝٩ وَاِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ۝١٠ وَاِذَا

پڇا ٿيندي، تہ ڪهڙي ڏوهہ ڪري ماري وئي؟ ۽ جڏهن اعمالناما پکيڙيا ويندا، ۽ جڏهن

تہ ڪهڙي ڏوهہ ڪري ماري وئي؟ ۽ جڏهن اعمالناما کولبا. ۽ جڏهن

السَّمَآءُ كُشِطَتْ ۝١١ وَاِذَا الْجَحِيْمُ سُعِّرَتْ ۝١٢ وَاِذَا الْجَنَّةُ اُزْلِفَتْ ۝١٣

آسمان چليو ويندو، ۽ جڏهن دوزخ ٻاريو ويندو، ۽ جڏهن بهشت ويجهو ڪيو ويندو،

آسمان چلبو. ۽ جڏهن دوزخ ڀڙڪائبو. ۽ جڏهن بهشت ويجهو ڪبو. (تڏهن) هرهڪ

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّآ اَحْضَرَتْ ۝١٤ فَلَآ اُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ۝١٥ الْجَوَارِ

تڏهن ڄاڻندو هر ماڻهو جيڪي عمل آندائين. پوءِ قسم آهي پٺتي هٽندڙن، سڌو هلندڙن

ماڻهو جيڪي حاضر ڪيو سو ڄاڻندو. پوئتي هٽندڙن تارن جو قسم کڻان ٿو. جي (ڪڏهن) سڌا هلندڙ آهن. (ڪڏهن) لڪي

الْكُنَّسِ ۝١٦ وَالَّيْلِ اِذَا عَسْعَسَ ۝١٧ وَالصُّبْحِ اِذَا تَنَفَّسَ ۝١٨ اِنَّهٗ

لڪندڙ ستارن جو، قسم آهي رات جو جڏهن اوندهہ ٿي ڪري، ۽ صبح جو جڏهن پڌرو ٿئي، تہ بيشڪ

ويندڙ آهن. ۽ قسم آهي رات جو جڏهن پوئتي موٽندي آهي. ۽ قسم آهي صبح جو جڏهن ڦٽندو آهي. تہ بيشڪ اهو (قرآن)

لَقَوْلُ رَسُوْلٍ كَرِيْمٍ ۝١٩ ذِيْ قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِيْنٍ ۝٢٠

اهو ڪلام آهي قاصد ڀلي جو، جو طاقتور آهي عرش جي مالڪ (الله) وٽ وڏي عزت وارو،

هڪ موڪليل سڳوري (ملائڪ) جو پيغام ڏنل آهي. جو سگهہ وارو عرش جي مالڪ (الله) وٽ وڏي مرتبي وارو آهي.

مُّطَاعٍ ثَمَّ اَمِيْنٍ ۝٢١ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُوْنٍ ۝٢٢ وَلَقَدْ رَاٰهُ

مڃوتي وارو آهي اتي امانت وارو آهي. ۽ ناهي صاحب اوهان جو (محمد ﷺ) ديوانو. ۽ البت ڏٺائين انکي

جو مڃوتيءَ وارو. اتي (ملڪوت ۾) امين آهي. ۽ (هيءُ) اوهان جو سنگتي (محمد ﷺ ڪو) چريو نہ آهي. ۽ بيشڪ (اوهان جي سنگتيءَ) ان

بِالْاُفُقِ الْمُبِيْنِ ۝٢٣ وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِيْنٍ ۝٢٤ وَمَا هُوَ

اڀ جي ڪناري چٽي تي، ۽ ناهي اهو ڳجهي خبر تي بخيلي ڪندڙ. ۽ نہ آهي اهو

(ملائڪ) کي آسمان جي پڌري ڪناري تي (چٽائي) ڏٺو آهي. ۽ اهو (اوهان جو سنگتي) ڳجهہ (جي ڳالهہ ڏسڻ) تي بخل ڪندڙ نہ آهي. ۽ اهو (قرآن)

بِقَوْلِ شَيْطٰنٍ رَّجِيْمٍ ۝٢٥ فَاَيْنَ تَذْهَبُوْنَ ۝٢٦ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ

ڪلام ڪنهن شيطان تڙيل جو، پوءِ ڪيڏانهن ٿا وڃو. ٻيو اها سمجهاڻي آهي

تڙيل شيطان جو ڪلام نہ آهي. پوءِ ڪيڏانهن وڃو ٿا؟ هيءُ (قرآن) جهان وارن جي نصيحت کان سواءِ (ٻيو) ڪجهہ نہ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٧﴾ لِمَنْ شَآءَ مِنْكُمْ اَنْ يَّسْتَقِيْمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَآءُوْنَ

جهان وارن لاءِ. اتهيءَ لاءِ جيڪو گهري توهان مان تہ سڌو هلي. ۽ نہ ٿا گهرو

اوهان مان جيڪو سڌو هلڻ گهري تنهن لاءِ آهي. ۽ جهانن جي پالڻهار الله جي گهر کان سواءِ

اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٩﴾

مگر جيڪي گهري الله پاليندڙ جهانن جو.

(بيو) ڪجھ اوهين گهري نہ سگهندؤ.

سُوْرَةُ الْاِنْفِطَارِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ١٩ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اِذَا السَّمَآءُ انْفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَاِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَاِذَا الْبِحَارُ

جڏهن آسمان ڦاٽندو ۽ جڏهن تارا ڇڻي پوندا، ۽ جڏهن سمنڊ اٿل

جڏهن آسمان ڦاٽندو. ۽ جڏهن تارا ڇڻي پوندا. جڏهن سمنڊ تمام جوش سان وهائبا.

فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَاِذَا الْقُبُوْرُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَ

ڪائيندو، ۽ جڏهن قبرون اکيڙيون وينديون، تڏهن ڄاڻي وٺندو سڀ ڪو جيڪي اڳتي موڪليائين يا

۽ جڏهن قبرون پٽبيون. (تڏهن) سڀڪو شخص اهو ڄاڻندو جيڪي اڳي موڪليو هيائين

اَخَّرَتْ ﴿٥﴾ يٰٓاَيُّهَا الْاِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيْمِ ﴿٦﴾ الَّذِيْ

رهائي آيو، اي انسان ڪنهن ٺڳيو توکي پنهنجي رب ڪريم کان؟ جنهن

۽ جيڪي پوئتي ڇڏيو هيائين. اي انسان! توکي تنهنجي (انهيءَ) سڳوري پالڻهار کان ڪهڙيءَ شيءِ ٺڳيو؟. جنهن

خَلَقَكَ فَسَوّٰىكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِيْٓ اَيِّ صُوْرَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾

پيدا ڪيو توکي پوءِ سنئون ڻاهيائين توکي پوءِ برابر رکيائين توکي، جهڙي شڪل ۾ چاهيائين جوڙيائين توکي،

توکي پيدا ڪيو، پوءِ توکي سنئين لڳين ڪيائين. پوءِ توکي برابر ڪيائين. جهڙيءَ صورت ۾ گهريائين (تهڙيءَ ۾) تنهنجي جوڙ جوڙيائين.

كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُوْنَ بِالدِّيْنِ ﴿٩﴾ وَاِنَّ عَلَيْكُمْ لَحٰفِظِيْنَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا

خبردار پر توهان ڪوڙو ٿا ڀانيو حساب ڏيڻ کي، ۽ بيشڪ توهان تي سنڀاليندڙ آهن. ڀلارا

ائين نہ آهي، بلڪ اوهين عملن جي جزا ڏيڻ کي ڪوڙ ڀائيندا آهيو. ۽ بيشڪ اوهان تي نگهبان (مقرر ٿيل) آهن. سڳورا،

كَاتِبِيْنَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُوْنَ مَا تَفْعَلُوْنَ ﴿١٢﴾ اِنَّ الْاَبْرَارَ لَفِيْ نَعِيْمٍ ﴿١٣﴾ وَّ

عملن لکڻ وارا. اهي ڄاڻن ٿا جيڪي ڪريو ٿا. بيشڪ نيڪوڪار جنت ۾ هوندا، ۽

لکڻ وارا. جيڪي اوهين ڪندا آهيو سو ڄاڻندا آهن. بيشڪ ڀلارا (بهشت جي) نعمت ۾ هوندا. ۽

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اِنَّ الْفُجَّارَ لَفِيْ جَحِيْمٍ ﴿١٤﴾ يَّصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّيْنِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا

بدڪار دوزخ ۾ هوندا. گهڙندا ان ۾ حساب جي ڏينهن. ۽ نہ هوندا ان کان

بيشڪ گنهگار دوزخ ۾ هوندا. عملن جي بدلي جي ڏينهن دوزخ ۾ داخل ٿيندا. ۽ ان کان اهي لڪل نہ هوندا.

بِغَآئِبِيْنَ ﴿١٦﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الدِّيْنِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَآ اَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ

لڪي ويندڙ. (اي نبي) ۽ ڇا خبر توکي تہ ڇاهي حساب جو ڏينهن، وري (بہ) ڇا خبر توکي ڇاهي حساب جو

۽ ڪنهن سمجهايئي تہ عملن جي بدلي جو ڏينهن ڇا آهي؟ وري (بہ چئون ٿا تہ) ڪنهن سمجهايئي تہ عملن جي بدلي جو ڏينهن ڇا آهي؟

الدِّيْنِ ﴿١٨﴾ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْــًٔا ۭ وَالْاَمْرُ يَوْمَىِٕذٍ لِّلّٰهِ ﴿١٩﴾

ڏينهن جنهن ڏينهن نہ ڪري سگهندو ڪوئي ڪنهن لاءِ ڪجهہ، ۽ حڪم ان ڏينهن الله جو هوندو.

اهو هڪ ڏينهن آهي جو ڪو جيءُ ڪنهن جيءَ کي ڪجهہ فائدو پهچائي نہ سگهندو ۽ ان ڏينهن (سڄي) حڪومت خاص الله جي هوندي.

سُوْرَةُ الْمُطَفِّفِيْنَ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٣٦ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِيْنَ ﴿١﴾ الَّذِيْنَ اِذَا اكْتَالُوْا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُوْنَ ﴿٢﴾

تباهي آهي تور ماپ ۾ کوٽ ڪندڙن لاءِ، اهي جڏهن مَئي وٺن ٿا ماڻهن کان تہ پورو ٿا وٺن،

(تور ۽ ماپ) اُنهن گهٽ ڪري ڏيندڙن لاءِ ويل آهي. جي جڏهن (پاڻ ۾) ماڻهن کان مئي وٺندا آهن. تڏهن بلڪل پورو ڪري وٺندا آهن.

وَاِذَا كَالُوْهُمْ اَوْ وَّزَنُوْهُمْ يُخْسِرُوْنَ ﴿٣﴾ اَلَا يَظُنُّ اُولٰٓىِٕكَ اَنَّهُمْ

۽ جڏهن ماپي ٿا ڏين انهنکي يا توري تہ کوتو ٿا ڏين. ڇا نہ ٿا خيال ڪن اهي تہ ضرور کين

۽ جڏهن انهن کي مئي ڏيندا آهن يا کين توري ڏيندا آهن (تڏهن) گهٽائي ڏيندا آهن. اهي يقين نہ ٿا ڪن ڇا تہ کين (ضرور) اٿاربو؟

مَّبْعُوْثُوْنَ ﴿٤﴾ لِيَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٥﴾ يَّوْمَ يَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦﴾

اٿاريو ويندو. ڏينهن وڏي ۾. جنهن ڏينهن بيهندا ماڻهو رب العالمين جي آڏو.

انهيءَ وڏي ڏينهن لاءِ. جنهن ڏينهن ماڻهو جهانن جي پالڻهار اڳيان اُٿي بيهندا.

كَلَّآ اِنَّ كِتٰبَ الْفُجَّارِ لَفِيْ سِجِّيْنٍ ﴿٧﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا سِجِّيْنٌ ﴿٨﴾

خبردار بيشڪ بندي بدڪارن جي سجين ۾ آهي. ۽ ڇا خبر توکي تہ ڇا آهي سجين.

سچ آهي تہ بيشڪ بدڪارن جو اعمالنامو سجين ۾ آهي. ۽ ڪنهن سمجهايئي تہ سجين ڇا آهي؟

كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ﴿٩﴾ وَيْلٌ يَّوْمَىِٕذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿١٠﴾ الَّذِيْنَ يُكَذِّبُوْنَ

اهو آهي دفتر لکيل. تباهي آهي تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. اهي ڪوڙو ٿا ڪن

هڪ لکيل دفتر آهي. ان ڏينهن (انهن) ڪوڙ پائيندڙن لاءِ ويل آهي. جيڪي عملن جي بدلي جي ڏينهن کي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِيَوْمِ الدِّيْنِ ⑪ وَمَا يُكَذِّبُ بِهٖٓ اِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ اَثِيْمٍ ⑫ اِذَا

ڏينهن انصاف جي کي. ۽ نہ ٿوڪوڙو ڪري ان کي مگر هر حد لتاڙيندڙ ڏوهاري، جڏهن

ڪوڙ ڀائيندا آهن. ۽ ان کي سڀڪنهن حد کان لنگهندڙ گنهگار کان سواءِ (ٻيو) ڪو ڪوڙ نہ ڀائيندو. جڏهن

تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا قَالَ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ⑬ كَلَّا بَلْ ۜ رَانَ

پڙهي ٻڌائجن ٿيون ان کي آيتون اسانجون چئي ٿو اهي آهن آکاڻيون اڳين جون. ائين نہ آهي پر ڪٽ ڪٽي آهي

اسان جون آيتون ڪيس پڙهي ٻڌائيبون آهن (تڏهن) چوندو آهي تہ (اهي) اڳين جون آکاڻيون آهن. ائين بلڪل نہ آهي! بلڪ

عَلٰى قُلُوْبِهِمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ⑭ كَلَّآ اِنَّهُمْ عَنْ رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ

انهن جي دلين تي سندن ڪرتوتن. خبردار بيشڪ اهي پنهنجي پالڻهار کان تنهن ڏينهن

جيڪي ڪمائيندا هئا. تنهن جي ڪٽ سندين دلين تي جمي وئي آهي. ائين نہ آهي! پنهنجي پالڻهار (جي سامهون اچڻ) کان انهيءَ ڏينهن

لَّمَحْجُوْبُوْنَ ⑮ ثُمَّ اِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيْمِ ⑯ ثُمَّ يُقَالُ هٰذَا الَّذِيْ

روڪيل هوندا. پوءِ اهي داخل ٿيندا دوزخ ۾. پوءِ چيو ويندو هي اهو آهي

روڪيل هوندا. وري بيشڪ اهي دوزخ ۾ (پير پاهرو) گهڙڻ وارا هوندا. وري چئبن تہ هيءُ اهو دوزخ آهي،

كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ⑰ كَلَّآ اِنَّ كِتٰبَ الْاَبْرَارِ لَفِيْ عِلِّيِّيْنَ ⑱

جنهن کي توهان ڪوڙو ڀائيندا هئا. خبردار بيشڪ عملنامو ڀلن ماڻهن جو عليين ۾ آهي.

جنهن کي اوهين ڪوڙ ڀائيندا هيو. سچ آهي تہ بيشڪ ڀلارن جو اعمالنامو عليين ۾ آهي.

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا عِلِّيُّوْنَ ⑲ كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ⑳ يَّشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُوْنَ ㉑

(اي نبي) ۽ ڇا خبر تو کي تہ ڇا هي عليين. اهو آهي دفتر لکيل، جو ڏسن ٿا ان کي ويجها فرشتا.

۽ ڪنهن سمجهايئي تہ عليين ڇا آهي؟ هڪ لکيل دفتر آهي. اُن وٽ (الله جا) مقرب (ملائڪ) حاضر رهندا آهن.

اِنَّ الْاَبْرَارَ لَفِيْ نَعِيْمٍ ㉒ عَلَى الْاَرَآئِكِ يَنْظُرُوْنَ ㉓ تَعْرِفُ فِيْ

بيشڪ فرمانبردار هوندا جنت ۾، پلنگن تي ويٺا ڏسندا. تون سمجهي ويندين انهن جي

بيشڪ ڀلارا (بهشت جي) نعمت ۾ هوندا. پلنگن تي ويهي نظارو پيا ڪندا.-(سيني پاسن کان!). سندن منهن مان تُي

وُجُوْهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيْمِ ㉔ يُسْقَوْنَ مِنْ رَّحِيْقٍ مَّخْتُوْمٍ ㉕ خِتٰمُهٗ

چهرن تي تازگي آرام جي. انهنکي پياريو ويندو مشروب مهر لڳل، جنهن تي مهر هوندي

نعمت جي تازگي پيو معلوم ڪندين. مهر لڳل صاف شراب مان پيو پيارين. جنهن جي مُهر مشڪ جي هوندي

مِسْكٌ ۭ وَفِيْ ذٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُوْنَ ㉖ وَمِزَاجُهٗ مِنْ

مشڪ جي، ۽ ان ۾ پل تہ چاهه ڪن چاهيندڙ. ۽ ان ۾ ملايل آهي

۽ شوقينن کي جڳائي تہ انهيءَ ۾ ٿي شوق رکن!. ان جي ملاوت تسنيم (جي پاڻيءَ) مان هوندي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تَسْنِيْمٍ ﴿۲۷﴾ عَيْنًا يَّشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُوْنَ ﴿۲۸﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا

تسنيم، اهو چشمو آهي جو پيئندا ان مان قرب وارا. بيشڪ ڏوهاري (دنيا ۾)

جو هڪ چشمو آهي، جنهن مان الله جا ويجها (ٻانها) پيئندا. بيشڪ ڏوهاري (دنيا ۾) مومنن تي

كَانُوْا مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يَضْحَكُوْنَ ﴿۲۹﴾ وَاِذَا مَرُّوْا بِهِمْ يَتَغَامَزُوْنَ ﴿۳۰﴾

ايمان وارن تي کلون ڪندا هئا. ۽ جڏهن لنگهندا هئا انهن وٽان پاڻ ۾ اکيون هڻندا هئا.

کلندا هئا. ۽ جڏهن وٽانئن لنگهندا هئا، تڏهن (مومنن تي حقارت ڪري) هڪ ٻئي کي ميچون ڏيندا هئا.

وَاِذَا انْقَلَبُوْٓا اِلٰٓى اَهْلِهِمُ انْقَلَبُوْا فَكِهِيْنَ ﴿۳۱﴾ وَاِذَا رَاَوْهُمْ قَالُوْٓا

۽ جڏهن موٽندا هئا پنهنجي گهر ته ايندا هئا ٽڙندا، ۽ جڏهن ڏسندا هئا انهن کي چوندا هئا

۽ جڏهن پنهنجن گهروارن ڏانهن موٽندا هئا (تڏهن) ڏاڍيون خوشيون ڪندا موٽندا هئا. ۽ جڏهن مومنن کي ڏسندا هئا

اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّوْنَ ﴿۳۲﴾ وَمَآ اُرْسِلُوْا عَلَيْهِمْ حٰفِظِيْنَ ﴿۳۳﴾ فَالْيَوْمَ

ته، اهي پڪ ڀٽڪندڙ آهن. حالانڪ نه موڪليا ويا هئا انهن تي نگهبان ڪري. سو اڄ

(تڏهن) چوندا هئا ته بيشڪ اهي گمراهه آهن. ۽ (حقيقت ڪري) اهي مومنن تي نگهبان ڪري نه موڪليا ويا هئا.

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُوْنَ ﴿۳۴﴾ عَلَى الْاَرَآئِكِ يَنْظُرُوْنَ ﴿۳۵﴾

اهي مومن انهن منڪرن تي کلن ٿا، پلنگن تي ويٺا ڏسن ٿا.

تنهن ڪري اڄ مومن، ڪافرن تي کلن ٿا. پلنگن تي (ويهي) نظارو ڪن ٿا.

هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿۳۶﴾

اجهو بدلو ڏنو ويو ڪافرن کي ان جو جيڪي ڪندا هئا.

(۽ چون ٿا) ته ڪافرن کي انهيءَ جو بدلو ڏنو ويو آهي چا، جيڪي اهي ڪندا هئا؟

سُوْرَةُ الْاِنْشِقَاقِ مَكِّيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ۲۵ — رُكُوْعَاتُهَا ۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اِذَا السَّمَآءُ انْشَقَّتْ ﴿۱﴾ وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿۲﴾ وَاِذَا الْاَرْضُ

جڏهن آسمان چيريو ويندو، ۽ ڪن ڏيندو پنهنجي رب ڏي ۽ اهو حق اٿس، ۽ جڏهن زمين

جڏهن آسمان ڦاٽندو. ۽ پنهنجي پالڻهار جو حڪم ڪن ڏيئي ٻڌندو ۽ (ٻڌڻ) حق اٿس. ۽ جڏهن زمين پکيڙبي.

مُدَّتْ ﴿۳﴾ وَاَلْقَتْ مَا فِيْهَا وَتَخَلَّتْ ﴿۴﴾ وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿۵﴾

پکيڙي ويندي. ۽ اڇليندي جيڪي ان ۾ آهي ۽ خالي ٿيندي. ۽ ڪن ڏيندي پنهنجي رب ڏي ۽ اهو حق اٿس.

۽ جيڪي ان ۾ هوندو سو (سڀ) ڪڍي اڇليندي ۽ خالي ٿيندي. ۽ پنهنجي پالڻهار جو حڪم ڪن ڏئي ٻڌندي ۽ (ٻڌڻ) حق اٿس.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يٰٓاَيُّهَا الْاِنْسَانُ اِنَّكَ كَادِحٌ اِلٰى رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلٰقِيْهِ ۚ ⑥ فَاَمَّا مَنْ

اي انسان بيشڪ تون جاکوڙ ڪندڙ آهين پنهنجي رب ڏانهن گهڻي پوءِ ان سان ملندين. پوءِ جنهن کي

اي انسان! تون پنهنجي پالڻهار ڏانهن (پهچڻ ۾) تمام گهڻي تڪليف وٺڻ وارو آهين. جو ان کي (وڃي) ملندين. پوءِ اهو (ماڻهو)

اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ ۙ ⑦ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَّسِيْرًا ۙ ⑧ وَّيَنْقَلِبُ

ڏنو ويو سندس اعمالنامو ساڄي هٿ ۾، پوءِ جلد ڪيو ويندو ان سان حساب سولو. ۽ موٽندو

جنهن کي سندس سڄي هٿ ۾ سندس اعمالنامو ڏبو. تنهن سان آسانيءَ طرح سگهوئي حساب ڪبو. ۽ پنهنجن

اِلٰٓى اَهْلِهٖ مَسْرُوْرًا ۭ ⑨ وَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ وَرَآءَ ظَهْرِهٖ ۙ ⑩ فَسَوْفَ

پنهنجي گهر ڏانهن خوش ٿي. ۽ جنهن کي ڏنو ويو سندس عملنامو پٺيءَ پويان، اهو تڪڙو

گهروارن ڏانهن خوش ٿي موٽندو. ۽ اهو (ماڻهو) جنهن کي سندس اعمالنامو سندس پٺيءَ پويان ڏبو. سو سگهوئي

يَدْعُوْا ثُبُوْرًا ۙ ⑪ وَّيَصْلٰى سَعِيْرًا ۭ ⑫ اِنَّهٗ كَانَ فِيْٓ اَهْلِهٖ مَسْرُوْرًا ۭ ⑬

پڪاريندو موت کي، ۽ داخل ٿيندو دوزخ ۾. بيشڪ اهو هئو پنهنجي گهر ۾ خوش.

موت کي سڏيندو. ۽ دوزخ ۾ گهڙندو. ڇو ته اهو (دنيا ۾) پنهنجن گهروارن ۾ خوش (حال) هو.

اِنَّهٗ ظَنَّ اَنْ لَّنْ يَّحُوْرَ ۚ ⑭ بَلٰٓى ۚ اِنَّ رَبَّهٗ كَانَ بِهٖ بَصِيْرًا ۭ ⑮

انهيءَ ڀانيو ٿي ته هرگز نه موٽندو. هائو، بيشڪ سندس رب ان کي ڏسندڙ آهي.

بيشڪ انهيءَ ڀانيو هو ته (الله ڏانهن) ڪڏهن نه موٽندو. هائو! (موٽندو)، ڇو ته سندس پالڻهار ان کي ڏسندڙ آهي.

فَلَآ اُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ۙ ⑯ وَالَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۙ ⑰ وَالْقَمَرِ اِذَا اتَّسَقَ ۙ ⑱

پوءِ قسم آهي شفق جو، قسم رات جو ۽ جنهن تي ڇانئجي ٿي، قسم چنڊ جو جڏهن ڪامل ٿئي،

پوءِ شفق (سج لهڻ واري ڳاڙهاڻ) جو قسم کڻان ٿو. ۽ رات جو (قسم کڻان ٿو) ۽ جنهن کي گڏ ڪيو اٿس (تنهن جو به). ۽ چنڊ جو (قسم کڻان ٿو)

لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ۭ ⑲ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۙ ⑳ وَاِذَا قُرِئَ

ته اوهان ضرور چڙهندؤ هڪ حال کان ٻئي حال تي. پوءِ ڇا ٿيو آهي انهن کي جو ايمان نه ٿا آڻين، ۽ جڏهن پڙهجي ٿو

جڏهن پورو روشن ٿئي. ته هڪ حال کان ٻئي حال تي ضرور چڙهندو. پوءِ هنن (ڪافرن) کي ڇا (ٿيو) آهي، جو ايمان نه آڻيندا آهن؟ ۽ جڏهن

عَلَيْهِمُ الْقُرْاٰنُ لَا يَسْجُدُوْنَ ۭ ㉑ السجدة بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُكَذِّبُوْنَ ۡ ㉒

مٿن قرآن ته نه سجدو ٿا ڪن. بلڪ ڪافر ڪوڙو ٿا چون.

مٿن قرآن پڙهبو آهي، (تڏهن) سجدو نه ڪندا آهن؟ بلڪ (اهي) ڪافر ڪوڙ ڀائيندا آهن.

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوْعُوْنَ ۡ ㉓ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۙ ㉔ اِلَّا الَّذِيْنَ

۽ الله گهڻو ڄاڻي ٿو جيڪي دل ۾ ٿا سانڍين. پوءِ خبر ڏي انهن کي عذاب ڏکوئيندڙ جي، پر جن شخصن

۽ جيڪي (پنهنجي دلين ۾) سانڍيندا آهن. سو الله چڱيءَ طرح ڄاڻندڙ آهي. پوءِ کين ڏکوئيندڙ عذاب جي خبر ڏي. پر جن

السجدة ١٣

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿٢٥﴾ ع

ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا تن لاءِ اجر آهي اڻ کٽ.

ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا تن لاءِ اڻ کٽ اجر آهي.

سُوْرَةُ الْبُرُوْجِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٢٢ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوْجِ ﴿١﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُوْدِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَّمَشْهُوْدٍ ﴿٣﴾

قسم آهي آسمان برجن واري جو، ۽ ڏينهن وعدي ڪيل جو، ۽ حاضر ٿيندڙ جو ۽ حاضر ٿيل جو.

برجن واري آسمان جو قسم آهي. ۽ وعدي ڪيل ڏينهن (قيامت) جو قسم آهي. ۽ شاهد ۽ جنهن تي شاهدي ڏني وڃي، تنهن جو قسم آهي.

قُتِلَ اَصْحٰبُ الْاُخْدُوْدِ ﴿٤﴾ النَّارِ ذَاتِ الْوَقُوْدِ ﴿٥﴾ اِذْ هُمْ عَلَيْهَا

ته تباهه ٿين شال کاهي وارا، (جنهن ۾) باهه ٻريل هئي وڏي ٻل واري، جنهن وقت اهي اتي

ته کاهين وارا ماريا وڃن (شال!). گهڻي ٻل واري باهه وارا. جڏهن اهي انهيءَ (باهه جي کاهين) تي ويٺل هيا.

قُعُوْدٌ ﴿٦﴾ وَّهُمْ عَلٰى مَا يَفْعَلُوْنَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ شُهُوْدٌ ﴿٧﴾ وَمَا

ويٺا هئا. ۽ اهي انکي جيڪي ڪن پيا ايمان وارن سان ڏسندڙ هئا. رڳو

۽ جيڪي انهن مسلمانن سان (ظلم) ٿي ڪيو، تنهن کي روبرو ڏسڻ وارا هيا. ۽ انهن هن

نَقَمُوْا مِنْهُمْ اِلَّآ اَنْ يُّؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ﴿٨﴾ الَّذِيْ

بدلو پيا وٺن انهن کان جو ايمان آندو هئائون الله زبردست ساراهيل تي، اهو

کان سواءِ (ٻيءَ) ڪنهن ڳالهه جو وير نه ٿي ورتو ته، انهن انهيءَ غالب ساراهيل الله تي ايمان آندو هو.

لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿٩﴾

جنهن لاءِ آهي بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي. ۽ الله هر شيءِ جي خبر رکندڙ آهي.

جنهن کي آسمانن ۽ زمين جي بادشاهي آهي ۽ الله سڀ شيءِ جي خبر رکندڙ آهي.

اِنَّ الَّذِيْنَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوْبُوْا فَلَهُمْ

بيشڪ جن ايذايو مومنن ۽ مومنياڻين کي پوءِ نه توبه ڪيائون تن لاءِ آهي

بيشڪ جن (ماڻهن) مومنن ۽ مومنياڻين کي ايذايو، وري توبهه نه ڪيائون، تن لاءِ

عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيْقِ ﴿١٠﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ

سزا دوزخ جي ۽ تن لاءِ آهي سزا باهه ساڙيندڙ جي. بيشڪ جن ايمان آندو ۽

دوزخ جو عذاب آهي ۽ انهن لاءِ ساڙيندڙ عذاب (به) آهي. بيشڪ جن ايمان آندو ۽

ابتداء اوساط مفصل

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۬ۚ ذٰلِكَ

ڪم ڪيا چڱا تن لاءِ باغ آهن وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون، اها

چڱا ڪم ڪيا تن لاءِ اهڙا باغ آهن، جن جي هيٺان نهرون پيون وهن، اها وڏي ڪاميابي آهي.

الْفَوْزُ الْكَبِيْرُ ﴿١١﴾ اِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيْدٌ ﴿١٢﴾ اِنَّهٗ هُوَ يُبْدِئُ وَ

ڪاميابي وڏي آهي. بيشڪ پڪڙ تنهنجي رب جي سخت آهي. بيشڪ اهو پيدا ڪري ٿو ۽

بيشڪ تنهنجي پالڻهار جو پڪڙڻ بلڪل سخت آهي. بيشڪ اهو پهريون دفعو بڻائي ٿو ۽ وري ٻيهر

يُعِيْدُ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الْغَفُوْرُ الْوَدُوْدُ ﴿١٤﴾ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيْدُ ﴿١٥﴾ فَعَّالٌ

وري موٽائي ٿو. ۽ اهوئي بخشيندڙ مهر وارو آهي. تخت جو مالڪ وڏي شان وارو آهي. ڪري گذرندڙ آهي

موٽائيندو. ۽ اهو ئي بخشڻهار گهڻي مهر ڪندڙ آهي. (جو) عرش جو مالڪ تمام وڏي شان وارو آهي. جيڪي گهري

لِّمَا يُرِيْدُ ﴿١٦﴾ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْجُنُوْدِ ﴿١٧﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُوْدَ ﴿١٨﴾

جيڪي گهري. ڇا آئي تو وٽ خبر لشڪرن جي، فرعون ۽ ثمود جي.

سو ڪرڻ وارو ٿي آهي. تو وٽ لشڪرن جي خبر (نه) آئي آهي ڇا؟ (يعني) فرعون ۽ ثمود جي.

بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ تَكْذِيْبٍ ﴿١٩﴾ وَّاللّٰهُ مِنْ وَّرَآئِهِمْ مُّحِيْطٌ ﴿٢٠﴾

پر اهي ڪافر ڪوڙي ڪرڻ ۾ آهن. ۽ الله سندن چوڌاري گهيرو ڪندڙ آهي.

بلڪ ڪافر ڪوڙ پائڻ ۾ (لڳا پيا) آهن. ۽ الله سندن چوڌير گهيرو ڪندڙ آهي.

بَلْ هُوَ قُرْاٰنٌ مَّجِيْدٌ ﴿٢١﴾ فِيْ لَوْحٍ مَّحْفُوْظٍ ﴿٢٢﴾

بلڪ اهو قرآن وڏي شان وارو آهي. لکيل ڦرهي سانديل ۾.

بلڪ هيءُ سڳورو قرآن آهي. حفاظت ڪيل تختي ۾ لکيل آهي.

١٠ع

سُوْرَةُ الطَّارِقِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اٰيَاتُهَا ١٧ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالسَّمَآءِ وَالطَّارِقِ ﴿١﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الطَّارِقُ ﴿٢﴾ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ﴿٣﴾

قسم آهي آسمان جو ۽ رات ۾ ايندڙ جو. ۽ ڇا خبر توکي ڇا آهي رات جو ايندڙ. اهو تارو چمڪندڙ آهي.

آسمان جو ۽ رات جي وقت ايندڙ جو قسم آهي. ۽ ڪنهن سمجهايئي ته رات جو ايندڙ ڇا آهي؟ (اهو) چمڪندڙ تارو آهي.

اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿٤﴾ فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ مِمَّ

ناهي ڪوئي ساهه وارو مگر ان تي نگهبان آهي. پوءِ پيل ڏسي انسان ته ڇا مان

ته ڪو جيءُ اهڙو ڪونهي جنهن تي هڪ نگهبان مقرر ٿيل (نه) آهي. تنهن ڪري ماڻهوءَ کي گهرجي ته نهاري ڏسي ته ڪيس ڇا مان بڻايو ويو آهي؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

خُلِقَ ۝٥ خُلِقَ مِنْ مَّآءٍ دَافِقٍ ۝٦ يَّخْرُجُ مِنْۢ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَآئِبِ ۝٧

پيدا ڪيو ويو آهي. پيدا ڪيو ويو پاڻيءَ اڇليل مان. جو نڪري ٿو وچان پٺيءَ ۽ ڇاتيءَ جي.

ٽپي سان نڪرندڙ پاڻيءَ مان بڻايو ويس. جو پٺيءَ ۽ اُرهه جي وچ مان نڪرندو آهي.

اِنَّهٗ عَلٰى رَجْعِهٖ لَقَادِرٌ ۝٨ يَوْمَ تُبْلَى السَّرَآئِرُ ۝٩ فَمَا لَهٗ مِنْ قُوَّةٍ وَّ

بيشڪ اهو ان جي موٽائڻ تي سگهه رکندڙ آهي. جنهن ڏينهن جاچيا ويندا راز دلين جا، پوءِ نه انکي ڪا طاقت هوندي ۽

بيشڪ الله سندس ورري موٽائڻ تي وس وارو آهي. جنهن ڏينهن (ماڻهن جي دلين جا) سڀ ڳجهه جاچيا ويندا. تنهن ڏينهن نه ڪا سگهه رهندس ۽

لَا نَاصِرٍ ۝١٠ وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ۝١١ وَالْاَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۝١٢

نه ڪوئي پرجهلو. قسم آهي آسمان مينهن واري جو. قسم آهي ڌرتيءَ ڦاٽي ڦٽائڻ واريءَ جو.

نه ڪو واهرو (هوندس). ۽ مينهن واري آسمان جو قسم آهي. ۽ ڦاٽڻ واريءَ زمين جو (به) قسم آهي.

اِنَّهٗ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ۝١٣ وَّمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ۝١٤ اِنَّهُمْ يَكِيْدُوْنَ كَيْدًا ۝١٥

ته بيشڪ اهو آهي ڪلام فيصلو ڪندڙ. ۽ ناهي اهو چرچو. بيشڪ اهي رٿون ٿا رٿين.

ته بيشڪ قرآن هڪ فيصلو ڪندڙ ڳالهه آهي. ۽ هيءُ قرآن ڪا ڀوڳ (جي ڳالهه) نه آهي. بيشڪ! ڪافر هڪ (طرح جي) ڳجهي رٿ رٿين ٿا.

وَّاَكِيْدُ كَيْدًا ۝١٦ فَمَهِّلِ الْكٰفِرِيْنَ اَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ۝١٧

۽ آءٌ به رٿ ٿو رٿيان. پوءِ (اي نبي) ڍر ڏج ڪافرن کي ڍر ڏئين ٿوري.

۽ (آءٌ به) هڪ (طرح جي) رٿ رٿيان ٿو. پوءِ ڪافرن کي ڍر ڏي ۽ ٿوري مدت کين ڇڏي ڏي!

سُوْرَةُ الْاَعْلٰى مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ١٩ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ڀاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ڀاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلَى ۝١ الَّذِيْ خَلَقَ فَسَوّٰى ۝٢ وَالَّذِيْ

تون پاڪائي بيان ڪر پنهنجي رب مٿاهين جي نانءَ جي. جنهن پيدا ڪيو پوءِ تيار ڪيائين. ۽ جنهن

(اي پيغمبر!) اُنهيءَ پنهنجي تمام مٿاهين پالڻهار جي نالي جي پاڪائي بيان ڪر. جنهن (ساريءَ مخلوقات کي) خلقيو پوءِ سنئين لڳين ڪيائين.

قَدَّرَ فَهَدٰى ۝٣ وَالَّذِيْٓ اَخْرَجَ الْمَرْعٰى ۝٤ فَجَعَلَهٗ غُثَآءً اَحْوٰى ۝٥

پورو ٺاهيو پوءِ رستو ڏنائين. ۽ جنهن اپاريو گاهه کي، پوءِ ڪيائينس سڪو سڙيو.

۽ جنهن اندازو ڪيو، پوءِ سڌو رستو ڏيکاريائين. ۽ جنهن تازو گاهه ڄمايو. پوءِ ان کي سڪو سڙيو ڪيائين.

سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسٰىٓ ۝٦ اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ؕ اِنَّهٗ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا

اجهو توکي پڙهائينداسون پوءِ نه وساريندين. پر جيڪي گهري الله، بيشڪ اهو ڄاڻي ٿو ظاهر کي ۽ جو

اسين توکي (قرآن) پاڙهينداسون. پوءِ نه وساريندين. پر جيڪي الله گهريو آهي. بيشڪ اهو ظاهر ڄاڻندو آهي ۽ جيڪي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَخْفٰى ۝٧ؕ وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرٰى ۝٨ۖۚ فَذَكِّرْ اِنْ نَّفَعَتِ الذِّكْرٰى ۝٩ؕ

ڳجهو آهي. ۽ آسان ڪري ڏينداسون توکي شريعت. پوءِ سمجهاءِ جيڪڏهن نفعو ڏئي. سمجهاڻي.

ڳجهو آهي. تنهن کي (ٻ). ۽ (نجات جو) آسان رستو توکي سهنجو ڪري ڏينداسين. پوءِ جيڪڏهن نصيحت ڏيڻ فائدو ڪري ته نصيحت ڪر.

سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَّخْشٰى ۝١٠ۙ وَيَتَجَنَّبُهَا الْاَشْقَى ۝١١ۙ الَّذِيْ يَصْلَى

سمجهي وٺندو جيڪو ڊڄندو. ۽ پاسيرو ٿيندو ان کان نياڳو. جيڪو پوندو

جيڪو ڊڄندو سو ستت سمجهه وٺندو. ۽ ان (نصيحت وٺڻ) کان (اهو) تمام نياڳو پاسو ڪندو. جو

النَّارَ الْكُبْرٰى ۝١٢ۚ ثُمَّ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ۝١٣ؕ قَدْ اَفْلَحَ

باهه وڏيءَ ۾. پوءِ نه مرندو ان ۾ ۽ نه جيئندو. بلاشڪ ڇٽي ويو

وڏيءَ باهه ۾ گهڙندو. وري نڪي اتي مرندو ۽ نڪي جيئرو رهندو. بيشڪ اهو ڪامياب ٿيو

مَنْ تَزَكّٰى ۝١٤ۙ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهٖ فَصَلّٰى ۝١٥ؕ بَلْ تُؤْثِرُوْنَ الْحَيٰوةَ

جيڪو پاڪ ٿيو. ۽ ياد ڪيائين نالو پنهنجي رب جو پوءِ نماز پڙهيائين. پر توهان پسند ٿا ڪريو حياتي

جيڪو سڌريو. ۽ پڻ پنهنجي پالڻهار جو نالو ياد ڪري نماز پڙهندو رهيو. بلڪ دنيا جي حياتيءَ کي (آخرت کان) پسند

الدُّنْيَا ۝١٦ۖ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ۝١٧ؕ اِنَّ هٰذَا لَفِي الصُّحُفِ

دنيا جي. حالانڪ پويون جهان ڀلو ۽ سدائين رهڻ جو آهي بيشڪ هي بيان ڪتابن

ڪندا آهيو. ۽ (حقيقت ڪري) آخرت ڀلي آهي ۽ هميشه رهڻ واري آهي. بيشڪ هيءُ (بيان) ٻهرين صحيفن ۾

الْاُوْلٰى ۝١٨ۙ صُحُفِ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى ۝١٩ ع

ٻهرين ۾ آهي. ابراهيم ۽ موسىٰ جي ڪتابن ۾.

(ٻه لکيل) آهي. جي صحيفا ابراهيم ۽ موسىٰ جا آهن.

ع ١٩ ١٢

سُوْرَةُ الْغَاشِيَةِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٢٦ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْغَاشِيَةِ ۝١ؕ وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ۝٢ۙ عَامِلَةٌ

(اي نبي) ڇا پهتي تو وٽ ڳالهه قيامت جي. ڪيترا چهرا تنهن ڏينهن خوار هوندا. لوڙيندڙ

(اي پيغمبر) تو وٽ ڍڪيندڙ (قيامت) جي خبر پهتي آهي ڇا؟ ان ڏينهن ڪيئي مُنهن خوار هوندا.

نَّاصِبَةٌ ۝٣ۙ تَصْلٰى نَارًا حَامِيَةً ۝٤ۙ تُسْقٰى مِنْ عَيْنٍ اٰنِيَةٍ ۝٥ؕ لَيْسَ

ٿڪجي پوندڙ. پوندا باهه سخت گرم ۾. پياريا ويندا چشمي ٿهڪندڙ مان. ناهي

ڪمائيندڙ ڏک ڀوڳيندڙ هوندا. ٻرندڙ باهه ۾ گهڙندا. بلڪ تتي چشمي مان (پاڻي) پيارين.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ اِلَّا مِنْ ضَرِيْعٍ ﴿٦﴾ لَّا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِيْ مِنْ جُوْعٍ ﴿٧﴾

انهن لاءِ کو کاڌو مگر زهري ڪانڊيرو، جو نہ سهر ڪندو ۽ نکي هٽائيندو بک.

ڪنڊن واري گاه کان سواءِ (ٻيو) کو کاڄ انهن لاءِ نہ هوندو. (جو اهو) نکي (کين) ٿلهو ڪندو ۽ نکي بک لاهيندو.

وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِيْ جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾

ڪي منهن ان ڏينهن تازا، پنهنجي ڪمائي تي خوش ٿيندڙ، بهشت عاليشان ۾ هوندا.

ڪيئي مُنهن اُن ڏينهن تازا هوندا. پنهنجيءَ ڪمائيءَ کان راضي هوندا. مٿاهين بهشت ۾ رهندا.

لَّا تَسْمَعُ فِيْهَا لَاغِيَةً ﴿١١﴾ فِيْهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيْهَا سُرُرٌ

نہ ٻڌندا اتي ڪا اجائي ڳالهہ. ان ۾ هڪ چشمو وهندڙ آهي. ان ۾ آهن تخت

اُتي ڪا اجائي ڳالهہ نہ ٻڌندين. اُتي چشما وهندڙ آهن. اُتي بلند پلنگ (هوندا).

مَّرْفُوْعَةٌ ﴿١٣﴾ وَّاَكْوَابٌ مَّوْضُوْعَةٌ ﴿١٤﴾ وَّنَمَارِقُ مَصْفُوْفَةٌ ﴿١٥﴾ وَّزَرَابِيُّ

مٿي ڪيل، ۽ گلاس رکيل، ۽ وهاڻا قطارون ٿيل ۽ غاليچا

۽ آبخورا رکيل. ۽ وهاڻا قطار ڪري رکيل. ۽ غاليچا وڇايل آهن.

مَبْثُوْثَةٌ ﴿١٦﴾ اَفَلَا يَنْظُرُوْنَ اِلَى الْاِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَاِلَى السَّمَآءِ

وڇايل. ڇا نہ ٿا نهارين اُٺ ڏانهن ڪيئن پيدا ڪيو ويو آهي. ۽ آسمان ڏانهن

(ماڻهو) اُٺن ڏانهن نہ ڏسندا آهن ڇا تہ ڪيئن خلقيا ويا؟ ۽ آسمان ڏانهن

كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَاِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَاِلَى الْاَرْضِ

ڪيئن تہ مٿي ڪيو ويو آهي، ۽ جبلن ڏانهن ڪيئن تہ کوڙيل آهن. ۽ زمين ڏانهن

تہ ڪيئن بلند ڪيو ويو؟ ۽ جبلن ڏانهن تہ ڪيئن کوڙيا ويا؟ ۽ زمين ڏانهن تہ ڪيئن وڇائي وئي؟

كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ اِنَّمَآ اَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَسْتَ عَلَيْهِمْ

ڪيئن تہ پٿاريل آهي. پوءِ سمجهاءِ رڳو تون سمجهائيندڙ آهين. تون ناهين انهن تي

پوءِ (اي پيغمبر!) تون نصيحت ڪر، جو تون رڳو نصيحت ڪرڻ وارو آهين. تون مٿن ڪو داروغو نہ آهين.

بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾ اِلَّا مَنْ تَوَلّٰى وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ اللّٰهُ الْعَذَابَ

ضابطو رکندڙ، مگر جيڪو منهن ڦيري ۽ منڪر ٿئي، پوءِ سزا ڏيندو انکي الله سزا

پر جنهن منهن موڙيو ۽ ڪفر ڪيو. تنهن کي الله وڏي عذاب جي سزا ڏيندو.

الْاَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ اِنَّ اِلَيْنَآ اِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

تمام وڏي، بيشڪ اسان ڏانهن آهي موٽڻ انهن جو پوءِ بيشڪ اسان تي آهي حساب انهن جو.

بيشڪ اسان ڏانهن سندن موٽڻ آهي. وري بيشڪ سندن حساب (وٺڻ) اسان جي ذمي آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ الْفَجْرِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ اٰيَاتُهَا ٣٠ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالْفَجْرِ ۝١ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ۝٢ وَّالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۝٣ وَالَّيْلِ اِذَا يَسْرِ ۝٤

قسم آهي پرهه ڦٽيءَ جو ۽ راتين ڏهن جو، ۽ ٻڌيءَ ۽ اڪيءَ جو، قسم رات جو جڏهن هلي.

پرهه جو قسم آهي. ۽ (ذوالحج وارن) ڏهن راتين جو قسم آهي. ۽ ٻڌيءَ ۽ اڪيءَ جو قسم آهي. ۽ رات جو قسم آهي، جڏهن هلي.

هَلْ فِيْ ذٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِيْ حِجْرٍ ۝٥ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ۝٦

بيشڪ آهي انهن ۾ قسم عقل واري لاءِ، ڇا تون نه ڏٺو ته ڪهڙي ڪار ڪئي تنهنجي رب قوم عاد،

ڏيان واري لاءِ هن (قسمن) ۾ ڪو (ڀروسي جوڳو) قسم آهي (يا نه؟). نه ڏٺئي ڇا ته (قوم) عاد سان تنهنجي پالڻهار ڪيئن ڪيو؟

اِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ۝٧ الَّتِيْ لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ۝٨ وَثَمُوْدَ

ارم ٿنڀن واري سان، اهي جو نه بڻايو ويو تن جهڙو شهرن ۾، ۽ قوم ثمود سان

(جي) ارم وارا وڏن ٿنڀن (جي عمارتن) وارا هئا جن جهڙو شهرن ۾ ڪوئي نه خلقيو ويو آهي. ۽ (قوم) ثمود سان (ڪيئن ڪيائين!)

الَّذِيْنَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۝٩ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْاَوْتَادِ ۝١٠ الَّذِيْنَ

جن گهڙيون هيون ڇپون وادي القريٰ ۾، ۽ فرعون ميخن واري سان، جيڪي

جن وادي ۾ (گهرن ناهڻ لاءِ) پهڻن جون ڇپون گهڙيون هيون. ۽ ميخن واري فرعون سان (ڪيئن ڪيائين؟) انهن (مڙني ٽولين)

طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ۝١١ فَاَكْثَرُوْا فِيْهَا الْفَسَادَ ۝١٢ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ

ظلم پيا ڪن شهرن ۾، پوءِ گهڻو ڪيائون اتي فساد، پوءِ وهايو انهن تي تنهنجي رب

شهرن ۾ سرڪشي ڪئي. پوءِ منجهس فساد گهڻو ڪيائون. تنهن ڪري تنهنجي پالڻهار مٿن عذاب جو

سَوْطَ عَذَابٍ ۝١٣ اِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ۝١٤ فَاَمَّا الْاِنْسَانُ اِذَا مَا

لڪڻ عذاب جو، بيشڪ تنهنجو پالڻهار آهي گهات تي، پوءِ انسان کي جڏهن

ڇهبڪ وهايو. بيشڪ تنهنجو پالڻهار گهٽ (واري هنڌ) ۾ (عملن کي ڏسندڙ) آهي. پوءِ ماڻهو کي جڏهن سندس پالڻهار

ابْتَلٰهُ رَبُّهٗ فَاَكْرَمَهٗ وَنَعَّمَهٗ ۙ فَيَقُوْلُ رَبِّيْٓ اَكْرَمَنِ ۝١٥ وَاَمَّآ

آزمائي ٿو سندس پالڻهار پوءِ عزت ڏئي ٿو ان کي ۽ آسودو ڪري ٿو تڏهن چوي ٿو رب منهنجي نوازيو آهي مونکي. ۽ وري

(هن طرح) پرکيندو آهي جو ان کي مانوارو ڪندو آهي ۽ نعمت ڏيندو اٿس. تڏهن چوندو آهي ته منهنجي پالڻهار مون کي نوازيو. ۽ جڏهن

اِذَا مَا ابْتَلٰهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهٗ ۙ فَيَقُوْلُ رَبِّيْٓ اَهَانَنِ ۝١٦ كَلَّا

جڏهن آزمائي ٿو ان کي پوءِ تنگ ڪري ٿو ان تي سندس روزي، تڏهن چوي ٿو رب منهنجي خوار ڪيو مونکي. ائين ناهي

ڪيس (ٻيءَ طرح هيئن) پرکيندو آهي، جو مٿس سندس روزي تنگ ڪندو آهي، تڏهن چوندو آهي ته منهنجي پالڻهار مون کي بيمانو ڪيو. (هرگز) ائين نه آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بَلْ لَّا تُكْرِمُوْنَ الْيَتِيْمَ ﴿١٧﴾ وَلَا تَحٰٓضُّوْنَ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ﴿١٨﴾

پر | نہ | عزت ڏيندا آهيو | ڇوري ٻار کي، | ۽ نڪي شوق ڏياريندا آهيو | کارائڻ | غريب جي تي،

بلڪ ڇوري ٻار کي تعظيم نہ ڏيندا آهيو. ۽ نڪي مسڪين جي کارائڻ تي هڪ ٻئي کي رغبت ڏياريندا آهيو.

وَتَاْكُلُوْنَ التُّرَاثَ اَكْلًا لَّمًّا ﴿١٩﴾ وَّتُحِبُّوْنَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿٢٠﴾ كَلَّآ

۽ کائيندا آهيو | مُئن جو مال | سارو ميڙي، | ۽ چاهيندا آهيو | مال کي | تمام گهڻو. | خبردار

۽ مئن جو مال سمورو ٺي ڳهي ويندا آهيو. ۽ گهڻي محبت سان مال کي پيارو رکندا آهيو. ائين نہ ڪجي،

اِذَا دُكَّتِ الْاَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿٢١﴾ وَّجَآءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿٢٢﴾

جڏهن سنئين ڪئي ويندي | ڌرتي | ڪُٽي ڪُٽي، | ۽ ايندو تنهنجو رب ۽ | ايندا ملڪ | قطارون ڪري.

جڏهن زمين (جي اوچاڻ) ڪُٽي ڪُٽي سنئين ڪئي ويندي. ۽ تنهنجو پالڻهار ايندو ۽ ملائڪ قطار قطار ٿي (ايندا).

وَجِايْٓءَ يَوْمَئِذٍۭ بِجَهَنَّمَ ۙ يَوْمَئِذٍ يَّتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ وَ

۽ آندو ويندو | ان ڏينهن | دوزخ، | تنهن ڏينهن | سمجهندو | ماڻهو | ۽

۽ اُن ڏينهن دوزخ کي آڻبو. اُن ڏينهن ماڻهو نصيحت وٺندو ۽ اُنهيءَ مهل اها

اَنّٰى لَهُ الذِّكْرٰى ﴿٢٣﴾ يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ قَدَّمْتُ لِحَيَاتِيْ ﴿٢٤﴾

ڪٿي | ان کي فائدو ڏيندي اها سمجهہ. | چوندو | جيڪر مون | اڳ ۾ موڪليان ها | هن زندگيءَ لاءِ.

(نصيحت وٺڻ) ڪٿي فائدي واري آهي! چوندو تہ هڏ ارمان! جيڪر پنهنجي (هن هميشہ جي) حياتيءَ لاءِ (ڪجهہ) اڳي موڪليان ها!.

فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهٗٓ اَحَدٌ ﴿٢٥﴾ وَّلَا يُوْثِقُ

پوءِ ان ڏينهن | نہ | عذاب ڏيندو | ان جي عذاب جهڙو | ڪوئي بہ، | ۽ | نہ | ٻڌندو

پوءِ اُنهيءَ ڏينهن الله جي عذاب جهڙو ڪو بہ ڪونہ عذاب ڪندو. ۽ نڪو ڪو

وَثَاقَهٗٓ اَحَدٌ ﴿٢٦﴾ يٰٓاَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ ارْجِعِيْٓ

ان جي ٻڌڻ جهڙو | ڪوئي بہ. | اي | نفس | قرار وٺندڙ (دين تي). | موٽي هل

الله جي قيد ڪرڻ جهڙو قيد ڪندو. (مومن کي چئبو تہ) اي آرام وٺڻ وارا ساهہ!. تون پنهنجي پالڻهار ڏانهن موٽي هل!

اِلٰى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٢٨﴾ فَادْخُلِيْ فِيْ عِبٰدِيْ ﴿٢٩﴾

پنهنجي پروردگار ڏانهن | خوش ٿي | اهو توکان خوش آهي. | پوءِ هليو وڃ | منهنجي ٻانهن ۾،

(تون ان کان) راضي ٿيل آهين. (هو توکان) راضي ٿيل آهي. تنهن ڪري (تون) منهنجي (خاص) ٻانهن (جي ٽوليءَ) ۾ داخل ٿيءُ.

وَادْخُلِيْ جَنَّتِيْ ﴿٣٠﴾

۽ گهڙي پؤ | منهنجي جنت ۾.

۽ منهنجي بهشت ۾ گهڙ!

ع ١٤

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ الْبَلَدِ مَكِّيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ٢٠ — رُكُوْعَاتُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

لَآ اُقْسِمُ بِهٰذَا الْبَلَدِ ① وَاَنْتَ حِلٌّۢ بِهٰذَا الْبَلَدِ ② وَوَالِدٍ

قسم آهي هن (مڪي) شهر جو. ۽ تون لهندڙ آهين هن شهر ۾. ۽ قسم آهي ڄڻيندڙ جو

هن شهر (مڪي) جو قسم کڻان ٿو. ۽ تون هن شهر ۾ (تہ) رهندڙ آهين. ۽ ڄڻيندڙ جو (قسم کڻان ٿو)

وَّمَا وَلَدَ ③ لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْ كَبَدٍ ④ اَيَحْسَبُ اَنْ

۽ جيڪو ڄائو. تہ بيشڪ پيدا ڪيوسون انسان کي ڏاکڙي ۾. ڇا ڀانئي ٿو تہ

۽ اُن جو جيڪو ڄايو. تہ بيشڪ ماڻهو کي ڏک ۾ (پورڻ لاءِ) خلقيوسون. (ماڻهو) ڀانئيندو آهي

لَّنْ يَّقْدِرَ عَلَيْهِ اَحَدٌ ⑤ يَقُوْلُ اَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا ⑥

هرگز نہ سوڙهہ ڪندو ان تي ڪوئي. چوي ٿو تہ مون ڪپايو آهي مال تمام گهڻو.

ڇا تہ مٿس ڪوبہ غالب نہ ٿيندو؟ چوي ٿو تہ، مون تمام گهڻو مال ڪپايو.

اَيَحْسَبُ اَنْ لَّمْ يَرَهٗٓ اَحَدٌ ⑦ اَلَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ عَيْنَيْنِ ⑧ وَلِسَانًا

ڇا ڀانئي ٿو تہ نہ ڏٺو اٿس ڪنهن بہ. ڇا نہ ڪيون سون ان لاءِ ٻہ اکيون. ۽ هڪ جيڀ

ڀانئيندو آهي ڇا تہ ڪنهن ڪونہ ڏٺو اٿس؟ ڪيس ٻہ اکيون نہ ڏنيون اٿئون ڇا؟ ۽ زبان

وَّشَفَتَيْنِ ⑨ وَهَدَيْنٰهُ النَّجْدَيْنِ ⑩ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ⑪ وَمَآ

۽ ٻہ چپ. ۽ ڏيکاريا سون ان کي ٻہ رستا. پوءِ نہ لنگهيو اهو ڪنهن لڪ مان. ۽ ڇا

۽ ٻہ چپ بہ؟. ۽ ٻہ رستا ڏيکارياسونس. پوءِ بہ ڪو سخت لڪ نہ لنگهيو. ۽

اَدْرٰىكَ مَا الْعَقَبَةُ ⑫ فَكُّ رَقَبَةٍ ⑬ اَوْ اِطْعٰمٌ فِيْ يَوْمٍ ذِيْ

خبر تو کي ڇا هي اهو لڪ. آزاد ڪرڻ ٻانهي کي، يا کاڌو کارائڻ زمانې

ڪنهن سمجهايئي تہ سخت لڪ ڇا آهي؟ ٻانهو آجو ڪرڻ آهي. يا بک جي ڏينهن ۾ کاڌو کارائڻ.

مَسْغَبَةٍ ⑭ يَّتِيْمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ⑮ اَوْ مِسْكِيْنًا ذَا مَتْرَبَةٍ ⑯ ثُمَّ

ڏڪار واري ۾. ڪنهن ڇوري ٻار مائٽي واري کي، يا ڪنهن غريب مٽيءَ هٽي کي. پوءِ

مائٽيءَ واري ڇوري ٻار کي. يا مٽيءَ ۾ رُلندڙ محتاج کي. اُن کان پوءِ (اهو) مومنن مان هجي

كَانَ مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا

هجي انهن مان جن ايمان آندو ۽ پاڻ ڪيائون هڪٻئي کي صبر جي ۽ پاڻ ڪيائون هڪ ٻئي کي

۽ هڪ ٻئي کي صبر جي وصيت ڪيائون ۽ (ٻڻ) هڪ ٻئي کي (خلق تي) ٻاجهہ ڪرڻ جي وصيت ڪيائون.

وقف لازم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِالْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ ﴿١٨﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا

ٻاجھہ ڪرڻ جي. اهي ئي آهن (سڄاڳا) ساڄي پاسي وارا. ۽ جن ڪفر ڪيو

اهي نيڪ بخت سڄي پاسي وارا آهن. ۽ جن اسان جي آيتن جو انڪار ڪيو

بِاٰيٰتِنَا هُمْ اَصْحٰبُ الْمَشْئَمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤْصَدَةٌ ﴿٢٠﴾

اسان جي آيتن جو اهي آهن (نياڳا) کاٻي پاسي وارا. انهن تي باهہ دميل هوندي.

سي بدبخت کٻي پاسي وارا آهن. مٿن دميل باهہ چوڌاري ويڙھيل (موڪلبي).

سُوْرَةُ الشَّمْسِ مَكِّيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ١٥ — رُكُوْعَاتُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالشَّمْسِ وَضُحٰهَا ﴿١﴾ وَالْقَمَرِ اِذَا تَلٰهَا ﴿٢﴾ وَالنَّهَارِ اِذَا جَلّٰهَا ﴿٣﴾

قسم سج جو ۽ ان جي سوجهري جو، قسم چنڊ جو جڏهن ان جي پويان اچي، قسم ڏينهن جو جڏهن سج کي چٽو ڪري،

سج ۽ ان جي سوجهري جو قسم آهي. ۽ چنڊ جو قسم آهي. جڏهن اُن جي پوٺتان اچي. ۽ ڏينهن جو (قسم آهي) جڏهن سج کي روشن ڪري.

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰهَا ﴿٤﴾ وَالسَّمَآءِ وَمَا بَنٰهَا ﴿٥﴾ وَالْاَرْضِ وَمَا طَحٰهَا ﴿٦﴾

قسم رات جو جڏهن سج کي ڍڪي ڇڏي، قسم آسمان جو ۽ ان جو جنهن بنايو انهيءَ کي، قسم زمين جو ۽ ان جو جنهن پکيڙيو انهيءَ کي،

۽ رات جو (قسم آهي) جڏهن سج کي ڍڪي. ۽ آسمان جو ۽ اُن جو (قسم آهي) جنهن اُن کي بڻايو. ۽ زمين جو ۽ اُن جو (قسم آهي) جنهن اُن کي پکيڙيو.

وَنَفْسٍ وَّمَا سَوّٰىهَا ﴿٧﴾ فَاَلْهَمَهَا فُجُوْرَهَا وَتَقْوٰىهَا ﴿٨﴾ قَدْ

قسم نفس جو ۽ ان جو جنهن سڌو ٺاهيو انکي، پوءِ سمجهايائين ان کي سندس بڇڙائي ۽ چڱائي، بيشڪ

۽ (ماڻهوءَ جي) جيءَ جو ۽ اُن جو (قسم آهي) جنهن اُن کي جوڙي برابر ڪيو. پوءِ سندس بدڪاري ۽ سندس پرهيزگاري (جي سڄاڻ) اُنهر ۾ وڌائينس.

اَفْلَحَ مَنْ زَكّٰىهَا ﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰىهَا ﴿١٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ

ڇٽي ويو اهو جنهن پاڪ ڪيو انکي، ۽ بيشڪ هارايو ان جنهن گندو ڪيو ان کي. ڪوڙو ڪيو ثمود وارن

(قسم کڻڻ جو غرض هيءَ آهي تہ) جنهن اُن (نفس) کي (بدڪاريءَ کان) پاڪ ڪيو سو بيشڪ ڇٽو. ۽ جنهن اُن کي (گناهن ۾) پوري ڇڏيو، سو

بِطَغْوٰىهَآ ﴿١١﴾ اِذِ انْبَعَثَ اَشْقٰىهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ

پنهنجي شرارت سان، جڏهن اٿيو انهن جو وڏو نامراد، پوءِ چيو انهن کي الله جي رسول

بيشڪ ٽوٽي وارو ٿيو. (قوم) ثمود پنهنجيءَ سرڪشيءَ سببان (پيغمبر کي) ڪوڙو ڄاتو. جڏهن منجهائن بلڪل نياڳو اٿيو. پوءِ الله جي پيغمبر کين

نَاقَةَ اللّٰهِ وَسُقْيٰهَا ﴿١٣﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَعَقَرُوْهَا ۥ فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ

تہ ڇڏيو الله جي ڏاچيءَ کي ۽ ان جي پيئڻ جي واري کي. پوءِ ڪوڙو ڪيائون ان کي ۽ ڪٽائون ڏاچي کي، پوءِ تباهي آندي انهن تي

چيو تہ الله جي ڏاچيءَ ۽ ان جي پاڻي پيئڻ کي آڏو نہ ٿيو. پوءِ پيغمبر کي ڪوڙو ڄاتائون ۽ ڏاچيءَ جون ڪچون ڪپيائون پوءِ سندن گناهن سببان سندن

ربع-

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

رَبُّهُمْ بِذَنْۢبِهِمْ فَسَوّٰىهَا ﴿١٤﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبٰهَا ﴿١٥﴾

انهن جي رب انهن جي ڏوهه ڪري پوءِ سڌو ڪيائين انهن کي، ۽ نه ٿو ڊڄي انهن جي بدلي کان.

پالڻهار متن عذاب پلٽيو. پوءِ اُن (سزا) کي (سڀني تي) هڪ جهڙو ڪري چڙهيائين. ۽ (الله) اُن (سزا) جي پڇاڙيءَ کان نه ٿو ڊڄي.

سُوْرَةُ الَّيْلِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٢١ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى ﴿١﴾ وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَ

قسم رات جو جڏهن ڍڪي ٿي، قسم ڏينهن جو جڏهن ظاهر ٿئي ٿو، ۽ ان جو جنهن پيدا ڪيو نر ۽

رات جو قسم آهي جڏهن ڍڪي ٿي. ۽ ڏينهن جو (قسم آهي) جڏهن روشن ٿئي ٿو. ۽ ان جو (قسم آهي) جنهن نر ۽ مادي خلقي.

الْاُنْثٰىٓ ﴿٣﴾ اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰى ﴿٤﴾ فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاتَّقٰى ﴿٥﴾

مادي کي، ته بيشڪ ڪوشش توهان جي جدا جدا آهي. پوءِ جيڪو ڏئي ٿو ۽ ڊڄي ٿو،

ته بيشڪ اوهان جي ڪوشش قسمين قسمين آهي. پوءِ جنهن (الله لڳ) ڏنو ۽ پرهيزگاري ڪئي.

وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى ﴿٦﴾ فَسَنُيَسِّرُهٗ لِلْيُسْرٰى ﴿٧﴾ وَاَمَّا مَنْۢ بَخِلَ

۽ سچو چوي ٿو چڱائي کي. ته آسان ڪري ڏينداسون ان کي سولو رستو. ۽ پر جيڪو نه ٿو ڏئي

۽ چڱائيءَ (اسلام ۽ آخرت) کي سچ ڄاتو. تنهن کي (نجات جو) آسان رستو سهنجو ڪري ڏينداسين. ۽ جنهن (الله جي حق ڏيڻ کان) بخل ڪيو

وَاسْتَغْنٰى ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى ﴿٩﴾ فَسَنُيَسِّرُهٗ لِلْعُسْرٰى ﴿١٠﴾

۽ بي پرواهي ڪري ٿو، ۽ ڪوڙو ڄاڻي ٿو چڱائي کي، ته آسان ڪري ڏينداسون ان کي ڏکيو رستو.

۽ (پاڻ کي) بي پرواهه ڄاتو. ۽ چڱائيءَ (اسلام ۽ آخرت) کي ڪوڙو ڀانيو. تنهن کي اوکائيءَ (۾ پوڻ) لاءِ (رستو) آسان ڪري ڏينداسين.

وَمَا يُغْنِيْ عَنْهُ مَالُهٗٓ اِذَا تَرَدّٰى ﴿١١﴾ اِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدٰى ﴿١٢﴾

۽ نه بچائيندو انکي سندس مال جڏهن ڪرندو کڏ ۾، بيشڪ اسان تي آهي راهه ڏيکارڻ،

۽ جڏهن (دوزخ جي) کڏ ۾ اونڌو ڪرندو تڏهن سندس مال کانئس (ڪجهه) نه ٽاريندو. بيشڪ سڌو رستو ڏيکارڻ اسان تي (لازم) آهي.

وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاُوْلٰى ﴿١٣﴾ فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظّٰى ﴿١٤﴾

۽ بيشڪ اسان جي آهي آخرت ۽ دنيا. پوءِ مون ڊيڄاريو توهان کي باهه کان جا ڄڀي ٿي ڪري.

۽ بيشڪ آخرت ۽ دنيا (ٻئي) اسان جي وس ۾ آهن. پوءِ اوهان کي باهه کان ڊيڄاريم جا ڄڀي ڪري ٿي.

لَا يَصْلٰىهَآ اِلَّا الْاَشْقَى ﴿١٥﴾ الَّذِيْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿١٦﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا

نه پوندو ان ۾ مگر نڀاڳو، جنهن ڪوڙو ڪيو ۽ منهن موڙيو. ۽ پري ڪيو ويندو ان کان

(اهڙي) وڏي نڀاڳي کان سواءِ (ٻيو) ڪو اُن ۾ ڪو نه گهڙندو. جنهن (اسلام کي) ڪوڙ ڄاتو ۽ پٺيرو ٿيو. ۽ اُن (باهه) کان اُنهيءَ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

الْاَتْقَى ﴿١٧﴾ الَّذِيْ يُؤْتِيْ مَالَهٗ يَتَزَكّٰى ﴿١٨﴾ وَمَا لِاَحَدٍ عِنْدَهٗ

پرھيزگار، جيڪو ڏئي ٿو پنھنجي مال ڪي تہ پاڪ ٿئي. ۽ ناھي ڪنھن جو ان تي

وڏي پرھيزگار کي پاسي ڪبو. جيڪو پنھنجو مال (الله جي واٽ ۾) ڏئي ٿو تہ پاڪ (دل) ٿئي. ۽ مٿس (اھڙي) ڪنھن جو

مِنْ نِّعْمَةٍ تُجْزٰٓى ﴿١٩﴾ اِلَّا ابْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْاَعْلٰى ﴿٢٠﴾

ڪو ٿورو ٿيل جو لاھجي، پر ڏئي ٿو گھرندي رضا پنھنجي رب وڏي شان واري جي.

ڪو احسان ٿيل نہ آھي. جنھن جو بدلو ڏجي. پر پنھنجي تمام مٿاھين پالڻھار جي رضامندي طلبڻ لاءِ (ڏئي ٿو).

وَلَسَوْفَ يَرْضٰى ﴿٢١﴾

۽ سگھو شرھو ٿيندو.

۽ ضرور جلد خوش ٿيندو.

سُوْرَةُ الضُّحٰى مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ١١ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان.

الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان (شروع)

وَالضُّحٰى ﴿١﴾ وَالَّيْلِ اِذَا سَجٰى ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰى ﴿٣﴾ وَ

قسم ڪچڙيءَ منجھند جو. قسم رات جو جڏھن ڇانئجي، تہ نہ ڇڏيو توکي تنھنجي پالڻھار ۽ نہ بيزار ٿيو. ۽

مٿي آيل ڏينھن جو قسم آھي. ۽ رات جو (قسم آھي) جڏھن ڍڪي ٿي. تہ (اي پيغمبر!) تنھنجي پالڻھار توکي نہ ڇڏيو ۽ نڪي ناراض ٿيو. ۽

لَلْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْاُوْلٰى ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيْكَ رَبُّكَ فَتَرْضٰى ﴿٥﴾

بيشڪ پوئين حالت بھتر آھي تولاءِ پھرين ڪان. ۽ جلد عطا ڪندو توکي تنھنجو رب پوءِ راضي ٿيندين.

بيشڪ آخرت تو لاءِ دنيا کان گھڻو چڱي آھي. ۽ تنھنجو پالڻھار توکي سگھوئي (ايترو) ڏيندو جو (تون) خوش ٿيندين.

اَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيْمًا فَاٰوٰى ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدٰى ﴿٧﴾ وَ

ڇا نہ ڏٺائين توکي يتيم پوءِ جڳھہ ڏنائين، ۽ لڌائين توکي اڻ واقف پوءِ رستي لاتائين، ۽

توکي يتيم نہ ڏٺائين ڇا؟ پوءِ (توکي) جاءِ ڏنائين. ۽ توکي ناواقف ڏٺائين پوءِ (شريعت جي) رستي لاتائين. ۽

وَجَدَكَ عَآئِلًا فَاَغْنٰى ﴿٨﴾ فَاَمَّا الْيَتِيْمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾ وَاَمَّا

ڏٺائين توکي مسڪين پوءِ آسودو ڪيائين. پوءِ يتيم تي سختي نہ ڪجانءِ. ۽

توکي مسڪين ڏٺائين، پوءِ آسودو ڪيائين. تنھن ڪري يتيم تي (تون) ڏاڍ نہ ڪر. ۽

السَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَاَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

سوالي کي جھڻڪ نہ ڏجانءِ. ۽ جا مھرباني تنھنجي پروردگار جي آھي پوءِ بيان ڪر.

سواليءَ کي نہ جھڻڪ. ۽ پنھنجي پالڻھار جي نعمت جو بيان ڪندو رھ!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ اَلَمْ نَشْرَحْ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٨ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان.

الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان (شروع)

اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾ الَّذِيْٓ

اي نبي ڇا نہ کوليوسون تولاءِ سينو تنھنجو، ۽ لاٿوسون توکان بار تنھنجو جنھن

(اي پيغمبر!) تنھنجو سينو تو لاءِ ڪشادو نہ ڪيو اٿون ڇا؟ ۽ تنھنجو (اھو) بار توکان لاٿوسون. جنھن

اَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾

ٽڙڪايو پٺي تنھنجي کي ۽ مٿاھون ڪيوسون تولئہ تنھنجي ذڪر کي، پوءِ بيشڪ ڏک سان گڏ سُک آھي.

تنھنجي پٺيءَ کي ڳرو ڪيو ھو. ۽ تنھنجي ساراھ تو لاءِ مٿاھين ڪئي سون. ڇو تہ بيشڪ اھنج سان گڏ سھنج آھي.

اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَاِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ﴿٧﴾ وَاِلٰى رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾

بيشڪ ڏک سان گڏ سُک آھي. پوءِ جڏھن واندو ٿئين، تہ پوءِ محنت ڪر، ۽ پنھنجي رب ڏي پوءِ ڏيان ڪر.

بيشڪ اھنج سان گڏ سھنج آھي. تنھن ڪري جڏھن واندو ٿئين تڏھن (عبادت لاءِ) ڪڙوٿيءُ. ۽ خاص پنھنجي پالڻھار ڏانھن دل لڳاءِ.

سُوْرَةُ التِّيْنِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٨ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان.

الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان (شروع)

وَالتِّيْنِ وَالزَّيْتُوْنِ ﴿١﴾ وَطُوْرِ سِيْنِيْنَ ﴿٢﴾ وَهٰذَا الْبَلَدِ الْاَمِيْنِ ﴿٣﴾

قسم انجير جو ۽ زيتون جو، قسم طور سينا جو، قسم ھن شھر امن واري جو.

انجير ۽ زيتون جو قسم آھي. ۽ طورسينا جو. ۽ ھن امن واري شھر (مڪي) جو.

لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْٓ اَحْسَنِ تَقْوِيْمٍ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنٰهُ اَسْفَلَ

تہ بيشڪ پيدا ڪيوسون انسان کي تمام سھڻي اندازَ ۾، وري ھٽايون انکي ھيٺاھن

تہ بيشڪ انسان کي تمام سھڻي اندازي (۽ صورت) ۾ پيدا ڪيوسون. وري سيني ھيٺاھين کان ھيٺ موٽايوسونس.

سٰفِلِيْنَ ﴿٥﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ اَجْرٌ

کان ھيٺ، مگر جن ايمان آندو ۽ ڪياڪم چڱا تن لاءِ آھي اجر

پر جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا، تن لاءِ اڻ ڪٽ اجر آھي.

غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿٦﴾ فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّيْنِ ﴿٧﴾ اَلَيْسَ اللّٰهُ

اڻ ڪٽ، پوءِ ڪھڙي شيءِ منڪر ٿي بنائي توکي ھن کانپوءِ قيامت کان. ڇا ناھي الله

پوءِ (اي انسان!) ھن (نصيحت) کان بعد ڪھڙي شيءِ توکي عملن جي بدلي ملڻ بابت منڪر بڻائي ٿي؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بِاَحْكَمِ الْحٰكِمِيْنَ ۝٨ ع

ڏاڍو حاڪم سيني ڪان.

حاڪمن جو وڏو حاڪم الله نه آهي ڇا؟

سُوْرَةُ الْعَلَقِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اٰيَاتُهَا ١٩ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اِقْرَاْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِيْ خَلَقَ ۝١ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝٢

پڙهه نالي پنهنجي رب جي سان جنهن پيدا ڪيو. پيدا ڪيائين انسان کي رت جي دڳ مان.

(اي پيغمبر!) پنهنجي پالڻهار جي نالي سان پڙهه جنهن (سارو جڳ) خلقيو. ماڻهوءَ کي رت جي دڳ مان بڻايائين.

اِقْرَاْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ ۝٣ الَّذِيْ عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝٤ عَلَّمَ الْاِنْسَانَ

پڙهه ۽ پالڻهار تنهنجو ڏاڍو ڪريم آهي. جنهن سيکاريو قلم سان، سيکاريائين انسان کي

پڙهه ۽ تنهنجو پالڻهار ڏاڍو سڳورو آهي. جنهن (ماڻهوءَ کي علم) قلم سان سيکاريو. اهي (ڳالهيون) ماڻهوءَ کي سيکاريائين

مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝٥ كَلَّآ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَيَطْغٰٓى ۝٦ اَنْ رَّاٰهُ اسْتَغْنٰى ۝٧

جيڪي نه ڄاڻندو هو. خبردار بيشڪ ماڻهو حد کان لنگهي ٿو، جڏهن ڏٺائين پاڻ کي بي پرواهه.

جي نه ڄاڻندو هو. سچ آهي ته بيشڪ ماڻهو سرڪشي ڪندو آهي. جڏهن اهو پاڻ کي بي پرواهه ڏسندو آهي.

اِنَّ اِلٰى رَبِّكَ الرُّجْعٰى ۝٨ اَرَءَيْتَ الَّذِيْ يَنْهٰى ۝٩ عَبْدًا اِذَا

يقينن تنهنجي رب ڏانهن موٽڻ آهي. ڇا ڏٺو تو ان کي جو روڪي پيو. ٻانهي کي جڏهن

بيشڪ تنهنجي پالڻهار ڏانهن موٽي وڃڻو آهي. اهو ڏٺو اٿيئي ڇا جيڪو جهليندو آهي؟ (منهنجي) ٻانهي کي جڏهن

صَلّٰى ۝١٠ اَرَءَيْتَ اِنْ كَانَ عَلَى الْهُدٰٓى ۝١١ اَوْ اَمَرَ بِالتَّقْوٰى ۝١٢

نماز پڙهيائين. ڀلا خبر ڏي جيڪڏهن اهو هجي سڌي راهه تي، يا حڪم ڪري پرهيزگاري جو.

اهو نماز پڙهندو آهي. ڏٺو اٿيئي ڇا ته جيڪڏهن (اهو ماڻهو) سڌي رستي تي هجي ها! يا پرهيزگاريءَ جو حڪم ڪري ها.

اَرَءَيْتَ اِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ۝١٣ اَلَمْ يَعْلَمْ بِاَنَّ اللّٰهَ يَرٰى ۝١٤

ڀلا خبر ڏي جي ڪوڙو ڪري ٿو ۽ منهن موڙي ٿو. ڇا نه ٿو ڄاڻي ته الله ڏسي ٿو.

ڏٺو اٿيئي ڇا ته جيڪڏهن ڪوڙ ڀانيائين ۽ ڦيرو ڦيو. ته (هيءُ) نه ڄاتائين ڇا؟ ته الله ڏسي ٿو.

كَلَّا لَئِنْ لَّمْ يَنْتَهِ ۙ لَنَسْفَعًۢا بِالنَّاصِيَةِ ۝١٥ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ

خبردار جيڪڏهن نه مڙيو، ته ضرور گهليندا سون ان کي چوٽي کان وٺي، چوٽي ڪوڙي

ائين نه آهي! قسم آهي ته جيڪڏهن پاڻ نه پليندو ته ضرور پيشانيءَ جي وارن کان وٺي گهليندا سونس. اها پيشاني جا ڪوڙي

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ﴿١٧﴾ سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ كَلَّا

گنهگار. پوءِ پِل تہ سڏي پنهنجي ڪچهري کي. اسان بہ سڏينداسون هڪ پيادي کي. خبردار

گنهگار آهي. پوءِ ڀلي تہ پنهنجي ڪچهريءَ وارن کي سڏي. اسين بہ دوزخ جي داروغن کي سڏينداسون. ائين نہ آهي.

لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ﴿١٩﴾

نہ چيو ونجانءِ انهيءَ جو ۽ تون سجدو ڪر ۽ ويجهو ٿيءُ.

تون چيو نہ مڃينس ۽ سجدو ڪر ۽ (الله کي) ويجهو ٿيءُ.

سُوْرَةُ الْقَدْرِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اٰيَاتُهَا ٥ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

إِنَّا أَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرٰىكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾

بيشڪ اسان نازل ڪيوسون ان کي قدر جي رات ۾. ۽ ڇا خبر توکي تہ ڇا آهي ليلتہ القدر.

بيشڪ اسان قرآن شب قدر ۾ لاٿو. ۽ ڪنهن سمجهايئي تہ شب قدر ڇا آهي؟ شب قدر

لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۙ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ فِيْهَا

ليلتہ القدر وڌيڪ ڀلي آهي هزار مهينن کان. لهن ٿا ملائڪ ۽ جبرئيل ان ۾

هزار مهينن کان ڀلي آهي. منجهس ملائڪ ۽ روح (جبريل) پنهنجي پالڻهار جي حڪم سان

بِإِذْنِ رَبِّهِمْ ۚ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلٰمٌ ۛ هِيَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

پنهنجي پروردگار جي موڪل سان سيني ڪمن لاءِ. امن آهي اها رات پرهہ ڦٽڻ تائين.

سيڪنهن ڪم (جي پورائيءَ) لاءِ لهندا آهن. انهيءَ رات پرهہ ڦٽڻ تائين سلامتي آهي.

سُوْرَةُ الْبَيِّنَةِ مَدَنِيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اٰيَاتُهَا ٨ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

لَمْ يَكُنِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ أَهْلِ الْكِتٰبِ وَالْمُشْرِكِيْنَ

نہ هٽا اهي جن ڪفر ڪيو اهل ڪتاب ۽ مشرڪن مان

ڪتاب وارن ۽ مشرڪن مان جن ڪفر ڪيو سي (ايسين پنهنجي رسم کان) الڳ ٿيڻ وارا نہ هيا

مُنْفَكِّيْنَ حَتّٰى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿١﴾ رَسُوْلٌ مِّنَ اللّٰهِ يَتْلُوْا

مڙندڙ جيستائين اچي انهن وٽ ڪو چٽو دليل. الله جو رسول جو پڙهي ٻڌائي ٿو

جيسين وٽن پڌري حجت (نہ) اچي. (يعني) الله جو پيغمبر جو پاڪ صحيفا پڙهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ۝۲ فِيْهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ۝۳ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا

سورتون پاڪ، جن ۾ هجن مضمون سڌا. ۽ نہ جدا ٿيا اهل

جن ۾ سڌا سنوان لکيل حڪم هجن. ۽ جن کي ڪتاب ڏنو ويو، سي پاڻ وٽ پڌريءَ حجت جي

الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ۝۴ وَمَآ اُمِرُوْٓا اِلَّا

ڪتاب، مگر هن کان بعد جڏهن جو آيو انهن وٽ چٽو دليل، ۽ نہ حڪم ڪيو ويو هوانهن کي مگر

اچڻ کان پوءِ ٽولا ٽولا ٿيا. ۽ هن کان سواءِ (ٻيو) ڪو حڪم نہ ڪيو وين تہ

لِيَعْبُدُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۙ حُنَفَآءَ وَيُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ

جيئن عبادت ڪن الله جي سچائي رکندڙ ان جي دين لاءِ هڪ طرفا ٿي ۽ قائم ڪن نماز کي

باطل کان منهن موڙي الله جي عبادت ڪن ۽ نماز پڙهندا رهن

وَيُؤْتُوا الزَّكٰوةَ وَذٰلِكَ دِيْنُ الْقَيِّمَةِ ۝۵ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ

۽ ڏين زڪوات کي ۽ اهو آهي دين مضبوط، يقينن جيڪي منڪر ٿيا

۽ زڪوات ڏيندا رهن ۽ اهوئي سڌو دين آهي. بيشڪ ڪتاب وارن ۽ مشرڪن مان

اَهْلِ الْكِتٰبِ وَالْمُشْرِكِيْنَ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ اُولٰٓئِكَ

اهل ڪتاب ۽ مشرڪن مان هوندا باهہ دوزخ ۾ سدائين رهندا اتي، اهي

جن ڪفر ڪيو سي دوزخ جي باهہ ۾ پوندا، منجهس سدائين رهندڙ هوندا. اِهي ئي

هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۝۶ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ

ئي بڇڙا آهن سڀني خلق کان، بيشڪ جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا

(ساريءَ) خلق کان (تمام) بڇڙا آهن. بيشڪ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا

اُولٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۝۷ جَزَآؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتُ

اهي ئي بهتر آهن سڀني خلق کان. بدلو انهن جو سندن پالينڌڙ وٽ آهن باغ

اِهي ئي (ساريءَ) خلق کان ڀلا آهن. سندن بدلو سندن پالڻهار وٽ هميشہ جي رهڻ وارا باغ آهن،

عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۭ رَضِيَ

سدائين رهڻ لاءِ وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون سدائين رهندا ان ۾ هميشہ لاءِ، راضي ٿيو

جن جي هيٺان نهرون پيون وهن، انهن ۾ هميشہ سدائين رهندڙ هوندا.

اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ ۭ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهٗ ۝۸

الله انهن کان ۽ اهي راضي ٿيا ان کان، اهو آهي انهيءَ لاءِ جيڪو ڊنو پنهنجي رب کان.

الله کانئن راضي ٿيو ۽ اهي کانئس راضي ٿيا..اهو (وعدو) انهيءَ لاءِ آهي، جيڪو پنهنجي پالڻهار کان ڊنو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ الزِّلْزَالِ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٨ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله پاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله پاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝١ وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَثْقَالَهَا ۝٢

جڏهن ڌوڏي ويندي ڌرتي پنهنجي ڌوڏي آهر، ۽ ٻاهر ڪڍندي ڌرتي ڳرا بار پنهنجا،

جڏهن زمين کي سندس (چڱي) ڌوڏڻ سان ڌوڏبو. ۽ زمين پنهنجا بار ٻاهر ڪڍندي.

وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ۝٣ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا ۝٤ بِاَنَّ

۽ چوندو انسان تہ ڇا ٿيو اٿس؟ ان ڏينهن ٻڌائيندي خبرون پنهنجون، ڇو تہ

۽ انسان (عجب کان) چوندو تہ زمين کي ڇا ٿيو آهي؟ اُن ڏينهن (اُها) پنهنجيون (سڀ) خبرون بيان ڪندي. هن ڪري جو تنهنجي

رَبَّكَ اَوْحٰى لَهَا ۝٥ يَوْمَئِذٍ يَّصْدُرُ النَّاسُ اَشْتَاتًا ۙ لِّيُرَوْا

تنهنجي رب حڪم ڪيو آهي ان کي. تنهن ڏينهن نڪرندا ماڻهو ٽولا ٽولا ڪري، تہ انهن کي ڏيکاريا وڃن

پالڻهار ڏانهس حڪم ڪيو آهي. اُن ڏينهن ماڻهو (حساب جي جاءِ کان) ڌار ڌار ٽوليون ٿي ورندا تہ سندن

اَعْمَالَهُمْ ۝٦ فَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَّرَهٗ ۝٧ وَمَنْ

سندن عمل. پوءِ جنهن ڪئي ذري جيتري ڀلائي ڏسندو انکي، ۽ جنهن

عمل کين ڏيکارجن. پوءِ جنهن ذري جيترو چڱو ڪم ڪيو هوندو، سو ان کي ڏسندو. ۽ جنهن

يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَّرَهٗ ۝٨

ڪئي ذري جيتري برائي ڏسندو انکي.

ذري جيترو بد ڪم ڪيو هوندو، سو اُن کي ڏسندو.

سُوْرَةُ الْعٰدِيٰتِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ١١ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله پاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله پاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالْعٰدِيٰتِ ضَبْحًا ۝١ فَالْمُوْرِيٰتِ قَدْحًا ۝٢ فَالْمُغِيْرٰتِ صُبْحًا ۝٣

قسم ڀڄندڙن گهوڙن جو هانبارو هڻي. پوءِ چڻنگون ڪيندڙن جو سنب ٺوڪي، پوءِ لٽ ڪندڙن جو پرهہ ڦٽي،

هانپارو هڻي ڊوڙندڙن گهوڙن جو قسم آهي. پوءِ پيهڻ تي نعلن هڻڻ سان چڻنگن ڪيندڙن (گهوڙن) جو قسم آهي. پوءِ صبح جي مهل لٽ ڪندڙ

فَاَثَرْنَ بِهٖ نَقْعًا ۝٤ فَوَسَطْنَ بِهٖ جَمْعًا ۝٥ اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهٖ

پوءِ اٿاريائون ان مهل دز کي، پوءِ گهڙيا ان مهل لشڪر ۾، تہ بيشڪ انسان پنهنجي پالڻهار جو

(گهوڙن) جو قسم آهي. جو اُن مهل رئي اٿارين. پوءِ اُن گهڙيءِ (دشمن جي) ٽوليءِ جي وچ ۾ پون. تہ بيشڪ ماڻهو پنهنجي پالڻهار جو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَكَنُودٌ ﴿٦﴾ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ﴿٧﴾ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾

ناشڪر آهي. ۽ بيشڪ اهو پاڻ انهيءَ تي واقف آهي. ۽ بيشڪ اهو مال جي محبت ۾ سخت آهي.

وڏو بي شڪر آهي. ۽ بيشڪ اهو پاڻ انهيءَ تي شاهد آهي. ۽ بيشڪ اهو مال جي محبت ۾ ڏاڍو سخت آهي.

أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ﴿٩﴾ وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ﴿١٠﴾

ڇا پوءِ نہ ٿو ڄاڻي جڏهن اٿاريا ويندا جيڪي قبرن ۾ آهن، ۽ پڌرو ڪيو ويندو اهو جيڪي سينن ۾ آهي.

(انهيءَ وقت ڪي) نہ ڄاڻندو آهي ڇا، جنهن وقت انهن کي اٿاريو جيڪي قبرن ۾ آهن؟ ۽ جيڪي سينن ۾ آهي سو پڌرو ڪبو.

إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ﴿١١﴾

بيشڪ رب انهن جو انهن جي تنهن ڏينهن خبر رکندڙ آهي.

بيشڪ اُن ڏينهن سندن پالڻهار سندن (حال جي) خبر رکندڙ آهي.

سُورَةُ الْقَارِعَةِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ — آيَاتُهَا ١١ رُكُوعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

الْقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا الْقَارِعَةُ ﴿٢﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ ﴿٣﴾ يَوْمَ

کڙڪائيندڙ. ڇا آهي کڙڪائيندڙ ۽ ڇا خبر توکي تہ ڇا آهي کڙڪائيندڙ. جنهن ڏينهن

سخت ٺوڪيندڙ. (اها) سخت ٺوڪيندڙ ڇا آهي؟ ۽ ڪنهن سمجهايئي تہ (اها) سخت ٺوڪيندڙ ڇا آهي؟ جنهن

يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ﴿٤﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ

ٿيندا ماڻهو جيئن پتنگ پکڙيل. ۽ ٿيندا جبل رنگارنگي پڃيل

ڏينهن ماڻهو پکڙيل پتنگن وانگر هوندا. ۽ جبل تنبيل رڱيل اُنَ جيان هوندا.

الْمَنفُوشِ ﴿٥﴾ فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ

اُن جهڙا. پوءِ جنهن جا ڳرا ٿيا پڙ تارازيءَ جا، پوءِ اهو گذران

پوءِ جنهن (جي عملن) جا ترارا ڳرا ٿيا. سو دل پسند زندگيءَ ۾ هوندو.

رَّاضِيَةٍ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ﴿٨﴾ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ﴿٩﴾

پسند ڪيل ۾ هوندو. ۽ جنهن جا هلڪا ٿيا پڙ، پوءِ جاءِ ان جي هاويہ آهي.

۽ جنهن (جي عملن) جا ترارا هلڪا ٿيا. تنهن (جي رهڻ) جي جاءِ هاويہ آهي.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَهْ ﴿١٠﴾ نَارٌ حَامِيَةٌ ﴿١١﴾

(اي نبي) توکي ڇا خبر تہ ڇا آهي اها؟ اها باهہ آهي تمام گرم.

۽ ڪنهن سمجهايئي تہ اُها (هاويہ) ڇا آهي؟. هڪ ٻرندڙ باهہ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ التَّكَاثُرِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٨ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ڀاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ڀاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اَلْهٰىكُمُ التَّكَاثُرُ ۝١ حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝٢ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝٣ ثُمَّ

غافل ڪيو توهان کي گهڻائي ڏيکارڻ، تان جو ڏٺيون توهان قبرون. خبردار اجهو ڄاڻندا توهان، وري

(اي انسان!) ڀاڻ ۾ گهڻائيءَ (جي حرص) اوهان کي (آخرت کان) غافل ڪيو. تان جو قبرن کي ڏٺو. ائين نہ آهي. سگهوئي ڄاڻندؤ.

كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝٤ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُوْنَ عِلْمَ الْيَقِيْنِ ۝٥ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيْمَ ۝٦

خبردار اجهو ڄاڻندا توهان. خبردار جيڪر ڄاڻو ها ڄاڻڻ پڪو. قسم آهي ضرور ڏسندؤ دوزخ کي.

(وري چئون ٿا تہ) نہ نہ! سگهوئي ڄاڻندؤ. اصل نہ! جيڪڏهن پڪي ويساهہ سان ڄاڻو ها (تہ غافل نہ ٿيو ها). (قسم آهي!) تہ ضرور دوزخ کي ڏسندؤ.

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِيْنِ ۝٧ ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيْمِ ۝٨

پوءِ ضرور توهان ڏسندؤ انکي يقين جي اک سان، پوءِ ضرور اوهان کان پڇيو ويندو ان ڏينهن نعمت بابت.

وري بہ اُن کي يقين واريءَ اک سان ضرور ڏسندؤ. وري اُن ڏينهن نعمتن بابت اوهان کان ضرور پڇبو.

سُوْرَةُ الْعَصْرِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٣ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ڀاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ڀاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَالْعَصْرِ ۝١ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِيْ خُسْرٍ ۝٢ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

قسم آهي ٽيپهري جو، تہ بيشڪ ماڻهو ٽوٽي ۾ آهي، مگر جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم

زماني جو قسم آهي. تہ بيشڪ انسان گهاٽي ۾ آهي. سواءِ اُنهن جي جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا

الصّٰلِحٰتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ ۙ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ۝٣

چڱا ۽ هڪٻئي کي پارت ڪيائون حق جي ۽ هڪٻئي کي پارت ڪيائون سهپ جي.

۽ هڪ ٻئي کي سچ جي وصيت ڪيائون ۽ هڪ ٻئي کي صبر جي وصيت ڪيائون.

سُوْرَةُ الْهُمَزَةِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٩ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ڀاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ڀاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةِ ۝١ الَّذِيْ جَمَعَ مَالًا وَّعَدَّدَهٗ ۝٢

تباهي آهي هر گلاخور ٽوڪ ڪندڙ لاءِ، جنهن ميڙيو مال کي ۽ ڳڻتي رکيو ان کي،

(اُنهيءَ) سيڪنهن گلا ڪندڙ، عيب ڳوليندڙ لاءِ ويل آهي. جنهن مال گڏ ڪيو ۽ اُهو ڳڻي ڳڻي رکيائين.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يَحْسَبُ اَنَّ مَالَهٗٓ اَخْلَدَهٗ ۚ ﴿٣﴾ كَلَّا لَيُنْۢبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ﴿٤﴾

پائيندو آهي تہ سندس مال کيس سدائين رهائيندو. هرگز ائين نہ آهي، ضرور حُطمہ ۾ اڇلائبس. ۽

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْحُطَمَةُ ﴿٥﴾ نَارُ اللّٰهِ الْمُوْقَدَةُ ﴿٦﴾ الَّتِيْ تَطَّلِعُ

ڪنهن سمجهايئي تہ حُطمہ ڇا آهي؟ الله جي ٻاريل باھہ آهي. جا دلين تي چڙهندي.

عَلَى الْاَفْـِٕدَةِ ﴿٧﴾ اِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّؤْصَدَةٌ ﴿٨﴾ فِيْ عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ﴿٩﴾

بيشڪ اُها مٿن در بند ڪيل آهي. (جنهن حالت ۾ اُهي) ڊگهن ٿنڀن ۾ (ٻڌل هوندا).

سُوْرَةُ الْفِيْلِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٥ رُكُوْعَاتُهَا ١

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحٰبِ الْفِيْلِ ﴿١﴾ اَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ

(اي پيغمبر!) نہ ڏٺئي ڇا؟ تہ تنهنجي پالڻهار هاٿيءَ وارن سان ڪيئن ڪيو؟ سندن (بڇڙيءَ) رٿ کي بي فائدگيءَ ۾

فِيْ تَضْلِيْلٍ ﴿٢﴾ وَّاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيْلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيْهِمْ

نہ ڪيائين ڇا؟ ۽ وَلر وَلر پکي مٿن موڪليائين. جن ڪنڪريٽ جون پٿريون

بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيْلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّاْكُوْلٍ ﴿٥﴾

ڪين هنيون ٿي. پوءِ اولڙ گاھہ جيان ڪين ڪيائين.

سُوْرَةُ قُرَيْشٍ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٤ رُكُوْعَاتُهَا ١

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

لِاِيْلٰفِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ اٖلٰفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيْفِ ﴿٢﴾

قريشن کي اُلفت ڏيارڻ (جي احسان جي شڪر) سببان. (جو) سياري ۽ اونهاري جي سفر ۾ ڪين اُلفت ڏيارڻ آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فَلْيَعْبُدُوْا رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ الَّذِيْٓ اَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوْعٍ ۙ۬

پوءِ پيل تہ عبادت ڪن | هن گهر جي مالڪ جي، | جنهن | ڪارايو انهن کي | بُک کان،

تنهن ڪري گهرجين تہ هِن گهر جي (اُنهيءَ) مالڪ جي عبادت ڪن. جنهن ڪين بک ۾ کاڌو کارايو

وَّاٰمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾

۽ بچايو انهن کي | ڊپ کان.

۽ ڪين ڀئو کان امن ڏنو.

سُوْرَةُ الْمَاعُوْنِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اٰيَاتُهَا ٧ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اَرَءَيْتَ الَّذِيْ يُكَذِّبُ بِالدِّيْنِ ﴿١﴾ فَذٰلِكَ الَّذِيْ يَدُعُّ الْيَتِيْمَ ﴿٢﴾

(اي نبي) ڇا ڏٺو تو | اهو | جو ڪوڙو ڪري پيو بدلي ملڻ کي، | پوءِ هي | اهو آهي | جو لوڏي ٿو | ڇوري ٻار کي،

(اي پيغمبر!) اُنهيءَ کي ڏٺئي ڇا؟ جيڪو عملن جي بدلي ملڻ کي ڪوڙ ڀائيندو آهي. پوءِ هيءُ اُهو آهي جو ڇوري ٻار کي ڌڪيندو آهي.

وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ﴿٣﴾ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّيْنَ ﴿٤﴾

۽ نہ ٿو | شوق ڏياري | کارائڻ | غريب جي تي، | پوءِ تباهي آهي | انهن نمازين لاءِ،

۽ (کنهن کي) مسڪين جي کارائڻ تي رغبت نہ ڏياريندو آهي. پوءِ اُنهن نمازين لاءِ ويل آهي.

الَّذِيْنَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُوْنَ ﴿٥﴾ الَّذِيْنَ هُمْ يُرَآءُوْنَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُوْنَ الْمَاعُوْنَ ﴿٧﴾

جيڪي | اهي | نماز پنهنجي کان | ويسلا آهن، | جيڪي | اهي | ڏيکاءُ ڪن ٿا، | ۽ روڪين ٿا | اُڌاريون شيون.

جي پنهنجين نمازن کان غافل رهندا آهن. اُهي جيڪي رياءُ ڪندا آهن. ۽ (اڌاريون گهريل) معمولي شيون جهليندا آهن.

سُوْرَةُ الْكَوْثَرِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اٰيَاتُهَا ٧ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اِنَّآ اَعْطَيْنٰكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾ اِنَّ

بيشڪ اسان عطا ڪيوسون توکي | ڪوثر. | پوءِ تون نماز پڙهہ پنهنجي رب لاءِ | ۽ اُٺ ذبح ڪر. | بيشڪ

(اي پيغمبر!) بيشڪ اسان توکي ڪوثر عطا ڪيو. تنهن ڪري پنهنجي پالڻهار جي لاءِ نماز پڙهہ ۽ قرباني ڪر. بيشڪ

شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ﴿٣﴾

ويري تنهنجو | لنڊو آهي.

تنهنجو ويري ئي بي نسل آهي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ الْكٰفِرُوْنَ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٦ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

قُلْ يٰۤاَيُّهَا الْكٰفِرُوْنَ ۝١ لَاۤ اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ۝٢ وَلَاۤ اَنْتُمْ

(اي نبي) چؤ اي کافرو! نہ عبادت ڪندس مان جنهنکي اوهان پوڄيو ٿا. ۽ نہ اوهان

(اي پيغمبر! ڪافرن کي) چئو تہ اي ڪافرو! نڪي (آءٌ) ان جي عبادت ڪندس جنهن جي (اوهين) عبادت ڪندا آهيو. ۽ نڪي اوهين

عٰبِدُوْنَ مَاۤ اَعْبُدُ ۝٣ وَلَاۤ اَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُّمْ ۝٤ وَلَاۤ اَنْتُمْ

عبادت ڪندڙ آهيو جنهنجي مان عبادت ڪريان ٿو. ۽ نہ مان عبادت ڪندڙ آهيان جنهنجي اوهان پوڄا ڪئي، ۽ نہ اوهان

ان جي عبادت ڪندڙ جنهن جي آءٌ عبادت ڪندو آهيان. ۽ نڪي آءٌ ان جي عبادت ڪندس جنهن جي اوهان عبادت ڪئي. ۽ نڪي اوهين

عٰبِدُوْنَ مَاۤ اَعْبُدُ ۝٥ لَكُمْ دِيْنُكُمْ وَلِيَ دِيْنِ ۝٦

عبادت ڪندڙ آهيو جنهن جي مون عبادت ڪريان ٿو. توهان لاءِ توهان جو دين آهي ۽ مون لاءِ منهنجو دين.

ان جي عبادت ڪندڙ جنهن جي آءٌ عبادت ڪندو آهيان. اوهان لاءِ اوهان جو دين ۽ مون لاءِ منهنجو دين آهي.

سُوْرَةُ النَّصْرِ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٣ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ۝١ وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُوْنَ فِيْ دِيْنِ

(اي پيغمبر) جڏهن اچي مدد الله جي ۽ ٿئي فتح مڪي، ۽ تون ڏسين ماڻهن کي داخل ٿيندي الله جي دين ۾

جڏهن الله جي مدد ۽ سوڀ اچي. ۽ ماڻهن کي الله جي دين ۾ ٽوليون ٽوليون ٿي گهڙندو ڏسين.

اللّٰهِ اَفْوَاجًا ۝٢ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ؕ اِنَّهٗ كَانَ تَوَّابًا ۝٣

ٽولا ٽولا ڪري، پوءِ تون پاڪائي پڙهہ حمد پنهنجي رب جي سان ۽ معافي گهر ان کان، بيشڪ اهوئي آهي توبہ قبوليندڙ.

تڏهن (تون) پنهنجي پالڻهار جي ساراهہ سان گڏ پاڪائي بيان ڪر ۽ کانئس بخشش گهر! چو تہ اهو ٻاجهہ سان موٽندو آهي.

سُوْرَةُ اللَّهَبِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٥ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

تَبَّتْ يَدَاۤ اَبِيْ لَهَبٍ وَّتَبَّ ۝١ مَاۤ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهٗ وَمَا كَسَبَ ۝٢

ويڄن ٻئي هٿ ابولهب جا ۽ ويڄي ويڃي پاڻ. نہ ڪم آيو ان کي سندس مال ۽ سندس ڪمائي.

ابولهب جا هٿ (شال) ڀڄن ۽ (شال پاڻ بہ) هلاڪ ٿئي! سندس مال ۽ جيڪي ڪمايائين تنهن ڪانئس (الله جو عذاب) نہ ٽاريو.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝٣ وَّامْرَاَتُهٗ ؕ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۝٤

اجهو پوندو باهہ جيئ واريءَ ۾، ۽ زال ان جي بہ جا ڪٺندڙ آهي ڪاٺيون.

جيئ واريءَ باهہ ۾ سگهو گهڙندو. ۽ سندس زال بہ جا ڪاٺين (جي لڏ) ڪڻندڙ آهي.

فِيْ جِيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ ۝٥

ڪنڌ ان جي ۾ رسو هوندو ڪاٻر جو.

جنهن جي ڳچيءَ ۾ ڪاٻر جو نوڙ پيل آهي.

سُوْرَةُ الْاِخْلَاصِ مَكِّيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ٤ — رُكُوْعَاتُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝١ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝٢ لَمْ يَلِدْ ۙ وَلَمْ يُوْلَدْ ۝٣

(اي نبي) چئو تہ اهو الله هڪڙوئي آهي. الله بي پرواهہ آهي. نہ ڄڻيائين، ۽ نہ ڄڻيو ويو،

(اي پيغمبر ڪافرن کي) چئو تہ. الله اڪيلو آهي. الله بي احتياج آهي. نڪي ڄڻيائين ۽ نڪي ڄڻيو ويو.

وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ۝٤

۽ نہ آهي ان جو مٽ ڪوئي.

۽ سندس برابر ڪوبہ ڪونهي.

سُوْرَةُ الْفَلَقِ مَكِّيَّةٌ — اٰيَاتُهَا ٥ — رُكُوْعَاتُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝١ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝٢ وَمِنْ شَرِّ

(اي نبي) چؤ مان پناهہ ٺوونان صبح جي سائين جي، انهن جي بڇڙائي کان جنکي پيدا ڪيائين، ۽ بڇڙائي

(اي پيغمبرا) چئو تہ. صبح جي رب جي پناهہ گهران ٿو. جيڪي پيدا ڪيو اٿس. تنهن جي بڇڙائيءَ کان. ۽ اونداهي ڪندڙ

غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ۝٣ وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِي الْعُقَدِ ۝٤ وَ

انڌيريءَ رات جي کان جڏهن ڳگهہ ٿئي، ۽ بڇڙائيءَ ڦيٽن ڦوڪيندڙن جي کان ڳنڍين ۾، ۽

(رات) جي بڇڙائيءَ کان جڏهن اها پکڙجي. ۽ ڳنڍين ۾ ڦوڪندڙين (عورتن) جي بڇڙائيءَ کان. ۽

مِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ۝٥

بڇڙائي ساڙيلي جي کان جڏهن ساڙ ڪري.

مسَهُوءَ جي بڇڙائيءَ کان جڏهن (اهو) مسهائي ڪري.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سُوْرَةُ النَّاسِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — اٰيَاتُهَا ٦ رُكُوْعَاتُهَا ١

شروع الله ۽ جهاري مهربان جي نالي سان.

الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان (شروع)

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۙ﴿۱﴾ مَلِكِ النَّاسِ ۙ﴿۲﴾ اِلٰهِ النَّاسِ ۙ﴿۳﴾

(اي نبي) چئو مان پناه ٿو وٺان ماڻهن جي پروردگار جي، ماڻهن جي بادشاهه جي، ماڻهن جي سچي الاهه جي،

(اي پيغمبرا) چئو ته، ماڻهن جي پالڻهار جي پناهه گهران ٿو. ماڻهن جي بادشاهه جي. ماڻهن جي (سچي) معبود جي.

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ ۙ الْخَنَّاسِ ۙ﴿۴﴾ الَّذِیْ یُوَسْوِسُ فِیْ

بڇڙائيءَ وسوسي وجهندڙ جي کان، پٺتي پرڪي ويندڙ کان، جيڪو ڪنڪو وجهي ٿو

پٺتي هٽي ويندڙ (شيطان) جي وسوسن جي بڇڙائيءَ کان. جيڪو ماڻهن جي سينن ۾

صُدُوْرِ النَّاسِ ۙ﴿۵﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ ﴿۶﴾

ماڻهن جي دلين ۾، جنن ۽ ماڻهن مان.

وسوسو وجهي ٿو. جو جنن (جي جنس) مان هجي يا ماڻهن (جي جنس) مان.

دُعَاءُ خَتْمِ الْقُرْاٰنِ

ختم قرآن مجيد کانپوءِ دعا

اَللّٰهُمَّ اٰنِسْ وَحْشَتِیْ فِیْ قَبْرِیْ اَللّٰهُمَّ ارْحَمْنِیْ بِالْقُرْاٰنِ

اي الله! ورونهه ڏي منهنجي اڪيلائپ کي قبر ۾ اي الله! رحم ڪر مون تي قرآن

الْعَظِیْمِ وَاجْعَلْهُ لِیْ اِمَامًا وَّنُوْرًا وَّهُدًی وَّرَحْمَةً اَللّٰهُمَّ

عظيم سان ۽ ڪر ان کي منهنجي لاءِ رهبر ۽ نور ۽ هدايت ۽ رحمت. اي الله ياد ڏيار

ذَكِّرْنِیْ مِنْهُ مَا نَسِیْتُ وَعَلِّمْنِیْ مِنْهُ مَا جَهِلْتُ وَارْزُقْنِیْ

مون کي ان مان جيڪي وساريم ۽ سيکار مون کي ان مان جيڪي نه ڄاتم ۽ نصيب

تِلَاوَتَهٗ اٰنَآءَ الَّیْلِ وَاٰنَآءَ النَّهَارِ وَاجْعَلْهُ لِیْ حُجَّةً یَّا رَبَّ الْعٰلَمِیْنَ ۝

ڪر مون کي تلاوت ان جي رات جي وقتن ۾ ڏينهن جي وقتن ۾ ۽ ڪر انهيءَ کي منهنجي لاءِ دليل اي پروردگار جهانن جا

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قرآن مجيد جي سورتن جي فهرست

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ضروري هدايتون

قرآن پڙهڻ جي وقت رمزن، علامتن، زيرن ۽ زبرن جو گهڻو احتياط ڪرڻ گهرجي. قرآن شريف منجهه ويهه جايون اهڙيون آهن، جن ۾ توري بي احتياطي سان زير، زبر ۽ پيش جي ردبدل ٿيڻ سان معنيٰ ڦري ويندي، ۽ جاڻي بجهي پڙهڻ سان ڪبيري گناهه بلڪ ڪفر تائين نوبت پهچندي.

هيٺين فهرست ۾ اهي ويهه جايون لکجن ٿيون:

نمبرشمار	جاءِ	صحيح	غلط
١	سورة الفاتحة	اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ	اَنْعَمْتُ عَلَيْهِمْ
٢	″ ″	اِيَّاكَ نَعْبُدُ	اِيَاكَ نَعْبُدُ (بغيرشدّ)
٣	سورة البقرة ع ١۵	وَاِذِ ابْتَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ رَبُّهٗ	اِبْرٰهِيْمُ رَبَّهٗ
۴	″ ″ ″ ٣٣	قَتَلَ دَاوٗدُ جَالُوْتَ	دَاوٗدَ جَالُوْتُ
۵	″ اٰية الكرسي ع ٣۴	اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ	اٰللّٰهُ (بالمدّ)
٦	″ ″ ع ٣٦	وَاللّٰهُ يُضٰعِفُ	وَاللّٰهَ يُضٰعَفُ
٧	″ نسآء ع ٢٢	رُسُلًا مُّبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ	مُبَشَّرِيْنَ وَمُنْذَرِيْنَ
٨	″ توبه ع ١	مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ وَرَسُوْلُهٗ	وَرَسُوْلِهٖ
٩	″ بني اسراءيل ع ٢	وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِيْنَ	مُعَذَّبِيْنَ
١٠	″ طٰهٰ ع ٧	وَعَصٰٓى اٰدَمُ رَبَّهٗ	اٰدَمَ رَبُّهٗ
١١	″ انبيآء ع ٦	اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ	اِنِّيْ كُنْتَ
١٢	″ شعراء ع ١١	لِتَكُوْنَ مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ	مِنَ الْمُنْذَرِيْنَ
١٣	″ فاطر ع ١۴	يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا	يَخْشَى اللّٰهُ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَآءَ
١۴	″ صافات ع ٢	فِيْهِمْ مُّنْذِرِيْنَ	مُنْذَرِيْنَ
١۵	″ فتح ع ٢	صَدَقَ اللّٰهُ رَسُوْلَهٗ	صَدَقَ اللّٰهَ رَسُوْلُهٗ
١٦	″ حشر ع ٣	مُصَوِّرُ	مُصَوَّرُ
١٧	″ حآقه ع ١	اِلَّا الْخَاطِـُٔوْنَ	اِلَّا الْخَاطَـُٔوْنَ
١٨	″ مزمّل ع ١	فَعَصٰى فِرْعَوْنُ الرَّسُوْلَ	فِرْعَوْنَ الرَّسُوْلُ
١٩	″ مرسلٰت ع ٢	فِيْ ظِلٰلٍ	فِيْ ظَلٰلٍ
٢٠	″ النٰزعٰت ع ٢	اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرُ	اَنْتَ مُنْذَرُ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قرآن شريف جي وقفن جون نشانيون

هر هڪ ٻوليءَ جا ڳالهائيندڙ جڏهن گفتگو ڪن ٿا تہ ڪٿي رڪجي وڃن ٿا، ڪٿي ٿورا رڪجن، ڪٿي گهٽ رڪجن ٿا، ڪٿي زياده. ۽ انهن جي رُڪجڻ ۽ نہ رڪجڻ کي ڳالهہ جي صحيح بيان ڪرڻ ۽ ان جو صحيح مطلب سمجهڻ ۾ وڏو دخل يا لاڳاپو آهي. قرآن مجيد جي عبارت بہ گفتگو يا ڳالهہ ٻولهہ جي انداز ۾ واقع ٿي آهي. انهيءَ ڪري علم وارن ان جي رڪجڻ نہ رڪجڻ جون نشانيون مقرر ڪري ڇڏيون آهن، جن کي رموز اوقاف قرآن مجيد يعني قرآن مجيد جي وقفن جا نمونا يا نشان چون ٿا. ضروري آهي تہ قرآن مجيد جي تلاوت ڪندڙ انهن رمزن ۽ نشانين کي خيال ۾ رکن. ۽ اُهي هي آهن:

○ جتي ڳالهہ پوري ٿي وڃي ٿي، اُتي ننڍڙو گول نشان لکي ڇڏين ٿا. هي حقيقت ۾ گول ت آهي جا بصورت ة لکي وڃي ٿي. ۽ اها وقف تام يا رڪجڻ جي علامت آهي يعني ان تي رڪجڻ گهرجي، هاڻي ة تہ نٿي لکي وڃي پر ننڍڙو گول نشان ڏنو وڃي ٿو. ان کي آيت چون ٿا.

م : هيءَ علامت يا نشان وقف لازم جي آهي، ان تي ضرور رڪجڻ گهرجي. جيڪڏهن نہ رڪبو تہ گمان آهي تہ مطلب ڇا جو ڇا ٿي وڃي، ان جو مثال سنڌيءَ ۾ هيئن سمجهڻ گهرجي تہ ڪنهن کي هي چوڻو هجي تہ اٿو، نہ ويهو. جنهن ۾ اٿڻ جو امر ٿيل آهي ۽ ويهڻ جي منع ڪيل آهي. تہ اُٿو تي رڪجڻ لازم آهي، جيڪڏهن نہ رُڪبو تہ اٿو نہ ويهو ٿي ويندو جنهن ۾ اٿڻ جي منع ۽ ويهڻ جي امر جو گمان آهي. ۽ اهو فائل (چوڻ واري جي) مطلب جي خلاف ٿي ويندو.

ط : وقف مطلق جي نشاني آهي ان تي رڪجڻ گهرجي. پر اها علامت اُتي هجي ٿي جتي مطلب پورو نٿو ٿئي ۽ ڳالهہ چوڻ وارو اڃا ڪجهہ ٻيو بہ چوڻ گهري ٿو.

ج : وقف جائز جي علامت آهي، هتي رڪجڻ چڱو ۽ نہ رڪجڻ جائز آهي.

ز : علامت وقف مجوز جي آهي. نہ رڪجڻ چڱو آهي.

ص: علامت وقف مرخص جي آهي، هتي ملائي پڙهڻ گهرجي، پر جيڪڏهن ڪو ٿڪجي رڪجي وڃي تہ موڪل آهي. معلوم رهي تہ ص تي ملائي پڙهڻ ز جي نسبت زياده ترجيح رکي ٿو.

صلے: الوصل اوليٰ جو اختصار آهي. هتي ملائي پڙهڻ بهتر آهي.

قلے: الوقف اوليٰ جو اختصار آهي، هتي بيهڻ بهتر آهي.

ق : قيل عليہ الوقف جو اختصار آهي، هتي رڪجڻ نہ گهرجي.

صل: قد يوصل جي علامت آهي. يعني هتي ڪڏهن رڪيو بہ وڃي، ڪڏهن نہ. پر رڪجڻ چڱو آهي.

قف: هن لفظ جي معنيٰ آهي: رڪجي وڃو. ۽ اها علامت اُتي ڪم آندي ويندي آهي جتي پڙهڻ واري جي ملائي پڙهڻ جو احتمال هجي.

س يا سكتة: سڪتي جي علامت آهي. هتي ڪي قدر رڪجڻ گهرجي پر ساهہ ٽُٽڻ نہ گهرجي:

لا : لا جي معنيٰ نہ جي آهي. هيءَ علامت ڪٿي آيت جي مٿان استعمال ڪئي وڃي ٿي ۽ ڪٿي عبارت جي اندر. عبارت جي اندر هجي تہ هرگز رڪجڻ نہ گهرجي. آيت جي مٿان هجي تہ رڪجڻ يا نہ رڪجڻ ٻنهي طرح جائز آهي.

ڪ : ڪذالڪ جي علامت آهي يعني جيڪا رمز پهرين آهي اها هتي بہ سمجهي وڃي.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سرٹیفکیٹ

میں نے سندھی ترجمہ قرآن مولانا عبدالکریم قریشی آف بیر شریف ضلع لاڑکانہ کا متن قرآن شریف بنظرغائر پڑھا۔ اسکی کتابت کے الفاظ اور اعراب بالکل صحیح اور درست ہیں۔ دوران طباعت اگر کوئی اعراب رہ جائے تو اسکا متن کتابت کی تصحیح سے تعلق نہیں۔ میرا یہ تصدیق نامہ صرف متن قرآنی کی صحت کی حد تک ہے۔

فقط

حافظ شفیق احمد

حافظ قاری شفیق احمد
خطیب سلاوٹ جامع مسجد حیدرآباد
مستند پروف ریڈر وزارت مذہبی امور پاکستان
اسلام آباد

Research & Registration Officer Auqaf
Hyderabad & S. Division's
@ HYDERABAD.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com